Digitized by Google

C. 3.

MENTEM ALIT ET EXCOLIT

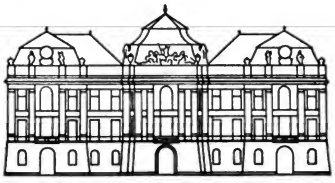

K.K. HOFBIBLIOTHEK
ÖSTERR. NATIONALBIBLIOTHEK

3.C.3

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

KORONA POLSKA

przy

ZŁOTEY WOLNOSCI

Starożytnemi

Rycerstwa Polskiego y Wielkiego Xięstwa Litewskiego

KLEYNOTAMI

Naywyższymi Honorami Heroicznym, Męstwem y odwagą,
Wytworną, Nauką

á naypierwey

Cnotą, nauką Pobożnością, y Swiątobliwością

OZDOBIONA

Potomnym zaś wiekom ná zaszczyt y nieśmiertelną sławę
Pamiętnych w tey Oyczyźnie Synow,

PODANA

TOM DRUGI

Przez X. KASPRA NIESIECKIEGO Societatis JESU.

Roku Wolności ludzkiey przez Wcielonego
BOGA windykowaney 1738.

W Drukarni Collegium Lwowskiego Societatis JESU.

Digitized by Google

Digitized by Google

JASNIE WIELMOZNEY

Jey Mości Páni MARYANNIE z POTOCKICH TARŁOWY

WOIEWODZINIE LUBELSKIEY, BŁONSKIEY JANOWSKIEY, NOWICKIEY STAROSCINIE

Pani y Dobrodzice.

Kiedy wszytkie bez excepcyi Polskiego Senátu ozdoby, szczegulnym respektem y przywileiem Domowi Potockich *zapisała fortuna, nic mi tedy nie zostaie, procz Korony Polskiey z Oyczystych y rodowitych złożoney klenotow, ktora tenże, á tym samym twoy* Jaśnie Wielmożna Jm Páni *Woiewodzino Lubelska Dom, to iest: pierwsze Senatu czoło nayprzedniey-szych Głowę familii, śmiem przy konkursie zgromadzonych wtey Xiędze Prześwietnych Inion Polskich koronowáć. Wszak gdyby święta á wrodzona* Potockim, *honorow y humorow Páńskich moderacya, ná to pozwoliła, á żeby liczne y znakomite Ich cnoty Religia, waleczne y nieustraszone męstwo, Bellona, nienaruszona nigdy sprawiedliwość Trybunalska*

Aſtræa, wyborne Senat y zdrowe rady, Oyczyzna, podięte ná ley dobro w publicznych ablegacyach fatygi, wſzytkie zaś Potockich *zaſługi, rownie, y bez krzywdy honor kompenſował; tedy by im, iuż nie buławy ále berła, Maieſtaty, nie krzeſła, nie purpury Senatorſkie, ále Krolewſkie paludamenta należały. Y tákbyśmy nie w Senacie ná pierwſzym Polſkich Katonow froncie, ále w Koronie po głowach Monarchow Krzyża* Potockich *upatrywać muſieli. Iużbyśmy nie krew tylko w Paleologach, Korybutach, Sobieſkich, ále też Imię w* Potockich *Krolewſkie adorowali. Niewątpię ia iednák, że troſkliwie zabiegaiącey o ſtateczną Domu tego, ſławę y honor ta ieſt oſobliwa fortuny inwencya. Żeby náſtępuiące wieki, w* Potockich *miały záwſze co widzieć do czci y podziwienia, niewſzytkie zaraz ſwoie ozdoby z Polſkiego Senatu, w Dom Ich przenioſła, ále kiedy iuż y Hetmanſkie buławy, y krzeſła Senatorſkie y wyſokie oboyga narodow miniſterya ledwie nie wſzytkie z ſwoich ſkarbow dla* Potockich *wyexpenſowała, wcześnie Im na dálſzy czas prowidziac, iedna ſobie w rezerwie Koronę zoſtawiła, żeby miała czym potym godne w wielkich Potomkach zaſługi koronować. Ale nie tylko zawołana po całey Europie* Potockich *godność, ále też y Twoie partykularne, światu do podziwienia, niebu do większych pociech, teraznieyſzym ná ozdobę wiekom, potomnym ná przykład y wſzelkiey wzor ſwiatobliwości wydane dzieła nie iedna ſobie zaſłużyły Koronę. Rzadkaż to w wielkich oſobliwie familiach wyſokie, z rowna ſobie cnota urodzenie ſkolligacić. Iak nie łátwo nieſtateczne wolnieyſzey fortuny kołka utrzymáć, żeby ſię przy nich y życie nierozwiozło, y z drogi praw Boſkich niewykroczyło; ták oſobliwſza ſztuka, wyſoka Imienia godność z wſpaniała życia Świątobliwośćia pogodzić. Łatwo tego dokazała nie tylko, z Imienia, kolligacyi, tytułow, ále y z cnoty Senatorſkiey záwſze* Jáśnie Wielmożna Jmość Páni *Woiewodzina Lubelſka; krora, wyſokiego zacność urodzenia, z przedziwna życia ſwiatobliwośćia tak pięknie pokombinowała, że u nas w wielkiey to ieſt dotychczas kontrowerſyi: czyli, więcey zabranych z nayprzednieyſzych familii, (ktoremi świat Polſki, ieſt napełniony) ozdob w ſwoim Domu, niżeli ſwiętych y wybornych w ſobie zamknęła przymiotow? Zda ſię nam iednak, że uſtawiona iákaś z ſoba emulacya honor y cnota certuia żeby Ten ſwiatu, á Ta niebu, iák naypiękniey udáć iák naywſpanialey wyſtawić mogły Woiewodzinę. Tu Lucina, iáko na druga Pandorę wſzelka naturalnych przymiotow piękność wylała. Tu fortuna, z* Potockich *y* Lubomirſkich, *iáko ze dwoch nayprzednieyſzych Polſkiego nieba Luminarzow ſkolligowane* Nayiáśnieyſze, Jáśnie Oświecone Jáśnie Wielmożne *tytuły zebrała. Tu Chrześciáńſkich obyczaiow Miſtrzyni Religia wſzytkie życia ſwiatobliwego ozdoby złożyła.*

Niechay

Niechay dokazuiąca nad płeć y delikatna komplexya, heroiczne w Małgorzacie męſtwo wynoſi Szkocia, wyſoka z Paiſkim urodzeniem emulująca ſwiatobliwość w Brygidzie Szwecia. Hoyna ná ubogie, y świątynie Paiſkie ſzczodrobliwość w Pauli Włoſka ziemia. W Elżbiecie przedziwne nabożeńſtwo Portugalia. Hiſzpania w Rozie Wittemberſkiey złączona z pięknęmi natury przymiotami głęboka pokorę, niech y inne poſtronne, w ſwoich partykularna Matronach ſwiatobliwość Nacye wynoſzą. Tegoby Im Swiętym zdięta ſłákomſtwem naſza zazdroſcila Polſka, gdyby tych wſzyſtkich Swiętych przymiotow piękniey niżeli ſwoie w kryſztale Febus promienie układa, w iedney ſkompendiowanych MARYANNIE niewidziała. Widzieć było czyli prywatne w Domu ley nabożeńſtwo czyli w Kościele ná przykład innym publiczne, chociaſz przy zimney ńeryi Ducha goracoścta zapalone, przy ruchnym częſtokroć dla mortyfikacyi nieſpaniu, ranne, przy odwołuiących ſię ſtronę Intereſsach nieprzerwane, ták ſtateczne iáko wſzyſtkim do podziwienia przedłużone. Tak cáła ſiebię, ták oraz wſztka złota Macierzyńſtiego Paktola to ieſt Szrzeniawy affluencya, ná chwałę Boſka wylała, kiedy nie tylko, ſwoim przedziwnym nabożeńſtwem, ále też y ſwiatobliwie Paiſka hoynoścta ozdobiła Domy Bogu y Swiętym poświęcone. Miedzy innemi partykularnie wiekopomna obligacya, wſzyſtkie ſwoie niemniey bogate iáko ná zazdrość lnnym pompatyczne apparencye, porwinna ſwoiey Dobrodzice Kraſnoſtawſka Bazylika Rowna powinni wdzięczności y Swięci wniey rezyduiacy że maią drugie ná ziemi Niebo y ták twoiemi láśnie Wielmozna Woiewodzino dobrodzieyſtwy ſame zdewinkowane Nieba tym rozumiem ſpoſobem zawdzięczyć pomyśla a żeby ten Oyczyſty z błogoſławieńſtwem Tobie po Oycu Krzyż zoſtawiony ktory teraz Swięte przyozdabia Kościoły potym ná Polſkiey iaśniał Koronie.

JOANNES

Digitized by Google

JOANNES SKARBEK
Dei & Sedis Apoſtolicæ Gratiâ Archiepiſcopus Metropolitanus Leopolienſis Abbas Commendatarius Płocenſis.

Liber cui titulus *Korona Polſka przy złotey wolności ſtarożytnemi Rycerſtwa Polſkiego W. X. Litewſkiego Kleynotami, heroicznym męſtwem, &c: przyozdobiona.* Authore Reverendo Patre GASPARO NIESIECKI Societatis JESU prævia facultate Admodum Reverendi Patris PROVINCIALIS exſenſu Reverendorum Deputatorum Soc: JESU ad Reviſionem & Recognitionem ejusdem Libri, ut Typis evulgari poſſit, facultatem damus & concedimus ex Munere Noſtro. Leopoli Die 3tiâ Menſis Martii Annô Domini 1731.

Joannes Skarbek Archiepiſcopus Leopolienſis *mpp.*

MARTINUS DZIEWANOWSKI

PRÆPOSITUS PROVINCIALIS Societatis JESU per Poloniam

Cum Opus, quod inſcribitur: *Korona Polſka, przy Złotey wolności &c:* aliquot eiusdem Societatis Theologi recognoverint, & in lucem edi poſſe probaverint, poteſtate mihi facta ab A. R. P. Noſtro FRANCISCO RETZ, Societatis Noſtræ Præpoſito Generali, facultatem concedo, ut typis mandetur, ſi iis ad quos pertinet videbitur. In cujus fidem, has Literas manu meâ firmatas & Sigillo munitas, dedi Gedani 26. Junii. Annô 1733.

Idem qui ſupra mpp.

Digitized by Google

Dab Herb

DErb ten, ma w ſobie młodoćianego dabka, ná ktorego trzech gałazkách, trzy żołędzie ták rozłożone, że iedná w práwy bok tárczy náchylona, druga w lewy, trzećia proſto ſrzodkiem troche nád poboczne wynieſiona, pod niemi dwa liśćia dębowe, iedno ziedney ſtrony, drugie z drugiey; dab ſię tenzda, iákby z ziemi z korzeniem wyrwány, dlatego też korzenie u ſpodu iego widáć, kolor drzewa żołtáwy, pole *według Paprockiego* czarne *według Okolſkiego* czerwone, ktoremu poſwiadcza *author Kśiążki o kleynoźách* nád hełmem z Korony, tákież drzewo wychodźi, tylko że korzenia iego nie widzieć. *Paprocki o her: 572. Okol: tom: 1. fol: 191.* luboć on go Dub nie Dab zowie, ale nie widzę czemu: ile że y ſámo w herbie drzewo, od dębu że ſię Dab zwać powinien, przyświadcza. *kleynoty fol: 48* Tym kſztałtem, nie mać w prawdzie żadnego herbu u ſiebie ułożonego *Petraſandźa: atoli capit: 6. fol. 510* powiada, że we Włoſzech znayduia ſię familie, ktore rozłożyſtych dębow y w żołądź obrodzonych w herbie záżywáia, y owſzem *Buſſier: Hiſt:* twierdźi, że Juliuſza wtorego Papieża herb był Dab. O początkach tego Kleynotu naśi Piſarze milcza, to tylko przydáia, że z Czech do Polſki náſzey wnieſiony, iákoż *in Atlante novo Germ: fol 50*

znaydziesz że się w Niemczech *Cleſſii.* tym herbem pieczętuia, tylko że liścia ná dębie niemasz, y dab ná trzech wzgorkach osadzony. Przenosiny, záś te do Oyczyzny nászey miały bydź koło roku 1518. *Paprocki iednák o herbách fol. 699.* ieszcze zá Kázimierza Wielkiego wspomina Jana Dąba, że Kwitnął w Polszcze

Herbowni

Achler Adamczowſki, Kulminſki, Zołądź.

DĄBISZ Nobilitowany 1658. tę nobilitacya otrzymał pierwszy Gabryel Dabisz

DĄBKOWSKI herbu Korczak Symeon Boratynski, dźiáłem wziawszy dobrá Dąbkowice, od nich názwany Dąbkowski, y ztąd Dąbkowscy Korczakowie ná Rusi,

DĄBKOWSKI herbu Pułkoźic w Rawskim Woiewodźtwie gniázdo tego Domu zákládáią Pisarze nási: wiecey o nich nigdźiem nie czytał.

Dąbrowa Herb

W Polu błękitnym podkowa biáłá polerowna, Krzyż ná niey złoćisty, á drugie takież dwa po końcach, bárkiem do gory podniesiona stoi, końcámi nadoł, Na hełmie skrzydło sępie, á przez nie strzáłá, z dołu ku górze przelátuiąca, *Birk: fol: 173. Paproc: w-Gniazdźie fol. 1104. y 1159. O herbach fol: 320. y fol: 662. Okol: tom: 1. fol: 128. Kleyney fol: 45. Z Xiędza Duryewſkiego* o początach tego herbu, co napisał *w-Nieszpiey Pamiątce Kostkow. fol: 3. tu położę.* Przodek Domu tego według Paprockiego był rodowity Polak z tey Familii, ktora ma zá herb podkowę, á ná niey krzyż podniesiony, zowiemy to Poboże iáko ma *Gromer lib. 1.* albo iako *Statut Laſkiego fol: 127.* Pobodze, á zwyczayniey teráz

Pobog

Pobog. *Author Hiſtoryi Pruſko Polſkiey, w manuſkryptách* twierdźi, że pierwſzy Dąbrowczykow przodek, był cudzoźiemſki káwáler, ktory kiedy Chrześciáńſkie woyſká, ná rekuperácya Jerozoliny, á wniey grobu Chryſtuſowego, expedycya w roku 1096. czyniły, ſzedł ná tę święta woynę z Godefrydem Bullioniuſzem, wprzod od niego legacya odprawiwſzy do Monárchy Polſkiego Krzywouſtá, o wolny paſs ku Carogrodowi przez jego Páńſtwá: ágdy pod Jerozolimą znácznemi odwagámi wſtáwił ſwoie męſtwo, Godefryd ná Kroleſtwo Jerozolimſkie podnieſiony, nádał mu herb nowy, kálwárya álbo gorę śmierći Páńſkiey z Krzyżami trzema, co Dąbrowa zowiemy: á ták powrácáiąc z Paleſtyny, przez náſzę Polſkę, tu oſiadł, y familią rozkrzewił. *Hiſtor: Polon: Pruth: Poſſelii in Coll: Premisl: S. I. fol: 56. Mſ: Konopatſkich* podobna otym rzeczma, z tym dokładem, ze dwoch bráći w Lotaryngii do Páleſtyny z kilka ſet ludźi wyprawę uczynili, w Roku 1104. y tam odwaga nábyte te ozdoby opiſuie. Ta relacya więcey pozoru, niż práwdy maiącá náprzod niema poſobie żádnego dawnieyſzego authora; nad to niezgadza ſię z niewątpliwą hiſtoryą, iáko w innych rzeczach, ták y w tym: że Krzywouſta w roku 1096. czyni Monarcha Polſkim, ktory był dopiero 1102. na Páńſtwo Polſkie wſtąpił: y ſam herb tego Domu pokázuie, ze author iego był Pobożanin, ktory do Kleynotu Oyczyſtego, dwa tylko przybrał krzyże poboczne. Małe też ieſt podobieńſtwo podkowy do kalwaryi: á herbu tego nazwiſko Dąbrowa, iáwnie wymaga; że ſie urodźiło w ięzyku Słowiáńſkim, nie cudzoźiemſkim: á podobno ſam ſobie y potomſtwu ſwemu Pobożanin z pochwaleniem krewnych z pobożności przybrał: á to ztey okázyi. Zapadł gromadno nieprzyiáćiel w kráie Polſkie, i zwykłą dzikością puſtoſzył: ná odpárćie gwałtu nagłego, zebráło ſię prędko kilka powiatow Szlachty y Rycerſtwa Polſkiego, przećież że w nierowney ſile y liczbie ſtanęli; wodz ich chcąc ſzczupłość ludźi ſwoich ukryć, przy dąbrowie czy gaiu woyſko uſzykowawſzy, czekał ná ſpoſobna do bitwy okazya. Zwłokę tę, boiąźnia okrzćił nieprzyiáćiel, y wyrzucał z natrząſaniem. Pobożanin, ieden z mężnych ludźi, nie mogąc tey hańby wytrzymáć wzwarſzy konia ſam ták ná adwerſarza ſilno uderzył, że łámiąc ſzyki, y przebiiaiąc ſię przez hufy ſiłá trupem położył: widząc to drudzy, zkoczyli mu ná poſiłek, y zá powoduiącym ſercem y ſzczęściem nieprzyiáćiela rozgromili. Ná pamiątkę tedy tey odwági, á podobno że ſię przez dwa hufce nieprzyiáćioł Krzyża S. przebił, dwa Krzyże poboczne do dawnego Oyczyſtego Kleynotu przybrał. Hełm iednak, rozumiem że w inſzey okázyi zaukcya nabyty, niewiem czy nie w tey, że ſępa przez Woyſko przelatuiącego, ſtrzelec niepoſpolity z Łuku obarczył. Co za dobry znak miáno, bo ináczey z Sępow za Woyſkiem polatuiących, nie dobrego wieſzczbę ſtarożytność brała, tak trzymáiąc, iż ten ptak trupem ſię kármiący, przeczuwa klęſke, y tam ſię obráca, gdźie więcey trupem pádnie, iako pilze. *Horus. Apollo:* ále otym Skrzydle nic hiſtorycy. To z nich pewna, że od Dąbrowy przy ktorey woyſko náſze ſtało, y temu Herbowi Imię ſię doſtało Dąbrowa: acz też niektorzy y Dąbowa nazywáią, ale to podobno drukárni błąd, że r literę opuſzczono.

Panegiryſtowie niektorzy wtym ſą rozumieniu, ze ten pierwſzy przodek Dąbrowczykow, o ktorym dotąd rzecz, był ow zacny Woiewodá Mázowiecki Przybyſław z Roſtkowa; U mnie to wieści plonne: o czym niżey. Dawnieyſi authorowie przy ktorych powaga, áni Imie-

nia tego Káwalera, y pomienionych nieprzyiáćioł, iego powodem rozgromionych, áni roku, ktorego ſię to dźiáło, áni mieyſca, ná ktorym ta przewaga, uczyniona, nie wypiſuia. Jábym rozumiał, że ſię to dźiało w Mazowſzu, albo ná pográniczu tey Prowincyi, ile że w Mázowieckim Woiewodztwie potomſtwo iego z dawna ſiedliſka ſwoie miáło. Daley z tąd wnoſzę że nieprzyiáćiel był z przyległych od północy, albo też od wſchodu, Xięſtwu Mázowieckiemu kraiow, to ieſt álbo Jadźwingowie, Podlaſzanie, albo Litwa, albo Pruſacy ſtarzy, wſzyſtkie ná tenczas Polakom nieprzyiazne narody. A co *w Mſ. X. Rutki* czytam że to byli Krzyżacy, zákonna Káwalerya Niemieckiey nacyi, w Pruſiech oſiadła, to ſię nie zdá. Albowiem Familia Dąbrowczykow, widźi ſię bydź w Mazowſzu, nie wątpliwie dawnieyſza, niż Krzyżacy w Pruſiech, bo ći według Tretera 1225. według Dusbruchiuſza 1226, według Długoſza 1230. od Konrada Xiążęćia Mazowieckiego w te kráie przywołáni; kiedy Dąbrowczykowie, iuż rozkrzewieni, pierwſze Mazowieckiego Senatu urzędy, chwalebnie na ſobie trzymali, iáko Boguta z Roſtkowa Woiewoda Mazowiecki 1232. Przybyſław z Roſtkowa na tymże Krzeſle 1246. Nad to rzecz z Dźieiow Polſkich iáwna, że na ten czas Krzyżacy, ieſzcze w ſwieżey pamięći, dobrodźieyſtwa wźięte maiąc, niemieli żadnych z Polakami, ſwemi fundatorami y dobrodźiełami dyſſidencyi: acz z Pomorzany, iuż ſię kłoćili, ále ſami wſiły ieſzcze nie záwożni, Polſkiemi naybardźiey poſiłkami, przećiw zpoganiałym Pruſakom woiowali, dopiero po roku 1300 iáwnie z nami walczyć poczęli. Jeſzcze y to mam za rzecz pewna że nie dopiero za Władyſława Łokietka Krola ta Familia Dabrowczykow ſwoie początki brała, ale podobno przed Dziademiego Konradem Xiążęćiem Mazowieckim: determinować iednak czas trudno, acz może ſię twierdźić, że to ſnáć było koło roku 1100, iakoż przed rokiem 1041. iuż między przedniemi Domami Pobożnie, madra rada y godnością ſłynęli *Bielſki fol: 70.* z Ktorych ieden legacya po Káźimierza I. odprawił. Niektorzy drukiem publikowali, że ieden z Dabrowczykow, trzeći od pierwſzego tey Familii authora, z Mieczysławem pierwſzym z Xiążąt Polſkich Chrześcianinem, chrzeſt Swięty przyiął 965. ale bym ia to rozumiał o Jaſtrzębczyku. Marćina herbu Dabrowa Woiewodę Mazowieckiego w roku 1387. piſałem między Senatorami tego Woiewodztwa.

Herbowni

Budzynſki	*Jabłonſki*	*Koc*	*Napierſki*
Chotiwſki	*Jakimowicz*	*Koſtka*	*Porzecki.*
Ciechanowiecki	*Janußewſki*	*Lauxmin*	*Płodownicki*
Dąbrowſki	*Jarzębinſki*	*Laſkowſki*	*Roſtkowſki*
Garlinſki	*Karaś*	*Łoś*	*Secyminſki*
Głotkowſki	*Karniewſki*	*Młodźianowſki*	*Sierzputowſki*
Głodowſki	*Kißka*	*Morawſki*	*Zgierſki*

Dąbrowski Herb

PAnna z warkoczem rozczeſanym, w ſukni białey, w koronie złotey na głowie, we dwie razem dmie traby, moſiężne, z ktorych ieđna od uſt iey w prawą tarczy, druga w lewą idźie pole

czerwone, ná hełmie, tymże kształtem Pánná wiedney ręce iedne, w drugiey druga trabę trzyma *Paproc: o herb: fol: 570. U nášego X. Petra Sanđa cap:* 61. widzieć tákich kilká herbow, w ktorych chłopiętá czy też Panny ná inſtrumentách rożnych dętych graią, po ſtroiu poznáć, że niektore Cudzoziemſkie Domy, wieyſkiey kondycyi ludźi albo dźieći gráiacych w herbie noſza. Jakoż, że y ten herb z Niderlandu do Prus przybyſz, świadczą źiż authorowie: przećiąż okazyi y początku iego nikt nie zakłada: dorozumiewa ſię tylko Okolſki, że Wielkiego ſerca Káwalerowi, dla znaczney iakieyſiś Damy mężnie ſię zaſtawiaiącemu nadany, czyli iáko chce *X. Rutka in Mſ.* że Krolewſka corkę ná woynie poimána, Panu ſwemu odważny rycerz oddał. Luboć y to nie nowina, że y w ſłabey płći, męſkie y nieuſtraſzone ſerce świat nie raz widział, iako kiedy Pánienka w oſmnaſtu leciech, całemu Francuzkiemu woyſku przećiwko Anglikom hetmanila w męſkie ſzaty przeſtroiwſzy ſię, Aurelią od oblężenia wybawiłá, á potym ſama ná pierwſzy ogien idąc y nayćięższe ſtoły wytrzymuiąc, chwalebne z nieprzyiaćiol zwyćięſtwo odnioſłá *Hiſtor: Gallicana.*

TYm ſię herbem Dąbrowſcy w Pruſiech ſzczyćili, z ktorych Jerzy Stároſta Cźłuchowſki w roku 1466. w tymże zamku poimány, y w niewolą wzięty od ſwego niegdy niewolniká Pomorzanina *Biel. fol.* 440 *Cromer lib.* 26. Hektor Dworzanin kiedyś Kázimierzá III. Krola Polſkiego, od ktorego, w zaſługách wziął Staroſtwo Radzyńſkie, ktore potym nie przerwánie áż do czaſow Paprockiego z tego domu nie wychodźiło; po nim zoſtáło ſię Synow dwoch, Mikołay náprzod Kaſztelan 1479. potym Woiewoda Chełmińſki 1481. Jan. *Hiſtoria Polon: Pruthen: fol: 88.* chce go mieć Kaſztelanem Chełmińſkim w roku 1487. ten w owey pod Choynicámi náſzych poráżce, ſiła ranami zwątlony, między geſtemi trupami poległ, ktoli po batalii, gdy ćiáłá iego ſłudzy wláſni ſzukáia, żywo, ledwo iednak tchnący znaleźiony, przy należytym ſtaraniu od ſmierći wybrnął. Z Synow iego trzech, Bartłomiey w Węgrzech wiek ſwoy na rożnych Kampániach trawiąc, ná koniec tamże zginął. Mikołay brát iego w Moſkwie poległ Jan trzeći brát, Woiewoda był Chełmińſkim Staroſtą Radzyńſkim: temu Luzyańſká Woiewodzanka Chełmińſka po-

wiła dwoch Synow, Hugona Staroſtę Radzyńſkiego, ten z Kátárzyna Działyńska Woiewodzánka Chełmińſka wſzedſzy w kontrakty małżeńſkie, ſześciu Synow zpłodźił Jana, Mikołaia, Michała, Jędrzeia, Staniſława, y Felixa, corek kilka, z ktorych iedna Lichtyanowi zaſlubiona Jan brat Hugona Staroſta Radzyńſki, zamek Radzyńſki trefunkowym ogniem zniſzczony wielkim nakładem reſtaurował *Paproc: Ogrod fol:* 221. Ten z Działyńſkiy tylko iedne corkę miał, Elżbietę Konopacka Kaſztelanowa Chełminka, z drugiey záś Głuchowſkiy miał kilku Synow. Jana z teyże familii wſpomina Okolſki, á boday nie Syna Hugona, od młodych lat doświadczonego żołnierza, ktory na Podolu oſiadł. Ten w Moſkwie ná Stolicy, w Prusiech y Wołoſzech, żywo náćieraiąc na nieprzyiáćiela, z placu y poſtrzały wćiele, y ſławę Imieniowi ſwemu wynoſił. Jeſt o nim Konſtytucya 1613. fol: 32. Dabrowſka była za Mortęſkim, Barbara Starościca Radzyńſkiego corka, była za Michałem Trzćińſkim Podkomorzym Pomorſkim. O Kryſztofie Dabrowkim piſze *Hiſtor: Polon: Pruth: fol:* 631, że był Kaſztelanem Gdańſkim 1490. z Woianowa ſię piſał, bo wyżey wſpomnieni z Dabrowki. Felician Dabrowſki w Zakonie náſzym Apoſtolſki Miſſyonarz, z Stefanem Czarnieckim ſławnym woiownikiem w Danii y Holſacyi pod czas woyny Szwedzkiey, pole obfite miał do Heroicznych dźiel, w ktorych pracach z targawſzy ſiły umarł 1688. wieku ſwego, 71. miał bráći kilku rodzonych y z nich ſynowcow z ktorych jeden był Proboſzczem Grudziądzkim 1700. á potym Opatem Oliwſkim Zakonu Cyſterſow.

DĄBROWSKI *herbu Abdank* w Sieradzkim Woiewodztwie. Sebeſtyan pod Pleſzkowem pieſzo ſzedł do ſzturmu *Paprocki o herb: fol:* 404. Dabrowſki Kanonik Wiſlicki 1586. *Hiſtor: Domûs Probat: Cracov.*

DĄBROWSKI *herbu Dabrowa.* w Woiewodztwie Mazowieckim Maćiey 1632 Staniſław 1648. piſali ſię z Ciechanowſka ziemia ná elekcye Krolow Polſkich. Zofia Dabrowſka Dabrowſkiego herbu Jaſtrzębiec małżonka.

DĄBROWSKI *herbu Dołęga* w Łęczyckim Woiewodztwie y w Brzeſkim Litewſkim, Okolki ich opuścił. Hieronim Kaźimierz Dabrowſki Czeſnik Bracławſki Poborca Brzeſki 1691. Syn iego Jan Chryzoſtom, herb ich widziałem Dołęga. Piotr Stolnik Mińſki 1674. *Porządek Elekcyi* Woyciech Podſtoli Nowogrodzki miał za ſoba Petronellę Saſinownę.

DĄBROWSKI *herbu Drogoſław* w Poznańſkim Woiewodztwie Maćiey Archidyakon Kaliſki 1600. *Recepta na Tautomachia.* Dabrowſka Swentoſława Orzelſkiego Sędźiego Kaliſkiego małżonka *Papr: o herb: fol:* 506. Woyciech w Woiewodztwie Poznańſkim Poborca z Seymu 1629. *Conſtitut: 1643 fol. 6.* Jan 1632. Jędrzey z Bukowice 1648. Krolewſkie elekcye podpiſali. Zygmunt Piſarz Kaliſki 1697. Dąbrowſka Wawrzynca Gnińſkiego małżonka 1580.

DĄBROWSKI *herbu Jaſtrzębiec* w Woiewodztwie Sendomirſkim. Jędrzeia Dabrowſkiego dwoch ſynow było Teodor y Marćin y corka Dorota za Kryſztofem Pokorſzyńſkim 1660. Jacka Z Ewy Lipowſkiy corki dwie, Katarzyna z Woyćiechem Kamodźińſkim, druga z Janem Łażowſkim zaſlubione. Szymoná Anna Bárdźińſka małżonka. Dabrowſki miał za ſoba Dabrowſka herbu Dabrowa. Helena z Franćiſzkiem Dzierzkiem żyła. Stefan miał za ſoba Maryannę Jaroſzewſka, z tey był Syn Staniſław, zdo Czerniechowſka z ta żył ſterilis 3tio. Oſtrowſka, z tey był Syn Antoni y corka Franćiſzka Zembrowka.

DĄB-

DĄBROWSKI herbu Jelita z Maley Polſki w Podole ſię przeniesli. Z tych ieden Piſarzem był Grodzkim Latyczewſkim, drugi Winnickim. Piotr Skarbnik Bracławſki. Stefan Skarbnik Halicki żona iego Juſtyna Gnoinſka trzech mu Synow powiła, Staniſława Jozefa y Jana, y corkę z Piotrem Brzeſkim zmowiona. Marćin Skarbnik Wołyńſki, Jedrzey Paweł y Mikołay 1632. w Wołyńſkim Woiewodztwie piſali ſię ná elekcya Władyſława IV. Samuel dźiedzic ná Mokrzánách Łowczy Łátyczewſki, miał zá ſoba Máryánnę Miaſtkowſka Czeſnikownę, Podolſka, z ktorey corká Roża doſtałá ſię Staniſławowi Cetnerowi Stárośćicowi Trębowelſkiemu. Jozef Podſtoli Latyczewſki 1697. Anaſtazya Zakonnica u Wſzyſtkich SS. we Lwowie.

DĄBROWSKI herbu Junoſza Ozych áni Paprocki, ani Okolſki nie piſał, átoli *Kadźinſki in Apocalypſi Stanislai Orichovii*, tych ktorzy ſię w Wileńſkim Woiewodztwie Dabrowſcy znayduią, Junoſzami zowie. Ztych Michał z Wileńſkim piſał ſię ná elekcya Jana Kázimierza. Jan Miecznik Wołkowiſki 1674. w Oſmianſkim. Staniſław Kázimierz Dabrowſki náprzod Czeſnik y Piſarz Grodzki Wileńſki poſtuiąc ná Seym 1685. Kommiſarzem deputowány do Kurlandyi w ſprawie Piltyńſkiey *Conſtitut: fol:* 13, y znowu w roku 1690. iuż Podkomorzym będąc Wileńſkim Conſt: fol: 8. y ná konwokacya 1696 Dwoch Synow zoſtáwił Jana y Marcyana; iednak *Mſ: X: Koiałow:* Dąbrowſkich w Wileńſkim chce mieć Jaſtrzębczykámi.

DĄBROWSKI herbu Korab w Sieradzkim Woiewodztwie. Marćin w Ziemi Wieluńſkiey z Seymu 1624. Poborca. Jedrzey w Zakonie náſzym wielkich przed Bogiem máż zaſług, w Konwerſacyi zludźmi tey oſtrożności, że w dyſkurſach iego żadnego prożnego nikt nie ſłyſzał ſłowa: będąc wielkiey umieiętności, przećięż z pokory, rády u inſzych mnieyſzych z chęćia ſzukał; od wſzelakich rzadow ſtarſzym ſię ſwoim wyproſił, żeby był BOGU tym ſpokoyniey mogł ſłużyć: w tych y w inſzych cnotach zálećiwſzy ſię niebu, poſzedł po zapłatę w Poznaniu 1666. Mikołay z Wieluńſkiey Ziemi o ktorym Konſtytucye 1575. *fol.* 234.

DĄBROWSKI herbu Kuſzaba, Od Dobr Dabrowa názwanych tego imienia nabyli. Marćin Dabrowſki Kuſzaba Sędzia Ziemſki i Czerſki, brat iego rodzony Adam máż rycerſki: ſtryieczni tych bráćia byli, Jedrzey Kánonik Poznańſki Pleban Sobikowſki y Chynowſki, Drugi Gabryel, ktorego Syn Staniſław właſnie do woyny urodzony: co onich wſpominaią nadgrobki w Sobikowie. Marćina z Zgorzelſkiy corká była za Omiecinſkim, Synow záś dwoch było, z tych Káſper od Walentyna Części w Dabrowce nábył, y Paweł ták męſtwem iáko y ludzkośćia zálecony, z Brzeſkii zoſtáwił corki trzy, Zophia Staniſzewſka, Kátárzynę Jezierzyńſka y Swiadſka: Synow piáćiu. 1. Jan w Szwecyi chwalebnie poległ. 2. Staniſław tamże w niewolá wzięty, átoli potym z niey ſię wywikłał. 3. Wawrzyniec ten z Kaminſkiy Záwiſzanki trzech Synow zpłodźił Adama Jana, y Zygmunta. 4. Adryan w rożnych okázyach doświadczonego męſtwa, temu Regina Hołubianka powiłá Syna Gábryela Jana y Alexandra, y corki Annę Márynę, Kátárzynę y Helenę. 5. Kaſper w niewoli u Tur-

u Turkow lat osmnaście przepędziwszy, gdy się do Oyczyzny powrocił, godnym był Rotmistrzem. Jan y Jakub 1648. Walentyn Piorun, Jędrzey, Stanisław, y Woyciech w Ziemi Czerskiey 1697. Jerzy Podczaszy Czerniechowski w Ziemi Dobrzyńskiey. 1697.

DĄBROWSKI herbu Nałecz w Lubelskim Woiewodztwie y w Ziemi Liwskiey. Alexander y Jakub 1632. Jdzi Pisarz Ziemski Liwski, Seweryn Podstarości y Sędzia Kapturowy y Poseł Ziemi Liwskiey, 1648 Jan Antoni Podstoli y Poseł Ziemi Liwskiey. Marćin Pisarz Kapturowy Liwski, Jan y Stanisław 1674 Zygmunt Pisarz Liwski.

DĄBROWSKI herbu Ogończyk Jędrzey z Dąbrowki Dziekan Gnieznienski, umarł 1493. iako wypisał Paprocki z iego nadgrobku. Agapit Dąbrowski w Zakonie naszym sławny Teolog z tego Domu umarł 1624. *Histor: Provinc:* Marćin Szłap Dąbrowski Dziekan Kuiawski 1542. był na Synodzie Piotrkowskim *Acta Synodi.* Jan Kázimierz Kantor Kuiawski Deputat na Trybunał Koronny 1695.

DĄBROWSKI herbu Poray w Sieradzkim Woiewodztwie pisali się z Dąbrowy. Spytygniew z Dąbrowy Woiewoda Łeczycki, ktoremu Konrad Xiążę Kuiawskie Łęczyckie y Dobrzyńskie, względem iego zasług nadał te dobra, Dąbrowa, Rogaczewo, Makosicze, Tarlino, co potym approbował Syn Konrada Kázimierz w roku 1248. o czym kładzie przywiley *Paproc: o herb fol:* 363. Tego Woiewody potomkowie według Paproc: nie Synowie iako Okolski wytłumaczył, co y samych lat Komput pokazuie, byli ci. Teodoryk, Piels, Peregryn, Tomasz dziedzic ná Dąbrowie, y Jan, ktorego Syn Stanisław Archidyakon Gnieznienski Krákowski y Kuiawski Kánonik, Prałat y pobożnościa y náuką swego czasu u wszystkich wzięty, u kilku Prymasow Koronnych Kanclerz, ná ubogich dobroczynnie łaskáwy umarł 1575, co onim opowiada nadgrobek iego z herbem Roża w Kátedrze Krákowskiey postáwiony y *u Starowol: in Monum: y u Papr:* go znaydziesz. Dąbrowska Małgorzata była za Waleryanem Moskorzewskim Kasztelanicem Wiślickim: Brat iey Mikołay Podsędek Sieradzki, ktorego Syn Woycieh Miecznik Sieradzki żył z Katarzyna Rokszycka Kastelanka Połaniecka, atoli Paprocki przydaie, że to był ostatni potomek Spitygniewa Woiewody Łeczyckiego: z tym wszystkim ia in Mſ. czytałem że z tey Rokszyckiy zplodził dwoch Synow. Hieronima, ktory z Gosławska Starosciánka Będzienska wszedł w kontrakty małżeńskie, y Stanisława, ktorego zda mi się corka dostała się w Małżeństwo Bartlomieiowi Zaleskiemu Roliczowi.

DĄBROWSKI herbu Radwan w Ziemi Warszawskiey. Jan Miecznik Rożański y Adam Zadło Dąbrowscy, w Ziemi Rożańskiey pisali się ná elekcya Jana III. Maćiey y Marćin na Władysława IV. Jan w Ziemi Nurskiey na Jana Kazimierza, Kazimierz w Ziemi Warszawskiey 1674.

DĄBROWSKI herbu Rawicz w Woiewodztwie Podlaskim. Otych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Jedrzey, Pantaleon Mathyasz 1648. Mikołay Stolnik Minski y Pisarz Grodzki Syn iego Jan, Jędrzey brat Mikołaia. Michał w Wileńskim Woiewodztwie, Jan w Słonimskim *Mſ: P.Koiał.*

DĄBROWSKI herbu Szeliga z Familii Matkuszewskich, w Łęczyckim Woiewodztwie.

DĄBROWSKI herbu Zabawa w Łęczyckim Woiewodztwie, z ktorym Piotr pisał się ná elekcya Jana Kázimierza.

Da

DĄBROWSKI herbu Zagłoba w Łęczyckim Woiewodztwie. Kazimierz Pisarz Grodzki Łęczycki, Deputat ná Trybunał Koronny 1710.

DĄBROWSKI Sebestian Dabrowski dla męstwa swego w utrzymaniu Zamku Smoleńskiego przeciwko Moskwie, ktorzy go byli oblegli, do prerogatyw Szlachectwa przypuszczony na Seymie 1638. *Okol: tom* 3. *fol:* 360. Do teyże łáski przyięty Stanisław Dabrowski ná Seymie 1676.

DĄBSKI herbu Godziemba w Kuiawskim Woiewodztwie y w inszych. Czyli raczey Dabscy z Lubrańskich swoy początek wzieli, z kad się też po dziś dzień z Lubrańca pisać zwykli, kiedy się iednak od nich wydzielili, konkludować nie mogę. Pospoliciey wprawdzie świezi Panegirystowie Lubrańskiego Podkanclerzego Koronnego autorem tey wsławioney u nas Familii zakładaia, bo mu dwoch Synow przywłaszczaia, z ktorych iednemu Lubrańcz Lubin y Chocin miasta z wiela innemi dobrami, drugiemu Dabie mila od Brześcia Kuiawskiego- iáko y Lubrańcz, działem się dostały, od ktorych dobr Dabskim zawołany. Co lubo bydź może, przecięż ile w naystarszych przywileiach doczytać się mogłem; ieden tylko Lubrański Grzegorz Deitarus Pieczęć mnieysza Koronna trzymał w roku 1496. Ten iednak w Duchownym stanie był, Proboszczem go Szkalmirskim ná iednym mieyscu czytam, ná drugim Archidyakonem Krakowskim: ofiarowano mu było y Biskupstwo Płockie, ale go przyiąć niechciał: o czym wyraźniey się mowić będzie pod Lubrańskiemi, Záczym tego przezacnego Domu nie może bydź początkiem, chyba żeby kto mowił, że po śmierći żony swoiey y po zostáwionym z niey potomstwie dopiero sobie ten stan obrał: na to iednak albo dawnieyszego by authora świadectwa, albo iawnieyszego dokumentu trzeba. Temu tedy ktoremu się Dabie działem dostało, niektorzy dziewiáciu Synow przypisuia, inni siedmiu: ztych dway w Litwie, dway ná Rusi, trzey ná Kuiawach osiedli.

Jakoż że y ná Rusi tegoż herbu Dabscy kwitną; u mnie iest pewna. Ztych Jakub koło roku 1590. z Zofia Skokowska z Sendomirskiego zpłodził corkę Annę Klonska bezpotomna y Synow czterech Jakuba, ten w Moskwie po Usarsku służył, umarł sterilis, iáko y brat iego Marcyan ktory też w niewoli był wzięty pod Korsuniem, z ktorey wybrnawszy, gdy znowu pod Batowem ná rebellizuiace chłopstwo żywo náciera padł trupem: Jana, ten trzymał Starostwo Winnickie od Odrzywolskiego Starosty Winnickiego, Syn iego z Podhoreckiy z Podhorec Thomasz, y corka Teofila Zawadzka w Chełmskiey ziemi: Od Tomasza został się Syn Jan z Alexandry Wierzbickiy, ktora po śmierći męża poszła za Rozwadowskiego, temu Janowi Konstancya Malawska zplodziła trzy corki Wiktorya Petronellę y Marcyannę, Synow dwoch Marćina y Antoniego. Stanisława (był to czwarty Syn Jakuba) ten z Dzikowny Mikolaia Dzika dziedzica ná Byszowie corki zostawił pięć corek Maryannę Uiazdowska, Zofia Russyanowa, Katarzyne Strzegocka, Francifzkę y Joannę. Synow szescin, Marka, ten wzięty był w niewola pod Zołtemi Wodámi z niey potym wyszedszy zginął pod Batowem. Remigiana y ten pod Korsuniem w ręce wpadł nieprzyiacielskie z ktorych aż w pięć lat wyszedszy, umarł bezpotomnie. Jerzego Piotra y Stanisława: tego ostatniego z Doroty Dłużniowskiey to potomstwo było. Zofia y Anna w Sokalu wZakonie S. Brygitty Panienskie sobie życie obrały, Wi-

ktorya z Kazimierzem Podhoreckim, Katarzyna z Kochanowskim dożywotnie zmowione. Thomasz z Pietruszewskiy zpłodził corkę Ewę: z Gdeszynska y Komorowska zył bezpotomny. Kryształ Porucznik Sierakowskiego Starosty Olszańskiego ale sterilis. Jan miał zá soba Annę Gdeszyńska z niey corka Maryanna y Synowie Stefan y Jozef. Gabryel miał Franciszkę Leszczyńska, Syna z nia Eustachiego.

W Kuiawach bardziey się ten Dom krzewił. Jędrzey Kasztelan Konarski w roku 1607 deputowany do Korrektury praw Koronnych. *Laudum Radzieiowskie in Mſ. Coll: Cracov:* Paweł Suffragan Poznański 1613 *Hiſtor: Dom9 Probat: Cracov:* Daniel Kanonik Kuiawski 1630 *Gold: Bractwo.* Jan w Zakonie naszym wzor cierpliwości y skromności zszedł z tego świata 1605 w Jarosławiu *Hiſtor: Coll: Jarosl:* Alexander 1658. w Krakowie, po wielu ambonach, Apostolska żarliwością wsławiony. Jedrzey pięćdziesiat lat w tymże zakonie pracuiac, poszedł po zapłatę w Toruniu. Stanisław zaś w Poznaniu, iuż lata młodsze na rożnych woiennych expedycyach przytarszy, obrał sobie stan pokory w tymże Zakonie. Jędrzeia Kasztelana Konarskiego trzech się Synow zostało, N Kasztelan Konarski, á boday nie tenże sam potym był Kasztelanem Łęczyckim, od ktorego trzech się Synow zostało: Łukasz Kanonik Krakowski w Rzymie w Jurisprudencyi y innych naukach znacznie postąpiwszy, w Niemieckim Włoskim y Francuzkim iezyku biegłości nabywszy, w Oyczyznie potym to na Dworze Krolewskim, to w Trybunałach Koronych, to na rożnych Kommissyach, z chwałą imienia swego stawał: osobliwiey się iednak iego ku BOGU szczodrobliwość pokazała, bo naprzod w Katedrze Krakowskiey na zamku, wieczna fundacya ugruntował, żeby we wszystkie przez cáły rok czwartki w kaplicy Vener: Sacramenti, Msza Swięta o tymże Nayś. Sakramencie spiewano *Pruſzcz in deſcript: Cracov:* do teyże Kaplicy dwa lichtarze srebrne zporządził. Odrzwi Marmurowe Kościołowi S. Michała OO. Karmelitow Bosych postawił, iako herb iego wyryty tamże świadczy: w Kruszynie Kościoł wymurował; dziesięć monstrancyi, trzęśćdziesiat puszek srebrnych ubogim Kościołom rozdał, żeby był BOG utaiony pod Osobami chleba, z większa przed ludźmi apparencya ná ołtarzu stawał: sto tysięcy nad to Kapitule Krákowskiey zapisał: w tych dobrych uczynkach lat dziewięćdziesiat przepędziwszy, w dobrey starości z światem się tym rozstał w roku 1665. Jest w druku życie S. Philippa Neryusza, ktore on z Włoskiego ná Polski iezyk przetłumaczył. Kazanie na iego pogrzebie kedy też stryia iego rodzonego Łukasza także wspominaia. Jakub Chorąży Zatorski, brat Łukasza Kanonika, postował ná Seym 1662. z tamtąd Kommissarz na Trybunał fiskalny, y 1665. Był to człowiek rycerski, czego dał dowody na Ukrainie. Celeiowicz w dedykacyi Książki swoiey 1675. wspomina Teressę Chorążankę Zatorska, rozumiem, że tego Jakuba corkę. Jacek naprzod Kasztelan Konarski potym Biecki, z Seymu 1670. Kommissarz do rozgraniczenia od Slaska Const: fol. 25. trzy razy sluby małżeńskie ponawiał, pierwszy raz z Anna Szydłowska, drugi raz z Pigłowska trzeci raz z Urszula Kalinska Pisarzowna Łęczycka. Wspomina iego Synow Jędrzeia y Pawła *Nieſzporko: Odrobiny, a Celeiow:* corkę Teressę 1675.

Adam Kasztelan Słoński á przedtym Stolnik Brzeski drugi Syn Jędrze-

Jędrzeia Kaſztelana Konarſkiego, maż y na woynie y w Senacie życzliwośćia ku Oyczyznie wſławiony, żona iego pierwſza Smuſzewſka, ztey było corek trzy, iedna z nich Panna umarła, druga doſtała ſię w małżeńſtwo Swiebſkiemu, trzecia N. y Syn Jędrzey umarł w Kaliſzu ieſzcze Scholaſtykiem ſześć lat w Zakonie naſzym w wielkiey opinii o ſwoiey ſwiatobliwości przepędziwſzy. Druga żona iego Elżbieta Jemielſka, ta mu powiła trzech Synow Staniſława, Zygmunta y Ludwika, y corkę Annę Staniſława Niemoiewſkiego Kaſztelana Elblaſkigo małżonkę Ztych.

Staniſław naprzod Archidiakon Płocki z Seymu 1667 Kommiſſarz do oddania Pannom Zakonnym Kościoła S. Jakuba w Toruniu, ktory herezya była opanowała. Conſtit: fol: 39. Wziął potym Biſkupſtwo Chełmſkie od Michała Krola, z tego poſtąpił na Łuckie, z tego na Płockie ztego ná Kuiawſkie, z tego ná koniec ná Krákowſkie, ná ktore nie wiachawſzy z tym ſię pożegnał świátem w roku 1700. w Krákowie u S. Piotra w Kościele naſzym pochowány. Prálat znácznych cnot, á naprzod ludzkości ku wſzyſtkim wielkiey, z tey y naymnieyſzemu wolny był przyſtęp do niego; Kápituła Kuiawſka dla miłych iego obyczáiow, trzy razy mu zlecáła ſede vacante Adminiſtracya, ráz po Czartoryiſkim, drugi raz po Gębickim, trzeci raz po Sarnowſkim. Szczodrobliwości iego ieſzcze y po dziś dzień pamiątki ſtoią iáko gdy Kościoły Płocki y Pułtuſki odnowił, Kościoł Kátedralny Łucki od piorunu nadpſowany reſtaurował. Collegium naſze Toruńſkie pięknieyſzą fabryką y wygodnieyſza nie małym ſumptem do tey perfekcyi ktora podziś dzień widziemy przyprowadził. Kościoł naſz Gdańſki od hereſtyckiey nienáwiści zdezolowány ſwoią ſzkátułą dźwignął, y dokończony poświęcił. Nawet uchodzących z Ruſi przed Turecka potencya Oycow naſzych, w dobrach ſwoich przyiáwſzy, przez długi czas Oycowſka práwie prowidencya żywił. Nie mniey y Oyczyzna ſzczodrey iego ręki ku ſobie doznała, kiedy pod Wiedeń z Krolem Janem III. okryta Uſarſka choragiew z własnych dobr wyſtáwił. Pod czas rozerwaney elekcyi, Auguſta II. y nominowały koronował.

Zygmunt Woiewoda Brzeſki Kuiawſki Staroſta Jnowrocławſki Dybowſki drugi Syn Adama Káſztelana Stońſkiego, á przedtym naprzod Podkomorzy Jnowrocławſki z ktorym tytułem Poſłem był na Seym 1676. Conſtit: fol: 21. potym Káſztelanem Jnowrocławſkim, á wroku 1687. iuż Woiewoda, Marſzałkiem Tribunału Koronnego. Młodſze láta ſwoie rycerſkiemi dziełámi polerował wrożnych oſobliwie z Tatarami okázyach, w dalſzych zdrowa rádá tę Oyczyznę ratował. Złączył ſię był dożywotnie raz z Zofią Daniłowiczowną Podczaſzanką Koronną, pozoſtáła wdowa po Cetnerze Stároſcie Lwowſkim, ktora potym za iego przyzwoleniem Kármelitka Boſa umárła. Drugi raz z Jadwiga Gorſka herbu Łodzia, corkiiego były dwie iedna Márcyanna Kátárzyna Jakuba Dzialyńſkiego, Woiewodzica Kaliſkiego, druga Tereſſa Jana Łackiego Kaſztelanica Káliſkiego małżonki, Synow zas płaciu Jan, Jędrzey, Woyćiech, Piotr y Paweł. Z tych.

Jan Kaſztelan Woynicki, z Seymu 1703. Kommiſſarz do rewizyi ſkárbu Koronnego Conſtit: fol: 13. przybrał był w dożywotnią przyiazń Kátárzynę Kuczkowſka pozoſtała wdowę po Franciſzku Czyżowſkim, z tey ſię zoſtał Syn Staniſław. Jędrzey drugi Syn Zygmunta naprzod Kaſztelan potym Woiewoda Brzeſki Kuiawſki, y Staroſta

rosła Nakielski. Woyciech Marszałek Nadworny Koronny Starosła Jnowrocławski y Dybowski, miał za ſoba Xiężna Radziwiłownę, zktorey Synowie Antoni Starosła Jnowrocławski y Zygmunt Starosła Dybowski.

Ludwik Kasztelan Konarski trzeci Syn Adama Kasztelana Słońskiego: z Miaskowskiy corek iego dwie, Máryanna naprzod żyła z Plichta Starosła Gostyńskim, po nim z Jackiem Leżeńskim, druga Nieborska: Synow także dwoch Jędrzey y Paweł.

Jan Kasztelan Brzeski Kuiawski, brát trzeci Adama Kasztelana Słońskiego: tego Syn Stanisław, Komornik Kuiawski, temu Krystyna Drzewicka, (miał podobno y druga za ſoba Zofia Jordanownę Miecznikownę Chełmska) trzy corki powiła, Ewę Woyciechowi Męcińskiemu, Katárzynę Adamowi Łaznińskiemu y Maryannę: Synow piaciu. Ztych Władysław zginął pod Wiedniem, Konstantyn Scholastykiem był Kuiawskim, Alexander Miecznikiem Jnowrocławskim, ktorego z Anny Łubieńskiy Synow czterech Stanisław, Kazimierz, Antoni y Jędrzey, corek trzy, Krystyna zá Zygmuntem Morskim, Katárzyna zá Karolem Stradomskim, Barbara zá Dobińskim: Stanisław y Jan.

Tomasz brat Łukasza Kánonika Krákowskiego, z Zofia Zydowska herbu Leliwa zostawił potomstwo *Baran*: Felicyan miał zá ſoba Glembocka Miecznikownę Brzeska Kuiawska, z ta zplodził corkę Zofia Kryſztofowi Swiętosławskiemu Podkomorzycowi Przemyſkiemu zaſlubiona. Anna Dabska była zá Jakubem Brzezyńskim Kasztelanem Miedzyrzyckim, Ludowika naprzod zá Franciszkiem Michałem Donhoffem Łowczym Litewskim, po nim zá Jędrzeiem Sierakowskim Kasztelanem Bełzkim. Anna zá Janem Boruckim Chorążym Brzeskim Kuiawskim. Jan Podstoli Jnowrocławski á potym Kasztelan Jnowłocki, corki iego dwie, iedna Konstancya żyła z Janem Kádzidlowskim Kasztelanem Konárskim, druga z Działyńskim Páwłem Kasztelanem Bydgoskim. Adam Chorąży Bydgoski 1704. Tomasz Chorąży Kowalski 1730. posel ná Seym.

DACHNOWICZ Mikolay y Kazimierz Hacicki Dachnowiczowie podpisali z Woiewodztwa Nowogrodzkiego elekcya Jana III. Otych ani Paprocki ani Okolski nie pisał.

DACHOWSKI herbu Łodzia w Wielkiey Polszcze, Woyciech z Poznańskim Woiewodztwem podpisał elekcya Władysława IV.

DADZIBOG herbu Pobog W Lubelskim, Gniazdo tego Domu zákładaia Pisarze nasi, dla tego nie moge wiedzieć czy do tych należa Dadzibog Podkomorzy Mścisławski, Dzierżawca Żukowski, y Teofil Woyski Połocki, ktorzy ten z Połockiego, tamten z Mścisławskiego podpisali elekcya Jana III.

DALESZYNSKI herbu Korczak ná hełmie iednak nie kłada czaszy, ale trzy pióra strusie. Otych ani Paprocki ani Okolski nie pisał: w Wielkiey Polszcze kwitna Jan z Radomicka (zkad niektorzy rozumieia że od Radomickich swoy początek wzieli) Posel ná Seym 1629. zkad deputowany był ná Trybunał Radomski *Conſtit: fol:* 7. Podsędkiem Potym, ba y Sędzia Ziemskim Poznańskim obrany, Deputatem był ná Trybunał Koronny 1641. y z Seymu 1661. Kommissarzem do rozgraniczenia Wielkiey Polski od Slaska y Marchiy *Conſtit: fol:* 7. żona iego Droszewska, z ktorey corka Chlebowska Anna, y Syn Jedrzey, od ktorego trzech

Synow zoſtało Staniſław, Jan, y Mikołay. Jan Piſarz Ziemſki, Poznańſki, Woyciech y Łukaſz 1697. Jan in Societate JESU ták świátobliwym życiem, iáko y nauka pámiętny umarł 1729. w Toruniu, zoſtawiwſzy godne prácy ſwey manuſkripta, ktorym że na świat nie wyſzły, śmierć przeſzkodziła. Franciſzek Piotr Kanonik Gnieźnieńſki 1689.

DALEWSKI herbu Krucyni czyli Krzyż. O tych áni Paprocki áni Okolſki nie piſał: átoli widziałem nadgrobek iednego z nich z tym herbem y Łukaſz Paprocki *Łaſki Cuſow:* iáwnie o nich świadczy. Teodor Pleban Staſzowſki 1666. w ſwoim Kościele ktory reſtaurował z nadgrobkiem marmurowym pochowany.

DALINSKI herbu Kościeſza ale z ta odmiana, że ná tarczy używaia Strzały proſto żelezem do gory, u dołu rozdartey bez krzyża, z iednego iey boku iedna gwiazdá, z drugiego druga, nad hełmem z korony tákáż ſtrzała, z lewey ſtrony miecz trochę na ukoś końcem do gory, z drugiey ſtrony ſzabla oſtrzem w prawa, końcem do gory. *To Koiałow: in Mſ.* ná co przywodzi Paprockiego. W Xieſtwie Litewſkim kwitna.

DANABORSKI herbu Topor z Danaborza ná Krainie. Z tych naydawnieyſzego czytam Jędrzeia Woiewodę Kaliſkiego 1436. Paprocki w Gniazdzie Wacława Danaborſkiego Kaſztelanem Nakielſkim piſze, ieſzcze w roku 1338. Macieia Staroſta Nakielſkim 1419. ten to ſam zda mi ſię był potym Woiewoda Jnowrocławſkim iáko świádczy *Cromer lib: 27. 1467* Kędy Syna iego Wacłáwa czyli iáko drudzy chcą Władyſłáwa Kaſztelana Nakielſkiego y Staroſty tranſakcya wſpomina; átoli liſty Klaſztoru Trzemeſzyńſkiego 1455. Włodka mu imię daia: Corka iego zda mi ſię, Gertruda czy Geruſſa doſtała ſię w małżeńſtwo Januſzowi Kościeleckiemu Woiewodzie Sieradzkiemu, y Generałowi Wielkopolſkiemu, ta z tego Domu wyniosła Danaborz Krainkę y inne dobra. Znowu iednak iuż w roku 1499. Wacławá Danaborſkiego naſi piſarze chcą mieć Kaſztelanem Bydgoſkim. Był to Dom tych tam czaſow możny y znaczna ſummę mieli na Zamku Nakielſkim zaległa. Dorozumiewaia ſię ciż náſi Piſarze, że ci ktorzy ſię z Waſoſza piſali To porczykowie, od Danaborſkich ſwoie początki zabrali. N Danaborſka była za Mikołaiem Działyńſkim Woiewodą Jnowrocławſkim.

Dangel Herb

O Tym herbie ani Paprocki áni Okolſki nie piſał: ſam tylko Baranowſki in Mſ ták go wyraził. Pas przez ſrzodek tarczy w ſzerz idzie ná ktorym dwa liſtki winne, tarczy pole zielone. Herb ten nádany od Władyſłáwa Krola Węgierſkiego y Czeſkiego w roku 1498. ktory potym wnioſł do Polſki Piotr Dangel, y temi tam czaſy przy Krakowie był oſiadł. Syn iego z Sioſtry rodzoney Hoſiuſza Kárdynała y Biſkupa Wármińſkiego zpłodził Erazma Staroſtę ná Łobzowie, dziedzica ná Mydlnikách nie daleko od Krákowa: ten dla ſwoiey cnoty y dobroci w wielkiey był łáſce u Zygmunta III. á przepedziwſzy lat więcey niż oſmdzieſiat zſzedł oſtatni z tego Domu, w Krákowie u Panny MARYI w Káplicy Salomonowſkiey z nadgrobkiem z moſiadzu odlewanym pogrzebiony: boday niebył brát Erazma Fryderyk Dangel Kánonik Warſzawſki 1601. Nakiel: fol: 803.

DANIECKI herbu Pruſ. 2do albo Wilcze koſy ták o nich wyraźnie piſze Mſ. Famil.: Pruſſ: luboć ták Paprocki iako y Okolſki o nich milcza. Woyciech z Narwota w Ziemi Ciechanowſkiey náznaczony Poborca 1593. *Conſtit: fol: 661:* wſzakże go tam nápiſano Dammecki. Adam y Jakub 1632. Woyciech y Zygmunt 1648. w teyże Ziemi podpiſali elekcye: ieden z nich miał zá ſobą Annę Bartlinſka. Jakuba wſpominaią Kśięgi Grodzkie Krákow: 1617.

DANKOWSKI herbu Pułkozic w Rawſkim Woiewodztwie. Walcryan 1632 podpiſał elekcya Władyſłáwa IV. Anna Dankowſka Woyciechá Sułkowſkiego Podſtarośćiego Rawſkiego, małżonka *Acta Castr: Raven:*

DANILECKI Abráham Danilecki z Seymu 1647 Kommiſarz ná uſpokoienie pogranicza od Węgier *Conſtit: fol: 5.* Paprocki y Okolſki o nich nie piſał.

DANIELEWICZ herbu Oſtoia w Xięſtwie Litewſkim, Paprocki y Okolſki do herbu Rola ich pociaga, z tey racyi że Dangel przyiał herb Rola przy Unii, á toli Mſ. P. Koiał: herb Oſtoia przyznał im. Jerzy w Zakonie náſzym uczony y wymowny. Paweł Danielewicz Podſędek Wileńſki á potym Sędzia 1648. Mikołay Podſtarości Wilkomirſki, Roman Choraży Oſmiańſki, Michał Staroſta Plotelſki z Seymu 1703. Kommiſſarz do uſpokoienia granic od Węgier *Conſtit: fol: 22.* Piotr Danilewicz Podkomorzyc Oſmiańſki *1691.*

DANIŁOWICZ herbu Sas w Ruſkim Woiewodztwie. *Prætor Orb: Goth: lib: 4. cap. 3. §2.* tę Przezacna Familia do Hanilow czy Hunilow, ze Krwi Gotſkich Krolow idacych referuie, u ktorego znaydzieſz liſt z Flawiuſza Vopiſca, Aureliana Ceſarza do Galloniuſza Avita, ten wſpomina Hanile, ktora w małżeńſtwo poiał Bonoſus, ktory po śmierci Aureliana Ceſarzem Rzymſkim był zawołany: przydaie y to, że Hanilow Dom ieden między pierwſzemi ſiedmiu u Gotow Domami był nayprzednieyſzy. Z czaſem potym z Hanilow Danilami zwać ich poczęto zodmiana

miana litery H. w D. aż też y Daniłowiczami. Podobnieyſza iednak do prawdy zda ſię bydź dedukcya Okolſkiego, powiáda on, że Hrabia Huyd pierwſzy z Węgier y z herbem Sas ná Ruś ſię wyniosł, y ták z Danielem Krolem Halickim iáko y Synem iego Leonem zwycięzko gromiąc nieprzyiáciol do tego był przyſzedł reſpektu u pomienionego Daniela Krola, że mu Synowicę ſwoię dał był zá żonę, z ktorey Syna do Krztu trzymaiąc ſwoie mu imię Daniela nadał: w tey ſwoiey powieści świadczy ſię Okolſki Kronika Woyciecha Strepy czyli Strzębſkiego. Co zaś niektorzy pochlebnie udaią, iákby z łona tego Daniela Krola Halickiego miał proſta linia wyniść Dom Daniłowiczow, to ſię utrzymáć nie może, bo to pewna, według wſzyſtkich Hiſtorykow náſzych, że Daniel, krom Syna Lwa bezpotomnie zeſzłego żadnego potomſtwa nie zoſtáwił. Z lekka potym trybem ná Ruſi zwyczay-nym Wnuka Huyda, á Syna Daniela, Daniłowiczem zwać poczęto, áż też y potomkowie ich w dziedzictwie y podziś dzień, toż imię biorą.

Staniſław (a bodáy nie Syn Michała dziedzica ná Rudzie o ktorym czytam in Monim: Coll: Leopol: w roku 1505.) Chorąży Lwowſki máż rycerſki, odwagi iego, Tatarſkie doznały nieráz hufce: iáko iego nadgrobek we Lwowie u OO. Dominikanow opowiada. Z Anny Tarłowny Jana Tarła Chorążego Lwowſkiego corki, Synow było dwoch Mikołáy y Jan y corká za Michálem Staniſławſkim herbu Pilawa Podkomorzym Podolſkim.

Jan Daniłowicz Woiewoda Ruſki dziedźic ná Oleſku, náprzod Krayczy Koronny Staroſta Buſki, Korſuńſki, Czehryńſki Moſtowſki potym Kaſztelan Lwowſki, z ktorym tytułem był Kommiſſarzem do traktowania z Związkowemi *Conſtit: fol: 5.* potym Woiewoda Ruſki: złączył ſię był pierwſzym związkiem z Kátárzyną Krásicka Kaſztelanka Przemyſka, ktora mu dwie corki powiła, Zophia Firleiowa Starościna Kázimierſka y Marcyannę Koniecpolſka: była to Páni ná Kościoły y ubogich nieſkapa, tamte w bogaty apparat ſtroiła, tych nie wymuſzona iáłmużna prowidowáła, co rok właſna reka uſzyte biáłe ſzáty im rozdáiąc, w Wielki Czwartek wſzyſtkich ktorych zebrać mogła czeſtuiąc, nogi im umywáiąc, w Wigilia zaś Bożego Narodzenia, trzema ná pámiątkę y cześć JEZUSA MARYI y Jozefa też uczynność ſwiadczyłá, ſzpitále obchodziła, chorych náwiedzała, lekárſtwámi z ſwoiey ápteczki prowidowała: w tych światobliwych zábawach śmiercią zaſtáła w roku 1646. *Hieron: á S. Hyacin: Kázanie.* Po Krásickiy poiął drugą żonę Jan Woiewoda Ruſki, Zophia Zołkiewſka Kanclerzánkę Koronna y Hetmánownę Wielka Koronną, z tey potomſtwo iego, Teofila Sobieſka Káſztelanowa Krákowſka, Matka Jana III. Krola Polſkiego. Dorota Xieni Klaſztoru S. Benedykta u Wſzyſtkich SS. we Lwowie, ktory, lat 47. madrze y pobożnie rządzac, doczekawſzy ſię tego, że Sieſtrzeńca ſwego ná tronie Polſkim widziała, w ſędziwym wieku życia tego dokonała w roku 1687. Z teyże Zołkiewſkiy Staniſław Syn iego, Staroſta Korſuńſki Czehryńſki y Moſtowſki poſtował ná Seym 1632. zkąd był Kommiſſarzem do traktatow o pokoy z Moſkwą *Conſtit: fol: 2.* á w krotce ná expedycya Moſkiewſka w pięć ſet ludzi ſwoich ſtawił ſię Władyſławowi IV. Po tey Kampaniy z táż ſerca odwaga przeciwko Murtazemu Páſzy do Polſki zámyſlaiącemu z woy ſkiem wkroczyć, ſtánął: ále gdy ſię potym przeciwko Kantymiro-

wi Hanowi Perekopſkiemu do Tauryki wyprawił, tam z ludźmi ſwemi w koło opáſany, w niewolą był wzięty: kędy Kantymir mſzcząc ſię klęſki Syna ſwego pod Burſztynem od Staniſłáwa Lubomirſkiego porażonego y zábitego, właſnym ſynom ſwoim nád nim dopuścił ſię páſtwić; od ktorych tyrańſko w więzieniu zamordowány poległ: ciáło iego iednák do Zołkwi zprowádzone, támże dniá oſtátniego czeka. *Potoc: Centur: fol: 263. & 150.* Działo ſię to koło roku 1640. Ociec iego w Oleſku złożony do ktorego Kościoła fundacyi ſiła ſię przyczynił.

Mikołay Podſkárbi Wielki Koronny pierwſzy Syn Staniſłáwa Chorążego Lwowſkiego, brát Jana Woiewody Ruſkiego, przed tym záś Obożny Koronny, z ktorym tytułem ſtáwał przy Zygmuncie III. pod czas Rokoſzu, dáley Kaſztelan Lwowſki y Podkárbi Nadworny Koronny, Chełmſki y Drohobycki á w krotce Králnoſtawſki Samborſki Parczowſki Bielſki Czerwonogrodzki Starosta, Kommiſſarz z Seymu 1613. do ukoienia związánych woyſk Koronnych *Conſtitut: fol:* 6. w Roku 1593. Marſzałkował w Izbie Poſelſkiey. Przez dziewięć lat porucznikował pod Janem Zamoyſkim Hetmanem, á przeciwko Kácygerowi Hanowi Tatárſkiemu liczny komput ludzi ſwoich zprowadziwſzy, z niemi, ták żwáwie natarł, że nie przyiaciela złámał, bez naymnieyſzego w ſwoich uſzczerbku. Przeciwko Michałowi Woiewodzie Multańſkiemu znaczny ſupplement ludzi do boiu poſłał. Z Zygmuntem III. do Szwecyi płynąc, wſzyſtkich przy doſtoieńſtwie Páńſkim niebeſpieczeńſtw nierozdzielny towárzyſz. Legacya do Amurata Cara Tureckiego wielka y dzielnoścła ſerca y roſtropnoścła ſzczęſliwie zakończył. Y ku BOGU pamiętne iego dzieła. W Uchaniach álbowiem Kościoł wſpaniały z fundámentu wyprowádził. Kościoł naſz Lubelſki miedziana blácha pokrył: inſze záś Collegia náſze w Máłey Polſzcze y ná Ruſi ledwoby ſię ktore znaleść mogły, ktorychby ieżeli nie Páńſka munificencya, przynaymniey ołobliwſza protekcya ſwoią nie dźwignął, wſzyſtkich ubogich práwie Oycowſka rátował ſczodrobliwoścła. Ták ſobie ſkárbi niebo, ten wielki Podſkárbi, do ktorego iákoniepłonna nádzieia przeniosł ſię 1624. pochowány w Uchániách; wypiſał nadgrobek iego *Starowol: in Monum:* Kędy to o nim czytam *integritate invidiam, facilitate odia, modeſtiá temeritatem temperavit:* luboć y drudzy pochwálámi iego ſwoie Kśięgi zágęściłi iako *Ericius Puteanus in Apparatu Epiſtolarum centur: 2. Epiſt: 22. Argento: de reb: Soc: fol: 390. Prætor: Gothi: lib: 2. cap: 2. §.* 4. Anna czyli iáko drudzy chcą Helena Páwła Uchańſkiego Woiewody Bełzkiego corka, á iego małżonka, trzy mu corki powiła, to ieſt Zofia ktora pierwſzym związkiem żyłá z Páwłem Sapiehą Podkánclerzym Litewſkim, drugim z Opálińſkim Łukáſzem, Marſzałkiem Wielkim Koronnym. Izabellę tá po śmierci męża ſwego Jerzego Oſſolińſkiego Kanclerzá Koronnego, nie mała ſummę w złocie, ſrebrách y kleynotách wyſypáła ná wyſtawienie Kościoła Pannom Karmelitkom Boſym w Warſzawie *Dedicat. Operum S. Tereſiæ 1664.* Urſzule tá ſobie Pánieńſkie pod regułą S. Brygitty upodobáwſzy życie, Klaſztor ten w Samborze Xięnia rządziła, Synow z teyże Heleny było piaciu Jan Mikołay, Piotr, Staniſław, Mikołay y Fráncíſzek. Z tych.

Jan Mikołay z razu Podſtoli Koronny, potym Nadworny áż też y Podſkarbi Wielki Koronny, Przemyſki, Samborſki, Drohobycki, Ratnińſki, Kolſki, Bráńſki Starosta á przedtym Chełmſki Czerwonogrodzki. Pierwſza żona iego Helena Opalińſka Márſzałkowna Wiel-

ka

ka Koronna, druga Dorota iáko piſze Okolſki, czyli iáko inni chca Zophia Teczyńſka Woiewodzanka Lubelſka, oſtátnia z tego Domu dźiedźiczka, atoli z obiema żadnego potomſtwá nie zoſtáwił. Zyie iednák y po dziś dźień w pamiętnych ſwoich ku tey Oyczyznie zaſługách: w oſmnaſtym albowiem roku życia ſwego iuż Rotmiſtrzem był Krolewſkim ná Cecorſka Kámpánia, nieprzerwánie potym w rożnych expedycyách, Kommiſſyách do rozgránicżenia, Deputácyách ná Trybunał Rádomſki, Poſelſtwách ná rożne Seymy, wſzędźie to złota wymowa, to ſilna ręka, to gruntownemi rácyami broniąc ſwobody Oyczyſtey, ták ſkarb Koronny piáſtował, iż: aby uſzczerbku iákiego Rzeczpoſpolita nie miała, dźiedźiczna rácżey wolał hártować fortunę: luboć nia y ná BOGA doſyć ſzczodrze ſzáſował: bo Pánny Zakonne Kármelitki Boſe w Lublinie pod tytułem Niepokalánego Poczecia Mátki Boſkiey ufundował y nadał. Nowicyátowi náſzemu Krákowſkiemu więcey niż 16. tyſięcy rożnemi czáſy wyſypał: Dzwon wielki do Kościołá Pánny MARYI w Jároſtáwiu, iego nákładem ſtánął. Collegium tákże Przemyſkie y Krákowſkie u S. Piotrá ſáſki iego wieczna przed Bogiem ſtáwia obligácya. W Uchaniách Kościoł od Oycá ſwego záczęty pod tytułem Wniebowźięcia Mátki Boſkiey kſztáłtnieyſzym pozorem przyozdobił. Máż ſtaropolſkiey cnoty, z ktorey w Wielki Czwartek co rok uboſtwu, hoynie ich wprzod uczęſtowáwſzy, nogi umywał: á potym uchyliwſzy ſię wieczorem z páłacu ſwego do ktoregokolwiek zakonnego domu, tam áż do Niedźieli ná ſamym nabożeńſtwie czás wſzyſtek przepędźił. W Wielki Piątek w kapę ſię przyſtroiwſzy, żeby ſię tym lepiey ukryć mogł od oká ludzkiego, boſemi nogámi Kościoły obchodźił. Do Nayświętſzey Mátki ſzczególnieyſzy ſię w nim wydawał affekt: dla tego, w wſzyſtkie dni poprzedzáiące święta Jey uroczyſte, ſamym tylko chlebem żył y woda, Kommunii y Spowiedźi w ſame Jey dni, nigdy nie opuścił: tego dniá wſzyſtkie ſzpitale y Klaſztory ſowita iáłmużną obeſtał: á przez oktáwę tychże świat z cáła Fámilia ſwoia Litánie do Nayśw: PANNY mowił. Obraz teyże Bogárodźice w Częſtochowie y drugi w dźiedźicznych dobrách ſwoich bogáto przyſtroił: Dźień Niepokalánego Poczęcia iey wielkiemi tryumfámi co rok obiáśnił: ſzlacheckie dźieci ſwoim nákładem w ſzkołách ſuſtentował. Ze wſzyſtkich prowentow dźieſiąty groſz ná iáłmużny odłożył, zkąd bywáło, ſię ná iednę ćwierć roku, 40. tyſięcy ná ubogich wydáno. Zygmuntowi III. ſolenne z wielką pompą exekwie zpráwił. Do erekcyi klaſztoru Przemyſkiego y Kościołá Lubelſkiego OO. Kármelitow Boſych ſiła ſzkátuła ſwoia dopomogł: ktorych też OO. Kápitułę Prowincyalna znácznym nakładem ſuſtentował. W drodze będąc, á Mſzy ſłuchaiąc, gdy ſię dowiedźiał, że gdźie puſzką, nie byłá z honorem piáſtowánia ták wielkiego Sákrámentu, zaraz inſza, ktore umyślnie ná to iuż gotowe frebrne y modnie wyrobione woźił, z ochotą rozdáwał: áż też po zapłátę poſzedł Páńſkich cnot ſwoich 1650. w Lublinie w ſwoiey fundácyi złożony *Potocki Centur: fol: 405. Hiſtor: Coll: Cracov: Premisl: Kanon in 1mo ſæculo ſociet. Pigłowſki elogia. Alexan: à JESU Kazanie Niebieſkie Planety. Phœnicius Marie Mancipium. Echo Valeriani Capuccini.*

Piotr z Zurowa (bo ſię z tąd wſzyſcy Dániłowiczowie piſza) Krayczy, Koronny Stároſtá Krzemieniecki Parczowſki, drugi Syn Mikołáiá Podſkarbiego Koronnego był wprzod Podſtolim Koronnym, o ktorym iáko y o brácie iego Stániſłáwie, gdy ſię uczyli w Lowanium, ták piſze do Oycá Fricius Puteanus *ſic loquuntur, qui te referunt, imo ſic te referunt, qui omnem in doctrina, & virtute magnitudinem ponunt.* powrociwſzy potym do Oyczyzny przeciwko

Gustawowi Krolowi Szwedzkiemu mężnie czynił, ná rożnych potym Seymách posłuiac ná rożne go funkcye Rzeczpospolita narazáłá: oczym ſá Konſtytucye 1633. fol: 8. 1638. fol: 10. y 1643. fol: 17. & 19, umárł 1643. żona iego pierwſza Számotuſſka, z ktorey iedna corká Helena z Sapieha Kázimirzem Stároſta Krzepickim dożywotnie zmowiona. Druga żona Kryſtyna Xiężniczka Wiśniowiecka, z ktorey corka Urſzulá náprzod z Potockim herbu Pilawa Woiewoda Brácłáwſkim, potym z Władyſłáwem Sápieha Woiewoda Brzeſkim Litewſkim weſzłá w kontrákty máłżeńſkie, *Hiſtor: Sapieh: par: 3:* y Synow dwoch: z tych młodſzy Władyſław Wincenty Stároſtá Czerkáſki ale ſterilis.

Jan Károl drugi Syn ſtárſzy Piotrá Kráyczego Koronnego, náprzod Kráyczy Koronny, potym Podſkárbi Nádworny, Lubelſki y Párczowſki Stároſta, Márſzałek Trybunału Koronnego 1676. ſprawiedliwości nieprzełámáney, iáwny dał dowod: Bo gdy Saſiedztwo Krolewſkie ná gruntá P. MARYI Jároſłáwſkiey záchodzac, akcya do Trybunału wymuſiło, á nie tylko Pátronowie boiáźnia Máieſtatu przerażeni, ale inni reſpektem zdięci obſtáwáć przy ſtuſzności nie śmieli, ſam wſzyſtkich od ták potężney lubo krewney ſobie ſtrony to powaga, to wieczności rácyami zá ſprawiedliwoścıa y ſprawa Mátki Boſkiey pociągnął: BOG mu ten akt heroiczny nadgrodźił: bo gdźie ſię wſzyſcy obawiáli urázy Máieſtatu, Jan Károl ráczey chwałę odnioſł. Jan albowiem III. iáko Pan rozumny, widzac potym oczywiſte tey ſpráwy dokumentá, tym go więcey u ſiebie ſzácował. Zá teyże Láſki, uſzczypliwy y Kościołowi Bożemu y niewinnym Zakonnikom ſkrypt pewny podrzucony, kátu wśrzod rynku pálić kazał: y w inſzych okazyach gorliwy ſtug Boſkich obrońcá *Hiſtor: Coll: Lublin:;* Wſpominája go Konſtytucye 1676. fol: 20. y 1678. fol: 7. złaczył ſię był dożywotnie z Gorſka: z ktorey Syn Piotr Stároſtá Lubelſki y Párczowſki atoli bezpotomny.

Stánisław Dániłowicz Stároſtá Czerwonogrodzki Syn trzeci Mikołáiá Podſkarbiego W. Koronnego, brát Janá Mikołáiá Podſkárbiego y Piotrá Kraycżego, poſłował z Chełmſkiey ziemi ná Seym Wárſzáwſki 1626, zkad był deputowány ná Trybunał Rádomſki *Conſtit: fol:* 5. wſzedł był w Kontrákty małżeńſkie z Máryanna Siemiáſzkowna Káſztelanka Brácłáwſka, z ktorey corka Helena Izábellá poſzłá zá Stánisłáwá Koniecpolſkiego Káſztelána Lubáczowſkiego, y Syn Jan Stároſtá Czerwonogrodzki, o ktorym *Hiſtor: Coll: Bidgoſt:* świádczy, że po iego śmierci pozoſtałá wdowa Bárbárá Tárłowna Káſztelanka, Wiślicka, poſzłá zá Jerzego Lubomirſkiego Hetmána Polnego y Márſzałka Wielkiego Koronnego: iákoż y Okolſki gdy ſwoię Kſiążkę piſał, przyznáie że ten Jan iuż nie żył: Drugi Syn Alexánder Stároſtá Olſztyńſki ale ſterilis. Trzeci Páweł.

Mikołay Podſtoli Koronny á potym Podczáſzy Koronny y Podkomorzy Chełmſki, Rubieſzowſki y Czerwonogrodzki Stároſtá Syn czwarty Mikołáiá Podſkárbiego Wielkiego Koronnego poſeł, ná Seym Coronationis 1633. *Conſtitut: fol:* 14. á w roku 1641. w dźiedźicznych dobrách ſwoich Fulſztynie otrzymał zkład winny przez *Konſtytucya fol: 24.* żona iego Apollinárá Niemoiewſka Káſztelánka Chełmińſka, z ktorey corki iedna Zophia byłá zá Cetnerem Janem Stároſta Lwowſkim á potym zá Dabſkim Woiewodą Brzeſkim Kujáwſkim, tá zá męża ſwego konſenſem, rzadkim przykłádem w Klaſztorze Lubelſkim Pánien Kármelitek Boſych życia ſwoiego reſztę BOGU poświęcilá, y w nim świątobliwie dokonáłá. Druga Rozália zá Korycińſkim, Trzecia Izábellá zá Tyſzkiewiczem Podkomorzym Brześciańſkim.

Digitized by Google

ſkim. Czwarta Urſzulá Mniſzká u Pánien Benedyktynek we Lwowie, Syn záś Adam młodo ſterilis umárł, tego Mikołáiá, *Pariſius in Slavia* zowie Stolnikiem Koronnym 1659. Fráncíſzek Stároſtá Czerwonogrodzki piaty y oſtátni Syn Mikołáiá Podſkárbiego, Helena, Fryderyká Sápiehy Podkomorzego Włodźimirſkiego corka, iednego mu Synà powiłá to ieſt.

Mikołáiá Woiewodę Podolſkiego: był wprzod Podſtolim Koronnym, z ktorym tytułem poſłował ná Seym 1661. á ztamtąd Kommiſarzem náznáczony do uznánia krzywd poczynionych od woyſká Litewſkiego *Conſtit: fol: 10.* w roku záś 1670. Podczáſzym Koronnym, ták ſię podpiſał ná elekcya Krola Michálá: przy Obraźie Nayświętſzey Mátki Częſtochowſkiey buzdygan ſwoy drogo oprawny záwieſił, ná wieczna pámiątkę łaſk przez iey ręce y opiekę odebránych we wſzyſtkich expedycyách woiennych 1651. *Analect: Nieſpork: fol: 51.* Poiał był Eufrozynę Skibicka (ale zdami ſię pierwſza żona iego byłá Joanná Potocka Káſztelánka Krákowſka y Hetmanowna. Corki iego Piáſeczyńſka Stároſciná Nowogrodzka, y Rybińſka Stároſcina Czerniechowſka. Synow z teyże Skibickiy dwoch Alexánder Stároſta Párczowſki, chorągwi iego *Conſtytucya 1690. fol: 6.* krwáwe zaſługi ptácić rozkazálá. Anna Donhoffowna, trzy mu tylko corki zpłodźiłá, Fráncíſzkę Załuſka Stároſcina Lubelſka, Máryannę Potocka Stároſcina Králnoſtáwſka, Konſtáncya Máłachowſka Stároſcina Smotrycka. Jan Stároſtá Borecki drugi Syn Woiewody Podolſkiego, ktorego z Dźiedułzyckiy Woiewodzanki Podolſkiey Syn Fráncíſzek *ſolus tantæ ſcintilla Domûs.*

DANEYKO w Zmudźi Sebáſtyan 1621. Káźimierz y Wládyſław 1700, inni ich piſza Dameyko.

DANIŁOWSKI w Ziemi Ciechánowſkiey, bo z nia Jan Daniłowſki piſał ſię ná elekcya Władyſłáwá IV. Páprocki y Okolſki o nich nie piſał.

DANISZEWSKI herbu Cholewá w Ziemi Wyſzogrodzkiey.

DANISZEWSKI herbu Rudnicá w Rádomſkim powiecie. O tych ani Páprocki áni Okolſki nie piſał.

DANOWSKI herbu Krzywda w Ziemi Wiſkiey z ktora Woyciech Komornik grániczny Wiſki, y Máciey Káźimierz Danowſcy podpiſali elekcya Jana III. Są y w Litwie, Dáwid Káźimierz, Mikołay, Jan Fráncíſzek 1700.

Dantyßek Herb.

JAn Linodeſmon (ták go zowie z Oycá *Joannes Leo in Dedicat: Paraphr: Domin: Paſſ:*) luboć go od iego Oyczyzny, to ieſt Gdańſka kędy ſię urodźił; poſpoliciey zwáno *Dantiſcus.* Natura mu wielki dowcip, applikácya niemnieyſza náukę, długa peregrynacya większy poler przydáłá, z młodych lat zwiedźił Paleſtynę Syrya, Arábią, Kretę, Korcyrę, Rhodum, Grecya, pod czás ktorego czáſu grob Chryſtuſow náwiedźił, y nabożna uczcił wenerácya. Z tey podroży powrociwſzy do Oyczyzny, zá promocya Piotrá Tomickiego Biſkupá Krákowſkiego y Kánclerzá, oſobliwſzego wſzyſtkich madrych ludźi Protektorá, Sekretárzem Koronnym wynieſiony, [przydáno mu y Plebánia w Gołębiu nád Wiſłą] w legácyách wyſłany do Maxymiliana Ceſarza, á potym Károlá V. Ferdynándá Krolá Czeſkiego y do Rzeczypoſpolitey Weneckiey, z táka ſię eſtymácya ſwey náuki ſłáwił, że go Máxymilián *Laureatum Poëtam* przy publicznym Pánow ſwoich Kongreſſie y Doktorem ták *Pontificii* iáko y *Cæſarei juris* deklárował, pierścień złoty, biret y laur poetyczny włozywſzy ná niego: o czym czytáłem liſt *in Mſ. Petricov:* y owſzem tenże Monárcha tegoż

Digitized by Google

Janá de Curiis ták go tám zowie, w komput ſzláchty Niemieckiey poliçzył, y herbem nádał, ná ten kſztałt: dwa ſkrzydłá podle ſiebie, rozciągnione, iedno z nich po lewey ſtronie tárczy, ſrebrne w czarnym polu, drugie po práwey ſtronie, czarne w bialym polu; atoli *Treterus in Epiſcopis Varmienſibus* tárcza herbu iego ná cztery częśći przedźielił, w pierwſzey ſkrzydłá iuż opiſane położył, w drugiey miecz oſtrzem proſto do gory po práwey ſtronie tarczy, po lewey o piaciu ſękách dębczak; w trzeciey toż co w drugiey, w czwartey toż co y w pierwſzey. Tę iego nobilitácya przywileiem ſwoim utwierdźił Zygmunt I. Krol Polſki, ktorym czytał *in Mſ. Petricov:* U Károlá piatego w tákim był reſpekcie, że przez dwanaście łat, przez ktore przy Dworze Jego Rezydentem mięſzkał, wſzędźie był wſzyſtkich y podrożý y expedycyi nawet woiennych nierozdźielnym towárzyſzem, z tad pod Tycinem albo Papią, ná kleſkę Fráncuzow y Fráncizſká Krolá ich poimánie patrzał: z tad gdy ſię Károł do Hiſzpániy wybrał, lubo innym ablegatom cudzoźiemſkim ba y dworſkim ſwoim kazał ſię ná mieyſcu zoſtáć, Janá przecięż Dantyſka, dla mądrey z nim konwerſacyi wźiał z ſoba, co lubo *Camerarius Jurú conſultus in Meditat: Hiſtor: cent: 3. cap: 68.* zwała ná ow czás, kiedy Károł złozywſzy Ceſarſka Korone y rzady, do Hiſzpánii ná uſpokoienie ſię od publicznych zgiełkow unikał, to iednák utrzymać ſię niemoże: bo Károł godność Ceſarſka rezygnował 1558, kiedy iuż nie żył Dantiſcus: tam go między ſzláchtę Hiſzpáńſka policzył, co tym większa rozumiem, ile w tym národźie niezwyczayniey ſza; toż przyświádcza *Thomas Lanſius, Elis: Aurimontanus*, y *Hiſtor: Polon: Pruthen: fol. 605.* Od tegoż Károlá, do obozu woyſka Weneckiego ieźdźił, kędy pożądány pokoy między nieml y Ceſarzem zkombinował. Tey iego legácyi dukt znaydźieſz *inter Acta publica* Tomickiego. Powrociwſzy do Oyczyzny, wźiał kánonia Wármińſka, w krotce potym Infułę Chełmińſka, aż też y Wármińſka, ná ktorey prezyduiąc łat 11. z śmiertelnego zycia przenioſł ſię ná wieczne 1548, w ſwoiey

káte-

kátedrze pochowány. Páwel Piáſecki w ſwoiey Kronice wprawdźieć mu zadáie, że z naycelnieyſzemi nátenczás Heretykámi, iáko to z Jerzym Sabinem, y Erázmem Rotterodamem miał ſwoie korreſpondencye; ták dálece, że y po dźiś dźień czytáć, wierſzem wzáiemnie piſane liſty Dántyſzka y Sábina, atoli żadna ztad nota nie może paść ná tego przezácnego Prałáta: bo z Erázmem y Łáſki Arcybiſkup Gnieźnieński y Krzycki potym Arcybiſkup Gnieźnieński y Szydłowiecki Káſztelan Krákowſki y Kánclerz liſtownie korreſpondowáli, á przecię naymnieyſza ztad ná nich cenſura nie padła, zá coż ná Dántyſzka? A do tego wyświadcza go właſná iego *Elegia*, ktora napiſał do Gdańſzczanow, upomináiąc ich, aby ſię do ſtárożytney y práwowierney wiáry wrocili, ieſt do druku podána wraz z Orácya Tomáſzá Samoſtrzeleckiego do Gdańſzczánow 1577. Hozyuſz też, ktory rázem znim żył, że ná tym Biſkupſtwie świątobliwie umarł twierdźi. Krom tey Elegii podał do druku *Poema*, ná ziázd Krolow do Wiednią 1515. wſpomina go *Raynaudus num*: 43. Znaydźieſz iego liſt o zwycięſtwie náſzych w Wołoſzech 1531. *tom: 3 biſtor: Polonæ: y u Gvagnina Rerum Poloni: tom: 3. Carmen Pareneticum ad ingenuum adoleſcentem Conſtantem Alliopagum* in 4. w Krákowie 1539. zá ſtráżániem Hozyuſzá w praſę drukárſka weſzło, tu młodź ſwoia experyencya informuie, iáko oſtrożnie poſtępować ſobie powinna. *De noſtrorum temporum calamitatibus ſylva Bononiæ in 4to 1530.* gdy do Klemenſa VII. y Karolá V. poſłował piſana, *typis Joan: Baptiſtæ Phaëlli. Sylva de clade Moſchorum ad Boryſthenem ſub Sigismundo I. in* 4. w Rzymie wydrukowána, nákładem Jana Łáſkiego Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego 1515. *Epigrammata* iego *in obitum Petri Tomicki Epiſcopi* wſpomina *Starowolſki in Hecat: Eobanus Heſſus*, ſwoie mu *ſylvas* przypiſał, kędy pochwałámi Madrego tego Biſkupá zageścił; iákoż było wnim co chwalić, dowcip wielki y rozſądek nienaganny; ták dálece, że naytrudnieyſze tey Oyczyzny intereſſa, bez żadney dáney ſobie inſtrukcyi godnie y z pochwałą piáſtował: iuż był u Karolá V. wymogł ſukceſſya do Baru po Bonie Krolowy zá świádectwem *Varſſewiciuſſa lib: de Legato & Legatione*. Twarz iego była kwádrátowa, przecięż do okrągłości bárdźiey nakloniona, y pełna, oczy wdźięczne. Z młodſzych lat ſwoich żołnierſkiey ſię był chwycił ſzárzy, iáko ſam o ſobie mowi. *Junior & belli contra Dacoſq; Getaq; atq; Boriſthenidas tempore, miles eram*, pod ktory czás nápiſał *Elegiam Amatoriam 1518. w Krákowie u Jana Hallera* przedrukowána.

**DAR* w Wielkim Xięſtwie Litewſkim. Z tych Darowne Hluſzániego małżonkę wſpomina *Okol: tom: 2. fol: 574.* ſą y Dargiewiczowie ná Zmudźi, z ktorych Woyciech, Sebáſtyan y Melchior kwitnęli 1621. Támże znaydowáli ſię Dárguzowie.

**DARGOLEWSKI herb. Mſ. o Familiach Pruſkich*, táki herb ich położył. Miecz oſtrzem proſto ná doł ſpuſczony, Xiężyc nie pełny, rogámi ná doł, nád rękoieścia niby miecz opaſuiąc, ná hełmie trzy piorá ſtruſie. Tymże ſię herbem pieczętuią Zapendowſcy w Pruſiech, tylko że gwiazdy ná tarczy przydáią. Jerzego Podkomorzego Chełmińſkiego w roku 1518. *Hiſtor: Polon: Pruthen: kłádźie fol: 632.* ale go Dárgowiczem zowie, *przydáie fol. 633.* że był wprzod Podkomorzym Pomorſkim: Namienia onim y *Mſ. Konopáckiego*. Jabym rozumiał że herb ten, iedenże ieſt z Gárczyńſkiemi, ale ſnáć przez omyłkę miáſto ſtrzáły, miecz położono.

DAROWSKI herbu Nałecz w Lubelſkim Woiewodztwie, N. Dárowſka Janá Kuchárſkiego małżonka. Zakon náſz ozdobili dway z tego Domu. Pierwſzy Wacław, ten pobożnością, náuką, rozſądkiem, dowcipem przedźiwny. Obraz Nayś:

Mátki záwſze ná ſzyi noſił, ktorey honorowi, własna ſię krwią podpiſał; po ſkończoney ośmlat Teologii godny Profeſſor, uprosił ſię do Loretu ná Penitencyarya, atoli powrociwſzy umarł we Lwowie 1655. *Hiſtor: Coll: Leop:* Drugi Jan, Belzkie Woiewodztwo Oyczyzna obudwu, w Rzymie do Zakonu nászego wſtąpiwſzy, ták delikátnym ſumnieniem ſłużył P. BOGU. że na naymnieyſza rzecz od Stárſzych ſwoich pozwolenia proſił. Philozophii w Lublinie, kontrowerſyi we Lwowie uczac, ſtał ſię wizerunkiem, inſzym do doſkonáłości, w Lublinie świat pożegnał 1667. *Hiſt. Coll. Lubl.* ieſt w druku iego *Lot gołębicy, albo wyſokie y świątobliwe żądze pobożney duſzy in 8vo Cracy: 1660.*

**DAROWSKI herbu Oſtoia* w Nowogrodzkim Woiewodztwie, od Dárowa dobr tak nazwáni. Sa y w Połockim y w Orſzáńſkim. Jan Dárowſki zpłodził Grzegorzá, ktorego Syn Adam. Bálcer w Połockim 1648. Jędrzey Łowczy Nowogrodzki 1674. *Mſ. P. Koiał.*

**DASZKOWICZ herbu Leliwá.* przydáia iednák do Leliwy Strzałę bez pior, á ná hełmie kłáda trzy piorá ſtruſie *według Koiał.* Euſtachi Dałzkowicz fortunny przeciwko Tátárom woiownik, atoli potym z Ukráiny do Moſkwy ſię przeniosł, y lubo ſię go Alexánder Krol Polſki, według umowionych z Moſkwą páktow upominał, przecięż go nie oddáno 1503. *Koiał parte 2da.* Ztym wſzyſtkim ieſzcze w dáliſzych látách Familianci tego Domu w Polſzcze ſię náſzey znaydowáli. Michał 1551 iáko przytomny przy rozgrániczeniu dobr Xiążąt Oſtrogſkich od Zaſtawſkich, znayduie ſię podpiſány *in Monim. Coll. Oſtrog. Okol. in Diario* piſze o iednym z nich towárzyſzu pod Páncerna choragwia, że pod Starczem mężnie nácieráiąc, z tey batalii ránę wyniosł 1638. Władyſław w Zakonie S. J. 1731.

DAUXA herbu Pierzchałá w Xięſtwie Litewſkim. Kinunt z Synem ſwoim Dauxa ná Wileńſkim kongreſſie, podpiſał pokoy wieczny Litwy z Polſką w roku 1401. u *Łáſkiego w ſtat: fol. 128.* á potym ſnáć ná Seymie Horodelſkim, ná ſiebie y ná cáły Dom ſwoy przyiął herb Roch, albo Pierzchátá. *Łáſkiego ſtatut: fol. 127. Stryikow. Hiſtor. Sapieh.* N. Dauxa Kánonik Zmudzki, maż uczony, wydał ieżykiem Litewſkim Kázania ſwoie do druku, ták ná świętá iáko y ná niedźiele całego roku. Adam 1621. Alexander. Władyſław w Zakonie Societatis JESU maż godny, rzadźił naprzod Domum Profeſſam w Wilnie, potym Prowincya Litewſka przez cztery lata, dáley Collegium Akádemickie Wileńſkie, teraz Domum Profeſſam w Wárſzáwie. Piſza ich niektorzy Daukſza inni Dokſza.

**DAWBOR herbu Przyiaciel* tákim kſztáltem, że dwa ſercá, iedno podle drugiego ale na miſie bydź powinny, ktore ſtrzała iedna od práwego boku tárczy, ná lewa przeſzyte, w hełmie trzy piorá ſtruſie. Przodek ich zá Witolda Xiążecia Litewſkiego, gdy w bitwie, dwoch nieprzyiacioł iedna ſtrzała poſtrzelił y zabił; á dodáiąc ſercá ſwoicy kompanii do gromienia ich, wołał Litewſkim ieżykiem Dabar Dabar, Terazże teraz, od tego nazwany Dabar, czyli Dawbor, á od Xiążęcia w nadgrodę ſwego męſtwá herb táki iáko ſię mowiło. *Paprocki y Okolſki o nich niepiſał, ale X. Koiał in Mſ.* powiada, że ſa w Woiewodztwie Wileńſkim, dźiedźicza ná Muſnikách. Z tych Jan Piotr Dawbor Muſnicki, leży w Kiernowie oſtátni dźiedźic ná Muſnikách, żona iego fundowała bogata altarya w Kiernowie. Eliaſz w Xięſtwie Zmudzkim 1621. Dawbor Samuel y Staniſław 1700.

DAWIDOWICZ herbu Trąby w Xieſtwie Litewſkim. Stároſty Grodźieńſkiego Dáwidá potomſtwo. Tego rycerſkiemi przewagami hiſtorycy naſi Xięgi ſwoie ná-

pel-

pełnili: bo náprzod w roku 1314. ná oboz krzyzácki natarł, w ktorym wyciawſzy co było ludźi do boiu: ponieważ inni, kray dálſzy puſtoſzyli, wſzyſtek złupił *Dubrucb u Stryikow fol: 365. Koiatow p. 1. l. 6.* w roku potym 1319. w ośmſet koni Prusy naiachał, luboć mu powrácáiacemu z plonem, coś ludźi utracono y zdobyczy odbito. *Długoſ Duſbr. Stryik. fol: 318.* á w roku 1323, ná poſiłek idac Pleſzkowianom, pięćtyſięcy niewolnika w Danii zagarnał. *Connotator Livon. rerum apud Stryk: fol: 324.* Rewel w koło tym czáſem opalił. *Stryik fol. 401. Koiat p. 1. l. 7.* Zimie záś tego roku do Mázoſzá wtargnał, ogniem y mieczem ſtraſzny. *Stryik. fol. 401.* więcey náſtępuiacego roku ſzkody támże poczynił: bo Puſtuſk y wſi 130. kościołow 30. ſpaliwſzy, cztery tyſiące ludźi poimał *Długoſ Miechov:* atoli pod tenze ſam czás, krzyzácy w dobrá iego zaciekli, ſtada mu y bydłá zagárneli. Władyſłáwowi Łokietkowi Krolowi w tyſiąc dwoch ſet ludźi ná ſukkurs przypadſzy Márchia Brandeburſka zniſzczył, ſześć tyſięcy z niey ludźi wyprowádźił, gdy iednák przez Mázoſze powracáiąc, tam ná łup ludźi ſwoich puścił, od Jędrzeiá imieniem, ziemianina Mázowieckiego w oczách obozu iego zabity, godzien lepſzey śmierci maż rycerſki, y źięć Gedymina Xiążęcia Litewſkiego, ktorego corkę miał zá ſobą. Bliższych czáſow Jędrzey Dáwidowicz poſeł ná Seym z Wileńſkiego 1589. podpiſał tránſakcya Będźinſka, tenże ſam czyli inſzy Jerzy z tegoż Seymu, w Wilkomirſkim powiecie Poborca naznáczony *Conſtit: fol: 558:* Salomon Stolnik Wilkomirſki poſeł ná Seym 1638. ztamtąd kommiſarz do opátrzenia præſidium Zamkowi Smoleńſkiemu. *Conſtit: fol. 35.* Stániſław Sędźia Grodzki Wilkomirſki 1648. Jan w powiecie Lidzkim 1674. Káźimierz 1700. Jan w Zakonie Societatis JESU temi czáſy.

DAWIDOWSKI herbu Prus 310 w Ruſkim Woiewodztwie dom ſtarożytny. Stániſław z Dawidowa Sędźia Ziemſki Lwowſki 1436. podpiſał pokoy Brzeſki u *Łaſk: w Stat. fol. 140.* Stániſław zginął w Wołoſzech *Biel. Okol:* Jan naprzod Podſędek Lwowſki, potym Sędźia, ktorego corka zmowiona dożywotnie z Brzeſkim herbu Ciołek Stároſta Kámieńieckim. Dáwidowſka Podkomorzánka Halicka, małżonka Gábryelá Boiánowſkiego, atoli według świádectwá *Okolſkiego*, iuż zá iego czáſow ta Familia zeſzła.

DĘBICKI herbu Gryff w Woiewodztwie Krákowſkim, z Dębice zá Tárnowem dźiedźiczne imię wźieli, ktora lubo iuż wyſzłá z domu ich, przed Páprockiego wiekiem. z tym wſzyſtkim ieſzcze ſię y podźiśdźień z niey piſza. Dabeckiego Mikołáiá herbu Gryff wſpomina *Bielſki fol: 306,* że go pod Koronowem krzyzácy poimáli w roku 1410, ale to zdáni ſię drukárni omyłka, że miáſto Dębicki, położyłá Dabecki. Stániſław Dębicki 1587. podpiſał uſtáwy záiazdu Pokrzywnickiego Woiewodztwá Sendomirſkiego, wſpominái go *Konſtytucye 1170, fol. 11. y 1595. fol. 676.* kędy go Poborca w Sendomirſkim náznaczono. Mikołay Podſtárości Oświecimſki, żona iego Anna Trepczanka Jana corka: Brat Mikołáiá, Jan Piſarz Grodzki Sendomirſki 1615. w práwie Oyczyſtym biegły, ukłádnością obyczáiow wſzyſtkim miły, pod Smoleńſkiem odwáżnie ſtáwał, y piorem y ſzablą pokazał, iak ſzczerze tey Oyczyźnie ſłużył, ten herezya odrzuciwſzy, ktora ſię też y w ten Dom byłá zaplatałá, Kátolikiem zoſtał. *Cicboc. alloq. Oſecen. lib. 2. cap. 12.* Trzeci tych dwoch brát Sebaſtyan Burgrabia Pyzdrſki, Poborca w Káliſkim Woiewodztwie z Seymu 1629. *Univerſ. Pobor. fol. 19. Baran.* Mikołay y Máciey w Sendomirſkim kwitneli 1632. *Porządek Elekcyi.* Márcin Michał naprzod Podczáſzy Sendomirſki y Dworzánin krolewſki, dáley Chorąży, naoſtatek Podkomorzy Sendomirſki, maż wielkiey roſtropności, z ktorey doświádczoney, Woiewodztwo to práwie go uſtáwi-

cznie na poſelſka, Rzeczpoſpolita całá ná rożne funkcye narażała, 1649. ná Seym Coronationis, á przedtym Confœderationem Ordinum podczás interregnum podpiſał; 1661. zkąd Kommiſſarzem był deputowány do ſkárbu koronnego *Conſtit. fol. 16.* y do konſtytucyi Seymowych *fol. 78.* 1670. podpiſał elekcyą Michálá Krolá, y z tego Seymu naznaczony do dislimitacyi między Poczeſną y Boronowem Sląſkim *Conſtit. fol. 25.* w roku 1674. poſłem ná konwokacyą, á 1676. ná Seym Koronácyi Jana III. ztamtąd deputat do boku krolewſkiego ad conſilia bellica *Conſtit. fol. 20.* z Seymu 1678. Kommiſſarz do luſtracyi Chęcińſkiego y Zarnowieckiego Stároſtwa, do konnotacyi przywileiow w koronnym *Archivum*; do dislimitacyi między ziemią Stężycką y Woiewodztwem Lubelſkim. *Conſt. fol. 14. 30. 35.* Był y Deputatem ná Trybunał koronny 1683. Do Stobnickiego kościołá przydał pewne grunta, co approbowálá Konſtytucya 1678 *fol. 40.* Konwent Sendomirſki OO. Reformátow liczy go między ſwemi Fundátorámi, żona iego Zofia Gniewoſzowna Chorążanka Lubelſka herbu Ráwicz. Márcin Zygmunt Surrogat Grodzki, Sędźia Sendomirſki, zá Alexándrá Lubomirſkiego naznaczony z Seymu 1676. *Conſt fol. 38.* Mikołáiowi doſtałá ſie w małżeńſtwo Bidźieńſka corka Sámuelá. Márcin, Aurelian, Michał, Mikołay ná Strzyżowicách 1674. Kryſztof S. Theologiæ & Juris Utriuſq; Doctor Kánonik Krakowſki, Officyal Sendomirſki y Kánonik, Proboſzcz Stobnicki, Sekretarz krolewſki, Deputat ná Trybunał koronny 1695.

Dębicz Herb.

**MS. o Familiach Pruſkich* táki herb ich położył, trzy oſzczepy oſtrzem do gory obrocone, tak iednák, że ſię toporzyſka ich u dołu z ſoba zchodza, taż ſymmetrya nád hełmem y korona trzy oſzczepy widać. Páprocki y Okolſki o nich nie piſali atoli kwitneli Dębiczowie w Pruſiech około Starogardu w Pomorſkim Woiewodztwie. W ſtarogardźie ná grabſztynie czytam Jana de Dambicz.

Digitized by Google

biec. W tymże kościele ná chorągwi ieſt táki napis *Hîc ſervata jacent generoſi membra Georgi Debicz, quem mundo clara propago dedit, Summis florentes cinxit virtutibus annos, floruit hinc pietas, floruit inde fides. Rex huius cernens Lechi diademate clarus, virtutes, aulæ juſſit adeſſe ſuæ. Grandia regalis committens munera terræ: quæ geſſit forti pectore clarus heros. Inclitus in curas poſito Rex dona miniſtrat, ſed nihili duxit, dans dona pauperibus. Illorum ſacris decorans limina nummis: qua pietate prudens, clauſit in orbe faces. Quisquis perluſtras oculis ſobolis generoſæ vitam, dic requiem tribue, chare Deus. Vixit Annos 63. obiit 1637.* Dębicz zmowił ſobie w małżeńſką ligę Czapſka, z tey byłó ſynow dwoch, Jan Generałem w Danii, gdźie y życie zakończył. Drugi N. zoſtáwił corkę, oſtátnia tego Domu dźiedźiczkę, ta zmowiona z Adámem Gralewſkim Sadowym Ziemſkim Tczewſkim, urodzona byłá z Smilowſkii. N. Dębiczowna byłá zá Ciecholewſkim herbu Chomato.

DĘBIŃSKI *herbu Rawicz* czyli Dembiński. Od Wárſyuſza Káſztelána Krákowſkiego, tey Przezacney Familii dukt zawodza Piſarze naſi, o ktorym ia pod herbem Rawicz. Naydawnieyſzego pod tym imieniem, doczytał ſię gdźieś Páprocki, Bernárdá Dębińſkiego Chorążego Krákowſkiego 1300. Jákub potym máż ſławny y Rotmiſtrz ſzczęśliwy, zoſtáwił ſyná Jędrzeiá w roku 1400. od ktorego był ſyn Jákub pamiętny w tey Oyczyźnie Káwáler, naprzod Káſztelan Małogoſki, z ktorym tytułem wyſtany był w legácyi do Jerzego Czeſkiego Krolá z Woyciechem Gorſkim, aby był oczyścił z potwárzy włożoney, Pánáſwego Káźimierzá Jagellonowicza, iakby z iego y z żony iego podułszczenia, ſiłá bárdzo miał y wśi Czeſkich w perzynę poſzło, co on dość ſkutecznie wykonał, bo ſtanawſzy przed Krolem Czeſkim, gdy y niewinność Káźimierzá iáwnie pokazał, y kalumniatorow ná poiedynek wyzywał, á nikt ſię nie odzywał, krol Czeſki przyznał, ze nigdy tym potwarzom wiáry nie dawał. *Cromer lib: 24.* Tamże zaraz w krotce wſpomina go tenże author, że gdy Wałcz, mocno náſze woyſko oblężeniem ścińſnelo, á Bernard Sumberg we trzech tyſięcy iazdy y piechoty z Niemiec y Czech zebraney, ná ſukkurs ſzedł oblężeńcom, Jákub Dębiński Hetman na ten czás przeciwko Krzyżakom, od miaſta ludźi odciągnał, na Sumberga ſię przez Márchia Brandeburſką idącego zaczaiwſzy, oczym dowiedźiawſzy ſie nieprzyiaciel, w rozſypke nazad poſzedł. W roku 1462. iuż będąc Podſkárbim koronnym, ſprawę Miáſtá Krákowſkiego z Tęczyńſkiemi, o zabicie Jędrzeiá Tęczyńſkiego uſpokaiał. Tu iuż Okolſki o tym walecznym mężu zkończył; drugiego po nim Jákubá Dębińſkiego Podſkarbiego koronnego Staroſtę Krákowſkiego, á potym Káncleržá kładźie, za ktorym poſzedł *Auctor ſignatorum*, kiedy dwoch Jakubow Dębińſkich Podſkarbich iednego podrugim polozył: ale *Stanowolſki in Bellator: fol:* 116: iednego tylko bydź rozumie, tenże to ſam Jakub, naprzod klucz koronny, potym pieczęc piaſtował: poſtąpił potym ná Woiewodztwo Sendomirſkie, aż też y na Káſztelánia Krákowſka na ktorey umarł, iákom wyráźił ná ſwym mieyſcu, co y z komputu lat poznáć: bo Kromer piſze onim w roku 1466. że mu Káźimierz Krol rządy Małeypolſki zlecił, ſam w Pruſy odieżdżaiąc; y w roku 1467. że poſtował z innemi do Krolá Czeſkiego: y *Vading: in Annal. Minor. w roku 1466. num: 3.* świádczy, że do Pawlá II. Papieża iechał w legácyi w ſprawie Minoritow, iákoż y Okolſki trochę niżey dźieła 1462. temu drugiemu z Kromerá przypiſuie, lubo o pierwſzym, w tymże ſamym roku mowił. Wźiawſzy pieczęć wielka koronna, do Czech znowu poſłem wyſłany, perſwaduiąc Krolowi Czeſkiemu, aby Władyſława ſyná Káźimierzowego, ieſzcze za żywota ſwego ná tronie Czeſkim oſadźił; co gdy nieodmawiał Jerzy, byle ná to

konſens był z Rzymu, więc o konfirmácya tych zamyſłow, znowu do Stolicy Apoſtolſkiey Dębińſki z Michálem Opatem Swiętokrzyſkim wyſłany. Powrociwſzy do Oyczyzny Woiewoda Sendomirſkim iuż będąc, gdy Mikołay Komorowſki do Krolá Węgierſkiego wielkiemi obietnicámi przyciągniony, zdał ſię naklániáć, z woyſkiem Dębińſki przypadſzy, Berwald zruinował, Żywiec zpalił, Sefflarę wźiął gwałtem, á z dobr wſzyſtkich wyzuł Komorowſkiego. *Cromer: lib: 28.* ktory go też Káſztelánem Krákowſkim wſpomina 1479; zoſtáwił według Okolſkiego godny Senator dwoch ſynow, Jędrzeia y Jákubá. Z tych pierwſzy.

Jędrzey Sędźia Ziemſki Sendomirſki dożył lat ſtu dwudźieſtu, y bodayby był ieſzcze dłużey życia nie pociągnął, gdyby był powietrzem nie umarł: ſyn iego Felix, ktory z Tęczyńſkii zplodźił Kryſztofá bez potomnego y Jana, y corki Strzalina Sędźina Zatorſka y Swierczkowſka. Po ześciu Tęczyńſkii, ponowił Felix śluby małżeńſkie z Strzalanka, ktorá mu powiłá trzech ſynow, Stánisłáwá, Felixá, y Jędrzeiá. Jan z Teczyńſkii urodzony młodſze látá ná dworze Zygmuntá Auguſta polerował, potym pod Moſkiewſka expedycya Rotmiſtrz Krolewſki, z Oráczewſkii zoſtawił ſyná Adámá, męża tákże rycerſkiego, od ktorego był ſyn Gábryel Alexánder, tego z Izábelli Bełzeckii, ktora Xiężna Zbarazka urodźiłá, potomſtwo: corka Kryſtyna Kochańſka y ſynowie Mikołay, Jerzy, Zbigniew, Adam. *Geneal: Belz:* Corká Janáz Oráczewſkii doſtáłá ſię w małżeńſtwo Tárczewſkiemu. Felixá z Strzalánki ſynowie, náprzod Stánisław, od ktorego był Márcin Dębińſki własny Mars Polſki, Porucznikuiac przy oblężeniu Smoleńſka z Zygmuntem III, á męznie náciełáiąc; życiem, ſwa ku Oyczyźnie miłość zapieczętował. Brát Márcina Sebáſtyan umarł bezpotomny. Felix drugi ſyn z Strzalánki, od ktorego dwoch ſię ſynow zoſtáło Kryſztof y Zygmunt. Jędrzey trzeci ſyn z Strzalánki, ten zpłodźił Jędrzeia dźiedźicá ná Lgocie, Janá Felixá, y Konſtántego.

Jákub drugi brát Jędrzeiá Sędźiego Sendomirſkiego, zoſtáwił Piotrá Sędźiego tákże Krákowſkiego, z tym go tytułem czytałem ná liście Zygmuntá Auguſta dánym Miáſtu Lwowſkiemu *1552.* piſał ſię z Piotrkowic, y Wálentego, ten náprzod był Referendarzem koronnym 1548, iákom widział ná tegoż miáſtá przywileiách, potym Káſztelan Biecki, dáley Podſkárbi Wielki koronny, dáley Kánclerz koronny, náoſtatek Káſztelan Krákowſki: ztych honorow iego poznáć káżdy może, coto był zá Senátor: Kuczkowſka małżonka iego powiłá mu pięć corek, Zophia Lanckorońſka, Bárbárę Buzeńſka, Annę Száfráńcowa Woiewodźina Sendomirſka, Kryſtynę Gołuchowſka Podkomorzyna Sendomirſka, y Helżbietę Silnicka, ſynow z teyże ſiedmiu; Stánisłáwá, Jákubá, Erázmá, Káſprá, Jędrzeiá, Janá, y Wálentego: po śmierci Kuczkowſkii poiał Káſztelan drugi Neſtor Polſki dla wielkiey wymowy *iáko go zowie Orich: dział:* 6. Minocka, z tey tylko iedna corka zoſtáłá Kátárzyna Reiowa. Złączył ſię po Minockii z Goſtawſka Barbárá, z ktora miał dwie corki: Bárbárę Mińſka Podkánclerzyna koronna y Zarębina Stárościna Grábowiecka: ſyná tákże Stárośtę Małogoſkiego Hieronimá.

Stánisław Stároſta Chęcińſki ſyn pierwſzy Wálentego Káſztelána z Kuczkowſkii, ten z Zelechowſka herbu Ciołek krom corek ſześciu, to ieſt Pádniewſkii Káſztelánowy Oświecimſkiey Stárościny Dybowſkiey, Anny Sapieżyny Woiewodźiny Smoleńſkiey *Hiſtor: Sapieh:* Modliſzewſkii Stárościny Łomżyńſkiey, Chadzynſkii Stárościny Nurſkiey, Boleſtráſzyckii, Belinowy y Bielawſkii, miał ſynow trzech. 1. Jędrzey Sámuel Dębińſki był Káſztelánem

Bieckim

Digitized by Google

Bieckim y Stárosta Będzińskim, á przedtym Podstolim Krákowskim, iego z Bárbáry Prowanowny Stárościánki Chęcińskiey wszystka sukcessya ná corkách oschłá, z ktorych iedna poszłá zá Alexándrá Komorowskiego herbu Korczak Kásztelánica Sadeckiego, druga zá Márká Stádnickiego Podczászego Krákowskiego, trzecia za Łackiego, dwie Zakonnicámi zostáły. 2. Alexánder Seweryn dźiedzic ná Seceminie, miał żon trzy, pierwsza Pleszkowska, ktora urodziłá Parzniczewska, od tey tylko dwie corki zostáły, z tych iedna dostáłá się Sámuelowi Czarnockiemu z Klimuntowa Miecznikowi Krákowskiemu, druga Pánna zakonna ná Zwierzyńcu: poiał po Pleszkowskii Krupczankę, Piotrá Krupki Cześnika Lubelskiego corkę, po tey wźiał Tárnowska Kásztelánkę Konárska w Sieradzkim, ale z obiema żyiąc steriliter, świát pożegnał 1630. 3. Zygmunt z Mężykowna Stárościánka Sadecka dwie corki zpłodźił, z tych iedna Helena z Janem Kaźimirskim Biberstceinem dożywotnie złaczona, druga Zophia z brátem iego Jędrzeiem, umarł Zygmunt 1633. w Krákowie u S. Fránciszká pochowány, czego świádkiem Choragiew w tymże kościele zawieszona. *to Baranowski in Mſ.* atoli Okol: pisze, że trzeci syn Stánisłáwá Stárosty Chęcińskiego, był Hieronim nie Zygmunt, ktory młodo umarł, iákoż z Okolskiego nizey o Zygmuncie mowa będźie.

Jákub drugi Syn Wálentego Kálsztelána Krákowskiego Stárostá Czorsztyński, ktorego zostáło trzech synow, ieden po drugim byli Stárostámi Czorsztyńskiemi, ktorego według Okolsk: z Wężykowny ráczey miał mowić z Mężykowny, syn Stánisław Dworzánin krolewski, ten z Rárowskii zpłodźił Erázmá męża rycerskiego przeciwko Tátárom, z Witkowskii tylko miał corkę iedynaczkę. Zygmuntá Rotmistrza umarł bez potomnie. Alexándrá ten młodo zniknał. Felixa ktorego z Przyłęckii były dwie corki, dwoch Kázimirskich iáko się wyżey mowiło z Báranowskiego, małżonki, trzecia ich siostrá pierwszym związkiem Komornicka, drugim Oráczewska. Erazm Stárostá Czorsztyński trzeci syn Jákubá Stárosty Czorsztyńskiego, według Okolsk: (atoli ten author, drugiego synā tegoż Jákubá nie doráchował] Rotmistrz w wielu okazyách, z Skiiowskii Pisarzowny Podláskiey zostáwił potomstwo. Erazm trzeci syn Walentego Kásztelána, Dźiekan Krákowski, Proboszcz S. Michálá ná zamku Krákowskim, iezdźił w legácyi do Szwecyi, ofiárowánych iednák sobie insul przyiáć niechciał, przeniosł się ná lepsze życie 1613. Kálper czwarty syn Wálentego Kásztelána, Podkomorzy Mielnicki, Rotmistrz przeciwko Moskwie zá Stefana Krolá, primo voto poiał był Máryánnę Kopciowne, ktora mu trzy corki powiłá, iedna z nich żyłá z Trzcińskim Podkomorzym Sochácowskim, druga y trzecia z Alexándrem Koniecpolskim; zdoyoto Uhrowiecka, z tey corka Fránciszká zmowiona dożywotnie z Olizárem Rotmistrzem krolewskim. Jędrzey Stárosta Lubomski piaty syn Wálentego Kásztelána, miał trzech synow. Ráphálá młodo zmárłego, Jędrzeia Kánoniká y Kántorá Sendomirskiego, Stánisława ná Biáły, y corke Chylińska, á potym Kázánowska. Stánisław z Otfinowskii zostáwił potomstwo. *Baranowski pisse*, że zá iego czásow Dębiński Stánisław był Sędźia Ziemskim Krákowskim, miał za soba pozostałą wdowę po Kryształie Chełmskim, atoli żyli niepłodnie. Jan szosty syn Walentego, po śmierci brátá swego Stárosta Lubomski. Wálenty siodmy młodo umarł.

Hieronim Stárosta Małogoski osmy syn Wálentego Kásztelaná ale z Gosłáwskii, hoyności Pan wielkiey, Bużeńska Regina Stárościanka Dobczycka, synā mu powiłá Fránciszká náprzod Chorażego potym Podkomorzego Krákowskiego zasłużonego tey Oyczyźnie, złaczył się był dożywotnie na-

náprzod z Wielopolſka Podkomorzanka Krákowſka, z ktorey *według Baranow:* żadnego potomſtwá nie miał: Okolſki záś piſze że był ſyn Jan Dworzánin krolewſki: po Wielopolſkii poiał Dorotę Czarnkowſka Káſztelánkę Srzemſka, z ktorey corka Tereſſa Eleonora doſtáłá ſię w małżeńſtwo Mákowieckiemu Káſztelánowi Kámienieckiemu, byłá to Páni cnot známienitych, iáko pobożności, cierpliwości, miłoſierdźia ná ubogich, miłości nieprzyiacioł, za ktorych co piątek Mſza S. zakupowałá, zgadzánia ſię z wolą Boſka, affektu ku Nayśw: Mátce, Collegium náſze Krákowſkie wieczna pámiątkę przed Bogiem iáko ofobliwſzey ſwoiey Dobrodźice zapiſało, kędy krom inſzych bogatych apparátow y znáczney ſummy, ktora náſzym OO. oddáłá, widzieć z iey ſzczodrobliwości w kościele S. Piotrá ſzczerozłota wielka monſtráncya, drogiemi kámieniámi bogato ozdobiona, bliſko ſto tyſięcy ſzácowana, poſzłá po zapłatę ſwych zaſług 1704. w tymże kościele pochowána. Fráncifzek Káſztelan Woynicki, miał za ſoba Kryſtynę Borkownę Káſztelánkę Rádomſka, z ktorey trzech ſynow Jozef, Ludwik y Jan y dwie corki, Sálomea poſzłá zá Jozefá Michałowſkiego Podſtolego Krákowſkiego y Sędźiego Grodzkiego. Petronella zá Jozefá Otfinowſkiego Stároſtę Szczerczowſkiego. Antoni Łowczy Krákowſki żona iego Máryanna Brzechfowna, z tey corka Elżbieta zmowiona z Dębińſkim Jozefem herbu Nieczuiá. Woyciech Choraży Zatorſki y Oświeccimſki. miał za ſoba Zuzánnę Zydowſka Chorążankę Krákowſka, z ktorey ſynowie dway Fráncifzek y Jan. Jeſt w druku tego Chorążego *Philomela Roſariana, canens myſteria Roſarii B. M. Virg. Cracoviæ 1710.* Brat iego rodzony umárł Stolnikiem Krákowſkim 1730. Jan Komornik Krákowſki wydał *Rożne mowy publiczne Seymowe y Seymikowe w Częſtoch: 1727. in 4to.* Kryſztof Dębińſki z Morákowny zoſtáwił corkę Stániſłáwá Borkowſkiego herbu Łábęć Káſztelána Połánieckiego małżonkę, y Stániſłáwá Opatá Bledzewſkiego, w wielu funkcyách tey Oyczyźnie zaſłużonego, ofobliwie pod te tam czáſy, gdy Szwedźi Slaſk puſtoſzyli: umárł 1641. Jákub brát Kryſztofá z Málickii zplodźił Dánielá y Prokopá. Jákubá Dębińſkiego wſpominaią hiſtorye Podſędkiem Ziemſkim Krákowſkim, ktorego było dwoch ſynow Mikołay y Sebaſtyan, tyleż corek Czarnocka y Strzalina Sebaſtyan z Oſſowſkii Kaſztelána Połánieckiego ſioſtry, miał dwie corki, Pozowſka y Mokrſka, tyleż ſynow, to ieſt Jáná y Pawłá. Jan z Gorſkii zplodźił ſyná Adámá y corki dwie Kofnowſka y Grodźicka. Páwłowi Komornicka powiłá corkę Szydłowſka. Bálcerá Dębińſkiego trzech ſynow Woyciech, Sámuel y Zygmunt. Erazm Choraży Nadworny inkorporácya Podlaſza y Wołynia do Korony podpiſał.

Sa y ná kráinie tegoż Domu y herbu Dębińſcy, z tych Máciey Woiewoda Inflantſkim umárł 1610. w z grzybiáley ſtárości, pochowány w Krákowie u S. Troycy, corka iego byłá w Fraucymerze krolowy Konſtáncyi żony Zygmuntá III. *to Baran.* iam go opuścił między Woiewodámi Inflantſkiemi: *Okolſki* powiada, że z Inflantſkiego Woiewodztwá przenioſł ſie potym ná Polockie, ale *Baranowſki* ktory go znał, nic o tym nie piſze, y po te czáſy Sapieha ná Połockim krześle ſiedźiał. Jeſzcze zá Zygmuntá Auguſta, ten Máciey w Inflanciech ták Polſkiey iáko y Litewſkiey Kawáleryi regimentarz pod Rumborkiem, Hadzelem, Rákoborem y indźiey z Moſkwa ſię mężnie potykał: á gdy Zamek Sancel Car Moſkiewſki ſtem tyſięcy ſwoich uzbroiony, zamyślał poiść, on go odebrał Moſkwie y poſiadł 1577. Zamek Orle nazwany v Bebel teyże Moſkwie wydarł, y wyciawſzy tam nieprzyiacielſkie woyſko, drugich w niewola zabrawſzy, z ktorych przednieyſzych

krolowi

krolowi odesłał, ludźmi swoiemi te fortece osadził. Kiesę miásto w Inflanciech lubo od Moskwy iuż rożnemi insultami zkołatane utrzymał y obronił: z Jędrzeiem Sapiehą Woiewodźicem Nowogrodzkim, á drugi raz z Alexándrem Chodkiewiczem Stárosta Grodźieńskim działá y wszystkę amunicyą zabrawszy Moskwie, do Wilna z niewolnikámi Krolowi posłał 1578, w następuiącym záś roku wszystkę im żywność pod Bierzonámi odebrał: á drugi raz w małey swoich liczbie dźieięć tysięcy Tátárow, ná sukkurs Moskwie idących wyciął: w roku 1580. wpadłszy w gránice Moskiewskie ogniem y mieczem wszystek ten tam kray zniszczył. Askarod y zamek Lenward obległ y gwałtem wźiął. Krol Stefan szácuiąc sobie w nim rycerskie serce, dał mu wieczną darowizną zamek Bebel y wiele insych, nád to starostwo Rumborskie. Woyciech brat Mácieiá rodzony, Rotmistrz y máż sławny, nierozdźielny bráterskich zwycięstw towárzysz, miał swoie opátrzenie od Krolá w Inflanciech 1583. Stánisław y Remigian w Wielkiepolszcze bracia rodzeni. Z tych Remigian w roku 1643. deputatem był ná Trybunał Koronny. Stánisław Opat Bledzewski umarł 1641, Jeremiasz miał za soba Bakowską Podkomorzankę Pomorską herbu Ryś pozostáłá wdowę po Mikołáiu Czapskim. Jan Zofia Báránowska herbu Ráwicz. Adam naprzod Sumińska herbu Leszczyc, zniey zpłodźił corek trzy Konstáncya Kázimierzowi Bartskiemu herbu Szaszor, Urszulę Páwłowi Chmielowskiemu Podstolemu Brácławskiemu, Katárzynę Jozefowi Grochowickiemu zaślubione. Po Sumińskii poiał Kárwosiecka, z tey corka Teressa Godźimirska. Po Kárwosieckii Kátárzynę Swięcicka herbu Jástrzębiec, z tey się został syn Jan. Antoni brat Adámá miał za soba Siedlecka. Stefan Dębiński przybrał sobie w dożywotnia przyiaźń Witkowska z rey było dwoch synow, ale oba bezpotomni, Zygmunt tákże Witkowska, N. Podkomorzyc Sendomirski Zofia Witkowska, zábity pod czás inkursyi Szwedzkiey 1645, zostáwił synà Páwłá. Okolski do tychże Dębińskich pociąga Wincentego Kotá Arcybiskupá Gnieźnieńskiego, ale to iest przeciwko wszystkim historykom nászym, ktorzy o nim świádcza, że był herbu Doliwa, gdźie y ia o nim mowić będę. Biskupá też Przemyskiego bez imienia, bez roku do teyże Familii przypisał, ale niewinnie. I owszem y Jákub o ktorym się tu ná początku mowiło, náprzod Podskárbi Koronny, á potym Kásztelan Krákowski, zda się nie należeć do tego Domu, fundament tego mam z samegoż Okolskiego tom: 2. fol: 303, gdźie między insemi Odrowazámi podpisał fundacya klásztoru Mogilskiego w roku 1462. w te słowá. Jacobus de Dębno alias Szczekocin Regni Poloniæ Thesaurarius, Capitaneus Sandecensis & Biecensis & Regiæ M. Pincerna Supremus. Dla rozeznania tedy lepszego, trzebá wiedźieć, że się zdawna niektore Domy pisały z Dębna albo Szczekocina y ci byli Odrowazowie, drudzy tákże z Dębná y ci byli herbu Dębno, inni z Dabna y ci Doliwczykowie, Inni z Dębian y ci Ráwiczowie y Nieczuiowie o ktorych nizey. Byli też ná Slasku Dębińscy z Dębina ná Strzelnie, o ktorych *Paprocki in Stromatibus* świádczy, niewiem ktorego herbu.

DĘBIŃSKI herbu Nieczuia w Krákowskim y Sendomirskim Woiewodztwách. O tych ani Páprocki ani Okolski nie pisał, pisza się tákże z Dębian. Tych czásow ieden z nich iest Kásztelánem Bieckim, syn iego Stáresta Czchowskim, Stefan Kánonikiem Krákowskim, Infulatem Proboszczem Tárnowskim. Jozef Dębiński miał za soba Dębińska Elżbietę Łowczankę Krákowska herbu Ráwicz, z tey synow czterech Antoni, Stefan, Fráncisżek y Hieronim. Sebastyan Miecznik Zakrocimski 1674. N. Dembińska Kásztelanka Biecka, była zá Alexándrem Komorowskim dźiedźicem ná Slemieniu.

*DĘBNICKI herbu Poray z Dębnice z Wielkiey-Polſki pod Gnieznem, dom ſtarodawny y znáczny, z tych Stánisław Dębnicki przenioſł ſię w Krákowſkie, dźiedźictwo iego Mydlniki máiętność mila od Krákowá, z Zofii Báránowſkii herbu Rawicz, zoſtáwił ſyná Stánisłáwá, y corki dwie. Zofia byłá zá Przecławem Járockim, Anna za Bártłomiciem Rádwáńſkim. Stánisław trzy razy śluby małżeńſkie ponawiał, raz z Zofia Járocka, drugi raz z Palczewſka, ktora Minocka zrodźiłá, trzeci raz z Zofia Pruſzkowſka pozoſtáłą wdowa po Minorze, zpłodźił trzech ſynow, Kryſztofa Janá y Samuelá y trzy corki Urſzulę, Izábellę, y Bogumiłę *Bárán.*

Dębno Herb.

MA bydź krzyż biały przez cáła tarcza, ták wſzerz iáko y wzdłuż rozciagniony, ná lewym iego boku ſpodem, Abdank biały w polu czerwonym, pod herbem y korona, między dwiema bawolemi rogámi krzyż kościelny; ták go opiſuia. *Paprock: w Gniazdzie fol. 1040 y 1172. Oherb: fol: 297. Okol: tom: 1. fol: 141. Mſ. P. Koiałow.*

O początkách tego herbu nie zgadzáia ſię autorowie. *Paprocki naprzod w Gniażdzie cnoty*, z tey okazyi nabytym go bydź twierdźi. Gdy w roku 1243. Tátárzy, wielkiemi gminámi w Europę wpadli, pierwſza ſię im ná łup doſtáłá Polſka, á w niey klaſztor S. Krzyżá ná Łyſey gorze pod Sendomirzem, z ktorego między inna zdobycza, drzewo Krzyża Swiętego w złoto y kámienie drogie oprawne, świętokradzka ręka wynioſłá, y az do Tártáryi wielkiey zaprowádźiłá. Bez żadney czci y honoru, iáko u Poganow, ta święta Relikwia byłá, czego mſzczac ſię ná nich ſprawiedliwość Boſka, powietrzem ich chłoſtáć poczelá; ktore gdy codźień gore biorac, ſiła mogiłámi wielka liczbę ludźi przyſypało, Chan Tátárſki, wrożkow ſwoich radźił ſię, co za przyczyna ták ciężkiey w Páńſtwie ſwoim klęſki bydź mogłá; wſzyſcy ſię ná to zgodźili, ze ſię Bog Chrześciańſki gniewa ná nas, o zabránie czegos z iego kościołow: poświadczał toż ſámo, Chrześcianin w niewoli od nich

zabrany

Digitized by Google

zabrány, y tę wszystkę plagę Boska, ná to naybárdźiey zwalał, że drzewo to, ktore Chrystus krwia swoia ná nim umieráiac poświęcił, złupione y zabrane u siebie trzymáli. Dla tego zagęszczona między Tátárámi śmiercia przestrászony Chan, co prędzey szukáć go, y znaleźione do Polski z poszánowániem odesłáć umyślił. Podiał się tey funkcyi znaczny między niemi ieden, z perswazyi pewney w niewola zabraney Polskiey Pánienki z szlácheckich rodźicow urodzoney; z ktora w komitywie do Polski go odprowádźił. Oddawszy święte swemu mieyscu drzewo, y sam też z namowy teyże Pánny, á potym swoiey małżonki wiáre Chrześciańska przyiał, od Xiażęcia Polskiego mile przyięty: bo mu zamek Dębno od ktorego potym sukcessorowie iego długo się pisali z Dębna, y z innemi obszernemi włościámi dárował; nad to w herbie krzyż mu nadał, ktory od tegoz zamku Dębno, Dębnem nazwany. Wdźięcznym się potym stawił tych łask BOGU: kiedy kilka kościołow z swoiey własney fortuny wystáwił. BOG mu nie mniey y wdalszym progressie życia szczęścił: ná dworze albowiem Monárchy Polskiego, w wielkich respektách będąc, z nienawiści gdy mu Abdanczyk nierowność urodzenia, czy kondycya Tátárska wyrzucał, ná poiedynek go wyzwał y pokonał: dárował ci wprawdźie życiem adwersarza swego z rozkazu krolewskiego, ná pámiatkę iednák tey swoiey dźielności Abdank mu pod krzyżem przydány. W poślednieyszey iednák o herbách edycyi poprawił tey swoiey narrácyi tenże autor, á náprzod powiáda, że ten przezacny tego kleynotu przodek, Dembrot się zwał, potym, że nie był rodem Tátárzyn, ale Polak w niewolą zabrany z drugiemi do Tátar, dáley że ta Pánná była herbu Abdank dźiedźiczka ná Dębnie, ktora gdy poiał, do krzyżá od Monárchy Polskiego sobie zá herb pozwolonego, y Abdank tym kształtem iáko widźisz przylaczony, do niego odebrał, herb záś od iey dźiedźictwá Dębno zawołany: Tegoż zdánia Okolski z Páprockim iuż się poprawuiacym.

Stryikowski lib: 13, cap. 2. Koiałow part. 1. Histor: Lith: lib. 9. Ruffinus in Histor. Ligni S. Crucis. Historya albo krotkie zebranie o Drzewie Krzyżá S. z Kroniki Ruskiey Janusza Xiażęcia Ostrogskiego y z Latopisow Litewskich. tę wszystkę historya zwalaia ná rok 1384, kiedy Litwa z Jagełłem Xiażęciem Litewskim do Polski wpadłszy, klasztor Benedyktyńskí z drzewá Krzyżá Swiętego złupili, ta święta zdobycz dostała się iednemu zPánow Litewskich Dowoyna, czy Donoiow, iáko Ruś pisze, nazwanemu; atoli powietrzem za to zkarani, z instynktu Boskiego od Pánny wielkiey fortuny dźiedźiczki herbu Abdank w niewolą zábraney przestrzeżeni, gdy Dowoyna Krzyż Swięty do Polski odprowádźiwszy, Łysey gorze oddał, Pánnę tę w małżeństwo sobie zaślubił, chrzest w przod przyiawszy, herbem na tę formę nadany, iáko tu widźisz. Aleć w Litwie Dowoynowie herbu Szeliga, á nie Dębno zażywáia oczym niżey: co się też tycze roku 1384. y czasow Jagełła Krolá, to się utrzymáć nie może, żeby dopiero w tym wieku herb Dębno miał wźiąć swoie początki; bo to iest pewna, że dawniey przed tym rokiem, iuż herbowni tego Domu, w tey Oyczyźnie kwitneli, iáko to Zbigniew z Oleśnicy, dźiad Zbigniewa Oleśnickiego Kardynáłá, ktory w roku 1359 w Wołoskiey pod Bukowiną potyczce rycerśko stawał, iako o tym y iego przodkach obszerniey znaydźiesz pod Oleśnickiemi; *a Nakiel: w Miechovii fol: 70.* z starych monimentow swego konwentu dowodźi, że Zyra Woiewodá Mázowiecki, opiekun Leszka Białego ieszcze niedorostłego, tego Domu y herbu Familiant, iuż koło roku 1178. kwitnał; co znać z katalogu Patryarchy Jerozolimskiego w tymże Na-

kielſkim, w ktorym iego ſzczodrobliwość ná klaſztor Miechowſki świeżo fundowány ſławi, kiedy mu dwie wśi wieczna darowizna zapiſał, to ieſt Samogoſt y Stawiany, luboć Samogoſt w krotce od tego konwentu odpadł. *Nakielk: fol.* 115. Rzadził ten Zyra zá Leſzka, cáła Kuiáwſka y Mázowiecka ziemia: támże wſpomina ſyná iego Ottona. A u *Pretoriuſza lib: 2 cap. 4.* ná liście Konráda Xiążęcia Mázowieckiego, ktorym Krzyżakom Chełmińſka ziemię oddáie 1228, znayduie ſię inter præſentes, Zyra Podczaſzy Xiążęcy, rozumiem że ſyn albo wnuk pierwſzego Woiewody Mázowieckiego Żyry. Tomáſz herbu Dębno był Káſztelánem Poznáńſkim 1471. *Sarnicki lib: 4.* rozumie, że Dembrot wzwyż wſpomniony y iego potomſtwo z Gothow ida. Z Sárnickiego tedy y Nakielſkiego trzebaby mowić, że daleko dawnieyſzy ten Dom, niżeli chce Páprocki albo Stryikowſki. Długoſz piſze, że, z tego Domu byli, *Viri audaces, vehementes, & ad iram proni.*

Herbowni.

Bochotnicki	*Czermiński*	*Krzyżanowſki*	*Sieniński*
Borowiecki	*Czymiński*	*Natkowſki*	*Stoiewſki*
Cieniński	*Gologorſki*	*Oleśnicki*	*Skroński*
Czayka	*Korcywa*	*Potworowſki*	*Sulimowſki*
Czaykowſki		*Pozowſki*	

DĘBOŁĘCKI *herbu Prawdźic.* Jedneyże dźielnicy z Konoiádzkiemi, iáko świádczy Mſt. o Familiach Pruſkich, Okolſki także lubo ich ná ſwym mieyſcu opuſcił, przecięż pod herbem Topor powiada, że Jakub Konoiadzki, pierwſzy nazwány Dębołęckim (luboć inni ich piſza Dębołęſki) miał za ſoba Decyuſzownę Bárbárę Wielkorzadczankę Krákowſka. Acta Grodzkie Oſtrzeſzowſkie tranſakcya Domu tego zapiſały w roku 1602. Jędrzey z Konoład Dębołęcki 1633, wydał wierſzem Polſkim, *Wrożbie boiu Moſkiewſkiego* X. Woyciech Fráncíſzkáńſkiego Zakonu Doktor podał do Druku, *Wywod Jedynowładnego państwa świata, w ktorym pokazuie, że* nayſtarodawnieyſze w Europie krolеſtwo Polſkie, *in 4to w Warſzawie 1633.*

**DĘBOLI herb* ich dwá Lwy, ieden z iedney, drugi z drugiey ſtrony, wſpięci do gory, w przednich łapach, trzymáia lichtarz. Ten herb przyniosł z ſoba do Polſki Henryk Debeaulien (albo iáko go Káźimierz w ſwoim liście y przywileiu zowie Deboli, y iuż to zwyczaynieyſze nazwiſko ná ſukceſſorách iego dźiedźiczy] Oberſzterleitnant w woyſku koronnym przez lat wiele, zá co otrzymał indigenat ná Seymie 1662. *Conſtit: fol:* 36. oczym y ia mowiłem w pierwſzym tomie fol: 58, był potym Stároſta Tczewſkim, á z Kátárzyny Orchowſkii dwie corki zpłodźił, iedna z nich ſterilis zeſzła, druga Plemięcka. Synow záś trzech Stefan ſterilis, Káźimierz miał za ſoba Brocka z tey był ſyn Fráncíſzkan. Mikołay z Alexándry Goſtomſkii, ktora Anna Orzechowſka herbu Okſza Sędzianká Ziemſka Przemyſlka urodźiłá, zoſtáwił dwoch ſynow, Adámá Soc: JESU, y Antoniego, ktory z Anną Białogłowſka wſzedł temi czáły w kontrákty máłżeńſkie.

Dęborog Herb.

MÁ bydź pieniek dębowy, w ziemię wkorzeniony, z ktorego śrzodka dwa ielenie rogi wychodza, ieden ná prawą ſtronę, drugi ná lewą w polu niebieſkim, ná helmie nád korona pięć pior ſtrúſich Okolſki zkłáda, *tom: 1. fol: 148. Páproc: w Gniazdźie fol: 1252. o herb: fol:*

Digitized by Google

fol: 588. Kleynoty fol: 46. Początek herbu tego, piſarze naſi ten zákładáia. Zygmunt Auguſt Łowczemu ſwemu, ktory ná łowách będąc, tákim kſztałtem iáko widźiſz w herbie, pieniek dębowy znalazł, ták że z niego zdały ſię ielenie rogi wyroſnąć, znalazł y krolowi ofiárował, tenże ſam pieniek zá herb nadał. Przecięż żaden z authorow nie piſze, ktoryby ſię tym herbem Dom ſzczycił.

DĘBOWSKI *herbu Jaſtrzębiec* pod Opocznem. Z tych Benedykt dźiedzic ná Zychorzynie 1599. Dębowſki. *Acta Caſtren: Opocznen.* Jeden z nich miał za ſobą Kátárzynę Báránowſka herbu Rawicz, ktora potym polzlá zá Piotrá Łagewnickiego *Baran.*

DĘBOWSKI *herbu Jelita* od Dębowſkiey gory tego nazwiſká nabyli w Woiewodtwie Łęczyckim. Z tych Jędrzey Dębowſki u Zygmuntá I, był Dworzaninem y Stároſta Rubieſzowſkim, wźiął potym Káſztelánia Bełzka aż y Woiewodztwo Bełzkie, z ktorym tytułem podpiſał reſtytucya Podlaſza 1569. *Conſtit: fol: 154,* corká iego Zofia z Jedrzeiem Teczyńſkim Woiewoda Krákowſkim dożywotnie zmowiona. Drugi tegoż imienia Jędrzey Dębowſki náprzod Káſztelan Brzeźińſki, z ſeymu 1564, naznáczony do luſtrácyi dobr krolewſkich w Mázolzu. *Conſtit. fol. 40.* był potym Káſztelánem Sieradzkim y Stároſta Łęczyckim 1569, *Conſtit: fol: 154.* żył ieſzcze 1576. oczym *Conſtit. fol. 271.* corká iego Gomolinſka. Tomáſz náprzod Cześnik Łęczycki *Conſtit: 1564. fol: 40,* potym Sędźia Ziemſki Łęczycki 1569. *Conſtit. fol: 171,* Dębowſka byłá zá Nilzczyckim Woiewoda Bełzkim *Geneal: Niſzczyc:* Adam z Sulkowic, Jákub, Alexánder, Woyciech, Márcin, Wáleryan, z Woiewodztwem Łęczyckim piſali ſię ná elekcya Janá Káźimierzá Krolá 1648. Fráncilzek Rektor Łucki in Societate JESU. Dębowſka Laſſoty Dźialyńſkiego małżonka. N. Sędzia Płocki, ſyn iego Antoni Referendarz Koronny temi czáſy, żoná Rupniewſka Podſtolanka.

*DĘBOWSKI *herbu Prus 2do albo Wilczekoſy* iam widźiał w Przeworſku u OO. Bernárdynow nádgrobek wyſtáwiony z tym herbem, Márcinowi Dębowſkiemu mężowi Rycerſkiemu, ktory ná Podolu o Oyczyſte gránice mężnie pier-

ſi ſwych nadſtawiał, nátychże OO dobroczynny. Sa y w Litwie Dębowſcy, ktorego iednák herbu, wiedźieć nie mogę. Z tych Woyciech Stolnik Nowogrodzki z Nowogrodzkim Woiewodztwem pisał ſię ná elekcya Janá Kázimierzá.

DĘBSKI herbu Prawdźic w Płockim Woiewodztwie. Márcin Dębſki od X. Káſprá Náháiwſa Soc: JESU. do iedności kościelney przeciągniony, obiecał był BOGU kościoł fundować y nadáć, ale gdy od iuż zaczętey obietnicy, ręki umykał, niebeſpieczna choroba zciśniony, w záchwyceniu będąc, przed Trybunałem Sędźiego BOGA ſtanał, ná ktorym do ciemnego iákiegoś więźienia był ofadzony. Tym czáſem, ſędźiwy iákiś kapłan, zá nim ſię przyczyniáć począł, ná ktorego inſtáncya od taráſu uwolniony, gdy ſię go pytáia, iákieyby był wiáry, odpowiedźiał, ták wierzę, iáko mię Xiadz nauczył. Był ná ten czás y ſtał támże przy Sędźim, nie pewnieyſzego że X. Káſper Nahaius, iego w duchu nauczyciel: ná co Sędźia: ale cię Xiadz tego nie uczył, żeby ślubow Bogu raz uczynionych nie dochowywać albo zaniedbywáć! Wielka w tym trwogá ná te ſłowá y boiazń ná niego padłá, y miętżác go poczetá: przecięż proſił o dilatę czáſu, żeby mogł to wykonáć, co zaczął; pozwolono mu, zaczym przyiźedſzy do ſiebie, nazáiutrz zupełnie ozdrowiał, wſzyſtko co widźiał X. Káſprowi opowiedźiał, á potym y wykonał. *Annales Provinc: Pol: S. J. 1595.* Páweł Biſkup Laodycki Suffragan Kánonik y Officyał generalny Krákowſki, potrzykroć ſede vacante adminiſtrator Biſkupſtwá Krákowſkiego, że był tego herbu y Płoczánin, świádczy o nim nadgrobek ktory mátce ſwoiey w Krákowie u S. Troycy wyſtáwił. umárł 1613 lat maiąc 79. y mieſięcy ośm *Starowol: Monum:*. Mátheuſzá y Piotrá Dębſkich, ná expedycyi Moſkiewſkiey zá Stefaná Krolá wſtawionych Rotmiſtrzow w pieſzych regimentách, ſtawi *Paprocki fol:* 417. Márcin Podſędek Ziemſki Płocki, Stániſław Podczáſzy Płocki 1606. poſłowie z Płockiego do Rokoſzanow. Woyciech 1632. Márcin 1674. Janá III. podpiſał elekcya z Płockiego.

**DĘBSKI herbu Rádwan* w Ziemi Przemyſłſkiey Jan Dębſki Suffragan Przemyſłſki ktorego ſynowiec Jerzy in Societate JESU Teologiczna y Káznodźieyſka kátedra niezfatygowány, Rektorem rzadźił Collegium Przemyſłkie, y Krośieńſkie, umarł 1733, wydał do druku, Troiáki Pokłon, Kázania ná niedziele w Káliſzu 1725. in fol: Drugi zaś Tom kázań, pod tymże tytułem w Sendomierzu 1729. in fol. Sioſtrá Jerzego Xienia u Benedyktynek w Przemyślu, brát Káźimierz w Krákowſkim oſiadł. Sa y w Litwie Dębſcy, z tych Stefan 1632. Stániſław Chorąży y Poſeł Upitſki 1648. z Woiewodztwem Trockim podpiſali elekcye. N. Dębſka Fráncíſzká Ligęzy małżonka.

DECIUS herbu Topor á po Polſku Dycź. Rzymſka to kiedyś familia ſtarodawna, ktora z rázu Koſę w herbie ſwym noſiłá, potym z Cefarzow Rzymſkich łáſki, orzeł im o dwoch głowách nadány, ktorego połowa czerwona, w białym polu; połowa biała, w czerwonym polu. *Okolſki tom:* 3. *fol:* 67. *pod herbem* Topor, kładźie liſt Zygmuntá I. Krolá Polſkiego, w ktorym approbuie, liſt od Tęczyńſkich dany Ludwikowi Decyuſzowi, ktorym go do herbu ſwego Starza y do familii przyimuia, y że wſzyſtkim iego potomſtwem: támże o ich urodzeniu zdawna ſzlacheckim, herbie y zaſługách namienia. Pierwſzy tu z tego Domu w Oyczyźnie náſzey ſtanał koło roku 1500, Jodocus Ludovicus Decius Comes Lateranenſis & Imperialis Palatii, tego hiſtorya ieſt w druku ná troie podźielona, to ieſt: *de Antiquitatibus Polonorum, de Familia Jagellonum, de Sigismundi I. Regis temporibus*, rázem wydána w Krák: in fol: z Miecho-

wity

wity hiſtorya ná końcu 1521. Jegoż práca *Diarii, & eorum quæ memoria digna in Nuptiis Sigismundi I. Regis & Bonæ Mediolani Bariq; Ducis, geſta, in 4to Cracov: typis Hieron: Victoris 1518.* Zoſtáwił z Anny Rożnowny herbu Gryff trzy corki: z tych Bárbárá doſtáłá ſię Jákubowi Dębołęckiemu albo Konoiadzkiemu herbu Prawdźic, Anna Káſprowi Stánisławſkiemu herbu Piláwa Podkomorzemu Sánockiemu, Elżbieta zakonny ſobie ſtan obrálá w Toruniu. Z teyże Rożnowny był ſyn, Juſtus Ludovicus Decius Sekretarz krolewſki, Zupnik Wielicki Woyt Piotrkowſki, máż y w náukę y w doſtátki obfituiący, z Krupczanki de Moykowice herbu Krupek zpłodźił trzy corki, iedna Joachimowi Glińſkiemu Jáſtrzębczykowi, druga Hieronimowi Paczkowi herbu Orla, trzecia Jerzemu Trzebińſkiemu zaſlubione. Synow tákże trzech, z tych pierwſzy, Juſtus Decius Wielkorzadzca Krákowſki y Sekretarz krolewſki, Woyt Piotrkowſki, ſa liſty Erázmá Roterodámá do niego piſane między innemi *lib: 20. fol: 755.* Wſpomina go Przecław Moiecki 1569, niewiem czy nie iego ſyn, Mikolay Dicius Dźiekan Wileński, Doktor Teologii umárł 1629, czterdźieści y trzy lat w tey Kápitule zaſłużony, ale y Collegium Wileńſkie náſze, iego biblioteká znácznie wſpomożone. *Gratiæ ſecular: Starowol: in Monum:* kládźie iego z Wilenſkiey kátedry nadgrobek. Jan Decius drugi ſyn Sekretarz Krolewſki, dowcipem, obyczáiámi, ięzykámi rożnemi, dworom Páńſkim miły, umárł bezżenny, nadgrobek mu piſał, *Triceſius lib: 2. Epigrammatum.* Trzeci Ludwik Wielkorzadzca Krákowſki, Zupnik Wielicki, umarł ſterilis.

Dederkało Herb.

w Metryce Wołyńſkiey 1528 czytam, Janka Dederkáłá y Fiedorá Ziemianow támecznych: *y Okol: tom: 2. fol. 388* wſpomina, że Dederkałowna corka Dámiana byłá zá Iwánickim Eliaſzem. Fedorá zá Alexándrem Uſzákiem Kulikowſkim. *Hiſt: Coll. Oſtrog:* Woyciech leży w Oſtropolu.

DEDYNSKI herbu Gozdawa, inni piſzą Dydyńſki po rożnych Woiewodztwách rozmnożeni. Piotr Piſarz Sanocki 1541. Jozef Dedyńſki Podſędek Sanocki z

Tárnowſkii herbu Sas, zoſtáwił ſyná Páwłá, ten rycerſka tráktuiąc od Tátárow w niewolą był wzięty. Piotr umárł 1586, ná kościoł náſz Jároſtáwſki S. Janá dobroczynny, w ktorym pochowány leży; miał rodzonych bráci piąciu: *Hiſtor: Coll. Jarosl:* Stániſław w źiemi Przemyſłkiey, żona iego Anna Leſka, ktora mu przykładnym życiem, wiele do świętſzego życia pomogłá; z tey miał ćorkę Zophią, ta w Lubelſkim S. Brygitty Klaſztorze, ná wieczną ſłużbę Bogu zamknęłá ſię: ſynow záś trzech, z tych Łukaſz Proboſzcz Sendomirſki Sekretarz Krolewſki, náuki wytworney y biegłości w práwie 1620. Stániſław brat iego, poiął Elżbietę Lanckorońſka, tę do práwowierney wiáry kátolickiey, máż pobożny náwrocił. Jan trzeci brát: *Cichocki Alloq: Oſecen: lib: 2. cap. 11.* Jerzy naprzod Stolnik, á potym Káſztelan Sánocki, ná Pokucie ſię wyniooſł z Elżbiety Wyſockii ſyn iego Jerzy Podczaſzy Hálicki, potym Sędźia Ziemſki Podolſki, naoſtátek Podkomorzy Podolſki, ná rożnych ſeymách poſtem ſtawał, ná Trybunale Rádomſkim Sędźia *Conſt: 1629. fol: 7.* ofiárowáno mu Káſztelánia Kámieniecka, ale iey przyiąć niechciał: w Dobrách ſwoich Borſzczow nazwánych, otrzymał ſkład win y miodow Woloſkich, *przez Konſtytucya 1635: fol: 37.* W tychże dobrách kościoł y zámek wymurował, walem opaſáł y ozdobił, máż wymowy gładkiey, ludzkości oſobliwſzey, z Lubienieckiy zoſtáwił corkę Wołucka. Jágnieſzka Dedyńſka Przecláwa Minockiego Stolnika Sendomirſkiego *Báran:* Dedyńſka Piſarzowna Sanocka Janá Boreyka Káſztelána Brzeźińſkiego, małżonki. Bárbára, Anna, Dorota, Jádwiga, Kátárzyna zakonne ſobie życie obrały we Lwowie u Wſzyſtkich SS. Bárbára ná świecie Pánieńſkie życie prowádzac, kościoł Jároſłáwſki MARYI Pánny bogato przyſtroiwſzy umárłá 1643. *Hiſtor: Coll: Mari.* Jákub z Ziemi Wiſkiey, Jerzy Komornik Podolſki z Smoleńſkiego podpiſali elekcyą Janá III. Máciey z Ruſkiego, Jan z Sendomirſkiego Władyſłáwá IV. Jozef Cześnik Sánocki, żona Máryanna Białyńſka; Jerzy, ktorego żona Bydłowſka herbu Topacz: ktoryś z nich miał za ſobą Annę Wilczopolſką. Jędrzey Woyſki Przemyſłſki z ſeymu 1703. Kommiſſarz ná uſpokoienie roznic między Ziemiami Ruſkiemi y Węgrámi *Conſt: fol: 22.* Márcin Deputat ná Trybunał koronny 1725. Tereſſa Zakonnica Sadecka 1701. Jácek w Zakonie náſzym ślubem ſię obowiązáwſzy mnieyſzych łzkoł do śmierci uczyć, iák wiele ta ſwoia pokora profitował przed Bogiem, zeznał, pokazáwſzy ſię po śmierci, umárł w Oſtrogu 1713.

**DELATI* Jan Delati Kápitan w woyſku Litewſkim, w expedycyách Moſkiewſkich y Kozáckich doznaney odwagi y męſtwá, nobilitowány ná ſeymie 1662 *Conſt. fol. 22,* ktoremu przydáia, że był Minierem, y że gdy minę do Zamku Wileńſkiego zapalał, z działá mu rękę uſtrzelono.

**DELPACY herbu Gozdawa* Fráncíſzek Delpacy ná ſeymie 1658, otrzymał indygenat, á ponim Wáwrzyniec brát iego rodzony ſtryieczny, dla męſtwá ſwego do teyże prerogátywy przypuſzczony *przez Konſtytucya 1662 fol: 40,* był Kápitánem ná ten czás pieſzym, w Czehrynie ná præſidium, Oyczyźnie tey dobrze zaſłużony, zdawna to byłá ſzlachtá Niemiecka, *iáko świadczy Konſtytucya 1667. fol. 192.* przyſzedſzy potym do Polſki, w Krákowie naprzod byli oſiedli. Widźieć podźiś dźień ná Bielánách pod Krákowem u OO. Kámedułow, káplice S. Romualda z wyzłoconym ſklepieniem, z miedźianymi drzwiámi, mármurem opaſana, wytwornym pędzlem ozdobiona, nákładem Ráphałá Delpacego Ráycy Krákowſkiego, kędy herb iego táki, trzy lilie rzędem podle ſiebie, iákby ná iednym paſie złożone, wzierſz przez tárczą 1643. Ná nadgrobku záś Łukaſza Delpacego w rynku u Pánny Máry: tym kſztałtem herb położony.

Digitized by Google

łożony, to ieſt ſa dwie linie, w ieden angul, proſto końcem do gory patrzacy, ná iedney ſtronie práwey trzy lilie, ná drugiey trzy roże wyrobione, podle ſiebie ciagiem ida. Ambroży Delpacy Zakonu S. Romualda 1639, *in Diva Miſlenicenſi.* Modeſtá Delpacowna Zakonnicá u S. Agnieſzki w Krákowie 1631.

Denis Herb.

Ma bydź w polu błękitnym Krzyż złamany nád gwiazdą, w hełmie pięć pior ſtruſich. Tego kleynotu zdawna zażywáia w Brzeſkim Woiewodztwie Deniſzewiczowie. Z tych Piotr, ktorego wſpominaia *Conſtytucye 1648*, pogrzebiony ieſt w Kobryniu, w kościele farſkim. Piotr drugi z Woiewodztwem Kiiowſkim podpiſał elekcya Jana III. *Koiałow in Mſ.*

DENISZKO herbu Wukry patrz Mokoſiey.

DEPULT Wáwrzyniec Depult z źiemi Sochácżowſkiey podpiſał elekcya Janá III.

DEREWINSKI herbu Korczak ná Wołyniu, Okolſki ich piſze Drzewiński, inni Drewiński. Wáwrzyniec Derewiński Podczáſzy Wołyński, poſeł ná ſeym 1623 y 1631, ztamtąd náznaczony do rewizyi Xiąg Ziemſkich y Grodzkich Krzemienieckich, *Conſt: fol:* 28. y 1632 poſeł ná konwokácya. *Acta interregni* Mikołay Poborca tánowego ná Wołyniu 1624, *Uniwer: Pobor:* Jędrzey, Páweł 1632.

DERGON herbu Rawicz Páwłowi Dergonowi ſwemu przyiacielowi, 1541 Dániel Zabiński Kánonik Kuiáwſki, położył nadgrobek w Włocłáwku, przecięż Okolſki ná mieyſcu, piſze ich Derkon.

DERMONT herbu Korczak, atoli z tą odmiáną, że pod Wrębámi, (ktore od dołu mnieyſze, á coraz do gory większe bydź powinny) kłáda proſto herb Abdank, á ná hełmie trzy piora ſtruſie: *Tak go opiſuie Koiał in Mſ.* bo naſi Piſarze o nich milcza. Przydomek máia Dyrmunt Siwicki, Mikołay Kánonik Wileński Archidyakon Ruſki, pierwſzy Adminiſtrátor Biſkupſtwá Smoleńſkiego *ſede vacante*, umarł 1650, iáko z iego nadgrobku w Katedrze Wileńſkiey

ſkiey wypiſał *Starowol: in Monum:* Tomáſz 1648. Niewiem czy nie tu należy, Demut Melchior Ludwik Pułkownik w woyſku Litewſkim przed rokiem 1662 zmárły, czy też w okazyi zábity, *o ktorym Conſtytucya tegoż roku fol. 16.*

**DERNAŁOWICZ herbu Lubicz,* w Xięſtwie Litewſkim. Sámuel Dernałowicz Poborca kontrybucyi w powiecie Oſmiańſkim 1661. *Conſtit. fol. 6.* Jerzy Stolnik Kiiowſki 1691. Adam 1700.

DERSZNIAK herbu Korczak ná Ruſi. Dom pod tym imieniem ſtárodawny: bo Herburt y Bielſki świádcza, że w roku 1120 Derſzniák Boleſtáwá Krywouſtego w ciężkim rázie obronił. Iwáná y Wáſila, działy wſpominája w roku 1348, 1393. Piotr Woyſki Samborſki, Stánisław Podkomorzy Przemyſłki. Wálenty máż rycerſki zoſtáwił ſyna Stánisławá. Piotr z Odrowazowny zoſtáwił trzy corki, Bárbárę, Trzcińſka, Annę Fredrowa, y Dorotę Trzecieſka. Mikołay brát Piotrá, Sędźia Zieniſki Przemyſłki, zpłodźił Stánisłáwá y Janá bezpotomnych, dworzaninow Krolá Auguſtá y Regimentárzow ná Moſkwę. Wálentyn trzeci brát, z Pieniażkowny miał ſyná Stánisłáwá. Jácek poſeł z Ruſkiego Woiewodztwá ná ſeym 1629, ztamtąd deputowány ná Trybunał Rádomſki *Conſtit: fol. 7.* Alexánder z Rokitnic Káſztelan Małogoſki 1676. *Conſtit: fol. 9.* Stanisław Stároſtá Rádoſzycki deputat ná Trybunał koronny 1691, żona iego Barbára Morſztynowna, z tey corka iedna Janá Dobieckiego, druga Zofia Konſtántyná Kárśnickiego Woyſkiego Oſtrzeſzowſkiego małżonki.

**DESIER herb* Jan Oberſzterleitnant, w woyſku Polſkim cudzoźiemſkim, otrzymał indigenat ná ſeymie w roku 1726: [o czym świádczy Konſtytucya tegoż roku] á to w nadgrodę zaſług ſwoich, iako gdy w roku 1702 przeciwko rebelliuiącemu chłopſtwu, Zamku Międzybozkiego dotrzymał, y lubo iuż była zhuczała Kozakow kanalia, do fortecy wycieczką wtargnawſzy, dwa znáki ſwoie podnieśli; przecięż zá odwagą iego wypárowáni długim oblężeniem nic nie wſkorawſzy, nazad odeyść muſieli. Od ktorey fortecy utrzymánia, dáliſze Woiewodztwá Podolſkiego y Polſki, że záwiſło ſzczęście, ſtuſznie wielu rozumie. Primo voto miał za ſobą Joannę Zielińſką z Cieciſzewſkii urodzoną, z ktorey dwie corki zoſtáło, iedna Máryanna Łucya Janá Kampenhauzá Podkomorzego Párnawſkiego, Generála Májora Infanteryi koronney, druga Tereſá Janá Stryiowſkiego Majora w Regimencie Pieſzym: á po tego śmierci Wáleryana X, Woronieckiego Sędźiego Kámienieckiego małżonki. 2do voto Kátárzynę Bykowſka, ktorá wprzod żyłá z Láſkowſkim Káſztelánem Zakroczymſkim, 2do z Janem Michálem Roſciſzewſkim Stolnikiem Brácłáwſkim. 3tio voto Kátárzynę, pozoſtáła wdowę po dwoch mężách Bykowſkim y Pruſzkowſkim. Był ten Deſſier rodem Francuz, Herb iego ieſt tarcza przedzielona wſzerz przez balk żołty czy złoty, ná gornym piętrze, ſą dwie gwiazdy złote, każda o ſześć rogách, pole záś błękitne; niżey pod balkiem pole czerwone, w ktorym kotwicá biała albo ſrebrna, poprzek leży, kołko od kotwicy ná lewey ręce, zaraz z rogu pod balkiem, á z pod kotwicy ná doł ku práwey ręce, nád helmem ſą trzy piora ſtruſie.

**DESTRAHAN herbu Brochwicz 4to* Herb ten położyłem tom: 1. tu przydáię że ten kleynot właſny Deſtrahanom z Anglii do nas przenieſionym Jędrzey Deſtrachan, miał zá ſobą Burgraffką Máryannę, z tey Wiktorya Zakonnicá S. Kláry u S. Jędrzeiá w Krákowie; y ſyn Hieronim in Soc: JESU: z drugiey żony Anny Łaſkowſkii, ſyn Jerzy.

DESZKOWSKI herbu Salámandra w Podgorzu, atoli Jan Deſzkowſki z Ziemia Ciechanowſką piſał ſię ná elekcyą Władyſłáwa IV.

DESZ-

Digitized by Google

**DESZKOWSKI herbu Choragiew* w Brácláwſkim y Chełmſkim. Bogusz Deſzkowſki Choraży Bracławſki 1575 podpiſał z tegoż Woiewodztwá deputowany, elekcya Krolá Stefana *Conſt: fol:* 234. Jan Cześnik Bracławſki, z Joanny By ſtrzonowſkii herbu Starykon, corek iego trzy, Niedabylſka Zofia, y Kátárzyna Mogilnicka, trzecia Angela, ſynow dwoch, Jozef Jezuita, y Jan.

DESZPOT herb patrz Zienowicz.

DETYNIECKI Stániſław, o ktorym *Conſtytucya 1638. fol:* 54; kędy iego zaſługi rycerſkie wſpomináia. Tenże czy inny, Stániſław Rotmiſtrz Choragwi Wołoſkiey 1658 *Conſtit.*

**DEUBELL herbu Korczak* w Pruſicch, o tych ani Páprocki ani Okolſki nie piſał.

DE WKNETOWICZ herbu Swinka Jędrzey Dewknetowicz ná ſeymie Hrodelſkim, ten herb ná ſiebie y ſukceſſorow ſwoich przyiał. 1413 *Stat: Łaſk fol:* 127.

**àDHELE* Kryſztof à Dhele z Sambieńſkiey ziemi, *deputat ad recenſionem juris Provincialis Ducatûs Pruſſiæ.*

**DIAKOWICZ* ſa w Xięſtwie Litewſkim iáko o nich świádczy *Conſtytucya 1601. fol:* 76. Kryſztof Dyakiewicz 1700.

DŁOTO herbu Abdank w Lubelſkim Woiewodztwie,

DŁOTOWSKI herbu Wężyk w Mázoſzu y ná Ruśi. Jan z Woiewodztwem Płockim piſał ſię ná Władyſłáwa IV. Michał z Bełzkim ná Janá Káźimierzá elekcya. Kryſtyna Dłotowſka Alexándrá Komorowſkiego herbu Oſtoia Sędźiego Ziemſkiego Ciechanowſkiego małżonka.

DŁUGOBORSKI herbu Topor w Mázowieckim. Jędrzey Długoborſki podpiſał z Ziemi Ciechánowſkiey elekcya Władyſłáwa IV, drugi Jędrzey Podſtoli z Ziemi Łomzyńſkiey Janá III. Jan *in Societate JESU* życie ſwoie świątobliwie zakończył w Jarosłáwiu 1701.

DŁUGOIEWSKI herbu Prus 1mo w Rádomſkim, Wiktor Długoiewſki w Ziemi Ciechanowſkiey podpiſał elekcya Janá Káźimierzá Krolá.

**DŁUGOLECKI* Máciey Długolecki po Uſarſku ſłużąc, pieſzo do ſzturmu ſzedł pod Pſkow 1582. Tomáſz w Krákowſkim, Woyciech z Ziemią Ciechánowſka podpiſali elekcya Janá Káźimierzá Krolá.

**DŁUGOPOLSKI herbu Sas* ná Wołyniu, widźialem iednego z nich nadgrobek z tym herbem. Długopolſka byłá zá Stániſłáwem Kárſznickim Káſztelánem Wieluńſkim.

DŁUGOSZ herbu Wieniawa z Niedźielſka ſię piſza, Jan Długoſz maż rycerſki, czego dowodem, kiedy ná woynie Pruſkiey, Marchwarda Kommendorá Brándeburſkiego y kilku niemcow poimał, *Biel: fol:* 30, trzymał od Krolá Stároſtwo Brzeźnickie, á potym Nowomieyſkie, y owſzem Władyſław Krol, widząc iego dźielność, gdźie albo ſtawiáć iáka fabrykę, albo fortyfikować chciał fortecę, tego Janá náto zażywał. Dwie żony miał, z pierwſza Beatryka zplodźił kilku ſynow, ale młodo pomárli, zoſtáli ſię tylko ci, naprzod Jan Kánonik Krákowſki y Hiſtoryk Polſki, życie iego obſzernie opiſane znaydźieſz ná początku pierwſzego tomu hiſtoryi iego, ia tu krocey zebrane położę. W Krákowſkiey Akádemii z wielkim cnoty y náuki zaleceniem przepędźiwſzy lat kilka, ná dworze potym Zbigniewa Oleśnickiego Biſkupá Krákowſkiego w oſobliwſzym był reſpekcie, dla wielkiego przezoru y dowcipu, ták dálece, że w ſiedmnaſtu tylko leciech będącemu Długoſzowi, Zbigniew całego Dworu ſwego adminiſtracya zlecił: popiſałá ſię tam záraz induſtrya iego, kiedy wſzyſtkie monimentá, práwá, prowentá, fundácye Biſkupow Krákowſkich, ktore przez niedozor zarzucone, albo zaniedbane y práwie zagubione były, pięknym porządkiem zebrał y zkonnotował. Toż ſamo cá-

łey Dyecezyi Krákowſkiey. lubo z wielką práca ſwoią wyświádczył; bo wſzyſtkie ták Kápituły támeczney, iáko y kollegiat, kościołow, Plebanii, Prebend, fundácye, erekcye, zapiſy, dochody *jura pátronatus*, w iedno *corpus* złożył, y pilno wypiſał, żeby iáka niepámięcia albo przygoda nie zginęły, y to nazwał *Librum Beneficiorum Eccleſiæ Cathedralis Cracovienſis.* Ten Mſ. záchowuie przy ſobie Kápituła Krákowſka: cytuia go iednák wielu autorow, oſobliwie *Nakiel. in Miechov.* Zá iego namowa Zbigniew Biſkup Krákowſki, Xięſtwo Siewierſkie dla Biſkupow Krákowſkich kupił. Ná káplániſtwo poświęcony Długoſz, náprzod wziął Plebanią w Kłobucku, po rezygnacyi Stryią ſwego rodzonego Bártłomieia, potym Kántorya, dáley Kuſtodya Wiślicka y Kánonia Sendomirſka, dáley Kánonia Krakowſka, wſzędźie záś pokázał, iákim affektem był ku BOGU y iego przybytkom: bo w Kuſtodyi Wiślickiey wioſce, kościoł ná cześć S. Szczepana Krolá wymurował, táka ſtruktura, że tamtych czáſow, między innemi przedniemi, nie poślednia była; w Wiślicy grunta zkupiwſzy, y od podatkow y innych ciężarow oſwobodźiwſzy, dom wyſtáwił dla Wikaryow támecznych. W Sendomirſkim we wſi Odánchowie ná cześć Mátki Boſkiey kościoł murowány z fundámentow wyprowádził. S. Stániſtáwowi Biſkupowi Krákowſkiemu w tey wſi, w ktorey ſię ten przezacny Męczennik urodźił, iego ſtárániem y induſtrya kościoł drewniany y lichy zruciwſzy, nowy wſpaniały z muru ſtanął: kámienicę w Krákowie, kędy ſady Conſyſtorſkie ſadźiły ſię, z gruntu reparował, dla ktorey iego ſzczodrobliwości Tomaſz Biſkup Krákowſki, iemu y iego Familiantom, ná oltarz SS. Gerwázego y Protázego, *jus Patronatus* wieczne mi czáſy przyznał, Burſę Jeruzalem, od Zbigniewa Biſkupá záczęta dokończył, y gdy w krotce trefunkowym ogniem zpłonelá, znowu reparował y prowidował. *Collegium Pauperum* ták rozporządźił, że nayubogſzym ſtudentom doſtáteczna ſuſtentácya opatrzył. Zydowſka Synagogę pobliſzſza *Collegio Artiſtarum*, zkąd częſte zwadki y ſkárgi roſły, ſwoim zabiegiem rugował; ich domy od ſiebie zkupione, Cyſtercyenſom dárował: Inne domy Boſkie to kielichámi, to monſtráncyami, to apparátem bogatym pięknie przyſtroił, do Kłobuckiego S. Márciná kościołá, Kánonikow regularnych wprowádźił; na Skáłkę pod Krákowem, gdźie S. Stániſtáwá zábito, OO Paulitow; w dochody roczne wprzod opatrzonych: Manſyonárzow ośmiu przy Collegiacie Sendomirſkiey fundował. Tak iednák ná ſiebie y chwałę ſwoię pracuiącego, BOG rożnemi dolegliwościámi probował, luboć to z większa potym Długoſzá ſława było, kiedy ſam delator iego Piotr z Szczekocina Podkánclerzy Koronny, niewinność iego zważywſzy, z płaczem przepraſzał. Po śmierci Zbigniewa, ná ſad od bráta iego pozwány; wierności ſwoiey y nienadwerężoney uſługi, teſtámentem Biſkupá zmárłego oczywiście wyprobował. A gdy potym między Jákubem z Sienna y Janem Gruſzczyńſkim, kontrowerſye o Biſkupſtwo Krákowſkie zaſzły, Jan Długoſz zá Sienińſkim ſtoiąc, nie tylko ięzyki ludzkie, y ſerce krolewſkie ná ſiebie zaiątrzył, ale też ztraciwſzy wiele, ná wygnanie uchodźić muſiał, nie bez oczywiſtego niebeſpieczeńſtwá, zawźietych y ná życie ſwoie adwerſarzow: przecież nieprzeſtáwánie przy Sienińſkim doſtawał poty, poki rzeczy zakłocone w ugodę nie poſzły. Czym nietylko w opinii o ſobie krolewſkiey, żadnego uſzczerbku nie odnioſł; ale też Krol ſtatek iego y przezor widząc, ná rożne potym tey oyczyżny intereſſa go narazał, iáko do traktátu z Krzyzakámi, ktory, ze ſię wiecznym pokoiem zakończył, ſiła mutá oyczyżna powinna. Domowa woynę w Węgrzech, tam poſtem wyſtány, ſzczęśliwie uſmierzył. Elżbietę corkę

kę Woyciechá Rzymſkiego, Węgierſkiego, y Czeſkiego Krolá, Káźimierzowi Krolowi, zá małżonkę z Wrocłáwia zprowádźił; gdźie też S. Kápiſtrána ná to namowił, że Polſkę nawiedźił: kupno Zamku Malborſkiego, iemu ſię powinno przypiſać. Gdy ſię woyna zákurzyłá, z Máćieiem Krolem Węgierſkim o kroleſtwo Czeſkie, wiele piſał, czynił, y poſelſtw odprawił. Do Rzymu, raz do Eugeniuſzá, drugi raz do Mikołáiá. V. Papieżá iezdźił. Páleſtynę y mieyſcá święte z wielkim nabożeńſtwem y ukontentowániem ſwoim zwiedźił, ták dálece, żeby był rad potym umierał: iákoż powrociwſzy do Oyczyzny, o niczym bárdźiey nie myślił, iáko, żeby ſię był od zgiełku ſpraw świeckich uchylił: ná uſilne iednák żądánie Krolá Káźimierzá, muſiał ſię podiąć inſtytucyi ſynow iego, ktorym iáko dał edukácya, z iednego poznáć Káźimierza S. Krolewicá: luboć y to pewna, że Czechowie ſłyſząc o świętym ćwiczeniu Długoſzá, Władyſłáwá ſyná Káźimierzowego, ná tron do ſiebie zaproſili; Długoſz go do Czech odprowádzał. Tym ſobie bárdźiey Páńſkie Káźimierzá ſerce nakłonił, że go ná wyſokie godności chciał wyſtáwić, ofiárował mu, to Podſkárbſtwo koronne; bo tych tám czáſow, y przy duchowieńſtwie ta funkcya chodźiłá, to Podkánclerſtwo koronne, ale ich przyiąć niechciał. Práſkiego Arcybiſkupſtwá, gdy go z nim potykáno, z tą, tylko kondycya, ſobie życzył, żeby Czechowie z kościołem ſię Rzymſkim poiednáli, nie mogł tego iednák wmowić w odſzczepieńcow Długoſz. Już był iednák otrzymał nominácya ná Arcybiſkupſtwo Lwowſkie; atoli do poſſeſſyi, tey Archikátedry śmierć przeſzkodźiłá w roku 1680. 29 Máją, pochowány ná Skálce. Był ſtatury roſłey, y komplexyi ſuchey, noſa pociągłego y orłego, oczy u niego żywe, mowa ſzeplaca, lubo ten defekt ſtárániem ſwoim w ſobie poprawił, dowcip piękny, w obyczáiách miły, y ſam mądry, y w ludźiách uczonych kocháiący ſię. Piſał *Vitas Epiſcoporum Poſnanienſium*, aż do Uryelá Gorki Biſkupá Poznáńſkiego, reſztę aż do Wawrzyńcá Goślickiego dopiſał. *Treter: y wydał w Bransberdze 1604. zdo Vitas Epiſcoporum Placenſium*, aż do Káźimierzá z Xiążąt Mázowieckich Biſkupá Płockiego. *3tio.* Zycie Błogoſłáwioney Kunegundy albo Kingi po łácinie, ktore ná Polſki ięzyk przełożył y podał *do druku, Przeclaw Moiecki. 4to Vita S. Stanislai Epiſcopi Martyris, & Legendas Sanctorum Poloniæ, Hungariæ, Bohemiæ, Moraviæ, Pruſſiæ & Sileſiæ Patronorum, in Lombardica hiſtoria non contentas, Cracoviæ in 4to 1511. 5to* Hiſtorya Polſka, ktora od początkow tego kroleſtwá, aż do oſtátniego roku życia ſwego przeciągnął, znáć iák ia ſzczerym duchem y prawdę kocháiącym piſał, kiedy dla ſamey, ktora on ſobie zá cel poſtáwił prawdy, ták nie rychło drugi tom iego z práſy drukárſkiey wyſzedł. Przymawiáiąc wprawdzie niektorzy, że dawnieyſzych przed ſobą wiekow dźieie konnotował, przecięż żadnego po ſobie autora nie przywodźi, iáwnie iednák *in epiſtola dedicatoria* do ſwoiey hiſtoryi, o ſobie świádczy. *Superiorũ ætatũ tempora, aliorum adminiculis, quæ verò in noſtram incidêre ætatem, Marte ut ajunt noſtro conſcripſimus*, y daley, *Quæ per varias Eccleſias & bibliotecas, & alia locaſparſa erant, curavi, colligere, & collecta in præſens opus, utcunq; deducere.* Ztego tedy poznáć, że ten Hiſtoryk naſz, nie wymyſły ſwoie w hiſtoryi nam podał, comu zadáie *Balbinus*, ale to, co z autentycznych Monimentow, z ſtáro dáwnych Mſ: przy rożnych Kościołách, Klášztorách, mogł wyczytáć: y lubo go chca mieć drudzy pierwſzym Polſkim Hiſtorykiem, przecięż to pewná, że dáwniey przednim *Anonymus Gallus*, niewiem czy nie ten, ktorego ſam ze Długoſz pod imieniem Márcina Fráncuzá chwáli w ſwoiey hiſtoryi *lib: 1. fol: 36. y 65.* Wincenty Kádłubek, Bálzko Kuſtoſz Poznáński, á podobno y *Martinus Polonus* dźieie Polſkie

 piſali,

piſali, z ktorych y on, oſnowę hiſtoryczna dáwnieyſzych lat przed ſobą, zebrał. Nad to, w teyże ſwoiey dedykácyi powiáda, że ſię w podeſztym iuż wieku, Ruſkiego ięzyká wyuczył, żeby był mogł Ruſkich dźieiopiſow, konfrontowáć z Polſkiemi autorámi. Pochwały tego náſzego hiſtoryká, z rożnych ták Polſkich iáko y cudzoźiemſkich piſarzow, dość obſzernie wypiſał Henryk ab Huyſen, ták ná początku pierwſzego tomu, w ktorym dwanaście Xiąg iego hiſtoryi, to ieſt aż do roku 1444 zamknął, (bo przedtym świát, iego tey prácy, w druku nie widźiał, aż w Dobromilu w roku dopiero 1615, y to tylko ſześć pierwſzych Xiąg wydano] iáko y drugiego tomu, kędy trzynaſta Xięgę, to ieſt od roku 1445, aż do roku 1480, położył; y w Lipſku w roku 1712, drukiem dość pięknym ozdobił. Ze iednák cudzoźiemſki Drukarz, ani imion Polſkich, ani accentu był świádomy, dla tego bez końcá błędow w nim znaydźieſz wprzezwiſkách, czy mieyſc, czy oſob. Znaydźieſz krom tego *in Annali Minor. Vadingi*, liſt iego, ktory piſał do B. Kápiſtrána, *tom: 6 num: 3. w roku 1454. Chorographiaczy Geographia kroteſtwá Polſkiego*, gdźie miáſtá zámki, rzeki, gory, laſy opiſuie, ta wydrukowána przed początkiem hiſtoryi iego. Nád to piſał o Familiách Polſkich y herbách, o czym *świádczy Miechovita*, ba y Páprocki wiele z niego wyczerpnał w ſwoim herbarzu, o czym ná wielu mieyſcách przywodźi zdánie Długoſzowe, mnie ſię nie doſtáło widźieć tey Xięgi, niewiem czy do druku przyſzłá. Brát Janá Długoſzá hiſtoryka tárſzy, w Bambelnie od zboycow zabity. Jan młodſzy brát Kánonik Krákowſki, w wielu funkcyach dla oyczyźny podiętych, dobrze záſłużony. *Biel: lib: 4. piſze*, że Jan Długoſz brat hiſtoryká, gdy Eryká Xiążeciá Szczecińſkiego pogromił, od Krolá krom dźięknczynienia, znáczne odebrał upominki. Blizſzych czáſow Michał Erneſt Długoſz wydał do druku, *Auguſtum Viennenſe, veni, vidi, vici*, álbo pánegiryk Janowi III Krolowi Polſkiemu po Wiedeńſkiey wiktoryi.

DŁUHOMIL *Berawſki herbu Trzyradła* ná Slaſku *Paproc: in Strom:* kędy wſpominá że Dluhomilowna, była zá Adámem Goſzyckim Jáſtrzębczykiem.

DŁUSKI *herbu Grzymała*, ſa w Chełmſkiey źiemi, z tych Jędrzey ná Wſzeborách Dłuſki Burgrábia Waſocki Sędzia Kápturowy 1733.

DŁUSKI *herbu Kotwicz* Otych Páprocki w Gniazdzie cnoty powiáda, że od Mikołáia, ſyna Jana Pochnerá dukt ſwoy prowádza, záś w drugiey Xiędze o herbách, że od Piotrá Stárośty Pyzdrſkiego y Koninſkiego, ktorego ſioſtry Pękowſká, Bukowiecká, Goſciewſká, Sakowa, Grudzinſká, Bránická herbu Gryff y Páſzkowſká, Káſper z Leſzczyńſka, ſyn iego Piotr z Potulicka, wſzedł w kontrákty małżeńſkie, *to Papr:* Mikołay ſyn Jędrzeiow, Surrogátor Krákowſki dziedźic ná Iwánowicach, Damicách, Kráſimierzu, y Poſkitowie, maż uczony, luboć dyſſydent, zoſtáwił z Minocka herbu Nowina, ſyna Mikoláiá (inni go piſza Jędrzeiem) Opátá Bledzewſkiego 1608, z corek záś, iedna była zá Albrychtem Sáwickim Stároſtá Mielnickim, átoli iuż ten Dom Dłuſkich z ſzedł, *według świadectwa Baranowſkiego.*

DŁUSKI *herbu Nałecz zawiniony*, ſam tylko *Paprocki in Strom:* o nich piſze. Dłuſki z Długiego Adam, urodzony z mátki Wierzbickiy herbu Nieczuia, zpłodźił z Bárbáry Tomáſzewſkii herbu Bończa dwoch ſynow, Márcina y Kryſztofa. Z tych Márcin oſiadł w Sendomirſkim Woiewodztwie ná Gorzenicách, á z Brzuchańſkiey herbu Jáſtrzębiec, zoſtáwił ſynow Woyciechá y Przecłáwa. Kryſztof záś w Moráwſkiey źiemi oſiádł, żona iego pierwſza Bárbára Krzykawſka, z niey ſyn Mikołay, y corka Bárbára: druga żona Dorota Halknowſka herbu Topacz, z niey ſyn Arnolf 1608. *Pap: in Strom:*

DŁU-

Digitized by Google

DŁUSKI herbu Polkożic pod Rádomiem. Bárbára Dłuſka Janá Rudnickiego Woyſkiego Krá ſnoſtawſkiego małżonka.

DŁUSKI herbu Trzaſka pod Rádomiem, byli niektorzy z tego Domu y w Inflanciech.

**DŁUZEWSKI herbu Pobog* w Chełmſkiey Ziemi. Kryſztof y Jędrzey Podwoiewodzy Czerſki z Mázowieckim Woiewodztwem podpiſali elekcya Janá Káźimierzá. Zygmunt miał zá ſobą Konſtáncya Linowſka, z ktorey corka Auguſta. Jan Biſkup Gracyanopolitáńſki Suffragan Chełmſki, Adminiſtrator Biſkupſtwá Kámienieckiego, po odebránym Kámieńcu Podolſkim od Turkow 1699, kościoł tam Kátedralny rekoncyliował: Brat iego Káźimierz Káſztelan Chełmſki, Chorążym ieſzcze tylko będąc, Marſzałkował w Trybunale koronnym 1714, zoſtawił dwoch ſynow, (z ktorych młodſzy miał zá ſobą Bárbárę Humiecka Podczáſzankę Łukowſka,) y corkę Agnieſzkę Węglińſka. Remigian y Jędrzey. 1674 kwitneli, Zofia byłá za Káźimierzem Gorzkowſkim.

DŁUZNIEWSKI herbu Dołęga w Płockim Woiewodztwie. Zawiſza Dłużniewſki Káſztelan Płocki 1535, corka iego doſtáłá ſię w małżeńſtwo Kryſztofowi Wilkanowſkiemu. *Papr: herb: fol:* 137, był oraz y Staroſta Wyſzogrodzkim. Alexánder w Woiewodztwie Sieradzkim. Jan w Rawſkim 1628. od Srzemſkich poſzli.

DŁUZNIEWSKI herbu Prus 3tio w Woiewodztwie Płockim y Bełzkim. Z tych ieden zá czáſow Páprockiego, był ſędźia Płockim, Stániſław 1648 podpiſał elekcya Janá Káźimierzá z Płockiego. Dorota byłá za Dąbſkim Staniſławem. Jákub Komornik Opoczyńſki, za Stefaná Krolá y Zygmuntá III, woienna tráktował, umarł 1630 *Starow. in Monum:* Dłużniewſka żona Bogdana Chrebtowicza Referendarza Litewſk: *Mſ. P. Koiat:*

**DMINSKI herbu Dołęga*, z Dmina Mikołay Chorąży Podlaſki, y poſeł ná ſeym Lubelſki 1569, podpiſał Unia Litwy z korona *Conſt: fol:* 172. Tomáſz. 1633 Dmińſki. Máciey Łowczy Ciechánowſki, żona iego Eleonorá Kráińſka Łowczánka Sieradzka, z ktorey corki Zofia y Kátárzyna.

DMOCHOWSKI herbu Pobog w Mázoſzu. Márcin harcerz Krolá Stefaná, we wſzyſtkich zá niego expedycyách męſtwem wſławiony, Stániſław Surrogator Oſtrzeſzowſki 1611 *Conſtit:* Márcin, Łukaſz, Adam y Piotr z Nurſkiey ziemi Władyſłáwá IV. Jan z Brzeſkiego Litewſkiego Janá III podpiſali elekcye. Anna Janá Wadowſkiego małżonka. Dmuchowſki Jerzy w Wileńſkim 1700.

DMOSICKI herbu Oſtoia, inni ich piſza Dmoſcicki w Sendomirſkim Woiewodztwie. Przecław Staroſta Spiſki, ktorego nádgrobek ná Káźimierzu u S. Kátárzyny 1474, o nim to zdami ſię *Biel: świádczy fol:* 425, *Crom: lib:* 25, że z Pieniążkiem y Komorowſkim, zboycow w zamku Bukowcu poimał. Káźimierz Dmoſicki Deputat ná Trybunał koronny 1687. Káźimierz Płocki, Łucki, Pułtuſki Kánonik 1690. Jan maż rycerſki.

**DMOWSKI* w Sendomirſkim Woiewodztwie. Władyſław Dmowſki Sędźia Grodzki Stężycki 1702. *Oſtrowſki Kazanie pogrzeb:* ſa niektorzy w Wielkiey polſzcze, co ſię z Dmoſzyna piſza.

**DOBCZYNSKI* w Poznańſkim Woiewodztwie. Stániſław y Jan z Dobczyc y Lanckorony dźiedźicy, podpiſali przywiley Miáſtá Krákowſkiego 1482. N dźiedzic ná Járocinie, wuy Jędrzeiá Radolińſkiego Káſztelána Krzywińſkiego.

DOBEK herbu Gryff w Krákowſkim Woiewodztwie, patrz Lowczowſki. N. Dobek miał zá ſobą Máryannę Kowálſka, od ktorey Michał Jezuita, Antoni y Jan. Bárbárá Hieronimá Wielowieyſkiego małżonka *Acta Caſtr. Cracov. 1590.* N. Sędźia Kámieniecki 1575 *Paprocki w Panoſzy.*

Digitized by Google

Dobenek Herb

Jeſt w modrym polu Kápeluſz Kárdynalſki czerwony, z kutaſami zwinionemi w eſſy, pod kápeluſzem y ſznurámi: ná helmie Kárdynalſki tákiż kápeluſz, z czerwonymi kutaſami, ná nim kitá czarna. O tym herbie ſam tylko piſze *Mſ. Pruſki*, Tu ſię z okazyi mowić może, iż przywiley dawny Kárdynałow, y ten niektorzy kłada, że gdy kogo ná śmierć prowádzą, zá włożeniem kápeluſzá ſwego ná głowę winowaycy, moga go od śmierci wybáwić. Tym ſię herbem pieczętuia Dobenekowie w Pruſiech. Z tych Ambroży kwitnał 1410. Job Dobenek był Biſkupem Pomezáńſkim, czego świádkiem w kościele Kwidźińſkim, ieſt forma rznięta dla Biſkupow, żeby w niey przy ofierze Páńſkiey ſiedźieć mogli, ná niey widźieć herb ten z Infuła Biſkupia y kápeluſzem Kárdynalſkim. *Job: 18 Epiſcopus Pomeſanienſis Ferreus dictus; de monte Gigantum,* o nim *Neugebaver fol: 463. Conventus Polonorum cum Cruciferis Poſnanie: ubi Jobus von Dobeneker Epiſcopus Pomeſanienſis, legationis Cruciferiæ Princeps, Pruſſiam totam ac Pomeraniæ partem, à Caſimiro Rege Poloniæ, ante 40 annos ademptam, à Sigismundo Rege repetebat. Juramentum fidelitatis, ac militiæ onera pro Poloniâ ſuſcipienda remitti, ac deniq; ne Poloni in Cruciferorum ordinem allegerentur, poſtulabat. Quod ultimum Poloni, citra longiorem deliberationem, haud illibenter conceſsêre, reliquis poſtulatis, quòd iniquiora viderentur, rejectis; quòniam pacis perpetuæ fœdus apertè violabatur.* Jeſt w Zamku Prabutckim [po Niemiecku to miáſto zowia Ryſenberg,) káplica zpuſtoſzałá pod tytułem S. Anny, gdźie ieſt herb u kraty ná ganku, tego Biſkupá, tam albowiem powiadáia, że bywáłá rezydencya Biſkupow Pomezáńſkich; nád Gołąbkiem y kápeluſzem, ieſt krzyż Káwálerſki *Mſ. de Famil: Pruſ.*

DOBIECKI herbu Grzymała w Sieradzkim Woiewodztwie. Dobicki Piotr w roku 1382 podpiſał konfederácya pod interregnum ſzláchty Wielkopolſkiey *u Januſzow w flat: fol. 73.*

DOBIE-

DOBIECKI herbu Ogonczyk w Łeczyckim Woiewodztwie. Adam Miecznik Kiowſki, podpiſał elekcya Janá III, Kátárzyná z Dobiecina Dobiecka, bylá zá Janem Łackim. Ktoryś z nich miał za ſobą Zofia Bárdźińſka.

**DOBIECKI herbu Oſoria* w Sendomirſkim Woiewodztwie, niewiem iednák czy nie omyłka, że náſi autorowie kładą Dobieckich Ogończykow, miáſto herbu Oſoria, z tych Jan Dobiecki Podcześzy Stężycki, Sędźia Grodzki Opoczyńſki, Deputat náTrybunał koronny 1729, miał za ſobą Derźniakownę, ſam záś urodzony z Uieyſkii, dźiad iego, miał zá ſobą Bełchacką. N. miał za ſobą Joannę Iwáńſka Miecznikownę Sierádzką.

**DOBIEIOWSKI herbu Wczele* w Wielkiepolſzcze. O tych ani Páprocki ani Okolſki nie piſał: dobrá ich dźiedziczne kiedyś były Welna náźwane. Jeden z nich miał za ſobą Kierſka. Agnieſzká Dobieiowſka bylá zá Franciſzkiem Kaczkowſkim 1701. Woyciech w Zakonie náſzym temi czáſy.

**DOBIESŁAWSKI* z Sieradzkim Woiewodztwem Zygmunt. Dobieſławſki. podpiſał elekcya Władyſłáwá IV.

DOBIESZEWSKI herbu Szeliga w Wielkiepolſzcze.

**DOBINSKI herbu Traby* w Krákowſkim Woiewodztwie. Jan Káźimierz y Kryſztof z Krákowſkiego podpiſali elekcya Janá III. Kryſztof Dobiński Cześnik Goſtyńſki 1697 podpiſał *pacta Conventa Auguſt. II: Conſtit: fol: 23*, ieſt w druku iego *Soluta Oratio, z Tytułem Teatrum Żałobnego aktu ná pogrzebie Warſzyckiy Miecznikowy Koronney.* Dobiński Stániſław Burgrabia Krákowſki, Deputa ná Trybunał koronny 1727, wydał, *Swit wierſzow ná Swiata Nayſw: Panny 1725 in 410 w Krákowie.* Kryſztof Dobiński Kánonik Gnieźnieński Viceprezydent Trybunału 1729.

**DOBOSZYNSKI* Jędrzey y Raphał Doboſzyńſcy z Woiewodztwá Połockiego podpiſali elekcya Janá III. Fráncíſzek 1700.

DOBRACZYNSKI herbu Korczak w Belzkim Woiewodźtwie. *Paprocki o herb fol.* 477, piſze ich Dobraczewſki. Dway Dobraczeńſcy z Fredrem Jákubem Podkomorzym Kámieneckim poſłani byli do Baiazeta. Dobraczyńſka, bylá zá Fredrem Stániſłáwem Woyſkim Samborſkim. Stániſław, miał za ſobą Helenę Chodorowſka, drugi Annę Mogilnicka. N. Sędźia Grodzki Kraſnoſtawſki deputát na Trybunał koronny 1732, ma za ſobą Wiktorya Noſadyniankę Cześnikownę Latyczowſka.

**DOBRATYCKI herbu Łodzia.* Z tym herbem widźiałem nadgrobek, ktory mátceſwey, Máciey Dobratycki Kánonik Wileński y Przemyſłki, w kátedrze Przemyſłkiey poſtáwił 1551; wſpominá go *Akta Synodu Piotrkowſkiego*, że ná nim był przytomny.

DOBROCIESKI herbu Brochwicz zdo, w Krákowſkim Woiewodztwie. Z tych ieden był Rotmiſtrzem, Jan Dobrocieſki Miecznik Brácłáwſki y Poborca z ſeymu 1629. *Conſtit: fol. 23.*

**DOBROCIESKI herbu Prus tmo.* Mikołay Dobrocieſki Gutteter Kánonik Krákowſki, Kánclerz Xiazęcia Rádźiwiłá Biſkupá Krákowſkiego, deputat ná Trybunał koronny 1607, umarł 1608, nadgrobek iego w katedrze Krákowſkiey z tym herbem wyſtáwiony widźiec: piſza ſię z Dobrocieſz. Stefan miał za ſobą Anne Kowálſka, ź ktorey corka Rozália z Fráncíſzkiem Wizembergiem zmowiona.

**DOBROGOST* Sámuel Dobrogoſt w Ziemi Sochácźowſkiey, podpiſał elekcya Janá III.

DOBROGOYSKI herbu Grabie w Belzkim Woiewodztwie y w Wielkiepolſzcze kwitna. *Konſtytucya o nich ſwiadczy 1653 fol: 31.* Michał Dobrogoyſki, o ktorym *Acta Kcyńſkie*, miał dwoch ſynow, Janá y Máciegá, Máciegá ſyn Márcin, ktory

Digitized by Google

z Zagorſkii, ſoſławił corkę Zofią, wydána zá Chryzoſtomá Gablińſkiego. Jan záś poiał Rádolińſka Máryannę, z Oycá Stániſłáwa, z Mátki Agnieſzki Korytowſkiy zpłodzona, ta mu powiłá trzy corki, Zofia Zolmirſkiemu, Annę Janowi Zdzarſkiemu zaślubione, trzecia Pánna umarła: tyleż ſynow było, to ieſt Remigian, Jerzy y Woyciech. Z tych Jerzy, miał za ſobą Kániecka, z ktorey zpłodził piaciu ſynow, Márcina, Máciegá, Páwłá, Stániſłáwa y Káźimierzá, Káźimierz *imo voto* záślubił ſobie Máryannę Gorzechowſka, z niey ma ſyná Jákubá, *zdo voto* Máryannę Koczorowſka, z ta ma corkę Máryannę, y ſynow trzech, Fauſtyná, Antoniego y Michálá.

DOBROMIRSKI herbu Oſtoia, ná Podolu z Krzykowa ſię piſza. Jan y Tomaſz Oyczyznę kochaiacy 1575. Szymon Dobromirſki Piſarz Ziemſki Kámieniecki, z ſeymu 1601 naznáczony do luſtracyi pewnych gruntow, *Conſtit: fol.* 742. Kálper ſyn iego, Piſarz także Ziemſki Podolſki, poſeł z ziemi Halickiey, podpiſał *pacta conventa Conſtit. fol.* 18, deputatem był ná Trybunał koronny 1643 *Jonſon:* Woyciech, miał za ſobą Bydłowſka. Euphrozyna Jerzego Kiinſkiego; ſioſtrá iey ſtryieczna Káwieckiego małzonki.

**DOBRONISKI.* Piotr Dobroniſki z Woiewodztwem Brześciańſkim podpiſał elekcya Władyſłáwa IV Krolá. Anna Páwłá Ryſzkowſkiego Káſztelána Mścisławſkiego małżonka. Páwel 1700.

DOBROSIELSKI herbu Cholewa ná Dobrzyńſkiey, iedneyże dźielnicy z Babeckiemi y Wielickiemi. Jan Kánonik Krákowſki 1568, ná liście u *Nakiel. w Miechovii fol.* 687. Jędrzey w Woiewodztwie Płockim 1648. N. Poborca w Káliſkim 1651

**DOBROSIELSKI herbu Radwan.* Piotr z Inowrocławſkim podpiſał elekcya Jana Káźimierzá. Chryzoſtom Dobroſielſki, wydał do druku, *Summarium Aſcetticæ myſticæ Theologiæ in 12 Cracoviæ 1655*, był Zakonu S. Fráncizſká *ſtrictioris* obſervantiæ, y tego herbu.

DOBROSOŁOWSKI herbu Poray w Kuiáwách y ná Ruſi. Márcin pámiętny w tey Oyczyźnie Rotmiſtrz, kiedy 1572 powygnániu Bohdana Hoſpodara Woloſkiego od Turkow, Chocimia przeciwko wſzyſtkiey potędze Tureckiey y Woloſkiey, przez kilka niedźiel bronił, w ſiedmdźieſiąt tylko ſwoich ludźi, y nie prędzey go poddał, aż dopiero zá ordynanſem Hetmáńſkim: był y ná expedycyi Połockiey 1579, ale ſię tam ná niego Krol Stefan do Czekana porwał. *Biel: fol.* 705. Nád dźiałámi od Mieleckiego przełożony, Sokola ogniſtemi kulami zapalił, wſpomina go *Paprocki o herb. fol.* 670. Niemniey rycerſcy byli brácia iego rodzeni, Gábryel y Stániſław, Gábryel młodo zabity w Wilnie. Jan Dworzánin krolewſki, Jerzy y Teofil w Grodźieńſkim powiecie *Mſ. P. Koial:* N, był zá Márcinem Będorſkim N. Dobroſołowſka z Palędźia, był zá Janem Głembockim koło roku 1582

DOBROSZEWSKI herbu Połkożic w Krákowſkim Woiewodztwie. Márcin Dobroſzowſki Burgrabia Krákowſki, całe życie ſwoie ná dworách krolewſkich, y ná przyſłudze Oyczyźnie przepędźiwſzy, umarł 1615, podpiſał uſtawy Proſzowickie 1587. *Conſtit: fol.* 422: uczynił fundácya, żeby śpiewáno kurs o Nayświęt: Pánnie w kościele Krákowſkim S. Szczepana, á Nowicyatowi náſzemu, krom wſi Zielenic, ktora mu zapiſał wiele innych łaſk świádczył, *Hiſtor: Dom:* żona iego Jadwiga Taranowſka, ale *ſterilis*, pochowány z nadgrobkiem u Pánny Máryi w rynku Krákowſkim, atoli go tam piſza Dobryſzowſki, gdźie y przydomek tego Domu wyrážono Łyſak. *Starovol: in Monum: Opato: w życiu B, Kántego.*

DOBRSKI herbu Jaſtrzebiec w Płockim y w Prusiech, drudzy ich do herbu Slepowron referuia: niewiem czy nie z tego Dobrſka, imię ſwoie wźieli, ktore ieſt w Kuiá-

w Kuiáwách milá od Niewieścina, teraz, w poſſeſſyi ſa te dobrá kápituły Kuiáwſkiey, kiedyś do Opactwá Koronowſkiego należały. Tomáſzá Dobrſkiego w Płockim, wſpominaią *Conſtytucye 1580. fol: 366 y 1808 fol: 504.* Łukáſzá 1619, *Univerſ: Pobor:* ktoryś z Dobrſkich folwark we wśi ſwoiey dźiedźiczney Wabſku, dał, dárował. *Seminario Clericorum Culmenſi*, co approbowáłá *Conſtytucya 1678 fol: 20.* Władyſław Sadowy Ziemſki Chełmińſki poſeł ná ſeym 1678, ztamtąd Kommiſſarz do uznánia pretenſyi Kurfiſtrzá Brandeburſkiego. *Conſtit: fol.* 12, támże ſyná iego wſpominaią Janá, ktorego zpłodźił z Orlowſkiy, y pierwſzy z tego Domu w Pruſiech oſiadł. Jan ten był Chorążym Michałowſkim y Deputatem ná Trybunał koronny 1687 y 1693, poſłem ná ſeymy, y Podwoiewodzym Chełmińſkim, z Czapſkii Podkomorzanki Malborſkiey, ieden ſyn iego Antoni w Zakonie náſzym, Rektorem temi czaſy w Gdáńſku; z drugiey Kátárzyny Grálewſkiey; corek dwie było, Ewá zá Zaleſkim Łowczym Dobrzyńſkim, Tereſſa zá Fránciſzkiem Trebnicem Sadowym Michálowſkim, y ſyn ieden Kázimierz, ktory poiął Konſtáncya Czapſka Káſztelánkę Elblaſka. Stryieczny tych brát, Miecznik Bydgoſki, żoná iego Wierzbowſka ſioſtrá Hieronimá Suffragana Poznáńſkiego. Jan Kápitan w cudzoźiemſkim woyſku. N. miał za ſobą Fránciſzkę Ponętowſka, drugi Tereſſę Iwáńſka.

**DOBRUCHOWSKI herbu Ogończyk* w Krákowſkim Woiewodztwie. Jedenze Dom z Wolſkiemi Ogończykámi. Adam z Ráwſkim Woiewodztwem podpiſał elekcya Janá Kázimierzá. Márcin 1635. oſobliwiey ná zakon náſz doborczynny.

**DOBRUCKI herbu Doliwa z Dobrucia* w Woiewodztwie Sendomirſkim Dobrot herbu Doliwa, piſza naſi autorowie, ale rozumiem, że to iedenże Dom, á znáć że iuż temi czaſy Dobruckiemi ſię zowia. Jan Dobrucki podpiſał elekcya Janá Kázimierzá. Jędrzey Podſtoli Liwſki, Sędźia, kapturowy Chełmſki 1733, inni ich piſza Dobrzycki.

**DOBRZANSKI herbu Sas* w Ziemi Sánockiey, od Brylińſkich ſwoy początek wźieli, z Dobrey ſię piſza.

DOBRZELEWSKI herbu Poray w Sierádzkim Woiewodztwie, wſpominaią ich *Xięgi Oſtrzeſzowſkie* 1623. Márcyanna Dobrzelewſka, Sámuelá Chrzaſzcza małżonka. Woyciech Proboſzcz Infulatus Łaſki, Archidyakon Poznáńſki, Scholaſtyk Kuiáwſki, Gnieźnieńſki y Łęczycki Kánonik, Opat Lubińſki, *Adminiſtrator Epiſcopatûs Poſnanienſis ſede vacante* 1663. y 1688, Práłat wielkiey náuki y powagi. N. byłá zá Piotrem Pepłowſkim.

DOBRZYCKI herbu Leſczyc pod Pleſzowem. Zbigniew Jáwor Dobrzycki, zginął przy expugnacyi Papowa. *O czym Bielſki fol: 413 w roku 1457.* Xiądz Tomáſz w Zakonie náſzym, nienáruſzoney niewinności dochował do śmierci, umarł 1676, ná kościoł naſz Poznáńſki pewna ſummę zapiſawſzy, Chryzoſtom brát rodzony Tomáſza, y ten ná to Collegium dobroczynny 1688. Janowi Dobrzyckiemu, życie X. Drużbickiego przypiſał X. Dániel Páwłowſki 1670, ten Jan z Urſzuli Máníeckiy, corki Władyſłáwa, zpłodźił dwoch ſynow, Michálá y Jozefá. Michał z Anny Radzewſkii ſioſtry Fránciſzka Rádzewſkiego Podkomorzego Poznáńſkiego, zoſtáwił dwie corki, Zofia, naprzod Janá Wierzchleyſkiego Sędźica Wieluńſkiego, *2do* Adámá Myſzkowſkiego małżonkę, Wiktorya, ta ſię za klauzura Kármelitáńſka zawiłá, ná wieczna ſłużbę Boſka, y ſynow czterech, Antoniego Kánonika Poznáńſkiego, Fránciſzká, ktorego z Heleny Jaſkolſkii, corka Wiktorya, y ſyn Ignácy. Jozefá, y Ignácego Paulitę. Jozef brat Michałá, poiął Kátárzynę Olewińſką,

Digitized by Google

z tey były cztery corki, Kátárzyna Mánkowſka, Ludowiká Cielecka, Joanna; Fráncifzká ſynowie trzey, Ludwik Zakonu S. Páwlá Puſtelniká, Káźimierz, Károl zakonu S. Benedyktá. Ktoryś z Dobrzyckich miał zá ſoba Kátárzynę Białogłowſką. Konſtáncya Jákubá Moráwſkiego małżonka.

DOBRZYAŁOWSKI herbu Lubicz w Ziemi Wiſkiey: y Ciechanowſkiey, atoli z Wieleńſkim Woiewodztwem, podpiſał elekcya Jáná Káźimierzá Michał Stániſław.

DOBRZYKOWSKI herbu Dołęga w Płockim. Jan Koronny Stolnik, Podkomorzy Płocki 1497 ná liście Jáná Albrychta Krolá danym miáſtu Lwowſkiemu, á ná przywileiu Miáſtá Krákowſkiego czytám, Janá z Dobrzykowa Cześnika Koronnego Mikoláiá Sędźiego Ziemſkiego Płockiego, znaydźieſz w życiu, Błog: Janá Kántego 1482 *fol: 99 u Opatoviuſſa.* Stániſław Stároſtá Pultuſki z Mátki Wolſkii herbu Łabęć, ſioſtry Biſkupá Płockiego urodzony, w wielu ięzykách biegły, od Zygmuntá Auguſtá, ná wiele funkcyi narażony, wſzędźie dźielność ſwoię pokazał. Anna z Dobrzykowa, Tárnowſkiego Káſztelána Sieradzkiego małżonka, atoli ná nadgrobku iey w Wárſzáwie, te cztery herby widźiałem, pierwſzy poł Orlá; drugi Rogala, trzeci Kruczyn, czwarty Lew. Elżbieta Janá Kowalſkiego Podkomorzego Wieluńſkiego małżonka *Acta Terreſt. Vielun: 1567*

**DOBRZYNIECKI herbu Ciołek* w Ziemi Liwſkiey. Stániſław y Kryſztof podpiſali elekcya Janá Káźimierzá w Ziemi Wiſkiey. Ktoryś z tego Domu miał Mácieiowſka Woiewodzankę Lubelſka: piſza ſię z Dobrzyńca. Adryan 1589 poſeł ná ſeym podpiſał tranſakcya Będźińſka, *wſpominaią go Conſtytucye 1590 fol: 361:* Kryſztof 1674 ná elekcya Janá III.

DOBRZYNIECKI herbu Prus 3tio, w Rożáńſkiey ziemi. Niewiem czy nie do tych należy, Zbigniew Dobrzyniecki Poborca w Przemyſłkiey Ziemi 1613 *Univer: Pobor:* Stániſław temi czaſy, miał za ſoba Kátárzynę Kozłowſka.

DOBRZYNSKI herbu Jelita, w Káliſkim Woiewodztwie: podpiſali elekcya Władyſłáwa IV, Máciey y Jan Dobrzyńſcy. Mikołay miał za ſoba Bárbárę Czárnowſka, z ktorey Syn Mikołay Cześnik Brácławſki, ale *ſterilis*: drugi brát Jędrzey, zoſtáwił potomſtwo. Sioſtrá ich Anna, byłá zá Antonim Bakowſkim Cześnikiem Płockim, z ktorey potomſtwo to, naprzod Adam ſterilis, Káſper, Máteuſz, Felicyan, y Michał, ktorego żona Báworowſka: ſioſtry tych, Bárbára Mogilnicka y Anna Szymánowſka. *Geneal. Czarnow:* Dobryńſka byłá zá Jerzym Dowgiałło. Jerzy w Litwie 1700.

DOBRZYSZEWSKI herbu Łada, w Ziemi Czerſkiey.

**DOLECKI herbu Junoſza.* Hieronim Dolecki w Ráwſkim Woiewodztwie, podpiſał elekcya Janá Káźimierzá. Máciey, z Kátárzyny Gniewoſzowny, herbu Ráwicz urodzony, zpłodźił, z Tereſſy, Kaczkowſkii herbu Nálęcz, Jędrzeiá Prokopá Kánoniká Poznáńſkiego, y Przemyſłkiego był deputatem ná Trybunał Koronny 1695, ſzczegulniey nabożny do S. Fráncifzká Xáwierá, ktorego przy śmierci doznał protekcyi: trefunkowym albowiem ogniem, dom w ktorym nocował, zapalony, gdy y iego iuż wſkroś przeiał, cudownie z tego ſię pożaru wyczołgał, ták, że miał tyle czáſu, żeby był mogł Sákrámentá świete przyiáć, czego ſobie przy śmierci naybárdźiey życzył. Helena Dolecka, byłá zá Konárſkim Káſztelanem Kowáliſkim, Anna za Władyſláwem Skáláwſkim.

Dołęga Herb.

MA bydź podkowa biała, do gory bárkiem, ni brama wyſtáwiona, krzyż złoty ú niey ná wierzchu, y ſrzodku, w poſrzodku podkowy ſtrzałá biała albo bełt, żelezcem ná dol, w polu błękitnym, w hełmie ſkrzydło ſępie, á przez nie ſtrzala z żelezcem

w prawa

Digitized by Google

w prawa obrocona, ták o nim piſza, *Biel: fol: 314. Paproc, Gniazdo fol: 1007 y 1180, O herb: fol. 308. Okol: fol: 150 tom. 1. Koiat in Mſ.* Ciż zgodnie autorowie twierdzą, że ſię w Polſzcze urodźił: bo gdy Boleſław Krzywouſty z Pruſakámi woiował, Rycerz Dołęga nazwany, herbu Pobog, z boku z zaſadzki, wodza Pruſkiego woyſka, ták dobrze z kuſzy ugodźił, że go z konia zwalił y z życia wyzuł; czym przeſtraſzeni ludźie iego, ſnadniey potym od Polſkiey ſzabli porażeni zoſtáli. Za tę przyſługę od Krolá, do Oyczyſtego herbu ſwego, wźiął ſtrzałę w przydatku, á herb od imienia iego Dołęga nazwány. Mnie ſię zda, że ſtarſzy ten herb od czáſow Boleſławá Krywouſtá: bo dobrze zá panowánia iego, iuż tego Domu familianci w Senacie zaſiadáli. Niektorzy przydáia, że herb Niezgoda, od Dołęgi wźiął ſwoie początki.

Alexánder Biſkup Płocki dźieſiąty, nie konkurruiąc o tę infułę, obrány, luboć go y nauká y pobożność, zdolnym do niey czyniłá, wſtąpił w roku 1129. od Jákubá Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego poświęcony y konfirmowány, wſzyſtek ſię udał ná to, żeby był zepſowáne niektorych obyczaie, w lepſza klubę wprawił, przyciężſzy ná tych, ktorzy dálecy byli y po napomnieniu, od poprawy; łáſkáwy ná dobrych, ſiedząc ná tey Kátedrze lat dwadźieścia y ſiedm, y z życia, y z niey uſtąpił 1156: pierwſzy Kátedrę tameczna drewniana zwaliwſzy, z muru ſtáwiáć począł. *Łubien: Vitæ Epiſc. Płoc:*

Arnold Biſkup Poznáński, z Kánoniká Poznáńſkiego y Gnieznieńſkiego ná tę godność obrány 1177, od Piotrá Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego poświęcony, wprawdźieć był z natury do cholery ſklonny, átoli ia rozumem rządźił, klaſztorowi OO Cyſtercyenſow w Lubieniu, wieś Koſzęcin, wieczna dárowizna zapiſał y dárował; ná wſzyſtkich innych ſług Boſkich dobroczynnie łáſkáwy. Rządząc ta Dyecezya lát dźiewięć, umarł 1186 od dyſſenteryi; w Kátedrze Poznáńſkiey pochowány *Długoſ: in Vitâ Epiſcop: Poſn:*

Tomáſz Dołęga Káſztelan Brzeſki Kuiáwſki, kwitnął 1228. Páweł ſyn Włodźimierzá z Brudzewa herbu Dołęga J. U. D. Kuſtoſz y Kánonik Krákowſki, 1421 do Rzymu wyſłány od Władyſłáwa Jagełłá Krolá, dla popie-

rania ſprawy u Márciná V. Papieża przeciwko Krzyżakom: był to Prałat, zycia pobożnościa, y miłościa Oyczyzny wielmi zalecony. Uſilnym zabiegiem pracował, koło odzyſkánia Pomorſkiey, Chełmińſkiey, y Michałowſkiey ziemi, y wykorzenieniu z nich Krzyżakow, ták ná Koncylium Konſtáncyenſkim, iáko y w Rzymie, Budźie y indźiey, w ktorey máteryi ſiła napiſał y zoſtáwił monimentow, żyć przeſtał w roku 1435 w Krákowie, gdźie wielkim nakłádem wſpaniała był rezydencya dla ſiebie wymurował. W oſtátnim wieku życia ſwego, wſtąpił był do zakonu [rozumiem że Kánonikow regularnych S. Auguſtyná,) dla czego *beneficia*, ktore trzymał, muſiał ſpuścić, otrzymał iednák u Krolá Jagella, że kościoł farny Kłodawſki, inkorporował Kánonikom regularnym, ktorym tam wprowádzonym klaſztor wyſtáwiony. Ták bywał w czytániu Xiąg zatopiony, żeby był nie iadł, gdyby go ſłudzy iego nie przeſtrzegali, że iuż czás do ieżdzenia. *Długoſ pod rokiem 1436.*

Herbowni.

Babicki	*Jarmułt*	*Łukowski*	*Roſkowſki*
Bartnicki	*Jaſieńſki*	*Mącki*	*Rycharski*
Borſa	*Jaſtrzebſki*	*Mázewski*	*Ruſtenski*
Burnak	*Jerzmanowſki*	*Mazowiecki*	*Szczepańſki*
Bychawſki	*Jurgielewſki*	*Makowiecki*	*Sierakowski*
Chodakowſki	*Kamieńſki*	*Moſtowſki*	*Słucki*
Cieſkowſki	*Kawiecki*	*Monſtwild*	*Słuzowiecki*
Czyndaeki	*Kliczewſki*	*Mycielſki*	*Skłotowſki*
Dabrowſki	*Kobiernicki*	*Myſliborſki*	*Sobieiuſki*
Dłużniewſki	*Komorowſki*	*Narzymſki*	*Srzeńſki*
Dmińſki	*Koſtkowſki*	*Nieſulowſki*	*Starozrebſki*
Dobrzykowſki	*Kowalewſki*	*Niewiadomſki*	*Szornel*
Dziedzicki	*Kozierowſki*	*Nitoſtawſki*	*Szyſka*
Dziublewſki	*Kretkowſki*	*Oſiecki*	*Tochman*
Galemſki	*Kruſińſki*	*Oſſowſki*	*Turſki*
Gorecki	*Kuberſki*	*Oſtrowicki*	*Ulińſki*
Grabowski	*Kurklanſki*	*Otocki*	*Zabieńſki*
Grabski	*Laſocki*	*Piſkorſki*	*Zaleſki*
Gzowski	*Leski*	*Radzimowſki*	

O Cieſzkowſkich Dołęgách mowiłem w pierwſzym tomie, tu z zupełnieyſzey informácyi przydáię. Jędrzey Cieſzkowſki w Woiewodztwie Łęczyckim zpłodził trzech ſynow: oczym świádcza *Acta Caſtren: Lancic:* 1560, z tych Jędrzey oſiadł ná Cieſzkowie Oyczyſtey fortunie, inni dway ná Wołyń ſię wynieśli, to ieſt Jan Podſtárości Włodźimirſki, tylko iednego ſyná zoſtáwił Woyciechá, ktory ſobie ſtan duchowny obrał. Drugi Woyciech, tego z Anny Snopkowſkii, byłá corka Dźikowa, y ſynow trzech; *imo* Kryſztof, temu Przyłuſka *Acta Terreſtr: Vladimir:* powiłá dwoch ſynow, Páwłá od ktorego z Anny Wituńſkii, ſyn Mikołay Skárbnik Nowogrodzki, zpłodźił z Zardeckii Alexándrá *Ordinis S. Pauli*, y Wiktoryná. Mikołay drugi ſyn Kryſztofa z Przyłuſkii, ten z Mirowſka Cześnikowna Trembowolſka zpłodźił dwie corki, Jádwigę Liniewſka y Márcyannę Iwánicka, ſynow záś trzech, Bártłomieiá Bernárdyná, Łukáſzá Jezuitę, Woyciechá Cześniká Trem-

Trembowolſkiego, ktorego było trzech ſynow z Konſtáncyi Lubienieckii, Jozef ten z Łychowſkii, miał ſyná Maurycego. Jan Łowczy Czerniechowſki, ten z Kándydy Cieſzkowſkii miał ſynow trzech; Wiktora, Antoniego y Chryzanta. Antoni trżeci ſyn Woyciechá. 2do Tobiaſzá ſterilem: 3tio Stániſłáwa Skárbniká Nowogrodzkiego, ktorego z Boguſzewſkii było ſynow ſiedmiu, o ktorych y ia mowiłem w pierwſzym tomie.

*DO LINIANSKI herbu Abdank w Ruſkim Woiewodźtwie, z tych Auguſtyná Doliniáńſkiego 1548 czytałem in Monim: Colleg: Leopol: Jedna z nich temi czáſy, była zá Jędrzeiem Błażowſkim Podſtolim. Zydáczowſkim. Jozef Skárbnikowic Lwowſki Sędźia kápturowy 1733.

Doliwa Herb.

TRzy roże czerwone o czterech liściách, iedna podle drugiey, ná drodze białey, czyli iáko drudzy mowią ná páśie rycerſkim białym, czyli iáko inni, między dwiema liniami, rowno od ſiebie odległemi, od lewego boku tarczy ná ukos w práwa rozłożonymi, w polu błękitnym, wſzákże niektorzy Doliwczykowie, czerwonego pola ná tarczy záżywáć zwykli; nád hełmem y korona trzy roże, w proſt do gory, iedná nád druga ida, między dwiema trabámi, w kſiążce kleynoty, trzy ſtrúśie piorá ná hełmie zkładáia, ale to omyłka. *Paproc w ździe fol: 1044 y fol: 1179. Okol: tom:. 1. fol: 158. Paprocki o herbach* z Długoſzá kládźie między innemi Krzyżáckiemi chorągwiámi pod Grunwaldem zabránymi, iednę Stároſtwá Rogoźińſkiego chorągiew biała, ná ktorey trzy roże ſą białe ná czerwonym paſie, ná ukos od práwego boku ná lewy rozciągnione. *Petra ſancta cap: 60 fol: 49* trzy roże ná paſie ſrebrnym zá herb náznacza Waerburgiuſzom Hrábiom w Sáxonii.

Pariſius in Mſ. początek herbu Doliwy ztąd zamierza. Gallien: Trebel: pokoie ſwoie zwykł był pſtrzyć rożami, *Verú tempore cubicula de roſis fecit*, mowi o nim hiſtoryk, Pipara żona iego rodem z Sármácyi, rodákowi ſwe-

mu uproſiwſzy u Galliena wolność, za to że mu kſztałtno mániera, z roż pokoy przyſtroił, ieſzcze y tę ſáſkę u męża uproſiłá, że odchodzącemu do Oyczyzny ſwey Sármácie, w herbie nadał roża, ktory potym Poráiem nazwano. Ze záś Sármátowie Wandali, Gállia y Włoſka ziemię wexowáli w krotce, domyśla ſię Pariſius, że ieden z nich Doliwa rzeczony, pokoy od Galliena w roże ułożony zapalił, zkąd zá herb, trzy mu roże nádáno. Ten iednák domyſł, nie tylko, że autora żadnego nie ma po ſobie, ale y podobieńſtwá, *Rożycki w Okolskiego* twierdźi, że ten herb nabyty za Leſzka Czarnego pod zamkiem Liw, od iednego z Porayczykow y Rożycow; ale y to utrzymáć ſię nie może: bo Leſzek Czarny, dopiero w Polſzcze pánować począł po roku 1279; á to pewna u náſzych hiſtorykow, że Doliwczykowie, iuż przed tym rokiem dawniey w Senácie zaſiadáli, iáko zaraz obaczyſz.

Páprocki z tey okazyi nabyty bydź mieni. Jadzwingowie iuz ſztuką, iuż przez potege doſtáć chcieli zamku Liwſkiego w Mázoſzu, o tym gdy ſię dowiedźiało woyſko Polſkie, w pobliżſzym mieyſcu ná zaſadzce ſtaneło; nieprzyiaciel nie máiąc ięzyká żadnego o náſzych, z drugiey ſię ſtrony lokował, wyſtawſzy iednego z pomiędzy ſiebie, ná luſtrowánie fortecy. Poſtrzegł go Rycerz herbu Poray, y pieſzo do niego zbliżywſzy, poufáley z nim wſzedł w dyſkurs. Tam Jádzwing, rozumieiąc, że ieden był z tych, co ná preſidium w zamku zoſtáwieni byli, czego ſię on albo nie zapieral, albo gdy wmawiáno w niego, dyſſymulował. Porayczyk, począł znim trákтować, wiele obiecuiąc, żeby tylko iákim fortelem dopomogł im do odebránia zamku, dla większey záś wiáry ſłowu ſwemu, zaprośił go do Xiążęcia ſwego. Umiał rzeczy ſwoie udáć Rycerz Polſki, ták że y wodz Jadzwingow wſzyſtkę otuchę wźięcia zamku nánim położył, czás y mieyſce naznaczył Porayczyk, gdźie y kiedy po gotowiu ſłáć mieli. Wodz krom bogatych obietnic, naypierwſzy z honorem reſpekt deklarował. Ták umowiwſzy ſię wzáiemnie, wychodźi Polſki Junák, y żeby tym oſtrożniey do ſkutku zamyſły ſwoie przyprowádził, krytemi ścieżkámi do Hetmáná Polſkiego poſpieſzył: powiada gdźie był, y iáko ſię ſpráwił, Hetman ſpráwę o wſzyſtkim wźiawſzy, toż ſamo mieyſce, ktore Jadzwingom Porayczyk naznaczył, woyſkiem opaſał, umowionęy tákże godźiny wygladáiąc. Jadzwingowie żadney ſię zdrády nie obawiáiąc, iák ná pewne ku zamku ciągną, gdźie gdy ſię z niemi woyſko náſze potkálo, przeſtrąſzeni pierzchnęli, drudzy ná placu legli. Zwycięſtwá tego autorowi, nie tylko obſzerne włości wnadgrodę Krol nadał, ale też do iedney roży, ieſzcze dwie drugie przydał, to z Długoſzá Páprocki. Przecież ſą niektorzy, ktorzy powiadáią, że ten herb nie w Polſzcze ſię urodźił; ale z cudzych kráiow do nas przybyſz, ile iákom wyżey mowił, y w Sáxonii podobneż ſię kłeynoty znayduią.

Przodkowie tego Domu. Długoß y Łubien: in Vitis Epiſcop: Plocen: Philippa herbu Doliwa Biſkupá Płockiego oſmego kłáda, ten z Dźiekana Plockiego do tey infuły zgodnie obrány 1099, ktora piaſtował z wielka roſtropnośćia. Władyſław Monárcha Polſki, dowiedźiawſzy o tey iego elekcyi, nie tylko że ſię ucieſzył, ale też u Paſchaliſa Papieża wymogł, że pozwolił, aby Philip od Arcybiſkupa Gnieznieńſkiego mogł wźiąć konſekrácya, po ktorey wſzyſtek ſię Philip, udał ná rozporządzenie ſwoiey Dyecezyi, y ná pobożne uczynki, ná ubogich, podupadłych, y pielgrzymow dobroczynnie, łáſkáwy, y lubo hoynie dla BOGA ſypał ubogtwu, przecięż nietylko mu ná niczym niezchodźiło, ale owźiem przybywało. Czym y drugich do miloſiernych uczynkow, ſwoim przykładem zachęćił. Siedm lat, ták ſiedząc ná tey ſto-

licy,

licy, przenioſt ſie iáko nadźieia, ná ſtolicę wybránych Páńſkich, 1107.

Jan Biſkup Poznáńſki, będac Proboſzczem teyze kátedry, ná te godność wyſadzony, á od Janiſtáwa Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego poświęcony, że był z tego Domu, świádczy *Długoſ in Vitis Epiſc. Poſnan:* gdźie przydáie, że miał przydomek ſwoy, czyli też on ſam, ná ſobie to nazwiſko wyniost, Humoi, był dowcipu pięknego, miłych obyczáiow, zkad wſzyſtkich łáſkę y ſercá do ſiebie ciągnął; ſzczodry, á czáſem y rozrutny, dwor liczny chował, ludzkość káżdemu świádczył; piętnaſtego roku ſwego Biſkupſtwá, przenioſt ſię ná inſzy świát 1335, w kátedrze Poznáńſkiey pochowány. Piotrá Scherzyka z Falkowa Biſkupá Krákowſkiego, kłádę pod Falkowſkiemi Doliwczykámi.

Jan Biſkup Poznáńſki, po śmierci Woyciechá Pałuki z Proboſzcza Poznáńſkiego obrány, od Jaroſłáwia Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego konſekrowány. Żarliwie ſtawał przy práwách y ſwobodách kościelnych, dlatego gdy Ziemowit Xiąże Mázowieckie y Wárſzáwſkie, dźieſięciny wytyczne, y ná ſiebie, y ná ludźi żołnierſkich chciał przeciągnąć, oparł mu ſię Jan; Káźimierz Krol Polſki zá nim decydował, w Raciążu dekret ferowány 1358: z tego poznáć, co zá umyſłu ku BOGU, był ten Práłat, kiedy ták gorliwie przy iego ochronie ſtawał, poſzedł po zapłatę prac ſwoich ná tey kátedrze, przez lat 19 podiętych, 1374, w Poznániu pochowány. *Długoſ in Vitis Epiſcop: Poſnan:* Dolſko miáſteczko y wiele wſi koło Buku y Krobi założył *Miechov: lib: 4: cap: 33.*

Jan Lutek z Brzeźia Biſkup Krákowſki trzydźieſty oſmy, z Oycá Janá Luteka z Brzeźiá, Sędźiego Káliſkiego, z mátki Doroty urodzony (*á u Łáſkiego w ſtatucie fol: 141 podpiſał pokoy Brzeſki,* Jędrzey z Brzeźia Podlędek Brzeſki Kuiáwſki 1436) był naprzod ten Jan Archidyakonem Gnieźnieńſkim, Scholáſtykiem Kuiáwſkim, Kánonikiem Krákowſkim y Podkánclerzym koronnym, pod ktory czás od Jagełła Krolá, poſtuiac do Świdrygellá Xiążęcia, upominał ſię Podola *Biel: fol: 337.* do Bytomia kommiſſárzem naznaczony, pokoy z Czechámi uczynił. *Cromer: lib: 14, Biel: fol. 417,* poſtował y do Fryderyká Ceſarza, y do Ratyſbony 1454, *Cromer: lib: 22, Biel: fol: 401.* będącemu Dźiekánem Gnieźnieńſkim y Podkánclerzym koron: niektorzy z kápituły Wármińſkiey Kánonicy, ſuffragia dáli ná Biſkupſtwo Wármińſkie, atoli Papież bárdźiey te infułę nakłániał ná Eneaſza Sylwiuſzá, *Treter. Plaſtwig.* iezdźił potym w legácyi do Stolicy Apoſtolſkiey, á po Gruſzczyńſkim, wźiął Biſkupſtwo Kuiáwſkie, z ktorym oraz pieczęć trzymał, nie długo iednák ná tey kátedrze y ledwo rok zabáwiwſzy, ná Krákowſkie poſtapił 1464; maż iuż w leciech podeſzły, ſtatury mierney, twarzy pociągłey, wzroku ſtabego, do cholery ſkłonny, ktora iednák, łagodna poſtura umiał táić, Powściągliwośćia znákomity, w ſprawowániu rzeczy dźielny, rozſądny, oſtrozny y nieporywczy. Ná tráktácye hoyny, we wſi Pniowie kościoł fundował, y dźieſięciny do ſtołu Biſkupiego należące oderwawſzy, do niego przyłączył. Mánſyonarzow przy kościele Pánny MARYI fundował. W roku potym 1471, gdy wźwawiey ná ſeymie Krákowſkim, ſentencya Derſzłáwá Rytwiáńſkiego Woiewody Sendomirſkiego refutuie, z gniewu apoplexya ruſzony, nagle świát pozegnał, ſiedzac w Krákowſkiey kátedrze lat 6. Pámiętny ſwoia przyſługa w tey Oyczyźnie; bo y do pokoiu z Krzyżakámi ſiłá dopomogł w Toruniu, y ná Koncilium Bázyleeńſkie, Stániſłáwowi Biſkupowi Poznáńſkiemu przydány: honor tam Polakow godnie utrzymywał. *Damalew: in Epiſcop: Vladiſl: Starowol: in Cracov:* Brzeźie w Káliſkim Woiewodztwie, inſze od tego Brzeźiá, co ſię Lanckorońſcy z niego piſza.

Wincenty Kot Arcybiſkup Gnieźnieńſki. Była kiedyś można tych Kotow Doliwczykow familia: bo Jákub Koth Kánonik Gnieźnieńſki 1453 poſeł, imieniem ſwoiey kápituły do Káźimierzá Krolá, o konſerwácya wolney elekcyi Arcybiſkupow. *Długoſ*, ia go czytam Dźiekanem Gnieźnieńſkim w tymże roku, *u Nakiel: w Miechovii fol. 493.* Maurycy Káſztelan Brzeſki Kuiáwſki, ieńże ſam potym był Woiewoda támże 1222. Máciey Káſztelan Nakielſki, ktorego ſyn ten Wincenty, Kuſtoſzem Gnieźnieńſkim, Kántorem Krákowſkim y Podkánclerzym koronnym będąc, ná ſeymie w Wárcie 1430, przydany do inſtytucyi ſynow krolewſkich *Crom: kb: 20. Biel. fok 336.* ztąd w roku 1436 ná Arcybiſkupia godność zgodnie obrany, w roku naſtępuiącym, rządy tey kátedry obiał: w krotce potym do Woyciechá Ceſarzá poſłem wyſłany z ſtronę elekcyi Czeſkiey; w roku 1447, Káźimierzá ná tron Polſki koronował, od Felixá ktorego ſobie Bazyleeńſkie Zboryſzeze zá Papieżá obrało, wźiął był kápelusz Kárdynálſki, nie pierwſzy z Polákow: luboć tego niektorzy popieráią z Klemenſa Janiciuſza, ktory o nim ták napiſał, *Hunc nova cardinea, texit fortuna galero, Sarmatico, nulli quod dedit ante, viro:* bo przed nim dwoch Polakow w tey purpurze iáśniáło, Felix albowiem Antipapa, dopiero w roku 1446 kościoł práwowierny rozrywał; á Mátenſz Polak Kárdynał, iuż przedtym w roku 1410, żyć przeſtał, y Alexándrá Xiążę Mázowieckie, iuż w roku 1444 dobrze w Collegium Kárdynalſkim zagoſzczonego czytam: dopiero ieżeli Wáclawa Xiąże Legnickie, będźiemy między Kardynałámi liczyć, toby ten naypierwſzym, powinien bydź, ktory z Polſkiey krwi ná tę godność był wyſadzony, bo ieſzcze od Urbana VI Papieża koło roku 1385, ten go honor potykał. Nie widzę iednák rácyi, dla czegoby ták ten Wáclaw, iáko y Woyciech Margrabia Brandeburſki, do Polakow Purpuratow należeć mieli: á naprzod co ſię tycze Wáclawa, ten prawda z linii Piáſta, krolewſkiey w Polſzcze krwi urodzony, ale iuż ſię przedtym rokiem, Xiążęta Slaſkie od Polſki wydźielily, to iednák mnieyſza; to wiekſza, że Wáclaw, ofiárowánego ſobie kápelusza przyiąć niechciał y nigdy nieprzyiął, z świetey pokory; iáko świádczy *Purpura docta:* zá cóż tedy w ten komput má wchodźić? inaczey trzebaby liczyć, między Kárdynałámi Polſkiemi y Rozdrażewſkiego Biſkupá Kuiáwſkiego, y ták wielu inſzych, ktorzy, choć ofiárowáne ſobie purpury Wátykáńſkiego Senatu, świętą ku BOGU z pokorą wſpaniáłością pogárdźili. Dopiero Woyciech Margrabia Brandeburſki Arcybiſkup Moguntſki, do Polſkich Kárdynałow nic nie należy, nie z urodzenia, nie ze krwi, nie z urzędu. Chyba to tedy Wincenty Koth pierwſzy z Arcybiſkupow Gnieźnieńſkich ná Wátykáński honor był wyniesiony; atoli go dobrowolnie potym złożył, gdy Mikołáiowi Papieżowi, imieniem Krolá, y cáłego kroleſtwá poſłuſzeńſtwo oddawał. *Hiſtoria Pontificum Roman:* kładźie go w indexie między Kárdynałámi od Felixá kreowánymi. Był ten Wincenty, práwowierny religii katolickiey pamiętny zelant, karności kościelney przeſtrzegał: ná kánonikow hoyny, ktorym zaſługi ich kompenſuiąc, do ſtołu ſwego dobra należące puſzczał: kościoły iedne, dźieſięcinami upoſażał, drugie z gruntu erygował. Manſyonarzow w Pleſzowie fundował. Z Winnic w dobrách ſwoich Unieiowie rozrodzonych, cztery beczki winá co rok, do kátedry Gnieźnieńſkiey náznaczył: Kollácya Kánonii Káliſkiey ná Chełmicy fundowáney, Biſkupom Poznańſkim przywłaſzczył, kościoł Kánonikow Regularnych Lateraneńſki, u S. Mikołáiá w Káliſzu, w Kollegiatę wyniośł, Pierwſzemu Opatowi Trzemeſzyńſkiemu infułę ná głowę włożył: kátedrę Gnieźnieńſka w bogaty od pereł y złota apparat przyſtroił, y

ſiebie

Digitized by Google

ſiebie przed Bogiem, do ktorego poſzedł po zaplatę 1448. A że go z Dębna *Bielſki* napiſał, dla tego pod Ráwiczem go położył *Okolski*, ale y pod herbem Doliwa, lubo wſzyſcy autorowie, tu go referuią.

Wáwrzyniec herbu Doliwa Biſkup Wrocłáwſki ná Slaſku 1232, *Długoſz y inni.* Márciná Biſkupa Poznáńſkiego, ktory umarł 1147, do tey Familii nie-ktorzy naciągáia, ale *Długoſz in Vitâ Epiſcop: Poſnan:* inaczey o nim piſze. Jan Szyths Doliwczyk, ktory ná harcu Konradá Niemca Slęzaka w bitwie pod Koronowem z koniá zrzucił y poimał *Crom: l. 17. Biel: fol:* 307. Stániſława Jeſitka Doliwczyka, tenże autor ſławi męſtwo w teyże potyczce. Teuto Teutonicus herbu Doliwa, Ociec Janá Proboſzcza Miechowſkiego drugiego, ktory tenże klaſztor, dobrámi koło Wielunia upoſażył. *Nakiel: fol:* 70 & 85 koło roku 1225,

Herbowni.

Andruſzewicz	*Gezek*	*Łukomski*	*Skępski*
Balcerowicz	*Głębocki*	*Miłoſławski*	*Sleſiński*
Błotnicki	*Gorski*	*Mleczko*	*Sobocki*
Bobrownicki	*Gorzyski*	*Naczko*	*Sreczkowski*
Boruchowski	*Gozdzki*	*Paſsek*	*Stępczeński*
Brzeżiński	*Jamiołkowski*	*Radecki*	*Strawiński*
Ciecholewski	*Jański*	*Rozrażewski*	*Stroński*
Cieleski	*Kadłubski*	*Rykalski*	*Trzecki*
Dobrot	*Kleczkowski*	*Rykowski*	*Wrzebski*
Dobrucki	*Kłoczowski*	*Rzeßowski*	*Zacharzewski*
Dzik	*Kożuchowski*	*Sadkowski*	*Zieliński*
Dzieczeński	*Kruſsecki*	*Silnicki*	*Zielecki*
Falkowski	*Lubieński*	*Syruc*	*Zydowski*

Z tych, o Andruſzewiczách mowiłem w pierwſzym tomie, alem herbu ich dopiero ſię doczytał, *in Mſ. P: Koial:* kędy tenże autor przydáie, że Mikołay Andruſzewicz kwitnał zá Alexándrá Krolá, ſyn iego Mikołay Koniuſzy. N. Chorąży Mozyrſki, corka iego byłá za Jeleńſkim.

O Balcerowiczách herbu Doliwa, świádczy nadgrobek w kościele Krákowſkim S. Troycy, ktory Fráncisżkowi Balcerowiczowi Podſtolemu Bracławſkiemu, żona Anna Tereſſa Cebrowſka herbu Hołobok, z herbem Doliwa wyſtáwiła, mátká iego herbu Slepowron, w kancellárÿi koronney y oboźie z wielkim dźielności ſwoiey żáleceniem ſtawał, żył koło roku 1680.

O Bobrownickich mowiłem ná ſwym mieyſcu, tu tylko przydáię, że Kázimierz Sędźiá Ziemſki Brzeſki odważny Rotmiſtrz, Homla przez dźiewięć niedźiel Moſkwie y Kozakom bronił, aż gdy zbito woyſko Litewſkie z Rádźiwiłem, przez tráktáty poddał ſię, przeciw przyſięgze iednák wźięty ieſt w niewolą, lubo ſam Zołoturenko, z ſześcią Pułkownikámi poprzyſiągł. *Mſ. P. Koial.*

DOLMAT herbu Rozmiar w Xięſtwie Litewſkim. Hrehory Dolmat Chorąży Starodubowſki 1632 *Mſ. P. Koial.*

DOLSKI Kniaź herbu Kościeſa, z ta iednák roznica, że ná ſtrzale rozdartey nie kłáda całego Krzyżá, ale tylko połowę. Inſzy to Dom od Dulſkich Pruſakow, w roku 1528 iáko świádczy *Metryka Wołyńska*, mieli ſwoie dobrá dźiedziczne, atoli potym w Piſińſkim powiecie naywięcey kwitneli. Beata Dolſka Kniazia Solomereckiego małżonka, akt ich weſelny odprawiał ſię w Dubnie,

nákładem Konſtántego Bázylego Xiazęcia Oſtrogſkiego, Woiewody Kiiowſkiego, podczás ktorego nád ſpodźiewanie, Tátárow gmin wielki pod Dubno przypadł; w tákim rázie, gdy wſzyſcy do broni ſię ná nieprzyiáciela rzucili, Beata zrzuciwſzy z ſiebie ślubne ſzaty, prochu doſtáwſzy, dźiało nabiwſzy, z wieży ták dobrze z niego, y ſzczęśliwie ſtrzeliłá, że w ſam namiot Hána Tátárſkiego tráfiwſzy, z gruntu go zwaliłá, czym przerażony Han, z cálym woyſkiem od Dubna uſtąpił *Janczym in Mſ.* Kniaź Dolſki zá Auguſtá Krolá, miał za ſoba Kłodzkownę Staroſciankę Zmudzką. To piſze *Mſ. Koiał:* Niſiphor Michał Kniaź Dolſki naprzod Podſtoli Pińſki, á potym Podſędek, *wſpominaia go Conſtytucye 1590 fol: 604.* potym Sędźia, nakoniec Káſztelan Brześciańſki; iam go nie położył między Káſztelánámi Brześciańſkiemi, bo roku o ktorym ná tym krześle ſiedźiał, nigdźiem ſię niemogł doczytáć. Prokop brat iego, Sędźia Ziemſki Wołkowiſki, oba ták w ſadách y biegłoścła práwá y ſumnienia delikátnoścła, każda ſpráwę ſądźili, że żadney ich decyzyi, Trybunał nigdy nie zkaſſował. Synow zoſtáwił czterech, Jędrzeiá, Kryſztofa, Mikołáiá, y Páwłá. Jędrzey był Sekretárzem krolewſkim Podkomorzym Wołkowiſkim, ná dworze Ceſarſkim czás niemały przepędźił, miał za ſoba Narużewiczownę, poſłował ná ſeym 1627. *Conſtit. fol: 11,* drugi raz ná konwokácya 1632, Kryſztof Podkomorzym Pińſkim, ktorego żona Wołkowiczowna Podkomorzanka Trocka: ktoregoś z nich ſyn, Konſtantyn Podczáſzy Pińſki, z tym tytułem podpiſał z Zmudźia elekcya Janá III, y corka, ktora ſię w małżeńſtwo doſtałá Sámuelowi Chrebtowiczowi Chorążemu Stárodubowſkiemu. Mikołay Chorąży Pińſki zabity od Kozakow, máż znaczny, z Jelſkii Heleny ſyn iego, *iako piſze Koiał: in Mſ.* Jan Károl, ten we dwudźieſtu leciech y dwu, Podkomorzym Pińſkim zoſtał, Chorągiew przyiął w roku ſiedmnaſtym, Oycá utracił w leciech ſiedmiu, máiętności y fortunę obiał w trzynaſtym roku, za przyznaniem lát od Krolá Janá Kázimierzá, w ktorym ſieroctwie, wielkim ſtatkiem záwſze ſobie poſtępował: Marſzałkiem potym Pińſkim zgodnie od wſzyſtkiego Rycerſtwá tego Powiátu obrany, z tym tytułem poſłował ná ſeym 1667, ztamtad deputowány do zapłaty woyſku *Conſtit: fol: 4,* potym Krayczy Litewſki Kommiſſarz do rozgraniczenia powiatu Bractawſkiego od Kurlandyi, *Conſtit: 1670 fol: 10,* dáley Podczaſzy Litewſki, z ſeymu 1678 delegowány do coekwacyi hiberny. *Conſtit: fol: 4,* wźiał potym láſkę nadworna Litewſka, z ktora 1685 kommiſſárzem był do zapłaty woyſku Litewſkiemu. *Conſtit: fol: 5:* á po ſmierci Rádźiwiłá, poſta pił ná wielka. O nim *X. Bielicki w Kazaniach ſwoich* rzecz táka piſze, dano mu znáć w dźień Wniebowźięcia Mátki Boſkiey, że pod pałac iego podſzedł zwierz iákiś niewidany, porwał ſię od ſtołu Xiażę; ale go pobożna Márſzałkowa przytrzymałá duchownemi rácyami; wypadli łowczy, y z gromadna pſiarnia, obracáli zwierza, ktory raz liſa, drugi raz wilka, inſzemi rázy pomieſzáne pokazywało ſię monſtrum, á chárty zmordowáwſzy raz drugi y trzeci, w bliſka trzcinę ná bagna wpadſzy, tego tylko głoſem ludzkim żałował, że ſam Márſzałek w to świeto, ná łowy nie wyiachał: żona iego Anna Chodorowſka Podkomorzanka Lwowſka, wdowa po śmierci Xiazęcia Wiśniowieckiego Konſtántego Woiewody Bełzkiego: ale to małżeńſtwo niepłodne: z pierwſza záś Elżbieta Oſtrorogowna Stárościanka Rohátyńſka, zpłodźił ten Marſzałek corkę, Kátárzynę, ktora ſię małżeńſka liga doſtálá Michałowi Xiążeciu Wiśniowieckiemu Kánclerzowi Litewſkiemu.

Doiſſkiewicz Herb.

Maia

MAia bydź dwie Szable, ná krzyż dō gory końcámi złożone, iedna z nich ordynka, z ſamym krzyżem, druga pałaſzowata z rękoiścia, między niemi ná krzyż proſto złożonemi, u gory krzyż, ná boku prawym tarczy, gwiazda; ná lewym Xiężyc, barkiem do ſzabel obrocony, nie pełny. O tym herbie żaden z náſzych autorow nie piſał, bo Alexánder Dołczkiewicz, dopiero w roku 1661 między rycerſtwo Polſkie policzony, *przez Konſtytucya fol: 64.* Syn iego Stefan Doſzkiewicz, luboć ich nicktorzy piſza Dáuliſzkiewicz, Woyſki Owrucki 1690, dobrá iego ná Poleſiu y koło Oſtroga, miał za ſoba Anáſtázya Trypolſka, z ktorey było trzy corki, Kátárzyna Mietelſka, Zofia Biernacka, y Máryanna, tyleż ſynow, Michał temi czáſy w zakonie náſzym, Alexánder Woyſki Owrucki y Jan.

DOMAJOWSKI herbu Ogończyk pod Cudnownem, z tych Alexánder Domáiowſki máż rycerſki w Cudnowie pochowány.

DOMANIEWSKI herbu Lubicz w Sieradzkim Woiewodztwie, Jan Domániewſki Kánonik Wileńſki, 1533, a potym Biſkup Zmudzki. Tomaſza Kanonika Lwowſkiego 1592. czytám ná liście Zygmuntá III. dánym miáſtu Lwowſkiemu, Alexy Łowczy Lwowſki 1548, *Moninr: Colleg: Leopol:* Adam Poborca w Podláſkim z ſeymu naznáczony 1613 *Uniwer: Pobor:* Mikołay podpiſał edykt Sieradzkiego Woiewodztwá 1607 przeciw Rokoſzánom. Máciey máż rycerſki z Zołkiewſkim Hetmánem. Stániſław Dźiekan y Officyał Bracłáwſki Pleban Przyłęcki, delegowány z Łuckiey dyecezyi, do kompozycyi między duchowieńſtwem y rycerſtwem 1631, ieſt w druku, iego *Sol Sarmaticus obſcuratus in fol:* á záś *Fauſtus ingreſſus in 410 w Krakowie 1649.* Jan. z Ráwſkiego podpiſał elekcya Władyſláwa IV. Jákub miał zá ſoba Bielecka. Domániewſka byłá zá Stefanem Báranieckim. N. Suffragan Kuiáwſki 1663 *Hiſtor: Coll: Caliſſ:* Stániſław do Zakonu náſzego w Rzymie wſtąpiwſzy, rządźił przedźiwna miłościa poddanych ſwoich w Collegium Sendomirſkim, Káliſkim, y Poznáńſkim, ciáłá ſwego práwie poprzyſiężony nieprzyiaciel, ktore wymyślnemi aż do śmierci umártwieniami trapił, po ktorey, w komorce iego, nic więcey nie znaleźiono, krom inſtrumentow dobrowolney męczarni ná ſiebie:

Duſzom w czyſcu zoſtáiacym wſzyſtkie ſwoie zaſługi przekazał: do Nayśw: Sákrámentu y Mátki Boſkiey ſzczególniey nabożny, umarł w Poznániu 1637. *Nadaſi Asm: Dierum memora:* Jákub w tymże Zakonie życie ſwoie zakończył w Piotrkowie 1709. Tomáſz Burgrabia Sieradzki Deputat ná Trybunał koronny 1712.

**DOMANIKOWSKI* Mikołay Dománikowſki z ſeymu 1567 poborca w Podolſkim naznaczony. *Conſtit: fol:* 146.

DOMANSKI herbu Lariſſa w Sieradzkim Woiewództwie. Petraſz z Domanina, w roku 1436 ná erekcya nowego ołtarza w Oſtrzeſzowie zapiſał grzywien dwadźieścia, od ktorych czyńſz co rok dwoch grzywien, żeby dochodźił, naznaczył. *Acta Caſtren: Oſtrzeſſov:* á w roku 1578 w tymże grodźie, znaydźiesz dźiał Domáńſkich. Jan z Łázow Władyſtáwa IV. Wáćław, Jáná Kázimierzá z Brześciáńſkiego Woiewodztwá podpiſali elekcye. Domáńſka byłá za Janem Zulińſkim.

**DOMARADZKI herbu Gryff* w Sánockiey źiemi. Początek tego Domu od Chadera albo Cedra, czyli ráczey Teodorá herbu Gryff Woiewody Krákowſkiego, o ktorym ſię wſpomniáło *tom: 1mo, fol:* 110, zkąd y po dźiś dźień ieſzcze ſię piſza Domaradzki Cedro, iednemu z iego potomkow, gdy ſię doſtáły dobrá dźiałem Domaradz Łudzca y inne, od nich Domaradzkim był zawołany. Kwitnął potym Gábryel, ktory z Kunicka miał trzech ſynow, pierwſzego Dániełá Opatá Párádyńſkiego, deputatem był ná Trybunał koronny 1616. Drugiego Podczáſzego Sendomirſkiego, ktory przez odwagę y ſztukę rycerſką w Brodách fortecy, nieprzyiaciela gromiąc, támże mężny káwáler poległ, mało co przed tą okázyą otrzymał był przywiley ná Podkomorſtwo Sendomirſkie, iáko go z tym tytułem grobowiec w Sanoku u Fáry opiſuie. (wſpomina tych obudwu bráci, dziedźicow ná Lutyczy *Kaſp: Cichoc: alloc: Ofec: lib. 2. cap: 24,* że herezya porzuciwſzy, z kościołem ſię kátolickim poiednáli, atoli drugiego Dánielowego brátá Stániſłáwem y Podſtolim Lwowſkim piſze, *virum induſtrium, & multis legationibus perfunctum,* y Mácieiá ſtryiecznego ich brátá, męża walecznego, ktory miał ſwoię Choragiew) Trzeciego Dánielá, ktory zpłodźił ſynow trzech, Jáná, Piotrá y Dánielá, corek tyleż, iedna wydana do Węgier za Graffa de Homen, druga zá Bala Chorążego Przemyſkiego, trzecia żá Zaklikę, Jan Stolnik Przemyſki, miał corkę Annę za Morſkim, y ſynow trzech. Podczáſzego Inowrocławſkiego Uſarza pod znákiem Hetmáńſkim, Gábryelá z Drohoiewſka, Alexándrá z Gorſka Komornikowna Przemyſłka bezpotomnie zeſzłych. Ten Alexánder trzymał Iennym práwem w Podgorzu Glinnik Niemiecki, á pod Wiedniem po Uſarſku ſłużąc, gdy mężnie ztracał w Dunay z moſtu Strygońſkiego Turkow, ſam też mnoſtwem nieprzyiacioł zwalony w rzekę, gdźie ná dźielnym koniu pływáiąc, w oczách Krolá Jáná III, trzech Turkow zciawſzy, ſzczęśliwie wypłynął; za co ná Choraſtwo pod tymże znákiem był pomknięty. Piotr Cześnik Przemyſłki *przez Konſtytucya 1601 fol.* 777 w Sánockiey źiemi Poborca naznaczony, był potym potrzykroć Deputatem Trybunalſkim, ten z Hulewſka, zoſtáwił ſynow czterech y corki dwie, Alexándrę ta pánna umárłá, Eleonorę, ta za Zołcińſkiego wydana. Z Synow 1. Sámuel pod znákiem Stároſty Szczurowieckiego od Tátárow, ná męſtwo iego zrazu zadumiałych, (bo ich iuz pieſzo, odpadſzy od ludźi y od koniá) kilkunaſtu zwycięſko położył, potym od záiuſzonych tłumem iezdnych ztarty. 2. Dániel wynioſł ſię do Węgier. 3. Kryſztof w Lubelſkim,

ſkim z Słupeckiemi wſzedł w kolligácyą. 4. Jan Stániſław, po pierwſzym ślubie z Czerną ſioſtrą Stároſty Parnáwſkiego bezpotomny; potym kupiwſzy w Lubelſkim Boby, zoſtáwił z Rychlickii ſynow dwoch, Jozefa Soc: JESU, y Stániſłáwá Vicesregenta Lubelſkiego, ktory z Jankowſka zpłodził ſyná Michálá. Powtorzył małżeńſtwo z Dorotą Głogowſką Łowczanką Belzką.

*DOMARADZKI herbu *Jaſtrzebiec* Łukáſz Domarádzki Syn Jákubá z Witowſkii, dźiedźic oboyga Domárádzina, 1515 temu Zofia Głowińſka Sędźianka Ráwſka, powiłá corkę Bogumiłę. Teodorá Stoieńſkiego Podczáſzego Lubelſkiego małżonkę, y ſyná Jędrzeiá, ktory w dożywotnie kontrákty wſzedſzy z Apollonia Siemiánowſka Chorążánka Goſtyńſka, zpłodźił ſynow dźieſiąciu, z Sadocheuſzá ſterilem. 2 Pharesa, ten miał za ſobą Barbárę Káźimirſką, z ktorey trzech ſynow było Ludwik, Jędrzey y Konſtántyn, corek trzy, Máryanna, Barbára, y Cecylia *Actæ Caſtren. Lancic. 1650.* 3. Wáleryáná Stároſtę Szydłowieckiego. 4 Ezechielá bezpotomnych. 5. Jákubá Podczaſzego Lwowſkiego, leży w Fránciſzkánow we Lwowie. 6 Páwłá *intimum Camerę Conſiliarium* w Brandeburczyką. 7 Záchárýaſzá. 8 Janá wſzyſcy *ſteriles.* 9 Ezdraſzá, ten *1mo voto* żył z Zuzanną Jagniatkowſką, z ktorey corka Kátárzyna z Woyciechem Woiuckim Sędźia Goſtyńſkim zaślubiona, *2do voto* z Elżbietą Arciſzewſką Tobiaſza corką, z ktorey corka Anna, y ſynow trzech; Adam Jákub Pułkownik, poiął Kryſtynę Sleńińſką z Oycá Adámá, z Mátki Wiſzowáty urodzoną, z tey był ſyn ieden, Jan Káźimierz Lubuſki Oſmolińſki Stároſtá, Generał w woyſku koronnym, tego z Konſtáncyi Zofii Jánickii potomſtwo, Kryſtyną Remigiana Szygowſkiego Łowczego Rożáńſkiego, Tereſſá Jákuba Słubickiego Skárbniká Goſtyńſkiego, Anna Sulimy Kámińſkiego Sędźiego y Podczáſzego Goſtyńſkiego małżonki, Staniſław Stároſta Kruświcki Pułkownik w woyſku Litewſkim, poiął był Ludowikę Szygowſka Stárościankę Kruświcka, z Libſtowſki Káſztelanki Nakielſkiey urodzoną, z tey miał ſyná Fránciſzká, corki dwie Wiktoryą y Zofią. Alexánder Kuſztoſz Kámieniecki, Scholáſtyk Jároſławſki, Probolzcz Konſkowolſki, Deputat ná Trybunał Koronny trzy rázy, *ieſt iego Kazanie w druku ná Serce Jezuſowe.* Felicyan Reformat, Jozef Wáleryan Stároſta Oſmolińſki Kápitan krolewſki, Michał Decius Chorąży w woyſku Polſkim cudzoźiemſkim. Páweł ſyn drugi Ezdráſza z Arciſzewſki, z pierwſzą żoną Sierákowſka żył bezpotomnie, z drugiey Zuzánny Gurſkii corki Jędrzeiá, zoſtáwił corkę Dorotę y ſynow piáciu; Boguſłáwa, Adámá, Ludwiká, Sámuelá y Jerzego. Z tych Ludwikowi Arciſzewſka powiłá corek dwie, Alexándrę y Ludowikę Kámińſka. Dániel Boguſław ſyn trzeci Ezdráſzá, Porucznikował w woyſku koronnym, á z Anną Dorotą Czarlińſką, pozoſtáła wdowa po Janie Gagławſkim żył bezpotomnie. 10 Decyuſzá, ten pierwſzym związkiem, miał za ſobą Elżbietę Bartliſka ale *ſterilem*, drugim Zofią Brátoſzewſka, corkę Ludwiká, z tey tylko ſię dwie corki zoſtáły Máryanna y Fránciſzká 1659. Stániſław ſtryi rodzony Jákubá, za ktorym była Witowſka, dźiedźic ná Boczkách, poiał Zofią Sierákowſka Chorazankę Goſtyńſka, z tey ſynow trzech, Málcher *ſterili*, Piotr y Márcin, druga poiął Konſtáncya Dziankowſka, z ktorey ſynowie Wáwrzyniec y Mikołay, żadnego ſukceſſorá nie zoſtáwili; od Piotrá było dwoch ſynow, Sámuel y Mikołay, ktorzy ſię do Litwy wynieśli, tam woynę czás niemały ſłużąc oſiedli w powiecie Orſzáńſkim. Mikołay zpłodźił ſyná Stániſłáwa, Sámuel Janá, wſpomina tych co ſię w Litwie rozrodźili *Koiał: in Mſ* gdźie ich herb ták opiſuie Jáſtrząb

ſtoi ná dwoch podkowách, á w hełmie trzy piorá ſtruſie kładźie. *Okolſki záś tom: 3. fol. 329* chce mieć Domárádzkich herbu zatáiony Mieſiąc, ktory ták okryſlił. Jeſt podkowa do gory proſto obiema końcámi obrocona, we ſrzodku iey Xiężyc iák ná nowiu, obiema rogámi do gory poſtáwiony, y przydáie, że ztad nabyty że Jáſtrzębczyk ktoryś, coś znacznego uczynił, gdy Xiężyc ná nowiu świecił.

Do tegoż Domu należą Domaradzcy dziedzicy ná Popowie. Z tych Adryan Komornik Łęczycki, ſyn Márcina, miał za ſobą Rogálińſka, z tey był ſyn Sámuel, żona iego Anna Celigowſka, z ktorey ſynowie, Władyſław *ſterilis*, Przemyſław, Páweł y Kryſztof, corki trzy Bárbára Woźnickiemu, Kátárzyná Janowi Borowſkiemu, Anna Janowi Męcinie zaślubione. Inni Domaradzcy dziedzicená Giecznie.

DOMARADZKI herbu Oſtoia w Sendomirſkim Woiewodztwie. Domáradzka byłá zá Mikołáiem dziedźicem ná Borowie Borowſkim herbu Abdank Antoni tych czáſow kwitnie ná Ruſi, ktorego z Máryanny Leſzczyńſkii dwoch ſynow Jozef y Piotr.

DOMARADZKI herbu Rownia ná Ruſi. Dániel y Jan 1632, Stániſław 1648, podpiſali elekcye krolewſkie z Rufkim Woiewodztwem. Jan 1674. ſa y ná Zmudźi Stániſław 1648, ale niewiem czy tego herbu. Máciey pod Nowogardem w niewolá wźięty od Moſkwy. Piotr zabity w Moſkwie 1606 *Petric: lib: 1 Hiſtor:*

DOMARAT herbu Okſza w Sendomirſkim o nich piſze *Paprocki y Okolſki*, kędy ten drugi autor, tych ktorym imię było Domarat do tey Familii referuie ale nieſtuſznie.

**DOMASŁAWSKI herbu Nałęcz* Stániſław Domaſławſki, ktoremu ſyná Auguſtyná Krol Auguſt pierwſzy, do krztu trzymał. Od nich Podolſcy ſwoy początek wźieli. Anna Xieni Sierpſka Zakonu S. Benedyktá umárłá 1651. *Paprac: Łáſki Cudow fol: 28.* Bogumiłá byłá zá Zarczyńſkim ná kościoł Sierpſki dobroczynna. *Idem fol: 63.* Stániſław w Zakonie náſzym Rektor Collegium Toruńſkiego, á w krotce przedźiwney cierpliwości wizerunek, po ktorey zapłatę poſzedł 1676 w Sendomirzu, luboć y tu po śmierci niezkażonym przez długi czás ciáłem, Bog chciał pokazáć niewinne życie iego.

DOMASZEWSKI herbu Nieczuia w Lubelſkim Woiewodztwie, przydomek ich

Widliczá

Widlica, od Krafuſkich poſzli. Stánifław z Domáſzewic Domáſzewſki Komornik Łukowſki, ſyn iego z Doroty Miáſkowſkiey, Jan Piſarz Grodzki Łatyczowſki, miał za ſoba Błażowſka, umarł 1645. Erazm Koniuſzy koronny, Stárofta Łukowſki, zá Stefaná y Zygmuntá III Krolow, na wſzyſtkich expedycyách rycerſko ſtawał; przeciwko nieprzyiaciołom tey Oyczyzny okryte choragwie, ſwoim koſztem erygowáne, prowádzac. OO Bernárdynow w Łukowie fundował, umarł lat ośmdźieſiąt y więcey przepędziwſzy, iáko z iego nadgrobku *wypiſał Starowol:* wſpominái go Konſtytucye 1631 *fol. 35* Jákub Widlica mąż woienny, y Oyczyźnie zaſłużony, co mu przyznáie *Konſtytucya 1609 fol, 905.* Stánifław naprzod Podſędek Ziemſki Łukowſki 1648, potym Sędźia, poſtuiac ná ſeym 1653 deputatem ſtanał ná Trybunał ſkárbowy *Conſtit. fol. 2,* y w naſtępuiących látach, znaydźieſz koronne uſtáwy, iego imieniem zagęſzczone, y funkcyami, ktore ná niego kładła zgromadzona Rzeczpoſpolita, w roku 1662 iuż był Stárofta Łukowſkim, y poſtem ná ſeym, *Conſtit: fol. 5,* á w krotce, wźiął Káſztelánia Lubelſka, miał choragiew Pancerna w kompucie woyſká 1658. Jákub Chorąży Łukowſki 1653 *Conſtit. fol. 25.* Káźimierz Stárofta Łukowſki, poſeł ná ſeym 1678, y kommiſſarz do uznania pretenſyi Kurfiſtrza Brándeburſkiego, *Conſtit. fol. 12,* poſtąpił potym ná Káſztelanią Sanocka, z ktorym tytułem był kommiſſárzem do czynienia ſprawiedliwości, o krzywdy od Węgier. *Conſtit. 1690 fol. 18.* Domaſzewſka Sędźianka Radomſka, byłá zá Balcerem Brześińſkim Sędźią Grodzkim Radomſkim herbu Łábęć. W zakonie náſzym. Balcer w Oſtrogu 1718. Fráncifzek w Poznaniu 1724 pomarli świątobliwie; Bernard z Zolkiewſkii herbu Bończa urodzony ieſzcze żyie, ktorego brat ieden w Zakonie Kármelitow Boſych, drugi Reformatem. Ktoryś z Domaſzewſkich ná preſidium Wileńſkie, znaczną ſwoię ſummę wydał, dla tego *Konſtytucya 1670 fol. 5,* każe ią ſukceſſorom iego wyliczyć. Anna byłá za Remigianem Kieſzczowſkim Podſędkiem Lubelſkim.

'DOMASZEWSKI *herbu Jaſtrzębiec* w Łukowſkiey źiemi. N. Domaſzewſki miał za ſoba Zofia Grabionczanke, pozoſtáłą wdowę po Giedźińſkim y Białozorze Stároście Nowomłyńſkim.

'DOMIECHOWSKI *herbu Prawdzic* w Wielkieypolſzcze y ná Ruśi. W Xięgách Grodzkich Oſtrzeſzowſkich, znaydźieſz tranſakcya Domiechowſkich w roku 1510. Wálenty y Sebaſtyan z Sieradzkiego Władyſłáwa IV, Ludwik z Poznáńſkiego Janá Káźimierzá, podpiſali elekcye. Stefan miał zá ſoba Dorotę Tomicka. Jan z Golębina fundował káplicę ná cześć Pánny MARYI u OO Fráncifzkánow w Poznániu. *Stoykowſki.* Stefanowi Zygmuntá III Dworzaninowi, przeciwko Węgrom, Tátárom, Turkom woiownikowi, Jadwiga Zychlińſka pozoſtałá małżonka, nadgrobek w Káliſzu poſtáwiłá 1654 *Starowol: Monum:* Przemyſław naprzod Przeor Mogilſki 1646, á potym Opat Czyrzycki Zakonu Cyſtercyeńſkiego 1672, ieſt iego, *Kazanie pogrzebowe w druku Rumacya do Narożnika.* 2do *Matka Boleſna,* 3tio *Ráy zabaw.* 4to *Práktyka żywey wiáry 1647 in 12.* Stefan, ktorego ſyn Jan Jákub Skárbnik Lwowſki 1688, ſyn iego Antoni, ſynowiec Jan, Kátárzyna naprzod byłá za Oleśnickim, potym zá Joachimem Lubomirſkim *Baranow:* N. zá Márcinem Koſzutſkim.

'DOMINIKOWSKI, w Łęczyckim Woiewodztwie Jan y Woyciech Dominikowſcy podpiſali elekcya Władyſłáwa IV. ſa y Dominowſcy bo Jan z Panoſzewa Dominowſki, ták ſię z Łęczyckim podpiſał ná Janá III. N. Dominikowſki miał za ſoba Zuzannę Kowálſką.

Digitized by Google

[a] *DOMZA.* Zieniianina Smoleńſkiego Domżę Zachárya iźá, wſpominaią *Konſtytucye 1662 fol: 18* z pochwała wiernośći ku Oyczyźnie y męſtwá.

[b] *DONAT.* Jan Donat Chorąży iázdy Polſkiey, męſtwem ſobie zaſłużył, że go w komput rycerſtwá Polſkiego włożono, przez *Konſtytucya 1662 fol: 40.*

à Donau Herb.

O Tym herbie y Domu żaden z autorow náſzych nie piſał, ſam tylko *Mſ. Zaluſci o Familiach Pruſkich* ták go okryſlił. W polu modrym ſą dwa ielenie rogi białe, do gory proſto końcámi, u dołu niby má krzyż założone, nád helmem y korona między dwiema ieleniemi rogámi Pánná w koronie, poł ſukni u niey z lewego boku modre, z práwego białe, rozczeſana, w długiey ſzácie, trzyma obiema rękámi rogi. Andronik Ceſarz Konſtantynopolitáńſki, ielenie rogi niezwyczayney wielkości, przed pałacem ſwoim záwieſić kazał. Tym ſię herbem ſzczyci Familia' a Dhonau, ktorey ſłáwa po całey Europie, wielkiemi dźiełámi przez kilka wiekow, zágęściła rożne hiſtorye. Z tych.

Piotr ſyn Dáwidá à Dhonau, Burgrabia y *Liber Baro*, Woyciechowi Xiążęciu Pruſkiemu dla rycerſkiey dźielności, przypadł był do ſercá, zoſtáwił piaciu ſynow, męſtwá ſwego emulántow. Pierwſzy Achácy Burgrabia y *Liber Baro*, Ociec Fryderyká dziedźicá ná Wolsferdoffie: ten ná dworze Máxymiliana Ceſarza wielkiey był powagi, w Pruſiech potym pięknemi tytułami ozdobiony. Drugi Henryk, zá Zygmuntá Auguſtá, podczás woyny Inflántzkiey z znaczną ſzarzą zołd prowádźił, y pod Parnawą mężnie ſtáwáiąc na placu poległ. Trzeci Fryderyk Marſzałek y *Conſiliarius* u Krolá Duńſkiego. Czwarty Kryſztof, niemniey nauka, iáko y rycerſka ſztuka zalecony; bo naprzod Akádemia Rektorem rządźił, potym gdy ſię woyna otworzyłá, u Fryderyká Krolá Duńſkiego, naywyższym był woyſk wſzyſtkich Hetmánem. Piąty Fábian ſtarſzy, pięknemi natury przymiotámi ozdobiony, ſzczególniey dźielnością y umieiętnością, dla tego wſzyſtkich auxyliar-

nych

nych woysk od Xiążąt Niemieckich, Proteſtántow, y Szwayczarow, Hetmanem wyznaczony, przeciwko Francuzom ciągnął, z tym wszyſtkim, nie powiodła mu ſię ta expedycya, porażony wielką klęſką od Fráncuzow pod Almetem, przyciśniony do tego, że muſiał tráktować z Krolem o pokoy: pozwolony mu tedy regreſs, z zwinionymi chorągwiami, przyſięgę wprzod ná nim wyciągnąwſzy, iáko nie miał więcey ná Fráncuzow woiowáć, wrocił ſię do Niemiec. *Spondan: in Annal: Eccleſ. num:* 8, 1587. ieździł potym w legácyi do Polſki, y ná ſeymy Rzeſzy Niemieckiey po trzykroć, w Pruſiech naywyżſzy tey Prowincyi y Dworu Burgrabia. Fabian à Dhonau młodſzy, naywyżſzy w Pruſach Xiążęcych *Regens* y *Conſiliarius*, podpiſał 1609 dekretá kommiſſyi krolewſkiey, y Fryderyk Stároſta Brandeburſki. Fábian *Electoris Palatini Friderici quarti à conſiliis ſecretioribus*, woiownik ſławny. Abraham à Dhonau, z Xiążęciem Rádźiwiłłem Mikołáiem Sierotką, nawiedźił Paleſtynę y mieyſcá święte, potym legacya ſprawował do Ceſarza y Moſkwy: ſyn iego Károl Hannibał *Vartemberge, Pralini & Poßczytii Dominus, Sacræ Ceſareæ Majeſtatis Conſiliarius, Luſatiæ Polemarchus & Sileſiæ Cameræ Præſes, ac dux bellicus Sileſiæ Ordinum*, umarł 1633 w Sycowie, *Mſ. de Famil: Pruſſ.*, ieſt w Grodźie Oſtrzeſzowſkim proteſtacya przeciwko niemu, od Mieleckiego zapiſana. Ma ta familia w Pruſiech dźiedźiczne ſwoie Stároſtwo Morungeńſkie *M. Prætor:* krom tych, wſpomniony *Mſ. o Familiach Pruſkich*, ieſzcze liczy, Theodorá, Achácego, y Kryſztofa, *Liberos Barones à Dhonau*, wſławionych to roznemi funkcyami, to ſzarza woienna. Ktoryś z nich, miał za ſobą Eilemberkownę. Freiherowna Donau, byłá zá Wilhelmem Epingerem z Boreſzowa Stároſtą Kwidźińſkim.

Donhoff Herb.

Ma bydź dźika głowa, ſzczecią ogromna, pyſkiem ná práwa ſtronę obroconym, z ktorego dwa kły wyroſłe widáć, iáko też y obie uſzy, w polu białym, czyli iáko chcą drudzy, złotym: na helmie nád koroną poł dźiká,

dźiká, w gorę głowa y łápami wyniesionego, y dwiema włoczniámi z obu ſtron ná krzyż przeſzytego, od ſpodu aż do głowy. *Okol: tom: 1 poſt fol: 170.* Początek herbu tego y Domu, záciągáia niektorzy z Hiſzpánii, ná co przywodza Nolimberga *in Symbolis Portugalliæ & Arragoniæ Regum.* Gdy bowiem Anſerhorbs czy Aſverhorbs Krol Hiſzpáński, woynę Arragończykom wypowiedźiał, tym czáſem Krol Arragoński, życie to śmiertelne zakończył. Verona pozoſtałá iego małżonka, bitwę z Hiſzpanámi ztoczyłá, ktora że ſię iey nie powiodła, zbita ná głowę y w niewolá wźięta, á potym w gęſtym leśie do pnia przywiazana, klom dźikich y iádowitych beſtyi, ná obłow y páſtwę wyſtáwiona, Opłakana w tákim ráźie krolowey fortuna, tego tylko czekáłá, rychloby w frogiego dźiká zębách zmełła, dokonałá. Atoli Donhoff odważny rycerz, z miłości ku Oyczyźnie przedarł ſię w zaroſtc kniesie, tám dźikowi, ná zgubę Krolowy nacieráiacemu, głowę ucina, Weronę uwalnia, y zá żonę bierze: ná Anſerborchiuſza woynę podnoſi, Tyranna z tronu y z życia wyzuwa, Krolem zgodnie od wſzyſtkich ogłoſzony. To práwie wſzyſcy piſza tego wieku Panegiryſtowie. Mnie ſię wprawdźie Nolimberga nigdźie widźieć nie doſtáło, to iednák pewna, że żaden z hiſtorykow Hiſzpáńſkich; ani Werony, ani Anſwerhorbiuſza imienia nie namienia, lubo táka hiſtorya y iey rewolucya godna by byłá záwſze wſpomnienia, dla tego też u świádomſzych hiſtoryi, dużo podeyrzana. Ja ſtarożytności Domu tego, pewnieyſze tu położe dokumentá. A naprzod *Petra ſancta cap. 3* świádczy, że Krolowie Perſcy głowę dźiká w herbie noſili, w ktorego pyſku utkwiona byłá ſtrzała.

Paprocki w Ogrodźie fol: 179 powiada, że Krok Krol Czeſki, nie zoſtáwił żadnego potomka płci męſkiey, tylko trzy corki, to ieſt Kaſſę, Tetkę y Libuſſę, z tych Kaſſa, *iáko świadczy Balbin: y Bielſki w kronice Czeſkiey wydaney 1563,* doſtała ſię w małżeńſtwo Biwogowi Hrabi, herbu Swinia głowa; z tey zaś okazyi tego herbu nabył Biwog, Na łowach będąc, dzikiemu wieprzowi, ſam ręka ſwoia głowę uciał, ktora gdy do krolewn przyniośł, taż ſama głowa w herbie, od nich regalizowany zoſtał, więcey mu ieſzcze Kaſſa świadczyła ſię, kiedy go ſobie za małżonka obrała: koło roku 722; potomſtwo potym Kaſſy, na trzy ſię znaczne familie, według Paprockiego rozdźieliło, to ieſt na Panow z Szelnberka, na Panow z Hazenburka, ná Panow Lwowow z Rozmitała, ci wſzyſcy w herbie Swiniey głowy zażywali, lubo iedni z nich, Lwa do niey przydawali, y od tego Lwami ich zwano; z tych Joanna Lwowna z Rozmitała, byłá małżonka Jerzego Podiebradiuſza Krola Czeſkiego, *Paprocki Ogrod: fol: 195.* Drudzy Zaiaca, z tych był Jan Zaic z Hazenburka, naywyſzſzy dziedźiczny Trukczaſz kroleſtwá Czeſkiego, ktorego urodźiła Xiężna Opawſka Katarzyna, ten poiał Markete Xiężne Muſtenberſka, Hrabiankę Oleśnicka, od ktorey zoſtali czterey ſynowie, Wacław, Mikołáy, Jerzy y Kryſztof, wſzyſcy bezpotomnie pomárli, tylko Mikołay, z Anny Lobkowiczowny, zplodźił ſyná Janá Zbinka z Hazenburka na Budyni, dziedźicznego Trukczaſza kroleſtwá Czeſkiego, Konſyliarza Ceſarzá Rudolfa y Hetmana Slaſkiego. Atoli y do inſzych pobliſzſzych Prowincyi, á ſnać potomkowie Biwoga, y Kaſſy, rozeſzli ſię: ztad Gradocenow y Trewartenow familie w Anglii, Grezingow w Miſnii, taż ſię głowa według niektorych pieczętuia. Z tymże herbem Alexándrá II Papieża na mappie, kędy inſzych Biſkupow Rzymſkich y kleynoty y lata opiſuia, widziałem; toż świadczy y *Petra ſancta.* Z Frankonii ten Papież był rodem, kędy mowi Okolſki, że ieſzcze ślady, za iego czaſow były nad Mo-

ſa

ſa rzeka pałacu Donhoff nazwanego, z tey do Inflant ſię przenieśli Donhoffowie, á z tamtad do korony: drudzy iednák chca że z Miſnii, inni że z Weſtfalii do Inflant weſzli Donhoffowie.

Panegiryſtowie naſi, piſmami ſwemi rozniesli, że Meinhard pierwſzy Apoſtoł y Biſkup Inflantzki, był z Domu Donhoff; ale o tym żaden z hiſtorykow nie piſał: dla większey záś pewności, krotko tu położę, co o nim autorowie podrukowáli. Zakon Kaznodźieyſki przywłaſzcza ſobie tego Meinharda: ták *Bzov. Annal: Eccleſ. 1233. num. 3* powiada, że S. Jácek trzech Infułatow Dominikanow rożnym narodom przełożył, to ieſt B. Gerarda pierwſzego Biſkupem ná Ruſi, B. Wita pierwſzego w Litwie, B. Meinharda pierwſzego w Inflanciech poſtánowił: atoli tenże *autor tom: 13, editio: Coloniæ 1616. pod rokiem 1205 num: 17.* wyraźnie mowi. *Apud Livones cum Meinardus Epiſcopus, & poſt eum Albertus Chriſtianam religionem paulò ante propagare cæpiſſent, Albertus Ordinem militiæ Chriſti inſtituit 1205:* toć iuż ſam przyznáie Bzovius, że dobrze przed tym rokiem Meinhard, żył y pracował koło Inflant. Do teyże Profeſſyi pociąga Meinharda, *Rußel in Tryumf fol: 18, y. Pruſſcz poświadcza w w Fortecy fol: 37:* ale ſię to utrzymáć nie może: bo to ieſt pewna, że iuż w roku 1199 Inflanty Bogu pozyſkał był Meinhard, iáko dokumentem ieſt liſt Innocentego Papieża III *u Raynal: tom: 13 Annal: Eccleſiaſt: dany 1199*, w ktorym ten Ociec Swięty Xiążąt Sáſkich, do obrony kátolikow Inflanczykow od Meinarda nawroconych, pobudza. S. záś Dominik ieſzcze w tym roku był tylko Kánonikiem Oxonieńſkim, ba y w roku 1204, iáko ſamże piſze Bzov:, y dopiero w roku 1215 profeſt Innocentego Papieża o konfirmácya ſwego Zakonu: dopiero S. Jácek ani podawáć, ani ſtánowic Meinharda ná Inflantſkie Biſkupſtwo nie mogł: bo ſam dopiero w roku 1219 do Zakonu od S. Dominiká przyięty, kiedy iuż nie żył Meinhardus, iáko y Bzovius wyżey wſpomniony przyznáie. Zakon Cyſtercyeńſki y ten do ſwoiey reguły Meinharda nakłania, ná co przywodźi Menologium ſwoie, kędy ták piſza. *In Livonia Sanctus Maynardus Epiſcopus Monachus Ciſtercienſis, vir multæ religionis, à quibusdam mercatoribus in Livoniam invectus, ut populis illis fidem Chriſtianam nuntiaret, poſt multos perpeſſos labores, & innumera patrata miracula migravit ad Dominum:* toż potwierdza *Henriquez in Notis. Arnoldus Lignovitæ lib: 2. Belforeſius:* atoli tenże *Henriquez in faſciculo SS. Ordin: Ciſterc: lib: 2 cap: 10*, na co przywodźi *Hieronymi Romanam Rempublicam* powiada, że ten Meinard tylko był Káplánem w Lubece, o profeſſyi záś iego milczy. Arnoldus záś raczey go Benedyktynem chce mieć, ale nie piſze ktorey reguły. *Chriſtoph: Łoniewſki y M. Baron:* Kánonikiem go Regularnym S. Auguſtyná czynia. *Hartknoch in Chronico Ordinis Teutonici in Animadverſ. ad Dubrouch: p. 3 c. 28* Kánonikiem go Sigeberſkim tytułuie, od Arcybiſkupá Brzemeńſkiego ná Biſkupſtwo poświęcony 1170, gdy do Inflant przypłynął, ziednym tylko ſługa, tám ſobie dom naiawſzy, y ięzyka ſię tey krainy z wielka trudnoſcia nauczywſzy, to łágodnemi ſpoſobami ſerca ſobie Pogánow iednáiąc, to choroby rożne ſamym krzyżem Swiętym leczac, tyle w owym grubym narodźie ſprawił, że do wiáry Chrześciáńſkiey hurmem ciſnąć ſię poczęli; á że ſąſiedzka Litwá często po te czáſy Inflanty naiezdźáli Meinbard ná tym mieyſcu, gdźie teraz Kircholm ſtoi, nád Dzwiną rzeka, twierdzą wyſtáwił, y żołnierzami oſadźił, kościoł tamże wyprowádził, w tych prácach Apoſtolſkich śmierć go zaſtałá. 1193; lubo drudzy ale omylnie ześciu iego inſzy rok zapiſali. *Henriquez loc: cit: Szczygiel: Aquila Polono Benedict. Mart: Baronius:* pochowány w Rydze Meinard, kędy wielkiemi cudámi BOG go wſławił. Wſpomniony Hartknoch z Hennebergera, powia-

da o tym Meinhardzie, że mátká iego Jutta, rázem dźiewiaciu ſynow ná świát wydałá, z ktorych iednego tylko tego Meinharda czyli Menekona de Querfurt, Miſtrzá potym Krzyżáckiego, zoſtáwiwſzy, innych ośmiu potopić kazałá, nadiachał ná to maz iey, y dowiedźiáwſzy ſię co ſię działo, dzieci od zguby ſalwował, á Jutta ubłágawſzy męża, do klaſztoru ná pokutę zá ſwoy grzech poſzłá.

W Inflanciech długo y pięknie ta familia kwitneła [*Pretor: O. G. lib.* 2 *cap:* 2 mowi, że Swekczten miáſteczko ná Zmudzi, ſtolica było Hrabiow Donhoffow) bo Otto, Woiewoda był Derpſkim: brát iego Teodor Woiewoda Inflantſkim, obadwa tey Oyczyźnie dobrze zaſtużeni, kiedy ták do Unii Inflant z korona Polſka, iako y do utrzymania Inflantczykow, przy poprzyſiężoney raz wierności Krolom Polſkim, ſiłá prácowáli. Zoſtáwił Teodor piaciu ſynow, Káſprá, Erneſta, Hermana, Gerarda y Henryká. Z ktorych Herman zá Oyczyznę mężnie ſięzaſtawiaiac, po d Cecora poległ, w lat tylko oſmnaſtu.

Kálper Woiewoda Sieradzki, ſyn pierwſzy Teodorá Woiewody Inflantſkiego. *Conſtytucya 1616 fol: 5*, chwali iego, nátenczás Stárośty Laiſkiego y Boleſławſkiego, y bráci iego, miłość y wierność ku tey Oyczyźnie, że gdy Karol Krol Szwedzki Eſtonia opanował, dobra ſwoie dziedźiczne, w tey Prowincyi leżące, w ręku iego zoſtáwili: za co dano mu potym w zaſtugách Woiewodztwo Derpſkie, Stárośtwa Wieluńſkie y Rádomſkie. *Conſt. 1631 fol: 26*: większa ieſzcze ku Bogu pokazał przychylność, kiedy z cáłym Domem ſwoim, błędy heretyckie porzuciwſzy, z kościołem ſię kátolickim poiednał, *Hacki Scrutinium Veritat:* z Alexándry Koniecpolſkii, ſioſtry rodzoney Stániſłáwa Kálztelána Krákowſkiego y Hetmana Wielkiego koronnego, corkę zpłodźił Annę, ta była za Boguſławem Leſzczyńſkim herbu Wieniawa Podkanclerzym Koronnym y Generałem Wielkopolſkim, ſynow tákże trzech; Alexándrá, Stániſłáwa, y Zygmuntá. Był ten Káſper, wielkiey roſtropności, ktora pokazał, ták w woyſku zá Zygmuntá III Krola, iáko y w Senacie, Władyſław IV ſzczegulniey go ſobie ſzácował, dla tego po Cecylia Renatę Auſtryaczkę żonę ſwoię, iego w legacyi do Wiednia wyſłał; tam ták przypadł do ſercá Ferdynándowi III Ceſarzowi, że y iemu y ſukceſſorom iego, tytuł *S. Romani Imperii Principis* z chęcia ofiarował: Marſzałkował całemu Dworowi Cecylii Renaty, ná wſzyſtkich dobroczynny, nikomu nie ſzkodzący. Ták Rzeczpoſpolita tráktował, że lubo do káżdey w gwałtownieyſzych iey intereſſach albo auktorem, albo większa części był rády, przecież ſobie nienieprzypiſuiac, uſzedł poſpolitego tákim nieſzczęścia, zawiſney gęby. Przyiaciół ſobie iednáć umiał, chronił ſię, żeby był kogo nieurażił, dla tego u wſzyſtkich w wielkim był poſzánowániu. Już był deſtynowány wielkim poſłem do pogodzenia Europeyſkich prowincyi, ale gdy ta ugoda nie doſzłá, zá iego rádá windykowáne Pruſy, oſwobodzona od domowey woyny Oyczyzna. Dwa pałace w Kruſzynie y Uiázdowie wymurował, inſzych wiele ná rożnych mieyſcách wyſtáwił. *Tylkow: in dedicat: Aristhm: Curioſe:* przeſtał żyć ná źiemi wieku ſwego 57 w roku 1645. Nadgrobek iego w Czeſtochowie: *Stawicki Paulita.*

Alexánder Opat Jedrzeiowſki, ſyn pierwſzy Káſprá Woiewody Sieradzkiego: zwiedźiwſzy cudze kráie, y Rzym, uproſił u Innocentego Papieża, ciáłá Swiętego Honorata y S. Kándydy, ktore potym oſtátnia wolą ſwoią, kościołowi Czeſtochowſkiemu naznaczył: przy tymże kościele grob wſpaniały wyſtáwił, z wieczną fundácyą, żeby ſię co tydźień trzy mſze odprawiały,

Digitized by Google

wiały, z ktorych iedna powinna bydź śpiewáná. Był ten Alexánder wielkiey ſubmiſſyi, dla tego gdy mu w Rzymie *Clericatum Camerę*, á w Polſzcze Biſkupſtwo Kamienieckie, ba y Łuckie ofiarowáno, przyiąć ich z pokory niechciał, zakonnym ſię chlebem kontentuiąc, o ktorym zwykł był mawiáć, *Ego pane pauperum vičito.* Od Janá Káźimierzá Krolá iezdźił w legácyi do Wiedniá, do Ferdynándá III Cesarza, z kondolencya nád śmiercia Ferdynanda IV Krolá Węgierſkiego. Ná ubogich hoyny, ſzpital Soborzycki wyſtáwił y upoſażył: Ná klaſztory dobroczynny, ſzczegulniey OO Dominikánow Gideſkich y OO Bernárdynow Przyrowſkich u S. Anny, ſwemi iałmużnámi opatrywał. Kościołowi Kruſińſkiemu tyſiąc dwieście złotych ná fundacya wyliczył. Krom pacierzy káplańſkich, codźień koronkę do Nayśw: Mátki mawiał. W czeladzce ſwoiey przeſtrzegał, żeby nie tylko zgorſzenia żadnego nie było, ale żeby ſię y nábożeńſtwo w nich pomnażało. W tych cnotách świát, ktory dawno ſobie był obmierził, zoſtáwił. *Czechow. Kazanie Polow:*

Stánisław Wieluńſki y Radomſki Stároſta, ſyn drugi Káſprá Woiewody Sierádzkiego, przybrał ſobie w małżeńſka ligę, Annę Xiężnę Rádziwiłownę Marſzałkownę Litewſka, ktorey zmarley, trzey pozoſtáli ſynowie, Stánisław, Zygmunt y Alexánder, káplicę w Częſtochowie, marmurem prawie po krolewſku cała ofutrowána wyſtawili, dość kſztałtna mániera, w bogaty apparat tę cudowna gorę przyſtroili, dźiałámi y inna ammunicya uzbroili. Z tych Stánisław, prędko po mátce wſzyſtkie nádźieie o ſobie z śmiercia pożegnał; z Alexándrem niewiem co ſię ſtáło. Oyca ich zaſtugi wſpomina z pochwała *Konſtytucya 1661 fol: 12*, kiedy ná obronę tey Oyczyzny okryta chorągiew wyſtáwiwſzy, własna ſzkaruła ſuſtentował, dla tego po iego ſześciu ſukceſſorom zmárlego, dobrá Sokolſkie w Ziemi Wieluńſkiey leżące, ná czterdźieści lat, po expirácyi dożywocia mátki ich, Rzeczpoſpolita puścilá: iákoż właśnie z heroicznym ſercem ten Stánisław ſtawał ták pod Bereſteczkiem, iáko y indziey przeciwko Kozakom. Ná akt pogrzebowy iezdźił od Krolá do Cesarzá 1648.

Zygmunt Wiktor Podſkárbi Nadworny Litewſki, Podkomorzy Wieluńſki, dziedźic ná Kruſzynie, ſyn Stánisłáwa Stároſty Wielunſkiego trzeci, ták politycznemi, iáko y Chrześciáńſkiemi cnotámi ozdobiony, krolom y wſzyſtkim miły: poſtował ná rożne ſeymy, iáko 1683, zkąd był Kommiſſarzem do granic od Slaſka. y 1685 do rewizyi ſkárbu koronnego. *Conſt: fol: 8. y 1690.* z Joanny Tereſſy Brzoſtowſkii Woiewodzanki Trockiey herbu Strzemię, pozoſtáłey wdowy po Rádzieiowſkim, corka iego Anna Daniłowiczowa Stárościna Parczewſka: umarł 1694 *Załus. tom: 1, fol. 1380.*

Zygmunt Bydgoſki y Sokálſki Stároſta, ſyn trzeci Káſprá Woiewody Sieradzkiego. Pod Zborowem gdy ſię mężnie zá Oyczyznę zaſtawia Regimentarz Polſkiego rycerſtwa, obſypawſzy pole trupami, ſam ſię w niewolą Tátárſka doſtał, czyli ráczey ſam ſię w zaſtawę ofiárował mowiąc, *Habetis voluntarium pro libertate Polonę captivum.* Poiał był w dozywotnia przyiazń, Tereſſę corkę Jerzego Oſſolinſkiego Kánclerza Koronnego, ktora mu zpłodziłá czterech ſynow, Jerzego Albrychta, Károlá Káſprá, Stánisłáwa Káźimierzá y Fráncisźká Boguſłáwa.

Jerzy Albracht Donhoff Biſkup Krákowſki, ſyn pierwſzy Zygmuntá Stároſty Bydgoſkiego, w Rzymie z wielkim dowcipu ſwego zaleceniem w Collegium náſzym pod Xiędzem Martinezem zkończywſzy Teologia, gdy do Oyczyzny powrocił, wziął náprzod Kánonią Chełmińſka, potym Ku-

dya Poznáńſka, Adminiſtratorem Opactwá Witowſkiego, Kánonikiem Krákowſkim, Deputatem kilka rázy ná Trybunał koronny, Referendarzem u Olſzowſkiego Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego, ztamtad ná Kámienieckie Biſkupſtwo poſtąpił, z tego ná Przemyſłkie, ktore wraz z pieczęcią Wielka Koronna trzymał; wieku tego, dla wrodzoney przedźiwney wymowy Chryzoſtom Polſki; Jákub Cantelmi Arcybiſkup Cezáryi, Innocentego XI do Jáná III Nuncyuſz, gdy ſwoię u Tronu legacya odprawował, znagła Kanclerz Donhoff od Krolá wokowány, ták madrże y ślicznym ſtylem, *ex tempore* mu odpowiedział, iákby długim czáſem y praca, mowa iego limowána byłá. Przeciwko Łyſczyńſkiemu Atheuſzowi ná ſeymie, z taż fakundya, práwowierna zelozya attemperowána mowił, á potym wymogł ná nim, że ſię błędow ſwych wyrzekł. Słyſzeć go było po ambonách kázacego, do czego mu y naywyżſze publiczne funkcye przeſzkoda nie były; wſzyſtkich ſercá do BOGA y cnoty nakłaniał: *ieſt w druku iego Kazanie in fol: ktore miał na pogrzebie, Maryanny Jabłonowſkii Woiewodziny Ruſkiey y Hetmanowy: y drugie, ktore miał na wprawadzeniu relikwii S. Felicyſſymy pod czas elekcyi in 4to.* Za iego perſwazya Innocenty Winnicki Władyká Przemyſłki, z kościołem ſię Rzymſkim ziednoczył, y ſwoich do tegoż pociągnał. Wiachał potym ná Biſkupſtwo Krákowſkie 1701 9 8bris, ná ktorym bardzo krotko prezyduiąc, pieczęci ná ſeymie nie oddawſzy, przenioſł ſię ná lepſze życie 1702. Ná Zakon náſz był ſzczegulnie z eſtymácya táſkawy, dla tego Proboſtwo Piotrkowſkie trzymáiąc, pierwſzy nas do Piotrkowá wprowádził, ambonę nam w kościele ſwoim oddał.

Károl Káſper Káſztelan Konárſki, drugi Syn Zygmuntá Stárosty Bydgoſkiego. *Celeiowicz Faſtigium*, pod wſtawionemi tego tam wieku Hetmánami Zuſa y Montecuculłem, w cudzych obozách pierwſze założył rycerſkich dźieł początki, potym w Oyczyźnie pod Chocimem, pod Kałuſza, Zoranem, y Wiedniem zwycięzko ſtawał: miał za ſoba Kátárzynę Brzozowſka. Stániſław. Kaźimierz trzeci ſyn Zygmuntá. *Cieleiow.*

Fráncíſzek Boguſław Káſztelan Sieradzki, czwarty ſyn Zygmuntá, z młodych lat ná dworze Janá Káźimierzá będąc, ták mu przypadł był do ſercá, że po abdykácyi kroleſtwá, do Fráncyi gó z ſoba przeciągnał: był wprzod Miecznikiem Łęczyckim, potym Káſztelanem Płockim, iáko ſię podpiſał 1697 ná Obwieſczenie, nákoniec Sieradzkim: dwa rázy ſluby małżeńſkie ponawiał, pierwſzy raz z Jádwigą Lipſka herbu Łada Stárościanka Ráwſka, ale o potomſtwie iego z nia nie czytałem: drugi raz z Euphrozyna Mycielſka Stárościanka Kolſka, Sędźianka Ziemſka Sieradzka, z tey trzech ſię było ſynow zoſtało: pierwſzy Mikołay Kánonik Krákowſki, Proboſzcz Sendomirſki, Deputat ná Trybunał koronny 1712, Prałat godźien naypierwſzych honorow, gdyby niemi z pokory nie gardźił, *ieſt iego Kazanie w druku Niebo w herbownym, Junoſzy*, na wiezdźie Szaniawſkiego Biſkupa Krakowſkiego. *in fol: 1720, Varſav:* Drugi Staniſław, ten wzgardźiwſzy światem, y wielkiemi, ktore go czekáły nadźieiami, do Zakonu naſzego wſtąpił; gdźie ták prędko poſtąpił, że go Bog wezwał po zapłatę cnot iego, w roku 1714, gdy ieſzcze Philoſophii w Lublinie ſłuchał, umarł świątobliwie. Trzeći poiął corkę Karſkiego Sędźiego Grodzkiego Rawſkiego. *Szczaniecki Troy capitolium Kazanie* powiada, że Donhoff Miecznik Łęczycki, miał za ſoba Łubieńſka Káſztelankę Sieradzka. Donhoff Podkomorzy Wielunſki miał za ſoba Helenę Dzialyńſka Woiewodzankę Kaliſka.

Erneſt Woiewoda Parnawſki Staroſta Derpſki, drugi ſyn Teodora Woiewody

iewody Inflantſkiego, madrość y męſtwo w nim, o prym certowało. Dowiedlu poſtronnych Monárchow, ablegátem będąc, y Krolow náſzych, y Oyczyzny, y domu ſwego honor, z podźiwieniem obcych národow pięknie piáſtował, pod Chocimem zá Zygmuntá III Pułkownik, w cudzoźiemſkim woyſku nálzym heroicznie ſtawał, Szwedzkich ſił w rożnych okazyach, dobrze y nieraz, orężem nadwątliwſzy, przymierze potym zniemi Kommiſſarz od Rzeczypoſpolitey wyſádzony, ſzczęśliwie zawarł, był ná tenczás Káſztelanem Derpſkim 1635. przez małżeńſkie zwiazki z Xiążętámi Kurlandzkiemi y Hrabiami Donau, w kolligacyą wſzedſzy, zpłodźił piáciu ſynow Erneſta, Henryka, Kryſztofa, Jana y Fryderyká.

Erneſt Woiewoda Malborſki, Generał Artyleryi, ſyn pierwſzy Erneſta Woiewody Parnáwſkiego, złączył ſię był dożywotnie z Zophianną Oleśnicką herbu Dębno, Starościanką Rádźieiowſką, z ktorey tylko ſię corka zoſtałá, Joanna Stánisłáwowi Donhoffowi Woiewodźie Polockiemu y Hetmanowi Polnemu Litewſkiemu zaślubiona, po Oleśnickiy poiął Konſtancyą Stuſzczankę Woiewodzankę Witepſka, pozoſtałą wdowę po Władyſławie Donhoffie Woiewodzie Pomorſkim, ale znią żył ſterilis. Wſpominaią tego Erneſtá Konſtytucye *Koronne 1690 fol: 17*, kommiſſarzem ná uſpokoienie pretenſyi Rzeczypoſpolitey do Kurfiſtrzá Brandeburſkiego, z tytułem Woiewody Malborſkiego. *Nieſpork: iednak in facra*, piſze, że Donhoff Erneſt, ktory miał za ſobą Oleśnicka, był Kaſztelanem Wileńſkim, y *w biſtoryi Colle. Cracov:* czytam, że przez X. Młodźianowſkiego S. J. Donhoft Káſztelan Wileński herezyi ſię wyprzyſiągł w roku 1683, toż poświadcza, *Cieleiow:* y inni. Przecięż *Załuſki tom: 1 fol: 1333*, że umarł ten Erneſt Woiewoda Malborſkim, Marſzałkiem Krolowy Polſkiey w roku 1693 twierdźi; Erneſta Łowczego Litewſkiego w konſtytucyach kładą, 1678 kommiſſarzem do dobr krolewſkich. *Conſtit: fol: 30*, Od młodości ſwoiey do dźiel rycerſkich przyuczony, zkad potym w wielkiego urośł woiownika, przeciwko Turkom y Tatarom pod Kałuſzą, Chocimem, Zorawnem, Wiedniem, y Strygoniem.

Henryk Woiewoda Parnawſki, ſyn drugi Erneſtá Woiewody Parnawſkiego, iezdźił w legácyi bárdzo trudney do Brándeburczyka *Tylkow: dedicat.* oſtatni ná tym krześle ſiedźiał: bo tą część Inflant, przez pakta za Jana Kázimierzá Krolá, Szwedom uſtąpiona. Kryſztof trzeci ſyn Erneſtá Woiewody Párnawſkiego, Káſztelan Witebſki, męſtwa ſwego dał dowody, kiedy ná morzu przeciwko Szwedom woiował. Jan Łowczy Litewſki Staroſta Starogárdzki czwarty ſyn; z Elżbiety Sobieſkii, corka iego Konſtancya, pierwſzym zwiazkiem żyłá, z Janem Wielhorſkim Podkomorzym Wołyńſkim, drugim z Stefanem Potockim, nátenczas Krayczym Koronnym, luboć ſię potym to małżeńſtwo rozeſzło, trzecim z Lubowieckim Staroſta Oświecimſkim, ſyn záś z teyże Sobieſkii, Fránciſzek Michał Łowczy Litewſki Staroſta Stárogardzki, ten ná dworze krolewſkim bawiąc, czás nieiáki, Sekretarzem pieczęci koronney został. Człowiek był przyiacielſkich y braterſkich affektow pełen, ktore go, iuż ná poſelſkie funkcye, iuż podczás kapturow, ná deputácye wyſadzały; y laſkę Marſzałkowſka w Grodnie do niego obrociły po śmierci Jana III, gdźie mu wſzyſcy dank dawali, że partialitatem nie trzymał. Ná Trybunałach, nie właſne intereſſa albo zbior, ale BOGA, y świętą ſpráwiedliwość kochał, umarł bezdzietny w Taienku 1696, miał za ſobą Ludowikę Dabſką Káſztelankę Biecką. Janá Káſztelána Smoleńſkiego wſpominái konſtytucye 1670 *fol: 10*, tákbym rozumiał, że Ociec iego Jan Łowczy, ná to krzeſło był poſuniony. *Dunin Kazan: pogrzeb. fol:*

Digitized by Google

366. Fryderyk piaty ſyn Erneſtá, Podſtoli Litewſki, w woyſku Brándeburſkim General: ſynowie iego dway. Boguſław Erneſt Podkomorzy teraźnieyſzy Litewſki, Generał Leitnant, w pieſzym regimencie, Pan właśnie rycerſkiego ſercá y inſzych przymiotow natury, żona iego Maryanna Bielińſka Marſzałkowna W. Koronna, ale ſię to małżeńſtwo rozeſzło. Brat iego Fryderyk Podkoniuſzy Litewſki Pułkownik krolewſki.

Gerard Woiewoda Pomorſki, Felińſki Kościerzyńſki Stároſta, ſyn trzeci Teodorá Woiewody Inſtantſkiego poſtował ná ſeym 1638 *Conſtit: fol: 3.* Oberſzterem ieſzcze będąc, gdy Szwedzki Kápitan Frangel 1626, z woyſkiem pod Gorzna nieſpodzianie naſtąpił, y náſzych pogromił, do Torunia ſię obrocił, brama Chełmińſka chcąc miáſto ubiec. Ten Gerard odważnie ſtanawſzy y ſercá dodawſzy, z ochotna dzielnośćia obywatelow támecznych, nieprzyiaćielowi zámorſkiemu, odporu znaczna był przyczyna. Gdy go ktoś namawiał, żeby był ná oboz nieprzyiacielſki dla zdobyczy uderzył, rzekł; *Malo unum militem ſtrenuum, ex hoſtium manibus eripere, quàm univerſas hoſtium fortunas vindicare.* Od Władyſława IV poſtem wielkim do Fráncyi wyſłany, Ludowikę mu Gonzagę krolowa za małżonkę ſprowádźił 1645, *Brachel lib: 6,* ktorey potym Dworowi Marſzałkował. Był oraz Podſkárbim Pruſkim, y Ekonomia Malborſka trzymał. Związał ſię był dożywotnie naprzod z Kátárzyna Opalińſka, pozoſtała wdowa po Dymitrze Weiherze Káſztelánie Gdańſkim, potym z Sybilla Piaſtowna, to ieſt, z linii Piaſta, domu ktory w Polſzcze náſzey, więcey niż cztery ſta lat ná tronie panował: byłá to corka Jerzego Xiążęcia Brygeńſkiego, wnuczka Joachimá Elektorá Brandeburſkiego: potomſtwo iego corki trzy, Konſtáncya Bakowſka Woiewodzina Malborſka, Stárościna Brodnicka, z Opalińſkiey urodzona, miłoſierna ná ubogich y domy zakonne, umárła 1685, w Toruniu u S. Janá z nadgrobkiem marmurowym pochowana. Cecylia Brezina Woiewodzina Poznáńſka. Weiherowa Woiewodzina Pomorſka, Ludwiká Weihera małżonka. *Mſ. Konopatſc* ſynow dwoch, Władyſław y N. Podkomorzy naywyſzſzy u Brandeburczyka, ktorego imieniem do Berlina, zaprafzał Xiężne Bawarſka, á Krolewnę Polſka.

Władyſław Woiewoda Pomorſki, ſyn Gerarda Woiewody Pomorſkiego, Podſkárbi Ziem Pruſkich, Skárſzewſki y Kościerzyńſki Stároſta, był wprzód Podkomorzym Pomorſkim, z ktorym honorem poſtował ná konwokacya 1674 *Conſtit: fol. 15,* á w roku 1683 iuż Woiewoda, kommiſſarzem naznaczony, do ubeſpieczenia miáſtá Elbląga, y pretenſyi Kurfiſtrza Brandeburſkiego. *Conſtit. fol. 11.* w rożnych expedycyach przeciwko Szwedom, Moſkwie, Węgrom y Tatarom, mężnego ſercá dowody dawſzy, y pod Wiedniem heroicznie ſtanawſzy, nakoniec pod Strygoniem, w kolo od Turkow opaſany, gdy ſię do oſtátnich ſił z nieprzyiacielem potyka, od ſzabli Tureckiey poległ 1683: głowa iego do Konſtántynopola odeſłana, z wielkiemi tryumfami przyięta. Konſtáncya Sluſzczanka Woiewodzanka Witebſka, corkę mu powiłá Tereſſę, ktora ſię w małżeńſtwo doſtáłá Xiążęciu Jozefowi Czartoryſkiemu Chorążemu Litewſkiemu, y ſyná Stanisłáwa.

Stánisław Woiewoda Połocki, Hetman Polny Litewſki, Stároſta Kałuſki, Kościerzyńſki, Nowomieyſki, Latowicki, ſyn Władyſłáwa Woiewody Pomorſkiego, Łowczym naprzod był Litewſkim, z ſeymu 1703 kommiſſarz do uſpokoienia differencyi, między Xięſtwem Zatorſkim y Slaſkiem, *Conſtit. fol:* 21, potym Miecznikiem Koronnym, Marſzałkiem konfederácyi generalney Sendomirſkiey, honor Auguſta II Krolá Polſkiego, podczás ciężkiey rewolucyi

Digitized by Google

wolucyi Szwedzkiey, y ráda y ſzabla, zdrowiem y fortuna ták piaſtował, że nienadwerężony przy trônie utrzymał. Podczás teyże funkcyi, w Izbie Poſelſkiey laſkę trzymał dwa rázy, raz 1710 w Wárſzáwie, drugi raz 1712, wſzędzie nieporownana ſubmiſſya, wytworna roſtropnoſcia, wſzyſtkich ſercá do ſiebie ciagnąć; Kommiſſarz Generalny z innemi do Kurlandyi od Rzeczypoſpolitey naznaczony, ná zadne, ani pogrozki nieuſtraſzony, ani reſpekta niewzruſzony, Xięſtwo to w Prowincya do korony inkorporował, maniera Polſka, rzady w niey ułożywſzy. Zſzedł z tego świátá 1728 we Gdańſku, z żalem wſzyſtkich Oyczyznę kochaiacych. Miał za ſoba pierwſzym ślubem, Joannę Donhoffownę Woiewodzankę Malborſka Erneſta corkę, z ktorey byli wprawdzie ſyn: ale młodo umarł, corka ſie tylko zoſtáłá Konſtáncya Xiążęciu Sanguſzkowi żaślubiona. Drugim ślubem Zofia Sieniáwſka Káſztelánkę Krákowſką Hetmanownę Wielką Koronna, ale zta żył bezpotomny.

Henryk Stároſta Dyneburſki, czwarty ſyn Teodora Woiewody Inflantſkiego, poſtował ná ſeym 1623, ztamtad kommiſſarz náznaczony do traktátow o pokoy z Szwedámi *Conſtit, fol. 3.* wſzyſcy onim Panegiryſtowie rozpiſali, że oblężonemu od Szwedow Grunwaldzkiemu zamkowi, ná odſiecz z ludzmi ſwemi przypadſzy, tam ná pobitych od ſiebie nieprzyiacielſkich trupách, y ſam poległ, zoſtáwił ſynow, Ottona Opata Peplińſkiego. Henryká Generała w Woyſku Polſkim cudzoziemſkim, *wſpomina go Paſtor, hiſtor: lib: 1,* że pod Korſuniem 1648, ná czele obozu náſzego poſtáwiony, mężnie przeciwko Kozákom ſtawał, tam nad działámi kommendę máiac, nie raz nacieráiacych ná náſzych, Tátarow, działámi rozganiał, atoli, w teyże pod Korſuniem klęzce w niewolá ſię doſtał *Paſtor: Kochow. Tulden: lib: 5 Hiſtor:* o nim mowi, że ná preſidium zoſtáwiony w Dynaburdze 1655, tyſiac iazdy Moſkiewſkiey częścią pobił, częścia o ucieczkę przyprawił. Tenże autor powiada, że w okazyi z Szwedámi nad Dunaycem rzeka, tegoż roku w niewolá ſię do nich doſtał, żył bezżennie, á cále życie ſwoie przyſtudze Oyczyzny w obożie poświęciwſzy przepędził, przed ſama śmiercia z kościołem ſię katolickim poiednał.

Teodor Podkomorzy koronny, Wiślicki Urzedowſki Sereſowſki Staroſta, ſyn trzeci Henryká Stárofty Dyneburſkiego, ieſt o nim *Conſtytucya 1667 fol: 31.* miał za ſoba Hrabiankę de Beſſen, z ktorego Domu, Jan de Beſſen Ceſarſkiego Dworu był Marſzałkiem. Joachim de Beſſen, ná Ceſarſkim mieyſcu, Slaſki Gubernator. Adam de Beſſen ná dworze Ceſarſkim wielkiey powagi; z tey zoſtało ſię corek dwie, Elżbieta z Stániſławem Lubomirſkim Marſzałkiem Wielkim koronnym dozywotnie zmowiona, Urſzula z Márcinem Kázimierzem Katſkim Káſztelánem Lwowſkim á potym Krákowſkim: ſynow záś trzech. Henryká Stárofte Urzędowſkiego, pod Wiedniem y Strygoniem pierwiáſtki rycerſkich dzieł założył. Fráncifzká Teodorá Staroſtę Wiślickiego, tego z Potockii herbu Pilawa Káſztelanki Krákowſkiey było dwoch ſynow: Jędrzey y Teodor. Jeden z nich poiał Drohoiewſka, znia bezpotomny: drugi młodzianem umarł, obadwa w młodym bárdzo wieku ztego świátá zebráni, ſioſtrá ich Anna, panna umarłá 1694 w Krákowie u S. Piotrá pochowána.

Jan Kázimierz Kárdynał, *tituli S. Joannis ante portam Latinam* Biſkup Ceſenácki, trzeci ſyn Teodora Podkomorzego Koronnego w Reſzlu, Pułtuſku, w Wárſzáwie, w náukách wypolerowáwſzy młodſze láta: Teologii y *Jus Canonicum* w Paryżu ſłuchał y publicznie defendował, do Oyczyzny po-

wrociwſzy wziął Opactwo Mogilſkie, ktore nietylko reſtaurował, kościoł oſobliwie, ale też Wiſtę wielkim nakładem, żeby gruntow klaſztornych nie rwałá, odwrocił y uhamował. Dziekanem Płockim y Kánonikiem Wárſzawſkim będąc, wizytował przykładnie Archidyakonat Wárſzáwſki. Wyſłany potym do Rzymu, po owey ſławney pod Wiedniem z Turkow wygráney: Innocentemu XI Papieżowi chorągiew bogata y náyprzednieyſza ſamego Mahometa, w obozie Tureckim wzięta, imieniem krolewſkim oddał; aby tam ná Wátykánie na pámiątkę tákiey wiktoryi zawieſzona byłá: dziwnie. był z tego prezentu kontent Innocenty, dla tego Janá Kázimierza Donhoffá, między purpuratow Rzymſkich policzył, *Commendatorem Archihoſpitalis S. Spiritús de Saxia*, y tegoż Zakonu Protektorem ogłoſił. Był ná ubogich miłoſierny; dlatego pod czás powietrzá w Wárſzáwie, mizernych ludzi, wiktem opatrywał. S. Fráncizká Sálezyuſzá *Viam perfectionis*, z Francuzkiego ięzyká ná Polſki przetłumaczył: napiſał krom tego *Tubam Evangelicam*, niewiem iednák, czy do druku weſzłá. Jan Kázimierz Krol Polſki do krztu go trzymał, zkąd obadwa iego imiona wziął ná ſiebie.

Krom tych kwitneli z tego Domu ci, Otto Adzielſki Stároſta, Dworzanin Krolow Zygmuntá III y Władyſłáwa IV, podczás woyny Pruſkiey pod Memem, pierwſzy w tey okażyi, poległ 1632 wieku ſwego 25, iáko świadczy nadgrobek, ktory mu w Kruſzynie wyſtawił, Jerzy Oſſolińſki nátenczás Podſkárbi nadworny koronny, wypiſał go *Starowol: in Monum:* N. Donhoff Podczáſzy Litewſki nie dawno zmárły, żona iego pierwſza Xiężna Radziwiłłowna, wdowa po Grudzińſkim Golubſkim Stároście, druga Koſſakowſka ſioſtrá Káſztelána Podlaſkiego.

**DOPSZEWICZ* w Zmudzi, z ktorą 1648 Ambroży Dopſzewicz podpiſał elekcya Janá Kázimierzá Krolá. Piotr, ale go Dowcewicz piſza, támże w roku 1621.

DORANSKI herbu Jaſtrzębiec w Sieradzkim Woiewodztwie.

Doręgowski Herb.

Sa

SĄ dwie traby myśliwe, w czerwonym polu, tym kształtem iáko widzisz, nád helmem y korona, traba myśliwa, ale iuż táka forma, iák się u kładźie; tak go opisuie *Mſ. Zaluſc: de Famil: Pruſſ:* Tym ſię herbem pieczętuią Doręgowſcy á Gleiſen, czyli Gleyſtowie. Z tych iedni, ieſzcze podźiśdzień pod dawnym nazwiſkiem Gleyſtow, czyli Kleyſtow kwitną: drudzy z nich Doręgowſkiemi nazwáni. Przodka ich rezolucya wſpominaia dawne wieki, że w rzekę zkoczył byſtra, żebybył zawźiętemu ná ſiebie Xiążęciu, kroku nie uſtąpił; atoli iak ſię z nim poiednał, wźiął od niego ná wieczną pamiątkę, przydatek do herbu, trabę myśliwa. Fámilia tá z. dawności, ná Pomorſkiey dziedziczy, piſząc ſię z Doręgowic, mila od Choynić. Jedni z nich byli Urzędnikámi Ziemſkiemi, Chorążymi Pomorſkiemi; Sędziami y Sadowymi, drudzy rycerſkie życie w obozách trávili. Jan Doręgowſki ná Jarczewie dziedźić, leży w Choynicách u fáry, z tákim nadgrobkiem. *Joannes à Gleiſen Doregowſki, Aſſeſſor Senior Diſtrictûs Diſſavienſis, hanc poſt fata ſidem, ſibi poſteriq; delegit, ad cuius ornatum, unum mille florenorum, & aliud mille in cenſum Sacerdoti alendo, qui quot hebdomadibus die Lunæ pro defunctis, & Sabbato de B. Maria Virgine ſacrum caneret, numeravit; anno ætatis ſuæ 88, Chriſti vero 1625:* podle oſoby taka inſkrypcya. *Precz ná ſtronę, krwawego Marſa świetne zbroie: ma broń Jezus, w ſtarości krzyż kochanie moie.* Miał dwoch ſynow z Gefchawowna, rodzona ſioſtra Opáta Oliwſkiego. Janá Dziekána Kámińſkiego, y Kryſzpiná, ten z Luzyńſka zpłodźił corkę, w dzywotnia przyiazń zmowiona z Samſonem Garczyńſkim, y ſynow czterech, z tych dway woienna ſłużac, w expedycya Chocimſka, młodo pomárli. Trzeci w Zakonie S. Fráncifzka, do ktorego takim przypadkiem był powołany; młodſzym będąc w Choynicách, ná wyſoka przy kościele dzwonicę, czy wieża wſzedſzy, po rynnie poſkakuiącemu, noga ſię powinelá, ták że na pewna zgubę z wyſoka leciał; przecięż w ták ciężkim ráźie, trefunkiem teyże ſię ſamey rynny uchwycił, y obiema rękami mocno zcifnawſzy, ták u niey całym ſoba wiſiał, z niemnieyſza boiaźnia, widzac oczywiſta śmierć przed ſoba, á tym bárdźiey że żadnego nie było ſpoſobu do rátunku iego. Tym czáſem ná głos krzyczacego, tłumem ſie ludźie żeſzli; y gdy myśla o iego ſalwowaniu, miękkich betow, y gwałt pośćieli nanieśli: ta pod nim wſzyſtko mieyſce wyſtali, zpuścił ſię z wielkim ſtráchem ná nię młodźian, práwie iuż od wſzyſtkich zdeſperowány, y ſzczęśliwie: bo bez ſzwanku iákiegoż kolwiek zdrowia upadł, zaczym ślub uczynił przyiać habit S. Fráńcifzká, co y wykonał świątobliwie. Czwarty tych brat był Szczęſny. Adam Alexánder Stároſta Starogardzki. *to Mſ. wſpomniony.* Ten Jan Dźiekan Kámińſki, á potym Archidyakon y Officyał 1623 fundował Choynicka w náſzey Prowincyi Rezydencya, y miſſye przez Kaſzubſka y Pomorſka Ziemię: Stániſław záś znacznie iey przyczynił 1688, ná dwoch Káznodźieiow Polſkiego y Niemieckiego, y ná Profeſſorow ſzkol, dobra do teyże Rezydencyi przyłaczywſzy, Niedzwiedź, Moſcenice, y Sterberg. *Annæ 1684.* Ktoryś z Doręgowſkich miał za ſoba temi czáſy Czapſka, y zniey zoſtało potomſtwo. N. Inſtygator Koronny. Jan Sadowy Ziemſki Mirachowſki poſeł ná ſeym 1730.

DOROHOSTAYSKI herbu Leliwa. Mowiłem w tomie pierwſzym *fol: 255*, że Moniwida Woyciechá Woiewody Wileńſkiego, ſynem był Olechno albo Alexánder, od tego familia Dorohoſtayſkich ſwoy początek wzieła: pierwſzy albowiem od dobr dziedzicznych Dorohoſtayſkim piſać ſię poczał: był *według Mſ. Koialow.* Namieſtnikiem Trockim, zoſtáwił ſynow czterech. Piotrá,

Mikoláiá, Jędrzeiá y Staniſtáwa, ten bezpotomnie umarł. Mikołay zoſtáwił potomſtwo. Jędrzey człowiek rycerſki, poſelſtwo ſprawował do Moſkwy 1492. Piotr Kuchmiſtrzem był Litewſkim, potomſtwo iego Kuchmiſtrzowiczámi Dorohoſtayſkiemi zwano, dla rożnicy od inſzych, ktorzy ſzli od Mikoláiá Olechnowicza brátá iego, zoſtáwił ten Piotr Kuchmiſtrz czterech ſynow, Janá, Piotrá, Staniſtáwa y Mikoláiá, *według Koiałow in Mſ.* Z tych Mikołay Miecznik Litewſki; drudzy go chcą mieć Woiewoda Smoleńſkim, zpłodźił ſyná Mikoláiá Woiewodę Polockiego, Stároſtę Wołkowiſkiego, Sereſowſkiego, Lepelſkiego, Wclońſkiego, był to Pan y w ręku y w rádźie ſilny, dlatego gdy Tátárzy Litwę nafzli, pod Dorohoſtaiem dziedzicznymi ſwemi dobrami, w ośmdźieſiat tylko koni dworſkich ſwoich, ná nich uderzył, y ſiłá pobiwſzy, plon wſzyſtek odebrał 1577. W Moſkwie potym pod Połockiem, pod Łukámi, pod Pſkowem, y indźiey, nie máły poczet koſztem ſwym trzymał, przez pułkownikà ſwego *Zaka* 1580, dobył ſwym ludem Newla, Nieſzczerdę ubiegł, gdźie tyſiąc Moſkwy ná placu położywſzy dwa tyſiąca wziął w niewolą. Aże był kalwińſka herezyą zarażony, dla tego fundacyi náſzego Collegium Połockiego długo ſię opierał: przecież potym zá Stefana Batorego Krolá, fundátora tego mieyſcá, ſtárániem, wſzyſtko do pożądanego muſiało przyść ſkutku. *Sachinus Hiſtor: par: 4. lib. 8.* Syn iego z Ráyſkii, Alexánder Krayczy Litewſki, *Paprocki Ogrod fol: 210.* Potomſtwo tego Woiewody, były corki dwie, Máryanna żyła z Mikoláiem Tryzna Podſkarbim Wielkim Litewſkim, *Kazanie Dubowiczæ ná pogrzebie Teophila Tryzny.* Druga Regina z Mikołáiem Sapieha Woiewoda Nowogrodzkim *Hiſtor: Sapieh: part: 3 fol. 107.* Tegoż Woiewody (ktory w roku 1563 Stolnikiem Litewſkim będąc, od Zygmuntá Auguſtá był naznaczony, do korrektury Statutu Litewſkiego) ſyn Kryſztof Marſzałek Wielki Litewſki, á przedtym Stolnik Litewſki, Marſzałek Nadworny, Stároſta Wołkowiſki, Mścibowſki, Sereſzowſki. W potrzebie pod Kokenhauzem, chorągiew ſwoię wielkim ſercem prowadźił; z tymże ná Smoleńſkie mury, pierwſzy z krolewſka chorągwią wpadł, y rynek opanował. *Wydał do druku Xiążke o koniách, iako świadczy Gwagnin: Chonic: Sarmatiæ 1611,* z ktorey znáć, co był za wytworney nauki y biegłości w ſtarożytności. *Liber Baronatûs S. R. J.* iemu od Ceſarza konferowány *Walicki o Obraz, Koden:* miał za ſoba Zofią: corkę Mikołaiá Rádźiwiłá Xiążęcia ná Birżach y Dubinkách Woiewody Nowogrodzkiego, á po Chodkiewiczu Jerzym Stároście Zmudzkim pozoſtała wdowę: z ktorey ſyn Władyſław. Boday to nie iego corka była, ktora ſię doſtała w małżeńſtwo Jędrzeiowi Firleiowi, nátenczas Káſztelanowi Bełzkiemu, á potym Woiewodzie Sendomirſkiemu. Władyſław Cześnik Litewſki, czyli Krayczy, iáko chce *Koiat in Mſ.* w roku 1634 poſtował ná ſeym *Conſtit: fol: 3.* Staroſta Zyzmorſki, Marſzałek Trybunału Litewſkiego 1636, poiał był w dożywotnia przyiáźń Elżbietę Kátárzynę, corkę Jerzego Samſoná Podbereſkiego Marſzałka Braclawſkiego, ktora po iego śmierci ponowiła związki z Teodorem Karolem Tarnowſkim Staroſta Krzepickim, z ta Władyſław, tylko iednę corkę zoſtawił, Zofią z Tomáſzem Sapieha Obożnym Litewſkim dożywotnie zmowiona, umárłá 1653. Pawłá Dorohoſtayſkiego wſpominaia *Konſtytucye 1598.* Podobno ſą w Litwie Doroſtayſcy herbu Ráwicz.

**DOROHOSTASKI herbu Kościeſa,* z ta iednák odmiana, że miaſto żelezca u ſtrzały, kłada linia iák w literze T. O tych ani Paprocki ani Okolſki nie piſał, ale *X. Koiat in Mſ.* świadczy o nich, że ſą w Xięſtwie Litewſkim.

DORO.

DOROSZKIEWICZ herbu Lis, z tą iednak rożnicą, że ná ſtrzale, ieden tylko krzyż kłada, á ná hełmie trzy piora ſtrusie. *Mſ. Koialow:* Bohufalowie w Grodźieńſkim powiecie zowią ſię Doroſzkiewiczámi. Z ktorych Stániſław Podkomorzym był Parnawſkim. Jan Podſędkiem Grodźieńſkim, o ktorym y ia mowiłem *tom: 1 fol: 130*, ſynowie iego z Jeźierſkiy, Jan y Dobrogoſt.

DORPOWSKI herbu Leliwa w Pruſiech. *Mſ. Konopatſc:* powiada, że Walewſki Kaſztelanic Elblaſki, miał za ſoba Dorpowſka herbu Junoſza, ktorá w Dom Walewſkich wnioſła była dobrá Dorpow, Mgowo, Rybieniec y inſze, atoli ſyn z tey Dorpowſkii, Adam Staroſta Nakielſki z Padniewſkiy, żadnego potomſtwá nie zoſtawił, *Mſ. iednak drugi o Familiach Pruſkich* świadczy, że Dorpowſcy z Kłodzewa, herbem ſię Leliwa pieczętuią; z tych miał bydź Michał Sadowy Ziemſki Chełmińſki. Jerzy Alexánder Dorpowſki Kánonik y Officyał generalny Chełmińſki 1643, był ná Synodzie Prowincyálnym Wárſzáwſkim *Acta Synod.* Jakub ná części ſwoiey we wſi Grzywna, w Woiewodztwie Chełmińſkim, ſześć tyſiecy zapiſał Collegio naſzemu Bydgoſkiemu. *Hiſtor: Coll:* Jeden z nich miał za ſoba Garczyńſka Chorażankę Chełmińſka 1690. Dorpowſka, była za Władyſławem Chrzaſtowſkim herbu Łodzia, druga za Czapſkim Piotrem, trzecia za Marcinem Czapſkim. Erneſt Chryzoſtom Woiewoda Łęczycki, á przedtym Generał Auditor 1697, corka iego Juſtyna, Bartłomieiá Głębockiego Podkomorzego Brzeſkiego Kuiawſkiego małżonka: był także Chorążym Brzeſkim Kuiawſkim 1703 *Conſtit: fol: 15.* Woyciech w Woiewodztwie Chełmińſkim 1704. Maryanna, Alexándra Skaławſkiego Sędziego Inowrocławſkiego małżonka.

DORSZT. Jan Dorſzt Towarzyſz Chorągwi Cześnika Chełmſkiego, dla męſtwa nobilitowany na ſeymie 1662 *Conſtit: fol: 40.*

DORUCHOWSKI herbu Niesobia. w Sieradzkim Woiewodztwie, od Kępińſkich poſzli, znać z tego, co ſię tam o nich mowić będzie. Piotraś dziedzic ná Doruchowie 1425. Mruk Doruchowſki 1496, wſpominaia obudwu *Xiegi Grodzkie Oſtrzeßowſkie.* Piotr, Mikołay y Jakub, 1502 dzielili między ſiebie dobra Tokarzow w tymże Grodzie. Máciey w Kaliſkim 1591 y Adam 1627. Staniſław Surrogator y Poborca w Oſtrzeſzowſkim, 1613 poſtował na ſeym 1627, zeamtad deputat ná Trybunał Radomſki. *Conſtit: fol. 5.* Kátárzyna Doruchowſka, Jakuba Szyſzkowſkiego małżonka 1613, co znać z iey reformacyi w tymże Grodzie. Jakub Wierzbięta Scholaſtyk Poznańſki, y Kanclerz Warſzawſki 1619, á potym Referendarz Koronny, Archidyakon Warſzawſki, Scholaſtyk Łęczycki, bieglośćia duchownego prawa, powaga, życia poboznośćia zalecony 1631, na Dom ſwoy uczynił fundacya przy Kollegiacie Warſzawſkiey, na dobrach Łomniki. Staniſław Kommiſſarz do granic między Wieluńſką ziemia y Slaſkiem *Conſtitut: 1661 fol. 25.* Jędrzey ſyn Bartłomieia, z Anny Wálknowſkii herbu Wieruſz, 1701. A dawniey, ſynowie Wierzbięty z Kępna 1481, dzielili ſię temi Oyczyſtemi dobrami, Doruchowem, Skarydzowem, Godziatowem y Bobrownikámi. Wierzbięta z Bobrownik, żonie ſwoiey Biſkupſkii reformacya uczynił 1497 w Grodzie Oſtrzeſzow: Z tego poznáć, że Myiomſcy, Doruchowſcy, Kępinſcy Kierzyńſcy, wſzyſtko to z iednego Domu poſzło, z Krzywoſadow; iákoż Janá Krzywoſada tamże wſpominaia dobra dziedziczne, Myiomice, Kierzno; y w roku 1473 temiż ſię dobrami Krzywoſadowie dzielili, nad to Katy y Swiba, y 1587. Anna Doruchowſka Wierzbięta, urodzona z Heleny Siaſkii, była za Kraſzkowſkim, matka Franciſzka Kraſzkowſkiego Suffragana Gnieźnieńſkiego ſynowica Referendarza Koronnego, ſioſtry iey były za dwiemá rodzonemi

bracia Zdrowſkiemi, Wielkorzadzcy Krákowſkiego ſynowcámi. Trzecia za Borzewſkim, Czwarta za Buynowſkim, Piata za Zarębą Tyminieckim. Stryieczne záś, iedna za Orzelſkim, druga za Grabią, Trzecia za Brzechffą. Czwarta za Rychłowſkim, za Jánem Komeckim Piſarzem Krákowſkim, za Lubienieckim. Máryanna Doruchowſka Marcina Wieruſz Kowalſkiego małżonka

*DOSTOIEWSKI herbu Radwan z tą odmianą, że miaſto krzyża nad choragwią kłada pierzcień, á w hełmie rękę zbroyna z mieczem. *Mſ. P. Koiał:* Sa w Xięſtwie Litewſkim. Piotr Doſtoiowſki Marſzałek Pińſki, z ſeymu 1598 Kommiſſarzem naznaczony. *Conſtit: fok 699* Piotr z Doſtoiowa 1632. Jędrzey, Stániſław. Jan Alexánder y Mikołay 1648 w Breścianſkim Woiewodz:

*DOSZEWSKI w Woiewodztwie Trockim. Gabryel Doſzewſki poſeł z Trockiego, podpiſał elekcya Janá Kázimierza Krola.

DOUGIELT patrz Cyryna N. Cyryna miał za ſobą Franciſzkę Stoińſka Sędzianke Ziemſka Bełzka.

*DOWGIAŁO herbu Abdank w Woiewodztwie Trockim. Ida od Jana Hawnielewicza, Dowgiało Chorazy Litewſki *Mſ. Koiał:* z tym wſzyſtkim tenże autor, tychże ſamych kladzie pod herbem Zadora.

*DOWGIAŁO herbu Działoſza, y o tych tylko tenże Mſ. świadczy w Upitſkim powiecie, Piotr Dowgiało ktorego ſyn Rafał. Jan Skárbnik Lidzki, Samuel Jędrzey, 1674.

*DOWGIAŁO herbu Zadora. Ten kleynot w Hrodłu przyiał ná ſiebie, y ná Dom ſwoy Woiewoda Trocki Hawnul, czyli iáko drudzy go zowią Jawno; był przed Unią, Zamkow Wileńſkich Staroſta, ktore potym Jagełłowi Xiążęciu Litewſkiemu poddał, trzymáiąc iego ſtronę przeciwko Kieyſtutowi: potym Namieſtnikiem Wileńſkim wyniesiony od Jagełła, od ktorego iezdził w dziewoſtaby, do Krolewny Polſkiey Jadwigi: okrzczony ieſt w Krákowie z innemi Panami Litewſkiemi, y znać było gorliwość iego w prawowierney wierze: bo w Wilnie kościoł S. Michałá zbudował y nadał, w ktorey fundacyi, nazywa ſię dziedzicem ná Kienach, zoſtawił ſynow, Alexandra y Janá, corkę iedną, ktora była za Litaworem Marſzałkiem Litewſkim. Alexánder Hawnulewicz Nadziwoy Kaſztelan Wileńſki, Hetman Litewſki, ſyn iego N Nadziwoy Woiewoda Trocki, kaplicę Troycy Przenayswietſzey w kościele katedralnym Wileńſkim, zmurował, y dochodami opatrzył, w ktorey z Oycem pogrzebiony leży, iam tak Oyca, iako y iego, między Kaſztelanami Wileńſkiemi y Woiewodami Trockiemi nie położył, bo roku autor nie piſze, ktorego na tych krzeſłach ſiedzieli. Jan Hawnulewicz Chorąży Litewſki, mężny rycerz, gdy w woyſku Zygmunta Xiążęcia Litewſkiego, przeciwko Swidrygełłowi pod Wilkomirzem, ſiła mężnie dokazował, z kad ięzykiem Litewſkim, nazwany ieſt od ſwoich Dowgalis, to ieſt ſiłomożny: ztąd uroſło nazwiſko Domu tego Dowgialow, zoſtawił corkę iedną, ktora ſię doſtała w małżeńſtwo, Woyciechowi Gaſtoldowi Woiewodzie Trockiemu, á z nim zpłodziła Staniſława Gaſtolda Woiewodę także Trockiego, y ſynow; tych Marcina, Janá, Jerzego, Staniſława Zawiſzę, Andruſzka Narburta, Hawryła Kurowioſa. Z tych Márcin dziedzic na Dawgielińzkach, będąc niepłodnym, ſieſtrzeńca ſwego Gaſtolda, dziedzicem maiętności ſwych uczynił. Jan także zſzedł bezpotomnie. Od Andruſzka, Narburtow familia rozpleniona. Od Staniſława, Dom Zawiſzow. Od Hawryła, Dom Strzyſzkow; o ktorych na ſwym mieyſcu mowić ſię będzie. Jerzy tych wſzyſtkich brat, przezwany Dowgilis, to ieſt wielkiey nadzieie, miał

Digitized by Google

miał za ſoba Gedroycowną, ſyn iego Márcin, zabity ieſt pod Starodubem, w potrzebie za Krolá Alexándrá, poiawſzy za żonę Ościkowną. Z niey ſynowie, Stánisław Márcinowicz Dowgiało, przezwány Dawbaras, od Oycá wydźielony, porzuciwſzy Oyczyſty herb, używać począł Abdanku. Jerzy Marcinowicz Rotmiſtrz Krolewſki, zabity od rozboynikow 1562, z Dobrzyńſkii zpłodził Woyciechá, ktorego z Mickiewiczowny ſyn ieden Bartłomiey, utonał w rzece nazwaney Swięta: drugi Melchior z Adamkowiczowny Baſzowſkiy, zoſtawił ſynow, Jerzego, Mikoláia, y Stánisława. Z tych Mikołay Pleban Pobczyńſki, Kanonik Smoleńſki, Stánisław záś był Podſtolim Wileńſkim, y Piſarzem Kryſztofa Paca Kanclerzá Litewſkiego.

DOWGIRD herbu Łabęć. Deidygolt Stároſta Podolſki, á potym Smoleńſki, Swidrygełła ſtronę przeciwko Zygmuntowi Xiążęciu Litewſkiemu utrzymywał, ale zbity w okazyi pod Oſmianami, y poimany, *Stryikow: fol: 576;* ſyn iego Dowgird, w też ſię więzy doſtał. *Koial. p. 2* przez Buczackich z Podola wygnany, za Jagełła Krolá był Woiewoda Wileńſkim, iako go wſpomina przywiley 1436, ale go tam Dolgert piſza. Gdy 1440, zabito Zygmunta w Trokach, oſkarzony oto do Kazimierzá Jagellonowicza, niewinność ſwoię wywiodł, á Leluſſę z krzeſła Trockiego ruſzył. Brat iego Didigozd Gedygoldowicz, potężny Pan w Litwie, ktory ſwym ludem y kosztem, Swidrygella na Xięſtwie Litewſkim chciał oſadzić, wypędziwſzy Zygmunta; ale y on ſię w niewola doſtał. Domy ktore od tych dwoch ida. maia ſię Łabęciem pieczętować, ſa wprawdzie Dowgirdowie y teráz w Xięſtwie Litewſkim, ale nie mogę wiedzieć, ktorzy ſię do tego Dowgirda odzywaia. gdyż nie iednego wſzyſcy herbu używaia. Corka tego Dowgirda Woiewody Wileńſkiego, byłá za Alexándrem Wodoradzkim *Laurynowicz.* Daniel y Kázimierz 1700.

**DOWGIRD herbu Bawoła głowa* w Xięſtwie Litewſkim. O tych ſám tylko świadczy *Mſ. Koial:* A że tego nazwiſka, ſa domy w Litwie rożnemi herbami rozrożnione, dla tego nie mogę doſkonale wiedzieć, ktorzy znich tego kleynotu używaia. Stánisław Dowgird, pięc rázy gońcem był do Moſkwy, to ieſt od 1508, aż do roku 1523. Bogdan także do Stolicy goniec 1510, y znowu w rok. Dowgird Piſarz Ziemſki Trocki, *u Paproc,* Dowgird ſławny Rotmiſtrz w Inflanciech 1561. Jerzy Dowgird, wſpominaia go dzieie 1578. Benedykt, Wiktoryn, 1633 Konſtantyn, Michał w Woiewodztwie Wileńſkim 1648, Alexander na Wołyniu, Alexander y Władyſław w Powiecie Lidzkim 1674.

**DOWGIRD, czyli raczey Dawgird herbu Mogiła,* w Xięſtwie Zmudzkim, ci linia ſwoię prowadza od Zodeyki, znacznego w tamtym kraiu Páná, iedenże to Dom z Bielewiczámi, Stańkiewiczami, Andruſzkiewiczami, Monſtwilami, Bogdanowiczami *Mſ. P, Koial:* Jędrzey Daugiert Poborca w Lidzkiey Ziemi 1578; *Conſtit. fol. 362.*

**DOWNAROWICZ* w Witebſkim Woiewodztwie. Michał Downarowicz Podczaſzy Inflantſki 1700, Woyciech, Jakub y Jędrzey. Eliasz Downarowicz Soc: JESU gorliwy Kaznodzieia, umarł 1669, podał do druku. *Tractatum de virtutibus moralibus pod tytułem. Homo politicus, in fol: 1664 Brunsbergæ.*

**DOWOTNA herbu Szeliga.* Początki tey Familii, *Stryikow. lib. 6 cap: 11* referuie, do Dowoyny ſyná Grauzyuſzowego, z Rzymſkiey Roſinow familii, ktory między innemi przednieyſzemi hetmanami Erdziwila, Nowogrodzka ziemię, y inne, Ruśi y ich Panom odebrał, koło roku 1217. Według *Koial. in Mſ.* zdawna herbu Szeligá zażywáią. Jeden z nich za Jagełła, uwożąc łupy y więźnie

źnie w Polſzcze zabrane, á między niemi, maiąc cząſtkę drzewa Krzyża Swiętego, gdy wozu z mieyſca żadna miara ruſzyć nie mogł, przeſtrzeżony od więźniow Polſkich, coby tego za przyczyna była, y drzewo Krzyża S. ná mieyſce, z kąd było wzięte, odeſłał; y ſam Chrześcianinem zoſtał; ale ſię o tym obżerniey mowiło pod herbem Dębno. Wyſigierd Dowoynicz podpiſał Unią Litwy z Koroną 1401. Jędrzey Dowoyna Podkomorzy Litewſki, poſeł od Litwy ná ſeym Polſki Sieradzki, Podola ſię u Polakow upominał: *o czym Dług. Kromer.* Jan Dowoynowicz Marſzałek Litewſki Staroſta Wilkomirſki 1492. Jakub Dowoynowicz Staroſta Drohicki 1499, z innemi Panami Litewſkiemi, dawne przymierze approbuiąc, podpiſał ſię ⁂ *Herburta fol: 298*, y ná innym przywileiu za Alexandra Krola 1501. Tamże Jerzy Dowoynowicz Staroſta Bydgoſki, Jędrzey Dowoynowicz Podkomorzy Litewſki Staroſta Brzeſki, 1516 podpiſał przywiley Ziemi Drohickiey, ⁂ *Janußow. w ſtat. fol. 836*, ſyn iego Stániſław Staroſta Kobrzyńſki, Szawelſki, Merecki, Uſpolſki, Pieniąńſki, Pereaſławſki, Nowodworſki, umarł bezżenny. Stániſław Woiewoda Połocki, wziął to krzeſło *według Stryjkowſ: 1542*, podpiſał przywiley ziemi Bielſkiey, ⁂ *Janußow. w ſtat. fol. 837*, odprawował rożne kommiſſye, y poſelſtwo do Moſkwy trzy razy, raz *1542*, drugi raz *1552*, trzeci raz *1554*, zawſze wielkim umyſłem ſtawaiąc, kiedy Carſkiego tytułu, Xiążętom Moſkiewſkim przyznać niechciał. W roku 1546 oblężony od Moſkwy na Połocku, poddał ſię przez traktaty, przecięż nad umowę wzięty y z żoną w niewolą, *Biel: fol: 613 Koial:* umarł bezpotomny, lubo miał trzy żony Radziwiłowną, Kościowną, y Barbarę Sołomerecką. Jan Iwanowicz Dowoyna, miał za ſoba Szemetowną, z tey był ſyn Mikołay, zſzedł *ſterilis*, y cztery corki, iedna Maryna Kłodzkowa, drugą Sofronia Lubecka, trzecia Katarzyna, za Janem Hayckiem Káſztelanem Brześciańſkim, czwarta Anna Podarzewſka. Bartłomiey 1700 y Stanisław Dowoynowicz.

**DOZOBOR* w Xięſtwie Zmudzkim. Eliaſz Jana Kázimierza, Kazimierz Dozobor Jana III podpiſali elekcye.

DRĄBINSKI herbu Suchekomnaty w Płockim Woiewodztwie: piſza ſię z mnieyſzych Drabin, Piotr Drabińſki nazwany Kania, ktorego ſynowie, ludzie właśnie do woyny urodzeni.

**DRĄGOWSKI herbu Jaſtrzębiec* w Łukowſkiey ziemi. O tych ani Paprocki, ani Okołſki nie piſał.

DRĄKIEŃSKI herbu Przyiaciel w Płockim Woiewodztwie. Paprocki w Gniazdzie ma Drabieńſki.

**DRAMINSKI* w Bełzkim Woiewodztwie y indziey, Stefan Dramińſki w Dobrzyńſkim *1631*. Jan, Woyciech, Jędrzey, *1648* w Bełzkim. Wálenty w Płockim *1674*. Mikołay Chorąży Horodelſki *1674*. Fráncisżek miał za ſoba Elżbietę Blinowſka. Dramińſki Cześnik Bełzki 1704 *Acta Confederat: Sandom:* Jan miał za ſoba Katárzynę Podhorecka, z ktorey potomſtwo, Jan, Jędrzey, Mikołay, Maryanna y Zofia zakonnica.

Drangwitz Herb.

DRangwitzowie von Budyſz w Pruſiech, tákim kształtem herbu używaią, iako go opiſał *Mſ. Załuſc: de Famil: Pruſſ.* ſą dwa ſtrzemiona Raytarſkie, podle ſiebie w czerwonym polu, nád hełmem y korona pawi ogon. Jeſzcze od Krzyżakow ſwoy początek wzięli; w Drangwiczach maiętności, ktora teraz do Waplewa należy, zda-

Digitized by Google

zdawna dziedziczyli; żołnierſka umieiętnie ſtugowáli. Stárſzych Dráńgwiczow Meinhenderowna urodziłá: ſyn Henryká Jan Trankwicz (ták ich drudzy piſza) poiał Konarſka, herbu złamane koło, ktora przedtym byłá za Niewieścińſkim.

**DRASŁAWSKI herbu Leliwa* w Zmudzkim Xięſtwie. O tych ſam tylko piſze *Kojał in Mſ.* Jerzy Draſławſki 1632. Dominik Porucznik Uſarſkiey Chorągwi Woiewody Połockiego pod Chocimem, á potym Inſtygator W. X. Litewſkiego.

**DRESZKOWSKI* w Grodzieńſkim Powiecie, Stefan Dreſzkowſki Sędzia Grodzki Grodzieńſki Poborca 1607. *Conſtit: fol. 881.*

**DREWNOWSKI herbu Junoſza.* Jan Drewnowſki Podwoiewodzy Lubelſki 1632. Stánisław y Woyciech w Ziemi Mielnickiey 1674. Drudzy z nich w Krákowſkim dziedziczyli. N. Drewnowſka byłá za Węglińſkim. Jan Miecznik Chełmſki, ktorego ſyn w Zakonie náſzym świątobliwe życie przepędził, zapiſał Collegio Lubelſkiemu 1678. trzydzieści tyſięcy.

Drobyſs Herb.

JEſt litera h zwyczayna, character *aſpirationis*, czyli też do niey coś podobnego, bydź może że znák, ktorym Aſtronomowie Saturna zwykli wyrażać, przez wierzch iey ſtrzałá w prawą tarczy żelezcem przechodzi, dwie gwiazdy koło niey, iedna ná práwym boku tarczy, w gorze rowno z żelezcem ſtrzały, druga ná lewym boku na dole: nád hełmem trzy piorá ſtruſie. Tegom herbu nigdzie w żadnym autorze nie czytał, tylkom go odryſſowány widział ná konkluzyách Wileńſkich przypiſanych 1679, Drobyſzowi Deputatowi ná Trybunał Litewſki. Drobyſz Jan Podczáſzy Smoleńſki Sekretarz Krolewſki, 1632 podpiſał elekcya Władyſława IV. Niewiem czy nie tu do tych należą, Drobiſzewſki Kryſztof y Jan w Mińſkim tegoż roku. X. Koiałowicz w herbarzu Litewſkim *in Mſ.* ták herb ich opiſuie, ſą dwie ſtrzały, iedna przez druga na

krzyż złożone, ale iedney poł żelezca tylko kłada, á koniec iey dwa rázy załamuiąc, bez pior, gwiazdy tylko dwie przydaią: ná hełmie trzy piora ſtruſie, Wſpomina tam iednego z Drobyſzow, żołnierza odważnego, ktory zginął pod Wielkiemi Łukámi. Adam Chorąży Wendeńſki, ſynowie iego Konſtántyn, Márcin, y Alexánder. Mikołay Drobyſz Podczaſzy Wendeńſki. Kryſztof Cześnik Mińſki, ſynowie iego, Jan, Alexander, y Władyſław, z tych Alexánder, lat ośmnaście ſłużył z Hilárym Połubińſkim Piſarzem Polnym, Władyſław záś z Sluſzka.

**DROCHECKI Paprocki o herb: wſpomina ich fol: 565.* N. Drohecki miał za ſoba Zuzannę Krupczankę.

D ROCHOWSKI herbu Jaſtrzębiec w Mazowieckim Woiewodztwie.

**DROCZYŁOWSKI* Jan Droczyłowſki Piſarz Nowogrodzki. 1616 *Diſput. Nouogrod: impreſſa Vilnæ.*

Drogomir Herb.

MAia bydź trzy nogi zbroyne z oſtrogami, w polu czerwonym, do ſiebie wſzyſtkie trzy zpoione, ná hełmie trzy piorá ſtruśie. *Paproc: w Gniazdzie fol: 1075. O herb: fol: 574. Okol: tom: 1 fol: 171. Biel: fol. 101.* Początek tego herbu, wſzyſcy ci autorowie ten zakładaią. Drogomirza nieiakiego Rycerzá, piaciu ſynow w okazyi z Niemcámi na pśim polu zabito, trzech ochramionych w teyże batalii do Krola przyprowadzono; na pocieche żałoſnemu Oycu, nietylko, że obſzerne dobra nadano, ale też Krol, tym kſztałtem, herb potomkom iego nadał. Jabym rozumiał, że ten herb nie w Polſzcze naſzey nabyty, ale z cudzych kraiow do nas przybyſz: ile że *Petra ſancta cap: 3.* świadczy, że Mannii Inſuły Krolowie, ze wſzyſtkim podobnego Drogomirowi, herbu używali, ktorego ten autor koperſztych u ſiebie położył y *Cambdenus in Britannia* powiada, że Krolowie tych inſuł, ktore teraz Anglii hołduia takim ſię herbem znaczyli. Tymże ſię pieczętuią w Frankonii Rubenſteiniuſzowie. *Stuartus*

Digitized by Google

arsu Comes Buchnanorum, Galliæ Conestabilis, tymże ſię właśnie kleynotem ſzczycił z oſtrogámi złotemi, *według tegoż autora, cap: 65.* Z tey familii Drogomirowna była za Mikoláiem Kalinowſkim koło roku 1600. Drogomir Sędzia Ziemſki Krakowſki w roku 1386, *u Nakiel. w Miechov. fol: 328.* Jan Drogomir z Cebrowſka zpłodził Jędrzeia, ten z Zofia Bielſka Alexándra, ktory dwa razy śluby małżeńſkie ponawiał, pierwſzy raz z Malſka, z ta *ſterilis*, drugi raz z Joanna Orzechowſka, z tey ſyn Márek Podkomorzy Wendeński Sędzia kapturowy Lwowſki 1733, ten *1mo. voto.* z Agata Káminſka Sędzianka Ziemſka Lwowſka, zpłodził corkę Joannę Grzybowſka Cześnikowa Ciechanowſka, y ſyná Antoniego Komornika Ziemſkiego Lwowſkiego. *2do voto* z wdowa po Janie Kryſztofie Hondorfie. *3tio.* z wdowa po Woiákowſkim Káſztelánicu Przemyſkim. N. Drogomir, z Wyżdzanki miał ſyna Mikolaia, ten, z Chłopecka corek dwie y ſyná Stániſłáwa, od ktorego był ſyn Alexánder, ktory umarł w roku 1718.

Herbowni.

Drogomir *Kulikowſki* *Romatowſki*
Kikuł *Potrykowſki* *Sadowſki*

**DROGON herbu Przerowa* w Sendomirſkim Woiewodztwie. N. Drogon, ktorego z Rabſztyńſkii, ſioſtry rodzoney, tey, co była za Janem Balem Podkomorzycem Sanockim, ſyn Fráncíſzek 1692. Drogońſki Mikolay, miał za ſobą Agnieſzkę Tarnowſką herbu Rolicz.

Drogosław Herb.

PODobny ieſt Ogończykowi, ma bydź w polu czerwonym poł pierzcienia białego, lubo ć *Paproc: o herbach*, nie wiedział, iak to rezolwować, czy to poł pierzcienia, czy Xiężyc nie pełny, czy poł kołá: ná nim ſtrzała do gory proſto żelezcem, pole tego herbu chcą mieć drudzy błękitne, ná hełmie pięć pior, drudzy trzy, inni *iako*

Digitized by Google

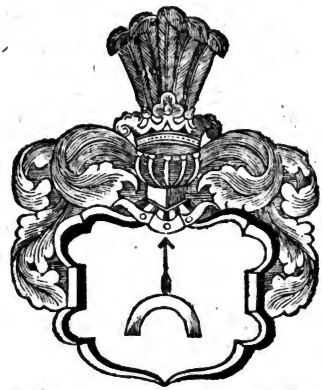

Koiał: in Mſ. rękę zbroyna z mieczem z muru, zkładaia. *Biel: fol: 217 y 584 Paproc: w Gniazdzie fol: 1116, O herb: fol: 587. Okol: tom: 1 fol: 175.* Strzala w tym herbie powinna bydz proſto żelezcem w gorę obrocona. Wſzyſcy ſię na to zgadzaia ci autorowie, że z Slaſka do Polſki przenieſiony. Przydaie *Mſ. X. Rutki*, że w roku 1333 zá Kázimierzá Wielkiego, te ſie przenoſiny ſtały. Okolſki domyśla ſię, że z tey okazyi Przodkowi ktoremuś był nadany, iż gdy w koło nieprzyiaciel, woyſko był opaſał, y práwie iák w cyrkule zamknał, on ſerca ſwoim dodawſzy, mieczem ſobie drogę otworzył, y cyrkuł przerwał. Drogoſtaw pierwſzy z tym herbem do nas zawitał, od ktorego imię herbowi przywłaſzczone.

Herbowni.

Bartoßewſki	*Dabrowſki*	*Srzemſki*	*Truſkowie*
Bukowiecki	*Gorzycki*	*Rdultowſki*	*Wieckowſki*
Czaplińſki	*Herſtupſki*	*Tolwińſki*	

O Bartoſzewſkich w tomie pierwſzym nie piſałem, iákoż y o nich nikt nie piſze pod tym herbem, tylko *Koiałow. in Mſ.* Na nadgrobku Stánißáwa Czieniowſkiego, widzialem ten herb *1mo loco* położony, *2do* Oſtoia, *3tio* Roża.

**DROGOSZEWSKI.* Xięgi Grodzkie Oſtrzeſzowſkie wſpominaia ich w roku 1622. Piotr Zakonu Kaznodzieyſkiego, wydał *Tarcza wiary Chryſtuſowey, 1708 in 4to* w Warſzawie.

**DROGOWSKI.* Marcin Drogowſki 1648 podpiſał elekcya Władyſława IV w Woiewodztwie Łęczyckim. Stánißław Drogocki miał za ſoba Giſzewſką.

DROHICINSKI herbu Nałecz ná Ruśi. Sędziwoy Drohiciński Káſztelan Lubaczowſki. 1573 z innemi Pánámi Polſkiemi proteſtował ſię przeciwko konfederacyi *de pace Religionis, u Damalew: in Archiep: fol: 315,* corka iego była za Hieronimem Lanckorońſkim Łowczym Sendomirſkim. *Papr. w Gniazdzie piſze,* Drohiciñſkiego Káſztelana Chełmſkiego. Zygmunt, Sámuel 1632 kwitneli. Drohiciński, miał za ſoba Kaimirownę Káſztelankę Chełmſka. Drohiciński miał

miał za ſoba Fredrownę. Abraham Annę Podhorecka Sędziánkę Ziemſka Belzka. Sámuel Katarzynę Zarębina, ale *ſterilem.*

DROHINICZ. Ludwik Drohinicz Horodniczy Radomſki, z Xięſtwem Zmudzkim podpiſał elekcya Jana III. Niewiem czy nie tu należy, Katarzyna Drohiczanka Piotra Myſzkowſkiego Káſztelana Lubelſkiego małżonka *Gen: Myſſko:*

DROHOJOWSKI herbu Korczak, ná Ruſi. Atanazy Droiewſki Władyka Przemyſłki koło roku 1440, iako świadczy obraz iego w tamtey Katedrze. Jan Parys ná Drohoiowie Drohoiewſki, z Orzechowſka Sędzianka Przemyſłka, zoſtawił ſynow piaciu. *Z* tych 1. Jan naprzod Káſztelan Chełmſki, potym Biſkup Kamieniecki, z tego poſtąpił ná Chełmſkie, ztego ná Kuiawſkie, na ktorym umarł w roku 1557. Był Oyczyznę kochaiacy *Orichov, in Annal: Damalew: in Epiſc. Cuiav:* ktory o nim obſzerniey piſał. 2. Staniſław Kaſztelan Przemyſłki 1578, *Conſtit. fol: 354,* był to Pan Oyczyźnie dobrze zaſłużony, ale od wiary kátolickiey daleki, miał za ſoba Urſzulę Karłownę ſieſtrzenicę Krolowy Bony, z tey zpłodził, ſyna Jana Kaſztelana Sanockiego 1591 *o czym Konſtytucyá fol: 616,* ten z Anny Balowny, zpłodził corkę Annę, ta naypierwey żyła z Dembińſkim Podſtolim Krakowſkim, po nim z Zaręba, y ſynow dwoch. 1. Maciey Staniſław, żona iego Maryanna Czermińſka herbu Ramult Woyſka Kamieniecka, z Strzyżowſkii herbu Gozdawa urodzona, powiła mu cztery corki, Annę Jaſkmanicka, Elżbietę Kopycińſka, Magdalenę y Zofia: ſynow zaś czterech; Samuela, ten w woyſku Francuzkim żołd prowadzac, tamże umarł. Jana tego z Zuzanny Jaſkmanickii dwoch ſynow młodo pomarli. Alexandra Dymitra, ten pierwſzym zwiazkiem żyiac z Agnieſzka Gorayſka *ſterilis*, drugim z Konſtancya Ożarowſka, od ktorey była corka Agnieſzka, Mikołaia Grzybowſkiego Cześnika Ciechanowſkiego małżonka, y ſynow piaciu, Kryſztof Tomaſz *ſterilis*, Maciey Stefan Miecznik Buſki *ſterilis*. Alexander Dymitr, tego żona Zukowſka Maryanna. Kryſztof Tomaſz czwarty ſyn Mácieia z Czermińſkii, Choraży Przemyſłki, pierwſza żona iego Zofiá z Irzadz Swatopełkowna Boleſtrafzycka Cześnikowna Przemyſłka, wdowa po Pawle Ozarowſkim; Druga Dorota Felicyana Guldenſzternowna Káſztelanka Gdańſka, trzecia Alexandra Bidzińſka, ſioſtra Woiewody Sendomirſkiego; z pierwſza zpłodził corek ſześć, Magdalenę Bazylego Hoſzowſkiego, Kryſtynę Márcina Bielſkiego Miecznika Lubelſkiego, *2do voto* Samuela Sokolnickiego Chorążego Zydaczowſkiego, Annę Ludwika Jeziorkowſkiego, Maryannę Alexándra Stana, Helenę Ożarowſkiego Podſtolego Buſkiego małżonki, Eleonora młodo umarła: ſynow zaś trzech; Jana, ten cztery razy ſluby małżeńſkie ponawiał, *1mo* z Ulenieccka, *2do* z Koſſowſka Chorążanka Zatorſka, z ktora miał ſyna Jozefa. *3tio* z Soltykowna, z ktorey był ſyn Alexander, y corka Franciſzka. *4to* z Morſka, z tey ſyn Antoni, y corka Agnieſzka. Alexander Dymitr, drugi ſyn Kryſztofa Chorążego Przemyſłkiego, miał za ſoba Helenę Rupniewſka, z tey ſyn był Kryſztof, y corka Katarzyna, naprzod Donhoffowi Staroście Wiślickiemu, po nim Antoniemu Rozwadowſkiemu Staroście Karaczkowſkiemu zaślubiona. Trzeci Sámuel Kuzyn. II. Jan, drugi ſyn Jana Kaſztelana Sanockiego z Balowny, ten miał za ſoba pierwſzym zwiazkiem Laſocka, z ktorey corka Beata Kryſtyna, zmowiona *1mo voto* z Zygmuntem Porębſkim Chorążym Zatorſkim, á potym Kaſztelanem Zawichoyſkim, *2do voto* z Marcinem Mieleckim Rotmiſtrzem, Staroſta Brzeźnickim, z obiema dzieci nie miała. Drugim zwiazkiem poiał Katarzynę Myſzkowſka Woyſka Oświecimſka *Acta*

Caſtrem. Cracov. 1650, z tey była corka Zofia, wydana za Teodora Małachowſkiego, Woyſkiego Sieradzkiego ſyna, y ſynow trzech. Staniſław, ten z Konſtancyi Marchockii, zpłodził Zofia, Jana Skoruty, *zdo voto* Kryſztofa Humnickiego, małżonkę, druga Łazowſka, Helena y Eufrozyna mniſzkami: tyleż ſynow, to ieſt Jana Marcina, ten z Wizemberkowny, miał dwie corki, Domicellę naprzod Łepkowſka, potym Kobielſka, y Salomea Chwalibogowa, y ſyna Kazimierza, ktorego z Jaklińſkii zoſtało potomſtwo. Adama Stolnika Bielſkiego, ten z Rzewuſkii zoſtawił corki, Rozália mniſzkę, Maryannę Karśnicka Oberſzterleitnantowa, Annę Zalaſzowſka, y Tereſſę Wiſtocka, y ſyna Jędrzeia Kuſtoſza Katedralnego Przemyſtkiego, Kanonika Warſzawſkiego, Proboſzcza Pruchnickiego. Tomaſza Cześnika Podolſkiego, tego ſyn z Wolſkii, Ludwik ma za ſoba Brześciańſka, y corka Juſtyna. Mikołaia, czwarty to ſyn Staniſława z Marchockii, brat Jana, Adama, y Tomaſza, ten ż Koſſowſka Chorążanka Zatorſka *ſterilis*. Władyſław Ferdynand, drugi ſyn Jana z Myſzkowſkii, ten z Anna Marchocka Starościanka Czchowſka, zpłodził corkę Helenę, Jerzego Jordana Podczaſzego Krakowſkiego małżonkę, y ſynow dwoch, Jana Kaſztelana Czerniechowſkiego, ktorego z Roiowſkii Kaſztelanki Wiślickiey, corka Anna mniſzka, druga Katarzyna Janowi Balowi Podczaſzemu Trembowolſkiemu, Sędziemu Sanockiemu zaślubiona, y Tereſſa; ſynowie dway, Jakub z Ochotnicka, Jozef z Wolſka, weſzli w kontrakty małżeńſkie. Jozef brat Kaſztelana, Miecznik Przemyſtki, tego z Marchockii, corki trzy, Drzewiecka, Witowſka, y Kotowſka, tyleż ſynow, to ieſt Michał, Teodor, y Mikołay, ktorego z Goreckii ſyn także Mikolay. Stefan trzeci ſyn Jana z Myſzkowſkii, Pułkownik Krolewſki, corka iego z Omiecińſkii Antonina, Jędrzeiowi Wizembergowi zaślubiona. 3. Kryſztof ſyn Jana z Orzechowſkii, ten zpłodził z Morawſkii, Katarzynę Herburtowa Kaſztelanowa Sanocka, Przemyſlka, Moscicka, Mednicka Starościńa. Annę Waſowiczowa, Bierecka, y Gniewoſzowa Starościna Latowicka, tyleż ſynow, to ieſt, Jana Tomaſza Referendarza Koronnego Staroſtę Przemyſtkiego, tak ſię podpiſał na przywileiu danym Miaſtu Lwowſkiemu 1597, poſtował na ſeym Warſzawſki w naſtępuiacym roku, á że y dowcip wielki, y biegłość w roznych ięzykach w nim ſię wydawała, dla tego w rożnych go legacyach zażywano, iuż do Francyi do Krolá Henryka, iuż do Porty do Cara Tureckiego Amurata od Krola Stefana, za ktorego czaſow, we wſzyſtkich okazyach poczawſzy od Gdańſkiey, mężnie przeciwko nieprzyiaciołom ſtawał, zťaczył ſię był dożywotnie z Wolſka, Marſzałka W. Koron: ſioſtra rodzona, z tey był ſyn tylko ieden Mikołay, ale z Baranowſka żył bezpotomnie. Janá Kuzyna Staroſtę Przemyſtkiego *ſterilem*. Kiliana Podkomorzego Przemyſtkiego, ten z pierwſza żona Oſtrowſka, tylko corke miał, zaślubiona Grzegorzowi Leżeńſkiemu, z druga Sobkowna Kaſztelanka Sendomirſka, miał corek trzy, Elżbietę *1mo voto* Herburtowa, *2do* Lubomirſka Stárościna Sadecka. Magdalenę Szaniawſka, á potym Gniewoſzowa, y Zofia Piaſecka; y ſynow czterech, Jan y Kryſztof bezżenni, Staniſław z Wyſockii zoſtawił ſyna Jana, y Samuel Łowczy Nurſki, ktorego ſynowie czterey, Władyſław, Staniſław, Franciſzek *ſterilis*, Jędrzey z Głębowſkiey miał ſynow. Kryſztof czwarty ſyn Kryſztofa z Morawſkii, (atoli, drudzy chcą go mieć ſynem Stánisława Kaſztelana Przemyſtkiego, iakoż y Genealogia przyznaie, że był urodzony z Zofii Oſſolińſkii Kaſztelanki Sendomirſkiey, ktora była za tym Staniſławem Kaſztelanem Przemyſtkim, á znać druga żona po Karłownie, iako ſię wyżey mowiło,]

Digitized by Google

mowiło, ten z Anny, czy z Katarzyny Męcińſkii Káſztelanki Wieluńſkiey, zplodził cztery corki, Zofia Kryſztofa ná Nowymtańcu Stana, Annę Włoſtowſkiego Sędziego Sanockiego, *ſterilis*, Katarzynę Zaranka, Elżbietę Oleśnickiego małżonki, y ſynow dwoch; Z tych Jędrzey, poiał Hornoſtaiowną Podkomorzankę Kiiowſka, (ktora po iego śmierci, poſzła za Abrahamowicza Woiewodę Trockiego,) z tey był ſyn Samuel Staroſta Niedzialſki, ktory z Orlickii miał corkę, ktora ſię w małżeńſtwo doſtała Marcinowi Rybińſkiemu Chorążemu Łomżyńſkiemu. Brat Jędrzeiá z Męcińſkii Staniſław, ten z Zofii Przyiemſkii Podkomorzanki Kaliſkiey, zoſtawił Annę Gorayſką ná Łaſzczowie, y Katarzynę Kaſzewſka Miecznikowa Wołyńſka *ſterilem*, y ſynow trzech, Kryſztofa Stolnika Lubelſkiego, ktory trzy razy ſluby małżeńſkie ponawiał, pierwſzy raz z Zofia Malicka, drugi raz z Teodora Buczacka, z obiema potomſtwá nie było; trzeci raz z Teofila Leſzczyńſka dziedziczka ná Włodawie, wdowa po Buczackim, z tey było dwoch ſynow, Adam y Sámuel bezpotomni. Władyſława ten z Orzechowſka herbu Rogala *ſterilis*. Jędrzeia, ten naprzod był Cześnikiem, potym Chorążym Przemyſłkim, nakoniec Staroſta Łukowſkim. 4*to*. Jędrzey, ſyn czwarty Kryſztofa z Orzechowſkii, ten z Fredrowna tylko trzy corki zoſtawił; Katarzynę Kryſztofa Reia Stolnika Lubelſkiego, Barbarę Fredra, á po nim Jana Stadnickiego, Zofia Jędrzeiá Oſſolińſkiego dziedzica ná Baſtowie małżonki. 5*to*. Mikołay, ſyn piaty Kryſztofa z Orzechowſkii, temu Oparowſka, powiła dwie corki, Brześciańſką y Chłopicka, ſyná iednego Jerzego, ten z Bobolanki zrodził trzech, Staniſława Opata, Jędrzeia Podſędka Przemyſłkiego *ſterilem*, y Stefana, ktory z Siecińſka zoſtawił trzech ſynow, Janá Tomáſza, od ktorego z Biereckii dway ſynowie byli, Franciſzek y Jędrzey. Fráncifzka z Lipowſkii potomſtwo Zofia, Tereſſa, Staniſław, Seweryn y Jerzy. Jędrzeia záś z Teofila Zabawſka, Zofianna Koſſowſka, N. Oſtrowſka, y ſyn Zygmunt Dźiekan Katedralny Przemyſłki, Deputat ná Trybunał kilka razy, Prałat godny. Gabryel drugi ſyn Stefana z Siecińſkii, ten z Glinczanka zpłodził dwoch ſynow, Stefana y Władyſława *ſteriles*. Woyciech, trzeci ſyn Stefana, ten z Romerowna miał corek cztery, Salomea, Petronellę, Maryannę, y Roża, y ſyná Jana, tego z Przedwoiewſkii trzey ſynowie; Staniſław, Antoni, y Pawel; *to z Geneal: Domu tego*. Krom tych, Zofia była za Janem Bobrownickim Mieczníkiem Stężyckim. N. za Czapſkim Jędrzeiem, druga za Michałem Czapſkim. Kryſztofa, *ieſt w druku Oratio, de fatalibus Rerum publicarum periodis apud Mel: Junium tom: 2 Orat: Argentin.*

DROSZEWSKI herbu Wczele w Wielkiey polſzcze, iedneyże dzielnicy z Gniazdowſkiemi. Ignacy Droſzewſki w Zakonie naſzym pobożnie żyć przeſtał w Lublinie 1719. Paprocki Droſzewſkich położył y pod herbem Wczele, y pod herbem Korab. Okolſki Korabitow nie piſał. Staniſław z Droſzowa Droſzowſki w Kaliſkim Woiewodztwie podpiſał elekcya Władyſława IV. N. Droſzewſka była za Janem Daleſzyńſkim Sędzia Ziemſkim Poznańſkim

**DROW.* Jan Drow, do Iwana X. Moſkiewſkiego wyſłany, od Alexandra W. Xiążęcia Litewſkiego, proſząc o poſiłki przeciwko Tatarom, ktore wprawdzieć obiecano, atoli nie dano. *Koiał:* Druſt Jerzy, Strażnik Xięſtwá Zmudzkiego podpiſał elekcya Jana III.

**DROZDOWICZ herbu Jaſtrzębiec.* Jędrzey Drozda Litwin, Michałá Glińſkiego bliſka krew, od Krolá Alexandra wziął Staroſtwo Lidzkie, ale że go Panowie Litewſcy w ſpiſki z Glińſkim włożyli, dlatego Iliniczowi, ktoremu to

Digitized by Google

Staroſtwo, wziął był Alexander, nazad go oddali. *Crom. l. 30. Biel. fol: 285* od tego zdamiſię poſzli Drozdowiczowie w Orſzańſkim, z ktorych Jan Stolnik Wolkowiſki *Mſ. P. Koiał.*

DROZDENSKI herbu Sokola na Wolyniu, wſpomina ich *Metryka Wołyńſka* w roku 1528. Michał Drozdeńſki Ulewicz, zginął w potrzebię z Tatarami 1576, tłumem wielkim ogarniony.

DROZDOWSKI herbu Jaſtrzębiec w Woiewodztwie Łęczyckim, z ktorych niektorzy Byſzewſkiemi ſię nazwali, drudzy z Drozdowſkich, w Podgorzu oſiedli. Michał Sędzia Ziemſki Łęczycki. Jędrzey z ſeymu 1661 Kommiſſarz do gránic od Slaſka z Wielkopolſka. *Conſtit. fol. 21.* Stefan Piſarz Grodzki Poznańſki 1687, żona Tereſſa Zawadzka, Korzbok herb iey. Alexander Stolnik Bracławſki Burgrabia Krakowſki, kaplicę S. Borgiaſza w Krakowie przy kościele S. Piotra przyozdobił y ubogacił, na to mieyſce ſzczegulniey dobroczynny, umarł 1702. Jan Podczaſzy Bracławſki 1674. Piotr w tymże roku. Paweł Rotmiſtrz. N. Drozdowſki miał za ſoba Ołtarzewſka, Franciſzek 1705. ale ci Drozdowſcy w Krakowſkim, bodaj ſię nie herbem *Prus imo* pieczętuią. Kryſztof poiał Annę Witkowſką, z tey ſyn w woyſku zginął, corka Barbara poſzła za Kałuſkiego.

**DROZDOWSKI herbu Jezierza* w Mazowieckim. Woyciech Drozdowſki Podſtarości Plocki, 1631 naznaczony do rewizyi Xiąg Ziemſkich Plockich. *Conſt. fol: 29.* tenże czy inſzy Woyciech Piſarz Ziemſki Zakrocimſki, Maciey, Wawrzyniec, Marcin, Jakub, Jan, Jędrzey 1648 w Płockim. Gabryel *Conſtit. fol, 20.* Staniſław Podſtoli Zakrocimſki, Jacek, Jan, Walentyn 1674. Są według Koiałow: w Ośmiańſkim, Powiecie familianci tego herbu, atoli y w Ruſkim Woiewodztwie kwitna.

**DROZDOWSKI herbu Pilawa* w Woiewodztwie Mazowieckim w Ziemi Wiſkiey. Paweł Drozdowſki Staroſta Wiſki, Sekretarz Krolowy Bony, o czym świadcza przywileie Ziemianom Wiſkim od teyże Krolowy nadane. Staniſław dziedzic ná Drozdowie 1540, podpiſał erekcya kościoła Drozdowſkiego w teyże ziemi. Jan Staroſta Wiſki z ſeymu 1607 Kommiſſarz do granic od Prus. *Conſtit: fol: 849.* Stániſław Poborca Wiſki 1635 *Conſtit: fol: 65* Floryan Miecznik Wiſki, poſeł ná konwokacya 1674 naznaczony do rewizyi ſkarku Koronnego. *Conſtit: fol: 13*, y 1683 do kwarty *Conſtit: fol: 10.* w roku 1685 iuż Kaſztelan Wiſki, deputat na Trybunał ſkarbowy 1690 *Conſtit: fol. 5.* Temi czaſy ſtryi rodzony Tomaſza, Tomaſz Chorąży Wiſki. Staniſław Komornik graniczny Ziemi Wiſkiey. N. miał za ſoba Zamoyſka herbu Grzymała, z ktorey Tomaſz Podſtoli Wiſki.

**DROZDOWSKI herbu Korab.* O tych ani Paprocki ani Okolſki nie piſał.

DROZENSKI herbu Slepowron w Ziemi Ciechanowſkiey, inni ich piſza Drozieńſki; inni Drozdzieńſki. Kryſtyn z Drozina, kwitnał za czaſow Ludwika Krolá kolo roku 1377, iako świadcza o tym, *Monimenta Domu Kraſnſkich.* Woyciech umarł 1582 w Płońſku pochowany, miáł za ſoba Annę Podoſka, z ktorey dway iego ſynowie Jakub y Maciey, rycerſkie życie prowadzac, w rożnych okazyach na placu polegli: drudzy ich bracia młodo pomarli. Staniſław Drożeńſki u Kardynała Hozyuſza w wielkich reſpektach dla ſwoiey nienadwerężoney cnoty.

Druck Herb.

O tym

* O Tym herbie ani Paprocki ani Okolſki nie piſał: *Koiałow: in Mſ.* czegom ſię y ia napatrzył, tak go opiſuie: Sa cztery Xiężyce iák na nowiu, dwa z iedney ſtrony, ieden nad drugim, rogámi do ſiebie obrocone, z drugiey ſtrony drugie dwá takimze kſztałtem, między niemi Krzyż, nad hełmem mitra Xiążęca, bo według hiſtoryków naſzych z linii Xiążąt Ruſkich idą. Roman albowiem Xiąże Włodzimirſkie y Halickie, między piaciu ſynow ſwoich, Xięſtwo Ruſkie ſwoie podzielił, to ieſt na Mścisłáwa, Daniela, Waſilka, Włodzimierza y Michałá. Z tych Michał, piſał ſię Xiążęciem Druckim, miał y więcey dobr przyległych na Wołynju, ktore mu ſię działem doſtały: *według Stryikow: fol: 283.* Zoſtawił ſyna Siemiona Xiąże Druckie, ten Dymitrá, ktorego ſyn Iwan, tego záś Siemion y Jędrzey, ktoremu rodzona ſioſtra Witolda, powiła corkę Zofia dziwnie urodziwa, tę ſobie wziął za małżonkę Władyſław Jagełło Krol Polſki, y z niey zpłodził Władyſława Polſkiego y Węgierſkiego, y Kazimierza Polſkiego, Krolow. Od tych Xiążąt Druckich rozmnożone potomſtwo, od dobr ktore im ſię działem doſtały, rożnych nazwiſk nabyli, iako Sokolinſcy od Sokolni, Horſcy na Horach, Lubeccy na Lubeczu, Ozierzeccy na Ozierżach, Podberezcy na Podbereziu. Ci wſzyſcy, krom Podbereſkich, ktorzy właſny inny herb maią, tego herbu, iako ſię tu położył, zażywaią. Genealogia Ogińſkich na mappie ſztychowana Bakrynowſkich do teyże krwi Xiążąt Druckich pociąga; taż powiada, że Sudziſtaw Xiąże Pleſzkowſkie ſyn Włodzimierza Jedynowładzcy Ruſkiego, zpłodził ſyna Bazylego Xiąże Druckie, od ktorego wzwyż pomienione Domy poſzły. *Oſtrożańſki S. J. w Kazaniu: pogrzebowym klęsy złote,* w herbie Xiążąt Druckich bardziey chce mieć, miecz otluczony rękoieścia proſto do gory obrocony, niżeli krzyż: na helmie záś iego, ſześć pior ſtruſich zkłada.

**DRUCHOWSKI.* Druchowſki Towarzyſz Tarnowſkiego, do Pſkowſkich murow z konia y ſiadſzy, pieſzo ſzedł do ſzturmu 1582 *Paproc: o herb: fol: 405.* Jerzy w Woiewodztwie Mińſkim 1632.

**DRUSZKIEWICZ herbu Bożawola.* Są w Woiewodztwie Brzeſkim Litewſkim,

Jan z Zababia Druſzkiewicz Pułkownik ſławny w Inflanciech, y innych okazyach, miał daninę od Krola Władyſława w Siewierzczyźnie. Staniſław Woyſki Halicki Rotmiſtrz Tatarſkiey choragwi, w kompucie woyſka miał koni dwieście, 1658. Tenże czy inſzy Stániſław, Stolnik Parnawſki, z młodu w woyſku lata trawił. przy Grodzickim gubernatorze na Kodaku; w niewoli był Tatarſkiey, na Zołtych Wodach wzięty; z Kalinowſkim ſłużył po Ularſku przez lat 32. iezdził pięć razy do Ordy w legacyi, y od Woyſka do Krola Szwedzkiego, miał za ſoba Poradowſka z wielkich Porad. Tenże czy inſzy Staniſław Kaſztelan Chełmſki, deputat na Trybunał ſkarbowy z ſeymu 1690 naznaczony *Conſtit: fol:* 5, corka iego Ewa była za Adamem Jaruntowſkim Kaſztelanem Sanockim: był y ſyn pode Lwowem umarł 1720. Dawniey zaś Paweł był Podſędkiem Brzeſkim Litewſkim.

DRUSZKOWSKI herbu Prus 1mo w Czchowſkim Powiecie.

**DRUZBACKI herbu Lew* ná Ruśi, Lew zaś w herbie ich w prawa tarczy obrocony na trzech wzgorkach ſtoi zadniemi łapami, w przednich trzyma trzy lilie: na helmie poł Lwa takiegoż, iako y na tarczy. Zdawna w powiecie Sadeckim kwitnęli. Z tych Jerzy u Krola Kazimierza był Rotmiſtrzem nad Raytarya, zginął pod Matwami, miał za ſoba Węgierkę, z Domu tam ſławnego Czakich, ſynow zniey było trzech, Marcin Burgrabia Sadecki, żona iego także Węgierka z Domu Pławeckich. 2 Michał, ten z Poniatowſkii zpłodził Jana Cześnika Czerniechowſkiego, ktory z Łancuckii, zoſtawił Annę Witkowſka Łowczyna Czerniechowſka y ſyna Franciſzka Probóſzczá Lanckorońſkiego. 3. Jan temu Pruſzkowſka pierwſza żona, powiła dwie corki, Katarzynę Aloyzya Kawiecka Skarbnikowa Podolſka, fundatorkę Miſſyi naſzey Liczkowſkiey, y Maryannę Swięcicka Miecznikowa Podlaſka, y ſyn Franciſzek Łowczy Kiiowſki, ktorego z Zacharzewſkiey potomſtwo, Jozef, Tereſſa, Konſtancya, Alexander, y Antoni. Druga żona Jana, Weberowna, z ktorey dway ſynowie, Jozef w Zakonie naſzym młodo umarł, y Kazimierz, ktorego żona Kowalſka.

DRUZBIC herbu Junoſza w Mazoſzu. Mikołay Druzbic z Zamſtowa Chorąży Warſzawſki 1482 *inter præſentes podpiſany, Statut Mazowiec: fol.* 133. Dwoch Rotmiſtrzow z tego Domu, w niewolá Tatarſka wzięto za buławy Zołkiewſkiego, Jeden z nich pod Cecora zginął. Jan Druzbic Podkomorzy Bełzki, miał za ſoba Zofia Łaſzczownę Obozniankę Koronna, od ktorey Samuel Chorąży Buſki 1730, y Michał ſynowie, bezpotomni zeſzli, corki dwie, Katarzyna za Gabryelem Silnickim Staroſta Buczniewſkim, Teofila za Alexandrem Koſakowſkim *Geneal: Belzec:* Anna Druzbiczowna, pierwſzym zwiazkiem była, za Staniſławem Pieczyńoyſkim, drugim za Woyciechem Swatopełkiem Zawadzkim. Jan 1674. Gabryel 1632 na Wołyniu. Kaſpra wſpominaią Xięgi Sadeckie 1619.

**DRUZBICKI herbu Nałecz zawiązany* w Sieradzkim Woiewodztwie, Druźbickich dział dobr, widzieć w Grodzie Sieradzkim 1554, tamże reformacya Druźbickii 1560. Druźbice, z ktorych ſię oni piſza, leża od Piotrkowá dwie mili, od Sieradza ſześć mił, iuż teraż ſa w poſſeſſyi Trzebickich kupione. W tych Druźbicach fundowali kościoł Druźbiccy, y było z tego domu, támże dwoch Plebanow. Z tegoż Domu był W. X. Kaſper Druźbicki Zakonu Societatis JESU. Urodził ſię z Oyca Piotra, Matki Elżbiety Obiezierſkii ſzoſtego dnia Stycznia, z Soboty na Niedzielę, w roku 1590. Jeſzcze nad dzieciecieiem, dziwna ſię opatrzność Boſka pokazała, gdy albowiem w wodę wpadſzy utonął; nierychło, bo aż w kilka godzin, ztamtąd wyciągniony, cudo-

Digitized by Google

cudowna ſprawa Boſka ożył. Rodzicy z mlekiem zaraz, pobożność mu Chrześciańſka wlewali, do czego z daru Boſkiego y komplexya miał dobra; bo ani do dobrego nie była oporem, ani do złego pozwcza. Do Collegium Poznańſkiego Soc: JESU, na nauki oddany, nie z mnieyſza pilnością, cnoty ſobie ſkarbił, niż mądrość przetoż pierworodney niewinności y panieńſtwa, niwczym nienaruſzywſzy, aż do śmierci ſamey niepokalanym dotrwał; dla tegoż dziedzictwa ochrony, y w zakonie napotym żyiąc, gdy z biała płcia drugdy widzieć ſię muſiał, przez cały czas tey rozmowy, oſtremi ſię zwykł był kłoć ſzpilkami. Na żywot duchowny od Duchá S. wezwany, nic ſię Boſkiemu nadchnieniu nie opieraiąc, do Societ: JESU w Krákowie wſtąpił, 1609, 14 Sierpnia. Tam iak wyſoko Káſper poſtąpił, łacno doydzieſz; Wlała naprzod dobroc Boſka w ſerce iego, ducha pogardy wſzyſtkich ſtworzonych rzeczy, ſkruche y poznanie własney nikczemności, takie; iakiego potym nigdy nie miał. Zawziął nie poſpolite ku Nayś: Sakramentowi nabożeńſtwo, zapaliła ſię w nim goraca modlitwy miłość, y iak naywyżſzey doſkonałości żadza, ſynowſka ku Przeczyſtey Pannie ufność; od ktorey, wyproſił ſobie zdrowe pierſi, ná ktore znacznie począł tálować. Pragnienie pamięci uſtawiczney na przytomność Boſka: iakieniby zaś ſpoſoby, tę przytomność Boſka, mogł mieć zawſze przed oczyma ſwemi, BOG go ſam przez ſię náuczyć raczył. Naoſtatek tak wielkie o Oycowſkiey BOGA opatrznosci wziął obiáśnienie, że na nię we wſzyſtkim, coby ſię kolwiek żnim ná potym działo, całe ſię ſpuścił, we wſzyſtkich urzędach, żabawach, towarzyſzach, mieyſcách. Po zkończonym dwuletnim Nowicyacie, śluby zakonne uczynił 15 dnia Sierpnia. Podczas ſzkoł; to ieſt Retoryki w Lublinie, Philozophii w Káliſzu ſłuchaiąc, Poetyki rok y Retoryki w Lublinie rok, rok w Toruniu uczac. Teologii w Poznaniu uczac ſię, w tych ſię cnotach naywięcey cwiczył, naprzod w cierpliwości y milczeniu. Potym codzień kwadrans ieden ná rozmyślánie o śmierci obracał, ná każdy dźień ſześć razy Nayś: Sakrament nawiedzał, kędy y Nayś: Matkę pozdrawiał. Do kommunii nie inaczey, tylko albo ſię włoſiennica oſtra pokrywſzy, albo dyſcyplinę wprzod uczyniwſzy: w poſt záś wielki aż do krwi ſię biczował, y w wielu innych cnotach ukrzepczał duſzę ſwoię. Kapłanem zoſtawſzy, dał mu BOG wielka duſz ludzkich żarliwość, y dar na wydźwignienie tych, ktorzy w brzydkim grzechow cieleſnych błocku ulgnawſzy, ciężko im z niego wybrnąć. Nie mało y innych ná ſumnieniu uciśnionych, y w niebeſpieczeńſtwie zbawienia zoſtaiacych oſob, taż opatrzność Boſka do niego obracała. Ná mſzach świętych goraco proſił, aby mogł krew ſwoię dla BOGA rozlać, od ktorego też y tę łaſkę otrzymał, iż ſię ſtał, iednym z kongregacyi albo z pocztu głupcow Jezuſowych. Raz gdy ofiarę miał przenayś:, Chryſtus mu ſię w oſobie ukrzyżowanego Seráfiná pokazał, przetoż od tego czaſu, poczawſzy od ſłow owych Swięty, Swięty, Swięty, pałaiacym á prawie Seráfickim affektem, á oſtrym záwſze łancuzkiem biodra zciſnawſzy, mſze święte odprawował, po mſzy záś każdey, iáko y przedemſza członki ſwe dyſcyplina kraiał. Zkończywſzy *tertium Probationis annum* w Jaroſławiu, gdy 1623 w Lublinie Logiki uczył; wielkie, á rzadko komu, z obiawieniem oraz wyświadczone, wziął od BOGA dobrodzieyſtwo, to ieſt łaſkę, Potwierdzenia w łaſce Boſkiey, co ſię tak ſtało. Dniá 18 Stycznia, uczuł wewnętrzna iakaś pobudkę, aby ſię o ſwoie, w łaſce Bożey potwierdzenie modlił; miał potym nadchnienie, aby wprzod uważył, co to ieſt, y iak wielka rzecz w łaſce Bożey bydź potwierdzonym, y iakie ſą tego

ſkutki. Co roztrząſnawſzy, Chryſtuſa y Mátki iego, o to dobrodzieyſtwo proſił, á po modlitwie w ſłodkie ſię łzy rozpłynawſzy, wziął dobrą o wyſłuchaniu prożby ſwey otuchę, y głos ten od Matki Boſkiey w ſercu uſłyſzał. *Damci ię łaſkę, ale muſiſz dnia Oczyſcienia moiego poczekać.* Słowa te, dziwnie go ucieſzyły: gdzie pokazano mu zaraz człowieka tego, ktory ma bydź w łaſce Boſkiey potwierdzonym znaki takie, iakie też y ſám na duſzy ſwey iuż widźiał: baczył albowiem, bardziey ſię bydź w łaſce Bożey umocnionym, y na duſzy pokornieyſzym, do wywyzſzenia czci Boſkiey goretſzym. Dnia zaś 25 y 27 Stycznia, tęż mu łaſkę przyobiecuiac Chryſtus, duſze iednę dla niego z czyſca uwolnił; á w dzień Oczyſcienia Mátki Boſkiey wyraźny głos z Nayś. Sakramentu w duſzy uſłyſzał. *Potwierdzam cie w łaſce moiey*, ktore ſłowa, że były prawdziwie Boſkiemi, tudzieſz miał z nieba upewnienie. Aleć y nazaiutrz gdy mſza, za to dobrodzieyſtwo dziękuiac, poczynał; tak znowu BOG rzekł do niego, *Dźś ná mſzy tey, dam ci znak potwierdzenia twoiego w łaſce moiey*, y zaraz ſię wzniecíło w nim wielkie nabożeńſtwo, y ubeſpieczeńſtwo o łaſce pomienioney, z radoścía ſerdeczna złączone. Po tey zaś mſzy, czwartego dnia Lutego, taki ſię w nim żal za grzechy zaiął, y ochydzenie ich, że aby tylko, niwczym obrażona nie była dobroć iego y Maieſtat nieskończony, gotow był z ochotą w piekło bezdenne zkoczyć. Podczas ſkruchy tey, y innych właśnie nad przyrodzonych áffektow, ſłyſzał głos mowiacy. *Przeſtań ieśli możeſz, y ieżeli z ciebie ſa, przeſtań od tych affektow*, y chciał był ſługa Boży przeſtać, ale nie mogł; y owſzem, im ie bardziey przerwać uſiłował, tym więcey w nim wzmagały, y nieprędzey uſtały, chyba aż w ten czas, gdy iuż daley pierſi iego, wytrzymać ich nie mogły: te zaś affekty nie tak na wnętrzney ſłodkości gruntowały ſię, iako raczey na rozumie. To dobrodzieyſtwo tak on ſobie poważał, iż częſto bardzo płakał, iż Bogu tak na ſiebie łaſkawemu, nie mogł bydź iako przyſtało wdzięcznym; wſzakże co rok w dzień Gromnic, ná oſobliwſze ſię dziękczynienie wydawał, y cały mieſiąc Luty na to obracał. Duſza ta, ktora BOG, iako ſię wyżey mowiło, dla X. Kaſpra z czyſca uwolnił, była nieiakiego Adama Lucenſa, ten wſtąpiwſzy do Zakonu z nieſtatku za fortę na świat wyglądał, co mu odradzaiac X. Kaſper, kilka godzin na rozmowie z nim ſtrawił, y lubo rozum iego, gruntownemi racyami przekonał, woli iednak iego, ſkłonić do ſtatku zbawiennego nie mogł. Zatym Adam, koniecznie żywot zakonny porzucić umyśliwſzy, rozmowy z Xiędzem Kaſprem uchodził. Ten zaś pragnąć go na ſłużbie Boſkiey utrzymać, piętnaście dyſcyplin za niego, BOGU ofiarował; nie raz, dłużey niż przez godzinę, zá niego ſię modlac. W tym Adam, morowym ruſzony powietrzem śmiertelnie zachorzał, radzac tedy o duſzy ſwoiey X. Drużbickiego do ſiebie przyzwał, y przed nim na nieſtatek ſwoy w powołaniu świętym, płacząc, aż do śmierci w zakonie trwáć BOGU ślubował, á w tym w kilka dni zkonał. Służył mu w tey morowey niemocy X. Kálper z wielką miłością, y ślub BOGU uczynił, że y drugim, takáż zaraza dotknionym, miał uſługować: nad to umieraiacemu przyobiecał, iż przez cały rok, co dzień ná duſzę iego w modlitwách ſwoich pomnieć miał. W mieſiąc po śmierci iego, gdy o godzinie dwunaſtey w noc, iuż na odpoczynek gotował ſię, przyſzedł mu na myśl Adam, za ktorego oprocz modlitw, cztery dyſcypliny uczynił. Uczuł potym nieomylna od BOGA otuchę, iż ieżeliby piata ieſzcze przydał, zapewne Adam nocy tey, z czyſcá wybáwion bydź miał, więc y piaty raz ſię biczuie, á potym ze łzami ſię

modli,

modli, od ſiebie coś odſzedſzy, Anniola ſtroża do ſiebie mowiacego uſłyſzał. *Oto iuż uwolniony od mak wychodzi*; poznał y ſamego Adama tuż przytomnego, ktory mu ża wybawienie ſwoie, przez modlitwę iego dziekował. Drugi raz gdy Penitent X. Kaſpra, Maciey Smoſzewſki umarł, do komorki iego w krzaku ogniſtym przyſzedł, za ktorego zaraz dyſcyplinę uczynił, y Mſza święta nazaiutrz odprawił. Inſzych czaſow, często drugie duſze ratunku ſzukaiąc, u drzwi iego kołatały; codzień ci w prawdzie, oprocz innych modlitw dwie dyſcypliny zá duſze czynił: w dzień iednak Zaduſzny, poſtem ſię y włoſienicą trapił, dyſcyplin trzydzieści trzy, z ktorych w każdey, trzydzieści y trzy zacięcia zwyczaynie było, odprawował: á w roku 1640, z Bogiem zmowę uczyniwſzy, wſzyſtkie aż do śmierci zaſługi ſwoie, tymże duſzom przekazał, żadney za to miłoſierdzie, nadgrody nie pragnąc, y owſzem tęż ſamę zapłatę, ktora iemu BOG miał dać, na też duſze wlał, tego ſobie za naywiększą nadgrodę życzac, żeby BOG w ſtworzeniach ſwoich, przez iego wyniſzczenie był uwielbiony. Modlitwy nad to wſzyſtkie, y miłoſierne uczynki, ktore za duſzę iego po śmierci czynić miano; za duſze w czyſcu, nic ſobie nie zachowuiąc, oddał: á nawet y to, coby mu kolwiek po ześciu ſwym, lub od ięzykow ludzkich na ziemi, lub od ſamey ſprawiedliwości Boſkiey w czyſcowych mękach, cierpieć przyſzło, ná tych że duſz ratunek obrocił, co ślubem y przyſięga potwierdził, y krwią własną podpiſał. Raz iezioro obaczywſzy pomyślił ſobie, Boże moy, czy ieſt tak wiele łáſki twoiey w duſzy moiey, iak wiele kropel w tey wodzie, y zaraz w ſercu uſłyſzał. Nie tylko tak wiele łaſk, iak wiele wody w tym ſię iezierze znayduie, wyczerpnąć możeſz, ale tak wiele, iak wielkie ieſt to mieyſce, ktore ziemia, powietrze, y nieba wſzyſtkie zaſtępuia, á to iednym aktem BOGA nad wſzyſtkie ſtworzenia ważacym ſobie więcey, otrzymáć możeſz; y wnet ſię na taki akt zdobył: chciał y drugi raz takiż akt ponowić, ale nie mogł; aby poznał, iż to od Boga ſamego raczey miał, á nie z ſiebie: wſzakże potym w potroka podobny akt temu, BOG w nim wzniecił. W roku 1624 dnia 4 Stycznia, zaprośił do domku ſwego Chryſtuſa, zgubionego w kościele od Mátki Boſkiey, y dwa tyſiąca Aktow miłości Bożey, poważenia godności iego, y upokorzenia ſwego ofiarował mu. W dzień Trzech Krolow, trzy tyſiące aktow takich: tyleż w dzień Nalezienia Jego, y przez trzy dni, na tęż intencya, mſza odprawiał, ná iedney z nich, miał oſobliwſzy guſt, gdy mowił owe ſłowa z Ewangelii oſtatniey: *ktorzy go zaś przyieli, dał im moc, aby ſię ſławali ſynami Bożemi*, uſłyſzał głos. *Żeś mie przyiał, przyimę y ia ciebie y nigdy nieopuſcę.* Drugiego czaſu, tak BOG do ſerca iego mowił. *Jużci dyabeł, tak dalece o to nie ſłoi, żebyś w niebie nie był, ale o tym myśli, żebyś tam nie miał wielkiey chwały.* Miał z X. Jakubem Lichańſkim wielka duchowna przyiaźń, ktoremu ſię dobrodzieyſtw od BOGA wźiętych zwierzył poufale, ta intencya, żeby mu za nie pomogł dziękować dobroci Boſkiey, iakoż ten Jakub, gdy ſię na dziękczynienie BOGU za X. Kaſpra wylewał, nie tylko, że mu BOG obiawił, że X. Kaſpra w łaſce ſwoiey potwierdził, ale też y iego ſamego, tegoż dobrodzieyſtwa uczeſtnikiem uczynił. Po ſkończoney w Lublinie Filozofii dwuletniey, rok w Kaliſzu przemięſzkawſzy, Rektorem y Magiſtrem Nowicyuſzow, Dom Krakowſki rządził, od roku 1626 do 1629; w ktorym Prowincyalem Prowincyi Polſkiey ogłoſzony, lat tylko dwadzieścia, dopiero w zakonie przeżywſzy; po Prowincyalſtwie Rektorſtwo Kaliſkie obiał 1633. Wprawdzieć ſię co dzień na mſzy, y innych modlitwach, wyprafzał BOGU, aby go od Przełożeńſtwa

Digitized by Google

zakonnego wolnym uczynił; iednak się nie wyprosił: Zawsze wszystkich, z znacznym poddanych postępkiem, w cnotach świętych, rzadził. Gdy niedostatek iaki, ná Collegium iego nastąpił, do obrazu Ukrzyżowanego JEZUSA udawszy się, mawiał. *Panie, czym ia tych zrodził, twoi to są, Opatrzyże ich, o to z rąk twoich pokarmu wyglądaią. Uczynili oni coś roskazał, dayże ty, coś obiecał.* A po modlitwie tákowey, aby iálmużnę, do forty przyniesiona odebrał, często mu znać dawano. W Krakowskim Nowicyacie, znacznym ubostwem przyciśniony, według zwyczaiu swego uciekł się do Chrystusa, á gdy do Nowicyatu, z Domu Professow powracał, nieznaiomy młodzian drogę mu zaszedszy, nie mała w złocie summę ofiarował. Na Starszeństwach swych, zakonna w życiu mierność z hoynośćia zprzegał: y mawiał, że w zakonnych domach, za otwartą przełożonego przeciw poddanym ręka, Boskie błogosławieństwo, á za zkurczona, nieszczęście chodzi. Na uspokoienie sumnienia w drugich, osobliwszy dar miał od BOGA. Nowy Kapłan ieden, tak był szkrupułami uwiklany, że żadna miara do Mszy S. sprawowania przywieść się nie dał, ale skoro się z nim raz X. Kasper rozmowił, taki pokoy na dussy odniosł. iż zaraz do ołtarza poszedł, y nigdy na potym tego zamięszania nie cierpiał. Kasper zaś, żeby się sam wniwczym, ná urzędzie swym nie potknał, co dzień pewney godziny, ze dwudziestu y czterech punktow, z soba się pilno rachował. Prowincya obieżdzaiąc, więcey przez nabożeństwo, drogi do nieba uczynił, niż do Collegium, do ktorego iachał. Gdy bowiem iuż się miał, z iednego domu do drugiego ruszać, oprocz innych aktow, opatrzność Boska sobie za przewodnika obierał, kroki wszystkie tak swe, iako y koni, BOGU ofiarował. W drodze zaś samey iuż będąc, JEZUSA Pana przez trzy lata z Ewangelią chodzącego, w oczach swoich stawiał. Przeieżdzaiąc wsi y miasteczka, dziękował BOGU za łaski, ktore obywatelom tych mieysc wyświadczyć raczył; miiaiąc pola, Aniołow Swiętych uprasał; aby grady, pioruny, powodzie, gwałtowne dzdze y czary odwracaiąc, pożądany urodzay ludziom sprawowali. Na kościoł trafiwszy, y Nayś: Sakramentowi pokornie się pokłoniwszy, przy nim serce swe zostawował, zabawiaiąc się tam roznemi affektami, tak długo, ażby do drugiego kościoła przyiachał, do ktorego wszedszy, serce swe z pierwszego kościoła, do drugiego przenosił. Doieżdzaiąc iuż do terminu, á uyrzawszy z daleka mieysce, do ktorego ciągnał, Chrystusowi Panu, we wszystkich tam kościołach pod wszystkiemi hostyami zostaiącemu, niski pokłon oddawał, za wszystkie grzechy, ktore się w tym mieście stały, żal serdeczny wzbudzał, á przeciwnym sposobem, wielkie wesele w sobie wzniecał z tego wszystkiego, z czego się BOG kiedyżkolwiek tam ucieszył. Naostatek polecał się wszystkim Patronom mieysca tego. Po Prowincyalstwie pierwszym, ambonę mu dano w Lublinie Trybunalska, na ktorey kazał dwie lecie, to iest 1636 y 1637. Po drugim, trzy lata do ludzi mowił, to iest 1647, 1648 y 1649: iakoż wszystkie prawie naturalne Kaznodzieyskie przymioty, dobroć Boska w nim była zkoncentrowała: starał się zaś o to, żeby Kazania iego samym Bogiem tchnęły, á po każdym kazaniu dyscypline uczynił. Przedni ludzie słuchać go za szczęście mieli, Jan nawet Kazimierz Krol Polski, chciał go mieć swoim Kaznodzieią, ale on sześćdziesiatoletnim iuz będąc, z tego się wymowił luboć y tę przydał racya, że prawi kazania moie nie według dworskiey fantazyi, nie wieleby tam popłácały. Podczas kazania iego w Krakowie, w dzień S. Piotra, ogień z ust iego wypadaiący, światobliwa iedna Panna widziała. A gdy go z kaznodzieystwa Poznańskiego ná Przełożeństwo wzięto,

zna-

Digitized by Google

znacznieyſi z miaſta Panowie przed naſzemi ſię uſkarzali, Oycowie wzieliście nam Proroka naſzego, boć zaiſte iak Prorok do ſerca mowił, luboć y na Prorockim duchu Kaſprowi nie zchodziło. Gdy Xiężna Oſtrogſka Woiewodzina Wileńſka, iuż na śmiertelney pościeli leżała, á Doktorowie ſłabość iey zważywſzy, ze tego dnia dokonać miała, udawali: Kaſper rzekł, dziś nie umrze, aż gdy uroczyſtość Chryzoſtoma S. za trzy dni przyidzie, albowiem ten S. Doktor, aby mu ia BOG podarował, uproſił; Co ſię tak ſtało. Pani Tomickii, y urodzeniem y cnotą, y cudami wſławioney białeygłowie przepowiedział, iż lubo Kapłani Societatis JESU zawſze ſumnienie iey piaſtowali, przy śmierci iednak, żadnego z nich do uſługi duſzy ſwoiey mieć nie miała, y ziściło ſię. Tomaſzowi Zamoyſkiemu Kanclerzowi Koronnemu, wyraźnie prorokował, iż mu za pierwſzym y drugim razem corkę, a za trzecim ſyna, małżonka iego powić miała, co ſię wypełniło. Co ſię tycze powierzchownego, ktorym ciało ſwoie trapił, umartwienia, to, acz ſię na oko tak dalece nie wydawało, iednak tákie było, że trudno y wierzyć. Albowiem ten ſługa Boży, przez ieden dzień y noc, zwłaſzcza od ſtarſzeńſtwa uwolnionym będąc, często piętnaście tyſięcy razow, dyſcyplina w ciało ſwoie wbiiał, oprocz dyſcyplin rożnych, zażywał rozg, łancuſzkow, włoſiennic, y dwoch żelaznych grzebieni, y iákiegoś oſtremi á gęſtemi nabitemi igłami inſtrumentu, ktore wſzyſtkie po śmierci iego zbroczone krwią, á ciało całe poſiniałe y zbite naleziono. Te zaś świątobliwe katownie, inne u niego były codzienne, inne mieſięczne, inne roczne, inne nadzwyczayne. Na każdy tedy dzień, dwanaście dyſcyplin na rozmaite intencye czynił, godzin porządnie rozłożonych, między ktoremi, iednę odprawował wieczorem, płacąc robotnikom, to ieſt Panu JEZUSOWI y MARYI Pannie, ktorych codzień, ze ſnu wſtawſzy, naymował, proſząc, aby około winnicy duſzy iego pracuiąc, łaſki w nim rozmaite ſprawowali, ktora dyſcyplina, zawierała w ſobie trzyſta ſześćdzieſiat y ſześć cięcia: á tak do tey, iako y do wſzyſtkich innych przez dzień dyſcyplin, ták wiele ieſzcze przydawał razow, iák wiele ſię liter, w Imionach JEZUS, MARYA, JOACHIM, ANNA, y Patrona mieſięcznego znaydowało. Każda zaś z oſobna dyſcyplinę, na innym ciała członku, aby żywſzy bol czuć mogł, odprawował. Nad to zwykł ſię był rozgami ſmagać, y dwiema żelaznemi grzebieniami ciało ſzarpać. Odprawiwſzy zaś to święte nad ſoba morderſtwo, obrazki zwłaſzcza Ukrzyżowanego Chryſtuſa, do zkatowanych y krwia pluſzczacych członkow przykładał. Umartwienia Mieſięczne te miewał. Naprzod na początku każdego mieſiąca, czynił pierwſza dyſcyplinę, druga piątego tego mieſiąca, trzecia dzieſiątego, czwarta piętnaſtego, piata dwudzieſtego, ſzoſta dwudzieſtego piątego, ſiodma oſtatniego, á to za Państwa Chrześciańſkie y Krola Polſkiego. Oprocz tego miał ieſzcze inne, iakby każdemu z oſobna mieſiącowi przywłaſzczone, zmyſłow y członkow umartwienia, nie żeby ich innego czaſu nie zażywał, ale że ſię oſobliwie, w mieſiącach pewnych w nich cwiczył. Wſzyſtkiego opiſywać długo, niektore wſpomnię. Oczy tedy uymuiąc, na żadney oſoby twarz, zwłaſzcza ſtanu zacnieyſzego y urody piękney, chyba z trefunku nie patrzał. Na rzeczy dworne wſpaniałe, piękne, iako obrazy, budynki, wiazdy, pompy, okiem nie rzucił. Na rzeczy zaś brzydkie, y ktore wſtręt do ſiebie czynią, umyſlnie ſię przypatrował. Uſzy martwił, żartow, nowin, weſołych rzeczy nie ſłuchaiąc. Powonienie martwił, umykaiąc ſię od mieyſc y rzeczy pachnacych, á narażaiąc ſię na cuchnące okazye. Smak trapił, nie dobrze zgotowanych potraw nie przyprawuiąc:

wuiac: przed iedzeniem albo pokarm, albo ięzyk, piołunem albo inna gorzkoścla, napuſzczaiac, tego nie iedzac, do czego większy go appetyt ciagnal. Głowie ſię przykrzac, wezglowka twardego używał, żelaznym ſię grzebieniem czeſzał: czołem częściey był o ziemię przed Bogiem. Nad rękami paſtwiac ſię, paznokcie głębiey przyrzynał, oſtrym łancuſzkiem ich zciſkał. Nogi martwiąc, umyślnie dłużey na iedney nodze ſtawał: kamyczki do trzewikow podkładał, ſtopy y boki ogniem przypalał. Golenie, żywot, y pierſi rozgami ſmagał, y żelaznym grzebieniem czeſzał: Język, tymże ſzarpał, goracemi potrawami parzył, ziemię, ceglę, y inne chropowate rzeczy lizał. Miał y nadzwyczayne niektore umartwienia. Przy dokończeniu każdego roku, trzyſta ſześćdzieſiat y pięć razy ſię zacinał, to ieſt tyle, wiele dni w roku: grzebieniem żelaznym tak wiele razy ſie ſzarpał, iak wiele znaczniey ſzych w ciele ludzkim licza kości, to ieſt 229. Przez trzy dni zapuſtne, na każdą noc pięć dyſcyplin czynił, pięćdzieſiat razy w każdey ſię zacinaiąc. Tegoż czaſu, na cześć Matki Boleſney, ſiedm razy ſię zacinał, proſzac iey za grzeſznikami, żeby ich do pokuty przyprowadziła. W Wielki Piątek, na rożne intencye czynił dyſcyplin ſiedm, á w nich cięcia wſzyſtkiego, trzyſta czterdzieści y oſm. W dni krzyżowe, y w dzień Wniebowſtąpienia Pańſkiego, ná uczczenie części ciała y ſił Duſzy iego, ktorych ieſt 225, y ran ktorych rachuią 6466, zacinał ſię dyſcyplina, y drapał żelaznym grzebieniem 6466. W każdy dzień Adwentu 276, tyleż aktow uczynił, na uſzanowanie tych dni, ktorych Pan JEZUS był w żywocie Nayś: Matki. Tegoż czaſu, gołemi kolanami klęcząc, modlitwy odprawował, y na twardym łozku ſypiał, á potym na goley ziemi. Wyrzucił mu ſię był raz na prawym boku wrzod dość niebeſpieczny, y rękę lewą odiął: co on kapłanowi, nad chorem przełożonemu, opowiedziawſzy, o plaſtr proſił: lecz gdy on o tym zapomniał, Kaſper wziawſzy w rękę rozgę, wrzod on mocno zaciął, rzecz dziwna, za pierwſzym uderzeniem zaraz ſtęchł, á gdy go ieſzcze daley ſmagać nie przeſtał, cale wyzdrowiał. W drogach nawet y gościnach będąc, czym mogł, ciało ſwoie trapił. Na święta tylko Wielkonocne, przez cały tydzień ciału folgował, częścia dla uſzanowania tak wielkiey uroczyſtości, częścia, aby wytchnawſzy, ćiało oſtrzeyſzy bol na potym czuło. Nie mniey ſię y na wnętrzne umartwienie wydawał. Raz gdy mſza miał, pomyślił ſobie, iakimby też ſpołobem y ſam mogł ſię ſtać wdzięczna ofiara BOGU: w tym do ludzi ſię obrociwſzy, kościoł wſzyſtek ięzykami napełniony uyrzał, z ktorych iedne były iak włocznie, drugie iak dzidy, trzecie iak miecze, inne iak puginały, albo wężow iadowitych żądła. Y zrozumiawſzy, czego po nim BOG chce, zaraz mu ſię na ofiarę uſzczypliwych ięzykow oddał. Jakoż oſtre piorka y ięzyki, nie raz go cięły, á iednak ſię im, wſzyſtko cierpliwie znoſząc, y iedna literka, y ſłowkiem naymnieyſzym, nigdy nie zkładał. Siły duſzy naſzey, tak gniewliwe, iako y pożądliwe mocno uzdał. Wyſokie ſiebie ſamego poważanie tłumiąc, częſto ſię przez dzień, ze wſzyſtkiey czci y ſławy przed Bogiem wyzuwał, y do niey ſię prawa wſzelkiego wyrzekał, moc wſzyſtkim ſtworzeniom daiąc, aby o nim, iako chca, rozumiały; á dobroci Boſkiey, żeby iak naypodley o nim trzymano, proſząc. Swobodę zaś woli ſwey krocąc, w ſprawach, ktore na upodobanie iego dawano, to raczey co ſię drugim podobało, nie co ſię iemu widziało, czynił. Innych rozumienie wielce ſobie ſzacował, zwłaſzcza ſtarſzych ſwych, ktorych ſię rządzeniu, iak podrożny, gościńca nie wiedzący poddawał. Wielce ſię owey łaſki ſtarſzych obawiał, ktoraby mu czynić to, co ſam chciał;

chciał; mięszkać tam, gdzieby sam chciał, pozwalała: bo rozumiał, że tak żyć, tożby to samo było, co z opieki y rządow samego BOGA bydz wyrzuconym, á w ręce zkażonych pożądliwości oddanym. Z miłości się własney zwłoczył, często sobie ułomności swoie y mizerye przed oczy stawiaiac. Pokora w nim głeboka była, z ktorey, na wyrzeczenie się sławy y czci swoiey, ślubem Bogu w oczach starszego obowiazał. Zakonowi za niewolnika się y bydlę oddał, tego żadaiac, aby się z nim zakon, iak z niewolnikiem y bydlęciem obchodził, do wszelakiey go roboty zażywał, nadgrody y wdzięczności za pracą, żadney mu nie świadczył, naymnieyszego nad nim, w chorobie nawet ostatniey respektu nie miał; á ciało iego, iako bydlęcia w gnoiu pochował, albo bez pogrzebu porzucił. Protestacya ta przed Bogiem obszernie uczyniona, pełna iest nabożeństwa. W starym osobliwie wieku będąc, często się psem zgniłym nazywał; y za takiego z serca poczytał. Po każdey mszy wszystkich nieprzyiacioł swych, dobroci Boskiey polecał, we krwi Chrystusowey ich topiąc y obmywaiąc. Raz kartę znalazszy, na ktorey przeciw niemu coś było ostrzey napisano, wdzięcznie ią ucałował, y aż do śmierci iak co drogiego chował. Jakie ku Przeczystey Pannie, (ktora Naydroższa Matka nazywał,) serce miał, trudno wypisać. W dzien Niepokalanego Poczęcia, za dziedzictwo się iey wiecznie oddawszy, gdy to ślubem y przysięga ztwierdził, bardzo światobliwe od niey, przez wnętrzne oświecenie, wziął nauki. Też Matkę Boska obrał sobie wzaiem za dziedziczkę, y z nią się napotym, iako y z przedwieczna mądrością zaślubił pilnie się do tego, y długo przez rożne nabożeństwa przyprawiwszy, w każdym miesiącu przez tydzień ieden, na cześć iey, ofiary święte sprawował. Miesiąc zaś Październik wszystek, na iey wychwalenie obracał, żywot iey rozpamiętywaiąc, y łaski przez nię ludziom wyświadczone, często o niey rozmawiał, codzień, wyłokie iey tytuły, ktorych 365 sobie zebrał) na rozmyślaniach uważał. Na każdy dzień w iakimkolwiek uczynku, iey przykładu naśladował, nayściślejsze Imię Jey, na ciele swym mocno, nie bez bolu wyciskaiąc, y iakby się nim piatnuiąc. Ile razy z komorki wychodził, wprzod iey obraz nabożnie z uczciwością całował, y tak siebie samego, iako y komorkę swoię, y sprawę, dla ktorey odchodził, synowskim iey affektem polecał. Okrom zwyczaynych kościołowi Bożemu uroczystości, miał wiele prywatnych na każdy miesiąc, świat: iako to wtorego dnia Stycznia, święto dobrey otuchy y przyszłego powodzenia przez następuiący rok, ktorego dnia, aktow miłości Boskiey 365 BOGU oddawał. W Maiu święto wszystkich JEZUSOWYCH głupcow, y krzyża iego miłośnikow. W Czerwcu święto hoyności przeciw BOGU. Świat podobnych z Ducha S. wymyślonych przez rok obchodził 66, á wszystkie z przedziwnym nabożeństwem. Marzec cały, na uważaniu zacności goracey modlitwy trawił. Pánna przeczysta, ustawiczne mu ż Bogiem spoienie, osobliwie przez affekt miłości uprosiła. Na postępki swoie tak pilne miał oko, że każdego dnia kilka razy wszystkie sprawy swoie roztrząsał Do śmierci codzień, naymniey się trzy razy gotował, rano, w południe, y przed snem, ktorego czasu na łożku leżąc, y iakby iuz konaiąc, wszystkich. tych aktow z serca dobywał, ktore pobożni ludzie umieraiąc, wzbudzać w sobie zwykli: tygodniowe także posty wszystkie, y iutrznia z kapłańskich pacierzy, we Srzodę każda, na uproszenie szczęśliwego ześcia ofiarował BOGU. Spowiedź co miesiąc, y na końcu roku każdego, tak czynił, iakby ostatnia bydź miała. Aż też w śmiertelna gorączkę zapadł, acz y w tey

niemocy, rozgami ſię dni tych, ktorych choroba ulżyła, ſmagać nie zaniechał, Sakramentami świętemi opatrzony, lubo mowę zamknął, z Bogiem rozmawiał; Wielkim Prałatom, ktorzy ſię do niego naciſnęli, błogoſławił; á potym ręce w niebo podnoſząc, lat maiąc 71, z ciała tego śmiertelnego, na wolność ſynow Boſkich wyſzedł, w roku 1662, dnia 2 Kwietnia. W krotce go dobroć Boſká wſławiać cudami poczęła: bo naprzod ciało iego nic nie naruſzone, okrom ſamey głowy znalezione, w lat cztery y 6 miesięcy, to ieſt 1666, á iednak y trumna iuż była po wielkiey części zgniła, y ſzaty w proch ſię obrociły. Język z tym wſzyſtkim był niezkażony, ſnać w nadgrodę żarliwych Kazań, y rozmow iego, ktoremi wielu ożywiał. Nad to wielu ludzi wdzięczna wonia, z ciała iego uczuli. Widzieli w tym czaſie, ciało iego takie, Maciey Maryan Kurſki Biſkup Enneńſki, Suffragan Poznańſki y dway inni kommiſſarze, z ktorych ieden Staniſław Grudowicz, w wieczor przed tą rewizyą, do domu przyiacháwſzy, nic zgoła nie wiedział, co ſię iutro dziać miało: á gdy ſię przez ſen uſpokoił, widział, iakby go ktoś do ogladania ciała Kaſprowego, twarz zaſtoniona maiącego prowadził. Jakoż prawdziwie twarz zakryta (czego iednak on niewiedział) u X. Kaſpra była. Zdało mu ſię nad to daley, iż gdy wſzyſtko ciało opatrzywſzy, chciał ieſzcze y twarz widzieć, iakby tego Kaſper ręka kiwaiąc zabraniał. Nazaiutrz, coby to za ſen był, gdy myśli; w tym poſtaniec od X. Officyała Poznańſkiego Dobrzelewſkiego przychodzi. Idzie tedy nic ſię nie bawiąc, y tam między innemi dyſkurſami ſen ſwoy powiada, co uſłyſzawſzy Officyał, zdumiał ſię, y zeznał, że go w tey ſamey ſprawie y wezwał, y zażyć chciał. Alexander à Ludinhaus Wolff Staroſta Feliński, na oczy tak ciężko faluiąc, że o utratę iednego oka ſzło, ſkoro metal X. Kaſpra, do oczu przyłożył, tegoż momentu zbył boleści. Piotr Woliński w niebeſpieczna zapadłszy niemoc do X. Kaſpra ſię udał, ten mu ſię na iawie pokazał y obiecać mu kazał, coby chciał, czy w tym życiu przyboleć, á kwitowanym bydz z czyſca, czyli też lekka śmierć, á w czyſcu reſzta wypłacać ſię BOGU za grzechy; obrał ſobie pierwſze, y zaraz dziwne y ſamym doktorom nieznaiome boleści go zdiety: przyſtąpiły do tego nie lekkie od czarta naiazdy. W tych razach, ſtawał co raz w oczach iego X. Kaſper, y iuz duſznych nieprzyiacioł płaſzał, iuż ztrapionego ciełzył, nakoniec czas mu śmierci oznaymił. Dorota Gnińſka Woiewodzina Pomorſka w śmiertelney chorobie od medykow opuſzczona, wezwawſzy przyczyny X. Kaſpra, do zdrowia pierwſzego niespodzianie przyſzła. Jozefowi Gorſkiemu dwadzieścia y trzy wrzody, na nogi ſię wyrzuciły, ktorym gdy żaden Doktor poradzić nie mogł, kawałka ornatu, w ktorym X. Kaſper był pochowany do wrzodow przykładaiąc chory, za tydzień zdrowym na nogi zoſtał. Anna Wolińſka tak chorobami zciśniona, że ſię konać zdała, od iednego do X. Kaſpra ofiarowana, z niemocy zdrowa wyſzła. N. Bardſki na ſumnieniu ciężko uciśniony, podwakroć z tego uwolniony przez przyczynę X. Kaſpra, dwie śrebrne tablice do niego ofiarował. Piſał wiele Xiąg Ducha Bożego pełnych ktorych długi regeſtr, autor życia iego X. Daniel Pawłowſki wypiſał, w Druku te ſię iego Xięgi znayduią, *a naprzod w Kaliſzu 1686 in fol: tom pierwſzy Xiąg iego wydrukowano, miedzy ktoremi ſą też tam niektore, iuż przedtym z prasy wyſłe.* 1mo. *Tractatus de breviſſima ad perfectionem via, & Caiſſii 1682 in 8vo.* 2do. *Tractatus de Gratia delectante & Vincente.* 3tio. *Negotiatio ſpiritualis per varias induſtrias, æternis intenta lucris, & Cracov: 1674 in 12.* 4to. *Faſciculus Exercitiorum & conſiderationum de præcipuis virtutibus Chriſtianæ fidei, & Crac: in*

4to

4to 1662. 5to. *Tractatus de Moribus, amore, servitio, æterna sapientiæ.* 6to. *Provisiones senectutis in tres partes distributæ, & Calisii 1673 in* 8vo. 7mo. *Centum modi meditandi Passionem Domini, & in Lwa Lubl. 1652, & in 4to* 1652. 8vo. *Industriæ Examinis.* 9no. *Considerationes in Dominicas totius anni.* W drugim zaś tomie *in fol: 1691 w Poznaniu, przekrukowane te iego Xięgi.* 10mo. *Exercitia in 12 menses distributa.* 11mo. *Novellus Religiosus.* 12mo. *Vota religiosa, seu tractatus de Votis religiosis in Communi & in particulari.* 13tio. *Considerationes de religioso Mancipio.* 14to. *Considerationes de soliditate Virtutis.* Osobno zaś wyszły. 15to. *Sol in virtute sua Jesu Christus in splendore suarum excellentiarum spectabilis, Cracov: 1662 in 4to.* 16to. Deklaracya memoryału Processu Akademii Krakowskiey między stany koronne podanego 1632 *in 4to.* 17mo. *Tractatus de Effectibus fructu & applicatione Sacrificii Missæ. Pragæ 1ma edit: 1713 in 4to.* 18vo. *Sublimitas perfectionis religiosæ;* 79 *discursibus explicata. Pragæ 1713 in 4to.* 19no. *Stromata de Passione Domini in fol.* 20mo. *Festum Dignationis.* 21mo. *Paradoxa Verbi Incarnati.* 22do. *Meditationes in festa totius anni.* 23tio. *Septem accommodationes Passionis & Orationis Dominicæ:* 24to. *In Passionem Domini Meditationes 46, iuxta numerum dierum Quadragesimæ,* 25to: *Coronis sive dissertatio de perpetua cruce Christi Domini ab instantis Conceptionis, usq; ad instans mortis suæ.* 26to. *Droga doskonałości Chrześciańskiey na trzy części rozłożona. Calisii in 8vo 1665.* 27mo. *Przemyślny Zysku duchownego: albo nauki do prodkiego w drodze Bożey postępku Gedani 1672 in* 12. 28vo. *Liturgicæ Observationes Sandomir: 1717 in 12.* To w nim podziwienia godna. Pierwsza, ze Xiąg zadnych nie zażywaiąc, takie rzeczy napisał, iakich w drugich Xięgach nie znaydziesz. Druga, że gdy miał, albo pismo święte, albo Doktora ktorego świadectwo przywodzić, w Xięgi nie patrzał. á przecię słowo w słowo, rzecz wszystkę przytacza. Trzecia, że tegoż zaraz czasu, y nic nieprzerywaiąc pisał, y na pytania innych, iak potrzeba było, odpowiadał. Czwarta, że nigdy nic nie zmazał, ani limował poprawiąc. Nad to przy tak zatrudnionych urzędach, tak wiele pisał, to iest nawet y w drogach gdy Prowincya dwa razy rządząc, obieżdżał, y do Rzymu, dokąd dwa razy Prokuratorem z tey Prowincyi iezdził, raz 1636, drugi raz, 1643. Dwa razy Elektorem, raz na kongregacyą Generalną ośma 1646, drugi raz na dziesiąta *1652.*

**DRUZBINSKI* wspominaią ich Xięgi Grodzkie Ostrzeszowskie, y *u Okol: tom, 1 fol. 421* znaydziesz, że Druzbińska była za Zadzikiem herbu Korab.

DRUŻNA herb. Ponieważ herb Drużyna, iedenże iest z herbem Srzeniawą; á samym się tylko krzyżem od siebie rożnia, do tego iednez ich początki: bo albo ten od tego pochodł, albo tamten od tego. Nad to, że temi czasy iuż niektorzy herb Drużynę, Srzeniawa, y Srzeniawę Drużyna zowia, dla tego ia o tym kleynocie, początkach, Przodkach, familiantach, pod herbem Srzeniawa, da Bog mowić będę.

DRWALEWSKI herbu Ogończyk w Kuiawach, to nasi pisarze, atoli ze Drwalewscy z Drwalewa w Łęczyckim herbu Rolicz używaia, widziałem sam pieczęć tego Domu, chyba że insi są Ogończykowie, inni Roliczowie. Stanisław Podsędek Łęczycki, 1589 z seymu naznaczony do korrektury praw koronnych. *Conslit. fol. 516 & 1601, fol: 734.* Jędrzey w Łęczyckim umarł 1645, Rotmistrz sławny *Starowol,: in Monum.*

DRWALEWSKI herbu Przyrowa w Mazowszu. Woyciech Kustosz Kurzelowski 1609 z Synodu Prowincyalnego Piotrkowskiego, naznaczony do kompozycyi między stanem duchownym y Rycerskim *Acta Synodi.*

Drya Herb.

MAia bydź między dwiema liniami, ktore od prawego boku tarczy, na lewy ukoſem idą, trzy kamienie żołte w polu czerwonym na helmie trzy piora ſtruśie. Tak go opiſali, *Paprocki w Gniazdzie fol: 706 y 1174. O herb: fol: 505. Okol. tom: 1 fol: 166. Mſ. X. Koiałow: Bielſki fol. 298.* atoli mnie ſię herb widzieć doſtało Jędrzeia Liſieckiego takim kſztaltem, na tarczy trzy kamienie biáłe, kwadratowe, w złoto oprawne, nad helmem ſkrzydło o ſiedmiu piorach, y noga, białe; na ſkrzydle w polu czerwonym trzy kamienie takież iak y na tarczy. Ten herb z Burgundyi do Czech przeniieſiony, przez iednego Rycerza Mutyna nazwanego, zkąd też od iego imienia, Mutyna ten herb niektorzy zowią. Ztamtąd przez dwoch Hrabiow Wilhelma y Hermaná wſzedł do Anglii. Paprocki powiada, że ten Mutyna pierwſzy z tym herbem do Polſki przyſzedł, gdzie gdy za czaſow Boleſława Krywouſtego, na rożnych expedycyach męſkiego ſerca dał dowody, od niego w dobrą opatrzony, familia tę u nas rozmnożył. *Okol: z Anonima y Biel. fol. 185* twierdzą, że za czaſow Boleſława Wſtydliwego, dopiero z tym herbem w kroleſtwie tym zawitał Staniſław, czyli iako Bielſki chce, Swatyſław Rycerz, ten ſobie mężnie poczynał, w owey z Ruſią u Piety potrzebie, od Pudyka Xiążęcia ſzczodrze był udarowany koło roku 1266, atoli muſi bydź w Polſzcze dawnieyſzy: bo Petrindus Drya, iuż był Kaſztelanem Woynickim 1242. Maciey Drya Dziekan Poznańſki 1439, *o ktorym Długoſ piſſe in Vitis Epiſcop: Poſnan:* że Laſockiemu do Biſkupſtwa Poznańſkiego przy elekcyi zprzyiął, tegoż czy inſzego Macieia, Kanonikiem Gnieznieńſkim wſpomina, *Damalew: in Archiep: 1443.* Staniſław Drya Proboſzcz u S. Ducha w Sierpſku 1623. *Luc: Paproc: Łaſki fol: 56.* Niektorzy z Czeſkiey hiſtoryi przydaią; że wyżey wſpomnieni Hrabiowie Wilhelm y Herman, zaraz na początkach krzewiącey ſię w Czechach religii katolickiey, kláſztor fundowali pod tytułem S. Wilhelma. Taż hiſtorya namienia, że Adryan Drya był Marſzałkiem Dworu, u Rycharda Hrabi Kornubii, brata Krolá Angielſkiego 1264, y że w elekcya, kiedy go obierano na Ceſarſtwo, ſiła mu do tego pomagał, bo był maż wielkiego zachowania y godności. Drudzy piſza, że Bernard Swięty Klarewalleńſki Opat, był

z tey

z tey familii, atoli zbiia ich Paprocki, y powiada, że tę miał autentyczną wiadomość, że w herbie tego Swiętego, w czarnym polu, były dwie linie szachownicy, na ukos od prawego boku, na lewy idące, na szachownicy zaś pola białe y czerwone. Zwał się zaś ten herb iego, *Gaudium* albo Wesele. Z Litwy pierwszy na siebie y Dom swoy przyiął herb Dryą, Mikołay Tawtygerd na seymie Hrodelskim 1413. *Stat: Laski: fol: 127 Stryikow:*

Herbowni.

Bożeiowski	*Grodzicki*	*Łukomski*	*Siaski*
Chłapowski	*Jenicz*	*Liśiecki*	*Tawtygierd*
Czyżowski	*Kiśewski*	*Mdlibowski*	*Tomicki*
Dziechtarski	*Kopydłowski*	*Mroczyński*	*Trampczyński*
Eśtka	*Kozaryn*	*Ośiecki*	*Wysocki*
Gorecki	*Krepśtul*	*Radecki*	*Zernicki*
Grabieński	*Kwinta*	*Runowski*	

Podobny do Dryi, herb był Wilcholda Biskupa Chełmińskiego 1390, ktory z nadgrobku iego wypisał, *G. Jongell: in Purpura D. Bernardi*, to iest w polu białym pas rycerski, á na nim trzy kostki, na iedney z nich sześć punktow, na drugiey pięć, na trzeciey cztery wyrażono.

O Chłapowskich herbu Drya mowiłem w pierwszym tomie, tu tylko przydaię. Bodzęta Chłapowski 1449. Podsędek Ziemski Kaliski, *Acta Terreśtra Posnanienśia* zowią go *Camerarium Regium*. W roku 1598 kwitnął Stanisław Woyciech Sędzia Ziemski Kaliski. *Conśtit. fol. 693.* corka iego Elżbieta Krzęcka, ktorey nadgrobek z herbem Drya, widziec w kościele Krakowskim S. Troycy, synow zaś trzech, Marcin, Piotr y Mikołay, Z tych 1 Marcin zpłodził Stanisława Skarbnika Poznańskiego, ktorego synowie z Laskownickii Bolesław y Władysław, ten zostawił syna Janá, ale bezpotomnego: tamten z Franciszka Koszubską, Kazimierza y Jakuba: Kazimierz z Konstancyi Makowskii miał dwoch synow, Ludwika Podczaszego Poznańskiego, posłował na walna radę Warszawska 1710, deputatem był na Trybunał koronny 1718 y 1727 Anna Lipska trzech mu synow powiła, Stanisława, Floryana y Jana, corek trzy, Ludowikę, Wiktorya y Magdalenę. Michałowi zaś bratu Ludwika, Dorota Sobocka, Ludwika y Kazimierza synow. Piotr drugi syn Sędziego, poiał Szołdrska rodzona siostrę Biskupa, z ktorey był syn Jędrzey sterilis, y corka Jadwiga Kolaczkowska. Mikołay trzeci syn Woyciecha Sędziego, miał za soba Zakrzewską, z ktorey corka Hieronimowi Konarzewskiemu zaślubiona, syn zaś iego Bogusław z Brezianki siostry rodzoney Woiewody Poznańskiego, zpłodził czterech synow, Woyciecha Pisarza Wałeckiego, Mikołaia y Dominika steriles, Stanisława, ktorego z Barbáry Zołtowskii dway synowie, Jozef y Bogusław.

DRTON Mikołay Dryon, dla zasług rycerskich w woysku koronnym, indigenat otrzymał na seymie 1676 *Conśtit. fol. 58.*

DRZEMLIK herbu Korczak w Chełmskiey ziemi. N. Drzemlik pod Pskowem odważny żołnierz *Bielś: fol. 782.* Tomasza y synow iego chwali *Paprocki w Panoszy.*

Drzewica Herb.

MA bydź mieśiac żołty, rogami do gory obiema obrocony, tak iak w herbie Leliwa, gwiazda iedna między rogami Xiężyca, druga pod Xiężycem, w polu błękitnym, na helmie pięć pior strusich, luboć

Digitized by Google

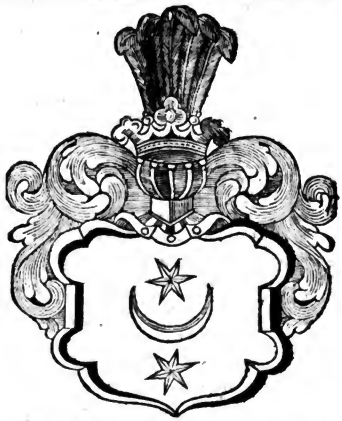

drudzy tylko trzy zkładaia. *Paproc: w Gniazdzie fol. 1074. O herb: fol: 573. O. kol: tom: 1 fol: 188. Mſ. X. Koiałow:* Początek tego herbu z tad wywodzi *Paproc: w Gniazdzie.* Prokop z Drzewicy, gdy Leſzkowi Czarnemu pierwſzy tę nowinę przyniosł, że go Polacy ſobie za Monarchę obrali, od niego krom inſzych podarunkow y ten kleynot ſobie nadany, wyniosł; drudzy chcą, że do dawnego herbu Prokopa, w ktorym gwiazde nosił iednę, aukcya otrzymał, Xiężyc y druga gwiazdę. W poźnieyſzey zaś o herbach Xiędze, tenże powiada, że z tey okazyi nabyty. Arkadyuſz nieiaki cudzoziemiec, gdy w woyſku Xiążęcia Sieradzkiego z Piaſta linii idacego, woienna ſłużył, Litwa ogniem y mieczem, zapadſzy w te kraie, wſzyſtko niſzczyła, wyſłany w pierwſzey ſtraży, ſkoro poſtrzegł, że Litwa ubeſpieczona koczuie, ſprawiwſzy lud ſobie poruczony, uderzył na zagon Pogańſki y ſzczęśliwie na głowę poraził. Tym zaprawiwſzy ſię dobrze na obciążoney łupem Litwie, co prędzey naſtępuiącemu woyſku Polſkiemu znać daie, aby nadciągali: iakoż przypadli, y wiele Litwy pobili: za co Arkadyuſz od Xiążęcia wziął na wieczna pamiątkę herb, tym kſztałtem ułożony. Ale ta potyczka naſzych wygrana pod wſią Drzewica była, dla tego y herb Drzewica nazwany. Tegoż herbu Drzewica, Drzewicki Zakonu S. Benedyktá S. Teologii Doktor, Przeor na Gorze u S. Krzyża pod Sendomirzem.

Herbowni.

Drzewiecki	*Mikułowſki*	*Sierzchowſki*
Jeż	*Mniſzkowſki*	*Stokowſki*
Kadłubowſk:	*Popławſki*	*Zaiączkowſki*
Ługowſki	*Protaſiewicz*	

DRZEWIECKI Borſa herbu Nałęcz. W kościele Opatowſkim, widziałem z tym herbem nadgrobek Alexandrowi Borſie z Drzewice Drzewieckiemu, zmarłemu 1674, wyſtawiony u OO Bernardynow. Staniſław także Drzewicki żonie ſwoiey w Krakowie u OO Reformatow nadgrobek z tym herbem przydał 1688. Dzewicki Borſa Łowczy Buſki, miał za ſobą Annę Czarnowſką

wſka Chorążankę Grabowiecka. W informacyi z tego Domu przyſłaney mi, piſża ich z Drzewce Drzewieckiemi, Wacław Kaſztelan Zawichoyſki zplodził ſyna Jana, Jan Mikołaia Stolnika Chełmſkiego, y innych, Mikołay z Gorſkiy Tomaſza Stolnika Chełmſkiego, ten z Romanowſkii Podkomorzanki Chełmſkiey, zoſtawił ſyna Felicyana y innych, Felicyan naprzod Stolnik Chełmſki, potym Sędzia, daley Podſtarości Grodzki, á teraz Sędzia Ziemſki Krzemieniecki, był trzykroć deputatem na Trybunał koronny, raz z Ziemi Chełmſkiey, dwa razy z Wołyńſkiego; maż rzetelności ſtarożytney, y bogoboyności, zlaczył ſię był dożywotnie z Konſtancya Węgleńſka, z ktorey corka Antonina z Antonim Jabłonowſkim Podczaſzym Buſkim zmowiona, ſynow dwoch Staniſław Scholaſtyk Chełmſki w młodym wieku, y świat y nadzieie o ſobie dałſze, do grobu zanioſł; drugi Piotr Stolnik Chełmſki Piſarz Grodzki Łucki teraźnieyſzy, poſeł na konwokacya 1733, temu Maryanna Wiśniewſka Chorążanka Pińſka, corka Staniſława, dwoch ſynow powiła Felicyana y Staniſława.

DRŻEWICKI *herbu Ciołek w Woiewodztwie* Lubelſkim. Jedneyże z Maćieiowſkiemi dzielnicy; ale od dobr Drzewicy tego imienia nabyli, ieſt ta Drzewica w Woiewodztwie Sendomirſkim, w ktorey kościele chowano y czczono niegdy, głowę S. Jana Chryzoſtoma, Infułata Konſtantynopolitańſkiego, w Rzymie od iednego z tey familii Biſkupa (rozumiem że Macieia o ktorym niżey) uproſzona, y temu mieyſcu oddana ku weneracyi, atoli podczas woyny Szwedzkiey y Kozackiey, ten świety depozyt zginął: bo gdy ci łupiezcy świętokradzcy, na ſrebro w ktore była oprawna chciwi, łamać go poczeli, y święta relikwia pokruſzyli. *świadczy Mſ. życia S. Bonifacego Męczennika.* Piotr y Wincenty Drzewiccy podpiſali *inter præſentes*, liſt Jagełła Krola dany Miaſtu Lubelſkiemu. Długoſz w roku 1341 piſze, że gdy Krol Jagełło był w obozie, podczas expedycyi woienney, pod niebytność Pieczętarzow koronnych, oddano było pieczęć Krolewſka, Mikołaiowi Drzewickiemu herbu Ciołek, Kuſtoſzowi Sendomirſkiemu, Prałatowi y mądrościa y wiernoścta ku Oyczyźnie dobrze zaleconemu. Jan Sekretarz Krolewſki, poſeł do Krola Czeſkiego od Kazimierza Krola 1477. *Crom: lib: 28. Biel: fol. 468.* Jakub z Drzewicy Kaſztelan Zarnowſki 1496, podpiſał elekcya Jana Albrychta Krola, *w Łaſk. w ſtat. fol. 110.* Jego to zdami ſię ſyn był, Waleryan Sekretarz Krolewſki, umarł 1520, wieku ſwego 21, ktoremu nadgrobek w Krakowſkiey katedrze, dway rodzeni bracia wyſtawili, Maciey Podkanclerzy Koronny, y Biſkup na tenczas Przemyſłki, y Jędrzey Stolnik Krakowſki *Starowol. in Monum*

Maciey Arcybiſkup Gnieźnieńſki, był naprzod Kantorem Sendomirſkim y Sekretarzem Krolewſkim 1496, *Stat. Łaſk. fol. 110*, potym Proboſzczem Szkalmirſkim y Podkanclerzym Koronnym 1504, tęż pieczęć trzymał z Biſkupſtwem Przemyſłkim 1505. *Ibidem fol. 120.* Trzech Krolow Pieczętarz godny, Jana Albrychta, Alexandra, y Zygmunta I, niezpracowany koło dobra kościoła y Oyczyzny Miniſter, czuły koło owieczek ſwoich Paſterz. Wpadłci był wprawdzie lubo niewinnie w ſuſpicya, iakby po śmierci Albrychta Krola, tknał ſię ſkarbow krolewſkich, naywięcey ztąd ia ſobie roſzczono, że pod iego dozorem złożone były; dla tego Fryderyk Kardynał, Krolewſki brat, Arcybiſkup Gnieźnieńſki, á oraz Biſkup Krakowſki, do wiezienia go był wtracił, w krotce iednak, że ſię niewinność iego pokazała, wolnym puſzczony, y Infula Przemyſłka uczczony, á po Łaſkim wziął pieczęć wielką Koronna. Z Przemyſłkiey poſuniony na Kuiawſka 1513, żeby

Digitized by Google

był tym lepiey Pasterski swoy urzad piastował, Kanclerstwo zpuścił. Z Krolem Zygmuntem na kongres Wiedeński iezdził, na cześć S. Stanisława Biskupa, kościoł drewniany wystawił 1524 y poświęcił, á że toż samo przypisuia Sienińskiemu, po ktorym piaty na tey katedrze był Drzewicki mufi bydź, ze ten od Sienińskiego postawiony kościoł, iakaś przygoda czyli ogniem predko zniszczał. Kapitularz albo mieysce dla kongressu Kanonikow Kuiawskich, przy katedrze wymurował 1518. Katedrę zaś swoię iuż apparatem, iuż Xięgami do śpiewania w chorze, iuż laskami srebrnymi y krzyżem pozłocistym przyozdobił. W legacyach rożnych, iako wielkiego rozsadku Senatora zażywano. Do Litwy po Zygmunta I na tron go Polski zapraszaiąc 1506 *Biel. fol. 504 Vapov.* do Wenetow, stronę woyny Tureckiey, do Węgier 1517, żeby był Ludwika Krola Węgierskiego ieszcze niedorosłego, przy dziedzicznym Państwie utwierdził. *Biel. fol: 537.* Gdy się w iego Dyecezyi Luterska sekta w Gdańskim mieście szerzyć poczeła, kościoły łupiąc, Xięży prawowiernych wyrzucaiąc, obrzadki kościelne profanuiąc, oparł im się wielkim sercem Maciey, Zygmunta I Krola do Gdańska zprowadził, ktory buntownikow na gardle zkarawszy, Maistrat Katolicki, Luterski zrzuciwszy, ustanowił. Wieś od stołu swego Biskupiego Siedlec, z Stanisławem Waliszowskim zamienił, za inna Wola Skarbkową nazwana, przydawszy do tego sto pięćdziesiat y pięć grzywien. Z młynow Wolborskich, co rok naznaczył czternaście grzywien na Anniwersarz, za dusze swoię; ktoryby się co kwartał odprawiał. Przy Koronacyi Zygmunta Augusta, dawna kontrowersya między nim, y Janem Latalskim Biskupem Poznańskim odnowiona, o prawo do koronacyi Krolow Polskich, Łaski Arcybiskup Gnieznieński, oboyga stron wystuchawszy racyi, za Drzewickim przeciwko Latalskiemu sentencya ferował, ktora iednak nie promulgowana, że Latalski chciał się lepszemi dokumentami bronić: atoli potym Drzewicki Arcybiskupem Gnieznieńskim zostawszy, Biskupom Kuiawskim to prawo przysądził 1532. Na Prymasostwie lat cztery bez dni 17 przeżywszy, umarł światobliwie 1535, w Gnieźne pochowany. Krol Zygmunt wielce się w nim kochał; Karol Cesarz silai mu się świadczył, ile że z Raphałem Leszczyńskim na seym Franckfordski wysłany postem, wiele sie do tego przyczynił, że Karol Cesarzem obrany. Mansyonarzow w Przemyślu przy katedrze fundował. *Damalew. in Episc. Vladislav. & Archiep. Jest w druku iego Epistola ad M. Antonium Maurocenum Venetum, in libro Callimachi impresso Haganoæ in 4to.*

Jędrzey Stolnik Krakowski, brat Macieia Arcybiskupa, ktorego syn Maciey Kanonik Krakowski, Probosscz Kuiawski, Jana Drohoiewskiego Biskupa Kuiawskiego, od całey kapituły upominał nie raz, aby herezyi gorę w Dyecezyi tey bioracey, tak iako na dobrego Pasterza należało, opierał się; y Jakubowi Uchańskiemu odważnie stanął, gdy to Biskupstwo opanował, bez konsensu Stolicy Apostolskiey. Zostawił przy katedrze Kuiawskiey, statuę S. Woyciecha srebrna pozłocistą, á gdy się do Rzymu na Jubileusz wielki wybrał, tam pobożnie życie zakończył 1575 wieku swego 72 w kościele S. Łucyi pochowany. *Starowol. in Munum. Damalew, in Præposit. Vladislav.* Jan Scholastyk Łeczycki 1540 podpisał list Zygmunta Krolá dany Miastu Lwowskiemu. Barbara Stanisława Tarnowskiego herbu Leliwa Woiewody Sendomirskiego y Podskarbiego Koronnego małżonka, owdowiała 1568. N. Dunina Piotra.

Adam Kasztelan Inowrocławski Starosta Gostyński y Inowłodzki, ż seymu 1564 naznaczony do lustracyi dobr krolewskich na Rusi; 1564 *Constit. fol.*

40,

Digitized by Google

40, y 1569 *Conſtit. fol.* 154. corka iego była, za Erazmem Barzi herbu Korczak. Barbara za Kretkowſkim Kaſztelanem Brzeſkim Kuiawſkim, umarła 1622 *Lustnia ſiedmioſtroyna.* Synowie Zygmunt y Adam. Jędrzey 1587 podpiſał uſtawy ziazdu Pokrzywnickiego. *Conſtit. fol.* 427. Jan Kanonik Gnieznieński, Sekretarz krolewſki 1617; *Acta Caſtren. Oſtrzeſov.* Jerzy, ktory żonie ſwoiey Annie, Piotra Bala Podkomorzego Sanockiego corce, w Kraśniku nadgrobek wyſtawił 1623 *Stasowsk: in Monum.* Staniſław Stolnik Lubelſki, poſeł na ſeym 1661, ztamtad Kommiſſarz do rewizyi Skarbu Koronnego *Conſtit. fol. 16,* miał za ſoba Katarzynę Myſzkowſka, z ktorey ſyn Adam Podſędek Lubelſki, 1670 podpiſał elekcya Krola Michała, miał za ſoba Sidonia Mniſzkownę, z ktorey trzech ſynow, Alexander, Staniſław, y Jan. *ieſt tego Adama w druku, Zodiacus Horoſcopum reducens 1636 in 4 Zamoſcii,* corka zaś Staniſława, Zofia Katarzyna 1674. Kryſtyna Staniſława Dabſkiego małżonka.

Alexander Woiewoda Lubelſki, á przedtym naprzod Podkomorzy Lubelſki 1690, *Conſtit. fol. 8.* potym Kaſztelan, nakoniec Woiewoda, z ſeymu 1703 deputat na Trybunał ſiſzkalny, *Conſtit. fol. 9.* Sioſtra iego Barbara, była za Michałem Ryſzkowſkim herbu Nowina Podczaſzym Łukowſkim, corka Konſtancya za Sołtykiem Kaſztelanem Belzkim, z ſynow zaś, iego dwoch, młodſzy w ſzkolach Lubelſkich młodo umarł. Hieronim ſtarſzy miał za ſoba Katarzynę Brzezińſka herbu Łabęć, ale zſzedł bezpotomny. Druga corka Woiewody, była za Janem Ignacym Działyńſkim Woiewodą Pomorſkim.

DRZEWIECKI herbu Ogończyk w Woiewodztwie Łęczyckim. Drzewiecki Woyciech maż rycerſki, dobra ſobie w krwawych zaſługach nadane, w Woiewodztwie Smoleńſkim leżące, puścił Alexandrowi Goſiewſkiemu Woiewodzie Smoleńſkiemu, oczym namienia *Konſtytucya 1631 fol. 20.* N. Drzewieckiego męża walecznego y dobrze Oyczyźnie zaſłużonego *wſpomina Konſtytucya 1662 fol.* 34. Jan wydrukował, *Oracya ſwoie na pogrzebie Jerzego Oſſolińſkiego Kanclerza.*

**DRZEWIECKI herbu Rawicz. Paproc: in Strom:* o nich namienia. Z tych Jędrzey z Drzewce Drzewiecki, miał za ſoba Dorotę Staniſława Tomaſzewſkiego herbu Slepowron małżonkę. Jan Skarbnik Kiiowſki 1632, y Samuel. Mikolay z Ziemi Czerſkiey podpiſał elekcya Jana III. Mikolay w Sendomirſkim 1632. N. Drzewiecki miał za ſoba Zuzannę Mieleſzkownę. N. Drzewiecki Cześnik Bracławſki Kłoczowſka 1702. Franciſzek Deputat na Trybunał koronny 1725.

DRZEWOSZEWSKI herbu Zaroba w Łęczyckim Woiewodztwie. Kazimierz, Alexander, y Hieronim 1648.

DUBANIEWSKI herbu Brochwicz zdo w Przemyſtkiey Ziemi. O tych ſam tylko Paprocki w Gniazdzie Cnoty piſze, ale podobno ſię myli.

DUBANIEWSKI herbu Oſtoia także w Przemyſtkiey Ziemi, Tych Rokoſz Biſkup Kamieniecki do herbu ſwego przyiał za czaſow Kazimierza Wielkiego, Z tych ieden był Łowczym Przemyſtkim za czaſow Paprockiego.

DUBKOWSKI czy Dabkowſki herbu Junoſza w Płockim Woiewodztwie.

**DUBINA herbu Zagloba* w Xięſtwie Litewſkim, kwitna Dubinowie Kniażyccy w Powiecie Grodzieńſkim; atoli zta odmiana w herbie, iako świadczy *Koial. in Mſ.* że dwie ſtrzały ná krzyż w podkowę kłada. Paweł Dubina Kniażycki za Karola Chodkiewicza pod Chocimem był Rotmiſtrzem piechoty Węgierſkiey, á przedtym towarzyſz Uſarſki, miał za ſoba Morawicka, z ktorey zoſtawił ſynow Piotra, Jana, Łukaſza y Samuela ludzi rycerſkich. Jan Dubina Kniażycki, miał za ſoba Joannę Miciuciankę, corkę Olbrychta Podſtaroſciego

ściego Grodzieńskiego. Staniſław Antoni, Jedrzey y Piotr 1674, w Słonimſkim powiecie. Adam 1700.

**DUBIENIECKI* w Wileńskim Woiewodztwie, Paweł, Kryſztof, Mikołay 1648 podpiſali elekcya Jana Kazimierza Krola.

DUBRAWSKI herbu Sas w Przemyſkiey Ziemi. Tomaſz Dubrawſki Podſędek Halicki z ſeymu 1567 *Poborca, Conſtit. fol. 146*, poſłował na ſeym 1569 *Conſtit. fol. 171.* N. Dubrawſki Podſtarości Zarnowiecki, ktorego dwie corki były, iedna za Staniſławem Sładkowſkim, druga za Czarnockim *Baran:* Dubrawſkie Magdalena y Tereſſa, Zakonnice u Wſzyſtkich Swiętych we Lwowie. Dubrawſka była za Czarnieckim Woyciechem Piſarzem Grodzkim Chęcińſkim. Jędrzey Kommiſſarz do rozgraniczenia od Węgier, z ſeymu 1676 naznaczony, *Conſtit. fol. 31.* Franciſzek Podkomorzy Przemyſłki, lat ſwoich więkſza część w obozie z wielka męſtwa ſwego chwała przepędził, krwi y zdrowia dla Oyczyzny nie żałuiac. Niemniey Oyczyſtey ſwobody ięzykiem y gladka dziwnie wymowa bronił, z tad dwa razy w Izbie Poſelſkiey Marſzałkował raz 1649, drugi raz 1654, Z tad Jan Kazimierz Krol Polſki, z pieczęcia go mnieyſza Koronna potykał, ale za nię podziękował. *Potocki centur: fol: 350* piękne cnocie iego pochwały zapiſał, á zakon naſz, iako ſzczegulniey łaſkawemu na ſiebie, wieczna przed Bogiem pámięć; świat ten pożegnał 1665. *Hiſtor: Coll. Jarosl. Mariani.* Syn iego Paweł Konſtantyn Dziekan Łucki, y Przemyſłki, kilka razy deputat na Trybunał Koronny, á potym w roku 1691 Suffragan Przemyſłki.

**DUBROWICKIE Xiążęta* Dubrowicka Xiężna, Bazylego Xiążęcia Sanguſzka małżonka, koło roku 1490 *Geneal: Czartoryſk:* Jerzy X. Dubrowickie, w roku 1503 od Tatarow nad Prypeciem rzeka graſſuiacych zbity, *Koial: part: 2.* Tenże czy inſzy Jerzy, Woiewoda Kiiowſkim od Zygmunta I ogloſzony 1542, *Stryikow: lib. 24 cap. 5;* tenże Jerzy czy Januſz, Woiewoda Trocki od roku 1544, zſzedł z tego świata 1549. *Stryikow: lib: 24 cap: 5 fol: 760 y 762.* Ktoryś z nich, poiał był corkę Mikołaia Radziwiła Woiewody Wileńskiego y Kanclerza Litewſkiego *Geneal. Radziw.*

**DUCHANICZ* w Lubelſkim Woiewodztwie. Paprocki y Okolſki o nich nie piſał.

**DUCHNOWSKI* w Ziemi Łomżyńſkiey Piotr Duchnowſki podpiſał elekcya Jana III

**DUCZYMINSKI herbu Rogala* w Mazoſzu, Podgorzu, y Wielkiey polſzcze. Agnieſzka Duczymińſka, Xieni Klaſztoru Kaliſkiego 1630. *Gold: Bractwo.* Jan Staroſta Janowſki, poſeł na ſeym 1613, ztamtad delegowany do uſpokoienia Związanego woyſka. *Conſtit. fol. 6,* y 1637 deputat na Trybunał Skarbowy, *Conſtit. fol. 3.* Zygmunt w Sendomirſkim 1632. Staniſław Staroſta Oſtrołęcki, Woyciech, Wiktor, Konſtantyn, Kazimierz, poſłowie Ziemi Łomzyńſkiey 1648. Jan y Franciſzek w Ziemi Nurſkiey. Jan Chorąży Ciechanowſki, poſłował na ſeymy 1661, 1662, zkąd zażywała go Oyczyzna, iuż na Trybunały Radomſkie, iuż do rewizyi Skarbu Koronnego. N. Sędzia Zakrocimſki 1641 *L. Paproc. Łaſki fol: 62.* Zygmunt w Ziemi Wyſzogrodzkiey 1674. Duczymińſka Chorążanka Parnawſka, była za Janem Borowſkim herbu Jaſtrzębiec. Stefan w Przemyſłkiey ziemi, miał za ſoba Boleſtraſzycka, pozoſtała wdowę po Lityńſkim. Bartłomiey wydał drukiem, *Exercitium Rhetoricum, ieſt Oratio in 4to, Cracoviæ 1619. Typis Mathiæ Andreov.* N. była za Adamem Ulińſkim. N. miał za ſoba Elżbietę Cieſzkowſka Kaſztelankę Liwſka. Stefan Kryſtyne Zarębina, z ktorey ſyn Alexander.

**DUDYCKI* Xięgi Grodzkie Oſtrzeſzowſkie w roku 1584, Dudyczow wſpominaia, *Petricius lib: Hiſtor. Moſchov:* powiada, że Dudycki w okazyi z Moſkwa pod Dobrzynicą zginął.

DU.

DUDZINSKI. Hieronim Dudziński Podstoli Mozyrski, w Woiewodztwie Nowogrodzkim podpisał elekcya Jana Kazimierza. N. miał za ſoba Maryannę Hurkownę Pisarzownę Ziemska Witebska.

Dulicz Herb.

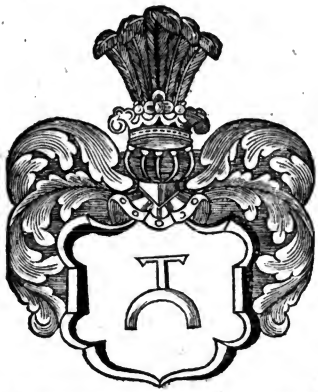

MA bydź poł pierzcienia, grzbietem do gory obroconego, ná ktorym ſtoi litera Tau, albo T wielkie zwyczayne: na hełmie pięć pior ſtruſich, tak go położył *Paproc: w Gniazdzie fol: 1193. O herb: fol: 680. Okol. tom. 1 fol. 198.* przecięż koperſztych, nie według opiſania w nim położony: przydaie tenże, że im pierzcień na znák wierności ich, w herbie nadano, litera zaś Tau, czyli krzyż taka forma, że byli Greckiey religii. Eliaſza Dulicza, ktory tego herbu używał, y braci iego wſpominaia, y że ſię od nich zoſtało potomſtwo.

DULSKI herbu Gryzima w Dobrzyńſkiey Ziemi, przecięż w herbie nie trzy liſzki, iak inni; ále tylko iednę noſili. Z tey familii był Maciey Dulſki, ktorego ſyn Jan, ieſzcze dziecięciem będąc, zaduſzony, gdy go do Nayś: Matki, w Sierpſku cudami wſtawioney, ofiarowano, życie odebrał 1617; atoli przydaie *Łukaſz. Paproc: Łaſki fol: 42,* że ten Jan, iuż oſtatni z Familii Dulſkich Gryzimow z ſzedł bezpotomnie.

DULSKI herbu Przegonia. Dom w Pruſiech ſtarodawny. Woyciech Dulſki Chorąży Pomorſki, z Katarzyny Rabianki, zpłodził corkę, ktora była za Jabłonowſkim z Wieholca herbu Prus, y ſyna Jana Kaſztelana Chełmińſkiego y Podſkarbiego Wielkiego Koronnego, Staroſtę Brańſkiego, Surazkiego, Swieckiego, Rogozińſkiego, ten z młodych lat na dworze ſię chował Krola Auguſta, ktoremu ſię dobrze zaſłużywſzy, wziął od niego znaczne opatrzenie. Pierwſzym zwiazkiem małżeńſkim, złączył ſię był z Rożnowa herbu Gryff, ta mu powiła ſześć corek, iedna poſzła za Mikołaia Działyńſkiego Woiewodę Chełmińſkiego. Druga za Tarła Staroſtę Zwolińſkiego. Trzecia za Kiſzkę Staroſtę Drohickiego. Czwarta Elżbieta za Macie-

Digitized by Google

ia Konopackiego na tenczas Podkomorzego Chełmińſkiego, á potym Woiewodę. Piata Zofia Xienia rzadziła klaſztor Panieński w Toruniu 1623. Szoſta Panna umarła. Drugim zwiazkiem, ipoiał Mniſzchownę, pozoſtała wdowę, po Janie Firleiu Woiewodzie Krakowſkim, y Marſzałku Wielkim Koronnym, ale z nią nie miał potomſtwa. Trzecim, Oleśnicką herbu Dębno Podſędkownę Bełzka, ſiestrzenicę Hetmana Zamoyſkiego, po ktorey, zoſtał ſię ſyn Ján, ale y matka y ſyn prędko pomarli 1583. Czwartym, Zofia Herburtownę Starościankę Barſka, y z tą *ſterilis*, Zofia zaś po iego ześciu, poſzła za Jana Koſtkę Woiewodzica Sendomirſkiego, Swieckiego y Lipieńſkiego Staroſtę. Zygmunt brat Jana Podſkarbiego, zoſtał na Oyczyźnie w Lubochyni, z corki Rafała Koſſa, tylko iednę corkę zpłodził, ktora była za Piotrem Woianowſkim. Sioſtra tych dwoch braci, zmowiona z Kryſztofem Kliſkim. Trzeci brat ich z Rembowſkii, zoſtawił ſiedm corek. Jedna z nich poſzła za Trzcińſkiego Michała Sędziego Chełmińſkiego, á potym Podkomorzego Pomorſkiego, dwie Elżbieta y Juſtyna, za Ciecholewſkich, braci rodzonych, czwarta za Elzanowſkiego, piata za Przewoſkiego, ſzoſta za Piwnickiego dziedzica na Sapotach. Siodma za Czarlińſkiego Hektora, z ktorym zpłodziła ſześciu ſynow, z ktorych dway młodo pomarli, Marcin zaś Woyciech y Paweł z Czapſkii, ktora Bakowſka urodziła, zoſtawili potomſtwo. Szoſty Jan Karol Opat Pepliński. Podobno był y czwarty brat (luboć drudzy ſynowcami ich raczey chcą mieć Jana Podſkarbiego, albo ſtryiecznemi bracia) Jan Dulſki dziedzic na Małżewie, ktory poiawſzy Rabiankę pozoſtała wdowę po Rembowſkim, zpłodził znia dwoch ſynow, Woyciecha y Marcina Dulſkich. Z tych Woycicch na oyczyznie zoſtał. Marcin był w Podlaſzu Staroſta Raygrodzkim, z Rożnowy zoſtawił czterech ſynow, Piotra Staroſtę Raygrodzkiego y Auguſtowſkiego, z ſeymu 1616, Kommiſſarzem był naznaczony do rozgraniczenia Mazowſza od Prus. *Conſtit: fol. 30.* Woyciecha, tego żona Rębowſka. Jana dziedzica na Paparzynie, ten trzy razy śluby małżeńſkie ponawiał; Pierwſzy raz z Bakowſka ſioſtra Chorażego Malborſkiego y Staroſty Kiſzewſkiego. Drugi raz z Meldzynſka z Meſdna. Trzeci raz z Orlowſka herbu Cygenberg, z ktorey corka Elzanowſka, ſyn zaś bezżenny. Kryſztofa Staroſtę Raygrodzkiego y Auguſtowſkiego, z Woiewodztwa Podlaſkiego deputowany podpiſał *pacta conventa* Władyſława IV Krola. *To Mſ. o Familiach Pruſkich Zaluſk. y drugi Mſ. Konopatſ:* ktory przydaie, że Dulſka była małżonka Frackiego, y że Dulſk y Lubochin z Dulſka w Dom ſię Woianowſkich przenioſł. N. tych czaſow miał za ſoba Maryannę Jaſkmanicka. Dulſka była za Staniſławem Kuczborſkim Kaſztelanem Sierpſkim *Baran.* N. miał za ſoba Teofilę Ponętowſka. Samuel Stolnik Parnawſki, żona iego Elżbieta Bekierſka, z ktorey corka Maryanna, y ſynowie Jędrzey, Antoni, Jakub y Rafał.

DUNIKOWSKI herbu Abdank w Przemyſlkiey Ziemi. Jan Dunikowſki Podſędek Przemyſlki, z Woiewodztwa Ruſkiego poſeł na ſeym 1613, z tamtad deputat na Trybunał fiſzkalny. *Conſtit. fol. 8, y 1618 fol: 4.* Rotmiſtrz y Putkownik mężny miał za ſoba Oſſolińſka. N. Piſarz Grodzki Sanocki z ſeymu koronacyi 1633, Kommiſſarz do uſpokoienia granic od Węgier. *Conſtit. fol.* 31 Dunikowſka Magdalena Podſędkowna Przemyſlka była za Kaſprem Fredrem, druga za Czerniciowſkim *Academus Unicornū.* N. miał za ſoba Fredrowną Podſtolankę Przemyſlka.

DUNIN herbu Łabęć. Piotr Dunin, tego imienia pierwſzy ſzczep w Polſzcze; wielką zwycięzkiego Imienia chwała Boleſława Krywouſtego Xiażęcia Polſkiego

ſkiego. uwiedziony, w piękney komitywie do Polſki przyiachawſzy, na dworze ſię iego czas nieiaki bawił, gdzie potym y rycerſkiemi dziełami, y pięknemi w młodym wieku przymiotami, y zaleceniem od Krola Duńſkiego, tak ſobie za ſerce uiał Krywouſta, że krom tego, że go w obſzerne dobra opatrzył, Hrabią na Skrzynnie uprzywileiował; żonę mu ze krwi Xiążąt Ruſkich, powinna Zbyſławy pierwſzey małżonki ſwoiey zaślubił. Człowiek był pobożny, rozſądny, każdemu umieiący ſię akkomodować, á żeby ſię był tym bardziey Polakom przymilił, ięzyka ſię Polſkiego doſkonale nauczył. Gdy Henryka Krola Duńſkiego, brat chciwy korony, zabił; y kroleſtwo naiachał. Gwilhelm, (ktorego potym Polacy Swiętoſławem nazwali) Ociec Piotra, Podſkarbi Krolewſki, y między Panami Duńſkiemi czoło, maiąc w ręku ſwoich ſkarby wſzyſtkie Henryka, á obawiaiąc ſię, żeby ich Tyran gwałtem nie zabrał, przeſtrzegł Piotra, aby ludzi zebrawſzy, po nich do Danii wyprawił ſię. Donioſł to Piotr Krywouſtemu, ktory z wrodzoney chęci do ſławy, morzem ſię od Gdańſka do Danii puścił z woyſkiem, dokąd ſzczęśliwie w okrętach przyplynawſzy, bez żadnego odporu na lad wyſiadł. Abel Tyran to uſłyſzawſzy, y tronu, zguba braterſka nabytego, y Danii odbiegł. Panowie zaś Duńſcy, oſobliwie za podżoga Gwilhelma, wſzyſcy ſię do Boleſława Krywouſtego zkłonili, ile że ſię zawczaſu przed niemi oświadczył, że tylko na to ziachał, aby ich z niewoli intruza y Tyrana oſwobodził, iakoż wolno im pozwolił, aby ſobie na tron obrali, kogoby chcieli, co gdy ſię ſtało, ſkarby zabrawſzy, Gwilhelma y cały rod iego wyprowadziwſzy, do Polſki z niemi odwrocił. Umiał na dobre zażyć tych ſkarbow Piotr, bo według Kromera, ſiedmdzieſiat y ſiedm kościołow, z ciołowego kamienia wyſtawił, drudzy z pełna ſiedmdzieſiat rachuia. *Bielſki fol: 116* te wylicza, w Krakowie S. Jana, y S. Jędrzeia, na Zwierzyńcu Salwatora, albo Przemienienia Pańſkiego, luboć niektorzy chcą, że ten kościoł ieſzcze za Pogańſtwa fałſzywym Bożkom był wyſtawiony, á potym gdy Polacy wiarę Chrześciańſka przyieli, na cześć Salwatora poświęcony *Pruſſicz. fol. 81.* Tamże S. Marcina, S. Michała, na Kazimierzu pod Krakowem S. Wawrzyńca z drzewa poſtawił, á potym kogoś innego ſzczodrobliwoścla z muru powſtał, *mowi Pruſſicz: fol. 66.* W Strzelnie, w Chełmie, w Łęczycy, w Kłobucku, w Skrzynnie, w Zarnowie, w Paiecznie w Sieradzkiey Ziemi w parafii Bielſkiego, w Rudzie, w Siewierze, w Chełmicy, w Wierzczycowie, w Kiiach, na Tyńcu, w Chlewiſkach, w Opatowie, w Kuiawſkim Kościelcu, w Kaliſzu u S. Wawrzyńca, w Czerwieńſku z Opactwem, w Kazimierzu w Wielkieypolſzcze, w Miſtowie, w Koninie, gdzie też na cmentarzu u fary, poſtawił ſtup wielki kamienny, na znak tego, że z Kaliſza do Kruſzwicy, miał prawie poł drogi; bo ſię często tamtędy przeieżdżał, gdyż był Staroſta Kaliſkim y Kruſzwickim; w Nyſie w Chotlewie, w Rabinie, w czerwonym Kościele, w Ławinie Zakonnikom y u fary, w Leżowie przed Krobia S. Idziego, y indziey. Nad to w Wrocławiu, kościoł y klaſztor Premonſtratenſow, pod tytułem S. Wincentego, kędy po śmierci y on, y żona iego Marya, y ſynowie pogrzebieni, oſtatniego dnia czekaią. Tę mu iego ſzczodrobliwość na ſiebie, BOG y tu na świecie nadgradzał, kiedy iego potomſtwo tak rozmnożył, że prawie tyle Familii Duninow w Polſzcze naſzey, od niego idących liczemy, ile on przybytkow Boſkich poſtawił, co niektorzy rozumieia, że mu obiecała była Nayśw: Panna. Krol Krywouſty uczynił go Staroſta Kaliſkim, Kruſzwickim, y Wrocławſkim na Śląſku. Tenże miał affekt, y u Władyſława Xiążęcia, luboć ſię w krotce w nienawiść

wiść z podżogi Kryſtyny Krolowy zamienił. Na łowach albowiem będąc Piotr z Władyſławem, gdy ſię za zwierzem daleko w las zaciekli, á ciemna noc zaſzła, obadwa chlebem y woda ſię poſilíwſzy, na ziemię ſię dla ſpoczynku rzucili, tam gdy Piotra żartem tknął Władyſław, on żart żartem oddaiąc: Kryſtyny Krolowy z Dobieſzem nieiakim, większa konfidencyą, Władyſławowi zarzucił. O czym dowiedziawſzy ſie Kryſtyna, wſzyſtkę imprezę na tym zaſadziła, żeby było Piotra Dunina zgubić; z iey tedy namowy, Dobieſz, gdy w Wrocławiu Piotr, córkę ſwoię za Jaxę Xiażę Serbſkie herbu Gryff wydawał, Piotra poimał, do Krolowey zprowadził, gdzie mu y ięzyk urznięto, y oczy wyłupiono: átoli BOG patrząc na iego ku ſobie hoyność, wzrok mu y mowę przywrocił przez przyczynę Nayśw: Matki, przed ktorey obrazem modlił ſię Piotr; ten obraz *według Poniatow: Morze*, ieſt y po dziś dzień w kościele Starego Skrzynna, wielkiemi łaſkami wſławiony: żył potym ieſzcze lat pięć. *Nicol: Hénel: Breslograp: fol: 18* powiada, że żona iego Marya w Wrocławiu na Slaſku, Klaſztor pod tytułem Nayś: Matki na Piaſku, *Ordini Canonicorum Regularium Lateraneuſium* S. Auguſtyna y wyſtawiła y nadała; iako świadczy inſkrypcya w tymże kościele. *Hæc mater veniæ, tibi do Maria, Mariæ. Hæc offert ædes Sventoslaus Ulaſcides.* niewiem czy ten Swentoſław nie był ſynem tey Maryi z Dunina, *toż mowi Kryſtof Łoniewſki in addit: ad regulam S. Auguſt.*

Paprocki dwoch ſynow wſpomina tego Piotra, Idziego y Konſtantyna ktorzy w iednymze grobie z Oycem pochowani. *Nakiel: in Miechov. fol.* 115, ktory ſię też świadczy Długoſzem *in libro Benefic*: dwoch ſynow liczy Piotrka Hrabi z Skrzynna, to ieſt Ottona Hrabię z Wierzbicy y Kazimierza, y przydaie że do klaſztoru Wachockiego, darowali też ſame dobra Wierzbicę: á do klaſztora Miechowſkiego tenże Otto, dobra Dzierzkow, wieczna darowizna przyłaczył: co ieſzcze muſiało bydź przed rokiem 1198, iako dochodzi *Nakiel: z katalogu Patryarchy Miechowſkiego.* Aże *Przetocki* o tym Domu piſzac, w roku 1191, Piotra Dunina wſpomina Kaſztelanem Łęczyckim. Kruſwickim y Konińſkim Staroſta, raczeyby trzeba mowić, że Otto y Kazimierz ſynami byli tego drugiego Piotra, niżeli pierwſzego Tenże Paprocki chwali tego Domu Familiantow, wielka zobopolna miłość między ſoba, z ktorey do poſpolitego ſkarbcu, każdy z zyiacych na tenczas Duninow, co rok złoty ieden, dawać był powinien: aby gdy kogo z nich przygoda iaka na fortunie zniſzczyła, z tych pieniędzy zkładanych, mogł mieć przyzwoity z ſuplementem ratunek. Powiadá y to, że mało co przed iego wiekiem, niektore familie Duninow Rzeſzotkami zwano, dla tego, ze gdy komu pożyczali pieniędzy, zwykli byli pieniędzy nie rachować, ale rzeſzotem mierzyć, y takáż miara od dłużnikow odbierać.

Piotr Dunin Woiewoda Łęczycki 1240, Staroſta Kaliſki, Kruſwicki, y Koniński *Przetoc*: Piotr Dunin Kaſztelan Sendomirſki 1271. Jan z Skrzynna Dunin *Capellanus Curiæ Caſimiri Magni* 1370, przez ktorego ten Krol, ſwoie ſluby Bogu oddawał *Długoſ tom. 2.* Piotr Dunin z Skrzynna Podkanclerzy Koronny 1414, ktorego Władyſław Jagełło Krol, między inſzemi czterema Kandydatami, podał Kapitule Poznańſkiey do elekcyi na to Biſkupſtwo *Długoſ in Vitâ Epiſc. Poſnan.* był na tenczas Probofzczem S. Floryana: y w Hiſtoryi ſwoiey o nim namienia 1415, kiedy przez niego upominki od Witolda ſobie ofiarowane, do Krakowa z pod Trokow odſyłał. Jędrzey Podkomorzy Brzeſki Kuiawſki 1436, *u Łaſk. w ſtatut. fol. 140.* Mſzczuy z Skrzynna Dworzanin Krolowy Zofii, przeciwko Janowi Stralzowi, bronił niewinności

Digitized by Google

ności y honoru Pani swoiey 1431, *Dług*: miał na Wołyniu dobra swoie Sienno pod Włodzimierzem, pod Grunwaldem y pod Koronowem, z chorągwią Krolewską mężnie stawał. *Biel. fol. 295.* Krol Jagełło, maiąc doświadczonego w rycerskich dziełach y nieustraszonego, wysłał go z ludźmi na sukkurs Zygmuntowi Xiążęciu Litewskiemu, przeciwko Swidrygełłowi, *Długoß 1432.* Piotr Dunin z Prawkowic Marszałek Nadworny Koronny 1460, tenże sam potym Kasztelan Sieradzki 1478, pod Władysławem ieszcze Jagełłonowiczem, rycerskiemi dziełami wsławiony, á potym za czasow Kazimierza Krola, 1461 Podkomorzym Sendomirskim y Marszałkiem będąc, Hetmanem ludu pieniężnego uczyniony, iako świadczy *Cromer lib. 24. Bielski fol. 421.* Gdy Krzyżacy, nie dotrzymawszy poprzysiężonych paktow, Brodnicki zamek oblegli, on zciśnionym na odsiecz przypadszy, Mistrza Krzyżackiego tak nastraszył, że odstąpiwszy zamku, obozu odbiegszy, uszedł. Dunin miasto w prezydium zmocniwszy, w prowiant opatrzywszy, sam w Pomorska z ludźmi zapadł, ogniem y mieczem wszystko niszcząc. Tu dopiero Krzyżacy, spodziewaiąc się, że na naszych łupem zatrudnionych trafia, ile ze im nowe posiłki z Niemiec przyciągnęły, na naszych pod Puckiem natarli· przybiegł na sam czas od Krola wysłany Woyciech Gorski, z świeżym ludem do obozu naszego, y lubo nie większy miał komput woyska, iuż to y z temi przybyszami rachuiąc, Dunin; nad tysiąc ośmset, przecięż dawszy im batalią, dwa tysiące Niemcow, trupem na placu położył, sześćset w niewolą zabrał, inni w rozsypkę poszli, Dunin iak w tey okazyi y Hetmana dobrego. y męża walecznego dał dowod, z tego poznać, że trzy rany z tego boiu wyniosł. W krotce potym, Eryka Xiązęcia Stolpeńskiego, chcącego się z Krzyżakami łączyć, zbił na głowę. Hollandya z rak nieprzyiacielskich wydarł; Gniew, przez dwuletnia obsidya do poddania się przymusił. Do Czech y Węgier posłem wyprawiony, wszystko należycie, dzielnościa swoia uspokoił. A gdy w krotce S. Kazimierza Krolewica na usilna prożbę Panow Węgierskich, na tron Węgierski chcąc zprowadzić, z woyskiem się tam wyprawił; ta expedycya iego skutku nie wźiela, dla odmiany serca w Panach Węgierskich, z ktorey drogi powrociwszy, na drogę wieczności poszedł, był oraz Starosta Malborskim, Łęczyckim, *Starowol. in Be'ist. Sarm. fol. 117. Crom. lib: 29.* Jędrzeiowi Duninowi z Prawkowic, Staroście Brzezińskiemu y Bolesławskiemu; zmarłemu 1522, Jan brat iego, nadgrobek miedziany na pawimencie w Katedrze Krakowskiey postawił. *Starow.*

Floryan z Strawczyna Podkomorzy Inowrocławski koło roku 1491 *Przetoc.* N. Dunin z Uiazdu, Dworzanin Albrychta Krola 1496 *u Łaśk. w Stat. fol. 110:* Piotr Dunin Woiewoda Brzeski Kuiawski, Starosta Łęczycki, Malborski, Rawski, Brzeznicki *według Historyi Possełiußa* umarł 1562, żona iego Leżeńska herbu Nałęcz, z ktorey syn Jakub, Starosta Sanocki ktory z Przerębskii herbu Nowina Kasztelanki Sieradzkiey, zpłodził Wincentego Stolnika Łęczyckiego, tego corka Anna z Walewskii, była za Szczawińskim Kasztelanem Łęczyckim, Starosta Wareckim, w ktory dom wniosła Uiazd. Drugi syn Jakuba z Przerębskiy, Stanisław Dunin Kasztelan Inowrocławski, z tym tytułem podpisał list Zygmunta Augusta *u Nakiel. w Miechow. 1556 fol. 654, y u Paproc: 1557 fol. 473.* Garwańska Grzymalanka żona, syna mu powiła Mikołaia, y corek dwie Pierzchalina y Sleszyńska. Jedrzey drugi syn Piotra Woiewody Brzeskiego Kuiawskiego, ten z Mniszewskii zostawił syna Piotra, ktory z Drzewickii herbu Ciołek pierwszey żony, miał syna y corki, z drugiey Buzenskii herbu Poray, Sebastyana syna, y corkę

Małgorzatę Romiſzowſka. Kryſztof y Mikołay Duninowie 1587 podpiſali uſtawy Ziazdu Pokrzywnickiego. *Conſtit. fol. 427*

Piotr Dunin w Zakonie naſzym, od Nowicyatu zaraz, wylania krwie dla Chryſtuſa, y opowiadania pogaństwu Ewangelii, goraco pragnął, te święte pożary ślubem wzniecał y w ſobie pomnażał, ktorym ſię dla lacnieyſzego tego doſtąpienia, obowiązał. Życie iego zaleca dziwna niewinność, z ſtateczna ducha goracością złączona: będąc Nowicyuſzem y Scholaſtykiem, wſzyſtkie ſwoie w nabożeńſtwach cwiczenia, y przemyślne ciała umartwienia, kapłanem zaś zoſtawſzy, bezkrewne ofiary, przez Przenaydroższey Matki Boſkiey ręce, P. BOGU ofiarował dla łaſki męczeńſtwa, co też y otrzymał; albowiem odprawiwſzy, z niemałym pożytkiem w duſzach ludzkich miſſya, między Ruſią odſzczepieńcami, od rebellizuiacych Kozakow, ktorzy ſię, na wykorzenienie Wiary Swiętey y religii katolickiey Rzymſkiey, byli naſadzili, y mocno uzbroili, w ſamym ſpowiadaiacego ſię znacznego Schizmatyka rozgrzeſzeniu poimany, y dzikim okrucieńſtwem końmi roztargany, wdzięczna Chryſtuſowi ſtał ſię ofiarą, y brzegu życia ſwego chwalebnie dopędźił w Nowogrodku 1649 wieku ſwego 39; urodzony był z Matki Mikołaiewſkii *Poniąt: Morze.*

Tenże Poniatow. rożnych z tego Domu dygnitarzow liczy, ktorych tu na wiarę iego położę, innych zaś, ktorych tamże przywodzi, każdego pod ſwoim Imieniem. Jan Dunin dziedzic na Parcowy Rotmiſtrz ſławny, zabity od Szwedow we wſi Skroninie. Kazimierz przez lat trzydzieści, woyne traktował, z Kożuchowſka żył bezpotomny. Brat iego Philip, Proboſzcz Katedralny Poznańſki, Archidyakon Gnieźnieńſki. Łukaſz Podczaſzy Liwſki z Cieciſzewſkii urodzony, uſtąpił honoru ſwego ſynowi mężowi rycerſkiemu. Alexander Woyſki Radomſki, Sędzia Grodzki Chęcińſki, deputatem będąc Trybunału Koronnego, na inſzy ſie świat y Trybunał przeniosł. Otto Cześnik Łęczycki, dworzanin Władyſława IV. Adam Cześnik Łęczycki, Dworzanin Jana Kazimierza Krola. Hieronim dziedzic na Gielnowie Miecznik Sendomirſki, łożył wiele na *lapidem Philoſophicum*, ale bez ſkutku, poſłuiac na ſeym 1647, Kommiſſarzem ztamtąd był do zaplaty piechocie Smoleńſkiey, *Conſtit. fol. 24.* Synowie iego Konſtantyn y Jan 1691. N. Dunin Cześnik Nowogrodzki, żona iego Suffczyńſka. Swentoſław dziedzic na Nadolu, z innemi ſzeſnaſta Duninami poległ pod Batowem. Mikołay, z Kanonika Poznańſkiego, Opat Oberſki y Kommiſſarz przez Kroleſtwo Polſkie, Zakonu Cyſtercyeńſkiego 1643, *Acta Synodi Provinc. Varſav. fol. 4.* w legacyach rożnych zażywano go, klaſztor y kościoł reſtaurowawſzy, w Oliwie dokonał życia. Swentoſław Woyſki Sendomirſki, ſyn Alexandra z Niewiadowſkii, poſłem na rożne ſeymy bywał, z Zofii Manowſkii, ktora urodziła Kochanowſka Kaſztelanka Małogoſka, zoſtawił trzech ſynow Jakuba, Piotra y Jana.

Hieronim dziedzic na Kuraſzkowie, Władyſława IV y Jana Kazimierza Dworzanin, y Sekretarz; urodzony z Zofii Koniecpolſkii, Starościanki Sieradzkiey ſioſtry ſtryiecznej Koniecpolſkiego Hetmana, Zofia ſioſtra iego była za Waleryanem Olſzowſkim, Kaſztelanem Spicimirſkim, matka Arcybiſkupa Gnieźnieńſkiego. Staniſław, miał za ſoba Sobieſka herbu Janina corkę Felixa Sobieſkiego, z tą zpłodził ſyna Kryſztofa, tego Chorążym Buſkim wſpominaia *Konſtytucye 1690 fol. 8*, wziął potym Kaſztelania Lubaczowſka w zaſługach ſwoich: bo przez czterdzieści lat woienna ſłużył, w poł poſtrzelony w pierſi na wylot, na Trybunale Deputatem będąc, niezkorrumpowany,

powany, ſamey ſprawiedliwości przeſtrzegał: w Uchnowie dziedzictwie ſwoim, piękny kościoł wyſtawił, drugi S. Franciſzkowi zamyślał: żona iego Maryanna Zaborowſka, urodzona z Skrzetuſkii. Franciſzek Chorąży Buſki, Rotmiſtrz Krolewſki, zdami ſię ſyn Kryſztofa, pod Wiedniem mężnie ſtawał, y na Budziakach, w bok poſtrzelony, poſtował od Woyſka na ſeym, miał za ſoba Tereſſę Hinkownę Kaſztelankę Czechowſka, urodzona z Oſſolińſkii. Raphał Dunin, ktorego żona Urſzula Miaſkowſka herbu Bończa, umarła 1669. Grzegorz Kaſztelan Żarnowſki, z Podlodowſkii urodzony, z ſeymu 1643 deputat do kwarty Rawſkiey. *Conſtit: fol: 25*, tego z Zofii Nowomieyſkii, corka Barbara była za Mikołaiem Łaſciſzewſkim herbu Prawdzic, Kaſztelanem Sochaczewſkim, zeſzła ztego świata 1645, iako czytam na iey nadgrobku w Łowiczu. Dunin Referendarz Koronny, miał za ſoba zdovoto Potocka herbu Srzeniawa Podczaſzankę Krakowſka, pozoſtała wdowę po Jakubie Rybinſkim Woiewodźie Chelminſkim. Piotr w Zakonie naſzym, wydał do druku, *Virtutis honoratæ Panegyres, viris Regni Poloniæ illuſtribus ſacræ, in unum typis ſecundâ collectæ, in 8vo Lublini 1687, to ieſt panegiriki rożnych czaſow piſane od ſiebie, w iedne Xiąſzkę zebrał.* 2do. *Kazania pogrzebne ku wygodźie pogrzebnych y politycznych Oratorow do druku w iednym tomie podane in 4to Varſav: 1700.* 3tio *Wſchod y zachod ſłonca ſprawiedliwości, to ieſt Kazania o Narodzeniu, śmierci y Zmartwychwſtaniu Pańskim Cracov: in fol: 1704.* 4to. *Nowe Swieto y ofiara ſprawiedliwości Kazanie na wotywie Trybunalſkiey 1683 in fol: Lubl: 5to. Imieniawy pełne, na wſzyſtek świat zawołane, Kazanie na świeto S. Staniſława Biſkupa y Męczenika, Lublini in fol: 1685.* 6to. *Trybunał Polſki Koronny na ſzali S. Woyciecha Arcybiſk: Gnieźnieńſkiego zważony, 1688 in fol: Lubl.* Mikołay Kaſztelan Połaniecki z Seymu 1685 deputat do kwarty Rawſkiey. *Conſtit: fol: 10.* O inſzych Duninach, ktorzy maia ſwoie nazwiſka właſne, patrz na ſwym mieyſcu.

**DUNSKI herbu Zdan albo Koilenczyk.* Michał Dunſki zaſtużony na dworze Adama Tarła Woiewody Lubelſkiego, z Gwozdźiewſkiey dwie corki zpłodził, ztych Jadwiga młodo umarła, druga Katarżyna z Jozefem Raczyńſkim herbu Jaſtrzębiec zmowiona. N brat Michała Kanonik Poznańſki.

**DUPLICKI* w Mazoſzu. Walentyn Duplicki Piſarz y poborca Ziemi Wyſzogrodzkiey 1653 *Conſtit. fol. 24.* Hieronim Piſarz Ziemſki Wyſzogrodzki y Sędzia Grodzki Płocki, z ſeymu 1678 naznaczony, do zbierania y przepiſowania Xiąg Ziemſkich Wyſzogrodzkich y Grodzkich. *Conſtit. fol. 35.*

DURACZ herbu Odrowaz w Sendomirſkim Woiewodztwie. Staniſław Duracz miał za ſoba Annę Sokołownę, corkę Jędrzeia Sokoła, ktora Staſzkowſka urodziła, atoli z ſzedł bezpotomnie 1624. Brat iego Walentyn, drugi Jacek w Zakonie Karmelitańſkim *Baranow.* O Familii Duracyuſzow we Francyi, czytamy. *Jul. Buleng. lib. 1 Hiſtor.* Jozef Duracz Podczaſzyc Bełzki 1675.

**DURYEWSKI herbu Lubicz*, tylko że ptaka iakiegoś nad podkowa kłada, w Lubelſkim Woiewodztwie. N. Duryewſki miał za ſoba Byſtrzeiowſka herbu Abdank, z ktorey ſyn Jędrzey w Zakonie naſzym światobliwe życie zakończył w Krakowie. Wielka praca, nowy Herbarz zbierać począł, nie więcey iednak drukiem na świat wydał, tylko *Nie zeſſła pamieć Domu Koſtkow, w Krakowie in folio typ: Schedel* 1702.

DUSZEWSKI herbu Pobog w Trockim Woiewodztwie, w Powiecie Ośmiańſkim. Maciey Duſzewſki z Romanem Xiażęciem Sanguſzkiem pamiętnego meſtwa kawaler, y na wſzyſtkiey Inflantſkiey kampanii. Tomaſz Woyſki Mścisławſki *Mſ. P. Koiałow.* Felicyan Sędzic Ośmiańſki 1675.

**DWORNICKI.* Jan Dwornicki z Tarnowy 1670, Kommiſſarz z ſeymu na uzna-

nie krzywd w mieście Krośnie poczynionych od żołnierzy, *Conſtit. fol. 24.* Piotr Dwernicki, miał za ſobą Maryannę Choynacka, pozoſtała wdowę po Leſczyńſkim Cześniku Dobrzyńſkim. N Dwernicki poiał Boguſławę Niedabylſka. Dorota była za Jakubem Henningiem.

**DWORZYCKI* na Ruſi. Adam Dworycki, Regimentarz woyſk tych, ktore Mniſzech Woiewoda Sendomirſki, poſłał na przywrocenie Dymitra na Państwo Moſkiewſkie, dziwna prędkoścta y męſtwem tam ſobie poczynał, bił ſię pod Nowogardem, z znacznym ſwoiey odwagi dowodem. *Petricius Hiſtor: Moſch.* Ewa była za Walentym Kalinowſkim Woyſkim Halickim. *Okol. tom. 1 fol. 519.*

**DWORZANSKI herbu Rolicz* Piſza ſię z Dworzna w Warſzawſkiey Ziemi. Z tych Jerzy Dworzańſki miał za ſobą Agnieſzkę Boguſławſka herbu Oſtoia, ſa y w Krakowſkim Dworzatiſcy.

**DYAKOWSKI herbu Traby*, to ieſt, powinny bydź cztery traby myśliwe, na krzyż złożone, w polu czerwonym, na hełmie trzy piora ſtruſie: herb ten z Węgier do Polſki przyniesiony, za Władyſława Warneńſkiego, Węgierſkiego y Polſkiego Krola, przez Seńka Koslewſkiego, ktoremu w żaſługach ten Pan dał na Podolu dobra Dyakowce y Tuſypowce prawem dziedzicznym, o czym przywiley czytałem, dany 1442 od tegoż Krola w Budzie, ktory potym approbował Zygmunt w Krakowie 1530, wnukom iego Iwaſkowi y Damianowi, y ſynowcowi ich od brata, Olechnowi. Z tegoż przywileiu poznać, że ſię potym od tychże Dobr Dyakowſkiemi nazwali, ktorych potomkowie rozrodzeni, dla dyſtynkcyi, cztery przydomki w ten Dom wnieśli, to ieſt, iedni od Iwana Sieniaka Sieniakami, drudzy od Iwana Worwola Worwolętami, inni Janczentami, inni od Hrynca Hryncżętami nazwani. Z tych Semen Sieniak Dyakowſki, za Władyſława IV, Rotmiſtrz Pancerney choragwi: maż rycerſki, miał za ſobą Xiężniczkę Woroniecka, z ktorey ſyn Samuel, poiawſzy Szeptycka, zpłodził Mikołaia Podſtolego Latyczowſkiego, ten po roznych funkcyach woyſkowych Pułkownika, Reimentarza, w wielu okazyach świadectwo dał mężnego ſerca, żona iego Wiſtocka. Dymitr Dyakowſki Sieniak z Ledochowſkii zoſtawił ſynow Mikolaia y Leona, z tych Mikolaia z Młodzkii ſyn Tomaſz. Alexander Dyakowſki Horodniczy Łucki, z Xiężniczki Czetwertyńſkii urodzony. Stefan y Bazyli w Bracławſkim 1674 elekcya Jana III podpiſali. Damian o ktorym wyżey ſię mowiło, wieś Letynkę na Podolu w Ziemi Latyczowſkiey założył, w Krolewſkich laſach, za Zygmunta I, o czym czytałem liſt Żygmunta I *in Mſ. Petricov.* Tę wieś iemu y ſukceſſorom iego pozwolono trzymać, pokiby mu nie zapłacono trzydzieści grzywien. Jędrzey 1648. Iwana y bracia iego 1575 chwali z męſtwa, *Paprocki w Panoſzy*, luboć herbu ich nie położył.

**DYBOWSKI herbu Nałęcz* w Łęczyckim Woiewodztwie. *X. Koialow: in Mſ. powiada*, że Dybowſcy w Powiatach Orſzańſkim y Wołkowiſkim pod Nałeczem kłada trzy wręby białe, á w hełmie trzy piora ſtruſie. Ludwik Komornik Ziemſki Drobicki y Kryſztof z Podlaſkiego. Jan w Ziemi Warſzawſkiey podpiſali elekcya Jana III: á dawniey Jan Dybowſki tamże Poborca 1577 *Conſtit. fol. 321.* Ludwik Dybowſki w Zakonie naſzym temi czaſy. Helena była za Kazimierzem Eyſmontem.

DYLĄGOWSKI herbu Nałecz w Sanockiey Ziemi. Z tych ieden Rotmiſtrz Krolewſki: poległ pod Gdańſkiem 1578. Sebaſtyan Dylagowſki Sędzia Grodzki Stobnicki, miał za ſobą Czelatycką, z ktorey zoſtawił ſyna Piotra, y corkę Annę. Bartłomiey wydał, *Chronologiam Medicam cum titulis ſuis honorificis in 4 Cracov. 1635.*

DY-

Digitized by Google

*DYLEWSKI w Woiewodztwie Nowogrodzkim, Jan Dylewſki podpiſał elekcya Jana Kazimierza. Jakub 1684 pod Ufarſka chorągwia.

*DYMBER w Xięſtwie Zmudzkim. Jan Karol Dymber podpiſał elekcya Jana III.

*DYMIDECKI na Pokuciu. Stefan Dymidecki przed rokiem 1676 zmarły, wſpominaia go *Konſtytucye tego roku fol. 50*, ktoryś z nich miał za ſoba Annę Waſicka. N. Dymidecka, była za Jerzym Zamoyſkim, bratem Jana Biſkupa Łuckiego, druga była za Pawłem Szumlańſkim Miecznikiem Zydaczewſkim. Trzecia za Wolſkim Staniſławem Toporczykiem.

DYMINSKI *herbu Dołęga* w Sieradzkim Woiewodztwie, tak ich piſza Paprocki y Okolſki, atoli powinno bydź Dmińſki, iako ſię wyżey mowiło.

DYMITR *herbu Nieczuia* w Sendomirſkim Woiewodztwie. Dymitr waleczny maż, w woyſku Wołodora Xiażęcia Przemyſłkiego, biiąc ſię odważnie, poległ na placu 1125, *Stryikow. fol. 210.*

DYMITROWSKI *herbu Prus 1mo* w Krakowſkim y Podolſkim Woiewodztwach. N. Rotmiſtrz nad dwoch ſet piechoty przeciwko Moſkwie, w bitwie pod Czaſnikami 1567 *Biel: fol. 622.* Dymitrowſki, przy dworze Staniſława Branickiego, Miecznika Koronnego, Staroſty Chęcińſkiego, miał za ſoba Branicka herbu Gryff, ſynowicę tegoż Miecznika *Baranow.* Hieronim y Zygmunt 1632. Dymitrowſki w okazyi pod Zołtemi Wodami w niewola poimany. *Kochowſki climac. 1, lib. 1, 1648.* Adam z Dymitrowa, Alexander y Jacek w Sendomirſkim 1674, drudzy pod Oſtrogiem oſiedli.

*DYMSKI *Smogor herbu Tępa Podkowa* w Brzeſkim Litewſkim. Alexander Kazimierż Dymſki Smogorowſki, umarł 1673, wieku ſwego 51, na kościoł naſz w Brześciu Litewſkim dobroczynny. Paweł Dymſki, ktorego łaſka toż ſię Collegium ſzczyci. Obraz Alexandra, widziałem w tymże kościele z herbem Tępa podkowa.

*DYNIATYNSKI *herbu Murdelio.* Jan z domu Murdeliow Dyniatyńſki, wydał *Carmen Nuptiale pod tytułem Hymen 1617*, kędy ſię tak podpiſał.

*DYSOWSKI w Woiewodztwie Nowogrodzkim Jerzy Antoni Dyſowſki, podpiſał elekcya Jana III.

DYSZLEWICZ *herbu Gozdawa* w Litwie, w Wileńſkim Woiewodztwie Mikołay. Dyſzlewicz, podpiſał elekcya Władyſława IV.

*DYZNIAK. Jan Franciſzek Dyzniak Piſarz Dekretowy Litewſki, poſeł na ſeym 1661. *Conſtit. fol. 66.*

DZBERKOWSKI *herbu Wczele* w Wielkiey polſzcze.

*DZIAHILEWICZ. Jan Dziahilewicz Piſarz Ziemſki Połocki. *Suſſa w życiu B. Jozafata Męczennika.*

*DZIAŁOWSKI *herbu Prawdzic.* Mſ. o Familiach Pruſkich, o nich wyraznie mowi. Wawrzyniec Działowſki Sadowy Ziemſki Michałowſki y Ignacy poſłowie na ſeym 1730.

Działoſſa Herb.

W Polu czerwonym, ſzary rog ieleni, końcem proſto do gory ſtoiacy, po prawey ſtronie tarczy, po lewey zaś ſkrzydło ſępie ſzare, także proſto do gory wyciągnione, barkiem w prawa tarczy obrocone, na hełmie trzy piora ſtruſie, *Biel. fol. 269. Paproc. w Gniazdzie fol. 904 y 1177. O herb. fol. 259. Okol. tom. 1 fol. 195.* Początki tego herbu, z tad naznaczaia. Boleſław Krywouſty Pańſka rozrywaiąc melancholią, z ludzmi rycerſkiemi wyiachał na łowy, pierwſzy

Ee mu

mu ſię Jeleń nadał, za tym gdy ſię na raczym koniu Rycerz imieniem Działoſza, chybko puścił, dognawſzy go, za rog uchwycił, y tak mocno trzymał, że mu go przyłamał, ktory przyniesiony Krolowi, ofiarował. Tegoż dnia, na ſępa napadli: Działoſza pomieniony, tak ſzczęśliwie na lecącego buzdyganem rzucił, że mu ſkrzydło, zupełnie wybiwſzy, ſępa poimał, w oczach krolewſkich. Za to y rog, ieleni y ſkrzydło ſępie, od tegoż Monarchy, w herbie otrzymał; od ktorego imienia, ten Działoſza nazwany. Długoſz o nich piſząc mowi, *Genus Polonicum induſtrioſum, ſed tenacitatem redolens.*

Herbowni.

Cyryna	*Gelgud*	*Ratult*	*Szybińſki*
Dowgiało	*Kokutowicz*	*Rogowſki*	*Wolczkon*
Eytmin	*Piotkowicz*	*Stanczewicz*	

DZIAŁYNSKI herbu Ogończyk. Nic pewnieyſzego, że od Kościeleckich ten Dom, ſwoie początki zabrał, ale gdy ſię bracia, Oyczyſtemi dobrami dzielili, ieden z nich, na ſwoim dziale, Działyń fundował, od ktorego Działyńſcy imienia nabyli; leży ten Działyn zamek murowany, w Dobrzyńſkiey ziemi, y kościoł ma w ſobie ozdobny, w bogaty apparat zporządzony, y należycie upoſażony, *Mſc. Konopatſ:* kiedy ſię iednak Działyńſcy od Kościeleckich wydzielili, trudno zgadnąć; rozumiem iednak, że mało co przed rokiem 1438, w ktorym Piotr z Działynia Podkomorzy Dobrzyńſki, podpiſał liſt Jagełła Krola, dany Miaſtu Krakow:. *Dług. tom. 2. Crom, lib, 26. Biel. fol. 435. Neugeb: y Stryik. fol. 645*, wſpominaia Mikołaia Działyńſkiego herbu Ogończyk, męża walecznego, rozumiem że ſyn Piotra; ktory, gdy żołnierſtwo Polſkie, doczekać ſię krwawych zaſług ſwoich nie mogło, y dla tego dla ſpoſobnieyſzey, na łup do Mazoſza, y Kuiaw wycieczki, gorę pewna w Dobrzyńſkiey Ziemi, nad Wiſłą rzeką opanowało, za Biſkupa Kuiawſkiego rada, Mikołaia y Jana Kościeleckich pomoca, iako bliſki ich, na prezydium tego mieyſca, po uſpokoieniu kawaleryi nie płatney, oſadzony był 1465. Ten to zdami ſię Mikołay, ile z komputu lat wnoſzę, był potym Woiewoda Inowrocławſkim 1485, iakom w pierwſzym

wſzym tomie piſał, poświadcza *Paprocki, Okol: y Mſ. Zalufcianum o Familiach Pruſkich*, ktorzy y to przydaia, że miał za ſoba Danaborſka herbu Topor, y z nia zpłodził ſyna Mikołaia Woiewodę Pomorſkiego, o ktorym niżey. Jam *in Mſ. Coll, Caliſſ. S. J*, czytał inwentarz kościoła Gdańſkiego Panny Maryi, podpiſany od Jana Konopackiego Biſkupa Chełmińſkiego, y Mikołaia z Działynia Woiewody Kaliſkiego, koło roku 1530, atoli ten Woiewoda, iakom indziey na wielu przywileiach czytał, był Kościelecki: Tu raz na zawſze przeſtrzegam, że po autorach naſzych, często Kościeleckich za Działyńſkich y opak znowu, położonych znaydzieſz, co z tad poſzło, że Działyńſcy ieſzcze ſię y wtenczas, z Kościelca niektorzy piſali, á Kościeleccy z Działynia.

Mikołay z Działynia Woiewoda Pomorſki, Brodnicki, Bratyańſki Staroſta, Dzierżawca Lipieńſki, ſyn Mikołaia Woiewody Inowrocławſkiego, według wzwyż namienionych autorow, toż ſamo piſze *Mſ. Konopatſc.* Jam znalazł *in Mſ: Petricov.* liſt Zygmunta I Krola, w ktorym Mikołaiowi Działyńſkiemu Podkomorzemu Dobrzyńſkiemu, Staroście Brodnickiemu, za iego wierne zaſługi, z ktorych, y zdrowiu y fortunie ſwoiey nie folgował, y iego ſukceſſorom, pewna ſummę na ſtaroſtwie Brodnickim, ktore też iuż przedtym w inſzych ſummach obligowane trzymał, zapiſał; y dozwolił poty trzymać, pokiby te ſummy oddane zupełnie nie były; przecięż, roku na tym liście nie mogłem ſię doczytać. *Hiſtoria Polon. Pruthenica Poſſelii*, Mikołaia Działyńſkiego, Podkomorzym Chełmińſkim chce mieć, od roku 1516, aż do roku 1518, tegoż czy innego, Kaſztelanem Chełmińſkim 1529, á w roku 1544 Woiewoda Malborſkim. Okolſki tego Mikołaia, iednymże bydź rozumie, z tym, ktory w Dobrzyńſkiey Ziemi 1465, zoſtawiony był na preſidium, ale lat wielki przeciąg, wierzyć mi temu nie pozwala. Złaczył ſię był dożywotnie z Anna Sokołowſka herbu Pomian, Woiewodzanka Malborſka, z ktorey zpłodził dwie corki, Zofia Garnyſzowa Podſtolina Krakowſka, y Iłowſka Kaſztelanowa Wiſka, *to Paprocki*; ſynow zaś z teyże trzech tylko wſpomina *Mſ. Konopatſ.* to ieſt Michała, Rafała y Pawła, Paprocki w Gniazdzie, dwoch ieſzcze przydaie, Jana y Jędrzeia. Z tych to zdami ſię, czterech braci rodzonych Działyńſkich chwali *Orichov. in paneg. Nuptiali*, że w roku 1553, właśnie krolewſka pompa wprowadzali do Krakowa, Katarzynę Auſtryaczkę oblubienicę Zygmunta Auguſta Krola, dwie roty znaczne ludzi woiennych, ſwoim koſztem prowadzac, iedna z nich Węgierſkim, druga Włoſkim kroiem przyſtroione były. *Genealogia tego Domu*, o Sokołowſkii żadney wzmianki nie czyni, ale temu Mikołaiowi Woiewodzie Pomorſkiemu Magdalenę z Studzianney wody, Węgierkę, za żonę przypiſuie, ktora tu do Polſki przyiachała była, z Elżbietą Krolową: z niey piaciu ſynow wyżey wſpomnionych, zpłodzonych bydź mieni; corki zaś cztery te, Radzieiowſka Kaſztelanowa Goſtyńſka, Trzebuchowſka, Kryſka Matkę Woiewody Mazowieckiego y Koſtczyna. Z ſynow tego Mikołaia, Jędrzey miał za ſoba Chocimſka, z ktorey według Genealogii była corka Goſtawſka, y ſyn Mikołay, ktory trzymał Chocin na Kuiawach, ten z Zakrzewſka Kaſztelanka Kruſwicka, zoſtawił corkę Czernikowſka Ewę, *Paprocki* y o ſynu iego wſpomina, ale *Genealogia* ò nim milczy.

Jan Woiewoda Chełmińſki Staroſta Bratyańſki, ſyn Mikołaia Woiewody Pomorſkiego, był naprzod Kaſztelanem Elblaſkim 1547, daley Woiewoda Pomorſkim 1551, nakoniec Chełmińſkim 1556, *iako świadczy Poſſelii Hiſtoria*. Był to Pan tych tam czaſow złych, przy wierze katolickiey nieod-

miennie ſtateczny, y o nię gorliwie wſzędzie zaſtawiaiący ſię; dla tego po ześciu Zygmunta Auguſta, podczas interregnum, ſolenna z innemi prawowiernemi Panami Polſkiemi proteſtacya podpiſał przeciwko dyſſydentom, y z Pawłem Działyńſkim Kaſztelanem Dobrzyńſkim iakom czytał *u Damalew. in Archiep, Gnesn.* W roku 1574, na wiazd Henryka Krola do Krakowa, Niemiecka iazde pięknie przyſtroiona przyprowadził, *Gvagnin. Compend. hiſt. Biel. fol. 706.* W roku 1577 do Gdańſzczan, oblężeniem od Krola Stefana przyciśnionych, o traktaty proſzących, zeſtany z innemi kommiſſarzami, luboć na tenczas ten traktat nie dozedł. *Biel. fol. 747;* z Hozyuſzem Kardynałem w ściſłey przyiaźni żyiac, ſila na dobro tey Oyczyzny, y wiary w Pruſiech pracował. Aże ſię *u Paproc. o herb. fol.* 473 tak podpiſał, Jan z Działynia na Bratyanie Woiewoda Chełmińſki, Staroſta Lipnicki, ztąd ſię domyślam, że mu Bratyan, y iego potomkom *in perpetuum feudum* był puſzczony, ile że y *Łukaſz Gornicki Staroſta Tykocińſki. w hiſtoryi od ſiebie napiſaney twierdzi*, że od Zygmunta Auguſta, Brodnica temu Domowi wiecznemi czaſy pozwolona była: y *Poſſelius powiada* ze z Wilkanowſką herbu Lis, tego Jana Woiewody Chełmińſkiego małżonka, weſzły przez małżeńſtwo, Bratyan y Nowemiaſto, ktore to niegdy dobra Kazimierz III Krol Polſki, Wilkanowſkiemu dziedzicznym prawem puścił. Prawdać, że *Gniazdo Paprockiego*, Karniſka mu za małżonkę przypiſuie: á drudzy Sokołowſka, atoli *Geneal. tego Domu* Sokołowſka chce mieć żona brata iego Michała, o czym niżey, temu zaś z Wilkanowſkii cztery corki przyznaie, to ieſt iednę Gulczewſka, druga Katarzynę Hugona Dąbrowſkiego, Staroſty Radzyńſkiego Woiewodzica Chełmińſkiego małżonkę: trzecia Koſobudzka Kaſztelanowa Cicchanowſka, czwarta Pannę. *Mſ. Konopat.* powiada, że drugi brat Hugona Jan Dąbrowſki, poiął także Działyńſka, niewiem czy nie tę. Synow zaś trzech, Sylweſtra albo Laſſotę, Mikołaia, y Staniſława. Z tych Laſſota miał za ſoba Dębowſka, z ktorey zpłodził dwie corki, iednę wydał za Brzeſkiego, druga za Bąkowſkiego Piotra, y ſynow dwoch, Piotra y Mikołaia. Mikołay był Podkomorzym Dobrzyńſkim, ktoremu Grzymułtowſka, corkę iednę powiła, wydana za Sułowſkiego Woiewodzica Rawſkiego. Piotr zaś był Kaſztelanem Dobrzyńſkim, żona iego pierwſza Czerſka, druga Jadwiga Myciełſka, pozoſtała wdowa po Radoiewſkim, ſynow iego było czterech, Woyciech Kanonik Warmińſki, 1668. Jan, Kazimierz, od ktorego był ſyn Piotr: y czwarty z Myciełſkii zpłodzony Władyſław, ten z Trampczyńſkii zoſtawił ſyna Jana [ktorego z Kłobuchowſkii, zoſtaie potomſtwo,) y corek dwie, Annę Stuckiemu, Tereſſę Laſſockiemu zaſlubione.

Mikołay Woiewoda Chełmińſki, ſyn Jana Woiewody Chełmińſkiego, ktore krzeſło wziął zaraz po śmierci Oycowſkiey, 1585 *Hiſtor. Polon: Pruthen.* y trzymał aż do roku 1602, w ktorym, to życie śmiertelne zakończył: iako ſię mowiło w pierwſzym tomie, Ten to zdami ſię Działyńſki Woiewoda Chełmińſki, y Staroſta Bratyańſki, za czaſow Zygmunta III Krola, w Woiewodztwie Chełmińſkim, wyſtawił zamek Gzyn nazwany, oczym taż *Hiſtoria Poſſelii fol. 284.* Złączył ſię był dożywotnie z Dulſka Podſkarbianka koronna herbu Przegonia, z ktorey według *Mſ. Konopatſ. y drugiego Mſ. o Famil. Pruſkich*, ſyn iego ten co naſtępuie.

Paweł Woiewoda Pomorſki, Staroſta Skarſzewſki, Bratyańſki, Jaſieniecki, Podſkarbi Ziem Pruſkich, Fundator OO Reformatow w Łakach, pod tytułem Wniebowźięcia Matki Boſkiey 1624: był y Kowalſkim Staroſta w roku 1632, iako ſię podpiſał na elekcya Władyſława IV, młodſze lata, iuż w Oyczy-

w Oyczyſtych, iuż w cudzoziemſkich ſzkołach przepolerowawſzy, na dworze Zygmunta III, czas niejaki zabawił, poſtował potym na rożne ſeymy iako 1620 y 1629. Gdy ſię Oſman Car Turecki, z cała Oryentalna potencya na zgubę Polſki wyprawił, iego między innemi Kommiſſarzami, Oyczyzna przydała Chodkiewiczowi, pamiętnemu Hetmanowi, dokąd w. pięknym y licznym kompucie ludzi woiennych ſtawił ſię, iako piſze *Sobieſki Comment. lib. 1 fol. 42. Petricius 1621, y Margonius.* Szwedom potym, gdy do Prus wpadli, pierwſzy ſię z bracia ſwoia zaſtawił; á potym Kommiſſarzem do traktatow 1635 z ſeymu naznaczony, pokoy z niemi utwierdził. Pobożność ſzczególna w całym ſię życiu iego wydawała, z ktorey ciało ſwoie iuż poſtami, iuż na gołey ziemi leżeniem, iuż włoſiennica y dyſcyplinami trapił, dalekie peregrynacye pieſzo, do rożnych mieyſc świętych odprawował: co Sobota do kommunii y ſpowiedzi w Łakach, w kościele od ſiebie fundowanym przyſtępował: na trzy dni przed Wielkanocą, w komorce ſię zakonney zamykał. Gorliwy przeciwko Dyſſydentom, za katolikami. Do Nayś. Matki w Sierpſku cudowney dwie wielkie tablice ſrebrne zaſtał. *Paproc. Łaſk. fol. 60.* Na kościoły inſze, y ubogich ſzczodrobliwy, właśnie ten Pan *Forſunam inter dubia, virtutem inter certa numerabat, iako mowi Tacitus,* w tych go pobożnych uczynkach śmierć w Bratyanie zaſtała 1643: z Jadwigi czy Maryanny Czarnkowſkiy Woiewodzanki Łęczyckiey, zpłodził dwie corki, z ktorych iedna Katarzyna, doſtała ſię w małżeńſtwo Franciſzkowi Oſſolińſkiemu Staroście Brodnickiemu y Bydgoſkiemu, druga Jadwiga Kretkowſkiemu Kaſztelanowi Chełmińſkiemu, tyleż ſynow, to ieſt: Jan umarł ſterilis. Adam ſtarſzy ſyn Staroſta Bratyańſki, wielkiego ſerca kawaler, z Weiherem w Malborſkim zamku zoſtawiaiąc, gdy inni Szwedom go chcieli poddać, długo ſię tak ſzkodliwym zamyſłom opierał, ile że ieſzcze tak cięſzkiey nawały od niepryiaciela nie widział; atoli oni kryiomo od niego, z Szwedami ſię umowiwſzy, Zamku Szwedom uſtąpili, Adam poniewolnie muſiał y z niemi wyniść: przecięż nad umowione pakta, gdy ſię on do Krola Kazimierza przebierał, Szwedzi go naſzli, rozegnawſzy ludzi iego, wſzyſtko zabrali, ledwo życie ſalwował. Działyńſki, atoli potym pod Cudnowem, w owey zwycięzkiey z Szeremetem y Moſkwie batalii, gdy tymże męſtwem naciera, poległ na placu. *Zieleniew: Potrzeba z Szeremetem. Konſtytucya 1662 fol. 27, chwalac* iego miłość ku Oyczyźnie y odwagę, kiedy ſwoim własnym koſztem, chorągiew Uſarſka wyſtawiwſzy, z nią ſię aż do krwawey śmierci potykał; dla zaſług iego, Katarzynie Kobierzyckiy pozoſtałey małżonce iego, Staroſtwo Bratyańſkie do iey zgonu, potomſtwu zaś, po iey śmierci, na lat dwanaście pozwoliła, y 1690 *fol. 9* mowi o nim Konſtytucya; corka iego, z teyże, doſtała ſię w małżeńſtwo Alexandrowi Czapſkiemu Podkomorzemu Malborſkiemu, ſynowie zaś Staniſław ſtarſzy Staroſta Bratyańſki, w młodym wieku zſzedł z tego świata: drugi Tomaſz.

Tomaſz Woiewoda Chełmińſki, Podſkarbi Ziem Pruſkich, Adminiſtrator Ekonomii Malborſkiey, Staroſta Bratyańſki, Łakorſki, Kowalewſki, á przedtym Krayczy Koronny. W ſzkołach tylko po Syntaxim w Bransberdze, młodſze lata polerował, atoli potym pilna applikacya, ile przy naturalnym wielkim obrocie, czytaiąc Xięgi, tyle poſtąpił, że mu y Statyſty y Mowcy przedniego, wſzyſcy honor dawali. Jakoż Marſzałkiem Izby Poſelſkiey 1690 obrany, tyle przemyślna induſtrya y zabiegiem ſwoim wyrobił, że po dwoch zerwanych ſeymach, ten do pożądanego doſzedł końca, na tymże zaraz Seymie, przez reſpekt Oyca y iego ſamego, czterdzieści tyſięcy

z ſkarbu Koronnego wyliczyć mu Rzeczpoſpolita kazała. *Conſtit. fol. 9.* W Trybunale Koronnym, dwa razy Marſzałkiem prezydował, raz po śmierci Urbańſkiego 1692, drugi raz 1712. Na Collegium naſze Grudziadzkie dobroczynny, ktoremu ſzkatuła ſwoia do fabryki dopomogł. W dobrach zaś ktore trzymał, wiele koſztownych y modnych ſtruktur wyſtawił. Do Cara Moſkiewſkiego od Auguſta II Krola poſłem wyſtany, wſzyſtko dowcipem ſwoim ułacnił, z niemałą imienia ſwego u tego Monarchy eſtymacya. Śmiertelne to życie zakończył, w roku 1714 niepodziana apoplexya rużony. Złaczył ſię był dożywotnie, z Tereſſa Bielińſka herbu Junoſza Woiewodzanka Malborſka, więcey z nia iednak potomſtwa niebyło, tylko corka Anna; zmowiona w dożywotnia przyiaźń, z Michałem Zamoyſkim Łowczym Koronnym, á potym Woiewoda Smoleńſkim.

Staniſław Woiewoda Chełmińſki, ſyn drugi Jana Woiewody Chełmińſkiego, a przedtym naprzod Kaſztelan Elblaſki od roku 1588, z tym tytułem, w roku 1609 do Szwecyi w legacyi wyſtany, żeby był Szwedow nakłonił, do poddania ſię Zygmuntowi III Krolowi Polſkiemu, iako dziedzicznemu Panu ſwemu, wſpomina to iego poſelſtwo, *Auctor confutationis accuſationum Stokolmienſium*, poſtąpił potym na Woiewodztwo Malborſkie 1611, nie na Pomorſkie, iako mi drukarz w pierwſzym tomie pomylił *fol, 243*, z tego zaś na Chełmińſkie 1615: był oraz y Staroſta Totkmickim. Kommiſſarzem do Prus Xiążęcych 1612 ziachawſzy z drugiemi, nowa przyſiega, według świeżo umowionych paktow, z Janem Zygmuntem Elektorem Brandeburſkim koronie ich Polſkiey obowiazał, Xięſtwo to w poſſeſſya oddał. Przyſięgi 1578 y inſzych lat, ktoremi bez konſenſu Polſkiey Rzeczypoſpolitey, to ſobie Xięſtwo Margrabiowie przyciſneli, pokaſſował; mieyſce na kościoł katolicki, ktory kosztem Kurfiſtrza ſtanać był powinien, naznaczył; y prowenta dla niego wydzielił; Kalendarz nowy od Grzegorza Papieża reformowany, po tym Xięſtwie ogłoſić, y przyiać rozkazał; żeby do Magiſtratow y inſzych w tym Xięſtwie urzedow, przypuſzczony nie był, tylko katolik, albo przynamniey *Auguſtanæ Confeſſionis*, obwarował. Wolna wſzyſtkim appellacya od ſadow Xiażęcych do Krola Polſkiego zoſtawił: y wiele inſzych pożytecznych Oyczyźnie y Wierze Swiętey, rzeczy uſtanowił, co ſię pokazuie *z Receſſu tey Kommiſſyi*, od Krola Zygmunta III potwierdzoney, *wydrukowanego w Krakowie in fol. 1614, Typis Piotrkowczyka*, Z ſzedł z tego świata *1618*. Zona iego Plemięcka, corkę mu powiła Elżbietę Karnkowſka, umarła 1620 *Gràzny Łzy nagrobne*, y ſynow czterech Jana, Michała, Staniſława y Mikołaia. Z tych nayſtarſzy.

Jan Woiewoda Chełmińſki, Kowalſki, Pucki, Pokrzywińſki, Staroſta, Religii katolickiey, dobra poſpolitego, praw y ſwobod Prowincyi Pruſkiey, gorliwy zelant, na Moſkiewſkiey, Tureckiey, Pruſkiey expedycyach, krwi y fortuny dla Oyczyzny nie żałował: poſtuiac na walne ſeymy, rożne dzielności iego funkcye, Rzeczpoſpolita powierzała, iako podczas woyny Tureckiey pod Chocimem 1620, *ad conſilia bellica*, na Trybunał Radomſki 1627, 1629, 1633, y 1637, do umowienia ceł pomorſkich 1638. Staroſtwo Rogozinſkie puścił mu był przez arendę Zygmut III na lat dwanaście, żeby był ten Jan zpuſtoſzała tam Ekonomia reſtaurował, co y uczynił *Conſtit. 1633 fol. 50.* Rozſtał ſię z światem w Pokrzywnie 1648: w Grudziadzu z marmurowym nadgrobkiem pochowany. Fundował Collegium naſze Grudziadzkie, ktorego początki z takiey okazyi zakładać począł. Pewnego czaſu, przez ſen zdało mu ſię, iakby go na ſąd Boſki ſtawiono, tam gdy go przed Sędzią Bogiem

piekielni

piekielni inſtygatorowie obwiniać poczeli, S. Ignacy Fundator Zakonu Societatis JESU, do nog Sędziemu BOGU upadł, proſząc o dylatę oſtatniey ſentencyi, y przydał. Ten prawi, ſynow moich fundatorem będzie: porwał ſię Jan, y gdy z ſoba to wſzyſtko roztrząſać poczał, kolo tey ſtruktury zaraz ſię krzątać poczał. Onże, czy też żona iego Kuczborſka Kaſztelanka Sierpſka, Panny Zakonne w Grudziądzu pod reguła S. Benedykta z Chełma zprowadzone fundowała: nie maiąc albowiem żadnego potomſtwa, BOGA dziedzicem ſwey fortuny uczynili. *Mſ. o Familiach Pruſkich* piſze, że Jan Staroſta Pokrzywińſki y Rogozińſki, miał za ſoba Juſtynę Knutowne, pozoſtała wdowę po Mortęſkim.

Michał Biſkup Kamieniecki, Suffragan Warmińſki, Opat Mogilſki, drugi ſyn Staniſława Woiewody Chełmińſkiego: był wprzod Kanonikiem Krakowſkim y Warmińſkim, potym za Jana Albrychta Xiążecia, Biſkupem Warminſkim od Stolicy Apoſtolſkiey, ieſzcze w niedoroſtym wieku ogłoſzonego, ten Michał Erazm Adminiſtratorem Biſkupſtwa Warminſkiego, Biſkupem Hipponeńſkim był deklarowany. W Rzymie ſłuchaiąc Teologii 1611, gdy nowina przyſzła, o wziętym od naſzych ſzturmem Smoleńſku, koſztem wielkim y nakładem, na chwałę imienia Polſkiego, ognie tryumfalne w oczach całego Rzymu wyſtawił, ktore opiſał *Ramirus.* Fundacya iego ſzczyci ſię kościoł naſz w Brunsberdze, ktora wino do Ołtarza Pańſkiego, temu mieyſcu prowidował. *Ara gratitudinis.* Do Swiętey Lipki, kielich ſrebrny ofiarował *Clag. Lind. Maria: l. 3. c.* 12. Kommiſſarzem zeſtany od Arcybiſkupa Gnieźnieńſkiego, do wprowadzenia naſzych Oycow do miaſta Gdańſkiego y kościoła Panien Brygitanek, od Magiſtratu tamecznego zdyzguſtowany wyiechał: z tey iednak, ktora miał żarliwości o cześć Boſka, miło mu to było, by też nayciężſzy ſtos dla Boga ponoſić.

Staniſław Kaſztelan Chełmińſki, Staroſta Tołkmicki, trzeci ſyn Staniſława Woiewody Chełmińſkiego, umarł 1643. był naprzod Podkomorzym Malborſkim, potym wziął Kaſztelania Gdańſka, daley Elbląſka, nakoniec Chełmińſka. *Mſ. de Famil. Pruſſ: Hiſtor, Poſſelii fol. 633 y 631,* corka iego z Zalinſkii Helena Pudłowſka. Mikołay Staroſta Pokrzywinſki, czwarty ſyn Staniſława Woiewody Chełmińſkiego, człowiek godny y Rzeczypoſpolitey dobrze zaſłużony co znać z *Conſtytucyi 1635 y 1638,* o żadne wyżſze urzędy nie zabiegał, w Oſieczku życia tego dokonał, miał za ſoba Łodzińſka, z Knutowny urodzona, z tey była Juſtyna, czy Katarzyna Kołudzka Podkomorzyna Inowrocławſka, Katarzyna, Elżbieta, y Cecylia zakonnice w Grudziadzu. Synow zaś trzech, Michała Woiewodę Chełmińſkiego, Staniſława Woiewodę Malborſkiego, Jana Dominika Kaſztelana Chełmińſkiego. O Zuzannie Działyńſkiy świadczy *Nieſpork. fol. 160,* że w pierſi między żebra nożem aż do trzonka utopionym przebita, ofiarowana do Nayś. Matki Częſtochowſkiey, zdrowa zoſtała. Z ſynow tego Mikołaia. Pierwſzy.

Staniſław Woiewoda Malborſki, Staroſta Kiſzborſki y Tołkmicki, z temi tytułami podpiſał *diploma electionis* Jana III Krola Polſkiego 1674. y w monimentach naſzey Rezydencyi Malborſkiey, czytałem że kwitnał 1661 y 1672, dokonał życia tego 1677, iako ſię pokazuie z tych ſuffragia, ktore po całey Prowincyi naſzey, ſą nakazane za iego duſzę; iako znacznego Dobrodzieia. Na Tołkmickim Staroſtwie 1676 Rzeczpoſpolita oſmnaście tyſięcy przyznała temu Staniſławowi, y ſukceſſorom iego, pokiby im wyliczone nie były, przez *Conſtytucya fol. 50,* miał za ſoba Maryanne z Tomic Iwińſka, pozoſtała wdowę po Grudzinſkim Kaſztelanie Nakielſkim, iako świadczy *Kazanie*

Aniola od S. Tereſſy Karmelity, y Genekłogia tego Domu, z ktorey ſynow dwoch zoſtało. Pierwſzy Jan Kaſztelan Elblaſki Staroſta Tolkmicki, z ſeymu 1678 delegowany, do uznania pretenſyi Xiążęcia Kurlandzkiego, y do granic między Kurlandyą, Inflantami Polſkiemi, y Szwedzkiemi *Conſtit. fol. 8 & 43*, umarł koło roku 1694, z Bakowſkii herbu Ryś Woiewodzanki Pomorſkiey, zpłodziwſzy trzech ſynow. Jana Ignacego Woiewodę Pomorſkiego Staroſtę Tołkmickiego, poſtował na ſeym 1699, z ſeymu zaś 1703 Kommiſſarzem był naznaczony do rewizyi ſkarbu Koronnego. *Conſtit. fol. 13*, umarł *1724*, miał za ſoba *1mo voto* Drzewicka Woiewodzankę Lubelſka, z ktorey corkę Tereſſę, wydał za Franciſzka Szembeka Podkomorzyca Krakowſkiego Staroſtę Tolkmickiego; *2do voto* Łacka pozoſtała wdowę po Szczawińſkim, atoli znia żył bezpotomnie: bracia iego dway, Jozef y Kaſper bezżenni. Drugi ſyn Staniſława Woiewody Malborſkiego, Michał naprzod Chorąży Pomorſki, potym Kaſztelan Bydgoſki, y w roku 1706 Marſzałek Trybunału Koronnego, nakoniec Kaſztelan Brzeſki Kuiawſki, wſpominaia go *Konſtytucye 1690*, Kommiſſarzem na uſpokoienie pretenſyi Rzeczypoſpolitey do Kurfiſtrza Brandeburſkiego *Conſtit. fol. 17*; do druku wydał, *Szala albo ogłos konwokuiacy Oyczyzny ſynow do iedności, w Argentynie czyli raczey w Toruniu* 1713 *in* 4to, zlaczył ſię był dożywotnie naprzod z Szamowſka, z ktorey zpłodził dwie corki, Ewę Radoſzewſka, y Eleonorę Latalſka; drugim związkiem z Ludowika Niegolewſka Chorążanka Wſchowſka, z ktorey zoſtał ſię ſyn Jakub, y corka Kazimira.

Michał Woiewoda Chełmińſki, brat Staniſława Woiewody Malborſkiego; naprzod Miecznik Ziem Pruſkich potym Kaſztelan Gdańſki, daley Chełmińſki, z tad poſtąpił Woiewoda Chełmińſkim Staroſta Kowalewſkim y Kiſzewſkim: drukarz iednak w tomie pierwſzym przydał mi omyłkę, *umarł 1681 fol. 241*. Młodſze lata iuż w ſzkołach tak Oyczyſtych iako y cudzoziemſkich, iuż w obozie przeciwko Guſtawowi Krolowi Szwedzkiemu odważnie ſtawaiąc, przepędził; dalſze rożnym intereſſom Oyczyzny poświęcił, z ſeymu Kommiſſarzem naznaczony do odebrania od Heretykow kościoła S. Jakuba, Pannom go Benedyktynkom w Toruniu oddał. *Conſtit. 1667 fol. 39. Otrzebu Vox clamantis*; przenioſł ſię na wieczność 1687. Helena Wężykowna, dwoch mu ſynow powiła, z tych ieden Staniſław Staroſta Kiſzowſki, deputatem bywał na Trybunał Koronny, 1688 y 1694, poſtem na ſeymy, Kommiſſarzem naznaczony, do uſpokoienia pretenſyi Rzeczypoſpolitey, do Kurfiſtrza Brandeburſkiego. *Conſtit. 1690 fol. 17*. w Kiſzborku Oycom Reformatom kościoł wyſtawił, miał za ſoba Heindenſzteinownę, z niey były dwie corki, iedna z nich żyła z Kczewſkim Podkomorzym Malborſkim, druga z Staroſta Borzechowſkim. Drugi Karol Staroſta Łakorſki, młodo, wieku ſwego 21 w roku 1690, wſzyſtkie nadzieie o ſobie z światem pożegnał, dobrze ſię iednak przymiliwſzy BOGU, kiedy kościoły Lipnicki, Łakorſki, Parencowſki częścia reſtaurował, częścia w ozdobny apparat przyſtroił. *I. Columna Kazanie Strzała.*

Jan Dominik Kaſztelan Chełmińſki, Staroſta Pokrzywińſki, trzeci brat Staniſława Woiewody Malborſkiego, y Michała Woiewody Chełmińſkiego Uſarſka chorągiew własnym kosztem wyſtawiwſzy, gdy ſię z nią do obozu Krola Jana Kazimierza przebiera, obſkoczony od Szwedzkiego daleko licznieyſzego woyſka, w niewola był wzięty. *Trebnic. y Tulden. Collegio* Grudziadzkiemu we dwudzieſtu y piaciu tyſiacach dobra Swierczyn y Szymkow rezygnował 1678, á naſtępuiacego roku dług śmiertelności wypłacił; ſynowie

zaś

zaś iego, trzydzieści tyſięcy na Swierczynie temuż Collegio zeznali 1699, a Maryanny Grudzińſkii, (ktora w wielkiey światobliwości życia tego dokonała 1682, w Poznańſkim kościele naſzym pochowana) liczne potomſtwo odebrał, ſześć corek, z tych Elżbieta Xienia rządziła w Grudziądzu, klaſztor Panieńſki. Urſzula Miſtrzynia tamże. Trzecia Zofia tamże Zakonnica prędko umarła. Czwarta za Baranowſkim herbu Jaſtrzębiec. Piata Katarzyna pierwſzym związkiem za Goſtyńſkim, ale z nim niepłodna, drugim za Kołudzkim na Kuiawach. Szoſta Panna, tylez ſynow: z tych Staniſław y Mikołay w Zakonie naſzym, BOGU ſię zaślubili: pierwſzy w Rawie Kaznodzieyſka funkeya, ludzi do BOGA ciągnąć, ſam ſię do niego w młodym ieſzcze wieku pokwapił 1685: Drugi Rektorem Grudziądzkim y Gdańſkim rządzac, Oycem miłości zaſłużył bydź nazwany, dokonał we Gdańſku 1710. Trzeci Kaſper ten młodo umarł. Czwarty Michał. Piaty Zygmunt. Szoſty Paweł Kaſztelan Bydgoſki, przybrał był ſobie w dożywotnia przyiaźń, Dabſka, ſioſtrę tey, co była za Kadzidłowſkim, atoli znia żadnego nie zoſtawił potomſtwa.

Raphał Kaſztelan Brzeſki Kuiawſki, ſyn Mikołaia Woiewody Pomorſkiego, Brodnicki y Kowalewſki Staroſta, z temi tytułami, podpiſał liſt Zygmunta Auguſta Krola 1565 *u Lipſkiego decad: quæſt. publ. qu.* 3. Zlaczył ſie był dożywotnie, z Katarzyna Hrabianka z Gorki, Jedrzeia Kaſztelana Poznańſkiego corka, ſioſtra rodzona dwoch Woiewodow Poznańſkich, z ktorey zoſtał ſię ſyn tylko ieden, iako opowiada nadgrobek tey Katarzyny, *Unica progenies, ex me relictus alumnus, in quo Działyniæ eſt ſpes generoſa domus*; był to Łukaſz Podczaſzy Koronny, maż do woyny urodzony, pod wſzyſtkie za Stefana Batorego expedycye Moſkiewſkie, w pięknym zawſze poczcie ludzi rycerſkich, do potrzeby ſtawał, *iako piſze Papr: Mſ. Konopatſ: y Heindens. de bello Moſchov. lib. 3*, Hetman Zamoyſki 1580, nad pierwſzym go ſwoim pułkiem przełożył, gdy pod Wielkieluki przyciągnął, tam gdy ſię ſerdecznie popiſał Łukaſz, znowu do expugnacyi Zawolocia, ſiła męſtwem ſwoim dopomogł, kiedy paſy wſzyſtkie zaległ, żeby miaſto zciśnione od naſzych, znikąd ſukkurſu niemiało: atoli w krotce potym, to ieſt 1582, śmierć go Oyczyźnie wydarła: poiął był w prawdzie Zofia Zamoyſka herbu Jelita, Kaſztelankę Chełmſką, rodzona ſioſtrę Jana Zamoyſkiego Kanclerza y Hetmana, atoli nieplodne to małżeńſtwo było. Zona iego żyła aż do roku 1605, y Brodnicę dożywotnim prawem trzymała, iako namienia *Piaſecki w tym roku.* Michał Podkomorzy Chełmińſki, Staroſta Dobrzyńſki, ſyn także Mikołaia Woiewody Pomorſkiego, brat Rafała Kaſztelana Brzeſkiego, maż wielkiey ſławy y pamięci godny, ktory morzem y ziemia wiele świata obiachał; Kommiſſarzem go do Inflant, wſpomina *Varſavic. in Vitâ* koło roku 1570, według Genealog: miał za ſoba Sokołowſka, ſyn iego Felix, ten chcąc Oyca w tym doścignąć, aby mogł tak wiele świata zwiedzić, będąc młodzieńcem uczonym, wyiachawſzy na peregrynacya do Ziemi Swiętey, w Turczech w Adryanopolu, na drogę wieczności poſzedł. Sioſtry Felixa, ile że on tylko iedynakiem był, w rożne domy maiętności rozniosły, *Mſ. Konopatſ.* to ieſt iedna wydana za Mortęſkiego, Woiewodę Pomorſkiego, druga za Iwińſkiego Jana, trzecia za Cikowſkiego Podkomorzego Krakowſkiego *Geneal: tego Domu.*

Paweł Kaſztelan Dobrzyńſki, Staroſta Radzyńſki, ſyn także Mikołaia Woiewody Pomorſkiego, brat Raphała y Michała, był w przod Kaſztelanem Słońſkim, z ktorym tytułem Kommiſſarzem go deſtynowała Rzeczpo-

ſpolita, do luſtracyi dobr Krolewſkich w Małeypolſzcze 1564, *Conſtit. fol.* 40. Kaſztelania Dobrzyńſka trzymał 1573, iako ſię podpiſał na proteſtacyi przeciwko Dyſſydentom *u Damalewicza in Archiep: Gneſn.* deputat do kwarty Rawſkiey *Conſtit. 1570 fol. 205*; z Kryſtyny Koſtczanki Woiewodzanki Chełmińſkiey, zpłodził trzy corki, ſtarſza wydana za Mniſcha Staroſtę Łukowſkiego, młodſza za Zebrzydowſkiego Podczaſzego Krakowſkiego, trzecia Panna umarła: ſynow zaś trzech było, Staniſław ſterilis, Łukaſz peregrynuiąc w cudzych kraiach umarł. Michał Woiewoda Kuiawſki, y Paweł Staroſta Radzyńſki, *o ktorym Paweł Piaſecki w kronice ſwoiey fol. 179 tak piſze. Legatus Poloniæ à Rege ad Hollandos, fuit Paulus Działyńſki anno 1597, generò nobilitate, ingenio, ac habitu corporis præſtans, & expedita (nullo fructu) apud Hollandos legatione, aliam apud Reginam Angliæ Eliſabetham tractaturus, rectà inde Londinum perrexit, ubi data dicendi copiâ, & exhibitis fidei literis, immunitatem Polonis mercatoribus in Anglia, à priſcis regibus Angliæ conceſſam diminui, eos inſvetis oneribus gravari, ac alios cum ſuis mercibus in Hiſpaniam commeantes intercipi & retineri, oratione latina querebatur. Juri naturæ & Gentium, adverſari eum morem, & ablata reſtitui, liberamq; navigationem in Occidentem permitti expoſtulans. Ad cuius ſermonem liberiorem Regina offenſur, reſpondit; ſe querelam audiſſe, cum legationem exſpectaverit, ac planè fœminea dicacitate, omnia dicta legati, ſingulatim iteravit, redarguitq;; commota maximè illo, quod iura gentium violata fuiſſe dixerat. Sed Legatus, ut erat magnanimus & cautus, nihil commotus inhumaniori reſponſo, ſuæ legationis capita, in ſcripto, ſi verba offendunt (inquit) ſe daturum replicavit, dummodo reſponſa quoq; in ſcripto redderentur. Poſtea autem, negotio cum conſiliariis Reginæ collato, Angli non Polonos mercatores, malè acceptos fuiſſe, quibus liberam vult eſſe Regina in Anglia negotiationem, ſed quoſdam Anſiaticarum civitatum ſocios multatos, eò quod in plurimis, contra privilegia, ab Edvardo Rege ipſis data, deliquiſſe fuiſſent deprehenſi. Et neq; Polonis in Hiſpaniam, navigationem poſſe concedi, ſi eò conducant annonam, vel bellico apparatui neceſſaria, quibus hoſtis Angliæ adiuvetur, cum hoc cautum ſit in eorum pactis expreſsè, ne ad hoſtes regni iſtius iuvandos commeare debeant. Demum verò, conſcriptus quoad mercatores genuinos Polonos, Anſiaticis non coniunctos, ex voto pactis ac privilegiis, legatus ille honorificè & liberaliter habitus, fuit dimiſſus.* Paweł ten Staroſta umarł, bezżennie żyiąc. *Beierlink y Buleng. fol. 10* wſpominaią tę legacyą, ale y przyczynę iey daleko inſza chcą mieć, y ſkutek.

Michał Woiewoda Brzeſki Kuiawſki, ſyn ſtarſzy Pawła Kaſztelana Dobrzyńſkiego, Staroſta Gniewſki, Bobrownicki, Nieſzawſki, poſtuiąc na ſeymi 1589, tranſakcya Bedzińſka podpiſał, dano mu potym w zaſługach Woiewodztwo Inowrocławſkie, nakoniec y Brzeſkie Kuiawſkie, z ktorym tytułem wſpominaią go *Konſtytucye 1613*, Kommiſſarzem do pogranicza od Slaſka *Conſtit. fol. 24. Hiſtoria Poſſelii fol. 458*, śmierć iego zkłada, na rok 1615, atoli iam *in Mſ. Caliſſ.* znalazł, że ieſzcze żył w roku 1618, w ktorym od Rozrażewſkich, kupił dobra Służow miaſteczko, y z innemi do niego wſiami należącemi, to ieſt Wola, Błota, Kiewo, Goſzczewo za ſześćdzieſiąt tyſięcy. Drugim związkiem małżeńſkim, miał za ſobą Reginę Einſenreichownę, ktora po iego śmierci, doſtała ſię Woyciechowi Staniſławowi Xiążęciu Radziwiłłowi, Kanclerzowi Litewſkiemu. *Hiſtor: Poſſel.* Pierwſzym zaś związkiem, miał Cemiankę Woiewodzankę Pomorſką, z Radziwiłłowny urodzoną, ta mu ſiedmiu ſynow powiła. Z tych Jędrzey młodzianem umarł. Drugi Piotr w Zakonie Societatis JESU, młodo życie ſwoie zakończył. *X. Nadaſi in Annalib. Mariani fol. 314 num. 596*, iego oſobliwſzy ku Nayś: Matce affekt y nabożeńſtwo chwali. Trzeci Łukaſz Maxymilian, naprzod na dworze Ceſarza Maty-

Digitized by Google

Matyaſza, potym Zygmunta III Krola Polſkiego, przyſtoynie y pobożnie żyiąc, umarł bezżenny, w Działyniu pochowany. Czwarty Michał ten z Czarnkowſkii Woiewodzanki Kaliſkiey, według *Mſ Zaluſc. de Famil. Pruſſ.* zpłodził ſyna y corkę, corka Katarzyna, zakonnica w Chełmie zoſtała, ſyn zaś Piotr *według Genealogii tego Domu*, Woiewoda Chełmińſki, Staroſta Kowalewſki, miał za ſoba Chlewicka Annę, pozoſtała wdowę po Ferdynandzie Myſzkowſkim, co o nim wſpomina, *Geneal Myßkow. y Łukaß Paproc: Łaſki fol.* 64, ale Oyca iego Mikołaiem zowie, y Woiewodą Kaliſkim, w czym ſię myli: ale ani o Piotrze nigdzie nie czytam, żeby na krześle Chełmińſkim ſiedział; w roku 1629 z Podkomorzego Dobrzyńſkiego tytułem, deputowano go na Trybunał Radomſki, *Conſtit. fol.* 12, y z ſeymu 1637 *Conſtit. fol.* 3, y w roku 1648, ieſzcze z tym honorem podpiſał elekcya Jana Kazimierza. W roku 1659 iuż był Kaſztelanem Dobrzyńſkim, iako świadczy *biſtoria Colleg: Bydgoſt.* ktorego roku z iego ręki y łaſki, kościołowi naſzemu Bydgoſkiemu oddany ieſt Krucyfix, wielkiemi cudami wſławiony, ktory niegdy w świętych był delicyach, u Zofii Tomickii świątobliwey Pani, *Annuæ Colleg: Bidgoſt.* z tymże tytułem podpiſał *Konſtytucye 1662 fol.* 2. Mikołay piaty ſyn Michała Woiewody Brzeſkiego Kuiawſkiego, Podkomorzy Dobrzyński Staroſta Kościański, z tym tytułem poſtuiac na ſeym 1618, deputowany był na Trybunał Radomſki *Conſtit. fol.* 4, żona iego Izabella Orzelſka Kaſztelanka Rogozińſka herbu Drya, z ktora w poſagu wziął Runowo, z niey miał trzy corki, Izabellę zaślubioną Zelſkiemu. Prudencya Zakonnicę w Bydgoſzczy: trzecia także zakonne ſobie życie obrała, y ſyna Staniſława, ten z Szczepańſkii Starościanki Grudziadzkiey, zoſtawił corkę, Maryannę, ta poſzła za Olſzewſkiego Podkomorzego Wieluńſkiego.

Kaſper Biſkup Chełmińſki, ſzoſty ſyn Michała Woiewody Brzeſkiego Kuiawſkiego, Okolſki o nim napiſał, że z Woiewody Chełmińſkiego, ſtan ſobie duchowny obrawſzy, na Biſkupſtwo Chełmińſkie wſtąpił, zkąd też y ia za świadectwem iego idąc, położyłem go między Woiewodami Chełmińſkiemi, w tomie pierwſzym, ale tego żaden z inſzych autorow choć *ex profeſſo* o nim piſali, Okolſkiemu nie pomaga, dla tego trzeba to mieć za rzecz podeyrzana. Prawda, że ten Kaſper z ſzkoł wyſzedſzy, w ktorych y w Philozophii y Teologii znacznie poſtąpił, w Rycerſkim ſtanie, czas nieiaki zabawił, na ſeym 1629 z Inowrocławſkiego Woiewodztwa poſtuiąc, z niego deputatem był naznaczony na Trybunał Radomſki *Conſtit. fol.* 12, y gdy Szwedzi do Prus wtargneli, Chorągiew okryta na obronę Oyczyzny wyſtawił, z ktora na wielu mieyſcach mężnie ſobie poczynał: dopiero potym ſtan duchowny ſobie obrawſzy, gdy ſię do Rzymu wybrał, tam na kapłaństwo poświęcony, pierwſza ofiarę BOGU, w naſzym tam kościele oddał: powrociwſzy do Oyczyzny wſzyſtek ſię wydał na pomnożenie czci Boſkiey, z tąd kościoły w dobrach ſwoich iedne reparował, drugie zdobił, oſobliwie iednak kościoł naſz Bydgoſki z gruntu piękna ſtruktura wymurował. Wieś Plonkowko do fundacyi Bydgoſkiego Collegium przyłączył 1638, á w roku 1640 krucyfix cudowny, ktory mu ſię doſtał po ſmierci Zophii Tomickii (ta mu ſtan duchowny przyiąć radziła, y że miał bydź Biſkupem prorokowała) kościołowi tamecznemu naznaczył, kamienicę w rynku Bydgoſkim kupioną, na Collegium, naſzym darował. Y lubo przy dworze krolewſkim, ani u Biſkupow, o żadna prelaturę nie zachodził, przecięż ſame ſię do niego ciſnęły, Dziekanią katedralna Kuiawſka uczczony. Chciał go Biſkup Kuiawſki, widząc w nim y wſpaniałość umyſłu, y żarliwość o chwałę Boſka,

y inne piękne przymioty, Coadjutorem na to Biſkupſtwo uczynić, y iuż konſens od Władyſława IV na to otrzymał, atoli Działyńſki, za tę łaſkę podziękował: przecięż Krol, iak tylko Chełmińſka Katedra wakowała, ſemu ia z chęcia ofiarował. Na tey Paſterſkiey funkcyi złamawſzy niedowierny Toruńczanow upor, proceſſya ſolenna w dzień Bożego Ciała, publicznie po mieście poſtanowił, y żeby na potym żadney impetycyi od dyſſydentow nie miała, uſtawa koronna utwierdził: na ubogich ſzczodry; bywało to, że ich y ſto czałem z miłoſierdzia odziewał, więceyby był ieſzcze dla Boga uczynił, podagra iednak y innemi przykrymi chorobami długo ztrapiony, na lepſze życie ſię przenioſł w Lubawie 1646, wieku ſwego 49. Umieraiąc á żałuiąc tego, że zawiſnym niektorym, iatrzącym mu ſerce do naſzych, dowierzał; mowił, *Narraverunt mihi iniqui fabulationes, ſed non ut lex tua*, fundował OO Reformatow w Pakości 1631, pod tytułem S. Bonawentury, pochowany w ſwoiey katedrze, gdzie ſobie grob ieſzcze żyiąc wyſtawił, *Woſdaſe Ethic. Sacerd: l. 4. Tolibowſki Ziemia Chełmińſka, Hiſtor: Coll. Bidgoſt:* Paweł Staroſta Inowrocławſki y Nieſzawſki, ſiodmy ſyn Michała Woiewody Brzeſkiego Kuiawſkiego, umarł 1649, nadgrobek iego w Toruniu u S. Jana, z Izabelli Grudzińſkiy Woiewodzanki Kaliſkiey zpłodził *według Mſ, Załuſc. o Famil. Pruſ.* krō innego potomſtwa, o ktorym iednak nigdzie nie czytam, ſyna tego co idzie.

Zygmunt Woiewoda Kaliſki, Staroſta Inowrocławſki, á przedtym Woiewoda Brzeſki Kuiawſki, ſzczodrobliwość iego na Boga, pamiętna na Jaſney Gorze Częſtochowſkiey, dokad w roku 1675 dał wielką blachę ſrebrna, ktora ſię załuwa Obraz Cudowny Matki Boſkiey, z tym podpiſem. *Dzieciatko Częſtochowſkiey Matko Boſka Gory, iakoś zamożna Matka, tak w ſyny iak w cory, woſyſtek moy Domek ciebie ſwa dziedziczka głoſi, niech go ſyn twoy, y z toba, w ſwey opiece noſi.* W Pakości nowa Kalwarya otworzył, kaplice według dymenſyi miaſta Jerozolimſkiego, y taiemnic męki Jezuſowey, wyſtawiwſzy. Na Oycow Reformatow hoynie łaſkaw, w ktorych kościele po śmierci 1686 złożony, z nadgrobkiem marmurowym, żona iego Katarzyna z Sielca Witoſtawſka, ktora urodziła, Zofia Pogorzelſka Kaſztelanka Kaliſka, dwie mu corki na świat wydała, Izabellę w młodym wieku zmarła, y Helenę zaſlubiona Zygmuntowi Donhoffowi Podſkarbiemu Nadwornemu Litewſkiemu, Podkomorzemu Wieluńſkiemu, (była to pierwſza iego żona, druga Brzoſtowſka, z ta żył ſterilis, z tamtey była corka Daniłowiczowa Starościna Parczewſka, patrz fol: 67.) ſynow zaś piaciu, Jedrzeia ten młodo zniknał, Macieia ten bezżenny z ſzedł z tego świata, Jakuba, ktory miał za ſoba Dąbſka Maryannę Woiewodzanke Brzeſka Kuiawſka, ale znia żyiąc bezpotomnie, przenioſł ſię na lepſze życie 1730. Jana, ktory z Eleonory Łoſiowny Woiewodzanki Malborſkiey zpło dził corkę Ewę. Pawła dziedzica na Kurniku, ten poiał Magdalenę Leſzczyńſka Woiewodzankę Podlaſka, ktora mu powiła trzech ſynow, Alexandra Kanonika Gnieźnieńſkiego, Proboſzcza Łowickiego, Zygmunta, ktorego z Tarłowny Starościanki Gofzczyńſkiey, iedynaczka corka Teofila zoſtała, Kurnickich włości dziedziczka, Jozefa ten ſobie zaślubił Maryannę Potulicka, z ktorey dwie corki Magdalena y Tereſſa, ſynow także dwoch Auguſtyn y Marcin, tych czaſow ieſzcze w ſzkołach.

**DZIANOTT* Piotr ſzlachcic Włoſki, do indygenatu w Niemczech iuż przedtym przypuſzczony, gdy w woyſku koronnym pod Uſarſka chorągwia długo Oyczyźnie ſłużył, y dla niey tak fortuny, iako y zdrowia nie żałował, indygenat w Polſzcze otrzymał na ſeymie 1662 *Conſtit. fol. 36.* Staniſław Biſkup Feſſeńſki, Suffragan Kiiowſki, Kanonik y Proboſzcz S. Jana w Gnieznie, Archiprezbiter Malborſki, Officyał Generalny Pomorſki 1663. *DZIAT-*

DZIATKOWSKI piſzą ſię z Dziatkowic: Katarzyna z Dziatkowic, matka Hieronima Buzeńſkiego Podſkarbiego Koronnego, *Paproc: o herb: fol. 361*, żona Piotra Buzeńſkiego Sędziego Ziemſkiego Sieradzkiego, umarła 1526. Bogusław Dziatkowſki Smoleńſki Ziemianin, wſpominaią go *Konſtytucye 1662 fol. 18*, z pochwała wiernosci iego ku Oyczyźnie, y męſtwa woiennego. Bazyli Piſarz Grodzki Grabowiecki w Bełzkim, 1674 podpiſał elekcya Jana III. N. Dziatkowſki miał za ſoba Soiecką corkę Staniſława, z tey było dwoch ſynow Seweryn y Broniſław krom innych.

DZIBONI w Czerſkiey Ziemi. N. Podſtoli Warſzawſki 1674. N. miał za ſoba Jarzyniankę.

DZID herbu Gieyſz na Zmudzi. Piotr Michał Dzid człowiek w prawie biegły, wiek ſwoy ſtrawił przy Kancellaryi W. X. Litewſkiego, podpiſał elekcya Jana Kazimierza, umarł 1656, *Mſ. P. Koial.* Jędrzey Dziedowicz w Wileńſkim 1632.

DZIDUSKI herbu Jelita, inni ich piſza Dziaduſki. Staniſław Dziduſki Staroſta Koniński, corka iego naprzod ſię w małżeńſtwie związała, z Piotrem Barzim herbu Korczak Kaſztelanem Przemyſtkim, Staroſta Lwowſkim, potym z Raphałem Sieniawſkim Woiewodzicem Ruſkim. Jakub Biſkup Enneńſki, Suffragan y Kanonik Poznańſki Zakonu Minorum, maż na ubogich miłoſierny, zſzedł z tego świata, 1568 iako opowiada nadgrobek iego w katedrze Poznańſkiey, wypiſany *od Biernackiego Specul. Minor. fol. 277.* Jan naprzod Biſkup Chełmſki, potym Przemyſtki; na Chełmſkiey prezyduiąc, kościoł w Tarnogorze, ktora przedtym Izbica zwano, wyſtawił, y pewnemi prowentami upoſażył, á potym we wſi Oſtrzycach Parochia zniozſzy, wſzyſtkie z tamtąd dochody, do Tarnogory przenioſł, y inkorporował. *Nakiel. Miechov. fol. 632* na Przemyſtkiey, Orzechowſkiego Staniſława herbu Oklza Kanonika niegdy Przemyſkiego, o to, że nad ſtan ſwoy w małżeńſtwo wkroczył, wyklął: o co ſila nienawiści na ſiebie oburzył: przecięż ſam Orzechowſki, przyznaie mu to w piſmach ſwoich, że był pobożności wielkiey y nauki, umarł 1559 w ſwoiey katedrze pochowany. Jan Dziduſki, za czaſow Okolſk: miał za ſoba Beglowſka, podobno miał mowić Boglewſka: przydaie tenże, że w tym Domu znaydował ſię przywiley pierwſzemu Saryuſzowi dany.

DZIEBAKOWSKI herbu Jaſtrzabiec w Mazoſzu.

DZIECHCIEWSKI. w Woiewodztwie Polockim Władyſław Dziechciewſki, podpiſał elekcya Jana III.

DZIECHTARSKI herbu Drya na Krainie. Dziechtarſki Mikołay deputowany z Krakowſkiego ziazdu 1586, konfederacya ſzlachty Małopolſkiey po ſmierci Stefana Krola uczyniona, y ſam podpiſał, y do Xiąg Grodzkich podał. *Conſtit. fol. 399.*

DZIECIATKOWSKI herbu Jelita w Sieradzkim Woiewodztwie.

DZIECIOŁOWSKI herbu Ogończyk w Sanockiey Ziemi. Cypryan Dzięciołowſki, miał za ſoba Bielecka.

DZIECZENSKI herbu Doliwa w Kaliſkim Woiewodztwie. Dziekczyński Jan Kanonik y Officyał Poznańſki umarł 1610, pochowany na Tumie *Starowol: in Mon.*

DZIEDOSZYCKI herbu Sas na Ruſi: w Monimentach Collegium Lwowſkiego czytam Jana Dziedoſzyckiego dziedzica na Siedliſkach w roku 1507, y w Xięgach Ziemſkich Lwowſkich 1522. Wacław 1570. *Paproc: w Panoſzy.* Barbara Dziedoſzycka Podſędkowna Lwowſka, pierwſzym związkiem w małżeńſtwie żyła, z Staniſławem Boleſtraſzyckim Rotmiſtrzem krolewſkim, zdo z Piotrem Boratyńſkim Kaſztelanem Belzkim. Dwie były potym rodzone ſio-

ſtry, z ktorych iedna, doſtała ſie w małżeńſtwo Tarnowſkiemu Kaſztelanowi Zarnowſkiemu, druga Alexandrowi Chodkiewiczowi Woiewodzie Trockiemu, z ktorey była corka Sieniąwſka Chorażyna Koronna, obiedwie złożone po śmierci w kościele Lwowſkim Dominikańſkim, wiele dobrego ta Chodkiewiczowa świadczyła, tymże Oycom w Szkłowſkim Konwencie. Franciſzek Staroſta Zydaczowſki *Acta Leopol. 1593* Grzegorz Kaſztelan Lubaczowſki, pamiętny woiownik przeciwko Beglerbegowi, Nalewaykowi, Michałowi Woiewodzie, iako iego nadgrobek świadczy, miał za ſobą Annę Czuryłowną Stolnikowną Sanocka, z ktorey dwoch ſynow, Mikołay y Franciſzek *Geneal: Czuryłow:* y dwie corki Elżbieta z Sokołowa Dziedoſzycka Staniſława Korytka małżonka 1615. Anna Alexandra Gidzińſkiego, Franciſzek Kaſztelan naprzod Lwowſki, potym Woiewoda Podolſki, żona iego Zofia Jabłonowſka Miecznikowna Koronna, ſioſtra Staniſława Kaſztelana Krakowſkiego y Hetmana, zeſzła z tego świata 1695: z niey corka, w dożywotnie małżeńſkie kontrakty weſzła, z Gałeckim Franciſzkiem herbu Junoſza Woiewoda Poznańſkim, druga z Franciſzkiem Daniłowiczem Staroſtą Boreckim, trzecia z Hrabia Tarnowſkim, czwarta z Skarbkiem Kaſztelanem Halickim, piata z Miaſkowſkim, ſzoſta zakonnica. Syn zaś Jerzy Koniuſzy Koronny, Staroſta Zydaczewſki, poſłuiac z Ziemi Lwowſkiey podpiſał konfederacya generalna. Od Auguſta II Krola Polſkiego, poſłem do Rzymu wyſłany, poſłuſzeńſtwo Stolicy Apoſtolſkiey imieniem iego oddał, miła była ta legacya Oycu Swiętemu, ile od tego Pana, ktory świeżo z katolickim ſię był kościołem poiednał, przetoż poſeł Dziedu ſzycki, wdzięcznie traktowany, ciało S. Benedykta M. z ſoba do Polſki wywiozł. Ogrod w Cudzoloweach modna ſtruktura y wielkim nakładem wyſtawił; maż iak dowcipu byſtrego, tak y niepolſpolitey umieiętności, poiał Maryannę Zamoyſka Podſkarbiankę Koronna, ale z nia żył bezpotomnie. Mikołay brat rodzony Woiewody Podolſkiego, Choraży Podolſki, corka iego, Helena za Michałem Ulińſkim Stolnikiem Podolſkim, y ſyn Staniſław Choraży Lwowſki, temu Joanna Uſtrzycka Kaſztelanka Sanocka, dwie corki powiła, Barbarę Zabina Woiewodzina Mińſka y Juſtynę pannę: tyłeż ſynow, to ieſt, Franciſzka Chorażego Lwowſkiego, ktorego z Zofii Sokolnickii Chorażanki Zydaczowſkiey ſa dwie corki, z ktorych iedna Juſtyna. Drugiego Jana Podczaſzego Halickiego, ten poiał Roża Lipſka, z ktorey ſynowie Tadeuſz, Adam, y Dominik. N. miał za ſoba Barbarę Stadnicka, ale z nia *ſterilis.*

DZIEDZICKI herbu Dołęga w Płockim Woiewodztwie. N. Dziedzicki Komornik Krola Zygmunta III 1608. *Baranow.*

**DZIEDZIEL herbu Sas*, z ta iednak roznica, że z boku iednego poł mieſiaca, z drugiego gwiazdę kłada, á we ſrzodku ſtrzałę rozdarta na kſztałt Kościeſzy. *Mſ. X: Koiałow:* w Woiewodztwie Wileńſkim kwitna. Kryſztof Dziedziel, Adam zoſtawił ſynow Michała y Stefana. Inni w Woiewodztwie Nowogrodzkim oſiedli. Staniſław 1700 y Michał, ale za herb im niektorzy Białynia naznaczaią.

DZIEGANOWSKI herbu Kotwicz w Woiewodztwie Mazowieckim. O tych ani Paprocki ani Okolſki nie piſał.

DZIEGIELOWSKI herbu Jaſtrzębiec w Woiewodztwie Mazowieckim. Jan Dzięgielowſki, *wydał do druku Konſtytucye Koronne od roku 1632 do 1643.*

DZIELECZYNSKI herbu Wczele w Wielkiey polſzcze.

**DZIELNICKI* Dzielnicki Hrehory, ktoremu Konſtytucya 1578 daie tytuł urodzony, kiedy mu cła pod Jurbokiem kazano wybierać. *Conſtit. fol, 348.*

DZIEM-

DZIEMBOWSKI herbu Pomian w Kaliſkim Woiewodztwie. Balcera y Jana Dziembowſkich wſpomina *Conſtytucya 1662 fol. 33.* Maciey z żona ſwoia Grabińſka, wziawſzy w poſagu Sirno, Sicińſki nazwany; od niego zoſtał ſię ſyn Jan, z ktorego ſynow ieden na Zmudzi oſiadł. Piotr brat Macieia, miał za ſoba Sicińſka, ten nabywſzy dobr Kęſowa, od nich Kęſowſkim piſać ſię począł. Jan trzeci ich brat, kupiwſzy od Szydłowieckich dobra Brzuchowo, Brzuchowſkim zawołany, miał za ſoba Barbarę Słupſka herbu Topor, ktora mu powiła ſyna Tomaſza, ten na Podolu oſiadł poiawſzy Zofia Skarbkownę Jana corkę, z ktorey dwoch ſynow zpłodził, Jana y Tomaſza. Kryſztof drugi ſyn Jana z Słupſkii, z Kamienieckii zoſtawił ſynow Jana y Kryſztofa: z drugiey zaś Jabłonowſkii, Jędrzeia, Samuela, y Woyciecha w Zakonie S. Franciſzka *de Obſervantia.* Barbara Kreśka Dziembowſka, była za Jakubem Gniińſkim.

**DZIENKOWSKI.* Roman Dzieńkowſki z Woiewodztwa Wileńſkiego, podpiſał elekcya Jana Kazimierza Kroła. Konſtancya Dziankowſka Staniſława Domaradzkiego małżonka.

**DZIERSKI* wſpominaia ich Xięgi Grodzkie Oſtrzeſzowſkie 1622.

**DZIERSNICKI* w Kaliſkim Woiewodztwie. Woyciech Dzierſznicki, ktorego nadgrobek z Przemyſtkiego kościoła, wypiſał *Starowol. in Monum:* tam iego expedycye za Stefana y Zygmunta III Krolow, w Szwecyi, Inflanciech y Wołoſzech wielkim męſtwem podięte wſpominaia.

DZIERŻANOWSKI herbu Gozdawa, z ta iednak rożnica, że na tarczy nie iedna, ale dwie ſą lilie, iedna podle drugiey, białe, iakom widział w Bydgoſzczy na nadgrobku Franciſzka Watdowſkiego zmarłego 1672, ktorego Dzierżanowſka urodziła, ale y w Kazaniu pewnym pogrzebowym, toż mi ſię widzieć doſtało. Jedneyże dzielnicy z Pampowſkiemi. Jędrzey Dzierżanowſki, miał za ſoba Jadwigę Cerekwicka, z niey ſyna Jana, ten z Kuklinowſka zpłodził ſynow czterech, Jędrzeia, Staniſława, Jakuba, y Mikołaia. Jędrzey świątobliwe życie prowadził, kapłańſkie pacierze co dzień mawiał, umarł lat maiąc 76. Staniſław brat iego, mąż rycerſki, po dwakroć poimany od Tatarow, dziwna iednak ſprawa Boſka z niewoli wychodził; raz gdy mu iakaś białogłowa, z miłoſierdzia nad nim ręce odwiazała, tegoż ſamego Tatarzyna, u ktorego był więzniem, y z innemi oſob oſmia, iegoż ſzabla pobiwſzy, wſzyſtkie więźnie wybawił: wrociwſzy ſię do Oyczyzny, z Anna Oſtrowſka Dzierzkowna herbu Nieczuia, zpłodził piaciu ſynow. Jeden Sebaſtyan, ten w Kcyńſkim Powiecie, miał dziedzictwo ſwoie. Drugi Matyaſz, ten z Zienowiczem w Litwie woienna traktuiac, gdy Niemcy Budzyn byli oblegli, zabity na harcu. Jędrzey trzeci, Opatem był Wagrowieckim, pierwſzy z Polakow: bo przeſzłych czaſow, Niemcy tylko Koleńczykowie tym Opactwem rzadzili; zpuſtoſzały tedy od nich wziawſzy klaſztor, z gruntu go reparował, folwarkow y inſzych prowentow przyczynił do ſtołu Opaciego, w przymnożeniu też chwały Boſkiey zabiegły, Polakami cały klaſztor oſadził, ktorych według reguł y uſtaw klaſztornych wychowawſzy, ludzmi godnemi zoſtawił: był na ſynodzie Prowincyalnym Warſzawſkim. 1577 *Acta Synod.* Prałat ludzki y ſzczodry. Marcin czwarty, na Dworze Ceſarſkim, y w obozie Niemieckim z Turkami, czas niemały woiuiac, na Slaſku ſię ożenił z Kochczycka, po ktorey wział niemała maiętność, ſam potym Zamek Wyſoka z przyległościami do niego przykupił, y potomſtwo zoſtawił: boday to nie iego ſynowie byli, Adam Dzierżanowſki Sędzia Ziemſki Opolſki y Raciborſki, y iego brat Wacław, ktorym y ich ſtryiowi Jędrzeiowi, 1608 przy-

piſał Xiążkę ſwoię Bartłomiey Paprocki, ktorey tytuł *Stambuch Slęzki*, iakoż Adama dziedzicem na Wyſokiey, Wacława na Bohdanowcach piſze. Staniſław piąty, mąż wielkiey ſiły, we Włoſzech długi ſię czas bawił, á potym od Włochow zabity. Sioſtra tych piaciu braci, naprzod była za Wilkowſkim Rotmiſtrzem y Dworzaninem Krola Auguſta I, á po nim za Grzymułtowſkim. Jakub ſyn Jana trzeci z Kuklinowſkii, zoſtawił z Potworowſką herbu Dębno Sędźianką Oſtrzeſzowſka trzech ſynow, Mikołaia y Staniſława Rotmiſtrza ſławnego w rożnych potrzebach, ale oſobliwie na Moſkwe, Jan trzeci ſyn iego, Łowczy Knyſzyńſki. Mikołay czwarty ſyn Jana z Kuklinowſkii mężnie ſobie poczynał w Węgrzech za Januſza Krola. Jerzy Dzierżanowſki 1578 w Kaliſkim Woiewodztwie Poborca *Conſtit. fol. 352.* Bogumiła Podczaſzanka Kaliſka, była za Piotrem Koſzutſkim, ſioſtra iey ſtarſza za Michałem Koſzutſkim Miecznikiem Kaliſkim.

**DZIERZANOWSKI herbu Grzymała* z mężem zbroynym. Sa w Mazoſzu Z tych Staniſław Dzierżanowſki w Płockim 1632. Jerzy 1648. Jerzy, Tomaſz, y Maciey w Ziemi Liwſkiey 1674, podpiſali elekcye krolewſkie. Pawel y Marcin 1700.

**DZIERZANSKI herbu Sulima* w Rawſkim Woiewodztwie. Sa y Dzierżawſcy z ktorych Franciſzek był Burgrabia Sieradzkim Piſarzem Grodzkim Łęczyckim 1693, miał za ſoba Franciſzkę Jerzmanowſka, z niey ſynow czterech drugi Maryannę Włodkownę.

**DZIERZBICKI herbu Topor*, w Łęczyckim y w Litwie. Dzierzbickiego Pawła wſpominaią *Konſtytucye 1616 fol. 18.* Marcin miał za ſoba Katarzynę corkę Staniſława Branickiego, z tey było czterech ſynow Alexander, Antoni, Szymon, y Felix.

**DZIERZBINSKI* Kazimierz Dzierzbiński Podſędek Wſchowſki, poſtuiac na ſeym 1685, deputowany Kommiſſarzem do Kurlandyi w ſprawie Biſkupſtwa Pileyńſkiego *Conſtit. fol.* 13.

DZIERZEK herbu Nieczuia w Łubelſkim Woiewodztwie y na Ruſi, y w Litwie, z tych Jędrzey Dzierzko Podkomorzy Trocki, 1578 poborca w Trockim. *Conſt. fol. 352.* ſyn iego Kryſztof z Krzywea Chorąży Trocki Dworzanin Krolewſki *Mſ. P. Koiał.* W. Polſzcze zaś Dzierzko Stolnik Krakowſki na liście Kazimierza Wielkiego 1365, *u Nakiel: w Miechow. fol. 387.* Jan y Piotr bracia rodzeni, za czaſow Zygmunta Auguſta kwitneli w rycerſkich dziełach, z ktorych Jan, trzech ſynow zpłodził, Kryſztofa, Jana, y Prandotę. Kryſztof pierwſzy, proſto ze ſzkoł, od Krola Auguſta wyſłany do Turek, aby ſię był ięzyka Tureckiego y piſma Arabſkiego nauczył, mięſzkaiąc w Konſtantynopolu lat ſześć, gdy obaczyli w nim Turcy wielki dowcip, rożnemi powabnemi obietnicami do tego go ciągnęli, żeby ſię był zbiſſurmanił; niewzruſzony na to ſtał młodzian, y owſzem częſtokroć, gdy go temi nadzieiami karmiono, z kontemptem pluł na ziemię. Ciężko to bolało Turkow; dla tego wielkie mu niewczaſy czynili y dolegliwości, nawet gwałtem go ſobie przywłaſzczyć chcieli, albo przynamniey o ſzwank zdrowia przyprawić, BOG iednak na iego cnotę patrząc, w ſzczegulney go ſwoiey miał opiece: tym czaſem przy rożnych cudzoziemſkich poſtach, ięzykow ſię rożnych nauczył; Włoſkiego, Francuzkiego, y Niemieckiego: powrociwſzy do Oyczyzny, nowa mu ſię z Oycem właſnym potyczka otworzyła, przecięż ia ſzczęśliwie wygrał, kiedy Oyca BOGU, y wierze katolickiey pozyſkał, dyſſydenckich błędow wyrzekſzy ſię, w poſelſtwie potym iezdził do Moſkwy, kędy na przyoſtrzeyſzy liſt Stefana Krola, gdy mu grubo odpowiadano y traktowano, mężnym ſercem y Krola y kroleſtwa honoru bronił: pod Pſkowem y Polockiem

Digitized by Google

ckiem, przeciwko Moſkwie; indziey zaś przeciwko Tatarom, zawſze nieuſtraſzonym fercem ſtawał: do Jerozolimy nakoniec wyprawiwſzy ſię, y święte mieyſca z powinną weneracyą uſzanowawſzy, do Oyczyzny powrocił, á potym na drogę ſię wieczności wybrał: ktoremu bracia rodzeni nadgrobek wyſtawili. Prandota Stolnik y Sędzia Grodzki Lubelſki brat Kryſztofa, (podobno z Jadwigi Kliſzewſkii zpłodził corkę Annę) y ſynow ſześciu. Jana ten ſobie Zakon Karmelitańſki obrał. Staniſława męża walecznego, to pod Chocimem przeciwko Oſmanowi, to przeciwko Abazy Baſzy pod Kamieńcem. Remigiana (iam gdzieś czytał, że Remigian Dzierzek Tłumacz Koronny, z Jeziorkowſkii był urodzony) tak w kancellaryi koronney, iako y w obozie dobrze zaſłużonego, pod Cecora z Zołkiewſkim ledwo nie zginął. Łukaſza, ktory po woiennych expedycyach w rożnych kampaniach z Rożniatowſkii zoſtawił potomſtwo. Prandotę tak Okolſki piſze, że był ſynem piątym Prandoty, atoli *u Starowol. in Monum.* czytam nadgrobek Prandoty *fol.* 777, z tego poznać, że ten Prandota, był ſynem Jana Dworzanina u Zygmunta III, y Łowczego Lubelſkiego, w ięzykach Łacińſkim, Niemieckim, Francuzkim, Tureckim, y Arabſkim biegły: poſłem do Turek kilka razy iezdził, Kryſztofowi naymłodſzemu bratu, woiownikowi w Pruſiech, na Szwedow, Kozakow y Tatarow; żal po ſobie zoſtawił: toż ſamo piſze Okolſki o nich, mam tedy ſuſpicyą, że w tym ieſt iakaś omyłka. Jan brat Kryſztofa y Prandoty, *według Okol:* naprzod Łowczy Lubelſki, potym Sędzia Ziemſki Lubelſki, ia go Podſędkiem czytam 1607, kiedy ſnać poſtuiacego na ſeym, Kommiſſarzem naznaczono na Ukrainę, *Conſtit. fol.* 830, y do kwarty Rawſkiey *fol.* 841, *y* 1609 *fol.* 907, ſynow iego tenże trzech rachuie, Jana Rotmiſtrza, Kryſztofa, y Adama Z tych Adam Kaſztelan Roſpierſki, Staroſta Zydaczowſki, poſeł na ſeym 1653, ztamtad deputat na Trybunał ſkarbowy, *Conſtit. fol.* 2: miał za ſobą Elżbietę Czuryłownę Stolnikownę Sanocka, y z niey corkę Annę, ktora ſię w małżeńſtwo doſtała Floryanowi Rzewuſkiemu Podſkarbiemu Nadwornemu Koronnemu: ſynow zaś dwoch. Pierwſzy Franciſzek Łowczy Zydaczewſki, dwa razy ſłuby małżeńſkie ponawiał, raz z Alexandrą Grochowſka Kaſztelanka Lwowſka, z tey był ſyn Ludwik Łowczy Zydaczewſki, drugi raz z Helena Dąbrowſka, ktora mu powiła trzech ſynow, Michała, Jana y Adama. Drugi ſyn Jan Chorąży Podolſki, ten z Katarzyny Golockiey, zpłodził corki trzy, Maryannę Uſtrzycka, Annę y Alexandrę: tyleż ſynow, to ieſt Franciſzka, ktory naprzod z Wybranowſka potym z Lipſka ſię żenił. Antoniego y Adama. Ktoryś z Dzierzkow, miał za ſobą Maryannę Bełzecka, pozoſtała wdowę po Kowalſkim, ale z nią ſterilis. N. była za Gomolińſkim Rafałem. Antoni Dzierżek ſieſtrzeniec Jana Stadnickiego Woiewody Wołyńſkiego.

DZIERZGOWSKI herbu Jaſtrzębiec w Mazoſzu. Ci ſię przedtym Jeżewſkiemi zwali, ale gdy ſię iednemu z nich Dzierzgow działem doſtał, od niego Dzierzgowſkiemi zawołani, miał ten dział ſtanać przed rokiem 1270. Mikołay z Dzierzgowa Sędzia Ciechanowſki 1453 *Statut Maſov: fol,* 98. Pomściborz z Dzierzgowa Kaſztelan Ciechanowſki, z Katarzyny Wilkanowſkii, zpłodził dwie corki, z tych Anna, naprzod była za Pawłem Kiernowſkim herbu Junoſza, Kaſztelanem Goſtyńſkim, potym za Marcinem Sleſzyńſkim Woyſkim Goſtyńſkim, Barbara za Janem Garwaſkim Cześnikiem Płockim, y dwoch ſynow. Jan pierwſzy, ten był naprzod Kaſztelanem Ciechanowſkim 1536, w ktorym roku naznaczony był do zebrania dawnych zwyczaiow, y ſpiſania praw Xięſtwa Mazowieckiego *Statut: Maſov. fol.* 7, poſtąpił potym na Kaſztelania

Czerſka, z tey na Woiewodztwo Mazowieckie: był oraz y Staroſta Warſzawſkim, y Vicesgerentem Xięſtwa Mazowieckiego, iako ſię podpiſał *u Nakiel, w Miechov.* z Doroty Sobockii, corka iego Dorota, poſzła za Parżniczewſkiego Kaſztelana Łęczyckiego *Kazanie Roczna pamiatka.* Syn zaś Auctus Kaſztelan Sochaczewſki y Staroſta Oſiecki, ktorego z Srzeńſkii Woiewodzanki Płockiey, corka Barbara, doſtała ſię w małżeńſtwo Macieiowſkiemu Staroście Zawichoyſkiemu, z ktora dobra wielkie w Dom Macieiowſkich weſzły. Mikołay brat Jana Woiewody, Arcybiſkup Gnieźnieńſki; ciotka iego Alexandra, była za Jędrzeiem Kraſińſkim Hetmanem Xiażęcia Mazowieckiego Konrada. *Genealog: Kraſińſkich* z lekka na Prymacyalna godność poſtępował; z razu albowiem Kamienieckie mu Biſkupſtwo dano, z tego wkrotce na Chełmſkie przenieſiony, z Chełmſkiego na Kuiawſkie, z Kuiawſkiego na Gnieźnieńſkie, iako ſię mowiło, z rożnych autentykow w tomie pierwſzym, na ktorym prezyduiąc lat trzynaście, na wieczność ſię przenioſł 1559. Zoſtawił po ſobie pamiątkę w Kuiawſkiey katedrze, kiedy do ſiedmiu Pſałteryſtow fundowanych od Gorki Biſkupa Kuiawſkiego, oſmego przyczynił y ufundował; Plebania w Byczynie, y woytoſtwo w Raciążu inkorporowawſzy. Był wſpaniałey myśli, w radzie poważny, przy wierze katolickiey gorliwy, o prawa y wolności kościelne mocno ſię zaſtawiaiący: atoli *Hozyus tom. 2 Oper. fol. 168*, lubo dobroć iego ſtawi, przecięż niedouczonym go zowie, *a Łubieńſki in Monit: de recte geren: Epiſc.* przydaie, że chcąc Dom ſwoy wynieść; między inſzemi, Hrabiow tytuł, y ſobie y bratu przywłaſzczył; atoli ten ſplendor przybyſzowy, wkrotce y z śmiercia iego zniknął. Zygmuntowi Auguſtowi, ktory bez konſenſu Senatu, Barbarę Radziwiłowną ſobie był za małżonkę przybrał, długo ſię w tym z innemi ſprzeciwiał; atoli widzac, że to nie uchybiona rzecz była, naoſtatek ia koronował, Po niey wkrotce, drugiey, Katarzynie Auſtryaczce, żonie tegoż Auguſta, koronę na głowę włożył, trzyſta zbroyney iazdy, na iey do Krakowa wiazd wyiſtawiwſzy *Orichov. in paneg. Nupt.* Żeby był duchowieńſtwo w karność kościelna wprawił, Synod Prowincyalny w Piotrkowie złożył, na ktorym nowemi uſtawami *Clerum* oboſtrzył; Profeſſya wiary od Hozyuſza Kardynała napiſana ogłoſić kazał. Staniſława Orzechowſkiego, Jana Łaſkiego, Kryſztofa Oſtroroga, Staniſława Lutomirſkiego, o porzucona od nich wiarę katolicka, do Arcybiſkupiego przypozwał ſądu, ale tak złe natenczas były czaſy, że ani Paſterſkie napomnienia, ani kościelne karania, zepſowanym nic nie pomagały. Gdy ſię tedy, coraz to bardziey wzmagała Herezya, Collegium Gnieźnieńſkie, przez wyſtanych umyślnie na to Prałatow dopominało ſię u Dzierzgowſkiego; aby powaga ſwoia Prymacyalna, zapalił Zygmunta Auguſta Króla, do zabieżenia ſzerzacey ſię herezyi, y innych Biſkupow Polſkich: Dzierzgowſki idąc za ich rada, co mogł czynił, żeby był ten kakol z Chryſtuſowey roli wytępił: czterech Inkwizytorow naznaczył w ſwoiey dyecezyi; Archidyakona, Kuſtoſza, Suffragana Gnieznieńſkich Prałatow, y Proboſzcza Łaſkiego. Nad to Kaznodzieiow w kollegiatach naznaczył, w Łęczyckiey, Unieiowſkiey, y Kurzelowſkiey, y ufundował. Zamek Łowicki znacznym nakładem reſtaurował, y wiele innych rzeczy pożytecznych kościołowi ſwemu poczynił, na ubogich ſzczodry, nikomu nie naprzykrżony, zkąd o nim *Janicius* napiſał; *Largus erat inopi, nec certè injurius ulli.* Po śmierci w Gnieźnie pochowany, kędy ſobie ieſzcze za żywota grob wyſtawił. *Damalew. in Epiſc. Cuiav. & Archiep. Gneſn.* ieſt w druku iego *Agenda, ſive Obſequiale, zdum Rubricam Eccleſiæ Metropolit. Gneſn. in quarto 1549 Cracov.* W roku 1523 Staniſław

Dzierz-

Dzierzgowſki Sędzia Ziemſki Ciechanowſki, gdy w dziale miał Szumſko, od niego potomſtwo iego nazwane Szumſkiemi. Staniſław z Dierzgowa Dzierzgowſki w Ziemi Sochaczowſkiey, podpiſał elekcya Władyſława IV. Alexander Dzierzkowſki 1632 Marcin 1648.

DZIERZKOWICZ herbu Wieniawa. Mikołay Dzierzkowicz Biſkup Wileńſki, umarł 1468, człowiek uczony y godny. Piotr Dierzko z Bilewiczowny, corki Marcina, zpłodził ſyna Staniſława, ten zaś Jana. N. Lenarda Oziębłowſkiego małżonka.

DZIEWAŁTOWSKI herbu Jelita, o tych tak piſze *in Mſ. P. Koiał.* Dziewałtowſkich dom herbu Jelita, przyſzedł do Litwy z Krakowſkiego Woiewodztwa przydaie tamże Jana Dziewałtowſkiego Chorążego Kowieńſkiego *Conſtit. 1607 fol. 861*, miał za ſobą Barbarę corkę Ogińſkiego Macieia Ciwona Wileńſkiego *Geneal: Oginſk*: y Karola w Xięſtwie Zmudzkim, koło roku 1621; iakoż y iam o nich że ſą tego herbu, wziął pewna wiadomość, ale ſię piſza Dzibałtowſcy w Sendomirſkim Woiewodztwie, iakoż *y Paproc: o herb. namienia, fol. 238*, że Dzibałtowſki, miał za ſobą Przerębſką Kaſztelankę Sieradzką. Są y w Rawſkim. *Sphynx Samſonica.* Jan 1628.

DZIEWAŁTOWSKI herbu Traby. Z tegoż X. Koiałowicza piſze *Minſtoł. in hiſtor: Sapieh. par: 2 fol. 32*, że ſię Dziewałtowſcy w Litwie herbem Traby pieczętuią, ile iednaż z Radziwiłami y Oſtykami dzielnica: bo Grzegorza Oſtyka, ſyn Rak, zpłodził ſyna Ciołka, Ciołek Oſuka, Oſuk Stanczyka, od ktorego Jan Stanczykiewicz, Skopa; od ktorego trzech ſynow, Mozeyko, Syrowicz y Płowiański, y Gintułta, (czy iak inni chcą Gintowta) od ktorego był Bartłomiey Gintułtowicz Dziewałtowſki. Staniſław długo ſię w cudzych kraiach bawił, ſyn iego Mikołay 1570, zoſtawił dwoch ſynow, Jana y Staniſława. Jan Stolnik Kowieńſki, żołnierz ſławny, zoſtawił z pierwſzey żony Owſianowny Kazimierza y Alexandra, z drugiey Zyzemſkii, Hieronima y Staniſława. Kazimierz Chorąży Ośmiańſki od Moſkwy okrutnie zamordowany 1661, w Wilnie leży. *To Koiałow.* Woyciech Dziewałtowſki Podkomorzy Kowieńſki, z ſeymu 1581 naznaczony do zapłaty woyſku, *Conſtit. fol. 396.* Jerzy Chorąży Trocki, Marſzałek Trybunału Litewſkiego 1668, corka iego była za Janem Sapiehą Staroſta Kierznieńſkim. Anna Dziewałtowſka, Chreptowicza Podkomorzego Nowogrodzkiego małżonka. Staniſław y Jędrzey 1648. Samuel Gintowt Dziewałtowſki Miecznik Wilkomirſki, Jan y Bartłomiey 1674. Hieronim w Zakonie Soc: JESU, Bogu życie ſwoie konſekrował, Collegio Grodzieńſkiemu dobra Szupienie w Powiecie Orſzańſkim leżące zapiſał, kościoła tamtego znacznie przyczynił *Hiſtor. Sapieh: loc. cit.*

DZIEWANOWSKI herbu Jaſtrzębiec w Chełmińſkim Woiewodztwie, y w Płockim N. miał za ſobą Zofią Jeżewſką. *Papr*: Kryſztofow dwoch kwitnęło w Brzeſkim Kuiawſkim. 1632. Woyciech w Płockim 1648. Franciſzek Rotmiſtrz Chorągwi Wołoſkiey *Komput Woyſka.* Jędrzey z Łukowſka zpłodził Klemenſa, ten z Przeradzką Jakuba, ten z Janczewſka Łukaſza Piſarza Ziemſkiego Podolſkiego, ktory miał ſwoię pancerna Chorągiew, y Mikołaia, ktory poiął Kaſztelankę Roſpierſka Miłońſka, z tey zpłodził corkę Maryannę, ktora ſię doſtała w małżeńſtwo Boguſławowi Kitnowſkiemu, Chorążemu Michałowſkiemu, ſynow zaś czterech, to ieſt Jędrzey poſtuiąc z Ziemi Dobrzyńſkiey podpiſał elekcya Auguſta II 1697. *Conſtit. fol. 24*, był potym Kaſztelanem Słońſkim, daley Rypińſkim, nakoniec Dobrzyńſkim umarł 1722, z Kretkowſkii nie zoſtawiwſzy potomſtwa. Marcin w Zakonie naſzym po Philozophicznych y Teologicznych katedrach, Rektorem rządził Nowicyat Krako-

Digitized by Google

wſki, Collegium S. Piotra, w Jaroſławiu u S. Jana, w Krakowie Domum Profeſſam, teraz Prowincya Polſka. Franciſzek wſtąpiwſzy do tegoż Zakonu, Nowicyuſzem umarł 1685, w lat ſiedmnaście życia ſwego, młodzian doyrzałych cnot, tak do nabożeńſtwa ſkłonny, tak goracościa ducha pałaiacy, że go aż ſtarſi wſtrzymywać muſieli, do Nayś: Matki ſzczegulnie nabożny: nie widziano go, żeby kogo albo ganił, albo uraził, *Hiſtor. Dom: Probat. Cracov:* Kazimierz czwarty, drugim związkiem miał w małżeńſtwie Konſtancya Gralewſka, ktora mu powiła trzy corki, z ktorych iedna Petronella, y dwoch ſynow, z ktorych ieden Juliuſz, obadwa poſtami byli na ſeym 1730. ſtryieczna rodzona ich ſioſtra Katarzyna, byla za Adamem Wagnerem.

**DZIEWCZOPOLSKI* w Nurſkiey Ziemi, Woyciech Dziewczopolſki, podpiſał elekcya Jana Kazimierza. *Starowol. in Monum:* wypiſał nadgrobek Jana, ktory długo w rożnych obozach, chlebem ſię żołnierſkim bawiac, y iuz w Węgrzech, iuż w Litewſkim woyſku z Kryſztofem Radziwiłem Hetmanem Polnym, mężnie ſtawaiac, pod Mittobia poſtrzelony kula, z tego razu poległ 1662

DZIEWOCZKA herbu Syrokomla w Grodźieńſkim. Oniſiphor Dziewoczka Metropolita Kiiowſki 1568.

**DZIEZYC herbu Lubicz* w powiecie Lidzkim. *Mſ. X. Koiałow:* piſze że tego herbu był Hieronim Hlebowicz Dzieżyc Mieczny Lidzki, Podwoiewodzy Trocki, iam o nim mowił w tomie pierwſzym fol: *257*, ale tu należy, ſyna zoſtawił Władyſława. Jan Cześnik Lidzki, y Marcin, podpiſali elekcya Jana III z powiatu Lidzkiego. Dominik y Antoni 1700.

DZIK herbu Doliwa w Sendomirſkim Woiewodztwie. Przybyſław Dzik Kaſztelan Zarnowſki, 1436 podpiſał pokoy Brzeſki *u Łaſk: w ſtatucie fol. 140.* N. Dzik miał za ſoba Jadwigę Firleiownę koło roku 1420. Dzikowna była za Janem Firleiem Woiewoda Krakowſkim, y Marſzałkiem Wielkim Koronnym. Druga była za Zebrzydowſkim, matka Mikołaia Zebrzydowſkiego Woiewody Krakowſkiego. Dzierżek Dzik *1587* podpiſał Uſtawy Pokrzywnickiego Ziazdu, *Conſtit. fol. 427.* Jan Choraży Bracławſki, wyſtany przeciwko Kozakom pod Starzec, z ludzmi Tomaſza Zamoyſkiego. Jędrzey Dzik z Sainar 1632, y Mikołay 1648 w Bracławſkim. Samuel z Guzowa Dzik w Sendomirſkim *1648.* Helena Zakonnica u Wſzyſtkich SS. we Lwowie: Dzikowny, Mikołaia dziedzica na Byſzowie corki, iedna była za Staniſławem Brzeſkim herbu Okſza, druga za Staniſławem Dabſkim. N. Dzik Proboſzcz Zołkiewſki tego wieku.

**DZIKOWSKI. Okol. tom. 2 fol. 629* piſze, że Dzikowſka była za Kucharſkim.

**DZINSKI.* Jędrzey Dziński Piſarz Grodzki Kruſwicki, podpiſał elekcya Jana Kazimierza Krola.

DZIUBLEWSKI herbu Dołęga w Sieradzkim Woiewodztwie Jana Dziublewſkiego wſpomina *Okol.* ktorego poimał Iwonia Woiewoda Wołoſki, drudzy z tego Domu byli ludzie rycerſcy.

DZIUGŁOWSKI herbu Jelita w Kuiawſkim Woiewodztwie.

Dziuli Herb

POwinny bydź trzy węże ieden pod drugim, kręcące ſię, głowami wſzyſtkie w prawa tarczy obrocone. Staniſław Dziuli Franzbe, z Oyca Marcina, z Matki Koſſowſkii herbu Łodzia urodzony, dla zaſług w woyſku Koronnym indygenat otrzymał na ſeymie *Coronationis Conſtit. 1676 fol. 58*, miał za ſoba *imo voto*, Annę Leżeńſka, z ktorey

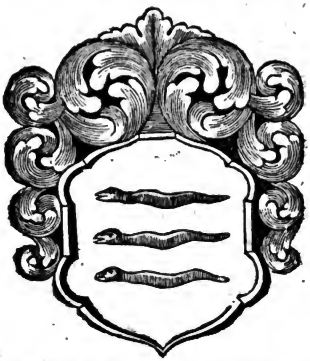

ktorey syn Tomasz Podstoli Stężycki, Major w woysku cudzoziemskim, y corka Katarzyna. *zdo voto*, tenże Stanisław Stolnik Sendomirski, poiał Zofia Czermińska siostrę Kasztelana, z tey były dwie corki, Maryanna z Brzuchowskim Strażnikiem Koronnym, Franciszka z Straszewskim dozywotnie zmowione, y synow dwoch, Alexander y Michał.

DZIUSZA herbu Kierdey. Iwan Dziusza Ziemianin Wołyński, tamże Ihnatowa Dziusina 1528 *Metryka Wołyńska.* Jeden z tego Domu był Kasztelanem Chełmskim. Dziusa podpisał testament Xiężny Ostrogskiey.

DZIEWOLSKI w Lubelskim Woiewodztwie. N. Dziewolski miał za sobą Cielemecka: Dziewolska była za Stanisławem Borkowskim.

DZIWOSZ herbu Swinka w Sieradzkim Woiewodztwie.

DZWONKI herb Okol. tom. 3 fol. 357, widział w Kamieńcu taki herb, na ktorym były trzy dzwonki, iak u nog iastrzębiom wieszaia.

DZWONKOWSKI herbu Przegonia w Ziemi Łomżyńskiey. Stanisław Dzwonkowski, podpisał elekcya Jana III.

DZWONOWSKI herbu Prawdzic. N. Dzwonowska była za Janem Krainskim Cześnikiem Dobrzyńskim.

DĄBROWA w Xięstwie Litewskim. Ci z Moskwy wyszli. Z tych był Tomasz Dąbrowa Rotmistrz dwoch set Usaryi pod Weisteinem 1604, gdzie Litwa wygrała batalią. Pod Kircholmem 1605 lewym skrzydłem rządził, mąż woienny y szczęśliwy, y ztąd Chodkiewiczowi Karolowi miły. Pod Dynamunda siła do zwycięstwa pomogł. Co zawdzięczaiąc mu Oyczyzna pewna summę na Lucińskim Starostwie zapisała mu, syn iego N. Starosta Lucińśki.

Dąbrowskiego Jana Junoszy Podkomorzego Wileńskiego iako się momiło fol. 7 trzech synow było. Marcyan Marszałek Wilkomirski, żona iego Judycka. Jan kawaler Maltański y N. ktory z Podolskii zpłodziwszy dwoch synow, z ktorych ieden umarł w Poznaniu; został Bernardynem w Wilnie.

Eilemberk Herb.

* DURYEWSKI *w pamiatce Koſtkow*, o tym Domu piſzac, powiada; że mu iedni Lwa, trzy Kamienie podawaiacego, drudzy poł Lwa żołtego, y trzy gwiazdy za Oyczyſty herb naznaczaia. Przydaia tamże niektorzy, że ta Familia miała, z Ceſarzami Rzymſkiemi bliſkiey krewności kolligacye. *Mſc. iednak Pruſki* taki ich herb położył. Tarcza na dwie części przedzielona, z ktorych na wyſzſzey części, lew w koronie, ale go tylko po ſzyię widać, w prawa, głowa obroconego, nog także przednich do gory wſpiętych trochę, y ogona zadartego. Na dolney części trzy gwiazdy, dwie w gorze podle ſiebie, iedna pod niemi: nad hełmem y korona, Lew w koronie ſkrzydlaſty, iakby w prawa tarczy leciał, łapy przednie widać, z tych prawa do gory wznieſiona, lewa na doł, ogona niemaſz. Lwa zaś więcey niz połowa powinno bydź. Ze ieſzcze za Krzyżakow z Xięſtwa Brunſwickiego, na woynę zaciągnieni do Prus, y że przez długi czas żołnierſka ſłużąc, tamże oſiedli, świadczy tenże; y o ich kolligacyi z Duninami y Kietlicami. Poſſeſſya mieli na Pomorzu oboyga Jani, w ktorey iedna z tego Domu, zaczęła była na chwałę Boſka kościoł murować, luboć iey święte intencye śmierć przerwała. *Mſc. Konopat.* pierwſzego Woiewodę Pomor-

morſkiego kładzie Jana na Janiach, 1454, ale go drudzy Bazeńſkim zowią. Botto Baro z Eilemburgu, y Godfryd, poſeł z powiatu Raſtemburſkiego Staroſta Johansburſki, podpiſali dekreta Kommiſſyi krolewſkiey 1609 y 1612. Oſtatni z Eilembergow, poſſeſſor maiętności Jańſkiey, zpłodziwſzy z Luzyańſkii ſioſtry Woiewody Chełmińſkiego y Biſkupa Warmińſkiego, cztery corki, z temi ie domami zkolligował, dwie z nich, za dwoch braci rodzonoſtryiecznych Koſtkow wydał, to ieſt, iedna z nich poſzła za Staniſława Koſtkę Woiewodę Chełmińſkiego Staroſtę Golubſkiego, ktora kościoł w Liſſowie wyſtawiła, y zamek w Lipienku wymurowała, czyli raczey reſtaurowała; bo tam iuż zdawna był zamek Krzyżacki. Druga była za Janem z Sztembergu Koſtka Kſztelanem Elblaſkim, z ktorym potomſtwo zoſtawiła. Trzecia za Von Donhau; czwarta za Sartwicza. *Duryew: fol: 49 & 32. Mſ. Konopac. de Famil. Pruſ. ale ich piſze* Heylemberg.

'*ELERT herbu Pobog.* Ze na Wołyniu kwitną, mam uſtną y na piśmie dana informacya, zkolligowani z Olizarami.

'*ELGOT herbu Wieniawa.* O nich *Długoſ*, y ō ich herbie namienia, kiedy chwali Jana Elgota Wieniawczyka Kanonika Krakowſkiego w roku 1452 zmarłego, że był *vir prudentiâ, doctrinâ & manſvetudine ſingularis, omnium virtutum ſedes, omnium pauperum miſerabiliumq; perſonarum refugium. Adiit Palæſtinam & ſacra loca viſitavit.*

* *ELIASZOWICZ herbu Geiſs.* Melchior Geiſz Eliaſzowicz Biſkup Zmudzki, podpiſał elekcya Władyſława IV, y z nim Staniſław y Jan Eliaſzowiczowie, w roku zaś 1607; będąc Plebanem Krozieńſkim w Dyecezyi Miednickiey, deputowany był do ugody między duchowieńſtwem y Rycerſkim ſtanem, poſtąpił potym na Archidyakonia Wileńſka y na Referendarya Litewſka, z tey do infuły, ktorey prowentow przyczyniwſzy, przykłady świątobliwego życia zoſtawiwſzy, nie długo ta katedra rządząc, umarł 1633. *Gratiæ ſecul. Lipſki decad: 102. Facies Rerū Sarmaticarū fol.* 540. Kędy ten Dom z linii Gedygoldow bydź mieni.

**ELLET.* Jędrzey Ellet Kapitan Gwardyi krolewſkiey, dla zaſług woiennych otrzymał indygenat, tak w koronie, iako y w Xięſtwie Litewſkim, na ſeymie Coronationis Krola Jana III, w roku 1676. *O czym Konſtytucya fol.* 58.

Elſnic Herb.

Digitized by Google

* Inſi ich piſza Olſchnicz w Pruſiech. Maia w herbie pole cieliſte, na nim betk czerwony na ukos, á na betku trzy kule białe. Na helmie nad korona dwa ſkrzydla czarne rozczepierzone, na nich betki na ukos, na dol na lewy bok tarczy, czerwone, po trzy kul białych na obudwu, Tak ten herb opiſał *Mſ. de Famil: Pruſ.* kędy też przydaie, że kiedyś kwitnał, Jan Wolfgangus Olśnic. Karol Fryderyk de Scipilno, poſeł z powiatu Hoenſten 1609, podpiſał dekreta Kommiſſyi Krolewſkiey. Jeden z tego domu, miał za ſobą Brantownę. Niewiem czy nie tu należy, Von Olſe, za ktorym była Zofia Czapſka, ale to małżeńſtwo bezpotomne. Rudolff Olſznic Dworzanin krolewſki 1620.

Elzanowski Herb.

* *Paprocki, y z niego Okolſki*, piſzac o nich, za herb im Oſtoia podrzucaia, ale świadomſzy kraiow Pruſkich y tego Domu autor *Mſ. Konopat.* twierdzi, że ſię Sępia głowa pieczętuia. Atoli inny *Mſ. o Familiach Pruſkich*, na tarczy herbu ich, Oſobę ludzką wpół pierſi położył, głowa w prawa tarczy obrocona, nos iednak u niey Sępi albo orli, głowa z zaczeſanemi wtył włoſy, ſuknia na ciele, na helmie nad korona, dwie trąby myśliwe. Dom ten Starożytny w Chełmińſkim Woiewodztwie, z innymi zacnemi zpowinowacony: świadkiem w Toruniu u Matki Bożey, między herbami tablica. Z tych był Łukaſz Elzanowſki naprzod Choraży Chełmiński, z ktorym tytułem poſtuiac na rożne ſeymy, w wielu funkcyach, ktorych mu Oyczyzna powierzała, doznała iego wyſokiey roſtropności, y dzielności, iako to będąc Kommiſſarzem na rozſądzenie krzywd od Toruńczanow Pannom Benedyktynkom poczynionych 1616 *Conſtit. fol.* 13, Deputatem na Trybunał Radomſki kilka razy, *Conſtit, 1618 fol. 4 & 1628 fol:* 5. Kommiſſarzem do zapłaty woyſku; potym Kaſztelan Chełmiński, dwa razy ponawiał śluby małżeńſkie, pierwſzy raz podobno z Dulſka *Mſ. Konopat.* ale znia ſterilis, drugi raz z Plemięcka, z ta zoſtawił ſyna Władyſława, y corki Zofią, y Katarzynę, y

inne

inne. Zwykł był mawiać. *Optimum quidem ex parentibus clariſſimis naſci, ſed clariſſimos quoq; habere vitæ ſuæ fructus, multò nobilius eſt.* Tomaſz w Zakonie naſzym w Czeſkiey Prowincyi, życie ſwoie BOGU poświęcił. *Hiſtor: Dom: Prof. Crac.* wydał do druku, *Niewiara Schizmatykow Polſkich in 4. Leopoli 1631.* Jan Deputat Malborſki na Trybunał Radomſki, *Conſtit. 1690 fol. 10.* Samuel 1699. Job w Falencinie żona iego Rudnicka *Mſ. de Famil. Pruſ.* Elzanowſki dziedzic na Szczuplińſku nie daleko Radzyna, ktore dobra kupił od Macieia à Felden, miał za ſobą Dulſka, *Mſ. de Famil. Pruſ.*

Emberk Herb.

HErb ich tak opiſuie *Paprocki in Strom:* Liſzka w prawa tarczy bieży, a ogonem do gory zadartym, chuſta biała przepaſana, w polu błękitnym. Nad hełmem y korona dwa iabłka, á między niemi pioro kogucie. Tym ſię herbem pieczętuią Emberkowie z Domiecka, Dom ſtarożytny na Slaſku.

Engelke Herb.

* TArcza tego herbu na dwie części przedzielona, z ktorych na wyższey ſtoi Jaſtrzab czarny, w prawa tarczy obrocony, w noſie pierzcień złoty trzyma, w ſpodniey zaś części, ſą trzy pierzcienie złote, z ſobą wzaiemnie powiązane; na hełmie Jaſtrzab z pierzcieniem złotym, między dwiema rogowemi trabami, żołtym y czarnym ſzachowanemi. Jeſzcze za czaſow Krzyżakow koło roku 1405, Sylveſter Engelke pierwſzy tego Domu Fundator kwitnał, ktorego ſyn Michał *Mſ. de Famil. Pruſ.* Verner Hart Engelhe 1633 z Inflantſkim podpiſał elekcya Krola Władyſława IV. Fryderyk wydał do druku, *Nova ſingularia de fame memorabili in Semigallia in 4to 1603.*

*EPERYASZ Janusz Eperyasz, 1601 do prerogatywy szlachectwa przypuszczony, ktory potym przywiley, cala Rzeczpospolita na seymie approbowała, *Const. 1607 fol. 857*, dla iego woiennych zasług, ten fawor, y do potomkow iego rozciagaiąc. Jego synowie, Jerzy Dworzanin krolewski z Zmudzi, Krysztof Podstoli, posel Kowieński, tamten Władysława, ten Jana Kazimierza podpisali elekcye. Adam Woyski Zmudzki 1674. Michał Starosta Szyrwiński w roku 1731, Marszałkował w Trybunale Litewskim.

Epinger Herb.

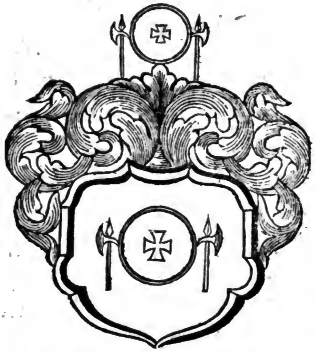

* NA tarczy herbu tego, druga mała tarcza, we srzodku iey Krzyż kawalerski, z obu stron tarczy, po iedney alabardzie, prosto do gory żelezcem, tak że ostrze ich na bok obrocone; na hełmie bez korony,

takaż

takaż tarcza z krzyżem, y dwie alabardy z hełmu wychodza: tak go okryślił *Mſ. o Familiach Pruſ.* Dom ſtarożytny w Pruſiech, co z tąd poznać: bo Ludwik Epinger w roku *1466*, podpiſał pokoy Pruſki *u Łaſk. w ſtat. fol. 149.* Piſali ſię zaś zdawna z Boreſzowa, ktora maiętność ieſt w Powiecie Tczewſkim, połtory mili od Starogardu, y iedni z nich dawnym imieniem Epingerow ſzczycili ſię, drudzy w Woiewodztwie Pomorſkim oſiadſzy, Boreſzowſkiemi zawołani. Jędrzey Epinger z Boreſzowa, w roku 1482 był Podkomorzym Malborſkim, á wkrotce Kaſztelanem Gdańſkim, ſyn także iego Jędrzey, Podkomorzym Pomorſkim, koło roku *1502, Hiſtor. Pol. Pruth. fol. 631 & 633*, Jerzy Epinger mąż ludzkości wielkiey, ale naybardziey pobożności, y proſtoty ducha, w Peplinie pochowany. W roku zaś 1644 kwitnął Wilhelm Staroſta Kwidzyńſki y Prabatecki, człowiek woienny; bo w cudzoziemſkich woyſkach długi wiek ztrawił, przy rożney y znaczney ſzarzy; u Kurfiſtrza Brandeburſkiego dobrze zaſłużony, bá y miły, tak dla umieiętności ięzykow rożnych, iako y poleru w rzeczach, ten z Freiherowny á Donau, z ktora wziął w poſagu ſto tyſięcy dobrey monety, zoſtawił był potomſtwo: Atoli oſtatnia dziedziczka z tego Domu, z Czarlińſkii urodzona, żyiąc z Marcinem Wieſiołowſkim, iak wielka do niego wnioſła fortunę, tak chwałę Domu tego na ſobie zakończyła *Mſ. Konopat.*

Eſterse w Inflanciech kwitna. Z ktorych temi czaſy ieden Kaſztelanem Inflantſkim.

Eſtken Herb.

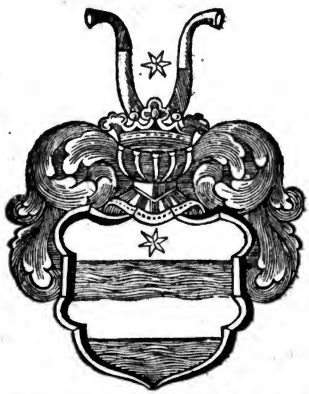

MAia w herbie gwiazdę złota, w modrym polu, pod nią czerwona ſtrefa, potym niżey biała y czerwona, na hełmie bez korony gwiazda złota, między dwiema trabami ſzachowanemi. Tak go opiſał *Mſ. Załuſc. de Famil. Pruſ.* Jan Eſtka z Prus poſeł na ſeym 1646, *Fragmentum Werda.* Henryk z Mińſkim podpiſał elekcya Władyſława IV. Małgorzata corka Franciſzka, była za Janem Strobandem, druga za' Marcinem Rozembergiem, *Idem Mſ.* Eſtkowna Stolnikowna

wna Kowieńſka, była za Jerzym Konarſkim. Anna za Mikołaiem Oziębłowſkim. Atoli *Mſ. X. Koiałow.* Eſtkom z Prus w Litwie rozplenionym, herb Drya przywłaſzcza.

EWIL herbu Ciołek. Janowi Ewil Panu Litewſkiemu; na ſeymie Hrodelſkim, ten herb nadano, á od niego tamże rozmnożony. *Łaſk. ſtat. fol. 127, Stryikow,*

**EYDZIATOWICZ herbu Łuk napięty,* z Witebſkim Woiewodztwem Jan piſał ſię na elekcya Jana Kazimierza. Staniſław Choraży y poſeł Woiewodztwa Smoleńſkiego na konwokacya generalną po śmierci Jana III, potym Podkomorzy Smoleński 1704, Jan Piſarz ſkarbowy W. X. Litewſkiego, *Koiał. Mſ.* Kryſztof Horodniczy Smoleński Rotmiſtrz Trockiego Woiewodztwa.

**EYGIRD herbu Abdank,* ale z ta odmiana, że przez Abdank, idzie miecz otłuczony, á w helmie trzy piora ſtruſie. Dawny to Dom w Xieſtwie Litewſkim y Zmudzkim; Jan Eygird 1632, ktorego bracia rodzeni, Balcer rycerſka wſtawiony y Alexander. Jana potomſtwo Mikołay y Staniſław, Mikołaia Władyſław. Márcyan po długich woiennych pod Chodkiewiczem wyprawach, żyć z ſławą imienia ſwego przeſtał, zoſtawiwſzy ſynow, Jerzego na woynie Moſkiewſkiey zaſłużonego, Zygmunta Rotmiſtrza przeciwko Szwedom, Michała, y Jana, *Koiał. in Mſ.* Jan, Matyaſz 1700, y Jędrzey.

**EINAROWICZ herbu Białynia,* atoli z ta rożnica, pierwſza, że nad podkową krzyża nie maſz; druga, że gdzie bełt, tam rozdarta ſtrzała; trzecia że ſtrzała przez podkowę idzie, w hełmie pięć piór ſtruſich. Jędrzeia Eynarowicza, dwoch ſynow Adam y Hieronim. Adam po długiey zaſłudze u X. Oſtrogſkiego, wziął od niego lenne opatrzenie w powiecie Słonimſkim. Hieronim, z młodu rycerſka ſię bawił w Inſſanciech 1605, pod Guzowem przeciwko Rokoſzanom 1607, w Ukrainie z Struſem przeciwko Tatarom, kędy ſzkodliwy poſtrzał wyniosł, zoſtawił kilku ſynow, z ktorych dway, Stefan y Kazimierz in Societate JESU młodo pomarli. Jerzy w powiecie Ośmiańſkim. Jan Woyſki Mozyrſki w Woiewodztwie Trockim, ſynowie iego, Jozef, Michał, Franciſzek, y Staniſław. Kryſztof tamże, ktorego potomſtwo, Kryſztof w Zakonie naſzym kapłan godny y uczony, Hieronim, Dadzibog, Boguſław. *Koiał in Mſ.* Alexander 1700.

**EYSMONT herbu Korab* w Xięſtwie Litewſkim, w powiecie Grodzieńſkim, czy raczey Eyſymont, Jan Eyſymont kapłan uczony, Jędrzey Sędzia Grodzki Grodzieński, Maciey Komornik Grodzieński, ſyn iego Jędrzey ſtan ſobie duchowny obrał, Franciſzek y Dominik długo w woyſku ſłużyli, Mikołay Piſarz Grodzki Grodzieński, Maciey pod złota chorągwia pancerna X. Januſza Radziwiła, od początku woyny Kozackiey, w obozie na ſławę robiąc imienia ſwego, wźięty do Ordy, zkąd od Jeremiego X. Wiśniowieckiego odkupiony, u niego porucznikował, atoli y tu ſzczęście nie ſłużyło, wzięty od Moſkwy w niewolą, w niey umarł. Jędrzey rodzony brat iego, maż odważny we wſzyſtkich expedycyach, Sudziałow dobra po wielu rewolucyach, Domowi ſwemu windykował, o ktorych *Conſtytucya 1611 fol: 48, y 1613 fol: 44:* Kryſztofa ſynowie, Jan, Kazimierz, y Wiktoryn. Z tych Kazimierz z obozu wyſzedſzy, poiął Helenę Dybowſka herbu Nałęcz, z ktorey zoſtawił ſyna Hilarego. Wiktoryn mąż rycerſki. Paweł miał za ſobą Wnuczkownę, ktora znalazła obraz Nayś: Panny Eyſmuntowſkiey cudami wſławiony, z tey było czterech ſynow, Jakub woienna ſłużył, drugi Staniſław Major u Czarneckiego woiownika, poległ przy dobyciu Głuchowa, leży w Cerkwi Krzyczewſkiey. 3 Alexander. 4 Leon mężowie rycerſcy. Felicyan 1674 Marcyan, Alexander, Karol, Jan Kazimierz, Władyſław, Mikołay, Antoni, Jerzy 1700, Kazimierz Podczaſzy Orſzańſki.

EYTMIN

Digitized by Google

**EYTMIN herbu Dzialoſa,* Trockiego Woiewodztwa Ziemianie. Kazimierz Eytmin, ktorego brat rodzony Bartłomiey, tego ſynowie Michał Miecznik Trocki 1688. Hieronim w Zakonie naſzym życie zakończył 1707 w Kraſnymſtawie, *ieſt w druku Xiążeczka iego nabożna in 8vo.* Bracia tych ſtryieczni w woyſku Litewſkim zoſtali prowadzili, Oſtafi y Mikołay 1700.

**FAGEL.* Jan Fagel 1703 w Krakowſkim podpiſał konfederacyą. Michał Faygiel elekcya Jana III. Krola z Oświecimſkiego.

**FAGERASZ.* Jędrzey Fagieraſz między ſynow koronnych, zaſłużył ſobie męſtwem ſwoim bydź policzonym, oczym *Conſtytucye 1662 fol. 40.*

**FALBOWSKI.* Staniſław Falbowſki tegoż roku, na tymże ſeymie, za Marſowe trudy, do tey prerogatywy przypuſzczony 1662, *Conſtit. fol: 34.* Woyciech w Ziemi Zakrocimſkiey 1674, pisał ſię na elekcya Jana III.

FALCZEWSKI herbu Ślaby imo. Za czaſow Paprockiego, był ieden z nich Staroſta Kobryńſkim, y Pińſkim, ktorego corka ſprzyſięgła ſię dozywotnie z Miłoſzewſkim Łowczym Buſkim, druga z Skarſzewſkim Staroſta Łęczyckim, *Paproc: Stem. fol. 302 ſub Kołcieſa*, á w roku 1543 Staniſław Falczewſki Staroſta Krzemieniecki, Kommiſſarz krolewſki do rozgraniczenia Kniehynina. *Monim: Coll. Oſtrog. S. J.* Tegoż właśnie czaſu, kwitnał Jerzy Falczewſki Biſkup Łucki, ktorego nieſłuſznie do herbu Korab naciągaią: bo y kamień grobowy w Łuckiey katedrze, y nade drzwiami tegoż kościoła wyryte Oyczyſte iego trzy traby, poznym wiekom, iego ſzczodrobliwość na BOGA głoſzą; iakom mowił pod Biſkupami Łuckiemi. Przedtym w Kaliſkim Woiewodztwie, gniazdo tego Domu było, ale ſię niektorzy z tym Biſkupem Łuckim na Wołyń przenieśli. Inni ich piſza Chwalczewſki.

FALĘCKI herbu Belina. Woyciecha Opata Czerwieńſkiego, pod tym herbem kładzie Paprocki za czaſow ſwoich.

FALĘCKI herbu Jaſtrzębiec. Do tych należy Staniſław Biſkup Teodozyeńſki, Suffragan Gnieźnieńſki, Opat Suleiowſki Zakonu Cyſtercyeńſkiego, o ktorym *Hiſtorya Concylium Trydentſkiego* świadczy, że tam między inſzemi Biſkupami z całego Świata zgromadzonemi, y on zaſiadał, był potym na Synodzie Piotrkowſkim 1577, umarł 1581 wieku ſwego 65, w Gnieźnie pochowany, zkąd iego nadgrobek wypiſał *Starowolſki. Synod. Petricov: Provinc. Jongelinus in purpura S. Bernardi.*

FALĘCKI herbu Leſiczyc. Z tych Boruta z Falant Chorąży Warſzawſki 1452, *Statut: Maſov. fol: 94.* Staniſław Chorąży Zakrocimſki 1496, *Stat: Maſov. fol. 110.* Marcin Falęcki Podkomorzy Sieradzki, á potym Kaſztelan Roſpierſki, z ktorym tytułem podpiſał tranſakcya Będzińſka w roku 1589. Wielkiey cxperyencyi y roſtropności człowiek, ktorey początki zabrał na Dworze Zygmun-

ta Auguſta Krola, à potym na rożnych funkcyach, iako to Kommiſſarzem będąc deputowany, do luſtracyi dobr Krolewſkich w Maley Polſz cze z ſeymu, *Conſtit. 1564 fol.* 39. Paweł Staroſta Zakroczymſki 1613 *Conſtit. fol. 12, Baran:* Woyciech piſał ſię z Czerſka Ziemia, na elekcya Jana Kazimierza Krola: atoli iednak nicktorzy z nich z Mazoſza w Przemyſłkiey ziemi oſiedli. Jozef Burgrabia Wyſzogrodzki 1674. N. miał za ſoba Barbarę Zaleſka wdowę po Krobanowſkim, z tey ſyn Jan Regent Gnieźnieńſki. Franciſzek Podſtoli Zytomirſki Sędzia Kapturowy Lwowſki 1733.

FALIBOWSKI, á podobno iedenże Dom z Chwalibowſkiemi herbu Korab, o ktorych mowiłem w tomie pierwſzym *fol, 303,* z Wrabczyna ſię piſza. Z nich Jana Falibowſkiego w Rzymie zmarłego 1596 nadgrobek kładzie *Starowolſki* Woyciech Dziekan Pilecki 1650 *Mſ Czartoryſc. in Collegio Ravenſi.* Drudzy tegoż imienia na Wołyniu oſiedli, z ktorych Staniſław piſał ſię na Jana III elekcya.

FALISZOWSKI herbu Pobog. Mowiłem iuż o Chwaliſzewſkich *tom. 1 fol: 303,* iedenże to Dom z Cieklińſkiemi, z ktorych Jan Faliſzowſki dziedzic na Bachrynowicach na Podolu w powiecie Latyczowſkim, matka iego Barbara, z Rozembergu, ſtryi Staniſław. *O czym ieſt liſt Krola Zygmunta I.* oświadczaiący Szlachetne iego urodzenie przeciwko nieſłuſzney potwarzy *Mſ. Petricov.* N. Faliſzewſki miał za ſoba Czerſka, z ktorey ſynowie Michał, Jan, y Paweł. Kryſztof Faliſzowſki Grot, wydał do druku, *Juliuſza Flora o początkach y dzieiach narodu Rzymſkiego, powieści Xiąg 4. przydał Traktacik o potędze Narodu tego. Cracov: in 4 1646 Typ: Schedel.*

Falkenhan Herb.

* Mieli kiedyś w herbie poł pola czerwonego, poł białego, bo tarcza wzdłuż proſto na dwie części przedzielona, wieniec zielony niby z rożek układany we ſrzodku tarczy, pod nim Xiężyc nie pełny, rogami proſto do gory obrocony, gwiazd oſm tak rozłożonych, że cztery widzieć nad wierzchem wieńca, cztery na dole

dole wieńca podle ſiebie, dwie z iedney ſtrony, á drugie dwie z drugiey. Na hełmie Xiężyc rogami do gory, y wieniec. Był ten Dom kiedyś kwitnący w Prusiech, atoli iuż zſzedł, iako świadczy *Mſ. Załuſc. de Famil. Pruſ.*

*FALKENSTEIN O tych piſze, *tenże Mſ. w Prusiech*, ale herbu ich nie położył Był niegdy z tey Familii Conus de Falkenſtein Biſkupem Trewirſkim y Elektorem w rzędzie 95, Coadjutor Boemunda, w krotce potym y Koleńſkim Coadjutorem, od Engelberta zawołany, wiele obiema tym katedrom, gdy na nich prezydował, dobrego uczynił: chciałać ſię wprawdzie Trewirſka Metropolia, z pod iego władzy wybić, ale ia y prawem y uzbroiona ſiłą, do poſtuſzeńſtwa ſobie przyciſnął. Rezygnował potym Koleńſkie Arcybiſkupſtwo Fryderykowi Hrabi Sarverdeńſkiemu wnukowi ſwemu, á Trewirſkim rzadzac lat dwadzieścia, umarł 1388. Tu ſię potym w Pruſy, ktoryś z nich przeniozſzy, oſiadł; od ktorego był Sebaſtyan de Falkenſteyn mąż rycerſki, temu w okazyi pewney z Turkami, gdy Turczyn worek pełny pieniędzy podtracał, podobno, żeby zabawionego Sebaſtyana koſo przechowania monety, tym kſztaltniey mogł zgubić, zrzucił z ſiadzenia worek Falkenſtein mowiac, *Milites non hic quærimus aurum aut divitias, ſed virtutis præmium, & gloriam militarem, Idem Mſ.*

*FALKIEWICZ. Falkiewicz Jędrzey Staroſta Drohicki, Kommiſſarz krolewſki na rozgraniczenie Kniehinina od Workowiec 1543. *Monimen. Coll. Oſtrog. S. J.*

FALKOWSKI herbu Doliwa. Piotr Scherzyk *Starowol: in Epiſc: Cracov.* czyli Jerzyk, *Kanſciu*, z Falkowa Biſkup Krakowſki dwudziesty oſmy, obrany po Janie Grocie, będac na tenczas Podkanclerzym Koronnym, y Proboſzczem S. Floryana, od Kazimierza Krola w poſelſtwie wyſłany do Klemenſa ſzoſtego Papieża, konfirmacya ſwoiey elekcyi od niego otrzymał, atoli, gdy tamże u Stolicy Apoſtolſkiey niektore Oyczyzny intereſſa uſpokaiał, rok cały na uſtudze Rzeczypoſpolitey ſtrawiwſzy, choroba zwatlony, żyć przeſtał w Awenionie, roku 1348, tamże pochowany. Mąż był y uczony, y roſſądny, pobożności wielkiey, nienagannego życia, ſzczodrobliwości na ubogich. Za konſenſem kapituły Krakowſkiey, do kościoła w Swinarach pod Nowym Miaſtem, dzieſięcinę z Wloſzczynowic do ſtołu ſwego Biſkupiego należaca, darował. *Paproc. o herbach. Bielſki fol: 230, Cromer, Pruſicz.* Jan z Falkowa Kanonik Krakowſki 1405. *Nakiel: in Miech: fol: 377.* Piotr z Falkowa, naprzod Podſędek, wkrotce Sędzia Ziemſki Sendomirſki w roku 1416. *Idem fol: 383 & fol: 398.* Przeſzłego wieku Staniſław w Podlaſkim, Mikołay Falkowſki w Kiiowſkim, piſali ſie na elekcya Jana Kazimierza. Maciey 1700 w Litwie.

FANUEL herbu Jelita. Ten im herb przyznaie Okolſki, lubo Paprocki o herbie nic nie mowi. Ze Włoch tu do Polſki przyſzli, z tych ieden Stolnikiem był Lubelſkim, ktorego ſioſtra, doſtała ſię w małżeńſtwo Dominika Alemanniego Stolnika Lubelſkiego. *Royzius in Chiliaſticho, Okol: in indice tomi 1mi, Paproc: o herbach fol: 582,* Druga czyli taż ſama, z Secygniewſkim zmowiona, *Idem Ibidem fol: 199.* U Stefana Batorego w znacznych był reſpektach ten Stolnik.

Farensbach Herb.

SĄ dwa wierzchołki dwoch murow, ieden na gorze, drugi na dole, w rowni od ſiebie ułożone; nad hełmem poł człowieka twarza w prawa tarczy obroconego, twarz męſka pełna, was duży, w delii z guzami, w kołpaku kończatym iak u Senenow, u ktorego na końcu kutas iedwabny, ręce obie w tył zkręcone, iakby tam zwiazane. Oſoba

zaś ta, między dwiema skrzydłami, barkami do siebie obroconemi w gorę, stoi. Zkąd by zaś nabyty był ten kleynot, wiedzieć niemogę: z samey tednak symmetryi iego, poznać się może, że przy dobywaniu miasta iakiegoś, y owszem y z osoby tey dochodzić możem, że w okazyi iakieyśiś Moskiewskiey, iakoż y Pôéta na nich wiersz napisał, *Alarum in medio, Moschus post tergo revinctus, Victores veteres denotat, atq; novos, esse Farensbachios.*

To pewna, że ten Dom imię swoie wziął y początki, od Zamku Farensbach nazwanego, nad Rhenem niedaleko Kolna leżącego: zkąd się niektorzy, z tey familii do Inflant przenieśli, y w Estonii osiedli. Z tych czytam Wolmara Farensbachiusa, wsławionego legacyami po dwakroć do Papieża, y do Cesarza Rzymskiego podiętemi, z wielką y imienia swego, y obrotu sławą: ten z żony Kurselii, krom inszych młodo zmarłych, trzech synow zostawił. Jeden z nich Gwilhelm Pułkownik w Finlandyi, ktory żeby był wiary, raz Krolom Polskim poprzysiężoney, wcale dochował, raczey sobie obrał trzyletnie więzienie u Karola Szwedzkiego Monarchy, długa cierpliwością znosić, a niżeli iey naymnieyszym czym nadwerężyć. Drugi Konrad, ten zwiedziwszy Niemce, Francya, Włochy, nawet Konstantynopol, z Krysztofem Dzierzkiem do Porty ablegatem, gdy się tak spolobił do dalszych w Oyczyznie funkcyi, zniknął w roku 1589, y siły niezwyczayney y męstwa wielkiego. *Chytræus Chron: Saxon.*

Trzeci Jerzy Woiewoda Inflantski, z młodych lat zaraz, iuż w Francuzkim, iuż Niderlandzkim, iuż w Szwedzkim, iuż w Cesarskim Woysku, zwycięskiey chwały, y poleru woiennego szukał: atoli iednak naybardziey Moskiewska kampania przeciwko Tatarom, imię iego wsławiła. Z Oyczyzny swoiey, do Bazylego Moskiewskiego Jedynowładzcy posłem wysłany, szczęśliwie wszystko uspokoiwszy, iuż się do domu z pokoiem wracać zamyślał, gdy tym czasem Inflantczykowie, upatrzywszy czas sposobny, niektore w Inflanciech fortece, od Moskwy kiedyś bez prawie odięte, ubiegli y opanowali. Doszła na sam czas ta nowina Bazylego, przetoż Farensbachiusza maiąc podeyrzanego o tę zdradę, poimać kazał, y okować: niczego się prę-

dzey

dzey nie ſpodziewał od Tyranna w takim razie Farensbach, iako śmierci, y nie lękał ſię iey mąż rycerſki, ktory iey w tak wielu okazyach ſzukał. Pod ten czas gminem wielkim woyſko Tatarſkie do Moſkwy wpadſzy, ogniem y mieczem wſzyſtko puſtoſzyli. Bazyli y przygoda taka, y podziwieniem cnoty Jerzego uwiedziony, nie tylko nadzieia wolności, ale y Pańſkiemi obietnicami, do tego go nakłonił, że na Tatarow, zebrawſzy z Inflanteczykow Niemiecka iazdę, uderzył; y owę pamiętna nad Okka rzeka wiktorya,, nad niemi otrzymał. Widział Moſkwicin, iak ſiła mu w tey potrzebie dopomogł Farensbach do zwycięſtwa, ile że iego rada, y rzadem, ta wygrana ſtaneła, dla tego bogatymi udarowanego upominkami, chciał rożnemi u ſiebie utrzymac ſpoſobami, ale kochaiacy Oyczyznę, wſzyſtkie przełamawſzy zabiegi, do ſwoich powrocił. Udał ſię potym na dwor Maxymiliana Ceſarza, w ktorego przedtym woyſku, pod Sygetem żołd prowadził: z tamtad do Fryderyka Wtorego Krola Duńſkiego przenioſł ſię: tam Fryderyk zważywſzy iego godne przymioty, Marſzałkiem Dworu ſwego uczynił, á wkrotce, w nadgrodę iego roſſadney z powaga Maieſtatu adminiſtracyi, krom rożnych darow y honorow, Oſſylia inſułę, kiedyś do Inflant należaca, krolewſkim mu ſłowem darował. Gdy potym Stefan Batory Krol Polſki uporu Gdańſzczan woyna chciał ukrocić, ci Farensbachiuſza na pomoc z woyſkiem, od Duńczyka do miaſta zciągnęli, po uſpokoieniu tey burzy, ſkoro tylko ten waleczny mąż, do powitania krolewſkiego był przypuſzczony, zaraz y do Pańſkiego ſerca przypadł, dla ſławy w rycerſkich dziełach, na otwieraiaca ſię Moſkiewſka kampania, namawiać go Batory począł; chętnie ſię podiał tego: ile o Oyczyzne iego gra chodziła, więc we wſzyſtkich Batorego z Moſkwą expedycyach, oſobliwie pod Wielkołukami, znaczna mu był pomoca, ktore zaſługi iego odwdzięczaiąc Krol Stefan, obſzerne mu dobra w Inflanciech puścił. Umiera w tym Olſztyńſkie Xiąże, brat Krola Duńſkiego, po ktorego ześciu, gdy kontrowerſya między Polſkim y Duńſkim Krolem, o Biſkupſtwo Kuroniſkie, ktore on trzymał, zaſzła; y na woynę ſię zanioſło, Farensbach chcąc obie ſtrony ukontentować, miał ſię za neutraliſtę. O co urażony Fryderyk, nie tylko go z Oſſylii, przedtym ſobie od niego darowaney, ale y ze wſzyſtkich łaſk wyzuł, ktora ſzkodę nadgradzaiąc mu Batory, naprzod mu Karkuſki powiat, dziedzicznym prawem oddał, potym Woiewoda Inflantſkim pierwſzym uczynił, w dobra y prowenta hoynie opatrzył, co potym cała Rzeczpoſpolita Konſtytucya koronna approbowała w roku 1588. *Conſtit: fol: 487,* indygenat mu tak w Koronie, iáko y W. X. Litewſkim pozwoliwſzy. Po ześciu Stefana Krola, z Zamoyſkim przy Zygmuncie trzecim, przeciwko Maxymilianowi ſtawał. Z tymże potym Zygmuntem do Szwecyi, na odzyſkanie dziedzicznego Kroleſtwa iezdził, kędy mu Krol, rządy całego woyſka ſwego oddał, życie y fortunę ſwoię, na nieprzełamana wierność iego y woienna experyencya ſpuściwſzy; co wiekſza, że powolonego ſobie od Zygmunta iurgeltu przyiąć niechciał, ale właſnym ſwoim koſztem Panu ſłużył, y luboć ſię ta expedycya nie zewſzyſtkim nadała, przecięż Farensbach z tey kampanii, nieporownana męſtwa ſwego, y roſtropności wynioſł opinia. A gdy potym Karol Krol Szwedzki, do Inflant wtargnął, z ſwoiey ſzkatuły, ludzi do boiu wyſtawił, ktoremi od Karkuſu Karola odpędził, atoli gdy potym gdzie indziey, zamyſłom Szwedzkim, ten cny Woiownik zabiega, Karkus, przez zdradę właſnych żołnierzy, tam na obronę zoſtawionych, á w nim wſzyſtkie ſwoie doſtatki utracił, tic go to iednak nie poalterowało, dał ſię, w znaki Karolowi w rożnych w

Inflanciech okazyach, oſobliwie zaś pod Ryga, ktorey kiedy Karol dobywał; Chodkiewicz Hetman Wielki Litewſki z Farensbachiuſzem, nietylko że nieprzyiaciela od murow obegnali, ale go y taka klęſka przycińeli, że nie czekaiac Krola Zygmuta, z woyſkiem na odſiecz miaſtu idacego, Karol ludzi ſwoich na okręty wſadziwſzy, ſama tylko ucieczka ſię ſalwował. Wiele temu przezacnemu mężowi Ryga powinna, ktora w roku 1589, z buntow w tym mieście zagorzałych, z inſzemi krolewſkiemi Kommiſſarzami ſzczęśliwie wyprowadził. Wiele y Oyczyzna, dla ktorey y życie ſwoie, na koniec na ſzańc wyſtawił: bo gdy pod Felinem do ſzturmu ſwoich żołnierzy zachęca, y ſerca dodaiac ludzi ſam przywodzi, z muſzkietu kula śmiertelnie raniony, z wielkim żalem przytomnych Hetmanow, Zamoyſkiego y Zołkiewſkiego poległ, 1604. W całym życiu ſwoim wſtrzemięźliwość w napoiu świątobliwie zachował, do dziewiętnaſtego roku życia ſwego, wina nie ſkoſztował; krzywd ſobie uczynionych, nie tylko że ſię nigdy nie mścił, ale dziwna iakaś úmyſłu wſpaniałoścta gardził niemi. Jego życia ſynopſim, zebrał Zamoyſki Jan Kanclerz y Hetman, y w tych wierſzach zkoncentrował, ktore tu umyślnie przytaczam. *Imberbis, patriæ fato, ablegatus ad hoſtem Moſchum, detineor. Mars quoq; preſſit eum, armis diſſidiúq; ſimul, placuiq; ſuperbo Hero, dum Scythico ſanguine tingo manus. Cæſarii Æmilii ſummi mox caſtra ſecutus in Turcas, poſt me Danica terra feret. Pro patria noſtra, ad Stephanum arma moventem veni, rem geſſi fortiter, atq; pie. Juncta hæc Sauromatis Reſpublica cordi erat una. Propter quam amiſi, præmia Dane tua Libertatis amans Sigúmundo rege creando. Pro hoc tunc pugnavi trans mare, poſt iterum turbatas graviter Livonum res gero, fudi vitam & opes, opto Reſpublica vigeas.* Temuż tenże Hetman taki nadgrobek napiſał. *Hic ſitus eſt Farensbachius, tum pectore & armis Magnus, tum prudens, maximus atq; fide. David Hilchen in vita Georgii.* Zoſtawił ten Woiewoda corkę iedne Magdalenę, y ſynow dwoch, Wolmara Tarwesteńſkiego, Jana Lemſalieńſkiego Staroſtow, ktoryś z nich był Kaſztelanem Inflantſkim, miał za ſoba Cemownę Woiewodzankę Malborſka, pozoſtała wdowe po Oſtrorogu Kaſztelanie Belzkim, ale znia żył niepłodnie *Mſ. Konopatſ. de Famil. Pruſ.* obadwa woiennemi dziełami, wſławieni, nie w Polſzcze tylko, ale y w Niemczech, kiedy ieden z nich pod Tyliuſzem Hetmanem Ceſarſkim, Generałem będąc, Szwedow z Bambergi wypędził, y gwałtem miaſto odebrał, *Petrus Burgus lib. 3 de bello Svetico.* O iednym z nich piſze w roku 1633 *Loticius Rerum Germanicarum fol.* 74, zoſtał ſię od ktoregoś z nich, Jan Karol Farensbach, ktorego potomſtwo po dziś dzień widziemy, był Miecznikiem Owruckim 1674.

FARUREY herbu Sulima. Od Garbowſkich ſwoy początek wzieli, dla tego *Bielſki fol. 313,* opiſuiac w Budzyniu ziazd Ceſarza Zygmunta, y Władyſława Krola Polſkiego, rachuie między inſzemi, ktorzy z Polakow tamże gonitwy czynili, Jana y Farureia Garbowſkich; luboć ſię omylił ten autor, bo to był iedenże Jan Farurey, ktory na dworze y w obozie tegoż Zygmunta zaſłużonym będąc, wziął od niego w rekompenſę wielkie dobra w Węgrzech, iako świadkiem *Starowolſki in Bellator fol: 80,* przecięż to pewna, że na pamiątkę tego, że z Garbowſkich wyſzli, ieſzcze ſię y potym z Garbowa piſali, iako Jan Farurey z Garbowa z Leonora Sieniawſkiego Podkomorzego Sanockiego corka, dożywotnie zmowiony. *Idem Ibidem fol. 429.* Paweł ktory pod Miedzybożem, do trzeciey w noc z Tatarami ſię uganiaiac, czteryſta ich trupem na placu położył. *Biel. ann: 1516.*

FASISZEWKI herbu Gerald. Tak ich Paprocki napiſał, lubo Okolſki zowie Faſzczewſkiemi, atoli że przydaie, że ſię zdawna piſali z Falciſzowic, ztąd dorozumie-

zumiewam ſię, żeby ich Faſciſzewſkiemi bardziey piſać należało. Z tychże dobr wnoſi Okolſki, że muſza od Zygmunta Geralda pochodzić, ponieważ ſię z tych dobr piſza. Z Krakowſkiego przenieśli ſię do Litwy, *Mſ. Koialow.*

**FASZCZEWSKI herbu Prus 2do*, w Brześciańſkim, Smoleńſkim y Mińſkim Woiewodztwach *Koial. in Mſ.* gdzie powiada, że ſię przedtym Faſzczami zwali. Z tych Alexander miał ſynow Jana y Jędrzeia, Jędrzey zabity na Homlu od Kozakow 1648. Jan zpłodził Alexandra y Michała, *to Koial.* Jerzy Faſzcze. wſki, zrodził Alexandra, y bracia iego, Alexander dziedzic na Cybułowie w powiecie Winnickim, z Zielińſka pierwſza żona, ſyn iego Antoni, temu Anna Sławucianka z Pińſkiego Powiatu, powiła ſynow kilku, Staniſława ten w Zakonie Societatis JESU, żyiac świątobliwie, umarł na miſſyi w Kamieńcu Litewſkim; Jędrzeia, ten z Kanonika Łuckiego, został Jezuita; Alexandra, Kazimierza, y Jozefa, corek także cztery, iedna Waſilewſka Cześnikowa Owrucka, druga Illiczowa, trzecia Derenicka, czwarta Tchornicka. Z druga Turowna, corkę miał Katarzynę, ktora wydał za Alexandra Grodzickiego w Ziemię Łukowſka, y ſynow dwoch, Kazimierza y Franciſzka. Z tych Kazimierza, było dwie corki, iedna Ludowika za Tomaſzem Zardeckim, druga Maryanna za Lipowſkim, ſynow zaś trzech, Michał, Stefan y Alexander. Franciſzek także trzech ſynow zpłodził, Kazimierza, ktorego żona Hulewiczowna, Jozefa y Jędrzeia ieſzcze młodzianow. Marcin, Grzegorz Skarbnik Rzeczycki, Mikołay, Kryſztof podpiſali elekcya Władyſława IV. Marcin Faſzczewſki życia żadnym grzechem cieſzkim nienadwerężonego, dokończył w Zakonie naſzym, w roku 1679, w Krośnie. Michał Sędzia Ziemſki Starodubowſki 1700.

**FEDEROWICZ* Jan Federowicz Jackowſki na ſeymie 1661, do prerogatywy ſzlacheſtwa przypuſzczony, *Conſtit. fol: 64.* gdzie y dobra mu niektore Rzeczpoſpolita puściła.

**FELKERZAMB* Oyczyzna ich Inflanty, z ktorych Melchior Felkerzamb Staroſta Goldyńſki, piſał ſię na elekcya Jana Kazimierza. Otto Fryderyk naprzod Kaſztelan Inflantſki, z ktorym tytułem był deputowany Kommiſſarzem, na erekcya kościołow katolickich w Inflanciech, *Conſtit. 1683 fol.* 10, potym Woiewoda Czerniechowſki Staroſta Czorſztyńſki, z ſeymu 1690, deputat na Trybunał ſkarbowy, *Conſtit. 1690 fol.* 5. Kommiſſarz do dyſtrybuty hiberny, *Conſtit. fol:* 3, wkrotce Woiewoda Inflantſki, z tym honorem podpiſał konfederacya generalna, po śmierci Jana III 1696, O nim świadczy autor. *P. Hacki Scrutin. Veritæ: Conſtit. 1676. fol. 36, Mſ: Lubomirſc. fol. 46,* że z całym domem ſwoim do prawowierney Matki kościoła Rzymſkiego katolickiego ſię wrocił. Jan Felkierzamb Podczaſzy Inflantſki 1710.

**FELINSKI.* Felińſkiego Marka dzielność, we wſzyſtkich w Inflantach kampaniach, chwali Konſtytucya Koronna 1607 *fol: 856,* za co w komput wſzedł wolności ſynow koronnych. Toż ſamo approbowano na ſeymie, w roku 1611; nad to łan pola, Babiniec nazwanego, na przedmieściu Sokalſkim, y pięćdzieſiat grzywien, na tymże gruncie zapiſanych, iemu y iego potomkom, do lat 60 pozwolono. *Conſtit. 1611 fol.* 15. Daniel, ale ſię Falińſkim piſał, z Ziemi Warſzawſkiey na elekcya Jana II.

**FELSZEWSKI.* Jan Felſzewſki podpiſał elekcya Władyſława IV z Nowogrodzkiego.

Ferber Herb.

* NOsza za herb trzy głowy czarne, ucięte, wieprzow dzikich; u każdey dwa kły widać, dwie na gorze, w prawa tarczy pyskami obrocone, podle siebie, czyli iedna za druga, trzecia pod niemi we srzodku; na helmie nad korona, między dwiema skrzydłami żołtemi, takaż głowa iedna dzika ze kłami, y z szyia, za nia pawi ogon. Tak opisał ten herb *Mſ. Zatuſc: o Familiach Pruſkich*, ma go y *Treſerus in Epiſc. Varm: fol. 91*. Przydaie, *tenże Mſ.* że to był Dom ſtarożytny w Prusiech *& Senatorii ordinis*, o czym świadcza herby we Gdańſku u Fary, w kościele wielkim, nad samym oltarzem na sklepieniu, y po ścianach y nadedrzwiami w Plebanii, wyryty z kamienia. Tudzież y kaplica osobna, tamże fundowana. Ma tenże herb y kościoł Oliwski, znać że był, ktoryś Ferber znaczny kościoła tego Benefactor. Z tey Familii.

Maurycy Ferber Biskup Warmińſki ośmnasty. Z młodszych lat swoich w Rzymie na naukach tyle postapił że *Juris Utriuq; Doctor* zasłużył bydź zawołanym. Od Leona X. wkrotce, *Camerarius & Scriptor Apoſtolicus* naznaczony, z lekka Kustoszem y Kanonikiem Warmińskim, Lubeckim, Rewelskim, Derpskim, y Plebanem Gdańskim został, aż też w roku 1523 Biskupem Warmińskim, w Piotrkowie przysiągł przed Zygmuntem I, kędy od Jana Łaskiego Arcybiskupa Gnieznieńskiego, na swoię katedrę poświęcony, na ktora wszedszy, tak na znilzczone od Krzyżakow dobra Biskupie trafił, że ledwo z nich, wszystkich prowentow mogł mieć tysiąc grzywien, luboć ich potym dobrym rządem, do siedmiu tysięcy przyczynił: dobra wszystkie restaurował, Pałac Biskupi przy tuteyszey katedrze, z fundamentu wyprowadził y wystawił, murem y fossa dość ozdobna, kościoł w koło opasał. Taż pilnością, y koło powierzonych owieczek chodził: bo naprzod na herezye wszystkie, ktore w Warmii, za niedozorem iego Anteceſſora, czyli raczey pod czas rewolucyi rożnych woiennych w tamtych kraiach, wszędzie się były rozkrzewiły, tak długo następował apostolskim duchem, poki ich z iedney części Warmii nie wyczyścił. Nowemi też konstytucyami swoię Dyecezya obostrzył; Bransberczanow ktorzy herezyą iuż poniekad tracili, y

iuż

iuż się z pod iarzma poſłuſzeńſtwa wybic chcieli, przez kommiſſya krolewſka uſpokoił. Nakoniec pełen dni y zaſług, ſiedząc lat 14 na tey katedrze, zaſnął w Panu 1537, w Warmińſkim kościele pochowany. Lambertus Ferber w Zakonie naſzym żyiąc świątobliwie, życie ſwoie ſłużąc zapowietrzonym poświęcił Bogu w Choynicach 1711, tymże powietrzem zarażony zkonawſzy. Jan wydał do druku, *Diſſertationem publici iuris Pruthenici de Muneris Theſaurarii in Pruſſia Regia antiquitate, iuribus, & prærogativis, Gedani in 4. 1722.*

**FICHTINGHOFF.* Elekcya Władyſława IV podpiſał z Inflant Gothard Fichtinghoff.

**FIEDOROWICZ.* Fedor Fiedorowicz, Towarzyſz Xiążęcia Radziwiła, pod Pſkowem, pieſzo ſzedł do ſzturmu. Staniſław podpiſał elekcyą Auguſta II. z Wileńſkiego.

FIĘDZIUSZKO herbu Radwan. W Brzeſkim Litewſkim maią teraz poſſeſſya ſwoię. Konſtantyn Fiedynko Choraży Piński *Conſtit. 1607 fol. 883.* Jan Fiediuſzko także Choraży Piński, podpiſał elekcya W ładyſława IV, y Wawrzyniec.

**FILEMONOWICZ.* W Mściſławſkim Woiewodztwie, wſpomina ich Konſtytucya 1638. Jan Filemonowicz na klaſztor w Mściſławiu OO Karmelitom, placu ſwego uſtąpił, co approbuie taż *Konſtytucya fol. 54.*

**FILIPOWICZ herbu Pobog* z tą iednak rożnica, że na hełmie kłada harta. Samuel Filipowicz Skarbnik Witebſki, zoſtawił ſynow trzech, Michała, Daniela, y Bazylego: o ktorych *Konſtytucya 1678 fol. 20.* Michał Sędzia był Grodzkim Mińſkim, miał za ſoba Joannę Chrebtowiczownę Sędziankę Ziemſka Grodzieńſka; z ta zoſtawił corki dwie, Antoninę z Michałem Waſilewſkim Podſędkiem Witebſkim, Joannę z Mikołaiem Zaleſkim, dożywotnie zmowione, tyleż ſynow, to ieſt Antoniego Porucznika krolewſkiego, dziedzica na Nowym dworze, y Karola, ktory pod czas funkcyi Deputackiey w roku 1727 młodzianem umarł. Daniel był Oboźnym Woiewodztwa Mińſkiego, poiął w małżeńſtwo Annę Odyńcownę Cześnikownę Wileńſka, atoli pełen zaſług w tey Oyczyznie, po rożnych funkcyach woyſkowych, deputackich y poſelſkich, bez potomnie zſzedł z tego świata: zapiſał na kościoł Mińſki Soc: JESU, na dobrach Bortniki nazwanych, w Woiewodztwie Mińſkim leżących, fundacya, żeby co tydzień cztery mſze odprawowały ſię. Pierwſza za duſzę iego, druga za duſze w czyſcu będące, mianowicie Rodzicow, krewnych, y innych żadnego ratunku nie maiących; trzecia za konaiących; czwarta za tych, ieśli ktorych za żywota ſwego ukrzywdził. Bazyli był Stolnikiem Rzeczyckim, po dwa kroć deputatem, trzy razy ſłuby małżeńſkie ponawiał: pierwſzy raz z Elżbietą Kolendzianką Sędzianką Ziemſką Wileńſka, drugi raz z Emerencyanną Niepokoyczycką Skarbnikowną Brześciańſka, z tey corka Eleonora, Karola Protaſzewicza Skarbnika Nowogrodzkiego małżonka. Trzeci raz z Eleonorą na Rdułtowie Rdułtowſką Podczaſzanką Mińſka, z tey trzy corki, Tereſſa, Roża, y Felicyanna, ſyn ieden Floryan temi czaſy dziedzic na Wolnie, Bortnikach, y Suderwie.

FILIPOWSKI herbu Pobog. Jedneyże dzielnice z Koniecpolſkiemi, piſza ſię z Sieklukі, z tych był Hieronim Filipowſki Krayczy Koronny y Łozniczy Krolewſki, Nurſki, Oſtrowſki, Oſtrolęcki Staroſta. Ten z Stefanem Batorym, na tenczas Xiążęciem Siedmiogrodzkim, w Węgrzech żołd prowadził, od ktorego do ſtanow Koronnych y W. X. Litewſkiego poſtował. *Biel. fol. 726 Conſtit. 1564 fol. 71,* á gdy Stefan na tronie Polſkim zaſiadł, Hieronim we wſzyſtkich expedycyach z nim zwycieſko ſtawał, oſobliwie pod Toropcami, kędy pierwſza ſtraż nieprzyiacielſka wyciął, y niewolnika do Krola

przyprowadził, umarł *1587*, á przy śmierci ſię błędow heretyckich wyprzyſiągł; miał za ſobą Zofia Komorowſka Kaſztelankę Połaniecka *Geneal. Myſlkow.* corkę ſwoię zmowił z Konradem Krupkiem. *Paproc. o herbach fol: 565.* Filipowſki Towarzyſz Uſarſki 1638 z Kozakami ſię biiac, pod Starczem ranny. *Okol. Contin. Diarii.* Maciey piſał ſię w Podlaſkim na elekcya Władyſława IV.

FINCK herbu Oſtoia. Mſ. o Familiach Pruſkich Zaluſcianum w herbie Finkow Pruſkich, zkłada na tarczy Szachownicę, poprzek ſzachowana, czyli raczey od plaſtru miodu, woſzczyny, takim kſztaltem, iako y Kezinkowie czyli Kizinkowie: atolim ia widział na rożnych mieyſcach pieczęć Familiantow tego Domu, kędy na tarczy, wyraźnie były dwa Xiężyce nie pełne, barkami do ſiebie obrocone, nad niemi we środku gwiazda o ſześciu graniach, pole tarczy błękitne, chyba, że dwa ſą Domy Finkow, z ktorych ieden, tego; drugi drugiego herbu zażywa. Starodawna w Pruſiech familia Finckow z Finkenſzteinu, kędy dziedzicznym prawem trzymali ſtaroſtwo, Gilgenburſkie *M. Prætor. l. 2. c. 4 § 3* Heydenryk Fink z Klusberka, obrany za Miſtrza Krzyżackiego w Inflanciech w roku *1442 Idem l. 2 c. 4 § 6 Mſ. Cracov.* Woyciech Konſyliarz Ziemſki w Pruſiech Xiążęcych *1612*: wſzakże iuż temi czaſy z nich niektorzy do Polſki ſie podobno przenieśli, y w Sendomirſkim dobr nabyli. Zbigniew Fink Podczaſzy Inflantſki, y iego brat Henryk kwitneli w roku 1687.

FIRLEI herbu Lewart. Zeby świat Polſki wiedział, iak wielkiey ſtymy była kiedyś Firleiow familia, kładę na dowod ſłowa Zygmunta Auguſta Krola Polſkiego; z pewnego przywileiu im danego. *Cum multæ ſint in regno noſtro, illuſtres & præſtantiſſimæ familiæ, tum noſtra quidem opinione, paucæ admodum, quæ vel generis ſplendore, vel virtutum rerumq; geſtarum gloria, cum amplißima & clariſſima Firleiorum de Dabrowica familia comparari, nullæ verò, quæ ipſi anteponi videantur* Swego czaſu uważaiąc, iak mało w koronie naſzey tego imienia ludzi było, Paweł Potocki Kaſztelan Kamieniecki, Ociec dzieſieyſzego Prymaſa, mowi, *Redactam ampliſſimam hanc ſtirpem Firleiam ad pauciſſimos, inter calamitatis ſuæ additamenta, numerat ætas noſtra*; y gdzie indziey o nich piſząc, przydaie; *Trecentis olim ad Cremeram, Fabii deletis, minimum, ſervaſſe fortunam, ex quo deinde Maximi naſcerentur, & obfuſcari interdum ſolem, non ut minuatur eius fulgor, ſed ut depulſa caligine nitidior irradiet.* atoli iuż temi czaſy, gdy to piſzę z żalem Oyczyzny, Dom ten iuż zſzedł.

Oſtaſi Stolnik Krakowſki, albo iako *Janußovius chce*, Krayczy; brat Derſzława Proboſzcza S. Floryana, potomek Lamphrida Margrabi Wielonieńſkiey Prowincyi, o czym mowić ſię będzie pod herbem Lewart, okazya był imienia Firleiow, bo gdy go Niemieckim iezykiem, ktorego w ten czas poſpolicie na dworze krolewſkim zażywano, Firleier od urzędu ſwego Stolnikowſkiego, tytułowano; poſpolſtwo mniey obcego accentu świadome, krotſzym y nadłamanym ſłowem, Firley go przezwało, ktory tytul y na potomkach iego dziedzicznyt. Wyſtawił ten Oſtaſi, w Lubelſkim Woiewodztwie nie daleko Markuſzewa miaſteczko; ktore od imienia ſwego Oſtaſzowem nazwał: á że był w wielkich reſpektach u Władyſława Łokietka, w nadgrodę ſwoich zaſług, otrzymał od Pana wiele łaſk, á między inſzemi, dobr ſwoich dziedzicznych *ex jure Polonico in Theutonicum translationem*, przywileiu tego danego 1317, kładzie ucinek *Okolſki.* Tego Stolnika dwoch ſynow; Staniſław, ktorego też Jaroſławem zowie *Okol:* człowiek rycerſki. Jego Kazimierz Wielki, gdy Tatarzy zamku Lubelſkiego przez dwanaście dni dobywali, z woyſkiem na odſiecz poſtał: bronil odważnie zamku Firley, aż gdy ſtrzała Tatarſkiego wodza rażono, uſtąpił od murow nieprzyiaciel. *Ottom: de pignor Greiſer*

Digitized by Google

Gretſer in dedic: Parenef: w roku 1337, atoli ten Staniſław umarł bezpotomny Euſtachiuſz Kaſztelan Lubelſki, drugi ſyn Stolnika Krakowſkiego, á przedtym Podſtoli Krakowſki *Szczygiel: in Tinecia*, czego dochodzę z przywileiu Kazimierza Wielkiego w roku 1339, ktorym mu approbuie kupno, od Abrahama Czadera y Klemenſa z Zagorza dobr Uiazd, Wiezdziec, Gwola nazwanych; za dwieście grzywien groſzy Praſkich, z drugiego w roku 1354 danego, w ktorym go Kaſztelanem Lubelſkim y Hrabia tytuluie, ſnać iednak że ſię ieſzcze na ten czas Firleiowie ci z Dabrowice nie piſali, bo temu Euſtachiemu przydano Euſtachio de Beſce, iakoż wielkie mieli dobra ci Stolnikowiczowie obadwa, to ieſt Beſce, Podolany, część w Stoianowicach, Kolanczyce, Brzeſzcza, Nowacerkiew, Klimuntowice, Zakrzew, Zarkopolice, poł Mleczkowa, Goſzcza, Mełgiew, Janowiec z przyległościami, Dabrowica, Sławin; Motycz, Bochotnica, Wierzchoniow, Rutka, Markuſzowice, Serocko, Leſzkowice, Serwice, Ciechanki, poł Tarkowic. Jakim zaś ſpoſobem Serocko y Leſzkowice od nich odpadły, y znowu ſię w Dom Firleiowſki za Zygmunta Auguſta wrociły, piſze Okolſki. Miał ten Euſtachi dwoch ſynow Piotra y Jakuba. Piotrowi działem doſtały ſię Beſzcze, Zakrzew, Bochotnica, Rutki, Markuſzewice, Klimuntowice, Sroczek, Płonki, Wierzchowice, Bogufałowice, Drzewiany, Gotanow; ale ſyn iego Jan, przedał Bochotnicę z inſzemi wioſkami do niey należącemi Klemenſowi Kurowſkiemu w roku 1398. Kaſztelanowi Sadeckiemu. Od tego Jana potomkowie, rożne nazwiſka, od rożnych dobr pobrali, iako to Broniewſcy, Konarſcy, Markuſzewſcy. Między inſzemi iednak iego ſynami, wſpominaia Jędrzeia Kaſztelana Zarnowſkiego, ktory na fundacya Szpitala Radomſkiego ſześćdzieſiąt grzywien zapiſał.

Jakubowi doſtały ſię dobra, Nowacerkiew, Podolany, Mełgiew, Ciechanki, Krzeſimow, Janowiec, Sławin, Dabrowica, Motycz, Janiki, Bunie, Płoſowice, Dobruſzow. Temiż ſamemi dobrami, dzielili ſię dway ſynowie iego, Adam y Jakub 1401. Jakub wziął Podolany y Mełgwia, od ktorey ſukceſſorowie iego imię Mełgiewſkich wzieli. Adam wziął Nowocerkiew, Zatopole, Gołędzin, Motycz, Dabrowicę, Sławin, ktorego ſynow trzech, z Jachny de Krwaty, rachuie Okolſki, Piotra temu ſię w podziale doſtał Sławin y Wola Dabrowica, ale zſzedł bezpotomny, ta fortuna poſzła w Dom Dzikow, z ſioſtry iego Jadwiga. Mikołaia, ktorego corka iedynaczka z Czyżewſkim z Międzygorza, dożywotnie zmowiona, wynioſła Motycz z tego Domu. Jana dziedzica na Dabrowicy y Płowiſzowicach, tego ſynow dwoch, Jan ktoremu że ſię dobra Krwaty, Gołędzin działem doſtały, potomkow iego Krwatſkiemi okrzczono, y Piotr Sędzia Lubelſki.

Grzegorza z Dabrowicy Kaſztelana Sendomirſkiego, czytam na liście Kazimierza Krola w roku 1454, w ktorym konfirmuie prawa Xięſtwa Oświecimſkiego *in Mſ. Coll. Caliſſ.* komputuiac lata, rozumiałbym, ze ten Grzegorz, muſiał bydz trzeci ſyn Jana dziedzica na Dabrowicy, á brat rodzony Piotra Sędziego Ziemſkiego Lubelſkiego, był ten Piotr pobożnoścſa życia znakomity, czego świadkiem uczeſtnictwo zaſług, pozwolone mu od OO Zakonu S. Franciſzka *de Obſervantia* w roku 1442, ten z Jadwigi Oſmolſkii z Prawednik, ſyna iednego Mikołaia zoſtawiwſzy, życie to śmiertelne, w nieśmiertelne zamienił w roku 1493.

Mikołay Kaſztelan Krakowſki, Hetman Wielki Koronny, Staroſta Lubelſki, ſyn Piotra Sędziego, z młodu zaraz na Podole wyſłany, żeby był pod wielkim woiownikiem Jędrzeiem Odrowazem, rycerſkiey nabył expery-

encyi, ktorego potym Kazimierz Krol Polſki, na tenczas Dworzanina ſwego, zważywſzy roſtropność, do Baiazeta Cara Tureckiego poſłem wyſłał, na dotarcie przymierza; ta kondycya, żeby żadna ſtrona, ani Państw cudzych; ani ludzi nie inkommodowała. *Cromer: Starowol: in Bellat: fol: 146.* Sprawiwſzy wſzyſtko ſzczęśliwie, za Alexandra y Albrychta Krolow Polſkich rotmiſtrzował, á ſzczegulniey w Wołoſkiey pod Bukowina okazyi. Z tych Alexander Krol, w nadgrodę zaſług iego, Chorążym go Krakowſkim uczynił; wkrotce przydał mu Staroſtwo Lubelſkie, na ktore przywiley mu konferuiac, tak w nim mowi. *Nicolaus Firley, itinera remotiſſimarum partium ad Principes Chriſtianos, atq; in Græciam & Thraciam, ad Imperatorem Turcarum, non ſolum nobis feliciter regnantibus, verùm etiam viventibus Sereniſſimis olim Caſimiro Parente, atq; Alberto Fratre Regibus Poloniæ, non abſq; periculo rerum ſuarum, & perſonæ obivit.* Jeſt w Okolſkim ten przywiley, w roku iednak omyłka: bo 1513 iuż Alexander Krol nie żył. Jeſzcze tenże Krol z Zup ſolnych, pięćdzieſiat grzywien co roczney penſyi naznaczył, y Kaſztelanem go Lubelſkim wynioſł. Poſtąpił potym za Zygmunta I na Woiewodztwo Lubelſkie, z tym honorem wyſtany był z woyſkiem, przeciwko Bazylemu Kniaziowi Moſkiewſkiemu, y rebellizantowi Glińſkiemu, kędy gdy nad Dnieprem paſy zalegla Moſkwa, y prześcia naſzym broniła, Firley z kilka chorągwi piechoty, mialkiemi brodami Dniepr przebrnawſzy, wielkim ſercem na nieprzyiaciela uderzył, przeſtraſzona Moſkwa ta odwaga, pierzchnela z mieyſca, aż do Staroduba; kędy zamknawſzy ſię y okopawſzy, lubo ich ſześćdzieſiat tyſięcy w obozie liczono, przecięż z daleka tylko patrzali, gdy Firley w koło nich tamte kraie puſtoſzył, ſtuſzna batalia niechcąc z naſzemi probować ſił ſwoich, dla tego z wielkim płonem, y bogata korzyścią powrocił Mikołay do Krola, z ktorym do Wiednia, w komitywie inſzych Panow na ziazd Ceſarza y rożnych Monarchow iezdził, z tamtąd powrociwſzy 1515, po śmierci Mikołaia Kamienieckiego Woiewody Krakowſkiego y Hetmana, wziął buławę: á wkrotce y Woiewodztwo Sendomirſkie, y zaraz ſię do Prus na Krzyżakow wyprawił, to częſtokroć powtarzaiąc, co niegdy Appius Claudius: *Aut bellum ſuſcipere non oportet, aut gerere pro dignitate, & perficere quamprimum oportet.* Tam zniſzczywſzy częſtemi podiazdami, Krzyżakom holduiące mieyſca, nieprzerwanym zwycięzkim duktem, dzieſięć zamkow y wałem y foſſami dobrze opatrzonych, Krzyżakom ſzturmem odiął, drugie długim oblężeniem, do poddania ſię przymuſił; trzy lata całe ta kampania wzięła, aż też nakoniec pokoy pożądany zawitał, gdy Zygmunt Krol Woyciecha Margrabię Brandeburſkiego, á oraz Miſtrza Krzyżackiego, tytuł Miſtrzow zniozſzy, Xiążęciem Pruſkim ſobie y Polſzcze *feudatarium* uczynił. Powrocił nazad z woyſkiem Firley, od Krola, y od wſzyſtkich mile przyięty, w nadgrodę krwawych prac ſwoich, wziął Kaſztelania Krakowſka, na ktorey umarł 1526, w Lublinie u OO Dominikanow, z nadgrobkiem pochowany. Nad to miaſteczko y Zamek Kocko w Ziemi Lubelſkiey, Krol mu darował, co potym y przy exekucyi, wnukom iego, wdzięczna Rzeczpoſpolita, za Krola Auguſta I, dla zaſług Domu tego konfirmowała *Starowol: in Bell: Sarm: fol: 146.* Okol: Paprocki przydaie, że on pierwſzy z milicyi Cześkiey, na ktorey młodość ſwa trawił, obyczay toczenia obozu wniołł do Polſki, z Mielecka Anna cztery corki zpłodził, wſzakże ktore, y za kogo poſzły, nie wſpomina Okolſki, y ſynow dwoch Piotra y Mikołaia. Z tych Mikołay w bitwie pod Sokalem, mężnie ſtawaiąc poległ w młodym wieku, iako świadkiem ieſt iego nadgrobek u OO Dominikanow w Lublinie, ktory mu napiſał wierſzem Jędrzey

drzey Krzycki na ten czas Biſkup Przemyſłki, ſnać że przebił ſię przez woyſko Tatarſkie: bo po potyczce w tyle woyſka Tatarſkiego znaleziono go zabitego. *Orichov. in Quincunce*, piſze o nim *y Kochanowſki in Fragmentis*.

Piotr ſyn ſtarſzy Mikołaia Kaſztelana Krakowſkiego, naprzod Staroſta Kazimirſki, daley Radomſki, potym Kaſztelan Chełmſki, iakom go czytał na liście Zygmunta I 1572, danym Miaſtu Lubelſkiemu, był y Wiślickim, z ktorego poſtąpił na Woiewodztwo Lubelſkie, z tego na Ruſkie, na ktorym umarł 1553, w Lublinie u OO Dominikanow pochowany; z Katarzyny Tęczyńſkiy, zpłodził cztery corki, między temi była iedna, za Adamem Walewſkim Kaſztelanem Elblaſkim, y trzech ſynow, Jana, Mikołaia, y Jędrzeia. Był to Pan na Boga ſzczodry, ktorego chwale dwadzieścia kościołow, w rożnych ſwoich dobrach, to z fundamentow wyprowadził, to reſtaurował, to w piękny apparat kościelny przyſtroił, to w prowenta opatrzył. Oyczyźnie ſię też w wielu expedycyach przyſłużył, iuż w obozie przeciwko Moſkwie y Tatarom pod Orſą, y indziey, pamiętny woiownik; iuż iezdzac do Węgier w legacyi, w ktorey niewolnika pod Orſą zabranego, Władyſławowi Krolowi od Zygmunta I ofiarował. Dwa zamki wyſtawił w ſwoich dobrach, ieden nad Wieprzem, drugi nad Wiſłą, iako świadczy nadgrobek iego. Madrych ludzi kochał, na ubogich łaſkawy.

Mikołay ſrzedni ſyn Piotra Woiewody Ruſkiego, naprzod Kaſztelan Wiślicki, potym Rawſki, umarł Woiewoda Lubelſkim y Staroſta Kamionackim 1588, z Sierzchowſkii żadnego ſyna nie miał, cztery tylko corki zoſtawił, Zofia Bogufzowa Starościna Zwoleńſka, Annę Ponętowſka, Katarzynę Sieniutowa, y Elżbietę Kazimirſka, te Oycowſkiey wyprzyſiągłzy ſię herezyi, w Lewartowie dziedzicznych ſwoich dobrach prawowierna wiarę katolicka przywrociły, rugowawſzy ztamtąd miniſtrow Heretyckich, ktorych Ociec był z Hollandyi y Niderlandu ſprowadzonych odaldził; ſzkoły także heretyckie tamże otworzył, Profeſſorow z Niemiec, Lipſka, y Witembergu, zciągnawſzy, ktore tak były zagęſzczone, nie tylko Luterſkiemi ale y katolickiemi tych tam czaſow dyſcypułami, że w Lewartowie dla nacisku ich ztrudnościa gospody było doſtać. *Cichoc: Alloq: Oſecen: lib: 2 cap: 6. Januſſow: in dedicat. Statut:* ſławi tego Mikołaią dzielność y roſtropność, ktora pokazał to w Pruſkich y Gdańſkich kommiſſyach, to w zawiłych tey Oyczyzny intereſſach z poſłami poſtronnych Panow: Będąc ieſzcze Kaſztelanem Wiślickim, poſłował na ſeym 1569, y podpiſał Unia Litwy z koroną; *Conſtit. fol. 171.* Wymowę iego chwali Paprocki, kędy przydaie, że w legacyach iezdził do rożnych Monarchow.

Jędrzey trzeci ſyn Piotra Woiewody Ruſkiego, Kaſztelan Lubelſki Staroſta Sendomirſki, przybrał był ſobie w małżeńſtwo Srzeńſka Woiewodzankę Płocka, oſtatnią dziedziczkę z tegó Domu, ta mu powiła ſyna Felixa, ale ten w młodym wieku, nadzieie wſzyſtkie pożegnał razem z światem, w Wiedniu 1576, y dwie corki, z tych iedna Anna z Jędrzeiem Leſczyńſkim herbu Wieniawa Woiewoda Brzeſkim Kuiawſkim, druga Dorota naprzod z Stefanem Xiążęciem Zbarazkim Woiewoda Trockim, *zdo voto* z Lwem Sapieha Woiewoda Wileńſkim y Hetmanem Wielkim, po śmierci z mężem ſwoim pochowana w Wilnie, w kościele S. Michała Archaniola, *Hiſtor: Sapieh: Starowol: in Monum: fol:* 334. Ktora 1587 w Wilnie, Oycowſkich koło wiary wyrzekłszy ſię błędow, z kościołem ſie katolickim poiednała *Annuæ Societ:* Pierwſzy wprawdzie w ten Dom wnioſł herezyą, Ociec iey y z bracia ſwoia, ale też z niemi wraz zginęła. Był iednak ten Jędrzey, od młodości ſwoiey

Digitized by Google

w rycerſkich ſztukach dobrze wyćwiczony, czego dowodem były, tego tam czaſu wſzyſtkie expedycye, Moſkiewſkie, Niemieckie, y inne; na ktore y z wielkim ſercem y w licznym kompucie ludzi, ſwoim ſumptem, wyprawionych, ſtawał. Pode Gdańſk za Stefana Krola, w ſto koni Uſaryi, w ſto piechoty przybył. W roku 1576 Ziazdu Generalnego Jędrzeiowſkiego uſtawy, do Xiąg Krakowſkich podał: na tym kongreſsie po śmierci Slupeckiego, dla gwałtownych pod interregnum racyi, od Rycerſtwa obrany Kaſztelanem Lubelſkim, co potym approbował Krol Stefan, na ktorego Koronacyi Marſzałkował Izbie Poſelſkiey, iako ſię podpiſał na liście danym do Woiewodztwa Podlaſkiego, ktory liſt ingroſſowany, czytałem w Progreſſie rozgraniczenia między Woiewodztwy Podlaſkim y Brzeſkim Litewſkim. W roku 1577 imieniem Stefana Krola, przyſięgę wierności odbierał od Gdańſkiego Miaſta, *Liter: Stephani datæ de Reconciliat.*

Ján pierwſzy y nayſtárſzy ſyn Piotra Woiewody Ruſkiego, naprzod Kaſztelan Belzki, potym Beſzki, Lubelſki, Krakowſki Woiewoda y Staroſta, y Marſzałek Wielki Koronny, Staroſta Rohatyńſki, trzy razy ślubу małżeńſkie poąwiał: pierwſzy raz z Zofia Bonarowna Kaſztelanka Sadecka, od ktorey czterech ſynow zoſtało, Mikołay, Jędrzey, Jan, y Piotr; tyleż corek, z tych Barbara ślub czyſtości uczyniwſzy, Panieńſkie ſobie życie, przy kościele Krakowſkim S. Barbary obrała, bogate ſzaty ſwoie y ſtroy białogłowſki, na ozdobę BOGU w tymże kościele poświęciła, fortuna ſię ſwoia z ubogiemi dla Chryſtuſa chętnie dzieląc; ſzczodrobliwości iey doznał Nowicyat naſz Krakowſki w roku 1603: affektu, wdzięczność naſza przed Bogiem, nigdy nie zapomni, z ktorego y honoru ſtug Boſkich, gorliwa zelantka zawſze ſię ſtawiała ſzczypiacym go, y ſiła ſtoſow, tak od nalezacych do ſiebie, iako y obcych wytrzymała. Chciano ia pogrozkami, y bogatemi obietnicami, od przedſięwziętego ſtanu powściągnąć, ale nieprzelamana była. Widzieć zaś było, w tak wielkiey parentelatce, prawdziwe poniżenie, w takiey fortunie, kontempt rzeczy y nadziei światowych, w konwerſacyi ſwięte zbudowanie, ſoſtropność we wſzyſtkich procederach, dobroć y przymilenie w obyczaiach, na modlitwach uſtawicznych, złączenie z Bogiem; tak w rozmaitych cnotach ćwiczac ſię, dopędziwſzy lat pięćdziesiat życia ſwego, polzła po koronę niewinnego życia w Krakowie 1607, przy tymże kościele pochowana. *Skarga Goſpodarſtwo duchowne. Hiſtor: Domûs Profeſ. Crac:* O drugich dwoch ſioſtrach iey świadczy *Cichoc: Alloq. Ofecen: lib: 2 cap: 20, y Kazanie Roczna pamiatka*, że ſię w klaſztorze Chełmińſkim, na wieczna ſłużbę Bogu oddały, pod reguła S. Benedykta; to ieſt Elżbieta Kryſtyna dwoch imion, y Izabella Zofia. O czwartey nie mogłem ſię nigdzie doczytać. Drugim po Bonarownie ślubem obowiązał ſię Jan Dzikownie, z ktorey iedna tylko corka Anna, złączona dożywotnie z Oſſolińſkim Woiewoda Sendomirſkim. Po Dzikownie, poiął Mniſzchownę Podkomorzankę Koronna, z tey ſyn Henryk. Z młodych lat ten Jan Woiewoda Krakowſki, pod inſtytucya Jana Wieliczki, w naukach wyzwolonych dowcip polerował, do Lipſka potym na nauki wyſłany, kędy na tenczas Marcin Luter, woynę katolickiey wierze wypowiadał, tam ſię heretyckim iadem zaraził przecież to ołobliwſza, że ſię wſzyſtkie dzieci iego, wyiawſzy iednego Jędrzeia Kaſztelana Radomſkiego, tak Oycowſkich iako y ſtryiowſkich błędow, ieſzcze za żywota ich wyprzyſięgły, iako niżey obaczyſz: z Lipſka do Padwi ſię przenioſł. Dorozſzy lat większych, z Staniſławem Tęczyńſkim Podkomorzym Sendomirſkim wuiem ſwoim, do Paleſtyny ſię wyprawił, gdzie wielka część Afryki

Digitized by Google

fryki y Azyi zluſtrowawſzy, y mieyſca święte nawiedziwſzy, gdy do Oyczyzny powrocił, na dworze Zygmunta I, między Sekretarzow krolewſkich zaſłużył bydź policzonym. Zygmunt żaś Auguſt, widzac w nim wielki dowcip, niemnieyſza roſtropnoścla attemperowany, do Karola V. Ceſarza, na ſeym w Wormacyi złożony, 1545 poſłem go ſwym wyſłał; kędy dawne z tym Monarcha przymierza utwierdził, za co wziął Kazimirſkie, á w roku 1550 Rohatyńſkie Staroſtwo- o czym ucinek liſtu krolewſkiego położył Okolſki. W krotce do Wołoch iezdził, żeby tam był imieniem krolewſkim od Bogdana Hoſpodara Woloſkiego przyſięgę wierności odebrał: kędy *iako mowi Janußovius w prefacyi do Statutu ſwego*, zawiłe y przytrudnieyſze niektore tey Oyczyzny intereſſa ſzczęśliwie uſpokaiał, 1554 iuż będac Kaſztelanem Bełzkim, w lat trzydzieści wieku ſwego tę godność wziawſzy, poſtąpił na Woiewodztwo Bełzkie, gdy na Poſwolſka expedycya, znaczny rycerſkich ludzi komput ſtawił: z tego krzeſła przeſiadł ſię na Lubelſkie, przy ktorym wraz trzymał y Laſkę wielka koronna. Popiſał ſię na tey funkcyi Oyczyźnie, gdy za iego powodem naypryncypalniey, Unia Wielkiego Xieſtwa Litewſkiego z Korona, od połtoraſta lat pozadanego ſkutku doſzła, y Xieſtwo Oświecimſkie inkorporowane 1569. Przed ſama prawie śmiercia ſwoia, Zygmunt Auguſt Woiewodztwo mu Krakowſkie konferował, przydawſzy mu do tego y Staroſtwo tegoż mieyſca, y przy Marſzałkowſkim urzędzie w cale zoſtawiwſzy, o czym przywiley krolewſki z wielka iego pochwała, y dziel wyliczeniem znaydzieſz u Okolſkiego. Po śmierci tego Krola podczas interregnum, miłość iego ku Oyczyźnie znacznie ſię wydała, bo gdy do niego Karol Krol Francuzki, Henryk Xiążę Andegawenſkie, y matka ich Katarzyna, podarunki bogate przyſłali, życzac ſobie, żeby był na przyſzłey elekcyi, Francuzkiey partyi intereſs utrzymywał, maż niezkorumpowany, y podarunki odrzucił, y tego ktory ie przyniosł, (był rodem Polak) ſurowie zgromił: chcac ſię przez to y ſuſpicyi złego uchronić, luboć wprawdzie była y inſza racya: bo na tey elekcyi Szwedom zprzyiał, Oycu Zygmunta III potym Krola Polſkiego, zkad też wielu Francuzkiey ſtronie przychylnych, tak był na ſiebie zaiątrzył, że mu niektorzy z nich zadawali, iakby ſię ſam tronu Polſkiego domagał: przęcież Jan choćci wielu miał po ſobie, ktorzy z nim Szweda do korony żądali, widzac daleko liczniey ſza druga partya, á niechcac domowa woyna, miłey Oyczyzny rozrywać, do Henryka ſie ze ſwemi nakłonił, ktorego gdy na granicach naſzych ſtanął, wdzięcznie powitał, y w Balicach dziedzictwie ſwoim hoynie uczęſtował; zwykł był iednak niby wrożac, mowić: że z tego Krola, Oyczyzna pociechy mieć nie miała, co ſię wkrotce ziściło. Na tey elekcyi, ba y przy koronacyi, tak wzwawie *articulum Confœderationis de fide*, to powaga ſwoia, to wzmocniona na tenczas w Polſzcze herezya, utrzymywał,; że gdy Henrykowi przyſięgi tey prawowierni o wiarę katolicka zelanci odradzali, Firley z korona, ktora przed Krolem nioſł, chciał wyniść z kościoła: atoli tegoż ſamego roku, to ieſt 1574, 27 Auguſti umarł, w kalwińſkiey ſekcie, do ktorey więcey powaga ſwoia ludzi pociągnął, niżeli Miniſtrowie heretycy, pogrzebiony w Kocku. *Varſav: Neugebar: Triceſ: in Epigram: Papr: Okol: Hoſius tom: 2 epiſt: fol: 271.*

Henryk Arcybiſkup Gnieznieńſki, naymłodſzy ſyn z Mniſzchowny, Jana Woiewody Krakowſkiego y Marſzałka, to imię wziął od Henryka Krola, ktory go do krztu trzymał w Krakowie 1574, ktorego roku, gdy go Ociec odumarł; matka pozoſtała, w katolickiey go wierze światobliwie wychowawſzy, naprzod w Oyczyźnie na nauki dała, á potym do Gracu, ztámtad do

Rzymu wyſtala. Przyiał go oſobliwſzym affektem Clemens VIII Papież, ile kiedyś w Polſzcze Nuncyuſzem będąc, dobrze znał Dom Firleiow; w iak wielkiey był na tenczas u wſzyſtkich eſtymacyi, z tego poznać, że go Clemens *Camerarium, Prælatum domeſticum, Comitem Palatinum, ac utriuq; Signaturæ Referendarium & Protthonotarium* uczynił, y z temi tytułami, gdy ſzkoły wyżſze z pochwałą zakończył, z ſwoim do Polſki ablegatem Kardynałem Kaietanem, do Oyczyzny wyprawił, dawſzy mu piękne cnot iego zalecenie: znaydzieſz u Okolſkiego liſt w tym punkcie Papiezki, piſany do brata iego rodzonego Jana: pokazał ſzczegulny affekt ku rodakowi ſwemu S. Staniſławowi Koſtce, Henryk, bo u Stolicy Apoſtolſkiey 1606 uprosił, żeby akta niewinnego Młodzieniaſzka, publiczna kościelna iurysdykcya, roztrząśnione y approbowane bydz mogły: iako to o nim świadczy Kryſztof Chodkiewicz potym Woiewoda Wileński, w oracyi ſwoiey o tym Swiętym do druku podaney. Tegoż reſpektu doznał y u Zygmunta III Krola Polſkiego, bo naprzod Proboſzczem Plockim, Scholaſtykiem Krakowſkim, Kanonikiem Sendomirſkim uroſł, wkrotce wziął Sekretarſtwo większe koronne, daley Referendarya koronna y Proboſtwo Miechowſkie, z temi tytułami legacya ſprawował do Klemenſa Papieża w trudnych tey Oyczyzny intereſſach, atoli on wſzyſtko to obrotnym ſwoim dowcipem ſzczęśliwie uſpokoił. Miechowſki konwent pamiętny rządow iego, bo nie tylko, że go w karności zakonney nowemi uſtawami oboſtrzył, ale też wiele łaſkami ſwemi nadał: murem z tyłu klaſztor opaſał, y wygodne dla braci rezydencye poſtawił, kościoł z gruntu nowym dáchem pokrył. Zakryſtya większa ſklepieniem, tynkiem, y apparatem przyozdobił; ornat, dwie dalmatyki, kapę y antependium, złotem y iedwabiem bogate ſprawiwſzy. *Altare privilegiatum* z odpuſtami za zmarłych, od Pawła V uprosił, y niektore przywileie temu mieyſcu od Zygmunta Krola wyiednał *o czym Nakiel: fol: 855.* Pieczęć potym mnieyſza koronna z Biſkupſtwem Łuckim trzymał, ktora poſtąpiwſzy na Płockie, zpuścił; na tym ſiedząc lat ſześć, przeniesiony na Arcybiſkupſtwo Gnieźnieńſkie, ledwo dwie lecie na nim prezyduiąc, świat ten pożegnał 1626, wieku ſwego 52; niepłonnie ſobie wrożąc, mowił; że na tey ſtolicy nie długo miał zabawić, iakoż wſzedſzy tylko na tę katedrę, grob ſobie z marmuru wyſtawił, y trunnę ołowiana z ſoba wozić kazał, w domu na nię często patrząc, do świętey ſię gotował śmierci; á naprzod dobroczynnośćia iego, wiele ſię Domow Bożych ſzczyci, kościołowi Archikatedralnemu Gnieźnieńſkiemu, od złota y pereł droga, ſześnaście tyſięcy tamtych czaſow ſzacowana infułę, ſtatuę także S. Barnaby Apoſtoła, (rozumiem że ſrebrna, bo autor nie przydał) darował. W Collegiacie Łowickiey ołtarz marmurowy poſtawił, w teyże ciało całe S. Wiktoryi Panny z Rzymu ſobie przyſłane, y znaczne relikwie S. Bennona Biſkupa, od Xiążęcia Brabantſkiego Gwilhelma, ſobie darowane, złożył. Tamże OO Bernardynom piękna ſtruktura, ale niemałym koſztem, organy wyniosł. *Vadingus in Annal: Minor: tom: 6. an: 1408 num: 25.* W Lublinie przy kościele OO Dominikanow, na cześć Drzewa Krzyża Swiętego, kaplica ſumptem iego ſtaneła. *Bzovius in Annal: 1400 num. 12,* lubo ć temi czaſy gdy to piſzę, iuż do inſzey nowo erygowaney, to świete drzewo przeniesione, widziemy. W Ciemiernikach dobrach ſwoich, y kościoł na cześć Nayś: Matki wſpaniały z fundamentu wymurował, Kapłanow ktorzyby *Officium* przy nim codziennie śpiewali, corocznemi prowentami opatrzywſzy, y pałac tamże koſztowny, dla ſwey y ſwoich ſukceſſorow wygody.

Digitized by Google

wygody. OO Bonifratellow tak w Łowiczu iako y w Puſtuſku, pierwſzy wprowadziwſzy; ſzpital y kaplicę wymurowawſzy, fundował y nadal. *Cioſnowſki in Vita B. Joan: Dei, lib: 2, cap: 24.* Z iegoż ſzkatuły powſtały, moſt do zamku Puſtuſkiego wſpaniale wymurowany, ogrod tamże murem w koło opaſany, y pałac Brokowſki dla Biſkupow Płockich, z ziemi wywiedziony, wſzakże go ſukceſſor iego dokończył. Wydawały ſię krom tego w nim, ludzkość ku wſzyſtkim y łaſkawość prawie przedziwna, tak dalece, że ſię zdało wielom, że ſię gniewać nie umiał. Affekt ku Bogu y pobożność oſobliwſza, miłoſierdzie na ubogich z powinna kompaſſya. Powaga wielka y ſplendorem, Prymacyalna godność utrzymywał: w radach wielkiego rozſądku, y dla tego Pańſkim ſercom miły, tak że go Zygmunt III do Szwecyi iadąc, chciał mieć ſwoiey podroży towarzyſzem. *Piſali o nim Łubieński in Płocen: Damalew: in Archiep: Nakielſki, Okol:*

Mikołay Woiewoda Krakowſki, nayſtarſzy ſyn Jana Woiewody Krakowſkiego y Marſzałka z Bonarowny, Ociec w tychże błędach, w ktorych ſię ſam był uwikłał, chcąc go mocniey utwierdzić, do Akademii Niemieckich y Francuzkich na nauki wyprawił, rozumny młodzian, zważywſzy heretyckie koło wiary, nie iednoſtayne, y owſzem z ſoba nie pogodzone nigdy rożnice, nad wola rodzicielſka do Rzymu pobiegł, gdzie ſię katolickiey lepiey przypatrzywſzy prawdzie, błędow wſzyſtkich wyprzyſiągł 1569. *Hoſius Epiſt: tom: 2 fol: 271.* Znać w nim było prawdziwe nawrocenie, kiedy po śmierci Oycowſkiey w Krumlowie; kościoł predykantom odebrawſzy, dawney religii kaplanom przywrocił, pędzlem ściany tegoż Domu Bożego, y organami ozdobiwſzy; toż y w inſzych dobrach uczynił, ktore ſpadkiem po Bonarach, na Dom ſię Firleiowſki zlały, że w nich wiarę katolicka przywrocił. *Cichoc: alloq: Oſecen: lib: 2 c. 7.* Tym ſwoim przykładem wielom; ale oſobliwiey braci ſwoiey rodzoney, droge do owczarni Chryſtuſowey utorował. Był to Pan (iako mowi Januſzowſki w dedykacy; Statutu, ktory on, iego ſtaraniem y nakładem zebrał, y do druku podał) dla wyboru nauki, experyencyi w rzeczach, doſkonałego rozſądku, biegłości w rożnych ięzykach, tey w Oyczyźnie ſtymy, że go w nayprzednieyſzych legacyach zażywała, iako kiedy między innemi do Francyi iezdził, po Henryka na tron Polſki obranego, y znowu do Francyi, *według Okolſ:* do tegoż Henryka, ſollicytuiąc go o powrot do ſwey korony. Potym do Wiednia do Maxymiliana Ceſarza, zaprazaiąc go na tron Polſki, gdzie gdy go na to namowić nie mogł, do Stefana ſię Batorego ſtrony nakłonił, od ktorego wziął Kaſztelania Biecka y Referendarſtwo Koronne, Staroſtwo Nowomieyſkie y Pilznieńſkie, bo Kazimirſkie ieſzcze od Auguſta miał konferowane. Za tegoż Krola z Gdańſzczanami woynę, z niemałym roſtropności ſwoiey zaleceniem zakończył: na ktora, iako y do Moſkwy, znaczny komput ludzi do boiu wyſtawił. Po śmierci Stefana, z generalnego w Wiślicy ziazdu, Nowemiaſto, iego opiece zlecono, a na preſidium do niego, rycerſtwo powiatu Pilźnieńſkiego, *o czym Conſtytucye 1587 fol: 439*; luboc on kilka chorągwi z ſwoiey ſzkatuły, na obronę y kazda potrzebę Oyczyzny trzymał, w wielkiey iednak karności, żeby nikomu przykrymi nie były. Jezdził potym do Rudolfa Ceſarza, na przyięcie od niego przyſięgi, y od iego ſtanow, na transakcya Będzińſka 1589 w Pradze, iuz na tenczas Woiewodztwa Krakowſkiego krzeſło zaſiadſzy; wkrotce Maxymiliana ArcyXiaże Auſtryi, z Polſki do Bytomia ſwoim koſztem odprowadzał. Z Dymitrem Solikowſkim do Inflant Kommiſſarzem wyſłany. Xięſtwo to w Prowincya obrocił, y po-

rzadkiem koronnym ułożył. Dla tych cnot swoich, był u wielkich Panow w osobliwszych respektach, Klemens VIII pisząc do niego mowi. *Diligimus te, & plurimi facimus virtutes tuas.* Maxymilian y Rudolf Cesarze z szczegulnym się affektem ku niemu odzywali, co poznać z ucinkow listow ich w *Okol:* Krol Hiszpański przez swego posła, Hrabi mu tytuł ofiarował, luboć go przyiać nie chciał, o czym pisze brat iego Podskarbi. Stefan Krol chwalił w nim *singularem probitatem, præclaras animi & corporis dotes, doctrinam & usum rerum non vulgarem.* Zygmunt III zowie go Senatorem *usu rerum peritissimum, consilii dexteritate sagacissimum, animi constantia atq; magnitudine gravissimum, integritate spectatissimum.* Rzeczpospolita do korrektury praw swoich zdolnego osadziła, *Constit. 1590 fol: 564. Sparnorchius. Varsaviciis de optimo Statu libert: y Neugeb:* Xiąszki swoie iego pochwałami zagęścili. Krom Starostw, lennym prawem puszczono mu Chordezą y Szerokomla, przydał do tego Przybysławice Henryk Krol; tak zasłużony Senator, poszedł po zapłatę swych cnot w roku 1601, czyli raczey 1599. Dwa razy śluby małżeńskie ponawiał, pierwszy raz z Elżbietą Ligęzianką, ta mu powiła syna Mikołaia, y corek pięć, to iest Zofia Gostomska Woiewodzina Kaliska, Annę Tuczyńska Kasztelanowa Poznańska, Katarzynę Kopciowa Kasztelanowa Brzeska, Elżbieta y Krystyna, w klasztorze Panieńskim na wieczną się służbę Bogu zawiły. Po Ligęziance poiął Agnieszkę Tęczyńską, rodzoną siostrę Woiewody Krakowskiego, z tey zostawił syna Jana, ktory postował na seym 1633, o czym *Constit: fol:* 35, bez potomny iednak zszedł z tego świata 1601, Corek także z Tęczyńskiy było dwie, y te za święta weszły klauzurę: iakoż *Wegrzynowicz w historyi Benedyktyńskiey* powiada, że trzy Woiewodzanki Krakowskie Firleiowny w klasztorze Chełmińskim kwitnęły, Z tych Zofia, konwent tameczny Xienia rządziła 1634, *Brzechwa Pochodnia, y Historya Bydgoskiego Collegium* zapisała iey szczodrobliwość na tamto mieysce, gdy do Ukrzyżowanego, Chrystusa, ornat bogaty darowała 1650.

Mikołay Woiewoda Sendomirski, syn Mikołaia Woiewody Krakowskiego z Ligęzianki, Starosta Lubelski y Kazimirski, w cudzych kraiach, iako Niemczech, Anglii, Hiszpanii, Francyi, całe dwanaście lat, to na naukach Philozophicznych y Matematycznych, to na Jurisprudencyi przepędziwszy, na dworze Zygmunta III czas nieiaki bawiąc, do naywyższych w tey Oyczyźnie funkcyi się sposobił; iakoż wkrotce to w Trybunale Koronnym Marszałkuiąc, samey tylko sprawiedliwości y BOGA upatrywał, to posługuiąc na rożne leymy, tego naybardziey przestrzegał, żeby Oyczyzna ulszczerbku w czym nie miała; Kommissyi prezyduiąc, do taxy przedawania rzeczy, z seymu 1623 naznaczony, piękna rzecz, każdy przyzna, że uczynił, kiedy przeczyta Ustawę przedawania rzeczy od niego zkoncypowana: *Potocki w Centuryi swoiey fol. 440*, tak o nim mowi, *Civilis prudentiæ phœnix, omnigenarum elegantiâ scientiarum clarissimus, nondum planè virilem adeptus togam, præclarissimè obivit legationem in Transylvaniam.* Był naprzod Kasztelanem Bieckim, iakom go czytał 1616 na dwoch mieyscach, y *Petricius* z tym honorem, przypisał mu *lib. 5 Ethic. Aristot.*, potym Woynickim, do Ferdynanda Cesarza posłem był deputowany, tey iednak swoiey legacyi, dla rebellii w Czechach zakurzoney, nie mogł dokończyć: przecięż w Węgrzech potym szczęśliwie wszystko odprawił: za co mu Cesarz danym do niego listem dziękuie, wolno go czytać *u Okol.* Naostatek na krzesło Sendomirskiego Woiewodztwa przeniosszy się, z tego na wieczność poszedł. Poiął był pierwsza żonę Reginę Oleśnicka, z ktorey czterech synow zpłodził, y corek dwie, Z tych iedna Elżbieta, naprzod

Digitized by Google

przod weſzła w kontrakty małżeńſkie, z Kryſztofem Sapiehą Podczaſzym Litewſkim, po nim z Jerzym Oſſolińſkim Woiewodą Sendomirſkim, á potym Kanclerzem. Katarzyna zakonne ſobie życie w Lublinie obrała. Anna za czaſow *Okolſk.* ieſzcze była niedoroſła. Tenże *Okol. tom. 2 fol. 405*, twierdzi: że druga po Oleśnickiu małżonka iego była Marya, corka Woiewody Wołoſkiego.

Jędrzey Kaſztelan Lubelſki, naymłodſzy ſyn Mikołaia Woiewody Sendomirſkiego z Oleśnickii, Máż był rycerſki y Rotmiſtrz Krolewſki, kwitnął ieſzcze 1655, żona iego Warſzycka Kaſztelanka Krakowſka, atoli z ſzedł *ſterilis.* Staniſław brat iego nayſtarſzy, w młodym wieku zniknął. Henryk brat drugi, prawie we dwunaſtu leciech do cudzych kraiow wyſłany, zwiedziwſzy Niemieckie kraie, z Jerzym Oſſolińſkim poſłem, do Rzymu poſpieſzył: tam dwie lecie zabawiwſzy, Francya nawiedził, potym Belgium y Anglia: po śmierci iednak Oycowſkiey do Oyczyzny przywołany, pogrzeb zprawiwſzy Oycu z oſtatnią poſługą, ſam ſię do Włoch powrocił, duchowny ſobie ſtan obrawſzy: w Peruzu tedy trzy lata, wyzwolonym naukom łożył z dziwną układnością, modeſtya, y pobożnością młodzian, nie mnieyſzym ſtaraniem o cnotę zabiegaiąc, iak o mądrość; z tąd mſzy świętey żadnego dnia nie opuścił, pacierze kapłańſkie, lubo ieſzcze do nich nie był obowiązanym, klęcząc mawiał; Żywoty Swiętych uſtawicznie czytywał: pieſzo do Loretańſkiego Domku, y na inne święte mieyſca chodził, ubogſtwo od ſtołu ſwego karmił, nogi im umywał: ciało niewinne ſurowiey ſmagał, tak że po śmierci, iawne tego na ciele widzieć było znaki: trzy razy w tydzień do ſtołu Pańſkiego przyſtępował: nocy na modlitwie trawił, także też pewnego czaſu, gdy go tak modlącego ſię ſen zmorzył, á z swiecy ſkra na czapkę iego padła, y długo tlac ſię, z fetoru domowym iego ſuſpicya uczyniła, wpadli ci do Henryka, y znaleźli w koło głowy ogień krążący ſię, przecież bez naymnieyſzey ciała iego ſkazy. Tak gdy wielkie o ſobie nadzieie wzniecił, maligna ztrawiony 1640, wieku ſwego 18. z wefołością ſerca umieraiąc, tamże w Peruzu pochowany. *Felix Verducciolus* miał na iego pogrzebie oracyą, y do druku ią podał. Zbigniew trzeci brat Staroſta Lubelſki, poſtował na ſeym 1637. *Conſtit. fol. penult.* á w roku 1643 deputat na Trybunał Koronny, miał dwie żony, pierwſza Annę X. Wiſniowiecka Sarościanke Owrucka, druga brat w roku 1648, Katarzynę Opalińſka Marſzałkownę Wielka Koronna. Z pierwſzey było dwoch ſynow, Mikołay, y Jan, czego dochodzę z ich oracyi, ktorem czytał, gdzie ſtryiowi ſwemu Jędrzeiowi Kaſztelanowi Lubelſkiemu, świat winſzowali 1655; z tych Jan z ſzedł młodo. Mikołay Staroſta był Lubelſkim, á z Anny Noſkowſkii zpłodził dwie corki, Tereſſę y Katarzynę *ſterilem*, y dwoch ſynow, Jana prędko zmarłego, y Jozefa, ktorego z Frackiewiczowny, tylko ſię córka iedynaczka Maryanna zoſtała, tych czaſow wydana za Karola Sapiehę Woiewodzica Brzeſkiego Litewſkiego.

Jędrzey Kaſztelan Radomſki, drugi ſyn Jana Woiewody Krakowſkiego y Marſzałka, poſtuiąc na ſeym 1589 wziął był Kaſztelania Małogoſka, á z niey poſtąpił na Radomſka, trzymał y Staroſtwo Kowelſkie, z ſeymu 1591 deputowany był na trybunał Radomſki *Conſtit. fol. 610*; 1593 do kwarty Rawſkiey, *Conſtit. fol. 647*; z ſeymu 1601 do korrektury prawa koronnego, *Conſt. fol. 734.* Z tego poznać, że w Okolſkim złe rok śmierci iego naznaczono 1563, chyba to 1605. Był to człowiek zacny, ale mu herezya, ktora po Oycu uporczywie w ſukceſſyi utrzymywał, do wyższych tamę rzuciła honorow,

co y o iego Oycu napiſał *Potoc. Centur: fol: 369. Non excludendus fuiſſet Polono ſceptro, ſi uti regere ſententiæ, & liberis moderari vocibus noverat præclarè ac ſolerter, ita Numini & religioni parere didiciſſet.* Z druga żona Maryanna Leſczyńſka żył bezpotomnie, z pierwſza Kocińſka, trzy corki na świat wydał, Annę Tarnowſkiemu Woiewodzie Inflantſkiemu, Zofia Janowi Kalzewſkiemu, trzecia Marcinowi Czurylowi Łowczemu Krakowſkiemu, Staroście Niepołomſkiemu, zaſlubione; y ſynow dwoch. Uczac ſię w Lipſku ten Jędrzey 1570. wydał do druku, *Elegiam de Reſurrectione Domini.*

Jędrzey Woiewoda Sendomirſki, á przedtym Kaſztelan Bełzki, ſyn młodſzy Jędrzeia Kalztelana Radomſkiego z Kocińſkii, tegom ia w tomie pierwſzym, między Woiewodami Sendomirſkiemi, Piotrem nazwał, bo go tak okrzcił, *auctor Xiążki Stacye Zołnierſkie*, atoli *Okol:, Potocki Centur. Virorum fol. 32. Samuel Szymanowicz Kawaler Polſki, Hiſtor: Coll: Luceor:* Jędrzeiem go zowia: na Sendomirſkie wſtąpił znać 1649, ktorego roku Dominik Xiążę Zaſtawſkie pomknał ſię na Krakowſkie, o nim *Potoc. Honores promptitudine obſequii non acceſſos, ſed ultrò quaſi ſupplices ſero admiſit, nec famam oſtentanda virtute, aut per artem quæſivit. Eum capularis planè, quæ laborum maximè bellicorum eſt meta; non manumiſit Senectus, quominus ſuæ immoreretur victoriæ. Illum poſt Zbaravianum obſidium; ſagunt.næ propè famis, & omnium elementorum, victor ille exercitus, emorientem planè, humeris ſuis extulit imperatorem. Tam arctæ obſidioni, cum rarus ſupervixiſſet miles, primus ex ducibus belli, fato functus eſt Firleius.* Miał *według Okolſk.* dwie żony Dorohoſtayſka, y Przyiemſka; z obiema iednak według niego, żył *ſterilis:* atoli *Mokrſki w kazaniu Meſtwo*, ſyna mu Jędrzeia przypiſuie, y *Mſc. X. Kaczyńſkiego kazanie*, o Dorocie Woiewodzance Sendomirſkiey w panieńſtwie zmarley, w Lublinie u OO Bonifratellow pochowaney, namienia. Jan brat ſtarſzy Jędrzeia Woiewody Sendom: z pierwſzey żony Katarzyny Orzechowſkii, miał corkę Borkowſka Kaſztelanowa Lubaczowſka, y ſyna, Jędrzeia zdami ſię, ile że *Starowol: in Monum. fol. 327* piſze nadgrobek, ktory w Hołubach, ſyn Jędrzey Oycu Janowi poſtawił. Druga miał Zofia Sienicka dziedziczkę na Bończy, ale z nia nie miał potomſtwa.

Jan Podſkarbi Koronny Wielki, trzeci ſyn Jana Woiewody Krakowſkiego y Marſzałka: z młodych lat ſwoich, z bratem Piotrem w Rzymie bedac, do ſtarożytney Przodkow ſwoich od Oyca odrzuconey, wrocił ſię wiary, zprofanowane tedy od Heretykow kościoły w Dabrowicy, Janowcu, Lewartowie, Kocku, Markuſzowie, nazad katolikom oddawſzy, iak na nowe po bezbożnym zprofanowaniu zdobił y nadawał. W roku 1573 poſtował z inſzemi do Francyi, po Henryka Krola, á w roku 1589 poſtuiac na ſeym, wział Podſkarbſtwo Wielkie Koronne, wział potym 1590 Staroſtwo Lubelſkie, bo Kazimirſkie dawniey mu konferowane było. Nadgradzał mu Krol Zygmunt, iego ku ſobie przychylność, kiedy imieniem Woiewodztwa Krakowſkiego, wielkim koſztem do niego iezdził, zapraſzaiac go do korony, kiedy do Rudolfa Ceſarza poſtem od niego wyſtany, tegoż ſumptu nie żałował. Na Podſkarbſtwie z piękna ſię ku Oyczyźnie popiſał rezolucya, kiedy, żeby był nie platnemu woyſku, należyty żołd wypłacił, własne ſwoie dziedziczne zahartował dobra: dziewiętnaście lat na tym urzędzie przepędziwſzy, to ieſt aż do roku 1608 *fideliſſimus ærarii præfectus*, iako go zowie Potocki, laty y pracami ztargany, dobrowolnie na ręce krolewſkie ten urzad zpuścił, wziałci był wprawdzie potym Kaſztelania Woynicka, ale nie zaraz, to ieſt aż po śmierci Sebaſtyana Lubomirſkiego. Ofiarował mu Krol Zygmunt 1613 Sendomirſkie Woiewodztwo, przyiać go iednak z pewnych racyi niechciał, iakoż

Digitized by Google

koż drugiego roku żyć przestał, to iest 1614. Pisał się z Knyszyna y Secygniewa, ktory kupił był 1590; *iest w druku, iego list Łaciński, ktory pisał do synά.* Z Gertrudy Opalińskiy Marszałkowny Wielkiey Koronney, cztery corki zostawił, Zofia Noskowska Podkomorzyna Lubelska, *2do voto* Brochowska Pawłowa Kasztelanowa Zakrocimska. Katarzynę Lanckorońska Kasztelanowa Wiślicka, atoli *Hieronim à S. Hyacintho w Kazaniu Madra Tekuitka*, imię iey daie Zofia, y przydaie, że po śmierci męża swego Samuela Kasztelana Sadeckiego, kościoł od niego zaczęty wielkim nakładem y z piękna ozdoba konczyła, życia tego śmiertelnego dokonała 1645. to kazanie przypisał siostrom iey dwiema, Dorocie Xieni, y Maryannie Mistrzyni klasztoru Lubelskiego pod regułą S. Brygitty. Z synow iego pierwszy, Jędrzey Starosta Kazimirski y Medycki, pod Chocimem w licznym ludzi swoich kompucie stanawszy, iawne dał dowody kawalerskiego serca, zlaczył się był dożywotnie z Zofią Daniłowiczowna Woiewodzanką Ruską, z ktorey.

Stanisław Kasztelan Lubelski, á przedtym Podkomorzy, syn Jędrzeia Starosty Kazimirskiego, Kommissarzem był woyskowym 1648 przeciwko Kozakom, z Zbigniewem Starosta Lubelskim, ten poiawszy Dorotę z Obor Leśniowolska Kasztelankę Podlaską, zpłodził z nia dwoch synow, Jana y Jędrzeia, atoli obadwa *steriles* zeszli, iakom czytał na iurydyczney Genealogii Olesnickich, Stanisław też Ociec ich, po śmierci żony swoiey, Kasztelania Lubelska bratu swemu stryiecznemu Jędrzeiowi spuściwszy, obrał sobie stan duchowny: Proboszwo tedy Ciemiernickie trzymaiąc, o żadne Prelatury nie zachodząc, wszystek się na to udał, żeby był dusz sobie powierzonych zbawienia pilnował, sam tedy nayliższym Sakramenta administrował, do chorych iezdził, lubo w starganym latami y pracami zdrowiu.

Henryk Biskup Poznański, drugi syn Jana Podskarbiego Koronnego, tylko co się z cudzych krajow powrocił, á na dworze Zygmunta III stanął, Referendarzem Koronnym zawołany, a w krotkim czasie, wziął w administracya Opactwo Tynieckie, szczodrobliwość iego temu mieyscu świadczona, stawi *Szczygiel: in Tinec: fol: 119*, ktora tak zakonnikom, iako y Bogu, ktorego przybytek zdobił, wielce się przymilił. W senacie potym zasiadł, od Władysława IV na Biskupstwo Przemyskie podniesiony, na tym mało coś zabawiwszy na Poznańskie 1635 poświęcony, nie wiachawszy na nie, świat y wszystkie nadzieie o sobie pożegnał. O nim do kapituły Poznańskiey pisząc Władysław Krol mowi. *Cuius ea generis atq; virtutis, ac meritorum est amplitudo, tanta in domo sua honorum satietas, ut magis ambiatur, quam ambiat, & magis iam timeri possit, ne oblatos honores reſpuat, quàm dubitari, an maximis dignus parq; sit. Quod ipsum in deferendo illi Episcopatu Posnaviensi verebamur, cum magis nostra ac Reipublicæ interesset, ut illi deferatur, quàm suâ, ut acciperet &c.* Fundował OO Reformatow w Kazimierzu nad Wisłą 1627, pod tytułem Zwiastowania Panny Maryi.

Piotr Woiewoda Lubelski, czwarty syn Jana Woiewody Krakowskiego y Marszałka, w historyi y innych naukach do podziwienia wypolerowany, w rycerskich sztukach nie ulęknionego serca, świadkiem Inflanty y Transilwania, Oyczyznę kochaiący, dla tego go też na rozne narażała funkcye, iak to 1609 do kwarty Rawskiey *Conſtit. fol: 90*, Kommissarzem do traktowania z Związanym woyskiem *Conſtit. 1613 fol. 5*, na Trybunał Radomski 1618, *Conſtit: f. 3*; te zaś y inne iego zasługi koronuiąc, naprzod mu konferowała Kasztelania Zawihoyska, daley Biecka, wkrotce Woynicka, nakoniec Woiewodztwo Lubelskie y Starostwo Parcowskie, umarł 1619; będąc w Rzy-

mie, od Kardynała Bellarmina do wiary prawdziwey nawrocony, Zakonowi naſzemu na potym ſtał ſię przychylnym. Związał ſię był dozywotnie z Jadwiga z Hermanowa Włodkowną Woiewodzanką Belzką, z ktorey dwie corki, Zofia z Mikołaiem Potockim herbu Pilawa Kaſztelanem Krakowſkim y Hetmanem Wielkim Koronnym, Euphrozyna z Laſſockim Podczaſzym Lubelſkim żkolligowane. Synow zaś czterech: z tych Staniſław młodo umarł. Jan był Prebofzczem Puſtuſkim Kanonikiem Płockim.

Piotr Kaſztelan Kamieniecki, Staroſta Trembowolſki, trzeci ſyn Piotra Woiewody Lubelſkiego, w Moſkiewſkich, Tureckich, Tatarſkich, Pruſkich expedycyach doświadczonego męſtwa woiownik, oſobliwie iednak gdy pod Kamieniec przeciwko Abaſzy Baſzy, kilka chorągwi ludzi zbroynych żprowadził, z ktoremi na dobro Oyczyzny, na ſtawę domu ſwego pracował; dwoch ſynow ztraciwſzy, z ktorych Mikołay z Grudzinſkii zrodzony, iuż Rotmiſtrzem będąc, z ludzmi od Oyca do obozu wyſłany, gdy ſię w oczach całego woyſka mężnie, y ſzczęśliwie nie raz potykał, śmiertelnie raniony, z tego razu umarł, *Katafalk rycerſki na iego pogrzebie*, y ſam za niemi poſzedł 1640. o czym nadgrobek iego w Krośnie wyſtawiony świadczy, *Starowol: in Monum:* Miał zdami ſię y druga żonę Agnieſzkę Bałowną, poki żył na naſze Collegium Kroſieńſkie dobroczynny. Mikołay czwarty ſyn Piotra Woiewody Lubel; młodo z tym ſię rozſzedł światem 1640. wieku ſwego 35, w Krośnie pochowany, *Starowol: in Monum:*, tego z Zofii Skotnickii dwoch ſynow było, Mikołay Kanonik Krakowſki, y Jan Kaſztelan Sanocki, á przedtym podobno Podczaſzy Przemyſłki, Kommiſſarz z ſeymu 1690 do pogranicznych dyſſerencyi, *Conſtit: fol: 18*, temu Weronika Wichrowſka herbu Pomian, Mieczníkowna Halicka powiła cztery corki, Tereſę Cetnerowa Starościna Barecka, Zofia naprzod Strzemeſka, *2do* Swirſka Starościna Salnicka, *3tio* Radecka Chorążyna Bełzka; trzecia Konſtancya Wojakowſka, czwarta Hańſka Urſzulę, y ſyna Jedrzeia Kaſztelana Kamińſkiego, od tego z Anny Lanckorońſkii Kaſztelanki Radomſkiey, zoſtała ſię corka Weronika Scypionowa, Starościna Lidzka y ſyn Jakub, ale młodo oſtatni z tego Domu 1730 wſzedł do grobu.

X. Koialow: in Mſ. piſze, ze Firleiowna była za Staniſławem Niemira herbu Gozdawa. Joanna Eleonora Firleiowna, za Witowſkim Kaſztelanem Sendomirſkim 1681, *dedicat: Poſtilli X. Wuiek*, dobroczynna na Panny Zakonne Lubelſkie Karmelitki, ktore pod czas powietrza w dobrach ſwoich hoynie prowidowała. Elżbieta Firleiowna za Opaliñſkim Woiewoda Rawſkim, pochowana w Lubelſkim naſzym kościele, na naſzych dobroczynna, *Hiſtor: Coll: Breſt. Concio P. Kaczyńſki.* Samuel Firley Podkomorzy Czerniechowſki, podpiſał elekcya Jana III 1674. W Bydlinie za Krakowem; kościoł na ſkale wyſtawiony, nade drzwiami iego herb Lewart wyrażony, znać że z tego domu, ktoś był Fundatorem. To też za oſobliwſza rzecz w tym Domu uważa. *Potoc: centur: fol. 442*, ze lubo Firleiowie, tak częſte do poſtronnych Panow legacye odprawowali, przecież żaden exotycznego tytułu, choć ſobie ofiarowanych, ztamtad nie wyniоſł. Urſzula Jana Mniſzcha Staroſty Lwowſkiego małżonka 1660.

**PISCHHAUSEN.* Kaſper Fiſchhauſen Staroſta Dynamundzki 1606, zona Von Groben *Clag: Lind. Mar. l. 3 c. 5.*

**FLEMINK.* Ci że indygenat w Polſzcze naſzey zdawna mieli, z tego poznać, że tych czaſow Fleming Koniuſzym był Litewſkim, Feld Marſzałkiem woyſk Saſkich, z wielkiemi Domami zkolligowany, bo naprzod poiął Franciſzkę, cor-

kę

kę Franciſzka Sapiehy Koniuſzego Litewſkiego, á gdy ſię to małżeńſtwo rozwiodło, Xiężnę Radziwiłownę Kanclerzankę Litewſką, lubo z żadna potomſtwa nie zoſtało. Tereſſa Fleminkowna była za Jerzym Gulczem Sędzią Wałeckim, N. Flemink Pułkownik w woyſku Litewſkim temi czaſy.

Fogelveder Herb.

NA tarczy pas rycerſki, od prawego boku tarczy, ukoſem na lewy rozciągniony, na nim cztery gwiazdy złote, pole tarczy niebieſkie, nad hełmem y korona, maż bez czapki, po kolana; przez niego pas, takim kſztałtem iako y na tarczy, ręka prawa proſto na doł zpuſzczona, lewa do gory podnieſiona, na niey Krogulec ſtoi, tak opiſali ten herb *Paproc. w Gniazdzie fol. 1206. O herb. fol. 702. Okol. tom. 1 fol. 200. Biel. fol. 709.* Przodek tego herbu, nabył go w Niemczech w Szwayczarſkiey ziemi, zkąd potym iego potomkowie, do Polſki przyſzli. Podobnego temu herbu używaią Baierſcy y Sumowſcy w Pruſiech, ta iednak rożnica, że ci tylko trzy gwiazdy, y to w paſie proſto od hełmu na doł idącym, na tarczy zkładaią, ci zaś cztery, lubo ć y drugie Schema *Mſ. o Familiach Pruſkich* położył, gdzie na ukos pas rycerſki na tarczy idzie, y iam ſam tych czaſow, tym go ſpoſobem wyſztychowany widział, nad hełmem także u Baierſkich, korony nie wyraził pomieniony *Mſ.* y maż w czapce ſtoi, nie tak, iak u Fogelvederow, w niemieckim ſtroiu. Cożkolwiek bądź, że ſię w mnieyſzych okolicznościach, między ſobą rożnią herby Fogelvederow y Baierſkich, przeciez iabym rozumiał, że to iedenże herb, ile że te odmiany, pryncypalnieyſzey ſubſtancyi herbu nie mienią. Aże właſnego imienia tego herbu nie wiedząc, *Paprocki y Okol.* od Familii Fogelwederow, tytuł mu przywłaſzczyli, dla tego y ia o Baierſkich Domu piſząc, położyłem Baierſki herbu Fogelweder. Przydaie tenże *Mſ.* że ſię Hrabiowie de Sternberg Malatin y Treven tymże kleynotem ſzczyca. Z tych powiada, był Lupoldus Hrabia de Treven w roku 1070. Otto Hrabia de Sternberg, pochowany z ſynem ſwoim w Wiedniu Auſtryackim 1341. Michał Kuchmeyſter Krzyżak Von

Sternberg 1414: od iego tedy znać krewnych do Prus za ſoba zciągnionych, Familianci tegoż herbu rozplenieni, *Baierſkich y Sumowſkich* imienia nabyli od dobr dziedzicznych.

Fogelwederowie zaś długo na ſławe Domu ſwego w Niemczech pracuiac, o czym ieſt liſt Maxymiliana Ceſarza, *u Papr. y Okol.* w te ſłowa *Teſtimonio fide digno, Familiam Fogelwederorum in Sacro Romanorum Imperio, multo abhinc tempore nobilem ſemper eſſe habitam, eiusq; rei præclara divorum quondam anteceſſorum noſtrorum, exſtant teſtimonia, maioribus tuis conceſſa, quibus tum huius familiæ antiqua nobilitas, tum etiam luculenter comprobatur, multos ex eadem familia, præclaram ſæpe ac inſignem, tam belli, quàm pacis tempore, Romano Imperio & Hungariæ Regibus, non ſine magna virtutis laude, operam navaviſſe &c.&c.* do Polſki ſię przenieśli, ktoregoby iednak roku, zgadnąć trudno. To pewna, że iuż w roku 1506, Lenart Fogelweder w tych kraiach naſzych kwitnał, ktorego corka iedynaczka, z Tęczyńſkim Mieczńikiem Krakowſkim w dożywotnia zmowiona była przyiaźń. Jedrzey brat Lenarta 1539, od ktorego trzech ſię ſynow zoſtało, Piotr y Jędrzey *Paproc. fol. 702*, od ktoregoś z nich, był ſyn Staniſław z Bobolic Fogelweder Dworzanin Anny Jagellonii Krolowy, ktoremu w roku 1599 prędko zmarłemu, pozoſtała małżonka Elżbieta Buzeńſka z Gniewieńczyn, wnuczka ź corki Walentego Dębińſkiego Kaſztelana Krakowſkiego, w Krakowſkim w rynku kościele, nadgrobek poſtawiła. Staniſław trzeci ſyn Jędrzeia, Proboſzcz Generalny Miechowſki, Kanonik Krakowſki, Archidyakon Warſzawſki, Kanclerz Krolowy Anny Auſtryaczki żony Zygmunta III; maż iak w wielu naukach y ięzykach biegły, tak w traktowaniu intereſſow tey Oyczyzny, między pierwſzemi; w Hiſzpanii imieniem Zygmunta Auguſta legacya ſprawuiac, o czym namienia *Bielſki*, w poczet ſzlachty Hiſzpańſkiey był policzonym, co że rzadka w tym tam kraiu, dla tego większa eſtymacya Staniſławowi przyniosła: U naſlępuiacych potym Krolow Polſkich, w tymże był reſpekcie, y ſłuſznie: bo nie było tak trudney na tę Oyczyznę nawałności, ktoreyby ſwoia dzielnością Fogelweder nie wyrownał. Po śmierci Batorego Kardynała, Proboſtwo Miechowſkie obiawſzy, zaraz ſię zakrzątnał koło fabryki od Anteceſſorow ſwoich zaczętey, tyſiąc tedy, y grolza ieſzcze z prowentow nie wziawſzy, czerwonych złotych wylypał na iey dokonczenie; iakoz cokolwiek ma po dziśdzień ſplendoru tamten klaſztor, nie komu innemu, to, tylko ſzczodrobliwości iego przypiſuie. Praw tegoż konwentu y całosci iego gorliwym ſtał ſię obrońca, nie długo iednak tu rządził, zſzedł z tego świata 1603 wieku ſwego 78. *To Nakielſki piſze fol. 800, o ſwoim Proboſtczu.* Jeſzcze y po te czaſy kwitnie ta Familia; bo Franciſzek z Zloty Folgelweder, podpiſał konfederacya Krakowſka 1705.

* *de FORGE.* Philip de Forge dla zaſług ſwoich w obozie Polſkim, indygenat tak w koronie iako y w Litwie otrzymał przez *Konſtytucya 1676 fol 58.*

* *FRĄCKI herbu Nieczuia*, z ta iednak rożnica, że pieniek ieſt bez krzyża, y nie ſtoi proſto, ale iakby lezał na ziemi, lubo na hełmie proſto ſtoiący pieniek, o dwoch łękach z iedney, o trzech z drugiey ſtrony, pięcięż bez krzyża, tak go opiſał *Mſ. o Familiach Pruſkich*, ktory to przydaie, że ſię tymże herbem pieczętuia *Varvicenſes Comites* ſtarodawna Familia, co y Fraccy. Piſza ſię zaś z Frace na Pomorſkiey w Staroſtwie Nowſkim, z ktorych był Arnold Fracki naprzod Podkomorzy, w krotce Kaſztelan Chełmińſki 1510, dziedzic na Fracy, Udziezu, Kopyłowie y Kamionce, tego urodziła Dulſka, miał za ſoba Małgorzatę Kopycką, z ktorą ſyna Jana zoſtawił, ten z Katarzyną

Koſt-

Kosłczanka rodzona siostra Podkomorzego Chełmińskiego, zpłodził syna Ludwika, ten z Mieliwska herbu Pomian, Jozefa syna zostawiwszy, umarł. *Mſ. de Famil: Pruſ.* Fracka była za Janem Lichtyanem Sędzia Chełmińskim *Mſ. Konopat:*

**FRĄCKIEWICZ herbu Brodzic.* Jedenże to Dom z Radzimińskiemi Brodzicami, ktorzy w Mazowieckim Woiewodztwie, zdawna na dobro tey Oyczyźnie służyli, bo pierwszy Kasper Radzimiński z Czerskiey ziemi, długo w woysku Litewskim żołd prowadzac, wziąwszy w zastugach od Krola znaczne imiona w Litwie, tamże osiadł: ktorego syna Franciszka, że prostszy gmin Fracem nazywał, od tego, nowe temu Domowi urosło imię Frackiewiczow; przecięż na pamiątkę, z ktorego szczepu wyszli, zawsze się pisać zwykli, albo Frackiewiczowie z Radzimina, albo Frackiewiczowie Radzimińscy. Ja lubo o Radzimińskich Brodzicach w Mazowieckim, mowić będę pod litera R, przecięż o Litewskich, tu mi się zdało położyć, á to dla dystynkcyi od inszych Radzimińskich, ktorzy są w Litwie na Zmudzi. Franciszek tedy syn Kaspra Podwoiewodzego Polockiego, sam Podkomorzy Polocki y Pułkownik krolewski, za Krola Augusta, zostawił syna Michała, wielkiego za Stefana Krola woiownika, pod Gdańskiem, w Moskwie y Inflanciech, pod Toropcem kilka zameczkow swoim ludem dobył: Wspominaią go konstytucye 1590 *fol. 568* Podkomorzym Połockim, kiedy postuiacemu w tym roku na seym, żebranych pieniędzy z kontrybucyi, Rzeczpospolita powierzała, áby ich na woienne potrzeby dyspensował; posłował y do Moskwy. Złączył się był dożywotnie z Anna Sapieżanka Starościanka Drogicką, siostra rodzona Lwa Sapiehy Woiewody Wileńskiego y Kanclerza, z tey odebrał dwie corki, iedna z nich wydana za Makowieckiego, druga za Talwosza Kasztelana Zmudzkiego, synow zaś trzech, Krysztofa, Mikołaia, y Jerzego: o iednym z nich napisał *Janczyński in Mſ.* że się w nim była herezya zaplatała, zbor wielkim nakładem dla dyssydentow wystawił, w tym zachorował śmiertelnie: przypadł do niego Lew Sapieha, iako do siestrzeńca swego, y namawiać go począł, żeby o duszy swoiey lepiey radził. Zwłacza Frackiewicz, ten tym bardziey nalega, że bliska śmierć iego widzi, Xiędza mu ofiaruie. Ja prawi sumnienia mego temu kaplanowi powierzam, czegoż się go ty wzdrygasz? Na taka święta importunia, nie tylko, spowiedz chory uczynił, ale wszystkie Sakramenta przyiawszy, na lepsze życie poszedł; w tym kościele pochowany, ktory samże zbudował, Heretykow albowiem Sapieha ztamtąd wyrugował. Po Sapieżance, poiął był Kaweczyńska corkę Macieia, od tey się został syn Jan.

Krysztof pierwszy syn Michała Podkomorzego z Sapieżanki, Dworzanin Krolewski, z Usarskim pocztem był w Moskwie przy Stefanie Krolu, wracaiąc się z woyny, umarł bezpotomnie. Mikołay drugi syn, Chorąży Nadworny Litewski, Lidzki, Mścisławski, Wasilkowski Starosta, ba y Marszałek Trybunału Litewskiego; w Inflanciech, doznał iego męstwa nieprzyiaciel, gdzie roty prowadził: synowie iego Bogdan Stolnik Trocki, Władysław y Michał. Jerzy trzeci syn, Sekretarz krolewski, za Zygmunta III był Woyskim, potym Sędzia, nakoniec Marszałkiem Lidzkim, á w roku 1629, Marszałkiem Trybunału Litewskiego, z woluntaryuszami był w potrzebie pod Białym Kamieniem 1604, z Kaweczyńskii Podkomorzanki Mińskiey, miał corki dwie, iedna z nich poszła za Sterkiewicza Kasztelana Nowogrodzkiego, druga za Zienowicza; *to Mſ. X. Koiał:* atoli *Erydan troiaki panegiryk Walryana Wyssockiego świadczy* o trzeciey Annie, ktora z Piotrem Gorayskim herbu Kor-

czak ślub brała 1629, synow także trzech, Michała, Janusza y Kryſztofa, z tych Michał Stolnikiem był Połockim, służył długo w Hollandyi z Xiążęciem Maurycym, umarł 1649, poiął był Klonowſka Woiewodzankę Brzeſką, z ktorey zoſtawił synow, Kazimierza, Alexandra, y Dawida. Z tych Kazimierz, naprzod Ciwon Wiekśniański Starosta Krewſki, potym Podſkarbi Nadworny Litewſki, Starosta Lidzki, z seymu 1690 Kommiſſarz do rewizyi ſkarbu Koronnego *Conſtit: fol. 16*, był wprzod Podkomorzym Lidzkim 1674, z żoną ſwoią Anną Naruſzewiczowną Podſkarbianką Nadworną Litewſką, fundował Oycow Karmelitow w Jobrach ſwoich dziedzicznych Zoludkowſkich, co approbowała Konſtytucya 1685 *fol: 9*. Trzy razy Marſzałkiem w Trybunale Litewſkim prezydował, to iest 1682 y 1688, y 1693.

Jan, czwarty syn Michała Podkomorzego Połockiego z Kaweczyńſkii, Chorąży Lidzki, Dworzanin Krolewſki, do Wołoch ſtawił znaczny poczet, do Inflant ſto kopiiników, z Naruſzewiczowny synow iego dwoch, Maciey y Stefan. Z tych Maciey, Chorąży Nowogrodzki, ſłużył za Władyſława Krola, pod Smoleńſkiem przeciw Kozakom Zaporowſkim, porucznikował pod Uſarſka chorągwią 1660, powiaty mężnie przeciw Moſkwie prowadźił, miał za ſoba Rogalſką, z ktorey syn Paweł Podſtoli Mozyrſki 1674. Tenże czy inſzy Maciey Starosta Mozyrſki, poſeł na seym 1653, z niego deputat na Trybunał Skarbowy *Conſtit. fol. 16*: był potym Piſarzem Polnym Litewſkim, iako o nim świadcza *Konſtyt: 1661 fol: 16*, kędy żonę iego wſpominaia Katarzynę Abrahamowiczownę, y ſukceſſorom iego za krwawe zaſługi płacić każą, luboć *w Konſtytucyach 1670 fol. 5*, iuż go nie Maciekiem, ale Marcyanem zowią, pod tymże imieniem ſtawi go *Potocki centur: fol. 195*. przydaie, że pod Szepielowem, życie dla Oyczyzny położył: bo gdy w ſiu tyſięcy, Moſkwa na X. Radziwiła, w ośmiu tyſięcy ludzi do boiu ſtoiacego, natarła; ten lubo tak wielkiemu gminowi przez nieiaki czas mężnie ſię opierał, przecięż widzac, że nie podobna było tak małey garſtce ludzi, łamać licznego nieprzyiaciela, na odwrot zatrabić kazał, wprawdzieć konnych ſwoich z placu szczęśliwie uprowadził, piechotę iednak ſtracił, á co naybardziey żałoſna woyſku było, Marcyana Frackiewicza, ktorego męſtwem nie raz w rożnych okazyach ſzczęścia doznali. Stefan Dworzanin Krolewſki, znaczne poczty ſtawiał, za Władyſława pod Smoleńſkiem, za Kazimierza pod Zborowem, był potym Chorążym Nowogrodzkim, y poſtował na seym 1662 y 1667, wziął wkrotce Staroſtwo Słonimſkie, z ktorym tytułem poſtuiąc na konwokacya 1674, deputowany był do rewizyi ſkarbu Koronnego. *Conſtit. fol.* 13, miał za ſoba Raiecka herbu Łabęć Woiewodzankę Mińſka, z ktorey syn Gedeon Chorąży Nadworny Litewſki, Starosta Słonimſki 1697 *Conſtit. fol.* 11. Marſzałek Kapturowy, y corka naprzod Jozefa Firleia, potym Staniſława Potockiego herbu Pilawa Straznika Litewſkiego małżonka, wſzakże z nim *ſterilis* zeſzła. *Poniatowſki Morze.* Stefan synowiec Gedeona Chorążego, Starosta Trabſki, wyrzekł ſię herezyi, matka iego była Gruzewſka Podkomorzanka Zmudzka, poiał po Szymkowiczownie Piſarzownie Skarbowey Litewſkiey, Judycka Marſzałkowa Rzeczycka. Jan Chryzoſtom Archimandryta Czereyſki 1720. Michał Radzimińſki Frackiewicz Cześnik Ośmiański, Rotmiſtrz Krolewſki, Kazimierz Jan Sędzia Ziemſki, y Rotmiſtrz Powiatu Lidzkiego 1700.

FRĄCKIEWICZ herbu Slepowron także w Xięſtwie Litewſkim, przydomek maia Suroz, Jan Kazimierz Krayczy Wileńſki 1700.

FRANK albo Francuz herbu. Jelita Piotrowi Frankus Geometrze Krolewſkiemu, Krol

Krol Stefan w zasługach rycerskich osobliwie pod Moskiewska expedycya podiętych, przywileiem swoim, ktory znaydziesz *u Paproc: o herb: fol: 217*, dał nobilitacya, y herb taki naznaczył, dwie Kopie białe w polu czerwonym, na krzyż złożone, na helmie nad korona Gryfia noga do gory wyniesiona. W Inflanciech fukcessorowie Piotra osiedli, z ktorych Teodor Franck podpisał elekcya Władysława IV. N miał za soba Zofia Oziębłowska, z ktorey było dwoch synow.

* *FRANGEMBERG patrz Gutteter.*

FREDRO herbu Bończa w Woiewodztwie Ruskim dom starożytny. Dawnieyfi Przodkowie ich od roku 966, pod imieniem Mierzbow, w tey Oyczyźnie kwitneli, z ktorych Klemens Mierzb, ieszcze za Mieczysława, pierwszego z Monarchow Polskich Chrześcianina, wziął był od niego w wielkich zasługach, obszerne włości blisko Czerwienska; tam od herbu swego założył wieś y nazwał Bończa, zkąd potym Bonieccy zawolani, syn iego był Kanonikiem Krakowskim, y pisał się z Wścieklic: *o czym Długoß y inni świadcza.* Bogusława Hrabię z Wścieklic na listach klasztornych doczytał się *Paprocki.* Imienia zaś Fredrow początek, Dobiesławowi Mierzb, Kazimierza Wielkiego Krola Polskiego, á boday nie pierwszemu w koronie Polskiey Marszałkowi w roku 1368, przypisuie *Glinka w Zwierzyńcu Jednorożcow*, y wszyscy inni wraz znim; gdy albowiem ten Dobiesław w szczegulney utarczce z Niemcem harcował, lubo siła przycięższy był na niego, przecięż Dobiesław, to chybkośćia, to sztuka, tak go zmogł, że o pokoy prosząc wołał Fridher, á z tąd Fredro imię z lekka do akcentu urosło. Potocki o tym Domu *Centur: Vir. fol: 383* mowi, *Domus hæc & primitus antiqui moris, virtutiq; cultrix, & nunc exactior imitatrix, vix non cenſetur una.* W krotce potym kwitnął Jędrzey Fredro Kasztelan Halicki za czasow Krola Jagełła koło roku 1400, był oraz y Sniatynskim Starosta, co znać z kommissyi tego Krola, z ktorey dział dobr czynił między Buczackiemi, *o czym Metryka Koronna. to. Glinka*, atoli Kasztelanowie Haliccy nie nastali, aż w roku 1436 według tego, co się mowiło *tom: 1* pod Woiewodztwem Ruskim.

Mikołay Podkomorzy Podolski, syn albo wnuk Kasztelana Halickiego, o ktorym to przydaia, że gdy Witold y Swidrygełło chcieli Litwę od Polski oderwać, on się im w tym mężnie sprzeciwił, z Anny Kierdeiowny ze krwi Xiążąt Litewskich idacey, u ktorych przeciwko rożnym nieprzyiaciołom pułki prowadził, zpłodził czterech synow, Jana, Jędrzeia, Jakuba y Henryka. Z tych Jan Woiewoda Ruski, o nim niektorzy to do druku podali; od Olbrychta Krola do Stefana Xiązęcia Wołoskiego wysłany, pokoy z Wołochami uczynił, ktory same się zdały approbować nieba: bo gdy głodne woysko, czym się posilić nie miało, nie wiedzieć zkąd, sto par wołow do obozu Polskiego przyszło; nie dotrzymał iednak paktow Woiewoda Wołoski, ośmdziesiąt tysięcy Turkow y Tatarow zprowadził sobie na pomoc, y ciężkoby było na Olbrychta Krola, gdyby w tey pod Szocawa expedycyi, nietrafił na Fredra, ktory go y rada, y siła, y sztuka, z oczywistego niebespieczeństwa, uwolnił, za co mu bulawę wielka dano, ale powracaiąc do Lwowa prędka śmiercią, dalszym usługom Oyczyzny zabrany. *To Paneg: Unicornia, y inni. Glinka zaś w swoim Zwierzyńcu* powiada, że radził Alexandrowi Krolowi, żeby z Wołochami pokoy umowiony utrzymał, czego gdy nie mogł wmowić, z tymże Alexandrem do Wołoch z woyskiem się wyprawił, tam w dobywaniu Szoczawy, dwa razy w ramię postrzelony; w Bukowinie potym, gdy naszych Wołosza obskoczyła, Fredro im serca dodał, że w

trwodze zalęknieni naſi, nie pierzchneli, y owſzem za iego powodem, y nieprzyiacioł mężnie z ſiebie zrzucili, y ſzabla ſobie drogę do Oyczyzny utorowali, w ktorey potyczcze, ręka ſwoią Fredro na placu położył Woloſkiego Hetmana Szoſzumiła, y Mulaſza Murzę, y iego brata Jadina, atoli ſam kilka tanami zwatlony, z ktorych dwie w głowie, ſiedm w boku, z tych życie ztracił. Kładzie tenże Glinka mowę iego w Senacie miana, y druga na iego pogrzebie, od Kreſtawa z Kurozwęk Biſkupa Kuiawſkiego 1497; co ſię iednak tycze Alexandra Krola, tego rządow nie dożył ten Fredro ieżeli iako piſze *Glinka*, umarł 1497, bo Alexander dopiero na tron Polſki wyniesiony 1501. Piſał ſię ten Jan z Niżnowa.

Jędrzey Woiewoda Podolſki, drugi ſyn Mikołaia Podkomorzego, był przedtym Kaſztelanem Kamienieckim, z Pleſzewic ſię piſał, tego także mowę kładzie *Glinka*, ktora, miał w Senacie, ſkarżac ſię na graſſantow ponocnych w Krakowie, od ktorych był raniony. Gdy Woloſza y Tatarzy w Polſkę byli zaciekli, y ſiła bardzo plonu zabrali, on z nie wielka garzcia ludzi, zaſzedſzy im drogę, zbił dziewięć tyſięcy, dzieſiaciu Murdziakow poimał, cztery tyſiące zabranych ludzi, z niewoli oſwobodził; á między niemi, pięćſet było ſzlachty Polſkiey, oſmnaſtu Prałatow, na ſto tyſięcy rożnego bydła odzyſkał, za co dano mu w nadgrodę Staroſtwo Kamienieckie, umarł iednak bezpotomny koło roku 1496. Jakub trzeci ſyn, także Podkomorzy Podolſki, ktorego ſyn Wawrzyniec, mąż rycerſki, do Baiazeta Tureckiego Ceſarza w legacyi iezdził, tam od Hoſpodara Woloſkiego, ze czcia przyięty, wziął od niego w upominku czaſzę kryſztalowa, w złoto oprawna; od czterech Baſzow Tureckich do Cara wprowadzony, niewolnikow Polſkich, to uprosił, to okupił. Henryk czwarty ſyn, miał za ſoba Katarzynę Czuryła Jędrzeia corkę, z ktorey ſynow czterech zoſtawił, Rafała, Mikołaia, Franciſzka y Zygmunta, y corkę Annę, ktora ſię w małżeńſtwo doſtała, ſtawnemu w Polſzcze Legiście Jakubowi Herburtowi, to *Glinka* z innemi. *Okolſki* te wſzyſtkie dzieci Henryka, Janowi Woiewodzie Ruſkiemu przypiſuie, Jędrzeiowi Woiewodzie Podolſkiemu za małżonkę, Piotra Derſzniaka corkę. Jakubowi bratu iego Erazma Krupki corkę, z ktorey miało bydź dwoch ſynow, Staniſław y Jan. Henrykowi zaś z Czuryłowny, ſynow Piotra y Staniſława, ktory wziął w małżeńſtwo, Seweryna Herburta corkę.

Rafał pierwſzy ſyn Henryka, dziedzic na Krukienicach y Czyſzkach, z Wilczkowna Derſzława Podkomorzego Lwowſkiego corka, żył *ſterilis*, dla tego część ſwoie bratu Franciſzkowi zapiſał 1520. Franciſzek drugi ſyn, Lubaczowa przeciwko Tatarom mężnie obronił, á potym wycieczka na oboz nieprzyiacielſki z ochotnikiem natarſzy, Murzę Dauleta zabił, ſiła innych na placu trupem położywſzy, do zamku ſię wrocił; nieprzyiaciel widzac taka klęſkę w ſwoich, ze wſtydem umknął; piſał ſię z Pleſzewic, Katarzyna Derſzniakowna, Staniſława Podkomorzego Przemyſlkiego corka, dwie mu corki powiła, ale ich wſzyſcy zamilczeli, iam czytał *w Genealogii Xiażąt Radziwiłow*, ze Fredrowna, była za Radziwiłem Janem Xiażęciem na Olyce y Nieświeżu, Krayczym Litewſkim, koło roku 1540, ile z komputu lat wnieść mogę, dorozumiewam ſię, że corka była tego Franciſzka, czterech zaś ſynow iego zoſtało. 1 Jan, *Okolſki y drudzy*, Kaſztelanem go Przemyſlkim tytułuia, ia go Sanockim czytam *w Conſtytucyach 1580*, gdzie go deputuia do kwarty Rawſkiey *Univer: Pobor: fol:* 370, poſtował na ſeym 1569, *Conſtit: fol:* 171. Dwa razy śluby małżeńſkie ponawiał, raz z Pakoſzewſka, ta mu zpłodziła trzy corki, Annę Pieniażkowa z Kruzlowa, Dorotę Baranowſka Kaſztelanowa

Ciecha-

Ciechanowſka, czyli raczey Czechowſka, iako ma *Starowol: in Monum*: z nadgrobku iey w Krakowie u OO Bernardynow wyſtawionego, umarła 1627. N. Orzechowſka Sędzina Przemyſtka. Drugi raz z Stadnicka, z tey miał ſynow dwoch, Jana y Piotra, ale młodo pomarli, corka zaś Magdalena doſtała ſię Alexandrowi Zborowſkiemu walecznemu, mężowi. 2 Stefan, ten także z Stadnickii, trzy corki w rożne Domy rozdał, iednę Mieleckiemu, druga Korytkowi, trzecia Czurylowi. *Okolſki*; o żonie tego Stefana nie piſze, przecięż czwarta iego corkę liczy. że była za Adamem Stadnickim Kaſztelanem Przemyſtkim. 3 Jerzy, dziedzic na Krakowcu, od ktorych dobr, nazwany Krakowiecki, *w Conſtytucyach 1598 fol. 725*, czytam Jana Fredra Krakowieckiego poborca w Przemyſtkim, był potym Woyſkim Przemyſlkim, á z Orzechowſkii, miał 3 ſynow, Alexandra Cześnika Przemyſlkiego, Staniſława Woyſkiego, y Marcina. 4 Staniſław Woyſki Samborſki, poiał Dobracińſka, z tey mu ſię dwoch ſynow urodziło, Jędrzey Woyſki Przemyſtki, ale bezpotomny; y Walentyn Podczaſzy Przemyſtki, tego z Skorucianki, czyli też z Jaſtrzębſkiey, bo ſię autorowie nie zgadzaia, ſynow dwoch, Staniſław od dobr Morańca Moraniecki nazwany, zoſtawił potomſtwo z Trzcińſkii Kaſztelanki Lubaczowſkiey, y Alexander, á boday nie ten, ktory był Miecznikiem Podolſkim 1674.

Zygmunt, trzeci ſyn Henryka, dziedzic na Chodnowicach, zkąd też potomſtwo iego Chodnowſkiemi zwano, tego z Anny z Paniowa ſyn Piotr, tego zaś ſyn Jędrzey Dworzanin krolewſki, dwa razy legacya do Turek ſprawował. za co dano mu Staroſtwo Uyſkie, z Orzechowſkii miał ſynow trzech, z tych Kaſper y Jędrzey dla Oyczyzny, na rożnych woynach życie ſwe położyli, Jan zaś trzeci ich brat, z Mieleckii zplodził ſyna Stefana: ſioſtra tych trzech braci, była za Lipnickim. Stefan zaś poiał Fredrownę, Marcina Podſtolego Przemyſtkiego corkę. Juſtyna Fredrowna Alexandra Lipſkiego małżonka.

Mikołay czwarty ſyn Henryka, z Katarzyny Kormanickii, Staniſława Podſędka Przemyſtkiego corki, zoſtawił trzy corki, Mikołaiowa Drohoiewſka, Marchocka, y Krupkowa, ſyna iednego Staniſława, ten z Katarzyna Morawſka, zplodził Drohicińſka, y ſynow czterech, Tomaſza, od ktorego corka ſię tylko zoſtała Siecińſka. Piotra, tego żona Saporowſka Kołowna y z niey potomſtwo, Wawrzyniec y Jan zginęli na woynie. N. Kozikowa Podkomorzyna Wołyńſka. Kaſper z Magdaleny Dunikowſkii Podſędkowny Przemyſtkiey; miał ſyna Zygmunta Stolnika, á potym Kaſztelana Sanockiego, ieſt o nim wzmianka w Konſtytucyach 1661 *fol*: 59, złączył ſię był dożywotnie z Tereſſa Slezanowſka *Hiſtor: Mirac: B. M. V. Jaroslav.* 1650, z niey corka Joanna Snopkowſka, Chorążyna Latyczowſka, dwie drugie w zakonie Panien Karmelitek Boſyćh, życie ſwoie poświęciły BOGU 1671, ſyn Jan Karol z Pleſzewic Staroſta Krośnieńſki, młodzianem ieſzcze będąc zabity 1669 w Warſzawie, poſtował na ſeym 1662; na przyſtugę Oyczyźnie, miał chorągwie ſwoie w woyſku, na Panny Zakonne Karmelitki ſzczodrobliwy, życia wſtrzemięźliwego; boday nie był y drugi brat iego Jędrzey Staroſta Krośieńſki, ktorego żona Gniewoſzowna herbu Rawicz. Jędrzey Woyſki Przemyſlki, ſyn trzeci Staniſława, brat Tomaſza y Piotra, dziedzic na Nowoſielcu, temu Elżbieta Wilżyńſka herbu Przoſna, corkę powiła Zofia Stanowa Chorążyna Sanocka, Starościna Sądecka, y ſześciu ſynow. 1 Staniſław; 2 Piotr ten pod Cecora, tam ten w Moſkwie na woynie zginął. 3. Jakub Maxymilian Regent Koronny, Podkomorzy Przemyſtki, daley Referendarz

Koronny, umarł 1646, z paleſtry ſzkolney na dworze Zygmunta III, á potym Władyſława IV kwitnał, z ktorego aż w ten czas uſtąpił, kiedy y z życia; niewzruſzona ku Panom ſwoim wiernoścta y uſługa, á co przy Pańſkich dworach wielka nowina, że ſię mu nigdy łaſka Pańſka nie zſtarzała; ani zmieniła; pomogły mu do tego, niezkorumpowany w każdey okazyi umyſł, rozſądek wielki, y experyencya z laty nabyta, dzielność w rożnych intereſſach, iako gdy pokoy z Carem Moſkiewſkim utwierdził, przymierze do czaſu z Guſtawem Krolem Szwedzkim uczynił; poſłuiac na rożne Seymy, na trudne go funkcye Oyczyzna narażała, 1633 kiedy ieſzcze Stolnikiem tylko był Lwowſkim, 1634, 1635, 1637, 1638; przyiąć żadnego krzeſła niechciał: Karmelitow Boſych oſobliwſzy w Przemyſlu Benefaktor, kędy ciało iego z nadgrobkiem złożone. Jego na ſiebie dobroczynność, Collegium Krakowſkie u S. Piotra ſławi w pewney kommiſſyi, y kościoł naſz Przemyſlki, na ktorego fabrykę dwa tyſiące oſtatnia wola naznaczył. 4 Jan Sędzia Ziemſki Przemyſlki, á przedtym Podſędek, ieſt częſta wzmianka o nim, *w Konſtytucyach 1627, 1629, 1637, y 1647*, w rożnych expedycyach doświadczonego męſtwa, iako to w Moſkiewſkiey, Pruſkiey, pod Hamerſztynem, Chocimſkiey, Ukrainſkiey, y pod Kamieńcem przeciw Abaſzy Baſze, na Cecorze. On Smoleńſka z rownego animuſzu towarzyſtwem dotrzymał przeciw Moſkwie, w zaſługach dawał mu Krol krzeſło, ale go przyiąć niechciał, umarł 1634 iako świadczy nadgrobek iego w Przemyſlu. 5 Mikołay Biſkup Bakowſki *Ordin: Min: Obſerv:* 6 Jerzy Stolnik Przemyſlki ktorego ſyn.

Jędrzey Maxymilian Fredro Woiewoda Podolſki, Tacit Polſki, umieiętności y nauki wyborney, ktorey po ſobie monumenta zoſtawił, wydał albowiem; 1mo. *Fragmenta Scriptorum & Periſtromata Regum ſymbolis expreſſa w Gdańſku 1660 in 12.* 2do *Monita politico moralia, & Icon ingeniorum Gedani 1664 in 12.* 3tio. *Geſta Poloniæ ſub Rege Henrico valeſio, ab obitu Sigismundi Auguſti 1572, ad annum 1576, Gedani 1652 in 4to, & 1660 in 12.* 4to *Przyſłowia albo przeſtrogi obyczaiowe rożne woienne 1660 w Krakowie in 8, po Polſku iuż tertia editio.* 5to. *Virum Conſilii, monitis Ethicorum ad dicendum inſtructum. Leopoli Typis Coll: 1729 Opus Poſthumum.* Pobożności oſobliwſzey, z tey kalwarya w dobrach ſwoich dziedzicznych, na formę Jerozolimſkiey wyſtawił: á gdy Kozacy konwent OO Reformatow Przemyſlki zruinowali, on go reſtaurował, y murem mocnym w koło opaſał, tamże po śmierci złożony. Widzac wielu do oſtatniey nędzy przez Tatarſka inkurſya przyprowadzonych, do Collegium naſzego Przemyſlkiego, znaczna ialmużnę przyſłał, żeby przez ręce naſzych ratowani bydź mogli. Ku Oyczyźnie wierności y miłości, zadnemi podarunkami, ani obietnicami, nie zkorumpowaney, dla tego wolno zawſze, na ſeymy poſłuiac, mowił; y natężonym fakcyom cudzoziemſkim, heroicznie ſię opierał; Marſzałkował w Izbie poſelſkiey 1652, na ten czas Stolnikiem Lwowſkim będąc, poſłąpił potym na Kaſztelanią Lwowſką, daley na Podolſkie Woiewodztwo. Chorągwie okryte ſwoim koſztem pod Zborow y Bereſteczko ſławił. Do Węgier poſłem iezdzac, w tey drodze na Beſkidzie, był w wielkim życia niebeſpieczeńſtwie, gdyby go była madra, á dopieroż w takiey potrzebie, duſza; y obrot naturalny nie ſalwowały: dość zaś ozdobnie tę legacya odprawił, lubo ſwoią ſzkatuła ten koſzt podiął, widzac Kazimierza Krola podczas tamtych intryg, ze wſzyſtkich prowentow krolewſkich ogołoconego. *Potoc: centur: fol:* 386 tak o nim mowi, *Providère fata, ne aut rei literariæ, & clariſſimæ Fredrorum Domui, alter Plutarchus, aut ampliſſimo ordini, inconcuſſus & tenax propoſiti Senator, rerum ſacrarum religioni, inter tumultuarios eam oppugnantium fluctus*

periclí-

Digitized by Google

perichitanti, eximius deffet cultor. Katarzyna z Gldny Gidzińſka, dwie mu corki powiła: z tych iedna Tereſſa Anna z Łaczyńſkim Podkomorzym Nowogrodzkim, po ktorego śmierci mniſzką zoſtała, druga Anna Wincencya, naprzod z Michałem Xiążęciem Czartoryiſkim, potym z Władyſławem Kazimierzem Sapieha Woiewodą Trockim, dożywotnie zmowiona. Synow także dwoch. Z tych ieden.

Jerzy Boguſław naprzod Łowczy Koronny, potym Kaſztelan Lwowſki, znaydziesz go *w Konſtytucyach 1724 fol: 15, y 1726 fol: 9 y 1690,* Kommiſſarz naznaczony na czynienie ſprawiedliwości o krzywdy pograniczne, między ziemią Przemyſką, Sanocka y Węgrami *Conſtit: fol. 18,* miał za ſoba Karczewſka Kaſztelankę Halicka, z ta ſię rozwiodł, poiał po niey wdowę Reia Woiewody Lubelſkiego, po ktorey śmierci duchowny ſobie ſtan obrał. Staniſław Jozef brat iego młodſzy, po nim wziął Kaſztelania Lwowſka, żona iego Siemianowſka Chorażanka Sendomirſka, z Uſtrzyckii zpłodzona, ż ktorey corka iedna Zakonnica we Lwowię Sakramentka, druga za Staniſławem Rupniewſkim Kaſztelanem Małogoſckim.

Jan czwarty ſyn Staniſława, brat Tomaſza, Piotra y Jędrzeia Woyſkiego Przemyſkiego, zona iego Anna Jaſkmanicka Sędzianka Przemyſka, z tey dwoch ſynow, Marcin Podſtoli Przemyſki, ktorego z Magdaleny Janickii trzy corki, Ciechanowſka, Dunikowſka, y Piſtraſińſka, iam mowił w pierwſzym tomie, że Elżbieta Podſtolanka Przemyſka, była za Buchowſkim herbu Sas. Synow zaś czterech, Staniſław, Mikołay zoſtawił potomſtwo, Kryſztof tego ſyn Michał, á boday nie on był Piſarzem Ziemſkim Przemyſkim 1678, *o czym Konſtyt: fol: 12,* ſynowie iego, czy też Jana, Walentyn y Woyciech. Jan czwarty ſyn Podſtolego, zpłodził Jędrzeia y Staniſława. Walentyn brat Marcina Podſtolego, Podczaſzy Belzki, z Łaſzczowny Strażnikowny Koronney zoſtawił ſyna.

Staniſława Kaſztelana Czerniechowſkiego, ten na przyſługę Oyczyzny, dwie chorągwie ſwoie y Regiment wyſtawił. Rzeczpoſpolita w roku 1670 Kommiſſarzem go do rozſądzenia krzywd poczynionych miaſtu Kroſcieńſkiemu naznaczyła, *Conſtit: fol: 24,* miał za ſoba Katarzynę Bełzecka Woiewodzankę Podolſka pozoſtała wdowę po Korniakcie, z ktorey dwie corki, iedna Mniſzkowa, druga Antonina Gniewoſzowa Kaſztelanowa Zawihoyſka: ſynow także dwoch, młodſzy Jozef z Bykowſka herbu Gryf, Kaſztelanka Podlaſka żyiąc bezpotomnie, z świeckiego ſtanu w młodym wieku.

Alexander Biſkup Przemyſki, ſtarſzy ſyn Staniſława Kaſztelana Czerniechowſkiego, naprzod Kuſtoſz y Kanonik Gnieźnieński, na Trybunale Koronnym kilka razy prezydował, potym Sekretarz Koronny, daley Biſkup Chełmſki, kościoł ſwoy katedralny dachowka pokrył, wieża wſpaniała przyozdobił, dwiema kielichami y apparatem bogatym nadał: dyecezya zaś ta rządził z wielka roſtropnością, wizytuiąc, kazuiąc do ludzi, nieſtworne po Oycowſku na drogę cnoty kieruiąc. Z Chełmſkiey infuły poſtąpił na Przemyſką, kędy na kościoł także katedralny y ozdoby iego, więcey niż dwakroć ſto tyſięcy wyſypał, á gdy ſię przypadkiem iakimſiś tegoż kościoła część znaczna zawaliła, znowu takimże koſztem go dźwignął. Na kościoł naſz Jaroſławſki Panny MARYI, ſto tyſięcy wyliczył, żeby był blacha pokryty. OO Paulinom pod Brzozowem y kościoł wymurował y klaſztor, y fundacya opatrzył, na to zpendowawſzy wiecey niż ſto tyſięcy. Seminarya klerykow w Przemyślu y w Samborze wyſtawił y nadał, Kalwarya fundował trzydzieſta tyſięcami; tak y Oyczyſtą fortunę y ſwoie dochody, Boſkiey chwale poświęcił.

*FREZER. Staniſław, miał za ſoba Annę Saifred Betmanownę, z ktorey corka Katarzyna, poſzła za Amendę Staniſława, koło roku 1580. Franciſzek z Szczegłowa Burgrabia, Komornik graniczny, y Piſarz Grodzki Krakowſki 1705, y Staniſław.

*FROBNER. Fabian Frobner, z powiatu Barteńſkiego, 1609 podpiſał dekreta kommiſſyi krolewſkiey.

FRYDRYCHOWSKI herbu Kornicz. Dom ſtarodawny w Oświecimſkim, Jana Frydrychowſkiego, czytam na liście Zygmunta I 1508. Jan Kanonik Krakowſki y Sendomirſki, Adminiſtrator Zup Wielickich, umarł 1625, pochowany na Zamku Krakowſkim, w kaplicy Macieiowſkich, ile w tym Domu zaſtużony, y w wielkiey łaſce u Bernarda Macieiowſkiego Kardynała. Brat iego rodzony, Mikołay Woyſki Oświecimſki, umarł *ſterilis*, żyiąc z Goſtawſką, ktora pierwey była za Iwanem Kamińſkim w Alexandrowicach. Jan Podſtaroſci Zatorſki, zoſtawił z Konſtancya Palczewſka potomſtwo, maż rycerſki y w woyſku cudzoziemſko Polſkim znaczney ſzarzy. Tobiaſz ſyn Alexego z Frydrychowic, zkad imienia nabyli, człowiek w prawie Koronnym umieiętności wielkiey 1640. *Baran: Okol:* Gabryela wſpominaią Xięgi Krakowſkie 1641.

*FRYCOWSKI herbu Prus 1mo, z tym herbem widziałem nadgrobek marmurowy, położony w Krakowie w kościele S. Ducha, Jędrzeiowi Frycowſkiemu zmarłemu 1615. Frycowſki, miał za ſoba Jackowſka, ta mu zpłodziła dwie corki, z tych iedna poſzła za Zbrożka Stolnika Polnego Koronnego, druga za Poniatowſkiego, á potym za Koſakowſkiego.

FRYIEWICZ herbu Leliwa według świadectwa naſzych piſarzow.

FRYKACZ herbu Nowina. Marcina Frykacza dziedzica dobr Mnykowa, *ex libro Beneficiorum Długoſa, wſpomina Szczygielſki in Tinecia fol: 150*, ale go do herbu Jaſtrzębiec pociąga. *Bielſki także fol: 260* w roku 1383, o iednym z nich namienia, kwitneli przedtym w Krakowſkim, teraż iuż y na Wołyniu. Jozefa Frykacza ſyn Alexander, Sędzia Krzemieniecki, ten z Anny Gnoińſkii zpłodził Katarzynę Jana Karola Brodowſkiego herbu Łada małżonkę, y ſynow Adama, w Zakonie naſzym umarł w Kamieńcu 1720. Franciſzka zginął pod Wiedniem. Jędrzeia, tego Tereſſa corka, trzecim ślubem była za Stefanem Gaiewſkim, Anna za Piotrem Brzozowſkim, Jadwiga 1mo voto za Czerczyckim, 2do za Oſtrowſkim, Maryanna za Ledochowſkim, Teofila pierwſzym zwiazkiem Ciſowſka, drugim Myſtowſka. Była kiedyś w Węgrzech Familia Forgaczow, z ktorych ieden gdy Karola Krola Syciliiſkiego od Węgrow koronowanego, na łoſzku obciął był, na pamiątkę tego, kiedykolwiek ktory z domu Forgaczow na pałac krolewſki wchodził, miecz goły zawſze przed Krolem trzymano, poki Forgacz nie odſzedł.

FRYSTACKI herbu Radwan w Sendomirſkim Woiewodztwie. Mikołay Fryſtacki z woyſkiem do Węgier wyſłany buntowniki rozegnał 1436 *Papr: Ogrod fol: 170.*

*FULKOWSKI Adam y Staniſław Fulkowſki w Sendomirſkim Woiewodztwie piſali ſię na elekcya Auguſta II.

*FUCHS Balcer Konſyliarz Prowincyalny w Xięſtwie Pruſkim, Staroſta Olecki, deputat do roztrząśnienia prawa Pruſkiego.

*FURS herbu Waż w Xięſtwie Litewſkim, z tych Huryn Furs, Sędzia Ziemſki Pińſki, z ſeymu 1598 Kommiſſarz do łuſtracyi rzeki Styru. *Conſtit: fol. 690.* Staniſław Furs Auguſtynowicz, Poborca w Ośmiańſkim 1580 *Conſtit: fol: 366* ten im herb X. Koiał: przyznaie. Mikolay Furſewicz Zyrkiewicz, Marcyan, y Hrehory 1700.

Papro-

Gabelentz Herb.

PAprocki y Okolſki o nich nie piſał, *Mſc. o Familiach Pruſkich*, taki ich herb położył, to ieſt na tarczy widły żelazne potroyne, proſto do gory ſtoią, na helmie bez korony, dwa ſkrzydła do gory; przydaie o nich, że w Woiewodztwie Malborſkim, ſtarożytney Familii ludzie, ktorzy w rożnych expedycyach bywali Kapitanami, Porucznikami, Deputatami na Trybunały, poſtami na ſeymy, dziedziczyli na Buchwaldzie, luboć y inne maiętności mieli nad Lubawą. Jerzy Gableniec, tak go napiſano, poſeł na ſeym 1620, z tamtąd deputowany na Trybunał Radomſki *Conſtit: fol. 20, y 1626 fol: 6.* Jeden z nich miał za ſobą Straſzyńſka herbu Lew. Niewiem czy nie tu należy Chryzoſtom Gabliński, miał za ſobą Zofia Dobrogoyſka,

GABONSKI herbu Janina w Krakowſkim Woiewodztwie. Staniſław Gaboński w Brzozowy na Podgorzu, z Romerowną Anna miał iednego ſyna Hektora, ktory ſobie przybrał w małżeńſtwo, Zofią Staſzkowſką Podwoiewodzankę Krakowſką *Baran.* Mikołay, Jan, Kazimierz, Felix, Staniſław, piſali ſię z Sendomirſkim, na elekcyą Jana Kazimierza. Wawrzyńca wſpominaią Xięgi Grodzkie Krakow: 1569.

*GĄDECKI. Waleryan Gadecki z Bracławſkiego Woiewodztwa podpiſał elekcyą Jana III Krola.

*GADEREWSKI. Jerzy Gaderewſki z Podlaſkiego Woiewodztwa podpiſał elekcyą Jana III.

GĄDKOWSKI herbu Korab w Poznańſkim Woiewodztwie. Z tych, trzech braci wſpomina Paprocki y Okolſki, Piotra Podſtarościego Bydgoſkiego, męża Oyczyznie dobrze zaſłużonego, nadgrobek iego widzieć u fary w Bydgoſzczy z herbem Korab, umarł 1591. Balcera także y Woyciecha. Bartłomiey Archidyakon Krakowſki, Pleban Koninſki 1542 był na Synodzie Piotrkowſkim *Acta Synod. Starowol: in Monum:* kładzie nadgrobek iego z Bazyliki Krakowſkiey, umarł 1554. Jerzy z Szczodrzykowacz tąd ſię piſać zwykli, luboć od dobr Gadki, imienia nabyli, 1632, ieſt w druku iego *Certamen Planetarum de aſtro Tarnovii Stemmatis, carmen votivum in 4to.* Stefan w tymże czaſie. Woyciech Chorąży Kaliſki, w naſzym kościele Kaliſkim 1645 pogrzebiony. Woyciech Miecznik Kaliſki, Zernicki kościoł, przedtym drewniany, murować zaczął, ale go do dokończenia ſynowi zoſtawił, umieraiąc w lat życia ſwego 68. Przez trzydzieści lat oſtatnie, co dzień pacierze kapłańſkie zwykł był mawiać, paſek żelazny nośić, na ubogich ſzczodry. Ktoryś z Gadkowſkich, miał za ſobą Tereſſę Tomicka herbu Drya. Gadkowſka Oſtowſkiego Kalkſzteina małżonka. N. była za Staniſławem Lipſkim.

GADOMSKI herbu Rola w Rawſkim Woiewodztwie, z tamtąd zaś niektorzy z nich, do Litwy ſię przenieśli. Woyciech Gadomſki Archidyakon Pomorſki, Kantor Poznańſki, Kuſztoſz Wolborſki 1576. *Conſtit: fol: 272.* Michał Daniel Jana Kazimierza 1648. Michał Alexander z Minoiat Jana III z Polockiego Woiewodztwa, Ignacy zaś Podſtarości Ziemi Warſzawſkiey y Fabian z Mazowieckiego. Agnieſzka Zakonnica Sadecka 1701.

*GADON, w Inflanciech kwitma, z ktorych Włodzimierz Gadon, poſeł 1632 podpiſał konfederacyą generalną.

*GADZICKI w Łukowſkiey Ziemi. Łukaſz Gadzicki, miał za ſobą Joannę Celińſka, corkę Michała herbu Zaręba.

*GAIEWNICKI. z Gaiewnik Barbara, z ſioſtry rodzoney Jana Lubrańſkiego Biſkupa Poznańſkiego urodzona, była za Zbigniewem Pſtrokońſkim. *Zycie Macieia Pſtrokońſk: fol. 9.* Staniſław Gaiewnicki, z Ziemi Wieluńſkiey podpiſał elekcyą Jana Kazimierza.

GAIEWSKI herbu Jelita w Woiewodztwie Łęczyckim. Floryan z Gaiu Sędzia Ziemſki Łęczycki 1434, od ktorego poſzli Gaiewſcy. Staniſław Dworzanin krolewſki, wſpominaia go *Konſtytucye 1563 fol. 55.* Gaiewſki miał za ſobą Mazowiecką herbu Dołęga, z tey były dwie corki, Elżbieta za Arnolfem Paprockim, druga za Pawłem Suliſkim.

GAIEWSKI herbu Oſtoia w Wielkiey polſzcze. Jedneyże dzielnicy z Błociſzewſkiemi, dla tego Gaiewſcy z Błociſzewa, po dziśdzień piſać ſię zwykli. Paweł Gaiewſki w Wielkiey polſzcze urodzony w rodowitym domu, dla miłych obyczaiow, wſzyſtkim był przyiemny, umarł w Zakonie naſzym 1610 we Lwowie, z Miſſyi Woloſkiey powrociwſzy, *Hiſtor: Colleg: Leop.* Jan z Błociſzewa, naprzod Sędzia Woyſkowy y Podſtarości Poznańſki, *Papr:* potym Sędzia Ziemſki Poznańſki, z ktorym tytułem poſłuiącego na rożne Seymy, znayduieſz *w Konſtytucyach 1587 fol: 439. & 1589 fol: 558;* miał za ſobą Annę Czacka, z ktorey corka Katarzyna, była za Wacławem Leſczyńſkim Woiewodą Łęczyckim, ſyn zaś Woyciech Kaſztelan Rogoziński, ktorego, z Apollinary Opalińſkii Woiewodzanki Poznańſkiey, Jana corki, dwoch ſynow zoſtało;

Digitized by Google

zoſtało; to ieſt Franciſzek Deputat na Trybunał Koronny, ktorego corka z Władyſławem Radomickim Woiewoda Poznańſkim dożywotnie zręczona; drugi Łukaſz Kaſztelan Sanocki, temu Elżbieta Kuczborſka Kaſztelanka Rypińſka Synowica Biſkupa Chełmińſkiego, dwie corki powiła, Apollinarę, ta ſię zkolligowała z Adamem Kozmińſkim Kaſztelanem Rogoźńſkim, druga z Piotrem Sokolnickim Kaſztelanicem Miedzyrzyckim, Cześnikiem Wſchowſkim, Pułkownikiem Krolewſkim, ſynow także dwoch, ieden Staniſław, drugi Franciſzek Kaſztelan Konarſki w Kuiawach, Staroſta Kościańſki, ten z Wiktoryi Choińſkiy herbu Abdank, zplodził trzech ſynow; Antoniego, Rafała, y Jędrzeia. *Heroica Pòèſis P. Słowicki.*

GAIEWSKI herbu Rola. Tego domu ieden, była w fraucymerze krolowy Izabelli, y tam w Węgrzech wydana za Kiſpetra męża znacznego, y Dworzanina krolewſkiego, *Papr: o hexb. foh 582.* Stefan Gaiewſki miał za ſoba Tereſſę Frykaczownę.

GAIEWSKI herbu Sulima w Krakowſkim Woiewodztwie, iakom widźiał na nadgrobku, piſza ſię z Gaiewa. Jędrzey Gaiowſki Dworzanin Krola Zygmunta III zginął w Moſkwie 1610. Drugi Jędrzey Kaſztelan Oświecimſki, zoſtawił z Przyłęcka herbu Srzeniawa potomſtwo, ſynow y corki, z tych ieden Kryſtyna była za Alexandrem Myſzkowſkim Kaſztelanem Oświecimſkim, znaczna Dobrodzieyka Nowicyatu naſzego Krakowſkiego umarła 1659, tamże pochowana, ale to małżeńſtwo nie płodne. Druga Katarzyna za Kryſztofem Przeclawſkim. Paweł brat ich, miał za ſoba Katarzynę Lubomirſka. Staniſław Dworzanin Krola Zygmunta, Poborca w Krakowſkim 1635 *Conſtit. fol: 60*, żona iego Gorecka. Hieronim z Małgorzatą z Trzebini Trzebińſka zoſtawił potomſtwo *Baran.* 1638.

GAŁĄSKA. Jan Galaſka z Ziemi Ciechanowſkiey podpiſał elekcya Władyſława IV. Anna była za Stefanem Radziſzewſkim.

GALCZEWSKI herbu Jezierza w Woiewodztwie Chełmińſkim. Floryan z Niełubia Galczewſki Dworzanin krolewſki; leży ieden Galczewſki w Wabrzeźnie u Fary, czego dokumentem była chorągiew nad nim zawieſzona *Mſ. de Famil. Pruſ.*

GAŁCZYNSKI herbu Sokola w Wielkieypolſzcze. Marcin Gałczyńſki Kuſtoſz Poznańſki, Proboſzcz Łowicki, Gnieznieńſki, Łowicki Kanonik, umarł 1579, iako świadczy nadgrobek iego w Gnieźnie, był maż o prawa kościelne gorliwy. Synowcowie iego, Jan Kantor Gnieźnieńſki, Scholaſtyk Kuiawſki, Kanonik Krakowſki, Sekretarz Krolewſki, z temi tytułami podpiſał elekcya Zygmunta III *Conſtit. fol. 450:* w roku zaś 1597 był Referendarzem Koronnym, iakom czytał na przywileiu Miaſta Lwowſkiego. Marcin dziedzic na Skarſzewie, Sebaſtyan na Wierzbnie, Staniſław na Paduchach. Od iednego z nich był Jędrzey w Zakonie naſzym, w ktorym piękne cnot ſwoich przykłady zoſtawiwſzy, wielkie o ſobie nadzieie razem z ſoba zagrzebł we Lwowie 1618, wieku ſwego 22, życia zakonnego czwartego. Jan poſeł na ſeym 1662 *Conſtit. fol. 2.* Jan Kanonik Gnieźnieńſki, Archidyakon Kaliſki, Prałat y ludzkoścta ku wſzyſtkim y ſzczodrobliwoścta na Boga znakomity, fundował Teologia przy Collegium naſzym Kaliſkim. Jędrzey z Woiewodztwa Poznańſkiego podpiſał elekcya Jana Kazimierza.

GAŁECKI herbu Junoſza. Po rożnych Woiewodztwach na dobro Oyczyzny pracuia. Jan Sędzia Drohicki, na pierwſzy w tey Oyczyźnie Trybunał, pierwſzym zoſtał deputatem. Jan z Kaliſkim Woiewodztwem podpiſał elekcya Władyſława IV. Adam y Woyciech na Sieniewicach z Podlaſkim,

Adam Podwoiewodzy y Felicyan, z Ziemi Wyszogrodzkiey Jana III. Alexander Gałecki Cześnik Kiiowski, poseł na seym 1690, ztamtąd Kommissarz na uspokoienie rożnic pogranicznych, między Korona y Slaskiem, *Conſtit. fol. 17.* Jan Chorąży Zytomirski, poseł na tenze seym, y Kommissarz tamże *Conſtit, fol. 18.* Franciszek naprzod Kuchmistrz koronny, Starosta Bydgoski, wziął potym Kasztelania Kaliska, z tey postąpił na Poznańska, z tey na Woiewodztwo Inowrocławskie, z tego na Kaliskie, nakoniec Poznańskim umarł Woiewoda, miał za soba *imo voto*, Katarzynę Sloniewska, pozostała wdowę po Waściyńskim, *ado voto* Dzieduszycka Woiewodzankę Podolska, z tey nie została się tylko iedna corka, wielkiego rozsądku, niemnieyszey pobożności Panna, ktory stan, sobie do śmierci obrała, wzgardziwszy wielu konkurrentow. N. Starosta Bydgoski, miał za soba Teressę Mycielska Podczaszankę Kaliska wdowę po Sokolnickim Kasztelanie Miedzyrzyckim, tenże czy inszy Ludwikę Poniatowska. Do tych zdami się należą Galicki w Brzeskim Kuiawskim. Wawrzyniec podpisał elekcya Władysława IV. Kasper Sędzia Grodzki Brzeski Kuiawski, z seymu naznaczony do korrektury praw koronnych. *Conſtit. fol, 526.*

GALEMSKI herbu Dołęga w Dobrzyńskiey Ziemi. Jeden znich miał za soba Annę Kosteczankę corkę Macieia *Mſ. de Famil. Pruſ,* Jędrzey Alexander poseł z Pomorskiego podpisał elekcya Władysława IV. Jędrzey Galemski wnuk Fundatora OO Bernardynow w Brześciu Litewskim swoie grunta na przedmieściu tego miasta, Collegio naszemu Brzeskiemu darował 1670. Jan w Dobrzyńskiey Ziemi 1644. *Papr: Łaski Cudow. fol: 49.* Jadwiga Woyciecha Łosia małżonka. Karola Galemskiego iest w druku *Smutnych tez otarcie na pogrzebie Anny z Koſtkow X. Oſtrogſkiey Woiew: Wołyńſkiey 1636.*

**GALENI.* Ta familia w Inflanciech y w Kurlandyi starodawna, wiela zasługami y dzieiami rycerskiemi wsławiona, z ktorych Krysztof Bernard, był Biskupem Monasteryeńskim S. R. I. Princeps 1656. *Vitfelt dedic: Theol, Catechet.*

GALESKI herbu Korab w Wielkiepolszcze. Kazimierz Podstoli Wschowski, a potym Podczaszy, 1688 umarł, pochowany w naszym Poznańskim kościele; żona iego Helena Chociszewska, siostra rodzona Poninskii Kasztelanowy, Gnieznieńskiey, z niey miał corek dwie, z ktorych Katarzyna była za Tomaszem Koczorowskim, druga Cecylia zakonnica w Srzemie, synow zaś było czterech, Jędrzey, Maciey y Jakub, ale młodzianami pomarli. Franciszek zaś czwarty w Zakonie naszym służąc zapowietrzonym w Poznaniu 1709, życie swoie na tey usłudze położył.

GALESKI herbu Prawdzic. W Kaliskim Woiewodztwie Jakub Gałęski, Sebastyan y Jędrzey kwitneli. W Litwie Stanisław w Nowogrodzkim 1648.

GALESKI herbu Wczele w Wielkiepolszcze.

**GALEWSKI* w Xięgach Grodzkich Ostrzeszowskich 1613 y 1617 częsta wzmianka Galewskich z Galewic Sieskich.

GALEZOWSKI herbu Tarnawa w Woiewodztwię Lubelskim, od Targowickich swoy początek wzieli, dla czego y podziś dzień z Targowiska się pisza. Jan Rotmistrz Krolewski, Pisarz Ziemski Lubelski 1703 *Conſtit: fol. 14,* corką iego była za Cieszkowskim Stanisławem Starosta Kotelnickim herbu Dołęga. Jerzy, Stanisław, pisali się z Lubelskim na elekcya Jana III: z tych Jerzy miał za soba Zielińska Annę herbu Ciołek, Felicyan Podsędek Ziemski Lubelski y Podstarości, żona iego Maryanna Angela Głuska herbu Ciołek Kasztelanka Gostyńska, z niey ma potomstwo. Synowiec Felicyana, poiął Teressę Kozmianownę Pisarzownę Grodzka Krasnostawska.

GA-

Digitized by Google

GALICZ herbu Nieczuia w Xięſtwie Litewſkim, ida od Gladyſzow. Tomaſz Stolnik Miński 1723, Kryſztof Galicz w woyſku cudzoziemſkim ſłużył, potym porucznikował u Marſzałka Bilińſkiego, umarł w Rodecznicy 1710, urodziła go Dąbrowſka z Wolynia. Katarzyna Zakonnica u Wſzyſtkich SS. we Lwowie.

GALIMSKI herbu Rawicz w Orſzańſkim powiecie. Piotra Galimſkiego, na rożnych expedycyach dobrze Oyczyźnie zaſłużonego wſpomina *Conſtytucya 1631 fol. 40*, był potym Stolnikiem Orſzańſkim, y poſłem na ſeym 1647, z niego Kommiſſarz do zapłaty piechocie Smoleńſkiey, *Conſtit: fol.* 23, y deputat na Trybunał Skarbowy, *Conſtit: fol. 44.* W roku 1653 iuż Marſzałek Orſzańſki, poſeł na ſeym dotychże funkcyi naznaczony, *Conſtit fol. 18.* Tenże ſam, czy inſzy Piotr Starosta Orſzańſki 1661, poſeł na ſeym, z kad Kommiſſarzem wyſłany do woyſka Litewſkiego, żeby go do uſługi tey Oyczyźnie nakłonił: y 1662 Deputat na Trybunał Skarbowy. Stefan Woyſki Orſzańſki, Bazyli Miecznik y Staniſław Galimſcy 1648. Jan Władyſław Woyſki Orſzańſki 1674, á potym Chorąży Orſzańſki, z ſeymu 1690 Sędzia naznaczony do pogranicznych dyfferencyi Moſkwy z Litwą *Conſtit. fol. 17.* Samuel Marſzałek Orſzańſki, á potym Starosta, iezdził w legacyi do Moſkwy, ſynowie iego Staniſław Dworzanin Krolewſki, umarł młodo 1656, Alexander Canonicus Regularis Proboſzcz Słonimſki. Kazimierz 1700.

**GAŁUSZKOWSKI* w Podlaſkim Woiewodztwie. Appollinar Gałuſzkowſki Poborca w Podlaſzu 1590, *Conſtit. fol. 603.*

**GAMBARZOWSKI herbu Abdank* w Radomſkim powiecie, z Gambarzowa ſię piſza.

GAMRAT herbu Sulima. Starodawna Familia; bo ieſzcze w roku 1413 przywiley Jedliński Władyſława Jagełła, podpiſał *inter præſentes* Staniſław Gamrat Kaſztelan Połaniecki, *u Łaſk. w Stat. fol. 127.* Jan, 1433. Kaſztelan Połaniecki. *Biol: fol. 351* wſpomina, że w roku 1434 Jan Gamrat Sulimczyk poſłował do Węgier. Jan Gamrat Woiewoda Mazowiecki 1544. Piotr Gamrat Arcybiſkup Gnieźnieńſki, oraz y Biſkup Krakowſki, wpradzieć go autorowie, y ſzlacheckiego urodzenia, y tey Familii, y nauki, y cnot innych odſadzili, takbym iednak rozumiał, że gwałtowne, na naywyżſze prelatury, iego poſtępowania, tak wſzyſtkich oczy raziły, że o nim nie owſzem dobra ſławę podrzucano: przecież co do iego urodzenia namienia *Łubien. in Vitis Epiſcop. Plocen.* że Mikołay Rey ſławny niegdy Wierſzopis w Polſzcze; z iego rodzoney ſioſtry był na świat wydany: ale ſię myli, bo Matka Reia była Herburtowna, iako piſze *Triceſius w iego życiu.* Z razu Plebania tylko trzymał Wiſkowſka, wziął potym Dziekania Warſzawſka, y Archidyakonia Puſtuſka, poſtąpił daley na Kamienieckie Biſkupſtwo, z tego wkrotce na Przemyſlkie: konkurrował y o pieczęć mnieyſza Koronna, dlatego pełen nadziei przyſzedł do Senatu, z gotowa na podziękowanie Krolowi oracya. Tym czaſem Marſzałek Koronny, ktory dawnym trybem w tey Oyczyźnie z ſolenna przemowa, Kanclerzow imieniem krolewſkim zwykł ogłaſzać, chcąc żart uczynić z Gamrata, twarza ſię obrociwſzy do niego, długa oracya godność Kanclerſka zalecał, naoſtatek iakby go iuż chciał nominować, rzekł, Tobie tedy Mści Xięże Biſkupie, y iuż tu więcey nie nie przydawſzy, umyślnie ſtanął. Gamrat tey ſuppozycyi będąc, że to do niego mowa, wſtał z krzeſła, co obaczywſzy Krol, á iuż tey ironii wiadomy, ręka kiwnawſzy, rzecze; *Siedzcie Xięże Biſkupie, nie wam to mowią:* dopiero Marſzałek Jana Choińſkiego Podkanclerzym Koronnym ogłoſił, nie bez zawſtydzenia Gamrata, z zyſkiem

iednak to iego było; bo na Połockie, á daley na Krakowskie po Choińskim pomknięty, wkrotce Arcybiskupstwo Gnieźnieńskie z Krakowskim połączył, za konsensem Pawła III Papieża, za promocya Bony Krolowy Polskiey. Dla wielkiey ku wszystkim ludzkości y rozrutney szczodrobliwości, był w respektach u Dworu, u pospolitego gminu w szczegulney łasce. Krolá Augusta z Elżbieta Austryaczka zwiazał y koronował. Y lubo pospolicie wszyscy rozwiozłe życie iego, autorowie sztychuia, przecięż znać iakie staranie miał o dusznych sobie powierzonych: bo naprzod w Krakowie Rayczyna pewna przeświadczona, że Zydowska wiarę była przyięta, publicznie w srzodku rynku Krakowskiego, na stosie zpalić kazał. Synod Prowincyalny złożył, na ktorym bardzo wiele rzeczy pożytecznych ustanowił. On pierwszy prawo uknował, żeby Suffragani Krakowscy nie z Zakonow, iako przedtym bywało, ale z kapituły, na tę godność wstępowali. Kaznodzieie katedralni, żeby y obcy na katedrę mogli bydź przybrani, zporządził, ile że przedtym Kanonik Krakowski, oraz trzymał y ambonę. Na ubogich szczodrobliwiey był łaskaw, bo na każdy dzień, sto ich swoim chlebem żywił, y hoynie traktował: y owszem iako *Łubieński* przydaie; dwa wczy zawsze za nim nałożone chodziły odzieża rożna, á między innemi, kożuchami, gdy kogo nagiego, albo źle odzianego na drodze potkał, á osobliwie zimie, nietylko go przyodział, ale y udarował. A co podziwienia w nim godnieyzła, że chociaż samemu na tak liczne expensa, ktore czynił, dwor wspa, niały y dla powagi Prymacyalney chowaiąc, y inne; prowentow własnych, ze dwoch Biskupstw nie stawało; tak dalece, że się dłużyć musiał, przecięż z tego swego zwyczaiu y miłosierdzia na ubogich, nic nie zpuścił. Czym rozumiem, że sobie uskarbił łaskę Boska, że w dobrym życiu, ostatek dni swoich zkończył. Do czego pomogło mu takie widzenie. W wigilia święta ktoregoś, wybierał się na niesporne godziny do kościoła, w pokoiu tedy swoim, sam tylko siedząc, czekał rychło mu znać dadzą, że iuż czas nadchodzi. Tym czasem stawa mu w oczach znaiomey sobie dobrze osoby, postura Kurosza szlachcica, dawno przedtym zmarłego, ktory Gamratowi w młodszych leciech, żyiąc ieszcze na świecie, w wielu mniey sumiennych kompaniach był nierozdzielnym towarzyszem. Zrazu się go lękać począł Biskup, atoli iednak na perswazya umarłego, żeby się nie bał, boiaźń złożywszy, pyta się go. Na iakieyby drodze był? odpowie, Żyię, y daleko szczęśliwszym życiem, niżeli wy. Tu Gamrat: czy możesz to bydź, żebyś ty był w kompucie szczęśliwych, ktoryś życie swoie tak sprosne prowadził, o czym y ia wiem. Wierzyć będziesz, mowi Kurosz, z tego co ci powiem. Młodszym, prawi, będąc w cudzych kraiach, trafiłem na takiego, ktory bluznierska gęba łżył Matkę Boską; z zelozyi ku tey Swiętey Pani, policzek wyciąłem bezbożnemu, á potym gdy mię o to na poiedynek wyzwał, ztarłszy się z nim, szczęśliwiem go zabił y pokonał. Ucieczka zdrowie salwowałem. W dalszym życiu moim nigdy mi ta rzecz na myśl nie przyszła, áż w ten czas, gdy w w ostatniey godzinie dusza się moia z ciałem rozstawać miała. W ten czas albowiem od gminu czartostwa w koło opasany, gdy y sumnienie mię o tak wiele niecnot popełnionych przeświadczało, nic mi nie stawało przed oczyma, tylko pewna y wieczna zguba. Gdy się tak nędzny piekła lękam: w tym stawa przedemna Nayś. Matka Boska z orszakiem Aniołow Swiętych; rozpierzchła się za iey prezencya hałastra piekielna, á Matka Boska rzuciwszy na mnie okiem miłosierdzia swego, rzecze. Także żołnierz moy, obrońca honoru mego zginie? á do syna swego obrociwszy się. Oto

wnę-

wnętrzności, ktore cię nosiły, Oto piersi, ktore cię karmiły, Synu moy, y ia go temi rękami trzymać będę, poki go ty do łaski swoiey nie przyimiesz. Gdy to mowiła Nayś: MARYA, iam się prawdziwa skrucha, z ochydzeniem dawnych nałogow we łzy rozkwilił: BOGA o miłosierdzie prosząc sercem, nie ustami; bo gwałtowna goraczka mowę iuż była odięła, przyiał BOG żal moy, że gdym w nim zkonał, nie potępił duszy moiey, ale ia między wybranych swoich policzył. Teraz mię do ciebie posyła, żebym cię o bliskim zchyłku życia twego napomniał, tyle twoia nad nędznymi ludźmi lutość przed Maiestatem Boskim sprawiła, żeć miłosierdzie Boskie ziednała. Wiedzże pewnie, że za sześć miesięcy z tymci się przyidzie rozstać światem, dobrześ tedy sam z soba roztrzasni, iako się na ten ostatni termin masz nagotować: ieszcze czas masz do pokuty y przeiednania sobie Sędziego BOGA, ze mnie masz oczywisty dowod. To wyrzekszy zniknął z oczu, Gamrat zaś łzami się zalawszy, szczerze o poprawie życia swego myślić począł, nikogo tego dnia do siebie nie puszczaiąc, nie rychło potym co się z nim stało poufalszym konfidentom otworzywszy: wszystek się tedy na pokutę udał, y tak resztę zamierzona życia swego miarkował, żeby BOG miał z niey pociechę, on zbawienie. Sześć miesięcy minęło, Gamrat umiera 1545, wszystkiemi Sakramentami na drogę wieczności opatrzony, z niemnieysza u wszystkich y u siebie nadzieia, że się do nieba dostał. Siedział ná Krakowskiey katedrze lat siedm, pięć ná Gnieźnieńskiey, pochowany w Bazylice Krakowskiey w kaplicy, ktora mu Krolowa Bona z nadgrobkiem wystawiła, ktory wypisił *Starowol: in Episc: Cracov: fol. 231, Łubieński Monita fol. 268 y in Vitis Episcop: Ploc: Damalewicz in Archiep.*

GANOWSKI herbu Kuszaba. Wspomina *Mowca Polski tom. 1 fol. 244* Ganiewskich: Okolski Ganowskich zowie.

**GANO Lipski herbu Rawicz.* W Chełmskiey Ziemi Piotr Gano Lipski z Powiatu Orszanskiego podpisał elekcya Jana III Krola.

**GANSCH.* Ganschoffowi Hermanowi Chorążemu Derpskiemu, kupno sześć włok pustych, y sześciu morgow Meylugi nazwanych, approbowała *Konstytucya 1649 fol. 46.*

GARBOWIECKI, Ci świeżo nobilitowani przez *Konstytucya 1726.*

GARBOWSKI herbu Srzeniawa w Sendomirskim Woiewodztwie.

GARBOWSKI herbu Sulima. Jan z Garbowa, w okazyi pod Chocimem zabity, w kole pochowany 1490. *Długoß* dwoch Garbowskich wspomina, ktorzy w Budzyniu z kopiámi gonili, ale się o tym mowiło pod Farurey, ktorzy od Garbowskich poszli.

Garczynski Herb.

MS. Konopat: za herb im podtraca kleynot, ktory się zowie Cielatkowa. *Mf. o Familiach Pruf.* do herbu Junosza ich pociąga. W Genealogii na mappie sztychowaney Krasińskich, herb im Sas przyznaie; lubo ć ma wielkie podobieństwo do kleynotu Sas, przecież insza symmetrya tu go znaydziesz, to iest, strzała prosto do gory żelezcem obrocona, nad nia Xiężyc iak na nowiu rogami na doł zpuszczony, y strzały wierzch niby opasuiacy, po bokach Xiężyca tak z tey, iako y z drugiey strony, po iedney gwiazdzie; nad helmem cztery piora strusie, takem go odrysowanego widział, na domowey pieczęci iednego z nich, toż samo potwierdził X. Mikołay Garczyński Soc: JESU w tym

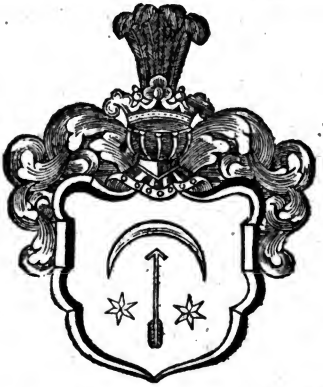

Domu urodzony, y przydał, że się Cholewa nazywa, kroć daleko rożny od herbu Cholewa, y w Kazaniu swoim pogrzebowym tak go udaie *X. Rzepowski*, atoli na innym mieyscu widziałem trzy tylko piora na hełmie, przez nie strzała idzie żelezcem w prawa tarczy zkierowana. Z tey familii ieden miał za żonę Brantownę. Jędrzey Sędzia Tczewski, brat naszego X. Mikołaia, umarł koło roku 1667. Bogusława czytam 1668 *in Monim. Reſid. Mariaburg.* Samson Chorąży Chełmiński, świat ten pożegnał 1667 u Karmelitow we Gdańsku pochowany, żona iego Podkomorzanka Pomorska Jana Werdy corka, z ktorey corka z Dorpowskim zmowiona. Alexander brat Samsona, obudwu Pisieńska Rengelinowna urodziła, dobra ich Orle, Garczyn, Hownica, Krtow, *w Mſ. o Familiach Pruſkich* pisze, atoli w prefacyi *ad Conceptus mirabiles* czytam, że tego Samsona Grzymułtowska siostra Woiewody Poznańskiego matka była; niewiemże czyby nie lepiey mowić, że raczey żonę iego Werdziankę ta Grzymultowska urodziła, ile że *Mſ. pomieniony* świadczy, że Werda Podkomorzy Pomorski, miał za żoną Grzymułtowską. Z tey Werdzianki Samson zpłodził trzech synow, Damiana, Kryształa y Stanisława; z tych Stanisław Kasztelan Konarski z Lasockii zostawił syna Franciszka, Gnieźnieńskiego y Poznańskiego Kanonika, Deputata kilka razy na Trybunał Koronny. Damian Chorążym był Poznańskim, pierwsza żona iego Anna Radomicka Kasztelanka Kaliska, powiła mu czterech synow, Ludowika Podstolego Poznańskiego. Stanisława, naprzod Łowczego Poznańskiego, potym Kasztelana Bydgoskiego, teraz Kasztelana Inowrocławskiego, ktorego z Szczawinskii, syn Wacław, á z Zatuskii Jozef. Stefana, naprzod Chorążego Wschowskiego, Marszałkiem był na seymiku w Srzedzie, y postem bywał, teraz Kasztelana Gnieźnieńskiego, ktorego z Zofii Tuchołczanki Starościanki Jasienieckiey zostało potomstwo, á między niemi syn Franciszek. Franciszek czwarty syn Damiana. Druga małżonka Damiana, Ludowika Leszczyńska herbu Wieniawa, z tey był syn Michał Koronowski Profeſſ Zakonu Cystercyeńskiego, y corka Angela Zakonnica S. Franciszka w Bydgoszczy. Adam z Woiewodztwa Malborskiego podpisał

elekcya

elekcya Jana Kazimierza. Staniſław na Garczynie y Orlu, z ſeymu 1683 Kommiſſarz na rozgraniczenie między Woiewodztwem Mazowieckim y Xięſtwem Pruſkim *Conſtit. fol.* 12. Garczyński za opiekuna naznączony Janowi Zamoyſkiemu Staroście Kaluſkiemu, potym Woiewodzie Sendomirſkiemu, ktoryś z nich miał za ſoba Eufrozynę Otdakowſka. N. Garczyńſka Chorążycowna Chełmińſka Dominika Koſſowſkiego małżonka. Jan deputat na Trybunał Koronny 1725. Jan w duchownym ſtanie temi czaſy. Sa y w Krakowſkim. Z tych Jan podpiſał konfederacya Krakowſka. Joanna Tyburcego Chrzaſtowſkiego herbu Zadora, małżonka. Tymże ſię herbem pieczętuia w Pruſiech Zapendowſcy, tylko że według *Mſ. o Familiach Pruſkich*, miecz kłada nie ſtrzałę. Tymże Dargolewſcy tamże, tylko koło miecza nie maia dwoch gwiazd.

RLICKI herbu Prus 1mo. Tym gniazdo, tak Paprocki iako y Okolſki w Krakowſkim Woiewodztwie zakłada.

RLICKI herbu Strzemie. Y tych w tymże Woiewodztwie oſadzaia. Staniſław z Elżbieta Połomſka, á tę Piſarſka urodziła, zoſtawił ſyny y corki. Alexander, Jerzy, Staniſław y Antoni 1705 w Krakowſkim kwitneli. Sebaſtyan z Ruſkim podpiſał elekcya Władyſława IV. Marcyanna Zakonnica Sadecka 1701.

RLINSKI herbu Pobog według Okolſk: czyli raczey herbu Dabrowa, *według Kojalow. in Mſ.* w Ciechanowſkiey ziemi. Paweł rycerſki człowiek we wſzyſtkich za Stefana Krola expedycyach, trzymał kilka lat Oekonomia Malborſka, na Trybunał Koronny dwa razy był deputatem, z Koſińſki herbu Rogala zpłodził ſynow czterech, Adama, Marcina, Alexandra y Jędrzeia. Z tych, Adama czterech ſynow było, Jędrzey Burgrabia Łęczycki, Marcin y Woyciech w okazyach zgineli w Woloſzech, Alexander z niewoli wyſzedſzy prędko umarł. Maciey, ktorego ſyn Jan, nie lepſzym ſzczęściem w pęta ſię doſtał Tatarſkie; zpłodził potym czterech ſynow Marcina dzielnego męża, temu Katarzyna Bieniedzka powiła Alexandra, Kryſztofa y Samuela, ten z Stroynowſka wſzedł w kontrakty małżeńſkie. Sebaſtyan brat Marcina, z Anna Rzeczycka. Woyciech y Jędrzey ludzie w rożnych kampaniach doświadczonego męſtwa. Z tych niektorzy w Litwie oſiedli, iako to Jędrzey Stolnik Derpſki w Połockim. Samuel Racibor Gardliński, *tak ich piſze Koial:* Podczaſzy Orſzańſki, ktorego ſyn Franciſzek. Alexandra Garlińſkiego herbu Dabrowa, iakom ſam widział dwoch ſynow, w Brześciańſkim 1691, Michał, Jozef, y Bazyli.

ARLINSKI herbu Pułkozic w Krakowſkim Woiewodztwie. Garlińſkiemu Pawłowi Kanonikowi Krakowſkiemu y Kniawſkiemu, zmarſemu 1634 nadgrobek z tym herbem w katedrze Krakowſkiey wyſtawiono, wypiſał go *Starowol: in Monum:* kędy przydaie o nim, że w Trybunałach deputatem bywaiąc, ſamey ſprawiedliwości przeſtrzegał. Floryan umarł w Zakonie naſzym 1613 niezpracowany Operaryuſz. Paprocki y Okolſki o nich nie piſał.

ARMUCHOWSKI herbu Poray. Z tych Anna Garmuchowſka była za Jozefem Gruſzeckim Podſędkiem Ziemſkim Podolſkim.

RNISZ herbu Poray w Sieradzkim, Ruſkim y Podolſkim Dom rozrodzony. Anna Garniſzowna Marcina Kowalſkiego Chorążego Wieluńſkiego małżonka *Acta Caſtren: Vielun: 1510.* Zygmunt 1575 *Paprocki w Panoſzy.* Staniſław Garniſz naprzod Podſtoli, potym Stolnik Krakowſki 1573 miał za ſoba Zofią Dziatyńſka Woiewodzankę Pomorſka.

RNKOWSKI herbu Poray. Januſz z Garnka Garnkowſki Podwoiewodzy Sie-

radzki umarł 1644, ktorego nadgrobek z Piotrkowa u OO Franciſzkanow wypiſał *Starowol: in Monum:* Woyciech z Kaliſkiego podpiſał elekcya Jana III

GARWAŚKI herbu Grzymałą w Kuiawſkim y w Płockim. Hieronim Garwaſki Kanclerz Gnieźnieńſki, Krakowſki, Płocki Kanonik, umarł 1583, *Okolſki* go Kanclerzem Koronnym zowie, ale ſię w tym myli; bo o te czaſy pieczeć wielka Zamoyſki trzymał, o nim *Conſtit. 1569 fol. 187.* N. Garwaſka Jakuba Dunna Kaſztelana Inowrocławſkiego małżonka. Jan Garwaſki Cześnik Płocki miał za ſobą Barbarę Dzierzgowſka Kaſztelanke Ciechanowſka. Jan 1589 Poborca w Wyſzogrodzkiey Ziemi z ſeymu naznaczony *Conſtit. fol. 559.* Staniſław Kaſztelan Płocki w roku 1587, podpiſał elekcya Zygmunta III, *Conſt. fol. 437.* do ktorego do Szwecyi wyſłany, przyſiegi Krolewſkiey *diplomu* przywiozł z ſobą do Krakowa, *Conſtit. fol. 441.* poſtował potym na ſeym 1588, y 1590 iuż Starosta Goſtyńſkim będąc, á w roku 1601 iuż Kaſztelan, deputowany był do korrektury praw Koronnych, *Conſtit. fol. 734, y 1609 fol. 907.* Jego łaſk wdzięczne Collegium Lwowſkie, wieczney ie pamięci przed Bogiem zapiſało. S. Staniſławowi Biſkupowi lampę ſrebrna zawieſić, y żeby zawſze gorzała, fundacya opatrzył *Przezwodnik fol. 18:* był wprzod Piſarzem Ziemſkim Płockim 1589, iako świadczy tranſakcya Będzińſka, ktora podpiſał. X. Mikołay Garwaſki ſynowiec Kaſztelana 1611. Pawel Piſarz Ziemſki Płocki, ż ktorym tytułem był deputowany do kwarty Rawſkiey 1598, *Conſtit. fol. 713,* poſtąpił dalcy na Kaſztelania Sierpſka, y StaroſtwoWyſzogrodzkie 1613, *Conſtit. fol: 28.* Auguſtyn Podſędek Wiſki 1616. *Conſtit: fol. 31.* Piotr Dworzanin krolewſki, poſeł na ſeym z Łęczyckiego 1629, *Conſtit. fol. 7 y 1638 fol: 21. y 1648.* Staniſław Dzickan Płocki, Kanonik Krakowſki, umarł 1635, był to Prałat ku Bogu Pańſkiego animuſzu, na ktorego cześć zpendował fortunę ſwoię, kościołek SS. Apoſtołow Piotra y Pawła w Krakowie na tey ulicy, ktora do Zamku ciągnie, y wyſtawił y upoſażył; o czym świadczy inſkrypcya nad nim położona; krom tego uczynił fundacya, żeby co Sobota, mſza śpiewano w kaplicy Matki Boſkiey Snieżney, w katedrze Krakowſkiey, o Niepokalanym iey Poczęciu. *Pruſicz in Deſcript: Cracov:* Wſi dwie Sieradzice y Wrzoſowice przyłaczył Burſie *Juriſtarum* wiecznym prawem, na 30 ſtudentow ſzlacheckich ſuſtentacya, co approbowała *Conſtitucya 1661. fol: 23. Starowol: in Vitis Epiſc: Cracov:* wſpomina iego fundacya na Kaznodzieię extraordynaryinego, w Krakowſkim na zamku kościele: Kościoł naſz S. Piotra w Krakowie, iego ſczodrobliwoścta ozdobiony y ubogacony. *Pigłowſki elogia.* Teyże iego łaſki doznały y inſze domy Boże, oſobliwie w Piotrowinie, w Płocku, &c. Po śmierci iego, gdy teſtamentu od niego zpiſanego znaleść nie można, pokazał ſię Wawrzyńcowi Starczewſkiemu Kuſtoſzowi na ten czas Krakowſkiemu, y gdzie był teſtament, mieyſce pokazał; iakat tam go znaleziono; przydał niektore rzeczy, co ſię z nim działo, to ieſt o ſurowym ſadzie Boſkim, y iako za interpozycya Nayś: Matki, do ktorey w życiu ſwoim miał ſzczegulne nabożeńſtwo, ciężſzych daleko mak uſzedł. *Hiſtor: Dom: Profeſſ. Cracov:* Hieronim 1632, Kryſztof w Łęczyckim 1674 Paweł Kanonik Lwowſki 1671. Herb ich Grzymała ale bez męża zbroynego.

GAŚAWSKI. Jacek Gaſawſki Kanonik Łucki deputat na Trybunał Koronny 1714

GAŚCZYŃSKI herbu Nieſobia albo Krzywoſad. W Woiewodztwie Chelmińſkim, zdawna oſiedli w Niemczyku dziedzicznych dobrach, y w Tyrnawie za Łaſinem. Z tych Jan Gaſczyńſki miał urzad w Zamku Malborſkim, gdzie dochodow tamecznych dogladaiac, miał wyſtugę na kilka tyſięcy złotych. Synowiec iego był przy Xiężnie Oſtrogſkiey Woiewodzinie Wołyńſkiey, a potym

potym ożenił ſię na krainie, z Wałdowſka herbu Topor *Mſ. de Famil. Pruſſ.* luboć inni piſza ich Gaścińſki.

SECKI herbu Kożawola. Ci od dobr Gaſki w Płockim, od dobr Gaſeczyn w Ciechanowſkim, imienia nabyli. Z tych Jędrzey Gaſecki czterech ſynow zoſtawił, wſzyſcy ludzie rycerſcy, Woyciech, Staniſław, Jan y Piotr, ktory trzech ſynow zpłodził Kryſztofa, Jana, y Marcyana. Adam y Paweł z Ziemi Czerſkiey podpiſali elekcya Jana III, Kazimierz Paweł w Ciechanowſkiey Jana Kazimierza.

SINSKI herbu Grzymala z Mazoſza na Wołyń ſię przenieśli, mowi *Paprocki*: Kryſztofa Gaſińſkiego *wſpomina fol. 405*, że pod Pſkowem pieſzo ſzedł do ſzturmu, za towarzyſz ſłużąc z Kaſztelanem Warſzawſkim. Jan Oremus Gaſińſki, tak z Sieradzkim podpiſał elekcya Władyſława IV.

SIOROWSKI herbu Slepowron w Brzeſkim Kuiawſkim. Maciey, Alexander z Miroſzewic, Jędrzey, Mikołay, Franciſzek, Staniſław Podlędek Zarnowſki, podpiſali elekcya Jana Kazimierza, Woyciech z Płockiego, Kazimierz z powiatu Kowieńſkiego. N. Gaſiorowſki, miał za ſoba Głembocka pozoſtała wdowę po Gorczyńſkim; z tey był Jędrzey Kaſztelan Bydgoſki, Staroſta Radzieiowſki, ktorego ſyn Maciey Kaſztelan Inowrocławſki Staroſta Radzieiowſki, ten naprzod z Laſockii, zpłodził corkę Zakonnicę *à Viſitatione* w Warſzawie, z drugiey Boglewſkii Podſędkowney Czerſkiey, był ſyn Auguſtyn Staroſta Radzieiowſki, y corki dwie, iedna za Orſzetym Cześnikiem y Pułkownikiem krolewſkim, druga za Sobolewſkim Piſarzem Ziemſkim Warſzawſkim. Ktory§ z Gaſiorowſkich miał za ſoba Dorotę Zulińſka, drugi Zofia Zebrowſka. Floryan z Gaſiorowa, od ktorego Kuczyńſkich Dom idzie.

SOWSKI w Podlaſkim Woiewodztwie. Alexander Gaſowſki Stolnik Ziemi Bielſkiey Podſtarości y Sędzia Grodzki Brańſki, poſeł na konwokacya 1696, podpiſał konfederacya generalna. Alexy 1703 Kommiſſarz z ſeymu Lubelſkiego 1703, do rozgraniczenia między Woiewodztwy Mazowieckim y Pruſkiemi. *Conſtit. fol. 22.* Gaſzowſki Podkomorzy Bielſki, miał za ſoba Joannę Zwierzowne Podczaſzanke Brzeſka Litew: z ktorey corka Eleonora mniſzka, druga Konſtancya Kuczyńſka Chorążyna Bielſka. N. Skarbnik Podlaſki, żona iego Antonina Lewicka. W Xięſtwie Litewſkim Staniſław Gaſowſki Skwarko 1700.

SPARSKI herbu Bończa w Podgorzu koło Sambora. Jan z Konſtancyi Bieliń-ſkii herbu Junoſza, zoſtawił ſyna Jędrzeia. Alexander w Belzkim.

SPARY Kryſztof Gaſpary Sekretarz Krolewſki, z bratem ſwym rodzonym Janem Gaſparem Kapitanem w woyſku Litewſkim, iako *nobiles Romani*, za indigenow poczytani 1726, o czym Konſtytucya; wydał drukiem Kryſztof, *Genuinam ratiocinationem, circa Decretum Torunenſe 1725 in fol.*

TOLD herbu Abdank. Wielki Dom kiedy§ w Litwie, y w fortunę y w dzieła znaczny. Surmin Staroſta zamku w Kolainie, broniac go przeciwko Krzyżakom, we dwoch tyſiacach potężnie do niego ſzturmuiacym, lubo ſam niemiał więcey nad ſto dwadzieścia ludzi iezdnych, przecię§ tak odważnie odpor im dawał, że nic nie ſprawiwſzy, od zamku odciagnać muſieli; Surmin tylko ze dwunaſta, ktorzy ſię żywi z tegò oblężenia zoſtali, wyſzedł; *Dubruch: u Stryik: fol. 303.* Krzyżacy o tym ſię dowiedziawſzy, do zamku wpadli, y zdezolowali forteczę; wkrotce ia iednak reſtaurował Surmin, y z niey Krzyżakom przez Nemeń płynacym dokuczał; *Dubruch: u Stryik: fol. 304:* Flottę potym woienna o ſto nawach wyſtawiona, Krzyżacka, zbił na Nemenie, naywiękſza z tych nawę zpalił, ale w tey okazyi brata Gaſtolda ztra-

cil 1313, *Stryik: fol: 315 Koial: p. 1. l. 6*, co y po drugi raz znowu uczynił, iako piſze *Długoſ*, zgineło mu iednak trzyſta ludzi. Gaſtold ſyn Strumpiuſza, Hetmana woyſk Erdziwiłowſkich, dziedzic okolicy Oſmiańſkiey za Gedymina, 1315 broniac zamku Kowieńſkiego, tamże od Krzyżakow, z zamkiem wzięty był w niewola. Piotr Gaſtold za Gedymina Xiążęcia, ożeniwſzy ſię na Podolu z Buczacka herbu Abdank, będac Woiewoda Podolſkim, zoſtał Chrześcianinem, *to Koial: in Mſ*; atoli iednak lepieyby był ten autor mowił, Staroſta Podolſkim, bo Woiewodow ieſcze ta Prowincya nie miała: ale y w roku 1233 iuż Gedymin nie żył, lubo ten autor na ten rok to zwała. Tenże Piotr za Olgerda, będac w niebytności iego Namieſtnikiem Wileńſkim, wprowadził pierwſzy do Wilna OO. Franciſzkanow, ktorzy od zbuntowanego poſpolſtwa y pogaństwa pomęczeni; Za ktory exceſs z rozkazu Olgerda Xiążęcia, zaboycow pokarawſzy, innych Franciſzkanow do Wilna zprowadził y fundował. Dorgi y Prehind Gaſtoldowie 1401 podpiſali Unią Litwy z Korona. Jan Gaſtold towarżyſz Witolda Xiążęcia, w drodze do Zygmunta Ceſarza 1410, był y Hetmanem woyſk Litewſkich przeciw Krzyżakom, w roku 1413 wziął na ſiebie y na Dom ſwoy herb Abdank; przedtym zaś pieczętowali ſię roża, lubo *Stryikowſki y Koiałow:* piſza, że do kolumnow należeli. Tenże *Koiałow: in Mſ.* tego Jana, iednymże bydź rozumie, z tym co następuie, ale z komputu lat poznać, że inſzy muſiał bydź Jan drugi, od tego w dalſzym wieku, á boday nie łyn tego, dla tegoć w tomie pierwſzym pod Woiewodami Wileńſkiemi, dwoch tego wieku Janow Gaſtoldow położyłem z autorow, iednego 1429: drugiego 1460; temu należy, co piſze *Koial: in Mſ.* że gdy po śmierci Witolda ſtawał przy Swidrygelle, y na niego Podole uſiłował odzyſkać, od Polakow był poimany 1431. U Kazimierza Jagellonowicza był Ochmiſtrzem 1440: poſtany do Podlaſza z woyſkiem, Zygmuntowa fakcya z tamtad wypędził: był wprzod Woiewoda Trockim, tuż Wileńſkim. O nim to przydaie z *Stryikow: Koiałow: in Mſ.* że zwaśniony na Polakow, że Podole y Wołyń od Xięſtwa Litewſkiego odrywali, przyiaźni ich, y używaniu tego herbu wypowiedział 1450, á gdy Kazimierz, zoſtawſzy Krolem Polſkim, zaniedbywał wrocić Podola do Litwy, na to ſtany Litewſkie namawiał; żeby ſobie za Xiążęcia Litewſkiego, Siemiona Olelkowicza Xiążęcia Słuckiego obrały, wſzakże te iego zamyſły śmierć przerwała 1460. Synowie iego Jędrzey y Staniſław. Jędrzey był Marſzałkiem Litewſkim za Kazimierza 1442. Staniſław zaś Kaſztelanem Trockim y Staroſta Zmudzkim, wſpomina hiſtorya legacya Moſkiewſka, ktora on 1490 odprawował, od Alexandra Xiążęcia do Iwana Waſilewicza Kniazia Moſkiewſkiego. Podobno ieſcze był y trzeci tego imienia Jan Gaſtold Woiewoda Trockim 1479.

Michała Gaſtolda Koniuſzego Litewſkiego, y brata iego Podſkarbiego Litewſkiego, za ktorym była corka Kniazia Glińſkiego, wſpomina hiſtorya 1509 za Zygmunta I, ktory iako podeyrzanych o zdradę, y ſprzyſiężenie z Glińſkim, dał był do więzienia; lubo potym, gdy ſię ich niewinność pokazała, uwolnieni zoſtali; Niewiem czy nie ktorego z nich corki, Anna Sapiehy Sunigaita albo Siemiona Kaſztelana Trockiego: druga Jana Radziwiła Kaſztelana Trockiego y Marſzałka Litewſkiego małżonki. Marcin Gaſtold po śmierci Siemiona Olelkowicza Xiążęcia Słuckiego y Kiiowſkiego, pierwſzy zoſtał Woiewoda Kiiowſkim, miał za ſoba Elżbietę Dowgialownę herbu Zadora. Syn iego Woyciech Marcinowicz 1501 był Marſzałkiem Nadwornym Litewſkim, potym Podczaſzym Litewſkim Staroſta Nowogrodzkim

Digitized by Google

dzkim, y Woiewoda, tamże 1506; mężnie zamku Nowogrodka Tatarom obronił: poſtąpił potym na Woiewodztwo Połockie, z ktorym honorem 1516 podpiſał przywiley Ziemi Drohickiey, *de jure Poloniæ ſequendo u Janußow. w Statut: fol: 836*, wziął daley Woiewodztwo Trockie, nakoniec Wileńſkie, ktore trzymał oraz z Kanclerſtwem Litewſkim, w Podlaſzu w Ziemi Bielſkiey, kommutacya uczynił niektorych gruntow krolewſkich za ziemſkie: co wſpomina liſt Zygmunta Auguſta, o Unii Podlaſza z korona *Stat: fol: 152*. Ktoryś z Gaſtoldow Woiewodow Wileńſkich, miał za ſoba Ciechanowiecka. *Hiſtor: także Sapiehano p. 3. fol. 139* powiada, że Gaſtold Woiewoda Wileński, złączył ſię dożywotnie z Xiężna Drucka, ktora z tymże mężem ſwoim fundowała doſtatnie, Proboſtwo Infułackie Gieranowſkie. *Janczynſ. in Mſ.* przydaie, że ktoryś Gaſtold Woiewoda Trocki, gdy do niego przyiachał kapłan w poſelſtwie, dał mu goſpodę na zamku: nie daly ſpokoynego odpoczynku ſtrachy po zamku graſſuiące; oſmielił ſię na nocne boiaźni kapłan, naprzod oko, potym głowę podnieſie, co za hałaſy po zamku, ſpoyrzy: wſzyſtkie otworza ſię drzwi do pokoiu, gęſte rozświeca pochodnie, idzie za ogniami poważna czarno ſtroyna matrona, za nia świetno ubrana dama, ſzlocha, ręce załamuie, zębem zgrzyta. Przypadnie modny kawaler, czarna porabie, ſtroyna łaie, oczy łupi, nos ugryzie, y tak gryzac ſię przepadna. Staniſław Woyciechowicz Gaſtold, to ieſt ſyn przeſzłego Woyciecha, bardzo ſtroynie y doſtatnie 1515 prowadził Zygmunta I na ziazd z Krolmi Węgierſkim, Czeſkim, y Ceſarzem Rzymſkim do Prezburga y Wiednia, umarł 1542 Woiewoda Trockim bezpotomnie, y na nim uſtała linia płci meſkiey Gaſtoldow; Zona zaś iego pozoſtała, Barbara Radziwiłowna z Auguſtem I Krolem Polſkim ślub wzięła. Xięgi Gaſtoldzkie, ktore chowano w Raygrodzie, Tykocinie, Goniadzu, kazano oddać Ziemſtwu Bielſkiemu przez *Conſtitucya 1607 fol: 848*.

**GASZYNSKI herbu Jaſtrzebiec.* Mikołay Gaſzyńſki Piſarz Wieluńſki poſeł na ſeym 1569 podpiſał Unia Litwy z Korona, *Conſtit. fol:* 171. Jakub z teyże Ziemi Kommiſſarz do rozgraniczenia, *Conſtit. 1667 fol. 21*. Xięgi Grodzkie O. ſtrzeſzowſkie tranſakcya tego domu zapiſały w roku 1614. Sa y w Podgorzu Gaſzyńſcy, ale podobno w herbie trzy ſtrzały noſza. X. Maciey Proboſzcz Kanonikow Regularnych 1618 Jaſtrzębczyk. Zofia była za Adamem Micowſkim. Sa też Gaſzyńſcy na Slaſku, co ſię herbem Berſzten *ada*pieczętuia. Anna Woyciecha Golemowſkiego małżonka.

**GATARDOWICZ herbu Lu. Bielſki.*

**GAUDECKER* w Pruſiach kwitna. *Z* tych Gerlach Gaudecker, poſel z powiatu Schaken 1609, podpiſał dekreta kommiſſyi krolewſkiey. Także Jan Filip z powiatu Fiſchhauſen.

**GAWARECKI* w Ziemi Wyſzogrodzkiey y na Ruſi. Tomaſz Towarzyſz Staroſty Liwſkiego pieſzo ſzedł do ſzturmu 1582 pod Pſkowem, *Papr: fol: 405*. Jan Gawarecki Podſtarości Wyſzogrodzki, Poborca tamże 1603, *Conſtit: fol: 822*. Jerzy y Jan z Wyſzogrodzka ziemia, podpiſali elekcya Jana III. Ludowika Gawarecka Miecznikowna Chełmſka, była za Franciſzkiem Ciemniewſkim Cześnikiem Chełmſkim.

**GAWECKI*, z Podlaſkim Woiewodztwem Jan, Kazimierz y Karol, podpiſali elekcya Jana III.

**GAWKOWSKI herbu Slepowron.* Czytałem liſt Jana Xiążęcia Mazowieckiego, dany 1406 Mikołaiowi Rycerzowi, gdzie mu w zaſługach naznaczył wiecznemi czaſy, pole Gawki nazwane, od ktorych potym ſucceſſorowie iego imienia nabyli, y znowu drugi liſt Boleſława Xiążęcia Mazowieckiego, dany w

roku 1451 Gabryelowi Gawkowſkiemu, w ktorym o iego ſzlachectwie daie świadectwo. Od tych idący Woyciech z Godowſka, zpłodził corkę Maryannę, y Syna Jozefa; ten miał za ſoba Annę Zarębiankę, z ktorey ſynowie Piotr, Auguſtyn, Tomaſz y Michał, y trzy corki, Agnieſzka Jakuba Dabkowſkiego, Jadwiga Tabeckiego, Maryanna Woyciecha Zaręby, małżonki, Michał ma za ſoba Kaliſkę, corki, Maryannę, y Wiktorya Pryſzkę, ſynow Mikołaia y Staniſława.

**GAWŁOWIECKI herbu Prus.* Bartłomiey Gawlowicki, praca ſwoia wydał *Statuta Litewſkie*, z aukcya tych praw, ktore na ten czas przybyły, tam pokazuie, wczym ſię z Polſkiemi zgadza, wczym nie, 1619 *w Wilnie in 4to.* Szymon Kanonik Pułtuſki 1678.

GAWŁOWSKI herbu Jelita. Paprocki o nich piſąc, Okol: Opuścił. Do tych rozumiem należy, Piotr Gawłowſki Proboſzcz Wolborſki, Kanonik Łęczycki, y Łowicki, Sekretarz Krolewſki, dobrze Oyczyźnie zaſłużony *Baran:* Paweł z Bełzkiego podpiſał elekcya Jana Kazimierza.

GAWŁOWSKI herbu Oſtoia w Krakowſkim y Mazowieckim. Staniſław w Krakowſkim zoſtawił potomſtwo. Staniſław drugi w Zakrocimſkiey ziemi zoſtawił Marcina y Woyciecha, ten z Jadwigi Jaſińſkii zpłodził Jana męża Ryceriſkiego. Gawłowſki towarzyſz Uſarſki ranny w okazyi pod Starzcem 1638 *Okol: Diar.* Hieronim z Ciechanowſkiego podpiſał elekcya Władyſława IV.

GAWRONSKI herbu Rawicz w Sendomirſkim Woiewodztwie, od dobr Gawrony tego imienia nabyli. Paweł nazwany Rewka Sędzia Opoczyńſki, ſynowie iego Jan Kanonik Gnieźnieńſki y Łowicki, Wawrzyniec, Staniſław y Kryſztof, ktorzy podzieliwſzy ſię dobrami Oyczyſtemi. od nich piſać ſię poczeli. Z tych Staniſław, piſał ſię z Strawczyna, ktorego ſynowie Kryſztof, Jan, Jakub, Dawid, Jedrzey y Staniſław. Z tych Jakub był Kaſztelanem Wieluńſkim, zoſtawił potomſtwo z Rożnowna, corka z niey iedna, doſtała ſię Staniſławowi Korycińſkiemu Cześnikowi Krakowſkiemu *Baran.* Jędrzey był Ochmiſtrzem u Kaſztelana Sendomirſkiego Tarnowſkiego, z Szyſakowſkii ſioſtry rodzoney Marcina Biſkupa Krakowſkiego, zpłodził ſyna Marcina Kanonika Krakowſkiego. *Baran.* Staniſław Podżupnik Wielicki, miał żon dwie, pierwſza Suſkraiewſka, od ktorey ſyn ieden zoſtał Jan: druga miał Zofia Zbylitowſka, ſioſtrę rodzona Podſędka Krakowſkiego, z ktora potomſtwa nie zoſtawiwſzy, umarł 1628: był dziedzicem na Szyſzczycach, Suſkraiewicach y Rzeſzotkach *Baran:* Dorota Gawrońſka Przeoryſza Zwierzynieckа 1635. Staniſław w Rzymie do Zakonu naſzego wſtąpiwſzy, Swiętemu Aloyzemu Gonzaga, iako w naukach był nierozdzielnym towarzyſzem, tak y świętych cnot iego prawdziwym emulantem, powrociwſzy do Oyczyzny, rzadził Collegia Lubelſkie lat trzy, Poznańſkie lat ſiedm, y Prowincya cała lat pięć, y na elekcyi Mutiuſza Vitelleſca Generała zaſiadał, wielkiego rozſądku y umieiętności, niemnieyſzey pogardy ſiebie ſamego, z ktorey, nigdy o ſobie nie mowił, tylko z poniżeniem; do nayłiżſzych funkcyi z chęcia ſię ubiegał: w drogach Prowincya obieżdzaiąc, na goley ziemi poſpolicie ſypiał. Zaſnał w Panu w znaczney świątobliwości życia 1620 w Poznaniu, wieku ſwego, coś więcey nad ſześćdzieſiat maiąc. Do ciała iego zaraz po śmierci znaczny był ludzi naciſk z poſzanowaniem iego, na pogrzebie z ſwoiey chęci y ciſnącyi zmarłego, Proboſzcz tameczny y Kanonik Poznańſki, miał do ludzi kazanie, z pięknym cnot iego zaleceniem. Bog chcąc światobliwość iego y zaſługi pokazać, ciało iego, lubo w grobie wilgotnym, bo y podczas

powodzi

powodzi nie raz pływało, y mieyscu nieſpoſobnym, przez wiele lat leżące; niezkażone zoſtawił, tak że też czaſem krew z niego płyneła; gdy na uczciwſze mieyſce przeniesione było, w roku 1656 pod czas Szwedzkiey burzy, gdy y kościołom nie przepuſzczał nieprzyiaciel, w popioł zpalone. Jędrzey y Samuel 1648. Staniſław, Alexander, Zygmunt, Hieronim y Antoni 1705 w Krakowſkim kwitnęli. N. Gawrońſki miał za ſobą Maryannę Witkowſką.

**GAWRONSKI herbu Rola* w Łęczyckim Woiewodztwie. Jan, Alexander, Bernard z Łęczyckiego Woiewodztwa podpiſali elekcya Jana III. Jan Kanonik Chełmińſki, Proboſzcz y Dziekan Lubawſki, Deputat na Trybunał koronny, w młodſzych leciech rycerſka traktował, y pod Wiedniem ſtawał. Woyciech z Burzkowſkii herbu Działoſza urodzony, 1695 dobra iego Waplewo. Gawrońſka była za Jakubem Sleńńſkim.

GAWRONSKI herbu Swinka w Sieradzkim Woiewodztwie.

**GAZUBA herbu Poray* w Xięſtwie Litewſkim. Jan Kazimierz Gazub Łowczy y Sędzia Grodzki Grodzieńſki. *Conſtit: fol:* 17 1678, approbuia iego ſzczodrobliwość na Boga, ktora wieś Kazimierzowka nazwana zapiſał OO. Karmelitom Boſym Grodzieńſkim: Ociec iego Tomaſz, Dziad Jędrzey, Pradziad Mikołay Rymgaiło, w rożnych expedycyach ten Jan odważnie ſtawał, był y goncem do Porty po znieſieniu woyſk naſzych na Zołtych Wodach, miał za ſobą Zaboklicka, potomſtwa nie zoſtawił *Koiat. in Mſ.*

GDESZYNSKI herbu Gozdawa w Bełzkim Woiewodztwie. Pawła Gdeſzyńſkiego, wſpomina extrakt z kancellaryi krolewſkiey 1539, kiedy zapiſywał, pewne części ſwoie w Rzeplinie, Bartoſzowi Kazanowſkiemu Szwagrowi ſwemu, Sędziemu Ziemſkiemu Łukowſkiemu, gdzie go Chorążycem zowią *Baran.* Kryſztof we wſzyſtkich potrzebach w Moſkwie, y do ſzturmu idac pod Pſkowem ſzkodliwe ſzwanki odnioſł: poſtował na ſeym 1596, zkąd był deputowany do kwarty Rawſkiey, *Conſtit. fol.* 681. O Stefanie y iego zaſługach rycerſkich, *Konſtytucya 1623 fol.* 17. Marek Rotmiſtrz Krolewſki, pod Korſuniem *według Kochowſkiego*, wzięty w niewolą *Clima: 1 lib.* 2. lubo *Paſtorius* powiada, że w tey okazyi raniony, gdy ſię tym czaſem nieprzyiaciel koło zdobyczy uwiia, on ſzczęśliwie uſzedł. Gdeſzyńſka Anna, Jana Dabſkiego, druga Tomaſza Dabſkiego małżonki.

**GDOWSKI* Zygmunt Gdowſki Zakonu Karmelitańſkiego wydał do druku, *Theſaurum Sponſæ Chriſti apertum, ſeu Elucidationem brevem Jubilei 1626.*

GEMBART herbu Jaſtrzębiec na Dobrzyńſkiey. Gembart Opat Płocki 1589 był na Synodzie Piotrkowſkim, *Acta Synodi.* Staniſław Dadzibog Stolnik Dobrzyńſki, ſynowiec iego Woyciech Łowczy Dobrzyńſki 1648, y Stefan. Adam Łowczy Dobrzyńſki, Deputat na Trybunał Koronny 1695. Jan miał za ſobą Czarniecka pozoſtała wdowę po Piekarſkim, drugi Zofia Koroźmińſka *Geneal. Bełzec.* N. Gembart Dziekan Kaliſki, ſieſtrzeniec Kraſzkowſkiego Suffragana Gnieźnieńſkiego 1730. Anna Pawła Golemowſkiego małżonka.

GEMBICKI herbu Nałęcz. Wielkopolſkie Prowincye chwala Imienia ſwego zagęściły. Ile dochodzić mogę z Czarnkowſkich, ſwoy początek wzięli; bo w tym przywileiu, ktory Mieczyſław Xiąże Wielkopolſkie, w roku 1192 dał Mikołaiowi Hrabi z Człopy Woiewodzie Kaliſkiemu, kładzie ſię też wieś Gambice; od ktorey znać ich nazwiſko uroſło. Y lubo ſię herbem rożnią od Czarnkowſkich; bo Nałęcz u Gembickich ieſt związany, helm też u nich inſzy od Czarnkowſkich, przecięż ta odmiana, iuż ſię na ten czas ſtała Czarnkowſkim, kiedy kilka wiekami iuż ſię byli Gembiccy od nich wydzielili. Przecięż nigdzie mi ſię nię doſtało, żadnego z Przodkow tey Familii

czytac, aż Pawła Gembickiego, ktorego z Anny z Ninina Łonieckii, to potomſtwo było, corka Krzycka, y ſynowie Wawrzyniec, y Jan Podczaſzy Poznańſki.

Wawrzyniec Arcybiſkup Gnieźnieńſki, w dzieciństwie gwałtownieyſzemi chorobami prawie zdeſperowany, ſkoro tylko rodziey ślub za niego do Nayśw: Matki uczynili, w ktorey on ſię dzień narodził 1559, tak od nich był uwolniony, że go na potym nie infeſtowały. Do ſzkoł potym, w Lubrańſkim w Poznańſkim Collegium w Akademii, dany; á gdy Konarſki Biſkup Poznańſki, w tym mieście naſzych fundował, przenioſł ſię do Paleſtry Societatis; w ktorey tak w Greckim iako y Łacińſkim iezyku, tyle poſtąpił; że między temi, ktorzy Henryka Walezyuſza na tron Polſki wynieſionego, witali, Wawrzyniec prym trzymał; mnie ſię doſtało widzieć imię iego, w piſane od niegoż w Poznaniu między Sodaliſami *Congregationis Mariæ*. Za rada Panow Polſkich, ba y ſamego Krola, do cudzych kraiow w Izeſnaſtym roku wyſłany, w Ingolſztadzie Philozophii ſłuchał y Juriſprudentii, po tey z pochwała zkończoney, zwiedziwſzy Niemieckie co przednieyſze miaſta, do Oyczyzny powrocił; áże iuż ociec mu był umarł, do Wuia ſwego Woyciecha Ninińſkiego, Sekretarza niegdy u Zygmunta Auguſta, Kanonika y Archiprezbitera Krakowſkiego, w prawie duchownym y świeckim dobrze biegłego, udał ſię, y przy nim czas nieiaki zabawił: wkrotce przypadł do guſtu Woyciechowi Baranowſkiemu Biſkupowi na ten czas Przemyſłkiemu y Kanclerzowi Koronnemu, dla wybornego ſtylu y niepoſpolitey umieiętności: ale y Krol Stefan gdy liſt kſztałtna łacina w wielkim intereſſie od niego piſany czytał; pytał ſię Baranowſkiego, czyi by to był ſtyl: od ktorego informowany Krol, między Sekretarzow koronnych Gembickiego policzył. Tenże affekt y w Zygmuncie III odziedziczył, od ktorego Sekretarzem Wiekſzym uczyniony, y Poſłem do Klemenſa VIII Papieża wyſłany, nieſłuſznie wynieſiona do Stolicy Apoſtolſkiey ſkarge, na Zygmunta Krola, y Zamoyſkiego, od Zygmunta Siedmiogrodzkiego Xiążęcia, o to, że iego woyſko w Wołoſzech znieſiono, zkąd przed całym Rzymem Polakow źle udaiąc, głoſił; że z Turkami porozumienie mamy, tym zbił doſtatecznie, gdy pokazał, że Wołochy całe na ten czas do Korony Polſkiey należały, y że dośyć ſił mamy na obronę ich przeciwko Turkom, nie zaciągaiąc na poſiłek Zygmunta y Siedmiogrodzianow. Pokazał ſię tam z dobra maniera Wawrzyniec: bo gdy mu audyencyi długo u Papieża broniono: proteſtował ſię, że iey dłużey nie chce czekać: powraca do Polſki, y opowie Pryncypałowi ſwemu, że go przyiąć niechciano; czym tyle ſobie sprawił, że y audyencya otrzymał, y oddalone od Polakow ſerce Papieſkie gruntownemi racyami znowu do nich nakłonił. Skoro po tey legacyi w Polſzcze ſtanął, infułę Chełmińſka odebrał, z Proboſtwa Krakowſkiego y Kuſtodyi Płockiey na nię poſuniony; ktora, żeby był tym lepiey rządził; dwor pożegnał Krolewſki; zaczął tedy wizytę Dyecezyi ſwoiey, pod czas ktorey, wiele dobrego na przymnożenie czci Boſkiey zporządził, kościołow kilka z rąk heretyckich windykował: Naſzych Oycow z Torunia przez tumult poſpolſtwa wypędzonych, znowu oſadził y przywrocił: Solenną Proceſſyą w dzień Bożego Ciała z Nayś. Sakramentem, od Anteceſſorow ſwoich zaniedbaną, wznowił. Panny Benedyktynki Chełmińſkie nowemi uſtawami oboſtrzył, y dziwna roſtropnością rządził, y inſze klaſztory z Chełmińſkiego rozplenione: przydano mu w krotce do tey infuły pieczęć Koronną, ktora z ukontentowaniem całey Rzeczypoſpolitey ſpiaſtuiąc, zaſtużył ſobie na to.

na to, że gdy go laſka Krolewſka na Kuiawſka katedrę pomkneła, lubo tego krzeſła, z Kanclerſtwem Koronnym prawa Oyczyſte zprzągać nie pozwalaia, ten iednak zacny Pralat, za zgodnym wſzyſtkich konſenſem, przy Biſkupſtwie Kuiawſkim, pieczęć trzymał, dopiero ia zpuścił w roku 1613. Zygmunt III na Moſkiewſka expedycya z woyſkiem ſię wyprawiwſzy, iemu rządy kroleſtwa tym czaſem zpuścił. OO naſzych we Gdańſku na Szotlancie oſadził, y Collegium tamecznego wielka był podpora. Związek na zgubę tey Oyczyzny zanieſiony, długa praca, niemnieyſzym koſztem ſwoim rozerwał, y uſpokoił. Kościoł Raciązki od Rozrażewſkiego zaczęty, od ſukceſſorow zaniechany, do zupełney pory przyprowadził, dachem pokrywſzy, w ołtarze ozdobiwſzy, pędzlem, poſadzką, pawimentem, przyſtroiwſzy; kościoł ſwoy katedralny ſrebrną lampą ubogacił, y prowentami niektoremi opatrzył; krzyż pozłociſty w chorze mnieyſzym wyſtawił. W tych zabiegach koło kościoła Kuiawſkiego, Arcybiſkupem Gnieźnieńſkim y Prymaſem zawołany 1616. *Janczyńſki in Mſ.* to o nim napiſał, że gdy do Zygmunta III ſzedł z dziękczynieniem za Prymacyalny honor, Krucyfer iego, trefunkiem krzyż złamał, wſzyſcy to za zła wrożkę wzięli, y nie długa prezydencya na tey godności Gembickiemu wrożyli; atoli ſiedział na tey ſtolicy aż do roku 1624, y wiele dobrego w Archidyecezyi uczynił, Synod Prowincyalny złożył w roku 1621 w Piotrkowie, *ktory do druku podał 1624 in 4to Crocov.* Bazylikę Gnieźnieńſka za anteceſſora, ogniem nadpſowaną reſtaurował, y blacha miedziana pokrył; znaczna ſummę temuż kościołowi darował, y Warſzawſki pałac dla Arcybiſkupow Gnieźnieńſkich wielkim nakładem y ſumptem windykował: Skwierniewickiego, od Baranowſkiego zaczętego, dokończył. Wieża przy kościele farnym na ſtarym mieście w Łowiczu z gruntu wymurował, iako świadczy inſkrypcya. Niemniey ſię Oyczyźnie przyſłużył: bo zdrowa iego rada poki żył, poty zapał woyny Szwedzkiey, gory nie podnoſił. Gdy ſię podczas Chocimſkiey woyny, Zygmunt III z całym rycerſtwem Polſkim na Turkow wybrał, Gembickiego Vicereiem zoſtawił: po wſzyſtkim tedy kroleſtwie ſupplikacye za ſukceſſa woienne światobliwy Prymas nakazał; ſam tęż troſkliwy o dobro Oyczyzny, gdy ſię goraco do Boga wſtawiał; á po modlitwie z Skwierniewickiego pałacu oknem weyrzał, pokazała mu ſię Nayś: Matka, na nie pełnym Xiężycu ſtoiaca, mowiąc do niego: *Nieboy ſie, Syn moy, iuż te nieſzczęścia odwroci od tey Oyczyzny, że za twego wieku nie przypadną na nie.* To wyrzekſzy znikneła: Ucieſzony zaś tym widzeniem Gembicki, gdy y publiczny odgłos o ſzczęśliwie zakończoney Chocimſkiey doſzedł go, kazał tak odmalować obraz Nayś: Panny, iako go widział, ktory w Skwierniewickiego pałacu kaplicy potym złożono. Umarł w lat ſześćdzieſiat y trzy, maż wielki, powagi Pańſkiey, nauki wyborney, w ſtylu łacińſkim prym między innemi trzymał, Prymacyalney godności ochrona ſzczególniey ſię w nim wydawała, ktora licznym y pięknym dworem poważnieyſza czynił, w karności duchowney czuły: przyiaciół, madrych y dobrych promotor, oſobliwiey iednak Macieia y Staniſława Łubieńſkich, y Jakuba Zadzika wynoſił: pochowany w katedrze Gnieźnieńſkiey w kaplicy Latalſkich, ktora potym Piotr ſynowiec iego, walaca ſię reſtaurował, y w kapłanow upoſażył. *Damalewicz in Epiſc: & in Archiep: Cicboc: Alloq: Oſecen: l. 3. c. 14. Argentus de rebus Societ: Starowol: in Monum:* kędy to przydaie o nim, że w Kruſwicy, niektorym Biſkupom Kruſwickim, tamże pogrzebionym nadgrobki poſtawił; na drukarnią Collegio Kaliſkiemu znacznie łożył.

Jan Podczaſzy Poznański brat młodſzy Wawrzyńca, z Katarzyny Cie-

leckii w ſześciu ſynach, y familia ſwoię rozkrzewił, y ſenat zagęścił, ktorych gdy Stefanowi Krolowi wyprawuiacemu ſię na rebellizuiacych Gdańſzczanow, ieſzcze na ten czas niedoroſłych do nog ſtał; Stefan przypatrzywſzy ſię darzkiey ich minie, y żywey komplexyi, rzekł. *Nobili è vite, gloriosum vinum ſperandum, Temberſki Faſcia,* z tych tylko naymłodſzy ſyn Dobrogoſt Podczaſzy Poznańſki, młodo z tego świata zebrany; do Senatorſkiego krzeſła nie doſzedł, zoſtawił iednak ſyna Mikołaia także Podczaſzego Poznańſkiego, żył ieſcze *1657.* Corek także było pięć z Cieleckii, Zofia Staniſława Przyborowſkiego Kaſztelana Rogozińſkiego, Małgorzata Smiełowſkiego Sekretarza Krolewſkiego, Katarzyna Szoldrſkiego Piſarza Ziemſkiego Poznańſkiego małżonki, leży ta Katarzyna w Trzemeſznie, od ſyna Jana Biſkupa na ten czas Płockiego z nadgrobkiem wyſtawionym. Łizbieta Przecryſza w Ołoboku, Barbara Zakonnica w Toruniu.

Piotr Biſkup Krakowſki, nayſtarſzy ſyn Jana Podczaſzego, w Oyczyſtych naprzod ſzkołach, potym w Włoſkich Akademiach, dowcip z natury wielki polerował; powrociwſzy do Oyczyzny Dziekania wziął Krakowſka, Kuſtodya Gnieźnieńſka, Opactwo S. Krzyża; z temi tytułami od ſtryia ſwego Wawrzyńca, do Pawła V Papieża wyſłany, żeby był informacya uczynił Rzymowi, o ſtanie Biſkupſtwa Kuiawſkiego; przyiał go mile Paweł: y gdy tym czaſem ſtryi, na Arcybiſkupſtwo Gnieźnieńſkie poſtąpił, przez niego poſłał mu palliuſz Arcybiſkupi, ktory on ſolennie podczas Seymu Warſzawſkiego ſtryiowi oddał, w tenczas go ſtryi Kanclerzem ſwoim uczynił, Krol zaś Zygmunt Regentem Kancellaryi Koronney; zdolność do nayważſzych funkcyi iuż ſię w nim w tenczas iawnie wydawała, kiedy z tym Krokm pod Smoleńſkiem będąc, á potym w Pruſiech, w niebytności oboyga Pieczętarzow, rożne y przytrudnieyſze intereſſa tey Oyczyzny, wielkim obrotem ſwoim ſczęśliwie uſpokaiał: wiedząc to o nim Władyſław IV, ſkoro tylko na tronie Polſkim oſiadł, Piotra Sekretarzē Wielkim ogłoſiwſzy, do CeſarzaFerdynanda ſwoimAblegatem expedyował, żeby był zaiatrzone między potencyami Europeyſkiemi zawziętości, do pokoiu nakłonił; ſiła wprawdzie w tym punkcie Piotr pracował, przecięż wmowić w nich zgody nie mogł: nadgradzaiąc mu Krol fatygę iego, naprzod mu pieczęc mnieyſza, daley większa, y Biſkupſtwo Przemyſłſkie konferował, nakoniec Krakowſkie, ktore po śmierci Szyſzkowſkiego y Lipſkiego, przedtym adminiſtrował. Tu ſię pokazał z ſwoią ku Oyczyźnie miłością, kiedy w ciężkich iey opałach iuż zdrowa rada, iuż koſztem, ratował. Podczas Bereſteckiey kampanii Napierſki płochy człowiek, Koſtka ſię udaiąc, na pograniczu Węgierſkim, zebrawſzy ſwawolnych ludzi kupę, na złupienie Polſki godził, y iuż Czorſztyńſki zamek ubiegłszy, opanował; na Krakow y ſiły y appetyt oſtrzac. Wyſłał na niego ludzi ſwoich Piotr, ktorych własnym ſumptem na dobro krolеſtwa tego ſuſtentował, pieſzych y konnych, herſzta Napierſkiego poimał, kanalia owę y chłopſtwo rozegnał, Kraków z niebeſpieczeńſtwa uwolnił: za co mu na ſeymie dziekował Fredro Marſzałek Izby Poſelſkiey, ieſt ta mowa *w druku fol: 180 w Mowcy Polſkim.* Na Kozackiey rebellii przytłumienie, znaczna kwotę ludzi armował kilka razy, pierwſza raza Uſarſka chorągiew y dwieście piechoty, drugi raz czteryſta ludzi zbroynych ſwoią ſzkatułą utrzymywał przez dwie lecie, indziey oſmſet pieſzych, dwieście dragonii, dwie chorągwie Uſarſkie, y dwie Kozackie; tak, że rożnemi czaſy na ludzi woiennych, iako ſię z reieſtrow iego pokazało, wyſypał do oſmiu kroć ſto tyſięcy. Z niemnieyſza czułością koło Paſterſkiey funkcyi chodził:

Synod

Synod Dyecezańſki złożył (co y w Przemyſłkiey przedtym uczynił,) y na nim wiele dobrego uſtanowił: obadwa do druku podał, *Przemyſłki 1641 in 4to Cracov: Krakowſki 1643 in fol: Cracov:* Jeſt także w druku, iego, *Salutatio,* ktora witał Władyſława IV, wieżdżaiacego na ſwoię Koronacya *1633 in 4to Cracov:* Macieiowi Łubieńſkiemu Arcybiſkupowi Gnieźnieńſkiemu do Prowincyalnego Synodu złożenia, ſita dopomogł. Pałac w Krakowie Biſkupi, Pańſka ſtruktura, pędzla y marmuru magnificencya odnowił, Promnicki ku ruinie nachylony reſtaurował, kościoł katedralny Krakowſki miedziana blacha pokrył, co y po dziś dzień herb iego na niey oświadcza. Ołtarz wielki wyzłocony tamże poſtawił, y relikwiami w trumienkach ſrebrnych ozdobił, ſtatuami Swiętych Pańſkich ſrebrnemi ubogacił. Znaczną ſummę oſtatnia wolą odłożył, na reſtauracya Domow Boſkich, przez inkurſyą Szwedzka zdezolowanych, á między niemi, na kaplicę Matki Boſkiey u OO Karmelitow, w Krakowie na Piaſku cudami wſławioney. Kościołowi Miechowſkiemu, będąc tam Proboſczem, ozdoby w pięknym apparacie przyczynił, *Nakiel: Miechov: fol: 956,* toż y na Tyńcu wyświadczył, ktorego Opactwa był nieiaki czas Adminiſtratorem. S. Staniſławowi Biſkupowi y Męczennikowi trunnę ſrebrna, o ſtu grzywnach ſprawił, iako piſze *X. Miodziam: w Kazan: fol: 20,* iakod Zygmuuta III dana Szwedzi zabrali, atoli tę uczynność, raczey drudzy Szyſzkowſkiemu przypiſuia. Suffragania Przemyſłka on pierwſzy fundował. *Apogra: Joan: Stokov:* Strzymowi ſwemu w Gnieźnie, ſobie w Krakowie, ieſcze żyiąc nadgrobek poſtawił: kędy złożony, świat ten pożegnawſzy 1657 w Ratisbonie, czyli iako drudzy chcą w Brunie, wieku ſwego 72. Oſtatnia wola ſwoia, odkazał dzieſięć tyſięcy na kanonizacya B. Jana Kantego: drugie dzieſięć tyſięcy na fundacya, żeby za Władyſława IV Krola duſzę, mſza bywała. Poddanym ſwoim na dwakroć ſtotyſięcy długow darował, tyleż drugie na rożne uczynki miłoſierne dyſponował, iako ubożſzym Pannom na poſagi, ſtudentom niedoſtatnim na ſuſtentacya, chorym kapłanom na ratunek, umarłym na przyſtoyny pogrzeb, tyleż za żywota ſwego, to na kościoły, to na potrzebnych ludzi rozdał: krzyż ſwoy, ktory czterdzieści tyſięcy taxowano, katedrze ſwoiey zapiſał. Maż w ekonomicznych rzeczach dziwnie biegły, zkąd takie ſkarby zebrał, ktoremi y Oyczyźnie y BOGU ſię przyſłużył: żarliwości o cześć Boſka wielkiey, ktora w nim, danym liſtem pochwalił Urban VIII, Arcybiſkupſtwa Gnieźnieńſkiego ſobie ofiarowanego przyiąć niechciał, iako o nim mowi nadgrobek u S. Franciſzka w Krakowie. Żadnego dnia choćby przy naywiękſzych trudnościach nie opuścił, żeby był nie miał cokolwiek z Xiąg Medytacyi, albo *Soliloquia* S. Auguſtyna przeczytac, ktory zwyczay ieſcze ze ſzkoł Jezuickich z młodości ſwey wyniośł. Piſali o nim *Starowol: in Vitis Epiſc: Cracov: Poroc. Centur: fol: 453. Hiſtor: Coll. Cracov: Kußewicz in Elogio. Temberſki Faſcia. Vitellius in Panegir. Alexander à Jeſu.*

Jędrzey Biſkup Łucki, ſyn drugi Jana Podczaſzego, w roku 1620 czytam go Kuſtoſzem Kruſwickim, Kanonikiem Gnieźnieńſkim, Kuiawſkim, y Łowickim; kiedy na Synodzie Sędzia był deputowany na Kwerele. Dziekanem go potym Krakowſkim wywyżſzył Piotr Tylicki. Opatem Trzemeſzyńſkim iuż był na Synodzie Prowincyalnym 1628, wkrotce potym Biſkupem Teodozyi, y Suffraganem Gnieźnieńſkim, y Coadjutorem na Biſkupſtwo Łuckie od Boguſława Radoſzewſkiego przyięty, z Jerzym Oſſolińſkim 1633 od Władyſława IV, wyſłany poſłem do oddania poſłuſzeńſtwa Urbanowi VIII Sekretarz legacyi, ztamtąd wroćiwſzy, na Łucką katedrę wſtąpił:

gdzie zaraz Synod Dyecezański Łucki złożył, ktory *do druku podał in 4to 1641 Cracov.* Sobor także Kiiowski złożony na rok 1640, z Ruskiego na Polskie przetłumaczony, na przestroge Rusi, do druku podał, kościoł nasz Łucki konsekrował. X. Juliusza Mancinella, zakonu Soc: JESU, za ktorego rada stan sobie duchowny obrał, obraz na blasze sztychować dał; przeniosł się na lepsze życie 1655, w Krakowie u OO. Karmelitow Bosych pochowany, ktoremu nadgrobek Piotr Biskup Krakowski, brat iego rodzony wystawił.

Jan Biskup Kuiawski, syn trzeci Jana Podczaszego, naprzod Dziekan Krakowski, Kustosz Gnieźnieński, y Proboszcz Miechowski, Sekretarz Koronny, Ludowikę Krolowa ze Francyi przyieżdzaiąca, wybornym stylem, witał imieniem Władysława IV, u ktorey potym był Kanclerzem; na Chełmińska potym katedrę posuniony 1633, daley na Płocka, na niey blisko lat dwadzieścia prezydował, to iest od roku 1636 aż do roku 1674 w ktorym nominacya na Kuiawskie Biskupstwo odebrał, nie długo iednak na nim zabawił w lata podeszły, świat pożegnał 1676. Kazimierzowi Sarbiewskiemu sławnemu w Zakonie naszym Poecie, Doktorski laur solennie od Władysława IV oddawał, będąc na tenczas Regentem Kancellaryi Koronney *Rywocki Monumentum.* W roku 1660 zaymuiący się w woysku Litewskim związek, szczęśliwie ukoił; zkąd potym ukołysane impety Rycerstwa, fortunnie pod Lachowicami z Chowańskiego tryumfowały, *Wiezanow: Festa Nalęciana. Nakielski* iego szczodrobliwość na kościoł Miechowski sławi *fol: 981.*

Stefan Woiewoda Łęczycki Starosta Nakielski, syn czwarty Jana Podczaszego, wypolerowanego w naukach dowcipu; Zamoyskiemu z rycerskiego serca miły, *Damalew:* ieszcze go Czesnikiem Kaliskim wspomina, y Xięgi Grodzkie Ostrzeszowskie 1616, kiedy intromissya iego do dobr Baranowa zapisały, w roku 1631 iuż go czytam Kasztelanem Rogozińskim, z ktorym tytułem Kommissarzem był destynowany do ugody miedzy stanami duchownym y świeckim, *Conslit: fol: 5,* y deputatem do kwarty Rawskiey, *Conslit: 1635 fol: 10:* wziął potym w wielkich zastugach Woiewodztwo Łęczyckie, o czym wspominaią *Konstytucye 1641,* kiedy go naznaczono do korrektury praw Koronnych, *Conslit: fol: 10.* Marszałkował w Trybunale Koronnym 1643 *Janson:* wstąpił na Woiewodztwo 1639, iako świadczy panegiryk na iego wiezdzie, *Novi honoris gratulatio.* Z Elżbiety Grudzińskii cztery corki zpłodził, Dorota dostała się zwiazkiem małżeńskim Grabińskiemu Hieronimowi Kasztelanowi Sieradzkiemu, Petronella Stefanowi Korycińskiemu Kanclerzowi Koronnemu, Zofia Benedykta klasztor Olobocki Xięnia rządziła, zeszła w roku 1685. Maryanna Franciszkowi Gostomskiemu Podkomorzemu Czerskiemu. Synow zaś dwoch, Wawrzyńca Proboszcza Miechowskiego, Kanonika Krakowskiego, ale ten w młodym wieku do grobu wszedszy, wszystkie dalsze o sobie nadzieie pomylił. y.

Pawła Kasztelana Łęczyckiego, á przedtym Kasztelana Miedzyrzeckiego, tego z Rozrażewskii syn Stefan Kasztelan Płocki; druga zaś żona Mniewska, Kasztelanka Konarska, trzy mu corki powiła, Annę, ta się dostała Boglewskiemu Stolnikowi Czerskiemu, Helenę, ta Zielińskiemu Chorążemu Łomżyńskiemu; trzecia ich siostra Panieńskie sobie życie obrała w Oloboku; synow z teyże Mniewskii dwoch było, Konstantyn y Maciey Starosta Nakielski, obadwa bezpotomni; lubo Maciey miał za sobą Grotownę herbu Rawicz, pozostała wdowę po Grabskim Kasztelanie Rogozińskim: był ten Maciey Marszałkiem konfederacyi Woiewodztwa Łęczyckiego 1704.

Stefan Kasztelan Płocki, syn Pawła Kasztelana Łęczyckiego, był przed-

przedtym Kaſztelanem Rogoźińſkim, z ktorym tytułem znaydzieſz go w Konſtytucyach 1670, gdzie go Oyczyzna Kommiſſarzem deſtynowała do rozgraniczenia od Marchii Brandeburſkiey *Conſtit. fol: 26, y 1676 fol. 52;* przedtym zaś na rożne Seymy poſłuiac, ſamego tylko dobra poſpolitego upatrywał. Poiał był w dożywotnią przyiaźń Katarzynę Kraſińſka Kaſztelanke Płocka, z ktorey dwie corki, Maryanna Łętkowſka Kaſztelanowa Konarſka, y Szamowſka; y ſyn ten co naſtępuie.

Jan Kaſztelan Nakielſki, dwa razy śluby małżeńſkie ponawiał, pierwſzyraz z Tereſſa Bykowſka Kaſztelanka Podlaſka, z ta zoſtawił dwie corki, Annę, ta z Balcerem Ciecierſkim Stolnikiem Drohickim dożywotnie zmowiona: Tereſſę, ta w Wrocławiu za klauzura zakonna, życie ſwoie BOGU poświęciła. Drugiraz z Barbara Ponińſka Kaſztelanka Gnieźnieńſka, atoli y z ta potomka płci męſkiey nie miał; corka tylko z niey, z Franciſzkiem Mielżyńſkim Kaſztelanem Srzemſkim, weſzła w kontrakty małżeńſkie, wkrotce iednak świat pożegnała. Był Pańſkiego ten Jan ku BOGU ſerca, zkąd nieſkąpo fortuna ſwoia, ktorą miał z ręki iego, z nim ſię dzielił: tak delikatnego ſumnienia, że nietylko w ſobie, ale y w drugich, nie mogł cierpieć, co zdrożnego od praw Boſkich widział, mądrych ludzi kochał; pacierze kapłańſkie codziennie mawiał.

Kryſztof Kaſztelan Gnieźnieńſki, piąty ſyn Jana Podczaſzego; á przedtym był Stolnikiem Koronnym, Staroſta Gnieznieńſkim y Nowodworſkim, był y Krayczym Koronnym 1648, z ktorym tytułem podpiſał *pacta conventa* Jana Kazimierza. *Walicki o obrazie Kodenſkim,* Woiewoda go Inowrocławſkim tytułuie; ale otym drudzy milcza, żona iego Kryſtyna Sapieżanka Starościanka Uświacka, ta mu iednego tylko ſyna Jędrzeia powiła: był ten Kryſztof maż wielkiey roſtropności y ludzkości.

Jędrzey Podkomorzy Poznańſki ſyn Kryſztofa Kaſztelana Gnieźnieńſkiego, trzymał Staroſtwo Nowodworſkie w ſummie dwoch kroć ſtotyſięcy monety Pruſkiey obligowane ſobie, dla tego, gdy mu tam znaczne ſzkody Wiſła poczyniła, *Konſtytucya 1676 fol: 28* z ſkarbu nadgrodzic mu tę ſzkodę rozkazała; zaś *1678 fol:* 17 pozwoliła mu ceſſyi Rzeczpoſpolita tego Staroſtwa, gdyby mu kto ſummę zaległa wyliczył. Trzymał y Staroſtwo Uyſkie, z ktorym tytułem 1683 Kommiſſarzem był naznaczony, do uſpokoienia dyfferencyi między Państwy Koronnemi y Margrabſtwem, *Conſtit: fol: 13,* y do traktowania o wiecznym pokoiu z Carami Moſkiewſkiemi, *Conſtit: fol: 2.* Jezdził w poſelſtwie od Krola Michała do Ceſarza 1670, *Conſtit: fol: 30.* Dwa razy śluby małżeńſkie ponawiał, *primo voto* złączył ſię był, z Katarzyna Czarnkowſka Kaſztelanka Poznańſka, *2do* z Katarzyna Grzymułtowſka herbu Nieczuia, Woiewodzanka Poznańſka, z ta zoſtawił corkę Adamowi Iwanſkiemu Kaſztelanowi Brzeſkiemu Kuiawſkiemu zaślubiona, y dwoch ſynow; z ktorych ieden Jozef; obadwa iednak w młodym wieku pomarli: y tak ten Dom przezacny iuż w tym wieku, gdy to piſzę, zſzedł z żalem wſzyſtkich. *Pariſius* uważa, że niektorzy Nałęczowie, iednym tylko węzłem Nałęcz w herbie ſwym wiążą, drudzy zas dwiema, y tym go kſztałtem Dom Gembickich noſił.

GEMBICKI herbu Nieczuia na Ruſi. Jedneyze dzielnice z Kuropatnickiemi, bo ſię tak podpiſał w pewnym prawnym monumencie 1548, Maciey z Kuropatnik Gembicki, iakom ſam widział.

GEDORWOCH herbu Topacz w Xięſtwie Litewſkim. Ten herb na ſiebie y na Dom ſwoy cały, przyiał na ſeyme Hrodelſkim, Gedorwoch *wedlug Strykow:* luboć go *Okolſki* piſze Gedroch, *Paprocki* Gierdorwoch.

GEDROYC herbu Poray Dom Xiążęcy w Litwie, Julianowi Dorfzprungowi ſwoy początek dalfzy powinien, bliżfzy zaś Galiginowi Wielkiemu Xiążęciu Litewſkiemu; ieden albowiem z ſynow iego, czy to Romand, iako iedni chcą; czy Trabus, iako drudzy, między czterema ſynami, zpłodził Gedruſa, ktore ſłowo Gedros, *według Stryikow: fol: 356*, w Zmudzkim ięzyku ſłońce znaczy, temu działem doſtała ſię wielka część Litwy ku południowy, tak że ſię od Wilii rzeki, aż do Dźwiny y Inflanckich granic, rozciągała na dwadzieścia ſześć mil Polſkich. Od tego Gedruſa potomkowie, Gedroyciami nazwani, ktorzy potym rozplenieni, ieſzcze za czaſow Stryikowſkiego, w tym tam Gedrufowi wydzielonym kraiu, dziedziczyli. Wyſtawił potym miaſto nad Jeziorem Kiemont, ſześć mil od Wilna, y od imienia ſwego nazwał Gedroty, ktorego teraz ledwo ſlady obaczyſz. Narymunda brata, od Doumanda rodzonego ich, przyciśnionego, woyſkiem ratował; zfzedł z tego świata koło roku 1282, *Stryikow. fol. 363.*

Ginwił ſyn Gedruſa, po zabiciu Troidena ſtryia ſwego, lubo był należał do ſukceſſyi na Xięſtwo Litewſkie, atoli dla niedoroſłych lat iego, Vitenes obrany, obiał Xięſtwo, żył ieſzcze za Gedymina panowania 1315, zoſtawił trzech ſynow, Hurdę, Binoynę, y Bubetę: z tych Hurda kwitnał koło roku 1362 maż rycerſki, ktorego czaſu, gdy mężnie zamku Kowieńſkiego bronił przeciwko Krzyżakom, y ani ſię im złotem zkorumpować, ani potęga uſtraſzyć nie dał; Krzyżacy ogień do zamku zapuścili, ktorym Hurda, ze trzema tyſiącami woiennych ludzi zplonał, *Stryik. fol. 356 & 443.* Doumand ſyn Hurdy Gedroyc, pod Kieyſtutem na woynach Krzyżackich wſławiony, z zamku, ktory był nad rzeką Seſſarſką, na wzgorku wyniośłym wyſtawił, częſtemi wycieczkami Inflanteczykom dokuczał. Przybrali ci ſobie na poſiłek Niemieckiego woyſka chorągwie, ktorym dufaiąc w Litwę wpadli, Doumand z ludźmi ſwemi na nich wypadſzy, na dziedzicznych ſwych polach Widziniſkich, ośm mil od Wilna, wielką ich klęſką poraził; pole to, mowi Stryikowſki, po dziśdzień zowie Litwa Kaulis, to ieſt mieyſce potyczki, na ktorym ieſzcze y teraz, uprawuiąc rola oracze, znayduią ułomki rożney broni. Tenże Doumand ludzkoścta y hoyna na wſzyſtkich ſzczodrobliwoścta, Zawiłſka ſzlachtę, tak ſobie uiął, że go ſerdecznie kochali, czym w ſuſpicya podany u Witolda Xiążęcia Litewſkiego od zauſzniczkow dworſkich, y od niego z ſwego dziedzictwa wyzuty, tak w Litwie, iako y na Rusi, przy ſamych ſię tylko dobrach zoſtał ſtryiow ſwoich, Binoyny y Bubety: ktorych tytułu ieſzcze, za czaſow Stryikowſkiego, ich potomkowie zażywali, iako to Goituſſowie, Ginwidowie, Miczkiewiccy, Zdanowicy. Doumand wkrotce potym z melancholii żyć przeſtał, ſynow dwoch zoſtawiwſzy, Woytkoſza y Petraſia, ktorym Zygmunt Kieyſtutowicz, część Oyczyſtey fortuny wrocił, koło roku 1440. Za tego Zygmunta czaſow, Wagaiło y Gagulis Xiążęta Gedroyckie, w ſenacie Litewſkim zaſiadali, lubo ć Stryikowſki nie piſze na ktorym krześle; atoli ich z ſenatu rugowała nienawiść niektorych za Zygmunta Krola. Długo w Litwie między proſtſzym gminem ſłychać było, piośnki złożone o męſtwie tak Doumanda, iako y Oyca iego Hurdy. Do tegoż Doumanda potomkow referuie *Stryikowſki* owego Doumanda, ktorego po zabiciu do zkonfederowanych Zygmunta Wielkiego Xiążęcia Litewſkiego, Zmudź ſobie za właſne Xiąże obrała 1440.

Woytko Doumanda Gedroycia Xiążęcia ſyn, kwitnał za Kazimierza Krola koło roku 1454, ſyn ſię od niego zoſtał Bartłomiey, tego zaś Mateuſz Marſzałek Litewſki, ktorego ſyn Melchior Biſkup Zmudzki, ten po śmierci

Jerzego

Jerzego Pętkowicza 1574, Kuſtoſzem będąc katedralnym Wileńſkim, od przednieyſzych Panow Litewſkich wziawſzy godne cnoty ſwoiey zalecenie, do Henryka świeżo na tron Polſki obranego, z tytułem legata do Francyi poiachał. Henryk ſzacuiąc ſobie w nim rekommendowane zaſługi iego, na prożbę ich, wſzyſtko uczynił: Gedroyca na Biſkupſtwo Zmudzkie oſobliwym liſtem nominował Papiezowi: drugi liſt Gedroycowi dał do Kapituły Zmudzkiey, y Panow Litewſkich, Na krolewſka rekwizycya przyieli wſzyſcy Melchiora. Tym czaſem Jakub Woroniecki Proboſzcz Geranowſki, wſparty iakimſiś liſtem Poſła Krolewſkiego, bez żadney iednak pieczęci, domagać ſię począł tey infuły, y iuż prożba, iuż groźba o przyięcie ſwoie docierał, atoli daremno; niechcieli go znać Litwa za ſwego *indigenam*, dla tego na kongreſſie w Wilnie 1575 mianym, 10 *Auguſ:* znowu za Gedroycem inſtancye do Stolicy Apoſtolſkiey zaſzły, ktorem czytał w liście *in Archivo Provincyi naſzey in Mſ. Rozrazeviana*, kędy y liſt drugi do Krola znalazłem, w ktorym uprafzaia ſtany Litewſkie, aby im prawa ich nienaruſzone chciał konſerwować: iakoż tak Rzym, iako y Krol, Gedroyca przy Biſkupſtwie Zmudzkim utrzymali. *Bielſki fol: 770 piſze o nim*, że Stefanowi Krolowi zaſtany od Papieża miecz, y czapkę poświęcone, w roku 1580 ten infułat oddawał, z ſeymu 1591, naznaczony był na Trybunał fiſzkalny Wileńſki, *Conſtit: fol: 610*, á w roku 1601 Kommiſſarzem do rozgraniczenia Xięſtwa Zmudzkiego y Kurlandyi, *Conſtit: fol: 760*. Zakon naſz ſzczegulniey kochał, dla tego OO. naſzych na rożne miſſye zażywał: Collegio Wileńſkiemu trzy ſtany pola y trzydzieſci ſtawkow dziedzicznych darował. *Annuæ Socie: 1608.*

Z tegoż Domu Xiażat Gedroycow był Błogoſtawiony Michał Gedroyc *Ordinis Canonicorum S. Mariæ de Metro Fratrum de Pœnitentia BB. Martyrum*, ten od młodości ſwoiey, począł chwałą świata tego gardzić, y BOG go z dzieciństwa zaraz, do pokory dyſponował; kiedy z choroby, w ktora był ciężko zapadł, iedne nogę tak mu odiął, że na nię ſtąpić nie mogąc, kul do chodzenia przez całe życie ſwoie zażywać muſiał: do tego ſtatury był drobnieyſzey, *iako o nim świadczy Miechov. lib: 4 cap:* 37, tym pewnieyſzy autor, ile że z nim razem żył, y znać go mogł bardzo dobrze. Nad to według niektorych, żadnego poleru w naukach wyzwolonych nie miał, czy to, z nieſpoſobności do nich, ktora z ſłabego zdrowia pochodziła; czy też, że w tenczas w Xięſtwie Litewſkim, Paleſtry ſzkolney żadney nie było: lubo *Brzeżewſki continuator życia iego, z Matrykuły Doktorow w Akademii Krakowſkiey dowodzi*, że ten Michał 1460 między Bakałarzow Teologii był policzonym; toż poświadcza *Koialowicz in Libro Miſcellaneorum*. Widzac tedy rodzicy do świata mniey ſpoſobnego ſyna, do chwały Boſkiey y ſtanu duchownego applikować go, umyślili: niebył od tego B. Michał, y dla tego tak życie ſwoie rozporządzał, żeby ſię był do życia zakonnego formował: uchodził tedy naypierwey konwerſacyi ludzkiey y płochych igrzyſk, á do modlitwy y laczenia ſię z Bogiem przyuczał, co mu ſię czaſu od nabożeńſtwa zoſtało, to na ręczney robocie trawił, ile mu zdrowie pozwalało: poſpolicie zaś miſternie wyrabiał puſzeczki, ktoremiby ſpoſobnie nośić kapłani mogli do chorych ciało Pańſkie: mało co mowił: y to z potrzeby; poniedziałki, frzody, piątki, y ſoboty pościł, inſzych dni bardzo miernym pokarmem ciało poſiłał. Skromność ſię w nim wydawała wielka, duchem niebieſkim tchnąca; z ktorey rozſądkiem pięknym utemperowaney y z inſzych cnot, poczeli go ſobie domowi ſiła poważać y wiele obiecywać, atoli on żeby ſię prożna chluba nie unioſł, proteſtował ſię przed krucyfixem, z Pa-

wſem Swiętym, że wſzyſtkę chwałę ſwoię w Ukrzyżowanym Bogu zatapiał; dla tego na ſzyi zwykł był nośić Krucyfix, żeby ſię był częſtym ſpoyrzeniem na niego, do wynifczenia ſiebie przed Bogiem pobudzał. Już też w Xięſtwie Litewſkim w mieście Byſtrzycy, nie daleko od Oyczyſtego zamku, klaſztor Zakonnikow, pod regułą S. Auguſtyna *BB. Martyrum de Pœnitentia* fundowany ſtanął, do niego tedy za konſenſem y błogoſławieńſtwem Rodzicielſkim udał ſię B. Gedroyc, y lubo tak niedouczone lata, ba y zwątlone zdrowie, prawie mu nadziei nieczyniły, żeby był mogł kiedyżkolwiek widzieć ſię w tey ſukience zakonney, przecież więcey ufaiąc Bogu, poſzedł do Generała tego Zakonu, á oraz tego mieyſca Probofzcza, imieniem Auguſtyna, proſząc go, żeby mogł bydź między ſtug Boſkich policzonym. Generał czy to z inſtynktu iakiegoś Boſkiego, czy też uſilna y pokorna prożba iego zdiery, przyiął go do Zakonu, y w komput Braci Konwierſzow albo laiczkow poczytał; co ſobie w życiu dalſzym miał za oſobliwſze ſzczeście Michał, bydź wzgardzonym w Domu Bożym. Wkrotce potym do Krakowa wybrał ſię X. Generał, w tę drogę przybrał ſobie iego za towarzyſza, tam świątobliwie y do zbudowania drugim, Nowicyat odprawiwſzy, do ślubow zakonnych przypuſzczony; podczas kapituły Generalney, uproſił ſobie wtenczas u Generała y całey kapituły; żeby mogł w Krakowie mieſzkać, y celle w kąciku iakim klaſztornym na oſobności żeby mogł mieć, z ktorey mogłbybył wolny bydź przyſtęp do kościoła Michałowi na modlitwę, tak w dzień iako y w nocy, na wſzyſtko Starſi z chęcia pozwolili, wiedzac iaki miał guſt w nabożeńſtwie, nawet y klucz do kościoła mu oddali. Obrał tedy ſobie celle bliſko drzwi kościelnych bardzo ſzczupła, w ktorey wſzyſtek ſprzęt widzieć było, ziemia miaſto łoſzka, paciorki do modlenia, y inſtrumenta do umartwienia ciała: przed cella był przyſionek y kominek w nim, w ktorym ſobie zwykł był ieść gotować, dość mało y podłe potrawy, bywało to częſto, że raz nagotowana potrawę, y przez niedziel dwie konſerwował; á coraz to ia tylko przygrzewał. W uſtawiczney męczarni ciało trzymał, y lubo dość ſłabe, przecież włoſiennica zściſkał, y dyſciplina aż do śmierci kraiał, tak, że aż krwią pluſzczało. Pokarm iego poſpolicie iarzyna iaka, albo Kaſza; y to ſama ſola zaprawione, oleiu zaś albo maſła, chyba w wielkiey ſłabości zażywał. Woda tylko albo cienkuſzem pragnienie gaſił, żadnego innego trunku nigdy nie pił. W Wigilie do Swiat Pańſkich, iabłkiem tylko, albo kilka śliwek, czy też orzechow kontentował ſię. Wſzyſtkie uragania ſię, uſzczypliwe ięzyki, cierpliwie znoſił, właśnie o świat y ſiebie niedbaiąc. W urzędzie ſwoim Zakryſtyańſkim pilny, czy to ſtroić ołtarze, czy do mſzy ſłużyć trzeba było, wſzyſtko to z iakaś goracością y affektem czyniąc, reſztę czaſu, co mu zbyło od tey funkcyi, na modlitwie przepędzil, oſobliwie zaś wielki miał affekt do Ukrzyżowanego Pana JEZUSA, ktory, trybem tamtych czaſow we ſzrzodku kościoła ſtał, tam w niego wlepiwſzy oczy, prawie ſię w nim zatapiał, y niebieſkie czerpał pociechy; nie raz od ziemi podnieſionym widziany, y owſzem ſam Ukrzyżowany JEZUS, utwierdzaiąc go w iego dolegliwościach, z tego krzyża do niego zawołał. *Bądź cierpliwy aż do śmierci, á weźmieß koronę chwały. iako piße Pruſzcz*, ſłyſzał to ieden, z braci, y drugim powiedział: Michał iednak nigdy o tym mowić niechcial, dopiero przy śmierci ſwoiey, Janowi Generałowi tegoż Zakonu á Spowiednikowi ſwemu, wſzyſtkę rzecz iako ſię działa; opowiedział; ten teraz krucifix w wielkim ołtarzu złożony, przenieſiony 1644, w tymże kościele, w poſzanowaniu ieſt u wſzyſtkich, czego

go świadkiem ſa ſrebrne wotywy y tabliczki. I przy ręczney robocie myśla ſię do BOGA wzbiiał, y affektem łaczył. W Wigilie do Swiat Chryſtuſowych, Nayś: Matki, y Apoſtołow, całe nocy, czy zimie czy lecie, w kościele na modlitwie trawił. Do czego chcąc mu przeſzkodzić duſzny nieprzyiaciel, iuż ſię uragał z niego, iuż ſtraſzył, iuż odgrażał, iuż wrzaſkiem, y krzykiem przykrzył, á gdy z tym wſzyſtkim w przedſięwzięciu ſwoim B. Michała złamać nie mogł, pewnego czaſu, gdy on dyſcyplinę czynił, rozgami dyabeł go uſiekł, tak, że ich o iego ciało potrzaſkał, á na grzbiecie braciſzka, pręgi krwia zawrzałe widzieć było. Bywało y to, że go bieſi po kościele włoczyli, targali: zkąd bracia, gdy do kościoła na jutrznia przychodzili, miotełki otrzaſkane znaydowali, iego zaś w kącie gdzie, albo za obrazem ledwo tchnącego. Było y to kilka razy w Wigilia Bożego Narodzenia, że gdy kościoł według dawnego zwyczaiu ſłoma przytrzaśniono, á B. Michał, noc tę na modlitwę poświęcił, bieſi, włocząc go po kościele wſzyſtkę owę ſłomę na iedne kupę zgarneli, iego zaś za wielki ołtarz prawie wpoł żywego wciſneli: krył ſię z tym przed bracia pobożny mąż, y choć ſię go o to pytano, milczał: atoli y mdłość iego, y choroba ztąd zawzięta, á czaſem przez dwie niedzieli leżał, iawnie znać o tym dawały: niedał ſię iednak zwyciężyć pokuſom B. Michał, dla tego y wtey chorobie nieinaczey, tylko na goley ziemi leżał, y do kościoła na modlitwę iak przedtym ugęſzczał. Prawdać że mu y bracia zakonni przymawiali o tę na ſiebie ſurowość, inni ſzydzili z iego pobożności, ale y tym ſię niedał uwieść, wſzyſtko cierpliwie znoſząc, á z pierwſzego ſetworu nic nie umnieyſzaiąc. Miłość ku bliźniemu wielka ſię w nim wydawała, dla tego gdy mu kto iaką dał iałmużnę, iakoż gdy Bog go wſławił rożnemi łaſkami, dawano często y ſzczodrze; albo ich na ubogich rozdawał, albo na potrzeby kościoła, y ſwego klaſztoru obracał, nic ſobie nie zoſtawiwſzy. Strzegł ſię zaś, żeby był nikogo nie załmucił, ztąd gdy pewna matka pytała ſię go o ſynow ſwoich y ich życia progreſſie: długo milczał: porym iednak na uſilną iey prożbę powiedział, że ieden z nich na poſtronku miał życie ſwoie zakończyć, co ſie ſtało; on iednak tego żałował, że białagłowę ta ſwoią odpowiędzią zaſmucił. A że mu dał był Bog tę łaſkę, że przez niego cuda czynił, y wiele przyſzłych rzeczy opowiadał, tak, że go *Miechovita lib: 4 c: 2 miraculis gloriosum* zowie, dla tego konkurs do niego rożnych ludzi bywał; przychodzili, rożnemi na zdrowiu affekcyami ztrapieni, y tych, uchodząc prożney chwały, kryiomo leczył. Przychodzili ciekawi, y o przyſzłe rzeczy badali ſię, tych albo o dworność upominał, albo też z pokory mowił, Bogu to ſamemu wiadomo; tey łaſki chyba wielkim ſwoim kochankom czaſem użyczał, iam zaś wielki grzeſznik, co z płaczem mowiac często, ieſzcze ich proſił, żeby ſię za niego modlili. Kaſztelanowa pewna, na krwawa niemoc długo chorowała, wiele na kuracya ztraciwſzy, gdy iey żadne lekarſtwa nie pomogły, umyśliła udać ſię do B. Michała, w. kościele zaſtała go na tenczas do mſzy ſłużącego, nie mogąc tedy z nim o ſobie mowić, za nim tylko poklęknawſzy, Bogu ſię korzyła, á potym wielka wiara, kraiu ſukni iego tylko ſię dotknęła, zaraz zdrowa zoſtała. Pewnego czaſu na ulicy S. Jana, wielki ſię pożar ognia zaiał, do domoſtwa Anny Palibutkiewiczowy Wdowy iuż iuż zbliżał, w takim razie do męża Bożego ſierota przypada, żebrze z płaczem pomocy: kazał iey do domu poyść B. Michał, ſam tym czaſem na modlitwę klęknał, rzecz dziwna, dom drewniany, od nikogo niebroniony, w tak bliſkim niebeſpieczeńſtwie w całe zupełny zoſtał. Drugi raz na Uli-

cy Sławkowſkiey, Kamienica na przeciwko kościołowi S. Marka zagorzała, y gdy na klaſztor trwoga padła; bracia do Michała Gedroyca udali ſię, proſząc, żeby ich ratował: on Krzyż Swięty przeciwko ogniowi uczyniwſzy, w momencie wſzyſtek ogień zagaſił; drugi raz toż ſamo przez niego P. Bog dobrodzieyſtwo ponowił, gdy w tyle tegoż Klaſztora znowu ogień wybuchnał, że na Krzyż Swięty, od niego uczyniony, uſtał. Powiadał iednak ſwoim Braci, iużci za mego życia ognia ſię nie boycie, ale po śmierci klaſztor ten, ogniem zniſzczeie; o czym piſze *Miechovita lib*: 4 *cap*: 73, *pod rokiem* 1485. Ze zaś trzy razy miaſto Krakow miało pogorzeć, iawnie Prorockim duchem opowiedział. Pierwſzy raz w roku 1494, 29 dnia Czerwca, y ziściło ſię; bo w nocy, tak miaſto to od ognia ſzkodliwie zepſowane, że ſię ſame tylko w rynku kamienice zoſtały, wſzyſtkie aż do Szewſkiey ulicy, w perzynę poſzły. Drugi raz 1528. w wigilia S. Marka, iak ſię od Nowey bramy pożar zaiał, tak wſzyſtkie czy kościoły, czy domy y kamienice, z Kleparzem y klaſztorem S. Marka, aż do kościoła S. Szczepana pochłonał. Trzeci raz w roku 1544 w ſrzod poſtu, tenże klaſztor S. Marka z pobliżſzemi budynkami zpalił. Przepowiedział y Zakonowi ſwemu niektóre utrapienia, ktore na niego miały przypaść, oſobliwie o konwencie Byſtrzyckim w Litwie; y ſtało ſię: 1526, bo iako piſze *Przewor ſki*, ten klaſztor ze wſzyſtkiemi placami, gruntami, ktore ſię na trzydzieści tyſiecy krokow rozciągały, że wſzyſtkiemi także dobrami do niego należącemi, Zygmunt I Krol Polſki, odebrawſzy go Braci tego Zakonu, kapitule Wileńſkiey dał, darował, y inkorporował. Gdy ſię iuż koniec życia iego zbliżał, tym bardziey y gorącey z Bogiem ſię iednoczył, przez częſte ſpowiedzi y kommunie: ſzczególniey wzdychał do Nayś: Matki y SS. Apoſtołow, iako Sędziego BOGA na ſadzie iego Aſſeſſorow. Wtym gdy goraczka gore brać poczęła, Przeora y z bracią do ſiebie zaproſił, ktorych pokornie przepraſzaiąc, o modlitwę za ſiebie proſił: Gdy mu kazano, żeby był Braci Zakonney, zbawienne iakie nauki zoſtawił, zalecał im miłość zobopolną, powolność ſtarſzym y poſzanowanie, obſerwancya uſtaw zakonnych, pamięć na Chryſtuſa męką, y śmierć iego: potym ſpowiedź z wielka ſkrucha y łzami przed Generałem ſwoim uczyniwſzy, y Sakramenta Swięte ze czcia przyiawſzy, proſił, żeby mu pſałterz czytano, ktorego z pilnością ſłuchał, á gdy iuż konać miał, poklęknał, y tak klęczący, ducha Bogu ſwemu, ktoremu całe życie ſłużył, oddał w roku 1485. czwartego dnia Maia, pochowany tamże na Ulicy Sławkowſkiey w kościele S. Marka. O mieyſcu na złożenie świętego ciała iego, gdy ſię między ſoba bracia naradzaią, Boſkim iakimſiś inſtynktem przyſzedł X. Swentoſław Manſyonarz przy kościele Panny MARYI w rynku, od milczenia, ktore do śmierci ſamey dobrowolnie ſobie nakazał, y świątobliwie zachował, Silentyaryuſz nazwany, wielki życiącego B. Michała przyiaciel y towarzyſz, nic nie mowiąc, kartę tylko Braci podał, w ktorey przeſtrzegał ich: Ten prawi maż Boży, ktorego duſza iuż ieſt w niebie, powinien bydź pochowany w chorze, przy drzwiach Zakryſtyi, na puſnoc obroconych, na ktorym mieyſcu znaydziecie iuż grob gotowy. Jeſt ci w prawdzie drugi grob pod wielkim ołtarzem, ale ten dla innego większego ſługi Bożego trzeba chować. Co gdy przeczytali Bracia, y ſzukać na mieyſcu naznaczonym grobu owego poczęli, znaleźli; o ktorym przedtym nigdy nie wiedzieli, grob iakby świeżo dopiero wymurowany, właśnie według miary ſtatury B. Michała; więc przy konkurſie wielkim ludzi oboyga płci, ktorych kościoł nie mogł obiąć, uczciwie złożony ieſt. Wielu ich świadczyło, że z

ciała

ciała iego wdzięczny zapach czuli, inni twarz iego chuſtkami ocierali, y za relikwie chowali, iakoż wſtawił go Bog wielkiemi zaraz przy pogrzebie cudami, bo Katarzyna rybiarka opętana, ſkoro ſię trunny iego dotkneła, od czarta uwolniona, ślepy przeyrzał, y chromy od urodzenia, na nogi powſtał. Tenże ſam, potym (Węgrzyn to był) pod Buda będąc, napadł na młodziana w Dunaiu utopionego, ktorego ciało aż nazaiutrz znaleziono, radził tedy krewnym iego, żeby go ofiarowali do B. Michała, ktoregom ia prawi, iuż łaſki doznał; co tylko uczynili, młodzian, iakby ſię ze ſnu obudził, ożył y powſtał, czego świadkiem iego wotywa przy grobie męża Bożego zawieſzona. Trzech krom tego wſkrzeſzonych przez iego zaſługi, piſza hiſtoryey życia iego. Z tych dziecię nieżywe iedna porodziła, troſkaiacey ſię o to pokazał ſię przez ſen B. Michał, życie dziecięciu obiecał 1521. y ſtało ſię iako powiedział, gdy rodzicy ślub do niego uczynili. W roku 1522 dwunaſtoletni chłopiec utonął, ledwo we trzy dni trupa iego znaleziono, y ten ożył ofiarowany do grobu Błogoſławionego. Inni zdrowie przez przyczynę iego odebrali, iako Anna Szydłowiecka Kaſztelanowa Krakowſka, przy połogu z życiem chwieiaca ſię. 1611 Barbara Płazina Burgrabina Krakowſka iuż od Medykow zdeſperowana. 1612 Dorota Paſzkowſka w niebeſpiecznym razie zoſtaiaca. 1613 Brat tegoż Zakonu u S. Marka, ciężko chory, 1614 ſyn mieſzczki Kleparſkiey iuż konaiacy, 1604 Syn Pani Miſiowſkii bliſki śmierci. 1616 Achacego Kmity corka, iuż od zmyſłow odchodzaca. 1615 Anna Wolſka w połogu ledwo żyiaca. Dawnieyſze cuda, ba y życie iego, gdy klaſztor cały zgorzał, y one zpłonęły. Życie potym iego, *Jan z Trzciany Notarius Publicus Apoſtolicus*, á potym Kanonik Lwowſki wypiſał 1544. z relacyi tych, ktorzy go znali, albo godnych wiary; drudzy po nim toż ſamo podrukowali, iako *Kryſtof Przeworſki 1605, Jędrzey Gronowſki tegoż Zakonu 1615. Jędrzey Wiwiani Philozophii Doktor w Akademii Krakowſkiey, a po nim Brzeżewſki Samuel tegoż Zakonu 1655. Pruſicz w Forteccy fok 151, Wſpomina go Gabryel Pennotus in lib: de Canon: Reguł: lib: 2 cap: 4. Pabebrochius in Actis Sanctorum, życie iego kładzie 4 Maji.* Po śmierci w lat 46, to ieſt w roku 1521, widział ciało iego niezkażone, Mikołay Proboſzcz Brzeſki, atoli potym rozſypało ſię; trunnę iego w Zakryſtyi po dziś dzień chowaią, ktorey proſzki wypite, rożne affekcye ludzkie leczą. W roku 1624 ſublewacya była, y przeniesienie kości iego przez X. Tomaſza Oborſkiego Suffragana Krakowſkiego, za inſtynktem X. Fryderyka Szembeka Soc: JESU: gdy tedy grob rozwalono, znaleziono nie daleko w ziemi trunienkę łokciowa, y w niey kości iakieś, rozumieli niektorzy, że to były relikwie B. Michała, atoli X. Szembek z Kronik dowodził, że grob tego męża Bożego, był w ſamym murze kościelnym; Żył także ieſzcze na tenczas ieden z Braci tego Zakonu, ktory powiadał, że za iego pamięci, grobu tego dobywano, y że ſię kości świętego dotykał, ktore potym murem obmurowano. Gdy tedy mur walić poczęto, znaleziono y grob iego, y kości w ſrebrney wanience wielkiey, złożone; tedy Suffragan ze czcia zebrawſzy w kupę, pieczecia ſwoia zamknał, y na uczciwſzym mieyſcu złożył, *Hiſtor: Dom: Profeſſ: Cracov: S. J. 1624.*

Jerzy Gedroyc, w Zakonie Soc: JESU, życie ſwoie poświęciwſzy na uſtugę zapowietrzonym; ſtał ſię tey ſwoiey miłości ofiarą, w Wilnie, kędy umarł 1653 wieku ſwego 35. Wſtąpiwſzy do Zakonu naſzego 1623, raz zawziętego do cnot świętych ferworu, nigdy nie odſtąpił, choć też czaſem o zbytnia niby, na ſiebie ſurowość, ięzyki drugich z przymowka ſtyſzał, przeciąż to cierpliwie znoſił. Wielka w nim wydawała ſię wſtrzemięźli-

wość, czy to w mowieniu, czy w iedzeniu, czy w piciu. W rozmyślaniu męki Jezuſowey, oſobliwiey ſię kochał, ztąd z Włoſkiego na Polſki ięzyk, *Memoriale perpetuum Vulnerum Xti* przetłumaczywſzy, do druku podał, chcąc y drugich do tegoż nabożeńſtwa zachęcić. W Połocku Magiſtrem ieſzcze ucząc, w Schizmatykow niektorych gruntowna perſwazya wmowił, że ſię z kościołem Rzymſkim poiednali, drugim zakonne życie wyperſwadował. Za miaſto na zwyczayna rekreacya wyżedſzy, ubożſzych ludzi nawiedzał y pouczał, á częſtokroć wyproſzona od kogo iałmużna opatrywał. Miał ſwoich ſzpiegow takich, ktorzy kſztałtnie o chorych ſię badali, tych on obchodząc, do pokuty y Sakramentow SS. przyięcia pobudzał; rzecz ta y ſamym heretykom była wiadoma: dla tego Medyk dyſſydent, gdy ſię dowiedział, że ſię powietrzem zaraził X. Jerzy, wſzelkie ſtaranie miał koło niego, żeby był tylko tak kochaiącego duſze kapłana, z niebeſpieczeńſtwa ratował. Ztey żarliwości kilka nocy bezſennie przepędził. W Kownie w głęboka noc wywołany do domu, w ktorym podpiły człowiek raniwſzy śmiertelnie białągłowę, ieſzcze na tym niedoſyć maiąc, z gola ſzabla ſzalał, nic niedbaiąc ani na furye piianicy, ani na ſwoie niebeſpieczeńſtwo od ſzalonego, w dom wſzedł, y duſzy, ranioney białeygłowy ratował. Na miſſyach od świtu, aż do piątey z południa bez żadnego poſiłku, ciſnących ſię do ſiebie ſpowiedzi ſłuchał. W drodze do domu pewnego heretyka wſtąpił, tam przez cała noc, żeby Pan nie wiedział, wſzyſtkę iego czeladź ſpowiedzi wyſłuchał; nad heretykami zaś gdy widział, że ich ſam upor w błędach był nieprzełamany, gorżko płakał. Pokora w nim wielka, z tey, tak urzędu powabnieyſzego, iako y ſtroiu ozdobnieyſzego przyiąć nigdy nie chciał: Cierpieć nie mogł, gdy mu kto zacność urodzenia iego przypominał. Częſto przy poſiędzeniu z ludźmi godnemi, ſocyuſzowi ſwemu choć nie kapłanowi pierwſze mieyſce dawał, y lubo tak ſię poniżał, przecięż wſzyſcy go ſobie wielce poważali. Z trzymieſięczney miſſyi do Wilna ſię wrociwſzy, gdy miaſto powietrzem ſię zaraziło, uſilnie u Rektora proſił, żeby mu był pozwolił, w opłakanym razie, ludziom mizernym ſłużyć bronilić w prawdzie tego wieley y godni ludzie, atoli wymogł, czego chciał X. Jerzy, ſpowiedź tedy generalna uczyniwſzy, zaraz ſię koło Apoſtolſkiey pracy zakrzątnął; codzień rano mſza odprawiwſzy, cały dzień po mieście y przedmieściach dla ratunku duſz zbiegał. Grubarzom częſto albo płacił, albo podarunki iakie dawał, żeby byli tylko ſzczerze informowali, gdzie y ktory dom zarażony. Od głodu umieraiących. y ſwoia częſto porcya żywił; na drugich publicznie żebrał, wſzyſtkim chcąc bydź Oycem w duchu. Po ſześciu mieſiącach tey ſwoiey żarliwości, gdy nędzarza iakiegoś na śmierć dyſponuie, od niego y on powietrza nabył: czuiąc ſię tedy niebeſpiecznym, Sakramenta święte przyiął: potym z piſma Swiętego coś ſobie czytał, nakoniec o wodę święcona proſił, ktora pokropiony konać począł, y żyć przeſtał na ziemi. *Nadaſi in Victimâ Charitatis fol: 489 Tanner in Soc: JESU num: 173.*

Paprocki o herbach namienia, że za iego czaſow Euſtachi y Dachno Xiążęta Gedroycowie kwitneli. *Okol: w indexie tom: 1,* do herbu Hipocentaurus Gedroycow naciąga, ale ſię myli. Marcin Gedroyc Woiewoda Mścisławſki, Starosta Wilkomirſki, ktorego corka Jadwiga z Kryſztofem Białozorem Marſzałkiem Upitſkim dożywotnie zmowiona, *Okol: 1: 3 fol: 300.* Ten Marcin przyczynił fundacyi *Ordini Canonicorum de Metro* przez ten reſpekt, że w nim B. Michał Gedroyc, życie ſwoie tak święte zakończył, dał im zaś dobra Widziniſki, *iako świadczy Koial: y Nakiel: w Miechov: fol: 61.* Władyſław Scholaſtyk

ſtyk Smoleńſki 1668. Bartłomiey, Staniſław, Kazimierz, Dominik, Mikołay, Samuel, Piotr, Karol, Władyſław, Gedroycowie, y Marcyan Podſtoli Połocki, podpiſali elekcya Jana Kazimierza. Mikołay Oberſzterleytnant zabity przy dobywaniu Tykocina, męſtwo iego ſławia *Conſtytucye 1662 fol: 15, y 1670 fol. 5*, kędy ſukceſſorom, krwawe zaſługi iego płacić każą. Władyſławowi Horodniczemu Smoleńſkiemu, dobra Szepieyki w Ziemi Słonimſkiey, dziedzicznym prawem darowała Rzeczpoſpolita, zawdzięczaiąc mu iego zaſługi, y że gdy Moſkwa Woiewodztwo Smoleńſkie opanowała, dobra ſwoie, w tym tam Woiewodztwie leżące zoſtawił w ręku ich; *Conſtit: 1667 fol.* 14. Adam Miecznik Wolkowiſki, Samuel Woyſki Mścisławſki, 1674. Władyſław Chorąży Nowogrodzki 1710. Gedroyc Sędzia Kowieński, żona iego Budkiewiczowna. Ktoryś z nich miał za ſobą Eufrozynę Połubieńſka Woiewodzankę Parnawſka. Gedroycowna była za Wodoradzkim *Lorynowicz* Alexander Jan Piotr Staniſław 1700.

GEOMETER patrz Franck.

**GERKOWSKI herbu Lubicz* w Prusiech; *Mſ. de Famil: Pruſſ.*

GERKOWSKI herbu Taczała. Henryk Gerko, pierwſzy z Czech, ten herb do Połſki przyniosł, w domu Hrabiow z Gorki zaſłużony, mąż znaczny.

Gerſtorf Herb.

* NA tarczy trzy pola rożne, czerwone y białe, z ktorych dwa ſpodem linia wzdłuż przedzielone, iedno gora nad obiema wciąż, na hełmie czerwony kolpaczek, ryſie u niego wyłogi, na nim ſześć pior ſtruſich u wierzchu, labry na lewey ſtronie, czarne y białe, na prawey ſrebrne. Paprocki ani Okolſki o nich nie piſał, ſam tylko *Mſ: Zaluſcianum de Famil: Pruſſ:* Dom to ſtarodawny: bo ieſzcze od Rudolfa Xiażecia Burgundyiſkiego nobilitowany w roku 919. Wynieśli ſię potym Gerſztorfowie z Burgundyi do Luſatii y Slaſka, za czaſow Fryderyka Barbaroſſy Ceſarża Rzymſkiego, koło roku 1152 pod ktory też czas, otrzymali

konfirmacya dawnych swoich, przywileiow, herbu y szlachectwa. Rudolf pierwszy Hrabia Habszpurski, skoro w roku 1273 na Cesarska godność był podniesiony, szczegulnieyszym affektem ten Dom wyniosł: kiedy Henryka Gerszstorfa corkę, imieniem Rosynę, tak dla iey dziwnie piękney urody, iako też dla zasług iego, wydał za Fryderyka de Hohenstaufen siestrzeńca swego, od ktorego wszyscy Margrabiowie y Xiążęta Brandeburskie swoię procedencya maią. Henryka zaś Burgrabia Norimberskim uczynił. Synowiec potym Rudolfa Cesarza Woyciech, poiął za małżonkę, corkę Rosyny z Fryderyka de Hohenstaufen zpłodzona: tak się Dom Gerszstorfow zkolligował z naycelnieyszemi w Europie Domami, to iest, z Domem Habszpurskim, Austryackim, y Brandeburskim. O czym pisza *Mauritius Beander in Chron: Burgundiæ 1561 w Antwerpii drukowany fol:* 357. - *M. Spangenberg in Chron: Szwaczbergen Erfurti fol:* 65. *Rivander in Genealogia Biberſteinana. Joan: Aventinus Cuſpinianus Craſius, Daniel Brant, Joan. Roſſman. Gaſpar Hedio &c &c.* Z Niemiec się potym do Polski y Prus przenieśli w roku 1636, pierwszy Stefan, lat maiąc pięćdziesiat y ośm, tu się gnieździć począł, otrzymawszy indygenat od Władysława IV 1641. Syn iego Jerzy, rożnemi tak peregrynacyami, iako y woiennemi dziełami z znaczna szarza w Niemieckim woysku służąc wsławiwszy się, poiał Katarzynę de Sternefeld Marcina corkę, zostawił z nią dwoch synow, Bogusława y Radysława; oba w Zebrzydowie pod Gardeiem urodzeni. Przodkowie Stefana, byli wielkiemi ludźmi y Senatorami w Czechach.

* *GERWAŁOWSKI* w Ziemi Rożańskiey, Jerzy Gerwałowski podpisał elekcya Jana Kazimierza Krola.

GES patrz Paparona herb.

Geſchhaw Herb.

* GEschawowie początek imienia swego zaczęli koło roku Pańskiego 1500, procedencyą iednak swoię maią od Jeżewskich, y dlatego podziśdzień piszą się z Jeżowa. Jan bowiem Jeżewski, dziedzic na Kucharach w Woiewodztwie Płockim herbu Jastrzembiec miał

miał ſyna Zygmunta, ktory czas niciaki ſłużac w woyſku, gdy ſtracił fortunę Oycowſką, w Choynicach, w Pruſiech, doſtawſzy z poſagiem żony, oſiadł; odmieniwſzy tedy Niemieckim akcentem imię Oyczyſte, Geſchawem ſię przezwał; pod tym tytułem zplodził kilku ſynow, ktorzy torem Oycowſkim poſzli; ieden tylko z nich Kaſper, z młodych lat ſwoich, udał ſię na ſłużbę woienna, w cudzoziemſkiey ſzarzy, w rożnych państwach, żołd wiodac; oſobliwie w woyſku Francuzſkim, gdzie doſłużywſzy ſię przy wyſokiey ſzarzy, y fortuny, powrocił do Oyczyzny; Pułkownikiem Gwardyi Krolewſkiey uczyniony, do ktorego, gdy ſię ani ſtryi iego, Jan Jeżewſki, Pleban na ten czas w Jeżewie, ani ſtryieczni bracia znać niechcieli, dla utraty ſzlachectwa przez Oyca iego; Kaſper, przez inſtancya rożnych Panow u Zygmunta Auguſta Krola, otrzymał nobilitacya; z ktorey to tu tylko położę, co do opiſania herbu tego ſłuzy. *Sigismundus Auguſtus Dei Gratia Rex Poloniæ &c. &c. Nos igitur Gaſparum Geſchaw nobilitandum duximus, nobilitamusq; inſignia illi damus, in quatuor areæ diſtincta, quarum prior Superior, dextrorſum cerulea eſt, habet ardeam albam, alligatam pede ſiniſtro ad quadratum ſaxum marmoreum catenâ ferreâ, alis & pede dextro ſeſe elevantem, totam verſam ad aream ſiniſtram. Area ſiniſtra altera Superior, eſt fulva, habet brachium armatum, prominens è nube manu elevata, gladium fulgentem, tenente, verſa contra ardeam, liberatura quaſi, ſectione catenæ eandem. Inferiores areæ tranſverſim ejusdem coloris, & ſigna cum ardea, ſcilicet, ſiniſtrorſum, & manu cum brachio & gladio dextrorſum, pari qua ſupra ratione, hoc eſt ſeſe ſuſpicientes collocata. Clypeo incumbit galea equeſtris, coronâ aureâ cinctâ, ex qua proſilit ardea alba expanſis alis, ſecundum pectus coronulâ ornata; ejus neq; venter, neq; pedes conſpiciuntur. &c &c. Datum Vilnæ, feria 3tia ante Dominicam Lætare anno Domini 1555. Regni verò noſtri 26. Præſentibus &c. Datum per manus Venerabilis Joannis Przerębſki Regni noſtri Vice Cancellarii.* Ten tedy Kaſper Geſchaw Krolewſkim regalizowany przywileiem, poiał w ſtan małżeńſki Barbarę Kleyſtownę, z ktora miał ſynow dwoch, Kaſpra y Bartłomieia, y corkę Doręgowſka. Z tych Kaſper był Opatem Oliwſkim, y Paradyſkim, Sekretarzem Krolewſkim, ktoremu nadgrobek w Oliwie z ta inſkrypcya wyſtawiony. *Gaſpar Geſchaw Abbas Olivæ, & Mariæ Paradyſi, Adminiſtrator Epiſcopatûs Pomeſaniæ, Viſitator Ordinis Ciſtercienſis, in Regno Poloniæ, & in Pruſſia, nec non Secretarius Regiæ Majeſtatis, Reparator huius Monaſterii Olivenſis, in tumultu Gedan: anno 1577 diruti, obiit anno 1584, 7 April: ætatis ſuæ 63.* Młodſzym będąc, á w Niemieckich ſzkołach błędow heretyckich napiwſzy ſię, gdy ſię do Oyczyzny wrocił, wielu bardzo tymże iadem zaraził, ile przy obrotnym dowcipie ſwoim, przecież ſam potym, zważywſzy niezgadzaiące ſię z ſoba dyſſydentow artykuły, wyrzekł ſię herezyi, y świątobliwie ſwoy klaſztor, Opatem zoſtawſzy, rzadził. Chciałci w prawdzie tych, ktorych ſwoią perſwazya od prawowierney wiary oderwał, znowu do niey nakłonić, ſtawiał ſiebie na przykład, fundamentalnemi racyami wmawiał, atoli niemogł nic zyſkać. Co ile razy ſobie wſpomniał gorżko płakał, widząc, że ſnadniey kogo zepſować, niż naprawić. *Hiſtor Reſident: Conec:* do fundacyi naſzego Collegium Gdańſkiego znacznie ſię przyczynił. Bartłomiey brat iego, Sekretarz Krolewſki, miał za ſoba, Konſtancya Eleonorę Butlerownę, corkę Fryderyka Butlera, Pułkownika Woyſk Szwedzkich, z ktora zoſtawił ſyna Alexandra, ten był Kapitanem w Woyſku Brandeburſkim, poiał Małgorżatę de Schewe Szternberkownę, z ktora dwie corki były, Maryanna z Jakubem Czapſkim Chorażym Nowogrodzkim, Magdalena z Felicyanem Babſkim, dożywotnie złączone, y ſyn Tobiaſz Antoni; Z pierwſzey żony Anny Elżbiety Lettawowny Sędzianki Pomorſkiey, zplodził cor-

Digitized by Google

ke Dorotę Czaplińſka Podſtolina Bracławſka, y ſynow dwoch, Mikołaia y Tomaſza; Z drugiey Zuzanny Niedziałkowſkii, ſyna Ignacego, ale ten młodo umarł, iako y Mikołay. Tomaſz Antoni Podkomorzy Inflantſki, Generał Major Kawaleryi Woyſk Krolewſkich y Rzeczypoſpolitey, dziedzic na Poſadowie w Bełzkim Woiewodztwie, ktoremu Ewa Offolińſka Łowczanka Podlaſka, powiła corek trzy, Katarzyna wydana za Wilhelma Miera Generała Majora, Barbara za Zelſkiego Majora, y Tereſſa.

**GETKIN herbu Gryff* na Ruſi. Z tych, temi czaſy, Getkin Pułkownik w woyſku Koronnym cudzoziemſkim, miał za ſoba Boleſtraſzycka.

**GĘZEK herbu Doliwa.* Z tym ich herbem widziałem w Krakowie na Skałce. Jacek Zakonu Kaznodzieyſkiego kapłan 1658. Jędrzey miał za ſobą Zuzannę Lipſka 1603 *nadgrobek w Krakowie.*

GIBOWSKI herbu Jaſtrzebiec w Krakowſkim Woiewodztwie.

GIDZIELSKI herbu Poray. Anna Gidzielſka była za Janem Bielſkim herbu Srzeniawa. Adam z Gidel Gidzielſki w Sieradzkim Woiewodztwie herbu Poray, w ktorego dziedzictwie Gidlach, Statua Nayś Matki, ktora tamże y podziśdzień cudami ſłynie, znaleziona; żona iego Trzcińſka herbu Rawicz Woiewodzanka Rawſka, ſyn z niey Marcin: zbudował był Adam kapliczkę niewielka dla tey Statui, gdy iednak naciſku zewſzad gromadno idących, ta obiać nie mogła, daleko obſzernieyſzy kościol wybudował Marcin, *o czym świadczy Tomas Pilzuenſis in hiſtor: D. Gidleuſis wydrukowaney 1645.* tam wſpomina Piotra Gidzielſkiego iuż oſmdzieſiatoletniego ſtarca, ieſzcze żyiacego 1616.

GIDZINSKI herbu Prawdzic, czyli raczey Giedziński na Ruſi, y Mazoſzu, iedneyże dzielnicy z Dębſkiemi, ale od dobr Giednia, imienia tego nabyli. Z tych Paweł Rotmiſtrz na Woloſkich przeciwko Michałowi expedycyach. Jakub rycerſki człowiek w Moſkwie, ktorego ſyn Stefan. Bernardyn, y Paweł z Potockim Mikołaiem Hetmanem ſłużyli. *Błażowſki tłumacz na Polſkie Kromera fol: 43* ſtawi Mikołaia Giedzińſkiego, ktory od młodości ſwoiey, iuż w cudzoziemſkich obozach, iuż Polſkich, całe życie ztrawił. Jan w Ziemi Rożańſkiey 1632. Konſtantyn z ſeymu 1633, Kommiſſarz do uſpokoienia granic od Węgier, *Conſtit: fol: 31*; ten pod Cecora, á potym y Chocimſka mężnie ſtawał; atoli w iedney z tych, w ſzyię ſzabla Turecka cięty, w niewolą ſię był doſtał *Actus Leonis heroicus.* Brat iego Alexander woienny człowiek, z Anny Dzieduſzyckiey zpłodził ſyna Jerzego, na dworze ten naprzod Ferdynanda Xiażęcia Biſkupa Płockiego y Wrocławſkiego, látá ſwoie młodſze polerował; potym zoſtał Kanonikiem Regularnym Lateraneńſkim, daley był Biſkupem Nikopolſkim, y Suffraganem Lwowſkim 1676, maż y pobożnościa, y ſzczodrobliwośćia znakomity. Jedna Gidzińſka Katarzyna była za Jędrzeiem Maxymilianem Fredrem Woiewoda Podolſkim, druga za Antonim Kalinowſkim Cześnikiem Halickim. Trzecia Scholaſtyka Zakonnica u Wſzyſtkich SS we Lwowie. Jan Łowczy Nadworny 1703, *Conſtit: fol: 15. Cuda Jaroſławſkie fol: 43* wſpominaia Giedzińſkiego Stolnika Przemyſłkiego 1637. N. Cześnik Lwowſki, miał za ſoba Zofia Grabionczankę, z ktorey był ſyn Dominik, ten zpłodził Jana Michała y Antoniego. N. z Kurdwanowſkii zpłodził Jozefa y Antoniego, y corkę Zawadzka.

**GIEBUŁTOWSKI herbu Berſten* w Krakowſkim Woiewodztwie. Piſza ſię zaś z Giebułtowa, mila od Krakowa. Staniſław z Giebułtowa Giebułtowſki, podpiſał *inter præſentes* liſt Krolewſki dany Miaſtu Krakowſkiemu, *1527.* Kaſper miał dziedziczne ſwoie dobra, y w Krakowſkim y w Xięſtwie Siewierſkim, nie zoſtawił iednak potomka płci męſkiey, tylko corki dwie, z tych iedna

Elżbie-

Elżbieta poszła za Wawrzyńca Pawęckiego w Owczarach, Komornika Granicznego, y Pisarza Powiatu Krakowskiego, druga za Pudłowskiego. Są także w Podgorzu Giebułtowscy, ale czy tego herbu czy inszego, niewiem, mowi *Baranow:*

GIEBUŁTOWSKI herbu Lis w Krakowskim Woiewodztwie, w Pilznieńskim powiecie. Dom starożytny, y bez watpienia, że prosta linia ida od Woiewody Krakowskiego Mikołaia; ile że się pisza z Kozieglow, ktore dobra Krol dał był temu Mikołaiowi, o czym pod herbem Lis, obszerniey mowić będę, iako y dawnieyszych Przodkach tego Domu. Prandotę z koziegłow wspomina przywiley Giebułtowskich Familii, ktory wieś Dupice osadzał, wymierzywszy na nię dziesięć łanow w roku 1366, tego syn Krystyn, Kasztelan Sadecki, z tym tytułem podpisał przywiley Jedlińsky, Władysława Jagella 1433, *u Łaſk: to Stat: fol: 52 & 1413 Ibidem fol: 127:* o nim także *Kromer lib: 21* mowi: *Criſtinus Koziegłoviu, ultus eſt Sileſios, Gliviciam arcem cepit, ac in ea Kotficium cum Socio ſuo.* Na prożbę iego, tenże Władysław, dobra iego dziedziczne Torun, Chołtowice, Mirow, Kotowice, Postawkowice, Jaworznik, Dupice, Zyrkowice, Samoschice, Giebułtow, Kowalow, y drugi Kowalow w Krakowskim Woiewodztwie leżące, prawem Maydeburskim nadał w roku 1424 miał za soba Zborowska, ktora mu powiła corkę Dorotę, ktorey, taki posag liczył 1440 brat iey Jan, to iest dziesięć grzywien groszy Pruskich, dwanaście łokci sukna, y Kożuch żaiączy: synow także dwoch, Jana y Krystyna, ktorych lubo *Paprocki o herbach*, bracia Krystyna Kasztelana Sadeckiego nazwał, atoli się w ksiażce, *ktorey tytuł: Nauka*, poprawił, y synami ich tego Kasztelana pisze; musiał iednak kilka żon mieć ten Kasztelan; y syn z ostatniey był drugi Jan: *bo Paprocki z przywileiow* Domu Giebułtowskich, to wypisał: *Joannes & Criſtinus de Koziegłowy fratres germani, recognoverunt Joanni fratri Juniori ultimi matrimonii, dedisſe hæc hereditates ratione juſtæ diviſionis, ſcilicet caſtrum Bakowiec*, z innemi wsiami do niego należącemi, także Tocholow, Małostow, Giebułtow, Kowalow mnieyszy y większy, w roku 1440. Jakub z Kozieglow Giebułtowski, Starosta Przemyślki, ktoremu się dostały te dobra, Zamek y miasteczko Koziegłowy, y wsi do niego należące, iako Koziegłowki, Mysłow, Winowno, Cynkow, Gniazdow, Markowice, Boiskawice, Siedlecz, Gems, Kamienice, Kuźnicę y przednieyska Kuźnicę, w roku 1466. Te potym Koziegłowy kupił, ze wszystkiemi przyległemi wsiami do niego, za dziesięć tysięcy złotych Polskich, y do kłucza Dobrowodskiego przydał dla Biskupstwa Krakowskiego, nie Fryderyk Kardynał y Krolewic, á oraz Biskup Krakowski, iako pisze *o herb: Paproc:* bo się y sam poprawił *w Xiążce Nauka:* ale y *Starowolski in Vitis Epiſc: Cracov:* świadczy, że Jan Konarski Biskup Krakowski, od Krystyna Koziegłowskiego, znać Starościca Przemyślkiego, co musiało bydź iuż po roku 1503. Zbigniew syn Jana, o ktorym wyżey mowiłem, miał za soba Przerębska, corkę Jana Kasztelana Sieradzkiego, z ktora zpłodził czterech synow, Jana Pułtuskiego y Pileckiego Proboszcza, tego cztery palce pierwsze, ktoremi Ciało Chrystusowe piastował przy mszy, lubo insze ciało zkażone w proch się rozsypało, przecież te nienaruszone zostały, iako o tym świadczy 1661 *Valeryan Gutowski Zakonu S. Franciſka w Kazaniu Hartowna Strzała.* Jozefa, Wincentego, ale ci bezżennie pomarli, y Stanisława dziedzica na Lgocie; z młodych lat swoich przeciwko Solimanowi woiował w Węgrzech, umieiętności wielkiey, fama szczerości mowił; z Anny Korycińskii zostało się po nim czterech synow, z tych Jan pierwszy, Sekretarz Krolewski, na Podolu przeciwko Tatarom, przez pięć lat mężnie stawał: po-

tym za Stefana Krola, na Moſkwę iazdzie rotmiſtrzował, y pod Byczyna z Zamoyſkim; umarł 1602. *Starowol: in Monu: fol: 793.* Zygmunt drugi; Jędrzey trzeci, wſzyſcy ci trzey, zdami ſię bezpotomnie zeſzli. Woyciech czwarty, Henrykowi Walezyuſzowi miły, ktorego imieniem, poſelſtwo u Anglikow z pochwała y ſzczęśliwie zakończył; Zygmuntowi III doświadczoney w rzeczach dzielności, kiedy z nim do Szwecyi iezdził, ba y w legacyi do Rudolfa Ceſarza, Sekretarzem tedy Krolewſkim uczyniony, pewnieby był y wyżſze honory w Oyczyźnie poſiadł, gdyby ſię był ſam dobrowolnie od nich nie uchylał, zſzedł z tego świata 1623 iako z iego nadgrobku w Krakowie u S. Troycy wypiſał *Starowol: in Monum. Okolſki przydaie*, że ſię piſał z Bakowca. Annę Giebułtowſka Pannę, między dobrodzieiow ſwoich wpiſało Collegium Jarosławſkie u S. Jana 1583: boday to niebyła ſioſtra tych czterech braci, iakoż o piaciu corkach Staniſława z Korycińſkii, namienił *Paprocki.* Złączył ſię był dożywotnie ten Woyciech z Kochcicka z Kochcic, ktora mu tylko ſyna iednego zrodziła, Jana dziedzica na Lgocie, Przyłubſku, Skarzycach, Krzyſztoporzycach, Rotmiſtrza Wołoſkiey choragwi 1658. *Kompus Woyſka*, ten z Grzebolzowſkiey Agniefzki zoſtawił kilku ſynow: z ktorych ieden Prałatem był wielkiey nadzieci, drugi Kazimierz, ale oba młodo pomarli, trzeci Woyciech, czwarty Jan, y corkę Drzewicka. Od tych kwitnał w Krakowſkim Franciſzek z Kozieglow Giebułtowſki 1705.

GIECZEWICZ Franciſzek Gieczewicz Kanonik Wileńſki. Władyſław 1700 w Woiewodztwie Wileńſkim. Maciey y Jan na Zmudzi 1621.

GIEDCZYCKI herbu Gryff. Gedko ſto lat dopedziwſzy, umarł w roku 1256; iako piſze *Baſzko Hiſtoryk*, ten patrzał na cuda, ktore ſię działy przy grobie S. Staniſława Biſkupa Krakowſkiego y Męczennika, y drugim o nich powiadał. *Paprocki:* á podobno tenże ſam był Kaſztelanem Sadeckim 1255, iako ſię podpiſał na liście Boleſława Wſtydliwego *u Nakiel: fol: 174.* od niego potym potomſtwo Giedczycami zwano, iako Klemens y Michał Giedczycowie w roku 1384. Kommiſſya Krolewſka podpiſali. *o czym Hiſtorya Tynieckа lib: 2 fol: 172.* Rafał z dwiema ſynami ſwemi, Marcinem y Janem, od rozboynikow naprawionych od Władyſława Opolſkiego Xiążecia 1396, we dworze ſwoim Giedczycach, nad prawo poimany, y do Opola zaprowadzony, w podeſzłych leciech nie lutoſciwie traktowany, w więzieniu, z niewygod umarł, pochowany w Czarnowaſie; lubo ć tego Władyſław potym żałował, od Jagella za to woyna wexowany. *Długoſ.* Paprocki piſze, że od Szlachcica wygnańca byli poimani.

* *GIEDYMIN herbu Pogonia Litewſka.* Sebaſtyan, Malcher, y Jerzy Giedyminowie bracia rodzeni, y ſioſtra ich Jadwiga Urbanowiczowa. Sebaſtyan zſzedł bezpotomnie, od Malchra ſyn ſię zoſtał Jozef, ale na woynie zginął. Jerzy z Barbary Stankiewiczowney czterech ſynow zpłodził. 1 Abraham, temu Tereſſa Gedroycowna, czterech także ſynow powiła, Daniela Xiędza, Kryſztofa, Hrehorego, ktory z Narburtowna żył *ſterilis*, y Kazimierza, tego z Karwowſkii, corki dwie, Barbara y Anna; tyleż ſynow, to ieſt Jakub y Jerzy, ten z Barbary Malickii, zoſtawił ſyna Alexandra. 2 Jan, ktorego z Heleny Pluſzczewſkii dwoch ſynow bezpotomnych, Konſtantyn y Jerzy. 3 Staniſław poiął w małżeńſtwo Barbarę Mizgierownę, z tey były corki trzy, Kryſtyna, Zuzanna, y Ewa: tyleż ſynow, Michał, Piotr y Adam. Od Michała z Żurowſkii zoſtało ſię dwoch ſynow, Michał zginął na woynie, Jerzy z Maſalſkiey zrodził Antoniego y Michała. Od Piotra z Zofii Ruſieckii, krom corek trzech Maryanny, Klary, y Eufrozyny, było ſynow trzech, Franciſzek bezpo-

Digitized by Google

bezpotomny, Władysław zabity w Wilnie podczas rewolucyi, Antoni z Doroty Szukowiczowney miał syna Tomasza. Od Adama z Barbary Borkowskii, był syn Jan, ale *sterilis*. 4 Jozef, ktorego z Maryanny Zarankowny corki dwie, Anna, y Zofia Zakonnica w Wilnie, syn Jerzy, z Zofii Skopowskii, zostawił corek trzy, Maryannę, Annę y Tereſſę Holyńska, synow czterech, z tych Antoniemu, Magdalena Makowiecka, tylko corkę powiła Rozalia. Jozefowi, Maryanna Mężyńska dwoch synow, Stanisława y Jerzego, ktory ma za ſobą Łucya Mieſzkowska. Michałowi, Polanowska corkę Marcyannę Trembińska, y synow dwoch Macieia y Marcina. Fabianowi, Anna Witkowska dwie corki, Tereſſę Makowiecka Cześnikowa Podolska, Marcyannę Mierzeiewska Starościna Uſzycka, synow tyleż, Jozefa w Zakonie Soc: JESU, umarł w Poznaniu, y Antoniego Kanonika Lwowskiego, Deputata na Trybunał Koronny 1732.

* *GIEŁGUD herbu Działoſza* w Xięſtwie Litewskim, albo iako opiſuie *Mſ. X. Koiał:* Używa w herbie ſkrzydła, y gwiazdy na puklerzu, ta powinna bydź na prawey ſtronie, ſkrzydło na lewey ſtronie, na hełmie trzy ſtruſie piora. Balcer Gielgud w Xięſtwie Zmudzkim, koło roku 1621. Kazimierz *wydał in fol: 1638 Coronæ, quæ decurſu vitæ ſtadio, meruit Joannes Ulricus Szwerym*, uczac ſię wtenczas w Krosach. Jędrzey Kazimierz, naprzod Sekretarz Krolewſki, potym Piſarz Litewſki, poſeł na ſeym 1674, á w roku 1685 Marſzałkował w Izbie Poſelſkiey, syn iego Jędrzey, miał zaś za ſobą ten Piſarz Walſzteinownę z Czeſkiey familii.

Gieralt Herb.

MA bydź Krzyż biały rozdarty, w polu czerwonym, á na każdym rogu krzyża, iabłko, czyli pomarańcza, w hełmie cietrzewi z podniesionymi ſkrzydłami, *Petraſancta* takie krzyże rozdarte zowie kotwiczaſte, albo *anhoratas*, *cap: 43*. Piſali o nim *Paproc: w Gniazdzie fol. 49 y fol. 188 O herb: fol. 263 Okol: tom: 2. ſub Oſmorog fol: 351 Biel: fol: 215 Mſ. P. Koiał.* Nabrw ten herb z tey okazyi, Gieralt niciaki, lubo

lubo wiarę Chrześciańſka widział, że za Mieczyſława Monarchy prawie cała Polſka przyięła; przecięż on długo ſię opierał tak inſtynktom Boſkim, iako y drugim, ſwoim go przykładem do tego wabiacym, gdy ſię iednak do Rzymu potym wybrał, tam ſię przez chrzeſt Bogu odrodził, y ten herb za zaſzczyt Domu ſwego, z łaſki Papiezkiey, odebrał, tak iednak, iako przydaie Okolſki, że dawny ſwoy z Przodkow herb, to ieſt Cietrzewia, na helm wynioſł. Powrociwſzy potym do Polſki, prawie wſzyſtkę fortunę ſwoię na kościoły, y rożne fundacye, w świętym ferworze rozſzafował. Od imienia tedy iego, y herb Gieraltem nazwany, á zaś od oſmiu niby rogow w krzyżu, Oſmorog. Woiſława wſpomina Długoſz, że nad Wiſłą zbudował był kościoł farny, ktory dość dobrze upoſażył: Prebendę także u S. Jana: y lubo potym te dobra poſzły wzamiane: (*bo Kielſki fol. 230 piſze*, że Krol dobra niektore, z tym Woiſławem, za Niepołomnice zamienił, w ktorych on twierdze był ſobie nad Wiſłą powyſtawiał, y kościoł S. Jana we wſi założył *Długoſ* przydaie, że Krol Kazimierz Wielki, w Niepołomnicach zamek potym wymurował) przecięż przy Gieraltach *Jus Patronatus* zawſze zoſtawało. Ten że *Długoſ*, drugiego z teyże familii ſtawi Woyſława, ktory wiele łask, na kościoł S: Floryana przy Krakowie, wyſypał: na pamiątkę czego, ſtał długo w tym kościele, obraz iego, ale gdy przez ogień, ten Dom Boży ſtraſznie był nadwerężony, gdy go za Władyſława Łokietka reſtaurowano, y ten obraz zdiać muſiano. Gerarda Proboſzcza Czerwińſkiego, ktory potym był Biſkupem Ruſkim *wſpomina Kromer lib: 9, to Paprocki*, ale nie piſze, że był tego herbu. Gerwarda także, Biſkupa Kuiawſkiego, do tegoż herbu referuie *y Kiel: fol: 215*; z tym wſzyſtkim, y pod herbem Łodzia go położył. *Damalewicz* iednak z *Długoſza*, *y z katalogu Wolborſkiego* twierdzi, że był herbu Nałęcz, kędy y ia onim. Liſty rozdzielne kładą trzech braci rodzonych Gieraltow, Woyſława, Ludyſława, y Przecława, Woyſław, od imienia ſwego założył Woyſławice, Ludyſław Ludyſławice, Przecław Przecławice, w Krakowſkim Woiewodztwie, do ktorych było wiele wſi. Moykowice z ręku Gieraltow, wyſzły w Dom Trzecieſkich herbu Strzemię; chowali ſię w Zakliczynie, y tam ieſzcze maią ſwoie kaplice, *mowi Paprocki*, atoli iuż ſię według tego autora, herezya w tym Domu korzeniła; żyli zaś za niego ci, Adam Sędzia Grodzki Sadecki, Zygmunt ktory ſię piſał z Faſciſzowy; y od niego poſzli Faſciſzewſcy, y Jędrzey, trzey bracia rodzeni. Na Podole także niektorzy Gieraltowie ludzie rycerſcy wynieśli ſię. *Nakielſki w Miechovi: fol: 103 powiada*, że to iedenże Dom był Gerlochow albo Gieraltow, y przydaie tak z *Długoſza lib. Benefic:* iako y z *Katalogu Patryarchy Jerozolimſkiego*, że ieſzcze przed rokiem 1198. Jan Gierlach herbu Gieralt, klaſztorowi Miechowſkiemu wieczna darowiznę puścił, dobra Karczow y Ołudza w powiecie Lelowſkim; z tych Ołudza ieſzcze ieſt w poſſeſſyi tegoż konwentu. Tymże ſię herbem pieczętował Mikolay z Boryowa, czyli iako *Długoſ* chce w roku 1408, z Gorzkowa, czyli iako *Faciet rerum* Borkouius trzeci Biſkup Wileńſki, żyć przeſtał 1414.

Herbowni.

Faſciſzewſki	*Rzeſzyńſki*	*Surgut*	*Wrobliſki*
Gineyt	*Siemichowſki*	*Towiańſki*	*Wyżycki*
Gniewek	*Słonecki*	*Wolſki*	

GIERALTOWSKI herbu Jaſtrzębiec: Okolſki pod herbem Tępa Podkowa, położył ich

ich, *Paproc: in Strom:* wyraźnie mowi, że ſą Jaſtrzębczykowie na Slaſku, z ktorych iedna była za Wacławem Brodeckim. Paweł Gieraltowſki umarł bezpotomny: Synowiec iego Samuel, miał dwie żony, Kizinkownę, druga zaś Zuzannę Schilingzankę, z obiema zoſtawił potomſtwo. *Baran:* Adam Sędzia Sadecki, miał za ſoba Cikowſka. Katarzyna Gieraltowſka, była za Mikołaiem Brandyſem Sędzia Zatorſkim y Oświecimſkim. W Xięſtwie Zatorſkim liſt o nich świadczy Zygmunta I 1508. N. poiął Zofią Komorowſka Starościankę Oświecimſka.

GIERAŁTOWSKI herbu Orla. O tych *Petroſanćta de Teſſerâ cap: 27 fol. 425 wyraźnie piſze,* że z tym herbem ſa na Slaſku. *Paprocki y Bielſki* powiadaia, że to iedenże Dom ieſt z Saſowſkiemi. Jan Gieraltowſki herbu Orla, Dworzanin Ceſarza Maxymiliana, wodził po kilku tyſięcy pod ſprawa ſwoia ludzi w Węgrzech, godny maż y ſprawny; zabity w Wiedniu zdrada pewnego Grafa, z wielkim żalem Ceſarza, pochowany w Wiedniu *Bielſki fol. 643.*

GIERDUD herbu Jelita w Xięſtwie Litewſkim. *Paproc. Stryikow.*

**GIERKANT* w Przemyſkiey Ziemi. N. Gierkantowna Pawła Kraſińſkiego Sędziego Ziemſkiego Ciechanowſkiego małżonka. *Geneal: Kraſinſk: na mappie* Staniſław umarł młodo w Zakonie naſzym 1674.

**GIERLACHOWSKI* Erazm Gierlachowſki, Sekretarz Ludwika Krola Węgierſkiego, Kanonik Wileńſki *Liſt Zygmunta I. in Mſ. Petricov.*

**GIERZYNSKI* w Plockim Woiewodztwie. Marcyan Gierżyńſki podpiſał elekcya Jana Kazimierza Krola.

**GIEWIL* w Zmudzkim Xięſtwie. Jan Giewil podpiſał elekcya Jana Kazimierza Krola.

Gieyß Herb.

* MA bydź tarcza okragła, wzdłuż na dwoie przedzielona, po prawey ſtronie tarczy, ſkrzydło proſto do gory wyciagnione, po lewey, krzyża polowa, to ieſt od linii, ktora tarcza dzieli, iednego rogu krzyża nie

maſz, w polu czerwonym, w hełmie piora ſtruſie. *Mſ. P. Koiał: y Panegir. Gd. Croſnenſis.* O początkach iego, nigdziem nie czytał. Tym herbem pieczętuią ſię te Domy, ktore od Gedygolda Grzęgorza, Staroſty Podolſkiego, ſwoię procedencyą maią, poſtował on imieniem Jagełła Krola, na Koncylium Koſtancyeńſkie 1416; bo ſię y podziś dzień z Gedygold piſza.

Dzid *Eliaßewicz* *Orwid*

Gieyſztor Herb.

* MA bydź w czerwonym polu ſtrzałą rozdarta do końca, ktorey części, na krzyż powinny bydz ułożone, a przy każdey części końcu, po iedney gwiazdzie, na hełmie trzy piora ſtruſie, tak ten herb opiſał *Koiał. in Mſ.* bo Paprocki y Okolſki o nich niewiedział. Tym ſię herbem pieczętuią Więckowiczowie, y Gieyſztorowie Dobkowiczowie. O pierwſzych mowić ſię będzie na ſwym mieyſcu. Z drugich, ci kwitneli: Staniſław Gieyſztor poſeł z Kowieńſkiego, podpiſał elekcya Władyſława IV. Samuel Kommiſſarz z ſeymu 1631 *Conſtit. fol.* 33. Jan Stolnik Trocki *Starowol. in Monum: 1640 fol. 554.* Jan Staniſław Strukczaley Krolewſki, Staroſta Kowieńſki, poſtował na rożne Seymy, z kad już deputatem bywał na Trybunał ſiłzkalny Litewſki, iuż Kommiſſarzem do uſpokoienia Związkowych, *Conſtit. 1661 fol.* 2 N. Sędzia Ziemſki Trocki, umarł 1717. Eliaſz y Kazimierz 1700.

Buchowieckim, podobnyż herb, tenże Koiałowicz przypiſuie, tylko że gwiazd nie maſz, ale ſpodem pod ſtrzałą krzyżowa, trzy wręby kłada; Z tych był Epimach Buchowiecki, Staroſta Szucharſki; ſynowie iego dwaj: pierwſzy Adam, Podſędek Grodzieńſki, zpłodził Alexandra, Kazimierza, Jana, y Stefana. Drugi Alexander Podkomorzy Grodzieńſki, Staroſta Filipowſki, zpłodził Kryſztofa, Staroſtę Filipowſkiego y Mereckiego. Marcin ſtryieczny brat Adama, Piſarż Ziemſki Brześciańſki, Maxymilian 1648. poty: *Koiał: in Mſ.* patrz w tomie pierwſzym, com o nich *piſał fol. 216.*

Komoniakowie, w Litwie, takiegoż herbu zażywaią, tylko że ani wrębow, ani gwiazd, nie kładą, ale przez ſtrzałę krzyżowa, linia poprzek idzie.

Gli-

**GIEZEWSKI.* Jan Gieżewski, o ktorym *Konſtytucya 1641 fol: 36.*

GIGANSKI herbu Junoſza. Więcey o nich naſi piſarze nie maia.

GIGANSKI herbu Nałecz w Lubelſkim Woiewodztwie.

**GIKONT* w Pińſkim powiecie, Alexander, Mikołay, Zygmunt 1632, Grzegorz 1648 podpiſali elekcye. Jan Girkont w Zmudzi.

**GILBASZEWSKI herbu Nałecz zawiazany.* Sebaſtyan Gilbaſzewſki Inſtygator Koronny, Woyſki Zydaczowſki, *o nim Konſtytucya 1676 fol: 605* z ſeymu 1683 Kommiſſarz do uſpokoienia granic Wielkopolſkich od Slaſka, *Conſtit: fol: 12,* ſyn iego Jozef. Magdalena Gilbaſzewſka, Woyciecha Budnego małżonka.

**GILEWSKI herbu Korwicz 1mo.* Jam widział w Krakowie u OO Franciſzkanow, z tym herbem poſtawiony nadgrobek, 1600, Woyciechowi Gilewſkiemu, od ſyna Marcina.

**GIMBUT* w Xięſtwie Litewſkim. Jan Boguſław Cześnik Starodubowſki w tymże powiecie, y drugi N. Woyſki Starodubowſki w Woiewodztwie Mścisławſkim, podpiſali elekcya Jana III. Mikołay Jędrzey Choraży, Jerzy Stolnik, Michał Kazimierz Podczaſzy, Michał Piſarz Grodzki Starodubowſki, Salomon Konſtantyn, Zygmunt, Karol, Eliaſz, Jerzy, 1700 kwitneli.

**GINEIT herbu Gierald,* patrz Towiańſki.

GINET herbu Zarzba. Na Seymie Hrodelſkim *1413* przyiał herb Zarębow, na ſiebie, y na dom ſwoy, Ginet Koncewicz *u Łaſk: w Statu: fol:* 127, á w roku 1401, na Wileńſkim ziezdzie pokoy wieczny z Polakami zawarty, między inſzemi Panami Litewſkiemi, podpiſali, Gineyd z ſynem ſwoim Milus, *iako maſz w Statucie Łaſkiego fol: 128:* ale ſię potym Kuńczewiczowie Łabęciem pieczętowali, o czym niżey.

**GINEWT herbu Leliwa* w Xięſtwie Litewſkim y Zmudzkim. Gintold na ziezdzie Wileńſkim, podpiſał wieczny pokoy Litwy z Korona 1401. *u Łaſk: w Stat: fol. 128.* Gintowt Staroſta Tryteſiński, miał za ſoba Wiktorya Silnicka Starościankę Buczniowſka *Geneal. Belzec:* Hilary Kanonik Wileński. N, Horodniczy Starodubowſki w Orſzańſkim 1674.

**GINTOWSKI Andrzeykiewicz herbu Pobog* w Powiecie Oſmiańſkim. Jan Andrzeykiewicz Gintowſki, zacny kapłan w Zakonie naſzym, rzadził Collegium Płockim, Nieſwiezkim, y Domem Warſzawſkim, był przez lat wiele Kaznodzieia *Koial. in Mſ.* wydał do druku. *Ziarno gorczyczne rozmyślaniami o gorzkiey Męce Jezuſowey roztarte, w Zamościu 1701 in 4to, iuż to trzeciraz wydane.* Samuel w Xięſtwie Zmudzkim.

Ginwił Herb.

GInwił Piotrowſki, herbu Korwin, powinniby zażywać, co y z tego poznać, że Piotrowſcy w Polſzcze, tym ſię herbem pieczętuią, przecięż *Koial. in Mſ.* tak go opiſuie. Ma bydź w polu czerwonym pień złoty ſtoiacy y ociety, na nim ſzary Jaſtrzab, w hełmie trzy pióra ſtruſie. W Xięſtwie Litewſkim ſą Ginwiłowie Piotrowſcy. Z tych Staniſław Ginwił Piotrowſki Marſzałek Grodzieński, Staroſta Stroklíſki. Stefan w Możyrſkim powiecie. Mikołay Gywun Wileński, Kuchmiſtrz Litewſki, umarł 1657, corka iego poſzła za Wierzbowſkiego Woiewodę Sieradzkiego herbu Jaſtrzębiec, á po nim za Skarſzewſkiego Kaſztelana Woynickiego. Jan y Alexander w Wileńſkim 1632.

GIRDYŁO. Girdyło znaczny między Litewſkiemi Panami, do Krzyżakow przeſzedſzy, tam wiarę Chrześciańſka przyial, chciałci wprawdzie z Krzyżaka-

mi niektore zamki pod Litwa ubiec, atoli Grodzieńſzczanie przeſtrzeżeni, w pień ich wycieli *Dubruch u Stryik. fol.* 303

GIRSKI herbu Łabęć: tak go iednak opiſuie *Mſ. X. Koiat.* w błękitnym polu Łabęć, na Abdanku iedna noga ſtoi, w hełmie także Łabęć; używa go Dom Girſkich w Xięſtwie Litewſkim, ktorzy ida od Romunda Wielkiego Xiażęcia Litewſkiego, przez wnuka iego Dowmunta Xiażęcia Uciańſkiego, ſyn iego Jalgoſd Dowmuntowicz, dziedzic na Girach y Woyſtoniu, w powiecie Oſmiańſkim: tego zaś ſyn Andruſzko Jałgoſdowicz, był Dworzaninem krolewſkim, Staroſta Matkowſkim, pułki wodził koło roku 1460 przeciw Moſkwie y Węgrom; ożeniwſzy ſię z Jadwiga herbu Abdank, począł pierwſzy przykładać herb Abdank, pod lewa nogę Łabęcia: poległ potym w potrzebie 1480, ſynowie iego Abraham y Andryaſz. Abraham Andruſzkowicz Jałgoſdowicz, miał za ſoba Zofia Xiężnę Korybutowne, ktora gdy umarła, niektorę dobra ſwoie oddał w roku 1509, na fundacya kościoła katolickiego farnego Woyſtańſkiego, poiął potym za żonę Annę Rawłowne dziedziczkę na Mlodeczniie y Horazdowie, z ktorey ſyna miał Auguſtyna, u Zygmunta I, Dworzanina, w wielkich reſpektach, Pułkownika za hetmańſtwa Jerzego Radziwiła, Kaſztelana Wileńſkiego, poległ w potrzebie z Moſkwą pod Orſza, zoſtawił ſynow dwoch, Floryana Franciſzkana, y Jakuba dziedzica na Girach, ten ſłużywſzy długo w Węgrzech, ożenił ſię z Teodora Koryczowna, z ktorey zoſtawił ſynow, Staniſtawa, y Auguſtyna, ktorzy ſię poczęli zwać Girſkiemi. Andryaſz brat Abrahama dziedzic na Woyſtoniu albo Uſzakowie, miał za ſoba Apollonia Cybulſka, był Chorążym Krewſkiego Uiazdu, maż na woynach ſzczęśliwy. Staniſtaw Andruſzkowic Girſki ſyn Jakuba, tylko dwie corki zplodził, ſam pod Cecora zginął. Auguſtyn brat iego, za Zygmunta III w Moſkiewſkiey expedycyi pułkownikował, pod Chocimem choragiew hetmańſka noſił, u Karola Chodkiewicza: do Inflant miał własną chorągiew Kozacka, Grabińſka żona iego, corkę mu iednę, y czterech ſynow powiła. Pierwſzy Pius, po długiey woienney ſłużbie oſiadł na Girach, Drugi Tomaſz Kazimierz Kanonik Wileńſki, potym Kantor w teyże kate-

katedrze, y Pleban Swirſki, kapłan uczony umarł 1672. Trzeci Konſtantyn, na podiezdzie pod Zbarażem poległ, od Tatarow zabity, noſił chorągiew u Bałabana. Czwarty Dyonizy Choraży pod znakiem Sołnowſkiego Kaſztelana Polockiego, młodo umarł. Do tych zdamiſię należy Michał Dominik Andruſzkiewicz, podpiſał *pacta conventa* Auguſta II. Od nich poſzli Jagiełłowiczowie.

Giſſa Herb.

MAia bydź na tarczy trzy rzeki, wſzerz tarczy proſto idące, wſzyſtkie ſobie rowne, y iednakowo od ſiebie odległe, z ktorych iedna ieſt modra, druga biała, trzecia modra, z tych na naywyżſzey, Lew czerwony niby wyſkakuiący, w lewa tarczy, głowa y całym ſobą obrocony, w polu białym, ogon u niego zadarty, pyſk rozdarty, ięzyk wywieſzony, łapy przednie iak do ſkoku wſpięte, nad helmem takiż Lew, ale niby ſtoiący, takem go widział na obrazie odmalowany. *Treterus in Varmienſ. Epiſc.* takiż położył, tylko że Lew w prawa tarczy, nie w lewa patrzy. *Mſ. Zaluſcianum de Famil. Pruſſiæ powiada*, że to nie rzeki, ale belki, y wſzyſtkie trzy powinny bydź modre: á gdzie indziey na miedzianey tabliczce, widziałem, że rzeka iakby płynąca tak wyryſowana, wyżſza zaś y niżſza nakształt balek. Żaden o ięgo początkach nie piſał. Tym ſię herbem pieczętuią Giſſowie w Pruſiech y Tumbergerowie, lubo ſię nieco od ſiebie rożnią.

Do tego domu pociągaią niektorzy, Błogoſławionego Mikołaia Proboſzcza w konwencie S. Juſtyny Padewſkiego, Zakonu S. Benedykta, iakoż wſzyſcy autorowie, ktorzy o nim piſali, przyznaią; że był z Prus rodem, *Szyrgielſki in Aquila Polon. Benedictina* powiada, że był urodzony w Domu ſzlacheckim w Pruſiech. Tego w młodym wieku, poſzanowanie mieyſc świętych, z Prus do Włoch wyprowadziło, á podobno też y ciekawość widzenia kraiow cudzych, y lubo w Domu maiętnym był wychowany, przecięż pieſzo tę drogę przedſię wziął do Rzymu: tam uczciwſzy należyta wenera-

cya progi SS. Apoſtołow, y Męczennikow relikwie, do Miaſta Pizańſkiego ſię udał, żeby był Marcina V Papieża nogi ucałował. Rozgłoſiło ſię było na ten czas w Pizach, iak Zakon S. Benedykta za pilnym dozorem y pobożna czułością Ludwika Barba, w karności ſię zakonney światobliwie krzewił; więc ſię do Padwi pokwapił, Ludwikowi, ktory tam klaſztor S. Juſtyny rządził, do nog upadł; proſząc, żeby go między ſwoia bracia zakonna poczytał. Marcin V Papież, tę kongregacya Padewſka, nowemi prawami okreſlił: á Eugeniuſz po nim, ieſzcze mocniey w roku 1432 ugruntował, iako piſze *Spondanus in Annal: num. 21.* Dawſzy nienadwerężoney cnoty ſwoiey iawne dowody Mikołay, w ſukienkę zakonna odziany, pod inſtytucya Teophila Michała, młody Nowicyuſz tak ſię w rozlicznych cnotach wyćwiczył, á ołobliwie w poſtuſzeńſtwie y pogardzie ſiebie ſamego, że wielu inſzych zdał ſię przechodzić: zaraz w Nowicyacie BOG pokazał, iak mu miła była duſza iego, kiedy go niebieſkiemi faworami, y obiawieniami pieścił, bywało że y z Świętemi Boſkiemi rozmawiał. Solenna Profeſſya uczyniwſzy, urzad go potkał podzakryſtyana, gdy tedy pewnego czaſu z funkcyi tey ſwoiey, wielki ołtarz ſtroi, pokazał mu ſię Pan JEZUS, y mowi do niego, *Mikołaiu podź za mną*, poſzedł na taki rozkaz za ołtarz wielki, gdzie w zachwyceniu od ſiebie odſzedſzy, widział, ktorych mu Bog uchyliwſzy prezentował, ſkrytości niebieſkie, y pociechy gorne. Poſtrzegli to drudzy gdy wchodził za ołtarz, że go iednak z tamtad wychodzącego nie widzieli, dali znać do Proboſzcza: Znalazł go ten z wyciągnionemi w gorę obiema rękami, z wlepionymi w niebo oczyma, iakby nic nie czuł: tracił go trochę Proboſzcz, zaczym przyſzedſzy do ſiebie, u nog iego leżał, przepraſzaiąc y żebrząc, żeby to głębokim milczeniem zanurzyć. Nie raz iednak y potym po poświęceniu hoſtyi na mſzy świętey, pod Sakramentalnemi przypadkami widział Pana JEZUSA w oſobie malinkiego dzieciącia. Po kilku leciech naprzod do Wenecyi do klaſztoru S. Grzegorza, potym do Mantui, wyſłany, żeby był niewinnego życia ſwego przykładem, drugich braci świeżo do teyże kongregacyi przyiętych, zachęcił do goracości ducha, y obſerwancyi uſtaw zakonnych. Cztery látá tam przemieſzkał: zkąd znowu do Genui do klaſztoru Buſchetti przenieſiony: Magiſtra Nowicyuſzow urząd na ſobie piaſtował ſiła lat, y tam od BOGA wielkiemi cudami wſławiony. To pamięci godna. W Genui młodzian pewny, za ciężki exceſs ſądownie na śmierć ſkazany, tylko iuż oſtatniey godziny czekał: tym czaſem z deſperacyi dyabła wzywać na pomoc począł, ſtawa ten, wyrzeka ſię przed nim więzień BOGA, byle go tylko czart z więzow y od śmierci uwolnił: dotrzymał bies kontraktu, z taraſu ſzczęśliwie wyprowadził: ale młodzian w kilka dni zważywſzy, iaka niewola nieſzczęśliwey wieczności kupił ſobie za doczeſna wolność, w iakie niebeſpieczeńſtwo duſzę wdał, żeby był uſzedł niebeſpieczeńſtwa życia; do Mikołaia ſię po radę uciekł, ten wielkość grzechu roztrząſnawſzy, przecięż otuchę mu dobra czynił, byle ſzczera pokuta złość ſwoię BOGU nadgradzał, po wielu dyſkurſach radzi mu Mikołay, nie mogłoby ſię to lepiey z pieklem twoie przymierze rozerwać, iako gdybyś ſię w zakonie znowu Bogu na wieczna ſłużbę poświęcił: z chęcią przyimuie y radę y habit na ſiebie młodzian, żeby ſię był tylko zbył piekielney ſłużby. Widząc w inſzey barwie, bo w zakonney ſukience poprzyſiężonego ſobie ſługę, widomie ſię o niego bies iako o ſwego kuſił; raz gdy z bracią chleb piekł, porwawſzy go roziuſzony ſzatan, w piec bliſki rozgorzały chciał wrucić, na wrzałk Nowicyuſza ſwego, przypadł Mikołay, y krzyż święty uczywiwſzy w

praw-

prawdzieć to ſprawił, że go bies dobrze naſtraſzonego z rak ſwoich wypuścił, ale potym większym ieſzeze impetem o niego ſię upominał, nocy żadney ſpokoyney klaſzcor nie miał od importuna czarta, cellę z młodzianem wzruſzał, w głos krzycząc: bezprawie mi ſię dzieie, że mi tego przez gwałt biora, ktory mi ſię dobrowolnie poddał. Mikołay żeby był dyabła z prawa wſzyſtkiego ktore miał do niego, wyzuł; do Genueńſkiego Pretora poſzedł, wſzyſtkę ſprawę młodziana opowiada, proſi, nakoniec, żeby y ſad na niego, y exekucya tego Dekretu, ktory przedtym ſtanął, niż z dyabłem w pakta wſzedł, naſtąpiła; Młodziana tedy w kaydany okutego, do turmy z ktorey uſzedł, zaprowadził; dyabłu zaś pozwy na bramach przybito. Gdy przyſzło do ſądu, z informacyi Mikołaia: przyznaie ſię do ſwego exceſſu więzień, o ktory iuż miał dekret na ſiebie: przyznaie y do tego, że ſię y BOGA y wiary iego wyprzyſiągł, dyabłu ſię za niewolnika oddał, żeby go był na wolność z katuſzy wyprowadził. Zlem prawi zrobił, widzę iawnie, dla tego kwituię czarta, z tey, ktora mi dał wolność, wracam ſię do ſądu, y proſzę żebyście mię tak karali, iakom zaſłużył: ſędzia po wyſłuchaney dobrowolney konfeſſacie, młodziana pod miecz zkazał; atoli Senat Genueński, lubo ſentencya ſędziego approbował: przecięż ia na inſza odmienił, to ieſt żeby młodzian w zakonie reſztę życia ſwego dokończył. Tak gdy wolnością ſobie od czarta dana wzgardził młodzian, dyabeł prawo do niego ztraciwſzy, iuż ſię przykrzyć o niego zaniechał. Wielu potym czartow z opętanych modlitwa ſwoia wyrzucał, tak że ich też y na ſiebie obruſzył. Raz gdy z innemi bracia był na lekcyi, ktora według uſtawy S. Benedykta, przed kompleta, zakonnicy iego powinni odprawować, czuł że go coś gwałtownie z iego ſtalu wyciągało, y wyciągnął bies, przez powietrze w gorę aż do wyſokiego okna, chcąc go z tamtąd zrzuciwſzy, rozbić. Mikołay weſtchnął do BOGA: y nic darmo: bo Aniołowie do niego przypadli przyſpiewuiąc, Mikołaiu, modlemy ſię za toba; bieſa tedy odpędziwſzy, bez ſawanku znowu na ſwoim mieyſcu złożyli. Duchem Prorockim obdarzył go też BOG, ale ſię on, tak z tym, iako y innemi darami Boſkiemi, taił. Bracia zakonni, widząc tak miła Bogu iego duſzę, y świątobliwe życie, Proboſzczem go ſobie obrali, przyiął na ſię ten urząd z wrodzoney pokory y poſłuſzeńſtwa, y świątobliwie całym klaſztorem rządził. Po trzech leciech ſtarſzeńſtwa tego, do prywatnego życia teſkniąc, proſił, żeby go było od ciężaru uwolniono, gdy iednak y mowić ſobie o tym bracia nie dali, Mikołay udał ſię do modlitwy, iedenaście tyſięcy pacierzy BOGU na tę intencya ofiarował, y wyſłuchało niebo, iego pragnienie ſzczere: gdy ſię albowiem Zakonnicy według zwyczaiu ſwego na obieranie nowego Proboſzcza zeſzli, lubo wſzyſcy życzyli ſobie Mikołaia, y białe kałkuły na niego dawali, przecięż kiedy ich publicznie wyſypano, wſzyſtkie ſię w czarne zamieniły; rozumieiąc tedy, że oſzukanie iakie w tym punkcie było, powtore kałkuły białe na Mikołaia rzucaia, ale y te czarnymi ſię pokazały, tu iuż wſzyſcy ſię dziwować poczęli, wiedząc dobrze, co za kałkuły ſzły za Mikołaiem. Z tym wſzyſtkim dla gruntowniey ſzey wiary, gdy y potrzeci raz tenże ſam cud widzieli, niechcąc ſię daley ſprzeciwiać woli Bozey, wolnym go od rządow klaſztornych uczynili. Tak tedy maiąc większa ſpoſobność przy życiu prywatnym, goręcey też BOGU ſłużył, częſte z nieba miewaiąc konſolacye, y widzenia; na ubóſtwo, y bracia ſwoia, zakonna pilne oko maiąc, wielka miłością o nich ſię ſtarał. Nakoniec dzień ześcia ſwego z tego świata opowiedziawſzy, trzy dni w ſłabości chorując, Sakramentami opatrzo-

ny, oſtatnie ſłowa wymowiwſzy, *Diem hominis nunquam deſideravi*, poſzedł po zapłatę wielkich cnot ſwoich w roku *1456*. Ciało iego, chocći według iego woli, w poſpolitym z innemi bracia grobie było złożone, potym iednak, gdy go BOG wielkiemi cudami wſławiać począł, kości iego w marmurową trumnę, z Genueńſkich Patrycyuſzow szczodrobliwości wyſtawiona, przezłocone: iakoż imienia iego, y grobu iego lekali ſię czarci w opętanych, wielu rożnemi chorobami ztrapionych, albo w ſzaleńſtwie zoſtaiacy, ſkoro ſię tylko ſukni iego dotknęli, zdrowi zoſtawali. *Piſali o nim Jacobus Cavacius biſtor: Canob: S. Juſt lib: 5. Bzovius w roku 1456 num: 22. Szczygiel: Aquila Polon: Benedict: fol. 32*, kędy mu tytuł Błogoſławionego daie: przywodzi tamże *Petrum de Bugiano. Priorem S. Pauli Benedictinum. Julium Genuenſem, Menologium Benedictinum na dzień 23 Lutego, Mathium Ubyßowſki in catal: Patron: regni, Hiſtor: Benedict. Polon. lib. 8 anno 1456*,

Z tegoż domu był Fidemannus Giſſa, na dworze Zygmunta I, y Zygmunta Auguſta, dla wybornego ſtylu, biegłości dowcipu, dla ktorych, między pierwſzemi tego tam wieku piſarzami, liczy go Heindenſztein; czas nie iaki zabawił, Kuſtoſzem tylko na ten czas Warmińſkim będąc y Proboſzczem Gdańſkim, wziął potym Biſkupſtwo Chełmińſkie za krolewſka nominacya, ktorym rzadził lat dwanaście, maż powagi wielkiey, na wſzyſtkich laſkawy, kandor y ſzczerość wydawała ſię w prywatnym iego życiu, w publicznym ſplendecą, w rzeczach dzielność, przeniesiony na Warmińſkie 1549, na ktorym nie zpełna dwie lecie ſiedząc, umarł 1550. Wnoſi *Treterus* że z heretykami miał ſwoie porozumienie, ile że z Erazmem Roterodamem poufaley korreſpondował, atoli go drudzy bronią, iakoż na Synodzie Prowincyalnym Piotrkowſkim 1542 obecnym będąc, na heretykow prawa niektore z drugiemi ſtanowił: y *Poſſevinus. Appar: ſacro tom: 3 świadczy o ſobie*, że widział iego *Mſ. de Regno Chriſti* w Bibliotece Heilsberſkiey, po katolicku napiſany, *U Gvagnina Rerum. Polon. tom. 3 fol. 415*, ktoś o nim mowi, że był we wſzyſtkich naukach wielkiego poleru y ludzkości przedziwney, mawiał więc częſtokroć *Qui potenti minora negat, majora promittit. Ex Immodicis libertatis uſus, ſervitutis occaſio eſt Mſ. de Famil: Pruſſ.*

Woyciech Giza, w zakonie Franciſzkańſkim, po rozdzieleniu od Polſkiey Prowincyi, Ruſkiey y Litewſkiey Prowincyi, pierwſzy w tey Prowincyałem rządził *1625*: maż wielkiey nauki, był przedtym Regentem w Ferrarzu, Bononii, Padwie, y we Lwowie, tak Włoſkim, iako y Polſkim ięzykiem każąc, Kaznodzicia był zawołanym, y Panom Polſkim miłym *Biernac. ſpecul. Minor. fol. 280*; Balcer Kanonik Kuiawſki. Woyciech Ignacy, w zakonie naſzym, życie to, śmiertelne zakończył 1675. Michał Giſſa Staroſta Borzechowſki, ktore Staroſtwo przez ſto lat z tego Domu nie wychodziło, z Urſzuli Heindenſzteinowny zplodził trzy corki, iedna z nich poſzła za Klińſkiego dziedzica na Radzieiowie, druga także za Klińſkiego dziedzica na Adamowie, trzecia za Konarſkiego Woiewodzica Malborſkiego. Synow z teyże było dwoch, Reinhold Michał Giſſa żył bezpotomnie, y Woyciech, Krola Zygmunta III Dworzanin, ten z Gertruda Powalſka zoſtawił trzy corki Elżbieta żyła z Trebnicem Podwoiewodzym Chełmińſkim, druga Anna zakonnica zoſtała w Zarnowcu, trzecia Konſtancya poſzła za Adryana Kitnowſkiego Sędziego Ziemſkiego Malborſkiego, umarła 1699. Niewiem czy nie tu należy Konſtantyn Giſſow Pułkownik krolewſki, ktory w roku *1663* trzymał Kozice y Jemielna w Woiewodztwie Ruſkim. Jakub Giża Rotmiſtrz, ſtawia go z męſtwa *Konſtytucye 1668 fol. 33*. Henryk Edwald Giſſa ziemianin Tczewſki

Digitized by Google

wſki 1699. Alexander Kanonik Gnieźnieńſki, Kuiawſki, Warſzawſki, Wolborſki 1689. Są także Gizowie w Czerſkiey Ziemi, y w Woiewodztwie Sendomirſkim, ale czy do tego herbu należą, wiedzieć nie mogę. Widziałem w Warſzawie w kościele S. Jana, nadgrobeb Pawłowi Giſſa Proboſzczowi Liwſkiemu Plebanowi Gorwiadzkiemu, z Oyca Balcera, z matki Elzbiety Szeligowny urodzonemu, zmarłemu 1624, poſtawiony z takim herbem, to iest, mur we dwa rzędy, na nim trzy blanki, nad nim trzy gwiazdy, z ktorych dwie trochę niżey, trzecia we ſrzodku ich trochę wyżey ułożone.

Giſſa 2do.

GISZOWSKI herbu Nowina w Lubelſkim Woiewodztwie, piſza ſię z Giſzowic dwie mili od Lublina, zwali ſię przedtym Słodzcy, od Słodkiego gaiu, iako Xięgi dawne Wawolnickie ſwiadcza. Mikołay y Jakub Giſzowſcy bracia rodzeni, ktorym dał przywiley Władyſław Jagełło Krol Polſki w roku 1427, że by dobra ſwoie Giſzowice, do prawa Maydeburſkiego przenieśli. Z tych Mikolay z Giſzowic albo Dzukanowa, niektore dobra ſwoie za inne zamieniał w roku 1440. Staniſław graniczył w dobrach ſwoich, z Marcinem z Moſny 1460. Staniſław drugi z Firleiem Hetmanem mężny kawaler, z Grabianki zoſtawił dwoch ſynow. Z tych Jan rycerſki człowiek, ktorego oręże woienne długo w tym domu na pamiątkę chowano. Poiął pierwſza żonę Serkownę, ktorey ſioſtra rodzona była za Dzierżkiem Sędzią Lubelſkim, z tą zoſtawił trzy corki, wſzyſtkie poſzły za Krzynieckich z Krzyńca w Woiewodztwie Lubelſkim, y dwoch ſynow Staniſława y Piotra; druga żonę miał Leſiecka herbu Nałęcz, z tey ſię urodził ſyn Jan, w Ceſarſkim woyſku y Polſkim odwaga wſławiony w Tatarſkich y Moſkiewſkich expedycyach, umarł wieku ſwego 95; w Grabowie Oyczyſtym grobie pochowany, żona iego była Anna, corka Marcina Maya z Borczywka z Ziemi Sieradzkiey. Staniſław ſyn Jana pod Pſkowem mężnie ſtawał, złączył ſię był dożywotnie z Anna Sługocka, z ktorey ſyn Jan, właśnie do Marſa urodzony, pod Czarowem rycerſko ſię potykał, gdzie w nogę poſtrzelony; pod ſtolica Moſkiewſka także, y tam raniony; pod Kluſzynem przeciwko Szuyſkiemu, przeciwko Guſtawowi w Pruſiech, przeciwko Kozakom pod Starczem y

Pereaſtawiem, pod Bobrka przeciwko Kantymirowi, y indziey, iako wylicza Okolſki, doſyć, że nieuſtraſzonym ſię wſzędzie ſtawił, miał za ſoba Katarzynę Chmielowſka herbu Jaſtrzębiec. Piotr drugi ſyn Jana z Serkowny, w okazyi pod Pſkowem rękę utracił, z Leſiowſkii zpłodził ſyna Abrahama. Jan trzeci ſyn Jana, ale z Leſieckii, ktoremu, Maiowna powiła kilka ſynow, z tych Marcin w Ceſarſkim woyſku długo żołd prowadzac woienny, tamże na placu poległ. Sioſtry Staniſtawa, Piotra, y Jana, były trzy; to ieſt, Zofia za Staniſtawem Krzyzieckim, Katarzyna za Staniſtawem Mońſkim, Dorota za Grodzieckim. Kryſztof brat ſtryieczny ich, to ieſt od brata Janowego idacy, urodzony z Łęckii herbu Nałęcz, w wielu kampaniach doświadczonego ſerca, z Anny Borzęckii z Skrzyńca zoſtawił liczne potomſtwo: z tych Adam pod Tarnopolem, gdy na oboz Chana Tatarſkiego ſkoczył z Brzozowſkim, tamże poległ. Mikołay brat iego pod Kumeykami kula poſtrzelony, przecięż y po tym ſzwanku pod Starzczem bił Kozakow, corka iego Dorota Oſuchowſka, drugie Pannami na tenczas były. Mikołay brat Kryſztofa w obozie życie ſwoie trawił, iuz w Węgrzech, iuż w Oyczyźnie, zpłodził dwie corki, iedna ſię doſtała w małżeńſtwo Staniſtawowi Drogockiemu, druga Zofia. Jan trzeci brat Kryſztofa y ten ryćerſki człowiek, corki ſię po nim trzy zoſtały, Anna Macieia Rudnickiego, Katarzyna Chmielowſkiego, trzecia Rakowſkiego, małżonki.

* *GITOBT.* Gitort Symon w Woiewodztwie Trockim, podpiſał elekcya Władyſtawa IV.

* *GIWOYNA* Remigian Giwoyna, z Woiewodztwem Mińſkim podpiſał elekcya Jana III.

* *GIZIMSKI* w Mazoſzu, z ktorych Piotr Gizimſki, miał za ſoba Annę Chocieńſka, oboie wiele łaſk świadczyli cudownemu mieyſcu w Sierpſku 1651, *L. Papr: Łaſki cud: fol: 26:*

GIZYCKI herbu Gozdawa w Mazoſzu, á ztamtad y po inſzych Woiewodztwach Poſzli od Kryſtyna Woiewody Płockiego, z Giżyc dobr imienia tego nabywſzy, z tych był Wacław Giżycki Sędzia Ziemſki Sochaczowſki kolo roku 1400, ktorego z Elżbiety N, ſyn Paweł Biſkup Płocki, w Pradze ſzkoły zkończywſzy, á do Oyczyzny powrociwſzy, Krakowſkim y Płockim zoſtał Scholaſtykiem; w krotce gdy dzielności ſwoiey w rożnych intereſſach dał iawne dokumenta, na Biſkupſtwo Płockie wywyżſzony, od Wincentego Arcybiſkupa Gnieźnieńſkiego w Krakowie poświecony. Stawił ſię na tym urzędzie z Pańſkim geniuſzem y ſzczodrobliwością, nawet z taka u wſzyſtkich powaga, że Władyſław Xiąże Mazowieckie umieraiac, iemu w opiekę niedoroſłych ſynow ſwoich Zemowita y Władyſława oddał, Xięſtwa całego Mazowieckiego rządy na niego złożył, pokiby lat zdolnych młode Xiążęta nie doroſły: Jakoż z wielka pochwała y ſprawiedliwoſcia ſprawował tę funkcya, Ziemianom tamecznym miły, á oſobliwie, że niektore ciężary znioſſzy, nowemi prawami ſady zadworne okreſlił. Gdy potym za zdrada Gotarda Ribeniuſza Kaſztelana Sochaczowſkiego, trucizna znieſieni Xiążęta Mazowieckie młodzi, á Kazimierz III Krol Polſki, ſukceſſya ſobie po nich do Xięſtwa Mazowieckiego przywłaſzczał, mężnie ſię oparł Paweł Biſkup, broniac praw tey Ziemi, na ſeym Piotrkowſki tak dla powagi, iako y dla większego beſpieczeńſtwa, w ośmſet koni przyiachał: przecież ta ſprawa nie woyna, ale prawem ſię zkończyła, y Krol Kazimierz nie tak przez racya ſukceſſyi, iako raczey przez favor Sędziow, na to wyſadzonych, tego Xięſtwa doſzedł. Nie tylko záś w politycznych rządach Giżycki ſię popiſał,

ale

ale y w administracyi kościoła sobie powierzonego; bo wielka częścia dobr Biskupich, fundował Collegiatę w Pułtusku; gdzie przedtym tylko fara była, kościoł tamże wymurował wspaniale. W dobrach także swoich dziedzicznych, y kościoł, y dwor z fundamentu z muru wywiodł. Z tego poznać, iak to był zacny Infulat, *To o nim pisze Łubieński in Vitâ Episcop: Płocenſ:*, lubo Długosz trochę inaczey, zżedł z tego świata 1463 w Pułtusku pochowany. *Biel: fol: 423 powiada*, że po ześciu Xiążat Mazowieckich, ten Paweł Ziemianow Płockich, do tego namawiał, żeby się byli Kazimierzowi nie poddawali, ale raczey sobie Xiążęcia inszego obrali. Tegoż czasu kwitnął, a boday nie brat Pawła, Wincenty Giżycki Marszałek Xiążęcia Mazowieckiego y Ruskiego Bolesława, iako się podpisał na iego liście 1458, *w Statucie Mazowieckim fol: 122, y 1452 fol: 94*; imieniem tegoż Xiążęcia iezdził posłem na Seym Piotrkowski 1463. Dawniey zaś, to iest za czasow Kazimierza Wielkiego, dwoch Giżyckich Piotr y Paweł, w Węgrzech długo żołd woienny prowadzac, w rycerskie się dzieła wstawili, iak się zaś do Oyczyzny wrocili, Krol Kazimierz niektore im dobra w Ziemi Sanockiey na pograniczu Węgierskim nadał, kędy osiadszy, potomkowie ich, iedni się od dobr Humnisk Humniskiemi, drudzy od Bierczy Biereckiemi nazwali. Paprocki za swego wieku wspomina dwoch braci, ludzi woiennych, z ktorych Piotr za Zygmunta Augusta w Moskwie pod Newelą, siła y mężnie dokazywał, na barcach szczęśliwy; atoli pode Gdańskiem za Stefana Krola poległ. Drugi, á boday nie brat Piotra, Stanisław Rotmistrz pod Tczewem 1577, *Biel: fol: 740*. Jędrzey w Sochaczowskiey ziemi Poborca 1588. *Conſtit: fol: 504*. Marcin w Czerskiey 1593, *Conſtit: fol: 661*. Woyciech Woiewoda Bełzki 1620. Jan sławny Rotmistrz, ktorego pod Małowostawem 1628, Władysław Krol Kozakom Czerkaskim przełożył. Mikołay miał za sobą Annę Ciszkowską, Stanisław Chodorowską. Mikołay naprzod Podkomorzy Czerski posłem na seym 1620, *Conſtit: fol: 2*. potym Kasztelan 1627, deputat do kwarty Rawskiey. *Conſtit: fol: y 1633 Conſtit: fol: 7*, corka iego Raciborska Chorążyna Czerska, synow zaś dwoch zostało, Kryształ y Mikołay. Wnuk tegoż Kasztelana, á syn iednego z tych dwoch, Jan Stanisław Chorąży Owrucki Poseł Ziemi Czerskiey, podpisał konfederacya generalną Warszawską 1696, żona iego Katarzyna Paprocka, z ktorey trzy corki, Maryanna Alexandrowi Lewikowskiemu Woyskiemu Stężyckiemu, Teressa Prażmowskiemu Staroście Nieszawskiemu, Katarzyna Wybranowskiemu Chorążemu Podolskiemu, zaślubione, y synow czterech, Antoni, Bartłomiey, Jędrzey y Alexander. Siostry Raciborskii Chorążyny Czerskiey były cztery, iedna Grzybowska, druga Paryssowa, trzecia Zabicka, czwarta Leśniowolska. Michał Sędzia Rzeczycki 1674 y Mikołay w Ziemi Czerskiey, Konstancya Zakonnica Sadecka 1701. Grzegorz podał do druku, *Kazanie na pogrz: Krasińskiego Woiew: Płock: 1717 in fol. Varſav:* 2do *na pogrz: Krasińskii Kasztelanowy Płoc: 1724 in fol: Varſ:* 3tio *Na Wielki Czwartek 1720 in 4to Varſ:* 4to *na S. Antoni 1724 in 4to Varſav.*

GIZYCKI herbu Nałęcz w Sieradzkim Woiewodztwie. W roku 1440 dwoch braci rodzonych między sobą dział czynili dobr Oyczystych, iako świadcza Xięgi Grodzkie Ostrzeszowskie. Z tych Januszowi dostały się Chochłowy, (ale podobnoby trzeba czytać Kochlewy, o ktorych część wzmianka w następuiacych leciech w tychże Xięgach.) Drugiemu Wincentemu dostały się Giżyce, od ktorych Giżyccy Nałęczowie imię swoie wzięli; iakoż Abrahama Giżyckiego tamże wspominaią w roku 1497, tak rozumiem, że to był syn Wincentego. Paprocki iednego z nich wypisał, że za iego wieku był Sę-

dzia Ziemſkim Wieluńſkim przez lat trzydzieści, imię mu było Abraham, ktorego corka Urſzula żyła z Marcinem Kowalſkim. *Acta Caſtren: Vielun: 1576.* Helena Giżycka Przeorysza konwentu Łęczyckiego koło roku 1630 *Gold: Bracłwo.* Woyciech Stolnik Wieluński y Kryſztof w Ziemi Wieluńſkiey, Woyciech y Abraham w Woiewodztwie Kaliſkim 1632. Chryzoſtom naprzod Komornik graniczny y Burgrabia Wieluński, Sekretarz Krolewſki, Kommiſſarz z ſeymu 1641 do rozgraniczenia od Slaſka, *Conſtit: fol: 19,* potym Sędzia Ziemſki Wieluńſki, poſtowal na ſeym 1661, ztamtąd deputowany na Trybunal Radomſki *Conſtit: fol: 2 y 1662 y 1670 y 1676.* W roku 1678 iuż był Kaſztelanem Wieluńſkim, iako wyráźnie mowi, *Conſtytucya fol: 33.* Na erekcya miaſteczka Kobyla gora nazwanego, otrzymał Konſens od Rzeczypoſpolitey 1667, *Conſtit: fol: 18.* Corka iego Zofia. Łukaſza wſpominaią tegoz roku *Conſtit: fol: 21.*

* *GIZYMONT.* z Xięſtwem Zmudzkim, Staniſław Gizymont Skarbnik Polocki, podpiſał elekcya Jana III Krola.

**GLACZYNSKI* w Rawſkim Woiewodztwie. Melchior Glaczyński Podſtarości Rawſki 1624, Poborca *Univerſ: Pobor.* Paweł 1628. Szymon Zylinſki Glaczyński, tak podpiſał elekcya Jana III w Ziemi Sochaczowſkiey.

**GŁADKI* Jan Gładki Choraży Mińſki 1606.

**GŁADKOWSKI* Jan Franciſzek z Sendomirſkim Woiewodztwem podpiſał elekcya Jana III. N. Gladkowſki w Chelmſkiey Ziemi, tych czaſow ma za ſoba Kunegundę Rudnicka, z ktorey zoſtał ſię ſyn Jan, y corka Maryanna.

GŁADYSZ herbu Gryff w Bieckim powiecie, piſali ſię przedtym z Brześcia, poki w ich poſſeſſyi było. Piotr Gładyſz w Węgierſkim ięzyku biegły, Spiż imieniem Wladyſława Jagełła Krola, odebrał od Węgrow y adminiſtrował. *Długoſ w roku 1403* Jan Rzadzca Sądecki, z Krolem Kaźimierzem w roku 1468 zamienił dobra ſwoie dziedziczne Brzeście, za pewne prowenta w Zupach Bocheńſkich więcznemi czaſy: iemu zaś y ſukceſſorom iego puſzczono Ba chmiſtrzoſtwo. *Czego dowodem ieſt liſt tegoż Krola u Paprockiego fol. 83.* do ktorego odſyłam czytelnika. Jan pobożności y cnot wſzyſtkich wzorem będąc, wſtąpiwſzy do Zakonu Soc: JESU, tak prędko w nowicyacie naſzym Krakowſkim poſtąpił, że go w nim ieſcze niezkończonym, po zaplatę doſkonałym świętym naznaczona, BOG zawołał, świat ten pożegnawſzy 1588. *Hiſt: Dom: Probat:* Łukaſz w tymże Zakonie 1640. Szymon Proboſzcz S. Jakuba na Kazimierzu przy Krakowie Miechowita koło roku 1603; ktory, ten kościoł ſklepieniem zamknał, co wſpomina *Pruſcz. in deſcrip: Cracov:* przy tymże kościele kaplicę y ołtarz wyſtawił, y dochodami nadał, co znać z herbu iego Gryffy liter S. G. Maciey Gladyſz 1654. N. Komornik Krakowſki, N. 1690 ſłużył pod pancerna chorągwia z Koniecpolſkim.

**GŁADYSZ herbu Nieczuia.* Jednaż ich dzielnica z Galiczami. Tomaſz Gladyſz, miał za ſoba Zofia Buczkowſka, z ktorey ſyn Jan, á potym w Zakonie Franciſzkańſkim w Ruſkiey Prowincyi Felix nazwany.

**GLAZNOCKI herbu Prus 3tio,* ale *iako Mſ. Zaluſcianum o Familiach Pruſkich* powiada, Złotogolenczyka z hełmu zrzucili, dla zabicia S. Staniſława Biſkupa Krakowſkiego, á na to mieyſce przybrali ſobie na hełm trzy piora ſtruſie. Walentyn Glaznocki Sekretarz Krolewſki 1648 w Malborſkim. Michał Skarbnik Podlaſki w Mielnickiey ziemi 1674. Wſpomina ich y *L. Paprocki w Xiażce Łaſki cudowne.*

**GLASENAP herb.* Jeſt inſtrument Matematykom y Architektom zwyczayny tryanguł na ktorym na trzech pyramidach kończatych, trzy głowy utkwione;

ne; po bokach y ztąd y z inąd cztery piora ſtrusie, w tymże inſtrumencie utkwione, niżey zaś po prawey ſtronie, głowa ludzka z ſzyią, z włoſami, obrocona w lewa tarczy, nad tym korona, takem go widział odryſowany. Przecięż, że wątpię, żeby Dom Glaſenapow, w Polſkich ſię gnieździł granicach, ale tylko w Pomorſkiey Ziemi; dla tego koperſztychu tu iego nie kładę. Kazimierz Glaſenap Staroſcic Neoſczecińſki 1677 przyiawſzy wiarę katolicka, naſzey Rezydencyi Wałeckiey ſtał ſię oſobliwſzym dobrodzieiem *Annus Valcen:* Anna Glaſenapowną de Grammęl, żona Jana Golcza Sędziego Wałeckiego. N. Pułkownik Saſki, żona iego Bokumowna Stolnikowna Litewſka.

Glaubicz Herb.

MA bydź w polu błękitnym, ryba żołta, czyli *iako chce Biel:* złota, coś do naſzego karaſia podobna, niby pływaiąca w lewa tarczy, na hełmie pięć pior ſtruſich. Tak go opiſuia, *Biel: fol: 768. Paprocki w Gniazdzie fol: 1120. O herb: fol: 531. Okol: tom: 1 fol: 208 Pessaſancta de teſſeris Gentilit: cap: 3* powiada, że Kartagińſkie Xiążęta, rybę, podobną tey, á nad nią koronę w herbie noſili; podobno na znak tego, że byli panami morza. Starożytności tego kleynotu, dochodzi *Paprocki*, że ieſzcze przed Narodzeniem Pańſkim, iuż był w używaniu: z Niemiec zaś do Polſki przyniesiony, kędy, oſobliwie na Sląſku, ſiła domow nim ſię ſzczyci: Sa tam Glaubiczowie, iako *Dubravius* Teodora Glaubicza, ktory do Moraw z woyſkiem był wtargnął 1361, y *Cureus* wſpomina Wolfganga Glaubicza, ſzlachcica Sląſkiego 1577, y iego dobra dziedziczne pod Bytomiem. Kiedy iednak tę ſię przenoſiny ſtały, trudno zgadnąć. Kleynotni tego herbu.

Przecławſki. Rokoſowſki. Sabinek.

GLAUSNAFF herb. Ma bydź mur we trzy rzędy, na wierzchu iego, blanki o trzech oknach, we ſrzrodku ręka zbroyna, z Niemieckim mieczem, w hełmie rogi bawole, takem go odryſowany, widział, na pieczęci Jana Glauſnaffa.

GLAZOWSKI. w Ziemi Rożańſkiey Euſtachi 1632, Tomaſz Glazowſki 1648 podpiſali elekcye krolewſkie.

Digitized by Google

GŁĘBOCKI herbu Doliwa w Kuiawach y na Podlaſzu. Domi pod tym imieniem ſtarodawny. Mikołay Głębocki Archidyakon Poznańſki 1425, imieniem Marcina V Papieża, aſſyſtował przy krzcinach Władyſława Krolewica Polſkiego. *Długoſ.* Mikołay drugi, Kanonik Gnieźnieńſki 1448 *Długoſ*, żył ieſzcze 1466 *Damalew: in Archiep: Gneſn: fol. 260.* Jerzy od pogaństwa na galery wzięty. Mikołay Kaſztelan Kruſwicki, żonie ſwoiey Małgorzacie, na dobrach Libſtowku y Łagiewnikach, reformacya uczynił 1444, *o czym Monim. tego Domu.* Staniſław Burgrabia Szremſki 1491. W roku zaś 1560. trzech było braci rodzonych. Jan, Serafin, y Mikołay, *Z* tych, o Mikołaia potomſtwie niewiem. Jan, działem z dobr Oyczyſtych wziął Raciecice, Łuczydło, y Klonowko, *Acta Caſtren. Caliſſ.* 1545, miał za ſobą Dobroſołowſką z Palędzia, z ta zpłodził kilka corek, Koludzką, Nieſzczewſką, *á 2do voto*, Jarnowſką, Skotnicką. Gorczyńſką, á potym Gaſiorowſką, na koniec Koludzką, y ſynow cżterech, Sebaſtyana Skarbnika Brzeſkiego Kuiawſkiego, Woyciecha Miecznika, y Floryana, *ſteriles*, y Staniſława, ktorego z Agnieſzki Wietrzychowſkii, corki Anna naprzod Ludwika Wyſockiego, á potym Jakuba Małachowſkiego, Maryanna Jędrzeia Wolſkiego, małżonki, ſynowie zaś trzey, Jan, y Kazimierz *ſteriles*, Woyciech Sędzia Ziemſki Brzeſki Kuiawſki, ten z Jadwigi Malczewſkii, zoſtawił Maryannę, naprzod Łukaſza Sokołowſkiego Stolnika Inowrocławſkiego, małżonkę, á potym Kackiego, ale z tym nie miała potomſtwa; y ſynow piąciu, Jędrzeia z Głębokiego Głębockiego, był naprzod Staroſta Brzeſkim Kuiawſkim, y ż ſeymu 1703 Kommiſſarzem do granic od Slaſka *Conſtit. fol. 20.* potym Inflantſkim, teraz Woiewoda Rawſkim, tego z pierwſzey żony Olſzowſkii, corka Tereſſa w klaſztorze Warſzawſkim u Panien Sakramentek zakonnica, y ſynowie dway, Alexander Staroſta Brzeſki Kuiawſki, Nieſzawſki, y Wawrzyniec: z druga Kraſzewſka, z trzecia Szamowſka, z czwarta Niewiarowſka Anna, nic nie zoſtawił. Jana Kaſztelana Kruſzwickiego, ktorego z Ewy Mniewſkii Kaſztelanki Brzezińſkiey corka Maryanna, y ſynow trzech, Jozef, Dominik, y Woyciech. Ludwika Cześnika Brzeſkiego Kuiawſkiego, tegoż, z Trąmpczyńſkii corka Wiktorya zakonnica S. Norberta w Strzelnie. Sebaſtyana bezpotomnego, y Bartłomieia Podkomorzego Brzeſkiego Kuiawſkiego, żona iego Juſtyna Dorpowſka Woiewodzanka Łęczycka. Serafin, brat Jana y Mikołaia, wziął działem Łagiewniki y Libſtowko, ten z Katarzyna Wieſiołowſka, corka Woyciecha, ſioſtra Marſzałka Litewſkiego, *Acta Caſtren. Lancicien:* 1560 zpłodził ſyna Staniſława, ktorego żona, Zofia Cielecka z Ruſibora, ſioſtra Biſkupa Płockiego, y Katarzyny Gembickii Podczaſzyny Poznańſkiey, *Acta Caſtren: Przedecen.* 1619, z ta zoſtawił Ewę zakonnicę S. Klary, y Przeoryſza w Kaliſzu, y ſynow trzech, Alexandra Dziekana Poznańſkiego, Archidyakona Gnieźnieńſkiego, Kantora Płockiego, Kanonika Krakowſkiego, Prezydenta y nie raz Trybunału Koronnego, Prałata wielkiey powagi, dziwna ludzkoścła attemperowaney, żył ieſzcze 1657, *Damalew: in Archiep: Gneſn: fol: 36*, nadgrobek iego w Gnieźnie 1660 położony. *Acta Caſtren: Przedecen: 1619.* Woyciecha Podczaſzego Kaliſkiego, Sekretarza Zygmunta III, ktorego imieniem, á potym Władyſława IV, na kommiſſyi Moſkiewſkiey ſtawaiąc, z uſzczerbkiem zdrowia y fortuny ſwoiey, honor ich piaſtował; á gdy na druga kommiſſya deſtynowany iachał, w Grodnie przenioſł ſię na wieczność 1636, pogrzebiony w kole u OO Bernardynow, z nadgrobkiem, miał za ſobą Annę Tylicka herbu Lubicz Jakuba Podczaſzego Kaliſkiego corkę, ſynowicę Biſkupa Krakowſkiego, z ktorey tylko ſię iedna corka zoſtała, Izabella, zakonnica S. Norberta w Strzelnie,

Digitized by Google

nie. Serafina Woyſkiego Kaliſkiego, ten w Moſkiewſkiey expedycyi pod Smoleńſkiem, zdrowie ztargawſzy, gdy do Oyczyzny powrocił, Wawrzyniec Gembicki, Arcybiſkup Gnieźnieńſki patrzac na iego zaſługi, rodzona ſieſtrzenicę ſwoię, Magdalenę Krzycka, dożywotnie mu zaślubił, umarł 1638 nadgrobek iego w Gnieźnie, *Acta Caſtren. Lancic. 1620*, zpłodziwſzy trzy corki, Zofia, naprzod Sebaſtyanowi Tarnowſkiemu, potym Staniſławowi Zaleſkiemu, *Acta Caſtren. Lancic. 1651*. Katarzynę *tmo voto* Zygmuntowi Olędzkiemu, *2do* Chryzoſtomowi Jarochowſkiemu *Acta Caſtren: Poſnan: 1665*. Annę, Zygmuntowi Swieckiemu Łowczemu Inowrocławſkiemu *Acta Caſtren. Gneſn: 1654*, zaślubione, y ſyna Alexandra, tego żona Dorota z Otoka Zaleſka, Alexandra Referendarza Koronnego corka *Acta Caſtren. Lancic. 1652*, z ktora miał ſyna Serafina, Chorażego, á potym Podkomorzego Brzeſkiego Kuiawſkiego, *wſpominaia go Conſtytucye 1683 fol. 13 y 1690 fol. 17* gdy na te ſeymy poſtował, zwiazał ſię był dożywotnie z Anna z Stawca Oſiecką, Sebaſtyana Chorażego Brzeſkiego Kuiawſkiego corka, *Acta Caſtren. Poſnan. 1605*; z tey zpłodził corkę Tereſſę, Antoniemu Zboży Zakrzewſkiemu herbu Ogończyk, Chorażemu Brzeſkiemu Kuiawſkiemu zaślubioną, y ſyna Adama Stolnika Inowrocławſkiego; ten z Magdaleny Tarnowſkii herbu Rolicz, ma ſynow trzech, Michała, Serafina, y Franciſzka, corek dwie, Annę y Tereſſę. Krom tych, ieſcze z tego Domu ci kwitneli. Jędrzey Głębocki Miecznik Brzeſki Kuiawſki, z Przywieczerzyńſka zpłodził Jana *ſteriłem*, y Swentoſława, tego corka Zofia, była za Jozefem Franciſzkiem Charłupſkim, od ktorey dway ſynowie, Jan y Kazimierz żyli *ſteriles*. Czterech zaś ſynow tego Swentoſława było, trzey pomarli bezpotomnie, to ieſt, Adam, Woyciech, y Samuel. Jędrzey czwarty, był Piſarzem Ziemſkim Inowrocławſkim, y zoſtawił potomſtwo. N. urodzony z Anny Kaimirowny, miał za ſobą Ciołkownę, z tey było czterech ſynow Sebaſtyan, Jan, Staniſław, y Samuel: Z tych Sebaſtyan, z Domaradzkii zpłodził piaciu ſynow, Stefana, Kaſpra, Waleryana, Staniſława, y Jerzego, corek dwie, Annę y Zofia. Stefan zginał pod Toruniem, ſyn po nim zoſtał Woyciech, Kaſper młodzian pod Woyniczem zginał, Waleryan młodo umarł. Staniſław w Podgorzu poiał Ryńſka, z tey było ſynow dwoch, corek cztery. Jerzy ſłużył po Uſarſku, zoſtawił potomſtwo. Tomaſz Głębocki pod Komarnem, Jędrzey pod Hownowem, Samuel Woyſki Kruſwicki, dziedzic dobr Wrzeſczewic, po ktorym dwoch ieſt ſynow, Samuel ma za ſobą Grodzicką, Jędrzey Walewſka. Na Ruś dwoch ſię Głębockich wyprowadziło, z tych był Staniſław Podſtoli Lwowſki 1626, *wſpominaia go Conſtytucye 1609 fol: 927*. Jan Podczaſzy Lwowſki temi czaſy, żona iego Baranowſka, z tey, ſyn y corka. Brat Jana Stefan, obadwa z Kroſnowſkii urodzeni, przedał Klonowko mnieyſze w Kuiawach. Ludwik w Lubelſkim *ſteriłis* umarł, ſioſtra iego Niemyſka, ſynowiec iego w Kuiawach przedał Klonowko. Katarzyna z Głebokiego Głębocka Kaſztelanka Inflantſka, była za Maxymilianem Oſſolińſkim Kaſztelanem Czerſkim 1655. W Podlaſzu drudzy Głęboccy oſiedli, bo Alexy y Adam 1575, podpiſali liſt Woiewodztwa Podlaſkiego o Grodzie Parczowſkim: od tych był Floryan w Zakonie naſzym byſtrego dowcipu, po Retorſkich y Teologicznych katedrach wſtawiony, umarł we Lwowie 1709, ieſt w druku iego panegiryk *Caput genere, gloria, meritis ſublime, Raph: Leſczyński Pal: Lanc: Gener: Maj: Pol: 1692 in fol: Poſnan*: Inni w Krakowſkim y Sendomirſkim. Nad to Michał Hieronim Kanonik Kruſwicki niedawno zmarły, ſioſtra iego Pyſzkowſka. Dorota Zakonnica w Strzelnie, ſioſtra iey Petronella w roku przeſzłym zeſzła, *tmo voto* była za Linie-

ckim, *zdo* za Biesiekierskim, z ktorym corkę miała Uminska, inne dzieci *minorennes*. Sebastyan Głebocki Kustosz Chełmski temi czasy, kilka razy deputatem zasiadał w Trybunale Koronnym, atoli inszym się herbem pieczętuie, ktorego iednak niemogłem się dowiedzieć.

GLĘBOCKI herbu Lubicz w Mazoszu. Jeden z nich miał za soba Zofią Izbińską z Niszczyckii zpłodzoną.

GLEWSKI herbu Ostoia w Krakowskim Woiewodztwie. Kasper Glewski ktorego dziedzictwo była Sprowa, ale heretyk, miał za soba Branicka, zostawił z niey potomstwo. *Baranow.*

**GLINICKI herbu Junosza.* Z tych Jan Glinicki miał za soba Annę Bronikowską, ktora mu powiła synow, Michała, Adama, y Stanisława, w Wielkiey polszcze, pod Jarocinem, kwitneli 1701.

**GLINIĘCKI herbu Korab* w Mazowieckim Woiewodztwie. Woyciech Gliniecki z Glinek, Stolnik Warszawski, corka iego Anna, za Bartłomieiem Grabionka Stolnikiem Czerskim. Stanisław y Philip w Ziemi Ciechanowskiey, Wawrzyniec w Rożańskiey 1632 Jan 1627. Gliniecka była za Jędrzeiem Kocielkowskim.

GLINKA herbu Biała w Mazoszu y na Rusi. Mikołay Glinka Kasztelan Wiski 1440. Jakub Starosta Wiski, iuż po roku 1504 zmarły, żona iego Katarzyna Działyńska, siostra rodzona Srzenski z Sokolowa. Jędrzey y Jan Glinkowie bracia rodzeni, pod Działdowem mężnie się za Oyczyznę biiac z Krzyżakami, polegli. Wiski powiat od Glinkow wykupiła Anna Xiężna Mazowiecka, wyliczywszy im dwadzieścia tysięcy *Bielski fol. 517*, 1511. Mikołay Kasztelan Wiski, za czasow Paprockiego, ktorego corka Anna, dostała się w małżeństwo Wolskiemu herbu Pułkozic, Kasztelanowi Sendomirskiemu; ta potym wnuka swego Jakuba Glinkę do Podhaiec zprowadziła, kedy on mężnie wszystkim nieprzyiaciołom odpor daiac, poiawszy Jadwigę Strzyżownę Sędziankę Ziemska Halicka 1578, na Pokuciu osiadał. Stanisław brat Jakuba doświadczony żołnierz, ktorego syn Walentyn z Jadwigi Ciemierzyńskii, siostry Łowczego Podolskiego, zpłodził Jana Łowczego Podolskiego, postował na seym 1637, z niego deputatem stanął na Trybunal Radomski, *Conſtit. fol. 3.* Krysztof Łowczy Halicki, y Sekretarz Krolewski, posel na seym 1631 y deputat na Trybunał Radomski, *Conſtit. fol. 19 y 1633 fol. 31 y 1636 fol. 6 y 1638 fol. 19*; tego to zdami się corka była za Gabryelem Drohoiowskim. Ci zaś co się w Mazoszu zostali, iedni się z nich pisza Janczewskiemi Glinkami z Janczewa, z tych był N. Pisarz Ziemski Wiski, 1589, *Conſtit. fol. 559.* Krysztof Glinka Janczewski Pisarz Ziemski Wiski *1598 y 1607 y 1616 fol. 30.* Szymon Pisarz Grodzki Mielnicki 1619 *Uniwer: Pobor.* Adam Pisarz Ziemski Wiski, posel na konwokacya 1632 y 1638 y 1641 y 1661 *Conſtit. fol. 10*, syn iego Tomasz. Jan Pisarz Ziemski Wiski 1683 z seymu Kommissarz do rozgraniczenia z Xięstwem Pruskim: *Conſtit. fol. 12.* Drudzy w Ziemi Rożańskiey, z tych Stanisław Sędzia Rożański, z seymu 1647. Kommissarz do postanowienia pewnych ceł *Conſtit. fol. 33.* Jakub Podstoli Ziemi Rożańskiey 1674. Stanisław Podczaszy Rożański, Piotr, Stanisław, Maciey, Wacław, Tomasz, Woyciech, Matheusz z Jurzyl 1648. Alexander Glinka Orlikowski w tymże roku. Inni w Ziemi Nurskiey, iako Stanisław Pisarz Ziemski Nurski, z seymu 1703 naznaczony do kwarty Rawskiey, postował na konwokacya 1696. Inni w Podlasiu, Z tych Adam na Paplinie Glinka, Jakub y Jan, Adam z Glink na Goglewie 1674. Adam Glinka Skarbnik Dobrzyński 1676. Franciszek Stolnik Wieluński, y iego syn Michał 1681. Glinka miał za soba Konarska 1703. *Hiſtor. Coll. Cra.*

Digitized by Google

Gracov. N. Sędzia Ziemſki Łomżyńſki poſeł na ſeym 1724. Domínik y Franciſzek 1705 w Krakowſkim. Mikołay Glinka Janczewſki, miał za ſobą Felicyanę Grotownę Podſędkownę Drohicka, z tey były dwie corki, Jadwiga *1mo voto* Zaborowſka, *2do* Jana Kuczyńſkiego, małżonka. Anna Marcina Kożuchowſkiego Podczaſzego Drohickiego. Janczewſki miał za ſobą Xiężnę Zbarazka *Generał. Wiſniowiec.* Franciſzek z Rafalow Glinka, wydał do druku *Zwierzyniec Jednorozcow.* W Xięſtwie Litewſkim Glinka Cypryan, y Alexander 1700.

GLINOIECKI w Płockim Woiewodztwie. Karol Glinoiecki Soc: JESU wydał do druku, *Kazanie na pogrz. Alexand: Jerzego Polubińſkiego Marſzałka Litew. in 4to.* Mikołay z Glinoiecka Glinoiecki Pifarz Zakrzeńſki 1674. Woyciech tegoż roku.

Glinski Herb.

MA bydź charakter taki, iako widziſz, w polu czerwonym, w hełmie trzy piora ſtruſie. Przyniesiony ieſt ten herb z Siewierza do Litwy, kiedy ſię Kniaźiowie Glińſcy (ieſt bowiem Miaſto Gliński na Siewierzu) za odpadnieniem Siewierza do Moſkwy, przenieśli do Litwy. Z tego Domu ſławny był Michał Gliński Marſzałek Nadworny Litewſki, y Staroſta Bielſki, iako ſię podpiſał 1505 na Konſtytucyach Radomſkich *u Łaſk. w Stat. fol.* 120. iak prędkiego dowcipu, tak rezolutnego na wſzyſtko ſerca. W Niemieckich obozach lat dwanaście na woiennym chlebie ztrawiwſzy, nie tylko w rycerſkich dziełach poleru nabył, ale też, tak biegłości ledwo nie wſzyſtkich w Europie ięzykow, iako y experyencyi, obyczaiow, procederow, znacznieyſzych w teyże Prowincyi miaſt y fortec. Z tą kiedy ſię pokazał w Oyczyźnie, wſzyſtkich oczy, Alexandra Krola ſerce, wielu zawiſnych ukryte gniewy, na ſiebie obrocił. Widzac albowiem, w iakich był reſpektach u Alexandra, zazdrość go przed bratem Alexandrowym Zygmuntem, zle udawać poczeła, á tym bardziey gdy po ześciu Alexandra, Zygmunt rządy Polſkie, y Xięſtwa Litewſkiego trzymał. Wiarę ſnadno znalazła kalumnia, ktorey kredyt czynily wynioſła fantazya

Kniazia Michała: obfzerna fortuna, kolligacya z Xiążętami Ruſkiemi, ile że y Gliński tak religii iako y krwi iedneyże był z niemi, na co niedobrym okiem patrzali Panowie Litewſcy, obawiaiąc ſię, żeby przez potencyą, po śmierci Alexandra Xiążęcia Litewſkiego, Michał ſię nie kuſił o opanowanie tego Xięſtwa, y do Ruſi nie przeciągnął rządow nad niemi. Przyczyniło tey ſuſpicyi świeże zwycięſtwo Glińſkiego z Tatarow wyniefione, kiedy iuż Alexander Krol w Wilnie prawie na śmiertelney pościeli leżał. Gdy bowiem Tatarzy pod Kleſkiem miaſteczkiem nie daleko Niemnu rzeki, ze dwiema Sołtanami, dzieſięć tyſięcy zoſtawiwſzy na odłodze, dwadzieścia tyſięcy w Litwę dla zdobyczy roſpuścili, Glińſki w ſiedmiu tyſięcy iezdnych przypadſzy na Sołtanow, w pień wſzyſtkie dzieſięć tyſięcy wycial, ſam mężnie ſię tam ſtawił: bo w tey batalii trzy konie pod nim zabito. Mało miał na tym, ale na tymże poboiowiſku, y prawie w obozie pobitych Sołtanow, woyſko ſwoie rozſadził, cicho czekaiąc na tych, ktorzy z zdobycza powracać mieli, y nie omyliła go nadzieia, w cztery dni, z wielka korzyścia, niewiedząc o ſwoich klęſce, iakby do ſwoich y ſwego obozu powracaią, kedy iako ktory z nich przypadł, tak y zginął. Dwadzieścia tyſięcy w tych potyczkach Tatarow pobitych naliczono, tyleż koni zabrano, wſzyſtek plon odbity, w niewola zabranych bez liczby, uwolniono, trzy tyſiące Tatarow w pęta wzięto. Tym ſzczęściem unieſiony Glińſki, dumnym okiem inſzych Panow Litewſkich przenoſić począł, y podobno coś nowego knować przeciwko Zygmuntowi: o co naybarziey go przed Krolem, Jan Zabrzeziński Woiewoda Trocki, iego niegdy ſerdeczny konfident y ſpot towarzyſz wielu tryumfalnych na nieprzyiacioł Oyczyzny expedycyi, á potym ledwo nie poprzyſiężony adwerſarz, udawawał. Chciał ci ſię w prawdzie z tey na ſię włożoney oczyścić kalumnii Glińſki, ofiaruiąc ſię Zygmuntowi na wſzyſtkie z śmiercia męki, iżeliby był o ambicya przekonany. Zwłaczał to Zygmunt, przecięż maiąc go za podeyrzanego, na pokoie ſwoie, lubo przedtym u Alexandra Krola wolny miał zawſze przyſtęp, puścić go nie kazał, nabite iuż były Pańſkie uſzy zła o Michale opinia. Czym trapiąc ſię (delikatna w pyſznych zawſze fantazya więcey czuie) do Władyſława Krola Węgierſkiego y Czeſkiego, umyślił iachać, aby przez interpozycya iego, mogł ſię do łaſki krolewſkiey wrocić, ale darmo, y to mu nie pomogło: do Litwy ſię tedy wrocił, gdzie gdy coraz to więcey nienawiści ſobie iątrzył: á ſpołobu żadnego nie widział do ubłagania Maieſtatu, (deſperacya co nie może) do Moſkwy ſię udał, z ich woyſkiem Litwę naſzedł, Zabrzezińſkiego w Grodnie nieſpodzianie w głęboka noc w ſiedmiuſet koni naiachawſzy, zabił: niektore forteczki opanował, brata ſwego Bazylego, y kilku Panow Litewſkich do ſiebie przeciągnał, zgoła woynę Zygmuntowi Krolowi, y własney Oyczyźnie, ſyn nieukołyſany wzniecał. Wyzuty z dobr y ze wſzyſtkiego, z bratem Bazylim y całym domem ſwoim w Moſkwie potym wygnaniec ſiedział Upamiętawſzy ſię iednak, y wſpomniawſzy na miła Oyczyznę, ſzukał ieſcze y miłoſierdzia, y łaſki u Zygmunta, y znalazł: Zygmunt Pańſkim ſercem darował mu tak cięſzki exceſs, atoli zawiśni niektorzy Panowie, Kniazia Moſkiewſkiego, o tym informowali, że Glińſki o odwrocie do Polſki zamyśla. Zaczym w kaydany go okuć kazał, y ściſłym więzieniem zamknąć, z ktorego nawet y w tenczas go wypuścić nie kazał, kiedy z corka Bazylego brata iego, weſele Kniazia było. W tym tarafie nędznie domorzony, godzien lepſzey śmierci, tak zacny iunak, gdyby był chciał złey chwili do iakiego czału unikać *Starowol: in bellot. Sarm: fol:* 137. *Cromer: lib:* 30. *Sarnicki lib:*

Digitized by Google

lib: 7. Decius de Sigism: I tempor. Bielski fol. 570 powiada, że od Bazylego Wielkiego Xiążęcia Moſkiewſkiego, Iwanowi ſynowi iego, był za opiekuna przydany 1533. zaś *fol: 525* przydaie, że po śmierci Bazylego, od właſney ſwoiey ſynowicy, w więzieniu z życia był wyzuty. Ociec iego, *według Koial. in Mſ.* był Lew Kniaz Gliński dziedzic na Glińſku czyli Hlińſku: bo Siewierzanię tam mowia G, gdzie Ruś kładzie H, miał krom Bazylego, o ktorym ſię mowiło, innych dwoch braci, ieden Hrehory Lwowicz Gliński, Staroſta Orwrucki 1503 od Tatarow Perekopſkich, y z woyſkiem zginął nad Uſſą rzeką, drugi Iwan Lwowicz Gliński za Alexandra Krola, chce go mieć *ten Mſ.* Woiewoda Wileńſkim, atoli niewiem czy to mogło bydź, ponieważ Mikołay Radziwił, o te czaſy na tym krześle ſiedział. Hlińſka Xiężna Anaſtazya była za Sapiehą Simeonem Sunigailem, Kaſztelanem Trockim *Hiſtor. Sapieh. par. 3 fol. 5* Bogdan Gliński wzięty na woynie w niewolą od Moſkwy, tamże zoſtał. Potomſtwo tych Kniaziow dotąd zoſtaie w rożnych powiatach Xięſtwa Litewſkiego, oſobliwie w Wołkowiſkim y w Połoczyźnie, z ktorych iedni ſię Glińſkiemi, drudzy Hlińſkiemi zowią: Konſtanty, Władyſław, Alexander, Jędrzey, Michał, z Wileńſkim Woiewodztwem piſali ſię na elekcya Jana Kazimierza Krola. Jerzy Kniaź Gliński zabity od Moſkwy pod Wierzchowicami 1655, ktoryś z tego Domu miał za ſoba Połubińſka.

**GLINSKI herbu Korczak.* Z tych był Benedykt Gliński Władyka Włodzimirſki 1679.

GLINSKI herbu Jaſtrzębiec w Krakowſkim Woiewodztwie, z Glinnika ſię piſza Jan Gliński Piſarz Grodzki Krakowſki, mąż w prawie biegły, za czaſow Paprockiego *fol. 205.* Dorota tegoż herbu, była za Janem Kryſztoporſkim Kaſztelanem Sieradzkim *fol. 204.* Kryſztof podpiſał *laudum* Proſzowickie 1632 *Acta interreg.* Adam naprzod Woyſki Sendomirſki 1660, potym Stolnik 1670 potym Chorąży Sendomirſki 1682, miał za ſoba Maryannę Latoſzyńſka herbu Gryff, corka iego iedna była za Janem Laſkowſkim Staroſta Cieſzkowſkim, druga Konſtancya Zakonnica S. Franciſzka u S. Jędrzeia w Krakowie, ktory klaſztor matka świątobliwie rządziła. Tamże druga iey ſioſtra Bogu ſię na ſłużbę wieczna poświęciła. Jan Kazimierz Stolnik Sendomirſki, deputat na Trybunał Koronny 1713, miał za ſoba Boratinianke pozoſtała wdowę po Łukaſzu Makowieckim Staroſcie Trembowolſkim. Staniſław ſyn Adama Chorążego, á boday nie z Cikowſkii. Glińſka Staniſława Chrzaſtowſkiego Zadorczyka, małżonka. Kaſper 1662 *Acta Cracov:* Joachim miał za ſoba Decyuſzownę.

GLINSKI herbu Lis w Ziemi Ciechanowſkiey. Kryſztofa Glińſkiego wſpomina *Paprocki* męża rycerſkiego. Maryanna była za Celińſkim Michałem.

GLINSKI herbu Nowina w Sieradzkim, y Łęczyckim, Woiewodztwach, Kaſper Gliński w Łęczyckim 1632, Stefan w Sieradzkim 1648. Stefan Adam y Woyciech w Łęczyckim 1674 podpiſali elekcye Krolow Polſkich.

GLINSKI herbu Pomian w Płockim Woiewodztwie. Jan Gliński Kanclerz Poznańſki, Kanonik Płocki, Sekretarz Krolewſki umarł 1616, iako świadczy nadgrobek iego z Puſtuſka wypiſany *u Starowol. in Monum.*

GLINSKI herbu Radwan w Ziemi Zakroczymſkiey. Kryſztof Gliński Cześnik Łomżyński 1674.

**GLINSKI herbu Slepowron* O tych ani Paprocki ani Okolſki nie piſał, alem ia widział pieczęć ich Slepowron.

**GLISCZYNSKI herbu Jaſtrzębiec* w Wielkiey polſzcze. Kryſztof Głyſzczyński w Pomorſkim 1674. N. Kanonik Poznańſki ſtryi Michała 1700.

Digitized by Google

GŁODOWSKI herbu Dobrowa w Dobrzyńskiey Ziemi; podobno ſą y Głotkowſcy tegoż herbu.

GŁODOWSKI herbu Przegonia w Ziemi Zakrocimſkiey.

GŁOGINSKI herbu Oſtoia w Wielkiey-polſzcze. Mikołay Głogińſki Podczaſzy Kaliſki.

GŁOGOWSKI herbu Grzymała w Mazoſzu, á potym y na Ruſi. Paweł Dziekan Płocki o ktorym *Royziu in Chiliaſt: Et tu Glogovi, doctæ cui muſa per artes ferre dedit ſeſe, rerumq; arcana retexit*, iakoż mądry to był Prałat, iako o nim świadczy nadgrobek iego w Płocku, y pobożny, umarł, 1570. Kryſztof Woyſki Czerſki, z ſeymu 1611 do luſtracyi naznaczony dobr Krolewſkich w Pruſiech, *Conſtit. fol. 36.* Zygmunt z Rawſkiego Woiewodztwa poſeł na ſeym 1623 *Conſtit. fol.* 10. Mikołay Podczaſzy Nowogrodzki, z ſeymu 1662 Kommiſſarz do pewney Kommiſſyi, *Conſtit. fol. 15.* Zygmunt Cześnik Nowogrodzki, pierwſzy Podczaſzym Buſkim zoſtał z ſeymu *Coronat: Conſt: fol: 39*, miał za ſobą Dorotę Ubyſzowną Chorążankę Dobrzyńſka, z ktorey corka Nurzyńſka, y ſiedmiu ſynow. 1. Samuel Cześnik Nowogrodzki, Pułkownik Krolewſki, ſtawał w okazyi pod Wiedniem za Jana III. poſtował nieraz na ſeymach. 2. Antoni Stolnik Bełzki, Deputat na Trybunał Koronny z Bełzkiego 1694, ten z Katarzyny Bobowſkii zpłodził ſynow, Zygmunta ktory żył z Oltarzewſka, Samuela Stolnika Płockiego, Joſefa Scholaſtyka Przemyſłkiego, Kantora Kamenieckiego, deputata na Trybunał Koronny 1727. Teodora Łowczego Latyczewſkiego, y corkę Maryannę, ta naprzod żyła z Floryanem Miereckim, po nim, z Olſzyńſkim. 3. Kazimierz Staroſta Grabowiecki, 4. Franciſzek Staroſta Grabowiecki Pułkownik Sieniawſkiego Hetmana W. K. ten poiał Stadnicka Tereſſę Podſtolankę Bełzka, z nia miał dwie corki, Annę, y Elżbietę. 5. Mikołay Łowczy Bełzki, ten miał za ſoba *imo voto* Głuſzyńſka, z ktorey zpłodził ſyna Joſefa, Miecznika Mścisławſkiego, ktory żyie z Olſzyńſka corka Podkomorzego Inflantſkiego, ta mu urodziła ſynow, Simona, y Jana *2do voto* tenże Mikolay miał za ſoba Wybranowſka, z niey ſynow dwoch, Staniſław Soc: JESU, y Jan Archidyakon Lwowſki, Kanonik Chełmſki, obadway tymi czaſy w Rzymie Teologicznymi bawia ſię naukami; corek trzy, z ktorych iedna doſtała ſię N. Domaradzkiemu. Druga Zakonnica w Bełzie, trzecia ieſzcze Panna. 6. Jan Chorąży Inflantſki, tego z Zoſiii Hoſzowſkii ſyn Kazimierz, y corek trzy, Klara, Maryanna, y Elżbieta. 7. Staniſław Miecznik Płocki, ktoremu Zielonczanka powiła ſynow, Alexandra, y Joſefa. Dawniey trochę Staniſław Głogowſki miał za ſoba Bełzecka Januſza Chorążego Bełzkiego corkę, ale z nia żył bezpotomnie. Ktoryś z nich był Kaſztelanem Radomſkim 1670, iako ſie podpiſał na *pacta conventa* Michała Krola. Mikołay Głogowſki miał za ſoba Zoſia Mielicka, z tey ſyn Łukaſz y corka Marcyanna Radkowſka y Anna Rzymowſka.

**GŁOSINSKI* Bazyli y Jędrzey Głoſinſcy bracia, dobrze tey Oyczyźnie zaſłużeni, w komput Ryceriſtwa Polſkiego policzeni przez Seymowa Konſtytucya 1661 *Conſtit. fol. 64* gdzie im dobra Bablika y Jaſlimanica Rzeczpoſpolita w zaſtugach puściła.

GŁOSKOWSKI. herbu Joſtrzebiec w Mazoſzu. Jakub Głoſkowſki Podkomorzy Czerſki 1525 podpiſał dekret przeciwko heretykom *u Łubienſk. in Epiſc. Plocenſ.* Staniſław w Węgrzech długo żołd prowadził woienny, na dworach potym Krolewſkich, Auguſta, Henryka, Stefańa, Zygmunta, lat pięćdzieſiat przepędził, był Stolnikiem y Woyſkim Czerſkim, Cześnikiem Warſzawſkim, umarł w lat 84 w roku 1638, ktoremu ſyn Ludwik w Warſzawie nadgrobek wyſtawił. Michał w Płockim 1674.

GŁO-

**GŁOSKOWSKI herbu Korab.* Sa w Wielkiey polſzcze, y na Wolyniu Gloſkowſka Jadwiga była za Marcyanem Łochyńſkim Podwoiewodzym Kaliſkim, ktorey zmarłey 1646 mąż z tym herbem wyſtawił w Krakowie u OO Franciſzkanow nadgrobek. Maryan z Jadwigi Ramułtowny zoſtawił ſyna Jana 1701. Staniſław Archidyakon Poznańſki deputat na Trybunał Koronny 1714. Stefan Stolnik Braclawſki poſeł do Moſkwy do umowienia ligi przeciwko Turkom, pierwſzy oſiadł na Wolyniu, koło roku 1680, ſyn iego Paweł w Zakonie naſzym świątobliwie życie zakonczył 1723, także y ſtryieczny ich Jan, obrawſzy ſobie ſtan pokory.

**GŁOSKOWSKI herbu Przerowa* w Czerſkiey Ziemi. O tych ani Paprocki ani Okolſki nie piſał, alem ia ſtyſzał ód iednego z tego Domu. Maciey Głoſkowſki wydał do druku, *Zegarek albo pamiątka o Męce Pańſkiey 3 edit: w Krośnie 1714 in 4to.*

Głowa Bawola Herb.

MA bydź Báwola głową z rogámi czarna, w polu czerwonym, w helmie záś trzy piora ſtrufie. Niektorzy miáſto hełmu kłada Xiążęca mitre *to Koiałowicz. in Mſ.* bo Paprocki y Okolſki o nim nie wiedźieli. Zkąd by ſię iednák ten herb wziął, nie námienia. Záżywáią go te Domy

Bagniewſki. Dowgird. Sieſickie Xiążętá.

Głowa trupia Herb.

TAk go opiſuie *Okol; tom: 3. fol: 262.* ieſt głowa trupia, iakby ſzabla ćięta z wierzchu, wproſt idźie ſzabla od lewego boku tarczy rękoieścią zło-

ta, w polu, niebieſkim. Nadany ten herb potomkom mężnego junaka, ktory w okazyi biiac ſie ſerdecznie, w głowe raniony, z tego razu umarł. Widział ten herb Okolſki w Kościele Lubelſkim OO: Dominikanow, na nadgrobku Ewy Pfzonczyny Chorazyny Chełmſkiey między inſzemi herbami czwarty położony. Teraz niewiem, żeby go kto zażywał.

Glower Herb.

NA czarnym polu powinien bydź kozieł biały, końcem do gory, iak zwyczaynie go na budynkach ſtawiaia, po nim gdźie niegdźie kłoſki czarne od zboża, wydaia ſię, iakby niemi był upſtrzony, dwa Xiężyce nie pełne białe, rogami iednak każdy w cyrkuł mało nie pełny zwinione, przy ſamym końcu kozła złożone, ieden z iedney, drugi z drugiey ſtrony, trzeći Xiężyc we ſrzodku kozła, takim kſztałtem iak w her-

w herbie Gulczow lilie kolo kozla ułożone obaczyſz, nad hełmem zamkniętym, Xiężyc takiż, iak na tarczy, na nim ſtoi kur czerwony, całym ſoba w prawa tarczy obrocony. Ten herb do Polſki przyniesiony od Archibalda Jędrzeia de Glaideny Glowera z Anglii; ktory pierwſzy, otrzymał indigenat od Rzeczypoſpolitey na Seymie 1726. o czym konſtytucye, za wielkie ſwoie w tey Oyczyźnie zaſługi przez lat czterdźieści y cztery, to w fortyfikowaniu rożnych fortec, iako to Soroki, Okopow S. TROYCY, Kamieńca Podolſkiego, to w utrzymaniu ich przeciwko nieprzyiaciołom Oyczyzny, to w wielu kampaniach, Oberſzterleitnantem w Woyſku Cudzoźiemſko Polſkim, y Stolnikiem Inflantſkim uczczony, złączył ſię dożywotnie z Elżbietą Helena Gruſzecka, Jozefa Sędźiego Grodzkiego, y Podſędka Ziemſkiego Kamienieckiego corka, z tey było dwoch ſynow, Jozef w Zakonie naſzym obrał ſobie ſłużyć Bogu, y Antoni; tyleż corek, Maryanna y Urſzula. Ociec tego Archibalda Tomaſz, Matka Elżbieta Dara.

GŁOWA *herbu Jelita*, w Przemyſlkiey Ziemi, Kryſztof Głowa, Sekretarz Krolewſki, od Senatu naznaczony, do luſtracyi dobr Krolewkich w Woiewodztwie Kliowſkim z Seymu Lubelſkiego 1569. *Conſtit: fol. 187.*

GŁOWACKI *herbu Prus 1mo* w Krakowſkim Woiewodztwie. Maćiey z Głowaczewic Zupnik Krakowſki 1496. podpiſał liſt Jana Albrychta Krola *u Łaſk: w Stat: fol:* 110. Marćin Piſarz komory Krolewſkiey, mąż uczony, *Papr:*.

GŁOWCZYNSKI, W ziemi Wyſzogrodzkiey Felix, podpiſał Elekcya Władyſława IV. Staniſław w Pomorſkim, ale Głowczewſki. Staniſław Głowczyńſki, w Zakonie naſzym y Profeſſorſkiemi Katedrami, y rządem dwoch Collegia Gdańſkiego y Sendomirſkiego, y pobożnośćia życia niebo ſobie ſkarbiac, umarł w Sendomierzu 1722. ieſt iego *kazánie w Druku ná S. Tadeuſza in fol: Caliſſ:* piſał, y przeciwko Janſeniſtom, atoli śmierć przeſzkodźiła, że do druku niepodał. Wydał także *Páńſka z Bogiem zabáwę 1723. Sandom: to ieſt ſpoſob Panom, żeby ich akcye były Páńſkie*, y Panegiryk *Nova Olympia honorú in campo 1687. in fol: Caliſſ.*

GŁOWINSKI *herbu Godźiemba* z Głowni na Dobrzyńſkiey. Staniſław Głowińſki z Seymu 1581. mianowany w Dobrzyńſkiey poborca, *Conſtit: fol: 395.* Paweł z Głowni Dźiekan krakowſki, od Kapituły ſwey do Rzymu wyſłany, Frydederykowi Krolewicowi od Papieża expedycya przywiozł, na Biſkupſtwo Krakowſkie 1486. *Starowol: in Epiſc: Cracov:* Głowińſki Kaſztellan Rypinſki, żona iego Elżbieta Sierakowſka, herbu Ogończyk Kaſztelanka Lędzka. Staniſław Sędźia Ziemſki Wielunſki, zmarłemu Synowi ſwemu, nadgrobek poſtawił w Częſtochowie 1655. Podobno ſa Głowinſcy, Gozdawitowie, ale pewności nie mam.

GŁOWINSKI *herbu Roch 2do* w Rawſkim Woiewodztwie z Głowna. Mikołaia wſpominaią przywileie katedry Kuiawſkiey 1277. Jakub z Głowna Sędźia Rawſki 1436. podpiſał pokoy Brzeſki, *u Łaſk: w Stat: fol: 140.* Syn iego Piotr Chorąży Rawſki, z Zaleſkii herbu Leſzczyc, Kaſztelana Roſpierſkiego ſioſtry, zoſtawił Syna Dymitra, ten Tomaſza Sędźiego Przędeckiego, y Staniſława, ktory z Piſarza Grodzkiego, Sędźia był Halickim, poſtował na Seym 1533. z tamtąd deputatem ſtanął na Trybunał ſkarbowy *Conſtit: fol: 2. y 1667.* deputatem także był na Trybunał koronny 1648 *Janſon:* y 1643. Fundował w Archikatedrze Lwowſkiey Kantorya, y dwie Kanonie, *Acta Conſiſt: Leopol:* Staniſław Synowiec iego, Kanonik Lwowſki, Proboſzcz Dąbrowiecki. N. Głowinſki Kaſztelan Rawſki. Michał Głowinſki, miał za ſobą Eufrozynę Słomczankę, herbu Abdank, z tey ſyn Samuel, Kanclerz, a potym Kuſtoſz y Officiał Lwo-

Digitized by Google

wſki, Proboſzcz Sniatyńſki, y Satanowſki, Deputat na Trybunał Koronny 1728. tymi zaś czaſy Biſkup Ebroneńſki Suffragan Lwowſki, y Adminiſtrator *Sede vacante*. Jan w Rawſkim 1632. Jan drugi tamże 1674. Dzierżek Głowinſki, pod Wiſniowcem w okazyi z Tatarami, zginął 1494. *Grom: lib: 30. Biel: fol: 482.* Mateuſza z Domaradzkii corka, była za Nowomieyſkim.

GŁUCHOWSKI herbu Prus 2do. w Pruſiech Jan Głuchowſki Proboſzcz Płocki, *Epigrammata iego Polſkie, na wſzyſtkich Krolow Polſkich wydrukował Januſſovius in Iconibus Principum Poloniæ.* Jan Głuchowſki 1578. Poborca w Chełminſkim Woiewodztwie. *Conſtit: fol:* 353. Waleryana, nadgrobek iego w Kościele Chełminſkim z tym herbem opowiada, 1605 umarł. Ludwik y Mikołay 1648. Mikołay 1697 Sieſtrzeniec Karola Wolfa, Staroſty Bydgoſkiego. Głuchowſki miał za ſoba corkę Pierzchy *Mſ: de famil: Pruſſ:* Michał Głuchowſki z Elżbiety Kowalſkii zpłodził Jozefa, Dominika, y Piotra. Głuchowſka z Koſſowny urodzona, Jana Gołockiego Piſarza Ziemſkiego Chełminſkiego małżonka. N. Głuchowſka była za Janem Dabrowſkim, Staroſta Radzynſkim.

GŁUCHOWSKI herbu Radwan, w Ziemi Drohickiey. Piotr y Kaſper 1648, Marćin 1632 w Ziemi Warſzawſkiey, Jan w Wileńſkim 1648. Piotr w Ziemi Sochaczowſkiey, Jan na Wołyniu 1674. Głuchowſka była za Brześćiańſkim. Simon wydał drukiem *Oſtatnia poſługa, na pogrzebie Anny z Iłowſkich Meynartowiczowy Podczaſzyny Lidzkiey.* N. Głuchowſka Walentego Będorſkiego małżonka. Anna Pawła Włodka. N. Samuela Lipſkiego.

GŁUSKI herbu Ciołek, w Woiewodztwie Lubelſkim. Jednaż ich dźielnica z Drzewickiemi. Tomaſz Głuſki Kaſztelan Goſtyńſki, z Jadwigi Stamirowſkii Łowczanki Sanockii, zoſtawił trzech ſynow, Karola, żyie ieſcze w Zakonie naſzym, Kaźimierza, y Tomaſza bezżennie zeſzłych, y corkę Maryanne Angelę, Felicyana Gałęzowſkiego, Podſędka Lubelſkiego małżonkę. Marćin 1705. Mikołay w Zakonie naſzym w Sendomierzu Teologii uczac, umarł, 1726. wydał do druku, *Splendor Xiężyca, Kazan: na pogrzeb Urſuli z Tarnowſkich Wierzbowſkii, Staroſciny Łeczyckiey in fol: Sandom: 1717.* Franciſzek w Zakonie naſzym.

**GŁUSKOWSKI,* Xięgi Grodzkie Oſtrzeſzowſkie w roku 1570 o nich ſwiadcza. Głuſkowſki miał za ſoba Dabſka. Marćin Głuſzkowſki w Woiewodztwie Płockim 1648.

**GLUSTECKI,* Gluſtecka była za Marćinem Ogińſkim Kaſztelanem Mſciſławſkim *Geneal: Oginſ.*

**GŁUSZYNSKI herbu Łabeć,* Sa w Rawſkim, Sendomirſkim, y Xięſtwie Litewſkim. Adam y Jan w Sendomirſkim 1648. Woyćiech w Rawſkim, Łukaſz y Woyćiech w Ziemi Nurſkiey 1674. Kaſper poſel z Smolenſkiego Woiewodztwa 1648. Karol Dunin Głuſzyńſki, bo ſię tak wſzyſcy piſza, Kanonik Kuiawſki, Kuſtoſz Łowicki 1694 wymowny Prałat. N. była za Mikołaiem Głogowſkim. Franciſzek w Zakonie naſzym dokonał 1728. Kaſper Głuſzyńſki miał corek dwie, iedna z nich Wankowiczowa, druga Gedeona Olędzkiego, Piſarza Wołkowiſkiego, małżonka. Synow zaś piaćiu. Jan Maż rycerſki, iako y drudzy dway iego braćia, Jakub y Krzyſztof, ktorzy w okazyi pod Baſia polegli. Czwarty Łukaſz, iedenaśćie lat niewola Turecka wytrzymawſzy, gdy z tamtad na wolność wyſzedł, poiał Kraſnodębſka, z niey zpłodził Syna Antoniego, ktory z Chrapowicka, Kaſztelanka Smolenſka żył *ſterilis.* Piaty Malcher Choraży Wołkowiſki, z Woieykowny urodzony, Kommiſſarzem był z bratem ſwoim Łukaſzem, do podźiału dobr niektorych na wygnańcow, *Coſt: 1670 fol: 9.* złaczył ſię był dożywotnie z Szemiotowna, Podſtolanka Połocka, z tey zoſtawił corek dwie, Elżbietę *imo*

za

za Chluſowiczem Łowczym Orſzańſkim, *2do* za Alexandrem Głębockim, Stolnikiem y Podſtaroſćim Lidzkim, Porucznikiem pod Petehorſka Choragwia, ta *ſterili* zeſzła. Teodorę *tmo* za Albrychtem Cedrowſkim, Stolnikiem Sochaczewſkim, z nim miała Syna Stefana, kapitana Krolewſkiego, ktory z Bielewiczowny ma ſyna Xawiera, y corek dwie, iedna Rymſzyna, Skarbnikowa Mozyrſka, druga Bochomolcowa Stolnikowa Witebſka, *2do* za Czarnym Zawiłza herbu Jelita, Podſtolim Mińſkim, Porucznikiem Petehorſkim, Synow tegoż Melchiora było czterech, pierwſzy Piotr, Porucznik Petehorſki, żona iego Helena z Zawierza, Stetkiewiczowna *ſterili*, druga Hołubowna, ktorey corka Anna Łukaſzowi Sadowſkiemu, Czeſnikowi Brześćiańſkiemu zaślubiona. Drugi Jacek Porucznik Petehorſki, trzeći Staniſław, obadwa bezpotomnie zeſzli. Czwarty Michał, Podſtoli Wołkowiſki, miał za ſoba Bartoſzowicownę, z tą ſyna Jozafata, y corek dwie. Konſtantyn Chorąży Smolenſki. Kryſztof Staniſław Soc: Jesu, podał do druku, *Ray duſſy Chrześćiańſkiey zbawiennych roſkoſzy pełny, ktory z Łacinſk: przetłum: Caliſſ: 1678. in 8vo.* Bernard Podſtoli Nowogrodzki 1658. N. Czeſnik Sochaczewſki, żona iego Anna Oraczewſka 1710.

NATOWSKI herbu Łada w Ziemi Ciechanowſkiey. Adam Gnatowſki 1632. Woyciech miał za ſoba Małgorzatę Brodowſką, herbu Łada. Jan Gnatowſki żona iego Boruchowſka, dźiedźiczka na knichyninie, z tey dwie corki, Jadwiga żyła z Janem Zaręba, Izabella z Wolſkim, y Synow dwoch, Ludwik Pleban Nalowſki, y Jakub, ktorego Syn Firmian, y corka Helena Trębicka. Wawrzyńca ieſt w druku, *Oratio panegyrica pro felici Regis in Moſchoviam expeditione Cracov: 1633. in 4to.*

NIADY herbu Oſtoia. Jędrzey Gniady Opat Tyniecki, y zakonnoſćia y rzadem ſwoich zalecony, umarł 1542. *Szczygiel: in Tiniec: fol: 98.* Piotr Marſzałek Dworu, u Fryderyka Kardynała Krolewica, *Ibidem fol: 96.*

NIAZDOWSKI herbu Korab w Sieradzkim Woiewodztwie. Jan Chryzoſtom Gniazdowſki, pamiętny w Polſzcze Kawaler, dobyćiem Poznania, y innemi zwyćieſtwy.

NIAZDOWSKI herbu Wczele w Wielkieypolſzce. Jan Gniazdowſki, Biſkup Teodozyeńſki, Suffragan Gnieznienſki, Opat Mogilſki, poſeł do Rudolfa Ceſarza, od Stanow Rzeczypoſpolitey, o ſzczęśliwey Elekcyi na tron Polſki Zygmunta III. Kaplicę w Gnieźnie reſtaurował y upoſażył, kędy po wielu pracach, dla kośćiola Bożego, y Oyczyzny podiętych, po śmierći złożony, *Starowol: in Monum.* Michał brat iego maż od młodości rycerſki.

NIEWEK herbu Gierald w Krakowſkim Woiewodztwie, Dom ſtarodawny, piſali ſię z kończyſk, z ktorych był Staniſław Gniewek, Podſtaroſći Oycowſki, Synow dwoch zoſtawił, Łukaſza y Piotra, Łukaſz miał za ſobą Zuzannę Łaſinſka herbu Abdank, umarł bezpotomnie: Piotr w Wielkieypolſzcze ożenił ſię, ale y ten potomſtwa nie miał. Sioſtry ich, iedna była za Jakubem Dobroćieſkim, drugie Pannami Zakonnemi w klaſztorze: z ktorych Anna była Xiężna klaſztoru S. Jędrzeia w Krakowie 1625. *Baran.*

NIEWIECKI herbu Poray. O tych ani Paprocki, ani Okoliki nie piſał, ia ſię tylko dorozumiewam, że ſię tym herbem pieczętuia, bo ſię z Bużenina piſza. Gniewiecka z Bużenina, żona Staniſława Stokowſkiego, herbu Jelita, *Paproc: o herb: fol: 203.*

NIEWIEWSKI herbu Prus 1mo. w Ciechanowſkiey Ziemi.

NIEWINSKI Franciſzek Gniewinſki, z Powiatu Grodźienſkiego, podpiſał Elekcya Jana III.

NIEWSKI herbu Zgraia. Długoſ in lib: Benefic: u Nakiel: w Miechow: fol: 108. wſpomi-

minaia Staniſława Gniewſkiego tego herbu, dziedźica na klonowie pod Skarzſzowem koło roku 1448.

GNIEWKOWSKI, w Wielkiey polſzcze. Anna Gniewkowſka, Staniſława Skalawſkiego małżonka.

GNIEWOSZ herbu Kościeſza, Ci ſię piſza z Dalewic, z kąd *Okolſki*. Dalewickich kościeſzow, kladźie, co miał mowic, Gniewoſzow z Dalewic, w Sendomirſkim Woiewodztwie. Gniewoſz Podkomorzy Krakowſki 1403. *Onim Nakiel: Miech fol: 264. z Długoſza taka rzecz piſze.* Sprzyiał on Gwilhelmowi Xiążęciu Auſtryi, y tak go w łaſkę Jadwigi Krolowey Infantki Polſkiey, iako y na tron przeciwko Jagiellonowi forytował. *O czym Kromer y Biel: fol: 269.* Gdy potym Gwilhelm z Kroleſtwa tego za granice uſtąpił, przy Gniewoſzu wſzyſtek ſprzęt ſwoy bogaty, kleynoty y pieniadze zoſtawił: z tych tedy, iako y z ſwoiey fortuny własney, znaczny ſkarb zebrał, umieraiac, dwoch Synow niedoroſłych ieſzcze zoſtawuiac, gdy ani tym przez niebeſpieczność lat, ani żonie, że ſię obawiał, żeby po iego śmierći, ponowiwſzy śluby Małżeńſkie z inſzym, dźieći iego ze wſzyſtkiego niewyzuła, ani krewnym ſwoim niemogł poufać; ſkarb ten wſzytek w klaſztorze S: Katarzyny, przy Krakowie, złożył u Przełożonego tego mieyſca; tak że o tym nikt niewiedźiał, tylko iedna ſłużebna Panienka, ktorey w klucze od depozytu oddał, z ta przeſtroga, aby ich była nikomu nie oddawała, tylko młodſzemu Synowi Janowi, ſkoroby do lat ſłuſznych przyſzedł: (bo drugi Syn iego ſtarſzy pewnych czaſow na ſzaleńſtwo zapadał, iako *Długoſz* świadczy; Ktory obudwu tych braći znał bardzo dobrze.) Po śmierći Podkomorzego, długi czas przeſzedł, że nikt o pomieniony depozyt rekwizycyi nie czynił, dla tego Starſzy mieyſca tamtego, do pozoſtałey wdowy idźie, pyta ſię, czy albo ona, albo maż iey nie złożył czego w ſwoim Klaſztorze, ta o niczym przedtym nie wiedzac, odpowiada, żem prawi ani ia, ani maż moy, żadnego ſkarbu Kościołowi niepowierzał. Starſzy rozumieiac, że iuż nikt, o tym depozyćie niewiedźiał, ſkrzynie otworzył, pieniadze zabrał, na fabrykę tak Kościoła, iako y Klaſztora ſwego obrocił. Tym czaſem gdy doroſł lat Syn Jan; panna mu od ſkarbu klucze oddaie, o Oycowſkim upewnia depozyćie: upominał ſię go wprawdźie dźiedźic, atoli Starſzy, gdy mu wſzyſtek proceder tey ſprawy powiedźiał, y to co ſię z tego ſkarbu na chwałę Boſka wyſtawiło, pokazał; widzac młody ſukceſſor, że niepodobna było, tak wielkiey ſummy nazad od klaſztora pomienionego windykować, od pretenſyi ſwoich uſtąpił. Tenże Gniewoſz Podkomorzy Krakowſki, na potrzebę Grunwaldzką, wyſtawił ſwoię choragiew, z Polakow y Czechow ſłużebnych, *Biel: fol: 298* Piſali ſię potym ći Gniewoſzowie z Wnorowa. Z tych był Paweł Sędźia Grodzki Sendomirſki, z Zofii Bronickii, herbu Slepowron, *Papr: in ſtrom:* zoſtawił potomſtwo, między ktorym, Jzabella poſzła za Jana Łaſinſkiego, herbu Abdank, umarła 1625. Jan miał za ſoba Elżbietę Przecławſka, wdowę, z domu Goſtawſka, oboie bez potomſtwa zeſzli. Piotr miał za ſoba Annę Grodecka, ktora wprzod była za Jędrzeiem Kmita, a po śmierći Piotra 1623 za Alexandrem Przyłęckim ſynem Joachima. Jan miał za ſoba Annę Goſtyńſka, z ta zoſtawił potomſtwo, ſynow trzech; z tych ieden w Moſkwie będac poimany 1633 zginął, ćięſzkiemi męką mi zamordowany, Jakub drugi młodo umarł 1634. Piotr trzeći, z corek trzy, zoſtawali na opiece Jędrzeia z Wnorowa Gniewoſza, Łowczego Koronnego, Staroſty Zawihoyſkiego, tak go podpiſanego czytam na Elekcya Jana Kaźimierza Krola.

GNIEWOSZ herbu Rawicz, Ci ſię piſzą z Olexowa. Staniſław Gniewoſz, z Magiero-

rowny herbu Szeliga, zpłodźił Synow trzech. Z tych pierwſzy Cherubin, w Wołoſzech pod Bukowina 1497 poległ, *o czym Biel: fol: 486.* ale y potomſtwo iego uſtało. Daniel drugi, zoſtawił Syna Staniſtawa, ktorego z trzech żon, liczne potomſtwo zoſtało. Gabryel trzeći, ten ſię z Olexowa piſał, poiął w małżeńſtwo Tarłownę, Staniſtawa Tarla Ochmiſtrza Krolowy Elżbiety, corkę; ktora mu powiła czterech ſynow; z tych Jędrzey pierwſzy, dźiedzic na Sarnowie, w rożnych expedycyach męſtwem wſławiony, oſobliwie pod Obertynem z Mieleckim, z Falęcka dwoch ſynow zoſtawił, Staniſtawa, ktory na dworze Krolowy Katarzyny długi czas ztrawiwſzy, tamże życia tego dokonał: y Adryana, ktory młodo świat ten pożegnał. w Sieciechowie pogrzebiony, Sioſtry ich, Barbara Kochanowſka, y Anna Laſocka. Jan drugi ſyn Gabryela dźiedźic na Smogorzewie, Rotmiſtrz Krola Stefana, tego za ſwoie krwawe w Moſkwie, y pod Gdańſkiem expedycye, ieſt wyſtuga w tym domu od Krolow nadana, iego z Czerny ſynow dwoch było, Paweł y Jan, ludźie rycerſcy. Mikołay trzeći ſyn Gabryela, Zielenſka herbu Ciołek, dwoch mu ſynow powiła, Balcera Dworzanina y Sekretarza Krolewſkiego, męża walecznego, ktory własnym koſztem okryte roty wyſtawiał, na nieprzyiaciol tey Oyczyzny, miał za ſoba Xiężniczkę Czartoryiſka, pozoſtała wdowę po Kniaźiu Suminſkim, *iako piſze Okol:* ale z nia żył bezpotomnię, y Jana Staroſtę Latowickiego, ieſt o nim wzmianka, *w Conſtytucyach 1591. fol: 633. y 1595. fol: 677.* kedy go do zapłaty woyſku kwarćianemu deputowano: był to wielki tamtego wieku kawaler, tak dalece, że o nim mawiał Stefan Batory Krol Polſki, gdybymi poiedynkiem przyſzło certować o Kroleſtwo, nie kogo inſzego bym na tę funkcya zażył, tylko Jana Gniewoſzá, y nie dźiw: bo go był doznał Stefan, y iego męſtwa, kiedy ieſcze młodſzym będac, na dworże Jana Węgierſkiego Krola, iak z Turkami na harcu mężnie ſobie poczynał, y zwyćięzca z tamtąd zawſze odchodźił, dla tego też na Tronie Polſkim oſiadſzy, Rotmiſtrzem ſwoim uczynił, y Pułkownikiem, pod Moſkiewſka expedycya: kiedy mu mowiono, aby był na ſyna Staroſtwo Latowickie wyiednał u krola, rzekł, *Dobrá Rzeczypoſpolitey ſa dla dobrze zaſłużonych Oyczyznie, nie dla żakow, ani dla białychgłow, dla tego, miałbym w tym ſumnienie, gdybym to uczynił:* z Ewy Branickii zoſtawił corkę Ewę, Woiewodźina Podlaſka, z drugiey żony Drohoiewſkii corek dwie, Męcińſka, y Elżbietę Krzywczycka, y ſynow trzech: Tomaſza ktory młodo umarł, Kryſztofa ktory pod Oryninem mężnie ſtawał, a potym pod Choćimem życie ſwoie ze krwia oraz dla Oyczyzny wylał, y Mikołaia Staroſtę Radomſkiego, Nadworney Krolewſkiey Chorągwi Porucznika, przez lat trzydźieści Rotmiſtrzował w rożnych okazyach, pod Choćim oſobliwie, dokąd ſię tak był wyprawił, że Władyſław Krolewic przyſtoynieyſzego pod ſwoię Chorągiew niewidząc towarzyſtwa, u niego, żeby mu ſwoich uſtąpił, uproſił; atoli on Uſarſkiey ſwey uſtąpiwſzy chorągwi, na Kozacka ſię w ſamym ćiągnieniu zdobył. Na Zborowſkiey także lubo w podeſzłym wieku, tak ſię iednak mężnie ſtawił; że go Krol Jan Kaźimierz Salwatorem zdrowia ſwego nazwał, co mu y Seymik Opatowſki, dźiękuiąc mu za iego odwagi, przyznał. umarł 1650. N. Gniewoſz boday nie ten Kryſztof, co pod Choćimem zginął, miał za ſoba Annę Oſſolinſka, z ktorey ſynowie Mikołay y Jan. Z tych Jan Gniewoſz Chorąży Lubelſki, miał za ſoba Marya Broniewſka herbu Lewart, corka iego iedna Zofia, zmowiona z Piotrem Brzechffa: a potym z Marćinem Dębickim, Podkomorzym Sendomirſkim, brat iey rodzony Mikołay, w Zakonie naſzym życie ſwoie zakończył w Łucku 1711. lat pięćdźieśiąt y ieden, w nim świątobliwie przeży-

wſzy: napiſał był tom duży, kommentarz na *librum Machabæorum*, atoli gdy Rezydencya Krainoſtawſka zgorzała, y ten w ogniu ſpłonął, trzydzieści tyſięcy Collegio Krakowſkiemu u S. Piotra zapiſał, na Miſſyach Woyſkowych, y kaznodzieyſtwie, ſił y zdrowia przytarſzy. Mikołay Albrycht Gniewoſz, Biſkup Kuiawſki, drugi ſyn z Oſſolinſkii, z Opactwa Pokrzywnickiego, y kanonii Krakowſkiey, na tę Katedrę wſtąpił, na ktorey umarł 1654. poſłem iezdźił w rożnych legacyach. Jan Kaſztelan Czechowſki, podpiſał Elekcya Jana III. tenże, czy inſzy Kaſztelan Zawichoyſki, miał za ſobą Antoninę corkę Staniſława Fredra, Kaſztelana Czerniechowſkiego. Gniewoſzowna była za Fredrem Jędrzeiem, Staroſta Krośnieńſkim. Jędrzey Gniewoſz miał za ſobą Podlodowſka, pozoſtała wdowę po Odrzywolſkim, *Papr: o herb: fol: 125.* Piotr Podwoiewodzy Kaliſki 1618, *Conſtit:* Katarzyna była za Doleckim. N. Podkomorzy Sendomirſki, Marſzałkował w Trybunale koronnym, za Krola Jana, corka iego była za Morſztynem Woiewoda Inflantſkim.

GNINSKI herbu Trach. Ottona Tracha, trzech ſię ſynow z Boianowſkii zoſtało. Jan *ſterilis*, Wawrzyniec, y Staniſław; z tych oſtatni, dwoch ſynow zpłodźił, Jana y Piotra; od Piotra poſzli Zelęccy; od Jana dźiedźica na Gninie, Gninſcy; Piekarſka albowiem herbu Leſczyc, czterech mu ſynow powiła, Wawrzyńca, Piotra, Kalpra, y Woyćiecha; Z tych Piotr, Pilarz Grodzki Kościańſki, miał ſynow dwoch; Maćieia, ktory poiął Przetocka, y Wawrzyńca, ktory Dabrowſka, z niey ſynowie Staniſław y Maćiey. Kaſper Podſtarości Bydgoſki, brat Piotra Pilarza. Woyćiech trzeći ich brat, piaćiu ſynow zoſtawił. 1. Jana Kanonika y Kuſtoſza Poznańſkiego, wypiſał iego nadgrobek, z Katedry Poznańſkiey *Starowol: in Monum:* 2. Staniſława, 3. Woyćiecha męża rycerſkiego, u Stefana Batorego w wielkich był reſpektach, umarł Staroſta Oſieckim, z Sobańſkii ſyna Jana zpłodźiwſzy, po ktorym z Grzymalanki były dwie corki. 4. Kaſpra, ten z Doroty Woznickii, miał ſyna Jana Biſkupa Ennenſkiego, Suffragana y Archidyakona Poznańſkiego 1625. y Adminiſtratora *Sede vacante* tego Biſkupſtwa, a przedtym był Kanonikiem Gnieznieńſkim, Warſzawſkim, y Adminiſtratorem Opactwa Lubińſkiego. 5. Jakuba, ten z Barbary Kreſkii Dźiembowſkii herbu Pomian, zpłodźił ſynow czterech, Samuela walecznego męża, w Moſkwie z Zygmuntem III. y przećiwko Tatarom, chwali iego ku Bogu pobożność *Okolſki*, kiedy w korzeniona w ten Dom herezya, odrzućiwſzy, Kośćioły wſzyſtkie w dobrach ſwoich dźiedźicznych katolikom oddał, ſzpitale nadruinowane reſtaurował, y prowentow przyczynił: złączył ſię był z Anna Buczkowſka herbu Bogorya, z ktorey ſyn Jan, tylko po ſobie iednę corkę zoſtawił. Woyćiecha Kantora, y Kanonika Poznańſkiego, Proboſzcza Kozminſkiego, Grodźiſkiego, y Zwolenſkiego, Adminiſtratora Biſkupſtwa Kuiawſkiego. Jerzego, ktorego z Katarzyny Mierzeńſkii, Łowczanki Poznańſkiey ſynowie dway, Kaźimierz y Staniſław. Staniſława, tego z Cieleckii, Podſędkowny Ziemſkiey Poznańſkiey czterech ſynow; Jan, Ignacy, Woyciech, y Staniſław, niewiem czy nie ten Staniſław, miał za ſobą Annę Boſzkowſka herbu Warnia. Corka zaś z Cieleckii, była za Proſkim.

Jan Podkanclerzy Koronny, ſyn Staniſława z Cieleckii, z poſłami ieżdżac do Francyi, po Ludowikę Marya Gonzagę, Władyſława IV. małżonkę, na pięknym y wſpaniałym koniu wiachawſzy do Paryża, gdy przed Krolowa ſtanął, koń y z nim oraz na kolana upadł, witaiąc y adoruiąc Panią ſwoię; w roku 1653. Staroſta iuż Gnieznieńſkim będąc, poſłował na Seym, *Conſtit: fol: 8.* także y 1662. iuż Podkomorzy Pomorſki, Staroſta Nakielſki y Gnieznieńſki, Regent Kancellaryi koronney, z kąd Kommiſſarzem naznaczony na Trybunał

Digitized by Google

nał Radomſki, *Conſtit: fol: 5.* Marſzałkował w Izbie Poſelſkiey dwa razy; raz 1659, drugi raz 1664. Wziął potym wnadgrodę zaſług ſwoich Podſkarbſtwo Nadworne koronne, z tego poſtąpił na Woiewodztwo Chełmińſkie, iako o nim ſwiadczy *Konſtytucya 1676. fol: 27.* gdy albowiem Knyſzyn y Goniadz z innemi dobrami do tego należącemi wykupił, wyliczywſzy ſummy, pięćkroć ſtotyſięcy pięćdźieſiąt y trzy tyſiące, a z tey ſummy darował Rzeczypoſpolitey ſtotyſięcy; Oyczyzna, zawdźięczaiąc mu ten ku ſobie affekt, iemu y Sukceſſorom iego puściła te dobra, aż do oſmey generacyi, po ktorey, znowu do Krolewſkiey dyſpozycyi należeć miały. Z tymże tytułem, dawſzy iuż przedtym wielkie ſwey dzielności dowody, w rożnych legacyach, do Danii, Szwecyi, Elektora Brandeburſkiego, do Brunſwiku; extraordynaryinym Poſłem do Moſkwy wyſłany, a ztamtąd powroćiwſzy, w krotce do Machometa IV. Cara Tureckiego, z kąd aż we dwie lećie powroćił, z wielką imienia ſwego chwałą; iakoż ſwego czaſu, y mowcą y Statyſtą między pierwſzemi kwitnął; pod Zborowem gdy Krol Jan był zciſniony, wyſłany do Chana Tatarſkiego, pokoy zawarł. W Trybunale koronnym, dwa razy Marſzałkiem prezydował. Po śmierći potym żony ſwoiey, ſtan duchowny ſobie obrawſzy, Woiewodztwo ſpuśćiwſzy, pieczęć mnieyſzą koronną trzymał. Jan III. na fortunney zawſze iego radźie polegaiąc, wziął go z ſobą na Wiedeńſką expedycyą, na ktorą on ſwoim koſztem, chorągiew Uſarſką okrytą wyſtawił: po ſzczęśliwie otrzymaney wiktoryi, Krol go wyſłał do Leopolda Ceſarza, z powinſzowaniem tego zwyćięſtwa; Miał za ſobą Dorotę Jaſkolſką herbu Leſzczyc, z tey dwie corki zoſtawił, iedna z nich Konſtancya Dorota, Xiężna rządźiła Klaſztor Ołobocki Zakonu Cyſtercyeńſkiego, ktory wielkim nakładem, wiele z fundamentu ſtruktur wyprowadźiwſzy, ze wſzyſtkim wymurowała y zakończyła 1696. Druga Anna, Marcina Zamoyſkiego, Podſkarbiego Koronnego małżonka: Pani wſpaniałego animuſzu y pięknego rozſądku; na domy Boſkie y uboſtwo ſzczodrobliwa, ſzczegulniey ſię zaś łaſka iey Zakon naſz ſzczyći; po śmierći 1704. w Krakowie w Kościele S. Barbary złożona, Synow także dwoch, Jan Chryzoſtom, y Jan drugi.

Jan Chryzoſtom Biſkup Kamieniecki, Referendarz Koronny, Opat Wągrowiecki, gdźie Kościoł ſwoim nakładem ozdobił, po Choćimſkiey wiktoryi, do Clemenſa Papieża iezdźił, z ta o pobitych Turkach weſołą nowiną, z ſzedł z tego świata 1715.

Jan Woiewoda Pomorſki, Grodecki, Knyſzyńſki Staroſta, ſyn drugi Jana Podkanclerzego Koronnego, był wprzod Woiewodą Czerniechowſkim, z tego krzeſła poſtąpił na Bracławſkie, wziął potym Pomorſkie, na ktorym umarł 1703. miał za ſobą Tereſſę, Jana Potockiego herbu Pilawa, Woiewody Bracławſkiego corkę, ale z nią żył bezpotomnie: Trzeći brat ich Władyſław Staroſta Grodecki 1680, y Radzyńſki, corka iego doſtała ſię w małżeńſtwo Piotrowi Czapſkiemu, Woiewodźie Pomorſkiemu. Ignacy Bernard Opat Koronowſki, ten w Rzymie będąc, od Alexandra VII. Papieża *Prothonotarius Apoſtolicus*, od Klemenſa IX. *Laureatus Juris utriuſq; Doctor*, od Innocentego XI. *Prælatus domeſticus & utriuſq; ſignaturæ Referendarius* uczyniony, Kanonikom Poznańſkim uproſił u ſtolicy Apoſtolſkiey, rokiety; Trzech Krolow Polſkich Sekretarz, to ieſt Jana Kaźimierza, Michała, y Jana III. Oſieckim był naprzod Proboſzczem, daley Kanonikiem Poznańſkim, y Sekretarz legacyi z Xiążęćiem Radźiwiłem do Rzymu, po iego zeſćiu w Padwi, z rozkazu Jana III. kończąc to poſelſtwo, wſzyſtko ſzczęśliwie u Innocentego Papieża otrzymał. *Sidu infulatum*, był to brat ſtryieczny Biſkupa Kamienieckiego. Samuel

na Opactwo Koronowſkie konſekrowany 1706. a podobno zaraz po ſmierći Ignacego.

GNOINSKI herbu Warnia w Sendomirſkim Woiewodztwie: przedtym ſię kiedyś, *iako Paprocki piſze*, zwali Noſalami. Zegota z Gnoyna, Burgrabia zamku Krakowſkiego 1401. podpiſał liſt *inter præſentes u Nakiel: u Miechow: fol: 369.* Mikołaia Gnoinſkiego kaplana, *wſpomina Kromer* pod rokiem 1456. Jana Gnoinſkiego męża walecznego ſyn Przecław, Staroſta Nowomieyſki, oſmiu ſynow zoſtawił. 1. Mikołay Hetman Nadworny, w okazyi pod Bukowina wzięty był w niewola, zplodził dwu ſynow, Staniſława y Jakuba, Staniſław był Podſtarościm Nowomieyſkim, od ktorego zoſtał ſię ſyn Jan, y corka Barbara Straſzowa; od Jakuba także był z Secygniewſkiey ſyn Jan, y iego potomſtwo. 2. Lempart Obożny Koronny, mąż ſławny, miał ſynow dwoch, Lenarta y Jędrzeia, ktory z Bobolanką zoſtawił potomſtwo. 3. Lenard Rotmiſtrz ſławny, w ſzykowaniu obozow niepoſpolitey umieiętności, dla ktorey Ludwik Krol Węgierſki, z Polſki go do węgier przećiągnał, ſtanął we dwa tyſiące ludźi, ktorych z ſobą z Polſki zprowadźił, pod Mochaczem przećiwko Solimanowi; tam widzac daleko większa potencya Turkow, mżeli iey Węgierſkie ſiły wyſtarczyć mogły, radził Krolowi Ludwikowi, żeby było woyſko całe Węgierſkie, od natarczywości Tureckiey, wozami zewſzad zaſtonić: czego że nie chćiał ſłuchać Ludwik, y ſiebie, y woyſko zgubił: zginął tamże y ten przeżacny mąż, głowę iego odćięta, do Konſtantynopola zanieſiono 1526. *Biel: fol: 558. Vapovius Iſtvanſius lib: 8. Brodericus Cancellarius Ungariæ in deſcript: clad: Mohac:* y inſi hiſtorycy. *Lorencowicz w kazaniach ſwoich na Niedźiele trzećia po trzech Krolach piſze*, ale znać iak omylnie. Przecław prawi, Stolnik Ludwika Krola Węgierſkiego, w wielu okazyach doświadczonego męſtwa, w tey batalii, gdźie Ludwik Krol Węgierſki zginął, poimany z drugiemi, y w Konſtantynopolu do wieży wtrącony, melancholią ſwoią, weſołemi y nabożnemi pioſnkami rozrywał, ſtyſzał to ieden z Baſzow nimo przechodzac; y niemogąc ſię od podźiwienia poiać, Carowi Tureckiemu donioſł, ten wſzyſtkich więźniow Polſkich, gdy przed ſię ſtawić kazał, pytał ſię, żkadby taka im w niewoli weſołość przypadła? odpowiada imieniem wſzyſtkich Gnoinſki. Z reku prawi Boſkich, tak ſczęście, iako y nieſzczęśćie naſze, rownym umyſłem, to ieſt mile przyimuiemy: y cokolwiek on o nas poſtanowi, to za naylepſze ſądźiemy: śmierći ſię nie lękamy, boſmy iey w tak wielu Kampaniach, iako żołnierze ſzukali. Ućieſzony ta odpowiedźia ich, Turczyn, z niewoli do Oyczyzny wolnych puśćił. 4. Przecław miał ſynow oſmiu, z tych Jan zſzedł *ſterilis*. Staniſław dwoch ſynow zoſtawił, Adama, ktory z Oraczewſką żył bezpotomnie, y Kryſztofa męża ſławnego w Węgrzech, ten nie maiąc tylko trzydźieści y ſześć koni; czteryſta haydukow poimał, podpiſał Uſtawy ziazdu Pokrzywnickiego 1587 *Conſtit: fol: 427.* Chwali go, y Przeclawa *Orichov: in Paneg: Nupt: 1553.* ſynowie iego, Kryſztof y drudzy trzey, albo bezżennie, albo bezpotomnie pomarli: z corek zaś iego Jadwiga była za Janem Sienińſkim, Kaſztelanem Zarnowſkim, a potym Lwowſkim, Barbara za Chyckim. Jędrzey Staroſta Nowomieyſki, Burgrabia Krakowſki, potomſtwa nie zoſtawił. Przecław Staroſta Wyſocki, ktorego trzech ſynow, Piotr Podkomorzy Mielnicki, w Litwie potomſtwo rozmnożył, ktore y podźiś dźień tamże kwitnie: bo Piotr Skarbnik Wołkowiſki, z Woiewodztwem Mśćiſławſkim, podpiſał Elekcyą Jana III. za Xiążęćia Boguſława Radźiwiła dany był w zakład Tatarom, kędy przez kilka lat w niewoli zoſtawał, iż nikt zaſtawy nie okupował; brat iego, Jan, drugi Staniſław, a potym Juſtynus w Zakonie Kaznodźieyſkim wy-

dał

dał do druku *Armaturam fortium.* Kryſztof Trukczaſzy Krola Auguſta. Przecław Dworzanin tegoż; Mikołay ſzoſty ſyn Przecławow bezpotomny, Piotr ſiodmy, Zygmunt oſmy. Piotra Gnoinſkiego męża rycerſkiego, ktory na woynach Tureckich, Tatarſkich, Szwedzkich, Wołoſkich, w Polſcze y Węgrzech mężnie ſtawaiąc, na koniec od kozakow w okazyi, kula z ſamopału poſtrzelony poległ, pochowany w Chmielniku, wypiſał nadgrobek *Starow: in Monum:* Woyciech Sędzia Woyſkowy, pod Koniecpolſkim Hetmanem 1632. Jan naprzod Podſędek Sendomirſki, potym Sędzia Ziemſki, poſtował na rożne Seymy, *Conſtit: 1627. fol: 5. y 1633. fol: 45. y 1647. fol: 13.* Jędrzey 1648. Sa y w Ciechanowſkiey Ziemi Gnoinſcy, iako to Jakub 1632. Staniſław Miecznik Ziemi Nurſkiey 1705. Michał w Zakonie naſzym, świątobliwe życie zakończył w Sendomierzu 1714. Juſtyna Gnoinſka była za Stefanem Dąbrowſkim, Skarbnikiem Halickim. Anna za Alexandrem Frykaczem, Sędzia Krzemienieckim. Sa Gnoinſcy y na Wołyniu, z tych Aloizy Gnoinſki, w Zakonie naſzym, ſtan pokory ſobie obrawſzy, żyie.

**GNOYNICKI.* Jerzy Gnoynicki w Woiewodztwie Trockim, 1632 podpiſał *pacta conventa* Władyſława IV.

**GOCKOWSKI.* Kryſztof Gockowſki, z Woiewodztwem Malborſkim podpiſał Elekcya Jana Kazimierza Krola.

**GOCŁOWSKI* Tomaſz na Gocłach, Sędzia Ziemſki Nurſki, podpiſał Elekcya Jana III. y Jakub Piotr Piſarz Grodzki Poznańſki, a potym Kaſztelan Przemęcki, miał za ſoba Elżbietę Myćielſka, Fundatorkę OO: Reformatow w Poznaniu, z ktora żyiąc bezpotomnie, dziedzictwo ſwoie Barcin miaſteczko, y z przyległościami darował Szygowſkiemu, rożne zapiſy poczyniwſzy na dobre uczynki.

GOCZAŁKOWSKI herbu Nowina, w Wielkiey polſzcze. Katarzyna Goczałkowſka Xieni Opawſka 1630 *Gold: Bractwo.* Druga była za Franciſzkiem Boroſkim herbu Ogończyk, atoli *Mſc o Familiach Pruſkich,* tym Goczałkowſkim co ſię w Pruſiech znayduia, herb Prawdzic przypiſuie. Jan w Zakonie naſzym tych czaſow. N. Goczałkowſki ma za ſobą Malczewſka, ſynowicę Woyciecha, Sędziego Ziemſkiego Poznańſkiego

**GOCZANOWSKI herbu Slepowron,* w Kuiawſkim Woiewodztwie, Maryanna Goczanowſka tego herbu, była za Kazimierzem Obrębſkim, Sędzia Kapturowym Nakielſkim 1697.

GODACZEWSKI herbu Gozdawa. Jakub Komornik Ziemi Zakrocimſkiey 1632. N. Godaczewſki Towarzyſz pod Uſarſka Chorągwią pod ſtarczem, w okazyi z kozakami raniony 1638. *Okol: Dyariuſz, Cuda Grodzieńſkie wſpominaia ich fol: 72.* Staniſław Cześnik Grodzieńſki 1700. N. Godaczewſki Sędzia Połocki, miał za ſoba Zofia Chełchowſka.

**GODEBSKI herbu Godziemba* w Litwie, Godebſki Komornik Krola Stefana Batorego. Bazyli Starosta Bielſki 1632 w Woiewodztwie Podlaſkim. Samuel Cześnik Piński, potym Podſtoli. Philon Sędzia Ziemſki Piński, ſynowie iego Jan y Boguſław. Jędrzey Stolnik Piński 1674, ſyn iego Franciſzek. Bazyli Sędzia Ziemſki Piński, ſyn iegopoſtował na konwokacya 1696. Marcin Soc: Jesu Rektor Piński, potym Vice Rector Akademii Wileńſkiey, umarł Rectorem Nowicyatu Wileńſkiego 1709. N. Zakonnik S. Franciſzka. Teofil Władyka Piński, temi czaſy Włodzimirſki. Piotr Staniſław naprzod Sędzia Ziemſki Piński, y poſeł na konwokacya 1696. potym Chorąży y Pułkownik Powiatu Pińſkiego 1704, ſyn iego Jozef.

GODLEWSKI herbu Gozdawa, Staniſław Godlewſki na Dworze Boleſtawa, Xiążęcia Mazowieckiego, w roku 1450 zaſłużony, otrzymał od niego przywiley na wlok

40. Tego Domu Godlewſcy, ſa y w Litwie, y w Wielkieypolſzcze, ktorzy ſię z Ziemi Nurſkiey powynoſili, y tam pooſiadali. Jan y Kaſper w Nurſkiey Ziemi podpiſali Elekcya Władyſława IV. Staniſław Czeſnik Ziemi Nurſkiey, Chorąży Choragwi Petehorſkiey w Litwie, Polubinſkiego Marſzałka Litewſkiego, 1598, poiał Czyżewſka dziedziczkę w ziemi Nurſkiey: z tey ſyn Adam z Czyżewa Skarbnik Nurſki 1632. z Dorota Sobolewſka zpłodził trzech ſynow. 1. Walentyn Sędzia Ziemſki Nurſki, poſeł teyże ziemi 1648. z Joanny Wierzbickii ſynow iego dwoch było, Staniſław Regent Koronny, y Starоſta Nurſki, poſtował na Seym 1686. częſta y inſzych lat o nim wzmianka w Konſtytucyach Koronnych, człowiek wielkiey experyencyi, y Janowi III. z przymiotow oſobliwſzych mily, był wprzod Podſtolim Nurſkim, z Seymu 1683. Kommiſſarzem do dyſtrybucy hiberny, umarł Kaſztelanem Podlaſkim w roku 1704. luboм ći ia go, między temi Kaſztelanami, w pierwſzym tomie opuscił: poiał był w dożywotnia ligę, Tereſſę Roſtworowſka, Chorążankę Liwſka, z Stadnickii urodzona, wſzakże nie było potomſtwa. Kazimierz Archidyakon Łucki, a potym Suffragan Chełmſki, S. T. D. deputat kilka razy na Trybunał koronny, zſzedł z tego świata 1698. Druga tegoż Walentego Sędziego małżonka była, Joanna Kuczyńſka Łowczanka Drohicka, z tey ſyn iego Jan, naprzod Staroſta, a potym Podkomorzy Nurſki, umarł *celebs* 1716. 26 lat na Rycerſkiey ſłużbie odprawiwſzy, a reſztę życia na komniſſyach, poſelſtwach na rożne Seymy, oſobliwie 1669 y 1697 ztrawiwſzy. Sioſtra iego Jadwiga Tomaſza Ciećierſkiego, Stolnika Drohickiego małżonka, z ktorey potomſtwo, Balcer Ciećierſki Stolnik Drohicki, Katarzyna Niemierzyna, Chorążyna Nurſka, y Franciſzka Kuczewſka. 2 Syn Adama Jakub Skarbnik Nurſki, temu Maryanna Suchodolſka, Miecznikowna Podlaſka dwoch ſynow powiła, Wiktoryna Łowczego Nurſkiego, złączył ſię dożywotnie z Anna Petrykowſka, Podkomorzanka Warſzawſka. y Kryſztoła Staroſtę Nurſkiego, deputata na Trybunał koronny 1716. poſta kilka razy na rożne Seymy, zkolligowawſzy ſię z Julia Oborſka, Podkomorzanka Liwſka, ktora Cieſzkowſka urodziła, zpłodził dwoch ſynow, Marka Dyonizego, y Karola. 3 Staniſław Podczaſzy Nurſki, tegó z Zofii Oborſkii czterech było ſynow, Zygmunt Stolnik Łomżyńſki, ſyn iego z Ludowiki Brzoſzczanki, Konſtanty. Jan Miecznik Nurſki, Woyćiech Miecznik Nurſki, z Anny Oſſolinſkii Chorążanki Mielnickiey, ſynowie iego dway, Antoni y Jozef. Sebaſtyan Proboſzcz Mielnicki. Do tychże należą, Marcin Komornik Nurſki, Jędrzey Miecznik Liwſki, żona iego Pigłowſka, z Gaſowſkii urodzona. Jerzy czy Kryſztof Chorąży Czerniechowſki 1686. pod Uſarſkim znakiem Krolewſkim, Chorągiew noſił. Hippolit Rector y Fundator *Collegii Łomzenſis Soc: JESU* umarł 1718. Norbert w Wileńſkim Woiewodztwie, ma za ſoba Broniſzowne, Rotmiſtrz w Woyſku Litewſkim. Alexander Kuſtoſz Kiowſki, Proboſzcz Brańſki, umarł 1721. wieku ſwego 86. Kościoł w Brańſku wyſtawiwſzy. Tomaſz Piſarz Ziemſki Nurſki 1648. Tomaſz drugi Piſarz Łomżyńſki, poſeł na Seym 1703. zkad Kommiſſarzem naznaczony, do rozgraniczenia Woiewodztwa Mazowieckiego od Prus, *Conſtit: fol: 23.* ſyn iego Jakub Piſarz Ziemi Zembrowſkiey, Kazimierz dobra ſwoie na Zmudzi, Kuże y Ruſzlenki, do Kościoła Szawelſkiego przyłączył, *iako ſwiadczy Konſtytucya 1667. fol: 21.* Adam Domarat, ktorego ſyn Jan Kazimierz Podſtoli Połocki. Kazimierz Proboſzcz Zambrowſki życie zkończył w roku 1718. N. była za Alexandrem Kuropatwa. Druga za Tomaſzem Chwaliſzewſkim. N. Godlewſki w Woiewodztwie Kaliſkim, Towarzyſz Uſarſki.

**GODOWSKI herbu Odrowąż,* w Ziemi Halickiey, z ktorych Piotr Godowſki, Chorąży

Digitized by Google

raży Halicki w roku 1466. między innemi Familiantami herbu Odrowąż, potwierdźił fundacya Klaſztoru Mogilſkiego, kiedyś od Iwona Biſkupa Krakowſkiego uczyniona. N. Godowſka była za Woyćiechem Garkowſkim.

GODZIĄTKOWSKI herbu Korab, w Sieradzkim Woiewodztwie. Hieronim Godźiatkowſki Burgrabia Krakowſki, umarł 1638. wieku ſwego 80. co znać z nadgrobku iego, w Krakowie na zamku u S. Michała, z herbem Korab wyſtawionym.

Godziemba Herb.

MA bydź Soſnia o trzech wierzchach zielonych, czyli galęźiach, z ktorych iedna we ſzrzodku, dwie po bokach iey, pod temi drugie dwie galęźie obćięte, iedna z iedney ſtrony, druga zdrugiey, pięć korzeni u niey, w polu czerwonym. W hełmie nad korona mąż zbroyny, wprawey ręce takąż Soſnię trzyma, iako ſię iuż opiſała, lęwa ſzablę trzyma. *Paproc: w Gniaźdźie fol: 506. y 1188. Oberb: fol: 279. & 673. Bielſki fol: 125. Okol: tom: 1. fol: 211. Kleynoty fol: 50. Petraſancta* żadnego mu podobnego nie ma, lubo w cudzych kraiach rożnych drzew w herbie zażywaia wiele domow, atoli Soſni żaden. Prawda, że ſą Familie *de Pinos* w Hiſzpanii, *Anoniorum* we Francii, *Pinellorum* w Genui, ale ći od ſzyſzek borowych, ktore ſię na Soſni rodzą, a w ich herb weſzły, tego imienia nabyli. Bellarminow nawet Dom we Włoſzech, temiż ſię w herbie ſzyſzkami ſzczyći, z ktorych był ow nauka y Xięgami, od ſiebie wydanemi wſławiony, Robert Bellarmin Kardynał, z Zakonu naſzego na tę godność przymuſzony. Garcias Ximenes Xiążę, iak urodzenia wielkiego, tak nie mnieyſzey cnoty rycerſkiey, oboz przeżegnawſzy, o tym tylko zamyślał, żeby był prywatnym życiem w pokoiu, duſzę ſwoię z Bogiem łączył: atoli gdy mu iego kawalerya, niebeſpieczeńſtwo Oyczyzny, y zgubę iey od Maurow, przed oczy ſtawiła, z trudnośćia, przecięż go nakłoniła znowu do tego, że rządy woyſka całego, na ſiebie przyiął: więc gdy ſzykuie ludźi, ſpoyrzy znienacka w niebo, widźi krzyż na pieńku, ktoremu Aniołowie adoracyą czynili, tym widowiſkiem ućieſzony, bo go ſo-

bie wziął za pewną otuchę wiktoryi, na Maurow uderzył y zbił na głowę, *Liberator Patriæ* zawołany, y Krolem Nawarry ogłoszony. Na pamiątkę takiego dobrodźieyſtwa Kawalerya uſtanowił, od Grzegorza II Papieża konſens otrzymawſzy w roku 722; ktora powinna była nośić Krzyż czerwony, w liliach na pieńku poſtawiony, *P. Bonani in Ordin: Equeſtr: fol: 97.*

Paproc: y z niego Okol: początek herbu Godziemby, ztąd zamierzaią. Sieciech Woiewoda Krakowſki, do Morawy z Woyſkiem wyſłany, doſtawſzy ięzyka, że nieprzyiaćiel bliſko nocował, woyſko uſzykowawſzy iak do boiu, ruſzyć mu ſię kazał, przed nim ſzła ſtraż pierwſza, ta napadſzy na zaſadzkę, mocno ſię z ſoba ztarli: gdźie między inſzemi, Rycerz Godźiemba nazwany, potężnie rażąc nieprzyiaćiela, od broni odpadł; do bliſkiego tedy laſu uchodźił, ale że y tam za nim Morawczyk nacierał, ſpodźiewaiąc ſię, że bezbronnego ſnadno w łyka wezmie; Godźiemba chybko ſkoczy z konia, Soſienkę z korzeniem wyrwie, nia ſię adwerſarzowi broni; obćiął ći w prawdźie Morawczyk pierwſzym zamachem dwie od niey gałęźie, atoli iuż lzeyſza, bo obćięta Soſnia, gdy go Godźiemba ſmagło uderzył, z konia zwaliwſzy, poimał, y do Sieciecha Hetmana przyprowadźił: a w nadgrodę męſtwa ſwego, tęż ſamę Soſnia, tak iak była, za herb otrzymał: w roku 1094. Nie zda ſię to *Pariſiuſſowi in Flavia*, dla tego inſza okazya tego herbu naznacza. *Flavius Vopiſcus in Probo num: 5.* powiada, że ten Cefarz Probus z Sarmacyi Niemieckiey, ſześnaście tyſięcy ludźi młodych zdolnych do boiu wybrakował, ktorych dla lepſzego w ſztukach rycerſkich poleru, między cwiczonych ſwoich żołnierzy pokartował. Tenże *Vopiſcus num: 7.* o Probuſie piſze; że na widowiſko y ućiechę Rzymianom, kazał Kawaleryi ſwoiey z korzeniem, miaſzſze y roſleyſze drzewa wyrywać, ktore by do miaſta zwieźione, na wielkim y obſzernym placu, do potężnych balek proſto powiazane ſtać mogły, balki potym źiemia y korzenie tak przyſypane, że cały ow plac, prawdźiwego laſu, y rozkwitłego, kſztaſt Rzymowi reprezentował. Wpuſzczono daley do niego tyſiąc Struſiow, tyſiąc ieleni, tyſiąc ſarn, y innego zwierza tyleż: Wpuſzczono potym poſpolſtwo, y proſty gmin, y pozwolono, żeby ſobie z tych z wierzyn łapał y brał, co kto chćiał. Rozumie tedy Pariſius, że koło tego miſternego laſu pracuiacym nie ktorym Sarmatom, od Probuſa Cefarza w rekompenſę nadana była Soſnia w herbie, z ktorym do Oyczyzny ſwey powroćiwſzy, familia ſwoie w tych kraiach rozpleniła.

Przodkowie Domu tego. Hrabię Godźiembę w roku 1104, czytał na liście ktoregoś Klaſztoru *Paprocki*, miał to bydź wielkich ſił mocarz, ſyn iego Derſzław, Choraży Sieradzki, w roku 1119; tego zaś Lupus Biſkup Płocki dwunaſty, z Kuſtoſza Płockiego na tę Katedrę wybrany, za konſenſem Boleſława Kędźierzawego: Był Prałat wſtrzemięźliwości wielkiey, lubo do holery znatury ſkłonnieyſzy, zſzedł z tego świata według *Długoſza* 1179. ale boday nie dłużey żył, ile że *Kromer* powiada, że ieſcze był na Seymie Łęczyckim 1180. *Długoſz Łubien: in Epiſc: Płocen.*

Michał Biſkup Kuiawſki ſiedmnaſty, pierwſzy z Polakow, na tey Katedrze począł prezydować, wſtąpiwſzy na nię 1216. Zaraz na początku, pięknie ſię z ſwoią ku Bogu popiſał ſzczodrobliwośćia, kiedy Kryſtynowi Biſkupowi Chełmińſkiemu, y iego Sukceſſorom, na ſto wśi, w Ziemi Chełminſkiey leżących, na fundacya dał, darował; co mu Bog ſowicie nadgradzał: bo wiele dobr, ieden bezprawie, od tego Biſkupſtwa oderwane, ſzczęśliwie windykował, iako Chełmce y Bangkowo; drugie za pobliſſze y wygodnieyſze zamienił, inne pokupione, do ſtołu ſwego Biſkupiego przyłączył, iako Dobrzeiowice,

Mi-

Milobadź, Żarnowino, Kleczewo, Rudno, Wyszyno troiakie, Ganſno, Oſtrowice, Uſzanſzewo, Chełmane, Sieldce. Inne od pobożnych ludźi nadane, otrzymał, iako ich obſzernie wywodźi *Domalew: in Epiſop: Cuiav:* Tak gorliwy o część Boſka, y iego dobra Paſterz, lat czterdźieści y coś, tę Dyecezya rządzac, poſzedł po zapłatę 1258. Kwitnęła kiedyś Familia Godźiembow, od herbu tak nazwana, z ktorey iednego z nich Plebana w kole zmarłego 1460 widźiec nadgrobek. Jan Aberwoy z Broniowa, tym że ſię herbem pieczętował, y Małgorzata Haberwoiowna, iakom widźiał na nadgrobku ich w Krakowie u Panny Maryi w Rynku. Czytałem liſt Zygmunta I *in Mſ: Petricov:* w ktorym Auctus z Paniewa Staroſta Stryiſki, y iego braćia Jakub, Jan, y Grzegorz, także Mikołay Węgliński, Sędzia Ziemſki Lwowſki, przyimuia do herbu ſwego Godźiemby, Jana z Sacza *Virum* (iako ten liſt mowi) *literis Sacris eruditum, moribus & virtute præſtantem.*

Herbowni

Boſakowſki	*Inſkiewicz*	*Paniewſki*	*Węglińſki*
Butowtowicz	*Kobylecki*	*Pucek*	*Wilam*
Czekanowſki	*Kowalkowſki*	*Radecki*	*Woiarzyńſki*
Cyż	*Krylinſki*	*Ruſinowſki*	*Wozucinſki*
Dabſki	*Kucharſki*	*Sierawſki*	*Wyſocki*
Głowińſki	*Lubrańſki*	*Sławoſzewſki*	*Zaleſki*
Godelſki	*Maliſzewſki*	*Soſnowſki*	*Zeromſki*
Gorzkowſki	*Oborſki*	*Sterpińſki*	*Zorawicki*

**GODZIMINSKI,* w Ziemi Ciechanowſkiey, z ktora Wawrzyniec Godźimińſki, Łowczy Ciechanowſki, podpiſał Elekcya Władyſława IV. Stefan miał za ſoba Zofia Kruſzyńſka, z tey było ſynow dwoch, Jan y Woyciech.

GODZISZEWSKI herbu Ogonczyk. Ci ſię przedtym zwali Goleniowie w Dobrzyńſkiey ziemi. Ztych było trzech braći rodzonych, za czaſow *Paproc:* Jakub zſzedł bezpotomny. Jędrzey mąż rycerſki, zoſtawił dwie corki, Annę Wawrzyńca Czermińſkiego, Jadwigę Jdźiego Borzymińſkiego małżonki. Piotr trzeći ich Brat z Paprockii, trzy corki zpłodźił, Małgorzatę, Eufrozynę y Zofia, y ſyna Jana, ktory w Pruſiech przeciwko Guſtawowi Rotmiſtrzował, y indźiey. Woyćiech z Czermina 1648. Są zdami ſię Godźiſzewſcy inni herbu Jaſtrzebiec, iako chce *Paproc:* w Gniaździe.

GOGOLINSKI herbu Rola. Franciſzek z Gogoliny Gogolinſki, Kuſtoſz Łucki, Sekretarz Krolewſki, Deputat na Trybunał koronny, kilka razy. Gogolinſki miał za ſoba Choynacka.

**GOGOLEWSKI,* w Ziemi Ciechanowſkiey. Jan Gogolewſki podpiſał Elekcya Władyſława IV. Jan w Zakonie naſzym, ſłużąc zapowietrzonym w Łomży, tamże życie ſtracił 1624. *Victimæ Alegambe.* Jan miał za ſoba Wołowiczowne.

**GOISZOWSKI herbu Brochwicz 2do,* z Tym herbem widźiałem żałobna Chorągiew w Kościele Jedrzeiowſkim, Maćieia z Goiſzow Goiſzowſkiego, męża Rycerſkiego zmarłego 1640, nadgrobek iego wypiſał *Starowol: in Monum: Paprocki y Okolſki* o nich nie piſał, pierwſzy iednak namienił, że Goiſzewſka była za Tomaſzem Leniek Rokickim. Paweł 1648. Tereſſa Miecznikowna Lwowſka, była za Alexandrem Oſſolinſkim *Geneal: Belzec:* Czeſnikiem Zydaczewſkim.

GOŁĄBEK herbu Gryff patrz Leſniowſki.

GOLANCZEWKSI herbu Topor. Maciey Golanczewſki Biſkup Kuiawſki, z Oyca Sławnika, Kaſztelana Nakielſkiego, matki Małgorzaty urodzony, o ktorym *Da-*

Digitized by Google

malewicz in Epiſc: Cuiav; to pamięći ludzkiey podał: Dwanaście dźieći ta Małgorzata, przy iednym połogu na świat razem wydała, ktore ſkoro tylko okrzczono, wſzyſtkie pomarły, ſam ſię tylko ten Maćiey zoſtał, ktoremu Rodzicy tak piękna dali edukacyą, że y w cnotach, y w nauce znacznie poſtąpiwſzy, zaſtużył ſobie na to, że mu Dźiekania Kuiawſka konferowano. Z Gerwardem potym Biſkupem, w intereſſach Kościoła Kuiawſkiego, do Awenionu zaiachał; gdźie, gdy Gerward życie to ſmiertelne zakończył, z woli Jana XXII Papieża, Maćiey na tę Katedrę poświęcony, 1324. W roku 1329 Verner Miſtrz Krzyżacki, od Krola Czeſkiego poſiłkowany, Ziemię Dobrzyńſka ſobie podbił, gdźie Bazylikę Kuiawſka, nieſpodźianie naiachawſzy, czego poganie nie ſmieli, on złupić ze wſzyſtkiego kazał, drugie ktorych unieść nie mogli rzeczy, y ſprzęty Kościelne, ogniem ſpalił: Kanonikow domy zrabował, cmentarz krwią oblał, y trupami zagęśćił; wſi wſzyſtkie koło miaſta w popioł y perzynę obrocił: więcey ſobie zawźiętość Wernera pozwoliła: bo pod utrata życia zakazał, żeby nikt na potym z rozwalin od niego poczynionych, ani dzwigać na nowe, ani poprawiać nie ważył ſię. Wprawdźiec wrok po tey klęſce, iuż ſię niektorzy w tym mieście budować poczeli, o czym dowiedźiawſzy ſię Vernerus, z woyſkiem przypadł, zamek Raćiazki obległ: bronili ſię długo w nim na præſidium zoſtawieni, do ktorych wielu ſię z cała fortuna ſwoia, y dźiećmi przyłaczyło: atoli nie mogac dłużey ſzturmu wytrzymać, poddali ſię; ktorych Miſtrz w ćięźkie pęta pobrał, y nie prędzey puścił, aż okupuiac ich z miłoſierdźia Maćiey Biſkup, czteryſta grzywien za nich wyliczył: a potym, czy z boiaźni, żeby był Raćiażkiego klucza nie ſtracił, czy z affektu, żeby był brata ſwego rodzonego Swentoſława poimanego z niewoli uwolnił, wſzyſtkiey dźieſięćiny wytyczney z Pomeranii Krzyżakom uſtąpił. Powroćiwſzy z Węgier, dokad z ſoba go namowił Kaźimierz Wielki Krol, w roku 1339, fundamenta na nowy Kościoł Katedralny Kuiawſki, na wzgorku, y opodal od Wiſły brzegi rwacey założył, y wielkim nakładem, wſzyſtkie mury iego zupełnie wyprowadźił. W tych koło Dyecezyi ſwoiey pracach, przez lat czterdźieści y dwie nie uſtaiac, ſtarośćia zwatlony, wzrok nawet ſtraćiwſzy, z Biſkupſtwa, ſynowcowi ſwemu Zbylutowi uſtąpił: przez cztery, po rezygnacyi lata, do śmierći ſię gotuiac: znalazł ia w roku 1368., pochowany w grobie, ktory ſobie ieſzcze żyiac wyſtawił: Sekte biczuiacych ſię, albo *Flagellantium* z Polſki wypędźił. Dobra Cieleſzyce od Miecſtawa z konecka, za dziewięćdźieſiąt grzywien Toruńſkich kupione, do Biſkupſtwa ſwego przyłaczył. Po Templarczykach z Polſki rugowanych, dobra Zagoſzcz, Winiary, Skotniki, Januſzewice, Niemoiow y Szczeblaw, iemu y Sukceſſorom iego przyſadzone odebrał. *Długoſ* w hiſtoryi ſwoiey o nim przydaie pod rokiem 1364, że zamek w Włocławiu y w Raćiażu wyſtawił, (podobno miał mowić od Krzyżakow zdelozowany naprawił) Kościoł także murowany pod tytułem Swiętego Witaliſa w Włocławiu, z fundamentu wyprowadźił, dość piękna ſtruktura.

Zbylut Kaſztelan Poznańſki, brat Maćieia Biſkupa Kuiawſkiego, y Swiętoſława, ktorego ſyn z Matki Philomeny Zbylut, Biſkup Kuiawſki, ten Proboſzczem ieſcze będąc Kuiawſkim, od Stryia ſwego Maćieia, iuż przez ſędźiwe lata, do rządow mniey ſpoſobnego, za konſenſem Urbana V Papieża, y przyzwoleniem Kapituły na Biſkupſtwo Kuiawſkie wynieſiony: zaraz ſię koło fabryki Kościoła Katedralnego, od Stryia ſwego zaczętego zakrzątnawſzy, Bazylikę te ſklepieniem y dachem pokrył, wiele krom tego budynkow murowanych w Pomorſkiey ziemi iego nakładem ſtaneło: y owſzem *Długoſ*

po-

Digitized by Google

powiada, że chor Kościoła OO: Dominikanow w Brześciu Kuiawſkim, ſwoią ſzkatułą wymurował. Miaſteczko Zbyludka od Imienia ſwego założył, y w nim Kościoł S. Doroty z dobrym poſagiem wyſtawił. Wieś Dziardanowice w Ziemi Kuiawſkiey leżąca, od Tomiſława z Waſorza, Kaſztelana Sloniſkiego, za ſto dwadźieścia grzywien Praſkich kupił, y do Biſkupſtwa przyłączył. Niektore dźieſięćiny Klaſztorowi Koronowſkiemu darował, zſzedł z tego świata 1383, w Katedrze ſwoiey pochowany, wiele w złoćie, w ſrebrze, Xięgach, ſprzętach, za dyſpozycya Kapituły ſwey ſpuściwſzy. *Damalew: in Epiſc: Vladiſl: Długoſ, y Kromer* z niego, Mikołaia po te czaſy chca mieć Biſkupem Kuiawſkim, ale *Domalewicz* dowodźi z rożnych autentykow, że Zbylut o te czaſy prezydował, co y z nadgrobku iego iawnie ſię pokazuie: ktory podźiś dźień widźieć.

GOLANSKI herbu Jaſtrzębiec, w Sieradzkim Woiewodztwie. Franciſzek Golańſki Kuſtoſz Łucki 1640. *Starowol: in Monum: fol: 523.* Anna była za Arcemberſkim.

*GOŁASZEWSKI, Wźiemi Warſzawſkiey, Adam Gołaſzewſki podpiſał Elekcya Jana III.

GOŁAWINSKI herbu Łabeć. Jan Goławinſki Poborca, w Ziemi Zakroćimſkiey 1631 *Conſt: Uniw: Pobor:* Mikołay Podſtarości Grodzki Zakroćimſki 1638. y 1648. Franciſzek Duńin Goławińſki 1697.

GOŁAWSKI herbu Jaſtrzębiec, Piſza ſię z Gołaſzyna w Lubelſkim Woiewodztwie. Marcyan 1632 podpiſał Elekcya Władyſława IV. Walenty Jan Piſarz Grodzki Łucki 1627, Staniſław mąż Rycerſki, pod Pancerną Chorągwią, y iego bracia, Adam y Tomaſz 1692 w Przemyſkiey Ziemi.

*GOŁCZYNSKI. Jakub Gołczyńſki Podſędek Nurſki, Poborca w Mazowieckim 1577 *Conſtit.*

GOŁĘBIOWSKI herbu Gozdawa, w Bełzkim Woiewodztwie y w Mazowieckim. Jakub Gołębiowſki 1632. Staniſław Regent Rożańſki, Jan, Marćin, Woyćiech 1648. Piotr Podſtarości Grodzki Nurſki 1674. Jan wydał Xiąſzkę pod tytułem; *Potwarzy, kalumnie, kłamſtwa heretykow na Kościoł Rzymſki, Poſnań: 1700. in 4to.*

GOŁĘBIOWSKI herbu Prawdźic. Pod Nowymmiaſtem. Z Podlodowa Gołębiowſki Michał Poborca 1595. *Conſt: fol: 677.* Woyćiech w Sieradzkim 1648. Gołębiowſka była za Pawłem Jabłonowſkim. Stefan ſłużył za Towarzyſz 1674. Michał w Zakonie naſzym, przez wiele lat pracowity Miſſyonarz, w Choynicach, gdy w dźień Wielkopiątkowy, gorącey y żarliwiey do ſwego ſłuchacza mowi, głos y ſiły ſtraćiwſzy na ambonie, życie ſkończył, wieku ſwego 68, roku 1667. Chryzoſtom w Zakonie Auguſtyańſkim, Prowincyałem dwa razy, rządźił ſwoię Prowincyą, ſławny potym Kaznodźieia Krola Jana III 1690. ieſt iego Kazanie w druku, *Niedołężna śmierć, wydane w Warſławie in 4to 1681.*

Gołębiowski Herb.

GOłębiowſcy Reymanowie w Pruſiech na Pomorzu kwitna, parafia ich do Godziſzewa pod Gdańſkiem, kędy ich grob Oyczyſty. Ci w herbie mur noſza, na nim cztery piramidaſte wieżyczki, na hełmie nad Korona trzy piora ſtruſie, tak go opiſuie *Mſ. Zaluſcianum o Familiach Pruſkich*, kędy wſpomina Jana Reymana z Golebiowa męża znacznego.

*GOŁECKI herbu Madroſtki W Krakowſkim Woiewodztwie. Baranowſki o nich namienia, że ſię z Golczy piſza. Kryſztof Golecki, z Barbara Goſtyńſka zoſta-

wił potomſtwo, Samuel z Przypkowſka, atoli y w ten Dom wćiſnęła ſię herezya. Jan Gołecki Poborca w Sendomirſkim 1564 *Conſtit: fol: 75.*

**GOLEIEWSKI,* Nadborz z Goleiowa Kanclerz Władyſtawa, Xiążęćia Mazowieckiego 1452, był na ziezdźie Czerwińſkim. *Statut Maſov: fol: 94.* Adam Goleiewſki Sędźia Grodzki Kiiowſki 1678, poſtował na Seym, *Conſtit: fol: 7.*

**GOLEMOWSKI herbu Póray.* Jakub Golemowſki, tak na Theologiczney, iako y na kaznodźieyſkiey Katedrze, Zakon naſz ozdobił, rządził Collegium Krakowſkie u S. Piotra 1644. N. miał za ſoba Ewę Leſniowſka, z tey zpłodźił czterech ſynow, z tych ieden był Archidyakonem Płockim, Kanonikiem Gnieźnieńſkim, drugi Staniſław Rotmiſtrzem, trzeći Wacław Porucznikiem, obadwa pod Chocimem zginęli. Jan czwarty miał za ſoba Zofia Bronifzowne, z Zegockii Urſzuli urodzona, z tey trzy corki ſię zoſtały, Barbara Zakonnica w Strzelnie, Katarzyna naprzod Tomaſza Trębińſkiego, a potym Kowalſkiego Jędrzeia; Anna naprzod Pawła Zychlińſkiego, a potym Hieronima Dunina małżonki, y ſyn Piotr, temu Barbara Sulimowſka, powiła corkę iedne Katarzynę, Jędrzeiowi Jarnowſkiemu, Kaſztelanowi Kowalſkiemu zaślubiona, y ſynow czterech, Mikołaia w Zakonie naſzym kaznodźieyſka wymowa wſławionego, umarł w Strażburgu 1730. Kryſztofa bezpotomnego, Woyćiecha y Staniſława. Z tych Woyćiech z Anny Gałzyńſkiey, wydał na świat corkę Katarzynę Trzćińſka y ſynow dwoch, Łukaſza y Pawła; od Łukaſza z Joanny Roznowſkii to potomſtwo: Jędrzey, Franciſzek, Staniſław, Jozef, Alexander, y Ignacy. Od Pawła z Anny Gembartowny Woyćiech, Maryanna y Julenta. Staniſław brat Woyćiecha, miał ſynow dwoch, Michała y Jana, z tych Jan poiął Zdzarſka, Michał Dorotę Koſicka, z ktorey Jozef, Franciſzek, Maryanna, Magdalena. Wielkapolſka gniazdo Domu tego.

GOLENIOWSKI herbu Bełina, w Krakowſkim Woiewodztwie. Maćiey Goleniowſki Kanonik Płocki, 1628. *Acta Synodi Petricov.*

**GOLENSKI herbu Ogonczyk,* w Dobrzyńſkiey Ziemi, Jędrzey Golenſki podpiſał Elekcya Jana Kazimierza. Jednaż ich dźielnica z Godźiſzewſkiemi, iako ſię wyżey namieniło.

*GO-

Digitized by Google

GOLIAN herbu Nałęcz, Symon z Strozyſka Golian, na oczy ulecżony, przy grobie Wincentego Kadłubka, *Starowolk.* w żyćiu Wincentego 1634. dawniey zaś Janowi Golianowi z Golianowic, wieś Skomorowki, w powiećie Grabowieckim leżąca, Siemowit Xiąże Mazowieckie, Płockie y Bełzkie 1397 dał, darował; od ktorey Skomorowſcy imię ſwoie wzięli, Sukceſſorowie tego Jana. Golian Marſzałek Xiążęcia Władyſława. Woyćiech y Staniſław Golianowie z Rawſkim Woiewodztwem, podpiſali Elekcya Jana III.

*GOLIANSKI w Brzeſkim Litewſkim. Mateuſz Goliański 1632 w Mazowieckim podpiſał Elekcya Władyſława IV.

GOLIGUNT herbu Łabęć, w rożnych Powiatach Xięſtwa Litewſkiego. Goligunt pierwſzy herb Łabęć na ſiebie, y na Sukceſſorow ſwoich przyiął na Seymie Hrodelſkim, iako ſwiadczy Statut Łaſkiego.

GOLIMUNT herbu Ślepowron, MSK. Koiałowicza w Xięſtwie Litewſkim o nich ſwiadczy, Daniel Golimunt 1633. Władyſław Podczaſzy Lidzki (ia go czytam Albrychtem 1648) Sędzia Grodzki Smoleński 1654. Jędrzey 1674. Jakub 1700 w Woiewodztwie Wileńſkim, y Adam.

GOLINSKI herbu Zabawa zdo, w Poznańſkim Woiewodztwie, to ieſt, do zwyczayney poł Szachownice, iako w herbie ieſt Zabawa, ſą dwie lilie niby przypięte, ale te nie całe, y tylko połowę ich widać: takim herb ich widźiał, w Kościele krakowſkim u S. Trovcy, na nadgrobku Hieronima Golińſkiego; ſyn to był Jana z Kolacina Golińſkiego, umarł 1603: herb drugi Srzeniawa z krzyżem, trzeci Prawdzic. Szachownica w tym herbie ich, ma mieć pola czerwone y białe, a na drugiey ſtronie tarczy lilie białe w modrym polu. Woyćiech Los Golińſki, Deputat na Trybunał koronny 1730, żona iego Urſzula Bielińſka. N. Golińſka Kazimierza Koſzutſkiego małżonka.

*GOLISZEWSKI w Rawſkim Woiewodztwie, Staniſław Goliſzewſki podpiſał Elekcya Jana Kazimierza.

GOŁKOWSKI herbu Strzemię, w Mazowieckim Woiewodztwie y na Ruſi. Marćin y Kryſztof Gołkowſcy w Warſzawſkiey Ziemi 1632, Franciſzek Dworzanin Krolewſki, Hieronim, Maximilian, Floryan 1648. Piotr w Sendomirſkim, Staniſław w Rawſkim 1674. Władyſław miał za ſoba Barbarę Bielecka. N. Łowczy Czerniechowſki Choynacka. Benedykt podpiſał Konfederacya Sendomirſka 1704.

Gołocki Herb.

*POwinny bydź na tarczy dwa miecze, z ukoſa na krzyż złożone, rękoieściami do gory, na doł oſtrzem, na hełmie kołpak wywiiany, piora dwoie, iedno z iednego boku zatknięte, drugie z drugiego, a boday nie przepiorcze. *Mſ: Zaluſcianum o Familiach Pruſkich* tak go okryślił. Gołoccy w Pruſiech w Chełmińſkim Woiewodztwie tego herbu używaią, z ktorych Jan Gołocki Piſarz Ziemſki Chełmińſki Podwoiewodzy Malborſki, w Sarnowie pod Grudźiądzem mięſzkał, trzymał dźiedźictwem część Melna, miał za ſoba Gluchowſka herbu Prus 3tio, ktora Koſſowna urodźiła, umarł 1651 w Radzynie pochowany: piſał ſię z Gołot.

GOŁOCKI *herbu Jaſtrzębiec*, w Mazowieckim Woiewodztwie: ale y na Ruſi. Maćiey Jan Gołocki Podſędek Lwowſki kwitnał, ktory na Ołtarz S. krzyża w Kościele naſzym Lwowſkim, legował tyſiąc złotych *Hiſtor: Coll: Leopol: 1680.*

GOŁOCKI *herbu Jelita* w Płockim Woiewodztwie. Adam y Staniſław Goloccy, podpiſali Elekcya Jana Kazimierz Krola.

GOŁOCKI herbu Kościeſza w Przemyſłkiey Ziemi. Widziałem nadgrobek w Kościele Prochnickim Michała Gołockiego, Staroſty Janowſkiego, zmarłego w roku 1679 z tym herbem pierwſzym, drugi był Pułkozic. Gołocka Katarzyna była za Dzierżkiem Janem Chorazym Podolſkim, Anna *imo voto* za Sicińſkim, Sędzia Sanockim, *2do* za Mokrſkim Piſarzem Bieckim, Sioſtra iey Cecylia za Michałem Fredrem, były te obiedwie Podſędkowny Lwowſkie.

*GOŁOGORSKI herbu Dębno. Mikołay z Gołogor Podkomorzy Lwowſki, na liśćie Kazimierza III Krola, danym Miaſtu Lwowſkiemu podpiſany, drugi Mikołay z Gołogor Kaſztelan Halicki, o ktorym *Gornicki w ſwoim Dworzaninie fol: 173 y Monum: Coll: Leop.*

GOŁSKI herbu Rola, w Kuiawſkim y Podolſkim Woiewodztwach. Staniſław Gołſki, pierwſzy ſię z Kuiaw na Podole przenioſł, długo albowiem Rycerſka ſłużąc y odważnie, Rotmiſtrzoſtwo w nadgrodę krwawych zaſług otrzymał, w krotce Strażnikiem Koronnym zawołany, ktoremu z tym tytułem kazała konwokacya Warſzawſka, ſto pięćdźieſiąt iezdnych uzbroić, na warunek Podola, *Conſtit: 1587. fol: 417.* Kaſztelania potym wziął Halicka, z tey ſię przeſiadł na krzeſzło Woiewodztwa Podolſkiego, wſpomina go *Konſtytucya 1601. fol: 742.* umarł Woiewoda Ruſkim, Staroſta Bareckim, miał za ſobą Annę, torkę Jędrzeia Potockiego, Kaſztelana Kamienieckiego, z ktora żyiąc bezpotomnie, Boga ſwey fortuny dźiedzicem chćiał uczynić, kiedy OO: Domińikanow fundował y z żoną w Czartkowie, gdźie krom niektorych gruntow, wieś im zapiſał Szmankowice; aleć y bratu ſwemu rodzonemu Janowi, Kaſztelanowi Halickiemu, obſzerną fortunę zoſtawił, to ieſt Buczac, Podhayce, Czartkow; wſzakże nie długo w tym Domu te dobra dźiedźiczyły, ten albowiem Kaſztelan, miałći wprawdźie za ſobą Zamiechowſka Zofia, a toli z nią żadnego potomſtwa nie zoſtawiwſzy; żonie ſwoiey, te wſzyſtkie dobra zapiſał, z ktorey reku w Dom ſie Potockich Pilawitow doſtały.

*GOŁUBICKI, Bernard Gołubicki Rotmiſtrz, zginął pod Wielkiemi łukami, *Stryikow fol: 785.* podobno iedenże Dom z Hołubickiemi

GOŁUCHOWSKI herbu Leliwa, w Krakowſkim Sendomirſkim y na Ruſi. Okolſki

ten

ten Gołuchow, ktory ieſt pod Kaliſzem, za gniazdo tego Domu naznacza: do tychże Gołuchowſkich naćiąga Predyſława z Gołuchowa Woiewodę Kaliſkiego, Raphała Podſtolego Poznańſkiego, ale ſię myli; bo ći do herbu Wieniawa należą, przodkowie Domu Leſczyńſkich Wieniawitow, dla tego ſamże Okolſki tychże pod Wieniawą położył, kędy y ia o nich. To iednak pewna, że y Dom Gołuchowſkich Leliwczykow pod tym Imieniem, zdawna Oyczyznie zaſłużony: bo ieſzcze w roku 1400 w powiećie Wiślickim, Piotr Hrabia na Gołuchowie, kaplicę w Kościele Kiieńſkim fundował y nadał, kollacya *cum jure Patronatûs*, na Prebendarza przy Sukceſſorach ſwoich zoſtawił, o czym erekcya ſwiadczy, potwierdzona od Jana Biſkupa Krakowſkiego, ale muſiało to bydź koło roku 1390: bo w roku 1400 żaden Jan nie prezydował na Katedrze Krakowſkicy, ale Piotr Wiſz. Jan Gołuchowſki z Roſdwienicy, nie w Jaroſławiu, iako chce Okolſki, ale w Rudołowicach, iako uczy liſt o tym *w Nakiel: w Miechow: fol: 482*, w roku 1448 fundował Ołtarz, do ktorego dźieſięćinę y dwie grzywny na Roſdwienicy zapiſał, kielich ſrebrny, y inny apparat kapłańſki zporządźił. Raphał żył koło roku 1490, zoſtawił ſynow dwoch z Herburtowny, Raphała Sędźiego Sendomirſkiego, y Jana, *ia u Nakiel: w Miechow: fol: 596 czytam*, Jana Gołuchowſkiego dźiedźica na Chwałowicach, Sędźia Grodzkim Nowomieyſkim 1519. Tenże ſam, czy inſzy Jan, był Podſędkiem Ziemſkim Sendomirſkim, umarł przed rokiem 1546, ktorego roku ſynowie iego, Jędrzey y Michał kwitneli, *Nakiel: fol: 644*. Raphała Sędźiego Sendomirſkiego ſyn Staniſław, ktoremu Oćieſka Sioſtra rodzona Kanclerza Koronnego, czterech ſynow powiła; Staniſława Probofzcza Sendomirſkiego, Regenta kancellaryi Koronney, dalſzych honorow nadźiele, ſmierć mu predka wydarła. Piotra, podpiſał Uſtawy Pokrzywnickie 1587, *Conſtit: fol: 422*. Jana poſtował na Seym 1590, ztamtąd do kwarty Rawſkiey deputowany, *Conſtit: fol: 575*, od obudwu zoſtało potomſtwo. y Jędrzeia Sędźiego Ziemſkiego Stężyckiego, ktorego ſynowie dway, Piotr y Jan, pod Smoleńſkiem trupem za Oyczyznę padli, za czaſow Zygmunta III. Mikołay trzeći ſyn, a tych dwoch brat, przez dwadźieśćia lat w obożie woienna ſłużył. Raphał czwarty, y ten Marſowe życie prowadźił. Paweł Piąty, Sędźia Ziemſki Stężycki, z Gniewoſzowny zoſtawił potomſtwo. Jana zaś Podſędka Ziemſkiego Sendomirſkiego, czyli iako inni chcą Sędźiego ſynowie, Michał y Jędrzey; o Michale więcey nigdźiem nie czytał. Jędrzey z Chwałowic, naprzod Woyſki, potym Podkomorzy Sendomirſki, urodzony z Anny Czaſnickiu herbu Traby, Sędźianki Lwowſkiey: iemu Rzeczpoſpolita na Seymie 1580, dla doświadczoney iego ku ſobie wierności zlećiła, żeby zawſze będąc obecny w obożie, luſtrował każdą Chorągiew do obozu przychodzącą, czy w dobrym porządku oręża y koni, y żeby był dopiero po luſtracyi, każdey zaſługi płacił. *Conſtit: fol: 368*: atoli pierwſzy w Dom ten herezya wniosł; miał za ſobą Kryſtynę Dębińſka, Walentego Kaſztelana Krakowſkiego corkę, ktora mu ſześciu ſynow powiła. Pod też czaſy Staniſław Gołuchowſki, Podkomorzy Krakowſki kwitnął, ktory 1589 poſtuiąc na Seym, podpiſał tranſakcya Będźińſka. Jan pierwſzy ſyn Jędrzeia Podkomorzego Sendomirſkiego, przez długi czas, tó na Dworze Krolewſkim, to w obożie, z niemałym ſię tak fortuny, iako y zdrowia uſzczerbkiem bawił, zpłodźił z Magdaleny Niewiarowſkii herbu Pułkozic, ſyna Abrahama Staroſtę Stężyckiego y Wileńſkiego, w peregrynacyi do cudzych kraiow, ięzykow ſię Niemieckiego, Francuſkiego, Włoſkiego nauczył; w Loretcie herezyi ſię wyprzyſiągł: pod czas interregnum Rotmiſtrzował Woiewodztwu Sendomirſkiemu, Chorągiew okrytą ſwoim ſumptem na obro-

ne Oyczyzny wyſtawiwſzy; poſtował często na rożne Seymy; iako 1631, zkąd był deputowany do kwarty Rawſkiey, *Conſtit: fol: 9. y 1633 y 1641*, do traktatow o pokoy z Szwedami, Kommiſſarzem naznaczony, złączył ſię był dożywotnie z Anną Zebrzydowſką, Jana Miecznika koronnego corką, umarł 1647. Piotr drugi ſyn Jędrzeia Podkomorzego, w rożnych funkcyach, czy to w poſelſkich na walne Seymy, czy w Trybunalſkich deputacyach, Oyczyznie zaſłużony, zoſtawił z Niewiarowſkii ſynow dwoch, Samuela Rotmiſtrza Woiewodztwa Krakowſkiego, ten naypierwſzy z tego Domu, odrzucił Oycowſkie z herezya błędy, tego ſyn Franciſzek maż Rycerſki, y Zygmunta. Druga żona Piotra była Męcińſka Kaſztelanka Wieluńſka, z ktorey miał dwie corki. Trzecia żona Goſławſka, z tey było dwoch ſynow, Piotr y Staniſław. Jędrzey, trzeci ſyn Jędrzeia Podkomorzego, ktorego z Teſſarowſkii dwoch ſynow, to ieſt Mikołay, ten pod Cecora życie ſwoie na placu, dla Oyczyzny położył, y Kryſztofa dziedzica na Czaſnikach, ieſt iego nadgrobek we Lwowie u OO: Dominikanow, z Kowalſkiey herbu Korab, Stolnika Lwowſkiego Sioſtry, dwie corki zoſtawił; iedna z nich zmowiona z Mikołaiem Makowieckim Stolnikiem Halickim, druga z Alexandrem Kuropatwą, y Syna Jędrzeia Kryſztofa Mieczn.ka Ziemi Sanockiey, był to pamiętny żołnierz z Czarnieckim, w Zaporowſkiey y Szwedzkich kampaniach doświadczonego mężtwa; miał za ſoba Katarzynę Bronicką Woyſkiego Nowomieyſkiego corkę 1658, herbu Ślepowron. Kryſztof czwarty ſyn Jędrzeia Podkomorzego, w Węgrzech y w Oyczyznie żołd woienny prowadził, od niego dwoch ſię ſynow zoſtało, Mikołay y Kryſztof. Mikołay piąty ſyn Jędrzeia, w cudzoziemſkich obozach poleru Rycerſkiego nabywſzy, w Oyczyznie w okazyi życie ſtracił, z Bałowny dwie corki ſpłodziwſzy. Walentyn ſzoſty zoſtawił kilku ſynow; Alexandra, Stefana, Hieronima, Seweryna. Jędrzey dziedzic na Snopkowy dwa razy ſluby małżeńſkie ponawiał, pierwſzy raz z Kulikowſką, drugi raz z Poćiciowną; ſynow iego trzech. Pierwſzy Abraham Podkoniuſzy Litewſki, maż pobożności wielkiey, z tey w Kiſielinie Kościoł wyſtawił, y przy nim fundował Karmelitow *antiquae obſervantiae*: na kalekow y ubogſtwo miłoſierny, ktorych kilku zawſze w domu ſwoim chował, żywił, y odźiewał. Zpod Bukowiny powracaiących, żołnierzy zchorzałych do Kiſielina kilku zaproſił, tam im wſzyſtkie potrzeby prowidował. Sumnienie u niego delikatne; dla tego, gdy pewna ſummę dał na inſze dobra, a poſtrzegł, że te dobra więcey uczynia, niżeli ſię iego ſummie należało, niechćiał całey maiętności trzymać: Oyczyznie ſłużył w wielu okazyach, iuż na woynie, iuż w poſelſtwach, iuż w Kommiſſyach rożnych, wſzędźie wzgląd maiąc na Boga, umarł 1693; żona iego *primo voto* Kopciowna, z ktorey (bo z druga Maryanna Linieuſka, żył bezpotomnie.) było pięć corek, z tych Teofila Xięnia, Panny Brygitki w Lublinie rządziła; Maryanna z Ledochowſkim Sędzicem Krzemieneckim, Ludowika z Czaplicem, czwarta z Jędrzeiem Ciechanowiczem zmowione: piata Brygitką w Brześciu. Tyleż ſynow; to ieſt, Jan, ktorego z Słomczankii ſyn, Jozef Kanonik Łucki. Michał żołnierſka ſłużąc umarł bezżenny. Jozef w Litwie oſiadł. Antoniego żona Domaſzewſka Maryanna. Dominik piąty, w Zakonie naſzym ſtan ſobie pokory obrał. Sioſtra Abrahama Podkoniuſzego była za Jędrzeiem Oſſowſkim Skarbnikiem Łomżyńſkim. Kazimierz Staroſta Radomſki y Czerwonogrodzki, ſyn Jędrzeia drugi, brat Abrahama Podkoniuſzego, Marſzałkował w Trybunale koronnym, trzech ſynow zoſtawił; z tych Jozef umarł w Rawie Jezuita, Franciſzek w obożie bezżenny. Dominika tylko dwie corki zoſtały, iedna Suchodolſka, druga Zakonnica Brygitka.

Krom

Krom wzwyż wyrażonych, Kryſztofa Gołuchowſkiego wſpominaia Konſtytucye 1678, ktorego z Seymu 1678 deputowano, do luſtracyi Staroſtw Chęcińſkiego y Zarnowſkiego, *Conſtit: fol: 14.* Jędrzeiowi Chorażemu Podolſkiemu ſummę ſześć tyſięcy złotych, na dobrach Krolewſkich Skotniki wielkie, przyznała Kommiſſya Lwowſka 1662, co approbowała *Konſtytucya 1678 fol: 28.* Alexander Towarzyſz Uſarſki pod Wiedniem poległ, *Dunin kazan.* Ktoryś z Gołuchowſkich, miał za ſoba Ludowikę Bobrownicka. N. Gołuchowſki Podſtoli Sendomirſki poſeł na Seym 1724. Woyćiech Woyſki Oſwiecimſki, umarł 1708. Staniſław y Raphał w Krakowſkim 1705. Dominik Chorążyc Mielnicki 1675, y Maryanna Zakonnica S. Klary u S. Jędrzeia wpiſmi do Kongregacyi S. Barbary. Piotr umarł 1618 ale heretyk, ktorego *Mſ. in fol:* widźiałem w Biblioteçe Krakowſkiey u S. Barbary.

GOŁUCHOWSKI herbu Lis w Krakowſkim Woiewodztwie, z ktorych Paweł Gołuchowſki, w Jędrzeiowie z tym herbem pochowany.

GOŁUCHOWSKI herbu Biała w Podlaſzu, od ktorych poſzli Popławſcy.

GOŁUSKI herbu Przegonia, w Lubelſkim Woiewodztwie; z tych Wawrzyniec odważny kawaler, kiedy pod Tarnawą y Uła przez ſzyki ſię nieprzyiaćielſkie bez żadnego ſzwanku przebił. Brat iego Jan Rotmiſtrz ſzczęśliwy pod Uła, Kieſa y Gdańſkiem, z ſławą imienia ſwego ſławał.

GOŁTCKI herbu Kotwicz, czyli raczey Golicki w Wielkiepolſzcze pod Miedzyrzeczem, od trzećiego ſyna Henryka Sigfryda linia ſwoię prowadza.

**GOŁYGOWSKI.* Maćiey Gołygowſki 1705 podpiſał Konfederacya Zatorſka. Kryſztof w Zakonie naſzym umarł w Owruczu 1729.

GOŁYNSKI herbu Biała. Ci od Prawdźicow Gołyńſkich poſzli; bo gdy ieden z nich poiął oſtatnią dźiedźiczkę obſzerney fortuny herbu Biała, tego herbu odſtąpiwſzy, Prawdźica używać począł, co y potomkowie iego uczynili. Z Rawſkiego Woiewodztwa niektorzy ſię z nich na Podole wynieśli. Z tych Woyćiech Czeſnik Czerniechowſki, poſeł na Seym 1676, ztamtąd Kommiſſarz do dyſtrybuty hiberny *Conſtit: fol: 17.* Mikołay Sędzia Ziemſki Podolſki 1697, Antoni w Zakonie Soc: JESU ſtan ſobie pokory obrał, w ktorym y ſyn iego Arnolph umarł w Staniſławowie 1723. Marćin Soc: JESU, *ieſt w druku iego żaneg: Sidus cæli Sarmatici Pegaſus Joan: Ludov: Wielopolſki Pinc: Reg: Capit: Cracov: 1688 Crac: in fol:*

GOŁYNSKI herbu Prawdźic w Mazoſzu. Starożytności tego Domu, z tego dochodzę, co piſze *Dusbruch: Petrus Chron: Pruſ: part: 3.* koło roku 1260, gdźie ſławi męſtwo Marcina de Golin: ten z iednym tylko kompanem, napadſzy na trzech Pruſakow, dwoch trupem położył, trzećiego poimał; atoli, że znowu drudzy na niego nadiachali Pruſacy, dla tego y temu trzećiemu ſzyię ućiął. Więc że tych nowych większa zgraia była, nie mogąc ſię dłużey im bronić, w niewola ſię doſtał, gdy ſię tedy łupem dzielić przyſzło Pruſakom, Towarzyſz iego innym ſię doſtał; Pan innym dwiema: na nim chcąc ſię zemścić zguby ſwoich Pruſakow, obadwa na to ſię zgodźili, żeby mu życie wydrzeć iuż dyzarmowanemu; Marcin w złym raźie chcąc ſię ſalwować, chybko ſię ku iednemu z nich ſkręćiwſzy, mięcz mu wyrwał, y głowę z karku zwalił: Obroćiwſzy ſię do drugiego, y tego ſzczęśliwie trupem położył: dopiero, za drugiemi nagoniwſzy, nie tylko ich pobił, ale y kompana ſwego uwolnił. Drugi raz na dwudźieſtu ich, w daleko mnieyſzey kwoćie ſwoich wyprawił ſię; tym czaſem zfatygowany zaſnął z drugiemi; Prufacy, ſtraż, ktora on poſtawił dla beſpieczeńſtwa, złapawſzy; na Marcina y iego towarzyſzow ſpiących napadli. Porwał ſię prędko ze ſnu, y dopadſzy broni, tak ſię ſickł z niemi,

ſwoim coraz ſerca dodaiac, że, gdy iuż ſiły, tak tym, iako y Prusakom nie ſtawało, obiedwie ſtrony folguiąc ſobie, od bitwy uſtały; odpoczawſzy trochę, tym żwawiey na ſiebie natarły, aż nakoniec wſzyſcy, iedni gęſtymi ranami poſieczeni polegli, drudzy z ſił zwaleni wpoł prawie umarli na ziemię padli; a między niemi Marcin. Patrzała zdaleka powiazana od Prusakow, y poimana ſtraż, na tę tak żwawą utarczkę; aż ieden z nich z pętow ſię iakoś wywikławſzy, Marcina otrzezwił, a potym do Radzyna odprowadził. Trzeci raz wziawſzy z ſobą czterech z Kawaleryi krzyżackiey, y dwunaſtu Prusakow, wieś pewną w Sudowii z niemi naſzedł, tam iednych pobiwſzy, drugich obywatelow w niewolą zabrawſzy z dobrym plonem do domu odwrocił: Na drodze, po tey fatydze dla poſiłku trochę z ludźmi zpoczął: tym czaſem ſudowczykowie wielką zgraią na nich przypadli, gdzie lubo ſię mężnie bronił, atoli widząc, że mu Krzyżakow czterech zabito, ſam broni odpadſzy, muſiał z innemi uchodzić. Nieprzyiaciel ucieſzony tą wygraną, iakby iuż nie miał ſię nikogo obawiać, tak ſię beſpiecznie na tymże ſamym mieyſcu rozochocił, iż wſzyſcy głębokim ſnem zaſnęli: Marcin zbliſka, tylko na to czekał; dla tego wpadſzy na nich cicho, naprzod wſzyſtko oręże im zabrał, a potym do iednego pobiwſzy, z łupem wielkim odſzedł. Mało natym, ale ſię ieſzcze y drugi raz z tymże ſzczęściem na tychże Sudowitow wyprawił. Za iegoż powodem nawę wielką z kupiami Litwie przeięto: a w owey expedycyi, gdzie za przywodźca Peluſſa Litwinem, ſiedmdzieſiat Panow przednieyſzych Litewſkich na weſele zgromadzonych napadli y pobili krzyżacy, ten Marcin pierwſzy ſzedł przed wſzyſtkiemi, to *Dubruch p: 2. c: 223.* Paweł z Golinina Proboſzcz Piotrkowſki Kanonik Płocki 1453 *Statut Mazow: fol: 98.* Na liſcie Ziemowita y Władyſława Xiążąt Mazowieckich *u Okol: pod herbem Łada tom: 2. fol: 26* podpiſany Goliński de Lang Marſzałek Xiążęcy y Podkomorzy Płocki 1454. Jakub Kaſztelan Ciechanowſki 1472 y 1482. *Statut Mazow: fol: 126 y 133;* tenże ſam czy inſzy, Jakub z Golinina Woiewoda Mazowiecki 1496. *Stat: Maſow: fol: 110.* Mikołay Chorąży Wyſzogrodzki w tymże roku. Adryan Golyński naprzod Chorąży Wyſzogrodzki, z tym tytułem podpiſał dekret przeciwko heretykom *u Łubieńſkiego 1525*, potym Kaſztelan Czerſki 1536, z innemi deputowany doſpiſania praw y zwyczaiow dawnych Xięſtwa Mazowieckiego. *Statut Maſow: fol: 7*; corka iego była za Mikołaiem Łękowſkim, *Papr: pod herb: Lubicz.* Felix Sędzia Wyſzogrodzki 1590, *Statut Januſſow: fol: 361.* Bernard w Zakonie naſzym 1599 życie ſwoie ſwiatobliwie zakończył, ſpowiednik Zygmunta III, ktorego ieſzcze przed elekcya na tron Polſki, we Szwecyi ſumnieniem rządził. *Hiſtor: Domus Profeſ: Cracov: autor życia Rozrażewſkiego* zowie go Pakoſz Golińſki. Hieronim z Golynina Gołyński Staroſta Zakrocimſki 1648, żona iego Dorota z Lubina *Gold: Bractwo.* Konſtantyn Dworzanin Krolewſki. Jędrzey Podkomorzy Zakrocimſki 1613 poſtował na Seym, ztamtąd deputowany do uſpokoienia Związkowych *Conſtit: fol: 6.* Woyciech Czeſnik Ciechanowſki, *Conſtit: 1631 fol: 29.* Pawel w Woiewodztwie Podlaſkim 1632, Marcin w Ziemi Wyſzogrodzkiey 1674, a Kazimierz w Płockim. Marcin w Zakonie naſzym umarł 1704.

GOŁYNSKI herbu Rawicz w Kaliſkim Woiewodztwie. Z tych ieden do ſzturmu pod Pleſzkow, za Towarzyſz ſłużąc z Pieniążkiem, z konia zſiadſzy, pieſzo ſzedł: Mikołay Porucznik Woiewody Pomorſkiego 1685.

GOMOLINSKI herbu Jelita w Sieradzkim Woiewodztwie. Od Floryana Saryuſza proſta linia idą, iako uczą działy dobr w Xięgach Piotrkowſkich 1409. Floryan z Moykowic z Odrowążowny z płodził Piotra, ktory w laſach Woznickich,

kich, założył wieś Gomolin, od ktorey Gomolińscy imienia nabyli; miał za ſoba corkę Derſtawa z Smogorzewa Starosty Radomſkiego, z ktorey ſyna zoſtawił, Mikołaia Piſarza Sieradzkiego, temu corka Jakuba Rokſzyckiego z Koniecpola Sędźiego Sieradzkiego za małżonkę ſię doſtała, y powiła tych ſynow; Jakuba, w duchownym żyć ſtanie, Staniſtawa Kaſztelana Reſpierſkiego y Starostę Wieluńſkiego, z temi tytułami podpiſał liſt Zygmunta Auguſta dany Miaſtu Lwowſkiemu 1548, fundował Manſyonarzow w Piotrkowie, y Piotra Podczaſzego Sieradzkiego, tego dwoch ſynow było, Jan Kaſztelan Spicimirſki, y Mikołay Kaſztelan także Spicimirſki, ktory złączywſzy ſię dożywotnie z Myſzkowſka, Marcina Kaſztelana Wieluńſkiego corka, miał z nia trzech ſynow, Staniſtawa, był naprzod Scholaſtykiem Płockim y Kanonikiem Krakowſkim, wziął daley Infułę Kamieniecka, z tey poſtąpił na Chełmſka, umarł Łuckim Biſkupem: z Seymu 1589 naznaczony był do korrektury praw Koronnych, *Conſtit: fol: 526.* Na Synodzie Ruſkich Biſkupow w Brześciu Litewſkim 1594, imieniem Papiezkim y innych Biſkupow Łacińſkich ſtawał. *Spondanus num: 14.* OO. Bernardynom w Sokalu kościoł Nayśw: Matki cudami tam wſtawioney inkorporował: Konwent OO. Dominikanow w Janowie fundował. Pałac dla wygody Biſkupow Chełmſkich w Krasnymſtawie wyſtawił. Jędrzey brat Staniſtawa Biſkupa. N. miał za ſoba Dębowſka Kaſztelankę Sieradzka. Floryan Podkomorzy Sieradzki, Marſzałek Izby Poſelſkiey 1598, ktoremu na tymże ſeymie pewna ſummę na potrzebę Oyczyzny wyſypana od niego, kazano wyliczyć przez *Conſtit: fol:* 711. Samuela Gomolińſkiego [był to ſyn Alexandra) zmarłego 1643, czytałem nadgrobek na marmurze w kościele Radomſkim, ktory mu wyſtawiła Barbara Małachowſka pozoſtała małżonka, herby przy nim cztery, Jelita, Waż, Jaſtrzębiec, y Korab. Alexandra Gomolińſkiego z Tereſſy Lipſkii herbu Grabie był ſyn Jan, y corka Ewa, ktorzy ſukceſſya brali 1667 po Swentoſtawie Lipſkim, Proboſzczu Choczkim, *Acta Caſtren: Caliſ:* Gomoliński miał za ſoba Zbiiewſka, ktora w roku 1687 zmarła, pochowano w Krakowie u S. Piotra. Jan Paweł Biſkup Kiowſki, a przedtym Archidyakon Plocki, Oiſicyał Generalny Gdańſk., Sekretarz Krolewſki, Ociec iego poſtował na ſeym Warſzawſki 1672. Piotra Kaſztelana Spicimirſkiego wſpomina *Baranowſki* 1611. N. Gomoliński miał za ſoba Zaleſka, z tey corka była za Mieleckim Starosta Brzeźnickim, drugą za Stamirowſkim, y ſynow dwoch, Rafał ten z Dzierzkowny zpłodził Jana, ktorego żona Chlebowſka, y Ignacego ktory żył *ſterila.* Piotr brat Rafała miał za ſoba Sielſka y z niey potomſtwo.

GORAYSKI *herbu Korczak* Dom ten kilka wiekami wſtawiony, Paprocki w prefacyi do ſwego Ogrodu, zaczyna dukt tey familii od Kryſtyna ktory ieſzcze za panowania Władyſława Xiążęcia kwitnął w roku 1142, y temu Panu, znacznie ſię w ſożnych okazyach przyſłużył. Zoſtawił ſyna tegoż imienia, Kryſtyna dziedźica na Kraśniku w roku 1240 (długi lat przeciąg) o nim tamże pomieniony autor to przydaie; że gdy Tatarowie przez Ruſkie kraie przeiechawſzy, nie ofzacowane ſzkody poczynili, Lubelſka y Sendomirſka ziemię ſpuſtoſzywſzy, zamki popaliwſzy, ludzi w niewola bez liczby zabrawſzy, gdy do Kraśnika przypadli, w ktorym mieście y zamku, wiele ſię bardzo zacnych ludźi y Rycerſkich zamknęło: Kryſtyn nieuſtraſzony mąż, z niewielka garſztka ſwoich przeciwko nim wyiachał, kędy ſerca ſwoim dodawſzy, tak nieprzyiaciela zbił na głowę, że y ſam Han Tatarſki na placu poległ: za ktora przyſługę od Władyſława Xiążęcia Krakowſkiego hoynie udarowany, y miaſto wiecznemi przywileiami udarowane na poprawę murow. Słynął potym Iwonia z Goraia Sędźia Chełmſki za czaſow Kazimierza Wielkiego, ktory w po-

ſelſtwie od tegoż Krola do Tatar wyſłany, tlaca ſię y zaymuiaca woynę, pożadanym przytſumił pokoiem: tego ſyn, Dymitr z Goraia Podſkarbi Koronny, z ktorym tytułem podpiſał konſtytucya o Zupach Kaźimierza Wielkiego 1368, *u Łaſk. w Stat. fol.* 77, tego ſynom Iwoni y Dymitrowi Ludwik Krol Polſki y Węgierſki, za przyczyna wſzyſtkich obywatelow Ruſkich, Sendomirſkich y Lubelſkich, Państwo Szczebrzyńſkie konferował, Władyſława Xiążęcia Opolſkiego, ktoremu go odebrał, w inſzym kraiu oſadźiwſzy; o czym Kronikarze naſi: łaſkę tę potym Krol Jagełło ſwym przywileiem vtwierdźił.

Dymitr Marſzałek Wielki Koronny ſyn Dymitra Podſkarbiego, ten z Biety to ieſt Beaty z Bożego daru, (tak ſię ta familia piſała herbu także Korczak) tylko trzy corki zpłodźił, y lubo *Paproc: o herb: fol: 535* Katarzynę z Tarnowſkim, Elżbietę z Krzepickim, Annę z Tęczynſkim dożywotnie złaczone namienia, atoli w poźnieyſzey Ogroda ſwego edycyi, z Xiąg Lubelſkich w roku 1415, poprawił ſię; gdźie powiada, że ſię iedna z nich Elżbieta Dobrogoſtowi Szamotulſkiemu herbu Nałęcz Kaſztelanowi Poznańſkiemu y Generałowi Wielkopolſkiemu doſtała, y wynioſła z ſoba Turobin, ze wſzyſtka włoścta, w Woiewodztwie Ruſkim, także Biała wola y Koczudzę w Woiewodztwie Lubelſkim, Druga Anna Janowi Tęczyńſkiemu herbu Topor Woiewodźie Krakowſkiemu, ta wynioſła Kraśnik ze wſzyſtkiemi dobrami do niego należacemi, krom innych maiętności. Trzecia Dobieſławowi Oleśnickiemu herbu Dębno Woiewodźie Sendomirſkiemu, ta wynieſła procz innych dobr, Oczychow, Glinnik, Niekiſiałkę, Olbięcin, Zmykdyſz, Dotklice, Lantowice, Nadolna, Sepnice, Zawadę, Suloſtowa, Łaki, Błonie, Wola. Był ten Marſzałek w wielkich reſpektach u Krola Jagella, że mu radą ſwoią, do tronu y małżeńſtwa z Krolewną Jadwiga dźiedźiczką Polſkiego Kroleſtwa, ſila dopomogł: dla tego też do Szczebrzeſzyna, przydał mu był Turobin, ze wſzyſtkiemi dobrami, na wieczne prawo: o czym liſt tego Krola świadczy dany w roku 1389. Był Pan hoyny, dla tego Cedrzykowi to ieſt Teodorowi Prochańſkiemu za wierne uſtugi, dał, darował wſi Gruſzkę y Zaporze, od ktorey potym ſukceſſorowie Cedrzyka, Zaporſkiemi nazwani. Iwonia brat Dymitra Marſzałka, zoſtawił czterech ſynow. Z tych Prokop nayſtarſzy, iedynaczkę corke Zygizmunde złaczył z Janem Amor Tarnowſkim, z ktora Szczebrzeſzyn wyſzedł z Domu Gorayſkich. Alexander drugi, z ktorego piaciu ſynow, ieden Jędrzey Cyryl, Czuryłow Korczakow Familii nowym ſię ſtał ſzczepem. Mikołay trzeci Lipſkich Korczakow od dobr Lipſka, na ktorych oſiadł był, przodek. Jędrzey czwarty, tego potomſtwa nigdźie nie czytam: atoli *Paproc: w Ogrodźie* z liſtu kładźie, Jana y Alexandra Gorayſkich bracia nierozdźielna, ktorzy w roku 1461 oſadzaiac Radźiecka wola w powiecie Lubelſkim, nadali bogato woytoſtwo Jakubowi Wolſkiemu y iego potomſtwu, na ktorym liście piſał ſię Dymitr y iego bracia rodzeni z Lipſka Korczakowie, Mikołaia ſynowie.

Jan z Goraia zpłodźił ſyna Alexandra, tego czterech ſynow było, z tych nayſtarſzy Piotr miał ſynow dwoch, Adama Podkomorzego Lubelſkiego, od ktorego zoſtał ſię ſyn Abraham: y Jana, ktorego z Oſmolſkiy Anny z Prawedlnika trzech ſynow rachuia. 1. Jana, ktoremu Lanckorońſka Starościanka Wiślicka herbu Zadora, trzy corki powiła; iedna z nich z Pieniążkiem, druga z Janem Boleſtraſzyckim, trzecia z Kierzyńſkim zmowione; ſynow także dwoch Marcyana y Jana, z tych pierwſzy z Stupeckii miał corkę Katarzyne Noſkowſka, y ſyna Jozefa, od ktorego z Pruchnickii trzech ſię ſynow zoſtało Euſtachi, Cypryan y Konſtantyn. Jan brat Marcyana z Ni-

Digitized by Google

Niſzczyckii Starościanki Praſnyzkiey, zpłodźił corkę Teofilę, ta *imo voto* żyła z Wacławem Kaſzewſkim Sędźia Ziemſkim Bełzkim, *zdo* z Czarnowſkim Chorążym Grabowieckim, *ztio* z Oſſolińſkim Staroſta Zydaczewſkim: y ſynow dwoch Boguſtawa y Kryſtyna. Boguſtaw poiał Annę Drohoiewſka, z niey potomſtwo czterey ſynowie, Kryſtyn czy Kryſztof w Zakonie Kaznodźieyſkim, Staniſtaw Komornik Lubelſki 1632 ten ſię ożenił z Szwanfałdowna we Gdańſku. Boguſtaw czy Zygmunt z Barbara Lipſka, y Jędrzey, wſzyſcy bezpotomni. Kryſtyn zaś brat Boguſtawa miał za ſoba Bielſka herbu Srzeniawa, druga Bidźińſka, atoli tylko corka Helena Macieiowſka iedynaczka na Oycowſkiey fortunie dziedźiczyła. Po Lanckorońſkiey przybrał ſobie w dożywotnia ligę Jan, Płaźiankę Burgrabiego Krakowſkiego y Staroſty Lubaczowſkiego corkę. Brat drugi tego Jana Piotr Rotmiſtrz Krolewſki Staroſta Uſzpolſki, mężny w Moſkwie, y na Tatarow: pod czas Rokoſzu przy Zygmuncie III ſtawał; *Okolſki* powiada; że miał za ſoba Zelińſka, z ktorey był ſyn Dymitr, druga Lanckorońſka, z ktorey był Kryſztof, y Piotr, atoli *Genealogia tego Domu*, ktora mi kommunikowano, powiada, że miał za ſoba X. Cznę Radźiwiłownę, iakoż y *w Genealogii Radźiwiłow* na mappie ſztychowaney czytam, że Katarzyna corka Mikołaia Radźiwiłą Xiażęcia na Birżach y Dubinkach Woiewody Nowogrodzkiego, pozoſtała wdowa, po Naruſzewiczu, była za Gorayſkim, z tey ſyn miał bydź Kryſztof bezpotomny, y Piotr, ktory z Anny Franckiewiczowny, zpłodźił corkę Katarzynę Stetkiewiczowa Kaſztelanowa Nowogrodzka. Trzeci brat Jana y Piotra, Adam Rotmiſtrz Krolewſki, ten z Slupeckii Kaſztelanki Lubelſkiey, zpłodźił corkę Teofilę Hornoſtaiowa Podkomorzyna Kiiowſka, y ſyna Zbignięwa, na Chocimſka we trzech choragwiach własnym koſztem zaciągnionych ſtawił ſię przeciwko Oſmanowi, zwiedźił potym Paleſtynę, y mieyſca święte: powroćiwſzy do Oyczyzny był Kaſztelanem Chełmſkim, a potym Kiiowſkim 1655, z Leſzczyńſkii herbu Wieniawa Woiewodzanki Bełzkiey ſyn był Raſał, *iako piſze Okolſki*, corek trzy, iako chce *Genealogia tego Domu*, Zofia z Adamem Suchodolſkim Staroſta Horodelſkim, druga za Fredrem, trzecia Teofila naprzod za Potockim herbu Pilawa Staroſta Jablonowſkim, a po iego śmierci za Butlerem. Czytałem, że ktoryś Gorayſki miał za ſoba Urowiecka, z tey był ſyn Jan, ktorego wnuk Kaſzyce przedał. Agnieſzka Gorayſka była za Alexandrem Drohoiowſkim. N. za Mikołaiem Władyſtawem Reiem Woiewoda Lubelſkim. Atoli temi czaſy, iuż ten Dom całe zſzedł: niewiem, czy mu do tego nie pomogła herezya, ktora ſię też y tu była zaplatała. Okolſki Gorayſkich pod herbem Wukry położył, ale rozumiem, że to iedni z Korczakami.

GORAYSKI herbu Orla w Wielkiey polſzcze. Do nich należy Woyciech z Goraia, luboć go naſi Piſarze pod herbem Korczak położyli, ktory 1382 pod *interregnum* podpiſał konfederacya Wielkopolſka *u*, *Januſzow*: *w Stat*: *fol*: 74. Gorayſki Woyciech, Krakowſki, Poznańſki Proboſzcz, Regent Kancellaryi Koronney 1656 podpiſał liſty krolewſkie *Hiſtor*: *Coll*: *Crac*: *fol*: 824: Stryi iego był iakimſiś Kaſztelanem, *Princip*: *Philoſ*: *Moraw*: brat ieden Woyciecha Dadźibog, miał za ſoba Annę Mielżyńſka, z tey zpłodźił ſyna Adama, ktory młodo umarł, y corek trzy. Jadwiga wydana za Jana Radzewſkiego. Zofia *imo voto* żyła z Janem Dźierżykraiem Morawſkim Kaſztelanem Przemęckim, *zdo* z Ludwikiem Oſtrowſkim Staroſta Gniewkowſkim. Anna panna umarła. Drugi brat Łukaſz Podſtoli Poznańſki 1666, z Zychlińſkii zpłodźił corek cztery: z tych Katarzyna była za Władyſtawem Michałem Skoraſze-

wſkim Chorążym Poznańſkim: druga za Wacławem Twardowſkim, a po iego śmierci, za Alexandrem Rogalińſkim. Trzecia za Trampczyńſkim. Czwarta za Bleſzyńſkim Kaſztelanem Miedzyrzyckim.

GORAZDOWSKI herbu Prawdźic w Wielkiey polſzcze z Gorazdowa. Jedrzey dziedzic na Gorazdowie ſyn Mikołaia, żył koło roku 1384, tego wnuk Jędrzey Kreſa Gorazdowſki z Kaliſkiego Woiewodztwa, przenioſł ſię w Krakowſkie, y na dobrach nazwanych Szklary oſiadł. Od tego potym wnukowie był Woyciech Burgrabia Łukowſki, ktory poiał Łępicka: brat iego Jędrzey miał za ſoba *zdo voto* Katarzynę Przyiemſka, ſioſtre Jedrzeia Kaſztelana Gnieźnieńſkiego, a potym Marſzałka Nadwornego Koronnego, z ktorey ſyn Jan 1610 kwitnał *Baranow*; drugi ſyn Woyciech, temu Barbara Skrzetuſka, powiła corkę Barbarę zmowiona z Franciſzkiem Niewiarowſkim Podczaſzym Kaliſkim. Trzeci Gabryel, ten z Broniſzowny, zoſtawił ſyna Walerya, ktoremu Katarzyna Tomicka małżonka potomſtwo przynioſła. Kryſtof Opat Płocki 1645 *Synodus Provinc. Varſ.* Profeſs Lubińſki, potym Probuſcz Jeziowſki, nakoniec Opat Płocki. Stefan Gorazdowſki w Ciechanowſkiey Ziemi podpiſał elekcya Jana Kazimierza. *V. Mſſ. Piotrkowſkich* czytaleni hił Zygmunta I Krola Polſkiego do Ferdynanda Krola, w ktorym zaleca mu ſprawę Gorazdowſkiego, z miaſtem Praſkim. Magdalena Gorazdowſka była za Goryſzewſkim. Katarzyna za Alexandrem Jaſkolſkim Sędzia Kaliſkim.

GORCZYCKI. Jan Gorczycki, Burgrabia Sendomirſki 1596.

GORCZYNSKI. Jan Gorczyńſki Woyſki Nowogrodzki 1678 dom ſwoy w Krakowie OO Piarum darował, co approbowała *Conſtyt: fol: 42.* Gorczyński miał za ſoba Głembocka herbu Doliwa, Aquilin Michał Kanonik Regularny, wydał do druku, *Zywy wzor Apoſtolſkiey doſkonałoſci, to ieſt Zycie B. Stanisława Kazimierczyka in 4to 1702 Cracov.*

GORDON. Henryk de Gordon Margrabia Huntilæus, bliſka krwia z Krolami Angielſkiemi z pokrewniony; Rzeczypoſpolitey Oberſzterleytnantem będąc, w woyſku naſzym zaſłużony, indigenat otrzymał pierwſzy na ſiebie y na ſukceſſorow ſwoich, *o czym Conſtytucya Scymowa 1658 fol: 51.* Jerzy de Gordon Hrabia de Huntly, miał za ſoba Joannę corkę Jakuba tego imienia pierwſzego Krola Szockiego, z ktorey był ſyn Alexander, nayważſzy w Krolеſtwie Szockim Kanclerz, żona iego Joanna Stewartowna, Jana Hrabi Athohi corka, z ta zpłodził Jana Hrabię de Huntly, ktoremu Małgorzata Stewartowna Jakuba IV Krola Szockiego corka, powiła ſyna Jerzego Kanclerza Szockiego, ten z Elżbiety de Keith corki Roberta, miał ſyna Jerzego także Kanclerza Szockiego, ten poiał Annę Hamiltownę z Oyca Jakuba Hrabie urodzoną z ktorey ſyn Jerzy pierwſzy Margrabia, małżonka iego Henryeta Stewartowna, z tey był ſyn Jerzy Hrabia de Huntly y Margrabia II. ktorego corka Katarzyna zmowiona z Jędrzeiem Morſztynem Podſkarbim Wielkim Koronnym, Staroſta Kowalſkim. N. Gordonowna była za Oledzkim.

GORECKI herbu Dołęga w Sieradzkim Woiewodztwie. Z tych Staniſław Gorecki odważny Rotmiſtrz, gdy przy dobywaniu Smoleńſka za Zygmunta III zwawiey naćiera, tamże zabity poległ; Zamek Wierzbowiec na Ukrainie ſwoim koſztem z fundamentu wynioſł, miaſto pod zamkiem, y wſi założył, dzisiaſ zamek y inſza ammunicya ufortyfikował. Jerzy w Braclawſkim Woiewodztwie Poborca 1589 *Conſtit: fol: 559* Staniſław Sędzia Grodzki Chełmſki, y Woyciech Komornik Chełmſki 1733.

GORECKI herbu Drya w Poznańſkim Woiewodztwie. Alexander Gorecki Dryia z ſeymu 1661 Kommiſſarz do rozgraniczenia Wielkiey polſki o Sląſka y Mar-

chii

chii *Conſtit: fol: 21* Piſza ſię z Targowey Gorki. Staniſław Proboſzcz Kaliſki podpiſał liſt Zygmunta I dany Miaſtu Lwowſkiemu 1515. Lenard Gorecki zwiedźiwſzy cudze kraie, wydał do druku, *Deſcriptionem belli Iwoniæ Voievodæ Valachiæ 1578 cum Selimo Turcarum Imperatore* 1578 *in* 8vo *Francofurti.* Tenże woynę z Gdańſzczanami opiſał y podał do druku.

GORECKI herbu Jaſtrzębiec w Sendomirſkim Woiewodztwie. Jędrzey Gorecki miał za ſoba Brodowſka herbu Łada Piſarzownę Ziemſka Lubelſka. Ewa Gorecka była za Woyćiechem Brodowſkim. Teodora za Samuelem Maxymilianem Ożarowſkim Woyſkim Sendomirſkim. Staniſław Sędźia Grodzki Chełmſki deputat na Trybunał Koronny 1714. Tomaſz w Kaliſkim 1697. Jan Poborca w Ziemi Zakroćmſkiey 1613 *Univ: Pobor:*

GORECKI herbu Kornic na Slaſku. Okolſki pod herbem Szeliga namienia że ſa Goreccy Porayczykowie.

GORECKI herbu Sokola w Kaliſkim y Poznańſkim. Maćiey Gorecki Chorąży Poznańſki y Piſarz Polny Koronny, z Ruſkiego Woiewodztwa Poſtuiąc na ſeym Lubelſki 1569 podpiſał Unią Litwy z Koroną. *Conſtit: fol: 171.* Alexander w Poznańſkim 1632.

GORECKI herbu Szeliga w Sieradzkim Woiewodztwie. Goreckich z Gorki wſpominaia Xięgi Grodzkie Oſtrzeſzowſkie 1574. Piotr 1632. Wacław 1648 w Ziemi Wieluńſkiey podpiſali elekcye krolewſkie.

GORECKI herbu Wieruſzowa w Wielkiepolſzcze. Roch Gorecki 1575 Paprocki w Panoſzy kładźie go z pochwala, y Maćieia Piſarza Polnego, Chorążego Poznańſkiego, ktorego też y pod Sokola położył.

GORECZKOWSKI herbu Lubicz w Rawſkim Woiewodztwie. Maćiey Goreczkowſki Opat Trocki 1580 *Szczygiel: in ſerie Abbatum,*

GORKA herbu Łodźia. Hrabiow z Gorki chwalac *Orichov: in paneg: Nupt: Sigiſm: Auguſt:* mowi, *Viguit ſemper in hac familia diſciplina equeſtris, præcipuumq; Gor canorum decus illud fuit, ſplendere, ac præſtare apparatu equeſtri.* Siedliſko tey familii, Gorka miaſteczko w Slaſku pogranicznym Wielkiepolſzcze: o ktorym to *Okolſki* przydaie, że w roku 1447 tak iuż był ten Dom rozrodzony, że ieden z nich, ktory miał trzech ſynow; Uryela, Łukaſza y Mikołaia, tylko dźiewiata część tego miaſteczka trzymał, ktore na ten czas ieſzcze do Polſki należało. Co lubo może bydź po części prawda, atoli, co o mieście Gorce powiada, to ſię utrzymać nie może, ponieważ iuż kolo roku 1330 Slaſk, á zatym y Gorka, dla emulacyi Xiażat Slaſkich z Krolem Łokietkiem, cale od nas odpadło. *Paprocki* zaś powiada, że Przodkowie ich poźniey do Polſki przyiachali, wſzakże zawſze Senatorami w Wielkiepolſzcze przednieyſzemi y możnemi bywali. Tak *Paproc: iako y Okol:* pierwſzego kłada Łukaſza Gorkę Woiewodę Poznańſkiego w roku 1340, co mieli mieć z Xiąg Grodzkich y Ziemſkich Poznańſkich, ale muſi bydź omyłka w roku, chyba to w roku 1440. bo kolo roku 1340, ći na krześle Woiewodztwa Poznańſkiego zaſiadali, Wincenty z Szamotuł zabity 1333, po nim Jaroſław z Goſtynia 1343, po nim Maćiey Borkowicz 1358: o Gorce nigdźiem nie czytał. To pewnieyſza, że na Slaſku Staroſtami Głogowſkiemi bywali. Kornik też w ich dziedźictwie chodźił, iako niżey obaczyſz. Hrabſtwa godność, dla zaſług im nadana, kiedy iednak y komu, ſtarożytność zataila. Ja pierwſzego z tego Domu, ilem ſię mogł po autorach doczytać, kładę, Hrabię Mikołaia z Gorki Podſędka Krakowſkiego, z tym tytułem podpiſał przywiley Leſzka Czarnego Xiażęcia dany Miechowitom 1287 *u Nakiel: fol: 210.* Wiſſotę z Gorki herbu Łodźia Proboſzcza Poznańſkiego, wſpomina *Długoſ in Vitis Epiſc. Poſn:*

Digitized by Google

pod rokiem 1439; że na kapitularney elekcyi Biſkupa Poznańſkiego, ſławał przy Mikołaiu Laſſockim zaſtużonym Prałacie: wſpominaia go y inni hiſtorycy, iako *Sarnicki*, y zowie go Hrabia z Gorki, *Kromer lib: 22 Biel: fol: 385*, że z Piotrem Szamotulſkim Kaſztelanem Kaliſkim poſłem będąc w roku 1447, poſtuſzeńſtwo, od Kaźimierza Krola Mikołaiowi Papieżowi oddawał, przy ktorey legacyi otrzymał to u Stolicy Apoſtolſkiey, aby dźiewięćdźieſiat wakanſow kollacyi Papiezkiey, Krol mogł rozdać, y z dochodow kościelnych dźieſięć tyſięcy złotych, na woynę z Tatarami.

Łukaſz Gorka Woiewoda Poznańſki, w roku 1442 podpiſał ſię z tym tytułem na przywileiu danym Xiążętom Czartoryiſkim, od Władyſława Polſkiego y Węgierſkiego Krola w Budźie w Węgrzech, *u Paproc: fol: 644*, dokąd z wielkim ſplendorem odprowadzał tegoż Krola, na tron Węgierſki wezwanego, *Długoſz Callimachus de rebus Vladislai III*, ale znać że ieſzcze na tym krześle nie ſiedźiał, dopiero mu go znać w Węgrzech konferowano. Był y Generałem Wielkopolſkim 1448, ktorego też roku na Seymie Lubelſkim, ſpolnym Polſkim y Litewſkim radom znaydował ſię, do uſpokoienia Litewſkich pretenſyi, *Długoſz Cromer lib: 20*, y w roku 1451 na Seym Piotrkowſki, na ktorym owo Wielkopolanie uknowali prawo [ktorego ſamiż politycy nie chwala, á Długoſz wielce gani,) o nieprzyimowaniu Kardynalſkiey godności, bez Krolewſkiey y Senatu wiedzy, y zaraz na drugi ziazd Krakowſki Małopolſkich Prowincyi ziachał, *Cromer lib: 22*. W roku potym 1452 z niektoremi Senatorami Wielkopolſkiemi do Sendomirza umyślnie od Krola wezwanemi ſtawił ſię, y przyznał Senatorom Małopolſkim, że ſię ſtuſznie uymowali o alienacya Łucka od korony. A kiedy na Seymie Sieradzkim w tymże roku mianym, Krol u ſtanow Koronnych otrzymał; aby tylko przed niektoremi na to wyſadzonemi, y do zachowania ſekretu obligowanemi, przyczynę do tad nieuczynionego iuramentu krolewſkiego, wyiawił; między temi, był też deputowany y ten Łukaſz Woiewoda Poznańſki: w roku naſtępuiącym był na Seymie w Parczewie z Litwą, na ktorym ci pretenſye ſwoie do Podola y Wołynia powtarzali, Krola potym Kaźimierza odprowadzał do Prus, na odebranie poddańſtwa od ſzlachty y miaſt Pruſkich *Biel: fol: 401*. W potrzebie pod Choynicami przećiwko Krzyżakom hetmanił, z przydanemi kollegami Wielkopolſkim pułkom, ale w niezgodźie tych wiela Hetmanow klęſkę poniosł, nie tak wielka: bo ledwo ſześćdźieſiat naſzych zginęło, á wźiętych w niewola trzyſta trzydźieści, iako bardźiey nieſtawa, w ktorey y on ſię w ręce nieprzyiaćiela doſtał: do więźienia tedy wtracony w Malborku, z wielkich niewczaſow y niewygod, tamże żyć przeſtał: ćiało iego koniem do Wiſły zawleczone, y utopione, to *Starowol: in Bellat: Sarmat:* przydaie o nim, że ieſzcze za Władyſława Jagełła, początki rycerſkich dźieł założył na Pruſkich woynach, kędy tey experyencyi nabył, że go Władyſław Krol Polſki y Węgierſki, kiedy Amurat Car Turecki Belgradu dobywał, z ſoba iako doświadczonego żołnierza do Węgier wezwał, z tamtąd wyprawił go w poſelſtwie z Oſtrorogiem do Amurata; wſpomina tę legacya, *Cromer lib: 22 Biel: fol: 363, Sarnicki lib: 7*, ale pyſzna odpowiedź od niego otrzymał: maż biegłego dowćipu, y między hetmanami tamtego wieku prawie pierwſzy, iak na woynie, tak y w pokoiu ſławny. Idąc y ia za *Starowol/kim*, dwoch Łukaſzow z Gorki iednego po drugim w tym tam wieku między Woiewodami Poznańſkiemi położyłem, iakoż wiele ieſt autorow, ktorzy twierdzą, że ten Łukaſz pierwſzy, miał trzech ſynow, Uryela Biſkupa Poznańſkiego, Łukaſza Woiewodę Poznańſkiego ktory *ſterilis* miał umrzeć, y Mikołaia; á między nie-

mi

mi *Okolſki*. Drukarz tylko w pierwſzym tomie pomylił, że podłożył rok 1463: bo ta śmierć iego przypadłaby na rok 1456.

Łukaſz Gorka Woiewoda Poznańſki, podpiſał liſt Krola Kaźimierza albo raczey edykt o exekucyi dekretu przeciw exkommunikowanym, nad rok w exkommunice uporczywie trwaiacym *u Długoſza* 1458. Od Krola Kaźimierza *1461* wyſłany do ſzlachty Płockiey, ſtrony ſukceſſyi po zmarłych Xiążętach Płockich bezpotomnie, ale na ten czas nie wyperſwadował, aby Krola za Pana przyięli, *Cromer lib: 24 Bielſki fol: 423.* tegoſz roku był w komitywie z tymże Krolem, na zieździe z Krolem Czeſkim w Glogowie, gdzie między ſobą pokoy, y pewne pakta uſtanowili. W roku 1464 Kommiſſarz do traktatu z Krzyżakami, pracował o pokoy z niemi w Toruniu, y iuż ſię była Krzyżacka ſtrona do tego nakloniła, tylko że Niemieckie niechęći, to wſzyſtko rozerwały, *Dlug: Cromer lib: 25 Biel: fol: 433.* Na Seymie także Korczyńſkim z Małopolſkiemi ſtanami podatki umowił, á Wielkopolſkie rycerſtwo, pospolitym ruſzeniem pod Choynice ruſzył, tam 1466 zoſtaiac ſam z Krolem w Bydgoſzczy, dworſkie ſwe poczty poſłał do obozu na oblężenie Choynic, co też uczynili, nie tylko świeccy Senatorowie przy boku Krolewſkim zoſtaiacy, ale y duchowni, iako Arcybiſkup Gnieźnieńſki, Biſkup Kuiawſki, o czym *Długoſz* wyraźnie. Takie to przedtym Senatorſkie dwory bywały. *Hæc dignitas, hæ vires, magno ſemper electorum juvenum globo circumdari, in pace decus, in bello præſidium* mowi *Tacit: de Morib: German:* Temi poſiłkami liczne præſidium Krzyżackie przymuſili do poddania ſię, á Krzyżakow do traktatow o pokoy, iakoż ſtanął z niemi wieczny pokoy w Nieſzawie, na ktory z innemi kollegami, był Kommiſſarzem wyſładzony ten Łukaſz. W ſprawie o kroleſtwo Czeſkie, między Władyſławem Krolem Czeſkim, y Matyaſzem Węgierſkim ieździł do Opawy 1473, ale ten traktat nie doſzedł. W naſtępuiacym roku, maiąc dwanaście tyſięcy ludu, Wielkopolſkiego pospolitego ruſzenia w obozie, pod Kościanem, nic nie ſprawił, patrząc tylko zdaleka na pożary wſi okolicznych, ktore palił Xiąże Zegańſkie, od Maćieia Krola Węgierſkiego naprawiony, to go w większa ſuſpicya wprawiło, że lubo ſześćſet wſi ſpalono, przecięż iego dobrom przepuſzczono. W roku 1478 iuż go zmarłego wſpomina *Długoſz*, gdzie młodych iego ſynow kontradykcye na podatki zgodnie uchwalone, wypiſuie: á zrad wnoſzę że ſię *Okolſkiego* y innych, nie może utrzymać zdanie, o ktorym wyżey mowiłem; raczey trzeba mowić, że ten Łukaſz iedenże był z tamtym, o ktorym ſię wprzod piſało, á ſnać Woiewodztwo Poznańſkie trzymał od roku 1442, do roku 1478; y to wſzyſtko, co ſię tu położyło, tamtemu ſię przyczytać powinno. Miał za ſobą Beatrykę corkę Dobrogoſta z Szamotuł Kaſztelana Poznańſkiego, á z niey ſynow dwoch, Uryela Biſkupa Poznańſkiego, y Mikolaia Kaſztelana Gnieźnieńſkiego. Temu Łukaſzowi Woiewodźie Poznańſkiemu Kaźimierz III nadał był miaſteczko Pobiedźiſka, w Gnieźnieńſkim trakcie, z przyległemi włościami; ktore potym Uryel Biſkup Poznański opiekun Łukaſza młodſzego potym Woiewody Poznańſkiego, oddał temuż Krolowi, y ośm tyſięcy złotych na Kościańſkim Staroſtwie zapiſane Domowi Hrabiow z Gorki, tenże odpuścił y darował Krolowi Janowi Albrychtowi: *O czym świadczy liſt Zygmunia I. in Mſ. Petricov.*

Uryel Gorka Biſkup Poznański, ſyn Łukaſza Woiewody Poznańſkiego z Szamotulſkii; obrawſzy ſobie duchowne życie, był naprzod Proboſzczem Gnieźnieńſkim y Poznańſkim, Kanonikiem Krakowſkim, Kollektorem Swięto Piotrza w Polſzcze, daley Kanclerzem Koronnym, y Adminiſtratorem Biſkupſtwa

ſkupſtwa Poznańſkiego, po śmierći Jędrzeia z Bnina; á nakoniec za zgodnym Kapituły Poznańſkiey konſenſem, wſtąpił na Biſkupſtwo Poznańſkie 1479, miał iuż przedtym na nie nominacyą od Krola Kazimierza na Seymie Piotrkowſkim deklarowaną, y owſzem *iako Długoſz piſze in Vitis Epiſc: Poſnan:* Oćiec iego Woiewoda, iuż był na niego od lat kilku uproſił to Biſkupſtwo od Krola, choć ieſzcze nie wakowało, w Rzymie zaś wyiednał ſobie *literas expectativas.* Był ſtatury mierney, ſuchy, oczu czarniawych, umarł 1498 w Cieplicach Czeſkich. na Tumie Poznańſkim pochowany z nadgrobkiem moſiądzowym, kędy mu tę pochwałę przypiſano. *Vir pius & multarum Eccleſiarum fundator ac locupletator, Senator præclarus, & de familia ſua optimè meritus. Orichov: in Annal: pod rokiem 1551 powiada* o tym Uryelu, że on pierwſzy, Dom ſwoy z mnieyſzey kondycyi y fortuny, w doſtatki y na Senatorſka godność wyniosł: bo prawi brata ſwego Łukaſza na Woiewodztwo Poznańſkie wyſadźił: atoli myli ſię ten autor: bo Długoſz, á tym pewnieyſzy autor, że żył tam tego wieku, y familia Gorkow znał barzo dobrze, iawnie mowi, że Oćiec tego Uryela Łukaſz, był Woiewoda Poznańſkim; ale ani brata Uryel żadnego nie miał Łukaſza. Niemniey ſię to utrzymać nie może, co piſze *Piaſecki pod rokiem 1580 fol: 66,* że ten Uryel chudopacholſka kondycya, bogatym wſparty małżeńſtwem, á w uſtudze Rzeczypoſpolitey dźielność ſwoię pokazawſzy, otrzymał naprzod Generalſtwo, á potym Woiewodztwo Poznańſkie, naoſtatek kiedy mu żona umarła, z ktorey miał dwoch ſynow, zoſtał Biſkupem Poznańſkim: bo żaden z dawnieyſzych hiſtorykow naſzych, Uryela, ani Generalem Wielkopolſkim, ani Woiewoda Poznańſkim nie piſze, y na żadnym przywileiu tego mi ſię czytać nie doſtało, y owſzem *Długoſz* świadczy; że Łukaſz Woiewoda Poznański, Uryelowi ſynowi ſwemu przywiley na Biſkupſtwo Poznańſkie u Krola uproſił. *Łubieński to o nim powiada,* że umieraiąc, ſukceſſorow ſwoich obligował teſtamentem, aby nigdy od wiary katolickiey nie odſtępowali, inaczey, ieżeliby kiedy to uczynili, oſtatnia zguba pogroźił całemu Domowi ſwemu, y zaklał: co że ſię potym ſtało, z tego co ſię niżey powie, pokaże ſię. Ten Uryel Fryderykowi Krolewicowi 1494 palliuſz Arcybiſkupi włożył.

Mikolay z Gorki Kaſztelan Gnieźnieński, Podkomorzy Poznański, że był Podkomorzym, *piſze Okol:* ktory go też z ludzkości y rozſądku wielkiego chwali, tenże o ſynu iego świadczy Łukaſzu, toż *twierdźi Mſ. Poznańſki,* w ktorym czytałem dedukcya tey familii, gdźie przydaie, że był zrodzony ten Łukaſz z Woiewodzanki Łęczyckiey, lubo icy Domu nie przypiſał, nic pewnieyſzego, że albo Oporowſka była, albo Kućińſka; ile że ći pod te czaſy na krześle Woiewodztwa Łęczyckiego ſiedźieli, to ieſt koło roku 1479. Umarł ten Mikolay bardzo młodo: bo ſię Uryel Biſkup Poznańſki ſynem iego, á wnukiem ſwoim opiekiwał, iako poznać z liſtu Zygmunta I, o ktorym wyżey mowiłem.

Łukaſz Woiewoda Poznański, á potym Biſkup Kuiawſki, ſyn Mikołaia Kaſztelana Gnieźnieńſkiego: był wprzod Kaſztelanem Łęczyckim y Generałem Wielkopolſkim 1510, kiedy Kommiſſarzem wyſadzony, traktował o pokoy z Krzyżakami w Poznaniu, acz bez ſkutku; *Biel: fol: 515. Decius de Sigiſm: I tempor: Stryikow:* W roku 1512 zprowadźił Barbarę z Trechczyna Hrabiankę Slaſką, oblubienicę y Krolową przyſzłą Polſką wielce pobożna. Zygmuntowi I Krolowi Polſkiemu, z Węgier, z aſſyſtencyą dworu ſwego, *Biel: fol: 518. Decius.* Wźiał potym Kaſztelania Poznańſka, y trzymał ią wraz z Generalſtwem Wielkopolſkim 1515, kiedy z Zygmuntem Krolem iezdźił

na

Digitized by Google

ziazd Wideńſki, *Biel: fol: 529.* Tenże w roku 1518 Krolowa Bonę Xiężnę Medyolańſka do Krakowa Krolowi Zygmuntowi, po zmarłey prędko Barbarze owdowiałemu, zprowadźił; wraz z Kaſztelanem y Woiewoda Krakowſkim, *Biel: fol: 535,* y zdami ſię że w tenczas otrzymał na ſwoię familia tytul *Comitum de Gorka,* o czym ieſt liſt u Firleia; acz *Okolſki* piſze, że go otrzymał odprawuiac poſelſtwo od Krola do Ceſarza. Na rożne go potym funkcye narażano, iako gdy bunty Gdańſkie uśmierzał; gdy ſię w Poznaniu z Kommiſſarzami Ceſarſkiemi y Krola Czeſkiego naradzał, do rozgraniczenia Koronnych kraiow od Slaſka y od Węgier. Po ześciu Kościeleckiego, konferował mu Krol Zygmunt Woiewodztwo Poznańſkie, o czym liſt czytam tegoż Krola *in Mſ. Petricov:* pełny iego pochwał: między innemi to mowi, *Tanta conſtantia in nos, regnumq; noſtrum merita Magnifici Lucæ à Gorka Caſtellani Poſnanienſis & Majoris Poloniæ Capitanei, ut nulli tam uberes fructus ei à nobis tribus poſſint, quàm longè ſit uberiores & ampliores meritus: nam & antea, iam idem à plurimis annis non ſolum fidem ſuam nobis & diligentiam probavit, ſed & hoc tempore imprimis ſtuduit, ut quanto maximè poſſet, & nobis & regno noſtro ſplendori eſſet ac ornamento;* á wypiſawſzy iakim ſplendorem, na krolewny Jadwigi weſele ſie ſtawił, przydaie. *Eoq; fuit & eſt erga nos, regnumq; noſtrum animo, ut non facultates modò ſuas omnes liberaliter effuſurus, ſed vitam etiam ſuam, & ſanguinem ſi quando opus fuiſſet, pro ſalute noſtra & dignitate libenter fuerit & ſit profuſurus.* Jakoż Zygmunt I ſobliwiey tego Łukaſza w fortuny y godności pomnożyć uſiłował: ztąd niektore dobra *jure caduco* do ſiebie należące, po mieſzczanach Poznańſkich, iemu y ſynowi iego Jędrzeiowi darował *Literæ in Mſ. Petricov.* Nad to Dubicz, Kryłowo, Studźiana y Potok w Poznańſkim Woiewodztwie puścił mu wiecznym prawem. Znayduie ſię drugi liſt tamże o rozgrańczeniu dobr iego od krolewſkich, z ktorego dochodzę, że y Wieleńſkie dobra czyli raczey klucz, dla zaſług iego, tenże mu Zygmunt I nadał, gdy ieſzcze był Kaſztelanem Poznańſkim. Wźiawſzy Woiewodztwo Poznańſkie, zpuścił Generalſtwo Wielkopolſkie ſynowi Jędrzeiowi, ktorego tylko iednego miał z Katarzyny Szamotulſkiey Woiewodzanki Poznańſkiey, y dwie corki, Anna poſzła za Piotra Kmitę młodſzego, Woiewodę Krakowſkiego y Marſzałka Wielkiego Koronnego, Katarzyna za Staniſława Odrowaza Woiewodę Podolſkiego. Po śmierći żony ſwoiey zoſtał Biſkupem Kuiawſkim w roku 1538, y dobrego Senatora y Biſkupa urzad na ſobie wypełnił: bo naprzod ſam do ludźi z ambony częſtokroć każąc, od grzechow ich odwodźił; heretyckie fałſze y zawody otwierał y chydźił, na ubóſtwo, krom tych, ktorych z ſtołu ſwego żywił, wiele wyſypał: ubożſzym pannom poſagi daiąc, ſieroty odźiewaiąc, y do rożnych rzemioſł applikuiąc, y owſzem nie było żadnego takiego, ktoryby go o co proſił, żeby był z pocźiecha ſwoia od niego nie odſzedł. W Szamotułach, gdźie częściey (albo w Poznaniu) rezydował, fundował Collegiatę y Kapłanow, ktorzyby Officium Nayś: Matki codźień śpiewali. Ordynował, żeby w katedrze Kuiawſkiey trzynaście świec iarzących, na pammiątkę Collegium Apoſtolſkiego co święto gorzało, kaplicę tamże wyſtawił, ozdobił, y fundował, żeby codźień w nicy Roraty śpiewano. Kielich złoty, paſtorał y inny Pański apparat do tegoż kościoła oddał: dobra Biſkupſtwa ſwego, to prawem, to powaga ſwoia windykował. Kapitule Kuiawſkiey prowenta wſzyſtkie, iednego zupełnego roku darował; żeby z nich coby ſię im zdało naypotrzebnieyſzego dla katedralney Bazyliki ozdoby, to ſprawili, y wiele innych łaſk wyświadczył. Gdy potym we Gdańſku herezya tumulty zaczęła, niemogąc ich

inaczey ukroćić, ſam ſię tam na poſkromienie ich wyprawił, atoli w drodze iuż bedąc, na drogę wieczności przenioſł ſię 1542 pobożnie umieraiąc, wieku ſwego 60; pochowany w ſwoiey katedrze. Był wymowy gładkiey, rozſądkiē ſtateczny, ludzkością miły, ſplendorē Pańſkim w Oyczyźnie y u Panow Cudzoziemſkich wielkiey acceptacyi człowiek: nadto Oyczyzny miłośnik *Damalew: iu Epiſcop: Vladislav:* Niewinnie mu tedy *Orzechowſki* zadaie *in Annal:* iakby z Biſkupſtwa tego intraty, miał ſwoy Dom zbogacić: bo naprzod ledwo cztery lata na nim prezydował, á potym tak wiele dobrego kościołowi ſwoiemu z prowentow tych poczynił.

Jędrzey Hrabia z Gorki Kaſztelan Poznańſki Generał Wielkopolſki, ſyn tego Łukaſza o ktorym ſię dopiero mowiło: ten z Barbary z Kurozwęk herbu Poray Podſkarbianki Nadworney Koronney, dziedziczki wielkich dobr, krom corek dwoch, to ieſt Katarzyny, ktora naprzod ſię z Janem Kościeleckim Woiewoda Łęczyckim, Brzeſkim, Dobrzyńſkim y Kowalſkim Staroſta dożywotnie związała, á po iego śmierći, z Rafałem Działyńſkim Kaſztelanem Brzeſkim Kuiawſkim, Staroſta Brodnickim y Kowalſkim, umarła 1569; y Barbary ktora z Woyćiechem Czarnkowſkim Kaſztelanem Rogoźińſkim zmowiona, ſynow trzech zoſtawił, Jędrzeia, Łukaſza, y Staniſława: a że tak ći trzey bracia, iako y Sioſtra ich z Kościeleckim bezpotomnie pomarli, ſyn z Działyńſkim byłci wprawdzie Podczaſzy Koronny, ale y ten potomſtwa nie zoſtawił; dla tego wſzyſtka tak obſzerna fortuna, w Dom ſię Czarnkowſkich po Barbarze zlała. Był ten Jędrzey wprzod Kaſztelanem Kaliſkim w roku 1535, w ktorym prowadźił Polſkie woyſka z Tarnowſkim Hetmanem Wielkim Koronnym, iako Hetman Polny, y tak praca, iako y rada ſwoia dopomogł mu do odebrania Starodubu, y wźięćia kilku zamkow, y naſtępuiącey wiktoryi, w ktorey więcey więźniow poimanych liczono, niżeli było naſzych. *Vapov: Koiał: Hiſt: Lithv:* Do tych ludźi tyſiąc pięćſet, ktorych mu kommenda zlecona była, przydał ſwych ſto, tak w konie iako y w męże y oręże wyborne y ſtroyne: á kiedy zwyćięzca powrośił do Krola, zaraz go z Kaſztelanii Kaliſkiey, poſunął na Poznańſka *Hiſtor: Poſſel:* Znowu w roku 1538 Krol Zygmunt I. wyſyłaiąc woyſko przećiwko Wołochom z Tarnowſkim Hetmanem, tego mu Jędrzeia za kollegę przydał; a że z niemi poſyłał Zygmunta Auguſta ſyna ſwego iuż Krola, zlećił im ſtaranie o nim, aby go do ſpraw rycerſkich przyuczali, y w prace woienne wprawowali: więc czynił to pilnie ten Gorka: acz kiedy za ich powodem wſzyſtkie ſprawy publiczne, nie bez iego wiedzy dźiały ſię, y nad tym muſiał niewczaſu cokolwiek zażyć, pochlebcy ſprawili to, że Matka Bona, wymogła to u Krola Oyca, aby go z pod Glinian rewokował. *Gornicki.* W roku 1540, kiedy po śmierći Jana Krola Węgierſkiego w Budźie, obległ Izabellę Krolowa Ferdynad Krol Rzymſki, poſłował do niego ten Jędrzey, znać do zgody rzeczy chcąc nakłonić, ale daremnie pracował *Gornic: Hiſtor:* w rok potym do tegoż Ferdynanda y Krolowy Izabelli odprawował legacya od Zygmunta, *iako piſze Bielſ. fol: 582* luboć nie przydaie w iakiey materyi, y z iakim ſkutkiem. Xiężnę Brunſwicką, Albrychtowi Xiążęćiu Pruſkiemu zaślubiona, do Prus z Saxonii iadąca wielkim ſplendorem w Poznaniu przyimował, y przez trzy dni traktował, *Orichov. Anna: 1548.* Na Seymie Piotrkowſkim mowił poważnie y wymownie 1550 imieniem Senatu, przymawiaiąc Krolowi o ślub, ktory wźiął z Barbara Radźiwiłowna, nic iednak nie wyperſwadował: śmierć iego przypadła na rok 1551 *Gornicki. Orichov. in Annal. 4* tak go opiſał. *Vir ſapiens, Patriæ amans, eloquens, dives, ob quas res elucebat in illius vita privata & publi-*

publica, decus, honeſtas: huc accedebat populare ſtudium, non ſolum privatis beneficiis, ſed publicis etiam largitionibus collectum, quibus ille rebus ad opportunitatem omnem gloriæ, domi & foris, hominum voluntates adjunctas habebat: nam & apud exteros gratia, & apud ſuos ſententiâ, plurimum potuit, adeo, ut novis rebus ſtuduiſſe crederetur. Studia liberalia exercuit cupidè, ingenioſos ac doctos, militares etiam viros, omnibus modis fovit, deniq; libertate & ſplendore vitæ Senatoriæ, cæteris antecelſit. Statura fuit mediocri, formâ aptâ, & in omni ætatis gradu venuſtâ, colore candido, vultu tranquillo & blando, oculos habebat cæſios, quibus tamen inerat quidam Senatorius vigor, caput tondebat, ſubmittebat barbam, quam cani cendecorabant multi, veſtitu atq; omni cultu, (qui quidem viro videretur dignus) elegans & concinnus. Przodkom ſwoim nadgrobek y Rodzicom na Tumie Poznańſkim wyſtawił, kędy y ſam złożony *Starow. in Monum:*

Łukaſz Hrabia z Gorki Woiewoda Poznańſki, Staroſta Buſki, Gnieźnieńſki, Kolſki, ſyn Jędrzeia Kaſztelana Poznańſkiego y Generała Wielkopolſkiego, acz był heretykiem, y za takiemiż zeluiąc, przeſzkodźić chćiał fundacyi Collegium naſzego w Poznaniu, iednak w inſzych okazyach dźiwnie ſię ludzkim ſtawiał Zakonowi naſzemu, z tąd Xiędza naſzego Jana Konaryuſza mile u ſiebie przyimował, z nim nie raz o wierze dyſputuiąc, y inſzym ludźiom mądrym rad był zawſze u ſiebie, zkąd o nim X. Magiuſz Prowincyał zakonu naſzego mawiał, *iako piſze Sachinus Hiſtor. Societ: part: 3 lib: 6. num, 11. Si tantùm vir ille, caſtæ religionis haberet, quantùm humanitatis à natura, & urbanitatis acceperat; dignum profectò fore, in quo omnes amando, colendoq; certarent:* toż o nim piſze *lib: 7 num: 48.* Jakoż y przed śmiercią ſwoią, wielka ku nam propenſya oświadczył, kiedy iawnie wyznaiąc, że o ſwoim zbawieniu wątpił, zoſtaiąc w luterſkiey wierze, roſkazał, aby mu było Kapłana naſzego przyprowadzono, ale mu w tym domowi iego heretycy uſtużyć nie chćieli. *Hiſtor. Coll. Poſnan:* umarł zaś w roku 1573. Aże pogrzebu iako heretykowi bronił w kościele katedralnym Biſkup Poznańſki, pogrzebiony ieſt w Szamotułach, á potym do Kornika przeniesiony, iak kaplicę nową na to umyślnie zaczętą zkończono. Miał za ſoba Helenę Xiężniczkę Oſtrogſka, Ilii Xiążęcia corkę iedynaczkę, atoli z nią potomſtwa żadnego nie było. Był wprzod Woiewoda Brzeſkim Kuiawſkim 1557, w krotce poſtąpił na Łęczyckie, z ktoremi wraz trzymał Generalſtwo Wielkopolſkie, lubo go potym zpuścił, naoſtatek Woiewoda Poznańſki. W roku 1553, na wieździe Katarzyny Auſtryackiey, do Krakowa na weſele z Zygmuntem Auguſtem Krolem, dwor krolewſki bardzo ozdobny prowadźił z bratem ſwoim Jędrzeiem, *Orzechow: paneg: nupt:* á iako przydaie *Stryikow: lib: 24 cap:* 7 ſwym ſplendorem innych wſzyſtkich dworzan przechodzili: oprocz tego na tym wieździe była rota własna z ludźi rycerſkich pięknie przyſtroiona, *Orichov:* Na expedycya pod Połwoł przyprowadźili wſzyſcy bracia liczne y okazałe ludźie y poczty dworſkie, ſłużąc Oyczyźnie zawſze wielkim nakładem. *Okolſki o nim mowi, Hic amiſit & diſperſit, quæ majores ſui collegerant. Paprocki w Gniaździe piſze,* że tego Łukaſza zrodźiła Szafrańcowna herbu Starykon. Mſ. Poznańſki powiada, że naypierwey był Kaſztelanem, nie przydaie iednak iakim.

Jędrzey Kaſztelan Miedzyrzycki, Staroſta Gnieźnieńſki, Wałecki, Jaworowſki y Kościańſki, ſyn drugi Jędrzeia Kaſztelana Poznańſkiego y Generała, na ſeymie *electionis* Henryka Walezego. z innemi dyſſidentami, nie ſprzyiał Walezemu, y dla tego z niemi w oſobnym kole zoſtawał, iednakże na perſwazya zacnych Senatorow katolikow, z tego koła przyſiadł do drugich, y oświadczył ſię, że y tamći, niechca kontradykować zgodney innych ele-

kcyi *Paſtor: in Floro*, iakoż zgodźili ſię potym na Henryka, á Jędrzey z innemi poſłami do Paryża naznaczony, ieździł na wprowadzenie elekta *Biel. fol: 698*; ktorego do Poznania przyieżdżaiącego, ſolennie przyimował *Paſtor:* Na przyięcie potym Stefana Krola na granicach koronnych, był deputowanym *Biel: fol: 726.* Atoli kiedy na koronacya iego do Krakowa iachał w roku 1576, maiąc do niego urazę Korzbog Ślężak, á wiedzac że był partyi Maxymiliana Ceſarza przeciwny, poimał go pod Odolanowem, y do Slaſka prowadźił: w tym od Xiążęcia Brzegſkiego, iednego z Piaſtowey linii odbity, do Polſki w komitywie dworu Xiążęcego odeſłany. Na rebelliziuiacych Gdańſzczanow ſtawił nie mały poczet ludźi ſwoich *Papr:*, ktory też to o nim przydaie, że był człowiek ſpokoyny, á do uſług Rzeczypoſpolitey chętny, y że ie wielka magnifika odprawował. Pan doſtatni y goſpodarny, z czego nad innych braći ſwoich większe doſtatki zebrał, ktore po iego śmierći bratu Staniſławowi doſtały ſię; umarł zaś 1584, z Barbary Herburtowny ſioſtry Biſkupaj Przemyſłkiego, ktora pierwey żyła w małżeńſtwie z Piotrem Kmita Woiewoda Krakowſkim y Marſzałkiem Wielkim Koronnym, żadnego potomſtwa nie zoſtawiwſzy, *Orichov: dial: 6. de execut: Mſ. Poſnan: Mikolay Key w ſwoim Zwierzyńcu* zowie go, co do piękności y urody Paryſem, co do ſerca Hektorem.

Staniſław Woiewoda Poznańſki, Buſki, Kolſki, Pilſki, Moſzyńſki, Wieluńſki Staroſta, ſyn trzeći Jędrzeia Kaſztelana Poznańſkiego y Generała. Rotmiſtrzem będąc w expedycyi przeciwko Moſkwie w roku 1565, pod Kraſnogrodek z woyſkiem zabiegł, ogniem y mieczem kray nieprzyiacielſki puſtoſzac, gdźie wiele zacnych więźniow z bogatym plonem uprowadźił. *O czym Stryikow: lib: 25 cap: z Varſavic:* Podczas Jedrzeiowſkiego ziazdu 1576, miał rząd nad wſzyſtka iazda Polſka, z władza Hetmańſka, także y te chorągwie pieniężne, ktore do Krakowa dla obrony ſtołecznego miaſta poſłane były, pod iego iuryſdykcya poddano. *Bielſki fol: 726 y 728: po czeſci Fredro.* Sam też własnym koſztem, liczne roty á prawie pułki, na każda potrzebę Oyczyzny wyſtawiał, nie folguiąc wielkim nakładom: bo podczas interregnum od Rycerſkiego ſtanu obrany Hetmanem, iako ſię mowiło, hoynie rycerſkich ludźi traktuiąc, krom innych expens, na ſama kuchnia, co tydźień czternaście tyſięcy talerow bitych wychodźiło. *Paproc. o herb.* Po śmierći brata ſwego Łukaſza, Woiewodztwa Poznańſkiego krzeſło zaſiadł, kędy 1582 na Srzedzkim przed ſeymowym Seymiku, gdy w punkćie o opiſaniu ſpoſobu elekcyi krolewſkiey radzono; on nie życzył, żeby do tego przyſtępować, y pociągnał za ſoba wielu innych, acz iawne pierwſzego interregnum y elekcyi niebeſpieczeńſtwo wiadome były. *Mſ. Poſnan:* W roku 1584 był między malkontentami ſtrony ſprawy zćiętego Samuela Zborowſkiego, *Biel: fol: 796* Kryſzoſa także y Jędrzeia Zborowſkich na ſeymie w naſtępuiącym roku bronił, y na ſadźie w Senaćie bydź niechciał *Solicovius liiel: fol: 799.* Umarł 1592 powracaiąc z Seymu. O czym piſzac, *Buchoker* taka mu pochwałę daie, *Regni Poloniæ Senator graviſſimus, literarum ac literatorum liberalis Mecenas*; iakoż choćći był Heretykiem, z ludźmi iednak madremi choć katolikami rad konwerſował. Miał za ſoba Jadwigę Sobocka herbu Doliwa Kaſztelankę Goſtynka, z ktora żyiąc bezpotomnie, oſtatni z Domu Gorkow, chwałę ich wnioſł z ſoba do grobu: Pierwſi ci trzey bracia z tey Familii, od katolickiey wiary odſtąpili, y wynieśli na ſobie przeklęctwo, ktorym ſwoich ſukceſſorow zaklał Uryel Gorka Biſkup Poznańſki, zguba oſtatnia grożąc im, ieżeliby od kościoła Rzymſkiego kiedyżkolwiek oderwać ſię mieli. O iednym

z tych

z tych trzech braći, *pisze Hiſtor: Coll. Poſn*: że ſrebra kościelne, kielichy, pateny, y inne, z kościoła Szamotulſkiego zabrawſzy, obroż wielkiemu brytannowi z nich zrobić na ſzyię kazał, na ktorey, kielichy y inne naczynia kościelne wyryſować kazał. Pałac ktory mieli w Poznaniu Gorkowie, y w ktorym przez lat trzydźieści, heretycy zbor ſwoy założyli, Miaſto Poznańſkie po śmierći tego Staniſława kupiło, á Synagogę z miaſta rugowało, *Treterus in Vitâ Epiſc: Poſnan.*, ten potym pałac Pannom ſię Benedyktynkom na klaſztor doſtał. Zamek w Korniku, ten Staniſław reſtaurował y ozdobił. Nie tylko zaś w Wielkiey polſzcze, ale y na Ruſi obſzerne dobra mieli Gorkowie, iako Turobin, Szczebrzeſzyn, y inne, w ktorych wſzędźie zbory heretyckie oſadźili byli. *Cichoc: alloq. Ofecen: lib. 2 cap: 14.*

GORKA herbu Leliwa. Zbigniew z Wyſokiey Gory Kaſztelan Roſpirſki, 1423 poſeł do Krola Duńſkiego, ſprowadźił go do Krakowa na koronacya Zofii Krolowy. *Długoſ.* Jędrzey Gorka dobroczynność ſwoię świadczył naſzemu Nowicyatowi Krakowſkiemu w roku 1605. *Hiſtor. Domûs.*

GORKA herbu Roſyniec w Ziemi Warſzawſkiey, Roſyniec pierwſzy autor tego herbu, wieś założył Roſyńcze gorki, od ktorey ći Gorkowie imienia nabyli. Piotr Gorka na Roſyńczych gorkach y Opaczu mnieyſzym dziedźic, zoſtawił ſyna Jana, ten poiął Annę corkę Wacława z Radonic herbu Radwan, ktorey reformacya, zapiſana w Grodźie Warſzawſkim pod rokiem 1546. tego ſyn Bartłomiey, ktoremu Jadwiga Staniſława Rafałowicza Wierſzowſkiego z Wierſzowa mnieyſzego, herbu Nałęcz, co poznać z iey reformacyi tamże pod rokiem 1573, powiła ſyna Jana, ktory Opacz y Roſyńcze gorki przedał Tomaſzowi Sokołowſkiemu 1599: zoſtawił ſynow, Jana, ktory pod Saſowym rogiem biiac ſię mężnie z Wołochami, poległ. Piotra ktorego z Wieruſzowſkiey herbu Brog ſyn Szymon, w teyże okazyi zginął. Hieronima Jana, ktory pod Saſowym rogiem doſtał ſię był w niewolą, atoli fortunnym ſzczęściem z tamtąd wyſzedſzy, tym ſię bardźiey narażał na wſzyſtkich za Oyczyznę expedycyach; widźieć po dźiś dźień iego nadgrobek w Kamieńcu Podolſkim, miał za ſobą Annę Paczyńſką herbu Ogończyk, z Chomętowſkii herbu Topor urodzona, z ktorey byli ći ſynowie, Mąrćin mąż woienny w Węgrzech, w Pruſiech, przećiwko Tatarom y Kozakom pierſi ſwoich nadſtawiał; Pułkownik Hetmańſki. Maćiey, y ten rycerſkim ſię chlebem bawił: potym z Kucharſkii herbu Rola, miał ſyna Jana Franćiſzkana, y corek trzy; z tych Helena poſzła za Kucharſkiego herbu Rola. Maryanna za Zeromſkiego z Zeromina. Joanna Panieńſkie życie ſobie obrała w klaſztorze Dominikańſkim Kamienieckim na Podolu. Ludwik Gorka Soc: JESU wydał do druku, *Wieczerza Pańſka, albo nabożeńſtwo do Nayſ: Sakramentu 1697*, umarł 1702.

GORLEWSKI herbu Jelita. Simon Gorlewſki Kanonik Przemyſlki Sekretarz krolewſki, z Seymu 1667 Kommiſſarz naznaczony do rewizyi zamku Przemyſlkiego, *Conſtit. fol. 14.*

GORLICKI herbu Okſza w Sendomirſkim Woiewodztwie.

GORNICKI herbu Ogończyk w Krakowſkim Woiewodztwie y w Xięſtwie Litewſkim. Łukaſz Gornicki Staroſta Tykocińſki y Waſilkowſki, Dworzanin Zygmunta Auguſta, w Greckim y Łacińſkim ięzyku dobrze przepolerowany, w Juriſprudencyi y w Philozophii wyćwiczony, przy wielkim z natury rozſądku wiele Xiąg napiſał y do druku podał. 1mo *Librum de beneficiis, opus pulcherrimum, & ad veterum Scriptorum invidiam, iako mowi Starowolſki in Hecatontade.* 2do. *Dworzanin Polſki in 4to typis Cracov. 1639.* 3tio. *Dźieie w Koronie Polſkiey*

z przytoczeniem niektorych rzeczy postronnych od roku 1538, aż do roku 1572, po śmierći iego do druku podane 1637 in 4to Cracov: 4to. *Rozmowa ó Elekcyi, Wolności, Prawach y obyczaiach Polskich pod Elekcya Krola Zygmunta III in 4to Cracov:* 5to. *Ortographiâ Polonicam.* Wymowny to był Ororator ale y wierszę wiele pisał, zkąd o nim *Kochanov: lib:* 3 *eleg:* 13. *Gornicius Orphęâ fingit carmina digna lyrâ, Germanosq; canit, magno certamine victos: commitens Lyricis martia bella modis.* 6to. *Droga do Zupełney wolności 1650 in 4to Elbingæ:* miał za żoną Broniewską herbu Tarnawa Chorążankę Przemyślką, z ktorey synowie Jan y Łukasz. Z tych Łukasz był Dziekanem naprzod, á potym Proboszczem Warmińskim y w Wielkim Xiążu, *wydał do druku Parenesim Jana Barclaviusa, to iest napomnienia y przestrogi, nowowiernych libri duo, ktore przetłumaczył z Łacińskiego w Krakowie 1628 in 4to,* był y Administratorem Biskupstwa Warmińskiego 1651, ofiarowanych sobie infuł przyiąć niechciał: na Collegium Brunsberskie dobroczynny *Ara gratid:* Jan zaś brat iego, miał za żoną Annę Ligęziankę, ale bezpotomna; *zdo voto* Przerębska, z ktora zpłodził Jędrzeia y Jana. Paweł Gornicki brat Łukasza Starosty Tykocińskiego, naprzod Dworzanin u Jana Zamoyskiego Hetmana, Sekretarz Stefana Krola, potym Proboszcz Warmiński, Kanonik Wileński, umarł 1632, ktoremu synowiec iego Łukasz nadgrobek postawił *Starowol: in Monum:*

**GORSKI herbu Abdank.* O tych sam tylko pisze, *Starowol: in Bellat: Sarmat: fol: 80,* y powiada, że ieden z nich, na dworze Zygmunta y w obozie dobrze zasłużony, w nadgrodę zasług swoich, wziął w Węgrzech wielkie dobra y possessye.

**GORSKI herbu Bogoria* w Płockim Woiewodztwie. Widziałem ich herb w katedralnym kościele Krakowskim takim kształtem: ła dwa żelezce, od strzał złamanych, tak z soba złączone, iakby iedna strzała z obudwu była, żelezce iedno do gory prosto, drugie na doł idzie srebrne, w polu papużym, na hełmie trzy pióra strusie, y tym się rożni od zwyczaynego herbu Bogoria, w ktorym y hełm inszy, y strzały od siebie rozdzielone. Tymże się herbem pieczętuia Turowie w Brzeskim Litewskim. Stanisław Gorski Kanonik Krakowski, y Płocki 1512, ktory Tomickiemu Biskupowi Krakowskiemu nadgrobek wystawiwszy, ten herb swoy, na nim wyrysować kazał. Mikołay Kanonik Płocki umarł 1513, *Starowol: in Monum:* Janowi Gorskiemu herbu Bogorya Zygmunta Augusta Sekretarzowi, á potym gdy owdowiał, y stan duchowny sobie obrał, Archidyakonowi Płockiemu, Kanonikowi Pułtuskiemu, Officyałowi Generalnemu, zmarłemu w roku 1610, nadgrobek postawił syn Jan, także Archidyakon Płocki y Kanonik Pułtuski *Starowol: in Monum:* Pisza się z Wielkiey Gory. Jan poseł na Seym 1730.

GORSKI herbu Dołwa. Tych wspomina, *Okol: tom: 3 fol. 279 pod herbem Waż.*

GORSKI herbu Lewart na Wołyniu pod Ostrogiem. Stefan Gorski Podczaszy Kiiowski, Rotmistrz chorągwi 1688, syn iego Stanisław. Michał brat Stefana Towarzysz pod pancerna chorągwia. Walentyn w Bracławskim 1648.

GORSKI herbu Łodzia w Wielkiey polszcze, Woyciecha Gorskiego Kasztelana Lędzkiego Starosty Wschowskiego list do Piusa II Papieża strony Kanonizacyi B. Jana Kapistrana, pisany w roku 1462, wypisuie historyk Franciszkańskiego Zakonu, *Vadingus in Annal: Minar: tom: 6 num: 42. Cromer lib: 25. y Bielski fol: 425 wspominaia go,* kiedy postany z posłkami Duninowi przeciw Krzyżakom, nie mogł zbieżeć: tenże czy inszy Woyciech Kasztelan Lędzki 1493 podpisał list Albrychta Krola dany Miastu Lubelskiemu, w poselstwie iezdził do Krola Czeskiego *Diel: Crom: l. 25.* Woyciech Scholastyk Kuiawski Sekretarz

tarż krolewſki 1504, *u Łaſk: w Stat: fol: 112.* Piotr Kaſztelan Nakielſki Staroſta Wſchowſki, *u Łaſkiego w ſtat: podpiſał 1505 Conſtytucye Radomſkie fol: 120:* czytałem *in Muſ. Petricov: liſt Zygmunta I,* w ktorym ten Piotr, Staniſława Michała y Piotra Gorſkich, braći rodzonych, przyznawa bydź ſwemi rodakami, y tegoż herbu Łodźia: trzymał krom Wſchowſkiego, Staroſtwo Czluchowſkie, iako tam piſza. Jan z Miłoſtawia Gorſki Archidyakon Poznańſki Sekretarz krolewſki, na ktorego napiſał *Epigramma* Andrzey Krzycki: wſpomina go Karnkowſki *in Conſtit: Synodal: fol: 92.* N. Gorſki Staroſta Wſchowſki w roku 1556 *Paproc. Gniazdo.* Mikołay Podſtarości y Piſarz Grodzki Bydgowſki, kaplanem potym zoſtawſzy, wſtąpił do Zakonu naſzego, gdźie ieſzcze Nowicyuſzem umarł 1626. N. Gorſki miał za ſobą Szczurſka, z ktorey dwie corki zoſtały; iedna z nich była za Zygmuntem Dąbſkim Woiewoda Brzeſkim Kuiawſkim, druga za Daniłowiczem Janem Karolem Podſkarbim Nadwornym Koronnym. Gorſka Sędźianka Kaliſka, Błeżyńſkiego małżonka. N. Wacława Zaleſkiego Podkomorzego Łęczyckiego.

GORSKI herbu Nałęcz w Ziemi Warſzawſkiey, piſza ſię z Jeleńca: Jakub z Jeleńca Sędzia Nurſki Ziemſki 1525, podpiſał dekret przećiwko heretykom *u Łubien: in Vitâ Epiſ: Ploc:* Jan Poborca w Ziemi Nurſkiey 1564, *Conſtit: f. 76.* Adamowi Dworzaninowi y Sekretarzowi krolewſkiemu zmarłemu, braća rodzeni, Staniſław Gorſki Jeleńſki Piſarz Ziemſki Zakroćimſki, y Zygmunt Staroſta Oſtrowſki, nadgrobek wyſtawili w Krakowie u S. Troycy, i Nałęcz zawiązany; 2 Dabrowa, 3. Lubicz, 4 Rogala. Tak Staniſława Piſarza, iako y Zygmunta wſpominaią *Konſtytucye 1595 fol: 676.* Jana zaś Sędźiego Nurſkiego *Conſtit. 1576 fol. 261.* Jakub z Łaſku, Kryſztof z Sulećina 1632, Samuel z Zaleſia 1648 podpiſali elekcye Krolow w Ziemi Nurſkiey. Są y w Przemyſłkim tegoż herbu Gorſcy, z ktorych Adam Komornik Przemyſłki 1674. *X. Koialow. in Muſ.* powiada, że w Xięſtwie Zmudzkim, y indźiey w Litwie, ſą Gorſcy y Gurſcy herbu Nałęcz. Są y w Bełzkim. Jędrzey Gorſki Woiewoda Mazowiecki, był naprzod Kaſztelanem Kamienieckim (popraw w pierwſzym tomie herbu Nałęcz, nie Pobog) y Podſkarbim Nadwornym, poſłem do Turek, miał za ſobą *1mo voto* Niezabitowſka z ktorey corki Laſſocka, y dwie Paryſowe: *2do voto* Zamoyſka Strażnikowną Koronna, z tey corka, z Woyćiechem Łubieńſkim Kaſztelanem Sieradzkim dożywotnie zmowiona. Jan na Zgorzalowie w Nurſkiey Ziemi 1674.

GORSKI herbu Odrowaz. Adam Gorſki Zakonu Franćiſzkańſkiego, z Prowincyała Prowincyi Polſkiey, Biſkup Bakowſki w Wołoſzech 1606 Valentyn miał za ſobą Maryannę Kłodyńſka, z ktorey corka z Danielem Kleczkowſkim złączona. Staniſław Podſtarości Krakowſki, ktorego zmarłego w roku 1534 nadgrobek na zamku w Krakowie.

GORSKI herbu Pobog na Ruśi. Marcyan Rotmiſtrz Choragwi krolewſkiey pod Smoleńſkiem raniony, prawie śmiertelnie, z kad w krotce y paraliżem ruſzony, za przyczyna Nayś: Matki wyſzedł z obudwu tak ćięſzkich razow ſzczęśliwie: brat iego rodzony Staniſław. *Nieſpork: Odrob. Stołu f: 171.*

GORSKI herbu Pomian w Kaliſkim Woiewodztwie, z ktorych ieden był Sędźia Kaliſkim, iednaż tych Gorſkich dźielnica z Puklateckiemi, atoli naſi Piſarze tak tych, iako y Gorſkich y pod herbem Wieniawa położyli.

GORSKI herbu Poray w Pilźnieńſkim powiećie. Łukaſz Gorſki podpiſał elekcya Jana III w Sendomirſkim. Adam miał za ſobą Cieklińſka. Gorſki z Koſzewa Elżbietę Brodowſka Sędźiankę Ziemſka Łomżyńſka. Jędrzey 1648.

GORSKI herbu Radwan w Xięſtwie Litewſkim. Marćin w Powiećie Grodźieńſkim

Jędrzey 1655 wzięty na Hómlu od Moſkwy. Staniſław Sekretarz krolewſki 1648. Kaźimierz Gorſki Marſzałek Bracławſki, towarzyſz pierwſzy Uſarſkiey chorągwi hetmańſkiey. Jędrzey porucznik pod chorągwią Bobrownickiego Sędziego Brzeſkiego. Jerzy Skarbnik Nowogrodzki. Mikołay Ciwun Twerſki, Alexander Ciwun Korſzeńſki, Hieronim Stolnik Wendeńſki, Staniſław Stolnik Mścisławſki, Rafał y Stefan podpiſali elekcya Jana III.

GORSKI herbu Rawicz w Lubelſkim Woiewodztwie. Waleryan Gorſki 1632. Joanna Zakonnica u Wſzyſtkich SS. we Lwowie.

GORSKI herbu Szeliga w Wielkiey polſzcze. Francíſzek, brat iego Jakub Gorſki J. U. D. Archidyakon Gnieźnieńſki, Krakowſki, y Płocki Kanonik, Archipresbiter Krakowſki, że był herbu Szeliga, świadczy *Okol: tom. 3. fol. 145* Maż nauki wielkiey. Sa w druku iego Xięgi, 1mo. *Commentariorum artù Dialecticæ libri 10 Lipſiæ in 8vo C. D.* 2do. *Animadverſio, ſive Criſis in Theologos Vitembergenſes in 8vo Coloniæ 1586.* 3tio. *Pro tremenda & veneranda Trinitate, adverſus quendam Apoſtatam in 12mo Coloniæ 1570, & 1585 in 8vo.* 4to. *Præfatio ad Orationem Philippi Callimachi, de contributione Cleri ad Bolognetum Cardinalem.* 5to. *Orationes quatuor, quibus poſt confectum bellum Moſchoviticum, pacem ad Zapolſcium factam, Regi gratulatus eſt, quibus, adjecta eſt quinta ad Joannem Zamoyſki Cancelarium Regni 1582. Paprocki o herbach fol. 894,* ieſzcze te iego Xięgi liczy. 6to. *de Mediatore,* 7mo. *de Paſtore.* 8vo. *de Baptiſmo recens natorum.* 9no. *De Uſu legitimo Sacramenti Euchariſtiæ.* 10mo. *De Juſtificatione.* 11mo. *De Periodis.* Jakub Kanonik Krakowſki 1643 *Acta Synod. Gebic.*

GORSKI herbu Ślepowron w Ziemi Łukowſkiey. Elżbieta Gorſka była za Adamem Domaradzkim Piſarzem 1623 *Acta Caſtren. Oſtrzeſov.*

GORSKI herbu Sternberg w Mazowieckim Woiewodztwie. Hieronim Łowczy Liwſki. Tomaſz y Jan 1632. Jakub y Woyćiech 1618 w Ziemi Ciechanowſkiey, Walentyn w Ziemi Sochaczowſkiey. Mikołay, Jan, Staniſław, w Rawſkim, Adam, w Warſzawſkiey Ziemi, Marćin Jędrzey w Ziemi Wiſkiey 1674 podpiſali elekcye Krolow Polſkich.

GORTATOWSKI. Marek Gortatowſki, miał za ſoba Annę z Praſzki 1509 *Acta Terreſt. Vielun.* W Sieradzkim Woiewodztwie gniazdo Domu tego.

GORYCZEWSKI w Ruſkim Woiewodztwie Marćin podpiſał elekcya Jana III.

GORYNSKI herbu Ogończyk w Mazoſzu, tak o nich piſza naſi Genealogiſtowie, atoli *Okol.* niewinnie do tych poćiagnał Kaſpra Woiewodę Mazowieckiego.

**GORYNSKI herbu Poray,* Że ſa tego herbu, y że ſię zdawna piſali z Gorynina y Oyrzanowa, świadczy nadgrobek Wawrzyńca Goryńſkiego, dziedźica na Goryninie y Oyrzanowie, zmarłego 1640, na Tumie Poznańſkim, wypiſał go *Starowol. in Monum.* toż ſamo y na wielu inſzych mieyſcach czytałem *u Paprocc. o herb. fol. 251 y 420.* Jan z Oyrzanowa Cześnik Liwſki 1525 podpiſał dekret Xięſtwa Mazowieckiego przećiwko heretykom, *u Łubien. in Vitis Epiſc. Ploc.* Piotr z Gorynina dziedzic na Oyrzanowie Woiewoda Mazowieki 1511, takem go czytał na liście Zygmunta I *in Mſ. Ravenſ.,* lubom go przez niewiadomość opuścił *w tom, 1 fol, 177.* Tego, czy drugiego Woiewody, ſynowica, była za Podoſkim Sędźia Ciechanowſkim. Kaſper Woiewoda Mazowiecki 1540, *u Nakiel. w Miechow. fol. 629,* miał za ſoba Angieſzkę Sobocka herbu Doliwa, Kanclerza Koronnego ſioſtrę, ta mu powiła ſyna, ale młodo umarł; y corkę Dorotę, ktora pierwſzym małżeńſtwem żyła z Woyćiechem Mińſkim Woyſkim Warſzawſkim, z niey ſyn Staniſław Mińſki Podkanclerzy Koronny, drugim, z Staniſławem Barźim Woiewoda Krakowſkim, po ktorym prędko owdowiawſzy, ślubem ſię obowiazała Bogu, w wdowim ſtanie,

Digitized by Google

nie, reſztę życia ſwego pędźić; iakoż w wielkiey ſwiatobliwości dokonała w Krakowie 1613, 9 dnia Kwietnia, w kościele naſzym S. Barbary w Krakowie po śmierći złożona. Dom ſwoy w ſzkołę pobożności zamieniła, w ktorym dwie Panny Firleiowny Woiewodzanki Krakowſkie bogoboynie wychowała, inſzych zaś bardzo wiele, iuż wielkiego urodzenia, iuż ſierot zbierała, ktorych w wſzelakich cnotach wyćwiczywſzy, klaſztory potym Panieńſkie w Krakowie, w Saczu, w Chełmnie napełniła: wſzyſtkie ktore przy niey były, wraz z ſoba do iednegoż ſtołu ſadzała, y nie w przod do niego ſama ſiadała, poki ſię aż wſzyſtkie nie zeſzły, y na naypodleyſza częſtokroć czekaiąc: nie w przod ieść zaczęła, aż widźiała, że ſię wſzyſtkim za dołyć ſtało, ieżeli zaś poſtrzegła, że ktorey z nich, nie tyle dano, ile należało, ſwoia ia porcya częſtowała: Litanie codzień z niemi o Wſzyſtkich SS. mawiała; co mieſiąc zaś Patronow im Swiętych rozdawała, y iakby ich czćić, uczyła. Uſtawiczna była w świętym z Bogiem złączeniu przez modlitwę; ranny czas aż do południa klęcząc przed wielkim ołtarzem, y wſzyſtkich aż do końca mſzy Swiętych ſłuchaiąc: po południu albo żywoty Swiętych, czy też inna Xiąſzkę duchowna, czytała; albo do innego ktorego kościoła, gdzie z odpuſtem nabożeńſtwo ſię odprawiało, ugęſzczała. Co Piątek na Skałkę w Krakowie, gdźie S. Staniſława Biſkupa zamordowano, chodziła. Do Częſtochowy nie raz w włoſiennicę uſtroiona, boſemi nogami święta peregrynacya podeymowała: co tydźień dwa razy, albo trzy do ſpowiedźi y kommunii przyſtępowała z wielka goracością ducha. W głęboka nawet noc; ze ſnu ſię na modlitwę porywała: żadnego dnia medytacyi godźinney nieopuściła, y lubo pozwolenie miała, żeby w domowey kaplicy, naſzy świętey ſłuchać mogła: przećież gdyby naygwałtowniey ſza ſtota albo zawierucha, odwieść ſię od tego nie dała, żeby była do kościoła codźiennie nieugęſzczała, wſtrzymuiącym ia zaś od tego, tak odpowiadała. *Ná gody, niemaſz niepogody:* w latach potym podeſztych, gdy iey nogi ſłużyć nie chćiały w krzesle ſię do kościoła nośić kazała. Za duſze w czyſcu zoſtaiące oſobliwie krewnych, przyiaćioł, kolligatow, ba y ſług ſwoich rocznice ſprawowała, mſzy zakupuiąc iako naywiecey, trzynaſtu częſtokroć ubogich przez cały rok w domu ſwoim podeymowała, nogi im umywaiąc, iałmużna opatruiąc: ſzpitale obchodząc, ſieroty, od ktorych dla kalectwa albo choroby iakiey w nich, więkſzy wſtręt miała, ſama leczyła, chędozyła, czeſała: katuſze nawiedzaiąc, więźnie ćieſzyła y wſpomagała. Uprośiła była ſobie u X. Generała naſzego, żeby chorym, albo z choroby wzmagaiącym Zakonnikom nie inſze potrawy dawano, tylko ktoreby ona była ſama zgotowała: czynila to tedy z wielka ſkrzętnością, y gdy iey ſzczodrobliwość ſtarſi tamowali, o to ſię żaliła. Na zkupienie gruntow przy kościele S. Barbary w Krakowie dla wygodnieyſzego tam naſzych mieſzkania, dwa tyſiąca czerwonych złotych wyſypała. Tenże ſam kościoł, nim naſzych do niego wprowadzono, zaproſiwſzy zacnych inſzych Pań w kompanii, obmiatała, ławki, obrazy, ściany, poſadzkę ſzorowała. Ciało ſwoie rozmaitemi ſpoſobami trapiła, iuż uſtawicznemi poſtami, iuż ſypianiem na gołey ziemi, iuż oſtremi pałkami, y częſtemi dyſcyplinami, iuż włoſiennica, oſobliwie iednak gdy iaka fala na tę ſię Oyczyznę oburzyła. Pewnego ſzalonego, ktory ia łżył przez wiele lat, ba y czaſem na życie iey naſadzał ſię, lubo mogła z ſiebie zrzućić, przećież ćierpliwie go do podziwienia inſzych znoſiła: w ten heroiczny akt wprawiła ia prawdźiwa iey pokora, z ktorey ſiebie za nayliſzſze ſtworzenie poczytała, y dla tego, gdy iey kto honor iaki świadczył, zdała ſię tym urażać.

Takiemi cnotami bogoboyna Pani niebo ſobie ſkarbiła. *P. Skarga w dedykacyi Goſpodarſtwo duchowne. Kazanie, Roczna y wieczna pamięć. Annuæ 1608. Hiſtor. Dom. Profeſſ. Cracov. 1580.* Jan Goryński z Gorynina 1648 w Poznańſkim Woiewodztwie, Marćin w Inowrocławſkim podpiſali elekcya Jana Kaźimierza Krola. N. Goryński Kanonik Poznańſki Proboſzcz Zukowſkich Panien S. Norberta, klaſztorne dobra, prawnie z rak cudzych windykował, karności tamże zakonney przeſtrzegał za Rozrażewſkiego Biſkupa.

GORTSZEWSKI herbu Ciołek w Płockim Woiewodztwie. Z tych ieden Podſkarbim był Krolowy Anny. X. Staniſław Goryſzewſki w Zakonie naſzym Rektorem rzadził Collegium Przemyſłkie, umarł 1666, matka iego Magdalena Gorazdowſka herbu Prawdzic. Maćiey, z Anny Gutkowſkii zpłodził trzech ſynow. Jacka ktory w obożie, umarł, Cypryana w Zakonie *Ordin. Minor. Obſerv:* y Staniſława, ktorego ſyn Franćiſzek w Moſkiewſkich expedycyach z Przyieniſkim, meſtwem wſławiony.

GORZECHOWSKI herbu Ogończyk w Dobrzyńſkiey Ziemi. Staniſław Gorzechowſki Podſtarości Chęćińſki. *Baran:* Jan 1648 podpiſał elekcya Jana Kaźimierza. Maryanna była za Kaźimierzem Dobrogoyſkim: Magdalena z Przewoſkii urodzona, była za Janem Paprockim.

GORZEWSKI herbu Zaręba w Kaliſkim Woiewodztwie. Z tych ieden był Sędźia Ziemſkim Poznańſkim 1578. Drugi Kaſztelanem Kowalſkim 1693. Staniſław y Kryſztof 1697 kwitneli. Konſtancya Gorzewſka była za Wawrzyńcem Walewſkim Kaſztelanicem Spićimirſkim, ſioſtra iey za Franćiſzkiem Zychliński 1700. Samuel 1704 podpiſał konfederacya Sendomirſka. Gorzecki Paweł 1632 w Ziemi Wieluńſkiey.

**GORZENSKI herbu Nałęcz.* Piſza ſię z Gorzenia w Wielkiepolſzcze, ſa y po inſzych Woiewodztwach, ale tak rozumiem że wſzyſcy iednegoż herbu, lubo ć ſię niektorzy Gorzyńſkiemi zowią. Jan 1648 w Ziemi Ciechanowſkiey. Jan Gorzyński Staroſta Starogardzki 1678 z Seymu Kommiſſarz, do uznania pretenſyi Elektora Brandeburſkiego, *Conſtit: fol: 12.* Jan Łowczy Litewſki z Seymu naznaczony do dyſtrybucyi hiberny na woyſko 1685, *Conſtit. fol: 6.* Chryzoſtom Woyſki Poznański, Zupnik Bydgoſki 1676 Kommiſſarz do pogranicznych kłotni ułacnienia, *Conſtit. fol. 52.* N. Gorzeński miał za ſoba Katarzynę Oporowſka z Bukowieckii zpłodzona, zpłodził Woyćiecha, ktory z Jadwigi Bednarſkiey de Bednary herbu Podkowa y Krzyż, zoſtawił Tyna Jędrzeia, tego z Zofii Skoraſzewſkii Chorażego Poznańſkiego rodzono ſtryieczney ſioſtry, ſyn Alexander naprzod Podczaſzy Kaliſki, deputat na Trybunał Koronny z Kaliſkiego 1727, y na tym Trybunale V. Marſzałek. Przedtym Kommiſſarz y deputat, od tegoż Woiewodztwa na Trybunał Radomſki; miał za ſoba Annę Koźmińſka Kaſztelánkę Rogoźińſka, z tey ſynowie, Dymitr wielkiey nadźiei w Zakonie Soc: JESU, młodo ieſzcze Magiſtrem umarł, w Poznaniu 1732. Franćiſzek, w przod Chorąży á potym Kapitan w Regimencie Garnizonu krolewſkiego, Antoni, Jozef, y Władyſław ieſzcze w ſzkołach. Corek cztery, procz w dziećińſtwie zmarłych. Tereſſa nayſtarſza, wydana za Jakuba Glinieckiego. Juſtyna Zakonnica S. Benedykta w Poznaniu, dwie ieſzcze *minorennes.* Obrawſzy ſobie potym ſtan duchowny, ten Alexander, z Kanonika Kantorem ieſt Gnieźnieńſkim, Archidyakonem, y Officyałem Kaliſkim, Kanonikiem Krakowſkim; z kapituły Gnieźnieńſkiey był Deputatem oraz y V. Prezydentem na Trybunał Koronny 1732. Herb Gorzeńſkich nałęcz powinien bydź zakładany, na hełmie między ieleniemi rogami, murzyn z zawiazanemi oczami. Mikołay miał za ſo-

ba

ba Tereſſę Linowſka, z ktorey corka Katarzyna Boguſławſka, Franciſzek, Ignacy, y Elżbieta. Gorzyński Ignacy Anioł Zakonu S. Pawła Puſtelnika, wydał *Nowy ogłos chwały Swiatych Boſkich, albo Kazanie na Swieta w Częſtochowie 1717 in 4to.*

GORZKOWSKI herbu Godźiemba w Bełzkim Woiewodztwie: atoli *Okolſki* o nich świadczy, że iuż za iego czaſow zeſzli: y Dom ten uſtał.

GORZKOWSKI herbu Tarnawa. Tak Paprocki iako y Okolſki tych w Chełmſkiey Ziemi, y w Lubelſkim Woiewodztwie oſadza, atoli y pod herbem Traby także Gorzkowſkich liczy, gdźie toż ſamo o nich powiada, co mowił o drugich pod herbem Tarnawa; że Gorzkowſcy ſą herbu Tarnawa, z Gorzkowa, mila od Kraſnegoſtawu, to wiem dobrze. Z tych Piotr za czaſow *Paprockiego* był Sędźia Ziemi Chelmſkiey, ktorego brat Jedrzey w Litwie oſiadł, ieſzcze y po dźiś dźień w tym Xięſtwie kwitna: bo Jan w powieście Grodźieńſkim podpiſał elekcya Jana III. *Genealogia tego Domu* Janowi Gorzkowſkiemu kroremu ſię dźiałem doſtały dobra Wiſzniow Gorzkow y Wielkiepole, trzech ſynow przypiſuie; Pierwſzy Piotr, od tego był ſyn Mikołay *ſterilis*, y Jędrzey, tego ſynowie Piotr y Mikołay bezpotomni Staniſław zaś Sędźia Ziemſki Chelmſki, miał za ſoba Annę Cieſzacka z ta zpłodźił Wiktoryna, ktory dwa razy ſluby małżeńſkie ponawiał, raz z Hilarya Stoinſka, z tey była tylko iedna corka Anna, *imo* za Gabryelem Bielſkim, *2do* za Trembińſkim, *3tio* za Drozdowſkim: drugi raz z Łyſakowſka, z tey był ſyn Jacek, ten z Anny Stamierowſkii zoſtawił dwie corki Meglewſka y Ewę Bębnowſka z ſyna Staniſława, ale tylko kilka corek po nim zoſtało. Kaźimierz drugi ſyn z Łyſakowſki, y Zofia Dłużewſka bezpotomny. Tegoż Staniſława Sędźiego był ſyn Jan *ſterilis*, y Katarzyna corka z Czernym zmowiona. Drugi Paweł, tego dwoch ſynow, Roman *ſterilis* y Michał, ktory czterech ſynow zpłodźił; Tomaſza y Mikołaia *ſteriles*, Staniſława ktorego ſynowie Mikołay y Alexander *ſteriles*. *Nieſpork: fol. 146* wſpomina żonę Staniſława Gorzkowſkiego Annę Jagodźińſka 1622, *a Starowol. in Monum.* Staniſława męża rycerſkiego zmarłego 1638 wypiſał nadgrobek z Lublina, y Pawła, ktorego ſynowie także trzey bezpotomni Staniſław, Jędrzey y Piotr. Trzeći Kryſztof Pilarz Ziemſki Chełmſki, ſyn iego Jan *ſterilis*, á boday nie miał za ſoba Balickii, y Jakub, od ktorego był ſyn Jędrzey *ſterilis* y Jan, ten zpłodźił Franciſzka (podobno z Bogumily Latyczyńſkii) Sędźiego Grodzkiego Kraſnoſtawſkiego dziedzica na Sieniczce, Anna Reiowna, powiła mu iedną corkę Teodore zmowiona z Jedrzeiem Ożarowſkim, N. Gorzkowſka była za Janem Zamoyſkim.

GORZKOWSKI herbu Traby. Jędrzey Sekretarz legacyi Małachowſkiego Woiewody Poznańſ: do Turek, *wydał ia do druku in fol. 1699:* Alexander Łowczy Zydaczewſki; Sędźia Kapturowy Lwowſki 1733.

**GORZUCHOWSKI herbu Prawdźic.* Mſ. o Familiach Pruſkich ō nich świadczy. Z tych Staniſław Gorzuchowſki kwitnał 1610. Jan miał za ſoba Wedelſztedowną. Jerzy Woyſki Smoleński 1632 w Smoleńſkim.

GORZYCKI herbu Doliwa w Kaliſkim Woiewodztwie, tak ſię podpiſał na Obwieſzczenie 1697 Jozef Gorzycki Doliwa. N. miał za ſoba Mycielſka Katarzyne.

GORZYCKI herbu Drogoſław w Poznańſkim Woiewodztwie: niewiem czy nie z tych ięden Mikołay Gorzycki 1648 podpiſał w Ruſkim elekcya Jana Kaźimierza.

GORZYCKI herbu Korab w Sieradzkim Woiewodztwie, iednaż ich dźielnica z Piatkowſkiemi.

**GORZYSZKOT.* w Ziemi Warſzawſkiey Samuel podpiſał elekcya Władyſława IV.

**GOSCICKI.* w Woiewodztwie Kiiowſkim Woyćiech Gościcki podpiſał elekcya Jana Kaźimierza.

**GOSCIKOWSKI herbu Łabeć* w Sendomirſkim Woiewodztwie. Władyſław, Alexander, Franćiſzek Duninowie Gościkowſcy podpiſali elekcya Jana III: luboć ich drudzy zowią Gozdźikowſki z Gozdzikowa: Z tych był także Staniſław na Gozdźikowie Kaſztelanem Inowłodzkim. N. Gozdźikowſka Bartochowſkiego małżonka. N. Woyſki Radomſki *Poniát: morze.*

GOSCIMINSKI herbu Łożawola w Dobrzyńſkiey Ziemi. Okolſki piſze w indexie Kościmińſki. Zygmunt Gościmińſki Sędźia Ziemſki Dobrzyńſki z Seymu 1637 Poborca tamże, *Conſtit: fol:* 7.

GOSCIMINSKI herbu Grobie w Ziemi Ciechanowſkiey Zygmunt Gościmiński Piſarz Ziemſki Ciechanowſki,

**GOSCISZEWSKI.* Czytałem liſt Zygmunta I *in Mſ: Petricov:*, w ktorym ten Krol, za opiekuna Choćiwſkim niedoroſtym naznacza Jana Gościſzewſkiego: y *Paproc: 0 herb: f. 371* namienia, że ieden z nich miał za ſobą Ciołkownę: á boday ſię nie piſza z Gościeſzyc; z ktorych ſię y Miñſcy zdawna piſali, á zatym do herbu Prus 3tio należećby mieli. Scibor z Gościeſzyc Kanonik Płocki 1453, *Statut: Maſov. fol.* 98.

**GOSCIOWSKI.* Wſpomina ich *Starowol: in Monum: y Paproc: gdźie fol: 1063 piſze*, że Gościowſkiego corka, była za Rokoſowſkim Kaſztelanem Srzemſkim: N. Gościowſki miał za ſobą Dłuſka.

**GOSIEWSKI herbu Slepowron* w Xieſtwie Litewſkim. Z Mazowieckiego Woiewodztwa przenieśli ſię do Litwy, z tych Jan w Oſmiańſkim powiećie oſiadł, ſyn iego Alexander Korwin Gośiewſki Woiewoda Smoleńſki, Staroſta Puńſki Wieliſki: gdy Moſkwa Władyſława IV na ten czas Krolewićá na tron do ſiebie wzywała, y iuż Zolkiewſki Hetman wſzyſtkie rzeczy do tego nakłonił, odchodząc z Stolicy Moſkiewſkiey, tego Alexandra na ten czas Staroſtę. Wieliſkiego, w Moſkwie zoſtawił, aby był y Panow Moſkiewſkich w wiernośći, y woyſka w karności utrzymywał, iakoż y właſney fortunie nie przepuścił Alexander, do rebellii ſkłonne uymuiąc ſobie ſerca, na co wiele ſpendował; luboć mu to potym *Conſtytucya 1613 fol: 12* wſzyſtko wyliczyć kazała; nawet gdy gorę coraz bardźiey brała rebellia, wiele, to na ſamey ſtolicy, to pod Poczapowem, iako *piſze Starowol: orat: in Obitum Sigiſm: III* Moſkwy wyćiał; atoli po zabićiu Dymitra zmyślonego Cara Moſkiewſkiego y on od wiarołomnych Moſkalow nad prawo wſzyſtkich narodow w niewolą wźięty: z ktorey potym wyſzedłszy 1608 Krolom Polſkim koronę y berła Carſtwa Moſkiewſkiego, z ſkarbu ich wydarte oddał. W Smoleńſku potym na præſidium z woyſkiem od Zygmunta Krola zoſtawiony, wielkim go ſercem zawſze bronił: pewnie gdyby był miał podobnych ſobie ſukceſſorow na tey funkcyi, nigdyby ſię był Smoleńſk do Moſkwy nie doſtał, był albowiem czuynośćia y pracami woiennemi niezfatygowany, żadna boiaźnia y śmierćia nawet nieuſtrafzony, dla tego w Inflanćiech, w wielu kampaniach zawſze zwyćięzko naćieraiąc na Szwedow, tey Prowincyi obronił. Będąc Regimentarzem woyſka 1626 Grafa Turna zbił. Pontuſa de la Garde tak uſkromił, że ſię z obozu wychylić nie śmiał *Koial:* Biała y Dohobus walami opatrzył. Marſzałkował w Izbie Poſelſkiey 1615 iuż na ten czas Referendarz Litewſki, á inſzych czaſow poſtuiąc na rożne ſeymy, wſzędźie na dobro Oyczyzny galił: W roku 1634 Kommiſſarzem do traktatow o pokoy z Moſkwą

nazna-

naznaczony, ſzczęśliwie go zakończył y podpiſał. W nadgrodę tych ſwoich zaſług, wiecznym prawem puścila mu Rzeczpoſpolita dobra krolewſkie Porzece, Biberow, Gluſzyce w Woiewodztwie Smoleńſkim, ktore był od poſſeſſorow wykupił, *Conſtit: 1631 fol: 20.* On zaś ſwoia fortuna z Bogiem ſię dzieląc, naprzod w Witebſku *Collegium Societatis JESU* fundował; w roku 1640, iako wſpomina *Konſtytucya 1690 fol: 16.* Potym w Brześciu Litewſkim Panny zakonne reguły S. Brygitty, za naypierwſzego Fundatora ſwego, iego, y zonę iego licza. Kościołowi Dyneburſkiemu pewne grunta ſwoie przydał; *o czym świadczy Konſtyt: 1631 fol: 34,* pogrzebiony w Wilnie u S. Kazimierza w kaplicy ſwoiey. Miał za ſoba Ewę Pacownę, z ktorey trzy corki, Zofia z Mikołaiem Sapieha Piſarzem Polnym Litewſkim, Helena Marcybella, z Samuelem Xiążęciem Sanguſzkim Woiewoda Witebſkim dożywotnie zmowione, z tych Helena umarła 1635, Anna Zakonnica Brygitanka w Brześciu Litewſkim. *Kazanie X. Makow:* y ſynow trzech, Kryſztofa, Mikołaia, y Wincentego, z tych.

Kryſztof Woiewoda Smoleńſki, á przedtym Piſarz Litewſki, Staroſta Wieliſki, poſeł do Francyi od Władyſława IV o uwolnienie Jana Kazimierza Krolewica z więzienia, ieſt iego mowa w druku, ktora miał do Ludwika XIII Krola Francuzkiego, za więźniem ſię wſtawiaiąc, y druga ktorą witał Krolowa Francuzka, y Delphina urodzonego winſzował, *u Woſſenburgiuſa Carcerù Gallici fol: 228: y fol: 231. Cluver: fol: 823.* iakoż ſiła dopomogł Janowi Kazimierzowi do uwolnienia.

Wincenty Podſkarbi Wielki Litewſki, y Hetman Polny, Staroſta Oſmiańſki, Wieliſki, Puńſki, Markowſki, Łozdzieyſki, ſyn drugi Alexandra Woiewody Smoleńſkiego, w Wilnie, Wiedniu y Rzymie młodſze lata rożnemi polerował naukami; powroćiwſzy do Oyczyzny, na dworze Władyſława IV Krola, oczy y ſerce Pańſkie na ſiebie obroćił, Stolnikoſtwem go tedy naprzod Litewſkim uczćił, z ktorym honorem Marſzałkował Izbie Poſelſkiey 1651, á potym gdy ſię raz pod Łoiowem, kędy pod nim konia zabito, y znowu drugi raz pod Łoiowem, Mozyrem, Pińſkiem, Bobroyſkiem z pięknym ſercem popiſał, tak że ſiła dopomogł do tych wygranych; gdy ſwoim duktem w Irpieńſkiey expedycyi dźieſięć tyſięcy Kozakow na placu położył, á w Dimirſkiey trzydźieści tyſięcy tychże zbił; gdy pod Białocerkwia z Tatarami chwalebnego pokoiu dotarł; gdy na przyſtugę ſtrapiony w ten czas Oyczyny, ſila doſtatniey fortuny ſtracił, w rekompenſę wziął Podſkarbſtwo Wielkie Litewſkie, przydano mu wkrotce do niego y bulawę polna Litewſka. Na te czaſy właśnie trafił, ten przezacny maż, kiedy wſzyſtkie prawie nieſzczęścia na Polſkę ſię były ſpiknely, ktore też y iego nie iednym razem uwikłały: bo naprzod gdy cale Xięſtwo Zmudzkie Karol Guſtaw Krol Szwedzki, gwałtem tey Oyczyźnie wydzierał, y wſzyſcy ſzczęście iego adoruiąc, wierność mu ſwoię przyrzekali; ſam Gośiewſki, że wſpaniałym umyſłem podpiſać iey niechćiał, w niewolą od Szwedow był zabrany. Na lepſze to iednak temu kroleſtwu wyſzło, ſkryta albowiem legacya do Cara Moſkiewſkiego w Wilnie pote czaſy będacego, wyprawił, w tey oczywiſtemi dokumentami gdy pokazał, że Szwedźi, nie ſzczera mu przyiaźnia łudźili, tyle wymogł; że Car lubo ſię zprzyſiągł z Szwedem na naſza zgubę, tę iednak ligę, na iego perſwazya rozerwał, y Rygę Szwedzkim żołnierzem uzbroiona obległ. Nad to kwarćianemu woyſku, ktore do Karola Guſtawa z Koniecpolſkim Chorążym Koronnym oderwało ſię, powrot do właſnego Pana, Jana Kazimierza Krola wyperſwadował. Widząc wielkie

ſerce w Korwinie Guſtaw, że iuż poniekad ſzczęście iego nachylać ſię w Polſzcze poczelo, umyślił go do Szwecyi odeſłać: o czym przeſtrzeżony Wincenty, z ſiedmia innemi, lubo nie bez niebeſpieczeńſtwa uſzedſzy, z rak ſię iego wyplatał: pod Warſzawa do Krola Jana Kaźimierza, do Szwedow w tym mieście ſzturmuiacego przybiegł, kędy złamani natarczywoścta naſzych Szwedźi, na rece Goſiewſkiego, y miaſto y Generała Wittemberga poddali. W Puſtuſku potym præſidium Szwedzkie wyciał: á potym do Prus Xiążęcych z woyſkiem ſwoim, y z Tatarami wpadſzy, pod Proſtkami, gdźie znaczne Brandeburſkie woyſko zniożſzy, oboz złupiwſzy, tę tam Prowincya zpuſtoſzywſzy, do Zmudźi z ludźmi ſwemi odwrocił. Tam dowiedźiawſzy ſię, że Magnus de la Gardie Generał Szwedzki, Birzy ſukkurs poſyłał; przez Zerońſkiego wſzyſtkich wycial. Zebrawſzy potym dźieſięć tyſięcy ludźi do boiu, ktorych z właſney ſzkatuły wyſtawił, Birze, Xiążat Radźiwiłow zamek, Szwedom odebrał: w krotce temi ludźmi, tak Brandeburczykow naſtraſzył, że nad ſpodźiewanie pokoy z Polſka zawarli: z tamtad do Inflant wtargnął, kędy wſzyſtkie fortece między Ryga y Parnawa Szwedom pobral, iako Wolmir, Armet, Rombork, Helmet, Oberpal, Felin, Treydan: czym ſila przytarł Szwedzkiey potęgi. Na Moſkwę znowu ſzablę zwyćięzka obrocił, ktora pod Kownem Wołyńſkiego z dźieſiaćiu tyſięcy Moſkwy poraźił. Po tey wiktoryi, tylko w tyſiąc dwieście koni na traktaty z Moſkwa *fide publica* aſſekurowany, iako Kommiſſarz od Rzeczypoſpolitey poſzedł: gdy iednak według ſwoich zamyſłow, nie mogła go Moſkwa użyć, gwałtowna ſila przymuſić go umyśliła do tego, czego chćiała; dla tego trzydźieſta tyſięcy go woyſka w koło opaſawſzy, lubo ſię przez ſześć godźin w małey garſztce, wielkiemu tłumowi, mężnym ſercem bronił, w niewolą czworoletnia zabrała, do Moſkwy odeſłany, odwiedźił Oyca ſwego kiedyś więzienie. Y tam iednak nie przeſtał życzyć dobrze Oyczyźnie: bo ſkrytemi manowcami, iuż iey doradzał, iuż zamyſły nieprzyiaćielſkie otwierał: Rozrywaiac tak przewlokła melancholia, napiał w więźieniu kilka Xiążek, wſzakże ile wiedźieć moge, iedna tylko z nich *in 4to z prafy drukarſkiey wyſła w Toruniu 1695 ktorey tytuł. Zwierźćiadło nikomu nie pochlebuiące.* Straty tak wielkiego Senatora, iak żałowała Oyczyzna, y ztąd poznać, że na Seymach upraſzano Krola o przywrocenie iego, y z tąd, że na zamianę za niego iednego, piaćiu Hetmanow Moſkiewſkich, w rożnych okazyach od naſzych poimanych, wydano. Wyſzedł tedy po długim więźieniu zchorzały, z wielka od wſzyſtkich przyięty radością. Więc gdy nowe ſiły y krew ſwoie, na pomſtę ſwey niewoli na nieprzyiaćiela gotuie, do czego, żeby ſkuteczniey mogł przyść, Związkowe tym czaſem zawźiętości, uśmierzyć uſiłuie, krwia ſwoia y śmiercia ugaſił ten płomień w roku 1662, od zaiuſzonych na ſiebie pod Oſtrynią rozſiekany. Miał za ſoba Magdalenę corkę Oſtaviana Konopackiego Kaſztelana Elblaſkiego, z ta zpłodźił dwie corki, iedna z nich Tereſſa poſzła za Dominika Sluſzkę Kaſztelana Wileńſkiego y Hetmana Polnego Litewſkiego, drugim małżeńſtwem za Kaźimierza Sapiehę Woiewodę Wileńſkiego, y Hetmana Wielkiego Litewſkiego. Druga Zofia za Przyiemſkiego Podſtolego koronnego. *Duryc: fol: 88* obiedwie *ſteriles.* Wnuka zaś iego była za Alexandrem Cetnerem Staroſta Trembowolſkim.

Mikołay Podkomorzy Smoleński, żołnierz ſławny, kilkanaście poſtrzałow z rożnych potyczek wyniosł, nie zoſtawił potomſtwa. Mikołaia Goſiewſkiego Rotmiſtrza wſpominaia *Konſtytucye 1631 fol: 20.* Jan ſtryieczny Alexandra, Staroſta Białokamińſki, zabity w potrzebie z Szwedami. Ludwik

poległ

Digitized by Google

poległ w okazyi pod Biała. N. Woyſki Smoleńſki, po długiey w woyſku Litewſkim ſłużbie w Smoleńſkim Woiewodztwie oſiadł, ſyn iego Alexander Staroſta Bielſki maż odważny Rotmiſtrz krolewſki; gdy Pińſk Kozakom ſzturmem odbierano, pierwſzy z ſwoiemi w padł w miaſto *Koial:* Maćiey Generał Artyleryi Xięſtwa Litewſkiego, *o ktorym Konſtytucya 1690 fol: 9*, kędy ſukceſſorom iego pięćdźieſiat y ſiedm tyſięcy na artylerya od niego wydane, płacić każe. Tenże czy inny Maćiey Stolnik Nowogrodzki, poiał *imo voo* Barbarę Niemirownę, z ktorey corka Rozalia Zielińſka, *ado voto* Konſtancya Mokrzecka. Michał Sędźia Woyſkowy 1685, *Conſtit: fol: 7.* Roża Goſiewſka Starościanka Koſzańſka Zakonnica S. Brygitty w Brześciu Litewſkim *Zatuſki kazan: na iey obloczy.*

Boguſław Goſiewſki Biſkup Smoleńſki teraźnieyſzy, á przedtym Suffragan Białoruſki Adminiſtrator *ſede vacante* Biſkupſtwa Wileńſkiego. Antoni Alexander Podwoiewodzy Smoleńſki, poſeł na konwokacya 1733.

GOSKI herbu Prawdzic z tą iednak rożnica, że Lew nie trzyma w przednich łapach kołka, potym że pole tego herbu błękitne, w hełmie Lew powinien bydź z mieczem. W Woiewodztwie Rawſkim ten Dom kwitnie, *iako świadczy Mſ. X. Koiałow:* Podobno tu należa. Adam Goſki Biſkup Woloſki Zakonu S. Dominika 1412. Jan Opat Swiętokrzyſki koło roku 1676.

GOS *ŁAWSKI herbu Nalecz.* Tych Przodkow kiełbaſami zwano, *iako Kromer lib: 16 wſpomina* Mikołaia Kiełbałę, że Zbigniewowi Oleśnickiemu proſzącemu dla Krola o kilka chorągwi na ſukkurs w potrzebie z nieprzyiaćielem odmowił, tego Mikołaia czytam Kaſztelanem Bydgoſkim 1436, ktorego roku podpiſał pokoy Brzeſki, *u Łaſkiego w ſtatu: fol: 140.* Paſko z Goſtawic Kaſztelan Konarſki u tegoż 1436. Bartłomiey Kiełbaſa Kanonik Gnieźnieńſki miedzy innemi do Rzymu, poſtami, ieździł w legacyii o potwierdzenie pokoiu Pruſkiego, *u Łaſk: w ſtat: fol: 148.* Wincenty Kiełbaſa Goſławſki Biſkup Chełmińſki y Pomezańſki, wſtąpił na Chełmińſkie z Gnieźnieńſkiey Kanonii 1466. gdzie mu *per commendam* puſzczono y Biſkupſtwo Pomezańſkie, ktore wraz trzymał z Chełmińſkim. *Treterus in Vitis Epiſcop: Varmienſ:* co przydaie, że po śmierci Pawła Biſkupa Warmińſkiego ktora przypadła na rok 1471, puścił mu był Krol Kaźimierz w adminiſtracyą tę katedrę, ale gdy cieſzki był poddanym ſwoim, Krol mu kazał z tamtąd uſtąpić, przecięż na pociechę zażałonego ferca, puścił mu potym Pomezańſkie Biſkupſtwo: to ſię utrzymać nie może: bo iawna ieſt z pokoiu z Krzyżakami uczynionego w roku 1466, że iuż w ten czas Wincenty Biſkupem był Pomezańſkim deklarowany: na dowod tego kładę ſłowa z autentyku, *u Łaſk: w ſtat: Item concordatum & ordinatum eſt, quod Vener: Dnus Vincentius Kielbaſa Conſiliarius & Secretarius Sereniſſimi Regis Caſimiri ad Eccleſiam Culmenſem per ipſum Caſimirum Regem nominatus, & ad eandem ſua interceſſione dante Domino promovendus, Eccleſiam & Sedem Pomeſanienſis. Epiſcopatûs, quamvis hactenus in capite & membris regularem, in commendam ad vitæ duntaxat tempora per diſpoſitionem & ordinationem habeat Apoſtolicam, & illam cum ſuis Caſtris, civitatibus, fortaliſiis, ut Praybuth aliàs Revenberg, Quidzyn aliàs Marieverder, Biſkupice, Kiſelice Smerber aliàs Sardzen & Rozemberg &c. obtineat.* Tenże pokoy, potym w Rzymie poſtem będąc, wymogł że od Stolicy Apoſtolſkiey był potwierdzony. Większa ieſt watpliwość o roku śmierći iego, bo iedni ia zrzucaią na rok 1479, drudzy na rok 1480: atoli z Obrazow Kwidzyńſkich, y Kromera, iam w tomie pierwſzym *fol: 85* położył 1489. Jędrzey Goſławſki Kaſztelan Kamienieoki 1573, ale podobno Kamieńſki powinno bydź. Paweł Opat Paradyſki 1620 był na Synodźie Prowincyalnym War-

 ſza-

ſzawſkim *Acta Synodi.* Kaſper 1592 podpiſał liſt Zygmunta III dany Miaſtu Lwowſkiemu. Goſtawſka była za Janem Marcinem Czapſkim Podkomorzym Inflantſkim. Jędrzey Piſarz Grodzki y Sądowy Malborſki 1678 *Monimen: Reſid. Marieburg.* Goſtawſki miał za ſoba Działyńſka. Goſtawſki Franciſzek z Nadarzyc, wydał do druku *Orationem de bello adverſus Moſchos ad Equites Polonos 1578 in 4to Poſnan.* 2do. *De Judiciis & Moribus Polonorum corrigendis ad Regem Stephanum Poſtan: in 4to 1577.*

GOSŁAWSKI herbu Okſza w Krakowſkim Woiewodztwie, z Bębelna ſię piſza, dom ſtarodawny y rycerſki: Z tych był Adam Rotmiſtrz ſławny, ktorego bracia rodzeni, ludzie także woienni, zoſtawił ſyna Staniſława, zelanta Oycowſkiey fantazyi. Goſtawſka Barbara Walentego Dębińſkiego Kaſztelana Krakowſkiego małżonka 1583. *Papr: o herb: fol: 432.* Jan Goſławſki dziedzic na Klimuntowie, ale dyſſydent, zpłodził ſyna Kryſztofa Staroſtę Będzińſkiego, pierwſza żona iego Anna, corka Kaſpra Jordana z Zakliczyna, z ktorey zoſtawił potomſtwo. (Katarzyna Goſtawſka Starościanka Będzińſka była za Pawłem Sapicha Podkanclerzym Litewſkim przed 1631. *Walicki Miſtolt.* N. Starościanka Będzińſka za Hieronimem Dąbrowſkim herbu Poray.) Druga Dorota Orzelſka Kaſztelanka Rogoźińſka, pozoſtała wdowa po Janie Popowſkim Staroście Będzińſkim. Elżbieta Goſtawſka, ktora urodziła Cikowſka, ſioſtra rodzona Podkomorzego Krakowſkiego, naprzod żmowiona była z Maćieiem Woyna Podſkarbim Wielkim Litewſkim, potym z Hieronimem Wołowiczem Staroſta Zmudzkim. ta kościoły w Sokolce y w Puzany, wiecznemi funduſzami nadała, Kobryńſki y Zmudzkie kościoły w bogaty apparat przyſtroiła *Wituńſki Chorągiew.* Sioſtra iey rodzona żyła z Piotrem Goſuchowſkim dziedzicem na Alexandrowicach *Baranow:* Goſtawſki Podczaſzy Bracławſki, miał za ſoba Maryannę Bobolecka Jan Imiałkowſka, z ktorey corka Anna, dana w małżeńſtwo Samuelowi Tomickiemu herbu Drya. Samuel Czyżowſka Zofia, tenże czy inny Samuel, corkę Pawła Brzeſkiego herbu Okſza. Jędrzey z Bębelcina z Seymu 1637 Kommiſſarz do uſpokoienia granic od Węgier *Conſtit: fol: penult.* Mikołay 1632. Alexander y Piotr 1648. Staniſław 1705. Bogusław Kanonik Lwowſki 1720. N. Goſtawſka była za Mikołaiem Frydrychowſkim Woyſkim Oświecimſkim, a przed nim za Iwanem Kamińſkim.

**GOSLER.* Onuphry Goſler Xiążęcia Kurlandzkiego Konſyliarz w roku 1685, co poznać z kommiſſyi w tym czaſie.

GOSŁICKI herbu Grzymała w Płockim Woiewodztwie. Jaſka Goſlickiego Kaſztelana Wiſlickiego, czytam na liście Władyſława Krolá danym Miaſtu Lubelſkiemu 1392. W tymże roku Ziemowit Xiąże Mazowieckie, niektorę przy-
* wileię temu Domowi nadał, w tych wſpominaia Henryka Goſlickiego, ktory z woyſkiem do Prus wyſłany, męſtwa ſwego dał dowody. Drugi liſt tegoż Xiążęcia, Grzymiſławia Goſlickiego Kanclerza Mazowieckiego opowiada. Mikołay Namieſtnik Sierpſkiego, za czaſow Krola Zygmunta pod Proboſzczewiczami w Płockim, Krzyżakow porażił. Ze zaś ludzie rycerſcy, y chwały chćiwi z tego Domu zawſze bywali, dla tego na Podole, ſławy woienney y męſtwa pole, często z Oyczyzny ſwey przychodźili, z tych dway Goſliccy pod Sokalem w mniey fortunney bitwie polegli. Franciſzek Podſtarości Barſki, pamiętny Rotmiſtrz pod Pretficzem y Herburtem, w ſzczuplym ſwoich kompućie, na daleko większa zgraię Tatarow napadſzy, wielkim ſercem na nich natarł, atoli zbity, ſam ſię w niewola doſtał; życie ſwoie okupuiąc, ony Rotmiſtrz, wielką wprawdźie za ſiebie ſummę nieprzyiaćie-

Digitized by Google

iaćielowi obiecywał; atoli Tatarzy pamiętaiąc, iak ich nie raz fortunnie bił, na części go rozſiekawſzy, we krwi iego ſzable y ſzaty ſwoie nurzali, czaſtki ciała iego drobnieyſze, gwałtem między ſiebie rozſzarpali, dawna ſuperſtycya to pogaństwo nabićí, iakby z tym takiegoż odważnego ducha y ſerca nabyć mieli, zginął 1556; mieyſce to, na ktorym zabity, ieſzcze podzisdźień zowią mogiła Goślickiego, *mowi Paprocki, y Biel: fol: 601. Starowol: in Monum: fol:* 757 iego nadgrobek wypiſany położył. Marćin Goślicki Archidyakon Płocki, dla madrości ſwoiey, y biegłości w prawie, Krolom Polſkim miły, Krolowy Bonie dobrze zaſłużony. Paweł Kanonik Krakowſki y Płocki umarł 1590, ktorego nadgrobek w katedrze Krakowſkiey po dźiś dźień widźieć. Wawrzyniec brat iego rodzony, naprzod Proboſzcz Krakowſki, Dźiekan Płocki y Kielecki, Sendomirſki Kanonik, potym Biſkup Kamieniecki, Chełmſki, Przemyſłki y Opat Mogilſki, nakoniec Poznańſkim umarł 1607. *Starowol: in Hecaton: Treter: in Vitâ Epiſcop: Poſnan:* chwała go naprzod z niepoſpolitey umieiętności: bo w Greckim nawet ięzyku dość dobrze przećwiczony, w Teologii, Philozophii, Aſtronomii biegły, w ſtylu y wymowie gładki, znać naukę iego z Xiąg od niego wydanych: w Padwi albowiem ieſzcze będąc, napiſał Xiąg dwie, *de Optimo Senatore, Venetiis in 4to 1569*, y znowu Xiążeczkę *de Optimo Cive.* Krom tego wydał, *Witanie rad y Stanow Koronnych do Krola Zygmunta III 1587 Cracovs in 4to.* Jeſt iego w druku Oracya, *pro ſtatu Sacerdotali*, ktora miał w Warſzawie w Senaćie. Piſał krom tego wiele wierſzem. W funkcyach na ſiebie włożonych dźielny, dla tego w wielu legacyach do poſtronnych narodow poſtem iezdźił, iako do Węgier, Niemiec, Saxonii, Szwecyi, y Prus. Rebellizuiacych Gdańſzczanow z Krolem poiednał, co poznać z Fridwalda: taż potym dźielnoścła Rokoſzanow ſerca naklaniał do Zygmunta III: ztąd Krolom Polſkim zawſze był miły, á co naywiękſza, taka życia Paſterſkiego pobożność, że mu y ſama złość nie miała co zarzućić: Chełmſkim Biſkupem będąc, częſto do ludźi kazania miewał: ſzpitale w Przemyſłkim nawiedzał, y uboſtwo iałmużnami opatrował: umieraiąc, Bibliotekę ſwoię dość w Xięgi liczną, konwentowi Płockiemu Zakonu Kaznodźieyſkiego, odkazał, *Rzov: Propag: c. 14 fol: 97*, pochowany w Poznańſkim Tumie, z marmurowym nadgrobkiem, przed ſmiercią Koadjutora ſobie na Biſkupſtwo przybrawſzy. Walentyn trzeći brat Wawrźyńca Biſkupa, naprzod Podſędek Ziemſki Płocki, potym Kaſztelan Sierpſki, umarł 1596, iako świadczy iego nadgrobek w kościele Mogilſkim Cyſtercyeńſkim; miał za ſoba Koźiobrodzką, z tey oſtawił corkę Annę, z Janem Wolſkim Duninem dożywotnie zmowiona, *Łuk: Papr: Łaſki Ludow: fol: 56*, kędy iey łaſki na kościoł Sierpſki wylicza: y ſyna Jana Piſarza Grodzkiego Płockiego, potym z Kretkowſkii było potomſtwo ſyny y corki. Jan Podczaſzy Brzeſki Kuiawſki. Jan Strażnik koronny, maż rycerſki, ktorego nadgrobek z Latyczowſkiego kościoła wypiſał *Okol: y Starowol: in Monum:* umarł 1630, wieku ſwego 95. Kryſztof w obożie lata ſwoie trawił przećiwko Skinderbaſzy, Turkom, y Tatarom 1617. Herb Goślickich Grzymała, ale męża zbroynego w bramie nie maſz, tylko brama zamknięta: luboć drudzy y bez bramy, mur proſty tylko z baſztami kłada. O Goślickim *piſze Bielſki fol: 741* w roku 1577, y o iego męſtwie.

GOŚLICKI herbu Lubicz w Płockim Woiewodztwie z małych Goślic. Do tych znowu tak *Paproc:* iako *y Okolſki* Franćiſzka Goślickiego od Tatarow zabitego przypiſali, lubo go y pod herbem Grzymała położyli, ale *Bielſki* wyraźnie o nim mowi, że był Grzymalita. Mikołaia potym w Krakowſkim Wo-

iewództwie wſpominaia. Jakub Gośliçki w Zakonie naſzym 1589, życie ſwoie poświęcił uſłudze zapowietrzonych w Wilnie; z przedźiwna tedy ochota y miłośćia chorych nawiedzał, ſpowiedźi ſłuchał, y ratował w oſtatnim terminie, aż też y ſam tymże powietrzem zarażony, ſtał ſię ofiara miłości bliźniego. *Alegambe Victimæ fol: 96 Sachini hiſtor: ſoc: p. 9 num: 88. Bencius in Annal:* kędy iego Apoſtolſkie prace koło duſz ludzkich obſzerniey wypiſał. Woyćiech Gośliçki z Płockim Woiewodztwem elekcya Jana Kaźimierza podpiſał.

**GOSLINOWSKI herbu Junoſza* w Rawſkim Woiewodztwie. Walentyn Goślinowſki dźiedzic części na Paczynowicach pod Kaliſzem 1633 na liſtach kościoła Broniſzowſkiego. Jakub Poborca w Rawſkim z Seymu 1593, *Conſtit: fol: 661.* Łukaſz z Seymu 1634 Poborca tamże, Jan 1648.

GOSLINSKI herbu Przerowa w Mazowieckim Woiewodztwie. Z tych ieden, za czaſow Paprockiego, był Kanonikiem Lwowſkim y Plebanem Rypińſkim. Floryan Goślińſki Podlaſzanin w Zakonie naſzym pobożny kapłan ſłużąc zapowietrzonym w Puſtuſku 1606, na tey uſłudze heroicznie życie ſwoie zakończył, tymże ſię powietrzem zaraźiwſzy. *Annuæ Socier: impreſſæ fol: 778. Alegambe Victimæ.*

GOSŁOWSKI herbu Rola w powiećie Wyſzogrodzkim. Staniſław y Jan Goſłowſcy ludźie rycerſcy pod Pſkowem y w inſzych expedycyach.

**GOSNIEWSKI herbu Nowina* w Woiewodztwie Mazowieckim. Bartłomiey Gośniewſki Archidyakon Kruſwicki, Pleban Nieſzowſki, był na Synodźie Kuiawſkim 1620: Franćiſzek Chorąży znaku X. Czartoryiſkiego Podkomorzego Krakowſkiego, w okazyi z Tatarami w gardło ſtrzała poſtrzelony. Piotr z Mazowieckim Woiewodztwem podpiſał elekcya Jana Kaźimierza. Grzegorz na Gośniewicach Gośniewſki, Kanonik y Proboſzcz u S. Jakuba Łucki 1690, ktorego z tym herbem czytałem.

**GOŚŁUB.* Jan z Goſłuba Proboſzcz Gnieznieński, *Vicarius in Spiritualibus* 1482, wſpominaia go *Conſtit. Synod: Petric: 1630 fol: 43.*

**GOSTKOWSKI herbu Drzewica*, w Bytomſkim powiećie w Kaſzubach, tego herbu używaią; tylko że w hełmie maią rękę zbroyną w prawo zanieſioną po ramię, z mieczem, z tą inſkrypcya. *Virtus mihi Numen, & enſis quem teneo:* tak go opiſał *Mſ. Zaluſc: de Famil: Pruſſ.*

GOSTKOWSKI herbu Glaubicz w Wielkiey Polſzcze.

**GOSTKOWSKI herbu Gozdawa.*

GOSTKOWSKI herbu Junoſza w Ziemi Liwſkiey, piſza ſię z Goſtkowa. Woyćiech Goſtkowſki wydał do druku, *Spoſob, iakim gory złote y ſrebrne w krolеſtwie Polſkim zepſowane naprawić in 4to 1612* Adryan w Ziemi Nurſkiey. Jędrzey w Woiewodztwie Poznańſkim 1632, Kryſztof w Ziemi Ciechanowſkiey, Mikołay w Rożańſkiey, Staniſław y Kaſper w Podlaſiu 1648 podpiſali elekcye. Jan Goſtkowſki Soc: JESU wydał drukiem na świat *Tropheum immortale, na pogrzebie Biſkupa Trzebickiego 1680 in fol: Cracov:* tenże potym na Miſſyi w Immerećie u Georgianow Apoſtolſkie życie zakończył. Ten u Xiążęcia Georgianow, nawet y u Biſkupow choć Schizmatykow, na tę ſobie zaſłużył eſtymacya, że go wſzyſcy kochaiąc, życzyli ſobie więcey takich koło tamtey Winnicy Operaryuſzow. Języka tey Prowincyi lubo dość trudnego przez dwie leće tak ſię doſkonale nauczył, iak by ſię był tam urodźił. Błędy tedy Schizmatyckie zrozumiawſzy, tym ich gruntowniey zbiiał. im świadomſzy języka; tak dalece, że mu y ſami odſzczepieńcy plauz dawali. Gdy ſię powietrze w Immerećie zakurzyło, á co możnieyſi z miaſta unikaiąc niebeſpieczeńſtwa, rozbiegli ſię, ſam X. Goſtkowſki o wyżebranym chlebie żyiąc

iac, ſłużył pozoſtałym, pod płotem tylko legaiac, w oſtatniey biedźie, w wielkiey iednak pocieſze ſerca, na lepſze życie przeniesiony.

GOSTOMSKI herbu Nałęcz w Woiewodztwie Rawſkim z Goſtomi: luboć na pamiatkę tego, że z Leżeńſkich dźialem ſię rozdzielili, z Leżenic ſię y podźiś dźień piſza. Naydawnieyſzego z tego Domu wſpominaia Dobrogoſta Goſtomſkiego, á boday nie pierwſzy na ſobie Goſtomſkich imię wynioſł; ſyn iego Anzelm Kaſztelan naprzod Płocki y Staroſta Rawſki, potym Woiewoda Rawſki 1583 *Gvagnin:* maż byſtrego rozumu, y w ekonomicznych rzeczach nad inſze biegły; atoli iednak pierwſzy w Dom ſwoy wnioſł herezya, z taka o nię zelozya, że na Seymie Warſzawſkim w pałacu iego, wſzyſcy Panowie temiż błędami uwikłani, tłumem ſię zchodzac, zbor ſobie założyli, kazania pſeudominiſtrow ſłuchywali, temiż baśniami y ſynow ſwoich zarazić: prawdać, ze za ſtaraniem pobożney katoliczki oſtatniey żony ſwoiey, iuż ſię był znowu do prawowierney wiary nakłaniać począł; znać to było, to z tad, że Nayś: Matkę czćił, y SS. Pańſkich wzywał; y wigilie do świat tak ściśle obſerwował, że y ognia w domu ſwoim niećić nie pozwalał; nawet gdy umierać przyſzło, o kapłana katolickiego proſił; atoli iednak ſynowie dyſſydenći, tego mu ſzczęścia nie pozwolili. X. Suſliga w życiu Elżbiety Sieniawſkiey piſze, że miał trzy razy ponawiać śluby małżeńſkie; á z pierwſzemi dwiema, dwunaſtu ſynow, y iedną corkę zpłodźic: iedna z nich iego małżonka była Narzymſka Kaſztelanka Płocka, *iako piſze Okol:* Druga Tarłowa Zofia, iako świadczy *Genealogia tego Domu*, z ktorey, według niey, było tych ośmiu ſynow, Staniſław, Mikołay, Hieronim, Jan, Anzelm, Jakub, Tomaſz, Dobrogoſt, toż potwierdza *Baranowſkiego Mſ.* y przydaie, że były y corki dwie, iedna Dorota, ktora iuż była zmowiona za Ciołka Zelechowſkiego, atoli przed weſelem umarła: druga Anna Paryſowa. Poiął potym tenże Anzelm Woiewoda, trzećia żonę, Zofia Szczawińſka Kaſztelanke Sochaczewſka, ktora pierwey była za Jędrzeiem Sierpſkim Kaſztelanem Rypińſkim, y z niey miał corkę Elżbietę Łucya.

Elżbieta Łucya z młodych zaraz lat od pobożney matki ſwoiey, świątobliwie wychowana, do poſtow, umartwienia, Xiąg duchownych czytania przywykła: w trzynaſtu leciech Pannę, że od matki porwać chćiano, ta umyśliła ia do Krolowy Anny Jagellonowny oddać, iadącey tedy z nia do Warſzawy, kilkadźieſiat koni na drodze zaſtąpilo: nie wiedźiała o niczym matka, z nabożeńſtwa tylko, żeby była mſzy świętey ſłuchała, do kościoła ſię inſza droga udała, z tamtad po nabożeńſtwie pominawſzy gościniec, mineli y owych ludźi, o ktorych ſię dopiero w Warſzawie dowiedźiała. Dwor krolewſki, iak innym wiele bywa okazya do złego, tak iey ſię ſtał ſzkoła y ćwiczeniem pobożności, kochała ia z tego Krolowa, y gdy zachorzała, tak iak, matka ſtarała ſię o nię, nawiedzała, ba y ſama karmiła. Wydana potym w ſtan małżeńſki za Prokopa Sieniawſkiego Podczaſzego na ten czas Koronnego, á potym Marſzałka Wielkiego Koronnego: prawdać że na ten czas ieſzcze był heretykiem, atoli iednak z iey pobożney konwerſacyi, y z rozmowy z X. Piotrem Skarga, odrzućił błędy dyſſydenckie: katolikiem prawowiernym umarł, nie mięſzkaiąc więcey z żoną, tylko ſześć lat, y zoſtawiwſzy trzy coreczki Zofią, Annę, y Elżbietę, y ſyna Jarozła. Przed śmiercią męża, pokazał ſię iey Anioł, y kazał iey obierać ſobie, cierpieć albo na tym albo na drugim świećie; gdy ſobie tu raczey obrała cierpieć, rzekł iey: Otoż ći maż predko umrze; á na świećie potym nie będźieſz miała pociechy, ale wielkie ſrafunki y kłopoty; w tym zdało ſię iey, iakby ia rozga

pobił: z czego czuła boleść nie mała, y były znaki krwawe po ciele: wszystko się zaś ziściło, co iey Anioł przepowiedział. Po śmierci męża lubo się o nię wiele zacnych Panow starało, á między niemi X. Janusz Ostrogskie Kasztelan Krakowski, przecięż wszystkim odmowiła, tego sobie życząc, żeby była mogła w wdowim stanie P. Bogu iako naydoskonaley służyć. Umarła iey potym y matka iey, ktorey pogrzeb w Płocku u Oycow Dominikanow piękny sprawiła, á miedzy insze mi zaprosiła na niego iako naywiecey kapłanow dla mszy świętych, zprowadziła iako naywięcey ubogich, ktorych w dzień pogrzebu namowiła na spowiedź y do kommunii świętey, do czego sama ich gotowała, przez kilka dni, podeymowała szczodrze, nogi im umyła, po czerwonemu złotemu każdemu dała, sama tedy naypierwey do kommunii Marszałkowa przystąpiła, á za nia długim szeregiem owo ubostwo, w czym uczyniła, wielka przysługę matce swey, gdy modlitwa tego żebractwa, Skutecznieysza była po spowiedzi y kommunii; kaplicę tę, ktora matka sobie tamże wystawiła, obiciem czarnym axamitnym, dwiema kielichami, czteremá lichtarzami srebrnemi, y apparatami każdego koloru po dwoie opatrzyła, nad to fundacya przyłożyła, aby za dusze iey, na tydzień dwie msze odprawowano. Tu iuż dopiero wolnieysza sobie, mocno się ugruntowała, resztę życia swego w wdowim stanie chcąc pędzić na służbie Boskiey, tak, że raczey sobie obierała ciężka śmierć, niżeli poyść za maż. Dla tego, gdy Pan ieden zacny dostatni y przeważny, ale y heretyk, y upornie więc na tym stawał, na co się usadził, gdy mowię przyiechał do Luki w sześćset koni, gdzie na ten czas mieszkała, z tym zamysłem, aby ią był gwałtem do ślubu z soba przyniewolił; Zrozumiawszy to Marszałkowa, co mogła na prędce szlachty y ludzi do siebie zprowadziła: do stołu sama z nim siadła, y przystownie częstowała. Pod czas stołu mniey przystoyna baieczkę wmieszał w dyskurs gość importun, ktorey bogoboyna Pani nie mogąc słuchać, mowę mu przerwawszy, rzecze: Ja nie baykę powiem, ale rzecz prawdziwa, na ktora oczy moie patrzały. Jeden zuchwały, wdowę gwałtem porwał, za co w Warszawie łeb mu ucięto: w tym porwawszy się od stołu, poszła do pokoiu, tam poleciwszy się Panu Bogu na modlitwie, wielkim á męskim sercem kazała bydź wszystkim po gotowiu, ieżeliby Pan ow o czym zamyślał. Sama rusznicę krotka nabita, y puinał ostry maiąc, czuła. Dowiedziawszy się gość o tym, ani żegnaiąc, ani dziękuiąc, odiechał ze wstydem. Rozsadek się w niey wydawał osobliwszy, z kad żadney sprawy ani zaczynała, ani się podeymowała, poki iey dobrze nie roztrzasnęła, czy pożyteczna będzie do chwały Boskiey. Trafiło się raz, iż pewny Zakonnik otrzymawszy z Rzymu pozwolenie, żeby mogł do inszego zakonu się przenieść, prosił ia o instancya, żeby mu u Starszych iego w tym dopomogła: żadna miara przyłożyć się do tego niechciała, przydaiąc, każdy prawi w swoim pierwszym powołaniu powinien bydź kontent, wszak y ludzie świeccy w małżeńskim stanie, kontentuią się towarzyszem, iakiego im P. Bog daie. Affekt iey ku Bogu zawsze był stateczny, z tego, lubo mąż był daleki na ten czas od wiary naszey, przecięż co dzień mszy świętey słuchała, y on kapłana katolickiego przy dworze swoim dla niey cierpiał: We święta bronił ci iey w prawdzie, żeby była do kościoła nie iechała, atoli y to sobie u niego pobożność iey ulacniła. Dwoch po śmierci męża z zakonu naszego kapłanow do posługi duchowney chowała, tyleż Xięży świeckich kapellanow. Raz sobie zasmakowawszy w rekollekcyach, albo ćwiczeniach duchownych S. Ignacego, w codziennym potym

rozmy-

rozmyślaniu, tak ſię w rzeczach Boſkich zanurzała, że ie poſpolicie bez żadnego rozſtargnienia odprawowała. Od rekollekcyi wſzyſtkie wygody porzuciwſzy, ſerdecznie ſię ięła krzyża Chryſtuſowego. Nie ſypiała więcey nad cztery godźiny, wſtawała o wtorey z pułnocy, y dwie godźiny trawiła na rozmyślaniu żywota Pana Jezuſowego, wſzyſtek zaś inny czas do obiadu, trawiła na modlitwie uſtney, bawiąc na niey dźiewięć godźin: po obiedźie znowu kilka godźin iey dawała, oſtatek czaſu Xiąſzkom duchownym, y rozmowom nabożnym z dźiatkami y z czeladźią. Modliła ſię zaś poſpolicie klęcząc, choć y w chorobach ciężkich, dla czego kolana ſię iey były pokancerowały, y ztwardźiały. Spowiadała ſię y kommunikowała na każdą niedźielę, y na każde święto, y na dni ſwoich Swiętych Patronow, do czego ſię długo gotowała. Podczas Rokoſzu za Zygmunta III, poſtanowiła przy dworze ſwoim nabożeńſtwo przed Nayś: Sakramentem, uſtawicznie we dnie y w nocy, trwało przez puł roka, ſporządźiła na nie porządkiem wſzyſtkich ſwoich, iako ſię mieli modlić, każdy ſwego czaſu, á ſama ſobie niewczeſna godźinę obierała. Muzykę piękna dla chwały Bożey chowała: á gdy ſię trafiło, że czterdźieści godźin modlitwy odprawowano, wſzyſtek prawie czas w kościele przeklęczała, ledwo coś trochę do ſtołu dla poſiłku ciała odchodząc. Gdy ſię trafiło, że kiedy albo dla choroby, albo dla iakiey poważney zabawy, zwyczaynych pacierzy odprawić nie mogła, na ten czas zażywała nabożnych panien ſług ſwoich, żeby za nię to odprawiły. Miała ten dar od P BOGA, że ilekroć ſerce ſwoie do Pana Boga obrociła, zaraz ſię iey łzy z oczu toczyły. Relikwie SS. Pańſkich, oſobliwie S. Konkordyi, S. Antoniny, Panien y Męczenniczek. S. Bonifacyuſza, y S. Erazma Biſkupa y Męczennika, czćiła, y w karećie z ſoba woźiła, y doznawała ſkuteczney ich od Boga pomocy. Sluby, ktoremi ſię kiedykolwiek przedtym P. Bogu obowiązała, co rok na dźień SS. Apoſtołow Filippa y Jakuba, odnawiała. Lubo zaś naymnieyſzey do ſiebie myśli ćielesney nie przypuſczała, y wolna była od pokus takowych, przecież rożnie ćiało ſwoie martwiąc, w niewola go duchowi poddawała. Na łożku ſwym Krucyfix na noc zkładała, ſama zaś na gołey deſce, albo na źiemi, ſukno podle ſiebie położywſzy: dyſcypliny czynila trzy razy albo cztery na tydźień, według pozwolenia Spowiednikow: poſtrzegali iednak domowi, że choć kiedy dyſcypliny nie czyniła, z tym wſzyſtkim po ćiele iey wydawały ſię na niey blizny, albo dęgi świeże, od biczowania, y na każdy dźień głowa ſię iey krwią poćiła, w czym coś cudownego niektorzy rozumieli. Ociec duchowny, niechcąc, aby ſię tak ſrogo trapiła, iak była zwykła; odebrał od niey dyſcypliny wſzyſtkie; ona nie maiąc, czym by ſię bić mogła; pięściami ſię tłukła, ciało na ſobie ſzczypała; włoſy targała, rece o źiemię tak mocno biła, że iey aż palce popuchły. Chowała przy pokoiu pieſki małe, dla tego, że za lada poruſzeniem ſzczekaiąc, ſen iey przerywali, y dla ćierpliwości: bo ia z onych pśiąt pchły w nocy budźiły. Darowano iey raz pieſka y pięknego, y bardzo małego, do ktorego, że trochę affektu przyłożyła, y podczas w modlitwie roſtargę iey czynił, kazała go kryiomo utopić. Spać idąc, świecę woſkową topiła na ćiele ſwoim zawſze, aż do śmierći. Pościła w poniedźiałki y ſzrody, w Piątki ſuchotami. Za dozwoleniem Spowiednikow, (ktore ſobie wyproſiła) właſne ſtużebnice ſtrofowały ią; powiadaiąc każda, co ſię iey w niey nie podobało: ba y dyſcyplinowały, y w gębę podczas mocno biły. Zwolała raz do ſiebie dźiatki ſwoie: ſtarſza corka miała lat ſiedm, młodſza pięć, ſyn we trzech leciech; Dłu-

gim dowodem, świata im prożność, á służby Boskiey godność pokazuie: dźieći moie, cosz sobie obieracie; ubostwo Chrystusowe, czyli bogactwa, świat czyli klasztor? pozwala im do deliberacyi czasu: w tym Jaroszek za siebie y za siostry odpowie: Uczyniemy, co uczyni Matka, Matka za maż nie poydźie, ia y siostry idźiemy do klasztora: ućieszona odpowiedźia taka pobożna Pani. Nie poydę moie dźieći, nie poydę, rzecze; daycież y wy mnie rękę, że uczynićie, co mowićie; y dały. Wdowa będąc na żadnym weselu nie bywała, y gdy postrzegła, że się iey miano przykrzyć, wyieżdżała z domu, aby uszła okazyi: á ieżeli ktora służebna za maż wydawała, albo sługę żenila, nie dopuszczała wesela przy sobie, ale musiało bydź w mieście, albo indźiey. Jadąc z Częstochowy z corkami, wstąpiła do brata rodzonego Woiewody Poznańskiego, do Ośieka, ten rozumieiąc, że ia miał tym ukontentować, kazał po bańkiećie przy gościach zacnych muzyce zagrać. Marszałkowa kapelę usłyszawszy, w płaczy: prosi Woiewoda żeby była wesoła; odpowiada: rada będę w Domu braterskim, ale niech muzyka ustanie. Prosił y nalegał, żeby sama odeszła, corki zostawiwszy, ale niechciała na to pozwolić. Po prożbach, nastąpiły łaiania y groźby; corki to widząc, do nog Wuia swego, prosząc, żeby ich zaniechał: Co zrozumiawszy Woiewoda, rzecze: Już widzę moie siestrzenice, że nie z namowy to czynićie; ale z cnoty; dla tego iuż sie ani Matce waszey, ani wam więcey w tym przykrzyć nie będę: iakoż corkom swoim dała takie wychowanie, że y w klasztorze z trudnościa taka straż bydź może: naznaczała im rozmaite zabawy; aby nigdy czasu nie miały do prożnowania, spisała im porządek na cały dźień, co czynić miały na każda z osobna godźinę: sama przy sobie klęcząc, modlić się im kazała: Litania y inne nabożeństwo sama im zaczynała. Zalecała im pokorę, y frasowała się, gdy ktorey, według stanu iey, Mościa Panno, mowiono. Po porodzeniu, tak ie więc Bogu ofiarowała: po połogu poszła do kościoła Nayś: Panny pieszo, y dźiećię przy sobie nieść kazała, tam wysłuchawszy mszy S, y nabożeństwo odprawiwszy, iałmużnę znaczna na ołtarzu położyła, ktora potym co rok ponawiała, tym więcey za każde dźiećię z osobna daiąc, im w większe lata postępowały. Zabrał iey potym P. Bog corkę Anne, y syna Jarosza, o ktorego śmierći nowinę, iak ia mężnym sercem, y wesoła twarza dla Boga przyięła, tak przedtym, lubo to iedynie na myśl iey reflektuiacey się przypadło; żeby ten stos na nię naycięższy był, gdyby iey syn umarł: postanowiła u siebie mocno, że się y o to frasować nie miała, na potym zaś Boga samego, za dziedźica swoiey fortuny sobie obrała. Drugie dwie corki swoie, ile że się iuż bez wiadomości matki, ślubem wieczney czystości obowiazały; gdy się z swoia intencya otworzyły, że za klauzurą zakonna życie swoie prowadźić chciały, z wielkim serca ukontentowaniem, nie bez wylania łez, naprzod przed Nayś: Sakramentem Bogu poświęciła y oddała, prosząc go aby krew iey własna, przyiał za wdźięczna ofiarę, á potym ich do Chełmna odwiozła: z Chełmna do Częstochowy iachała, gdźie zawiozła do Nayś: Matki obrazu, dwoiaki upominek, to iest włoły, ktore samaż corkom swoim do Nowicyatu idącym urznęła, y obrazy obudwu srebrne odlewane? W rok potym z iachała do Chełmna na ich profesyą, po ktorey w poltorey niedźieli młodsza corka Elżbieta życie to śmiertelne w niewinności zakończyła, na ktorey śmierć matka lubo żałosna patrzyła, przecież żal swoy dźiwnym męstwem pokrywała. Tak corki swoie Bogu oddawszy, y fortunę swoię sypać na cześć iego zaczela: Collegium Lwowskie szczodrobliwa ręką fundowała Zakonowi naszemu

ſzemu, kościoł nie tylko wielkim nakładem iey ſtanął, ale go też chciała w bogatſzy nadać inne apparat przyſtroić, na co wiele łożyła, z ta pokorą, że ſię frasowała, gdy ia albo fundatorka nazywano, albo iey dobrodźieyſtwa wſpominano. Klaſztor także Pannom Benedyktynkom względem corki ſwoiey, w Sendomirzu fundowała, y ſowiście nadała, czterech SS. Pańſkich ćiała całe w nim złożyła. Z teyże żarliwości o chwałę Boſka, Zydowſkiego narodu nie nawidźiała: modliłać ſię w prawdzie za nich, pilnie iednak przeſtrzegała tego, aby ſię ich bluźnierſtwa nie ſzerzyły, dla tego w Ratnie Staroſtwie ſwoim, według prawa kościelnego, y koronnego, zakazała, żeby żaden Chrześcianin Zydowi nie ſłużył: co że im była rzecz nieznośna, wiele ſię ich z tamtąd wyprowadzało. Na rok przed iey śmiercią, młodź Zydowſka zelromoćiła figurę męki ſyna Bożego, uięła ſię o to żarliwie, y lubo inſtancye tak duchownych oſob, iako y wiela Panow zacnych za niemi zachodźiły, uwieść ſię ani prożbom ani upominkom nie dała. Dekret ſtanął, aby wſzyſcy Zydźi ſtarzy, śmierć młodźi ſwoiey okupuiąc, ſzubienicę nowo zbudowaną, do ſtarey ſzubienice z proceſſyą na ramionach nieśli, młodź onę ſwawolną, kat u ſzubienice chłoſtał. Przedtym wykradli byli Zydźi w iey dobrach Nayś: Sakrament, wiele ważyła, aby z nich uczyniono było ſprawiedliwość, ale u potężney ſtrony, ktora ſię była uięła za niemi, nie mogła ſię oprzeć, tylko to wymogła, że iednego z nich na gardle zkarano, ona zaś wſzyſtkich z maiętności ſwey wygnać rozkazała. W Ratnie nie rada widźiała, że bożnica ich wyższa była, niż kościoł katolicki, upominała ich o to często, aby iey zniżyli, czego że nie uczynili, dopuściła czcladźi ſwoiey, że ia oni rozebrali. Gdy ſię tamże ktorzy z nich nawracali, zaćiągała wſzyſtkich inſzych żydow na ich krzćiny, y kazała im bydź na kazaniu. Nadzieię ſwoię mocno w Panu Bogu zakładała, y nigdy ſię na niey nie zawiodła: w Ratnie zapalił ſie raz Zamek, y tak ſie ogień ſzerzył, że niepodobna było ugaſić go; padła według ſwego zwyczaiu na modlitwę pobożna Pani, w tym iedna z ſług iey, bluźniąc, poczęła ſię z niey uragać. Otoż P. Bog, ktoremu ſię tak długo modliſz, ktoremu tak wiele daieſz, niechże ćię teraz ratuie. Bolała, ſtyſząc to Marſzałkowa, przećiąż więcey nic nie mowiła, tylko to, niech ſię wola Boſka dźieie, w tym za cudowna ſprawa Boſka, gdy ogień przyſzedł do tych mięſzkania, w ktorych kosztowne rzeczy chowano, ſtanął, y uſtał, ſzkody naymnieyſzey w rzeczach nie uczyniwſzy. Gdy Tatarowie Pokućie puſtoſzyli, 1617 położyli ſię kosrem bliſko Luki, kędy na ten czas mieſzkała: przez dwa dni, y ludźi y bydło we wśi brali, przećiąż na dwor natrzeć nie śmieli: lubo w nim żadney obrony nie było: obawiaiąc ſię iednak, aby Tatarowie wźiawſzy wiadomość od ſług y poddanych iey, ktore zabrali, na dwor nie natarli, uſzła z niego za rzekę Nieſtr do chaſzcza na błoto, z wiela białych głow y dwiema Zakonnikami: tam ia wyſzpiegowawſzy Tatarowie, naiaghali; y modlaca ſię, á Nayś: Panny wzywaiaca, y S. Michała, y innych SS. Patronow, z innemi ludźmi zabrali y zagarneli. W ten czas Pan BOG cudem ia ſalwował: bo naprzod tak ia ćięſzka uczynił, że iey żadna miara na koń wſadźić nie mogli, y gdy ia chćiał zćiać Tatarzyn, raz y drugi chybiwſzy, ſztychem na nię uderzył, w tym ona odeſzła od ſiebie, y niewiedźieć, iako ſię potym w rzece znalazła, będąc opodal za nia, tam ia znowu dźiwna opatrzność Boſka ratowała, że nie utoneła: bo gdy do ſiebie przyſzła, á w wodźie ſię obaczyła, poczęła wołać: S. Michale ratuy mię; poddany ieden na imię Michał, poznawſzy ią po głoſie, y mniemaiąc, aby nań wołała, prędko z czoł-

nem przypadł, y zawiozł ia do takiego brzegu, nad ktorym zawieśiło się wiele gałęzi, gdźie się utaiła; bo iey znowu szukali y szpiegowali Tatarowie, ale nie mogli znaleść: Dopiero gdy ućichło niebespieczeństwo, inszy chłop ztamtąd ia do brzegu przewiozł, y do Luki zaprowadźił. Przestrzegał ia BOG o tym: bo w dźień S. Mateusza Apostoła, słyszała głos, kogoś mowiącego do siebie. Przygotuy się na wielkie niebespieczeństwo, ktore w krotce przyidźie na ćię: iakoż nabożnieysza była dnia tego, y w ten czas gdy ia Tatarowie imali, ostra włosiennicę miała na sobie. Szanowała aż do śmierći on dźień, ktorego ia P. BOG z tak wielkiego niebespieczeństwa wyrwać raczył, czynila weń iałmużny znaczne, y przez one trzy dni odprawowała modlitwę czterdzieści godźin; przyczyniła sobie także nabożeństwa, mianowićie, że na Boże Narodzenie, y na Wielkanoc miewała dwieście ubogich, wielom z nich umywała nogi. Taka miłości ku Bogu pałała, żeby się była rada stopiła na iego chwałę: bolało ią bardzo, gdy słyszała o iakiey obrażie iego. Raz weyrzawszy z okna, z trefunku upatrzyła sługę swego, z domu podeyrzanego, wychodzącego, rozumieiąc, co się w prawdźie nalazło, że tam na niecnotę chodźił, poczęła tak rzewnie płakać, że odchodząc od siebie mdlała, á coraz powtarzała, Boże moy iaki to grzech; wiele trudności zażyto, niż ią otrzeźwiono: kazała się potym wszystkim modlić, á na ochydzenie grzechow, nabożna im uczyniła przemowę. Do Nayśw: Sakramentu osobliwe miała nabożeństwo, w dźień Bożego Ciała, z iakonaywiększa pompa processya odprawowała, zaćiągaiąc na nię Popow Unitow, y sprawuiąc im na to kosztowne Rezy. W kościele nie rada nigdy gadała, y dla tego uchodząc światowych ceremonii, kryła się w kościele, y mieysce takie obierała, gdźieby z samym Bogiem bez rozrywki mowić mogła. Ozdobę kościelną, porządek, y śpiewanie poważne, tak kochała, iż nie mogła większey mieć ućiechy, iako w tym. Kościoły y szpitale budowała. Wuniowska Plebania bogato nadała, do ktorey kaplicę w Lucze przyłączyła, y znowu inszy fundusz dostatni na Wikariego uczyniła. Szpital Wuniowski także z kaplicą wybudowała y mięszkania dla kapłanow, ale to wszystko Tatarzy w popioł obrośili, ledwie kaplica Lucka z dworem została. W Ratnie fundacyi kościołowi znacznie przyczyniła, oddawszy na to dwa tysiąca złotych, y niektore grunta u Krola uprosiwszy, Plebania zacna zbudowała, kościoł także S. Michała, na tym mieyscu, gdźie przedtym była bożnica Zydowska, wybudowała, lubo nie zupełnie, że ią śmierć zaszła. Wymagała to na Xięży, że oprocz świąt, w Poniedźiałki, Srzody, Piątki y Soboty, kazania dla niey bywały. Do Nayś: Panny, że sama nabożna była, dla tego y czeladkę swoię w to była wprawiła, że co Sobota Godźinki o Nayś: Pannie razem śpiewali, á po nich wotywy o niey mszy słuchali: raz będąc w mieście pewnym, dowiedźiała się że niedzwoniono iak zwyczay rano, w południe, y na wieczor na paćierze, á to dla tego, ze dzwonnikowi iurgeltu przytrzymano; kazała mu zaraz zapłacić, y nad powinność przydać, aby na potym dzwoniąc ochotniey, pobudzał ludźi do pozdrowienia Matki Boskiey. Zakonnikom, y inszym ubogim iałmużny wielkie dawała, lubo się z niemi kryła. Sierot ubogich, chowała przy sobie bardzo wiele, bywało ich pod czas ośmdźieśiąt, á zabawiała ich szyćiem y hattowaniem koło kościelney roboty, á potym dawała ie do klasztoru, albo w stan małżeński, opatruiąc każdey posag, albo wyżywienie według kondycyi. Gdy widźiała sługę swawolnego, napominała go naprzod, y sąd mu Pański, y karanie wieczne przypominała, że ze wstydem odchodząc od niey, znacznie się potym

Digitized by Google

tym poprawowała. Gdy uſłyſzała, że kto albo przeklinał, albo nieuczćiwie żartował, frafowała ſię, y boiaźń Boża przypominała. Nad czeladźia ſwoia miała wielkie ſtaranie y pilność, aby ich do P. Boga pociągała: przy dworze ſwoim żadnego zuchwałego nie chowała. Dwor iey był iako klaſztor, ieżeli ktory czeladnik choćby y woźnica, nie był na mſzy albo na litaniach, ktore u niey zawſze śpiewano, albo na nieſzporze, pytała ſię pilno dla czego, y ganiła, á podczas y karała, bez przyczyny ſtuſzney ućiekaiacych od tego nabożeńſtwa. Bez iey wiadomości, albo ſtugi ſtarſzego, nie wychodźił żaden do miaſta, á żeby ſobie byli nie teſknili, kazała im dawać, gdy tego była potrzeba, wſzelaki w domu doſtatek. O tych panienkach, ktore były na iey poſtudze miała wielkie ſtaranie; zaprazała ich pewnych czaſow z ſoba na modlitwę, albo biczowanie, aby ſię przy niey ćiało ſwoie martwić przyuczyły. Slug ſwoich także w Sobotę przy litaniach na dyſcypliny zaprawowała. Przy ſtole u niey, albo rozmowy święte, albo czytanie Xiąg Duchownych bywały, á z potraw ſwoich, z ktorych ſama ledwo co ukuſiła, ubogim dwa albo trzy pulmiſki na dźień poſyłała. Pokorę ſobie ulubiła od młodosci. Za mężem ieſzcze będac, przymawiał iey nie raz maż, że ſię nie ſtroiła, w czym go tak pięknie zbywała, że tylko ſześć razy, woli iego dogadzaiac ſtroyno ſię ubrana pokazała: uważali iednak domowi, że w ten czas bywała ſmutna, bo iuż o świat mniey dbała. Wdowa będac, w podłych ſzatach, á często w łatanych chodźiła, w koſzuli z grubego płotna: nie dopuſzczała ſię nikomu pod rękę prowadźić, gdy kędy ſzła, przez co raz ze wſchodu zpadła, y krzyżow ſobie naruſzyła, do śmierći potym na nie bolała: bo dla wſtydu nikomu ſię nie dała opatrzyć. Sieroty ſama czeſała, głowy chędożyła, łoſzka ſtała, w piecu paliła, nogi umywała, choć owrzodźiałym y ſzpetnym: z pokory często ſama kotły y garce ſzorowała, y inſze podłe poſługi czynila. Cierpliwość iey w znoſzeniu rozmaitych przećiwności, tym ieſt godnieyſza zalecenia, im ona goretſzey natury była y popędliwſzey, á ta łaſkawościa y pobożnościa tak pomiarkowana była, że krzywdy ſwoiey uſtępuiac, choćby ſię też y pomścić mogła, bądź przez ſię, bądź przez powinne ſwoie, nigdy tego nie czynila, ale wſzyſtko zupełnie Panu Bogu oddawała. Miewała też prześladowanie od czarta. We Lwowie zrzućił ia był z wyſokiego wſchodu, z wielkim grzmotem, że ſię wſzyſcy byli polekali, bez żadnego iednak naruſzenia. O poddane ſwoie, ſzczerze ſię uymowała, dla tego w ſtaroſtwie iey pod czas konfederacyi, gdy żołnierzy beſpieczniey ſzych ani ubłagać, ani ſtuſznoścla, albo prożba uiąć nie możono, kazała ich wyganiać, iakoż mogła mieć ludu ſwego do ſzyku do ośmiu ſet, y bywało to, że ſię iey zawſze powodźiło. Raz iey coś pewny żołnierz przewinił, chćiano go za to ſurowie karać, za interpozycya iednak godnych ludźi, dała ſię na ugodę: włożyła iednak tę kondycya na wſzyſtkich żołnierzy, aby ſię ſpowiadali na święto ktore naſtępowało. S. Elżbiety, y do kommunii S. żeby przyſtępowali. Przyieli to y wykonali z chęćia: po ktorym nabożeńſtwie pięknie ich częſtować kazała: á przewiniony krzyżem w kościele leżał. Już też coraz to bardźiey ſtabieć poczela, tak że y głowa władnać nie mogła; puchlina ſię też wydawała, przećięż wyprawiła ſię do Gor, maiętności klaſztoru Sendomirſkiego, kędy na ten czas mieſzkały Panny Zakonne po zgorzeniu klaſztora ich w Sendomierzu, tam lubo bardzo chora była, na wſzyſtkich iednak ceremoniach y nabożeńſtwie przy poświęceniu na Xienia tegoż klaſztoru corki ſwey Zofii była: ta widzac na co ſię matce zanoſiło, często więc nad nia upłakiwała, ktora matka ſtroſuiac mo-

wila. Miła Panno coż płaczesz, iużeśći nie dawno opuściła, nie żałuy tego, coś Panu Bogu oddała, niech się wola Boża zemna dzieie, on, ktory iest Oycem y Matka twoią nigdy nie umiera, ten niech będzie pociecha twoia. Wyiachała potym z Gor chora ku Lublinowi, chciała tam zdrowia poratować, odprowadzała ia corka iey, atoli nie doiachawszy do Lublina, we wśi Radawcu po ranu wyſłuchawszy mſzy świętey, ſpowiedź y kommunia z ręki Henryka Picherta Prowincyała Zakonu naſzego, przyiawſzy, tylko co wśiadła w karetę, na ręku Panny Xieni ducha Bogu oddała 1624 przy obecności Oycow naſzych, w Wigilią S. Mateuſza Apoſtoła, w ktorego święto przed ſiedmia lat była w niebeſpieczeńſtwie od Tatarow. Cała noc przed śmiercią trawiła na modlitwie, oddaiac ſię P. BOGU y opiece Nayś. Matki, po każdym pozdrowieniu Anielſkim mowiac, W ręce twoie polecam ducha mego. Żyła na tym świecie lat pięćdźieſiąt, y 10 Mieśięcy: z mężem żyła lat 6. Wdowa była lat 28 y 8 Mieśięcy: pogrzebiona w kościele Lwowſkim przy Collegium Soc: JESU ktore fundowała: gdźie ciało y po dźiś dzień gdy to piſzę całe nieſkażone, lekkie, znayduie ſię: BOG znać w nadgrodę iey zaſług, iuż to przez ſto y dźieſięć lat konſerwuie. Za żywota zaś Panne Żakonna w Sendomierzu na kwartanę chora, w Imię Pana JEZUSA Chryſtuſa roſkazuiac iey, żeby na kwartanę nie chorowała, uleczyła. Druga na żołądek, na ktory od wiela czaſow chorowała. *X. Susliga Soc: JESU w Życiu iey in 4to wydanym, w cztery lata po imierci iey.*

Staniſław Woiewoda Rawſki Staroſta Radomſki, á przedtym Kaſztelan Sochaczewſki 1562 y 1587. *Sarnicki in dedic.* ſyn pierwſzy Anzelma Woiewody Rawſkiego 1589 Kommiſſarz od Rzeczypoſpolitey, do traktatow z Maxymilianem Xiążęćiem, y Domem Auſtryackim, podczas ktorych traktatow, traktował u ſiebie Legata Papiezkiego Hippolita Aldobrandina Kardynała, poſłanego od Syxtuſa Piatego Papieża, na dotarćie tychże traktatow, tam Kardynał wiedzac o iego uporze w błędach heretyckich, uiawſzy go w poufałości za rękę, namawiać począł, do ziednoczenia ſię z kościołem katolickim: Chcac ſię zbyć żartem, tak potrzebney duſzy ſwoiey rzeczy Staniſław, żartem rzecze. W ten czas prawi katolikiem zoſtanę, kiedy ty Papieżem. Zoſtał do Rzymu powroćiwſzy Hippolit Papieżem, y kościoł Boży pod imieniem Klemenſa VIII rządźił: piſał do Staniſława Oycowſki liſt, upominaiac ſię ſłowa u niego, atoli nic nie ſprawił: w tymże błędźie dokonał uporczywie; tylko że na katolikow napotym daleko był łaſkawſzy: wſzyſcy zaś bracia iego prawowierna wiarę przyięli. *Cichoc: Alloqu: Oſecen: lib: 2 cap: 15. Susliga Życie Sieniaw: Varſſavic: in præfat: ad lib: 3.* Mikołay Chorąży Rawſki, drugi ſyn Anzelma Woiewody Rawſkiego: *Geneal: iego Domu* Jakubem go zowie, atoli miał on inſzego brata tego imienia, o ktorym niżey, był to człowiek do woyny urodzony, iako świadczy *Biel: fol: 746 y Papr:* atoli tak on, iako y brat iego Staniſław, bezpotomnie zeſzli. Że ten Mikołay pod Tczewem chwalebnie ſtawał, świadczy *Biel: fol: 546.*

Hieronim Woiewoda Poznańſki Staroſta Sendomierſki, á przedtym naprzod Podkomorzy Rawſki, potym Kaſztelan Nakielſki, Srzedzki, Warecki, Wałecki Staroſta, trzeći ſyn Anzelma Woiewody Rawſkiego, z dyſſydenta, gorliwy o wiarę katolicka zelant. Z tey, gdy Żydowka maiętna w Sendomierzu, z coreczką ućiekła do zamku, y maż iey za nią, chrztu pragnąc oboie, troyga iednak dźiatek w domu ſwoim odbiegſzy, á Żydzi dźieći one na rożne mieyſca rozeſłali, Woiewoda żażył w tym ſtuſzney furowości, kazał Żydow kilku przednich wſadźić do więźienia, niechcąc ich uwol-

nić,

nić, ażby dźieci one oddali. Siedźieli długo, dawali wielkie pieniądze, ale się tym nie dał uwieść. Aże uporczywie ſtawaiącym, y więzienie nic nie pomagało; kazał Woiewoda Rotmiſtrzowi ſwemu poyść z piechotą między Zydy, tam wiele dźieci przednieyſzych Zydow nabrano, y do Zamku przyprowadzono: powiadaiąc, iż one dźieci nie wprzod pulczone będą, aż poki tamto troie, rodźicom by ſię nie wrociły: paćierza ich tedy y nauki Chrześciańſkiey uczono. Zydźi boiąc ſię o ſwoich, tak pilno rozeſłali po Wolyniu y Ruśi ſzpiegow, aż owo troie znaleźli; ktore iak oddali, dopiero ſwoich odebrali. Z tey zaś okazyi nawrocenie do wiary katolickiey tego Pana było. Zwawie on przy dyſſydentach obſtawał, y dla tego na Seminarium Miniſtrow, ktore chćiał fundować, kilka tyſięcy czerwonych złotych wyſypał: przećiąż ſyna ſwego do ſzkoł Collegium Poznańſkiego S. J. oddał, tylko że mu przewoźnego z cudzych kraiow dyrektora, ale y żwawego oraz heretyka, przydał: boiąc ſię żeby ſyn przy inſtytucyi naſzey, y wiary Oycowſkiey nie odmienił, atoli Director powoli ſłuchaiąc kontrowerſyi o wierze, to na publicznych dyſputach, to w prywatnych rozmowach, związany na rozumie, pierwſzy ſię iadu heretyckiego wyprzyſiągł. Jak ta nowina doſzła uſzu Hieronima, tak predko dyrektora poimać kazał, do ſiebie przywieść, y do więźienia wtrącić: Opłonawſzy iednak z gniewu, nie tylko że go z ćiełźkiego taraſſu wolnym uczynił, ale też przyzwawſzy do ſiebie, często z nim koło wiary rozmawiał, z tąd zabrawſzy pochop, SS. Doktorow oſobliwie Hieronima, Auguſtyna, Grzegorza, tym pilniey czytać począł, im mu coraz to większe światło, o wierze katolickiey z tych autorow przychodźiło; naoſtatek przyzwał do ſiebie Xiędza Konarſyuſza Jezuitę, ktoremu gdy wątpliwości ſwoie koło wiary wynurzył, á ten ich ſzczęśliwie y mądrze piſmem y racyami zbiwſzy uſpokoił; publicznie potym na Seymie Warſzawſkim herezyi ſię wyrzekł, z tak wielkim pożytkiem, że ſiła bardzo panow zacnych, iego torem idąc, do owczarni ſie Chryſtuſowey wracało, á między niemi brat iego rodzony Jan Kaſztelan Rawſki: nie było potym według świadectwa *Ciebockiego*, ani odważnieyſzego w łamaniu heretyckich zamyſłow, ani żarliwſzego katolikow obrońcy, ani ſtatecznieyſzego duchownych y Zakonnikow protektora, nad niego, z kąd na Seymie broniąc Zakonu naſzego, przećiwko uſzczypliwym ięzykom, tak mowił, iako piſze, *Argentus de Rebus Societ: cap: 7 fol: 101. Cum ſorte mea in hac grandiore ætate, in hoc meo non aſpernando dignitatis gradu, quid amplius rerum humanarum magnoperè exſpectarem, non haberem; atq; unū tantummodo cælum deeſſe animadverterem; ad illud acquirendum, omnes meos conatus collimare conſtituī. Hinc Societatem JESU acceſſi, & cum illa familiaritatem contraxi; quia illā mediante, illius inquam inſtitutione ac directione, me cælum acquirere poſſe exiſtimavi, ſpero enim fore, quòd ut ab illa ad religionem Catholicam, in qua una, vera eſt ſalus, adductus eram, ſic eius auxilio & conſilio, cæleſtem gloriam obtinerem.* Z tegoż ku nam affektu, Collegium w Sendomierzu 1602 fundował, y nadał na inſze zaś rezydencye naſze dobroczynnie łaſkawy, iako Warſzawſka, y Krakowſka Domum Profeſſam, Collegium Poznańſkie; y na inſzych tak ſtług Boſkich, iako y przybytki, rozrutny. OO. Dominikanom Sendomierſkim folwark darował. Tamże pod zamkiem kościoł na cześć S. Hieronima y ſzpitał przy nim wyſtawił; pięć tyſięcy na poſąg mieyſcu temu naznaczywſzy. W Srzedźie, przy kościele tamecznym, kaplicę z marmuru pięknego wymurował wielkim koſztem, do niey wieś Piotrowo zapiſał dla kapłanow, ktorzyby tam mſze śpiewali. W niey żonę ſwoię uczćiwie pochował; była to Zofia corka Prokopa Sieniawſkiego Stol-

nika Ruſkiego, á potym Chorążego Halickiego, pozoſtała wdowa po Pępowſkim *Popow: pod herb: Lehwa:* Collegiaćie Sendomierſkiey wiele w ſrebrze nadał. Niemniey Oyczyźnie Pan zaſłużony: bo naprzod Marſzałkował w Izbie Roſelſkiey 1590 na ten czas Kaſztelan Nakielſki. Jezdźił do Cesarza Rzymſkiego, y do innych Xiążąt Niemieckich w legacyi wielkim ſplendorem, ale y nie mnieyſza ſtawa imienia ſwego. Od Gdańſkiey potrzeby, żadney expedycyi nie opuścił, w ktoreyby albo ſam oſoba ſwoia, wielkim męſtwem licznych rot nie prowadźił, albo ſtuſznego komputu ludźi do boiu, ſwoim nakładem wyſtawionych do obozu nie wyſłał. Pod czas Rokoſzu, ile że ſtatecznie przy Zygmuncie III doſtawał, wſzyſtkie iego dobra od ſwawolnych zruinowane; ztym wſzyſtkim, pod Guzowem wielkim ſercem przeciwko Rokoſzanom iuż w podeſzłym wieku, z ſwemi ludźmi naćierał; ktora ku ſobie wierność, nadgradzaiąc mu Zygmunt, Sannicka tenutę, ze wſzyſtkiemi do niey przyległemi dobrami, iemu y ſukceſſorom iego na lat ſto puścił, *o czym Konſtytucya 1609, fol: 894*, w ktorym roku życie to śmiertelne zakończył. Pan lubo od młodości ſwoiey bardźiey do rycerſkich dźieł, niżeli do nauk ſzkolnych przykładał ſię; przećięż że był dowćipu byſtrego, y pamięći wielkiey, z czytania Xiąg y madrych dyſkurſow, tyle poſtąpił, że go wſzyſcy za wielkiego Statyſtę mieli. *Pigłowſki Elogia, Susliga w Życiu Sieniaw: Baczalſki Przeſtrach śmiertelny. Cichoc: Alloqu: lib: 2. cap: 15*, ktory y to o nim przydaie. Jeden z dyſſydentow ſarkał na to, że we Włoſzech Żydow choć niewiernych, Naywyżſi Paſterze ćierpia: heretykow choć Chrześćian gwałtem ruguia: ktoremu odpowiadaiąc Hieronim, podobnym prawi ſpoſobem żalił ſię kiedyś wilk przed paſtuchami: Co to ieſt że ſroka nie raz na grzbiećie wieprza ſiadźie, za uſzy go chwyta, ſzczypie pyſkiem, ſkubie za ſzczeć, á wy na to milczyćie; niechże ſię ia wilk, albo ktory z naſzych, choć zdaleka pokaże, wſzyſtkich pſow na nas zpuſzczacie, ſtrzelba broniće, ludźi armuiećie. Sroki ſą Żydźi, ſkubia oni Chrześćian, ſzczypia, ale przećię nie z zguba duſzy oſtatnia. Heretycy zaś ſą iako wilcy, barania ſkorka powleczeni, ktorzy gdźie ſię w mięſzaia, wiele duſz przewrotnemi ſwemi błędami, o oſtatnie zbawienia niebeſpieczeńſtwo przywodza.

Jan Woiewoda Kaliſki, Walecki, y Warecki Staroſta, ſyn pierwſzy Hieronima Woiewody Poznańſkiego, był wprzod Inowrocławſkim, potym Brzeſkim Kuiawſkim, Woiewoda, na koniec Kaliſkim umarł 1623 *Starowol: in Monum:* z *Warſzewſkich nadgrobk:* z Bogiem fortuna ſię ſwoia hoynie dziclił, kiedy w Wałczu Reſidencya naſzym fundował; w kościele Warſzawſkim *Domûs Profeſſæ*, poſadzkę marmurowa położył; tamże na oltarz wielki dwa tyſiące czerwonych złotych wyliczył *Annue 1610 fol: 434*. Fabrykę Collegii Sendomirſkiego od Oyca ſwego niedokończona, ſwoia ſzczodrobliwoſcia dźwignał: y Lubelſkie Collegium naſze iego ſię łaſkami ſzczyći. Miał za ſoba *1mo voto* Tęczyńſka rodzona ſioſtrę Woiewody Krakowſkiego, *2do* Zofia Firleiowne Woiewodzanke Krakowſka) z ktorey ſyn iego Franćiſzek Hieronim Podkomorzy Czerſki, z Maryanna Gębicka Woiewodzanka Łęczycka małżonka ſwoia żył y umarł bezpotomnie. Zygmunt Ferdynand drugi ſyn Hieronima Woiewody Poznańſkiego y ten zſzedł *ſterilis:* ſioſtra zaś tych dwoch braći rodzona, w małżeńſkie kontrakty weſzła z Adamem Stadnickim Woiewoda Belzkim. *Starowol: in Monum: Geneal: Goſłom: Cichoc: Alloqu:*

Tomaſz Woiewoda Mazowiecki Staroſta Ryczywolſki, czwarty ſyn Anzelma Woiewody Rawſkiego, wſpominaia go *Konſtytucye 1616* Kommiſſarzem do rozgraniczenia między Woiewodztwem Podlaſkim y Xięſtwem

Lite-

Litewſkim, *fol: 47 y 1620 fol: 2.* Leśniowolſka ſioſtra Starosty Brańſkiego, powiła mu corkę Dorotę, ktora zmowiona żyła z Marćinem Scibor Chelmſkim Podkomorzym Krakowſkim, y ſynow trzech. Z tych. Remigian zſzedł z tego świata bezpotomnie. Jan naprzod był Kantorem Krakowſkim, potym Opatem Wachowſkim, nędznie życie ſwoie zakończył 1630. *Hiſtor. Domus Profeſſ: Cracou.* Stefan od urodzenia y głuchy y niemy, miałći w prawdzie za ſobą Ciećierſka, atoli zſzedł bez potomſtwa, żona po iego śmierći naprzod żyła z Kazanowſkim, potym z Ołtarzewſkim. *Baranow: y Okol:* piſze, że ten Tomaſz Woiewoda miał za ſobą Rybińſką.

Dobrogoſt Kaſztelan Czerſki, dziedzic na Chotyni (tak wyraźnie o nim *Genealogia tego Domu* piſze, lubo ć roku nie wyrażono, takbym rozumiał, że żyć przeſtał koło roku 1590) piaty ſyn Anzelma Woiewody Rawſkiego, tego z Magnuſzewſkii ſyn Samuel, z Zofia Laſocka, zoſtawił ſynow dwoch, Samuela y Hieronima, ale *ſteriles.* O Goſtomſkiey Woiewodzance Rawſkiey, *piſſe Dunyc: fol: 36,* że była za Narzymſkim Kaſztelanem Sierpſkim:

Jan Kaſztelan Rawſki dziedźic na Goſtomi, ſzoſty ſyn Anzelma, umarł przed 1591, *iako ſie pokazuie z Rychlickiego dyſputac: de D. Raulo.* ten trzy corki zpłodził. Dorota doſtała ſię Kryſztofowi Sułowſkiemu Kaſztelanowi Zarnowſkiemu, á potym Woiewodźie Rawſkiemu. Maryanna Kazanowſkiemu, Anna Pawłowi Szczawińſkiemu Woiewodźie Podlaſkiemu. Synow tegoż Jana było dwoch, Adryan poſtował na Seym 1601, z kad do luſtracyi dóbr krolewſkich w Maleypolſzcze naznaczony, *Conſtit: fol: 728,* y Anzelm, atoli obadwa żadnego ſukceſſora nie zoſtawili. Jakub, ſiodmy Syn Anzelma Woiewody Rawſkiego, ten dla tego, że katolikiem zoſtał, przez trzy lata więźienie ćierpiał; od Oyca do niego wtracony na Zamku Rawſkim, *iako piſſe Baranowſki,* zkąd podobno, w głowę potym zachodźił. Anzelm ośmy ſyn, Rotmiſtrz krolewſki pod Połockiem y Wielkiemi łukami, dziedźic na Konradźicach y Dębowey gorze; gorliwy katolik, o co wiele od Oyca ućierpiał: z Niſczyćkii miał trzech ſynow, z tych Jerzy y Alexander bezpotomnie pomarli; Staniſław z Starzechowſka, zoſtawił ſyna Jana, ten zaś Jerzego, ktory ſobie ſtan duchowny obrał, y Franćiſzka, ktoremu Angela Orchowſka powiła dwie corki, Tereſſę y Katarzynę, tyleż ſynow, Jozefa y Mateuſza; y na tych chwała Domu Goſtomſkich, ieſzcze po dźiś dźień kwitnie. Ktoryś z nich miał za ſobą Annę Orzechowſka Sędźiankę Ziemſka Przemyſłka, z tey corka Alexandra, była za Mikołaiem Debolim.

GOSTOMSKI herbu Prawdźic w Ciechanowſkiey ziemi. Z tych niektorzy w Xięſtwie Litewſkim oſiedli, ale boday nie raczey Gotomſki *iako chce Koiał: in Mſ.* lubo ć *Okolski* wyraźnie piſze Goſtomſki z Goſtomina.

GOSTWICKI herbu Odrowąż w Ziemi Sadeckiey.

**GOSTYOWSKI herbu Pułkozic* Staniſławowi z Proſwycy Goſtyowſkiemu Podczaſzemu Brzeſkiemu Kuiawſkiemu, zmarłemu 1656, pozoſtała dożywotnia przyiaźń Jadwigi z Wrzacey Sokołowſkii, nadgrobek z tym herbem poſtawiła w Toruniu u S. Jana.

GOSTYNSKI herbu Jaſtrzębiec w Krakowſkim Woiewodztwie. Paweł Goſtyńſki, żona iego Morawicka herbu Topor, z ktorey zoſtało potomſtwo. Felix ktorego ſyn Staniſław, co opowiada nadgrobek iego w Krakowie u S. Troycy. *Starowol: in Monum:* Stefan miał za ſobą Katarzynę Kaſzewſka z ktorey potomſtwo Dymitr y Franćiſzek, y corka Alexandra Boguſzewſka. N. Goſtyńſki miał za ſobą Katarzynę Cieſzkowſka Sędźiankę Ziemſką Czerniechowſka.

GOSTYNSKI herbu Gryżima w Wielkiepolſzcze, Starodawna Familia. Z tych Jarosław z Goſtynia Woiewoda był Poznańſkim 1343. Bartłomiey Kaſztelan Nakielſki 1436 podpiſał pokoy Brzeſki, *u Łaſkiego w ſtatu: fol: 140.* Franciſzek Goſtyńſki Kanonik Poznańſki, y iego brat Jędrzey, koło roku 1626, *jus Patronatûs* ktore mieli na kościoł Goſtyńſki, uſtąpili *Congregationi S. Philippi Nerii.* Jeden z Goſtyńſkich, miał za ſoba Małgorzatę corkę Jędrzeia Tomickiego Kaſztelanica Gnieźnieńſkiego 1620, *Okol:* Sa y w Wieluńſkiey Ziemi Goſtyńſcy, z tych Staniſław Borek Goſtyńſki Sędźia Wieluńſki 1632. Zygmunt Łowczy Wieluńſki, Kommiſſarz do granic od Slaſka z Seymu 1661 *Conſtit: fol: 25.* Marćin w Rawſkim 1674. Maryanna Goſtyńſka Sędźianka Goſtyńſka była za Bielickim Sewerynem herbu Paprzyca. Anna Sędźianka Wieluńſka była za Maćieiem Bardzkim Stolnikiem Poznańſkim; ale Wielunianie Goſtyńſcy boday ſię nie herbem Odrowaz pieczętuia. Marcyanna z Borkow Goſtyńſka, była za Arnoldem Golczem Burgrabia Waleckim. N. miał za ſoba Działyńſka Katarzynę Kaſztelankę Chełmińſka. N. Łowczanka Wieluńſka Władyſława Iwańſkiego małżonka.

**GOSUNSKI.* w Płockim Woiewodztwie. Jakub Goſuńſki podpiſał elekcya Jana Kaźimierza Krola.

**GOSZCZYKOWSKI.* Jędrzey z Goſzczyc Podſkarbi Xiążęcia Mazowieckiego Bolesława 1452, *Statut Maſov: fol: 91.* Jędrzey Goſzczykowſki 1589 podpiſał Uſtawy Pokrzywnickie Woiewodztwa Sendomierſkiego, *Conſtit: fol: 427.*

**GOSZYCKI herbu Jaſtrzębiec.* Ci niegdy Ziemianie Polſcy, potym nabywſzy dobr, na Slaſku oſiedli: o prerogatywie ſzlachectwa ich świadczy liſt Zygmunta I, ktory potym Zygmunt Auguſt konfirmował 1559 Malcherowi, Jakubowi, y Wacławowi Goſzyckim, o czym przywiley kładźie *Paproc: in Strom:* ile że o ich ſzlachectwie poprzyſiężone dali świadectwo, Staniſław Wazeńſki, Staniſław Marſzewſki, y Woyciech Sękowie, rodowita herbu Jaſtrzębiec ſzlachta. Tenże ſam przywiley, potwierdził im Ferdynand Ceſarz 1562. Urodzeni byli ći trzey bracia z Matki Barbary Kogkowſki. Melchior miał za ſoba Dorotę Walcerowſka herbu Kornic, zpłodzona z Zegotowny herbu Kietlicz, y z niey czterech ſynow Mikołaia, Walentyna, Adama y Jana *Paproc: in Strom:* Jeden z nich miał za ſoba Dluhomilowną Berawſka.

Goſſynski Herb.

*W Modrym polu trzy kopie albo oſzczepy, o iednym ſpiſie, albo raczey toporzyſku, do gory oſtrzem obrocone powinny bydź, na helmie ręka zbroyna, ale palce u niey na pięść złożone. Tak go opiſał, *Mſ. o Familiach Pruſkich Zaluſ.* Tym ſię herbem pieczętuia Goſzyńſcy w Pruſiech.

**GOTKOWSKI.* w Mazowieckim Woiewodztwie. Z tych Franciſzek Gotkowſki Cześnik Sochaczowſki miał za ſoba Choćimowſka.

GOTUNTOWICZ herbu Sulima w Litwie. Jan, Bartłomiey, Marćin Gotuntowiczowie z Strawińſkii urodzeni.

**GOWARCZEWSKI herbu Rawicz.* Gowarczewſka była za Antonim Ciemniewſkim. Franciſzek z Chobrzyna Gowarczewſki, maż rycerſki, miał za ſoba Katarzynę Nieſiołowika, z tey był ſyn Konſtantyn.

GOWOREK herbu Rawicz w Krakowſkim Woiewodztwie. Goworek Woiewoda Sendomierſki; ſyn Prandoty Woiewody Rawſkiego, Leſzkowi Białemu Xiążęciu Polſkiemu ieſzcze niedoroſtemu za opiekuna przydany, tak go do rzadow

dow ſpoſobił, żeby poddanym ſwoim miłym go uczynił; ſam z Kaźimirzem Xiążęćiem Polſkim, na nieprzyiaćioł Oyczyzny ſzczęśliwie woiował; gdy Ruś Sendomirſka ziemię naieżdżali, nie raz ich mężnie pogromił, oſobliwie pod Zawihoſtem, kędy y wodz ich Roman na placu poległ. Temi y innemi dźiełami, wielka ſobie u Leſzka uſkarbił łaſkę, z ktorey iuż w chwałę rycerſka wſtawiony, y w doſtatki znacznie uroſł: atoli ktorego ani Połowcow, ani innych nieprzyiaćioł potęga zruinować nie mogła, zazdroſna nienawiść, ledwo nie ze wſzyſtkim zgubiła: gdy bowiem po śmierći Mieczyſława Xiążęćia, wſzyſcy prawie Polſcy Panowie, Leſzka ſobie za Xiążęćia obrali, za podżoga adwerſarza iego Woiewody Krakowſkiego, tę mu kondycyą przydali, żeby był Goworka Woiewodę Sendomierſkiego, nie tylko od rzadow, ale y z Oyczyzny relegował; rzadkim w Panach przykładem Leſzek, Xięſtwa raczey znać niechćiał, aniżeli tak wiernego doświadczonego ſobie, y zaſłużonego poddanego utrać́ić. Atoli Goworek żeby był oſoba ſwoia, ſzczęścia Leſzkowego nie zatrudniał, z tym ſię przed nim oświadczył. Życiem prawi moie y nieraz dla ćiebie na ſzańc wyſtawił, w tak wielu okazyach, á terazbym nie miał, dla twego honoru y z Oyczyzny ſię własney wyzuć, uczynię to z chęćią: byleś tylko na zaſługi moie ſobie w ten czas wſpomniał, kiedy cię BOG na tym Państwie ugruntuie. To wyrzekſzy do Węgier dobrowolny wygnaniec uſtąpił: zkąd potym gdy śmierć iego emuluſa Woiewody Krakowſkiego zaſzła, á nienawiść iuż ſię tá niedoła Goworka zdała bydź naſycona, znowu do Oyczyzny powrocił; y tak w łaſkę u Leſzka, iako y w rycerſka chwałę w kilku potyczkach zebrana, znowu zakwitnął. *Starowol: in Bellas: Sarmat: fol: 29.* Goworek Kaſatelan Zwichoyſki za czaſow Władyſława Łokietka Krola, ktorego ſyn Laſſota Kaſztelan Sendomierſki: od tego ſynowie, jedni Laſſotami, drudzy Goworkami ſię nazwali. Goworkowa była za Staniſławem Potockim herbu Pilawa Woyſkim Krakowſkim. Staniſław Goworek miał za ſobą Annę Trembeckę 1585. Jędrzey Zofia Trembecka 1595. *Acta Caſtrenſ: Cracou.* Kryſztof z Zatorſkiey Ziemi 1705: drudzy ich piſza Gaworek.

GOWOROWSKI herbu Prus 1mo w Ciechanowſkiey Ziemi.

Gozdawa Herb.

MAia bydź dwie lilie, iedna do gory, druga na dol, tak z ſoba krzeniami ſpoione, że ſię zdadza, iakby iedna lilia byly, ſa na białe w polu czerwonym: zwiazka przez nich żołta, luboć nie wſzyſcy icy zażywaia: na helmie piora pawie, na nich takież lilie. *Paproc: w Gniażdzie fol: 505. O herb: fol: 224 Okol: tom: 1 fol: 111. Biel: fol: 142. Nawet waß X. Petra ſancta* opiſuiac cudzoziemſkie kleynoty, kładźie ze wſzyſtkim takiż herb podobny, tylko że kolor tarczy inſey. *P. Ionani in Ordin: Equeſtr: fol: 68 piſze*, że Sanctius nazwiſkiem Wielki, żeby był Maurow z kroleſtwa Nawarry wypędźił, idac torem Garzii, ſwego antecſora: obraz Nawiedzenia Nayś: Matki na choragwiach żołnierſkich malować kazał, z ta inſkrypcya, *Deus primum Chriſtianum ſervet.* Działo ſię to koło roku 1043. Rycerſtwo zaś iego powinni byli na ſobie noſić dwoiſty łancuch złoty, od ktorego lilia wiſiała, z korona nad nia. Zwano ich *Equites lilii*, z tym rycerſtwem Sanctius wiele tryumfow z niepryiaciol odnioſł. *Według tegoż autora fol: 69.* Pawel III Papież z Tuſcyi kawalerya poſtanowił, albo *Equites lilii*, ći noſili na ſobie portugał złoty, na ktorego iedney ſtronie był obraz Nayś: Panny, na drugiey lilia w złotym polu, z tym w koło napiſem, *Pauli III Pontificis Maximi munus.* Był ten Papież z Familii Farnezyuſzow, ktora z Niemiec do Włoch wſzedſzy, tam w naypierwſze honory tak kościelne iako y świeckie zaiaśniała, noſząc w herbie ſwym lilie. Sławney owey Joannie Pannie Aurelianeńſkiey, ktorey dzielnoścta, nie tylko miaſto Aurelian, ale y Francya z Angielſkiey potencyi ſzczęśliwie wydźwigniona, Karol VII Krol Francuzki, chcąc zawdźięczyć icy odwage, gdy cały rod icy do ſzlacheckiey godności wyniooſł, w herbie nadał im miecz srebrny, w polu błękitnym z obudwu ſtron liliami złotemi oſtrze iego ozdobił, nad końcem także miecza, koronę złota złożył, á co ſię przedtym zwali de Dare, kazał żeby ſię potym piſali *de Lilio. Spondanus in Annal: 1449 num: 4.*

Kro-

Królowie Francuzcy
dem ieſt poſag Clot
ſtawiony, z liliami na
ciele S. Germana, be
ego kładźie, *Mireus in*
powie Francuzcy, każ
nebie zkładał: dopie
tylko lilii zażywał; á
in Annal: 1230 przez
ancy rozumie, Wia
ażył tak mowi, *Nam*
ſolabat quàm cætera
ſuis armis & vexillis
mowie, ktorych dale
ancy zdawna ſtatui
i herbie nie zażywa
ancey Gozdawę her
ciuſk miał zabrać.
Naſi Genealogiſto
ſy, nie z cudzych kra
o Gozdawie, w rożn
ym meſtwem popi
ſtwoot, ktory od in
k, iaden z nich nie
ał Władyſława Herm
mował go bydź d
ymon Biſkupem Pł
roku 1090 wſpomi
nał koło roku 1140.
ebie Gozdawa był
Krytyn Woiewo
gnow, dla rycerſkic
ſtwa mieli: w opie
ne tylko że Państwo
ſtwa; ale też ieſzcze
ſobnych Kon
ziem udany, iakby
ani zdumiony, mizer
ſat. Był człowiek
ſz Długoſz in Epi
ymDomu. *Scotkiſſ.*
ymu Halickiego, uw
ał z Ołtrowa tak ial
ſtwa mowić, że do
ziemi katedralny w
ałał. Kanonikow
ych prowenta tey
ałe y inſzym ubogi
ych, y madry Paſ
Szymon Goz

Digitized by Google

Krolowie Francuzcy zdawna lilii w herbie ſwym zażywali, czego dowodem ieſt poſąg Clotaryuſza Pierwſzego, na iego grobie u Sweſſyonow poſtawiony, z liliami na boćie. Cilperyka także ſtatua pod Paryżem w kościele S. Germana, berło w ręku trzyma na ktorym lilia: więcey dowodow tego kładzie, *Miræus in Chron: ad an: 1423 z Maſſona Xiegi 3*, atoli przedtym Krolowie Francuzcy, każdy według woli ſwoiey y upodobania, liczbę lilii w herbie zkładał: dopiero Karol VI Krol Francuzki, ktory umarł 1422, trzech tylko lilii zażywał; á za iego przykładem y naſtępcy iego: *Nangius u Spondana in Annal: 1230* przez trzy liſtki u każdey lilii Krolow Francuzkich, trzy cnoty rozumie, Wiarę, męſtwo, y mądrość: ktoremi to kroleſtwo kwitnie: kędy tak mowi, *Nam ex quo Dominus noſter Jeſus Chriſtus fide, ſapientia, & militia, ſpecialiùs quàm cætera regna, voluit Regnum Franciæ illuſtrare, conſveverunt Reges in ſuis armis & vexillis florem lilii depictum, trino folio portare.* Atoli drudzy autorowie, ktorych daleko więcey, lubo nie przecza temu, że Krolowie Francuzcy zdawna ſtatui ſtawiali, albo obrazy malowali z liliami, przecięż ich w herbie nie zażywali, dopiero pierwſzy Karol VI; dla tego dużo ſię mylą, ktorzy Gozdawę herb, naćiągaią, iakby od Krolow Francuzkich ſwoy początek miał zabrać.

Naſi Genealogiſtowie powiadaią, że ten herb w Polſzcze naſzey nabyty, nie z cudzych kraiow przewieźiony; gdy ſię albowiem Rycerz dziedźic na Gozdawie, w rożnych expedycyach w oczach krolewſkich pięknie z ſwym męſtwem popiſał, wźiął w nadgrodę ſwych zaſług, wzwyż opiſany kleynot, ktory od imienia iego nazwany Gozdawa: roku ktorego ſię to działo, żaden z nich nie wyrażił: *Mſ. tylko X. Rutki* powiada, że w roku 1090, od Władyſława Hermanna Xiążęcia Polſkiego był nadany; iabym iednak rozumiał go bydź dawnieyſzym, ile że wkrotce po tym roku, to ieſt 1108 Szymon Biſkupem Płockim był nominowany, *y Paprocki w Gniazdzie cnoty*, w roku 1090 wſpomina Kryſtyna Gozdawę, ktorego ſyn także Kryſtyn kwitnął koło roku 1140. Pod tymże imieniem Kryſtynow wiele ludźi zacnych herbu Gozdawa było: á naprzod

Kryſtyn Woiewoda Płocki, takiey powagi u Pruſakow na ten czas Poganow, dla rycerſkich dźieł y zwyćięſtw ktore otrzymał, że go prawie zá Boſzka mieli: w opiece ſwey długo Konrada Xiążę Mazowieckie trzymaiąc, nie tylko że Państwo iego bez naymnieyſzego uſzczerbku zupełne mu zoſtawił; ale też ieſzcze y granice iego rozprzeſtrzenił. Jak doroſł lat do rządu ſpoſobnych Konrad, w ſuſpicya od zawiſnych Kryſtynowi przed Konradem udany, iakby iego Państwa affektował, do więźienia wtracony, z oczu złupiony, mizernie potym w teyże katuſzy y życie mu nawet wydarto 1221. Był człowiek bogoboyny, ſprawiedliwy. *Cromer in Leſco albo. Bielſki fol: 147 Długoſ in Epiſc: Plocen:* Kryſtyn drugi Woiewoda Płocki 1372. Do tegoż Domu, *Sowikiſſow: in Archiep: Leop:* pociąga, Kryſtyna pierwſzego Arcybiſkupa Halickiego, uwiedźiony iakimſiś autorem, atoli, że przydaie, iż ſię piſał z Oſtrowa tak iako Kryſtyn Kaſztelan Sendomirſki, dla tego bardźieyby trzeba mowić, że do herbu Rawicz należał, niż do Gozdawa. Ten Kryſtyn kościoł katedralny w Haliczu pod tytułem S. Maryi Magdaleny wyſtawił, y nadał, Kanonikow także uſtanowił: á ponieważ ſzczupłe na początkach ſwych prowenta tey katedry były, dla tego wſzyſtkich z ſwego ſtołu żywił, lubo y inſzym ubogim fortuny ſwoiey nie ſkąpo udzielał: miłoſierny na nędznych, y mądry Paſterz: Był Zakonu S. Franćiſzka.

Szymon Gozdawa Biſkup Płocki, z Archidyakona Płockiego na tę

godność wziął, lubo z pokory długo się tey elekcyi swoiey wzdrygał, i roli gdy wszyscy, wiedząc o iego rostropności, skromnym życiu, nauce nie dług tamtych wiekow wytworney, y inszych cnotach, do Pasterskiey funkcyi zdolnych, nalegać na niego poczęli, woli Bożey niechciał się ciężey opierać. Przyiął tedy ten ciężar na siebie, a że Schizma kościoł Boży w ten czas rozrywało, dla tego od Arcybiskupa Gnieźnieńskiego na tę godność poświęcony. Nie odmienił naymniey pobożnego życia swego dawnego Szymon, y owszem tym bardziey przestrzegał, żeby się był sobie powierzonym owieczkom stał oczywistym przykładem, dlatego z drugiemi kapłanami w kościele tak iutrznia, iako y inne paćierze kapłańskie śpiewał, mfza święta codzień odprawował. O iego światobliwości obszernieyszą świadczy, *Wincenty Kadłubek w swoiey Kronice*, kiedy za iego modlitwą opisuje zwycięstwo otrzymane nad Prusakami y Pomorzanami od Polakow. W tych cnotach y zabiegach koło trzody swoiey śmierć zastała Szymona w roku 1129, w wielkiey opinii o światobliwości życia swego, rządził tym kościołem lat 21. To też za rzecz osobliwsza o nim czytałem *in Mſ.* że dwor ktory w Pepłowie benedykował ten Biskup, lubo drewniany, do tych czasow jednak stoi *Łubien: in Vitâ Epiſc: Plocen:*

Jan Biskup Plocki, Kanonikiem tylko w teyże katedrze bedąc, zgodnie od kapituły na tę infułę obrany, iuż w podeszłym wieku, dla tego, tylko na niey lat dwie prezyduiąc, przeniosł się na wieczność w roku 1227; w katedrze Płockiey pochowany. Chwali go Długosz, że był rozsądku wielkiego, pobożny, y przy skromności stanowi temu przyzwoitey poważny, atoli podagryk, y inszym chorobom podległy *Łubien: ibidem*

Filip Arcybiskup Gnieźnieński, prawdać że go niektorzy do herbu Poronia, inni do herbu Wieniawa, naćiągaią, atoli ia z wiekfza częścia autorow, *iako z Bielskim, Damalewiczem, Paprockim*, trzymam, że był herbu Goździawa, *Nicius o nim powiada*, że obrany na te godność, sześć lat swoiey confirmacyi z Rzymu czekał, á potym od Mikołaia III Papieża, od niey odsadzony; *Damalewicz in Vitâ Archiep: Gneſn:* dochodzi, że po długiey expektatywie na koniec palliuſz otrzymał, ile że Długosz o nim świadczy, że Jana I Biskupa Poznańskiego poświęcał: umarł 1278. *Spondanus in Ruſcel* elekcya iego na Arcybiskupstwo zwałaia na rok 1277:

Herbowni.

Baczalſki.	*Giżycki*	*Iwaſkiewicz*	*Podbereſki*
Bal	*Głowińſki*	*Karwecki*	*Popowſki*
Birecki	*Godaczewſki*	*Korff*	*Piaſecki*
Boczkowſki	*Gudlewſki*	*Kykierye*	*Pieczychoſſo*
Bohuſzewicz	*Gotębiowſki*	*Lewon*	*Piotrowſki*
Borowſki	*Guſtkowſki*	*Micuta*	*Przedborſki*
Brzozowſki	*Gozdowſki*	*Mucharſki*	*Punikowſki*
Bux	*Graiowſki*	*Nachtraba*	*Rymſa*
Chrapowicki	*Grot*	*Niemira*	*Rekiewſki*
Dedyńſki	*Hańſki*	*Oſuchowſki*	*Roſſowic*
Delpacy	*Humnicki*	*Pac*	*Secymſki*
Dyſzlewicz	*Jackowſki*	*Pampowſki*	*Sokol*
Dzierżanowſki	*Jarzabkowſki*	*Pazdźiernowicz*	*Sokołowſki*
Gdeſzyńſki	*Jawornicki*	*Pepłowſki*	*Solowſki*

Z tych, Bohuſze
nie, przecżuż niektory
Łubien: ten im herb
ym iego Mikołaia, A
ńa Grodzki Słoniniſ
Borowſkich herbu
M. X. Koial. wyraźnie
Łondzkim. Z tych
Lisł na Zmudźi 164
Chrapowickich
gerwiym, tu iednak
Okraiky Witebſki po
ńskiego, ten Kryſzt
Okraiego, potym P
ńskiego, poßował
w Kalizcian Smolcń
ancyi poiachał, y t
Michał trzeci. Czwar
w Sfyrn: Doctor Jubil
Gedanie, Kuſtoſzem
Nie wſzyſcy ic
ego herbu zażywaia:
ie miało nich X
ten tym ſię rożni, ż
nerami, á w ſamym
ach Gozdawa. O
nerzy, iako y na het
ego ręgona, tylko nad
ało u nich dwie Sy
Dobało mi ſię wi
mierzenia, á z niego
a Dom Sapieżyńſk
herbami ſwemi noſza
ałe pod niemi na
wiem *M. X. Koial:*
ſerowało, iefzcze pr
ze drugiey na tarczy
a nagrobku. Kykie
Da tegoż herbu n
p XXV, iakoż *y Sta*
pisarzy, lubo ć opiſu
w tarbie poſit w p
ie należeć powinien
ego Domu herbow
ach Gozdawy dwie
Archidyakona Le
ał był od Wacław

Digitized by Google

Stano	*Strzeſkowſki*	*Teleżyńſki*	*Turkowiecki*
Stawiſki	*Strzyżowſki*	*Tryzno*	*Wituſki*
Strzemeſki	*Sulimowſki*	*Trzcinſki*	*Zdzarſki.*

Z tych, Bohuſzewiczow herbu Gozdawa opuściłem w pierwſzym tomie, przecięż niektorych z tego Domu położyłem pod Bohuſzami. *Mſ. X. Koialow:* ten im herb przyznaie, kędy wſpomina Tomaſza Bohuſzewicza y ſyna iego Mikołaia, Alexander Spiegaiło w Wileńſkim 1648 Kaźimierz Sędzia Grodzki Słonimſki.

Borowſkich herbu Gozdawa opuściłem w pierwſzym tomie, atoli tenże *Mſ. X. Koial.* wyraźnie o nich piſze, że ſa Borowſcy Kniaźiowie w Xięſtwie Zmudzkim. Z tych Lew Borowſki, ktorego ſyn Mikołay 1621. Adam y Rafał na Zmudźi 1648.

Chrapowickich herbu Gozdawa położyłem ći w prawdźie w tomie pierwſzym, tu iednak z *Mſ. X. Koialow:* to przydaię. Teodor Chrapowicki Chorąży Witebſki poſeł do Moſkwy, zoſtawił ſyna Jana Chorążego Witebſkiego, ten Kryſztofa Stolnika Witebſkiego, ten Jana Antoniego, naprzod Chorążego, potym Podkomorzego Smoleńſkiego, nakoniec Woiewodę Witebſkiego, poſłował do Moſkwy: o ktorych y ia mowiłem. Synowie iego Jan Kaſztelan Smoleńſki, Kryſztof po abdykacyi Krola Kaźimierza z nim do Francyi poiechał, y tam lat kilka bawił, umarł Kaſztelanem Smoleńſkim. Michał trzeći. Czwarty Stefan. Antoni Chrapowicki Zakonu *Ordin: Min. de Obſerv: Doctor Jubilatus*, czytał Teologią przez lat 12, był Gwardyanem w Grodnie, Kuſtoſzem w Wilnie y Definitorem. Euſtachi Woyſki Połocki.

Nie wſzyſcy iednak tu pod herbem Gozdawa, położeni, iednakowo tego herbu zażywaia: á naprzod Pacowie, u ktorych w hełmie nie maſz lilii, ale miaſto nich Xiężyc nie pełny bydź powinien. Podbereſkich także herb tym ſię rożni, że w hełmie ſa trzy piora ſtruſie, między dwiema proporcami, á w ſamym ſrzodku, orzeł o dwoch głowach, na ktorego pierſiach Gozdawa. O Delpacych iuż ſię ru wyżey mowiło. Korſowie, tak na tarczy, iako y na hełmie Gozdawę zkładaia, ale na hełmie nie maſz pawiego ogona, tylko nad lilia trzy gwiazdy, iedna podle drugiey: też na hełmie lilia u nich dwie Syreny, iedna z iedney, druga z drugiey ſtrony trzymaia. Doſtało mi ſię widźieć y taki herb, gdźie w polu czerwonym, było poł pierzćienia, á z niego miaſto dyamentu, lilia biała proſto do gory wynikała. Dom Sapieżyńſki kiedyś trzech lilii zażywał, ktore y temi czaſy między herbami ſwemi noſza, ale iedni z nich, dwie na gorze podle ſiebie kładą, iednę pod niemi na ſpodźie: drudzy wſzyſtkie iednę podle drugiey: y owſzem *Mſ. X. Koiał: świadczy*, że w Xięſtwie Litewſkim ſiła Familii: hlia ſię herbowało, iefzcze przed Unia z korona. Dźierżanowſcy dwie lilie, iednę podle drugiey na tarczy noſza, iakem widźiał w Bydgoſzczy u OO. Bernardynow na nadgrobku. Kykierycowie także odmiennie ten herb noſza: o czym niżey.

Do tegoż herbu nakłaniaią niektorzy Jana Muſcatę Biſkupa Krakowſkiego XXV, iakoż *y Starowolski in Vitis Epiſc: Cracov:* herb Gozdawa pod nim położył, luboć opiſuiąc żyćie iego, mowi o nim, że był Slaſki ſzlachcić, y w herbie noſił w polu błękitnym dźiewięć lilii; niewiem czy nie bardźiey by należeć powinien, do herbu Wierzbna, ile że był z Slaſka rodem, gdźie tego Domu herbowni kwitneli, Katſki zaś herb iego tak wyrażił, że po bokach Gozdawy dwie roże przydał, iedną z iedney, druga z drugiey ſtrony. Z Archidyakona Łęczyckiego na tę godność poſtapił, obrany 1296. Otrzymał był od Wacława Krola Polſkiego zamek, y miaſto Biecz, z tym tam po-

wiatem, wieczna darowizna na kościoł Krakowſki w nadgrodę, że tenże Krol na iego Biſkupim gruncie, Sacz nowy nad rzeka Dunaycem y Biała gdzie była wieś kamienica nazwana, ufundował: Muſcata Opatowi Tynieckiemu pod pewnemi kondycyami Bieczu puścił, ktory na pograniczu Węgierſkim, że mała bardzo ſtraża był opatrzony, Węgrzy noca naiachawſzy, poſiedli. Wprawdzieć go w krotce Waclaw Krol Węgrom odebrał; atoli winę zkładaiąc na Biſkupa o niedozor tego zamku, wrocić mu go niechciał, tylko go przy iuryſdykcyi zoſtawił, aby był mogł podawać Plebana do Plebanii w Bieczu, y wśi Rozembergu. Widząc nie odzyſkana ſzkodę ſwoię Biſkup, Opatowi Tynieckiemu pozwy do Rzymu wydał, gdźie prawem go przyciſnawſzy, wziął od niego w rekompenſę tey ſtraty, wieś Przeſlicę czy Przeczycę; ale y Władyſław Krol Węgierſki, darował mu zamek y powiat Ploche, ktory teraz Muſſina zowią. Trzydzieści ſtay pola na przedmieściu Krakowſkim kupił, gdźie teraz wieś założona Biſkupice. Trabki także y Darzyce dobra zpłaćiwſzy, do ſwego Biſkupſtwa przyłączył. A że Waclawowi Czeſkiemu Krolowi, przećiwko Łokietkowi ſprzyiał, y za iego powodem Boleſław Xiążę Opolſkie do Krakowa był w puſzczony, dla tego ſiła potym od Łokietka ućierpiał, w Kunowie od Toporczykow poimany, y do więźienia wtracony, atoli potym ubłagany Łokietek, nietylko że mu wolność przywrocił, ſzkody wizyſtkie nadgrodźił, ale też y tych, ktorzy go imali, poty z więźienia nie wypuścił, poki należytey ſatyſfakcyi Biſkupowi nie uczynili. Umarł Muſcata paraliżem ruſzony 1320, w Mogile pod Krakowem pochowany.

Piano Biſkup Poznańſki, rodem ze Włoch, umarł w roku 1151, ktoremu *Długoſ in Vitis Epiſc: Poſnan.* za herb lilie trzy naznacza w paſie na ukos odprawego boku tarczy z gory, na dol na lewy, rok tylko na tey katedrze ſiedźiał.

GOZDOWSKI herbu Gozdawa w Rawſkim Woiewodztwie z Gozdowa. Staniſław w Łęczyckim 1648. Woyćiech w Ziemi Wyſzogrodzkiey 1674. Benedykt Gozdowſki Dźickan Przemyſłki 1676. Jakub w Krakowſkim 1705.

GOZDZKI herbu Doliwa w Sendomierſkim Woiewodztwie, luboć ich *Okolski* Goyſkiemi piſze, iakoż *y u Starowol. in Monum:* znayduiesz nadgrobek Piotra Goyſkiego Kanonika Płockiego, zmarłego w roku 1599, atoli że ſię z Gozda piſza, znać że powinno bydź Gozdzki. Staniſław z Gozdny Kaſztelan Brzeſki Kuiawſki 1433 podpiſał przywiley Jedlińſki, *u Łask. w łac. fol. 52.* Staniſław Gozdzki iawnym cudem, ktorego ſam na ſobie doznał, na rozumie oświecony, nie tylko że herezya odrzućił, ale też w Zakonie Karmelitow Boſych reſztę życia Bogu poświęćił *Cuda Myſlenickie.* Bernard Kaſztelan Czerſki z Seymu 1667 deputat na ſady ſiſzkalne, *Conſtit. fol. 6.* Abraham, Jakub, Kryſztof w Ziemi Pińſkiey, Wawrzyniec w Ziemi Rożańſkiey, Staniſław, Franćiſzek, Jerzy, Philip, Jozef, Jędrzey, y Jan w Woiewodztwie Sendomierſkim 1648. Barbara Cześnikowna Czerſka, Brzeſkiego herbu Starza małzonka. Ewa Stefana Brzeſkiego. Franćiſzek Kaſztelan Sochaczowſki, miał za ſobą Zofia Stawſka *Genealog. Bełzec:* Staniſław naprzod Podczaſzy Sendomierſki, potym Staroſta Stężycki, ktoremu Helena Tarłowna, Alexandra Piotra Woiewody Lubelſkiego corka, powiła corek trzy, z tych iedna Anna zmowiona z Ciećiſzewſkim Kaſztelanem Czerſkim, druga z Podkańſkim, trzećia Zofia z Nowoſielſkim Staroſta Łukowſkim: ſynow czterech; z tych ieden Bernard Suffragan Poznańſki, á przedtym Kantor Poznańſki: drugi Michał umarł bezżenny. Trzeći Antoni Staroſta Korytnicki, ktorego ſyn z Duninowncy

Digitized by Google

nowny Borkowſkii Kaſztelanki Polanieckiey, Staroſta Grabowiecki, umarł młodo 1731. Czwarty Franciſzek Kaſztelan Czerniechowſki, żona iego Chlewicka pozoſtała wdowa po Mniſzku. Syn iego Staroſta Brzeziński, poiął Katarzynę Humiecka Woiewodzankę Podolſka, wdowę po Kaźmierzu Ogińſkim Podſtolim Litewſkim. N. Gozdzka Starościanka Owrucka, żona Slaſkiego Kaſztelana Czerſkiego *Kazanie X. Oſtrowsk: na pogrz. Sierakow.*

GOZIMIRSKI herbu Bończa w Rawſkim Woiewodztwie. Z tych Piotr Gozimirſki maż rycerſki, pochowany w Konſtantynowie, ktorego nadgrobek położył *Starowol. in Monum. fol. 759.*

GRABANIA herbu Drochwicz w Krakowſkim Woiewodztwie, piſza ſię z Dobrocieſza. Z tych Staniſław 1577 *Acta Caſtren. Sandec.* Felix miał ſynow Zygmunta y Jakuba, Jan złączył ſie dożywotnie z Elżbietą Trembecką, *Acta Caſtren. Sandec. 1615.* Staniſław, Kryſztof, y Zygmunt Grabaniowie 1705.

GRABIA herbu Grabie w Lubelſkim, Sieradzkim, y inſzych Woiewodztwach. Broniſława Grabię Archidyakona Gnieźnieńſkiego, Adminiſtratora Arcybiſkupſtwa 1300, *wſpomina Katalog.* Mikołay Kaſztelan Chełmſki y Podkanclerzy Koronny 1548. Mikołay Broniſław Grabia z Oleśnik, poſeł z Woiewodztwa Ruſkiego, podpiſał Unia Litwy z korona 1569, *Conſtit: fol: 172.* Wawrzyniec Grabia z Seymu Poborca w Chełmſkiey Ziemi 1581, *Conſtit. fol. 395.* Jan Słucki Grabia 1588 Poborca w Mazoſzu, *Conſtit. fol. 504.* Xiadz Konſtantyn Grabia, w Zakonie naſzym pracowite życie zakończył we Lwowie 1652. Woyciech w Rawſkim 1632, y Jakub w Ziemi Ciechanowſkiey. Marcyan Łowczy Rożańſki 1648. Wawrzyniec Piſarz Ziemſki Rożańſki poſeł na Seym 1662, *Conſtit: fol. 1.* Grabia miał za ſoba Axakowne, corkę Jana Sędziego Ziemſkiego Kiiowſkiego, ktora po iego śmierći Dominikanka we Lwowie zoſtała. Drugi miał za ſoba Choynacka. Grabia Słucki Wierzbowſka herbu Prawdźic, *za czaſow Paproc:* Franciſzek w Rawſkim, Mikołay w Płockim 1674. Grabianka Teofila była za Pawłem Bielſkim Stolnikiem Lubelſkim 1701. Zofia za Alexandrem Brzeſkim. Staniſław 1700, ktorego Ociec z Ruſi do Prus ſię wyniosł.

**GRABIONKA herbu Leſczyc.* w Lubelſkim, Ruſkim, Mazowieckim Woiewodztwach, piſza ſię z Pankraczewic. Marćin Grabionka, ktorego corki, Anna Stryikowſka, Katarzyna Siekierzyńſka, Anna Zarſka, y Dorota, Urſzula naprzod Zbaſkiego, potym Staniſława Branickiego małżonka, Anna Zelińſkiego Piotra, Zofia Jana Ryſzkowſkiego, Urſzula Jana Wereſzczyńſkiego, Katarzyna Jana Roli; ſynow tegoż Marćina było trzech, Mikołay Kanonik Krakowſki 1568 podpiſał liſt Padniewſkiego Biſkupa Krakowſkiego *in Muſ. Petricov:* miał gdźieś fundować Trynitarzow. Klemens z ſzedł bezpotomnie. Jędrzey z Katarzyna z Wronowa Tarlowna zpłodźił corek dwie, Urſzulę, ta ſię doſtała Walentemu Leſiewſkiemu, Jadwigę, ta Rogowſkiemu, y ſynow ośmiu, Jana Proboſzcza Sendomierſkiego, Mikołaia Kanonika Przemyſlkiego, Regenta kancellaryi mnieyſzey za Stefana Krola, Marćina, Jędrzeia, y Stefana, ći trzey pode Gdańſkiem na woynie, razem w batalii zabići. Kryſztofa ten z Blochowna żył bezpotomnie. Kaſpra, tego z Zaborowſkii zoſtała iedna corka Dorota, Marćinowi Koſowſkiemu zaślubiona, y ſyn Franciſzek Prowincyał niegdy w Zakonie Franciſzkańſkim, umarł w Zamoſciu. Bartłomiey oſtatni ſyn Jędrzeia, z Zofii Brzeſkii herbu Ciołek miał corki dwie, Maryannę, Piotrowi Zabickiemu Kaſztelanowi Liwſkiemu, Elżbietę, Michałowi Turowſkiemu, zaślubione. Synow zaś trzech. Jan *Berila* z Jadwiga Czepielowſką herbu Gryff. Marcyan, ktoremu Zofia Stamirowſka

powiła corkę Zofia, naprzod Giedźińska Cześnikowa Lwowska, zdo Bielzorowa Starościna Nowomłyńska, y syna Marcyana, ale ten z Maryanną Potocka potomstwa nie miał. Trzeći syn Bartłomieia, Bartłomiey dzieciena Kołbielu Stolnik Ziemi Czerskiey, wspominaią go Konstytucye 163 fol. 40, temu Anna Glinieckа herbu Korab Stolnikowna Krakowska zostawiła cztery corki, Angelę y Konstancya Profeski w klasztorze Warszawskim S. Klary. Maryanne, ta z Samuelem Rudźińskim Kasztelanem Czerskim, Zofia, ta z Marćinem Radźickim Pisarzem Ziemskim Zakroczymskim, zmowiwszy y synow trzech, z tych Jan *Herilis* umarł, leży w Kołbieley, Stanisław od Węgrow na woynie pod Magierowem rozsiekany, y Woyćiech, tego z Barbary Bieykowskii Pisarzowny Ziemskiey Sendomirskiey corki Abrahama, było corek dwie, z tych Helena z Antonim Karczewskim Pisarzem Ziemskim Czerskim, Zofia z Woyćiechem Łopackim Podstolim Ciechanowskim, weszły w kontrakty małżeńskie. Synow też czterech, 1. Jozef, z ktorego dwoch corek, Angela Mniszka została, Katarzyna z Franćiszkiem Polanowskim Miecznikiem Podolskim żyie, 2 Antoni Chorąży Ziemi Czerskiey, tego z Teressy Bekierskii piaću synow, Adam, Jozef, Jan, Marcyan, Jacek, 3 Bernard Łowczy Halicki Podstarości y Sędzia Grodzki Trembowolski, tego z Heleny Kamińskii syn ieden Jozef Kajetan. 4. Kaźimierz, tego z Komorowskiey potomstwo zostaie.

**GRABIANSKI herbu Swieeic.* Widźiałem nadgrobek Jakubowi Grabińskiemu zmarłemu 1681, od syna Mikołaia Ludwika w Krakowie u S. Floryana z tym herbem wystawiony.

Grabie Herb.

MAia bydź Grabie białe do gory postawione, y utkwione na wzgorku źielonym, o siedmiu zębach. w polu żołtym, nad hełmem y koroną pior pięć strusich. *Paproc: w Gniazdzie Cnoty fol: 1079 Okol: fol: 562. Okol: tom. 1 fol. 229, Biel: fol: 207.* Długość o nim powiada te

że z Czech do Polſki przyniesiony za Wacława Krola przez Grabię Czecha, ten osiadł w Sieradzkim, nie daleko Piotrkowa na dobrach Wola nazwanych: od ktorego Grabina Wola nazwano ia: iakosz y *Petra ſandla cap: 63* pisze, że na Slasku Lasseliuszowie tego herbu używali.

Herbowni.

Arciechowſki	*Jalbrzyk*	*Pieścioſowski*	*Szczuka*
Czarnowski	*Kroczewski*	*Pſucki*	*Szczypierski*
Dobrogowski	*Lipcki*	*Ryński*	*Wiſieński*
Gościmińſki	*Łuſiczewski*	*Skaſſowski*	*Wypyſki*
Grabia	*Mazowski*	*Swierkowski*	*Zaruski.*
Gzowſki	*Miskowski*	*Swieżewski*	

GRABIENSKI herbu Drya w Kaliſkim Woiewodztwie, ſam tylko Paprocki w Gniazdźie ich położył: Okolſki zaś pominał.

GRABINSKI herbu Pomian w Sieradzkim y inſzych Woiewodztwach. Jeden z nich Kaſztelan Roſpierſki 1458. Balcer Grabińſki miał za ſoba Maryannę Kobierzycka herbu także Pomian. Jan Opat Oliwſki pobożny y temu klaſztorowi dobrze zaſłużony, umarł 1638, ktorego nadgrobek wypiſał *Starowol: in Monum:* Brat iego Alexander po nim obiał toż Opactwo, ale w pięć miesięcy życie to zapieczętował w roku 1639. Hieronim Kaſztelan Sieradzki, z Seymu 1661 Kommiſſarz do granic od Slaſka, *Conſtit: fol: 25*, maż rycerſki, żona iego Dorota Gębicka Woiewodzanka Łęczycka, z ktorey dway ſynowie Stefan y Jan. Władyſław Chorąży Brzeſki Litewſki, ktorego żona Konſtancya Wolowiczowna odumarła 1678. *Woyniłow: Relikwia:* tenże czy inſzy Władyſław, miał za ſoba Konſtancyą Bykowſka Kaſztelankę Podlaſka, ale z nia żył bezpotomnie. *Geneal: Belzeckich*, ta po iego śmierci żyła z Jozefem Fredrem. Jerzy Podkomorzy Wendeńſki w Brześciańſkim, Łukaſz w Płockim 1674 Jan Stolnik Zakroćimſki 1687. Jerzy w Ruſkim, Jan w Mińſkim 1632. Staniſław y Kaźimierz w Wieluńſkim 1648. Jozef Kaſztelan Sanocki temi czaſy.

GRABKOWSKI herbu Jaſtrzębiec w Krakowſkim Woiewodztwie. Paweł Grabkowſki Podſędek Sendomirſki, deputowany do korrektury praw koronnych, *Conſtit: 1587 fol: 426*, y w roku 1601 iuż na ten czas Sędzia Ziemſki Sendomirſki, *Conſtit: fol: 734*. Samuel z Grabek ale heretyk, z Kępſkii zoſtawił ſynow dwoch, Piotra ktory młodzianem umarł; y Mikołaia, ktorego żona Zofia Zbylitowſka Podſędkowna Krakowſka; corki tegoż Samuela dwie, Anna Mościcka, y Barbara Staniſława Czarneckiego małżonka. Jan Grabkowſki dziedzic na Kaźimierzy maley, Synowiec Samuela, poiał Elżbietę Baczalſka, z ktorey krom innego potomſtwa, były trzy corki, iedna Elżbieta za Mikołaiem Stradomſkim Piſarzem Grodzkim Chęcińſkim ale *ſterili*, druga za Woyciechem Uieyſkim, trzecia za Humnickim w Przemyſłkim: bracia rodzeni tego Jana, Piotr y Kaſper *Baranowſi* ſyn z Baczalſki Jan, *Acta Caſtren: Cracov:* Staroſta był Czchowſkim, Zofia Grabkowſka żona Maćieia Broniekiego herbu Slepowron, druga Mikołaia Chometowſkiego. Woyciech naprzod Podwoiewodzy Krakowſki, poiał Władyſława Myſzkowſkiego Woiewody Krakowſkiego ſioſtrę, potym Podſędek Krakowſki, z Seymu 1661 Kommiſſarz do granic od Slaſka, *Conſtit: fol: 26*, był oraz y Staroſta Czchowſkim, dobra dziedziczne Woyciechów w Krakowſkim. Felicyan brat Woyciecha. *Acta Caſtren: Cracov: 1647.*

GRABOWIECKI herbu Grzymała w Wielkiey polszcze. Gabryel Starosta Mławski Ochmistrz Krolowy, *wspomina go Gornicki w swoim Dworzaninie fol: 357* iezdził w legacyi do Duńskiego Krola, od Zygmunta Augusta 1561 *Biel: fol: 611.* Brat iego Stanisław, ktorego syn Sebastyan Dworzanin Krola Augusta, maż w rożnych naukach przepolerowanego dowcipu, miał za soba Czermińską herbu Jelita. Sebastyan Opat Bledzewski 1607 *Acta Synod: Provinc: Petrico:* Jan Kanonik Poznański, Probosz Sochaczewski, 1634 za Biskupa Przemyskiego, był na Synodzie Prowincyalnym Warszawskim *Acta Synod.* Samuel Kanonik Poznański *Constit. 1624.*

**GRABOWSKI herbu Dołęga.* Jana Grabowskiego dziedzica na Sternalicach, Podstarościego Grodeckiego zmarłego w roku 1583, widziałem nadgrobek z tym herbem w Opatowie w kościele farnym: ktory y *Starowol: wypisał in Monum:* Grabowski Piotr Probosz Poznański, wydał do druku, *Zdanie syna koronnego o piącin rzeczach Rzeczypospolitey Polskiey należących 1595 in 4to, to iest Zasiedztwo Tureckie z Polską iakie? Pospolite ruszenie boyne y sprawne iako uczynić? Wyprawa na woyne, iako może bydź znadnie? Skarb bogaty na potrzeby Rzeczypospolitey iako zebrać? Liga z Panami Chrześciańskiemi przeciw Turkom iako Rzeczypospolitey potrzebna y pożyteczna?*

GRABOWSKI herbu Jastrzębiec, iednaż ich dzielnica z Zawidzkiemi. Z tych Stanisław Kanonik Płocki, Probosz Bodzanowski w roku 1593 *Acta Synodi.* Drugi Stanisław synowiec iego *Magister Artium* y Philozophii Doktor. Jan Stanisław Kanclerz Lwowski, Archidyakon Unieiowski, Gnieźnieński y Łowicki Kanonik, maż dzielny w sprawach, umarł 1679, iako nadgrobek iego świadczy w Kollegiacie Łowickiey z tym herbem położony. Tu rozumiem należą ci, co się z Konopnicy pisza: iako Marcyan Stolnik Witebski w powiecie Kowieńskim 1674. Woyciech w Łęczyckim 1697.

**GRABOWSKI herbu Okśa* w Sieradzkim y Brześciańskim Woiewodztwach, iam ich widźiał z tym herbem, Krystyan Horodniczy Brześciański. Jan w Mińskim 1674. Jan pierwszy się przeniosł z Sieradzkiego do Litwy, Rotmistrzem był za Władysława Krola do Moskwy Pancerney Chorągwi; syn iego Jędrzey Horodniczy Brzeski *Koial.* luboc ten autor chce ich mieć raczey herbu Topor. N. Cześnik Wieluński Vice Marszałek Trybunału koronnego 1732.

GRABOWSKI herbu Pobog w Ciechanowskiey Ziemi. Stanisław, Paweł, Jędrzey 1632. Jan Komornik Ciechanowski 1648. Jan Kanonik Gnieźnieński, Deputat kilka razy na Trybunał koronny, Kanclerz Hieronima Rozrażewskiego Biskupa Kuiawskiego. Woyciech Gnieźnieński y Poznański Kanonik synowiec Jana 1642 *Ostrożewski.* Stanisław w Ziemi Wiskiey 1674.

**GRABOWSKI herbu Zagłoba* w Malborskim Woiewodztwie dziedzicza. Jędrzey Sadowy Człuchowski, Pisarz Grodzki Pomorski 1690 deputat na Trybunał koronny.

GRABOWSKI herbu Zaręba. patrz Zaręba.

GRABSKICH herbu Dołęga pisze Paprocki y Okol: ale zdami się Grabowski bydź powinno.

GRABSKI herbu Pomian w Brzeskim Kuiawskim y Łęczyckim Woiewodztwach. Laszka Chebdę z Grabi *wspomina Długoss,* że mu pierwszemu nadany herb Pomian: pod Jaruntow potym imieniem, nayprzednieysze krzesła w Senacie Polskim zasiadali, iako się mowiło pod Brudzewskiemi, ponieważ to iedenże Dom z niemi; z Grabi Jarand Kasztelan Spicimirski, na liście Władysława Krola danym Miastu Krakowskiemu. N. Kasztelan Kruswicki, zostawił

Digitized by Google

ſtawił trzech ſynow, Marćina, Piotra, y Łukaſza. Z tych Marćina trzech także ſynow było, Jan, Sebaſtyan y Staniſław; z ktorych Jan z Janem Zborowſkim Hetmanem Nadwornym y Kaſztelanem Gnieźnieńſkim, gdy na Moſkwę pod Pleſzkowem mężnie nacierał, konia pod nim zabito; nic ſię tym iednak nie pomieſzał, y owſzem iuż ſię pieſzo biiąc, Paulina Ogaliniuſza poimał, y do Hetmana przyprowadźił; w krotce potym, gdy ſiedmſet Moſkwy wypadło, tak ich naſi oſkoczyli, że wſzyſcy na placu legli, tam między inſzemi, naywiękſza chwałę rycerſkiey dzielności odebrał; boday nie tenże ſam Jan, był potym Podkomorzym Inowrocławſkim, iako go wſpomina, *Uniwerſał Poborow: z Seymu 1613* Piotr drugi ſyn Kaſztelana Kruſwickiego, zoſtawił potomſtwo. *Starowol. in Monum.* kładźie nadgrobek Piotra Grabſkiego Chorążego Brzeſkiego Kuiawſkiego, ktory zmarłemu w roku 1649. Oycu, ſyn Maćiey Chorąży także Brzeſki Kuiawſki, w Toruniu u S. Jana wyſtawił. Łukaſz trzeći ſyn tegoż Kaſztelana, y ſam Kaſztelan Kruſwicki koło roku 1578, z Zakrzewſkii zoſtawił potomſtwo. Samuel Staroſta Brzeſki Kuiawſki, 1632, *o ktorym Okol. tom. 2 fol. 323 piſze*, że miał za ſoba Sierakowſka herbu Ogończyk. *Mſ. Konopatſcii:* powiada, że ieden z nich Podkomorzy Brzeſki Kuiawſki poiął Konarſka z Prus, herbu koło, Chorążankę Pomorſka: drugi Staroſta Kruſwicki, Niemoiewſka herbu Rolicz, Jana Kaſztelana Chełmińſkiego, z Katarzyny Koſtczanki Woiewodzanki Chełmińſkiey corkę, obadwa zoſtawili potomſtwo; tenże czy inſzy Staroſta Kruſwicki, miał za ſoba Zofia Sczawińſka Kaſztelankę Łęczycka. Jan, Marćin Ezechiel 1632 Alexander Dworzanin krolewſki. Łukaſz y Jan 1648. Staniſław Podczaſzy Inowrocławſki, Adam Łowczy, Samuel Podkomorzy, Władyſław Podſtoli Inowrocławſki 1648. Alexander Podkomorzy Brzeſki Kuiawſki 1621, *Hiſtor. Coll. Bidgoſtien. pod rokiem 1665*, żona iego Zofia Lipſka Podczaſzanka Bełzka, z ktorey corka Zofia Pawłowi Wituſkiemu zaślubiona, y ſyn Staniſław, ktorego z Heleny Walewſkii, ſyn Jozef Cześnik Kuiawſki poiął Ludowikę Borucka Kaſztelankę Kuiawſka, poſtował na konwokacya 1733. Franćiſzek Grabſki Kommiſſarz od zkonfederowanych na Jana Kazimierza Krola 1666, do pokoiu rzeczy nakłonił, y podpiſał, *Kochowski climac: 3 lib. 5.* Felicyan Podczaſzy Łęczycki; z Seymu Lubelſkiego 1703 Kommiſſarz do hiberny, *Conſtit. fol. 12*, temi czaſy zdami ſię że, tenże ſam Podkomorzy Łęczycki, poſtował na Seym 1724: był w przod Chorążym, y Sędźia Grodzkim Łęczyckim, Deputatę na Trybunał Koronny z Łęczyckiego 1714 Woyćiech 1725. Walentyn Woyſki Kuiawſki 1712 Deputati na Trybunał koronny. Jan, y Paweł w Łeczyckim 1674, Tomaſz, y Jan 1704. Przemyſław Ignacy Podſtarości Grodzki, Marćin, y Kaſper w Ziemi Wyſzogrodzkiey 1674.

GRABSKI herbu Wezele w Wielkieypolſzcze. Grab dobra ich, z kad ſię piſza w Kaliſkim. Rafał Grabſki Podſtarości Goſtyńſki, któremu konſtytucya ſeymowa 1618, powierzyła ſanowego podatku, na reſtauracyą kościoła Goſtyńſkiego. Franćiſzek w Zakonie naſzym lat pięćdźieſiąt y cztery ſwiatobliwie ztrawiwſzy, umarł w Poznaniu 1705. Staniſław brat Franćiſzka rodzony, Kaſztelan Rogoźinſki, wſpominaia go *Konſtytucye 1685*: był y Staroſta Kłeckim, mąż rycerſki, czego dał dowody, tak dla Oyczyzny ſwoiey życie ſwoie nie raz na ſztych ſtawiaiąc, iako też w Danii, Holſacyi, á co naywiększa, przy Bogu y wierze prawowierney nieuſtraſzony. Raz u ſtołu ſiedząc Naywyższego Podkomorzego Duńſkiego, w dźień Sobotni, ktory on według ſwego zwyczaiu, oſtrymi ſuchotami obchodźił na cześć Matki Boſkiey, ktoś z Dyſſydentow urągaiąc ſie rzekł, Nie godna Marya, żeby ia tak

ćięszkim poſtem czczono. Porwał ſię od ſtołu, y do ſzabli, gorliwy o honor Matki Boſkiey Staniſław, y życie ſwoie y krew chcąc położyć przy iey czći nienadwerężoney. Kaźimierz trzeći ich brat, także Kaſztelan Rogoźiński, á przedtym Sędzia Nakielſki Kapturowy, ten bluźniercy na BOGA, tyłem język wywlec, á potym iego żywo na ſtoſie zpalić kazał. Jest 1669, ktoremu *Paleſtra pietatis Chriſtianæ* przypiſana, ſynowiec wyżey wſpomnionych; ktoryś z tych Grabſkich Piſarz Wſchowſki 1684 Sędzia Trybunału koronnego. Jan Kaźimierz Sędzia Grodzki Nakielſki, deputat na Trybunał koronny 1694, wydał do druku, *Prawdy powſzechne albo dowodne nauki Chrześciańskiey Filozofii z Włoskiego z y łacinskiego przetłumaczone na Polskie, Poſnan. 1703. Varſav. 1712 in Minor:* Franciſzek Grabſki dziedzic na Nowymmieście miał za ſoba Bronikowſka zoſtawił dwoch ſynow. Grabſka była za Rafałem Tomickim herbu Drya. Grabſki Piſarz Ziemſki Poznańſki, ktorego ſyn Franciſzek w Zakonie naſzym umarł w Jaroſławiu 1716. Paweł z Maryanny Rokoſowſkiey trzech ſynow zoſtawił, Jana, Ludwika, y Staniſława 1700.

**GRĄBCZEWSKI herbu Nałecz.* Paweł z Grąpczewa Kanonik Płocki 1453, *Statut. Maſov. fol. 98.* w Pruſiech potym kwitnęli, iako świadczy *Mſ. de Famil. Pruſſ.* Maćiey Grabczewſki Sadowy Ziemſki Tczewſki 1654, *Monum Reſid. Mariæb.* był y Vice ækonomem Malborſkim, mąż rozſądku wielkiego. Jozef poſeł na Seym 1730 y Tomaſz Piſarz Ziemſki Pomorſki.

GRADOWSKI herbu Lubicz w Rawſkim Woiewodztwie. *Paprocki o herb: fol: 293 wſpomina ich.* Marćin y Jan w Ziemi Sochaczewſkiey 1648. Wawrzyniec Cześnik Sochaczewſki, Samborſkiey ækonomii adminiſtracyi niechciał ſię podiąć Krolowy Bonie.

GRADOWSKI herbu Połkołic w Xięſtwie Zmudzkim y w Powiećie Kowieńſkim. Franciſzek Gradowſki z Seymu 1578 Poborca łanowego w Kowieńſkim, *Conſtit. fol.* 353. Piotr Staroſta Dynamundzki 1569, odprawował od ſtanow Litewſkich poſelſtwo do koronnych na zawarćie Unii. Jan 1621 w Xięſtwie Zmudzkim, Auguſtyn Hieronim 1652 deputat na Trybunał Wileński *Mſ. P. Koiał.*

GRADOWSKI herbu Prawdzic pod Praſnyzem. Staniſław w Ziemi Ciechanowſkiey 1648. N. Towarzyſz pod Uſarſka chorągwia Potockiego. Gradowſki Marćin wydał do druku, *Relacya prawdźiwa dyſputacyi Nowogrodzkiey mianey 1630 dnia 9 Stycznia in 4 w Wilnie.*

GRĄDZKI herbu Łada w Mazoſzu. Jan Gradzki Sędzia Wiſki 1609 *Conſtit: fol:* 89. Maćiey Podſtaroſci Wiſki 1632. Jozef Maćiey na Kuchrze, Tomaſz Jakub, Staniſław 1648. Wawrzyniec Skarbnik Wiſki 1674. Adam 1601 *Conſtit: fol:* 777. Tomaſz Staroſta Wiſki, y Sebaſtyan Cześnik y Podſtaroſci Grodzki Wiſki, z Seymu 1683 Kommiſſarze, do rozgraniczenia Woiewodztw Mazowieckiego y Podlaſkiego, z Xięſtwem Pruſkim. *Conſtit: fol: 19,* á dawniey przedtym Mikołay de Grady 1436 podpiſał pokoy Brzeſki *u Łaſzkie: w ſtat: fol. 141.* N. de Grady Proboſzcz Gnieźnieński 1443 *u Damalew: fol. 112 in Archiep: Gneſnen.* Sebaſtyan y Piotr Sędźicowie Wiſcy 1674.

**GRĄDZKI herbu Rawicz. Mſ. X. Koiałow.* o nich świadczy, że z Polſki wyniosſzy ſię, oſiedli w powiećie Upitſkim. Z tych Kryſztofa Gradzkiego z Niemiewiczowny było ſynow trzech, Kaźimierz, Staniſław y Dadźibog. Jędrzey *Ordin: Min. Obſer.* wydał do druku, *Kazanie na pogrz. Chryzoſtoma Chodkiewicza in 4 Vilnæ 1614.* Drugie *na pogrz. Wincentego Woyny Staroſty Inturſkiego 1615 Vilnæ in 4.* Trzecie *na pogrz: Alexandra Kniaźia Maſſalskiego Marſzałka Grodzieńskiego 1614 in 4to Vilnæ.*

GRA-

**GRAIEWSKI herbu Gozdawa* w Ziemi Wiſkiey. Kryſztof o ktorym *Bielski 1578 fol: 758.* Jan Graiewſki Chorąży Wiſki 1579, *Nieſpork: Analecta fol. 285.* Staniſław Staroſta Wiſki 1616, Kommiſſarz do uſpokoienia kłotni pogranicznych od Prus Xiążęcych, *Conſtit. fol. 29.* Marcyan Jakub na Jeſionowce y Graiowie Graiowſki Podkomorzy Wiſki, z Seymu 1678 deputowany na Trybunał ſiſzkalny, *Conſtit. fol. 3 y 1685 fol: 15,* żona Opacka. Jakub Podkomorzy Wiſki, Jan y Alexander 1632. Jan 1607 *Conſtit. fol. 849.* Jędrzey, y Staniſław 1609 *Conſtit. fol. 890.* Mateuſz w Wołyńſkim 1674.

GRAIEWSKI herbu Oliwa w Ziemi Łomżyńſkiey, Staniſław Dworzanin Zygmunta Auguſta 1565, *Conſtit: fol. 105.* O Kryſztofie *patrz w Bielskim fol. 758 y w Paprockim:* Brata iego Staroſtę Wiſkiego Iłowſki zabił 1582 Ci zdami ſię z okazyi Kryſztofa, odmieniwſzy herb Oliwa, przenieśli ſię do herbu Gozdawa.

**GRAIEWSKI herbu Sulima.* Jedni z nich w Ziemi Warſzawſkiey kwitna, Z tych Graiewſka Podczaſzanka Warſzawſka, była za Maćiekiem Bielickim Podſtolim Łęczyckim herbu Roch, Kaſper y Jan 1648. Kaźimierz 1674. N. Adama Jaſtrzębſkiego małżonka. Drudzy w Pruſiech: Z tych ieden miał za ſoba Zalińſka Woiewodzankę Malborſka, pozoſtała wdowę po Wieſiołowſkim Kaſztelanie Elblaſkim. Staniſław z Rudzkiey zpłodźił Jakuba, ktory z Katarzyny Buczkowſkii zoſtawił corkę Elżbietę, y ſyna Adama, Sadowego Ziemſkiego Tczewſkiego, Rotmiſtrza pod Raytarya za Krola Jana Kazimierza; bywał poſłem na Seymy, y Deputatem na Trybunał koronny, z Dębiczowny oſtatniey z tego Domu dźiedziczki, pięć corek miał, pierwſza Katarzyna, poſzła za Jana Dobrſkiego Chorążego Michałowſkiego, *ado voto* za Trebnica. Druga Eleonora, za Kryſztofa Borowſkiego, ſynowca Kaſztelana Gdańſkiego, z ktorym tylko iednę corkę zoſtawiła Katarzynę, Kaźimierza Piwnickiego Miecznika Inflantſkiego małżonkę. Trzećia za Kazimierza Dźiewanowſkiego. Czwarta Barbara Zakonnica S. Norberta w Zukowie. Synow z teyże było dwoch, Kaźimierz Sadowy Ziemſki Tczewſki Deputat na Trybunał koronny 1718, y 1722, złaczył ſię był pierwſzym związkiem z Ciecholewſka herbu Kuſzaba Sędźianka Tczewſka, drugim związkiem z Konſtancya Trembecka, z ktorey corka Joanna, naprzod z Michałem Brochockim Podczaſzym Zytomirſkim, potym z Konarſkim Staniſławem Kaſztelanicem Kowalſkim, dożywotnie zmowiona. Adam brat Kaźimierza Stolnik Rzeczycki, miał za ſoba Janikowſka Barbarę Piſarzonwę Ziemſka Tczewſka, z ktorey corka iedna, y ſyn Franćiſzek.

**GRANIEWSKI herbu Leliwa* w Woiewodztwie Łęczyckim. Mateuſz długo żołd woienny prowadzac, potym ſtan ſobie duchowny obrał, Kanonik Chełmſki, y deputat na Trybunał koronny 1690 *P. Mleczko Dekret.* Staniſław w roku 1725 deputat na tenże Trybunał. Są podobno y inni Graniewſcy ktorzy innego herbu zażywaia, z tych ieden deputatem był na Trybunał koronny 1687 iako świadczy *Orat: P. Joachimow: Triumphus.*

GRANOWSKI herbu Leliwa w Wielkiepolſzcze. Pierwſzego z tego Domu *Okolski* kładźie Rafała z Granowa Marſzałka Wielkiego Koronnego, Hetmana y Staroſtę Sendomierſkiego, mnie ſię go nigdźie nie doſtało czytać, ale ani Paprockiemu, lubo dofyć w ſtarodawnych przywileiach biegłemu. To pewna, że o nim żaden z dawnieyſzych hiſtorykow nie namienił, y ſam *Okolroku,* ktoregoby Marſzałkował, nie wyraźił; przed rokiem 1360, że nie żył ieſt iawna: bo Marſzałkow Wielkich Koronnych przed rokiem tym Polſka nie znała: potym zaś roku, z komputu Marſzałkow Koronnych odemnie w

pierwſzym tomie położonych poznać, że go nie było. Daley tenże autor kładzie N. Granowſkiego, y ſynow iego trzech, Wincentego, Rafała, y Dymitra, zkąd mowi on, Ociec Granowſkiego, ktorego ſioſtra była za Lubrańſkim, żył koło roku 1280, dźiad zaś iego koło roku 1330: myli ſię iednak *Okolsk:* bo iako pod herbem Leliwa obaczyſz ieſzcze w tym roku Leliwczykow w Polſzcze nie było. Szymon 1382 podpiſał konfederacya ſzlachty Wielkopolſkiey, *u Januſzow: w Statucie fol: 74.* Wincenty Granowſki Generał Wielkopolſki w roku 1341, iako o nim świadczy, *Bielski fol: 228 y Cromer lib: 16:* ia mnie w tomie 1, ſam niewiem iako opuſzczony, o tym *Okol:* powiada, że koło roku 1370 z Tarnowſkii dziedziczki na Tarnowie, zpłodźił Wincentego Kaſztelana Nakielſkiego, ale ſię myli; bo ten Generał dobrze umarł przed rokiem 1370, y owſzem *Paprocki* wątpi, czy ten Wincenty Kaſztelan, był ſynem Generała, czy wnukiem: był potym tenże Wincenty Kaſztelan Nakielſki, Generałem Wielkopolſkim 1409, ktory złączywſzy ſię dożywotnie z Elżbietą Ottona z Pilce Woiewody Sendomierſkiego herbu Topor iedynaczką, ktora po iego śmierći, była trzecią Krola Władyſława Jagella małżonką, z nią Pilca weſzła w Dom Granowſkich, od ktorey ſyn z tey Elżbiety Jan Granowſki Hrabſtwem na Pilcy, od tegoż Krola wytytułowany, Hrabiow Pileckich Leliwczykow, nowa Plantę założył. Drugi Wincentego brat Dymitr Kaſztelan także Nakielſki, tego ſynow trzech zoſtało według Okolſkiego, Jan, ktory z Chodorowſka herbu Korczak, dziedziczką na Brozdowce, w małżeńſką ligę wſzedſzy, Brozdowſkim był nazwany, ato ii ſukceſſora po ſobie żadnego nie miał, iako y Jerzy drugi brat iego. Rafał zaś trzeći ich brat, poiawſzy oſtatnia dziedziczkę na Sieniawie, od niey Sieniawſkim zawołany, y iego potomſtwo; ktore aż po dźiś dźień kwitnęło, y zawſze piſali ſię z Granowa Sieniawſcy. Rafał, trzeći brat Wincentego Generała Wielkopolſkiego, od tego po dźiś dźień imię Granowſkich w ſukceſſorach dziedziczy. Z tych Prokop Jan, Staroſta Zytomirſki z Seymu 1683 Kommiſſarz względem ubeſpieczenia Elbląga, y pretenſyi do niego. *Conſtit: fol: 11,* y z Seymu 1690 do dyſtrybuty hiberny. *Conſtit: fol: 4* miał za ſobą Urſzulę Kraſicka Kaſztelankę Przemyſłka, wdowę po Modrzewſkim Podſkarbim. Franciſzek Generał w woyſku Polſkim, złączył ſię dożywotnie z Maryanną Lipſka herbu Łada Staroſcianka Rawſka, z tey ſynowie Alexander, y Konſtantyn.

* *GRATA herbu Prawdzic* z ta iednak roźnica, że Lew w prawa patrzac, trzyma pierzćień w łapach, ale y muru nie maſz, na helmie takiż Lew, ale między dwiema ſkrzydłami do ſiebie barkami obroconymi. Ci dopiero Indygenat otrzymali 1676, *o czym konſtytucya fol: 58,* tam wſpomina Franciſzka Gratę Sekretarza krolewſkiego, iuż zmarłego, dla ktorego zaſług, ſynom iego, Franciſzkowi, Pawłowi y Alexandrowi ten przywiley Rzeczpoſpolita nadała. Z tych Franciſzek mężnie przećiwko Turkom woiuiąc, na placu poległ. Gratowna Wodzickiego, Eufrozyna Jędrzeia Baira Pilarza naywyżſzego ſkarbowego, małżonki.

* *GRAWZANOWSKI* w Woiewodztwie Nowogrodzkim. Alexander Grawzanowſki podpiſał elekcya Władyſława IV.

* *GRAZIMOWSKI herbu Jaſtrzabiec* w Dobrzyńſkiey ziemi, inni piſzą Graſimowſki. Bartłomieia wſpomina Paprocki Dworzanina krolewſkiego.

* *GRAZNY*, albo iako drudzy piſza Hrazny. Borys Grazny, gdy Moſkwa, Władyſława IV, na ten czas ieſzcze Krolewica, za Pana ſobie obrała, iego ſtronę nieprzerwaną ſtatecznoſcią, zawſze trzymał, z całym Domem ſwoim;

więc

więc gdy potym Moſkwa wiary Władyſławowi nie dotrzymała, on iednak wolał własną Oyczyznę, niżeli wierność odmienić; do Polſki tedy przeniożłzy ſię, długo w kwarćianym woyſku żołd prowadźił, wſzędźie wielkim ſercem, aż też za zaleceniem Zołkiewſkiego Hetmana, otrzymał w zaſtugach, że między ſynow koronnych policzony *przez Konſtytucya 1616 fol: 50*, w roku 1638 do wſzyſtkich urzędow, y honorow przypuſzczony *Conſtit: fol: 55*. Łowczym Nowogrodzkim w Siewierzu, y Kommiſſarzem z Seymu deſtynowany do rozgraniczenia między Woiewodztwy Kiiowſkim y Czerniechowſkim. Łukaſz podpiſał elekcya Jana III. Graźnianka była za Alexandrem Zulińſkim.

**GREBARSKI herbu Nieczuia* w Przemyſtkiey Ziemi. Woyćiech Grębarſki 1690 Jeden z nich był Kanclerzem w kapitule Lwowſkiey 1678.

GREBECKI herbu Jaſtrzebiec w Mazoſzu. Jaſka y Ścibora Grebeckich wſpominaia dawne liſty Xiążąt Mazowieckich.

GREBIŁKOWSKI herbu Strzały na Sląſku. *Paprocki in Strom:* wyraznie o nich piſze. Sa zaś Strzały w tuźipie oſtrzem proſto do gory związane, w polu czerwonym na helmie pawi ogon, kładźie ten herb *Okol: tom: 3 fol: 183*, ale w Polſzcze watpie, żeby kwitneli, dlatego herbu nie kładę.

**GREBEIN herb.* Tarcza herbu tego na dwie części przedźielona, na prawey ſtronie, ieſt orla noga, od uda, z kolanem nagiętym, na doł pazurami w prawa tarczy obrocona, czerwona w białym polu; na lewey zaś ſtronie oſzczepmy śliwy proſto oſtrzem do gory, na helmie bez korony, kapeluſz Kardynalſki z kutaſami, połowica biały, połowica czerwony; za kapeluſzem cztery piora ſtruſie ſzare, tak go widźieć w Toruniu u Marki Boſkiey, *y Mſ. Zaluſk: o Familiach Pruſkich* tak go opiſał: piſza ſię z Nowey wſi pod Płowęzem. Otto Konſyliarz Prowincyalny Pruſki y Staroſta tamże, *Euſtachius Mareſchalcus Provinciale 1609*. Jan *Deputatus terræ Natangenſis 1623*. Von à Greben Staroſta Kwidzyńſki 1672.

**GREBOSZOWSKI herbu Nieczuia* w Krakowſkim Woiewodztwie z Grębozowa. Theodor Grębozowſki, ktorego Gabońſka urodźiła, zoſtawił Zofia Broniewſka herbu Tarnawa, y ſynow dwoch, Staniſława y Piotra: z tych Piotr był na dworze Kryſztofa Wieſiołowſkiego Marſzałka Litewſkiego, corki iego, Elżbieta była za Eleazarem Rożnem, *zdo voto* za Janem Czermińſkim. Druga Agnieſzka za Gebuſtowſkim, ſynem Woyćiecha Sekretarza y Dworzanina krolewſkiego, ktory ſię piſał z Bakowca. Trzećia Katarzyna za Staniſławem Balickim dziedźicem na Korytnicy. Czwarta mniſzka Dominikanka na Grodku w Krakowie *Baranow:*

**GREK herbu Prawdzic* w Woiewodztwie Brzeſkim Litewſkim, atoli herbu ich ta rożnica, że mur ieſt w ſiedm cegieł, we trzy rzędy, z muru Lew żołty niby wyſkakuiacy, ale bez prawdy w łapach, y w prawa tarczy głowa obrocony, na helmie iuż dwa ſępie ſkrzydła, iuż trzy piora ſtruſie widźiałem. Mikołay Grek Sędźia Ziemſki Mielnicki, poſeł na ſeym 1613, z tamtąd Kommiſſarz na Trybunał fiſzkalny *Conſtit: fol: 8*. y w roku 1616 poſtował na Seym. Kryſztof Grek Sędźic Mielnicki, o ktorym *Konſtytucya 1624*, Mikołay 1635. *Conſtit. fol: 64*. Piotr Podczaſzy Brześciańſki 1690 *Conſtit: fol: 26*. Zofia Szuyſkiego małżońka, Katarzyna Zakonnica S. Klary w Saczu 1701. Jerzy w Pińſkim Powiećie 1632. Jan 1674. Stefan 1648.

**GRELA* w Woiewodztwie Pomorſkim. Henryk Grela podpiſał elekcya Jana Kaźimierza Krola.

Gretz Herb.

TAkim kształtem okryślił go *Mſc. de Familiis Pruſſiæ*, kędy ten Dom Imienie.

**GRZEZOWSKI* w Woiewodztwie Kiiowſkim. Mikołay Grzezowſki podpiſał elekcya Władyſława IV Króla.

**GROBICKI herbu Traby* Jerzy Grobicki podpiſał elekcya Jana Kazimierza z Polſki wynioſſzy ſię, oſiedli w powiećie Grodzieńſkim. *Konah in Mſc.* Woyćiech y Kryſztof braćia rodzeni.

GROCHOLIŃSKI herbu Sulima od Miłońſkich poſzli, gdy albowiem dway ſynowie Władyſława Miłońſkiego Oporowſkiego dzielili ſię Oyczyſta fortuna, ten wźiął Milonice, od ktorego Miłońſcy, Mikołay Grocholino w Wielkiey polſzcze, od ktorego Grocholińſcy koło roku 1510. Piotr Alexander Pleban Jworſki, wydał *Katechizm katolicki, to ieſt nauka Chrześciańſka z Katechizmu Rzymſkiego y innych autorow zebrana, in 8vo w Krakowie 1684.*

GROCHOLSKI herbu Syrokomla w Sendomierſkim Woiewodztwie z Grocholic Jakub Kanonik Krakowſki, y Jędrzey braćia rodzeni, kościoł w Grocholicach wyſtawili y fundowali 1460. Mikołay y Staniſław braćia rodzeni, ktorych te dobra dziedźiczne były, Grocholice, Grabow, y Paćiorkowa Wola, z niektorzy tych ſukceſſorowie, piſza ſię z Grabowa, drudzy z Grocholic. Z tych Mikołay zpłodźił ſynow dwoch, Woyćiecha y Jędrzeia. Woyćiech z Małgorzaty Wielogorſkii miał corek dwie, Sartawſka y Makowſka, y ſynow Walentego, y Mateuſza, ten w Zakonie Kaznodźieyſkim Doktorem był y Prowincyałem. Jędrzey po rożnych expedycyach woiennych, poiał Elżbietę Wyżdzankę z Rzeczyce, ſioſtrę rodzona Podſędka Lubelſkiego, powiecorkę Łukaſza Guzelpha małżonkę, y ſynow, Staniſława Dominikana, Jana, Ezechiela także Dominikana y Prowincyała Prowincyi Ruſkiey, w roku 1644, Jędrzeia, y Kryſztofa. Staniſław brat Mikołaia, z Barbary z Podhaiec Wolſkii, zoſtawił ſynow, Łukaſza, Jędrzeia, Jerzego, y Jana, á z drugiey żony,

żony, Joba, ktory z Sulimirſkii zoſtawił potomſtwo. Jerzy pod Guzowem zginął, przy Krolu Zygmuncie III mężnie przećiwko Rokoſzanom ſtawaiąc. Tomaſz człowiek rycerſki. N. Grocholſki Woyſki Nowogrodzki, Porucznik Pancerny, miał za ſoba Zofia Korſakowne Sędźianke Ziemſka Nowogrodzka, pozoſtała wdowę po Alexandrze Woynie Jaſienieckim Horodniczym Nowogrodzkim, z niey zoſtawił trzy corki, Eleonorę, ta ſię w małżeńſtwo doſtała Kaźimierzowi Waſilewſkiemu Miecznikowi Lwowſkiemu, Piſarzowi Grodzkiemu Przemyſtkiemu herbu Rogala Helenę, ta Tomáſzowi Kraſinſkiemu Staroście Homelſkiemu. Trzećia Niećiſzewſkiemu Podſtolemu Trockiemu. O tym Grocholſkim mam relacya, że kilka dni iak umarły leżał, y gdy go do grobu kłaść miano, przyſzedł do ſiebie, umarł potym nie rychło, w Michaliſkach pochowany.

GROCHOLSKI herbu Topor w Poznańſkim Woiewodztwie. Jan Grocholſki Piſarz Ziemſki Wſchowſki 1606, przy Zygmuncie III nienadwerężoney wierności. Adam wydał do druku, *Epanos na wieżdzie Łukaſa Opalinskiego 1616.* Remigian Porucznik Lubomirſkiego 1688, męſtwem w wielu kampaniach wſławiony, Chorążym był Bracławſkim, na naſze Collegium Krakowſkie dobroczynny.

GROCHOWARSKI herbu Slepowron. Grochowarſki Łukaſz Skarbnik Dobrzyńſki, Pobórca w tyże ziemi z Seymu 1635 *Conſtit: fol: 61.*

GROCHOWICKI herbu Poray w Wielkiey polſzcze. Jan Grochowicki Dźiekan Płocki 1603, potym gdy Piotr Tarnowſki Proboſzcz Kuiawſki, obrał ſobie życie bogomyślne w Zakonie Karmelitańſkim, wźiął po nim Proboſtwo Kuiawſkiey katedry, w cztery lata zoſtał Opatem Wągrowieckim, gdy w roku 1621 wyſłany od Synodu Piotrkowſkiego do Rzymu ſpieſzy, od rozbóynikow za Tyrolem graſſuiących zabity: rządźił *ſede vacante* po śmierći Oſtrogońſkiego Biſkupa Kuiawſkiego ta dyecezya chwalebnie *Damalew: in Præpoſ: Vladisl:* Piotr Archidyakon Gnieźnieńſki, Kanonik Płocki y Puſtuſki 1612. *Conſtit: Synod: Łovic:* Maćiey Łowczy Kaliſki 1673, tego corka Konſtancya, była za Janem Chrzaſtowſkim herbu Łodźia Miecznikiem Wſchowſkim, druga Maryanna za Staniſławem Skaławſkim. Staniſław w Zakonie naſzym żyć. w Collegium Lubelſkim zakończył 1713.

GROCHOWSKI herbu Bończa. Widźiałem nadgrobek w Koninie położony Mikołaiowi Grochowſkiemu Kanonikowi Poznańſkiemu, Proboſzczowi Konińſkiemu, z tym herbem, kędy y drugi Brodźic przydany, znać z matki iego. Wacław w Kaliſkim 1632.

GROCHOWSKI herbu Junoſza w Ziemi Przemyſtkiey. *Okolſki* tę ſtarodawna familia od Bohdana Xiążęćia Ruſkiego zaczyna, z ktorego tu dalſza oſnowę tego Domu położę. Fedor Bohdan z Grochowca Staroſta Przemyſtki w roku 1360, ten zoſtawił dwoch ſynow, Iwana Kaſztelana Przemyſtkiego 1382, od ktorego tylko był ſyn ieden, Piotr Bogdan dziedzic na Rohatynie, Staroſta na Oleſku, ale *ſterilis, wſpomina go Kromer lib: 20,* gdy burdy Swidrygełła Xiążęćia przećiwko Jagellonowi Krolowi opiſuie. Drugi był Piotr, ktory porzuciwſzy Schizmatyckie błędy, z kościołem ſię Rzymſkim ziednoczył, fundował z ſynami ſwemi Maryonarzow przy katedrze Przemyſtkiey 1452, iako inſkrypcya tey fundacyi w Przemyślu świadczy, był Sędźia Generalnym Przemyſtkim: z ktorym tytułem podpiſał pokoy Brzeſki *u Łaſk: w ſtar: f. 140 1436,* á z Anny z Sprowy Odrowazowny zpłodźił piąćiu ſynow. Pierwſzy Jan Stolnik Przemyſtki, ten wźiawſzy dźiałem dobra Hermanowce, od nich nazwany Hermanowſki z Grochowca. Drugi Franćiſzek Podkomo-

komorzy Przemyſlki 1427, ktory od dobr Oyczyſtych Kormanic Kormanicki zawołany, tego ſyn Narcys Podſędek Przemyſlki 1512, tego zaś ſyn Auctus Kaſztelan Czechowſki, iako świadcza Xięgi Ziemſkie Przemyſlkie 1540, ktorego nie zoſtało tylko dwie corki, z tych iedna Jadwiga doſtała ſię w małżeńſtwo Hieronimowi Mieleckiemu Staroście Sendomirſkiemu, druga *imo vota* Rzeſzowſkiemu, *2do* Mikołaiowi z Bobrku Ligęzie Kaſztelanowi Sadeckiemu. Trzeći Piotr Miecznik Przemyſlki 1443 ten od dobr Kiiowie Kiiowſkim ſię piſać począł, z Zamiechowſkii zpłodźił Walentyna Chorążego Przemyſlkiego 1482, z Fredrowny Jana Uryela y Magnuſa. Czwarty Michał Dziekan Lwowſki, ktorego Ociec, dobra Chodowice nazwane w Ziemi Lwowſkiey, do Dziekanii Lwowſkiey przyłączył w roku 1452. Piąty Janusz dziedźic na Grochowce, od ktorego Grochowſcy ſynowie Felix y Teofil. Z tych Felix zpłodźił Piotra Podkomorzego Przemyſlkiego 1526, tego ſynow kilku zoſtało z Orzechowſkii, á nayſtarſzy z nich Staniſław Sędzia Przemyſlki 1520, á potym Podkomorzy Przemyſlki, Ptaczkowna zrodźiła mu Tomaſza Dworzanina Auguſta Krola, ktory dwa razy śluby małżeńſkie ponawiał, pierwſzy raz z Barbara Skorućianka z Młodatycz: z tey corka iedyna z Tomaſzem Pudlowſkim zręczona. Drugi raz z Ulińſka z Wielkiego Ulina, z tey trzech ſynow zoſtało, to ieſt 1 Woyćiech Rotmiſtrz Zygmunta III do ſamey śmierci, miał za ſoba Kryſtyne z Rytwian Zborowſka Kaſztelankę Biecka. 2 Staniſław, ktoremu Broniewſka dwoch ſynow powiła, Tomaſza Łowczego Sanockiego, y Jerzego Woyſkiego Samboriſkiego 3 Jan ktorego z Skalſkii ſyn Tomaſz Kaſztelan Derpſki. Drugi brat Felixa Teofil, z Troieckii zoſtawił ſyna Piotra, ten z Kraſickii z Siećina, zpłodźił dwoch ſynow, Jędrzeia Dworzanina u Stefana Batorego, y Woyćiecha. Jędrzeia z Chołoiewſkii było ſynow czterech, 1 Wacław, ktorego z Iſtmuntowny ſyn Jerzy Proboſzcz Łucki, Dziekan Przemyſlki, Kanonik Krakowſkiej 2 Kryſztof, ktory z Jordanowny z Zakliczyna zoſtawił ſynow trzech, Woyćiecha Karmelitę, Marćina, y Jana. Woyciech brat Jedrzeia, ſyn Piotra, z Zofii Manaſterſkiey herbu Pilawa, zpłodźił trzy corki, iedna z nich Elżbieta Lubieniecka Woyſka Zydaczowſka: druga Anna Kryſztofa Taranowſkiego małżonka. Trzećia Agnieſzka, naprzod z Piotrem Koryćińſkim, potym z Marćinem Truſkołaſkim Miecznikiem Lwowſkim, dożywotnie zmowiona. Synow z teyże było ſześciu. *Pierwſzy* Staniſław, naprzod Coadjutor Opactwa Sieciechowſkiego, Gnieźnieńſki, Krakowſki, Warſzawſki Kanonik, Proboſzcz S. Michała na zamku Krakowſkim, Kuſtoſz Sendomirſki, á potym Arcybiſkup Lwowſki, y Opat Sieciechowſki, Poeta ſławny, Łacińſkie wierſze kſztaltnie Polſkim rytmem tłumaczył: Arcybiſkupia godność powaga Panſka y pompa należyta utrzymywał, hoynoścla wſzyſtkich ſobie ſerca przymilaiąc; We Lwowie Arcybiſkupia rezydencya do ruiny nakłoniona, wielkim koſztem y nakładem z fundamentu wyprowadźił y dokończył, wſtąpił na Arcybiſkupſtwo w roku 1634, umarł pełen dni, w roku 1644, iam mu imię Achacego napiſał w pierwſzym tomie, ale omylnie, Synod w Archidyecezyi złożył 1641, *ktory podał do druku in 4to Leop:* Będąc ieſzcze Kuſtoſzem Kruſzwickim wydał także *Sposob krotki Rozmyślania o Męce y śmierci Chryſtuſowey in 4to Cracov: 1608. Drugi* Achacy w ſudzych kraiach młodſze lata rożnemi naukami przepolerowawſzy, na dworze Zygmunta III zaſłużył bydź Sekretarzem Koronnym, Kantorem Gnieźnieńſkim, Proboſzczem Łęczyckim y, Sendomirſkim, Kanonikiem Krakowſkim, wielkich talentow, dowćipu y wymowy przedźiwney Prałat: do Rzymu od Zygmun-

ta

ca III wyſłany, uproſił u Stolicy Apoſtolſkiey, za ofobliwſzy prezent, ſwego niegdy rodaka S. Staniſława Koſtki głowę, ktora ſię potym kościołowi naſzemu Krakowſkiemu S. Piotra doſtała. Wziął potym Biſkupſtwo Przemyſtkie; z tego na Łuckie był poſuniony w roku 1627, oraz y na Proboſtwo Miechowſkie, *o czym ſwiadczy liſt Zygmunta III u Nakiel: Miechov: fol: 911.* Na obudwu tych katedrach prezyduiąc, wielkim ſię zelantem o honor Boſki pokazał: bo naprzod za iego inſtynktem, Xięgi heretyckie, z dekretu Trybunalſkiego, na ſtoſie ſpalone, potym po ześciu Zygmunta III widzac w iak ciężkich impetycyach był kościoł katolicki, od potężnych na ten czas heretykow, w iak bliſkim niebeſpieczeńſtwie wiara, uczynił żarliwa proteſtacya na Seymiku Brzeſkim, ktora kiedy potym na Seymie promowował, opuſzczony od inſzych Biſkupow, wpadł w melancholią, potym y w puchlinę, w ktorey pobożnie umarł, to *Janczyn: in Mſ:* kędy przydaie, że ſię po śmierći pokazał ſwemu konfidentowi, Proboſzczowi Kanonikow regularnych w Krakowie na Kaźimierzu, w płaſzczyku kuſym y przytartym, ſpytany, coby to za modá taka na Biſkupie, odpowiedźiał: długo ſię żyło, ale ſię krotko na niebo robiło, dla tego też kuſy płaſzczyk dano. Atoli *Okolſki* powiada, że za iego powodem, Władyſław IV, heretykom publicznego *exercitium* wiary ſwoiey zakazał, y Schizmatykom. Kodeńſka y Wiſnicka Plebania, na Prepozyturę wynioſł, klaſztorowi Miechowſkiemu ſtodowego młyna uſtąpił, y wiele inſzych rzeczy na dobro iego zporządźił, na Collegium naſze Przemyſtkie dobroczynny, kędy kościoł naſz poświęćił: zſzedł z tego świata 1633, 7 dnia Stycznia, w Przemyślu w grobie Przodkow ſwoich pochowany. *Trzeći* Mikołay Sekretarz krolewſki y legacyi Mikołaia Wolſkiego Marſzałka Koronnego do Cełarza Maćieia, ale prędko potym świat pożegnał. *Czwarty* Kryſztof Woyſki Przemyſtki, Burgrabia Krakowſki, y Zupnik Wielicki. *Piąty* Felicyan, naprzod Burgrabia Krakowſki, Piſarz Ziemſki Przemyſtki, daley Podkomorzy, nakoniec Kaſztelan Przemyſtki po Staniſławie Stadnickim, *wſpominaia go Conſtit: 1616. fol: 40 y 1620. fol: 25, y 1638. fol. 2.* zoſtawił z Katarzyna Sienińſka Podkomorzanka Sanocka ſynow, Woyćiecha Proboſzcza S. Michała na Zamku Krakowſkim. Staniſława Kuſtoſza Sendomirſkiego, y inſzych; corka iego Zofia, była za Adamem Czołhańſkim Staroſta Cieſzkowſkim. *Szoſty* Rafał Podkoniuſzy koronny, Chorąży Przemyſtki 1648, miał za ſoba Kryſtyne Zborowſka, corkę Alexandra, ktora fundowała OO Reformatow w Krakowie, z tey był ſyn Konſtantyn Staniſław Kaſztelan Lwowſki *Academus Unieornú*; ſyn ſię po nim zoſtał Staniſław ale *ſterilis*, corki zaś dwie; Alexandra, Franciſzka Dźieraka Łowczego Zydaczewſkiego, Anna, Maćieia Rybińſkiego, małżonki. Jerzy Dźiekan Przemyſtki, po ktorym brał ſukceſſya Kryſztof Grochowſki, corek iego trzy było, Teofila naprzod z Stefanem Sumińſkim, po nim z Niezabitowſkim, Magdalena z Kaluſzowſkim, y Zofia z Pochowſkim. Tomaſza Grochowſkiego wſpominaią *Conſtit: 1633* Kommiſſarzem do pogranicza od Węgier *fol. 31.* Jerzy Łowczy Przemyſtki 1670 *Conſtit: fol: 27.* Felicyan z Grochowiec na Brzuźie Grochowſki Stolnik Zydaczowſki 1694. *Hiſtor: Colleg: Leopol:* Zofia Grochowſka Adama Czołhańſkiego małżonka.

GROCHOWSKI herbu Kuſaba w Łęczyckim Woiewodztwie, á podobno ſię piſza z Oporowa. Adam Grochowſki miał za ſoba Zofia Oknińſka, z ktorey ſynowie, Xiadz Felicyan, Bażyli, Jędrzey, y corki dwie, Anna, Franciſzka, Januſzowſkiego, Euphrozyna, Auguſtyna Kurowſkiego, małżonki.

GROCHOWSKI herbu Lubicz w Podlaſkim Woiewodztwie, piſza ſię z Grochow;

iednaż ich dzielnica z Wierzbowſkiemi. Franciſzek Grochowſki tego herbu, długim przeciągiem lat w woyſku Litewſkim zuſtużony, wziął dziedzictwem dobra Wilamowice, y Woróbice, w Woiewodztwie Brześciańſkim leżące, *przez Konſtytucya 1661 fol: 17.* Jędrzey Kantor Unieiowſki, Pleban Opatowſki, Poeta niepoſpolity. Są y w dalſzey Litwie, rozumiem że tegoż herbu, iako Hieronim Tobiaſz, ktory z żoną ſwoią Elżbietą Alexandra Szczawińſka, fundowali naſz Nowicyat w Nieświeżu *in Monte Angelico.* Marćin y Daniel w Orſzańſkim powiecie 1632, Mikołay w Wileńſkim, ktoryś z nich miał za ſoba Borchowſka herbu Lubicz.

GRODECKI herbu Jaſtrzębiec. Jan Grodecki Kanonik Warmińſki, á potym Biſkup Olomundecki, wſtąpił na tę katedrę 1572, z Kardynałem Hozyuſzem żył w wielkiey komitywie, Prałat miłych obyczaiow, przykładny wſzyſtkim. *Turnianus, Ara Gratitudinis.* Adryan Biſkup Theodozyenſki, Suffragan Gnieźnieńſki 1647, á w roku 1633 był Archidyakonem Kurzelowſkim, Kuſtoſzem Łowickim, Kanonikiem Gnieźnieńſkim, nauka, pobożnośćia, łzczerośćia y dowćipem, y piorem znamienity, *Damalew: in Epiſc: Gneſnen: fol: 47 Nakiel: in Miechov: fol: 901.* Wacław Grodecki, wydał *tabulam Geographicam Poloniæ, & locorum vicinorum, ktorą znayduieſz w Kromerze in editione ultima.*

**GRODECKI herbu Stopoworon* O tych ani Paprocki ani Okolſki nie piſał.

GRODECKI herbu Starykon pod Saczem, y na Podolu. Staniſław Podſędek Podolſki, *Okol. tom: 2 fol:* 378, Sebaſtyan Grodecki, ktorego ſyn Jan, doświadczonego męſtwa przećiwko Tatarom, Turkom, Moſkwie, w Węgrzech, Inflanćiech, pod Agrya, Smoleńſkiem, Wolmarem, umarł wieku ſwego 29. Jan w Woiewodztwie Połockim 1632. Staniſław 1626. Staniſław Woyſki Latyczowſki 1661 z Seymu naznaczony do pogranicznych dyfferencyi między Podolem y Wołochami, *Conſtit: fol: 26,* Adam 1674. Piotr, ſyn iego Mikołay 1673. Sebaſtyan miał za ſoba Katarzynę Grodecka, ale z nią *ſterilis.* Anna ſioſtra Sebaſtyana y Staniſława, była za Przyłeckim *Baran.*

GRODLINSKI herbu Kotwicz w Wielkiey polſzcze. Ida od Konrada drugiego ſyna Henrykowego.

GRODOWSKI herbu Lis w Bieckim powiecie, iednaż ich dzielnica z Swentopełkami Boleſtraſzyckiem. N. Grodowſka Cześnikowna, była za Jedrzeiem Bileńſkim. Jan Grodowſki z Pieczyleg. *Acta Terreſt: Cracov: 1536.*

**GRODZANOWSKI.* N. Grodzanowſka była za Piotrem Szczawińſkim Cześnikiem Łeczyckim, *Paprocc: o herb: fol: 495.*

**GRODZICKI herbu Gryff* w Krakowſkim Woiewodztwie. Jędrzey Grodźicki z Kotulina, z tad ſię piſza; żona iego Elżbieta z Dmenina Kobielſka, z ktorey corka Alexandra, doſtała ſie w małżeńſtwo Mikołaiowi Łackiemu z Nadoła Podſtarościemu Chęćińſkiemu, tey zmarłey w roku 1637, mąż nad grobek marmurowy wyſtawił w Radomſku, na ktorym herb Gryff y Rożą. Staniſław z Kotulina, z młodſzych lat w Węgrzech żołnierſkie życie zaczął, w Inflanćiech potym z Chodkiewiczem woiował; Koniecpolſki, ſerce odwagi pełne, zawſze w nim wielce ſzacował, iako świadczy nadgrobek iego położony w Kłobucku *Starowol: in Monum:* Jan Piſarz Oświećimſki 1697.

GRODZICKI herbu Łada w Łukowſkiey Ziemi. Paweł Grodźicki Generał Artyleryi koronney, tego widzac żywe y zdolne do przezacnych dźieł przymioty, Mikołay Sieniawſki Podczaſzy Koronny, ſwoim koſztem ieſzcze młodego, do Belgium wyſłał, aby ſię tam był w rycerſkich kunſztach przećwiczył: iakoż nie omylił ſię na nim, bo powroćiwſzy do Oyczyzny, nad inſzych w Geometryi woyſkowey celował; dla tego Władyſław IV, ie-

go

go pierwſzego prawie z rodakow Polſkich, zażył na to, aby na formę cudzoźiemſkich, Arſenały Polſkie w dobry porządek wprawił; co on do należytego końca ſzczęśliwie przyprowadźił w Krakowie, Warſzawie, y we Lwowie: Oberſzterem go w pieſzym regimencie kreował; atoli nad ſpodźiewanie wſzyſtkich, w tych zabiegach śmierć go zaſtała. Na iego mieyſce naſtąpił, brat iego młodſzy Kryſztof, y ten w Belgium w przod początki woyſkowe założywſzy, gdy do Polſki powrocił, w Kodaku na prezydium był zoſtawiony, atoli rebellia Kozacka, przymuſiła go z innemi, że ſię im poddać muſiał, ile że znikąd nadźiei ſukkurſu nie było, kiedy y pod Korſuniem woyſko naſze zbito, y pod Pilawcami rozproſzono, wźięty tedy w niewolą z Jędrzeiem Potockim, y w Tretimirowſkim manaſterze zamknięty, gdźie gdy ſię im zdał ciężſzy Kozak, niżeli Tatarzyn, ośobliwſza prowidencya Boſka w Tatarſkie ſię peta doſtał: z tych ſię potym na wolność doſtawſzy, Lwowa obronił przeciwko Moſkiewſkiey y Kozackiey potencyi, daley na Szwedow oręże ſwoie obrocił, wſzędźie wielkim ſercem, aż go też śmierć zaſtała w tych kawalerſkich zapędach, umarł Kaſztelanem Kamienieckim, Generałem Artyleryi koronney, Staroſta Drohobyckim. *Potoc: Centur: fol: 60 & fol: 191.* Sioſtra ich Wierzchowſkiego małżonka. N. Grodźicki Piſarz kwarćiany bibernowy, ſioſtra iego była za Samuelem Głembockim. Jędrzey Cześnik Łukowſki, żona iego Pikarſka Chorążanka Derpſka.

GRODZICKI herbu Topacz na Ruſi. Antoni Grodźicki w Zakonie kaznodźieyſkim Doktor Teologii, Przeor konwentu S Troycy we Lwowie kilka razy, któremu klaſztorowi wiele dobrego uczynił. Stefan z Wołyńſkim Woiewodźtwem podpiſał elekcya Jana III. Jakub y Staniſław Grodźicki, o ktorych *Konſtytucya 1607 fol: 852.* Walentyn Chwoſtak Grodźicki, corka iego Anna była za Staniſławem Piaſeckim.

GRODZICKI herbu Ogończyk w Poznańſkim Woiewodźtwie, ták o nich świadczą naſi Piſarze, ale niewiem czy nie omyłka.

GRODZIECKI herbu Drya w Wielkiey polſzcze, piſza ſię z Wyſzyny. Maćieia Gnieźnieńſkiego, Krakowſkiego y Poznańſkiego Kanonika, zmarłego 1517 nadgrobek wypiſał *Starowol: in Monum:* z katedry Krakowſkiey. Jędrzey Kanonik Poznańſki 1542 *Acta Synod: Provinc: Petricov:* Jan J. U. D. Dziekan Głogowſki, Wrocławſki y Warmińſki Kanonik, á potym Biſkup Ołomunieckí, z tego Domu, iako o nim świadczy *Ara gratitudinis*, iako o znacznym Dobrodźieiu Collegium naſzego Brunsberſkiego, ſławi go *Poſſev: Appar: Sacro:* iakoż był człowiek uczony, w Greckim języku biegły, z ktorego na łaćińſki przełożył, *S. Cyrilli Archiepiſcopi Hieroſolym: Catecheſes illuminatorum Hieroſolymis 18 & 5, myſtagogicæ Antverp: in 8vo 1564, Viennæ 1560, & 1564 Pariſiis. habentur & in Bibliot: Patrum.* Adam z Wyſzyny Grodźiecki herbu Drya, tylko że na hełmie widźiałem ſkrzydło ſępie, czy orle, barkiem w prawa tarczy: *Okolſki* iuż go pod Drya, iuż pod Nałęczem położył, poſtował na Seym 1626, zkąd był deputowany na trybunał fiſzkalny, *Conſtit: fol: 5*, w roku 1629. iuż był Kaſztelanem Nakielſkim, y Kommiſſarzem do dyfferencyi pograniczných, wźiął potym Kaſztelania Miedzyrzycka, *o czym Konſtytucye 1632 fol: 22 y 1634 fol: 18. Potocki centur: fol: 314* tak o nim mowi, Maż niewzruſzonego umyſłu, w wymowie gladki, á iak ſiłu w Senaćie go krzeſłami poprzedźało, tak on wytwornym dowćipem wielu przewyżſzał, Mowił zawſze bez reſpektu, nie oglądaiąc ſię na żadne czy prywaty, czy promocye, dla tego gdy Władyſław IV Krol, wyiechał był za granice do źieplic Badeńſkich, y dla widźe-

nia ſię z Ferdynandem III Ceſarzem Rzymſkim, á tym czaſem Seym naſtąpił, Adam ten, z tą ſię rezolucya dał ſłyſzeć. Że gdyby prawi Wielkopolſka Prowincya, nie reſpektowała na zaſługi krolewſkie ku tey Oyczyźnie, ponieważ bez konſenſu Stanow Rzeczypoſpolitey przeciwko prawu za granice wyiachał, iuż by tym ſamym prawo miała, do umknienia ſię od powinności poſłuſzeńſtwa, iako Panu ſwemu. Na exotyczne także y przewoźne z cudzych kraiow tytuły, iako *æquálitati* uwłaczaiące, żwawo naſtąpił; y dopominał ſię konſtytucyi, aby na potym takim zabiegom, prawem drogę do Polſki zatamować: wydał nawet do druku *Przeſtrogi o tytułach cudzoźiemſkich in 4to 1634.* Marſzałkował w Trybunale koronnym 1637, a iako mam o nim informacya, krom tego roku ieſzcze innych lat rożnych, też funkcya cztery razy godnie piaſtował; Wyrzekłzy ſię Kalwińſkiey ſekty, publicznemi ſkryptami błędy iey refutował. Złączył ſię był dożywotnie z Anna z Wierzbna Rydzyńſka, z ktora zpłodźił dwie corki, Jadwige, Jędrzeiowi Boxa Radoſzewſkiemu z Siemkowicz Kaſztelanowi Wieluńſkiemu, Zofia, Kryſztofowi Myćielſkiemu, Woyſkiemu Kaliſkiemu, zaſlubione. Synow także dwoch, Jędrzeia Staroſtę Stawiſzyńſkiego, od tego z Heleny Kretkowſkii Woiewodzanki Brzeſkiey Kuiawſkiey, nie zoſtały ſię tylko dwie corki, Franciſzka żyła z Franciſzkiem Miaſkowſkim Kaſztelanicem Krzywińſkim, Barbara Zakonnica pod reguła S. Tereſſy w Poznaniu, y Ludwika, od tego także z Anny Kretkowſkii Woiewodzanki Chełmińſkiey tylko corka była Dorota, ktora żyła z Karolem Marchockim Podſędkiem Kaliſkim. Jan Grodźiecki 1632 w Sieradzkim, Staniſław na Wyſzynie w Poznańſkim 1648. Woyćiech Cześnik Łęczycki 1674. Jędrzey miał za ſoba Maryannę z Przybiſławic Minorowne, z ktorey corka Maryanna z Franciſzkiem Kowalſkim zmowiona. Kryſtyna Jędrzeia Tomickiego Kaſztelanica Gnieźnieńſkiego, druga Łukaſza Bartſkiego, Helena Jana Arcemberſkiego Burgrabiego Poznańſkiego, małżonki. Jakub Grodźiecki pięćdźieſiat czerwonych złotych wybornego złota, y bardzo dawnych, co y z tad poznać, że na niektorych ſtęplem wybiiane koperſztychy z podpiſami Pryama Krola Troiańſkiego, y Liſimacha Krola Tracyi, dał do kościoła Poznańſkiego na kielich ſzczerozłoty: *o czym piſze Pariſius in Slavia,* y przydaie, że były te pieniądze znaleźione na roli w Wielkieypolſzcze. Tomaſz Grodźiecki 1704.

GRODZIECK I herbu Nałęcz inni ich piſza Grodźicki. Samuel Staniſław z Grodźca Grodźiecki, Zygmunta III do Krola Hiſzpańſkiego ablegat, umarł w Placencyi w tey drodze będąc, Collegio naſzemu Kaliſkiemu trzydźieści tyſięcy zapiſawſzy, *Hiſtor: Coll: Caliſſ: 1612.* Jan Grodźicki Podſtaroſci Grodzki Ciechanowſki, Poborca w Ziemi Łomżyńſkiey 1689, *Conſtit: fol: 559.* Staniſław w Zakonie naſzym życie zakończył: wydał do druku. *Ewangelik, albo rozmowy Ewangelika z Miniſtrem in 4to 1592* 2do *Prawidło wiary heretyckiey, nie pismo S. ale własny mozg heretykow: Tamże Centuria ſto fałſzerzow in 4 Vilna 1592.* 3tio. *Kazanie o Czyſcu na pogrz: Olbrychta Radźiwiła Marſzałka in 4 Vilnæ.* 4to. *Kazania dwoie o Poprawie Kalendarza Vilnæ 1587 in 4to.* 5to. *Kazanie na pogrz: Katarzyny z Tęczyna Radźiwiłowey Woiew. Wileńſkiey 1592 in 4 Vilnæ, Addidit Trutina Pſychotopii.* 6to *Conciones latinæ in 8vo 1606.* 7mo. *O Czyſcu Kazanie Wtore 1593 in 4to Vilnæ.* Brat iego Jan, ktorego ſyn Jakub, w medycynie dobrze przepolerowany. Jana Grodźickiego Podkomorzego Rożańſkiego poſła na Seym 1623, znaydźieſz *w Konſtytucyach fol: 10.* Piotr Jakub Podkomorzy także Rożańſki, Staroſta Oſtrowſki, Kommiſſarz do granic od Prus 1638. *Conſtit: fol: 33.* Hieronim w Ziemi Nurſkiey 1618. Staniſław Chorąży Łomżyńſki.

Digitized by Google

żyński, Joachim Woyſki w teyże Ziemi 1648. Alexander Jozef Stolnik Ciechanowſki 1705. N. Januſza Weſsla Woiewody Płockiego małżonka. z Grodźiſka Broniſz Cześnik Nurſki 1496 *Stat: Masov: fol: 110.*

**GRODZIMONT* w Wileńſkim Woiewodztwie. Jakub Grodźimont podpiſał elekcya Jana Kaźimierza Krola.

**GRODZINSKI herbu Łabść.* Grodźińſka była za Łukaſzem Chełmickim herbu Nałęcz, z ktorey ſyn zoſtał Franciſzek *Barano:* Mikolay Grodźiński wydał do druku: *Diva Virgo Cracovienſis Carmelitana in Axenis clara miraculis, in fol: Cracov. 1669.* N. Grodźińſka była za Maćieiem Byſtronowſkim Stolnikiem Rożańſkim. Jan Kaſztelan Nakielſki 1578 *Literæ Stephani Regis de feudo in Pruſſiam.*

GRODZINSKI herbu Kuſaba, w Litwie kwitna. Jerzy Grodziński Staroſta Golubſki, fundował klaſztor OO Dominikanom w Semnie 1603. *Bzovius Propag: fol: 8.* Alexander w Brześciańſkim Woiewodztwie podpiſał elekcya Władyſława IV.

GRODZKI herbu Belina w Lubelſkim Woiewodztwie, inni ich piſza Grocki z Rzeczyce, *Okolſki* w indexie położył Grodecki, Alexander Grodzki w Sendomierſkim, Woyćiech, Jędrzey, Piotr w Ziemi Ciechanowſkiey, Jakub, Bartłomiey, Adam, Stefan, w Ziemi Rożańſkiey podpiſali elekcya Jana Kaźimierza Krola, Barbara Grodzka Cześnikowna Czerſka, była za Staniſławem Brzeſkim herbu Okſza.

**GROICKI* w Kuiawach. Paweł Groicki Piſarz Grodzki Bydgoſki 1674. Bartłomiey Podwoyći Krakowſki, Piſarz Cła komory Krakowſkiey, podał do druku. *Porzadek ſadow y ſpraw mieyſkich prawa Magdeburſkiego w koronie Polſkiey, przydał potym Przydatki do porzadku Artykułow prawa Magdeburſkiego 1559 y 1562 in 4to Crac: y 1566 y 1610 y 1630.* 2do. *Tytuły prawa Magdeburſkiego do porzadku y do artykułow pierwey wydanych w ſprawach tego czaſu naywiecey kłuponych, z tegoż prawa Magdeburſkiego 1575 w Krakowie y 1629 in 4to.* 3tio. *Obrona Sierot y wdow, Opiekunom y Kuratorom, z łatińſkiego na Polſki przetłumaczona, opus poſthumum, iuż od ſynow iego wydane in 4to w Krakowie 1605.* 4to. *Artykuły prawa Magdeburſkiego, ktore zowią ſpeculum Saxonum, z łatińſkiego na Polſkie przełożone w Krakowie 1559.*

GROMACKI herbu Okſa, w Sendomirſkim Woiewodztwie, Jan Gromacki 1632; Stefan y Samuel 1648, Stefan 1674 podpiſali elekcye Krolow Polſkich. N. miał za ſoba Annę Kiſielownę wdowę po Hurku. Marćina corka była za Staniſławem Piaſeckim, Marka zaś Gromackiego corka, za Sebaſtyanem Piaſeckim.

**GROMKOWSKI* w Krakowſkim Woiewodztwie. *Paprocki w Gniaździe fol: 1062 nawienia o nich.*

**GRONOWSKI herbu Grynfar,* to ieſt ſześć lilii w polu czerwonym, z ſześcia latoroślami rozwinionemi, tak mi go opiſano y nazwano, iabym rozumiał, że to herb Wierzbna. Gronowko w Wielkiey polſzcze gniazdo Domu tego, z ktorego ſię piſza. Mikolay Gronowſki miał za ſoba Pſcyńſka herbu Rawicz, z tey były dwie corki, iedna z nich Zabłocka, ale *ſterilis*: ſynow zaś trzech: Stefan w Zakonie naſzym rządźił Collegium Kamienieckie y Barſkie, drugi Kaſper, trzeći Adam, żona iego Kawiecka, ſynowie Melchior, Jan, y Antoni, ſtryieczny Adama brat, Woyćiech. Małgorzata była za Swientoſławem Smarżewſkim. Sa y w Krakowſkim, z tych Jan Jerzy z Gronowa Gronowſki, podpiſał konfederacya Zatorſka 1705. Sa y w Trockim, Woyćiech Gronowſki 1648.

**GROSZKOWSKI,* Jan Groſzkowſki miał za ſoba Rozalia Tarnowſka herbu Rolicz.

GROT herbu Gozdawa Tym ſię herbem pieczętował Jan Grot z Rudy Dębowſkiey, czy Dybowſkiey, Kanonik Gnieźnieński, fundator Pſalteryſtow w Gnieznie, umarł 1532, iako iego nadgrokek opowiada, ktory wypiſał *Starowol: in Monum:*

GROT herbu Rawicz. Grot czwarty brat Prandoty, Goworka y Warſyuſza, ktorego potomſtwo z Słupce ſię piſało, z tych był Jan Grot z Słupce Woiewoda Rawſki, roku nie przypiſał Paprocki. Jana Grota z Słupce *wſpomina Miechowita, w Xięgach czwartych*, że poległ z ſynem Janem pod Bukowina. Inni ſię piſali z Nowego Miaſta, iako Jan Grot z Nowego miaſta Woiewoda Rawſki w roku 1485. Grot z Słupce Kaſztelan Lubelſki 1366. Grot z Słupce, o ktorym piſze, *Cromer lib: 16*, że utracił konary. Jan III tego imienia Grot z Słupce Biſkup Krakowſki, po Hankierze na tę katedrę wſtąpił; prawdać że Władyſław Krol, Ottona Proboſzcza Gnieźnieńſkiego, y Kanclerza koronnego do tey infuły forytował; atoli Jan dwudźieſty drugi tego imienia Papież, Jana Grota, z ktorym w Bononii uczac ſię, w wielka był zaſzedł konfidencya, choćći ſie o to nie ſtaraiacego, Janiſtawowi Arcybiſkupowi Gnieźnieńſkiemu poświęćić na tę godność roſkazał 1328, na ktorey tak ſie Jan ſprawował, iako na dobrego Paſterza należało, pomiarkowana ſurowoścla, pilnym dozorem wizytuiac dyecezyą, ſynody zkładaiac, a naywięcey świętym ſwoim przykładem rządząc powierzone owieczki, Władyſława nawet Krola, choćći ſwoiey promocyi przećiwnego, tak ſobie uiał, że żadnego większego tey Oyczyzny intereſſu, bez rady iego nie zaczynał. Po śmierći Władyſława, Kaźimierz Krol ſyn iego, Grota do Awenionu do Benedykta dwunaſtego Papieża poſłem wyſłał, kędy on u Stolicy Apoſtolſkiey to wyiednał, że Kommiſſarzow, na rozſadzenie Polſki z Krzyżakami wyſłała, tam Grot u tegoż Papieża uprosił, żeby mu palliuſz nośić pozwolił, na pamiątkę, że kiedyś Arcybiſkupia godność przy katedrze Krakowſkiey przywiązana była. Zamek w Iłży, ktory był przedtym drewniany, wymurował, w Radłowie kościoł farny na cześć S. Jana Krzćićiela, drugi w Dobrowodźie, ktoremu poſag z Biſkupiey dźieſięćiny naznaczył. Wśi Biſkupice nazwaney, nie daleko Wolbrama, imię ſwoie nadał Jangrot. W Krakowſkiey katedrze ieden ołtarz wyſtawił, pod tytułem Świętych Kozmy y Damiana, drugi pod tytułem S. Wincentego, obadwa dobrze upoſażywſzy. Kościoł S. Jerzego na Zamku Krakowſkim poświęćił, gdźie y Prebende fundował. Wiele krom tego świątobliwych uſtaw formował. Za niego kościoł Bożego Ciała w Krakowie ſtanał. Siedząc na tym Biſkupſtwie lat ſiedmnaście, w Wawrzyńczycach oſtatni dźień życia ſwego zamknał, w roku 1347, dnia piątego Sierpnia, pochowany w ſwoiey katedrze, w kaplicy S. Jana Ewangeliſty, ktora potym kaplicę, Sylveſter Ożarowſki Podkomorzy koronny 1522, gdy ozdobnieyſza uczynił; ćiała iego dobyto z grobu, gdźie już lat ſto ſiedmdźieſiąt y pięć ſpoczywało, znaleźiono go iednak nieſkażone, y owſzem zapach fiołkowy z niego czuć było: przez dwie niedźieli tedy ſtało, aż potym w nowym wſpaniałym grobie złożone. Niektorzy mu dla ſobliwſzych cnot iego, tytuł Błogoſławionego przypiſuią. *Cichoc: in Alloq: Ofecenſ. lib: 2 cap: 9* powiada, że u grobu iego wielu łzczególnych łaſk Boſkich doznało. *Prußcz zwierdźi*, że tym zapachem, ktory z ćiała iego czuć było, ſiłu ludźi ozdrowiało. Jakoż był to Prałat y wielkiey świątobliwości, ale y niemnieyſzey o dobro kościoła ſwego gorliwości, dla tego gdy Kaźimierz krol bliſko Skalmierza, miaſto Sokolniki chćiał zakładac, mężnie mu ſię oparł, że od zamyſłow uſtąpił. *Starowol: in Vitis Epiſc: Cracov.*

Digitized by Google

Cracov: brat iego Marćin Grot, ktorego ſynowie trzymali Biała w Lelowſkim powiećie, y piſali ſię z Biały, y Przyłęka. Z tych Jakub zabity 1576, zoſtali ſię ſynowie iego, Kryſztof, Jan, Jerzy Paweł, Wawrzyniec, Staniſław, Prokop. Drudzy Grotowie piſzą ſię z Konar, iako Jan Grot z Słupce y z Konar Kaſztelan Sądecki 1506. Maciey Grot w Ziemi Ciechanowſkiey 1632, Lambert w Podlaſkim 1648. Alexander y Jędrzey z Biały Grot w Woiewodztwie Krakowſkim 1705. Choragiew znaczna Rawiczow, z wiela mężow ſławnych tego herbu zginęła w Wołoſzech 1359 *O czym Miechov: lib: 4.* Kryſtyna Grota z Oſtrowa Kaſztelana Krakowſkiego, wſpomina napis na ołtarzu w Krakowie, *Hoc altare fundatum eſt & erectum, anno Domini 1412 impenſis ſtrenui militis Domini Groth, filii Magnifici Chriſtini de Oſtrow Caſtellani Cracovienſis, qui obiit in Vigilia Aſcenſionis Domini eodem anno,* herb Rawicz y Nieſobia. Pawła Grotha wſpomina *Bielſki w roku 1474* y drugich *dwoch fol: 486.* Jan Groth Sędźia Ziemſki Drohicki dziedzic na Tokarach y Duſzlewicach zpłodźił trzech ſynow, Jana, ktorego dwie corki zoſtały, Katarzyna z Staniſławem Mężyńſkim zmowiona, Barbara z Sługockim. Jerzego Podſędka Ziemſkiego Drohickiego, od tego tylko także corka była Felicyanna za Mikołaiem Glinka Janczewſkim. Jakuba, ktory z Anna Oborſka zpłodźił. Sambor Piſarza Ziemſkiego Drohickiego, temu Maryanna Pilichowſka powiła ſyna iednego Mieczyſława y to *ſterilem.* N. Grotowna była za Maćieiem Gembickim Staroſta Nakielſkim, á przedtym za Grabſkim. N. za Buynem Piotrem.

**GROTHAUZ.* Ta familia według niektorych w Belgium, według inſzych w Anglii ſię przedtym gnieździła, potym w Kurlandyi kwitneła, iakom czytał w pewnym Mſ. na liście Xiążęcia Kurlandzkiego 1597, Grotauza. Jerzy Grothauzen Staroſta Czorſztyńſki, umarł 1699 pochowany w Krakowie w kościele S. Piotra. Euſtachi Ciwon Uſwędzki Podſtoli Żmudzki, z Seymu 1678 Kommiſſarzem do granic naznaczony, *Conſtit: fol: 191* był potym Kaſztelanem Żmudzkim, co znać z *Konſtytucyi 1690 fol: 17,* mjał za ſoba Maryannę Liniewſka, pozoſtała wdowę po Abrahamie Gołuchowſkim Podkoniuſzym Litewſkim. Jan Staroſta Czerwońſki, Dworzanin krolewſki. N. miał za ſoba Teodore Gruzewſka Podkomorzankę Żmudzka wdowę po dwoch mężach.

**GROTKOWSKI herbu Ogończyk.* Janowi Grotkowſkiemu Sekretarzowi krolewſkiemu herb Ogończyk przypiſał *Jan Czechowicz,* tylko że na hełmie ſą dwie ręce Panieńſkie w gorę podnieſione, ktore pierzćień w reku trzymaią. Na nadgrobku także Staniſława Grotkowſkiego, Gnieznieńſkiego, Krakowſkiego, Sendomierſkiego Kanonika, zmarłego 1573, męża przedźiwney ludzkości, ſtaropolſkiey cnoty, widźiałem tenże herb Ogończyk w Krakowſkiey katedrze, *y Starowolſ: go wypiſał: in Monum:* Sebaſtyana Grotkowſkiego Archidyakona y Officyała Kuiawſkiego *wſpomina Damalew: in Vit: Epiſc: Vladiſl: 1642.* Są iedni Grotkowſcy w Sendomirſkim, z tych Melchior 1632: drudzy w Wileńſkim, z tych Dadźibog Skarbnik Wileńſki 1674. Marćin in Societate JESU umarł w Sendomierzu 1661 *Hiſtor: Prov.* Kaznodźieia zawołany, ieſt w druku, iego *Laurea Academica 1623 in 4. Cracov:*

GROTOWSKI herbu Przerowa w Trockim Woiewodztwie. Jan Grotowſki Sędźia Ziemſki Trocki, człowiek zacny, ſynowie iego Samuel maż rycerſki, Konſtantyn y Kryſztof. *Mſ. P. Koiał.* Jan Gabryel Sędźia Ziemſki Inflantſki, poſeł z Woiewodztwa Trockiego, y Michał 1648. Alexander z Borutow Grotowſki Miecznik Inflantſki, y Łukaſz w Woiewodztwie Wołyńſkim 1674.

GROTOWSKI herbu Rawicz, piſzą ſię z Grotowic trzy mile od Rawy, gdźie ten

Dom rozpleniony, ale y po inſzych Woiewodztwach kwitna. Znać że od Grotow Rawiczow także ida. Z tych Maćiey Grot Grotowſki, pod Orſą pamiętne iego rycerſkie dźieła za czaſow Zygmunta I, kiedy iednego z wodzow nieprzyiaćielſkich poimał, drugiego na części rozſiekał. Adam życie ſwoie całe w oboźie przepędźił, iuż za Auguſta, Stefana, y Zygmunta III Krolow. Bracia iego Wacław y Marćin, ludźie także odwaga ſerca w rożnych expedycyach wſławieni, z tych oſtatni miał za ſoba Helenę Skotnicka herbu Bogorya, zoſtawił ſynow ſobie nieodrodnych, Maćieia, Jerzego, y Staniſława, y corkę Jana Bielſkiego małżonkę. *Okol.* Adam Grotowſki pod Jędrzeiowem, zpłodźił z Barbara Jakubowſka herbu Topor, ſyna iednego Jana, od ktorego ſię z Jadwigi Brandyſowny zoſtało potomſtwo corek trzy, z tych Anna była za Piotrem Brandiſem, druga za Pantaleonem Pagowſkim, trzecia Jadwiga za Bielſkim Zygmuntem herbu Srzeniawa. Tomaſz w Rawſkim, Adryan Komornik Czerſki w Czerſkiey 1648. Konſtancya z Woiewodztwa Łęczyckiego Wacława Broniſzewſkiego małżonka. Franciſzek Podſtarości, y Sędźia Grodzki Rawſki, dziedzic na Boguſławkach, Starowſi z Anny Kurdwanowſkii zpłodźił Magdalenę, Marćina Podſędkowſkiego, y Małgorzatę Sebaſtyana Palczewſkiego, małżonki.

Groty Herb

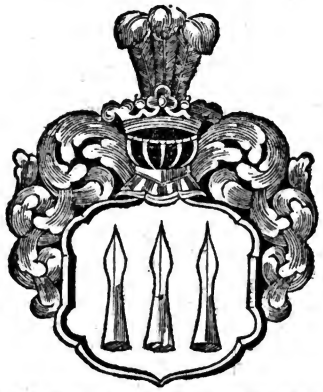

MAia bydź trzy groty ſzare w polu żołtym podle ſiebie, końcami do gory obrocone; na helmie *Okolſki*, trzy piora ſtruſie położył; *Paproc. w Gniaźdźie fol. 1120, y o herb. fol. 577. Okol. tom. 1 fol. 252.* Żaden iednak z nich, ani początkow iego, zkądby ſię wźiął, od kogo y komu nadany, nie napiſał, to tylko przydaia, że herb w Polſzcze ſtarodawny, Familiantow także tego herbu, żadnych nikt nie namienia, *Paprocki powiada*, że go widźiał w Krakowie na Ulicy Stolarſkiey na kamienicy Załozyney. Naſz *X. Petra' ſanćta ſwiadczy*, że Gviniſi ułzowie, w Eutruryi, trzech grotow w herbie używaią na krzyżu ſrebrnym.

W Pol-

W Polſzcze zaś ten herb, że za odwagę iakąś mężnemu żołnierzowi nadany, ſame groty za ſobą mowić ſię zdadza. W pewnym *Mſ.* czytałem, że Familianci tego herbu, od niegoż ſię zowia Grotami, z ktorych dwoch było w Zakonie naſzym, ieden z nich Zygmunt Grot, madry y pobożny kapłan, umarł w Kaliſzu 1650, drugi Jerzy rządził z wielką roſtropnością kilka naſzych Collegia. *De Viris Illuſtr: Soc: JESU.*

GROZOWSKI herbu Wężyk w Sendomierſkim Woiewodztwie. Jerzy Grozowſki Jazłowieckiemu Hetmanowi miły dla dźielności w rożnych funkcyach, do ktorych go zażywał.

GRUDECKI. Staniſław Grudecki Woyſki Latyczowſki 1661, *Conſtit: fol: 71.*

*GRUDZIA w Litwie. N. Grudźia Łowczy Zmudzki 1696. Alexander Podczaſzy Rzeczycki, podpiſał elekcyą Jana III z Zmudźia. Grodz Jan, Alexander, Jędrzey, Maćiey 1700.

GRUDZIŃSKI herbu Grzymała w Wielkiey polſzcze, piſza ſię z Grudny, naypierwſzemi dygnitarſtwy, y pamiętnemi dźiełami wſławieni. Z tych Maćicia Grudźińſkiego Kaſztelana Bydgoſkiego, ieſzcze w roku 1480 niektorzy kłada. Wſpominaią potym Jędrzeia, ile dochodzę, żył za czaſow Zygmunta I, ktorego tak z męſtwa, iako y z przezacnych w tey Oyczyźnie zaſług wynoſza: ſyn iego był Stefan Choraży Kaliſki, od ktorego, *według Paproc:* trzech ſię ſynow zoſtało, to ieſt Zygmunt Januſz Kaſztelan Krzywińſki, Jędrzey y Stefan Kaſztelan Nakielſki, temu Rzeczpoſpolita z Seymu 1581, placa woyſku naſzemu, w Moſkwie na ten czas będącemu naznaczyła, był oraz y Staroſta Wałeckim, y poſłem do Moſkwy 1576 od Stefana Krola, iako świadczy, *Biel: fol: 738:* żył ieſzcze 1587, *iako piſze Sarnicki*, y pod Byczyna mężnie ſtawał; corki iego dwie, iedna Anna Samuelowi Chełmſkiemu *Baranowſki*, druga Katarzyna Sobieſkiemu Podkomorzemu Lubelſkiemu, zaślubione: Xięgi Grodzkie Oſtrzeſzowſkie obiedwie wſpominaią, tak pod rokiem 1616, iako y 1623: ſyn zaś Zygmunt Woiewoda Kaliſki, z Seymu 1629 Kommiſſarz do pogranicznych dyfferencyi, *Conſtit: fol: 16*, w roku 1638, Rzeczpoſpolita go do zapłaty woyſku deputowała: umarł 1653, trochę przed śmiercią błędow ſię heretyckich wyrzekſzy, miał za ſobą Elżbietę, czyli iako inni chcą, Annę z Bnina Opalińſka, Krayczankę koronną, z tey corka Izabella, doſtała ſie w małżeńſtwo Pawłowi Działyńſkiemu Woiewodźicowi Brzeſkiemu Kuiawſkiemu, Staroście Nieſzawſkiemu, Pani dobroći wielkiey, ludzkości ku wſzyſtkim przedźiwney, pogarda świata, y pompy iego chwalebna, po śmierći złożona w Toruniu u fary. Syn zaś Jędrzey Karol naprzod Woiewoda Kaliſki, á potym Poznańſki, Staroſta Rogoźińſki, zrazu w prawdźie Karola Guſtawa Krola Szwedzkiego ſzczęście, y iego do ſiebie poćiągneło, ktorego przyiawſzy w Buku 1655 poddał mu ſie; *Tuldenlib: 5* atoli widzac, iak przyiaźń Szwedzka na zgubę tey Oyczyzny galiſa, Duklaſa Szwedzkiego wodza, we trzech chorągwiach pod Dębnica rozgromił, zacnego officyera zćiał, á ſamego Duklaſa gdy iuż iuż doganiał, konia pod nim zabito; pod Toruniem kilka ſet koni Szwedow w pień wyćiał, we dwunaſtu ſwoich regimentach; żona iego Maryanna Swięćicka, z tey ſyn ieden młodo umarł; drugi Stefan Podſtoli koronny, złaczył ſię był pierwſzym zwiaſkiem z Niemoiewſka pozoſtała wdowa po Uryelu Czarnkowſkim Staroście Miedzyrzyckim, drugim, z wdowa także po Szczawińſkim Woiewodźie Inowrocławſkim, Wiktorya Trzebuchowſka, atoli z obiema żył *ſterilis*. Piotr Samuel Staroſta Srzedzki, brat rodzony Jędrzeia Karola Woiewody Poznańſkiego, *wſpominaią go Konſtytucye 1634 fol:* 4, ten przybrał był ſobie w

dożywotnia przyiaźń Katarzynę Komorowſka herbu Korczak, z tey dwoch ſynow było, ieden Zygmunt Alexander, ten pod czas woyny Szwedzkiey, trzy chorągwie na obronę Oyczyzny uzbroił, Uſarſka, Dragońſka, y piesza, z ktoremi ſtawał przy dobywaniu Torunia, Warſzawy, Łowicza, Kaliſza, y Poznania wielkim męſtwem, na ubogich Reformatow y ſzpitale dobroczynny, umarł młodo 1661 *ſterilis*, w Częſtochowie pochowany, gdźie mu matka nadgrobek marmurowy wyſtawiła *Sebaſt: Stawicki Paulita kazanie pogrzeb*: Drugi N. Staroſta Inowrocławſki.

Zygmunt Woiewoda Rawſki, Staroſta Inowrocławſki z Seymu 1616 Kommiſſarz do uznania krzywd od Toruńczanow poczynionych, *Conſtit. fol.* 12 O Grudźińſkim Woiewodźie Rawſkim, czytałem w Genealogii Staniſławſkich, że miał za ſobą Konſtancya Staniſławſka, herbu Pilawa Kaſztelankę Halicka, ale z nią żył *ſterilis*. takbym rozumiał, że Zygmunta tu dopiero wſpomnionego, była małżonka; corka iego Barbara Oleſka. Syn zaś iego Stefan, Uyſki, Pilecki, Bolemowſki Staroſta, torem Oyca ſwego idąc, ktory w Lutomirſku dobrach ſwoich, wſzyſtkich predykantow wygnawſzy, kościoły katolickim kapłanom przywrocił; on też w Podębicach, gdźie matka iego Karśnicka Podkomorzanka Łęczycka, białogłowa cnot wyſokich, y iałmużnica wielka, kościoł koſztem znacznym ufundowała y ubogaciła, kilka tyſięcy na dokończenie y ozdobę tego kościoła łożył. W Pile mieście Staroſtwa ſwego, na budowanie kościoła, znaczna ordynacya roczna, w pieniądzach założył; w Glubczynie na reſtauracya kościoła wiele pieniędzy wydał. Do Częſtochowy przed Obraz Nayśw: Matki, lampę ſrebrna bardzo bogata dał, y fundacya uczynił, aby ſię dźień y noc zawſze w niey paliło, y na każdy tydźień, aby trzy mſze zawſze były, uſtawił; Waleckiey y Choynickiey naſzey Rezydencyi wiele dobrego uczynił, OO Dominikanom, y Karmelitom w Poznaniu: ale y na Oyczyznę nie mniey był ſzczodrobliwy, kiedy na iey obronę pod expedycye czy Moſkiewſkie, czy Pruſkie, chorągwie tak Uſarſkie, iako y pancerne wyſtawiał. Złączył ſię był dożywotnie z Konſtancyą z Konar Kolaczkowſka Kaſztelanka Krzywińſka, Mikołaia corka, z ktora zoſtawiwſzy trzech ſynow, y iedne corkę, umarł 1640, *primo voto* zas *voto* miał za ſobą Konſtancya Opalińſka Marſzałkownę koronna, Łukaſza corkę. *Haczel Mokrſki kazanie pogrzebowe*. Corka iego była Maryanna Tereſſa, za Janem Dominikiem Działyńſkim Kaſztelanem Chełminſkim, Staroſta Pokrzywnickim, umarła 1682 wieku ſwego 50 w kościele naſzym Poznańſkim pochowana, Pani cnot wielkich, á naprzod niewinności na krzcie Swiętym wziętey, aż do śmierći dochowała, żadnym śmiertelnym grzechem, w całym życiu BOGA nie obraziwſzy; z inſtytucyi duchownego ſwego Oyca, X. Kaſpra Drużbickiego, ſiła w pobożności życia poſtąpiła: co dźień iednę godźinę medytacyi albo rozmyślaniu dawała, więcey daleko uſtney modlitwie, w pokarmie wſtrzemięźliwa, oſobliwie iednak w każdy piątek mało co iadła. Na nędznych y uboſtwo miłoſierna, tych iako mogła ratowała, nawiedzała, ćieſzyła, wſpomagała. W mowie pomiarkowana, y o nikim złe niemowiąc, y drugich przeſtrzegaiąc, żeby ſławy cudzey nie ſzarpali. Po śmierći męża ſwego, ślubem ſię czyſtości, w dźień Oczyſzczenia Nayś: Matki, BOGU obowiązała: Za tym zaś ślubem, większa w niey wzgarda świata uroſła y pompy iego, precz od ſiebie iedwabie y bogate obicia, y miękko ſłanie łoża odrzuciła. Dowiedźiawſzy ſię, że portret iey, Matka, czy mąż iey dał wymalować, poty ſię ſtarać o niego nie przeſtała, aż go doſtała, ktory o źiemię rzuciwſzy zdeptała, y farby wſzy-

wſzyſtkie zatarła, á na tym mieyſcu obraz Nayś: Matki wyryſować kazała: Co tydźień do Nayś: Sakramentu przyſtępowała, Do Nayś: Matki niepokalanie poczętey, miała oſobliwſze nabożeńſtwo. Ciało ſwoie oſtrym grzebieniem ſzarpała, y wymyślnie martwiła, kościołowi naſzemu Grudźiackiemu kielichow trzy, ornat, y dalmatyki darowała *Dunin kazanie fol: 384* Bracia iey Jan, umarł 1640. Drugi Stefan Zygmunt Staroſta Bolemowſki, Uyſki, umarł 1677, dochodzę, że był znacznym dobrodźiciem Zakonu naſzego, ale że za iego duſzę w tym roku Suffragia nakazane czytam; zoſtawił dwoch ſynow Adama, *ſterilem*, y Zygmunta, od ktorego z Tereſſy Rydzyńſkii Cześnikowny Kaliſkii były dwie corki, Zofia Rydzyńſka, y Olewińſka, y ſyn Karol, ktory tych czaſow ma za ſoba Swinarſka z Goluchowa. Trzeći Mikołay Wiktoryn Staroſta Gołubſki, Pilecki, Guzowſki, á podobno potym Krayczy krolowy, deputatem był na Trybunał koronny 1681. OO Reformatow fundował w Miedniewicach pod tytułem S. Jozefa 1676, Collegio naſzemu Poznańſkiemu na fabrykę kościoła znaczna iałmużne wyliczył; żona iego pierwſza, Szczawińſka Barbara Domicella, Woiewodzanka Brzeſka Kuiawſka, pozoſtałe wdowa po Konſtantynie Lubomirſkim Podczaſzym koronnym, druga Zofia, corka Pawła Sapiehy, Woiewody Wileńſkiego, y Hetmana Wielkiego Litewſkiego, Miał y trzecia żonę Xiężnę Radźiwiłowne Lukrecya Kanclerzankę Litewſka, corkę Dominika Radźiwiła, z ktorey corka Maryanna Duninowa Referendarzowa koronna. Corka Zygmunta Woiewody Rawſkiego z Karśn: ckii, była za Janem Bykowſkim herbu Gryff, Staroſta Sieradzkim. N. Grudźińſka była za Piotrem Firleiem Kaſztelanem Lubelſkim. Anna za Jędrzeiem Marcyanem Zebrzydowſkim Staroſta Rogoźińſkim.

Jędrzey Woiewoda Rawſki 1648; ſyn podobno Zygmunta Woiewody Rawſkiego, żona iego Anna Weiberowna z Opalińſkiey urodzona, Kaſztelanka Gdańſka, ktora z mężem ſwoim fundowała OO Reformatow w Lutomirſku, pod tytułem Niepokalanego Poczęćia Panny MARYI, ſyn iego Jakub, (iam y drugiego Jędrzeia Woiewodę Rawſkiego w tomie pierwſzym położył, *z Duryew:* ale nie maſz o nim pewności) ſynow iego dwoch było, Mikołay Kaſtzelan Sieradzki, wſpominaia go *Konſtytucye 1690 fol. 6* iuż zmarłego, y Kaźimierz Kaſztelan Brzeſki Kuiawſki. Jan Kaſztelan Nakielſki, ſyn podobno Zygmunta Woiewody Rawſkiego, żona iego Maryanna z Tomic Iwińſka, corki iego trzy, Tereſſa z Prusińſkim, Elżbieta z Łackim, Katarzyna z Kolinſkim, zmowione, podobno ieſzcze y drugie dwie były Helena y Lucretya; ſyn iego Zygmunt także Kaſztelan Nakielſki. Stefan Grudźińſki Zygmunta Władyſława y Jańa Kaźimierza Dworzanin, mąż woienny, umarł 1650, ktoremu żona Anna Kościelecka, w Poznaniu nadgrobek wyſtawiła *Starow. in Monum.* Piotr zginął przy oppugnacyi Pleſzkowa 1582, *Biel. fol. 787 Heidenſt.* Malcher Kaſztelan Brzeſki Kuiawſki, z Seymu 1690 Kommiſſarz do dyſtrybucyi hiberny, *Conſtit. fol. 3. y 1674* podpiſał elekcya Jana III. Staniſław Kaſztelan Rogoźińſki. Maćiey 1633. N. Pułkownik ſławny tego wieku, miał brata rodzonego. Elżbieta była za Stefanem Gembickim Woiewoda Łęczyckim.

GRUSZCZYNSKI herbu Belina w Sendomierſkim Woiewodztwie. Jan Dworzanin Jana Węgierſkiego Krola, wydał do druku, *De officiis boni aulici & Commilitionis, Xiążke*: Gruſzczyńſka Piotrowi Dębińſkiemu Sędźiemu Ziemſkiemu Krakowſkiemu, Katarzyna Sędźianka Sendomierſka Jakubowi Potockiemu herbu Pilawa, zaślubione. Walentyn z Lipna Gruſzczyńſki, wydał *in 4to wierſem, Lament ſiebſko żałoſnego Oyca 1586.*

GRUSZCZYNSKI herbu Poray w Sieradzkim Woiewodztwie Dom ſtarodawny. Jan Gruſzczyński Chorąży Sieradzki, z Małgorzaty z Naramowic zpłodził kilku ſynow. 1 Jana, ten z Kuſtolza Krakowſkiego, Kanonika Gnieźnieńſkiego, Biſkupem naprzod Kuiawſkim zoſtał; tu ſię z affektem ſwoim ku Oyczyźnie pokazał: bo gdy ſię Pruſy od Krzyżakow oderwawſzy, Kaźimierzowi krolowi poddały; Krzyżacy mſzczac ſię tego, czternaſtoletnią woyną, Polſkę rozrywali: Gruſzczyński, wielkim ſumptem y zabiegiem, to z kolligatami ſwemi, to wyſtawionemi z ſwoiey ſzkatuły chorągwiami, ſam ſię częſtokroć na oczywiſte narażaiac niebeſpieczeńſtwa, y Krzyżakow płaſzał, y Pruſy przy wierności krolowi utrzymywał; względem tych zaſług, Krol w roku 1455, do Biſkupſtwa Kuiawſkiego, przydał mu Kanclerſtwo koronne, po Janie Koniecpolſkim zmarłym, iako wyraźnie piſze *Damalew: in Epiſc: Vladisl:* W naſtępuiacym roku, ponieważ Kaźimierz krol do Litwy wyieżdżał; dla tego Gruſzczyńſkiego, Gubernatorem całey Wielkopolſki zoſtawił, á oſobliwie Pruſy na iego opiekę ſpuściwſzy, w tymże roku Seym ſtanął w kole miaſteczku, gdźie płaca woyſku z kontrybucyi złożonych, na tegoż Biſkupa włożona: á gdy y tych nie ſtało, Arcybiſkup Gnieźnieński, Biſkup Poznańſki, y on, iednomownie zgodźili ſię na to, żeby Oyczyznę w takim raźie kościelnym ſrebrem ratować, ktore iednak *wedlug Damalew: komputu*, z tych trzech Dyecezyi złożone, nie więcey nad ſześć tyſięcy tamtych czaſow taxowano. Na tey katedrze prezydiuiąc Gruſzczyńſki, ornat bogaty od złota y perel, ſwemu kościołowi darował. Wiele inſzych ſtruktur z muru wyprowadźił. Po śmierći Tomaſza Strzempińſkiego, lubo nie bez wielkich kłotni, ktore między nim, y Jakubem Sienińſkim zachodźiły, Biſkupſtwo Krakowſkie poſiadł, dłużey iednak nad rok ieden y cztery miesiące na nim nie prezydował; poſuniony, z tegoż Kaźimierza Krola łaſki, na Gnieźnieńſką Metropolitańſka godność: przy ktorey wraz trzymał y pieczęć koronną, ktorą dopiero potym we trzy lata, to ieſt 1467 ſpuścił. Synod Prowincyalny w Łęczycy 1466 złożył, na nim ſupplement krolowi na woynę Pruſką uchwalił; w Łowiczu OO Bernardynom y kościoł y klaſztor z muru wyprowadźił, luboć inni twierdza, że tylko drewniany poſtawił, zamyślaiacemu zaś o murach tego konwentu, śmierć do ſkutku przeſzkodźiła. Do konwentu Kaliſkiego tychże Oycow, on naypierwſzym był powodem, darowawſzy na niego obſzerny plac, z pobliżſzemi ogrodami, iako świadczy, *Vadingus in Annal: Min: tom: 6 an: 1465 num: 16.* Lędzkiemu klaſztorowi, y Manſyonarzom w Łęczycy, przyczynił znacznie prowentow z dźieſięćin; Szpitalowi także w Iwanowicach y kapitule Krakowſkiey, kościoł w Rzegowie wyſtawił y upoſażył; umarł w Krakowie nagła śmierćią 1473, w Gnieźnie pochowany: prawdac, że wſzyſcy autorowie, ktorzy o nim piſali, mniey pobożne życie iego rozſtawili, atoli *iako przydaie Damalew:* pokazał ſię iednemu z Zakonnikow S. Franćiſzka y profil, żeby ſię za niego modlono. *Damalew: in Episcop: Vladisl: & Archiep: Gnesn: Starowol: in Epiſc: Cracov: Długoſz hiſtor: Cromer lib: 25.* Miał kilku rodzonych braći, z ktorych iedni ſię piſali z Iwanowic, drudzy z Gorniewic, inni z Gruſzczyc: á potym z Koźmina, ktory u Hinczy z Rogowa Kaſztelana Sendomierſkiego, Jan Arcybiſkup, kupił dla braći ſwoich, od ktorego potym rozumiem, że Koźmińſcy nazwani, ieſzcze iednak za żywota iego, iuż między braćia roſterki o te dobra zaſzły, y owſzem *Łubieński in Monitis de Epiſcopatu powiada*, że ktoryś z nich w zamku Opatowieckim ściśle oblegſzy Jana, ćiężkie na nim wymogł kondycye. Jednego z braći tych wſpomina *Damalewicz* Jędrzeia, ktoremu Jan do Archi-

dyakonii

dyakonii Kaliſkiey przydał Kanonia Gnieźnieńſka: drugiego Marćina, *Decretorum Doctorem* Kanonika Krakowſkiego, czytam na liście tegoż Jana, danym 1466 *u Damalew: fol: 26.* Trzeći był Bartłomiey z Iwanowic Kaſztelan Kaliſki. Czwarty Mikołay Koſmider Cześnik Sieradzki, ten OO Bernardynom Kaliſkim domoſtwo, ktore im na przeſzkodźie do fabryki klaſztora było, zkupił y darował. Staniſława Gruſzczyńſkiego Kaſztelana Konarſkiego w roku 1575 kładźie *Paprocki w Gniazdzie.* Jan Kanonik Poznańſki 1489 na liście Kazimierza krola danym Miaſtu Lwowſkiemu, Kryſztof Koſmider Gruſzczyńſki podpiſał w Ziemi Wieluńſkiey elekcya Władyſława IV. Woyćiech Gruſzczyńſki w Grodźieńſkim Jana III. N. Koſmidrowna Gruſzczyńſka Stefana Białokurowicza Cześnika Latyczowſkiego. Druga Piotra Niſzczyckiego Kaſztelana Bełzkiego, małżonki. N. Gruſzczyńſki Kaſztelan Kaliſki 1709 żona iego Zofia Przyiemſka Chorażanka Kaliſka, z ktorey corka zoſtała, ſioſtra Kaſztelana, zmowiona z Sebaſtyanem Boianowſkim. Adam Sędzia Kapturowy Poznańſki, żona iego Katarzyna Konarzewſka, umarła 1696. N. Melchiora Gurowſkiego Chorążgo Kaliſkiego, Staroſty Kościańſkiego małżonka.

GRUSZECKI herbu Lubicz w Chełmſkiey ziemi, y na Podolu: Maćiey mąż rycerſki, ktoremu w krwawych zaſługach dobra Gruſzcze y małe y wielkie wieczna darowizna krol puścił, od ktorych, to imię uroſło, iego zaś Chorażym koronnym uczynił, z Malickii ſyna mu przypiſuie *Okolſki* Jędrzeia, ktory mężnie ſobie poczynaiąc we wſzyſtkich za Zygmunta y Stefana krolow. okazyach, poległ od brata Stryiecznego Kantymirowego, atoli to ſię utrzymać nie może, żeby Oćiec żył za czaſow Jagełła, á ſyn za Stefana, bo więcey czaſu wyſzłoby niżeli poltoraſta lat: Tego Jędrzeia z Hańſkii był ſyn Piotr, z ktorego oſmiu ſynow, ſześciu w rożnych kampaniach poległo, dway zaś z teyże Anny Orchowſkiey zpłodzeni, to ieſt Broniſław Samuel Szumiliſt nazwany, ten na Rufi oſiadł, Porucznikował u Zborowſkiego, á potym Woyſki Czerniechowſki. Ja czytam Broniſława Gruſzeckiego Łowczego Czerniechowſkiego *w Konſtytucyach 1633 fol: 55.* że na Podolu w Hoſoſkowiecach wymurował zamek. Staniſław Jan naprzod Podſędek, á potym Sędzia Ziemſki Podolſki *Conſtit: 1661 fol: 26.* Staniſław Stolnik Latyczowſki, deputat na Trybunał koronny 1694. N. Gruſzecki, brat Maćieia, nazwany Baran, Woyćiech, ſyn iego, z Komorowſkii ſpłodźił Staniſława, Jana, Piotra y Jędrzeia. Staniſław z Dubaniewſkii Tomaſza, ktory poległ pod Haliczem od Tatarow, Mikołaia y Jana, ludźi rycerſkich, ten był z Poſtrumińſkii urodzony. N. trzeći brat Maćieia, od ktorego poſzli, Jan Konſtantyn, Woyćiech y Piotr bracia rodzeni. Piotra z Anny Jaroſzewſkii potomſtwo, Jan, Michał, Kryſztof, Wacław, y corka Katarzyna Krzewſka, *zdb voto* poiał Piotr Borzechowſka, z ktorey był ſyn Remigian, ten naprzod z Woiakowſkii zpłodźił ſyna Antoniego, potym z Piſczańſkiij Jozefa. Jan, mąż woienny z Zofią Pełczanka, miał ſyna Jakuba. Woyćiech z Molińſka Tobiaſza. Piotr zginął na Pokućiu, od ktorego ſyn ſię zoſtał Marćin. Gruſzecka Jozefa Chmieleckiego, Apollonia Szymona Rudnickiego, małżonki. N. Gruſzecki miał za ſoba Joannę Rudnicka. Jozef Sędźia Grodzki, y Podſędek Ziemſki Podolſki, żona iego Anna Garmuchowſka, z tey był trzech ſynow, Tomaſz Cześnik Podolſki, poiał Angelę Łochowſka Stolnikowną Rzeczycka, Michał drugi, trzeći Kaźimierz w Zakonie naſzym, Sa iego Kazania w druku. 1mo. *Jedynak w honorze ſprawiedliwość, Kazanie na wotywie Trybunalſkiey in fol: 1730 Caliſſii.* 2do. *Trybunał z kredytĕ, kazanie na wotywie Trybunalſkiey 1730 in fol: Caliſſii.* 3tio. *Zaſługa honoru, honor, kazanie na koronacyi Maryi Panny*

w Podkamieniu 1730 in fol: Leopoli. corek zaś pięć, Katarzyna Zbykalſkiemu Podſtolemu Mielnickiemu, Helena Elżbieta Archibaldowi Glowerowi, Konſtancya Franciſzkowi Roguſzowi Podczaſzemu Halickiemu, czwarta Alexandrowi Zbykalſkiemu Miecznikowi Płockiemu, zaślubione. Tereſſa w klaſztorze Kamienieckim pod regula S. Dominika.

**GRUZEWSKI herbu Lubicz* w Xięſtwie Zmudzkim. Jerzy Gruzewſki Sędźia Ziemſki Zmudzki, poſeł na Seym 1629, z tamtad Kommiſſarz do zapłaty woyſku, *Conſtit: fol: 4, y 1638* Kommiſſarz do granic *Conſtit: fol:* 33. Jan Dworzanin krolewſki 1648, tenże ſam podobno Chorąży Zmudzki Ciwun Wielkich Dyrwian, á potym Podkomorzy Zmudzki, żona iego Teodora, corka Alexandra Ogińſkiego Kaſztelana Trockiego, z tey były te corki. Maryanna naprzod Pakoſzowa, á potym Frackiewiczowa, Helena Bilewiczowa, Anna *1mo voto* Hrehorego Oborſkiego, Staroſty Horbowſkiego, *2do* Niezabitowſkiego małżonka, Elżbieta Korſowa, Joanna Pawłowi Stryieńſkiemu Woyſkiemu Grodźieńſkiemu zaślubiona, Konſtancya pierwſzym związkiem Sienicka, drugim Ganckawowa, Kryſtyna naprzod Rynwidowa, daley Grabowſka, Teodora *1mo voto* Zygmuntowi Stryienſkiemu Cześnikowi Sanockiemu zaślubiona, *2do* Turlaiowi, á teraz Grotauzowi N. Dobryſzowa, á druga Chwałkowſka, ſynow zaś dwoch, Jakub Kuchmiſtrz Litewſki, y Marcyan Stolnik Zmudzki, ktoryś z Gruzewſkich miał za ſoba Potocka herbu Piława Staroścankę Jablonowſka. Jan w Warſzawie w Zakonie naſzym życia tego dokonał w roku 1646, wydał do druku. *De ultima, & maxima hominis mutatione, ſive de myſtica cum Deo unione lib: 1 pars prior Vilnæ 1641 in 4to.* Item *lib: 1 pars poſterior. ſcilicet de fortitudine & juſtitia. Vilnæ 1644 in 4to.* N. Gruzewſka Xieni klaſztoru Wileńſkiego Zakonu S. Benedykta. Kryſztof Sędźia Ziemſki Zmudzki 1674.

Gryf Herb.

HErb ten tak opiſuia, *Biel: fol: 103. Paprocki w Gniazdzie fol: 62 O herb: fol: 62 tom: 1. fol: 236. K hymoty. Potocki. Koial.* W polu czerwonym Gryf biały, ktore-

ktorego połowa przednia od głowy, orła z noſem zakrzywionym, z ięzykiem wywieſzonym, ze dwiema ſponami w gorę wſpiętemi, także z dwiema ikrzydłami do lotu wyniosionymi, reprezentuie: druga połowa Lwa z dwiema łapami na ktorych ſtoi, z ogonem z pod łap w gorę zadartym pokazuie: nogi iednak u niego przednie y nos żołty, twarz w lewa tarczy zkierowana. Nad korona poł także orła z traba, ale bez ſpon.

Czy *in rerum natura* ſą Gryfy, ciekawa między autorami quæſtya. Twierdzą *Volaterranus, Ariſteas, Proconeſius, Herodotus, Pauſanias, Cteſias, Ælianus, Mela, Solinus Apuleius* y pospolite wielu mniemanie, ktorzy głębiey prawdy nie ſzukaiąc, ſamemi ſię płonnemi uwodzą powieściami. Siedliſko im naznaczaią w Bractii, Indyi, y Tatarzech Azyatyckich: atoli w opiſaniu ich, ſamiż ſię z ſoba nie zgadzaią; bo iedni z nich, ptakami ich chcą mieć, ktorych wzroſt do wilkow naſzych dochodźi, ale o czterech nogach, y pazurach Lwich; ſzyie modre; pierśi czerwone; oſtatek ciała, czarne piſtrza pióra; oczy iſkrawo ogniſte. Drudzy podobieńſtwem ich do konia ſtoſuią. Inni twarz im, do ludzkiey bardzo akkommodowana przyznaią. Inni z orła y Lwa zmięſzanych piſza. z ktorych orzeł od głowy goruie, a tyłu Lew ſię wydaie. Takiey zaś wielkości ſą wedlug Jana de Montevilla, że ieden Gryf ośmia Lwom wyrowna, ſto orłow przechodźi; takiey ſiły, że ſłonie y ſmoki mocuie, dwoch wołow razem, albo też iezdzca z koniem wſponami wzwartych na powietrze wynoſi: tak potężnych pazurow, iak u wołu rogi. *S. Euſtachius Antiochenus in Hexam: powiada; ſicut aquila leporem, ſic Gryphs Leonem raptum prædatur.* A niektorzy *u Szentivaniego in Curios: Miſcell: dec: 2da*, przydaią, że złotych gor ći Gryfowie ſtrzega poſpolićie, y owſzem że ſobie gniazda złotemi żvłkami prześcielaią. Z drugiey ſtrony, *Plinius, Origenes, Albertus Magnus, Ulyſſes, Aldrovandus lib: 10 cap: 1, Szentivani loc: cit: Cnapius pod ſłowem Gryf*, za bayke przećięż pozorna, takie zwierzę ſadza; kto go albowiem z tych autorow, co o nim piſza, widźiał; żaden ſię nie przyznaie, dośyć na tym maiąc, za ieden albo drugi, á podobno z płonney powieści, o tych monſtrach świadczy. Okrążyli świat cały marynarze, nay głębſze zwiedźieli kniesie, niedoścignione kiedyś zbiegali katy; przećięż nie tylko w Scythii, albo w Indyach; ale zgoła nigdźie nie podobnego nie znaleźli do zmyślonego zwierzęcia. Przyznaię ia to z chęcia, że *Levitici cap: 11 verſ: 13*, zakazuie P. BOG przez Moyżeſza Żydom, żeby Gryfa nie iedli, *Grifem ne comedatis*; ale to naſz, *Cornel. à Lap:* z inſzemi tłumaczy o orłach, nie tych poſpolićie zwyczaynych, ale daleko większych z noſem zakrzywionym, czego dorozumiewał ſię, to z hebrayſkiego ſłowa *Perez*, tamże w piśmie świętym położonego, to z tego, że Ariſtophanes rożne rodzaie orłow wyprowadzaiąc, kładźie też y Gryfa. Jakoż Zygmunt Herberſztein poſeł niegdy Ceſarſki do Cara Moſkiewſkiego, napiſał, że w Moſkwie znayduia ſię ptacy, do naſzych orłow podobni, wſzakże bez porownania więksi, na ktorych weyrzenie, nie tylko iaſtrzębie, kruki, ale y ſame orły, od gwałtownego ſtrachu, zdadza ſię trupieć, zowia ich tamże koczot. Y Jerzy Fabrycy w roku 1550 świadczy, iż między Miſnia y Dreznem, znaleźione orle gniazdo, na trzech potężnych dębach uſtane, w ktorym nie tylko odarte z ćielat y baranow ſkory, nietylko świeżo tam przyniesionego zrzebca, ale też ieſzcze niedoroſłe orle widźieć było, w tey iuż iednak porze, że ſkrzydła rozćiągnionego ſiedm łokći rachowano, pazury zaś, u niego tak miąſzſze, iak u tułowitſzego człowieka palce, nogi, y giczelesz, grubſze ode Lwa. Ztąd dochodzę, że zmyślona w Gryfach z orła y Lwa mixtura. Przećięż u Egipcyanow w takiey powadze

Gryfy były, że ich za Bogow czćili, świadkiem iest *Plutarchus Simpoſiacon lib: 4 quaſt: 5*, luboć trochę mędrśi między niemi poganie, tylko ich za symbolum; to iest za figurę Apollina Boſzka mieli, ktoremu Gryfow tak poświęćili, że piorami ich ſtatuę iego wzorzyli, powożacemu ſię, z dwoch Gryfow ſprzęgę zkładali, y od tego Gryfinami ich przezwano. Z tego fundamentu Paprocki w gniaździe cnoty, rozumiał, że dom Gryfow od Egipcyan do Polſki zawitał, wſzakże to ſam potym w poſledniey ſzym druku zbia: nie lepiey ſię iednak poprawił, kiedy powiada, że z Dacyi do nas przyniesiony, czego mu pomaga, *Bielſki fol: 103. Nakiel: w Miechov. fol: 10, Okolſki pod herbem Gryf*, ale iako niżey obaczyſz, nieſtuſznie.

To ſię zda bydź pewna, że pierwſzych Monarchow Polſkich krew, ieſzcze y po dźiś dzień żyie, w tych, co ſię Gryfem pieczętuia. Leſzek albowiem, tego imienia trzeći Xiążę Polſkie, procz Popiela, dwudźieſtu innych ſynow, pogańſkim obyczaiem ieſzcze ſię na ten czas rządząc, zoſtawił; między temi Jaxę; á gdy zawoiowane od ſiebie Prowincye, na nich dźielił, Jaxie, y drugiemu bratu iego Ziemianowi, doſtała ſię Serbia; przyſięga ich iednak w przod obowiązał, żeby Popielowi, ſwemu na tronie ſukceſſorowi, powolnemi byli. *Neugeba: fol: 45. Gvagnin fol: 12 Bielſk: fol: 39 Sarnicki fol: 197. Długoſ tom: 1 fol: 64. Cromer lib: 2. Sleidan: lib: 8 fol: 342:* działo ſię to roku poſtuſznego w ćiele Boga, *według Herburta 806, według Sarnickiego 810, według Miechovity 805. Okolſki z Kromera kładźie rok 999*, ale to iawna omyłka; bo y Kromer pod Leſzkiem III żadnego roku nie namienia, y w roku 999, iuż u nas Boleſtaw Chabry panował, á Kadłubek Leſzka ieſzcze do czaſow Juliuſza Ceſarza referuie. *Nakiel: w Miechov: fol: 10*, tey Serbii Jaxow dziedźicznemi Pany czyni, ktora ieſt częścia Dacyi wſchodniey, kędy opiſuiąc ią powiada, że od Podola y Ruſi Dnieſtr ią rzeką dźieli, á cztery Prowincye w ſobie zamyka, to ieſt Siedmiogrodzką Ziemię, Bulgarya, Wołochy z Multanami, y Serbia nad morzem. Atoli iednak oczywiście przećiwko niemu ſtawiam Długoſza, Kromera, y inſzych hiſtorykow naſzych, ći wſzyſcy zgodnie przyznaią, że nie wſchodnie, ale zachodnie nadmorſkie krainy, między Hablem y Elbą rzekami, do morza ſię Niemieckiego zćiągaiące, między ſyny ſwoie, Leſzek porozdawał, ktore męſtwem y ſzabla do Polſki był zakroił: á tak w tym dźiale doſtała ſie Barnimowi y Bogdalowi Pomorſka ziemia, Kaźimierzowi z Władyſtawem Kaſzubſka, Wratyſtawowi Rugia, Przybyſtawowi, Cieſzymierzowi, y Otćie Ditvonia albo Luzacka ziemia, y tak daley; toć y Jaxę w tychże kraiach Ociec oſadźił, á ponieważ niektorzy autorowie Miſnia Serbia zowią, ztąd dochodzę, że y iemu część Miſnii, ktora na ten czas Serbia zwano, wydźielono, nie w Dacyi albo na wſchodźie, ale na Zachodźie, zkąd potym potomkowie iego do Oyczyzny ſwoiey powrośili, y godne wiekow rozrodźili Domy.

Ktoby zaś był pierwſzym autorem tego kleynotu, y z iakiey okazyi, domyślać ſię chyba, nie co pewnego udawać możemy, ile że żaden o tym nie piſał: rozumiałbym tedy, że albo Leſzek III Monarcha Polſki, ſynom go ſwoim przy podźiale nadał, y orła w Gryfa zamienił dla dyfferencyi, albo go też ſobie potomkowie iego, famił z ſpolney między ſoba umowy, przywłaſzczyli. Domyſt moy na tym zaſadzam fundamencie, że wſzyſtkie te Prowincye, ktoremi kiedyś władnęły tegoż Leſzka dźieci, y po dźiś dźień nawet Gryfem ſię ſzczyca, lubo w niektorych z nieiaka odmiana, dla dyſtynkcyi między rozrodzonym potomſtwem z czaſem przydana. Tak Kaſzubſka Ziemia wydźielona Kaźimierzowi y Władyſtawowi, zażywa Gryfa we wſzy-

wſzyſtkim do ſwobody podobnego, tylko że głowa w prawa tarczy zkierowany *Dulberg y Putend: in tabul:* Tak Pomorſka Ziemia, ktora ſię działem doſtała Barnimowi y Bogdałowi braći, Gryfa ma w ſrebrnym polu z pyſkiem y ſponami złotemi *Petraſan: cap: 54* Inni przydaią, że ieſt czerwony w koronie w polu białym. *G. B. lib. 5. civit: fol: 45 y Paproc. fol 720.* Tak Szczećińſka ziemia, ktorey udźielnemi Panami byli ſynowie Leſzkowi, y Xiążęta iey, Gryfa noſili czerwonego w polu białym, czego świadkiem chorągiew Xiążęcia Szczećińſkiego, oraz y z nim wźięta od Polakow w owey ſławney pod Grunwaldem wiktoryi, za Jagełła krola w roku 1410 *Długoſ fol: 606 y Paprocki z niego.* Tak Zgorzelica, albo iako ſie temi czaſy zowie z Niemiecka Brandeburſka ziemia, ktora hołdowała Przemyſławowi, Ziemowitowi y Zemomyſłowi braći, iako piſze *Cromer lib: 2 Długoſ tom: 1 fol: 64,* y iey pod te wieki panowie, w herbie na dwadźieścia ſiedm dźielnie rozłożonym, w dziewiatey, dźieſiatey, iedenaſtey, dwunaſtey, trzynaſtey, dwudźieſtey pierwſzey, y dwudźieſtey wtorey dźielnicy, Gryfow, coraz to inſzym kſztaltem y kolorem udanych kładźie, iakom ſam widźiał na mappie Geograficzney. Tak Meklemburſkie Xiążęta: bo y taż ziemia w dźiedźictwie wnukow Leſzkowych chodźiła, w herbie ſwoim na ſześć części wymierzonym, w drugiey y w trzećiey Gryfy rozłożyły. Winidow Gryf bez mitry. *Dulberg in tabula Reg: Pol: apud Puſc:* Słupſkiey ziemi Gryf na trzech nogach ſtoi, czwarta do gory podnioſł. *Laurus Jacobus in libr: Antiquæ urbis ſplendor.* Ponieważ tedy wſzyſtkie te Prowincye od ſynow Leſzkowych odźiedziczone, do iednegoż ſię herbu znaią, toć ieſt podobieńſtwo, że zaraz na ten czas, albo ſami go ſobie przywłaſzczyli, albo im go Leſzek Oćiec nadał: boby pewnie potym do tak zgodney iednegoż kleynotu używania elekcyi, przyść nie mogło, ile że w krotce potym, iedni z nich od Frankow, drudzy od Saſow, inni od Turzyngow, ći od Fryzow podbići y rozerwani, rożnym od ſiebie duchem tchneli: inni ſię też ſami od nas wylaczyli: trzeći przy Polſzcze zoſtali *Cromer lib: 2.*

Swoboda herb ten zowia, dla hoyności Przodkow tey Familii, ktora nie na prożność żadna, ale ku czći y chwale Boſkiey obracali, mowi *Papr: fol: 62. Biel: fol: 118.* Nie uymuię naymniey rozrutney na BOGA y ſtug iego ſzczodrobliwości Domu tego; boby na mnie y po dźiś dźień ieſzcze ſtoiące bazyliki, wywiedzione z fundamentow kościoły, upoſażone od nich klaſztory, gwałtem o tę krzywdę wołały. Wiem że *Nakielſki* wieku ſwego dwadźieścia y ieden rożnych w Polſzcze zakonow fundacyi narachował, ktore z ſkarbu Gryfow naſzych powſtały, á w ten komput nie ida kościoły przy rożnych farach, kaplice, ołtarze, y inſze godne tego imienia ſtruktury: ale mi ſię zda, że ten herb bardźiey tego tytułu wyſługe ma, z niewygaſzoney nigdy w tym Domu, o wolność Oyczyſtą żarliwości; ponieważ to ſłowo Swoboda, u nas Polakow wolność raczey znaczy, niżeli hoyność, iako mowi *Cnapius in theſauro.* iakoż ſnadno im to każdy przyznać muſi, gdy o nich czytać będźie, że Polſka wolność, nie inſzym tchnela duchem, tylko Gryfow.

Nie tylko zaś w Oyczyźnie naſzey, ale y inſze cześći świata herbem ſię Gryfow ſzczyca. Tarſus Cylicyi w Azyi mnieyſzey, y Tyran Tyru, y Tracyi Monarchowie, Gryfa, za herb używali, ale z orła y z ſmoka zmięſzanego *Okol:* O Gryfoniuſzach *Teatrum vitæ hum: lib: 4 fol: 51* świadczy, że w czteryſta lat po potopie uniwerſalnym, z Ormiańſkiey ziemi wyſzedſzy, w Tuſcyi oſiedli, y tam Peruz miaſto, albo fundowali, albo rozprzeſtrzenili, za

ſwoim przybyćiem, ktoremu też mieyſcu, y ſwoy herb Gryfa na pamiatkę, za kleynot zoſtawili. Gryfiow ſławna w Rzymie familia z Gryfa ſzarłatnego w złotym polu. *Petraſancta cap: 54.* Styryi herb Gryf ſrebrny, z ktorego uſt, płomieniem ognień wyhucha, y inſzych domow wiele liczy *Petra ſancta* do ktorego odſyłam. Na Slaſku nawet, ſiła ſię znayduie Familii, ktore w herbie Gryfa noſza, iako Szafgocz Hrabiowie, *Trebnic, Kazanie pogrzeb. na Jak. Weibera.* Tamże Odorſkich familia Gryfa ſrebrnego w ſzarłatnym polu *Petraſancta. cap. 54.* Luzeńſkich także Dom, z ktorych w roku 1663 Joachim, Aloyzy Luzeński Opat de monte Zebegen, á potym Biſkup Waradyſki, Probolzcz Spiſki, w roku 1677 *Nierembev: lib: de adorat: in ſpiritu* właśnie Gryfa Swobodczyka zażywał. Podobieńſtwo wielkie, że y ći z tegoż Gryfow gniazda wyſzli, ale z czaſem, gdy ſie Slaſk od Polſki oderwał, y oni ſię tamże przy ſwych dobrach zoſtali.

Przodkowie Domu tego.

Jaxa Xiąże Serbii, ſyn Leſzka III. á brat Popiela, Monarchow Polſkich, tey Serbii dziedzic, ktora Niemcy Windiſch zowią, ſpokoynie w oyczyſtym udziale ſiedźiał; więcey ani o nim, ani o inſzych braći iego, nic nie maia hiſtorycy naſi, tylko w powſzechności, rozumiem iednak, że nie inſzym ſpoſobem żyćia ſwego dokończył, tylko tym, ktorym y drudzy; to ieſt: że od Popiela młodſzego, á ſynowca ſwego, za zdrowa radę y napomnienia, zdrada ſmierć z trućizna wypił, luboć nie bez ſtraſzney takiego kryminału zemſty, ktora myſzy z trupow Stryiowſkich rozmnożone, na Popielu wykonały. Po ſmierći Jaxy, potomkowie iego przez trzyſta lat Serbia rządźili, w rożnych rewolucyach, aż dopiero za Bolekſława Krywouſta, iedno ſława ryceerſkich dźieł iego wabudzeni, potym miłością Oyczyzny ſwoiey uięći, znowu ſię do Polſki z powrotem ſklonili w roku 1106, między ktoremi ći przednieyſi byli, Jaxa Wincenty, Swatopełk, Michora, Krekocha, y inni bliſkością krwi z niemi ſpowinowaceni. *To piſze Nakiel. w Miechow: fol. 11* y przydaie, że to ma *ex priſcis ſcriptoribus*: nie mogłby był iednak gruntowniey nas w tey opinii utwierdźić, iako gdyby był choć iednego po ſobie przytoczył, ia zaś nie tylkom tego w żadnym nie czytał, ale owſzem *Paprocki fol. 62*, ktorego y *Nakielſki* cytuie nieraz, y mogł ſię w nim tego doczytać, w roku 1006, z liſtu klaſztoru Trzemeſzyńſkiego, wſpomina Wincentego Jaxyca, *Comitem ac heredem in Bochnia*, ktora potym Bochnia, potomek iego dał Staniateckiemu klaſztorowi, to ieſt ſtem łat przedtym. Jeżeli tedy w Polſzcze dobrze przedtym, poſſeſſyonaći byli Jaxycowie, iakoż ſię to utrzyma, że dopiero tak pozno w naſze ſię przenieśli kraie. Raczey z tey reflexyi, ktora czyni *Paprocki pod Gryfem*, com też y ia ſam uważał, że ſtarzy Przodkowie naſi, gdy kościoły y klaſztory fundowali, liſty albo prawa na to nadaiac, imiona ſwe zwykli byli podpiſywać, y inſzych ſwoich braći; wnoſzę, że ſię znać do Fundacyi klaſztoru Trzemeſzyńſkiego ten Wincenty przyłożył: ile że ten klaſztor, w roku 997, iuż był ſtanał: bo w nim S. Woyćiecha ćiało, Boleſław Chabry do czaſu był złożył *Cromer lib. 3* Jabym tedy rozumiał, że koło roku 900 do Polſki Jaxycowie powrocili, kiedy bowiem z iedney ſtrony Niemcy, z Henrykiem Cefarzem Rzymſkim, nadmorſkie kraie do hołdu przyćiſkali, *iako powiada Vitichindus lib. 2 Saxon* z drugiey ſtrony Polacy z Leſzkiem Czwartym, rebellizuiacych ſobie wnukow Leſzka III woyna podbiiali, iako świadczy *Cromer lib. 3; z Hageka*,

oni

oni iako rodacy naſi, raczey ſobie obrali Oyczyſte gniazdo, niż pod obcym ięczeć iarzmem. Wſzakże ſtarożytność wſzyſtkich pod te lata anteceſſorow Domu tego, w niepamięći zagrzebła, iednego z wielu utaić nie mogła, ktorego dobroczynność na klaſztor Trzemeſzyńſki, nieśmiertelney pamięći zalecića, to ieſt, Jaxyca Wincentego *Comitem'y heredem* na Bochni. Wſzyſtko mi ſię zda, że Jaxa Wincenty, Swatopełk, o ktorych wyżey z Nakielſkiego namieniłem, wnukami iego byli, a ieżeli nie rodzeni, przynamniey ſtryieczni bracia, ile że Bochnia przez połtrzećiaſta lat, nieprzerwanie w ich poſſeſſyi była. Do nich tenże autor przypiſuie Krekochę, ktory gdy bracia iego, Miechowſki klaſztor, Pańſka munificencya wynoſili, on nietylko fortunę ſwoię, to ieſt wieś bliſko Miechowa, ale y ſiebie ſamego, w poczet ſług Boſkich wpiſał, ubogim dla Chryſtuſa kontentuiąc ſię zakonnika tytułem, więcey nad wſzyſtkie świata dygnitarſtwa: pomogł mu tey świętey kompanii Hugold, z tegoż Gryfow domu, czego dowodem ieſt, część iego na Chyczy, ktora on razem z ſobą temuż klaſztorowi oddał *Nakiel. Miech. fol. 101 ex Catal. Patriar.* Miechora z tegoż Domu, ktorego ręki podpis, oryginał fundacyi Jędrzeiowſkiego klaſztoru y po dźiś dźień pokazuie, á nie dośyć mu było na tym, żeby tylko w regeſtr fundatorow imię iego wchodźiło, chćiał y rzecza ſama bydź fundatorem, kiedy pobożna emulacya z Jaxa krewnym ſwoim certuiąc, Miechowſkiemu konwentowi, oſiadłe wſi, nad Raba rzeką, wiecznemi czaſy puścił, Targowiſko, Nieſzkowice, Moſzczenicę, Mſzczenin, Chełm, y część ſwoię na wſi Kłay, uprośiwſzy u Gedcona Biſkupa Krakowſkiego bliſkiego twego, o ktorym mużey, dźieſięćinę z tych dobr do tegoż klaſztora. *Nakiel. fol. 17 & 103.* Żeby zaś był tę ofiarę, tym lepiey do gustu Boſkiego okraſił, pewny prowent ſoli z żup Bocheńſkich naznaczył temuż mieyſcu. Kościoł Chełmſki, y kollacya *beneficii, Cuſtodibus S. Sepulchri* przywłaſzczył: o czym ſzerzey *Nakielſki z katalogu Patryarchowſkiego w roku 1198 ſpiſanego mowi.*

Wincenty Jaxyc dźiedzic y Hrabia na Brzeſzynku, ktory potym do naſzego akcentu przezwano Brzeznica, iako ſię wyżey o nim mowiło, zoſtawił trzech ſynow, Boguſtawa, Janiſtawa, y Klemenſa. Z tych Boguſtaw dla wielkiey roſtropności y dźielności, Gubernatorem Pomorſkiey Ziemi, y Kaſzubſkiey, od Boleſtawa Krywouſtego dany, koło roku 1127, ſkoro rządy tych Prowincyi odebrano Swentopełkowi ſtryiowi iego; na tey funkcyi tak ſię pięknie popiſał, że mu Mieczyſław Stary, iednę z corek ſwoich za małżonkę zaślubił, z ktorey trzech ſynow zpłodźił, Boguſława, Myściuga y Sambora, Xiążęta Pomorſkie, o ktorych da Bog mowić ſię będźie, gdźie Pomorſkich Xiązat genealogia wyprowadzę w trzećim tomie.

Janiſtaw albo Janik, naprzod Biſkup Wroclawſki na Slaſku, potym Arcybiſkup Gnieźnieńſki, drugi ſyn Wincentego, z żarliwości ktora miał w promowowaniu chwały Bozey, z wytwornego rozladku, z hoyności na ubogie, y inſzych cnot, tak był przypadł do gustu Archikapitule Gnieźnieńſkiey, że pominawſzy inſzych, Eugeniuſza III Papieża o niego proſili, aby ofierowiała, po Piotrze herbu Srzeniawa Arcybiſkupie, katedrę poſiadł; iakoż za konſenſem tegoż Papieża wſtąpił na nię 1152. Rozrutność iego na BOGA zrad poznać, że ieſzcze za żywota S. Bernarda Opata, Cyſtercyenſow z Morymundeńſkiego w Burgundyi klaſztora, uprośiwſzy; w Jędrzeiowie oſadźił, fundował y nadał, zkąd niektorzy ten klaſztor, na pamiątkę, z kąd ſwoie początki zabrał, *Minor Morimundus* zowią. Dobra ſwoie, ktore temuż klaſztorowi przyłączył te rachuią, Brzeźnicę, y ſześć innych wſi, to ieſt: Potok,

Łyſakow, Rakoſzyno, Łacno, Tarſzawa, y Chorzewa. Dźieſięćiny z rożnych wſi, tak w Krakowſkiey dyecezyi, ktore uprosił u Maura, y Radoſta Biſkupow Krakowſkich, iako y w Archidyecezyi ſwoiey, ktore od ſtołu ſwego Arcybiſkupiego oderwał. Jeſzcze dobra, ktore ſukceſſya na niego były zpadły, to ieſt Uiazd, Błonie, Zarczyce, Błonica, Skowrodolno, Kamienczyce: Drugie ktore pokupił, iąko Dźierżazna, Buſkow, Tropiſzow, Biała, Bezden, Mierzawa, Pelcznica, Kraieczno, Zdecze. Tę Brzeźnicę, Jędrzeiowem, Opat ieden od imienia ſwego, miaſteczko zbudowawſzy nazwał; tak o tym klaſztorne ſkrypta powiadaią, *mowi Paprocki*, atoli, znać że tam dawno miaſteczko było, gdyż ći Panowie funduiac tam klaſztor, na pamiątkę tego, że to z Domu ich wyſzło, zoſtawili w tey Brzeźnicy ſobie dań, y potomkom ſwoim, ſerca bydlęce dla ptakow, y po kilku śledźi od beczki: co potym klaſztor u ſukceſſorow Fundatora odkupił: tę Fundacya podpiſali tak, *Ego Joannes Episcopus*, (zkąd niektorzy wnoſza, że na ten czas tylko był Wrocławſkim Biſkupem) *& Frater meus uterinus Dominus Jaxa, Michora, Miecislaus, Martinus, Nicolaus tribunus, Comes Bogumilus hæredes de Brzeźnica damus donamus.* Za iegoż perſwazyą Mieczyſław Stary Xiąże Wielkopolſkie, Collegiate w Kaliſzu, pod tytułem S. Pawła fundował y nadał; Biſkupow trzech Poznańſkich, Strefana, Radwana, y Bernarda approbował y konſekrował, umarł w wielkiey pobożności życia *według Nakiel: y Janiczyußa 1165, według Damalew: 1167:* po nim Piotra herbu Srzeniawa ſukceſſorem chcą miec niektorzy na Arcybiſkupſtwie, ale *Damal:* Blog: Bogumiła po nim kładźie.

Klemens, trzeći ſyn Wincentego dźiedźica na Brzeźnicy, brat Janiſława Arcybiſkupa, y Boguſława: na liście fundacyi klaſztoru Jędrzeiowſkiego *u Damalew: fol: 99* czytam tak. *Ego Joannes Archiepiſcopus Gneſnenſis, & Clemens frater meus;* wſpomina go także, *Paproc: fol: 63*, że ſię do fundacyi Jędrzeiowſkiego klaſztoru przyłożył: zoſtawił *według Nakielſkiego* ſynow trzech: pierwſzego Woyſtawa, ten z Jaxa bratem ſwoim ſtryiecznym na Turkow w Azyi woiuiac, gdy z tamtey woyny świętey, y z Jerozolimy powrocił, á Jaxa fundował w Miechowie Bożogrobcow Kanonikow, on też do teyże fundacyi przydał ſwoie właſne dwie wioſki, w Wrocławſkiey dyeceżyi leżące; ktore potym Biſkup Wrocławſki zamienił za inſze. Tenże Woyſław koło Jędrzeiowa założył wieś Woyſtawice od ſwego imienia, miał dwoch ſynow, Mateuſza, y Jedrzeia, z tych Jędrzey wieś Bamwot rzeczona, w Sendomierſkim Woiewodztwie, konwentowi Miechowſkiemu zapiſał, luboć potym odpadła, niewiedźieć iakim przypadkiem. *to Nakiel: z ſtarych monimentow klaſztornych wypiſał, y z Długoſza de Monaſt:*

Gedeon Biſkup Krakowſki, drugi ſyn Klemenſa, brat Woyſtawa dopiero wſpomnionych, u ſtryia ſwego Janiſtawa Arcybiſkupa Gnieźnieńſkiego wychowany, iego torem idąc, Kanonikiem Krakowſkim będąc, zgodnie od kapituły na tę godność po śmierći Mateuſza Biſkupa był obrany; długoć ſie w prawdźie tego honoru wzbraniał; atoli potym uſtąpił woli Bożey, konſekrowany w Rzymie od Alexandra III Papieża 1166. Mąż w radźie roſtropny, w żyćiu nie naganny, na ubogich miłoſierny, na przymnożenie chwały Boſkiey wywnętrzaiący ſie. On u Lucyuſza Papieża, z ktorym kiedyś żył poufaley, uprosił ćiało S. Floryana Męczennika, ktore gdy do Polſki przywieźiono 1184, z wielka czćia przyiął, y na przedmieściu Krakowſkim Kleparzu, kościoł wymurowawſzy dźieſięćinami nadawſzy, złożył: *to Długoſ: Miechowita zaś powiada*, że kwoli czći tego S. Męczennika, Kaźimierz Xiąże Polſkie, y Gedeon Biſkup Krakowſki, tę bazylikę na Kleparzu wyſta-

Digitized by Google

wyſtawili, Kollegiatę przy niey fundowali; w ktorey ramię tylko S. Floryana zoſtawiwſzy, wſzyſtko ciało tego S. w katedrze Krakowſkiey złożone. Do Jędrzeiowſkiego klaſztoru, ktory, ſtryi iego y Oćiec, fundowali, ſiła dźieſięćin przyczynił, Miechowſkiemu klaſztorowi, więcey zdał ſię uczynić, niżeli Fundator iego Jaxa, *mowi Nakielſki z Długoſza*. W Kielcach kościoł ku czći Bogarodźicy Panny MARYI z kamienia ćioſowego zmurował, kollegiatę przy niey założył, czterech Prałatow, ſześciu Kanonikow fundowawſzy. Klaſztor w Wachocku nad rzeką Kamiona Cyſterſom założył, kościoł z kamienia ćioſowego wyprowadźił, apparatem przyozdobił, w dobra należyćie opatrzył 1179, lubo ć potym y inni Panowie ſiła ſię do teyże fundacyi przyczynili ſwoią łzczodrobliwoſcią. Mieczyſława Xiążęćia, że ćiężki był poddanym, y podatki z ubogich ludźi nieſtuſznie wyćiągał, naprzod pięknie, y po Oycowſku upominał, á gdy y to nie pomogło, z innemi ſię panami porozumiawſzy, z państwa zrzućił, na iego zaś mieyſce Kaźimierza ſprawiedliwym nazwanego, brata iego wyſadźił. Stefana Woiewodę Krakowſkiego o cudzoloſtwo przeświadczonego wyklał, na niego, gdy do Krakowa wieżdżał, we wſzyſtkie dzwony dzwonić kazał, iakby na gwałtownika: we wſzyſtkich czy publicznych obradach, czy poſiedzeniach, nigdźie z nim zafiadać niechćiał; y owźem y drugich od iego konwerſacyi odmawiał, poty aż ſię upamiętał; co tym dźiwnieyſza bydź powinno, że w Stefanie y krwi nawet ſwoiey dla Boga nie folgował. W tych świętych koło winnicy Pańſkiey trudach, śmierć go też święta zaſtała, w roku 1186, w katedrze ſwoiey pochowany.

Jan, trzeći ſyn Klemenſa, brat Woyſława y Gedeona Biſkupa Krakowſkiego, Kaſztelanem go Krakowſkim piſze *Nakielſki fol: 23* y powiada z Kromera, że koło roku 1220 z Prusami woiował, ale niewinnie świadczy ſię Kromerem, bo w tym roku ten autor piſzeć w prawdźie o Janie herbu Swoboda, ale tam naymnieyſzey wzmianki nie maſz o Kaſztelanii Krakowſkiey, y owźem ponieważ tam dokłada Kromer, że ten Jan był bratem Jędrzeia Kanonika Krakowſkiego, á potym Biſkupa Płockiego, toć był ſynem Marka Woiewody Krakowſkiego, iako y Jędrzey; á zatym nie pewna Nakielſkiego oſnowa: prawdać że go drudzy ſynem Klimunta piſza, ale to omyłka ſię dźieie, miaſto tego co miało bydź z Klimuntowa: był Kaſztelanem Wieluńſkim, patrz com o nim mowił w tomie pierwſzym *fol. 188.* Temuż Janowi, *Nakielſki* dwoch ſynow przypiſał, Woyćiecha y Wawrzyńca, y że Władyſławowi Plwaczowi do odyſkania Xięſtwa dopomogli, ale y to nie pewna. Od tegoż Jana, powiada, że ida Studźieńſcy, Uieyſcy, y Wilkowſcy, á ia przydaie Oſtowſcy, że z linii Arcybiſkupa Gnieźnieńſkiego, y iego braći ida, iawnie poznao, co ſię o nich na ſwym mieyſcu mowić będźie.

Jaxa, drugi brat Wincentego Hrabi na Brzeźnicy, ktorego Genealogia, y od niego pochodzacych, wypiſałem *tom: 1 fol: 162.* długo w tym domu śmię Jaxa kwitnęło; bo nawet w roku 1232 na liście Henryka Brodatego, podpiſanego czytam Jaxę Kaſztelana Siewierſkiego *u Nakiel: w Miechow: fol: 155.* W katalogu także Dobrodźieiow klaſztoru Jędrzeiowſkiego, czytam Jana Wierzbięte Hrabię, y ſyna iego Suliſława Kantora Płockiego, Kanonika Krakowſkiego, pod rokiem 1246. Swantopełk trzeći brat Wincentego Hrabi na Brzeźnicy Xiażę Pomorſkie, o ktorym mowić ſię będźie pod Pomorſkiemi Xiażętami.

Jan Archidyakon Krakowſki, ktorego ſławi *Długoſz*, że gdy Monar-

cha Polſki, kapitularney elekcyi ſprzeciwiał ſię, oparł mu ſię mężnie, y Wincentego Kadlubka na Biſkupſtwo Krakowſkie, to powaga ſwoia, to racyami gruntownemi promowował 1207. *Cromer lib: 7 Paproc:* Klemens Woiewoda Głogowſki w roku 1241, gdy w owey nieſzczęśliwey z Tatarami potyczce, Henryka, Pobożnym nazwanego, Xiążęcia Slaſkiego, ratować chce, y od zguby ſalwować, y ſam padł trupem od Tatarſkiey ſzabli. *Bielſki fol: 168 Cureus fol: 304, Paprocki.*

Herbowni.

Bakowſki	*Golambek*	*Lowczowſki*	*Rożen*
Bielicki	*Grodźicki*	*Malachowſki*	*Skrzyßowſki*
Bobowſki	*Gumieniecki*	*Maleßowſki*	*Staniſławſki*
Branicki	*Jaxa*	*Martinowſki*	*Strzeßkowſki*
Brzeźinſki	*Kawecki*	*Michowſki*	*Studźieński*
Butowd	*Kepſki*	*Mielecki*	*Szczepanowſki*
Bykowſki	*Kiienſki*	*Molenda*	*Trojecki*
Cedro	*Kilſki*	*Naſiechowſki*	*Turski*
Chamiec	*Kleßczyńſki*	*Noſkowſki*	*Uieyski*
Chronowſki	*Komornicki*	*Oſſowſki*	*Wiktorowski*
Chycki	*Konarſki*	*Oſtrowſki*	*Wilkowski*
Ciepielowſki	*Krobanowſki*	*Otwinowſki*	*Zakrzewski*
Dębicki	*Krukowſki*	*Papieſki*	*Zamiechowski*
Dobek	*Krzeßowicki*	*Pobiedźińſki*	*Zaporski*
Domaradzki	*Kwiatkowſki*	*Pomorſkie Xiążęta*	*Zeromski*
Giedczycki	*Latoßyńſki*	*Prochańſki*	*Żukowski.*
Głudyß	*Leśniowſki*	*Radlińſki*	

O Bakowſkich mowiłem w pierwſzym tomie, tu przydaię. Kaźimierz Mikołay z Zaborowa Bakowſki z Sieradzkiego z Teodora Woroniczowna, zpłodził Jędrzeia Stolnika Kiiowſkiego, ktory z Nowicka z domu Węgrowſka miał ſyna Antoniego, Cześnika Chełmſkiego, ten z Anna Dobrzyńſka zoſtawił Adama *ſterilem*, Felixa Staroſtę Berezańſkiego, ablegata do Porty Otomańſkiey, ten z Buynowna Piſarzowna Liwſka, ma ſyna Jozefa, y corkę Teodorę. Michała Chorążego Trembowolſkiego, tego z Baworowſkiey zoſtało ſynow dwoch, a corek pięć. Kaſpra, ten z Przeſtawſka *ſterilu*. Maćieia, ten z Humnicka zpłodził corek trzy. Konſtantego Stolnika Owruckiego, ten z Kroſnowſka ma ſynow dwoch.

O Brzeźińſkich w pierwſzym tomie nie piſałem: bo y naſi piſarze ich opuścili, atoli *Koiał in Mſ.* świadczy, że kwitna w Sendomierſkim y Przemyſkim.

**GRYLEWSKI herbu Topor*, w Wielkiepolſzcze kwitną, z Grylewa imienia tego nabywſzy, Kaſper Grylewſki z Kaliſkim Woiewodztwem podpiſał elekcya Władyſława IV. Jan miał za ſoba Jadwigę z Piglowic Maniecka herbu Sokola, iako piſze *Jan Dźiekczyński in Thalamodia*, gdźie herb iego Topor położył: był ten Jan brat rodzony Kaſpra.

Gryzima Herb.

MAia bydź trzy liſzki białe w czerwonym polu, iakby w raz iedna podle drugiey ſzły; na hełmie trzy piora ſtruſie. *Paprocki w Gniaździe Cnoty fol: 1186. O herb: fol: 576*, w tym iednak ten ſię autor z ſoba nie

nie zgadza, że w pośledniey Xiążce, liſzki w prawa tarczy biega, á w Gniaździe, w lewa, dla tego y Okol: *tom: 2 fol: 249* w lewa ich obrocił. Z Niemiec ten herb do Polſki przyniesiony, co poznać y z tego, że w owey pamiętney pod Grunwaldem wiktoryi, dwie chorągwie naſi zabrali, na iedney była liſzka czerwona w białym polu: była to chorągiew kommendora y miaſta Balga, pod nią byli Krzyżacy, y żołnierze pieniężni, była ſzeroka na trzy, długa na trzy łokćie y ćwierć. Na drugiey była liſzka biała z rozdźiewioną gęba, w czerwonym polu, pod nią byli Helweći albo Szwayczarowie. *Paproc: ſtemm: fol: 603. Hulſius in Chronolog:* Słowiańſkiey źiemi za herb naznacza trzy liſzki, w lewą tarczy zapędzone. Tu w Polſzcze małò Domow, ktoreby ſię tym herbem znaczyły. *Paprocki*, tylko Dulſkich wſpomina, y to powiada o nich, że tylko iedney liſzki zażywaią w Dobrzyńſkiey Ziemi, y Gołtyńſkich. *Okolſki* przydaie Starzyńſkich.

GRZEBSKI herbu Jaſtrzębiec w Dobrzyńſkiey Ziemi, to naſi Piſarze o nich świadcza, y Mſc. o Familiach Pruſkich: á teraz niewiem czy nie w Krakowſkim: bo Antoni, Balcer, y Stefan Grzebſcy podpiſali konfederacya. Krakowſka. 1705.

GRZEBSKI herbu Swinka w Płockim Woiewodztwie, iedneyże dźielnicy z Zielińſkiemi. Woyćiech w Rawſkim 1648 ale go napiſano Grzemlſki.

**GRZEGORZEWSKI herbu Jaſieńczyk* w Czerſkiey Ziemi, y Sochaczewſkiey. Bartłomiey Grzegorzewſki 1632. Woyćiecha wſpominaia Xięgi Grodzkie Oſtrzeſzowſkie 1622. Jan, Władyſław, Jędrzey, Paweł 1674. Maxymilian Woyſki Czerſki, umarł 1702, oſobliwſzy Dobrodźiey naſzego Collegium Piotrkowſkiego. N. Grzegorzewſki Podſtarości, y Sędźia Grodzki Czerſki 1693.

Grzybowski Herb.

Paprocki in Strom: piſze, że Grzybowſcy z Bełzewic na Slaſku pieczętuią ſię krzyżem, na każdym rogu iego powinna bydź gwiazda o ſześć graniach, nad krzyżem, y nad gwiazda Xiężyc iak na nowiu nie pełny,

obiema rogami do gory obrocony. Coś podobnego widźiałem w kościele Chełmińskim, na nadgrobku Waleryana Głuchowskiego herbu Prus 2do, gdźie między innemi herbami, czwarty był taki, krzyż na tarczy, ale iak litera X pisze się, położony, na każdym tego krzyża rogu gwiazda.

GRZYBOWSKI herbu Prus 2do w Mazoszu. Mikołay Grzybowski Podkomorzy Warszawski, poseł na Seym Lubelski 1569 podpisał Unia Litwy z koroną *Conſtit. fol. 172.* Woyćiech 1576 z ziazdu Generalnego Jędrzeiowskiego wysłany do Prus, na nakłonienie Pruskiey Prowincy do Stefana krola Batorego. *Conſtit. fol. 244.* Teofil syn Mikołaia Podkomorzego, Sędźia Ziemski Warszawski, z Seymu 1616 naznaczony do lustracyi dóbr krolewskich. *Conſtit. fol. 40* á w roku 1628 postuiac na Seym, deputatem naznaczony na Trybunał Radomski. *Conſtit. fol. 5*, był potym Podkomorzym Czerskim. Stefan Dobrogost brat Teofila, naprzod Warszawski y Kamieniecki Starosta, poseł na Seym 1627, 1631, 1632, o czym świadcza konstytucye; potym Kasztelan Lubelski 1634 *Conſtit. fol. 4*, corka iego była za Jędrzeiem Jarczewskim. Jan Starosta Warszawski y Kamieniecki, dobroczynny na OO Karmelitow Bosych Warszawskich, żona iego Lukrecya Guldenszternowna, w roku 1648 świat ten pożegnała, gdy postował na Seym 1638 wspominaia go konstytucye, że był Kommissarzem do zapłaty woyska, *Conſtit. fol. 2*, tak rozumiem, że był synem Stefana Dobrogosta. Felicyan syn Teofila Podkomorzego Czerskiego, w krotce Starosta Warszawski, spuściwszy bratu swemu Staroſtwo, sam siebie Bogu na służbę oddał w zakonie naszym, w ktorym żyiac w wielkiey pobożności, miłości wokacyi, pokorze, poszedł po zapłatę cnot swoich, w Bydgoszczy 1687, rządził Collegia Ostrogskie y Bydgoskie z przedźiwnym wszystkich y ukontentowaniem y zbudowaniem. Samuel Stanisław Starosta Grodźiecki w Zabińcu dziedźictwie iego, cła mu Rzeczpospolita pozwoliła 1647 *Conſtit. fol. 30.* Teofil Starosta Grodźiecki, á potym Podkomorzy Czerski 1676 *Conſtit. fol. 10.* N. Grzybowski pod Usarska chorągwia mężnie pod Starczem stawaiąc, poległ 1638. *Okol. Diarium.* Stefan na Chrzesnym Stolnik Nurski 1674, Piotr y Stanisław w Ziemi Wiskiey. Franćiszek Podstoli Czerski, Podstarości Grodzki Warszawski 1690. *Conſtit. fol. 16* potym Kasztelan Inowrocławski 1696, y 1703 deputat na Trybunał skarbowy *Conſtit. fol. 9.* Jan Starosta Suleiowski 1682, Simon y Sebastyan 1705. Staniſław z Windyk naprzod Chorąży, potym Kasztelan Czerski 1703. Marćin miał za żoną Zofia Zawadzka Swatopełkownę, z ktorey corka Helena, była za Jakubem Staniſławem Puczkowskim *Geneal: Belze:* Maryanna Grzybowska, była za Maćieiem Bardźińskim, druga za Abrahamem Bieykowskim Pisarzem Ziemskim Sendomierskim. Antoni Podstoli Czerski 1704. Grzybowska Jozefa Ostroroga małżonka. Mikołay Grzybowski Cześnik Ciechanowski *1mo voto* z Janikowskiey miał Syna Adama Sędźiego kapturowego Lwowskiego 1733. tego Synowie, Ignacy z Joanny Drogomirowny Podkomorzanki Wendeńskiey: Jan, y Staniſław, y corka Eleonora, z Borkowskii Czesnikowny Chełmińskiey. *2do voto* z Janowskiey Tomasza. *3tio voto* z Agnieszki Drohoiewskiey Kryształa, y Antoniego w Zakonie naszym.

GRZYBOWSKI herbu Roża Nakiek fol: 163 z Długosa libro Benefic: wspomina Boleslawa z Grzybowa herbu Roża: iani zaś czytał Kreslawa z Grzybowa Podkomorzego Sendomierskiego, na liście Jagełła Krola danym Miastu Krakowsk: na liście zaś Kazimierza krola danym Miastu Lubelskiemu 1448 podpisał się Piotr z Grzybowic Podsędek Krakowski. Jan Grzybowski Dworzanin Xiężny Ostrogskiey Anny Aloyzyi, umieraiac 1639 Collegio naszemu Ostrogskiemu siła dobroczynności wyświadczył *Hiſtor. Coll. Oſtrog.*

Grzy-

Grzymała Herb.

Nie wszyscy iednakowo, herbu Grzymała zażywaią. Jedni trzy wieże na tarczy noszą, z brama otwarta, z podwiedźiona krata, bez męża w bramie stoiacego, na hełmie także trzy wieże, y pięć piór strusich za niemi, wieże powinny bydź czerwone, pole tarczy żołte; na hełmie iednak iedna we srzodku z wież prosto w gorę idźie wyniesiona, dwie z boku, niby nakłonione na bok. Taka symmetrya herbu tego, szczyca się Oleśniccy, Potuliccy, Grudźinscy, *według Łukasza Paproc. de Origi. Stemm. Grzymała.* Drudzy, ze wszystkim takiesz baszty kładą, ale w posrzodku bramy maż zbroyny stoi z mieczem w gorę zaniesionym w prawey ręce. Tego herbu pospolićiey inni Grzymalitowie zażywaią. Trzeći, mur maią w sześć rzędow, na nim trzy sobie rowne baszty stoią, bramy ani żołnierża nie masz, nad hełmem y korona toż wszystko iest, co y u pierwszych. Czwarći, mur także nosza w sześć rzędow, ale na wierzchu niby zębaty, iak pospolićie mury koło fortec bywaią, o trzech zębach, czyli przedźiałach albo blankach, na hełmie orle skrzydło barkiem w prawa tarczy obrocone, ktore strzała przeszywa w przek żelezcem w lewa tarczy obrocona, drudzy nad hełmem kładą proporzec: ten herb zowie się Odwaga, albo Mur Konopackich, bo sie nim ta Familia pieczętowała, przyniesiony do Prus za Krzyżakow z Brunświku *Luc. Paproc: tamże. Bielski fol: 110* powiada, że ten herb Grzymała przyszedł do nas z Niemiec z Swidrygierem Biskupem Kruświckim, koło roku 1429. Drudzy, *iako Łukasz Paproc.* o pierwszym herbie Grzymała, twierdźi, że iesżcze za czasow Lecha do Polski zawitał. Ci zaś co męża zbroynego w bramie stawiaią, że ida od Zelberszwechta, twierdźi, luboć ten autor nie śmiał determinować, czy on z pierwszych wyszedł Familii, czy też z Niemiec z tym herbem się przeniosł; to się zda bydź pewna, że przodek tego Domu, gdy broniąc iakiegoś kasztelu, w bramie stana-

wſzy, naćieraiacego do zamku nieprzyiaćiela, odpędźił, na pamiątkę męſtwa ſwego, do dawnego herbu bramy, otrzymał aukcya męża zbroynego w niey z mieczem ſtoiącego: toż potwierdza *Triceſius in ſuo Epigram: Miles qui ſtrictо tres turres protegit enſe, Grimaldæ gentis, nobilis auctor erat, Arces tutatus, contra vim, fortiter, hoſtis, & meriti hoc gratо Principe ſtemma tulit, Unde viri fortes ejus de ſtirpe creati, tutantur Patriam marte potente ſuam.* iedni, iako *Paprocki*, tego ſa zdania, że pomienionemu Zelberſzwechtowi, ten przydatek nadany: atoli *Pariſius in Slavia* domyśla ſię, że ieſzcze za M. Antonina Philozopha Ceſarza, gdy albowiem ten Pan dobywał miaſta Windeborza (ktore dziś Wierma zowia) w Sarmacyi, na prezydium tam zoſtawiony mężny kawaler, Grzymała nazwany, nietylko natarczywości Rzymianow należyty dał odpor, ale też wyćieczkami, wiele bardzo z woyſka Rzymſkiego wytępił, y nakoniec miaſta fortunnie obronił, tak że z melancholii M. Antoninus y Ceſarz w obożie umarł. W nadgrodę tey przyſtugi, Grzymala, takim kſztałtem herb ten wyniośł, od ktorego y ſam herb imienia doſtał. Albo też więc mowi w oblężeniu Metuli miaſta Gepidow Sarmatow, ten herb nabyty, gdźie Auguſtus Ceſarz ranionym zoſtał: atoli *Appianus* świadczy, że lubo to miaſto długo ſię y potężnie broniło, niemogąc iednak ſzturmu wytrzymać Rzymianow, ſamiż go zapalili oblężeni, y wſzyſcy albo ſię wzaiem pozabiiali, albo w ogniu zpłoneli, żeby ſię tylko Rzymianom w niewolą nie doſtali, komuż tedy z nich nadany, kiedy wſzyſcy zgineli? Trzećiego kſztałtu herbu Grzymały, ten początek wywodźi, *Łuk: Paprocki.* Litwa z Jadzwingami, częſtemi naiazdami naprzykrzyli ſię Mazowieckiey Prowincyi, Obywatele koło wſi Zielony y Slaſow, zebrawſzy ſię w kupę, nietylko, że łupieżcow wyparowali, ale ſię ich do woli naſiekli; dla tego w rekompenſę tey odwagi, dawny Oyćzyſty herb Grzymała przemieniony, to ieſt mur bez bramy, bez ſzylwachu, y niby znać daiąc, że ſię murem ſtawili w tey okazyi tamtey Ziemi, to miał wźiąć *Paprocki* z dawnych monimentow y przywileiow; taki herb widźieć w katedrze Płockiey, ktorym ſię te domy pieczętuią Lagunowie, Pęczkowſcy, Slaſcy, Zieleńſcy. O czwartym będźie ſię indźiey mowiło. Lityńſcy inſzym kſztałtem herb ſwoy układaią, o ktorym pod Litera L. znaydźieſz. Tu przydaię, co piſze *Joſeph: de bello Judaico lib: 7 cap: 15* po ſpuſtoſzeniu Jerozolimy od Tita y Weſpazyana Ceſarzow, trzy tylko w tym mieśćie wieże zoſtawione nienaruſzone, żeby z nich każdy, mogł ſobie ſnadno wnieść, co to za miaſto Jerozolima było? Tamerlanes doſtawſzy miaſta Damaſzku, tak wiele w nim ludźi pomordował, że z ſamych głow pobitych ludźi, trzy niby wieże oſobliwſza robota wyſtawić ſobie na tryumf kazał. *Cornel: à lapide in Jerem: cap: 49 v. 13.*

Przodkowie Domu tego.

Swidgier Biſkup Kruſwicki, albo iako ich temi czaſy zowią, Kuiawſki, od Honoryuſza Papieża na tę katedrę wynieſiony 1129, człowiek w obyczaiach miły, czym do ſiebie wſzyſtkich nęćił ſerca, na Władyſława Xiążęćia Krakowſkiego, Sieradzkiego y Łęczyckiego z Pańſtwa y z Polſki wygnanie z innemi pany zezwolił: umarł 1151. w Kruſwicy pochowany. *Damalew: in Vitâ Epiſc: Cuiav:*

Przecław, z Kanonika Gnieźnieńſkiego y Wrocławſkiego na Slaſku, Biſkup Lubuſki herbu Grzymała z mężem zbroynym, klaſztorowi Miechowſkiemu dał darował dwie wśi, z kościołem Swiętego Krzyża, za murami miaſta

miasta Gnieźnieńskiego, iako dowodźi, *Nakiel: w Miechowi: fol: 67 y fol: 116 z Katalogu Patryarchowskiego*: wzięty był na tę katedrę 1179, świat pożegnał 1189.

Paweł Biskup Poznański, z Zakonu Kaznodzieyskiego wzięty na tę godność 1209, herb mu Grzymała przypisuie *Długoss*, bez męża zbroynego. Ten Hrabię Borzywoia z Srzemu, o życie mniey przystoyne, kościelnemi censurami od społeczności wiernych wyłączył: Borzywoy chcąc się tego zemścić, pod pretextem kombinacyi przyiacielskiey, zaprosił do siebie Pawła Biskupa; stawił się w piękney komitywie tak Prałatow swoich, iako y przyiaciol Biskup, wziawszy w przod affekuracya od Borzywoia, o swoim bespieczeństwie, ale ten słowa nie dotrzymawszy, Biskupa poimał y więził czas nieiaki, przecięż szczęściem uszedł z więzienia Biskup, na Borzywoia klatwy ponowił, iakoż BOG go w krotce zkarał; poimany albowiem na Srzemie zamku, y zabity. Paweł zaś infułat siedząc na tey katedrze lat 33 przenioss się na lepsze życie 1242 w Poznaniu pochowany, *to Długoss in Vitis Episc: Posnan:* Atoli co się tycze tego, czy był ten Paweł Zakonu S. Dominika Professs, zda się bydź nie pewna Długosza relacya: bo iakom dowodźił w tym tomie pod Donhoffami, S. Dominik dopiero w roku 1215 konfirmacya u Stolicy Apostolskiey otrzymał reguły swoiey, á Pawła z Dominikańskiego Zakonu Długosz pisze iuż bydź wziętym na Biskupstwo 1209, chyba żebyś mowił, że potym ten Zakon przyiął, kiedy sie y w Polszcze pięknie krzewić począł; *Paprocki* wypisał z katalogu iakiegoś, że ten Paweł wstąpił na katedrę Poznańska 1122, á miał umrzeć 1159, ale musi bydź omyłka w druku, znać miał mowić wzięty 1222, umarł 1255. *Bzovius in Propag: fol: 6* świadczy y *Treterus* że OO Dominikanow fundował na Srzodce w Poznaniu, atoli potym ten klasztor ich przeniesiony iest do miasta.

Domarat Biskup Poznański, *według Długosza y Paprockiego*, obrany na tę katedrę po Jędrzeiu Szymonowiczu herbu Zaręba, przecięż *Paproc: y Okolsk:* wziętym go chcąc mieć na tę infułę w roku 1242, lubo Jędrzey Zaręba dopiero prezydował w roku 1300 y Wacława krola na kroleslwo Polskie z innemi koronował; śmierć zaś Domarata zwalaia na rok 1272, lepszy tedy komput lat w Długoszu czytam, ktory powiada, że siedźiał na tym Biskupstwie lat 9: przenioss się na inszy świat 1320. *Długoss in Vitis Episcop: Posnan:*

Przecław z Pogorzelca Biskup Wrocławski na Slasku, z Kanonika Wrocławskiego na tę godność obrany, był Kanclerzem u Karola IV Cesarza Rzymskiego, z ktorym tytułem podpisał *auream Bullam, de incorporatione Polonicæ Sileſiæ, regno Bohemiæ 1355*, umarł 1376, żył na tym Biskupstwie od roku 1341, bo w drugim roku Jana Czeskiego krola z klatwy rozgrzeszył. *Bzovius in propag: Miechov:* Grotkow miasteczko z całym tamtym powiatem od Bolesława Legnickiego y Brzegskiego Xiążęcia kupił, y do kościoła Wrocławskiego przylaczył, czym tak to Biskupstwo wynioss, że go złotym zwano. *Nicol: Henelius Sileſiogr: fol: 36. Bernardus Mallincrotius, tractat: de Archicancell: Imper: & Cancell.* z tego może każdy wnieść, iaki błąd iest w Paprockim y Okolskim, gdy go obranym bydź mienia w roku 1244 na to Biskupstwo, w ten czas, gdy ieszcze w Bononii naukami sie bawił.

Jan z Strzelec Arcybiskup Gnieźnieński, dla suchey komplexyi Suchywilk nazwany, niektorzy powiadaią, że był z Oyca Przecława Woiewody Kaliskiego urodzony, matka zaś iego była rodzona siostra Jarosława Skotnickiego herbu Bogorya Arcybiskupa Gnieźnieńskiego, w Strzelcach pod Sendomierzem, nie daleko Szydłowca na świat wydany, w cudzych kraiach

rożnemi naukami, młodsze lata polerował, Doktor w prawie duchownym zawołany, skoro do Oyczyzny powrocił, taką u wszystkich opinią o sobie wzniecił, że Dziekanowi na ten czas Krakowskiemu, y Kanonikowi Gnieźnieńskiemu pieczęć wielka koronna Kazimierz krol oddał, y exekutorem testamentu swego uczynił 1370. *Długoß tom: 2:* á Collegium Gnieźnieńskie po ześciu Bogoryi, na Arcybiskupia katedrę zgodnie go obrało, luboć y sam Bogorya iesżcze za żywota swego, iuż go był sobie koadjutorem uczynił; za promocya tedy Ludwika krola, do ktorego postem z innemi iezdził, zapraszaiąc go na tron Polski, od Grzegorza XI konfirmacya w Awenionie otrzymał. Chor katedry Gnieźnieńskiey sklepieniem ozdobił. Synod w Kaliszu złożył, z ktorego postow wysłał do Krola prosząc, żeby duchowni od podatkow tak byli uwolnieni, iako inni Ziemianie Polscy świeccy, co y otrzymał. Władysława Xiążę Opolskie, z Biskupem Plockim Dobiesławem pogodził, o dziesięciny z Dobrzyńskiey ziemi, ktorych gdy mu zabraniał Władysław, Dobiesław klątwą go okrył. Atoli większego po nim serca niektorzy wyciągali przy wolności kościelney: bo gdy mu Ziemowit Xiążę Mazowieckie klucz Łowicki pustoszył, ba y sam Łowicz obległ, żeby był Petkę z Garbowa do rezygnacyi Prepozytury Łęczyckiey na syna swego Henryka, przymusił, on na to przez spary patrzył. Taż dyssymulacya nadrobił, gdy woyska na Bartłomieia Koźmińskiego zciągnione, drugie dobra iego, y Biskupstwa Lubuskiego zruinowały, y gdy Bernard z Garbowa, po zabiciu Petki brata swego od Kasztelana Łęczyckiego, Unieiowskiego zamku dobywszy, skarb Arcybiskupi dobrze przetrząsnął. Umarł w Zninie, w Gnieźnie pochowany 1382, siedział lat 9. *Damalew: in Archiep: Gnesnens:*

Przybysław z Strzelce herbu Grzymała, niegdy Podskarbi Jana Suchywilka Arcybiskupa Gnieźnieńskiego, y iego krew, á potym Miechowita, naprzod u nich w Unieiowie był Proboszczem, á potym w Gnieźnie u S. Jana, z szedł z tego świata 1418. *Nakiel: in Miechow: fol: 430.* Dobrogost Kasztelan Wiślicki 1302: Bronisław z Strzelce Kasztelan Zarnowski. Mikolay de Strzelecz Sędzia Ziemski Sendomierski, list iego 1412 *u Nakiel: w Miechow: fol, 384.* Stanisław z Strzelce, Scholastyk Warszawski 1525 podpisał dekret przeciwko heretykom, *u Łubienf. in Epist: Pluc:*

Domarat Sędzia Ziemski Poznański 1243 podpisał list Przemysława Xiążęcia Wielkopolskiego, *u Nakiel: w Miechow: fol: 767*, tenże się potym z innemi Wielkopolskiemi Panami, na Bolesława Łysego Xiążęcia zmowił. *Cromer lib: 8.* Domarat Podsędek Krakowski 1251. na liście Bolesława Wstydliwego, *u Nakiel: fol: 171.* Domarat z Pierzchna Kasztelan Poznański y Starosta Wielkopolski, *Długoß 1353.* Oleśnicki Kasztelan Kostrzynski, ktorzy długo woynę toczyli z Nałęczami, że ia Jagełło krol do Wielkopolski ziachawszy, ledwo powaga swoia uśmierzył. *Cromer lib: 14,* Jan Grzymała Kasztelan Kaliski 1272. Przecław Grzymała Woiewoda Kaliski 1360, tenże czy inszy Przecław Kasztelan Poznański 1357, á znać potym wziął Woiewodztwo Kaliskie. Jędrzey Grzymała Kasztelan Poznański 1445. O tych mowiłem w pierwszym tomie. Piotraś Grzymała, synowiec Jana Arcybiskupa Gnieźnieńskiego, dziedzic na Baranowie nad wisłą, *Biel: fol: 248*, od tego znać, że Baranowscy Grzymalitowie poszli. Derszław z Giwna Grzymała, brat rodzony Domarata Kasztelana Poznańskiego y Starosty Wielkopolskiego, sam naprzod Podstoli Kaliski, 1378, á potym Kasztelan Gnieźnieński 1383 *Dług. tom: 2.* Jędrzey Swierad Kasztelan Kamieński, Wierzbięta Smogulecki y Teodoryk Margoń-

ski

ſki Grzymalczykowie tegoż czaſu *Biel: fol: 261. Paprocki o herb.* Predyſława herbu Grzymała, chce mieć ſukceſſorem Traiana na Biſkupſtwie Kuiawſkim 1383, atoli *Damalewicz powiada*, że o nim ani w Długoſzu, ani w żadnym katalogu, ani w monimentach katedry Kuiawſkiey, zgoła nigdźie nie czytał. Jan z Broglowa Grzymalczyk, na dworze, y w obożie Zygmunta Cefarza dobrze zaſłużony, znaczne od niego wźiął był dobra, wſzakże wſzyſtkę tę fortunę porzućił, widząc że Zygmunt nieſtuſzney ſprawie Krzyżackiey więcey daleko zprzyiał, y do Jagełła Krola przyſzedł *Cromer 1410 fol. 292.* Jakub Grzymała Doktor Zakonu Kaznodźieyſkiego, *hereticæ pravitatis inquiſitor 1450. Bzovius in Propag. fol. 70 cap. 8 & in Annal. 1452 num. 11.*

Herbowni.

Baranowſki	*Gutteter*	*Odachowski*	*Soiecki*
Bieganowſki	*Jabłonowski*	*Oleski*	*Swiſłowski*
Borkowſki	*Kaliborski*	*Oſtrowski*	*Slaski*
Brodowski	*Kamodźiński*	*Peczkowski*	*Troſczeński*
Budźiſzewski	*Kazanowski*	*Piaſkowski*	*Turzyński*
Buſiński	*Kobyliński*	*Podleski*	*Wieſzczycki*
Chwalikowski	*Krzemieniowski*	*Pokrzywnicki*	*Wilamowski*
Czampski	*Lagon*	*Potulicki*	*Wilkowski*
Czuſłowski	*Łagiewnicki*	*Przetiſzewski*	*Wkryński*
Dłuski	*Łaſzewski*	*Przyrzeński*	*Zaborowski*
Dobiecki	*Leśniowski*	*Pradzewski*	*Zaleski*
Garwaski	*Lityński*	*Radowicki*	*Zamoſcki*
Gaſiński	*Lubiatowski*	*Raſzewski*	*Zarnowiecki*
Głogowski	*Ludźicki*	*Rybski*	*Zafadzki*
Gorski	*Machwicz*	*Rynwid*	*Zbierzchowski*
Goſlicki	*Małachowski*	*Siedlecki*	*Zbikowski*
Grabowiecki	*Mniſzewski*	*Siemianowski*	*Zbykalski*
Grudźiński	*Modrzewski*	*Skotnicki*	*Zielenski*
Grzymała	*Moſczyński*	*Smerzyński*	
Grzymułtowski	*Niegotewski*	*Smogulecki*	

W Litwie Jan Rynwidowicz przyiał na ſwoy Dom herb Grzymała, zkąd niektorzy Niemirowie tego kleynotu używali, iako Niemira Staroſta Mielnicki, ktorego, od herbu, Grzymalcem mianuie przywiley Alexandra krola, dany 1501, ale ſię potym do inſzych herbow przyznali. Gutteterow herb, rożni ſię od zwyczaynego Grzymały, iako ſię niżey mowić będźie.

GRZYMAŁA herbu Grzymała. Jaroſz Grzymała maż ſławny, ktory w Hiſzpanii, będąc, w rożnych potrzebach z Saracenami, mężnie ſobie poſtępował, doſtał ſię potym w niewolą z Kuchmaiſtrem, *Liiel. fol. 302.* Jedni z nich temi czaſy znayduią ſię w powiećie Lidzkim, drudzy w Belzkim Woiewodztwie. Jakub Rotmiſtrz w rożnych potyczkach dźielny y ſzczęśliwy. N. miał za ſobą Chlebowiczownę Kaſztelankę Trocką, wdowę po Hamſzeiu Staniſławie. *Koial. in Mſ.* Z tych Anna Grzymalanka była za Jędrzeiem Jaſkmanickim Podſtolim Kiiowſkim. Kilian miał za ſobą Woienkowſką, corkę Sebaſtyana *Okolski tom. 1 pod herbem Abdank.* Marćin, Alexander, Staniſław, w Xięſtwię Litewſkim 1700. N. Jana Oźiębłowſkiego małżonka.

GRZYMAŁA herbu Mora w Ziemi Łomżyńſkiey. Mikołay Grzymała w Ziemi Nurſkiey, podpiſał elekcya Jana Kaźimierza krola.

Digitized by Google

GRZYMISŁAWSKI herbu Prus 1mo w Poznańſkim Woiewodztwie. Staniſław Grzymiſławſki podpiſał elekcya Władyſława IV: niewiem czy nie tu należy Mikołay z Grzymiſławia Woiewoda Poznańſki 1260.

GRZYMUŁTOWSKI herbu Grzymała, iednaż ich dźielnica z Wilamowſkiemi, Januſz Grzymułtowſki, maż y ſławy y ſiły wielkiey. Drugi Staroſta był Drahimſkim człowiek rycerſki, oſobliwie w Węgrzech. Januſz Mikołay z Dźierżanowſkii herbu Gozdawa, ſioſtry Opata Wagrowieckiego, urodzony, iuż był oſtatni dźiedźic z tego Domu za czaſu Paprockiego.

GRZYMUŁTOWSKI herbu Nieczuia w Wielkieypolſzcze. Jan Grzymułtowſki Kaſztelan Bydgoſki, ktorego ſyn Woyćiech, Marćin 1632. Staniſław Staroſta Srzedzki, miał za ſoba Katarzynę Leſzczyńſka, Boguſława Podkanclerzego koronnego corkę, ktora po iego śmierći doſtała ſię w małżenſtwo Piotrowi Opalińſkiemu Woiewodźie Podlaſkiemu, z tey corka, była za Werda Janem Podkomorzym Pomorſkim Staroſta Nowſkim: *Mſ. de Famil: Pruſſiæ:* y ſyn Kryſztof, naprzod Podkomorzy Kaliſki, potym Kaſztelan Poznańſki, ktoremu pod tym tytułem, Rzeczpoſpolita pozwoliła założyć miaſta, Treyſztan, y Laſkow: *przez konſtytucya 1667 fol: 18.* W roku 1678 iuż Woiewoda Poznańſki, Marſzałek krolowy, Staroſta Uyſki, Pilſki, deputat na Trybunał fiſzkalny *Conſtit: fol: 3.* y 1685 Kommiſſarz na uſpokoienie pogranicznych differencyi od Slaſka. *Conſtit: fol: 14.* Maż rycerſki, kiedy z ludźmi, ſwoia ſzkatuła na obronę Oyczyzny wyſtawionymi, nie raz w Wielkieypolſzcze y w Prusiech Szwedow płaſzał. *Primo voto* poiał był Barbarę Oſſowſką, z tey był ſyn Jan, *2do voto* brat 1665 Alexandrę Cecylia Leſzczyńſka, herbu Wieniawa, Leſzczyńſkiego Podkanclerzego koronnego corkę. Corka iego iedna Katarzyna, pierwſzym związkiem żyła z Jędrzeiem Gembickim Podkomorzym Poznańſkim, drugim z Naramowſkim Kaſztelanem Srzemſkim. Druga była za Władyſławem Czarnkowſkim Staroſta Ośieckim. Był ten Kryſztof dowćipu wielkiego, wymowy gładkiey, ſa w druku iego *Mowy na Sęymie miane 1685 in 4to.* Marſzałkował Izbie Poſelſkiey 1664, Kommiſſarz na kommiſſya Kadzyńſka z Moſkwa. *Zaluſki mowy rożne powiada*, że ſtryi iego ieden w pierwſzey Choćimſkiey zabity poległ, drugi ſiła fortuny łożył na ratunek Oyczyzny pod czas Szwedzkiey burzy. Staniſław Kaſztelan Sieradzki, corka iego była za Mikołaiem Duninem Modliſzewſkim. Zofia Grzymułtowſka *primo voto* z Ruſockim zmowiona, *2do* z Adamem Przyiemſkim Obożnym koronnym, a potym Kaſztelanem Gnieźnieńſkim, Staroſta Kowalſkim, fundowała Oycow Reformatow w Gorce 1622. y w Oſieku. Jan Opat Lędzki 1621. Ktoryś z tego Domu, miał za ſobą Barbarę Czarnkowſka. Piotra Czarnkowſkiego Kaſztelana Poznańſkiego rodzona ſioſtrę, umarła 1576 *Hiſtor: Coll: Poſnan:* N. Opat Wagrowiecki 1579 *Ibidem* N. w roku 1531 wroćiwſzy z peregrynacyi do Ziemi Swiętey, ſluby ſwoie oddał Bogu w kościele Bożego Ciała w Poznaniu, że go Bog wybawił z wielkiey nawałności na morzu. *Bzovius annal: 1309.* N. Grzymułtowſka była za Mikołaiem Działyńſkim, Podkomorzym Dobrzyńſkim.

GRZYWA herbu Kościeſza w Rawſkim Woiewodztwie. Staniſław w źiemi Sochaczowſkiey podpiſał elekcya Jana Kaźimierza: atoli raczeyby ſię herbem Lis pieczętować powinni, niżeli Kościeſza, ile że iawniem czytał liſt Zygmunta I. *in Mſ. Petricov:* w ktorym approbuie ten Krol, co Paweł Grzywa y inni tegoż herbu rodacy, do herbu Lis przypuścili Marćina Czyża Nieczyckiego.

GRZYWIENSKI herbu Jaſtrzębiec, w Mazoſzu. Jan z Starzechowic Grzywieńſki Kanonik Krakowſki.

Guczy

Digitized by Google

Guczy herbu Zetynian.

JEſt tarcza na dwie części przedźielona ſzeroką linią, ktora ſię zda rzekę wyrażać, od prawego boku tarczy z gory, na lewy na doł z ukoſa idąca, z obudwu tey linii ſtron roża czerwona, na hełmie trzy piora, nie piſze iednak *Okol: tom: 3 fol: 347* iakie, ile z ſztychowania, dochodźić mogę, Kogućie. Koloru także ani tarczy, ani linii, nie wyraźił. Podobny temu herb znaydźieſz u *Petraſancta cap: 60*, gdźie powiada, że ſię nim pieczętuią Caſtrucciuſzowie w Etruryi, zkąd według *Okolſkiego* ten Dom do Polſki przyſzedł; czego dowodźi z nadgrobku Kaſpra Guczego, w kościele Florenckim OO. Dominikanow w roku 1363 wyſtawionego, ktory tym przezacnym miaſtem rządźił. Atoli wſpomniony *Petraſancta cap: 47* twierdźi, *Guccios Florentinos in clypeo deferre tænias aureas ternas, totidemq; nigellas, in ſuprema ſcuti regione punicea aureis characteribus inſcriptum: LIBERTAS.* Pierwſzy z opiſanym wyżey herbem wſzedł w te kraie, razem z Krolowa Bona Dworzanin Jey, Karol Guczy, o ktorym nadgrobek iego w Przemyſkiey katedrze świadczy, że był rodem z Florencyi, á w Polſzcze Zupnikiem generalnym Ruſkim. *Starowol: in Monum:* Oſiadſzy w Bieckim powiećie, z Anny zpłodźił dwoch ſynow, Oktawiana y Reinera, gdy Oyczyznę ſwoię Florencya nawiedzali, Staniſław Tęczyński Woiewoda Lubelſki, opiekował ſię niemi. Z tych Oktavianus miał za ſoba Elżbietę Wielopolſka, Podkomorzankę Krakowſka. *Paproc: fol: 58*, Kaſper, o ktorym *Paproc: fol: 702*, tylko iedne corke zpłodźił Annę, ta naprzod Derſzniakowa, potym Trzecieſka, nakoniec Złotnicka. Jan Guczy z Golańſkiey zoſtawił ſyna Jędrzeia, ten na dworze Myſzkowſkiego Marſzałka koronnego, wiek ſwoy z pochwała przepędźił, z Zofii Olbierzowſkii ſynow iego trzech. Jan, Zygmunt y Jędrzey. Piotr, ſtryieczny tych brat, miał czterech ſynow, Jana, Mikołaia, Pawła, y Jędrzeia. Mikołay w Lubelſkim oſiadł, poiawſzy w małżeńſtwo Hornowſka Sędźiankę Ziemſka Brześciańſka; Jan w Krakowſkim, żona iego Jankowſka; Paweł na Wołyniu, żona Kuroſzowna. Jędrzcy z Zagorſka

wſzedł w kontrakty małżeńſkie. Są Gutſchii na Slaſku ſtarożytna familia, świadek *Cureus fol: 203*, ale rozumiem że inſzego herbu.

**GUDZIEIEWSKI.* w Mińſkim Woiewodztwie. Jan Gudźieiewſki, Kaźimierz y Michał podpiſali elekcya Jana III. Jan ale go Gudziańſki napiſano Piſarz Ziemſki Trocki 1580 Poborca z Seymu *Conſtit: fol: 366.* Jan Tułgowt Gudźiańſki, Paweł, y Alexander 1700.

Gulcz Herb.

* POwinien bydź tryanguł złoty, proſto do gory końcem iednym obrocony, tym kſztałtem iak kozły na budynkach ſtawiaią, w polu niebieſkim, atoli nie zupełny, bo trzećiey od dołu linii w nim nie maſz, nad hełmem y korona ſtoi Panna rozczochrana, z rękami po ramię odćiętemi, nad głowa iey trzy wrzećiona przędza obwinione, u dołu iakby ſię w kupę zchodźiły. Tarcza herbu, dway w zbroie uſtroieni, w ręku kopie u nich, z obu ſtron trzymaia. To ſtarożytny herb Domu Gultzow, czy Golczow. Przydał potym Ludwik XIV. Krol Francuzki Joachimowi Rudigierowi Gulczowi w nadgrodę heroicznych iego zaſług, trzy lilie złote, w roku 1660. Każda z nich ze dwoch ſpoiona, z tych iedna powinna bydź we ſrzodku tryangulu, dwie koło konczatego wierzchołku, iedna po prawey, druga po lewey ſtronie: o czym świadcza autentyczne tego Domu diplomata, w ktorych wſzyſcy Gulczowie *Liberi Barones* od tegoż Krola zawołani, y do lilii przypuſzczeni, *ju indigenatûs* w całey Francyi otrzymali. Dom Starożytny, y w rycerſkie dźieła wſtawiony, nie tylko w Polſzcze, ale y w poſtronnych Państwach, iako niżey obaczyſz z tego, co o nich piſzę z informacyi przyſłaney mi. Początki ſwoie do Gulczewſkich Prawdźicow referuia. Arnold Golcz koło roku 1300, zamki trzy, w Wałczu, Dramburgu, y Drahimie, fundował, ſynow iego było dwoch, Jerzy y Ludwik. Od Jerzego pochodźi linia Golczow, ktora Czarna zowią, od Ludwika linia Biała. Obadwa ći bracia w woyſku Krzyżackim heroiczne-

mi

mi dźiełami wſtawiwſzy ſię, w nadgrodę ich, wiele dobr od Miſtrzow teyże kawaleryi wźieli. A że ten Dom rozrodzony, niektorych tu tylko przytaczam. Konrad Czarny Staroſta Drahimſki, konwent S. Franćiſzka w mieście Dramburg fundował. Z teyże linii Czarney kwitneli. Gunter *Conſiliarius intimus* u Ferdynanda Ceſarza, Podkomorzy nadworny, Generał nad Uſarya Ceſarſka, Gubernator kroleſtwa Czeſkiego, w zaſtugach wźiał był wiele Hrabſtw. Marcin Maxymilian nad Altylerya u Ferdynanda III Ceſarza General, przez 30 lat wielkim ſercem przećiwko Szwedom woiował, oſobliwie iednak w Luſacyi, y Pomeranii ſiła dokazywał. *O czym Cluver fol: 816.* Fryderyk Kaſztelan Lędzki *Conſiliarius* Auguſta II Krola. Wſzyſcy ći trzey bezpotomnie zeſzli, z ktorych drugi, miał za ſoba Marya Julianę Hrabiankę de Eberſtęin. Henryk dźiedzic na Klausdorfie Generał w woyſku Ceſarſkim, ſyn iego ſtarſzy Konrad Riemer Rotmiſtrz krolewſki, temu Idea de Dewitzen zrodziła ſyna Henryka, ktory Generałem naprzod był Saſkim, potym miaſta Gdańſka Kommendantem, daley *Generaliſſimus* woyſk Moſkiewſkich, umarł 1727, ſyn iego Henryk Staroſta Wałecki, z Jadwigi Małgorzaty Dorpowſkii, ma piąćiu ſynow Henryka, Jerzego, Balcera, Auguſta, Staniſława y Karola. Jerzy Gunter drugi ſyn Konrada Riemera, Generał Major w woyſku Saſkim *ſterilis*. Trzeći Jan zoſtawił ſynow dwoch. Tegoż Henryka dziedźica na Klausdorfie drugi ſyn Henryk dźiedzic na Rutkach, ktorego było trzech ſynow; Franćiſzek Rudiger, w woyſku Moſkiewſkim Generał Major. Jan y Joachim Rudigier Major w woyſku Duńſkim. Do teyże linii należy Kryſztof Henryk General Major u Elektora Brandeburſkiego temi czaſy. Z linii Białey Gulczow od Ludwika pochodzacey był Arnold, ktorego ſyn Balcer Marſzałkował na dworze Elektora Brandeburſkiego, ten z Anny de Rauſchka zpłodźił corkę Ludowikę Marya, ktora naprzod żyła z Woyćiechem Kraſińſkim, Woiewoda Mazowieckim, po nim z Władyſławem Sapieha Woiewoda Brześćiańſkim y ſynow trzech; Jerzego Pułkownika, Fryderyka Kapitana y Henryka Oberſzteleitnanta, ktorego temi czaſy trzech ſynow żyie. Jerzy brat rodzony Arnolda Rotmiſtrz krolewſki, á potym Sędźia Wałecki, z Tereſſy de Martentin Fleminkowny miał trzy corki, tyleż ſynow, to ieſt Joachima Rudigera, ten długo w woyſku Francuzkim żołd prowadzac, gdy ſię w wielu kampaniach y umieiętnoścła rycerſkich dźieł, y nieulęknionym ſercem popiſał, Generałem nad piechota wywyżſzony, nowa aukcya do herbu ſwego, o czym wyżey mowiłem, y wiele innych łaſk ze Francyi wynioſł: w Brandeburſkim potym woyſku nad piechota rzady mu powierzono, á że u wſzyſtkich Monarchow ſława iego ſłyneła: dla tego prawie go ieden drugiemu wydźierał. Chryſtyan V krol Duńſki, *Generaliſſimum* go nad całym woyſkiem ſwoim przełożył, toż mu potym oświadczył Jan Jerzy Xiąże Saſkie, gdy mu rzady całego woyſka ſwego zlećiwſzy pod Wiedeń wyprawił: pięknie ſię tam męſtwem ſwoim popiſał, y z pochwała Jana III krola Polſkiego, zſzedł bezpotomny w Treblinie 1688, w wierze katolickiey nieprzełamany, y na naſza Rezydencya Wałecka dobroczynnie łaſkawy. Jana Henryka w woyſku Ceſarſkim Kapitana, ale ten pod czas oblężenia pod zamkiem Arras we Flandryi na placu poległ. Arnolda Kaſpra Burgrabiego Ziemſkiego Wałeckiego, dźiedzica na Człopie, Drzonowie, Trzebiniu, Pieczyſkach, Szonowie, Klausdorfie &c. z Seymu 1670 był naznaczony kommiſſarzem do pogranicznych dyfferencyi od Margrabſtwa *Conſtit: fol: 26*, miał za ſoba Maryannę z Borkow Goſtyńſka, z ktora zoſtawił ſynow dwoch, y trzy corki,

z tych Tereſſa Małgorzata *1mo voto* Władyſławowi Unrugowi Starościcowi Gnieźnieńſkiemu, *2do* Franciſzkowi Pilchowſkiemu, druga Urſzula Alexandrowi Haza Burgrabiemu Ziemſkiemu Wſchowſkiemu. Trzecia Małgorzata Katarzyna, Kryſztofowi Unrugowi zaślubione Z ſynow zaś Joachim Rudigier Podſtoſi Wſchowſki, złączył ſię dozywotnie, naprzod z Helena Kurſka, á potym z Kryſtyna Fryderyką Brudzewſka, corka Zygmunta Brudzewſkiego Generała w woyſku Saſkim. Drugi Jerzy Franciſzek Oberſzterleitnant w woyſku krolewſkim, ktorego z Elżbiety z Bukowca Schlichtinkowny corka Elżbieta Carolina. Do teyże linii należał Franciſzek Joachim Chorąży Nadworny koronny, Generał nad Gwardya Litewſka, OEkonomii krolewſkiey w Polſzcze Generalny Kommiſſarz, Srzedzki y Nowodworſki Staroſta, Sekretarz legacyi do Porty Ottomańſkiey, umarł w Grodnie bezpotomny.

GULCZEWSKI herbu Prawdzic w Płockim Woiewodztwie. Z tych było trzech braći rodzonych, ieden po drugim Biſkupami Płockiemi, Mikołay nayſtarſzy, z Kantora Płockiego na tę infulę wyſadzony 1367, iak daleki od ambicyi, tak tym bardźiey do tey funkcyi wſzyſtkim ſię zdał bydź zdolny, w Rzymie z roſkazu Urbana V Papieża od Kardynała Oſtyeńſkiego poświęcony, atoli drugiego roku, na inſzy ſię świat przenioſł, to ieſt 1369 w Płocku pochowany. Staniſław drugi brat, po nim na tęż katedrę wſtąpił, będąc wprzod Proboſzczem Kuiawſkim y Kanonikiem Płockim; Biſkup uczony, pobożności wielkiey y ſzczodrobliwości na ubogich, atoli y ten nie dłużey iak brat ſtarſzy, tym kościołem rządźił: bo we dwie lećie, także paraliżem ruſzony, zyć przeſtał 1371. Dobieſław Sowka nazwany, brat ich trzeći naymłodſzy, po ześciu obudwu, na też godność zgodnie od kapituły Płockiey obrany, wſpaniałego ſerca Biſkup. oſobliwie ſtawaiąc przy prawach y ſwobodach kościelnych, z tąd co anteceſſorowie albo utracili, albo zaniedbali, prawnie odzyſkał: Władyſława Xiażę Polſkie o dźieſięćiny z Dobrzyńſkiey ziemi zatrzymane, klątwa przyćiſnął, że wrocił, co ſię Bogu należało, wſzakże y nim nie długo ſię tey Dyecezyi ćieſzyć doſtało, w krotce albowiem apoplexya życie mu wydarła. *Łubieńſki in Vitis Epiſcop: Plocen* Raćiborz z Gulczewa Kanclerz u Xiażąt Mazowieckich 1453 *Statut Mazov: fol: 109* Jędrzey Kaſztelan Płocki 1408. Jan z Gulczewa Woiewoda Rawſki 1544. Jędrzey Woiewoda Rawſki 1572. Małgorzata Piotra Szczawińſkiego Podkomorzego Goſtyńſkiego małżonka 1473. O tych ſię mowiło w tomie pierwſzym; a że ſię Sierpſcy z Gulczewa piſza, dla tego bydź może, że niektorzy z tych, com ich tu położył, do Sierpſkich należą. Anna z Gulczewa Sierpſka Woiewodzanka Mazowiecka [podobno Rawſka) Złotkowſkiego Kaſztelana Biechowſkiego małżonka, 1589 dobroczynnie łaſkawa na nafze Collegium Kaliſkie *Hiſtor: Coll: Caliſſ:* taż potym była za Zaręba z Kalinowy, Oćiec iey Jędrzey Woiewoda Rawſki. Zydow ktorzy Nayś: Sakrament nożami ſkłoli, ſurowie pokarał, niezkorumpowaney Pan gorliwości, *Wyſocki dedicat: Vitæ S. Cathar:* Ona zaś 48 oſob naſzych pod czas powietrza z Kaliſkiego Collegium zprowadźiwſzy, hoynie w Rychwale żywiła, umarła 1606. Zofia Gulczewſka była za Jędrzeiem Gumowſkim Podczaſzym Wiſkim ale *ſterilis*. Elżbieta za Mikołaiem Brudzewſkim Woiewoda Łęczyckim. N. miał za ſoba Dźiałyńſką Woiewodzankę Chełmińſką.

GULCZEWSKI herbu Junoſza w Ziemi Wyſzogrodzkiey. Jakub Gulczewſki Skarbnik Wyſzogrodzki, Podſędek Nurſki za Krola Stefana, ſyn iego także był Skarbnikiem, z Brzeſkiy zoſtawił potomſtwo. Staniſław w Wyſzogrodzkim

kim, Jędrzey w Krakowſkim piſali ſie na elekcya Jana Kaźimierza Krola. Gulczewſka była za Adamem Rudnickim.

Guldenbalk Von Holt herb.

* TEn Dom z dawna w Inflanćiech trzech palmowych drzew w herbie zażywał, atoli Władyſław IV Krol Polſki na Seymie ſwoiey koronacyi, aukcya tego herbu w ten ſpoſob uczynił. Tarcza herbu na cztery części przedźielona, po prawey ſtronie tarczy trzy palmowe drzewa podle ſiebie ſtoią, w drugiey dzielnicy po lewey ſtronie, lew w koronie, miecz goły w przedniey łapie trzyma, głowa w prawo obrocony, na trzećiey niższey takiż lew, na czwartey, takież drzewa iak na pierwſzey. We ſrzodku tych czterech dźielnic tarcza mała, na ktorey trzy pasy w ſzerz ida, na helmie lew z mieczem w gorę zanieſionym. Tego herbu zażywaia Guldenbalkowie Von Holtowie, z ktorych Jan był Sędźia Derpſkim, ſyn iego także Jan, ten dla Moſkiewſkiey inkurſyi do Inflant, zoſtawiwſzy tamże Oyczyſte dobra dość obfźerne, do Polſki ſię przenioſł, y za Zygmunta III Krola, długo w obożie Polſkim ,żołd woienny prowadzac, zaſłużył ſobie, że go Władyſław IV Krol Polſki między indigenas przypuścił, y Sekretarzem ſwoim uczynił, corka iego Magdalena była za Franćiſzkiem Miroſławiem Czapſkim Podkomorzym Malborſkim.

**GULDYN.* Ci nobilitowani na Seymie 1662. *Oczym Konſtytucya fol: 43.* pierwſzy tę nobilitacya otrzymał Jan Guldyn, od młodych lat do zgrzybiałego wieku, zaſłużony w Polſkim woyſku na rożnych expedycyach.

GULINSKI herbu Bończa, tak o nich świadcza naſi piſarze.

Guldenſtern Herb.

* GWiazda złota powinna bydź o ſiedmiu rogach czyli promieniach, nad hełmem z korony dwie ręce zbroyne, łokćiami na bok obrocone,

Digitized by Google

w palcach wieniec trzymaią, koło ktorego ſiedm pawich pior, ale tylko wierzchołki ich widzieć, tak go opiſał *Paſtorius ſtella aurea, y Mſ. o Familiach Pruſkich.* Zdawna to Dom we Szwecyi y w Danii w naypierwſze godności kwitnął, y po dźiś dźień ieſzcze kwitnie: bo Eryk Guldenſztern albo Gyllenſtyern był Marſzałkiem Duńſkiey korony, Axillus albo Axelius Vice-Rex Nordweyſki, Eryk pierwſzy ſię do Szwecyi przeniosł za czaſow Karola VIII Szwedzkiego krola, y był tam Architalaſſus albo naywyżſzy Stolnik kroleſtwa Szwedzkiego, á zatym *vicarius regis* w tym państwie; gdźie ta godność pierwſza ieſt po krolewſkiey, otrzymał w małżeńſtwo Kryſtynę tegoż Karola corkę: z niey był ſyn Eryk przedni Senator w Szwecyi: tego zaś ſyn Jerzy Stolnik naywyżſzy w tym kroleſtwie: od ktorego ſyn Mikolay, krolow Jana, Eryka y Zygmunta Kanclerz, a na oſtatek naywyżſzy Stolnik, urodzony był z Ebby Bielkowny, ſioſtry krolowy Szwedzkiey Gunille, wtorey żony Jana III krola Szwedzkiego, po naſzey Katarzynie Jagellownie: zpłodźił ten Mikołay Jana, także Stolnika naywyżſzego, ten miał za ſoba Sygffrydę Brahownę, Piotra Brahe Hrabie na Wiſingsburgu Marſzałka kroleſtwa Szwedzkiego corkę, był ten Piotr bratem ćiotecznym krola Jana III Szwedzkiego, iako zrodzony z ſioſtry rodzoney Guſtawa I krola Szwedzkiego, á ten zaś, Oycem był przerzeczonego Jana III krola, Dziadem Zygmunta III, Pradźiadem Władyſtawa IV y Jana Kaźimierza krolow Polſkich. Matka także Sygffrydy wyżey pomienioney Beata Sztembokowna, krolowa Szwedzka Katarzynę, trzećia iuż żonę Guſtawa I krola Szwedzkiego rodzona ſioſtrę miała. Ten tedy Jan Stolnik z Brahowny zpłodźił Zygmunta *Liberum Baronem in Lundholm & Fogelwig*, ktoremu dla nienadwerężoney ſwey ku Zygmuntowi III wierności, gdy ſię tu do Polſki przeniosł, indygenat dano na Seymie Coronationis Władyſtawa IV 1633, y Erykowi ſtryiowi iego, tego Eryka ſyn był Maxymilian, umarł 1646. Zygmunt zaś w rożnych naukach y ięzykach biegłości wielkiey, naprzod Staroſta Sztumſki y Ekonom Malborſki, á potym Kaſztelan Gdańſki, iam go y między Woiewodami Pomorſkiemi położył, ale zdamiſię nim nie był:

miał

miał za ſoba Annę Fabiana Cemy Kaſztelana Chełmińſkiego corkę, z ktorey było dwoch ſynow, Władyſław Kaźimierz y Jan Rafał, átoli oba młodo pomarli, corek zaś trzy: z tych Lukrecya Katarzyna naprzod żyła z Janem Kaźimierzem Kretkowſkim, po nim z Staniſławem Alexandrem Konopackim Kaſztelanem Chełmińſkim, Druga Barbara z Władyſławem Łoſiem Stolnikiem Płokim, á potym Woiewoda Pomorſkim. Trzećia Dorota z Kryſztofem Drohoiewſkim Chorążym Przemyſłkim. Lukrecya Gulderſztenowna, á podobno Eryka corka, była za Grzybowſkim Janem Staroſta Warſzawſkim, umarła 1648.

GUŁTOWSKI herbu Leſczyc w Wielkiey polſzcze: ktoryś z tego Domu fundował kościoł w Kościanie farny, *Kazanie obrona.* Piotr Gułtowſki Woiewoda Kaliſki, wnuk iego, Łukaſz Hrabia na Racaćie, tak na ſług Boſkich ſzczodrobliwy, że częſtokroć dwunaſtu w domu ſwoim zakonnikow S. Franćiſzka ſuſtentował, miał za ſoba Jadwigę Sobieſka cży Marka Woiewody Lubelſkiego, czy też Podkomorzego Lubelſkiego corkę, z ktorey tylko ſię iedynaczka zoſtała corka, á podobno y oſtatnia dźiedźiczka tego Domu, Jadwiga Katarzyna, ta pierwſzym ślubem żyła z Staniſławem z Sztembergu Koſtka Staroſta Lipieńſkim, drugim z Alexandrem Wolfem Staroſta Felińſkim, Pani cnot wielkich, á naprzod umartwienia, zkąd ćiało ſwoie poſtami, paſkami żelaznymi trapiła; pokory, z tey w Wielki Czwartek dwunaſta ubogim nogi umywała; pobożności, z tey z Bogiem na modlitwie uſtawiczney ſię łączyła. *Kazanie na iey pogrzeb: X. Młodźian.*

GUMIENIECKI herbu Gryf w Krakowſkim Woiewodztwie. Sebaſtyan Gumieniecki podpiſał Obwieſzczenie 1697, miał za ſoba Juſtynę Jadwigę Chronowſka, z ktorey ſyn Jozef Chorąży Parnawſki. N. Gumieniecka była za Kryſztofem Pacanowſkim. N. zakonnica S. Benedykta w Staniatkach.

GUMKOWSKI w Ziemi Łomżyńſkiey. Adam Gumkowſki Burgrabia Łomżyńſki 1607.

GUMOWSKI herbu Pobog. Kaźimierz Gumowſki Cześnik Zakroćimſki miał za ſoba Gidźińſka, z tey była corka Maryanna zaſłubiona Alexandrowi Zielonce Cześnikowi Kiiowſkiemu, y ſyn Staniſław także Cześnik Zakroćimſki, ktoremu Anna Łoſiowna Chorążanka Sanocka, powiła dwoch ſynow Antoniego y Kazimierza, y corek trzy, Maryannę, Joannę, y Magdalenę. Po Gidźińſkiy poiął tenże Kaźimierz Polanowſka, po tey Liſiecka, z tey zpłodźił cztery corki, Gorſka, Magdalenę Maſſalſka, Julianę Swiechowſka, Annę Nehrebecka, ſynow trzech, to ieſt Jana, ktory z Zabłockii Eleonory zoſtawił corkę Annę, y ſynow dwoch Antoniego S. J. y Jana. Marćina, ten dworſka ſłużąc umarł. Franćiſzka ten miał za ſobą Zawadzka Katarzynę, z ktorey potomſtwo Jędrzey y Dyzmas y corka Piſza ſię z Wielkiego Gumowa w powiećie Nurſkim.

GUMOWSKI herbu Rola w Łęczyckim Woiewodztwie. Jan Gumowſki pamiętny pod Pſkowem kawaler. Ktoryś z nich poiął Katarzynę, Staniſława Rzewuſkiego Sędźiego Lwowſkiego corkę. Woyćiech miał za ſoba Katarzynę z Sienna dźiedźiczkę na Wykotach Lipach y Woli Lipſkiey, z ta zpłodźił dwoch ſynow, Jędrzeia Podczaſzego Wiſkiego, ktory z Gulczewſka Zofia żył *ſteriliſ*, y Jana, ktory z Anna Kowalſka zoſtawił corkę Katarzynę Kraińſka Łowczyna Sieradzka, y ſyna Staniſława Miecznika Dobrzyńſkiego, temu Zofia Uſtrzycka powiła te dźieći, Mikołaia, Michała Podczaſzego Wiſkiego, Jana Miecznika Dobrzyńſkiego, Antoniego Skarbnika Nurſkiego y Franćiſzka, Barbarę *primo voto* Swenderſka, *2do* Lipſka, *3tio* Bukowſka, y Te-

reſſe. Kazimierz Podkomorzy Zakroćimſki, z Seymu 1661 Kommiſſarz do pogránicznych differencyi, *Conſtit: fol: 32,* ſynowie iego Tomaſz Łowczy Zakroćimſki y Maciey 1674. Walentyn w Ziemi Sochaczewſkiey 1648. Piotr w Ciechanowſkiey 1632.

GUMOWSKI herbu Topor w Woiewodztwie Ruſkim y w Powiecie Radomſkim pſza ſię z Krwatow. Bartłomiey Gumowſki, z Lenkowny, miał ſyna Jana na ubogich ſzczodrze hoynego, żona iego Dymitrowſka, widźieć ich nadgrobki w Radomiu. Gumowſka była za Sobieſkim, z ktorey ſyn był Cześnik koronny. N. Gumowſki miał za łoba Boreykownę Podczaſzankę Podlaſka. Zofia Zakonnica u Wſzyſtkich SS. we Lwowie. Jan w prawie tak oyczyſtym, iako y cudzoźiemſkim biegły, Zygmunta III y Władyſława IV Sekretarz y Piſarz Dekretowy umarł 1633, iako wypiſał z iego nadgrobku, z kościoła S. Troycy OO. Dominikanow w Krakowie, *Starowol: in Monum:* Dominik Karol Staroſta Lipiński 1674. N. Gumowſki Podſędek Przemyſłki 1689. Jan Franciſzek Obożny y Chorąży Sanocki Pułkownik znaczny, z Skrzyńſkii, z domu Stadnickii, zoſtawił dwoch ſynow, Staniſtawa y Antoniego y corkę Maryannę.

GUROWSKI herbu Wczele w Wielkiepolſzcze, y na Podolu. Jozef Gurowſki Podſędek Wſchowſki czy Poznański, z ſynowicy W. X. Kaſpra Drużbickiego urodzony. Jan Burgrabia Poznański 1683 Kommiſſarz do granic od Slaſka, *Conſtit: fol: 12.* Melchior naprzod Podczaſzy Poznański, z Seymu 1683 naznaczony do dyſtrybuty hiberny, *Conſtit: fol: 4,* potym Kaſztelan Gnieźnieński 1697, nakoniec Kaſztelan Poznański y Staroſta Kościański, był w przod Kaſztelanem Międzyrzeckim 1694, żona iego Kryſtyna Przybyſzewſka, z ktorey pięć corek zoſtało, z tych iedna w Zakonie S. Urſzuli życie ſwoie Bogu poświęciła, druga Jadwiga w Owińſkach w klaſztorze Cyſtercyeńſkim, tyleż ſynow, to ieſt Jozef Bernard naprzod Opat Przemęcki, potym Bledzewſki, umarł koło roku 1718. Melchior Staroſta Kościański y Kolſki, żona iego Gruſzczyńſka. Trzeći Alexander Benedykt w Zakonie Cyſtercyeńſkim. Czwarty Jan. Piąty Staniſtaw. N. brat Melchiora Kaſztelana, naprzod Miecznik Poznański, potym Chorąży Kaliſki, Staroſta Kolſki, żona iego Zofia Przyiemſka Chorążanka Kaliſka, z tey były trzy corki, tyleż ſynow, z ktorych ieden Melchior, drugi Alexander Pułkownik nad dragonia. Władyſław Gurowſki w Zakonie naſzym życie ſwoie zakończył 1671 w Poznaniu, rządźił Collegium Grudźiadzkim. Samuel z Seymu 1676 Kommiſſarz do granic, *Conſtit: fol: 51.* Jędrzey Seweryn Stolnik Podolſki poſeł na konwokacya 1733. Katarzyna Pawła Zielonki małżonka.

GUT herbu Rawicz á podobno potym Gutkowſki nazwani w Sendomirſkim Woiewodztwie. Z tych Mikołay y ſzczęśliwy y odważny żołnierz przez lat 20. N. Gutkowſki Piſarz Grodzki Nowomieyſki 1612. Jędrzey Staroſta Chęcińſki 1656. Jan w Zakonie naſzym temi czaſy, ſa w druku iego, imo *Phoſphorus Poloniæ, Oratio de S. Stanislao Koſtka in fol: 1727 Sandom:* 2do. *Illuſtres ſolæ paſſus, Oratio de eodem, eodem anno, forma & typis sub nomine Wielopolſki.* 3tio. *Themidis aræ panegi: in ingreſſu Joachimi Potocki Capit: Leopol: fol: 1720 Leop:* 4to. *Cor Primum vivens, & ultimum moriens inſun: Steph: Potocki Mareſchalci Curiæ Regni in fol: Leop:*

GUTOWSKI herbu Ciołek w Mazolzu, piſza ſię z Gutowa, od Alexandra Ciołka ſwoię linia prowadza, z tych był Mikołay Gutowſki, ktoremu Kazimierz III Krol Polſki, że mu ſiła dopomogł do pozyſkánia Rawſkiey ziemi, dał

Staro-

Digitized by Google

Starostwo Rawskie, y inne liczne possessye 1462. *Cromer: lib: 25, Biek fol: 427.* Dadzibog w Ziemi Wieluńskiey, Paweł w Nurskiey 1648. Bernard Gutowski Zakonu S. Franciszka Reformowanego, wydał *Kazania na niedziele y y Swięta całego roku y o Mece Pańskiey in fol: w Warszawie 1695 typis Scholarum Piarum.* Walervan Franciszkan Prowincyał y Doktor Theologii umarł 1694, wydał *Kazanie, Harfowna strzała na pogrzebie Kazimierza Giebułtowskiego:* 2do *Wielki Franciszek Swisty Kazanie in 4to.* 3tio. *Quadragesymał albo Kazania na cały post in fol: 1688.* 4to. *Panegiryczne niektore dyskursy y rożne insze Kazania in 4to 1679.*

GUTOWSKI herbu Stepowron. Anna Gutowska Zakonnica S. Dominika 1625. *Paprocki Łaski,* w Ziemi Wiskiey o nich piszą, z tych Mikołay 1648. N. była za Komornickim.

**GUTTETER herbu Grzymała,* a ta iednak rożnica, że brama powinna bydź bez wież, bez blankow, bez drzwi, bez kraty, nad nia we środku stoi mąż zbroyny więcey niż po pas, w prawey ręce alabardę prosto do gory trzymaiacy, lewa się pod bok podpiera, twarz u niego w prawa tarczy złotowana z broda, w sukni Polskiey z guzikami, czapka na głowie z wyłogami żołtemi czarna, u niey piora Niemieckie, pole tarczy żołte czy złote, nad helmem tenże mąż z alabarda, ale iuż na ramieniu w prawa tarczy obrocony: takem go widział w Małogoszczy u fary na nadgrobku Eleonory Gutteterowny zmarłey w roku 1630, ktory rodzicy iey postawili. Wszakże niektorzy powiadaia, że w tym herbie nie Brama bydź powinna, ale mur bez bramy na trzech skałach, y zowia go Frangemberg *Mss. X. Rutki,* gdzie przydaie, że do Polski naszey wniesiony za Zygmunta III od Kaspra Gutteterа, ktorego przodkom przez Cesarzow Rzymskich był nadany. Jakoż y mnie dostało się czytać, o ich szlachectwie y że z Niemiec do Polski weszli, list krolewski, ale Zygmunta Augusta. Żył ten Kasper w roku 1589. Augustyn Gutteter miał swoie dziedziczne dobra pod Miechowem. Jędrzey Gutteter Dobrodzieyski w Zakonie naszym był Prowincyałem w roku 1639. Za iego Rektorstwa w Nowicyacie naszym Krakowskim, młodzian ieden sukienkę na siebie zakonna biorąc, złoty swoy pierzćionek na obrazie Nayśw: Matki w kaplicy przy S. Maćieiu zawiesił, zaślubiaiąc się Bogu w tym Zakonie na służbę, w krotce ztęsknowszy sobie w nim, prosił y gorąco wymagał dymissyą z Zakonu u X. Gutteterа: poszedł z nim Rektor przed ow obraz, y gdy się tam oba coś trochę pomodlili, aż z obrazu odpadszy owże sam pierzćionek, w piersi Nowicyusza uderzył, od nich odbity na ziemię upadł, czym przestraszony Nowicyusz do nog upadł Rektorskich, prosił, żeby go z tego Zakonu nie wypuszczał *Dani. Pawłow: w Życiu X. Drużbickiego.* Maćiey Stanisław z Karźnic Gutteter Płocki, Łęczycki Kanonik, Dźiekan Pucki 1698.

**GUTRY* N. Gutry miał za soba Czapska corkę Władysława, Gutrzanka była za Czapskim Jozefem.

**GUTSKA* Jan Guyski w Woiewodztwie Trockim podpisał elekcya Władysława IV. Alexandra wspominaia *Konstytucye 1647 fol: 23.*

**GUZELF* w Brzeskim Litewskim. Guzelfowna Zakonnica S. Brygitty 1687 w Brześciu. Michał 1700. Łukasz miał za soba Grocholska.

GWAGNIN herb iego na cztery części tarcza przedzielona, na prawey wyższey stronie Orzeł o dwoch głowach, z rozpiętemi skrzydłami, pyskiem rozdar-

tym, w koronie, na lewey wyższey, Orzeł Polski zwyczayny, na nim litery S. y A. z soba powiązane, na głowie iego w prawa tarczy skręconey, korona, pod temi iest linia poprzek tarczy prosto wyciągniona, druga niżey pod nia, ale na ukos trochę, z gory od prawego boku, na lewy, między temi też w prawa się czołga. Na hełmie dwie korony, iedna na prawym boku, z ktorey poł satyra kosmatego wychodzi, pas na nim, głowa nisko strzyżona, w lewa tarczy patrzy, w ręku palyge, albo dębczak ku końcu grubszy zaniesiony w gore, tak iak by nim chciał uderzyć, trzyma. Druga na lewym boku; z tey poł gryfa widzieć w prawa tarczy patrzącego, w obudwu nogach miecz iakby do ciecia zanichony trzyma. Domyślam się że ten herb nadany od Zygmunta Augusta Krola Polskiego, co wyrażaia litery S. y A, gryf zaś od Chodkiewiczow do niego przydany Alexandrowi Gwagninowi. Wydał do druku *Descriptionem Sarmatiæ Europeæ, Spiræ, in fol: 1581 y 1578.* 2do *Kroniką Sarmacyi Europeyskiey to iest Polską, Litewską, Ruską, Pruską, Zmudzką, Inflantską, Moskiewską y Tatarską 1578 in fol:*

GWIAZDOWSKI herbu Bogorya w Wielkiepolszcze. Wacław Gwiazdowski, ten z Jadwiga Mielińska herbu Wczele, zostawił synow Wacława, Alexandra y Piotra Kanonika Poznańskiego, był potym Scholastykiem Gnieznieńskim, Kustoszem Płockim Kanonikiem Krakowskim 1617.

**GWIAZDY herb* O tym herbie sam tylko *X. Koial: in Mſ.* pisze, że maia bydź trzy gwiazdy w polu błękitnym, á w hełmie cztery piora strusie, przecież nie przydaie ktoby się tym herbem pieczętował. Jan Walezy Krol Franzki założył kawalerya w roku 1352, ktorych liczba nie powinna była przenosić nad pięćdziesiat: ći się zwali, *Equites ſtellæ*, a to dla tego, że na złotym łańcuchu nosili gwiazdę z tym napisem, *Monſtrant Regibus aſtra viam*, poświęcony był ten Ordo Swiętym Trzem Krolom, ktorzy z darami do Narodzonego Chrystusa przyszli. *P. Bonani Ordin. Equeſ: fol: 110.* Gwiazdami rożne się Domy y herby łączyca iako herby Sztenberg, Bekielz, Guldensztern, Leliwa, Andrault, Ancuta, Brochwicz *&c.* Cielatkowa, Fogelvander, Trzywdar, Gwiazda z krzyżem, Newlin, Orla, Trzy gwiazdy w Mieściach, y inne, o ktorych każdym, na swoim mieyscu mowić się będzie.

**GWOWSKI.* Eustachi Gwowski 1661 przez Seymowa konstytucya nobilitowany, y dobra mu Czarna Kamionka wydzielono. *Conſtit: fol: 64.*

**GZOWSK I herbu Grabie* w Wielkiepolszcze. Paweł y Kazimierz Gzowscy podpisali elekcya Władysława IV, Jędrzey y Jan Jana III z Poznańskiego Woiewodztwa, Maryanna Marcina Skaławskiego Skarbnika Poznańskiego małżonka. Jan Gzowski w Zakonie naszym po katedrach Philozophicznych y Teologicznych rzadził Collegia Sendomirskie y Lubelskie: wydał do druku, *Wieloraką korona albo Kazanie o B. Franciſku Regis S. J. 1716 Sendom: in fol.* 2do *Kazan: na kanonizacya S. Stanisława Kostki y S. Aloyzego S. J. in fol: 1727.* 3tio *Kazanie na pogrzeb: Huzyuſowy in fol:*

**GZOWSKI herbu Dolega.* O tych sam tylko, *X. Koial: in Mſ.* pisze, że wyszedszy z Mazosza osiedli w Grodzieńskim y Wolkowiskim powiecie. Z tych Zygmunt Gzowski Woyski Grodzieński od Moskwy zamordowany 1660, gdy do nich od swego powiatu posłował, w Replu pochowany.

GZOWSKI herbu Junoſza, w powiecie Zakroćimskim. Piotr w Podlaskim Woiewodztwie podpisał elekcya Władysława IV. Bernard 1616.

Hau

HAKOW w herbie, rożni, rożnym kſztałtem zażywaią, iako Bielikoicowie, Hurkowie, Olſzewſcy, Sielawowie, Woynowie, Jaſieniecey w Wielkim Xięſtwie Litewſkim, o każdym z nich piſzę na ſwoim mieyſcu, y herb według kſztałtu ich kładę: także Chrynicey y w herbie Juneczyk.

**HADZIEWICZ herbu Wieniawa.* Mikołay Hadziewicz rodem z Grecyi, tu w Polſzcze oſiadſzy, gdy Chana Tatarſkiego, nad naſzemi karkami wiſzącego, nie tylko ugłaſkał, ale y od zguby odwrócił, zaſłużył ſobie na to, że go Oyczyzna między ſynow koronnych policzyła, *przez konſtytucyą 1654.* gdzie o nim tak mowi. *Gotow ten za Oyczyznę życie położyć, ktory dla niey tak wiele, w tak wielkiey potrzebie uczynił.* Ten z Roża Sciborowna, zpłodził corkę Elżbietę Oſſolińſka Starościna Woynicka: y ſynow dwoch, Z tych Kryſztof Grzegorz Łowczy Przemyſlki, ktorego rycerſkie zaſługi, *wſpomina konſtytucya 1676 fol: 46: wydał do druku, Argo Srzeniawe do brzegu płynąca: ieſt wierſz na weſele Stanis: Lubomirſkiego z Donhoffowną 1676 Cracov: in fol:* 2do. *Drogie Ekleziaſty y Proverbialiſty Pańſkiego napomnienia, to ieſt Xięgi Ekleſiaſteſa wierſzem Polſkim wyłożył Cracov: 1702 in 4to.* 3tio. *Dźieło zbawienne, to ieſt Epigrammata o Męce Pańſkiey y inne, Leopol: 1700 in 4to*, atoli z ſzedł bezpotomnie. Drugi Piotr ten trzy razy śluby małżeńſkie ponawiał. Pierwſzy raz z Katarzyną Lanckorońſką Kaſztelanką Czechowſką, z tey corką Anną była za Marchockim Kaſztelanem Zarnowſkim. Drugi raz z Maryanną Opacką Cześnikowną Warſzawſką, ta mu powiła cztery corki, Krystynę ta naprzod żyła z Butlerem, á po nim z Jakubem Nowośielſkim Podſtolim Bielſkim, Petronellę Tomaſzewſką, Franciſzkę Komorowſką, y Barbarę: ſynow zaś dwoch, Józefa, ktorego z Cecylii Sierakowſkii ſyn Antoni, y corki cztery, Barbara, Roża, Anna, y Teodora: y Antoniego, ten pierwſzym związkiem zkolligowawſzy ſię z Franciſzką Duninowną Karwicką, miał z nią ſynow trzech Jana, Antoniego, y Jakuba, tyleż corek; drugim związkiem z Złowodzką zoſtawił ſyna Marćina, corek trzy. Trzeći raz Piotr poiął Apollonią Skarbkownę Kiełczewſką, z tey ſynow dwoch było, Piotr y Ignacy.

**HAGENTORN* z Szwecyi do Polſki przyſzedſzy, otrzymał indygenat na Seymie 1662. *O czym świadcza konſtytucye koronne.*

**HALICZANSKIE Xiążęta* w Metryce Wołyńſkiey 1528 czytam Kniaźia Iwana Haliczańſkiego, y drugiego Hrehorego na Wołyniu poſſeſſionatos.

**HALISKI.* Jan Haliſki nobilitowany na Seymie Grodźieńſkim 1726 dla zaſług ſwoich, Pułkownikiem w woyſku Polſkim będąc, ale *ſterilis.*

HALKA herbu Saława na Ruśi. Piotr Halka Hetman woyſka Ruſkiego, z Rusią wpadſzy do Polſki, Sendomirſki kray ſpuſtoſzyli, y w Korczynie zamek drewniany ſpalili: zebrali ſię na nich Sendomierzanie, u Łubſina z niemi

ſię potkali, y lubo naſzych daleko mniey było, Ruſi więcey, bo y Litwę y Tatarow na pomoc ſobie zwabili, przećież ich porażili, drugich ktorzy ſalwuiac życie, do Lublina byli uciekli, gdy Polacy oblegli; tak ich głodem wymorzyli, że ſię poddać muſieli, działo ſię to w roku 1300 *Biel: fol: 205.* Rafał Halka z Romanowa pochowany we Lwowie 1571. Staniſław oſtatni z tey Familii w Kościele OO Dominikanow złożony po śmierći 1600, *iako Okolſki piſze*, atoli Dom Swirſkich, że ſię z Romanowa piſze, tak iako y Halkowie, znać że iednęż dźielnicę z niemi maia. Halko Alexander 1700 w Litwie.

**HALMNICZ* Jerzy Marſzałek Litewſki y Tenutarz Lidzki 1501 podpiſał liſt Alexandra Xiążęćia o Unii Litwy z korona: *Oczym konſtyt: 1564 fol: 55.*

**HAMSZEY herbu Sulima* w Witebſkim y Brzeſkim Woiewodztwach. *X. Koial: in Mſ.* Jerzy Wieſztort Hamſzey dźiedzic na Bereźie, Sielcu, Zdzitowie, miał za ſoba Dorohoſtayſka Marſzałkowicownę Litewſka, zoſtawił ſynow Staniſława y Jana. Z tych Staniſław, miał za ſoba Hlebowiczownę Kaſztelankę Trocka, ale z nia żył bezpotomnie: Sielec maiętność zapiſał iey, ktora ſię potym Grzymale drugiemu mężowi doſtała, á po tego śmierći Skarbowi. Krol Auguſt dał tenże Sielec Kiſzcze, ktorego corka po zmarłym pierwſzym mężu ſwoim Xiażęćiu Radźiwile, gdy poſzła za dworzanina ſwego Sataríkiego, zapiſała go Januſzowi Xiazęćiu Radźiwiłowi. Jan brat Staniſława dźiedzic na Bereźie y Zdzitowy, fundował w Bereźie Plebania y kościoł, miał za ſoba Kniehynia Przychabſka, z ktorey zpłodźił dwoch ſynow, Jana y Mikołaia. Z tych pierwſzy Jan, z Horſkiy zoſtawił ſyna Staniſława Sędźiego Ziemſkiego y Podwoiewodzego Wileńſkiego, ktoremu żona Skorućianka powiła ſyna, Jana Staroſtę Stoklickiego. Mikołay drugi ſyn z Przychabſkii, był Kaſztelanem (roku nie piſze autor) Brześciańſkim, ſynowie iego Jan, Pawel, Jerzy, y Marćin, y corki dwie Tarnowſka y Tyſzkiewiczowa. Z tych ſynow Jan z Zawiſzanki, tylko corki zoſtawił. Paweł dźiedzic na Bereźie z Baczanki dwoch ſynow, Jana y Mikołaia, z tych Janowi Jeźierſka powila Michała y Jana, pierwſzy zabity od Tatarow, drugi z Kęſſowſkii miał dwoch ſynow, Staniſława Proboſzcza Smoleńſkiego y Kaźimierza Dworzanina krolewſkiego 1648. Anna była za Maryanem Łoknickim Kaſztelanem Podlaſkim.

**HAMUŁECKI.* Ci nobilitacya otrzymali na Seymie 1661.

**HANCZOWICZ.* Alexander Hanczowicz poſel źiemſki z Litwy na Seym 1661. *Manifeſt: Lubom: fol: 66*, Mateuſz Michał Haniewicz Obożny Wileński 1700, Kaźimierz y Jan.

**HANENKO* Ci nobilitacya otrzymali na Seymie.

**HANKIEWICZ.* Stefan Hankiewicz Piſarz Zadworny Dekretowy, *o ktorym konſtytu: 1667 fol: 28 y 1676 fol: 10, y 1685 fol: 10*, gdźie namieniaia, że przedtym rokiem otrzymał był nobilitacya.

HANSKI herbu Gozdawa w Chełmſkiey źiemi. N. Hańſki Piſarz Ziemſki Lubelſki koło roku 1685. Kaźimierz Stolnik Zytomirſki z Kiiowſkiego deputat na Trybunał koronny 1718. Hańſki miał za ſoba Annę corkę Jana Bielſkiego herbu Jelita. Anna Hańſka z Lubienieckii urodzona, była za Bielſkim herbu Jelita. Hańſka Kaźimierza Chrościkowſkiego małżonka. Bonawentura Chorąży Zytomirſki 1728.

HANSKI herbu Korczak w Chełmſkiey Ziemi, tak o nich Paproc: y Okol: piſze, niewiem czy nie omyłka. N. była za Jędrzeiem Gruſzeckim.

HARABURDA herbu Abdank w rożnych Woiewodztwach y powiatach Xięſtwa Litewſkiego rozrodzeni. Przedtym w herbie noſili Podkowę krzyż y gwiazdę

od

od Krola Auguſta I ſobie nadana, atoli potym Abdankiem pieczętować ſię poczeli. Mikołay Haraburda Kaſztelan Mińſki, ktory za ſwe odważne zaſługi wźiął od Krola y Rzeczypoſpolitey, dobra Swiſtocz y Oſtrow. Synowie iego dway, Kryſztof Sędźia Ziemſki Słonimſki umarł bezpotomnie: drugi Jan Sędźia także Słonimſki, Dworzanin krolewſki, ktory ſpłodźił czterech ſynow: 1. Jerzy Kazimierz Dworzanin krolewſki, mąż godny, ktory za Władyſława Krola na Smoleńſkiey expedycyi odważnie ſtawał, ſynow z Zawiſzanki dwoch zoſtawił, Januſza y Kryſztofa: 2. Jan Dworzanin krolewſki żona iego Sołtanowna. 3. Alexander. Piotra Haraburdę wſpomina *Stryik: y Koiak: in Mſ.* (luboć go inni Jerzym chcą mieć) Poſła do Moſkwy od Krola Stefana; gdźie go do więźienia dano, y nie wprzod wolno puſzczono, aż po zniſzczeniu Moſkwy pod Wenda. Piotr Poborca w Wileńſkim 1581, *Conſtit: 1590 fol: 602*, Łukaſz Piſarz W. X. Litew: odprawował poſelſtwo do Moſkwy *1557*. Anicetus Haraburda Arcybiſkup Połocki ritûs Græci, wźięty na Zamku Połockim 1563. Teodor u Krolowy Bony był Piſarzem. Mikołay Fiedorowicz za Zygmunta Auguſta Sędźia Wyſzogrodzki, Nowogrodzki. Michała wſpomina *Poſſevin: y Stryik:* Piſarzem Litewſkim, y że odprawował poſelſtwo do Moſkwy od Krolow ſześć razy, za Krola Auguſta 1560, 1562, 1563. 1570, za Batorego zaś 1582 y 1584. Mikołay y Jan bracia rodzeni, Kryſztof, Jerzy, y Adam ſynowie: Jerzy zginął na woynie, Jan miał za ſobą Wolanowną, Mikołay Jerzy, Kierznowſka Woiewodzankę Nowogrodzką, ſynowie iego Hieronim, Stefan, Michał, z Tyſzkiewiczowny. Michał Karol naprzod Chorąży Słonimſki, z Seymu 1685 Kommiſſarz do uznania krzywd, *Conſtit: fol: 7*. Potym Marſzałek Słonimſki 1696. Ludwik 1674. Jędrzey w Zakonie naſzym 1701. N. Kaſztelanka Mińſka, była za Sapiehą Leonem Sędźią Ziemſkim Grodźieńſkim. N. Kaſztelanka Smoleńſka Stefana Hluſzanina małżonka za czaſow Stefana Krola.

HARBOWSKI herbu Slepowron w Drohickiey ziemi.

Haubicki herb

* W Herbie Jaſtrzębia lecacego w prawa tarczy, noſzą w ſponach trzyma gołębia dzikiego w modrym polu, na hełmie pawi ogon, tak go opiſał *Mſ: Zaluſk: o Familiach Pruſkich*, kędy przydaie, że tegoż herbu używaią Plachecey y Petowie.

HAUNTAL herbu Zadora w Litwie *Stryikow:* á potym Hawnulewicz.

**HAWRTŁOWICZ* z Woiewodztwem Mſciſtawſkim Jan Hawrylowicz podpiſał elekcya Jana III, Bogdan 1700 y Piotr Moſtowniczy Mſciſtawſki.

**HAWSZEWICZ herbu Bronic* w Xięſtwie Litewſkim, ale zta odmiana iako ſwiadczy, *Koiałow: in Mſ*, że ielce nie iak literę X, ale iak Krzyż układaia, ten ktory wzdłuż idzie tarczy, powinien bydź biały, ten ktory poprzek, żołty.

HAYKO herbu Ogończyk. Pierwſzy na Dom ſwoy przyiał ten herb Jerzy Sangaw na Seymie Hrodelſkim 1413, *iako ieſt u Łaſk: w Stat: fol:* 127. N. Hayko Poſſanikiem był do Moſkwy 1520 y 1532. Jan naprzod Piſarz Litewſki, Koniuſzy Grodzińſki, Dzierzawca Oſmiańſki, Starоſta Kraſnoſielſki y Uciańſki, potym Kaſztelan Brzeſciańſki, iako go tytułuie przywiley inkorporacyi Inflantſkiey 1567, miał za ſoba, corkę Iwanowicza Dowoyny; cztery razy iezdził poſłem do Moſkwy 1552, 1556, 1558, 1559. Adam Hayko w Woiewodztwie Trockim 1632. Kazimierz Łowczy Smoleńſki, Podſędek Mſciſtawſki poſeł na ſeym 1662, z niego kommiſarz do zapłaty woyſku, *Conſtit: fol: 6*: potym Sędzia Mſciſtawſki 1674, będąc tegoż Woiewodztwa Rotmiſtrzem, ſiła ſzczęśliwie do kazował przeciwko Kozakom Zaporowſkim, *Koiał: in Mſ.* Euphrozyna Sędziana Brzeſciańſka, zakonnica S. Klary w Brzeſciu Litewſkim 1676. Wincenty Hayko 1616. N Staroſta Wieſiołowſki żona iego Zofia, Bogdana Sapiehy Woiewody Mińſkiego corka, *Walicki*. Michał Kazimierz 1674.

**HAYN herbu Jaſieńczyk*, ſam tylko *Mſ: Zaluſc: o familiach Pruſkich* o nim ſwiadczy, y przydaie, że ſtarożytna familia, z ktorey bywali rożni Urzędnicy ziemſcy, Ludwik y Erneſt Haynowie, Jeremiaſz także Hayn y brat iego Sądowy Pucki, umarł w kolebce za Gdańſkiem.

**HAZA herbu Zaiac.* Haza Radlicz Samuel w Poznańſkim Woiewodztwie podpiſał elekcya Jana III. Alexander Radlic Haza Burgrabia ziemſki Wſchowſki, miał za ſoba Urſzulę Gulczownę, z tey była corka Ludowika Kazimira Twardowſka, y ſynow trzech, Franciſzek Henryk, drugi Alexander, ktorego żona Urſzula Unrużanka z Bukowca, trzeci Jerzy Sebaſtyan.

Heidenſtein Herb.

HEidenſzteinowie, z ktorych ieden za czaſow Kazimierza Krola, z Frankonii albo pogranicza Niemiec z Francyą, do Polſki przenioſł ſię, iakoż widziec na mappach miaſto Heidenſztein, nad ktorym Graff tegoż imienia Heidenſztein władnał, tegoż herbu używaia co y drudzy w Frankonii, ale iuż trochę odmiennego, bo ci tam zdawna noſili na polu czarnym y białym w poł rowno rozdzielonym Pyramidy, a na wierzchu przyłbicę z ſkrzydłem orlim: teraz zaś kładę ſłowa, Indygenatu ich w Polſzcze, gdzie go tak opiſuia. *Scutum ſex area nigra, in ejusq; una parte pyramides duas albas, ita ut media inter eas ſit nigra, cujus apex ſubtus vergat. In altera alam Aquilinam, quá antea ſupra galeam, duplicis coloris utebantur, nunc unius albi, ſupra autem galeam apertam, coronam auream regiam, ex iiſq; eminentes tres plumas ſtrutio camelinas, quarum media nigra ſit, extremæ duæ albæ. Laciniis nigri & albi coloris, ut antea ab utrinq; circumſtuitantibus.* dany ten Indygenat 1585 Reinholdowi y Konradowi Heidenſzteinom kędy

tez

Digitized by Google

też wſpominaia przywileie im w zaſługach nadane od Karola Wielkiego. Jan Heidenſztein u Xiążęcia Brandeburſkiego był konſyliarzem. Konrad na dworach krolewſkich zaſłuzony, po śmierci w Zukowie pochowany. Urſzula była za Giſſa Staroſta Borzechowſkim: brat iey rodzony Reinhold na Solęćinie y Pamiętowie dziedzic, Sekretarz Stefana y Zygmunta III Krolow Polſkich, umarł 1620, pochowany w Oliwſkim kościele, gdźie ſobie ieſzcze za żywota ſwego, grob z żoną Erdmunda Konarſka wyſtawił, z ta zpłodźił trzy corki, z ktorych Zofia była Xienia w Zarnowie, druga za Jakubem Oktawianem Konopackim Kaſztelanem Elblaſkim, trzecia za Jędrzeiem Sapieha Kaſztelanem Wileńſkim, y ſyna Jana Reinholda Kaſztelana Gdańſkiego, od ktorego zoſtała ſię corka Raczyńſka, y ſyn Melchior, temu Pudwellowna iedną tylko corkę powiła, z Staniſławem Działyńſkim Staroſta Kiſzowſkim zmowiona. Ten Reinhold, Oćiec Kaſztelana, urodzony był z matki Anny Krokowny, ieździł od Stefana Krola w rożnych legacyach do poſtronnych Monarchow, wielkiey experyencyi, nie mnieyſzey roſtropności; napiſał y podał do druku, *Hiſtoriam de bello Moſchovitico ſub Stephano Rege Poloniæ; ktora podźielił na ſześć Xiąg Cracov: 1584 in fol: Coloniæ unà cum Cromero, Francofurti 1600 in fol: inter ſcriptores Rerum Moſchoviticarum, Baſileæ 1588 in 4to, nàwet y po Niemiecku przetłumaczona wyſſła Gorlicii 1590 in 4to.* Tęż ſamę hiſtorya, potym ſyn iego Jan Kaſztelan Gdańſki, z manuſkryptow Oycowſkich obſzernieyſza wypiſał: bo od śmierci Auguſta I Krola Polſkiego, aż do roku 1603 przećiągnał ią, y na Xiąg dwanaśćie podźielił, tak ze tamtę hiſtorya o Moſkiewſkiey woynie zamknał w trzećiey, czwartey, piatey y ſzoſtey Xiędze, *to ieſt Hiſtoria rerum Poloniæ Francofurti 1672 in fol:* Tenże Jan wydał: *Normam Civii in Reipub: boni, ſomnió Joannis Zamoſcii expreſſam Gedanii637 in 4to,* ktora przypiſał Tomaſzowi Zamoyſkiemu. Jeſt także w druku iego, *Oratio in funere Sigismundi III, Lovanii 1633 in fol.*

Heit herb.

HErb ten w Polſzcze nadany dawnemi czaſy, zkąd go też Starza nazywaią, drudzy mowią; że przyniesiony z Niemiec z Norembergi, ktorego tam zaſtużeni ludźie Cesarzom y Krolom swoim używaią. Ma bydź czarne pole, na ktorym biała ſtrefa, na tey czerwona ſtrzała, ſkośiło w gorę ku lewey ſtronie żelezcem idąca: na hełmie głowa ogarowa czarna, przez ucho iego ſtrzała, także na biały ſtrefie po ogarze czarnym ſpuſzczoney idąca ku gorze. Inaczey go drudzy opiſuią. Ma bydź ſtrzała biała przez ſrzodek wzdłuż idąca w polu błękitnym albo brunatnym, na hełmie hart z obroża z łapami do gory przedniemi, ięzyk z paſzczeki wywieſił: *Okol: powiada*, że w pyſku kartkę trzymać powinien. O tym herbie piſali, *Paprot: w Gniazdkiu, Okol: tom: 1 fol: 282 y Mſ. X. Rutki.* Ktoby ſię tym herbem pieczętował, iak ći piſarze nie wiedźieli, tak y ia o nikim nie mogłem ſię doczytać, atoli Okol: powiada, że widział ten herb w Latyczowie na Podolu na nadgrobku: przydaie że Siffryd y Melchiſedech Hertowie, do Polſki z tym herbem weſzli, od iednego z nich, corka była za Koniecpolſkim Kaſztelanem Roſpierſkim.

Helm herb.

PAprocki o herb: fol: 175, tak o nim mowi, U żadnego hiſtoryka, nie nayduię wzmianki o Przodkach, ani wieku ſwego, wiedźieć o potomſtwie nie mogłem: tylko Długoſz wſpomina ten herb między drugiemi, temi ſłowy. *Helm Domus, ſru arma, quæ vocantur Helm, Galeam habent haſtiludiælem pro inſigni, ex qua prodeunt duo cornua pecorina, ex quibus prodit etiam una cauda pecorina.* Wſzakże nie widźiałem go nigdźiey tak, chyba dwa liſty ſielone dębowe, a na polu czerwonym go używali. Okolſki przydaie, że nad hełmem y korona powinny bydź trzy piora ſtruſie. Okazya tego herbu tę z Paprockiego naznacza. Za Boleſława Krywouſta, gdy woynę z Pruſakami y Pomorzanami naſi wiedli w roku 111, nadany Rycerzowi; że na harcu, nieprzyiaćiela w ſzyſzak ubranego, liściem dębowym otoczony mężnie

mężnie porażił, y głowę mu ucíał z ſzyſzakiem y z rogami przyprawnemi. Zatym naſtąpiło zwycięſtwo znamienite, bo tam w tey okazyi dwadźieścia y ſiedm tyſięcy Pomorzanow Polacy zrażili, á dwa tyſiące zagarneli w niewolą. inni mowią, że ten rycerz był małżtalerzem, ale za tę ſdźielność tym herbem uſzlachćiony, *Mſ. P. Rutka:* przydaie Okolſki, że go widźiał, miedzy innemi herbami pogrzebowymi, na choragwi w kościele Dominikańſkim Latyczowſkim.

HEMINDOWSKI herbu Kotwicz w Wielkiey polſzcze, czyli iako piſze Okolſki Heminowſki.

**HEMZYNG.* Jan Hemzyng Dworzanin krolewſki podpiſał elekcya Jana III w Woiewodztwie Polockim.

**HENKIEL.* Ci nobilitowani 1662 o czym konſtytucya.

HENRYKOWSKI. Anna Henrykowſka Jozefa Ligęzy Kaſztelana Zawichoyſkiego małżonka.

**HERBERSKI.* w Ziemi Wyſzogrodzkiey Baleer Staniſław Herberſki podpiſał elekcya Jana III.

HENNING. w Inflanćiech y Kurlandyi. Z tych Jakub Von Henning w Olęderſkim y Angielſkim woyſku, á potym w Polſkim cudzoźiemſkim zolnierſka traktował, przybrawſzy ſobie w małżeńſtwo Dorotę Dwernicka, z niey zpłodźił corek dwie, tyleż ſynow, to ieſt Adama, ten w woyſku Litewſkim ſłużąc zginął, y Jędrzeia Porucznika w krolewſkiey Gwardyi, tego corka Anna doſtała ſię w małżeńſtwo Antoniemu z Witowic Czernemu, y ſyn Jan w Zakonie Soc: JESU. W tymże zakonie żyć przeſtał światobliwie Jan Henning w roku 1682, wielu Heretykow połowem do wiary świętey wſtáwiony. Jeſt w druku iego *Conſideratio reſponſi dati à Joanne Botſaco, ad quæſtionem de claritate Scripturæ in rebus fidei, 1668 in 4to Niemieckim iezykiem.*

Herburt Herb.

MAia bydź trzy miecze, iabłko źielone, koncami przeſzywaiące, dwa z gory ukoſém, trzeći ſpodem proſto oſtrzem do gory, polé tarczy

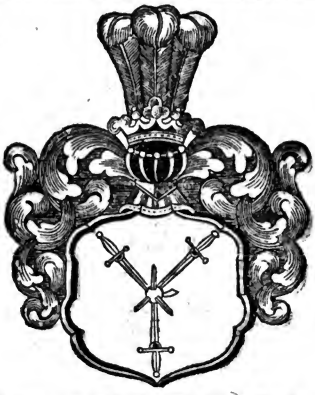

czerwone, miecze ſrebrne, na hełmie trzy piora ſtruſie, tak go opiſuie *Paproc: w Gniaździe fol: 1064. O herb: fol: 526. Okol: tom: 1 fol. 286. Kleynoty fol: 71. Biel. fol: 268 Mſ. P. Koiat. y inni.* Nasz Xiadz *Petrasanćia* lubo między inſzemi familiami cudzoźiemſkiemi powiada, że w Brytanii y Inſubryi, ſa niektore domy, ktore trzech mieczow w herbie używaia, iako Nortoniuſzowie, atoli inſza daleko od tego herbu ſymmetrya. Ten zaś herb przyniesiony do nas z Moraw, kędy z dawna Herburtowie na Fulſztynie zamku dźiedziczyli, á potym gdy w koronie naſzey oſiedli, nowy Fulſztyn w Polſzcze założyli, na pamiątkę dawnego z kad wyſzli. *Balbinus Epitom: Rer: Bohem. lib. 3 cap.* 15; w roku 1278 o Herborćie z Fulſztyna dźielnym mężu, to potomności wypiſał, że w owey lubo mniey ſzczęśliwey Przemyſława Ottokara II Krola z Rudolfem Habſzburſkim Ceſarzem potyczce, przedarł ſię przez wſzyſtkie ſzyki woyſka Ceſarſkiego do ſamego Rudolfa, ktorego z konia zwaliwſzy, konia podnim zabił: atoli ſam oſkoczony y poimany od Ceſarſkich, y przyprowadzony do Rudolfa, tę u niego łaſkę znalazł; że go wolno puścić kazał, mowiąc, wielkąbym krzywdę uczynił Rzeczypoſpolitey gdyby tak odważny kawaler ginąć miał. Większa ieſt watpliwość, kiedy ſię w granice Polſkie Herburtowie przenieśli. *X. Rutka in Mſ.* twierdzi, że ieſzcze za Leſzka Czarnego. *Bielſki świadczy*, że za Ludwika krola w roku 1378, trzech braći rodzonych, tu ſię pierwſi gnieździć poczęli, to ieſt Wacław, Fryderyk y Mikołay, czwarty zaś tych brat rodzony, zoſtał na dźiedźicznym w Morawie Fulſztynie, ſprowadzeni zaś byli od Władyſława Xiążęćia Opolſkiego, iakoż w krotce potym Mikołay y Fryderyk Herburtowie, to ieſt w roku 1410, na potrzebę Grunwaldzka, ſiła ludźi woiennych z Moraw y Czech, Jagełłonowi krolowi zaćiągneli, iako świadczy *Paproc. o herb.* Tenże Władyſław Xiąże Opolſkie, puścił im był Lwow, Przemyśl, Sanok y inne miaſta głowne na Ruſi, *iako piſze Miechowita lib. 3.* Herb ten zowie ſię inaczey Pawęza, atoli *X. Rutka in Mſ.* tę rożnicę naznacza między herbem Pawęza y Herburtem, że Pawęza nad iabłkiem kładźie krzyż, á w Herburćie go nie maſz: Ten tam pięć pior ſtruſich na hełmie, ten tylko trzy noſi.

Her-

Herburt ták o ſwym herbie piſze u tegoż Rutki. Ten kleynot (prawi) zánieſiony był do Sáſkiey Ziemi, od Karolá Ceſárzá Wielkiego. Pánował przodek herbu tego między niemi czás długi (piſze Mikołay Gwiciardinus) że młodſzego brátá Xiażęcia Sáſkiego Herburtá, krewnym imieniem wźiał z ſoba Carolus Wielki do Węgier y Morawy ná woynę, w tych obu źiemiách, dał mu wielkie Páńſtwo, zá zaſługi iego, y trzeći miecz z iábłkiem y z krzyżem przydał, y że od tego Herburtá przezwiſko naſtępcy wźięli. Z Węgier záś Kázimierz Wielki Krol Polſki wezwał ich do Polſki, poty z Herburta X. Rutká.

Herbowni.

Herburt Kozika Mierzewſki Modzelowſki Woronicz.

Potocki Centur: Viror: fol: 178, to o Domu Herburtow potomności podał, że ich ſześciu kiedyś rázem w Senaćie záſiádało, do ktorego, *ab equeſtri ſella, ac equo bellatore translatos, laticlaviam dignitatem omnes, aut copioſius fuſo ſanguine, aut uberiore dicendi ſeu conſulendi copia ſibi paraſſe.* Miklaſzá y Herborda braći wſpominaią Xięgi Ziemſkie Lwowſkie 1432. tenże to ſam Miklaſz był potym Łowczym Lwowſkim 1436. iako podpiſał pokoy Brzeſki, *u Łaſk: w ſtat: fol: 141.* Synowie iego trzey, Jan, Mikołay y Zewrzyd álbo Seweryn, dźiał między ſoba Oyczyſtey fortuny czynili, ktory znaydźieſz w Xięgach Ziemſkich Przemyſlſkich 1462. Z tych Janowi ſtarſzemu, doſtały ſię te dobra Glamboka, Bukowa, Woytoſtwo w Saſiadowicach, pol wſi Piatnicy, Pawłowo, Stanino. Drugim dwiema Dobromil, álbo iako go inaczey Fulſztyn záwáno, Kniezopole, Paprotno, pol wſi Piatnicy, Przełbice, Wola, Mużyłowice, Podłuby y Werblany. Z tych Seweryn był Chorążym Lwowſkim 1471, kiedy między ſynowcami ſwemi, á Mikołaia brata ſwego ſynami dźiał czynił, to ieſt między Jędrzeiem, Piottrem, Sewerynem, Janem, y Mikołaiem, o czym ſwiadcza Xięgi Ziemſkie Przemyſlſkie. Z tych Seweryn pod Bukowiną mężnie ſię potykaiąc poległ. Piotr zdami ſię od dobr, ktore wźiał dźiałem, nowe nazwiſko Odnowſkich Herburtow na ſobie wynioſł, iako go piſza Xięgi Ziemſkie Lwowſkie 1498, tenże to podobno Herburt z Fulſztyna Odnowſki, był potym Kaſztelanem Bieckim y Staroſta Sadeckim, ktorego corka Barbara, żyła naprzod z Zorawinſkim, po ktorego śmierći w więźieniu Tureckim, poſzłá za Staniſława Reia, z ktorym żyła 1515, *iako piſze Trzećieſki w życiu Reia*, ſyn záś iego, a brat rodzony Barbary, Mikołay naprzod Podkomorzy Lwowſki 1536, potym Kaſztelan Przemyſlſki y Staroſta Lwowſki 1548. o ktorym czaſie, prawo ſwe na wieś Dźiewiáćiele złał na Mikołaia Reia ſieſtrzeńca ſwego, czyli, *iako chce Trzećieſki*, brata ſwego bliſkiego, luboć potym te dobra *jure donatario* na Krola ſpadły: poſtąpił potym ná Woiewodztwo Sendomirſkie; iakom piſał z autorow, ktorych w tomie pierwſzym przytaczam, *atoli Paprocki o herb: fol: 189 powiada*, że Anna Ligęzianka była za Odnowſkim Woiewoda Krákowſkim. *Tenże fol: 702* twierdźi, że w roku 1552 iuż był Woiewoda Krakowſkim, na ktorym krześle miał ſiedźieć aż do roku 1555. Tenże piſze pod herbem Gozdawa, że ktoryś Odnowſki, miał za ſoba corkę Jerzego Bala iedynaczkę. Wroku 1536 kwitneli Jędrzey, Klemens, Franciſzek, Jan y Marcin Herburtowie dźiedźice ná Laſzkách, *Acta terreſtr: Leopol:* Fryderyk w bitwie Sokalſkiey z Tatarami, iuż był w prawdźie z potyczki y razu nieſzczęśliwego zdrowo wyſzedł, atoli żeby był nieſtawy z ućieczki ſwey nie popadł, znowu w kupie mężnych Kozakow, ktorzy

się byli do niego zkupili, zkoczył w mnogie hufy Tátárskie, tám od ko
nia y łuku odpadłszy odważnie poległ; *Orichov: in Quincunce.*

Jędrzey Woyski Samborski 1515, dziedzic na Dziedzilowie: y Jan brat iego rodzony, bracia Seweryna Chorążego Lwowskiego *Alla Terrestria Leopol.* O Jędrzeiu *świadczy Orichov:* że osobliwszym iego fortelem, Starodub z gro tu iest wywrocony, z ktorey okázyi zmordowany, w krotce umarł. Jan z Fulsztyna dziedzica na Nizincu y Bruchnalu, czterech synow wspom naia Xiegi Ziemskie Przemyślkie, Walentego, Jana, Jakuba, y Seweryn z tych Seweryn w bitwie Wołoskiey u Obertyna, zawadźiwszy sam przed hufem, we wszystko woysko Wołoskie, mężnie sobie poczynaiąc zginął *Orichov: in Quincun.* Walentyn, był Biskupem Przemyślkim, Poseł Zygmunta Augusta Krola Polskiego na Concilium Trydentskie 1562. wiezdaiącemu się Trydentu, wielu z zgromadzonych tam Infułatow, z powitaniem drogi szło, á że na ten dzień generalna Sessya przypadała, tę dla iego przyiazd Synod na inny dzień odłożył, *Pallavicin: hiſtor: Conc: Trid: lib: 18. cap: 14.* O nim *Orichov: diał: 6.* powiada, że go *Concilium ad colligendos omnes obuſus Eccleſiaſtic* wyśadziło, z innemi dwunaśta Biskupami, między ktoremi on był przynaczonym. Hosius Kardynał, *tom: 2. oper: fol:* 245. w liście do Jędrzeia Opalskiego, tak onim mowi. *Illi ſimiles cuperem eſſe nos omnes, qui ſumus epiſcopi cum eo vocationis & Ordinis: eſt enim vir & pietate & doctrina præſtans, & Tridentina ſe geſſit, ut omnium judicio valde probatus inde diſcederet*, toż mowi o nim w *Cenſura Miniſtror: Tigur: tom: 1. oper: fol: 697. y Epiſtol: tom: 2. fol: 276* o nim rzeczi, że się na Seymie Lubelskim 1569, murem stawił za domem Bożym, przeciwko heretyckim insultom, iakoż kilka zacnych familiy o herezya przeświadczonych, Kościelnemi censurami obłożył. *Orichov: alloq: de Execut:* umarł 1572. pochowany w Fulsztynie, *Nakiel: in Miechov: fol: 693. Gregor: Sambric: w Życiu S. Staniſława Kośtki.* Siostra iego Barbara, naprzod żyła z Piotrem Kmita, Woiewodą Krakowskim y Marszałkiem Wielkim Koronnym, po nim z Jędrzeiem Hrabia z Gorki, Kasztelanem Miedzyrzeckim, atoli bez pomnie, żyła ieszcze 1568 pobożna pani, *Hoſius tom: 2. oper: fol: 245.* Jest iego *Oratio, miana do Oycow Concilium Trydentſkiego wydrukowana, między innemi Monarchow legatow mowami, typis Birkmanianis 1565 in 8. & in Concil. Trident: in folio.*

Jan Kasztelan Bełzki, ktory trzymał dziełem Chliple w Przemyślkiey Ziemi, brat Walentego Biskupa, mąż zasłużony Oyczyźnie w poselstwach rożnych, ia go czytam w Xięgach Ziemskich Przemyślkich, Podkomorzym Lwowskim 1547, boday nie tenże sam, był potym Kasztelanem Lubaczowskim, iako o nim świadczy, *Orichov: in Quincunce*, kędy przydaie, że go Mediatorem Ziemi Przemyślkiey zwano, dla wielkiego szczęścia w iednaniu sercbraterskich, miał za żoba Odnowska Herburtownę, z ktorey corka, dostała się w małżeństwo Mikołaiowi Pieniążkowi, taż czy insza Kasztelanka Bełzka, była za Stanisławem Humnickim, druga za Zygmuntem Jordanem, y synow dwoch, z tych ieden Woyciech, pisał się z Zboyśk maż uczony, żona iego Zofia Bełzecka, z Barbary Magierowny Podczaszanki Sendomirskiey urodzona, pozostała wdowa po Wysockim *Geneal: Belzec:* z tey były trzy corki, Katarzyną Minkowska, Elzbieta Tyszkiewicowa y Maciejowska, y syn ieden Jędrzey, ale ten według Genealogiey, tylko iednę corkę zostawił Leśniowolska. Drugi syn Kasztelana Bełzkiego Jan, powróciwszy z Włoskich kraiow, na wszystkich expedycyach Moskiewskich rycersko stawił, złączył się był dożywotnie z Gostyńska, ia czytam Jana Herburta Chorę

żym

m Lwowſkim 1587, *u Solikowſkiego in Comment: fol: 196*, kędy onim powiada, na Elekcyi Zygmunta III trzymał neutralitatem. Jakub brat Jana Katelana Belzkiego, ſtawny legiſta, miał za ſoba Annę corkę Fredra Henryha, luboć y o drugiey żonie iego Wapowſkii herbu Nieczuia, iawnie mowi ſprocki, z tey miały bydź dwie corki, Dorota Zebrzydowſka Woiewodina Krakowſka, druga Regina Zołkiewſka Kanclerzyna y Hetmanowa Wielka Koronna, oſobliwſza dobrodźika Collegium naſzego Lwowſkiego, narła 1625, Grodeckiemu OO. Franciſzkanow Kościołowi, Monſtrancya, kiehy, y inny apparat ozdobny prowidowała, Bazylikę w Zołkwi to w dohody, to w kapłanow, to w ſprzęt kościelny ozdobiła, *Giza kazanie na iey grzebie*, był y ſyn Abraham, ktorego iedna corka z Staniſławem Zamoyim Kaſztelanem Chelmſkim, druga z Snopkowſkim zmowione *Academus aicornii*.

Mikołay Woyſki Kamieniecki 1516. brat Jędrzeia Woyſkiego Samboriego: *czytałem in Mſ. Petricovienſibus liſt Zygmunta I.* w ktorym temu Mikoiowi y Janowi Swierczowi (rozumiem że bratu iego, iako ſię wyżey mowiło tak nazwanemu) dźiedźicom fortecy Nowodwor albo Biedrzychow rodek, pozwala wybierania cła, na ktore zgubili byli przywiley, dawniey bie dany. Temuż Mikołaiowi w dobrach Holbinie y Dźiedźiłowie, ile że nich y groble y mołty na złych bardzo przeprawach uſtał, cło tenże Krol zwolił wybierać: Synow iego, iako Xięgi Ziemſkie Lwowſkie ſwiadcza, do dwoch, ieden z nich Marćin Staroſta Barſki, luboć go Paprocki Janem wie, po ktorym z Katarzyny Krotowſkii Woiewodzanki Jnowrocławſkiey (ta o iego śmierći poſzła za Kaſztelana Mińſkiego Jana Chlebowicza, ktory był tym Woiewodą Trockim,) zoſtały ſię dwie corki, iedna z nich Elżbieta iſtała ſię Staniſławowi Lanckorońſkiemu Staroſcie Skalſkiemu 1574, druga ofia naprzod Janowi Dulſkiemu Kaſztelanowi Chelminſkiemu. Podſkarmu Wielkiemu Koronnemu, potym Janowi Koſtce Woiewodźicowi Senmirſkiemu, Staroſcie Swieckiemu y Lipieńſkiemu, nakoniec Janowi Czarnowſkiemu, Kaſztelanowi Miedzyrzeckiemu, umarła 1636, w Wieluniu powowana, była to Pani nad płeć ſwoię rozumu wielkiego, urody delikatney, ioł niepoſpolitych, co o niey iey nadgrobek świadczy. Jan Kaſztelan nocki Staroſta Przemyſłki, y Mościcki, drugi ſyn Mikołaia Woyſkiego; był przod. Podkomorzym Przemyſłkim w roku 1564, w ktorym Seymowa conſtytucya zleciła mu przetłumaczenie, *Statutu Polſkiego z Łacinſkiego na oyſty ięzyk, Conſtit: fol: 41*, co on należyćie wykonał, żył ieſzcze 1576, *Conſtit: fol 271.* Podał do druku, *Chronica, ſive hiſtoria Polonicæ compendioſam deſcriptionem, ktora zakończył na Alexandrze Krolu Polſkim, luboć y o Zygmuncie I dotyka ktorych rzeczy, Baſileæ 1571 in 410.* 2do. *Statutum Regni Poloniæ, ſeu de legibus & inſtitutionibus Regni Poloniæ, Zamoſcii 1557 in fol: po Polſku zaś 1563, 1565, 1567, 1570, 1600. Cracoviæ; 1597 Zamoſcii; 1620, 1697. Gedani.* 3tio. *Locorum de fide communum Latino Polonorum liber unus, in quo vera Chriſti Eccleſia demonſtratur, Polonicè & Latinè 1568. Cracov.* Miał za ſoba Katarzynę Drohoiewſka, z ktorey *według meał: Drohoiew:* były corki trzy, Oſſolińſka Starościna Krzeſzowſka, Czerna, borażyna Lubelſka, y Elżbieta Wołowiczowa. Synow zaś dwoch, Jan ęczęſny, Wiſki Staroſta y Moſcicki, ktory OO. Dominikanom w Mościſkach, n pola wydźielił, co approbowała Konſtytucya 1616. *fol: 37.* poiął w małſtwo Elżbietę Xięzniczkę Zaſtawſka, *Carmen Nuptiale Miadrowicz 1601.* tey zoſtała ſię corka Alexandra Koniecpolſka Kaſztelanowa Chelmſka, Druſyn z Drohoiewſkii Kalper Kanonik. N. miał za ſoba Drohoiewſka,

z ktorey syn Erazm umarł *sterilis*. Mikołay podobno syn Jana Kasztelana Woiewoda Ruski, á przedtym naprzod Podkomorzy Halicki, ktorego pod czas interregnum z konwokacyi 1587, na obronę granic Ruskich, dwa tysiące iazdy Oyczyzna poddała *Conſtit: fol: 414*, iakoż był to mąż rycerski *iako onim Paprocki świadczy*, że ieszcze z Mieleckim Mikołaiem Woiewodą Podolskim, Bogdana na Państwo Wołoskie wprowadzał, tam na wszystkie impet Wołochow skoczył, zkąd potym wybiwszy się, zdrowo wyiechał. *Chwałkowski in Singularibus* powiada, że ktoryś Herburt za czasow Zygmunta Augusta woiuiąc z Turkami, gdy się mężnie zniemi zćierał, od iednego z nich z konia dźida zwalony, gdy iuż do ziemi lećiał, tym czasem drugi z drugiey strony, na niegoż natarszy, tymże orężem, znowu go na koniu utrzymał, á tym czasem koń we wszystkim biegu lecąc z nim, z ręku obu ma ich, Herburta wydźwignął, że do swoich zdrowo powrocił, takbym to zumiał, że o tym Mikołaiu mowi. Z Tatarami potym wszędźie odważnie walczył; był potym Kasztelanem Przemyślkim y Starosta Lwowskim, iako wspominaią *Konſtytucye 1593. fol: 660. y 1589 fol: 560*, na koniec Woiewodą Ruskim: *o czym konſtytucye 1601*, gdźie mu puste pola dźielić kazano na dobrze zasłużonych, *Conſtit: fol: 742*, miał za soba *1mo voto* Lanckorońską herbu Zadora, z ktorey syn Jan, 2do voto Zorawińska Kasztelankę Halicka, z ktorey była corka za Stanisławskim Balcerem herbu Pilawa Podkarbim Koronnym, y syn Mikołay.

Jan Kasztelan Kamieniecki syn Mikołaia Woiewody Ruskiego z Lanckorońskiy, umarł 1626, wieku swego 58, iako z iego nadgrobku wypada *Okolski*, kędy iego odwagi licza przećiwko Turkom, Tatarom, y Szwedom. *Hiſtor: Sapiehana parte 3. fol. 160 świadczy*, że Konstancya, podobno tego Jana corka Kasztelanka Kamieniecka, oddana była w małżeństwo Janowi Sapiehi Pisarzowi Polnemu Koronnemu, białogłowa wielce pobożna. Mikoły Kasztelan Kamieniecki, *Okolski Tom: 1. fol: 290*. Starosta go tylko Tłumaczowic, atoli *tom: 2 fol. 412 powiada*, że po nim brat Kasztelania Kamieniecki Michał Stanisławski: *Centuria Virorum Potockiego fol: 176*, wyraznie go Kasztelanem Kamienieckim zowie, gdźie iego expedycye sławi, że przeciwko Tatarom wielka ferca wspaniałośćia sławał: Szweda do Prus zachodzącego mężnie odpędźił: á przećiwko Abazy Baszy Tureckiemu, niezwyćięzonym się pokazał. *Geneal: Kalinowſkich* Herburtowi Kasztelanowi Kamienieckiemu za małżonkę przypisuie, corkę Walentego Kalinowskiego Generała Podolskiego, z ktorey miały bydź dwie corki, Konstancya Strzyżowska y Szczawińska Kasztelanowa Kruświcka.

Stanisław Kasztelan Lwowski, Starosta Samborski y Drohycki, rodzicmiem że syn Jana Swiercza, o ktorym wyżey, iako onim świadcza, *Gwic. 1563. fol: 65 y 1576. fol: 271*: corka iego była za Janem Sieniawskim Woiewoda Ruskim, syn zaś Piotr, ktory cudzoźiemskie kraie zwiedźiwszy, y w rożnych rożnych biegłości nabywszy, do wszystkich w Oyczyźnie spokoiu się funkcyi, wźiął był Woiewodztwo Podolskie 1586, atoli w tymże roku żyć przestał, iako czytam na liśćie, *Joannis Campani Provincialis Soc: IESU*. Mikołay Kasztelan Halicki, Starosta Lwowski, 1587, iakom widźiał list iego, ktoremi czył się był dożywotnie z Barzowna herbu Korczak, z ktorey corka z Michałem Stanisławskim Podkomorzym Podolskim zmowiona, *Genealog: Stanisław.* druga (zdami się Katarzyna) z Uchańskim Woiewoda Bełzkim, umarła 1617, leży w Uchaniach. Jan z Bruchnala maż znaczny, poiał Annę Szczawińska, corkę Kasztelana Łęczyckiego, Ochmistrza Krolowy Anny, Szczawińskiey Sochaczewskiego y

pchaczewſkiego y Wareckiego. Ktoryś z nich miał za ſobą Magdalenę
rkę Jędrzeia Tomickiego Kaſztelana Gnieznieńſkiego. Anna Herbur-
owna była za Jędrzeiem Xiążęciem Zbarazkim *Geneal: Zbarazk*, druga za
reckim Maćieiem Sędźia Sanockim koło roku 1540. Szczeſny Herburt
anonik Krakowſki *Baranow*. Hieronim poſeł na Seym 1637, z tamtąd de-
utowany do kwarty Rawſkiey, *Conſtit: fol: 33*. Abraham miał za ſobą Zo-
a Korniaktownę, ale z nią *ſterilis*. N. była za Janem Pileckim hebu Leliwa
Irodelſkim Staroſta. Atoli ten Dom ieſzcze przed rewolucya Kozacka, za
Władyſława IV Krola Polſkiego, iuż całe zginął, iako piſze *Potoc: Centur:*
d: 180.

RCTK herbu Lubicz, ale z tą odmianą, że tylko ieden krzyż noſza w podko-
ie, tak go opiſuie *Mſ. X. Koialow*: Tomaſz Herczyk Pisarz Grodzki Plocki,
mowie iego Alexander y Władyſław.

MANOWSKI herbu Jaſtrzebiec, Bielſki ſwiadczy, bo Paprocki na mieyſcu y
kolſki o nich nie piſali, że Paweł Hermanowſki tego herbu w Kompanii
rugiemi, tyſiąc Tatarow na ſobie kilka godzin trzymał, a potym do ućie-
tki przymuſił, była ta potyczka pod Konſtantynowem 1577.

MANOWSKI herbu Junoſza w Przemyſkiey ziemi, piſza ſię z Hermanowa, ie-
iego z nich nadgrobek wypiſał *Starowolk in Monum*: z Przemyſla, żołnierza
zez wiele lat. Elżbieta Zakonnica u Wſzyſtkich SS. we Lwowie: niektorzy
nich piſza ſię z Grochowce, zkąd poznać, że od Grochowſkich ſwoy po-
atek wźieli: bo Jakub Grochowſki Stolnik Przemyſlki 1420 wźiawſzy dźia-
m Hermanowice, od nich Hermanowſkim był nazwany.

TOPSKI herbu Drogoſław w Wielkiey polſzcze, atoli y drugich Herſtopſkich
rbu Nałęcz klada naśi piſarze pod Miedzyrzecem.

VELL w Inflanćiech oſiedli, z tych Malcher Bernard Hewel y drugi Mal-
er 1632. podpiſali elekcya Władyſława IV. Do tych rozumiem należy Jan
levelius Cos: Ged: maż wielkiego dowćipu; w Matematyce, oſobliwie ie-
nak w Aſtronomii takiey biegłości, że doniego ſławni tego tam wieku Aſtro-
omowie, w rzeczach trudnych, iako do oraculum ućiekali ſię. Z tey nauki
miał u naywyżſzych w Europie Monarchow eſtymacya, że mu pełne u-
ieiętności iego zapiſywali w liſtach ſwych pochwały: umarł 1688. Wydał
o druku. 1mò. *Selenographia, ſive Lunæ deſcriptio, tam macularum, quàm motu-
m diverſorum, omniumq; viciſſitudinum, phaſiumq;. 1647. Gedani in fol:* 2dò. *Sele-
lographiæ appendix, Hieroglyphicas aliquot annorum obſervationes & orbis Jovialis mo-
tum exhibens, Ged: in fol:* 3tiò. *Prodromus Cometicus, quò hiſtoria Cometæ anni 1664.
exorti, curſum faciesq; diverſas capitis & caudæ accuratè delineatas complectens, necn
on diſſertatio, de Cometarum omnium motu, generatione, varietate; phænomenis exhibetur
Gedani in fol: 1665.* 4tò. *Deſcriptio Cometæ anni 1665 exorti cum geminis obſerva-
tionibus, cui adjuncta eſt Mantiſſa Prodromi Cometici, obſervationes omnes primi Co-
metæ 1664 exhibens, Gedani in fol: 1666.* 5tò. *Diſſertatio de nativa Saturni facie,
inq; variis phaſibus certa periodo redeuntibus; cui addita eſt, tam Ecclipſeos ſolaris
1656 obſervatio, quàm diametri Solis apparentis accurata dimenſio, Gedani in fol: 1656.*
6tò. *Mercurius in Sole viſus Gedani 1661 cum aliis quibuſdam obſervationibus. Huic
nnexa eſt Venus in Sole viſa 1639 Laverpoliæ à Jeremia Horoccio, nunc primùm edi-
s, notisq; illuſtrata. His acceſſit ſuccincta hiſtoriola novæ ac mirę Stellæ in collo Ce-
i, certis anni temporibus affulgentis & evanescentis. Nec non genuina delineatio Pa-
ſelenarum & Paraleliorum quorundam variſſimorum Gedani in fol:* 1662. 7mò.
*piſtolæ duæ, priori de motu Lunæ libratorio, in certas tabulas redacto. Poſteriori de
rimis; luminarii defectu anni 1654. Gedani in fol:* 1654. 8vò. *Cometographia, totam*

naturam Cometarum exhibens. Acceſſit omnium Cometarum à mundo condito hiſtoria, Gedani 1668 *in fol:* 9nò. *Epiſtola de Cometa, Gedani anno* 1672 *vilo, ad Henricum Oldenburgicum, Gedani in fol:* 1672. 10mò. *Machinæ Cæleſtis pars prior, Organographiam, ſive inſtrumentorum Aſtronomicorum omnium, quibus auctor, hactenus ſolers rimatus ac dimenſus eſt, accuratam delineationem exhibens Gedani* 1673, *in fol.* 11mò. *Machinæ Cæleſtis pars poſterior. Rerum Uranicarum obſervationes, tam Ecliptſium lunarium, quàm occultationum Planetarum fixarum, nec non altitudinum Meridianarum, Polarium, Solſtitiorum & Æquinoctiorum, unà cum reliquorum Planetarii, fixarumq; hactenus cognitarum, globis adſcriptarum, equè ac ſiturarum hactenus ignotarum obſervatis, tribus libris exhibens, Gedani in fol:* 1679. 12mò. *Annus Climactericus, ſive Rerum & Uranicarum obſervationum annus quadrageſimus nonus exhibens diverſas occultationes tam Planetarum, quàm fixarum,* 1685 *Gedan: in fol. In hoc libro deplorat, quòd cum per 50 proximè annorum obſervationes ſuas, moliretur Cælum & Almageſtum novum, jamq; hoc opus ad finem perduxerit, & prælo impreſſum abſolverit, repentino incendio, cum omnibus ſuis machinis, inſtrumentis, libris, ac etiam ipſa domo conflagravit.* 13tiò. *Prodromus Aſtronomiæ cum Catalogo fixarum, ex propriis obſervationibus deducto, tabulas quoq; ſolares exhibens, Gedani* 1690 *in fol: ut teſtatur Wolff Chriſt: in Elemen: Mathem: fol:* 1053. 14tò. *Firmamentum Sobieſcianum in ulo erectum, ſcriptoq; illuſtratum, Gedani* 1690 *in fol: teſtatur idem fol:* 1056 & *Hyp. fol:* 61. 15tò. *Venus in Sole viſa an:* 1662. *Scherer in Geog: Polit: fol:* 375. 16tò. *Epiſtola ad Petrum Gaſſendum & Iſmaelem Bullialdum de Eccliſi ſolari. Idem.* 17mò. *Epiſtola de Cometa viſo an:* 1677 *Idem.* 18vò. *Epiſtolæ ad P. Eichſtadium, Goſcium & P. Ricciolum S. I. de diverſis rerum cæleſtium, præſertim verò Eccliſium obſervationibus.*

* *HEYDEK,* Ziemianie Pruſcy, ieden z nich miał za ſobą Brantowne. Heydekowna była za Aſſwerem Brantem, Marſzałkiem Pruſkim naywyżſzym.

HILCHEN herbu Jelita, O tych mowiłem pod litera C w pierwſzym tomie. Dowid Piſarz Ziemſki Inflantſki, ieſt w druku od niego napiſany, *Cygnus concentus contra Jacobum Godemannum & Rigenſes, Zamoſcii in* 4to 1604.

* *HINCZA,* Pruſka to Szlachta, z ktorych był w Zakonie naſzym Marcin Hincza godny, Kaznodzieia, rzadził Collegia Gdańſkie, Toruńſkie, Jarosławſkie, Krakowſkie u S. Piotra, Nowicyat Krakowſki, Domum Profeſſam, w Wilnie y w Krakowie, y dwa razy Prowincya Polſka, umarł w Poznaniu 1667, ſa w druku re iego piſma. 1mò. *Krol Boleſny JEZUS Chryſtus, Lublini in fvo, Cracov:* 1631. *y* 1636: *y na łacińſki ięzyk też ſamo od X. Woytiecha Cortyſcińſke Soc: JESU przetłumaczone* 1635 *Cracov: in* 8vo. 2dò. *Chwała z krzyżá, ktorey y ſobie y nam nábył JEZUS Ukrzyżowány* 1641 *in* 8vo. 3tiò. *Dźiełie Pan JEZUS, to ieſt rozmyślánia o dźiećińſtwie Páná Jezuſowym in* 8vo 1636 *Cracov.* 4tò. *Płacz Anielſki Pánu Jeżuſowi Nowonarodzonemu,* 1636 *in* 8vo. *Crac.* 5tò. *Głos Páńſki z Ewangelii Adwentowych z náukámi y z ſłoſowániem do Nayświet: Sákrámentu, in* 4to *Vilnæ* 1643. *ſá Medytácye ná Ewángelie: &* 1642. 6tò. *Mátká Boleſna Márya, to ieſt tłumáczenie Męki Páná Chryſtuſowey, ktora boleść Mátce Boſkiey záſtáwiáłá, tom pierwſzy in fol:* 1665. *ále drugi tom nie wſiedł do práſy.* 7mò. *Kleynot Koronny kazánie ná pogrzebie Anny z Jákubowic Ligeźiny, Podſkárbiny Wielkiey Koronny* 1638 *Cracov.* 8vò. *Złota Koroná, álbo kazánie ná pogrzebie Anny z Szemberga, X. Oſtrogſkiey. Woiewodźiny Wołyńſkiey* 1636, *in fol: Crac.* 9nò. *Kárdynáł Ludvſiuſá pánegiryk, S. Ignácemu Lojoli powiedźiány, z łácińſkiego ná Polſki przetłumaczył Crac: 1633 in* 8vo.

HINNES, Ci nobilitowani na Seymie 1662, o czym Konſtytucya.

Hippo.

Hippocentaurus herb.

MA bydź poł człowieka nagiego, od paſa poł konia wiekſze, bo o czterech nogach końſkich; z ogona końſkiego waż głowę ku człowieka poſtaci zkręćił w gorę zadarta, do ktorey w tył ſkierowany człowiek, z łuku napiętego ſtrzała mierzy, tak go opiſał *Paprocki o herbach fol: 681,* luboć on go w prawa tarczy będzonego położył. *Okol: tom: 1. fol: 292.* w lewa. Żeby taka mixtura ierzęcia z człowieka y konia *in rerum natura* bydź mogła, watpia turaliſtowie. Prawda, że S. Hieronim w życiu S. Pawła Puſtelnika napi-, że gdy S. Antoni Puſtelnik z nadchnienia Boſkiego, ſzukał S. Pawła po hokiey puſzczy, obaczył podobne temu, iako ſię tu opiſało, monſtrum; ppocentaurus go zowia, pytał go tedy, gdżieby mąż Swięty Paweł mięał, ale on coś tylko pomrukiwaiąc, y bardżiey ſłowa łamiąc, niż moąc, rękę prawa wyćiągnawſzy, na drogę tę, ktora ku S. Pawłowi ćiagła, pokazał; ſam zaś chybkim biegiem na obſzerne pola zkoczył. Czy był dyabeł, ktory dla uſtraſzenia S. Antoniego, takie na ſobie monſtrum yślił, czy też tamta puſtynia takie zwierzę rodźi, pewności nie mamy, ty S. Hieronim. *Zaś Mar: Victorius in ſchol:* na to mieyſce piſzac, twierdźi, takich zwierząt żadna ziemia nigdy nie miała, ani ma, y Cicero o tym *natura Deorum* tak mowi: *Quis Centaurum fuiſſe, aut Chimeram putet? quæve, tam excors inveniri poterit? quæ illa, quæ quondam credebantur, apud infe- tormenta pertimeſcat. Ælianus ſwiadek,* że pierwſzego we Włoſzech ziemia, Maren nazwanego, ze pierwſzy, na koniu iezdźić poczał, Hippocenrum zwać poczęto, a od tego czaſu tym, ktorzy konie uiezdzali, tenże ty- dawano. Do Polſki naſzey wnieſiony ze Włoch za Juliuſza Ceſarza, / też w tenczas, kiedy wiele ſzlachty Rzymſkiey, uchodząc zagniewago na ſiebie Ceſarza Rzymſkiego woli, z Libonem Palemonem do Litwy wynieśli, y tam oſiadłszy godne potomſtwo rozrodźili. Z tych, ći tego rbu zażywali.

* *HIZDEIO.* z Multańſkiey ziemi przybyſz do Polſki, Hizdeio indygenat na Sey-
mie otrzymał, *o czym Konſtytucya 1676.*

* *HLADOWICKI herbu Prus 1mo.* Hladowicki Władyſław, Podczaſzy Lidzki w
Grodźińſkim, y Gedeon podpiſali Elekcyą Jana III, Konſtancya Jerzego
Pieſkiewicza, Skarbnika Mozyrſkiego małżonka. Jakub Hladowicki Socius
JESU Prowincya rzadźił Litewſka 1700. Jan Skarbnik Grodzieńſki, Samu-
el y Kaźimierz żyli 1648.

* *HLASKA herbu Leliwa,* w Połockim Woiewodztwie. *X. Kwiat: in Mſ.* Lew Hla-
ſka żołnierz odważny. Mikołay rodzony Lwa, Podczaſzy Połocki 1638. z
Kommiſarzow oboyga narodow, odprawował poſelſtwo do Zaporowſkie-
go woyſka. N. Kazimierza Jacyny małżonka.

* *HLINIECKI,* w Xięſtwie Litewſkim, Jozef Hliniecki z Woiewodztwem Tro-
ckim. Jozef Kaźimierz Regent Kancellaryi Trybunału Litewſkiego z Wi-
leńſkim, podpiſali Elekcyą Jana III.

* *HLUSZANIN herbu Radwan,* z tą iednak odmiana, że w helmie kłada pięć pió-
Strufich, a przez nie Kopia maiąca na ſobie pierźćień, tak go opiſuie L
ſiat: in Mſ. Euſtachi Hluſzanin, dwanaście lat był w Tatarſkim więzieniu
Hluſzanina Staroſtę Mściſtawſkiego, niektore dźieie wſpominaią. Siedm
za Krola Stefana ſławny żołnierz, był poſłem do Moſkwy, z Haraburdzin-
ki Kaſztelanki Smoleńſkiey, zoſtawił ſyna Hrehorego, Rotmiſtrza Kro-
wſkiego do Wołoch, y Inflant, ten zpłodźił ſynow, Jana y Jozefa. Hlu-
ſzanin zacny Kapłan w Zakonie Kaznodźieyſkim, *Sacræ Theologiæ Doct.* I
ni ich piſza Gluſzanin.

HOHOLEWSKI herbu Jaſtrzębiec, w Bełzkim Woiewodztwie, patrz Chohoł, Sieda
Hohołewſki, corka iego była za Łazarzem Iwanickim.

* *HOLDE.* Jan Holde Kapitan w Ziemi Inflantſkiey, podpiſał Elekcyą Jana II

Hołobok herb.

POwinno bydź poł łosośia przeciętego, prosto głowa do gory obroconego w polu czerwonym, na helmie nad korona, między dwiema trąbami poł także łosośia. *Okol: tom: 1 fol. 216. Mf. P. Ruska.* Nadany ten herb z tey okazyi. W roku 1109. Boleſław Krywouſty woiuiąc z Pomorzany, ſtanął w Bydgoſzczy, gdźie przechodząc ſię rzeka, widźiał mnoſtwo łoſoſiow podſkakuiących do gory z rzeki; Rycerz niejaki rycerz Polſki, rzućił tak ſzczęśliwie toporkiem, że iednego łoſośia w poł przeciął: wźiął to ſobie Kroł, za pewna wroſzkę zwyćięſtwa, a tego gdy ſię nazaiutrz potkał z Pomorzany, y ich na głowę poraźił, pomienionemu Rycerzowi, tegoż poł łoſoſia w herbie nadał: á od rzeki ktora ſię to ſtało, imię temu kleynotowi nadane Hołobok, chyba że z przedtym tak ta rzeka zwała, to wiem że temi czaſy Brdą ia zowia: a-też y to wiem, że ieſzcze Bydgoſzczy miaſta na ten czas nie było, o tym indźiey.

Herbowni.

Bieruł	*Branicki*	*Latyczyńſki*	*Niezwoiewſki*
Borecki	*Cebrowſki*	*Lipnicki.*	

Potomek tego Raćulda Hołoboka, był Wawrzyniec, zoſtawił ſyna Bowenturę albo Dobrogoſta, y drugiego Czeſacha, od ktorych Władyſław i Ottona Xiążećia Kaliſkiego w roku 1211 kupił Hołobok plac y wieś aw, y na nim fundował klaſztor Zakonnym Pannom reguły Cyſtercyeńiey, ktory ſię y po dźiś dźień zowie Olobocki.

ONIEWSKI herbu Korczak, od Myſzkow że ſwoy początek wźieli, dla tego ſali ſię Hołoniewſki Myſzka, *Okolſki tomo 3 folio 112.* świadczy, że Hołoniewſki miał za ſobą Sieniućiankę. N. Hołoiewſka Piotra Stoieńſkiego dźiego Ziemſkiego Bełzkiego małżonka.

OWCZYNSKIE Xiążęta herbu Łabęć. O nich *Mf. X. Koial:* świadczy, że ſa w powiećie Orſzańſkim, z Hołowczyna imienia tego nabywſzy. *Geneal: Ogińſkich* i mappie fztychowana, od Ruſkich Jedynowładzcow początek tey familii ągnie, gdźie Teodorowi Xiążęćiu Siewierſkiemu, dwoch ſynow naznacza, drzeia y Iwana, od Iwana poſzły Xiążęta Rafałowſkie y Hołowczyńſkie. tych N. Hołowczyńſki Kniaź, Woiewoda Mściſławſki (ale roku nie maſz, orego na tym krześle ſiedźiał, dla tego y iam go opuścił w pierwſzym mie) miał za ſobą corkę Michała Wołowicza. Synowie iego Samuel Choży Orſzańſki, y Mikołay Pułkownik krolewſki. Brat rodzony Woiewody, n Cześnik Litewſki, żona Helena Wołowiczowna Podſkarbianka Litewſka. Alexander Kaſztelan Zmudzki, Staroſta Lidzki, deputowany 1611 do orrektury praw Xięſtwa Litewſkiego, á w roku 1601 w ſtu ludźi ſwoich ſtał do Inflant, y tam do owych ſławnych wiktoryi pod Kokenhauſem y rlem ſila dopomogł, corka iego Anna wydana za Kryſztofa Stefana Sapieę Woiewodę Mściſławſkiego *Hiſtor: Sapieh: parte 3 fol: 72.* Konſtanty z Hołowczyna Rafałowſki Kaſztelan Mściſławſki, ſyn iego Jerzy 1648. Mikoły Chorąży Orſzańſki w tymże czaſie. Hołowczyńſka Xiężna Piotra Tyſkiewicza Woiewody Mińſkiego małżonka. *Okol: tom: 2 fol: 99.* Hołowczyńſki miał za ſobą Chodkiewiczownę Kaſztelankę Trocka. Zofia była za Jerzym Mniſchem Woiewoda Sendomirſkim.

Hołowinski Herb.

KRzyż żołty, prosto do gory ſtoiacy na dwoch gorach ſielonych powinien bydź, ktore iednak tym kſztałtem wyrażaia, iak herb Oſtrowaz; pod krzyżem Xiężyc nie pełny, rogami do gory obrocony żołty, na hełmie pięć pior ſtruſich położył *Okol. tom: 1 fol. 295.* Nabytym ten herb bydź powiada z tey okazyi w Ruſkich latopiſach: Jeden z przodkow tey familii, ze dwoch gor podle ſiebie leżących zważywſzy woyſko nieprzyiacielſkie ſnem zmorzone, pod głęboką noc, przeciężł im Xiężyc przyświecał, z ludźmi ſwemi na nich uderzył, y ſzczęśliwie pokonał; przetoż w nadgrodę tego zwycięſtwa, gory obiedwie ktorych upatrzył nieprzyiaćiela, Xiężyc przy ktorym woiował, w herb swego zaniecſione. Tym ſię herbem pieczętuia Hołowińſcy, ktory *Koialowic in Mſ.*, zowie Koſtrowiec odmienny. Z tych Gabryela ſtawnego żołnierza zaleca *Paprocki*, Hołowińſka była za Jerzym Xiążęciem Czartoryſkim. Jan 1632 na Wolyniu, Konſtantyn, y Samuel w Kiiowſkim 1674.

* *HOŁOWKA herbu Lubicz.* w Podlaſzu kwitna. Z ktorych Kaźimierz Hołowka Woyſki Halicki, maż rycerſkiemi dźiełami wſławiony. ſłużył naprzod ſzlixem Potockim Woiewoda na ten czas. Sieradzkim, potym porucznikiem pod pancerna Zbaſkiego Podkomorzego Lubelſkiego, umarł 1693. Paweł w Xięſtwie Litewſkim 1700.

Hołownia Herb.

* *Koialow: in Mſ.* powiada, że powinien bydź charakter białego koloru w polu czerwonym, na kſztałt litery T u Łaćinnikow, w hełmie trzy pióra ſtruſie kłada: tym ſię herbem pieczętuia Hołownia w Woiewodztwie Nowogrodzkim. Z tych był Jerzy Hołownia Chorąży Nowogrodzki maż wielce godny. Są w tymże Woiewodztwie ktorzy ſię tak piſza Hołownia Jakimowicz, atoli ieżeli tego kleynotu używali, nie wiedźiał *A. Koialowicz.* Kryſztof Hołownia Jakimowicz Piſarz. Skarbowy Litewſki ob. Paweł Hołownia Jachimowicz Piſarz Skarbowy, Kommiſſarz z Seymu [illegible] do m-

rozgranicżenia Zmudźi od Kurlandyi; *Conſtit: fol: 41*, y 1621 poſtuiac na ym przez konſtytucya uwolniony od expedycyi generalney na woynę ecką. *Conſtit: fol: 23.* Hieronim Jachimowicz Poborca w Witebſkim 1609, *ſtit: fol: 928.* Mikołay Hołownia 1648 w Nowogrodzkim, Eliaſz y Januſz Pińſkim 1632. Jędrzey w Powiećie Lidzkim 1674. Alexander w Xięſtwie nudzkim. Sa y drudzy w Słonimſkim powiećie, Hołownia. Oſtrożęcki, ezy: inſzymi kſztałtem herb ſwoy układaią.

ANSKIE Xiążęta herbu Hippocentaurus. Ci początki ſwoie zabrali ze krwi azat Litewſkich, od Juliana Dorſzprunga, ktory do Litwy z Palemonem, ſynem, Proſperem, Cezarynem y Hektorem Roża, z Włoſkich ſię kraiow mioſt, iakoż że y teraz Saturniuſzow Familia w Rzymie, Hippocentaura herbie używa. *Petraſancta cap: 65* świadczy: *W. Mſ. zas: X. Rutki*, niektorzy ierdzą, że ten herb po zwoiowanych Centaurach przez Słowiańſkie y ſkie narody, y zaprowadzonych na mieyſca bagniſte, przyſzedł do użyania w tych kraiach: Lapitæ albowiem, (byl to narod Słowiański) Theſſow na koniach ſiedzących, nazwali Centaurami *według Ottona Friſinga, lib. 1 z*, iż konie ujeżdżiwſzy, dzikich potym wołow konali. Y lubo ia- m wyżey namieniał, Hippocentaurow, żeby byli na świecie, pośpolićiey torowie zapieraia, czego potwierdza *Seneca, lib: 8 epiſt: 59. S. Auguſtyn lib: de Civitat: cap: 13. Lucretius lib: 5* gdy mowi; *Sed neq; Centauri fuerunt nec npore in ullo, eſſe queat, duplici natura & corpore bino, ex alienigenis membris npaſta poteſtas negat; Szentivani Miſcell: curios: decade 2 part: 1 diſſertat: 10* § dla tego też u *u Izaiaſza cap: 34 verſu 14* ſłowo Onocentaurus tak tłumaa, że nic więcey nie znaczy, tylko leśna beſtya: racya zaś tego niektoy daia, że człowiek y koń albo oſieł, ſa natury daleko od ſiebie rożne, a tego nie moga ſię nigdy w iedno ſpoić, nie tak iak widźiemy w Lamrtach. Przećiąż *Plinius hiſtor: natur: lib: 7 cap: 3 twierdźi*, że Hippocentaura żemi oczyma widźiał, urodźił ſię był w Teſſalii, z tamtąd przeſzedł do Eptu, zkąd Klaudiuſzowi Ceſarzowi był przyprowadzony.

Juliana Dorſzprunga potomkowie y Xiążęta oraz Litewſkie, aż do

Narymunda tego herbu zażywali, ktory go potym w Pogonia Litewſka zwyczayna odmienił. O tych potomkach Juliana, indźiey ſię mowić będźie. Tu tylko ſię powie, co do Familii Xiążat Holſzańſkich należy. Romand Xiąże Litewſkie zoſtawił piąciu ſynow, od ktorych wielkie w tym kraiu Domy urosły, to ieſt od Narymunda nayſtarſzego ſyna, Dom Xiążat Radźiwiłow wywodźi *Koialowicz;* od Doumonta, Xiążęta Sieſickie y Swirſkie poſzły, od Gedruſa Gedroycowie, Troiden w klaſztorze życie ſwoie zkończył: od Holſzy Xiążat Holſzańſkich 1280. Przecięż Gedroycowie y inni, inſze ſobie potym herby przywłaſzczyli. Algimunt ſyn iedę Holſzy, od ktorego długo ſię ſukceſſorowie Algimuntami piſywali. Drugi ſyn Mindow, pierwſzy z tego Domu Chrześcianinem zoſtał 1321, Gedyminowi do owey ſławney z Ruſi wiktoryi, nad Pierna rzeka ſiła dopomogł, zaczym puścił mu Prowincya cała Kiiowſka, ktora po tym zwyćięſtwię Staniſławowi Xiążęciu Kiiowſkiemu odebrano, *Stryikow: lib: 11 cap. 3, Koial: par: 1 lib: 7 biſtor: Litw:* Oćiec ich umarł kolo roku 1282. Jan Algimuntowicz, to ieſt Algimunta ſyn Xiąże Holſzańſkie, Witolda, Xięſtwa Litewſkiego dobiiaiącego ſię, ſtronę trzymał, z nim ſię do Krzyżakow w Pruſy udał 1388. *Stryik: fol: 485, Koial: p. 2 lib: 1.* Tenże Naſtazya corkę Witolda zaślubiona Bazylemu Wielkiemu Xiążęciu Moſkiewſkiemu, z portu Gdańſkiego, morzem pod Narwę, ztamtąd ladem do Moſkwy zprowadźił, *Stryikow: fol: 491 w roku 1391.* Z tymże Witoldem potym Wilna miaſta dobywał, przecięż względem tych zaſług, gdy Skirgełło 1395 umarł, Witold go Kiiowianom przełożył. *Gromer lib: 15, Koial: p. 2 lib: 1, Stryikow: fol: 499.* Ten Iwan Olgimunt z dynami ſwemi Jędrzeiem y Siemionem, podpiſał pokoy wieczny Litwy z koroną 1401, a *Łaſk: w ſtatu: fol: 128*, corka zaś tego Iwana Uliana, czyli u *Krómera* Juliana, á ſioſtra Siemiona, Luty nazwanego, y Jędrzeia Xiążęcia Wiazeńſkiego, 1417 doſtała ſię w małżeńſtwo Witoldowi Xiążęciu Litewſkiemu, *Stryikow: fol: 547.* Z tych Siemion ſzwagier Witolda, w rządy odebrał od niego Xięſtwo Nowogardzkie 1414, ktore w tym roku moca ſobie Witold podbił. *Stryikow: fol. 544, Koial: p. 2.* Latopiſzcze twierdza, że Jędrzeia ſyna Janowego, Xiążęcia Wiazy corkę Zofia, wźiał za żonę iuż to czwartym ślubem Jagełło Krol, atoli zbiia to *Stryikowſki y inni, y powiada*, że ta Zofia była corka Jędrzeia Xiążęcia Druckiego, z ſioſtry Witoldowey urodzona. Neſtor Władyka Chełmſki. Jerzy Xiąże Holſzańſkie ſyn Siemiona, (ktorego w Witebſku, gdy zdrada poimał Swidrygełło Xiąże, w rzece go utopić kazał 1433, widział ieſzcze w roku 1573 na tymże mieyſcu, gdzie go utopiono, *Stryikowſki* kamień wielki, z krzyżem na nim wyrywanym *Stryikow: fol: 578, Koial: p. 2*) ten po zabićiu Zygmunta Wielkiego Xiążęcia Litew: powodem był rozroźnionym Panom Litewſkim, żeby byli Kaźimierza brata krolewſkiego na to Xięſtwo obrali, iakoż tak ſię ſtało, przećiwko ktoremu do Brześcia wyieżdżał 1440, *Stryikowſki fol: 592.* Synow dwoch zoſtawił, iednego Siemiona Staroſtę Łuckiego, umarł 1503, *Stryikow: lib: 22 cap: 2 fol: 689.* Drugi Syn Alexander Jurgiewicz Algimunt Xiąże Holſzańſkie Kaſztelan Wileńſki y Staroſta Grodźieńſki 1499 podpiſał dawnych paktow renowacya z koroną Polſką Xięſtwa Litewſkiego, *u Łaſkiego w ſtat: fol: 130 y* 1502 liſt Alexandra krola, iako czytam *w Konſtytucyach 1564 fol: 53, Hiſtor: Sapieh: part: 3 fol: 87* powiada, że krolowy Bonie darował Wolpiński powiat, á po Helenę Alexandra krola przyſzła małżonkę iezdźił do Moſkwy. Syn iego Paweł naprzod Biſkup Łucki, w roku 1512 był na Concilium Lateraneńſkim na ſeſſyi trzećiey y dalſzych, co ſię pokazuie, *ex Actis tegoż Concilium wydrukowanych.*

Z tey

Z tey katedry posuniony wstąpił na Wileńską, na ktorey w wielkiey opinii o swoiey światobliwości zszedł z tego świata 1555: w Wołpie Mansyonarzow fundował, do Łuckiego Biskupstwa, Janow z przyległościami, wiecznemi czasy przyłączył. Musiał coś znacznego y katedrze Przemyskiey uczynić, ile, żem tam iego herb widźiał, tak, że pod konia iest całe wyzłocone, strzała złota, żelezce u niey srebrne, łuk złoty, ćięćiwa czarna. *O nim Prætor: O G. lib: 2, c, 2, Histor: Sapieh:* y inni zgodnie mowią, że ostatni z tego Domu umarł: atoli zdami się miał rodzonego brata, o ktorym podobno *Geneal: Radźiwiłow świadczy*, że miał za żoba Annę corkę Jerzego Radźiwiła Kasztelana Wileńskiego y Hetmana, siostrę Barbary Radźiwiłowny Zygmunta Augusta krola żony; ba y *Histor: Sapiehana* Annę Xiężniczkę Holszańska (Walicki ia Stolnikowna Litewska zowie) chce mieć małżonka Pawła Sapiehy Woiewody Nowogrodzkiego, z ktora y Xięstwo Holszańskie weszło, y używanie herbu Hippocentaura w sukcessyi w Dom Sapieżyński *według Stryikowsk:* druga iey siostra za Mikołaiem Pacem Woiewoda Podlaskim. Trzecia za Chlebowiczem.

**HOLSZTUCHER* w Inflanćiech. Bartłomiey Holsztucher posel na Seym 1590, z niego naznaczony do lustracyi dobr krolewskich w Inflanćiech, *Constit: fol: 584.* Bartram Starosta Kremoński 1600. *Dawid Chilchen.* Wilhelm Starosta Kremoński 1632 podpisał elekcya Władysława IV.

**HOŁUB herbu Sirokomla*, ale z tą odmiana, że na Abdanku miasto krzyża, kłada strzałę z połowa żelezca, niektorzy to nazywaia trzema krokwami, ale niewiem dla czego. *To Koial: in Mſ.* Jędrzey Hołub w Słonimskim powiećie, wspomina *go Konstytucya 1574.* Hawryło Hołubek, (bo iuż ich Hołubami iuż Hołubkami zowią) Rotmistrz krolewski, posłany pod Wielkiełuki w zredziey straży, mężnie Tatary pogromił, *Okolski powiada*, że go zabito pod Byczyna, á potomstwo iego zostaie w Nowogrodzkim Woiewodztwie. Alexander w powiećie Wołkowiskim. Regina była za Adryanem Dąbrowskim herbu Kuszaba, atoli *X. Olszewski w kazaniu, Tytuł po tytułach*, że Hołubowie herbem Wczele sie pieczętuia, pisze.

**HOŁUHOWICZ* na Ruśi. X. Kryszłof Hołubowicz w Zakonie naszym życie swoie zakończył 1646, *Histor: Coll: Leopol:* Samuel z Ruskim Woiewodztwem podpisał elekcya Jana III.

**HOŁYŃSKI.* Stefan Hołyński Podczaszy Mścisławski y Jerzy podpisali elekcya Jana III w Nowogrodzkim Woiewodztwie. N. miał za żoba Teresse Gedyminowne. Bazyli Surzewicz Hołyński miał za żoba Krystynę Szumlańska, z ktorey syn Samuel, tego corka Elżbieta była za Ustrzyckim, ale *Berili:* Jan Horodniczy Mścisławski, Stefan Podstarości Mścisławski, Kaźimierz 1700.

**HONDORF herbu Nabram*, z ta iednak rożnica tego herbu zażywaia, że przez trzy pola białe y czarne, na ukos od prawego boku z gory, na dol na lewy idźie linia. Familia ta zdawna w Niemczech sławna, z tamtąd do Prus z Krzyżakami weszła, pisali się przedtym Fon Hohendorff, ale potym przez abbrewiacya Hondorfami iuż teraz zawołani. Dźiela się na pięć linii, albowiem iedni się pisza z Sztenelie, drudzy z Byliny, trzeći z Fangotten, albo Kownatki, czwarći z Goia, ostatni z Daniele. Wszyscy iednegoż herbu y Domu. Ci co się piszą z Sztenelie, przenieśli się do Polski, Z tych Jerzy Hondorff miał za żoba Fonder Milwownę, z ktorey zpłodźił syna Woyćiecha, ten z Wildenhanowny, miał dwoch synow Kryszłofa y Jerzego, Kryszłof był w woysku Cesarskim Oberszzterleitnantem, potym ożeniwszy się z Brakseimowną, syna z niey na woynie w Niemczech utraćił, á corkę wydał

za Bromzera, ktory też z nią dobra Sztenelia leżące nad Preplem rzeką nie daleko Tylży odziedziczył: został potym ten Kryształof Starosta Morangfkim y Generałem Majorem w woyfku Brandeburfkim: pod Barem gdzie kilka tyfięcy Brandeburczykow kommenderował za Jana III znaczne męftwa fwego dał dowody. Jerzy zaś brat iego, ofiadfzy na Parrykach w Warmii z Apollonia Von Hoppowna, ktora Szteinbokowna urodźiła, mi.ł z niey fiedm corek y dwoch fynow, ale to potomftwo wfzyftko pomarło, zoftał fię tylko fyn ieden Jan Kryfztof, ten przenioffzy fie do Polfki, w woyfku iako mężny kawaler, doftużył fię fzarzy Generała Majora, kampanie Batowfka, Zorawińfka, Kałufka Wiedeńfka, odwagi iego świadkami, nayznaczniey iednak pod Bukowina rycerfkie ferce pokazał, gdzie ftanawfzy przy Artyleryi, mężnie impet nieprzyiaćielfki wytrzymał, czym Krola y całe woyfko falwował. Naypierwfzy do założenia Okopow ordynowany, tamże pierwfzym był kommendantem, przez pięćdźiefiat tedy lat w rożnych opałach woiennych tey Oyczyźnie ftużąc, lat ośmdźiefiat dopedźiwfzy umarł, z Francifzki Kurczowny zplodźił corek trzy, z ktorych Anna y Joanna Zakonnice Bernardynki, Maryanna Zurowfkiemu Stolnikowi Żydaczowfkiemu zaślubiona, fynowie zaś Jerzy Kapitan w Polfkim woyfku, miał za foba Mechtyldę Mężyńfka, á z niey fyna Edwarda, umarł, po tey poiał drugą żonę. Michał Szepelfka pozoftała wdowę po Kamińfkim Sędźim Krzemienieckim, Adam ftan fobie duchowny obrał, Kryfztof y Mikołay oba ludźie rycerfcy. Jerzy Gwilhelm z Byliny Hondorf miał żonę z znaczney w Niderlandźie Familii Serofkerten, od Cefarza wywyżfzony na ftan Baronow S. R. I. był kommendantem w fortecy Kortryk: Brat iego ftryieczny kawaler zacny był Generałem Leitnantem w woyfku Duńfkim. Z teyże linii był Generałem Adjutantem u Xiążęcia Eugeniufza Generaliffimi Woyfk Cefarfkich. Z linii Fangotten albo Kownatek, ieft dwoch Oberfzterleitnantow w Prufiech Brandeburfkich, Jerzy Kryfztof Major w woyfku Litewfkim, także drugi Majorem w Xieftwie Pruffkim. Czwarta y Piata linia w Prufiech, Slafku y Kurlandyi rozkrzewiona kwitnie. Jan Hondorf miał za foba Brantowne herbu Pochodnia.

**HOPPEN.* N. Hoppen Strażnik Słonimfki miał za foba Mieleźkowną, z ktorey corka była za Andrzeiem Podolcem. Apollonia z Sztembokowny zrodzona za Jerzym Hondorfem.

**HORAIM herbu Srzeniawa* w Litwie y na Wołyniu. Paweł Horaim, ktorego fyn miał za foba fioftrę Tyfzki, od ktorego Tyfzkiewiczowie nazwani, ten zoftawił fynow Jędrzeia y Eliafza. Marćin Horaim żołnierz za Hetmańftwa Xiążęcia Oftrogfkiego Konftantego, w potrzebie z Tatary pod wfia Retka poftrzelony, z pola nie uftąpił, ale trwał aż do końca zwycięftwa. Jan Cześnik Ośmiańfki w Brześciańfkim Woiewodztwie 1674. Alexander Kufzof Wileńfki, Suffragan Białey Ruśi, Biftup Tyberyadzki. S. Theologii Doktor, Officyał Wileńfki, potym Biftup Smoleńfki, teraz gdy to piftę Zmudzki. Jan Podczafzy y Podwoiewodzy Wileńfki poftł na konwokacya 1733. Na Wołyniu zaś Waśko Porfki z Horainowa Ziemianin Wołyńfki kwitnał 1528, o czym *Metryka Wołyńfka.* Mikołay 1632, Jędrzey, Jerzy, Bogufław, Eliafz 1648. Kafper Pifarz Ziemfki Włodźimirfki Podftarości Grodzki Łucki. Jan Podftoli Parnawfki, Marek dziedzic na Ladowicach. Jan Sędzia Kiiowfki 1674 kwitneli. N. Horaim Podczafzy Wołyńfki, żona iego Czapfka, z niey corki, Konftancya pierwfzym zwiazkiem Godebfka Chorazycowa Pińfka, *zdo* Szuyfka; druga Antonina, fynowie zaś Henryk, Antoni Kanonik Łucki Deputat na Trybunał koronny 1726, Jerzy, Kafper, Bogufław

Digitized by Google

ſław w ſtanie duchownym y Ferdynand. Konſtancya Horaimowna Woyciecha Czerwińſkiego Podczaſzego Wołyńſkiego Podſtarościego Grodzkiego Łuckiego małżonka 1701. Izabella Xiążęcia Jerzego Czetwertyńſkiego, Jan w Zakonie naſzym na Miſſyi w Kowlu życie ſwoie zamknał; był kapłan z Bogiem ſzczegulniey złączony, zkąd zawołany do chorego, gdy go iuż umarłego znalazł, klęknawſzy z innemi, gdy ſię coś trochę pomodlił, umarł y ożył, y trzy dni, potym fryſztu ieſzcze miał, dla lepſzego do śmierći dobrey przygotowania *Hiſtor: Coll: Lucor:* N. miał za ſoba Fortunatę Stępkowſka. Anaſtazya była za Iwanem Lityńſkim.

**HORBACKI* w Mściſławſkim Woiewodztwie, Bazyli, Tomaſz 1632 podpiſał elekcya Władyſława IV, piſzą ſię z Horabatki, Benedykt Podczaſzy Rzeczycki 1700.

**HORBACZEWSKI.* Horbaczewſki Staniſław Michał Woyſki Rzeczycki, Jan Łowczy Rzeczycki, Samuel Michał Staroſta Ducki w Rzeczyckim, Antoni y Kaźimierz w Pińſkim podpiſali elekcya Jana III.

HORBOWSKI patrz Zaranek.

**HORDZIEIOWSKI herbu Korab.* Swiadczy o nich w Wileńſkim Woiewodztwie *Mſ. P. Koial:* y mnie ſię na kilku mieyſcach herb ich widziec doſtało, przećiż na hełmie trzy piora ſtrufie noſza, inni ich piſza Hordyiowſki. Monſtwild Hordźieiewſki, Sędźia Ziemſki Mściſławſki, ſyn iego Alexy, tego zaś Jan odważny Rotmiſtrz w woyſku Jana Sapiehy Staroſty Uświatſkiego, zpłodźił Teodora y Kryſztofa. Teodor Rotmiſtrz krolewſki, umarł od razu w potrzebie w Inflanćiech, leży w Wilnie u S. Jana. Kryſztof miał ſynow Jana y Hieronima Podczaſzego Mozyrſkiego, ktory ſiła pracował na kommiſſyach z Moſkwa pod Wilnem 1656 y 1658, miał z Sterpińſkii ſynow Jaroſza, Michała y Władyſława. Hieronim był Woyſkim Rzeczyckim 1674 Kryſztof Alexander Podczaſzym Mozyrſkim, ktoryś z nich był Deputatem Trybunału Litewſkiego 1679. Hieronim 1700.

**HORDYNA.* Samuel Hordyna w Woiewodztwie Mściſławſkim 1632. Jan Podſtoli Orſzańſki, z Seymu Lubelſkiego kommiſſarz do odebrania y zrewidowania ſkarbu koronnego, *Conſtit: fol: 15.*

**HORNOSTAY herbu Hippocentaurus.* Okolſki rod tey familii ćiągnie od Xiażąt Kiiowſkich, to ieſt od Olelka Xiażęćia, *Paprocki 224 o herbach fol: 666* tylko to o nim twierdźi, że z Kiiowſkiey włości, wyſzedł przodek Domu tego Iwan Hornoſtay; *Kiolow: par: 2* pod rokiem 1503, gdy iakaś mniey ſzczęśliwa Litwy z Tatarami expedycya opiſuie nad Prypeciem rzeka, przydaie, że w niey Hornoſtay, maż między Panami Litewſkiemi znaczny trupem poległ, ktorego ſnać ſynem był Iwan Hornoſtay, naprzod Marſzałek Nadworny y Podſkarbi Ziemſki Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego, Staroſta Słonimſki, z ktoremi tytułami w roku 1547 podpiſał przywiley Ziemi Bielſkiey *u Januſzowſk: w ſtatut: fol: 837*, y drugi liſt Zygmunta I piſany do ſyna Auguſta T. 23, á potym według Paprockiego Woiewoda Nowogrodzki, według Okolſkiego Staroſta przytym Czerkaſki y Kaniowſki *Starowol: in Monum: z nadgrobkow fol: 324* wypiſał, że przy Woiewodztwie ten Iwan, był oraz y Podſkarbim y Marſzałkiem Litewſkim y Piſarzem, Staroſta Mińſkim y Słonimſkim. W wielkich albowiem reſpektach oplywał u Zygmunta Krola, dla oſobliwſzych cnot ſwoich, ktore go wſzyſtkim przymiłały; ſkarb ſobie powierzony tak piaſtował, że gdy ſię z niego rachował y wyrachował, nad to ieſzcze z ſwoiey własney ſzkatuły Krolowi, dwakroć ſtotyſięcy wyliczył. Poiął był po zmarłym Panu Litewſkim Korewie, pozoſtała wdowę, ktora

łubo z nim żadnego potomſtwa nie miała, przecięż mu wſzyſtkę maietność ſwoię zapiſała. Ponowił potym ſluby małżeńſkie z Xiężniczka Solomereſka, y z niey ſynow dwoch zoſtało, Iwan ale bez potomny y Gabryel Iwanowicz Woiewoda naprzod Mińſki, Staroſta Kamieniecki, w roku 1569 tak ſię podpiſał, *na liście Infeud: in Ducatum Pruſſiæ*, potym Woiewoda Brzeſki Litewſki w roku 1578 podpiſał takiż liſt, ten z Łaſkii, Woyćiecha Łaſkiego Woiewody Sieradzkiego corki, zplodźił Hieronima, *Okol: in indice tom: 1* Hieronima ſynem bydź mieni, Iwana Woiewody Nowogrodzkiego, kędy też y to przydaie, że Tatarow zbił na głowę ten Hieronim pod Kamieńcem, ale ia ſię trzymam Paprockiego. Po Solomereſkiy, poiał trzećia żonę, boday to nie była Xiężniczka Zaſławſka Jawnućianka Bogdana corka, o ktorey *Paproc: w Ogrodzie fol: 210*, z tey miał ſynow Iwan dwoch, Euſtachiego y Władſnego. *Genealog: Xiąż: Czartoryſkich*, ktoremuś Hornoſtaiowi przyznaie za małżonkę Helenę corkę Xiążęcia Czartoryſkiego Jana Fedora, koło roku 1593: drugi *według Sarnic: lib: 7 fol: 378* miał mieć za ſobą Julia, Boguſza Zgłowiczyna Podſkarbiego Litewſkiego corkę naymłodſza. *Paprocki o herb: twierdzi*, że Hornoſtaiowna była za Sokolowſkim Waleryanem. *Genel. X. Wiſniowieckich* o drugiey świadczy, że była za Januſzem Xiążęćiem Porockim Rotmiſtrzem. Na początku zaś przeſzłego wieku, kwitnał Samuel z Tulimina Hornoſtay Podkomorzy Kiiowſki, o ktorym w konſtytucyach koronnych częſta wzmianka, gdy go Oyczyzna, to do rozgraniczenia między Woiewodztwem Kiiowſkim y Xięſtwem Litewſkim, to do rewizyi Xiąg Ziemſkich, Kiiowſkich, to do opatrzenia mieyſc ſpoſobnych na fortyfikacya w Ukrainie z rożnych Seymow deputowała, *Conſtit: 1601 fol: 740 y 1607 fol. 830 y 1613 fol. 48.* Z Teofili Goraykii żadnego ſyna nie zoſtawił, tylko dwie corki, Annę Rafała Leſczyńſkiego herbu Wieniawa Woiewodźica Bełzkiego *Starowol: z nadgrobku fol.* 324, y Elżbiete Jędrzeia Drohoiewſkiego małżonki, z ktorych Elżbieta oſtatnia z tego Domu umarła, *iako wypiſał in Monum Starowol. fol, 729.* Hornoſtaiowna była za Chodkiewiczem Jerzym Kaſztelanem Trockim. N. miał za ſobą Wnuczkiewiczownę, z ktora wziął dobra Rohtycza y Dytatowicze.

**HORNOWSKI herbu Korczak* w Brzeſkim Litewſkim Woiewodztwie, z ta iednak odmiana, że mnieyſzy wręb na gorze ieſt, większe na ſpodźie, á nad niemi kłada podkowę, na helmie trzy piora ſtrufie tak go opiſuie *Mſ. X. Koiałow.* Jan, Piotr, Samuel, Alexander, Calixt 1632 w Brześciańſkim, Adam Burgrabia Mielnicki, Jan Kryſztof Stolnik Mozyrſki. Przeclaw Hornowſki Sędzia Ziemſki Brześciańſki miał za ſobą Katarzynę Bohowitynownę Koźieradzką corkę Michała, z ktorey corka Maryna była za Teodorem Jelcem Woyſkim Pińſkim, druga za Guczym Mikołaiem, y fyn Kaźimierz. Zygmunt Podczaſzy Smoleńſki, Marćin, Jędrzey y Staniſław w Podlaſkim, 1674. Antoni w Orſzańſkim. Hornowſki Skarbnik Mielnicki, miał za ſobą Katarzynę Mokrzycką. Wincenty 1700.

**HORODECKI* w Wileńſkim Woiewodztwie. Michał Horodecki podpiſał elekcya Jana Kaźimierza, Samuel y Mikołay 1700.

**HORODOŁOWSKI.* N. Horodołowſki miał za ſobą Sienicka herbu Bończa, od ktorey była corka Zmudzka *Geneal: Sienick:*

HORODYSKI herbu Korczak w Chełmſkiey źiemi. Jaroſz o ktorym *Konſtytucya 1676 fol. 54.* Jakub podpiſał elekcya Jana III. Horodyiſki Poſeł z Czerniechowſkiego 1696. Horodyiſka była za Michałem Celińſkim. *Okol: w indexie tom: 1* Horodyiſkich herbu Kur piſze, ale to ma bydź Korczak.

* HO-

Digitized by Google

**HORODYISKI herbu Łabeć* w rożnych Powiatach Xięſtwa Litewſkiego. Z tych Szymon Horodyiſki Piſarz Grodzki Wołkowiſki 1613. Mikołay Podkomorzy Witebſki poſeł na Seym 1643, z tamtad Kommiſſarz do Smoleńſka *Conſt: fol: 20, y 1647 fol:* 54. Kryſtyna, żona Jana Rudominy Kaſztelana Nowogrodzkiego.

**HORODYCKI* w Wielkiey polſzcze. Jozef z Horodyſzcza 1382 konfederacya Wielkopolſkiey ſzlachty Radomſka podpiſał, *u Januſzowſk: w ſtat: fol: 73.* Tomaſz Horodycki w Poznańſkim Woiewodztwie podpiſał elekcya Jana III.

**HORSKIE Xiążęta herbu Druck*, od Włodźimierza Jedynowładzcy Ruſkiego ſwoy początek wźięły, bliżſza zaś procedencya od Xiążąt Druckich, zkąd zwyczaynie ſię piſza Drucki Horſki Kniaź, Bohdan Horſki Siemkiewicz to ieſt Siemka ſyn, ża czaſow Alexandra krola, co znać z niektorych kontraktow, z Xiążęciem Koreckim, Iwanem Waśilewiczem Olgerdowiczem uczynionych: *Data in Woſiepſe. Okol: tom: 1 fol: 547. Paproc: w Ogrod: fol: 209 powiada*, że Horſki Kniaź z Jawnućianki Xiężniczki Zaſtawſkiey corki Bogdana, miał cztery corki, Bogdanę Zyzemſka, Reginę Wołodkiewiczowa, Owdoćię Stetkiewiczowa y Helenę Tyſzkiewiczowa, tyleż ſynow, Piotra, Teodora, Jana y Stefana. Z tych Jan Marſzałkiem był Orſzańſkim, z Seymu 1589 naznaczony do zapłaty woyſku, *Conſtit: fol: 560*, w roku 1613 delegowany do traktatow z nieprzyiaćiołami tey Oyczyzny, *Conſtit fol. 12, y 1609* do rozgranicżenia Ziemi Orſzańſkiey y Rzeczyckiey, *Conſtit. fol. 910.* Teodor poſłował na Seym Warſzawſki 1589, gdźie podpiſał tranſakcya Będźińſka. N. Horſka była za Janem Iſaykowſkim. Grzegorz Woiewoda Mścisławſki Staroſta Orſzańſki poſłuiąc na Seym 1626, deputowany był na ſądy fiſzkalne Wileńſkie; pod początek rebellii Kozackiey, mężnie powiatowemi chorągwiami, poſpolu z ſynem Michałem, nieprzyiaćiela od ſwego powiatu odpierał, iako wyraznie *o nim piſze X. Koiałow. in Mſ.* umarł 1659, miał za ſoba Kopćiownę Marſzałkownę, z ktorey było ſynow kilka. Rodzona tego Woiewody ſioſtra Zofia, była za Kryſztofem Chodkiewiczem Woiewoda Wileńſkim, Kryſtyna za Wodoradzkim Maćieiem Cześnikiem Kowieńſkim. Hieronim Horſki, Witebſki y Suraſki Staroſta 1648. Michał Staroſta młodo umarł. Mikołay zabity pod Warſzawa w potrzebie z Szwedami. Fedor brat rodzony Grzegorza, maz dźielny, ſyn iego Konſtantyn. Fedor drugi Woiewodźic Mścisławſki Podkomorzy Mińſki.

HORYSZEWSKI herbu Junoſza w Bełzkim y Lubelſkim Woiewodztwach. Staniſław Horyſzewſki 1632 podpiſał elekcya Władyſława IV. N. miał za ſoba Stoieńſka Starościanke Kraſnoſtawſka.

HORYSZOWSKI herbu Nałecz w Lubelſkim Woiewodztwie piſza ſię z Horyſzowa Lackiego. Błażey Horyſzewſki z Seymu 1643 Kommiſſarz do granic od Węgier. *Conſtit fol: 5.*

HORZEWSKI patrz Woyniłowicz na Wołyniu.

**HOSCIŁO.* Jan Kryſztof Hościło z powiatu Kowieńſkiego podpiſał elekcya Jana III.

HOSCKI herbu Kierdeia na Wołyniu. Przodek ich Holenka ſiodmy ſyn Hrydzka Worony; o ktorym patrz pod Jelcami. Bogdana y Waſila Hoſckich Ziemianow Wołyńſkich, wſpomina Metryka Wołyńſka 1528, z ktorych pierwſzy ſiedm koni, drugi trzy z dobr dziedźicznych powinni byli wyſtawić. Niektorzy z tego Domu *według Okolſk:*, za czaſow Alexandra krola na woynie z Tatarami polegli, tenże *tom. 1 fol: 549* namienia, że Hoyſckiemu Xiążę Koreckie Bohuſz oddał w opiekę ſyna ſwego Joachima koło roku 1550, Ga-

Digitized by Google

bryel Kaſztelan Kiiowſki, Staroſta Owrucki a przedtym Chorąży Kiiowſki, (ſioſtra iego była za Jędrzeiem Jelcem Sędzia Zienſkim Mozyrſkim) maż woienny za Stefana Krola pod Gdańſkiem, pod Wielkiemiłukami y za Zygmunta III we wſzyſtkich okazyach rycerſko ſtawał, ſwoim koſztem ludźi na każda potrzebę zprowadzaiąc. Syn iego Prokop, w cudzych kraiach poleru nabywſzy, deputatem potym był w Trybunale koronnym, nakoniec pod Oryninem mężnie ſię biiąc zginął. Brat iego Roman Kaſztelanem był Kiiowſkim Staroſta Włodźimierſkim, á przedtym Podkomorzym Kiiowſkim Rotmiſtrzował pod Smoleńſkiem y indźiey. Wacław Chorąży Kiiowſki, czyli Wołyńſki 1624. *Monim. Coll. Oſtrog.* Patrz co o nich piſzę pod Jelcami.

Hoſius Herb.

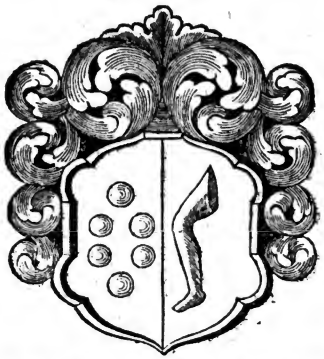

NA tarczy noga człowiecza bydź powinna, wyżey nad kolano, po prawey ſtronie tarczy; po lewey pięć bułek tym ſpoſobem iako tu widziſz ułożonych, na hełmie trzy piora ſtruſie położył *Mſc. o Familiach Pruſkich, u Paproc. o herb. fol. 700* po prawey ſtronie ieſt ſześć bułek, po lewey noga. *Okol. tom. 2 fol. 279*, tylko ſamę nogę na tarczy położył, y przydaie, że tego herbu znaczne familie we Włoſzech zażywaią, á między niemi Jan XXIII Papież tym ſię kleynotem ſzczycił. *Mſ. X. Ruſki twierdźi*, że pole tego herbu powinno bydź czerwone, to ſię iednak utrzymać nie może, co powiada, że ten herb ze Włoch przyniesiony przez Staniſława Hozyuſza Kardynała, ponieważ *Paprocki* dowodźi, że iuż Jan Hozyuſz w roku 1428 w Polſzcze między przednieyſzemi kwitnął: w tym ſię iednak myli, że temu Janowi za ſyna przypiſuie Staniſława Kardynała, racżey miał mowić wnuk iego, iakoż ſam przeciąg lat od 1428 do 1579, ktorego ten madry Kardynał umarł, wierzyć temu nie pozwala. *Reſcius w życiu tego* Kardynała rozumie, że ten Dom z Marchii Badeńſkiey do Polſki wniesiony, á boday nie pierwſzy Jan, z tym herbem do nas zawitał, o ktorym mowiłem z Paprockiego, ſyn tego Jana był Ulryk Hoſius, ktory z Anny małżonki ſwoiey zpłodźił Staniſława, Ulryka y Jana ſynow, corka iedna była za Piotrem Dangelem. Oćiec ich Ulryk od Krola Zygmunta I

Pto-

Procuratorem Miaſta Wileńſkiego dla dźielności ſwoiey uczyniony, wſzyſtkim ſię ſtał miłym, ſprawiedliwość kochaiącym y na ubogie miłoſiernym, przetoż w Wilnie ſzpital dla nich wyſtawił, ktory tak w dochody doczeſne, iako y w rożnych duchownych ćwiczeniach ugruntował. Klaſztor tamże OO Dominikanom fundował, y w prowenta należyćie opatrzył, ſam ſię w wielkiey pobożności ćwiczac, ſędźiwych lat dopędźił. Wileńſkie miaſto, ſiła iego ſzczodrobliwości powinno, ktore y ozdobił y wielce rozprzeſtrzenił.

Staniſław Hoſius ſyn Ulryka, temu pobożna matka iego, widzac z dziećinnych ieſzcze lat iego, dźiwna chęć do nabożeńſtwa, ieſzcze nie doroſłemu iuż wſzyſtek apparat kapłańſki zporządźiła. od złota y pereł koſztowny, ktorego potym kaplanem zoſtawſzy przy ołtarzu zażywał. Wydawał ſię w nim wielki pochop do nauk, gdy trzech ſię razem ięzykow uczył, Łacińſkiego, Niemieckiego, y Polſkiego, ale nie mnieyſzy do cnoty, kiedy żywoty Świętych czytaiąc, z nich ſobie przykłady zbierał do naśladowania, rozwiozłych ludźi ſtrzegł ſię konwerſacyi, do modlitwy ugęſzczał, poſty wſzyſtkie świątobliwie zachowywał; á żebybył tym lepiey mogł ſłużyć Bogu, iuż ſię był nakłaniał wſtąpić do Zakonu Kaznodźieyſkiego, tylko że w tym woli Boſkiey nie było. Z Wilna do Akademii Krakowſkiey poſłany na nauki, właśnie na ow czas trafił, kiedy ſię Luterſkie nowinki w Witemberdze krzewić poczęły, ktorym żeby był, według ſiły wieku ſwego, zaraz ſię na początkach oparł, wierſzem popiſał tak tey ſekty płochość, iako y zdradę heretycka, á potym ktore tylko tymże duchem zarażone, Xiąſzki w ręce iego wpadły, wſzyſtkie z żarliwości o wiarę palił. Obrał był ſobie za Patrona S. Staniſława Biſkupa, do ktorego co piątek na Skałkę ugęſzczał, y do tego przedſięwźięćia, lubo febra y dyſſenterya ćięſzko zwatlony, odwieść ſię nie dał, żeby był tey świętey podroży nie odprawił: ſzczegulniey zaś przez tego S. Męczennika przyczynę, proſił ſobie u Boga o dar czyſtości, iakoż w tey cnoćie, ieſzcze na ten czas tak ſię ćwiczył, że od właſney ſioſtry poniewolnie prawie do tańca w dni zapuſtne wyćiągniony, gwałtem ſię wydarſzy uſzedł. Szczęśćił mu Bog za to w naukach, tak, że gdy Piotr Tomicki Biſkup Krakowſki y Podkanclerzy, widzac iego naturalny dowćip, y do wielkiey umieiętności ſpoſobność; radźił mu, żeby dla większego poſtępku do Włoch ſię udał. W Padwi tedy, a potym w Bononii pod Łazarzem Bonamikiem, w krotce *Jurè Utriuq; Doctor* zawołany. Do Polſki nazad powroćiwſzy, Krol Zygmunt I przez Samuela Maćieiowſkiego Biſkupa Krakowſkiego y Podkanclerzego promocya, między Sekretarzow go ſwoich policzył, kędy w kancellaryii koronney, w rożnych tey Oyczyżny intereſſach, pięknie ſię y obrot y nauka iego niepoſpolita popiſała, przydał do tego Kanonia Krakowſka, nawet umieraiac, ſynowi ſwemu Auguſtowi zalećił Hozyuſza, żeby go do naypierwſzey, ktoraby w Pruſiech wakowała, wynioſł infuły, co ſię ſtało w prędce. Nim iednak do tey Paſterſkiey funkcyi poſtąpił, wydawała ſię w nim wielka żarliwość, z tey do ludźi zaczał był kazać, atoli że mu do tego Bog naturalnych przymiotow nie dał; kiedy mowić z pożytkiem nie mogł, przynamniey piorem chćiał ſłużyć zbawieniu bliźnich: kazania iuż Polſkim, iuż Niemieckim, iuż Łacińſkim ięzykiem piſał, ktore wymowniey ſzym kaznodźieiom poddawaiac, wiele Bogu duſz pozyſkał. Od korrupcyi wſzelakich, oſobliwie bawiąc ſię przy Kancellaryi koronney, był daleki, żeby był beſpieczniey każdemu prawdę mowił. Wiedźieli o iego tych y innych cnotach dyſſydenći, ktorych na ten czas przy

dworze krolewſkim ſiła było, y do Biſkupſtwa u krola, wſzyſtkiemi ſiłami przeſzkadzali, nawet y Hozyuſzowi znaczne upominki tkali, żeby ſię był tylko, z tey godności wyłamał, iakoż doſyć pracował koło tego, znaiąc ſię tego ſtanu bydź niegodnym; wſzyſtko to iednak obaliła nieprzełamana Zygmunta Auguſta krola ku ſobie przychylność, że Hozyuſz Biſkupem zoſtał Chełmińſkim prawie poniewolnie. Z tym honorem zaraz go w legacyi wyſłał do Karola Ceſarza, Ferdynanda Krola Rzymſkiego y Filippa Hiſzpańſkiego Krola, na ktorey funkcyi, gdy ſię dłużey zabawić muſiał, Krol Auguſt chcąc expenſie Hozyuſza dogodźić, znaczna mu ſummę pieniędzy przeſłał; ale wſpaniałe ſerce iego, widząc, że mu mniey była potrzebna, nazad ia krolowi odeſłał. Powroćiwſzy do Polſki z pożądanym ſkutkiem ſwey legacyi Hozyuſz, wſzyſtek ſię udał do Paſterſkich rządow, y w Teologii biegłości nabyćia. Toruńczanow, ile iuż z heretyczałych, żeby był znowu do owczarni Chryſtuſowey pozyſkał, ſiła pracował; nie miał iednak do nich ſzczeſćia. Tym czaſem na Warmińſka katedrę z Chełmińſkiey poſtąpił, w roku 1551, wſtędźie nie tylko nauka, ale y przykładnym życiem owieczki ſobie powierzone do Boga prowadząc: dla tego paćierze kapłańſkie codźiennie klęcząc zwykł był mawiać. W dni ſwięte z zamku Heilzberſkiego do kościoła zſtępował, tam na mſzach, kazaniach, proceſſyach, y innych obrządkach, nie przerwanie aż do końca bywał obecnym. Ubogſtwo iako mogł ratował. Żadnego heretyka między domowemi ſwemi nie zćierpiał, y owſzem Staroſtę Branzberſkiego Praike, ktorego żona heretyczka, do teyże ſekty poćiągneła, z urzędu złożył; nic ſię nie oglądaiąc na krolewſkie za nim inſtancye. Na Synod Prowincyalny Piotrkowſki od Mikołaia Dźierzgowſkiego Arcybiſkupa Gnieźnieńſkiego złożony, lubo nie należał, lubo z niebeſpieczeńſtwem życia ſwego, na przeprawie przez Wiſłę na ten czas z lodem ſię łamiąca, ziachawſzy, tam iednych w wierze chwiejących ſię utwierdźił, drugich do obrony prawowiernego kościoła zachęćił, napiſawſzy Xiążke z tytułem *Confeſſio Chriſtiana*, na kontrapunkt niegdy od Heretykow wydaney, *Confeſſio Auguſtana:* ta naprzod w Krakowie, potym w Rzymie, w Dylindze, Moguncyi 1557, w Ingolſtadźie y indźiey gdy drukiem na świat wyſzła, wielka ſławę Hozyuſzowi przyniosła, nie mnieyſzy pożytek w dułzach ludzkich. Vergeryuſza także iadowitego Apoſtaty od wiary, Xiążkę, gruntownymi zbił racyami, y wiele innych, madrych piſm iego wydanych, tyle zprawiło, że go ſobie heretycy, ktorych zbiiał potężnie, za cel uſzczypliwych kalumnii y wyuzdanych na niego gab wźieli. Donioſł Rzymowi te iego Apoſtolſkie koło wiary katolickiey zabiegi Aloyzy Lipomanus Biſkup Weroneńſki, Nuncyuſz Papiezki po te czaſy w Polſzcze, dla tego Paweł IV Papież do ſiebie go wezwał, żeby ſię był ż nim o ſpoſobach znioſł, ktoremi by było zayść tak wielkiey zgubie ludzkiey przez herezye coraz wzmagaiące ſię bardźiey ginacey. Słyſząc iego żarliwe koło trzody Chryſtuſowey rady Paweł IV y pochwalił, Hozyuſza zaś między Purpuratow Rzymſkich ſzczerze zamyślał policzyć, pokora tylko iego przeſzkadzała, w krotce zaś y śmierć Pawła, po ktorym naſtępca na tęż Stolicę Pius czwarty, obiawſzy rządy kościoła katolickiego, Hozyuſza do Ferdynanda Ceſarza y Maxymiliana Krola Czeſkiego Nuncyuſzem ſwoim wyſłał, gdźie na tych potentatach, przez trzy lata pracuiąc, nakoniec wſzyſtkie trudności ułacniwſzy, to wymogł gruntownymi racyami, że na Concilium powſzechne w Trydenćie zezwolili. Papież tym ućieſzony, Hozyuſzowi Kardynalſki poſłał do Wiednia kapeluſz, w krotce potym Legatum à latere y Prezydentem

dentem na toz Concilium naznaczył y ogłoſił. Z iaka zaś ſławą imienia Polſkiego tam obſtawał Hozyuſz, trudno wypowiedźieć; to ſię iednak ſłuſznie może mowić, że wielka część ſzczęśliwego powodzenia tego ſynodu, iemu ſię y iego zabiegom przypiſać powinna. Na początkach ſamych przybycia ſwego do Trydentu, zapadł był w ciężką niemoc, w ktorey gdy mu tak medycy, iako y inni Oycowie radźili, żeby był pod czas poſtu dla wzmagaiącey ſię choroby mięſne iadł potrawy, nie dał ſię na to namowić. Janowi Oćieſkiemu Kanclerzowi po te czały, koronnemu, ktory go do tego liſtem nakłaniał, żeby był na Concylium wyiednał dla Polſki pozwolenie, iedzenia z nabiałem w dni poſtne, żadna miara tego ſię podiąć niechćiał, żeby był dawny od przodkow naſzych przyięty zwyczay miał łamać. Po zkończonym chwalebnie powſzechnym Synodźie piſał do Papieza, żeby mu pozwolił do ſwoiey Dyecezyi powrocić: z chęćia na to zezwolił Pius IV: y liſtownie za podięte dla kościoła Bożego prace z wdźięcznością podźiękował. Powroćiwſzy tedy Hozyuſz do Oyczyzny, naprzod wſzyſtkie ſwoie ſiły łożył, żeby było to do exekucyi przyſzło, co na Concilium, świątobliwie uknowano: Synod Dyecezańſki złożył. OO Jezuitow pierwſzy do Polſki wprowadźił, w Brusńberdze Collegium założył, Seminarium fundował. Elbłążanom, żeby ich był od ich błędow na tor prawdy katolickiey naprowadźił, dwoch z Zakonu naſzego poſłał, luboć im za ich prace koło zbawienia ich, arcy złe herezya płaćiła, iuż kamieniami, iuż błotem, iuż bezecnemi kontemptami, cheac ich od ſiebie rugować. Sam potym do nich Hozyuſz nie bez wielkiego niebeſpieczeńſtwa ziachał, tam im oczywiſta prawdę wytykał, fałſze dyſſydenckie chydźił, upor iednak heretycki, zatwardźił ich ſerca, że lubo zgubę ſwoie widźieli, przećięż ſię iey nie puścili. Na Seymie Parcowſkim, gdy Lutcrani y Kalwiniſtowie o to ſię u wſzyſtkich ſtanow tey Oyczyzny ſtarali, żeby było publicznym edyktem Trideiſtow y Nowokrzcńcow z tego kroleſtwa wygnać; Hozyuſz gruntownymi racyami przemogł, żeby tego nie czyniono, powiadaiąc, albo wſzyſtkie dyſſydentow impety złamali. Hozyuſz zaś, widząc na co ſię zanoſiło, że herezya coraz większa gorę brała, Zygmunta Auguſta krola iuż prywatnie, iuż publicznie napominał, żeby ſię o tego Boga ſzczerze przećiwko nim uiał, od ktorego na tron był wyſadzony. Słuchał tego Auguſt, y Kardynałowi dźiękował, za to, ktore o iego duſzy miał ſtaranie. Wydał potym do druku *Judicium & Cenſura de Judicio & Cenſura Heilderbergenſiú: Tigurinorumq; minyſtrorum*, ktora iego Xiążka, znowu na niego uſzczypliwe piora heretyckie zaoſtrzyła. Pius V. Papież na Synod go Prowincyalny ſwym Legatem ogłoſił, á w liście do niego danym, zowie go kolumna Religii katolickiey. Do Xiążęcia Pruſkiego z Janem Koſtka Woiewoda Sendomirſkim w legacyi iezdźił; wſzyſtko ſzczęśliwie ſprawił: tam heretycy w poſt gdy na ochydę wiary do poſtnych potraw, mięſo y nabiały przymięſzali, Hozyuſz dowiedźiawſzy ſię o tym, ſamym tylko chlebem żył: powroćiwſzy z tey legacyi w Elblągu kościoł farny od heretykow zprofanowany odebrał; w Krolewcu rebellia wſzczynaiąca ſię, powagą y roſtropnością ſwoią przytłumił. Gdy tak na dobro katolickie y Oyczyzny ſwey pracuie, Zygmunt Auguſt poſłem go ſwoim do Rzymu wyſłał. Mile go przyiął Pius V Papież, á Grzegorz potym XIII

naywyższym go Penitencyarzem uczynił. Y tam nic nie zpuścił, z swoiey o wiarę żarliwości, koło nawrocenia Szwedow, koło pozyskania Bogu Anglikow, siła pracował. Na ciało swoie nie lutościwy, ktore iuż rozgami, iuż dyscyplinami, iuż miaższymi postronkami, cierniem, albo ościstemi iakiemi prętami siekł aż do krwi obfitey: a że się mu zdało, że ieszcze sobie folgował, dla tego cudzey nawet ręki y siły do biczowania ciała swego zażywał. Na ubogich rozrutny, było to, ze trzysta rażem Moskwy y Rusi pod Naupaktem w sławnym owym zwycięstwie z niewoli Tureckiey wybawionych, przez kilka dni w domu swoim żywił, y w wierze uczyć kazał, á potym na drogę ich opatrzywszy, do Oyczyzny swey rozpuścił. Doznały rożne zakony iego szczodrobliwości, do ktorey się też prawie wszystkich narodow ubodzy y pielgrzymowie ciśneli. W czytaniu Xiąg, á osobliwie Doktorow świętych, y w podeszłym nawet wieku był nie zsatygowany. Kościoł S. Stanisławowi Biskupowi y Męczennikowi, á przy nim szpital dla przychodniow Polakow, pierwszy w Rzymie stawiać począł y niemały koszt na to wyłypał: ostatka fortuny swoiey y domowych sprzętow, ostatnia wola nie krewnych albo wnukow swoich, ale Chrystusa y sług iego, dziedzicami uczynił. Więc że podeszłe lata, powrotu mu do Oyczyzny broniły, Marcina Kromera, męża y kościołowi Bożemu y Oyczyźnie dobrze zasłużonego, sobie za Coadjutora na Biskupstwo Warmińskie przybrał. Nakoniec wieku życia swego siedmdźiesiątego szostego, gdy się do Kapraniki z Rzymu dla upałow słonecznych y dla poratowania zdrowia swego iuż osłabionego umknął, tam wszystkiemi Sakramentami opatrzony, świątobliwie iak żył, tak y umarł 1579, 5 Aug: ciało iego do Rzymu zprowadzone w kościele S. Maryi za Tybrem, pod ktorym tytułem był Kardynałem, pochowany z marmurowym nadgrobkiem, maz wiekow godny. Na iego zaś pogrzebie miał oracya Tomasz Treterus, ktora razem y z życiem Hozyusza wydał na świat Stanisław Resius Opat Jędrzeiowski, Kanonik Warmiński Dziekan Warszawski w Rzymie 1587, á teraz świeżo 1690 w Oliwie in 8vo przedrukowana. Xiąszki od niego na świat wydane, lubo poiedynkiem każda na rożnych mieyscach, rożna forma wychodziły, atoli potym razem we dwoch tomach in fol: 1584, w Kolnie wyszły z prasy drukarskiey, w Pierwszym tomie te się znayduią. *Confessio fidei Catholicæ Christiana, Petricovienſis Synodi nomine conscripta.* 2do. *Confutatio Prolegomenon Brentii.* 3tio. *De expresso Dei verbo libellus* 4to. *De Sacræ Eucharistiæ sub utraq: specie communione.* 5to. *De Sacerdotum coniugio.* 6to. *De celebrando sacro vulgari lingua.* 7mo. *Judicium & censura de Adoranda Trinitate.* 8vo. *De loco & authoritate Pontificis Romani in Ecclesia & Concilio.* 9no. *Recantationes Septem.* W Drugim tomie. 1mo. *De Oppresso Dei verbo libellus,* 2do. *De actis cum diversis hæreticis.* 3tio. *Liber Epistolarum.* 4to. *Examen seu excussio Confœderationis hæreticorum.* 5to. *Altera excussio ejusdem Confœderationis.* 6to. *Orationes funebres duæ, in exequiis duorum Regum Poloniæ Sigismundi I & 2di, recitatæ.* 7mo. *Ejusdem testamentum.* 8vo. *Epistola Stanislai Reſcii de obitu illius.* 9no. *Ode lugubris ejusdem.* Krom tego wydał. *Opus elegantissimum variat nostri temporis sectas & hæreses ab origine recensens in 8vo Parisiis 1560.*

Jan Starosta Gustatdski, brat rodzony Stanisława Kardynała, miał dwoch synow, Stanisława Kanonika Warmińskiego, Sekretarza krolewskiego y Ulryka, corki trzy, Annę Starościna Bransberska, Barbarę y Urszulę. Ulryk drugi brat Stanisława Kardynała zostawił trzech synow, Stanisława Kanonika Warmińskiego, ktory potym został Kapucynem. Ulryka dziedzica na Be-

Digitized by Google

na Bezdanach Skarbnego W. X. Litewſk: od ktorego potomſtwo w Xięſtwie Litewſkim. Paweł, Kaźimierz, y Jan podpiſali elekcya z Woiewodztwem Witebſkim Jana III Krola Polſkiego. Woycjech trzeci ſyn Ulryka, iego corki Jadwiga y Kryſtyna. Staniſtaw w Ziemi Wyſzogrodzkiey 1632. Woyćiech z Staniſtawſkii urodzony dziedzic na Magnuſzewicach w Wielkiepolſzcze, z Anny Wołowſkii, corka, iedna iego doſtała ſię Bendorſkiemu, druga *primo voto* Staniſtawowi Prulzakowi, *2do voto* Michałowi Kierſkiemu: ſynowie zaś, Staniſtaw naprzod Kanonik Krakowſki y Chełmińſki, deputat na Trybunał koronny 1714, potym Suffragan Przemyſłki, daley Biſkup Inflantſki, z tey Infuły poſuniony na Kamieniecka, pod ktory czas prezydował kilka razy na kommiſſyi Radomſkiey, teraz gdy to piſze, Biſkup Poznańſki. Był y Adminiſtratorem Biſkupſtwa Krakowſkiego. Michał brat iego, zoſtawiwſzy potomſtwo, ſtan ſobie potym duchowny obrał, umarł Kanonikiem Chełmſkim.

**HOSZCZYNSKI.* Jędrzey Hoſzczyńſki Woyſki Horodelſki z Seymu 1667 Kommiſſarzem naznaczony w pewney ſprawie, *Conſtit: fol:* 35.

**HOSZOWSKI herbu Sas* w Przemyſłkiey Ziemi, Jerzy Hoſzowſki w przeſzłym wieku był Władyka Przemyſłkim. Piotr miał za ſoba Alexandrę Lityńſka, z ktorey trzy corki zoſtały, Anna Błażowſka, Maryanna Pakowſka, Katarzyna Przedwoiewſka, y ſynow dwoch, Paweł in Societate JESU umarł 1729 w Przemyślu, wymyślnego umartwienia kapłan, y Michał Stolnik Inflantſki, ten z Eleonory Kraińſkii zplodźił ſynow dwoch, Jozefa, y Mikołaia corek także dwie, Brygittę y Konſtancya, ktora ſię w małżeńſtwo doſtała Marćinowi Bieykowſkiemu, od ktorey ſyn Lew. Teofila Hoſzowſka była za Olizarem Podſędkiem Kiiowſkim, a *2do voto* za Koniecpolſkim Kaſztelanem Bracławſkim, miała z nim ſyna Lenarda. Zofia Jana Głogowſkiego małżonka *Geneal: Belzec:* Maryanna była za Janem Wołkowickim, druga za Grzegorzem. Anna Hoſzowſka była za Staniſławem Szumlańſkim Rotmiſtrzem krolewſkim. Mikołay miał za ſoba Zofia Szumlańſka, z ktorey potomſtwo, Jan, Mikołay, Teodor, Staniſław, Jerzy, Anna, Katarzyna y Maryanna. Bazyli miał za ſoba Magdalenę Drohoiewſka Chorążankę Przemyſłka.

HREBNICKI herbu Sas w Bełzkim Woiewodztwie, to *Okolſki*, atoli bodayby nie raczey trzeba mowić Hubicki.

**HREHOROWICZ herbu Lubicz. Koiałow. in Mſ.* Fiedor Hrehorowicz Piſarz Litewſkiego Xięſtwa, Staroſta Stokliſki za Alexandra Krola był poſłem do Moſkwy 1493, 1495, 1499. Adam w Woiewodztwie Trockim 1632. Troian y Staniſław 1700.

**HRONOWSKI.* w Xięſtwie Litewſkim, niewiem czy nie do Chronowſkich herbu Gryf należa, o ktorych ſię mowiło w pierwſzym tomie.

**HRECZYNA Woyna herbu Korczak,* że ſię tym herbem niektorzy z nich w Xięſtwie Litewſkim pieczętuia, miałem pewna relacya.

**HRUSZWICKI* na Wołyniu. Hrehory Hruſzwicki podpiſał elekcya Władyſława IV.

Hrebnicki herbu Nalewka.

X. *Koiałowicz in Mſ.* tak ten herb opiſuie: że powinna bydź nalewka biała w polu czerwonym, á w helmie trzy piora ſtruſie. Tym ſię herbem zaſzczycaia Hrebniccy w Połockim Woiewodztwie. Z ktorych Michał Skarbnikiem był Połockim 1674. Floryan Archiepiſcopem Połockim

*HRYCKIEWICZ. w Powiecie Orſzańſkim Tomaſz Hryckiewicz Woyſki Wendeńſki podpiſał elekcya Jana III.

HRYCZYNA herbu Traby w Xięſtwie Litewſkim w Powiecie Pińſkim, początki tego Domu od Xiażąt Zachomyſkich y Ilhowickich, ż ktorych Mateuſz Hreczyna (bo ich tak drudzy piſza) maiąc dwoch ſynow, iednego z nich nazwał Woyną, drugiego Kierdeiem. O Woynach mowić ſię na ſwym mieyſcu będźie, tu zaś o Hreczynach Kierdeiach namienię, ktorzy od Hreczyny Kierdeia poſzli. Kaźimierz Sędźia Ziemſki Piński, ſyn iego także Kaźimierz 1648 kwitnał. Hieronim Podczaſzy Brześciańſki, Jan, Stefan, Jerzy, Staniſław podpiſali elekcya Jana Kaźimierza, Piotr Jana III.

*HRYNIEWICKI herbu Przegonia. W Podlaſkim Woiewodztwie Philemon, Benedykt, Lew, y Jan Hryniewiccy 1632, Paweł Skarbnik Ziemi Bielſkiey 1674. Franćiſzek Skarbnik Ziemi Bielſkiey, deputat *ad pacta conventa* Auguſta II 1697. Michał Proboſzcz katedralny Kamieniecki Kanonik Łucki, deputat na Trybunał koronny kilka razy. Kaźimierz Fiedorowicz Hryniewicki w Xięſtwie Litewſkim 1700,

*HRYNIEWICZ herbu Przyiatiel, atoli z ta odmiana iako piſze *Koiał: in Mſ.* że iednę ſtrzałę kłada miedzy dwiema ſercami, a w hełmie noſza pawi ogon. Woyćiech Hryniewicz Legiecki, rodzeni iego, Jerzy y Gabryel zoſtawili potomſtwo. Stefan Cześnik Lidzki 1700. Marćin y Jan.

*HRYNKIEWICZ. Hrynkiewicz Olechno miał ſwoie dobra w Ziemi Wołyńſkiey, co ſię pokazuie z Metryki 1528. Alexander w Litwie 1700.

*HRYSPOZEWICZ. Hryſpozewiczowie Ziemianie Wołyńſcy, iako czytam w teyże Metryce 1528.

*HUBA w Woiewodztwie Mińſkim. Marćin Huba podpiſał elekcya Jana III. Katarzyna Hubicka Jana Radźiſzewſkiego Stolnika Podlaſkiego małżonka.

HUHERNICKI herbu Sas na Ruſi ludźie rycerſcy.

*HUHLIK. w Woiewodztwie Smoleńſkim Konſtantyn Huhlik podpiſał elekcya Władyſława IV.

*HULHEN w Ziemi Inflantſkiey. Jan Hulben Kapitan podpiſał elekcya Jana Kaźimierza.

HULE-

HULEWICZ herbu Nowina w Wołyńskim Woiewodztwie Dom starożytny, z których Michno Hulewicz Zbrochowicz, miał za sobą Annę Xiężnę Korecka, corkę Iwana Olgerdowicza Xiążęcia Koreckiego, co znać z iey reformacyi za czasow Alexandra krola, *Okol: tom: 1 fol: 548.* Tegoż to podobno Michała, y drugiego Fiedora Hulewiczow wspomina, *Metryka Wołyńska 1528.* Bazyli posel na Seym ź Wołyńskiego 1569 podpisał Unią Litwy z korona, *Conflit: fol: 371.* N. Hulewiczowna Stanisława Woyny X. Woronieckiego, druga Anastazya Macicia X. Woronieckiego Stolnika Kiiowskiego małżonki. Demian z Seymu 1598 naznaczony do rewizyi Xiąg Grodzkich Łuckich, *Conflit: fol: 700.* Jędrzey do teyże funkcyi deputowany 1609, *Conflit: fol: 899.* Sylwester Władyka Przemyślki, wspominaia go *Konstytucye 1641 fol: 7.* Dymitr a potym w Zakonie Kaznodzieyskim Hippolit, dziedzictwo swoie OO Dominikanom Łuckim zapisał, to iest Wierzbiewno, Pułbanow y Korfzowiec. Jerzy Podkomorzy Łucki obrany 1616, zostawił z Sienicka herbu Bończa corka Stanisława, corkę iedną Wielohorska, od ktorey był Kasztelan Wołyński, y synow dwoch, pierwszy z nich Wacław naprzod Podsędek Łucki, daley Podkomorzy Łucki, á potym Kasztelan Bracławski maż woienny, pod Cudnowem rotmistrzuiąc, kula z działa pod nim konia zabiła, iego dobrze záźiwszy, co o nim świadczy *Konstytucya 1662 fol: 31,* gdźie też z pochwała tego Domu zapisała, że za czasow Jana Kázimierza krola do roku 1662 trzynastu Hulewiczow w rożnych potyczkach poległo, deputatem był na Trybunał koronny 1643 *Janfonius,* postował na rożne Seymy; z Ewa Charleska Starościanka Łucka zpłodził corkę Katarzynę, z Stefanem Czarnieckim herbu Łodźia Pisarzem Polnym koronnym dożywotnie zmowiona, y syna Hieronima, Kasztelanem go zowie Panegiryk *Facies geniales,* nie przydaie iakim. Drugi syn Jerzego, Jan Podkomorzy Łucki, niewiem czy nie tenże sam Jan był w przod Woyskim Włodźimirskim 1667, y z Seymu kommissarzem *Conflit: fol: 22,* á potym Pisarzem Ziemskim Łuckim, co o nim świadczy *Konstytucya 1685. fol: 7.* pierwsza żona iego Kaszewska, syna mu powiła Tomasza S. Teologii Lektora w zakonie Dominikańskim 1702, druga Łazykowska Sędzianka Łucka, syna Stanisława. Symon Hulewicz z Woiutyna Pisarz Ziemski Łucki, z Seymu 1633 deputat do kwarty. Rawskiey *Conflit: fol: 21.* Gabryel z Woiutyna Chorąży Czerniechowski posel na Seym 1631, z tamtąd deputowany na Trybunał Radomski, *Conflit: fol: 10.* Paweł z Woiutyna z Seymu 1638 kommissarz do rozgraniczenia, między Woiewodztwy Bełzkim y Wołyńskim, *Conflit: fol: 17.* Hieronim Poborca w Wołyńskim 1638. Jacek kommissarz do uspokoienia granic od Węgier 1647 *Conflit: fol: 5.* Łukasz Starosta Zwiniogrodzki pamiętny Rotmistrz pod Korsuniem, Zbarażem y indźiey, nakoniec pod Grodkiem życiem swoim zapieczętował miłość ku Oyczyźnie, tamże trupem padszy *Potoc: Centur: fol: 151.* Konstantyn Stolnik Wołyński 1691. Roman Stolnik Włodźimirski 1694, miał za sobą *1mo. voto.* Euphemia Chreptowiczownę dziedziczkę na Bohutynie, y z nia syna Władysława, ten z Barbary Axakowny zpłodził syna Eliasza Archidyakona Brzeskiego Litewskiego, deputatem był na Trybunał koronny *1723. 2do. voto* Joannę Axakownę, *3tio* Baworowska, ale obiedwie *steriles, 4to* Teresę Kosakowska, z ktora zpłodził corkę Wielhorska Podczaszyna Wołyńska y syna Dominika, ten z Maryanna Komorowska zostawił Antoniego, Michała synow, y corkę Dominikę. Paweł Erazm Chorąży Czerniechowski, Daniel y Michał, kwitneli 1674. Piotr Proboszcz S. Jakuba w Łucku. Stanisław Stolnikowic Kiiowski 1675. Ktoryś z nich miał za sobą Latyczyńska,

ſka, drugi Eufrozynę Pepłowſka, trzeći Blinowſka, czwarty Teofilę Petrykowſka, z ktorey ſynowie Alexander, Felix, Staniſław, y Jan, y corki Teofila, Elżbieta y Helena. N. Hulewiczowna Maćieia Stoieńſkiego, N. Stefana Kaſzewſkiego Podſtolego Dobrzyńſkiego małżonki. N. Hulewicz tego ſynowie Filipp, Jozef, Antoni, y Dymitr ten w Zakonie naſzym temi czaſy życie zakończył. Philona Hulewicza ieſt w druku *Laudatio B. Aloyſii Gonzaga in 4to Cracov: 1616.* Jan Piſarz Ziemſki Włodzimirſki, miał za ſobą Helenę Pawłowiczownę, z tey ſyn Jerzy na Markowicach Woyſki Ziemſki Włodźimirſki, Sędźia Grodzki Łucki, umarł 1708, był deputatem na Trybunał koronny, Miſſya w Markowicach dla naſzych fundował; z Ewy Katarzyny Peretyatkowiczowny, corka iego Engracya panna umarła 1698. Włodźimierz naprzod Podſędek Wołyńſki, á potym Podkomorzy Łucki, druga żona iego Liniewſka, z ktorey corka Maryanna Pietruſzewſka Podczaſzyna Mielnicka y ſynowie trzey, Piotr Kanonik y Proboſzcz S. Jakuba Łucki, Jan ten dwa razy ſluby małżeńſkie ponawiał, pierwſzy raz z Woynarowſka, z tey potomſtwo iego Maryanna Morſztynowa Stolnikowa Mielnicka, Marcyanna panna, y ſyn Piotr: drugi raz z Podhorodeńſka, z tey corki, Helena y Marcyanna y ſyn Antoni. Jędrzey trzeći ſyn Podkomorzego z Liniewſkii, żona iego pierwſza Maryanna Zbrożkowna, ale *ſterilis:* druga Wiktorya Szczeniowſka, z tey ſyn Paweł temi czaſy w Zakonie naſzym.

HULKIEWICZ herbu Łuk napiety w Kiiowſkim Woiewodztwie.

**HUMIECKI herbu Junoſza* w Woiewodztwie Podolſkim. Woyćiech z Rycht Humiecki, naprzod Łowczy Kamieniecki, z ktorym tytułem poſtował na Seym 1591, z tamtad naznaczony był do luſtracyi dobr krolewſkich na Ruſi, *Conſt: fol: 617*, potym Kaſztelan Halicki 1613, w ktorym roku z Seymu do Związkowych ukoienia był deputowany, nakoniec Kaſztelan Kamieniecki, maż przepolerowanego w cudzych kraiach rozſadku, wſzyſtkim mily, Oyczyźnie dobrze zaſłużony, ktorey co Tomſza y Radulus Hoſpodarowie Wołoſcy ulęli gruntu, przy rozgraniczeniu od Wołoch, ten przywrocił: w Kamieńcu na Podolu kościoł OO Dominikanom fundował y upoſażył, corka iego była za Hieronimem Lanckorońſkim Podkomorzym Podolſkim. Synow zaś dwoch zoſtawił; Jana, ktory w Lowanium uczac ſię w ſzkołach, wydał do druku, *Orationem, quòd viro nobili in luce ſit vivendum*, atoli w Bruxelli nie wiedźieć od kogo zabity 1617. Drugi ſyn Alexander, ten życie ſwoie zakończył w roku 1635, w Kamieńcu pochowany z nadgrobkiem, na ktorym to czytać o nim, że tak w inſzych expedycyach, iako y w Moſkwie, krwi ſwoicy za Oyczyznę nadſtawiał; złączył ſię był dożywotnie z Kryſtyna Potocka herbu Pilawa, corka Jędrzeia Kaſztelana Kamienieckiego, (ta potym poſzła za Samuela Zamiechowſkiego) ktora mu dwie corki powiła, iedna z nich Joanna poſzła za Wichrowſkiego Miecznika Halickiego, druga za Szembeka Kaſztelana Kamienieckiego, á po iego śmierći za Łuzeckiego Woiewodę Podolſkiego, luboć z obiema żyła *ſterilis*: ſynow zaś trzech: z tych pierwſzy Tomaſz Łowczy Podolſki, z Seymu 1661 kommiſſarz do pogranicznych dyfferencyi od Wołoch, *Conſtit: fol: 26*, z Oſſolińſkii, corki ſię po nim dwie zoſtały, iedna z nich żyła z Antonim Radeckim Chorążym Horodelſkim, druga ſtarſza Joanna Barbara, naprzod z Tomaſzem Czapſkim, Podczaſzym Parnawſkim, po nim za dyſpenſa Papieſka, z tymże Antonim Radeckim herbu Godźiemba Chorążym Horodelſkim, ſynowie także dway, Woyćiech y Michał. Woyćiech Podczaſzy Łukowſki, żona iego Domaſzewſka, z tey ſynow dwoch, z ktorych ieden Szczęſny, z corek iego Barbara żyła z Dłużewſkim Kaſztelanicem Chełmſkim. Michał brat Woyćiecha

cha Podczaszy Podolski, miał za ſoba pierwſza żonę Krośnowſka, z ktorey ſynowie y corki: druga Rozwadowſka. Drugi ſyn Alexandra Michał, obrał ſobie bydź wzgardzonym w domu Bożym w Zakonie Karmelitańſkim. Trzeci Woyciech Chorąży Podolski, ten miał za ſoba Izabellę Kaſka, z ktorey zpłodził dwie corki, zawite na ſłużbę Boſka w Zakonie S. Norberta w Krakowie, y ſyna Stefana, naprzod był Stolnikiem Podolſkim, Marſzałkiem Sadow kapturowych w Krakowſkim Woiewodztwie po śmierći Jana III, Marſzałkiem Izby Poſelſkiey na konwokacyi w tymże roku, to ieſt 1696, potym Podſtolim koronnym, Pułkownikiem Artyleryi koronney, temi czaſy gdy to piſzę Woiewoda Podolſkim, Senator wytwornego rozſądku, ktorego dowody dał w rożnych dla tey Oyczyzny podiętych funkcyach, á między innemi, gdy kommiſſarzem ſtawał po paktach Karlowieckich do rozgraniczenia Polſkiego z Turek y Wołoch, ieſt w druku iego *Relacya tey Kommiſſyi in anno 1699 circa evacuationem Kamieńca Podolſkiego odprawioney.* Item *Relacya rozgraniczenia Polſki z Państwem Tureckim in anno 1703, Leop: 1709 in fol:* z Katarzyny Krośnowſkii Woiewodzanki Czerniechowſkiey, pozoſtałey wdowy po Jakubie Potockim herbu Pilawa Staroście Chmielnickim (bo z pierwſza żoną Helena Lipſka Starościanka Rawſka żył bezpotomnie) dwoch ſynow zpłodził, Ignacego, y Jozefa y kilka corek, z ktorych iedna Katarzyna żyła z Ogińſkim Kazimierzem Podſtolim Litewſkim, druga z Jozefem Malachowſkim Staroſta Opoczyńſkim. *Okol: in Ruſſ: florida fol: 115*, że za iego czaſow dziedzictwo Humieckich był Sokolec nie daleko Dnieſtru, świadczy.

**HUMIENIECKI.* Teodor Humieniecki Sędźia Grodzki Kiiowſki 1648 w Woiewodztwie Kiiowſkim. Stefan miał za ſoba Zofia Stępkowſka, z ktorey trzey ſynowie Jan bezpotomny, Alexander y Antoni. Jan Humieniecki Staroſta Rzeczycki, żona iego Anna Stawſka, pozoſtała wdowa po Siekierzyńſkim *Generał: Bełzec: y Stępkow:* Michał w Woiewodztwie Wołyńſkim 1674.

**HUMEL herbu Pomian* Dom ten do Polſki przyſzedł z Margrabſtwa Brandeburſkiego, pierwſzy ſię tu przenioſł do Polſki Kryſztof Humel w pieſzym regimencie Bidźińſkiego na ten czas Strażnika koronnego Kapitanem będąc, odważnie ſtawał pod Choćimem przećiwko Turkom za Krola Michała, kiedy dwa razy w głowę raniony, z tym wſzyſtkim ſzwankuiącego z konia Bidźińſkiego ratował, ktorego wdźięczny dobrodźieyſtwa Strażnik, wieś mu Matyaſzow w Woiewodztwie Sendomirſkim puścił, poiał potym Annę Woyćiechowſka z Bocheńſkii zpłodzona, z ktorey zoſtawił dwoch ſynow, Staniſława Porucznika Pancerney Chorągwi, ten z Anny Wyżyckii miał ſyna tylko iednego Maćieia, y corkę Rozalia, otrzymał ten Staniſław na ſiebie y na brata ſwego indigenat na Seymie Grodźieńſkim 1726. Drugiego Marćina Kapitana Dragonii Litewſkiey, temu żona Drogomirzowna pozoſtała wdowa po Silnickim, iednę tylko corkę powiła. Po zmarłey Woyćiechowſkii poiał druga żonę Kryſztof, z tey zpłodził ſynow czterech, Jozefa, Franćiſzkana, Ignacego, Franćiſzka y Jana, ten ſobie ſtan duchowny obrał, tyleż corek, to ieſt Petronellę ta z Szaniawſkim Woyſkim Lubelſkim. Wiktorya ta z Wilczopolſkim Stolnikiem Czerniechowſkim, *á ado voto* z Janem Deſzkowſkim Cześnikiem Bracławſkim, Tereſſę ta z Sobieſćiańſkim Stolnikiem Trembowolſkim, w kontrakty małżeńſkie weſzły, Anna czwarta corka panna umarła.

HUMNICKI herbu Gozdawa w Ziemi Sanockiey, iednaż ich dźielnica z Gizickiemi, zdawna ſię piſali z Humniſk gniazda Domu tego. Staniſław Sędźia Sanocki, z Rzeſzowſkii herbu Doliwa, zpłodził corkę Annę Pakoſzewſka y ſy-

now trzech, Jerzego, Staniſława, y Jana. Z tych Jerzy z Wielopolſk miał kilka corek, z ktorych iedna była Zofia za Tarnowſkim Chorąży Sanockim, ſynow zaś Staniſława, Rafała, Walentego y Jędrzeia. Staniſła drugi ſyn Sędziego Sanockiego pierwſza żonę poiął Herburtownę Kaźmie kę Belzka, druga Chodorowſka, ta mu powiła dwoch ſynow, Maćieia y Ja na, y corki. Trzeći ſyn tegoż Sędziego Jan, ktorego z Chodorowſkii, by li ſynowie Woyćiech y Staniſław, z Sienieńſkii zaś herbu Dąbno, Szyman Marćin, Jerzy, y corka za Bireckim Bartłomieiem. Jerzy miał za ſobą B żbietę Leśniowſka *Monim: Coll: Leop*: Jan Chodorowſka, N. Humnicki Ca pielowſka, pozoſtała wdowę po Morſkim, drugi Tereſſę Cieſzanowſk Woyćiech Podſędek Ziemſki Sanocki, *o ktorym Konſtytucye 1598 fol: 78.* Ko ſat Podſędek Sanocki, á potym Sędźia Ziemſki Sanocki 1618, żona iego B żbieta z Zmigroda Stadnicka dobrodźika Collegium naſzego Przemyſſka go, umarła 1623. N. miał za ſobą Grabowſka *Baron*: Szymon Pobor Ziemi Sanockiey 1616. Jan z Humniſk Humniſki Dworzanin krolewſki, Pa teryſtow przy kościele katedralnym Przemyſſkim ſowićie fundował, um 1636. *Starowol: in Monum*: Katarzyna żona iego herbu Odrowaz, tymże Pán ryſtom rezydencya wymurowała, co poznać z obrazu iey nad nia zawiſz nego, zeſzła z tego świata 1645. N. Humnicki Podſtoli Sanocki z Seymu ri Kommiſſarz do granic od Węgier. Woyćiech Woyſki Sanocki 1609 Con *fol: 927.* Jakub *o ktorym konſtytucya 1676 fol: 46.* Jacek Podſtoli Sanocki 167 potym Podſędek, ſtryi Staniſława, Jan 1692. N. Podſędek Przemyſſki, Toma Stolnik Mielnicki, z Zurowſkii zoſtawił potomſtwo. Adam Staroſta Hum delſki, Sędźia kapturowy Lwowſki 1733. y poſeł na konwokacya. Kryſtof La wczy Sanocki, z Zofii Drohoiewſkii wdowy po Janie Skorućie zpłodził ſyn Tomaſza. N. była za Maćiciem Bakowſkim.

HUNOROWSKI herbu Pogonia 4to w Wielkiey polſzcze, z ktorych Staniſław Hunoro wſki fundował w Srzedźie dwoch Xięży, niektorzy z nich kamienicznі nazwa

HUNOWSKI herbu Prawdźic. Paweł Hunowſki Woiewoda Beſzki, corkę iego poſ za żonę Boleſław Xiąże Mazowieckie 1477 *Biel: fol: 470, Okol.*

Hurko Herb.

HAkami to zowie *Koialowicz in Mſ.*, powinno zaś bydź pole czerwone, na heſmie trzy piora ſtruſie. Za w Witebſkim Woiewodztwie. Z tych Alexander Hurko poſeł na Seym z Witebſkiego 1629, z tamd deputat na Trybunał fiſzkalny Litewſki, *Conſtit: fol: 18*, y znowu w roku 35 *Conſtit. fol: 6.* Mikolay Podſędek Witebſki z Seymu 1647 Kommiſſarz o rozgraniczenia Uſwiata y Wieloza. Jędrzey Kaźimierz Podſtoli Witebſki, Lew Piſarz Ziemſki Witebſki, miał za ſoba Annę Kiſielownę z ktorey yn Alexander, y corki Maryanna naprzod Dudźińſka, á potym Swiacka, Karzyna Mikuſzowa, Atalia Czaplicowa. Od Alexandra był ſyn Konſtantyn, d Konſtantyna Michał, Alexander, Antoni, Franciſzek, Ignacy. N. Hurko horaży Witebſki poſeł na Seym 1730.

TN w Woiewodztwie Mińſkim. Piotr y Jan Hurynowie podpiſali elekcya Władyſława IV. Adam, Hurynowicz Kaźimierz, Władyſław, Jan Araninka.

Hutor Herb.

KOtwica to zowia, ktora powinna bydź w czerwonym polu, na heſmie zaś trzy piora ſtruſie, tak go opiſał *X. Koialowicz in Mſ.* Iwaſko Huttor Ziemianin Wołyńſki 1528, iako świadczy *Metryka Wołyńſka*, rka iego była za Adryanem Iwanickim; atoli do Litwy ſię potym przeſtli, gdźie Jana wſpomina za ſwego wieku. *Koialowicz.* Jędrzey Hutorocz Regent Ziemſki Nowogrodzki.

TNI. Huttyniemu Filipowi Piſarzowi dekretowemu, Sekretarzowi krolekiemu, tytuł urodzonego daie konſtytucya 1647, ktorego kamienica w Warwie wolnoścta nadana, *Conſtit: fol. 31.*

K herbu Topor w Sendomirſkim Woiewodztwie. Gdy Toporczykowie poali Hinka Czecha, od tego czaſu niektorych z nich zwac poczęto Hinkakoło roku 1345, z ktorych potym poſzli Baliccy herbu Topor. Hynko Dubu Generał Wielkopolſki. Hynek Jan z Unienia Podkomorzy Łeczyi 1497 podpiſał liſt Jana Albrychta dany Miaſtu Lwowſkiemu. Mikołay

Hynek Uniewski Podwoiewodzy Lwowski 1648. Jan y Adam podpiſali ekcya Jana III z Sendomirſkiego. Zygmunt 1662 Łowczy Podlaſki Teressa Hinkowna Kaſztelanka Czechowſka urodzona z Oſſolińſkii, była za Franſzkiem Duninem Chorażym Buſkim, *Poniat: Morze.* Alexander Vicesgerent Lwowſki y Sędźia Kapturowy 1733.

**HYNKO herbu Korczak.* Hynek miał za ſoba Annę Michalewſką, zoſtawiła po ſna Jana męża y Dworzanina wybornego. Hynkowna pierwſzym związkiem była za Piaſeckim, drugim za Kryſztofem Jaćimirſkim.

**HYRAWCZYC.* Jacko Hyrawczyc Ziemianin Wołyńſki 1528 *Metryka Wołyńſka.*

**JABŁKOWSKI herbu Wczele* w Wielkieypolſzcze. Woyćiech y Wacław Jabłkowſcy bracia rodzeni, tych zaś ſtrycczni, Klemens, Jan, Jerzy y Swigſtaw. W roku 1691, N. Jabłkowſki był Podwoiewodzym Kaliſkim.

**JABŁONOWSKI herbu Grzymała* w Nurſkiey Ziemi y w Podlaſkim. Szymon Jabłonowſki Piſarz Ziemſki Nurſki 1632 Staniſław Łowczy Nurſki, z Semu 1647 Kommiſſarz do uſpokoienia granic od Węgier, *Conſtit: fol: 5,* y zaplaty piechoćie Smoleńſkiey, *Conſtit: fol: 23,* deputat na Trybunał koronny 1643. Nikodem Podczaſzy Nurſki 1632, tenże ſam, czy inſzy Podſędek Ziemi Nurſkiey, poſtował na rożne Seymy, iako to 1661, 1662, 1667, 1674, 1676, kiedy rożne na niego funkcye, Oyczyzna wkładała, o czym świadcza konſtytucye koronne: miał za ſoba Eleonore Mondwidowne Irzykowiczowną. Jan 1674, Antoni Podczaſzy Buſki, z Antonina Drzewiecka Sędzianka Ziemſka Krzemieniecka zaſlubiony.

**JABŁONOWSKI herbu Prus 3tio,* ſtarodawna y zaſłużona w tey Oyczyźnie familia. Jedni z nich nabywſzy dobr w Pruſiech Wicholec nazwanych, z rad ſie pisali; atoli oſtatni z tey linii Jabłonowſki, był urodzony z Duſkii herbu Przegonia Stroſtry Kaſztelana Chełmińſkiego y Podſkarbiego Wielkiego Koronnego, Dudzy z Oyczyſtych dobr Jabłonowa w Woiewodzwie Podlaſkim, w powiećie Mławſkim leżących. Z tych pierwſzego wſpomina *Okolſki* y Genealogia Domu tego, Grzegorza Rotmiſtrza Ufarſkiey Chorągwi, ktory za Zygmunta Auguſta krola w Inflanćiech mężnie ſie biiąc, tyle ſwoie tamże na placu położył. Woyćiech, na expedycyi Moſkiewſkiey za Stefana Batorego, życie ze krwia dla Oyczyzny wylał. Jan y Fabian pod Cecora trupem padli. Paweł Rotmiſtrz krolewſki w wielu okazyach ku ſmierći, doświadczonego męſtwa, ktorego z Kuklińſkii ſyn Walenty, to w obożie, to na dworach Pańſkich, przepolerowawſzy młodſze lata, pojął Dorotę Jabłonowſka tegoż Domu, z niey dwie corki zoſtawił, ſyna trzech, to ieſt Kaſpra, ktory za Stefana krola Rotmiſtrzował przeciwko Gdańſzczanom rebellizuiącym. Pawła, y ten w rycerſkich dźiełach od prze-

Digitized by Google

kow swoich nieodrodny, pierwszym zwiazkiem miał za soba Gołębiowska, drugim Wisniowska, z ktorey były trzy corki, Konstancya Lesniewska, Zofia Kruszewska, Katarzyna panna umarła; synow *według Okolskiego* siedmiu, to iest Grzegorz *sterilis*, Jan z Bakowska, Marcin z Konarska, Paweł bezpotomny. Jacek *1mo voto* z Wilkowska, *2do* z Potocka żyli. Tomasz ostatni, z Leszczyńskii zpłodził także Tomasza (niewiem czy to nie ten Tomasz Walentyn Podczaszy y Sędzia Grodzki, poseł Ziemi Łomżyńskiey, podpisał konfederacya generalną 1696) z Chyczewskii corka iego Anna w Warszawie Zakonnica *à visitatione*, synowie zaś Mikolay Łowczy Trembowolski, Porucznik, Sekretarz legacyi do Turek, żona iego Teressa Zbiowska, corkę mu powiła Ludowikę, y syna Antoniego. Drugi Woyciech w Zakonie Kaznodzieyskim. Trzeci Jacek Proboszcz Zołkiewski. Czwarty Roch Podstoli Trembowolski, żona Anna Konarzewska, z niey syn y corki dwie. Piąty Stanisław Stolnik Stężycki, żona Zebrowska Podsędkowna Stężycka. Szosty Hilary Kanonik Poznański. Maćiey trzeci syn Walentego z Doroty Jabłonowskii; Rotmistrz krolewski, ten pierwszy z Płockiego Woiewodztwa przeniosszy się, na Pokuciu osiadł, pamiętny kawalerskiemi dziełami to pod Gdańskiem, to w Moskwie, to w Inflancich, iako iego nadgrobek z Kołomii wypisany, *u Okol: świadczy*, umarł zaś 1619. złączył się był dożywotnie z Katarzyna z wielkich Kłomnic Kłomnicka herbu Okssa, ktora po iego śmierci dostała się w małżeństwo Jakubowi Potockiemu Podczaszemu Podolskiemu, z ta zpłodził dwie corki, y syna iednego, Jana.

Jan Stanisław Miecznik Koronny, kładę tu o nim słowa Pawła Potockiego Kasztelana Kamienieckiego *in Centur: Viror: fol: 410. Divitiæ ingenii copiam, non domi tantùm, sed foris quoq; ostendit in admirationem, cum diversas gentes, quarum linguam didicerat, adolescens reviseret. Eloquentiæ laudem illam adeptus, ut ei ad summum facundiæ Polonæ (quâ nemini cessisse videbatur illa ætate) fastigium defuisse videretur, & modò diuturnior vita, in commune Reipub: bonum contigisset, Comitiis centuriatis semel iterumq; tribunitiæ potestatis voces ac sententias rexit*, (raz albowiem w roku 1637, drugi raz w roku 1640 Marszałkował Izbie Poselskiey,) *cum secundùm id ageres, non minùs, quàm olim Censorinus ille Cato, bellum cum moribus nostris, & corruptæ iam diuturnæ pacis blanditiis, Reipub: malis, gerere necesse habuit, inter tutelam libertatis & obsequium in Principem, medium infensus iter, eâ temperamentâ tribunitiis illis certaminibus moderatus es, ut nec innoxia eius popularitas quidquam derogaret majestati, nec ipsa sanctius ab eo culta, nocumento esset popularitati: hinc carus non minùs Principi, quàm Senatorio ac Equestri ordini. Dum ne infectis rebus, seriæ abrumperetur consiliorum, serio prohibet, præoptavit morti potius succumbere, quàm videre vim consilii expertem, mole ruentem sua.* Umarł w Warszawie pod czas Seymu 1647, pochowany w kościele naszym Lwowskim, na Zakon nasz w całym życiu swoim z Pańska protekcya wielmi łaskaw, na Collegium Kamienieckie szczególniey dobroczynny; *Okol: in Rusi: Florida fol: 81* między Benefaktorami konwentu OO Dominikanow Kołomyiskiego liczy go. Złączył się był dożywotnie z Anna Ostrorożanka, Jana Ostroroga Woiewody Poznańskiego corka, z Xiężny Zasławskii urodzona, ta mu powiła dwie corki, Zofia Franciszkowi Dziedoszyckiemu Woiewodzie Podolskiemu, Katarzynę Kryształowi Chodorowskiemu Podkomorzemu Lwowskiemu zaślubione, druga zeszła z tego świata 1688, pierwsza 1701, obiedwie przy oycu pochowane, y syna Stanisława.

Stanisław Jan Kasztelan Krakowski, Hetman Wielki koronny, Buski, Swiecki, Janowski, Białocerkiewski, Korsuński, Bohusławski Starosta, był

naprzod Staroſta Winnickim y Zydaczewſkim, potym Strażnikiem koronnym, daley Oboźnym koronnym, po śmierći Czarnieckiego wźiął Woiewodztwo Ruſkie, przydano mu potym buławę mnieyſza, wkrotce wielka, nakoniec Kaſztelanem Krakowſkim, zoſtawił z Maryanny Kazanowſkiey Woiewodzanki Bracławſkiey, corki dwie, Annę Rafała Lelczyńſkiego Podkarbiego Wielk: koronnego, y Jadwigę Jana Krafinſkiego Woiewody Płockiego (umarła 1692) małżonki, ſynow zaś trzech, Jana, Alexandra, y Staniſława. Pamiętny to ſwemi zwyćięſtwami Hetman. Pod Czarnieckim ſławnym woiownikiem pierwiaſtki rycerſkich dźieł założył, z nim fortunnie Rakocego y Szwedow to pod Warſzawą, to indźiey woiował: podczas tey burzy koronę krolewſką z Krakowa na beſpieczniey ſze mieyſce uprowadźił. Na Moſkwę y Kozakow potym ſzablę obrośił, ktorych pod Chmielnikiem, Mobiłowem, Cudnowem iuż Pułkownik, iuż Regimentarz zwyćięzko y nie raz porażił. Z tych okazyi, lubo nie raz ćiężkie razy y rany wynoſił, przecież z heroicznego na nieprzyiaćioł Oyczyzny umyſłu nic nie uſtąpił, krew y życie ſwoie dla niey ochotnie łożąc. Turkom y Tatarom iak był ſilny z Janem III Krolem Polſkim, świadkiem ſą Choćim, Wiedeń, Strygoń y Żurawno. Sam zaś pod Bukowina, Uściem, Kamieńcem, Złoczowem, Strawiſzkami, ſiła ich trupem na placu położywſzy, drugich w niewola zabrawſzy, prowianty, y ammunicye zagarnawſzy, z zwyćięſtwem pamiętnym z pola zchodźił; z Baru, Soroki, tegoż nieprzyiaćiela wypędźił, Lwową że ſto tyſięcy Tatarow nie wźięło, on ſwoim męſtwem ſprawił. Forteçe S. Troycy, albo Okopy, na poſkromienie Turkow w Kamieńcu Podolſkim, wyſtawił. Do paktow Karlowickich, y reſtytucyi Podola ſiła dopomogł: dwoch Paſzow Tureckich Syliſtryńſkiego y Sebaſty w niewola zabrał. Związane woyſko Polſkie, dobrodźia ſwoia y affektem, ktory miał u wſzyſtkich rycerſkich ludźi, znowu do poſtuſzeńſtwa ſobie przyprowadźił. Na wielu kommiſſyach, na ktorych kilka razy Marſzałkował, iedynie tylko dobrą Rzeczypoſpolitey upatrował: dla tego *Conſtytucya 1703 fol: 14*, wiedzac iak wiele ten ſławny Hetman y zdrowia y fortuny ſwoiey dla Oyczyzny nadwerężył, tak o nim mowi, *Zaſłużył nieśmiertelnemi pro publico bono czynami, aby perennis & grata memoria iego, y po śmierći nawet iego, w ſercach ſtanow Rzeczypoſpolitey zoſtawała.* Tak ten Pan Oyczyźnie dobrze zaſłużony, nie mniey ſobie y niebo ſkarbił; żadnego dnia nie opuścił, á oſobliwie przed batalią, żeby Mſzy świętey ſłuchać nie miał, Koronkę do Matki Boſkiey codźiennie mawiał: przed expedycyami woiennemi, obrazy iey cudowne nawiedzał, ſzczęścia ſwego dalſzego z iey ręku patrzac. Na kościoły y klaſztory ſzczodry, w Fradze dobrach ſwoich OO Bernardynow fundował, ktora potym fundacya dokończył ſyn iego Jan Woiewoda Ruſki. Jego także ſzkatuła powłały konwent OO. Dominikanow Obſerwantow, y część wielka Collegium naſzego Lwowſkiego: Zakon zaś naſz cały ſzczegulna mu obligacya przed Bogiem zapiſał, że go tak od uſzczypliwych ięzykow, iako y od wymyślnych bronił exakcyi, y Pańſka ſzczodrobliwoścća opatrywał. Za pobitych na woynie z ſwoiey kawaleryi ludźi, mſze świete zakupuiąc, exekwie ſprawował, toż ſamo świadczył, wielom bardzo, ktorzy mu za żywota ſwego nieprzyiaznemi byli. Do iedności świętey przyięcia, Ruśi we Lwowie ſiła to powaga ſwoia, to ſwoia ludzkoścća, ktora do ſiebie ſerca wſzyſtkich nęćił, dopomogł. Po zapłatę heroicznych cnot ſwoich poſzedł w roku 1702, tegoż ſamego dnia, ktorego ſię urodźił, to ieſt 2da Aprilis; przeżywſzy lat ſześćdźieſiat y oſm, w kościele naſzym Lwowſkim pochowany, gdźie mu nadgrobek ſyn iego Jan Woiewoda wyſtawił.

Jan

Jan Staniſław naprzod Chorąży koronny, potym Woiewoda Wołyńſki, nakoniec Woiewoda Ruſki, Białocerkiewſki, Swiecki, Mościcki Starosta. Są w druku te iego Xiąſzki. 1mo. *Oratio ad Regem Poloniæ Auguſtum II noviſſimè electum Cracov: 1697.* 2do. *Modlitw 47 na Poſt Wielki, y na dni ſego. Częſtoch: 1719 in 4.* 3tio *Nowa decenna do S. Franciſka Xaweryego Poſnan: 1718. Caliſſ: 1719.* 4to *Traktat o Niepokalanym Poczęciu Nayśw: Panny z Hiſpan: y Francuz: Wincent: Juſtyniana Dominikana, na Polſki przetłum: Brunsberge 1722 in 4to.* 5to *Myśli y reflexye pewnego penitenta oplakuiacego roſkoſzy świątowe, na ſiedm Pſalmow pokutnych Varſav: 1714.* 6to *Traktatik o Opatrzności Boſkiey z dokładem nowym Leop: 1727.* 7mo *Zabawa Chrześciańſka albo Żywot Zbawienny Jezuſa, wierſzami opiſany Leop: 1700 iu 4.* 8vo *Hiſtorya o Obrakie Nayśw: Panny Sokalſkiey wierſzem Leopoli 1724 in 4.* 9no *Hiſtorya Telemaka ſyna Ulyſſeſa z Francuzkiego Polſkim wierſzem przetłumaczona Romans moralny Sandom: 1716 in fol:* 10mo *Ezop nowy Polſki, to ieſt życie Ezopa. Także ſto y oko baiek Lipſie 1731.* 11mo *Szkrupuł bez Szkrupułu Leopol: 1730 in 4to:* atoli tę Xiążkę z pewnych racyi, chciał zagubić. Ołtarz S. Xawierowi w naſzym kościele Lwowſkim wyſtawił, kędy też po śmierci złożony w roku 1731, na krześle Woiewodztwa Ruſkiego lat trzydzieści y cztery przeżywſzy. Kościoł y klaſztor OO Bernardynom w Fradze wymurował, w raz z małżonką ſwoią Joanną Markiezowną de Bethune, ktorych Dom panował niegdy we Flandryi przed rokiem tyſiącnym: Matka iey była Ludwika Markiezowna Darquien, ſtarſza rodzona ſioſtra Maryi Kazimiry Krolowy Polſkiey, małżonki Krola Jana III, y drugiey Wielopolſkii Kanclerzyny koronney, Sioſtra teyże Joanny, była za Sapieha Marſzałkiem Wielk: Litewſkim, z ta Jan zpłodźił trzy corki Eleonorę, ktora ſię w klaſztorze Lwowſkim Panien Sakramentek na wieczna ſłużbę Bogu zawiła, Katarzynę y Maryannę: iedna z nich we Francyii z domem Xiązęcym, druga z Franciſzkiem Maxymilianem Oſſolińſkim Podſkarbim W. koronnym, zkolligowane; tyleż ſynow to ieſt Staniſława Staroſtę Białocerkiewſkiego, ktory z pierwſzey żony Joanny Potockii herbu Pilawa Starościanki Tłumackiey, miał ſyna Jana, umarł młodo, y corkę Maryannę: z drugiey Doroty Broniſzowny Kaſztelanki Kaliſkiey pozoſtałey wdowy po Radomickim Woiewodzie Inowrocławſkim, á oraz Generale Wielkopolſkim, ſyna iednego. Drugiego Kajetana Staroſtę Czehryńſkiego, ten ſobie za małżonkę przybrał Wielhorſka Kaſztelankę Wołyńſka. Trzećiego Dymitra Staroſtę Swieckiego, ten żyie z Katarżyna Szembekowna Woiewodzanka Sieradzka.

Alexander Chorąży koronny, Staroſta Buſki, drugi ſyn Staniſława Kaſztelana Krakowſkiego, ktoremu Teofila Sieniawſka Woiewodzanka Wołyńſka y Hetmanowna Polna koronna, iednego ſyna powiła Alexandra Jozefa Staroſtę Buſkiego, y dwie corki, Maryannę y Jadwigę, z tych iedna Janowi Wielopolſkiemu Staroſcie Lanckorońſkiemu zaślubiona. Trzeći ſyn Staniſława Kaſztelana, Staniſław Karol Obożny koronny, wſzedł był w kontrakty małżeńſkie z Maryanna Potocka Kaſztelanka Krakowſka y Hetmanowna koronna, atoli bezpotomnie wkrotce świat pożegnał.

JABŁONOWSKI herbu Zaremba w Wielkiey polſzcze. Kryſztofa Jabłonowſkiego wſpomina *Paprocki* z tego Domu, N. była za Jakubem Sobolewſkim Piſarzem Ziemſkim Drohickim.

*JABŁONSKI herbu Bończa w Lubelſkim Woiewodztwie, Michał Jabłońſki miał za ſoba Annę Zulińſka, drugi Ewę Rudnicka. Franciſzek w Zakonie naſzym ſłużąc zapowietrzonym w. Sendomierzu, na tey Apoſtolſkiey pracy powietrzem umarł 1708.

**JABŁONSKI herbu Dąbrowa.* Jabłońska Katarzyna Przeoryſza Staniatecka 1553, iakom czytał w pewnym oryginale. N. Jabłońſki miał za ſobą Ewę Czepowſka. W Czechach, że kiedyś kwitnął Dom Jabłońſkich Zampachow, ale z ſzedł, świadczy *Balbinus lib: 5 Epitome c. 17.*

JABŁONSKI herbu Jaſieńczyk w Ziemi Liwſkiey, na Podlaſzu, y w Bełzkim. Adam Pilarz Ziemſki Liwſki 1613. Alexander Jabłońſcy 1635 Poborcowie w Liwſkiey Ziemi, Staniſław, Hieronim, Marcyan, Kaſper, Kryſztof, Jan 1632. Jakub, Paweł 1648 w Ziemi Liwſkiey. Mikołay w Bełzkim 1648. Staniſław Kuſz Jabłonſki w Ruſkim 1674 Anna Łukaſza Włodka małżonka.

**JABŁONSKI herbu Samſon.* Sa też Jabłońſcy w Nowogrodzkim Woiewodztwie, w Orſzańſkim y Wilkomierſkim, ale niewiem herbu.

JACIMIRSKI herbu Sulima w Ruſkim Woiewodztwie, y na Podolu. Paweł Jaćimirſki Dworzanin krolewſki, zoſtawił ſynow Kryſztofa y Jędrzeia, z tych Kryſztof miał za ſobą Hynkownę pozoſtała wdowę po Piaſeckim, po śmierći tey poiął drugą, z ktorych zpłodził Staniſława, Poborca był w Podolſkim 1564 *Conſtit: fol: 76*, Jana, Piotra, y Pawła, y corki Annę Laſkowſka y Zofia Słomowſka. Paweł Woyſkim' był Buſkim, poſłem na Seym 1581, z tamtąd deputowanym na Trybunał Skarbowy Rawſki *Conſtit: fol: 398*, żona iego Choćimirſka, z tey ſyn Jan poiął Chomętowſka. Adryan Podczaſzy Podolſki poſeł do Turek. Piotr poſtował na Seym 1638, ztamtąd delegowany na Trybunał Radomſki. *Conſtit: fol: 21.* Paprocki w Panoſza położył Jaćimierſkich Bończow.

**JACKIEWICZ* w Woiewodztwie Mińſkim Jan Jackiewicz podpiſał elekcyą Jana III.

JACKOWSKI herbu Gozdawa w Ziemi Goſtyńſkiey. Jędrzey Jackowſki Kanonik Gnieźnieńſki 1443, *u Damalew: in Archiep: Gneſn: fol: 112*, Felix, Kryſztof, 1632, Jan y Kaźimierz na Brudźicach w Sieradzkim 1648. Jan Podſędek Sieradzki umarł 1682 naſzego Collegium Piotrkowſkiego benefactor. N. Kanonik Kiiowſki, z Seymu 1676 kommiſſarzem w pewney materyi naznaczony, *Conſtit: fol: 23.* N. miał za ſobą Brzeſka pozoſtała wdowę po Boguckim, z tey był ſyn y corka Frycowſka. Bazyli w powiecie Orſzańſkim 1674. Podobno ſą Jackowſcy inni herbu Okſza w Sieradzkim z ktorych Mikołay w Zakonie Karmelitańſkim, Jan ſtryi iego, Alexander Szczeſny.

**JACKOWSKI herbu Ryś.* Dom w Pomorſkim Woiewodztwie, w Czechach, Inflanćiech ſławny, herb ich położyłem *w tomie pierwſzym fol: 29* pod Bakowſkiemi, ile iedneyże z niemi dźielnicy. *Mſ. o Familiach Pruſkich* przydaie, że obadwa te Domy, na pierśi Ryſia, włożyli ſerce proſto, z ktorego na wierzchu, dwa rogi po brzegach wynikaią. O Ryſiu zaś powiada, że gdy na białagłowę ſpoyrzy, w chorobę ia, w prawi. Z Hrabiow Noſtyczow te familie ſwoy początek wźięły, z ktorych Kaſper Hetmanił u Xiążęćia Pomorſkiego, Jan konſyliarzem był naywyżſzym. Wawrzyniec Noſtycz ſyna miał Albrychta Jackowſkiego, od ktorego ſześciu ſię ſynow zoſtało. Jan Przeor Kartuzyańſki, Wawrzyniec, na Choczowie, Czeſław na Swartowie, Marćin na Bebrowie, Bartłomiey Kanonik Kamińſki, Mikołay na Jackowie, oſiedli. Jerzy Jackowſki z Orzechowa naprzod Sadowy, á potym Sędźia Ziemſki Tczewſki, *u Janußow: w flat: fol: 361 y w konſtytu: 1590 fol: 604* Jackowſka Bakowſkiego Jacka małżonka. Rafał 1648 w Pomorſkim Woiewodztwie. Jędrzey miał za ſobą Tereſſę Linowſka, z ktorey ſyn Zygmunt.

Jacyna Herb.

Powin-

* POwinna bydź podkowa barkiem do gory proſto poſtawiona, wefrzodku iey po prawey ſtronie tarczy, ma bydź ſtrzała żelezcem do gory proſto wyrychtowana, á u dołu rozdarta, po lewey zaś ſtronie półtora Krzyża, Tym ſię herbem pieczętuia Jacynowie Onoſzkowiczowie, w Ośmiańſkim Powiećie. Onoſzko z Xiężny Czetwertyńſkiey zpłodźił ſynow piaćiu, Redutę, Fiedora, Iwana, Jarmołę bezpotomnych. O Fiedorze Onuſzkowiczu, że kwitnał w roku 1528 świadczy *Metryka Wołyńſka*. Piaty ſyn iego Jacyna, od ktorego potomſtwo Jacynami ſię zowie, á od Onoſzka Onoſzkowicami, temu Okołowna trzech ſynow powiła. 1. Zdan, ten z Limontowna miał trzech ſynow, Alexandra, ktory z Sierpoczanka żył bezdźietny, Konſtantego od ktorego z Siennikowny było dwoch ſynow Jędrzey y Konſtanty, Adama od ktorego z Strzelczewiczowny ſyn ieden Alexander bezpotomny, drugi Mikołay, ten z Michałowſkii zoſtawił Leona bezżennego, męża rycerſkiego aż do ſtarości, y. Staniſława bezpotomnego. 2 Staniſław, temu Michałowſka zrodźila czterech ſynow Tobiaſza, Zacharyaſza, Jakuba, bezpotomnych, y Jana, tego z Dźiećiemowny zoſtało dwoch ſynow, Kryſztof od ktorego czterech ſynow: Marcyan, Kaźimierz, Michał y Alexander. Paweł zaś brat Kryſztofa z Szembelanki zpłodźił Franćiſzka, Sebaſtyana, y Jana od ktorego ſynowie trzey w Smolenſzczyźnie oſiedli, to ieſt Michał, Piotr y Jędrzey. 3. Michał, temu żona Marchaczowna powiła ſyna Fiedora, ktory z Leniewiczowny zrodźił dwoch ſynow. Jeden z nich Jan, tego z Boryſzanki, ſyn ieden Michał do Moſkwy ſię wynioſł, drugi Tomaſz z Szunkowna w Wilkomirſkim powiecie zpłodźił Antoniego Strażnika Smoleńſkiego, ten z Dakowſkii Jana y Samuela 1719. Drugi z Leniewiczowny ſyn Jerzy miał ſyna z Niewierowiczowny Konſtantego, ten z Szymkowiczowny, Alexandra Karmelitę Boſego, Jana ten z Łośmińſka *ſterilis*, Piotra, od tego z Szpińkowiczowny ſyn. Jozef. Jozef, od ktorego z Daniſzewſkii ſześciu ſynow Franciſzek, Seweryn, Tomaſz, Antoni, Jozef y Maćiey. Kaźimierza od ktorego z Hlaſkowny ſynowie Konſtanty, Tomaſz, Dominik, Stefan y Troian.

* JACZYNIC herbu *Odrowąż* w Powiećie Słonimſkim. *Kazanie Stefana Gizyckiego*

ſtrzałę im rozdarta, przyznaie za herb. Iwan Jaczynic w roku 1499 pod Wierdruſſa biiac ſię mężnie, raniony; z tey tam iednak wyſzedł klęſki, *Stryikow: lib: 21 cap: 7*, Stefan z Chreptowiczowny urodzony, naprzod Podſtoli, potym Podſędek Ziemſki, umarł Marſzałkiem Słonimſkim 1637, żona iego Piaſecka, Jakuba Piaſeckiego Koniuſzego koronnego z Sapieżanki Woiewodzanki Nowogrodzkiey, urodzona. Marek Poborca w Słonimſkim z Seymu 1590 *Conſtit.*

JADALDUS herbu Srzeniawa Ten herb na ſiebie y na ſukceſſorow ſwoich przyiał Jadald ieden z Panow Litewſkich na Seymie Horodelſkim. *O czym Statut: Laſk.*

**JAGEŁŁOWICZ herbu Łabęć* na Ruśi. Jednaż ich dźielnica z Jundźiłłami, iedenże przodek Jawgiel, od ktorego familia Jawgielow w Litwie; iakoż y Jagełłowiczowie z Litwy ſię na Ruś wynieśli, á znać z czaſem Jagełłowiczami nazwani, miaſto Jawgielowiczami: Pierwſzy z nich Adam Jawgiel przedawſzy dobra ſwoie w Litwie Alexandrowi Ogińſkiemu Podkomorzemu Trockiemu, oſiadł w Polſzcze, poiawſzy Koźmianowne herbu Nałęcz, od ktorego potym potomkowie ći kwitneli, Mikołay Piſarz Ziemſki Bełzki 1685 y Adam Łowczy Bełzki brat Mikołaia, z Oyca Jana urodzeni, Inny był Komornikiem Bełzkim. Jan in Soc: JESU godny kaznodźieia umarł 1714. w Lublinie. Franćiſzek Stolnik Inflantſki 1700.

**JAGNIĄTKOWSKI herbu Lubicz* w Krakowſkim, Łęczyckim, Woiewodztwach, y w Xięſtwie Litewſkim. Kryſztof Jagniatkowſki w Łęczyckim 1632. Jędrzey 1658 miał piechotę ſwoię w kompućie woyſka. Stefan w Krakowſkim 1687. Alexander Podſtoli Wilkomirſki w Nowogrodzkim 1683. Dezyderyuſz Franćiſzek naprzod Podczaſzy Łęczycki, poſeł z Sendomirſkiego 1697, potym y Sędźia Grodzki Oświećimſki, Marſzałek konfederacyi Xięſtwa Zatorſkiego y Oświećimſkiego 1705, daley Kaſztelan Czechowſki, deputat na Trybunał koronny, miał za żoba Barbarę Pieniążkownę Woiewodzankę Sieradzką. Jan 1674. Stefan na Zarzeczu, Michał, Staniſław, Hieronim, Jan, Dezyderyuſz 1705. Jagniatkowſka była za Woyćiechem Wężykiem Rudzkim, druga za Beniaminem Borowſkim herbu Abdank Cześnikiem Sendomirſkim, á teraźnieyſzym Kaſztelanem Zawichoyſkim. Zuzanna za Domaradzkim Ezdraſzem.

**JAGNINSKI herbu Tarnawa* w Sendomirſkim Woiewodztwie Imienia tego nabyli od wśi Jagnina w Woiewodztwie Sendomirſkim. Przedtym piſali ſię Broniewſkiemi, gdy bowiem Felicyanowi Broniewſkiemu Cześnikowi Sendomirſkiemu dołał ſię w dźiedźictwo Jagnin, pierwſzy ten nazwany od tego Jagnina Jagniński *Acta Caſtrem. Sandom: 1511.* Paweł Jagniński dziedzic na Kurozwękach y Niedźwiedziu, Zygmuntowi III krolowi wielce miły; złaczył ſię był dozywotnie z Zurowſka herbu Leliwa. Kaſper Podſtoli Sendomirſki, ten z Janowſkii zoſtawił ſynow Jana, Woyćiecha, Seweryna, Remigiana, y corke Katarzynę, ktora ſię w małżeńſtwo dołała. N. Krzyckiemu herbu Kotwicz w Woiewodztwie Poznańſkim. Z tych Jan Woyſki Sendomirſki *ſterilis* umarł. Woyciech zoſtawił trzech ſynow Floryana, Staniſława Miecznika Sendomirſkiego, y Jana. Seweryn Komornik Sendomirſki deputat na trybunał koronny 1694, dwarazy małżeńſkie ponawiał ſluby *imo voto* z Mikułowſka herbu Kotwicz, ktora mu powiła dwoch ſynow, Jozefa y Władyſława, y corkę Marcyannę Cielecka. *2do voto* z Zofia Grabkowſka herbu Jaſtrzębiec, z ktora zpłodźił corkę Salomea, ta w małżeńſkie kontrakty weſzła z Staniſławem Kaczkowſkim Stolnikiem Brzeſkim Kuiawſkim

…ſkim, y ſynow dwoch, Remigiana, ten temi czaſy w Zakonie Soc: JESU ſłu… y Bogu, y Tomaſza Vicesgerenta Stężyckiego, ten związał ſię dożywotnie z Barbara Bełdowſka herbu Jaſtrzębiec, ktora mu powiła ſynow …zterech. Stefana, Kaźimierza, Remigiana y Franciſzka Ci ieſzcze w ſzkołach naſzych, y corkę Ludwinę. Oſtatni ſyn Kaſpra Remigian w Zakonie …aſzym umarł w Jaroſławiu 1718.

…ODYNSKI herbu *Korwin* ale ich Okolſki do herbu Slepowron poćiąga: drudzy …ch Jahodyńſki piſza. Staniſław wiele dowćipu ſwego y pracy ofobliwie …ierſzem do druku podał. Jędrzey Miecznik Bełzki, Sekretarz krolewſki, …arſzałek ſądow kapturowych, y Hieronim 1648 podpiſali elekcya Jana …Kaźimierza. Wawrzyniec Podſędek Ziemi Buſkiey, corka iego Anna doſta… ſię w małżeńſtwo Adamowi Stankarowi. *Okol: tom: 3. fol: 109.* Anna Ja… …odźińſka [tak napiſano) była za Staniſławem Gorzkowſkim. Swentoſław …ędźia Ziemſki Bełzki, miał za ſoba Jadwigę Lipſką Podkomorzankę Bełſka, z ktorey trzech ſynow było, Swentoſław naprzod Podſędek, potym …odſtoli Bełzki, Jędrzey Miecznik Bełzki, y Wacław.

…ICKI *herbu Radwan* w Prusiech y w Mazoſzu. Abraham Jakacki Sędźia Łom…yńſki. Floryan y Piotr podpiſali unia Kſięſtwa Litewſkiego z korona na …eymie Lubelſkim 1569. Jedenże Dom z Uchańſkiemi, czego dowodem liſt …ygmunta Auguſta krola w Metryce koronney.

…IMOWICZ *herbu Dąbrowa* w powiećie Wołkowiſkim. *Kojał: in Mſ.* kędy …ſpomina Jana Jakimowicza Podſędka Wołkowiſkiego, ſyn iego Jan także, …ory zpłodźił Mateuſza Plebana Hniczneńſkiego. Bazyli Łowczy Woł…owiſki.

…IMOWICZ *herbu Ogończyk*. Krom wzwyż położonych innych Jakimowiczow Xięſtwie Litewſkim opiſuie, *Mſ. X. Koialow:* powiada iednak, że do Ogoń…yka zwyczaynego, dwa krzyże przydaią, á w hełmie noſza trzy piora …ruſie, miaſto rak wyćiągnionych. Jakim Ziemianin Wołyńſki 1528 *o czym …etryka Wołyńſka.* Symeon z powiatu Slonimſkiego podpiſał elekcya Jana III.

…INSKI *herbu Oſtoia* w Krakowſkim Woiewodztwie. Tobiaſz Jakliński, kto…go ſyn Jędrzey właśnie do woyny urodzony, w Niemczech naprzod ry…terſkie początki założył, w Oyczyźnie potym na Abazy Baſrę pod Kamieńcem możnie ſtawał, w Pruſiech przećiwko Szwedom, przećiwko Kozakom …od Łuczenica y Kumeykami, gdźie iednym natarćiem, na kopia dwoch …ział Kozakow, chorągwi w złym raźie ſalwował, tak z tryumfem gdy z …ola zchodźi w wielkim pragnieniu, ſkoro ſię wody napił, śmierć z mali…na połknął 1638. *Starowol: in Monum.* Paweł 1648 w Sendomirſkim. Jędrzey …ędźia Grodzki Oświećimſki deputat na Trybunał koronny. Stefan 1705. …ozef ſyn Jędrzeia Sędźiego, wydał do druku, *Siren Sarmatica, ideſt Epigrammata de Paſſione Chriſti Staniſlai Lubomirſki Mareſch: R. P. latino carmine expreſſa …25 Cracou.*

…OŁKOWSKI. Jan Jakotkowſki w Woiewodztwie Brześćiańſkim 1648 Ja… a Kaźimierza, Jan 1674 Jana III podpiſali elekcye.

…OROWSKI *herbu Poray* w Wielkiey polſzcze piſza ſię z Boryſzowic, znać że …dneyze z niemi dźielnicy. Felix Jaktorowſki imieniem Woiewodztwa …oznańſkiego, podpiſał Ziazdu Jędrzeiowſkiego uſtawy 1576; *Conſtit: fol: 248.* …l. Jaktorowſki miał za ſoba Zebrzydowſka. Samuel z Barbara Rutko… …ſka żył bezpotomnie. Jędrzey z Barbary Olſzewſkii zpłodźił dwie cor…, Barbarę Marćina Kamockiego, Maryannę Alexandra Małachowſkiego …horażego Sieradzkiego, małżonki.

…UBOWICZ Michno Jakubowicz Ziemianin Wołyńſki 1528. *Metryka Wołyńſka.*

JAKUBOWSKI herbu Topor w Krakowſkim Woiewodztwie, piſza ſię zdawna z Oſtrowca, z ktorych Jan z Oſtrowca, iezdźił do Węgier po Annę krolewnę Węgierka, Jagełła krola przyſzła małżonkę: od tych Panow z Oſtrowca ida przez ſukceſſya Jakubowſcy: Jędrzey Jakubowſki z Seymu 1577 Poborca w Krakowſkim, *Conſtit: fol: 310*, zoſtawił dwoch ſynow, Jędrzeia Piſarza Grodzkiego Krakowſkiego, Sekretarza krolewſkiego, Hiſtoryka y Poetę, y Kryſztofa ktory iezdźił poſłem do Turek, y Węgier po Krolowa Izabellę, ten z Barbary Rzeſzowſkii zpłodźił iedynaczkę corkę Annę, ktora dana była w małżeńſtwo Hermolauſowi Ligeźie Podſkarbiemu koronnemu: była to Pani dźiwnie z Bogiem złaczona, dlatego co mogła w przybytkach iego ozdoby przyczyniała: w Woyćiechowicach między inſzemi kaplicę wymurowała, ktora cżterema kaplanami prowidowała, żeby godźiny o Nayśw: Matce codźień śpiewali, w Janikowicach ſpital y wyſtawila y upoſażyła: Collegia naſze Krakowſkie u S. Piotra y Sendomirſkie znacznemi iatmużnami ratowała; do oltarza B. Staniſława Koſtki dwa ſrebrne lichtarze dała. Ufności wielkiey w Bogu, dla tego, gdy iey corka zachorowała, do Częſtochowy ia zawiozła; gdźie goraco ſię za nia do Nayś: Matki modlac, z tym ſię przed nia odzywała, że nie miała poty z kościoła wyniść, ażby zdrowa corkę obaczyła, iakoż po tey iey modlitwie zupełnie ozdrowiała. Gdy cokolwiek ćierpiała, weſelſza nad inſze czały twarz pokazywała, á pytaiacymi ſię o przyczynę tak odpowiadała, iakże ſię niemam ćieſzyć, kiedy mam dowod, że mię Bog moy kocha, bo mię nawiedza. Gdy iey po śmierći męża, dwor z ſkarbcem koſztownym zgorzał, wſpaniałym umyſłem od Boga przyimuiac taką ſzkodę, to tylko rzekła, Bog nam odbiera, abyśmy o niebo lepiey dbali. W iedzeniu wſtrzemięźliwa, ſiedm lat mięſa nie iadała, z tym wſzyſtkim, tak to ſwoie umartwienie utaiła, że tego ani mąż iey, ani domowi nie poſtrzegli. Z żebrakami gruby chleb w zamianę biorąc, za świątły, nim ſię z guſtem ſwoim zaſilała: przećież im ſię bardźiey od iedzenia cżęſto y twardo poſzcac wſtrzymała, tym cżerſtwieyſza ſię bydź zdała. Slub czyſtości ieſzcze za żywota y za konſenſem męża uczyniła, y świątobliwie go y po śmierći iego dochowała aż do śmierći, wſzyſtek czas na modlitwie prawie trawiac. Na każdym folwarku ſwoim, torem idac rodzicow ſwoich, iednego iakiego mendyka chowała y karmila aż do śmierći. W tych ia pobożnych uczynkach śmierć zaſtała 1638 Marca dnia 1, wieku 55; pochowana w kościele Krakowſkim S. Piotra. Życie iey na dwadźieścia rozdźiałow podźieliwſzy, obſzerniey wypiſał *X. Jan Nieſki S. J. ale go do druku nie podał*, Rafał Jakubowſki Sędźia Ziemſki Krakowſki 1562, *Zwierzyniec Mikołaia Reia fol: 62* N. Jakubowſki dziedzic na Wadowie Tzczycy w Krakowſkim Woiewodztwie świat ſobie zmierźiwſzy, zoſtał Bernardynem. Anna Jakubowſka Kryſztofa Kmity, Barbara Grotowſkiego Adama, małżonki *Baran*: Z tegoż Domu ieden w Grunwaldzkiey potrzebie zginał, luboć go niektorzy do herbu Poray naćiagaia.

**JAKUSZEWSKI herbu Salawa* w Bracławſkim Woiewodztwie. Michał Jakuſzewſki z Wołyńſkim podpiſał elekcya Władyſława IV. N. Jakuſzewſka była za Grzegorzem Ogińſkim, *Geneal: Oginſ:* Przedtym Jaſtzębczykowie niektorzy piſali ſię z Jakuſzewic.

JALBRZYK herbu Grabie w Podlaſzu, patrz Wiſzeński. Okolſki ich y pod herbem Trzywdar położył.

JALOWSKI Baranowicz herbu Syrokomla, ale z ta odmiana, że kłada dwa krzyże na ſtrzale, na ukos z ſobą przełożone. Tak go opiſał *Koiał: in Mſ.* Przodek ich z Prus

z Prus wyszedł za krola Kazimierza Jagellonowicza, od ktorego w zasługach wziawszy w Powiecie Grodzieńskim Jałowe, tam osiadł; z kad się też pisza Baranowiczami Jałowskiemi. Rafał, Jozef y Kazimierz Baranowiczowie Jałowscy. Konstantyn z pocztem swym Ufarskim był pod Bereszteczkiem, był potym Podstolim Lidzkim. Michał 1674. Jam o nich mowił *w pierwszym tomie fol:* 37, alem herbu nie wiedział. Sa też Jałowscy w Rawskim Woiewodztwie, z ktorych Kryszstof z Kołyszyna podpisał elekcya Jana III. N. miał za soba Anne Bartlińską, ale nie mogę wiedzieć, czy się tymże herbem pieczętuia. Inni Baranowiczow Jezowskiemi pisza.

JAMENTOWICZ herbu Pobog w Xięstwie Litewskim Simeon Jamunti podpisał pokoy wieczny Polakow z Litwą w roku 1401, *u Łaskiego w stat: fol: 128* Walenty Jamentowicz maż znaczny. N. Kanonik Wileński 1557, *Roizius in Ciliastichos.*

JAMINSKI herbu Sas na Rusi.

JAMIOŁKOWSKI herbu Doliwa w Sieradzkim Woiewodztwie dom starodawny, ida od Strońskich; bo Aaron Stroński poiawszy Wiktorya Łyszkowska dziedziczkę na Jamiołkach, zostawił z nia synow sześciu, z ktorych ieden Jamiołki działem wziawszy, od nich Jamiołkowskim nazwany. Jedrzey y Marcin ludzie rycerscy, ktorzy z Łaskim aż pod Oczakow zapędziwszy się, tam heroicznego serca dali dowody. Jarosław podpisał *pacta conventa* Władysława IV Krola Polskiego. Marcyanna Jamiołkowska Zakonnica Cysterska w Trebnicy 1674. Stanisław w Litwie 1700.

**JAMORNICKI.* z Sendomirskim Woiewodztwem Kazimierz Jamornicki podpisał elekcya Jana III Krola.

**JANCZYNSKI.* Jedrzey y Hrvczko Janczyńscy Ziemianie Wołyńscy kwitneli 1528, *o czym Metryka Wołyńska.* W zakonie naszym X. Tomasz życie swoie zakończył w Kaliszu 1651 zostały się godne ręki iego Manuskrypta. Woyciech maż rycerski pod Zołkiewskim Hetmanem umarł 1614, ktoremu żona Małgorzata Maszowska herbu Samson nadgrobek w Kaliszu w naszym kościele wystawiła: w herbie iego głowa z rogami nierozeznać iednak iaka. Sa y Janczewscy z ktorych iedna była za Dziewanowskim Jakubem. Jan w Litwie 1700.

**JANICKI herbu Rola* w Ruskim Woiewodztwie. Klemens Janicki dla wyboru nauki, dowcipu wielkości, naymędrszym na ten czas nie tylko w Polszcze, ale y w Europie ludziom miły, od Maxymiliana Cesarza *Laureatus Poeta* zawołany, z osobliwszym mądrości iego zaleceniem, w Wielkiey polszcze pod Zninem urodzony. Wydał do druku. *Trifium lib: I, Eleg: lib: 1. Epigram: lib: I, Cracov: typ: Ungler 1542 in 8vo y 1548.* 2do. *Vitae Regum Polonorum carmine elegiaco in 12 Crac:* 3tio. *Vitae Archiepiscoporum Gnesnensium carmine elegiaco.* 4to. *Arithmeticam. teste Starowolscio. in Hecant:* Jan Albrycht z Janic Rola Miecznik Lwowski, *Akt koronacyi Krola Michała episat 1670 Cracov: in fol:* Tegoż iest panegiryk w druku. *Luna. Vladislai. Dom: Ducis in Zaslaw. Palat: Cracov: na weselu z Katarzyna Sobieska in 4to 1650.* 3tio. *Bellaria. Martii Sarmatici, seu epigrammata. Varia inscripta ex occasione belli Viennensis cum Turcis 1683 in fol: Crac:* 4to. *Io triumphale panegyr. Jacobo Sobieski Principi 1684. in fol: Cracov:* 5to. *Vota Poloniae sub tempus belli Viennensis 1683. in fol: Crac.* Jan Janicki podpisał elekcya Władysława IV. Kryszstof Kanonik Kamieniecki Proboszcz Międzybozki umarł 1648, zostawiwszy Collegio Barskiemu Zakonu naszego, znaczne szczodrobliwości swoiey dowody. Magdalena, Marcina Fredra Podstolego, druga Ruszeckiego, małżonka. Hieronim 1674. Jan Mikołay Pułkownik naznaczony

na prezydium Miastu Lwowskiemu z Seymu Brzeskiego 1653, *Constit: fol:* 9, miał za żoną Katarzynę Zebrzydowską Malchra |Starosty Śniatyńskiego y Kołomyiskiego corkę, z ktorey corka Zofia była za Janem Kaźimierzem Domaradzkim Starosta Lubuskim. N. Starosta Taborowski 1689. Rafał Alexander Podstoli Podolski, Oboźny Woysk koronnych, Poseł Woiewodzwa Podolskiego 1696.

**JANICZ.* W Woiewodztwie Wołyńskim. Janicz miał za żoną Stoińską. Maryanna Janikowna Zakonnica, u Wszystkich SS. we Lwowie.

**JANIEWSKI.* Janiewski Jan, Podstoli Dobrzyński. Janiewski z Janiowic miał za żoną Katarzynę Jaszczowska, od ktorey była corka Zofia Woroniecka, y syn Jan, ten naprzod poiął Raiecka, po niey Pisarska: w Bełzkim y na Wołyniu dziedzicza.

IANIKOWSKI herbu Iastrzębiec Okolski o nich w indexie tomu drugiego nazwania, gdzie przydaie, że iedneyże są dzielnice z Moyskiemi, á piszą się z Janikowic w Opoczyńskim: niektorzy się z nich wynieśli do Prus, y zowią się Janikowscy Stańczykowie: Niewiem czy nie do nich należał Jan z Janikowa pierwszy Woiewoda Pomorski 1454, bo go tu kładźie, *M/, de Fomit: Pruſ:* N. Janikowski zostawił kilku synow, z ktorych Jan Stanisław, Sadowy Ziemski Czczewski Rotmistrz krolewski, poseł Pomorski, na Seym 1637, z tamtad deputowany na Trybunał Skarbowy Radomski, *Constit: fol:* 3. Anna była za Janem Białobrzeskim herbu Abdank, matka Marcina Biskupa Kamienieckiego. Mikołay Kaźimierz Pisarz Grodzki Malborski postował z Pomorskiego na konwokacya 1696. N. Pisarzowna Ziemska Tczewska, była za Adamem Gralewskim Stolnikiem Rzeczyckim. O Janikowskich herbu Janina tak Paprocki iako y Okol: świadczy.

Janina Herb.

MA bydź brunatna tarcza w czerwonym polu, na hełmie pawie pióro. *Paproc: Okol: tom: 1 fol: 299.* Według niektorych nadany od Bolesła

wa Chabrego, krola Polſkiego, około roku 1000, Rycerzowi Janikowi tak dla wzroſtu małego nazwanemu, że woyſku Polſkiemu ktore nieprzyiaćiel ſtrzałami raźił, ſzczytow kilka prędko zgotowawſzy, lud z niemi na czoło uſzykował do bitwy, y mocno wſparł nieprzyiaćiela, za co, ten kleynot odebrał. Drudzy na co Kromera Xiegi wtore przytaczaia, lubo on tam całe nic niema, początki tego herbu zwalaia, na Leſzka pierwſzego, iakoby on w owey przemyſłem ſwoim doſtapioney wiktoryi, gdźie krzaki y chroſty w ſzyſzaki y tarcze poſtroił, iednemu ktory mu w tym pomagał, ten herb nadał. Inni to do czaſow Leſzka Czarnego ſtoſuią, ktoremu o expedycyi na Jadzwingow zamyśłaiącemu S. Michał Archanioł przyśnił ſię, utwierdzaiąc go w tym przedſięwźięćiu, iakoż dopędźiwſzy ich Leſzek, zbił na głowę, to *Cromer lib: 10*; przydaią inni, że S. Michał tarcza dał Leſzkowi przećiwko tym nieprzyiaćiołom, czego Kromer ani inni hiſtorycy nie twierdza: ale daymy żeby tak było, iakoż ſię ta tarcza za herb tey familii doſtała: lubo ć y z kąd inąd może ſię każdy informować, iak to ſa płonne tych domyſły, kiedy niżey obaczy, że dobrze przed Leſzkiem Czarnym w Polſzcze familia Janinow krzewiła ſię. Jabym tedy rozumiał, że ten herb nadany zdawna Rycerzowi, ktory heroicznie w okazyi z tarcza doſtawał, tak o iednym, z oſtatnich choragwi Setniku, świadczy *Julius Cæſar de bell. Civil: lib: 3 pag: 418*. Ktorego zwano Scæva, że na iego tarczy narachowano ćietych y ſztychowanych razow dwieście trzydźieści, za takie męſtwo wyliczono mu dwakrocſtotyſięcy, á choragiew iego udarowawſzy, między naypierwſze policzono, podobnych Scæwie wielu inſzych znaydźieſz w hiſtorykach, na ktorych y Polſzcze należy nie zbywało. Tu przydaię, że za czaſow Karola VI krola Francuzkiego, poſtanowiona była kawalerya, krora ſię zwała, *Ordo Parmæ viridis*, powinni byli nośić tarcza okragła, ktoreyby częśći wſzyſtkie od centrum były ſobie rowne: Profeſſya ich była ta, żeby byli honoru białychgłow bronili. *Bonami Ordin: Equeſ: fol: 88.*

Przodkowie Domu tego Jan Hrabia z Bylutowic, ktorego dwoch ſynow Kanonikow Krakowſkich, Piotra, y Jakuba opowiada Katalog 1061, Vitus Biſkup Płocki trzynaſty, w rożnych naukach dowćipu przepolerowanego, przymnożeniem cźći Boſkiey pałaiacy, znać to po dźiśdźień w tych ktore na chwałę Boſka fundował klaſztorach, to ieſt w Witowie y w Buſku Zakonu Premonſtrateńſkiego S. Norberta, ktore Oyczyſta fortuna upoſażył. Trzeći w Płocku z dobr Biſkupiego ſtołu, *to Łubieńſki in Vitâ Epiſcop: Plocen: Paprocki zaś przydaie*, że y czwarty w Ladźie tymże Zakonnicom fundował. *Nakiel: fol: 67* między Benefaktorami ſwego konwentu Miechowſkiego liczy go: piſał ſię z Chotla od Buſka; ztąd poznać że do Chotelſkich należy, umarł według Łubieńſkiego 1206, prezydował na tey katedrze lat 27.

Januſz Woiewoda Sendomirſki pamiętny odwaga ſwoia kawaler, gdźie wraz z drugiemi Ruſnacki Litwę y Tatary poraźił 1266, czy 1280 *według Papr:* Maćiey Biſkup Przemyſłki 1413. Ten herb przyiął na ſiebie y Dom ſwoy, Woyſzyn Danczykiewicz, ieden z Panow Litewſkich na Seymie Hrodelſkim.

Herbowni.

Białobocki	*Branicki*	*Janikowſki*	*Kańſki*
Bidźińſki	*Choſelſki*	*Janowſki*	*Karſki*
Bielecki	*Gabonſki*	*Jaroßewſki*	*Kaßewſki*

Kielczewſki	*Piaſecki*	*Stoińſki*	*Zaduſki*
Kołaczkowſki	*Podlodowſki*	*Strzeſkowſki*	*Zawadzki*
Lecki	*Potocki*	*Suchodolſki*	*Zaweprzki*
Matieiowſki	*Przezwocki*	*Tarnawſki*	*Zerzyńſki*
Naraiowſki	*Pſonka*	*Unieſſowſki*	*Zulicki.*
Olbiecki	*Rzeczycki*	*Urzazowſki*	
Opocki z Opoki wielkiey	*Sobieſki*	*Wierzbieta*	
Pełka	*Stotewſki*	*Wolicki*	

**JANISZEWSKI herbu Oſtoia* w Podgorzu. Jędrzeia Janiſzowſkiego Zofia Zuławska małżonka.

**JANISZEWSKI herbu Strzemie* Adam 1632. Franciſzek Pisarz Lubelſki umarł 169[illegible] drugi Pisarz Grodzki Stężycki. N. miał za ſobą Joannę Blinowſką,

**JANISZOWSKI herbu Tupa Podkowa.* Woyćiech y Michał w Woiewodztwie Mińſkim 1631. Jakub w Zakonie naſzym po oduczoney Filozofii lat 6, Teologii lat oſm: Rector w Toruniu y w Krakowie u S. Piotra, umarł 1694, do S. Franciſzka Xawiera miał ſzczególne nabożeńſtwo, za ktorego pomoca iuż w chorobie niebeſpieczney zdeſperowany od Medykow, przyſzedł do pierwſzego zdrowia: Brat iego Jan w tymże Zakonie świątobliwie życia ſwego dokończył brat tych ſtryieczny Podſtoli Kiiowſki pod Łuckiem miał ſwoie dobra. N. Janiſzewſki poiął Annę Kaſzewſką, drugi Tereſſę Jałowicka.

**JANKOWICZ.* Fiedor Jankowicz, Waśil y Hrycko Ziemianie Wołyńſcy, o czym świadczy, *Metryka Wołyńſka 1528.*

**JANKOWSKI herbu Junoſza* w Ziemi Dobrzyńſkiey, Floryan 1632. Jan y Woyćiech 1648. Woyćiech Kaźimierz Przeor Cyſtercyeńſkiego Zakonu, y Plebon Wagrowiecki 1679. N. miał za ſobą Dorotę Jaſkłowſka. Mikołay w Płowiecie Rzeczyckim. Jakub pod Pleſzkowem rycerſko ſtawał *Biel: fol:* [illegible] weſelu Zamoyſkiego gonił z kopiia.

JANKOWSKI herbu Korab w Mazowieckim Woiewodztwie, Wacław 1648. Michał y Stefan 1632 w Woiewodztwie Podlaſkim, Stefan y Kaźimierz 1648. Jan Jankowſki w Zakonie naſzym maż godny, rzadźił Collegia Lubelſkie y Płotuſkie. Paweł w Brześciańſkim 1674.

**JANKOWSKI herbu Nowina* w Sendomirſkim Woiewodźtwie. O tych ani Paprocki ani Okolſki nie piſał: dobra ich Jankow dwie mili od Opoczna. Z tych Michał 1632 Kaźimierz Franciſzek ſłużył po Uſarſku, 1676, Antoni 1692. N. była za Janem Guczym.

JANKOWSKI herbu Jaſtrzębiec w Woiewodztwie Belzkim, Tomaſz Jankowſki z tego Woiewodztwa poſeł na Seym 1628, z tamtąd deputowany na Trybunał fiſzkalny Radomſki *Conſtit: fol:* 5. N. była za Staniſławem Domaradzkim.

IANKOWSKI herbu Ogończyk w Łęczyckim Woiewodztwie. Piotr Jankowſki Łożniczy krolewſki *Paproc: Okol:*

IANKOWSKI herbu Poray Tego herbu był Bodzęta Jankowſki Biſkup Krakowſki dwudźieſty oſmy, Dźiekanem Krakowſkim zoſtawſzy, z antecеſſorem ſwoim Piotrem z Falkowa Biſkupem, do Klemenſa VI Papieża w poſelſtwie iechał; gdźie gdy Piotra w Awenionie ſmierć zaſkła, Bodzęta na oſierocіała katedrę po nim wſtąpił. Wiele dobrego kościołowi ſwemu uczynił, Bodzęcin miaſteczko, y wieś Bodzęcinek od imienia ſwego założył, gdźie y kościoł wſtawił. Do Plebanii w Skotnikach, dźieſięcinę z dobr Rufzcza, Zorawnic przyłączył. Katedrę Krakowſką nowymi ołtarzami ozdobił S. Woyćiecha, S. Doroty, SS. Apoſtołow Piotra y Pawła, S. Marćina Wyznawcę. S. Leonarda, Nayś: Matki niepokalanie poczętey, do ktorey ſzczególniey był nabożnym,

bożnym, y wszystkie w prowenta opatrzył. Z tey gorliwości ktora miał o honor Boski, Kazimierza Wielkiego Krola Polskiego o rospustne życie zgromił; á potym gdy ten Pan, Marcina Baryczkę Wikarego Krakowskiey katedry, o światobliwe napomnienia w Wiśle utopić kazał, Bodzęta go od społeczności kościoła klatwą wyłączył: Mścił się w prawdzie z razu tego krol na dobrach y poddanych Biskupich, atoli potym upamiętawszy się, nie tylko to wszystko powrocił, co był gwałtem, y bezprawnie odebrał, ale też wiele łaskanowych, Biskupom Krakowskim wiecznemi czasy zapisał; kontrowersya o dziesięćiny, ktora miał z Ziemianami Woiewodztw Krakowskiego y Sendomirskiego, za interpozycya Jarosławia Bogoryi Arcybiskupa Gnieźnieńskiego, uspokoił. Bodzęta zaś statuta niektore potrzebnę postanowiwszy katedrę swoię rozporządziwszy, sam na zchyłku życia swego wzrok ztracił. Więc że w Jankowie dziedzictwie swoim chciał pamiątkę po sobie zostawić, umyślił był, palac, czy zamek wspaniały tamże wymurować; dlatego koszt na to y znaczne pieniądze, na ręce rodzonego swego brata Zawiwszy złożył: zbyteczna iednak rozrutnośćia ten wszystkie straciwszy, co raz to się niewidomemu Biskupowi przykrzył o więcey, udaiąc, że taka fabryka, takim sumptem z gruntu stanać nie może. Dawał Biskup y szczodrze affektem ku swoiey Oyczyźnie uwiedziony; aż też nakoniec sam umyślił do Jankowa iachać, żeby było ieżeli niewidzieć, przynamniey rękami namacać tego, co mu ludzie udawano, nieprzyszło iednak do tego, śmierć go albowiem w Kielcach zastała 1366, pochowany w katedrze Krakowskiey w kaplicy Bożego Ciała, siedział lat 18. Łukasza Jankowskiego Rożyca 1564 wspomina *Rey w swoim Zwierzyńcu.* Walentyn w Łęczyckim 1648. Maryan w Sieradzkim. Mikołay w powiećie Rzeczyckim 1674.

JANOWICZ krotki herbu Radwan w Ośmiańskim. Woyćiech Janowicz Chorąży y Starosta Kowieński, *w Herburta stat: fol: 293.* Maćiey Woyćiechowicz Janowicz Starosta Zmudzki 1543. Mikołay 1700.

JANOWSKI herbu Janina w Sendomirskim Woiewodztwie. Jeden z nich był Opatem Czyrzyckim, á potym Jędrzeiowskim, ktorego braći rodzonych było trzech, to iest Piotr, ten zostawił synow czterech, Stanisław trzech, Szczęsny tyleż. Siostra tych braći Adama Krasuskiego małżonka.

JANOWSKI herbu Jastrzębczyk w Sendomirskim Woiewodztwie. Jędrzey Janowski, miał za soba siostrę Jędrzeia Boholi Podkomorzego koronnego.

JANOWSKI herbu Lastrzębiec w Sendomirskim Woiewodztwie, tych Paprocki położył, Okolski opuścił.

JANOWSKI herbu Pilawa w Krakowskim Woiewodztwie.

JANOWSKI herbu Strzemie w Krakowskim, Woiewodztwie, pisza się z Opatkowic. Z tych dway bracia rodzeni Janowscy Adam y Stanisław byli Podsędkami Krakowskiemi Ziemskiemi, ostatni z nich był Rotmistrzem na pierwszey Chocimskiey, postem na rożne Seymy, *o czym Konstytucye 1613 y 1629 fol: 16.* Sędzia kapturowym pod interregnum po śmierći Zygmunta III, Deputatem na Trybunały tak Radomski, iako y Lubelski, miał za soba Morska corkę Stanisława Morskiego herbu Topor, z ktora zpłodził syna y corki. Adam brat iego, miał za soba Elżbietę Bogustawska siostrę rodzona Mikołaia Piotra Jana Sciborow herbu Ostoia Bogustawskich, z nia synow kilka y corek, z tych iedna była za Szczesnym Czaryskim, druga za Pawłem Krasuskim *Baran:* Janowska Leszczyńskiego Jędrzeia herbu Abdank małżonka, Anna Zakonnica w Saczu.

JANSKI herbu Doliwa w Ruskim Woiewodztwie.

IANUSZEWICZ. Alexander Januſzewicz w obożie Polſkim przez wiele lat zaſtużony nobilitowany na Seymie 1662 *Conſtit: fol: 40.*

IANUSZEWSKI herbu Dabrowa w Pruſiech y Mazoſzu. Jan Januſzewſki Kanonik Warſzawſki 1452 *Statut: Maſov: fol: 95.*

IANUSZKIEWICZ herbu Lubicz w Xięſtwie Litewſkim. N. Januſzkiewicz Skarbnik Brześciańſki Deputat na Trybunał Litewſki 1691. á dawniey Fiedor Januſzowicz Piſarz Litewſki Staroſta Łuckim uczyniony od Alexandra krola 1502 *Stryik: f. 689.*

IANUSZOWSKI herbu Kłośnik to ieſt powinna bydź tarcza o trzech angulach czerwonego koloru, na niey lilia biała proſto ſtoi, u ktorey roſzczka ſielona, hełm otwarty. Ten herb według świadectwa *Starowol: in Hecatont: fol: 96,* nadany ieſt Janowi Januſzowſkiemu ſynowi Łazarza od Zygmunta III na iego koronacyi; gdy go ten krol dla oſobliwſzych natury przymiotow, w komput Rycerſtwa Polſkiego policzył. Naprzod na dworze Maxymiliana Ceſarza młodſze lata polerował, potym na Zygmunta Auguſta krola Polſkiego, wſzyſtkim miły, zpłodźiwſzy potym ſynow, Kryſztofa y Michała; gdy go żona odumarła, ſtan ſobie duchowny obrał, Archidyakonia Sadecka, y Plebania Solecka od Maćiełowſkiego Kardynała wziawſzy. Wiele Xiąg kościołowi y Oyczyźnie pożytecznych podrukował. 1mo. *Statuta prawa y Conſtytucye koronne Łatińſkie y Polſkie Xiąg 10 in fol: w Krakowie w roku 1600.* 2do. *Trzy duchowne Bractwa Miaſta Lwowſkiego. Ciała Bożego, Rożanego Wianku, y S. Anny 1585 in 12 w Krakowie.* 3tio. *Iubileuſz Wielki od Klemenſa VIII krolewſtwu Polſkiemu pozwolony w Krakowie 1603 in 4to.* 4to. *Poſet wielki o Wcieleniu Syna Boſkiego przełożony z Łatińſkiego z Staniſława Sokołowſkiego in 4to w Krakowie 1590: 5to. Szafarz, albo o pobamowaniu utrat niepotrzebnych dyalog z tegoż Sokołowſkiego z Łacińſkiego na Polſkie przetłumaczony in 4to w Krakowie 1589.* 6to. *Wzor Rzeczypoſpolitey rządney do ciała człowieczego przyrownany in 4 Krakowie 1613.* 7mio *Wywod albo Obmowa z ſtrony Statutow koronnych, od ſiebie wydanych in 4 w Krakowie 1602,* 8vo. *Poſelſtwo Węgierſkich poſłow do Zygmunta III przełożył z Łatińſkiego na Polſkie w Krakowie 1595 in 4to w drukarni Łazarza.* 9no. *O Lidze Oracya Germanika Margrabie Malaſpiny Legata Papiezkiego 1596 in 4to w Krakowie.* 10mo. *Præparationes devotæ ad digne celebrandum, ſeu communicandum z innych authorow zebrane, in 4to w Krak: 1596.* 11mo. *Okßa na Turki Staniſława Orzechowſkiego przełożona na Polskie 1590 w Krakowie in 4to, ſą dwie Oracye Orzechowskiego o woynie Tureckiey.* 12mo. *Nowy baraktser albo Ortographia Polska in 4to w Krak: 1594.* 13tio. *Nauka umierania Chrześciańskiego w Krakowie in 4to 1604.* 14to. *Beſſaryona Kardynała rzecz o Pochodzeniu Ducha S. in 4to w Krakowie 1605.* 15to. *Icones Xiażat y Krolow Polskich in fol: 1605,* y wiele inſzych o ktorych *Starowolski* świadczy, umarł ten Januſzowſki 1613. Ferdynand Olim Zakonu Kaznodźieyſkiego wydał *Sententias morales Conſcientiæ directivas in 4 libros diſtinctas in 4 1687 Cracov.*

IANUSZOWSKI herbu Pobog w Trockim Woiewodztwie, *Koiat: in Mſ.* piſze ich Januſzkowſki. Jerzy Januſzkowſki mąż ſławny. Tomaſz Staniſław Podczaſzy Rzeczycki w Litwie 1700.

IANUSZOWSKI herbu Rola w Rawſkim Woiewodztwie. Franciſzek Januſzowſki miał za ſobą Annę Grochowſką 1701, *Acta Caſtr: Luceor.*

IARACZEWSKI herbu Zaroba w Poznańſkim Woiewodztwie. Z tych ieden zginął w potrzebie z Szwedami, drugi Chorąży pod Uſarſką chorągwią Potockiego Mikołaia Hetmana, Adama Jaraczewſkiego znaydźieſz *w Conſtytucyach 1638 fol: 35.* Władyſław y Alexander 1648. N. Jaraczewſki Staroſta Solecki, ma za ſobą Eleonorę Koźmińſką Kaſztelankę Rogoźińſka. *IAR-*

Digitized by Google

IARCZEWSKI herbu Nałecz. Staniſław, wielki za Stefana krola woiownik na Moſkwę, zoſtawił tych ſynow, Jana, ktory ſię pod Cecora w niewola był doſtał; atoli z tamtąd wyſzedſzy, chęći do rycerſkich dźiet nie ztracił. Staniſława, ten pod Chocimem za Zygmunta III, zginał. Jędrzeia, ten w Moſkwie ſila dokazywał, ſioſtra ich Katarzyna Wozuczyńſka. N. Jarczewſki miał za ſobą Zofia Grzybowſka Stefana Kaſztelana Lubelſkiego corkę. Jarczewſka była za Pawłem Brodowſkim herbu Łada. Woyćiech w Zakonie naſzym życie pracowite zkończył we Lwowie 1645. Michał, pierwſzy Czeſnikiem Buſkim deſtynowany na Seymie 1676 *Conſtit: fol: 39.* N. poiał Zofia Lipſka Podczaſzankę Bełzka, wdowę po Sawickim, z ktorey corka Anna zmowiona z Alexandrem Grabſkim Podkomorzym Brzeſkim Kuiawſkim.

**IARKOWSKI herbu Korczak* z Podgorza w Brzeſkim Litewſkim Woiewodztwie oſiedli.

**IARMOŁA herbu Kościeſza.* Piſza ſię z Zabolotna, z tych Jan Jarmoła Rewizor dobr krolewſkich w Xięſtwie Litewſkim, ſyn iego także Jan, od ktorego było dwoch ſynow Kaźimierz y Stefan. Konſtantyn Jarmołowicz Skarbnik Trocki w powiećie Orſzańſkim 1674.

IARMOLINSKI herbu Korczak na Podolu Dom ſtarodawny, czego dowodem ſą ſtare przywileie. Chodko z Kroacyi ze krwi Deſzpotow idący, pierwſzy do Polſki przyſzedł, za czaſow Władyſława Jagełłona Krola Polſkiego, będąc przedtym u krolow Węgierſkich w wielkich reſpektach, ten, to w obożie, to na dworze krolewſkim zacnie ſię popiſawſzy, w zaſługach wźiął od niego wieś Jarmolince nad rzeką Smotryczem, o czym przywiley Ruſkim charakterem 1407, zginał potym ten Chodko, w okazyi mężnie ſtawaiąc, zoſtawiwſzy ſyna Alexandra męża woiennego, ten ze wſi Jarmolinki miaſteczko ufundował, czego świadkiem przywiley 1455: z Kalenniczanki zpłodźił trzech ſynow, Bazylego bezpotomnego, Fiędora, ktoremu gdy ſię w dźiale doſtały Sutkowice, Sutkowſkim był zawołany. Dachna, ktory dziedźicem zoſtawſzy na Jarmolince Jarmolińſkim ogłoſzony, Wſpominaią tych trzech braći Xięgi Grodzkie Kamienieckie 1476. Mikołay miał za ſobą Katarzynę Czuryłowną. Jarmolińſka była za Marcinem Czurylem *Olimpia Rzewuſc:* Jerzy Jarmolińſki poiał Zuzannę corkę Woyćiecha Kalinowſkiego Łowczego Podolſkiego, *Okol: pod Kalinowa*, z ktorey ſyn Tomaſz, tego zaś corka Anna Jana Szepinga małżonka. Mikołay w Ruſkim Woiewodztwie 1632 Jan y Mikołay w powiećie Pinſkim 1648. Barbara, Alexandra Bałabana Starościca Winnickiego. Małgorzata Jędrzeia Czołhańſkiego Cześnika Włodźimirſkiego, małżonki. Maryanna była za Pawłem Potockim herbu Pilawa Kaźtelańem Kamieneckim, ſioſtra iey Zuzanna Konſtancya, pierwſzym związkiem za Alexandrem z Pilcy Koryćińſkim Woiewoda Rawſkim, drugim za Jakubem Woyćiechem Szczawińſkim Woiewodą Inowrocławſkim, z obiema iednak żyła nieplodnie.

IARMUŁT Mlicki herbu Dołęga w Płockim Woiewodztwie, patrz Mlicki. Jarmołtowſkich wſpomina laudum Łomżyńſkie 1607.

**IARNOWSKI herbu Topor* w Brzeſkim Kuiawſkim Woiewodztwie, piſza ſię z wielkiego Jarnowa, luboć ich iuż Jaronowſki, iuż Jaranowſki czytam. Woyćiech Sędźia Grodzki Przedecki 1590, *Conſtit: fol: 603.* Wincenty Sędźia Grodzki Inowłodzki 1632. Kryſztof w Ziemi Dobrzyńſkiey, Łukaſz Skarbnik Inowrocławſki, Stefan, Zygmunt 1648. Sebaſtyan Podſędek Ziemſki Brzeſki Kuiawſki poſtował na konwokacya 1674, á potym podobno tenże ſam był Podkomorzym Brzeſkim Kuiawſkim, Woyćiech Łowczy Brzeſki Kuiawſki,

Digitized by Google

Stefan Cześnik Podolski. Jakub Porucznik krolewski, Jędrzey, Ludwik, Kryfztof, Jerzy, Kaźimierz, Daniel, Ignacy, Staniſław, Bartłomiey podpiſali elekcya Jana III, Jedrzey był Miecznikiem Inowrocławſkim, Franciſzek Maćiey Łowczym Brzeſkim Kuiawſkim 1699. Zygmunt Podczaſzyc Nowogrodzki. Franciſzek Staniſław podpiſał konfederacya Sendomirſka 1704. N. Jarnowſki miał za ſoba Glembocka, z ktorey był ſyn Podkomorzy Brzeſki Kuiawſki. Jędrzey Kaſztelan Kowalſki miał za ſoba Katarzynę Golemowſka, z tey były trzy corki, Antonina iedna, Woyćiechowi Jarnowſkiemu zaślubiona, z ktorey potomſtwo, Jędrzey, Alexander y Marcyanna. Helena druga naprzod Franciſzkowi Rzegockiemu, potym Raczyńſkiemu. Wiktorya trzecia Kobierzyckiemu, zaślubione. N. Jarnowſki Zupnik Kuiawſki miał za ſoba Wichrowſka, z ktorey corka Mateuſza Szadkowſkiego Łowczego Ziemi Goſtynſkiey małżonka, druga Maryanna, Joachima Modlińſkiego Zupnika Kuiawſkiego, ſynowie zaś, Szymon, żona iego Cybulſka, Jakub, Jozef żona Morzycka.

JAROCKI herbu Rawicz w Sendomirſkim Woiewodztwie. Staniſław Jarocki Kaſztelan Zawichoyſki, Marſzałek Nadworny koronny 1507 *Statut: Łaſk:* y 1515. Janowi Jarockiemu Plebanowi Soleckiemu pozwolił Zygmunt I, żeby był ſobie przybarł za koadjutora na też Plebania Wilhelma Jarockiego, na ten czas Dworzanina krolewſkiego, *o czym świadczy liſt tegoż Krola in Mſ. Petricov:* Jędrzey w Woiewodztwie Ruſkim 1632, Alexander Waleryan z Luzney w Krakowſkim, Piotr w Sendomirſkim 1648. Staniſław miał za ſoba Zofia Jaſkulecka, ktora po iego śmierći poſzła za Mikołaia Baranowſkiego herbu Rawicz. N. Jarocka była za Kaſprem Charzowſkim. Bazyli Karmelita, *Żywot S. Jadrzeia Korfyna na Polſkie przetłumaczył 1629 in 4to Craco:* Michał w Zakonie naſzym.

**JAROCHOWSKI herbu Przyrowa.* O tych ſam tylko piſze *Nakielſki in Miechovia fol: 896*, gdzie wſpomina Maxymiliana Jarochowſkiego Miechowitę Proboſzcza Waglczowſkiego 1630.

JAROCHOWSKI herbu Rola w Łęczyckim Woiewodztwie, iednaż ich dźielnica z Wargowſkiemi. Rafał Jarochowſki, ktorego corka Anna, Mikołaia Stokowſkiego herbu Drzewica, małżonka była 1580 *Acta Caſtren: Opocznen:* Woyćiech w Kaliſkim 1648. Paweł w Ziemi Goſtyńſkiey 1674. N. Jarochowſki Podkomorzy Wſchowſki, żonę ſwoię zmarła 1691 pogrzebł w kościele naſzym Kaliſkim. Chryzoſtom miał za ſoba Katarzynę Glembocka Woyſkiego Kaliſkiego corkę, pozoſtała wdowę po Zbigniewie Olędzkim. Jan Katarzynę Marſzewſka herbu Rogala.

JAROGNIEWSKI herbu Orla w Wielkiepolſzcze. Januſz Jarogłowſki (tak napiſano, ale podobnoby trzeba czytać Jarogniewſki) podpiſał konfederacya Szlachty Wielkopolſkiey 1382 *u Łaſkiego w flat: fol: 74.* Jan Jarogniewſki, ktory z Bartłomieiem z Wizemburga Nałęczem, y z Dobrogoſtem Kolińſkim zebrawſzy chłopſtwo, na Krzyżakow Kuiawy y Dobrzyńſka Ziemię puſtoſzących napadli, pod wśia Dabek nazwana 1431, y zbili Marſzałka Inflantſkiego Teodora, y ſiedmiu kommendorow Pruſkich w niewola zabrawſzy: o czym *Biel: fol: 339 Cromer lib: 20.*

JAROMIRSKI herbu Samſon w Wielkiepolſzcze. Januſz z Koſciczyna Jaromirſki Miecznik Poznańſki, Pobórca w tymże Woiewodztwie 1617, o nim powiada *Okolſki*, że tylko corke iedynaczkę zoſtawił, y tak ſię na nim ten Dom zkończył: atoli Maćiey 1632 w Pomorſkim podpiſał elekcya Władyſława IV.

**JAROSICKI.* Franciſzek Jaroſicki 1705 podpiſał konfederacya Krakowſka.

JAROSŁAWSKI herbu Lelwa. O tych mowić ſię będzie pod Tarnowſkiemi, ile że to iedenże Dom y krew z niemi.

JAROSZEWSKI herbu Kornicz w Krakowſkim Woiewodztwie, Erazm mąż woien-

ny

ny. Jan Jaroſzewſki w rożnych naukach biegły. Ludwik 1648.

JAROSZEWSKI herbu Janina w Sendomirſkim Woiewodztwie, Jaroſzewſki Balcer, corka iego Alexandra była za Kryſztofem Baranowſkim herbu Rawicz, Kryſztofa Jaroſzewſkiego corki, Anna, żyła z Piotrem Gruſzeckim, Maryanna z Stefanem Dabrowſkim.

JAROSZEWSKI herbu Zagłoba w Płockim Woiewodztwie, Staniſław, o ktorym *Konſtytucye 1626 fol: 13.* Paweł. 1632. Paweł w Zakonie naſzym w ośmdźieſiat lat y trzy żyćia ſwego w Lublinie w roku 1676 po pracach Apoſtolſkich odpoczął w Bogu, rządził Collegium Grudźiackie, podczas ktorego czaſu, ſiła od Szwedow ućierpiał, po śmierći w iego komorce więcey nic ſię nie znalazło, tylko wytarty brewiarz y koronka. Jaroſzewſki Regent Ziemſki Płocki, poſeł na Seym 1624. Paweł Kaźimierz z Jaroſzewa Chorąży y Piſarz Grodzki Płocki, Sędźia Wyſzogrodzki, deputat na Trybunał koronny 1714, á potym Marſzałek tegoż Trybunału 1718, poſeł na Seym 1724, umarł Staroſta Płockim. Paweł Franćiſzek Stolnik Zawkrzyńſki poſeł na konwokacya 1733.

JAROSZKOWSKI herbu Poray w Woiewodztwie Łęczyckim, iednaż ich dźielnica z Witkowſkiemi. Jakub albowiem Jaroſkowſki, y w obożie y w radźie na Seymach Oyczyźnie zaſłużony, z Oſzkowſkii herbu Lubicz, ſioſtry rodzoney Malchra Proboſzcza y Officyała Lwowſkiego, zpłodźił trzech ſynow. Staniſława męża rycerſkiego, Piotra, y Alexandra, ktory oſtatni od dobr Witkowic nazwany Witkowſkim. N. Jaroſkowſki ſynowiec Jakuba, ſłużył pod krolewſką chorągwią. Marćin z Łęczyckim podpiſał elekcya Jana III.

**JAROSZYNSKI.* Fedor Jaroſzyńſki z Woiewodztwem Wołyńſkim podpiſał elekcya Jana III, Paweł Podcźaſzy Owrucki 1702.

**JARUNTOWSKI herbu Prus 3tio.* w Jaruntach kiedyś w Ziemi Łomżyńſkiey w Parafii Szczepankowſkiey dźiedźiczyli, z tych Jozef Jaruntowſki zoſtawił ſyna Jana, ktory ożeniwſzy ſię z Ważanką z Wagacz nazwał ſię Waga, á potym Ważyńſkim, y drugiego Wawrzyńca, tego ſyn Woyćiech wyniosł ſię na Podole, Sędźia był Grodzkim Zydaczowſkim, y tam poiął Jakuba Popkowſkiego corke, z ktorey dwoch ſynow było, Jan bezpotomny, y Bartlomiey, ten także dwoch ſynow zpłodźił, Jana bezpotomnego, y Adama, ktory naprzod był Stolnikiem y Sędźią Grodzkim Sanockim, umarł Kaſztelanem Sanockim. Ewa Druſzkiewiczowna Kaſztelanka Chełmſka, dwie mu corki powiła, z tych iedna Antonina z Siekierzyńſkim zmowiona, druga Angela: y ſynow trzech, Tobiaſza, Zygmunta, y Aloizego.

**JARUSKI.* w Małeypolſzcze. Tereſſa Jaruſka Xieni Buſka Zakonu Premonſtrateńſkiego 1672. Sa Jarowſcy w Mińſkim Woiewodztwie.

**JARTKOWSKI.* w Ziemi Łomżyńſkiey Paweł Jarykowſki podpiſał elekcya Jana Kaźimierza krola.

**JARUZELSKI* w Podlaſkim Woiewodztwie. Wacław Jaruzelſki Chorąży Ziemi Bielſkiey z Seymu 1703 Kommiſſarz na rozgraniczenie Woiewodztwa Podlaſkiego z Prusami, *Conſtit: fol: 22* poſłem był na ten Seym. Tomaſz z Jaruzel Cześnik Drohicki do teyże funkcyi naznaczony, y trzeći Stefan Podſtoli Podlaſki, miał za ſoba Maryannę Węglińſka Podſędkowną Ziemſka Chełmſka.

JARZĄBKOWSKI herbu Gozdawa w Sendomirſkim Woiewodztwie.

**JARZĘBINSKI herbu Dabrowa* pod Swiećiem. Dominik Jarzębiński tego herbu, corka iego była za Danielem Białoſkorſkim *Mſ. de Famil: Pruſ.*

JARZĘBINSKI herbu Radwan w Pruſiech, to Okolſki, niewiem, czy nie ćiż co y wyżey.

JARZECKI herbu Rogala Okol: tom: 1 fol: 350 wſpomina Jarzecka herbu Rogala, że była za Miſiowſkim herbu Jelita.

JARZYNA herbu Trzaska albo Biała w Rawskim y Krakowskim Woiewodztwach. Dawnieysi Przodkowie ich pisali się Hrabiami z Biały, potym z Trebaczowa y Rudek. Pierwszy Racibor z Panigrodu, od Ziemowita I Xiążęcia Mazowieckiego, u ktorego pieczęć trzymał, dla tego, że iarzyne rad iadał, Jarzyna nazwany, toż samo imię, y na swoich z lat potomkow, potym z tym małżeństwem miał corkę iednę, ktora wydał za Brzostowskiego. Drugim małżeństwem z Ługowska, zpłodził synow czterech. Piotra, Jana, Woyciecha y Jakuba. Z tych 1 Piotr z Puczniewska miał corek sześć, iedna z nich poszła za Kućińskiego. druga za Forka, *zdo voto* za Krosnowskiego. Trzecia za Pickarskiego. Czwarta za Krosnowskiego. Piata za Radzinarta. Szosta za Burdana. Synow zaś czterech, Jana, Piotra, Mikołaia y Jana. Z tych I Jan Jarzyna Woda Podczaszy koronny, dla wtrzemięźliwości swoiey, z ktorey wodę tylko piiał, Woda nazwany, w expedycyi pod Polockiem, Mieleckiemu Hetmanowi chcącemu iść do szturmu wyperswadował, żeby osoby swoiey, a w niey całego woyska, na sztych tak niebezpieczny nie narażał *Bielski fol: 764 w roku 1574.* Ernest Weiher poimawszy Krzysztofa Xiążęcia Meklemburskiego 1562, iemu go zlecił, żeby go był oddał Zygmuntowi Auguſtowi krolowi, ktorego potym w Rawskim Zamku pod straża trzymano *Biel: fol: 610* ożenił się z Szpotowna Duninowna, ktora mu powiła dwoch synow, Piotra y Jana, tyleż corek, z tych iedna żyła z Szreboszem z Damiowic, *zdo voto* z Walewskim Chorążym Sieradzkim: druga z Młodeckim. Piotr syn Jana Wody, naprzod Stefana Krola Dworzanin, potym u Zygmunta III Rotmistrz na koniec Podkomorzy Rawski, z ktorego tytułem posłował na Seym 1611, z kad był naznaczony do rewizyi dobr krolewskich w Małeypolszcze leżacych. *Conſtit: fol: 36, y w roku 1616 Conſt: fol: 40, y w roku 1613* deputowany do ukoienia Związkowych *Conſtit: fol: 6,* był y deputatem na Trybunały koronne. Z pierwsza żona Duninowna Woiska miał corkę iednę Koniecpolska. Z druga żona Maszkowska Stolnikowna Łęczycka, była corka Zofia za Pawłem Zielińskim Podkomorzym Sendomirskim, synow zaś siedmiu zpłodził *Piotra ſterilem, Chryzostoma* Kasztelana Inowłodzkiego, tego corka iedynaczka z Przedkowskii urodzona dostała się w małżeństwo Katskiemu Podstolemu Sochaczowskiemu, z ktorym *ſterilis. Iana* tego z Krylztoporski syn ieden Jan, ożenił się z Karska, ktorey były dwie corki, iedna z nich żyła z Golianem, druga z Bocbowskim, y z nim miała dwie corki Oska y Sielska. Z teyże Karski, ieden piaciu było synow, Adam ktory z Dankowskii zpłodził Władysława y Alexandra, Kazimierz z Madalińka, y Mikołay z Bieniewska *ſteriles.* Marcin Proboszcz Dalcszycki, Staniſtaw Proboszcz Wartski. *Władysławs* tego z Bolborskii, corka wydana za Arnolda Łagonię Chorażego Zakrocimskiego, za Łuszczewskiego. *Iedrzeia* Cześnika Podlaskiego bezpotomnego. *Hieronim* tego z Bełdowskii Skarbnikowny Gostyńskiey corek trzy, iedna zasłubiona Dzibóniemu bezdzietna, druga Zbroskiemu, trzecia Bratoszewskiemu, synow zaś sześć, Kazimierz, tego z Gocławskii corka iedynaczka Anna, Piotr *ſterilis*, Staniſtaw Proboszcz Bielski, y Mikołay Proboszcz Regnowski, Adam tra Podkomorzego z Maszkowskii tego z Łayszczewska Kasztelanka Sochaczewska była corka Pilichowska, y synow czterech Mateusz, Adam ten z Sobimirowskii Miecznikowny Sochaczowskiey miał corki, Tomasz y Zygmunt, ten z Wężykowna zostawił potomstwo. Jan brat rodzony Piotra Podkomorzego Rawskiego dziedzic na Krzykowicach, w wielu expedycyach, obliwie

liwie iednak w Multaniech z Łaſkim Rotmiſtrz, z Kłodnicka zpłodźił Alexandra, Staniſtawa, y Samuela. Alexander z Ręcalſka, miał corek trzy, ſyna Jana, ktory z Karnickii zoſtawił Staniſtawa, ten z Gocławſka zpłodźił Marćina, ten z Szypowſka, miał ſynow ſześciu, Samuela, ktory z Jazowſka zrodźił czterech ſynow, dway z nich potomſtwo zoſtawili, drudzy *ſteriles*. II Piotr brat rodzony Jana Wody, Pułkownik, aż do zgrzybiałego wieku w obożie lata trawił. Pod Sokola zamkiem, gdy widźiał że Mowa, piechoćie naſzey paſy zaległa; on lubo iuż podeſzły w lećiech z konia ſiadſzy, pieſzo im ſzedł na ſukkurs; w zaſtugach wźiął lennym prawem ſzuſtek, corkę tylko iednę, wydał za Brzechfę. III Mikołay *ſterilis*. IV. Bernard Dworzanin u Krola Francuzkiego Henryka, dla oſobliwſzych cnot ſwoich, tak mu był przypadł do ſerca, że mu ſyna ſwego Henryka, naprzod Polſkiego, á potym Francuzkiego krola, w młodſzych lećiech pod inſtytucya oddał; w nadgrodę zaſług ſwoich, miał do zgonu życia ſwego z ſkarbu iego patrzenie; y gdyby były nagłe fata Henryka IV nie zaſzły, pewnie by był z niego wyżey uroſł. Powrociwſzy ze Francyi, naprzod był Kanonikiem Gnieźnieńſkim, Proboſzczem Sadkowſkim, potym poiawſzy Dębowſka, z ktorey miał trzech ſynow, Jakuba, Samuela, y Wiktoryna. Z tych Jakubowi Sadkowſka powiła pięć corek, Radźiatkowſka, Domaniewſka, y Lizowſka. *Secundo voto* poiął Brzoſtowſka, z ktorey krom corek dwoch Karśnickii y Paſzkii, ſynow trzech liczył, Tomaſza y Rafała *ſterileſ*. Marcin trzeći ſyn tego, naprzod Woyſki Rawſki, potym Kaſztelan Sochaczewſki, zpłodźił trzie corki z Maſtomeckii, iedna poſzła za Adama Nowomieyſkiego Sędźiego Ziemſkiego Rawſkiego, druga za Wolſkiego Podſtolego Sochaczowſkiego. Synow zaś czterech, Abrahama Chorążego á potym Podkomorzego Wſkiego, *tmo voto* złaczył ſię z Jarzynianka Sędźianka Krakowſka, *2do* z Conſtancya Lipſka Łada ſioſtra Woiewody Kaliſkiego, *3tio* z Karſka wdowa, ze wſzyſtkiemi *ſterilis*. Staniſtawa Kaſztelana Sochaczewſkiego, z tym ſzczęśćiem podpiſał konfederacya generalna 1696, ten *tmo voto* z Borkowſka corkę Annę zpłodźił zakonnicę. *2do voto* z Joanną Zapolſka Kaźimierza Pomorzego Sieradzkiego corka, wdowa po Walewſkim, miał ſyna y corki dwie. Rafała, ten z Brzoſka *ſterilis*, Stefana Woyſkiego Rawſkiego, ten z Jan, ozn[illegible] Bełdowſka, zoſtawił ſynow czterech, Marćina, Adama, Abrahama, bezpotomnych, y Antoniego, tego z Reklewſkii dwie corki Tereſſa y Beata, y ſyn Abraham Jozef w ſtanie duchownym. Corek tegoż Stefana było cztery zpłodźił Wa[illegible] na Elżbieta wydana za Olſzewſkiego Skarbnika Wieluńſkiego, Zofia za Kaźmowſkiego, Konſtancya za Sławſkiego, á potym za Wiśniowſkiego, Kiſ[illegible]aryanna za Grotowſkiego. Wiktoryn ſyn Lenarda czterdźieſci lat wo[illegible]iego Za[illegible]na traktuiąc umarł *ſterilis*. Samuel brat rodzony Wiktoryna, z Starzyńſkich bezpotomnie miał corkę Łacka, y ſynow dwoch, Piotra y Pawła. Piotr *tmo voto* z [illegible]orek mi[illegible]ześćiewſka zpłodźił ſynow dwoch, Samuela kawalera Maltańſkiego, drugi zecia *Steriliſ* umarł, y corki trzy, iedna Krzyżewſka, druga Łożkowſka, trzećia Rodzina [illegible]owa, á potym Sielſka. *2do voto* Piotr z Markowſka zoſtawił ſynow czteroboſtwo Jakuba ktorego pierwſza żona Sadkowſka, z niey ſyn Michał, druga [illegible]edecka, z niey ſyn Konſtantyn. Woyćiecha y Jana *ſteriles* Alexandra [illegible]abię na Biały, żona iego Krzeczkowſka, z niey ſyn Jozef Woyſki Rawſki, z [illegible]ćzyckii Kaſztelanki Płockiey ma corek pięć, Tereſſę, Franćiſzkę, Wiktorią, Barbarę y Antoninę. *3tio voto* Piotr z Pruſka zpłodźił ſyna Michała. [illegible]wel brat tegoż Piotra, ktorego z Pęgowſkii corka Michałowſka, á z Kaſzkii corka Jadwiga. Jan, drugi ſyn Raćibora na początku położonego,

zwano go Serwatka, miał ſynow trzech, y corkę iedną Lubiſzewſkiego Baltazarowę małżonkę. Woyciech, trzeći ſyn Raćibora, corki iego z Nieborowſkiey, iedna Plichćina, druga Charleſka. Jakub, czwarty ſyn Raćibora, ſynowie iego z Grabianki Staniſław y Broniſław. Staniſław z Pileckowſka, zoſtawił corkę iedne. ktora poſzła za Niewiadowſkiego, *ždo voto* za Gnatowſkiego. Tenże Staniſław *ždo voto* z Swidzińſka miał ſyna Maxymiliana, ktory z Lubiſzewſkiey zpłodził trzech ſynow, Waleryana, Adama, y Wiktoryna *ſteriles*. Michał brat rodzony Piotra, á niegdy ſynowiec Raćibora, zrodźił Mateuſza y Maximiliana. Mateuſz Sędźia woyſkowy, w wielu kampaniach odważnie ſtawiaiąc pod Cecora poległ *ſterilis*. Maxymilian roſtropności wielkiey y biegłości w prawie niepoſpolitey, Sędźia Ziemſki Sochaczowſki 1632 y kapitan Krakowſkiego, poſeł na Seym koronacyi 1632 *Conſtit: fol: 47*, potym Podkomorzy Sędźia Grodzki Krakowſki, daley Pisarz Ziemſki Krakowſki, Marszałek w Trybunale koronnym, miał za ſoba Zawadzka Pisarzowne Ziemską Sieradzką, ale z nią dźieći nie było, potym Zofia Koſicka, corka iego Anna doſtała ſię w małżeńſtwo Marćinowi Borkowſkiemu Podwoiewodzicowi y Sędźiemu Lwowſkiemu. Genealogia tego Domu trzy mu corki przyſpiewaią, Oltarzewſka, Wędrogoſka y Krolnowſka, y ſyna iednego Maxymiliana Sędźiego Krakowſkiego, ktorego dwie corki zoſtały, iedna z nich żyła z Giebultowſkim *ſterilis*, druga z Abrahamem Jarzyna Podkomorzym Rawſkim. N. Jarzyna miał za ſoba Annę Petrykowſka z ktorey ſynowie, Adam, Jan y Michał *Geneal: Oleſnic*: N. Jarzynianka była za Woyćiechem Maczyńſkim Łowczym Sieradzkim. Tu przydaie, że na pierwſza Choćimſka, czternaſtu Jarzynow przećiwko Turkom mężnie ſtawało.

Jaſienczyk Herb.

Ma bydź w polu błękitnym Klucz złoty zębami w prawa tarczy y broconemi, temiż proſto do gory ſtoiacy, na hełmie pięć piór ſtrzyſich, *Paproc. Okolſki tom: 1 fol: 308*. Ten herb według *Diugoſſe*, w Pol-

cze nadany, od Kaźimierza krola (nie piſza ktorego) Rycerzowi pewne-
u, tak na Jadzwingow raczo naćieraiacemu, iako teſz życzliwie na wſzel-
e uſługi Pańſkie ochoczemu, przydano mu do tego, dobra y znaczne wło-
i. W Niemczech Elektor y Naywyżſzy Podkomorzy Ceſarſki, na publi-
nym kongreſſie, Klucz zwykł przed Ceſarzem nośić, z tąd niektorzy ro-
mieią, że y ten herb ſwoie początki zabrał.

Herbowni.

Bortkowſki	*Janowſki*	*Miiakowſki*	*Radowſki*
Bielſki	*Karczewſki*	*Michałowſki*	*Słuchocki*
Boſki	*Kolubielſki*	*Miedzycbowſki*	*Strupiechowſki*
Grzegorzewſki	*Kowalſki*	*Pawłowicz*	*Warpeſ*
Huin	*Kraiewſki*	*Obuchowicz*	*Woraińſki*
Jabłonſki	*Lichowſki*	*Przeradzki*	*Zbroſki.*

Nie wſzyſcy iednak tu położeni tym kſztałtem herbu Jaſieńczyk zo-
waią, á naprzod Kowalſcy klucz noſza, ale zęby u niego na obie ſą ſtro-
, á w Xięſtwie Litewſkim Pawłowiczowie Łukiańſcy w polu czerwonym
ucz kłada, na nim ſerce ſtrzała przeſzyte, także y na helmie. Obuchowi-
owie także inſzym go kſztałtem noſza, o czym na ſwym mieyſcu.

Jaſieniecki Herb.

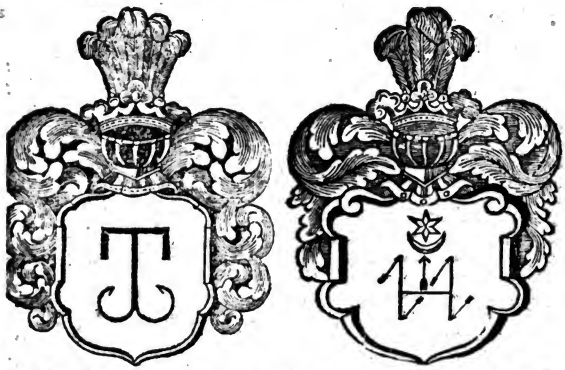

W Edług Paprock: o herb: fol: 677, y Okol: tom: 1. fol: 314 powinna bydź Kotwica na obie ſtrony, haki maiąca zakrzywione, nad nią niby litera Tau: dorozumiewa ſie *Okol:*, że ten herb ze dwoch ſpoiony, z Duliczow Chrynickich, y przydaia, że ſie Jaſieniecczy na Podlaſzu takim herbem piecętuią, na ktorego hełmie pięc pior ſtruſich, *Okolſki* złożył. Atoli *X. Kołowicz in Mſ.* powiada, że w polu czerwonym Jaſieniecczy Woynowie noſą haki z ſtrzał rożnie załamanych, a nad ſrzednią ſtrzałą kłada puł Xiężyca z gwiazdą, na hełmie zaś powinny bydź trzy piora ſtruſie, niewiem

czyby nie raczey mowić trzeba, że to ſą klamry, nie ſtrzały. Tym ſię ten bem pieczętuią Woynowie Jaſieniecey, o ktorych *X. Kojałowicz powiada*, że z Xiążąt Ruſkich idą. Z tych według niego, Konſtantyn Woyna Jaſieniecki był Woiewoda na Łukach, ſyn zaś iego Iwan, Woiewoda Smoleńſki, (roku iednak nie położył) Konſtantyn, ſyn Iwana Pſarzem Ziemſkim Witebſkim, był to Oćiec Samuela, Kryſztofa, Alexandra y Daniela. Alexander Woyſki Witebſki, Podwoiewodzy Wileńſki, Staroſta Bracławſki. Jaſieniecki Woyna Rumiło 1632. Hrehory Miecznik Mozyrſki, fundator Cerkwie Jaſieniecke. Mikołay Horodniczy y Pſarz Grodzki Nowogrodzki. Rafał Woyſki Nowogrodzki. Hrehorego ſyn Alexander Kaſztelan Nowogrodzki, corka iego iedna, naprzod żyła z Ogińſkim Miecznikiem Litewſkim, potym z Staniſławem Poniatowſkim herbu Ciołek Podſkarbim Wielkim Litewſkim, umarła *ſterilis* w Smoleńſku u Moſkwy. Druga była za Tyzenhauzem Woiewoda Mścisławſkim. Drugi Mikołay Kaſztelan Nowogrodzki, tego potomſtwo wymarło. Brat ich Alexander Horodniczy Nowogrodzki, z Kaſakowny Sędzianki Ziemſkiey Nowogrodzkiey, zpłodził Jana Podczaſzego Nowogrodzkiego, był deputatem na Trybunał Litewſki 1700, poſłem na Seymy 1710 y 1712, ten z Teofila de Raes zoſtawił Henryka Probofzcza Mohroyſkiego, umarł młodo. Jana w Gwardyi krolewſkiey Chorążego, Annę niego w Zakonie Soc: JESU. Kryſtynę młodo zmarła, Reginę Marcyanowi Chreptowiczowi Staroście Werbelſkiemu zaſlubioną, y Wiktorya Pauli. Jan Podſędek Mińſki, Samuel Skarbnik Rzeczycki. Konſtantyn Podkomorzy Bracławſki, miał za ſobą Ogińſka Woiewodzankę Połocka, pozoſtała wdowę po Chaleckim Staroście Mozyrſkim. Woyna Staroſta Bracławſki zginał pod Olkienikami 1700, corka iego pierwſzym zwiazkiem Brzoſtowſka Kaſztelanowa Mścisławſka, drugim Poćiciowa Podczaſzyna Litewſka. N. Sędzia Ziemſki Rzeczycki umarł 1725, z Giżycka zoſtawił potomſtwo. Konſtantyn Woyna Sędzić Ziemſki Rzeczycki, deputat na Trybunał Litewſki 1725. N. Podkomorzy Rzeczycki. N. Sędzia Ziemſki Mścisławſki. Cypryan miał za ſobą Obuchowiczownę Kaſztelankę Nowogrodzka. Pleſię zaś z Jaſieńca w Woiewodztwie Nowogrodzkim. N. Podkomorzanka Rzeczycka była za Janem Siliczem Podczaſzym Kiiowſkim. N. Woyſki Stolnik Witebſki, żona iego Katarzyna Kendźierzawſka 1666. Stefan Kazimir Nowogrodzki 1678. Daniel Podſtarości Jeźierzyńſki *Conſilt: 1671 fol: 2.* Rafał Jan Stolnik Mścisławſki 1674. Samuel Woyſki Witebſki w tymże roku. Franciſzek Michał Woyna Jaſieniecki, Skarbnik Mozyrſki, Pſarz Grodzki Mścisławſki 1700.

JASIENIECKI herbu Kornic w Wołyńſkim Woiewodztwie. Łazarz Jaſieniecki *Metryka Wołyńſka 1528.* Marćin w Woiewodztwie Ruſkim 1632.

JASIENSKI herbu Dołęga w Dobrzyńſkiey ziemi. Szymon Jaſieńſki podpiſał ſię kexya Jana Kazimierza krola.

**JASIŃSKI herbu Jaſtrzębiec* w Xięſtwie Litewſkim. *Koial: in Mſ. y Wiinſk: Kazanin Radoſny grob* o nich świadcza, kędy ten drugi przydaie, że pierwſzy ktory do Litwy wſzedł Jaſińſki, był herbu Poronia, tam gdy rycerſtwo bawił, á tym czaſem Krzyżacy Łyſą gorę pod miaſtem Wilnem opanowali, na ktorey zimuiac, częſte wyćieczki czynili; tym więcey to bolało Litwę, że dobywać nieprzyiaćioł ſwoich cale im było niepodobna; bo od ſłońca roztopione śniegi, gorę przerzeczona w lodowata zamieniły: Ryſem Poronia, kazał ſobie oſtro konia podkować, y gdy ſię niczego ubeſpieczaią Krzyżacy nie obawiali, do ſamego Miſtrza ich przedarſzy ſię, obiadniczego

Digitized by Google

a ten czas pomarł, y do ſwoich z tryumfem powrocił, za to mu herb Jaſtrzę-
iec zwyczayny, nadany, y gorę owę łyſa, y drugich ſiedm z Antokolem, iemu
Sukceſſorom iego wiecznym prawem puſzczono. *Poty Witunſki*, czy ſtu-
nie, niech każdy oſadźi, kiedy rzecz taka piſze, ktorey ani autora, ani ro-
u, ani imienia Miſtrza nie przywodźi. To pewna że w Polſzcze u nas herb
ſtrzębiec daleko ſtarſzy, niżeli w Polſzcze, ba y podobno na świecie, byli
rzyżacy. Jaſinſki Mikołay Piſarz Litewſki, Podkomorzy Wileńſki, o kto-
m czyni wzmiankę w ſwey kronice, *Stryikow: lib: 19. cap: 14.* ten z Maryan-
Sapieżanki Woiewodzanki Nowogrodzkiey (tu ſię myli *Hiſtor: Sapieh:*
rt: 3. fol: 95. gdy o tey Maryannie powiada, że była za Jaſieńſkim, Kaſzte-
nem Łęczyckim, Podſkarbim Koronnym: bo ten dawniey żył za Kazimie-
a Krola, iako niżey obaczyſz, a Sapieha Woiewoda Nowogrodzki, czy
noleńſki, iuż za Zygmunta Auguſta) zpłodźił te corki, Apollonia, ta z A-
xandrem Maſalſkim Woiewoda Mińſkim, na ktorey pogrzebie miał *Kaza-*
Witunſki. Juſtynę, ta z Gedroycem Woiewoda Mścisławſkim, dożywo-
ie zmowione. Alexandrę Bilińſka, Stolnikowa Wilkomirſka. Cecylia Ju-
ycka Stolnikowa Rzeczycka. Elżbietę Kazanowſka. Konſtancya zakonni-
Benedykrynkę. Woyciech Kuchmiſtrz Litewſki, za Zygmunta I. o czym
iadczy liſt tegoż Krola *in Mſ. Petricov:* Pawłowi Xiążęciu Olſzańſkiemu
ielce miły, od ktorego wziął nie mało dobr darowizna. Brat iego Jozef
rchidyakon Wileńſki 1550, *o ktorym Royzius in Chiliaſticho: Quid pietatis amans Jaſ-*
ius omnis Joſeph, qui Patriam doctrinâ armat, pubemq; polonam, mittit in Heſperi-
, diſcendis artibus aptam, haud parcens opibus. Mikołay Jaſinſki Sekretarz Kro-
wſki, wſpomina go przywiley piſany 1579. Mikołay naprzod Kantor Wi-
ſki, z ktorym tytułem był na Synodźie Piotrkowſkim 1607, a potym Pro-
ſzcz Wileński; bibliotekę ſwoię oddał OO. Bernardynom Wileńſkim.
n Podkomorzy Wileńſki 1632, ktorego ſynow dwoch, ieden z nich obrał
bie ſtan Duchowny, drugi zoſtawił dwoch ſynow, Staniſtawa y Jana.
ENSKI herbu Poray, w Krakowſkim Woiewodztwie; *Okolſki* Krakowianow
ieńſkich pod herbem Gozdawa położył, podobno Bielſkiego świade-
wem uwiedziony, ktory Pawła Jaſieńſkiego, o ktorym niżey, Gozdawita
piſał, *Mſ. Konopat: y drugi o Familiach Pruſkich*, o Jaſieńſkich, ktorzy z Kra-
wſkiego Woiewodztwa przenioſſzy ſię, w Pruſiech oſiedli, twierdza, że ſię
rbem Poronia pieczętuią, y owſzem *Mſ. X. Rutki* powiada, że herb Poro-
a dopiero od Kazimierza Krola w roku 1462 był nadany Rycerzowi her-
gozdawa, za znaczne iego ku tey Oczyznie przyſługi, nic pewnieyſze-
, żeby to powinno paść na tego Pawła Jaſieńſkiego, o ktorym niżey,
że wlaſnie o tym czaſie kwitnął: atoli *Baranowſki in Mſ.* (ba y ia ſam wi-
iałem pieczęć iednego z nich Pruſaka) że ſa herbu Poray, twierdźi, muſi te-
bydź, że podobieńſtwem tych trzech herbow, Gozdawy, Poraiu, y Po-
oni, unieſieni, iedni z Jaſieńſkich Poraiem, drudzy Poronia ſię ſzczyca:
tu z *Baranowſkiego* położę Jaſieńſkich w Krakowſkim. Piotr Jaſieńſki
owick rycerſki, Sioſtra iego Anna, była za Jędrzeiem Oleſnickim herbu
ębno. Paweł dwarazy ſluby małżeńſkie ponawiał, z pierwſza żona zpło-
ił Teodora y Pawła, y corkę Zofia Czaplińſka, z drugą Anna Morſka,
orka Staniſtawa z Krupczanki urodzona, żył bezpotomnie. Piotr dzie-
ie na Kiiach y Szczekoćinach za Pinczowem, był Podſtarościm Oświe-
mſkim, zoſtawił potomſtwo z Oleſnicka herbu Radwan, corka Jedrzeia
upnika Krakowſkiego. Woyćiecha Brandyſzowna Piſarzowna Ziemſka
atorſka małżonka. Szymon poiał pozoſtałą wdowę po Pietrze Chrzaſto-
wſkim,

wſkim, wſpominaia go *Konſtytucye 1626*, gdźie gdy poſtował na Seym, do putowano go na Trybunał Radomſki *Conſt: fol. 5.* Kryſztof 1597 Burgrabia Zamku Krakowſkiego. Samuel Poborca w Zatorſkim y Oświęcimſkim 1626. Marćin, Szymon y Alexander 1705.

* *JASIENSKI herbu Poronia* w Chełmińſkim y Pomorſkim Woiewodztwach, że ſą tym herbem pieczętuia, dochodzę y ztąd, krom wzwyż namienionych autorow, że w Nowym ieſt Ołtarz znamienity S. Michała Archanioła u OO. Bernardynow nad Wiſłą z tym napiſem, G. D. *Joannes Jaſieńſki ſuo ac Franciſci ſui in bello Moſcbovitico necati, nec non totius familiæ ſuæ nomine, hanc aram Deo dicat*, herby cztery przytym, Poronia, Jaſtrzębiec, Oſtoia y Rogala, toż o Jaſieńſkich Prußakach piſze *Hiſt: Poſſel: Pol: Pruthen: fol: 634.* Pierwſzy w Prußach oſiadł Paweł Jaſieńſki, naprzod Stolnik Sendomirſki, Belzki y Chełmſki Starоſta, iako go czytam na liſcie Kazimierza Krola, danym Miaſtu Lubelſkiemu 1468, potym Podſkarbi Koronny y Ziem Pruſkich, a oraz Starоſta Mazowiecki 1479, na koniec Kaſztelan Sendomirſki. Z młodych lat ſwoich w woiennych dźieł przyuczony, gdy ſię pod Puckiem naſze woyſka z Krzyżakami potykało, on między dwa ſzeregi nieprzyiacielſkie, pędem z koniem przypadſzy, kopie Krzyżackie przeciwko naſzym złożone, odwrocił, czym nie mało naſzym do zwycięſtwa pomogł. *Biel: fol: 425 Cromer lib: 25.* Wyſłany potym na dobywanie Stargardu, wpadł w ręce Krzyżackie przez zdradę; atoli z tey niewoli wyſzedſzy, w wielkim był reſpekcie u Krola Kazimierza: bo w roku 1471 ſyna iego Władyſława, w dźiewiąciu tyſiecy iazdy y piechoty wprowadzał na Kroleſtwo Czeſkie *Cromer lib: 27. Biel. fol. 6.* Krolewicza potym Kazimierza, na żadanie Panow Węgierſkich, z tymże woyſkiem na tron Węgierſki chcąc wprowadźić, iuż z nim był ſtanął w Ostry, atoli gdy ſię te zamyſły rozchwiały: a z Matvaſzem Krolem Węgierſkim pokoy dotarły, wracaiącego do Polſki Jaſieńſkiego, chćiał wprawić Węgrzyn zdrada podeyść: atoli że oſtrożnego, y rezolutnego na wſzyſtko znalazł tego przezacnego Hetmana, dla tego nie ſmiał ſię o niego ozmagać *Crom: Biel.* W roku 1473 wyſłany w legacyi do Fryderyka Ceſarza, żeby na tegoż Matyaſza Krola ligę z nim uczynił, ſzczęśliwie iey dotarł, a w drugim roku na Slaſku, ſwoim na poſiłek przypadſzy, zbił Węgrow, tyſiąc na placu położywſzy, ześćſet w niewola zabrawſzy. Ztamtąd na Tatarow, Podole naieżdżaiacych ſzablę obrocił, ale y tych pogromił: umarł wielki Kawaler wieku ſwego 56. Sa w tym Domu trzy przywileie, ieden Jaſieńſkiemu od Krola Kazimierza w Piotrkowie 1464 dany, drugi 1477, trzeci Adamowi Jaſieńſkiemu braći iego dany 1512, ktory świadczy, że Oſtoie ich nie tylko Kazimirzowi, ale y Alexandrowi Krolom był dobrze zaſłużony. Tenże Alexander Krol wſpomnionemu Adamowi y ſynom iego Sobroſtwo Nowſkie konferował, y ſummę tyſiąca czerwonych złotych na nie zapiſał, ktora potym ſummę Jan Werda 1535 zpłaćił. Michał Jaſieński cały wiek rycerſki z kraiow Pomorſkich wyſzedſzy, z Janem Karolem Chodkiewiczem Hetmanem w Inſtantſkiey expedycyi długo ſłużąc, y tam dwoch rodzonych braći zbywſzy, w Litwie oſiadł, *to Mſ. o Familiach Pruſkich*, raczey by iednak miał mowić, z innym Chodkiewiczem Hetmanem, ktory był na Kazimierza Krola, ile że Dom Jaſieńſkich iuż za Zygmunta I. Krola w Litwie kwitnał, iako ſię mowiło pod Jaſieńſkiemi Jaſtrzębczykami, zgadza ſię iednak *Mſ. Pruſki z Witanſkim*, że Poronczyk do Litwy ſię przeniosł, czemu zaś herb Poronia w Jaſtrzębca zamienił, niewiem. N. Jaſieńſki miał za żonę Czapſka z Konarſkii urodzona Kaſztelanki Chełmińſkiey. Jaſieńſka była za

z Franciſzkiem Białochowſkim. druga za Janem Koſſowſkim. Franciſzek
ędzia Pucki, y ſyn iego Staniſław, poſłowie na ſeym 1730.

ENSKI herbu Rawicz. w Łukowſkiey Ziemi. Szymon Jaſieński w rożnych ię-
rkach biegły, miał za ſoba pierwſzym zwiazkiem Dzibałowſka, drugim
oratyńſka corke Piotra Boratyńſkiego, ktora urodziła Oraczewſka Piſarzo-
na Ziemſka Krakowſka *Baranow:*

NSKI herbu Sas w Woiewodztwie Łęczyckim. Staniſław maż rycerſki z Bar-
ary Zotędziowny zpłodził ſyna Jana; brat Staniſława Jan pod Winnica
iadł: z Ruſkim Woiewodztwem podpiſał Jan Elekcya Jana Kazimierza.
Olbra- laciey Podſtarości y Sędźia Grodzki Sieradzki 1621. *Acta Caſtren: Wielun:*
lexander 1632, Kazimierz 1648 w Łęczyckim, Alexander y Jędrzey w Zie-
Sochaczewſkiey 1674. Anna Jaſińſka była za Staniſławem Radzickim, Pod-
olim Zakroćimſkim. Camillus Jaſiński Zakonu Kaznodźieyſkiego, wy-
Directorium Electionis Prælatorum 1641. in 4.

NSKI herbu Topor. Widziałem w Jędrzeiowſkim Kościele nadgrobek wy-
iony Barbarze Jaſińſkii w Panieńſtwie zmarley 1604 z tym herbem, w kto-
m Konwencie Piotr Jaſinſki Przeor 1620, żyć przeſtał. Jadwiga była za
oyciechem Gawłowſkim.

LKOWSKI herbu Rawicz, w Sieradzkim Woiewodztwie. Michał Jaſilkowſki
arbnik Czerwinſki Poborca 1635, *Conſtit: fol: 65.* Antoni 1697 podpiſał Ob-
eſzczenie.

OWSKI herbu Radwan, w Ziemi Zakroćimſkiey: iednaż ich dźielnica z
binſkiemi, z tych Jan był Podſędkiem Zakroczymſkim. N. Jaſkłowſki
ał za ſoba Helene Brodowſka herbu Łada, z nia miał ſynow trzech, Bar-
mieia, Jana, y Sebaſtyana bezpotomnych, y corek cztery, Helena poſzła
Zablockiego, z ktorey corka doſtała ſię w małżeńſtwo Mikołaiowi Ja-
owſkiemu, ale z nim nie zoſtawiła tylko corkę. Katarzyna naprzod Mię-
owſka, potym Zebrowſka. Dorota Jankowſka, Anna Popowſka.

ANICKI herbu Leliwa, w Ziemi Przemyſtkiey, Anna Jaſkmanicka Sędźie-
Przemyſtkiego corka, Fredra Jana małżonka. Jan Sieſtrzeniec Staniſła-
Orzechowſkiego ſławnego ſkryptora, poiął Annę Fredrownę Staniſła-
corkę. Zuzanna była za Janem Paryſem Drohoiewſkim. N. miał za
ia Annę Drohoiewſka *ſterilem.* Piotr Stolnik Sanocki, złączył ſię był do-
otnie z Anną Weſſłowna dobr znacznych dźiedziczka, iako Nikłowic,
chowic, Koczerzyna, Hołodowki, Mokrzan, Leſniowic, Dubaniowic, z
zpłodził Jędrzeia Podſtolego Kiiowſkiego, ktorego z Anny Grzymalan-
był ſyn Jozef. ktory miał za ſoba Katarzynę Zaleſka, ale z nia potom-
a żadnego nie zoſtawił, y tak na nim Dom Jaſkmanickich uſtał. Sioſtry
ejefa były te, iedna za Janem Wielowieyſkim, herbu Pułkozic, druga
rbara za Mikołaiem Michałowſkim. Stolnikiem Brzeſkim i Kuiawſkim.
zecia Marcyanna *imo voto* za Dulſkim, *2do voto,* za Orzeſzkiem Komornikiem
dolſkim. Czwazta Petronella za Jędrzeiem Swirſkim, Chorażym Do-
yńſkim: ale *ſterilis;*

OLD w Xięſtwie Litewſkim. Dorota Jaſkoldowna Skarbnikowna Grodźień-
, była za Janem Ożiębłowſkim, a podobno iedenże Dom z Jaſczczoldami,
ktorym niżey.

OŁOWSKI w Ziemi Przemyſtkiey; Jan Jaſkołowſki 1697.

OLSKI herbu Leſtzyc, w Sanockiey Ziemi y w Wielkiepolſzcze. Błażey
kolſki, miał za ſoba Marćinkowſka 1568. *Acta Caſtren: Oſtrzeſow:* dobr Jaſkoł-
donacya tamże znaydzieſz uczyniona Wyſockiemu 1598. Maćiey Pod-
ck Kaliſki, poſeł na Seym 1629, ztamtad deputowany na Trybunał Ra-

domſki, *Conſtit: fol: 12*, y znowu na Seym 1631 *Coſtit: fol: 9*. Ktoryś z tego Domu poiął Elżbiete corkę Jana Kobierzyckiego. Chryzoſtom Piſarz Grodzki Poznańſki, poſtował na Seym 1638 *Conſtit: fol: 35*. w roku 1648 Sędzia *Conſtituti judicii capturalis* w Warſzawie, potym Kaſztelan Santocki, y z Seymu 165 deputat na Trybunał Skarbowy Lwowſki, *Conſtit: fol: 29*. Alexander Podſędek Ziemſki, y Surrogat Grodzki Kaliſki 1666, ten z Katarzyny Gorzdowſkiú zpłodził ſyna Adama. Mikolay Proboſz Strzelińſki 1643, *Acta Syn. Varſav: fol: 4*. Dorota Xieni Olobocka 1615. N. Jaſkolſki Pułkownik, bitwie mężnie pod Korſuniem w niewola wżięty, *Kochow: climac: 1. lib: 1*. Stanisław Maryuſz w rożnych expedycyach doświadczonego męſtwa, czym ſobie miał Pańſkie ſerce, że mu naprzod dano Kaſztelania Sanocka, z ta podpiſał Elekcya Jana III, poſtąpił potym na Kaſztelania Kiiowſka, z tym tytułem znaydziesz go w Konſtytucyach *1676 fol: 9, & 20*, umarł Woiewoda Czernichowſkim, *Kazanie na iego pogrzebie X. Przeborowſk: Kloſy*. Dorota Jaſkolska była za Janem Gnińſkim Woiewoda Chełmińſkim, a potym Podkanclerzym Koronnym. Woyćiech Staroſta Stulinſki, z Seymu 1703 Kommiſſarz na ſpokoienie dyfferencyi pogranicznych między Ziemiami Ruſkiemi y Wgrarmi, *Conſtit: fol: 22*, miał za ſoba Ludowikę Ciſwicka. Helena Franciſzka Dobrzyckiego małżonka.

**JASKULECKI.* Ludwik Jaſkulecki w Poznańſkim 1674 podpiſał Elekcya Jana III. Zofia była za Mikołaiem Baranowſkim, herbu Rawicz *Baranow.* a przedtym za Staniſławem Jarockim.

**JASLIKOWSKI.* w Ruſkim Woiewodztwie, Gabryel y Jerzy Władyſławi podpiſali Elekcya. Gabryel Katny w Czerniechowſkim Jana Kazimier. N. Jaſlikowſka była za Branickim Jakubem herbu Korczak.

**JASNOGORSKI.* Staniſław Jaſnogorſki Kuchmiſtrz Koronny, żonie ſwoiey zmarley 1636 nadgrobek poſtawił w Kościele Warſzawſkim u S. Jana, *Sacrum in monum.*

**JASTKOWSKI,* w Ziemi Przemyſtkiey. Agnieſzka Jaſtkowſka Xieni u Pinska Brygitek w Lublinie 1605, wielu Klaſztorow teyże Profeſſyi ſwego cwiczeniu Zakonnicami, nowo fundowanych rozplenitła. Alexander naprzod Pisarz Grodzki Przemyſtki iako go wſpominaia *Konſtytucye 1667 fol: 31*, potym Podſędek Ziemſki, daley Sędzia Ziemſki Przemyſtki, z Seymu 1683 Kommiſſarz na rozgraniczenie od Węgier, *Conſtit: fol: 12*. Ktoryś z tego Domu miał za ſoba Ożarowſką, *Paproc: o herb: fol: 435*.

Jaſtrzębiec Herb.

NA tarczy w polu błękitnym podkowa złota, końcami proſto ku gory obrocona, w iey ſrzodku Krzyż, na hełmie nad Koroną Jaſtrzab, z ſkrzydłami troche do lotu wzniesionymi, w piersi tarczy całym ſoba zkierowany, ze dzwonkami y pęcinami, w pysku nie prawey trzyma takaż podkowę z krzyżem, iako y na tarczy.

Tak go opiſuia Paproc: o herb: fol: 115. Okol: tom: 1. fol: 315. Potocki Pocz. herb: fol: 117. Bielſki fol: 83. Koiał. in Mſ.

Ten Kleynot (mowi Paproc:) dla tego ma nazwiſko Jaſtrzębiec. Przodkowie iego ieſzcze w pogaństwie, noſili w herbie ſamego tylko Jaſtrzębia: a toli potym za czaſow Boleſława Chabrego Krola, koło roku 9[illegible] gdy Łyſa gore mil dwie od Bożęćina, ktora teraz S. Krzyża zowią, Pogo[illegible] nie nieprzyiaćiele opanowali, y na niey iak w fortecy iakiey ubezpieczo[illegible] ſtoat

Digitized by Google

iąc, z woyſka ſie naſzego uragali, mowiąc: Jednego z między ſiebie ſtaie, ktoryby za Chryſtuſa waſzego, chciał z ktorym z naſzych na poiedyc wyniść. Uſłyſzawſzy to Rycerz ieden Jaſtrzębczyk, żarliwością wiary chwały Boſkiey wzruſzony, wynalazł podkowy pod kopyta końſkie, iremi konia podkowawſzy, ſzczęśliwie ſię na tyſa gorę przedarł; tam z do przedtym natrząſaiącym ſię Poganinem poiedynek ztoczywſzy, poił go, y do Krola przyprowadźił: innym nawet Kawaleryi Polſkiey żołrzom, podawſzy ten ſpoſob, gdy konie ſwoie podkowali, a gorę ślińka y em oblana przebyli, nieprzyiaćiela znieśli y zwyćiężyli: w nagrodę przeſłu ſwego, od tegoż Krola, wziął herbu ſwego odmianę, że podkowę z yżem na tarczy mu złożono, Jaſtrzębia zaś na heſm wynieſiono. *To Pa*c y wſzyſcy inni, ktorzy o tym herbie piſali: Ja iednak nie mogę tym torom poświadczać, żeby Jaſtrzębczyk pierwſzy tu u nas w Polſzcze dopiew roku 999 wynalazł podkowę, y ſztukę kowania koni; boć iawna ieſt z rożytności, że ieſzcze Poppea (ktorey śmierć za Nerona opiſuie *Tacitus an: Ulyſſ: Aldr: de quadrup: lib: 1.*) konia ſwego ſrebrnymi podkowami kować kaa, a ſnac y przed nią inni żelaznych podkow zażywali: y iam *tom: 1. fol: 662 ina Hiſtoryka Czeſkiego* namienił, że w Czechach iuż koło roku Pańſkiego znaydował ſię Dom, ktory ſię trzema podkowami pieczętował, a iako on wi, ieſzcze z Czechem w tamte kraie zawitał. Y u nas w Polſzcze Leſzek adny, konkurruiąc po naſzpilowanym oſtrymi kolcami Pradnickim polu, korony na ſłupie zawieſzoney, konia ſwego dał ukować *Cromer lib: 2.*, dla o też wynaleźca go bydź podkow rozumie cudzoziemſki autor, *Szentivaſ Curioſ.* Prawdać, mogł by kto mowić, że naſi, aż do tych czas podkow koni nie używali, (co wyraźnie *Cromer* mowi o czaſach Leſzka wtorego) n Jaſtrzębczyk wznowił ten zwyczay w okazyi przerzeczoney. Tylko *Paprocki* ktory pierwſzy z autorow *w Gniazdźie cnoty*, ten początek herbu rzębca, o ktorym ſię do tych czas mowiło, za czaſow Boleſława Chabre naznacza: a w poznieyſzey od ſiebie wydaney Xiędze, ktorey dał tytuł *m:* daleko inſzy; że prawi pierwſzy autor herbu Belina, trzech po ſo-

bie zostawił synow, ktorzy tak się między soba pogodzili, naystarszy z nich trzech w herbie zażywał podkow, tak iak widziemy w herbie Belina, drugi dwoch, tym kształtem iak w herbie Łzawa: trzeci iedney podkowy iak w herbie Jastrzębiec: atoli iak pierwszego domystu tak y drugiego, żadnego autorem nie popiera. Dla tego lepiey by powiedzieć, że ten herb razem z Lechem do Polski naszey przyszedł; a z czasem gdy chrzest brał kazdy z przednieyszych z tego Domu, Krzyż do niego przydał.

Jakoż na Starożytność tego Domu, y że ieszcze za Pogańskich w Polszcze Monarchow kwitnał, wszyscy się zgadzaia autorowie, a nikt temu przydaia, że ieden z Jastrzebczykow, między dwunasta Woiewodami, ktorzy kiedyś po dwa kroć tym Państwem całym rządzili, znaydował się, *proc: in Strom:* twierdzi, że ieden z tey Familii, w Cudzych kraiach będąc tam Chrześciańska religia przyiał, y przyięcia iey Mieczysławowi Xiążęciu Polskiemu był powodem. Znać y z tad Starożytność Jastrzębczykow, że żadnego herbu wiecey Familiantow nie znaydziesz, iak się rozrodził Jastrzębczykowie: luboć *Paprocki o herbach* powiada, że przez kilka set lat, ty się Jastrzębczykami zwali, dopiero po Woyćiechu Arcybiskupie Gnieznieńskim, gdy się przednieysi z tego Domu poczęli pisać z Rytwian drudzy też z kąd kto miał, z tad się nazwał. Znać y z tego, że od tego herbu wiele inszych Kleynotow swoie początki zabrało, iako Dabrowa, Zagloba, Pobog, y inne. Zowie się ten herb inaczey Boleszczyc. Na Sasku y w Mazofzu Łazanki: indziey Jastrzębczykow tak zwano, iako gdy Jastrzębia zowia, to iest Kaniowowie Kudrzowie. Wieku Paprocki był Zamek Jastrzębiec, w dziedzictwie Zborowskich, ktory Piotr Zborowski z Rytwian, Woiewoda y Generał Krakowski, spustoszył y z gruntu wrocił, a na tym mieyscu wielki stław uczynić kazał.

Przodkowie Domu tego.

Naydawnieyszego z tego Domu kładzie *Paprocki*, z Przywileiu Pasztornego, Mszczuia Kasztelana Sendomirskiego w roku 999 za Bolesława Chabrego: Dwoch synow iego Mszczuia y Jana, ktorzy się pisali z Jakubowic, byli Kanonikami Krakowskiemi, od Lamberta Biskupa uczynieni. O czym y inni historycy piszą. *Długosz w roku 1084.* wspomina tych Jastrzębczykow, ktorzy przyszli z Węgier, z Mieczysławem synem Bolesława iego, na pisanie Władysława Monarchy Stryia iego, to iest Borzywoy Mszczuia, Zbylut, Dobrogost, Zema, Odolay, Jędrzey, y dobra im kościołkowane, o zabicie S. Stanisława Biskupa wszystkie powrocił.

Derszław Podczaszy u Bolesława krzywoustego Krola Polskiego, ktorego synom Woyćiechowi y Derszławowi, z ktorych Woyćiech Chorążym Sendomirskim, Bolesław Kędzierzawy nadał przywiley na wsi Jakuszewice y Kobelniki, przytacza ućinek iego *Paprocki o herb:* atoli ztąd przeciąg lat między Oycem ich y niemi, to iest lat sto sześćdziesiat y sześć, wierzyć mi temu nie pozwala, żeby byli synami Derszława Podczaszego Borzywoia y Derszława Jastrzębczyki dziedzicow na Jakuszowicach, tamże z przywileiu Klasztornego wypisał *Paprocki* danego 1199. Piotra syna Woyciechowego, Chorążego Sendomirskiego tamże liczy.

Swentosław z Proboszcza Poznańskiego, y Kanonika Gnieznieńskiego, obrany Biskupem Poznańskim, iużći wprawdzie laty obciążony, wyłamywał się z ciężaru Pasterskiego, przećiąż nalegaiącym na siebie ustąpił, y tak umie-

mnieiętnoſcia iako y przykladem ſwoim, powierzone ſobie owieczki rządził, toli rok tylko na tey Katedrze zabawiwſzy, z światem ſię pożegnał 1176, y Kościele ſwoim pochowany. *Nakiel: w Miechov: fol: 66.* ſławi na ſwoy Klaſtor dobroczynność tego Swiętoſława, ktory na ſwych początkach ſzczobliwemi iałmużnami ratował: luboć mu herb Pobog przypiſał: atoli *Dług: in Vitâ Epiſc: Poſnan:* y inni Jaſtrzębczykiem go zowią. *Poprocki* powiada, że w Jędrzeiowie ieſt grob kamieniem nakryty, na ktorym ieſzcze herb Jaſtrzębiec znaczny, liter iednak czytać nie można, rok 1206.

Piotr Brevis, albo Maty nazwany, Biſkup Płocki dźiewiętnaſty, z Scholaſtyka Plockiego na tę godność od Kapituły obrany, w piątym roku rzey Stolicy, przenioſł ſię na inſza 1254. *Łubieński in Vitâ Epiſc: Plocenſ:* lubo mu żadnego herbu nie przypiſał, powiada iednak o nim, że był rodu Szlacheckiego, a *Paprocki o herb:* wyraźnie o nim piſze, że był Jaſtrzębczyk.

Jan Biſkup Wrocławſki na Slaſku, pierwſzy z Polakow na tę Katedrę ſtąpił, gdyż przedtym ſami tylko Włoſzy nią rządzili, z Kanonika Wrocławſkiego na tę godność wybrany 1062, lat 10 na niey przezdziac, poſzedł zaplatę prac ſwoich Paſterſkich 1072, iako *Długoſ: w ſwoiey Kronice ſwiadczy*, gdzie go z Familii Jaſtrzębcow wyraźnie piſze. Jakub z Raciborowic Kaſztelan Sendomirſki, zginął pod Chmielnikiem w roku 1241.

Michał Kaſztelan Krakowſki 1225. Miſtuy Woiewoda Krakowſki 1242. Tabor Woiewoda Łęczycki 1242. Mśćiug Woiewoda Sendomirſki 1342. *Ktorych ſię mowiło w pierwſzym tomie na ſwym mieyſcu.* Mſczuia Podkomorzego Krakowſkiego, wſpomina *inter prælentes*, liſt Kazimierza Wielkiego Krola Polſkiego, dany Klaſztorowi Strzeleńſkiemu. O Pawle Koſzczienie, ktory pisał z Sendźiſzowa, znaydźieſz w Długoſzu pod rokiem 1399: y ia niżej o tym mowić będę.

Jędrzey Biſkup Wileńſki, nazwany od Litwy Waſilo, za czaſow Władyſława Jagiełła Krola 1399, Paſterz właſnie Apoſtolſki, ieſzcze na ten czas niedowierna Litwę, wiarę Chrześćiańſka wmowił, *Kromer* go zowie męża uczonym y bogoboynym. Marcilz brat rodzony Jędrzeia Biſkupa, w Nowym mieście Klaſztor OO. Franciſzkanom nadał y zmurował, tenże Zborow kupił, od ktorego Zborowſcy.

Woyciech Arcybiſkup Gnieznieńſki, z Oyca Derſztáwa, z Matki Krypny, we wſi Łubnicy urodzony, między inſzym licznym potomſtwem, ktorzie gdy go Ociec ſzczupłey fortuny, do fary Benſowſkiey na naukę zawiadziwſzy, oddawał na inſtytucya, według *Długoſa. in Vitâ Epiſcop: Poſnan:* a do niego przemowę uczynił. Oddaię ćię ſynu moy, nie w komput ſkow, ale Biſkupow, ty pamiętay, żebyś Biſkupem zoſtawſzy, o twoim żnieyſzym ſtanie nie zapominał, w ktorym y mnie y Matkę, braći y ſtr twoich, widźiſz położonego: niedoſtatek ten, w ktorymeś ſię urodźił kſzy ieſt, niżeli żeby ći y przy nayobfzernieyſzey fortunie mogł wypaść z pamięći: zoſtawſzy zaś Biſkupem, mnie żebyś to wyſwiadczył, a Kościoł tym mieyſcu wymurował, gdźie ćię do ſzkoł oddaię: Wyſłuchał tego ſynu, y napomnienie iako rozkaż Oycowſki wypełnić obiecał: omyłiła obudwu nadźieia, Woyciech albowiem po ſtopniach poſtępuiąc, ſtanem zoſtawſzy, w krotce z Scholaſtyka Krakowſkiego *iako Długoſ: chce*, ali z Dziekana Krakowſkiego y Proboſzcza Poznańſkiego, Infułatem. Poſkim został 1399, w Benſowie drewniany zrzućiwſzy, Kościoł wymuro- 2407, a potym przy nim Zakonnikow S. Pawła Puſtelnika oſadźił, wſie niego nadał, Benſowa, Benſowkę, Bydłowa, Byſtronowice. Krom tego

w Warszawie Kollegiatę wystawił, a przy Katedrze Poznańskiey Manſyon-rzow fundował. Tak przez 14 lat tym Kościołem chwalebnie sprawował, u wszystkich w wielkiey był estymacyi, y o swoiey mądrości, ktora się w nim naylepiey wydawała, przy Kanclerskiey Wielkiey funkcyi, y o pobożności y-cia: dużo iey sobie iednak nadwerężył, kiedy Piotra Wissa herbu Leszczy-z Biskupstwa Krakowskiego ruszywszy, na Poznańskie, przez rożne prakty-ki zciągnął; y sam iego Katedrę pośiadł 1412: luboć o to sila miał zamy-bo ta rzecz na koncylium Konstancyeńskie skoro się wyniosła, wszystkich Oycow tam zgromadzonych, do kompassyi nad Piotrem wzruszyła, y po-wnieby znowu na swoie Biskupstwo wrocił się Wiss, gdyby go śmierć tym czasem nie zaszła. Woyciech po iego śmierci iuż bespiecznieyszy, miasto-czko, lasy wyciawszy, założył; y Jastrzębie nazwał, dwa przytym Kościo-ły farne, ieden w Wysokim w Ziemi Lubelskiey, drugi w Korytnicy w Sendomirskim fundował y nadał. Ołtarzowi S. Agnieszki w Katedrze Kra-kowskiey dziesięćiny naznaczył. W roku potym 1423 na Metropolitalną godność, y Primacyalną, przeniesiony, y tam szczodrobliwości pamiątkę po-stawił, Prebendy dwie, Teologiczną y Jurydyczną fundował, a w Kalisz trzecią, w Łęczycy Ołtarz postawił, Kanonikow Regularnych do Kościo-wy przywrócił, y Kościoł ich w Kollegiatę zamienił, zszedł z tego świata 1436, maż poważny, rozsądny, y wielki Oyczyzny miłośnik, iako go chwali w swoiey historyi *Długoß y Damalew: in Vitis Archiepiſc: Gneſn: Stanisl: in Vi-Epiſcop: Cracov:* Znaczne był pieniądze zebrał, ktore się Sukcessorom iego dostały, luboć ieszcze za żywota swego, kupił był dla nich Rytwiany w Sendomirskim, a w Łęczyckim Borzystawice, gdzie na obudwu tych mie-scach, Prebendy fundował; luboć na niego poniekąd suspicye były, iakoby mu Wikary Tumu Poznańskiego, dawnych Krolow Polskich zbiory y ksi-bież pokazał, o ktorym ieden drugiemu Wikaryuszowie wiadomość po-sekretem podawali, aż do tego czasu. Od tego czasu Sukcessorowie iego pisać się poczęli z Rytwian: brat iego był Scibor, Woiewoda Łęczyc-ten miał synow dwadzieścia, wszystkich konterfekty widział, w Kościele Benfowskim Paprocki, ale podpisow pod niemi, iuż niepodobno było wy-czytać, ośmiu ich na Pruskiey woynie zginęło, dwunastu rożnemi Kata-lanami było.

Herbowni.

Abrahamowicz	*Bieykowski*	*Brzozowski*	*Chwalibowski*
Adamowski	*Bninski*	*Brzuchański*	*Chwedkowicz*
Albinowski	*Bobrowski*	*Budkowski*	*Chylewski*
Balinski	*Bogusławski*	*Bukowski*	*Chylinski*
Baranowski	*Boleß*	*Bylecki*	*Ciekliński*
Bartoßewski	*Borowski*	*Byßewski*	*Cießelski*
Bdzieństawski	*Boruta*	*Charbicki*	*Cießzynski*
Bekierski	*Brodecki*	*Chelßowski*	*Ciołkowski*
Beldowski	*Bromirski*	*Chmielecki*	*Cudzinowski*
Belkowski	*Brudkowski*	*Chmielowski*	*Czayka*
Belzecki	*Brudnicki*	*Chochoł*	*Czepowski*
Beski	*Brzechfa*	*Chorczewski*	*Czernicki*
Bielewski	*Brzeski*	*Choßczewski*	*Czeski*
Bierczyński	*Brzekicki*	*Chudkowski*	*Czeßewski*

Dow-

Dabrowski
Debowski
Dobrski
Domaradzki
Domaßewski
Doranski
Dragowski
Drochowski
Drozdowicz
Drozdowski
Dźiabakowski
Dźiegielowski
Dźierzgowski
Dźiewanowski
Falecki
Gaßyński
Gembart
Geraltowski
Gibowski
Gliński
Glißczyński
Gloskowski
Godźißewski
Golański
Golawski
Golocki
Gorecki
Gnßyński
Gaßycki
Grabkowski
Grabowski
Grazimowski
Grzbecki
Grodecki
Grzbski
Grzywieński
Hermanowski
Hlobolewski
Iawikowski
Iankowski
Ianowski
Iaſinski
Iaſtrzembecki
Iaſtrzembski
Iedrzeiowski
Ieżewski
Iodlownicki
Iurkowski
Iwański
Kaczyński
Kaminski
Karski
Karßnicki
Kapski
Kierski
Kierznowski
Klembowski
Kliſiewski
Konarski
Konopnicki
Koparni
Koicień
Koſnowie
Koſiłowski
Koſmaczewski
Kozłowski
Kożsebrodzki
Kraſowski
Kraſowski
Krześmowski
Krzywański
Kuchárski
Kuczkowski
Kudbryn
Kukowski
Kul
Kuroparwa
Kuźmicki
Lawdański
Łazieński
Łazicki
Leßczyński
Łetkowski
Łukomski Kniaź
Lutomirski
Łyſakowski
Matieiowski
Maczyński
Majer
Makomeski
Malewski
Małoklecki
Maluski
Mańkowski
Marßewski
Maßkowski
Matczyński
Miedzyleski
Mierzyński
Mieselski
Milanowski
Milewski
Mirski
Mniewski
Morski
Moykowski
Moyski
Myslißewski
Myßkowski
Nagora
Necz
Niedroski
Niegoßewski
Niemira
Niemßa
Niemygłowski
Niemyski
Nieſmierski
Niewęgłowski
Nowiewski
Nowomieyski
Nowowieyski
Ohlow
Olieski
Olizarowski
Olßański
Orłowski
Oſiecki
Paczoski
Pakoß
Papieski
Paprocki
Pawłowski
Peclawski
Pelczycki
Pelka
Peßkowski
Pilcowski
Pniewski
Polikowski
Polubiński Kniaz
Poplawski
Porczyński
Porcha
Powczowski
Preiß
Przedpełski
Przedźyński
Przeradzki
Pſarski
Racibor
Rachański
Raczynski
Rabiecki
Rembiewski
Rodecki
Rogowski
Rozembarski
Ruzhowski
Ruchi
Rudnicki
Rychłowski
Sadzynski
Saſin
Sarnowski
Sak
Siemieskowski
Skopowski
Skorycki
Skrzetuski
Skrzyßowski
Sładkowski
Sławecki
Sługocki
Smolski
Sokolnicki
Srokowski
Starczewski
Stawiski
Strzelecki
Strzemboß
Strzeßkowski
Stużeński
Sucborski
Sulaczewski
Szuleński
Swiecicki
Szaßewicz
Szeczemski
Szczyt
Szomanski
Szumski
Taczanowski
Tański
Thokinski
Tłubicki
Trzebinski
Trzepienski
Turlay
Tynicki

Uchacz	*Wiktorowski*	*Zadorski*	*Zborowski*
Ulatowski	*Witoſławski*	*Zakrzewski*	*Zdan*
Wakczewski	*Witowski*	*Zaleſiecki*	*Zdzieſzek*
Wawrowski	*Wnuczek*	*Zarski*	*Zaunowski*
Ważeński	*Wodzinski*	*Zawadzki*	*Zegocki*
Wężyk	*Woleeki*	*Zawidzki*	*Zielonka*
Wierzbicki	*Wroblowski*	*Zawilski*	*Zernowski*
Wierzbowski	*Wydęga*	*Zawiſłowski*	*Zukowski*
Wiewiecki	*Wyrozębski*	*Zberowski*	*Zytkewicz*

Nie wſzyſcy iednak tu położeni, iednakowym kſztałtem herbu Jaſtrzębca zażywaią: iedni w polu czerwonym Jaſtrzębia noſza ſtoiacego na dwoch podkowach, na hełmie trzy piora ſtruſie. U drugich Jaſtrzab czy kruk na hełmie pierzćień trzyma w pyſku, nie w nogach podkowę, iako Kierſcy, Konopnicey, y Leſczyńſcy. U Rudnickich Jaſtrzab podkowę trzyma w pyſku na hełmie. W Miedzyrzyczu pod Oſtrogiem, widźiałem taki herb, że nad podkową y krzyżem, iak zwyczaynie w herbie Jaſtrzębiec, gwiazdę przydano, a na hełmie trzy piora ſtruſie. Na Jana Rokiczany Pſeudo Biſkupa Praſkiego nadgrobku podkowa wyrażona, we ſtrzodku iey iuż nie krzyż, ale gwiazda: iako ſwiadczy *Balbinus lib: 5. cap: 10*, luboć o nim niektorzy powiadaią, że był ſynem kowalſkim. Haubicki y Plachecey inſzym kſztałtem Jaſtrzębia noſza, iako ſię mowiło pod litera H. U Niemyſkich w podkowie miaſto krzyża ſtrzała, żelezcem do gory proſto wyrychtowana ſtoi, ale od ucha rozdarta. Sa niektorzy co nad podkową y krzyżem ſtoiacego kruka noſza, w prawa tarczy pyſkiem obroconego, w pyſku pierzćień trzyma, dyamentem ku dołu obrocony. Drudzy nad podkową ſtrzałę kłada, ale bez pior na iabłku, czyli na świecie ſtoiaca, na hełmie trzy piora ſtruſie, iako Mirſcy, o każdym z tych na ſwym mieyſcu mowić ſię będźie. Inni nad podkowa przydaia trąbę myśliwą, bez nawiązania, w hełmie trzy piora ſtruſie, iako Kierznowſcy. Inni w podkowie kłada dwie ſtrzały y krzyż w poſrzodku, iako Szafzewicowie. Inni nad podkowa trzy gwiazdy kłada, na hełmie trzy piora ſtruſie, iako Turlaiowie.

O Abrahamowiczach mowiłem w pierwſzym tomie, herbum ich iednak nie położył, ktory tak opiſuie *X. Koial: in Mſ.* w Podkowie iuż nie cały krzyż, ale puł tylko krzyża noſza, w hełmie pawi ogon, maią y ślepowrona z pierzćieniem. Z tego poznać, że iedenże Dom Abrahamowiczow w Litwie iako y w Chełmſkiey Ziemi. Jan Abrahamowicz Woyſki Wileńſki, Staroſta Lidzki, ktorego wſpomina *Stryikowſki lib: 22. cap: 1.* Hieronim Woyſki Lidzki *Conſtit: 1601.* O Mikołaiu powiada, że przed Woiewodztwem Mſciſławſkim był Kaſztelanem Mſciſławſkim, co muſiało bydz w roku 1645.

Bierczyńſkich opuściłem w pierwſzym tomie, ale wyraźnie o nich ſwiadczy tenże *X. Koial: in Mſ.* że ſa w Litwie herbu Jaſtrzębiec.

* *BOLESZ herbu Jaſtrzebiec*, tych opuściłem w pierwſzym tomie. Staniſław Boleſz z Stupſku urodzony, miał za ſoba Sleſińſka, z ta zpłodźił ſyna Kazimierza, ktory z Malczewſkiey zoſtawił Antoniego, Burgrabiego Ziemſkiego Poznańſkiego, ten *1mo voto* poiał Zbiiewſka, od ktorey ſyn Jozef. *2do voto* temi czaſy ma za ſoba Zofia Kowalſka, herbu Wierusz. Sa w Wielkiey polſzcze. Rozumiem że tu należy Piotr Boleſz, ktorego zwano Pieſzkowſki, herbu Jaſtrzębiec, *o ktorym Długoſz piſze lib: Benefic: Diec: Crac:* że Proboſtwo S. Michała na Zamku w Krakowie, u Marcina V Papieża wi-

ndy-

dykował, ktore iuż był inkorporował Kapitule Kuiawſkiey, Biſkup Kuiawſki, aby zawſze oſobno chodźiło, iakoż on ſam był Proboſzczem tego mieyſca, y Prothonotarius Apoſtolicus. To zda ſię bydź pewna, że ten Dom ieſzcze dawne nazwiſko tego herbu Boleſzczyc na ſobie utrzymuie.

Brzozowſkich herbu Jaſtrzębiec, opuściłem w pierwſzym tomie, atoli o nich piſze *x. Koial: in Mſ.* y iam miał uſtna relacya od iednego z tego Domu, herb zaś ich taki, podkowa tym kſztałtem iak w Jaſtrzębcu żelazna, krzyż złoty w poſrodku iey w polu błękitnym, na krzyżu kruk czarny ſtoi, w prawa tarczy obrocony, w pyſku trzyma złoty pierzćień, perla ku dołu nachylony. Piſza ſię z Brzozowka, w Brześciańſkim Woiewodztwie. Z tych Maximilian Brzozowſki naprzod Kaſztelan Kiiowſki, a potym Woiewoda Brzeſki Litewſki, iam go opuścił między Woiewodami Brześciańſkiemi, muſiał iednak na tym krzeſle ſiedźieć iuż po roku 1648: herb mu też Gozdawa przypiſałem, bo go y *Okolſki* pod tym herbem położył, żona iego Juſtyna, ieſzcze żyła 1668. iako ſwiadczy *Hiſtoria Colleg: Breſt:* ſyn iego Konſtantyn, zoſtawił ſyna Antoniego Staniſława. Brat Maximiliana Hrehory, Obożny Koronny. Stryieczny zaś brat Mikołay, żył ieſzcze 1691, maiąc lat dźiewięćdźieſiąt.

O Bukowſkich herbu Bohcza y Orla, piſałem w pierwſzym tomie, o Jaſtrzębczykach wſpomina *Koial: in Mſ.* y że ſa w Pińſkim powiećie.

Butkiewiczow herbu Jaſtrzębiec, tenże autor kładźie w kraiu Orſzańſkim, zkąd iedni do Zmudzkiego Xięſtwa, drudzy do Kiiowſkiego Woiewodztwa przenieśli ſię, drudzy do Trockiego w Powiećie Grodźieńſkim. Szymon Budkiewicz Czeſznik Starodubowſki, brat iego Stryieczny Jan, zoſtawił z Sawickii dwoch ſynow, Tomaſza Kazimierza, Skarbnika Lidzkiego, y Zacharyaſza: z tym wſzyſtkim, iam od iednego z tey Familii ſłyſzał, że ſię herbem Trzaſka pieczętuia, y piſałem o nich w pierwſzym tomie.

Chwedkowiczowie, o tych niewiedźiałem w pierwſzym tomie, *Koialow:* wyraźnie o nich powiada, że ſa herbu Jaſtrzębiec, y że wyśli z Smoleńſzczyzny. Z tych Jwan Chwedkowicz, dziedźic na Brzozowcu Brzozowſkim nazwany, z Jeliſkii Sędźianki Brzeſkiey, zpłodźił Brzozowſkich, o ktorych ſię wyżey mowiło.

O Domaſzewſkich herbu Jaſtrzębiec, mowiłem *fol: 61*, tu przydaię. N. Domaſzewſki z Kochanowſkii zpłodźił ſiedm corek, dwie z nich Zakonnice Bernardynki, Juſtyna y Urſzula, trzećia y czwarta Suffczyńſkie, piata Anna Kielczewſka, Podſędkowa Lubelſka, ſzoſta Nowoſielſka, ſiodma Rudźińſka: ſynow zaś trzech, Kazimierza Miecznika Łukowſkiego, tego z Marcyanny Marchockii wdowy po Zoſkiewſkim, było corek dwie, iedna Juſtyna *imo voto* za Włodkiem Łowczym Zydaczewſkim, *2do* za Alexandrem Wronowſkim, druga Konſtancya za Michałem Wronowſkim, ſynow piaću, Mikołay Karmelita Boſſy, Franciſzek bezżenny, Jan, żona iego Strzelecka, Michał Reformat, Bernard Jezuita. Staniſław Sędźia Radomſki, drugi ſyn z Kochanowſkii, złączył ſię dożywotnie z Podkańſka, ta mu powiła corek dwie, z krorych Katarzyna wydana za Balcera Brzezińſkiego, Sędźiego Grodzkiego Radomſkiego, druga Angela w Zakonie PP. Bernardynek, Bogu ſię na ſłużbę poświęćiła: ſynow zaś piaću, z ktorych Franciſzek miał za ſoba Kobyłecka, y z niey potomſtwo, Woyćiech w Duchownym ſtanie, Balcer w Zakonie naſzym, umarł w Oſtrogu 1718. Jan y Antoni Piſarz Radomſki, ktorego żona Duninowna. Jakub Komornik Sendomirſki, trzeći ſyn z Kochanowſkii, żona iego Brodowſka, z niey ſynow czterech, Fran-

ciſzek Jezuita umarł w Poznaniu 1724. Staniſław, Tomaſz y Mikołay, cor-
ki dwie, z ktorych iedna Konſtancya. Jam *loc: cit:* niektorych z tych po-
łożył pod herbem Nieczuia, atoli tu należą.

JASTRZĘBSKI herbu Dołęga, w Ziemi Goſtyńſkiey Jakub Jaſtrzębſki 162. ko-
łay y Stefan w Ziemi Rożańſkiey, podpiſali Elekcya Władyſława IV.
Michał Jana III. Władyſław Kazimierz z Jaſtrzębla, Tomaſz y Joach
ſtrzebſcy w Xięſtwie Litewſkim 1700.

JASTRZĘBSKI herbu Jaſtrzębiec, z tych był N. Sędzia Halicki temi czaſy.

**JASTRZĘBSKI herbu Łabęć*, w Rawſkim Woiewodztwie. Jaſtrzębſka z Zam-
ſzanki, herbu Pułkożic, urodzona, była za Kudelſkim 1693. Staniſław Wo-
ſki Ziemſki Halicki, o nim Konſtytucye *1662 fol: 26. y 1667 fol: 22.* Domin
w Woiewodztwie Kuiawſkim, miał za ſoba Annę Boſzkowſka, Piotr w Z
konie naſzym.

JASTRZĘBSKI herbu Stępowron, w Ziemi Łomżyńſkiey y Łukowſkiey. Agn
ſzka Jaſtrzębſka Xieni w Zawichoście wtora po S. Salomei, Zakon
Klary, reguły S. Franciſzka z ſześciadzieſiąt dziewic, Panu Bogu na ſtu
oddanych, weſpoł z nowicyoſzkami, y z Xiędzem Staniſławem, w piſm
Doktorem y kaznodzieia, z dwunaſta towarzyſzow tegoż Zakonu *Conve
alium*, od Tatarow, za powodem Daniela Ruſkiego Krola, na bożeńſk
pozabiani, w Kościele S. Damiana, wſzyſcy od nabożnych Chrześcian,
cudow, ktore Pan Bog przy ich ciałach czynił, pogrzebieni. W dzien
fiarowania Chryſtuſa Pana, ſtali ſię mu ofiarą niepokalaną, y z wiela
świeckich oboiey płci, ktorych imiona ſa w Xięgę żywota w piſane, R
1282 *Cromer lib: 9. Opatow: w Życiu S. Salomei.* Jaſtrzębſka była za Walen
Fredro, Podczaſzym Przemyſkim, *Academus* Jaſtrzębſki Kwaſibarbace,
za ſoba Cielemęcka. Marćin Podſędek Łukowſki 1704 podpiſał Konfe
Sendomirſką. Jan Jaſtrzębſki Podſtoli Lubelſki 1489: Adam Chorąży Chełm
ſki dziedzic na Bieſzczy, o ktorych ſwiadcza Xięgi Lubelſkie. Jędrze
Maryny Mroczkowny herbu Nieczuia, miał ſyna Adama Dworzanina K
lowy Anny, często iezdźił w legacyi do Szwecyi, w nadgrodę ſwoich
ſług, wźiął dobra niektore w Wiſlickim powiećie, z Gralewſkiey rod
wił czterech ſynow, Staniſławа y Adama, ktorzy ſobie ſtan Duchowny
obrali, Dominika ktory z Anna Burzkowſka herbu Oſoria zoſtawił p
tomſtwo, y Woyciecha Kazimierza.

JASTRZĘBSKI herbu Zaręba, w Poznańſkim Woiewodztwie. Baryli Jaſtrzęb
Zakon: Kaznodz: wydał do druku, *Uwagi Duchowne albo dyſkurſy o Rożan
pierwſza część Cracov: 1670.*

**JASZCZOŁD herbu Trąby*, atoli iednak z tym przydatkiem, że nad każdą trąb
powinny bydź trzy roże białe, w polu czerwonym, Woyciech Jaſzczoł

**JASZCZOWSKI*. N. Jaſzczowſki miał za ſoba Sienicka, od ktorey corka K
tarzyna Janiewſka, y ſynow dwoch. Jan dźiedźic na Kozycach, y Jędrze
Jaſzczowſcy *Geneal: Sienick.*

JASZCZOŁTOWSKI herbu Ślepowron, w Brześkim Kuiawſkim Woiewodztwie, Piotr
Jaſzczułtowſkiego wſpomina *Okol.*

JASZKOWSKI herbu Kościeſza, tak o nich ſwiadcza naſi Piſarze.

**JASZOWICZ*, Samuel Jaſzowicz długo w Woyſku Koronnym ſłużc
dla Oyczyzny poniożſzy do Szlachectwa przypuſczony 1662 *Conſt. fol. 42.*

**JASZOWSKI herbu Lubicz*, w Sendomirſkim Woiewodztwie. Franciſzek Pa
z Jaſzowicz Jaſzowſki, podpiſał Elekcya Jana Kazimierza. Stefan z Gol
dźieńſkiego Jana III. Mikołay z Jaſzowa, Kaſztelan Wiſki 1282 *Dunin
in Epiſc: Cuiav: fol: 198.* N. temi czaſy, miał za ſobą Kuczkowſką.

ORNICKI herbu Gozdawa, w Sendomirſkim Woiewodztwie, Piotr Jawornicki dpiſał uſtawy ziazdu Pokrzywnickiego 1587, *Conſtit: fol: 427.* Samuel Sur- gat Wieluńſki, za Staniſława Koniecpolſkiego Hetmana, w Konſtanty- polu w niewoli będącego, naznaczony z Seymu 1621, *Conſtit: fol: 20.* Ale- nder 1632, Jan y Marćin 1648. Jozef Podſtarości Grodzki Chęćiński, Sę- ja Kapturowy Woiewodztwa Sendomirſkiego 1674. Jan Kanty 1697, Jedrzey z Matki Eleonory Podłęckiey, Kaſztelanki Połanieckiey urodzo- ktora Podłęſka poſzła potym za Kobierzyckiego herbu Pomian, Piſa- Ziemſkiego Kaliſkiego.

ROWSKI herbu Lubicz, z Mazoſza na Poleſiu, y w Trockim Woiewodz- ie. Woyciech w Trockim, Fiedor, Michał y Alexander Jaworowſcy w owogrodzkim *Koiat: in Mſ.*

GIEL herbu Łabeć, w Woiewodztwie Połockim y Xięſtwie Zmudzkim. Se- ſtyana Jawgieła, Chorażego Upitſkiego, wſpomina Konſtytucya 1613 *fol:* Waleryan Horodniczy Połocki 1632. Walenty miał ſyna Dawida, z kto- go ſię urodził Rafał Miecznik Upitſki 1674, *Koiat: in Mſ.* Adam Jawgiel, ory wyniosſzy ſię z Litwy na Ruś, Dom Jagellowiczow rozmnożył, iako wyżey mowiło.

RSKI herbu Kościeſza, Samuel w Ruſkim Woiewodztwie 1632. Michał w iemi Łomżyńſkiey, Marćin w Woiewodztwie Sendomirſkim 1648. Bazy- z Jawora Jaworſki, z Woiewodztwa Ruſkiego, poſeł na konwokacya 1648.

RSKI herbu Sas w Prußech, Woyciech z Wilczewſkii zpłodził Teodorę adowſka, y ſynow czterech; z tych Jan w Zakonie naſzym, ieſt w uku iego *Federata Martii Bellona, na weſelu Denhoffa Woiewody Polockiego, z Sie- ſka panną, panegiryk 1724 in fol: Leop:* y drugi *Spongia dolentium Vellus, na pogrzebie reſſowſkiego, Woiewody Czerniechowſkiego in fol: 1724. Leop.*

TSZ w Woiewodztwie Wileńſkim, Mikołay Jawryſz 1648 podpiſał bekcya Jana Kazimierza Krola.

OHSKI herbu Jelita. O Kryſztofie Jaykowſkim, *Conſtytucya 1623 fol: 18,* Sieradzkim Woiewodztwie gniazdo ich, atoli Fiedor Jaykowſki Ziemia- Wołyńſki kwitnał 1528, *o czym Metryka Wołyńſka.*

ARSKI. Jan Jazgarſki w Warſzawſkiey Ziemi Poborca, z Seymu 1619 znaczony, *Univerſ: Pohor.*

OWIECKI herbu Abdank, na Podolu, zdawna piſali ſię z Buczaca, z czego yznać, że iedneyże dźielnicy byli z Buczackiemi Abdankami, atoli iuż o- dwa te Domy zeſzły; w herbie, tym ſię od inſzych Abdanczykow rożnili, na hełmie puł Lwa nośili, ktory w łapach Abdank trzymał. Jazło- iec z ktorego ſię oni piſali. Zamek obronny, między rzeka Strypa y Hnie- la *Okol: in Ruſſia Florida* kładźie naydawnieyſzego z tego Domu, bo ie- ze przed rokiem 1444 Michała Jazłowieckiego, *fol. 112.* Wacław był oiewoda Podolſkim, ten ieſzcze za Krola Jagiełła Staroſta będąc Ru- im y Podolſkim, Tatarow mężnie był pogromił: potym na puſtyni ſo- e odległe od konwerſacyi ludzkiey życie obrał, przy kaplicy S. Kata- yny, ktora był uprośił u Biſkupa Krakowſkiego, przy ktorey twierdza wyſtawił, y Benedyktynami mieyſce oładźił, *to piſſe Vadingus in Annal: Mi- r: t: 7 pod rokiem 1477 num: 36.* Mikołay Kaſztelan Kamieniecki 1565. Je- y naprzod Woiewoda Podolſki, a potym Ruſki, Hetman Polny Koronny, potym Wielki, Lubaczowſki, Sniatyńſki, Czerwonogrodzki Staroſta: ie- ze pod Mikołaiem Kamienieckim Hetmanem, rycerſkich dźieł początki łożył, ſam potym ſwoim duktem w roku 1528 za Zygmunta I, tyſiąc

Tatarow pod Kamieńcem Podolſkim, trupem na placu położył: a w ... gim roku pod Oczakowem kilka pułkow ich zniesł chwalebnie. ... Sułtan, widzac, że Jazłowieckiego nie mogł ſila pokonać, do zdrady ... udał, zaprosił go do ſiebie, wſzelakie beſpieczeńſtwo przyrzekłſy, do Oczakowa, przyſzedł, naymniey ſię zdradźieckiey gościny nie ſpodźiewaiąc, ... ra gdy poſtrzegł; wprawdźieć ſię ſtawił, iako na mężnego iunaka nakła... y wiele z złudźi ſwoich ſtracił, atoli ſam w niewoła ſie doſtał, z ... nie prędzey wyſzedł, aż ſię bardzo drogo okupił. Całym życiem ... dalſzym, mścił ſię potym tey ſwoiey krzywdy, z Janem Tarnowſkim ... tmanem, pod Obertynem, wielka klęſką nieprzyiaćioły poraził: po ſmie... Sieniawſkiego Hetmana, wźiawſzy buławe wielka, wiedzac Tatarzy o ... ſtwie iego, nie śmieli za iego czaſzow, Polſkich kraiow naieźdźać. Ub... wſzy 1571 o wielkiey liczbie Tatarow, że z Maſkwy z obfitym plonem ... wracali, przyćiagnał z woyſkiem aż do Kiiowa, atoli dowiedźiawſzy ſię ... tarzy umkneli od ſzabli iego. Poſtował dwarazy do dwu Cefarzow ... reckich, od Krola Auguſta I. umarł 1575. *Starow: in Bellator:* Jaſłowna ... czanka Koronna żona iego, herezya w niego wmowiła, luboć iey ſię ... ći iey wyrzekły, trzy mu zaś corki powiła, iedna z nich Jadwiga z ... Belzeckim, Kaſztelanem Halickim, dożywotnie zmowiona, Fundatorka ... Dominikanow w Morachwie; nadto fundacya uczyniła na Prowincyałko... Domin.kańſkiego, Frańciſzkańſkiego, Bernardyńſkiego, Karmelitańſkich, ... boſſych iako y trzewikowych żeby na rocznicę iey śmierći, w tymże ... wencie Mſza bywała za iey duſzę; y inſzych pobożnych fundacyi ... czynila. *Obok: in Ruſſ. flor: fol: 119:* Druga Anna z Marćinem Czerylem. ... Ćia z Wolſkim z Podhaiec: ſynow także czterech, Michała Staroſtę Chmielnickiego, męża acz wzroſtem małego, w ſzakże ſerca y ſzcześcia, na niepry... iaćiela, wielkiego, żyć przeſtał 1582. Mikołaia Staroſte Sniatyńſkiego, ... baczowſkiego, Czerwonogrodzkiego y Sokalſkiego; poſłem będąc od ... now Koronnych 1576. Stefanowi Xiażećiu Siedmiogrodzkiemu Krolewſ... fiarował, *Conſtit: fol: 250,* w roku 1587 kazano mu z Seymu 150 iezdnych ... prezydium forteczy Kamienieckiey uzbroić, *Conſtit: fol: 416,* ktory koſzt ... ćić mu kazała Konſtytucya 1691 *fol: 620.* Jankule Woiewodę, z wielu ... iego ryccrſkich poimał, y do Lwowa przyprowadźił, kędy z roſkazania ... la Stefina zćięty: wybrał ſię był znowu w roku 1595 na Tatarow, ... droge wieczności tam ſię przenioſł; fundował OO: Dominikanow ... wcu, y dwie wſi do tego przyłączył. Chmielowa y Olchowiec, kędy ... śmierći złożony, y z Jadwiga Belzecka Sioſtrą ſwoią, *Obok: Ruſſ: Flor: fol:* ... *Manes Jazłowiecciani Dzierzanowſi:* Jędrzeia Staroſtę Czerwonogrodzkiego ... do zmarłego. Hieronima Woiewodę Podolſkiego, (iam go Mikołaiem ... piſał w pierwſzym tomie) ten z Eleonora Xiężniczka Oſtrogſka, ... Xiażećia Oſtrogſkiego, Kaſztelana Krakowſkiego corka, żyiąc bezporo... oſtatnim z tego Domu zſiedł z tego świata 1607, miał zaście z Stani... wem Stadnickim z Łancuta, ale ich śmierć pogodźiła.

**JAZŁOWSKI* Jazłowſka była za Rzewuſkim, Podczaſzym Lwowſkim.

JAZWIECKI herbu Biberſtein, w Płockim, y Krakowſkim Woiewodźtwach. Kry... ſztof Jazwiecki Zupnik Wielicki, umarł 1630 iako iego nadgrobek ... czy w Wieliczce, *Starowol: in Monum:* Jerzy 1600 *Acta Caſtr: Cracov:* ... była za Staniſławem Byſtrzeiowſkim, Podwoiewodzym Sendomirſkim ... bu Nieczuia *Cicboc: Alloqui:*

**IBRANSKI,* w Powiećie Kowieńſkim Wawrzyniec Ibrańſki, podpiſał Elekcyą Jana III. **IDZI.*

OWSKI herbu Nałęcz, Helena Idźikowska Wawrzyńca Jerzmanowskiego Łęczyckim małżonka 1670.

ISKI herbu Ślepowron, w Ziemi Ciechanowskiey. Jeden z nich u Xiążę Burgundyi, długo rycerską służąc pod znaczną szarza, gdy kilka razy eprzyiaciół chwalebnie tryumfował, Xiążę regalizuiąc go, między in- ii podarunkami, dał mu głowę S. Zygmunta Krola Burgundyiskiego, ra on z soba do Polski wywiozł, a że żył bezpotomnie, dlatego w Kro- ie dziedzictwie swoim Kościoł farny fundował, y tam Swięta głowę yt, prawo prezentowania na tę Plebania przy Slepowrończykach zosta- ; atoli potym ta Swięta Relikwia do Katedry Płockiey przeniesiona.

CKI. Xięgi Grodzkie Ostrzeszowskie wspominaia ich w roku 1619. an z Poznańskim Woiewodztwem, podpisał Elekcyą Władysława IV. ięcy 1562, Stanisław 1660. *Acta Castrens: Sandec:*

SKI herbu Nobram, w Sieradzkim Woiewodztwie. Maćiey Jedlinski Pod- ości Chęciński *Baram*: Bartłomiey Proboszcz Nowomieyski, Dziekan Lu- ki 1689.

ROZEC herb, partz Bończa.

EJOWSKI herbu Jastrzębiec, Jednego z nich Jana Jędrzeiowskiego, widzia- nadgrobek w Kościele Franciszkańskim w Krośnie, z herbem Jastrzę- , Łukasz 1632, w Woiewodztwie Ruskim.

EJOWSKI herbu Nałęcz, w Lubelskim Woiewodztwie, Alexander y Remi- 1632, Stefan w Bełzkim 1648. N. Porucznik poległ pod Chocimem ie:

ETKIEWICZ. w Woiewodztwie Wileńskim 1632, Kazimierz Jędrzey- icz, podpisał Elekcyą Władysława IV.

INSKI herbu Trzywdar, w Ziemi Wiskiey pisza się z Jedwabny, Pa- Chorąży Wiski, Stanisław y Jan podpisali Elekcyą Władysława IV. istaw y Jan w Ziemi Nurskiey Jana Kazimierza. Paweł Chorąży Wi- Jana III., ten ostatni z tego Domu zchodząc, wieś Olszynę Collegio ezyńskiemu *Societ: JESU* rezygnował, Woyciech Swiderski brat po nim ciła.

erb, patrz Bronie herb *w tomie pierwszym fol: 191. X. Kainlow: in Mf.* po- a, że na hełmie powinny bydź trzy piora strusie, y ze się tym her- pieczetuią Broniszowie w Xięstwie Zmudzkim, iedenże Dom z tymi na Wołyniu. Ptaszewiczowie zas w Nowogrodzkim Woiewodztwie, bę inszym kształtem, Jelcow w herbie zażywaia: bo nie klada ich na lt litery X, ale na kształt krzyża, ten ktory wzdłuż idzie, powinien : biały, ten ktory w szerz tarczy, powinien bydź żołty. Tegoż herbu urodowscy.

herbu Leliwa, przedtym na hełmie kladli dwie choragiewki kościelne, ie- nad druga, takim kształtem zrobione, iaka iest w herbie Radwan, ale m herb Leliwa zwyczayny na tarczy, y dwie chorągwi takie nad Le- nosili, a klamry dwie na krzyż złożone nad hełm wynieśli. Kladę ienealogia Domu tego od Jelca Ignacego, Officyała Kiiowskiego spisana. ior Woronowicz z Podola, gdy często nieprzyiaciel Krainy one naie- t y puszczył, wyniosł się do Litwy, na służbę do Krola Władysława lla, iego syn Alexander był u Swidrygełła Xiążęcia Hetmanem, a na olu maiąc ieszcze Oyczyznę swoię, zbudował y osadził Winnicę, gdzie m był Starosta, *Paprocki* temu Alexandrowi *fol: 667*, naznacza siedmiu w, Genealogia wzwyż namieniona tylko iednego Hrehorego, czyli

Hrydzka, ktorego ſiedmiu ſynow wylicza. Pierwſzy był Piotr, ten zoſtawił ſynow dwoch, Niemirę y Czereſnia, czyli Czerſaſnia, pierwſzy Niemira ſtał ſię przodkiem Niemierzycow w Kiiowſkim; Czereſnia Czerlinkowſkich, czyli raczey Czerlinkowſkich. Tym Piotra ſynom, Niemirze y Czereſnia, dekretem ſwoim przyładził niegdy Krol Polſki Boiarow Kotczyſzcza, ktorego wyſługę Piotra Hrydzkiewicza. Ciż potymi Hryckiewiczowie przydali herbu ſwego choragwie y krzyż, iakby ze dwoch klamr ſpoiony, ktorymi czaſy Niemierzycowie, ſamych tylko klamr na krzyż złożonych herbie używaia; tu przeſtrzega Autor, że inſze Domy ſą Niemirow, Niemirowiczow, y Niemierzycow. Drugi ſyn Hrehorego, Tymſza czyli Tymſza, ktorego teſz Byk zwano, od ktorego idźie Familia Tyſzkow Bykowſkich, ktorzy y po dźiś dźień, tak klamrami iako y choragwiami, w herbie ſwym pieczętuia ſię: iam mowił, tak o Bykowſkich, iako y o Czerlenkowſkich pierwſzym tomie, z tego iednak co tu piſzę, ſnadno przydac, com tu mieſcu opuſcił. Trzeći ſyn Matwiey, ktorego ſyn Kiryan albo Kmita, Autorem Familii Kmitow Czarnobylſkich, od ktorych był Philon Kmita Woiewoda Smoleńſki. Czwarty Eleazar, albo zwyczaynym Ruſi ięzykiem Olizar, na iedno oko ślepy, atoli wielki woiownik, gdzie żadney o nie daiac wieści, Tatarow napadł y ſzczęśliwie raźił, ztąd iuż ſłyn Głuchy Wołczek zwano go: od niego początki ſwoie wziął Dom Olizarow Wołczkiewiczow: dowodem tego ieſt liſt Kmity, w ktorym świadczy że przedał dobra Korotyczow, wyſługę ſwą, Olizarowi bratu ſwemu, ten liſt na pargaminie w Domu Olizarow, ktorzy iako y Kmitowie ſami chorągwiami bez klamr w herbie ſię ſzczyca. Piaty (imienia ięzyka wiedźa) Woroną nazwany, Familii Woroniczow w Woiewodztwie Kiiowſkim przodek: ći inſzy herb na ſiebie pod Unia Litwy z Korona przyiął (muſi bydź poźniey ile z komputu lat wnoſzę) atoli że należa do tego Domu, znać to z Xiążeczki wydaney w Kiiowie, na pogrzebie Teodora Korſunicza, Podczaſzego Kiiowſkiego. Szoſty nazwany Holenka, od ktorego Strybylowie y Hoſccy ſwoie linia prowadza, iako ſie do tego ſami przyznawali, Hawryło Hoſcki Kalztelan Kiiowſki, y Piotr Strybił Woiewoda Kiiowſki. Siodmy lhnat nazwany Jelec, ten zpłodźił dwoch ſynow, Fedora y Jaczyna. Fedor miał ſyna Hrehorego, iako ſwiadcza Xięgi Kiiowſkie, y przywiley Krolowy Bony dany w Wilnie 1535, 15 Maia, w ktorym roſkazuie, żeby zbiegłych poddanych ze wſi Matyewicz, do Michałowa Zielca, wydano; tego Grzegorza ſyn Bazyli, zoſtawił z Zaborowſki Hipacego, albo Poćieia, Krolowa Bona, zowie go Bazylim Hrehorowiczem, wſpomina go także Rewizya Skarbowa 1560, kędy dobra tego tyewicze, y inne licza. Ten Hipacy albo Pociey Jelec Waſilewicz, y inne dobra na Wołyniu; Sopowice czyli Popowice. Krotyn, Swi z pierwſzey żony Tryznianki, zpłodźił dwoch ſynow, Bazylego y Zbudował Cerkiew 1533, w Matyewicach, kędy po ſmierći złożony, napis świadczy. Pierwſzym był Podlędkiem Slonimſkim, co poznać ſtu, w ktorym znayduie ſię approbacya rozgraniczenia między Pińſkim y Woiewodztwem Brzeſkim Litewſkim 1565: kupił był na dobra Didlowice, w ktorych Tatarzy iako w Krolewſkich dobrach atoli Auguſt I Krol Polſki te mu dobra, iako dźiedźiczne przyznał przywileiem w roku 1563: y gdy potym komu innemu inſzy przywi Kancellaryi wydano, Bazyli na Seymie 1597 konfirmacya prawa ſwego trzymał, żył lat 95, iako ſam w teſtamencie ſwoim wypiſał. Z ſynow

Digitized by Google

go Łukaſz Poćieiowie Jelec z Sowianki Korſakowny, z Wołkowiſkiego powiatu, miał ſynow dwoch, ieden Teodor Woyſki Pińſki, ktorego żona Maryna Hornowſka, Sędzianka Ziemſka Brzeſka, z ktorey ſyn ieden Mikołaj, Nicoſtaw y corek cztery, iedna z nich Teofila, żyła z Kazimierzem Połubińſkim, druga Wiktorya Profeſka w klaſtorze S. Brygitty, Euphemia y Katarzyna. Drugi ſyn Łukaſzow Hieronim, zoſtawił ſynow dwoch, tyleż corek, to ieſt Benedykte y Alexandre. Bazyli Poćiciowiez Jelec, z Anny Turowſkii zpłodźił corkę Maruſſę, y ſynow dźiewiaćiu. 1 Jana. 2 Jakuba, od ktorego z Jelſkii, Łukaſza Jelſkiego Marſzałka Pińſkiego Sioſtry, było ſynow dwoch, Kazimierz y Kryſztof. 3. Mikołaia, ktory z Umiaſtowſkii Sioſtry Piſarza Ziemſkiego Brześćiańſkiego, miał ſynow trzech. Franciſzka, Matyaſza, Daniela. 4 Kryſztofa, temu Przyſychocka powila Samuela, Daniela, y Miroſtawia. y corek pięć. 5 Łukaſza, 6 Hieronima, ten z Koſciukowny zrodźił Maxima. 7 Alexandra, tego z Odyncowny byli ſynowie Michał, Jerzy, Paweł, Staniſtaw, y corki. 8 Dawida, ten z Brzozowſkii miał Piotra y Helenę. 9. Dymitra, ten żył bezpotomnie. Jacko albo Jacyna Matiatowicz brat Fedora, tym Krol Kaźimierz wrocił miaſto Ludczyce y Zeliſzcze y Turbow, iako właſne ich dźiedźićtwo, ktore Włodźimierz Białżę odiął im był, y do Kiiowa przyłaczył: Synowie iego Bułhak y Liſza po zmarłym Stryiu ſwoim Tymſzy bezpotomnie, dobra między ſię podźielili (wyżey piſał że od tego Tymſzy wyſzli Tyſzkowie Bykowſcy) od ktorego Bułhaka linia ſwoię prowadza Bułhakowie, w Mińſkim Woiewodztwie. Jakub dźiedźic na Ludczycach, oſiadł w Czerkaſiech, o czym przywiley krolewſki, ktory poddanych iego wyimuje z Juryſdykcyi Staroſty Czerkaſiego, zoſtawił ſynow, Jakuba y Fedora. Fiedorowi Jelcowi dał Krol dano ię pod Czarnobylem, y piſze do Jacka Jelca dźierżawcy Czarnobylſkiego, by brata ſwego w tę daninę wwiązał. Jacko Dźierżawca Czarnobylſki, miał za ſoba Marynę Xiężnę Hlińſka. Jerzego corkę, gdy Hlińſki do Moſkwy poſzedł; Zygmunt I. Krol Polſki, Puſtawę nad rzeka Woiſkla, iako dźiedźićtwo żony iego, przywrocił mu. Jacka ſyn Fiedor, z żona Skołkowna (podobno Kołkowna) wźiał znaczne dobra nad Roſſa rzeka, zpłodźił z niey Jwana, ktoremu z Wnuczkiewiczowna Krol Zygmunt Auguſt, u ktorego na opiece była, z drugiemi ſwemi Sioſtrami, dał dobra Kornin y Mazur. Fiedor był Staroſta Owruckim, iemu dźiedźicznym prawem nadane dobra Litwinowicze, na ktorych potym Miaſto Xawierow fundowane: wyſzedł corkę ſwoię za Bohufała Pauſzę, pierwey Piſarza Ziemſkiego, a potym Podſędka Kiiowſkiego, z Chrynowſkii dźiedźiczki na Uchrynowie y Muchlynie, zoſtawił ſynow dwoch, Jędrzeia y Dymitra. Jędrzey miał za ſoba Horka, Sioſtrę rodzona Hawryła, Kaſztelana Kiiowſkiego, o iego potomſtwie nie piſze, umarł Sędźia Ziemſkim Owruckim, Dymitr był Piſarzem Ziemſkim Kiiowſkim 1582, żona iego Olizarowna z Niemierzanki, Woiewodzanki Kiiowſkiey urodzona, z niey było czterech ſynow, y trzy corki. Pierwſzy Filip Podſtoli Kiiowſki, pierwſza żona iego Puzynianka, z drugiey zaś Reginy Łoſczanki, Marſzałka Mozyrſkiego corki, zpłodźił dwie corki, Bugumiłę Mężyńſka, y Annę Fedora Charytonowicza Bayburzy małonkę, y ſyna Alexandra Ignacego Jelca, Officiała Kiiowſkiego, Fundatora Collegium Xawierowſkiego, y Fauſtowſkiego, żył ieſzcze 1664. Drugi Jan, ſyn z Kryſtyny Tyſzkiewiczowny, Januſza Woiewody Kiiowſkiego Sioſtry, ktorego potomſtwa nie zoſtawił. Trzeci ſyn Dymitra Konſtantyn, Podſtoli Kiiowſki, wſpominaią go Konſtytucye 1628, gdźie żonie iego pozoſtałey,

płacić ze Skarbu to kazano, co ze swoiey własney szkatuły wydał maż ky, na potrzeby Oyczyzny. *Conſtit: fol: 46*, atoli potomſtwa nie było. Czwarty Teodor Chorąży Kiiowſki, z Seymu 1619 Rotmiſtrz prowincyi Woiewodztwa Kiiowſkiego, poſtował na Seym 1623 y 1638 y 1641, *Conſtit: fol: 23 y 31, y 26.* poiał w dożywotnia przyiazń Dorotę Baranowſka, rodzona ſynowicę Arcybiſkupa Gnieznieńſkiego, a córkę Kaſztelana Czerniechowſkiego, (raczey miał mowić Ciechanowſkiego) z Fredrowny, z ta Baranowſka, tylko był ſyn ieden Remigian Chorąży także Kiiowſki 1647 Rotmiſtrz Ufarſkiey Choragwi: Sylweſtra Zamoyſka Kaſztelanka Kiiowſka, pięć mu corek zrodziła, a ſyna iednego Jana (poty reka ſwoia wypiſał X. Ignacy Jelec, Officiał Kiiowſki:) ten iednak Jan, czyli raczey iako go purydyczna Genealogia zowie, Michał, umarł bezpotomnie.

**JELEC herbu Roża*, w Brześciańſkim Woiewodztwie y w Podlaſkim Dom rozrodzony, iako mi czynił relacya Maciey Jelec, ktorego ſyna z tym herbem pochowano w Kościele naſzym Brzeſkim. Do tych zdamiſię należą y ći, co ſię w Przemyſłkim znayduią, z ktorych Jan Wacław. N. Jelec z Tereſſy Stawſkii zpłodził trzy corki, Barbarę Orzechowſka, Magdalenę Roiowſka, Maryannę Starzechowſka, ſynow dwoch, Jozef Chorąży Sanocki, miał za ſoba Bieganowſka Staroścankę Moſtowſka, y Antoni Podczaſzy Przemyſłki z Seymu 1703, Kommiſſarz do rozgraniczenia między Ziemiami Ruſkiemi y Węgrami, *Conſtit: fol: 2*, bezżeny umarł. Sioſtry Jana Wacława, Dorota Kurdwanowſka, y Zofia Woiakowſka. Ociec ich był Chorążym Kiiowſkim. Magdalena Jelcowna była za Jędrzeiem Chełniſkim, Staroſta Brzeżnickim.

JELEN herb. Herby, albo Domy ktore ſię Jeleniem pieczętuią, ſą te: Brochwicz, *1mo, 2do, 3tio. 4to*, Arcemberſki, Cyremberg, Kryſzpin, Napiwon, Dembo-rog, Działoſza, Biberſztein, Rogala.

**JELENSKI herbu Nałęcz*, Widźiałem ich w Krakowie z tym herbem: iednak dźielnica ich z Gorſkiemi. Jakub z Jelenia Sędźia Nurſki 1525, podpiſał Dekret przeciw heretykom. Adam Podczaſzy Sochaczowſki 1648.

**JELENSKI herbu Korczak*, ale z ta odmiana, że wręby trzy zwyczayne, powinny bydź na tarczy, a w hełmie tylko trzy piora ſtruſie. *Mſ. X. Kowalewicza* o nich ſwiadczy. Gabryel Jelenſki z Brześciańſkiego Woiewodztwa, poſeł na Seym 1626, z tamtąd deputat na Trybunał ſiſzkalny Litewſki. *Conſtit: fol: 6.* Jan Podſędek Mozyrſki 1674. N. Miał za ſoba Andruſzewiczowne Chorążanke Mozyrſka.

**JELENSKI herbu Odrowąż*, w Woiewodztwie Brześciańſkim, z tą iednak odmiana herbu Odrowąż zażywaią, że pod żelezcem ſtrzały, krzyża polowe kładą, to ieſt, od prawego boku tarczy, polowy go nie doſtaie *Koiał: in Mſ.* Jan Kaźimierz Jelenſki Chorąży Brześciańſki. Maćiey 1633 Rotmiſtrz Krojewſki, N. Sędźianka Brześciańſka była za Jwanem Brzozowſkim.

Jelita Herb.

POwinny bydź trzy kopie złote czy żołte, ułożone na kſztałt gwiazdy w czerwonym polu, tak że dwie pobocznie końcami y oſtrzem do gory wyrychtowane, ſrzednia na dol proſto końcem, nad hełmem puł kozła wyſkakuiacego, nogi przednie do gory wynioſł, w prawa tarczy obrocony, z rogami na głowie. *Paproc: w Gniazdzie fol: 1082. O herb: fol: 191. Okol: tom: 1 fol: 335. kleynoty fol: 54.* Początki tak uło-

łonego iako się opisało herbu, wszyscy na rok Pański 1331 zwabili: gdy bowiem tryumfalnie Władysław Łokietek, czterdzieści tysięcy zbił Krzyżaków, tak że z iego ludźi czterdziestu tylko y kilku na placu legło, a nazaiutrz obieżdżał pobojowisko, między trupami Polskiemi napadł na iednego swego rycerza Floryana Szaryusza, ktory mężnie w tey batalii potykaiąc się, wiela ranami zwarłony, ielita swe własna ręka w wnętrzności tłoczył. Uyrzawszy go Król, z politowania rzekł do swoich. O iaka ten zacny żołnierz ponosi mękę: na co on się ostatnich prawie dobywszy, odpowiedział: Nie tak mię to dolega y trapi, co widzisz Krolu, iako bardziey zły sąsiad w iedney zemna wiosce mieszkaiący. Nieturbuy się prawi, ieżeli wynidziesz z tego razu, uwolnię cię od sąsiedzkiey niewoli; iakoż y uwolnił go Łokietek, y Pańsko udarował. Niektorzy rozumieią, że w ten czas Oyczysty iego herb kozła na hełm wyniosł, a trzy kopie kroremi go przeszytego widział, na tarczy osadził; ale tego *Długoß* nie powiada, y owszem iako uważa *Paprocki*, gdyby mu było taka odmianę herbu uczyniono, nie opuściłby był z dawnieyszych historykow y tego dołożyć: a *Długoß* wyraźnie pisze, naprzod że nie trzema kopiami był rażony, ale wiela ranami posieczony, potym przydaie, że od tego czasu herb kozlarogi, (bo się tak przedtym zwał,) nowe nazwisko otrzymał od Szaryusza Jelita, o odmianie nic w herbie nie namienia. Znać tedy, że herb ten, iako go dziś Jelitczykowie zażywaią, dawnieyszy iest od tey batalii. Nadto, gdyby przedtym samego kozła w herbie ktokolwiek zażywał, toćby iesżcze y po dziś dzień mogliby się ktorzyszkolwiek znaleść potomkowie, ktorzyby się nim, y takim kształtem pieczętowali, ile, że gdy ten Szaryusz żył, iuż wiele domow tego herbu było, iako niżey obaczysz, a nowego herbu nadanie nie służyłoby było wszystkim, tylko własnemu potomstwu Szaryusza.

Starodawny to tedy herb, a iesżcze za Pogańskich Monarchow w Polszcze w swoich herbownych znaćdobrze zasłużony, zkądby iednak swoie miał początki, trudno zgadnąć dla dawności iego. To wiem, że przedtym kopią znakiem była Krolewskiey godności, *Bina manu lato crißantem haßilia ferro*

memorat Virgil: Æneid:, Lyſippus za świadectwem *Plutarcha* kopia w rece
Alexandrowi Wielkiemu, gdy iego ſtatuę wyrobił: a Pogańſkie zabobo-
wieki, Boſzkom ſwoim na znak boſtwa ich y władzy, kopie w ręce dawa
iako Marſowi, Palladźie &c. mowi *Cyrill*: Wiemy to z Feſta Pompeiuſza, że ty
cerſkim ludźiom, na znak męſtwa ich, kopie rozdawano, także *Lucio Scipio*
Dentato oſmnaście kopii za odwagę iego w rożnych okazyach pokazana d
ſtało ſię, o czym *Valer: Maxim: lib: 3. cap: 2. fol: 136. y Lipſius de milit: Roma*
lib: 5 fol: 448. Wiem y to że kiedyś kwitnął Sarus Krol Gotow, ktor
Radagaſa zbił na głowę, y niewolnikow od niego odbił, koło roku p
Pariſius in Slavia rozumie, że to imię Szary w Polſzcze naſzey od potomko
tego Saruſa rozplenione. Tenże powiada, że herb ten nabyty od iednego
z Sarmatow na woynie z Rzymiany, trzema włoczniami przebitego, ile u
ko on dowodźi, że kopie Polſkie dłużſze ſą, Rzymſkie zaś krotſze, y do te
kſztaltu, iaki ieſt w herbie, podobnieyſze, y zowią ſię Sariſſe. Wtedy
kraiach niewiem, żeby kto podobnego herbu zażywał: tylko *Petra Sande*
cap: 63 twierdźi, że Carlovenſzowie w Brytannii trzy kopie złote, u ktory
końce wyſrzebrzone, w herbie noſzą.

Przodkowie Domu tego.

Zdźiſław Arcybiſkup Gnieźnieńſki XVI. prawdać że go *Janicius* d
herbu Ciołek naćiąga, atoli ia z większa częścią autorow trzymam, że
należy: z Kanonika Gnieznieńſkiego, na tę Katedrę wſtąpił 1184. gdzie
dzac lat piętnaście, ſtał ſie wſzytſkim wizerunkiem dobrego Paſtera, b
y Duchowieńſtwo karnością kościelną oboſtrzył, y Kościoł Katedralny,
bogaty od złota ſrebra y pereł apparat ubogacił: nadto wyćiąwſzy wiele
laſow, chroſtow, na puſtych y zaroſtych polach, wiele wſi założył y ma
ſteczek, poſzedł do Pana po zapłatę prac ſwoich w roku 1199. *Długoſ*
Hiſtoryi ſwoiey, iemu Synod Łęczycki, na ktorym klerow wydano,
wſzyſtkich dobra Kościelne ſzarpiacych, przypiſuie, atoli *Damalcus* in
Archiep: Gneſn: z ſłuſznych racyi dochodzi, że to Piotra antecеſſora iego
ło było.

Tomaſz Biſkup Wrocławſki na Slaſku, obrany 1232, o czym *Długoſ*
Hiſtoryi, maż y nauki y roſtropności niepoſpolitey; Wiele iednak na
Paſterſkiey funkcyi ućierpiał, od Boleſława tyſego Xiążęcia Legnickiego
w Gorce albowiem dobrach Opata *S. Mariæ de Aranda* dokad był ziachał
poświacanie Kościoła, poimany, y z Bogufałem Proboſzczem, y z Hie
kardem Kanonikiem, y w Zamku Ulay do więźienia wtracony, kędy
podeſztym w lata, litości nie maiąc Biſkupem, poty go trapił Xiąże, aż
męczył na nim, to, czego ſam chćiał; tak wyſzedſzy z niewoli, w
potym przeniosł ſię na wolność ſynow Boſkich 1267. Rządził ta Kate
lat 35 w pobożności wielkiey *Długoſ. hiſtor:*

Bernard Arcybiſkup Lwowſki, koło roku 1380 infułatem zoſtawiw
żwawie ſię o dobra Kościelne y prawa vymowat, *Scrobiſtov: in Vita Arch*
Halicien: & Leopol: umarł koło roku 1391. N. Schary Starosta Bobrowic
na Dobrzyńſkiey źa Władyſtawą X. Opolſkiego 1396 *Długoſ.* Piotr K
ſztelan Sendomirſki w roku 1336

Wſzyſcy Jelitczykowie rozumieia za nayſtarſze gniazdo ſwoie, Mey
wice w Sieradzkiey Ziemi, w Powiećie Piotrkowſkim, przy ktorych
Zamek

zamek, nie daleko nad rzeką Pilcą ſtary murowany, rzeczony Surdega z zpuſtoſzały, a to była własna maiętność Floryana Saryuſza Rycerza, o którym wyżey, z tych był Zegota z Moykowic, Chorąży Sieradzki 1433 *Laſk: w Stat: fol: 52* y Mikołay Chorąży także Sieradzki 1451, *u Laſk: fol: 83.* Floryana y Zegoty braci rodzonych dziedźicow na Moykowicach *wſpomi-na Paprocki*, że ſie Floryanowi doſtał Wronikow y Wozniki, Zegoćie zaś Moykowice y Laſki działem w roku 1410.

Herbowni.

Anſtenſki	*Glowa*	*Marcinowſki*	*Secygniowski*
Bielſki	*Golocki*	*Michałowſki*	*Serny*
Biesiad	*Gomoliński*	*Mieteſki*	*Sielnicki*
Boglewski	*Gorlewſki*	*Mirſki*	*Skorkowski*
Borzobohaty	*Jaykowſki*	*Miſiowſki*	*Skokowski*
Borzymſki	*Jelitowſki*	*Michałowſki*	*Sokolnicki*
Chlebon	*Kaliński*	*Modrzewſki*	*Stokowski*
Cieſanowſki	*Kamiſowſki*	*Mokrſki*	*Strumieńſki*
Czeczel	*Kamocki*	*Morawicki*	*Sypniowski*
Czerkawſki	*Kobielſki*	*Mrowinski*	*Szczekocki*
Czerminſki	*Korytko*	*Myſliborſki*	*Szydłowski*
Dabrowſki	*Koſſowſki*	*Pacholowiecki*	*Tarnowski*
Debowſki	*Kozlaroſki*	*Paczanowſki*	*Wielkolucki*
Dobrzyński	*Łacki*	*Paiewſki*	*Węgleńyński*
Dźiduſki	*Łopczyński*	*Paprocki*	*Wierzeyski*
Dźieciatkowſki	*Łoſochowſki*	*Pieczkowski*	*Wilczkowski*
Dźiewałtowſki	*Łoźninſki*	*Pieniążek*	*Wilkowski*
Dźiuglowſki	*Litoſtowſki*	*Piwakowski*	*Wolski*
Fanuel	*Łochyński*	*Poſtękalski*	*Wrzeſyński*
Francuz	*Luczeliński*	*Prymieński*	*Zakrzewski*
Goiewſki	*Łukowſki*	*Radogoski*	*Zaleski*
Gowłowſki	*Małecki*	*Rayski*	*Zamoyski*
Geometer	*Makowſki*	*Rozniſowski*	*Zeromski*
Gerdud			

O *Czeczelach* mowiłem w pierwſzym tomie, alem im herb Nowoſ[ci] domyſłu przypiſał, atoli ći tam odemnie położeni, do herbu Jelita nale[żą]. *KOWSKI herbu Jelita*, widźiałem iednego z nich nadgrobek w Krakowie u Troycy z tym herbem. Staniſław Jelitowſki Kanonik Kaliſki, na dwo-rze Zygmunta III długo lata ſwoie trawił, umarł 1618: z nadgroku iego w Warſzawie *Starow: in Monum:*

Jełowicki Herb.

JEſt brama Obozowa w polu czerwonym, nad brama krzyż, *Okolski tom. 1. fol: 297*, takimże kſztałtem herb Ogińſkich y Puzynow opiſał *Xiądz Koialow: in Mſ.* tylko że nad brama krzyż u nich rozdarty, z tey bym tedy racyi rozumiał, że y Jełowiccy iedenże Dom z Ogińſkiemi, lubo w krzyżu, albo z omyłki, albo z odmiany iakiey, ka ſię pokazuie rożność: wſzakże ich niektorzy do Kniaziow Pereaſta-kich referuia. Dom na Wołyniu ſtarodawny. *Metryka Wołyńska 1528* Je-wickiego Hniewoſza wſpomina. Maćiey miał za żoba Maruſſę Xiężni-

cżkę Ostrogska, za Zygmunta Augusta, Mikołay Alexandrę Xiężnicz Czartoryiska, Jana corkę; koło roku 1590 *Geneal: Czartor.* Jelowicka M kołaia X. Porvckiego małżonka *Geneal: Wiśniow:* Kryszrof Podstoli Wołyń ski, poseł na Seym 1620, ztamtad deputat na Trybunał Radomski, *Conſt: 20.* Zacharyasz naprzod Woyski Krzemieniecki Sekretarz Krolewski, y fa farz Kancellaryi Koronney 1611, potym Stolnikiem Kiiowskim zostawu postował na Seym 1629, zkad był deputowany na Trybunał Radom *Conſtit: fol: 12.* Philon Sędzia Kapturowy Wołyński 1632, potym Woj Krzemieniecki, tenże zdamisię Philon Sędzia Grodzki Krzemieniecki, ma za soba Balicka corke Jacka. Hieronim Starosta Chełmski. Jakub Pil Ziemski Łucki, a porym Sędzia. Daniel Podkomorzy Krzemieniecki 162 dwa razy śluby małżeńskie ponawiał, pierwszyraz z Pilawska, drugim Czołhańska, syn iego Maćiey Łowczy Wołyński, z Zofii Kurdwanowsk Kasztelanki Zawichoyskiey z Branickii urodzoney, zpłodził synow czter 1. Jan Łowczy Wołyński, ktoremu (zdamisię Katarzyna Tarnowska herb Rolicz, Chorażanka Zydaczowska) dwoch synow powiła, Marcina Staro Szczurowieckiego, Chorażego Ustarskiey choragwi, posta na Seym Grodzieńs 1726, żona iego Baranowska, z niey synowie Antoni y Xawery, y Mikołaia Sz bnika Wołyńskiego, żona iego Xiężniczka Czetwertyńska. 2. Jozef Miecz Wołyński, ten zrodził Franciszka, Starostę Nowosielskiego, y corkę Niem rzycowa Kasztelanicowa Kiiowska. 3. Hieronim Maćiey, ten młodu lata swoie w Obozie polerował, dalsze w Duchownym stanie Bogu posw ciwszy, Kanclerzem Lwowskim, Kantorem Łuckim y Przemyskim, Kan nikiem Krakowskim y Chełmskim w krotce urosł; z tych Kapituł my naście razy Deputatem na Trybunale Koronnym zasiadał. Pod czas wolucyi Szwedzkiey do uspokoienia Oyczyzny, zażywał go August Wtry dufaiac wrodzonemu obrotowi iego. Regencya potym wziął W. X. L tewskiego, daley został Biskupem Pelleńskim, Suffraganem, Proboszczem, Officyałem Generalnym Lwowskim, Sekretarzem Koronnym. 4. Kazimierz Sto-

roſta Hulanicki, ktory z Wilzanki zpłodził Synow, Franciſzka, Sraźnika Inſtkiego, Michała Łowczego Owruckiego: corka tegoż Macieia Łozego, a Sioſtra tych braci Tereſſa, doſtała ſię w małżeńſtwo Woyciowi Olędzkiemu Kaſztelanowi Chełmſkiemu. Do tegoż Domu należa, Irzey Bożeniec (bo ſię tak wſzyſcy piſza) Jełowicki Woyſki Łucki, o. *rym Conſtytucya 1667 fol: 25.* Jan Kanonik Łucki 1680. Eliaſz 1648. Alexander miał za ſobą Helenę Kuberſka. Dymitr Chorąży Czernichowſki, edzic na Sokolu, maż rycerſki.

WICZ BUKOWSKI herbu Nałęcz, o nich ſwiadczy *Koialow: in Mſ.* że ſą Xięſtwie Litewſkim, iam o nich piſał w pierwſzym tomie *fol: 221,* alem bu nie wiedźiał.

I herbu Pieleſz, w Xięſtwie Litewſkim. Mikołay Jelſki Stolnik Piński, z zeſciańſkiego Woiewodztwa, poſeł na Seym 1629, z tamtad deputowany Trybunał ſiſzkalny Litewſki *Conſtit: fol: 15.* Kryſztof Stolnik Mſciſławſki Woiewodztwie Wileńſkim 1648, Sędźia *Compoſiti Judicii* w Warſzawie. kaſz Marſzałek Pińſki, poſtował na Seym 1662 *Conſtit fol: 2,* odważnie ſtał przeciw Kozakom pod Zwańcem, Sioſtra iego była za Jakubem Jelin. Roman Rotmiſtrz Krolewſki *Koial: in Mſ.* Jelſka Helena była za Maiem Dolſkim Chorążym Pińſkim. Jozef Stolnik Mozyrſki 1700.

ICKI. Jełżecki Podkomorzy Mozyrſki miał za ſobą Annę corkę Rzeſkiego Staniſława Sędźiego Lwowſkiego.

ŁKOWSKI w Kaliſkim Woiewodztwie, Jan 1632, Jaroſz 1674, Jemiołowſcy, podpiſali Elekcye Krolewſkie. N. była za Janem Goſławſkim.

LICKI herbu, Bożawola, w Łomżyńſkiey Ziemi Wawrzyniec, Adam 1632 alentyn 1674 Jemielitowie czy Jemieliczowie.

ELNICKI w Bieckim Powiećie. Jędrzey z Jemielnika Jemielnicki, w Pruh y w Moſkwie, w rożnych expedycyach, za Zygmunta III y Władywa IV, dobrze zaſłużony, umarł 1638, iako z iego nadgrobku wypiſał, *owol: in Monum.*

OLOWSKI herbu Poray, pod Gnieznem, a teraz w Woiewodztwie Beln. Jemiłowſki Mikołay 1676 o nim *Conſtytucya fol: 4.* N. Jemiołowſk ił za ſoba Katarzynę Iłowicka, z ktorey corka Anna Maſzkiewiczowa am Sędźia Grodzki Bełzki, umarł 1628, miał za ſoba Boleſtraſzycka, połała wdowę po Czerkaſie, ale to małżeńſtwo niepłodne.

ELSKI herbu Nieczuia, N. Jemielſki Kaſztelan Kowalſki, corka iego Elżeta była za Dabſkim, Kaſztelanem Słońſkim, Matka Staniſława Dabſkiego Biſkupa Krakowſkiego, brat icy Kaſztelan także Kowalſki. Staniſław rbnik Inowrocławſki, o nim ſwiadcza *Conſtytucye 1613.* Jan Kaſztelan Inowrocławſki, rozſadku wielkiego, *Biezanow: Flos roſarum.* Staniſław poſeł na nwokacya 1674, *Conſtit: fol: 15,* Woyſkim był Inowrocławſkim, ſyn iego maſz.

Z herbu Drya, w Lidzkim powiećie, tak o nich piſze *X. Koial: in Mſ.* Eli- Jerzy, Staniſław, Paweł, Jeniczowie 1632 z Wołyńſkim Woiewodzim, podpiſali Elekcya Władyſława IV.

ISZKO herbu Korczak. Jwan Jewlaſzkowicz ieden z Panow Litewſkich, y Witoldźie zabity na woynie od Tatarow 1399 *Koial: in Mſ.* Waſila y rka Waſilewicza, wſpomina *Paproc:* Hrehory Markiewicz Jewłaſzko zay pod Sokalem.

CZ herbu Lu na Podolu, z ta iednak rożnica tego herbu zażywaią, że ez ſtrzałę ielce nie proſto, ale na ukos kłada, od prawey ſtrony tarczy ory na doł na lewa, tak go opiſał Michał Jerlicz.

JERZMANOWSKI herbu Dołęga w Prusiech y w Kuiawach. Jan Jerzmanowski z Woiewodztwem Inowrocławskim podpisał Elekcya Jana Kazimierza. N. miał za ſoba Kwiatkowſka, z ktora zpłodźił trzech ſynow, Jakuba, Wawrzyńca, y Grzegorza. Jakub oſiadł w Wielkiey polſzcze na Kęſicach, poiał Katarzynę Zawadzka, ktora mu powiła dwoch ſynow, Jana y Michała młodo zmarłych, y corkę Jędrzeia Tomickiego małżonkę. Wawrzyniec oſiadł w Łęczyckim na Byſzewie Goraiu y Zbiiewie, poiał Helenę Idźiſzewſka herbu Nałęcz, ta mu urodźiła trzy corki, Konſtancya Woyciecha Leſzczyńſkiego herbu Slepowron, Komornika Łęczyckiego, Maryannę Woyciecha Przedworſkiego, Franciſzkę Dáerzawſkiego Franciſzka, Piſarza Łęczyckiego, małżonki; ſynow zaś dwoch, Maćieia od ktorego z Odechowki zoſtał ſię ſyn Jan, żona iego Agnieſzka Wyrzykowſka, y Alexandra, ktory wſtąpił do Zakonu *Societatis IESU*. Grzegorz oſiadł w Sieradzkim, poiał *imo voto* Otrębooſſowną, z niey miał corek dwie, a trzech ſynow, Jana, Sebaſtyana, Seweryna. Jan dworſka traktuiąc umarł: Sebaſtyana żona Konopnicka, z ktorey ſynowie Michał, Marcin, y Kaſper, y corki dwie, Ewa Mietlicka, Tereſſa ieſzcze Panna. Seweryn woynę przez wſzyſtek czas traktuiąc, poiał potym Poreczyńſka, z niey ma ſynow dwoch, corkę iedną, *ado voto*, Grzegorz, ożenił ſię z Tereſſą Zawadzka, z niey zpłodźił corki Ewę, drugim związkiem Szamowſka, y ſynow trzech, Rafała, Jozefa, y Woyciecha ludźi rycerſkich, z tych Rafał umarł młodźianem. Woyciech także na Podole z horagwia polzedłszy, ten świat pożegnał. Jozef poiał Widźiſzewſka, Anna Jerzmanowſka Mateuſza Rytelſkiego Małżonka.

JERZYKOWICZ herbu Leſiwa, Monwida Woyciecha, Woiewody Wileńſkiego ſy drugi Olechno, zpłodźił Mikołaia, ktorego ſynow piaciu, Jerzy albo Jerzyk, od ktorego Jerzykowiczowie, Zuk, Jędrzey y Felix. Z tych Kaſper Podkomorzym Mielnickim, poſtem na Seym 1669 y podpiſał Unią Litwy z Korona, *Conſtit: fol: 172*, żona iego Raczkowna, z ktora zoſtało potomſtwo. Bracia iego, iako *Paproc:* nie ſynowie, iako *Okolski*, Malcher Jan Staroſta Mielnicki y Łoſicki, obadwa ludźie rycerſcy, z tych Jan z dwigi Jundźiłowny miał potomſtwo, umarł 1578, corka iego Elżbieta ſtała ſię w małżeńſtwo Prowanie Staroſcie Bedźińſkiemu, piſze o nim *Teſſius epigram: lib: 1. cap: 1.* Hieronim Podkomorzy Drohicki, z Seymu 1[illegible] Kommiſſarz do rozgraniczenia między Woiewodztwy, Brzeſciańſkim y Podlaſkim, *Conſtit: fol: 417. y 1596 fol: 683* y do zapłaty woyſku Litewſkiemu *Conſtit: fol: 878.* żył ieſzcze 1611. Kazimierza Jerzykowicza wſpomniana ktore dźiecie, W Zakonie naſzym trzech ich Bogu ſię poświęciło, Staniſław Prowincyał, a potym Wizytator Prowincyi Polſkiey 1650. Jakub Rector Collegium Brzeſkiego 1650. Trzeći Mikołay Kaznodźieia funkcya wſtawiony, umarł w Sendomierzu 1680, ktoremu Collegio [illegible] tyſiące zapiſał. Gabryel Podkomorzy Mielnicki 1638 z Seymu Kommiſſarz do rozgraniczenia, *Conſtit: fol: 25.* Jerzy Monwid Marſzałek Wileńſki poſeł z Podlaſkiego 1648. Staniſław Woyſki Podlaſki, Kaſper Mieczník Podlaſki, Gabryel, Władyſław, Kaſper y Jan 1648. Placida Zakonnica Benedyktynka w Wilnie 1676. Piotr na Collegium naſze dobroczynca w Brześciu. Eleonora Nikodema Jabłonowſkiego, Podſędka Nurſkiego małżonka.

JERZYKOWSKI herbu Oſtoia w Wielkiey polſzcze. Woyćiech Jerzykowſki z Jwieńſka herbu Łodźia, zoſtawił ſynow, Staniſława y Dobrogoſta, Bergiego Koniúſkiego, drugim związkiem z Palecka zoſtawił, Jana, Tomaſza y Piotra.

ŻYNSKI. Staniſław Jerzyński w Ziemi Warſzawſkiey, Poborca z Seymu 529 naznaczony, o czym *Conſtit: fol: 22.*

OTROWSKI herbu Szumberg w Podlaſkim Woiewodztwie. Tych *Starowolſki in Monum:* z nadgrobku wypiſał, Kaſper Jeſiotrowſki podpiſał Elekcya ana Kazimierza.

JAN herbu Korczak w Xięſtwie Litewſkim. Paweł y ſyn iego Jan Jeſman, Dworzanin Krolewſki, był Gońcem do Moſkwy 1527. Hleb Piſarz Litewſki, Kommiſſarz z Moſkwą pod Siebuzem 1543, poſeł do Stolice 1548, wielkim atkiem niechciał Kniaziowi Moſkiewſkiemu dać Carſkiego tytułu. Kryſtof naprzod Piſarz Ziemſki, potym Podſędek Słonimſki, zoſtawił ſynow denaſtu. Mikołay, Damian, Samuel 1632. Kryſtof młode lata w cudzych raiach na dźiełach rycerſkich z wielką ſławą ztrawiwſzy, w Polſzcze był aprzod Chorążym Słonimſkim 1663, potym Kaſztelanem Nowogrodzkim, a koniec Woiewoda Smoleńſkim. z ſzynow iego ieden był Dominikan, złowiek godny, S. Teologii Doktor, Przeor w Wilnie, y na inſzych mieyach. Damian Chorąży Słonimſki 1674, Samuel w tymże roku, w Woiewodztwie Połockim. Mateuſz Jeſman Piſarz Ziemſki Słonimſki 1704, rzydaia ſobie z nich niektorzy, Jeſman Synkowſki, Samuel 1700.

LASZEWSKI herbu Topor, w Nowogrodzkim. N. Marſzałek, Słonimſki, ſyn go Kazimierz Ludwik Jewlaſzewſki poſłował na rożne Seymy, kędy go zeczpoſpolitą na rożne funkcye narażała, iako 1627 *Conſtit: fol: 9.* 1647 deſtat na Trybunał Skarbowy, *Conſtit: fol: 44,* potym był Kaſztelanem Smoleńſkim, na koniec Woiewoda Brześciańſkim 1662, był Kommiſſarzem do ozaków, do Kurlandyi y indźiey.

Jez. Herb.

MA bydź w polu czerwonym Jeż w kłębek zwiniony, głowę przy ziemi trzymaiący, w lewą tarczy głową obrocon. na hełmie trzy piora ſtrusie kładźie. *X Koial: in Mſ. Okol:* ten herb bez hełmu położył; zkądby zaś początki ſwoie miał ten kleynot, żaden autor nie namienia, to tylko przydaia, że ſię Liſowſcy w Pomorim Woiewodztwie, ba y w Litwie, tym herbem pieczętuią.

herbu Drzewica w Ziemi Łomżyńſkiey y w Radomſkim powiecie. Jeż borąży Sochaczewſki, *u Karnkowskiego in Conſtit: Synodal: fol: 86* w roku 1446.

Jan Podkomorzy Łomżyński, y Gubernator Xiążęcy 1453 *Statut: Mafov. fol. 98.* Stanisław Podwoiewodzy Sochaczewski 1648, a Jakub w Woiewodztwie Kiiowskim. Zuzanna Stefana Zaborowskiego małżonka. Są y w Przemyślkiey Ziemi, Jeżowna Xięni Klasztoru S. Benedykta w Przemyślu.

JEZBUTO. Jezbuto mąż w Xięstwie Litewskim, między innemi Panami znaczny, w roku 1290 od Krzyżakow z piąciaset ludzi zbity, prawda że sam z tey klęski zdrowo wyszedł, przecięż w tymże roku, gdy na Mistrza Krzyżackiego z Litwy z plonem bogatym wracaiącego napadł; wzwawszy na niego natarł, tam kopia przebity, iuż na ziemi leżąc, przecięż ostatniemi siłami zdobytemi, ieszcze swego adwersarza ranił *Dusbruchius.*

JEZIERSKI herbu Prus 2do w Czerskiey Ziemi, Adam Jezierski Burgrabia Rzeński 1581, Poborca w Kaliskim Woiewodztwie, *Conflit: fol: 394.* Gabryel Starosty Liwskiego Towarzysz 1582 pieszo szedł do szturmu pod Pleszkowem, *Paprocc. fol: 405.* Jan Pisarz Ziemski Łucki, miał za soba Lukrecya Bonarowną. Apoial Dorotę Piotra Sobola corkę, z ktorey był syn Jędrzey, a tego zdarzyło się corka Rozwadowska. Franciszek Chorąży Łukowski, Jozef Stolnik Łuckowski, żona iego Maryanna Raciborska, pozostała wdowa po Michale Szamowskim, z ktorey corka Helena była za Jozefem Wężykiem Rudzkim. Krzysztof Jeżierski Starosta Grodecki 1718, tenże czy inszy Podstoli Kijowski, miał żonę iego Zofia Stoieńska, Sędzianka Ziemska Lubelska. Tomasz w Woiewodztwie Lubelskim 1674. Maćiey Poborca w Kiiowskim 1581. *Conflit: fol: 39.* Jeden anna była za Piotrem Antonim Cielemeckim. Ludwik Podstoli Lubelski, miał za soba Wiktorya Stoieńska, Sędziankę Ziemska Lubelska. Elżbieta Paula Stoieńskiego, Podstolego Buskiego, Franciszka Remigiana Łowczego Lanczowskiego, małżonki.

JEZIERSKI herbu Rogala w Pomorskim Woiewodztwie. Simon Michał Lewalt Jezierski, y Jan 1632. Michał Sadowy Mirachowski, miał za soba Czarnowską, Konstantyn Sędzia Ziemski Tucholski, pozął na Konwokacya 1696. N. Archidyakon y Officiał Kamieński umarł 1715. N. miał za soba Przebendowska, y z niey potomstwo. Jerzy Lewalt Jezierski pierwszy się z Prus do Litwy przeniosł umarł 1594, miał synow sześciu, y corek cztery, z ktorych iedna była za Hamszeiem. Balcer Marszałek Dworu Xiążęcia Radziwiła, ktory z Szemetowna zpłodził iedną corkę. Kryszpin z Obrytek miał synow, Piotra y Jerzego, y corek siedm. Jan Kanonik Wileński. Pawła żona Buchowiecka, Jerzego z Łoknickii dway synowie Michał y Jan. Marcina z Dziewałtowskii corek było cztery, synow iedenaście, nie ostało się iednak tylko czterech, Jan, Kazimierz, Kryształ y Marćin, inni wszyscy pomarli. Marcin syn Marcina, zostawił syna Piotra, corkę dwie Barbarę y Dorotę. Placid Przeor Orszański, Zakonu S. Dominika.

JEZIERSKI herbu Topor w Wielkiey polszce. Woyciech y Franciszek, Przechowie na Jezierach; Stanisław y Sebastyan Jezierscy, podpisali Konfederacya Targorska 1705. Franciszek 1611 Senior w Sekcie Luterskiey.

Jezierza Herb.

MA bydź w polu czerwonym krzyż Kawalerski, na krzyżu leży w pysku pierzcień trzymaiący, głową w prawa tarczy obrocony, na hełmie trzy piora Strusie: to *Okolski*, atoli drudzy mianuią pisza że kruk na krzyżu, ale tylko prak. *Bielski fol: 172. Miech. Koiał:* Ten herb miał z soba do Polski przynieść Willibald Fran-

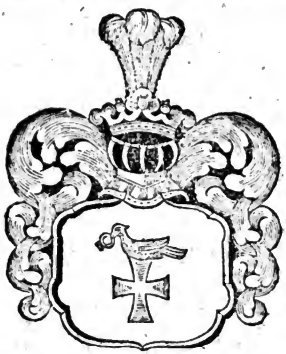

ancuz, Arcybiſkup pierwſzy Gnieznieńſki, ten wſtąpił na tę Katedrę w ku 966, ſiedząc na niey lat cztery, żyć przeſtał w roku 970, atoli drudzy go Willibalda do herbu Krucyni poczagáia. Herbowni ſą ći.

Boguſławſki *Drozdowski* *Szczycieńſki* *Żelazo.*
Cwiklowſki *Gałczewski* *Szymanowski*

RZYŃSKI w Ziemi Warſzawſkiey. Staniſław y Woyćiech 1632. Sewe- n w Wileńſkim Woiewodztwie 1648. Staniſław Pisarz Ziemſki Warſza- ki 1647. Adam 1674. N. miał za ſoba Katarzynę Dabrowſka, herbu Ku- iba. Sa y Jezierniccy, herbu ich niewiem, z tych Jan Karol miał za ſo- Zofią Witkowſka.

RKOWSKI herbu Radwan w Warſzawſkiey Ziemi, Adam y Woyciech 1632, ıguſtyn, Wacław, Jan y Ignacy Jeziorkowſcy 1648. N. Jeziorkowſki miał ſoba Sienińſka, z ktorey corka poſzła za Antoniego Ryſzkowſkiego, ale im żyła bezpotomnie, *2do voto* poſzła za Mokronowſkiego, Chorażego ıwſkiego. Jeziorkowſki Podſtoli Piński, Jan Chorąży Rożańſki, Adam Alfons 1674.

RKOWSKI herbu Rawicz w Sendomirſkim y Podolſkim Woiewodztwach. n 1570 *Paprocc w Pamięty.* Walentyn Jeziorkowſki Miecznik Podolſki, wſpo- inaia go *Conſtytucye 1635 fol: 41.* Staniſław miał za ſoba Zofia Lancko- ńſka, z ktorey ſyn Jan, *Acta Caſtren: Camenec: 1626,* był ten Jan Kommiſſa- em do rozgraniczenia, między Woiewodztwem Podolſkim y Wołochami, Seymu 1661 *Conſtit: fol: 26.* Ktoryś z nich miał za ſoba Smiotanczankę ıorażankę Podolſka, y z nią corek dwie, iedna z nich poſzła za Swirſkie- , Miecznika Podolſkiego, *2do* za Konradzkiego, *3tio* za Cwilichowſkiego, za Wołodyiowſkiego, z wſzyſtkiemi iednak żyła *ſteriliſ.* Druga iey Sio- a była za Dzierzkiem. Ludwik Annę Drohoiewſka, Chorążankę Prze- yſtka, był ſam Stolnikiem Brzeſkim, z niey zpłodził dwie corki, Kata- ynę naprzod Porayſka, *2do* Gurſka, *3tio* Urbańſka, y Eleonorę Omie- ińſka.

WSKI herbu Gielek Maćieia Jeżowſkiego, Krol Zygmunt I. między Ry-

cerſtwo Polſkie policzył, a Maćiey Drzewicki, Arcybiſkup Gnieźnieński, Bernard Maćieiowſki Kaſztelan Czechowſki, y z ſynem Samuelem, Gnieznieńſkim y Krakowſkim na ten czas Kanonikiem, y z innemi Virtutibus mi, do herbu go Ciołek przypuścili, *o czym czytałem liſt tego Krola w Kſ. Petricov:*

JEZOWSKI herbu Jaſtrzębiec w Płockim Woiewodztwie. Zdawna piſali ſię z Jeżowa. N. Jeżowſka była za Łyſakowſkim Pawłem Podkomorzym Łuczyńſkim. Bartłomiey z Przedborſka zpłodził corek cztery, z tych Jadwiga Janowi Makomeſkiemu, Anna Grzymiſławowi Goſlickiemu, Elżbieta Jo drzeiowi Paprockiemu, Zofia Dziewanowſkiemu, zaſlubione, y ſynow dwoch Jana ten bezżenny, y Bartłomieia ktory tak z Chomętowſka herbu Prus ko y z Zdzarſka herbu Gozdawa, żadnego nie zoſtawił potomſtwa. O drugich Jeżewſkich Skubaiewſcy rozplenieni. Maćiey na Zarzecu y Ga nie dziedzic, zoſtawił z Roſciſzewſka herbu Junoſza ſyna Roſtanca, te także z Nieborſka ſyna. Jan ktory w Kucharach dziedziczył, z Kogut herbu Jaſtrzębiec, zpłodził dwoch ſynow. Jana Plębana Jezewſkiego, y Z gmunta, o ktorych czytay pod Geſchaw. Maćiey y Piotr 1632, Woyciech Jan Jeżowſcy 1697.

JEZOWSKI herbu Nałecz w Goſtyńſkiey Ziemi, Marćin Jeżewſki Komor Ziemſki Goſtyńſkiey, deputat na Trybunał Koronny 1728. Mikołay Jeżewſki Aſſeſſor Ziemi Tucholſkiey, poſeł na Seym 1730, y Franciſzek Sędzic bnik Zakroczymſki.

JEZOWSKI herbu Poray w Sieradzkim Woiewodztwie. Anna Jeżowſka rod herbu była za Janem Jwanickim.

JEZOWSKI herbu Prus trzeci w Ziemi Warſzawſkiey, Mikołay Chorąży Warſzawſki, z Seymu Piotrkowſkiego 1567 Poborca w Warſzawſkiey y Czerſkiey Ziemi, *Canſiu: fol: 140.* Jan w Ziemi Nurſkiey 1633. Jeżewſka była za Mi ćieiem Blochem, druga za Tobiaſzem Tchorzewſkim, Jerzy Kaſztelan Warſzawſki 1557 na liście Zygmunta Auguſta *u Paproc: fol: 473.* Wyſtał go bo Krol do Moſkwy w legacyi, ktorego maiąc Moſkwicin za podeyrzanego kazał go po kolana w wrzącym oleiu ſmażyć, golenie wiercieć, za pa kćie trzaſki zabiiać, chcąc na nim, tym okrućieńſtwem co ſekretnego wy muſić: pytano ſię go czy liſtow iakich do Glińſkiego nie przynoſi, na zwyćiężonym iednak ſtatkiem, ſekretu nie wydał: za to, powroćiwſzy do Oyczyzny, od Krola był ſzczodrze udarowany, *Bielſ: fol: 524.* N. Jeżowſki Piſarz Warſzawſki, drugi Rotmiſtrz ſławny, pod Kieſa odważnie ſtawaiąc kulą poſtrzelony poległ 1578. Tenże czy inſzy, pamiętny Rotmiſtrz pod czas Seymu Warſzawſkiego, przyprowadźił do Krola Podkowę, wtargnął był do Wołoch, *Paprocki Wypr o Iwoni,* Jędrzey Strażnik Wo ſkowy 1625. Jędrzey Rotmiſtrz Chorągwi Woloſkiey w roku 1617 Zorawna w poltoru tyſięcy ludźi, przeciwko Turkom y Tatarom poſła ktorych było na dwadźieścia tyſięcy, gdy ſię pod Woyniłowem z potkali, iedni z naſzycych pierzchneli, drudzy polegli, inni w niewolą brani, między ktoremi Jeżowſki, od ktorych codźien trzy razy bicy iednym ſię obrazku zoſtał Nayśw: Panny na blaſze malowanym; y iednak potym wzięto, cudownie iednak znowu przez ſen przy ſobie go lazł; przy nim tedy codziennie ſię modlac, uproſił ſobie, że z owey woli zdrowo wyſzedł. *Nieſpork: Odrobiny fol: 106.* N. Podkomorzy Płoc

JEZOWSKI herbu Strzemie w Krakowſkim Woiewodztwie, Woyćiech Jeżowſki z Grabowa, z bracia ſwoią y innemi tegoż herbu, Konfundator 14[illegible]

cioła S. Jakuba w Krakowie, *o czym przywiley u Paproc:* Felicyan w wie-
u expedycyach za Zygmunta I doświadczonego męstwa, y za syna iego
Augusta I. temu zmarłemu w roku 1577, w Krakowie u S. Szczepana, synowie
i co ida, nadgrobek położyli. Jan Biskup Ołomuniecki, gorliwy o wia-
e Katolicka Pasterz, y na ubogie szczodry, umarł 1599; ktoremu brat Sta-
nisław, nadgrobek wystawił w Krakowie, w Kościele Franciszkańskim. Ata-
nazy drugi brat, w naukach rożnych wypolerowanego dowcipu, w cudzo-
iemskich ięzykach biegły, umiał albowiem Niemiecki, Włoski, y Łacińsk,
ycie zakończył w Rzymie 1564. Jan Rotmistrz Krolewski, z Władysła-
wem Krolewicem do Moskwy, tamże umarł. Stanisław z Promieńskii zo-
stawił synow, Władysława y Stanisława, był to maż uczony, wydał do
druku *Ekonomia 1631, y Radę białogłowska 1639*, y Jana człowieka woiennego.
Przodkom tey Familii przydano było do strzemienia herb Pilawę, co znać
na nadgrobkach rożnych z tego Domu. Jędrzey z Sendomirskiego, pod-
pisał Elekcya Władysława IV.

ATOWICZ herbu Swiat w Woiewodztwie Wileńskim. Eustachi, Jan, y Sa-
muel, Ihnatowiczowie, podpisali Elekcya Jana Kazimierza Krola. Alexan-
er Jana III. Jerzy Sędzia Grodzki Wileński. Jan Stolnik Kowieński, Po-
ucznik Chorągwi Pancerney Gosiewskiego, wzięty y z nim w niewolą do
Moskwy. Powinien zaś bydź na tarczy swiat, na nim strzała, żelezcem
rosto do gory, przez strzałę dwa krzyże, większy u gory, mnieyszy u do-
u, Kazimierz Ihnatowicz 1700.

Jgłowski Herb.

ABdank powinien bydź, na ktorego srzodku stoi strzała, końcem do gory prosto obrocona bez pior, pierścień na niey, taki, iak owo stawiaią, gdy do pierścienia gonia, na helmie trzy piora strusie, *Okol: fol: 350*, rozumie, że Abdank y strzała koloru białego, pierścień czerwony powinien bydź: rozumie tenże autor, że żol-

nierzowi ztąd nadany, że do zwycięſtwa ſtrzała ſiła dopomogł, raczeyby miał mowić, że Abdanczykowi ktoremuś, gdy do pierścienia ſtrzała gładko trafił, do Oyczyſtego kleynotu, przydano ſtrzałę y pierścień. Tym ſię herbem pieczętuią Karniccy, (o ktorych niżey) y Hgowſcy, z tych iedni w Kiiowſkim Woiewodztwie oſiedli, drudzy w Powiećie Kowieńſkim. Jędrzey maż rycerſki, y brat iego Jwan Hgowſki Ciwun Wieſwiańſki, poſeł z Zmudzkiego Xięſtwa, za Krola Auguſta, na Seym Lubelſki 1569. N. Ciwun Twerſki, wſpominaia go *Conſtitucye* 1631.

ILINICZ herbu Korczak w Xięſtwie Litewſkim, inni ich piſza Hliniez, inni Glinicz, niektorzy z nich piſywali ſię Hrabiami na Mirze. Jan Ilinicz ieden z Paniąt Litewſkich, Rotmiſtrz 1454, po zbitym woyſku pod Choynicami, boku Krola Kazimierza nie odſtąpił, ale obroćiwſzy ſię przećiwko pogoni nieprzyiaćielſkiey, tak długo ſię z nia mężnie uganiał, aż na koniec dał ſię poimać, aby tym czaſem Krol uſzedł. Syn iego Kryſztof Janowicz 1522 Marſzałek Nadworny Litewſki, Staroſta Lidzki, temu gdy chćiał Krol Alexander Staroſtwo odiąć, wielkie zaſcie między Krolem y Senatem uroſło. Hrehory Staroſta Brzeſki 1516 podpiſał przywiley ceſſyi Ziemi Drohickiey, *v Herburta fol: 302.* Jerzy, urodził ſię z Zofii Radźiwiłowny, Kaſztelanki Trockiey, Marſzałkowny, *Koiał: in Mſ. y Geneal: Radźiw:* Sa̧iesźcze w Xięſtwie Zmudzkim, y w Powiećie Słonimſkim Iliniczowie, ale niewiem czy tego herbu. Bazyli Horodniczy Mćiſławſki, podpiſał Elekcya Jana III. Staniſław y Kazimierz 1700.

**ILINSKI* Alexander Woyſki Czerniechowſki, y Piotr, podpiſali Elekcya Jana III. Iliińſka Regina 1673 na Wolyniu.

**ILKIEWICZ* w Brześciańſkim Woiewodztwie. Marćin Ilkiewicz w rożnych expedycyach dobrze Oyczyznie zaſłużony, Bogu ſię chcąc przymilić, Collegium naſzemu Brześkiemu wiele łaſk wyświadczył 1681 *Hiſtor: Coll:*

**ILNICKI* w Ziemi Przemyſłkiey. Grzegorza Ilnickiego wſpomina zaſługi *Konſtytucya 1676 fol: 52.*

ŁOWIECKI herbu Łodźia w Wielkieypolſzcze. Jan y Jędrzey z Jłowiec, dźiedźice miaſteczka Wolſztyna, w Poznańſkim Woiewodztwie, ktorym Krol Zygmunt I na toż miaſteczko nadał prawo Maydeburſkie, czytałem o tym *liſt in Mſ Petricov:* Howiecka była za Broniowſkim herbu Oſtoia. Woyćiech z Poznańſkiego, podpiſał Elekcya Jana III.

ŁOWIECKI herbu Nałecz w Ziemi Chełmſkiey. Stefan Howiecki z Seymu 1647 Kommiſſarz na uſpokoienie pogranicza od Węgier *Conſtit: fol: 5.* miał za ſobą Teofile Sieſtrzewitowſka herbu Poray, z niey zpłodźił ſyna Kazimierza, y corek dwie, Jadwige Leſiecka, Katarzynę Jemiłowſką, Kazimierza ſynowie z Tereſſy Sulimowſkii, Franciſzek y Antoni. Jan Howiecki Woyſki Chełmſki, znaczny Dobrodźi Collegium naſzego Lubelſkiego 1700. Stefan w Woiewodztwie Bełzkim 1632. Antoni Podſędek Bełzki, żona iego Anna Lipſka, Stolnikowna Kiiowſka. Jan miał za ſobą Katarzynę Chocimirſką, corkę Jakuba, z Maryanny Kalińſkii urodzona, z tą zpłodźił dwie corki, Maryannę Siemiaſzkownę, y Tereſſę Janiſzewſką, ſynow zaś czterech, Jana y Kryſztofa bezpotomnych, Dymitra, tego zoſtało potomſtwo, Michała, ktorego corki cztety, Maryanna Wkryńſka, Eufrozyna, Franciſzka, Antonina, y ſyn Konſtantyn.

ŁOWIECKI herbu Oſtoia w Wielkieypolſzcze. Przećław Howiecki, miał za ſobą Katarzynę, Jerzy Zofia, Marſzewſkie, herbu Rogala.

ŁOWSKI herbu Prawdzic w Mazoſzu. Alexander Howſki Woiewoda Płocki, pod Mi-

Mikolaiem Firleiem Hetmanem, początki rycerskich dźieł założył, gdźie gdy się iego męstwo znacznie pokazało, na Pruska woynę Pułkownikiem wystany, pod Heisbelga Niemcow poraził; we dwieście potym koni wypadszy, konie, wozy, y prowianty, ktore do obozu nieprzyiaćielskiego prowadzono, zabrał; w kilka dni znowu wtargnął w nieprzyiaćielska Ziemie, gdźie tak z gruntu wszystko zniszczył, że Krzyżacy od głodu ledwo nie umierali, ztym wszystkim, y im samym nieprzepuścił, raz piechotę ich wyciął, drugiraz pod Gutsadem tak się szczęśliwie z niemi potykał, że ich zbiwszy, znacznieyszych kilku z woyska Krzyżackiego Krolowi do Torunia przyprowadźił, *Starowol: in Bellat: Sarm: Biel: fol: 548.* Syn iego Jan Cześnik Wiski, z Woiewodztwa Plockiego deputowany, podpisał Elekcya Zygmunta III. *Conſtit: fol: 437.* Drugi syn Jędrzey, Kasztelan Wiski, żona iego *według l'aproc:* Działyńska, Woiewodzanka Pomorska, *Bielski o nim pisze fol: 792.* Stanisław Iłowski *D. Baſilii Archiepiſcopi Cæſariæ Cappadociæ, orationes de moribus in tomos 4 digeſtas, latinè interpretatus eſt, quæ editæ Veneſiis in 8vo Majori 1564.* Jan Woyski Płocki 1587, *Conſtit: fol: 432.* Woyciech Podkomorzy Wiski, z Seymu Kommissarz do granic od Prus. *Conſtit: fol: 849 y w roku 1616, Conſtit: fol: 29.* Felix Chorąży Łomżyński, poseł na Seym 1628, z tamtąd deputowany na Trybunał Radomski, *Conſtit: fol: 5,* y na Konwokacya 1632, Kasztelanem potym Wiskim został, *Conſtit: 1641 fol: 20.* Stanisław Podstoli Łomżyński, Alexander Podczaszy Wiski, Krysztof, Jan, Władysław 1632. Woyciech Stolnik Płocki, poseł na Konwokacya 1696, a potym Chorąży Plocki 1704.

**ILZEN.* w Inflanciech Jan Ilzen Major Krolewski w Woysku, podpisał Elekcya Jana III, wspominaią go *Conſtitucye 1673 fol: 19.* N. Starosta de Margenhausen 1730.

**INERSKI* w Pomorskim Woiewodztwie, Krysztof Inerski, deputat w Trybunale Koronnym, umarł w Piotrkowie 1616, o czym tam nadgrobek iego położony świadczy, *Starowol: in Monum.*

**INES.* Herb ich Xiężyc y trzy gwiazdy, iako w swoich epigrammatach mowi X. Woyciech Gvilhelm, Kapitan w Woysku Koronnym) umarł młodo, wieku swego 38, w roku 1658. Sa w druku iego *Lyrica & Epigrammatum Centuriæ ſex, primùm Cracoviæ, tum Vratiſlaviæ 1686 in 12 recuſæ, Gedani 1665.* Także *Lechias, ſive Ducum ac Principum Poloniæ ab uſq; Lecho deductorum elogia hiſtorico politica, & panegyrico lyrica, in quibus compendioſa totius hiſtoriæ Polonæ epitome exhibetur. Cracoviæ cum figurù æneâ 1655 in 4to, & Francofurti ad Viadrum 1680 in 4to ſed ſine figurù.*

**INSZKIEWICZ herbu Godziemba X. Koiałow: in Mſ.* o nich pisze, że ida od Mintowta. Adam Mintowt Inszkiewicz, w Woiewodztwie Wileńskim. Jan Rotmistrz y Pułkownik Węgierskiey piechoty, odważny żołnierz w rożnych okazyach, pod Mohilowem rękę mu kula zgruchotała.

INWALDSKI herbu Kornicz w Oświecimskim Xięstwie. Ci się z Rusi, w Krakowskie wynieśli. Z tych Jan Inwaldski Woyski Oświecimski, Stanisław także Woyski Oświecimski, atoli według świadectwa Okolskiego iuż ta Familia zeszła.

**JODKOWSKI herbu Nałecz* w Mińskim Woiewodztwie. O nich świadczy *Koiał: in Mſ.* Michał Jodkowski 1700.

JODŁOWNICKI herbu Jaſtrzębiec w Krakowskim Woiewodztwie: Są iednak y

Jodłowicy tamże, z ktorych Adama nadgrobek w Krakowie u Franciszkanow. Zofia Zakonnica Sadecka.

JODZIESZKO herbu Belty atoli z ta rożnica, że ſa dwa tylko w polu czerwonym na krzyż złożone, żelezcami oba w prawa tarczy obrocone, w hełmie piora ſtruſie trzy, tak ten herb opiſał *X. Koial: in M.S.* y że go zażywała Jodźieſzkowie w Xięſtwie Zmudzkim, Woyciech Jodźieſzko, ſyn iego Balcer, Szymon Jodźieſzko Balcerowicz Kapłan ſwiecki.

JORDAN herbu Traby w Krakowſkim Woiewodztwie, Dom w Polſzcze naſzey ſtarodawny, ale y w Rzymie pierwſzych zaraz wiekow wſtawiony, bo według *Chronol: Caſſiod. y Mir: Chron: Bel:* Jordanes w roku po Narodzeniu Chryſtuſowym 470 Konſulem był Rzymſkim. Jordan *Sarmata Leonis Beſſki Imperatorſki, Comes Stabuli. Niceph: Calliſt: l. 15. c. 20,* a potym *Conſul Conſtantinopolitanus,* iako wypiſał *Pariſius.* Jan Jordan Dworzanin Teodozyuſza Wtorego, y w reſpektach u niego pierwſzy, zdrada Rzeżańca Chryzapiuſza, zabity, zaboycę, ſynowi Jana Jordanowi, oddała Pulcherya Ceſarzowa; ktorego on, mſzcząc ſię śmierći Oycowſkiey, znioſł z tego świata, to z *Cedrena Pariſius.* Niektorzy rozumieią, że do Polſki naſzey naypierwey to imię weſzło z Jordanem Rzymianinem pierwſzym Biſkupem Poznańſkim, atoli *Długoſz in Vitis Epiſcop: Poſnan:* wyraźnie mowi, że ten Biſkup był z Familii Urſynow, y za herb roża noſił, nie Traby, o czym pod herbem Poray obſzerniey, iakoż *in Purpura docta ſupplemento fol: 67,* znayдźieſz Jordana Urſyna Kardynała 1145. *Paprocki twierdźi,* że za iego ieſcze czaſow, był w Rzymie Jordan ſtarożytney Familii, przydaie iednak, że y w Niemcech nad Rhenem ieſt Jordanow imię ſławne, ktorzy trzech trab w herbie zażywaią. Inni mowią, że ſa y na Sląſku Jordanowie, ktorzy trzy Traby w polu czerwonym noſza, ale w hełmie między Trabami ieſt reka zbroyna z mieczem. *Paproc: in Stromat:* Henryka Jordana Kanclerzem czytał, na liſcie Boleſława Krola 1039 (Kanclerzow, tymi tam czaſy, piſano na przywileiach, *Notarius* albo *Scriba regius*) czy iednak był tego herbu, ten liſt nie wyraża. Hyppolita Rzymianina Biſkupa Chełmińſkiego herbu trzy Traby w roku 1180, za Alexandra III Papieża, oſobliwſzego Dobrodźieia Klaſztoru Miechowſkiego, ſtawi *Nakiel: w Miechow: fol: 67,* mowiłem y ia o nim *tom: 1. fol: 56.* Co piſze *Paprocki,* że za Kazimierza Wielkiego w roku 1349, był ieden Kaſztelanem Krakowſkim z tey Familii, myli ſię: tym znać uwiedźiony, że właſnie w tym czaſie ſiedźiał na tym Krzeſle Jan z Melſztyna, ale ten Leliwczyk był: a Melſztyn w poltoraſta lat dopiero potym doſtał ſię z Domu Tarnowſkich w Dom Jordanow przez ſukceſſya, o czym niżey. Był też Jordanes Biſkupem Warmińſkim 1328, ale ten inſzego herbu, to ieſt Xiege otwarta za herb mu *Treterus* położył. *Frydrychow: in Ilyacim:* Gvilhelma Jordana, Arcybiſkupa Lwowſkiego y Halickiego, w roku 1411 położył, ale go nigdy nie było, y on żadnego na to autora nie przywodźi. Kazimierz Wielki, (raczeyby mowił Kazimierz Jagellonowicz) Krol Polſki Janowi Jordanowi z Zakliczyna, dźiedźicznym prawem puścił Woytoſtwo Miſlinickie, kędy potym Mikołay Kaſztelan Woynicki zamek koſztownie wymurował. Dobka Jordana, Kaſztelana Woynickiego, piſałem w roku 1412. Jordana z Zakliczyna, nadgrobek miedźiany w Krakowie w Kościele S. Katarzyny, nad ktorym to napiſano, *Facili iactura. Sepulchri eſt, memoria juſti manet cum laudibus 1471. Dryacki w żytiu B. Izaiaſa powiada,* że do tego Kościoła Jordanow Familia fundacyą uczyniła, na pewnych gruntach przy Krakowie 1558.

Mi-

Mikołay Jordan z Zakliczyna, Kawaler Jerozolimitański, mieysca Swięte w Palestynie osoba swoia uczcił: z Lanckorońskii, Mikołaia z Brzezia Marszałka Wielkiego Koronnego corki, zpłodził corki dwie, Zarębina y Pukarzewska, synow tyleż, Jana y Mikołaia. Jan powrociwszy z cudzych kraiow, na dwor się Krolewski stawił, w zupełny Kiryś przybrany, tam przyochocie, za zdrowie Krola Alexandra, łzybę w Wieliczce solna, tak iak był odziany, dufaiac swoiey chybkości, przeskoczył: w podziwieniu to wszystkim było, ale osobliwie Krolowi, ucieszony iednak ta iego odwaga, Zupnikiem go Bocheńskim y Wielickim przełożył, pewny dochod z nich na osobę iego naznaczywszy. Dał mu potym Kasztelania Biecka, z ktorym tytułem czytałem go na liscie danym 1502 Miastu Lubelskiemu, od Alexandra Krola, *y u Nakiel: 1504 fol: 573.* Starosta przytym był Spiskim; ktore sobie miał obligowane, we dwunastu tysięcy Czerwonych złotych, a Zupy w czternastu tysięcy czerwonych, ktore mu zpłacił Zygmunt I przez Bonera. *Biel: fol: 507. Sarnicki.* Przydano mu do tego Starostwo Oswiecimskie, y Wielkorzady Krakowskie, umarł 1507. Synow się iego zostało czterech, Zygmunt, Achacy, Krysztof y Hermolaus. Z tych pierwszy Zygmunt Dworzanin Zygmunta I, z Komorowskii herbu Korczak, synow iego było dwoch, Stanisław y Adam. Stanisława z Milanowskii, między inszemi syn Krysztof, woiennemi dźielami wstawiony. Adama z Myszkowskii, Siostry rodzoney Piotra Myszkowskiego, Biskupa Krakowskiego, syn Jakub, ktory za Zygmunta Augusta Rotmistrzem pieszym, a pod Stepanowcami za Mieleckiego Hetmana, dozor mu artyleryi był zlecony, kędy Janczarow zpędziwszy, znaczne zwycięstwo otrzymał, poiał był Herburtownę Kasztelanke Bełzka, y na Rusi osiadł. Adamowi z Zakliczyna pod Cecora y Chocimem pamiętnemu woiownikowi, zmarłemu 1644 nadgrobek brat Hermolaus Stanisław wystawił, w Krakowie u S. Bernar: *Starowol: in Monum.*

Achacy Kasztelan Biecki, drugi syn Jana Kasztelana Bieckiego, ia go czytam Kasztelanem Zarnowskim, na liscie Zygmunta I, 1540 *u Nakiel: w Miechow: fol: 629,* był oraz y Starosta Sadeckim, tego corka Zofia, Stanisławowi Wielopolskiemu, mężowi, nadgrobek w Krakowie w Kościele S. Franciszka wystawiła; miał zaś ten Achacy za soba Wielogłowska herbu Stary koń, z ktorey zpłodził dwoch Synow, Stanisława y Mikołaia. Stanisław maż rycerski, synowie iego, ieden Adam, ktoremu Koniecpolska małżonka *według świadectwa Baranow:* powiła syna Stanisława, częsta o nim wzmianka w Konstytucyach z Seymu 1609, Kommissarz do pogranicznych kłotni od Węgier, *Constit: fol: 897.* postował na Seymy 1611 *Constit: fol: 31.* W roku 1613 iuż Czesnikiem Krakowskim, *Constit: fol: 30,* a w roku 1621, Podkomorzym, *Constit: fol: 18* zostawił z Zofia Borkowna, raczey z Krystyna, dwie corki, Zofia Ługowska, Alexandra na Korzkwi dziedzica, małżonkę, y Dorote, Franciszka Ożarowskiego: synow także dwoch, Mikołaia Dworzanina Krolewskiego, w rożnych expedycyach doswiadczonego męstwa Pułkownika, umarł 1646, iako iego nadgrobek u S. Katarzyny opowiada, miał za soba Ługowska corkę Alexandra, ktora Elżbieta Stadnicka urodziła, y Michała, boday to nie ten Michał był Podkomorzym Krakowskim, Starosta Dobczyckim, Bocheńskim y Wielickim, 1659, iako czytam w dedykacyi *X. Cichowiusa Pogrom Aryanow.* Zbożny drugi syn Stanisława, brat Adama, żona iego Pieniążkowna. Piotr trzeci syn, Kasper czwarty, obadwa ludzie rycerscy, o Kasprze powiada *Baranowski*, że się złączył był dożywotnie z Zofia

Pieniażkowna, z ta miał trzy corki, Annę, ktora była za Kryſztofem Goſtawſkim, Staroſta Będzińſkim, Zofia, za Piotrem Brzechfa (indziey czytam że Katarzyna Jordanowna, Podkomorzanka Krakowſka, była za Piotrem Brzechfa, Podkomorzym Inflantſkim) y Katarzynę za Manieckim z Wielkiey-polſki. Mikołay drugi ſyn Achacego, ludzkości y dobroczynności wielkiey, z kad miał u wſzyſtkich miłość y eſtymacya, żadnych honorow ſobie ofiarowanych przyiąć niechćiał, y lubo o to nigdy nie konkurrował, przecięż poſtem obrany na Seymy walne, z wielka chwala tę funkcya odprawował, z Gieraltowſkii ſynow iego piąciu, Achacy, Jan, Mikołay, Gabryel y Samuel: *Baranowski powiada*, że Jordan, ale u niego Piotr, po Geraltowſkii poiał druga żonę Lubomirſka Katarzynę, z ktorey tylko iednę corkę zoſtawił Walkanowſka. Achacy y Jan w obożie lata ſwoie na woiennym chlebie trawił, z tych Jan Trukczaſzy Krola Stefana, pod Sawołocia pierwſzy ſzedł do ſzturmu, w Wołoſzech Rotmiſtrzem Uſarſkiey chorągwi będąc, tak wżywano na nieprzyiaćiela natarł, że pierzchać muſiał. *Biel: 1572 fol: 647.* Mikołay, iuż na ziemi, iuż na morzu z Turkami ſię odważnie ścinał, gdzie też gdy goraco naćierał, z galery w morze wypadł, przecięż wyratowany, gdy na lad wyſiadł, mężnie ſię biiąc, Sędźiaka Tureckiego zabił: ożenił ſię z Podwerbecka, dźiedziczka dobr na Podolu, Gabryel y Samuel ludźie także rycerſcy.

Kryſztof ſyn trzeci Jana Kaſztelana Bieckiego, zoſtawił ſyna Piotra w prawie Koronnym biegłego. Hermolaus czwarty ſyn Jana, Dworzanin Krola Zygmunta I, Staroſta Samborſki, ſynowie iego z Wielogłowſkii, Kryſztof, Jakub, Jerzy, Staniſław, Spytek. Z tych Kryſztof zpłodźił Jana Dworzanina u Xiążat Auſtryi: był potym *według Baranow:* Opatem Hebdowſkim, umarł Sadeckim 1627. Adam brat Jana miał żon trzy, pierwſza Szczeſna Katſka, pozoſtała wdowę po Staniſławie Glińſkim, ta mu corkę tylko iedne powiła Magdalenę, ktora ſie w małżeńſtwo doſtała Kryſztofowi Borkowi w Mironicach: druga miał Bodzęcianke Zofia, pozoſtała wdowę po Piorze, ale z nia *ſterilis*: trzecia Zuzannę, corkę Kryſztofa Schylinga, wdowę po Gieraltowſkim, z ta zpłodźił trzech ſynow, Kryſztofa, Jana, y Jędrzeia; y corkę Dorotę, umarł ten Adam 1629, leży na Zwierzyncu, kędy y żona iego pierwſza. Jakub Dworzanin Krola Auguſta, a potym z Bernardem Pretficzem pamiętney odwagi żołnierz, ſyn iego Hermolaus. Jerzy trzeći ſyn Hermolauſa, brat Jakuba y Kryſztofa, Rotmiſtrz w Kwarćianym Woyſku, z Woyćiechem Łaſkim aż pod Oczakow podpadł, powracaiacych naſzych z plonem, na odwodzie zaſtawiał, y bronił, wſpomina go *Jul: Buleng: Gall: lib: 4 hiſtor:* żona iego Podſzlipſka, herbu Pilawa. Staniſław czwarty, y ten ſzabla na ſtawę Domu zakrawał. Spytek piaty, z młodych lat ſwoich do obozu ſię udał, w lat oſmnaście Rotmiſtrzem będąc, wydawało ſię w nim ſerce odważne, y Oyczyznę kochaiące, kiedy znaczne roty ſwoim własnym koſztem, na iey potrzeby wyſtawiał: przy dobywaniu fortec Moſkiewſkich, z konia zſiadſzy, ſzedł nie raz do ſzturmu. Pod Tczewem z Węgrami y ſwemi ludźmi, pierwſzy w ogień ſkoczył, y do tey wiktoryi naywięcey dopomogł, pode Gdańſkiem z odwagi ſwoiey wielka ſtawę wyniosł, o nim *Kryſtof Warſzawicki orat: ad Steph: Regem. Miſſus cum agmine expedito à Zamoyſcio in penitiora Moſchoviæ, agrù vaſtatù, cæſis non paucis, hoſtium terrorem in ipſam Novogardiam intulit*, dla tego gdy na Seymie Rzeczpoſpolita Stefanowi Krolowi, y Zamoyſkiemu dźiękowała, y temu Spytkowi, przez Staniſława Taſzyckiego, poſła na ten czas z Krakowſkiego, czyni-

niła dźięki, a Senat Krolowi za nim supplikował, zeby męża tak dobrze Oyczyznie zasłużonego w respekcię miał Pańskim, umarł ten Spytek Stolnikiem Krakowskim, y Starosta Sadeckim; syn iego z Pakoszewskii herbu Pobog, Spytek także, Stolnik Lwowski, wspominaia go *Konstytucye 161i fol: 38*, ktorego corka była za Wieruskim Stefanem, ktory zginął w Niemczech na Slasku 1633: a żona iego po nim młodo bezpotomnie *Baranow:* N. Jordanowna z Zakliczyna, była za Kryształem Grochowskim.

Mikołay, Kasztelan Woynicki, drugi syn Mikołaia Kawalera Jerozolimitańskiego, był wprzod Kasztelanem Wiślickim 1515 iako się podpisał na liście Zygmunta I, danym miastu Lwowskiemu, a po śmierci brata swego Jana Kasztelana Bieckiego, wziął Starostwa Spiskie, Oświecimskie, Zatorskie, Zup Bocheńskich y Wielickich, z Kościeleckim, administracya, Wielkorzady Krakowskie, umarł 1521: z pierwszey żony Pielgrzymowskii miał syna Jana, w prawie Koronnym biegłego, posła na Seymy kilka razy, z drugiey Anny Jarosławskii Spytka Kasztelana Krakowskiego corki, pozostaley wdowy po Odrowążie Woiewodźie Ruskim, był syn Wawrzyniec Spytek, y corka Beata, tę wspomina *Severinus in S. Hyacintho.* Wawrzyniec Spytek Kasztelan Krakowski, Starosta Przemyślski, Kamionacki y Czechowski, złączył się był dożywotnie z Anną corką Mikołaia Sieniawskiego, Woiewody Ruskiego, y Hetmana Wielkiego Koronnego, z ta zrodził pięć corek. Pierwsza Elżbieta, dostała się w małżeństwo Stanisławowi Bonerowi, Staroście Bieckiemu, po nim Mikołaiowi Ligeźie, Kasztelanowi Wiślickiemu, czy Zawichoyskiemu. Druga Anna Kasprowi Zebrzydowskiemu, Woiewodźie Kaliskiemu, była to Pani wielkiey pobożności. Trzecia Magdalena, naprzod Wapowskiemu, po nim Stanisławowi Sobkowi z Sulejowa, Kasztelanowi Sendomirskiemu. Czwarta Barbara, naprzod Piotrowi Xiążęciu Zbarazkiemu, Woiewodzicowi Trockiemu, po nim Jędrzeiowi Zborowskiemu, Marszałkowi Nadwornemu Koronnemu. Piata Samuelowi Zborowskiemu. Był ten Wawrzyniec Spytek, naprzod Kasztelanem Sadeckim 1549, iako go czytam *u Nakiel: w Miechow: fol: 649* na liście Zygmunta Augusta, a w roku 1550, iuż przy teyże Kasztelanii Podskarbim Wielkim Koronnym, *u tegoż Nakiel: fol: 654*, w roku 1556 wziął Woiewodztwo Sendomirskie, iako się podpisał *u Paproc: fol: 473, w roku 1557.* Z tego postąpił na Krakowskie 1563, aż też y na Kasztelania Krakowska 1565, na ktorey umarł 1568, pochowany w Krakowie u S. Katarzyny, gdzie on kaplicę przodkow swoich, y grob przyozdobił, y w prowenta większe opatrzył: Chwala go wszyscy z gładkiey wymowy, biegłości w prawie Koronnym, miłości ku Oyczyznie: ale y to niemnieysza iego pochwała, że tamtych czasow, gdy się co żywo Polacy nowinek Luterskich chwytali, on statecznie przy Starodawney wierze Katolickiey, aż do zgonu dostawał. *Okol:* inszego Spytka kladźie Podskarbim, inszego Woiewodą Krakowskim, inszego Kasztelanem, ale iedenże to był, y żadnego inszego nie było z temi urzędami. Pisał się ten Wawrzyniec z Melsztyna, ktory matka ile iedynaczka z domu Tarnowskich y Jarosławskich, w Dom Jordanow wniosła.

Franciszek Kasztelan Woynicki, Starosta Dobczycki, był wprzod Czesnikiem Koronnym, posłował na rożne Seymy, iako 1676, *Conslit: fol: 21 y 1685 Conslit: fol: 8.* umarł 1694, z Barbary *de Pilca* Korycińskii, Kanclerzanki Koronney, iednę corkę zostawił zaślubiona Stanisławowi Warszyckiemu, Staroście Łęczyckiemu, Miecznikowi Koronnemu, y syn Michał, naprzod Łowczy Koronny, Starosta Dobczycki, teraz Woiewoda Bracławski, miał

za ſoba Morſztynowne, po niey Anaſtazya Myſzkowſka, corkę Staniſława Margrabi, pozoſtała wdowę po Koſie, Woiewodźie Smoleńſkim, z tey ſyn Adam Staroſta Oſtrołęcki. N. Czeſnik Krakowſki, Staroſta Dobczycki 1696 *Acta interregni.* Konſtancya Jordanowna, Xieni Sadecka 1701, y Anna tamże Zakonnica. Piotr Kanonik Krakowſki 1690, Adam Chorąży Zatorſki, Koniuſzy Nadworny 1687, poiął Eufrozynę Kruſzelnicka, Chorążanke Czerniechowſka, *Zaluſk: mowy rożne fol: 56,* z ktorey ſyn, y corka. Jerzy Podczaſzy Krakowſki, (a podbno tenże ſam Jerzy był Sędźia Grodzkim Sandeckim, z Seymu 1690 poſłem będąc, Kommiſſarzem naznaczony, do uſpokoienia granic od Śląſka *Conſtit: fol:* 17) ten z Heleny Drohoiewſkii trzech ſynow zoſtawił, Władyſława Podczaſzego Krakowſkiego, ktory z Męcińſka, Joſefa Sędźiego Grodzkiego Sandeckiego, ktory z Konſtanycya Łętowſka, Chorążanka Krakowſka, Jana Pułkownika Krolewſkiego, ktory z Struſiowna Chorążanką Wieluńſka weſzli w kontrakty małżeńſkie. Spytek Czeſnik Krakowſki, Kryſztof y Jędrzey 1704, Konſtantyn 1697, Mikołay Podſtoli Sanocki 1704. N. Czeſnik Chełmſki, dźiedźic na Koſzycach 1677. Spytek Jordan Pułkownik pod Kopczyncami, Tatarſka ſtrzała raniony, gdy z tymże nieprzyiaćielem pod Bereſteczkiem mężnie ſię potyka, w oczach, Krolewſkich poległ. *Potocki Centur: fol: 203.* Adam miał za ſoba Brzeſka, herbu Starża. N. Staniſławſka herbu Pilawa Podczaſzankę Sanocka. Elżbieta Piotra Stadnickiego z Lichwina małżonka, *Melan: in Tuchow:* Magdalena Jana Stradomſkiego, umarła 1670. N. Adama Latoſzyńſkiego. Barbara Miecznikowna Krakowſka, Jędrzeia Chwaliboga. N. Beleckiego herbu Leſczye, Podkomorzyca Poznańſkiego. Fauſtyna, Jana Kochcickiego. N. Joſefa Baworowſkiego, małżonki. Joanna Zakonnica u Wſzyſtkich Swiętych we Lwowie. Staniſława y Jana Jordanow ludźi rycerſkich, ſa nadgrobki w Limanowie. Michała ktory w obozach cudzoźiemſkich, morzem y ladem woiował, a potym umarł w Polſzcze 1669, nadgrobek w Tarnowie u Bernardynow. Sebaſtyan obraz Nayświętſzey Matki z Moſkwy wywieźiony, w złoto y perły oprawny, darował Kościołowi S. Barbary w Krakowie 1632.

**JORDANOWSKI* w Ziemi Sochaczowſkiey, wſpomina ich życie B. Gielnowiuſza. Jan w tey źiemi, podpiſał Elekcyą Jana Kazimierża. Joanna Benedykrynka we Lwowie 1672.

**JORDZIEN,* N. Jordźień miał za ſoba Sienicka, herbu Bończa, pozoſtała wdowę po Niemſcie, z tey była corka za Jarolzem Lipſkim, Woyſkim Horodelſkim, *Geneal: Sienic:*

JOSIEWSKI herbu Slepowron, w Ziemi Łomżyńſkiey, niewiem czy nie omyłka, miaſto Goſiewſki.

**JOTEYKO herbu Oſtoia,* w Powiećie Wilkomirſkim, *Koiał: in Mſ.* Walentyn Joteyko, Pleban Kowieński, kapłan godny. N. Sędźia Wołkowiſki, ktorego ſyn Stefan 1676.

**JOZEFOWICZ* w Woiewodztwie Połockim. Abraham Jozefowic, Podſkarbi Litewſki, Tenutarz Solecki 1528 podpiſał liſt Zygmunta I. *in Mſ. Petricov:* Piotr w Połockim 1632.

**ISAYKOWSKI herbu Prus 1mo.* Z ta tylko odmiana, że w hełmie noſza ſkrzydło ſtrzała przeſzyte. *Koiał: in Mſ.* y iam widźiał ten ich herb; w Xięſtwie Litewſkim y na Wołyniu kwitna. Dolmat Jeremiewicz, Obywatel Powiatu Owruckiego, w Woiewodztwie Kiiowſkim, Pułkownik Krolewſki, za Hetmaństwa Konſtantego Xiążęcia Oſtrogſkiego, między inſzemi rycerſkiemi odwagami, wpadſzy do Tatar, miaſteczko Thehym wyciął, w roku

1522

Digitized by Google

1522, wziął za ſwe zaſługi od Zygmunta I dobra Jayki, a potym Czyhyry; przywiley dany 1540, namienia dwoch iego ſynow, między ktoremi Dymitr, miał za ſobą Bukoiemſka, herbu Nałęcz, zoſtawił ſynow kilku, a między niemi Jana. Jan Dymitrowicz, Podkomorzy Oſmiańſki, Piſarz Skarbowy Litewſki, *o ktorym Conſtit: 1621 fol: 23.* z Telatyckii miał tych ſynow, Jana, Marcina, Jerzego, Jędrzeia, Franciſzka, Piotra, Mikołaia y Samuela. Z tych Jan Dworzanin Krolewſki, z Xiężny Horſkii, zpłodził Jana także, naprzod Podſtolego Zmudzkiego, potym Stolnika, daley Kaſztelana Smoleńſkiego, iam go w pierwſzym tomie nie położył; bom ſię roku nie mogł doczytać, ktorego na tym krzeſle ſiedźial, z Naruſzewicowny Referendarzowny Litewſkiey zoſtawił potomſtwo. Marcin po powroćie ſwym ze Włoch, młodo zabity. Jerzy z Chodkiewiczem Hetmanem, ſłużył w expedycya Moſkiewſka, pod Twierdelica poſtrzelony; z tego razu umarł. Jędrzey Woyſki Oſmiańſki lata ſwoie ztrawił w obożie, w woyſku Litewſkim. Franciſzek naprzod Sekretarz Krolewſki, Regent Kancellaryi Wielkiey, Piſarz y Referendarz Litewſki, Kuſtoſz, daley Proboſzcz w Katedrze Wileńſkiey, Proboſzcz Geranowſki, Grodzieńſki, Trocki, Trabſki, gdźie Kościoł nowy wyſtawił, umarł Biſkupem Smoleńſkim. Piotr Karol naprzod Woyſki Oſmańſki, potym Łowczy W.X. Lit: tak odwaga w obożie, iako y wymowa na Seymach zalecony, zſzedł z tego świata 1640, wieku ſwego 39, miał za ſobą Pacownę, Woiewodzankę Trocką, Piotra corkę, z niey ſyn ieden w dźieciińſtwie prędko za Oycem poſzedł, *o czym ſwiadczy nadgrobek w Starow: in Monum: fol: 240.* y corka. Mikołay na Sitcach y Dunilowiczach dźiedzic, Łowczy Litewſki, Kaſztelanii Smoleńſkiey przyiąć niechciał, umarł *ſterilis*. N. Dymitrowicz Dołmat Iſaykowſki, Rotmiſtrz Krolewſki, Stolnik Wołyńſki, Hrehory Chorąży Starodubowſki, miał za ſobą Helenę Joannę Ogińſką, Woiewodzankę Połocka, y Hetmanownę Polną Litewſką. Samuel Stolnik Wołyńſki 1648. Samuel Sędźia Ziemſki Łucki, w ſwoich dźiedźicznych dobrach, w Jałowicy w Ziemi Łuckii fundował Dominikanow, co approbowała *Konſtytucya 1667 fol: 32*, corka iego była za Janem Hulewiczem, Podkomorzym Wołyńſkim. *Geneal: Sienic:* a po śmierći iego, była za Manieckim Chorążym Kiiowſkim: ale ten Dom podobno iuż zſzedł. Collegium naſze Grodzieńſkie fundował, Franciſzek Biſkup Smoleńſki, ktoremu dał dobra Swiſtocz y inne, co approbowała *Konſtytucya 1667 fol: 20*, luboć ta fundacya dawniey ſtanęła.

ISERNICKI w Woiewodztwie Bracławſkim. Jędrzey w Wołyńſkim y Mikołay Iſerniccy, podpiſali Elekcya Władyſława IV. *Pariſius* dorozumiewa ſię że ta Familia początek ſwoy wźięła od Iſerny, ſyna Amadeuſzowego u Getow czy Gotow wſtawionego.

Iſiora Herb.

TArcza wzdłuż przedźielona, po lewey ſtronie tarczy, powinien bydź krzyż, a nad nim gwiazda o ſześć graniach, tak iak w herbie Korniaktow, tylko, że tam krzyż nad gwiazdą, tu zaś opak: po prawey ſtronie ſkrzydło ſępie do gory wyćiągnione, nad helmem y koroną takież ſkrzydło, tak go opiſał *Koial: in Mſ.* Zażywała tego herbu Iſiorowie w Woiewodztwie Wileńſkim. Z ktorych N. Iſiora Archidyakon Wileńſki kapłan oſobliwſzych przymiotow. Alexander ſynowiec iego, Sekretarz Krolewſki. Rafał 1674. Mikołay Proboſcz

Digitized by Google

Oſmiański, pod iego imieniem wydał X. Marcin Łaſzcz S. J. *Judicium albo Rozſądek o konterfekcie Jezuitow, in Equite wyrażonym 1594. in 4to Vilnæ.*

**ISKIRECKI* w Pruſiech, Mikołay Iſkirecki, Starosta Hoshenhauſki 1521, kollega przydany Jerzemu Preuckiuſzowi w poſelſtwie, do Zygmunta I Krola Polſkiego.

**ISKRA herbu Topacz* w Wołyńſkim Woiewodztwie, widźiałem ich herb. Władyſław Iſkra maż woienny, Stolnik Buſki, Porucznik Podkomorzego Koronnego Bielinſkiego, Choragwi iego każe płacic zaſtugi, *Conſtytucya 1690 fol: 6*, zginał chwalebnie w okazyi, mężnie ſię potykaiąc w Wołoſzech 1691. corka iego była za Branickim, Kaſztelanem Halickim.

**ISKRZYCKI. Paprocki* ich wſpomina pod herbem Traby, *á Biel: fol: 559 y Wapow:* ſwiadcza, że Iſkrzycki Rotmiſtrz z Jazłowieckim, w roku 1520. na Podolu koło Kamieńca, tyſiąc znioſł Tatarow.

**JUSTYMONT herbu Pulkozic*, czyli Iſtmunt, widźiałem w Przeworſku u OO. Bernardynow nadgrobek Jędrzeia Juſtymonta, Łowczego Sanockiego zmarłego 1663 z tym herbem, kędy y drugi herb Srzeniawa Maćierzyſty przydany. Wawrzyniec oſobliwſzy Benefaktor Nowicyatu Krakowſkiego Karmelitańſkiego, *Elias à S. Maria Lyric: lib: 2 ode 8.* kędy powiada, że ta Familia z Bononii do Polſki przyſzła: iakoż *Ericius Puteanus Epiſt: cent: 2. Epiſt: 83* wſpomina, że Juſtemoncyuſz z Lowanium do Francyi, z Francyi do Włoch ſię przenioſł. Piotr z Włoſtowic Juſtymont 1618. *Okol:* pod herbem Junoſza namienia, że Jſtmuntowna była za Grochowſkim Wacławem.

**JUCHNOWICZ herbu Leliwa*: O nich ſwiadczy *X. Koiał: in Mſ.* że ſa w powiecie Upitſkim y Lidzkim. Jda od Juchna Monwida Woiewodźica Wileńſkiego. Z tych Jan Juchnowicz Sędźia Bracławſki, y poſeł na Seym Lubelſki 1569, podpiſał Unia Litwy z Korona, *Conſtit: fol: 172.* Jędrzey Ziemianin Wołyńſki 1528, iako czytam *w Metryce Wołyńſkiey.* Marcin Juchnowicz Sungin 1581 z Seymu Poborca w Lidzkim naznaczony *Conſtit: fol: 394.*

**JUCHNOWSKI herbu Prus 1mo* w Woiewodztwie Wołyńſkim, widźiałem ich herb. Jerzy Juchno z Stankowa, Chorąży Lwowſki *Monimenta Coll: Leop:* Paweł Juchnowſki kwitnał 1690, pod Knichininem.

*JU-

**JUDYCKI herbu Radwan* ale z ta odmiana, że na chorągwi, miasto szredniey poły, y krzyża, strzałę rozdartą żelezcem do gory obrocona kłada, a w helmie na koronie strzałę, na strzale ſlepowrona z pierzćieniem w noſku. *Okolſki twierdzi*, że z korony wyſzedł herb ten, y iednego udźiału ieſt, z korwinami, a za odważne dźieła rycerſkie, ieden z nich, wźiął od Krolow tę herbu odmianę. W monimentach tego Domu znayduie ſię, że wyſzli z kraiu Trewirſkiego, gdźie dźiedźicami byli na zamku Woldorff, pod ktorym imieniem wyrażali herb na tarczy, między czarnym polem, trzy pola białe, a w ſrzednim polu ſtrzałę. Bazyli Judycki, za wielkie odwagi przeciw Tatarom, wziął w Rzeczyckim kraiu, od Krola Auguſta Swierno, Zurowice, Bołotna, miał za ſobą Brudawſka, ſyn iego Alexander, Podſędek Rzeczycki, żołnierz ſławny, zpłodźił z Kaczyńſkiey ſynow trzynaſtu, Hieronima, Bogdana, Lwa, Mikołaia, Konſtantego, Philona, Jana, Jerzego, Waſila, Rafała, Gabryela, Kryſztofa y Adama: ktorych Krolowi Stefanowi na uſługę Oyczyzny ſławiwſzy, wźiął od niego ſzeroka daninę, w ktorey założył wſi, Judycze y Krzywſka. 1. Hieronim ſyn Alexandra, był Podkomorzym Brzeſkim Litewſkim, ſynowie iego Alexander, Samuel, y Hieronim. 2 Bogdan albo Dadzibog, Piſarz Ziemſki Rzeczycki żołnierz odważny, złączył ſię był dożywotnie z Rachożanką, ſynow z niey było dwoch, Waleryan Archidyakon Wileńſki, Proboſzcz Trocki, Referendarz y Piſarz Litewſki, Prałat godny, pochowany w Grodnie w naſzym kościele, y Jędrzey pod Zwańcem od Tatarow zabity. 3 Lew blizniak Bogdana, Podſtaroſci Ryſki, zginął w okazyi. 4 Mikołay Chorąży Rzeczycki, ſynowie iego Władyſław, Adam y Jan, z tych Jan Podczaſzym był Smoleńſkim, Adam w obozie na uſtudze Oyczyżny. 5 Konſtantyn Stolnik Rzeczycki, ſyn iego Alexander, Dworzanin Krolewſki, Woyſki Rzeczycki, Staroſta Jaſwońſki, Rotmiſtrz y Pułkownik Krolewſki, ſiła pomogł, 1655, do zbycia Szwedow z Xięſtwa Zmudzkiego, żona iego Rudźka herbu Wężyk, ſynowie Jerzy Staroſta Jaſwonſki 1674, Mikołay, y Jan. 6 Philon Sędźia Ziemſki Rzeczycki, ſynowie iego Waleryan Stolnik Rzeczycki, y Jędrzey. 7 Jan, Podczaſzy, potym Piſarz Ziemſki Rzeczycki, umieraiąc bezpotomnie, dobra ſwoie Kościołowi Strzeżyńſkiemu zapiſał. 8 Jerzy Marſzałek Rzeczycki, ſynow iego ſześciu, to ieſt Mikołay Kawaler Maltańſki, Kommendant Stowołowicki, General Artyleryi Litewſkiey, Pułkownik Krolewſki, Kaſztelan Nowogrodzki, regimentował na mieyſcu Hetmańſkim 1659, od zyſkał Dźiſnę y Siebicz, fundował Collegium *Societ: JESU* w Myſzy, umarł w Wilnie. Philon Woyſki Bracławſki, potym Marſzałek Rzeczycki. Piotr Marſzałek Rzeczycki, Tomaſz Kawaler Maltańſki, Alexander zabity od Tatarow. Jerzy przez dwanaście lat Dworzanin Krolewſki, potym Rotmiſtrz Krolewſki, Marſzałek Rzeczycki, zabity w potrzebie z Szwedami pod Pułtuſkiem 1656. 9 Bazyli Kawaler Maltańſki, Kommendor Poznańſki. 10 Rafał w Zakonie Bernardyńſkim. 11 Gabryel młodo umarł. 12 Kryſztof Podſędek Rzeczycki, ſyn iego Jerzy. 13 Adam Kapitan nad Piechotą, przećiwko Szwedom mężnie ſtawał. Staniſław ſyn iego Woyſki Rzeczycki, mąż odważny, będąc Kommendantem, mocno y długo Moſkwę odpierał od Zamku Wileńſkiego, w twarz z łuku poſtrzelony, 1661. Krom tych kwitnęli Alexander Kaſztelan Mińſki 1677. Jan Piſarz Ziemſki Rzeczycki 1674, Antoni Chorąży Rzeczycki, poſeł na Konwokacya 1696. N. Chorąży Rzeczycki, poſeł na Seymy 1722 y 1724. N. Stolnik Rzeczycki, miał za ſobą Cecylią Jaſińſką, Piſarzownę Litewſką, Podkomorzankę Wileńſka.

Digitized by Google

JUGOSZEWSKI herbu Abdank, w Sendomirſkim Woiewodztwie Jacuſſius albo Jakub *de* Jugowiec, Piſarz Ziemſki Krakowſki 1377. *u Nakiel: w Miechow: fol: 474*: przecięż *Przetocki w kazaniu ſwoim koleda*, powiada, że ſię Jugoſzewſcy z Jugoſzewa piſza. Staniſław Poborca lanowego 1602 *Conſtit: fol: 805*. Erazm y Paweł 1632. Walentyn 1654.

JULEWSKI herbu Prus tmo pod Wałoſzem Dom rozrodzony.

Junczyk Herb.

MAia bydź dwa haki żelazne, na kſztałt kotwicy rozłożone, na linii proſto w gorę od nich idacey, ſa dwa krzyże rowne poprzek, ieden nad drugim, krzyże powinny bydź koloru białego, pole czerwone; na hełmie *Okol: tom: 1, fol: 352* położył pięć pior ſtruſich, *Koial: in Mſ.* tylko trzy. Początek tego herbu ztąd zakładaia, że Junczyk odważny żołnierz, ſkoro tylko woyſko nieprzyiaćielſkie, nad rzeką oboz ſwoy położyło, zaraz dawſzy znać woyſku Chrześciańſkiemu, ſam na Poganow natarł, y z pomocą drugich, rozproſzył. Za co mu tym kſztałtem herb nadany. Sukceſſorowie iego, z Smoleńſkiego wynieſli ſię do Zmudzi. Z tych był Stefan Junczyk, Dworzanin Krolewſki, u Zygmunta Auguſta, zoſtawił ſyna Jerzego, żołnierza odważnego, za Krola Stefana.

Junczyk drugi, to ieſt, ſa na Wołyniu niektorzy, ktorzy podobnego temuż, herbu zażywaia, z tą tylko rożnicą, że krzyż poprzeczny ieden tylko kłada, nie dwa, iak ſię wyżey mowiło. Tym ſię herbem ſczycza Bolbaſowie Roſtoccy, o ktorych mowiłem *tom: tmo* y Waſkiewiczowie, o ktorych piſać ſię będźie na ſwym mieyſcu.

JUNDZIŁ herbu Łabęć w Xięſtwie Litewſkim: Do Goligunta iako przodka ſwego odwoływaia ſię. Mikołay Jundyłowicz, Staroſta na Dubicy, wſpomina go Seym Piotrkowſki 1438, między temi, ktorzy imieniem Xięſtwa Litewſkiego, do niektorych zapiſow Koronie uczynionych, ręką ſię ſwa podpiſa-

Digitized by Google

piſali y *u Herburta fol: 298.* Mikolay Jundźiłowicz, Marſzałek Litewſki, wſpomina go przywiley odnowienia Unii za Alexandra Krola, y Ceſſya Drohickiey Ziemi uczyniona 1516, za Zygmunta I. *w Herburta w Statucie fol: 302.* Jędrzey Jundźił, Marſzałek Nowogrodzki, poſeł na Seym, podpiſał transakcya Prędźińſka 1589. Olbrycht Marſzałek Nadworny Litewſki 1542. N. Jundźił Podkomorzy Wołkowiſki, Marſzałek Trybunału Litewſkiego 1622. na ten czas Marſzałek Wołkowiſki. Jerzy Staroſta Szkłowſki, Rotmiſtrz Krolewſki. Jędrzey Staroſta Płotelſki. Alexander Jundźił, Samuel y Chryzoſtom bracia, ludźie zacni. N. Jundźił, corke iednę wydał za Woynę, Podkanclerzyca Litewſkiego, druga Zofia, wprzod za Mankowſkiego, potym za Czarnieckiego, rodzonego brata Woiewody Ruſkiego: trzecia za Tetyſzewſkim. Jerzy Poborca w Lidzkim 1626. *Conſtit: fol: 36.* Michał Stolnik Witebſki, żona iego rodzona Sieſtrzenica Brzoſtowſkiego, Referendarza Litewſkiego, umarła 1678. *Woynił: kazanie Relikwia.* Kryſztof w Grodźieńſkim 1674. Samuel Podſtoli Kowieńſki. Alexander Ryło Jundźił, Skarbnik Połocki y Jędrzey 1700. Jadwiga Jana Jerzykowicza małżonka.

Junoſza Herb.

BAran biały w polu czerwonym, w prawa tarczy całym ſoba obrocony, na zieloney murawce ſtoiacy, we krwi po boki ſkrwawiony, z rogami na głowie, na hełmie pięć pior ſtruſich położył *Okolſki tom: 1. fol: 354, y Rutka in Mſ.* atoli *Paprocki o herbach fol: 248: y Koial: in Mſ. y Mſ. drugi o familiach Pruſkich* poł barana z korony wyſkakuiacego, tak że nogi przednie dobrze widźiec, nad helmem kłada. Jakoż wiele ieſt rożnic tego herbu. Jedni albowiem w herbie ſwym zażywaia barana z choragiewka, z ktorego boku w kielich krew ſię toczy, ten herb położyłem *w tomie pierwſzym fol: 131:* bo ſię nim Ziemia Wieluńſka pieczętuie: takiż herb widźieć *u Papr: fol: 564,* gdźie on z choragwi Krzyżackich zabranych po Grunwaldzkiey wiktoryi, piſze, że trzydźieſta pierwſza

choragiew, była Kommendatorſtwa y miaſta Słuchowa, ktora ſprawował Arnold *de* Beden, Kommendor Słuchowſki, pod ktora byli Szlachta tego powiatu. Druga, a wrzędzie czterdźieſta ſzoſta Biſkupſtwa Alſperſkiego, y miaſta Alſpergu, takiegoż na ſobie barana miała. Drudzy barana bez rogow kładą, inni w krzaku rożanym, inni barana ktory w zad ſię ogląda.

Początki tego herbu, iedni z Niemiec zaćiągaią, powiadaiąc, że do Polſki z tamtąd przenieſiony, podobieńſtwo nieiakie, zda ſię utwierdzać ich powieść, bo w Niemieckim ięzyku Jungſzchoff, młody Baran ſię znaczy, zkąd bydź może, mowią, że na Polſki accent złamawſzy to ſłowo, Junoſza czy Junoſzycem nazwali. Drudzy twierdzą, że ſię w Polſzcze urodźił, iako z *Długoſza twierdźi Paprocki*, z tey okazyi, że Rycerz Polak iadąc w niemałym poczćie po żonę, trafił na ſtraż nieprzyiaćielſką, ktora ſzczęśliwie pogromił, a potym wywiedźiawſzy ſię od zabranych więźniow, y o woyſku całym, uderzył na nich, y porażił: tym ſpoſobem, że konie im daleko na paſtwiſka rozpuſzczone odiął. Przyiaćiele Junoſzy Rycerza, według umowy ſkoro go obaczyli nazaiutrz powracaiącego, we krwi nieprzyiaćielſkiey dobrze zbroczonego, Krolowi męſtwo iego donieśli, za co mu ten kleynot nadany. Przydaią drudzy, że za żołnierzem przerzeczonym Junoſza, gdy wyieżdżał, wyſzedł baran, ktorego obaczywſzy wrzeſzczącego, y wyſkakuiącego, wrożyli ſobie, że drogę mieli mieć fortunną: y ztąd na pamiątkę proſił o ten kleynot. Naylepieyby powiedźiał, ktoby mowił, że ſtarodawny kleynot: a podobno do Polſki ieſzcze z Lechem zawitał: iakoż że ieſzcze Swięći Patryarchowie Starozakonni tego znaku zażywali, ſwiadczy *Flavius Joſephus in antiquit:* y u nas w Polſzcze *Baſko Kuſtoſz Poznański biſtoryk dawny Polſki* wſpomina w roku 1253 Hrabię Barana, dla tego, że mu pobrał był ſieci na rzece Warćie, o co wiodł z nim prawo Baſzko. Domina herbu Baran *Miechowita ſtawi lib: 4.* Hetmanem Nadwornym temi ſłowy, *Petrus Domin de domo Agnorum, regii exercitus Capitaneus, ſimili & majori fortuna uſus, prope oppidum Pucko, exercitum Pruthenicum conflixit*, ale to był Dunin nie Domin, *de domo Cygnorum* nie *Agnorum*, bo inni wſzyſcy hiſtorycy o Duninie to piſza. Mikołay Scibor Szarley, Woiewoda Inowrocławſki 1457.

Herbowni.

Bielińſki	*Gałecki*	*Kiernoſki*	*Lipicki*
Boianowſki	*Cigańſki*	*Kiiowſki*	*Łochocki*
Borkowſki	*Gliniecki*	*Kiſielewſki*	*Ługowſki*
Borowſki	*Goſlinowſki*	*Klinſki*	*Malicki*
Borukowſki	*Goſtkowſki*	*Koło*	*Mieſkowſki*
Chodźeńſki	*Grochowſki*	*Konińſki*	*Odnodzki*
Cholińſewſki	*Gulczewſki*	*Konopacki*	*Omieciński*
Chrapuńſki	*Gzowſki*	*Kormanicki*	*Oparſki*
Cieliński	*Hermanowſki*	*Koſmaczewſki*	*Orlowſki*
Dąbrowſki	*Horyńſewſki*	*Kowalewſki*	*Oſiński*
Dolecki	*Humiecki*	*Kroſnowſki*	*Oyrzanowſki*
Dorpowſki	*Jankowſki*	*Krzykowſki*	*Piaſkowski*
Drewnowſki	*Junoſz*	*Kuſzkowſki*	*Piianowski*
Druzbic	*Kamieniewſki*	*Lelowſki*	*Piotrowski*
Dubkowſki	*Karnkowſki*	*Łampicki*	*Podoski*

Po-

Digitized by Google

Polikowski	*Segrowski*	*Suchodolski*	*Wolski*
Poniatowski	*Sep*	*Szániáwski*	*Woyſtáwski*
Przedzowski	*Skoroßewski*	*Szetyński*	*Zaliwski*
Przerownicki	*Słuſikowski*	*Troian*	*Zaluski*
Radkiewiowski	*Smogorzewski*	*Ubniewski*	*Zawadzki*
Rościßewski	*Starzyński*	*Wcisłicki*	*Zawłocki*
Saporowski	*Stępkowski*	*Wielicki*	*Zukowski*

O GAŁECKICH mowiłem na ſwym mieyſcu, tu przydaię. Jan Gałecki Miecznik Podlaſki, maż rycerſki, za Adama Sieniawſkiego, Hetmana Wielkiego Koronnego, Pułkownik, y Partyi Ukraińſkiey Regimentarz, tam wſzczynaiące ſię bunty kożackie uſkromił, znoßſzy po kilka kroć Buntownikow. Na domy Boże y Zakonne, ſzczodrobliwy, ſwoim nakładem fundował Kościoł OO. Karmelitom w Bułſzowcu; wdzięczne dobroczynności iego y Collegium naſze Staniſławowſkie. Zaſłubił ſobie w dożywotnią przyiazń Tereſſę Karſnicką, Podkomorzankę Halicką, herbu Leliwa, ktora mu powiła corki trzy, Bogumiłę, Zofią, y Maryannę, z tych oſtatnia w dzieciństwie umarła, y ſyna iednego Franciſzka, ktory ieſzcze w ſzkołach naſzych Lwowſkich; umarł 1726: pochowany w Bułſzowcu w Kościele od ſiebie fundowanym.

Erhardus Ionoſchitz, leży w Lubawie u Bernardynow 1599 pochowany, żył bezżenny, na iego nadgrobku cztery herby widźieć. 1 Junoſza, drugi Slepowron, trzeći Odwaga albo Mur, czwarty Strozberg, to ieſt dwa mieſiące barkami do ſiebie obrocone, a gwiazda nad niemi we frodku *Mſ. de Famil: Pruſſ:* ztąd w noſzę, że byli, ktorzy ſię od herbu Junoſzami zwali. To ſię też zda bydź pewna, że Familiantow tego herbu naypierwſze Gniazdo Xięſtwo Mazowieckie, zkąd ſię potym w rożne Prowincye Polſkie, niektorzy z nich powynoſili.

Juracha herb patrz Kotwica.

*KOtwica bydź powina w polu czerwonym, nad ktora krzyż, w hełmie zaś trzy piora ſtruſie, tak go opiſał *Koial: in Mſ.* w Litwie ſa. Początek imienia ſwego Jurarchowie maia od roku 1430; od Juryi, o ktorym *Stryikowski* wyraźnie piſze. Juraha Rufin Staroſta Łucki, był potym Gubernatorem całego Wołynia, *iako świadczy Koial:* To też ieſt pewna, że Jurachowie od Gedroyciow poſzli, bo y w Metryce Litewſkiey nie inaczey znaydźielz, tylko Kniaź Giedroyc Juracha, tak ſię y oni ſami na Elekcyi Władyſława IV podpiſali, iako Staniſław Giedroyc Juracha, w Woiewodztwie Wileńſkim, y w powiecie Oſmiańſkim, zowia ich Gedroyc Juracha. Jacek wnuk Juryi koło roku 1480 przenioſł ſię do Woiewodztwa Nowogrodzkiego, tam porzuciwſzy roża, ktora ſię do tych czas inni Jurachowie pieczętuia, zaczał ſię pieczętować kotwica. Benedykt Marſzałek (zdamiſię Nowogrodzki) z Seymu 1569, naznaczony do korrektury Statutu Litewſkiego, *Conſtit: fol: 194.* Piotr w Nowogrodzkim 1674. Jędrzey Michał Łowczy Nowogrodzki, Porucznik powiatu Oſmiańſkiego, y Kazimierz 1700.

JURECKI herbu Prus 1mo. Woyciech Jurecki, miał za ſoba Wichrowſka Tereſſę, Czeſnikownę Brzeſka Kuiawſka, z tey corka Anna *1mo voto* Regulſka, *2do* Kurowſka.

JUREWICZ herbu Lubicz w Xięſtwie Zmudzkim. *Mſ. Koialow:* Są y w powiecie Słonimſkim y w Krakowſkim, o ktorych *Konſtytucya 1621 fol: 761.* Staniſław Jurzewicz Naczory, Poborca z Seymu 1607 *fol: 776.* N. Jurewicz Piſarz zadworny Litewſki, miał za ſoba Zofia Byſtrzonowſka. Eufrozyna

Zofia Jurewiczowna, Horodniczanka Słonimſka 1674. Piotr, Kaźimierz, w Zmudźi 1648. Marćin Horodniczy Słonimſki, ſyn Jan, drugi Samuel w Zakonie *Soc: JESU*, y Jerzy. Franciſzek 1700.

**JURGIELEWSKI herbu Dołęga*, z tą iednak odmianą, według *Koiałowicza*, że nad podkową krzyża niekłada. Maia bydź w Grodźieńſkim powiećie.

**JUROWSKI herbu Przyiaćiel* z tą rożnica, że powinno bydź ſerce na miſie ſtrzała z gory przeſzyte, w polu błękitnym, na hełmie pieć pior ſtruſich, tak go opiſał *Koiał: in Mſ.* tymże ſię herbem pieczętuia Pawłowiczowie, ktorzy ſa na Wołyniu, ile iedneyże z nimi dźielnicy. Mikołay Jurowſki Stolnik Wołkowiſki, mowca znamienity 1648. Jakub w powiećie Grodźieńſkim 1674. Imienia tego nabyli, od Jurowicz maiętności ſwoiey, leżacey w powiećie Grodźieńſkim.

**JURKOWIECKI herbu Pilawa* w Krakowſkim Woiewodztwie. Paweł z Jurkowic 1478, *Monim: Coll: Leop:* Mikołay z Nagłowic Jurkowiecki, Podſtoli Zytomirſki, Stefan, Jerzy, Jozef podpiſali Konfederacyą Sendomirſka 1704 z Krakowſkiego.

JURKOWSKI herbu Jaſtrzębiec w Sendomirſkim Woiewodztwie, Wawrzyniec Jurkowſki 1589 Poborca z Seymu naznaczony, *Conſtit: fol: 558 y 593*, Staniſław Probołzcz S. Floryana, Kanonik u S. Jerzego na Zamku 1668. Konſtancya Zakonnica S. Klary w Saczu 1701.

**JURSKI* w Łęczyckim Woiewodztwie, Staniſław Jurſki, piſał ſię na Elekcya Jana Kazimierza Krola.

**JURZYC herbu Ślepowron* w Woiewodztwie Wileńſkim, Jan Jurzyc 1632. Jerzy Woyſki Lidzki Pułkownik Krolewſki, y Kryſztof 1648, podpiſali Elekcye Krolewſkie w Pińſkim powiećie, do podkowy w herbie Ślepowron, przydaia w połrzodku gwiazdę *Koiał: in Mſ.*

**JUSKIEWICZ herbu Leliwa*, Ida od Juchna albo Juſka, o ktorym indźiey ſię mowiło. N, Juſkiewiczowna tego herbu, była za Kiewnarſkim herbu Lubicz. Jan Rotmiſtrz w piechoćie Koronney 1648, w Ziemi Sochaczowſkiey. Jan 1700 w Litwie.

**JUSZKIEWICZ herbu Ślepowron.* Mintowt Juſzkiewicz, Adam y Staniſław w Wileńſkim 1648 Michał w Zmudzkim, Karol w powiećie Kowieńſkim 1674. Z tych Bazyli Chorąży pod Uſarſka Choragwia, a potym Pułkownik u Sapiehy, Starości Bobroyſkiego: brat iego Samuel, Porucznik Uſarſki u Sapiehy, Woiewody Wileńſkiego, z Zmudźi w Pruſy ſię przenioſł, kędy poiał w dowę Zofia Milewſka, z niey był ſyn Jan Juſzkiewicz w Zakonie naſzym Prowincyał Prowincyi Polſkiey, rządził krom tego w Krakowie Nowicyat, y w Lublinie, y w Jarołławiu Collegia, ieſt w druku iego *Dyskurs na honor S. Ignacego Lojoli in 4to 1724 w Lublinie.*

**JUSZKOWSKI* Eliaſz Juſzkowſki dla męſtwa, ktorego niepłonne dał dowody na woynach Inflantſkiey y Moſkiewſkiey, w komput ſzlachty Polſkiey policzony, *o czym Konſtytucya 1613 fol: 34.*

**JUTRKOWSKI.* Jutrkowſkich na Jutrkowie tranſakcye zapiſane znaydźieſz w Xięgach Grodzkich Oſtrzeżowſkich w roku 1447, a w roku 1487 Jan Jutrkowſki pięć grzywien na Strzyżowie Plebanowi ſwemu zapiſał w tychże Xięgach.

JUTROWSKI herbu Rogala w Wielkieypolſzcze. O tych piſze *Paprocki*, opuścił *Okolski.* N. Jutrowſki miał za ſoba Pieniażkownę Annę, pozoſtała wdowę po Ligeźie, z tey była corka Magdalena Stradomſka. Jana Jutrowſkiego na Podolu, Woyćiecha w Kaliſkim Woiewodztwie wſpomina *Paprocki.*

Iwa-

Digitized by Google

Iwanicki herbu Pełnia.

XIĘżyc w pełni powinien bydź w czerwonym polu, a na nim ſtoi krzyż troiaki, w hełmie trzy piora ſtruſie, tak go opiſuie *Okolski tom: 2 fol: 385*, gdźie piora ſtruſie, między dwiema ſzablami oſtrzem do ſiebie, y końcami do gory obroconemi, zkłada. Pierwſzy Bogdan tym herbem zaſzczycony od Xiążęcia Lubarta, pod Włodźimierzem na Wołyniu, według *Okolskiego* w roku 1341, raczey iednak miał mowić *Okolski 1453*, iakoż *y Koial:* pod tym rokiem *lib: 8. par: 1. powiada*, że gdy Lubarta Xiążęcia w Łodzimierzu naſi Polacy oblegli, Bogdan z Jwanic, w głęboka noc przy pełnym Xiężycu, zluſtrowawſzy woyſko Polſkie, Xiążęcia o tym informował, y drogę pokazał, ktora by mogł był uyść niebeſpieczeńſtwa ſwego, za co nowym herbem był nadany od niego. Zginął potym ten Bogdan pod Litowiſzczami, gdy bowiem Tatarzy na Wołyń wtargneli, a on im w małey garſztce ſwoich tam drogę zaſzedł, od dalko większey liczby Tatarow opaſany, z innemi poległ: ieſt ieſzcze po dźiś dźień pamiątka tego: bo mogiłę tę, gdźie y iego, y towarzyſtwo iego pochowano, Iwanice zowią. Zoſtawił dwoch ſynow Adryana y Eliaſza, obudwu ludźi rycerſkich, Adryan z Hutorowny Jana corki, zpłodźił Jakuba, temu Hulanicka Stefana corka, powiła Fiedora y Zacharyaſza, ten Zacharyaſz z Władyſławem Jagiellonowiczem Krolem Polſkim, zginął pod Warną 1444. Eliaſz brat Adryana z Dederkałowny, zrodźił ſyna Michała, ktory z corki Wanka Koptewicza, miał ſyna Grzegorza, zginął potym ten Michał w okazyi pod Sokalem 1519, w roku potym 1523 dźiał był dobr między tym Grzegorzem ſynem Michała y Fiedorem ſynem Jakuba, o ktorym wyżey: ten dźiał podpiſali Semen Xiąże Zbarazkie, Fiedor Bokii, Semen Federowicz Lachowſki, y Kudym Drewińſki. Fiedor z corki Euſtachiego Szpakowſkiego, zpłodźił dwoch ſynow, Waſka czyli Bazylego, ten zginął w okazyi z Tatarami, y Wawrzyńca dźiedźica na ſtarych Iwanicach 1534, ten potym Unia Wołynia z Korona podpiſał 1569,

Digitized by Google

z Matrena Iwanicka było dwoch ſynow iego, Łazarz y Tymoteuſz. Grzegorz ktory z Fedorem dźiał dobr oyczyſtych czynił, z Olechna Diochcianka miał ſyna Jana, ten z corka Jacka Lityńſkiego zplodźił Grzegorza, temu Olechna, corka Piotra Zerkało Koniewickiego, powiła Alexandra, od ktorego był ſyn Symeon zrodzony z corki Jędrzeia Korowaia. Symeon poiął Jwana Kraſnoſielſkiego corkę, z nią wziął w poſagu Nowe Jwanice. Tymoteuſz brat Wawrzyńca z Bohdana Prazowſka, zoſtawił Wawrzyńca ſyna, od ktorego było ſynow czterech. 1 Fryderyk w wielu okazyach doſwiadczonego męſtwa, nakoniec za konſenſem Rzeczypoſpolitey dwa tyſiące ludźi do boiu uzbroiwſzy, z nimi do Niemiec na ſukkurs Czeſarzowi poſzedł, tam z Guſtawem Krolem y Szwedami potykał ſie zawſze heroicznie, aż tez pracami woiennemi zwatlony, tamże w Niemczech, żyć przeſtał, pamiętny Oberſzter. 2 Wacław na Woynie Moſkiewſkiey, 3 Jan w kampanii z Turkami w Oyczyznie, polegli. 4 Alexander miał za ſoba Jwanicka z tegoż domu. Łazarz brat Tymoteuſza, a ſyn Wawrzyńca z Hoholewſka wſzedł w kontrakty małżeńſkie, z tey miał czterech ſynow. 1 Gabryel w obozie dobrze zaſłużony z młodych lat, daley Sędźia Grodzki y Podſtarości Włodźimirſki, żona iego Bykowſka Apollonia, z Seymu 1631 był deputowany do rewizyi Xiąg Grodzkich y Ziemſkich Włodźimirſkich *Conſtit: fol: 28.* 2 Maćiey Podſtarości Włodźimirſki, cztery razy z rożnych Seymow naznaczony do korrektury praw, y do kompozycyi Stanow tey Oyczyzny; Małgorzata Kurczewiczowna herbu Kurcz iego małżonka. 3 Jan y na woynie y w pokoiu dobrze zaſłużony, po śmierći żony ſwey Anny Jeżowſkii, herbu Poray, peregrynacya daleka do Rzymu, Jeruzalem, y innych mieyſc Swiętych podiął, Synowie iego ći, Konſtantyn Kanonik Łucki y Kamieniecki, Proboſzcz Międzyboſki, deputat kilka razy na Trybunał Koronny, Kaznodźieia Ferdynanda Krolewica, Biſkupa Płockiego y Wrocławſkiego, ieſt iego Kazanie w druku *na pogrzebie Kázánowſkiego Marſzałka z tytułem Laska nadworna Koronna podnieſiona, in 4to w Warſzawie 1650: zdo Doctrina Politica verbù Taciti 1641 Lugduni in min:* bracia iego Swentoſław y Stefan. 4 Jerzy Rotmiſtrz na expedycyi Moſkiewſkiey tamże poległ. Corki Łazarza były te, Elżbiera Jerzego Owłoczyńſkiego, Sędźiego Ziemſkiego Włodźimirſkiego. Teodora, Grzegorza Kiſiela Podſędka Włodźimirſkiego, Alexandra, Jana Bohowityna. Regina, Woyćiecha z Grochowa Ponętowſkiego, małżonki. Tobiaſz ſyn Gabryela z Bykowſkii, poiął był w dożywotnia przyiaźń Teodorę Czaplicownę. Paweł brat Tobiaſza. Stefan ſyn Maćieia Podſtarościego Włodźimirſkiego, w Zakonie Kaznodźieyſkim Lector Teologii. Samuel brat iego w Pruſiech pod Tczowem w okazyi ze Szwedami zginął. Daniel trzeći brat, miał za ſoba Wolſka. Kwitneli potym ći: Marcyan Czeſnik Czerniechowſki, deputat *ad pacta conventa* Jana III, Benedykt, Jerzy, Jan, Boguſław, Staniſław y Konſtantyn 1674.. Staniſław deputat na Trybunał Koronny 1725. Joanna Jwanicka, Jędrzeia Michała Swirſkiego. N. Jwanicka naprzod Sienińſkiego, potym Cieſielſkiego Adryana. N. Franciſzka Cieſzkowſkiego Sędźiego Ziemſkiego Czerniechowſkiego. Katarzyna Czapſkiego Franciſzka, Kaſztelana Gdańſkiego, małżonki. N. Iwanicki Łowczy Nowogrozki 1704. N. miał za ſoba Annę Stoieńſka, Sędźiankę Ziemſka Bełzka.

**JWANOWICZ herbu Ilgowski* w Xięſtwie Zmudzkim, Jozue y Teodor Władyſława IV. Staniſław y Jędrzey Iwanowiczowie, Jana III, podpiſali Elekcye.

IWANOWSKI herbu Łodźia w Łukowſkim y po rożnych Woiewodztwach. *Pro-*

procki o herb: fol: 275 wſpomina Iwanowſkiego, że za nim była w małżeńſtwie Zebrzydowſka. Alexy Iwanowſki oſiadł w Krakowſkim, ſyn iego poiął Koludzka herbu Pomian w Wielkiepolſzcze. Jakub Podczaſzy Podlaſki, poſeł na Seym 1626, y z niego deputowany na Trybunał Radomſki *Conſtit: fol: 5*, w roku 1631, deputatem będąc na Trybunał Koronny, z Podlaſkiego, zabity od Laſockiego, o czym *Liſiecki Trybunał głowny.* Staniſław Rotmiſtrz Pancerny 1658, miał ſwoię chorągiew w Kompućie woyſka Koronnego. Staniſława Miecznika Czerniechowſkiego, Rotmiſtrza Pancerney chorągwi, znaydźieſz *w Konſtytucyach 1678 fol: 21.* Jan Porucznik Pancerney Chorągwi, żołnierz odwagi doſwiadczoney, ktorego w Konſtytucyach tamże wſpominaią, gdźie mu kazano wyliczyć z Skarbu dwa tyſiące za iego zaſługi, namieniaią tamże żonę iego y potomſtwo, w Turecka zabrane niewola. Remigian y Staniſław, podpiſali Elekcya Jana III. Iwanowſka Barbara, Piotra Wężyka, Chorążego Sieradzkiego małżonka. N. Jędrzeia Leſzczyńſkiego.

**IWANOWSKI herbu Rogala*, z ta iednak odmiana, że miaſto rogu żubrzego, kłada rog łoſia, a w hełmie trzy piora ſtrufie, ſą w Orſzańſkim powiecie, to *Koial: in Mſ.* Władyſław Iwanowſki, Podſtoli Wilkomirſki, á potym zdami ſię tenże Podczaſzy Wileńſki, Piotr y Szymon 1700.

**IWANSKI herbu Jaſtrzębiec* w Sieradzkim Łęczyckim y Kaliſkim Woiewodztwach, Tranſakcye tego Domu, znaydźieſz w Grodźie Sieradzkim od roku 1500, gdźie Marcin Iwańſki z Iwania, (leża te dobra w Sieradzkim, nie daleko Miateczka Szatka) zpłaca Jakuba brata. Od Marcina był ſyn Gabryel, od Gabryela Jan, od Jana Michał, ktory z Łaſkim Woiewoda Sieradzkim był w Turczech, ſyn iego Woyciech, dźiedźic Iwania y Pruſzkowa, z Rudnickiſ zpłodźił corkę Katarzynę Stokowſka w Łęczyckim, y ſynow dwoch, Piotra y Michała. Z tych Piotr Miecznik Sieradzki, dźiedźic na Rudnikach, poſelſtwa na Seymy, y deputacya na Trybunał Koronny, y Kommiſſya do Torunia, na odebranie Kościoła, godnie ſprawował: *imo voto* miał za ſoba Leznicka, z tey były dwie corki, Joanna Dobiecka, y Katarzyna Zakonnica w Wieluniu, tyleż ſynow, to ieſt Szymon Kanonik Płocki y Wieluńſki, y Stefan dźiedźic Pruſzkowa, mąż woienny, Miłońſka z Konopnicy, czterech mu ſynow powiła, Alexandra, zginął na Bukowinie, za Krola Jana. Ludwika Kanonika Unieiewſkiego, Proboſzcza Pleſzewſkiego, umarł powietrzem młodo, ſłużąc zapowietrzonym owieczkom ſwoim. Zygmunta, tego żona Czarnecka w Łęczyckim, Rafała, tego żona Kaſinowſka, Synowica Staroſty Gniznieńſkiego w Poznańſkim. *2do voto* miał żonę Sułkowſka, Sędźiankę Ziemſka Inowrocławſka, z tey było trzech ſynow. Marcin w Zakonie *Soc: JESU*, po rożnych ambonach gorliwy kaznodźieia, umarł w Kaliſzu 1687. Gabryel Sułkowa dźiedźic w Kuiawach, złączył ſię był dożywotnie z Trzebicka, Podſtolanka Sieradzka, Synowica Biſkupa Krakowſkiego, ktora mu zrodźiła trzy corki, Tereſſe Dobrſka w Łęczyckim, Maryannę Czarnecka, Zofia Zakonnicę S. Franciſzka w Kaliſzu, ſynow zaś dwoch, Gabryela y Konſtantego, tego z Maſtowſkiey ſyn Staniſław Profeſſ w Częſtochowie, corka iedna Zakonnica w Trzebnicy Jadwiga, druga Katarzyna Oſtrowſka. Trzeci ſyn Piotra z Sułkowſkii Władyſław dźiedźic na Rudnikach, Kommiſſarz do granic między Staroſtwem Wartſkim, y dobrami Ziemſkiemi, deputat na Trybunał Koronny, za laſki Radomickiego Woiewody Poznańſkiego: pierwſza żona iego Borkowna Goſtyńſka, Łowczanka Wieluńſka, z tey corka Joanna zaſłubiona Koſſowſkiemu, Łowczemu Łęczyckiemu, ſynow zaś trzech, naprzod Piotr ten po rożnych tak ry-

cerſkich iako y poſelſkich funkcyach, Rotmiſtrzował w Woiewodztwie Sieradzkim przeciw Szwedom, a z Eleonory Olſzowſkii Starościanki Wieluńſkiey, zoſtawił dwie corki. Ludwikę za Jerzego Karſznickiego, Stolnika Wieluńſkiego wydana, y Joannę, ſynow tyleż Mikołaia y Woyciecha. Drugi Kryſztof w Zakonie naſzym rządźił Collegium Rawſkie y Brzeſkie. Trzeći Jan Kanclerz Poznańſki, Kanonik Kuiawſki, Deputat na Trybunał Koronny z Kapituły Poznańſkiey. Druga żona Władyſława Boryſławſka, z tey corka Konſtancya Łempicka, y ſyn Jerzy mąż woienny. Michał drugi ſyn Woyciecha z Rudnickii, Łowczy Łęczycki, z Szamowſkii zpłodźił trzy corki, Annę Kiełczewſka, Katarzynę Gallicka, y Eleonorę Zakonnicę w Toruniu, ktora potym wźięta do Grudźiadza na nowa Fundacya, ten tam Klaſztor Xięnia rządźila, tyleż ſynow, toieſt Kazimierza Podczaſzego Łęczyckiego, ten z Wierzbowſka Synowica Biſkupa Poznańſkiego żył bez potomnie; mowca wielki, czego dał dowody, to na Seymy poſłuiąc, to na Kommiſſyach y deputacyach w Trybunale Koronnym. Kryſztofa dźiedźica na Zygrach, żył bezżenny. Jana Podſędka Ziemſkiego Łęczyckiego, ktorego z Cioſnowſkii było corek cztery, Jadwiga Starzyńſka, Stolnikowa Łęczycka, Katarzyna Sierakowſka Starościna Lipnicka, Tereſſa Wolſka, Eleonora Zakonnica w Grudźiądzu, y ſyn ieden Adam, dźiedzic na Rycerzowie y Radzyniu, Stolnik Łęczycki, żona iego Helena Gębicka, Podkomorzanka Poznańſka, z ktorey dwie corki, Franciſzkę z kolligował z Szembekiem Kaſztelanicem Wiſlickim, Staroſta Nowogrodzkim, Marcyannę z Niſzczyckim Kaſztelanem Raćiazkim, ſynow także dwoch, Staniſław poſeł z Łęczyckiego na Seym Grodźieńſki 1730, ma za ſoba Maryannę Maczyńſka, Podkomorzankę Sieradzka, y Jozef Kanonik Kruſwicki. Był także Adam Iwańſki, ten ſzedł od Marćina, o ktorym ſię na poczatku mowiło, ten miał żonę Potocka z Kaliſkiego, z nia corkę iedne Joannę Zakonnicę w Warćie w Sieradzkim, ſynow zaś czterech, toieſt, Franciſzka, od ktorego z Swinarſkii był ſyn Antoni w Litewſkim woyſku General Adjutant, umarł młodo, Woyciecha Franciſzkana, Władyſława zginał pod Kaliſzem, Jana, ktorego z Zychlińſkii ſyn Karol, Kanonik Łęczycki, Probofzcz Lutomirſki. N. Iwańſka Kościelkowſkiego Jakuba małżonka. Tegoż Domu y herbu ſą Iwańſcy na Wołyniu, dokad ſię z Sieradzkiego przenieśli, w tamtych kraiach woynę ſłużąc.

**IWASZKIEWICZ herbu Gozdawa* w Xięſtwie Litewſkim, *Koial: in Mſ.* Michał, Jan, Piotr, Jerzy, Kazimierz Rudofzańſki Jwaſzkiewiczowie 1700. Konſtytucye 1613 wſpominaią ich.

**IWASZKIEWICZ herbu Traby.* Czwarty ſyn Hrehora Oſtyka był Tokar, ten miał trzech ſynow Harbuta, Iwaſzka, y Piecka, od Iwaſzka poſzli Jwaſzkiewiczowie, w Trockim Woiewodztwie, y Xięſtwie Zmudzkim: pomieniony albowiem Iwaſzko, miał ſynow dwoch, Jana Kuchmiſtrza Litewſkiego, y Bogdana. Staniſław Iwaſzkiewicz, Marſzałek Litewſki, tego wſpomina przywiley Alexandra Krola, ktorym potwierdza Zmudzkie przywileie. Alexander kwitnał koło roku 1619. Jerzy Iwaſzkiewicz Chorąży Petyhorſkiey Chorągwi, pod Kuliſzkami odważny żołnierz, w roku 1680. Sędźia był Grodzkim Trockim *Kazanie Woynilowicza.*

IWICKI herbu Paprzyca w Łęczyckim Woiewodztwie. Mikołay Iwicki wielkiey odwagi Kawaler: bo w nierowney daleko ſile na potężnieyſzego nieprzyiácicla uderzył, y lubo ſię dość mężnie potykał, wźięty od Tatarow w niewolą, z ktorey w kilka lat ledwo ſię wyplatał. Jana Seym 1609. deputował

do

o rewizyi Xiąg Liwſkich. *Conſtit: fol: 903.* N. miał za ſobą Kryſtynę Oźie-
dowſka.

VSKI herbu Łodźia w Wielkiey polſzcze. Dom ten dźielnica idźie od Tomi-
kich Łodźicow, dla czego też z Tomic Iwińſkiemi ſię piſza, czego dowo-
em ſą nadgrobki dawne: acz kiedy Jwna w dźiale ſię iednemu z Tomi-
kich doſtała, iego potomkowie Iwińſkiemi zwać ſię poczęli. Jan z To-
nic Iwiński, Podkomorzy Kaliſki 1549, ktorego Epitaphium w Jwnie głoſi:
m iego Jan nauka y Chrześciańſka pobożnośćia chwalebny, z Dźiałyńſkiii
odkomorzanki Chełmińſkiey *według Paprockiego*, miał zoſtawić potomſtwo,
m zżedł z tego świata 1580. Piotr 1627. N. Iwińſki miał za ſobą Annę
ościelecką. z tey były dwie corki, iedna Anna Zakonnica S. Klary w Gnie-
nie 1652, druga Maryanna, ta pierwſzym zwiazkiem żyła z Grudźińſkim,
afztelanem Nakielſkim, drugim z Staniſławem Dźiałyńſkim Woiewodą Mal-
orſkim, Staroſta Tolkmickim. Iwińſka była za Adamem Sędźiwoiem
zarnkowſkim, Woiewoda Łęczyckim, y Generałem Wielkopolſkim.

Ell. czy Ikiel Eberhard Ixkiell Major w Woyſku Polſkim na Seymie 1676 o-
zymał indigenat, co druga Konſtytucya 1678 approbowała *fol: 13*, w powie-
e Rzeczyckim oſiadł.

BSKI herbu Pomian. Jedni ſię z nich z Łukowſkiey Ziemi przenieśli do
iewy, z tych był Woyciech Izdebſki, Kanonik Wileńſki, Archidyakon
Officyał Smoleńſki, Sekretarz Krolewſki, prałat godny w ſądach Aſſeſor-
ich Trybunalſkich, y rożnych Kommiſſyach, nieraz *Adminiſtrator ſede va-*
ante Biſkupſtwa Smoleńſkiego. Alexander Podſtoli Łukowſki, Sędźia Woy-
owy, y Towarzyſz Potockiego Staniſława, Hetmana Koronnego. Feli-
an Pisarz Grodzki Łukowſki. Mikołay Kazimierz Strażnik Smoleńſki, a
i śmierći Oycowſkiey, ſyn iego Mikołay Strażnik także Smoleńſki. Jan
licyan Podſtarości Trocki. Władyſław ſłużył z Gośiewſkim Hetmanem.
n y Konſtantyn. Woyciech poległ pod Konſtantynowem. Tomaſz w
actawſkim. Jan w Mińſkim. Staniſław Rewizor dóbr Xiążęcia Radźiwiła.
anciſzek Gwardyan w Siemieńſkim Konwencie, Zakonu S. Franciſzka;
oſtra iego, Starſza rzadźiła Klaſztor Słonimſki. Staniſław w Zakonie
onifratellow. Maciey Rotmiſtrzem będąc za Zygmunta Krola pod Smo-
ińſkiem przy Cerkwi S. Ducha, gdźie ſię była Moſkwa okopawſzy zawar-
, zginał. Mikołay Porucznik Smoleńſki, od Moſkwy do Aſtrachanii
iety z Piotrem y Pawłem Izdebſkiemi. Piotr Komornik Krakowſki 1648.
drudzy z nich na Wołyniu, inni na Podolu. Izdebſka była za Janem
odowſkim berbu Łada, druga za Marcinem Celińſkim, Jelowicka była
Izdebſkim, z ktorey ſyn Jan.

VSKI herbu Poray w Wielkieypolſzcze. Benedykt Izbieńſki naprzod 1532
nonik Krakowſki, naznaczony do korrektury praw Koronnych, potym
ncierz Gnieznieńſki, Kantor Krakowſki, Kanonik Poznańſki, Krolowi Zy-
nuntowi, dla cnot ſwoich, y innych natury przymiotow, tak był przy-
dł do ſerca, że go na Biſkupſtwo wyniosł Kamienieckie, wkrotce potym
Poznańſkie, na tey Paſterſkiey funkcyi, pieknie ſię przed Bogiem popi-
a iego żarliwość o wiarę, kiedy widzac, iak ſię wſzędźie ſzerzyła ſekta
iterſka, w Dyecezyi ſwoiey murem ſię ſtawił, przećiwko wſzyſtkim dyſ-
dentom, tak chodzac przez ſiedm lat koło trzody Chryſtuſowey, wieku
ego 65, w roku 1553 odpoczął w Panu, pogrzebiony na Tumie w Pozna-
u *Treter: in Vit: Epiſcop: Poſnan:* Brata iego rodzonego Piotra, Kanonika
iawſkiego, Sekretarza Krolewſkiego, zmarłego w roku 3527, wypiſał nad-

grobek *Starowol: in Monum:* z Kościoła Krakowſkiego S. Troycy, N. tra-
ci ich brat, od ktorego był ſyn Marcin, Scholaſtyk Krakowſki, Kanonik
Gnieznieński, y Archidyakon Poznańſki, piſał ſię z Izdebna, kędy Kościoł
wymurował, á drugi w Strzałkowie wyſtawił. Ofiarował mu był Krol Ia-
ſkupſtwo, żeby tylko dał był dźieſięc tyſięcy, podźiękował pobożny kapłan
za tę łaſkę Krolowi, powiadaiąc, że mi ſię tego kupować niegodzi, wie-
mię Krol prawi ſadźi bydź godnym tego, przyimę, ale bez tey kondycyiu-
ieſzcze 1577 iako ſwiadcza *Acta Synod: Petricov:* umarł 1594, wieku ſwego
Jan z Ruſzcze Izbieński (ztąd wnoſzę, że iednaż ich dźielnica z Ruſzcze
mi Porayczykami, druga że ſię raczey Izdbieńſcy ile z Izdebną zwać po-
winni) Surrogator Poznańſki, umarł 1599. Marcin 1593 ſtan ſobie duchowny
obrał. Są też Izbińſcy w Rawſkim Woiewodztwie, ale niewiem czy tego
herbu. Władyſław Czeſnik Goſtyńſki, Jan, Staniſław, Adam, Wawrzyniec,
Stefan, Łukaſz, Woyciech y Szczeſny w Ziemi Sochaczowſkiey 1674. Ka-
bińſki miał za ſobą Maryannę Niſczycką, Chorążankę Wyſzogrodzką,
ktorey ſyn Samuel, y corek pięć, Ewa Wagrocka, Helena Plichcina, Petro-
nella Trzcińſka, Zofia Głębocka, Zofia Tomprekowa, *Geneal: Niſcyi:* Ła-
kaſz Izbińſki, Stolnik Sochaczewſki 1696. Anna, Marcina Radzanowſkiego
Podkomorzego Płockiego małżonka, wielkich cnot matrona. *Lucæ Paprock.*
Łaſki fol: 56. Zofia Izbieńſka Zakonnica S. Klary w Gnieznie, ſpuſtoſzo-
od herezyi Klaſztor Chełmińſki, na ſwoię opiekę wźięła, gdźie potym by-
Miſtrzynią w Duchu, Magdaleny Mortęſkii Chełmińſkiey Xieni. Józef Cza-
ſnik Smoleński, Sędźia Kapturowy Lwowſki 1733.

IZYCKI herbu Bonczа w Lubelſkim Woiewodztwie. Jan Iżycki 1632 w Ziemi Rá-
żańſkiey, Staniſław w Woiewodztwie Ruſkim, Wacław w Ziemi Rożańſkiey
1648. Alexander w Lubelſkim. Daniel Sędźia Lubelſki, poſeł na Seym 164
z tamtąd deputowany do kwarty Rawſkiey, *Conſtit: fol: 36,* á w roku 16
do rewizyi Xiąg Lubelſkich, *Conſtit: fol: 45.* Jakub deputat na Trybunał Ko-
ronny 1725. Mikołay w Zakonie naſzym. Mikołay y Jan w Lubelſkim ob-
Jan Miecznik Lubelſki 1648.

**IZYSKOWSKI.* Marcin na Oleſznie Iżyſzkowſki, podpiſał z Podlaſkim Woie-
wodztwem Elekcya Jana Kazimierza Krola.

**KAC-*

**KACPERSKI.* Jan Kacperſki z Ziemi Wiſkiey, podpiſał Elekcya Jana III.

**KACZANOWSKI herbu Oſtoia* w Xięſtwie Litewſkim. N. Kaczanowſki miał za ſoba Podſtolankę Braclawſka Podolcownę. Jan z Powiatu Braclawſkiego, podpiſał Elekcya Jana III. Władyſław Hilary Miecznik Witebſki, Jan Kaźimierz 1700.

KACZANOWSKI herbu Wczele w Wielkiepolſzcze. Kaczanowſki Woyćiech w Woiewodztwie Ruſkim 1648 kwitnał.

**KACZKOWSKI herbu Nałecz* w Wielkieypolſzcze. Franciſzek Kaczkowſki, z Agnieſzki Dobieiowſkii herbu Wczele, zoſtawił ſyna Antoniego w Kaliſkim Woiewodztwie poſſeſſyonata. Tereſſa Kaczkowſka z Jadwigi Kolaczkowſkii urodzona, była za Maćieiem Doleckim.

KACZKOWSKI herbu Pomian w Kuiawach, *Paprocki*, ich u ſiebie położył, *Okolski* opuścił. Nyczko Kaczkowſki 1382; podczas interregnum podpiſał Konfederacya Wielkopolſka, *u Janußowsk: w Stat: fol: 74.* Kaczkowſki Łowczy Inowrocławſki 1436 podpiſał pokoy Brzeſki *u Laskiego w Statuc: fol: 141.* Adam poſeł na Seym z Inowrocławſkiego, z tamtąd Deputatem ſtanął na Trybunał Radomſki, *Conſtit: 1618 fol: 4.* Kaczkowſki miał za ſoba Niemoiewſka herbu Rola, Jana Kaſztelana Chełmińſkiego, y Katarzyny Koſtczanki, Woiewodzanki Chełmińſkiey corkę, z ktorey ſię potomſtwo zoſtało. *Mſ. Konopatſc:* Bartłomiey Chorąży Inowrocławſki, żona Zophia Sierakowſka, Kaſztelanka Inowrocławſka, od ktorych 1638. Kaſper Działyńſki kupił Honkowko na Collegium naſze Bydgoſkie *Hiſtor: Coll: Bidgoſt:* Jan kwitnał 1648. Kaczkowſki Sędźia Ziemſki Kaliſki, żona iego Jadwiga Koſztutka 1674. Kryſztow dwa tyſiące oſtatnia, wola ſwoia zapiſał naſzemu Collegio Lwowſkiemu *Hiſtor: Coll:* Staniſław 1699. Kaczkowſki mał za ſoba corkę Zebrzydowſkiego Łukaſza, *Paproc: o herb:* Woyciech w Płockim Woiewodztwie Poborca 1634 *Conſtit:* Dorota herbu Pomian, Pawła Morawſkiego Dzierżykraia małżonka. N. miał za ſoba Konſtancya Kolczyńſka Podczaſzankę Inowrocławſka, z ktorey potomſtwo. Jan Piſarz Grodzki Kowalſki, Jozef y Władyſław Czeſznik Kowalſki, Paweł y corka Wiktorya Kielczewſka.

**KACZKOWSKI herbu Prus 1mo.* Staniſław Mruk Kaczkowſki teraznieyſzy Archidyakon Poznańſki, tym ſię herbem pieczętuie. N. miał za ſoba Kotowſka.

**KACZYCKI herbu Abdank* O tych *Paprocki, áni Okolski* nie piſał, ale mam o nich uſtna relacya.

**KACZYNSKI herbu Pomian* Xięgi o nich Grodzkie Oſtrzeſzowſkie ſwiadcza 1622, ale y w Xięſtwie Litewſkim kwitna. Jędrzey Piſarz Grodzki Wileńſki, Je-

Digitized by Google

rzy y Nikodem Kaczyński Jana Kazimierza, Michał y Władysław z powiatu Wilkomirskiego Jana III, podpisali Elekcya: z tych Michał Sędzia był Wilkomirskim 1686. Kazimierz Kanonik Smoleński. N. była za Alexandrem Judyckim, Podsędkiem Rzeczyckim. Paweł Kaczyński w Zakonie naszym życie zkończył w Lublinie w roku 1676, maż wielkich cnot y żarliwości o Boga, z ktorey po nayprzednieyszych Ambonach, á w samym Lublinie dwanaście lat przed Trybunałem Koronnym, z wielkim pożytkiem do ludzi kazał: rządził potym Collegia w Jarosławiu, Lublinie y Krakowie *Domum Professam*, zostawił wiele tomow swych kazań w Kaliszu, te zaś do druku weszły. imò. *Kazania na Niedziele całego roku in folio Calisii 1675, a tom drugi tychże kazań 1697 w Kalisiu in fol.* 2dò. *Kazania na Swięta całego roku in fol: Calisi: 1684.* 3tiò. *Strzała Domu Mikołaiewskich, kazánie ná pogrz: Zofii z Drzewiec Zaleskii, Pisarzowey Ziemskiey Sieradzkiey in4to Posnan.* Balcer w tymże Zakonie umarł 1710.

**KADŁUBICKI* w Belzkim Woiewodztwie. Woyciech Kadłubicki Skarbnik Ziemi Buskiey, o nim *Konstytucye 1676 fol: 39.*

**KADŁUBOWSKI herbu Belina, Łukasz Paprocki o nich świadczy fol: 62. Łaski Cudowne.*

**KADŁUBOWSKI herbu Drzewica. Paprocki y Okolski* o nich nie pisał, ale mam ustna o nich relacya.

KADŁUBSKI herbu Doliwa w Mazowszu, w Czerskiey Ziemi.

KADZIDŁOWSKI herbu Ogonczyk w Łęczyckim Woiewodztwie Dom starodawny. Horacy z Kadzidłowa maż uczony. Troian Podczaszy Łęczycki, rycerskiemi dziełami wsławiony. Mikołay Starosta Radzieiowski, Ociec iego był Kasztelanem Inowłodzkim, dziad Kasztelanem Konarskim, na Moskiewskich expedycyach, za Stefana Króla początki rycerskich dzieł założył, pamiętny potym w tey Oyczyznie Rotmistrz; żona iego Sierakowska, ktora po iego śmierći poszła za Kasztelana Brzeskiego Kuiawskiego. Z synow iego Woyciech naprzod Pisarz Ziemski Łęczycki, Sekretarz Krolewski, z Seymu 1635 do lustracyi dobr Krolewskich w Wielkiepolskie leżących naznaczony, *Conslit: fol: 58.* był potym Regentem Kancellaryi Koronney za Władysława IV. wielki w radzie y nauce człowiek, umarł Kasztelanem Inowrocławskim, fundował Kamedułow pod Kazimierzem, na gorze piaciu SS. Braći Potakow, ktora fundacya iuż po śmierći iego, approbowała *Konstitucya 1678 fol: 38.* Jan Brat iego Kasztelan Konarski, a przedtym Podczaszy, y Podwoiewodzy Łęczycki, miał za żoną Konstancya Dabska, Kasztelankę Inowłodzką: był podobno przedtym y Podstolim Łęczyckim. Woyciech Stolnik Łęczycki 1632. Jan Sędzia Ziemski Łęczycki, á daley zdamiśię Podkomorzy Inowrocławski, ktorego syn Jozef 1696, corka zaś Konstancya, dostała się w małżeństwo Antoniemu Chrzastowskiemu herbu Łodzia. Jan Konstanty dziedzic na Kazimierzu y Izbicy.

KAIMIR herbu Abdank w Łukowskiey Ziemi. Kaimir Sędziwoy Kasztelan Chełmski, tylko dwie corki zostawił, z ktorych iedna była Łaszczowa, druga Drohicinska. Maciey brat iego Sedzia Łukowski, trzech synow zplodził; Jana, Jakuba y Mikołaia, z tych Jan z Chlewickii herbu Odrowąż, miał to potomstwo, synow trzech, Stanisława, Jakuba, y Michała, y cztery corki, Urszula była za Danielem Prusińskim, Dorota za Jozefem Powsińskim, Anna za Mikołaiem Branickim, Barbara za Jędrzeiem Branickim herbu Korczak. Woyciech w Podlaszu 1632. Anna była za Głębockim.

KAKANOWSKI herbu Swinka w Sieradzkim Woiewodztwie.

**KAKAWSKI.* w Xięgach Grodzkich Ostrzeszowskich iest o nich wzmianka naprzod-

Digitized by Google

przod 1542 potym 1565, kiedy Zaiączek Kakawſki z Kakawy czynił donacya Raduchowa ſynowi Janowi.

KAKOWSKI herbu Kościeſza, Okolſki ich omyłka napiſał, Rakowſki w Ruſkim Woiewodztwie, z tych Stefan Kakowſki Chorąży Sanocki miał za ſobą Truſkulaſka, Podkomorzankę Halicką, ta po śmierći iego poſzła za Potockiego Podſkarbiego Nadwornego Koronnego. Marcin Kakowſki zoſtawił ſyna Marcyana. Stefan z Raczyńſkii zoſtawił ſynow trzech. 1 Staniſława Uſarſkiego Towarzyſza pod Krolewſką choragwia. 2. Jędrzeia Czeſnika Trębowelſkiego ten z Ziemi Halickiey był Deputatem na Trybunał Koronny 1727, y Poſłem na Seym Warſzawſki, y Kommiſſarzem do Konfederacyi Tarnogrodzkiey, żył dożywotnie z Helena Baworowſka, ktora mu powiła ſynow dwoch, Stefana *Soc: JESU*, ktory po Retorſkich y Filozoficznych pracach, Apoſtolſką bawi ſię funkcya. Gabryela Chorążego Nowogrodzkiego, Pułkownika Pancerney Choragwi, Poſła z Halickiey Ziemi na Seym Warſzawſki 1732 y 1733, y corkę iedną Juſtynę Leduchowſka Sędźina Ziemſka Krzemieniecka. 3 Benedykta Podczaſzego Bracławſkiego, ten z Staniſławſkii zoſtawił ſyna Antoniego y corkę Helenę Sokolnicka Skarbnikowa Ciechanowſka. Fabian Kakowſki Rotmiſtrz Polſkiey choragwi y Brat iego Paweł. Szymon Kakowſki, Sioſtra iego za Kadłubińſkim Sędźicem Buſkim. z Mazoſza na Ruś ſię przenieśli.

KALECKI herbu Kotwicz, Czytałem liſt Zygmunta I, *in Mſ. Petricov:* w ktorym na inſtancya Jędrzeia Krzyckiego na ten czas Biſkupa Płockiego, Staniſława Kaleckiego (trzymał Woytoſtwo w Makolinie) z antenatow ſwoich rodowitego Szlachćica, od ktorych w dźiedźićtwie to Woytoſtwo na niego zpadło, ale znać *per abuſum* ſtraćił honor Szlachecki, do teyże prerogatywy przywraca, y z ſynami iego, Filippem Puſtuſkim, Maćiejem Krakowſkim u S. Michała Kanonikami, z ktorych iedn był na Dworze Krolowy Bony, drugi u Krzyckiego w reſpektach, także z Janem, Zygmuntem y Pawłem, herbu Kotwicz pozwoliwſzy im do używania. Z tych Maćiey z Mankolina, Kalecki Kantor Płocki, Proboſzcz Puſtuſki, Kanonik Wileńſki Pleban Makowſki, Sekretarz Krolewſki, umarł 1576 wieku ſwego 78. Prałat hoyności y nauki wyborney *Starowol: in Monum:* Paweł Oboyga prawa Doktor, Opat, Kanonik y Officyał Płocki, Pleban Łętowſki, umarł 1573, wieku ſwego 70, iako z iego nadgrobku w Puſtuſku wypiſał *Starowol: Monum:* muſi iednak bydź omyłka; bo Synod Piotrkowſki w roku 1577 z tymi tytułami go wſpomina *cap: 36.* chyba że drugi był tegoż imienia y godności, co y pierwſzy, chwali go *Royzius in Chiliaſticho w roku 1557.* rozumiem iednak że ſię iuż teraz Kaleczyckiemi piſza, ile że w Xięſtwie Litewſkim ſą tegoż herbu Kaleczycy. Z tych Jan, Daniel, Staniſław, Jędrzey Saſin Kaleczycki z Pińſkiego, podpiſali Elekcya Władyſława IV, w Mińſkim zaś Woiewodztwie Bazyli y Rafał Jána III, Staniſław w Grodźieńſkim.

KALENKOWICZ herbu Kotwicz na Ruſi *Okol: tom: 3, fol: 180.* pod Strupińſkiemi o nich mowi, y przydaie że ſię Kalenkowiczowie z Strupina piſza, z Litwy z Grodźieńſkiego powiatu na Ruś ſię przenieśli. Mikołay, komor Lubelſkiey, Sendomirſkiey, Lwowſkiey tenutarz 1562 kwitowany od Walentyna Dębińſkiego Podſkarbiego Koronnego, *iakom czytał in Mſ. Petricov:* Samuel Kalinkowicz miał za ſobą Maryannę Szczawińſka, ale z nia żył bezpotomnie, do kościoła naſzego Jaroſławſkiego na Monſtrancya dwa tyſiące wyliczył: Dwor ſwoy w Jaroſławiu naſzym darował: Ołtarz Relikwiom S. Kandyda ſprawił, kielich złoty y robota y waga ſzacowny temuż mieyſcu

oddał 1628, był Podſkarbim u Anny z Szetembergu Xiężny Oſtrogſkiey. Jan brat iego w Zakonie naſzym rzadźił Collegium Toruńſkie 1638. *Hiſt: Dom: Prof: Crac.* Jacek podpiſał Elekcya Władyſława IV z Ruſkim Woiewodztwem.

KALENIK herbu Leliwa w Ziemi Krzemienieckiey. Kiedyś piſali ſię Kalenik z Podhaiec, iakom czytał *in Actis terreſtr: Leop.* Kaleniczanka była za Alexandrem Jarmolińſkim, *Okol: tom: 1. fol: 445*, przydaie iednak, że ten Dom iuż uſtał, wſzyſtka ſię ich fortuna zlała z corkami w Dom Jarmolińſkich y Sieniutow. Jedenże to Dom miał bydź z Tyſzkiewiczami od Kalenika Wyſzkowicza *Koiał: Mſ.* Kalenieckiego Marſzałka wſpomina *Paproc: o herb: fol: 669.*

KALIBORSKI herbu Grzymała w Prusiech. Macieia Kaliborſkiego męſtwo ſławi *Okol.*

Kalinowa Herb.

MA bydź ſtrzała biała w polu czerwonym, żeleźce u niey złote, rozdarta wpoł, tak, że przy końcach obudwu rozdartey, piora widać, przy kazdym z nich dwie gwiazdy koloru złotego, nad hełmem trzy piora ſtruſie, na ktorych takaż ſtrzała, tylko że nieidźie iuż proſto żelezcem w gorę iak na tarczy, ale z boku od lewey ſtrony, w prawa żelezcem niby piora przeſzywa. *Okol: tom: 1. fol: 515.* ktory też powiada, że w Slaſku na woynie z Gotami y Wandalami ten herb nabyty; ieſcze go Auſiuſzow Familia na Slaſku zażywa. Panegiryk zaś Zbigniewa Lanckorońſkiego twierdźi, że Auſius Kalinowa, maż między innemi Obywatelami Czeſkiemi znaczny, z Wacławem Krolem Czeſkim pierwſzy do Polſki przyſzedł, po wygnaniu Łokietka z Tronu: tu potym y męſtwem wſławiwſzy ſię, y w dobra opatrzywſzy, oſiadł; od krorego Kalinowſkich Familia rozmnożona. Jabym bardźiey rozumiał, że ten herb ieſt Ruſki, y na Ruſi nabyty, ile że o nim ani w Slaſku nic nieſłychać, ani w Czechach; inaczey *Paprocki*, ktory Czeſkie, nawet y Slaſkie herby zkonnotował, nieopuſciłby był tego. Przeſtrzegam tu czytelnika: przez kilka dawnieyſzych wiekow ſtynął u nas Dom Zarębow z Kalinowy, y Senatorami godnemi Senat Polſki zagęśćił, z ktorych tu niektorych położył *Okol.*

Digitized by Google

Okolſki, ale to pewna, że ten Dom ieſt inſzy od Zarębow Kalinowſkich, iakoż tenże autor, tych ktorych tu liczył, położył pod herbem *Zaręba*.

Jędrzey Kalinowſki, w Wołoſzech pod Obertynem, życie ſwoie dla Oyczyzny położył: ieſzcze do tych czas pokazuia tamże Mogiłę Kalinowſkiego, ſynow iego dwoch zoſtało, Adryan y Jan, iako o nich ſwiadcza Xięgi Lwowſkie y Halickie; z tych Jan dziedźic na Dźiatkowicach y Kamionce, zpłodził trzech ſynow, Pierwſzy Jan człowiek rycerſki, ktorego tylko iedna corka Pruſinowſka, á przedtym Potocka Mikołaia żona. Drugi Marćin dźiedźic na Huſiatynie, Humince, Neſedowce, Demankowce, o czym Xięgi Kamienieckie 1574 *poſt feſtum S. Petri ad Vincula:* pod Jazłowieckim Hetmanem długo y ſzczęśliwie woiował. Zofia Jędrzeia Sieciecha z Horodnicy Sczawińſkiego Woyſkiego Kamienieckiego corka, powiła mu corkę Lanckorońſka, y ſyna Walentego, Alexandra Generała Podolſkiego, Staroſtę Bracławſkiego, temu na ten czas Staroſcie Winnickiemu, dla wielkich iego zaſług Human w Woiewodztwie Bracławſkim na Ukrainie, y puſte w koło niego na 30 mil grunta, dźiedźicznym prawem puścila *Conſtytucya. 1609 fol: 894. Hiſtor: Poſſelii fol: 429.* y znowu w roku 1616, ſummę pięć tyſięcy kop Litewſkich, przez Krola Zygmunta Auguſta przed Unią Litwy z Korona, na Staroſtwo Winnickie wnieſiona, a potym z dyſpozycyi Zygmunta III. temu Walentemu ſłużaca, Krol Zygmunt z Miaſta Winnice, iuż Sadowego z Juryſdykcyi Winnickiey na wſi Miziakow, Chyzince, Sałaſze, Słobody, Czwizin, Nodwidka, Sunnik, z konſenſem całey Rzeczypoſpolitey przeniosł, Miaſto Winnickie iako Sadowe y Ukrainne, od tey ſummy uwolnił, a na pomienionych wſiach iemu y Sukceſſorom iego, tęż ſamę aſſekurował. *Conſtit: fol: 8.* Zamek Winnicki koſztem ſwoim z fundamentu wyprowadził, *Conſtit: 1613 fol: 29.* Pod Guzowem przy doſtoieńſtwie Krolewſkim, w tyſiac pięćſet konnych ludźi ſtanął, gdźie w okazyi w rękę raniony. Tatarow że znaczna klęſka poraźił, *twierdźi Starowol: Orat: in obitum Sigiſmundi III*, y na wielu innych mieyſcach męſtwem ſwoim ſiła dokazował: Pod Cecora z Zołkiewſkim Hetmanem do oſtatnich ſił ſię biiąc poległ. Zakon naſz iego ſzczodrobliwości wieczna powinien pamiątkę: bo do Winnice naſzych wprowadźiwſzy oſadźił, y trzydźieści tyſięcy na tę tam fundacyą wyliczył: y do Kamienieckiego Collegium początkow, znacznie ſię przyłożył, *Argentus de rebus Societ: cap: 3. fol: 43. & cap: 26 fol: 388.* Helena Struſiowna z Komorowa Staroſcianka Halicka y Chmielnicka, biało głowa pobożna, cztery mu corki zpłodźiła. Zofia Potocka Woiewodźina Krakowſka, y Hetmanowa Wielka Koronna, Izabellę Stadnicka, Maryannę Pruſinowſka. Podkomorzyna Bełzka, á potym Bogucka Kaſztelanowa Sadecka, ta pałacu ſwego w Lublinie uſtąpiła OO: Reformatom na Konwent 1660, y Herburtowa Kaſztelanowa Kamieniecka. Synow było trzech, Adam Staroſta Bracławſki y Winnicki, Lubecki y Loiowſki, Fundator OO: Dominikanow na Ruſi w Neſterwaru. Woiował przećiwko Oſmanowi Carowi Tureckiemu pod Chocimem, przeciwko Chanowi Kantymirowi, Tatarom pod Czortkowem Smankowcami, Haliczem, Lwowem y Burſztynem, przećiw rebellizanckim Kozakom pod Krukowem y Niedźwiedźiemi Łozami: przeciw Guſtawowi y Szwedom pod Tczewem, przeciw Abazy Baſie pod Kamieńcem z znaczna kwota ludźi, własna ſzkatuła ſwoią na dobro Oyczyzny zaćiągnionych; do Nayśw: Matki ſzczegulniey nabożny: na Duchowieńſtwo łaſkawy, na ubogich ſzczodrobliwy, pożegnał ten świat 1638, wieku ſwego 36, w Neſterwarze pochowany. Jerzy brat iego y dowcipem y rozſądkiem

wielki, z Warszycka Woiewodzanka Mazowiecka żył bezpotomnie, posłował na Seym 1626, ztamtąd był deputowany na Trybunał Radomski *Conflit: fol: 6.*

Marcin Woiewoda Czerniechowski, Hetman Polny Koronny, syn trzeci Alexandra Walentego Generała Podolskiego, z braćia swoia w Lowanium w Akademii pod Vernuleusem Retoryki słuchał, powroćiwszy do Oyczyzny, do obozu się udał, tam zebrawszy, co się mogło zostac po Oycowskiey pod Cecora klęsce, ludźi woiennych, y od Oyca iuż w woienna porę dobrze wprawionych, y częstemi expedycyami okrzesanych, z niemi na stawę Domu swego robił, znać to, że nie pochlebnie mowię o nim, kiedy y ustawy Koronne, iego rycerskie dźieła stawia 1635 *fol: 20.* gdy mu iuż na ten czas Podkomorzemu Podolskiemu, Staroście Bracławskiemu, Lubeckiemu, Loiowskiemu, Lityńskiemu, Woiewodztwo Czerniechowskie, pierwszemu konferowano, y *Potocki Kasztelan Kamieniecki o nim mowi fol: 162. In avertendis servilibus bellis & propulsandis Scythicis incursionibus, raro vigilantiorem nostra vidit etas;* na kożda Kampania w tak licznym stawał Kompudie, że daleko inszych przechodźił. Wziawszy Buławę mnieysza, pod Korsuniem, y zdrowa rada, y silna ręka, Kozacka y Tatarska natarczywość utrzymał, nawet gdy ulęknieni potęga nieprzyiaćielska niektorzy, pierzchneli, y drogę zprzysiężoney kanalii na zgubę woyska otworzyli, wpadaiącemu chłopstwu długo się opierał, wręcz się z niemi zćieraiąc, y Hetmana dobrego y żołnierza mężnego część na sobie wypełniwszy; w głowę iednak y rękę ranny, w niewolą z innemi się dostał; z tey po trzech blisko latach uwolniony, buławę swoię drogiemi kamieniami nasadzona, na dźiękczynienie Bogu przy Obrazie Nayśw: Matki w Częstochowie zawiesił *Nießpork.* Przedtym także gdy na Moskiewskiey expedycyi z Władysławem IV, na wszystkie niebespieczeństwa zdrowie swoie naraża, ciężka y niebespieczna ranę odniosł, atoli y z tego razu wyszedł. Powrociwszy do Oyczyzny, Bohuma we dwudźiestu tysięcy Kozakow, gdy dla złey woiennej pory nie mogł pokonać, dobrze przetrzepawszy, do Winnickiego wpędźił Manasteru, woysko zaś nasze od Kamieńca aż do Sokala szczęśliwie do obozu Krolewskiego uprowadźił, lubo Chmielnicki z Chanem Tatarskim, na zgubę iego zasadzki czynili. *Cluverius zaś lib: 14 fol: 896 y Brachel lib: 9* twierdza, że w roku 1651 Winnicy od Kozakow opanowaney dobył, wyćiawszy tam zbuntowane chłopstwo, widząc się nie rownym w siły Chmielnickiemu, z dywizya swoia, do Krola bez szwanku przyćiągnął. Do Bereśteckiey sławney wiktoryi maż, y przezorny y nieustrasony siła dopomogł. Wkrotce śmierć zasłła Mikołaia Potockiego, Kasztelana Krakowskiego y Hetmana Wielkiego, buława wielka na Kalinowskiego zpadała, Krol mu tym czasem y woysko całe pod iego rządy poddał, y straż granic Polskich zalecił; Część woyska naszego za Dńiprem w ten czas zimowała, część druga przy nim zostawała, chćiał Kalinowski ubespieczyć obiedwie, przećiwko czuwaiącemu na nas Chmielnickiemu, dla tego złączyć ie życząc w ieden oboz, pod Batochow z ludźmi swemi pospieszył; że iednak szeroko Dniepr rozlawszy, przeprawy woysku bronił, nie mogł intencyi swoich do skutku przyprowadźić: Chmielnicki pogodney zażył chwili na zgubę iego, woysko z Kalinowskim, tłumem ludźi swoich w kolo opasał, y przez poł dnia, czyli też iako inni chcą przez połtorey godźiny, wszystich wycial, kędy y ten przezacny Hetman serca swoim dodaiąc poległ. Był Pan na Boga szczodry, ktorego czći, dwa Kościoły w Hussiatynie z fundamentow wyprowadźił, ieden Farny, drugi OO. Ber-

Bernardynom: te apparatem złotym y srebrnym ubogacił: ale y inne mieysca y domy Boskie iego się choyna ręka szczyca. Helena Xiężna Korecka tylko mu iednego syna powiła.

Samuela Oboznego Koronnego, Starostę Czerniechowskiego, Bracławskiego, Lubeckiego, Loiowskiego, Lityńskiego: nie odrodny to syn był od Oyca, y prawie do woyny urodzony, doznał iednak pod Korsuniem y Pilawcami, iak fortuna y naymężnieyszym sercom nie zawsze służy. Pod czas oblężenia Zbarazkiego z Piotrem Potockim Generałem Podolskim, na presidium w Kamieńcu zostawał: iak się zaś Ociec z niewoli powrocił, wszytkiey iego chwały y nieszczęścia był nie odstępnym uczestnikiem, szczególniey przy dobywaniu Winnicy, pod Beresteczkiem, aż też razem y z nim pod Batohowem, krew z życiem oraz wylał: poiął był w dożywotnią przyiaźń Ursulę Brygittę Ossolińska, Kanclerzankę Koronną, z ktorey trzech synow było, Jerzy y Jozef młodo pomarli, Marcin Adam Starosta był Gniewkowskim, ten z Krystyny Zebrzydowskii iednę tylko corkę zpłodził, Helenę Morsztynowa Woiewodzina Sendomirska.

Kryształ Rotmistrz Krolewski, syn trzeci Jana, o ktorym się na początku mowiło, Krola Stefana na tron Polski przyieżdżaiącego, na granicach, imieniem całego woyska witał, z Małgorzaty Swirskii z Romanowa Woyski Trębowolskiey, cztery corki zostawił, Agnieszkę Swoszewska, Maryannę Starzycka, Kurzańska, y Ulanicka: synow zaś piaciu. 1. Marcin ten na Moskiewskiey expedycyi za Zygmunta III umarł. 2 Mikołay Rotmistrz Starosta Chmielnicki, w Kamionce od Tatarow zabity, zostawił iednak z Drogomirzowny, syna Adama, Rotmistrza w Moskwie z Strusiem Starosta Chmielnickim, z ktorym też w niewola się Tatarska dostał, w dziewięć lat potym z niey wyszedszy, dwieście Kozakow na Chocimska uzbroił, y przyprowadził, syna żadnego niemiał, corka tylko po nim została Kruszelnicka. 3 Bartłomiey Rotmistrz y Regimentarz, pozostałe po Batohowskiey klęsce chorągwie, z Ukrainy zprowadził: *Potoc: Centur: fol: 252.* Wierzbowska Zofiia syna mu iednego Jdźiego powiła, y cztery corki, Annę Złoczewska, Katarzynę Błażowska Burgrabina Kamieniecka, Maryannę Kiewliczowa, y Ewę Kamieniecka. Syn Jdziey pod Cecora wzięty w niewola, wielka summa wolność sobie kupił: potym iednak przeciwko Mansfeldyanom za Cesarzem woiował, natarczywego serca Rotmistrz, chybkością y rycerskiemi dziełami wsławiony. *Starowol: in Bellat: Sarm: fol: 224.* 4 Woyciech Łowczy Podolski, y ten na woynach lata swoie przepędził, poiął Jadwigę Lanckorońska dziedziczkę na Boczkowcach y Kaliniu, a że z heretyckich rodzicow była urodzona, dlatego swoia święta perswazya nakłonił ia do tego, że się swych błędow wyrzekła, z tey iego potomstwo było, Maryanna Choćimirska a potym Boguszowa, Zofia Skotnicka, Zuzanna Jarmolińska: y synowie dway: z tych Woyciech pod Cecora zginął: Jedrzey zaś z Barbary Kopyćińskii, trzy tylko corki zostawił, Zofia, Jadwigę, y Krystynę. Zofia była za Franciszkiem Rzeszowskim, Jadwiga za Jerzym Kosińskim.

Walentyn piaty, Woyski Halicki, woiownik pod Gdańskiem, z Krolem Stefanem, z Ewy Dworzyckii miał dwoch synow, Jana bezpotomnego, ten pod Cecora w niewola wzięty, przeciwko Persom mężnie za Turkami woiował: z niewoli uwolniony, na wszystkie szturmy w Oyczyźnie pierśi nadstawiał, w zasługach swoich wziął Miecznikostwo Bracławskie, y dobra Werbniki, y Jakuka Woyskiego Czerwonogrodzkiego, ia go czytam

Łowczym Podolſkim w roku 1639: za rycerſkie ſwoie zaſługi, wziął dobra Podwyſokie, a z Jadwigi Smiotanczanki Chorążanki Podolſkiey zpłodził corkę Annę Swirſka, y Walentego Jana Czeſnika Halickiego, ktorego żona Eufrozyna Bydłowſka herbu Topacz. Corki zaś Walentego z Ewy Dworzyckii, Bobińſka bezpotomna, Barbara Czermińſka, od ktorey ſyn Marciń y corka Barbara, Zofia Waſilkowſka, od ktorey Prokop Samuel, Anna Zyrawſka, Witwicka, od ktorey Anna Borzechowſka.

Marcin Kaſztelan Kamieniecki, ſyn pierwſzy Walentego Jana Czeſnika Halickiego z Bydłowſkii, żona iego Anna Tarnowſka, Chorążanka Trembowolſka herbu Rolicz, ſyn z niey Ludwik Staroſta Winnicki, miał za ſobą *imo voto* Potocką herbu Pilawa, Staroścankę Jabłonowſka, pozoſtała wdowę po Puzynie Piſarzu Litewſkim, z ta zoſtawił dwie corki, *ado voto* Ponińſka Kaſztelankę Poznańſka Elżbietę herbu Łodźia. Jozef Chorąży Halicki drugi ſyn, żona Lanckorońſka Anna Kaſztelanka Radomſka pozoſtała wdowa po Firleiu Kaſztelanie Kamińſkim, z tey ſynowie Adam y Ignacy. Alexander trzeći ſyn Walentego Czeſnika, Podczaſzy Halicki, żona Strzemeſka, z niey corka zoſtała. Jakub Czeſnik Halicki czwarty ſyn, żona Jzabella Sierakowſka Kaſztelanka Bełzka herbu Dołęga. Antoni Czeſnik Halicki piaty ſyn, żona Gidźińſka. Sioſtry tych piaciu braći trzy. Anna Rynkowſka Stolnikowa Chełmſka, Klara Chamcowa Stolnikowa Belzka. Wiktorya Tomiſławſka. Zkończę tu tym co o Kalinowſkich napiſał, *Paweł Potocki Centur: fol: 162. Qui opes & fortunas ſive ornandæ, ſive vindicandæ devoverint Patriæ, oppidò in Polonia recenſebis multos, qui abundantius, & copioſiore ſanguine ejus defenſioni litarint, præter Kalinovios reperias neminem.*

KALINSKI herbu Jelita w Łęczyckim Woiewodztwie. Jan Kaliński z Seymu 1576 Poborca naznaczony w Łęczyckim Woiewodztwie, *Conſtit: fol: 261*, poſtował na Seym 1587 *fol: 418 y 1588*, na Koronacya, w roku 1589 iuż go w Konſtytucyach znayduię Piſarzem Ziemſkim Łęczyckim *fol: 558*. Kalińſka Jana Broniſzewſkiego małżonka. Marćin Kanonik Chocki 1651 umieraiąc, biblioteke ſwoię y mobilia Collegio naſzemu Rawſkiemu oddał *Hiſtor: Coll:* Kaliński miał za ſobą Bętkowſka, z ktorey corka Jadwiga, była za Jędrzeiem Karſznickim Łowczym Wieluńſkim. Widźiałem w Warſzawie w Kościele S. Jana, nadgrobek wyſtawiony Janowi Kalińſkiemu Wilkowi Woytowi Warſzawſkiemu, o ktorego Oycu, Dźiadu, y Pradźiadu, tamże namieniaia, że tenże Urzad w Warſzawie piaſtowali, herby na tym nadgrobku Nałęcz y Prawdźic.

KALINSKI herbu Topor w Krakowſkim Woiewodztwie, z Kaliny pięć mil od Krakowa piſza ſię. Jan z Kaliny Kanonik Krakowſki, na liście Zawiſzy Kurożwańſkiego Biſkupa Krakowſkiego podpiſał ſię 1381, *u Nakiel: w Miechov: fol: 319*. N. Kaliński Staroſta Omielſki *u Paproc: o herb: fol: 669*. Marcin Kaliński Towarzyſz pod znakiem Zborowſkiego Marſzałka Nadwornego, y drugi Towarzyſz Tarnowſkiego Kaſztelana Sendomirſkiego, pieſzo ſzli do ſzturmu pod Pleſzkow 1582, *Paproc: fol: 405*. Laſſota Kaliński w Krakowſkim koło roku 1600 *Baran*: Łukaſz naprzod Kuſtoſz, potym Suffragan y Dźiekan Lwowſki, nauka wymowa y pobożnościa znakomity; Ołtarz wielki w Katedrze Lwowſkiey wielkim ſumptem poſtawił, formy tamże y ſtallum, gdźie Kanonicy ſiadaia, piękna maniera y ſnycerſka robota, iego ſzkatuła ſtanęły: Pſałterz ktory tamże codźiennie ſpiewaia, iego fundacya. Do Kaplicy S. Krzyża u OO: Franciſzkanow Lwowſkich, znacznie ſię przyłożył, co y podźiśdźień znać z iego obrazu w niey poſtawionego. Naſzemu Kuścio-

Digitized by Google

ściołowi Lwowſkiemu dwa tyſiące wyſypał *Hiſtor: Coll:* tak y Bogu y iego Kościołom dobrze zaſłużony Prałat, poſzedł po zapłatę 1633. *Scrobiſov: in Archiep: Leop: Piglowſki elogia*, Sioſtra iego rodzona była za Kolzkowſkim. Jan, według drugich, Adam z Sendomirſkiego, kilka lat w niewoli Moſkiewſkiey będąc, ſzczęśćiem z niey wyſzedł, gdy potym w roku 1620 Piekarſki niezwyczayna śmiałośćia Krola Zygmunta III ranił, tak że na ziemię upadł, on bliſko w ten czas będąc Pana, z ziemi co prędzey dzwignął; w nadgrodę tey przyſługi, wźiął od niego łańcuch złoty, ſummę znaczna pieniędzy, y dobra Baiankowice w Sendomirſkim Konſiſzkowane po Piekarſkim *Brabel lib: 1.* Z tych ſię niektorzy na Podole przenieśli. Felix Kaliński Rotmiſtrz Krolewſki, w rożnych expedycyach to pod Cecora, to pod Choćimem, śmierći za Oyczyznę ſzukaiąc, w domu ią znalazł 1624, w Barze pochowany, *Starowol: in Monum: fol: 788.* Seweryn Staroſta Bracławſki, miał ſwoię choragiew pancerna w kompućie woyſka 1658: ten to zdami ſię, o ktorym piſze *Tulden lib: 6*, że z Kwarćianemi ludźmi do Karola Krola Szwedzkiego był przyſłał; atoli potym ſześć choragwi oderwawſzy do Jana Kazimierza powrośił. Ktoryś z tego domu miał za ſoba Cieklińſka. Zofia Stadnickiego małżonka, zſzedſzy z tego świata 1684, pochowana w Kościele naſzym Krakowſkim u S. Piotra, ktoremu ſześć tyſięcy naznaczyła, żyła w wdowim ſtanie do zbudowania w wielkiey pobożności. Jadwiga Zakonne ſobie życie obrała u Wſzyſtkich SS. we Lwowie. Jakub Kaliński Podczaſzy Sanocki z Oborſkii urodzony, miał za ſoba Zofia Skotnicka pozoſtała wdowę po Mikołaiu Firleiu y Oſtrorogu, z nia zplodźił dwoch ſynow, Seweryna y Franciſzka ale bezpotomnych, tyleż corek, z tych Barbara naprzod żyła z Jozefem Stamirowſkim Łowczym Sanockim, potym z Samuelem Koſakowſkim; druga Urſzula *1mo voto* Jacka Dabſkiego Kaſztelana Bieckiego, *2do* Zamoyſkiego Marcina, Woiewody Bełzkiego małżonka. Sioſtry Jakuba Podczaſzego, Barbara za Łukaſzem Miaſkowſkim, Jadwiga naprzod za Koźmińſkim, potym za Tomaſzem Myſzkowſkim.

* *KALISZ.* Niewiem czy nie do tych należy Jadwiga z Kaliſzan, ktora pierwſzym związkiem żyła z Sieniuta, drugim z Przerębſkim Kaſztelanem Sadeckim. N. Kaliſz miał ſwoie dobra w Ziemi Wołyńſkiey 1528 *Metryka Wołyńſka.* Franciſzek na Komorowie Kaliſz, poſeł z Ziemi Warſzawſkiey na Konwokacya 1733.

* *KALISZKOWSKI herbu Nałęcz zwiazány.* w Grodzkich Xięgach Oſtrzeſzowſkich 1432, y 1433, y 1434 znayduieſz rezygnacya, ktora Woyćiech y Marćin Kaliſzkowſcy czynili, Marcinowi z Kalinowy Zarębie, Woiewodźie Sieradzkiemu, w tychże Xięgach 1519 *in Feſto S. Benedicti*, Staniſław Kaliſzkowſki Rubin dźiedźic na Kaliſzkowicach, reformacya czyni ſynom ſwoim Janowi y Maciciowi z Barbary Mielońſkii zpłodzonym. W roku 1568 *Sabbato ante Domin: Oculi* Staniſław Kaliſzkowſki Staniſława y Barbary Mielońſkii wnuk, Jana y Jadwigi Tarchalſkii ſyn, Maćieia ſynowiec, Matce ſwoiey Tarchalſkii reformacya zapiſał. W roku 1619 Samuel Kaliſzkowſki, ſyn Staniſława z Barbary Pruſzakowny urodzony, Zofii Urbańſkii żonie ſwoiey reformacya czyni w Grodźie Kaliſkim. W roku 1676 Samuel Kaliſzkowſki z Urbańſkii zpłodzony, miał za ſoba Katarzynę Łochocka, z ktorey ſyn Franciſzek Rubin Kaliſzkowſki temi czaſy. Mikołay umarł 1685 iako ſwiadczy kazanie na iego pogrzebie *Jabłońſkiego*, żona iego Katarzyna z Oſuchowa, matka Gnińſka. N. była za Staniſławem Kierſkim.

* *KALKRAYTER.* Adam y Karol Kalkrayterowie Szlachta Slaſka indygenat

otrzymali, y do prerogatyw Szlachty Polſkiey przypuſzczeni na Seymie Koronacyi 1676, *Conſtit: fol: 59*; kedy ſubmittowali ſię, 50 Raytaryi zbroyney ſwoim ſumptem wyſtawić na woynę Turecką. Kalkreuterowna była za Jerzym Sebaſtyanem Unrugiem.

**KALKSZTEIN herbu Kos*, ale z tą rożnicą, że maia bydź w herbie trzy rzeki, czy trzy paſy wſzerz tarczy ieden pod drugim ułożone proſto, nad hełmem zaś y korona między dwiema trąbami myśliwemi ſkrzydło. *To Mſ. o Familiach Pruſkich Załuſcianum*, ktory przydaie, że Krolowie Arragońſcy tegoż herbu zażywali, przywodźi na to autora Henninges, toż powiada o Boguſławie Xiążęciu Kroi. W Paſtwie także Weneckim, ſiła ſię takich herbow y Domow znayduie. Starozytność Domu Kalkſzteynow iaſnie obiaſnia przywiley 1459 na Łunawy przy dobrach Wenedyi, od Ludwika, z Erlichauſu Hochmiſtrza Krzyżackiego Janowi Kalkſzteynowi dany, z ktorego przywileiu, znać że ten Dom rozkrzewiwſzy ſię, dobrze ſtynął. Z ktorego iedni na Chełmińſkiey, od rożnych dzielnic rożnie ſię nazwali, iako to Stolińſcy od Stolna, Oſtowſcy od Oſtowa, o ktorych y ia na ſwym mieyſcu. Ci zaś co w Pruſiech za Kwidzyniem zoſtali ſię, piſza ſię Kalkſzteynami. Jan in Partſchen hæres. Sędźia Ziemſki Raſtenborgſki 1609 podpiſał dekret Kommiſſy Krolewſkiey 1609. Ludwik Konſyliarz Nadworny w Xięſtwie Pruſkim 1612 *Literæ reverſales*, Jan Sadowy Ziemſki y Podwoiewodzy Malborſki 1699, Jan y Michał kwitnęli. Michał Sędźia Ziemſki Malborſki poſeł na Seym 1730, Wiktoryn, Jan, y Bartłomiey. N. z Czarlińſkii urodzony Podwoiewodzanki Pomorſkiey, miał za ſoba pierwſzym zwiazkiem Oſtowſka, drugim zwiazkiem Konſtancya Kruſzyńſka herbu Prawdźic, Kaſztelankę Gdańſka, pozoſtała wdowę po Melchiorze Czapſkim, Miecznikū Ziem Pruſkich, z ktoreyſiś z tych, był ſyn Michał: trzecim zwiazkiem z Pawłowſka Sędźianka Ziemſka Swiecka herbu Pułkoźic, z tey ſię zoſtał ſyn Ignacy. W Pruſiech Xiążęcych ten Dom znacznie kwitnał, gdźie Generałami Pułkownikami zdawna bywali; teraz ieden z nich Kalkſztein Graff Direktor ſyna Xiążęcia Pruſkiego, y Pułkownik iego.

**KALO herbu Pobog* Pierwſzy z Panow Litewſkich, na ſiebie y na Sukceſſorow ſwoich, na Seymie Hrodelſkim 1413 przyiał herb Pobog. Kalo. *Łaſk: Stat: fol: 127.*

**KAŁOWSKI herbu Korab* w Sieradzkim Woiewodztwie. Jędrzey Kałowſki Sędźia Grodzki Łęczycki y poſel na Seym 1666, *Kochow*: Deputatem był do Exorbitancyi na Elekcyi Jana III, miał za ſoba Katarzynę Borowſka herbu Abdank, ktora po iego śmierći żyła z Lipnickim. Staniſław 1674. Tych czaſow w Zakonie *Ordinis Minorum Conventualium* kwitnał ſławny wymowa Kaznodźieyſka, a potym Prowincyał Prowincyi Polſkiey, Kałowſki. N. była za Janem Kobielſkim herbu Jelita.

**KALSKI herbu Poray. Długoſ 1395 y Kromer*, Kalſkiego Tomaſza Porayczyka wſpominaia, że w tym roku za Zygmuntem Krolem Węgierſkim przećiwko Turkom woiował, zebrawſzy ſtuſzny poczet Woluntaryuſzow, gdźie pod Nikopolem zginął, *to Cromer, lubo Długoſ* twierdźi, że z tamtey klęſki przy Zygmuncie Krolu ſalwował ſię. *Starowol: in Bellat: fol: 80* przydaie, że w zaſtugach ſwoich wziął wielkie y obſzerne dobra w Węgrzech. Teodor w Litwie 1700.

**KAŁUSKI herbu Rogala* w Podlaſzu z Kałuſzyna ſię piſza. Samuel Podwoiewodzy Podlaſki, podpiſał Elekcya Jana III, a dawniey Samuel Podſędek Liwſki 1626 kwitnał, iako ſwiadcza *Cuda Częſtochowſkie*, z tego wnoſzę, że ſię z Ma-

z Mazosza w Podlasie przenieśli: Z tegoż Domu w Zakonie naszym X. Stanisław Kałuski, przez dwadzieścia lat y cztery na Kaznodzieyskiey ambonie do ludzi mowił, z taka u wszystkich sławą, że wieku swego, rownego sobie nie miał: umarł w Jarosławiu u Panny Maryi 1711. Są w druku Kazania iego te, 1mò *Na B. Stanisława Kostke 1698 Lublini in fol.* 2dò *Na B. Jana Kantego 1694 w Lubl: in fol:* 3tiò *Na Wotywie Trybunalskiey 1695 in fol: w Lubl:* 4tò *Na teyże Wotywie 1696 in fol: Lublini.* Kałuski miał za soba Barbarę Drozdowska.

Kałussowski Herb.

MAia bydź dwie szable, rękoieściami do gory, ostrzami do siebie, końcami na dol obrocone, w pol niby z soba związane, szabel zwyczayny kolor, tarczy zaś pole czerwone, na hełmie pięć pior strusich, na ktorych z ukosa szabla *Paprocc: y Okol: tom: 1. fol: 375.* Na woynie znać ten herb nabyty, od Xiążąt Ruskich nanadany, kiedy to iednak było, żaden z autorow nie namienia. Piotr Kałuszowski Ziemianin Wołyński 1528. *Metryka Wołyńska.* Roman z Xiążętami Ostrogskiemi na sławę Domu swego robił. Adam Rotmistrz u Janusza Xiążęcia Ostrogskiego Kasztelana Krakowskiego, od młodości swoiey do rycerskich dzieł przyuczony. Familiantow tego Domu szczodrobliwość na Boga pamietna w Konstantynowie, Cudnowie y innych mieyscach. Kałuszowska Czahorskiego małżonka. Damian podpisał Elekcya Władysława IV z Wołynskim Woiewodztwem. Michał Miecznik Smoleński Deputat na Trybunał Koronny 1723. N. miał za soba Magdalenę Grochowska. Kazimierz w Litwie 1700.

KAMIENICZNY herbu Pogonia 4to. w Wielkiey polszcze, iedenże Dom z Hunorowskiemi, ale Kamieniczni nazwani od Kamienicy, ktora mieli w Srzedzie Mieście.

KAMIENIECKI herbu Pilawa Sławny to zdawna Dom w Polszcze, y wielkiemi dziełami dobrze Oyczyznie zasłużony. Jednoyże dzielnice z Moskorze-

wſkiemi, znać iednak, że ſię dopiero od Moſkorzewſkich rozdzielili po roku 1408: bo w tym ſamym roku, czytam Klemenſa z Moſkorzewa Hrabię na Dobczycach y Kamieńcu, Kaſztelana Wiſlickiego, Podkanclerzego Koronnego, Kościoła Moſkorzewſkiego y trzech tam Prebend Fundatora, iako iego nadgrobek ſwiadczy w Katedrze Krakowſkiey wyſtawiony, z tego poznać, że Kamieniec ieſcze na ten czas w dziedzictwie Moſkorzewſkich chodził, dopiero po roku 1408, gdy ſię znać Klemenſa tego ſynowi, dziatem Kamieniec doſtał, od niego Kamienieckich imię początek ſwoy wźięło, iakoż w krotce potym, to ieſt w roku 1443 *wſpomina Bielſki fol: 373* Piotra Kamienieckiego Pilawczyka, ktory z innemi Kawalerami Polſkiemi po Wiktoryi pod Budzyniem z Turkow otrzymaney, proporce ſwoie zawieſił w Kościele Budzyńſkim. Prawdać, że *Paprocki w Gniaździe Cnoty*, dawnieyſzy czas w Polſzcze temu Jmieniu zamierza, kiedy Alexandra Kamienieckiego Woiewoda Sendomirſkim piſze, ieſzcze w roku 1309, ktorego ſyn miał bydź Mikołay: poſwiadcza *Paprockiemu Okolſki*, atoli to ſię utrzymać nie może: bom ia w tomie pierwſym z przywileiow iawnie pokazał, że w tym roku y naſtępuiacych Woyciech z Zmigroda na Krzeſle Sendomirſkim ſiedźiał: podeyrzana tedy muſi bydź o tym Alexandrze relacya, dla tego y *Paproc:* w drugiey Xiędze o herbach, tak Alexandra iako y ſyna iego Mikołaia opuſcił. *Okolſki* także Mikołaia Woiewodę Krakowſkiego kładźie w roku 1438, ale ſię myli, był w prawdźie w tym roku Mikołay, ale z Michałowa Porayczyk, nie z Kamieńca Pilawczyk. Mikołay zaś Kamieniecki Woiewoda Krakowſki y Hetman, nie żył aż w roku 1510. Jedni z nich na Podole ſię wynieſli, z Kamieńca ſię iednak piſali, ten to Kamieniec, ktory dźiś Odrzykońſkim Zamkiem zowią, miła od Krośna, na gorze pięknym kſztałtem wymurowany, wſpomina go *Sarnicki in deſcript: Poloniæ*, ale y mnie doſtało ſię tam widźieć herb Pilawa Kamienieckich, znać, że od ktoregoś z nich z fundamentu wyprowadzony: drudzy ſię piſali z Załoziec y Oleſzka.

Henryk Kaſztelan Sanocki, *Okolſki* go chce mieć Woiewoda y Staroſta Krakowſkim koło roku 1493, y przydaie, że ſyn iego także Henryk, od Tatarow pod Wiſniowcem zabity poległ, przywodźi na to *Kromera librum* 30: ale Kromer, nic tam nie namienia o tym, żeby albo Henryk Kamieniecki miał bydź Woiewoda Krakowſkim, albo ten ktory zginął pod Wiſniowcem czyim był ſynem. *Miechowita przeciwko Okolſkiemu* iawnie ſwiadczy, że ten Henryk, ktory 1494, w tey z Tatarami potyczce, krew ſwoię z żyćiem oraz wylał, bratem był Mikołaia potym Woiewody Krakowſkiego y Hetmana Koronnego, nie ſynem. Że zaś Henryk był Kaſztelanem Sanockim 1480, piſze ſamże *Okolſki tom: 2 fol: 160* z Xiąg Ziemſkich Przemyſłkich. Anna *iako mowi Okolſki* corka Henryka Kaſztelana Sanockiego, Jana Prochnickiego Kaſztelanica Przemyſłkiego małżonka.

Jan Kaſztelan Lwowſki Staroſta Buſki, *o tym piſze Okolſki*, że był ſynem Mikołaia, a wnukiem Alexandra Woiewody Sendomirſkiego, ale ſię to utrzymać nie może, nie tylko z tych racyi, ktorem wyżey namienił; ale też y z tąd: bo ten Mikołay miał żyć koło roku 1350, a ten Jan dopiero kwitnał koło roku 1506, długi tedy wiecey niż poltoraſta lat wiek, nie pozwala mi wierzyć temu, żeby ten Jan miał bydź ſynem przerzeczonego Mikołaia, to ſię zda bydź pewnieyſza, że ten Jan bratem był Henryka, Kaſztelana Sanockiego, y Mikołaia Woiewody Krakowſkiego, y Marcina Woiewody Podolſkiego, iako piſze *Starowol: in Bellator*: tenże chwali tego Jana, tak z gładkiey wymowy, iako y z rycerſkiego ſerca, kiedy w pięćſet tylko koni y tro-

trochę coś woluntaryuszow, na Tatarow Wołyń rabuiacych napadszy pod Woronowem, dwa tyſiące ich trupem na placu położył, y plon wſzyſtek odebrał; w tym ſię iednak myli *Starowol:* że tę batalią piſze, za czaſow Alexandra Krola, bo *Biel: fol: 508 y Decius de Sigiſmundi I temporibus* na rok ią 1507 zwalaią, kiedy iuż Zygmunt Stary w Polſcze panował. Tenże *Starowolſki* powiada, że na dźieſięć lat Podole puſzczono mu było w adminiſtracyą, y że Dom Kamieneckich, iuż za iego czaſow w płci męſkiey uſtał: co do drugiego punktu iawnie ſię myli: gdyż ieſcze y po dźiś dźień Kamieneckich krzewi ſie Familia, iako niżey obaczyſz.

Mikołay Woiewoda Krakowſki y Staroſta, Hetman Wielki Koronny, a przedtym naprzod Kaſztelan Sendomirſki, daley Woiewoda Lubelſki, potym Woiewoda Sendomirſki, wielkiey u Zygmunta I łaſki, dla zacnych z natury przymiotow; ſczegulniey wydawała ſię w nim ludzkość, ktora wſzyſtkich do ſiebie nęćił ferca; przymilenie także w obyczaiach, iakaś powaga attemperowane, ktora ſię y na twarzy iego wydawała. Obrot dowćipu wielki, biegłość w rzeczach woiennych z młodych lat długa experyencya nabyta, ta go naybardźiey zdolnym buławy uczyniła: przećięż lubo z natury iakom mowił był łaſkawy, karności iednak w ludźiach żołnierſkich czuyno przeſtrzegał: a żeby był w drugich chęć do pracy y boiu zapalił, ſam ſię częſtokroć między proſtego żołnierza wmięſzawſzy, do okazyi przywodźił. Gdy Bogdan Woiewoda Wołoſki wſparty Tureckiemi y Tatarſkiemi poſiłkami, złamawſzy przymierze, na Podole y Ruś wtargnął, y o Kamieniec, Halicz, Lwow, y inſze Polſkie fortece daremno ſię kuſił, Mikołay od Krakowa z woyſkiem ruſzywſzy, tyle ſamym imienia ſwego poſtrachem ſprawił, że nieprzyiaćiel z granic aż do Wołoch pierzchnął. Nie zaſtawſzy Bogdana Hetman, za nim ſię z ludem przez Dniepr przeprawił, Wołoſka ziemię mieczem y ogniem niſzcząc, Miaſteczka Czarnowce, Dorohim, Botuſany, Stepanowce, Chocim y inne twierdze w popioł obrócił, wſzędźie biiąc y zwyćięzko gromiąc, aż pod Szoczawę Stolicę Hoſpodarow Wołoſkich przyćiągnął: tam plon bogaty zabrawſzy, nazad z woyſkiem odćiągnął. Gdy Rycerſtwo Koronne za Dnieſtr iuż przeſzło, Wołoſza na Tworowſkiego, ktory ſię z reſzta woyſka za Dnieſtrem pozoſtał, uderzyła; ſtanął w kroku Tworowſki, przypadł y Kamieniecki, tam po nieiakiey chwili bitwy, zwyćięſtwo przy naſzych ſtaneło; z niewolnikow, trzydźieſtu do Krola poſłano, a między niemi przednieyſzych Logofeta Kanclerza, Humenika, Kirſę, y Petryka Podſkarbiego, pięćdźieſiąt ſćięto, a to dla tego, że też pierwey, Bogdan żołnierze Polſkie pod Trębowlą poimane, dał poſćinać, ktorych mogiły gdy Hetman obaczył, ſłubem ſię obowiązał, dochodźić krwi niewinnie pobitych: Bitwa ta była *4 Iduu*, dla tego mowi *Biel: fol: 514*, że na pamiątkę tego zwyćięſtwa, dźień ten, ſtawnie Polacy Święcić poczęli. Pod Łopuſzną potym dwadźieścia y pięć tyſięcy Tatarow, w piąćiu tyſięcy ſwoich, z Xiążęćiem Konſtantym Oſtrogſkim pogromił, iednych na placu pobiwſzy, drugich do ućieczki przymuſiwſzy, z ludźi ſwoich w tey okazyi więcey nad pięćdźiąſiąt nie ſtraćiwſzy. Gdy Krol Zygmunt I. do Poſonium y na Kongreſſ Wiedeńſki w liczney komitywie Panow Polſkich wybrał ſię w roku 1515, Mikołaiowi Oyczyznę y Kroleſtwo całe w opiekę oddał, *Vice Regem* go uczyniwſzy *Biel: fol: 529*; ztoli pod czas tego Kongreſſu ten przezacny Hetman, na ſolennieyſzy do nieba Kongres przenioſł ſię, *Ericius, Starowol: in bellat:*

Marcin Woiewoda Podolſki, we wſzyſtkich okazyach y tryumfach,

nierozdzielny Mikolaia brata towarzyſz: po śmierći iego zbił Tatarow oſmſet pod Trębowla 1516, *Biel: fol: 553. Starowolſki powiada*, że ſwoiemi chorągwiami, nakładem własnym wyſtawionemi, Turkow, Wołochow, y Tatarow pod Choćimem poraził: był y w owey mniey fortunney pod Sokalem expedycyi 1519 *Biel: fol: 343.* Jana Krola Węgierſkiego zbitego, od Ferdynanda Krola Czeſkiego, y z Kroleſtwa własnego wyzutego, w ſwoich dobrach Kamieńcu pod Krośnem 1528 hoynie przyiał, y po Pańſku traktował *Biel: Vapov:* umarł 1530, iako z iego nadgrobku wypiſał *Starowolſki* z Katedry Krakowſkiey, iakoż *Prußcz y Przewodnik ſwiadczy*, że w teyże Katedrze Moſkorzewſkich y Kamienieckich domowe były groby, w Kaplicy S. Mikołaia, miał, *mowi Okol: w Xiążce o Cudach w Podkamieniu*, ten Marcin za ſoba corkę Jana Sienińſkiego, Podkomorzego Przemyſłkiego herbu Dębno. *Paproc: o herb:* z Krośna kładźie nadgrobek Klemenſa Kaſztelana Sanockiego zmarłego 1536, przy ktorym powiada, że te cztery herby widźiał, Pilawa, Dębno, Jelita, Abdank, z tegobym rozumiał że ten Klemens był ſynem Marćina Woiewody Podolſkiego, z Sienińſkii herbu Dębno: tenże autor przydaie, że w Krośnie także leży corka tego Klemenſa Mniſzkowa, Podkomorzyna Koronna, y ſyn Jan; z tego wnoſzę; że ſię myli *Bielſki y Okol:* gdy tego Klemenſa albo Oyca Mniſzkowy Woiewoda Ruſkim zowie; ponieważ y nadgrobek iego tylko mu Kaſztelania Sanocka przyznaie, ale y komput Woiewodow Ruſkich w pierwſzym tomie odemnie położony pokazuie, że o te czaſy, niemogł Klemens na tym Krześle ſiedźieć. Sioſtra rodzona Mniſzkowy Elżbieta Kamieniecka, Bernarda Maćieiowſkiego, Kaſztelana Lubelſkiego małżonka, Anny z Jagellonow Krolow Infantki, y Krolowy potym Polſkiey, Ochmiſtrzyni, Bernarda Maćieiowſkiego Kardynała Matka, ktorey on, z Chorążego Koronnego, Dźiekanem Warſzawſkim zoſtawſzy, nadgrobek w Warſzawie poſtawił *Starowol: in Monum:* Waleryan Mielecki, Podkomorzy Sendomirſki, miał za ſoba Kamieniecką *Geneal: Mielec.* Jana Kamienieckiego, Staroſte Grodeckiego, Lubaczowſkiego, Drohobyckiego, czytam *in Actis Terreſtr: Leop: 1536.* Mikołay Kaſztelan Sanocki 1526 iakom czytał *in Mſ. Petricov:*

Woyciech, Jan, Staniſław, bracia rodzeni, wnukowie *według Paproc:* Mikołaia Woiewody Krakowſkiego y Hetmana, z Anny Kościeleckii, Woiewodzanki Łęczyckiey zpłodzeni ludźie rycerſcy, na Seymy wielkim koſztem, na wſzyſtkie tey Oyczyzny potrzeby w znacznych kompućie ludźi ſławali. z tych Jan żył bezżenny, Woyciech miał za ſoba Sienicka pozoſtała wdowę po Chodorowſkim, Staniſław Siemaſzkownę pozoſtała wdowę po Łahodowſkim, ia czytam Staniſława Podkomorzym Lwowſkim na liſcie Maćieiowſkiego Kardynała 1605, *u Nakiel: w Miechow: fol: 813*, takbym rozumiał, że to tenże ſam Staniſław: *Grochow: in dedic: Lavacri animæ* ſławi Staniſława Kamieńieckiego ſzczodrobliwośc na Kościoł S. Krzyża OO: Benedyktynow: corka iego Elżbieta z Janem Potockim Woiewoda Bracławſkim Piſarzem Polnym Koronnym dożywotnie zmowiona, Pani wielkich cnot, fundowała OO: Dominikanow w Latyczowie, w złoćie y ſrebrze kilka tyſięcy na to wyſypawſzy *Okol: Ruſſ: Flor:* tamże pochowana. W Kamieńcu zaś Podolſkim, Kaplice przy Kościele tychże OO: na cześć Nayśw: Matce wymurowała. Elżbieta Staniſławowi Włodkowi, Woiewodźie Bełzkiemu zaſłubiona. Kamieniecka dźiedźiczka na Czarnobylu Łukaſza Sapiechy małżonka, *Okol: Ruſſ: Flor: fol: 121* Jan y Kaſper ſtryieczni bracia tamtych trzech w rożnych okazyach doſwiadczonego męſtwa. Piotr uczył ſię w Ingol-

ſtadźie 1604. Ktoryś z Kamienieckich miał za ſoba Ewę Kalinowſką, bu Kalinowa, corkę Bartłomieia. Kamieniecka była za Brzuchowſkim yſztofem herbu Pomian. Staniſtaw 1639 *Melaniu* Michał z Oleſka Kaenieckí 1700 w Wileńſkim Woiewodztwie.

IENIECKI Chocim w Xięſtwie Litewſkim. Alexander Chocim Kamieniecki Woiewodztwa Smoleńſkiego, wierność iego ku Oyczyznie, gdy zoſtawał Szkłowie, chwali *Conſtytucya 1661 fol: 29.*

ENIEWSKI herbu Junoſza w Poznańſkim Woiewodztwie. Domu tego ſtaytność pokazuia tranſakcye *w Kſiegach Grodzkich Poznańſkich y Kaliſkich.* ienia zaś tego nabyli od dobr Kamionek, ktore o mil dwie od Poznania. Z tych Stefan Junoſza Kamieniewſki, dźiedźic na Kamionkach, Piowie, Daſzewicach, Taczałach &c. naprzod Chorąży Poznańſki, a pon Kaſztelan Miedzerzecki, wypolerowawſzy dowćip naukami, zwiedźiazy Cudze kraie, powrociwſzy do Oyczyzny, przez Rycerſkie dźieła ſzuſtawy, iakoż wielkie męſtwo iego y odwagę, ktora pokazał w rożnych wawych potyczkach, woiuiac przećiwko Węgrom, Tatarom, Moſkwie, Turkom, czytać możeſz na nadgrobku iego w Poznaniu u OO: Dominiow na blaſze ſrebrney. Nie mniey zdrowa rada ſłużył dobru poſpolinu, przyimuiac na ſiebie po kilka kroć Poſelſka funkcya na rożne Seymy. ſlubił ſobie w dożywotnią przyiaźń, Izabellę Łacka Kaſztelanke Biechoka corkę Jana, z Grudźińſkii zrodzona, ktora mu powiła corkę iedne innę Przyiemſka, Podkomorzyna Kaliſka; y ſynow trzech. 1 Jana Stolia Poznańſkiego, ten przyſtabſzego zdrowia na uſługi Oyczyznie nie uiąc, trzy razy na Seymy, Piotrkowſki, Lubelſki, Krakowſki, poſtuiąc od oiewodztwa Poznańſkiego, na czwartym Krakowſkim zachorowawſzy, ym ſię pożegnał światem, zoſtawiwſzy z Elżbiety Rogalińſkii ſynow och, Michała Woyſkiego Poznańſkiego, Gabryela Podſtolego Wſchokiego, obudwu ludźi rycerſkich, y corkę Ewę Mieżyńſka. 2 Walery Rotmiſtrza Uſarſkiey Choragwi, Hetmana Zułkiewſkiego, ten w obożie odźianem umarł. 3 Karola Podczaſzego Kaliſkiego, ten z dowcipu y mowy gładkiey na Seymach przy Poſelſkiey funkcyi, wſławiony; z rbary Zychlińſkii zoſtawił corek dwie, Katarzynę Niezuchowſka, y Teſię Szołdrſka: ſynow także dwoch, Staniſława Komornika Poznańſkiego, Woyćiecha. Jerzy Kamieniewſki Podwoiewodzy Poznańſki, a potym Choy Kaliſki, Deputat dwarazy na Trybunał Koronny, Poſeł z Kaliſkiego Seym Warſzawſki, z Anny Golińſkii zoſtawił ſyna iednego Sebaſtyana, ory z Juſtyna Twardowſka żył *ſterilè*, N. Kamieniewſki Miecznik Poznańwielkich cnot y pobożności człowiek, OO: Dominikanom Poznańſkim oiſał kilkanaśćie tyſięcy na dobrach ſwoich Kamionkach y Taczałach *Acta Fren: Poſnan:* Mąż przytym wielkiego ſerca, woiował przećiwko Szwedom z arneckim; Poſłował dwarazy na Seymy, był y Deputatem na Trybunał Tenny z Poznańſkiego. Sioſtra iego była za Manieckim w Woiewodztwie znańſkim, druga za Pruſimſkim herbu Nałęcz, ktorey czynił reformacya Grodźie Poznańſkim. Zoſtawił corek trzy, z ktorych iedna była za wardowſkim, druga za Gurowſkim, trzećia Zakonnica S. Klary w Poznaniu, źie po kilka razy ſtarſza rządzac Zgromadzeniem, tamże w Bogu zaſne; y ſyna Jana człowieka woiennego, rada, ludzkoſcia, y gładkoſcia wyowy ſławnego, ten zoſtawił corkę Katarzynę, ktora ſię w dożywotnią zyiaźń doſtała Floryanowi Łaczyńſkiemu herbu Nałęcz w Woiewodztwie znańſkim, y ſynow trzech, Franciſzka, ktory zoſtawił potomſtwo, Stani-

ſtawa y Michała, ktory młodźianem umarł. N. Kamieniewſka była za Baranowſkim w Woiewodztwie Kaliſkim. N. za Czeſkim. N. Kamieniewſki miał za ſoba Gurowſka.

KAMIENSKI herbu Cholewa na Dobrzyńſkiey Ziemi. Kamieńſka była za Staniſławem Brzeſkim herbu Okſza. Kamieńſki zginął pod Sokola 1579. *Warſawie in panegyr. Steph: Regi.*

KAMIENSKI herbu Dolega w Dobrzyńſkiey Ziemi. Kamieńſkiego Kanonika Kuiawſkiego zmarłego 1553 z nadgrobku *wypiſał Paproc:* Wawrzyniec Podſtarości Płońſki, drugi Wawrzyniec 1648 podpiſał Elekcya Jana Kazimierza z Dobrzyńſkiey. Zofia Jana Ławſkiego Podſtolego Wiſkiego małżonka.

KAMIENSKI herbu Jaſtrzębiec w Sieradzkim Woiewodztwie y na Wołyniu. Walenty Kamieńſki Poborca w Kiiowſkim 1588. *Conſtit: fol: 503 y 1590 fol: 603.* Alexander Władyſława IV, Kryſztof Jana Kazimierza z Wołyńſkiego, podpiſali Elekcye. Staniſław Sędźia Grodzki Krzemieniecki maż znaczny, y Synowie iego, Jan, Jozef y Jakub Jaſtrzębczykowie, kwitneli 1689. Remigian Kamiński na Kamionnie w Powiećie Kowalſkim dziedźic, zpłodził ſyna Adama, ten z Małgorzata Bielicka Ambrożego corka, zpłodził Anaſtazya Broniſława Bielawſkiego małżonkę, y ſyna Jana Pawła Komornika Granicznego Łęczyckiego, ktorego z Katarzyny Krzywkowſkii, ſyn Jan Szymon był Kanonikiem Płockim, Proboſzczem Woyńickim, y corkę Helenę ktora ſię w małżeńſtwo doſtała Bernardowi na Fulſztynie Grabionce Łowczemu Halickiemu Podſtarościemu y Sędziemu Grodzkiemu Trembowolſkiemu.

KAMIENSKI herbu Odrowąż w Wileńſkim Woiewodztwie z Kamienigrodu ſię piſza. Zygmunt Poborca w Zmudźi 1578. *Conſtit: fol: 353.* Zygmunt Zygmuntowicz to ieſt ſyn Zygmunta z Seymu 1616, Kommiſſarz do rozgraniczenia między Zmudźia, Kurlandya, y Pruſami. *Conſtit: fol: 48.* żył ieſzcze 1632. *Acta interregni.* Jan Podkomorzy Wilkomirſki, miał za ſoba Kryſtynę Połubińſka Woiewodzankę Parnawſka. Dawid z Mińſkiego, Hieronim z Wileńſkiego, podpiſali Elekcya Władyſława IV. Teodor, y Prokop z Mścisławſkiego, Piotr z Wileńſkiego, Jana Kazimierza. Pawel z Mścisławſkiego, Jedrzey Czeſnik Bracławſki z Breścianſkiego, Gabryel Staroſta Kiiſki z Zmudzkiego, Jerzy Woyſki Rzeczycki, y Jan Czeſnik Bracławſki z Powiatu Oſmiańſkiego, Jana III. Jan Czeſnik Bracławſki 1641, *Conſtit: fol:* 34. Malcher Kazimierz Czeſnik Wileński 1700.

KAMIENSKI herbu Rawicz w Nurſkiey Ziemi. Piotr z Ziemi Wyſzogrodzkiey, drugi z Ciechanowſkiey Władyſława IV. Kryſztof z Płockiego, Jana III podpiſali Elekcye. Kamińſka Zawiſzanka była za Wawrzyńcem Dabrowſkim herbu Kuſzaba.

KAMIENSKI herbu Słopowron w Dobrzyńſkiey Ziemi, w Podlaſkim y Mścisławſkim Woiewodztwach, pierwſzy ſię do Mścisławſkiego przeniosł. N. Kamieński Kaſztelan Dobrzyńſki, gdźie zoſtawił dwoch ſynow: Szymona iednego, Puſkownika w Woyſku Litewſkim, a potym Marſzałka Mścisławſkiego, poſtował na Seymy 1564 *Conſtit: fol: 52* y Jana, tego było dwie corki Barbara y Alexandra, czy obiedwie, czy też iedna z nich w Dom ſię Bobiorow doſtała, y ſynow trzech. Pierwſzy Włodźimierz, mężnie przeciwko Moſkwie ſtawał, będąc na ten czas Woyſkim Mścisławſkim, dla tego w zaſtugach wziął Chorazstwo Mścisławſkie, z Zofii Sapieżanki, zpłodził ſyna Jana, Kaſztelana Mścisławſkiego; ten, że go Ociec młodo odumarł, doſtał ſię w opiekę Leonowi Sapicha Woiewodźie Wileńſkiemu, y Hetmanowi, Zamek Mścisławſki ufortyfikował, wały w koło niego uſypał, żeby

ſię

ſię tam były Moſkiewſkie inſulty rozbiiały, iakoż podſtapił ći był pod ten Zamek Nahay Pułkownik Nieprzyiaćielſki, we czterech tyſięcy ſwoich, y dobywać go zamyſłał, ale go wypadſzy wyćieczka w ofmdźieſiat koni. Jan mężny Kawaler, tak naſtraſzył, że pierzchnął. Chował tamże Kaſztelan, z niemałym uſzczerbkiem ſubſtancyi ſwoiey chorągiew, aby był nia Moſkiewſkie imprezy wytrzymywał: w każdey expedycyi, iako mur nieprzełomanym ſercem ſtawał, na Seymach, Seymikach, Konwokacyach, to mowił, co na kochaiącego Oyczyznę ſyna przyſtało, gładka wymowa, y głębokim na wſzyſtko baczeniem, każda rzecz roztrząſnawſzy. Sama Moſkwa widzac iego ſzczerość, y według ſtuſzności rozſądek, o niego kilka razy za Kommiſſarza profiła. Był na Trybunale Deputatem, a boday nie y Marſzałkiem, miał za ſoba Potencyanę Rayſka, z ktorey dwoch ſię mu ſynow urodźiło, Włodźimierź y Piotr, umarł Kaſztelan 1644. Drugi Alexander brat Włodźimierza Chorążego, naprzod Piſarz, a potym Sędzia Mścisławſki, Wołowiczowna czterech mu ſynow powiła, Kryſztofa Podczaſzego Mścisławſkiego, Jana, Jędrzeia y Teodora. Trzeci Seweryn, ktorego ſyn Euſtachiuſz Protopop Wileńſki gorliwy za Unia. *Kázanie Stan: Wolſkiego Troiaki prognoſtyk.* Włodźimierz Dadźibog ſyn Jana Kaſztelana, naprzod Chorąży, a potym Podkomorzy Mścisławſki, poſeł na Seym 1661, z tamtad deputowany na Trybunał ſiſzkalny, *Conſtit: fol: 4 y 1670* do podźiału Łoiowa y Lubecza, na zaſłużonych żołnierzy, *Conſtit: fol: 11.* Woyciech Kamiński z Kaminka, bo ſię z tad piſza, Poborca w Mielnickiey Ziemi 1626 *Uniwer: Pobor:* Jan y Walentyn w Podlaſkim 1648. Jan na Ruſi. Paweł Czeſnik Mścisławſki 1700.

**KAMINSKI herbu Łuk napięty* w Woiewodztwie Nowogrodzkim, z ta iednak rożnica, że ſtrzałę na dol obracaia. Kryſztof Kamiński Podſtoli Nowogrodzki, Kryſztof drugi Mieczny Nowogrodzki, ſyn iego Leopold Miecznik Smoleński; z Połubińſkim Marſzałkiem odważny żołnierz *Koiak:* Malcher Stolnik Brześciański 1599.

KAMINSKI herbu Topor na Pałukach. Woyćiech Kamieński w Sendomirſkim 1632, drugi Woyćiech w Krakowſkim 1674. Piotr Opat Bledzewſki 1552. *Autor 50 Singuł:* Zygmunt w Poznańſkim 1674. Kamieński w Lubelſkim Woiewodztwie Rotmiſtrz Wybrańcow 1653 naznaczony z Seymu *Conſtit: fol: 10.* N. Kamiński Sędźia Krzemieniecki, żona iego Szepelſka. N. Piotra Koſzutſkiego małżonka. N. Komornik Łęczycki, żona iego Katarzyna Krzywkowſka.

**KAMIONACKI* w Xięgach Grodzkich Oſtrzeſzowſkich ieſt o nich wzmianka 1596. Jan Kamionacki w Sieradzkim 1648.

KAMIONOMOYSKI herbu Łabęć naſi piſarze piſza o Kamionomoyſkich tak herbu Łabęć, iako y Paparoña, ale to zdami ſię iedniż, tylko dla podobieńſtwa herbu, iuż ich do herbu Łabęć, iuż do Paparona naćiagaia. w Sieradzkim gniazdo tego Domu.

KAMISOWSKI herbu Jelita w Sendomirſkim Woiewodztwie. O nich ſam *Paprocki* piſze, ale to podobno, albo Miſiowſki bydź powinno, albo też Kamocki.

KAMOCKI herbu Jelita w Sieradzkim Woiewodztwie. Piotra Kamockiego 1549, Staniſława 1577 wſpominaia Xięgi Grodzkie Oſtrzeſzowſkie. Jerzy Stolnik Sieradzki z Seymu 1611 naznaczony Kommiſſarz do dyſlimitacyi Ziemi Wieluńſkiey od Slaſka, *Conſtit: fol: 11.* Dominik Chorąży Zakrocimſki miał za ſoba Białyńſka; Kamocka była za Ciecholewſkim. Anzelm 1697 w Krakowſkim. Alexander w Sieradzkim 1704. Anna Zakonnica w Saczu 1701. Marćin miał za ſoba Barbarę Jaktorowſka, od ktorey było dwoch ſynow, Sta-

niſtaw y Zbigniew. Staniſtawa z Maiowny był ſyn Mikołay, ktory z Sta- wſka zpłodził Kaſpra Kanonika Krakowſkiego, y drugich iego braci, i corkę Maryannę Pawła Kobielſkiego, Sędziego Grodzkiego Piotrkowſkiego małżonkę. Zbigniew z Starczewſkii miał Syna Jakuba, ktorego z Gucwa- ſzowny ſyn Marcin poiął Katarzynę Siemieńſką, z tey były corki Mary- anna Otwinowſka, Pagowſka, y Radwańſka, y ſynowie dway, Franciſz- żona iego Uieyſka wdowa po Kowalſkim, y Zbigniew żona iego Dro- wiecka.

**KAMODZINSKI herbu Grzymała.* Michał Grzymała Kamodźińſki Stolnik Ca- chanowſki, tak podpiſał Konfederacya Sendomirſka 1704, deputatem th- niey bedac z Woiewodztwa Bracławſkiego. Antoni 1705 Konfederac- Krakowſka. Woyciecha Katarzyna Dabrowſka małżonka. N. miał za Gal- Oſſowſka Tereſſę Skarbnikownę Łomżyńſka.

Kampenhauſen Herb.

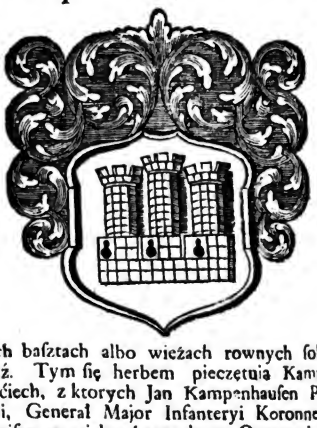

*O Trzech baſztach albo wieżach rownych ſobie, mur powi- bydź. Tym ſię herbem pieczętuią Kampenhauſowie wh- flańciech, z ktorych Jan Kampenhauſen Podkomorzy P- wſki, General Major Infanteryi Koronney, remi czaſy g- to piſzę, w wielu okazyach tey Oyczyznie dobrze zaſ- złaczył ſie dożywotnie z Maryanna Łucya Deſſierowna, z ktorey ie potomſtwo.

**KAMPOWSKI. Paprocki ani Okolſki* o nich nie piſał: pierwſzy iednak *o herb:* Staniſtawa Kampanowſkiego, podobno miał mowić Kampow- wſpomina, ktorego gdy pieſzo ſzedł do ſzturmu pod Pleſzkow 158- ſzko zbito. Alexander Kampowſki Stolnik Brześciańſki, deputat z W- ſkiego 1704, podpiſał Konfederacya Sendomirſka.

**KANDYBA* W Xięſtwie Litewſkim. Mateuſz Prokſzyc Kandyba, Jerzy- Władyſław 1700.

KANIGOWSKI herbu Lis w Płockim Woiewodztwie. Jędrzey Kanigow- roſta Płocki 1449, iednaż ich dźielnica z Olſzowſkiemi. Bartłomiey farz Cicchanowſki 1598. *Conſtit: fol:* 725. Staniſtaw Sędźia Ziemſki

1616 *Univers: Pobor:* Kryſztof Piſarz Ziemſki Płocki, z Seymu 1613 do diſſimitacyi między Prusami y Korona naznaczony, *Conſtit: fol: 27*, a w roku 1627 poſtuiac na Seym, deputatem ſtanął na Trybunał Radomſki *Conſtit: fol: 5.* Staniſław 1632. Jan miał za ſobą Ewę Niſzczycka, z ktorey ſyn Staniſław, zpłodził Jana y Jakuba. Paweł Kanonik Pultuſki, Pleban Praſnyſki 1678. Piſza ſię z Kangowa, zkąd nicktorzy zowią ich Kangowſki.

**KANICZ* w Xięſtwie Pruſkim. Salomon Kanicz podpiſał dekreta Kommiſſyi Krolewſkiey 1609, a Dytrych czyli Teodoryk *Literæ reverſales* 1612 poſtem będąc na Kongreſſ Krolewiecki.

**KANIEWSKI herbu Nałęcz.* Jędrzey Kaniewſki, żona iego Anna Czekanowſka 1634 *Acta Caſtrenſ: Oſtrzeſov:* Maryanna Kaniewſka Woyciecha Krzywoſadzkiego małżonka. Sa y Kanieccy z ktorych Kaniecka była za Jerzym Dobrogoyſkim. Kazimierz Kaniecki w Zakonie naſzym umarł w Oſtrogu 1719.

**KANIMIER.* Jan z Tuchowic Kanimier z Ziemia Rożańſka, podpiſał Elekcya Władyſława IV.

**KANON.* Jerzy Kanon Burgrabia Zamku Sendomirſkiego, brat ſtryeczny Jędrzeia Kanona, ktory Zakon naſz ozdobił y ſwiatobliwośćia y nauka. Wydał do druku *Lucubrationes Oratorias in 4to 1676.* Jego także praca wyſzły *Flores Sepulchrales inſcriptionum, na pogrzebie Anny Aloizyi Chodkiewiczowy Woiewodziny Wileńſkiey y Hetman: 1654. in fol:* W tych zaś iego wſpomnianych *Lucubrationes*, zebrane ſa przedtym poiedynkiem podrukowane piſma, iako to 1mò *Oratio in Renovatione ſtudiorum 1647.* 2dò *Parentalia Parenti Patriæ Vladislao IV Regi Pol: 1649.* 3tiò *Primum tributum rei literariæ Joanni Caſimiro Regi Pol: 1649.* 4tò *Claſſicum ſepulchrale complorationis publicæ Jeremiæ Wiſniowiecki Palat: Ruſſiæ 1653.* 5tò *Roſa inter ſpinas D. Benedicti, Stanislao Pſtrokońſki Epiſ: Chelm: Abb: Tinec: 1648.* 6tò *Arrha dotalis gloriæ Andreæ Trzebicki Epiſ: Crac: 1658.* 7mò *Solennis in Pontificem inauguratio Jacobi Prazmowſki Epiſcop: Luceor: 1660.* 8vò *Annuli nuptiales Samuelis Korecki & Sophiæ de Bnin Koniecpolſka 1651.* 9nò *Mauſoleum Equitis Korecciani, Samu: Korecki 1652.* 10mò *Roſa hyberna in D. Stanislao Ep: Martyre.* 11mò *Diva Lauretana ad lyram decantata 1642.* 12mo *Expeditio legatorum in Gallias ad deſponſandam Ludovicam Gonzagam Vladislao IV.* 13tiò *In Heroica Poëſi P. Slowicki editionis Lublinenſis 1704 in 8vo, ponitur illius carmen poſthumum, ſub titulo, Triumphalis Exercituum Polonorum Imperator Rex Poloniæ Joannes III.*

Kantakuzen Herb.

*ORzeł o dwoch głowach, z rościągnionemi ſkrzydłami, iakby proſto w niebo chćiał lećiec, na każdey iego głowie dwoiſta korona. *Paprocki y Okolſki* o nim nie piſał, iam go tak wyſztychowany widźiał. Nim ſie pieczętuia Kantakuzenowie, z Grecyi do nas przyſzedźy, kędy ta Familia w Cesarzach Wſchodnich Paleologach, z niemi z krewniona prym trzymała. Sławny był z tego Domu Kantakuzen hiſtoryk Grecki, iako go chwali, *Jul: Bal: de Offic: Eccleſ: Conſtantin:* Z tegoż Domu Anna Kantakuzena, była za Woyćiechem Ciechanowieckim Oboźnym Litewſkim Staroſta Orſzańſkim, z ktorey potomſtwo zoſtało: *Rodkiewicz Lot ſtrzał ſczaśliwy.* Emmanuela Kantakuzena w roku 1636 y corkę iego Annę wſpominaia *Cuda B. Jozafata Kuncewicza fol: 124.*

Digitized by Google

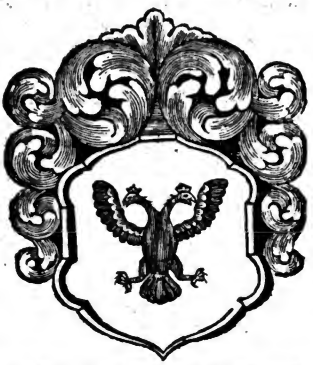

*KAPUSCINSKI w Chełmſkiey Ziemi. Paweł Kapuſcińſki miał za ſoba Annę Katarzynę Brodowſka, pozoſtała wdowę po Komorowſkim.

*KAPUSTA KNIAZ *herbu Odrowąż* w Bracławſkim Woiewodztwie. Z Xiążąt Pereaſławſkich początki ſwoie ten Dom wyniosł: *Koialow: in Mſ.* z ktorych Jędrzey Kniaź Kapuſta Kaſztelan Bracławſki, Staroſta Owrucki, podpiſał Unią Wielkiego Xięſtwa Litewſkiego, z Korona 1569, corka iego Maryna zmowiona z Bogdanem Sapiehą Woiewoda Mińſkim, druga Alexandra z Alexandrem Xiążęciem Wiſniowieckim. *Walicki o Obraz: Koden.* trzecia Filona Kmity Woiewody Smoleńſkiego małżonka.

KANSKI *herbu Janina* w Lubelſkim Woiewodztwie. Marcin Kańſki w Ruſkim Woiewodztwie 1632 Jędrzey Komornik Ziemſki Lubelſki 1648, Rozalia Samuela Bielſkiego herbu Jelita małżonka.

KARA *herb* patrz Axak.

KARABCZEWSKI *herbu Oſtoia* w Podolſkim Woiewodztwie y Bełzkim. *Paprocki* cnotę ſławi Piotra Karapczewſkiego ſwego wieku, żona iego Magerowna herbu Szeliga. *Okol: tom: 2. fol: 510* piſze, że Karabczewſka zrodźiła Samuela Łafzcza Chorążego Podolſkiego. Zofia z Karapczowa Chodkiewiczowa, Kaſztelanowa Wileńſka, fundowała Panny Zakonne Bełzkie, z nadaniem Wſi Staie, y z placami, na ktorych Kościoł y Klaſztor, co approbowała *Conſtytucya 1647 fol: 27.*

*KARACZUN w Xięſtwie Litewſkim. Z tych Karaczun Chorąży z Seymu 1590 Poborca w Uupitſkiey Ziemi, *Conſtit: fol: 603.*

*KARAS *herbu Dabrowa* w Trockim y Nowogrodzkim Woiewodztwach. Alexander, Mikołay y Jan 1648. Samuel na Wolyniu. Jerzy Karaś pierwſzy Proboſzcz Eyſmuntowſki, przy cudownym Obraźie Nayświęt: Panny 1688, umarł młodo. Mikołay y Władyſław bracia iego rodzeni ludźie rycerſcy.

*KARASZEWICZ w Xięſtwie Litewſkim. Grzegorz y Jan Tokarzewſki Karaſzewicowie z Pińſkiego powiatu podpiſali Elekcya Jana Kazimierza.

KARBOTH *herbu trzy Bulawy* w Krakowſkim y Sendomirſkim Woiewodztwach, piſza ſię z Małęcina: ieden z nich był Piſarzem Grodzkim Nowomieyſkim, ktorego ſyn Hieronim człowiek woienny, brat iego Komornikiem gra-

granicznym Pilznieńſkim 1632, iako czytać na ich nadgrobkach w Kościele Nowomieyſkim u OO: Franciſzkanow. Marcin 1632. Kolligacya ich po Matce z Xiążętami Batoremi.

KARCHOWSKI herbu Pretficz w Wielkiepolſce. Jędrzeiowi Karchowſkiemu, dla zaſług y męſtwa w rożnych okazyach, oſobliwie iednak pod Tczewem, Zygmunt III pozwolił dożywotnie prawo na Staroſtwie y zamku Sieſwieyckim, a potym pięć tyſięcy złotych, na tychże dobrach, iemu y Sukceſſorom iego zapiſał, za konſenſem Rzeczypoſpolitey na Seymie Warſzawſkim 1589, *Conſtit: fol: 531.* Karchowſki odważny Rotmiſtrz tę ſtawę wyniosł, z pod nieſtawnych Pilawiec, że gdyby z taka rezolucya, z iaka on tam ſtawał, więcey chorągwi naſzych natarło, wſzyſtkęby nieprzyiacielſka potęgę, ſnadno weſprzeć mogli. *Dunin Canc: funeb: fol: 309.* Alexander w Poznańſkim 1632. Jeden z nich, miał za ſoba Bialęſka z Białęcina herbu Leſzczyc, drugi Tomicka herbu Drya, trzeci Cielecka, z ktorey corka Anna z Staniſławem Tomickim dożywotnie zmowiona, a po iego śmierći była za Mikołaiem Zebrzydowſkim Staroſta Rogoźińſkim, ale mu żadnego potomſtwa niezoſtawiła. Druga za Władyſławem Zaręba w Poznańſkim.

KARCZEWSKI herbu Jaſieńczyk w Płockim Woiewodztwie, a z tamtąd y w inſzych. Stefan y drugi N. Karczewſcy ktorzy dwie rodzone Sioſtry Bobrownickie za małżonki pobrali, z tych Stefan zoſtawił potomſtwo w Wiſlickim powiećie, drugi bezpotomny umarł. *Baranow:* Alexander w Woiewodztwie Nowogrodzkim 1648, drugi tegoż imienia w powiećie Słonimſkim 1674. Bartłomiey Poborca w Płockim z Seymu 1590 *Univer: fol: 603.* Piotr Podſtoli Płocki 1595, *Conſtit: fol: 676.* Katarzyna Karczewſka Konſtantego Brolnickiego herbu Gozdawa małżonka. Tomaſz Kaſztelan Halicki dobroczynny na naſze Collegium Lwowſkie, umarł w Krotoſzynie iadąc z Cieplic, pochowany 1691 w naſzym Kościele Lwowſkim, był w przod Podczaſzym Sanockim, Putkownikiem Krolewſkim, y 1670 Kommiſſarzem do granic od Węgier, *Conſtit: fol: 22,* corka iego była za Piotrem Bialeckim, Piſarzem Ziemi Siewierſkiey. Zuzanna Kaſztelanka Halicka była za Alexandrem Potockim Woiewoda Smoleńſkim. Michał Choraży Lwowſki 1686: był ktoryś z nich Kaſztelanem Czerniechowſkim, y miał za ſoba corke Rzewuſkiego Floryana, Podſkarbiego Nadwornego Koronnego, z Oborſkiey urodzona. Maryanna była za Granowſkim Staroſta Zytomirſkim, na ubogich y Domy Boſkie łaſkawa; Collegium naſze Lwowſkie liczy ia między ſwemi dobrodźieiami, umarła 1694, w tymże Kościele pochowana, kędy y Sioſtrę ſwoię Podkomorzyna Halicka pogrzebła. Piotr 1730, Władyſław w Ziemi Czerſkiey 1674. Wawrzyniec w Krakowſkim 1705. Antoni Piſarz Ziemſki Czerſki poſeł na Seym 1724, żona iego Helena Grabiencanka, z ktorey corki Agnieſzka Okęcka, Dorota Niſzczycka Podkomorzyna Płocka, Anna Panna, y Synowie Kaietan w Zakonie OO: Trynitarzow, Jozef, Michał, Konſtantyn. Temi czaſy gdy to piſze ieden w Zakonie OO: Trynitarzow, cała ich Prowincya rządźi. Jan Balcer o ktorym *Conſtit: 1676 fol: 57.*

KARCZEWSKI herbu Samſon w Poznańſkim Woiewodztwie. Michała Karczewſkiego z Karczowa z Gnuſzyńſkii ſyn Woyciech, poiął w małżeńſtwo Katarzynę Oćieſka Synowicę Kanclerza Koronnego, z ktora zpłodźił ſyna Melchiora, pamiętnego woiownika z Dorohoſtayſkim Marſzałkiem Litewſkim, temu Dorota Retkowſka powiła trzy corki, tyleż ſynow, to ieſt

Digitized by Google

Jana, Alexandra, y Władysława. Marcin drugi syn z Gnuszyńskii, dwa razy śluby małżeńskie ponawiał, pierwszy raz z Poninską, drugi raz z Tarnow... od tych zostało się trzech synow, Piotr mąż rycerski, ten z Nowowiejskii miał corkę, ktora w Poznańskim Klasztorze Panieńskie życie pobiła. Daniel, ten z Modliszewskii zostawił syna. Alexander, ten z Jakubeckii zostawił potomstwo. Felix w Sieradzkim 1632. Staniſław umarł w Zakonie naſzym 1702.

Karęga Herb.

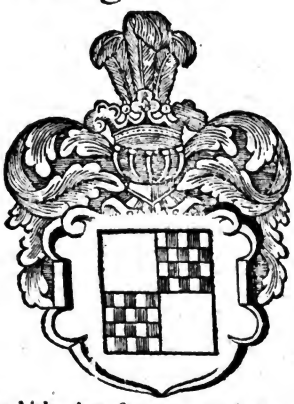

*Dwa pola białe, dwa ſzare na kſztałt kraty powinny bydź w tarczy, tak go opiſuie *X. Kojałowicz in Mſ.* z ktorego dowiemiewam ſię, że iedno pole u gory powinno bydź białe, drugie ſzare, na ſpodźie iedno ſzare, drugie białe, na helmie trzy piora ſtruſie. Tego Kleynotu zażywa Dom Karęgow Xięſtwie Litewſkim, ktorzy ſię nazywaią *de Quarto*, y prowadzą ſwoie milia według tego autora z Xiażąt Sycylii. Z tych był Władyſław Karęga Skarbnik Wilkomirſki, Sędźia Grodzki Trocki, umarł 1670; ſyn iego chał. Hektor Karęga w Oſmiańſkim powiecie.

KARGOWSKI herbu Boncza w Mławſkim. Paweł Kargowski Podſtaroſci Chanowſki 1620 Poborca w teyże Ziemi, a w roku 1631 już Sędźia Grodzki Płocki, z Seymu naznaczony do rewizyi Xiąg Ziemſkich Płockich *ſtit: fol: 29.* N. Kargowſki Sędźia Ziemſki Płocki tegoż czaſu, żona iego Anna Kryſka herbu Prawdźic *L. Papr: Łaſki Cudow: fol: 18.*

KARGOWSKI herbu Oſtoia w Sieradzkim Woiewodztwie, z ktorym podpiſał Elekcya, Kryſztof, Staniſław, Jan, y Woyciech Kargowſcy Jana Kazimierza.

*KARKOWSKI Piotr Karkowſki z Sendomirſkim Woiewodztwem podpiſał Elekcya Władyſława IV.

KARLINSKI herbu Oſtoia w Krakowſkim Woiewodztwie y indźiey: z tych ktorzy nazwani Szyiowi, że przodka ich w ſzyię zacięto: Abraham, ktorego ſynowie 1527 dział między ſoba dobrami Oyczyſtemi zapiſali w Xięgach Lelo

Lubowſkich P... ych mężnie... ubił: gdy a... Krolem, prze... ſmaka, odgra... nie dumem n... poddał; nic ſ... iemu ſzacuią... ządał, ſam z ... iego trafił y... yn y Marcin... poſtowal na S... ku *Conſtit: fol:* ...ołodźym b... ſtuciech z C... mitrz, iuż P... ſkim oblęże... nieprzyiaćielſ... nował, dwoc... ſzki w Ciech... miał za ſoba... ARMANOWSKI... daią podpiſa... LIMINSKI *ber*... MINSKI *berb*... wkim Woie... bem wielkie... pływał, dwa... drugich. Sc... o czym liſt... czmk Socha... u Kazimier... wył żona M... tego, był... ego Malbor... ſce. Gdańſk... N. była za... ARNOWSKI... powiecie. ... ARNIEWSKI... laska była ... LARNOWSKI... nowa zpto... powie, Staſ... ktorego po... był, tak S... Mikołaiewſk... ſtadt; te... Koſtki. N... 1678. *Conſtit.*

Digitized by Google

Lelowſkich Kaſper y Marcin. Pierwſzego ſynow ſiedmiu, w rożnych okazyach mężnie ſtawaiąc, na placu poległo. Oſmego Zygmunta Ociec ſam zabił: gdy albowiem ten Kaſper, Zamku Olſztyńſkiego za Zygmuntem Krolem, przeciwko Maxymilianiſtom bronił, ći chcąc uſtraſzyć odważnego junaka, odgrażali, że ſyna iego zabić mieli, ktorego y z mamką nieſpodzianie tłumem napadſzy na dobra iego, w domu zabrali, ieżeliby Zamku nie poddał; nic ſię tym iednak nie zmięſzał Kaſper, więcey wierność ku Panu ſwemu ſzacuiąc, niżeli ſyna; dla tego na adwerſarzow rychtować działa kazał, ſam z iednego między kupę przećiwna wyſtrzeliwſzy, na ſyna własnego trafił y zabił: Zoſtało ſię iednak ieſzcze dwoch iego ſynow, Walenty y Marcin, obadwa ludźie rycerſcy: Marcin był Chorążym Smoleńſkim poſtował na Seym 1628, z kąd Kommiſſarzem naznaczony do zapłaty woyſku *Conſtit: fol:* 3, y w roku 1632 do traktatow pokoiu z Moſkwą, *Conſtit: fol:* 2. młodſzym bedąc, woiował w Węgrzech za Rudolfem Ceſarzem, w Inflanciech z Chodkiewiczem, pod Smoleńſkiem z Zygmuntem III, iuż Rotmiſtrz, iuż Pułkownik, y Sędzia Woyſkowy. Gdy Smoleńſk Moſkwa ćięſzkim oblężeniem ścíſnęła, ten waleczny woiownik przez wſzyſtkie ſzyki nieprzyiacielſkie mężnie ſię przedarł do Miaſta, ktore w żywność uprowiantował, dwoch tylko z ſwoich ludźi ſtraćiwſzy. Alexander z Karlina Karliński w Ciechanowſkim 1632. Dominik Czeſznik Dobrzyńſki temi czaſy, miał za żoną Maryannę Czarnowſka.

**KARMANOWSKI.* Jerzy z Lubelſkim Woiewodztwem 1632. Jan z Wołyńſkim 1648 podpiſali Elekcye Krolewſkie.

KARMINSKI herbu Wczele w Wielkiey Polſzcze.

KARNICKI herbu Ilgowſki na Zmudźi, *to Okolſki piſze*, atoli Karniccy w Rawſkim Woiewodztwie herbu Kościeſza używaią, ktory z Ilgowſkich herbem wielkie ma podobieńſtwo, przećięż ten, ktory mi herb Karnickich opiſywał, dwa krzyże na Kościeſzy wyraźił, nie ieden, iako zwyczaynie u drugich. Staniſław Karnicki Obożny Koronny, Staroſta Latyczowſki 1565, o czym liſt Zygmunta Auguſta czytałem *in Mſ. Petriſov:* Staniſław Miecznik Sochaczewſki, Seweryn y Łukaſz w Rawſkim, podpiſali Elekcya Jana Kazimierza Krola. Karnicka z Karnic (leża te dobra trzy mile od Rawy) żona Magnuſzewſkiego, Sioſtra rodzona naſzego X. Staniſława Karnickiego, był to kapłan y pobożności y rozſądku wielkich, rządźił Rezydencya Malborſka, dwa razy w Jaroſławiu u Panny Maryi, Rawſkie, Toruńſkie, Gdańſkie Collegia, umarł w Krakowie u S. Barbary 1691 lat maiąc 81. N. była za Janem Jarzyna.

KARNIOWSKI herbu Berſtien imo w Sieradzkim Woiewodztwie y w Radomſkim powiecie. Piotr Podſędek Sieradzki mąż uczony.

**KARNIEWSKI herbu Rogala* w Sieradzkim Woiewodztwie: Karniewſka Rogalanka była za Staniſławem Łyſakowſkim herbu Lubicz. *Paproc: fol: 337.*

KARNIOWSKI herbu Dąbrowa Starodawna w Mazoſzu Familia. Domarat z Karniowa zpłodźił dwoch ſynow. Piotra Strzeżę, od ktorego byli dway ſynowie, Staniſław y Boxa Marſzałek u Xiążąt Mazowieckich, y Kryſtyna, ktorego potomſtwo od rożnych dobr dźiałem wźiętych, imion rożnych nabyli, tak Swentoſław, Smolechowſkim, Jakub Młodźianowſkim, Mikołay Mikoſzewſkim zawołani: a potym, od iednego z nich Dom Koſtkow wyſzedł; tę Genealogia ſwoią ręka wypiſał Paweł Koſtka brat S. Staniſława Koſtki. Myśliborż Karniowſki Podſędek Rożanſki, poborca w teyże źiemi 1678. *Conſtit: fol: 353.* Jan Chorąży Ciechanowſki 1580, *Conſtit: fol: 366.* Fran-

Digitized by Google

ciſzek 1632, Woyciech 1648 w Ziemi Rożańſkiey. Tomaſz tenutarz Waſilkowſki, do erekcyi z fundamentu Kościoła Puſtuſkiego naſzego, dobra ſwoie Malechy wiecznemi czaſy zapiſał 1647, *Clagius Lind: Mar: fol: 523.* Staniſław w Ziemi Przemyſłkiey, S. Staniſławowi Koſtce Kaplicę w polu pod Jaroſławiem wymurował, ktora ſię w krotce cudami wſławiła. *Hiſtor: Coll: Jarosl:* Mikołay y Staniſław w Ziemi Rożańſkiey 1674. Felicyan Woyſki Rożańſki 1704. Zofia z Karniowa Jędrzeia Chadzyńſkiego, Woiewody Podlaſkiego małżonka.

KARNINSKI herbu Prus tertio w Płockim Woiewodztwie. Czytalem *in Mſ. Petricov:* liſt Zygmunta I, w ktorym Janowi z Wieczwny dziedzicowi na Karniſzynie, Kaſztelanowi Sierpſkiemu, y Woyſkiemu Płockiemu, dla wielkich iego zaſług pozwala dziedziczne dobra iego Karniſzyn w Powiecie Zawkrzeńſkim, w miaſteczko reformować, w nim iarmarki dwa razy na rok, y targi co tygodniowe, 1526. Staniſław Karniński, Iwan nazwany, w Alexandrowicach mila od Krakowa dziedziczył, wſpominaia go *Conſtytucye 1587 fol: 421*, ſnać iednak, że y w tym domu platała ſię herezya, z Jagnieſzką z Bebelna Goſtawſka, zoſtawił potomſtwo *Baran*: Z tego poznać że ſię zdawna z Wieczwna piſali, że to iedenże Dom z Wiecwińſkiemi.

KARNKOWSKI herbu Junoſza w Płockim Woiewodztwie. Dom ten w Polſcze naſzey ſtarożytny, przećięż w Hiſtoryach naſzych pierwſzego pod tym imieniem czytam, Jana Karnkowſkiego Kaſztelana Gnieznieńſkiego, ten w woyſku Ceſarſkim długo żołd woienny prowadzac, od Niemcow Polakiem był zwany, z kad go y naſi hiſtorycy *Joannes Palacus* piſza: w roku 1485, Stefanowi Woiewodźie Wołoſkiemu ze trzema tyſiącami Kopiinikow przydany, tak Turkow iako y Wołoſza pogromiwſzy, wſzyſtkim ſię, ſwoim meſtwem ſtał ſtrafzny *Biel: fol: 475.* Jan Olbrycht Krol, Staroſta go Glogowſkim przełożył 1491 *Idem fol: 478* wprawdzieć go *Cureus fol: 221* w ſwoich rocznych dzieiach ſzczypie, iakby ſię z obywatelami tamecznemi okrutnie miał obeyść, ale ten cudzoziemſki piſarz, iako każdy zważy, wſzędźie Polſkiey ſławie klamliwie uwłoczy, ſnać że z tegoż affektu y o Janie te rozſiał kalumnie. *Bielſki powiada*, że rozhuczonemu chłopſtwu ſwywoli zabraniał, iako był powinien, y buntowniki ſurowicy karał, zkad o nim zle mowić poczęto. W roku 1500 na Moſkwe z ludźmi wyprawiony, tyle poſtrachem ſamym ſprawił, że na pogłos przybycia iego, Dymitr ſyn Kniaźia Moſkiewſkiego z woyſkiem ſwoim nazad do Moſkwy odćiagnał. *Biel: fol: 490:* umarł 1503, lat maiąc ſiedmdźieſiąt y pięć, pochowany z nadgrobkiem w Krakowie, kędy to o nim czytać, *Vir ſtrenuus, artis militaris peritiſſimus, nec minus civilibus actionibus clarus, bellicis victoriis inſignitus, & corporis dotibus inſignis.*

Jan Karnkowſki Biſkup Kuiawſki, ſynowiec Jana Kaſztelana Gnieznieńſkiego, iako znać z nadgrobku Stryia iego w Krakowie, w Ziemi Lwowſkiey na Ruſi w Zmigrodźie ſię urodźił: za Filippa Callimacha inſtytucya, do naywyżſzych o ſobie nadźiei uroſł: iakoż Sekretarzem Koronnym, Szkalmirſkim Proboſzczem, y Kanonikiem Krakowſkim wprędce poſtapił: Biſkupem potym Przemyſłkim zoſtał, na koniec Kuiawſkim. Mąż dowćipu byſtrego, y nauki niepoſpolitey; dla czego Zygmunt I zażywał go w rożnych legacyach do poſtronnych potencyi, nayczęściey iednak do Władyſława, y iego ſyna Ludwika Węgierſkiego y Czeſkiego Krola, w ktorych ſię z dźielnoścća ſwoia pięknie Oyczyznie popiſał: przydawała mu powagi, prędźa nad lata ſiwizna. Zamek Raćiazki reſtaurowawſzy, wieża ozdobną do niego przydał: byłby y więcey dobrego ſwoiey Katedrze uczy-

uczynił, gdyby była śmierć prędka, a przynamniey ostabione długa choroba zdrowie, nie przeszkodziły: Trzeciego albowiem roku swoich rządow, na Seymie Piotrkowskim paraliżem rusżony, gdy się dla kuracyi do Krakowa przeniosł, tam całe cztery lata chorując, z lekka umierał, aż też na lepsze życie przeszedł 1538: przećięż Kościołowi swemu, w którym po śmierći złożony, dwiema laty przedtym grob sobie wystawiwszy, wiele w złoćie, srebrze, y bogatym apparaćie, ozdoby zostawił. *Damalew: in Ep: Vladislav:* N. miał za żonę Olszewską herbu Lis, z tey byli synowie Stanisław Arcybiskup, Jan Podkomorzy Dobrzyński, y Piotr Starosta Dobrzyński, *Paproc: o herb: fol: 138.*

Stanisław Arcybiskup Gnieznieński, z młodszych lat przy instytucyi Stryia swego Biskupa Kuiawskiego zaraz się do wielkich dzieł sposobić począł, w Akademii potym Perużańskiey Doktorem zawołany, gdy się do Polski wrócił, wźiął Kustodia Gnieznieńska, Scholasterya Łęczycka, Sekretarstwo Koronne, a z czasem y Referendarya, z którey na Biskupstwo Kuiawskie wstąpił 1567. Zaraz się tedy na początkach koło Dyecezyi swoiey, iako na dobrego Pasterza należało, krzątać począł. Naypierwey zaś herezyi przez niedozor Antecessorow swoich pożarem idącey, woynę wypowiedźiał, dla tego Kościoły od Dyssydentow zprofanowane odbierał; złupione, obrazami y apparatem kościelnym zdobił, Katechizm Polskim ięzykiem do druku podawszy, wielu chwiejących się w wierze utwierdźił; na Seymie 1570, tak gorliwie przy nienadwerężeniu religii Katolickiey stawał, że za świadectwem Kommendona Legata Papiezkiego, żadnego sobie w tey żarliwości z Infulatow rownego nie miał. *Hosii Epistol: fol: 313.* W karności kościelney utrzymaniu, wiele pracy poniosł, ćiężko było albowiem, rozwiozłym cugli powściągnąć: przećięż Karnkowski, żadnego nie opuścił sposobu, iuż surowośćia, iuż łaskawośćia, wszystkich w klubę praw Duchownych wprawuiąc, dlatego Synod Dyecezański złożywszy, na nim zniosł niektore błędliwe zwyczaie, nowe zaś prawa uformował. Seminarium na dwudźiestu czterech Klerykow fundował, dobra Witow y Zbląg z innemi do nich należącemi, y niektoremi dźiesięćinami zapisawszy. Żeby był Kanonikow do rezydencyi przy Katedrze swoiey zachęćił, przyczynił im dochodow, y darował dobra Dobre, Czarnowo, Osielsko, Trzebatowo, Siekotowo, Sikołomko, Lipnicę y Zalesie w Woiewodztwie Inowrocławskim. Siła mu zaś do powściągnienia rozwiozłych pomagała, światobliwość życia z niewinnośćia złączona, tak że tym swoim przykładem, wielu do lepszey drogi wykierował. Codźiennie Msza święta zwykł był miewać, pospolićie z takim affektem do niey przystępuiąc, że się obfitemi łzami zalewał. Na ubogich szczodry, którym hoynie iałmużnę sypał, nędzne sieroty prowidował, a w Włocławskim Szpitalu zostaiącym, tygodniowa pensya opatrzył. Kazania sam do ludźi często miewał, y takich sobie w Pasterskiey funkcyi dobierał coadjutorow, którzy pobożnością życia y mądrośćia, innym do lepszego pomagali. Stol u niego iako u Senatora pańskí, pod czas którego albo kśiążkę duchowna do stołu czytano, albo iuż Teologicznemi, iuż politycznemi dyskursami siedzących u niego rozrywano. Mądrość się też y nauka w nim znaczna wydawała, dowćipem wielkim attemperowana, którey y po dźiś dźień w druku cząstkę widźieć, pisał zaś, *De jure Provinciali terrarum civitatumq; Prussiæ.* 2dò *Historiam interregni post discessum è Polonia Henrici.* 3tio wydał *Epistolas Familiarium, a magnis Viris; summis Pontificibus, Imperatoribus & Regibus &c. ad se missas. 2da edit: Lipsiæ in fol: 1711.* zaś *ima editio 1578 in 4to Cracov.* 4to *Panegiricos aliquot*, między któremi iest iego mowa, która

witał Henryka Krola, na tron Polſki przyieżdżaiacego. Druga także w Senaćie na Seymie Warſzawſkim miana, w ktorey ſprawę czyni ſwoiey funkcyi Kommiſſarſkiey z Miaſtem Gdańſkim, w tey ſię pokazuie, iak wiele ten przezacny Infułat pracował, żeby był domowa woynę przydumił. Piłał krom tego y do druku podał, *De Meſſia. De Eccleſia. De Euchariſtia ad Parochos*, ktoremi wielu w prawowierney wierze ugruntował. Dzielnoscia ſwoia ſiła Henrykowi Krolowi do Tronu Polſkiego dopomogł; a Stefana Krola y z żoną iego Annę ſolennie koronował, ieſzcze na ten czas Biſkupem tylko Kuiawſkim będąc, ile że Uchańſki Jakub Arcybiſkup Gnieznieńſki, Maximiliana ſtronę trzymał; gdźie też prawo na Jędrzeiowſkim ziezdźie napotym uknowano, aby pod niebytność Arcybiſkupa Gnieznieńſkiego, pierwſze miał do Koronacyi prawo Biſkup Kuiawſki. Przy tych kolo Oyczyzny zabiegał y ſwoiey nie zapomniał Katedry. Zamek Włocławſki w wygodnieyſze mięſzkanie przyſpoſobił, wiele nowych budynkow przyczyniwſzy, w Grabowie pałac, w Nieſołkowie na wzgorku dwor obſzerny poſtawił, y w Smarżewicach nad rzeką Pilcą. W Karnkowie dźiedźicznych ſwoich dobrach, drewniany Kościoł zrzućiwſzy, inny z fundamentu wymurował. Stefan Krol widząc tak nieſpracowanego kolo dobra poſpolitego Infułata, Arcybiſkupſtwo mu Gnieznieńſkie konferował, na ktore wſtąpił 1582, y tu rownym pieczołowaniem Archikatedrę ſwoię rządźił: bo naprzod Synod Prowincyalny złożył, y na nim wiele pożytecznych rzeczy uſtanowił: Sam przez ſiebie wizytował Dyecezya, Sakramenta adminiſtrował, do ludźi kazał. Kościoł Kamińſki wymurował, Archidyakonia tamże fundowawſzy, kapłanow w prowenta opatrzył: Miaſteczko Kamińſkie rożnemi przywileiami nadał. Bazylikę Gnieznieńſka iuż bogatym apparatem, iuż koſztownym pędzlem (co tesz y Kuiawſkiey uczynił) iuż większa liczba Xięży ozdobił. Pałac w Gnieznie wyſtawił, drugiego w Łowiczu od Uchańſkiego zaczętego dokończył, y wałem opaſał. Zygmunta III 1587, żonę zaś iego Annę Auſtryaczkę 1592 koronował. W Kaliſzu *Collegium Societatis JESU* fundowawſzy, nie tylko go ſowićie w dobra upoſażył, ale też Kościoł, ſzkoły, Collegium, iego ſzkatuła, do tey perfekcyi w ktorey ie teraz widziemy, z fundamentu wyprowadźił. Na publiczney do Studentow adhortacyi mawiał. Te rece kiedyś w piecu paliły, teraz Krolow maſzcza y korony im na głowę kłada. Te nogi boſo chodźiły, teraz pierwſza w tey Oyczyznie Prymacyalna godność noſza: Wiećieſz zkąd mi to? ſzczerze mowię, zem ſie zawſze naypilniey o dochowanie niewinności ſtarał. *To Jawczyn: in Mſ.* luboć zda ſię to bydź o nim podeyrzana hiſtorya, ile iakom wyżey mowił, u Stryia ſwego Biſkupa Kuiawſkiego z młodych lat miał wychowanie. Umarł ten przezacny Prałat 1603, lat maiąc więcey niż oſmdźieſiąt, Oyczyznie wielce zaſłużony, kiedy pod czas dwoyga interregnum, zdrowie iey y całość troſkliwie piaſtował: Dyecezyom ktore rządźił, łaſkami ſwemi przymiłony, z tąd Gnieznieńſka Archikapituła z właſney ſwoiey ku niemu chęći, co mieſiąc za duſzę iego Mſza u grobu S. Woyćiecha ſobie naznaczyła, a w Kaliſzu kędy ćiało iego pogrzebione, oſtatniego dnia czeka, marmurowy nadgrobek wyſtawiła. Po śmierći pokazał ſię pewnemu Kanonikowi Gnieznieńſkiemu dźiwnie weſoły: gdy ſię go ſpytał, w iakim by ſtanie był; odpowiedźiał: między Swiętemi, ale mi prawi ledwo do tego przyſzło; na co gdy ſię zdumiewał Kanonik, y życie mu iego pobożne przypominał; rzekł, ſurowe ſą ſądy Boſkie, inaczey Bog, inaczey ludźie ſądzą. Ponim Arcybiſkupem został Jan Tarnowſki, ktory wchodząc do

Ło-

Łowickiego Zamku, obaczywſzy baranka na ścianie herb Karnkowſkiego, żartem mowił; wypadźćie z tad tego barana, dofyć tu długo koczował: bo na Arcybiſkupſtwie długo żył Karnkowſki; na co ieden z domowych Prałatow poſzepnał. Jużći, ale Roża niedługowieczny kwiat, herb to był Tarnowſkiego, iakoż nie długo żył na Arcybiſkupſtwie, *Janczyn: in Mſ. Damalew: in Archiep: Gnesnen: & in Epiſc: Cujav: Spondanus 1595*, kędy przydaie *num: 14*, że do Synodu Brzeſkiego Władykom Ruſkim ſiła dopomogł. *Lubien: Monita.*

Dadźibog Woiewoda Derpſki, Staroſta Dobrzyńſki y Odolanowſki, z Seymu 1611 Kommiſſarz do traktatow z Moſkwą, *Conſtit: fol: 2.* świat pożegnał 1617, pochowany w Kaliſkim naſzym Kościele z nadgrobkiem, z kąd poznać że był urodzony z Matki herbu Nałęcz, ktora zrodziła Matka herbu Jaſtrzębiec, Ociec zaś iego urodzony z Matki herbu Lis, z tego poznać że był ſynowcem Staniſława Arcybiſkupa. Ten Woiewoda Dadźibog czyli Dać bog, miał za ſoba Annę Sobieſka, corkę Marka Woiewody Lubelſkiego. Marcin Dźiekan Gnieznieńſki, Kuſtoſz Kuiawſki, Kanonik Krakowſki, ſynowiec od brata, Staniſława Primaſa, umarł 1631, wieku ſwego 77, *Baran:* w Krakowſkiey Katedrze pochowany. Dorota wnuczka Staniſława Arcybiſkupa, Alexandra Zbigniewa Kormiakta małżonka była.

Jan Woiewoda Płocki, a w roku 1610 Podkomorzy Płocki, ktorego roku Karnkowſka Starościna Bobrownicka, zapiſała mu pewna ſummę w Grodźie Oſtrzeſzowſkim; z Seymu 1620, deputowany na Trybunał Radomſki, *Conſtit: fol: 19:* Izabella corka iego była pierwſzym związkiem za Garwaſkim, drugim za Kielczewſkim herbu Pomian, trzecim za Samuelem Konarſkim Woiewoda Malborſkim *Mſ. Konopat:* druga Maryanna Hieronima Kryſkiego Kanclerza Koronnego małżonka; Syn tegoż Woiewody, Michał Staroſta Wyſzogrodzki *według Baran:* z Seymu 1641 naznaczony był do rewizyi Xiąg Ziemſkich y Grodzkich Wyſzogrodzkich, *Conſtit: fol: 32:* na fundacya Collegium naſzego Płockiego, zapiſał dobra ſwoie dźiedźiczne Nadarzyn, Walentow, y Wolicę w Ziemi Warſzawſkiey, co approbowała Konſtytucya *1661 fol: 17.* Staniſław Kaſztelan Wyſzogrodzki, ſyn ſtarſzy tegoż Woiewody, z Łużecka zoſtawił ſynow dwoch, Jana y Gabryela *Baran:* na Elekcya Jana Kazimierza podpiſał ſię Staniſław, ale Kaſztelan Dobrzyńſki. Piotr trzeći ſyn, Gabryel czwarty 1627.

Erazm Kaſztelan Rypińſki 1632. N. Kaſztelan Kowalſki, poiął Dźiałyńſka Elżbietę, Staniſława Woiewody Chełmińſkiego corkę, Sioſtrę Biſkupa Kamienieckiego *Mſ. Konopat:* Jan Kaſztelan Lędzki Staroſta Łęczycki, corka iego zmowiona z Jerzym Niemoiewſkim Kaſztelanicem Chełmińſkim *Duryew: fol: 58.* Druga Anna z Jakubem Szczawińſkim Woiewoda Brzeſkim Kuiawſkim. Adam Kaſztelan Zakrocimſki, ſynow iego trzech temi czaſy, ieden Kanonik Płocki, drugi Bernardyn, trzeći Antoni.

**KARNKOWSKI herbu Łabęć* w Brześciańſkim Woiewodztwie, *Mſ. Koiał.*

Karp Herb.

*POwinny bydź trzy gwiazdy w polu błękitnym, dwie na gorze podle ſiebie, trzecia pod niemi we ſrzodku, a w hełmie cztery piora ſtruſie. *P. Koialow: in Mſ.* Z tym kleynotem przenioſł ſię do Xięſtwa Litewſkiego Szlachcic Włoſki Carpio nazwany, od ktorego potomſtwo idace, nazwani Karpiowie, oſiedli w Xię-

ſtwie Zmudzkim, w Podlaſkim Woiewodztwie, y indźiey. Jana Karpia Dworzanina Krolewſkiego, wſpominaia dźiecie Moſkiewſkie 1565. Jozef Karp Marſzałek Wolkowiſki, dźiedźic na Repli, gdźie Kościoł zbudował, y tam ieſt pogrzebiony, ſynowie iego Stefan y Piotr, z tych Stefan Marſzałkiem był Wołkowiſkim, Piotra zaś ſynowie, Jozef Podkomorzy Ziemi Bielſkiey, miał za ſobą Helenę, corkę Mikołaia Sapiehy Kaſztelana Wileńſkiego, *Hiſtoria Sapieh:* Kazimierz młodo umarł. *To X. Koiał: in Mſ.* Krom tych kwitneli, Jan Podſtoli Podlaſki, Staniſław w Trockim 1632. Teodor Leon Rotmiſtrz Krolewſki, poſeł Ziemi Bielſkiey 1674. Kryſztof Ubaldi poſeł Ziemi Bielſkiey, Stefan y Zygmunt w Zmudzi. Piotr Karp Kanonik Gnieźnieńſki. Jedrzey Profeſſ Mogilſki Zakonu Cyſtercyen: wydał *Lutnia wdźięczno brzmiąca, albo kazania o Nayśw: Matce in fol: 1695 w Krakowie.* 2dò *Kazania o S. Jadwidze.* Franciſzek Ciwun Eiragolſki Staroſta Plungiańſki poſeł na Konwokacya 1733.

**KARPENKO.* Izydor Karpenko 1661 nobilitowany na Seymie, ktoremu w zaſługach dano dobra Wodiamki *Conſtit: fol: 64.*

KARPINSKI herbu Korab w Ziemi Nurſkiey, piſza ſię z Karpina, z kąd ſię potym do Prus wynieſli. Jan Karpiński Towarzyſz Bonara, z konia zſiadſzy pieſzo ſzedł do ſzturmu pod Pleſzkow *Paprocki o herb: 1582.* Szymon ſyn Jędrzeia z Grabowſkii od młodych lat do ſzedźiwego wieku, w obożie życie ſwoie na uſtudze Oyczyzny trawił, iuż pod Smoleńſkiem, iuż pod Cecora, iuż pod Bednarowem, iuż pod Krukowem y Kumeykami, iuż pod Starczem, w ktorych okazyach wynioſł Marſowe piatna na czele y na pierſiach. Jędrzeia bracia byli, Hieronim, Zygmunt y Jakub z Oyca Piotra, matki Niedzwieckii urodzeni.

KARSKI herbu Jaſtrzębiec w Rawſkim Woiewodztwie. Jan Hieronim Sebaſtyan 1632, Kazimierz 1648, w Ziemi Sochaczewſkiey. Jakub Skarbnik Zakrocimſki 1674. N. Karſki Chorąży Sochaczewſki, Sędźia Grodzki Rawſki, poſeł na Seym Warſzawſki 1722, zoſtawił kilku ſynow, corka zaś iego poſzła

za

za Denhoffa Kaſztelanica Sieradzkiego. N. Podſtoli Sochaczewſki miał za ſoba Jarzynianke Kaſztelanke Inowłodzka.

KARSKI herbu Korab w Sieradzkim Woiewodztwie. Maćiey Karſki, Kanclerz Kuiawſki 1607 był na Synodźie Prowincyalnym. Paweł Kanonik Gnieznieński. Drugi Kanonik Poznańſki, y Kamieniecki. Marcin w Ziemi Wieluńſkiey 1648. Kazimierz zlaczył ſię dożywotnie z Ewa Kowalſka, z tey corka Tereſſa, Jozefa Błaſzkowſkiego małżonka. Kazimierz z Anny Radoiewſkii zpłodźił Stefana Jezuitę; Kazimierza, od ktorego z Laſkowſkii zoſtała ſię corka Anna; Władyſława, od ktorego z Laſſockii było dwoch ſynow, z tych Jan wſzedł w kontrakty małżeńſkie z Barbara z Zboży Zakrzewſka, Ignacy zaś z Dąbrowſka.

KARSKI herbu Radwan w Płockim Woiewodztwie y indźiey. Z tych Piotr w Inflanciech rycerſkiego ſerca iawne dowody zoſtawiwſzy, pod Brześciem Litewſkim oſiadł, poiawſzy w małżeńſtwo Annę Siemiona Korſzaka corkę, krora mu powiła ſyna Hieronima męża woiennego, ten z Dolgerdowny Piſarzowny Lidzkiey, zpłodźił czterech ſynow, Staniſława ſtawnego Rotmiſtrza y Pułkownika w Inflanciech, ktory na Podole przenioſſzy ſię, pod Pereaſtawiem gromiac rebellizuiace chłopſtwo Kozakow, ſiedmia poſtrzałami ranny zginął, pochowany w Kiiowie u OO: Dominikanow. Kryſztofa, ten także życie ſwoie rycerſkiemi dźiełami wſtawił, kiedy z Abaſzym Baſza biiąc ſię, Turczyna poimał, y do obozu przyprowadźił: z Zofia Odyńſka wſzedł w kontrakty małżeńſkie. Jana Wacława, ten z Kalinowſkim pod Cecora w niewoła był wźięty, z ktorey wyſzedſzy pod Chocimem ſtawał: a potym w Inflanciech przeciwko Guſtawowi, żona iego Kryſtyna Strawińſka Podkomorzanka Czerniechowſka, ia go czytam Stolnikiem Nowogrodzkim w Konſtytucyach 1638, kiedy go Kommiſſarzem Oyczyzna deſtynowała, do rozgraniczenia między Woiewodztwy Kiiowſkim y Czerniechowſkim, *Conſtit. fol:* 31, wźiął od niey w zaſtugach ſwoich dobra Głuchow w Czerniechowſkim Woiewodztwie. Mikołay czwarty ſyn Hieronima, miał za ſoba Kryſtynę Kropiwnicka. Hieronim piaty ſyn Hieronima (tak ich liczy *Okolſki*, lubo wyżey tylko czterech położył) w Niderlandźie mężny woiownik. Stefan ſzoſty ſyn: tych zaś bracia, Marćin, Jerzy, Jozef, Samuel, Gabryel. Jakub Łowczy Podlaſki, miał za ſoba Barbarę Brzeſka, corka iego była za Adamem Charzewſkim herbu Srzeniawa. Felix y Jan w Ziemi Dobrzyńſkiey 1648. Maciey w Płockim Woiewodztwie 1632. Karſki Paweł, podał do druku, *Seriem Epiſcoporum Plocenſium epigrammatibus expreſſam in 4to 1612. C. D.* Kazimierz Łowczy Podlaſki, Ludwik y Woyciech, Jan Samuel Jakub, Władyſław 1674 w Woiewodztwie Podlaſkim. Jan, Adam, Jakub, Michał, Franciſzek, Adam, Staniſław, Jerzy, Ludwik y Kryſztof w Płockim. Jan Marſzałek Trybunału Koronnego 1729. N. Łowczy Kiiowſki. Jan y Antoni bracia rodzeni, z ktorych Antoni miał za ſoba Roſciſzewſka.

**KARSNICKI herbu Jaſtrzebiec*, namienia tylko o nich *Okolſki pod herbem Odrowąż*, że ſię znayduia w Łęczyckim Woiewodztwie. Niewiem czy nie tu należy *Marciſius de Karſy*, ktory w roku 1419 podpiſał *inter præſentes*, liſt *u Paprock: o herb: fol: 194.* Piſza ſię Saſinami z Wielkich Karſnic: z tych Staniſław naprzod Podſędek Sieradzki piſał ſię na Sarnowie, z kąd znać, że iednaż ich dźielnica z Sarnowſkiemi, z Ziazdu Jędrzeiowſkiego poſtem wyſtany do Litwy, aby był Panow Litewſkich ſerca nakłonił na Elekcya Stefana Krola, iuż od Polakow na tron Polſki obranego. *Conſtit: fol: 244*, daley

Sędzia Ziemſki Sieradzki, y Burgrabia Krakowſki, poſeł na Seym 1590, ztamtąd deputowany do kwarty Rawſkiey, *Conſtit: fol: 575*: w roku 1595 Marſzałkował Izbie Poſełſkiey, y Kommiſſarz do traktatow z poſtami poſtronnemi *Conſt: fol: 662*: ſyn iego Jan, młode lata w cudzych kraiach przetarſzy, Dworzaninem potym był u Zygmunta III, poſeł na Seym 1613, ztamtąd Kommiſſarz do zapłaty Woyſku związanemu, *Conſtit: fol: 2*, y w roku 1629 Deputat na Trybunał Skarbowy, *Conſtit: fol: 12*, był daley Piſarzem Ziemſkim Łęczyckim, a z Bykowſkii Woiewodzanki Sieradzkiey zoſtawił potomſtwo. Kryſztof brat Staniſława Sędźiego, Gnieznieńſki y Krakowſki Kanonik, Kanclerz u Piotra Myſzkowſkiego, Biſkupa Krakowſkiego 1582, Kościoł S. Barbary w Krakowie naſzym Oycom w poſeſſya oddał *Iliſtor: Provin:* był potym Opatem Lubińſkim 1600, *iako mowi autbor 50 ſingul:* luboć go *Okol:* Przemęckim zowie, gdźie przydaie, że wiele dobrego temu Klaſztorowi uczynił, kiedy drewniany zrzuciwſzy, z fundamentu nowy wymurował: Był to Praſat wielkiego rozſądku, ktorego dał dowody tak w Trybunałach Deputatem Sądzac, iako y na Seymach od ſwoich Kapituł na nie delegowany. Mikołay trzeći brat, Podkomorzy Łęczycki: tego dwie corki zoſtały, iedna z nich zmowiona z Zygmuntem Jędrzeiem Grudźińſkim Woiewoda Rawſkim, druga z Byſzewſkim, ſynow także dwoch: pierwſzy Jakub, w Węgrzech z Batorym, y w Oyczyznie doświadczonego męſtwa, zoſtał potym Kaſztelanem Inowłocławſkim, raczy miał mowić Inowłodzkim *Okolſki*, drugi Piotr. Sebaſtyan czwarty brat Chorąży Łęczycki, ſiły do podźiwienia wielkiey, tak, że dwanaście poſtronkow drutowych złożonych w kupę, iednym targnieniem zerwał, karetę poſzoſna, wſzyſtkim biegiem zapędzona za tylne uiawſzy koło, zatrzymał, miał za ſobą Cieńſką Magdalenę: ſyn iego Staniſław Kanonik Gnieznieńſki y Łowicki, Oycu w ſile wyrownał. Drugi Chorążego ſyn Jan, w Wołoſzech w dźielach rycerſkich wſławiony, Rotmiſtrzował potym Woiewodztwu Łęczyckiemu, corki iego iedna Jadwiga z Markiem Minockim, druga z Wadzonem, trzećia z Sleſinſkim weſzły w kontrakty małżeńſkie: dway drudzy ſynowie Sebaſtyana, w Pruſkich y Inflandzkich expedycyach mężnie ſtawaiąc, pobići. Krom tych, Kryſztofa *wſpomina Conſtytucya 1578 fol: 348*. N. Staroſta Bolemowſki, ktorego ſyn Staniſław 1612 wpiſał ſię w Krakowie do Braćtwa S. Barbary. Barbara z Wielkich Karſznic Karſznicka, żona Hieronima Konopnickiego Kaſztelana Spicimirſkiego Jan miał za ſobą Dorotę Kraſińſka, Kaſztelanke Ciechanowſka. N. miał za ſobą Gorecka, z ktorey było dwoch ſynow. 1 Tomaſz, ten z druga żoną Chlebowſka żył *ſterilis*, z pierwſza Uleſka miał to potomſtwo, Jędrzeia Kanonika Gnieznieńſkiego y Infułata Łaſkiego, będąc Kanonikiem Chełmińſkim, Kiiowſkim, Officyałem Radomſkim, Deputatem ſtawał na Trybunał Koronny 1714 y 1718, ieſt iego *Kazanie w druku pod czas Oktawy Koronacyi Matki Boſkiey w Częſtochowie 1718 in folio w Częſtoch.* Staniſława Chorążego Wieluńſkiego, tego żona Długopolſka, Jerzego Stolnika Wieluńſkiego, ktory naprzod żył z Drohoiewſka, wſzakże potomſtwa nie zoſtawił: potym z Ludowika Iwańſka. Jana bezpotomnego. Franciſzka Podſtolego Wieluńſkiego, ten pierwſza żonę miał Annę Siewierſka. Joſefa Wiktora Przeora w Częſtochowie w Zakonie S. Pawła Puſtelnika, Katarzynę Wolicka y Bogumiłę Rozrażewſka. 2 Jędrzey Łowczy Wieluńſki pierwſzym ślubem związał ſię z Teofilą Uleſka herbu Oſtoia, drugim z Jadwiga Kalinſka z Bętkowſkii zpłodzona: potomſtwo iego Alexander *ſterilis*. Zygmunt Podczaſzy Wieluńſki, żona iego Anna Cieńſka. Paweł Kapitan

Kro-

Krolewſki z żona Alexandra Maſtowſka bezpotomny, Anna Myſzkowſka, Jádwiga Myſzkowſka. Maryanna naprzod Komornicka, potym Kobielſka, Konſtantyn Woyſki Oſtrzeſzowſki, żona Zofiia Derſzniakowna Staroſcianka Radoſzycka, Joánna Siewierſka Komornikowa Wieluńſka, Antoni Łowczy Bielſki, żona Maryánná Kowálſka, y Károl.

**KARSNICKI herbu Leliwa* w Halickiey Ziemi: Jednaż ich dźielnica z Sieniawſkiemi, y piſza ſię Karſnickiemi z Granowa. *Act: Caſtr: Halic:* Z tych Karſnicki z Granowa, człowiek rycerſki, y w wielu okazyach doświadczonego męſtwa: bywał Poſłem na rożne Seymy, y deputatem na Trybunał Koronny. Jego ſyn Jozef z Granowa Karſnicki, naprzod Czeſnik, a potym Podkomorzy Halicki, młodſze lata w obożie ſtrawiwſzy, daley zdrowa rada Oyczyznie ſłużył, Marſzałkuiac nie raz Ziemi Halickiey, bywał od niey Poſłem na Seymy, y deputatem na Trybunał Koronny: oſobliwa ludzkoścła, prawie wſzyſtkich do ſwego pociągał zdania: na Kościoły y Zakony dobroczynny, umarł z żalem wſzyſtkich, gdy mu Auguſt II. Krol Polſki dla zaſług iego, krzeſło Woiewodztwa Bełzkiego deſtynował. Zoſtawił z Suchodolſkii pozoſtałey wdowy po Potockim, corki dwie, Tereſſe która *imo voto* była za Gałeckim Miecznikiem Podlaſkim. *2do voto* tymi czaſy żyie z Jerzym Łaczyńſkim Chorążym Zydaczewſkim herbu Nałęcz. Druga Maryannę Telefuſowa Chorążyna Podolſka, ktora mu iednego zoſtawiwſzy ſyna, młodo z tego zeſzła świata: y iednego ſyna Franciſzka, Poſta na Seym *Convocationis* 1733, ktory w dożywotnia przyiaźń zaślubił ſobie Balownę Podkomorzanke Sanocka, ta mu powiła dwie corki, z ktorych iedna umarła, druga w dźieciñſtwie żyie, gdy to piſzę. Miał tenże Podkomorzy Halicki y druga żonę, z ktorey zpłodźił Corkę iednę, lecz ta w dźieciñſtwie umarła. Do tych zdami ſię należą Karſniccy w Wielkiepolſzcze, z ktorych ieden zoſtawił dwoch ſynow, Klemenſa ktory ma za ſoba Racieſka, y Jozefa, y corkę iednę. Brat zaś iego rodzony zoſtawił ſyna, Antoniego. Mikołay z Granowa Karſnicki w Podlaſkim, podpiſał Elekcya Jana Kazimierza.

KARSNICKI herbu Ordowąz w Sendomirſkim Woiewodztwie. Dobek Karſnicki podpiſał uſtawy Pokrzywnickie 1587 *Conſtit: fol: 427.* Wawrzyniec z Seymu 1611 Kommiſſarz do rozgraniczenia Kamienieckiego y Latyczowſkiego powiatow, *Conſtit: fol: 24.* N. Karſnicki od Władyſława na ten czas Krolewica tyſiąc ludźi do obozu Zołkiewſkiemu przyprowadźił. *P. Secemſki in Mſ. Caliſſ.* Karſnicka była za Woyciechem Roguſkim Rotmiſtrzem Krolewſkim herbu Abdank, Maryanna za Maxymilianem Borowſkim. Mikołay 1632 podpiſał Elekcya Władyſława IV w Sendomirſkim: Mikołay w Brześciańſkim Jana III: ale niewiem czy tego herbu.

**KARSYNSKI.* Ludwik Guſtaw Karſynſki rodem że Szwecyi, w Polſcze iednak wychowany, gdy ſię Władyſławowi IV wiernemi uſługami zalecił, tak w Pruſkich iako y Moſkiewſkich expedycyach, otrzymał indygenat: pod czas oblężenia Miaſta Lwowſkiego przeciwko Kozakom y Tatarom, iego męſtwo doznane, gdy na ten czas Cekauzu Lwowſkiego dozor miał przy ſobie, umarł 1653.

**KARŠZA herbu Rochgsio* w Rawſkim y Ruſkim Woiewodztwach. Z tych N. Karſza Podſtoli Rawſki 1726. N. miał za ſoba Kurdwanowſka. Anna Zakonnica u wſzyſtkich SS. we Lwowie S. Benedykta, umarła 1734.

**KARWACKI* w Ziemi Ciechanowſkiey. Kaſper y Kazimierz, Maciey y Domi-

nik: Jan zaś Karwacki w Ziemi Nurſkiey, podpiſali Elekcya Władyſława IV Krola Polſkiego.

**KARWAT herbu Murdelio* Jerzy Karwat z tym herbem z Kroacyi pierwſzy do Polſki przyſzedł; o czym mowic ſię będźie pod herbem Murdelio, rozumiem że z piaciu ſynow iego, o ktorych tamże piſze; był Jan *de Stoki* Karwat Łowczy Łęczycki w roku 1484, iako ſwiadcza *Acta Terreſtr: Lancic:* Mikluſz Karwat z Zborowſkim Hetmanem Nadwornym po Ufarſku ſłużąc, pod Pleſzkowem pieſzo ſzedł do ſzturmu 1582 *Paproc: o herb: fol: 404.* Seweryn w Zakonie naſzym Kaznodźieyſka Ambona ſławny, ieſt w druku iego *Siradia Trabeata paneg: Staniſ: Koniecpolſki Caſtell: Cracov: ieſt in Heroica Pòéſi in 8vo w Lublinie 1704 drukowaney.* Alexander w Prowincyi Litewſkiey *Soc: JESU* temi czaſy. Jan poſeł z Pruſſ na Seym 1730.

KARWICKI herbu Łabec w Sendomirſkim Woiewodztwie. Ci ſa własni Duninowie od Kryſtyna Dunina, ktory w roku 1340, gdy Karwice kupił, od nich Sukceſſorow iego Karwickiemi zawołano: ſyn Kryſtyna był Jerzy, tego zaś wnuk Jakub, oſmdźieſiatoletni umieraiac, zoſtawił ſiedmiu ſynow, tyleż corek: Z tych pierwſzy Jan, za czaſow Zygmunta Auguſta był Oboźnym Koronnym: Kryſztof drugi Dworzanin Krolewſki. Staniſław trzeći, po ſmierći brata ſwego zoſtał Oboźnym Koronnym, y Staroſta Latyczowſkim, z ktoremi tytulami podpiſał Unia Podlaſza do Korony, *Conſtit: 1569 fol: 155.* Jędrzey czwarty, naprzod na Dworze Krolewſkim czas nieiaki ztrawił, a potym ſtan ſobie duchowny obrawſzy, Opatem Wachockim wynieſiony; Klaſztor tameczny za anteceſſorow ſwoich do ruiny nachylony reſtaurował; dobra pohartowane oſwobodźił; Kościoły y dwory naprawił, prowentow przyczynił; bez naymnieyſzego poddanych ſwych uciemiężenia. Marcin piaty Podſtoli Sendomirſki. Kryſtyn albo Chrzczon ſzoſty, w Litwie długo żołd woienny prowadzac tamże oſiadł, ożeniwſzy ſię, atoli umarł bezpotomnie, iakoż *Starowolſki ſwiadczy*, że dwadźieścia lat z Karolem Chodkiewiczem na Inflantſkich y Moſkiewſkich expedycyach przepedźił. Jakub ſiodmy, Dworzanin Krolewſki, Staroſta Latowicki, miał za ſoba Wzdowſka. Od tych potym poſzli, Jan ktorego wſpomina *Konſtytucya 1613.* Kreſtaw 1632, Staniſław y Piotr 1648. Franciſzek Kuſtoſz Opatowſki, Pleban Baranowſki 1674. Jędrzey Sędźia y Podſtarości Grodzki Sendomirſki, poſeł na Konwokacya, *Conſtit: 1674 fol: 19.* Jędrzey Piſarz Grodzki Sendomirſki, Deputat na Trybunał Koronny 1695. Benedykt z Seymu 1676 Kommiſſarz do uznania krzywd, *Conſtit: fol: 23.* Bogusław Czeſnik Sendomirſki, poſeł na Seym. Jerzy Woyſki Oſwiecimſki. Kaſper ſtary w Ziemi Sochaczewſkiey, Alexander w Rawſkim, Kazimierz Miecznik Smoleński poſeł Woiewodztwa Brześciańſkiego. Marćin y Jaroſław, Kryſztof y Staniſław w Woiewodztwie Sendomirſkim 1674. Ktoryś z nich miał za ſoba wdowę pozoſtała po Alexandrze Węglińſkim. Czeſnik Sendomirſki miał za ſoba Barbarę Brzeźińſka. N. Karwicki Kaſztelan Zawichoyſki, poiał w małżeńſtwo Annę Kuczkowſka, zoſtawił z niey ſyna iednego Kazimierza, drugi Tymoteuſz w Paryżu umarł, corek pięć, Bibianna doſtała ſię Pagowſkiemu, Konſtancya Skotnickiemu, Maryanna Piaſeckiemu, Katarzyna Skotnickiemu, y Roża Hrabi Tarnowſkiemu. N. Zona iego Reiowna, z ktorey ſyn Jędrzey Sekretarz Gwardyi Krolewſkiey. Franciſzka była za Antonim Hadźiewiczem.

**KARWOSIECKI herbu Lubicz* w Płockim Woiewodztwie. Jan z Karwoſiek Ziemia-

Digitized by Google

mianin Płocki, podczas oblężenia Zbarazkiego ſila ſtoſow wytrzymał, Łuk: *Paproc: Łaſki Cudow: fol: 51* Paweł Dźiekan Torunſki 1715.

KARWOWSKI herbu Pnieina w Rawſkim Woiewodztwie. Auguſtyn Karwowſki Podſędek Wiſki, Poborca tamże od roku 1590 aż do roku 1609. *Conſtit: fol: 896.* Jan w Płockim 1648. Adam, Jan, Woyciech, Jozef w Ziemi Wiſkiey 1632. Jozef Staniſław 1674. Piotr Przeor Konwentu Jedrzeiowſkiego 1689. Kazimierz Podczaſzy Wiſki, Sędźia Grodzki Brańſki, deputat na Trybunał Koronny 1714. z Podlaſkiego, y poſel na Seym kilka razy. Ktoryś z tego Domu, miał za ſoba Elżbietę Baworowſka, drugi Chrzaſtowſka Tereſſę.

KARWOWSKI herbu Rawicz w Ziemi Łukowſkiey, do ktorych niewiem czy nie ktorzy nie należą wyżey położeni.

**KARYSKI.* w Podlaſkim Woiewodztwie Kazimierz, Jędrzey, Hieronim, podpiſali Elekcya Jana Kazimierza.

KĄSINOWSKI herbu Nałecz w Wielkieypolſzcze. Jan Sędźia Grodzki Wałecki z Seymu 1678 Kommiſſarz do granic od Margrabſtwa *Conſtit: fol: 13,* poſtowal na Seym 1685, *Conſtit: fol: 15.* Jan Kaſinowſki w Kaliſkim 1648. N. ſynowica Staroſty Gnieznieńſkiego, żona Rafała Iwańſkiego temi czaſy.

KASKI herbu Szedźiński w Woiewodztwie Rawſkim. Woyciech z Kaſkowa Skarbnik Warſzawſki podpiſał *inter præſentes* liſt Boleſtawa, Xiążęcia Mazowieckiego 1482, *w Statucie Mazowieckim 133.* Staniſław Kaſki żył lat 116: Ociec iego 130, żona Petrykowſka 95, ſyn iego Woyciech, zoſtawił Jana męża rycerſkiego, y Adama, ten zginał na woynie w Niemczech, urodzeni byli z Doroty Szymanowſkii. Stryiowie ich Mikołay y Jan od dobr Baranowa w Lubelſkim Woiewodztwie nazwani byli Baranowſkiemi. Hieronim 1674.

**KASPRZYCKI.* Ci niedawno nobilitowani, iako ſwiadczy *Konſtytucya 1685 y 1690 fol: 7.*

**KASZANOWICZ.* w Zmudźi Staniſław Kaſzanowicz podpiſał Elekcya Jana Kazimierza.

KASZEWSKI herbu Janina w Lubelſkim Woiewodztwie. Kaſzewſki Piotr z Wyſokiego, miał za ſoba Annę Zawadzka Swatopełkowne, z tey było corek pięć: Katarzyna, ta z Samuelem Łaſzczem Obożnym Koronnym, Elżbieta, ta z Jozefem Podnieſińſkim *ſterilis*, Kryſtyna, ta z Alexandrem Łaganowſkim, Katarzyna, ta z Stefanem Goſtyńſkim, Anna, ta z Samuelem Polanowſkim, dożywotnie zmowione; ſynow zaś dwoch, Wacław Sędźia Ziemſki Bełzki, ten *imo* z Charlęſka, *2do* z Rzeczycka, *3tio* z Teofila Gorayſka żył bezpotomnie, y Jan, ten z Kurczewiczowna zplodźił Samuela, ktory z Maryanny Czermińſkii, zoſtawił corkę Annę, Bartłomieia Krzykowſkiego mołżonkę. *Okolſki wſpomina*, Piotra Sędźiego Ziemſkiego Lubelſkiego, Jan miał za ſoba Zofia Firleiownę Kaſztelankę Radomſka 1604 Maryanna Kaſzewſka była za Mikołaiem Cetnerem. Tereſſa za Bieniewſkim Staniſławem Woiewoda Czerniechowſkim. N. za Pieniążkiem Woiewoda Sieradzkim. Henryk Kaſzewſki Kaſztelan Inflantſki 1648, żona iego Engracia Sołomerecka, z ktorey ſyn Jan, Gnieznieńſki, Krakowſki, Łucki Kanonik, y Officyał Lubelſki: brat Henryka Jan Miecznik Łucki, tego ſyn Stefan Podſtoli Dobrzyńſki z Hulewiczowny zpłodźił trzech ſynow, Jana, ktory z Siemaſzkowną zoſtawił Broniſławę Stecka, Staniſława, ktorego potomſtwo, ſyn Franciſzek, corki, Anna Janiſzewſka, y Judyta panna, y Franciſzka ale *ſterilem.* N. Kaſzewſki miał za ſoba Katarzynę Drohoiewſka ale z nia *ſterilis.* N. Kaſzewſka Jana Hulewicza Podkomorzego Łuckiego małżonka. N. Podkoniuſzy Litewſki, ktorego corka iedna Konſtancya doſtała ſię w małżeń-

Digitized by Google

ſtwo Dominikowi Bekierſkiemu, Generałowi Majorowi Woyſk Cudzoźiemſkich: druga Katarzyna za Danielem Cieſzkowſkim Chorążym Czerniechowſkim herbu Dołęga, zmowiona. Eleonora Zakonnica Klaſztoru Łuckiego, Reguły S. Brygitty 1666. Helena tamże Xięni 1702. Zacharyaſz na Wołyniu 1674.

**KASZLINSKI herbu Poray* w Krakowie u OO: Dominikanow, na nadgrobku Katarzyny z Wierzchaczewa widźiałem że po Oycowſkim iey herbie Nałęczu, zaraz drugi Matki iey położony ieſt Poray.

**KASZTULSKI KRUSZYNA, herb ich Krzyż*, u ktorego na ſpodźie gwiazda. Dom ten w Litwie kwitnie, z Slązka ſię tam przenioſły.

KASZYCKI herbu Salamandra na Ruſi, Siemion y Roman Kaſiccy Ziemianie Wołyńſcy 1528 *Metryka Wołyńſka.* Władyſław Kaſzyc w Litwie 1700.

**KATARDZY.* Katardzy Apoſtoł Szlachcic Multańſki, ſieſtrzeniec Piotra Multańſkiego Woiewody, otrzymał w Polſzcze indigenat na Seymie 1676 *Conſtit: fol: 59.*

**KATKOWSKI.* w Woiewodztwie Ruſkim, Felix Katkowſki podpiſał Elekcya Władyſława IV.

KATSKI herbu Brochwicz na Ruſi y Podolu, od dobr Kętow tego imienia nabyli, luboć ſię potym z Czechowa piſali. Marcin Katſki za Stefana Krola odważny Rotmiſtrz na Pruſkich y Moſkiewſkich expedycyach. Maćiey, naprzod, u Jędrzeia Potockiego, Kaſztelana Kamienieckiego pod Uſarſka chorągwia Rotmiſtrzował; potym pod Pancerna u Zygmunta III, ten ſię pierwſzy na Podole z Krakowſkiego wyniosł. Szczęſna Katſka wdowa po Gliniſkim, była za Adamem Jordanem. Woyciech Dworzanin u Zygmunta III, a potym Burgrabia Krakowſki, z Borkowna zoſtawił potomſtwo ſynow y corki *Boran*: Sioſtra iego Dorota Xieni Klaſztoru Zwierzynieckiego, Zakonu S. Norberta, ktory lat pięćdźieſiąt rządźiła, dźiwna roſtropnoścća: Kościoł Zwierzyniecki iuż ſtarożytnoścća nadpſowany reſtaurowała, oknami obiaſniła, Ołtarzami ozdobiła, wieża do niego z fundamentu wyprowadźiła: Klaſztor także nowemi ſtrukturami ozdobnie rozprzeſtrzenila, prowentow przyczyniła. Kościoł S Doroty wyſtawiła, iako *namienia Przewodnika author*; chwali iey pobożne rządy y zabiegi *Konſtytucya 1613 fol: 30*: iakoż była to nad ſtan ſwoy, ſił czerſtwych, kiedy bliſko ſta lat żyła, y rozſądku wielkiego, wſzyſtkim miła, w obyczaiach poważna, tych y inſzych cnot ſwoich, wźięła zapłatę, po ktora poſzła 1643. Jerzy pod Smoleńſkiem zginął, krew ſwoię dla Oyczyzny wylawſzy. Staniſław z Kat, poſeł z Podolſkiego na Konwokacya 1648 *Confœder: Ordin.* Mikołay Kanonik Płocki y Kamieniecki. Kuſtoſz Szkalmirſki 1630 *Gold: Bractwo* Staniſław Sędźia Ziemſki Podolſki. Staniſław Kanonik Kuiawſki, Jan Stolnik Przemyſlki; w kompućie woyſka 1658 czytam Jana Czeſnika Podolſkiego, że miał piechoty dwieście. Kryſztof Dworzanin Władyſława IV, wydał do druku 1593 *carmine elegiaco in 4to Cracoviæ Vitas Epiſcoporum Cracovienſium*, zpłodźił dwoch ſynow, Marcina y Woyciecha, ten miał za ſoba Stogniewowne, Sioſtrę rodzona Obożnego Koronnego, z ktorey corka Izabella z Humieckim Chorążym Podolſkim, dożywotnie zmowiona. Syn zaś

Marcin Kazimierz naprzod Kaſztelan Lwowſki, Generał Podolſki y Artyleryi Koronney, daley Woiewoda Kiiowſki, z tego krzeſła poſtąpił na Woiewodztwo Krakowſkie; na koniec umarł Kaſztelanem Krakowſkim, rycerſkie dźieła, do tych mu honorow drogę ſtały, bo w młodſzym wieku, pod czas burzy Szwedzkiey do obozu ſię udawſzy, gdy heroicznie na nieprzyiaciela naciera, w ſzyię kula ranny, do dalſzych odwag tym ſię piątnem

Mar-

Digitized by Google

Marſowym zahartował, iakoż we wſzyſtkich wieku tego Kampaniach, męſtwo ſię iego, y bieglość ſztuk woiennych wſtawiła, oſobliwie pod Barem, Kudrzyncem, Zurawnem, Chocimem, Wiedniem, y Strygoniem, nieśmiertelney pamięći godny kawaler. Złączył ſię był dożywotnie z Urſzula Donhoffowna, Podkomorzanka Koronna, z tey zoſtawił dwie corki, iedna z nich Tereſſa doſtała ſię w małżeńſtwo Stefanowi Potockiemu Marſzałkowi Nadwornemu Koronnemu, Druga Maryanna, Michałowi Potockiemu herbu Pilawa, Starośćie Trembowolſkiemu. Syn z teyże Donhoffowny Jan Staniſław Miecznik Koronny, Generał Podolſki y Artyleryi Koronney, wielkich nadźiei człowiek, gdyby ich prędka śmierć nie pomyliła; miał za ſoba Szczuczankę Podkomorzankę Litewſka, tylko z niey corkę zoſtawił.

Niewiem czy do tego Domu należą. Euſtachi Poborca w Pruſiech. Woyciech Piſarz Ziemſki Goſtyńſki 1635. *Conſtit: fol: 64.* Marcin Choraży Mielnicki w Podlaſkim 1648. N. Komornik Xięſki, żona iego Sobolewſka wdowa po Michale Oraczewſkim, ſyn z niey Jan. Kacka Staniſławа Kruſzowſkiego małżonka. Gabryel w Zakonie naſzym obrał ſobie ſtan pokorny, w ktorym pięćdźieſiat y dwie lat świątobliwie przepędźiwſzy, życia tego dokonał w Krakowſkim Nowicyaćie 1666, wieku ſwego 70, wydawała ſię w nim wielka chęć do nabożeńſtwa, tak że co dźień dwie godźiny trawił na rozmyślaniu poſpolićie klęczac y w zemdlonych ſtaroſcia latach: umartwienia ſiebie w każdey okazyi ſzukał, rożnemi ſpoſobami ćiało ſwoie męczył, zgoła ſtał ſię przykładem y wizerunkiem doſkonałości, zaczynaiacym Bogu ſłużyć. N. miał za ſoba Maryannę Głębocka, pozoſtała wdowę po Łukaſzu Sokołowſkim Stolniku Inowrocławſkim.

**KATYNSKI.* Katyńſki Alexander podpiſał konfederacya Zatorſka 1705.

**KAWECKI herbu Gryff* w Sieradzkim Woiewodztwie. *Nakielſki w ſwoiey Miechovii fol: 25* y 36 wyraźnie o nich ſwiadczy. Staniſław w Sieradzkim 1632, Alexander w Dobrzyńſkiey 1648.

**KAWECKI herbu Gozdawa* w Rawſkim. Staniſław Kawecki, ieden z poſłow, ktory Zygmunta III na tron Polſki przyieżdźaiacego witał y przyimował. Wawrzyniec z Kaweczyna, ktoremu zmarłemu 1611 nadgrobek w Łowiczu z herbem Gozdawa wyſtawiony u OO: Bernardynow, luboć u końca lilia zda ſię bydź rozczochrana. Mateuſz Staniſław Piſarz Skarbowy, ſynowi ſwemu zmarłemu 1636 nadgrobek w Wieliczce z tymże herbem wyſtawił, *Starowol: in Monum.* Kawecki w okazyi pod Starczem z Kozakami ranny 1638, *Okol: diar:* Adam 1648. Abraham fundacya uczynił do naſzego Rawſkiego Kościoła na lampę, żeby zawſze gorzała przed utaionym pod Oſobami Bogiem *Hiſtor: Coll: Rav: 1654.* Barbara Kawecka, bliſka we krwi Staniſławowi Karnkowſkiemu, Arcybiſkupowi Gnieznieńſkiemu, dobrowolnie wyzuwſzy ſię dla Boga, ze wſzyſtkiey ſwoiey fortuny, w ubogſtwie ſłużyła mu ſtatecznie, tym co wyżebrała, dwunaſtu ubogich co dźień karmiąc; Pannom Zakonnym, y ſłużyła z wielka pokora, y czyniła co mogła z niemnieyſza ochota. Trzyſta razy co dźień na twarz ſwoię padała, korzac ſię przed Majeſtatem Boſkim, całe zaś nocy y dni prawie trawiła na modlitwie, do Sakramentow Swiętych z goracośćia ducha przyſtępowała: tymi y inſzemi cnotami Bogu ſię przymiliwſzy, w znaczney życia świątobliwości dźiewięćdźieſiat y dwie lat przepędźiwſzy, poſzła po zapłatę w roku 1667, w Toruniu w Kościele S. Jana pod filarem pierwſzym od Oltarza wielkiego pochowana, z nadgrobkiem.

KAWECZYNSKI herbu Oſtoia, w Pruſiech, Minſkim, y Nowogrodzkim Woiewodz-

twach. Alexander Kaweczyński Podkomorzy Wilkomirski 1632. Kryſztof Podkomorzy Mińſki. Jędrzey w Zakonie naſzym, od Moſkwy wzięty był w niewolą, gdźie ciężkie u nich utrapienia długo cierpiał, iedynie tylko dla ſtatku w wierze Swiętey Katolickiey, potym na inſtancya Kommiſſarzow Rzeczypoſpolitey wolno puſzczony, z chorob w więźieniu nabytych wkrotce umarł. *P. Koial: in Mſ.* Jan Sędźia Swiecki *Mſ. de Familiis Pruſ.* Kazimierz w Woiewodztwie Pomorſkim 1648. Anna Zakonnica u wſzyſtkich Swietych we Lwowie, Fabian pamiętny odwagą ſwoią Rycerz, kiedy z Franciſzkiem Czapſkim w czterdźieſtu tylko koni Szwedow napadſzy, wielu, iednych pobił, drugich poimał, innych pogromił. Woyciech 1591 piſał y wydał niektore rzeczy na świat, ale herezya traciły. Albrycht Podkomorzy Chełmińſki Staroſta Brodnicki, Deputat na Trybunał Koronny z Chełmińſkiego 1712, a w roku 1699 poſtował na Seym 1699 dędac Podwoiewodzym Pomorſkim, ktoryś z nich miał za ſoba Czapſka. Kaweczyńſka Podkomorzanka Mińſka, była za Frackiewiczem Jerzym Marſzałkiem Lidzkim.

**KAWENICKI.* w Woiewodztwie Ruſkim Maciey Kawenicki podpiſał Elekcya Władyſława IV.

KAWIECKI herbu Dołęga na Rusi. Jan Woyſki Łatyczowſki z Seymu 1613 naznaczony do rewizyi Staroſtwa Chmielnickiego *Conſtit: fol: 29.* Jan 1648 w Podlaſkim. Kryſztof z Kawiećina, naprzod Pisarz Ziemſki Podolſki, Kommiſſarz do rozgraniczenia Podola od Wołoch *Conſtit: 1661 fol: 26,* w roku 1667 iuż był Sędźia Ziemſkim Podolſkim *Conſtit: fol: 16.* Kryſztof y Staniſław 1688. Dorota y Katarzyna Kawieckie Zakonnice u Wſzyſtkich SS: we Lwowie. Jan Sędźia Ziemſki Podolſki 1639 *Hiſtor: Coll: Barenſis.* Szymon Obożny Woyſkowy 1659 *Hiſtor: Coll: Cracov:* Rotmiſtrz Pancerney Choragwi. Jędrzey Stolnikowic Halicki 1674. Franciſzek Skarbnik Podolſki z Dobromirſkii urodzony, z Katarzyna Drużbacka żył bezpotomnie, fundował wraz z nia Miſſya naſzę w Liczkowcach.

**KAWIECKI herbu Wyſłogeta* w Wielkiey Polſzcze. Piotr Kawiecki, miał za ſoba Annę Morawſka, Samuel Dorotę Kaczkowſka herbu Pomian. N. była za Adamem Gronowſkim.

KAZANOWSKI herbu Grzymała Jerzy Donhoff, Biſkup na ten czas Kamieniecki, w kazaniu ſwoim pogrzebowym, Domu tego *originem* wywodźi od Komeſow Medy olaneńſkich, z ktorych ieden gdy pałac nowa ſtruktura wyſtawił, y *Caſanova* nazwał, od tego Sukceſſorowie iego *de Caſanova* piſać ſię poczęli: Z tych był Jan Caſanova Hiſtpan Zakonu S: Dominika, naprzod *Magiſter Sacri Palatii,* potym Biſkup Boſanſki, a w roku 1430 wziął od Marcina Piątego Papieza Kardynalſki kapeluſz, z tytułem S. Sixta, *iako ſwiadczy Giaconius fol: 1118, y Raynau: in Annal: num: 6.* herb zaś iego taki położył *Giaconius,* domek złoty ze drzwiami y trzema oknami, toż poſwiadcza *Petrafanſa cap: 64 de Teſſerâ.* Z tych potym ktoryś do Polſki ſię wyniosł, y w tych kraiach oſiadł, od ktorego Familia Kazanowſkich kwitneła: herb ſwoy na Grzymałę przeformowawſzy.

Dominik z Kazanowa Podkomorzy Krola Kazimierza Jagellonowicza, iam go czytał Staroſta Radomſkim 1468 na liście tegoż Krola danym Miaſtu Lubelſkiemu, był y Niepołomnickim Staroſta, y w wielkich reſpektach u Kazimierza, ktorego w okazyi pod Choynicami iuż od nieprzyiaćiela w koło opaſanego, mężnie y ſzczęśliwie na beſpieczniey ſze aż do Bydgoſzczy mieyſce uprowadźił. Na drugim liście tegoż Krola, temuż miaſtu, czytałem Jerzego z Kazanowa Archidyakona Lubelſkiego y Kanonika Przemyſkiego.

Do-

Digitized by Google

Dominika czterech ſynow było, Staniſław Podkomorzy Lubelſki 1506, takem go czytał na liście Krola Alexandra danym Miaſtu Lwowſkiemu, przydaia drudzy, że był oraz Sędzią Sendomirſkim 1519. Mikołay drugi *Herilo*, Henryk trzeci, ktory w niewola Turecka doſtawſzy ſię, y tam przez lat dwadzieścia mieſzkaiąc, od tegoż ſamego Turczyna, ktory go poimał, na zad do Oyczyzny odprowadzony, z nim żył aż do śmierći, prawie w miłości braterſkiey. Bartłomiey czwarty, Dworzanin Krola Zygmunta I, y Sędzia Ziemſki Łukowſki. Marcin Kazanowſki, poſeł na Seym 1569 podpiſał Unią Litwy z Koroną, *Conſtit: fol: 171*, pamiętny to był y doſwiadczonego męſtwa Rotmiſtrz, ſyn Staniſława Podkomorzego Lubelſkiego, z Sieniſkii herbu Dębno, podobno tego Marcina żona Małgorzata Sędzianka Ziemſka Lwowſka Tarłowna. Bartłomieia Sędźiego Łukowſkiego z Markuſzowſkii czterech ſię także ſynow zoſtało. Jan Podſędek Łukowſki z Seymu 1589, do korrektury praw Koronnych naznaczony, *Conſtit: fol: 516*, piſał ſię z Czebiercowa, piſał wierſzem *de Apoſtaſia Eccleſiæ, & operibus AntiChriſti*, ale Kalwińſkim duchem, ktorego naſz X. Fryderyk Bartſch na końcu ſwoiey Xięgi refutuie, Jędrzey, drugi ſyn Bartłomieia Sędźiego Łukowſkiego, z Krzeczowſkii zoſtawił potomſtwo. Paweł, trzeći ſyn tegoż, Dworzanin Zygmunta Auguſta Krola.

Mikołay czwarty ſyn Bartłomieia Sędźiego: tego z Barbary Koryćińſkii Woiewodzanki Łęczyckiey, Starościanki Przedeckiey, ſyn iego pierwſzy Mikołay Rotmiſtrz Krolewſki, drugi Hieronim Chorąży Sendomirſki, fundował Klaſztor OO: Bernardynom w Kazanowie *Baran:* miał z Zofii Latoſzyńſkii Podczaſzanki Krakowſkiey, wdowy po Samuelu Niewiarowſkim, ſynow dwoch, Swentoſława Podczaſzego Sendomirſkiego, y Adama Kaſztelana Halickiego, był wprzod Chorążym Sendomirſkim, iako wſpominaia *Konſtytucye 1647 fol: 36, y 1653*, ten gdy pod Bereſteczkiem mężnie na wzbuiane chłopſtwo, y poprzyſiężonych im Tatarow, naćiera, trupem padł na placu. *Potocki Centur: fol: 10.* Zofia Kazanowſka Sędźianka Ziemſka Łukowſka, Piotra Pocicia Kaſztelanica Brześciańſkiego, druga Zaranka, małżonki.

Zygmunt Podkomorzy Koronny, Staroſta Kokenhauſki Solecki, Kłobucki Mukarowſki, brat Marcina Woiewody Podolſkiego, u Stefana Krola z młodych lat Dworzanin y Zołnierz, u Zygmunta III Pułkownik, ktory ſyna ſwego Władyſława Krolewica, poddał pod iego inſtytucya w rycerſkich dźiełach, iakoż w Węgierſkich, Multańſkich, Inflantſkich, Pruſkich y Moſkiewſkich expedycyach, y rada y ręka był ſilny: umarł 1634 wieku ſwego 71, iako na iego nadgrobku w Warſzawie u S. Jana czytać, corka iego jedna Helena, dożywotnie zmowiona z Maxymilianem Oſſolińſkim Kaſztelanem Czerſkim, Podſkarbim Nadwornym. Druga z Staniſławſkim herbu Pilawa, Staroſta Szydłowieckim: ſynowie także dway, Staniſław Staroſta Krośieńſki y Przedborſki, y Adam Marſzałek. *Okolſki* świadkiem, że ktoryś z Kazanowſkich Bolſowicki Klaſztor fundował, a w Tłumaczu Kaplica od nich reſtaurowana.

Adam Marſzałek Nadworny Koronny, Staroſta Bielſki, Boryſzowſki, Solecki, Kozienicki, Nowotarſki, dziedźic na Czaſnikach, a przedtym Stolnik Koronny, ktory honor dopiero w tenczas poſtanowiony, w Polſzcze, on pierwſzy na ſobie piaſtował, daley Kaſztelan Sendomirſki, oraz y Podkomorzy Koronny, obadwa te potym urzędy zpuścił, wziawſzy laſkę Nadworna: miał za ſoba Elżbietę Slufczczankę Woiewodzankę Trocka, ale z nią żyiąc bezpotomnie, świat ten pożegnał 1649. Był to Pan y na woynie ry-

cerſki, y w radzie rozſądny, przetoż Krolom Władyſławowi IV, y Janowi Kazimierzowi, był bardzo miły. Pałac w Warſzawie piękna ſtruktura y fabryka, wielkim nakładem wyſtawił, ktory ſię potym doſtał Pannom Karmelitkom Boſym. Zupy Wielickie w adminiſtracyi trzymaiąc, pożytek z nich ſamey tylko Oyczyznie ſypał: co o nim ſwiadczy nadgrobek iego w Warſzawie u S. Jana. W roku 1638 Kommiſſarzem naznaczony do ceł zamorſkich *Conſtit: fol: 9. Okol: namienia*, że ktoryś z tego domu Kościoł w Boryſowie wyſtawił, takbym rozumiał że to iego dźieło, ile Starości tamecznego: *Aurorae Solis Sarmatici fol: 82* to o nim przydaia, że gdy ſię dowiedźiał Władyſław Krol, że dla niego ten Adam fortunę ſwoię pohartował, y mowił z nim oto, Marſzałek mu odpowiedźiał. *Fortunam meam, tecum Princeps conjunctam velim, ut te favente indigens eſſe non poſſim, abſq; te dives fieri nolim.* Kazanowſka była za Woyciechem Brodowſkim herbu Łada. Woyćiech Piſarz Ziemſki Braclawſki, poſeł na Seym 1633. Kazanowſki miał za ſoba Ciecierſka pozoſtałą wdowę po Goſtomſkim Stefanie, drugi Maryannę Goſtomſka Kaſztelankę Rawſka, ale z nia *ſterilis. Geneal: Goſtom.*

Bartłomiey Kaſztelan Zawichoyſki, będąc Podſtarościm ieſzcze Lubelſkim poſtował na Seym 1613, ztamtąd deputowany na Sady fiſzkalne, *Conſtit: fol: 8*, y znowu 1620 iuż Podſtolim Lubelſkim, *Conſtit: fol: 20*, y 1623; Woyſkim potym Lubelſkim zoſtawſzy 1622 *fol: 6*, 1627 1628, 1629 1631 Konſtytucye o nim zageſzone. W roku 1635 Starоſta Łukowſkim będąc, do rewizyi Xiąg Trybunalſkich, Podkomorſkich, naznaczony *Conſtit: fol: 45*, wydawała ſię w nim oſobliwſza zelozya za Kościołem Bożym, y Stolicą Apoſtolſka. *Koiał: in Mſ.* piſze, że Kierlowna Podkomorzanka Czerniechowſka była za Dominikiem Kaſztelanem Zawihoyſkim, muſi ſię w imieniu mylić. Dominik ſyn iego Staroſta Łukowſki, miał za ſoba Chlewicka Maryannę herbu Odrowąż. Staniſław, ktory Pieniążkowi mężnie ſię z Niemcami pod Langowem ućieraiącemu, na ſukkurs przypadł, *Paproc: o herb: fol: 404.* Ktoryś z Kazanowſkich miał za ſoba Alexandrę Kuropatwiankę *Geneal: Belzec:* Drugi Bełzecka Woiewodzanke Podolſka. Adam miał za ſoba Zoſią Kozietulſka z ktorey ſyn Marcin *ſterilis.*

Marcin Woiewoda Podolſki, Hetman Polny Koronny, Bohuſławſki, Zwiniogrodzki, Tłumacki, Przedborſki, Niziński Staroſta, trzeći ſyn Mikołaia z Korycińſkii: był wprzod Kaſztelanem Halickim. Pobożność ſię w nim od młodości ſzczegulna, y w obożie nawet, wydawała, z tey, do Kościoła przyſzedſzy, nie wprzod do ławki poſzedł, aż poki Bogu należytey weneracyi na kolana padſzy, nie oddał; pod czas Mſzy choćby też w nayćięższe mrozy, głowy nigdy nie nakrył: pod czas Elewacyi, z ławki był zwykł wychodźić, y czołem biiąc Bogu ſię ſwemu korzył, *Młodźian: tom: 3 Conci: fol: 180.* Szcześćil mu Bog za to w tak wielu okazyach, w ktorych zdrowie ſwoie na ſzańc za Oyczyznę wyſtawiał: młodſze lata iego, polerowały Woloſkie y Multańſkie expedycye. Podczaś domowey woyny przy Zygmuńćie III heroicznie ſtawał, pod Smoleńſkiem męſtwa iego doznał tenże Zygmunt, y Władyſław, gdy ſię na Moſkwę z woyſkiem wybrał. Po Cecorſkiey naſzych porazce, w niewolą ſię Tatarſka doſtawſzy, z niey wkrotce prawie cudownie zdrow wyſzedł. Gdy potym Szwedźi w Pruſy wtargneli, tam z woyſkiem wyſtany, nie wprzod z pola uſtąpił, aż pokoy ſtanał. Pod Telazynem, Kircholmem, Łopuſza, Chocimem, Orneta wręcz ſię z nieprzyiaćielem ścieraiąc, kilka poſtrzałow y ran wynioſł: więcey niż ſto tyſięcy Moſkwy mała garſztka ſwoich obległ, Sechina Wodza ich do poddania

ſię

ſię przymuſił: za te zaſługi wziął od Władyſława buławę mnieyſza, ktora potym przy Obrazie cudownym Matki Boſkiey w Częſtochowie zawieſił *Nieſpork:* z nią iak wiele na dobro Oyczyzny y chwałę imienia ſwego robił, pamiętać będzie Oyczyzna, lubo w podeſzłey, bo więcey niż ſiedmdźieſiat lat żył, przećięż żywey ſtarości, aż też na pokoy wieczny przeſzedł w roku 1636, z żoną ſwoią pobożną Pania, leża *incorrupti* w Bułſzowcu iego fundacyi u OO: Karmelitow: była to Starzycka, z ktorey zpłodźił dwie corki, iedna z nich była za Krzeczowſkim Stolnikiem Halickim, po ktorym wdowa żyiac lat trzydźieści *in opinione Sanctitatis* umarła. Druga Elżbieta z Mikołaiem Potockim herbu Pilawa, Kaſztelanem Krakowſkim y Hetmanem Wielkim Koronnym w ligę małżeńſka weſzła, Konwentowi Tyśmienickiemu OO Dominikanow dźieſięć tyſięcy zapiſała, *Okol: Ruſſ: Florida fol: 87,* z ſynow iego Adam Oboźny Koronny, Staroſta Tłumacki, Czerkaſki, wſpomina go *Conſtytucya 1647 fol: 36,* rozrutny dla Oyczyzny Kawaler, kiedy pod Korſuniem mężnie ſię biiac, ze krwia oraz y życie na placu wylał, *to Potoc: centur: fol: 7.* atoli *Paſtor: lib: 1.* powiada, że ſię tylko w niewola był doſtał: miał za ſoba Potocka, Mikołaia Kaſztelana Krakowſkiego, y Hetmana Wielkiego corkę, ale z nia dźieci nie miał.

Dominik Alexander Woiewoda Bracławſki, Staroſta Bohuſławſki, drugi ſyn Marcina Woiewody Podolſkiego, a przedtym Piſarz Polny Koronny, tego tak Ociec w młodym wieku do Marſowych niewczaſow hartował, że na Moſkiewſkiey przećiwko Sehinowi expedycyi, lubo pułnocne mrozy nie doroſłym ieſzcze ſiłom przyciężſze były, futra łżeyſzego wdźiać na ſie rzadko kiedy pozwolił: wſzędźie go iednak nierozdźielnym chciał mieć towarzyſzem, tak przeciwko Murtazy Baſzy pod Kamieńcem, iako y przeciwko Szwedom w Pruſiech. Wkrotce potym gdy ſię Kozacka woyna otworzyła, z Mikołaiem Potockim Woiewodą na tenczas Bracławſkim, we dwudźieſtu piaciu chorągwiach woyſka naſzego, na daleko liczniey ſze mnoſtwo chłopſtwa, wielkim ſercem uderzyli pod Kumeykami, trzydźieści tyſięcy tam według niektorych, według inſzych ſześćdźieſiat tyſięcy na placu trupem rebellizantow położywſzy, Alexander krom zwyćięzkiey chwały, z tey potyczki y ranę nie mała wyniosł, z ktorey potym umarł. W roku także 1638 ſzczęśliwie ich gromił, kiedy im chorągwie zabrał, y pryncypałow tey ſwawoli Skidana y Pauluka poimawſzy, na Seymie Krolowi Władyſławowi oddał. *Z* Koniecpolſkim Hetmanem na Tatarſkich ztępił ſzablę karkach: na obſzerne pola ich wyciekaiac, fortunnie zawſze z plonem nazad powracał. O nim *Conſtytucya 1629,* kiedy go deputowała Rzeczpoſpolita na Trybunał Radomſki, a w roku 1638 do zapłaty woyſku, *Conſtit: fol: 3,* umarł pod ten czas właſnie, kiedy Chmielnickiego rebellia głowę podnoſic poczęła, bardźiey nad Oyczyzny nieſzczęściem ſarkaiac, niż nad ſwoia śmiercią, *Potoc: cent: fol: 64.* Złączył ſię był dożywotnie z Anna Potocka, Woiewodzanka Bracławſka, z ktorey że żadnego ſyna nie zoſtawił, Dom ten przezacny Kazanowſkich na nim ſię zkończył, dwie tylko corki po nim zoſtały. Helena Xięnia była u Wſzyſtkich Swiętych we Lwowie, y Marya Anna Jabłonowſka Woiewodźina Ruſka, y Hetmanowa Wielka Koronna, ktorey żyćie od X. naſzego Berneta do druku podane, pod tytułem: *Obraz świątobliwego żytia,* krocey zebrane tu kładę.

Marya Anna Kazanowſka, gdy ſię w Podkamieniu rodźiła, w Fradze wſi o cwierć mili, ſame dzwony przy Kościele Matki Boſkiey dzwonily, dźień to był Wigilia do Bożego Ciała, w roku 1643. *Z* dzieciństwa pobo-

źnie y po Chrześciańsku wychowana od rodźicow, w lat pietnaście wydana za Staniſława Jabłonowſkiego Woiewodę na tenczas Ruſkiego, a potym Kaſztelana Krakowſkiego, y Hetmana Wielkiego Koronnego, w tym ſtanie życie ſwoie wiodła przez lat dwadźieścia y dźiewięć w nierozerwaney przyiaźni y miłości, naypierwſze ſtaranie maiac o Boga, dla tego tak zażywała świata, że Serca ſwego do niego nie przykładała, fortunę ſwoię nie na zbytki, albo wymyſlne ſtroie, ale na miloſierne uczynki obracaiąc. Między innemi ćwiczeniami duchownemi, to ſobie w zwyczay wźięła, codźień rano wſtaiąc, myśl ſwoię do Boga obracać, na cały dźień intencya czynić, y ofiarować ſię iemu na wſzyſtkie dolegliwości, ktoreby na nię dopuścił. Medytacya o rzeczach niebieſkich prawie codźiennie czyniła, a żeby była tym ſpokoyniey z Bogiem ſię ſwym łączyła, ſtarała ſię, żeby przy każdym mieyſcu kędy mięſzkała, miała oſobny pokoik, w ktorym ſię zamykała. Mſzy Swiętych kilka na dźień, gdy zdrowie ſłużyło, ſłuchała; klęcząc z wielką ſkromnoścća y nabożeńſtwem, tak że y drudzy na nię patrząc, do miłości ſię Boſkiey zapalali; zeznawał kaplan pewny, iż gdy przed nią Mſza Swięta miewał, iakieś niezwyczayne nabożeńſtwo y goracość ducha czuł w ſobie, niż innych czaſow. Kommunia duchowna zawſze odprawiała, to ieſt gdy nie mogła rzecza ſama, ćiałem ſię Pańſkim poſilić, pragnieniem go przyimuiąc. Jałmużny codźień ubogim, a czaſem y ſama kryiomo, oka ſię ludzkiego chroniąc, ſypała. W każdą niedźielę y na Swięta Uroczyſte, nad to w dni Swiętych Patronow y Patronek ſwoich, z wielkim przygotowaniem, poſtow, iałmużn, y rożnego umartwienia, do Swiętey Kommunii przyſtępowała. Naymnieyſzego czaſu ochronić umiała, dla tego po odprawioney ſprawie iakiey ſwieckiey, zaraz do Boga ſerce ſwoie obracała przez modlitwę y akty rożne. Co rok rekollekcye albo ćwiczenia duchowne przez oſm albo dźieſięć dni odprawować była zwykła, umknawſzy ſię od wſzyſtkich ſpraw potocznych, z pałacu ſię ſwego wyniosſzy, w pewney kamienicy na to zamykała, kędy nikogo z dworſkich pod ten czas nie puſzczano. Toż czyniła przy dokończeniu każdego Mieſiąca, dźień ſobie biorąc na rachunek z ſumnieniem ſwoim, iako go przepędźiła, poſtrzeżone zaś defekta, ſzczerym umyſłem poprawić w ſobie uſiłowała. Akty cnot świętych w ktorych upodobanie miała, reką ſwą własną przepiſowała, a żeby y drugim do nabożeńſtwa pomogła, ſiła koſztu łożyła, na drukowanie Xiąg nabożnych. Rachunek ſumnienia oſobliwie w wieczor codziennie czyniła, pragnąc żyć bez naymnieyſzego zakału. Do ukrzyżowanego Chryſtuſa oſobliwſze miała nabożeńſtwo, do ktorego w ćięſzkościach ſię ſwoich uciekała, często przez tydźień, oſobne do każdey rany Jezuſowey nabożeńſtwo ſobie rozkładała, y Krucifix na pierſiach albo na ramionach kładąc, zaſypiała; gdźie ſię dowiedźiała, że Krucyfix ieſt w ſzczególnieyſzey dla łaſk tam odebranych weneracyi, iako w Swiećiu w Prusiech, w Buſku, Warſzawie, Lwowie, tam oſobliwie poście w podłym odźieniu, nieznacznie chodźiła, kędy klęcząc, a czaſem y krzyżem leżąc, tak oſłabiała, że ia z źiemi podnoſić muſiano. We Swieciu będąc w dźień Wielkopiątkowy, wybrała ſię ż poufalſzemi, y krzyż na ramiona, powroz na ſzyię wziawſzy, boſemi nogami, oſobę ſwoię utaiwſzy, chodźiła, przypominaiąc ſobie Jezuſa na kalwaryą z Krzyżem idącego. W Toruniu, na proſtey kolaſie ſamowtor w Wielki Piątek przybyła, żeby była zwyczayne nabożeńſtwo tego dnia choć przy ſłabości zdrowia odprawiła. Przez cały poſt wielki, y każdy piątek przez rok, na uczczenie godźin, w ktore ſię taiemnice męki Chryſtuſowey dźiały, zegar ſobie zkładała Męki Pańſkiey

z tych

z tych taiemnic, tak, że gdy mowiła Zdrowaś Marya &c. Jezus, przydawała, ktoryś się do umywania do nog poniżył, drugiego dnia, ktoryś się nam za pokarm darował, y tam daley. Do kommunii Świętey długie y z pokorą wielką przygotowanie czyniła: po przyięciu zaś Kommunii, przez niemały czas z wielkiey bogomyślności zdała się niby bydź od siebie odeszła. Na uszanowanie większe Sakramentalnego BOGA dawała materacyki do Ciborium perfumowane, ktore rękami swemi uszywszy, rożnemi wonnościami namaszczała, namiot bardzo bogaty do Monstrancyi zprawiła. Czasu iednego będąc u fary, gdy szedł Xiądz z Panem Jezusem do chorego, porwała się y z dworem swoim idąc za nim y assystuiąc Utaionemu Bogu, tam gdy chora dla wielkiego krztuszenia, przełknąć nie mogła kommunii, y iuż iey na ziemię pozbyć chciała, pobożna Pani, nim czego dodano, rak swoich nadstawiła, potym na statek włożywszy, na ogień wlać kazała. w Janowie Kościoł zgruntu wystawiła, w Fradze Oltarzami y inszym porządkiem ozdobiła, innym zaś Domom Bożym, siła bogatych apparatow z iey szczodrobliwości przybyło: osobliwie iednak w Wigilia Bożego Narodzeńia to rada czyniła, maiąc w tym gust duchowny, iakoby pieluszki Nowonarodzonemu Bogu zporządzała. Po Bogu szczegulniey się kochała w Nayświętszey Matce iego, ktorey się dobrowolnym ślubem za niewolnicę oddała, y ten ślub swoy codziennie odnawiała. Zachorował iey był ciężko syn starszy, tak że iuż prawie wątpiono o życiu iego, przybiegła Matka do Nayśw: Matki w Kościele naszym Lwowskim, szukaiąc u niey pociechy, wyszła Msza, na ktorey gdy iuż blisko Elewacyi bydź miało, iedna z świec nad spodziewanie zgasła, zmieszała się tym wprawdźie matka, przecież do woli Boskiey się stosuiąc, goraco się modlić poczęła; dziwna rzecz po małey chwili, ogień z gory się spuścił y świecę onę zapalił: po Mszy wychodźi z kościoła Pani, daią iey znać, że się syn lepiey mieć począł. O corki swoiey Heleny śmierci nowinę, wielkim y wspaniałym ku Bogu sercem przyięła. Miała do rożnych SS. Patronow szczegulny affekt, iako do S. Jozefa, do S. Franciszka Assyiskiego, do S. Antoniego, ale naybardźiey do S. Franciszka Xawiera, ktorego w ciężkim razie protekcyi doznała: bo gdy pod Toruniem wiszę przebywała, a przez prom wierzchem się woda lać poczęła, ile przeładowany: do S. Xawiera w tak oczywistym niebespieczeństwie o ratunek zawołała: dziwna rzecz, nie wiedźieć zkąd człowiek iakiś przypłynął, y prom łoba podważył, a potym koniec liny wziąwszy, z nim do brzegu przypłynął, y ze wszystkiemi szybko do niego przyciągnął. Z tąd do niego dźiesięć piątkow często odprawowała. Gdy się zaś więc trafiło, że albo dla nie spodobności zdrowia, albo dla iakich trudności, zwyczaynych sobie do SS. Patronow nabożeństw odprawić nie mogła, między Panny dworskie, y sługi, dźieliła ich, żeby w niwczym się nie ubliżyło z chwały Bożey. Patrona Swiętego, ktory się iey na miesiąc dostał, dźień własny, kommunią czciła, y innemi dobremi uczynkami. Żywot iego albo sama czytała, albo sobie czytać kazała, dla naśladowania iego. Wcnoćie na Patronie Swiętym wyrażoney przez ten Miesiąc cwiczyła się, a potym z tychże Patronow SS. Litania sobie złożyła y na ich cześć mowiła. Jan. III, y Marya Kazimiera Krolowa, żona iego, lubo ią bardzo kochali y poważali, przecież tych faworow Pańskich, nie na wyniosłość swoię, nie na poniżenie drugich zażywała. Dźieciom swoim pobożne y Chrześciańskie wychowanie dała. Ubogsze sieroty, Szlacheckie Panienki zbierała, ich, tak w nabożeństwie, iako y w ręczney robocie cwiczyła, a potym albo do klasztoru, albo

w ſtan małżeńſki z dobrym poſagiem wydawała. Ku wſzyſtkim ći bliźnim, ale nawet nieprzyiaćiołom ſwoim była życzliwa, ztąd co mogła to im dobrze czyniła, tak że wielu ich, widząc iey taką dobroć, ſerca ſwe miękczyli. Niezgodnych zwłaſzcza w ſtanie małżeńſkim, do iedności y zobopolnego affektu przyprowadzała, y wielkie w tym ſzczęście miała. Poddanych w Miaſteczkach od krzywd y oppreſſyi, iak mogła, broniła, ſzpitale y ubogich hoynie opatrowała, na uwolnienie tych ktorzy w Tatarſka albo Turecką niewolą, doſtali ſię, wiele łożyła. Duſze w czyſcu bez żadnego ratunku zoſtaiące, iałmużnami y innemi dobremi uczynkami ratowała. W konſerwacyi czyſtości ſumnienia wielce oſtrożna y pilna, dla tego y naymnieyſzych defektow ześcierpieć na ſobie nie mogła, przeciwko pokuſom y podnieceniom czartowſkim, mękę ſobie Chryſtuſową w pamięći ſtawiała. Wpoſiedzeniu, gdy ſię trafiło konwerſować, z ludźmi nie zewſzyſtkim trzezwiemi, albo ięzyka rozwiozłego, zawſze ſię ſtarała, aby miała w ten czas przy ſobie ludźi poważnych, albo duchownych, z ktorych by obecności, tam ći wſtręt iaki mieli, albo przynamniey, żeby z niemi rozmawiała, a tym ſamym uchroniła uſzu ſwoich od mniey foremnych dyſkurſow. Panny Lutniſtki, dla tego tylko przyiąć do dworu ſwego niechćiała, że o iey beſpiecznych obyczaiach nadſtyſzała, y owſzem każdy na dworze iey, tego ſię naybardźiey wyſtrzegał, żeby w iakie podeyrzenie przyſtoyności nie przyſzedł, wiedząc o tym, że ta Pani, takich ludźi, przy ſobie ćierpieć nie mogła. Sama nie raz ſię z tym ſtyſzeć dała: cobym ia za to nie dała była, żebym była w Panieńſkim ſtanie do śmierći Bogu moiemu ſłużyć mogła. Umartwienia tak wewnętrznego, iako y zewnętrznego rada zażywała. U ſtołu, co naybardźiey iey appetyt do ſiebie ćiągnęło, to na ſtronę odkładała, tak oſtrożnie, że patrzących na to oczy łudźiła. Fruktow ſobie zakazała, kiedy ſię ſpoſobność trafiła, na twardym czym ſypiała, paſki żelazne pod bogatą materyą na ſobie noſiła, y oſtre na ręku manelki, dyſcyplinami ciało kraiała, ile ſię mogła przed okiem męża ſwego utaić. Niewygody powietrza, goraca y zimna cierpliwie znoſiła. Mowa u niey oſtrożna y do zbudowania ſłużąca, niepoſtało w iey uśćiech żadne prożne ſłowo, a dopieroż nie prawdźiwe. O ludzkich defektach choć iawnych nigdy mowić niechćiała, a gdy kto inny tę materyą zaczął, iawnie pokazywała, iak iey to nie miło było. Z duchownych rozmów wielce była kontenta, kaznodźieię iednego, gdy ią nawiedzał, przypuśćie do ſiebie nie kazała, tę przyczynę daiąc, że od niego, nic duchownego nie ſłyſzała. W kośćiele ſtrzegła ſię gadać, dla tego oſobney ſobie ławki y kaćika tam ſzukała, żeby ſpokoynie Bogu ſię tam ſwoiemu ukorzyć mogła. Im zaś więcey miała z natury, fortuny, y łaſki Bożey, darow, tym podley o ſobie trzymała, z tey pokory wyſtępki ſwoie iawnie często powiadała, przymowki na ſiebie, iako powinności ſobie należyte, cierpliwie y chętnie znoſiła, lubo ſię tykały dobrych iey uczynkow, ktore ludźi światowych oczy raziły. Serdecznie pragnęła tey pociechy doczekać, aby ſie Ruś porzućiwſzy odſzczepieńſtwo, z Rzymſkim Kośćiołem złączyła: a chcąc w Schizmatykach, miłość iedności świętey wzniecić, obrazy Błogoſławionego Męczennika Jozafata Kuncewicza malować, y w kośćiołach ſtawiać kazała. Gdy ſię dowiedźiała o chorym dźiećięćiu Żydowſkim, zpolitowania ſama ie nawiedzała, a poſtrzegſzy, że ktore bliſkie śmierći było, y widząc że iuż umrzeć miało, flaſzeczki z wodą proſta (ktora za lekarſka wodkę miano) z puzderka dobywała, y tak nieznacznie, dźieći owe iuż na inſzy świat idące krzćiła, z czego niewymowną radość miewała. Do śmierći zawczaſu ſię gotowa-

towała, przez medytacye o niey częſte, z ktorych żal w ſobie ſzczery za grzechy wzbudzała, ſpowiedź dożywotnia kilka razy czyniła, ſerce ſwoie od świata odrywała, rzeczy ktoreby ia w godźinę śmierći alterować mogły zawczaſu uprzatała, częſto wzbudzała w ſobie akty Wiary, Nadźiei, y Miłoſci; modlitwy do tego końca ſłużące czyniła. Nawiedzał ią Pan Bog rożnemi y nadprzykrzonemi boleściami, iako gdy ćierpiała artykularna chorobę, mdłości, parcia, z innemi długiemi affekcyami; przecięż w tych wſzyſtkich zpuściwſzy ſię na ręce Boſkie, zupełnie ſię z wolą iego zgadzała: wzbudzała w ſobie pragnienie widzenia Boga, rada ſłuchaiąc gdy o chwale niebieſkiey, o ſzczęściu błogoſławionych dyſkurs kto zaczął. A widząc w oſtatniey chorobie że w ſiłach uſtawać poczęła, profiła żeby Sakramenta Swięte przyiąć mogła, ktore z iako może bydź goracym affektem przyięła, intencya potym na śmierć iuż bliſka uczyniwſzy, chcąc nie inaczey umierać tylko z miłości Ukrzyżowanego Jezuſa, Krucyfix ucałowawſzy, z nim ſię affektami pieściła. Matce Boſkiey y SS. Patronom zgon ſwoy oſtatni polecała: męża, dzieći, dwor, pożegnawſzy, przy wzywaniu imienia JEZUS y MARYA, ducha Stworzyćielowi ſwemu oddała 1687, wieku ſwego 44, dnia 23 Lutego. Był przy iey ſkonaniu Jakub Krolewic, y rękami ſwemi oczy iey zamknął. Marya Kazimiera Krolowa ciało iey po śmierći nawiedźiła, y nogi iey całowała. Czym dała znać, iaka o życiu iey świątobliwym opinia miała. Ciało iey złożone w Kościele naſzym Lwowſkim ſolennym pogrzebem, na ktorym dwoch było Kardynałow, Opicy Pallawicin Legat Apoſtolſki, y Michał Radźiciowſki Arcybiſkup Gnieznieńſki, pierwſzego dnia kazał Chryzoſtom Zaluſki na ten czas Biſkup Płocki, drugiego dnia Albrycht Donhoff Biſkup na ten czas Kamieniecki.

KAZEWSKI. Adam na Kazgrodźie Kazewſki Łowczy Wołyńſki, Pułkownik Krolewſki podpiſał z Wołyńſkiego Elekcya Jana Kazimierza.

KAZIMIRSKI herbu Biberſtein w Krakowſkim Woiewodztwie. Jan Kazimirſki naprzod Chełmſki potym Przemyſłki Biſkup, cnota y dowćipem zalecony, *Nakiel: in Miechov: fol: 538.* Kościoł w Uchaniach, ktory na ten czas Zakonnicy S. Pawła Puſtelnika trzymali, poświęćił, umarł 1487. Piotr, od młodości ſwoiey lata wſzyſtkie w obożie ſtrawił, pod Uła ſzczęśliwie ſtawał, w Inflanciech przećiwko Szwedom 1564, pod Uła powtore, y Izborgiem ktorego Moſkwie odebrano. Gdy iednak znowu Moſkwa tego Zamku doſſała, Kazimirſkiego w nim poimano, y do Moſkwy zaprowadzono, z innemi ſto y trzema: obrali go potym z między ſiebie, (bo tak chćiał Kniaź Moſkiewſki) żeby był z gońcem iego do Polſki iachał do Krola, proſząc go żeby w zamianę niewolnikow Moſkwę na Zborſku zabranych, wymienił na nich; ciężka mu iednak kondycya położył Tyran: bo mu ſię y on y inni więźniowie pod gardłem z przyſięga obligować muſieli, że ſię miał nazad do Moſkwy powrocić. Stanawſzy w Polſzcze wſzyſtko ſzczęśliwie u Zygmunta Auguſta 1569 w Lublinie ſprawił, więźniow do Moſkwy wraz z Poſłami Polſkiemi odwiozł, Kniażiowi konia Arabſkiego, y ruſznicę miſternie wyrobiona darował, Kniaź zaś na wyiezdnym darował go, trzema ſorokı Soboli. Z Krolem potym Stefanem ſiła w Moſkwie dokazował. *X. Peſki in Palatio piſſe*, że gdy ktoryś Kazimirſki w Senaćie gorliwiey o wolność Oyczyſta mowił, Stefan Krol z gniewem na niego zawolał *Tace nebulo*, na co poſeł Kazimirſki, *Non ſum nebulo, ſed elector Regum, detruſor tyrannorum*, był to Mikolay brat Piotra, o ktorym *Konſtytucye 1587 fol: 421*, miał za ſoba Elżbietę Firleiowną corkę Mikołaia Woiewody Lubelſkiego, atoli Arryańſkie błędy w nim

ſię były zaplatały, dla tego na Seymach wżwawie przećiwko Katolikom ſtawał, pomagała mu do tego acceptacya, ktora miał u wſzyſtkich wielka, przy wielkim dowćipie y kolligacyi; atoli brata ſwego Kryſztofa namowa zmiękczony, gdy Adryan Radźimińſki na publiczney w Lewartowie dyſputacyi, tamecznych heretykow iawnie przekonał, widząc to Mikołay, o niczym bardźiey nie myślił, iako o tym, żeby ſię był z Kośćiołem Katolickim poiednał, co y uczynił, w Warſzawie z wielka ſkrucha, za dyſpozycya X. Piotra Skargi, na ktorego ręku ſkonał 1598: w przod obligowawſzy, żeby go w kościele Lewartowſkim od herezyi oczyśćionym pochowano' *Cichoc: Alloq: Ofecc: lib: 2. cap: 7. Hiſtor: Domus Profeſ: Cracov:* Staniſław tych dwoch trzeci brat, z konwokacyi Warſzawſkiey, naznaczony do luſtracyi Zup Krakowſkich, *Conſtit: 1587 fol: 414.* Kryſztof czwarty brat naprzod Probofzcz Tarnowſki, a potym Biſkup Kiiowſki, za Radźiwiła Kardynala, wizytował Dyecezya Krakowſka 1599, w roku 1613 naznaczony z Seymu do traktatow z Moſkwą, *Conſtit. fol: 11.* Katedrę ſwoię reſtaurował. *Okol.* Ci czterey bracia zplodzeni byli z Gołuchowſkii herbu Leliwa. Stefan maż woienny, ten kopia kruſzac na weſelu Zamoyſkiego w Krakowie, ćięſzko był raniony przez rękę y łopatkę; miał żon dwie, pierwſza, iednę mu tylko corkę powiła Annę Kraſſowſkiego Piotra małżonkę. Druga miał, corkę Adama Czernego z Minockii, ale z nia żył *ſterilè.* Wawrzyniec brat rodzony Stefana, miał za ſoba Annę Mierzeyſka z ktora zoſtawiwſzy potomſtwo, umarł 1634. Sioſtry tych dwoch braći Krzepicka Piſarzowa Skarbowa, y Anna Jana Młoſzowſkiego w Ulinie małżonka, atoli obadwa ći bracia Arryanami pomarli *Baran:* Staniſław y Piotr 1632. Jan miał za ſoba Dembińſka Helenę, brat iego Jędrzey druga teyże ſioſtrę Zofia. Tomaſz poſtował na Seym 1623 y 1629 zkąd był deputowany na Trybunał Radomſki, *Conſtit: fol: 7. y 1633. y 1638 Conſtit: fol: 21.* był potym Chorążym Owruckim, iako czytam *w Konſtytucyach 1667 fol: 18* iuż po śmierći iego, tam wſpominaia, że wieś Kopyłow iemu y żonie iego, dożywotnim prawem od Władyſława IV puſzczona była; Marſzałkował na Seymiku Lubelſkim 1617 *Laudum.* miał za ſoba Katarzynę Kraſińſka Woiewodzankę Płocka, wdowę po Jędrzeiu Ruſieckim Chorążym Sendomirſkim. Kazimierz, żona iego Anna Leſczyńſka herbu Belina 1645, Jan 1662 *Acta Caſtrenſ: Cracov:* Kryſztof w Litwie 1700.

**KAZNOWSKI herbu Jaſtrzębiec* w Lubelſkim Woiewodztwie. Piotr w Jezierze 1658 z Bogatkowny urodzony, miał za ſoba Helenę Ziemecka, z ktorey ſyn Franciſzek Kaznowſki, Suffraganem Poznańſkim umarł, deputatem był na Trybunał Koronny w roku 1712.

KAZNOWSKI herbu Suche Kownaty w Lubelſkim Woiewodztwie według *Okolſkiego.* Staniſław Kaznowſki w Zakonie naſzym rządził Kroſienſkie y Piotrkowſkie Collegia, umarł w Piotrkowie 1724.

**KCZEWSKI herbu Lewart* w Pruſiech, *X. Koial: in Miſ. piſſe,* że ten Dom wyſzedł z Anglii z Komefow Oxyi, a do Prus w roku 1472 przyſzedł, o czym ſwiadcza dawne przywileie Krzyżackie. Michał Kczewſki Chorąży Pomorſki miał za ſoba Przewoſka Regine, z tey corka Konſtancya wydana za Choczewſkiego, z ktorey był Staniſław Choczewſki *MS. de Famil: Pruſſ.* Syn z teyże Przewoſkii Rafał Pułkownik w Regimencie Pieſzym Koronnym, ten z Anny Arciſzewſkii, corki, czy iak inni chca, Sioſtry Kryſztofa Arciſzewſkiego Admirała Flotty Olęderſkiey, y Woiownika Brazylii zplodźił Samuela Rotmiſtrza Krolewſkiego, temu Zuzanna Szlichtingowna powiła ſyna Jana Piſarza Ziemſkiego Lemburſkiego, ktory deputatem będąc na Trybunał Koron-

ronny, za laſki, Leſczyńſkiego Woiewody Podlaſkiego, życie to, na tey funkcyi zkonczył, zoſtawiwſzy z Bárbary Prependowſkii ſioſtry Piotra Sędziego Ziemſkiego Lemburſkiego, ſyna Piotra Erneſta, ten poſtuiac na ſeymy, deputatem na Trybunale Koronnym ſtawaiac, Chorażym Malborſkim zawołany; Dwor potym Krolewſki zważywſzy w nim wielkie z natury przymioty, naprzod mu Regencya kancellaryi Koronney, á potym Referendarya Koronna konferował, z ktorey na Krzeſto Woiewodztwa Malborſkiego wſtąpiwſzy, z tego wſzedł do grobu w roku 1722: Senator wielki w radzie: deſtynował go był Krol Auguſt poſłem ſwoim do Ratisbony, ale nowe w Oyczyznie tey zamieſzki, drogę mu zatamowały, y na kongreſſ także Brunſwicki: był oraz Staroſta Kiſzborſkim, Staniſławowſkim, Starogardzkim Straſzewſkim, Marſzałkował w Trybunale Koronnym 1713, z Seymu 1703 deputowany do konſtytucyi, y na Trybunał ſkarbowy, y do rewizyi Skarbu Koronnego: z Maryanny Wolfowny zpłodził dwoch ſynow, Jana y Piotra, z tych ieden Staroſta Starogardzki y Straſzewſki, poſeł na ſeym 1730, tyleż corek, z tych Marya Panieńſkie ſobie życie obrała w Zakonie Panień Sakramentek w Warſzawie, Konſtancya zaś Dębińſkiemu poſlubiona. Jędrzey Chorąży Malborſki poſłował na konwokacya 1696, á w roku 1704 podpiſał Konfederacya Sendomirſka. Michał Staniſław Podczaſzy Inflanſki, poſeł na Seym z Malborſkiego na konwokacya 1696, Kommiſſarz z Seymu 1703 na rozgraniczenie Woiewodztwa Mazowieckiego z Xięſtwem Pruſkim *Conſtit: fol: 22.* był oraz Burgrabia Malborſkim N. Podkomorzy Malborſki, żona iego Działyńſka Starościanka Kiſzewſka. Jędrzey Sadowy Malborſki poſeł na Seym 1730.

**KCZYNSKI.* Kczyńſka żona Kościeleckiego herbu Ogonczyk, z ktorey ſyn Łukaſz Biſkup Poznańſki.

**KĘCZEWSKI* w Płockim Woiewodztwie. Jerzy Kęczewſki Podſtoli Płocki, Franciſzek y Staniſław 1648. Jan y Piotr 1674. Franciſzek Podſędek Płocki z Seymu 1678 do Krolewſkiego boku naznaczony *Conſtit: fol: 7.*

**KĘDZIERZAWSKI herbu Nowina* w Xięſtwie Litewſkim, Mikołay Kędzierzawſki Woyſki Słonimſki w Woiewodztwie Nowogrodzkim 1648, ſyn iego Stefan naprzod Woyſki Słonimſki, potym Sędzia Ziemſki, daley Kaſztelan Minſki, umarł Kaſztelanem Smolenſkim, tego z Brzoſtowſkii herbu Strzemię, Sioſtry Woiewody Trockiego, ſyn ieden w Paryżu umarł, *Kazanie Woynilowicza Relikwia*, drugi Konſtantyn *Mſ: P. Koiał:* Katarzyna była za Woyna Stolnikiem Witebſkim 1661 *Hiſtor: Novogr:*

**KĘDZIERZYNSKI herbu Belina* Kędzierzyński Tomaſz z Seymu 1616 Poborca łanowego. N Burgrabia Płocki 1630, ktorego żona złoty pierſcień zawieſiła w Sierpſku u Panny Maryi. *L. Papr: Łaſki cud: fol: 59.* Anna była za Białyńſkim herbu Lubicz Skarbnikiem Drohickim, Piſarzem Grodzkim Sadeckim. Jan w Zakonie naſzym, N Remigiana Kwiatkowſkiego małżonka.

KĘPINSKI herbu Nieſobia. Z tego Domu iedna była za Rożnem, matka Adama Rożna Podſędka Krakowſkiego. *Baran:* Wierzbięta Kępińſki Chorąży Wieluńſki 1402 przy dobywaniu Smoleńſka z Witoldem cięſzko w twarz ranny, *Długoſz tom: 2.* Piotr Kępińſki dziedzic na Doruchowie (z czego poznać, że Doruchowſcy z Kępińſkich poſzli) w roku 1423 kupił od Przetockich wieś Przewoźnicę, á w roku 1425 ſioſtrze ſwoiey Dobrochnie, rezygnacya czynił wſi, Marſzałki nazwaney. W roku 1426 dział miedzy ſoba bracia Kępinſcy czynia, Mikołaiowi doſtały ſię Słuſzyce Dłota, y z innemi dobrami w Krakowſkim Woiewodztwie y Sendomirſkim, Wierzbięcie

zaś dobra Kępno z przyległościami, y miaſteczko Baranow, Grębanin Łęka &c. W roku 1432 Piotr dziedzic na Doruchowie, rezygnacya czynił bratu ſwemu Wierzbięcie dziedzicowi na Kępnie wśi Rzetnia za dwieſcie grzywien. Tenże Wierzbięta Kępiński zapiſał dwie grzywny czynſzu na Rzetni Altaryſcie Oſtrzeſzowſkiemu 1433. Jan Staroſta Oſtrzeſzowſki 1448. Staniſław Kanonik Wieluński 1459, dziedzictwo ſwoie Donaborow, Jankowy, Łękę, Kępno y Rzetnia, przedał bratu ſwemu. Dobrochna z Baranowa, 1488 natychże dobrach na Altarya Oſtrzeſzowſka dwadzieſcia grzywien czynſzu zapiſała, á w roku 1493 dobra Swiba zaſtawiła Janowi Pakoſławſkiemu. *To z Xiąg Grodzkich Oſtrzeſzowſkich.* Bartłomieia z Kępna Kępińſkiego męża rycerſkiego iuż w Polſkim, iuż w Ferdynanda III Ceſarza obozie przy znaczney ſzarzy, zmarłego w roku 1646, z Zarkow, kędy po śmierci leży, nadgrobek wypiſał *Starowol: in Monum: fol: 780.* Kaſper 1629. Piotr 1641. Bartłomiey 1659. Elżbieta Kempińſka 1629 *Acta Caſtren: Cracovien.* Piotr Karol Sekretarz Krolewſki.

**KĘPSKI herbu Gryff* w Wieluńſkiey ziemi, piſza ſię z Rakoſzyna, Kaſper Kępſki w Trybunale Koronnym bywał deputatem, z Jadwigi Kobierzyckiu herbu Pomian, ſynowicy Kaſztelana Krzywieńſkiego, zplodził corkę Barbarę z Alexandrem Siemianowſkim dożywotnie zmowiona. *Kazanie Brama Grzymała.* Kaſper Sędzia Kapturowy Sendomirſki z Chęcińſkiego powiatu 1587, *Conſtit: fol: 425.* N. była za Samuelem Grabkowſkim *Baran:*

KĘPSKI *herbu Jaſtrzębiec* w Płockim Woiewodztwie, piſza ſię z Moykowa, lubo przedtym z Kępy. Piotr z Kępy Podkomorzy Płocki 1436 podpiſał pokoy Brzeſki, *u Łaſk: w Stat: fol: 140:* Kryſztof Stolnik Płocki 1452 był na Ziezdzie Czerwieńſkim, *Statut: Maſov: fol: 91.* Staniſław Woiewoda Płocki 1560. Adam Staroſta Płocki. Mikołay z Moykowa dziedzic połowicy Sierpſka fundował 1621 trzy na tydzień w Kościele Sierpſkim *Mſzy, L. Paproc: Łaſki cud: fol: 24.* żona iego Zołędowſka, Paweł poborca w Płockim 1648 *Porząd: Elekc: fol:* u. Kępſka była za Tomaſzem Blochem, druga za Janem Borowſkim herbu Abdank, Kepſki Kaſztelan Dobrzyńſki, miał za ſoba Czapſka. Mikołay Kaſztelan Raciazki 1696. N Podkomorżanka Dobrzyńſka Kazimierza Rutkowſkiego Woyſkiego Dobrzyńſkiego małżonka.

**KĘPSKI herbu Wierusżowa.* w Kościele OO. Cyſterſow w Jędrzeiowie widziałem nadgrobek Elżbiety z Waliknowa Kępſkii żony Staniſława Kobierzyckiego z tym herbem: podobno tedy od Waliknowſkich ci Kępſcy poſzli.

**KĘSICKI herbu Ilgowſki.* z ta iednak rożnica widziałem go, że tylko Abdank ieſt zwyczayny, we ſrzodku nad nim pierścień, ale ſtrzały niemaſz, na hełmie trzy piora ſtruſie y roża na nich. Adam Kęſicki tego herbu, uczył ſię w Herbipolu 1599. Xięgi Grodzkie Oſtrzeſzowſkie wſpominaia Kęſzyckich 1574. Bartłomiey Kęſicki deputowany z Seymu 1616 do rewizyi Xiąg Liwſkich *Conſtitut: fol: 25.* Michał w tymże roku w teyże ziemi Poborca. N Kęſzycka była za Woyciechem Kierſkim.

**KĘSMINSKI herbu Strzała* Tak o nich piſze, *Fortuna Palladi foederata,* przecięż kſztałtu tego ich herbu nie okryſlił, przydaie y to, że w Litwie z Xiążat ida.

KĘSOWSKI *herbu Poray* tym ſię tylko od niego rożni, że na hełmie noſza pawi ogon, á na nim roża *Miſ: de Famil: Pruſſ:* z Niemiec z Miſnii, (czyli iako inni chca z Wiſzmaru) pierwſzy do Prus przyſzedł Jakub Bauzendorff mąż dzielny, y z Przodkow ſwoich woiennemi dziełami wſławionych idacy, trzy tyſiące Kiryſnika Miſtrzowi Krzyżackiemu przyprowadził na pomoc:

gdzie

gdzie gdy odwaga ſwoia ſiła dokazał, w nadgrodę krwawych ſwych prac, wziął od Krzyżakow znaczne niektore włości; ieſcze y podźiśdźień znayduie ſię w tym Domu przywiley donacyi Kęſſowa, dany mu od Michała Kocha Miſtrza Krzyżackiego, od ktorego potym Bauzendorffowie Kęſowſkiemi nazwani, ieſt y drugi przywiley Zygmunta I, w ktorym tęż donacya approbował. z Prus potym do Litwy ſię y Żmudzi niektorzy z nich wynieſli. *Paprocki* wſpomina Jana y Jędrzeia Kęſſowſkich ludzi rycerſkich. Jeden z nich zginął pod Kieſa, wtenczas, kiedy Jędrzey Sapieha poraził Moſkwy dwadzieścia tyſięcy. Alexander Opat Oliwſki Kościoł w ſtarzynie wymurował, w Oliwſkim Kościele trzy ołtarze z wybornego marmoru wyſtawił. Opaciey kamienicy w Mieście Gdańſkim, ſwoim uſtąpił zakonnikom: bibliotekę oſobliwſzemi y licznemi Xięgami napełnił, Klaſztor, rożnemi obrazami świętemi ozdobił. Opacia rezydencya nowymi murami od upadku dźwignął. Kościołowi S. Jakuba w Oliwie dochodow przyczynił, drugi tamże Kościoł nowym dachem pokrył, pięknym apparatem ubogacił. Krolowa Ludowike że Francyi do Polſki przyieżdżaiąca po pańſku przyiął y traktował w Oliwie, z wielkim Władyſława IV ukontentowaniem. Na zakon naſz dobroczynnie łaſkawy: ubożſza ſzlachtę iako mogł ratował. Szwedow od portu Oliwſkiego odpędził: był to wſpaniałego animuſzu Prałat; wſzyſtkim miły y ludzki, w dozorze karności zakonney czuyny, przykładem drugim do dobrego pomagaiący, żył ieſcze 1649. Brat iego rodzony Woyciech miał za ſoba Elżbietę Zofią Tyſzkiewiczownę, z ktorey ſyn Euſtachi Jerzy Dworzanin Krolewſki, po śmierci Tyſzkiewiczowny Woyciech przy Kościele, rękę życia ſwego aż do ſędziwego wieku, w wielkiey pobożności przepędził. Jan trzeci ich brat, w obozie Rudolfa Ceſarza wiele lat, z wielką męſtwa ſwego chwała przepędził: a potym w Inflańſkich y Moſkiewſkich expedycyach, ſiła poſtrzałow y ran na ſobie wyniosł, za co wziął pewne daniny od Krola Władyſława IV. Maciey czwarty brat, w Inflańciech woiuiąc y choragiew noſząc pod znakiem Hetmańſkim, na placu poległ. Sioſtry, tych czterech braci Anna Swiecimſka, Barbara Koſowa, Dorota y Zofia Panny. *Jongelling in Purpura D. Bernar: Kazanie Roża Kwiat niesmiertelny. Kazanie Damalew: Roża nowo ſzata odziana. Kazanie Trebnica. Gerardo Nedotſcig in 12 Alexandr.* Kazimerz Kęſſowſki 1623. *Mſ: de Famil: Pruſſ:* Woyciech Kęſſowſki Staroſta Krafnoſielſki, ſyn iego Jan także Staroſta Krafnoſielſki, Kryſztof miał ſynow, Jerzego y Boguſława *Mſ: P. Koiał:* Jan Chorąży Władyſława Donchoffa Woiewody Pomorſkiego razem z nim mężnie ſię pod Strygoniem z Turkami zcinaiąc, na placu poległ *Hącki Scrutinium Veritatis.*

* *KĘSZTORT herbu Lis*, z ta iednak odmiana, że przez ſtrzałę tylko ieden Krzyż kłada z podpora y z dwiema gwiazdami, w hełmie zaś dwie trąby, tak go opiſał *X. Koial: in mſ.* Z tych Sebaſtyan Sędzia Ziemſki Zmudzki, Ciwun Derwiańſki 1598. Samuel y Mikołay. Kęſztortowie w Zmudzi 1621. Sebaſtyan Woyſki Zmudzki 1643 *Clogiuſ in Linda w roku 1619* Sebaſtyana Chorążym Zmudzkim piſze *Koiałowicz in Mſ.* o ktorymſiś bez imienia piſze, że z Choraſtwa Zmudzkiego poſuniony był na Woiewodztwo Minſkie, roku iednak ktorego na tym krzeſle ſiedział; nie napiſał: dla tego między Woiewodami Minſkiemi, nie wiedziałem gdzie go położyć. Alexander 1648. Tomaſz 1674, w Zmudzi. Drudzy ich piſza Kieyſztort. Władyſław Skarbnik Zmudzki miał za ſoba Elżbietę Oziębłowſka.

* *KĘTRZYNSKI herbu Cietrzew.* Mſ. o Familiach Pruſkich, ten im herb y gniazdo w Pruſiech naznacza.

*KICINSKI w Kuiawſkim Woiewodztwie. Waleryan Kicinſki Piſarz naywyſſzy Skarbu y Sekretarz pokoiowy Krolewſki 1704 podpiſał Konfederacya Sendomirſka. Michał Sekretarz Krolewſki z Seymu 1703 Kommiſſarz do rozgraniczenia Woiewodztwa Mazowieckiego z Xięſtwem Pruſkim *Conſtit: fol: 23.* Ktoryś z nich był Deputatem na Trybunał Koronny 1701.

*KICKI w Płockim Woiewodztwie. Tomaſz Kicki Podczaſzy Płocki, deputat na Trybunał Koronny z Chełminſkiego 1712. Kazimierz w Zakonie naſzym życie ſwoie Bogu poświęciwſzy, umarł w Piotrkowie 1715.

*KIEDZIERSKI. w Rawſkim Woiewodztwie Staniſław Kiedzierſki podpiſał elekcya Jana Kazimierza Krola.

KIELANOWSKI *herbu Pobog w Podgorzu.* Woyciech Kielanowſki Opat Swiętokrzyſki 1582. N. była za Janem Wielopolſkim. Samuel z Burzynu (bo iednaż ich dzielnica była z Burzyńſkiemi herbu Pobog) y z Kielanowicz oſtatni z tey Familii, umarł 1639 wieku ſwego 65, ktoremu corka iego, á żona Pawłowſkiego Staniſława Piſarza Grodzkiego Bieckiego nadgrobek w Bieczu wyſtawiła, wypiſał go *Starowol: in Monum:* miał za ſoba wdowę po Marcyanie Leśniowſkim *Melanip.*

KIEŁBASA *herbu Nałęcz* patrz Goſtawſki.

KIEŁBOWSKI *herbu Orla* w Wielkiey Polſzcze. N Kiełbowſka Jana Smarzewſkiego małżonka.

*KIEŁCZEWSKI *herbu Abdank* w Lubelſkim Woiewodztwie. Jan Sędzia Lubelſki 1436 podpiſał pokoy Brzeſki *u Łaſk: w Statuc: fol: 140.* Kiełczewſka Duſilowna, była za Jędrzeiem Borzęckim koło roku 1532. Z tych nicktorzy do Litwy ſię przenieśli iako Staniſław Piſarz Ziemſki w Woiewodztwie Brześciańſkim 1648. N Staroſta Stokliſki, miał za ſoba Pacownę Sioſtrę Podkanclerzego Litew: z tey ſynowie, Jędrzey, Mikołay y Jan, pierwſi młodo pomarli, Piotr y Michał 1700. Jan Kryſztof Skarbek Marſzałek Powiatu Kowieńſkiego 1674 á przedtym Piſarz Ziemſki Kowieńſki. Piotr, Remigian, Paweł y Remigian Podſędek Lubelſki 1648 w Lubelſkim, był przedtym ten Remigian Skarbnikiem y Podſtaroſcim Lubelſkim 1619, czyteż Ociec iego, corka iego była za Samuelem Mikulowſkim Sędzia Ziemſkim Radomſkim, ſynow także piąciu zoſtawił. Pierwſzy Staniſław Cześnik Lubelſki od ktorego ſyn Jan Kazimierz 1675. Drugi Remigian Podſędek także Lubelſki, żona iego Anna Domaſzewſka, z tey corki Petronella Staniſława Roſtkowſkiego, Apollonia Hadziewicza Piotra, małżonki, y ſyn Antoni Chorąży Lubelſki. Trzeci Piotr. Czwarty Alexander Cześnik Lubelſki, ten zpędził ſyna Tomaſza naprzod Stolnika a potym Chorążego Lubelſkiego, ktorego potomſtwo zoſtało, corka iedna Zakonne ſobie życie obrawſzy pod regułą S. Tereſſy w Lublinie, świątobliwie z świata zeſzła, druga Radecka Chorążyna Horodelſka, y ſynowie Alexander Jozef, Floryan, y Michał; był wprzod y Piſarzem Grodzkim Radomſkim. Teodor piąty, ktorego ſyn Jozef w Zakonie naſzym w Lublinie świata tego dokonał 1714. A przedtym Kazimierz Kiełczewſki Magiſtrem we Gdańſku umarł 1666 w wielkiey życia pobożności, Karol od S. Ducha Przeor Grodzieńſki 1681, znaczney umieiętności człowiek w Zakonie OO Karmelitow Boſych. Kiełczewſka, była za Felicyanem Bielſkim herbu Jelita. Antoni Kiełczewſki, miał za ſoba Joannę, corkę Pawła Bielſkiego Stolnika Lubelſkiego. *Okolſki w ſwoim Dyaryuſzu piſze*, że dwoch Kiełczewſkich pod Ufarſkim znakiem Mikołaia Potockiego Woiewody Bracławſkiego y Hetmana Polnego ſłużacych pod Starźcem w okazyi raniono.

KIEŁ-

KIEŁCZEWSKI herbu Pomian w Wielkieypolſzcze Dom ſtarodawny, a podobno przodkowie ich Kielcami ſię przedtym zwali, iakom czytał Kielca Woyſkiego Sieradzkiego 1436 *u Łaſkiego w Statucie fol: 140.* á dawniey Kielc z Brudzewa Woiewoda Poznańſki 1306, *iakom piſał tom: 1 fol: 114* Gabryel Proboſzcz w Strzelnie 1593, wſpominaią go z pochwałą *Acta Viſitationis Dyecezyi Kuiawſkiey*, z iego ſtarania koło Klaſztora Strzelnieckiego. Tenże w roku 1607 był na ſynodzie Piotrkowſkim Prowincyalnym, żył iefcze 1621. Jerzy Oyczyźnie dobrze zaſłużony, *o ktorym Papr: y Okol:* Wacław naprzod Kaſztelan Biechowſki, Staroſta Wſchowſki, z Seymu 1611 Kommiſſarz do umowienia z Xiążętami Pomorſkiemi defluitacyi na Warcie *Conſtit: fol: 32* wſpominaią go *Conſtytucye 1613 y 1616*, kiedy go Oyczyzna na rożne funkcye narażała. W roku 1619 iuż był Kaſztelanem Łęczyckim y 1625, *Conſtit fol: 5.* N miał za ſobą Izabellę Karnkowſka Woiewodzankę Płocka, wdowę po Garwaſkim. Jan Podſtoli Kaliſki poſłował na ſeym 1623, *Conſtit fol: 9*, ieſt iego liſt w twomie drugim *Mowcy Polſkiego*, z ktorego poznać, że corka iego była za Jędrzeiem Piſtrokońſkim. Jan Skarbnik Kaliſki, poſeł na konwokacya 1632 *Conſtit: fol: 6* y 1633 z Łęczyckiego *Conſtit: fol:* 27. Kryſztof kommiſſarzem z Seymu 1627 naznaczony do luſtracyi dobr Krolewſkich w Wielkieypolſzcze, *Conſtit: fol: 16.* y w roku 1628 poſtuiąc, naznaczony był do zapłaty woyſku, *Conſtit: fol: 2.* N Stolnik Poznańſki 1633, ktoremu Rzeczpoſpolita pięc tyſięcy wyliczyć kazała, *Conſtit fol: 6.* Staniſław 1648. Bártłomiey Marcin, ſyn Staniſława Antoniego, z Małgorzaty Przyłupſkii herbu Roża 1701. Felix w ziemi Chełmińſkiey 1699. Jozef Burgrabia Przędecki, Deputat na Trybunał Koronny 1728. N Kiełczewſki miał za ſobą Wiktorya Kaczkowſka. N Annę Iwańſka. N Obodzińſka, ktora potym ſzła za Bobrownickiego.

KIEŁPINSKI herbu Rogala w Mazoſzu, á ztamtąd niektorzy na Podolu, inni w Pruſiech oſiedli. Jakub Kiełpiński 1580 Poborca w Ziemi Zakrocimſkiey y 1590, *Conſtit fol: 603.* Paweł z Golſkim Woiewodą Ruſkim, w rożnych expedycyach doświadczonego męſtwa. Brat iego Kryſztof poiawſzy Makowiecka na Podolu oſiadł. Adam Kanonik Wileński. Gabryel, Adam, Felicyan, Waclaw w Ziemi Warſzawſkiey 1648. Adam w ziemi Zakrocimſkiey 1674, Ci co ſa w Pruſiech piſza ſię Kiełpińſcy Mantywlowie, z tych Jędrzey w Zakonie naſzym.

**KIEŁPSZ.* Jerzy Kiełpſz z Powiatu Wilkomirſkiego podpiſał elekcya Jana III, Staniſław 1700.

**KIELECKI.* Władyſław Kielecki z Woiewodztwa Połockiego Trukczaſzy Krolewſki podpiſał elekcya Jana III.

KIEMLICZ herbu Rawicz zdawna dziełami Recerſkiemi ta Familia wſławiona, iakosż wſpomina *Kromer* pod rokiem 1432 ſławnego Rotmiſtrza Kiemlicza, że za iego powodem znaczne woyſko Litwy pod Morachwa na głowę porażono: átoli iuż temi ſzaſy zdamiſię ten Dom uſtał, wſpomina iednak *Okolſki* Tomaſza, ktory dwie corki zoſtawił, iedna z nich była za Woliñſkim Woyſkim Kamieniecki. druga Zofia pierwſzym zwiazkiem żyła z Alexandrem Babſkim, drugim z Wyzdzga Podſędkiem Lwowſkim.

**KIERCINSKI* w Powiecie Piñſkim. Łukaſz Kierciński podpiſał elekcya Jana Kazimierza Krola.

**KIERDEY herbu Belty*, patrz Jodzieſzko. Dom ſtarożytny w Woiewodztwach Wileńſkim y Trockim, Z tych Jan Kierdey Radziwonoſki z Wołowiczowny urodzony (iako y bracia iego Władyſław, Euſtachi y Hieronim,) Woyſki y Sędzia Grodzki Oſmiańſki, potym Piſarz Ziemſki 1629. Władyſław

Sekretarz Krolewſki Podſtoli Grodzieńſki, potym Marſzałek, człowiek godny, był Regentem Kancellaryi wielkiey, był y Marſzałkiem Izby Poſelſkiey na Seymie 1639, lubom ci ia mu w tomie pierwſzym omyłkę herb Kierdeia przypiſał. Hieronim w Zakonie Soc: JESU, Euſtachi Kierdey Trukczaſzy Krolewſki, Chorąży Grodzieńſki, potym Kaſztelan Mińſki, na koniec Zmudzki, to *X. Koiał in mſ.* lubom ia go między Mińſkiemi Kaſztelanami opuścił. Corka iego Kryſtyna była za Janem Oziębłowſkim Woyſkim Grodzieńſkim. Syn zaś Jan Kazimierz naprzod Chorąży Grodzieńſki, Dworzanin Krolewſki, Regimentarz Powiatowy, gdy Grodna 1660 pod Moſkwą odyſkiwano, daley Marſzałek Grodzieńſki, Staroſta Przecałſki, poſłem na Seymy często bywał y Marſzałkiem Izby Poſelſkiey 1670, umarł Kaſztelanem Trockim 1685, atoli iam go w tomie pierwſzym opuścił: ſyn iego Władyſław Antoni Marſzałkowic Grodzieńſki 1674. był podobno potym Chorążym Grodzieńſkim Floryan Staniſław Staroſta Filipowſki tegoż czaſu. Jakub Kierdey w Mińſkim 1632. Kazimierz Jan w Trockim 1648. Szczeſny 1700.

Kierdeia Herb

MA bydź tarcza wzdłuż na dwie części przedzielona, na prawey ſtronie tarczy, powinny bydź trzy lilie, iedna nad drugą w proſt idące, w polu błękitnym, na drugiey ſtronie pole czerwone: w hełmię trzy piora ſtruſie, tak go opiſał *Okol: tom: 1 fol: 375. Długoſz originem tego herbu* opiſuiąc, wywodzi, iż od Ludwika Krola Polſkiego y Węgierſkiego, przy dobyciu Zamku Belza konferowany walecznemu żołnierzowi Kierdeiowi, ktoremu iako Rycerzowi, pole krwawe, á iako z nieprzyiacioł tryumfuiącemu, trzy lilie nadał, luboć *Okolſki*, na co przywodzi *Jerzego Lemka*, powiada, że gdy Kierdey ſyn Tarkiewiza Perekopſkiego Pana, naprzod w Polſzcze, á potym we Francyi długo y ſzczęśliwie woiował, ten w Krwawych zaſługach od Krolow Francuſkich herb ten y lilie otrzymał, co mu potym Ludwik Krol Polſki y Węgierſki potwierdził. Z tego

Doma

Domu był Hryczko Kierdeiowicz Kasztelan Lwowski, á potym Woiewoda Podolski, umarł 1461, pisał się z Pomorzan, ten za Zygmuntem Wielkim Xiążęciem Litewskim mężnie stawaiąc przeciwko Swidrygełowi, woysko iego zbił, y Hetmana iego Nosę poimał. Tego potomstwo rożne sobie nazwiska przybrało *Hoscki, Kozinski, Dziusa, Czaplic*, inni przy dawnym Kierdeiow imieniu zostali: z tych Anna Kierdeiowna, była za Mikołaiem Fredro Podkomorzym Podolskim. Piotr y Mikołay Ziemianie Wołyńscy 1528 *Metryka Wołyńska.* Prokop zabity pod Horyniem. Wacław Chorąży Wołyński. Roman Hrehorowicz Starosta Włodzimirski Podkomorzy Kiiowski Rotmistrz Krolewski na expedycyach Moskiewskich, pod Smoleńskiem, za Zygmunta III. *Mſ: P. Koiał.*

**KIERDEY herbu Trąbki* O tych sam tylko pisze X. Koiał in Mſ: O nich mowiłem pod Hryczyna.

**KIEREKIESZ.* Jan Kierekięsz dla Woiennych zasług w rożnych okazyach doznanych nobilitowany 1662 *Conſtit: fol: 40.*

**KIERKIŁO.* Jędrzey Kierkiło Obożny Wilkomirski podpisał elekcya Jana III w tymże powiecie. Władysław Starosta Szyicki 1732 Kirkiło.

**KIERŁO herbu Płomieńczyk* w Xięstwie Litewskim. *Mſ Zalusianum o Familiach Pruſkich*, tak ich herb opisuie, trzy Lwie głowy żołte z grzywami naieżonemi w prawa tarczy obrocone, u każdey z nich gęba szeroko otwarta, ięzyk wywieszony; w polu błękitnym, tak ułożone, że dwie podle siebie na gorze, iedna pod niemi we środku, z hełmu poł Lwa y z łapami takaż figura widać. *Mſ: X. Koiałow:* powiada, że każda z tych głowa płomieniem wybucha, w hełmie zaś ich, zkłada dwie traby myśliwe z prasżkami, y wiązaniem srebrnym na Krzyż złożone, zowie zaś ten herb Płomieńczyk sowity. Ludwik Kierło Szlachcic Saski, Dworzanin Rudolfa Cesarza, gdy w bitwie z Francuzami zabił sławnego Grafa, ktory za herb Lwia głowę, ogień wybuchaiąca nosił, pasowany od tegoż Cesarza, na iego Koronacyi na rycerstwo, y *Eques Auratus* uczyniony za łaska Cesarska, Oyczysty herb traby dwie, na hełm podniosł, á w tarczy począł używać herbu Grafa zabitego. Synowie iego, Maciey Kierło, długo służył w woysku Krzyżackim, w bitwie z Litwą zabity 1344. Olbrycht po takieyże służbie za Mistrza Krzyżackiego Henryka de Kniprod, w Prusiech osiadł, y ożenił się. Z przywileiu danego w roku 1354, znać, iż miał synow trzech, Henryka, Michała y Ludwika. Michał y Ludwik polegli na placu, kiedy Władysław Jagello Krzyżacka potęgę zstarł na głowę 1410. Henryk nie mogąc się dosłużyć żadney nadgrody u Krzyżakow, y Oycowskich zasług odzyskać, przeniosł się do Jagełła Krola, iako się navduie w przywileiu pisanym 1479, zostawił synow Olbrychta y Teodora. Teodor znowu się do Krzyżakow udał, y u nich na woynie zginął. Olbrycht zaś Pułkownikiem był Krolewskim u Kazimierza Jagellonowicza, iako świadczy przywiley dany 1457. synowie iego Ludwik, Henryk y Ernest, ktory dziecięciem umarł. Henryk w Woysku Koronnym pod Choynicami poległ na placu. Ludwik po długiey woienney służbie, wziął w małżeństwo Machwiczankę herbu Hippocentaury Woiewodzankę Pomorską, z ktorey zostawił syna Ludwika, ten Dworzaninem będąc y Rotmistrzem u Krolow Olbrychta Alexandra y Zygmunta I, na Piotrkowskim Seymie indygenat otrzymał, 1528. gdzie mu Krol Zygmunt odmienił herb, zaiedne Lwia głowę, trzy w herbie nadał, tym kształtem iako sie wyżey mowiło; był Starosta Grebowskim, z dwoch synow iego Teodor młodo umarł, Michał zaś Dworzanin Krolewski Starosta Starogdyński poiął Chełchołowską

herbu Kruczek, ktora mu zplodziła czterech ſynow. Z tych Erneſt młodo w cudzych kraiach świat pożegnał Jan w Hollandyi pod Xiażeciem Aurya-kiem żołnierſka ſłużąc zabity. Dadzibog był Podkomorzym Czerniechowſkim Dworzaninem Zygmunta III, w expedycyach rożnych z Tęczyńſkim ſłużył, á potym poiał Kryſtynę Wołowiczownę Staroſciańkę Rohaczewſka, z ktorey corka poſzła za Dominika Kazanowſkiego Kaſztelana Zawichoyſkiego: ſyn zaś Gabryel Marſzałek Starodubowſki, ſłużył na expedycyach Wołoſkich y Pruſkich, miał za ſobą corkę Kryſztofa Kiſzki Woiewody Witebſkiego, zoſtawił ſynow z ktorych Jędrzey kwitnął 1674. Kazimierz czwarty ſyn, młodo w Wiedniu na naukach umarł. *Koiał: in Mſ.*

*KIERMANSKI. *Bielſki fol: 793* powiada, że Kiermańſki gonił z kopią, na weſelu Zamoyſkiego z Batorowną 1583.

KIERNOSKI herbu Junoſza Paweł Kiernowſki Kaſztelan Goſtyńſki, miał za ſobą Annę Dzierzgowſka Kaſztelankę Ciechanowſka.

KIERNOWSKI herbu Sulima, piſali ſię z Kiernozia, O nich ſam tylko świadczy *Ł. Paproc: Łaſki cudow: fol: 25.* kędy przydaie, że Anna Kiernowſka tego herbu, była małżonka Felixa Sierpſkiego Kaſztelana Rypinſkiego herbu Prawdzic, z ktorych corka Anna Sierpſka z Janem Piwo w kontrakty małżeńſkie wſzedſzy, wniosła w ten Dom dobra Kiernozia y inſze w Woiewodztwie Rawſkim w Dom Piwow.

KIERSKI herbu Jaſtrzebiec atoli z tą rożnicą, że na hełmie Jaſtrzab w pyſku pierścień trzyma nie podkowę. W Wielkiey polſzcze kwitna. Michał Kierſki z Katarzyny żony, zplodził ſynow trzech, Wincentego, Wawrzyńca y Piotra, z tych Piotr umarł *ſterilis.* Wawrzyniec ſłan ſobie duchowny obrał. Wincenty ożenił ſię z Katarzyna Łukomſka z ktorey dwie corki były, iedna Barbara, ta Pana umarła, druga Anna Sobocka: po Łukomſkii poiał Barbarę Przecławſka, z ktora miał dwoch ſynow, Staniſława Kanonika Poznańſkiego y Sendomirſkiego 1574 y Macieia, żona iego Małgorzata Szoldrſka, druga Barbara Łacka, z tey potomſtwo Woyciech, Stefan, Alexander, Zofia, Małgorzata, Anna. Staniſławowi Barbara Brodnicka urodziła ſyna także Staniſława. Alexander miał za ſobą Katarzynę Marſzewſka, ktora mu trzy corki powiła, iednę Dobieiowſka, druga Annę Kucharſka, trzecia Zofia Twardowſka, ſynow także czterech Chryſtyana, Woyciecha, Franciſzka y Stefana Soc: JESU, ten Collegio Poznańſkiemu dwanaście tyſięcy zapiſał: łączyci ſię dobroczynnością iego y Nowicyat naſz Krakowſki 1673, w Rzymie Teologii ſłuchał; umarł w Neapolu. Kryſtyan naprzod Cześnik y Surrogator Poznańſki, poſłował na Seym 1678. *Conſtit: fol:* 7, potym Kaſztelan Rogoziński, pierwſzym ſłubem związał ſię był z Anna Rogalińſka Kaſztelanka Nakielſka, ta mu trzy corki powiła, Maryannę *tmo voto* z Zakrzewſkim, *2do* z Władyſławem Skorzewſkim Pułkownikiem, Julianne z Goſtkowſkim, Franciſzkę z Baranowſkim, dożywotnie zmowione: y ſyna iednego Samuela, umarł młodo, zoſtawiwſzy z Maryanny Zakrzewſkii ſyna iednego Emeryka. Drugim ſłubem Kryſtyan z Pigłowſka Pisarzowna Nakielſka żył bezpotomnie. Woyciech drugi ſyn Alexandra, brat Kryſtyana z pierwſzey żony Mielżyńſkii, miał dwoch ſynow, Kryſztofa y Ignacego, z drugiey Kęſzyckii, tyleż, to ieſt Marcina Staroſte Mieścińſkiego, młodo umarł w Paryżu. y Alexandra, ktorego z Tereſſy Marſzewſkii Kaſztelanki Przemęckiey ſyn Jozef. Franciſzek trzeci ſyn Alexandra, z Marſzewſkii zplodził dwie corki, Annę ta naprzod żyła z Zakrzewſkim, potym z Kryſztofem Koſzutſkim, y Jadwigę Alexandra Bilińſkiego, teraznieyſzego. Podſtolego Poznańſkiego

mał-

małżonkę. Wawrzyńcowi Kierſkiemu Włoſzynowſka zrodziła ſyna Kryſztofa, ten *imo voto* miał za ſobą Zawadzką, z nią corkę Petronellę Tymińiecką, y ſynow dwoch, Staniſława y Adama, *2do voto* Maryannę Ponińſka ſioſtrę rodzona Hieronima Kaſztelana Gnieźnieńſkiego, z nią corkę Zofia Złotnicka, y ſyna Jozefa. *3tio voto* Morawſka ſioſtrę rodzona Jana Kaſztelana Przemęckiego, z nią corkę Tereſſę Krzyżanowſka. Staniſław ſyn Kryſztofa poiał Kaliſzkowſka, z niey było corek dwie, Łakińſka y Trampczyńſka, tyleż ſynow. Adam drugi ſyn Kryſztofa poiał Tereſſę Strzałkowſka, z niey corka Rozalia ieſzcze Panna: y ſynow piąciu, Ludwik ktorego żona Walknowſka, Jozef, Kryſztof, Jan, y Michał. Jozef trzeci ſyn Kryſztofa pierwſzym ſłubem związał ſię z Urſzula Malechowſka corka Jana Malechowſkiego Kaſztelana Kaliſkiego, z nią zpłodził ſyna Ignacego: drugim ſłubem z Konſtancya Baranowſka herbu Oſtoia pozoſtała wdowa po Złotnickim, z tey ſyn Walenty w Zakonie Soc: JESU: y corki dwie, Franciſzka y Wiktorya. Jan Burgrabia Poznańſki, ktorego z Borkowſkii corki dwie, Barbara Parczewſka, y Katarzyna Dobrzycka, ſyn zaś Michał, z Hozyuſzowny ſioſtry rodzoney Biſkupa Poznańſkiego, zoſtawił ſyna Jozefa. Woyciech brat rodzony Jana Burgrabiego, tego z Zaiaczkowny Sędziańki Ziemſkiey Kaliſkiey, trzech ſynow, Woyciech, Wacław, y Michał: od Woyciecha z Cikowſkii, zoſtała corka Barbara Moraczewſka: od Wacława z Wyſtowſkii, ſyn Kazimierz, y corek dwie, Marcyanna gdy to piſzę Panna, Małgorzata Dominikanką w Poznaniu: od Michała ſynow dwoch Jan y Woyciech, Jan *ſterilis*, Woyciech z Budzieiowſkii ma dwoch ſynow, Jana y Antoniego. Władyſław brat rodzony Jana Burgrabiego Poznańſkiego y Woyciecha, zpłodził ſyna Staniſława Dziekana Katedralnego Poznańſkiego, był Deputatem na Trybunał Koronny 1695, umarł 1730.

**KIERSZANSKI herbu Łuk napięty* w. Powiecie Upitſkim. O tych ſam tylko piſze *M. X. Kojałowic.*

**KIERZYNSKI herbu Nieſobia* w Kaliſkim Woiewodztwie, od Krzywoſadow idą, bo w Xięgach Grodzkich Oſtrzeſzowſkich w roku 1442, Jana Krzywoſada wſpominaią te dobra dziedziczne, Myomice y Kierzno, y w roku 1587 Krzywoſadowie dzielili ſię dobrami Myiomice y Kierzno. W roku 1609 iuż ich zowią Kierzyńſkiemi tamże. W roku 1617 Jedrzey Kierzyński z Krzywoſadow tak ſię podpiſał w pewney tranſakcyi w tymże Grodzie. Kierzyński miał za ſobą Gorayſka. Kazimierz y Jozef bracia rodzeni 1697. Alexander 1724.

KIERZNOWSKI herbu Pobog w Litwie. to naſi Piſarze, átoli *X Koial. in Mſ.* twierdzi że herbu Jaſtrzębiec zażywaią, tylko że nad podkową y krzyżem trąbę myśliwą kładą, á na helmie trzy piora Struſie. Jan Kierznowſki Podwoiewodzy Nowogrodzki 1616. Jędrzey w Nowogrodzkim, Abraham w Rruſkim, Bernard w Wołyńſkim 1632. Jan Sędzia Grodzki Słonimſki poſeł na ſeym 1647, z niego deputat na Trybunał. Skarbowy, *Conſtit: fol. 44.* Mikołay 1648. Gabryelowi Kierznowſkiemu Towarzyſzowi Uſarſkiey Chorągwi Woiewody Wileńſkiego, dobra Troſtyn przedtym w dożywocie puſzczone, potym 1662 na Seymie dziedzicznym prawem oddane *Conſtit: fol: 20.* Jan Sędzia Ziemſki Nowogrodzki, á potym Woiewoda, Staroſta Dziewieruſki, poſłował na Seym 1661, z tego Kommiſſarzem był do zapłaty woyſku *Conſtit: fol: 2. y 1667 fol. 3. y 1670 fol: 2.* Eleonora ſioſtra iego była za Janem Samuelem Korſakiem Sędzia Ziemſkim Nowogrodzkim 1676. corka zaś iego była za Mikołaiem Haraburda. N. za Bazylim Bakanowſkim. Kaſper, Kryſztof, Mikołay Podczaſzy Lidzki, Michał 1674. Katarzyna Synowica Woiewody

Nowogrodzkiego, żona Kryſztofa Miſztolta Podczaſzego Inflantſkiego. Kazimierz 1710 Jan Podſtoli Starodubowſki 1700.

KIESZKOWSKI herbu Krzywda w Radomſkim. Tomaſz Kieſzkowſki wydał do druku *Oratio: in funere Vladislai IV Regis Poloniæ Cracov: 1649 in fol:*

Kietlicz Herb

MAia bydź trzy węzły łańcucha pancerzowego złotego, w eſſy ułożone, tak, że dwa z nich w gore, ieden w prawa tarczy, drugi w lewa ida, trzeci od nich wiſi na dół proſto, w polu czerwonym, na helmie trzy piora ſtrusie. *Tak go opiſuia Bielſki fol: 143. Paproc: w Gniazdzie fol. 116. O herb: fol: 529. Okol: tom: 1 fol: 380. Kleynoty fol: 55. Rutka in Mſ: Potoc: Pozzet herb:* Inni krocey go tak udaia, że ſa trzy dzwona łancucha od iednego we ſrzodku ogniwa wiſzace. O początkach tego herbu niezgadzaia ſię autorowie Domyſla ſię *Okolſki*, że zdawna przodkowie tey Familii herbem Kietlicz zdo pieczętować ſię muſieli, ale Henryk Kietlicz Arcybiſkup Gnieźnieński, z Franciſzkańſkiego Zakonu na tę godność wyniesiony, czy za powodem Papiezkim, czy też na pamiątkę ſwoiey Profeſſyi, chordę Franciſzkańſkiey inweſtyturze zwyczayna, w ten kſztałt, iako ſię mowiło, ułożył; y w herbie ſwoim noſił. Zbiia go y ſtuſznie *Kazimierz Biernacki, ſpeculo Minorum fol: 239:* bo daymyſz to, że Kietlicz Arcybiſkup, z nabożeńſtwa ſwego taki herb ſobie uformował, zacożby iednak inni tegoż Domu Familianci, y Henryka pokrewni, tęż chordę przywłaſzczyć za własny herb mieli, á przecie y ſam Okolſki y Paprocki twierdzi, że na Slaſku ieſt ſiła Domow, ktore ſię tymże herbem pieczetuia, iakto Kietliczowie, Rayſcy, Skidzińſcy, Zegotowie z Słupſka, *o ktorych Paprocki in Strom:* twierdzi, że ich tam zowia Zygotowie albo Cyganowie, z tą rożnica od Kietliczow, że na helmie nad korona, iuż nie trzy piora ſtrusie, ale trzy podobneż węzły łancucha, każdy oſobno z Korony wychodzący w herbie noſza, y zowia go tam ten herb Kycky.

Spon-

Spondanꝯ in Annal: Eccleſiaſt: pod rokiem 1212 num: 5, inſzy tego herbu początek zakłada. Po owey prawi ſławney Krolow Hiſzpańſkich nad Maurami otrzymáney wiktoryi, w roku Páńſkim 1212, czy iako ia iedni zowia Kaſtulońſkiey, czy Ubedeńſkiey iako inni, gdzie ſamey iazdy Maurow, ſto oſmdzieſiat tyſięcy było, á piechoty nie przerachowana liczba, y z tych wſzyſtkich fortunne zwycięztwo Hiſzpani otrzymali; Sanctius Krol Nawarry, na pamiatkę tey wygraney, temu Kawalerowi, ktory pierwſzy łancuchy przerwał (temi ſię była część obozu nieprzyiacielſkiego opaſawſzy, zmocniła; gdzie ſię ſam Krol Mahometańſki w zielonym na głowię Zawoiu, y z nayprzednieyſzemi Kawalerami ſwemi znaydował) łancuchy złote w polu czerwonym za herb nadał: przydaie iednak *Spondanꝯ:* ſa prawi niektorzy, co powiadaia, że herb ten dawnieyſzy bydź twierdzą od tey wiktoryi, y ſłuſznie to przydaią; bo u nas w Polſzcze iuż Henryk Kietlicz właśnie o tym czaſie, Arcybiſkupia w Gnieźnie godność piaſtował, á iego przodkowie na Slaſku dawniey przedtym kwitneli, o czym nizey. Przecięż że w Hiſzpanii herb ten nabyty, zda ſię bydź wielki pozor y z tego, co *Petraſancta cap: 63 piſze de teſſeris,* że ſię tam ieſzcze y podzis dzień wiele Domow znayduie, ktore w herbach ſwoich, łancuchow zwykły zażywać.

Pariſius in Mſ. domyſla ſię, że nabyty na woynie Spartaka z Rzymiany, ktorego poſiłkowali Sarmatowie Niemieccy, gdy bowiem Spartak woynę przeciwko Rzymianom podnioſł, od nich w przepaściſte gory zapędzony, y głodem oſtatnim prawie zmorzony, za porada y przywodem iednego z Sarmatow, drabiny z wici kręconych, á w kragi ſkładanych, porobić kazał, po, ktorych, z gor owych niedoſtępnych noca część woyſka zpuściwſzy, na Rzymianow ubeſpieczonych, y nic podobnego nie ſpodziewaiacych ſię, wżawo, natarſzy, iednych zbił drugich rozproſzył. O tey bataliy *tak piſze Florꝯ lib: 3, cap: 20, Bellum Spartaco ducꝯ concitatum,* (niżey powiada że był rodem Tatarzyn) *ſervis ad vexillum & auxilium vocatis, cum ſtatim decem amplius millia coiiſſent homines, non modo effugiſſe contenti, iam vindicari etiam volebant. Prima velut ara thuris, mons Veſuvio plaçuit, ibi cum etiam obſiderentur à Clodio Glabro, per fauces cavi montis, vinçineis delapſi, vinculis ad imas ejus deſcendêre radices, & exitu in uno, nihil tale opinantis ducis, ſubito impetu caſtra, raquêre &c.* Za to tak chwalebne dzieło Sarmata tym herbem regalizowany, *mowi Pariſiꝯ.* Jakoż *Bielſki Paprocki y Okolſki ſwiadczą,* że ten herb ieſt własny Niemiecki, y z tego Domu bywali ludzie pobożni. Ja tu tylko to przydaię, że dawni Sarmatowie, co y Tatarom ieſzcze zwyczayna, zwykli byli na woyne wiezy z ſoba noſic, w ktore iak w ſidła nieprzyiacioł chwytali. *Lipſius in Analectis ad militiam lib: 3 dial: 3 przywodzi Pauſaniaſza, tak o Sarmatach lib: 1* mowiacego *Et laqueos injicientes in quemçunq; baſtium poſſunt, equos deinde avertentes, dejiciunt detrahuntq; implicitos & illaqueatos. Sozomenꝯ także lib: 7 Eccleſiaſ: hiſtor: cap: 25* o Tatarzynie pewnym mowi, *Parato in hoc laqueo ad ſcutũ alligato ſicut ſolet in hoſtes, alteri cuidam dum loquitur ſublata manu dextra funem immiſſum erat, ut ad ſe traheret.* y *Joſeph: lib: 7 de Alanis ſcythis wſpomina,* że gdy do Medyi wpadli, iuż był ktoryś z nich na Teridateſa Krola ſidło zarzucił, chcąc go żywo poimać, gdybyby był Krol miecza chybko, dobywſzy, więzow tych przerznawſzy nie ubiegł. *Hegeſippꝯ de Alanis lib: 5 cap: 50 mowi: Laqueos iacere, ataq; hoſtem innectere, ars Alanis, bellandiq; mos eſt, toż piſze Herodotꝯ lib: 7 o Perſach y Valeriꝯ Flaccus lib: 7.*

Kietliczow familia opiſuiąc *Paprocki o herbach* (á z niego Okolſki krocey zbierał) mowi, że Teodoryk Brenenſkie Xiążę, od Konrada Xiążecia y

Margrabie Brenenſkiego, Pradziada Swiętey Jadwigi (idacy) poiał był Eudoxę, corkę Konrada Xiążęcia Mazowieckiego y Kuiawſkiego, ſyna Leſzka Białego, tego ktory był zabity pod Gaławą, z ta miał ſynow czterech, Ottona, Konrada, Teodoryka y Henryka, y dwie corki, Judyte ktora poiał był Mſzczuy Xiąże Pomorſkie z domu Gryff, y Jadwige Xienia Klaſztoru Geberſztyńſkiego. Otto ſtarſzy ſyn panował na Wichni Konrad na Bremie: trzeci Teodoryk *in ordinem miktiæ tranſiit.* Czwarty Henryk wſtąpił do Zakonu S. Franciſzka, á potym zoſtał Arcybiſkupem Gnieźnieńſkim; od Marcina Papieża tego imienia czwartego (wyżey zaś mowił Paprocki od Innocentego III) dla świątobliwości żywota iego, także dla ozdoby narodu Xiążęcego, za prożba Xiążat Polſkich Konrada ſyna Leſzkowego, bo te był właſny iego wnuk, także Władyſława y Ottona Xiążat Wielkopolſkich potwierdzony, wſtąpił na te Katedrę 1200, umarł 1219. *Długoſz także w hiſtoryi ſwoiey lib: 6* w roku 1174, wſpomina Henryka Kietlicza, że był podżoga Mieczyſławowi Xiążeciu Polſkiemu do wielkiey nad poddanemi tyrannii, ktorego potym w roku 1191 Kazimierz Xiąże Polſkie doſtawſzy, oddał Romanowi Xiążeciu Ruſkiemu, gdzie u niego na wygnaniu zoſtaiąc, zſtarzawſzy ſię, żyć przeſtał: przecież *tenże Długoſz, tamże lib: 6* pod rokiem 1199 powiada, że Henryk Kietlicz Zakonu Minorytow, Klaſztoru S. Jakuba w Wrocławiu profeſs, z Oyca Teodoryka Xiążęcia Bremenſkiego y Eudoxyi Xiężniczki Polſkiey urodzony, lubo poniewolnie wſtąpił na Arcybiſkupſtwo Gnieźnieńſkie po Zdziſławie od Innocentego Papieża III, czyli iako inni chcą przez Marcina IV Papieża potwierdzony, Morawſkim Xiążętom pokrewnym będąc, á świętey Jadwidze w trzecim ſtopniu pokrewieńſtwa, *to Długoſz. Janicius.* Tegoż Henryka Arcybiſkupa Gnieźnieńſkiego chce miec w roku 1200, y powiada że był Franciſzkanem. Atoli ci authorowie, niewiedząc, że dwoch było Henrykow Kietliczow Arcybiſkupow Gnieźnieńſkich, iednego z drugim pomieſzali, ztąd raz mowią, że brał potwierdzenie od Innocentego III, drugi raz że od Marcina IV Papieżow. Pierwſzy Henryk obiął tę infułę w roku 1200, nie tak przez elekcya Kapituły, iako hardzicy uporem y rozruchem Mieczyſławowym, iako mowi *Kromer lib:* 7. od Innocentego Papieża potwierdzony, nie od Marcina IV, bo ten dopiero wyniesiony na ſtolicę Apoſtolſką 1281, Franciſzkanem też nie mogł bydz ten Henryk: ponieważ, gdy obeymował Palliuſz, ieſzcze na ten czas Zakonu Franciſzkańſkiego nie było, ile że S. Franciſzek dopiero w ſzeſc lat potym to ieſt 1206, iako dobrze uważa, *Damalew: in Archiep: Gneſn:* nowe życie zaczął, a potwierdzenie ſwoiey reguły od Innocentego Papieża dopiero otrzymał 1209, kiedy iuż dziewięc lat Henryk był Arcybiſkupem Gnieźnieńſkim. Rozumiem także, że to tenże ſam Henryk ktorego poimawſzy Kazimierz Xiąże, na wygnanie do Ruſi poſłał, według Długoſza, ale on tam nie umarł, y owſzem znać, że ſkoro tylko Mieczyſław Stary Xiąże, rządy powtornie w Polſzcze poſiadł, w roku 1194, tak ſię zaraz o uwolnienie życzliwego ſobie Henryka poſtarał; á potym w nadgrode tego, co dla niego cierpiał, na Arcybiſkupſtwo go Gnieźnieńſkie wyſadził, iakoż ani Kromer, ani Bielſki, ani Miechowita, tego nie piſza, żeby miał na tym wygnaniu umrzec. Co też był za człowiek, z tego poznac, bo naprzod ſwoia przewaga dokazał tego, że zezwoleniem wſzyſtkich Xiążat, Senatorow y inſzych ſtanow Polſkich warowano, aby prawo świeckie, na duchowne y Kościelne iakiekolwiek oſoby, ſługi y poddane ich, w niczym zgoła władzy ſwey nie przeciągało, aby ich urzędnicy świeccy, Senatorowie, ani ſami nawet Xiążęta, y Krolowie

lowie sądzic nie mogli; ktora to ustawę potwierdzeniem Biskupa naywyższego, y wszystkiey zwierzchności duchowieństwa warował. Na Kaplany z postanowienia Synodu od siebie złożonego, to pod przysięga wycisnął, że żony y położnice od siebie precz oddalic musieli. Wyiednał na siebie, czyli też y na sukcessorow swoich Arcybiskupow Gnieznieńskich według tego com mowił *tom: 1 fol: 17* tytuł *Legati Nati* u Stolicy Apostolskiey. Od Mieczysława Xiążęcia przysięgę wycisnął, ktora się ten Monarcha obowiazał, że wszystko cokolwiek między nim y Panami Polskiemi postanowiono było, tego niewzruszenie miał przestrzegać y dochowywać, pod klątwą na tego kroby te pakta miał pierwszy watlic. Ledzkiemu Klasztorowi, y Pannom Zakonnym w Ołoboku, dziesięciny od stołu Arcybiskupiego nadał, lubo sukcessor iego nazad ich odebrał. Dwie wsi do Arcybiskupstwa przykupił Lawan y Wolknowi. Kasztelania także Słupska od Xiążąt Polskich zwłaszcza u Władysława, ktory ia był przez niedbałość utracił, przyłączył do Arcybiskupstwa. O czym Paprocki z dawnego katalogu przywodzi tey translakcyi opisanie. Po tych wszystkich koło Kościoła sobie powierzonego pracach, odpoczął w Panu Henryk w roku 1219, w Gnieznie pochowany. *Paprocki o herb: Domalew in Vitis Archiep: Gnesnenſ: Janicius. Mateneſ: Hiſtor: Eccleſ: 1219 num: 6. Rzovig.*

Henryk drugi Kietlicz Arcybiskup Gnieznieński, ten to iest Henryk syn Teodoryka Bremenskiego Xiążęcia, z Eudoxyi Polki zpłodzony, iako mowi *Kromer lib: 7;* z Eudoxyi Xiężny Mazowieckiey, *iako chce Damale:* z Eudoxyi corki Konrada Xiążęcia Mazowieckiego, *iako Paprot: y Biernacki*; ieżeli tak iest, toc Paprocki nie mogł tego mowic o urodzeniu pierwszego Henryka, ale chyba o tego: bo Konrad Xiążę Mazowieckie, á dziad z matki Henryka dopiero żył y kwitnał 1242, kiedy iuż pierwszy Henryk w roku 1219 życie zakonczył. Że był z Xiążąt Bremenskich familiy, że Zakonu S. Franciszka, że Arcybiskupem Gnieznieńskim, oczywistym iest dowodem list Marcina IV Papieża dany 1282 10 Kalend: Januar, ktorym go na tę Katedrę prowiduie po śmierci Marcina Boduły Polaka, á po dobrowolney rezygnacyi Włostyborza. Jest ten list w rejestrze Watykańskiey biblioteki C. 126, znaydziesz go *u Damelewicza in Vitis Archiep: Gnesn: u Vadinga in Annal: Ord: Min: pod rokiem 1281.* Wtym liście zowie go Papież *conſilio providum, generis nobilitate præclarum, ac in rebus ſpiritualibꝰ & temporalibꝰ circumſpectum*, tamże go zowie, *Fratrem Henricum de Brem Electum Gnesnenſem. Damalewicz powiada*, że w Opolskim Klasztorze przyiał na siebie habit Franciszkański. *Paprocki zaś twierdzi*, że w Wrocławiu w Konwencie u S. Jakuba mieszkał: przydaie y to, że był Kanonikiem Magdeburskim za dyspensą Papieżka, y że poniewolnie obrany, przez czas długi przyiąc Arcybiskupstwa niechciał, nawet y do Rzymu iezdził, chcąc się z tey godności wytłumać, przecież musiał na rozkaz Papieżki. *Aroli Damalewicz* twierdzi, że albo w krotce, á podobno y nie wiadomszy na Arcybiskupstwo umarł, albo go też prędko rezygnował. Niektorzy go raczey piszą Xiążęciem Brzegskim, czy Brenenskim, ale ia idę za listem Papiezkim, gdzie go de Brem tytułuie, iakoż że przedtym Brema miała swoich Xiążąt, dochodzę z *Helmolda Kroniki Słowackiey lib: 2 cap: 5.*

Adam Kietlicz z Kanonika Lubuskiego, na Biskupstwo Lubuskie wyniesiony, *Długosz 1382 lib: 10.* Kasper Baro á Kitlicz Gubernator Xięstwa Głogowskiego koło roku 1570. *Cureus fol: 393.* widziałem na iego nadgrobku herb, temu iaki się wyżey położył, podobny, y w Krośnie w Kościele Franciszkańskim między innemi herbami Joachima Slaskiego, lubo nie co odmienny.

Kietlicz Herb 2do

Apzocki w herbach fol: 531, tak ten herb opiſuie, Bawoł czarny w zołtym polu, ktory ſię z ſześciu pol do połowice ukazał, z czerwonych trzech á z czarnych trzech, na hełmie korona, u ktorey na rogach, roża czerwona na iednym, na drugim biała, pierze kapłunie czarne: pola w tyle bawołu czarne y żołte, na przodku czerwone y białe. Inaczey go udaie *Mſ. o Familiach Pruſkich*, bo bawoła nie w lewa tarczy ale w prawa, głowa obrocił, za nim na ukos pola czerwone y białe: na hełmie zaś puł bawoła kładzie, z nogami do gory od kolan na doł zpuſzczonemi, między ſkrzydłami, z ktorych iedno białe, na nim ſześć roż czerwonych, drugie czerwone, na nim ſześć roż białych. Za Krola Zygmunta Auguſta przyniosł ten herb do Polſki Lenard Kietlicz Liber Baro de Malneicz, czy de Manech, naprzod Dworzaninem był Krolewſkim czas niemały, potym Rotmiſtrzem w Inflańciech, kędy ſię odważnym żołnierzem pokazał, oſobliwie pod Lenwartem, y na innych mieyſcach. Za co dano mu Staroſtwo Kremonenſkie w Inflańciech. Frydervk Baro á Kietlicz. Franciſzek 1682.

KIETLINSKI herbu Odrowąż w Sendomirſkim y Podlaſkim Woiewodztwach, iedneyże dzielnice z Płoſzowſkiemi. Staniſław Kietlinſki Opat Witowſki 1593. *Acta Synodi Gneſn: fol:* 15, tenże czy inſzy Opat Witowſki, ale go iuż Macierem zowią, *Acta Synodu Piotrkowſkiego 1577.* Hieronim, Jacek, Franciſzek, Seweryn Kietlinſcy z Odrowązka kwitneli 1654. Maciey Regent Grodzki, Staniſław y Stefan 1674. N Woyſki Sendomirſki Sędzia Radomſki miał za ſoba Joannę Konarſka Miezcznikownę Sendomirſka. N Hadziewiczowne.

**KIETUŁKA.* Piotr Kietułka Ziemianin Wołyńſki 1528 *Metryka Wołyńſka.*

KIEWLICZ herbu Leliwa w Wołyńſkim Woiewodztwie, piſza ſię z Bieſiad. Kryſztof Kiewlicz Pułkownik mężny, pod Piatkiem przeciwko Kozakom, pod Byczyna, Gdańſkiem y Buſſa znaczne dał dowody męſtwa ſwego, ieſt iego.

Digitized by Google

iego nadgrobek w Kiiowie u OO Dominikanow. Jędrzey y Gabryel bracia rodzeni ludzie rycerſcy, z ktorych pierwſzy miał za ſoba Woroniczownę, ale z nia bezpotomny, drugi Maryannę Kalinowſka corkę Bartłomieia, z niey był ſyn Tomaſz. *Paprocki o herbach* ſławi męſtwo pod Polockiem Kiewlicza Rotmiſtrza. Jan w Xieſtwie Litewſkim 1700.

**KIEWNARSKI herb. Lubicz.* Franciſzek Kiewnarſki Kanonik Katedralny Płocki, Proboſzcz Kollegiaty Płockiey u S. Michała. Jan Stolnik Parnawſki brat Franciſzka, z Matki Juſzkiewiczowny herbu Xiężyc, urodzony, żona iego zdamiſię Elżbieta Zardecka herbu Ciołek, corka Marcellina Podkomorzego Czerniechowſkiego. *Paneg: Coll: Płoc: Fortuna Palladi fœderata 1698.*

KIEŁSTUCZ herb O tym ſię mowiło *w pierwſzym tomie fol: 9.*

**KIEŁZGAŁO* Kieyzgało w roku 1413 Staroſta Zmudzkim za Jagełła Krola, *Crom: lib: 18. Stryikow: fol: 543.* Tenże Kieyzgalo y z Rumboldem Wolmuntem y z bracią ſwemi rodzonemi, weſpoł z innemi Panami Litewſkiemi 1401 wieczny pokoy Litwy z Polakami zawarli *u Łaſkiego w Stat: fol: 118.* Michał Kaſztelan Wileńſki y Staroſta Zmudzki z bratem ſwym Janem, od ſtanow Xieſtwa Litewſkiego wyſłani do Polſki poſłami, Kazimierzowi Krolowi Xięſtwo ofiarowali. *Stryikow: fol: 592 & 593, Koiał p: 2.* Staniſław ſyn Mikołaia Stolnik Litewſki 1547 podpiſał przywiley Ziemi Bielſkiey, *u Januſzow: w Stat: fol: 937 y u Herburta fol: 303.* ten to zdami ſie Hrabia na Krożach, miał za ſoba Annę corkę Radziwiła Jana Kaſztelana Trockiego Marſzałka y Hetmana Litewſkiego *Geneal: Radziwił.*

**KIIANOWSKI* w Xięſtwie Litewſkim. Jakub Kazimierz Kiianowſki Skarbnik y Rotmiſtrz Powiatu Oſmianſkiego 1700.

KIIANSKI herbu Gryf czy Kiienſki w Krakowſkim Woiewodztwie. Fryderyk Kiienſki, wziął w dożywotnia przyiazń Barbarę Zbylitowſka rodzona ſioſtrę Podſedka Krakowſkiego, z ta tylko iedne corkę zoſtawił Maryannę Nidecka *Baran: zdo voto* była za Stefanem Krzepickim.

KIIOWSKI herbu Junoſza w Ruſkim Woiewodztwie. Patrz com o nich mowił pod Grochowſkiemi, z ktoremi iedneyże ſą dzielnicy.

**KIIOWSKI herbu Lubicz* w Pruſiech, piſza ſię z Kiiowa. *Mſ. o Familiach Pruſkich* wyraźnie o nich świadczy.

**KIIOWSKI herbu Ogonczyk.* Widziałem nadgrobek z tym herbem wyſtawiony w Katedrze Krakowſkiey Woyciechowi Kiiewſkiemu, Krakowſkiemu, Kuiawſkiemu y Warminſkiemu Kanonikowi, zmarłemu 1506. *Starowol: in manum:* Atoli podobno y drugi Woyciech Kanonik Krakowſki kwitnał 1500, o ktorym *Szczygiel: in Tinec: fol: 190*, z feymu 1562, pozwolono mu z Łacińſkiego na Polſki ięzyk przetłumaczyc Statut Koronny *Conſtit: fol: 41.*

KIIEWSKI herbu Świerczek w Poznanſkim Woiewodztwie.

KIINSKI herbu Serokomla w Lubelſkim y w Brześciańſkim Woiewodztwach, piſza ſię z Kiian. Jan z Kiian Łowczy Lubelſki 1451 na liście Kazimierza Krola danym Miaſtu Lubelſkiemu. *Według Okolſkiego* Serokomla poty w ich dziedzictwie chodziła, poki ſię w Dom Firleiow nie przenioſła; nadto trzymali Pliſzczyn, Ciecierzyn, Baſzki, Łagiewniki, Byſtrzycę. Jan Sędzia Lubelſki, Piotr Sędzia Ziemſki Łukowſki, tenże czy inſzy Kaſztelan Zawichoyſki. Michał z Szczekockii urodzony, dziedzic na Kiianach, Krzeſimowie, y Gorce, z Meglewſkii herbu Lewart, zoſtawił corkę Kryſztoporſka, y ſyna Staniſława, temu Myſłowſka zpłodzila Adama, męża rycerſkiego, Jędrzeia w Zakonie Dominikańſkim Bakałarza, y Floryana. Jędrzeia (podobno raczey Adama) z Omakowſkii ſynowie, Kaſper, Staniſław, Przecław. Jerzy Kunſki z Eufrozyny Dobromiſkii, zpłodził corkę Tereſſę Alexandrowi Sokolnikie-

mu Skarbnikowi Zydaczowſkiemu zaſlubiona, y ſynow trzech, Kaſpra Cześnika Latyczowſkiego, zoſtał ſię od niego ſyn y corka, Szymona, ten w Zakonie naſzym ſłużąc zapowietrzonym w Piotrkowie 1708 y ſam padł ofiara miłości bliźniego. Staniſława w tymże Zakonie Superiora Rezydencyi Samborſkiey, umarł 1732 w Krakowie.

KIKUL herbu Drogomir w Prusiech *tak Paproc: Okolſki* zaś ich piſze Kulik.

**KILCZEWSKI.* Jan Kilczewſki z powiatu Oſmiańſkiego podpiſał elekcya Jana III.

KILEWSKI herbu Sulima w Wielkiepolſzcze: Staniſław Kilewſki Kanonik Gnieznieński, Dziekan Puſtuſki, nadgrobek iego w Gnieznie 1550.

**KILSKI herbu Gryff.* O tych miałem uſtna relacya.

**KIMBAR herbu Siekierz* ale z ta odmiana, że ſtrzałę na tarczy nakſztalt Kościeſzy noſza, atoli u ſpodu z lewey ſtrony tak rozdarta, że do gory koniec załamania idzie, iak w herbie Siekierż, á z prawey ſtrony na doł takimże końcem obrocona, tak go opiſał *X. Koiał: in Mſ:* przydaie y to tenże autor, że Zienkiewiczowie tymże ſie herbem pieczętuia. Jerzy Kinbar z Seymu 1607 Poborca lanowego w Bracławſkim powiecie, *Conſtit: fol: 881.* Abraham 1634. *Conſtit: o podatkach.* Gabryel Skarbny Xięſtwa Litewſkiego. Jędrzey poſeł na Seym z Brzesciańſkiego Woiewodztwa 1653, ztamtąd deputat na Trybunał Skarbowy Litewſki, *Conſtit fol:* 17, Kryſztof 1674. Herb Kimbarow powinien miec pole czerwone, á na helmie trzy piora ſtruſie.

KINARZEWSKI. Januſż Kinarzewſki Podwoiewodzy Kamieniecki, z Seymu 1635 rewizor forteey Hołoſkowſkiey na Podolu, *Conſtit: fol: 41.*

KINICKI herbu Prawdzic w Belſkim y Mazowieckim Woiewodztwach *Paproc: w Gniezdzie.* Okolſki opuścił.

KINIGLIS herb patrz Zaiac.

Kirkor Herb

W Polu czerwonym ma bydź taki charakter biały, á w hełmie trzy piora ſtruſie: O tym herbie ani Paprocki ani Okolſki nie piſał, *ſam tylko X Koiał: in Mſ:* y powiada, że go Kirkorowie w Minſkim Woie.

Digitized by Google

Woiewodztwie zażywaia, dokąd ſię z Kiiowſkiego przenieśli: Z tych był N Sędzia Ziemſki Kiiowſki, ſyn iego Jan. Alexander Janowicz, wſpomina go elekcya Władyſława IV Krola Polſkiego, ſynowie iego Sylweſter, Jan, Jakub, Jerzy Kirkorowie. Samuel w Orſzańſkim. Sylweſtra ſynowie, Jan, Piotr, Mikołay Bernardyn, Dominik Dominikan. Jana Podſtolego Orſzańſkiego ſyn Dominik, Piotra ſynowie Jan y Alexander Jezuita.

**KISARZEWSKI* Michał Kiſarzewſki z Ziemi Pinſkiey podpiſał elekcya Władyſława IV. Michał w Zakonie naſzym rządził Collegium Owruckie w roku 1664, Rafał Skarbnik Smoleńſki Kommiſſarz z Seymu 1717 *Conſtit: fol: 18.*

Kiſiel Herb

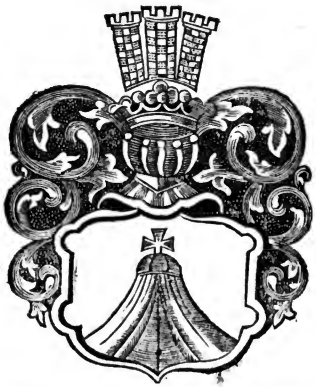

NAmiot obozowy biały otwarty, powinien bydź, na wierzchu iego kapa biała pſtra, białemi, y czarnemi łuſkami przetykana, na gałce krzyż złoty, pole tarczy czerwone, na hełmie trzy wieże z cegły, ſrzednia między niemi wiekſza, wſzyſtkie z koronami. *Okol: tom: 1 fol: 387. Rutka Mſ.* Ten herb nadany Swiętołdyczowi Hetmanowi do Włodzimierza Jedynowładzcy Ruſkiego, koło roku 1040, za przemyſlną rycerſką ſztukę. Pieczyngowie podpadſzy pod Kiiow, ſciſłym go oblężeniem y natarczywym ſzturmem wydrzeć chcieli, gdyby byli na ſerdecznego Hetmana Swiętołdycza, ktory go uporczywie, ale y mężnie bronił, nie trafili. Widzac nieprzyiaciel że ſiłą doſtać miaſta nie może, głodem ich przycińnąć do poddania ſię umyślił, dla tego, wſzyſtkie paſy zaſtąpił, zkądby mogła bydź nadzieia ſupplementu wnicſienia żywności do miaſta: zrozumiawſzy to Swiętołdycz, rozkazał dwa doły wykopać, ieden z nich maką, drugi woda napełnić, y tam onę make zaczynić, z ktorey chleba napiekſzy, w oboz nieprzyiacielſki miotać go kazał: czym przerażeni Pieczyngowie, widzac, że ani moca, ani głodem nie mogli Kiiowianow złamać, zdeſperowawſzy, od miaſta odſtąpili. Za tę przemyſlną odwagę Włodzimierz, iako Het-

manowi namiot w herbie nadał, wieże na pamiątkę obrony miaſta, Swiętoldycz Kiſielem od Kiſzenia chleba nazwany, á herb imienia Swiętoldycz nabył, od przezacnego ſwego przodka. *Koialow: in mſ.* powiada, że w hełmie powinny bydź trzy piora ſtruſie, atoli muſi bydź omyłka, ia z Okolſkim trzymam.

Kiſiel Staroſta Kiiowſki, ieſzcze na ten czas, gdy Kiiow Ruſkim Xiążętom hołdował, zginął podczas oblężenia tego miaſta od Polakow. Gdy potym Krolowie Polſcy, Ruſkie ſobie kraie podbili, ſtatecznie przy obronie tey Oyczyzny Kiſielowie zawſze ſławali. Alexander Kiſiel z Xiężny Czetwertyńſkiey urodzony, zabity w woyſku Jagełła Krola w potrzebie przeciw Swidrygełłowi: ſynowi iego dobra Niſkinice y Dorohinice w Woiewodztwie Kiiowſkim leżące, Krol Jagełło w nadgrodę zaſług ſwoich wiecznemi czaſy puścił: od tych dobr, iedni ſię z nich Dorobinickiemi Kiſielami zwali. Tychno Mikitowicz Kiſiel Ziemianin Wołyńſki, o ktorym *Metryka Wołyńſka* 1528, z Myſzczanki zpodził dwoch ſynow, Gniewoſza y Piotra. Z tych Piotr był Horodniczym Witebſkim, corek iego było dwie Maryanna y Anna, ta pierwſzym zwiazſkiem żyła z Hurkiem Piſarzem Ziemſkim Witebſkim, drugim z Gromadzkim: ſynow zaś trzech Jan y Eliaſz bezpotomni, y Mikołay Dorohinicki Kiſiel, dobr Hufzcza dziedzic, naprzod Piſarz Ziemſki Witebſki, z Seymu 1647 Kommiſſarz na rozgraniczenie Wieliza y Uświata, *Conſtit: fol: 22*, potym Podſędek Witebſki nakoniec Podkomorzy Derpſki, *X. Koial: in Mſ.* piſze że był wzięty od Moſkwy w niewola na Witebſku. Ktorego z Grudzinſkii czterech ſynow, to ieſt, Adam Franciſzek, Piſarz Ziemſki Witebſki á potym Podkomorzy, na tym mieyſcu na ktorym zabity ieſt B. Jozafat Kunczewicz od Schizmatykow, fundował Manaſter Bazylitow Unitow, ktorym dobra, dziedzicznym prawem do ſiebie y ſukceſſorow ſwoich należące, ſłużby pewne w Woiewodztwie Witebſkim z icziorkiem puścił, *co approbowała Konſtitucya 1690 Conſtit: fol: 19* Piotr, Michał y Samuel Chorąży Witebſki, wſzyſcy iednak zeſzli bezpotomnie.

Gniewoſz ſyn drugi Tychna Dworzanin Zygmunta I pod Orſą zginął: (boday nie był y trzeci ich brat Dymitr z Hulewiczowny urodzony, ktory w okazyi pod Sokalem mężnie ſię biiąc poległ.) tego Gniewoſza z Tryznianki dwoch ſię ſynow zoſtało. Pierwſzy Grzegorz Podſtoli Włodzimirſki na expedycyach Moſkiewſkich wſławiony, zpłodził dwoch ſynow, Adama y Mikołaia. Adam z Bruſiłowa Kiſiel naprzod Podkomorzy Czerniechowſki, Sędzia Generalny Kapturowy podczas elekcyi w Warſzawie Władyſława Krola *Porządek elekcyi fol: 7.* wziął potym Kaſztelania Bracławſka, z ktorym tytułem Kommiſſarzem był naznaczony do granic, między Woiewodztwy Czerniechowſkim y Kiiowſkim, *Conſtit: 1641 fol: 27.* Z tey poſłapił na Kiiowſka, iako wyraznie piſze *Potoc: Centur: fol: 309.* Woiewoda iuż będąc Bracławſkim podpiſał *pacta conventa* Jana Kazimierza Krola *fol: 20.* Na początku burzy Kozackiey radził Hetmanom naſzym, żeby z zaiuſzonym chłopſtwem, raczey łagodnemi ſpoſobami na ukoienie, niżeli woyna galono, co że nie wzięto ſkutku, po Korſunſkiey naſzych Kleſce, z Chmielnickim o pokoiu traktował y o tym ſamym piſał do Senatu, *Paſtor. lib: 2.* O nim *Potocki* takie elogium napiſał. *Roxolanum hunc Periclem, Regia Sigiſmundi, Vladislai & Joannis Caſimiri aula, adeo non faſtidivit, ut ab equeſtri ad Senatoriam transferret ſellam, imò a municipalibo legationibus avocatum, ad magnum Septemtrionis Monarcham mitteret legatum. Facundiam nativa affabilitate quæſitam, eamq; non togatis tantum, ſed*

Digitized by Google

ſed militaribus quoq; conſiliis & actionibus impendit, plerumq; à Rege adhibitq, dum ea cum ſeditioſis ſervis pacificando tranſigit, eâdem ſingulari dicendi efficaciâ, a cervice ſua jugulo q, diſtrictas eorundem tumultuantium ſicas avertit, retudit q; præcipuè in legatione ad Chmielnicium 1654 & 1656. Vladislaus IV experto virum manu & conſilio promptum, in Moſchoviticis expeditionibus. & cum deinde inire cum Moſcuæ Duce Alexio Michaylowicz armorum ſocietatem, contra Tauricam Cherſoneſſum, ad excindendum prorſus latibulum illud, quo ſe prædones iſti abiunt, cuperet; eundem delegit legatum negotio huic conficiendo. Umarł potym ten Adam Woiewoda Kiiowſkim 1653 Staroſta Noſſowſkim, iam go położył między Kaſztelanami Czernichowſkiemi w tomie pierwſzym, ale raczey to miało bydź między Braclawſkiemi; potomſtwa ten przezacny Senator żadnego nie zoſtawił. Mikolay brat iego na Kiſielgrodzie Choraży Nowogrodzki Siewierſki y Staroſta Czerkaſki, Rotmiſtrz pod Gniewem w Pruſiech, y w innych okazyach, *wſpominaia go Conſtytucye 1638 fol: 19 y 1641 fol: 26*, gdy go Kommiſſarzem do granic między Woiewodztwy Oyczyzna deputowała, w Winnicy gdy Kozakow dobywa, między gradem kul żelaznych, do ſamey przedarł ſię bramy, y droge drugim utorował, *Potoc: Centur: fol: 181.* corka iego Hilarya, była za Stępkowſkim Staroſta Włodzimirſkim, ſyn zaś Włodzimierz Staroſta Noſſowſki zſzedł z tego świata bezpotomnie.

Jan drugi ſyn Gniewoſza trzech ſynow zplodził. I. Piotra Staroſtę Wyſzogrodzkiego. 2 Macieia, tego było ſynow czterech, Jerzy Staroſta Sinnicki zplodził Leona bezpotomnego, y Tereſſę Woroniczowa. Jakub, ten zplodził Adama, Franciſzka, Jędrzeia y Teodora wſzyſcy zyli *ſteriles.* Michał Marcina zplodził, ale y ten zſzedł bez potomſtwa. Jan, od tego niezoſtała ſię tylko corka Rozalia Kozerſka. 3. Alexandra Podſtolego Czerniechowſkiego, poſtował na ſeym 1637, ztamtąd deputowany na Trybunał Radomſki, *Conſtit: fol: 3.* a z ſeymu 1647 Kommiſſarz do granic, *Conſtit: fol: 26.* Zoſtawił corkę Annę, Skipora małżonkę, y ſynow piaciu, Wacława bezpotomnego, Eliaſza, Benedykta, Jaroſława, Włodzimierza, ktory zplodził piaciu także ſynow, Stefina, Jana, Mikolaia, Samuela y Teodora. Grzegorz Podſędek Włodzimirſki miał za ſoba Teodorę Iwanicka.

**KISIELEWSKI* czyley *Kiſielinſki herbu Junoſza* w Płockim Woiewodztwie, *Okolſki tom: 2 fol: 377 powiada*, że Kiſielinſka była za Wacławem Wadowſkim.

**KISIELNICKI* w Mazowieckim Woiewodztwie. Jędrzey Kiſielnicki de Boguſcie Sędzia Łomżyński, 1525 podpiſał dekret przeciwko heretykom, *u Lubiens: in Vitis Epiſc: Plocenſ:* N Kiſielnicka była za Brodowſkim herbu Łada Sędzia Ziemſkim Łomżyńſkim. Wacław Woyſki Ziemi Wiſkiey, y Jędrzey 1674.

KISKI herbu Leliwa. Piotra Kiſkiego z Ravenburgu, zmarłego 1571, opowiada herb, nadgrobek iego w Warſzawie.

**KISSOWSKI herbu Radwan* w Ziemi Przemyſkiey.

**KISZEWSKI herbu Drya*, Staniſław Kiſzewſki Opat Lubinſki Sekretarz Krolewſki *Auctor ſo Singul:*

KISZKA herbu Dabrowa Dom w Xięſtwie Litewſkim kiedyś znaczny, od Zgierſkich herbu Dabrowa ſwoie początki zabrał, gdy albowiem ieden z Zgierſkich, przy dworze ſię bawił Jana Białego Hetmana Litewſkiego, ktory rad bardzo Kiſzki iadał; przecież nigdy ich inaczey y ſam niezwał, y innym nie kazał, tylko pod imieniem kuropatw, pewnego czaſu, gdy na ſtoł dano Kiſzki, pyta ſię go Hetman, coby na przykrytym pulmiſku było, odpowiedział z prędkości, zapomniawſzy nowey nomenklatury, Zgierſki: że

Kiszki; z tąd Hetman żartuiąc sobie z niego, Kiszka go zwać począł; przyimował pięknie iako od Pana te na siębie przycinki Zgierski, aż gdy też y inni dworscy potakuiąc Panu, tytuł ten na uszczypnienie Zgierskiego poczęli mu z uraganiem wyrzucać, ten niecierpliwością uięty, adwersarzom swoim podobnemiż się wźwawie odcinał żartami, słyszał to Hetman, y widząc Zgierskiego nad swoię opinia bardziey to rozgrzaiacego, zawołał go do siebie, y mowi. Żart ten fortunnym ci będzie, corkę tylko mam iedynaczkę, y wszystkiey fortuny moiey dziedziczkę, tę ci za żonę ofiaruię, żebyś iednak y imię to Kiszka, tak na sobie, iako y w potomstwie, ktore ci Bog da, zachował: widział albowiem Hetman do wielkich spraw z natury przyspołobionego męża, y pięknemi przymiotami ozdobionego: podziękował za tę Łaskę Zgierski, y od tego czasu imię Kiszkow, y na nim y na sukcessorach iego odziedziczyło. *to Paprocki w. Gniazdzie*, ktoremu poświadczaią, *Okol: y Koiał: in Mf.* ta tylko rożnicą, że ci tam pierwsi Piotra Białego imię temu Hetmanowi daią, *Koiałowicz*, Jana, cożkolwiek bądź o imię, to iednak *według Stryikowskiego y Koiałow: historyi* pewna, że ten Biały Hetman zszedł z tego świata 1498. a ciż sami autorowie, *to iest Stryikowski fol: 596 y Koiał: par: 2*, że iuż dawniey przedtym kwitnął Stanisław Kiszka, pisza; toiest w roku 1442 w ktorym czasie, ten Stanisław Hetmanem będąc, á chąc oddać Moskwie zpustoszenie Litwy przez nagłe ich do Xięstwa wtargnienie, z woyskiem swym, wpadł do Moskwy, tam przez dzięsięc dni siła plonu nabrawszy, kray zniszczywszy, odwrocił nazad do Litwy, więc że pogoń za nim pietnaście tysięcy Moskwy nacierała, ostrożny Hetman pod pozorem ucieczki, nieprzyiaciela na zasadzkę naprowadził, tam mężnie się z niemi potykaiąc, iednych pobił, drugich rozproszył, za uciekaiącemi przez dwie mili pędzac, drogę tę trupami ustał: pisze tę okazya *Cromer lib: 21*, lubo Hetmana nazwiska nie położył. Y znowu *Stryikow: lib: 21 cap: 4*, Stanisława Piotrowicza toiest Piotra syna, Kiszkę, Marszałka Litewskiego w roku 1496 kładzie, toć już dobrze przed Białym Hetmanem Piotr Kiszka kwitnał.

Stanisław Kiszka naprzod Marszałek Litewski, Namiestnik Lidzki, kilka tysięcy iazdy Litewskiey zebrawszy, z niemi do obozu Krolewskiego do Multan 1496 ciągnął, pozno iednak z tym ludem przyszedł, kiedy Krol z swemi z Multan iuż był powrocił, iako iednak z Łatopiwszow twierdzi *Stryikowski*, raz y drugi szczęścia z Wołochami probował, gdzie nacieraiących na siębie do szczętu wycial. *Koiał: p: 2.* Tatarow także kilka set pod Bracławiem pobił. W roku 1497 posłem do Moskwy wysłany ieździł, á w roku 1499 iuż Woiewoda będąc Smoleńskim (á iako Starowolski przydaie, y Hetmanem Polnym Litewskim) pod Wiedrussą w przegranej batalii, gdy Hetmana Wielkiego Litew: Xiążęcia Ostrogskiego Moskwa w niewolą wzięła, Stanisław w pięciu set swoich przebiwszy się, życie salwował, *to Starowol:* atoli *Koiał: par: 2*, powiada, że się razem z drugiemi w niewolą dostał, z ktorey nie wyszedł aż w roku 1502. Wkrotce potym wielka potęga dobywaiącey Smoleńska Moskwie, mężnie się oparł, *Koiałowicz* zruca to na rok 1502, *Stryikow:* na rok 1500. Tatarow trzy tysiące pod Grodkiem z innemi Panami Litewskiemi poraził w roku 1503, *Koiał: p: 2 Biel: fol: 496.* Ilinicza z Starostwa Lidzkiego nad prawo zruconego, nie bez urazy Krola Alexandra bronił 1505; domagaiąc się tego, aby Krol, dane raz urzędy według upodobania swego nie odbierał. *Stryikow: lib: 22 cap: 3. Koiał: par: 2. Stryikowski fol: 699* wyraźnie go zowie Hetmanem Wielkim Litewskim, inni *iako Miechowita Bielski fol: 285* tylko go Polnym chcą mieć, iakoż żył ieszcze na ten czas Xiąże

Ostrog-

Ostrogskie Hetman Wielki, tylko że w niewoli Moskiewskiey uwiklany, z ktorey skoro wyszedł, rządy całego woyska odebrał: pod niebytność zaś iego Staniſław Kiszka Woysku Litewskiemu Hetmanił, y przez Regimentarza swego Michała Glinskiego, zbił Tatarow, sam na ten czas chorym leżąc pod Kleckiem: *Cromer lib: 30, Bielski fol: 287. Stryikow lib: 22 cap: 6. Sarnicki zas* powiada, że sam Staniſław był obecnym w tey okazyi. Niektorzy go chcą mieć Woiewodą Wileńskim, atoli pod te czasy Mikołay Radziwił siedział na tym krześle, á po nim zaraz syn go wziął iego. *Starowol: Hellator: fol: 145.*

Piotr Staniſław brat Staniſława, iako twierdzi *Koial: in Mſ.* czyli raczey syn, iako inni chcą, Woiewoda go Połockim tenże author tytułuie y przydaie, że szczęśliwie postował do Moskwy raz 1521, drugi raz 1526, ia go czytam iuż w roku 1533 Kasztelanem Trockim y Starosta Zmudzkim, z temi tytułami podpisał Konfirmacya przywilejow Konwentu Łuckiego OO Dominikanow, wziął potym Woiewodztwo Trockie, z tego wstąpił na Kasztelania Wileńska, na ktorey umarł 1544. *Stryikowski fol: 596 y Koial: parte 2da* tegoż Piotra Staniſława pisza Hetmanem Litewskim Polnym. *Genealogia Radziwiłow* twierdzi, że Anna Kiszczanka była za Janem Radziwiłem Kasztelanem Trockim Marszałkiem y Hetmanem Litewskim koło roku 1530, nie pewnieyszego że albo siostra, albo corka tego Piotra. Jana Kiszkę Kasztelana Trockiego pisałem pod rokiem 1500, ale rozumiem że omyłka. Zostawił ten Piotr dwoch synow, Staniſława y Mikołaia.

Staniſław Piotrowicz Kiszka Woiewoda Witebski, wziął to krzesło od Zygmunta I na seymie Brzeskim 1544, *Stryikow: lib: 24 cap: 5 fol: 760.* podpisał przywiley Ziemi Bielskiey 1547, *u Herburta w Stat: fol 303, u Januszow: fol: 837.* Proceſs rozgraniczenia między Woiewodztwy Podlaskim y Brześciańskim w dekrecie Kommiſſarskim wſpomina, że Staniſława Woiewody Witebskiego, krom corki Anny, Kryſztofa Zienowicza Starosty Propoyskiego małżonki, było dwoch synow, Mikołay Kiszka Woiewoda Podlaski y Staniſław, *ale Koial: in Mſ.* iuż za oſnowę tego domu położył, za ktorym y ia idę. Był oraz ten Staniſław Woiewoda, Starosta Braclawskim, maż według *Stryikowa* w rycerskich dziełach wſławiony, ieździł do Moskwy w legacyi, gdzie nie zwyciężonym ſtatkiem Xiażęciu Moskiewskiemu, tytułu Cara przyznać niechciał, umarł 1552 iako nadgrobek iego w Wilnie opowiada. Złączył się był dożywotnie z Anną corką Jana Radziwiła Starosty Zmudzkiego, z tey było dwoch synow iego, Jan y Staniſław *Conſtit: 1563 fol: 60 Geneal: Radziwił.*

Mikołay drugi syn Piotra, brat Staniſława Woiewody Witebskiego, sam naprzod Podczaszy Litewski Starosta Bielski y Drohicki, na seym Warszawski postował od Stanow Xięstwa Litewskiego 1564, *Conſtit: fol: 52,* potym Woiewoda Podlaski 1569 na seymie Lubelskim podpisał reſtytucya Podlasza do Korony, *Conſtit: fol: 154, żył ieszcze 1578. Mſ. Konopacz:* o Kiszce Staroście Drohickim pisze, że miał za żoną Dulską Kasztelankę Chełmińską y Podskarbiankę Koronną, takbym rozumiał, że o tym tu mowa. *Koialow:* potomstwa iego nie wſpomina, tylko *Łomienski w panegiryku swoim do Jędrzeia Lipskiego*, Mikołaia Kiszkę Woiewodzica Podlaskiego Starostę Drohickiego żyiącego 1617, kładzie. *W kazaniu Pociecha duchowna*, iednego z Kiszkow Woiewoda pisza Podolskim, raczey Podlaskim miał mowie, ktorego corka była za Jerzym Xiażęciem Sluckim. *Zwierciadło Korony Polskiey, fol: 14* O Kiszczance Woiewodzance Podlaskiey pilze, że żyła z Franciszkiem Pety Hrabia z Węgier 1598, y *Gwagnin* o tym w Kronice Ruskiey namienia.

Jan Staniſława Woiewody Witebskiego syn, naprzod Krayczy Litewski,

wski, z tym tytułem odprawował poselstwo do Stefana Krola Polskiego, od Stanow Litewskich, przyimuiąc go za Xiążęcia Litewskiego; wziął potym Starostwo Zmudzkie y Podczaistwo Litewskie, pod ktory czas pod Wielkieluki Stefanowi Krolowi stawił swym kosztem czterysta iazdy, sto dwadzieścia piechoty, podpisał elekcyą Zygmunta III 1587, *Conſtit: fol: 450* postąpił daley na Kasztelanią Wileńską, na ktorey go śmierć zastała w herezyi, y owszem *Cichoc: Alk: Oſeç: lib: 2 cap: 22* świadek, że Dom Kiszkow pierwszy, Arryańska wiarę do Litwy wprowadził. Poiął był ten Janusz Elżbietę Xiężniczkę Ostrogską Woiewodzankę Kiiowską, wszakże *według Koiałow:* iedna tylko po nim corka została Iwanowska. Jam drugiego Jana Starostę Zmudzkiego położył w roku 1619, w tomie pierwszym, bom widział pod tym rokiem Xiążkę mu przypisana heretycką, *ale go Koiałow: in Mſ.* nie ma, niewiemże czy nie iest iaka omyłka; ci zaś autorowie ktorych tam przytaczam, zd adzą się mowić o pierwszym Janie. Stanisław brat Jana Kasztelana Wileńskiego, z przyrodzenia głuchy y niemy, dziwną sprawą Boska przez syna swego Stanisława Biskupa Zmudzkiego, do wiary świętey nawrocony, y od Benedykta Woyny Biskupa Wileńskiego, przez tłumacza wyspowiadawszy się, rozgrzeszony; do Kościoła przyięty, żadnych godności przyiąc niechciał: przecież *Miſztolt w hiſtoryi Sapieżynſkiey p: 2 f: 17. y Walicki* twierdzą, że był Woiewoda Mścisławskim, gdzie przydaią, że miał za soba Elżbietę corkę Pawła Sapiehy Kasztelana Kiiowskiego, z ktorey iedna corka Anna była za Kryształem Radziwiłłem Woiewoda Wileńskim y Hetmanem, druga za Kryształem Chodkiewiczem Woiewodą Wileńskim, synowie zaś, Stanisław, Mikołay, Jan y Kryształ.

Stanisław Biskup Zmudzki, w cudzoziemskich szkołach, wielki z natury przepolerowawszy dowcip, rycerskiego się naprzod stanu chwycił, poiawszy w dożywotnia przyiazń Zofią Konstancyą Zienowiczowną Woiewodzankę Brześciańską, iako świadczy panegiryk na tym weselu wydany 1604 od Kryształa Białozora, pod tytułem *Upominki*, ale się to małżeństwo znać ze wkrotce rozeszło: bo Stanisław potym stan sobie duchowny obrał: á Zienowiczowna poszła za Alexandra Słuszkę Woiewodę Trockiego, *o czym Okol: tom: 3 fol: 339*, ba podobno y Woiewoda był Smoleńskim, iakom mowił w pierwszym tomie, atoli obarwszy sobie stan duchowny, Coadiutorem go swoim uczynił Mikołay Pac Biskup Zmudzki, wywyższyła łaska Krolewska, Scholastykiem Wileńskim, Proboszczem Geranowskim, Referendarzem Litewskim, á w krotkim czasie po ześciu Paca, Biskupem Zmudzkim, na ktorym ośmego roku swoiey stolicy, wieku 42, w roku 1626, przeniosł się na lepsze życie. Był to Prałat szczodry na Boga, kiedy z swoich dobr dziedzicznych fundował Suffragania Zmudzka, intrat Biskupich przyczynił, Kościoły, szpitalę, opatrywał, ludzkościa ferca wszystkich do siebie nęcąc.

Mikołay z Ciechanowca, bo się tak wszyscy z tego domu pisali, naprzod Woiewoda Derpski, daley Mścisławski, wziął potym Kasztelania Trocka, nakoniec Podskarbi Wielki Litewski, Retowski, Geranowski, Lipnicki, Starosta, Marszałkował w Trybunale Litewskim, raz 1617, drugi raz iuż Woiewoda Derpski 1623, trzeci raz iuż Kasztelan Trocki 1637. Regimentarzem od Kryształa Radziwiła Hetmana zostawiony, Gustawa z Szwedami części zbił, części rozproszył. *Starowol: orat: in obitum Sigiſmun: III:* fundował OO Bernardynow, w Iwnie, co approbowała *Konſtytucya 1638 fol: 49.* Wydał do druku *panegiryk na Koronacya Cecylii Renaty Krolowy 1637. in fol: z tytułem: Triumphalis Socii, w Wilnie.* Umarł bezpotomnie 1644. *Hiſtorya Coll: Leopol: S: I.*

w roku

w roku 1615 pisze, że Mikołay Kiszka, poiał Helenę z Obor Leśniowolską, pozostała wdowę po Staniſławie Stadnickim Kaſztelanie Przemyſłkim, takbym rozumiał, że o tym mowa, a boday nie pierwsza żona iego była, Barbara Xiężna Radziwiłłowna, corka Marſzałka Litewſkiego Albrychta, ktora zeszła z tego świata 1614. *Kazanie Adama Pikarſkiego.*

Kryſztof Woiewoda Witebſki, trzeci brat wzwyż dopiero wſpomnionych, a przedtym Podczaſzy Litewſki, poſłował na konwokacya 1632 zkad był deputowany do rewizyi ſkarbu Koronnego *Acta interregni*, żona iego Elżbieta corka Mikołaia Sierotki Xiążęcia Radziwiłła Woiewody Wileńſkiego, pozoſtała wdowa po Tęczyńſkim, atoli *według Koiałowicza in Mſ.* tylko ſię trzy corki po nim zoſtały, iedna była Stuſzczyna Woiewodzina Trocka (o tym mam watpliwość z tego co ſię wyżey mowiło) druga za Gabryelem Kierſem Marſzałkiem Starodubowſkim, trzecia za Tomaſzem Zyzemſkim Podkomorzym Minſkim. Tu przydaię że Kiſzczanka, Otyckie dobra wniosła w Dom Radziwiłowſki.

Janusz Woiewoda Polocki, Hetman naprzod Polny á potym Wielki Litewſki, Wilkomirſki y Wołkowiſki Starosta z Sapieżankii urodzony, z młodych lat ſwoich iuż ſię do rycerſkich ſztuk przyuczał pod Janem Karolem Chodkiewiczem, to pod Kircholmem, to pod Parnawa odważnie ſię potykaiąc, znaczne przytym roty ſwym koſztem, zwłaſzcza 1604 pod Dynamundem, y 1609 pod Białym Kamieniem ſtawiał, Moſkwy ſześć tyſięcy na placu położył, gdy ſtraconego z rąk ſwoich Smoleńſka biegli odzyſkiwać, *Starowol: orat: in obitum Sigiſm: III.* Te zaſługi zawdzięczaiąc Rzeczpoſpolita, na Seymie 1623, pewna ſummę naznaczyła mu na Bolnikach, *o czym Conſtytucya fol: 15.* Miałci wprawdzie za ſobą Kryſtynę Xiężnę Drucka Sokolinſka, corkę Michała Woiewody Polockiego, ktora umarła 1640, atoli nieoſtawiwſzy potomka, oſtatni Domu y Imienia Kiſzkow zſzedł z tego świata w Krzywiczach 1653: *to Koial: in Mſ.* Przed dwiema laty kwitnął Lew Kiſzka Metropolita całey Ruſi y Władyka Włodzimirſki, za ktorego powodem Synod Władykow Greckiey religii ſzczęśliwie ſię odprawił, na ktorym wiele rzeczy dobrych na poprawę duchowieńſtwa ſwego poſtanowił: watpię iednak żeby do tego herbu należał.

**KISZKOWSKI* Zygmunt Kiſzkowſki z Ziemią Łomżyńſką podpiſał elekcyą Jana Kazimierza Krola.

KITA herb, patrz: Krzycki.

**KITNOWSKI herbu Cholewa* w Prusiech. Ci ſą właſni Uminſcy, ale za Krzyżakow ieſzcze oſiadſzy na Chełminſkiey, od dobr Kitnowa y Kitnowki, naprzod z Niemiecka Von Kintenau, albo Kinten, á potym Polſkim akcentem Kitnowſkiemi piſać ſię poczęli. Urſzula Kitnowſka była za Plemięckim, ktorey bratanek miał za ſobą Radominſka, tego zas ſyn Białochowſka, z tey ſyn Jan z Wierzbowſka wſzedł w kontrakty małżeńſkie, z ktorey zoſtała ſię corka Piſieńſka Piſarzowa Ziemſka Pomorſka, y Synow dwoch, z tych Piotr zpłodził ſyna Michała, ktory Obożnym będąc Generalnym w woyſku Ceſarſkim, w Węgrzech w batalii zginął. Drugi Daniel Kazimierz Sadowy Ziemſki Chełminſki 1648, temu Piſieńſka powiła dwie corki, Trzcinſka Podkomorzyna Pomorſka, y Waglikowſka Sędzina Ziemſka Człuchowſka, ſynow zaś czterech, z ktorych Fabian Choraży Uſarſki, pod czas Szwedzkiey burzy pod Kcyna w okazyi mężnie poległ. Ddrugi Jan Stolnik Chełmſki, Sędzia Grodzki Kraſnoſtawſki, tego z Żołkiewſkii herbu Boncza potomſtwo wymarło. Trzeci Piotr w Zakonie Soc: JESU S. Theol: Doktor,

potym Akademii Wileńſkiey Rektor, na koniec Proboſzcz Domu Profeſſow w Wilnie, światobliwy, uczony, y godny Kapłan. *Koial: in Mſ.* Adryan brat ich czwarty Sędzia Ziemſki Malborſki y Podwoiewodzy, Kommiſſarz Korlewſki, pożegnał świat 1684. pochowany w Kościele farnym Malborſkim, z nadgrobkiem, kędy cztery herby iego widziec, pierwſzy Cholewa, drugi Roża czerwona, trzeci Dołęga, czwarty pochodnia: bo matkę iego Brantowna urodziła: był to człowiek Prowincyi Pruſkiey zaſłużony, poſłował na ſeym 1653 y 1661. zkąd był deputowany na Trybunał Skarbowy, *Conſtit: fol: 2 & 3.* miał za ſoba Konſtancya Giſſowną, z ktorey zpodził corkę Kruſzyńſka Ioannę Chorążyna Chełmińſka á potym Kaſztelanowa Gdańſka: y ſynow dwoch: z tych Kazimierz młodſzy Dworzanin Krola Auguſta, á teraz Chorąży Pomorſki, żona iego Maryanna Sartawſka żyie z nim bezpotomnie. poſłował na konwokacya 1696. Bogusław ſtarſzy, Chorąży Michałowſki, Sędzia Kapturowy Starogardzki 1697 poiął Maryannę Dziewanowſka z Miłońſkii urodzona, ta mu trzy corki powiła, Tereſſę Woyciecha Rutkowſkiego Woyſkiego Dobrzyńſkiego małżonkę, Konſtancya Pannę, y Scholaſtykę Giżyńſka: tyleż ſynow, Ignacy dworſka ſię bawiąc bezżenny umarł, Jan Marſzałkował na Generale Grudziadzkim przed Konwokacya w roku. 1733. Jakub w Zakonie Societ: JESU.

**KITOWSKI* piſza ſię z Kitowek.

Kizinek Herb 1mo. Kizinek Herb 2do

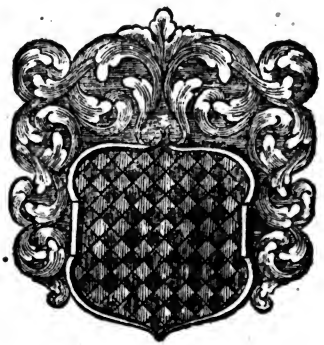

TRaba czarna powinna bydź cienſzym rogiem w lewa tarczy na ukos do grory idaca, po iey grzbiecie trzy lilie iedna podle drugiey iakby przyroſłe, w polu czerwonym: nad hełmem y Korona ſa dwie traby krzywe, atoli proſto z korony wychodzą, na każdey z boku takież trzy lilie, iak y na tarczy. *Paproc: o herb: fol: 569. Okol: tom: 1 fol: 391 Klenoty fol: 57.* Przyniesiony ten herb z Slaſka, gdzie z Domu tego bywali ludzie znacznie zaſłużeni w Ziemi tey Xiążętom ſwoim y Ceſarzowi

ſarzowi Karolowi piatemu: potym ſię ieden z nich przenioſł do Polſki, od ktorego za czaſow Paprockiego, był Jan Kizinek maż biegły wſprawach, od ktorego zoſtał ſię także ſyn Jan, ale ten niemiał tylko iednę corkę Annę, *to Paprocki*, atoli *Baranowſki* powiada, że Jan Kizinek był za iego wieku w Xięſtwie Zatorſkim, człowiek podeſzły, ten z Strzalanka zpłodził ſyna iednego, ale go młodo zabito, y corek trzy, iednę Zuzannę, ta poſzła za Samuela Gieraltowſkiego, druga Barbarę ta ſię doſtała w małżeńſtwo Palczewſkiemu, ſynowi Benedykta, ktorego Elżbieta Łazińſka zrodziła, trzecia naymłodſza Maryną, ta z Juſtymontem żyła. *Mſ. o Familiach Pruſkich Zoluſk:* Kizinkow Pruſakow, tak opiſuie. Tarcz herbu, cała ſzachowana na ukos zoltemi y czerwonemi ſzachami, na hełmie y koronie ſześć pior Struſich czerwone y zolte, y przydaie, że widział ten herb w Kościele Szynwaldſkim za Łaſinem, w oknie podle Zofii Keſiny, ktora była za Samuelem Łaſkim herbu Korab 1594. Taż czy inna Zofia była za Staniſławem Koſtka Podkomorzym Chełminſkim.

KŁAIOWSKI herbu Pogonia 4to, piſza ſię z Kłaiowa, niewiem czy nie raczey Klayſcy. Klemenſa de Klay wſpomina *Długoſz* pod rokiem 1420, że od Kommiſſarzow Krolewſkich daiąc znać o nieſłuſzney ſentencyi Zygmunta Ceſarza, dwieście mil przez 7 dni upadł.

KLAMRT herb. Klamr w herbie, rożni rożnym Kſztaltem zażywaia, á naprzod iako ſię w pierwſzym romie opiſało w herbie Cholewa, ktorym krom tam wyrażonych pieczętuia ſie Białochowſcy, Kleczkowſcy y Malonowſcy. Terlecy tegoż herbu zazywaia w Nowogrodzkim y Brześciańſkim, ale miecza otłuczonego we ſrzodku między Klamrami niekłada. Inni iako Niemierzycowie Klamry dwie na krzyż złożone noſza. O tych wſzyſtkich na ſwoim ſię mieyſcu mowi.

• *KLAT.* Wilhelm Klat Pułkownik w woyſku Litewſkim cudzoziemſkim, dla męſtwa y odwagi nobilitowany 1662, *Conſtit: fol: 22* był potym Podczaſzym Rzeczyckim, y podpiſał elekcya Jana III.

KŁĘBOWSKI herbu Jaſtrzębiec w Ziemi Łukowſkiey Tomaſz Kłębowſki Oczkowicz tego herbu. Ziemianin Podlaſki podpiſał liſt tegoż Woiewodztwa o grodzie Parczowſkim 1575 w Proceſſie rozgraniczenia między Woiewodztwy Podlaſkim y Brześciańſkim. N miał za ſoba Gałęzowſka, z tey ſyn Piſarz Grodzki Grabowiecki temi czaſy.

KLEMBOWSKI herbu Roch w Ziemi Warſzawſkiey Staniſław miał za ſoba Barbarę corkę Piotra Sobola, z niey był ſyn Franciſzek, tego zaś dwoch ſynow Michał y Antoni. Ci od Pruſzkowſkich ſwoię dzielnicę wzieli, iako ſię mowić będzie pod litera P.

KLECHOWSKI herbu Doliwa, á podobno iuż teraz. Klichowſki w Kaliſkim Woiewodztwie.

KLECZKOWSKI herbu Cholewa. Mſ. o Familiach Pruſkich wyraznie o nich mowi: Do tych pociąga Woyciecha Kleczkowſkiego, o ktorym cudzoziemſki piſarz to do pamięci podał. *Anbaltinus proſigat Ceſarianos, major autem jaculorum vis ibi incubuerat in Polonos, Coſacos, Liſſovianos, qui in omni conflictu, lices leviorem armaturam gererent, ſed quod eo expeditiores, & audaciores eſſent, ad omne periculum ineundum, in prima acie collocabantur. Unde dux eorum Albertus Kleczkowſki, in fronte aciei tunc ſtans, pilâ tormenti percuſſus cum paucis ex ſuis occubuerat; reliqui tamen ejus Socii ordines retinuerunt, & hoſtem in Ceſarianos diſperſos ſevientem repreſſerunt, Dampirumá; cum equo collapſum à nece ſervarunt:* działo ſię

to 1620. *Starowol:* zaś *in Bellator: Sarmat: fol:* 224 Hieronimem go zowie, y tak o nim mowi. Wyſłany na poſiłek od Krola Ferdynandowi Cesarzowi, wielkim pędem zbiegł do Auſtryi, tak że w wielu Slaſkich y Morawſkich miaſtach, prędzey ſię dał widzieć, niżeli ſłyſzeć o ſobie, że idzie: tam krom innych wielu potyczek z rebelliziuiacemi heretykami, pod Krem:za ſzczęśliwie odprawionych, tyſiąc piechoty Fryderyka Palatina niedaleko Horny wpień wycial, atoli w zafadzki pod Horna napędzony, kula z muſkietu poſtrzelony poległ. Na mieyſce iego obrała ſobie pozoſtała kon pania Staniſława Ruſſinowſkiego. Jeſt tego Kleczkowſkiego w druku oracya, ktora witał Ferdynanda Cesarza, *Tom: z mowcy Polſkiego à fol: 72.* ale nie tam Staniſława imię daia. Woyciech Kleczkowſki podpiſał z Prus elekcya Jana Kazimierza.

KLECZKOWSKI herbu Tarnawa w Mazowieckim Woiewodztwie. Daniel miał za ſobą Zofia Gorſka, z ktorey trzy corki, Maryanna z Zebrowſkim, Petronella z Jakubem Radeckim, Helena z Jerzym Nowickim, zmowione. Staniſław, Mikołay, Jan, Ignacy, Szymon w Ziemi Nurſkiey 1648. Bartlomiey tamże Poborca 1591, *Conſtit: fol:* 632. Zofia Michała Krasinſkiego małżonka.

KLECZKOWSKI herbu Trzaſka w Ziemi Łomżyńſkiey. Jakub Doktor Teologii w ſwoiey Oyczyznie Kościoł wymurował y nadał, Maciey w Poznańſkim podpiſał elekcya Władyſława IV, ale niewiem czy tego herbu.

KLECZYNSKI herbu Strzemie w Pilznienſkim powiecie. N Kleczyńſki miał za ſobą Maryannę z Rybotycz Brześciańſka, z ktorey ſyn Jozef w Zakonie naſzym ſławny Kaznodzieia, ieſt iego kilka kazań w druku 1mo *Prawda Trybunału Koronnego haſło, Kazanie na Wotywie Trybunalſkiey* 1712 *in fol: w Toruniu.* 2do. *Sprawiedliwy rozum, rozumna ſprawiedliwoſc, Kazanie na teyże Wotywie* 1712 *in fol: w Toruniu.* 3tio *Sprawiedliwość do kontynuacyi, Kazanie na Wotywie* 1714 *in fol: w Toruniu.* 4to *Punkt honoru Swiata ſprawiedliwość Kazanie na Wotywie* 1718 *in fol: w Lublinie.* Umarł w Łucku 1725.

KLEMAN herbu Brochwicz, to ieſt Jelen w błękitnym polu, ſzary, uciekaiacy w prawa tarczy, nad głowa iego gwiazda, y tym ſię rożni od Brochwicza 2do. Dom to Starożytny, dobra ich Stotenfeld w powiecie Człuchowſkim, o czym Xięgi Starogardzkie, y dyſpozycye, y dekreta trybunalſkie. Bartłomiey Kleman z Małgorzata Komirowſka zplodził Staniſława. Piotr, Stefan, Jerzy, Kryſztof, Jakub Klemanowie. N Klemanowna była za Ręczlawſkim *Mſ: o Famił: Pruſk*

KLEMPOWSKI herbu Strzemie w Krakowſkim Woiewodztwie.

KLENIEWSKI herbu Zagłoba w Plockim Woiewodztwie Marcina z Klenowa czytam *u Laſkiego w Statu: fol:* 171 na przywileiu Jagella podpiſanego 1421 między Kaſztelanem Poznańſkim y Sadeckim, ztad ſię domyſlam, że muſiał bydź iakim Kaſztelanem, ale ſnać w druku opuſcono. Samuel Kleniewſki miał za ſobą Lipſka herbu Łada Sędziankę Rawſka, *Okol: tom: 2 fol: 28.* Jakub z Wielkiego Kleniowa Poborca w Rawſkim, umarł 1633, leży w Łowiczu *Starowol: in Monum:* Euſtachi, Jan, Marcyan, Staniſław 1648. Walentyn Miecznikowicz Rawſki w Stanie duchownym 1664.

Digitized by Google

Kleinfeld Herb

* *MS.* o Familiach Pruſkich tak ten herb odkryſlił. Tarcza herbu wzdłuż na dwie części przedzielona, po iedney ſtronie ſiedm pol alternata, białe z czarnym przeplatała ſię, po drugiey tyleż; na hełmie nad Korona dwa rogi.

**KLESZCZOWSKI* w Woiewodztwie Bracławſkim Jerzy 1648. Seweryn Woyſki Bracławſki, żona iego Zofia z Zulina, y Alexander 1674 podpiſali elekcye Krolewſkie.

**KLESZCZYNSKI herbu Gryff* z ta iednak rożnica, że Gryff biały powinien bydź, w gorę przedniemi nogami wſpięty w Koronie, w polu czerwonym, w nodze prawey przedniey krzyż trzyma. Maciey Kleſzczyński pierwſzy z tego Domu, w komput rycerſtwa Polſkiego policzony, co wſpominaią *Konſtytucye 1690*, gdy o nim wzmiankę czynia. Zaſłużył to ſobie u Oyczyzny męſtwem ſwym, kiedy po Uſarſku, ſwoim koſztem ſłużąc, znacznego na harcu Turczyna poimał y Krolowi Janowi III przyprowadził: od Rożna dziedzictwem kupiwſzy Targowiſko, Tuſzewo, Rakowice, á od Narzymſkiego Mortęgę. Mortęſkich niegdy gniazdo, w Chełminſkim Woiewodztwie oſiadł, y czterech ſynow zoſtawił, Staniſława, Ludwika, Ignacego y Adama, z tych dway oſtatni żyli bezpotomnie. Ludwik pracowitego koło duſz ludzkich Operaryuſza urzad w Zakonie naſzym w Lublinie zakończył 1724. Staniſław krwi ſwoiey y nieprzyiacielſkiey wylaniem, ſwoię w rycerſkich dziełach odwagę Oyczyźnie zapiſał, iako wſpomina *Konſtytucya 1690*, miał za ſobą Maryannę Wilczewſka, z ktorey corka Cecylia doſtała ſię Sutowſkiemu Stolnikowi Płockiemu, y ſyn Łukaſz poſeł na ſeym z Chełminſkiego 1730.

**KLEYN.* Kleyn Jerzy Kapitan Dragonſki dla męſtwa nobilitowany na ſeymie 1662, przydano iednak kondycya żeby katolikiem zoſtał *Conſtit: fol: 40.*

**KLEYNPOLT Małopolſki* Staniſław Sekretarz Krolewſki Metrykant Koronny, za zaleceniem Hetmana y woyſka, na ſeymie 1676 do ſzlachectwa preroga-

tywy przypuſzczony y z ſukceſſorami ſwemi, iako zaſłużony Krolowi Janowi Kazimierzowi y Michałowi, y ktory na okup więzniow żołnierzy Polſkich dał był znaczną ſumme Hetmanom, miał dziada Chorążym na dwoch kampaniach Moſkiewſkich doſwiadczonego, y Oyca ktory u Zygmunta III y Władyſława IV był Sekretarzem *Conſtit: fol: 62.*

**KLEJOT herbu Dorogowſki* w Pomorſkim Woiewodztwie ten dom dawny, á w woyſku Brandeburſkim wielkiemi ſzarrzami znaczni Kleiſtowie bywali. Piotr y Idzi Kleyſtowie 1632. Jan poſeł na ſeym *electionis* z Pomorſkiego 1697, y deputat *ad pacta conventa*, ktore podpiſał, *Conſtit: fol:* 24. Franciſzek 1699. Katarzyna Kleyſtowna była za Cypryanem Krętſkim.

KLICKI herbu Prus imo w Ziemi Ciechanowſkiey. Balcer Klicki z małego Klicza, żona iego Pieniążkowa, pewne dobra do oltarza S. Anny w Ciechanowie zapiſał, co approbowała *Conſtytucya 1616 fol: 37.* Piotr 1632, Staniſław 1648 podpiſali elekcye.

KLICZEWSKI herbu Brodzic Kliczewſka była za Bromirſkim Marcinem herbu Pobog.

KLICZEWSKI herbu Dolega w Zawkrzenſkim powiecie. Za czaſow Paprockiego żył Staniſław Kliczewſki tak ſilny, że na harc, ze dwiema chodził Kopiami, y ſzczęśliwie z nieprzyiaciołami potykał ſię, atoli w Oyczyźnie potym zabity. N Kliczewſki miał za ſobą Niemoiewſką *Mſ. o Familiach Pruſk:*

KLICZKOWSKI herbu Pilawa w Krakowſkim Woiewodztwie y Mazowieckim: niektorzy z nich na Pokucie ſię wynieśli. Piotr Kliczkowſki w prawie biegły miał za ſobą Elżbietę Kęczowną, zoſtawił z niey corkę Dominikankę na Grodku, z ſynow także iego ieden wſtąpił do Zakonu S. Dominika, umarł ten Piotr 1606. Niewiem czy nie tu należy Klika Jakub Cześnik Sieradzki podpiſał pokoy Brzeſki *u Łaſk: w Statu: fol: 141.*

KLICZKOWSKI herbu Prus imo w Woiewodztwie Mazowieckim, ale mi ſię zda, że omyłka, ile że y Pilawczykow ciż piſarze naſi oſadzaią w tymże Woiewodztwie y herb podobny, Pruſa do Pilawczyka, mogł do omyłki dac okazya: y o Klickich herbu Prus tamże piſza.

**KLIMCZYCKI.* Wiktoryn Klimczycki z Woiewodztwem Podlaſkim podpiſał elekcya Jana III.

KLINSKI herbu Junoſza powinien zaś bydź baran biały, w czerwonym polu na zieloney trawie ſtoiący, We krwi po boki; na hełmie poł barana, tak go opiſuie *Manuſk: o Famil:: Pruſ:* atoli że na hełmie zażywaia trzech pior ſtruſich, świadkiem grabſztyn u Dominikanow we Gdańſku. W Pruſiech kwitnie ta familia, luboc że y na Podolu byli świadczy *Okolſki.* Jerzy Klinſki z Seymu 1590 poborca w Pomorſkim, *Conſtit: fol: 604.* Kryſztof miał za ſobą Dulſka, z ktorey dwoch ſynow było, Kryſztof Nominat na Opactwo Peplinſkie, atoli za Rozrażewſkiego Biſkupa Kuiawſkiego promocya, uſtąpił Koſtce. Jan brat iego dziedzic na Radzieiowie ożenił ſię z Katarzyna Łaſzewſką, z tey było trzech ſynow, Jerzy, Kryſztof, y Jan, ktorym wſzyſtkim ieſzcze żyiacym, matka we Gdańſku marmurowy nadgrobek wyſtawiła, iako inſkrypcya świadczy w roku 1614. Klinſki z Radzieiowa złączył ſię dożywotnie z Giſſowną, corka Michała Giſły Staroſty Borzechowſkiego: drugi Klinſki dziedzic na Adamowie, druga teyże ſioſtrę rodzona poiął. Antoni Sadowy Tucholſki deputat na Trybunał Koronny z Pomorſkiego 1718. Franciſzek Sędzia Ziemſki Tczewſki, Auguſtyn Sadowy Tucholſki, Jan Sadowy Mirachowſki, poſłowie z Prus na ſeym 1730. Klinſka była za Bakowſkim herbu Ryś, druga za Janem Czapſkim. Piotr y Staniſław 1632 Michał Rautenberg Klinſki z Radzieiowa poſel z Pomorſkiego 1648, podpiſali elekcye Krolewſkie. Antoni Klinſki w Zakonie naſzym tymi czaſy. Swiat

Digitized by Google

Klinski Herb

SWiat powinién bydź, na nim krzyż, pod ktorym ale y przez ſrzodek iego ſą dwie Klamry końcami na doł obrocone, iedna z nich wyżſza większa, druga pod nią mnieyſza, tak go opiſał *Okolſki tom: 1 fol: 399* tego herbu familianci w Kiiowſkim Woiewodztwie Daniel Klinſki do ſamey śmierci w obozie lata ſwoie pędził, w Finlandyi, Wołoſzech y indziey woiownik, iako iego nadgrobek w Pawołoczy poſtawiony z tym herbem, o nim świadczy, podobne ſą temu herby w Litwie Ichnatowiczow y Okuniow.

**KLISZEWSKI herbu Jaſtrzębiec* w Nowogrodzkim Woiewodztwie. *X. Koial: in Mſ.* Staniſław Kliſzewſki żył 1648, ſyn iego Seweryn, Jadwiga Kliſzewſka była za Prandotą Dzierzkiem Stolnikiem Lubelſkim, Elżbieta za Mikołaiem Kryſztoporſkim *Acta Coſtr: Cracov: 1434.*

KŁOBSKI herbu Pomian w Kuiawach. Z tych Bartłomiey Kłobſki wiela lat zaſłużony Oyczyźnie żołnierz.

KŁOBUKOWSKI herbu Okſza w Krakowſkim y w Sieradzkim Woiewodztwach. Jan Kłobukowſki miał za ſobą Zofią Potworowſką, zoſtawił ſynow *Baran:* Piotr y Marcin 1632. Jan Miecznik Inowrocławſki y Staniſław 1674 w Inowrocławſkim. N Kłobuchowſka Jana Dzialyńſkiego małżonka.

**KŁODZKI herbu Ogonczyk* w Woiewodztwie Trockim. Jan Kłodzko, ſyn Michna zoſtawił ſynow, Woyciecha y Macieia, Woyciech był Marſzałkiem Litewſkim, Staroſta Kowieńſkim y Bielſkim, Ochmiſtrzem Krolowy Heleny Moſkiewki odprawował poſelſtwo do Moſkwy 1491, y 1493 y 1503 pokoy ſześcioletny utwierdził *Koial: par: 2.* Maciey Woyciechowicz Marſzałek Litewſki dziedzic na Miedzyrzycu y Lyſkowie Woiewoda Połocki, Staroſta Wołkowiſki, odprawował poſelſtwo do Moſkwy 1528, 153·, y 1536, zoſtał Staroſta Zmudzkim 1542, umarł 1543. miał za ſobą Katarzynę Chlebowiczownę, corka iego była za Kniaziem Dolſkim, fundował Plebania Miedzyrzycka, leży u Franciſzkanow w Wilnie, zkąd nadgrobek iego wypiſał *Starowol:*

wol: in monum: to Koial: in Mſ. iam go opuścił między Woiewodami Połockiemi, á z Paprockiego położyłem w tymże czaſie Chlebowicza. Kłodzki Jan Staroſta Miedzialſki, Stolnik Kowieński, poſeł na Seym 1628, y ztamtąd Kommiſſarz do zapłacenia woyſku w Inflańciech, *Conſtit: fol: 3,* żył ieſzcze 1632, *Koial:* rozumie, że iuż tego Domu Familiantow nie ſtało.

KŁOCZEWSKI *herbu Doliwa* w Chełmſkiey Ziemi, Kaſper Kłoczewſki Podczaſzy Chełmſki poſeł na Seym 1628, z tamtąd deputowany na Trybunał Radomſki *Conſtit: fol: 5.* Mikołay Podſędek Ziemſki y Sędzia Grodzki Stężycki, także y Kapturowy 1674.

KŁOCZOWSKI *herbu Rawicz* w Sendomirſkim Woiewodztwie y indziey. Piotr Kaſztelan Zawichoyſki Staroſta Małogoſki, *tego Bielſki fol: 619* wyraźnie Doliwczykiem piſze, *Okolſki* iuż go pod herbem Doliwa, iuż pod herbem Rawicz położył, iam go czytał indziey między Rawiczami, był Dworzaninem Krolewſkim 1569, podpiſał Unia Podlaſza do Korony, *Conſtit: fol: 155.* Jezdził w legacyi 1566 do Xiążęcia Meklemburſkiego, á w roku 1570 poſeł Zygmunta Auguſta pokoy między Krolem Szwedzkim y Duńſkim ziednał, *Biel: fol: 643,* gdy potym do oblężenia Wielkichłukow 1580 drugim ſerca dodaie, z działa poſtrzelony poległ. *Bielſki fol: 773. Stryik: fol: 789.* maż odważny, czego dał dowody na rożnych mieyſcach oſobliwie pod Gdańſkiem. Mikołay także pod Sokola zginął rokiem przedtym *Varſzav: in paneg:* Anzelm Stolnik Sendomirſki maż rycerſki, á zdami ſię miał za ſoba Brzeſka herbu Okſza. Zofia Kłoczowſka, Baranowſkiego herbu Rawicz małżonka 1570. Kłoczowſki Proboſzcz w Strzelnie od Rozrażewſkiego Biſkupa brał inſtytucya. N Kłoczowſka Drzewieckiego makżonka Czeſnika Bracławſkiego.

KŁODNICKI *herbu Sas.* Kłodnicki Wawrzyniec miał za ſoba Annę Brodowſka herbu Łada, y z nią ſynow dwoch, z ktorych ieden Jędrzey. N Katarzynę Rudnicka. Barbara Kłodnicka była za Staniſławem Rudnickim. Staniſław z Podlaſkim, podpiſał elekcya Jana III.

KŁODNICKI *herbu Łada* Dom ſtarożytny y Xiążętom niegdy Mazowieckim dobrze zaſłużony. Cedrenus Kanclerz Zakroczymſki, Proboſzcz Czerſki, Dominik brat iego rodzony Podkanclerzy Jana Xiążęcia Mazowieckiego. Grzegorz Kapellan żony tegoż Xiążęcia, dziedzice na Kłodnie. Helbrzykoń, Wieliſław, Tomiſław, Swentoſław, Maciey, Staniſław, Jan, Philip, Woino, Niegoſław, Wawrzyniec, Bartłomiey, dziedzice na Kłodnie, ktorym Jan Xiążę Mazowieckie wielkie łaſki przywileiem ſwoim nadał, w roku 1387. Staniſław z Janem Tarnowſkim Hetmanem pod Obertynem mężnie woiował przeciwko Wołochom, fundował y nadał Kościoł w Żukowie, z obligacya ſpiewania trzech mſzy na tydzień, za umarłych: umarł we Lwowie y tamże pogrzebiony. Maciey brat iego, Woyſki Liwſki y Staroſta Błońſki, z Boguckii Anny herbu Prawdzic, zoſtawił ſynow ſiedmiu 1552, ktorym Krol Auguſt I puścił dziedzictwem wieś Chroſnia. Z tych 1 Staniſław, ktory młode lata iuż w Akademii Krakowſkiey, iuż w Cudzoziemſkich ſzkołach za nakładem Jana Przerebſkiego Podkanclerzego Koronnego, tyle w Łacińſkim Greckim ięzykach, y innych naukach poſtąpił, że go Doktorem oboyga prawa zawołano, á wkrotce Juliuſz Papież Protonotariuſzem ſwoim go uczynił, w lat iedenaście wrociwſzy ſię do Oyczyzny, od Wierzbickiego Biſkupa Żmudzkiego wziął Archidyakonia Żmudzka, á Padniewſki Biſkup Krakowſki, przydał mu Kantorya Krakowſka 1567. Po ſmierci Stępowſkiego poſłany od Krola do Neapolu z ſtrony Barſkiego Xięſtwa, czas tam nieiaki zabawił, kędy ſię też y ożenił, ſpuściwſzy beneficia wzwyż wyrażone, poia-

wſzy

wszy Julia corkę Margrabie de Lauro, synowicę rodzona Xiażecia Neapolitanskiego Montis Leonis z domu Pignatellow, Stryi iey był drugi Prorex Siciliæ, miał z nia syna iednego Franciszka, ale mu ten młodo umarł. 2. Kasper Starosta Błoński y Wolkinicki, ten się także w cudzych kraiach czas nie mały polerował: naprzod gdy Ferdynand Cesarz corkę swoię dawał Xiażeciu Mantuańskiemu, on z nia do Włoch iachał, tam się y iezyka Włoskiego, y cwiczenia koni, nauczył: w woysku Niemieckim męstwo się iego znacznie pokazywało: do Polski przyiachawszy czas nie mały na dworze Krola Augusta zabawił, aż też poiał Xiężniczkę Massalską Annę Sędziankę Ziemska Grodzieńska, pozostała wdowę po Sebastyanie Dybowskim Starościc Knyszyńskim, ale z nia potomstwa nie miał. Po śmierci Krola Augusta deputowany do prowadzenia ciała iego do Krakowa, tę funkcya z wielkim swoim zaleceniem odprawił. Na dwor Henryka Krola namowiony, dla tego żeumiał języki, Łacinski, Hiszpański, Włoski, Niemiecki Czeski, dano mu wieś Choroslow nad Łososna rzeka w Grodzieńskim Starostwie, ofiarowano mu także Kasztelania Warszawska y Zakroczymska, ale ich przyiac niechciał: pod Iszborg z Janem Chodkiewiczem wyprawił się w poczcie nie małym, swoim kosztem wystawionym, á potym na Moskwę, siła dokazywał to pod Połockiem, to pod Pskowem, to pod Wielkołukami. W roku 1582 iuż był naznaczony postem do Amurata Cara Tureckiego, ale się z tego wymowił. Kochał się w duchowieństwie y ludziach uczonych: w Kamionce dobrach swych Kościoł zbudował, y nadał, y apparatem przyozdobił, iałmużny wielkie na Zakonnikow sypał, Zukowski Kościoł także upolazył. 3 Mikolay urody dziwnie piękney, nadto w Muzyce y iezykach, Łacinskim, Włoskim, Hiszpańskim, Niemieckim doskonale wycwiczony, bawił się na dworze Krolowy Bony, y z nia był do Włoch zaiachał, atoli tam przez zazdrość struty, skoro do Oyczyzny powrocił, z światem się pożegnał 1559. 4 Jan y w muzyce y w innych naukach biegły, urzędow Ziemskich ofiarowanych sobie przyiac niechciał, iako Pisarstwa Ziemskiego Ciechanowskiego y Podsędkostwa Zakroczymskiego, umarł nim się ożenił. 5 Wawrzyniec naprzod sobie dwor Augusta Krola upodobał, poiał potym Kołozębska Mikołaia corkę iedynaczkę, z nia iednak nie zostawił tyko trzy corki, człowiek siły wielkiey, y hoyny. 6 Maciey *Protonotarius Apostolicus*, Proboszcz Wileński, Archidyakon Zmudzki, Kanonik Krakowski; iest w druku iego *Liber de modo acquirendæ gratiæ Divinæ, quomodo cognoscatur ejus adeptio, & in ea permansio, ex Hieronymi Sirini Canon: Regularis S. Augustí: Italico, latinè redditus, ac locis ex S. Scriptura illustratus Cracov: in* 4to *1583.* Toż samo wydał po Popolsku pod tytułem, *Wizerunk łaski Boskiey in 4 Crac: 1587.* 2do *In obitum Reg: Sigismundi Augusti Oratio in* 4to *Bononiæ 1574.* 3tio *De Henrici Valesii felici in Poloniarum Regem inauguratione Oratio gratulatoria in* 4to *Bononiæ 1574.* Wspomina ia *Stryikowski w swoiey Kronice Litew: fol: 61.* Bartlomiey maż wielkiego dowcipu y nauki. Siostry tych siedmiu braci, były dwie, iedna Dorota, ta wydana za Woynę Podskarbiego Litewskiego, y Starostę Pinskiego: druga Katarzyna Zaborowska Cześnikowa Zakroczymska, Inni ich Kłodzinskiemi piszą Krysztof maż rycerski z Jadwigi Dawidowskii dziedziczki na Dawidowie zpłodził dwoch synow, Mikołaia człowieka rycerskiego, y Jędrzeia Zakonnika S. Franciszka. Jan miał za soba Cześnikownę Lidzka Ciecierzewska. Alexander Podstoli Bracławski. Marcin y Paweł w Ziemi Warszawskiey 1674. N Jana Jarzyny małżonka.

KŁOKOCKI *herbu Nałęcz*, w Płockim Woiewodztwie, Stanisław Kłokocki Sę-

dzia Ziemſki Zawkrzeński 1648. ſyn iego Kryſztof 1660. Walentyn y Jan w Płockim 1674. Kazimierz Stolnik Płocki 1678: ſyn iego zdamiſię Jan Starоſta Rzeczycki, deputat z Litwy do boku Krolewſkiego *Conſtit: 1703 f: 15* N Chorąży Minſki miał za ſoba Mirſka z ktorey ſyn Hieronim w przod Puſkownik y Staroſta Rzeczycki, potym obſzerna fortunę rozporządziwſzy, zoſtał Jezuita, Konwikt w Słucku na ubogich Studentow fundowawſzy, tamże Collegium Rektorem rządził, gdzie potym w roku 1721 ſwiatobliwie życie ſwoie zakończył. N miał za ſoba Maryannę z Chmielowa. Staniſław *Rykota Sekretarza Angielſkigo u Porty Monarchia Turecką wydał pę Polſku w Lipſku 1727, 2da edit.*

**KŁOKOWSKI.* Kłokowſki Jan dziedzic na Nowoſiedlcach, tego corka Dorota 1505 była za Mrowka Jakubem *Monim: Coll: Leopol,*

KŁOMNICKI herbu Okſza w Sieradzkim Woiewodztwie. Jakub y Piotr Kłomnicey bracia rodzeni, Jakub zpłodził Jana y Kryſztofa Podſędka Wieluńſkiego, Piotr z Jedleńſkii herbu Nabram Floryana, ktory ſobie ſtan duchowny obrał, Jana ktory z Sobiekurſkii zoſtawił ſyna Stanisława, y Piotr ktorego z Traczowſkii było potomſtwo. Katarzyna Kłomnicka drugim związkiem żyła z Jakubem Potockim herbu Pilawa Podczaſzym Podolſkim, pierwſzym zaś, z Macieiem Jablonowſkim Rotmiſtrzem Krolewſkim, N Kłomnicka była za Zygmuntem Koniecpolſkim Sędzia Ziemſkim Sieradzkim *Baran.*

KŁONICKI herbu Niezgoda w Pruſiech iedenże dom z Łętowſkiemi, iako piſze *Mſ o Famil: Pruſkich.* Staniſław Klonicki Kanonik Opatowſki od Zygmunta I Krola, Procurator Inquizycyi o Cudach S. Jacka naznaczony 1523 *Sever: lib: 3 c: 8.*

KLONOWSKI herbu Abdank w powiecie Radomſkim. Jan Klonowſki, żona iego Małgorzata z Podciemnego 1480 *Monim: Coll: Leopol.*

KLONOWSKI herbu Bonęza w Woiewodztwie Rawſkim. N Klonowſki miał za ſoba Dorotę Tereſſę Zaborowſka, ale z nia *ſterilis,* drugi Joannę Naſierowſka.

KLONOWSKI herbu Leſzczyc na Dobrzyńſkiey Ziemi y w Xięſtwie Litewſkim, cnota y dzielnością ſławni. Staniſław Klonowſki Wolhorſki y Gnieźnieńſki Staroſta. Wawrzyniec brat iego Staroſta Gnieznieńſki, Grzegorz trzeci brat, ſyn iego Jozef z natury wielki Kraſomowca, naprzod Stolnik potym Podkomorzy Połocki, z ktorym tytułem poſtował na Seym 1647, zkąd deputatem ſtanął na Trybunał Skarbowy Litewſki, *Conſtit: fol: 44.* wziął daley Kaſztelania Witebſka, z tey poſtąpił na Woiewodztwo Brześciańſkie, iam mu herb Nałęcz przypiſał w twomie pierwſzym, ale go *Okol: y Koialowicz in Mſ.* pod tym herbem kłada: był Sędzia Kapturowym pod czas interregnum po zesciu Zygmunta III: na wiele go funkcyi Oyczyzna narażała, ktore wſzyſtkie z chwałą imienia ſwego odprawił: miał za ſoba Radziminſka, z ktorey iednę tylko corkę zoſtawił, Michała Frackiewicza małżonkę. Łukaſz pod czas expedycyi Pruſkiey przeciw Guſtawowi, Chorąży Uſarſki. Fabian pod Choragwią Uſarſka Władyſława IV pod Smoleńſkiem z działa zabity. Są Klonowſcy y w Pruſach, Fabian 1632, Jan Poſeł z Ziemi Swieckiey, Kazimierz y Władyſław 1648. Klonowſka była za Jerzym Pierzcha, á po nim za Konoiadzkim Jędrzey y Ludwik 1648.

KŁONSKI herbu Topor czy Kłońſki, z Krainy niektorzy ſię z nich na Podole wynieśli, z tych byli trzey bracia rodzeni ludzie rycerſcy, Marek Walentyn y Jan, z tych oſtatni z Anny Liſſowſkii zoſtawił potomſtwo. Klonſka Barbara była za Axakiem Janem Sędzią Ziemſkim Kiiowſkim *Okol: tom: 1 fol: 153.*

Walen-

Walentyn w Woiewodztwie Rruſkim 1632. N miał za ſobą Annę Dabſką. N Kanonik Łucki 1668 *Hiſtor: Coll: Luceor:* Jacek przez wiele lat w Zakonie Kaznodzieyſkim, z ambony do ludzi mowił z wielką ſławą y ſzłymacya u wſzyſtkich: był potym Prowincyałem w Ruſkiey Prowincyi, umarł 1694.

**KŁOPOCKI herbu Łabęć.* Paweł w Ziemi Sochaczowſkiey podpiſał elekcya Jana Kazimierza, drugi Paweł Jana III, Woyciech Poborca w Ziemi Warſzawſkiey *Conſtit: 1618.* Jędrzey Proboſzcz Jaroſławſki y Scholaſtyk Zimoyſki 1661. Mikołay w Zakonie naſzym na pracy Kaznodzieyſkiey życie ſwoie zakończył w Piotrkowie 1706. Sioſtra iego Anna była za Komorowſkim, umieraiąc 1694 ſzaty ſwoie y kleynoty P. BOGU w Kościele naſzym Lwowſkim oddała *Iluſtor: Coll: Leop:* piſza ſię z Kłopoczyna trzy mile od Rawy. Jan Kłopocki Miecznik Łatyczowſki, miał za ſobą Maryannę Raciborſką, z tey było trzech ſynow, Jozef ktory zginął na woynie, Woyciech y Maciey, corek zaś pięc Anna Paprocka, Elżbita Gorſka, Ludowika Panna, Brygitta Węglowſka, Barbara Łaſtowiecka. N Kłopocka była za Janem Zaborowſkim.

**KŁOPOTOWSKI herbu Łomian* w Podlaſkim Woiewodztwie. Hieronim z Patrow y Walentyn Kłoporowſcy podpiſali elekcya Jana Kazimierza. Jan Rotmiſtrz Pancernych koni ſto, w roku 1653, *Komput Woyſka.* N była za Maciejem Stoinſkim.

**KŁOPOTOWSKI herbu Ślepowron.* Z tych Franciſzek w Zakonie naſzym temi czaſy.

KŁOSINSKI herbu Łubice na Dobrzyńſkiey ziemi. Maciey Kanonik Sendomirſki Sekretarz Krolewſki 1615, y Kazimierz 1676, ktorych laſki zakon naſz wieczney przed Bogiem pamięci zapiſał. N Kłoſinſki miał za ſobą Elżbietę Pampowſką, z niey był ſyn Jakub *Mſſ. de Famil: Pruſſ.*

KŁOSOWSKI herbu Rola w Podlaſkim Woiewodztwie.

Klucz Herb

W Herbie Jaſienczyk Klucza ktore Domy w Polſzcze zażywaia, mowiłem na ſwym mieyſcu, tu przydaię z *Koialow:* że w Litwie nie, ktorzy do Klucza białego rozdartego w polu czerwonym, przydaia gwiazdę złota z boku, á w hełmie trzy piora ſtruſie Tym ſię herbem ſzczyca Czeczerſcy w Podlaſkim Woiewodztwie, dokąd z Wołynia przyſzli, y Obuchowiczowie.

KLUS herbu Śrzeniawa w Ruſkim Woiewodztwie, Klemenſa Kluſz ſławnego męża wſpominaia hiſtorycy 1570, atoli *Konſtytucya 1662 fol:* 33 zowią ich Kluſki.

**KLUWINSKI.* Iwan Kluwinſki Ziemianin Wołyńſki w roku 1528, *Metryka Wołyńſka.*

Powin-

Kmicic Herbu Radzic

*POwinna bydź w polu czerwonym Kotwica uchem proſto do gory ſtoiaca, przy niey koło ucha, z iedney ſtrony iedna gwiazda, z drugiey ſtrony druga, w hełmie trzy piora ſtruſie. *O tym herbie piſali Paproc: w Gniazdzie fol: 121 O herb: fol: 578. Okol: tom: 2 fol: 576. Kleynoty, fol: 75*, zowie ſię ten herb Radzic, tym ſie tylko rożni od herbu Sztumberg, *iako Biel mowi fol: 213*, że w nim gwiazd nie maſz. *Petra Sancta de teſſeris cap: 63* powiada, że w Brytannii ieſt kilka domow, ktore Kotwicy ſrebrney w polu czerwonym z rękoieścia zażywaia, ale bez gwiazd; y mnie ſie dało widziec w Kommentarzach X. naſzego Maldonata takiż herb, ale nad rękoieścia Kotwicy, trzy gwiazdy położono, iednę wedle drugiey. Ktoreby ſie tym herbem familie w Polſzczę naſzey pieczętować miały, nie wiedział tak *Paproc: iako y Okol:*, *Koialowicz in Mſ.* Kmicicom ten herb za własny przypiſuie, z ta iednak odmiana że u nich iednę tylko gwiazdę, na lewym boku tarczy kladą. Z tych był Samuel Kmicic Chorąży Orſzański, Staroſta Kraſnoſielſki, o ktorym *Conſtytucye fol: 12 1670*, ſławny to był y odważny Pułkownik, Jan brat iego rodzony mąż dobry. Mikołay ſtryi tych dwoch, w Zakonie Soc: JESU, wielce zacny Pòèta, młodo umarł w Wilnie kończąc nauki 1622, ieſt w druku iego lubo pod cudzym imieniem *Joſaphatidos lib: III ſeu Martyrium B. Joſaphati Kuncewicz carmine heroico*, y *Dithyrambus Georgio Tyſkiewicz Epiſcopo Samogitiæ.*

Digitized by Google

Kmita Herbu Choragwie

Maia bydź dwie Choragwie żołtą w polu czerwonym iedna pod drugą, w hełmie nad Korona pięć pior ſtrusich *Paproc: w Gniazdzie fol: 1182 O herb: fol: 667. Okol: tom: 1 fol: 400 Kleynoty fol. 92:* atoli *Kojałowicz in Mſ.* widział na trunnie Łazarza Kmity Filonowego ſyna, y w linii Domu Połubinſkich, że na hełmie powinien bydź pawi ogon, w ktorego frzodku gwiazda. Nabyty ten herb od Przodka tey familii, że w okazyi, natarſzy na nieprzyiaciela, dwie Choragwie wydarł Chorążym przeciwney ſtrony z ręku, y do Pana ſwego przyniosł, co ieſzcze miało bydź za dawnych Jedynowładzcow y Xiążąt Ruſkich. Zdadzac ſię wprawdzie choragwie w herbie Kmitow ułożone, bardziey bydź podobne do Kościelnych, niżeli do woiennych: atoli *Petra Sancta de teſſ: fol: 525;* Kwadratowe Choragwie, we trzy poły u dołu przedzielone, iak zwyczaynie w Kościołach noſza, a na wierzchu o trzech pierścieniach, na ktorychby mogła wiſieć Choragiew, zowie woiennemi Chorągwiami y namiotami, znać że dawnemi czaſy, takich Choragwi na woynach zażywano: kładzie ten author. Kſztałt kwadratowey choragwi, ktora wielkie ma podobieńſtwo do choragwi Kmitow, tylko że tu pierścieni nie przydaia. *Paprocki w Gniazdzie y Okol:* takim ſpoſobem herb ten położyli, iako ſię tu kładzie; atoli *w Xiążce o herb:* tarcza *u Paprockiego* na cztery części przedzielona w pierwſzey ieſt Korczak, w trzeciey Leliwa, w czwartey Odrowąż, w drugiey Choragwie, atoli nad niemi Krzyże poprzydawał: ia go tu tak kładę, iako go widział y opiſał X. *Kojałowicz.* Tym herbem pieczętuia ſię.

Bykowſki Tyſza *Hryckiewicz* *Kmita Czarnobylſki*
Czerlinkowſki *Jelec* *Olizar Wołczkiewicz*

Wſzyſcy ci ſię Familii od Przodkow tego Domu pod rożnemi nazwiſkami rozrodziło, iako ſię mowiło pod Jelcami, to ieſt Niemierzycowie, atoli ci ſamych tylko Klamr na krzyż złożonych w herbie

używaią. Woroniczowie, ale ci iuż się herbem Pawęza pieczętuią, to iest iabłkiem trzema mieczami przebitym na wylot. Nawet y ci ktorych tu kładę nie wszyscy iednakowym kształtem chorągwie na tarczy swey układaią, á naprzod Bykowscy, o ktorych mowilem w pierwszym tomie, nad dwiema chorągwiami dwie Klamry na krzyż złożone nosza: także y Hryckiewiczowie. Jelcowię zaś pod dwiema chorągwiami takiemi iakie tu widzisz Leliwa herb podłożyli, na hełmie dwie Klamry; czyli raczey iakom widział pieczęć ich, na tarczy iest Leliwa zwyczayny, á na hełmie dwie chorągwie.

Matwiey syn Hrehorego, według tego com pisał pod Jelcami ieden z siedmiu braci, zpłodził Kiryana alko Kmitę przodka tey Familii: atoli *Paprocki* y z niego inni twierdza, że ten Matwiey był Starosta Winnickim, y od Kazimierza Krola iuż był destynowany na Woiewodztwo Kiiowskie, ale z śmiercia Krolewska wszystko się pomieszało, wziął iednak potym od Alexandra Krola Starostwo Czerniechowskie y Lubeckie, w nadgrodę swego męstwa, kiedy Mingercia Cara Perekopskiego, ktory iuż był pierwey Kiiow zpustoszył, y znowu powtore na niego chąc uderzyć z ludem swym, iuż do Czerkas ciagnął, od Zamku Czerkaskiego odpędził; Kniaz go potym Moskiewski w Lubiecku, moca, bo się długo mu bronił, dobywszy, do więzienia wtracił, gdzie w niewoli umarł. Synow iego dwoch liczą ciż authorowie, Krysztofa Starostę Owruckiego, y Siemiona Hetmana nad ludźmi w Kiiowie y w Czerkasiech, na Tatarow szczęśliwego w potyczkach, syn iego Filon Siemionowicz Kmita, tak go czytam na liście Stefana Krola, Woiewoda Smoleński, Starosta Orszański, mąż sławny y pamięci godny; ten się pierwszy Czarnobylskim zwać począł, od zamku Czarnobyla, ktory wziął zamiana od Krola Augusta, za Oyczyste dobra na Podolu, *to Paproc*: atoli *Kojałowicz*, że za dobra ktore stracił na Siewierzu. Pod Ostrzem w roku 1552 dwa tysiące Moskwy, ktorzy szli do Ostrza zamku iego, tak zbił we trzech set ludzi swoich, że mało kto od szabli iego uszedł, nie straciwszy w tey potyczce tylko dwoch swoich, Hrehora Wasilewicza y Fiedora Wosna: w tymże tygodniu pod Czerniechowem przeiawszy Moskwy poczet nie mały, uderzył na nich, y do iednego wyciął: Czerniechowa dobył, spalił; y z korzyścia wielka wyszedł: dostawszy świeżych ludzi od Konstantego Xiążecia Ostrogskiego Woiewody Kiiowskiego, dwieście Kozakow, znowu odwrocił pod Czerniechowski zamek, ktoremu na odsiecz na pierwszą pogłoskę o oblężeniu iego, wysłany był Kniaz Mieścieski we dwoch tysiecy woyska, natarł na nich w 640 swoich, y poraził, że mało kto z nich uszedł do zamku, á między niemi Mieścieski, ale ranny: puścił potym Kozakow w Siewierska ziemię, zkąd dobrym szczęściem, wielki plon wynieśli. Pod Starodub wkrotce przyciągnął, maiąc na pomoc sześćset Tatarow Białogrodzkich, tam pięćset Moskwy trupem położył, woysko dla zdobyczy w kray nieprzyiacielski puścił, z ktora gdy się nazad wraca, Moskwa dogonili go, sześć mil od Staroduba na rzece Snowie, dał im bitwę Filo, y lubo ich daleko wiekssa liczba była, bo samey iazdy trzy tysiące rachowano, á czterysta piechoty, przecież ich pogromił, Kniazia Wołka, iednego z wodzow zabito, drugiego Ciemkina, y więźniow dwieście, y dworzan Kniazia osmnastu poimano, z ktorych Ciemkina Krolowi odesłał. Tak z sławą swoią do Oyczyzny powrocił, lubość czasem, iak to na woynie nie bez szwanku, bo pod Czerniechowem w ramię u prawey ręki tak postrzelony, że aż kula na wylot wypadła, przecież w tey ostatniey batalii, tylko iednego Filon tatarzyna

rzyna utracił, W roku 1564 gdy Moſkwa z woyſkiem w Litwę wtargnęła, á Hetmani Litewſcy pod Uła iednę część woyſka tego porazili, Filo ktory miał ordynans, miec na oku drugą część woyſka (ſześćdziesiat go tyſięcy rachowano) chcac pogodney zażyć okazyi, poſtał Moſkwie liſty od Hetmanow, w ktorych mu o ſwym zwycięſtwie oznaymuia, y reieſtr tak pobitych iako y poimanych: czym przeſtraſzeni, co żywo w rozſypkę poſzło. Filon za niemi ruſzył, y naprzod im wſzyſtkie wozy odiął: á potym goniac za niemi, tylko we dwoch tyſiacach ludzi ſwoich, wiele ich w ucieczce pobił, ſto więzniow znacznych doſtał. W roku 1565 Poczapow miaſto wziął, ſkarby z niego wſzyſtkie zabrał, karawany Tureckie y Ormiańſkie przetrząſnął, á ſamo miaſto zburzył, y bez żadnego ſzwanku powrocił. W roku 1568 w czterech tyſięcy poſzedł pod Smoleńſk, tam wſzyſtek ten kray zpuſtoſzył, á gdy Moſkwa z Smoleńſka wypadła, porazil ich. Nad to gdy Krol Stefan Połocka dobywał, on w Moſkwie Starzycę, Ruſs, y inne miaſta palił, á pod Smoleńſkiem dwa tyſiace wſi; był potym Staroſta Wielikołuckim, miał za ſoba Jędrzeia Kapuſty Kaſztelana Bracławſkiego corke, *Koial:* (luboc tak *Miſtolt in hiſtor: Sapieh: part: 3 fol: 88 y Walicki w hiſtoryi Kodenſkiey* y o drugiey żonie iego namieniaia, była to Zofia Sapieżanka, Pawła Sapiehy Woiewody Nowogrodzkiego corka) z tey był ſyn Łazarz Kmita, ktory młodo umarł, uczac ſię w Wilnie 1594, corka zas iego Zofia doſtała ſię w małżeńſtwo Łukaſzowi Sapieha, ktora w Dom Sapieżyński Czarnobył wnioſła, kędy OO Dominikanow fundowała. Jan Kmita Marſzałek Litewſki, Wilkomirſki y Onixteńſki Staroſta, corka iego Słuſzczyna Starościna Krzyczewſka, wſpominaia iego poſelſtwo do Moſkwy 1558, *Według Koiałow:* Byli ieſzcze Kmitowie w Żmudzi y w Nowogrodzkim Woiewodztwie, ale niewiedział czy tego herbu, Szymon Kmita na Żmudzi 1621.

KMITA herbu Srzeniawa z Krzyżem. Dom to był tan tych wiekow, w ludzi godnych rozrodzony, tylko że nam o nich mało, co hiſtorycy naſi do wiadomości podali; *u Kromera w Xiędze trzynaſtey,* naydawnieyſzego czytam Jaſka Kmitę w roku 1374 Staroſtę Sieradzkiego, ten Władyſławowi Mnichowi wichrzyc w Krolеſtwie poczynaiacemu, y naieżdżaiacemu Wielkapolſke, zaſzedł drogę z powiatem Staroſtwa ſwego, dawſzy bitwę, częścia woyſko iego rozgromił, częścia poraził, dofyć że Władyſław, po tey przegranicy co tylko dopadł łodki, Wiſłę przebył, do Złotoryiſkiego zamku uchodzac. Tenże w roku 1376, ale iuż Staroſta Krakowſki od Elżbiety Krolowy, na uśmierzenie tumultu przez Węgrow wſzczętego wyſłany w Krakowie, gdy na koniu wyiachawſzy, zawaśnione na ſiebie ſtrony koi, ieden z Węgrow, tak go ſtrzała w ſzyię ugodził, że z konia zpadſzy, w oczach ich ſkonał. Zbiegli ſię tedy bracia, y Kolligaci zabitego, y śmierci ſię mſzczac zabitego, nieukoionym impetem ktorych mogli Węgrow zabiiali, Elżbieta Krolowa chcac iakokolwiek uglaſkać rozdraznione ſerca, Piotrowi ſynowi Jaſka, lubo ieſzcze niedoroſłemu, Staroſtwo Łęczyckie dała, *to Dług: lib: 10 fol: 34,* był potym ten Piotr Kaſztelanem Lubelſkim 1400, iako wyraźnie *Długoſz piſze lib: 10,* á potym poſtapił na Woiewodztwo Sendomirſkie, iakom piſał *w tomie pierwſzym fol: 120.* Anna z Wiśnicza Stefana z Brzezia Lańcorońſkiego Kaſztelana Woynickiego małżonka *Acta Terreſt: Crac: 1379 Biernacki in ſpecul: Minor: fol: 269* świadczy, że Jan Kmita był Franciſzkańſkim Prowincyałem w Prowincyi Czeſkiey y Polſkiey od roku 1428, ktorego w Krakowie obrany, aż do roku 1442, aż też wzrok ſtraciwſzy, proſił braci ſwoich, żeby go od tey funkcyi uwolnili. Mikołay z Wiſnicza bo

ſie z tąd zdawna Kmitowie piſali) Kaſztelan Przemyſłki 1436 podpiſał pokoy Brzeſki *u Łaſkiego w Stat: fol: 140*, á w roku 1451, iuż Kaſztelan Lwowſki *u tegoż Łaſkiego fol: 82 y 83.* Tego czy inſzego Mikołaia wſpomina *Długoſz w roku 1410*, że na Grunwaldſka potrzebę, wyſtawił choragiew w ludzi mężnych okryta, pod ktora Srzeniawczykowie zebrali ſię, na niey była rzeka z Krzyżem, iakoż że ſię tego kſztałtu herbem pieczętowali, znać to y ztąd, y z ich nadgrobkow w Krakowie w Kościele Katedralnym. Henryka Kmitę z Wiśnicza znaydziesz u *Okolſk:* podpiſanego na pewnym dziale 1480 *tom: 2 fol: 160.* Kwitnął potym Dobieſław Kmita Kaſztelan Woynicki w tymże wieku, *iako piſze Paprocc: o herb:* to ieſt 1460: ale że y inſzy o tym czaſie był Dobieſław naprzod Kaſztelanem Lubelſkim, potym pierwſzym Woiewoda Lubelſkim, iak tylko honor Woiewodztwa, tey Ziemi pozwolno, á daley Woiewodą Sendomirſkim 1478, mowiło ſię w pierwſzym tomie. Tego rozumiem Dobieſława dwoch było ſynow, ieden Piotr Marſzałek Wielki Koronny 1496 Spiſki Sądecki Staroſta, iako go czytam *u Łaſkiego w Statucie fol: 110*, á potym, wraz z laſka wielka Woiewoda Krakowſki w roku 1503 y 1504, *u tegoż Łaſkiego fol: 112.* Drugi Staniſław Kaſztelan Wiślicſki 1493 iako ſię podpiſał na liście Krola Albrychta danym miaſtu Lubelſkiemu: tenże czy inſzy Staniſław Kaſztelan Przemyſłki, *u Łaſk: w Stat: 1496 fol: 110.* W roku 1504 iuż Woiewoda Bełzki, *u tegoż Łaſkiego fol: 112*, á potym Woiewoda Ruſki, iako ſię *mowiło w pierwſzym tomie*, miał za ſoba Katarzynę Tarnowſka herbu Leliwa, ſioſtrę rodzoną Jana Kaſztelana Krakowſkiego y Hetmana, corki iego były dwie, iedna z Stadnickim, druga z Barzim dożywotnie zmowione, atoli ta, co za Barzim była, muſiała bydź z inſzey matki urodzona, ile że *Paprocki* pod herbem Korczak, kładzie herb iey nie Leliwa, ale trzy Kaczki w prawa płynace y na gorze y na dołę iedna podle drugiey, á we ſrzodku trzy roże.

Piotr Kmita naprzod Kaſztelan Lubelſki, potym Woynicki wkrotce Sendomirſki y Marſzałek Nadworny, daley Woiewoda Sendomirſki, nakoniec Woiewoda Krakowſki y Marſzałek Wielki Koronny, Staroſta Krakowſki, Spiſki, Przemyſłki, Kolſki; miał za ſoba pierwſzym zwiazkiem Annę Hrabiankę z Gorki Woiewodzankę Poznańſka, drugim Barbarę z Fulſztyna ſioſtrę Walentego Herburta Biſkupa Przemyſłkiego, z obiema iednak żadnego niezoſtawiwſzy potomſtwa, żyć na ziemi przeſtał w roku 1553, na zamku w Krakowie pochowany, kędy cztery herby iego widziec, pierwſzy Srzeniawa z Krzyżem, drugi Leliwa matki Tarnowſkii, trzeci Okſza, czwarty Wręby. Jeſt iego życie w druku, á teraz w Lipſku świeżo, razem z Długoſzem y innemi Hiſtorykami Polſkiemi *w twomie drugim fol: 1697* przedrukowane, kto go piſał trudno zgadnąc: Z tego krotko tu zbieram cnoty iego, ktoby zaś chciał wiedziec iego, ktore mu zarzucaia przywary, niech ſamo życie iego czyta w Długoſzu; bo to nie moia profeſſya wielkich imion cmic ſpelndory, niepewnemi á może bydź z nienawiści podtraconemi defektami. Młodſze lata ſwoie Piotr Kmita to na dworze Maxymiliana Ceſarza, to w obozie Niemieckim polerował: z tamtąd powrociwſzy na dwore ſię Zygmunta I Krola pokazał, kędy gdy ſię w nim dorodna ſtatura, wſpaniałość umyſłu, gładkość wymowy, obrot nie poſpolity wydały, z lekka do pierwſzych w tey Oyczyznie krzeſeł, iako ſię wyżey mowiło poſtępował. Przodkow ſwoich cnot naſladuiac, Rzeczypoſpolitey przeciwko wſzyſtkim przypadkom y nieprzyiacielſkim inkurſyom bronił (*Bielſki fol: 521* piſze, że Piotr y Staniſław Kmitowie w ſzczęśliwey naſzych z Tatarami

Digitized by Google

carami potyczce pod Wiſniowcem 1512, za bulawy Kamienieckiego Hetmana, mężnie ſię potykali, toż ſamo y Krzycki w opiſaniu teyże expedycyi, świadczy, y znowu 1514 *tenże Biel: fol: 524 powiada*, na co y *Sarnicki* poświadcza, że Kmitowie pod Orſa na woynie Moſkiewſkiey, pierwſze początki rycerſkich dzieł zakładali, z tego wnoſzę, że ten Piort miał brata Staniſława, ale ſnać młodo umarł, bo o nim w dalſzych latach żadney u hiſtorykow wzmianki niemaſz. *Przyłuſki także w dedykacyi ſwego Statutu, y Bielſki fol: 552 twierdza*; że gdy Turcy na Ruś wtargneli, Piotr z wuiem ſwoim Tarnowſkim, w znaczney ludzi ſwych Komitywie wyprawił ſię, gdzie odważnego Kawalera powinność wypełnił, w Pruſkiey potym kampanii y rada y ſiła ſłużył, y owſzem iako o nim nadgrobek iego mowi, że Oyczyznę tak kochał iako iedynaczkę corkę ſwoię. Wielka ludzkoścta, ſerca ſobie wſzyſtkich ujął, rycerſkich mężow chował, madrych kochał, poprzyſiężoney w małżeńſtwie wiary nienadwerężenie dochował, co mu na nadgrobku przyznała pozoſtała żona Herburtowna, na przyiacioł łaſkawy, nieprzyiaciołom za naymnieyſzym upokorzeniem łacny do przeciednania, milczeniem nayglownieyſzych adwerſarzow częſciey łamał y miekczył. Herezyi, ktore tłumem do Polſki ſię z Niemiec wciſnęły, nienawidził, y lubo tych tam czaſow, wiele Panow Polſkich za temi dyſſydenckiemi nowinkami poſzło, przecięż on nieprzełamanie w wierzę S. Katolickiey doſtawał; czego publiczne dał dowody, kiedy Kościelne poſty światobliwie zachowywał, Swiętych Pańſkich czcił, mſzy nabożnie ſłuchał, y co rok w poſt czterdzieſtodniowy pokutuiąc, do ſpowiedzi y Kommunii z należytym przygotowaniem ſię przyſtępował. Kośioł na Wiſniczu wymurowawſzy manſyonarzow przy nim fundował, y wſzyſtkim porządkiem Kośc e'nym przyozdobił. Zamek tamże reſtaurował, pokoie pędzlem y obrazami przyſtroił, wieżami y rożna armatura uzbroił. Legacye do poſtronnych Monarchow ſprawował, oſobliwie do Karola V. do Ferdynanda, y do Jana Krola Węgierſkiego, w wielkiey y ozdobney komitywie, gdzie pokoy iedność z wielka imienia ſwego ſława iednał: kupy ſwawolne ktore przeſtroiwſzy po Węgierſku na pograniczu tamecznym, totroſtwem ſię bawiły, uſpokoił; gdy niektorych z nich gardłem karał. Spiza podczas woyny Jana z Ferdynandem o Kroleſtwo Węgierſkie, nienadwerężonego od żołnierſkich napaści dochował: przecięż za Janem Krolem Węgierſkim przeciwko Ferdynandowi ſtoiąc, gdy chciał kryiomo Antoniego Rynkona Francuzkiego poſła, z pieniędzmi, armata, y cos trochę ludzi na ſukkurs Janowi, idacego przez kray Niemiecki, przeprowadzic, mieſzczanie z Koſzyc y Bardeiowa wypadſzy, w ciaſnym mieyſcu tak na Kmitę, iako y na Rynkona napadli, wprawdzie ſię tam mężnie ſtawili, y drogę ſobie obronna ręka otworzyli, atoli armatę wſzyſtkę y kilku ludzi ſtracili, ktora y z koniem Kmity iak na tryumf po rynku w mieście ſwoim obwodzieli. Bolało to Kmitę, y pewnieby był mogł ſię tego zemścic w Polſzcze na kupcach, z Koſzyc do Polſki idacych, atoli za interpozycya Ferdynanda do Krola Zygmunta, gdy ſię mieſzczanie pod karę za to poddali, uwolnił ich, y darował zupełnie urazę. Ludzi rycerſkich ſobie oymuiąc, iuż im ſuknie, iuż konie, iuż pieniądze, iuż inſze donatywy, ſzczodra ręka dawał. Ukrzywdzonym, albo w utrapieniu będącym ludziom, to rada, to rzecza pomagał, oſobliwie u Krola albo w Sadach: ubogim żebrakom, Zakonnikom, Szpitalom hoyne iałmużny ſypał.

Przydaie tenże author życia Kmity, że zſzedł oſtatni z domu Kmitow, iakoż y nadgrobek iego toż mowi; ale *Paprocki*, ktory wkrotce piſał po ze

ściu tego Kmity, znał bardzo dobrze familiantow, y tego imienia y tego herbu. *Konſtytucye 1576 fol: 246* wſpominaia Kryſztofa Kmitę. Jan Piſarzem był Ziemſkim Krakowſkim, dwa razy ponawiał ſluby małżeńſkie, od pierwſzey była corka Bogumiła za Janem Myſzkowſkim, Rotmiſtrzem. Od drugiey Barbary Miſtowſkiey, ieden tylko ſyn zoſtał Jędrzey, umarł 1609, pochowany w Olkuſzu, á Ociec iego u Bernardynow w Krakowie na Stradomiu, miał za ſoba Elżbietę Niewiarowſka, z ktorey trzey ſynowie, Przecław Ludwik y Jędrzey. Drugi brat Piſarza Walentyn Burgrabia Krakowſki, ſyn iego Jan z Jarocka zoſtawił potomſtwo: wſpomina tego Burgrabię, *Hoſio tom: 2 Oper: fol: 318*, w roku 1571. Anna Kmicina była za Łaſochowſkim. Roch, Aaron y Maciey Kmitowie, z ktorych oſtatni, tak z pierwſza Rożnowną, iako y z druga żona Stafzkowſka, zoſtawił potomſtwo, ſyny y corki. *to Baran:* Achacy Kmita napiſał *Lament Zydów wygnanych z Bochni*, kędy ich zdradliwe oſzukania opiſał: *Zwierzciadło Korony Polſkiey fol: 24.* Jędrzeiowi z Woli Kmicie herbu Srzeniawa Krakowſkiego Woiewodztwa Pułkownikowi, ſynowiec Alexander z Woli, Sędzia Ziemſki Siewierſki nadgrobek marmurowy poſtawił 1696 w Krakowie u OO Bernardynow na Stradomiu. Kazimierz 1705 podpiſał Konfederacya Krakowſka. Z tego poznać że ieſzcze y pote czaſy ten dom kwitnie. Jan, corka iego Zoſia Daniela Łaſinſkiego małżonka.

**KNIAZIEWICZ herbu Murzelio*, atoli z ta rożnica, że ſa dwa Xiężyce, nie ieden, każdy z nich nie pełny, rogiem iednym do gory ſtoiace, drugim na dol, do ſiebie rogami obrocone, y niby opaſuiace we ſrzodku gwiazde, á nad niemi krzyż, pole powinno bydź błekitne, mieſiace złote, gwiazda y krzyż białe, w helmie pięc pior ſtruſich. *Koial: in Mſ.* ktory ten herb widział w Wolpieńſkim Kościele na nadgrobku Jana Mikołaia Kniaziewicza Podſtolego Orſzańſkiego. Piotr w powiecie Oſmiańſkim 1674.

**KNIAŻYCKI patrz Dubina.* Z Xiążenic niegdy piſał ſie ktoryś dom, iako znayduieſz w Xięgach Grodzkich Oſtrzeſzowſkich 1436. y 1498 Kniażyńſki na Kniażenicach do oltarza w Grabowie pewny czynſz zapiſał, tamże. Kniazki Januſz Ziemianin Wołyńſki 1528 *Metryka. Wolynſka.* Franciſzek Kniażycki w Litwie 1700.

**KNIEHINSKI*, z Kniehinic iako w Ziemſtwie Lwowſkim czytam 1453. Jan Kaſztelan Halicki, y *u Łaſkiego w Stat: fol: 83.* Olechno y Jwan Kniehinniſki Ziemianie Wołyńſcy 1528. *Metryka Wołyńſka:* Kniehinſki Jakub Kanonik Łucki deputat na Trybunał Koronny 1712.

**KNIŻYNSKI* w Podlaſkim Woiewodztwie Wiktoryn y Marcin Knižyńſcy podpiſali elekcya Jana III Krola.

**KNOBELSDORFF* w Pruſach Xiążecych, z tych Sebaſtyan Knobelsdorff podpiſał dekret kommiſſyi Krolewſkiey 1609.

Powin-

Knut Herb

* POwinny bydź trzy lilie, dwie podle ſiebie, trzecia we ſrzodku nad niemi, każda z nich ze dwoch lilii zpoiona, tak że proſto do gory iedna lilia wierzchem obrocona, druga na doł, te zaś lilie trzy na tarczy dziela od ſiebie liniiki, dwie proſto od dołu zrazu, á potym ku gorze y trzeciey lilii, iedna idzie na prawy bok, druga na lewy, na hełmie nad korona trzy chorągwie woienne zawinione, rękoieściami zchodza ſie na ukos do korony. *Mſ. o Familiach Pruſkich Zaluſkiego*, y przydaie, że wyſzli z Dunſkiego Kroleſtwa, gdzie według *Paraphraſim in teatro nobilitatis Sveciane cap: 3 fol: 109 pifza*, że w roku 1448, 25 Junii obrany był Karol Knutſen rycerz, rodem ze Szwecyi, Krolem Szwedzkim. N. Knut Kanonik Warminſki, drudzy ſłużyli żołnierſka podezas expedycyi Smoleńſkiey. N Knutowna była za Morteſkim Ludwikiem. Woiewoda Pomorſkim, á potym Chełminſkim, Staroſta Grudziadzkim y Pokrzywnickim, oſtatnim z tego domu, drugim związkiem poſzła za Jana Działyńſkiego Staroſtę Pokrzywinſkiego Rogozinſkiego y Puckiego: zeſzła bezpotomnie, w Grudziadzu pochowana, gdzie zakonnice wprowadziła Kościoł reſtaurowawſzy. Druga Eufrozyna Knutowna była za Janem Loka Staroſta Borzechowſkim, *zdovoto* za Janem Koſem Kaſztelanem Elblaſkim, á potym Woiewoda Chełminſkim. Trzecia za Łodzinſkim, zoſtawiła potomſtwo. Sa w Kościele farſkim w Swieciu Chorągwie nad niemi z herbami. Jeſt y w Choynicach u fary taki nadgrobek, *Nobili viro Nicolao Knuth pietate erga Deum, charitate in proximos, comitate in familiares ſingulari, diſceſſit ex hac luce 1590. Spiritus unde venit, ſuperas remeavit ad arces, hic tegit oſſa rudi marmore cæſa domo.* Kryſztof w Zmudzi 1648. Knutowna dziedziczka na Snowku była za Janem Arcemberſkim.

**KORIELSKI herbu Jelita.* Jednaż ich dzielnica z Silnickiemi, ieden albowiem brat Staniſław, Silnickim od dobr Sielnicy nazwany, drugi Jakub od dobr Kobie-

ła mnieyszego y wiekszego Kobielskim zawołany, pisali się zaś przedtym z Bawcowa. Ten Jakub z Bartodzieyskii, zpłodził dwoch synow Jana y Marcina, Jan pierwszy z Stobieckii zpłodził Staniława, Staniław Floryana, Floryan Władysława, ten naprzod z Piasecka żył *sterilis*, z Cieszanowskii zaś miał syna Woyciecha y Staniława *sterilem*, Woyciechowi Trzecieska z Jordanowny urodzona powiła trzy corki, Zelichowska, Krasuska y Sokulska: y syna Jacka Miecznika Sanockiego, tego z Bukowskii potomstwo. Jędrzey, żona iego Tęgoborska Starościanka Małogoska, Jozef w Zakonie Soc: JESU, Franciszek, Petronella, naprzod Maia, potym Urbańskiego, Katarzyna Wistockiego, Teressa Gumowskiego, małżonki, Zofia Zakonnica w Staniątkach. Marcin drugi syn z Bartodzieyskii, poiał Annę z Roxye Pagowska, z tey było piącu synow. 1 Jan, tego dwie corki zostały, Elżbieta Jana Golańskiego, Zofia *pro voto* Kotkowskiego, *2do* Jasinskiego, małżonki, 2 Kasper, tego potomstwo Remigian Kanonik Łucki Pleban Woynicki, Dorota żyła z Alexandrem Zycienskim, Anna Panna. 3 Staniław. 4 Jakub. 5 Hieronim Podczaszy Bielski złączył się był dożywotnie naprzod z Kuczewska z krorey był syn Woyciech bezpotomny: potym z Koryciuska, z krorey corki Dorota Janikowska, Krystyna Bogusławska, Swirklinska, Rozmarowska, Zofia Domaradzka, y syn Jan, ktorego z Katarzyny Duninowny Rzuchowskii z Olesnickii urodzoney, był syn Piotr, tego z drugiey żony Anny z Olbrachcic Bielskii, syn Mikołay z Starczewska zfzedł bez potomstwa. Z pierwszey zaś żony Zofii Łoiowskii zpłodził trzy corki, Maryanne Kolinska, Krystynę y Annę Łaczkowska, tyleż synow, to iest Pawła Sędziego Grodzkiego Piotrkowskiego, tego z Maryanny Kamockii trzy corki, czterech synow, Justyna Wizembergowa, Katarzyna Reiowa, Rozalia Buczkowska, synowie zaś Antoni Starosta Łoiowski, temu Domicella Drohoiowska powiła syna Jozefa, y corke Barbare. Mikołay Franciszek żona Ilkiewiczowna, Teodor, żona Skotnicka. Jana tego z Kałoskii corka Wierzbowska Łowczyna Łęczycka. Staniława tego z pier[illegible] y żony Lipskii syn Michał y corka, z drugiey Stobieckii syn Jędrzey, y corki, z trzecięy Węgierskii także potomstwo zostało.

KOBIELSKI *herbu Poray.* Mikołay Małdrzyk z Kobiela herbu Roża, iako wyraźnie pisze *Długosz pod rokiem 1410*, dworzanin Witolda Xiążecia Litewskiego, lubo rodem Polak, w poselstwie od niegoż iezdził, do Władysława Krola Polskiego, y *Bel: Jol: 334.* Tenże czy insy Mikołay podpisał list o fundacyi Opactwa Trockiego 1415. Ten wiek swoy strawiwszy na usłudze Witolda Xiążecia, dla wielkiego w radzie rozsądku, przypadł mu był do serca: przetoż odwdzięczaiąc mu to Witold, gdy się Mikołay do Domu pożegnawszy Xiążecia miał wracać, krom szat bogatych, koni, kleynotow, y innych podarunkow pewnie Pańskich, ieszcze mu nad to z skarbu swego, wyliczyć kazał sto kop groszy Praskich. Patrzała na to żona Witolda, Julianna, y żarkała, że ta swoia rozrutnościa skarb Xiążęcy niszczył Witold, co słysząc Xiąże, drugie sto kop Mikołaiowi przynieść kazał. O co gdy się tym więcey Xiężna gniewała, on y trzeci raz też mu Summę dać kazała; y owszem poki ona dasać się nie przestała, poty y on szczodrobliwey ręki swoiey nie umknął: Przyszło do tego że iuż Summa do ośmset kop groszy Praskich urosła: Julianna widząc że maż Pańska choynościa, z iey niecierpliwością certuie; nakoniec umilkła, á Witold też przełamawszy upor żony, daley łaski swoiey sypać przestał. *Długosz pod rokiem 1430. W Xięgach Grodzkich Ostrzeszowskich 1422* czytam Januśza Małdrzyka dziedzica na Olszynie, gdzie refor-

macya

macya żonie swoiey Jadwidze sześćset grzywien zapisuie, á syn iego Mikołay 1464 tamże Altaryście Ostrzeszowskiemu pewny czynsz naznaczył na Olszynie: niewiem iednak czy ci do tego Domu należą. Dobra Kobiele zkad imienia swego ten Dom nabył, w Sieradzkim leżą Woiewodztwie, luboć się pospolicie z Dmenina pisali. Elżbieta z Dmenina była za Jędrzeiem Grodzickim herbu Gryff. Jan w Sieradzkim 1632. Samuel za Czarnieckiego Woiewodę Ruskiego, gdy za granicą stawy sobie y Polszcze szabla szukał, Surrogatem Piotrkowskim z Seymu naznaczony, *O czym Konstytucya 1661 fol: 20.* Jakub pisarz Grodzki Piotrkowski 1692. N miał za soba Maryannę Karśnicka Łowczanke Wieluńska wdowę po Komornickim. N była za Janem Małuskim. Mikołay Staniszaw Łowczy Rawski w tymże roku, żona iego Teressa Tarnowska herbu Jelita, syn z niey Franciszek. Samuel Staniszaw deputat z Sieradzkiego podpisał Konfederacya Sendomirska 1704, temi czasy Stolnik Sieradzki, Sędzia Kapturowy 1733. Jozef Starosta Łoiewski. Franciszek przy wysokich Prelaturach Krakowskich Kuiawskich &c. kilka razy deputat na trybunał Koronny, teraźnieyszy Suffragan Kuiawski. Michał Sędzia Kapturowy Sieradzki 1733.

KOBIERNICKI herbu Dołęga w Płockim Woiewodztwie. Jedneyże z Srzeńskiemi dziednicy. Sebastyan Kobiernicki z Seymu 1576 Poborca w Płockim *Constit: fol: 261.* Jan w Ziemi Dobrzyńskiey 1648.

**KOBIERSKI.* w Sendomirskim Woiewodztwie Stefan Kobierski podpisał elekcya Jana Kazimierza Krola.

KOBIERZYCKI herbu Korab w Sieradzkim Woiewodztwie, Mikołay y Jasko z większego Kobierzycka, dział czynia z Wichna z tegoż Kobierzycka, w roku 1424 w Xięgach Grodzkich Sieradzkich. Od tych potym był Jan Kobierzycki, ktorego pozostała żona Jadwiga, między syna swego Mikołaia, y corki Annę y Katarzynę, dobra dziedziczne dzieliła w roku 1502 w Grodzie Sieradzkim. Mikołay miał za soba Elżbietę Prątkowska z Rakowice, iako iey reformacya w Xięgach Sieradzkich świadczy 1507, z tey zpłodził dwie corki y synow piaciu. 1 Jan Pleban w Unkowie, ten braci swoiey, części swoie zapisał. 2 Woyciech Sieradzki Sędzia 1545, miał za soba Ewę Kobierzycka z mnieyszego Kobierzycka herbu Pomian corkę Bartłomieia, ten Woyciech od Bartłomieia, y od iego syna Staniszawa, nabył mnieyszego Kobierzycka 1552 *Actum Siradiæ* 3 Staniszaw, ożenił się z Anna Wiktorowska herbu Gryff, ktora mu powiła corkę Jadwigę Sebastyana Madalinskiego małżonkę, (z tey się urodził Jan Madalinski Suffragan Gnieźnieński, Opat Łędzki, y Woyciech Woyski Wieluński) y dwoch synow, Mikołaia y Bartłomieia, z tych Mikołay mąż rycerski pod Mieleckim Hetmanem, z Jadwigi Pięcznowskii herbu Korab, zpłodził cztery corki, Annę Koldowska, Małgorzatę Przeoryszа w Zakonie S. Norberta w Łęczycy, Zofia Konopnicka, Beatę Tymieniecka, y syna Jana, ten przez lat dziesięć w rożnych opałach woiennych chwały rycerskiey y dobra Oyczyzny szukał, złaczywszy się potym z Zofia Kobierzycka herbu Pomian, zostawił corkę Helenę, Jakuba Madalinskiego Sędzica Wieluńskiego małżonkę, y synow dwoch, Kazimierza y Jakuba. Bartłomiey brat Mikołaia, pod Byczyna odważnie stawał, Katarzyna Tymieniecka czterech mu synow zrodziła, Stefana Zakonu S. Benedykta, był potym Opatem Trockim 1668. *Szczygiel: in ferie Abbat: Trocen.* Woyciecha Zakonu Soc: JESU, umarł w Brześciu 1671, Jędrzeia y Władysława. 4 Jakub, potomstwo iego na usługach Oyczyzny y w obozie lata swoie strawili. N miał za soba Wiktorya Jarnowska Kasztelankę Kowalską, z ktorey syn Marcin. Katarzyna Jana Kowalskiego małżonka *Acta Castr: Petric: 1587.* Dorota Mikolaia Wolickiego. *Acta Castren: Ostrzeszow: 1598.*

KOBIERZYCKI herbu Nałecz w Kaliſkim Woiewodztwie, piſza o nich naſi piſarze, lubo ia watpię, żeby byli tego herbu Kobierzyccy.

KOBIERZYCKI herbu Pomian w Sieradzkim Woiewodztwie á potym y indziey, piſza ſię z Kobierzycka mnieyſzego, luboć y to ſamo przenioſło ſię dziedzictwem do Kobierzyckich Korabitow, iako ſię wyżey mowiło. Bartłomiey, Woyciech, y Ambroży Kobierzyccy bracia rodzeni, z tych Ambroży umarł bezpotomnie. Woyciech miał ſynow czterech, Macieia, Wawrzyńca, Jana y Wacława, iako świadczy podział między niemi uczyniony na Woyczycach y mnieyſzym Kobierzycku. Bartłomiey poiał Jadwigę Waliknowſka Wieruſzowną, co znać z iey reformacyi w Xięgach Sieradzkich 1524. ta mu powiła pięć corek, z ktorych iedna Ewa była za Woyćiechem Kobierzyckim Sędźia Sieradzkim herbu Korab, y ſyn Staniſław z Kaſztelanki Roſpierſkiey zoſtawił corek ſześć, z ktorych, Urſzula była Xiężna Ołobocka, y ſynow ſześciu. Z tych 1. Jan, tego z Potworowſkiey corek było ſześć, Maryanna doſtała ſię Balcerowi Grabińſkiemu. Zofia Janowi Kobierzyckiemu herbu Korab, Elżbieta Jaſkolſkiemu, Jadwiga Kaſprowi Kępſkiemu herbu Gryff, y Barbara, y ſynow trzech, Swentoſław Kanonik Płocki, Alexander y Władyſław. 2. Woyćiech 3. Mikołay. 4. Bartłomiey, temu Jadwiga Zeromſka Piſarzowna Kaliſka, powiła corkę Zofia, ktora wydana za Stefana Czarneckiego Woiewodę Kiiowſkiego, Hetmana Polnego Koronnego ſławnego tryumfatora, zeſzła z tego świata 1671, pogrzebiona w Krakowſkim kościele S. Piotra Soc: JESU, do Collegium tamecznego oddawſzy dwanaście tyſięcy, luboć y inſzym domom naſzym, doſtało ſię z iey ſzczodrobliwey ręki, ſynow zaś dwoch Marćina y Staniſława, Marćin wielki żołnierz przećiwko Szwedom, zginął w expedycyi pod Ingolſztadem, gdźie y Krol Szwedzki Guſtaw poległ. Staniſław naprzod Podczaſzy Kaliſki y Staroſta Brodnicki, poſeł krolewſki do Belgium, potym Kaſztelan Gdańſki, na koniec Woiewoda Pomorſki, madry Senator, ieſt iego mowa, ktora miał w Senaćie, w Mowcy Polſkim. *Oblężenie Częſtochowy od Szwedow* opiſał y podał do druku. Nad to wyſzła we Gdańſku 1655. *tego praca napiſana Hiſtoria Vladislai Poloniæ Principis*, o ktorey piſze *Potocki centur. fol. 470.* tak mowi, *Eleganti hiſtoriæ ſuæ ſtylo, traxis in admirationem exteras gentes, in ſcrutandis diverſarum nationum moribus ſolers, judicio acri limatoq, Cornelio peritiâ limandi abdita, elegantia Famiano Stradæ propior.* W tey hiſtoryi oſobliwſze rzeczy opiſuie od roku 1591. aż do roku 1633, to ieſt do tego roku, w ktorym Krol Władyſław na tron Polſki wſzedł koronowany; w prefacyi do tey hiſtoryi, obiecował druga część wydać od roku 1633, aż do śmierci Władyſławowey, to ieſt do roku 1648, nie przyſzło iednak do tego, z wielka ſzkoda, że tak godnego człowieka praca y Mſcripta, świata nie widza: corka iego była za Olſzowſkim, *Kowalſki Reformat Kazanie Łabć.* 5. Staniſław Kaſztelan Krzywińſki poſtował na Seym 1626, *Conſtit: fol: 3.* ten z Zapolſkii zoſtawił corki cztery, Barbarę z Sieroſzewſkim, Katarzynę z Zychlińſkim dożywotnie złaczył. Tereſſę y Wiktorya w klaſztorze Bogu na ſłużbę poświęćił, y ſyna Woyciecha wielkiego żołnierza. 6. Wacław Kuſtoſz Warmińſki Płocki y Puſtuſki Kanonik benefactor Collegium naſzego Bransberſkiego. Katarzyna Kobierzycka żona Adama Działyńſkiego Staroſty Bratyańſkiego, druga Maſtowſkiego. Staniſław Piſarz Ziemſki Kaliſki y Sędźia Kapturowy 1697. żona iego Eleonora Podłęſka Kaſztelanka Połaniecka wdowa po Jawornickim, ſynowie dway, z ktorych ieden Franćiſzek. Jozef Sędźia kapturowy Sieradzki 1733.

Ko-

**KOBRYNSKIE Xiążęta.* Z tych Sylweſter Xiąże Kobryńſkie był Władyka Chełmſkim, atoli dawno iuż ten Dom zſzedł.

KOBRZYNSKI herbu Rogala w Mazowieckim Woiewodztwie.

KOBYLANSKI herbu Grzymała czyli Kobylnicki. Domarat z Kobylan Kaſztelan Biecki 1415. na liście Jagełła krola danym Miaſtu Lwowſkiemu, tenże czy inſzy Domarat z Kobylan Kaſztelan Lubelſki 1436, *u Łaſk. w ſtat. fol.* 140. y Jan z Kobylan Łowczy Krakowſki, wſpomina tego Domarata *Długoſ w Xięgach* 11, że był tak w Grunwaldzkiey iako y w Koronowſkiey potrzebie. Brat tego Domarata Jakub, *iako wyraznie Długoſ lib.* 11. *fol.* 327. niewinnie potwarzony przed krolem Jagełło, o żonę iego Annę. *Biel. fol.* 288, był potym Staroſta Sanockim, ktorego tenże krol w piąciu tyſięcy iazdy Ruſkiey wyſłał na poſiłek Zygmuntowi Cefarzowi przeciwko Turkom *Biel. fol.* 327, atoli według niego, iuż ten Dom zſzedł za iego czaſu, piſze ich iednak Kobyliński. *Starowol. in Bell. Sarmat. Cromer. lib.* 20. *Biel. fol.* 352. piſza, że w roku 1435. wyſłany był do Litwy z ludem przeciwko Swidrygełłowi, wielka go klęſką poraził. Staniſława z Kobylina *Decretorum Doctorem wſpomina Długoſ* 1466. Katarzyna z Kobylan Lanckorońſkiego żona.

**KOBYLANSKI herbu Lubicz* w Chełmſkiey Ziemi, N. Kobylańſka, Staniſława Rudnickiego Woyſkiego Chełmſkiego małżonka.

KOBYLECKI herbu Godziemba w Kuiawſkim, á potym w Podlaſkim Woiewodztwach, iedneyże dźielnice z Lubrańſkiemi, Marćin Kobylecki wytwornego rozſądku, experyencyi niemnieyſzey, do czego mu dalekie po cudzych kraiach experyencye pomogły, Dworzanin Xiążęcia Oſtrogſkiego, umarł 1631. nadgrobek iego w Piotrkowie *Starowol. in Monum.* Sebaſtyan z Wielkich Kobelek 1648. w Wieluńſkiey ziemi. Franciſzek Podczaſzy Mielnicki, Sędzia Generalny Woyſkowy, Rotmiſtrz Krolewſki, ktoremu na dobrach Grzeda nazwanych w Ziemi Lwowſkiey, dla zaſług iego, przyznała Rzeczpoſpolita dwanaście tyſięcy, y w poſſeſſya puściła też dobra do wytrzymania czworga dożywocia, *Conſtit: 1676. fol:* 38. N. Franciſzka Domaſzewſkiego małżonka.

KOBYLINSKI herbu Łodzia w Wielkiey polſzcze y na Podolu: Byli z tego Domu żołnierze odważni. Jakub z Kobylina Kaſztelan Gnieźnieńſki 1454. podpiſał liſt Kaźimierza krola, w ktorym potwierdza ten krol prawa Xięſtwa Oświecimſkiego *in Mſ.* Kobylińſkiego Kanonika Poznańſkiego w roku 1557. wſpomina *Royzius in Chiliaſtico, Ingenti flagrans ſtudio Kobylinius.* Jan Kobylińſki za Jana Zarębę Generała Wielkopolſkiego w legacyi wyſłanego do Jana Krola Szwedzkiego, Surrogatem naznaczony 1508. Jakub Podkomorzy Wieluńſki, żona iego Dorota Zarębianka 1494. Zoſia Kobylińſka Marćina Włodka małżonka. N. miał za ſoba Zoſia Bartlińſka. Kaźimierz w powiecie Grodźieńſkim podpiſał elekcya Jana III. Kryſztof Kobylińſki przed rokiem 1565, *napiſał Xiążke Epigrammatum*, iako świadczy *Triceſ. lib.* 2. *Epigram:* gdźie o nim tak piſze, *Et nunquam generis tantum ſplendore paterni, ingenio quantum poſt feret ille decus.*

**KOBYLINSKI herbu Prus 2do.* O tych ani Paprocki ani Okolſki nie piſał, z powiatu Brańſkiego wyſzedſzy w Xięſtwie Litewſkim oſiedli. Alexander Kobylińſki w powiecie Grodźieńſkim, miał za ſoba Anaſtazya Eyſmuntowne, z ktorey zoſtawił ſynow ſześciu, z tych Auguſtyn y Mikołay młodo pomarli, Kazimierz Hieronim ſtarſzy ſyn miał za ſoba Cecylia Sopockowne Podkomorzankę Wendeńſka: bracia iego drudzy w woyſku Litewſkim Rotmiſtrzami byli. Michał, Jakub, y Piotr 1700.

KOBYLNICKI herbu Prawdzic w Woiewodztwie Mazowieckim. Erazm z Kobylnik

nik Cześnik Ciechanowski 1525, podpisał dekret przeciwko heretykom *u Łubieńsk: in Epist: Ploc:* N. Kobylnicka Pawła Szydłowskiego Sędziego Zawkrzeńskiego małżonka, *Paproc: o herb: fol: 335*, iednaż ma ich bydź dźielnica z Brzeskiemi y Nieborowskiemi. N. Kanonik Zmudzki, *Koial: in Mſ.* Stanisław Kobylnicki Chorąży Zakroćimski Starosta Prasnyski, dźiedźic na Kobylinie, Rostkowicach, Bielicach, Popielżynie, tak rozumiem że syn Erazma, miał za soba naprzod Zofia Srzeńską, z ktorey corka Małgorzata zmowiona z Janem Podoskim, po Srzeńskiey poiął Izabellę Trzcińska, z tey było dwoch synow. 1. Jan Sędźia Ziemski Wyszogrodzki z Seymu 1590. Poborca w teyże Ziemi *Conſtit: fol: 603.* wspominaią go w Konstytucyach 1613 *fol: 28*, złaczył się był dożywotnie pierwszym związkiem z Anną Kossobudzką, drugim z Zofia Grabską; z Grabskii był syn Marćin, ale *ſterilis*, z pierwszey dwoch, Adam bezpotomny y Rafał Podstoli Wyszogrodzki, temu Dorota Łopacka powiła Wawrzyńca, Podstolego także Wyszogrodzkiego, ktorego z Justyny Gołockii dway synowie byli, Stanisław, ten na Rusi osiadł, y Maćiey Podstoli Wyszogrodzki, tego z Teressy Gembartowny potomstwo, Jozef, Antoni, Anna y Justyna. 2. Marćin Sędźia Ziemski Wyszogrodzki z Zofii Pecherskii zostawił trzech synow; Jana, tego z Katarzyny Łosiowny syn Jakub *ſterilis*, y corka Maryanna Czernicka. Jakuba naprzod Stolnika potym Podkomorzego Wyszogrodzkiego, postował na Seym 1623, *Conſtit: fol: 10, y 1631. fol: 29.* y 1635. deputowany na Trybunał Radomski, *Conſtit: fol: 18. y 1641. Conſtit: fol: 32*, Zofia Borkowska żona iego, corki, Pelagia z Jedrzeiem Grabia, Maryanną z Jeżewskim, zaślubione: y syn Anzelm, ktorego z Maryanny Łosiowny, corka Anna, Stanisława Sarbiewskiego Chorążego Ciechanowskiego, y syn Jan Cześnik Wyszogrodzki, temu Katarzyna Łuszczewska, zpłodźiła Annę. Stanisława Nieborskiego, *2do* Mikołaia Dzierżanowskiego, Woyskiego Wyszogrodzkiego małżonkę, Bogumiłę Zakonnicę S. Benedykta, Katarzynę, naprzod Piotrowi Gołockiemu, potym Antoniemu Rogowskiemu zaślubioną, y Teressę, ktora poszła za Michała Rogowskiego. Jan brat Jakuba Podkomorzego, a syn Marćina, iego z Anny Gorskii syn Jakub, y corka Zofia zeszli bezpotomnie. Alexander zaś Pułkownik krolewski z Cecylii Łopackii, Kasztelanki Zakroćimskiey zpłodźił Jana, ten dwa razy śluby małżeńskie ponawiał, raz z Barbara Nowowiesska, drugi raz z Maryanna Nowodworska, z tych miał potomstwo, Zuzannę Zakonnicę S. Norberta, Mikołaia, od ktorego z Jadwigi Nowowieskii corki Emerencyana y Barbara. Władysława bezpotomnego, Ludwikę *ſterilem*, Justyne Stanisława Mdzewskiego, Maryannę Kazimierza Brzozowskiego Stolnika Ciechanowskiego, małżonki.

KOBYLNICKI herbu Rola w Kuiawskim Woiewodztwie.

KOBYLSKI herbu Kościeſza w Ziemi Ciechanowskiey, Lenard Kobylski Starosta Nurski 1567. Poborca w Liwskiey ziemi, *Conſtit: fol. 146.* Mikolay 1632. w Mazowieckim, Alexander w Ruskim, Tomasz y Paweł w Ziemi Rożańskiey 1648.

**KOBYLSKI herbu Pobog* takim kształtem iako y Zengwirscy. *Mſ. o Familiach Pruſkich* o nich świadczy. Bartłomiey Kobylski Kantor Kruswicki, Proboszcz Kowalowski 1630, w Prusiech kwitna.

**KOC herbu Dąbrowa.* Widźiałem pieczęć tego Domu, *y Koial: y Mſ. toż* świadczy. Jan Koc Skarbnik Drohicki, Synowie iego Władysław Pleban Nowodworski, kapłan godny y zacny, Woyciech Cześnik Mielnicki, trzeci Jakub Łowczy Warszawski. Anna Sędźianka Bełzka Zakonnica u Wszystkich SS. we

Lwowie

Lwowie, Michał, Jakub y Adam w Podlaſkim 1648. Staniſław Balcer 1674. Mikołay Jozef Sędźia Ziemſki Bełzki poſeł na Konwokacya 1733. temu Katarzyna Nagorſka herbu Ołtoia, powiła ſynow procz tych ktorzy w dzieciñſtwie pomarli, Jozefa, Antoniego, Piotra, ktorzy ieſzcze w ſzkołach 1735, y Staniſława; y corek ſzeſć, z ktorych Anna weſzła w kontrakty małżeńſkie z Antonim Radeckim Chorażym Chorodelſkim. Roża, Maryanna, Barbara, Zofia y Tereſſa Panny. Jozef Koc tegoſz domu, ieszcze w ſzkołach. Sa y na Zmudźi. N. miał za ſoba Szczeniowſka.

KOCHANOWSKI herbu Korwin w Sendomirſkim Woiewodztwie. Jan Kochanowſki Woyſki Sendomirſki ſławny Poeta, wſzyſcy mu to przyznaią z pochwała, że w Łaćińſkim wierſzu dość był dobry, w Polſkim iednak prym daia, nie tylko między temi, ktorzy przed nim piſali, ale y temi, ktorzy po nim, oſobliwie *Starowol: de centum ſcriptor. fol. 45.* Wydał do druku *ſwoie Elegie 1584. 2do Epinicion ad Stephanum Regē po Moſkiewſkiey expedycyi 1583.* 3tio. *Epitalamium na weſelu Jana Zamoyſkiego Hetmana z Gryzelda Batorowna 1585.* 4to. *Pſałterz cały przetłumaczył Polſkim wierſzem.* 5to. *De expugnatione Polociæ Ode Varſau. in 4. 1580. Tamże Pieſni trzy*, wſzyſtkie zaś iego edycye w iedno zebrane wydrukowano w Krakowie 1639, y 1641, pożał ſię tylko Boże, że tak zacny Poeta praca ſwoia na fraſzkach zkończył. Ofiarowano mu było Kaſztelania Polocka za promocya Zamoyſkiego, tey iednak przyiąć nie chćiał, przywil y odeſławſzy, y przydał według *Starowol: de ſua mediocritate contentum, ſumptuoſum illum & decoctorem Caſtellanum (dignitatem Senatoriam innuens) in villam ad ſſ; paternas non admiſſurum, qui quę Kochanovius ſibi paraſſet, per faſtum & ambitionem eſſet abſumpturus.* Niechcę prawi mieć Kaſztelana w Domu, ktoryby ziadł to wſzyſtko, co ſobie Kochanowſki przyſpoſobił: Mikołay Kochanowſki Stolnik Sendomirſki, Piotr Sekretarz krolewſki żył beżenny. Wydał do druku *Goffred albo Jeruzalem wyzwolona, Torkwata Taſſa, polſkim wierſzem przełożył: w Krakowie 1618 in 4to, y in 8vo 1651. w Krakowie.* N. Kochanowſki Zakonu S. Franćiſzka Conventual: wydał *in folio, duas decades pro Immaculata Conceptione B. Mariæ Virginis.* Jerzy z Konar Kochanowſki miał za ſoba Zofia Podlodowſka. N. Adama Kozarſkiego małżonka, druga Domaſzewſkiego. Jan Kanonik Krakowſki umarł 1613, na zamku Krakowſkim pochowany. Jerzy Kaſztelan Małogoſki, corka iego była za Manowſkim, Kryſztof Chorąży Sendomirſki Starołła Małogoſki, Olbrycht Sędźia Ziemſki Bracławſki *to Baran*: Seweryn Korwin Kochanowſki Podſtarości Belzki, miał za ſoba Dorotę Zielińſka herbu Ciołek, z niey zpłodźił dwoch ſynow Jozefa y Antoniego, y corke Katarzynę Kryſztofa Zulińſkiego małżonkę. *Geneal: Oleſnic:* Jan Chorąży koronny 1632, corka iego iedna Anna była za Chlewickim Janem, taż czy inſza była za Chomętowſkim Stefanem herbu Lis, Sędźia Woyſkowym, Zofia Kochanowſka Jana Branickiego herbu Korczak małżonka, Adryan Podlędek Steżycki, Marćin Podſtarości Radomſki, Staniſław, Jerzy, Jan, Stefan 1648. Samuel, Ludwik y Jędrzey 1628. Paweł; Jan na Policzny Kaſztelanic Czechowſki, poſeł z powiatu Starodubowſkiego na konwokacya 1696. Seweryn, Mikołay, Piotr Starołła Radomſki, Piotr Woyſki Sendomirſki 1674. Kochanowſki miał za ſoba Katarzynę Dąbſka, Zofia Kochanowſka była za Pawłem Brzeſkim herbu Starza. Kochanowſki ieden miał za ſoba Cetyſownę, drugi Zofia Szczucka. N. Kaſztelan Zawichoyſki, corka iego Uſtrzycka. Barbara Jakuba Potockiego małżonka.

KOCHANSKI herbu Lubicz. Woyćiechowi z Kochan Kochańſkiemu Ziemianinowi Dobrzyńſkiemu, dźiedźicowi na Łoſoſinie, przećiwko Turkom pod Cho-

ćimem, y Szwedom w Prusiech doświadczonemu żołnierzowi, zmarłemu 1634, pozostała żona Teressa z Olszow Olszowska chorągiew grobowa z herbem Lubicz w kościele Krakowskim S. Szczepana powieśiła: Tamże drugiego Woyćiecha Kochańskiego Lubicza, zmarłego 1620, chorągiew widzieć, ktory przy tymże kościele kaplicę S. Stanisława Kostki wymurował, y żeby dwie msze na tydzień odprawiały się; nadał szczodrobliwie. Trzecia chorągiew Marcinowi Kochańskiemu, mężowi rycerskiemu na Szwedzkich y Kozackich woynach, od Teressy z Wilkonic. Czwarta Stanisławowi Samuelowi Burgrabiemu Zamku Krakowskiego, dziedzicowi na Scyborzycach, w Beresteckiey okazyi y innych, Oyczyźnie zasłużonemu, w roku 1659 zmarłemu; ktorego szczodrobliwością (wysypał na to dwa tysiące czerwonych złotych) restaurowany tenże kościoł. Jan Podczaszy Płocki 1700.

**KOCHANSKI herbu Ogończyk.* Są w Pomorskim Woiewodztwie. Jerzy Kochański poseł do Turek z Seymu 1616 naznaczony, tak dla utwierdzenia z Portą pokoiu, iako też dla wymowienia Kozakow, że w granice Tureckie wtargneli, ile rozdrażnieni od Tatarow, ktorzy ich wprzod naiachawszy zrabowali, á bardźiey, żeby Multany do dawnego swego stanu przywrocone były, á przynamniey, żeby Tomsza, ktorego po zbiciu y poimaniu w niewolą Xiążęcia Koreckiego, znowu Car Turecki na Hospodarstwie Wołoskim powtornie był osadził, z niego był rugowany; sprawił to dzielnością swoią Kochański, że Tomsze rusżono, a na iego mieysce dano Kaspra Gracyana, przychylnego Chrześcianom, y przestrzegaiącego, żeby Orda Polski nie szarpała: Gvilhelm Kochański Sekretarz krolewski 1621. *Mſ. de. Famil. Pruſſ.* Małgorzata z Zygowic Kochańska, była *1mo voto* za Fabianem Milewskim, *2do* za Michałem Borowskim herbu Ogończyk. N. Kochański miał za żonę Helenę Pampowską. Sebastyan Komornik Dobrzyński 1632 Paweł y Michał w Pomorskim 1648.

KOCHANSKI herbu Rola w Krakowskim y Podlaskim Woiewodztwach. Z tego Domu trzey osiedli w Krakowskim, Woyćiech, Kasper, y Łukasz brat ich młodszy, ten z Swierczowską corką Zygmunta Sekretarza krolewskiego, zostawił potomstwo, był Komornikiem granicznym powiatu Xiężkiego. Woyćiech Podstarości Mielnicki postem bywał na Seymy *Baran*: N. miał za żonę Krystynę Dębińską. Augustyn Zakonu Franciszkańskiego S. Teologii Doktor, Kustosz Gnieźnieński, *wydał o wzgardzie świata y prożności iego Xiąg troie 1611.* Woyćiech, Alexander, Adam 1648 w Ruskim Woiewodztwie, Woyćiech y Jan w Pińskim, Woyćiech na Kochaniu w Krakowskim 1674. Adamus Adamandus Kochański Soc: JESU; *iego Analecta Mathematica ſeu Theoreſes novæ Mechanicæ de natura machinarum fundamentalium, nec non de motu artificiali,* wydał w swoim kursie Matematycznym X, nasz Kasper Schottus in fol: 1661 w Herbipolu, kędy ten Adam ieszcze Magistrem będąc, y Teologii słuchaiąc, był oraz Matematyki Professorem, chwali go tam tenże Schottus, że z natury był właśnie do tey nauki urodzony, w ktorey iak był w cudzych kraiach wsławiony, gdy y do Polski iego sława wefzła, Krol Jan III zprowadźił go do Oyczyzny, gdźie światobliwie życie zakończył w Prowincyi Litewskiey.

**KOCHLEWSKI.* Przedtym w Sieradzkim Woiewodztwie gniazdo ich było; bo w Xięgach Grodzkich Ostrzeszowskich czytałem pod rokiem 1473 inskrypcya czyńszow na Kochlewie, uczyniona altaryście Ostrzeszowskiemu. Woyćiech 1592 podpisał przywiley Zygmunta III dany Rusi: N. Pleban Osiecki maż uczony y ludzki, w Rzymie w wyższych się naukach polero-

wał

wał, chwali go w swoich *Alloc: Ofecenſ: Cichocki*, że kościoł Osiecki malowaniem y sztukatera pozłocińta ozdobił, apparatem y porządkiem kościelnym ubogacił; Stanisław Pisarz Ziemski Wieluński posłował na Seym 1631 y 1641, *Conſtit: fol. 19 y 1661* Kommissarz do granic od Slaska *Conſtit: fol. 25.* Z tych niektorzy się do Litwy wynieśli Alexander, Benedykt, Jan Stanisław w Ziemi Pińskiey 1648. Piotr Sędzia Ziemski Brześciański poseł na Seym 1638, ztamtąd Kommissarz do granic między Woiewodztwy Lubelskim, Podlaskim y Brześciańskim, *Conſtit: fol. 25*, był wprzod Woyskim Brześcian: 1635, kontentacyi ktora mu w nadgrodę poselskiey funkcyi dawało Woiewodztwo, przyiąć niechciał, ale prosił, żeby to ordynowano na budowanie domu dla sadow Ziemi Brzeskiey.

KOCHOWSKI herbu Nieczuia w Sendomirskim Woiewodztwie, pisza się z Kochowa, Woyciech Kochowski 1632, y Jan Marszałek sądow kapturowych Sendomirskich, Alexander, Teodor 1648 w Sendomirskim, Floryan w Smoleńskim. Justyna zakonnica w Saczu, Franciszek Regent Grodzki Sendomirski 1704. Wespazyan Kochowski Woyski Krakowski sławny Historyk Polski, *wydał do druku Annales Poloniæ* od śmierci Władysława IV, do abdykacyi Jana Kazimierza krola, to iest od roku 1648 aż do roku 1668, na trzy tomy ich podzieliwszy, siedm lat każdey wymierzywszy, nazwał ich *Climacteres, primus, ſecundus y tertius* w Krakowie 1683, 1688 y 1698. Wydał krom tego *Commentarium belli Viennenſis in 4to w Krakowie*, na ktorey expedycyi, y sam przeciwko Turkom mężnie stawał, o czym y sam namienia w dedykacyi do Jana III krola, *ſe illo bellante ſangvinem fudiſſe.* Znowu pod tytułem *Dziełło Boskie, wydał polskim wierszem pieśni o wybawionym Wiedniu in 4to Cracov:* Także *nie prożnuiące prożnowanie in 4to 1674.* 4to. *Munus Civile Regi Michaeli in 4to Cracov: 1669.* 5to. *Hypomnena Reginarum Poloniæ à ſuſcepto fidei lumine continua ſerie regnantium 1672.* 6to. *Præliminare Magnæ Hoſpitii Salve Sereniſſimæ Reginæ Eleonoræ.* 7mo. *Rubiі incombuſtum*, y inne, tak dalece, że po wydaniu *Climacteriі 2di*, czternaście *opuſcula*, co poznać z iego *prodemium* do *Climacterem III*, podrukował. *Schultzius in Polonia nunquam tributaria*, zowie go *Phenix literatorum. Gryſſius in Diſſertat: de ſcript: ſeculi XVII* tak o nim mowi, *Vir militaris Kochovius ſtylo quidem aſpero, ſententiis tamen eximiæ prudentiæ plenis commendabili, ſcripſit ſuos Annales.* Jegoż iest w druku *Ogrod Panieński pod sznur Pisma S, y Doktorow wysadzony, to iest Epigrammata Polskie z rożnych tytułow o Nayś: Pamięci 1681 Cracov: in 4to.* Także *Chrystus cierpiący wierszem Polskim wystawiony 1681 in 4to Cracov:* Sa y w Chełmskiey Ziemi. Stanisław miał za soba Sieprawska z tey zpłodził dwoch synow, z tych ieden Antoni Łowczy Podolski, temu Swederska wdowa po Linczewskim powiła Tomasza, Ludwika, Katarzynę y Maryannę, drugi Jan, tego z Eufrozyny Kosieckii herbu Rawicz potomstwo, Adam, Kasper, Antoni, Kunegunda Borzęcka, y Cecylia.

KOCIECKI. N. Kościecka była za Wacławem Łuszczewskim. Jozef z Kościeczyna Kościecki Skarbnik Kowieński 1700.

KOCIEŁ herbu Pelikan w Xięstwie Litewskim. Od Kotła, iednego z Xiążąt Słowackich, iako przodka Domu tego, nasi Pisarze wyprowadzaią tę Familią, o ktorym z *Długosza Stryikow: fol: 148*, Trzey prawi Xiążęta Słowackie Rościsław, Swatopełk y Kociel, od Grekow przyięli wiarę Chrześciańska koło roku Pańskiego 800, za panowania Michała Cesarza Wschodniego y Arnolfa Zachodniego. Był potym Mikołay Kociel Starosta Zygwolski, ktory w powiecie Osmiańskim osiadł, ten Zamku Zygwoltu mężnie obronił przeciwko Szwedom, wszędzie odważnie stawał, osobliwie pod Zamkami Ke-

repec Jałkarad y Lendward. Sposob wynalazł, ktorym Jędrzey Sapieha Kiesy dał odsiecz. *Konstytucya 1589 fol: 559* Poborca naznaczyła w Inflanciech Mikołaia Kotla. *Kryſztof 1648.* Samuel Hieronim Pisarz Skarbowy Litewski, Podkomorzy Ośmiański, poſeł na konwokacya 1674, ztamtąd deputowany do rewizyi ſkarbu koronnego. *Conſtit: fol: 14.* potym Marſzałek Ośmiański, poſtował na Seym 1686, zkąd deputowany na Trybunał ſiſzkalny Litewski. *Conſtit: fol: 3.* corki iego Tereſſa y Konſtancya. Syn zaś Michał Kaźimierz naprzod Kaſztelan Witebski y Marſzałek Trybunału Litewſkiego 1698, potym Kaſztelan Trocki y Marſzałek Trybunału Litewſkiego 1702, daley Woiewoda Trocki, tenże ſam był nakoniec Podſkarbim Wielkim Litewſkim. *Conſtit: 1717 fol: 20.* Michał Boguſław Chorąży parcerny, deputat *ad pacta conventa* Auguſta II 1697, á 1704 iuż Staroſta Mścisławſki podpiſał konfederacya Sendomirſką. Jaroſz Piſarz Grodzki Mścisławſki, Rotmiſtrz Woiewodztwa Smoleńſkiego, Waſil kommendant na Krzyczewie. Adam Woyſki Starodubowſki, brat rodzony Samuela Marſzałka Ośmiańſkiego, żona iego Marcybella Amforowiczowna 1676. Gabryel Stolnik Inflantſki. Tomaſz Woyſki Mozyrſki w tymże czaſie. Elżbieta Korſowna była za Piotrowiczem. N. Sioſtra Podſkarbiego Litewſkiego za Ogińſkim Leonem Podſtolim Litewſkim. N. Kościeł Staroſta Markowſki poſeł na Seym z Ośmiańſkiego 1722. Konſtantyn Budowniczy y Sędźia Grodzki Mścisławſki, Michał Boguſław Podſtoli Ośmiańſki, Staniſław Podczaſzy Witebski, Benedykt Sędźic Grodzki Mścisławſki, Adam Franciſzek Władyſław Łowczy Łomżyńſki 1700.

KOCIEŁKOWSKI herbu Korab w Sieradzkim Woiewodztwie piſza ſię z Kościelki, Staniſław Kościełkowſki z Doroty Dobrzyckii herbu Lelczyc, miał ſyna Jana, ten z Anny Wolińſkii Marcyana, ten z Otockii herbu Prus, corkę zpłodźił Dezyderyuſza Tarnowſkiego Łowczego Łęczyckiego małżonkę, y ſyna Zygmunta, niewiem czy to nie ten Zygmunt był potym Piſarzem Ziemſkim Sieradzkim, y poſłem na konwokacya 1674. *Conſtit: fol: 15.* umarł Sędźią Ziemſkim Sieradzkim 1677 *Hiſt: Coll: Petric:* Jakub brat Staniſława z Iwańſkii zoſtawił ſyna Jędrzeia, z Glinieckii ſyn iego N, zpłodźił z Rudnickii Jana y Jędrzeia, drudzy ſynowie iego w Moſkwie polegli. Jędrzey Piſarz Ziemſki Sieradzki, żona iego Katarzyna Sulmowſka, po ſmierći iego poſzła za Maćicia Waliſzewſkiego Piſarza Sieradzkiego. Woyćiech Kościełkowſki zebrał reieſtr Xiąg Grodzkich Sieradzkich od roku 1422. Zygmunt 1696.

KOCIEŃSKI herbu Rogala. z Płockiego Woiewodztwa. Jędrzeia Kościńſkiego człowieka uczonego, *wſpomina Paprocki w Gniazdźie 1006.* Jan 1587 podpiſał Uſtawy Pokrzywnickiego ziazdu *Conſtit: fol: 427.* Staniſław Piotr, miał za ſoba Alexandrę Koźierowſka herbu Dołęga, z ta zpłodźił ſynow czterech, Jędrzeia, Kaźimierza, Staniſława y Jana ludźi rycerſkich. Z tych Jędrzey poiął Alexandrę Golańſka, od ktorey potomſtwo Jozef Kanonik Przemyſlki y Kamienieckі. Deputat na Trybunał koronny 1728. *wydał Kazanie pod tytułem Jaſne niebo o B. Łucyi Zakonu S. Dominika nowo beatifikowaney, in folio w. Lublinie 1729.* y Mikolay, inni młodo pomarli. N. była za Firleiem Jędrzeiem Kaſztelanem Lubelſkim.

KOCZAN herbu Nałęcz. Koiał: in Mſ. Herb Nałęcz, na Seymie Hrodelſkim przyiął na ſiebie y na Dom ſwoy Koczan 1413, *w Łaſk: w Stat: fol: 127.* potomkowie iego Koczanowie y Koczanowſcy w powiećie Wilkomirſkim, Ośmiańſkim, Braclawſkim y Pińſkim, ale niektorzy z nich, herb odmieniaią, kła-

dąc

dac w nim piora ſtrusie. Z tych ieden był piſarzem Grodzkim Zmudzkim. Wawrzyniec Koczanowſki Horodniczy Piński 1616. Alexander y Jan 1648. Hieronim Koczan Soc: JESU umarł w Łucku 1660. Antoni y Michał 1700.

KOCZANOWSKI herbu Strzemie w Krakowſkim Woiewodztwie. Są y Koczańſcy z ktorych Sebaſtyan miał za ſobą Katarzynę Linowſką, z tey dwie corki Urſzula Załuſkowſka y Anna.

KOCZELSKI. Woyćiech Koczelſki w Ziemi Rożańſkiey podpiſał elekcya Władyſława IV. krola.

KOCZOROWSKI herbu Rogala. w Płockim Woiewodztwie gniazdo tego Domu było, z tych Marćin Koczorowſki w kancellaryi naprzod koronney, wielka eſtymacya o ſobie wzniećił, do Rzymu go potym wźiał z ſobą Hieronim Rozrażewſki Biſkup Kuiawſki, á Baranowſki Prymas Kanonią mu dał Łęczycka y Proboſtwo Chroślińſkie, u ktorego też był Krucyferem, umarł iednik młodo 1625, w Łęczycy z nadgrobkiem, na ktorym herb Rogala, pochowany. *Starowol; in Monum:* Walentyn z Kuczborſkii zpłodźił Tomaſza, tego z Cieſielſkii herbu Lubicz ſyn Staniſław, pierwſzy ſię przenioſł z Płockiego do Wielkiepolſki, gdźie wźiał za małżonkę Jadwigę Myćielſka herbu Dołęga, z nią zoſtawił corkę Zofia, ta *imo voto* żyła z Szczanieckim, *ado.* z Zaiaczkiem, *3tio* z Adamem Jozefem Zakrzewſkim herbu Jelita Chorążym Łęczyckim, Piſarzem Grodzkim Poznańſkim, y ſynow trzech, Chryzoſtoma, Tomaſza y Mikołaia. Z tych 1. Chryzoſtom miał za ſobą pierwſzym zwiazkiem Bielawſka, z tey był ſyn Staniſław, ten rycerſka ſłużył z Stefanem Potockim na ten czas Strażnikiem Koronnym, gromiąc rebelliźuiacych Kozakow, z Barbary Koryćińſkii, zpłodźił dwoch ſynow Jozefa y Franćiſzka. Drugim zwiazkiem Tereſſę Kurnatowſka, z tey dwoch ſynow było, Antoni y Mikołay. Antoni z Smigielſkim w rożnych okazyach odważnego ſerca dał dowody, wźiał za żonę Barbarę Wilczyńſka. 2. Tomaſz, naprzod z Stonecka, potym z Gałęſka Podſtolanka Wſchowſka wchodźił w kontrakty małżeńſkie, Gałęſka cztery mu corki powiła, Maryannę, ta ſię doſtała Kaźimierzowi Dobrogoyſkiemu herbu Grabie, Elżbietę, ta Alexandrowi Domaradzkiemu. Jadwigę, ta w Szremie zawiła ſie za klauzura na wieczne panieńſtwo, y Jadwigę Pannę: po Galeſkii poiał Tomaſz Belędzka, herbu Watta, z ktora zpłodźił ſyna Władyſława w woyſku cudzoźiemſkim Kapitana, oſiadł na Ruſi, ſyn iego z Jadwigi Tomiſławſkiey Antoni; ſioſtry zaś Anna za Łukowſkim, Franciſzka Franciſzkanka w Gnieznie, Tereſſa za Jędrzeiem Lipſkim, Zofia y Maryanna pannami. 3. Mikołay w prawie koronnym biegły, gdy mu ofiarowano Piſarſtwo Grodzkie Poznańſkie, on tym czaſem z światem ſię rozſtał, poiał Tereſſę Rafała Obieźierſkiego Zupnika Woiewodztw Wielkopolſkich corkę, z tey tylko ſię ieden ſyn zoſtał, Franćiſzek, ktory do Zakonu Soc: JESU wſtąpiwſzy, w nim po traktowanych przez lat cztery w Rzymie teologicznych naukach, powroćiwſzy do Oyczyzny; naprzod Filozoficzna w Kaliſzu, á potym Teologiczna w Poznaniu przez lat oſm katedrę, zawołany Profeſſor, godnie piaſtował. Rządźi temi czaſy Rektorem Collegium Krakowſkie S. Piotra. Jeſt w druku we dwoch iego kazaniach: *Wielki Patryarcha, Benedykt Swięty, &c. wychwalony, in folio w Sandomierzu 1734. ado Katechizm albo nauka Chrześciańſka &c. w Sandom. 1734. in 8vo.*

KOCZOWSKI. w Sendomirſkim Woiewodztwie Jan Koczowſki podpiſał elekcya Jana III, miał za ſobą Annę Brzeſka herbu Jaſtzebiec. Jacek w zakonie naſzym rządźił Prowincyą Polſką od roku 1672, maż godny.

KOCZYNSKI herbu Zabawa w Wielkieypolſzcze.

KODREBSKI herbu Poray w Sieradzkim Woiewodztwie. Balcer z Kodręby Kodrebſki Woyſki Sieradzki 1692, zoſtawił potomſtwo.

KOHAŁOWSKI herbu Radwan ale z ta odmiana, że nad chorągwią, ieſt we frzodku kopia oſtrzem do gory, u niey proporzec, á na helmie trzy piora ſtruſie, Jerzy Kohałowſki w Wileńſkim Woiewodztwie.

KOIAŁOWICZ Wiiuk herbu Kościeſza, z ta iednak rożnica, że ieſt ſtrzała rozdarta tak iak w Kościeſzy, ale bez Krzyża albo Jelcow, á w helmie trzy piora ſtruſie. W Xięſtwie Litewſkim kwitna. Z tych był Kaźimierz Woyćiech Wiiuk Koiałowicz w Zakonie naſzym Teologii Doktor, Rządźił Collegia Wileńſkie y Połockie, przenioſł ſię na wieczność w roku 1674, zoſtawiwſzy po ſobie znaczna liczbę Xiąg od ſiebie do druku podanych. 1mo. *Miſcellanea rerum ad Statum Eccleſiaſticum in M. D. Litvaniæ pertinentium, Vilnæ in 4to 1650.* 2do. *Modi Sexaginta Sacræ Orationis variè formandæ, Antverpiæ 1668 in 8vo, & 1676 Coloniæ in 8vo.* 3tio. *Decem modi colendi Beatiſſimam Virginem in ejus imagine Lauretana, Vilnæ 1648 in 12.* 4to. *Colloquia Theologi cum Diſſidente in Religione, de ſincero, & non adulterato uſu Sacræ Scripturæ ad probandos articulos fidei, Caliſſ. 1667 in 4to.* 5to. *Colloquia Theologi cum Miniſtro, de diſſidiis in rebus fidei inter Catholicos & Calviniſtas, Vilnæ 1635. in 4to.* 6to. *Colloquia Theologi cum Politico de electione prudenti, unius veræ Chriſtianæ religionis, ſub nomine ſui diſcipuli, Vilnæ 1640 in 4to.* Te *colloquia* trzy razem w iedney Xiedze wydrukowano *in 4to 1671 w Krakowie, tytuł pierwſzy*, O *Rzeczach do Wiary należących Rozmowy Teologa*, Drugi, *Rozmowy Teologa z Miniſtrem o Rożnicach Wiary.* Trzeći, *Rozmowa Teologa z Dyſſydentem o ſzczerym używaniu Piſma S.* 7mo. *Inſtructio circa caſus reſervatos ad uſum cleri Diœceſis Vilnenſis. Vilnæ 1651 in 4to.* 8vo. *Compendium Ethicæ Ariſtotelicæ, Vilnæ 1645 in 4to,* 9no. *Oculus ratione correctus, ſeu refutatio demonſtrationis ocularis de Vacuo. Vilnæ 1648 in 8vo.* 10mo. *Inſtitutionum Rhetoricarum partes duæ, Vilnæ 1654 in 12 & 1659:* 11mo. *Kazania o Mece Panſkiey, opus poſthumum in 4to Vilnæ 1675.* 12mo. *Panegyrici Heroum, varia ante hac manu ſparſa, in unum collecti, 1668 Vilnæ in 8vo,* W tey Xiążce znayduią ſię. I. *Panegyrick in laudem Summorum Pontificum, qui Societ: JESU confirmarunt 1640.* II. *Polonia pacifica in nuptiis Vladiſlai IV Regis Pol: & Ludovicæ Mariæ 1646.* III. *Via Regia ſeu panegyr: Carolo Ferdinando Principi Epiſcopatum Plocenſem adeunti 1644.* IV. *Manipulus ſpei publicæ, Sigismundo Caſimiro Vladiſlai filio 1643:* V. *Panegyricus Valeriano Protaſewicz Epiſcopo Vilnenſi 1640.* VI. *Georgio Tyßkiewicz Epiſcopo Samogitiæ 1641.* VII. *Paſſus gloriæ Paulo Sapieha Palatino Vilnenſi 1665.* VIII. *Michaeli Caſimiro Pac Palatino Smolenſcenſi 1664.* IX. *Atrium Immortalitatis Alberti Staniſ: Radziwił Cancellario Litvaniæ 1654.* X. *Phœnix Litvaniæ Caſimiro Leoni Sapieha Procancellario Litv: 1659.* XI. *Tiara duplex Hieronymo Sanguſzko Epiſcopo Metonenſi 1645.* XII. *Problemata natalitia Alberto Pilchowicz Epiſcopo Hipponenſi Suffrag: Varmienſi 1649.* XIII. *Sacrarium Hymenæi 1645 in nupt: Michaelis Radziwił & Iſabellæ Sapiežanka Caſtell: Vill:* XIV. *Sidus publicæ lætitiæ in nuptiis Sigismundi Donhoff & Annæ Oſſolińſka Cancellarii filia 1645.* XV. *In funere Hypoliti Rzępnicki Præpoſiti Videnienſis 1640.* XVI. *Plauſus Epithalamicus Geor: Jacobo Szweryn & Euphroſ: Sanguſzkownæ 1644.* 13to. *Soli poliſ; decus Sagittæ Wołowicianæ. Ladislao Wołowicz Palatino Witebſcenſi 1669 Vilnæ.* 14to. *Hiſtoriæ Litvanæ partes duæ. Ima pars res Litvanorum ab anno Chriſti 366, uſq; ad 1386 complectitur, quo anno Litvania per Ducem Jagello, Poloniæ juncta, & ad fidem Chriſti converſa eſt, Gedani in 4to majore 1650.* 2da, *res Litvanorum, à conjunctione illa Poloniæ, ideſt ab anno 1387 uſq; ad annum 1572. nempe mortem Sigiſmundi Auguſti conjugis.*

continet, Antwerpiæ 1669 in 4to majore. Trzecia ieszcze część w prefacyi do drugiey części obiecywał, ale do tego nie przyszło. W pierwszey zaś części *lib:* 1, tak o swoiey historyi mowi: *Nad; enim historiam novo à me labore concinnatam, sed ex annalibus Mathiæ Stryikowski excerptam, ad ordinem legesq; literarias redigere aggredior.* Przecież kombinuiąc Stryikowskiego z nim, albo musiał miec inszey iakiey edycyi historya iego, á nie tę ktora mnie się widźieć dostało, albo niektore rzeczy zkąd inąd do swoiey narracyi przyłożył. 15to. *Żytie X. Mikołaia Łancycego S. J. że krocey zebrane pisał, świadczy Balbinus w Zydin X Łancycego.* 16to. *De rebus gestis anno 1648 & sequenti contra Cosacos Zaporovios rebelles, Vilnæ 1651. in 4to.* 17mo. *Compendium Vitæ Alphonsi Rodriquez Soc: JESU ex Hispanico, Vilnæ 1650.* 18vo. *De Vita & moribus P. Laurentii Bartilii S. J. Vilnæ 1648 in 8vo.* 19no *Primum Societatis JESU annum secularem Vilnæ solemnibus feriis Celebratum, Vilnæ 1640 in 4to.* 20mo. *Fasti Radziviliani compendio continentes gesta Ducum Radziwił, Vilnæ in 4to 1653.* 21mo. *Kazanie na pogrzebie Piotra Wołowicza, Vilnæ 1652.* 22do. Zostawił krom tego Mſ. in fol: w ktorym herby y Familie Xięstwa Litewskiego Familiantow opisał, zkąd y ia wiele z niego wyczerpnąłem.

Koien Herb.

JEst pas przez srzodek tarczy na ukos z gory od prawego boku tarczy idący, na lewy na dol, we srzodku iego pieniek od lewego boku grubszy, trzy sęki na nim na barku wyższym, spodem dwa, z iedney strony nad pasem traba myśliwa, z drugiey strony spodem takaż druga, obiedwie do siebie obrocone, iedna z nich czerwona, druga biała; na hełmie takiż pieniek, ale iuż prosto stoi, z iedney strony iego chorągiew rozwiniona, z drugiey takaż. *Mſ. o Familiach Pruskich,* familii iednak Koienow nic nie opisał.

KOHLENSKI herbu Zdan ludźie rycerscy, to tylko o nich *Okol:*

KOKALEWSKI herbu Samson w Wielkiey polszcze, Jan Kokalewski Kanclerz

Gnieźnieński, Poznański, Pułtuski Kanonik 1562, Jarosławowi Bogoryi Arcybiskupowi Gnieźnieńskiemu 1562, wystawił nadgrobek, *Paproc: o herb. fol: 183*, sam leży w Gnieźnie z nadgrobkiem, synowiec iego Kanonik także Gnieźnieński 1584.

**KOKIEY.* Konstantyn Kokiey, przez długi czas służąc pod Choragwią Strażnika Koronnego, dla zasług nobilitowany *Const: 1662 fol: 40.*

KOKORZYNSKI herbu Łodzia w Wielkiepolszcze.

KOKUTOWICZ herbu Dziątoſa Ten herb na siebie y na Dom swoy przyiął Wołczko Kokutowicz na Seymie Hrodelskim 1413. *Łask: Stat: fol: 127*, tegoż czy innego czytam w roku 1436 Podkomorzym Lwowskim *u tegoż Łask: fol: 140.*

KOŁACZKOWSKI herbu Abdank w Wielkiepolszcze. Ci z Konarskiemi Skarbkami iedneyże są dzielnicy, atoli się od dobr Kołaczkowic Kołaczkowskiemi nazwali. Przemysław z Konar Kołaczkowski Kasztelan Konarski, na dworze Zygmuntowi I. Krolowi dobrze zasłużony, a potym y synowi iego Augustowi I w rożnych legacyach, pobożnościa y zelozya o wiarę katolicka zalecony. Ubysław Podkomorzy Kaliski mąż uczony y w cudzoziemskich ięzykach biegły. Synowcowie czy wnukowie iego Pakosz y Jakub w wielkiey w tey tam Prowincyi acceptacyi u wszystkich. Mikołay syn Jakuba Kasztelan Krzywiński, Uyski y Pilski Starosta á przedtym Starosta Gniewski, ktorego Zygmunt III znaiac obrotna dzielność, na wiele funkcyi narażał, osobliwie pod expedycya swoię do Szwęcyi, Krolewica Władysława w pierwszym wieku na iego opiekę zpuściwszy, zostawił dwie corki, z tych iedna Konstancya zaślubiona Stefanowi Grudzińskiemu Staroście Uyskiemu Pilskiemu y Bolemowskiemu. Cecylia Leszczyńskiemu herbu Wieniawa Woiewodzicowi Brzeskiemu Kuiawskiemu. Stanisław brat Mikołaia Kasztelana, Proboszcz Kaliski, Kanonik Gnieźnieński, Sekretarz Zygmunta III Nominat na Opactwo Lędzkie, z Władysławem Krolewicem do Moskwy ieździł. Jędrzey trzeci ich brat, Dworzanin Konstancyi Austryaczki Krolowy żony Zygmunta III. Jerzy mąż rycerski, y w iednaniu serc bratersk ich szczęśliwy. Jędrzey syn. Pakosza w Sendomirskim Woiewodztwie osiadł, dla gładkiey wymowy y bystrego dowcipu miły. Xciu Ostrogskiemu Januszowi Kasztelanowi Krakowskiemu: napisał *Xiążke de re militari*, niewiem iednak czy była w druku, synowie iego Jędrzey y Alexander ludzie woienni. Jędrzeia synowie czterey, Alexander, Jan, Jędrzey y Stanisław. Marek brat stryięczny Pakosza, synowie iego Jędrzey y Woyciech, tego syn Prokop. Piotr z Konar Kołaczkowski mąż pobożny, synow zpłodził Marcina, Piotra, Jerzego. Marcin w Smoleńskim zamku umarł, Piotra z Elżbiety z Bnina synow było pięciu, Adam Dworzanin Zygmunta III, Zygmunt, Jan, Piotr y Stanisław. Jakub Kanonik Krakowski Sekretarz krolewski. Hieronim Podczaszy Kaliski 1704 *Acta Confed*; Łukasz Pisarz Grodzki Gnieźnieński, deputat na Trybunał koronny 1723. Jędrzey Jezuita umarł we Gdańsku 1708, brat iego rodzony Adam, umarł także w Zakonie naszym w Jarosławiu, trzeci tych brat, Stefan. Jadwiga była za Kaczkowskim herbu Nałęcz. Hieronim Sędzia Ziemski Wschowski, miał za sobą Elżbietę Kowalską. N. Kołaczkowska była za Władysławem Kolczyńskim Podczaszym Inowrocławskim.

KOŁACZKOWSKI herbu Janina w powiecie Wiślickim, Jana tu wspomina *Okolski* męża rozsądnego, Mikołay Kołaczkowski 1705 *Konfeder: Krákowska* podpisał.

KOŁAKOWSKI herbu Kościeſza w Mazowieckim y indziey. Marćin w Ziemi Łomżyńſkiey Poborca 1629, *Conſtit: fol: 21.* Damaſa męża rycerſkiego wſpomina *Konſtytucya 1631 fol: 49*, ſłużył za towarzyſz z Szmelingiem. Jakub 1632 w Ziemi Łomżyńſkiey, Staniſław, Jan y Zygmunt w Ziemi Nurſkiey. Balcer Podſędek Ziemſki Zembrowſki 1648. Seweryn Sędzia Ziemſki Zembrowſki ſynow miał, Maćieia Kołakowſkiego Rektora Collegium Grodźieńſkiego w Zakonie naſzym, y Marcyana Rektora Collegium Orſzańſkiego, potym Nieſwieſkiego u S. Michała, ludźi wielce godnych y zacnych. Stefan z Michałem Kryſzpinem Piſarzem Polnym Litewſkim pod Chorągwia Petyhorſka ſłużył. Jozef miał za ſoba Izdebſka, maż rycerſki przećiwko Moſkwie y Turkom. Woyćiech Oleśnicką Zofia, z ktorey ſynowie Staniſław y Jędrzey bezpotomni, corki zaś Maryanna Petrykowſka, y Anna Tomaſza Radeckiego małżonka. Antoni Woyſki Bełzki, y Jozef w Ziemi Wiſkiey 1674. Staniſław Kanonik Pultuſki, Proboſzcz Długoſiedlęcki 1678.

KOLANOWSKI herbu Bogoria na Ruſi Katarzyna Kolanowſka, była za Bawarowſkim Piſarzem Polnym Koronnym. *Okolſki* pod herbem Leliwa piſze, że Kolańſka była za Sieniawſkim Mikołajem Woiewoda Ruſkim y Hetmanem Wielkim koronnym.

KOLBRZYMSKI. w Woiewodztwie Ruſkim Ludwik Felix Kolbrzymſki podpiſał elekcya Jana Kaźimierza krola.

KOLCZYCKI. Sebaſtyan Kolczycki nobilitowany na Seymie *1676 fol: 60.* czyli raczey że ſzlachectwu ſwemu dawnemu derogowali, dla tego znowu do praw wolności przypuſzczony, co konfirmuie *Konſtytucya 1679.*

KOLCZYNSKI herbu Rogala. Jan Kolczyński w Ziemi Warſzawſkiey, Staniſław w Woiewodztwie Brzeſkim Władyſława IV, Kryſztof Skarbnik Czerniechowſki w Czerniechowſkim Jana Kaźimierza podpiſali elekcye. Jan Kolczyński Podczaſzy Inowrocławſki, miał za ſoba Teofilę Radoiewſka, z tey corka Konſtancya Kaczkowſka, ſynowie zaś dway, to ieſt Władyſław Podczaſzy Inowrocławſki, ktory dwa razy ſluby małżeńſkie ponawiał, pierwſzy raz z Kołaczkowſka drugi raz z Olewińſka, z tey zoſtał ſie ſyn Antoni y corka. Jakub brat Władyſława Stolnik Kruſwicki, żona iego Stolińſka y z niey potomſtwo. N. Kolczyńſką Jozefa Sokołowſkiego Podczaſzego Bydgeſkiego małżonka.

KOŁDOWSKI herbu Korab w Sieradzkim Woiewodztwie. Staniſław Kołdowſki Podſt rości Sieradzki, zoſtawił ſyna. Brat Staniſława Jan maż rycerſki, z Anny Kobierzyckiey herbu Korab, zpłodził ſynow czterech Mikołaia, Staniſława, Woyćiecha, y Franćiſzka, wſzyſcy dla wdźięcznych obyczaiow ludźiom wielkim mili. Jan w Sieradzkim, Mikołay w Pińſkim 1648. Staniſław miał za ſoba Maryannę Goſławſka 1617, *Acta Caſtren: Oſtrzeſov:* Jan Poborca w Kaliſkim 1631 z Seymu naznaczony. Adama z Maryanny Wierzchleyſkii ſyn Jan 1701. N. miał za ſoba Barbarę Myćielſka.

KOLECKI herbu Strzała Czytałem *Kazanie Wawrzyńca Pru*, mianę na pogrzebie Alexandra Kolęckiego z małych Kolnik, ten długo y mężnie w woyſku Litewſkim żołd prowadźił, pod Kircholmem z Janem Sapieha, gdźie pod nim dwa konie poſtrzelono, przećięż gdy y pod Staroſta Szmelſztyńſkim konia zabito, z ćięſzkiego razu ſalwował go, wźiawſzy go na ſwego konia. W Moſkwie z Janem Karolem Chodkiewiczem Ułarſka choragiew przywodźił: tam gdy nowa konfederacya za podżoga pewnego powſtała, on z bratem Mikołajem, wołał z obozu uſtąpić, a niżeli na właſna Oyczyznę rękę ſwą podnoſić. W krotce potym ze ſwiema ſły piechoty, oblężonemu od

Moſkwy Swoiſkowi poſzedł na odſiecz, Piotr Tyſzkiewicz Woiewo
Mińſki widzac w nim ſerce rycerſkie, corkę mu ſwoię Zofia dał za żonę
umarł 1632. Herby iego tenże autor liczy, Strzałę, podkowę, y rog iele
w hełmie ſtrzała, dwiema Krzyżami przepafana. Brat ich trzeci był w Za
konie Ordin: Minor: de obſerv: Kuſtoſzem Wileńſkim. Marćin Kolen
kiem Warmińſkim na Collegium naſze Bransberſkie dobroczynny. W
X. Kozałowicza Koleckich czytam herbu Trąby, gdźie przydaia, że ſię
den z nich z Woiewodztwa Sieradzkiego przenioſł do Xięſtwa Litewſkie
tam zoſtawił ſynow trzech, Floryana w Zakonie Bernardyńſkim Definito
o ktorym ſię mowiło wyżey. Jędrzeia, ten młodźieńcem umarł, po ktor
go ſmierći brat Alexander, maiętność iego legował na Kanclerza ducho
wnego. Trzećiego Alexandra, ktory iako maſz wyżey z Tyſzkiewiczowną
żpłodził corkę Annę Zienowiczowa Woyſka Wileńſka, y ſyna Jana Pę
kownika krolewſkiego, miał Uſarſka, Kozacka; y Raytarſka chorągwie; z
anny Ożiębłowſkii, ktora Kierdeiowna Kaſztelanka Zmudzka urodzi
zpłodźił Antoniego Jozafata woiownika pamietnego, y corek trzy, z ty
rych iedna była za Regimentarzem Sielickim Strażnikiem Połockim, drug
Bernardynka. Jan ten był Marſzałkiem Mozyrſkim Starolla Eyſyſkie
Bahrynowſkim.

KOLENDA herbu Belty Z ta iednak odmiana, że bełty żelezcami na dol poro
ny bydź obrocone, nie do gory, na ſrzednim bełćie Krzyż ma ſtac
wierzchu w polu czerwonym, w hełmie pawi ogon. *X, Koiał:* tak go op
ſał Używa go dom zacny Kolendow w Xieſtwie Litewſkim. Jan Kole
da Piſarz Ziemſki Wileńſki, maż u wſzyſtkich w wielkim poważaniu d
biegłości w prawie, y w ſtateczności przy ſprawiedliwośc: ſyn iego Ern
był Podwoiewodzym Trockim. Michał 1632. Jerzy Gabryel naprzod A
chiepiſkop Połocki y Witebſki, Archimandryta Supraſielſki, Adminiſtrat
Metropolii, naoſtatek Metropolita wſzyſtkiey Ruſi, Koadjutorem ſobie uczy
nił na Mtropolia y Archiepiſkopia Połocka Cypryana Zochowſkiego,
tego poznac, że przed Zochowſkim na niey prezydował; lubom ia go mieni
Metropolitami opuścił: pogrzebiony w Połocku, o Unia świeta gorliwy
godny Paſterz. Brat iego rodzony Kolenda naprzod Podſędek, á potym
Sędzia Wileńſki, ſyn iego Adam; corka Elżbieta Bazylego Filipowicza
Stolnika Rzeczyckiego małżonka. Enoch wydał *Euthronifmum albo pomy*
ryk Joſefowi Ruckiemu Metropolicie Ruſkiemu 1614 in 4to w Wilnie. Juſtyna Kole
dżianka, Władyſława Alexandra Szuyſkiego Chorążego Brześciańſkiego mał
żonka, ktoremu zmarłemu w roku 1671 nadgrobek w Brześciu wyſtawiła.

KOŁEK herbu Trąby w Krakowſkim Woiewodztwie. Jana Kołka *Paprocki* wśp
mina, Mikołaia y Malchra *Baran*: Waleryana 1606 czytam w hiſtoryi Dom
naſzego Krakowſk.

KOLENKO patrz Wołkowicz.

KOLESINSKI. Kazimierz Koleſińſki Dymitrowicz Komornik Lidzki, y Kon
ſtantyn Dymitrowicz Koleſinſki w powiecie Lidzkim podpiſali elekcya Jan
III króla. Staniſław, Kaźimierz, y Bartłomiey 1700.

KOLICKI. w Woiewodztwie Mińſkim Jan Kolicki podpiſał elekcya Jana Kaź
mierza.

KOLICZKOWSKI herbu Rogala w Mazowieckich Woiewodztwach, inni ich p
ſza Koliczewſki N, Koliczkowſki miał za ſoba Maryannę Stokowſka. Sta
niſław y Franciſzek w Rawſkim podpiſali elekcya Jana III.

KOLINSKI. Adam Koliński Piſarz Ziemſki Drohicki poſeł na Seym Warſzaw
z Pod

Podlaſkiego, *Conſtit: 1564 fol: 52*, N. Koliński miał za ſobą Katarzynę Gruzińſka. N. Maryannę Kobielſka herbu Jelita.

NICKI herbu Traby w Kaliſkim Woiewodztwie, ale z ta odmiana, że między abami kłada cyrkuł, czyli raczey Roża: Dobrogoſt z Kolna Kaſztelan Kaieński 1436. *Statut. Łaſkie: fol: 140.*

O herb. Koło w herbach znaydziesz Berſaten 1mo & 2do, Oſoria, Tuczyński ichtyan.

O herbu Junoſza czyli raczey Koła, *Paprocki* kładźie Mikołaia Koła Woieoda Inowrocławſkim, Piotra Kaſztelanem Inowrocławſkim, co miał wáiać przywileiow koronnych, ale roku ktorego żyli nieprzypiſał. Jan Kola ędzia Ziemſki Halicki 1436 podpiſał pokoy Brzeſki, *u Łaſkiego w Stat: fol: 0* Mikołay Podkomorzy Inowrocławſki 1451. *u Łaſk: fol: 83.* Pawel Woiewoda Podolſki 1504, ktorego corka Anna była za Mieleckim Woiewoda odolſkim, wielka maiętność iako iedynaczka wniosła w Dom Mieleckich: k ten Dom zſzedł wiecey niż dwieście lat, piſali ſię z Daleiowa, zkąd nieiem czy ieſzcze Daleckich Junoſzow y podziśdźień niemaſz, z ktorych ieen był Podkomorzym Rzeczyckim, miał ſyna Dominika, za ktorym była Helena Kraſińſka. Kolowna Saporowſka była za Fredrem Piotrem.

Kołodyn Herb.

JEſt na tarczy litera A, a nad iey wierzchołkiem niby akcent, ktory w Łacińſkim iezyku zowie ſię *circumflexus*, tak go opiſuie, *Okol: tom: 1. fol: 407*, gdźie ſię domyśla, że pole tarczy ma bydź białe, litera zaś czarna, *Paproc: o herb: fol: 677.* Na helmie kładźie *X, Koial:* pięć pior ſtruſich. Tym ſię herbem Kołodyńſcy na Wołyniu Dom ſtarodawny pieczetuia, ktory im nadany, ieſzcze od Xiążat Ruſkich. Z tych Mikołaia Kołodyńſkiego corka Maryanna była za Walentynem Gorſkim. N. miał za ſobą Annę Kraſińſka. Puciatow do tegoż herbu nali Piſarze

poćiagaia, atoli *X. Koialowicz* iako widźiał ten herb, tak go opiſał, to ieſt powinna bydź litera A, czyli raczey krokiew, na wierzchu iey Krzyż, pod tem podſprychowana.

**KOŁODZICZYNSKI* w Wileńſkim Woiewodztwie y w Powiecie Orſzańſkim Teofil Kołodźiczyńſki 1700.

Kołontay herbu Kotwica.

Nlektorzy z nich ten herb tak noſza, że Kotwicę na doł uchem ku dołu okragłym, á do gory iuż nie oblakowatym, ale wprotſa z dwiema wyrobionym końcem, z ktorych każdy ma rog prosto w dół zakrzywiony, drudzy tak ucho na dole, iako y końce Kotwicy u gory, z tryangułow porobione noſza, w polu czerwonym, na helmie trzy piora ſtruſie, *tak go opiſuie X. Koial: in Mſ.* zowią Kotwica. Tym ſię herbem pieczętuia Kołontaiowie w Woiewodztwie Nowogrodzkim y w Powiećie Wołkowiſkim, ba y na Wołyniu. Jędrzey Kołontay Woyſki Wołkowiſki zoſtawił ſynow ſiedmiu. Brat iego Adam, ſyn Adama Hieronim Podkomorzy Wołkowiſki, miał za ſoba Paſzkowſka, ktorey Kaźimierz Podczaſzy Wolkowiſki, y Eufrozyna Micutowa Podkomorzyna Grodźieńſka, *2do voto*, miał za ſoba Grotauzowę, z tey Jerzy Czesnik Wolkowiſki, y Alexander. Jędrzey miał za ſoba Szelawińſka, z tey zpłodził Marćina, Kaźimierza, ktory zginał od Szwedow, Kryſztofa, Władysława y Michała, ten poiał Zuchowſka ſynowicę Merropolity, z niey byli Franćiſzek Jezuita, y corka Zuzanna Reymerowa. Samuel na Wołyniu ma Piotr Skarbnik Trocki 1674. Ignacy w Zakonie naſzym temi czaſy.

**KOŁOWSKI.* Kołowſki Kaźimierz Podlędek Warſzawſki, Jan 1692. Zofia Zakonnica u Wſzyſtkich SS. we Lwowie.

**KOŁOZĘBSKI herbu Kościeſza* że ſię tym herbem pieczętuia dochodzę z Ziemowita Xiążęcia Mazowieckiego *u Paproc: o herbach*, gdźie między innemi Familiantami herbu Kościeſza, kładą też tam Piotra z Kołozab. Jan z

Ziemi Łomżyńſkiey
1648. Katarzyna corka
proc fol: 327. N. Kołoz
Franciſzkiem Kraſińſki
ORZTTOWSKI. Jeſcze
Wołyńſkiego *w Metry*
z Wołyńſkim Jana III.
RUBIELSKI herbu Jaſ
bielka była za Dunino
OLUDZKI herbu Pomian
wiś Kołuda, nad ieźi
cych. Mikołay Podſto
w Stat: fol: 141. Januſ
ym. Paprocki w Gniazd
łna odwagi y męſtwa
mon Proboſzcz Gnie
Krakowſki, ofiarował
ćhał. kaplice Gebic
dzieſci tyſiecy dobra
Archiep. Gneſn: fol: 31.
wkrzeſił, marmurowy
marowy Ukrzyżowan
bu 1635. Adminiſtra
ſpektach u Jana Albr
u ktorego nietylko d
w Trybunale koronn
wſki, Plocki Kanon
Podſtoli Brzeſki Kui
Konſtantym Leżeńſk
ſkim) Jeremiaſz Podc
Mieczník Inowrocła
Sędzia kapturowy,
pułyn naprzod Sędz
dał do druku. *Tron*
Królow Polſkich, w Po
Promptuarium legum
Alexander Kanonik
Stefan y Jędrzey 170
Gdańſkim, druga za
ym Iwanowſkim. N
ſynow, Walentyn Po
za ſoba Katarzynę D
czałym Brzeſkim K
ſtrę tamtey, z tey zp
go, tego z pierwſzey
ſim Piſarz Grodzki R
te dwoch ſynow, z k
nach.
OLTCZ w Brzeſkim L
mu krolewſki y Polc

Digitized by Google

iemi Łomżyńskiey 1632. Jędrzey Kołozębski w Ziemi Ciechanowskiey 48. Katarzyna corka Mikołaia, Wawrzynca Kłodzińskiego małżonka, *Pa-c: fol: 327.* N. Kołozębska była za Marcinem Łopackim. Katarzyna za ańcińskiem Krasińskim Kasztelanem Ciechanowskim, Mikołay Soc: JESU. *PYTOWSKI.* Jeszcze w roku 1528 czytam Kołpytowskiego Ziemianina olyńskiego *w Metryce Wołyńskiey.* Jędrzey, Zacharyasz podpisali elekcya Wołyńskim Jana III.

UBIELSKI herbu Jasieńczyk w Xięstwie Litewskim. Z tych iedna Kołu-lka była za Duninem Głuszyńskim.

UDZKI herbu Pomian w Kuiawskim Woiewodztwie. Gniazdo Kołudzkich, ieś Kołuda, nad ieziorem, ktore się ciągnie z wod od Matwy zpływaia-ch. Mikołay Podstoli Inowrocławski 1436 podpisał pokoy Brzeski, *w Łask: Stat: fol: 141.* Januſz Chorąży Inowrocławski 1462, *w Janusow: w Stat: fol: 1. Paprocki w Gniazdzie* pod rokiem 1578 wſpomina czterech braci, Miko-a odwagi y męſtwa doświadczonego, Jędrzeia, Piotra y Staniſława. Szy-on Proboſzcz Gnieźnieński, Scholaſtyk Kuiawski, Kuſtoſz Płocki, Kanonik akowski, ofiarowano mu było Biſkupſtwo Chełmſkie, ale go przyiąć nie-chciał, kaplice Gebickiego odrzwiami marmurowemi ozdobił, y za czter-ieści tyſięcy dobra kupiwſzy, Prebendarza przy niey uſtanowił, *Damal: in chiep: Gnesn: fol:* 31. Piotrowinowi, ktorego S. Staniſław Biſkup Krakowſki krzeſił, marmurowy nadgrobek wyſtawił 1640, w Kołudzie zaś kolos mar-rowy Ukrzyżowanemu Chryſtuſowi, czyli raczey boża mękę dość pię-a 1635. Adminiſtratorem był Biſkupſtwa Krakowſkiego, w wielkich re-ktach u Jana Albrychta Krolewica Kardynała y Biſkupa Krakowſkiego, ktorego nietylko dworem, ale y Biſkupſtwem rządził *Baran:* Prezydował Trybunale koronnym 1638. Paweł ſynowiec iego, Gnieźnieński, Krako-ki, Płocki Kanonik, Sekretarz krolewski. Jan z Dabrowki 1632, Jakub dſtoli Brzeski Kuiawski, (Anna Podſtolanka Kuiawska była *imo voto* za ntſtantym Leżeńſkim, *ado* za Mikołaiem Boglewſkim Podſędkiem Czer-m) Jeremiaſz Podczaſzy Inowrocławski (ſyn iego Staniſław 1665) Piotr ecznik Inowrocławski, corka zdami ſię iego Broniſzewſka. Władyſław dzia kapturowy, Kaźimierz Dworzanin krolewſki, Staniſław 1648. Au-ſtyn naprzod Sędźia Grodzki, á potym Ziemſki Inowrocławski 1697 wy-ał do druku, *Tron Oyczyſty, albo palac wieczności, w krotkim zebraniu Xiążąt y rolow Polſkich, w Poznaniu 1704 in 410, y 1725 tamże, y w Suprasłu 1727.* 2do, *ompiuarium legum & Conſtitutionum Regni & M; D. Litvaniæ lib: 4, in fol: 1697* lexander Kanonik Gnieźnienſki Viceprezydent Trybunału koronnego. ſan y Jędrzey 1704. Kołudzka była za Piotrem Balińſkim Kaſztelanicem lińſkim, druga za Mikołaiem Cetnerem Staroſta Bareckim, trzecia za Ale-m Iwanowſkim. N. Kołudzki miał za ſoba Glembocka, z tey było dwoch ow, Walentyn Podkomorzy Inowrocławski (niewiem czy nie ten miał ſoba Katarzynę Działyńſka Starościanke Pokrzywnicka, drugi był Pod aſzym Brzeſkim Kuiawſkim. N. Kołudzki miał za ſoba Głębocka ſio-ę tamtey, z tey zpłodził Auguſtyna Piſarza Ziemſkiego Inowrocławſkie-, tego z pierwſzey żony dwoch ſynow, ieden poiał Leſczyńſka, drugi Ste-Piſarz Grodzki Radźieiowſki zoſtawił potomſtwo; z drugiey żony tak-dwoch ſynow, z ktorych ieden, był Proboſzczem Piotrkowſkim w Kuia-ich.

YCZ w Brzeſkim Litewſkim Woiewodztwie. Alexander Kołycz Dworza-krolewſki y Poleſ Brześciańſki 1648 z Ziemi Pińſkiey. Kołyczowa Pod-

czaſ/yna Grodźieńſka znaczna dobrodźika Collegium naſzego Brzeſkiego
*KOŁYSZKO w Powiećie Wilkomirſkim Marcin Kołyczko 1648. Joacł y Sta
ſan Kołyſzko 1700.
*KOMAIEWSKI herbu Traby. Koiał: in Mſ. Od Oſtykow początki swoie wźią
Tokar albowiem czwarty ſyn między ſynami Oſtykowemi, trzech ſynow
zoſtawił, Narbuta przodka Narbutow, Iwaſzka Iwaſzkiewiczow, Piecka Pie
kiewiczow y Komajowſkich, tego albowiem Piecka dwoch ſynow było, K
chał y Stanko, przy ſukceſſorach Michała imię ſię Pieckiewiczow zoſtało
potomkach Stanka Komaiewſkich, miał ten Stanko ſyna Jerzego, od ktore
był, Jan Juryewicz Komaiewſki Marſzałek Litewſki, Staroſta Kowieſki,
ſki, Przełomſki za Zygmunta I, ten był Kommiſſarzem z Moſkwą pod S
biežem 1543, gdźie Kniaźiowi Moſkiewſkiemu ſtatecznie niechciał dać tytu
Carſkiego, zoſtawił ſyna Jerzego, y corkę ktora poſzła za Narufzewi
Kaſztelana Smoleńſkiego. Ten Marſzałek miał za ſoba Kryſtynę Cha
wiczownę Woiewodzankę Wileńſka, z niey ſyn Jerzy Podkomorzy Wil
mirſki, pierwſza żona iego Woynianka, druga Stupecka Kaſztelanka Lub
ſka, z ktorey corki Sokolnicka Kaſztelanowa Połocka, y Judycka Marſz
kowa Rzeczycka. Alexander Skarbnik Wołkowiſki y Felicyan 1648. Wł
dyſław Piſarz Grodzki Wołkowiſki 1674.

Komar Herb.

* Biała lilia, powinna bydź wierzchem ſwoim na dol obrocona, na ni
Krzyż proſto ſtoi, pole powinno bydź czerwone, na hełmie
piora ſtruſie. *Koiał: in Mſ.*, y iam widźiał na obrazie tak wyraż
Używaia tego herbu Komarowie w Xięſtwie Litewſkim, dok
ſię przenieśli z Woiewodztwa Bracławſkiego. Komar Zabo
ſki, nie daleko Szarogroda założył Komargrod, wielkich przy Dnieſtrze w
ści dźiedźic, zoſtawił ſynow trzech, Iwana Woiewodę Czerniechowſkieg
(myli ſię autor: bo ieſzcze na ten czas Czerniechowſkiego Woiewodz
nie było) ſyn iego Ale
ſiego, ktorego ſynow
był Podkomorzym H
Ukrainy do Litwy ſię
woynie Rotmiſtrzem
rego y Waſila. Jerzy
ſa, Mikołaia, Alexand
godny. Włodymir tr
Bogdana, Eliaſza, Piot
Przemyſłki, Heliaſz P
wiawſzy daniny w W
nowie iego Maćiey, H
nierſka z Chodkiewic
podczas Rokoſzu ſwy
Czerniecкii, Hieronim
łki poſeł na Seym 16
ſiney na rożnych Ko
ſiwo z Dźiewałtowſk
był poſłanikiem do M
ząd był Kommiſſarz
ny Woyſki Wendeń
96 fol: 23, że choć z
ſiney fortuny ſwoie
cryzny potrzebach z
ciny, Woyruny, Zy
rowna była za Janem
MARNICKI herbu Sa
Rockiego. N. Jana
małonka. Bazyli St
Franciſzkiem Stradom
MORSKI. Kombor
ECKI herbu Ślepowr
ſtu. Paweł 1648. Mel
ſzkim, ołtarzem no
Krakowſki, y Kuiaw
kowſkim S. Piotra, ſy
tym ſynowiec iego J
miedźiana blacha pok
Jan Piſarz Grodzki K
ny ſyn Jan Burgrabia
komorzankę Sendomi
Dźiekan Kuiawſki, d
nonik Gnieźnieńſki t

Strzała na dwoie
na Krzyż ukoſny
ſidźie, końce u g
ole czerwone, na he

: było) ſyn iego Alexander Staroſta Winnicki, Oſtafiego Stolnika Wolyń-
ego, ktorego ſynowie Wafil y Iwan, y Włodymira. Wafil Oſtafiewicz
ſ Podkomorzym Halickim. Iwan Oſtafiewicz Dworzanin Krolewſki, z
trainy do Litwy ſię przenioſł, ſynowie Hawryło y Michał, ten zabity na
ynie Rotmiſtrzem będąc krolewſkim, tamten miał ſynow, Bogdana, Je-
go y Wafila. Jerzy Hawryłowicz zoſtawił ſynow ſześciu, Michała, Joze-
Mikołaia, Alexandra, Lwa y Iana. Z tych Michał in Soc: JESU kapłan
dny. Włodymir trzeci ſyn Zabożyńſkiego Skarbnik Łucki, miał ſynow,
gdana, Eliaſza, Piotra y Maćieia. Bogdan Włodymirowicz Podczaſzy
emyſłki, Heliaſz Podczaſzy Latyczewſki, Maćiey Dworzanin krolewſki,
iawſzy daniny w Woiewodztwie Mśiſławſkim wyniołł ſię do Litwy, ſy-
wie iego Maćiey, Hieronim, Jan y Bieniaſz. Z tych Hieronim długo żoł-
rſka z Chodkiewiczem ſłużył, ſyn iego Krzyſztof Rotmiſtrz krolewſki,
dczas Rokoſzu ſwym koſztem ſtawił krolowi choragiew, ſynowie iego z
ernieckii, Hieronim y Władyſław. Hieronim naprzod Podſędek Orſzań-
poſeł na Seym 1661, potym Sędzia, pracował wiernie dla Rzeczypoſpo-
y na rożnych Kommiſſyach y legacyach do Moſkwy, zoſtawił potom-
o z Dziewałtowſka. Władyſław brat iego Sędzia Oſmiański 1656 y 1658
poſłanikiem do Moſkwy, żona iego Dolſka, poſłował y na Seym 1661,
d był Kommiſſarzem naznaczony do zapłaty woyſku, *Conſtit: fol: 2.* Je-
Woyſki Wenderiſki, ktorego pobożność y męſtwo chwali *Konſtytucya fol: 23*, że choć z dobr ſwoich od nieprzyiaciela wyzuty, przecięż z o-
niey fortuny ſwoiey pancerna choragiew wyſtawił, y na wſzyſtkich Oy-
zny potrzebach z nią ſtawał, za co w zaſługach wźiął krolewczyzny Buy-
ıy, Woytuny, Zyburtawy, Wolczuny y Woyſkiniki. Blandyna Koma-
na była za Janem Brzoſką. Jędrzey y Jan 1700.
IRNICKI herbu Sas w Przemyſłkiey Ziemi. Dorota Komarnicka Jana
:kiego. N. Jana Borowſkiego Koniuſzego Koronnego herbu Pilawa,
żonka. Bazyli Stolnik Czerniechowſki. Tereſſa Komarnicka była za
ıcińſkiem Stradomſkim.
IORSKI. Komborſki Jakub Kanonik Lwowſki 1700.
CKI herbu Ślepowron w Krakowſkim Woiewodztwie. Mikołay w Płockim
. Paweł 1648. Melchior Komeſki 1644 kaplicę Nayś: Matce pędzlem ma-
tim, ołtarzem nowym wyzloconym przyozdobił. Sebaſtyan Kuſtoſz
kowſki, y Kuiawſki Kanonik kaplicę S. Krzyża w kościele naſzym Kra-
ſkim S. Piotra, ſwoim nakładem w pięknieyſza przeformował, ktora po-
ſynowiec iego Jan Kuſtoſz Krakowſki, Kuiawſki, Płocki Kanonik 1691
dźiana blacha pokrył: był ten Jan deputatem na Trybunał koronny 1694
Piſarz Grodzki Krakowſki, umarł 1731, miał za ſoba Annę Kraſzkowſka, z
ſyn Jan Burgrabia Krakowſki, poiął Antoninę Skarbkownę Borowſka Pod-
ıorzankę Sendomirſka, z ktorey potomſtwo zoſtaie. Jan Kuſtoſz Krakowſki,
ekan Kuiawſki, deputat na Trybunał koronny 1727: ſynowiec iego Ka-
ik Gnieźnieńſki temi czaſy.

Komoniaka Herb.

Trzala na dwoie rozdarta powinna bydź, części iey na tarczy ułożone
na Krzyż ukoſny na kſztałt X, á trzecia iey część przez ſrzodek ich
idźie, końce u gory krzyżowych części trochę na doł zakrzywione,
: czerwone, na hełmie trzy piora ſtruſie. *Koiał: in Mſ.* Herb ten nadany

z tey okazyi, Bogdan Komuniaka Nakaźny Białoruſki, á po naſzemu Straźnik, wiele Ordy w małym ſwoich ludzi poczćie raźił, pewnego czaſu, gdy na koſz cały Ordy trafił, á w potyczce z niemi, iuż był wſzyſtkich ludzi ſwoich utracił, tak dalece, że ſię tylko ſamo wtor z czeladnikiẽ zoſtał, uchodźić chciał do Mozyra, lecz gdy ſię im konie rozparły, zſiadſzy obadway z koni, poki im ſtrzał w Kołczanach ſtawało, poty ſię bronili, ſtoiąc przy Sośnie, kędy czterdźieści Tatarow trupem położyli: á gdy iuż y ſtrzał nie ſtało, ſzablami ſię iednak poty bronili, aż ich zábito, niechcąc żywo w łyka ſię tatarſkie doſtać, za to ten herb Komoniakom nadany. Filip Komoniaka rodzony brat Bogdana, mſzcząc ſię śmierći brata, znioſł tenże koſz Ordy, dognawſzy ich pod Kiiowem. Floryan w Nowogrodzkim Woiewodztwie 1632. Stefan Rotmiſtrz krolewſki, bracia iego Kryſztof y Jan, Sylwian Komoniaka, ſyn iego Jan Towarzyſz pod Pancerna chorągwią. Stefan Woyſki Lidzki pod Uſarſką. Fedor brat Sylwiana, miał ſyna Staniſława, ktory poległ w okazyi pod Wierzchowiczami: Michał zaś w koronnym woyſku ſłużąc, zginął od Tatarow. Jerzy Kaźimierz y Władyſław ludźie rycerſcy.

*KOMORNICKI *herbu Gryff* w Woiewodztwie Sendomirſkim. *Jadrzey Margowſki in cynoſura* wſpomina, że ſię Grỵfem pieczętuią, y iam czytał, że ktos w Okolſkim, ſtarym charakterem pod herbem Gryff przypiſał Komornickich. *Cichoc: alloc: Oſec: lib: 2 cap: 13* Sendomierzanow Komornickich kładźie. N. Komornicki ſłużąc Oyczyźnie pod chorągwią Staniſława Hrabi Tarnowſkiego Kaſztelana Sendomirſkiego w roku 1582 przy oppugnacyi fortecy Połockiey, z konia zſiadſzy, pieſzo z inną kompanią ſzedł do ſzturmu. *Paprocc: o herb: fol: 405.* Hieronim z Komornik Komornicki imieniem konfederacyi Kommiſſarz 1666 z Sendomirſkiego pokoy zawarł y podpiſał. *Kochow: clim: 3. lib: 3.* ieſt iego *mowa po łacinie przedrukowana in Diar: Europ: pag: 135.* ktora miał do Jana Kaźimierza deputowany od Woiewodztwa Sendomir: 1667. tenże poſeł na Seym 1670 y Kommiſſarz do dyſtrybuty hiberny *Conſtit: fol: 15.* Tenże z Seymu 1678 na ugodzenie ſpraw od Węgier pogranicznych

cznych, *Conſtit: fol:* 12, y na luſtrowanie Staroſtw Chęcińſkiego y Zarnowſkiego, *Conſtit: fol:* 14, y na wyſłuchanie pretenſyi Xiazęcia Kurlandzkiego, *Conſtit: fol:* 43. y do piſania Konſtytucyi, *Conſtit: fol:* 54. N. Kaſztelan Czechowſki, żona iego Anna z Lipnik *Hiſtor: Dom: Prob: Gracov:* Zofia Komornicka Starościna Szydłowſka 1611. Woyćiech w Ruſkim 1674. N. w Zakonie Karmelitow Boſych, ſioſtra iego za Gutowſkim Piſarzem. N. miał za ſobą Maryannę Karſznicką Łowczankę Wieluńſką.

KOMORNICKI herbu Łodźia w Wielkiey polſzcze. *Chwałkowſki in oper: Pamiętnik Chron: Pruſſ: fol:* 174 (czy też indziey, bo tego autora nie widziałem) piſze, że Ludwik Krol, Przemyſłkie Biſkupſtwo, ktore przedtym nie bywało, procz Władykow Ruſkich, dał Filippowi Komarnickiemu Dźiekanowi Krakowſkiemu, á Kamienieckie Boguſławowi Derſzniakowi, inni go nie Komarnickim, ale Komornickim herbu Łodźia drukuia: ale ſię to utrzymac nie może, dla tych, ktorem iawne, to z Liſtow Papiezkich, to z nadgrobkow, dokumenta położył *w tomie pierwſzym fol:* 50, pod Biſkupami Przemyſłkiemi, że nie Filip, ale Eryk pierwſzym ſiedźiał na tey katedrze; á ieżeliż *Chwałkowſki o Filippie* co piſze, powinien bydź w podeyrzeniu, y ſłuſznie z tych raeyi; toć y to, co o Derſzniaku przywodźi: bydź to iednak może, że im ofiarowano pomienione wzwyż infuły, ale ich nie przyieli. Maxymilian w Ziemi Wieluńſkiey 1674. Sa y w Sochaczewſkiey ziemi, iako ſię Jakub tam podpiſał 1648, ale niewiem czy tego herbu.

KOMOROWSKI herbu Bożawola pod Oſtrowem, tak o nich piſza naſi autorowie, atoli niewiem czy nie iedniż to ſa co y Dołęgowie. Łukaſz Komorowſki w Ziemi Nurſkiey, miał za ſobą Barbarę Kraſińſka Stolnikownę Ciechanowſka kolo roku 1550.

***KOMOROWSKI herbu Ciołek.** Samuel Ciołek Komorowſki w Woiewodztwie Mińſkim, tak ſię podpiſał na elekcya Władyſława IV. N. Lenarda Koſtra małżonka, była to Sędźianka Połocka.

***KOMOROWSKI herbu Dołęga.** *Koiałowicz in Muſ. powiada*, że ſię z Dobrzyńſkiey ziemi z tym herbem przenieśli do powiatu Wilkomirſkiego, atoli na konkluzyach Wileńſkich iam widźiał podkowy, tak iak w herbie Dołęga z Krzyżem, ale praeſzyta z dołu w lewy bok podkowy na ukos, y na hełmie trzy piora ſtruſie. Jerzy Komorowſki Piſarz Ziemſki Wilkomirſki, Kommiſſarz do Kurlandyi, *Conſtit: fol:* 861. Synowie iego: Jan Piſarz Ziemſki, potym Sędźia Wiłkomirſki, maż dźielny, Rotmiſtrz y Pułkownik Krolewſki ſławny na Inflantſkich expedycyach. Samuel Chorąży Wilkomirſki, potym Staroſta Wilkomirſki y Obożny Litewſki, z młodu aż do śmierći rycerſkich zabaw nie omieſzkał; bywał Rotmiſtrzem y Pułkownikiem ſzczęśliwym; pod Łoiowem ſita pomogł nad Krzyczewſkim Hetmanem Kozackim, gdy z tyłu na niego uderzył. Po wźięćiu Hetmana Goſiewſkiego od Moſkwy pod Werkami, zoſtawſzy Regimentarzem, wiele dokazywał y ſzczęśliwie przećiw Szwedom y Moſkwie, umarł 1659, wſpomina go *Konſtytucya 1670 fol:* 5, y brata iego Eliaſza, oraz z zaleceniem męſtwa ich. Ktoryś z nich Podkomorzym Wilkomirſkim, co poznać *z Konſtytucyi 1667*, gdźie Konſtancyi z Judyckich Komorowſkii Podkomorzyny Wilkomirſkiey fundacya Panien Zakonnych S. Franćiſzka w Słonimie approbuia, *Conſtit: fol:* 21. Eliaſz trzeći tych brat, naprzod Podczaſzy y Piſarz Ziemſki, potym Chorąży Wilkomirſki, maż dźielny, Rotmiſtrz Krolewſki, zdrada zabity pod Nitawa 1659, miał za ſobą Felicyannę Rudomiankę Woiewodzankę Mińſka, z ktorey zoſtawił tych ſynow, Kryſtofa, Samuela, Jana, y Eliaſza. Z tych Kryſztof

naprzod Stolnik Wilkomirſki, z Seymu 1681 Kommiſſarz do granic od Kurlandyi, *Conſtit: fol: 9*, potym Kuchmiſtrz Litewſki Staroſta Wołkowiſki, poſeł na Seym 1699, Kommiſſarz do traktatow z woyſkiem, *Conſtit: fol: 85*, y do piſania Konſtytucyi. W roku 1703 iuż Woiewoda Brzeſki Litewſki, z Seymu deputat na Trybunał Skarbowy Litewſki, *Conſtit: fol: 29*. Jam go napiſał w pierwſzym tomie herbu Pobog 2do, dla podobieńſtwa herbu Dołęga z Pobogiem. Samuel naprzod Podſtoli Wilkomirſki, y Inſtygator W. X. Litewſkiego, poſeł na Seym 1647, ztamtąd Kommiſſarz do zapłaty piechocie Dyneburſkiey, *Conſtit: fol: 24*, potym Podkomorzy Wileńſki. Jan Kaźimierz Piſarz Ziemſki Mozyrſki, Rotmiſtrz Woiewodztwa Brześciańſkiego, 1697, iemu *Konſtytucya 1690 fol: 40* iako ſukceſſorowi po ſtryiu ſwoim Samuelu Obożnym Litewſkim, dźieſięć tyſięcy na dobrach Suchowice y Noſowice przyznała, y żonie iego. *Hiſtor: Sapieh: p. 3 fol: 76* powiada, że Komorowſki (ale mu nie dobrze przydaie na Zywcu Podkomorzy Wołkowiſki miał za ſobą Maryannę Sapieżankę Mikołaia Piſarza Polnego Litewſkiego corkę.

KOMOROWSKI *herbu Korczak* w Krakowſkim y Sendomirſkim y inſzych Woiewodztwach. *Kochowſki climact: 3. lib: 4 fol: 163* twierdźi, że Komorowſkich herbu Korczak Familia, z Węgier ſwoie początki zabrała, gdźie, tak w liczne dobra, iako y w zaſługi, ba y honory Hrabiow na Orawie y Liptowie obfitowała, ale gdy Krolowie Polſcy, oraz y Węgierſkim berłem rządźić poczęli, zaſmakowawſzy ſobie Polſkiey wolności, wyzuli ſię z własney Oyczyzny, á że w Polſzcze nieiaki czas komora mieſzkali, dla tego Komorowſkiemi nazwani. Poświadcza mu *Stawicki Ord: S. Pauli w Kazaniu Forteca*. Ztym wſzyſtkim nietykaiąc naypierwſzych Korczakow, zkąd do nas przyſzli, to co mowią o Komorowſkich w ſzczegulności, utrzymać ſię nie może: gdyż według hiſtorykow naſzych, to ieſt pewna, że dobrze przedtym w Polſzcze naſzey Komorowſcy kwitnęli, dopiero za Władyſława Krola Polſkiego y Węgierſkiego ktory pod Warną zginął, do Węgier wraz z nim przenieśli ſię, gdźie y dobr nabyli, z ktorych potym wyzuci. *Długoſz lib: 11 w roku 1431* wſpomina Jakuba Komorowſkiego, ktory w potrzebie z Swidrygełłem poległ, od Tatarow zabity, *y Bielſki fol: 338*. Mikołay, *o ktorym Starowol: in Bellat: Sarmat: fol: 108*. Władyſławowi Krolowi Polſkiemu y Węgierſkiemu między inſzą kawalerya Polſka, ktora mu dobrowolnie do Węgier ſzła na poſiłek, y on z ſwemi chorągwiami był nie oſtatni, y owſzem iako wielu w doſtatkach tak y w ferdeczności przewyżſzał. Tam z Czayka zmowiwſzy ſię na Eperyaſz miaſto, ktore był Iſkra Czech ſwoim ludem obwarował, noca uderzył, ſzczęśliwie po drabinach przez mury w miaſto wpadźiy y złupiwſzy, z korzyścią do domu odwracał. Iſkra na nieoſtrożnych z zaſadzki wypadł, ludźi iego pobił, plon odebrał, iego ſamego do Czech y z Czayką do więźienia odeſłał (*toż ſamo Długoſz piſze lib: 12 fol: 766*). Z ktorego na wolność nie prędzey wyſzedł, aż za Kaźimierza krola; zowie go *Starowol:* Hrabia Liptowſkim, y Tenutarzem Podolinieckim. Piotr Komorowſki z Węgier z ludźmi tego narodu, Pieniąſzkowi Podkomorzemu y Staroſcie Krakowſkiemu na poſiłek przyſzedł, przeciwko ſwawolney kupie, ktora Oświećimſkie Xięſtwo rabowała y puſtoſzyła *Długoſz lib: 13 fol: 297*. Tenże to ſam Piotr ktoremu Maćiey Krol Węgierſki, w roku 1474 odebrał ſiedm zamkow, Rozemberg, Hradek, Sobieniecz, Starygrod, S. Michała Likawę y Orawę, tak dalece, że tylko oſm tyſięcy wźiąwſzy od Krola, muſiał ſię wynieść y z żoną y ze wſzyſtkim do Polſki, y przydaie *Długoſz lib: 13 fol: eadem facilitate ſeptem caſtra inſignia apud Hungariam amiſit, quá illa quæſierat*. O to ſię zaś uczą-

żił

żił Krol Węgierſki na Piotra, że Kaźimierza Krolewica wezwanego od Panow Węgierſkich na tron, przyiał do ſiebie, y obiecywał mu też ſame Zamki ktore trzymał, poddać. *Bielſk: fol:* 461 przydaie, że uſtąpił do Polſki na Zywiec, iakoż znać, że mu w nadgrodę ſtraconych dobr w Węgrzech, trzy zamki na pograniczu Węgierſkim puścił Krol Kaźimierz, to ieſt Berwald, Seflary, y Zywiec, bo y *Długoſ* toż namienia w roku 1477 *fol:* 553, kiedy piſze, że Mikolaiowi Komorowſkiemu w ſuſpicie podanemu, iakby z Macieiem Krolem Węgierſkim nadrabiał, pomienione zamki odebrał, a na to mieyſce, Krasnyſtaw miaſto w Ziemi Chełmſkiey puścił. *Cromer lib: 28. Biel: fol:* 469, przydaie iednak że mu potym Zywiec przywrocono, iakoż długo dźiedźiczył w tym Domu. Jan Komorowſki *Ordin: Minor: Obſerv:* Prowincyał Prowincyi Polſkiey w roku 1518 od Generała ſwego Polſkę na ten czas wizytuiacego poſtawiony *Harold: epit: Annal: num:* 4; piſał życie B. Jana z Dukli. *Genealogia Domu tego*, temu Piotrowi dwoch ſynow przypiſuie, Jana y Alexandra bezpotomnych. Brat zaś rodzony Piotra Mikołay, zpłodźił Alexandra *ſteritem*, y Kryſztofa Kaſztelana Sadeckiego, tego ſynow dwoch, Wawrzyniec y Piotr zeſzli z tego świata bez potomſtwa. Trzeći zaś Jan Kaſztelan Połanieckí, Oświećimſki Staroſta, z Barbary Hrabianki Tarnowſkii, dwie corki zpłodźił, Zofia, Mikolaia Myſzkowſkiego Kaſztelana Woynickiego, á po iego śmierći Hieronima Filipowſkiego, Anne, Jana Myſzkowſkiego Kaſztelana Oświećimſkiego, małżonki, tyleż ſynow, to ieſt Jana Spytka Podczaſzego Koronnego *ſteritem*, drugiego Kryſztofa.

Kryſztof Kaſztelan Oświećimſki dźiedźic na Zywcu, *Okolſki* go omylnie ſynem Piotra zowie, chwali iego miłość ku Oyczyźnie pod interregnu 1586, *Conſtit: fol:* 402, na ktorey obronę kilka chorągwi z ſwoiey ſzkatuły uzbroił, dźieſięć tyſięcy na woynę Turecka Rzeczypoſpolitey pożyczył, *Conſtitut* 1593 *fol:* 650, żona iego pierwſza Jadwiga Lutomirſka Kaſztelanka Zawichoyſka, od ktorey corka Zofia Buzeńſka Starościna Dobczycka ale *ſteriliſ*, iako y iey ſioſtry Barbara, Felicyanna y Anna, niemniey y brat Jan. Druga żona Anna Płaźianka Starościanka Lubaczowſka, z ktorey corki, Elżbieta żyła z Alexandrem Myſzkowſkim Kaſztelanem Oświećimſkim, Katarzyna z Zbigniewem Lanckorońſkim Podkomorzym Krakowſkim; ſynow iego dwoch liczy *Okolſki*, trzech braći *Cichoc: Allocut: Oſeten: lib: 2 cap: 13. Genealogia* ośmiu, to ieſt Kryſztofa, Staniſława, Jędrzeia, Jana, drugiego Staniſława, wſzyſtkich bezpotomnych. Piotra Staroſte Oświećimſkiego, dźiedźica na Suchy, y ten z Katarzyna Przerebſka *ſteriliſ*, poſtował na Seym 1633 ztamtąd deputatem ſtanał na Trybunał Radomſki, *Conſtit: fol:* 20, reſtaurował zamek Oświećimſki 1635, *Conſtit: fol:* 43. Alexandra dźiedźica na Slemieniu, temu Dembińſka Kaſztelanka Biecka, corkę tylko iednę powiła. Katarzynę, Piotra Samuela Grudźińſkiego Staroſty Srzedzkiego małżonkę, á po nim Lackiego Teodora Marſzałka Nadwornego Litewſkiego, y Mikołaia Staroſtę Oświećimſkiego, á potym po przedaniu Państwa Zywieckiego był Staroſta Nowotargſkim *według Baran:* miał za ſoba Annę z Mirowa Myſzkowſka, Marſzałkowne Koronna; corki z niey Elżbieta, y Zofia Gierałtowſka *ſteriles*; poſtował na Seym 1613 y 1627, zkąd był deputowany na Trybunał Radomſki, *Conſtit: fol 5. y 1629 fol: 16* chwali go *Cichocki*. że Domy Boſkie w prowenta opatrzył, w porządek kościelny przyſtroił, kapłanow przyczynił, maż wſpaniałego umyſłu. Cały zaś Dom Komorowſkich Korczakow ztąd wynoſi, że lubo na pograniczu z Węgrami, zkąd wſzytkie prawie ſekty gościniec ſobie do Polſki uſtały, przecięż nienadwerężenie przy wierze

S. Katolickiey zawſze ſie trzymał. Syn tegoż Mikołaia Kryſztof Starosta Oświećimſki *iako chce Geneal: Myſikow:* wſpominaia go *Conſtytucye 1647 fol: 5.* Kaſztelan Oświećimſki, iako piſze *Kochow: climac: 3 lib: 4 fol: 163,* corka iego z Marcyanny Przyłęckii iedynaczka Konſtancya Kryſtyna 1665 zaślubiona Janowi Wielopolſkiemu, potym Kanclerzowi Koronnemu, wprafzał ſię iey wprawdzie w ligę małżeńſka Xiążę urodzeniem, talentami, wſzyſtkim znaczny, tylko że był heretykiem, dla tego ſamego podźiękowała mu za przyiaźń pani pobożna: gdy iey w Wenecyi bardzo bogata y modna materya kupiono, żadna miara nie dała tego na ſiebie przewieść, żeby była w ſukni z niey zrobioney chodźiła. *Rożycki Reform: Kazanie na iey pogrzebie.*

Jan, Podczaſzy Belzki, Podſtarości y Sędźia Grodzki Krakowſki, piſał ſię z Komorowa, ieſt o nim częſta wzmianka w Konſtytucyach Koronnych, iako 1618, poſeł na Seym, deputowanym był na Trybunał Radomſki *Conſtit: fol: 4 y 1620 fol: 20 y 1623 fol: 10 y 1631 fol: 26 y 1637 fol: 3, y 1638 fol: 21,* Syn iego Adam Sędźia Belzki, wydał do druku *Triumphum Chriſtianum, de inſigni ad Naupactum victoria, oratio in 4to* 1630. *Okolſki* Komorowſkiego Podczaſzego Krakowſkiego bratem zowie Kryſztofa Kaſztelana Oświećimſkiego, podobno miał mowić Podczaſzy Belzki, ſioſtra iego złaczona dożywotnie z Orlikiem. O Adamie Sędźim Belzkim, świadcza *Konſtytucye 1643 fol: 17* gdźie poſtował na Seym. Paweł Podwoiewodzy Sendomirſki 1633, *Conſtit: fol: 45.* N. Hrabia Liptowſki, domyśla ſię *X. Duryew: fol: 32* że Starosta Łęczycki, tego z Ożarowſkii herbu Rawicz dwie corki, iedna za Koryćińſkim Woiewoda Łęczyckim, druga Barbara była za Maćieiem Koſtka: Woyćiech w Belzkim 1567, *Conſtit: fol:* 146. Piotr w Sendomirſkim 1598, *Conſtit: fol: 725.* Jerzy Sędźia Grodzki Nowomieyſki, Komornik graniczny Wiślicki 1674. N. miał za ſoba Choynacka herbu Trzaſka, drugi Franćiſzkę Hadźiewiczownę. Anna była za Kryſztofem Brzeſkim herbu Okſza. Maryanna pierwſzym związkiem za Dominikiem Hulewiczem, drugim za Złotnickim Piſarzem Czerniechowſkim *Geneak: Hulew:* Stefan Komorowſki Rotmiſtrz Krolewſki, miał za ſoba Katarzynę Myſzkowſka Starościankę Oycowſka (a iako inni chcą, Kaſztelankę Belzka Starościankę Tyſzowiecką) z tey zoſtało czterech iego ſynow. Pierwſzy Jan, ktory z Komorowſkii herbu Łabędź zpłodźił dwoch ſynow, Franćiſzka. ten umarł bezpotomnie, y Michała Łowczego Buſkiego, dziedźica na Sufni y Nieſtanicach, człowieka godnego, teraz młodſzych lat rycerſka traktował, dawſzy niemałe dowody mężnego ſerca w rożnych okazyach; złączył ſię potym dożywotnie *imo voto* z Barbara Łopacka Podſtolanka Ciechanowſka herbu Lubicz, ktora mu powiła ſyna iednego Jakuba, ten ieſzcze w ſzkołach, y corki trzy, Zofia, Tereſſe, y Konſtancya, w tym czaſie, gdy to piſzę, ieſzcze Panny. *2do voto* Zyie z Roſtkowſka Cześnikowna Płocka. Drugi ſyn Stefana, Michał, ten żył z Lipſka. Trzeci, Adam, temu Katarzyna Jarocka, trzech ſynow powiła, Jozefa Franćiſzkana; Stefana, ktorego z Jadwigi Młockii, corek dwie, Zuzanna z Makowieckim, Konſtancya z Kazimierzem Grabionka Woyſkim Liwſkim, dożywotnie złaczone, y ſyn ieden Jan; temu zaś Katarzyna Sulimirſka Stolnikowna Nowogrodzka powiła corkę Angelę Złocka, y ſynow dźiewiaćiu. Z ktorych. 1. Adam Kanclerz Krakowſki, deputatem był na trybunał koronny 1727. 2. Stefan Stolnik Belzki Ober: Lieutenant Artyleryi Koronney, ktoremu Maryanna Radecka Chorażanka Horodelſka herbu Godźiemba urodźiła corkę Barbarę. 3. Jozef Stolnik Nowogrodzki, ten z Maryanny Cichowſkii Sędźianki Kraſnoſtawſkiey, z płodźił ſynow dwoch, Ignacego y Ja-

y Jana. 4. Cypryan. 5. Samuel, ći zakonne ſobie życie obrali, zoſtawſzy z nich pierwſzy Piarem, drugi Karmelita Trzewikowym. 6. Piotr Łowczy Braclawſki, ten wſzedł w kontrakty małżeńſkie z Trzćińſka, ktora mu urodźila ſyna Michała. 7. Ignacy, Miecznik Braclawſki młodźian. 8. Michał bezżenny. 9. Anzelm zſzedł z tego świata bezpotomnie. Czwarty ſyn Stefana Rotmiſtrza Staniſław *ſteriliś*.

'*KOMOROWSKI herbu Łabędź.* N. Komorowſka tego domu, była za Janem Komorowſkim herbu Korczak, iako ſię mowiło wyżey; o czym miałem informacya pewna; lubo naſi piſarze nic nie wſpominaia o Komorowſkich Łabędźiach.

'*KOMOROWSKI herbu Nałęcz.* Ziemianie ſą Pruſcy iako świadczy *Mſ. o Familiach Pruſkich.* Staniſław Komorowſki Piſárz Grodzki y poſeł z Woiewodztwa Pomorſkiego 1648. Małgorzata Bartłomieia Klemana małżonka. Staniſław w Kuiawſkim 1674.

'*KOMOROWSKI herbu Oſtoia.* w Mazowieckim Woiewodztwie kwitna. Kaſper w Ziemi Warſzawſkiey 1648. Jerzy, Jan, Staniſław, 1632 w Ziemi Zawkrzeńſkiey. N. Chorąży Zakroćimſki, ſyn iego Michał Kapitan Leitnant 1690. Alexander Sędźia Ziemſki Ciechanowſki, Kryſtyna Dłotowſka zpłodźiła mu ſyna Mikołaia, dźieźica na Komorach, Swieykach, Szońſku; ten z Eufrozyny z Tuczamp Łaſzczowny, ſioſtry Alexandra Woiewody Bełzkiego, zpłodźił iedne corkę Helenę Brygittę Marćina Borowſkiego herbu Ogończyk Sadowego Michałowſkiego małżonkę. N. Komorowſka z Tomaſzem Dabſkim żyła. Magdalena y Katarzyna Zakonnice u Wſzyſtkich SS. we Lwowie. Stefan w Szońſku kościoł wyſtawił, ktorego ſyn Jędrzey, tego zaś Jan, od niego był Jędrzey pamiętny woiownik.

KOMOROWSKI herbu Rola w Łęczyckim Woiewodztwie. Pawła wſpominaia Xięgi Grodzkie Oſtrzeſzowſkie 1550. N. Komorowſki miał za ſoba Annę Klopocka, Kryſztof Annę Katarzynę Brodowſka, ktora mu zplodźiła ſyna Staniſława, ten z Chadzyńſka żył bezpotomnie. Jan Floryan y Staniſław w Sieradzkim 1648. Dway bracia rodzeni Zakonnicy S. Bernarda w Mogile, trzeći w Litwie oſiadł. N. Alexandra Niemiry Kaſztelana Derpſkiego małżonka. Alexander w Nowogrodzkim 1674, Woyćiech w Wołyńſkim, Jakub w Poznańſkim, Kaźimierz y Paweł w Podlaſkim 1648, ale niewiem czy tego herbu.

'*KOMOROWSKICH herbu Kotwicz* na Slaſku w roku 1562 kwitnących wſpomina *Mikołay Rey w Zwierzyńcu fol: 63.*

'*KOMORSKI herbu Srzeniawa,* to ieſt rzeka z Krzyżem. Szczęſny Komorſki Wielkopolanin przećiwko Krzyżakom na woynie Krolom Polſkim ſłużąc, tak pod Grunwaldem za Władyſława Jagełła, iako y pod Koronowem y Choynicami za Kaźimierza ſyna iego, po uprzatnieniu nieprzyiaćioł, w Ziemi Pruſkiey oſiadł, gdźie Benedykta y Bartłomieia ſynow, dziedźicow na Taſzewie y Piſkarkach zoſtawił. Ten Benedykt z Petronella Przepałkowſka, miał dwoch ſynow, Mikołaia, ktory był poiał Andrzeia Tylickiego wdowę, żył iednak z nia bezpotomnie. Drugiego Sebaſtyana, ten z Skorzewſka zpłodźił dwoch ſynow, Sebaſtyana y Jana albo Michała, ktory w Bydgoſzczy rezydował. Sebaſtyana dwie corki były, Konſtancya y Zuzanna, ale *ſteriles* zeſzły. Jan Michał zoſtawił dwoch ſynow, Woyćiecha Jezuitę Rektora Collegiū Bydgoſkiego, y Jana Stefana Chorążego Malborſkiego, oſobliwſzego dobrodźieia Prowincyi naſzey Polſkiey, Staroſtę Jaſienieckiego, poſła na Seym 1662, *Conſtit: fol: 2,* Piſarza ſkarbu koronnego: atoli oſta-

tni zſzedł z tego Domu. Poiął Benedykt drugą żonę Annę Dorotę, corkę Bartłomieia Borzymowſkiego, ta mu powiła cztery corki, Kowalſka, Trzaſkowſka, Niegorſka, ły Sierakowſka. N. Krzyckiego Staniſława Kaſztelana Poznańſkiego małżonka.

KOMUNSKI herbu Lis w Płockim Woiewodztwie. Jędrzey Gomuńſki (tak go napiſano) w Ziemi Wyſzogrodzkiey Władyſława IV, Piotr Komuńſki Jana Kaźimierza w Mazowieckim, podpiſáli elekcye, Jan Skarbnik Czerſki Michała Krola 1670.

KON w herbie. Patrz Alabanda, Pogonia Litewſka, Starykon, Połkonia. Peretyatkowicz.

KONARSKI herbu Abdank Ci od Skarbkow poſzli, poznać to y ztąd, że Gora, z ktorey ſię Skarbkowie piſali, w ten ſię Dom była dźialem doſtała. Dom to pod tym imieniem ſtarodawny: bo Jan Konarſki od Kaźimierza ſprawiedliwego dla rozrywki w koſtki wyćiagniony, gdy mu ſzczęście nie ſłużyło, dał Panu ſwemu Kaźimierzowi w gębę. Uſzedłći wprawdźie z placu Konarſki, przyprowadzony iednak drugiego dnia do Xiążęćia, gdy go wſzyſcy godnym śmierći bydź ſądźili, y on ſię icy iak pewney lękał: Kaźimierz rzekł: Niechcę prawi, aby ten życie traćił, ktory dla utraty ćiężkiey niebacznie wyſtąpił. Jam więcey zawinił, ktory nie pomniąc na Pańſkie obeyście moie, podleyſzego do tey gry wywabiłem, y tak go y życiem y pieniędzmi ktore na nim wygrał, darował. *Cromer: lib: 6. 1177 Biel: fol: 128.* Jedni ſię z nich w Wielkieypolſzcze, drudzy w Sendomirſkim, inni w Podgorzu y indźiey rozrodźili, Ci co w Wielkieypolſzcze kwitneli, piſali ſię z Kobylina. Z tych był.

Jan Konarſki Biſkup Krakowſki z Oyca Przybyſława, z Matki Małgorzaty z Brzoſtowa, urodzony 1447, z młodſzych lat naprzod w Poznaniu, potym w Akademii Krakowſkiey znacznie w naukach poſtąpił, ale y w cnocie, ktorey w nim doznawſzy Staniſław Szydłowiecki, u ktorego był na dworze, Krolowi go Kaźimierzowi zalećił; tam ſynowi iego Kaźimierzowi Krolewicowi uſługuiąc, tak przypadł do ſerca owemu Świętemu Panięćiu, że na ięgo rękę, niewinna duſzę Bogu oddał: u brata potym Kaźimierzowego Fryderyka Krolewica, wſzyſtkiemi dobrami rządźił, przydał mu Fryderyk Kanonia Krakowſka, y Proboſtwo S. Michała. Po śmierći iego Jan Adminiſtratorem Biſkupſtwa Krakowſkiego od Kapituły obrany, za promocya Elżbiety Krolowy, á bardźiey za promocya pobożnego życia y przykładnych cnot, na tęż ſamę katedrę wſtąpił, ktora łagodnoścća, ſprawiedliwoścća, ſzczodrobliwoścća, kieruiąc, wſzyſtkim ſię ſtał miłym. Ludźi madrych y pobożnych kochał, Swiętych Oycow, á oſobliwie Chryzoſtoma Swiętego Xięgi, rad czytał. Hrabſtwo Koźieglowſkie za dźieſięć tyſięcy kupione, wieś Lganow y Zydow, do prowentow Biſkupſtwa przyłączył. Stawy w Lipowcu zporządźił. Zamek w Iłży ogniem ſpalony reſtaurował, miaſto ſamo murem opaſał. W Bodzęćinie Zamek reformował, w Biſkupicach, z fundamentu go wyprowadźił, y infze wſzyſtkie Biſkupie rezydencye, ktorężkolwiek ſtarożytnoścća upadały, dźwignął y naprawił. W Kielcach Zakryſtya z kwadratowego ćioſu wyſtawił, w Konarach Oyczyźnie ſwoiey, kościoł wymurował y w dochody opatrzył. Krakowſkiemu kościołowi cztery ſzpalery darował, na ktorych Tobiaſza hiſtorya, dźiwnie piękna robota wyrobiona; y nalewkę ſrebrna wielka z miednicą. Synowcow ſwoich nie bogaćił, ale ſię o to ſtarał, żeby w naukach y cnoćie iako naywięcey profitowali; z tych ieden Archidyakonem był Krakowſkim, y poſłem

poſtem od Zygmunta I do Włoch, Krolowa Bone z Państwa Neapolitańſkiego, małżonkę Zygmuntowi do Polſki przyprowadźił: fundacye na wino y na woſk, na iednego Penitencyarza Teologa, drugiego Kanoniſtę, poczynił. Swięto Poczęcia Nayś: Matki z Oktawą, y S. Francińſzka Aſſyiſkiego, y S. Anny, w dyecezyi ſwoiey, żeby obchodzono, roſkazał. Sam wſzyſtek w Bogu zatopiony y w modlitwie, nigdy nie opuścił mſzy Swiętey, ieżeli iey ſam nie mogł mieć dla ciężkiego w nogach bolu, przynamniey żeby niemiał ſłuchać. Tak przez lat dwadźieścia y ieden, świątobliwie powierzone ſobie owieczki piaſtuiac, gdy widźiał, że ſię iuż nowe do Polſki ćiſnąć poczęły herezye, ktorym on tak dla ſędźiwey ſtarości, iako y dla ſłabości z choroby uſtawiczney, niemogł by był zabieżeć, nie ktorego z krewnych, albo iakokolwiek do ſiebie należących, ale tego ktorego rozumiał bydź naygodnieyſzego, to ieſt Piotra Tomickiego Koadjutorem ſobie na Biſkupſtwie uczynił: ſam w krotce potym, to ieſt w roku 1525, wieku ſwego 78. przenioſł ſię do niebieſkiey Oyczyzny, pochowany w kaplicy Zamkowey od ſiebie przyſtroioney. *Starowol: in Epiſc: Crac: Nieſpork: Odrobiny ſtołu fol: 99* piſze o nim, że teyże godźiny miał prymicye na Jaſney Gorze w Czeſtochowie 1519, ktorey Zygmunt I Krol Polſki, z Moſkwą krwawą bitwę ztoczył: ba y pod czas iego Memento, w opętanym czart miał zawołać. Dźiś towarzyſze wiele gości, u naſzego goſpodarza w piekle mieć będźiemy, to ſię iednak utrzymać nie może, bo ten Konarſki iuż do roku 1519 bliſko ſzeſnaście lat na Biſkupſtwie ſiedźiał, iakoż tedy dopiero miał mieć w tym roku prymicye. Marćin z Konar, Podſędek Krakowſki na liście Miaſtu Krakowſk: danym od Kaźimierza Krola 1487.

Hieronim z Kobylina Kaſztelan Roſpierſki 1505 podpiſał *Diploma electionis* Alexandra Krola, *u Karnkow: de Primatu:* Staniſław Konarſki z Zofii Lanckorońſkii, zpłodźił corkę Annę, ktora ſię doſtała w małżeńſtwo Marćinowi Zborowſkiemu Kaſztelanowi Krakowſkiemu, ktorey nadgrobek z Zborowa wypiſał *Paproc: o herb: fol: 161*, kędy to na iey pochwałę czytać. *Per omne mortalis ævi tempus, ſanctè & inculpatè vivens, priſcis illiis Heroum Chriſtiani nominis matronis æquari poterat.* Żyła lat 70, umarła 1505 rok iednak zle napiſał drukarz, chyba to 1565. Jan Proboſzcz S. Michała y Kanonik Krakowſki życie zkończył w roku 1580, iako napis na iego grobie świadczy.

Jerzy naprzod Kaſztelan Kaliſki, z tym tytułem podpiſał Unia Xięſtw Oświećimſkiego y Zatorſkiego 1563 *fol: 65*, a potym Woiewoda Kaliſki, czego świadkiem *Paproc: o herb: fol: 160* y *Vitæ Epiſcop: Poſnan: Okolſki* imię mu Jana daie, y bratem go zowie Jana Biſkupa Krakowſkiego, ale iak wielki przeciąg od Jana Biſkupa do niego, wierzyć mi temu nie pozwala, zoſtawił dwoch ſynow, Adama Biſkupa Poznańſkiego y Jana Kaſztelana Kaliſkiego, ia Jana z Kobylina Konarſkiego czytam Podkomorzym Poznańſkim 1569, w ktorym roku poſtuiac na Seym Lubelſki, podpiſał Unia Litwy z Korona, *Conſtit: fol: 171:* w roku 1587 Konarſkiego iuż czytam Kaſztelanem Kaliſkim, ale Mikołaia *w Conſtyt: fol: 450*, á 1591 iuż go Janem zowia, *Conſtit: fol: 616*, niewiemże tedy czy to iedenże, czy inſzy Mikołay od Jana; miał ten Jan Opalińſka Marſzałka Wielkiego Koronnego y Generała Wiekiepolſki ſioſtrę rodzona w dożywotniey przyiaźni, z ktorey iednak nie była tylko corką iedna, wydana za Zborowſkiego Kaſztelana Gnieźnieńſkiego y Hetmana Nadwornego, Grudźiackiego, Odolanowſkiego, Wołpińſkiego Staroſtę.

Adam Biſkup Poznański z Proboſzcza Poznańſkiego, y Kanonika Krakowſkiego, za nominacya Zygmunta Auguſta na tę katedrę, lubo na ten-

czas nie obecny wſtąpił, ten pięknym dowćipu ſwego obrotem, układności obyczaiow, nauka niepoſpolita, wielka ſobie ſławę na dworze krolewſkim uczynił, dla tego od tegoż Krola, naprzod do Pawła IV, potym do iego ſukceſſora Piuſa IV, poſtem naznaczony, imieniem iego poſtuſzeńſtwo Stolicy Apoſtolſkiey oddawał. Wyſłany drugi raz do Włoch, gdy u Filippa Hiſzpańſkiego Krola, y u iego Miniſtrow w Kroleſtwie Neapolitańſkim, dobr ſię ruchomych po Krolowy Bonie pozoſtałych upomina, powziawſzy wiadomość o ſwoiey na Biſkupſtwo promocyi, do Rzymu ziechał, kędy poświęcony na tę infułę, znowu ſię do dotarćia ſwoiey legacyi pokwapił, gdźie to ſwoia dźielnośćia wymogł, iż znaczna ſummę tak w monećie, iako y krolewſkich ſprzętach odzyſkał. Powrocił tedy do Oyczyzny, y naprzod w Warſzawie, potym w Parczowie, z ſwoiey ſię nie bez pochwały, ſprawiał funkcyi: Zkończywſzy ſzczęśliwie ten intereſs, wſzyſtek ſię udał do Paſterſkiey funkcyi. Wieźdźaiącemu pompatycznie do ſwoiey Katedry, Ociec Woiewoda ſtaruſzek z kościoła S. Barbary w Poznaniu, drogę zaſtąpił, y z radością obłapił 1564. Wizytuiąc potym ſwoie dyecezya, wſzyſtkim ſię miłym ſtawił, bardźiey życząc ſobie miłości każdego do powinności ſwoiey zachęćić, niżeli boiaźnia nukać. Powagi Biſkupiey y Senatorſkiey, czy w domu, czy w ſtroiu, czy u ſtołu, zgoła wſzędźie, przeſtrzegał: á żeby był miał więcey takich, ktorzyby koło trzody iemu od Boga powierzoney pracowali, Zakonowi Soc: JESU Collegium w Poznaniu ufundował y nadał; przy kościele S. Staniſława Biſkupa. Po śmierći Zygmunta Auguſta, gdy na tron Polſki Henryka Walezyuſza Polacy obrali, on ze dwunaſtu innemi do Francyi wyſłany, zaprafzaiąc go do korony, tam ſię ſerdecznie oparł dyſſydentom, Krola do tego ciągnącym, żeby był im konfederacya podpiſał. Powracaiącemu ze Francyi wielka część argenteryi y innych rzeczy przodem do Polſki wywieziona, w Niemczech w Opactwie Fuldeńſkim ſtracono, przećięż tę ſzkodę wielkim umyſłem cierpliwie poniośł. Przyiał Henryka w Bukowie y w Poznaniu po Pańſku, aroli ta droga ćiężki uſzczerbek na zdrowiu iego uczyniła, tak dalece że też w krotkim czaſie, to ieſt 1574, gdy choć w tak zwatlonych niemoca ſiłach, na konwokacya dla ratunku Oyczyzny ſpieſzył, śmiertelnemi bolami zdięty, z drogi tey, na drogę wieczności przeſzedł: ſiedźiał na tym Biſkupſtwie lat trzynaśćie, pochowany w Katedrze ſwoiey z marmurowym nadgrobkiem *Vitæ Epiſcop: Poſnan: Piglowſki in Elogiis Faciei Rerum Sarmat.*

Jana Konarſkiego Suffragana (nie przydano iakiego) wſpomina *Severin: in Vita S. Hyacin:* 1478. N. Konarſka była za Marćinem Chełmſkim, matka Marćina Chełmſkiego Chorążego Krakowſkiego *Baran:* Mikołay 1587 podpiſał Uſtawy ziazdu Pokrzywnickiego. *Conſtit: fol: 427.* Franćiſzek wieś Chycza kupił od Branickich 1670. N. Konarſka poſzła za Glinkę 1703. Dorota za Miaſkowſkiego z Potarzyc 1623. *Nieſpork: fol: 135.* Piotr z Konar w Woiewodztwie Belzkim 1674. Jan także y Jerzy. N. Sędźia Grodzki Nowomieyſki 1704. Jan miał za ſoba Annę Mokrſką, z ktorey ſyn zginął pod Kowalewem 1716.

**KONARSKI herbu Gryff* w Woiewodztwie Sendomirſkim. Piſza ſię z Konar wielkich, murem ſtarego zamku y dotad ludziom znaiomych: Te teraz Konary w Domu Kochanowſkich dziedźicza. Poſnań z Samboczyna, (czyli iako go czytam Rozwon na liście Kaźimierza Wielkiego 1348) był obecny przy rozgranićzeniu dobr Opactwa Tynieckiego 1354, iako świadczy *Szczygiel: in Tinecia fol: 171* domyślam ſię, że był tego herbu: bo ſię tam także y Gedczyccy

dway

dway herbu Gryff podpiſali; luboć drudzy rozumieia, że dopiero za Władyſława Jagellonowicza, gdy Konary w ten Dom weſzły, imie to początki ſwoie wzięło; wſzakże dawno przedtym przodkowie ich z Ruſzcze y z Brzeźnicy zwykli ſie byli piſać. Z tych według informacyi przyſłaney mi, Staniſław miał bydź Kaſztelanem Chełmſkim, ſyn iego Wawrzyniec Chorążym Lubelſkim, tego zaś ſyn Hieronim z Waſowiczowny, zpłodził corki, Jadwigę Wyżycka, Annę Cichocka, y Zofia Niemoiewſka: ſyn zaś Jan wyniożſzy ſię z Polſki, Generałem został w woyſku Brandeburſkim, dwa razy śluby małżeńſkie ponawiał, pierwſzy raz z Oſtrowſka, drugi raz z Rupniowſka, z tych zoſtawił ſynow ſześciu, Waleryana, Staniſława, Piotra, Stefana, Kaſpra y Jana; corki: Konſtancya Modrzyńſka, Helenę Błońſka. Zuzannę Lubienieckа, Zofia Otfmowſka, Bogumiłę Strzałkowſka a potym Rzewuſka. Waleryan miał za ſoba Brzeźińſka, zſzedł bezpotomny. Staniſław Pułkownik w woyſku Angielſkim do Oyczyzny wroćiwſzy ſię, pierwſa żonę poiał Belinownę, druga Tarnowſka, potomſtwo iego: Franciſzek, Jan y Staniſław, Staniſław Kapitanem był w woyſku Holenderſkim, Jan miał za ſoba Stobnicka Podkomorzankę Sendomirſka, Franciſzek Pułkownik w Woyſku Duńſkim Przerębſka, z ktorey Synowie Hieronim, Ludwik, Boguſław. Corki z Belinowny Staniſława, Zofia Sulowſka, Gryzelda Tęgoborſka Kaſztelanowa Zarnowſka. Piotr brat Staniſława, Kaſztelanem go Smoleńſkim piſze wzwyż wſpomniona informacya, z Jabłonowſkii, corki dwie zpłodził, Katarzynę Mniſzkę, y Annę Lutoſławſka. Stefan czwarty brat, żona iego Arciſzewſka. Kaſper piaty, Porucznik pod Uſarſka Chorągwia, zginął pod Wiedniem. Jan ſzoſty ſyn z Rupniewſkii, w Holęderſkim, Francuzkim, Angielſkim, Brandeburſkim woyſku czas niemały woiuiąc, Pułkownikoſtwa doſtużywſzy ſię, do Polſki powrocił, miał za ſoba *primo voto* Krolewſka *ado* Gradzka *3tio* Grekownę. Z tych były dwie corki, Magdalena naprzod Szczepanowſka, á potym Zarankowa, Anna w panieńſkim ſtanie zeſzła: ſynow ſześciu, Alexandra, Marka, Gabryela, Franciſzka, Jerzego, Piotra; z tych Alexander Kapitan pod chorągwia Radźiwiła, á potym w wielkich reſpektach u Dworu Pruſkiego, żona iego Kaźimirſka. Markowi Warakomſka powiła dwoch ſynow, Boguſława y Samuela, ieden z nich w Moſkiewſkim, drugi w Holenderſkim woyſku porucznikuia. Gabryel Stolnik Mozyrſki Staroſta Sereyſki, w woyſku Holenderſkim doſługuiąc ſię przez wiele lat, otrzymał kompania u Xćia Orange, y tam w kilkunaſtu bataliach dźielność ſwoię pamiętna uczynił, miał za ſoba Kownonownę godnego Domu w Fryſlandii, zoſtawił ſynow, Jerzego y Jana ludźi rycerſkich; Jerzy związał ſię dożywotnie z Eſtkowna Stolnikowna Kowieńſka. Franciſzek w Brandeburgii umarł. Piotr Pułkownik w Litwie. Jerzy Miecznik Sendomirſki, Kaſztelanii Zawichoyſkiey ſobie konferowaney nie poprzyſiagſzy umarł: miał za ſoba Helenę Czermińſka Kaſztelankę Zwichoyſka, z niey ſynow ſześciu, Michała Kaſztelana Wiſlckiego Staroſtę Bachtyńſkiego Deputata na Trybunał Koronny 1730, tego z Tereſſy Lipſkii ſyn Ludwik. Boguſława Majora w Woyſku, żona iego Łacka, y zniey ſyn. Staniſława, Władyſława y Hieronima w zakonie Scholarum Piarum, y Stefana, corek dwie, iedna z nich mniſzka w Chęcinach, druga Joanna Odrowaza Kietlińſkiego Woyſkiego Sendomirſkiego Sędźiego Radomſkiego małżonka.

KONARSKI herbu Joſtrzebiec w Mazowieckim Woiewodztwie Mikolay Konarſki Kanonik Płocki 1577, *Synod: Petric: cap: 56.* Walentyn naprzod Podſtarości Płocki Poborca 1601, *Conſtit: fol: 777,* w roku 1606 iuż Sędźia Ziemſki Płocki

cki, poſeł Woiewodztwa do Rokoſzanow, a 1607 na Seym *Conſt: fol: 866.* Tomaſz w Ziemi Warſzawſkiey 1648. N. Konarſka Marćina Jabłonowſkiego małżonka herbu Prus. Są y w Wilkomirſkim tegoż herbu Konarſcy. N. była za Janem Jeżowſkim.

KONARSKI herbu Lewart w Sendomirſkim Woiewodztwie. Ci ſą właśni Firleiowie, ale ſię tylko od dobr Konarſkiemi nazwali, lubo ć niektorzy z nich piſza ſię Konarſki Firley. Z tych był ieden Sędźia Sendomirſkim, drugi Deputatem na Trybunał koronny 1690.

**KONARSKI herbu Łzawa* w Ziemi Przemyſtkiey, czytałem o nich w pewnym manuſkrypćie Ignacy Konarſki 1692 Hieronim Waleryan Staniſław, Jozef 1632.

**KONARSKI herbu Oſoria* atoli z ta odmiana, że koła złamanego nie maſz tylko iedno dzwono, barkiem do gory, dwa ſprychy cas tylko ku ziemi, y piaſta nie cała, krzyża nie maſz, á nad hełmem y korona reka zbroyna mieczem zanieſiona bydź powinna. O tym herbie y Familii ani Paprocki ani Okolſki nie piſał *Mſ. Konopackiego* zowie ten herb Kolczyk, pole w nim ma bydź czerwone. Tym ſię herbem ſzczyca Konarſcy Dom w Pruſiech znaczny, ktorzy ſię z Konarzyna piſza. Przyſzli oni według *Mſ. o Familiach Pruſkich* z Miſnii, y w Polſzcze oſiedli, á potym 1311 z Polſki do Prus ſię wynieśli. Były kiedyś konterfekty dawnych Konarſkich w Topolnie, iako Michała Konarſkiego Sędźiego Ziemſkiego Człuchowſkiego, malowany w habićie Niemieckim czarno, iako Krol Zygmunt Auguſt chadzał, w birecie czarnym, binda złota, łancuch złoty przez ramię na bok, na końcu u niego wiſiała tabliczka z oſoba, ſzpada u paſa, y herb przy nim koło złamane. Jeſt drugi obraz Konarſkiego w całym kiryſiu, z mieczem u boku, y podle nog, tarcza, na niey krzyż biały kawalerſki, y na pierſiach w zbroi, z takim napiſem. *Miecislaus Konarſki Liber Baro à Steyſen Eques Melitenſis, Vladislai Poloniæ & Ungariæ Regis aulicus, una cum eodem Rege, multisq; Polonis ad mare Ponticum prope Varnam oppidum 1444 fortiſſimè cum Turcis pugnando occubuit in acie.* Michał Konarſki Kawaler Bożogrobſki, y na woynie Inflantſkiey, wodz kawaleryi. Michał Konarſki Woiewoda Pomorſki y u Władyſława Jagella Ochmiſtrz Grudźiadzki, Hamerſztyńſki, Kiſzowſki Starosta *10 Mſ. o Familiach Pruſkich*, co ſię iednak tycze oſtatniego, to pewna że za czaſow Władyſława Jagella, ba y ſyna iego Władyſława Jagellonowicza, ieſzcze go nie było, poźniey on na tym krześle ſiedźiał, o czym niżey. Michał Kanonik Warmińſki.

Jan Konarſki z Zeliſławſkii herbu Dąb zpłodźił pięć corek, iedna z nich Juſtyna wydana za Koſſa Mikołaia, białogłowa y roſtropnoścća y ſkromnoścća obyczaiow zalecona, umarła w Oliwie 1631 wieku ſwego 75 na Opatowcu przy braćie ſwoim zoſtaiąc, oſtarz tam *Coronæ Chriſti* wyſtawiła y organy, iako iey nadgrobek opowiada, druga za Janem Kopyckim herbu Topacz Pruſki, trzećia za Rumiewſkim czy Rumieiowſkim w Wielkiepolſzcze, czwarta y piata iako ſię obroćiły nie piſza, ia ſię domyślam że iedna z nich Barbara była za Szwerynem Ulrykiem Marſzałkiem Inflantſkim Rotmiſtrzem Krolewſkim koło roku 1630, *Okol: tom: 2 fol: 343.* druga Erdmunda za Reinholdem Heindenſteinem, o ktorey świadczy nadgrobek w Oliwie y *Geneal: Heindenſ:* ſynow z teyże Zeliſławſkii było czterech. *Pierwſzy* Michał, naprzod Ochmiſtrz Krolowy Konſtancyi y Starosta Hamerſztyńſki, potym Kaſztelan Gdańſki, daley Chełmińſki, z tym tytułem był Kommiſſarzem do pogranicznych dyfferencyi, między Woiewodztwem Pomorſkim y

Pru-

Prusami Xiążęcemi, *Conſtit: 1611 fol:* 37, nakoniec Woiewoda Pomorſki Staroſtá Grudźiadzki y Kiſzewſki, złączył ſię był dożywotnie z Rembowſką, z ktorey ſynow, y corki zoſtawił, alem ſię ich krom Miruſtawia o ktorym niżey nigdźie doczytać nie mogł. *Drugi* Staniſtaw, ten z Kaſztelanii Gdańſkiey wźiał Woiewodztwo y Staroſtwo Malborſkie y Nitawſkie, z młodſzych lat w Węgrzech za Rudolfem Ceſarzem przeciwko Turkom woiował, u Zygmunta potym III Krola Polſkiego był Generałem Gwardyi, á w Inflantſkiey y Tureckiey expedycyi Rotmiſtrz Krolewſki: gdy go Carolus Xiąże Sudermańſkie Ociec Guſtawa 1610 poimanego w potrzebie, aby ſię ſłużby Krola ſwego Zygmunta III wyrzekł, dobrym wprzod ſpoſobem, á potym przyniewalaiąc, pod miecz wyprowadźić kazał; ochotnieyſzym był kark pod miecz poddać, a niżeli Pana ſwego odſtąpić. Wyſzedſzy z niewoli przez traktaty, á będąc iuż Woiewodą, tyſiąc Raytaryi przeciw Oſmanowi Tureckiemu Carowi ſtawił, atoli nie doſzli pod Choćim, dla zawarćia pokoiu, wſzedł był w kontrakty małżeńſkie z Sokołowſką, nie miał iednak żadnego potomſtwa. *Trzeci* Dawid Opat Oliwſki, o ktorym nadgrobek iego w Oliwie tak mowi: *Nobiliſſimâ Konarſciorum Familiâ natus, ex Canonico Cracovienſi Abbas Olivenſis factus, rarâ prudentiâ, & vitâ religioſâ per 27 annos Monaſterio cum ſumma laude, & immortali gloria præfuit: quod tumultu Gedanenſi dirutum, & à Stephano Rege, certâ pecuniâ per conditiones attributâ, à deceſſore ipſius Gaſparo Geſchaw inſtaurari captum, ipſe ex ſuis, monaſteriique reditibus, longè majore ſumptu perfecit, ampliavit, auxit, ornavit. Poſſeſſiones pleraſq; ac potiſſimas temporum injuriâ a monaſterio abalienatas diſtractasq;, ſumma vigilantia, labore, induſtria, ſumptu omnes recuperavit. Fratribus ne victu rebuq; neceſſariis deſtituti, pietatis officiis deeſſent, proventus peculiares certos ac perpetuos deſignavit, atq; ita, Conventum ad ſummam paucitatem, anguſtiasq; redactum, diſciplinamq; omnem penitus collapſam, ei quæ nunc eſt frequentiæ ſplendori integritatiq; reſtituit. Infulâ inſuper, inſtante Rege Sigismundo III, pro ſe & ſucceſſoribus ſuis à Papa Clemente VIII impetratâ, monaſterium decoravit. Natus 1564 17 Apr: obiit 1616 17 Maji.* Czwarty Felix, tamże w Oliwie leży, ktoremu mieyſcu ſzczodrobliwa ręka, ſypał dobrodzieyſtwa, y z Zoną ſwoią Sokołowſką herbu Pomian z Bażeńſkii urodzona: przy nich herby, Kolo złamane, Dąb Zeliſtawſkich, Pomian, Wiewiorka, Szpot, Chomato, Orle nogi. Zpłodźił ten Felix corkę Annę, Jerzego Konopackiego dźiedźica na Rymborku Kaſztelanica Chełmińſkiego Staroſty Nitawſkiego, Dźierżawcy Kłonowſkiego małżonkę, umarła 1646, w Oliwie pochowana, y ſyna iednego Michała, ten z młodych lat rycerſką ſię bawił, zoſtał potym Opatem Oliwſkim, nie długo iednak tu prezydował, przenioſł ſię na inſzy świat 1641, w Oliwie z nadgrobkiem pochowany.

Samuel Chorąży Pomorſki z Wulkowſkii urodzony herbu Chomato, fundował kościoł w Topolnie, kędy iego nadgrobek tak o nim mowi, *Vir ſingulari fide pietate & religione in Deum, tum erga egenos liberalitate, hoc loco quem ipſe Deo ſacrum, unà cum coniuge Helena à Konopat, labore & induſtria eſſe voluit, tumulatus quieſcit, vixit annos 66, obiit 1608.* herby cztery, Koło, Chomato, Godźiemba, Przegonia; była ta Helena Łukaſza Konopackiego Woiewodźica Pomorſkiego corka, z tey była corka za Grabſkim Podkomorzym Brzeſkim Kuiawſkim, y ſyn Samuel. Miał y druga tenże Chorąży żonę Rokuſownę, z ta zpłodźił ſyna Michała, ktory ſobie przybrał w dożywotnią przyiaźń Koſtczankę z Sztemberku, o iego iednak potomſtwie nigdźie nie czytam. Samuel z Konopackii urodzony, naprzod Chorąży po Oycu Pomorſki, daley Kaſztelan Gdańſki, potym Woiewoda Pomorſki, nakoniec Malborſki y

Niſzborſki y Kiſzewſki Staroſta: maż w naukach dobrze wypolerowany, poſtuiac na Seymy, deputatem będac w Trybunałach, wſzędźie z wielka imienia ſwego chwała ſtawał: Kommiſſarzem go deſtynowała Rzeczpoſpolita, iego ku ſobie wierności y obrotowi z natury dufaiac, do traktatow z Szwedami o pokoy, *Conſtit: 1623 fol:* 3. W Topolnie fundacyi kościołowi tam od Oyca ſwego wyſtawionemu przyczynił, czego mu pozwoliła *Konſtytucya 1638 fol: 50*, kędy y Oycu ſwemu nadgrobek marmurowy położył. To Topolno w Dom Konarſkich weſzło y z inſzemi do niego należącemi z Wulkowſka babka iego. Trzy razy śluby małżeńſkie ponawiał: Pierwſzy raz z Oſieczkowſka Zofia herbu Oſtoia, z nia wźiął był Grubna w połagu, ale ia potym poześciu żony ſwoiey bezpotomnie, zpłacił ſukceſſorom. Drugi raz z Zalińſka Kaſztelanka Gdańſka z Koſtczanki urodzona, pozoſtała wdowa po Janie Bakowſkim Chorążym Malborſkim, ta w Dom Konarſkich wnioſła Staroſtwo Kiſzewſkie, atoli y z tey nie miał potomſtwa. Trzeći raz z Karnkowſka Izabella Woiewodzanka Płocka, ktora była *primo voto* za Garwaſkim, *ado* za Kietczewſkim Pomianem, z ta miał corek trzy, Helenę ktora panna umarła, y Zofia, Katarzyna była za Marćinem Powalſkim Sędźia Mirachowſkim *Aræ Olycen: P. Konradzki*, ſynow ześciu, z tych Samuel y Michał młodo pomarli. Adam Kantorem Warmińſkim, Kanonikiem Płockim, Sekretarzem Krolewſkim 1671. Mikołay Staroſta Kiſzowſkim *ſterilis*. Jan poiał Kuczborſka, y Jędrzey w *Geneal: Heindenſt:* czytam, że Konarſki Woiewodźic Malborſki miał za ſoba corkę Michała Giſſy Staroſty Borzechowſkiego. Umarł Samuel Woiewoda 1641, w Topolnie z nadgrobkiem pochowany, kędy cztery herby, Koło, Odwaga, Chomato Wczele. Informacya przyſłana mi z tego Domu, o ſynach Samuela Woiewody Malborſkiego powiada, że Adam był Proboſzczem Warmińſkim, y fundował Paulitow w Topolnie. Jędrzey miał bydź Podkomorzym Pomorſkim, á z Walewſkii Kaſztelanki Sieradzkiey zpłodźił corkę Kretkowſka, y trzech ſynow, Zygmunta, Michała, y Staniſława, wſzyſcy bezpotomnie zeſzli. Ten to zda mi ſię Michał, oracya ktora miał w Rzymie o S. Staniſławie Biſkupie, podał do druku 1671 pod tytułem, *Candor in purpura*. O Janie powiada że miał za ſoba Smuſzewſka Starościankę Bobrownicka.

Miroſław z Oyca Michała Woiewody Pomorſkiego, z Matki Bakowſkii herbu Ryś urodzony, *iako świadczy Mſ. o Familiach Pruſkich*, naprzod Chorąży Pomorſki, potym Podkomorzy Malborſki, *Vir conſilii*, czego dał dowod poſtuiac na kilka Seymow, Konarzyn gniazdo Domu tego przedał, kupił Taſzewo, dwa razy śluby małżeńſkie ponawiał, pierwſzy raz z Zofią Konopacka Jerzego Kaſztelana Chełmińſkiego corka, z ta zoſtawił dwie corki, ſtarſza wydał za Piotra Czapſkiego do Benkowa, młodſza Teofilę za Koſobudzkiego. Drugi raz z Dorota Zalińſka Woiewodzanka Malborſka, ta mu powiła kilku ſynow, z ktorych ieden był także Miroſław, ktory z Dabſkii ſioſtry Biſkupa Krakowſkiego, zpłodźił Staniſława Kaſztelana Kowalſkiego Rotmiſtrza Powiatu Nowſkiego, ten porucznikuiac na Wiedeńſkiey kampanii, śmiertelnie poſtrzelony, prawie cudownie z tego razu wyſzedł: ſłużył potym Oyczyźnie nietylko z znacznym właſney fortuny uſzczerbkiem, ale y zdrowia, y życia, ktore na uſługach iey zapieczętował; ſynow iego z Doleckii herbu Junoſza dwoch zoſtało, Adam, ten rycerſka prowadzac, młodźianem umarł, y Staniſław, ten po dwakroć Kommiſſarzem obrany na Trybunał Radomſki, na Seym Grodźieńſki poſłem, Marſzałkiem na Seymikach bywał, Joanna Gralewſka, druga żona, ſyna mu powiła, Ignacego, y corkę Helenę

lenę, ieſzcze niedoroſłych. Z rom tych kwitnał Kryſtof Staroſta Iurborſki y Inowłodzki, był iego konterfekt w Topolnie po Niemiecku w czarnych ſukniach, w ryſim płaſzczu, łańcuch przez niego, ſpadáu boku, y binda złota na czapce, poſtował ná Seym 1589. miał za ſoba Katarzynę Lokowne herbu Rogala, z niey były dwie Corki, Gertruda za Dymitrem Weiherem Kaſztelanem Gdańſkim, Staroſta Kościerzyńſkim, ále *ſterilis*, druga za Łukaſzem Konopackim. Dorota Konarſka Ciecholewſkiego. N Alexandra Czapſkiego Podkomorzego Malborſkiego, małżonki, N. Niewieścińſkiego, á po nim Iana Drangwicza.

**KONARSKI herbu Rola* w Woiewodztwie Łęczyckim. Zygmunt Konarſki 1674. podpiſał elekcya Jana III.

KONARSKI herbu Topor w Kaliſkim Woiewodztwie.

KONARZEWSKI herbu Nowina w Woiewodztwie Łęczyckim Jozef Konarzewſki J. U. Doctor, Archidyakon Kuiawſki. 1577. *Acta Synodi Petricov:* Mikołay Soc: JESU wielkiey exſpektatywy człowiek, po Rektoriſtwie Bydgoſkim y Przemyſłkim, na Oſtrogſkie iadąc, w drodze zachorowawſzy, do Oyczyzny Świetey terminu dobiegł *Ianczyn: in M.f.* Kaźimierz w tymże Zakonie ſtan ſobie pokory obrał, w Krakowſkim Woiewodztwie ſię rodził.

**KONARZEWSKI Herbu Poray*, w Wielkiey polſzcze kwitna, piſza ſie z tego Konarzewa co ieſt pod Poznaniem, luboć temi czaſy ieſt w poſſeſſyi Radomickich. Staniſław Konarzewſki z Barbary Lipſkii herbu Grabie, zpłodził ſyna Piotra Piſarza Grodzkiego Poznańſkiego, ten z Doroty Broniſzowny, miał ſyná Piotra, ktoremu Barbara Młodzieiowſka powiła Floryana Piſarza Grodzkiego Kcyńſkiego, ten naprzod z Maryanna Radzyńſka zoſtawił ſynow dwoch, Iozefa Piſarza Grodzkiego Wſchowſkiego, Deputata ná Trybunał Koronny 1730. y Macieia, á potym Michała w Zakonie Cyſtercyenſkim w Paradyżu, *zdo voto* z Koſzutſka zpłodził Rafała. Barbara Konarzewſka, Piotra Koſzutſkiego małżonka. N. Chryſtyana Marſzewſkiego, druga Woyciecha Marſzawſkiego.

KONARZEWSKI herbu Pobog w Mazowieckim Woiewodztwie. Ian Konarzewſki, w rożnych expedycyach pierſi ſwoich za Oyczyżnę nadſtawiał, iako w Woloſkich, Moſkiewſkich. Inflantſkich, zoſtawił z Bielſkii ſyna Rafała, z Barbary Korycinſkii Corki Mikołaia, corek dwie, z ktorych Elżbieta Iedrzeiowi Przedborowi, á po nim Mikołaiowi Gruſzeckiemu, Kryſtyna Skowieſkiemu, doſtały ſie w małżeńſtwo: ſynow zaś ſześciu. Iakuba, Hieronima, Łukaſza, Staniſławа, Woyciecha, y Iana. Iakub iuż ná dworach Pańſkich, iuż w obozie ná ſławe zakrawał, ná woynie Inflantſkiey poległ. Staniſław pod Kumeykami poſtrzelony zginał. Inſi bracia prędko umarli. Oſtatni z nich Hieronim Sędzia Grodzki y Podſtaroſci Kamieniecki, wſpominaia go *Conſtytucye 1635, fol. 62. y 1638.* Mikołay w Ziemi Ciechanowſkiey 1632. Auctus maż woienny o ktorym *Conſtyt. 1626. fol. 13.* Walentynowi pozwolono cła we wſi Kuninie *Conſt: 1647. fol: 33.* Wiktor Miecznik Rożańſki 1704 N. Konarzewſki miał za ſoba Tereſſę Borowſka herbu Abdank, pozoſtała wdowę po Duninie. Waletyn Woyſki Rożańſki 1674. Anna Rocha Iabłonowſkiego Podſtolego Trembowolſkiego małżonka.

KONARZEWSKI herbu Wreby atoli z ta rożnica, że ſa trzy wręby, álbo rzeki wſzyſtkie rownę ſobie, wſzyſtkie białe w polu czerwonym, ikoſiło iednak od lewego boku tarczy z gory ná dol ida, nad niemi we ſrzodku gwiazda oſmgraniaſta, ná hełmie powinny bydź trzy pióra ſtruſie. *Obol. tom: 3. fol: 256, M.S. P. Rutka Sannera Kazanie Powrot.* Nadany tym kſztaſtem herb

ten Rycerzowi, za heroiczne dzieło iakieś, do ktorego mu áni rzek głębokość, ani ciemna noc, nieprzeszkodziły. Domyśla się *Okolski*, że od Kazimierza nadany, ktory oraz był Węgierskim y Polskim Pánem Tym się poczętuia Konarzewscy w Wielkiey polszcze, z tego Konarzewa imienia nabrawszy, co iest pod Rawiczem: bo iako się wyżey mowiło, sa tamże inni Konarzewscy Porayczykowie, z tego Konarzewa, co iest pod Poznaniem. Piotra z Konarzewa Sędziego Generalnego Ziemskiego Kaliskiego czytam w roku 1518, ná Przywileiu Kościoła Broniszewskiego, ale tam herb iego Lodzia zawieszony, z czego mogłby kto wnieść, że álbo na ten czas Konarzewski w ręku był iefzcze Familiantow herbu Lodzia, álbo Konarzewscy iefzcześ ten czas Korczakiem nie pieczętowali. Iędrzey Konarzewskio wiarę katolicką gorliwy zelant, czym wielu dyśydentow, mądrymi swemi dyskursami do uznucenia swych błędow pociągnał, kościoł w Pempowie z gruntu wydaiący, z fundamentow wynioſł, y dobrym posagiem opatrzył. Na ubogą miłosierny, nie patrząc ná tego komu czynił, ále ná tego dla kogo czynił. Poddanym swoim nie był ciężki, y owszem niektorych y z poddaństwa wolnymi puścił. Obmowa się brzydził, y dla tego, gdy przy nim nie obmownie co takiego mowiono, zaraz dyskurs w inszą materyą zkierował. W owie był skąpy y skromny, przecięż z natury wielka miał funkcya: nayściey iednak y naymiley mu było o Bogu, álbo z Bogiem gadać. Cokolwiek mu zbyło czasu od domowych zabaw, wszystek ten obracał na modlitwy, na czytanie Xiąg duchownych, z ktorych ręką swoią kilka był napisał, po znowania się strzegąc. W tak pięknych cnotach życia tego dokonał, zbo dszy bezpotomnie. Synowcowie iego w też tropy stryiowskie wstępowali, bo Melchior Konarzewski, gdy w dobrach Skorasewice, kościoł zgrzał, zaraz inszy na to mieysce postawił, y we wszystek porządek kościoł przyspobił. w Prusiech przeciwko Gustawowi za Zygmuntem III. w żnie się stawił, á ná Moskiewskiey expedycyi od ciężkiego mrozu, palce u nog odpadły: zostawił syna z Pogorzelskii Adama, ten wielką naukę, z bożnością związał. Znać to w nim było, kiedy trzynaście Xiążek rozmaitych swoią ręką y dowcipem pisanych po sobie zostawił. W Gostyniu Congregationem Oratorii S. Philippi Nerii pierwszy ia do Polski zprowadziwszy, ta dził, y fundował: 1668. Kościoł osobliwsza struktura y rzadko widziana ułożył; ná lampę ktoraby zawsze przed Utaionym pod Osobami Chleba biegiem gorzała, y ná muzykę, na reperacyą także budynkow w Gostyniu wieczny, ále y dostatni fundusz zapisał, apparat temuż Domowi Bożemu bogaty od srebra y złota nadał, y inszym Kościołom z teyże łaski iego się dostało, szpitale pobudował y upostażył, Kaplice na wielu mieyscach postawił, krom tego OO. Reformatow w Koninie fundował, potzedł po zatem tey swoiey ná Boga rozrutności 1676. Złączył się był dożywotnie z Zofią z Bnina Opalińską, Woiewodzanką Poznańską, z ktorey potomstwo osiadło: z tych Teressa Konstancya, dostała się w małżeństwo Ianowi z Bnina Opalińskiemu Staroście Szremskiemu 1682. y syn Filipp Starosta Konarski, miał za sobą Teofilę Leszczyńską Woiewodzankę Podlaską, z ktorey były dwie corki, iedna w Zakonie Dominikańskim w Lwowskim klasztorze Przeoryssa, Druga Weronika z Macieiem Mycielskim Kasztelanem Kaliskim á przedtym Chorążym Nadwornym Koronnym dożywotnie zmowiona, był syn, ále ten młodo wszystkie nadzieie o sobie wniosł do grobu. Katarzyna Konarzewska Adama Gruszczyńskiego herbu Poray małżonka, urodziła Zakrzewskii herbu Wyssogot álbo Koło, umarła. 1696. w lat życia swego

Siostra iey była za Da
ktorym wyżey, wspar
Pempowskim wystawi
czynił, *Sanner powia*
stwowny, ze trzy cz
pod tytułem S. Jozef
Hieronim Konarzew
tował, żona iego lad
corkę Staniſława Przy
SZLEWSKI w Pow
kcya Jana III.
ONCZA herbu
powiada o nich, że
raczey krzyż. Z
Mateusz 1700,
NCZTCKI herbu Osto
KONDRATOWICZ herb
ſtaw Kondratowicz
wogrodzkim 1648. K
Sebastyan Kondrato
Gniezdzie fol: 1178.
NIECKI herbu Odrowa
po, że od dawnych p
ſdá, o ktorych y ia p
przydaię, że lan Kon
rzta Łomżyńskim, u
miał żon trzy, napra
Ziemskiego Krakow
cennego Kasztelana
Trzecia Katarzynę
wdowe po Wacław
dnak swych synowc
KONIECKI herbu Strodz
1585. podpisał Ustaw
pisa Kunecki lan S
KONIECKI herbu Le
trzeczy pyskiem ob
tynych stoi, przedn
nędzy nog aż nad
ſą herbem pieczętu
fikat ieden w Krak
KONIECPOLSKI herbu
morami wstawiony.
radzkie, kędy od K
po Domu *Paprocki*
kiego w roku 1509.
ścicie Koniecpolskim
roku 1509. y Iakub
łożył *Paprocki* Iakub
nie. tenże to sam ie

Digitized by Google

Sioſtra iey była za Dzierzanowſkim. Albrycht brat rodzony Melchiora o ktorym wyżey, wſpaniały ołtarz na cześć Nayświętſzey Panny w Kościele Pempowſkim wyſtawił, inſzym zaś przybytkom Boſkim ſiła ozdoby przyczynił, *Sanner powiada*, y nadgrobek iego w Konarzewie zmarłemu 1668. poſtawiony, ze trzy części Kościoła Poznańſkiego OO. Karmelitow Boſych pod tytułem S. Jozefa wyſtawił, żył bezżennie, na uboſtwo ſzczodrobliwy. Hieronim Konarzewſki Swięta emulacya z innemi przodkami ſwemi certował, żona iego Iadwiga Chłapowſka. Ktoryś z tego Domu miał za ſobą corkę Staniſława Przyiemſkiego Marſzałka Nádwornego Koronnego.

KONASZEWSKI w Powiecie Grodzieńſkim Jan Konaſzewſki podpiſał elekcya Jana III.

* *KONCZA herbu Ogonczyk* w Powiecie Wilkomirſkim. *Koial in M. S.* powiada o nich, że ta odmiana w ich herbie, że na ſtrzale kłada ielce, czyli raczey krzyż. Z tych ieden pod Pleſzkowem pieſzo ſzedł do ſzturmu 1582. Mateuſz 1700.

KONCZYCKI herbu Oſtoia w Ziemi Dobrzyńſkiey.

* *KONDRATOWICZ herbu Serokomla.* Sa w Xięſtwie Litewſkim y Zmudzkim. Staniſław Kondratowicz ná Zmudzi 1626. Piotr, Mikolay, Hieronim, w Nowogrodzkim 1648. Kaźimierz Władyſław Miecznik Nowogrodzki 1704. Sebaſtyan Kondratowſki odważny Rycerz z Sołohubem pod Ula, *Paproc: w Gniazdzie fol: 1178.*

KONECKI herbu Odrowąż w Sendomierſkim Woiewodztwie. Nie pewnieyſzego, że od dawnych przodkow Odrowazow, ktorzy ſię z Końſkiey Woli piſali idą, o ktorych y ia pod herbem Odrowąz obſzerniey mowic będę. tu tylko przydaię, że Ian Konecki Odrowąz, był Ochmiſtrzem Krolowy Anny, Staroſta Łomżyńſkim, umarł 1580. był człowiek zacny, Oyczyzny kochaiacy, miał żon trzy, naprzod Barbarę Taſzycka z Lucławicz corkę Iana Piſarza Ziemſkiego Krakowſkiego herbu ſtrzemię, druga Annę Przerębſka Wincentego Kaſztelana Roſpierſkiego corkę, obiedwie w Łomży pochowane. Trzecia Katarzynę Leſzczyńſka corkę Rafała Staroſty Radzieiowſkiego, wdowę po Wacławie Oſtrorogu, ze wſzyſtkiemi żył bezpotomnie. Miał iednak ſwych ſynowcow.

KONIECKI herbu Brodzic w Sendomierſkim Woiewodztwie Kryſztof Koniecki 1587. podpiſał Uſtawy Ziazdu Pokrzywnickiego. *Conſtit: fol:* 427. inni ich piſza Kunecki Ian Socha: *w Paprocki:* Iędrzey 1637. *Acta Caſtr: Cracov.*

* *KONIECKI herbu Lew*, tak go opiſał *M. S. o Familiach Pruſkich*, Lew w lewa tarczy pyſkiem obrocony, ięzyk u niego wywieſzony, na dwoch nogach tylnych ſtoi, przednia prawa nogę niżey, lewa wyżey trzyma, ogon z podmiędzy nog aż nad głowę zadarty, nad helmem y Koroną takiż lew. Tym ſię herbem pieczętuia Von Ende Konieccy w Pruſiech: z ktorych mięſzkał ieden w Krakowſkim za Olkuſzem.

KONIECPOLSKI herbu Pobog Dom w Polſzcze y ſtarożytnoścła y zaſługami y honorami wſtawiony. Gniazdo tey Familii przezacney Woiewodztwo Sieradzkie, kędy od Koniecpola Koniecpolſkiemi nazwany. Pierwſzego z tego Domu *Paprocki* kładzie, Przedbora z Koniecpola Generała Wielkopolſkiego w roku 1309. *w Gniazdzie* położył 1306, co on wziął z nápiſu w Kościele Koniecpolſkim. Z tegoż napiſu Iakuba Woiewodę Sieradzkiego, w roku 1309. y Iakuba Woiewodę Łęczyckiego 1380. położył. A że nie położył *Paprocki* Iakuba Woiewody Sieradzkiego w roku 1409. boię ſię, czy nie tenże to ſam ieſt, co o nim wyżey mowił, á ſnac za rok 1409. podłożo-

no 1309. To pewna że właśnie o tym czasie ná tym krześle siedział Iakub Woiewoda, iakom dowodził z listow rożnych w pierwszym tomie: ba y *Długosz* w roku 1400. wspomina go, że był przy institucyi Akademii Krakowskiey, y w roku 1413. świadczy o nim, że przeciwko Krzyżakom na Grunwaldzka potrzebę, wystawił swym kosztem pod swym herbem chorągiew z ludzi rycerskich, ktora on tam liczy trzydziesta. *Biel: fol: 295.* Kalona iednego z Panow Litewskich przyiał do herbu Pobog ná Seymie Hrodelskim 1413. żył aż do roku 1430. Żona iego Kochna, w roku 1427. świadectwo dawała o niesłusne podeyrzenie Krolowy Zofii *Długosz.*

Jan Kanclerz Wielki Koronny [a podobno syn Woiewody Sieradzkiego Iakuba [Dworzaninem Krolewskim będąc, w niesłuszna potwarz o młoda Krolowa udany, uszedłci wprawdzie z goracego prawa, 1427. ale gdy się niewinność iego pokazała, z honorem powrocił. *Dług: Crom: lib. 10* y w roku 1430. podpisał list Władysława Krola Kościołowi Wileńskiemu dany, Jan Tarzka z Koniecpola. W cztery lata potym, iuż trzymaiąc pieczęć Wielka Koronna, z Seymu Korczynskiego od Władysława Jagełła, z innemi kollegami naznaczony w poselstwie ná Concilium Bazyleeńskie, ale że Władysław Krol tym czasem umarł, dla tego z Poznania z Zbyszkiem Oleśnickim Biskupem Krakowskim powrocił, dla gwałtownych potrzeb Oyczyzny, ktore iego przytomności potrzebowały. *Biel: fol. 348.* Winsza mu się iednak drogę ta zamienita, w tymże albowiem roku 1434. z Marszałkiem W. Koronnym iezdził w legacyi do Zygmunta Cesarza tłrony zawarcia pokoiu, y małżeństwa Krolewskiego z Arcy Xiężna Rakuska; chciał ich tam Zygmunt iuż námowa, iuż podarunkami nákłonić do tego, áby mu opiekę Krola Władysława przynamniey ná pozor ofiarowali, ale tego żadna miara uczynić niechcieli, raczey obieraiąc z niczym odiachać niżeli ná to pozwolić. *Dług: Crom lib. 11. Biel: fol: 351.* Na ziezdzie z Panami Węgierskiemi w Rezmarku, zawarł pokoy między Krolami y Państwy Węgierskiemi 1436. W nowym mieście 1439. ná Seymie był w niełakim niebezpieczeństwie od Spytka z Mielsztyna zheretyczałego człowieka, że się iego imprezom nieważnym tak przeciwko Oyczyznie, iako y Kościołowi, gorliwiey nad wszystkich zprzeciwiał. Władysława Krola 1440. w liczney y piękney komitywie odprowadzał do Węgier ná Tron Węgierski: po zabiciu Władysława pod Warna, kilka razy wysyłany był do Kazimierza Xiążęcia Litewskiego, zapraszaiąc go do Korony Polskiey: á w roku 1447. na ziezdzie Wieluńskim między Ślaskiem y Wielkopolska, pokoy ná dziesięć lat skliił: w następuiącym roku odbierał przysięgę wierności w Chocimiu y homagium ná Krola Kazimierza od Piotra Wołoskiego Hospodara. Jak potym sita pracował w roku 1454. gdy się Szlachta Pruska y miasta tameczne Krolowi Kazimierzowi poddały, *Dług: w tym roku iwiadczy Crom: lib: 12.* Umarł 1455, 26. Mart: *w Paproc:* błędliwie napisano 1405. 26. Mart: Za trzech Krolow Władysława Jagełła, Władysława Warneńskiego, y Kazimierza, przy pieczęci Korney madrze y wiernie Oyczyznie służąc. Żonę iego Dorotę z Sienna herbu Dębno, *wspomina Dług: w roku 1475.* na ten czas wdowę, że Krolowne Jadwigę zaślubiona Jerzemu Xiażeciu Bawarskiemu, odprowadzała do Bawaryi z wielkim splendorem; Syn iego Jan że świat pożegnał 1471. świadczy z nádgrobku w Wielkimmłynie *Paproc:* Tamże zpoczywaia Przedbor, ktorego śmierć przypadła na rok 1476. y Iakub Proboszcz S. Floryana, zmarły 1481, takbym rozumiał, że to wszyscy synowie.

Digitized by Google

wie byli tego Kanclerza y Starosty Sieradzkiego, luboć im tego na nadgrobku nie przyznaią.

Przedbor Kasztelan Sendomierski, był wprzod Kasztelanem Rospierskim w roku 1436. *iako sie podpisał u Łaśk: w Stat: fol: 140.* y *Długosz* powiada, że z tym tytułem wysłany był 1438. do Zygmunta W. Xiążęcia Litewskiego, ná wyrozumienie iego zdania, czyby mu sie to podobało, żeby Kaźimierz brat iego mogł przyiac Koronę Czeska ofiarowana sobie. Władysława Krola na Krolestwo Węgierskie odprowadzał. Do Kaźimierza potym, zaprasziaiac go do Korony Polskiey, po trzykroć iezdził, iuż na ten czas Kasztelan Sendomirski 1445. y Starosta Przemyski. Gdy sie potym w Wołoszech odmiana rzeczy stała, [czy po ześciu Piotra Hospodara, *iako chce Herburth* czyli też po zpędzeniu iego z Hospodarstwa, iako pisze *Gvagnin Lacińśki*] że Alexandra wyrugował Bogdan z rzadow Wołoskich, Krol Kaźimierz ná wprowadzenie iego, ruszył Szlachtę Ruska, ktorym dał za Hetmana tego Przedbora: łacno było zpędzic Bogdana, uciekł w lasy, w ktorych o pokoy y przymierze prosił, iakoż y uprosił, przyobiecawszy pewna daninę coroczna Krolom Polskim; Greckiey iednak wiary człowiek, w krotce pokazał, iak obiecywał: bo skoro nasi z woyskiem do Polski odwrocili, w ciasnych mieyscach u Krasnego potoku, z wielkim ludem uderzył na nich: atoli nieustraszył; dali pole, choć w sile nierowni, zpędzili z pola Bogdana, wszakże tam wiele mężnych ludzi trupem padło, á miedzy niemi Odrowaz Woiewoda Lwowski, Kasztelan iednak z chwalebnym zwycięztwem swych odprowadził, *Długoś 1450 Crom: lib. 22. Biel: fol. 390.* We dwie lecie potym z drugiemi kollegami wyprawiony iezdził na uspokoienie Wołochow, luboć nieprzyszło do tego. Był ten Przedbor synem Jakuba według *Paprockiego*. takbym rozumiał że Woiewody Sieradzkiego, o ktorym sie wyżey mowiło, á bratem Jana Kanclerza. *Okolski pisze*, że Heltowna była za Koniecpolskim Kasztelanem Rospierskim.

Jakub Kasztelan Przemyski 1480. *Okolski* z Xiąg Przemyskich, w ktorym sie on dzielił dobrami Koniecpolskich z siostra swoia stryieczna Nawoyka, żona Macieia z Bnina Woiewody Poznańskiego, wypisał: *Tom: 2. fol: 160.* Jakubowi dostała sie Drochobycz z wioskami dziewiciu, Teratyn ze wszystkiemi przyległościami, Dobrkow ze wszystkiemi do niego należącemi, Mościska miasteczko z iedenasta wioskami. Niezankowice miasteczko, ze wsia Osko, dwie kamienice, y połowa prowentow z dobr Krolewskich Starostwa Przemyskiego. Nawoyce zaś Zamek y Miasto Przemyskie że wsiami iedenasta. Zamek y Miasto Lelow w Krakowskim Woiewodztwie, także Kościeleć, Przekop z przyległościami, y prowenta z Zup Ruskich. Wchodziły w ten dział dobra dziedziczne y Krolewskie, *Paprocki* wprawdzieć Jakuba syna Przedborowego, ktory był Kasztelanem Przemyskim wspomina, ale przydaie, że umarł 1456. niewiem czyto inszy był odrego, czy też author myli sie w latach, iakoż ieżeli gdzie tedy tu w naznaczeniu roku, ktorego ktory z nich żył, znać żealbo on omylnie, albo drukarz błędliwie wyraził, á naprzod Janowi Kanclerzowi Koronnemu rok śmierci przypisał 1405. ktory żył potym lat pięcdziesiat, y iawnie tak z przywileiow, iako y z historykow może sięto poznać. Potym drugiego Jana Koniecpolskiego Kanclerza Koronnego kładzie y Staroste Sieradzkiego 1499. a syna iego Przedbora śmierć na rok 1450. zwala. Jam też idąc za tym authorem, tego Jana między Kanclerzami rachował, átoli to iest pewna, że w tym roku żáden Koniecpolski pieczęci nietrzymał, ale Krestaw z Kuro-

zwek Porayczyk, y owſzem nie widzę czaſu, żeby mogł bydź ten Jan drugi Kanclerzem, ani go żaden author, ani przywiley nie wſpomina. Mikołaia ſyna Jakubowego Staroſty Przemyſtkiego w roku 1459. z Koniecpola wypiſał: á *w Gniazdzie* powiada, że Mikołay Koniecpolſki Magiſter artium 1459. w Akademii Krakowſkiey Kreowany, był potym Kaſztelanem Roſpierſkim.

Mikołay Staroſta Przemyſtki z matki Barbary, Tęczyńſkii Kaſztelanki Krakowſkiey urodzony, umarł 1549. á boday nie iego ſynowie á bracia rodzeni, ktorych tamże wſpomina *Paproc:* to ieſt Mikołay Przedbor Kaſztelan Roſpierſki, o ktorym niżey, y Staniſław Staroſta Wieluńſki. Ten Staniſław Przedbor był potym Kaſztelanem Sieradzkim, iako go *Genealogia tego Domu tytułuie*, y iam mowił w pierwſzym tomie, miał za ſoba Ligęziankę Kaſztelana Wiślickiego rodzona Sioſtrę, z tey było kilka corek *według Paproc:* to ieſt Anna Czyżowſka Kaſztelanowa Belzka, Zofia Jordanowa, Elżbieta Oſſowſka Podſtarościna Nowomieyſka, á potym Kaſztelanowa Połanicka, drugie Pannami, *Genealogia Koniecpolſkich* tylko iednę iego corkę Kryſtynę namienia, ta ſobie Panieńſkie życie przy Kościele S. Barbary w Krakowie obrała, ktoremu mieyſcu ſiła dobrodzieyſtw uczyniła 1597 *Hiſt: Domûs Profeſſ: Cracov:* Synowie zaś byli Staniſław Mikołay, Zygmunt, Alexander y Kryſztof; z tych Mikołay Sędzia Ziemſki Sierádzki z Zofią Przerebſka, Zygmunt y Kryſztof zeſzli bezpotomnie. Staniſław zaś Przedbor był Podkomorzym Sieradzkim, z Oſmolſkii zpłodził corkę Elżbietę, ktora ſię w małżeńſtwo doſtała Adamowi Walewſkiemu Kaſztelanowi Sieradzkiemu, y ſyna Alexandra, ten naprzod z Zofią Dębińſka iuż na probie u mniſzek zoſtaiąca, á potym nocnym ſpoſobem wyprowadzona, zpłodził Jana Przedbora, ten z pierwſza żona Troſzyńſka zoſtawił trzech ſynow; Staniſława, y Jana *ſteriles*, y Alexandra, corek dwie, Apollonia y Annę, ktore zakonnicami zoſtały, miał y druga żonę ten Ian Przedbor Hellerowną. Po Zofii Dębińſkii Alexander z druga iey Sioſtra Dorota Dębińſka iuż Zakonnica, gwałtem z Klaſztoru wyprowadzona, zpłodził Iakuba y Staniſława ſynow ale *ſteriles*, corkę Annę, y ta bezpotomna, y Zofia, ta naprzod żyła z Gabryelem Stępkowſkim Bracławſkim Kaſztelanem, po nim z Maryuſzem Jaſkolſkim Strażnikiem Koronnym, Kaſztalanem Sanockim, ale z nim potomſtwa nie było. Z infamii Trybulaſkiey Alexandra o ten exceſſ uwolniła Rzeczpoſpolita przez reſpekt na zaſługi Hetmana, *Conſtit: 1625. fol: 3.*

Alexander naprzod Kaſztelan potym Woiewoda Sieradzki, Staroſta Wieluńſki, Zarnowiecki y Brzeznicki, ſyn Staniſława Przedbora Kaſztelana Sieradzkiego, będąc na expedycyi Wielkołuckiey 1580 z Stefanem Krolem, w owey pod Toropeciem imprezie, *kładzie go Biel: fol: 775.* między innemi Kawalerami, ktorzy acz w małey liczbie, wielkie woyſko Moſkiewſkie zpędzili z pola, y ná kilka mil gonili ſiekąc y wiążąc. Poſtował potym na rożne Seymy 1587. 1591. 1601. zkąd go na wiele funkcyi narażała Oyczyzna: *o czym Conſtyt: fol: 450 y 616 y 747.* umarł 1609. z wielka ku Zakonowi naſzemu przychylnością; zlaczył ſię był dożywotnie z Sroczycką, z ktorey corki cztery, Eleonora y Barbara w Klaſztorze S. Franciſzka od Matki ſwoiey fundowanym w Wieluniu na wieczna ſię ſłużbę Boſką zawiły. Alexandra doſtała ſię w małżeńſtwo Kaſprowi Donhoffowi Woiewodzie Sieradzkiemu, umarła 1651 Eufrozyna naprzod Janowi Bykowſkiemu z nim *ſteriliſ*, a po nim Janowi Wężykowi Staroście Sieradzkiemu. Synow zaś piąciu, Staniſława, Remigiana, Kryſztofa, Jana y Przedbora, ten Przedbor Alexander Staroſta Zarnowſki będąc pod Smolenſkiem z Zygmuntem III. w obozie bezpotomny umarł.

Sta

Staniſław Kaſztelan Krakowſki, Hetman Wielki Koronny, Buſki Barſki, Bytomſki, Kowelſki, Płoſkirowſki Staroſta, ſyn pierwſzy Alexandra Woiewody Sieradzkiego, trzy razy ſłuby małżeńſkie ponawiał: pierwſzy raz z Zołkiewſka Kanclerzanka Koronna y Hetmanowna Wielka Koronna, z tey był ſyn Jędrzey, ktoli młodo umarł. Drugi raz z Kryſtyną Lubomirſką Kaſztelanką Woynicką, z tey został ſię ſyn Alexander. Trzeci raz z Zofią Opalińſką Woiewodzanką Poznańſką, ale z niey potomſtwa nie było: Zofia zaś po iego śmierci ponowiła małżeńſtwo, z Xiążęciem Koreckim Kaſztelanem Wołyńſkim. Z młodych lat ſwoich, zaraz ſię do wielkich dzieł ſpoſobić począł: w roku 1607 na ten czas Staroſta Wieluńſki do Francyi y inſzych Kroleſtw w legacyi iezdził, co namienia *Conſtyt: fol: 849.* Pierwſze iego Marſowe pole było przy oblężeniu y dobyciu Smoleńſka, tam rękę zaprawiwſzy, wielkiego ſerca dowody dawſzy, tak ſobie Zołkiewſkiego Hetmana ſerce ujął, że mu własną corkę w małżeńſtwo związał, y wſzyſtkich ſwoich potym expedycyi nierozerwanym towarzyſzem uczynił: ſzedł po ſtopniach Staniſław, aż też za promocya Zołkiewſkiego naprzod Podſtoli Koronny [*z tym go tytułem wſpominaią Conſtyt: 1616, fol: 13.* y Staroſta Wieluńſkim y Zarnowſkim] á potym wſtawiwſzy ſię na Moſkiewſkiey kampanii y Tatarſkich karkach, w krotce przed Woloſka expedycya, Hetman Polny Koronny zawołany [*w Conſtytucyach 1620. fol: 12.* dopiero muten honor przypiſano] atoli po fatalney naſzych porażce, gdy Zołkiewſki Hetman Wielki pod Cecora w tymże roku zginął, Staniſław Koniecpolſki w niewolą ſię doſtał: z ſzat tedy ſwoich od chciwych na łup Tatarow odarty, gruba łachmana przyrzucony, oſobliwſza miał okazya do cierpliwości; rozplenione albowiem z Tatarſkiey łachy robactwo, tym mu cięższe było, y owſzem iako ſam potym powiadał, że nad wſzyſtkie tortury ciężſze, że związane pętami ręce, paſtwiącemu ſię nie mogły odiąć gminowi. Razem potym z innemi praciadzieſiat y ſześcia, do tak ciaſnego wtrącony lochu, że ieden prawie ſtał na drugim, iak ułożone drwa w ſtoſie, błoto y ſmrod z naciſnioney ludzi ciżby iuż go prawie duſiło. Działem iednak między Tatarami y Skinder Baſza ſkończonym, Koniecpolſki, Xże Koreckie, Zołkiewſki, y Farensbachiuſz z innemi Turkom ſię doſtał. Skinder Baſza, iako znacznego człowieka [bo ieſzcze na ten czas żaden Turczyn niewiedział o nim że Hetman] porządniey odziawſzy y od drugich wyłączywſzy, do Syliſtryi naprzod odeſłał: tam Boſnenczykowie po ſtowiańſku, iuż ſię z nim byli znieśli, o wyprowadzeniu iego z niewoli, tylko ſnieg tey nocy zpadſzy, wſzyſtkie ich zamyſły pomieſzał. Z Syliſtryi do Konſtantynopola przyprowadzony, gdy nic takiego mowić ſobie nie dał, coby na Chrześcianina y boiącego ſię Boga nie przyſtało, w Jedykule z innemi oſadzony. Zaſzły w tym były między Koreckim Xiążęciem y Farensbachiuſzem, nie małe urazy, z ktorych przychodziło do ciężkich przymowek, ba y bicia: po długich zatargach zdali ſię obadwa na rozſądek Koniecpolſkiego, ten obudwu ściſle obłapiwſzy, tak ich ſerca zaiątrzone ſwoią przychylnością z ſoba ukoił, że ſię napotym nie rożniły, aczkolwiekci y śmierć Koreckiego od Turkow z nienawiści gwałtownie zamordowanego, prędko potym zaſzła. Otrzymał był ten fawor Koniecpolſki, że do niego wolno było iednemu z Turkow wchodzić, ktory go ięzyka Tureckiego y Arabſkiego uczył, atoli gdy ſię o tym inſi dowiedzieli, tego mu zabronieli; maiąc to za nieprzyſtoyna rzecz, żeby ſię niewolnik ieden, Swiętego [tak mowili) ięzyka ich uczył: przecięż z Dy-

kcyonarza Tureckiego y z zwyczaiu, dosyć dobrze tym ięzykiem mowił: tym uczeniem się, czytaniem Xiąg iakich mogł miedzy pogaństwem dostać, osobliwie Historykow, nabożeństwem, przykre więzienie sobie słodził. W tymże nieszczęściu y turmie, razem z nim siedział Nikoli Francuz Kawaler Maltański, temu odwdzięczaiąc Stanisław, że mu do pobożności y drugim, nie tylko był przykładem ale y pobudką, skoro tylko na wolność wyszedł, tyle pomogł swoią interpozycyą, że y iemu powrotu do swoich dopuszczono. W cztery lata do Oyczyzny zawitawszy Stanisław, z Krolewskiey łaski iuż zastał przywiley na Starostwo Barskie, do Krola tedy w Prusiech na ten czas obozuiącego z dziękczynieniem poiechał, tak za tę łaskę, iako y za pieczołowanie o swoim uwolnieniu. Niedały mu iednak wytchnąć, grasuiące po granicach Polskich Tatarskie zagony, poszedł na nich z ochotą Koniecpolski, tegoż samego roku, to iest 1624. gdzie oboz swoy tak w kupę zcieśnił, żeby iako naymnieyszego woyska slad reprezentowało, y tak z ścieśnionym, umknął się wzad trochę; Tatarzy na slad napadszy, a wnoszac sobie zrad, że mało ludzi bydź musi, y ieszcze boiaźliwych, tym się bespieczniey na tym mieyscu rozłożyli. Tym czasem Koniecpolski wielkim sercem na nich uderzył y zbił: miało bydź Tatarow na ośmdziesiąt tysięcy. Za ta nastąpiła druga wiktorya pod Martynowem, kędy Kantymir trzydziesci tysięcy swoich utracił. Znowu w roku 1626. tak ich dobrze przetrzepał, że Chan Tatarski ledwo rak iego uszedł, zostawiwszy naszym wszystek plon dość obfity. *Starowol: Orat: in Obitum Sigismundi III*, trzy iego z Tatarow te fortunne kampanie liczy pod Satanowem, Dunaygrodem y Martynowem. Na Szwedow w tymże roku szablę swoię obrocił ten przezacny Hetman, tam raz siedm tysięcy, drugi raz trzy wielkim sercem poraził, Baudysa od siebie postrzelonego poimał: Gustaw Krol Szwedzki kulą z muszkietu raniony, iuż był w naszych się ręce dostał, tylko nim go poznano, przez niedozor straży, wymknawszy się, ucieczka się salwował. Tczow obległ, Puck odebrał, na ostatek dobrze siliego przytarszy, do tego przymusił, że pokoy z Polska zawarł, Na Niemcow gniew swoy obrociwszy. Tak uspokoiwszy Prusy, znowu na Podole przeciwko Tatarom przyciągnął, tych w roku 1633. dognawszy, aż wfrzod Wołoch, wielka klęska poraził, niewolnika y plon wszystek odebrał. Abazego Baszę, w stu tysięcy Turkow, tylcz Tatarow na Kamieniec Podolski czuwaiacego, inni mowia tylko w pięćdziesiąt tysięcy, szczęśliwie zwyciężył. A że Tatarskich y Tureckich w Polskę naiazdow naywiększa byli okazya Kozacy, ktorzy w Tureckie państwa często zaciekszy się, z obfita zawsze korzyścia powracali, zeby im był drogę do Turek zamknął Koniecpolski, Kodak potężna Fortecę przy Dnieprze wystawił: bolało to bardzo Kozakow, y dlatego zaraz kupić się do rebellii zaczęli, obrawszy sobie za Wodza Paulika, zbił ich iednak Koniecpolski przez Mikołaia Potockiego Hetmana Polnego: y znowu w następuiącym roku 1638. Ostatnia iego Kampania była w roku 1644, pod Ochmatowem, gdzie czterdzieści tysięcy Tatarow ten fortunny Hetman poraził: we dwie lecie albowiem potym, wielki woiownik na wieczny się pokoy przeniosł: tego tylko żałuiąc, że Chmielnickiego Kozaka głowe niespokoyna, y z ktorego wszystko złe Oyczyznie wrożył [iakoż tak było] żywo zostawiał. Był to Pan okrągłey twarzy y piękney, ktorey ani siwizna, ani przydłuższa broda nie szpeciła. W mowie zaiakaiący się, ztąd o nim żołnierstwo zwykli byli mawiać, Pan Stanisław wprzod uderzy, niż wymowi. We wszystkich procederach wielkiego rozsądku, a

ztąd

ztad y u Krolow Polſkich, y u wſzyſtkich dziwna o ſobie wzniecił eſty macya. Do okazyi rzadko kiedy ſkwapliwa ſzedł chybkoścta, dlatego *Curatorem* go poſpolicie zwano. Wolność iak mu mila była, ztad poznać, że ſię Władyſławowi Krolowi nowa w Polſzcze Kawalerya pod tytułem Niepokalanego poczęcia Maryi Panny funduiacemu, gorliwie oparł; y z tey racyi, krom inſzych, żeby to z ubliżeniem było rownośći Szlacheckiey. Bogu na dziękczynienie za łaſki iego, á oſobliwie za wybawienie ſwoie z niewoli, Kościoł wſpaniały w Koniecpolu pod tytułem S. Staniſława wymurował, y cioſem ozdobił. Drugi w Brodach, znaczna ſummę na dokończenie iego zoſtawiwſzy, kędy po śmierci y z żoną ſwoią Lubomirſka złożony ſpoczywa. Też Brody tak ufortyfikował, że lubo potym Kozacy, potężnym ſzturmem do nich ſię ciſneli, przecięż ich dobydź żadna miara nie mogli. Akademia tamże fundował, niektorych Profeſſorow z Krakowſkiey Akademii zprowadziwſzy: Kaplicę w Myślenicach Nayświęt: Matce tam cudami wſławioney wymurował. Barſkiemu naſzemu Collegio fundacyi przyczynił, przyłączywſzy część ſwoię wſi Załucze do niey. w Barze Zamek reparował, y miaſto ſamo rozprzeſtrzenił. Oyczyzna nadgradzaiac mu, iego dla niey fatygi, trzydzieści tyſięcy wyliczyć kazała, *Conſtit: 1624. fol. 13.* Przed Kaſztelania Krakowſka Woiewodztwo mu wprzod Sendomirſkie do buławy polney przydała, iako wyraźnie mowi *Konſtytucya 1626. fol: 4.* Ztąd wnoſze iak ſię myla ci ktorzy udaia, że lat dwadzieścia y pięc był Hetmanem Polnym, á pietnaście Wielkim, bo naymniey lat dwadzieścia wielka Buława władnął, mnieyſza zaś ledwo ſześć, co ſię y z tego poznać może, co ſię wyżey mowiło z konſtytucyi, *y Potocki Centur: Vir: fol: 226 świadczy*, że ſam ieden tylko Zołkiewſki długo na ten czas był Hetmanem. *Piſali o nim Piaſec: Annal: Ianczyńſki in Mſ. Hiſt: Coll: Barenſ: Sarbiew: lib: 4 Ode 6.*

Alexander Woiewoda Sendomirſki, Staroſta Pereaſławſki, Kaniowſki, Korſuńſki, Doliński, Syn Staniſława Hetmana z Lubomirſkii, w ten prawie czas urodzony, kiedy Ociec pod Cecora w fatalney batalii w niewolą był zabrany, przetoż na pociechę zażalonego ſerca, portret ſynowſki do Konſtantynopola Oycu zanieſiony. Dorożſzy, y tak w pobożności, iako y w naukach od Oyca wyćwiczony, na dworze ſię naypierwey pokazał Ferdynanda III Ceſarza, gdzie w młodym wieku Xiążęciem Rzymſkim od niego zawołany, do Włoch y Rzymu poſpieſzył, tam od Urbana VIII Papieża mile był przyięty. Przez Francya potym do Belgium zaſzedſzy, woienney ſzarzy ſię chwycił, z taka odwaga, że też ſam ieden na wał nieprzyiacielſki ſkoczył, aż go Auryakus ſławny Wodz tych czaſow przeſtrzegał, żeby na to pamiętał, że ſię ſynem Hetmańſkim urodził, á dla dobra ſwey Oyczyzny zdrowia ochraniał. Do Indyi nawet iuż ſię był namyślał puſcić morzem, gdyby go był Ociec do Oyczyzny nie zciągnął: tu z Oycem Hetmanem pod Ochmatowem biiac ſię z Tatarami, pokazał, że nie tylko śmierci ſię nie lękał, ale iey owſzem ſzukał dla ſławy y miłości Oyczyzny. Pod Merłem tymże ſercem ſławał przeciwko Tatarom zamyſlaiacym do Polſki wtargnąć. Po śmierci Oycowſkiey, Hana Krymſkiego dobrze naſtraſzył. A gdy ſię kozacka woyna otworzyła, iuż był Chmielnickiego do ſiebie zciągnął; atoli na naſze nieſzczęście, chowaiac go Pan Bog, ieſzcze ſię z rak iego ucieczka wyśliznął, y woyſkom naſzym dał ſię wkrotce w znaki. Z tym wſzyſtkim Koniecpolſki, z choroby co tylko ſię

w ſiły zmocnił, pod Tomaſzpolem y Konſtantynowem zemścił ſię zguby ſwoich nad roſpuſtnym chłopſtwem. Pod Pilawcami gdyby ſię była fortuna Polſka, na iego ſamego barkach oparła, bodayby nie była ſzczęśliwſza, ale między trzech podzielona, ſama niezgoda zginęła. Pod Zbarażem Oyczyznie za mur ſtanął. W Bereſteckiey okazyi, iak pierwſzy ſkoczył do okazyi, tak aż oſtatni zſzedł z tryumfem z pola, ścigaiąc aż za Styr nieprzyiaciela. W Zwanieckiey doſyć ſerce mężne pokazał: y lubo mu obſzerne iego włości koło Dniepru, Kozacka kanalia poſiadſzy odebrała, przecięż liczne chorągwie przeciwko poſpolitemu nieprzyiacielowi zawſze ſtawiał. Prawdać, że ſię potym do Krola Karola Szwedzkiego y z ludzmi ſwemi, za ſzczęściem iego idąc nakłonił, czy ſzczyrym czy zmyſlonym affektem, niewiedzieć, iednakże widząc zdradliwe na Polſkę Szwedzkie machinacye, y ſam, y woyſko ſwoie do Kaźimierza Krola odprowadził, y iuż też z pola nie zchodził rzadki gość w domu: pod Warſzawą, Malborkiem, Toruniem, nachylone Oyczyzny ſzczeście dźwigaiąc, poſpolicie w rownym z innemi proſtemi żołnierzami ſtroiu do boiu idąc, aż do roku 1659. w ktorym przeſzedł na wieczność. Poiął był w dożywotnią przyiaźń Ioannę Barbarę corkę Tomaſza Zamoyſkiego Kanclerza Koronnego, umarłą 1653. z tey ſię nie zoſtał tylko ſyn ieden Staniſław. Był wprzod ten Alexander Chorążym Koronnym y Staroſta Czehryńſkim. Piſali o nim *Paſtor: lib: 1. Kochow: Clim. 1. l. 1. Tulden, lib. 5. & 6. Posoc: Centur: Viror: fol: 16. Joannis Blaiſe Lotaringi elogium poſthumum Bruxellis impreſſum 1662.*

Staniſław Kaſztelan Krakowſki Staroſta Doliński, Syn Alexandra Woiewody Sendomirſkiego z Zamoyſkiú, a przedtym Obozny Koronny 1676. z tym tytułem podpiſał *Confirm: jur: gen: fol: 9. Nieſzporkow: fol: 325.* Woiewody Podolſkiego tytuł mu daie, gdzie powiada, że do Nayświęt: Matki Częſtochowſkiey dał nalewkę ſrebrna z miednica, wraz z żoną ſwoią Eugenią Katarzyną Xiężniczką Wiſniowiecką, była to corka Dymitra Kaſztelana Krakowſkiego, *iako Geneal: X. Wiſniowieckich piſze*, ałoli z niey żadnego potomſtwa nie zoſtawił; miał podobno y drugą żonę, iako o niey y o corce iego namienia, *Konſtytucya 1670 fol: 36.* Na Seymie 1661 przez *Konſtytucya fol: 31*, dobra w Kiiowſkim Woiewodztwie Mliowczyzna nazwane iako dziedziczne przyſądzono mu, to ieſt Smila albo Taſmyn, Konſtantynow, Babkley, Orłowiec.

Remigian Biſkup Chełmſki, Opat lędrzeiowſki, drugi ſyn Alexandra Woiewody Sieradzkiego z Sroczyckii. Ieſt iego pamiątka w lędrzeiowie gdzie Koſci Wincentego Kadłubka niegdy Biſkupa Krakowſkiego, a potym Zakonnika Cyſtercyenſkiego za pozwoleniem Starſzych z Ziemi podnioſł, y wyſtawiwſzy marmurowy nadgrobek 1633, uczciwiey ich złożył, *Starowol: w życiu Kadłubka.* Ieſt y w Katedrze Chełmſkiey do ktorey ſprawił Krzyż wielki ſrebrny, y lichtarzy ſrebrnych dwanaście. Dyeceżya ſwoię, że dla intereſſow publicznych Oyczyzny, nie mogł przez ſiebie, wizytował przez inſzych, wſzyſtkim miły y przyſtępu do ſiebie nikomu nie broniący, o nim między inſzemi piſze *X. Karwat in Siradia trabeata. Quo non ſervantior Æqui. Romuleo quiſquam Lechicas moderamine gentes flexit* y tam daley *Skrobiſow: in Vitis Archiep: Leop:* Urbana Papieża liſt przytacza, w ktorym go na tey Katedrze Konfirmuie. W ſtąpił na tę godność Paſterſką 1626. zſzedł z tego świata 1640. *Piechow: in Epiſc. Chelm: Facies Rerum.*

Kryſztof Woiewoda Bełzki Staroſta Stryiſki á przedtym Chorąży Koronny, ſyn trzeci Alexandra Woiewody Sieradzkiego z Sroczyckii, ten dwa razy śluby małżeńſkie ponawiał, pierwſzy raz z Xiężną Zofią Porycką

eka z Zbaraża, z tey była Angela Febronia Iana Wielopolskiego Stolnika Koronnego a potym Kanclerza Koronnego małżonka, umarła 1661 *Kaz: Podkowa Wolsk: Reform:* drugi raz z Konstancya Staniſławska Kaſztelanka Halicka herbu Pilawa, z ta zpłodził pięc corek, Alexandre, Zofia, Ekonorę, Euzebia y Annę, wſzyſtkie ſię za klauzura Zakonna Bogu na ſłużbę wieczna poświęciły, ſyna zaś iednego Iana Alexandra. Krol Ian Kaźimierz konkurruiac o Koronę Polſka poſtem ſwym uprosił do ſtanow Koronnych tego Kryſztofa *Porządek elekcyi 1648 fol: 14*

Jan Alexander naprzod Koniuſzy Koronny, daley Woiewoda Bracławſki, nakoniec Woiewoda Sieradzki, dziedzić na Koniecpolu y Iazłowcu, Staroſta Sieradzki, ſyn Kryſztofa Woiewody Belzkiego, miałci wprawdzie za ſoba Elżbietę Febronia, corkę Rzewuſkiego Podſkarbiego Nadwornego, nieporownaney odwagi Kawalera, atoli żadnego potomſtwa z nia nie zoſtawiwſzy, oſtatni z tey linii Koniecpolſkich, ba y podobno oſtatni z tego Domu y Imienia z światem ſię rozſtał w roku 1720. Był Kommiſſarzem od Rzeczypoſpolitey wyſtawionym po paktach Karłowieckich do rozgraniczenia Polſki od Turek, Rozniatowſka miſſya naſza, iemu iako oſobliwſzemu Dobrodzieiowi ſwemu, wieczna przed Bogiem pamieć zapiſała,

Ian naprzod Kaſztelan a potym Woiewoda Sieradzki, ſyn czwarty Alexandra Woiewody Sieradzkiego z Sroczyckii, umarł 1661. tego wiela obietnicami chciał na ſwoię ſtronę nachylic Guſtaw Krol Szwedzki, ale nienadwerężonym ſtatkiem doſtawał przy Panu ſwoim Ianie Kaźimierzu Krolu, y do tego całemu Woiewodztwu Sieradzkiemu był pochopem. Złączył ſię był dożywotnie z Sarnowſka z ktorey ſyn Staniſław Karol

Staniſław Karol Woiewoda Parnawſki ſyn Iana Woiewody Sieradzkiego z Sarnowſkii: z pierwſzey żony Kuropatwianki, zpłodził ſyna Iana, y corkę Elżbietę Korycińſka Franciſzka Kaſztelana Bracławſkiego małżonkę, ale bezpotomnych, dzieſięc tyſięcy zapiſała do Kaplicy Krakowſkiey S. Xawiera, tamże pochowana u S. Piotra. z drugiey Zofii Oleſnickii Ioannę Cienſka y Maryannę Walewſką Zygmunta Walewſkiego Kaſztelana Roſpierſkiego małżonkę.

Mikołay Przedbor Kaſztelan Roſpierſki, brat Staniſława Przedbora Kaſztelana Sieradzkiego y Starofty Wieluńſkiego, podpiſał Unia Xięſtwa Litewſkiego z Korona 1569. *Conſtit: fol: 171.* a *Paproc:* Kaſztelanem go zowie, temu Anna Czyzowſka herbu Topor powiła Corki, Zofia Czerſka Szczeſnego Sędziego Ziemſkiego Krakowſkiego małżonkę, umarła 1584. iako iey nadgrobek świadczy u S. Froycy w Krakowie; y drugie; ſynow zaś trzech, lędrzeia, ktory deputowany z Woiewodztwa Sendomirſkiego podpiſał elekcya Zygmunta III 1586. *Conſtit: fol: 437.* z Ligezianki zoſtawił potomſtwo, był potym Kaſztelanem Połanieckim y Rotmiſtrzem Krolewſkim. Iana Sędziego Ziemſkiego Lubelſkiego, ktory umieraiac 1606. oſtatnia wola, bibliotekę ſwoię, Collegio naſzemu Lubelſkiemu oddał, *Annuæ Coll: Lubl:* W dobrach ſwoich dziedzicznych Kościoł na cześć Boſka wyſtawił, iako świadczy *Cich: in Alloy: Ofoc: lib: 2. cap: 13.* y Mikołaia Sędziego Ziemſkiego Sieradzkiego, y w Rycerſkich Sztukach biegłego, żył lat dziewięcdzieſiat, umarł bezżenny. Był zdami ſię czwarty bratich Alexander Staroſta Radomſki w Sieradzkim, o ktorym iuż zmarłym *Konſtyt: 1611. fol: 10.* twierdzi, że do Szpitala przy Kościele Radomſkim dla ubogich tam żebrzacych, młyn y z gruntem pewnym darował: co approbowała Rzeczpoſpolita. Zygmunt Stefan ſynowiec Mikołaia *według Baran:* wziął po nim Sęſtwo Ziemſkie Sieradzkie, był

oraz y Staroſta Szcercowſkim, poſtował na Konwokacya 1632. z ktorey deputowany był do rewizyi ſkarbu Koronnego *Acta interr:* y na Seym 1633. zkąd deputatem ſtanął na Trybunał Radomſki, *Conſtit: fol: 21*, był potym Staroſta Będzińſkim 1648. Ięrzey Kaſztelan Połaniecki z Ligezianki iako ſię wyżey mowiło, corki iego dwie, Elżbieta Chlewicka, y Zofia Dedyńſka Podſtolina Sanocka, y ſyn Stefan Pułkownik Krolewſki, ten z Choragwia Uſarſką ſilny był Szwedom, tak, że w okazyi zginął mu iego Porucznik Borowſki, umarł ten Stefan 1629, zoſtawiwſzy z Marcyanny Daniłowiczowny, Woiewodzanki Ruſkiey, dwoch ſynow, Ięrzeia y Alexandra *Iackowſki Kamena Załoſna.* Ięrzey ſyn Stefana [piſał ſię z Przecławia] Pisarz Polny Koronny, umieiętności dzieł Rycerſkich, ktorey to w Niderlandzkim woyſku, to pod Stryiem ſwoim Staniſławem Hetmanem nabył, na przyſługę Oyczyzny chciał zażyć, w woyſku Polſkim cudzoziemſkim po ſtopniach idąc, wkrotce do naypierwſzych doſzedł; atoli go śmierć prędko zabrała, wieku iego dwudzieſtego oſmego, roku Pańſkiego 1648. iako z iego nadgrobku wypiſał, *Starowol: in Monum:* z Kościoła S. Troycy w Krakowie, miał za ſoba Potocka Wiktorya herbu Pilawa Mikołaia Kaſztelana Krakowſkiego y Hetmana W. Koronnego corke *Potoc. Centur: Vir: fol: 40 Paſtor: Hiſt: lib:* 1. Samuel Kaſztelan Chełmſki Staroſta Grabowiecki 1621, poiał Alexandrę corkę Iana Felixa z Fulſztynu Herburta Staroſty Wiſkiego y Mościckiego, mąż Rycerſki, czego dał dowody to w Tatarſkich to w Tureckich expedycyach, iako go chwali *Twardow: Sieradz ſie Swieci.* Collegium naſze Przemyſłkie 1632. łaſkami ſię iego ſzczyciło *Hiſt: Coll:* z tey żony był ſyn ale zſzedł bezpotomny, y corek dwie, iedna z nich żyła z Samuelem Konſtantym Szczawińſkim Kaſztelanem Kruſzwickim, druga Zuzanna z Woyciechem Kraſińſkim Woiewoda Mazowieckim. Mikołay Kanonik Gnieznieński Proboſzcz Przecławſki, po ktorym Kanonia wziął Ięrzey Olſzewſki *Duniń Kazania* Staniſław Kaſztelan Lubaczowſki z Seymu 1653. deputat na Trybunał ſkarbowy Lwowſki, *Conſtit: fol: 2*, miał za ſoba Helenę Izabellę Daniłowiczownę Starościanke Czerwonogrodzka. Tenże ſam zdami ſię Staniſław był potym Kaſztelanem Bracławſkim, a z Hoſzowſkii zoſtawił ſyna Leonarda Jozefa, y corkę Zofia naprzod Olſzewſka Chorążyna Goſtyńſka, á potym Załuſka Woiewodzina Rawſka Ociec iey urodzony z Kraſickii. Iakub 1632. Przedbor Kuſtoſz Przemyſłki 1693. był kilka razy deputatem na Trybunał Koronny. Zofia Koniecpolſka Starościanka Sieradzka była za Duninem, *Kazan: na pogrzeb: Olſſow: Geneal: Olſſow:* N. Koniecpolſka Michała Xiążęcia Czartoryiſkiego Woiewody Sendomirſkiego małżonka. N. Zakonnica u S. Ięrzeia w Krakowie, Katarzyna z Roxyć Koniecpolſka, żona Mikołaia Gomolińſkiego Pisarza Ziemſkiego Sieradzkiego umarła 1627, iako z iey nadgrobku z Suleiowa wypiſał, *Starowol: in Monum:* N. miał za ſoba Tereſſę Annę Brzechwiankę Podkomorzankę Wendeńſka, Anna była za Adamem Ocieſkim Podkomorzym Krakowſkim, po ktorego śmierci 1566. pozſla za Zygmunta Zaklikę Kaſztelana Polanieckiego *Paproc: o herb: fol: 45:*

KONIENSKI herbu Nieczuia w Sendomirſkim Woiewodztwie.

**KONINSKI herbu Iunoſa* w Bełzkim Woiewodztwie. O tych ani Paprocki ani Okolſki nie piſał.

KONINSKI herbu Łabędz piſza ſię z Konina. Ięrzey Duniń Koniński poſeł na Seym z Płockiego 1633. ztamtad deputowany na Trybunał Fiſzkalny *Conſtit:*

t: fol: 22, podobno ſa Konińſcy Leliwczykowie, z ktorych Woyciech Podarości Rożańſki był Poborca z Seymu naznaczony 1629. *Conſtit: fol: 21:* *VOIACKI herbu Prawdzic* w Chełmińſkim Woiewodztwie *Mſ. o Familiach Pruſ.* Mikolay Konoiacki dziedzic na Bochlinie y Kozielcu, deputatem bywał na rybunał Koronny. N. miał za ſobą Klonowſka pozoſtała wdowę po rzym Pierzcha, Konoiacka urodziła Jerzego VonLewalt, Konoiacka Czapiego małżonka. Piotr Gnieznieńſki y Chełmińſki Kanonik, Deputat na rybunał Koronny 1694. Jednaż ich dzielnica z Dębołęckiemi N. Sędzia iemſki Chełmińſki.

Konopatski herb.

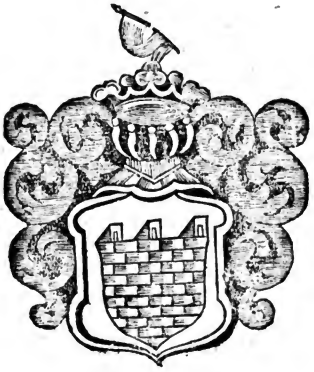

Z Kwadratowych Kamieni, w ſiedm linii ułożony mur powinien bydź, na iego wierzchu, trzy blanki, wſzyſtkie ſobie rowne, na helmie Choragiew w prawa tarczy nachylona, rozpuſzczona nie zupełnie, ale więcey na drzewce założona, tak go opiſuie *Okol: tom: 2 fol: 237. atoli Mſ. o Familiách Pruſkich* powiada, że powinny bydź wie ſkrzydła orle białe, na każdym z nich taki mur iak na tarczy. Przyeſiony ten herb do Pruſ, ieſzcze za Krzyżakow z Xięſtwa Brunſwickie-, według *Łukaſza Paproc: w Xiażce o początkach herbu Grzymała.* według *olſkiego, Duryewſkiego w prefacyi do Niezeſła pamiet, y pomienionego Mſ.* z Lucyi niżſzey, przez iednego z Langraffow Luſackich. Początki zaś iego tey okazyi. Ieden z przodkow Domu tego, w owey Azyatyckiey przew Saracenom expedycyi, z Godefrydem Bullioniuſzem przez Kawalerſka wagę, zkąd też odwaga zowią Oyczyſty Domu tego Kleynot, na mury nieprzyielſkie pierwſzy przed innemi przedarſzy ſię, y choragiew na znak podniozſzy, igim drogę na mury y do miaſta, ſwym meſtwem utorował, zá co y iemu y napcom ze krwi ſwoiey, mur z blankami opanowany, á w hełmie zwyzka choragiew nadano. *Starovol: Kazanie na pogrzeb Iana Karola Konopac: P. Rutka, Dunyew: loc: cit:* Tymże ſię herbem niektorzy Koſſowſcy w Pruh pieczętuia.

Naydawnieyszego z tego Domu wspominaią Iana na Bielczanach Barona Konopatskiego koło roku 1260, żona zaś iego Błogosławiona Jutta, potomstwo w Zakonach Bogu poświęciwszy, maiętność wszystkę ich Kościołowi w Chełmży Katedralnemu oddała na wolna dyspozycya, *Bzov: in Annal: t: 13: num: 21. M: Baron. in Vit: SS: Polon: Christoph: Łoniewski w życiu B: Jutty I. P. Pomoc z Nieba*, ia tu kładę iey życie krotko zebrane, z Marcina Baroniusza, ktory go miał wziąc z Kościoła Katedralnego w Chełmzy. Ta Błogosławiona Jutta z starozytney Familii Sangerhausen nazwaney w Prusiech urodzona w roku 1220, z Oyca Woyciecha z Matki Jadwigi, w oyczystym miasteczku Bug, pol mile od Chełmzy. W młodych leciech zaraz, znak świątobliwości żywota przyszłego pokazowała, á zwłaszcza na modlitwie w czytaniu y słuchaniu pobożnych przykładow y żywotow Swiętych. Gdy kto mowił słowa prożne, á ona słyszała, zaraz precz uchodziła, mowiąc; musiemy dać ráchunek P. Bogu z tego słuchania y mowienia prożnego: po nabożeństwie zaraz się do modlitwy udawała. Pragnęła tego, áby była dana od rodzicow do Klasztora na służbę Boską, ale Jan brat rodzony (ktory potym siodmym był Mistrzem Krzyżackim y Klasztor OO Dominikanow w Toruniu fundował) wspoł z rodzicami, tego iey niepozwalaiąc, za mąż ią wydał za Iana Konopatskiego Barona na Bielczanach człowieka znacznego, lat piętnaście na ten czas maiąca. Y w tym iednak stanie zwyczaynego sobie nabożeństwa nie opuszczała, w czytaniu Xiąg duchownych y miłosiernych uczynkach pilno się ćwiczac. Dał iey Pan Bog corkę ktora w wielkiey boiaźni Bożey y cnotach Chrześciańskich wychowała. Ubogich, nędznych, ucisnionych z miłości ku Bogu wielce kochała y szanowała, ktorym kleynoty, pieniądze, szaty od rodzicow sobie zostawione rozdała, tak, że też pod czas potrzeb swoich, gdy iey nie stawało, musiała u insych żebrać, zkąd rożne uragania od ludzi ponosiła, z wielką iednak skromnością; za prześladowce swoie P. Boga prosząc; á w tym pokazał się iey Chrystus Pan, tak do niey mowiąc, *Omnia mea tua sunt, & tua mea.* Wszystkie rzeczy twoie moie są, á moie twoie. Zkąd tak się do opatrowania ubogich udała, że też od domu do domu chodziła pytaiąc się, ieżeli kto nie choruie, albo czy iakich ubogich y niedołężnych niemasz. Od tego czasu, do kościoła nigdy w karecie, áni na żadnym wozku nie iezdziła, lecz piechotą chodziła. Obrażał się iey mąż nie raz o to, że się nie rychło z kościoła wracała, ba y z ięzykow ludzkich szczypiących iey życie, miał ią w podeyrzeniu, ale to ona skromnie znosiła, oddaiąc się P. Bogu, ktory ią zawsze miał w swey opiece, że ią więc Anioł widomy z kościoła przez iezioro, iakoby po suchey ziemi do domu przyprowadzał; na co wiele ludzi nie raz patrzało. Iednego czasu zagniewany mąż, gdy nie rychło z kościoła nadeszła, rozegnawszy czeladz, oney samey kazał ryby warzyć, wyrzucaiąc iey co na nię z pletliwych gab słyszał; P. Bog iey niewinność pokazał, bo gdy panew rozgorzała gołemi rękami wzięła, á z niey ryby wyłozywszy, náymniey się nie parzac, mężowi swemu podała, ten widzac, y ręce nie zkazone od ognia, y ryby dobrym gustem uwarzone, lubo w krotkim czasie, przepraszał ią pokornie, á pokutuiąc, za swoie ludzkim potwarzom prędka wiarę, do Rzymu na peregrynacya poszedł, gdzie życie swoie pobożnie zkończył. O tym dowiedziawszy się Błogosławiona Jutta, wolnieysza będąc, tym więcey przyczyniła uczynkow miłosiernych, modlitw y prac koło ubogich troiako, że y dnia y nocy, według iey chęci wielekroć do służenia nędznym

dznym nie dostawało, a gdy przy tey pracy świętey, raz iey światła w nocy nie stało, słońce iey nad bieg przyrodzony rozświeciło, oświadczaiąc iák była miła Bogu iey przysługa, ktora czyniła ubostwu. Nawet powtore pokazał się iey Chrystus JEZUS na modlitwie, y dozwolił iey czerpać łaski iako naywiększe z boku swego Przenayświętszego zkąd była napełniona darami wielkiemi w mądrości y miłości Boskiey, także y w pismie Swiętym, y o taiemnicy Troycy S. że też nayuczeńsi, nauce się iey dziwowali. Z tego obiaśnienia Boskiego chcąc się bardziey na służbę Boską wylać, świecki stan porzuciwszy, do Zakonu wstąpiła Kanonikow Regularnych S. Augustyna trzeciey reguły, ktoremu wszystkę swoię substancya darowawszy, tak w wyniszczeniu siebie, pokorze, cierpliwości y doskonałości życia zakonnego postąpiła, że na modlitwie częstokroć widywano ią obtoczoną światłością wielką, y podniesioną od ziemie w gorę przez dwie godziny. Nakoniec śmiertelna choroba zdięta. (o ktorey to pospolicie mowiła; O iak wiele pomaga, do uproszenia wszystkiego u Boga złe zdrowie, ubostwo dobrowolne y nędza, tym ktorzy w Bogu ufność swoię pokładaią) potrzecie pokazał się iey P. JEZUS z licznym orszakiem Aniołow, mowiąc, do niey, *Veni iam o famula mea in regnum meum.* to iest Podź iuż sługo moia do Krolestwa mego. Po tym widzeniu zaprosiwszy do siebie Heyderyka Biskupa Chełmińskiego spowiednika swego, prosiła aby iey Historya Męki Pańskiey czytano, po ktorey Sakramenta święte przyiawszy z wielką goracością, pożegnawszy wszystkich, duszę swoię w ręce stworcy swego oddała w roku 1260, wieku swego 40. dnia 5. Maia (przydaia drudzy w wigilia Bożego Wstąpienia, z muzyką Anielską do Nieba zaniesiona. Z ciała iey po śmierci zapach cudowny wynikał, ktore na ramionach Kapłańskich zaniesione do Kościoła Chełmińskiego Katedralnego na ten czas *Canonicorum Regularium S. Augustini* uczciwie pogrzebione. Pod ktory czas, wiele P. Bog cudow pokazał ludźiom przez iey przyczynę. *Toż o niey pisze Werbski w Zwierzciedle Matronom Polskim.* Atoli *Joannes Leo w swoiey Historyi Pruskiey fol: 90.* powiada, że była rodem z Turyngii, y lubo nie pisze, kto była z domu, twierdzi iednak, że w stan małżeński wydana za Karola de Sangerhausen, że z nim zpłodziła trzech synow Hannona, ktory tu w Prusiech Mistrzem był Krzyżackim, á trochę przedtym, nim na tę godność wstąpił dla rozruchow woiennych w Turyngii, tu ia zprowadził: drugi syn iey był Biskupem, *nie pisze iakim*, trzeci na Oyczyznie osiadł: pisze y to, że żyła lat osmdziesiat y ieden, że siła przez trzy lata cierpiała od własnych służebnych Panien.

Mikolay z Konopatu, ktoremu podczas interregnum po Kazimierzu wielkim, Jan Suchywilk herbu Grzymała Arcybiskup Gnieznieński, á snac gdy ludzie żołnierscy, dobra kościelne szarpali, Kamień pogranicza fortecę, y przy nim kommendę nad pułkiem, cnocie iego y dzielności, ile swego pokrewnego powierzył, á ztąd mogłby sobie kto wnieść, że ponieważ we krwi sobie blisey byli, ten Arcybiskup, y Mikolay, że Mikolay tym że się herbem pieczętował, co y Suchywilk, to iest Grzymała, lubo znać potym odmiana się taka, iaka widzisz w herbie stała. Żył ten Arcybiskup 1380. Wawrzyniec Konopatski w roku 1440 Sędzia był Ziemskim Swieckim, drudzy z tego Domu Tczewskiemi, Swieckiemi, Tucholskiemi Ziemskiemi Sędziami. Miał krom tego ten Dom tytuł, Comitum albo Hrabiow, dziedziczny, od Papieża y Cesarza sobie nadany, o czym *świadczy Okols: y Mss. o Familiach Pruskich. Starowol: in Monum.* Starostwo Swieckie długo bar-

dzo w tym Domu chodziło od Kaźimierza III Krola Polſkiego w zaſtugach tey Familii nadane *Hiſtor: Polon: Prut: fol: 79.* Henrykowi Krolowi Francuzkiemu IV Konopaccy dobrze zaſłużeni, kiedy mu do Francyi znaczne poſiłki ſwoim własnym kosztem zaciągnione poſłali. Maciey z Konopatu naprzod Chorąży Pomorſki od Jana Albryehta 1495 nominowany, potym Podkomorzy Chełmińſki 1498, o czym przywileie w tym Domu świadcza. Zona iego z Familii Wafelrode: z tey zpłodził dwoch ſynow Jana y Jerzego, y corkę Sebaſtyana Czapſkiego małżonkę.

Jan naprzod Podſkarbi Ziem Pruſkich, toż obrawſzy ſobie ſtan duchowny Proboſzcz Małborſki, nakoniec Biſkup Chełmińſki. *Facies Rerum Sarmaticarum*, zadaie mu iakby herezyi Luterſkiey na ten czas wſzczynaiacey, miał ſprzyiac, Kanclerza Luteranina przy ſobie chować, y że Toruńczanie przez ſwoich ablegatow przed nim ſię chełpili. *Torunenſes bonos eſſe Luteranos;* atoli *Daryewſki w Prefacyi namienioney*, ſtawi go temi ſłowy. W owe, Luterſka niecnota zdementowane czaſy, pobożnośćia, nauka, ludzkoścta, na ubołtwo Chryſtuſowe niewymuſzona ſprawiedliwośćia, przy wyſokim urodzeniu y ſtanie oſobliwa ſkromnośćia chwalebny. Za iego Paſterſkim ſtaraniem przy Nuncyuſzu Stolicy Apoſtolſkiey, Lutrowe Xięgi, w poł Toruńſkiego rynku w roku 1512 palono. *Zachar. Ferer: Concrem: Lut: tradit.* Liſt także Zygmunta I *in Mſ: Petricov:* świadczy o nim, że bratu ſwemu Jerzemu Woiewodzie Pomorſkiemu, za konſenſem ſwoiey Kapituły, wieś Wawrzyſowice darował, inſza na to mieyſce do Katedry Chełmińſkiey przykupiwſzy: co approbował Zygmunt Krol: Przydaie w tymże liście, że czego żaden z Anteceſſorow iego przed nim nie uczynił, on dobra Kościoła ſwego tak reparował, intraty znacznie przyczynił, budynkami wſpaniałemi ozdobił, oprawił zamki opadłe do ozdoby, ufortyfikował do obrony: umarł 1530 w Lubawie pochowany.

Jerzy brat Jana Biſkupa Chełmińſkiego, naprzod Podkomorzy Chełmińſki, potym Kaſztelan Gdańſki, nakoniec Woiewoda Pomorſki y Starosta Swiecki. Jemu liſt Zygmunta I na Polecieńſki dwor dany to przyznaie, że Dom Konopackich, *animo gratuito & fideliſſimo, ac ſumma virtute & dexteritate, non ſine intemeratæ fidei conſtantia*, zawſze w Polſzcze dobru pospolite mu ſłużył. Krol Albrycht darował mu dobra Lepno 1499. z Kopyckii, *iako chce Mſ. o Famil: Pruſk: Zołuſ:* czy z Kopycińſkii zpłodził dwie corki, z tych iedna doſtała ſię w małżeńſtwo Kryſztofowi Koſtce Woiewodzie Pomorſkiemu, druga Jerzemu Oleſkiemu herbu Grzymała Kaſztelanowi Chełmińſkiemu: ſynow także trzech Łukaſza, Rafała, y Jerzego. Z tych ieden Łukaſz zbudował pałac w Mirachowie, umarł 1570. a z Cemianki Woiewodzanki Małborſkiey miał dwie corki, iedna z nich Helena była za Samuelem Konarſkim Chorążym Pomorſkim, leży w Kościele Topolſkim, kędy zuſt icy po śmierći wyroſła lilia. Druga za Jędrzeiem Kretkowſkim Woiewoda Brzeſkim Kuiawſkim, ſynow trzech, to ieſt Łukaſza dziedzica na Mirachowie, od ktorego z Konarſkii Starościanki Jurborſkiey, było dwoch ſynow, Adam z Radowicka bezpotomny, y Kryſztof bezzenny, umarł 1647, leży w Grzywnie: ociec ich zaś Łukaſz umarł 1627 pochowany w Toruniu u OO Dominikanow. Jerzego dziedzica na Kuczwałach, żył bezzenny, leży w Kiſzborku. Fabiana Dziekana Poznańſkiego, Kanonika Gnieznieńſkiego Warminſkiego y Chełmińſkiego, Kameryera u Klemenſa VIII, Leona XI, y Pawła V: od tego oſtatniego, przywiozł do Polſki Kapelusz Kardynalſki Maciciowſkiemu, y pierścień. *Damalev: in Archiep: Gneſn: fol: 338,*

w Gro-

w Grodnie OO Bernardynow fundował, y altarya w Kościele Katedralnym Warmińskim: á Błogosławionemu Kostce u Klemensa VIII wyiednał pewne indulgencye do iego kaplicy. *Sachino in Vita B. Stanisl.* Był Administratorem Biskupstwa Chełmińskiego 1614, umarł w Warmii.

Rafał Kasztelan Elblaski syn drugi Jerzego Woiewody Pomorskiego. *Mſ. o Famil: Pruſkich powiada*, że umarł *ſterilis 1550: a Hiſtoria Poſſelii Polon: Prutен: w roku 1552 twierdzi*, że dopiero wstąpił na tę Kasztelania, á przedtym to iest 1548, Podkomorzym był Malborskim *fol: 653*, czy miał kogo za soba, żaden nie pisze:

Jerzy Kasztelan Chełmiński, trzeci syn Jerzego Woiewody Pomorskiego, w roku 1551 na tym krześle siedzieć począł, na Elblaskim 1549, na Gdańskim 1646. Anna z Sztemberku Kosteczanka, corka Stanisława Woiewody Chełmińskiego, dwie mu corki powiła, z ktorych iedna z Trzebińskim, druga z Piotrem Tomickim Kasztelanicem Gnieznieńskim herbu Łodzia, zaslubione, synow zaś sześciu. I. Jan Kanonik Chełmiński y Warmiński, ktorego epitaphium na tablicy srebrney wyzlacaney wykopano w Chełmzy 1622 z taka inskrypcya. *R. D. Joannis à Konopat, Canonici hujus Eccleſiæ Cathedralis Culmenſis, filis vero Georgii à Konopat Caſtellani Culmenſis & Capitanei Svecenſis, corpus hoc tumulo reconditum, beatam ſpem futuræ & gloriosæ reſurrectionis expectat. Obiit die S. Bonifacii 4 Maij anno 1601.* II. Stanisław bezżenny, trzymał Gentyliszki w Litwie w zastawie od Xiążat Radziwiłow, tego nadgrobek w Nowym u OO Bernardynow tak mowi. *Stanislao Georgii à Konopat Caſtellani Culmenſis & Capitanei Svecenſis filio, viro multis ac egregiis virtutibus praedito, fratres ſuperſtites, amoris & dulcis memoriæ ergo, hoc monumentum poſuêre, qui obiit 1608. ætatis 47.* Herby cztery, Odwaga, Dabrowa, Von Pekaw, Helemberg. III. Kryształ, trzymał Tomice Luchowo, Smarzewo y Swierkocin, zżedł z tego świata bezżennie żyiąc. IV. Rafał, ktorego z Rokusowny został się syn Jedrzey, ten z Czapskii wdowy, żadnego nie zostawił potomstwa.

Jerzy Kasztelan Chełmiński piaty syn Jerzego Kasztelana Chełmińskiego z Kosteczanki, trzymał Straszow, w Rynkowce Zamek, y wielkim nakladem y piękna magnificencya wystawił. Nowski Klasztor OO Bernardynow od heretykow zprofanowany y zpustoszony reparowawszy w roku 1600, Zakonnikami wprowadzonemi osadził, *Hiſtor. Poſſel: Polon: Prutб: fol: 285.* Złączył się był dożywotnie z Elżbietą Dąbrowską Starościanką Radzynska, z tey miał pięc corek, Annę wydał za Ernesta Krokowskiego Sędziego Puckiego herbu Wikorod. Zofią za Mirosława Konarskiego Chorążego Pomorskiego, á potym Podkomorzego Malborskiego. Maryannę naprzod za Jana Przylupskiego, a po nim za Brańskiego, z obiema żyła bezpotomnie, Katarzynę Zakonnicę w Zukowskim Klasztorze. Elżbietę, ta Panna umarła, synow było czterech. Z tych Jan młodo umarł 1594 we Gdańsku z nadgrobkiem od Oyca pochowany, *Starowol. in Monum* Kryształ żył bezżenny. Rafał w kwitnącym wieku świat pożegnał, nadgrobek iego w Dzwiernie. Jerzy Starosta Nitawski, miałci wprawdzie za soba Konarska Annę, przecież potomstwa nie było. *Starowol: Orat: in Obitum Sigiſmundi III,* o Jerzym Konopackim powiada, ktory żył zaczasow tego Krola, że przez trzydziesci lat w trunnie w ktorey się kazał po śmierci pochować, z łzat się wyzuwszy sypiał, y owszem bezżenny lezac, ustawiczna się na śmierć reflexya w światobliwe życie wprawiał, takbym rozumiał, że otym Jerzym mowa, ktory był syn Łukasza z Cemian-

ki urodzony. Jerzego zaś Konopatſkiego Kaſztelana Chełmińſkiego, *wſpominaia Konſtytucye 1591 fol: 616*, gdzie go Rzeczpoſpolita do pogranicznych dyfferencyi od Pomorſkiey Ziemi komiſſarzem uczyniła.

Maciey naprzod Podkomorzy Chełmińſki y Staroſta Grudziadzki, potym Woiewoda, nakoniec po śmierci żony ſwoiey, Biſkup Chełmińſki, ſzoſty ſyn Jerzego Kaſztelana Chełmińſkiego z Koſtczanki. W Rycerſkim ſtanie ſłużył Oyczyznie, iako na kochaiącego ſyna przyſłało, to poſtuiąc na rożne Seymy, to Kommiſſye odprawuiąc. Zamek w Konopacie prawie iak inſzy, nowa ſtruktura reparował y ozdobił. Paweł V. iemu y ſukceſſorom iego, ſwoy własny herb do iego przydał, to ieſt na helm ſmoka z rozſzerzonymi ſkrzydłami, czyli ſkrzelami wynioſł, atoli ani on, ani potomſtwo iego, przywileiu Papiezkiego nie zażywali. Biſkupem żoſtawſzy wiele od heretykow cierpiał, ktorym Kościoły odbieral, w Chełmży fundacya uczynił na inſtytucya dzieci ſzlacheckich, umarł 1613, dwie lecie na tey Katedrze prezyduiąc z wielkim wſzyſtkich dobrych żalem. Oſtatnia wola roſkazał był, żeby mu żadnego mauſoleum nie ſtawiano, ale żeby na proſtym głazie miaſto nadgrobku napiſano, Tu lezy Konopacki Biſkup Chełmińſki, *Ianczyńſki in Mſ.* Ciało iego iednak Kaſper Działyńſki 1644 z ołowiana trunna, na inne mieyſce przenioſł w Katedrze Chełmińſkiey. Zona iego, gdy iefzcze był ſwieckim, była Elżbieta Dulſka herbu Przegonia Kaſztelanka Chełmińſka y Podſkarbianka Koronna: ta mu powiła trzy corki, Zofią, Katarzynę y Elżbietę, dwie z nich życie ſobie zakonne za klauzura w Toruniu obrały: trzecia doſtała ſię w małżeńſtwo Zygmuntowi Grudziańſkiemu Kaſztelanowi Nakielſkiemu. Synow z teyże było ſześciu. Z tych Piotr 1589 w Malborku pochowany, Gabryel w Toruniu u Mniſzek 1617. Władyſław, młodo pomarli. Jędrzey czwarty brat ich, naprzod Kanonik Chełmińſki, z tym honorem w Paryżu uczył ſię Retoryki, Philozofii y Jus Canonicum, z tamtad do Rzymu poſpieſzył, gdzie od Pawła V. mile przyięty: powrociwſzy do Oyczyzny wziął od Krola Kanonia Warmińſka, dalſzym nadzieiom, śmierć tame rzucila 1622 wieku 25, umarł tylko dyakonem będąc, a iako iego nadgrobek świadczy w Chełmzy, *Beatiſſimæ Virginis cultor eximius, ſobrius, caſtus exemplaris, Benefactor Collegium* naſzego Brunsberſkiego.

Jan Karol piąty ſyn Macieia Woiewody Chełmińſkiego, naprzod Staroſta Dybowſki, potym Opat Wachocki, daley Tyniecki, nakoniec Warmińſki Biſkup, nim mu iednak expedycya przyſzła z Rzymu na tę infułę, przenioſł ſię na wieczna godność 1643. Po dwa kroć peregrynuiąc po cudzych kraiach, tak ſię dobrze ięzykow, Włoſkiego, Francuzkiego, Hiſzpańſkiego, Niemieckiego, nauczył, iakby ſię w każdey z tych Prowincyi urodził. Przytym z natury wielki dowcip tak przepolerował, że Grzegorz XIII piękne w nim przymioty zważywſzy, do ſwoiey Boncompagnow Familii y herbu go przypuſcił. Zygmunt III, na ktorego dworze znacznym koſztem długo ſię bawił, Staroſtwo mu Dybowſkie konferował: á gdy w piecdzieſiat potym lat życia ſwego ſtan ſobie duchowny obrał, przydał mu Władyſław IV Opactwo Wachockie, y z bratem ſwym Janem Kaźimierzem do Hiſzpanii wyſłał, tam y z Kaźimierzem od Francuzow przytrzymany, przewlokły areſzt weſoła znoſił y nie zachmurzona powieka, aż też naprzod do Paryża przywołany, z tamtad do Oyczyzny powrocił: wziął wkrotce Opactwo Tynieckie w zaſtugach, á daley y nominacya na Biſkupſtwo Warmińſkie. Bogaty ornat y piękny kościo-

Digitized by Google

łowi Tynieckiemu oddał, tak szczodry na ubogich y uczonych ludzi, że też czasem y iemu samemu nie stawało, w ten czas tedy wziawszy instrument muzyczny, cieszac się mawiał, *Dominus providebit, Ego verò egenus sum & pauper, Dominus sollicitus est mei*, y dziwnie mu to znowu Bog rekompensował y poddawał. Ludzkości wielkiey ku wszystkim, pobożności wyśmienitey, po śmierci iego więcey się nic nie zostało, tylko ieden czerwony złoty. Pisali o nim *Starowol: w Kazaniu na iego pogrzebie. Treter: in Varmiem: Episc. Ianczyński in Mſ: Szczygiel: in Tinecia*: kędy pochowany leży.

Jakub Oktawian Kasztelan Elblaski, a przedtym Chorąży Pomorski, Podskarbi Ziem Pruskich, szosty syn Macieia Woiewody Chełmińskiego, miał za soba Heindensteynownę Zofia, siostrę Reinholda Kasztelana Gdańskiego; po niey Barbarę poiął z Sztemberku Kostkownę: dwie corki iego były, iedna z Heindensteynowny Magdalena, ta naprzod żyła z Wincentym Korwinem Gosiewskim Podskarbim Wielkim Litewskim, a po iego zabiciu, za Janem Karolem Xiążęciem na Klewaniu Czartoryiskim Podkomorzym Krakowskim, zeszła z tego świata 1694, złożona po śmierci na kalwaryi pod Krakowem, gdzie kościoł sztukateryia y wielu insze mi rzeczami ozdobiła. Druga z Ferdynandem Gabryelem Szczepańskim Starosta Mirachowskim ba y Grudziadzkim, tyleż synow, to iest Jerzy Starosta Wieliski, Pułkownik krolewski, Podkomorzy Malborski 1680, żona iego Helena Rosputowna Kanclerzanka Xięstwa Pruskiego, ale nie zostawił potomstwa.

Staniław na Konopatach Kasztelan Chełmiński, Starosta Nowski Plotelski, syn drugi Jakuba Kasztelana Elblaskiego, złączył się był dożywotnie pierwszym związkiem z Katarzyna Lukrecya Guldensztern owna Kasztelanka Gdańska, wdowa po Janie Kazimierzu Kretkowskim, y z niey corka zostala Teressa. Drugim związkiem z Barbara Kryszpinowna Podskarbianka Litewska, wdowa po Alexandrze Wołowiczu Staroście Plotelskim, z tey miał corek trzy, Ludowikę Elżbietę, y Teofilę, syna żadnego nie zostawiwszy, ostatni z Domu Konopatskich wszedł do grobu; z corek iego iedna Kruszyńska Kasztelanowa Gdańska, druga Czapska Miecznikowa Ziem Pruskich: był wprzod ten Staniław Miecznikiem Ziem Pruskich, daley Podkomorzym Pomorskim; na deputackich y poselskich funkcyach wsławiony. *Duryewski Nie zeszła pamiść Kostkow w roku 1702 pod iego imieniem do druku podał.* N. Konopacka Konstantyna Jana Szuyskiego Chorążego Brzesciańskiego małżonka koło roku 1680.

**K ONOPACKI herbu Ianosa.* N. Konopacki miał za soba Zofia Szumlańska.

KONOPACKI herbu Nowina w Ziemi Wiskiey y Łomżyńskiey, pisza się z Konopki starey y Leśni. Jakub Konopka z Sikorskii zpłodził Staniława Rotmistrza w Inflantskiey expedycyi, od ktorego był syn Jan, ktory na Wołyniu osiadł. Woyciech, Jan, Mikołay y Felix bracia rodzeni: z tych Woyciech Rotmistrz krolewski, z Zakrzowskii z małego Zakrzowa, miał syna Pawła męża rycerskiego, z Kraiowskii zostawił synow y corki. Niektorzy na Wołoskiey kampanii pobici leża w Jasiech: drudzy woienna traktowali. Filip przez lat czterdzieści żołnierz, przeżył lat dziewięćdziesiat, żona iego Szadlińska, syna mu powiła Jakuba. Konopianka była za Chwalibogiem. Jedrzey podpisał elekcya Jana III z Ziemia Wiska. Staniław Pleban Zablotowski, sześć tysięcy wysypawszy na dobrach Trościancu, fundacya uczynił, żeby trzey studenci ubodzy, mogli mieć ztad dostateczna prowizya.

**KONOPIERSKI* Woyciech Konopierſki w Woiewodztwie Rawſkim podpiſał elekcya Jana Kaźimierza. Samuel Konopiński 1632.

KONOPNICKI herbu Laſtrzebiec w Woiewodztwie Sieradzkim. Jędrzey Staroſta Wieluńſki Rotmiſtrz krolewſki z Małgorzaty Kryſztoporſkii herbu Nowina, Mikołaia pod Bukowina zabitego corki, zpłodził te corki, Jadwigę Buzeńſka Sędzina Ziemſka Sieradzka, tey zmarłey 1541 nadgrobek napiſał, *Andreas Triceſius lib: 2 epigram.* Annę, ta ſię w małżeńſtwo doſtała Mikołaiowi Dębowſkiemu. Trzecia była za Mikołaiem Radoſzewſkim herbu Okſza, y ſynow czterech *Dąbrowski Parentalia* N. Konopnicka była za Balińſkim Janem herbu Iaſtrzębiec Podſtarościm Dobczyckim. Staniſław w Woiewodztwie Poznańſkim, Łukaſz w Powiecie Pińſkim 1648. Woyciech 1656 pod czas inkurſyi Szwedzkiey do dobr ſwoich, naſzych Oycow Kaliſkich mile przyiał y ſuſtentował, *Hiſt: Coll: Caliſ:* Staniſław 1674. Hieronim z Kroczowa y Konopnicy Konopnicki Kaſztelan Spicimirſki, żona iego Barbara z wielkich Karſnic Karſnicka 1621, *Chwali go Okol:* że był ludzki y na ubogie ſzczodry. OO Paulitow gdzieś w ſwoich dobrach fundował, Jam widział ich herb, ale na helmie kruk był nie Iaſtrzab, w pyſku pierścień trzymał, nie podkowę, tak iako u Kierſkich. N. miał za ſobą Ptaſzkowſka. N. była za Sebaſtyanem Jerzmanowſkim. N. miał za ſobą Zofia Kobierzycka herbu Korab.

* *de* *KONRADE herbu Sulima* Karol Ludwik de Konrade dla zaſług ſwoich; na roznych expedycyach w woyſku Koronnym tey Oyczyznie ſłużąc, otrzymał indygenat, tak w Koronie iako y w Xięſtwie Litewſkim na Seymie 1676, *Conſtit. fol: 58.* Franciſzek Podſkarbi u Krolewica Polſkiego Jakuba; ſynowie iego Paweł w Zakonie naſzym Bogu ſię na ſłużbę oddał, Franciſzek ieſzcze w Szkolach y Ludwik ieſzcze w dzieciństwie. Corki zaś dwie Anna, Zakonnica w Zofkwi y Maryanna ieſzcze Panna.

KONRADZKI herbu Oſorya w Płockim Woiewodztwie, ale ſa podobno y Oſtoyczykowie. Januſz de Konradziec Kaſztelan Raciążki 1496 *u Laskiego w ſtatucie fol: 110,* tenże potym czy inſzy Zawiſza z Konradzic Kaſztelan Płocki 1501, iako ſię mowiło w pierwſzym tomię. Jerzy Konradzki w Woiewodztwie Płockim 1648. N. Rotmiſtrz, ktoremu y iego chorągwi, płacić kazała zaſługi, *Conſtytucya 1653 fol: 4.* N. miał zaſobą Jeziorkowſka pozoſtała wdowę po Swirſkim Miecznikú Podolſkim. Paweł Konradzki Soc: JESU Rhetoryki lat 18 uczył, umarł w Lublinie 1699, ieſt iego panegirykow kilka w druku. imo *Triumphale Veſtigium Poloniæ Principis Iacobi in arena bellica impreſſum 1684 in fol: Caliſii.* 2do *Aræ Olycenſes Andreæ Conſtan: Łacki Canon: Gneſ: Inſulato Olycenſi 1688 in fol: Lublini ſub alieno nomine.* 3tio *Primus honor Michaeli Potocki Capita: Craſnoſtav: 1686 in folio Lublini.* Alexander w Xięſtwie Litewſkim 1700.

KONSTANTYNOWICZ herbu Lis w Woiewodztwie Mińſkim. Konſtantynowicz Rokoz Auguſtyn Piſarz Grodzki Mścisławſki podpiſał elekcya Jana III.

**KONTOWT.* Kontowt maż znaczny w Xięſtwie Zmudzkim, Ziemianow tamecznych od Michała Zygmuntowego ſyna przeciągnał do Kaźimierza Xiążęcia, za co od niego wźiał Staroſtwo Zmudzkie 1441, ale tylko na trzy lata, *Stryikow: fol: 595. Koial par. 2.*

**KONTRYM* w Powiecie Lidzkim. Iarosz Kontrym podpiſał elekcya Jana III.

**KONWENTSKI* w Krakowſkim Woiewodztwie. Woyciech Konwentſki podpiſał konfederacya Krakowſka 1705.

**KOPANSKI.* Michał z Kopany Czeſnik Warſzawſki 1496, był na ziezdzie Czerſkim Mazowieckim *Statut: Mazow: fol: 110 y 133.* Staniſław Chryzoſtom w Zmudzi 1632. Piotr w Trockim 1648, Alexander w Smoleńſkim 1674.

KOPASINA

Digitized by Google

Kopaſina herb.

MAia bydź dwie rzeki białe, z gory na dol płynace, a we ſrzodku między niemi Krzyż, czyli raczey miecz otłuczony, na hełmie trzy piora ſtruſie, tak go opiſuia, *Biel: fol: 84. Paproc: w Gniazdzie fol: 308, o herb: fol: 149. Okol: tom: 1. fol: 409. Kleynoty fol: 55:* gdzie przydaia, że ten herb od Herbow Srzeniawy y Druzyny uroſł, czyli raczey z tych dwoch złożony. Z tey zaś okazyi nadany. Za czaſow Boleſława, ſmiałego Krola Polſkiego, woyſko nieprzyiacielſkie, między dwiema rzekami rozłożyło ſię, poſtrzegſzy to Rycerz nazwany Kopaſina, w noc głęboka na nieſpodziewaiacych ſię, z innemi ſwemi uderzył, y naprzod konie im wſzyſtkie zabrawſzy, tak potym ſiekł y bił do woli, aż wſzyſtkich wyciał; za co powrociwſzy do Krola z zwycięſtwem, też ſame dwie rzeki w herbie wziął y miecz, toż ſamo mieyſce przy Dunaycu, na ktorym ta batalia była, darował. Krol odważnemu Kawalerowi. *Starowol in Monum: fol: 772,* zda ſię to ſamo potwierdzac, kiedy kładzie nadgrobek Janowi Kopaſinie od woyſka Boleſława Smiałego wyſtawiony, ale mi ſię zda, że to nierychło potym, y blizko czaſow Starowolſkiego, od kogoś z tey Familii wynieſiony. *Pariſius* inſza okazya tego herbu zakłada. *M. Antoninus Philoſop:* Ceſarz Rzymſki w Sarmacyi niektore mieyſca ludzmi ſwemi obwarował, ſam ſię tym czaſem na Caſſyuſza Tyranna wyprawił: Sarmatowie widzac czas pogodny, nie tylko ze wſzyſtkich fortec, wyrzucili preſidia Rzymſkie, ale też Vindebonę, ktora dzis Wiedniem Rakuzkim zowiemy, poſiedli. Chciał ſię tego zemścić Antoninus, przetoż z większym woyſkiem nadciagnawſzy, obległ ich: Bronili ſię potężnie, y owſzem wypadſzy z miaſta, piaciu iego Pułkownikow y z wiela innych trupem położyli między dwiema rzekami Wienna y Dunaiem: Za co wo-

dzowł tego woyſka, też rzeki w herbie nadane. To *Pariſiuſſa* domyſł, taki drugi iako y *Paprockiego* wyżey wſpomniony; Powiada o ſobie tenże Paprocki, że widział na liſtach Pietrafza Kopaſinę w roku 1249, czy iednak do tego herbu należał, nie mogł wiedzieć. Tym ſie herbem pieczętuia ci

Kopaſinſki *Sikorſki.*

**KOPEC herbu Krote* z ta iednak rożnicą, że na iednym kroiu, ktory ieſt po lewey ſtronie tarczy, kłada krzyżyk mały, tak go opiſał *X. Koial: in Mſ.* Dom Kopciow w Xięſtwie Litewſkim y dawny y zacny. N. Kopec Piſarz Litewſki, wſpomina go przywiley 1522. Euſtachi Dworzaniń Krola Auguſta I. Boguſław Piſarz Ziemſki Braclawſki 1579. Wafil 1563 odprawował poſelſtwo od ſtanow Litewſkich do Koronnych, względem dokończenia Unii, ſynow trzech zoſtawił, pierwſzy Łukaſz Kaſztelan Brzeſki Litewſki, żona iego Katarrzyna Firleiowna Woiewodzanka Krakowſka, ſyn Alexander 1616: a podobno tenże ſam Alexander był potym Kaſztelanem Brześciańſkim 1648. Drugi ſyn Wafila, Filon Marſzałek Lidzki (żona zda mi ſię Chreptowiczowna) ſynow kilku: z tych Adam Kanonikiem był Wileńſkim, Suffraganii Wileńſkiey ofiarowaney ſobie od Jana Dowgiała Zawiſzy Biſkupa, ani żadnych innych wyżſzych urzędow w tey Kapitule przyiąc niechciał, lubo mu wſzyſcy przyznawali, że godzien był naywyżſzych. Mikolay brat Adama, w Zakonie naſzym godny Kapłan, umarł 1659: Drudzy bracia ich zoſtawili potomſtwo, ſioſtra ich zda mi ſię Marſzałkowna, była za Grzegorzem Horſkim Woiewoda Mściſławſkim. Wafil trzeci ſyn Wafila, Podkomorzy Brzeſki, Staroſta Oſki y Przeſomſki, a potym Kaſztelan Nowogrodzki 1632, miał za ſoba Chodkiewiczownę Barbarę Kaſztelankę Trocka, corka iego Anna z Pawłem Sapiecha Woiewoda Wileńſkim y Hetmanem Litewſkim dożywotnie zmowiona, ſyn zaś Jan Karol, naprzod Dworzaniń Krolewſki, daley Czeſnik Litewſki y Staroſta Brzeſki, potym Woiewoda Połocki, nakoniec Kaſztelan Trocki, Staroſta Kowieńſki y Jurborſki, Marſzałkował w Trybunale Litewſkim 1672, złączył ſię był dożywotnie z Marya Lukrecya Xiężna de Strożzi, pozoſtała wdowa po Alexandrze Xiażęciu Radziwile Marſzałku Litewſkim, z znaczney we Włoſzech Parenteli, z ta zpłodził corkę Franciſzkę, ktora zaſlubiona z Władyſławem Kaźmierzem Sapiecha Woiewoda Trockim, umarła 1690 wieku ſwego 31. Tegoż corka była za Staniſławem Łuzeckim Woiewoda Podolſkim, á po iegoſmierci, za Konſtantynem Janem Szuyſkim Chorażym Brześciańſkim. Sylweſter Kopec Sędzia Grodzki Mściſławſki 1632, Kryſztof w Wilkomirſkim, Zofia w Lwowſkim naſzym Kościele pochowana 1621. N. była za Ogińſkim Mikołaiem Podſkarbim Nadwornym Litewſkim. Mikolay Kaźmierz Rotmiſtrz Krolewſki, Jan Kaźmierz 1674. Michał Kopec Skarbny Litewſki, kilka razy poſeł na Seymy, deputat na Trybunały, potym Piſarz Litewſki y Staroſta Oſmiańſki, umarł 1727, żona iego Anna Naramowſka Sędziego Oſmiańſkiego Sioſtra, z ktora zoſtawił ſześć corek. Hrehory Kopec miał za ſoba Teofile Wapowſka, Stolnikownę Koronna. Dom ten od Xiażąt Twerſkich ſwoie początki zaſiąga. Anna Kopciowna Jędrzeia Woyny Krayczego Litewſkiego małżonka. *Zaliwſki Lament żałobny.*

**KOPEC herbu Lubicz* w Powiecie Upitſkim y Pińſkim, *Koial: in Mſ.*

KOPERNI herbu łaſtrzebiec w Sendomirſkim Woiewodztwie.

KOPIE w herbie, Patrz Jelita, Geometer, Dębicz, Szydłowſki Łapczyńſki, Serny, Słowińſki, Gorlewſki, Wielkołucki.

**Ko*

*KOPIIOWSKI. Teodor Kopiiowſki, z Seymu 1616, rewizor Xiąg Ziemſkich Grodzkich y Podkomorſkich Braclawſkich, naznaczony *Conſtit: fol: 22:*

*KOPINSKI Jan z Kopiney, Adam, Pawel Kopińſcy Obywatele Podlaſcy 1575 na ziezdzie Parcowſkim, liſty do ſtanow Rzeczypoſpolitey o Grodzie Parcowſkim podpiſali, w Proceſſie Rozgraniczenia między Woiewodztwy Podlaſkim y Brześciańſkim.

*KOPIEWSKI *herbu Abdank* O tych ani Paprocki ani Okolſki nie piſał.

KOPTCINSKI *herbu Topacz* na Podolu, od dobr Kopyczyńca, to imię wzięli, przecięż ſię piſali z Beſtwiny. Jędrzey Staniſław y Oſtafiey godni Rotmiſtrze, 1575. Mikołay Kopyciński Kommiſſarz do Bludnik 1555. Staniſław Sędzia Ziemſki Halicki, poſeł na Seym, podpiſał transakcya Będzińſka 1589, Mikołay Podſędek Halicki 1620, żona Katarzyna Ożdzanka, poſtowal na Seym 1616, z tamtad deputat do Kwarty Rawſkiey, *Conſtit: fol: 41.* Szymon Rotmiſtrz Uſarſkiey chorągwi, w Moſkiewſkich expedycyach wſtawiony *Potoc: Centur: fol: 133,* umarł 1630, zoſtawiwſzy ſynow dwoch, tyleż corek. Barbara Kopycińſka była za Jędrzeiem Kalinowſkim herbu Kalinowa, Antoni miał za ſobą Chronowſką. N. Elżbietę Drohoiowſka *ſterilem.*

Kopycki herb

DRzewce od oſzczepu ſtoiące proſto do gory, powino bydź, z iednego boku na ukos oſtrze od oſzczepu, z drugiego takież, na hełmie nad Korona trzy piora ſtruſie, tak go opiſuie *Mſ. o Familiach Pruſkich,* kędy przydaie, że w Pruſiech, a oſobliwie w Pomorſkim ieſt wiele takich oſzczepow. Imienia tego nabyli od dobr Kopytkowa w Nowſkim Powiecie, ktory potym kupił od nich Koſtka, á Piotr Koſtka przedał go Wolfom. Jan Kopycki miał za ſobą Konarſką herbu Koło, z tą zpłodził trzech ſynow, Szczeſnego, Dawida y Jana ludzi rycerſkich, ktorzy żadney expedycyi za Zygmunta III nie opuſcili. Z tych Dawid na Ruſi oſiadł. *Biel: fol: 755 y Neugeb: piſa,* że Staniſław Kopycki w roku 1577

z Kozakami Podkowę na Hoſpodarſtwo Wołoſkie wprowadził, y od niego Chocimſkim Durkułabem był uczyniony. Małgorzata Kopycka była za Frackim Kaſztelanem Chełmińſkim. Michał 1648, N. Kopycka Jerzego Konopackiego Woiewody Pomorſkiego małżonka koło roku 1500.

KOPYDŁOWSKI herbu Drya. Przedpełko z Kopydłowa Kaſztelan Łęcki 1436, *u Łaſkiego w Stat: fol:* 140 *Bielſki o nim świadczy fol:* 298, że w potrzebie pod Grunwaldem, Kierdorfa Ślęzaka y z innemi pięćdzieſiąt poimał. *Długoſz in Vitis Epiſc: Poſnan:* piſze, że Mikołay Kopydłowſki herbu Drya, Kościoł wymurował w miaſteczku Biſkupim Ślężynie 1439 za Jędrzeia z Bnina Biſkupa Poznańſkiego.

KOPYŁSKIE Xiążęta Patrz Olelkowiczow.

KOPYSTYNSKI herbu Leliwa W Ziemi Przemyſłkiey. Michał Kopyſtyński Władyka Przemyſłki 1595 podpiſał liſt o Unii z kościołem Rzymſkim, wſpomina go *Baronius in append. ad tom.* 7. Jan Poborca w Przemyſłkim 1607 y 1611, *Conſtit: fol:* 882. Zachariaſz Archimandryta Pieczarſki. Izaacyuſz Władyka Przemyſłki 1628. tegom opuſcił w tomie pierwſzym. Staniſław 1692.

**KOPYTKOWSKI herbu Kościeſza* Piotr Kopytkowſki Kaſztelan Warſzawſki 536, *Statut: Maſov: fol:* 7.

Korab herb.

KOrab żołty w polu czerwonym, z maſztem ſzarym powinien bydź. Toż ſamo w hełmie. Tak go opiſuia *Paprocki w Gniazdzie fol: 509. o herbach fol: 462. Biel: fol: 113. Okol: tom: 1. fol: 413. y tom: 2. fol: 179, Kleynoty, fol: 56. Mſ. P. Koiałow:* kiedyś y żaglu u maſztu, iaki więc poſpolicie w wodnych ſtatkach bywa, używali; ale potym dla nowych zaſtug, wieża miaſto maſztu przydano im, nawierchu zębata. *Paproc: w Gniazdzie* powiada, że z Niemiec ten herb przyniesiony do Polſki, od nieiakiego rycerza nazwanego Miorſz: w poſlednieyſzey Xiędze o herbach twier-

twierdzi, że z Anglii przyszedł z tymże Kawalerem: *Biel: poświadcza* o Anglii; Inni mowia, że go Robert Biskup Krakowski pierwszy wniosł do Polski. *Parisius* domysla się, że ten herb nabyty od Sarmatow Wandalczykow, gdy Francya z Xiążęciem Krokiem pustoszyli w wieku piatym, kędy wiele miast portowych, dobyli, co y S. Prosper natraca *de recto judicio. Impositæ haud urbes amnibus æquoreis, Barbarici superare dolos, atq; arma furoris evalure.* Ztąd wnosi *Parisius*, że tym, ktorzy się w tey expedycyi popisali, nadany za herb Korab. Albo też za Iustyniana Cesarza, o ktorym z Cedrena powiada, że Hunnowie Słowacy, gdy naieżdzali Tracya, y zawsze z wielka korzyścia wychodzili, Iustynian Cesarz kazał wielkie nawy porobić, y na Dunay rzekę zpuscic, żeby tym sposobem zagrodził drogę naiezdnikom. Słowacy iednak iedne z nich potopili, drugie zabrali: Tym ktorzy do tego naywiększym powodem byli, bydź może, że na pamiątkę Korab się w herbie dostał. Z tego może sobie każdy wnieść, że w starożytnych transakcyach, więcey się domyslać możemy, niżeli zgadnąć. To pewna, co pisze *Bonnani in Ordin: Equestr. fol: 85*, że Ludwik S. Krol Francuzki, nowa kiedyś Kawalerya, na Swięta woynę ustanowił, ktora powinna była nosić na szyi, na złotym portugale Okręty, y zwała się ta Kawalerya *Equites Navis.* O tey Familii zdanie Długosza takie było, że Korabitowie *Rebi & mediocritate contenti.*

Przodkowie Domu tego.

Robert Kasztelan Sieradzki koło roku 1081, ktorego syn Robert także, czyli iako inni pisza Rupert, z Kustosza Wrocławskiego na Slasku [*Starowol: in Vitis Episc: Cracov:* tu się pomylił, gdy miasto *Vratislavienſis*, kładzie *Vladislavienſis*] obrany zgodnie od Kapituły, wziął Infułę Wrocławską, tę iak godnie piastował, z tego może się poznać, że tych czasow iescze rzadko widzianym przykładem, z tey Katedry przeniosł się na Krakowską 1142, od wszystkich Kanonikow iednostaynemi głosami obrany y zaproszony. Tę rządził y pieczołowaniem Pasterskim, y zabieganiem koło karności kościelney, pokora, iakby nie był na takiey godności, szczodrobliwa osobliwie na ubogich ręką, że się miłym stał w oczach wszystkich, Kościoł Katedralny Krakowski rozprzestrzenił, y z fundamentu większy wyprowadziwszy, sam go poświęcił; z tym wszystkim dwie lecie tylko siedząc, dług śmiertelności wypłacił 1144. *Starowol: loc: cit: Paproc:*

Mrokotá Biskup Poznański z Kustosza Poznańskiego, na tę godność przez elekcya kapitularna wyniesiony, ktory lat dziesięc powierzona sobie trzodę sprawuiąc świątobliwie, przeniosł się na wieczność 1196, w Katedrze Poznańskiey pochowany, *Długosz in Vitis Episc. Posnan:* Tu kłada Jana Radlicę Biskupa Krakowskiego, ale ia o nim mowić będę pod Radlickiemi. Zbisław Woiewoda Sieradzki 1242. Piotr Kasztelan 1400, ale nie pisze *Paproc:* iaki. O Zbisławie mowilem w pierwszym tomie. Baldwina Biskupa Krakowskiego do Korabitow naciąga *Okolski*, *Starowol:* do Aichingierow, gdzie y ia o nim mowił.

Sędziwoy albo Sandek herbu Korab, Rector Akademii Krakowskiey, y Kanonik Gnieznieński, mąż z Bogiem złączony. Ten, gdy Kazimierz Krol pod Choynicami przegrał batalia, goraco się przed Krucyfixem modlił, z łzami prosząc Boga, żeby mu mu obiawił, kto był okazya do tak nie-

szczęśliwey woyny, gdy tak cała noc w włosiennicy wzdychaiąc do Boga przetrwał, obiawiono mu, że zguby woyska w tey potrzebie, nie kto inny był przyczyna, tylko grzechy Krolewskie, kazano mu tedy poyść do Krola, y napomnieć go o nie, w ktorych ieżeliby się był poprawił, żeby mu był lepsze napotym powodzenia obiecywał; ieżeli nie, zgubę pewną y zemstę Boską żeby mu przepowiedział. Poszedł Sandek w prostym odzieniu, boso do Brześcia, gdzie do Krola przyszedszy, y kazawszy mu stać przed soba, strofował niestworne życie iego, wymawiał grzechy sobie od Boga obiawione. Umarł ten Sandek w Kłodawie *Długoss lib: 13 fol: 162 Prussicz num: 83 ex Actis Academ: Cracov: Vosdasius in Ethica lib: 3, 1453 Damalew: in Archiepisc: Gnesn:* powiada że potym został ten Sędziwoy Kanonikiem Regularnym w Kłodawie, y Proboszczem tamten Klasztor rządził 1476, kędy wiele Mskryptow iego zostało.

Herbowni

Bobkowski	*Eysment*	*Kowalski*	*Piątkowski*
Bogusławski	*Gadkowski*	*Krapiewski*	*Pięcznowski*
Boiemski	*Galeski*	*Krynicki*	*Pierucki*
Bronowski	*Gliniecki*	*Kucharski*	*Poradowski*
Brzozowski	*Gloskowski*	*Łabecki*	*Radlicki*
Chaiecki	*Gniazdowski*	*Łaski*	*Rayski*
Chocisłowski	*Godziatkowski*	*Laskowski*	*Rusocki*
Choiecki	*Gorzycki*	*Łobeski*	*Skarszewski*
Chrzanowski	*Hordzieiowski*	*Łopatecki*	*Skulski*
Chwalibowski	*Jankowski*	*Łoza*	*Sliwnicki*
Chyzanowski	*Kalowski*	*Lutenski*	*Sobocki*
Czacharowski	*Karpinski*	*Miłaczowski*	*Sokołowski*
Czartkowski	*Karski*	*Molski*	*Taruß*
Czepiel	*Kobierzycki*	*Morawski*	*Woyslawski*
Czerniecki	*Kocielkowski*	*Nadslawski*	*Zadzik*
Dabrowski	*Kołdowski*	*Orzesko*	*Zdzenicki*
Drozdowski	*Kotowiecki*	*Ostrowski*	*Zeromski*

CHOCISZOWSKI Korab na Rusi, Wawrzyniec Chocisłowski 1734, tych opuściłem w pierwszym tomie.

**KORABIEWSKI.* w Sendomirskim Woiewodztwie, Piotr Korabiowski 1648. Alexander fundował szpital w Leżaysku, y łan pola do niego przydał, co approbowała *Konstytucya 1667 fol: 38.* Korabiowska była za Gabryelem Bielskim herbu Jelita. Gotard miał za soba Dorote Cielecka. Matka czterech synow Korabiowskich, z ktorych ieden był w Zakonie naszym, pochowana w Kościele naszym Rawskim 1648. *Hist: Colleg:* Alexander umarł młodo w tymże Zakonie 1674.

**KORALEWSKI.* w Rawskim Woiewodztwie, Piotr z Radzica y Franciszek Koralewscy podpisali elekcya Jana Kazimierza Krola.

**KORBOWSKI.* w Brzesciańskim Woiewodztwie, Przecław Korbowski Pisarz Grodzki Brzeski Litewski Poborca z Seymu 1596, *Constit: fol: 682.*

**KORBUT herbu Korczak.* w Xięstwie Litewskim, Marcin Florian Karaffa Korbut Czesnik Orszański, Sekretarz Krolewski, z Seymu 1703 Kommissarz do odbierania skarbu Koronnego. *Constit: fol: 13.* Antoni Karaffa Korbut Czesnik Litewski, Kommissarz z tegoż Seymu do graniczenia Woiewodztwa Mazowieckiego od Xięstwa Pruskiego *Constit: fol: 23.* Stanisław Korbutowicz y Mikołay Korbut Horodniczy Starodubowski.

Nie wszy

Korczak herb.

Nie wſzyſcy iednakowo herbu tego zażywaią. Jedni ſa, ktorzy na tarczy kłada w czarze złotey wyżła połowę ſzarego, tak, że głowa do gory wſpięty, nogi przednie obie podnieſione trzyma, w polu czerwonym, na hełmie nad Korona trzy wręby noſza. Inni zaś y poſpolicie, trzy wręby na tarczy w polu czerwonym noſza, wſzyſtkie powinny bydź białe, wſzyſtkie ſobie nie rowne, tak, że pierwſzy wręb czyli rzeka od gory ieſt naydłużſza, druga pod nia mnieyſza, trzecia ieſzcze pod druga, mnieyſza; na hełmie zaś nad Korona, pies iako ſię go wyżey opiſało z czaſzy wyglada, w lewa tarczy obrocony. *Okol: w tomie 1. fol. 424 y fol: 429. Paproc: o herb: fol: 533. Koialowicz in Mſ.* Loboć według tego authora, wiele ieſt Domow w Xięſtwie Litewſkim, ktore inſzym kſztaſtem tego herbu zażywaia, á naprzod iedni wyżła z hełmu zrzucili, a na to mieyſce trzy piora ſtruſie położyli, tak ſię pieczętuia Kotowiczowie, Selicki, Jeleńſki, Łaniewſki, Ulczycki, Swidlowie, ba y w Wielkiey polſzcze Daleſzyńſcy. Drudzy wręby do gory obrocili; tak, że od dołu ieſt większy, naymnieyſzy u gory, nad ktoremi podkowa barkiem do gory obrocona bez Krzyżow, tak iakby opaſywała pierwſzy wrab od gory, na hełmie ſa trzy piora ſtruſie, y ieſt to herb Hornowſkich, Inni, iak to Dermontowie Siwiccy, pod wrębami, ktore z gory na dol coraz mnieyſze ida, herb Abdank podkładaia, na hełmie trzy piora ſtruſie. Inni, między drugim y trzecim wrębem, kłada Xiężyc barkiem do gory, rogami na dol obrocony, na hełmie trzy piora ſtruſie. To herb Newelſkich. Ieſzcze drudzy, na ukos ich daia, tak, że u dołu bokiem idzie naywiekſzy od lewey ſtrony, á naymnieyſzy wręb ieſt na prawey ſtronie tarczy: na hełmie trzy ſtruſie piora. Korytyńſcy pod wrebami trzema od gory na dol coraz mnieyſzemi kłada Xiężyc iakby opaſywał wręby, na hełmie głowa charta. Kona-

rzewſcy na ukos wręby kładą, á nad niemi Gwiazdę, na helmie trzy piora ſtruſie.

Początki tego herbu, *Długoſz* naciąga do czaſow Ludwiká Krola Polſkiego y Węgierſkiego, iakby ten Pan naypierwey miał przydać do Czaſzy trzy rzeki Demetryuſzowi, ktory ſię piſał z Bożego daru. Nie zda ſię to Paprockiemu, y dawnieyſzy herb ten bydź pokazuie, z tey okazyi nadany. Trzy rzeki prawi ſą w Kroleſtwie Węgierſkim ſławne, Dunay, Sawa, y Cifa, drudzy miaſto Cify kładą Drawę; nad temi rzekami Przodkowie herbu Czaſza, wiele á mężnie z nieprzyiacioły Kroleſtwa onego czynili, y ſzeroko około nich, państwa Rzeczypoſpolitey rozſzerzali: bo to była Familia bardzo można y prawie przednieyſza. Wſpomina przodka tey Familii Hiſtoryk Węgierſki Imieniem Zoarda, ktory na ten czas, gdy Attila z Detrychem z Werony ziachał ſię był pod Zewen, na rozkazanie Attyle wyieżdżał przeciwko Detrychowi, y wdzięcznie go przyimował, maiąc przed pocztem Chorągiew Krolewſka. Potym od tegoż Attyle wyſłany do Appulii y Kalabryi, wſzyſtek ten tam kray zpuſtoſzył aż do miaſt Regiona y Katoná, ktore był zbudował, on uczony, Kato. Tego Zoarda przodek ieſzcze za Pogaństwa, gdy przyſzło, po śmierci Xiążęcia Węgierſkiego, nowego Pana obierać, że był w wielkiey u wſzyſtkich wzięiotości, tak dla doſtatkow y urodzenia znacznego, iako też dla ſpraw Rycerſkich, zaprząſzany był na tron Węgierſki. Zbraniał ſię tego mąż roſtropny, á chcąc ſie prędzey zbyć nácieraiących na ſiebie, innego im z Familii Kaninow naſtrzęczył za Pana, na co gdy przyzwolili, ztąd urosła fabuła, że Węgrowię Pſa ſobie za Pana obrali. Gdy ſię zaś Kaninus na Państwie, okrutnym na poddanych uczynił, on go z państwa zrzucił y z życia wyzuł. Powtore tedy za Pana ſwego miec go chcieli; ale y tu ſię wyłamał, na pamiątkę iednak, że Kanina Tyranna zabił, pſia głowę, w czaſzy na podobieńſtwo Kaninowey, iako ia ludziom prezentował, w herbie nadano; przydawſzy trzy rzeki, nad ktoremi nieprzyiacioły Kroleſtwa tego nie raz porażał. To *Paprocki*, poſwiadcza mu *Okolſki*, luboć krom tey relacyi y inna baieczkę o Kroleſtwie Węgierſkim, podrzuca, dla ktorey powiada, że Krol Ludwik Polſki y Węgierſki pſa w czaſzy na helm wynioſł: a trzy rzeki na tarczy złożył, y tak ten herb odmienił, że iuż tym kſztałtem ieſt zwyczaynieyſzy u nas.

Z tym wſzyſtkim, że dawniey przedtym, pſow w herbie zażywano, ſwiadczy *Paproc: o herb: fol:* 3. gdzie powiada, że Oſiris ſyn Chama noſił w herbie; pſa, wilka, y lemieſz. *Pierius lib: 24 ſwiadek*, że Ormianie z dawna malowali na tarczach ſwoich pſa żołtego, ba y teraz rytego w Kościołach ſwoich ſławiaią, na pamiątkę, iz ich w puſzczy pewney bładzących, pies iakby do domu własnego przyprowádził. *Bonani in Equit. fol:* 17 twierdzi, że Familia Montmorancyuſzow, w herbie pſa, iako wierności ſymbolum, zażywała, dla tego gdy Buchard Montmorancyuſz na pałac Filippa I Krola, w wielkiey innſzych komitywie wchodził, wſzyſcy łańcuch mieli złoty na ſzyi, z głow ielenich ſpaiany, á u niego na dole przed pierſiami każdego z owey kawaleryi, wiſiał pieſek, zkąd ich tam zowie *Equites canis*. Jakoż nad pſa, ani przychylnieyſzego zwierzęcia nie maſz, ani wiernieyſzego ſtroża. S. Ambroży o pſie w Antyochii napiſał, że gdy mu Pana żabito, ſtoiąc nad nim, tak żałoſnie wył, że ſię co żywo ludzie do trupa owego poczęli zbiegać, między innemi y zaboyca iego Pana, chcąc ſię tym ſamym ztaić, przyſzedł na widowiſko; pieś, ktory na nikogo ſię nie rwał, iak tylko iego poſtrzegł, ſkoczył na niego, y kąſać ſzarpać począł, czym w ſuſpicya gdy go podał o zaboyſtwo, poimany do urzędu, y ſkarany. W Krakowie

krakowie iuż tych czaſow, niewiaſta przez Wiſłę ſię przeprawuiac do miaſta, z czolnu y z przewoznikiem wypadſzy, na dno leciała, widzac to z brzegu pieś, ktory ſię na trzy dni przed tym do domu iey wnęcił, po dwakroć na dno ſię w Wiſłę rzucał, chcac ratować Pania ſwoię, za każda raza od niewiaſty owey niewiedzacey co ſię z nia dzieie, odrzucony: Odpoczawſzy ſobie na brzegu, trzeci raz w głab ſię pieś puſcił, y Pania za warkocz ledwo iuż tchnaca w oczach gminu ludzi, na brzeg wyciągnął. *Hiſtor. Coll. Cracov.*

Przydaie Paprocki że Zoarda potomkowie po rożnych ſię Kroleſtwach roziachali. W Wenecyi ſa trzy Familie, ktore zowia Donatorum, iedna z nich nad rzekami noſi rożą iedną, druga dwie, trzecia trzy, á na hełmie Korczak złoty, pſia głowa w nim, czyli pieś ſiedzacy. Z tych był Xiążęciem Weneckim Franciſzek Donatus. Tegoż Kleynotu w Kroleſtwie Neapolitańſkim, ieſt domow bardzo wiele, oſobliwie Karaffowie, to *Paprocki*, y powiada, że Karaffa po Polſku tłomaczy ſię Korczak. Zbiia to *Petraſanſa*, iakoż herb ich podobnieyſzy do herbu Domu Koſow, niżeli do Korczakow, chyba, że ta z czaſem odmiana herbu ſię ſtała, iako w wielu innych herbach widziemy.

Przodkowie Domu tego

Prokop z Kantora Gnieznieńſkiego, Probroſzcza Sendomirſkiego, Kanonika Krakowſkiego, po śmierci Pawła Przemankowſkiego w roku 1293 wſtapił na Kátedrę Krakowſka: był ten Prokop urodzenia zacnego, y bliſka krew Leſzka Czarnego Xiążęcia Polſkiego, po matce iego Gryffinie Ruſce: rozſadku pięknego, zkąd go Boleſław wſtydliwy, ſwoim Pieczętarzem uczynił, obyczaiow wdzięcznych, ktore go wſzyſtkim przymiłały, do czego mu też ſiła pomagała ſzczodra na wſzyſtkich ręka. W Iwanowicach Kościoł farny wyſtawił, y dziesięcinami nadał. Z łaſki Przemyſława Krola á potym Wacława, prowentow z Zup Krakowſkich przyczynił ſukceſſorom ſwoim, dwie lecie iednak tylko rządził tym Kościołem y trzy mieſiące, świat pożegnawſzy 1295 *Starowol. in Vitis. Epiſc. Cracov.*

Wacław herbu Korczak Biſkup piaty Łucki, życie to śmiertelne, w nieśmiertelne zamienił w roku 1462, iako ſię mowiło w pierwſzym tomie.

Herbowni

Bałaban	*Czuryło*	*Hornowski*	*Korczmiński*
Barzi	*Dabkowski*	*Horodyiski*	*Korytyński*
Biernawſki	*Daleſzyński*	*Hreczyna*	*Kotowicz*
Bohowityn	*Derewinski*	*Hyńko*	*Kozieradzki*
Boratyńſki	*Dermunt*	*Iarkowski*	*Krzyżłowski*
Branicki	*Derßniak*	*Iarmoliński*	*Krukiewnicki*
Chańkowſki	*Dobraczyński*	*Ieleński*	*Krupski*
Chodorowſki	*Drobeiewski*	*Iewłaſko*	*Krzeczowski*
Choinſki	*Drzemlik*	*Ieſman*	*Łabodowski*
Chyßlewski	*Gliński*	*Ilnicz*	*Łaniewski*
Czaryski	*Goraiski*	*Komorowski*	*Leſczyński*
Czerniciowski	*Hański*	*Konarzewski*	*Lipski*
Czupa	*Hołoniewski*	*Korbut*	*Luſkowski*

Łyßczewski	*Oſtrowski*	*Skoruta*	*Wereßczyński*
Malczycki	*Podborodeński*	*Smiotanka*	*Wołodyiowski*
Mieleßko	*Prochnicki*	*Stawski*	*Zaborowski*
Michalewski	*Porwaniecki*	*Strus*	*Zaiszczyński*
Mleczko	*Rocimirski*	*Sutkowski*	*Zaranek*
Mogilnicki	*Rynká*	*Swidło*	*Ziołkowski*
Morochowski	*Salomoński*	*Szumlański*	*Zoratyński*
Myßka	*Saporowski*	*Tur*	*Zorawiński*
Newelski	*Sielicki*	*Ulczycki*	
Oſciſławſki	*Serebryski*	*Waſiczyński*	

O Bohowitynach Korczakach mowiłem w pierwſzym tomie, tu tylko przydaię, że y w Xięſtwie Litewſkim znayduia ſię. Z tych Bohuſz Bohowityn Piſarz Litewſki, Staroſta Zyzmorſki 1508, odprawował poſelſtwo do Stolicy Moſkiewſkiey, był potym Marſzałkiem y Podſkarbim Litewſkim, iezdził w legacyi do Moſkwy 1521 y 1526, względem ktorey przyſługi, dano mu Słonimſkie y Kamieniecкie Staroſtwa: corka iego iedna była za Kniaziem Pruńſkim, druga za Tęczyńſkim. Jan Dworzanin Krola Auguſta I. do Kniazia Moſkiewſkiego wyſłany, daiąc znać, że Auguſt Krol zoſtał Xiążęciem Litewſkim, ieſzcze za żywota Oyca ſwego. *Koiał: in Mſ.*

**KORCZAKOWSKI.* Jan Korczakowſki w Ziemi Rożańſkiey podpiſał elekcyą Jana Kaźimierza Krola.

KORCZEWSKI. herbu Swieńczyc w Woiewodztwie Kiiowſkim, Iwan Korczewſki z Xięſtwa Litewſkiego na Wołyń ſię przeniioſł, długo tedy y mężnie w rożnych okazyach pierſi ſwoich nadſtawiaiąc za Oyczyznę, w krwawych zaſtugach wziął niektore grunta, na ktorych oſadził miaſteczko Grodek, ktore potym nazwano Adamgrod. Adam w tym miaſteczku fundował OO Dominikanow 1641, *Okol: Ruſſ: Florida fol:* 122, miał za ſoba Kryſtynę Modliſzewſka. Iwan ſtryi Adama dziedzic na Połowni y Biezowie, z Anaſtazyi Staweckii zpłodził trzech ſynow, Alexandra, Marcina, y Abrahama ludzi rycerſkich, z tych Alexander od ſchizmy ſie oderwał, y z żoną ſwoią Stecka. Stefan w Kiiowſkim 1674 Jan w Zakonie naſzym godny Kapłan 1628.

**KORCZMINSKI herbu Korczak* Staniſław z Korczmina Korczmiński Sędzia Ziemſki Włodzimirſki 1648, pod czas elekcyi Sędzia Kapturowy, *Porządek elek: fol:* 7 wſpominaią go Konſtytucye *1633 fol: 12.* Zofia Korczminſka była za Franciſzkiem Belzeckim, z ktorym zpłodziła ſyna Bartłomieia Staniſława Podczaſzego Czerniechowſkiego, *zdo voto* była za Gembartem *ziio* za Zahorowſkim Sędzia Ziemſkim Włodzimirſkim, ale z obiema *Sterilis. Geneal: Belzeck:*

**KORCZYC herbu Brochwicz zdo* Stefan y Emmanuel Korczycowie w Brzeſkim Litewſkim Woiewodztwie kwitnęli,

**KORDYSZ.* w Bracławſkim Woiewodztwie, Kryſztof Kordyſz Podczaſy Bracławſki 1674. Michał Podczaſy Bracławſki, deputat na Trybunał Koronny 1695. Anna Sędzianka Grodzka Łucka 1678.

KORECKIE Xiążęta herbu Pogonia Własna wielkich niegdy Xiążąt Litewſkich, Witeneſa, Gedymina, y Olgerda krew: Olgerd albowiem ſyn Gedyminow, wnuk Witeneſow, z Maryi Xiężniczki Twerſkiey, ſzeſciu ſynow zpłodził, Jagełła Krola Polſkiego, na krzcie wziął imie Władyſława, Skirgełła, ten Kaźimierzem, Swidrygełła, ten Boleſławem y Leonem, iako ſię widziec może z konſtytucyi Lubelſkich. Korybuta, ten Dymitrem, Wigunda, ten Waſilem,

Wasilem a podobno y Alexandrem, *Okol: tom: 1 fol: 546*, nazwani. Ostatniego z tych *Kromer* lubo nie przydaie Oyca od ktorego ida, kładzie Butawa, *a Stryikow: lib: 12 cap. 13 fol: 461*, przed ostatniego, ten także wziął imię Dymitra, zgadza się *z Stryikow: Koiat par 1 lib: 8 y Okol.* ale *Miechowita powiada lib. 4 cap. 28 fol: 246*, że ten Butaw nie był synem Olgerda, ale bratem iego y Kieystuta, w Krolewcu w Prusiech odrodził się Bogu przez chrzest. Ztym wszystkim przeciwko Miechowicie wszyscy inni Historycy stawaią. Stawaią przywileie Xiążetom niegdy Koreckim od rożnych Panow nadane, gdzie im to przyznaią, że od Olgierda Przodka swego wyszli, y dla tego się nieprzerwanie Olgerdowiczami y Koreckiemi Xiążetami pisali, czego po wielu mieyscach napatrzyłem się. Stawaia dawne tychże Xiążąt nadgrobki, *Clara Ducum soboles, Olgerdi sanguine Cretus Princeps*, mowi nadgrobek Samuela Koreckiego stawnego woiownika. Ten tedy Dymitr Butaw Olgerdowicz, procz dobr w Litwie wziętych, insze także na Wołyniu posiadszy, nad rzeka Korec, właśnie gdzie w druga rzekę wpada Stuck, na mieyscu wzgorzystym, na skale zamek wystawił, woda go w koło oblewa, y nazwał go Korec. Był człowiek woienny, dlatego na stawney, ale nieszczęśliwey Witolda z Edyga Tamerlanesowym Hetmanem y Tatarami potyczce, w roku 1399, biiac się iako na mężnego Kawalera przystało, poległ na placu, z innemi wiela Panami tak Polskiemi y Litewskiemi, y z synem swoim.

Alexander Dymitrowicz Olgerdowicz Xiąże Koreckie syn Dymitra, tego zaś Wasil albo Bazyli, czego dokumentem iest przywiley dany od Swidrygełła Xiążęcia Litewskiego, temu Wasilowi w te słowa: *Vasilio Duci, omnem exhibete obedientiam, prout parenti ejus Alexandro exhibuistis. Datum Lucecor: 9 obris indictione 7ma*, był to nakaz Boiarom, y inszym nadwornym ludziom bliśko Korca mieszkaiacym. Otrzymał także potwierdzenie wszystkich przywileiow konferowanych sobie od Witolda y Swidrygełła, y od tegoż samego Kaźimierza, kiedy ieszcze tylko był Xiążęciem Litewskim; syn iego Iwan, czego dowodem są niektore kontrakty, z Bogdanem Sienkiewiczem Horskim uczynione w Woysiepszy, *za Iulii indictione 5*, ten po rożnych experimentach woiennych, wszedł w ligę małżeńska z Bazyliss corka Kniazia Chleba Liżinosowicza, ktora że była iedynaczka, a insych sukcessorow tego Kniazia nie było, za konsensem Krola Alexandra w Wilnie, 18 *Februar. indict: 11:* danym na piśmie, wszystkie dobra Lizinosowicza posiadł; piaciu mu synow ta żona iego powiła, y iedne corkę, ktora się dostała w małżeństwo Michnie Zbrochowiczowi Hulewiczowi, co znac z iey reformacyi, ale y z podziału dobr między bracia, przez przyiacielska komplanacya uczynionego, do ktorey uprosił, Iwana Puciatycza Czetwertyńskiego, y drugiego Czaplica, pieczęc swoię y matka ich do tey ugody przyłożyła. Z tych synow, Wasil, Lew y Alexander, życie swoie rycerskim dziełom y dobru pospolitemu poświęciwszy, gdy pod Sokalem z Xiążęciem Ostrogskim Konstantynem Tatarom odpor wżwawo daia, tamże ze krwia y życie dla Oyczyzny wylali; wszyscy trzey wprawdzie w związki małżeńskie weszli, bez potomstwa iednak zeszli, w Pieczarach pod Kiiowem iest ieszcze ich pamiątka, *mowi Okol.* Iwan czwarty ich brat, człowiek właśnie do woyny urodzony, żadney okazyi nie opuścił, w ktoreyby swym męstwem na stawę Jmieniowi swemu nie miał zakrawać: dlatego ć Zygmunt I. Krol Polski z Krakowa 7 Martii 1539, tak do niego pisze, *sicut in omni occasione erga nos Regem & Rempuplicam nostram, plenum affectum sincerè & promptè offertis, ita nunc in hostem ingruentem, excurrite, prosligate, Gratiâ nostra regia præmiaturi.* Fortuna iego wszy-

ſtka, z iedynaczka corka Anna Jwanowi Waſilewiczowi Maſalſkiemu małżonkowi iey doſtała ſię.

Fiedor albo Teodor ſyn Jwana nayſtarſzy, brat czterech dopierowſpomnionych, latá ſwoie w opalach woiennych y z chwałá ſerca Kawalerſkiego obiaſniwſzy, zaſłużył na to, że mu Krol Zygmunt I. danym do niego liſtem dziękował za to, á Zygmunt Auguſt, w nadgrodę dał mu Targowicę zamek y z przyległościami. *O czym przywiley 1520 21 Iulii* (muſi bydź omyłka w roku) tak mowi do niego y do brata iego. *Quoniam quotidianâ experientiâ certificati ſumus, nullum Reipublicæ negotium vos intermiſiſſe, ſed contra quemvis hoſtè, verè ſincerè, & alacriter proceſiſſe, ut optiores & pröptiores vos redderemus, arcem noſtram Targoviciam, cum villis Lichacowka, Woynica, Rudlow, Białoboki Białybrzeg, Rudłowiec, vobis æviternè damus.* Miał za ſoba Annę Kniazia Zyżemſkiego corkę, ktora była pokrewna Bogdana Kniazia Putywlca, co znać z teſtamentu Bohuſza Koreckiego ſyna Fiedorowego, zpłodzonego z tey Zyzemſkii.

Bohuſz Fiedorowicz Woiewoda Wołyńſki I. Starosta Łucki, Winnicki, Bracławſki Zytomirſki, za konſenſem Krolewſkim zamek w Winnicy 1571 y w Bracławiu 1580 wyſtawił, y ufortyfikował, dla tego w Domu Xiażat Koreckich, długo te Staroſtwa chodziły, luboć dla wielkich czynow ſwoich, mała to na niego była rekompenſa, nieśmiertelney godzien ſławy maż, ktorego odwagi doznał Oczakow, Krym, Wołoſza, Bulgarowie, Turcy, ale naybardziey Tatarzy, tak w roku 1549, iako y w roku 1550, z granic Polſkich od niego zpędzeni y pobici, za co mu Krol Auguſt dziękuiąc tak zaczał, *Generoſe fidelis, nobis dilecte Dux. Stryikowski lib: 25 cap. 2.* iego męſtwo w okazyi pod Uła ſławi, y w polach Jwańſkich był z ludem ſwoim. Umarł w Łucku, pochowany w Kiiowie w Kościele Panny Maryi Pieczarſkiey; bliſko przed śmiercią, konia ſwego, na expedycyach woiennych doświadczonego, y łuk Krolowi poſłał. Namawiałci go wprawdzie Krol czeſtymi liſtami do Unii, ale te nic u niego niepſrawiły, tylko w teſtamencie tak położył. *Credo Sanctam Eccleſiam & in ea morior, quam quatuor Patriarchæ gubernant, & Adminiſtrant.* Dwa razy śluby małżeńſkie ponawiał: pierwſzy raz z corka Jędrzeia Xiażęcia Koſzerſkiego, dowodem tego ſa liſty Zygmunta I. w roku 1541 w Wilnie dane, z ta iednak żył bezpotomnie. Drugi raz z Marya Waſila Szpanowſkiego Czaplica corka, z ktorey ſyn ieden Jerzy, w niedoroſłym wieku wſzyſtkich nadziei odumarł: drugi Joachim, ktoremu opiekunow zoſtawił Jana Chodkiewicza Kaſztelana Wileńſkiego Staroſtę Zmudzkiego, Michała Alexandrowicza Xiążęcia Czartoryiſkiego, Hoyſkiego y Myſlſkiego.

Joachim ſyn Bohuſza Woiewody Wołyńſkiego, od Jana Chodkiewicza Opiekuna ſwego, w ſprawach rycerſkich wycwiczony, własnym kosztem liczne roty zprowadzał, to na Moſkwę, to na Tatarow: przeciwko Rokoſzanom za Krolem Zygmuntem III, y z ludzmi ſwemi w liczbę y męſtwo ſilnemi, ſławał. Wziął był w małżeńſtwo Annę corkę tegoż Jana Chodkiewicza Kaſztelana Wileńſkiego, ſioſtrę Jana Karola Woiewody Wileńſkiego y Hetmana, z ktora zplodził dwoch ſynow, Samuela y Karola, corek pięc, z tych Lewinia zaślubiona Xiażeciu Radziwiłowi Janowi na Klecku y Nieſwieżu koło roku 1590, to *Genealogia Radziwiłowska y Koiał. in Mſ.* Okolſki ſię myli, gdy powiada, że była za Albrychtem Radziwiłem, bo ten Radziwił był wprawdzie ſynem Albrychta, ale Jan nie Albrycht. Druga Anna Marcella czy Marcybella, naprzod za Mikołaiem Chlebowi-

czem

czem Kaſztelanem Wileńſkim, a drugim zwiazkiem, z Janem Rakowſkim Woiewodą Witebſkim, ta po zburzeniu Kościoła y Konwentu w Mińſku OO Dominikanow, znowu go fundowała, *Okolſki Ruſſ: flor: fol: 98.* Trzecia Izabella z Mikołaiem Czartoryiſkim Xiążęciem na Klewaniu, Woiewoda Wołyńſkim, żyła ieſzcze 1631, *Potoc: Centur: fol: 216 Koiał: in Mſ.* Czwarta Helena z Marcinem Kalinowſkim Woiewoda Czerniechowſkim, Hetmanem Polnym Koronnym. Piata Zofia Seraphina Zakonnica w Ruſkich obrządkach. Pochowany Joachim w kaplicy w Koreckim zamku.

Samuel ſyn Joachima, Xiążę Koreckie, młodſze lata ſwoie, to w Szkołach, to w cudzych kraiach przepolerowawſzy, pod Staniſławem Zołkiewſkim Hetmanem, Marſowe założył początki, wielkiemi przymiotami z natury do woyny ozdobiony, luboć y na dworze Krolewſkim będąc, z nayprzednieyſzymi na ten czas w Oyczyznie naſzey ludzmi, w ściſłey żył komitywie. Zaślubiwſzy ſobie Katarzynę corkę Jeremiego Mohiły Hoſpodara Multańſkiego, ktory też trzy inſze corki z wielkiemi innemi w Polſzcze połączył domami, to ieſt z Michałem Wiſniowieckim Xiążęciem, Stefanem Potockim, y Janem Przerębſkim, gdy go o to Turcy z Hoſpodarſtwa zrucili y wyzuli, a on ſię do ſwoich zięciow o ſukkurs uciekł, Samuel Korecki zebrawſzy z drugiemi nie małe woyſko, bez konſenſu Krolewſkiego y Rzeczypoſpolitey, na Turkow uderzył, y ſzczęśliwie ich zpędziwſzy, Jeremiego na Hoſpodarſtwo przywrocił. W kilka miesięcy iednak umiera Jeremi, Turcy ſyna iego Piotra y z Matką, znowu z Państwa ruguią, wprzod od nich znaczny haracz wyciągnawſzy, ale Ociec, widzac zaklocone ſzczęście w Wołoſzech, y nie pewne dziedzictwo, wczeſnie temu zabiegł, liczne włości w Polſzcze ſynowi Pitrowi zakupiwſzy. Dowiedziawſzy ſię o tym zkolligowani ſzwagrowie, znowu woynę na Turkow podnieśli, Koreckiego ſobie lubo młodſzego, ale ſercą nieuſtraſzonego męża, za wodza przybrali: y pewnie, że ſię tam y madrym hetmanem y odważnym żołnierzem pokazał, długo y ſzczęśliwie woiuiac, ſiła zamkow nieprzyiacielowi, ſiła miaſt odebrał: trzynaście bitew z Turczynem ztoczywſzy, z pola zwycięzko zchodził. Inni mowią, że po dziewiętnaſtu wygranych, w dwudzieſtey dopiero okazyi w roku 1617 w niewolą był zabrany. Drudzy twierdzą, że po 17 potyczkach Wołochy ſobie podbił, *Bzovius powiada,* że we dwudzieſtu y iedney bataliach, więcey niż ſto tyſięcy Turkow Tatarow y Wołoſzy trupem na placu położył. Gdy zaś po owey ſławney wygranej z Tomſą nowym Hoſpodarem Wołoſkim, Xiąże Wiſniowieckie, y goraczką y trudami woiennemi zwatlony, życie to z tryumfem zakończył, wſzyſtek ſię ciężar woyny tey na Koreckiego zwalił, iakoż w kilku experymentach dał ſię im dobrze w znaki, atoli w Jaſiech Turczyn go obległ, Kozacy ktorzy przy nim byli, pierzchneli, tak dalece, że ſię tylko w oſmſet ludzi zoſtał, Turkow zaś y Tatarow na dwakroć ſto tyſięcy liczono. Od ſoboty tedy, aż do ſzrody bronił ſię w okopach Korecki, czterdzieści tyſięcy nieprzyiaciela poraził; gdy im iednak y prochu nieſtało y ſiły ubyło, ſam ſię wręcz długo, bo przez cztery godziny z nieprzyiacielem zcinał: chcąc go Baſza żywo poimać, poſłał do niego Polaka, perſwaduiąc mu, aby ſię dobrowolnie poddał. Zſiadł tedy z konia Korecki y pałaſz pod nogi Baſzy rzucił; ktorego gdy do Carogrodu przywieziono, pytał ſię go Car Turecki, z czyiegoby ordynanſu przeciwko niemu woiował. Samem ſię prawi, z własney ſwoiey woli, nie z czyiego ordynanſu, mścił włości, z ktoryches wyzuł Piotra Hoſpodara. *To Ianczyń. in Mſ. Bzovius in Annalibus Eccleſiaſt: fol: 1383 num: 20,* iak

ſam ſtyſzał z uſt Koreckiego, gdy potym był w Rzymie, tak tę transakcyą opiſał. Turcy prawi widząc nieprzelamanego y ciężkiego ſobie Koreckiego, nie mogąc ſiłą, zdrada go pokonali. Wyſłali do niego z legacyą, w ktorey deklarowano mu, że Mohyłom Wołoſkie Hoſpodarſtwo przywrocic gotowi, byle on broń złożył, y woyſko rozpuścił, uczynił tak Samuel ubeſpieczony przymierzem: co poſtrzegſzy Baſzowie Skinger y Jmbraim, w ſześćdzieſiat tyſięcy y więcey Turkow y Tatarow w koło go opaſali, Korecki lubo tylko trzy tyſiące miał ludzi ſwoich do boiu, przecięż uſtępować, albo poddawać ſię nie myſlił, przez trzy dni potężne ſzturmy wytrzymawſzy, gdy z wielkich dział (ktorych on nie miał, tabor rozerwali y w oboz wpadli Turcy z niemi ſię, do oſtatniego prawie tchu ścieraiąc, w proſtego zołdata ſukniach, ktore umyſlnie dla tego wziął był na ſiebie, żeby ſię był mogł beſpiecznicy utaić, w niewolą wzięty, atoli z powagi twarzy ſwoiey poznany, do Konſtantynopola na rumaku Tureckim, z wielkim Turkow tryumfem nad tak zacnym niewolnikiem był wprowadzony. Wyſypało ſię co żywo na widowiſko nie tylko pospolſtwo, ale y naywyżſi Baſzowie, y ſam Car Turecki, ktory ſzacuiąc ſobie tak mężnego Bohatyra, ofiarował mu w woyſku ſwoim naywyżſze rządy, na dworze Ceſarſkim naypierwſze honory, byle ſię tylko był wyprzyſiągł Imienia Chrześciańſkiego, á do Mahometańſkiey ſekty nakłonił: wzbrzydził ſię iednak choć tak koſztownemi obietnicami Korecki, więc do zamku nad Bosforem leżącego wtracony, długą niewolą cierpiał: aż gdy w owym wieżieniu ſchizmy ſię wyrzekł, a do iedności z Kościołem Rzymſkim przyſtał: dwa nad to ſluby uczyniwſzy, pierwſzy, Kościoł OO Franciſzkanom w Korcu wyſtawic, drugi, Domek Loretańſki Matki Bożey nawiedzic, wielką otuchę o wolności ſwoiey odebrał, iakoż w tymże właſnie czaſie, od Xiężny żony, y ſupplement pieniężny, y od Sieniawſkiego Podczaſzego Koronnego wierny y poufały Greczyn mu przybył, ktory ſwoią induſtryą w flaſzy, w ktorey mu wino zwyczaynie noſił, y powroz y piłkę żelazną poddał. Podaru ukami tedy ſtraż ſobie uiawſzy, że go nie z takim iak przedtym rygorem na oku mieli, trzy kraty żelazne przerznawſzy, y ſtraż winem, w długą noc poiąc, uſpiawſzy, z wieży ſię po owym powrozie zpuſcił, á żeby był tym łacniey ſzpiegow uſzedł, przebrany w inſze ſzaty, do Konſtantynopola ſię udał, ztamtąd po nieiakim czaſie do Raguzy, potym do Sycylii popłynął, kupca na ſobie oſobę zmyſlaiąc. Tam na morzu, gdy na nich rozboyniczy Turecki okręt natarł, a żeglarze y wſzyſcy w okręcie z truchleli, Korecki ſerca im dodawſzy, Turkow odpędził: z Sycylii do Neapolim, z tąd do Rzymu udał ſię w roku 1618, gdzie od Pawła V. Papieża, mile y ze czcia przyięty, do Loretu, dla wypełnienia ſłubu ſwego poſpieſzył, a potym do Oyczyzny ſzczęśliwie powrocił, pełen nadziei, że kiedykolwiek nad nieprzyiaciołami ſwemi miał ſię ziemſcić; ile że był człowiek żadnym nieſzczęścia inſultem nieprzełamany. Jakoż gdy ſię woyna z Turkami Polſzcze otworzyła, Zygmunt III Krol Polſki ſwoim do niego liſtem, tak go zachęca. *Inſtat bellum Turcicum, dum & Oſſinovio legatus noſter Conſtantinopoli ſternitur, literæ noſtræ contemnuntur, pacta fraude celantur; & quoniam magnificentiæ tuæ virtus & fortitudo, quam toto pectore & prompto, nobis & Reipubl: multoties obtulit, maximè nota eſt, paratam eſſe ad bellum volumus, & præſentibus invitamus &c.* z Staniſławem tedy Zołkiewſkim Kanclerzem y Hetmanem przeciwko Kantymirowi wyprawił ſię, gdzie gdy niektorzy Polacy z ſtrwożeni y Hetmana y obozu odbiegli, on doſtawaiąc placu pod Cecorą; gdy iuż Hetmana Wielkiego zabito, z Staniſławem Koniecpolſkim

Hetma-

Hetmanem Polnym, Zołkiewſkim, y Farensbachiuſzem, w powtorna niewolą wzięty, y do Konſtantynopola odeſłany. (wieżdżaiąc w miaſto grał ſobie na kobrze, iakby z tryumfem wieżdżał *Ianczyń. in Mſ.*) Znowu tedy, żeby wiary odſtąpił, bogatemi obietnicami do tego był kuſzony, nic iednak w nim ſerca nie zmiękczyły. Więc że ſławny y ſtraſzny był zawſze Turkom tyla zwycięſtwami; do tego, że y w niewoli będąc Pańſkim animuſzem Turkami ſię zdał gardzic, obawiaiąc ſię też, żeby był y drugi raz na wolność nie wymknął ſię z ich ręku, umyślili go z świata zgładzić. Ta fatalna nowina przeciſnęła ſię y do więzienia, na ktorą Korecki naymniey nie zmięſzany, ſtraż przekupiwſzy, Xiędza ſobie Katolickiego zſprowadzic kazał, przed ktorym przez ſpowiedz ſumnienie oczyściwſzy, wſzyſtek ſię do ſmierci gotować począł, tak iednak myſłił o niey, żeby nie ſam tylko umierał, przetoż gdy go z dolney wieży na gorę wyciągniono, y na zadułzenie iego poſtronki zarzucać chciano, on ta, ktora miał chybkoſcia, umknąwſzy ſię trochę, przyſkoczył do iednego z nich, y nóż mu wydarſzy: bo tylko z takim orężem do niego przyſzli, iak był wielkiey ſiły człowiek, nim iednych popłatał, drugich na ſmierć pokraiał, poty ſię z niemi paſſuiąc, poki ſił ſtawało; dopiero ieden od wielu zwatlony y zaduſzony, (*Ianczyń: in Mſ, powiada,* że łokciowemi prętami poty był ſieczony aż ſkonał) Ciało iego z wieży zrzucone, y w dole ziemia y piaſkiem przyrzucone, ktore potym okupione, y kryiomo w wor ſmoła oblany włożone do Polſki przywieziono, w Korcu u OO Franciſzkanow od brata pochowane: umarł 1622. O nim kiedyś Zygmunt III powiedział. Gdyby takich Koreckich więcey Polſka miała, nigdyby tak częſtych naiazdow od Turkow y Tatarow nie cierpiała. Mąż był ſtatury roſłey, dowcipu pięknego, odwagi y ſiły niezwyczayney, w naukach ſię kochaiący; żonę ſwoię Mohilankę, do Unii przykładem ſwoim pociągnął, z ktorą tylko iednę corkę zoſtawił Annę, ta z Jędrzeiem Leſzczyńſkim herbu Wieniawa Woiewodzicem Belzkim, a potym Woiewoda Derpſkim zprzyſiężona dożywotnie, choćci z Dyſſydentem, przecięż świątobliwie y po katolicku żyła, względem ktorey, gdy mu przy dziecięciu umarła, maż Kościoł katolicki w Czartoryſku wyſtawił, Kapłana oſadził, y dzieſiacia tyſiacami nadał, gdzie ią pompatycznie pochował; umarła 1639 wieku ſwego 21. Piſali o tym Samuelu krom wzwyż wyrażonych, *Starowol: in Bellat: Sarm. fol: 228 Hiſtor: Obrazu Czaſtochow: fol: 253. Hiſtor: Coll: Baren: S. J. Pieśń o nim dawna y zarazem po ſmierci iego napiſana. Kanon in annul. Nuptial. Skibicki Kazanie Rycerz. Starowol: in Monum.*

Jan Karoł Kaſztelan Wołyńſki, ſyn drugi Joachima, brat Samuela, ſzkoły ſkończywſzy, cudze kraie luſtruiąc, gdy do Hollandyi, gdzie na ten czas woyna wrzała, dla większego poleru w Marſowych kunſztach morzem płynie, pod Amſterdamem od Szwedow poimany. Karol Krol Szwedzki dowiedziawſzy ſię, że to był ſioſtrzeniec Karola Chodkiewicza, gęſtemi z Sudermanii zwycięſtwy wſławionego Hetmana, do Sztokolmu go odeſłał, gdzie całe pięc lat, z nie małym zdrowia ſwego uſzczerbkiem y przytępionym wzroku, ſtrawiwſzy, ślub uczynił, ieżeliby go Bog z tak ciężkiego razu, na wolność ſzczęśliwie wyprowadził, Schizmy ſię wyrzec, a z Katolickim Kościołem trzymać. Wyſłuchał go P. Bog: bo wkrotce potym, za Ponta Syna Krolewſkiego z niedobregoć wprawdzie łoża zpłodzonego, ale wielkiego w rożnych expedycyach Wodza, na zamian dany, ſkoro ſię do Polſki powrocił, ślub wykonał, pierwſzy z Domu ſwego Unit, do czego y własnym poddanym był powodem, Kościoł w Korcu OO Franciſzkanom wyſtawiſzy, do niego dzieſięc tyſięcy zapiſał: przyczynił ſię do tey fundacyi Samuel brat iego, ia-

ko ſię wyżey mowiło. Na ubogie też y ſzpytale choynie łaſkaw, na Oyczyznę ſzczodry, bo na Chocimſka expedycya z Oſmanem Carem Tureckim oſm chorągwi okrytych własnym ſumptem wyſtawił, y Krolowi Zygmuntowi, drogę nieprzyiacielowi zachodzącemu zaſtał, luboć ſię ſam w domu dla zepſowanego w niewoli zdrowia przytrzymać muſiał, na co naywięcey ſarkał, że nie mogł tak, iak ſobie życzył, Oyczyznie ſłużyć. Też ochotę w inſzych na Polſkę inkurſyach chętnie ofwiadczał, po kilka ſet ludzi ſtawiaiąc, á gdy zdrowie pofolgowało, y ſam oſoba ſwoia, iako pod Tuczynem, kędy z konfederowane na Oyczyznę Liſſowczykow woyſko, z wodzem ich Wierzbowſkim zbite y rozproſzone, y znowu, gdy Uſzcie naſzli, złamał ich y pogromił: z Seymu 1623 Kommiſſarz do ordynowania Kozakow Zaporowſkich na przyſzłą woynę, *Conſtit. fol: 4.* Nakoniec śmiertelnie zachorowawſzy, dla rozrywki ſwoiey, kazał ſobie Diakow albo ſpiewakow Ruſkich zprowadzic, ci rozumieiąc, że Xiąże chciał ſię znowu do Schizmy wrocić, zgromadna proceſſya, chorągwiami y tłumem ludzi na pałac weſzli: dowiedziawſzy ſię o nich Xiąże, y zganiwſzy, precz od ſiebie rugowac kazał: tam ſię wkrotce w roku 1633 na świeta wieczność przenioſł, do ktorey ſię ſzczerym ſercem gotował. Wſzedł był w kontrakty małżeńſkie z Anną Jędrzeią Potockiego herbu Pilawa Kaſztelana Kamienieckiego corką, pozoſtała wdowa po Staniſławie Golſkim Woiewodzie Ruſkim, z ktorey corkę Eufrozynę, y ſyna Alexandra prędko utracił, zoſtał ſię tylko, ſyn Samuel Karol. *Centur: Potoc: fol: 213. Kanon: in Annul: Nupſial: Skibicki Kazanie Namiot. Starovol: in Monum: Hiſtor: Coll: Luceor.*

Samuel Karol Staroſta Robczycki, ſyn Jana Karola Kaſztelana Wołyńſkiego, w Styryi, Auſtryi, Niderlandzie wyżſze nauki traktował, w Duaku Filoſofia. publicznym aktem zakończył. Powrociwſzy zaś do Oyczyzny, wſzyſtek ſię do woyny udał. Pod Zborowem w okazyi, gdy na nieprzyiaciela odważnie naciera, konia pod nim kula poſtrzelono y zabito, nie bez niebeſpieczeńſtwa y iego ſamego, za co chwalił go potym Jan Kazimierz Krol. Chroragiew iego pod Korſuniem Kozacy cała znieśli: czego mſzcząc ſię na nich, na wielu mieyſcach gromił ich potężnie. W tych zabiegach na przyſtugę Oyczyzny śmierć go zaſtała 1651. Zoſtawił pamiątkę w drogich upominkach, ktoremi obraz Częſtochowſki ubogacił: Dwa razy ſluby małżeńſkie ponawiał, pierwſzy raz z Maryanną z Bobrku Ligęziańka, Podſkarbiego Wielkiego Koronnego Hermolauſa corką, pozoſtała wdowa po Janie Karolu Tarle Kaſztelanie Wiślickim, drugi raz z Zofią Opalińſką Piotra Woiewody Pozańſkiego corką, pozoſtała wdowa po Staniſławie Koniecpolſkim Kaſztelanie Krakowſkim, Hetmanie Wielkim Koronnym, wſzakże tak ztam ta, iako y z ta: (bo w dzień ſlubu śmiertelnie zahorował) żadnego potomſtwa nie zoſtawił, y tak na nim Dom Koreckich uſtał, ktory dla wielkich dzieł ſwoich wiekowac był powinien. *P. Kanon in Annul: & Mauſol: Duryew: Niezeſzła pamięc fol: 71. Panegir: Coll: Sandomir: S. J.* Genealogia Zawiſzow herbu Łabęc drukowana powiada, że Xiężna Korecka, z Xiężny Kurlandzkiey urodzona, była za Janem Zawiſza Woiewoda Witebſkim, ale inni cale o tym milcza.

KOREWICKI herbu Prus 3tio w Podlaſkim Woiewodztwie. Jan ſyn Jędrzeia Korewicki Dworzanin y Towarzyſz Xiążęcia Słuckiego 1577. Alexandra męża rycerſkiego, *wſpamina Conſtytucya 1631 fol: 49.* Daniel Podczaſzy Drohicki 1674. Maciey 1632, Jakub Boguſław y Jan Władyſław 1648.

KORETWA herbu Dębno Ten herb na ſiebie y na ſukceſſorow ſwoich przyiał na Seymie

Seymie Hrodelſkim, ieden z Panow Litewſkich Koreywa, ktorego potomſtwo ieſt w powiecie Oſmiańſkim y Upitſkim. Kryſztof Koreywa Podſtaroſci Upitſki, 1638. drugi Piſarz Oſmiańſki. Jan Michał w Grodzieńſkim powiecie. Jam czytał na liſcie Kaźimierza Krola danym Miaſtu Lwowſkiemu Jana Korawę dziedzica na Malechowicach 1480.

Koreywa herbu Kuſza

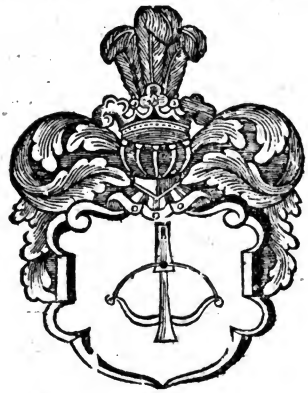

MA bydź Kuſza napięta bez ſtrzały w polu czerwonym, w hełmie trzy pióra ſtruſie *Koiat: in Mſ.* y przydaie, że ſię tym herbem pieczetuią Koreywowie Burnakowie w Wileńſkim Woiewodztwie. Rafał, Michał Samuel Czeſnik Orſzańſki 1700.

**KORFF herbu Gozdawa* z taiednak rożnica, że lubo na tarczy ieſt lilia żołta w polu czerwonym, takaż, iaka w Gozdawie, ba y na hełmie, ale pawiego ogona niemaſz, tylko dwie Syreny, iedna z iedney, druga z drugiey ſtrony, ukoronowane obiedwie, lilia u ſpodu nad hełmem trzymaia, nad lilia ſa trzy gwiazdy iedna podle drugiey, tak go opiſał *X. Koiat: in. Mſ.* y mnie ſię doſtało widziec. Zażywa tego herbu Dom Korffow w Inflańciech, dokąd ſię z Weſtfalii ieſzcze za Krzyżakow przenieſli. Wilhelm Korff Smising a Kreczburg Staroſta Orleńſki, Pułkownik Krolewſki, bronił Smoleńſka 1654, zoſtawił dwoch ſynow, Wilhelma y Mikołaia: z tych Mikołay Woiewoda był Inflańſkim 1646, poſłował na Seym 1623, zkąd był Kommiſſarzem do traktatow o pokoy z Szwedami, *Conſtit: fol: 3:* taż Konſtytucya dla zaſług iego y męſtwa w rożnych okazyach dobra Kryſzborſkie w Inſlantſkim Woiewodztwie dziedzicznym prawem puściła, *fol: 17*, poſłował znowu na konwokacya 1632. Tenże czy inſzy Mikołay Rotmiſtrz Xiążęcia Kurlandzkiego 1603. Wilhelm na Szawkianach brat iego Staroſta Orleńſki podpiſał pacta conventa Jana Kaźimierza Krola Gerard Ian, y Jerzy Adolf 1632 kwitneli. Mikołay Rotmiſtrz Krolewſki 1674. Marcin Erneſt Kapitan Krolewſk. 1690. Ktoryś z tego Domu, miał za ſoba Reginę Ogińſka, Samuela Cywuna Trockigo

Digitized by Google

corkę *Geneal. Ogińſk.* N. Elżbietę Grużewſka Podkomorzanke Zmudzka. Mikołay w kilka ſet koni przybył na pomoc do obozu 1577.

KORMANICKI herbu Iunoſza w Krakowſkim Woiewodztwie. N. Kormanicki odważnie ſtawał przeciwko Wołochom u Obertyna, *Orzechow: in Quincunce.* N. Kormanicki Kaſztelan Czechowſki, żona iego Anna z Lipnika umarła 1591 powietrzem w dobrach ſwoich Rudniku, oſobliwſza Dobrodzieyka Nowicyatu naſzego Krakowſkiego *Hiſtor: Dom: Probat: Cracov. Pigłowſki elogia.* Corka iego Mikołaia Spytka Ligęzy Kaſztelana Sendomirſkiego, pierwſza żona. Staniſław Podſędek Przemyſłki, corka iego Katarzyna była za Mikołaiem Fredrem.

KORNIAKT herbu Krucini Konſtantyn Korniakt dziedzic na Huſakowie, Soſnicy, Białobokach y Zorawicy, ten z Krety do Polſki przyſzedł y oſiadł, od Stefana Krola otrzymawſzy indygenat. *Okol: y Starowol: declam: contra obtrect:* z Anny Dzieduſzyckii herbu Saś, krom corek trzech, to ieſt Anny Jana Tarnowſkiego herbu Leliwa Kaſztelana Zarnowſkiego, Zofii Abrahama z Fulſztyna Herburta, Katarzyny naprzod Alexandra Chodkiewicza Woiewody Trockiego, á potym Jeremiego Xiążęcia Wiſniowieckiego Woiewody Ruſkiego, małżonek, ſyna zoſtawił Konſtantego; maż to był właſnie rycerſki, Janowi Zamoyſkiemu Hetmanowi w Inflanciech doſwiadczony, gdzie gdy mu kommendę Białego Kamienia oddano, przez lat trzy ſprawuiac ia, woyſkom Szwedzkim, niezwyciężonym ſię zawſze ſtawił. W Węgrzech potym, z tymże Zamoyſkim, taż ſerca śmiałoſcia naſtawę zakrawał; wkrotce kilka chorągwi właſnym koſztem wyſtawiwſzy, przeciwko Tatarom pod Bużę, tam ich y nie raz mężnie gromił: w Huſſakowie OO Karmelitow fundował, trzydzieści tyſięcy na tę fundacyą wyſypawſzy, łuboć prędka śmierć, do tego mu droge zagrodzila, że do ſwey perfekcyi, tak Kościoła iako y Konwentu przyprowadzic nie mogł, nad to, tyſiąc złotych łożył, na wyprowadzenie baſzty w mieście Lwowſkim, umarł 1626, złączył ſię był dożywotnie z Elżbietą Oſſolińſka herbu Topor Woiewodzanka Sendomirſka, z ktorey potomſtwo, corka Anna Mikołaiowi Oſſolińſkiemu Staroście Knyſzyńſkiemu zaſlubiona, y ſynowie dway. Pierwſzy Alexander Zbigniew Korniakt, Oycowſkiey w Huſſakowie dokończył fundacyi, zſzedł z tego świata 1639, wieku 27, temu Dorota Karnkowſka, wnuczka Staniſława Karnkowſkiego Arcybiſkupa Gnieznieńſkiego, iednę tylko corkę powiła, ta potym z Marcinem Kraſickim Kaſztelanem Przemyſłkim dożywotnie była zmowiona. Drugi Karol Franciſzek, młodość ſwoię w Hiſzpanii, Francyi, Belgium, Anglii, woienna experyencya przepolerowawſzy, w Oyczyznie potym na Kozackiey rebellii uſkromienie, kilka chorągwi, właſna ſzkatuła wyſtawił, doznała Ziemia Przemyſłka, znaczney iego na obronę ſwoię odwagi y dzielności, kiedy po nieſzczęśliwym woyſk naſzych z pod Pilawiec rozgromieniu, Przemyſl od ſwawolnych a gromadnych buntow Kozackich oblężony, bliſki od częſtych ſzturmow zguby, dzielny maż Korniakt, z chorągwia dragonii ſwoiey, y właſnemi z dobr ſwoich poddanemi, ktorych kilka tyſięcy było, na odſiecz mu przybył, y obroniwſzy miaſta, bliſkie niego pola, trupami gęſtemi okrył, chorągiew Kozacka tam wzięta w kościele Katedralnym Przemyſłkim zawieſił. Pod Zborowem potym z piacia chorągwiami Dragonii ſtanał, kędy w oczach całego woyſka, Tatarow po trzykroć z pola zpędził, czwarty raz, gdy z taż ſerca śmiałoſcia na nich naciera, trupem za Oyczyznę poległ, nieśmiertelnego życia godzien 1672, miał za dożywotniego przyiaciela Katarzynę Bełzecka Woiewodzankę Podoliſka, zpło-

dził

dził corkę Katarzynę, y ſynow trzech, Antoniego Karola, y Michała y Franciſzka, wſzyſcy bezpotomnie zeſzli, y tak ten Dom zſzedł.

Kornic herb.

NA trzech graduſach ze ſkały wyrobionych powinien proſto ſtać Krzyż, na kſztalt litery Tau Grekom zwyczayney, u każdego rogu tego Krzyża bochen chleba utkwiony, pole powinno bydź czerwone, ſkała ſzara, Krzyż biały, chleb koloru kaſztanowego, na hełmie piec pior ſtruſich: tak go opiſuie *Okol: tom:* 1. *fol:* 448. *Rutka in Mſ.* gdzie z Długoſza powiadaia, że ten herb nadany od Xiążąt Ruſkich Rycerzowi Kornic nazwanemu, ktory wiele y mężnie nad nieprzyiacielem dokazywał, oſobliwie za błogoſławieńſtwem Panow ſwoich, ktorzy mu na okazya idącemu błogoſławili, ztąd ten herb, iuż ſię zowie Kornic od imienia Rycerza, zowią go y Hoſpody błogoſław, y owſzem *Okol:* przydaie, że niektorzy z tego Domu, gdy na Slaſku oſiedli, Bieſami ſą przezwani od proſtych, a na Panow ſwoich zawziętych poddanych. Adama Kornicza w Xięſtwie Opawſkim w Kościele Porubſkim nadgrobek wypiſał *Okolſki.*

Herbowni

Bies	*Jaroßewſki*	*Kornicki*	*Sokołowſki*
Prydrychowſki	*Jaſieniecki*	*Porebſki*	*Szczepanowſki*
Gorecki	*Inwaldſki*		

KORNICKI herbu Kornic. Uſtyana Kornickiego Ziemianina Wołyńſkiego, wſpomina *Metryka Wołyńſka 1528.*

**KOROLKO* w Woiewodztwie Mścisławſkim. Stefan Korolko podpiſał elekcyą Jana III Krola Polſkiego. Jan 1700.

Digitized by Google

KOROWAT. Jędrzey Koroway, corka iego była za Alexandrem Jwanickim, zpłodzona z Matreny Krasnoſielſkii; kwitnał ten Jędrzey 1528, iako ſwiadczy *Metryka Wołyńſka.*

Korſak herb.

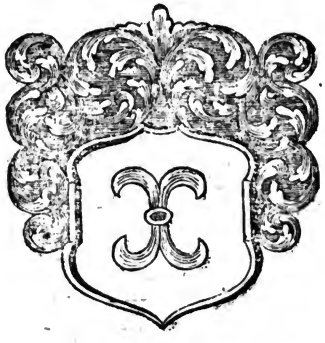

Bielski fol: 742. powiada, że dwa iełca na Krzyż złożone powinny bydź na tarczy, *Paprocki w Gniazdzie fol: 1198. y o herbach fol: 679,* położyłci wprawdzie kſztałt tego herbu, ále go nie opiſuie, co na tarczy ieſt. *Okolſki tom: 1. fol: 457 twierdzi,* że ſą dwie lilie tak w iednę zpoione, iak widzieć możeſz w herbie Gozdawa, lilie mowi czarne, pole czerwone; ale ſię myli, co y z tego poznać, że kolor czarny liliom przypiſuie. *Kojałowicz in Mſc. Piorrowicz w prefacyi,* lepiey mowią, że ſą dwie kotwice barkami do ſiebie obrocone, we ſrzodku niby ogniwem zpętane, na hełmie trzy pióra ſtruſie. Tego herbu ſą Korſakowie Dom dawny y rozrodzony, oſobliwie w Woiewodztwie Połockim. Przodek tego Domu przyſzedł do Litwy z Korſyki, za Swidrygełła Xiążęcia, ktory mu ſioſtrę ſwoię dał w małżeńſtwo, á w połagu z nia włości, poczawſzy od Głębokiego, áż do Zawołocia. w Woiewodztwie Połockim y Moſkiewkich granicach, znayduie ſię do tych czas pole nazwane Korſakowe, iż na nim ſami tylko Korſakowie, zebrawſzy ſię, woyſko Moſkiewſkie zbili. Dla rożnicy, rożnie ſię od dobr piſza, iedni z Poczapowa, drudzy Hłubocki, drudzy Hołubicki, drudzy Borkolap, drudzy Udzielſki. Hleb y Łukaſz Korſakowie Dworzanie Krolewſcy 1536. Korſak Borkołap goniec do Moſkwy w roku 1591. Ztego Domu nie mało Korſakow, ktorzy ſie byli zebrali na obronę Połocka 1564, Moſkwicin, przeciw przyſiędze ſwey zabrał w niewola. Oniki Rotmiſtrz Krolewſki, dzielny w okazyi na polach Jwańſkich 1567. Euſtachi Korſak Hołobicki Woyſki Połocki 1609. Bazyli Chorąży Mozyrſki, *Conſtit: 1580 fol: 361.* Hieronim 1590, *Conſtit: fol: 693.* Jan na-

przod

przod Pisarz Ziemski Osmiański, Poseł na Seym *Conſtit: fol: 1598. fol: 694.* potym Sędziá Osmiański 1613, *Conſtit: fol:* 43, dla ubogiey młodzi Szlacheckiey, naukami się bawiacey fundował w Wilnie Konwikt, á w Ostrowcu Klasztor OO Dominikanom. Piotr Woiewoda Polocki 1538, miał za ſobą Marynę corkę Pawła Sapiechy Woiewody Nowogrodzkiego *Walicki.* Jan Choraży Polocki y Dworzanin Krolewski 1613, ztamtad deputat na Trybunał ſiſzkalny, *Conſtit fol: 8.* Z lat dochodzę, że był inszy Jan Kasztelan Polocki 1661, *Conſtit: fol: 61 y 1667 fol: 16 y 1670,* inszy tegoż Imienia y krzesła Marszałkiem Trybunału Litewskiego 1611, iuż mu było deklarowano y Woiewodztwo Smoleńskie, ale nim go obiał, umarł. Fundował OO Karmelitow Bosych w Głębokim na Białey Rusi; z Zukowny Sędzianki Połockiey miał synow dwoch, Grzegorza y Gabryela. Ztych Grzegorz Choraży Polocki, Starosta Rochaczewski, miał za ſobą corkę Romana Wołowicza, synowie iego Kazimierz Korsak Choraży Polocki, Karol umarł w Zakonie Soc: JESU. Roman Choraży Połocki, po bracie Kazimierzu. Gabryel brat Grzegorza syn Jana, był wprzod Pisarzem Ziemskim, potym Sędzią Polockim, syn iego Konstantyn. Rafał Korsak naprzod Władyka Pińſki 1633, potym w roku 1637 obiał Metropolią caley Rusi, co znać z panegiryku na iego wiezdzie, *Spes altera Ruſſiæ,* tam iawnie mowi ten autor, że Korsakowie Kotwicami się pieczętuią, przydaie y to, że się w Rzymie uczył: o Kanonizacya B. Jozafata ſtaraiąc się, Urbanowi VIII y Kardynałom miły; Papież na dokument swego affektu ku niemu, dał mu wszystek ſtroy y apparat Greckich obrzadkow bogaty: był człowiek uczony, pobożny, y pracami koło Unii S zalecony. Jan brat Rafała Pisarz Grodzki Zmudzki, syn iego Alexander w Zakonie naszym Kaplan godny, umarł powietrzem 1657. Jozef Starosta Mścisławski, pod czas burzy od Moskwy, żeby był Dzisę fortecę utrzymał, swoim kosztem ludzi woiennych zebrał, co mu *Konſtyt: 1638, fol: 54,* kazała wrocić; potym Woiewoda Mścisławski, fundował Plebania y Klasztor w Głębokim OO Karmelitom Bosym, *co approbowała Konſtytucya 1641 fol: 30,* także Bazylianow Unitow w Berezwie y Wierzbołowie *1647 fol: 16.* Kryſztof Podkomorzy Połocki, synowie iego, Jan, Władyſław, Jarosz, 1675. niewiem czy nie ten Podkomorzy miał za ſobą Elżbietę Mikołaia Sapiechy Pisarza Polnego Litewskiego corkę *Walicki,* á zaś tego Sapiechy Petronella Korsakowna małżonka była: druga Ogińskiego Miecznika Litewskiego: trzecia Michała Połubińskiego Sędziego Ziemskiego Słonimskiego. Fiedor y Jędrzey Korsakowie pod Skowrodkiem mężnie Tatarow płaszali 1577, *Paprocki oberbach fol: 340.* Kazimierz wielkiey fortuny dziedzic, ile krom iedney siostry żadnego rodzeństwa nie było; zaraz z młodu miał wielki inſtynkt od Boga do pogardy świata, przecięż ogladaiąc się na honor Domu, do obozu się udał, chcąc tam na sławę Imienia swego zapracować, y tam go iednak wokacya Boska ścigała, y do tego ciągneła, áby w prostym wieyskim ſtanie zbawienia duszy swoiey szukał. Opierał się długo tey woli Boskiey Kazimierz, odwodziła od tego Parentela Domu, delikatne wychowanie, nadzieia honorow; pompa świata. Straszyło poniżenie siebie prawie ostatnie, niewygody życia, praca, y inne. Slodziła z drugiey ſtrony łaska y miłość Boska, pewność zbawienia: gdy się tak sam z ſobą passuie; do zwycięstwa siebie samego, pomogł mu taki przypadek. Od Pułkownika swego wyſłany Kazimierz na podiazd, gdy mu o żadnym niebespieczeństwie od nieprzyiaciela, nie powiadaia, z ludzmi swemi w pewney wsi rozłożył się, y bespiecznie zasypia; wtym w głęboka noc przypadł nieprzyiaciel; na trwogę iak wszyscy tak y Kazimierz raczo się po-

rywa, á z prędkości w ciemney chacie, miasto swoiey, chłopska na siebie lachę wziawszy, wypada na nieprzyiaciela, y szczęśliwie gromi. Już też y świtać poczęło, gdy po sobie poglada Kaźimierz, widzi się w prostey siermiędze, nie w swoiey suknі: y zaraz instynkt wewnętrzny słyszy. Otoż cię tak Pog stroi, ta to iest barwa, w ktorey cię chce Bog zbawić: co gdy rozważa pilno, naostatek niechcąc się dłużey woli Boskiey sprzeciwiać, konie, sprzęty, suknie, ubogim rozdawszy, w głęboka się puścił pustynia, tam samemi tylko korzonkami y ziolami żyiąc, na samey bogomyślności niciaki czas przepędził, ieszcze iednak nie zupełnie spokoyny, że nie we wszystkim na woli Boskiey przestał, przetoż do bliskiey idzie wioski już zarosły wycienczony; tam u chłopka służbę przyimuie, y z taka ochota, wiernością. wszystkie na siebie ciężary, robociznę odprawuie, iakby do niey od urodzenia był przywykły. Gospodarz uważaiąc skrętność y pobożność człowieka, chcąc mu prace iego zawdzięczyć, corkę mu swoie za żonę, y w posagu dziedzictwo wszystkiego, bo iedynaczka była, ofiaruie. Wzgardził tym Kaźimierz, y owszem żeby był większe ieszcze zwycięstwo nad samym soba uczynił, do insżey się wioski własney swoiey dziedziczney, kędy siostra iego rodzona na ten czas Pania rządziła, udał; tam poddanemu kiedyś swemu za parobka się ofiaruie; iakoż robił do ukontentowania iego wszystko z wielka ochota, by też y naycięższe y nayliższe było. Nie raz na pańszczyznę do Dworu chodził, gdzie nie poznany, bicze y guzy nie raz ztamtąd od Dworskich wynosił: bywało że y sama siostra paśtwić się czasem nad nim kazała: Siedm Lat w owey wiosce w wielkiey skromności, y do zbudowania wszystkim na ciężkiey pracy strawiwszy, choroba śmiertelna złożony, prosi gospodarza áby w nadgrodę wiernych usług iego, Xiędza mu zprowadził; Iedź prawi na publiczny gościniec, Kapłana, ktorego tam napadnieśz nieomylnie, zaproś do mnie. Iakoż tak się stało, trafił na Xiędza Dominika Podolca Soc: IESU, ktorego gdy zaprosił y przyprowadził do chorego, Kaźimierz po łacinie wita go po imieniu y przezwisku, á po spowiedzi przed nim uczynioney, wszystek mu stan y proceder życia swego, y pociechy ktore miał ztąd niebieskie, opowiedział: dwa obligi pod wielkim ciężarem na sumnieniu na niego włożywszy: pierwszy, áby imienia iego, y co się z nim działo, nikomu nie wyiawiał: drugi, żeby go na cmentarzu pospolitym trybem insżym wieśniakom pogrzebiono. To zrobiwszy, w Swiętych aktach, na wolność synow Boskich przeszedł Xiądz Podolec tę wszystkę rzecz głęboko u siebie poki żył, taił: Po śmierci iego dopiero tę rzecz opisana iego ręka znaleziono. *Naramow. in Facie Rerum Sarmat: fol: 313.* Apollonia Marcina Kurcza Woiewody Derpskiego małżonka. Jozef Sędzia Polocki 1600. Marcyan Zbigniew Sędzia Grodzki Polocki, poseł na konwokacya 1674. Alexand: Woyski Mściszławski, Władysław Stolnik Wendeński, Samuel Czesnik Nowogrodzki, Władysław drugi Chorąży Polocki, Stefan Kasztelanic Polocki, Hrehory Udzielski Korsak. Troian Woyski Wendeński, Bazyli Skarbnik Polocki 1674. Ktoryś z nich miał za żoba Barbarę Dymitra Ogińskiego corke. N. Chorąży Połocki poseł na Seym 1722 z Kowieńskiego. Jan y Ludwik Podczaszy Polocki 1700. Bazyli Pisarz Grodzki Starodubowski, poseł na konwokacya 1733. Michał Marszałek Upitski poseł na konwokacya 1733.

KORSAK herbu Lis. Krom wzwyż wyrażonych są inni Korsakowie w Nowogrodzkim Woiewodztwie y Brzeskim, przydomek maia Sowa albo Sowicz, Kotwicę w hełmie kładą: Pisali się zdawna z Poczapowa. Z tych był Teodor y Alexan-

Alexander Sowiczowie Korſakowie 1648 *Koial. in Mſ.* N. była za Łukaſzem Jelcem. Samuel Sędzia Ziemſki Nowogrodzki miał za ſobą Kierznowſką Eleonorę, ſioſtrę Woiewody Nowogrodzkiego; z tey dwoch ſynow było, ieden SamuelPodwoiewodzymNowogrodzkim,drugiStaniſław naprzod Czeſnikiem y Sędzia Grodzkim,potym Chorążym Nowogrodzkim, z Katarzyny Raeſſowny zoſtawił potomſtwo, Samuela Czeſnika y Piſarza Grodzkiego Nowogrodzkiego dziedzica na Wołkowiczach. Sioſtry, Maryanna, Hieronima Zaby Podkomorzego Nowogrodzkiego, małżonka, y Zofia Białozorowa Stolnikowa Upitſka. Tegoż Samuela Sędziego Ziemſkiego z Kierznowſkii corka Zofia była *1mo voto* za Alexandrem Woyna Jaſienieckim Horodniczym Nowogrodzkim, *2do voto* za Grocholſkim Woyſkim Nowogrodzkim, *3tio* za Iudyckim Woyſkim Rzeczyckim, *4to* za Podbereſkim Woiewodzicem Smoleńſkim. Marcin z Poczapowa doświadczony żołnierz w Moſkwie, ſynowie iego z Alexandry Czarkowſkii, Kryſztof Staniſław, Eliaſz y Jan. Krom tych ſą inſi Korſakowie w Trockim Woiewodztwie. Siemion, corka iego Anna była za Piotrem Karſkim Rotmiſtrzem Krolewſkim.

Korwin herb.

KRuk czarny powinien bydź ſtoiacy na pniu ociętym leżącym, u ktorego dwa z iedney ſtrony ſęki niſko, dwa u gory, pierzcień złoty w noſie trzyma, dyamentem na dol, ſam kruk w lewa tarczy całym ſobą obrocony, w polu czerwonym, na hełmie trzy piora ſtruſie tak go opiſuie *Paprocki y Okol: tom: 1. fol: 459 X Rutka* powiada, że niektorzy Kruka także z pierzcieniem na hełmie kłada. *X. Koial: in Mſ.* twierdzi, że Sakowiczowie w Xięſtwie Litewſkim tak ten herb kſztaltuia, pien takiż bydź powinien, tylko że ſtoiacy, na nim kruk z pierzcieniem ſtoi, ale w prawa tarczy zkierowany, na hełmie trzy piora ſtruſie. Ginwiłowie zaś Piotrowſcy pierzcienia nie kłada. Zda ſię, że od Korwi-

now Rzymſkich ten herb ſwoie początki zabrał, ktorzy wiele kraiow ſławą imienia ſwego napełnili. Marcus Valerius Rotmiſtrz w Rzymſkim woyſku, na harc wyzwany od potężnego w ſile Francuza, gdy ſię do broni obadwa porwali, kruk niewiedziec zkąd przyleciawſzy, na ſzyſzaku Waleriuſza uſiadł, tam gdy Francuz wźwawiey na niego naciera, kruk iuż ſkrzydłami, iuż pyſkiem, iuż pazurami, tak broniąc Waleriuſza, Francuzowi y dokuczył, y pomięſzał iego ſerce, że go Waleryuſz łatwo z zwycięſtwem pokonał, ztąd rozumie *Alexander ab Alexandro*, że potym Korwinow Imię na Waleryuſza potomkach oſchło. Z Rzymu do Pannonii ſię ten herb przeniosł: gdzie według *Okol:* Valerius Meſſalius Corvinus za Tyberyuſza Cefarza, tę Prowincyą Rzymianom podbił, á w Dalmacyi w Raguzie, wiele w budynkach y w ſtatuach iego pamiątki zoſtało. Tymże ſię herbem ſzczycił Jan Huniad pamiętny woiownik, ktorego ſyn Maciey na tronie Węgierſkim oſiadł: y Matka S. Szczepana Krola Węgierſkiego, tegoż herbu y Domu była. Do Polſki zaś przyniesiony dobrze przed rokiem 1224: bo iuż w tym roku Wawrzęta Korwin herb ſwoy na Slepowrona zamienił, co znać z liſtu Konrada Xiążęcia Mazowieckiego w tym czaſie danym. Że zaś wielkie ieſt podobieńſtwo tego herbu do herbu Slepowron, dla tego niektorzy Korwin Slepowronem zowią, y Slepowron Korwinem.

Herbowni.

Bienkowſki	*Liſowſki*	*Pawłowſki*	*Sarnicki*
Ginwił	*Małaczewſki*	*Piotrowſki*	*Sołkowſki*
Jagodyńſki	*Mietelſki*	*Sakowicz*	*Zarnowiecki*
Kochanowſki	*Młodnicki*		

KORYATOWICZOWIE *Xiążęta herbu Pogonia Litewſka.* Koryat ſyn Gedymina naymłodſzy, iako chce *Stryikow: lib:* 11 *cap. 8.* Xiążę Nowogrodzkie, Pan, na Wołkowiſku y Mścibochowie, zoſtawił czterech ſynow, Alexandra, Konſtantyna, Jerzego, y Teodora, ktorzy Olgerdowi Xiążęciu Litewſkiemu ſiła do zwycięſtwa pomogli, otrzymanego nad Tatarami, w roku 1331: w nadgrodę czego Olgerd Podole im puścił, gdzie oni Tatarow zpędziwſzy, ſiła zamkow z rąk ich odebrali, y nowymi inſzemi tę Prowincyą zmocnili, *Stryikow: fol:* 416. Okolſkiemu ſie to nie zda, ile ufundowanemu *na Kromerze lib.* 15. atoli w poznieyſzey od ſiebie Xiążce wydaney, ktorey dał tytuł *Ruſſia Florida fol:* 102 powiada, że od Xiążąt Koryatowiczow fundowany y założony Kamieniec Miaſto na Podolu. Z tych tedy czterech ſynow Alexander Koryatowicz był Gubernatorem Podola, Wołynia y Pokucia &c. Od Kaźimierza Wielkiego Krola Polſkiego, trzymał Zámek Oleſko, y część Włodzimirſkiey Ziemi, *Cromer lib:* 12. Konſtantyn drugi ſyn, tego Kaźimierz Krol, gdy widział żonę ſwoię, á corkę Gedymina Xiążęcia nie płodna, życzył ſobie mieć na tronie Polſkim ſukceſſorem, ale wolał Kroleſtwo, niżeli Ruſka wiarę, opuścić. *Stryikow: z Latopiſcow Ruſkich.* Jerzy trzeci Hoſpodarem Wołoſkim y Multańſkim w Soczawie iuż był inaugurowanym, átoli prędko potym od Wołochow trucizną z rządow y z życia zrzucony *Cromer lib.* 15, *Stryik:* Fiedor czwarty ſyn, po Oycu Koryacie za konſenſem Olgerda obiał Xieſtwo Nowogrodzkie, zaś po bracie Konſtantynie y Podolem rządził, tak wzmocniwſzy ſię, że Olgerdowi trybutu płacić niechciał, widzac wiſzącego nad ſoba z Woyſkiem Olgerda, ſwoiey

zaś ſile

zaś ſile do odporu dania, nie dufaiąc, z drożſzymi niektoremi ſwemi rzeczami, umknął do Węgier do Karola Króla, y tam życie ſwoie ſkończył *Stryikow: fol: 428.* 1339. Potwierdza ſię to z *Szentiwaniego Curioſ: Miſcell: dec: 2 par. 1: fol: 139:* gdzie ten autor powiada, że Teodor Koryatowicz [luboć on go tam iako cudzoziemiec Teodorum Queriatovicum & Principem zowie Ruthenum] Munczacz w Węgrzech, za Karola y Ludwika czaſow, w koło foſſa opaſał w mieyſcu lubo ſkaliſtym, y w potężna fortecę uzbroił: ktory zamek y za czaſow tego Piſarza, miał obſzerne dobra do ſiebie należące: znać że te wſzyſtkie puſcił był Krol Karol Teodorowi z Podola rugowanemu. Teodor Koryatowicz iednego z tych czterech braci ſyn Xiążę Podolſkie, ktory także gdy od niego Witold Xiążę Litewſkie y poſtuſzeńſtwa ſie y trybutu upominał, chciał ſię wybić z pod iego jurysdykcyi, zaſzedł mu tedy drogę pod Bracławiem z Woyſkiem, zbity iednak życie ucieczka ſalwował do Kamieńca, y tam iednak nie długo był beſpiecznym, niezgoda albowiem między Wołochami y Podolanami, fortecę tę Witołdowi znagła poddała, gdzie y on w niewolą ſię doſtał, *Gromer lib: 15 Stryikow. lib. 14 cap. 2 Koiał: p: 2: lib. 1.* O tym piſze *Okolſki*, że był oſtatni z Domu Koryatowiczow 1394: wſzakże *Stryikow: fol: 510* powiada, że ieſzcze w roku 1399 w owey nieſzczęśliwey z Edyga okazyi, Hleb y Symeon Xiążęta Koryatowickie polegli: *Koiałowicz par. 2 lib. 1.* zowie ich Stryiami Krola Iagełła y Korybuta ſynami, ále w tym zdami ſie omyłka. Tenże powiada, że ieſzcze w roku 1440 Xiążęta Koryatowickie Kaźimierza Jagellonowicza Xiążęcia Litewſkiego w Brzeſciu witali; ale to nie pewna, *Stryikow.* o tym milczy. *Okolſki in Ruſſ: Florida fol: 104* ſtawi tych Xiążąt dobroczynność na ſwoy zakon, kiedy w Kamieńcu, Czerwonogrodzie, Smotrycy, Klaſztory Dominikanom pofundowali.

KORYCINSKI. *herbu Topor* Dom niegdy w Krakowſkim, Sendomirſkim, Sieradzkim, Łęczyckim Ruſkim y inſzych Woiewodztwach tey Oyczyznie zaſłużony, iuż tego wieku zſzedł w Polſzcze, chwałę tylko imienia ſwego nieśmiertelności wielkiemi dziełami ſwemi zapiſał. Przodkowie ich piſali ſię z Jabłonny, dawnym dziedzictwie Toporczykow. *Okolſki zaś powiada*, że Jan z Pilcy Kaſztelan Sendomirſki dziedzic na Jabłonny, w Korytnie dobrach ſwoich nayczęściey rezydował, Korycinſkim był zawołany, iakoż potwierdza ſię to y ztąd, że ſię zawſze Korycinſkiemi z Pilce zwykli byli piſywać. Ten Jan Kaſztelan, z Katarzyny z Leżenic herbu Nałęcz, zpłodził ſynow, Tomaſza, Macieia, Iakuba y Jana *Okolſki.* Tomaſz nayſtarſzy ſyn Jana Kaſztelana Sendomirſkiego, ktorego ſynowie, Mikołay y Jędrzey, przydaie trzeciego *Paprocki* Staniſława bezpotomnego. Z tych Mikołay maż woienny oſiadł na Ruſi, z pierwſzey żony Podfiliſkii zpłodził ſyna Floryana, z drugiey Potockii herbu Pilawa Mikołaia Generała Podolſkiego Sioſtry, Iakuba, ktory w expedycya Moſkiewſka za Stefana Krola mężnie ſtawał, y corkę Bydłowſka. Jędrzey drugi ſyn Tomaſza, *według Mroſkowſkiego* Chorąży Halicki, miał trzy corki, y Synow tych, Iana, Staniſława Dworzanina Krolowy Izabelli, Węgierſkiey, Mikołaia, Woyciecha y Jędrzeia. *Okolſki* trzech tylko położył, Woyciecha Chorążego Halickiego, przeciwko Wołochom y Multanom wielkiego woiownika (rok Paprocki przydaie 1583] Staniſława, ktory Tatarom dobrze ſię dał w znaki, ale też y ſam od ich ſzabli zginął, y Mikołaia. myli ſię iednak *Okolſki*, gdy Tomafza chce mieć ſynem Jana z Pilce Kaſztelana Sendomirſkiego, á tych trzech wnukami iego: znać to z czaſu, ktorego ktory żył: a naprzod dwoch było Janow Kaſztelanow Sendomirſkich, ktorzy

ſię nie z Pilcy, ale z Jablonny piſali (luboć dawnieyſzych czaſow nie zapieram, żeby ſię Przodkowie Domu Tego nie mieli z Pilcy piſać] ieden Ian 1368. drugi Ian koło roku 1410, nie mogł tedy bydź wnukiem iego ten, co we dwieście bliſko lat żył po nim, to ieſt 1583. Jabym tedy rozumiał, że tego drugiego Jana Kaſztelana Sendomirſkiego dwoch ſynow było, ieden Staniſław z Korytna Kaſztelan Wiślicki, tak ſię podpiſał *u Łaſkiego w Statucie 1436 fol: 140:* tenże czy inſzy 1471 *u tegoż Łaſkiego fol: 171:* á drugi Jan Kaſztelan Sieradzki, o ktorym y *Okol*, twierdzi, że miał za ſoba Barbarę Szydłowiecka Staniſława Kaſztelana Zarnowieckiego corkę: (ktory Kaſztelan Zarnowiecki żył 1457, iako ieſt *u Łaſkiego w Statucie fol: 65*) y z niey zpłodził ſyna Jana, *Okolſki* mu tytuł daie Kaſztelana Zawichoyſkiego, *Paproc:* zaś tylko go Rotmiſtrzem wielkiey ſławy zowie, ten z Małecka Starościanka Rawſka, czyli Skrzynieckа herbu Jelita *wedlug Paprockiego*, zpłodził ſynow ſiedmiu. Tomaſza, o ktorym ſię wyżey mowiło, y o iego potomſtwie. Staniſława y Jakuba, ci zeſzli bezpotomnie. Lenarta, ktory był wziął działem Ciemierzyn w Wielkiey Polſzcze, ten miał ſyna Balcera, od ktorego z Naropińſkii herbu Belina, zoſtało piec corek, Maryna Pękoſławſka, Katarzyna Suliſławſka, Elżbieta Miłaczowſka, Zofia Korzenicka, y Jadwiga: y ſyna Jakuba, temu *Conſtytucya 1607. fol: 852*, iako zaſtużonemu Rotmiſtrzowi puſciła Zukow na lat pięćdzieſiąt; wieś Mieczykowkę do Konwentu Kołomyiſkiego OO Dominikanow, zapiſał, na pewna mſzy obligacya. *Okol: Ruſſ: Fior: fol: 81.* Maciey piaty. ſyn Jana Kaſztelana Zawichoyſkiego, co znać y z tego [luboć *Okolſki* inaczey piſze) co *Paprocki* powiada, że od Michała Maleckiego brał połowicę dobr ſwoich w Malcu w Ziemi Łęczyckiey, w powiecie Brzeznickim, znać że po matce ſwoiey Maleckii 1539. Dwadzieścia lat y cztery na dworze Zygmunta I zoſtawał, z Spińkowna herbu Prus, miał ſyna iednego, ále ten *ſterilis* we dwudzieſtym roku życia ſwego, umarł: á fortuna w Dom ſię braci wrocila.

Woyciech, ſzoſty ſyn Jana *Kaſztelana* Zawichoyſkiego, naprzod Chorąży Kaliſki, y Staroſta Przędecki, potym Woiewoda Łęczycki, Staroſta Solecki y Kłodawſki, w wielkiey łaſce u Krolowy Bony, czego dowodem ſą liſty piſane 1546. Zamek Solec wykupił, od Mikołaia, Staniſławа y Kryſztofa Sobkow z Suleiowa 1544. Sołtyſow wſzyſtkich w Staroſtwie Przędeckim wykupił 1551, Zamek tamże wyſtawił; w wielu inſzych okazyach Oyczyznie ſię przyſłużywſzy, z światem ſię rozſtał 1555. Komorowſka Petronella herbu Korczak Starościanka Łęczycka, ześć mu tylko corek powiła. Barbarę, ta pierwſzym zwiazkiem żyła z Mikołaiem Kazanowſkim, drugim, z Spytkiem Załuſkim Podkomorzym Rawſkim. Petronellę, ta naprzod Chocimowſkiemu, po nim Janowi Pieniaſzkowi Dzierzawcy Nowotarſkiemu, Katarzynę Moſzyńſkiemu w Wielkich Młynach. Zofia Kryſztofowi Rzepiſzowſkiemu, á potym Kryſztofowi Przerębſkiemu, Zuzannę Macieiowi Załuſkiemu, Annę Staniſławowi Załuſkiemu rodzonemu bratu Spytka, zaſlubione, ktore ſila dobr z tego Domu wyniośły. Mikołay ſiodmy ſyn Jana Kaſztelana Zawichoyſkiego, człowiek znaczny, roſtropny y w ſprawach Rzeczypoſpolitey biegły, ten poiawſzy Barbarę Oleśnicką pozoſtała wdowę po Pieleckim, Lubelſkim y Parcowſkim Staroście, wziął z nią Staroſtwo Parcowſkie, z ktorym tytułem umarł 1568, w Krakowie u S. Troycy pochowany, kędy y ſobie y żonie ſwoiey nadgrobek wyſtawił, miał z nią corek dwie, Anna doſtała ſię czy Staniſławowi czy Woyciechowi Gebultowſkie mu Sekretarzowi Krolewſkiemu, Zofia Cieſielſkiemu: ſynow zaś trzech, Mikołaia

łaia, Jędrzeia y Jana. Z tych mikołay pierwszy Przędecki, Kłodawski, Solecki Starosta, w Włoskim, Niemieckim, Łacińskim, ięzykach doskonały, nadgrobek iego u S. Szczepana w Krakowie, o nim świadectwo daie, że á- ni Podskarbstwa Koronnego, ani żadnych innych krzeseł Senatorskich sobie ofiarowanych przyiąc niechciał, przeszedł na lepsza godność 1615, zostawiwszy z Barbary Prowanowny herbu Roch corki Troiana Starosty Będzińskiego, corek dwie, Reginę Annę Grodzińskiego Jerzego Starosty Gołąbskiego herbu Kuszaba, y Zofia Broniowskiego Adryana Wielkorządzcy Krakowskiego, á potym Kasztelana Radomskiego, małżonki, y synow trzech. Z tych.

Kryszstof Kasztelan Woynicki, syn pierwszy Mikołaia Starosty Przędeckiego, był oraz Starosta Gniewkowskim: co był zacz człowiek, funkcye iego, ktorym wszystkim choć trudnym wyrownał, świadcza o nim: iezdził albowiem w legacyi do Joachima Fryderyka Elektora Brandeburskiego, do Filippa III y IV Krolow Hiszpańskich, iako iego nadgrobek w Krakowie opowiada: á pod czas Rokoszu Woiewodztwo Sendomirskie przy Zygmuncie III utrzymał, przeciwney strony zamachy gładka wymowa zbiwszy, za co wziął naprzod Kasztelania Sadecka *Conflit: 1629 fol: 16,* a potym Woynicka, większe go daleko czekały, ale śmierć 1636 wszystko pomięszała, pochowany w Alwernie (luboć iakem mowił widziałem iego nadgrobek u S. Szczepana) gdzie Klasztor OO Bernardynom fundował: złączył się był dożywotnie, z Anna Chlewicka herbu Odrowąz, z tey były dwie corki, Elżbieta Zakonnica S. Klary w Krakowie, y Anna Zbigniewa Olesnickiego Kasztelana Wiślickiego małżonka *sterilis*, syn także iego Jan Stanisław Starosta Gniewkowski, miatci wprawdzie za soba Zebrzydowska herbu Radwan, atoli z nia żadnego potomstwa nie zostawił. Iest iego Oyca Kryszstofa *w druku Oracya in 4to 1598. In felicem reditum ad urbem Georgii Radziwił Cardinalis & Episcopi Cracov.* Stryieczna Siostra Kasztelanow Woynickiego y Sadeckiego, była za Tomaszem Kowalkowskim Pisarzem Ziemskim Sendomirskim.

Jędrzey naprzod Chorąży Sendomirski, z tym tytułem posłował na Seymy 1626 y 1629 y 1631, *Conflit: fol: 5 y 12 penult:* zkąd był deputowany na Trybunał Radomski, y do pogranicznych dyfferencyi, potym Kasztelan Wiślicki Starosta Żywiecki syn drugi Mikołaia z Prowanowny, brat Kryszstofa Woynickiego Kasztelana, podał do druku, *naprzod Orationem in 4to 1600, in Obitum Annæ Austriacæ Poloniæ Svecieq; Reginæ.* Potym we Gdańsku *in 4to 1632 Perspectivam Regni Poloniæ elaboratam, per quam quid & qualiter Regibus & regno prospiciendum sit.* Krol Zygmunt III w prywatney legacyi wysłał go do Rudolfa y Matyasza Cesarzow Rzymskich, gdzie się z dzielnością swoią popisał, iako o nim mowi nadgrobek w Krakowie. Deputatem będąc na Trybunał Koronny, samey tylko sprawiedliwości przestrzegał, Kandorem y miłemi obyczaiami wszystkich do siebie ciągnąć. Wszedł w kontrakty małżeńskie z Urszula z Iasienicy Tymińska herbu Nałęcz, z tey zplodził corki, iedna z nich Elżbieta mniszka w Sendomierzu, boday nie Barbara, druga Przyłęckiego Kasztelana Oświecimskiego małżonka, umarła 1650, y synow trzech, to iest Alexandr, ten, to na dworze Cesarskim, to w obozie na Moskiewskich, Pruskich, Tatarskich okazyach, zdrowia nadwerężywszy, poiął nakoniec Helenę Xiężnę Sołomereska Kasztelankę Smoleńską; Kasztelanem go Wiślickim zowie, *Paneg. Leo Roxolans.* Drugi Wszebor.

Digitized by Google

Trzeci Bogusław Stolnik Krakowski. Piotr Koryciński, żona iego Barbara Grochowska.

Mikołay Kasztelan Sadecki, Starosta Oycowski trzeci syn Mikołaia z Prowanowny: z Kryształem y Jędrzeiem bracia swemi, S. Jgnacemu Fundatorowi Zakonu Soc. JESU Kaplicę wspaniała, marmurem odziana przy Kościele S. Szczepana w Krakowie wystawili 1637, gdzie domowy grob przy niey założyli. *Starow: in Monum:* Sam zaś wielkim nakładem Zamek Oycowski, z fundamentu iuż upadaiący dźwignął y restaurował. *Conſtit: 1633 fol: 47.* Iest o nim krom tego częsta wzmianka w ustawach Koronnych; gdzie posłuiąc na Seymy prawie wszystkie, Oyczyzna rożne mu funkcye naznaczała, iako na Trybunał Radomski, do Kwarty Rawskiey, do pogranicznych dyfferencyi od granic Slaskich, do ustanowienia dobrey monety, do lustracyi Zamku Będzińskiego y Zup Bocheńskich y Wielickich. *Conſtit. 1616 fol. 24, 1620 fol: 19. 1633, fol: 35, 1637 fol: 11.* Marszałkiem na Seymikach Prozowickich prawie ustawicznie bywaiąc, tyle sobie ziednał u braci affektu dla swey rostropości y miłości ku Oyczyznie, że Woiewodztwo Krakowskie całe na iego radzie polegało: Rzeczpospolita widząc iego rozsądku dzielność, Kommissarzem go woiennym naznaczyła, y do boku Krolewskiego przydała 1634. Władysław Krol, dufaiąc iego acceptacyi, ktora miał u Krakowskiey Szlachty, ba y u wszystkich, swoim go Oratorem uczynił, prosząc o Koronę. Nietylko zaś rada zdrowa, ale y ręka, tego Krolestwa bronił, to pod Chocimem, to pode Lwowem, to w inszych okazyach, wszędzie nieustraszonym sercem; miał za soba Barbarę Pukarzewską, herbu Srzeniawa, zostawił z nia corkę iedne, y synow dwoch, Mikołaia y Stefana, druga poiął Białobrzeska pozostała wdowę po Marcinie Stadnickim Kasztelanie Sanockim *Baranow:* zszedł z tego świata 1637: z synow iego Mikołay Starosta był Oycowskim, Kasztelanem Bieckim, poiął w małżeństwo Elżbietę Kowalewską herbu Radwan, ta mu dwoch synow powiła, Mikołaia y Kazimierza: umarł ten Kasztelan Biecki 1655, iako iego nadgrobek świadczy.

Stefan Kanclerz Koronny, á przedtym naprzod Stolnik Krakowski, daley Kasztelan Oświecimski, toż Podkanclerzy, Warszawski, Rabsztyński, Kowalski, Oycowski y Wolbromski Starosta, syn drugi Mikołaia Kasztelana Sadeckiego. Choyna rękę iego na Boga stawi *Kazanie Morszkowskie Złoty Topor*, że sześć set złotych do Jodłowy, tysiąc do Wolbrama, do Kaplicy S. Szczepana dwadzieścia y cztery tysiące, aby tam kurs śpiewano, na Kościoł tenże sześćdziesiąt tysięcy wysypał, krom apparatow Kościelnych y trunienki srebrney. Praca iego na dobro Oyczyzny, kiedy pod Zwańcem z Krolem oblężony, Chanowi Tatarskiemu wyperswadował, że z Janem Kazimierzem na Kozakow broń obrocił; pod Bereśteczko w znacznym poczcie ludzi swoich stawał, Krakow y Warszawę z oblężenia wybawił, nie przełamany w przeciwnych rzeczach, ostrożny w szczęściu, iako nadgrobek o nim mowi, á *Potocki Centur: Viror: fol. 474*, takie mu elogium napisał między inszemi, *Medius, Principis inter gratiam, & popularitatem, æqualitatis priſtinum tenorem retinuit, quod ſi eum virtutibus magis æſtimamus, quam annis; haud facile Poloni annales, vigilantiorem legum Patriarum cuſtodem, in ampliſſimo, ſimul quæſtuoſiſſimo magiſtratu moderatiorem, uti avitæ nunquam immemorem libertatis, ita ſui ſuorumq; & clientarum magis oblitum, alieno nunquam diteſcentem incommodo Cancellarium recenſebunt:* w tych go cnotach śmierć zastała 1658. Zlaczył się był dożywotnie z Anną Petronellą Gębicka herbu Nałęcz

Woie-

Woiewody Łęczyckiego Stefana corka, z tey była według *Okolskiego* corka Barbara, ktora ſię doſtała w małżeńſtwo, Janowi Adamowi z Zmigroda Stadnickiemu Podczaſzemu Krakowſkiemu, Kaſztelanowi Przemyſkiemu, ale bodáy to nie raczey Oyca iego Kaſztelana Sadeckiego corka była: bo iego corka z Gębickii Barbara, była za Jordanem Franciſzkiem Kaſztelanem Woynickim, ſynow zaś dwoch iego było, ktorzy nadgrobek zmarłemu Oycu ſtawiali, com czytał w Krakowie, to ieſt ieden Piotr, naprzod Staroſta Rabſztyńſki, potym ſtan ſobie duchowny obrawſzy, od Klemenſa X. Papieża, do Michała Krola Polſkiego poſłem wyſłany, miecz mu od niego poświęcony na Turkow, y roża złota oddawał: potym iuż będąc Proboſzczem Generalnym Miechowſkim, y Archidyakonem Pułtuſkim, iezdził w legacyi do Hiſzpanii y Luzytanii 1680, iako świadczy inſkrypcya w Kościele Miechowſkim, Wieś Krzeſławice inkorporował do Proboſtwa S. Jadwigi na Stradomiu przy Krakowie 1674. *Karp Kazanie o S. Jadwidze*, wkrotce iednak po roku 1680 śmierć go dalſzym honorom wydarła. Drugi Mikołay Chorąży Łęczycki, Staroſta Oycowſki, Dworzanin Krolewſki, żona iego Katarzyna Brzoſtowſka herbu Strzemię Woiewodzanka Trocka: był podobno y trzeci Kryſztof, ale ſnać młodo umarł. Jeſt tego Kanclerza mowa, ktora Gdańſzczanom witaiącym Krola Kazimierza od Tronu odpowiadał, *u Tuldena lib. 6 w druku.*

Jan Kaſztelan Oświecimſki, kupił Zarki Miaſteczko, mąż rycerſki w Moſkiewſkich, za Stefana y Zygmunta III Krolow Polſkich, expedycyah, wſzędzie z ſławą Imienia ſwego, przenioſł ſię na wieczny pokoy 1633, oſmdzieſiąt bliſko lat dożywſzy, pochowany w Zarkach, z nadgrobkiem, ktory wypiſał *Starowol: in Monum: fol: 797.* Jabym rozumiał, że to był ſyn Jędrzeia, brat Mikołaia Przędeckiego Staroſty, y Iana, z Barbary Oleſnickii zpłodzonych, o ktorym Jędrzeiu *Paprocki* powiada, że miał za ſobą Duninownę z Uiazdu herbu Łabęc, z ktora zoſtawił potomſtwo, iako y brat iego Jan z Suchecka herbu Poray, luboć *Okolſki* Jędrzeiowi dziedzicowi na Udorzu, tylko corki przypiſuie, á o Janie mowi, że zſzedł bezpotomny: ten Jan Kaſztelan Oświecimſki z pierwſza żoną Tarkowiecka, á z druga Męcińſka, zpłodził tych ſynow. Pierwſzego Piotra, Gnieznieńſkiego y Krakowſkiego Kanonika, umarł 1637, w Katedrze Krakowſkiey pochowany, fundacya na dwie mſzy za duſzę ſwoię uczyniwſzy, co opowiada napis na grobowym kamieniu: był oraz Łowickim y Pułtuſkim Kanonikiem, y Proboſzczem Sieradzkim.

Woyciech Arcybiſkup Lwowſki, drugi ſyn Jana Kaſztelana Oświecimſkiego, powrociwſzy z cudzych kraiow, Kanonikiem był naprzod Łuckim, Krakowſkim, y Proboſzczem Miechowſkim, Sekretarzem Koronnym: Jan Kaźimierz Krol wyniosł go do inſuły Kamienieckiey, á Michał Krol do Archikatedry Lwowſkiey, z ktora wraz trzymał Proboſtwo Miechowſkie, rządził tą Dyecezyą przykładnym życiem, ſkarbiąc ſobie Niebo, dokąd poſzedł po zapłatę 1677, Krol Michał umieraiąc, oſtatniey woli ſwoiey exekutorem go uczynił.

Alexander Woiewoda Rawſki, trzeci ſyn Jana Kaſztelana Oświecimſkiego, był wprzod Chorążym Krakowſkim, miał za ſobą Zofią Annę Zborowſka herbu Jaſtrzębiec corkę Samuela, *to Okolſki*, átoli tenże Alexander dziedzic na Gwarczewicach, Baryſu, y Bębnowie, że miał drugą żonę Zuzannę Konſtancya Jarmolińſka, czytałem w pewnym *Mſ.* iako y o Chorążance Krakowſkiey, że była za Janem Chociwſkim; potomſtwo z Zborowſkii, Sta-

niſtaw, Teofila, Konſtancya, Anna, Alexandra. Maximilian czwarty, Roman piaty, ſynowie Jana Kaſztelana, obadway ludzie rycerſcy.

Staniſtaw naprzod Czeſnik Krakowſki, potym Kaſztelan Biecki, Sędzia Kapturowy 1632 y 1648, z Seymu 1637 Kommiſſarzem naznaczony do pogranicznych od Slaſka kłotni, żona iego Jakuba Gawrońſkiego Kaſztelana Wieluńſkiego corka *Baran*, ſzoſty to był ſyn Jana Kaſztelana Oświecimſkiego. Siodmy zaś Samuel Podczaſzy Krakowſki, Dworzanin Krolewſki.

Mikołay Kaſztelan Nakielſki, oſmy ſyn Kaſztelana Oświecimſkiego. Sioſtry tych oſmiu braci, iedna poſzła za Romana Przerębſkiego, druga za Piotra Tęgoborſkiego ſyna Mikołaia *Baran: Leo Roxolano y Kazanie Złoty Topor.* N. miał za ſoba Daniłowiczownę Rozalia Podczaſzankę Koronna. N. była za Hieronimem Kobielſkim Podczaſzym Bielſkim.

Franciſzek naprzod Stolnik Krakowſki, potym Kaſztelan Bracławſki, ten z pierwſzey żony Michałowſkii, ba y z drugiey Elżbiety Koniecpolſkii Woiewodzanki Parnawſkiey, miał ci wprawdzie kilku ſynow, Joachima, Jana, y Franciſzka: ale Joachim ſtan duchowny ſobie obrał, drugi y trzeci młodo pomarli. Jan 1687. Franciſzek 1696, za ktoremi y Ociec oſtatni z tego Domu wſzedł do grobu. Teraz gdy to piſzę, ieſzcze z tego Domu żyia, Maczyńſka Podkomorzyna Sieradzka, y N. Xieni Trzebnicka. N. Kaźimierza Pokrzywnickiego Miecznika Sieradzkiego małżonka. N. Staniſtawa Rydzyńſkiego Łowczego Wſchowſkiego, Barbara Staniſtawa Koczorowſkiego.

KORYCKI herbu Ciołek Tych *Okolſki* opuſcił, lubo *Paprocki* wyraznie o nich mowi, że ſa w Podlaſkim Woiewodztwie. Hieronim Korycki Podkoniuſzy Koronny, Staroſta Knyſzyńſki y Geranowſki 1566. podpiſał liſt Zygmunta Auguſta *in Mſ. Ravenſ.* Jan pod Skoworodkiem 1577, mężnie z drugiemi Tatarow płaſzał, *Paprocki o herbach fol:* 340. Jan Proboſzcz Kodeńſki 154. *Przyłuſki Felix Luceor:* N. Korycka była za Staniſtawem Niemirą Chorążym Mielnickim. Hieronim poſeł Ziemi Bielſkiey, Jan y Kaźimierz w Podlaſkim podpiſali elekcya Jana III. Piotr Miſſyi naſzey Kowelſkiey Benefactor 1690.

KORYCKI herbu Prus 1mo w Woiewodztwie Mazowieckim. *Paſtor lib: 1: Hiſt:* wſpomina iednego z nich ſławnego Rotmiſtrza, ktory po kleſce naſzych pod Korſuniem, gdy nieprzyiaciel chciwy padł na łup, on tym czaſem w dziewięcdzieſiat koni, przez wielkie kupy chłopſtwa ciągnącego ſię za Chmielnickim, ſzczęśliwie przebiwſzy ſię, naprzod do Kiiowa, ztamtad nie bez trudności do ſwoich zawitał. Kryſztof Korycki Rotmiſtrz y Dworzanin Krolewſki, rozumiem że to tenże ſam, ktoremu *Koſtytucya 1653* na piec ſet koni za dwie ćwierci, ktorzy byli przy boku Jana Kaźimierza Krola pod Zborowem, zaſtugi płacić kazała, *Conſtit: fol: 4 y 1667 fol: 8*, był potym Podkomorzym Chełmińſkim 1674, drugi Kryſztof w Ziemi Wyſzogrodzkiey w tymże roku. N. Korycka była za Piotrem Rudzińſkim. Alexander w Xięſtwie Litewſkim 1700.

KORYTKO herbu Ielita w Woiewodztwie Ruſkim, Staniſtawa Korytka z Pacanowic, czytał *Paprocki na rieeſtrze* Szlachty Ruſkiey 1427. N. miał za ſoba Lanckorońſka, z ktora wiele dobr w ten Dom weſzło. N. Korytko miał za ſoba corkę Stefana Fredra. Paweł naprzod Podkomorzy Przemyſlki, poſtował na ziazd pod Jędrzeiowem 1576, *Conſtit: fol: 246.* był potym Podkomorzym Lwowſkim, za Krola Stefana, nakoniec Kaſztelanem Przemyſlkim, Anna Ligęzianka Kaſztelanka Zarnowſka żona iego. Piotr 1595 *Conſtit: fol: 676* Bartłomiey Piſarz Ziemſki Lwowſki człowiek godny. Jan z Podorce

Stolnik

Stolnik y Komornik Lwowſki *Acta Terreſtr: Lepoſ:* Staniſław dziedzic na Tuligłowach, od ktorego ſukceſſorow, kupił potym te dobra Mikołay Krosnowſki na ten czas Stolnik Lwowſki, na Collegium naſze Lwowſkie dobroczynny, był y brat iego rodzony, od ktorych Korytko Staroſta Wiſki. Elżbieta Starościanka Buſka, była za Arnolfem Chociwſkim Staroſta Zydaczewſkim. Staniſław z Podhorce miał za ſoba Elżbietę z Sokołowa Dziedoſzycka 1615 Kaſztelankę Lubaczewſka. Damian Miecznik Lwowſki y Sędzia Kapturowy 1733. Hrehory w Xięſtwie Litewſkim 1700.

**KORYTKOWSKI.* w Sieradzkim Woiewodztwie. Staniſław Korytkowſki Piſarz Grodzki Sieradzki 1621 *Acta Caſtrem: Vielun:* Jan 1648. Staniſław y Marcin 1627.

**KORYTOWSKI herbu Mora.* w Woiewodztwie Poznańſkim. Bartłomiey Korytowſki Podwoiewodzy Poznańſki z Seymu 1678 naznaczony Kommiſſarzem do pogranicznych od Slaſka dyfferencyi *Conſtit: fol: 11.* Kaźimierza z Anny Wałdowſkii herbu Topor ſynowie, Woyciech Staniſław y Władyſław. Dawniey zaś Władyſław to ieſt 1648 kwitnał w Malborſkim Woiewodztwie. Jadwiga Macieia Kwiatkowſkiego małżonka.

**KORYTYNSKI herbu Korczak,* powinny zaś bydź Wręby od gory większe, od dołu mnieyſze, pod niemi Xiężyć do gory obiema rogami, iakby opaſuiący wręby, na hełmie głowa charta w koronie: kwitna na Wołyniu. Z tych Paweł Korytyńſki 1528, o ktorym *Metryka Wołyńſka* N. Burgrabia Łucki *Mſ. P. Rutka.*

Koryzna herb.

* MA bydź Krzyż we ſrzodku proſto, ale iakby przewrocony do gory, przez niego ſtrzała, żelezcem w bok prawy tarczy zawiedziona, Krzyż biały, pole czerwone, na hełmie trzy piora ſtruſie, *Koial: in Mſ.* tak go okryſlił, y przydaie, że tego herbu zażywaia Koryznowie w Zmudzi. Z tych Michał Koryzna Kanonik Wileńſkiey, Referendarz Litewſki umarł 1598. Szczeſny Sędzia

Ziemſki Zmudzki, Mikołay Rotmiſtrz Krolewſki, Fabian ktorego ſyn Jerzy. Eliaſz 1632. Woyciech w Wilkomirſkim 1674.

Korzbog herb.

TRzy Karpie złote powinny bydź ieden nad drugim pływaiace, w polu białym, na helmie pięc pior ſtruſich: tak go opiſuia *Paprocki w Gniazdzie fol. 1085: o herbach fol: 564, w Ogrodzie fol: 168*, ale tam powiada, że pole tarczy powinno bydź modre. *Okolſki tom: 1., fol: 464. Bielſki fol: 293. Kleynoty fol: 59. in Mſ. P. Rutka.* w tym ſię tylko niektorzy nie zgadzaia, że iedni Karpie kłada pływaiace w prawa tarczy, drudzy ſpoliciey w lewa tarczy. *Petra ſancta cap: 56*, Korczbachow herb tak opiſuie: ſą prawi trzy ryby, ktore ſię zowią Barwenny ſrebrne, ułożone na kſztałt nałęcza; atoli na nadgrobku Jana Korczbacha (tak go tam piſza) Kanonika Krakowſkiego, widziałem że ryby trzy, tym kſztałtem iak ſię tu położyło, pływaią. Z Niemiec ten herb do Polſki przyniesiony, czyli raczey ze Ślaſka, ktora to Prowincya, dopiero ſię za Władyſława Łokietka od Polſkiey Korony oderwała, á ztąd lepieyby kto powiedział, że Familia Korzbokow zdawna Polſka była, ale iedni z nich, gdy ſię Slaſk z Polſkiey iuryſdykcyi wyłamał, y oni przy fortunie ſwey w tym tam kraiu zoſtali; drudzy ktorzy dobra ſwoie w Polſzcze mieli, tu ſię zawſze gniezdzieli. Ze na Slaſku ta ſię Familia kiedyś krzewiła, ba y podobno ieſzcze krzewi: z tego poznać, że gdy Slaſka Prowincya na cztery circulos dzielono w roku 1530, w trzecim ci ſię Panowie rachuia, Xiażę Monſterburgenſkie, ze wſzyſtkim ſwoim Państwem y poddańſtwem, Xiaże Swidnickie, Panowie z Korzboka y Malzkanu, *a Joannes Bleau w ſwoiey Hiſtor: Geograficzney*, obſzerniey ich dobra opiſuie. *Bielſki także fol: 720* wſpomina Zygmunta Korzboga, ktory z prywatney urazy, Jędrzeia Hrabię z Gorki Kaſztelana

Digitized by Google

ſztelana Miedzyrzeckiego poimawſzy, do Slaſka uprowadzał, ále mu go Xiąże Brzegſkie odbił. Zaygliczow także Dom, że na Slaſku zdawna dziedziczył, ieſt pewna, á y ci Korzbokiem ſię pieczętuia. Pewny *Mſc.* domyſla ſię, że Korzbokowie, z Familii kiedyś znaczney w Hiſzpanii Corbium nazwaney, ſwoy początek wzieli, o ktorey *Livius lib: 28.* Między dwiema prawi bracia ſtryiecznemi kontrowerſya uroſła o Miaſto rzeczone Jbem, ktora chciał łagodnym ukoicſpoſobem Wielki Wodz Rzymſki Scipio, żeby ſię tylko byli na iego rozſadek zpuſcili, chciwość iednak fortuny, tak obudwu na ſiebie zaoſtrzyła, że gdy ieden drugiemu uſtąpić niechciał, do poiedynku między niemi przyſzło, w ktorym ktoby z nich wygrał, przy tym miało ſię zoſtać miaſto Jbem. W oczach tedy całego woyſka Scipionowego, z ſoba ſię ſtarli, gdzie ſtarſzy z nich Corbis, młodſzego brata Orſua, to ſiła, to wprawiona do broni ręka, to chybkoſcia, pokonał: Przydaie tenże *Mſc.* bydź może prawi, że potym za rewolucya czaſu y woyny, oſobliwie gdy Marcus Antonius, Quadow y Markomanow woiował, to ieſt ten kray, gdzie teraz Slaſk y Morawy, ktoryſzkolwiek z przerzeczoney Familii Corbium, w Slaſku oſiadł, akcentem ięzyka ich, Korzbog nazwany, á z Niemiecka Korczbach.

W Polſzcze naſzey Dom Korzbokow dawno zagoſcił, przecięż pierwſzego między niemi czytam *w Długoſu lib: 11,* Piotra Korzboka tego herbu, ktorego w roku 1410 przed Grunwaldſka potrzeba, wyſłał był Krol Jagełło, do Kommiſſarzow Krola Węgierſkiego, żeby ſię był od nich dowiedział, czy pokoy między nim y Krzyżakami zawarli, czyli nie. *Biel: fol: 293 Cromer.* Tenże to rozumiem Piotr, był potym Podkomorzym Poznańſkim, iako ſię podpiſał na przywileiu Jedlińſkim, *u Łaſk: w Stat: fol: 25* w roku 1433 y w roku 1436 *pol: yſtrzeſki fol: 140,* Piotra Korzboga Kanonika Kuiawſkiego, zmarłego w roku 1500, nadgrobek *kładzie Paprocki.* Tenże *fol: 92 piſze,* że Korzbog na Milcu, miał za ſoba Annę Zborowſka Kaſztelanke Krakowſka, koło roku 1565. Jan z Witkowa Korzbog Dziekan Gnieznienſki, Scholaſtyk Płocki, Kanonik Krakowſki, zaſnał w Panu 1573, nadgrobek iego wypiſał *Starowol: in Monum:* z ktorego powiada o nim, że był wielkim Patronem nauk, y do nich ſię applikuiacych, Akademii Krakowſkiey tyſiąc złotych wyliczył. *Pruſzcz w opiſaniu Miaſta Krakowſkiego ſwiadczy,* że Klaſztor na Stradomiu przy Krakowie u S. Agnieſzki Panien Zakonnych trzeciey Reguły S. Franciſzka, od ognia zruinowany, reſtaurował. Dorota Korzbokowna Gabryela Złotkowſkiego Kaſztelana Krzywinſkiego małżonka, matka Staniſława Kaſztelana Biechowſkiego, iakom widział na nadgrobku w Rychwale. Henryka Korzboka Konſyliarza y poſła Ceſarza Maximiliana do Gdańſka iadacego, Erneſt Weyher poimał; o co potym Ceſarz Sulikowſkiego y Łaſkiego, Poſłow Krolewſkich, przyareſztował, ktorych uwolniono, gdy Korzboka Krol Stefan wypuścić kazał.

Herbowni.

Korzbok	*Niefiołowſki*	*Supplika*	*Zaydlicz*
Łacki	*Rybienſki*	*Tucholka*	*Zawadzki*
Montigailo	*Stryikowſki*		

KORZEKWICKI herbu Serokomla Zaklikę Korzekwickiego mężnego Rotmiſtrza,

ſtrza, między innemi, ktorzy pod Koronowem odważnie ſię bili, wſpomina *Długoß y Bielſki pod rokiem 1410 fol: 307.*

KORZENICKI. Korzenicki Sebaſtyan miał za ſobą Barbarę Kowalſką, z tey był Antoni Regent Ziemſki Kaliſki, Stefan, Franciſzek y Staniſław. N. miał za ſobą Zofią Korycińſka. Stefan Sędzia Grodzki Pińſki *Conſtit: 1717 fol: 19.*

* KORZENIEWICZ *herbu Kolumna*, to iest powinna bydź Kolumna, między dwiema pułmieſiaczkami, á w hełmie trzy piora ſtruſie. W powiecie Pińſkim Wyſoccy na Wyſokim, iedni ſię nazwali Dworzaninowiczami, drudzy Korzeniewiczami. Z tych Jan Wyſocki Korzeniewicz, ſyn iego Łukaſz.

KORZENIOWSKI *herbu Nałęcz* w Podolſkim Lubelſkim y inſzych Woiewodztwach. Piotr Korzeniowſki miał za ſobą Katarzynę Starzycką 1625, *Acta Caſtrenſ. Camenec:* Jan w Zakonie naſzym Proboſzcz u S. Barbary w Krakowie 1636. Stefan Kanonik Poznańſki 1650 *Mſ. Czarteryiſc:* N. Pisarz Ziemſki Poznańſki, ktorego z Radlickii herbu Korab, dwoch ſynow było, ieden Teodor Kanonik Gnieznieński y Poznańſki, żył ieſzcze 1689, u Krolowy Kaźimiry w wielkich reſpektach: drugi Jan Staniſtaw Regent Kancellaryi Koronney, Starosta Kościańſki, poſtował na rożne Seymy, iako 1678, gdzie go Rzeczpoſpolita Kommiſſarzem uczyniła, do pretenſyi od Brandeburczyka, y deputatem do pisania Konſtytucyi, *Conſtit: fol: 54:* pierwſza żona iego Urſzula Cielecka, druga Urſzula Krzycka Kaſztelanka Poznańſka. Staniſław 1690. Piotr Korzeniowſki Rotmiſtrz. w Inflanciech oſiadł, ſyn iego Mateuſz do Bracławſkiego powiatu wyniosł ſię, ktorego zoſtało dwoch ſynow, Piotr w Zakonie naſzym służąc zapowietrzonym w Wilnie, umarł 1657. Paweł zaś brat iego, miał za ſobą Gielgutownę. *Koiał: in Mſ.* Jozef w Orſzańſkim 1644. Mikołay na Wołyniu 1702.

KORZENIOWSKI *herbu Waga* w Brześciańſkim Woiewodztwie tegoż herbu co y Pocieiowie.

KORZENSKI *herbu Strzemie* w Woiewodztwie Sendomirſkim w Powiecie Wiślickim, Wóycieche Korzeńſkiego, wſpominaia *Konſtytucye 1688 fol: 53.* Staniſław dziedzic na Malikówicach, y Piotr, tegoż czaſu żyli. Korzyńſkiego męſtwo ſtawi *Paprocki fol: 404,* że z konia zſiadſzy pieſzo ſzedł do ſzturmu pod Pleſzkowem 1581.

Kos herb.

ROżni rożnie herb ten, y iemu podobne, tłumacza, iedni powiadaia że ſą trzy rzeki, drudzy że balki, inni że trzy pasy, czyli linie, inni że trzy pola, albo iako *Okolſki tom: 1: fol: 469* powiada, ſześć pol alternata, trzy białe, trzy czerwone; powinny zaś bydź na ukoś od prawego boku tarczy z gory, na lewy bok na doł idące, nad hełmem y Korona trzy piora ſtruſie, tak go opiſał *Mſ. o Familiach Pruſkich:* podobny temu herb ktory ſię zowie Nabram, tylko że tam pola białe trzy przeplatane z trzema czarnemi, y wſzyſtkie proſto w gorę idą. O czym indziey. Starożytna to Familia Koſſow, y we Włoſzech heroicznemi dziełami wſławiona y honorami. *Volaterran: lib: 14 Antropol: fol: 167:* co też namienia y *Iuvenal: Satyr: 8.* gdy mowi: *Coſſus vel Durſſus moribus,* przez co rozumiał Poeta, iako go tłumaczy Commentator iego, Korneliuſza Koſſa, ktory Wolumniuſza Krola Wegentow zabiwſzy, bogata zdobycz wyniosł: albo też tego rozumiał Koſſa, ktory za Auguſta Ceſarza Getulos poraził. Toż *Livius decad: 1. lib: 4. ſwiadczy, Omnibus locis re bene geſta, Dictator triumphans in urbem rediit Longe ma-*

ximum

simum triumphi fuit spectaculum, Cossus, spolia optima Regis interfecti gerens. Y *Tacitus Histor. lib. 1. o innym mowi, Claudius Cossus unus ex legatis (militaribus) facundiâ suâ militarem ferociam mitigavit.* A na innych mieyscach historyi swoiey *Liviu* wspomiana Kossow *Consules Romanos:* zwycięstwa ich z rożnych nieprzyiacioł wyliczaiac. *Philippus Comminæus vir patritius, & Ordinis Equest. Commentar: lib: 3.* kładzie Jana Kossyusza Neapolitańczyka, ktory od Renata Krola Sycilijskiego do Ludwika Krola Francuzkiego XI posłem będąc, perorował. *Platina de Vitis Pontificum. Joannes Vigesimus quartus, patriâ Neapolitanus & nobilis, Baltasar Coss antea vocatus, Bononiæ omnium consensu Pontifex creatur, obiit Florentiæ Anno 1419. sepultus in baptisterio S. Joannis. Albertus także Leander fol: 183. Fuit Joannes XXIII antea Baltasar nominatus de nobili familia Cossorum. y Vitæ Romanorum Pontificum fol: 414: Joannes XXII Neapolitanus prius Baltasar Cossa vocatus, ex illustri Familia, cum Bonifacio IX à secretis & cubicularius esset, Cardinalis & Legatus Bononiensis factus est.* Z Neapolitańskiego tedy Kroleſtwa wyszła ta Familia Kossow, y naprzod była osiadła w Kroleſtwie Czeskim, potym niektorzy z nich do Prus ieszcze za Krzyżakow, chcąc im dopomoc przeciwko Poganom woiować, zawitali, gdzie potym dobr nabywszy, wielkim się wsławili męstwem.

Mſ. o Familiach Pruskich Załuſk: y drugi Konopack: zowią ich Kossami Ursynami, o ktorych, iako y o Kolumnow Familii *Piasecki fol: 93. Romæ apud Ursinos & Columnenses patebant libera refugia reis. Et si magistratus Pontificis, in aliquem delinquentem, severiùs pro criminis qualitate animadvertere voluisset, ad alterutrum istorum confugiens, velut ad asylum, liber evadebat.* Niewiem iednak, za co ich do Ursynow pociągaią, ile że ci inszego herbu od Kossow zażywaią. Pierwszy *Mſ.* Kontarenow sławney y dawney w Weneckim Państwie Familii, tenże herb naznacza, co y Kossow, y o Karaffach toż twierdzi, ale o tych iuż się mowiło pod herbem Korczak: to iednak pewna, że u Karaffow, nie na ukos, ale prosto pasy od boku iednego, do drugiego idą, iako widzieć *u Petrasancta w prefacyi ad Symbola heroica:* iednakowy iednak począ-

tek herbu Karáffow ten autor zda ſię naznaczac, iaki powiadaia bydź y herbu Koſſow, to ieſt, że zkrwawionemu w okazyi przodkowi Domu tego, we krwi iego, palce umoczywſzy Xiążę, á do pierſi przyłożywſzy, na zbroi, trzy krwawe linie wyraził, na znak męſtwa iego, też ſame pola krwawe z bialemi w herbie nadał.

Herbowni.

Kalkſtein. Kos. Koſak. Oſtowſki. Plaſtwig Raba Stoliński.

Nie wſzyſcy iednak tu wyrażeni, iednakowym kaſztałtem tego herbu zażywaia; bo Kalkſzteinowie, Oſtowſcy, paſy wſzerſz tarczy prosto, nie na ukos noſzą, y na hełmie między dwiema trąbami myśliwemi ſkrzydło kładą, rozumiem iednak, że iedenże obudwu herbow początek. Rabowie takiż herb noſzą iako y Kalkſzteinowie, tylko że na hełmie Slepowrona z pierzcieniem kładą.

Koſſow Familia zdawna wiernie tak Oyczyznie, iako y Panom ſwoim ſłużyła: iednego z tego Domu Dworzanina Krolow, Zygmunta I, y Zygmunta Auguſta, pamiątkę, rytmem Polſkim opiſał, ſławny Polſki Poeta *Jan Kochanowſki.* Rafał Koſſ Sędzia Ziemſki Swiecki, u tegoż Auguſta był pokoiowym, corka iego była za Zygmuntem Dulſkim. Maciey Podkomorzym Pomorſkim 1578 *Hiſtor: Polon: Pruthen: y w Grudziądzu na zamku, napis o nim.* Jan, Chełmińſki y Łowicki Kanonik, leży w Chełmży w Katedrze, o czym iego nadgrobek ſwiadczy. Samuel Podkomorzy Wendeńſki, y Piſarz Polny woyſkowy. Za Krola Stefana Batorego, trzey bracia rodzeni przy dworze iego kwitnęli: to ieſt Mikołay Sekretarz Krolewſki, Proboſzcz y Kanonik Warmińſki, Kuiiawſki y Warſzawſki Kanonik; Staniſław, potym Podkomorzy Wendeńſki, Lemſelſki y Wendzelſki Staroſta, Piſarz Polny pod czas expedycyi Inflanckiey, ktorego pamiętne ſą rycerſkie dzieła y odwagi. Trzeci Floryan, ten ſię rożnemi wſławił poſelſtwy, człowiek wielkiey experyencyi, umarł w Warſzawie, tamże w Kościele S. Jana pochowany. Maciey Dworzanin Zygmunta III, mąż nieporownaney ſiły, w Inflanciech miał Staroſtwa, od Kozaka Zyroki w Krakowie zabity, o co zaboycę śmiercia karano. Mikołay Koś, na nadgrobku w Oliwie tę mu pochwałę daia, *Pietate in Deum, in Eccleſias, Clerum, egentes, liberalitate, in Patriam fide, in amicos integritate, illuſtris, obiit 1599, ætat: 60.* żona iego Juſtyna Konarſka herbu Oſoria, dwoch mu ſynow powiła, Felixa Opata Peplińſkiego y Generalnego Zakonu Cyſtercyeńſkiego przez Polſkę Kommiſſarza, gruntu o ktory kontrowerſya między nim y Biſkupem Kuiawſkim zachodziła, obdwa na Kościoł naſz Gdańſki uſtąpili, Prałat y ludzkości y ſzczodrobliwości nieporownaney, wizytuiąc Oliwſki Klaſztor, tam koniec życia ſwego znalazł 1618, wieku ſwego 48: ſwiadkiem iego tamże nadgrobek z moſiądzu odlewany. Jędrzey brat iego rodzony za nim w tymże roku poſzedł, o tym nadgrobek iego w Oliwie tak mowi, *Vera paternæ pietatis & candoris imago, publice ac privatorum pacis ſtudieſiſſimus, officio erga amicos conſtanſi, in ſumma exſpectatione annum agens 38, febri virulenta abſumptus eſt.* Jerzy Kos, ktorego Radziwiłowſka peregrynacya wſpomina. Wawrzyniec, ſławny w expedycyi Inflantſkiey, á potym y Pruſkiey, Rotmiſtrz. Maciey, ktoremu kamień grobowy u OO Dominikanow w Chełmie tę pochwałę daie, *Antiqua & illuſtri familia ortus, fide, pietate in Deum, amore erga pauperes, & religioſos*

Digitized by Google

Egregios, charitate erga Patriam & proximos plenus obiit 1628, cui hoc monumentum Capitaneus Golubenſis Borzechovienſiq; frater maſtus fieri curavit: herby 4, to ieſt, trzy pasy, Topor, Wieniawa, Poray: był to ten Starosta Gołubski o ktorym tuż zaraz mowię.

Jan Woiewoda Chełmińſki, Podſkarbi Ziem Pruſkich, Starosta Gołubſki y Borzechowſki, był wprzod Kaſztelanem Elblaſkim 1648, żona iego Eufrozyna z Gemli Knutowna, pozoſtała wdowa po Janie Loka, z ktora wraz w Peplińſkim kościele, Kaplicę krzyżowa, doſtatnie ozdobił, y ołtarz marmurowy koſztowny w niey wyſtawił. Zaſłużony to był ten Jan Zygmuntowi III Krolowi, na ktorego dworze od lat ſwoich młodych czas nie mały z wielka ſtawa y ozdoba przepędził: potym Władyſławowi IV. iuż na ten czas Choraży Chełmińſki, ale naybardziey Pruſkiey Prowincyi, ktorey nidygenatu dawno pozwolonego wſzyſtka ſwoia applikacya bronił y ubronił. Wydawała ſię w nim powaga wielka, przezorny dowcip, ſzczerość nie obłudna; poſtował na rożne Seymy, á ołobliwie 1629, zkąd był deputowany na Trybunał Radomſki, *Conſtit: fol:* 12. N. miał za ſoba Barbarę Kęſſowſka. N. Jędrzeia Kozłowſkiego w Jelencu małżonka.

Adam Kos Biſkup Chełmińſki, á przedtym czytam go Archidyakonem Warſzawſkim, Koadiutorem Opactwa Mogilnickiego, Prałat życia przykładnego, nauki wytworney, obyczaiow miłych, ludzkości nad inſzych, świat ten y dalſze nadzieie pożegnał w roku 1661.

Jan Kos Woiewoda Chełmińſki, Starosta Oſtrołęcki, Starogardzki, Szyndwaldzki, a przedtym Kaſztelan Inflantſki, złączył ſię był dożywotnie z Maryanna Wołtowna, corką iego była za Alexandrem Czapſkim, Kaſztelanem Chełmińſkim, druga za Kczewſkim Woiewoda Malborſkim, y ſynow dwoch, Jozef Woiewoda Smoleńſki, Starosta Szyndwaldzki, podpiſał konfederacya generalna 1696, poſtem będąc z Chełmińſkiego, miał za ſoba Anaſtazya Myſzkowſka, corkę Staniſława Margrabi, ale z niey nie zoſtała tylko corka, y ta Panna umarła. Drugi Jan, naprzod Woiewoda Inflantſki, á potym gdy ſobie ſtan duchowny obrał, Nominat na Biſkupſtwo Chełmińſkie, wſzakże nim przyſzło do poſſeſſyi tey Katedry, na błogoſławiona w wiecznoſci przenioſł ſię godność: co zacz był człowiek, z tego może każdy poznać, że go Krol Auguſt II, Synowi ſwemu, cudze nawiedzaiącemu kraie, Marſzałkiem przydał, y ſzczęśliwie: bo tyle, to roſtropna perſwazya, to polerem nauki, to ſubmiſſya wrodzona, wielkiemu Panięciu był powodem, że odrzuciwſzy dziedziczna prawie, y w Saſkim państwie kiedyś wrodzona, Luterſka herezya, torem Nayiaśnieyſzego Oycá ſwego, wiarę Katolicka przyiął.

Adam Kaſztelan Chełmińſki teraźnieyſzy. Żona iego pierwſza Oſtrowicka, druga Soltykowna Kaſztelanka Przemyſłka, N. Koſſowna Lichtyana małżonka koło roku 1600 *Mſ: Konopaſ:* Jerzy Kanonik Chełmińſki *Baron:* Kazimierz y Władyſław 1648. Mikołay miał za ſoba Czapſka. Jan Choraży Chełmińſki 1699. Franciſzek 1679. Mikołay z Bedlna na Babicy 1705. Ktoryś z tego Domu poiął Barbarę Bobrownicka. Widziałem w Peplińſkim Kościele formy, w ktorych Zakonnicy chor zwykli ſpiewać, od iednego z Domu tego poſtawione, co znać po herbie y literach F. K. A. P. znać od Felixa Koſa Opata Peplińſkiego, tamże ołtarz S. Troycy nakładem ktoregoś Koſſa ſtanął. N. Podkomorzy Chełmińſki, żona Tereſſa Maczyńſka Łowczanka Sieradzka.

KOSS *Szemirowſki*, inni od tych, o ktorych ſię tu mowiło, według *Mſ.* a *Famil: Pru-*

Pruſkich, noſza w herbie na tarczy dwa harty do ſiebie wſpięte, traba nad niemi myſliwa, na kſztaſt herbu Leſkich.

**KOSACKI.* Wſpomina ich *Okol: tom: 2. fol. 436*, gdzie powiada, że Koſacki miał za ſoba Maryanne Pikarſka herbu Puſkozic, *y Łukaſz Paprocki Łaſki cudow: fol: 50* powiada, że Jana Koſackiego Maryanna Piwowna małżonką była.

KOSAK herbu Koſſ, namienia ich *Konſtytucya 1678 fol: 25.*

**KOSAKOWSKI herbu Slepowron* po rożnych Woiewodztwach, á naprzod iedni z nich z Łomzyńſkiey Ziemi do Xięſtwa ſię Litewſkiego przenieſli. Z tych Franciſzek Nikodem Koſakowſki Staroſta Łomżyński, ſławny w Litwie Pułkownik, 1605 lewym ſkrzydłem regimentował pod Kircholmem, żona iego Wołowiczowna, Syn Jan Euſtachi Kaſztelan Mścisławſki 1649, Staroſta Gulbińſki, zoſtawił z Dziewałtowſkii dwoch ſynow, ludzi rycerſkich. Kryſztof także z Mazoſza tamże oſiadł, dwoch iego ſynow było, Paweł Dworzanin Krolewſki, y Tomaſz Kaſztelan Parnawſki, ſynow dwoch zpłodził, Jakuba y Jędrzeia, z tych drugi długo ſłużąc woienna przeciwko Szwedom y Moſkwie, doſtał ſię w niewolą. Jan w Witebſkim, Staniſław w Wileńſkim, Jan, Paweł, Michał, Stefan, w Mińſkim 1648. *Mſ: P. Koial:* Drudzy ſię w Mazoſzu zoſtali, z tych Mikołay Piſarz Ziemſki Łomżyńſki 1603, *Conſtit: fol: 807.* Paweł Surrogat Grodzki Wiſki, 1587 umarł, *Conſtit. 1588 fol. 478.* Jan Podſtoli Wiſki, Władyſław Łowczy 1674. Jędrzey Podczaſy Wiſki, Rotmiſtrz Krolewſki, *o ktorym Konſtytucya 1631 fol: 36:* tenże czy inſzy Jędrzey Chorąży Czerniechowſki 1638, *Conſtit. fol: 31.* Woyciech wyſłany przeciwko Szwedom od Koniecpolſkiego Hetmana 1628 pod Radzynem, nie mogł ich potędze oprzec ſię. *Brachel: lib. 3 biſtor: y Piaſecki.* Mikołay Staroſta Wiſki w Mazoſzu, poſeł na Seym 1620, ztamtad przydany Hetmanowi ad coſilia bellica, *Conſtit: fol: 2.* y znowu 1623 ztamtad deputat do Kwarty Rawſkiey, y 1633 deputat na Trybunał Radomſki, *Conſtit: fol: 21:* rozumiem żeto tenże ſam Mikołay był potym Kaſztelanem Czerniechowſkim, á boday nie pierwſz ym, *Conſtit: 1638 fol: 36*, ſyn iego Alexander Podſędek Bracławſki, miał za ſoba Zofia Czuryłowną pozoſtała wdowę po Xiążęciu Czetwertyńſkim, wſpominaia go *Konſtytucye 1647 fol: 36.* Tenże czy inſzy Alexander, ktoremu żona Teofila Druzbicowna Podkomorzanka Bełzka, ſyna powiła Jozefa, y corki dwie, Antoninę y Maryannę *Geneal: Belzec.* Jan Staroſta Wiſki, poſeł na Seym 1638, ztamtad deputat na Trybunał Radomſki, *Conſtit: fol: 22: y 1667 fol: 18.* Kazimierz, Konſtantyn, Remigian, 1648, w Wołyńſkim Woiewodztwie. Piotr Czeſnik Wołyński 1674. Samuel miał za ſoba Barbarę Kalińſka Podczaſzankę Sanocka, wdowę po Jozefie Stamirowſkim Łowczym Sanockim, ále z nia *ſterilis.* Samuel Kommiſſarz do dyſtrybuty hiberny. 1683. *Conſtit: fol: 4.* Tereſſa Romana Hulewicza Stolnika Włodzimirſkiego małżonka. N. Stefana Cieleſkiego. Mikołay Staniſław Kaſztelan Kiiowſki, z Czuryłowny urodzony, á wprzod zdami ſię Chorąży Zytomirſki, miał za ſoba Alexandrę Potocka herbu Pilawa Podſkarbiankę Nadworna Koronna, corki iego, Rozalia y druga obrały ſobie Panieńſkie życie u S. Katarzyny. Anna Eleonora u wſzyſtkich SS. we Lwowie; czwarta była *1mo voto* za Sobieſkim Czeſnikiem Koronnym, *2do* za Donhoffem Podczaſzym Litewſkim, ſyn zaś Piotr Dominik, Kaſztelan Podlaſki, umarł 1730, ktoremu Zofia Potocka Woiewodzanka Kiiowſka powiła dwoch ſynow. Mikołay Chorąży Lubelſki, corka iego Remigiana Mikułowſkiego Chorążego Wilkomirſkiego małżoka. Maryanna Seweryna Potockiego Łowczego Owruckiego, N. miał za ſoba Frycowſka pozoſtała wdowę po Poniatowſkim. Mikołay Łowczy Wiſki, deputat na Trybunał Koronny 1686, żona Mężyńſka.

**KOSA-*

KOSARZEWSKI herbu Łuk napięty w Woiewodztwie Połockim y Witebskim. Hrehory Kosarzewski, brat iego Jan Skarbnik Połocki, Rotmistrz Krolewski, miał synow, Dominika, Samuela Podczaszego Witebskiego, Bazylego Strukczaszego Połockiego, y Kryształa *Koialow: in Mſ.* ktory też herb ich tak opisuie, łuk napięty z Strzałą do gory prosto żelezcem obrocona, podkowa nad nim, iakby go opasywała, Krzyż na srzodku na barku Podkowy, w czerwonym polu, na hełmie trzy piora strusie.

KOSCIA. Rozumiem że tu należa, Stanisław Kościewicz Rotmistrz Litewski, ktory po porażce naszych pod Choynicami 1454 Krola Kazimierza uchodzacego z mniey fortunnego placu, długo przeciwko za nim ścigaiacym Krzyżakom bronił, y ich siłę na sobie utrzymywał, aż się też sam w niewolą dostał. *Stryikow: fol: 621 & 624. Koial. p: 2.* Wacław Kościewicz Marszałek u Zygmunta I, Altarya S. Anny w Kobryniu fundował. Anna podobno tego Wacława corka, była za Radziwiłem Janem Xiążęciem na Goniadzu, Starosta Zmudzkim, koło roku 1540 *Geneal: Radziw:* Hrehory Podsędek Witebski 1596 *Conſtit: fol: 682* Teofil 1674.

KOSCIAŁKOWSKI herbu Serokomla. Widziałem ich z tym herbem. Mikołay Kościałkowski Koniuszy Wilkomirski, Jan Pisarz Ziemski Wilkomirski, Jerzy Strażnik Wilkomirski 1674. Rotmistrz Krolewski.

KOSCIELECKI herbu Ogończyk O Pobożności Kościeleckich, sławny niegdy w Polszcze Senator, á na Watykanie Purpurat Hosius, w roku 1577 pisząc, tak mowi: *Cum Koſcieleccii ab Eccleſia nomen ducant, nulla unquam in re, ſeparari ab ea volunt, nec puta, poſt hominum memoriam fuiſſe familiam ullam in mea Patria, quæ ſe magis Eccleſiaſticam eſſe declaraverit, & unius S. Catholicæ, Apoſtolicæ Romanæ Eccleſiæ traditiones omnes, pari ſtudio defenderit,* y niżey to im przyznaie, że w tym Domu, *nullum unquam hæreticum videre adhuc licuit. Orzechowſki zaś orat: in funere Sigiſm. I,* chwali ich ku Oyczyznie szczodrobliwość, kiedy znaczna summę, w ktorey puszczono im było Malborg, y insze dobra Krolewskie, Krolowi Kazimierzowi y Oyczyznie darowali, *cum nullum nummum ex infinita obligatione illa accepiſſent,* słowa ſa autora. O mestwie ich to tu właśnie służy, *co Tacitus Libro de moribus Germanorum* wspomina *de Cattis fortiſſima veterum Germanorum gente: Fortiſſimus quiſq; ferreum inſuper annulum [ignominioſum id genti) velut vinculum geſtat, donec ſe cæde hoſtis abſolvat,* że się Klcynotnym swym Sygnetem zaslubili na zgubę nieprzyiaciol Oyczyzny. Pamiętaiąc na zasługi ich Oyczyzna, Senat zawsze niemi zasadzała.

Ktoś wyprowadzaiąc Genealogia Działyńskich, y Kościeleckich też linia, ile że od nich Działyńscy y początki swoie, y krew wzieli, w ten sposob położył. Piotr Ogończyk dziedzic na Radzikach, miał syna N. dziedzica na Radzikach y Kościelcu, ten się pierwszy nazwał Kościeleckim, y trzech synow zpłodził, N. Kościeleckiego, od ktorego był Jan Starosta Chełmski, Drugiego Mikołaia Podkomorzego Sendomirskiego, od ktorego był Janusz Woiewoda Inowrocławski. Trzeciego N. Kościeleckiego dziedzica na Radzikach, od ktorego było trzech synow, Janusz Kościelecki Woiewoda Brzeski Kuiiawski, Drugi Wisław Biskup Krakowski. Trzeci Mikołay Woiewoda Kaliski, ktory się pisał z Kutna koło roku 1258. Ta osnowa iak daleka od prawdy, ztąd każdy osądzic może: bo naprzod Wisława Biskupa Krakowskiego niewinnie do tey Familii naciąga: kiedy wszyscy historycy nasi piszą o nim, że był inszego herbu, ktory się zowie Zabawa, *iako Kacki y Starowol: in Vitis Epiſcop: Cracov: Paproc: Długoſz* y inni, prawda, że się pisał z Kościelca, ale nie z tego co w Kuiawach leży, ale z tego co iest w

Krakowſkim Woiewodztwie. Mikołaia też Podkomorzego Sendomirſkiego tu wtracił; był ci on wprawdzie, y do tegoż domu należał, lubo do inſzey Powałow linii, ale nie żył *według Paprockiego o herbach, fol: 414*, aż w roku 1449, á ten Genealogiſta, ſynowcowiego y ſyna, kładzie w roku 1258. co czy ſłuſzna?

Paprocki, ktoremu poſwiadeza *Okolſki*, tak piſze, Piotr prawi z Radzikowa, ktory był naypierwey doſtał tego herbu, miał dwoch ſynow, Piotra Ogona, y Jędrzeia Powałę. Ogonowe potomſtwo w Wielkiepolſzcze zoſtało, Powały w Małeypolszcze. Z tych Piotr Ogon kupił Kościelec na Kuiawach, zkąd ſię potym iego potomſtwo piſało. Atoli że y Ogonow nazwiſko długo potym w tym Domu dziedziczyło, z tego poznać, co piſze *Długoſz, Bielſki fol: 223, Paprocki z Miechowity*, że w roku 1329 Paweł z Spicimirza Ogon, Woiewoda Łęczycki, y Staroſta Dobrzyńſki, tegoż zamku Dobrzyńſkiego, Janowi Czeſkiemu Krolowi, uporczywie y wſzyſtka potęga wraz z Krzyżakami dobywaiacemu, kilka niedziel mężnie bronił, aczci potym, gdy znikąd, áni ſukkurſu, áni nadziei o nim nie było, nie bez wielkiey nieprzyiaciół ſtraty, ktorych częſtemi wycieczkami ſiła trupem położył, gdy y mury zkołatane, y ludzi zwątlonych widział, pod pewnemi kondycyami poddał. *Y Nakiel: w Miechow: fol: 250*, z dawnych ſwego Klaſztora przywileiow, kładzie Piotra Ogona w roku 1325. Doczytał ſię potym *Paprocki* gdzieś na liſtach Klaſztornych, Januſza z Kościelca Woiewody Brzeſkiego Kuiawſkiego 1247. pod rokiem zaś 1258 Mikołaia Woiewody Kaliſkiego. *Okolſki zaś z Długoſza y Cromera lib: 9*, tegoż ſamego Mikołaia bydź rozumie, ktorego Kaźimierz Xiążę Sieradzkie, pod kolorem prywatney rozmowy zprowadził do ſiebie, y poimał. Niewiemż czyby nie lepiey kto mowił, że ten Mikołay nie Kaliſkim ale Poznańſkem był Woiewoda. wprawdzie *Długoſz* opiſuiąc tę transakcyą, powiada, że iz Mikołaiem tymże forteſem, ułowił Kaźimierz Xiążę, y Hertobalda Woiewodę Poznańſkiego, ále Kromer, na błąd to drukarſkiey prafy zwała, gdzie miaſto tego, co miano było napiſać Hertobalda Gnieznieńſkim, podłożono Poznańſkim. Ale daymy, żeby ſię według powieści Długoſza utrzymał Hertobald przy Poznańſkim, Mikołay iednak nie mogł ieſzcze w tym roku bydź Kaliſkim Woiewodą: bo umnie to pewna, że na ten czaś Gnieznieńſcy tylko Woiewodowie byli, nie Kaliſcy; iakom piſał *tom: 1: fol: 124*; chyba tedy był Gnieznieńſkim. Daley Januſza z Kościelca Woiewoda Inowrocławſkim tytułuie w roku 1259 *Paprocki*, ale ten autor, w teyże. Xiędze *o herb: fol: 608*, piſze, że Woiewodow Inowrocławſkich ieſzcze nie było w roku 1374, y zda ſię, bydź to prawdziwſza, *iakom mowił tom. 1. fol: 140*, toć muſiał ſię Paprocki co do roku pomylić. Ale y temu nie mogę wierzyć, co piſze tenże, że Jan z Kościelca był Staroſta Chełmſkim 1259 czy Chełmińſkim; bo Chełmſka Ziemia w ten czas w Xiążąt Ruſkich ręku była, á Chełmińſka ſwieżo przedtym w Krzyżackich chodziła. Pawła potym Biſkupa Chełmſkiego rachuie przy Kościeleckich 1466. ále ten lubo był tegoż herbu, przecięż do Powałow linii drugiey należał, y piſał ſię z Grabowy, nie z Kościelca. Te wątpliwości ułacniwſzy, idę do pewnieyſzych.

Woyciech z Kościelca Woiewoda Brzeſki Kuiawſki, ſynem go zowie Mikołaia Woiewody Kaliſkiego, wſpomniona wzwyż Genealogia, ále mi przeciąg lat długi, wierzyć temu nie dozwala. Ten, pod Kazimierzem Xiążęciem Kuiawſkim, wprawiwſzy y rękę y ſerce na nieprzyiaciół Oyczyzny, wiele potym heroiczney ſwey odwagi przykładow potomności zoſtawił za

Wlady-

Władyſława Łokietka, oſobliwie pod Radzieiowem, gdzie w roku 1331 dwadzieścia tyſięcy Krzyżakow trupem na placu położył. Pakoścкiego zamku nie tylko mężnie przeciwko tymże bronił, ale też wypadaiąc z fortecy, dobrze ſię ich nabił, y owſzem chcąc im oddac przeſzłorocznie naiazdy w Wielkapolſkę, w Chełmińſka Ziemię wtargnął z ſwym ludem, gdzie ogniem y mieczem wſzyſtko puſtoſzył: á gdy Krzyżacy zemścić ſię ſwey ſzkody pragnąc, do Kuiaw z woyſkiem wpaść chcieli, mocno ſię im oparł, y na kilku mieyſcach znacznie urywał. Czechow, ktorzy im ſzli na pomoc, poraził: *to Starowol: in Bellat: Sarm: Cromer lib: 18 Biel: fol: 223. Paprocki* zle iednak w nim położono rok 1305. bo kto inſzy w tym roku na tym krzeſle ſiedział, iakom mowił *tom: 1. fol: 141.* Floryana Laſkaryz Biſkupa Płockiego, ktory umarł w roku 1334, do Kościeleckich referuie *Łubieńſki in Vitis Epiſc: Płoc:* przecięż z Długoſzem twierdzi, że był z herbu y Familii *Coryllorum ſeu Acervorum*, to ieſt herbu Leſzczyć, gdzie y ia o nim mowić będę.

Janusz Woiewoda Inowrocławſki, iuż w roku 1413 na tym krzeſle ſiedział, iako maſz *u Łaſkiego w Stat: fol: 127 y 1421 u tegoż, fol: 171.* w roku 1420, z Zbigniewem Oleśnickim wyſłany do Krzyżakow Kommiſſarzem, nie chciał przyiąc od nich ſummy pewney na Rzeczpoſpolitą, że nie wzlocie, iako byli powinni, oddana, co Krolowi Władyſławowi y Senatorom bardzo wdzięczno było: gdyż za ta okazya wielce nieſłuſznego y ciężkiego Kroleſtwu temu dekretu Ceſarſkiego, zbyć ſię chcieli. *Cromer lib: 18 Dług:*; deputowany potym był, na namowienie y poſtanowienie przymierza, między Koroną y Krzyżakami na Soleckim ziezdzie przy Poſle Papieſkim, ale ta rzecz dla zdrad Krzyżackich odkrytych, ſkutku nie wzięła *Dług.* Zoſtawiony tedy od Krola dla beſpieczeńſtwa tam tego kraiu, gdy w rządach ludu tamtego, Krol, Brochockiego Staroſtę Brzeſkiego przełożył, pominawſzy iego, że wſzyſtkim rycerſtwem Kuiawſkiego Woiewodztwa z obozu wyiachał, maiąc ſobie za nieprzyſtoyna rzecz, niżſzemu w godności od ſiebie podlegać *Biel: fol: 323. Dług.*

Woyciech z Kościelca Kaſztelan Brzeſki Kuiawſki 1413. *u Łaſkiego w Stat: fol: 127, y u Herb: fol 296.* W tym ſię właſnie czaſie Działyńſcy od Kościeleckich rozdzielili; kiedy ieden z Kościeleckich, wziawſzy działem Działyń, od niego piſać ſię Działyńſkim, atoli wielka tu y częſta trudność zachodzi, ponieważ albowiem Działyńſcy choć iuż rozdzieleni, przecięż na pamiątkę, że z Kościeleckich początki ſwe wzięli, z Kościelca ſię piſywali. zgadnąć, ktory z nich Kościeleckim ktory był Działyńſkim. Ja tu wſzyſtkich zbieram, ktorychkolwiek z Kościelca czytałem.

Mikołay Woiewoda Jnowrocławſki, tak ſię zda, że to tenże ſam Mikołay był naprzod Chorążym Bydgoſkim 1433, iako go czytam *u Łaſkiego w Statucie fol: 52*, á potym Chorążym Jnowrocławſkim, iako podpiſał pokoy Brzeſki 1436 *u tegoż Łaſkiego fol: 140*: boday nie ſyn Janusza Woiewody Jnowrocławſkiego, o ktorym ſię wyżey mowiło: atoli ile dochodzę, dwoch razem pote czaſy Mikołaiow kwitnelo, z ktorych znać ieden z Chorążego Bydgoſkiego, wſtąpił na krzeſło Woiewodztwa Brzeſkiego Kuiawſkiego, drugi Chorążym Jnowrocławſkim będąc, zoſtał potym Woiewoda Jnowrocławſkim, dał mi do tego domyſłu okazya *Łaſkiego Stat:* u ktorego na liſcie Kaźimierza Krola 1457 *fol: 65* znayduie ſię Mikołay Woiewoda Jnowrocławſki, *y Długoſz* go wſpomina w roku 1461, z ſynem iego Janem Podkomorzym, kiedy Brodnicy Miaſta pod Krzyżakami, ſtraża nie dobrze opatrzonego pod ſzedł: o czym y inni Hiſtorycy ſwiadczą, ktorych w pierwſzym tomie przywodziłem. O pokoiu ſię potym z Krzyżakami namawiał 1463 y 1464, tak

w Brzeſciu Kuiawſkim, iako y w Toroniu, ale daremnym zawodem *Cromer lib: 25 Biel: Długoſ*, znać iednak że w tym roku, albo w naſtępuiacym, żyć przeſtał: co niżey obaczyſz.

Mikołay drugi Woiewoda Brzeſki Kuiawſki, tak go podpiſanego czytam w roku 1456 na liſcie Kazimierza Krola, *u Łaſkiego w Statucie fol: 68 w Długoſu lib: 13* wiele o te czaſy pomieſzanych rzeczy znayduieſz: bo naprzod Januſza Kościeleckiego Woiewoda Jnowrocławſkim piſze w roku 1454, w tymże roku Mikołaia Szarleia Woiewoda Jnowrocławſkim, trochę niżey, tegoż ſamego Woiewoda Brzeſkim Kuiawſkim, y znowu ieſzcze niżey, tegoż ſamego Woiewoda Jnowrocławſkim w tymże roku, to ieſt 1454, á w roku 1456 *fol: 198*, znowu tegoż Woiewoda Brzeſkim Kuiaſkim; znowu *fol: 206* w roku 1457 tegoż Scibora Szarleia Woiewoda Jnowrocławſkim, á Jana z Kretkowa Woiewoda Brzeſkim Kuiawſkim; toż ſamo znayduieſz y w inſzych Hiſtorykach naſzych, *Kromerze lib: 22 y 23 Bielſk: fol: 401* y daley: iam z przywileiow rożnych w pierwſzym tomie dowodził, że Jan Kretkowſki przez te wſzyſtkie lata, ſiedział na krzeſle Woiewodztwa Brzeſkiego Kuiawſkiego, á Szarley na Jnowrocławſkiego, ale gdy znać Szarley umarł 1457, Mikołay Kościelecki wziął Woiewodztwo Jnowrocławſkie po nim, iakom dowodził z Łaſkiego, wyżey, á drugi Mikołay z Kościelca, po Kretkowſkim Brzeſkie Kuiawſkie, albo też tenże ſam Mikołay, coś nie długo na Jnowrocławſkim zabawiwſzy, przeſiadł ſię na Brzeſkie Kuiawſkie: bo *Długoſ* w roku 1459 y 1460 iuż Jana Kościeleckiego Woiewoda Jnowrocławſkim tytułuie, ale w naſtępuiacym roku Mikołaia mu imię daie, w roku zaś 1462, Jana z Kościelca Woiewodztwem Brzeſkim uczcił, w roku 1463 Mikołaiem zowie Woiewodę Brzeſkiego Kuiawſkiego, z tego poznać, iak y urzędy y imiona pomieſzał ten autor, y inni co za nim idąc piſali; atoli te błędy mogą ſię łatwo pomiarkować z tegoż Długoſza, bo *fol: 333 lib: 13* w roku 1464 wyraźnie piſze, że dwoch na ten czas razem Kościeleckich w Senacie ſiedziało, ieden Mikołay Woiewoda Brzeſki Kuiawſki, drugi Jan Woiewoda Jnowrocławſki, á oraz y Staroſta Malborſki, czterdzieſta tylko ludzi ſwoich Czluchowſkiego zamku doſtał 1466, *Cromer lib: 26 Biel: fol: 441.* Znowu *Długoſ lib: 13 w roku 1476* [nie 1480 iak u mnie omyłka w pierwſzym tomie położono] wſpomina Mikołaia Woiewodę Jnáwrocławſkiego: niewiemże czy miaſto Jana nie podłożył Mikołaia.

Jan Woiewoda Jnowrocławſki, o Janie Kościeleckim Staroście Bydgoſkim czytam w Manuſkryptach Miaſta Bydgoſkiego, że w roku 1451 przy Kościele tamecznym u fary, fundował ołtarz Nayśw. Pannie, y do niego dochody opatrzył, z ta kondycya, żeby przed nim mſza ſpiewana bywała, co approbował Krol Kaźimierz, y owſzem y do fabryki Kościoła ſiła ſię przyłożył. W roku zaś 1480 z tegoż Krola woli, OO Bernardynom na Konwent w Bydgoſzczy, mieyſce naznaczał. *O czym Vadingus in Annal: Minor: tom: 7.* Tenże ſam czy inſzy Jan Kaſztelan Dobrzyńſki w roku 1485 znaydował ſię obecnym, gdy Stefan Woiewoda Multańſki, oddawał homagium Kaźimierzowi Krolowi pod Kolymyia. *Przyłuſki tractat: de Provinc: Pol: cap. 10.* był potym znać Kaſztelanem Brzeſkim Kuiawſkim, á w roku 1497 wziął Woiewodztwo Jnowrocławſkie.

Mikołay Biſkup Chełmſki z Probołcza Kuiawſkiego na tę Katedrę wynieſiony, iako ſwiadczy *Damalew: in Præpoſitis Vladislav.* Prałat y układności obyczaiow, y umieiętnością prawa tak duchownego iako y ſwieckiego znakomity, do Katedry Chełmſkiey u Krola Alexandra uproſił Miaſteczko Biała w Rawſkim Woiewodztwie, w Katedrze Kuiawſkiey wyſtawił dość pięknY,

kny, według tam tych wiekow, ołtarz S. Mikołaiowi Patronowi ſwemu, a w Skapym w Dyecezyi Płockiey, na tym mieyſcu, ktore ſobie upodobała częſtemi widzeniami y laſkami Nayś. Panna, naprzod Kościoł y Klaſztor z drzewa OO Bernardynom wyſtawił 1497, á potym oboie wymurował, y ozdobnym apparatem nadał. *Vadingus in Annal: Min: 1498 num: 45 Haroldus num: 15, 1497. Bzovius in Annal: 1507 num. 4.* w roku 1512 był na koronacyi Krolowy Barbary w Krakowie, *Decius de Sigiſ: I temp:* umarł 1518, pogrzebiony w Kraſnymſtawie, iako piſze *Nakiel: in Miechow: fol: 596.* w Skapym, iako chce *Damalewicz loc: cit: Okolſki ba y Paprocki* Chełmińſkim go zowią ale źle;

Mikołay Woiewoda Brzeſki Kuiawſki, z tym tytułem podpiſał elekcya Alexandra Krola, *u Karnkow: de primatu 1501 y Łaſk: w Statucie fol: 112, 1504, y u Poſſel: Hiſtor: Pol. Pruthen:* na liſcie Zygmunta I. 1507. á w roku 1496 Kaſztelanem Krzywińſkim, tak go czytam *u Łaſkiego w Statucie fol. 110.* Był y drugi Mikołay ote czaſy Kaſztelanem Inowrocławſkim 1516 iako ſwiadczy, *Metryka Koronna.*

Jędrzey Kaſztelan Woynicki, Podſkarbi Wielki Koronny, Spiſki Oświecimſki, Zatorſki, Sadecki, Bydgoſki Staroſta, tak o nim mowi iego nadgrobek w Krakowſkiey Katedrze, ktory wypiſał *Starowol. in Monum:* Melancholia do śmierci mu pomogła 1515, gdy mu nowinę doniesiono o śmierci iedynaczka ſyna: acz do choroby śmiertelney była y druga okazya, że ſię komu innemu Staroſtwo Krakowſkie dostało, o ktore on potężnie nalegał. Była podobno y trzecia, o ktorey czytam w Dyaryuſzu o Rokoſzu 1606. Poiął był ten Jędrzey w małżeńſtwo Katarzynę Telniczownę Ślężankę, z ktora niegdy młodſzym Zygmunt I. będąc, miał ſwoie nie według prawa Boſkiego żachowanie, ta rzecz tak drugich dwoch braci iego do indygnacyi wzruſzyła, że maiąc to ſobie y całemu Domowi ſwemu za wielka hańbę, gdy Jędrzey do Senatu wchodził, iako Kaſztelan Woynicki, ci ſię z krzeſeł ſwoich ruſzywſzy, z Senatu wyſzli, publicznie ſię z tym przed wſzyſtkiemi proteſtuiąc, że my prawi z tym weſpoł zaſiadać nie możemy, ktory taka konfuzya Imieniowi naſzemu uczynił, co go naprzod w głęboka melancholia, á potym w grob wprawiło: iakoż wſpomina o tym małżeńſtwie, y o iey nieprzyſtoynych z Zygmuntem konfidencyach, *Łukaß Gornicki w biſtoryi ſwoiey w roku 1540, y Treterus in Vitis Epiſc: Poſnan:* tak to delikatny był u dawnych Polakow poczciwości honor. Nie zoſtawił iednak z tey Katarzyny, tylko corkę iedną Biete álbo Beatę, ktora ſię doſtała w małżeńſtwo Jlii Xiążęciu Oſtrogſkiemu. Ten to Jędrzey (luboć go *Wapowſki in fragmentis Hiſt:* Mikołaiem zowie, á ztąd dał okazya Okolſkiemu, że dwoch Kościeleckich Podſkarbich Koronnych liczy, iednego Jędrzeia, drugiego Mikołaia, ale ieden tylko był Jędrzey, iako z nadgrobku iego, przywileiow, *Deciuſa, Bielſkiego fol. 516 Stryikow: lib: 23 cap: 5* poznać) po Szydłowieckim wziął Podſkarbſtwo Koronne, y Zupy Krakowſkie w adminiſtracya, ktore gdy trefunkowym ogniem, czy też złośćia czyiaś zapalone, tak ſię rozgorzały, że ich ciężko było ugaſić, gdyż wiele bardzo ludzi ratuiących, to nieznośny fetor, to gruby dym podusił, tak że ſię nikt więcey odważyć niechciał, on z Bethmanem Rayca Krakowſkim w owę płomieniſta Etnę nie bez oczywiſtego niebeſpieczeńſtwa, ale dla miłości dobra poſpolitego, zpuściwſzy ſię, ſzczęśliwie pożar wſzyſtek przytłumił: też ſame potym Zupy pierwſzy prawie z Zupnikow w lepſzy porządek wprawił. Na kongreſſ Wiedeńſki 1515 w piekney ſię komitywie ludzi ſwoich ſtawił, á gdy ztamtąd rzadko ktory z Panow Polſkich wyiechał, ktoryby exotycznego Hrabiow tytułu do domu ſwego

nie przywiozł, on iednak za niego Cesarzowi podziękował, za naywiększy to sobie poczytaiąc tytuł, że się Szlachcicem Polskim urodził: był wprzod Kasztelanem Bieckim 1508, iako się podpisał na przywileiu danym Xięstwu Zatorskiemu.

Mikołay Woiewoda Brzeski Kuiawski, drugi brat Jędrzeia Podskarbiego y Kasztelana Woynickiego, był naprzod Kasztelanem Brzeskim Kuiawskim, z tego postąpił na Woiewodztwo Inowrocławskie, iakom się doczytał w Metryce Koronney, umarł Brzeskim Kuiawskim 1524, o czym iest list Zygmunta I. *in Mſc. Petricov:* gdzie mu soli Krakowskiey Krol ten pozwala na Starostwo Bydgoskie: miał za żoną Bochotnicka herbu Dębno, siostrę Jana Woiewody Lubelskiego, ta mu tylko trzy corki powiła, iedna z nich była za Walewskim Mikołaiem, druga za Jakubem Walewskim, trzecia za Sempelborskim.

Stanisław Woiewoda Poznański, trzeci brat Jędrzeia Podskarbiego y Kasztelana, wprawdzieć mu *Paprocki* Imię daie Jana, ale się myli; świadczy o tym list Zygmunta I. *in Mſc. Petricov:* na ten czas był Woiewoda Inowrocławskim (lubom ia go opuścił w pierwszym tomie) ten Stanisław, to iest w roku 1515, á nic pewnieyszego, że przed bratem swoim Mikołaiem, kiedy mu ten Krol Starostwo Bydgoskie po śmierci brata Jędrzeia, na ktorym Kościeleccy mieli znaczna summę zaległą, puszczał; pokiby go z rąk ich niewykupiono W tey on potym Bydgoszczy 1529 szpital y Kościoł na cześć S. Stanisława Patrona swego y wymurował y nadał, Proboszcza przy nim ustanowił, Miastu Bydgoskiemu jus Patronatus nad nim zostawiwszy *Hiſtor. Civit: Bidgoſt:* Wspomina tego Stanisława, *Decius de Sigis: I. temp: Vapovius Hiſtor: Biel: fol: 507 Sarnicki*, że Krol Zygmunt Niefzawę czy Nisse wykupił od niego dziewiąciu tysięcy czerwonych złotych. Tenże Krol (*ob ingenuam virtutem, in rebuſq; gerendis maximam dexteritatem, nec non grata fidelitatis obſequia*, mowi przywiley *in Mſ. Petricov:*) puścił mu Pałac iakiś blisko Krolewskiego leżący na przedmieściu Piotrkowskim dożywotniem prawem: postąpił z Inowrocławskiego na Kaliskie Woiewodztwo, z tego na Poznańskie 1524, umarł koło roku 1530, co znać z listu tegoż Krola, gdzie sukcessora mu na krzesło Poznańskie dano Łukasza Hrabię z Gorki: był oraz y Starosta Malborskim, Człuchowskim, Swieckim, zostawił tylko iednę corkę Srzeńską Woiewodzina Plocką, y syna iednego Jana, to *Paprocki.*

Jan Woiewoda Łęczycki, Tucholski, Człuchowski, Bydgoski Starosta, syn Stanisława Woiewody Poznańskiego, postował z drugiemi 1530 do Zygmunta Augusta, Krolestwo mu Polskie ofiaruiąc, *Biel: fol: 561*, był wprzod Kasztelanem Łęczyckim 1536, umarł Woiewoda 1545. wszedł był *według Paprockiego*, w dożywotnie kontrakty, naprzod z Pempowska herbu Gozdawa, z ktora trzech synow zplodził, Stanisława, Jędrzeia, y Janusza, *ado voto* z Kczyńska, z ktorey dwie corki były, Anna Kamieniecka, y Elżbieta Potocka, á potym Zorawińska Kasztelanowa Halicka, y synowie dway, Stanisław y Łukasz. Krom do tych czas wyliczonych Senatorow z tego Domu, ieszcze tych znayduię. *Orzechowski Orat: in funere Sigiſm. I*, stawi Jana Kościeleckiego Woiewodę Inowrocławskiego, ale tak mu się zda, że miasto Stanisławem, Janem go okrzcił. Jam też w tomie pierwszym położył ztąd wielu dokumentow, Jana Woiewodę Inowrocławskiego w roku 1546 y dalszych. Drugi Jan był Woiewoda Brzeskim Kuiawskim 1550, ztąd dochodzę że inszy, bo Inowrocławski był oraz Starosta Brzeskim, Kowalskim y Dobrzyńskim, ten zaś drugi Starosta Nakielskim y Bydgoskim, y *Nakiel: w Miechow:*

Digitized by Google

Miechow: z liſtu Zygmunta Auguſta obudwu wypiſał razem w iednym roku, to ieſt 1550, *fol: 653.* Jan także Woiewoda Sieradzki 1524. W roku 1530 Mikołay Woiewoda Kaliſki, o ktorym namieniaia y inſi autorowie, gdy powiadaia, że Kościelecka Woiewodzanka Kaliſka była za Sewerynem Bonerem Kaſztelanem Sadeckim, *Paprocki Okol: Martin: Francowius. Treter: in Epiſt. Varmi:* powiada, że Jana Kościeleckiego Krol 1520 wyſłał z ludem dociérać oblężenia Miaſta Branzbergi. *Vapovius* zaś w tymże roku powiada, że Krzyżackim woyſkom bronił prześcia przez Wiſłę: Jan Podkomorzy Krakowſki 1523 drugi Jan tamże Podkomorzy 1533; iakoż że y druga linia Kościeleckich pote czaſy kwitnęła, ztąd dochodzę, że Staniſław Woiewoda Sieradzki wziął w małżeńſka ligę Kościelecka, ktora po iego śmierci poſzła za Piotra Czarnkowſkiego Kaſztelana Poznańſkiego: miała to bydź Woiewodzanka Brzeſka Kuiawſka.

Jędrzey Woiewoda Poznańſki, Staroſta Pyzdrſki y Bydgoſki,, ſyn pierwſzy Woiewody Łęczyckiego, o nim tak napiſał *Hoſius Epiſt: 247* do Stefana Krola: *Dignior erat qui regni Primatem, quam qui Palatinum ageret, ſuiſſetq; religio, multo loco meliore in Patria mea, ſi Primatûs dignitas, ad eum delata fuiſſet, tom. 2 fol. 416,* żona iego była Łaſka herbu Korab Woiewodzanka, Sieradzka wodwa po Odrowazu Staroście Opoczyńſkim, Anna iey imię, ale *ſterilis.*

Staniſław Woiewoda Sieradzki, drugi ſyn Jana Woiewody Łęczyckiego: Elżbietę Xiężniczkę Oſtrogſka z Kościeleckii Biety zpłodzona od Zborowſkich odebrawſzy, matce oddał *Varſzav: Vitæ Parallelle,* luboć ſię w roku pomylił, z Kościelecką, iako ſię mowiło, żadnego potomſtwa nie zoſtawił.

Jan Woiewoda Sieradzki, Generał Wielkopolſki, Bydgoſki, Nakielſki, Drahimſki Staroſta, ſyn trzeci Jana Woiewody Łęczyckiego, mąż powagi wielkiey, wſpaniałości animuſzu, miłości ku Oyczyznie znakomity; iuż go był Krol Auguſt Wielkopolſkich Woiewodztw Hetmanem deklarował w roku 1563, przeciwko Erykowi Brunſwickiemu Xiążęciu, y on ſkrzętnie poſpolitym ruſzeniem obadwa Woiewodztwa Poznańſkie y Kaliſkie w pole wyprowadził, ale tym czaſem Eryk zpędzony pod Czczewem, wrocił ſię z woyſkiem do domu. O nim y iego bracie Jędrzeiu Woiewodzie Poznańſkim, tak piſze Hoſius do Stefana Krola. *Sive quis ſpectat vitæ integritatem, ſive religionem, ſive in tuenda fide Catholica magnitudinem quandam animi ſingularem, perpaucos his virtutibus in regno tuo ſibi pares, vix ullum ſuperiorem habuiſſe videntur; cum utroq; mi.i magna interceſſit amicitia:* y niżey. *Et erat in utroq; videre zelû quendâ ſingularê, priſcæ religionis noſtræ tuêde & conſervandæ, qui ſi viviſſent ad hanc ætatem, mimus multos ab Eccleſiæ gremio divulſos in illa parte Poloniæ vidiſſemus. tom: 2 fol: 416.* w Bydgoſzczy do Szpitała S. Staniſława fundacyi przyczynił. Dwa razy ſluby małżeńſkie ponawiał, pierwſzy raz z Danaborſka Kaſztelanka Nakielſka, na imię Gieruſſa, z ktora wziął dobra Danaborz, Krainkę, Nieżuchow, y inſze, drugi raz z Katarzyna Hrabianka z Gorki. Jędrzeia Kaſztelana Poznańſkiego y Generała Wielkopolſkiego corka, iuż na ten czas, to ieſt 1552 będąc Woiewoda Łęczyckim, bo był przedtym Kaſztelanem Łęczyckim, Staroſta Brzeſkim, Dobrzyńſkim, y Kowalſkim, uczyniwſzy iey reformacyą na dobrach Pleſzowie 25 tyſięcy, zoſtawił corki cztery, Katarzynę Opalińſka Marſzałkowa Wielka Koronna, Reginę Rokoſowſka Podſkarbina Wielka Koronna, Elżbietę y Zofia, tyłeż ſynow, to ieſt Staniſława Staroſtę Nakielſkiego: na tym Nakle mieli kiedyś Danaborſcy znaczną ſummę, ktora ſumma z Gerusſa Danaborſka w Dom Kościele-

ckich weſzła była, Januſz tedy Generał Wielkopolſki w nadzieię otrzymania poſſeſſyi Nakła, nietylko ſobie, ale y dalſzym ſukceſſorom ſwoim, murem był pięknie ten zamek opaſał, y wielkim nakładem ufortyfikował, átoli Krol Stefan po śmierci tego Staniſława Staroſty Nakielſkiego, Nakło Domowi temu odebrał: y Staroſtwo komu innemu konferował. *Paprocki Ogrod: fol: 223.*

Jan Kaſztelan Miedzyrzycki, á przedtym Biechowſki, y Staroſta Bydgoſki, ſyn drugi Januſza Generała Wielkopolſkiego, maż rycerſki, ktory na potrzebę pode Gdańſk, znaczna rotę był przyprowadził: poſtował na Seym iuż Kaſztelanem Miedzyrzyckim będąc (znać że ſię to oboie ieſzcze w ten czaś pomieścić mogło) y podpiſał transakcya Będzińſka. *Conſtit: fol: 450. 1589. w Mſ: Rozrażewſkich* czytałem rzecz oſobliwſza o nim. Corki iego Gertrudy, Zokonne wprawdzie pioro, ále podczciwości y kropli w ſobie nie miało, zczerniło ſławę y imie dobre w danym do Woiewody Poznańkiego liſcie, ten przyiaciołom ſwoim pod ściſłym ſekretem powierzył wyuzdancy legendy mniey oſtrożnie, zaklęte albowiem uſta, tym bardziey o niewinney bełkotały Pannie, im ich bardziey do milczenia przyciſkano, tak że ſię też y do ſamego Oyca iey Kaſztelana, bez wſtydu z nieſławą corki, przedarły nowiny. Zadumiały zrazu ſtanał na to Ociec, atoli niebawiac, z Stryiem iey y matka y corka w Trybunale Koronnym Piotrkowſkim ſława. Tam Stryi do Deputatow mowę zaczał. Tę prawi z publiczney nieſławy obwiniona, y iuż w opinii ludzkiey potepiona, w oczach waſzych Ociec y matka ſtawia, więcey względu maiac na podcáciwość, niżeli na Rodzicielſka miłość, obliguia y proſza, ieżeliby przeſwiadczona była w tym co iey zła zarzuca gęba, żeby pod katowſkim życie traciła mieczem. Przypozwany ſtanał y Woiewoda Poznańſki, przyznał ſię do tego, żem prawi liſt od tego Zakonnika wziawſzy, ſwoim niektorym przyiaciołom pozwoliłem czytać; ále y Zakonnik ſumnieniem zdięty; powtorzonemi liſtami, ktore produkował, ſławę tey Pannie wrocił, y ia, mowi Woiewoda, iakem o niey nigdy inaczey, tylko z wielka æſtymacya nie mowił, tak y teraz. Dekretem tedy Trybunalſkim ſława corce przywrocona, ktorym czytał w *Mſ.* Rozrazewſkich: Miał za ſoba ten Jan Splawſka herbu Leliwa Kaſztelankę Krzywińſka: rozumiem że to iego ſynowie byli Januſz y Woyciech Kościeleccy, od ktorych Macicy Smogulecki Staroſtwo Bydgoſkie, ktore w tym Domu tak dawno chodziło, wykupił 1600. *Acta Commiſſ: Bydgoſt.*

Kryſztof Kaſztelan Inowrocławſki, ſyn trzeci Januſza Generała Wielkopolſkiego, podpiſał transakcya Będzińſka 1589, miał za ſoba Potulicką, wſzak że o iego potomſtwie nigdzie nic nie czytam. Czwarty ſyn, Jędrzey Opat Bledzewſki, ieſt iego pamiatka w Kongregacyi przy Collegium Poznańſkim pod tytułem Zwiaſtowania Nayś. Panny, dokad ſiła w apparacie nadał *Hiſt. Coll: Poſn:* wſpominaia go *Conſtit: Synodal: Petricov: 1589.*

Łukaſz Biſkup Poznańſki, ſyn czwarty Jana Woiewody Łęczyckiego, był wprzod deſtynowany na Chełmſkie, czyli iako inni chcą, na Chełmińſkie Biſkupſtwo, potym na Przemyſłkie od Henryka Krola, przecięż na żadnym nie prezydował, dla częſtych na ten czas w Polſzcze rewolucyi y odmiany Krolow Polſkich: ſkoro iednak Stefan na Tronie Polſkim oſiadł, Łukaſza na Poznańſkiey Katedrze oſadził 1577: był wprzod Opatem Lubińſkim 1570: gorliwy przy wierze Katolickiey żelant, dla tego, gdy w Poznaniu na początkach ſwoich rządow wyſzły były z praſy drukarſkiey niektore heretyckie Xięgi, te w ſrzod rynku Miaſta palic kazał; drukarnia ſe-

ktarſka

ktarſka zgubił. Po śmierci potym Staniſława Gorki Woiewody Poznańſkiego, gdy do Czarnkowſkich przez ſukceſſya wſzyſtka fortuna przenioſła ſię, á dyſſydenci pałac iego, w ktorym przez lat prawie trzydzieści miewali ſwoie ſchadzki, kupic y na zbor ſobie obrocić chcieli, on czułością ſwoią Paſterſka y temu zabiegł. Na Zakon naſz dobroczynnie łaſkaw, kiedy Collegio Poznańſkiemu fundacyi przyczynił, darowawſzy mu wieś Januſzowice: Kościoł Katedralny Poznańſki odnowił y ozdobił. Smierć go w tych Swiętych zaſtała pracach 1597, pochowany w Katedrze Poznańſkiey z nadgrobkiem, gdzie mu na pochwałę to przydaią, *Sinceritate, liberalitate, ac inſignibus Senatoriis virtutibus probatiſſimo*, ſiedział na tym Biſkupſtwie lat dwadzieścia y ieden, żył 58. *Treter: in Epiſc: Poſn: Starowol: in Monum: Auctor 50 fingul:*

Staniſław Kaſztelan Bydgoſki, piąty ſyn Jana Woiewody Łęczyckiego, ſynowie iego Jan y Jędrzey Dziekan Poznańſki. Jadwiga z Kościelca Kaſztelanowa Sadecka 1600. Anna naprzod Jwińſka, a potym Grudzinſka Stefana żona 1652 umarłą, á boday nie oſtatnia z tego Domu. Ktoryś z Kościeleckich á boday nie Jędrzey Podſkarbi Koronny, Kaplicę S. Jana krzciciela w Katedrze Krakowſkiey fundował y nadał. *Prufzcz w Opiſaniu Miaſta Krakowſk.* Teyże Familii w wielkich zaſługach dano było dobra Jaſieniec w Pomorſkim Woiewodztwie, ále Krol Auguſt po śmierci Januſza Sieradzkiego, y Jędrzeia Poznańſkiego, Woiewodow, za podżoga ludzi dworſkich, ſukceſſorom go odebrał *Paprocki Ogrod: fol:* 223.

KOSCIELSKI herbu Ogończyk w Kuiawſkim Woiewodztwie. Kryſtyn z Kościoła Stolnik Brzeſki Kuiawſki podpiſał pokoy Brzeſki *u Łaſkiego w Statucie 1436 fol: 140.* Gawel Kościelſki Poſędek Ziemſki Brzeſki Kuiawſki 1595 Toruńſkie zborzyſzcze podpiſał. N. Piſarz Ziemſki Brzeſki Kuiawſki 1700. Staniſław naprzod Konarſki potym Bydgoſki Kaſztelan, miał za ſoba Ludowikę Lipſka Kaſztelankę Rogozińſka, z ktorey potomſtwo, Jgnacy, Alexandra, Anna, Antonina, Marcyanna.

KOSCIESKI herbu Kościeſza w Kuiawſkim Woiewodztwie, Marcin Kościeſki Kanonik Kuiawſki, deputowany od ſwoiey Kapituły do kompozycyi między duchowieńſtwem y rycerſkim ſtanem 1631. Stefan w tymże Woiewodztwie podpiſał elekcya Władyſława IV.

Kościeſza herb.

STrzała biała powinna bydź w poł prawie rozdarta, haczyſtym żeleźcem proſto do gory obrocona, na niey nad rozdarciem Krzyż, pole tarczy czerwone, na helmie trzy piora ſtruſie, tak go opiſuia, *Biel: fol: 117. Paprocki w Gniazdzie fol: 306. o Herb: fol: 301. Okol. tom: 1. fol: 468. Kleynoty fol: 60.* Herb ten powiadaia bydź nadany od Boleſława Smiałego Krola Polſkiego w roku 1072. gdy bowiem pod Snowſkiem w żwawey bitwie rycerz Kościeſza nazwany, mężnie y długo ſię z nieprzyiacielem potykał, wiele też y ran w ciele ſwoim z tey okazyi wyniośł: widział to Boleſław, a ołobliwie Strzałę w ciele iego utkwiona rozdarta, y miecz w ręku. ktorym czy bił, czy ſię zaſtawiał nieprzyiacielowi w tey potyczce, znacznie álbo złamany, álbo otłuczony, dla tego na pamiątkę iego odwagi, hoyny na Kawalerſkich ludzi Monarcha, tęż mu ſamę Strzałę y miecz przez nię, niby ná Krzyż złożony, w herbie nadał: ktory potym Kościeſza od J-

mienia tego Rycerza nazwany, luboć go zowią drudzy inaczey Strzegomia. *Bielski* zaś powiada, że ten pierwszy przodek tego herbu był Bolesław Strzegonia rycerz, á zaś Kościeſza nazwany, od Szlachty Kościeſzow, ktorzy w roku 1143 Magnuſa Biſkupa Wroclawſkiego przy mſzy y bezkrewney ofierze, zabili, za co długo potym do żadnych honorow y urzędow, nie mieli przyſtępu. Zda ſię bardziey, że ten herb, od drugiego herbu Lis nazwanego, ſwoie wziął początki, tego domyſłu mego popiera wielkie podobieńſtwo obudwu tych herbow: Jędrzey *Kościeſza* artium Bacala ureus *Paprocki*. Suliſława Kościeſzę czytał na liſcie *Paprocki* w roku 1190, ktorym Kaźimierz Xiąże Krakowſkie, temu Suliſławowi, wieś Szerzyn darował, y iego potomſtwu, co potym approbował Krol Władyſław w roku 1440. Na przywileiach także Klaſztoru Trzemeſzyńſkiego y Wachockiego podpiſali ſię Kościeſzowie, oſobliwie w roku 1160, Timko Kościeſza. Dobieſław Strzegomia, tak nazwany od byſtrych oczu, raczey by miał mowić, od ſtraſzenia oczyma, założył wieś Strzegomia w Sendomirſkim Woiewodztwie. Na liſcie Ziemowita Xiążęcia Mazowieckiego danym 1440 te Domy Kościeſzow wyliczaia, Jakuba z Mniſzewa, Piotra z Kołozab, Przypka z Kulakowa, Boguchwała z Zerzyn, Wſzebora z Miroſzewa, Troiana z Kobyle, Sobieſława z Męczyn, Zdziſława z Zakrzewa, w ktorym liſcie wielkie im przywileie nadał to Xiąże, kiedy ich wyiął z pod iurysdykcyi wſzyſtkich Sędziow, tak, żeby tylko on ſam ich ſądził.

Janiſław Wrońſki Biſkup Płocki, z Proboſzcza S. Michała na Zamku Krakowſkim, y Kanonika Płockiego, zgodnie od wſzyſtkich na tę Katedrę wyſadzony, luboć przez ſiedm lat miał długie zatargi o to Biſkupſtwo z Bernardem herbu Nowina Zakonu S. Dominika kompetytorem o tęż Infułę, ktore ſkończywſzy, ledwo półtora lata ſpokoynie prezyduiąc na tey Stolicy, przenioſł ſię na wieczność w roku 1367: o dobra Kościelne gorliwym ſię ſtawił, karności duchowney delikatnie przeſtrzegał: pochowany w Katedrze Płockiey, *Łubiński in Vitis Epiſc: Plocen:*

Her-

Herbowni.

Alexandrowicz	*Iaworſki*	*Narwit*	*Sulißewski*
Bereſniewicz	*Kakowſki*	*Olßewſki*	*Szymkiewicz*
Blus	*Kobylſki*	*Orańſki*	*Targon*
Branwicki	*Koialowicz Wiiuk*	*Prawecki*	*Tronowski*
Chodkiewicz	*Kolakowſki*	*Pudlińſki*	*Troynowicz*
Chodzitki	*Kolozebſki*	*Pudłowſki*	*Waßkiewicz*
Chotkowſki	*Kopytkowſki*	*Pukßta*	*Wiiuk*
Chrzaßtowſki	*Kościeſki*	*Rakowski*	*Wodyński*
Dalińſki	*Lazarowicz*	*Rudawski*	*Wolk*
Dolſki	*Mężyńſki*	*Rudzielowſki*	*Wołkowicz*
Dorohoſtayſki	*Michałkiewicz*	*Salapski*	*Zakrzewski*
Gniewoß	*Miloßewſki*	*Skleński*	*Załuski*
Gołocki	*Miroßewſki*	*Skorulski*	*Zambrzycki*
Grzywa	*Mnißewski*	*Słończewski*	*Zdychowski*
Iarmoła	*Murawicki*	*Sopocko*	*Zerzyński*
Iaßkowſki	*Nachorecki*	*Stetkiewicz*	

Nie wſzyſcy iednak tu położeni, iednakowym kſztałtem tego herbu zażywaią: bo naprzod Chodkiewiczowie po prawey ſtronie tarczy Kościeſze zwyczayna noſza, á po lewy ſtronie Gryfa, iako ſię mowiło w pierwſzym tomie. Drudzy nie ieden Krzyż na rozdartey ſtrzale, ále dwa ieden pod drugim kłada, a na hełmie prawi ogon, iako go noſzą Skorluſcy, Bluſowie y Alexandrowiczowie. Jnni, ze dwiemać wprawdzie Krzyżami, tak iako ſię dopiero mowiło ſtrzałę kłada, ále rozdarta na trzy części, tak że dwie po bokach rozdarcia, iedno we ſrzodku, na hełmie zaś trzy piora ſtruſie, y tym ſię pieczetuia Pukſztowie. Jnni zwyczayna Kościeſza na tarczy noſza, ále pod Krzyżem nad rozdarciem ſtrzały, z iedney ſtrony iednę, z drugiey druga gwiazdę przydaia, w hełmie trzy piora ſtruſie; ieſt to herb Wołkowiczow Kolenkow. Jnni poł krzyża tylko na ſtrzale od lewego boku tarczy kłada, na prawym drugiey połowy niemaſz; to herb Dolſkich. Jnni tylko ſamę ſtrzałę na tarczy maluia, Krzyża żadnego na niey niemaſz, tak ſię pieczętuia Szymkowiczowie, Murawiccy y Wiiukowie. U Waſkiewiczow ieſtci ſtrzała z Krzyżem rozdarta, ále żelezca u wierzchu nic niemaſz. U Dorohoſtaſkich zaś na wierzchu ſtrzały żelezce rozciągnione, czyli raczey taka linia, że ſię zda wyrażać literę T Tau Grekom zwyczayna. Jnini Krzyża na rozdartey ſtrzale nie kłada, ále tylko z iednego boku ſtrzały iedna gwiazda, z drugiego druga, tak ſię pieczętuia Dalińſcy, Jnni tylko hełm odmieniaia, iako Pudłowſcy, to ieſt dwie palmy utkwione na hełmie noſzą, Krzyż pełny na tey y drugiey ſtronie, w każdym kącie iego cztery krzyżyki

Alexandrowiczow herbu Kościeſza opuściłem w pierſzym tomie, wyraznie o nich piſze *X. Koial: in Mſ.* że ſa na Zmudzi z takim herbem iak ſię wyżey opiſał. Z ktorych Kaźimierz Alexandrowicz żył za czaſow tego autora.

Bereſtniewiczow herbu Kościeſza także nie piſałem, *tenże Mſ.* o nich ſwiadczy, y powiada, że Wawrzyniec Bereſzniewicz zoſtawił ſyna Jana, ten zaś Jerzego, Jędrzeia, Oſtafiego, Jakuba y Michała, átoli y ci odmienna Ko-

ścieſza w herbie noſza: bo ielca czyli Krzyż nie proſto, ále na ukos kłada na ſtrzale rozdartey, na helmie trzy piora ſtruſie.

Blus herbu Kościeſza, y o tych niewiedziałem: álem ſię ich doczytał *w tymże Mſ.* Zacharyaſz Blus w Xięſtwie Zmudzkim. Władyſław Blus w powiecie Upitſkim.

**KOSCIEN herbu Laſtrzebiec. Długoß* w roku 1399, wſpomina Pawła Kościenia z Sędziſzowa laſtrzębczyka, że wyſzedł, z niefzczęśliwey okazyi z Tatarami y Edyga. Mikołay y Procz to ieſt Prokop Kościeiowie bracia rodzeni; z tych Procza ſynowie Zygmunt y Bogdan w roku 1485. *Acta Terreſt. Leopol:* Mikołay miał za ſoba Dorotę z Laſzek, z tey ſyn Jan dziedzic na Laſzkach 1505 *Acta Terreſt: Premisl:* Adama żona Ewa Chłopicka w tymże roku. *Acta Terreſtria Leopol:* N. poiał Boryſzewſka ſioſtrę rodzona Arcybiſkupa Gnieznieńſkiego, z tey corka, była za Mikołaiem Reiem ſławnym w Polſzcze Wierzſzopiſem. Piotr Polak Kościen z Sędziſzowa, bo ſię ztąd zdawna piſza, Dworzanin Auguſta I. Krola, umarł 1574 *Starowol: in Monum:* Woyciech y Ludwik ludzie rycerſcy koło roku 1600 (luboć ſię y w ten Dom kiedyś herezyą zaplatała, iako piſze *Baranow:*) zoſtało od nich potomſtwo. Piotr 1705 podpiſał konfederacyą Krakowſką.

**KOSCISZEWSKI.* Adryan Kościſzewſki Czeſnik Bracławſki w Ziemi Czerſkiey podpiſał elekcyą Jana III.

KOSCIUSZKO herbu Roch 3tio. Kaźimierz III Krol Polſki, iednemu z nich za wierne ku ſobie na dworze iego uſtugi, wiecznym prawem puścił dobra Siechnowice, z drugiemi dwiema wioſkami, w Woiewodztwie Brzeſkim Litewſkim, od ktorych Siechnowic, y po dziś dzień ieſzcze ſię piſza Siechnowicki Kościuſzko. Alexander Krol do Oycowſkiey łaſki przydał drugie dwie, to ieſt Leniewice y Stupiczow. Siechno Fedorowicz Kościuſzko Sędzia y Horodniczy Kamieniecki w Litwie, Kommiſſarz Krolewſki na rozgraniczenie Kniehinina od Wárkowic 1543, *Monim: Coll: Oſtrog:* Bazyli Kościoł naſz Brzeſki Litewſki ſrebrnemi dwiema lichtarzami ozdobił 1650, *Hiſtor: Coll: Breſt:* Alexander, Kryſztof, Paweł, Fiedor, w Piińſkim 1648. N. Piſarz Ziemſki Brzeſki, człowiek godny. Maryanna Kościuſzkowna, żona Macieia Chotkowſkiego. Alexandra ſzczodrobliwość na ſiebie zapiſało Collegium Brzeſkie Litewſkie w roku 1668. Samuel w Zakonie naſzym Miſſyonarz niezpracowany przez wiele lat, oſobliwie w Podgorſkiey y Kobryńſkiey ziemi, przepowiedziawſzy dzień śmierci ſwoiey, przeniośł ſię na ſzczęśliwa wieczność we Lwowie w roku 1681. *Hiſtor: Coll: Leopol.* Wincenty 1691. Jan Dziekan Szerzeſzowſki Kanonik Łucki w tymże roku. Chryzoſtom y Alexander 1674. Temi czaſy w Zakonie naſzym Michał y Marcin na chwałę Boſka pracuia. Są też y Kościuſzkowiczowie, iako *w Metryce Wołyńskiey 1528* Piotra y Bogdana Kościuſzkiewiczow czytam, y Kaźimierz Kościuſzkiewicz podpiſał w Belzkim elekcya Jana III, ále niewiem czy do tegoż herbu należą. N. Kościuſzkowna Hieronima Jelca małżonka. Kaźimierz, Fauſtyn, Jan Siechnowicki Kościuſzkowie 1700.

**KOSECKI herbu Rawicz* w Krakowſkim Woiewodztwie. tak mi ſię zda, że iedenże to Dom z Koſackiemi, o ktorych wyżey mowiłem. Serafin w Ziemi Wieluńſkiey 1632. Staniſław Koſecki miał za ſoba Alexandre Ozarowſka, Michał z Koſic 1705. Eufrozyna z Slaſkii urodzona, Jana Kochowſkiego małżonka.

KOSICKI herbu Samſon w Wielkiey polſzcze. Z tych ieden miał za ſoba dziedziczkę na Prochach, y ztąd Prochy z domu Trachow przenioſły ſię do Koſic-

kich

kich; piſza ſię z Koſiczyna. Dobrogoſt y Łukaſz Koſiccy w Poznańſkim Woiewodztwie 1648. Władyſław w Mazowieckim 1697. Dorota Michała Golemowſkiego żona. N. miał za ſobą Kozmińſka

KOSIŁOWSKI herbu Iaſtrzębiec w Ziemi Łukowſkiey, Jan Koſiłowſki pod Chorągwią Polanowſkiego pierwſzy Towarzyſz, długo woienną ſłużąc, umarł 1691, w Przemyſlu pochowany, był Łowczym Podolſkim, miał za ſobą Zofią Barbarę Podleſka.

KOSINSKI herbu Rawicz w Ziemi Drohickiey, Paprocki pod dwiema herbami napiſał Koſińſkich, to ieſt pod herbem Doliwa, y pod herbem Rawicz, atoli Doliwczykow Koſińſkich niemaſz, *mowi Baranowſki in Mſ.* Z tych Adam Koſiński Kaſztelan Podlaſki 1569, corka iego Katarzyna z Liſowa Koſińſka była za Oſolińſkim Zbigniewem Woiewoda Sendomirſkim, ſyn zaś był Piſarzem Ziemſkim. Jana ieſt nadgrobek w Warſzawie, ktorego żoną Oſſolińſka. Kaſper y Balcer 1632, Marcin 1648, w Podlaſkim, Florian w Poznańſkim, Marcin w Wołyńſkim 1632. Jerzy miał za ſobą Jadwige Kalinowſka, z ktorey corka Barbara. N. Koſiński 1723 oſiadł w Wielkiey polſzcze, miał za ſobą Rayſka ktora mu iednę tylko zoſtawiła corkę, młodo świat ten pożegnawſzy, po iey smierci powtorzył kontrakty małżeńſkie.

KOSINSKI herbu Rogala w Płockim Woiewodztwie. Okolſki ich opuſcił: *Paproc: o nich piſał, y Konſtytucya 1670 wyraznie o nich ſwiadczy fol: 63.* Z tych Jan Koſiński w wielu okazyach doſwiadczonego męſtwa żołnierz, ſyn iego Alexander, całe życie ſwoie w obozie trawił z wielka ſławą, Alexandra Gwagnina Rotmiſtrza w ſzancach iuż od Moſkwy otoczonego, z rak ich ſzczęśliwie wyprowadził: w Nowymmłynie zoſtawiony na preſidium, gdy go wiarolomni Ryzanie oblegli, oſm niedziel wielkim ſercem ſię bronił, y wycieczkami częſtemi urywał nieprzyiaciela. Brat iego Jędrzey Poborca w Płockim 1588. *Conſtit: fol: 504.* Jędrzey Kanonik y Officyal generalny Płocki, umarł 1611, nadgrobek iego z Pułtuſka wypiſał *Starowol: in Monum:* Jan y Jędrzey Koſińſcy w Zakonie naſzym heroiczna odwaga ſłużąc zapowietrzonym, pomarli, pierwſzy w Łotmży 1625, drugi w Grodnie 1630. *Alegamb. Victimæ Charit: fol: 250 & 344.* Jakub, Hieronim, Maciey, Jan y Stefan 1676, *Conſtit: fol: 63.* Z tych Hieronim był Piſarzem ſkarbowym, umarł 1686, pochowany u Panny Maryi w rynku Krakowſkim z tym herbem. Kryſztof Kaźimierz y Mikołay 1674 w Płockim, Jadwiga Koſińſka Wincentego Bardzińſkiego Piſarza Ziemſkiego Łęczyckiego małżonka. N. była za Pawłem Garlińſkim Sa y Kościeńſcy Rogalowie, Staniſław S. J. umarł w Reſzlu 1657. *Wydał życie y Męczeńſtwo B. Iozafata Kunczewicza Arcyb: Polockiego Vilnæ 1665 opus poſthumum.*

KOSLA herbu Nowina Paprocki y Okolſki Kozłami ich zowie *ale Starowol: in Monum:* nadgrobek Jędrzeia Koſli zmarłego 1589, z Krafnika przywodzi, gdzie mu herb Nowina przypiſano. Mikołay Koſla Poborca w Sendomirſkim Lubelſkim 1569, á podobno iuż teraz Koſlicki, z ktorych Bartłomiey Poborca w Liwſkiey Ziemi z Seymu 1611. Jędrzey Staroſta na Krafniku, ktorego bracia Piotr, Kaſper, Melchior, y Balcer, Koſlowie.

KOSMACZEWSKI herbu Iunoſza w Płockim Woiewodztwie. Scibor z Koſmaczowa Podkomorzy Mazowiecki (nie przydano ktorey Ziemi) 1377, *Statut Mazow: fol: 67.* Jakub Koſmaczewſki Łowczy Płocki 1632, Adam 1648.

KOSMACZEWSKI herbu Iaſtrzębiec w Woiewodztwie Płockim. Piotr Koſmaczewſki miał za ſobą Dorotę Kraſińſka Woiewodzankę Płocka koło roku 1600.

KOSMIDER Piſza ſię z Zerkowa, iakom widział w Krakowie u Wſzyſtkich SS.

KOSMIERZOWSKI. N. Koſmierzowſki Staroſta Kolſki, *u Okol: tom: 2: fol: 482.*

Digitized by Google

N. Kośmierzowska żona Staniſława Jordana, *Paprocki o herbach fol: 484.* Maryna Starościanka Kolska Kryſztofa Niewiarowſkiego małżonka.

**KOŚMINSKI herbu Lubicz* w Lubelſkim Woiewodztwie N. Kośmiński, miał za ſobą Katarzynę Stoińſką Czeſnikownę Bełzką. Staniſław Piſarz Grodzki Lubelſki, tego ſyn Karol, od ktorego corka Franciſzka, Stefana Brzeſkiego Łowczego Kołomyiſkiego małżonk[illegible], ſyn Mikołay w Zakonie naſzym. Bernard z Kośmina, [illegible]Wo[illegible]ech, ten zpłodził trzech ſynow, Jędrzeia, Jana, y Zygmu[illegible]omnicki było dwoch ſynow, Jozef Stolnik Latyczowſki, y Ja[illegible]: Gołuchowſkii potomſtwo, Franciſzek, Alexander, Piotr, Magdalena y [illegible]uzanna. Jacka zaś z Skalſkii, Xawery, Antoni, Jozef, Franciſzka y Salomea.

**KOSMOWSKI herbu Trabki.* w Woiewodztwie Wileńſkim, piſza ſię na Roſtanianach, to *Koiał: in Mſ.*

**KOSMOWSKI herbu Lis,* ále z tą odmianą, że na ſtrzale niemaſz dwoch Krzyżow, ále tylko poł iednego Krzyża od lewego boku tarczy. Są w powiecie Lidzkim: *Koiał: in Mſ.* Są iednak y w Polſzcze Koſmowſcy, Staniſław Podczaſzy Zakrocimſki 1676, *Conſtit, fol: 56.* Mikołay miał za ſobą Mirzeńſką, Adam Brzeſka.

**KOSNICKI* Michał Koſnicki w Woiewodztwie Malborſkim, Floryan w Kaliſkim, podpiſali elekcya Jana Kaźimierza. Jozef y Staniſław w Litwie 1700.

KOSSOBUDZKI herbu Pobog w Mazowieckim Woiewodztwie, piſza ſię z Koſſobudy. Za czaſow Paprockiego było trzech braci rodzonych, ieden Kanonik Płocki, drugi Mikołay Kaſztelan Sierpſki 1545, ten zoſtawił trzy corki, Wodyńſka matkę Kaſztelana Liwſkiego, Golińſka, y Jadwigę *1mo voto* Wiſniewſka, *2do voto* była za Bartłomieiem Paprockim ſławnym Piſarzem. Trzeci Jan Kaſztelan Liwſki, 1569, miał za ſobą Olſzewſka herbu Lis, ktorego ſynowie, Mikołay Piſarz Ziemſki Płocki, z tym tytułem podpiſał Unią Litwy z Koroną 1569, *Conſtit: fol: 172 y u Lipſk: decod: 1. qu: 8,* proteſtacya uczynił, przeciwko konfederacyi *depace diſſidentium in religione,* z taż według *Biel: fol: 702,* iechał do Paryża, lubo przeciągiem drogi nie wczeſnie tam ziechał. *Paprocki in Strom:* powiada, że ten Mikołay był potym Kaſztelanem Liwſkim, Staniſław Piſarz Zawkrzeńſki drugi ſyn Jana Kaſztelana Liwſkiego, obadwa y z bratem zoſtawili potomſtwo, Mikołay Kaſztelan Ciechanowſki, miał za ſobą Działyńſka Woiewodzankę Chełmińſka, Staniſław zaś ze dwiema żonami w potomſtwie ſzczęśliwy; była także ſioſtra ich Niſzczycka Starościna Ciechanowſka y Praſnyſka. Woyciecha Koſobudzkiego było dwoch ſynow, Jakub Choraży Płocki 1578, ten z Noſkowſkii zoſtawił potomſtwo, iako y Piotr brat iego z Wierzbowſkii, Maciey y Jan zeſzli *ſteriles.* Jakub dziedzic na Koſobudach, zpłodził Pawła y corek pięc, brat iego był Kanonikiem Płockim. Adam z Radzanowa 1601, z Seymu naznaczony do korrektury praw Koronnych, *Conſtit: fol:* 734 w roku 1611 iuż był Kaſztelanem Wyſzogrodzkim y Staroſta Łomżyńſkim, z Seymu Kommiſſarz do traktatow z Moſkwa, *Conſtit: fol: 2 y* 1613 do uſpokoienia związkowych, potym to na Trybunały Radomſkie, to do granicznych kłotni, to do umowy pokoiu z Szwedami, zażywała go Oyczyzna, o czym rożnych lat zagęſzczone uſtawy Koronne. W roku 1627 iuż Woiewoda Mazowiecki, *Conſtit: fol: 4,* miał kilku ſynow, ále prędko zeſzli, corka iedna Barbara była za Noſkowſkim Staroſta Łomżyńſkim. Collegium naſze Łomżyńſkie między ſwoich Dobrodzieiow tego Adama wpiſało. *Argentus de reb: Soc: fol: 395.* gdzie Kościoł z fundamentow zaczął był murować. Jednego z ſynow iego ieſt

nadgro-

nadgrobek w Warſzawie, ktory wypiſał *Starowol: in Monum:* gdzie między inſzemi to czytać, *Quod causa patris cumulavit caſtodia, hoc præcipitii hæres ſperſit licentia.* Ktoryś z Koſobudzkich miał za ſobą Teofilę Konarſką herbu Oſorya [*Mſ.* Konopatſc.) Podkomorzankę Malborſką. Jakub y Maciey z Wotoczny 1632, Tomaſz Skarbnik Płocki 1648. Tomaſz y Miroſław 1674. Koſobudzki Sekretarz Krolewſki od Stefana Krola poſłany, napominał Gdańſzczanow, áby należyte poddańſtwo iemu, iako Krolowi Polſkiemu oddali. *Łaſic: in deſcrip: Cladis Dantiſc:* acz nie była ſkuteczna do uporczywych ta iego legacya 1576, Anna Jana Kobylnickiego Sędziego Ziemſkiego Wyſzogrodzkiego małżonka.

**KOSSOW* w Witebſkim Woiewodztwie. Z tych ieden tamże był Poborca, *Conſtit: 1616 fol: 46.* Sylweſter Koſſow naprzod Władyka Mścisławſki Orſzeński yMohyłowſki 1634, potym Arcybiſkup Połocki, y Metropolita Ruſki 1649, ieſt iego Xiążka w druku, *o Pieczarach Kiiowſkich.* Stefan Antoni Horodniczy Witebſki, poſeł z Witebſkiego podpiſał diploma elekcyi Krola Jana III: był potym deputatem na Trybunał Litewſki. Tomaſz Miecznik Witebſki 1674.

**KOSSOWSKI herbu Abdank* w Wielkiey polſzcze. Staniſław Koſſowſki, żona iego Katarzyna Biſkupſka, część ſwoię w Broniſzewicach 1634 przedali. *Acta Caſtr: Caliſſ:* N. Koſſowſka matka Hieronima Wierzbowſkiego Suffragana Poznańſkiego. Maciey, ktorego z Zofii Pomorſkii ſyn Baltazar 1701. Wawrzyniec naprzod Czeſnik á potym Podczaſzy Łęczycki, poſłuiac na rożne Seymy, to Deputatem na ſady fiſzkalne, to Kommiſſarzem do granic, to do uſtanowienia monety, *Conſtit: 1676 fol: 20* Łukaſz 1632 Samuel 1648. Jędrzey y Staniſław Sędzicowie Ziemſcy Łęczyccy 1704, ktoryś z nich miał za ſobą Joannę Jwanſką y z niey potomſtwo. Antoni z Głogowy, Staroſta Przędecki, poſeł na konwokacya 1733. N. Kaſztelan Sierpſki miał za ſobą Maryannę Kruſzyńſka Kaſztelankę Gdańſka.

**KOSSOWSKI herbu Ielita.* piſza ſię z Koſſowa w Woiewodztwie Pomorſkim. Z tych byli Jerzy y Jan Koſſowſcy Golſzteynowie bracia rodzeni, z Matki Trzebſkii, y ſioſtra ich Łukaſza Więckowſkiego małżonka. Z tych Jerzy zpłodził Macieia Sadowego Ziemſkiego Swieckiego, człowieka wielkiey experyencyi, Krupocka tylko mu corkę Tereſſę powiła, Kazimierzowi Bagniewſkiemu zaſlubiona, y Walentego, *ſterilem.* Jan brat Jerzego poiął Barbarę Oſtrowicka, z tey ſynowie Jerzy y Jan; Jerzy człowiek rycerſki, Chorąży Pancerney chorągwi, z Rufzkowſkii zoſtawił *1* Staniſława, tewu Szymanowſka urodziła trzy corki, Marcyannę, Maryannę y Katarzynę: tyleż ſynow, Jana, od ktorego z Jaſieńſkii ieſt troie dzieci, Helena Katarzyna y Jozef. Antoniego y Alexandra. *2* Jana, lata ſwoie w obozie długim czaſem na przyſtugę Oyczyzny trawi, *3* Jerzego *ſterilem*, miał ſwoię Chorągiew. *4* Prokopa, á potym w Zakonie Franciſzkańſkim Konſtantego Prowincyała tegoż Zakonu w Prowincyi Polſkiey temi czaſy. *5* Antoniego Kapitana w woyſku Polſkim, żona iego Chełmicka. Jan drugi ſyn z Oſtrowickii, złączył ſię dożywotnie *1mo voto* z Zembowſka, z tey iedynaczka corka Elżbieta Winiarſka, od ktorey ſyn Jan Stolnik Bielſki, *2do voto* z Magdalena Pawłowſka rodzona ſioſtra Chorążego Malborſkiego, y Sędziego Ziemſkiego Swieckiego Pawłowſkich, z tey był ſyn Dominik Podczaſzy Rzeczycki, Sadowy Swiecki, ktory pierwſzym związkiem żył z Cielecka, od tey ſyn Leopold; drugim z Garczyńſka Chorążycowna Chełmińſka, z tey potomſtwo, Katarzyna, Teodora, Jozef y Ferdynand. Sioſtra Dominika Maryanna Wolſka.

**KOSSOWSKI herbu Łodzia.* Franciſzek Koſſowſki Woyſki Lubelſki, Fundator OO

Franciſzkanow w Lublinie, ſioſtra iego była za Marcinem Dziuli. Marcin Koſſowſki 1632, tenże czy inſzy, miał za ſobą Dorotę Grabionczankę, z ktorey trzey ſynowie byli, Jan, Staniſław y Jaroſz.

*KOSOWSKI herbu Odwaga tenże im herb przyznaie *Mſ. o Familiach Pruſkich* co y Konopackim, Jerzy Zbigniew 1632. Gabryel Koſſowſki Chorąży Pomorſki, umarł 1695. Adam Burgrabia Grodzki Chełmińſki 1699. Koſſowſkie iedna Woyciecha druga Władyſława Czapſkich małżonki. *Okol: tom: 2 fol: 238* koło roku 1495 Gabryela Koſſowſkiego piſze Chorążym Pomorſkim.

*KOSSOWSKI herbu Ciołek w Ziemi Drohickiey, tak ſię podpiſał Wawrzyniec Woyciech Ciołek Koſſowſki, Woyſki Drohicki, poſeł na konwokacya 1733. Woyciech Poborca w Ziemi Drohickiey 1601 *Conſtit: fol. 778*, Woyciech y Jakub, Władyſław na Dębym, Bazyli na Koſſowie, Paweł Staniſław y Adam w Podlaſkim.

*KOSSOWSKI herbu Leſzczyc. *Baranowſki in Mſ.* o nich ſwiadczy. Z tych ieden za Zygmunta Auguſta Jakub piſał ſię z Głogowa, był Staroſta Sławkowſkim, za nim była Anna Baranowſka herbu Rawicz. N. Łowczy Łęczycki miał za ſobą Joannę Jwańſka. Bartłomiey w Ziemi Nurſkiey 1632. Jan z Koſſowa w Sendomirſkim 1648, Jan w Mińſkim 1632. Marcin w Zakonie naſzym umarł 1638. Koſſowſka Chorążanka Zatorſka była za Janem Drohoiewſkim.

KOSTKA *herbu Dabrowa. Okolſki* o tym Domu, dzielnoścta, ſława, pobożnością y honorami wſławionym, bardzo krotko, tak na mieyſcu pod herbem Dabrowa, iako y w indexie tomu pierwſzego, namienia; nie mogł ten autor nie wiedzieć o S. Staniſławie Koſtce, ile w Polſzcze y w całym świecie cudami wſławionym, przecież go y nie wſpomniał. Obſzerniey o nim piſał *Duryewſki w Xiążce ktorey dał tytuł: Niezeſła pamięć*, z ktorego iako y z inſzych autorow to zebrałem. A naprzod przeſtrzegam, że była w Czechach kiedyś Familia Koſtkow, ale iak herbem, tak y cnotą od Polſkich dalecy y rożni, wſpomina o nich *Długoſz, 1468*, że herezya Czeſka, y w niey upor Jerzego Podiebradyuſzá Krola, ſwa przewrotnością y ſiłami wzmacniali. Paweł Koſtka brat rodzony S. Staniſława Koſtki, tak dawnieyſza Genealogia Domu ſwego wypiſał; ktora ſię w Roſtkowie ręka iego podpiſana znalazła: przywodzi ia *Duryewſki*, ale nie zupełna. Tam mowi tak, Domarat z Karniowa, dwoch ſynow zpłodził, Piotra Strzeżenia y Kryſtyna. Kryſtyna czterech ſynow było, Staniſław Karniewſki Boxa Marſzałek u Xiążąt Mazowieckich, od tego Karniewſcy. Jakub od tego Młodzianowſcy, Mikołay od tego Mikoſzewſcy, Swentoſław od tego Smolechowſcy, ſnać od dobr, ktore działem ſię im doſtały, nazwani. Z tych Swentoſław dwoch ſynow zoſtawił: Nadmira Smolechowſkiego, y Nawoia Roſtkowſkiego, ktory, iako ſię dorozumiewa *X. Duryewſki*, pierwſzy z okazyi Koſtki na twarzy wyroſłey, nowe Koſtkow imię na ſiebie y na potomkow ſwoich zaciągnął: był ten Nawoy mąż rycerſki, y z Mikołaiem Wilkanowſkim Dzialdowa pod Krzyżakami dobywał 1464, ſynow iego trzech liczy, taż ceduła, to ieſt Jakuba dziedzica na Sztembergu, Jana Sędziego Ciechanowſkiego, dziedzica na Roſtkowie, y Nawoia Decretorum Doctorem, w duchownym ſnać ſtanie. Przecież dawnieyſze początki ſwoie ten Dom zaſiągnął od Przybyſława Woiewody Mazowieckiego, y Boguty z Roſtkowa. Jakub tedy brat Jana Sędziego Ciechanowſkiego podzieliwſzy ſię z nim włością Roſtkowſka, do Prus ſię wyniosł y tam oſiadł, kupiwſzy od Gabryela Bazeńſkiego Woiewody Chełmińſkiego dobrá Sztemberg, czyli iaki ich inni zowią Stangenberg albo Steinberg: gdy potym

tym między nim y Janem Bażyńſkim ſynem Gabryela, pretenſye iakieś zaſzły, do komplanacyi przyſzło 1476, na ktora przyiaciol zaprosił y obie ſtrony, Mikolaia z Kutna Woiewodę Łęczyckiego y Staroſtę Goſtyńſkiego, Sędziwoia z Czarnkowa Kaſztelana Santockiego, Macieia Raba z Waplewa, y Macieia z Meledyi, ktorzy rożnice wſzyſtkie między niemi zagodzili, y komplanacya tę do Xiąg Malborſkich podali. Pułkownikuiąc ten Jakub za Kaźimierza Jagiellonowicza, iak ſię wſzędzie z pięknym ſercem ku Oyczyznie popiſał, z tego poznać, że mu tenże Krol y iego potowſtwu, w zaſługach nadal Lipienko z przyległościami, Staroſtwo Gołubſkie, y Kościerzyńſkie, Smiłowice dzierżawę w Kuiawach z ſześcia wſi, lubo ć niektore z nich powrocone do dyzpozycyi Krolewſkiey, przez Konſtytucyą Seymu o exekucyi, za Zygmunta Auguſta. Potomſtwo iego z Rokuſowny, corka Katarzyna z Brochockim herbu prawdzic zmowiona, y ſynowie czterey, ieden Piotr ktory na Smiłowicach oſiadł, żył y umarł bezżennie.

Jan Staroſta Gołubſki ſyn drugi Jakuba z Rokuſowny, był w komitywie z Zygmuntem I na kongreſſie Wiedeńſkim 1515. Prawdać że go *Poſſel: in Hiſtor: Polon: Prus:* między Woiewodami nigdzie nie kładzie, átoli *Duryewſki* to z Paprockiego, to z innych, domyſla ſię, że był Woiewoda Pomorſkim: iako *Auctor ſo ſmgul:* czyni wzmiankę o Jerzym Koſtce Woiewodzicu Pomorſkim, że go ſobie Kaſper Geſchaff Oliwſki Opat, za Koadiutora przybieral, atoli Krol Stefan przeſzkadzał do tego, ztąd poznać, że ten Jerzy ſtan ſobie duchowny obrał. Drugi także Stefan Koſtka Woiewodzic Pomorſki 1589 podpiſał pakta Będzińſkie, ktorych że między innemi ſynami dość pilnie wyliczonemi, czy to Kryſztofa, czy Staniſława Woiewodow Pomorſkich nie licza, iako niżey obaczyſz, ſtuſznie wnoſza, że inſzego Oyca mieli, á podobno tego Jana; zlączył ſię był ten Jan dożywotnie z Kraſińſka herbu Ślepowron, y były z niey corki dwie, z ktorych iedna młodo zeſzła, druga wydana za Orłowſkiego herbu Jaſtrzębiec na Dobrzyńſka.

Staniſław Woiewoda Chełmińſki, Staroſta Golubſki Lipińſki, Pucki, Kościerzyńſki, Czczewſki, Podſkarbi Ziem Pruſkich, dzierżawca Smiłowſki, trzeci ſyn Jakuba z Rokuſowny, lata ſwoie zdolnieyſze pracom obozowym na uſługę Oyczyzny poświęcił przez rycerſkie odwagi: bo między innemi walecznemi Paniętami w potrzebie z Tatarami pod Wiſniowcem na Ruſi 1512, liczy go *Poſſeliuſ in Hiſtor. Pol: Prus:* w dalſzym wieku, y ręka y głowa przyſłużywſzy ſię Zygmuntowi I Krolowi, zaſiadł Senatorſkie krzeſło, bo naprzod był Kaſztelanem Elblaſkim, daley Chełmińſkim, z tego wſta pił na Woiewodztwo Pomorſkie, nakoniec na Chełmińſkie, śmierć iego przypadła na rok 1555, przed ktora miał mu ſię pokazać S. Jędrzey, iako powiada *Mſ. o Famil: Pruſkich*, według tegoż autora przyſłowie iego było, *Mollia comedi, cruda vitavi, calidè me tenui, & ſic conſenui*, pochowany w Liſowie, kędy mu kolumnę z takim napiſem potomſtwo wyſtawiło: *Florem adoleſcentiæ ſuæ caſtum & inviolatum ad thorum uſq; matrimonii Deo conſecrat, unde fortunam ſibi propitiam ſemper experitur: ut fortunis abundè ſucceſſivè abundaret, & officiis Senatoriis familiam ornaret, honoris Divini aviditſimus; certavit liberaliter cum Deo, refundens in Datorem, quæ accepit ab eodem. Felicitſimus in ſua progenie, cui plurimum debet progenies. Magnus etiam pro Eccleſia geſtis, non in Germania, non in Hungaria, de Catholicismo ſeu pietate, minuere quidquam Statuit, conſtans in religione, conſtans in aulis Principum aulicus & miles.* Żona iego była Eilemberkowna z Luzyańskii urodzona, ktora mu powiła ſześć corek, Elżbietę, Melchiorowi Mortęſkiemu Podkomorzemu Chełmińſkiemu, Kryſtynę, Pawłowi

Dzialyńskiemu Kasztelanowi Dobrzyńskiemu (umarła 1563) Anne, Ka-
nopackiemu Kasztelanowi Chełmińskiemu, Barbarę, Bystramowi, K-
tarzynę, Janowi Niemoiewskiemu Kasztelanowi Chełmińskiemu, Małg-
rzatę, Janowi Służewskiemu Woiewodzie Brzeskiemu Kuiawskiemu, S-
ślubione; ta Malgorzata w Służowie Kościoł z fundamentow wymur-
ła, ozdobiła, y dochodami nadała: szpital także na ubostwo wystawił-
ła coś uczynic łaski y na fundacya Collegii Toruńskiego Soc: JESU, wy-
dem dobr Kuwroz nazwanych, od niey przez śiestrzenicę Mortęska, na u-
legium zakupionych. Synow także iego było czterech. Z tych Stan-
młodzianem umarł, w Lisowie pochowany, á boday to nie o tym pisze, a-
zius in Chiliaſt: że na dworze Cesarskim będac, w owe zheretyczałe czas-
Staropolskiey Katolickiey pobożności, naymniey nie ustąpił. Drug-
drzey, chwali go *Gornicki w swoim Dworzaninie*, że był młodzian, dowc-
rozumem, nauka, obyczaiow układnościa y uroda pełna wdzięku znak-
ty; bawił się na dworze Samuela Macieiowskiego Biskupa Krakowsk-
Kanclerza, w kwitnacey porze śmierć go zabrała koło roku 1550.

Jan Woiewoda Sendomirski, á przedtym Kasztelan Gdański, M-
borski, Pucki, Czczewski, Lipieński Starosta, Podskarbi Ziem Pruskich, -
trzeci Stanisława Woiewody Chełmińskiego, ludzkościa, wyśokim ro-
mem, dzielnościa w sprawach, maż nieporownany, a iako o nim *Kro-*
wi, *Senator vigilātiſſimus, & omni genere virtutum ornatiſſimus.* W roku 15-
weselnym akcie Zygmunta Augusta z Katarzyna Austryaczka, gonicy-
niac, Stanisława z Ostroroga Lwowskiego, kopia w ramię przez kabat-
szył. Gdy Xiażę Brunświcki Eryk, czternaście czy siedmnaście tysięcy w-
ska przez Ziemię Pomorską, czy na Xiażece Prusy, czy na Inflanty s-
1563 prowadził, Kostka zebrawszy na prędce co mogł ludzi, zamek M-
ski osadziwszy, sam ku nieprzyiacielowi poszedł, pod Tczowem przyp-
mu broniac, Eryk widzac, że mu wstręt daia, łacno sobie dał wyperc-
wać, że się nazad wrocił po daremnym zawodzie. W następuiącym r-
iezdził w poselstwie do Rostoku dla ustanowienia pokoiu, między Xia-
Polskim, Duńskim, y Szwedzkim, ale to skutku nie wzięło, że nie za-
poset Szwedzki. Wystany potym do Prus Xiażęcych, w Krolewcu z-
nemi kollegami słuchał querel Stanow Pruskich, tam nowych konstytu-
odrzuciwszy, niektorym żyzie uciąc kazał, dawna rade do swoich urzą-
przywrocił, y pewne prawa do rzadow tey Prowincyi ustawił. Gdańs-
now Krolewskim Dekretem y Kommissarska powaga do tego przywrac-
kościoł y klasztor, ktory iuż była herezya opanowała, OO Dominik-
przywrocili: w tymże roku, to iest 1567, iako poset od Krola do Prus, w-
grzeb Xiążęcia starego, y Kommissarz dla spraw publicznych, testamen-
iego Pana otworzywszy, młodemu sukcessorowi y radzie iego oddał, z-
tym na Seymie w Neiligebelu z obywatelami Pruskiemi mianym, konw-
syc, rozporządził, młodemu Panu opiekunow naznaczył, y przysięgę w-
ności odebrał. Rzady Miasta Elblaga, na skwierk ubolewaiącego pos-
stwa okreslił, dawne niektore Konstytucye reformował, alienacye dob-
ścielnych zkassował; y Plebanowi katolickiemu oddać skutecznie roz-
Osobliwsza swoia praca, á praw y przywileiow Pruskich wiadomość, -
cnił trudności funcolu, cła tak nazwanego, intratę Gdańska Krolowi p-
łaczył, Konstytucye pewne do sądow y gubernacyi tego Miasta opisał
freibiterow Krolewskich znieśienie y inne exceſſy, osadził Maistrac, a
ta kommissya naybardziey iego industrya chwalebnie odprawiona, cła
mu za to dziękowa-
Seymu Lubelskieg-
dcryka Margrabię
interregnum po śm-
leltwie wolno sob-
nazyi Senatu zatr-
mu zlecono, y da-
ska, in casum potr-
siecy posłał z ska-
ſkwa. Po Wale-
Turecki przez sw-
zego stany Koro-
ły: iakoż iuż się
zgodził, y z tym
sądzić, nawet y
Krolestwo przyia-
wić, że się niechc-
toremu raczey
obranemu, y rad-
postkromienie adh-
łzczanami, krom
poczrem, y czte-
na obronę Mal-
rostawskie zapisa-
Zofawie Malborsk-
telnego kresu w-
zpłodził corki,
skim, tak Oko-
gdzie pisze, że
dzanki Sendomi-
domirska śle C-
tey mowiło, y
tey corce, iawn-
Kasztelanem Gd-
dobno synow, o-
ła to corka W-
zada III Xiażec-
śie Hrabi Tarn-
Xiężna Ostrogi-
łzyna Koronna
Stanisław S-
łokkurs Tczew-
ny, y młodo na-
łzyn Jana Woi-
herbu Leliwa, y
Starosta Swiecki
gium pod manu-
wrociwszy do C-
Collegium Jaro-
łichy go srebrne-

Digitized by Google

mu za to dziękowano na Seymie od Krola y Rzeczypospolitey. Pod czas Seymu Lubelskiego 1569, wielkim splendorem przyimował Albrychta Fryderyka Margrabię Brandeburskiego, na oddanie hołdu wieżdżaiącego. Pod interregnum po śmierci Augusta I, Cyrusa posłanika Cesarskiego, że po Krolestwie wolno sobie przeieżdżał, y listy nie bez fakcyi odbierał, do determinacyi Senatu zatrzymał. Na Seymie elekcyi 1573, Pruskich Ziem obrone iemu zlecono, y dano w moc, ruszyć pospolita wyprawa Szlachtę Pruska, in casum potrzeby, Litewskiemu Xięstwu pod te czasy trzydzieści tysięcy posłał z skarbu Pruskiego, na obronę, ile że na niego czuwała Moskwa. Po Walezego do Francyi z Krolestwa tego odeyściu, Selim Car Turecki przez swego posła oznaymuiac, że daremno się powrotu Walezego stany Koronne spodziewały, radził, aby Kostkę tego, za Pana obrały: iakoż iuż się był Ordo equestris na niego, albo na Hrabię z Teczyna zgodził, y z tym do Senatu posyłał; aby iednego z tych na tron Polski wysadzić, nawet y w szopie tego Woiewodę Sendomirskiego upraszali, aby Krolestwo przyiał; ale przezorny Pan, żadna miara na to się niedał namowić, że się niechciał podiac rzadow rozerwanego Krolestwa; Stefanowi Batoremu raczey Korony Polskiey życzył, ktoremu też od wielkszey części obranemu, y rada y ludzi swoich dzielnościa, wielce był pożyteczny, naposkromienie adherentow przeciwney strony, Pod czas potrzeby z Gdańszczanami, krom chorągwi swoiey, syna swego z niemałym ludzi woiennych pocztem, y czterema działami, zesłał na sukkurs miastu Tczewskiemu, sam na obronę Malborka zostawszy. Jego dobroczynność Collegium nasze Jarosławskie zapisało wieczney pamieci, podobno y niektore Kościoły na Zulawie Malborskiey, swoim kosztem dzwignął y naprawił. Dopędził śmiertelnego kresu w roku 1581. Z Jadwigi Przerębskii pierwszey swoiey żony, zplodził corki, z tych iedna była za Konopatskim Kasztelanem Chełmińskim, tak- *Okol: tom: 2. fol: 170 pod herbem Łodzia [y z niego Duryewski)* gdzie pisze, że Konopacka Kasztelanka Chełmińska z Kostczanki Woiewodzanki Sendomierskiey urodzona, była za Tomickim, ale ta nie była Sendomirska ale Chełmińska Woiewodzanka, corka Stanisława, iako się wyżey mowiło. y pod Konopackiemi, z tego się pokazuie, że to co pisza o tey corce, iawna omyłka. Druga Anna czy Elżbieta za Macieiem Zalińskim Kasztelanem Gdańskim. Trzecia młodo w Panieństwie umarła 1580. Tyleż podobno synow, o ktorych niżey. Poiął druga żonę Zofia Odrowazowne, była to corka Woiewody Ruskiego Stanisława Odrowaza z Anny corki Konrada III Xiażęcia Mazowieckiego zrodzona, pozostała wdowa po Kryształowie Hrabi Tarnowskim Kasztelanie Woynickim, z tey były trzy corki, Anna Xiężna Ostrogska Woiewodzina Wołyńska, Katarzyna Sieniawska Podczaszyna Koronna, y Magdalena, ale ta młodo zeszła.

Stanisław syn Jana Woiewody Sendomirskiego, od Oyca z ludem na sukkurs Tczewskiemu miastu wysłany, gdzie się mężnie stawił, żył bezżenny, y młodo nadziei dalszych o sobie odumarł. Jan Starosta Lipieński drugi syn Jana Woiewody, miał za soba Pilecka Annę Starościankę Horodelska herbu Lelwa, y ten iednak w rok po Oycu świat pożegnał. Trzeci Jan Starosta Swiecki y Lipieński, tegoż Woiewody syn, w Rzymskim Collegium pod manudukcya Kaspra Nahaiusza Soc: JESU nauki odprawił. Powrociwszy do Oyczyzny, służył Oyczyznie dzielnościa Kawalerska. Bogu, Collegium Jarosławskie u S. Jana czestemi ialmużnami opatruiac, w kielichy go srebrne y apparaty stroiac. Siostrom przyrodnym, ktoremi się

opiekuiąc, poważne y światobliwe dał im wychowanie: prędka iednak śmierć ia w roku 1592 doczesne to życie zakończył; ciało iego złożone w Jarosławskim naszym Kościele w Kaplicy S. Krzyża od żony iego, była to Zofia Herburtowná Starościanka Barska pozostała wdowa po Janie Dulskim Podskarbim Wielkim Koronnym [z tey się został syn Jan Starosta Lipieński) z takim nadgrobkiem, *Viro sui amantissimo, liberalitate, animi magnitudine, prudentiâ, dexteritate, æquanimitate nemini secundo, & multis aliis virtutibus dotato, Sophia Herburtowna Coniunx, fieri curavit.* Jan Starosta Lipieński, dziedzic na Szamotułach, Wronkach, Wieleniu, kładę tu iego nadgrobek. *Ego in humanis esse desii anno 1624, Vielenii sepelior, in oppido meo proprio in Majori Polonia ad fines Marchionatûs Brandeburgici sito, natus 1592 ex Joanne Kostka Palatinide Sandomiriensi Præfecto Svecensi & Lipinensi, in arce Svecensi; ipse etiam Præfectus Lipinensis fui, ex Matre Sophia à Fulstyn Herburtowna, quæ post terna vota, Castellana Medrecensis extitit. Post expeditionem Smolenscensem, quum ibidem in castris merebar, operamq; meam obundè testatus sum; post felicem reditum, uxorem duxi Barbaram, Comitis à Rozrazew Castellani Posnaniensis filiam, cum qua bini filii Stanislaus & Alexander procreati, filiæ binæ, una Sigismunda Alexandro de Szczekarzewice & Melstyn Tarlo, in Matrimonium data Sophia, altera Anna, in Monasterio Virginum S. Benedicti Iaroslaviensi, Abbatissa Deo dicata.* Był ten Tarło potym Kasztelánem Przemyskim, ktoremu ta Zofia, czyli iako ia zowie *Duryew*: Elżbieta, powodem do wszystkiego dobrego była, zachęciaiąc go do szczodrobliwości przeciw Bogu, na fundacya Kościoła y Klasztoru w Zakliczynie, na ozdobę domow Boskich; ostrzyła pobożność iego swoim do Nayś: Panny nabożeństwem, iałmużny hoyne ubostwu czyniąc. Anna siostra iey w młodym wieku osierocona od rodzicow, u stryia swego Mikołaia Starosty Malborskiego, wychowanie pobożne wzięła, potym u Xiężny Ostrogskiey będąc, gdy wielkie pragnienie chce ugasić, truciznę w napoiu, niewiedzieć od kogo y na co nagotowana, rozumieiąc bydź zwyczayne piwo, wypiła; atoli bez wszelkiego lekarstwa y starania ludzkiego, za opatrznością Boska, iad ow wyrzuciła: z tey okazyi, panieństwo swoie poświęcić na służbę Bogu postanowiła, co wykonała w roku 1636, w Klasztorze Jarosławskim pod Regułą S. Benedykta, zakonny habit przyiawszy. Wniosła bogaty posag, teraznieyszą moneta więcey niż sto tysięcy: bo w kleynotach, złocie, y perłach, trzydzieści tysięcy dobrey monety szacowano, z czego iest pamiatka tamże, kielich szczerozłoty piękna robota, y drogiemi kamieniami sadzony. W pieniądzach trzydzieści y ieden tysięcy teyże monety. Konsekrował ią Piotr Gebicki na ten czas Biskup Przemyski y Kanclerz Koronny, ktory ią zwykł był zwać Panna madra. W roku 1656 za zgodna wszystkich elekcya, Xienia nad pomyślenie swoie została; tak się na tym urzędzie zachowała, iakby się sługa wszystkich stała: osobliwie iednak do cierpliwości siła miała okazyi, wszystkie przykrości dziwnym statkiem y pomiarkowaniem umysłu znosząc. W rzeczach do pomnożenia chwały Boskiey pilna, ale y ekonomicznych. Ruiny Kościoła y Klasztoru, od Kozackiey y Szwedzkiey zaiadłości nadpsowanego, naprawiła, y wspaniale restaurowała, dobra windykowała, sprzęt Kościelny posprawowała. Zakonnym swym siostrom wszystkim zarowno bez respektu na osoby, affekt pokazywała: posłuszeństwo te do zakonu przyimowała, ktore z pobożnością, niżeli krore z wielkim posagiem szły za klauzurę: aż też wysłużony na chwale Boskiey wiek swoy życia 75, zakonnego 57, w roku 1692 zakończyła. Ciało iey niezkażone znalezione 1699. Bracia tych dwoch sióstr z Rozrażewskiey zpłodzeni. Pierwszy Stani

Digitized by Google

ſzy Staniſław Franciſzek Staroſta Lipieński, dziedzic na Szamotułach y Wronkach, miał za ſoba Jadwigę Gułtowſka z Racata herbu Leſzczyć, z ktorey dwie corki zoſtały, Joanna, Tarła Alexandra Kaſztelana Zawichoyſkiego, zeſzła 1684. Ludowika, Jana Łackiego Korzboka Kaſztelana Kaliſkiego, małżonki, O dwoch ſynach tegoż Staniſława namienia *Mſ. o Famil: Pruſkich*, ale ſnać młodo pomarli. Drugi Mikołay Alexander, dziedzic na Wieleniu, Gorce, Rawiczu, y Oſiecznie, żona iego Zofia Tereſſa Przyiemſka, Woyciecha Kaſztelana Gnieznieńſkiego corka, z tey miało bydź potomſtwo, według *tegoż Mſ.* ale o nim nigdzie nie czytam, podobno corka iego była za Janem Opalińſkim Woiewoda Brzeſkim Kuiawſkim y Generałem Wielkopolſkim, ile że ten Jan trzymał Rawicz y Oſieczno.

Zofia Xiężna Oſtrogſka Woiewodzina Wołyńſka, córka Jana Woiewody Sendomirſkiego. Urodziela ſie 1575, okrzczona w dzień Bożego Ciała, od X. Benedykta Herbeſta Soc: JESU, zkąd oſobliwſze nabożeńſtwo na potym miała do Nayś: Sakramentu. Matka iey, gdy ia rodzić miała, wſzyſtkich ubogich w ſzpitalu częſtowała; od brata ſwego świątobliwie wychowana za naleganiem Stryiowſkim w ſtan małżeńſki wydana, za Alexandra Xiążęcia Oſtrogſkiego Woiewodę Wołyńſkiego, luboć ona intencyom matki ſwoiey chcąc zadoſyć uczynić, w wiecznym Panieńſtwie ſłużyć Bogu zamyſlała, dla tego w teſtamencie ſwoim tak mowi. *Za wola Boſka y Stryia mego ſzłam za mąż, á iam ſobie ſłanu takiego życzyła, iako mię chciała mieć rodzicielka moia, nie byłam godna tego Swietego ſłanu.* Wnioſła w Dom Xiążęcy wielkie dobra z Miaſtami Jaroſławiem y Kanczuga &c. ale oraz y wielka ku mężowi obſerwancya, tak dalece, że we wſzyſtkim chcąc mu dogodzić, do tego Kościoła Katolickiego iezdziła, choć z niewygoda ſwoich nabożeńſtw, gdzie Xiążę chciał; á ztąd widząc iey taka ku ſobie powolność y roſtropność, w wielkim ia mąż miał poſzanowaniu. Siła pracowała, żeby go była od Schizmy Greckiey do iedności z Kościołem prawowiernym przyprowadziła: y nie darmo: bo w roku 1603 umieraiąc, w niebytności iey, Xiążę, Kaplana Katolickiego iedynie mieć pragnął. Po śmierci iego żałobę wziawſzy, nigdy potym tey barwy aż do śmierci nie zrzuciła, y acz w kwitnącym wieku, wdowi ſtan prowadzić poſtanowiła: miałać wprawdzie ſiła konkurrentow, uprośić ſię iednak nikomu niedała, y owſzem ſłubem ſię czyſtości wdowiey Bogu obowiązała, á tak przez lat prawie 32 [z mężem tylko iedenaście żyła) chwalebnie przeżyła. Oprocz uroczyſtych Swiąt y dni Niedzielnych, we czwartki ſpowiedz czyniła, do taiemnic ołtarzowych przyſtępowała. O żadnym nigdy nabożeńſtwie ani ſłyſzała, ani czytała, ktoregoby w używaniu nie miała, Przez poſt wielki, codzienne rozmyſlania o Męce Pańſkiey czyniła, więc y chora będąc, o teyże taiemnicy Kazania domowego w każdy dzień na pałacu ſłuchała. Prywaty y powagi w nabożeńſtwie nie przeſtrzegała, dla tego chętnie z poſpolſtwem y z poddańſtwem ſię ſwoim rada modliła. Gdy iey ktoś radził, żeby ſię pałacowym kontentowała nabożeńſtwem, á do Kościoła na publiczne nie zchodziła, á bywało to poſpolicie, y w chorobie, tym go zbyła; gdyby prawi zacna iaka oſoba w Dom ſię moy trafił, izaiłſz nie muſiałabym dla niego niewczaſu iakiego zażyć, á czemuż nie mam dla Boga maley niewygody ſobie zadać. Trafiło ſię, że w niezdrowiu w dni poſtne, muſiała za rozkazaniem medykow zażywać potraw niepoſtnych, w ten czas dla zgorſzenia prywatnie iedząc, trzech tylko potrawek zażywała. Ciało ſwoie dyſcyplinami ſzpiczaſtemi ſiekła aż do krwi, á w chorobie kiedy ſił własnych nie ſtawało, komu

innemu bic ſię kazała. Używała y włoſiennicy, nietylko oſtremi węzełkami, ale y ſzpilkami natkaney. Pewnych dni na gołych deſkach, bez wſzelkiey poſcieli legała. O domowych ſwych pilne ſtaranie miała, áby wſzelka poczciwość w ich życiu, y w obyczaiach pobożność była, nie trzymała na ſwym dworze, ludzi ſławy y cnoty podeyrzaney. Acz zawſze ſzczodrobliwie ubóſtwo żebrzące opatrywała, nad to iednak doſyć często w rok, czas ſobie upatrzywſzy, w ſzpitalu ich częſtowała, y ſama im na ten czas do ſtołu hoynie wyſtawionego ſłużyła. Oprocz tego, nie tylko z Paniſkich doſtatkow, ale też y z pobożnych rąk ſwoich pracy, ubogie odziewała. Od niey wſpaniale fundowany Klaſztor Benedyktyńſkiego Zakonu w Jaroſławiu, do ktorego z Chełmińſkiego Klaſztoru Panny Zakonne zprowadziwſzy, ſama im ze wſzyſtkim dworem Xiążęcym drogę zaieżdżała. A iako na założeniu Kościoła S. Jana w Jaroſławiu przy Collegium Soc: JESU od matki ſwey wyſtawionym, kamień pierwſzy z ſioſtra ſwoia Katarzyna położyła, tak ſzczególniey tenże Kościoł ubogaciła rożna argenterya, á między innemi, lichtarzami ſrebrnymi, ieſzcze z ſkarbow Xiążąt Mazowieckich do ſiebie przez ſukceſſya zpadłemi, obrazem S. Jgnacego w 60 grzywien ſrebra, Monſtrancya ſzczerozłota w drogie kamienie przyſtroiona, apparatami bogatemi, marmurowym S. Walentego Męczennika nadgrobkiem. Temuż Collegio aukcya fundacyi uczyniła, przydawſzy ſołwarczki, Łazy, Tywonia, y wioſkę na Wołyniu Petyhorce, na kupno Łowiec pieniężną ſię ſumma przyłożyła, placami naddanemi rozſzerzyła go. Także na fundacya Domu *Tertiæ probationis* w Jaroſławiu, naznaczyła Kościoł Panny Maryi w polu, á wzaiem dobra pewne z daleko większa intrata Proboſzczowi Jaroſławſkiemu nadała, w rekompenſę nie pewnych przypadkowych offert, gdzie potym ten Dom corka iey Anna Aloizya Chodkiewiczowa ſzczodrobliwie ufundowała. Ozdobiła y Panieńſki, tamże w Jaroſławiu ſwey fundacyi, Kościoł, to ſprzętem należytym, to monſtrancya złota w dyamenty y kamienie ſadzona. Do grobu Błogoſławionego Staniſława Koſtki, z oſobliwego, ktore ku niemu miała, nabożeńſtwa, ſyłała do Rzymu bogate wotywy drogiemi dyamentami ſute: udarzyła y ołtarz iego Jaroſławſki przed śmiercią. Zawieſiła przy grobie S. Jacka z pokrewnionego ſobie przez matkę Odrowazowne, wielka lampę ſrebrna. Na Zakonniki Bożogrobſkie, mianowicie Przeworſkiego Konwentu, wſpomina iey dobroczynność Hiſtoryk tegoż Zakonu, *Nakiel: w Miechow: fol: 912*, gdzie ia chwali z oſobliwey iey przychylności ku kapłanom y wſzyſtkim ludziom duchownym. Młodź ſzkolna do nauk chcąc zachęcić, hoynie prowidowała, razem ich ſiedmdzieſiąt uczących ſię w Jaroſławiu 1608, przyſtoynie odziała: burſę pauperum dla nich fundowała. Co rok mianowicie w dzień narodzenia ſwego, tyle czerwonych złotych dawała Kościołowi, ile lat przeżyła, iakoby okupuiąc Panu Bogu lata ſwoie. Nigdy nikomu nic nie odmowiła, kiedy ia kto przez pokorę Nayś: Matki o co proſił, dawſzy ſię z tym ſtyſzeć, gdybym nic więcey nie miała, tylko groſz ieden, y tymbym ſię dzieliła przez pokorę tey Swiętey Boga Matki. Dla pomnożenia wiary Katolickiey, Schizmatykow za okazya podana ruguiąc, Kapłanow Katolickich na to mieyſce oſadzała: co iey liſtem ſwoim chwalił Klemnes VIII Papież. Poddanym ſwoim nie tylko ſama krzywdy nie czyniła, ále też przeſtrzegała, żeby im nikt nie czynił; wſzyſtkim do ſiebie wolny przyſtęp daiąc, ſupplik ſłuchaiąc, y ratuiąc iak mogła. Zgoła była to Pani y roſtropnoścta y cnota wielka. W tych ia śmierć zaſtała pobożnych uczynkach, o ktorey od ſpowiednika przeſtrzeżona, *Pragnęła iey* od

iey odpowiedziała, *gotowam na wolą Bożą, nieczuła, coby mię trwożyć miało;* Sakramentami tedy Swiętemi opatrzona, poszła po zapłatę świątobliwego swego życia w Jarosławiu 1635, 29 8br: ciało iey tamże u S. Jana złożone.

Kryszłof Woiewoda Pomorski, Starosta Gołubski y Kościerzyński, czwarty syn Stanisława Woiewody Chełmińskiego, dziedzic na Mroczy: *Hiſtor: Polon: Prut:* wspomina o nim, że był na ziezdzie Krakowskim pod czas interregnum 1572, y po Henryka Walezego, á snać z swoiey własney chęci y swym kosztem do Francyi iezdził:. Nadgrobek iego tak o nim mowi: *Chriſtophoro &c. antiqua generis nobilitate, & omnium inſignium virtutum concurſu, religione, probitate, morum integritate, & liberalis vitæ ſplendore incomparabili, Stanislaus Koſtka Terrarum Pruſſiæ Theſaurarius, Chriſtophorus Bernenſis, Georgius Golubenſis, Capitanei, Patri chariſſimo hunc tumulum poſuerunt. Exactis plùs minus ſexaginta quatuor annis, maxima verò parte ætatis in Reipublicæ negotiis, conſumptis, obiit in oppido Mrocza 1594, 15 Auguſt: hic ſepultus iacet Golubii.* Przybrał był sobie w dożywotnią przyiaźń Katarzynę Konopacka Woiewodzankę Pomorską, y zniey to byli ci synowie trzey, a czwarty Ján Opat Oliwski, corek także trzy, iedna Katarzyna, Janowi Trzebuchowskiemu Kasztelanicowi Gnieznienskiemu, była to Pani świątobliwego żywota. Druga Zofia, Stefanowi Batoremu Hrabi de Somlio, stryiecznemu bratu Kardynała Batorego, zaślubione. Trzecia Anna w Panieńskim pod Regułą S. Benedykta w Chełmnie Zakonie, ślubami się Bogu obowiązała; á gdy Anna Kosteczanka Xiężna Ostrogska stryieczna iey siostra, w Jarosławiu Klasztor teyże reguły fundowała, na zaszczepienie tam pobożności zakonney, ona tam z innemi od Magdaleny Mortęskii Xieni Chełmińskiey zesłana, we dwie lecie potym, to iest 1615 Xięnia tam została, na ktorym urzędzie, tak swoiey wokacyi zakonney, iako y powinności przełożeńskiey, z wielka wszystkich pochwała dosyć uczyniła, Kościoł z cegły wymurowała, y ozdobiła apparatem, część także Klasztoru z fundamentow wyprowadziwszy postawiła. Sześćdziesiat y trzech Panien zakonnych w Bogu matka, we wtorek Wielkonocny 1642 życie to śmiertelne zakończyła, przed śmiercia na czery lata wielkiemi boleściami zściśniona, z wielka to cierpliwością od Boga przyimowała y dziękczynieniem. W chorobie przewlokłey co drugi dzień Kommunią Swiętą przyimuiąc. Ciało iey niezkażone w roku 1699 znalezione.

Stanisław Podskarbi Ziem Pruskich, y Ekonom Malborski, Starosta Tczewski, Golubski, y Kowalski, dziedzic na Mroczy y Smilowicach, syn pierwszy Kryszłofa Woiewody Pomorskiego, łożył nakłady znaczne z bracia swoia na restauracya Bernardyńskiego Klasztoru Nowskiego. *Mſ. o Famil: Pruſkich*, zowie go Woiewoda Brzeskim Kuiawskim, y z niego *Duryewski*, ale ieżeli na rok 1602 śmierć iego przypadła, o czym niżey, to na tym krześle y przed tym, y po tym roku, siedział Leszczyński, dla tegoć nadgrobek iego, tego mu tytułu nie daie, tylko Podskarbiego, y Starosty Tczewskiego, á pochwałę iego, taka przydaie, *Viri integerrimi & vigilantiſſimi, Sigiſmundo III ob virtutem ac fidem, & in expediendis commiſſis ſibi negotiis dexteritatem, induſtriamq; ſingularem, cujus ſanè evidens, ac perquàm memorabile monimentum, in ſuperiori arcis regiæ Marieburgenſis templo ad poſteritatem annotatum exſtat, cum primis dilecti, ob pacis & concordiæ publicæ indefeſſum ſtudium, tum ob mirificam humanitatem, ob conſtantem perpetuamq; plurimis benefaciendi voluntatem ac promptitudinem omnibus chari, qui cum vixiſſet annos 53, Torunii exceſſit 22 Maij 1602*, snać że bezżenie żył.

Jerzy Woiewoda y Ekonom Malborski, Starosta Golubski y Tczewski, Pod-

ſki, Pod ſkarbi Ziem Pruſkich, drugi ſyn Kryſztofa Woiewody Pomorſkiego: był wprzod Kaſztelanem Chełmińſkim 1606, Konſtancya Auſtryaczkę Krolowa, na pierwſzym iey do Polſkich granic wſtępie, przyimował y witał, a potym na weſelu, bogatym bardzo prezentem upominkował. W roku 1609, Kommiſſarz z innemi kollegami do Prus Xiążęcych, w Krolewcu Seym ſzlachty tameczney odprawił, kwerel publicznych wyſłuchał, do gubernacyi y ſprawiedliwości adminiſtracyi w tym Xięſtwie, należyte uſtawy napiſał, á między innemi to poſtanowił, żeby zbiegow álbo apoſtatow od wiary wydawano. *Mſ. o Familiach Pruſkich* to o nim przydaie, że czytaniem Xiąg, expedycya liſtow, łowami, koni ćwiczeniem, chronił ſię próżnowania y grzechow, ktore ztąd poſpolicie pochodzą, zſzedł z tego świata 1611 na Zamku Malborſkim 18 Maii, *Orthodoxæ fidei ſemper tenaciſſimus, eximia pietate, ingenio, virtute, plurimis mortalibus præſtantior*, mowi o nim nadgrobek.

Jan Opat Oliwſki, trzeci ſyn Kryſztofa Woiewody Pomorſkiego, á przedtym Archidyakon Pomorſki, y Kanonik Krakowſki, umarł 1591, w Chełmży Katedralnym kościele pochowany, gdzie o nim nadgrobek iego, taką mu pochwałę daie, *Joannes Koſtka patre Palatino natus, Vir pius, caſtus, prudens, humanus, benignus, liberalis, poſtpoſitis curis ſecularibus, ſpiritualem elegit ſtatum, mox à Rege Stephano Abbas Olivenſis creatus, ubi ſe civilem ſuis, & externis, declaravit; adventum deinde Sigiſmundi III humaniſſimè & ſumptuoſiſſimè Olivæ excepit.*

Kryſztof Kaſztelan Biecki, Starоſta Kościerzyński, czwarty ſyn Kryſztofa Woiewody Pomorſkiego. *Vir eximia pietate, ingenio, armis & pace, virtutibus cæteris plurimis præſtantior, qui in Galliis ſub rege Henrico IV ſtipendia cum meruiſſet, ad Rupellam globo ab obſeſſis ictus, inter cadavera vix inventus, ad priſtinam curâ medicorum vix rediit ſanitatem. Poſt reditum in Patriam, à rege Stephano inter aulicoſ adſcriptus, deinde in Valachia ſub Sigiſmundo III ad fluvim Theleſmum contra Michaelem Principem Moldaviæ, operam militarem Patriæ præſtitit, opibus opulentus, prole fœcundus, omnibus charus, in toto reliquo beatus, in contemptu tamen caducorum perfectus Philoſophus, fatalem diem obiit 10 7bris 1603.* Tak o nim ſwiadczy iego nadgrobek. Z Anny Pileckii herbu Leliwa, Starościanki Hrodelſkiey wdowy po Janie Koſtce Staroście Lipieńſkim, miał trzy corki, Katarzynę Wapowſka Kaſztelanowa Przemyſłka, Zofią, Piotra Opalińſkiego Woiewody Poznańſkiego, małżonkę, umarła 1638, pochowana w Sierakowie, gdzie fundacya dla OO Bernardynow zaczęta od męża ſwego, chwalebnie ſkończyła, á przecię y długi po nim zoſtawione na dwakroć ſtotyſięcy zpłaciła; żyła z mężem w dziwney zgodzie y miłości, iedno drugiego napominało do dobrego, ubiegali ſię do ſłużby Bożey y świątobliwych uczynkow, oboie przeſtrzegali, áby nic nie czynili, choćby z naywiękſzym pożytkiem bydź miało, coby álbo obrazę Boſka, álbo krzywdę bliźniego za ſobą pociągało. Trzecia ich ſioſtra Anna, w Chełmie naprzod w Zakonie S. Benedykta na wieczną ſię ſłużbę Boſka zawiła, do Jaroſławia wkrotce przeniesiona, po ciotki ſwoiey rodzoney śmierci, Xięnia obrana w roku 1642, rządziła tym Klaſztorem do roku 1656, w ktorym pod czas woienney burzy na pokoy wieczny poſzła w Dukli, gdzie przed nieprzyiacielem z ſobą oraz wſzyſtkie Zakonne Panny uprowadziła. Y lubo na złe czaſy rządy iey przypadły, tak dalece, że cztery razy z ſześciudzieſiąt y trzema oſob uchodzić muſiała, przecięż iako mogła wſpaniale chwałę Boſka utrzymywała, Kapłanow y muzykę w liczbie nie małey, fabryki klaſztorney dokończyła. Spendowała też nie mało na dzieci ſnać ſzlacheckie w ſzkołach ſię uczące: by-

ło y

ło y dwoch ſynow tegoż Kryſztofa, ieden Jan, ktory umarł w Mroczy, bezżennie żyiąc. Drugi Mikołay Rafał.

Mikołay Rafał, Woiewoda go Brzeſkim Kuiawſkim tytułuie *Mſto Familiach Pruſkich*, przydaie iednak, że nim wiachał na nie, umarł: to pewna, że był Krayczym Krolowy Konſtancyi Auſtryaczki, Staroſta Malborſkim y Starogardzkim. Przeciwko Guſtawowi Krolowi Szwedzkiemu rycerſko ſtawał, lubo ć o nim nadgrobek przydaie, *fortunæ tamen vices ſæpiùs expertus*: świat ten pożegnał w roku 1640, wieku ſwego 49, w Sokołowie w Sendomirſkim pochowany; z Zofii Plemięckii nie zoſtawił tylko corkę iednę, Katarzynę Zofia, dziedziczkę na Mroczy, Łace, Sokołowie, Sendziſzowie y Tyczynie; ta po śmierci Oycowſkiey, poſzła za Dobieſtawa Cieklińſkiego Kaſztelana Czechowſkiego, zchodząc z tego świata w roku 1644, o czym nadgrobek iey w Rzeſzowie, trzydzieści y trzy tyſiące legowała do Panny Maryi w polu pod Jaroſtawiem, lubo ć to ſkutku nie wzięło. *Duryewſki* rozumie, że ta Cieklińſka była zpłodzona z Zofii Pileckii, ale to babka iey była Anna Pilecka nie matka, z ktora dobra wzwyż wſpomnione w Dom ten weſzły.

Maciey, czwarty ſyn Jakuba z Rokuſowny, brat Staniſława Woiewody Chełmińſkiego, tego z Barbary Komorowſkii herbu Korczak, (domyſla ſię *X. Duryew.* że to była corka Staroſty Łęczyckiego) były dwie corki, nie Zakrzewſka Von Felden, iak piſze *Duryewſki*, ale iako w Lubawie na tablicy nad Kaplica Mortęſkich, brat ich Piotr Biſkup Chełmińſki, kazał wypiſać, iedna Anna Galemſka na Dobrzyńſkiey Ziemi, druga Katarzyna Zelſka Podczaſzyna Dobrzyńſka: ſynow zaś z teyże było ſześciu. Pierwſzy Jakub Staniſław, Miecznik Ziem Pruſkich, ten z Lichtyanowna zoſtawił ſyna Jana, Sekretarza Krolewſkiego, ktory Oycu ſwemu taki nadgrobek poſtawił. *Iacobo Koſtka Enſifero Terrarum Pruſſiæ, viro ſtrenuo, artis militaris perito, domi & foris claro, corporis dotibus inſigni, ſexaginta tribus annis ætatis ſuæ expletis, 17 Martii 1590 defuncto, Ioannes Secretarius regius, parenti ſuo hoc ſepulchrum poſuit, & templum hoc Laſini reſtauratum exornatumq; ad laudem Dei, in ejusdem defuncti memoriam dotavit anno 1615*: Tego Jana Sekretarza Krolewſkiego był także ſyn z Jaſińſkii, Jan, ktory z Bazeńſka oſtatnia z tego Domu, żył bezpotomnie, to *Mſ. o Famil: Pruſkich*, lubo ć *Duryewſki*, tego Jana, co miał za ſoba Bazeńſka, Kaſztelanicem chce mieć Elblaſkim, nawet inſzego bydź rozumie Jana, inſzego Zygmunta Dzierzawcę Blemowſkiego, ale nadgrobek iego wyraźnie o nim tak mowi. *Joannes Sigiſmundus Koſtka, heres in Zalno, Tenutarius honorum regalium Blomow & Wydrzno, hic quieſcit, ipſe non degener, maxima pietate ac virtute ſcientiáq; multis præſtantior, adoleſcentiam literis & exterarum nationum luſtrationi, morum & linguarum cognitioni, cum impendiſſet, in patrium ſolum reverſus, cum vix annum vigeſimum tertium ingreſſus eſſet, & altiſſima heroici pectoris deſiderio exhibere cepiſſet, labore ac induſtriâ majorum ſuorum virtutes, mox ſibi comparaturus, nobiliſſima ex Baſſenioruм ſtirpe maeſtiſſima conjuge relicta, immatura morte obiit Torunii 1623 10 Ianuarii.* Drugi ſyn Macieia z Komorowſkii Woyciech, czyli raczey Mikołay Marcin Kanonik Warmińſki, iako niżey obaczyſz.

Piotr Biſkup Chełmińſki, trzeci ſyn Macieia. Uczac ię ieſzcze w Paryżu, á Jana Maldonata Soc: JESU Profeſſora w Teologii ſłuchaiac, iuż na ten czas ſwoię w pomnożeniu wiary Katolickiey żarliwość wydawać począł, kiedy Juſta Raba Krakowianina, ſławnego potym w tymże Zakonie Teologa, do teyże wiary namowa ſwoia pociągnął: dopiero ż na Biſkupſtwie Chełmińſkim plac do tego obſzerny maiac, o nię zelował. A naprzod wiel-

ka praca y paſterſka czułoścła opatrzył, żeby ſię nie ſzerzyła w iego dyecezyi herezya: potym, aby Kościoły Katolickie należyte poſzanowanie miały, ſprawił, dobra Kościelne ſwego Biſkupſtwa marnie alienowane, wykupem z właſney ſzkatuły windykował. Synod duchowieńſtwa ſwego złożył w roku 1583, ktorego akta y Konſtytucye ſą w druku. W Chełmińſkim Klaſztorze Panien Zakonu Benedyktyńſkiego, prawie na ow czas zpuſtoſzałym, Magdalenę Mortęſka Xienia poſtanowiwſzy, wzbudził przytłumioną chwałę Boſka, y reformacyi tego Klaſztoru był obrońca na potym zawſze ſerdecznym. W Lubawie Klaſztor z Saſkiey nacyi Franciſzkanow obſerwantow, iuż także opuſzczony, y zpuſtoſzony reſtaurował, y z Polſki Zakonnikow pobożnych teyże obſerwancyi, to ieſt Bernardynow w roku 1580 znowu oſadził, dobroczynnością ſwoią nieprzeſtanna opatrywał. Do Kościoła y Klaſztoru Chełmińſkiego od Luterſkiey ſekty rugowanych Franciſz kanow Conventuales przywrocił. A iako ieſzcze Kanonikiem Warmińſkim y Sekretarzem Zygmunta Auguſta będąc, Societatem JESU poufale kochał, y dobroczynność ſwoię, mianowicie Collegio Bransberſkiemu ſwiadczył, tak na pierwociach ſwego Biſkupſtwa, ſtaranie czynił, o fundacyi w ſwey dyecezyi Collegii w Toruniu tego Zakonu, dla czego tak iego, iako y Xienia Chełmińſka Mortęſka z Kotłczanki urodzona, za Fundatorow przyznawała tego mieyſca *literæ fundationis* Zygmunta III: acz dopiero po iego śmierci, ta rzecz do ſkutku przyſzła. Już był y Seminarium Cleri w ſwoim Biſkupſtwie zporządzac poczał, ale te zamyſły śmierć przerwała w roku 1595, dnia 15 Stycznia, wieku ſwego 62, w ſwoiey Katedrze pochowany. Do niego taki liſt napiſał Swiety Karol Borromeuſz Kardynał. *Virtus tua, & in nobili iſta Eccleſia adminiſtranda fides ac diligentia verè paſtoralis, facit, ut pro meo in tui ſimiles ſtudio, has ad te literas exarandas mihi eſſe putem*, y daley przydaie. *Quæ cum ita ſe habeant, magnopere Eccleſiæ Culmenſi gratulor, talem nactæ paſtorem, qui ad vitæ Sanctitatem, morumq; integritatem, eximiam etiam ſolicitudinem adjungit, ad gregem ſuum, omni virtute informandum. Deo autem gratias, quam maximas poſſum, ago; quod beneficentiæ ſuæ opes, tam liberaliter in te, benigneq; contulerit.* Annibal także Roſſelius temi go ſłowy wychwala, *Petrus Koſtka verè in culmine generoſi & liberalis animi poſitus, ut non immerito, cum Paulino Epiſcopo Nolano conferri poſſit. Adeſt præterea ei, linguæ ſvavitas, ſermonis lepor, eloquentia varia, Philoſophiæ celebris notitia, ingenii perſpicacia, judicium maturum, ſagax, & promptum, affabilitas, eximia morum ſvavitas, ut cum videris hominem, & paulùm mores ejus perſpexeris, ejus capiaris amore.* Biegły był w Łacińſkim, Włoſkim, Francuzkim, Niemieckim, Greckim, ięzykach; nadgrobek iego o madrych piſmach iego na świat wydanych namienia, *ſcriptis domi & foris clariſſimum* zowiac.

Staniſław Chełmińſki Podkomorzy, y Staroſta Lauburſki w Inflanciech, czwarty ſyn Macieia z Komorowſkii, w Niemcech w Węgrzech y Belgium pierwiaſtki dzieł rycerſkich założył, powrociwſzy do Oyczyzny, od Zygmunta Auguſta iezdził w legacyi do Filippa Wtorego Krola Hiſpańſkiego, á za Henryka Krola, do Brunſwickiego Xiażęcia. W roku 1569 Leal zamek w Inflanciech wziął pod Moſkwą, y wyrzuciwſzy ztamtąd nieprzyiaciela, ludzmi ſwemi oſadził. Za Stefana Krola iuż Generał Artyleryi Koronney, na wſzyſtkiey expedycyi Moſkiewſkiey, wielka był pomoca Krolowi, do tak wielu z nieprzyiaciela wygranych: od tegoż Stefana iezdził do Pruſkiego y Kurlandzkiego Xiażąt, z wielka dzielności ſwey chwała. Smierć go właſnie w ten czas zabrała, gdy mu wdzięczna zaſług iego Oyczyzna ho-

nory

nory wyższe gotowała. Prawdać że mu niektorzy Kasztelania Chełmińska przypisuia, na ktora ieszcze nieprzysiągszy, umarł, ale ieżelić śmierć iego przypadła w roku 1587, wieku życia iego 53, to w ten czas ta Kasztelania nie wakowała, bo na niey siedział Jan Dulski, iako się mowiło w pierwszym tomie, chybaby to 1578, iako *Possellius* namienia, po Jerzym Oleskim. Zona iego była Zofia Kizinkowna, o potomstwie iednak iego nigdzie nie czytam: był ten Stanisław na ubogich hoyny, Kościoł w Szynwaldzie restaurował, kędy po śmierci z nadgrobkiem złożony: *Warszawicki* chwali iego *virtutem & industriam, domi foris; probatam.* Piąty syn Macieia *według Mſ. o Famil: Pruskich* Paweł, (ale na tablicy o ktorey wyżey wspomniałem, żadnego nie czytam z tym imieniem brata Biskupa Chełmińskiego Jana) ten z Finkowną zpłodził syna Macieia, temu Anna Czapska powiła corek cztery, syna zaś iednego o dwoch imionach, Pawła Marcyana, dowodem tego iest nadgrobekw te słowa, *Mathias Kostka à Sztemberg, dominus in Nogath & Pleſſowice, Pauli Kostka, protunc Fridecenſis Praefecti, filius: Petri Kostka Epiſcopi Culmenſis nepos, vir humanitate & mira manſvetudine clarus, hic requieſcit, moritur Smetovia in Palatinatu Pomeraniae, unico filio Paulo Martiano de nomine, quatuor filiabus relictis, anno, ſeviente in Pruſſia bello Svetico, 1628, etatis 56. Petrus Kostka Succamerarius Culmenſis Patrueli ſuo in Eccleſia Janenſi poſuit.* Z tego poznać, ze się Duryewski pomylił w procedencyi tego Domu. Ten to Maćiey, o ktorym on *fol: 49.* pisze, że zamek Sztemberg, ktorego fundamenta iuż były za Alexandra Krola założone, ale zaniedbane, niemałym nakładem murować począł. Ten to Paweł Marcyan w Zakonie potym Norbertańskim życie swoie pobożnie zakończył. Z corek czterech tego Maćieia, Anna Aloyzya dostała się w małżeństwo Trzcińskiemu Łowczemu Sochaczowskiemu Maxymilianowi Jędrzeiowi herbu Rawicz. Barbara Jakubowi Oktawianowi Konopackiemu Kasztelanowi Elblaskiemu, studzy y poddani matką ia zwali dla szczegulney iey dobrotliwości, ktora w chorobach, lekarstwa im opatrywała, karmiła chorych, sama usługowała. Jey szczodrobliwość na kościoł Przysierski, iey hoyne iałmużny na ubostwo, iey umartwienia własnego ciała, iey gorące nabożeństwa do Boga y męki Chrystusowey, czego podobno świadkiem owe krwawe na rękach y nogach plamy czy piętna widźiane po śmierci na ciele, Bog y na tym świecie koronował, kiedy ciało iey po śmierci 1676, w lat kilkadźieśiat w całości zostawało. Trzecia ich siostra Katarzyna Przeoryssa Zukowska w Zakonie S. Norberta (ktora w Zukowie powinna bydź dożywotnia,) światobliwe iey rządy były, rostropnością y łaskawością surowość miarkowała, naywięcey iednak przykładnym życiem, drugim pobudką do większego postępku była: umartwieniem powierzchownym lubo ciało swoie trapiła, ale wnętrznego miała częstsza okazya, przy rożnych chorobach, dolegliwościach, niepowodzeniach; ktore z wielka cierpliwością ponosiła. O męce Pańskiey ile razy, czy słyszała, czy czytała, zawsze się we łzy rozkwiliła. Z affektu ku Nayś: Sakramentowi, sama zawsze opłatki piekła dla hostyi do poświęcenia. Jutrzni choć y w słabości zdrowia nigdy nie opuściła: w tak światobliwych pracach odpoczela w Bogu 1689. Czwarta Zofia, ostatnia z tego Domu w Rządkowie pod Rawą, w roku 1698, y życia y całey w sobie familii koniec wzięła; ta sobie panieńskie życie choć na świecie obrawszy, koło siedmdźieśiat lat przeżyła w wielkiey światobliwości, po śmierci iey postrzeżono na obudwu kolanach znaczne guzy, a naywiększy na krzyżach z skora odarta, snać tamte od klęczenia twardego, ten od dyscyplin. Pospolicie

ſię zaś, od oczu ludzkich y konwerſacyi uchodzac, zamykała; y żeby tym ſpoſobniey z Bogiem ſię była mogła cieſzyć. Do B. Staniſława Koſtki miała oſobliwſze nabożeńſtwo, ktory w chorobie fatalney przez ſen za ſoba ią wezwał, *Podź za mną.*

Jan Kaſztelan Elblaſki, Woyt Malborſki, atoli iako niżey obaczyſz, tylko miał nominacya na tę Kaſztelania, ſyn ſzoſty Macieia; Małgorzata Eilemberkowna ſioſtra rodzona tey, co była za Staniſławem Koſtka Woiewoda Chełmińſkim, corkę mu iednę powiła, Jana Von Felden Zakrzewſkiego małżonkę, y ſynow czterech, Z tych pierwſzy Jakub bezżennie zſzedł z tego świata, w Tarnowie leży: drugi Jan Kryſztof, w cudzoziemſkich obozach do rycerſkich dźieł przyuczywſzy ſię, w Oyczyźnie potyra za Stefana Krola, to w Gdańſkiey, to w Moſkiewſkich expedycyach wielkie tego dał dowody, dano mu było w zaſługach Staroſtwo Starogardzkie, wſzakże nie wziawſzy w nim poſſeſſyi, na wieczność ſię przenioſł 1583, miał za ſoba Bazeńſka oſtatnia z tego Domu dźiedziczkę, atoli z nią żadnego potomſtwa nie zoſtawił.

Mikolay Nominat Chełmińſki, Opat Pepliński, ſyn Jana Kaſztelana Elblaſkiego trzeci, od Zygmunta III w roku 1592 Kanonikowi na ten czas Chełmińſkiemu dano było to Opactwo, ktore przez pięć lat przez kommendę trzymał, żeby był mogł ſpoſobniey, intereſſow tego klaſztoru dochodzić, w roku 1599 profeſſya zakonna uczyniwſzy, z wielkim pożytkiem rządy tego Opactwa przez lat dwanaście y pięć mieſięcy ſprawował, dobra oderwane windykuiąc, granice zawiedźione odbieraiąc, reſtauruiąc budynki nadwerężone, ſtug Boſkich zakonnikow przyczyniaiąc, tak, że co tylko czterech w konwencie zaſtał, na ſwoim wſtępie, trzydzieſtu braci po ſwoiey śmierci zoſtawił. Powagi u wſzyſtkich wielkiey, nauki y experyencyi niemnieyſzey, umyſłu wſpaniałego, z ktorym ludzkość ku wſzyſtkim dziwnie umiał połączyć. Nigdy nikogo z braci od ſiebie nie puścił, poki zaturbowanego w wefelſza myśl nie wprawił. Miał y Nominacya na Biſkupſtwo Chełmińſkie, iakoż wakowało 1610, właśnie w tym roku, gdy on ſię z światem rozſtał 1610 w Pogotowie, pochowany w Peplinie, dwa razy iezdźił do Rzymu; á na reparacya Klaſztoru w Nowym, znacznie ſie przyłożył. Maciey czwarty ſyn Jana Kaſztelana Elblaſkiego, ktorego nadgrobek u fary w Malborku tak o nim mowi. *Pater mihi Joannes Koſtka, mater Margarita ab Eilemberk, uxor unicè dilecta Anna de Felden Zakrzevia; filius unicus Petrus, quatuor filiæ, Anna, Catharina, Margarita, Sophia, ſuperſtites à me relictæ, morior anno partæ ſalutis humanæ 1592.* Z tych corek iego, Anna Panna umarła, Małgorzata żyła z Woyciechem Zelſkim herbu Ogończyk, Katarzyna ż Janem Frackim, Zofia naprzod z Ulińſkim Podczaſzym Przemyſłkim, potym z Abrahamem Leżeńſkim herbu Nałęcz.

Piotr Choraży naprzod, daley Podkomorzy Malborſki, nakoniec Podkomorzy Chełmińſki, Staroſta Białemburſki, ſyn Macieia, o ktorym ſię dopiero mowiło: Krola Zygmunta III do obozu pod Tczow iadacego w domu ſwoim przyimował, y przez dwa dni z całym dworem hoynie traktował; w Janiach, Kościoł wſpaniale wymurował, nadał, y apparatem ozdobił: miał za ſoba Annę Wieſiołowſka Kaſztelankę Elblaſka, z ktorey dwoch ſynow zoſtało, Ferdynad y Felicyan, żyli ieſzcze 1646, atoli o nich więcey nigdzie nie czytam, w ktorym roku Ociec ich umarł: Przed Wieſiołowſka miał za ſoba Cemiankę Woiewodzankę Malborſka, wdowę po Konopackim, ale z nią żył bezpotomnie.

Jan

Jan na Roſtkowie, Kaſztelan Zakrocimſki, ſyn Jana Sędźiego Ciechanowſkiego, ſynowiec Jakuba na Sztembergu Koſtki, z Małgorzaty Kryſkii wnuczki y ſioſtry Woiewodow Mazowieckich, dwie corki zpłodźił, iedna z nich Mikołaiowi Narzymſkiemu zdami ſię Kaſztelanićowi Sierpſkiemu, druga Radzanowſkiemu Kaſztelanowi Sierpſkiemu, zaślubione; ſynow także dwoch, Pawła Chorażego Ciechanowſkiego, y S. Staniſława Jezuitę. Z tych Paweł, zmłodu wprawdzie płochey ſię chwycił światowości, ale po śmierci brata ſwego Staniſława, iak mu był przykry, odwodzac go, y przeſzkadzaiąc do zwykłego nabożeńſtwa, tak potym wetował tego dziwna oſtrościa życia: nietylko albowiem w domu, ale y w podroży, dyſcyplinami ciało ſwoie ſiekł bez litości, trapił włoſiennicą, poſtem, leganiem na gołey ziemi, albo ieżeli dla niezdrowia chciał ſię miękcicy wywczaſować, na poſtanym tylko iednym kobiercu. Modląc ſię, krzyżem na źiemi polegał, mianowicie przed obrazem brata ſwego, iuż cudami wſławionego, młode ſwoie y mniey uważne z nim procedery winuiąc y przeprafzaiąc. Codzień pacierze kapłańſkie odmawiał, y Officium o Nayś: Pannie przez oſtatnie życia ſwego lat dwadźieścia. Po krotkim á czułym śnie, o wtorey godzinie z północy wſtawał na modlitwę, ktora na wiele godzin przeciągał, á ztąd kolana iego grubymi guzami, długim klęczeniem wyciśnionemi, zarofły. Mſzy Swiętych nietylko codziennie ſłuchał, co ich bydź mogło, ale tez ſam Kapłanowi do tey ofiary uſługował. Jadąc gdźie á miiaiąc kościoł, albo Boża mękę, z karocy wyſiadał, y pokląknawſzy, nieco ſię pomodlił, y ziemię pocałował. Gdy nie mogł w drodze na mſza święta trafić, w pierwſzym ktory ſię trafił kościele, profił Xiędza, aby mu kościoł y cyborium otworzono; gdzie na twarz upadſzy, krotka ale goraca modlitwę czynił. Wchodząc do kościoła na uſzanowanie Boga, naprzod przy kościelnym progu, potym w poſrzod kościoła, na kolano iedno przypadał, á potym nim wſzedł do ławki, na obie kolana przyklękiwał, y trzy pacierze mowił. Zadnego nigdy ſługi nie przyiął, ktoryby nie był katolikiem, y profeſſyi tey wiary wprzod nie uczynił. W Praſniſzu Bernardynom kościoł y klaſztor wymurował. Tamże kościoła farſkiego dochodow w dwoynaſob przyczynił; przy ktorym kościele od Matki ſwoiey wymurowana kaplicę pięknie ozdobił, argenteryą, malowaniem, y apparatem, kurs do tego przy niey fundowawſzy, y odpuſty z Rzymu wyiednawſzy. Fundował burſę dla ubożſzych ſtudentow przy Collegium Puſtuſkim Soc: JESU, luboć yCollegium temu wiele łaſk wyświadczył. Szpital w Praſniſzu wymurował y nadał. Dobra ſwoie, a między niemi Roſtkow, zprzedawſzy, wſzyſtko na ubogich rozdał. Zadnych promocyi do dalſzych honorow nie ſzukał, ale y ofiarowanych przyiąć niechciał, y owſzem w kontr światu idąc, z ubogiemi przy ſzpitalu od ſiebie fundowanym, acz w oſobnym y przyſtoynym mieyſcu, mięſzkać począł, tam im do ſtołu uſługował, pielgrzymow przyimował, nogi im umywał: uſzczypliwe o to języki cierpliwie znoſząc, y owſzem na grobie kazał ſobie napiſać. *Non erubeſco Evangelium.* Już był otrzymał u Przełożonych naſzych, że go choć w podeſztym wieku do Zakonu naſzego przyięto, gdy iednak reſzte fortuny ſwoiey uſpokaia, w wielkiey opinii o świątobliwości ſwoiey, w Piotrkowie zaſnął w Panu 1607. 13 obra. Ciało iego martwe Bog światłem nadprzyrodzonym przed pogrzebem ozdobił.

Swięty Staniſław Koſtka, drugi ſyn Jana Kaſztelana Zakrocimſkiego, z Małgorzaty Kryſkii, urodził ſię w Roſtkowie, przy dokonaniu roku 1550.

Snać że go Bog ieſzcze w żywocie Matki będącego, ſobie za ſługę naznaczył, kiedy Matka pobożna, z nim ieſzcze chodząc, Imię JEZUS, iak go zwyczaynie maluią, iaſnemi promieniami otoczone, na żywocie ſwoim á na ciałeczku iego krzyżyki czerwone, [ſkoro ſię urodził) wyrażone widziała. Po Chrzcie Świętym, Ociec chrzeſny złożył go przy ołtarzu iako rzecz poświęconą, BOGU go zwykła ceremonia ofiaruiąc: Więc też życie iego, całe święte było, ile że go był Pan Bog wielkiemi dary od młodości okraſił, wlewaiąc w piękne naczynie wyſokie cnoty y duchowieńſtwa pełne. W trzynaſtym roku z rodzonym ſwoim Pawłem do Wiednia na nauki wyſłany, z razu w domu tym, ktory na Szlacheckie dzieci fundował Ferdynand Ceſarz, przemięſzkiwał: gdy iednak ten dom, ſyn Ferdynanda Maxymilian odiął, muſieli ſię wſzyſcy ſtudenci o inſze ſtancye ſtarać, zatym y Koſtkowie w goſpodźie ale heretyckiey ſtaneli, acz Staniſław, by mu wolno było, znalazłby był ſobie inną goſpodę nie u heretyka, ſtarſzy ſię iednak brat nim rządził, ktory rożne na on czas miał od niego obyczaie, y owſzem używaiąc prawa ſwego ſtarſzeńſtwa nad nim, tym więcey ſię częſtokroć, na niego pobudzał, im go cierpliwſzym widział; przychodziło nie tylko do ſłow uſzczypliwych, ale y do bicia. Stał na to wſzyſtko Staniſław y prożba y groźba braterſka niezwyciężony, a żeby był okazyi do impetow takich nie dawał, uſtugował bratu. czyniąc roſkazaniom iego zadoſyć, ſwoie zaś dobre uczynki iako mogł ukrywał, zwłaſzcza poſty, y modlitwy w noc długo przewleczone. Na przodku mały ſię zdał mieć w naukach poſtępek; ale gdy Retoryki doſzedł, między pierwſzemi był, choć więcey nabożeńſtwu ſwemu, niżeli nauce dawał. Podał mu był BOG do ſerca, aby światem wzgardził, á w zakonie na ſłużbę ſię iego całe poświęcił: taił w ſobie te myśli przez ſześć miesięcy, ktorych gdy ſię potym ſpowiednikowi ſwemu zwierzył, przedziwney ſię ſłodkości z nieba, ktora ledwo mogł ogarnąć, napełnił. Proſił ſię tedy X. Laurentemu Magiuſzowi do Zakonu naſzego, do czego zażył inſtancyi Poſła Papiezkiego, y innych, atoli Prowincyał obawiaiąc ſię, żeby ztąd iakiego kłopotu zakon cały nie poniosł, odmowił wprażaiącemu ſię Swiętemu młodzieńcowi. Tym czaſem Staniſław, wciężka niemoc zapadł: na ktorey początku ukazał mu ſię ſzatan w oſobie pſa ſrogiego, trzy razy ſię nań miotał, ale go Koſtka Krzyżem S. y wzywaniem P. Boga, tyleż razy od ſiebie odrzucił. Po tey potyczce wygraney, przyſtąpili Anioſowie SS. do niego, widząc ſię albowiem tak chorym, y rozumieiąc że iuż bliſka śmierć była, w wielkim ſmutku zoſtawał, że bez Sakramentu S. umrzeć miał, o bracie iako nie bardzo na on czas nabożnym zwątpiwſzy, á o heretyku goſpodarzu, żadney nadzieie nie maiąc, do P. Boga ſię ſamego obracał; działo ſię to na początku Mieſiąca Grudnia, gdy trochę przedtym, niżeli w niemoc wpadł, na Swięto ſię ſwey Patronki Swietey Barbary przyprawiąc, y żywot iey czytaiąc, trafił na ow iey do wiela udany przywiley, iż kto ku niey ma nabożeńſtwo, bez przeczyſtego Sakramentu, z tego świata nie zeydzie, y począł w nadziei wielkiey do niey mówić: Teraz czas Patronko moia, abym tey łaſki twoiey doznał, uproś mi to u twego Oblubieńca dobrodzieyſtwo, abym bez tego pokarmu nayświętſzego nie umierał. W tey modlitwie, ukazała mu ſię S. Barbara, y z nią para Anioſow SS, Sakrament Nayśw: przynoſzących, ktorzy do łożka przyſtąpiwſzy, ze czcią mu go podali, on też z pokorą wielką y radością ciało Pańſkie przyiął: a w tym ſię bardzo źle mieć, á prawie konać poczynał, z wielkim tedy weſelem, ile tak chlebem Anielſkim poſilony, śmierci czekał: w tym

Prze-

Przeczyſta mu ſie Matka Boſka ukazała, dzieciątko na rękach ſwoich nioſąc, cieſząc ſługę ſwego, á chcąc go hoynieyſza ſłodkoścta napełnić, na łożku iego, Synaczka położyła, z czego Staniſław przedziwnie uweſelony, y na ciele ozdrowiał. Upominała go tamże Nayśw: Panna, aby do Zakonu Soc: JESU wſtąpił, zkąd wielce mu gorącey ochoty przybyło, maiąc y dawny ſwoy ślub, aby ſię był P. BOGU na ſłużbę, w tym Zakonie poświęcił; gorącey tedy o przyięcie u Prowincyała nalegał; lecz Prowincyał inaczey mu tego nie obiecywał, ażby miał przyzwolenie Oycowſkie, ktorego że mu ſię trudno było od Oyca, chyba więzienia, ſpodziewać, dla tego Staniſław udał ſię o radę do X. Franciſzka Antoniego S. J. Kaznodziei Ceſarzowy Maxymilianowy: ten poradziwſzy ſię P. BOGA na modlitwie, kazał mu ſię udać do Auſzpurga do Piotra Kanizyuſza Prowincyała Wyższych Niemiec, albo więc do Rzymu do X. Generała Franciſzka Borgiaſza, czyniąc mu otuchę, iż tam gdzie ſię nie uczył, prędzey miał bydź przyięty. Tę radę iako od P. Boga przyiawſzy, o uciekaniu myślił; do czego mu też brat Paweł dał przyczynę: bo gdy go, tak iako y pierwey troſkał, y bił, rzekł mu Staniſław; takim ze mną obchodzeniem przywiedzieſz mię do tego, iż od ciebie ucieknę, a rodzicom moim ſprawować ſię o to będzieſz muſiał; na co on mu grubo odpowiedział; Idź byś chciał poyść y na ſzubienicę. Zatym młodzieniec cicho ſobie płocienna czarna odzieża kupiwſzy, iako ubogi ſie wyprawuiąc, noc onę na modlitwie ſtrawił; á rano gdy ieſzcze brat leżał, pytał ſię go Staniſław, ieżeli mu wprawdzie odeyść dozwala, lecz on go y tu z gniewem odegnał. Zaczym ſukienki świetne zrzuciwſzy, á w płocienne owe y podle uſtroiwſzy ſię, poſzedł do Collegium naſzego, gdzie Mſzy S. wyſłuchawſzy, y Nayś: Sakrament przyiawſzy, puścił ſię w drogę: Wprawdzieć go brat Paweł żałoścta zdięty z goſpodarzem y inſpektorem gonili, ale go nie znaleźli. Piſali o nim do Generała do Rzymu naſi Oycowie Wiedeńſcy, gdzie wyrażaia, że tym ktorzy go ścigali, konie uſtawały, temi zaś ſłowy ten liſt zamykaia. Co ſię z tym młodzieńcem ſtanie, niewiemy; nadzieię mamy, iż nie bez rady Boſkiey pobieżał: bo wielkim ſtatkiem, wſzyſtko ſobie iako z natchnienia Boſkiego poczynał: á drudzy to przydaia, co od ſamego Staniſława w Rzymie ſłyſzeli; iż oni co go gonili, doścignęli go, y nań patrzyli, ale go nie poznali, lubo on ich dobrze znał. Drudzy tego dokładaią, iż w oney drodze wſzedſzy do kościoła heretyckiego, rozumięiąc go bydź Katolickim, o Sakrament Przenayś: proſił, á gdy ſię oſzukanym bydź baczył, płakał, iż mieć oney pociechy nie mogł, y że mu, iako pierwey w niemocy, Aniołowie chleb Anielſki podali. Przyſzedł za ſtraża Boſka Staniſław do Kanizyuſza, otworzył mu ſerce y myśli ſwoie: poznał po ſłowach gorących Kanizyuſz w nim moc Ducha S. y dobrze mu potuſzył: przecięż dla pewnieyſzego doznania, poſłał go do Dylingu, aby tam u konwiktorow poſługi domowe odprawował; z wielka pokora y ochota bawił ſie onym czeladnym y grubym uſługowaniem Koſtka, tak iż oczy na ſiebie wſzyſtkich obrocił, ktorzy ſię pokora iego y wiernoścta budowali; y przyſzło do tego, że go Kanizyuſz, nie pytaiąc ſię wprzod o to Generała, z drugiemi dwiema do Rzymu wyſłał, y tak tę drogę, ktora miała mil Włoſkich tyſiąc dwieście, pieſzo odprawił, gdzie ſtanawſzy, w dzień SS. Apoſtołow Szymona y Judy w roku 1567 do zakonu przyięty ieſt y probacyi. Pierwey w Domu Profeſſow y w Collegium poſługi kuchenne odprawował, á potym do S. Jędrzeia poſłany był. Wſzyſtkie te trzy mieyſca dziwnie ſwemi świętemi

przykłady ucieszył. Miał w ten czas Stanisław w towarzystwie zakonnego ćwiczenia ludźi wielkich y znacznych, á między niemi, Rudolfa y Klaudiusza Aquavivow, z ktorych drugi rządził potym Generałem cały Zakon Soc: JESU, Xiędza także Stanisławá Warszewickiego, ktory pierwszy życie Swiętego Kostki napisał. W tym czasie Ociec iego dowiedziawszy się o wszystkich procederach życia syna swego, pisał do niego list groźny y surowy, ktory gdy mu dano czytać, płakał, spytany o przyczyne płaczu, rzekł: Opłakuię ślepotę rodzicow moich, iż się na darach Boskich nie znaią: odpisał potym na tenże list, wielkim duchem y statkiem, na wszystkie się nędze y cierpliwość dla Boga ofiaruiąc. W iakimby szacunku cnota iego u ludzi, a co większa u Boga, była, ztąd się pokazuie, że gdy brat ieden bardzo na sumnieniu zatrwożony, o modlitwę go prosił, skoro się oba przed Nayśw: Sakramentem pomodlili, zaraz uczuł w sobie ow brat wielkie rozweselenie y pokoy na duszy; co sam potym kapłanem zostawszy, opowiadał. W Posłuszeństwie y karności domowey zdał się nad inne więcey y lepiey wszystko czynić Stanisław, choć też to co y drudzy czynił, dla osobliwey wdzięczności y świątłości w nim przebywaiącey. Był żywy w nim wszystkich cnot przykład, y Starsi innym go Nowicyuszom ukazowali na przykład. Wielka miał skromnośc y umiarkowanie na twarzy, na oczach, w chodzeniu, y w tym co ieno poczynał. Z twarzy iego iakaś niebieska barwa wynikała, y świątłość z niey, iego czystości y całości świecila, y na patrzące zamiłowanie czystości zawiewała. Nigdy go żaden smutnym y troskliwym nie widział; dusza roskoszami świętego żywota napoiona, więcey niżeli młodość, kwitnące lata iego czyniła: bo nieustaiac, zawsze się w Bogu trzymała. Nauczyciele iego pilno tego dogladali, aby serce iego, zbytnia duchowieństwa siła, ciała iego nie tak potężnego nieprzemagało, iednak wszystek żywot iego, ustawiczna modlitwa była. Julius Facius Rektor Nowicyuszow to w nim upatrował, y świadczył, iż roztargnienia pod czas modlitwy na myśli nie miewał. Tak go zaś miłość Boska roztapiała, iż się ciało iego rozpalało, y musiały się chusty zimna woda zmoczone do serca iego przykładać. Ku Nayśw: Matce miał osobliwszy affekt, z kad Emmanuel Sa, gdy z nim Kostka szedł za towarzysza, spytał się go, czy kocha Nayśw: Pannę; on pokornie wdzięcznemi usty odpowiedział: Co pytasz Oycze, moiá to Matka. Gdy o tey Krolowy niebieskiey mowił, wymyslał iako mogł, nowe y prześliczne iey przezwiska y stopnie, na ktorych ią posadzał co naywyższe z wielka usilnością, iakoby mu było ciężko, iż wyższego dla niey mieysca, ktorymby ią czcił, znaleść nie mogł. Gdy rożany wianek, y inne do niey modlitwy odprawował, co bardzo często czynił; baczyli to Oycowie, iż to czynił, z wielka, y nad zwyczay pospolity słodkością: nawet widziana była nie raz twarz iego, niezwyczayna świątłością cudownie iaśnieiąca. A będąc takiey świątobliwości y niewinności, nigdy ciała swego, lubo sobie ze wszystkiey miary posłusznego, trapić nie przestał, na żadna się surowość nie przelakł, nie sobie trudnego, czegoby nie przemogł, nie miał; co u drugich pracy, utrudzenia, y podlego usługowánia dla doświadczenia widział, to sam nienasycona chęcią czynić y robić chciał, y w niskich a w grubych robotach, bardzo się wefelił y kochał, y o nie prosił: a żeby był w tak porywczych y bystrych nabożeństwach szatańskiey iakiey zdrady uszedł, wielce był posłuszny starszym, y regułom zakonnym podlegaiący. To też iako zrzodło świątobliwości y wszystkich darow, ktore nań z nieba płynęły, było, że powołanie swoie do Zakonu Societatis

etatis wielce ſobie poważał, znać to było w iego rozmowach, w ktorych łaſkę Boſka wezwania ſwego do Zakonu wyſoce wyſtawiaiac poplakiwał, obwiniaiac ſiebie ſamego, iż daru tego doſtatecznie nie umiał odwdzięczyć P. Bogu. Bardzo ſobie także poważał reguły zakonne, y iakoby na ſwoy wzroſt y potrzebę uczynione miłował y pilno wypełniał, oſobliwſza iednak do poſtuſzeńſtwa ochotę maiac, y naymnieyſzym rozkazaniem nie pogardzał; iednego czaſu z Klaudyuſzem Aquaviva także Nowicyuſzem do kuchni drwa noſząc, gdy Klaudyuſz z chęci ſwey, na ſię wiele brał, on tylko tyle, ile mu kucharz rozkazał, mowiąc; ia liczby rozkazaney nie odſtąpię, y tak towarzyſza ſwego, ktorego za miſtrza miał, ochotę umiarkował. Gdy mu raz dla zatrzymania zdrowia, w oney iego uſtawiczney do Boga zapalczywości, na czas modlitwy zaniechać kazał Julius Facius Rektor, trochę ſię poczuł; ale zaraz tak poſtuſzeńſtwo wypełnił, iż nic pokoiu myśli ſwey nie zmnieyſzył. W rozmowach potocznych y w umartwieniu ich przedziwne miał ſzczęście, wnet gdy z miary wypadły, umiał ich do duchowieńſtwa naproſtować, z Żywotow Świętych ſkładne przykłady wyrywał, tak iakoby ſam na nie patrzył, albo też ſam, co oni, czynił: z chęcią gorącą, ſam ſiebie, y drugie do nich pobudzaiąc. Nic o ſobie nie trzymał, ani ſobie czego przypiſował, każdego ſobie dziwnie poważaiąc, czynił ſię ich Anielſkiego towarzyſtwa niegodnym, á z każdego wzor brał, co ſam czynić miał, cnotom ſię ich przypatruiąc. Tak ſzczęśliwie pracuiąc w krotkim czaſie długa doſkonałości drogę odprawił, y zapłaty doſtał. Dzieſiątego albowiem Mieſiąca po weyściu do Zakonu, w dzień w Niebowzięcia Panny MARYI, trzeciey godziny po połnocy za Patronką y Matką ſwoią do nieba poſzedł w roku 1568, á dziewiętnaſtym życia ſwego. Przy ześciu iego dwa były oſobne y podziwienia godne przypadki. Jeden, iż nie była, iako lekarze twierdzili, przyrodzona śmierć iego, ale nad zwyczayny porządek, od P. BOGA rozkazana. Drugi, iż ia ſam poczuł, y wiedział o niey, znać że ia ſam ſobie uproſił. Piotr Kanizyuſz gościem będąc w Rzymie na początku Mieſiąca Sierpnia proſzony na Exhortę do Nowicyuſzow, to im napomnienie za naukę ſpoſobna do prędkiey doſkonałości powiedział; aby każdy na początku każdego mieſiąca, to w ſię wmowił, że to oſtatni mieſiąc żywota iego będzie, y przeto o taka ſię świątobliwość ſtarał, w iakieyby chciał, żeby go śmierć znalazła. Uważali Nowicyuſzowie wielką mądrość w tym napomnieniu, a Staniſław przydał, że to mnie ſamemu właśnie mowiono: bo pewnie tego mieſiąca umrę. Więc że przypadał dzień S. Wawrzyńca Męczennika, ktory ſie mu był doſtał za Mieſięcznego Patrona, gotował ſię na owo święto, iakoby ie mogł naylepiey uczcić, y w Wigilią u X. Rektora o wiele pokut proſił, nie pozwolił mu ich iednak tylko kilka, y to lekkich, á między innemi, aby w ſamo święto dyſcyplinę iawna przy obiedzie czynił, y w tenże dzień w kuchni aż do obiadu uſługował, y u wtorego ſtołu iawnie ſpytany, o czym w kuchni myśli miał, on odpowiedział, wſpomniałem patrząc na ogień, iako S. Wawrzyńca pieczono. Po chwili tegoż dnia począł ſie źle mieć, y kazano mu na łożko: nie była febra, ieno małe poruſzenie, ktorego uważać nie było potrzeba, iednak święty Młodzieniec kładąc ſię na łożko, y Krzyż Swięty według zwyczaiu nad nim ręka czyniąc, z zwykłym weſelem rzekł, Jeżeli ſię P. Bogu podoba, abym z tego łożka nie wſtał, ſtań ſię wola iego, y zatym go wzięła febra, iakoby ognia onego ſwego Patrona uczeſtnikiem zoſtawał, lecz lekka była febra, y tercyana, ktora ſię tylko po trzykroć wracała. W dzień przed śmiercią, gdy Staniſław

ſkaw powiedział, iż przyſzłey nocy dokonać żywota tego miał; bracia to za żart mieli, chybaby go Krolowa niebieſka, ktorey w Niebowzięcia dzień przypadał, z ſoba wziąć chciała. Po południu przyſzła nań mdłość y pot zimny, y gdy Facius Rektor mowił, Nic to, tak to bywa, on odpowiedział, iż ta niemoca umrę, y wnet ſię ſłowo iego ziściło. Poczęły albowiem w nim ſiły upadać, y pilnie prosił, aby mu na ziemi umrzeć dopuścili; gdzie gdy go z wezgłowkiem złożono, Nayśw: Sakrament z wielką ſwoią y drugich pociecha przyimował; ſam na modlitwy odpowiadał. Baczyli to wſzyſcy przytomni, że ſkoro ſie tylko do komory Ciało Pańſkie ukazało, iakoby do ſwego ulubionego wyſkoczyć chciał, na twarz ſię iego nad zwyczay piękniey ſza, weſoły kwiat dziewictwá puścił. Dwakroć ſię ſpowiadał, iakby tego potrzebował, y bracia przepraſzał, iż im nie dobre z ſiebie przykłady dawał. Potym inne modlitwy ſkończywſzy z weſołą zawſze twarzą prosił o Krucyfix, ktory w ręku trzymaiąc, rożne akty czynił, y ucałował wſzyſtkie członki Ukrzyżowanego, także y Obraz Nayśw: Matki, prosił także aby mu czytano y przypominano święte, ktore był ſobie na karcie ſpiſał, ktorzy mu ſię na mieſiąc iak do zakonu wſtąpił doſtawali. Nakoniec gdy go pytano, coby go bolało, powiedział że nic. Drugi raz go pytano, czyby był gotow na głos Boży z ciała wychodzić, rzekł, Gotowe ſerce moie Boże, y tak w ręce iedney paciorki trzymaiąc, w drugiey gromnicę, á częſto powtarzaiąc JEZUS MARYA, żyć Bogu począł. Tak żywa barwa na twarzy, y w oczach iaſność zoſtawała, iakby ſię uśmiechał, iż mniemali niektorzy że ieſzcze żył. Jeſt pewne świadectwo, iż mu ſię przy ſkonaniu ukazała Nayś: Matka w wielkim orſzaku Panien, zkąd wielu braci upatrowało, iż trochę przed ſkonaniem, oczy iakoby zawarte maiąc, y niby zaſypiaiąc wargami ruſzał, y iakoby ſię uśmiechał, czegoś bardzo ſłodkiego, na ow ſtraſzliwy czas koſztuiąc. X. Alfons Roiz ktory go dożywotniey ſpowiedzi ſłuchał, po ſmierci zeznał, iż w nim ſzczera znaydował niewinność, żadnym grzechem śmiertelnym niezmazana. Umarł zaś Staniſław 15 dnia Sierpnia, o godzinie trzeciey z połnocy, o ktorey mniemaią niektorzy, że Nayśw: Panna do nieba ieſt wzięta. Pod tymże czaſem iednemu iego towarzyſzowi w Domu Profeſſow na poły ſpiącemu, zdało ſię iż idzie nawiedzić Staniſława, w tym go potyka drugi towarzyſz y rzecze, prożno idzieſz, bo Staniſław iuż ieſt w niebie; czemu gdy ſię on dziwował, powtorzył, że Staniſław iuż ieſt w niebie, y godzine powiedział, ktorey umarł, iednak ocknawſzy ſie rano, powiedziawſzy drugim ono widzenie, pobieżał nawiedzić chorego, ale tak nalazł, iako przez ſen ſłyſzał, y dziwuiąc ſię, o teyże godzinie iego zeyścia dopytawſzy ſię, rzecz one rozſtawił. Zbieżeli ſię prędko do ciała S. wſzyſcy Oycowie y bracia, y nogi iego całuiąc, łzami polewali, dziękuiąc P. Bogu za takiego towarzyſza y w niebie pomocnika; drudzy urywaiąc ſzatek iego y rzeczy ktorych zażywał, za relikwie chowali: na co patrząc Doktor ſławy Franciſzek Toletus S. J., á potym Kardynał, żawołał; Młodzieniaſzek ieden Polak umarł, y wſzyſcy do ciała ſię iego ciſną, á my ſtarzy gdy pomrzemy, takiey czci mieć nie będziemy. Pogrzebiony Staniſław u S. Jedrzeia w Rzymie, w oſobney trunnie: ciało iego [lubo w Zakonie naſzym tego zwyczaiu nie maſz] wſzyſtko przy pogrzebie kwieciami było obſypane: toż ciało iego przez długi czas całe y niezkażone zoſtawało. Był wzroſtu miernego, twarzy piękney, białey y okrągłey, do ktorey ſię rumienność przymięſzywała, włoſa czarnego, oczy miał przezroczyſte, mokre y niciako płaczliwe. W krotce po ſmierci P. Bog go wielkiemi

kiemi cudami po wſzyſtkim świecie wſławił: tak, że iuż w roku 1580, obraz iego z tytułem *Beati*, powaga urzadowa na blaſze ryto, wybito, y po świecie rozeſłano. Klemens VIII Papież w iednym ſwoim liście, nazwał go *Beatum*. Paweł V. na prożbę Alexandra Peretta de Monte Alto, Protektora Narodu Polſkiego, y Jędrzeia Opalińſkiego Proboſzcza na ten czas Plockiego, Sekretarza Koronnego, Poſła do Stolicy Apoſtolſkiey od Zygmunta III, á potym Biſkupa Poznańſkiego, y na żadanie Eleonory Urſyny żony Xcia Alexandra Storcyi, pozwolił, aby obraz iego iawnie u S. Jędrzeia, z tabliczkami ſrebrnemi, y z lampami był wyſtawiony, w roku 1605, co zaraz przy znacznym konkurſie ludźi wykonał Opalinſki, bogato obraz iego przyſtroiwſzy. Klemens X. Papież, za prożba Michała Krola Polſkiego w roku 1670, święto iego dnia trzynaſtego Liſtopada do obchodzenia naznaczył, z pozwoleniem Mſzy Swiętey y Kapłańſkich pacierzy, iako o Wyznawcy Swiętym. W roku 1674, tego Błogoſławionego, między nayprzednieyſzych Patronow Polſkich policzyć pozwoliwſzy, uroczyſty dzień iego w Polſzcze, na pierwſza niedzielę, po trzynaſtym dniu Liſtopada, przenioſł. Ktora łaſkę ztwierdził y znacznieyſza uczynił Innocencyuſz XI Papież, kiedy na inſtancya Jana III Krola, ktory pamiętne pod Chocimem z Turkow zwycięſtwo, za iego protekcya otrzymał, w ſzereg naypierwſzych Korony Polſkiey Patronow policzyć, á uroczyſtość iego dorocznia, z oktawą, w tęż niedzielę po wſzyſtkiey Polſzcze obchodzić rozkazał. Klemens XI w roku 1714 dekretem go ſwoim między Swiętych Pańſkich policzył; ze wſzyſtkich cudow iego, ktorych ieſt bardzo wiele, trzy te approbowawſzy. Pierwſzy, Anny Teodory de Ligniville, ta przewlokła niemoca złożona, tak, że na nogi przez kilka lat ſtapić nie mogła, bliżſza śmierci niż życia, gdy ani naydoſkonalſi Medycy ratować iey nie mogli, ſkoro ſie do S. Koſtki ofiarowała, y do kościoła, ſię zanieść kazała, pod czas podniefienia Ciała Pańſkiego na mſzy, goraco ſię modlac, w momencie z krzeſła, zdrowa wſtała, y o ſwych nogach do domu ſie wrocila, w roku 1602. Drugi, Jędrzeia Fauſta Unikowſkiego Zakonu S. Benedykta 1640, ten na ciężka malignę, ktora go przez 7 niedźiel trzymała, zapadłzy; śmiertelnym ſię widzac, proſił, żeby na iego intencyą przed ołtarzem S. Koſtki w Kaliſzu Mſza była, pod czas ktorey, tak zdrow zoſtał, iakby nigdy nie chorował. Trzeci, Franciſzka Xawiera Societatis JESU, ten paraliżem ruſzony, obrazek S. Koſtki z lekka do zarażonych członkow przykładał, naprzod do głowy, w momencie uſtał paraliż, potym do reki, y ztad uſtąpił, daley do innych członkow, y tak zupełnie przyſzedł do zdrowia. Działo ſię to w roku 1673. Benedykt XIII Papież, Klemenſa XI dekret do ſkutku przyprowadził 1726, á w roku 1728 odpuſt zupełny w uroczyſtość iego na cały świat pozwolił wieczneмi czaſy. Piſali o nim *Gregorius Vigilantius Samboritanus Poeta Polſki wierſem. Franciſcus Sachinus Soc: JESU. Piotr Skarga Soc: JESU. Martinus Baronius, Bartoli S. J. Ktorego z Włoſkiego na Oyczyſty język przełożył X. Tylkowſki. Teraz świeżo życie iego znowu po Włoſku z druku wyſło 1727.*

* *KOSTRO herbu Rawicz* w Rawſkim y Podlaſkim Woiewodztwie. Cyryak Koſtro Sędzia Bielſki, Maciey, Pantaleon, Jędrzey, Staniſław, Jozef, y Gabryel, podpiſali elekcya Jana Kazimierza Krola. Koſtrowna Adama Sobolewſkiego małżonka, ale *ſterilis*. Lenard Koſtro z Podlaſza w Podlaſkim Woiewodztwie oſiadł, żona iego Komorowſka herbu Ciołek Sędzianka Ziemſka Połocka 1692 ale mu herb Lilia przypiſano.

KOSTROWICZ herb, patrz Lwowicz.

**KOSTROWSKI herbu Waż 6to.* Powinien bydź waż tak ſię kręcacy iak w herbie Baybuzow, tylko że koło dzidy, nie koło Strzały, y grzybow nie maſz, na hełmie trzy piora ſtruſie. takem go widział na konkluzyach Wileńſkich Koſtrowſkiemu Deputatowi na Trybunał Litewſki w roku 1679 przypiſanych Kazimierz 1700, Samuel Skarbnik Mozyrſki, Stefan Choraży Derpſki, y Samuel.

KOSTRZEIOWSKI herbu Łabeć w Podolſkim Woiewodztwie.

**KOSWINSKI.* w Płockim Woiewodztwie Alexander na Koſwinie Koſwińſki, podpiſał elekcyą Władyſława IV.

Koſy Herb.

O *Kol: tom: 1: fol: 475. Kleynoty fol. 59.* że rożnie Kos w herbach w Polſzcze zażywaia, powiada, á naprzod iedni Koſy ktoremi ſiano ſieką dwie, do gory toporzyſkami obrocone, á oſtrzem ku ſobie, kłada na tarczy, końce zaś ich u dołu na krzyż ſię zchodza, na hełmie pięć piór ſtruſich, drudzy Wilczych kos, o ktorych pod herbem Prus mowic ſię będzie. Pole tarczy powinno bydź czerwone, koſy białe. Tenże *Okolſki* powiada, że herb ten nadany od Xiążąt Mazowieckich, y owſzem że y Xiążęta Mazowieckie tymże ſię herbem pieczętowali, świadczy ſię *Paprockim*, ale ten autor pod herbem Prus, tylko to piſze, że Maſlaus tego herbu zażywał, nie mowi iednak tego, żeby Maſlaus był Xiążęciem Mazowieckim: bo tylko był Staroſta, ale ani tego nie mowi, że od Xiążąt Mazowieckich ten herb nadany: bo to iawnie przeciwko wſzyſtkiey prawdzie hiſtorykow naſzych, ponieważ dobrze przedtym, niżeli ſię ſynowie Krolewſcy Polſka podzielili, a zatym niżeli Xiążęta Mazowieckie naſtali, żył Maſlaus: po ktorego znieſieniu y śmierći, że ſię zoſtała iedyna corka iego, ta od Kazimierza Krola w małżeńſtwo wydana, za hetmana tego woyſka, ktore zbiło Maſlauſa, żeby tedy pamiątka domu y herbu Maſlauſa nie zginęła; hetman do Oyczyſtego ſwego herbu Prus, przydał koſy, o czym iaśniey pod herbem Prus.

* *Ko-*

*KOSZANSKI. O Adamie y Janie Marcyanie Koſzańſkich braci rodzonych w Xięſtwie Litewſkim, *czytay Konſtytucya 1661 fol: 17.* Michał Miecznik Połocki 1700.

*KOSZCZYNSKI. w Woiewodztwie Inowrocławſkim, Jędrzey Koſzczyński (czy raczey Goſzczyński) Woyſki Inowrocławſki podpiſał elekcya Władyſława IV.

KOSZEWSKI *herbu Ciołek* w Podlaſkim Woiewodztwie: Piotr y Jędrzey Koſzewſcy w Ziemi Zakrocimſkiey 1632, *Okolſki* ich piſze Roſzewſki.

KOSZKOWSKI *herbu Dołęga* Sebaſtyan Koſzkowſki Kanonik Kuiawſki 1577, *Acta Synod: Petricov: cap: 36.* N Koſzkowſki miał za ſobą Kaliſką herbu Topor, ſioſtrę rodzoną Łukaſza Suffragana Lwowſkiego, z ktorey corka Kryſtyna była za Alexandrem Witkowſkim herbu Poray. Anna Koſzkowſka Zakonnica u Wſzyſtkich SS. we Lwowie.

*KOSTKZEMBSKI. Tereſſa Koſtrzembſka Zakonnica S, Benedykta we Lwowie u Wſzyſtkich SS.

* KOSZONOWSKI. Alexander Koſzonowſki Kanonik Poznańſki, Sekretarz Krolewſki 1676. *Conſtit: fol: 10.* Koſzanowſka była za Chaliſkim herbu Pomian.

*KOSZCZYC. w Woiewodztwie Brześciańſkim Karol, Wacław w Orſzańſkim powiecie, podpiſali elekcya Jana III. N. Staroſta Miadzielſki 1732.

* KOSZOWICZ. Jan Michał Koſzowicz Towarzyſz, za krwawe zaſługi ſwoie, y męſtwo, nobilitowany na Seymie 1662 *Conſtit: fol:* 43.

*KOSZUBSKI. Paweł Koſzubſki podpiſał liſt Zygmunta III 1592 dany miaſtu Lwowſkiemu. Jakub 1628. Franciſzka Koſzubſka była za Boguſławem Chlapowſkim.

KOSZUTSKI *herbu Leſczyc* w Wielkiey polſzcze. piſza ſie z Pięrzchna, á Pierzchlińſcy tegoż herbu z Koſzut, zkad poznać, że to ieſt ieden Dom Pierzchlińſkich y Koſzutſkich. Niewiem czy nie tu należy Mikołay z Koſzutowa Probołcz Gnieznieński, ktoremu iako powinowatemu ſwemu, Jaroſław Bogoria zpuścił był Arcybiſkupſtwo Gnieźnieńſkie w roku 1372 ale Kapituła Gnieźnieńſka przeſzkodziła do tego. *Długoſ, Paproc: fol: 183.* Staniſław Koſzurſki przełożył z Łacińſkiego na Polſki iezyk Xięgi *Reinchardа Lorichiuſſa de bono regimine w roku 1555, y in folio do druku podał w Wilnie.* Ambroży z Pierzchna miał ſyna Hektora, ten z Barbara Choynacka zpłodził Adama, dziedzica na Koſzutach, Strzeſzkach y Murzynowie, ten poiał *imo voto* Barbarę Radzewſka, z niey byli ſynowie Jan y Piotr. Jan miał za ſobą Starzyńſka z Sieradzkiego, z niey zoſtawił ſynow trzech, Staniſława z Zychlińſka, Piotra z Przedzyńſka, w związku małżeńſkim będacych, trzeciego Antoniego, ktory żołnierzem umarł. Drugi ſyn Adama z Radzewſkii Piotr miał za ſobą pierwſzym związkiem Barbarę Konarzewſka herbu Poray, drugim Jadwigę Pſtrokońſka, z Konarzewſkii zpłodził ſyna Adama, przedtym Piſarza Grodzkiego Wſchowſkiego, á teraz Piſarza Ziemſkiego Poznańſkiego, ktory ma za ſobą Tereſſę Koſzutſka corke Franciſzka, z ta zoſtawił corki dwie, Zofia, Antoniemu Obiezierſkiemu, Konſtancya Michałowi Łaſzczyńſkiemu, zaſlubione, ſynow kilku, to ieſt Piotra, żona iego Bogumiła Dzierżanowſka Podczaſzanka Kaliſka, Staniſława, żona iego Rozalia Zbiiewſka Podſędkowiczowna Poznańſka, Franciſzka, Pawła, Ludwika, Ambrożego młodzianow. Z Jadwigi Pſtrokońſkii tenże Piotr miał dwoch ſynow, Mikołaia teraźnieyſzego Miecznika Kaliſkiego, ktory zlaczył ſię dożywotnie z Dzierżanowſka Podczaſzanka Kaliſka ſtarſza ſioſtra żony ſynowca ſwego Piotra. Trzeci ſyn Piotra z Pſtrokońſkii Zygmunt, ma za ſobą Łukomſka. Corki Piotra trzy, to ieſt z Konarzewſkii iedna Jadwiga Przeſpolewſka bezpotomna, z Pſtrokońſkii

zaś Wiktorya Rozdrażewſka y Konſtancya Kraſka. Trzeci ſyn Adama ſyna Hektorowego Łukaſz z Doroty Zychlińſkii urodzony, ten miał za ſobą Zaſadzką, z niey zpłodził ſyna Antoniego, teraźnieyſzego Burgrabiego Pyzdrſkiego, ktory *imo voto* miał za ſobą Agnieſzkę Chudzyńſką, z niey ſyna Sebaſtyana y corek trzy, Katarzynę. Tereſſę y Julianę. *ædo voto* ma za ſobą Helenę Zbiiewſka, z niey ſynow, Hektora, Mikołaia y Macieia. Kazimierz Koſzutſki dziedzic Ruſka Wituſzyc, ſyn Franciſzka, ſioſtra iego Tereſſa, żyie z Adamem Koſzutſkim Piſarzem Ziemſkim Poznańſkim, druga Konſtancya była za Janem Miaſkowſkim Podſędkiem Wſchowſkim. Władyſław urodził Staniſława Piſarza Grodzkiego Kaliſkiego, ktory miał za ſobą Rynarzewſka, z niey czterech ſynow. Jan teraźnieyſzy Surrogator Wſchowſki, miał za ſobą Makowſka, Antoni Koſzutſka, Władyſław młodzian, Stefan Franciſzkan, Drugi ſyn Władyſława Michał, miał za ſobą Rozdrażewſka, z niy kilku ſynow, z ktorych ieden zoſtał Reformatem. Woyciech Koſzutſki miał za ſobą Trzecka, od ktorego idzie Jacek y Staniſław. Jacek z Radońſkii, miał ſynow, Macieia, ten wziął Koſzutſka pozoſtała wdowę po Malechowſkim Kaſztelanie Kaliſkim. Franciſzka, za ktorym była Oſſowſka, zoſtawiwſzy mu ſynow czterech, Michała, Staniſława, Jacka, y Jozefa, umarła. Trzeci ſyn Jacka, Piotr, żyie z Kamińſka. Staniſław ſyn Woyciecha miał za ſobą Molſka, ſyn zaś iego z niey Jakub Kurczewſka, z ktorey idzie Jan Proboſzcz Włoſzakowſki, Jakub inſzy z Zofii Mycielſkii rodzoney ſioſtry Jędrzeia Mycielſkiego Chorążego Poznańſkiego, zrodził ſyna Kryſztofa, ten ſię zlaczył dożywotnie z Kierſka Anna owdowiała po Zakrzewſkim, z niey ſyna iednego Alexandra zoſtawił, y corek kilka. Alexander inſzy miał za ſobą Strzalkowſka ſynow dwoch, Marcina y Jabuba *ſterilem*. Marcin poiął Domiechowſka z niey zpłodził ſyna Jana męża rycerſkiego, y corkę Barbarę Radzikowſka. Kazimierz z Golińſka, Rafała, Antoniego, Jana ktory z Mieſzkowſkii zoſtawił Macieia: czwarty ſyn Kazimierza Franciſzek ma za ſobą Bulakowſka. Sebaſtyan Zupnik Wielicki 1655 Konwent z muru wyprowadził OO. Reformatom w Wieliczce. Jadwiga Kaczkowſkiego Sędziego Ziemſkiego Kaliſkiego małżonka 1674.

**KOSZTCKI.* Dobieſław z Koſzyc Podſędek Krakowſki podpiſał liſt Jagełła Krola dany Miaſtu Krakow: Mikołay z Koſzyc Kanonik Płocki 1453 *Stan: Maſov: fol: 93.*

KOSZYRSKIE Xiążęta herbu Pogonia patrz Sanguſzko. Jędrzey Kniaź Koſzyrſki 1528 *Metryka Wołyńſka* corka iego była za Bohuſzem Xiążęciem Koreckim Woiewodą Wołyńſkim, Anna za Januſzem Xciem Poryckim.

Kot Herb.

KOt morſki powinien bydź wſpięty nogami przedniemi do gory, ſiedzący, ogon po miedzy nogi zwiniony, żołtym paſem przepaſany *według Długoſſa* ſzarzy, według *Paprockiego* biały, iedni go głowa w lewa tarczy obracaia, drudzy w prawa, pole powinno bydź czerwone, na hełmie trzy piora ſtruſie. *Okol: tom: 1. fol: 478.* Kiedy y komu y z iakiey okazyi nadany, biſtorye milcza. To pewna że u Rzymian puſki te pod ktoremi ſtarzy żołnierze żołd prowadźili, na chorągwiach Kota noſiły z podpiſem, *Felices Senatores. Pier: Val: lib: 13 cap: 44,* Kota tego powinna była bydź tylko połowa, czerwonego koloru, na tar-

czy

czy niebieſkiey, od brzegu czerwoney, nogi u niego iak do igrania ułożone. Kawalerya zaś, ktora Rzymianie zwali *Auguſtei milites*, Kota ſzarego na chorągwiach mieli, na białey tarczy, w koło ktorey cyrkuł czerwony, bieżącego z zadarta w tył głowa. Ci zaś ktorzy ſię zwali *Albini*, Kota noſili proſto głowę trzymaiącego, na żieloney tarczy, ktora opaſywał cyrkuł biały, *to Pierius. Okolſki* z *Methodiuſza* powiada, że Alani y Burgundiones, Kota na chorągwiach zażywali, bydź to tedy może, że ze Włoch albo zkąd inąd, ten herb do nas przyniesiony. O żadney iednak nie mogłem ſię doczytać Familii w Polſzcze, ktoraby ſie nim kleynocita, tylko to piſza, że go Woyſznar ieden z Panow Litewſkich y na ſiebie y na Dom ſwoy na Seymie Hrodelſkim przyiął.

KOTARBSKI herbu Pniehinia w Rawſkim Woiewodztwie y Lubelſkim, Mikołay Kotarbſki Poborca 1631 *Univ: Pobor:* Marcyan 1632. Franciſzek miał za ſobą Annę Byſtrzeiowſka herbu Nieczuia.

**KOTUZYC.* w Powiecie Słonimſkim Piotr Korczye Miecznik Słonimſki 1674.

**KOTECKI.* Rafał Kotecki podpiſał przywiley Zygmunta I 1537.

KOTKOWSKI herbu Oſtoia. Jużem mowił w pierwſzym tomie o Chotkowſkich Oſtoyczykach, bo y Paprocki tak ich zowie, y iam ich tak czytał na elekcyach Krolewſkich. *Baranowſki in Mſ.* raz ich Chotkowſkiemi, drugi raz Kotkowſkiemi piſze, niewiemże, czy ſą inſi Chotkowſcy, á inſi Kotkowſcy. Mikołay Kotkowſki Podczaſzy Sieradzki podpiſał Kaptur Krakowſki 1586, *Conſtit: fol: 405*, á w drugim roku poſtuiąc z Sieradzkiego, podpiſał edykt Wiślicki *Conſtit: fol: 439*: w roku 1588. deputowany na ſądy przeciwko tym, ktorzy Maxymilianowi zprzyiali *Conſtit: fol: 471*: miał za ſobą Goluchowſka herbu Leliwa, z ktora zoſtawił dwie corki, iedna Zofia *1mo voto* Macieia Rzeſzowſkiego, *2do voto* Piotra Minockiego, małżonka. Druga była za Balickim: ſynow zaś było ſześciu, Mikołay, ktory ſłużąc żołnierſka, doſtał ſię był w niewolą Turecką, drugi Piotr, trzeci Staniſław, ten z Chrząſtowſka herbu Zadora Piotra corka, zoſtawił potomſtwo. Czwarty Zygmunt, ktorego żona Elżbieta Tomicka, ale z nią żył bezpotomnie, poſłował na Seym 1626.

umarł 1630. Piąty Abraham. Szosty Samuel. Ci Kotkowscy mieli w Krakowskim Olszyny, y Gołyszyn, krom innych dobr w Ziemi Sieradzkiey: *poty Baranow:* wspominaia ich, *Acta Castren: Cracov: 1622.* Kryształ Kotkowski miał za soba Zofia Osolińska, z niey synowie Jędrzey y Hieronim, tyleż corek, z tych Zofia żyła z Janem Bieńkowskim, z ktorym miała dwie corki, Apollinare Sokołowska, y Zofia Lewicka. Druga była naprzod za Russowskim Burgrabia Krakowskim, potym za Grzegorzem Pilawskim. Mikołay z Rudołtowic y Władysław 1648. *Genealogia Droboiewskich* powiada, że z Osolińskii były te dwie corki, Słupecka Kasztelanowa Lubelska, y Chełmska Podstolina Krakowska. N. miał za soba Zofia Kobielska.

KOTLIŃSKI *herbu Ogonczyk* w Kaliskim Woiewodztwie, Samuel zaś Kotliński w Woiewodztwie Mińskim. Tak rozumiem, że y ci ktorzy sie na Slasku Kotlińscy znayduia, do tychże należą. Z tych Jerzy Maurycy de Jeltsz Baro, w oblężeniu miasta Wiedeńskiego pod Starembergiuszem maiąc pod swoia kommenda dwa tysiące piechoty, gdy mężny odpor Turkom daie, postrzelony zginął: y synowiec iego Jan Jerzy, brata zaś iego Jerzego Adolfa w twarz raniono. *Vienna obsessa fol: 18 & 47.*

*KOTŁUBAŁ. Samuel Kotlubay Podczaszy Witebski w powiecie Kowieńskim 1674.

*KOTOMIRSKI *herbu Puchała.* Są w Prusiech y na Krainie. ludzie rycerscy, pisza sie z Kotomirzyc, Kryształ Kryszpin Kotomirski y Tomasz w Pomorskim kwitneli *Mſ. de Famil: Pruſſ:*

*KOTONI. Jerzy Kotony, w rożnych okazyach, że sie tey Oyczyźnie dobrze przysłużył, dla tego, iego brata Konstantyna y dzieci iego nobilitowano na Seymie 1676. *Conſtit: fol: 60.*

KOTOWICKI *herbu Korab* w Sieradzkim Woiewodztwie. Niewiem czy tu należy Jerzy Kotowicki Pisarz Ziemski Połocki 1581, *Conſtit: fol: 395.*

* KOTOWICZ *herbu Korczak.* Naprzod Wołyńska Ziemia gniazdem ich była, bo *Metryka Wołyńska 1528* między swemi Ziemianami liczy Sienka, Michaila y Lewka Kotowiczow. Z Wołynia wynieśli się do Litwy, Jędrzeia w Grodzieńskim powiecie wspominaia *Konſtytucye 1678 fol: 353;* był potym Pisarzem Ziemskim Grodzieńskim. Jan w Nowogrodzkim, Tomasz w Podlaskim 1648 y Alexander w Smoleńskim. Jędrzey naprzod Kuchmistrz Litewski daley Pisarz Polny Litewski y Starosta Grodzieński, postował na rożne Seymy 1661 y 1662, á w roku 1667 Marszałkował w Izbie poselskiey, pod czas ktorego czasu, kamienicę iego w Warszawie y dwor w Grodnie, Ziemskim prawem nadane *Conſtit: fol: 16,* na koniec Kasztelan Wileński, zaczął fundować w Grodnie Oycow Karmelitow Bosych, luboć śmierć do dokończenia tych świętych zamysłow przeszkodziła, iako wspomina *Konſtytucya 1678 fol: 17.* Jana było trzech synow, Jan ktory broniąc Smoleńska postrzelony umarł. Jędrzey iadąc w poselstwie do Moskwy, w drodze na wieczność przeszedł, y Alexander naprzod Scholastyk Wileński, potym Biskup Smoleński od roku 1671, z tego postąpił na Wileńskie 1685, na ktorym rok tylko przeżywszy, przeniosł się na wieczność 1686: był Prałat mądry y w ludziach uczonych kochaiący się: gorliwy o dobra kościelne, czego dał dowod w sprawie Piltyńskiey, przykładnym życiem chwalebny. Eustachi, naprzod Referendarz Litewski y Kanonik Wileński, *Conſtit: 1685 fol: 13,* daley Biskup Smoleński, pałac w Wilnie przy katedralnym kościele dość obszerny wystawił. Jan, brat rodzony Eustachiego Biskupa y Jedrzeia Kasztelana Wileńskiego, Stolnik Orszański 1674. Hrehory Chorąży Grodzieński, Pułkownik Krolewski 1704.

Jan

Digitized by Google

Jan Franciſzek Staroſta Grodzieńſki, miał za ſoba Bokumownę Stolnikownę Litewſka.

KOTOWSKI herbu Trzaſka w Rawſkim Woiewodztwie. Kazimierz Kotowſki Sędzia Ziemſki Warſzawſki, poſeł na Seym 1661, z tamtąd Kommiſſarz do rewiźyi ſkarbu Koronnego, *Conſtit. fol: 16. y 1667 y 1670.* Adam Staroſta Bolemowſki, Podſtoli, á potym Stolnik Wyſzogrodzki, Burgrabia Krakowſki 1680. Sa y na Ruſi, ale nie mogę wiedźieć czy tego herbu. Iwan Kotowſki Woyt Łucki, Ziemianin Wołyńſki 1528. Hieronim Konſtantyn Marſzałek Mozyrſki, Staroſta Romanowſki 1691. Floryan Lew Marſzałek y poſeł, Piotr Karol Staroſta y poſeł powiatu Mozyrſkiego podpiſali konfederacya generalna 1696. Jadwiga y Anna Zakonnice S. Benedykta u Wſzyſtkich SS. we Lwowie 1720 Sędzianki Kiiowſkie. Ktoryś z nich miał za ſoba Borzecka.

* *KOTOWSKI herbu Pomian* w Xięſtwie Zmudzkim. Szczeſny Kotowſki miał za ſoba Monſtwilanke, podczas woyny Szwedzkiey, od Chodkiewicza był gubernatorem Ziemi Zmudzkiey, corek miał trzy, iedna była za Butkiewiczem Sędzia Ziemſkim Ośmiańſkim, druga za Sędźia Upitſkim, trzecia za Stankiewiczem: ſyn zaś Staniſław zplodźił ſynow ſześciu: z tych pierwſzy Jan porucznikował u Chodkiewicza Kaſztelana Wileńſkiego, zabity w okazyi. 2. Staniſław poległ od Turkow pod Oryninem. 3. Jędrzey ſłużąc po ufarſku, zginął pod Chocimem. 4. Woyciech Rotmiſtrz maż waleczny, 5. Kryſztof po Ufarſku ſłużąc zginął pod Łoiowem. 6. Mikołay w Rzeczycy w o bożie umarł. Alexander Stolnik Starodubowſki miał za ſoba Annę Jeźierſka, z ktorey ſynowie Staniſław Kryſztof 1675 y Dominik; corek pięć, iedna Stradomſka, druga Kurzenicka, trzecia Kaczkowſka, czwarta Slepowrońſka, piata Katarzyna. Maią ci Kotowſcy znaczne daniny w Starodubowczyźnie od *Zygmunta III* y innych Krolow ſobie w zaſługach nadane.

* *KOTURCZYNSKI.* Woyciech Koturczyńſki w Kiiowſkim Woiewodztwie podpiſał elekcya Jana III.

KOTWICA herb. Kotwic rożnym kſztałtem rożni zażywaią, Jurachowie, Chaweyłowiczowie, Chrynicey, Duliczowie, Hutorowie, Łowieykowie, Deſſyerowie, o każdym z tych pi e na ſwym mieyſcu. Także Kołontaiowie. Między herbami Karpia Marſzałka Wołkowiſkiego w Repli w kościele widźiał Kotwicę *X Koiałowicz*, ze dwiema hakami, ieden na iednę, drugi na druga ſtronę zakrzywiony, miało ucha u Kotwicy, linia literę Tau wyrażaiąca, na hełmie trzy piora ſtruſie. Rotermundowie Kotwicę y Karpia w koronie w herbie noſza. Patrz także Kotwic w herbach Radzic, Sztumber y Związane Kotwice.

Kotwic Herb.

MA bydź, na tarczy biały, pole czerwone, na kſztałt rzeki w ſzerz tarczy rozciągnione, na hełmie ręka z mieczem zanieſiona, *Bielſk fol: 213 Paproc: o herb: fol: 552 Okol: tom: 1 fol: 481. Kleynoty fol: 59 Miſ. X. Koiat: y Rutki.* Wſzyſcy ſie autorowie naſi na to zgadzaią, że z Niemiec do Polſki przyniesiony. *Paproc: o herbach powiada*, że dway bracia rodzeni, z familii Xiażat Auſtryackich; gdy Henryk Xiąże Wrocławſkie 1281 woyna zadarł z Xiążętami Polſkiemi, w woyſku iego żołd prowadźili, zwali ſię Pochmerami, iednemu z nich imie Jan, drugiemu Henryk, Z tych Henryk ożeniwſzy ſię w Luſzenſkiey ziemi, znaczna po żenie wźiął maietność, gdźie miaſto założył, y nazwał Kotwicz. Walcząc potym z Pany ſwemi Xiążętami Margrabſkiemi, utracił onę maiętność,

Digitized by Google

tność, zkad ſie wynioſł na Slaſko, gdźie ſie wiele potomſtwa iego zoſtalo, ktorzy ſię Kotwiczami zwali, á ci noſza w helmie na koronie puł kamienia młyńſkiego, w ktorego ſrzodku ſtruſie pierze czarne: bo tego był z tad doſtał ten Henryk, że w Turnieru polowicę kamienia młyńſkiego, znaſzał na hełmie. Ci zaś co od brata iego ſtarſzego Jana ida, na helmie rękę noſza, iako ſię wyżey powiedźiało, co nie pewnieyſzego, że dla zacnych zaſług temu Janowi nadano było. Ta tedy iſt rożnica herbu Arcyxiążąt Auſtryi, że ci pole noſza białe w czerwonym, Kotwiczowie zaś czerwone w białym, Piotra y Henryka Kotwiczow znacznych Dobrodźieiow klaſztoru Miechowſkiego wſpomina *Nakiel: Miech: fol: 70.* Nie żyſcy iednak tego herbu iednakowo zażywaią; bo niektorzy w hełmie kładą 3 piora ſtruſie, á na tarczy pole czerwone przepaſane białym, drudzy pole białe przepaſane czarnym, iako Lenkiewiczowie y Tołkaczowie.

Herbowni.

Chmielik	*Hemindowſki*	*Pochner*	*Wężykowſki*
Czaplicki	*Kalecki*	*Radomicki*	*Wyrzykowſki*
Dłuſki	*Kalenkowicz*	*Smolik*	*Wilkowſki*
Dzieganowſki	*Komorowſki*	*Strupińſki*	*Wryßkolſki*
Gilewſki	*Kotwicz*	*Strzała*	*Zgorſki*
Gołycki	*Krzycki*	*Sylchanowſki*	
Grodlinſki	*Lenkiewicz*	*Tołkacz*	

KOTWICZ *herbu Kotwicz* Jana Pochnera Kotwicza potomkowie, oſiedli w Wſchowſkiey ziemi, kędy od rożnych dobr, oſobnych naźwiſk nabyli, niektorzy z nich przy dawnym imieniu Kotwiczow zoſtali ſię. Z tych był Janiſtaw Arcybiſkup Gnieźnieńſki, (luboc go katalog Łyſkowicki do herbu Sulima naciąga.) Tego Boryſtaw anteceſſor iego, w ſprawach kościoła ſwego wybrawſzy ſię do Awenionu, wziął był z ſobą w droge, na ten czas Archidyakona Gnieźnieńſkiego, żeby mu był bieglośćia ſwoia, ktora miał w prawei ducho-

duchownym, y dzielnością, pomogł docierać interessow;, tam gdy Borysław śmiertelne życie złożył: Janisław z woli Papiezkiey na iego mieysce wstąpił w roku 1318. Wrociwszy do Oyczyzny, od wszystkich mile był przyięty. Wiec że Krzyżacy Chełmińskie Biskupstwo oderwawszy y pod Arcybiskupa Ryskiego poddawszy go, w Pomeranii dziesięciny y inne prowenta Kuiawskiemu y Poznańskiemu Biskupom zabierali, Janisław Mistrza Kryżackiego y z innemi iego adherentami wyklał: do Rzymu w tey materyi Biskupa Kuiawskiego wysłał, luboć protekcya Krzyżacy w Rzymie wsparci, ciężkiemi byli Janisławowi. *Paprocki* o nim powiada, że gdy się na woynę zanosiło w Polszcze, obawiaiąc się łupiezkiey ręki ten przezacny Arcybiskup, wielka część srebra kościelnego wywieść kazał na Chęciny, wszakże gdy owa burza ucichła, zupełnie go nie odebrał, w nadgrodę iednak tey straty naznaczono mu pewna summę w Zupach, ktora co rok poty miał odbierać, pokiby według taxy uiętego srebra, należytey kwoty nie wybrał, za ktora on, kościołowi srebro w zamiast tamtego oddał. Władysława Łokietka y z żoną, á potym syna iego Kazimierza y z żoną na tron Polski koronował. W Zninie Kościoł y klasztor OO. Dominikanom wystawił, poświęcił y nadał, pod tytułem S. Jana Krzciciela. Dwie wsi przefrymarczył, Leszno y Nagorzyce: za Leszno wziął od Floryana ktory się pisał z Krasnowa, wieś Grocholice w Ziemi Łęczyckiey, á za Nagorzyce, wieś Kopytkowo w Ziemi Sieradzkiey. *Długoss* go zowie, *Magnus Reipub: Regni, Ecclesiaeq; Gnesnensis amator*: Ubodzy, ktorych hoynie opatrywał, zwali go Oycem swoim; naostatek pełen dni y zasług odpoczął w Panu 1341, w Gnieźnie pochowany. *Damalew: in Archiep: Gnesn:*

Jakub Kotwicz Kasztelan Łęczycki, brat rodzony Janisława Arcybiskupá w roku 1339, iakom czytał *in Monim: Collegiatæ Lovicien:* Mikołay Kotowicz siestrzeniec nazwany Ślęzak 1434. *o ktorym Bielski fol: 351 Cromer lib: 21.* Jan 1457 o ktorym *Biel: fol: 410 Cromer lib: 24.* Mikołay Archidyakon Poznański, Kanonik Gnieźnieński *Decretorum Doctor*, koło roku 1523, ktorego *decisio de Statuto Provinciali contra raptores*, żeby w sądach kościelnych była w exekucyi, rozkazał Synod Prowincyalny czwarty za Jana Łaskiego Arcybiskupa Gnieźnieńskiego miany, *iest położona między innemi statutami wydanemi* 1527, *cztery karty iey in 4to.* Jest iego *wiersz ktory pisał na pochwałę Zbigniewa Oleinickiego Arcybiskupa Gnieźnieńskiego u Starowol: in Monum.* Mikołaia Kotwicza Koniuszego Koronnego za Zygmunta I 1531 znaydziesz na liście tegoż Krola *u Okol: tom: 3 fol: 69.* Augustyn Koniuszy y Chorąży Koronny, Burgrabia Krakowski, umarł 1550, iako świadczy nadgrobek na Kazimierzu przy Krakowie, corka iego Katarzyna była za Grzegorzem Branickim Łowczym Krakowskim, Starosta Niepołomnickim herbu Gryff: zeszła z tego świata 1588: o czym icy nadgrobek w Niepołomnicach.

KOWALEWSKI herbu Dołęga. w Kiiowskim Woiewodztwie. Stanisław Kowalewski Łowczy Kiiowski, posłuiac na Seym 1670 Kommissarzem był deputowany do traktatow z Moskwa o pokoy, *Constit: fol: 16*, w Kisielinie z Arryańskiego Zboru Kościoł Katolicki wystawił, *Constit: 1685 fol: 18.*

KOWALEWSKI herbu Junoßa w Płockim Woiewodztwie, Adam Kowalewski w Ziemi Zakrocimskiey, Marcin Pisarz Ziemski Łomżyński, Piotr y Ignacy w Ziemi Łomżyńskiey 1648. Jedrzey Podstoli Płocki 1674 poseł na konwokacya, potym Kasztelan Sierpski 1696. Stanisław Chorąży Zakrocimski 1593. *Constit: fol: 648.* Jakub Sędzic Grodzki Zakroczymski 1618 corka Eufemia *Paproc: Łaski fol: 43.*

KOWALEWSKI herbu Łada w Ziemi Rożańſkiey. N. Kowálewſki Sędzia Rożańſki, corka iego Zofia była za Janem Brodowſkim herbu Łada.

KOWALEWSKI herbu Nowina w Krakowſkim y Sendomirſkim Woiewodztwach. N. Kowalewſki Piſarz Koronny 1685. N. miał za ſobą Katarzynę Krupkowną Przecławſka.

KOWALEWSKI herbu Prus 3tia w Woiewodztwie Sieradzkim. Jakub z Kowalewic Dźiekan y Officyał Łowicki, Kanonik Unieiowſki 1485 *Acta Syn: Petric: fol: 46.* Mikołay Miecznik Sieradzki, Podſtaroſci Nowomieyſki, Stolnik Braclawſki 1607 z Seymu deputowany do korrektury praw.

KOWALEWSKI herbu Radwan w Pilźnieńſkim powiecie. Jozef Kowalewſki Sędźia Grodzki y Kapturowy Krakowſki 1587, *Conſtit: fol: 421,* potym Podſędek Krakowſki 1590 *Conſtit: fol: 602.* Elżbieta była za Korycińſkim Mikołaiem Kaſztelanem Bieckim Staroſta Oycowſkim.

* *KOWALEWSKI tegoż herbu* co y Żukowſki w Prusiech. O tych ſam tylko pisze *Mſ. o Familiach Pruſkich.* Woyciech 1632 podpiſał elekcya Wladyſława IV.

* *KOWALEWSKI herbu Godźiemba* w Sendomirſkim Woiewodztwie. Jan. *Acta Cracov: 1644.* Tomaſz z Kowalkowy Kowalkowſki Piſarz Ziemſki Sendomirſki, Sędźia Kapturowy tamże 1632, pan na wſzyſtkich ludzki, na ubogie ſzczodry; żadnych podarunkow nigdy nie brał, powiadaiąc że y bez tego z łaſki Boſkiey będę chleb iadł, umarł iuż podeſzły w lata 1646. Żona iego pierwſza Korycińſka, ſtryieczna ſioſtra Kaſztelana Woynickiego y Sadeckiego. Druga Anna Bobolanka ſynowica Jędrżeia Podkomorzego Koronnego. *Czarnocki Kazań: Gniazdo Szlacheckie.* Anna corka iego z niey, była za Janem Mokrſkim, druga była za Leſzczyńſkim Sędźia Ziemſkim Sanockim herbu Korczak. Sa tegoż herbu Kowalkowſcy w Pruſiech. Woyciech 1632, Jan 1648 w Pomorſkim Woiewodztwie, Zygmunt z Lubrańca 1674. Adam 1699.

KOWALKOWSKI herbu Przegonia w Dobrzyńſkiey Ziemi, Ludwik Kowalkowſki 1648. Kaźimierz z Kowalk Podſtoli Dobrzyńſki, Piſarz Kwarciany Koronny, z Seymu 1690 Kommiſſarz do granicznych kłotni, *Conſtit: fol: 19* Alexander Kapitan w regimencie Krolewſkim, N. Kanonik Lwowſki 1674. Franciſzek Proboſzcz Łucki y Brzeſki 1697.

KOWALSKI herbu Abdank Anna Kowalſka Jana Gumowſkiego małżonka. Kaſper miał za ſoba Annę Czekanowſka, ktora potym poſzla za Zernickiego N. Komorſka.

KOWALSKI herbu Korab. w Woiewodztwie Sieradzkim miaſteczko Kowale, imienia tego początkiem było, od ktorych potym Łabęccy Korabitowie poſzli, działem wziawſzy Łabęcie. Niektorzy z Kowalſkich na Ruſi oſiedli, to ieſt Wiktoryn y Stefan kolo roku 1577, z ktorych Stefan Podſtaroſcim był Barſkim: á Wiktoryn naprzod Piſarz Grodzki, daley Podſtaroſci Przemyſłki, na koniec Podſędek Ziemſki Lwowſki, iako ſię podpiſał na liście Zygmunta III danym Miaſtu Lwowſkiemu 1592: Staniſław á zdami ſię ſyn Wiktoryna, Stolnik Lwowſki 1648: ſioſtra iego żyła z Jędrzeiem Gołuchowſkim Podkomorzym Sendomirſkim. *Kochow: lib: 2 climac: 1.* piſze o iednym z nich Chorażym Lwowſkim, że w roku 1649, mężnie ſię biiac z Kozakami y Tatarami, gdy mu prawa ręke odcięto, w lewa choragiew przeiał, gdy y tę nawet ſtracił, á nad to wiela innemi zwatlony ranami, żeby ſię była choragiew w nieprzyiáćielſkie ręce nie doſtała, zwinawſzy ia pod ſię, na niey ſię rzucił, żeby ktorey żywy nie mogł, przynamniey umarły, Oyczyznie dochował. W Wielkieypolſzcze drudzy zoſtali, Z tych

Stani-

Digitized by Google

Staniſław z Jadwigi Liſieckii, zpłodźił dwie corki, dwoch Walilzewſkich Roikow małżonki, y ſyna Jędrzeia, ten poiał Katarzyne Golemowſka, pozoſtała wdowę po Trębińſkim, z tey była corka Helena w Gnieźnie Zakonnica, y ſyn Franciſzek, *1mo voto* miał za ſoba Zofia Oſtrowſka herbu Nałęcz, z ktorey ſyn Jozef umarł *in Congregatione S. Philippi Nerei, 2do voto* Katarzynę Smarżewſka, z ktorey dwoch ma ſynow, Tomaſza y Jana. N. Kowalſki miał za ſoba Maryannę Belzecka Podczaſzankę Czerniechowſka, ale *ſterilis*.

* *KOWALSKI herbu Wieruſſowa* w Sieradzkim Woiewodztwie. Dom pod tym imieniem Starodawny. Piotr de Kowale Wieruſz, ktoremu Władyſław Jagełło Krol Polſki dał przywiley 1392, aby mogł, ze wſi Michałowa, miałeczko Praſzkę założyć, *feria 2da in craſtino S. Joannis ante Portam Latinam Petricovie*, też ſamę potym laſkę, nowym liſtem ſwoim utwierdźił Krol Kazimierz III 1456 Marcinowi ſynowi Piotra: Obadwa te przywilie podał *per oblatam* do Xiąg Ziemſkich Wieluńſkich, Jan Wieruſz Kowalſki Podkomorzy Wieluńſki w roku 1564. Bieniaſz albo Benedykt Sędźia Ziemſki Wieluńſki, z ſynem ſwoim w roku 1401 fundował Zakonnikow S. Pawła puſtelnika, y kościoły S. Ducha y Nawiedzenia Nayśw: Matki, w dziedźicznym ſwoim miałeczku Wieruſzowie, o czym świadczy erekcya tego mieyſca, ktoremu potym Konwentowi, ſynowie Bieniaſza, Klemens Wieruſz dziedzic na Wieruſzowie Kowalu y Praſzcze, Sędźia także Ziemſki Wieluńſki, Lachold dziedzic na Biały y Czeſzeninie, Bieniaſz dziedzic na Niemoiewie y Oſicku, Władyſław dziedźic na Walknowy, Kaźimierz dziedzic na Stolcu y Wiktorowie, bracia rodzeni, przyczynili fundacyi na dobrach ſwoich dziedźicznych, Stradczu, Zytniewie, y Cieſiołowie, o czym druga erekcya tegoż mieyſca. Ociec ich Podkomorzym Wieluńſkim zoſtawſzy, w roku 1409, dobywaiąc pod Krzyżakami Malborka, zginął, czego dowodem ma bydź nadgrobek iego w Wieruſzowie. Kwitnał potym w roku 1456 Jan Wieruſz Kowalſki Podkomorzy Wieluńſki, ſyn Klemenſa Wieruſza Sędźiego. *Acta Terreſtr: Vielunen feria 2da poſt feſtum S. Joannis Baptiſtæ.* Podkomorzego zaś tego ſyn Seweryn Chorąży Wieluńſki 1489 *Ibidem feria 2da poſt feſtum S. Luc.* Marcin ſyn Seweryna Chorążego y ſam Chorąży Wieluńſki, w roku 1509, Praſzkę miaſteczko y pot Stradcza, od Anny z Praſzki, Marka Gurtatowſkiego małżonki, za pięćſet czerwonych wykupił *Ibidem*; miał za ſoba Annę Garnyſzownę, *Reformat: Act: Caſtr: Wielun: feria 3tia ipſo die Circumciſionis Domini 1510:* z tey zpłodźił Adama Wieruſza, Felixa, Jarosława, Anzelma y Jana: o czym świadczy dział miedzy niemi *in Act: Caſtren: Oſtrzeſ: 1538.* Z tych Adam naprzod Woyſki potym Chorąży Wieluńſki, żona iego Urſzula z Siemowic *Reform: in Actis Terreſtr: Siradien: 1543:* ktorego ſynowie, Jerzy *ſterilis*, Jędrzey dziedźic na Paraſzce, y Mikołay, ktoremu Dorota Madalińſka [*Acta Caſtren: Oſtrzeſſow: 1557*) powiła ſyna Jana, ten z Zofiii Radziątkowſkii miał corki dwie, Dorotę Urbańſka y Zofia Olewińſka Piotra Sędźiego Grodzkiego Wieluńſkiego małżonkę, y ſyna Adama (*Acta Caſtren: Wielun. 1576*) Łowczego Wieluńſkiego, Sędźiego Grodzkiego Oſtrzeſzowſkiego, ten z Apollonii Pigłowſkii [*Acta terreſtr: Caliſ: 1580*] zoſtawił dwoch ſynow, Marcina, ktory z Cecylia Urbańſka żyiąc bezpotomnie, fundował OO Reformatow, tak w Kaliſzu 1631, iako y w Wieluniu 1629, ten pod tytułem Zwiaſtowania Panny Maryi, tamten S. Jozefa; y Seweryna, temu Kryſtyna Madalińſka (*Acta Caſtren: Sirad: 1623*) powiła ſyna Euſtachiego, ktorego z Anny Szczypierſkii były trzy corki, Florencyanna Franciſzkowi Miaſkowſkiemu

dziedzicowi na Gradkowie, Katarzyna Antoniemu Szczurſkiemu, Apollonia Kaźimierzowi Oſſowſkiemu, zaślubione: tyleż ſynow, to ieſt, Hieronim, Marcin y Samuel. Z tych Hieronim Burgrabia Ziemſki Pyzdrſki z Tereſſy Miaſkowſkii (*Acta Caſtren: Caliſſ: 1648,*) zpłodził ſiedm corek, Joannę y Rozalia zakonnice S. Franciſzka w Kaliſzu, Annę naprzod Stefana Moraczewſkiego, potym Maćieia Zakrzewſkiego, Jadwigę, Woyciecha Moraczewſkiego, Barbarę, Sebaſtyana Korzenickiego, Annę, Pawła Starzeckiego, Ewę, Kaźimierza Karſkiego, małżonki, y ſynow dwoch, z tych Jan dziedźic na Macznikach zſzedł bezpotomnie. Drugi Franciſzek, ten ſię zlaczył dożywotnie z Urſzula Rogalińſka Cześnikowna Inowrocławſka, z tey potomſtwo, Jan, Marcin Piſarz Ziemſki Wſchowſki. Euſtachi Rotmiſtrz Hetmański, Franciſzek Reformat, Hieronim bezpotomny, Tomaſz, Maciey, Jozef Kanonik Warſzawſki, Elżbieta, pierwſzym zwiazkiem żyła z Jędrzeiem Bielińſkim, drugim z Hieronimem Kolaczkowſkim Sędźia Ziemſkim Wſchowſkim, Zofia z Antonim Boleſzem Burgrabia Ziemſkim Poznańſkim, y Maryanna Panna. Drugi ſyn Euſtachiego z Szczypierſkii Samuel, ieſt nadgrobek iego zmarłego 1637 w Kaliſzu, ktory o nim świadczy, że był mąż rycerſki. *Starowol: in Monum.* tylko iednę corkę zoſtawił Maryannę Dobkowa. Trzeci Marcin, dwa razy śluby małżeńſkie ponawiał, pierwſzy raz z Zalewſka, z ktorey ſyn Marcyan bezpotomny, y corka Jadwiga wydana za Franciſzka Miaſkowſkiego Mieczника Poznańſkiego y Piſarza Grodzkiego Koninſkiego: drugi raz z Jadwiga Miaſkowſka Kaſztelanka Krzywińſka, ta mu cztery corki na świat wydała, Katarzynę, Jędrzeiowi Bratkowſkiemu, Urſzulę Stefanowi Borzewickiemu, Joannę Zielonackiemu, Zuzannę Dominikowſkiemu, w małżeńſtwo oddane, ſynow tyleż, to ieſt Macieia, Maxymiliana, Jana y Ignacego Podwoiewodzego Sieradzkiego y Łowczego Piotrkowſkiego; od Macieia z Maryanny Doruchowſkii było dwoch ſynow, Ignacy y Franciſzek. Od Maxymiliana z Tereſſy Boianowſkii Jan y Jozef. Od Jana z Konſtancyi Pruſimſkii Marcin y Jozef.

Wieruſz Kowalſki drugi ſyn Marcina Chorażego Wieluńſkiego z Garnyſzowny, poiął Zofia Ozegowſka (*Acta Caſtren: Opocznen: 1546*) z tey miał ſynow, Walentego bezpotomnego. Jana naprzod Komornika, á potym Podkomorzego Wieluńſkiego, temu Elżbieta Dobrzykowſka [*Acta Terreſtr: Wielunen: 1567*) zrodzila Piotra *ſterilem*, y Jana, ktory z Katarzyna Kobierzycka [*Acta Caſtren. Petricov: 1587*] zpłodził corkę Dorotę Mikolaia Sochy Chomętowſkiego małżonkę, ale bezpotomna, ſyna Piotra, ale y ten ſukceſſora żadnego niemiał; y Jana naprzod Komornika á potym Podkomorzego Wieluńſkiego, ten miał za ſoba Annę Madalińſka *Acta Caſtren: Sandomir: 1596*, z ktorey były corki trzy, Jadwiga z Zygmuntem Tomickim, Zofia z Samuelem Szczukowſkim, Konſtancya z Woyciechem Raczyńſkim, wefzły w kontrakty małżeńſkie, y ſyn Mikolay, ten z Tereſſy Złotnickii *Acta Caſtren: Radomien: 1629*, miał ſyna Macieia Stolnika Sieradzkiego, dobr Raſpny dziedzica, temu Anna Rudzká Woyſkiego Radomſkiego corka, *Acta Caſtren: Cracov: 1699*, dwoch ſynow powiła, Jana y Ludwika żyiacych temi czaſy.

Felix trzeci ſyn Marcina Chorażego Wieluńſkiego z Garnyſzowny, miał za ſoba Barbarę Czolczyńſka, *Acta Terreſtr: Sierad: 1543*: z tey było to potomſtwo, Jan bezpotomny, Małgorzata za Mikołaiem Handzel dziedzicem na Mokrſku, Anna za Kaſprem Łaſkowſkim, Barbara za Wawrzyńcem Twardowſkim, y Marcin Kowalſki, ten wſzedſzy w dożywotnia przyiaźń z Urſzula Gizicka corka Abrahama Sędźiego Ziemſkiego Wieluńſkiego, *Acta Caſtr:*

Caſtren: Wielun: 1576: zplodził z niey Elżbietę Jedrzeia Wieruſz Niemoiewſkiego małżonkę, y ſynow, Franciſzka y Wacława *ſterilis*, y Marcina (co ſię pokazuie z działu, ktory czynili w roku 1589 z bracia ſtryiecznemi, Jakuba ſynami, á Felixa Wnukami, to ieſt z Emerandem, Janem, Przecławem, Pantaleonem, Ludgarem y Euſebiuſzem Kowalſkiemi,) ten z Anny Wolickii *Acta Caſtren: Oſtrzeſow: 1598*, zoſtawił Macieia, ktory *tmo voto* poiał był Zofia Moſzczyńſka, *Acta Caſtren: Opocznen: 1628:* z tey trzey ſynowie, Jozef, Franciſzek, y Jacek w Zakonie S. Franciſzka pod ściśleyſza reforma życie ſwoie zkończyli, Franciſzka Gwardyana Wieluńſkiego ieſt *Kazanie pogrzebowe w druku pod tytułem Miſtyczny Jednorożec. ado voto*, miał za ſobą Zofia Zolcka 1642, z ktora był Staniſław Kanonik Warmińſki, Staniſław bezpotomny, Anna Chadzyńſka, y Franciſzek, temu Maryanna Grodziecka, zrodźiła Franciſzka Kawalera Makańſkiego, Annę Stefana Guttetera Dobrocieyſkiego, Elżbietę Mikołaia Głuchowſkiego, małżonki, Adama y Konſtantego bezpotomnych, Staniſława dziedzica na Myśliczewie, Stolnika Inflantſkiego; Jozefa, ktory Deputatem bedac na Trybunał koronny 1715 umarł; atoli z Kryſtyny Uleńſkii zoſtawił ſyna Alexandra y corkę Maryannę. N. Podkomorzy Wieluńſkii miał za ſobą Cieklińſka z ktorey była corka *Kazanie X Oſtrowſk:*

KOWELSKIE Xiążęta herbu Pogonia patrz Sanguſzko. Kniaź Waſili Kowelſki 1528 *Metryka Wołyńſka.*

KOWNACKI herbu Ślepowron w Mazowieckim Woiewodztwie. Jan Cześnik Płocki 1611, Adam w Ziemi Nurſkiey 1648, y Mikołay Kownaccy, ale w Podlaſkim Woiewodztwie. Woyciech w Płockim, Adam w Krakowſkim 1705.

KOWNACKI herbu Suche Komnaty w Ziemi Sochaczowſkiey. Staniſław Kownacki Podſtoli Ciechanowſki 1648. Ignacy w Zakonie Kaznodzieyſkim wydał *Sparta Polſka, albo o Cudownym Obrazie Matki Boſkiey w Łucku in fol: w Zamościu 1703. na końcu położył życie Karola Franka tegoż Zakonu.* Sa y w Woiewodztwie Wileńſkim tegoż herbu. Alexander Kownacki Piſarz Grodzki Wileńſki, zoſtawił z Woyſznarowiczowny ſynow czterech, Marcina, Jerzego, Felicyana y Franciſzka, Marcin był Plebanem Widzkim, Jerzy Woytem Krolewſkim Nowodworſkim, Felicyan maż rycerſki, Franciſzek młodo umarł. Staniſław w Grodzieńſkim powiecie, potomſtwa nie zoſtawił, Kryſztofa ſyn Dominik. Staniſław był Podſtarościm Wołpieńſkim.

Kownia Herb.

TRzy gołe miecze oſtrzami u dołu zchodzace ſię, rękoieściami do gory obrocone, powinny bydź w czerwonym polu. *Okol: tom: 1 fol: 491. Mſ. Xiędza Koiałow:* przydaie, że na hełmie powinny bydź trzy pióra ſtruſie. Z iakiey okazyi y komu ten herb nadany, nie piſza autorowie, atoli może ſię ſnadno każdy domyślić, że za rycerſkie dźieło w nadgrodę był wźięty. Nie wſzyſcy iednak iednymże kſztałtem tego herbu używaią: bo niektorzy pod oſtrzami mieczow, kłada Xiężyc, drudzy między rękoieściami mieczow, gwiazdy dwie klada, trzecia pod Xiężycem. *Długoſ wſpomina*, Staniſława de Paſzochow tego herbu.

Herbowni.

Domaracki *Pachołowiecki* *Suſkraiewſki*
Łoſniewſki *Ptaczek* *Tur*

• *KOWINSKI.* w Płockim Woiewodztwie, Jędrzey Kowiński Poborca łanowego z Seymu 1632, *Conſtit: fol:* 12.

KOWINICKI herbu Trąby w Przemyſłkiey Ziemi. Staniſławowi Kowinickiemu woytoſtwo w dobrach Krolewſkich Wiſſatycze nazwanych, przyznał Krol Zygmunt pierwſzy, ile zdawna Przodkowie iego byli w poſſeſſyi, *in Mſ. Peſticov.* Piotr Piſarz Ziemſki Przemyſłki, ktorego corka Zofia Srzedźińſka, *Okol: tom: 2:*

KOYCZAN Sulkowicz herbu Wężyk, ktory pierwſzy z Panow Litewſkich, herb ten na ſiebie y na ſukceſſorow ſwoich przyiął na Seymie Hrodelſkim 1413.

• *KOZAKIEWICZ.* Marcin Kozakiewicz w powiecie Kowieńſkim podpiſał elekcya Jana III. Kaźmierz 1700.

KOZARSKI herbu Wężyk w Rawſkim Woiewodztwie. Jędrzey Kozarſki z Kozarek z Łyczkowny zpłodźił dwoch ſynow, Łukaſza y Tomaſza Rotmiſtrza, ten pod Smoleńſkiem za Zygmunta III zginął: Babſka dziewiąciu mu ſynow powiła. 1. Staniſław Rotmiſtrz pod Chocimem przeciwko Oſmanowi, od niego z Gorſkii herbu Doliwa było dwoch ſynow, Samuel Kanonik Lwowſki, y Maxymilian. 2. Sebaſtyan. 3. Jan. 4. Wawrzyniec, ktorego z Rylſkii zoſtało potomſtwo. 5. Adam, żona iego Kochanowſka herbu Korwin. 6. Woyciech, ktory z Buialſkiey zoſtawił ſyna. 7. Gabryel 8. Maciey. 9. Stefan, ludźie rycerſcy. Woyciech, Grzegorz, Kaſper, y Stefan Kozarſcy podpiſali elekcya Jana III.

• *KOZARYN herbu Drya* w Polockim Woiewodztwie y w Lidzkim powiecie, *Kotal: in Mſ.*

• *KOZEW.* Stefan Kozew Horodniczy Witebſki 1704 z tegoż Woiewodztwa przydany *ad conſilia* Marſzałkowi konfederacyi Sendomirſkiey 1704. Szczeſna Jakuba de Kozdroy corka, żona Marcina Wolińſkiego. *Okol: tom: 2 fol: 192.*

KO-

K*OZIC herbu Łabęć* w powiecie Lidzkim: iedenże Dom z Jawgelami: Kozic Kaźimierz y Samuel podpiſali elekcya Jana III w tymże powiecie.

KOZICKI herbu Lubicz w Mazowieckim. N. Kozicki miał za ſoba Dorotę Brodowſka herbu Łada. Piotr Poborca w ziemi Ciechanowſkiey 1648 *Conſtit: fol: 12.* Łukaſz w Poznańſkim 1648. Piotr z Kozyczyna Woyſki Czerniechowſki w Krakowſkim 1674. Tereſſa Kozicka obicie ſprawiła do kaplicy S. Xawiera przy kościele S. Piotra w Krakowie, umarła 1703, tamże pochowana. Maciey Rotmiſtrz 150 iazdy na expedycyi Moſkiewſkiey 1665. N. była za Stefanem Kraſińſkim, druga za Janem Kraſińſkim.

Koziczkowski Herb.

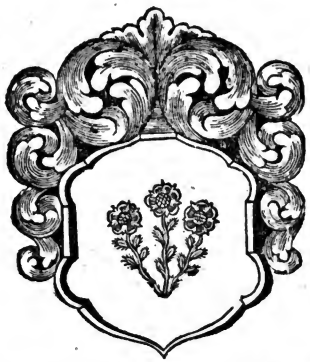

ROże trzy powinny bydź na gałazkach, u każdey gałazki cztery liſki, y lubo ſa przydłużſze gałazki, przecięż korzonkami u dołu wſzyſtkie ſię z ſoba zchodza, ſrzednia roża powinna bydź wyżſza, dwie niżſze, na hełmie y koronie trzy piora ſtruſie. Tak go opiſał *Mſ Zaluſc: o Famil: Pruſkich*: atoli zkadby, kiedy, y komu nadany, nie powiada: tylko przydaie, że ſię nim Koziczkowſcy w Pruſiech pieczętuia z Koźiczkowa; ſa iednak *według tegoż Mſ.* inni Koźiczkowſcy w Pruſiech, ktorych zowia Rycowie czyli Rydzowie, ale inſzego herbu, nie piſze iednak, iakiego.

KOZIEBRODZKI herbu Jaſtrzębiec w Płockim Woiewodztwie. Woyciech z Koźiebrody Kanclerz Gnieźnieński, y Sekretarz Woyciecha Jaſtrzebczyka Arcybiſkupa Gnieźnieńſkiego 1434. *Długoſ pod tym rokiem.* Władyſław w Płockim podpiſał elekcya Jana III. Woyciech miał za ſoba Magdalenę Kraſinſka.

KOZIEGŁOWSKI herbu Zerwikaptur w Krakowſkim Woiewodztwie. Tym niektorzy przypiſuia, co y o Gebułtowſkich herbu Lis z Kozichgłow drudzy twierdza.

KOZIEK herbu Paweza abo Herburth w Litwię kwitną. N. Koźiek, ktorego corka, była za Kniaźiem Teodorem Połubińſkim.

Kozieł Herb.

KOźieł powinien bydź biały w prawa tarczy całym ſoba obrocony, z rogami dwiema na grzbiet zadartemi, na trzech nogach ſtoiący, czwarta lewa przednia trochę do gory podnioſł od ziemi, w polu czerwonym, na helmie z korony pol Kozła przedniemi nogami do gory proſto wſpiętego wychodźić powinno: tak ten herb opiſuie *Okolſki tom: 1 fol: 495:* gdźie ten autor powiada, że ten herb na Slaſku wielu Domom ieſt zwyczayny, ktore tam znacznie y w honory y w doſtatki kwitna, á ſnać z tamtad do Polſki wnieſiony. Zażywaia go w tym Kroleſtwie Wilczkowie o ktorych na ſwym mieyſcu mowić ſię będźie. Kozła w herbach, lubo inſzym kſztaftem, znaydźieſz u Berzewiczow, w Wierufzowy, Pułkożicu, Zerwikapturze y Szembekow.

Kozieł Herb.

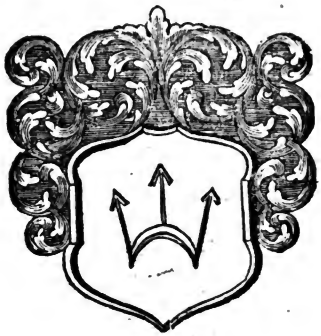

Digitized by Google

POl miesiąca powinno bydź obiema rogami na doł obroconego, strzała iedna we srzodku na barku Xiężyca, drugie dwie na końcach, pole powinno bydź czerwone, na helmie trzy piora strusie, tak go opisał *in Mſ. X. Koial:* Tego kleynotu zażywa Dom Kozlow w Litwie, ktorzy z Siewierza do Litwy się przenieśli, to iest Sawicz *Kożiet* y z bratem swoim rodzonym. Potomstwo ich, iedni się Poklewskiemi, drudzy Jasienieckiemi pisza. Iwan Kożiet Poklewski, miał synow trzech, Fabiana, Gabryela, y Filona. Z tych Fabian Sekretarz Krolewski, Woyski Wileński, Chorąży Ośmiański, syn iego *Kaźimierz*, naprzod Stolnik Upitski, potym Podkomorzy Wendeński, żona iego Krosżyńska, z ktorey miał synow, Jana, Jerzego, y corkę, ktora była za Władystawem Wołowiczem Woiewoda Witebskim Hetmanem Polnym Litewskim. N. Koźiel Starosta Dziśnieński zostawił syna Dominikana. N. Starosta Kurmiałowski 1732. Fabian Poklewski Starosta Dzisnieński, Floryan Horodniczy Osmiański, Jerzy Podczaszy Witebski, Porucznik Powiatu Ośmiańskiego, Samuel Straznik Ośmiański, Jan, Antoni, Michał, Zygmunt, Staniſtaw y Gabryel 1700.

* *KOŻIEŁKOWSKI* w Woiewodztwie Mazowieckim Mikołay Koźielkowski podpisał elekcya Władystawa IV.

* *KOZIELSKI herbu Leliwa.* Wyszli z Korony do Xięstwa Litewskiego. Staniſtaw Koźielski w powiecie Ośmiańskim, synowie iego, Jerzy maż rycerski, drugi Benedykt, trzeci Jan. Daniel brat Staniſtawa w Mińskim Woiewodztwie zostawił syna Władystawa.

KOZIELSKI herbu Rola w Łęczyckim Woiewodztwie. Maciey Rotmistrz sławny na Podolu przeciwko Tatarom, *o ktorym Biel: fol: 645.* Kryſztof y Piotr 1648. Jan miał za soba Brzeska herbu Okisza.

KOZIENIECKI. N. Kozienieckí, Bielski, Warecki, Nowotargski Starosta 1648. w powiecie Orszańskim.

* *KOZIERADZKI herbu Korczak*, patrz Bohowityn. Michał Bohowityn Koźieradzki, ktorego corka Katarzyna była za Przecławem Hornowskim Sędzia Ziemskim Brześcianskim. Anna, Łoski Stefana Marszałka Mozyrskiego, małżonka. Jan miał za soba Alexandrę Iwanicka. Kryſtyna Bohowitynianka Lwa Xcia Woronieckiego małżonka, N. Gabryela Mokosieia.

KOZIEROWSKI herbu Dołęga w Krakowskim Woiewodztwie y na Dobrzyńskiey. Hieronim Koźierowski w Woiewodztwie Brzeskim Kuiawskim 1632. N. Koźierowska Kryſztofa Mietelskiego małżonka. Dorota Zakonnica Sadecka, Marcin w Ziemi Dobrzyńskiey 1648. Staniſtaw 1705 w Krakowskim, Jędrzey 1703. Jakub w Plockim 1632. Jędrzey z Czerniewskii urodzony, miał za soba Sobiekurska, z tey zpłodził synow dwoch, Jana y Woyciecha. Jan poiął Ledochowska, corek z teyże Sobiekurskii były trzy, Maryanna Izbińska, Konſtancya *1mo voto* Nieławicka, *2do voto* Wiszowata, y Alexandra Kocieńska.

KOZIEROWSKI herbu Jelita z Koźierog, ktorych nasi Pisarze zowia Kozlarowskiemi, w Woiewodztwie Sieradzkim, w Powiecie Piotrkowskim. Maciey Kozierowski miał za soba Magdalenę z Zborowa, z ktora zpłodził dwoch synow, Staniſtawa y Wawrzyńca. Z tych Wawrzyniec z Elżbiety Roxyckii synow trzech zostawił, Piotra *ſterilem*, Staniſtawa, ktorego z Mosżeńskii Chorążego Sieradzkiego siostry, syn, na woynie zginął: y Woyciecha, ktory z Krusżeńska corkę zpłodził Adamowi Łackiemu w Łękach zaślubiona. Staniſtaw zaś brat Wawrzyńca, z Komorowska z Komorowa pod Uiazdem w

Łęczyckim, miał ſyna Jana, y corkę Rzeczkowſka w Rzeczkowie w parafii Bętkowſkiey. Janowi, Wiikoſzewſka herbu Jelita z Wilkołzewy w powiecie Piotrkowſkim, powiła corki dwie, Sierſka y Chuſtecka w Chuſtkach za Skrzynnem, ſynow zaś ſześciu, Bartłomieia, Kryſztofa, Wacława, Seweryna, Jana y Woyciecha. Z tych Bartłomiey, ktorego wſpominaia Xięgi Grodzkie Opoczyńſkie 1599 z Pomianowny herbu Pomian zpłodźił dwoch ſynow, Stanisława y Piotra. Staniſław poiał Potocka herbu Pilawa, corkę Maxymiliana w Woiewodztwie Sendomirſkim, w Woli Wielkiey pod Zarnowem, z ta miał ſynow trzech, Adama, Dominika y Marcina, zeſzli młodo: corek pięć, iedna za Rogowſkim w Rawicy w Rawſkim. Druga za Grotowſkim w Sendomirſkim. Trzecia za Stokowſkim Mikołaiem w Choynach w Łęczyckim. Czwarta za Zdrowſkim, w Sieradzkim. Piata za Łopateckim, w Sieradzkim. Piotr dziedzic Zakrzewa y Lubiatowa w powiecie Piotrkowſkim, *imo voto* poiał Stokowſka, z Domu Politalſka, z ktora ſterilis, *ado voto* Annę Duninowną Brzeźińſka Hieronima Miecznika Sendomirſkiego corke, a nabywſzy w Sendomirſkim dobr, Raczki, Dobromierze y Wymyſtow, w zamianę za Zakrzew y Lubiatow, zpłodźił ſynow, Samuela y Zbigniewa, y corkę Katarzynę, ktora wydał za Kryſztofa z Nadola Łackiego herbu Jelita w Woiewodztwie Sendomirſkim. Samuel Stolnik Dobrzyńſki ożenił ſię z Ludowika Reiowną, Boguſława Podczaſzego Grabowieckiego corką, Bobrownik y Rzewuſzyc w powiecie Chęcińſkim leżących, dziedźica, ale z nia żył *ſterilis* Zbigniew z Salomea Bogucka herbu Krzywda, Macieia Podſtolego Podlaſkiego corka, ktora urodźila Odyńcowna, z niey ſynowie: Ignacy w duchownym ſtanie. Antoni Podſtoli Bracławſki, poiał Maryannę Rogolińſka Podczaſzyna Belzka, z domu Stradomſka, ktora urodźila Małachowſka.

KOZIETULSKI herbu Abdank piſza ſię z Kożietuł. O nich obſzerniey mowić będę pod Skarbkami, ile że ſa iedneyże dzielnice z niemi, tu tylko przydaie, że ieden z nich miał za ſoba *imo voto* Katarzynę Ligęźiankę, z ktorey zpłodźił corkę Zofia, Adama Kazanowſkiego małżonkę. *ado voto* Przerębka, z ktorey ſynowie, Jan *ſterilis*, y Jedrzey. Adam bezpotomny, corka Helena Stradomſka. Kryſtyna Koźiatuſka Marcina Lanckorońſkiego małżonka.

Kozika herbu Zkrzyżłuk.

Łuk Tatarſki, powinien bydź do gory cięciwa obrocony, na niey, krzyż złoty ſtoi, *Okol: tom: 3 fol: 349*, ktory ten herb zowie Zkrzyżłuk, to ieſt łuk z krzyżem, y przydaie, że nadany Przodkowi Koźikow Familii, za znaczne zwycięſtwo, ktore za iego powodem otrzymano nad Tatarami nieprzyiaciołami Krzyża Swiętego. *W Metryce Wołyńſkiey* 1528, czytam Jedrzeia Michailowicza Kniażia Koźikę, y drugiego Iwana. N. Koźika miał za ſoba Barbarę Xiężna Porycka. N. Koźiczanka była za Mikołaiem Xćiem Zbarazkim Staroſta Krzemienieckim. Jednych z nich widzieć nadgrobki w Kiiowie, ktorzy w Greckiey religii y Schiźmie poumierali, drugich w Sokalu u OO Bernardynow. Piotra wſpomina *Januſ: Stat: fol: 115*. Jerzy 1632, Tomaſz Podſtoli Wołyńſki, poſtował na konwokacya 1632, y na Seym 1638 *Conſtit. fol. 19, 1 1653 fol 12*. Jerzy y Wacław 1648. Koźika Podkomorzy Wołyńſki, ktorego ſyn z Fredrowny, także Podkomorzy Wołyńſki. *Glinka Zwierzyniec fol. 98*, Gdy Moſkwicin, Smoleńſk opanował, Koźikowie znacznych dobr ſwoich w tym Woiewodztwie odſtąpiwſzy, przy Polſzcze zoſtali. *Paproc: zu Gniazdie fol. 1181.* KO-

Digitized by Google

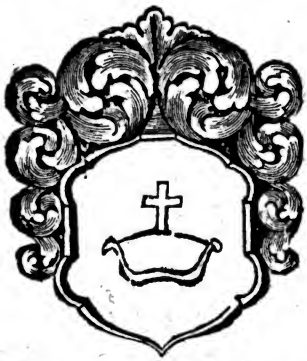

KOZIKOWSKI w Podlaſkim Woiewodztwie Alexander Koźikowſki podpiſał elekcya Jana Kaźimierza Krola. Scibor Kanonik Krakowſki 1565 na liſcie Auguſta I Miaſtu Lwowſk: danym.

KOZIMINSKI. N. Koźimińſka żona Jakuba Potockiego herbu Pilawa.

KOZINSKI herbu Kierdey w Wolyńſkim Woiewodztwie. Do tych referuie *Okolſki* Kaſztelana Wolyńſkiego Koźińſkiego, Adam mu imie było, znacznego Collegium naſzego Łuckiego Dobrodźieia. Kozyńſki Melchior 1619 *Acta Caſtren: Opocznen.*

KOZINSKI herbu Zagloba także na Wołyniu, o nich piſze *Okolſki*, luboć on herb ich zowie Koilenczykiem albo Zdanem, *Koiałowicz* zaś Zagloba, z ta tylko rożnica, że nie przez podkowę ſzabla idźie, ale nad podkowa ſtoi oſtrzem do gory, á na helmie miaſto ſkrzydła, kłáda piora ſtruſie trzy. Iwan Tychno, Olechno, Siemion, Koźińſcy, Ziemianie Wołyńſcy 1628, *Metryka Wołyńſka.* Grzegorz Chorąży Wolyńſki, Jan brat iego, obadwa ludźie rycerſcy, Tychno y Michał. Gabryel pod Sokalem zabity. Samuel 1648. Piotr 1674 na Wołyniu.

KOZLATKOWSKI herbu Srzeniawa w Sieradzkim Woiewodztwie.

KOZŁOWSKI herbu Jaſtrzebiec w Wołyńſkim Woiewodztwie y Mazowieckim. Mikołay Kozłowſki Podſędek Sanocki, poſeł na Seym 1618, ztamtad deputat na Trybunał Radomſki, *Conſtit: fol: 4. y 1620 fol: 20.* Tomaſz y Adryan, o ktorych *Konſtytucya 1676 fol: 62.* Paweł Regent Kancellaryi Bydgoſkiey, żona iego Trzebińſka herbu Szeliga 1700. Anna była za Woyćiechem Bielſkim herbu Srzeniawá. Tomaſz Jacek Stolnik Czerſki 1688. Franciſzek Kanonik Łucki, Dźiekan Włodzimirſki. Proboſzcz Koniuſki 1701.

KOZŁOWSKI herbu Lis. Długoſz o nich wſpomina. Paweł Kozłowſki Soc: JESU wydał do druku. *Faſciculū Obſervationū, Precationū & Indulgentiarum Congregationis B. Mariæ Virginis, ſub titulo Immaculatæ Conceptionis & feliciſſimi tranſitus 1645 Varſaviæ in 12.* y znowu pod tytułem *Faſciculus Congregationis &c. Varſaviæ edit: 3. 1647 in 16 & 1662 Dantiſci.* Y po Polſku *Snopek nabożeńſtwa in 12 C. D. y 1657 y 1662, y 1643. in 12mo.* N. Kozłowſki S. T. Doctor, ktoremu Jedrzey Laſkarys Biſkup Poznańſki chciał tego Biſkupſtwa uſtąpić. *Dług: in Vitis Epiſc: Poſnan:* Przywiley Ziemowita Xiążęcia Mazowieckiego dany 1408, wſpomina

Digitized by Google

tych, Pankracego, Wawrzyńca, Woyciecha, Piotra y Wſzebora Kozłowſkich. Od tych był Wawrzyniec Sędźiego Grodzkiego Płockiego ſyn, ktory na Podolu mężnie ſobie poczynał, Iwonie Hoſpodarowi Wołoſkiemu z ludźmi Polſkiemi przyſzedſzy na ſukkurs, tam ſercem wielkim potykał ſię z Turkami, atoli wźięty w niewola od nich, wolność ſobie kupić muſiał.

KOZŁOWSKI herbu Wieże na Slaſku. Z tych był Kaſper Kozłowſki dziedzic na Adamowicach, Sędźia Ziemſki Xięſtwa Opolſkiego y Raciborſkiego, 1607, ci od Raſzycow tegoż herbu idą; lubo ſię potym Kozłowſkiemi nazwali. Władyſław z Łęczow 1704 podpiſał Konfeder: Sendom: Konrad Kozłowſki Kanclerz Xiążęćia Bernarda Opolſkiego 1400, *u Paproc: in Strom:*

Kozłowski Herb.

* MA bydź mur na ukos, od gory walacy ſię, na hełmie nad korona, dwa rogi bawole, albo traby myśliwe, u każdey boku, cztery iaſtrzębie dzwonki: acz kroniki Niemieckie maią ſkrzydło ſępie, czyli orle; *mowi Mſ. Zaluſc: o Familiach Pruſk:* y przydaie, że ſię iedni z nich z Kozłowa, drudzy z Kłotki, inni z Laſkowic, piſali. Jedrzey Kozłowſki w Jeleńcu, miał za ſoba Koſſowne, ſyn iego na dworze Radźiwiła Xiążecia Kanclerza. N. miał za ſoba Łaſzewſka, z ktorey corka była za Białoblockim. Tomaſz Jacek Stolnik Czerniechowſki 1697. Jozef w Zakonie naſzym.

* *KOZMIAN herbu Nałecz* w Chełmſkiey Ziemi, na hełmie iednak trzy piora ſtruſie kłada. N, Kożmianowna była za Adamem Jawgelem. Simona męża rycerſkiego ſyn Staniſław zpłodźił Tomaſza, ten z Wiśniowſka zoſtawił Walentego, temu Stawſka powiła Jędrzeia Piſarza Grodzkiego Kraſnoſtawſkiego Sędziego Kapturowego Ziemi Chełmſkiey 1733, ktorego z Anny Tarnowieckii potomſtwo, Maryanna Łaznińſka y Tereſſa Gałęzowſka y ſyn, Marcin.

KO.

Digitized by Google

KOZMINSKI herbu Lubicz w Plockim Woiewodztwie y na Rusi, *Paprocki. Okolſki* zaś opuścił Anna Kozmińſka była za Chrościchowſkim, druga za Kazimierzem Brodowſkim herbu Łada.

KOZMINSKI herbu Poray w Wielkiey polſzcze. Jan Gruſzczyńſki Arcybiſkup Gnieźnieńſki, od Hinczy z Rogowa Kaſztelana Sendomirſkiego Koźmin kupił, przed rokiem 1473, iako ſię mowiło pod Gruſzczyńſkiemi, ktory iednemu z braci tego Arcybiſkupa, ktorych było kilku, gdy ſię działem doſtał, nowa w Domu Porayczykow Gruſzczyńſkich, zaczął Familia Koźmińſkich, á z tad poznać, że ci Kozmińſcy o ktorych naſi hiſtorycy przed 1473 rokiem piſali, nic nie należa do tego Domu, ktoryby zaś z braci Arcybiſkupich, był początkiem tego Domu, wiedźieć pewnie nie mogę, domyślam ſię tylko, że idą od Bartłomieia z Iwanowic Kaſztelana Kaliſkiego drugiego brata, ile że ſię y Koźmińſcy zdawna z Iwanowic piſza. Roch Koźmińſki Staroſta Oſtrzeſzowſki, umarł 1550, *Acta Caſtren: Oſtrzeſſov:* w tym roku, takbym rozumiał, że to był wnuk, albo też ſyn ktoregokolwiek z braci wſpomnionego Arcybiſkupa. Kwitnał potym Jan Kozmińſki Łowczy Kaliſki, ktorego żona Katarzyna Zarębianka Kaſztelanka Nakielſka 1583 *Okol: tom:* 3 *fol: 320.* Piotr Cześnik Kaliſki, deputat do Kwarty *Conſtit:* Jan z Iwanowic Koźmińſki Staroſta Powidzki, z Załuſkowſkii zoſtawił ſyna także Jana, umarł 1671. temu Maryanna Miaſkowſka wielkiey pobożności białogłowa, powiła corkę Annę Bułakowſka Podczaſzyna Poznańſka, Fundatorkę Rezydencyi naſzey Wſchowſkiey, y oſobliwſza Dobrodźikę dwoch naſzych Collegia, Poznańſkiego y Kaliſkiego: ſynow zaś dwoch. Z tych pierwſzy Adam, naprzod Miecznik Kaliſki, potym Kaſztelan Rogoźińſki, deputat na Trybunał Koronny w roku 1693, łaſki iego dość ſzczodre na ſiebie zapiſało więczney pamięci Collegium naſze Kaliſkie, tamże y z Oycem ſwoim pogrzebiony; trzy razy śluby małżeńſkie ponawiał; pierwſzy raz z Katarzyna Zakrzewſka Podſtolanka Kaliſka, z tey była Anna Gorzeńſka Podczaſzyna Kaliſka. Drugi raz z Zofia Mielżyńſka Kaſztelanka Srźemſka, z tey ſie urodźił Maciey teraźieyſzy Kaſztelan Poznańſki, a przedtym Kaliſki. á naypierwey Podczaſzy Poznańſki, poſeł na Seym 1729, miał za ſoba Zofia Mycielſka Chorażankę Poznańſka, z ktorey miał ſyna iednego y corkę, ale w dzieciństwie pomarli, po niey Tereſſę Potocka Woiewodzanke Czerniechowſka, ta powiwſzy mu iedynaka ſyna Teodora, młodo zeſzła z świata 1732. Trzeci raz z Apollinara Gaiewſka Kaſztelanka Santocka, z tey ieſt ſyn Ignacy, y corek cztery, Barbara Rychłowſka Chorążyna Sieradzka, Eleonora Jaraczewſka Starościna Solecka, Helena Panna umarła, y Ludowika w Zakonie Cyſtercyeńſkim w Ołoboku. Drugi ſyn Jana z Miaſkowſkii, Piotr. naprzod Podſędek Wſchowſki, potym Sędźia Ziemſki Kaliſki, Vice Marſzałek Trybunału Koronnego, młodſze lata ſwoie na woiennych expedycyach ſtrawił, iuż pod Wiedniem, iuż pod Strygoniem, iuż w Wołoſzech, iako y brat iego Adam, pod Chocimem y indźiey, pierwſzym zwiazkiem miał za ſoba Dźierzbińſka, z ktora zpłodźił dwie corki, Annę Bielicka y Urſzulę Niemoiewſka, á teraz Zakrzewſka Piſarzowa Grodzka Poznańſka, y ſyna Jana, ktory w woyſku wiek młody y życie zakończył. Drugim zwiazkiem Janicka, z tey było dwoch ſynow, ieden Woyciech, Barbary Sokolnickii Chorażanki Wſchowſkiey, małżonki ſwoiey, młodo odumarł, nie zoſtawiwſzy z niey tylko corke. Drugi Lew Podczaſzy Kaliſki, poiał w dożywotnia przyiaźń Tereſſe Ponińſka Kaſztelankę Poznańſka, zmarła 1733.

Stryieczny brat Jana Staroſty Powidzkiego był Podſędkiem Kaliſkim (był to Piotr naprzod Cześnik Kaliſki, poſtuiacego na Seym 1629 deputatem zapiſano do Kwarty Rawſkiey, *Conſtit: fol: 26,* 1632 Sędźia kapturowy generalny w Warſzawie pod czas elekcyi *Acta interregni* y 1633 poſłował na

Seym, *Conſtit: fol: 26.* W roku 1641 iuż Podſędek Kaliſki, Kommiſſarz do pogranicznych differencyi, *Conſtit: fol: 19* á boday to nie tenże ſam Piotr pierwſzy kalwińſkie błędy odrzuciwſzy, przykładem ſwoim, cały Dom Koźmińſkich do Rzymſkiego katolickiego pociągnął kościoła; ſyn iego zpłodził Staniſława Kanonika Chockiego, y Władyſława Kuſtoſza Chockiego) tego Podſędka Kaliſkiego były trzy corki, Wierzbińſka, Koſicka y Zychliń-ſka y ſyn Bartłomiey, ten Władyſława ſyna zoſtawił, z Szczanieckii zaś *ex zdo voto* Michała, ktory z Bułakowſkii miał ſyna Zygmunta y corkę Ewę; z Strażycowny zaś kilka corek y ſyna. Drugi ſyn Bartłomieia Jan, ktory z Heleny Biernackii zpłodził ſyna Franciſzka Soc: JESU y corki trzy, Alexandrę Wargawſka, Tereſſę, y Rozalia: z Grabińſkii zaś drugiey żony, ſyna Michała, Trzeci brat ſtryieczny Staroſty Powidzkiego, Mikołay, ten dwie corki zoſtawił, Kuczkowſka y Roſowſka. O Koźmińſkim wſpomina *Kochowſki Annal: Polon: climac: 2 lib: 2 fol: 126, y Twardowſki w Woynie domowey pundt: III fol: 180*, że w roku 1656 przeciwko Szwedom z Piotrem Opalińſkim Woiewoda Podlaſkim woiuiąc, życie y krew wylał pod Leſznem. Ewa Koźmińſka corka Staniſława, była za Jędrzeiem Modlibowſkim herbu Drya Sędzia Ziemſkim Kaliſkim. Sa y pod Oſtrogiem Koźmińſcy tegoż herbu, to ieſt rożą białey o pięciu liſtkach, z tych był Stefan, przez lat 26 żołnierſka ſłużył, ſyn iego Konſtantyn 1696,

KOŹNICKI herbu Nowina w Sendomirskim Woiewodztwie. Jakub Koźnicki, *Camerarius Judicii Regiæ Curiæ*, na liście Kazimierza Wielkiego 1366, *u Paproc: o herb: fol: 53.* Floryan pod Pleſzkowem mężnie ſtawał, *Paproc: fol: 406.* Daniel z Koznic Koźnicki poſeł na Seym 1638, *Conſtit: fol:* 35.

KOZNIEWSKI herbu Oſtoia w Ziemi Ciechanowſkiey. Jakub z Koźniewa Stolnik Wyſzogrodzki 1529 podpiſał dekret Mazowiecki przeciwko heretykom, *u Łubien; in Epiſc: Płoc:* Mikołay Staroſta Wyſzogrodzki, Zakrocimſki, Nowomieyſki, zoſtawił ſyna Walentego, tego z Wężowny dway ſynowie Mikołay y Staniſław.

KOZUBA herbu Mora w Ziemi Warſzawſkiey. Ja Kozubowſkich czytam w Woiewodztwie Łęczyckim, Michał, Adam, Łukaſz, Alexander, Staniſław 1648, Kazimierz 1674.

KOZUBSKI herbu Abdank w Sieradzkim Woiewodźtwie. Bernard Kozubſki za czaſow Paprockiego bo Okolſki ich opuścił, maż wyborny, zoſtawił pięciu ſynow y corki, ktore dzieci zpłodził z Anna Kurpiowna herbu Slepowron: przydaie y to tenże autor, że ſa iedneyże dzielnicy z Magnuſkiemi. Piotr 1633. Woyciech Komornik Sieradzki 1648 w Sieradzkim. Michał z Magnus Staroſta Horodelſki, Litwińſki, Pułkownik Krolewſki, y Jan Staniſław z Magnus Kozubſki w Woiewodztwie Bełzkim 1674. Staniſław Podczucznik Chorągwie Pervhorſkiey, ale go *Mſ. X. Koiał:* do Slepowronow pociąga.

**KOŻUCHOWSKI herbu Doliwa* w rożnych Woiewodztwach rozrodzeni: gniazdo iednak tego Domu pierwſze ieſt Kożuchow w Czerſkiey ziemi, ſześć mil od Czerſka: z ktorych Kazimierz w roku 1697 dziedzic na tymże Kożuchowie, kwitnał. Staniſław Kożuchowſki, żona iego Dorota Majowna z Kaſztelanki Sieradzkiey zpłodzona 1622 *Epithalam: Mathiæ Jacuſſov:* Alexander Podſtarości y Sędzia Grodzki Krakowſki 1622. Staniſław Stolnik Kaliſki z Seymu Kommiſſarz do pogranicznych od Slaſka dyfferencyi 1667, *Conſtit. fol. 21.* Alexander Cześnik Wieluńſki, ktorego ſyn Mikołay 1701. Staniſław brat Alexandra Cześnik także Wieluńſki, ktorego ſyn Alexander; był potym ten Staniſław Podczaſzym tamże 1704, Michał Adam Kożuchowſki Archidyakon

Digitized by Google

dyakon Chełmski, Proboſzcz Sieniński, Sekretarz Krolewski Doliwczyk 1687. N. Chorąży Krakowski 1688 dobroczynny na Collegium Krakowſkie u S. Piotra. N. Kożuchowſka Białoglowſkiego, druga Kazimierza Dunina, małżonki. Woyciech y Jan w Sendomirſkim 1632.

KOZUCHOWSKI herbu Roch albo Pierzchała w Ziemi Warſzawſkiey, Jedrzey 1632 Marcin Podczaſzy Drohicki, miał za ſoba Anne Glinczankę, z ktorey ſynow dwoch, Karol *ſterilis* y Staniſław, ten naprzod miał za ſoba Głębocka, po niey Szandyrowſka, ſynowie iego, Jozef, Alexander y Jan, Staniſław Pisarz Skarbowy 1632. Jan Łowczy Podlaſki. Jednaż ich dzielnica z Zaboklickiemi

KRAIEWSKI herbu Jaſienczyk w Mazowieckich Woiewodztwach, Balcer y Jakub w Ziemi Łomżyńſkiey 1632. Piotr Zupnik Zakrocimſki, Samſon z Krain Warmińſki Kanonik y Officyal Generalny, Olomuniecki Kanonik. Jan Kanonik Płocki, y Wawrzyniec w Woiewodztwie Płockim 1632. Marcin Kanonik Poznańſki, 1623. Staniſław naprzod Proboſzcz Kaliſki, Kuſtoſz Łowicki, Kanonik Gnieźnieński, potym Proboſzcz Gnieźnieński, Proboſzcz S. Michała w Krakowie, Regent Koronny, po trzy razy Adminiſtrator Arcybiskupſtwa Gnieźnieńskiego *Sede vacante*. tyle razy prezydował w Trybunale Koronnym, Parczycki zbor demoliował, umarł 1694, pochowany z nadgrobkiem w Częſtochowie. Brat iego Woyciech Dziekan Łowicki, Proboſzcz Kaliski, w Makowie kościoł reſtaurował, Dziekania w Łowiczu wyſtawił. Sioſtra ich była za Jakubem Rutkowskim. N. Pawła Konopki małżonka. Felicyan Staroſta Goſtyński, y Strzelecki, poſłował na konwokacya 1696, trzeci brat ich, czwarty zaś Jakub Cześnik Zakrocimski w Poſtolinie kościoł laskami ſwemi ozdobił. Jozef Michał Jaſienczyk Kraiewski, Nowogrodka Siewierskiego Chorąży, z Seymu 1703 Kommiſſarz do rewizyi skarbu Koronnego, *Conſtit. fol: 13.* Maciey w Ziemi Łomżyńskiey, Staniſław z Kraiewic, Woyciech y Jan w Ziemi Wyſzogrodzkiey. Jan Cześnikowicz Zakrocimski poſeł na Seym 1730.

KRAIEWSKI herbu Łabęć Ci od Duninow Szpotow ſwoie początki wźieli: *Gaſpar Jongelinus in Purpura D. Bernardi* wſpomina Jędrzeia Szpota z Kraiowa, Opata Wachockiego, Biskupa Laodyckiego, Suffragana Krakowskiego w roku 1547, á przedtym kwitnął Mikołay Primus Graiewski Biskup Przemyſłki dzieſiaty, takem go y ia położył w tomie pierwſzym, atoli powinno bydź Kraiewski, umarł wedlug *Nakielſkiego* w roku 1498 z okazyi zażalonego ſerca, pochowany w ſwoiey katedrze, ktora świeżo z zamku przeprowadźiwſzy, w nieście ofiadził, to *Nakielſki*; atoli inſzy to Mikołay herbu Odrowąż Biskup Przemyſłki uczynił, nie on; iako ſię na ſwym mieyſcu mowiło. Hieronima Kraiewskiego Proboſzcza Pultuskiego, Prałata pobożnośćia y dowcipem znakomitego nadgrobek znaydźieſz. *u Paproc: o herb:* Sa y w Litwie Kraiewſcy Łabęciowie. Jan 1632 w Trockim Woiewodztwie. Staniſław w Smoleńskim 1648 Modlińzewſcy, Szpotowie, Prymuſowie, iedneyże z niemi dzielnicy.

KRAIEWSKI herbu Leliwa. Y tych drudzy piſza Graiewski, Jędrzey z Kraiowa Podkomorzy Kuiawski. na przywileiu Miaſta Krakow: 1424. Paweł Proboſzcz Wſzyſtkich SS. w Krakowie 1525 na przywileiu tegoż miaſta. Jędrzey Archidyakon Krakowski, Kanonik Poznański, Zygmunta Auguſta Sekretarz, mąż w karności kościelney wytworny, w zabiegach koło dobra kościelnego nie ſpracowany, umarł 1573, iako opowiada iego nadgrobek w Krakowie na Zamku z herbem Leliwa. *Starowol. in Monum:* Piotr Kraiowski Rotmiſtrz 1606. Maciey w Woiewodztwie Ruskim 1632. Staniſław deputat na Trybunał Koronny 1725. W roku 1528 Siemion Kraiewski Ziemianin Wołyński. *Metryka*

Wołyńſka. Jan podał do druku. 1. *Zgoda y pokoy, to ieſt o pokoiu miedzy Krolem y Rokoßanami, wierß polſki in 4to w Krakowie 1608.* 2. *Chronologia Sigismundi III Regis Poloniæ, wierßem Polſkim opiſana, y z figurami ſtychowanemi, w Krakowie 1615 in fol.*

**KRAINSKI.* w Sieradzkim Woiewodztwie. Kryſztof Krainſki Łowczy Sieradzki, dziedzic na Hermanowicach, miał za ſoba Katarzynę Gumowſka, z ktora zpłodził dwie corki, Eleonore, ktora pierwſzym zwiazkiem żyła z Michałem Hoſzowſkim Stolnikiem Inflantſkim, drugim z Macieiem Dmińſkim Łowczym Ciechanowſkim, y Annę Woyciecha Dęby małżonkę: ſynow zaś trzech, Marcin Łowczy Sieradzki, żona iego Tereſſa Przedwoiowſka. Jan Cześnik Dobrzyńſki, żona iego Dzwonowſka, y Jozef Stolnik Ciechanowſki. Kryſztof *in 4to, 1602 wydał Katechizm heretycki, z naukami, pieśniami, modlitwami.*

KRAKOWIECKI herbu Bończa, z Fredrami iedneyże dzielnicy. Do nich, ile ſię domyślam, należa Krakawowie, ktorzy wynioßſzy ſię z Polſki do powiatu Lemburſkiego, na ten kſztalt herb ſwoy przeformowali, tarcza na dwie części przedzielona wzdłuż, po iedney ſtronie iednorożec ſtoiacy na tylnych nogach, po drugiey grabie utkwione, koloru żołtego, w polu niebieſkim, nad helmem, modre dwa ſkrzydła, barkami do ſiebie obrocone. Z tych był Reinhold Staroſta Lemburſki 1646, ktory Ludowikę Krolowa koſztownie przyimował. *Gerard: Nedas:*

**KRĄKOWSKI herbu Trąby.* Sa w Kaliſkim Woiewodztwie. Stoiany ich dziedzictwo trzy mile od Kaliſza. Z tych Sebaſtyan Krakowſki 1696. Krakowſka Zaleſkiego małżonka.

**KRAKOWINSKI.* Jędrzey y Staniſtaw w Ziemi Sochaczewſkiey. Jan Krakowiński w Ziemi Warſzawſkiey podpiſali elekcya Jana III.

**KRAMPTEMER.* Rafał Kramptemer z Woiewodztwa Malborſkiego podpiſał elekcya Jana Kazimierza.

* *KRAMKOWSKI.* w Lubelſkim Woiewodztwie. N. Kramkowſki miał za ſoba Kurdwánowſka, z ktorey corka Holenkowſka.

**KRĄPIEWSKI herbu Korab* Z Woiewodztwa Krakowſkiego przeniesli ſię do Litwy, y oſiedli w powiecie Wilkomirſkim, Z tych Kryſztof Krapiewſki, miał ſynow, Jerzego y Władyſtawa, brat Kryſztofa był Erazm Krapiewſki.

KRASICKI herbu Rogala. Ci od Siecińſkich tegoż herbu ſwoie poczatki wzieli. Jakuba albowiem Siecińſkiego, z Orzechowſki trzech ſynow, Kraſickiemi ſię z Kraſiczyna piſać poczeli. Pierwſzy Alexy Woyſki Przemyſlki *Conſtit: 1578 fol: 348,* na dworze Krola Auguſta I znacznie ſię bawił, miał za ſoba Nowomieyſka herbu Wilcze Koſy, z ta zpłodził ſyna Jana y corkę Barbarę Zarſzyńſka: po Nowomieyſkii poiał Fredrownę Zofia, z tey byli ſynowie y corki, umarł 1580. Marcin drugi brat Alexego, mężnie ſobie w rożnych okazyach z nieprzyiacioły poczynał, miał za ſoba Manaſterſka z Mielnowa herbu Pilawa. Od tych dwoch braci potomkowie: naprzod Jan Stolnik, á daley Podkomorzy Ciechanowſki, poſtował na Seym 1634, ztamtad Kommiſſarz do zaplaty woyſku, *Conſtit: fol: 8.* Hieremiaſz Proboſzcz Przemyſlki, wſpomina go Synod Dyecezyi Przemyſlkiey 1621, y *Joan: Argentus de reb: Soc:* na naſze albowiem Collegium Przemyſlkie był dobroczynny, znacznemi go ialmużnami przy poczatkach fundacyi tey ratuiac, zabity niewiedźieć od kogo w właſnym domu ſwoim 1621 *Hiſtor: Coll: Premisl:* Jakub wiele łaſk Nowicyatowi naſzemu Krakowſkiemu, oſobliwie w Xiegach wyświadczywſzy, ſiebie potym Panu Bogu na wieczna ſłużbę oddał, iakoż żył świątobliwie y naymnieyſzych przeſtrzegaiac regul, átoli ucząc ſię Teologii w

Pozna-

Poznaniu, zasnał w Panu *Annua Soc: impreſſe 1607 fol: 407.* Kraficka urodziła Koniecpolſkiego Oyca Woiewodźiny Rawſkiey Zatuſkii. Kraſicka z Siecina była za Piotrem Grochowſkim.

Staniſław Kaſztelan Przemyſłki Ochmiſtrz Krolowy 1596; trzeci brat Marcina y Alexego, był wprzod Obożnym Koronnym, Lubomſkim, Bolemowſkim Staroſta 1589, z ktoremi tytułami podpiſał liſt Zygmunta III *Okolſk: tom: 3*, ten z młodych lat ſwoich na dworze ſię Krolewſkim bawił, u trzech Krolow, Auguſta, Henryka y Stefana, w roku 1563 we Lwowie dekretowi Krolewſkiemu za doſyc czyniac, Tomizy wichrzacemu w Wołoſzech, kazał głowę uciąć: w potrzebie z Gdańſzczany, y z Moſkwą, y ź Tatarami meſtwo iego znacznie ſię pokazało, w roku 1579 odbierał Połock od Moſkwy *Bielſki fol: 614 y 765.* Był człowiek ludzki, y dla tego wſzyſtkim miły, w rycerſkich dźielach biegły, ludźi madrych kochaiacy, ſzczerości wielkiey; miał za ſobą Zorawińſka herbu Korczak, z tey ſynow zoſtawił dwoch, Jerzego y Marcina; ponowił ſluby z Jakubowſka herbu Topor Starościna Lubomſka, była y corka iego za Staniſławſkim Podczaſzym Sanockim, matka Balcera Podſkarbiego Koronnego *Geneak: Staniſław:* druga Katarzyna Jana Daniłowicza Woiewody Ruſkiego małżonka.

Marcin Woiewoda Podolſki, Staroſta Przemyſłki, Bolemowſki, Lubomſki, młodſzy ſyn Staniſława Kaſztelana Przemyſłkiego, ten młodſze lata ſwoie naprzod na dworze Karola Arcyxiążecia Auſtryi, á potym Zygmunta III Krola Polſkiego, polerował, w krotce potym wźiął Kaſztelania Lwowſka, z ktorym go tytułem wſpominaia *Konſtytucye 1627 y 1629 fol: 15:* z tego krzeſła wſtąpił na Podolſkie, na ktorym życie zkończył w roku 1633: był Pan Oyczyznę kochaiacy, dla ktorey przeciwko Moſkwie, Turkom y Tatarom liczne roty do obozu przyprowadzał: mieſzaiacych Rzeczpoſpolita nienawidźiał, rada y ręka wolności Oyczyſtey broniac: Pałac y kaplicę w Kraſiczynie koſztowny wyſtawił; kościoł tamże y fundował y nadał, Karmelitom Boſym w Przemyślu wſpaniały kościoł y klaſztor wymurował. Zamek Przemyſłki iuż do ruiny nachylony, dźwignał y reſtaurował: ieźdźac w legacyi do Ferdynanda II Ceſarza Rzymſkiego, tytuł Comitis S.R.I. na ſiebie y na ſukceſſorow ſwoich wyiednał: zſzedł bezpotomnie, żyiac z Barbara Tarnowſka herbu Rolicz. Jerzy Choraży Halicki, Staroſta Doliński, ſyn ſtarſzy Staniſława Kaſztelana Przemyſłkiego, świat pożegnał w dobrey ſtarości 1645; miał za ſobą Xiezniczkę Sanguſzkownę Grzegorza Xiążęcia na Koſzanach Woiewody Bracławſkiego corkę, z ta zpłodźił ſynow piaciu, Staniſława Podczaſzego Łomżyńſkiego *ſterilem.* Mikołaia Protonotarium Urbana VIII, Archidyakona y Adminiſtratora Biſkupſtwa Łuckiego *Sede vacante*, Proboſzcza Kraſiczyńſkiego, á potym Biſkupa Argiweńſkiego y Suffragana Łuckiego, dobroczynności iego na ſiebie doznało znacznie Collegium naſze Przemyſłkie, więcey ieſzcze oſtatnia wola chciał świadczyć; ale pod czas rozruchow w Polſzcze, śmierć go za granicami zaſkoczyła.

Marcin Konſtantyn Kaſztelan Przemyſłki, á przedtym Podczaſzy, ten dwa razy w kontrakty małżeńſkie wkraczał: pierwſzy raz z Zofia Oſſolińſka, corka Maxymiliana Podſkarbiego Nadwornego, z tey były dwie corki Rozalia Woroniczowa Podkomorzyna Kiiowſka, y Konſtancya Woiakowſka Kaſztelanowa Przemyſłka, drugi raz z Elżbietą Korniaktowną, z tey była corka Urſzula, *imo voto* za Jędrzeiem Modrzewſkim Podſkarbim Nadwornym, *2do* za Prokopem Granowſkim Staroſta Zytomirſkim, *3tio* za Lipſkim Woiewodą Kaliſkim: y ſynowie dway, ieden Alexander, ten miał za

ſóba Helenę Lipſka Kaſztelankę Małogoſka wdowę po Lanckorońſkim, drugi Jerzy Kraſicki Stolnik Przemyſki, miał za ſoba Teklę czy Teofilę Xiężniczkę Czartoryiſką Podkomorzankę Krakowſka, obadwa żyli, *ſteriles*: ieſt w druku tego Jerzego, *Scutata Sarmatiæ Aquila ſub regali clypeo Joannæ III repræſentata, in fol: 1676.* Jerzy Kaźimierz brat Marcina Konſtantego Kaſztelana Przemyſkiego rodzony, á czwarty ſyn, Jerzego Chorażego Halickiego z Xiężniczki Sanguſzkowny; z iego ſzczodrobliwey łaſki Collegium naſze Piotrkowſkie ſiedm tyſięcy wźięło, OO zaś Karmelici Boſi od ſtryia iego w Przemyślu fundowani, aukcya tey fundacyi, gdy im wioſki Przedźielnice y Hubice zapiſał, co *approbowała Konſtytucya 1690 fol: 14*: umarł ten Kaźimierz *ſteriliſ*.

Adam, piaty, ſyn Jerzego Chorażego Halickiego z X. Sanguſzkowny, Miecznik Przemyſki, ten z Izabelli Maliñſkii zoſtawił dwie corki, Helenę Niemierzycowa, y Urſzulę, ta naprzod żyła z Suchodolſkim Łowczym, *2do* z Janem Zieliñſkim, *3tio* z Lubowieckim Staroſta Oświecimſkim, ſynow tyleż, to ieſt, Jana, zabitego, y Karola Kaſztelana Chełmſkiego, ten naprzod z Xiężniczka Czetwertyńſka, zrodził Jozefa ſyna, ktoremu Juſtyna, corka Kazimierza Władyſława Sapiehy Woiewody Trockiego, trzech ſynow powiła, Károla, Jana y Alexandra, y corkę Maryannę Czermińſka Kaſztelanowa Małogoſka; potym tenże Kaſztelan Chełmſki z Eleonory Anny, corki Floryana Rzewuſkiego Podſkarbiego Nadwornego, miał piaciu ſynow, Jana, Wincentego Staroſtę Korytnickiego, Felixa, Dominika, y Jacka, poſtowali oba na konwokacya 1733, ſtarſzy z nich poiał Starzechowſka Stolnikowną, y corki Izabellę y Annę, z tych ſtarſza wydana za Antoniego Cetnera Staroſtę Korytnickiego, Kaſztelanica Wolyńſkiego, po ktorego śmierci poſzła za Sapiehę Woiewodzica Brześciańſkiego, druga młodſza.

KRASINSKI herbu Slepowron. Wyſzła nie dawnemi czaſy ſztychowana na wielkiey mappie Genealogia tego Przezacnego Domu, to ieſt 1722. *Paprocki* niektorych z Przodkow tey Familii dawnieyſzych wyliczaiac, zda ſię z nim zgadzać; dla tego, y ia oſnowę Domu Kraſińſkich według przerzeczoney mappy zaczynam. Warciſław Korwin albo Wawrzęta pierwſzy z Pannonii do Polſki przyſzedł, od Konrada ſtarego Xiążęcia Mazowieckiego naprzod Marſzałkiem Dworu, á potym Hetmanem Woyſka ſwego uczyniony, wźiawſzy w małżeńſtwo Pobożankę, herb ſwoy tak przeformował, że nad Pobogiem żony ſwoiey, kruka z pierzcieniem wyniośł. *Paprocki* zda ſię inſzego rozumieć Warciſława Marſzałka u Konrada Xiążęcia, ktorego ucinek liſtu przytacza, gdźie dobra iego Slepowrony, Strachowa, Drozdzino y Wola, prawem Maydeburſkim nadaie w roku 1224, á inſzego Wawrzętę z Slepowrony, w tymże roku, Hetmana Konradowego, ktorego Klemens Woiewoda Krakowſki, za Boleſławem Wſtydliwym z Państwa dziedzicznego rugowanym od Konrada, mężnie ſtawaiac, porażił u Suchodołu, na co przywodzi świadectwo Baſzka Hiſtoryká. *Ibi Wawrzęta Slepowroniu, cum nonnullis Maſoviis, & cum ipſo Duce Conrado, in ſylvâse abſcondit, poſtea in Maſoviam non multi reverſi ſunt*: y w drugim roku, *Cladem ſuam apud Suchodol acceptam Conradus Maſoviæ Dux ultuſus; Litvanos, Pruthenos, Jacwingos, contra nepotem ſuum Boleslaum Pudicum Cracouienſem Ducem, prece & pretio ſubornat, quibus Wawrzętam Slepowronium præfecit.* Tego Warciſława dwoch ſynow było; Roman, ktoremu ſię działem doſtały dobra Slepowron, Rożanow y Pobożany. Drugi Uldimir albo Broniſław u Konrada młodſzego Xiążęcia Mazowieckiego Marſzałek, ktorego ſyn Valerius Jana Xiążęcia Mazowieckiego Podſkarbi y Vicesgerens Xięſtwa Mazowieckiego, dziedzic na Krafnym [patrz w tomie pierwſzym

pod

pod Woiewodami Mazowieckiemi *fol*: 174 com piſał, o Vicesgerentach w Xięſtwie Mazowieckim, że dopiero od Zygmunta I poſtanowieni, tego ſynowie dway, Chryzolm, według Paprockiego Kryſtyn 1377) dziedzic na Drozdzinie Kaſztelan Czerſki, ktorego linia na ſamych corkach zeſzła, drugi Chryzolma Kaſztelana Czerſkiego brat Sławomir Sędzia Nadworny u Jana y Ziemowita Xiążat Mazowieckich, ktory pierwſzy od Kraſnego Kraſińſkim nazwany, żona Małgorzata (wſpomina Paprocki tych dwoch braci, ale im żadnych dygnitarſtw nie przypiſał) Sławomira dwoch ſynow było, Roſlaus Kraſiński, od ktorego corka zoſtała Dobeſtyna, drugi Jaſko Kanclerz Ziemowita Xiążęcia Mazowieckiego, żona z Smieczny, ſyna mu powiła Sławomira, tego corka była za Stefanem Sieſtrzonkiem z Dzierżonic, ſyn zaś Sławek Sędzia Rożański y Makowſki, przydaie Paprocki, że go Jan ſtarſze Xiążę Mazowieckie, y wſzyſtek Dom iego od pewnych powinności na wieczne czaſy uwolnił, o czym świadczy liſt dany 1427: temu piaciu ſynow przypiſuie Genealogia, Sławomira dziedzica na Szczukach, od ktorego Szczuccy, Staniſława dziedzica na Rembowie, od ktorego Rembowſcy, Faliſława dziedzica na Łaniatkach, od ktorego Łanieccy; Jakuba Stolnika Zakrocimſkiego dziedzica na Pienicy, od ktorego Pieniccy. (Paprocki tylko trzech liczy, Mikołaia, Jakuba, y Sławomira) y Mikołaia dziedzica na Kraſnym, Stolnika Ciechanowſkiego, ten wieś ofadźił, ktora nazwał Wola Kraſińſka 1460, w tymże roku Zaleſie maiętność znaczna kupił, y folwark w Łyſkowie Moſzakach, fundował kościoł w Kraſnym 1482, z Plichcianki zpłodził cztery corki, Jadwige, Janowi z Zakrzewa, Dorotę, Zygmuntowi z Miſchewa, Małgorzatę Jakubowi z Podoſia, ſynowi Domarata z Sarnowa, Ewę, Chodupſkiemu, *ado* Sobieiuſkiemu, zaſlubione, y ſynow trzech, z tych Jan Pleban w Kraſnym. Jakub ktory Matyaſzowi Krolowi Węgierſkiemu w czarnym woyſku ſłużył; y Adama, czyli według *Paprockiego* Andrzeia, ktory Hetmaniac ludźiom Konrada Xćia Mazowieckiego w roku 1497 poległ w Wołoſzech na Bukowinie, miał za ſoba Alexandrę Dzierzgowſka, Ciotkę Mikołaia Arcybiſkupa Gnieźnieńſkiego, z tey była corka Magdalena źa Woyciechem Koziebrodzkim, y ſynowie dway, Mikołay Suffragan Kuiawſki, Kuſtoſz Gnieźnieński, *Paprocki* tylko go Kanonikiem Kuiawſkim zowie, y Jana Stolnika Ciechanowſkiego, ktoremu Katarzyna z murowanego Mniſzewa herbu Lubicz powiła cztery corki, Annę Piotra Szydłowſka, *zdo* Lanckorońſka, Dorotę, naprzod Jakuba Przeniſkiego, potym Staniſława Brzeſkiego, Barbarę, Łukaſza Komorowſkiego w Ziemi Nurſkiey. Eufemia, Staniſława Łoſſowſkiego w Ziemi Zakroczymſkiey, małżonki, y ſynow piaciu, Franciſzka, Woyciecha, Mikołaia, Staniſława y Jędrzeia. Z tych.

Franciſzek Biſkup Krakowſki, z młodych lat do Witembergu na nauki poſłany, trafił na Profeſſora Filippa Melanchtona, atoli w krotce ztamtąd za powodem Mikołaia Dzierzgowſkiego, żeby był ſię herezyi pod takim miſtrzem nie chwycił, do Akademii Krakowſkiey zciągniony, Archidyakonem potym Kaliſkim y Kanonikiem Łowickim będąc, dwa razy iezdził od całego Duchowieńſtwa Polſkiego w legacyi do Pawła IV Papieża, kędy wſzyſtko godnie według woli ich ſprawił. Od Zygmunta Auguſta w krotce poſłem wyſłany do Maxymiliana Ceſarza, tam nieiáki czas bawiąc, nietylko intereſſa Krolewſkie ſobie zlecone, uſpokoił; ale też Stefana Batorego, ktory potym na tronie Polſkim oſiadł, na ten czas legacya ſprawuiącego od Jana Zygmunta Krolewica Polſkiego, gdy go pod ſtraż wzięto, wielkim zabiegiem, na wolność wyprowadźił. Powracaiącemu z Wiednia do Wilna,

gdźie Krol mieſzkał, ſzkatuła z liſtami Ceſarſkiemi zginęła, ſuſpicya była, na zazdroſzczących mu tey ſtawy, ktora z tego poſelſtwa wyniosł; atoli naymnieyſzego uſzczerbku przez to w łaſce Krolewſkiey nie odniosł, y owſzem, znowu go na odwrot do Dworu Ceſarſkiego Auguſt wyprawił, gdźie ſzczęśliwie zachodzące niechęci między Krolem y Ceſarzem, o Katarzynę Krolowa, ugłaſkał, ztamtąd powrociwſzy, wźiał Proboſtwo Płockie y pieczęć mnieyſza koronna, przy ktorey funkcyi wielka ſwoię dźielność pokazał, gdy naywięcey za iego pracą y ſtaraniem na Seymie Lubelſkim 1569 doſzła Unia Litwy z Korona, y inkorporacya Wołyńſkiey, Kiiowſkiey y Podlaſkiey Prowincyi; Krol Auguſt ſzczuiąc ſobie piękne w nim od Boga przymioty, po śmierci Padniewſkiego, na Krakowſkie go Biſkupſtwo wyniosł, ſam zaś w krotce w Kruſzynie umieraiąc, z rąk iego oſtatnie Sakramenta przyiął. Wſzyſcy mu za złe maią, że pod czas pierwſzego interregnum konfederacya *pro libertate religionis*, ſam ieden z Biſkupow podpiſał; atoli on to uczynił na perſwazya innych katolickich Panow, dla dobra pokoiu, iako ſię ſam exkuzował w apologii, gdy o to wźwawiey ſię z nim kapitula Krakowſka przez delegowanych od ſiebie domawiała: wſzakże potym gorliwſzym ſię zawſze ſtawiał przeciwko dyſſydentom: Oyczyznę iak kochał, owe zakłocone interegna ſą dowodem; przeciwko Tatarom ſto koni z Staniſławem Kraſickim Oboznym poſłał, przeciwko Gdańſczanom pięćdźieſiat huſarzow y dwieście piechoty. Szlachcie Siewierſkiey wielkie wolności z konſenſem ſwoiey Kapituły nadał. W Kraſnym oyczyznie ſwoiey, Kościoł, ktory przedtym drzewiany był, kosztem wielkim zmurował, apparatem y ſrebrem ozdobił, w prowenta większe opatrzył, Proboſzcza, przydawſzy mu kilku Manſyonarzow, ktorzyby kurs codzien ſpiewali, ufundował; ſzpital tamże y ſzkołę wymurował y nadał. Dwor liczny chował: ubogim y Klaſztorom znaczne iałmużny ſypał, dla tego też po śmierci iego mało co pieniędzy zoſtało, lubo żadnych dobr dla ſwoich krewnych nie przykupił. Ciało po śmierci iego 1577. w Bodzęcinie pochowane. Mikołay Gnieznieński y Krakowſki Kanonik, drugi brat Franciſzka Biſkupa Krakowſkiego, albo iako go tytułuie Geneałogia, Scholaſtyk Gnieznieński, Krakowſki y Płocki Kanonik, Sekretarz Krolewſki. Trzeci Staniſław Archidyakon Krakowſki, Proboſzcz Warſzawſki, Scholaſtyk Gnieznieński dwa razy z Synodow prowincyalnych, raz do Pawła IV. drugi raz do Piuſa IV. w legacyi iezdził, kommiſſarz Krolewſki do zakończenia rożnic o Spiż zachodzących: umarł koło roku 1598.

Woyciech Kaſztelan Sierpſki czwarty brat Franciſzka Biſkupa Krakowſkiego, z Zofii Ciemniewſkii zpłodził ſyna Mikołaia Podkomorzego Rozańſkiego, z niemałym kosztem przez lat kilka bawił na dworze Maxymiliana Ceſarza: miał za ſoba Petronellę Szczawinſka Kaſztelankę Łęczycka Staroścankę Sochaczewſka, z ktorey zoſtało ſię trzech ſynow, Staniſław, Paweł, y Jan. Pierwſzy Sędzia był naprzod Ziemſkim, daley Podkomorzym Ciechanowſkim, nakoniec Kaſztelanem Sierpſkim, wſpominaia go *Koſſtytucye 1633. fol: 48. y 1632.* Sędzia Kapturowym Warſzawſkim generalnym *fol: 7. y 1638 fol. 21. y 1641. fol. 10.* Agnieſzka Weſſlowna Kaſztelanka Ciechanowſka *Acta Caſtren: Zaccocim: 1646.* corkę mu powila Zofia, y ſynow trzech, Jana, Franciſzka y Adama Kanonika Płockiego, Proboſzcza Cudnowſkiego. Drugi Paweł Proboſzczem był Kaliſkim, Krakowſkim, Łowickim, Kanonikiem, Sekretarzem Krolewſkim, Sioſtra ich Katarzyna Kryſztofa Weſſla małżonka. Trzeci Jan Woyſſk Rożańſki z Doroty Nieborſkii miał cztery corki; Annę za Kolodyńſkim, Petronellę za Długopolſkim, Reginę *imo voto* za Jakubem Zaluſkim Chorążym Rawſkim,

Rawſkim, *zdo* za Januſzem Oborſkim, Maryannę, naprzod za Chomiakiem, potym za Hołowińſkim: ſynow zaś piaciu, z tych Mikołay Kanonik y Officyał Puſtuſki, Zygmunt miał za ſoba Ewę Bilińſka, Felicyan, Stefan pierwſzym zwiazkiem Kożicka, drugim Maryannę Zelińſka, ta *ſterilis*. Jan piaty z Kryſkii, a po niey z Kożickii, to potomſtwo zoſtawił, Zofia Pannę, Elżbietę z Janem Nieborſkim, Franciſzkę z Franciſzkiem Łyſakowſkim, Cecylia z Zdroiowſkim, dożywotnie zmowione: ſynow trzech, Marcina, Stefana z Tereſſa Rudzką żył bezpotomnie, y Pawła, ten z Ludowika Zielińſka, zpłodził dwie corki, Helena wydana za Jana Skrzyńſkiego, Maryanna za Jana Łyſakowſkiego, ſynow ſześciu, Jakuba, Jędrzeia, Staniſtawa, ſłużył po Uſarſku w Litwie, Adama, y ten w Litewſkim woyſku Pułkownik, Antoni tamże Kapitan, y Franciſzka, tego z Katarzyny Zielińſki corka Maryanna, y ſyn Michał.

Jędrzey Sędźia Ziemſki Ciechanowſki, piaty brat rodzony Franciſzka Biſkupa Krakowſkiego, złączywſzy ſię dożywotnie, z Katarzyna Czernicka, zoſtawił z niey dwie corki, Annę Radzanowſka Kaſztelanowa Sierpſka, Dorotę, ta naprzod z Woyciechem Michowſkim Łowczym Lidzkim, potym z Wodyńſkim Kaſztelanem Liwſkim zmowiona. Synow zaś trzech. Jana, Franciſzka y Staniſtawa. Z tych Jan Kantor Krakowſki, Scholaſtyk Klecki, Gnieźnieńſki y Łowicki Kanonik, Sekretarz Krola Stefana, ieſt w druku iego. *Polonia w ktorey Prowincye Polſkie, rządy, obyczáie opiſał 1573.* potym *Oracya o elekcyi Henryká Krola.* Także *inter Poëmáta na zeście Zygmunta Auguſta, w Neapolu wydane 1572, ieſt iego Elegia fol: 49.* Franciſzek drugi ſyn Jędrzeia Sędźiego Ciechanowſkiego, naprzod Woyſki Rozańſki, potym Kaſztelan Ciechanowſki, był w Niemezech y we Włoſzech czas niemały, Krolowi Stefanowi koſztem znacznym pod Pſkowem żołnierſka ſłużył, tamże z Zamoyſkim Hetmanem przez zimę pod Pſkowſkiemi trwał murami, wſpominaia go *Konſtytucye 1591 fol: 617 y 1601 fol: 728:* pierwſza żonę miał za ſoba Katarzynę Kołozebſka, druga Niemoiewſka Kaſztelankę Chełmińſka, herbu Rolicz, nie zoſtawił iednak tylko cztery corki, Emerencyanę, Stefanowi Grzybowſkiemu, Dorotę, Janowi Karśnickiemu, Katarzynę, naprzod Jerzemu Kretkowſkiemu, po nim Sierakowſkiemu, Annę, Pawłowi Garwaſkiemu Podczaſzemu Goſtyńſkiemu, zaślubione.

Staniſław Woiewoda Płocki, trzeci ſyn Jędrzeia Sędźiego Ziemſkiego Ciechanowſkiego. Peregrynuiac po cudzych kraiach, Maltę, Sycylia y brzegi Affryki nawiedźił: powrociwſzy do Polſki, był wprzod Chorążym Płockim, daley Kaſztelanem Podlaſkim 1595, y deputat do kwarty Rawſkiey *Conſtit: fol. 678,* nakoniec Woiewoda Płocki, 1601 z Seymu naznaczony do korrektury praw koronnych, *Conſtit. fol: 734,* iego przemyſłem Trybunał Radomſki ſwoie pierwſze wźiał początki, *1imo voto* ślubował Małgorzacie z Starozrzęb Sobieiuſki, ſynowicy Woyciecha Biſkupa Przemyſłkiego, *zdo voto* Annie Michowſkii, zoſtawił corek pięć: Katarzynę, naprzod Jędrzeia Rufieckiego Chorażego Sendomirſkiego, po nim Tomaſza Kaźimirſkiego, małżonkę. Dorotę, Piotra Koſmaczewſkiego, Elżbietę, Jerzego Kucińſkiego Kaſztelana Goſtyńſkiego, Staroſty Kruświckiego, Zofia, Mikołaia Ligęzy Kaſztelana Sendomirſkiego, y Zuzannę Pannę. Synow zaś dźieſięciu. Jeden Franciſzek Sędźia Ciechanowſki, z Rylſka z Karwic żył bezpotomnie. Drugi Woyciech Kanclerz Płocki, Krakowſki y Szkalmirſki Kanonik, Sekretarz Krolewſki. Trzeci Alexander młodo umarł. Czwarty Alexander Porucznik Uſarſki, umarł na woynie Moſkiewſkiey, Piaty Alexander Pułkownik w Xięſtwie Smoleńſkim, żo-

na iego Urakowna, z tey było trzech synow, Jan, Bazyli Chorąży Smoleński, Homelski y Propoyski Starosta, w Konstytucyach koronnych dwoch Bazylich Krasińskich, czytam, iednego na Wołyniu 1578 *Conſtit: fol:* 303 drugiego *1667 fol: 15*, ktory porzuciwszy przestronne fortuny swoie w państwie Moskiewskim, udał się pod protekcya Jana Kazimierza Krola; dla czego Krol iemu y żonie iego dał Cześnictwo Czacheckie, do ekonomii Kobryńskiey należące, prawem dożywotnim; wyraźnie zaś tam mowi Konstytucya, że dziad iego tu w Polszcze urodzony, w Moskwie był osiadł, y Michał, tego z Zofii Kleczkowskii, syn Tomasz Stolnik Ciechanowski, Starosta Homelski y Propoyski, pierwsza żona iego Filipowiczowna, druga Helena Grocholska. ale *ſterilis*; corki: Joanna, Kryſztofa Stetkiewicza Chorążego Orszańskiego, Helena, Dominika Daleckiego Podkomorzego Rzeczyckiego, Anna, naprzod Konstantyna Woyny Podkomorzego Rzeczyckiego, potym Michała Chomiewicza Strażnika Orszańskiego, małżonki, Eleonora, Felicyana, y Elżbieta Pannami: synow tegoż Tomasza trzech, Gabryel, Alexander Porucznik Ustski, przed śmiercia schizmy się wyrzekł: y Mikołay Starosta Homelski y Propoyski, tego z Zofii Sienickii corki dwie, Alexandra y Konstancya.

Gabryel Kasztelan Płocki, Starosta Nowomieyski, szosty syn Stanisława Woiewody Płockiego, pierwsza żona iego Zofia Lanckorońska Podkomorzanka Sendomirska, druga Szembekowna, corek pięć: Alexandra Zakonnica, Barbara, Jerzemu Stradomskiemu, Konstancya Przerębskiemu, Anna, naprzod Przerębskiemu, potym Stokowskiemu Janowi Sędziemu Ziemskiemu Zatorskiemu, Zofia Skurkowskiemu, zaślubione; synowie dway, Gabryel, ten poiął Gronowska, y Mikołay Kasztelan Małogoski, temu Katarzyna Derźniakowna Kasztelanka Małogoska powiła trzy corki, Teofile zakonnice, Franciszkę pannę, Barbarę Czerna Kasztelanowa Sadecka, synow tyleż. Z tych Jan Profes w Zakonie Cystercyeńskim, Stanisław miał za soba Teresse Ożarowska Kasztelankę Sanocka, y Alexander Podkomorzy Sendomirski, Kasztelan Wiślicki, ten zlączył się dożywotnie z Salomea Trzcińska Pisarzowna Ziemska Sendomirska, corek z niey ma dwie, Teresse y Barbarę, synow trzech, Stanisława Staroste Uyskiego, Woyciecha y Jozefa.

Stanisław, naprzod Ciechanowski, potym Płocki Kasztelan, syn siodmy Stanisława Woiewody Płockiego, to *Geneal:* iam go między Kasztelanami Płockiemi opuścił; bo roku ktoregoby na tym krześle siedział, nigdzie m się nie mogł doczytać: żona iego pierwsza Katarzyna Szczawińska Woiewodzanka Brzeska Kuiawska, druga Teodora Grzybowska Kasztelanka Lubelska, trzecia Barbara Nosowska Starościanka Chęcińska, zplodził zaś trzy corki, Maryannę zkolligował z Stanisławem Zaręba, Katarzynę czyli iako chce Genealogia Annę Stefanowi Gębickiemu Kasztelanowi Płockiemu, y Cecylia Zakonnicę *à Viſitatione B. M. Virginis:* synow zaś czterech, Władysław Kanclerz Płocki, y Proboszcz tamże S. Michała. Mikołay Kanonik Płocki. Jozef, y Jakub Podkomorzy Płocki, miał za soba Joannę Olędzka Kasztelanke Zakrocimska, ale z nia żył bezpotomnie.

Dominik Kasztelan Ciechanowski, syn osmy Stanisława Woiewody Płockiego, był wprzod Chorążym Płockim, z Seymu 1653 deputat na Trybunał skarbowy Lwowski, *Conſtit. fol:* 2. przybrał sobie w dożywotnia przyiaźń Annę Młocka, z tey była corka Helena wydana za Golynskiego Łowczego Ciechanowskiego, synow czterech, Paweł Sędzia Ziemski Ciechanowski z Gerkantowna żył bezpotomnie, Jan, Woyciech posel na Seym 1697. *Conſt fol. 23* y Jakub Kasztelan także Ciechanowski, temu Barbara Kuklińska powiła

corkę

corkę Ewę, ſynow zaś, Staniſława, Pawła, Woyciecha, Jana Kanonika Kuiawſkiego y Antoniego, ktory wźiał w małżeńſtwo Barbarę Zielińſka.

Ludwik Kaſztelan Ciechanowſki, Staroſta Płocki dźiewiaty ſyn Staniſława Woiewody Płockiego, poſtuiac na Seym 1621 y 1637 deputatem zapiſany na Trybunał fiſzkalny Radomſki, *Conſtit: fol: 20:* maż rycerſki, czego wielkie dał dowody na Szwedach y na Moſkwie; wſzedſzy w kontrakty małżeńſkie z Agnieſzka Kryſka, dwie corki zpłodźił, Annę, Jana Podoſkiego Cześnika Rożańſkiego, Franciſzkę, Samuela Zawadzkiego Chorażego Chełmińſkiego, małżonki, y ſynow czterech, Staniſława Kuſtoſza Poznańſkiego, Proboſzcza Płockiego u S. Michała, Sekretarza Krolewſkiego, Hilarego, Felicyana Podkomorzego, żona iego Garczyńſka Chorażanka Chełmińſka, z tey było trzech ſynow, Antoni Podkomorzy Ciechanowſki, Staniſław Podkomorzy Ciechanowſki, y Jan, tego z Tereſſy Sołtykowny dwie corki, Anna y Katarzyna, tyleż ſynow, Michał y Adam Generał, Cześnik Ciechanowſki, poſeł na konwokacya 1733.

Woyciech Woiewoda Mazowiecki, Staroſta Płocki, ſyn Ludwika Kaſztelana Ciechanowſkiego czwarty, Oyczyzna wiedzac o iego rozſadney w ſprawach dźielności y miłości ku ſobie, na rożne go narażała funkcye, oſobliwie w roku 1683, kommiſſarſtwo mu zleciła względem ubeſpieczenia Elbląga *Conſtit: fol. 11* y w roku 1674 do luſtracyi Ekonomii krolewſkich *Conſtit. fol: 19*, dwa razy śluby małżeńſkie ponawiał, pierwſzy raz z Zuzanna Koniecpolſka Kaſztelanka Chełmſka, drugi raz z Ludowika Martą Gulczowna, Marſzałkowna Pruſka, z obiema iednak żył *ſterilis*.

Jan Kazimierz Podſkarbi Wielki Koronny, dźieſiaty ſyn Staniſława Woiewody Płockiego, poſtował na Seym 1631, ztamtąd deputat na Trybunał Radomſki, *Conſtit: fol: 10:* y w roku 1633, ktorego czaſu pozwolono mu zamianę dla iego zaſług, niektorych gruntow, wźiał potym Kaſztelania Warſzawſka, o czym Konſtytucye świadcza *1638 fol: 33 y 1643 fol:* 17, z tey poſtąpił na Płocka *Porządek Elekcyi 1648 fol:* 7, wkrotce zoſtał Woiewoda Płockim, nakoniec Podſkarbim Wielkim Koronnym, Staroſta Lityńſkim, w dobrach ſwoich Krasnym Proboſtwo y ſzpital w nowe prowenta opatrzył, co approbowała *Konſtytucya 1667 fol:* 31. Tamże w Kraſińſkim kościele, złożył ciernia kolec ieden, z korony cierniowey Chryſtuſowey: będac albowiem w Bazylei zheretyczałym mieście, a maiac znaiomość, z tamecznym obywatelem, doyzrzał u niego, tego ciernia darowane niegdy było Bazyleyſkiemu kościołowi katedralnemu od pewnego Kardynała, lecz gdy herezya hurmę kościoły z ſreber odźierała; pradźiad tego mieſzczanina, dozorca będac na ten czas tego kościoła, ukrył owę świętą relikwia, y z autentykami wſzyſtkiemi ſukceſſorom ſwoim oddał, ktora oni, lubo zheretyczeli, przecież zawſzę z wielka obſerwancya u ſiebie chowali; tey on za wielkiemi prożbami y podarunkami od niego doſtał, ktora dla większego iey uſzanowania w Kraſnym złożył. W Norymbergu łżacemu honor Matki Boſkiey, bluźnierſka gębę dobrze zatkał. Zprzyſiągł ſię był dożywotnie pierwſzym ślubem z Urſzula Grzybowſka Kaſztelanka Lubelſka, drugim z Anna Andraultowna Hrabianka de Langeron, corka iego Joanna Marya Adama Noſkowſkiego Starości Dobrzyńſkiego małżonka, y ſyn co idźie.

Jan Bonawentura Woiewoda Płocki, Warſzawſki, Praſnyſki, Nowomieyſki, Luciński Staroſta, a przedtym naprzod Referendarz Koronny, potym podobno wprzod Woiewoda Mazowiecki, daley Płocki; poſtował na konwokacya 1674 *Conſtit. fol:* 14 ſundował OO Reformatow w Węgrowie

na Podlaſzu w dobrach ſwoich dziedzicznych, pod tytułem S. Piotra z Alkantary, co approbowała *Konſtytucya 1676 fol: 36*, lubo ć Ociec iego tę fundacya był zaczął. W Warſzawie wielkim nakładem y wſpaniały y modny pałac wyſtawił, ſześćdźieſiąt tyſięcy, ktore Ociec iego był zapiſał Kanonikom Regularnym na dobrach Magnuſzewie, przeniosł za konſenſem Rzeczypoſpolitey na Gołymin y Obludzin *Conſtit: 1685 fol: 15*. żona iego Tereſſa Chodkiewiczowna Kaſztelanka Wileńſka, druga Jadwiga Jabłonowſka Kaſztelanka Krakowſka y Hetmanowna Wielka Koronna, corka Ewa, ſynowie zaś Jan, Staniſław, Kazimierz, y Jakub, ale ſnać młodo pomarli, bo o nich więcey nic nie piſze Genealogia.

Staniſław Kaſztelan Płocki, Staroſta Warſzawſki y Sztumſki, ſyn Jana Bonawentury Woiewody Płockiego, prędka śmierć, do wyżſzych honorow drogę mu zamknęła, miał za ſobą Roża Ogińſka Podſkarbiankę Nadworna Litewſka, z tey ſyn Auguſtyn, y corka Lukrecya, młodo z tego świata zabrani, żoſtało ſie trzech ſynow, Błażey Staroſta Praſnyſki, poſtował na rożne Seymy y na konwokacya 1733. przybrał ſobie w dożywotnią przyiaźń Maryannę Czarnkowſka Staroſciankę Oſiecka, ktora y z ſioſtrą ſwoią oſtatnie ſa iſkierki Domu wſtawionego Czarnkowſkich, Jan Staroſta Praſnyſki y Michał młodo umarł. W tey Genealogii nigdźie nie czytam, atoli w wielu autorach to znaydzieſz. że Kraſińſka tego herbu była za Janem Koſtka Staroſta Golubſkim, koło roku 1500. Także Mſ. o Familiach Pruſkich powiada, że Kraſińſka była za Władyſławem Konarſkim herbu Koło Chorażym Pomorſkim.

KRASKA herbu Belina. Jan Kraſka Biſkup Chełmſki Zakonu S. Dominika, za ktorego nic nie watpić ſtaraniem, Kazimierz Krol, kościoł farny Chełmſki do katedry inkorporował, Sawin dobra nadał; za iego także czaſow miaſteczko Skierbieſzow do ſtołu Biſkupow Chełmſkich przybyło, gdźie on fundował kościoł pod tytułem S. Dominika Fundatora Zakonu Kaznodźieyſkiego. Mieſzczankom tamecznym wiele przywileiow nadał, maż łaſkawy ſkromny, y uczony, zſzedł z tego świata 1462, iako mowi *Długoſz y Nakiel. w Miechow: fol: 515.* Kraſka go nazwano dla tułowitości wielkiey ciała, atoli on był z Domu Tarnowſki, o ktorych na ſwym mieyſcu mowić ſię będźie. N. Kraſka miał za ſobą Konſtancya Koſzutſka temi czaſy.

KRASNICKI herbu Rawicz. Kraśnicki miał za ſoba Papieſka, z ktorey ſyn Kraśnicki Proboſzcz Koniński. Jakub, Kryſztof y Marcin w Woiewodztwie Trockim podpiſali elekcyą Władyſława IV.

KRASNODĘBSKI herbu Pobog ale z tą odmiana, że na podkowie kłada pułtora krzyża. Są w powiecie Drohickim: Salomon, Woyciech, Sebaſtyan. Jakub Kraſnodębſcy 1648, w Ziemi Rożańſkiey. Łukaſz Proboſzcz Olſzański, znacznie przyczynił Xięgami Biblioteki Collegii Wileńſkiego. Adam Quiryn w Zakonie Soc: JESU, uczył Teologii w Warſzawſkim Collegium, wydał do druku *Philoſophia Ariſtotelis explicata in 12mo 1678.* Tereſſa Kraſnodębſka była *1mo voto* za Stefanem Radźiſzewſkim, *2do* za Zaleſkim. Samuel Piſarz Ziemſki Drohicki z Seymu 1676 Kommiſſarz do rewizyi przywileiow Ruſkich, *Conſtit: fol: 23.* Sioſtra iego była za Łukaſzem Głuſzyńſkim, Ociec Grzegorz Podſtarości Drohicki. Adam, Marcin, Kazimierz, Boguſław, Jakub 1674. Kazimierz Sędźia Ziemſki Drohicki Deputat na Trybunał koronny z Podlaſkiego 1714. Mikołaia ſyn Mateuſz Pleban Swirzańſki.

KRASNOPOLSKI herbu Topor. Mateuſz Kraſnopolſki wźiąwſzy Annę corkę Bazylego Boratyńſkiego w małżeńſtwo, y z nia część pewna w Boratyniu, nazwany y on y ſukceſſorowie iego Boratyńſcy.

KRA-

*KRASNOSIELSKI. Iwaſzko Kraſnoſielſki Ziemianin Wołyńſki 1528, *Metryka Wołyńſka.* Bogdan miał za ſobą Maryannę Szaſzkiewiczownę. Teodor 1648, tenże czy inny Teodor Podſtoli Bracławſki 1674. Szymon w tymże roku w Woiewodztwie Łęczyckim. Jan ktorego corka Matrena była za Jędrzeiem Korowaiem.

KRASOWSKI herbu Jaſtrzębiec, luboć ich inni piſza Kraſzowſki, w Mazowieckim Woiewodztwie, Mikołay z Kraſſowa Kaſztelan Wiſki 1453 *Statut: Mazow: fol: 109* M. Kraſſowſki Sędzia Ciechanowſki delegowany do korrektury praw koronnych 1601, *Conſtit: fol. 735.* Woyciech, Tomaſz, Staniſław w Płockim 1632. Sa y w Bełzkim, Jan Kraſſowſki miał za ſobą Chotecka, Franciſzek także Chotecka ſioſtrę pierwſzey, pozoſtała wdowę po Siedliſkim, N. Kraſowſka była za Jędrzeiem Michałem Cichowſkim Woyſkim Podolſkim, Sędzia Grodzkim Kraſnoſtawſkim. Sa y w Litwie w powiecie Kowieńſkim. Mateuſz 1632. N. Ziemianin Wołyńſki 1528 *Metryka Wołyńſka.*

KRASOWSKI herbu Rogala w Podlaſzu iakom ſam widział, luboć ich *Okolſki* opuścił. Łukaſz Kraſſowſki pierwſzy z Polſkiego narodu wſtąpiwſzy do Zakonu Societatis JESU, pierwſzy też z kapłanow tegoż narodu, y Zakonu, do nieba ſię przenioſł w roku 1571, gdy bowiem do Wilna z Xiędzem Prowincyałem iako Socyuſz iego ziachał, tam ſłuchaiąc ſpowiedźi zapowietrzonych, ſłużąc im w tym nieſzczęściu, tym ſię iadem zaraził; piſali o nim *Sacchinus Hiſtor: Soc: part. 3. lib. 7. num: 52 Alegambe in Vitlim. Charit: fol: 54 Pretioſæ occup: Morient: c. 12 num: 3. Tanneri Societas.* Mikołay poſeł na Seym 1588 deputowany na ſady przeciwko adherentom Maxymilianowym, *Conſtit. fol. 472.* Staniſław Jan poſeł na konwokacya 1674, z tamtąd naznaczony do rewizyi ſkarbu koronnego, *Conſtit: fol: 13.*

KRASOWSKI herbu Slepowron w Podlaſkim Woiewodztwie. Jakub Jędrzey Sobota Kraſſowſki y Kryſztof 1632. Jakub Kaſztelan Podlaſki, z Seymu 1661 deputowany do kwarty Rawſkiey, *Conſtit: fol: 140.* Maciey Stolnik Podlaſki 1674. Staniſław Stolnik Drohicki *Conſtit: 1676 fol. 23,* Teodora Podkomorzanka Mielnicka. Kraſſowſka była za Maxymilianem Oſſoliñſkim, Łowczym Podlaſkim.

KRASOWSKI herbu Srzeniawa z krzyżem, w Krakowſkim Woiewodztwie. Paweł Proboſzcz Warſzawſki, Kánonik y Officyał generalny Krakowſki 1545. *Nakiel: Miechow: fol: 917. Przywiley Miaſta Lwow:* Miał temi czaſy w Zakonie naſzym: brat iego ſtarſzy Kanonik Przemyſłki, deputat po dwakroć na Trybunał koronny. Jeſt w druku iego *Kazanie pod czas Oktawy Koronacyi Nayſ. Panny w Częſtochowie miane 1718 in fol.* Także *Wytłumaczenie albo opiſanie Ornatow Benedyktowi XIII Papieżowi y do Częſtochowy danych, in fol: 1726 w Warſzawie.* Piotr Kraſſowſki, corka iego Helena za Łukaſzem Chełmickim, *Acta Cracov. 1662.*

KRASUSKI herbu Nieczuia w Lubelſkim Woiewodztwie y Krakowſkim, piſza ſię z Kraſus. Woyciech Kraſuſki Sekretarz Krolewſki, z Otfinowſkii zoſtawił potomſtwo. Paweł maż rycerſki Rotmiſtrz pod Chocimem przeciwko Oſmanowi, miał za ſobą Elżbietę Janowſka, Adama Podſędka Krakowſkiego corkę, z ktorey zoſtawił potomſtwo: Adam ż Janowſkii ſioſtry Opata Jędrzeiowſkiego, zpłodźił Dominika Zakonu Kaznodźieyſkiego Teologa y Kaznodźieię Władyſława IV Krola, Zygmunta y Hieronima, w rożnych expedycyach doświadczonego Kawalera. Jákub w Ziemi Rożańſkiey, Kryſztof w Lubelſkim 1632. Hieronim umarł 1674, na S. Barbarę w Krakowie dobroczynny, Kryſtyna Kraſuſka, y ta na naſz Zakon w Krakowie hoynie ſzczodra, umarła 1705, N. Burgrabia Krakowſki 1696. N. umarł na Deputackiey w Trybunale Litewſkim funkcyi 1703. Staniſław Soc: JESU 1688, Rektorem będąc

w Bydgoſzczy, przenioſł ſię na wieczność. Michał w tymże Zakonie 1676 w Krakowie, pracami ztargany, poſzedł po zapłatę do nieba: był ſzczegulniey nabożny do Nayś: Matki, zkąd o niey, dźieſięć lat uczac z pochwałą Retoryki, wydał do druku *Lyrico carmine: Regina Poloniæ w Kaliſzu 1669 in 12:* w Kazaniach ſwoich, ktore potym przez wiele lat do ludźi miewał, zawſze o tey S. Pannie z wielkim guſtem mowił; nakoniec przepowiedźiał ſobie że w dźień Sobotni Nayś: Maryi zwyczaynie poświęcony, miał zkonać, co ſię ſtało. N. miał za ſoba Kobielſka herbu Jelita.

KRASUSKI herbu Nowina w Łukowſkiey Ziemi. Baranowſki rozumie, że nie maſz tego herbu Kraſuſkich, *Paprocki zaś y Okolſki* kładźie, Jan Kraſuſki z Wilczopolſkii, zoſtawił ſyna Jana męża rycerſkiego w Węgrzech, Zygmunta, ktory w Wołoſzech woienna ſłużąc umarł. Marcina ktory wiek ſwoy cały w rożnych expedycyach z nieprzyiaciołami Oyczyzny ztrawił, ſyn iego Jerzy także woiownik.

**KRASZEWSKI.* Xięgi Grodzkie Oſtrzeſzowſkie 1621 wſpominaia ich tranſakcye. Staniſław Kraſzewſki w Ziemi Wiſkiey, Mateuſz w Płockim 1632. Zofia z Bolmina Kraſzewſka była za Mikołaiem Borkiem, podobno iednak do Kraſzowſkich herbu Jaſtrzębiec należą. N. Kraſzewſka Jana Maczyńſkiego Łowczego Sieradzkiego małżonka.

**KRASZKOWSKI herbu Nałecz związany.* Początek ſwoy pierwſzy wźieli od Małyſkich, Jędrzey albowiem Małyſki dwoch ſynow zpłodźił, z ktorych ieden poiawſzy dziedziczkę Raczyną, nazwány Raczyńſkim, drugi poiawſzy dźiędziczkę Kraſzkowic, Kraſzkowſkim zawołany. W Xięgach Grodzkich Oſtrzeſzowſkich 1541 Kraſzkowſki rezygnuie części ſwoie na Myiomicach Kierźnie y Lubczynie, a w roku 1595 y 1604 w tych Xięgach znaydźieſz dźiał ich na Torzyńcu, y rezygnacya Kraſzkowa. Dawniey trochę piſali ſię z Małyſzyna, na pamiątkę tego zrzodła, zkąd wyſzli, wſzakże potym z Kraſzkowic. Jędrzey Kraſzkowſki miał za ſoba Bielſka herbu Wieruſz, z ktora było pięć corek, iedna Maſtowſka Stolnikowa Wieluńſka, druga Chlebowſka, trzecia Lipnicka, czwarta Woynowſka, piata Pſarſka y ſyn Jakub, przedał Kraſzkowice Wierzchleyſkim, złączył ſię dożywotnie z Anną Doruchowſka herbu Nieſobia, z ktorey Franciſzek naprzod Archidyakon Gnieźnieńſki, Prezydent Trybunału Koronnego 1718, potym Biſkup Dardańſki Suffragan y Officyał generalny Gnieznieńſki, Opat Witowſki, Proboſzcz Łęczycki y Kaliſki, Fundator Rezydencyi naſzey w Łęczycy. Jan 1697. Katarzyna Florvana Kraſzkowſkiego małżonka.

KRAYKOWSKI herbu Swierczek. W Poznańſkim Woiewodztwie.

KRAYKOWSKI herbu Zagłoba w Płockim Woiewodztwie. Abraham Socha Woiewoda Płocki dziedzic na Kraykowie: ztąd ſię domyślam, że od niego poſzli Kraykowſcy. Paweł Kraykowſki podpiſał elekcya Władyſława IV w Płockim. Jan Kanonik Płocki, Proboſzcz Wiślicki umarł 1625 w Sendomirzu iego nadgrobek *Starowol: in Monum:* Jana ieſt w druku *Epos de S. Caſimiro in 4to, 1604, eſt carmen heroicum.*

**KRECHOWICKI.* Krechowicka Duchna była za Grzegorzem Wołkowickim, z ktorey corka poſzła także za Krechowickiego. Maryanna, Jana Tatomira małżonka.

à Kreutzen Herb.

Tym

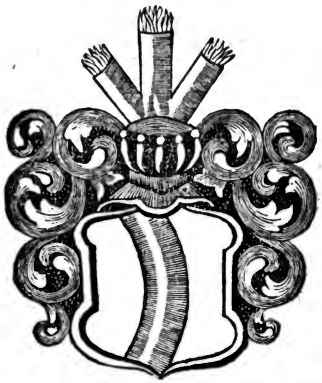

* TYm kſztałtem, iako tu kładę, tego herbu używaią Kreitzowie czyli a Kreutzen, w Pruſiech na Iławie ſtarożytna ſzlachta, co iednak w tym herbie na tarczy, żaden nie piſze, tylko go tym ſpoſobem widźiałem *in Mſ. o Familiach Pruſkich.* Wolfgang à Kreutzen Konſyliarz Prowincyalny Xiążęcy, Staroſta, Fiſzchawſki miał za ſoba Annę Rappownę, z tey ſynowie: Kryſztof Hildebrand, Wolfgang Erneſt, Jan, Wilhelm, Jan à Kreutzen Kanclerz Xięſtwa Pruſkiego, za niektorych fakcya z tey godności złożony, wſzakże przez Kommiſſarzow Krola Polſkiego znowu na tę godność przywrocony w roku 1566 *Bielſki fol: 620* Fols Kreutzen Hetman Pruſkiego rycerſtwa, *Paproc: Ogrod fol: 219.* Jedrzey Konſyliarz Prowincyalny y Staroſta Fiſzchawſki 1623. Malcher Kanclerz Xćia Pruſkiego, żona iego Brantowna. Michał w Zakonie náſzym życie zkończył 1709. Dawniey zaś Karol à Kreitz w tymże Zakonie y nauka y wyborem cnoty kwitnał. Niezfatygowanego Oneraryuſza w winnicy Páńſkiey urzad na ſobie wypełnił, lat dwadźieścia y ſześć z wielkim pożytkiem do ludźi każac, y ſamym nawet dyſſydentom był miły. We Gdáńſku lat dźiewięć mieſzkaiac, gdy ſię tam powietrze zaráźliwe otworzyło, on na życie ſwoie nie dbaiac, zarażone domy wielkim ſercem obchodźił, zchorzałym ratunek duſzy y ciała nioſac. Sektarzow piſma gruntownie pozbiiał, zkąd wielu ich Bogu y wierze pozyſkał; w Zakonnych ułław zachowaniu pilny, o ſiebie y wygody ſwoie mniey dbaiący, wyſzedł z tego świata paraliżem ruſzony 1660 w Łomży. Wydał Niemieckim ięzykiem. 1mo *De Cœna Calviniana imaginaria & Catholico S'mæ Euchariſtiæ Sacramento, Brunsbergæ in 8vo 1646.* 2do *De Fonte venenato doctrinæ Lutheránæ, & ſalubri fonte Catholicorum, Vilnæ 1648.* 3tio. *Colloquium Charitativum cum Dantiſcanis Prædicantibus Brunsbergæ 1662.* 4to *Defenſionem Catholicam oppoſitam catechiſmo Lutherano Brunsbergæ 1649 in 12.* 5to *Catholicum Cavete, contra Evangelicum Cavete Miniſtri Gedanenſis 1646 in 8vo.* 6to. *Gloſſam ſuper defenſionem honoris Joannis Crameri Miniſtri Gedanenſis 1650 in 4to.* 7mo. *Indefenſum Lutherum per Joannem Millerum Prædicantem Hamburgenſem defenſo oppoſitum Brunsbergæ 1655.* 8vo *Quatuor interrogationes utiles, excerptæ ex funebri concione*

cione Botſach 1650. 9no. *De Indulgentia & Jubilæo, Brunsbergæ 1650 in* 12. 10mo. *Catholicum fidei ſcutum, contra ſcutum cujuſdam Livonii hæretici, Brunsbergæ 1650 in* 12. 11mo. *Contra Cathechiſmum Lutheranum edidit duos tomos in* 4to *Brunsbergæ 1652 & 1653* 12mo. *Petra inexpugnabilis, quòd ſola Romana Eccleſia, ſit ſancta, Catholica, Apoſtolica, Brunsbergæ in* 12 *1655 latinè.* 13tio, *Ubi ſcriptum eſt, cui recognoſcendo immortuus*; ale po śmierci iego nie raz z druku wyszła.

**KREKWICZ* Szlachta na Slasku. Fryderyk à Krekwicz *Ducatûs Głogovienſis Aſſeſſor & Syndicus Supremus*, poſeł od Ślężaków do Ferdynanda II Cesarza, *Balthaſ. Exner Pœmat: Miſcel:* ſtryi iego Fryderyk jezdził w legacyi do Cara Tureckiego, ktorego przeciwko prawu narodow, Tyran okować kazał, y tam w więzieniu życie zkończył. Adam Krekwicz.

KREPSKI herbu Oſtoia w Sendomirſkim Woiewodztwie *Paprocki y Okolſki*, atoli Jakub Krępſki Piſarzem był Ziemſkim Rożańſkim 1674. Krępſki Jakub z Dzierżanowa y Zygmunt w Ziemi Nurſkiey 1648.

KREPSKI herbu Poray w Sieradzkim Woiewodztwie. Kryſztof Krępſki czyli Grembſki poſeł z Podolſkiego Woiewodztwa na Seym Lubelſki, podpiſał Unia Litwy z koroną 1569 *Conſtit: fol.* 171. Jan Societatis JESU uczył Filozofii lat trzy, Teologii ſześć, umarł w Krakowie 1667.

**KREPSZTUL herbu Drya* w Woiewodztwie Wileńſkim, y w powiecie Oſzmiańſkim, *Koiał: in Mſ.* Franciſzek Krepſztul 1700.

**KRESKI herbu Nadelwicz* to ieſt chart pod drzewem, jakieby zaś drzewo pola, iaki kolor, helm iaki, y kſztałt tego herbu, nie mam wiadomości, tylko że ſie herb ten zowie Nadelwicz, ſzczyca ſię nim Kręſcy w Wielkiey polſzcze, Z tych Cypryan urodzony z Graffowny Sangengerowny, miał za ſoba Katarzynę Kleyſtowne, z tey był Cypryan Staroſta Stawiſzyńſki, ſzczerości y pobożnoſcia Chrześciańſka tchnacy, żona iego Katarzyna Łacka, ſześć mu corek powiła: Broniſławę Skorzewſka, Annę Rupniewſka, Zofia Kurowiczowa Strażnikowa Trocka, Tereſſę Wolicka, Barbarę, Panna umarła, y Magdalenę, ſynow zaś trzech, Staniſława Kanonika y Prałata Krakowſkiego, Tomaſza Kapitana pod Gwardya Krolewſka, zginał pod Kowalowem w okazyi, y Ignacego Staroſtę Stawiſzyńſkiego, poſła kilka razy na Seym y na konwokacyą 1733. Niewiem czy do tych należa, Kręſka Zofia Walentego Cielemeckiego, y druga N Karola Niemiry Stolnika Drohickiego, małżonki.

KRETKOWSKI herbu Dolega w Dobrzyńſkiey Ziemi y pobliższych Woiewodztwach. Dom ten bez watpienia zdawna y w zaſtugi y w honory w Oyczyźnie naſzey kwitnał, mało co iednak o nim autorowie naſi piſza. Naydawnieyſzego z tey familii czytam Jana z Kretkowa Cześnika Dobrzyńſkiego 1415, na liście Jagełła Krola danym Miaſtu Lwowſkiemu. Tenże czy inſzy Jan Kaſztelan Dobrzyński 1433 podpiſał przywiley Jedlińſki, u *Łaſk: w Statut: fol.* 52, Tenże czy inſzy Jan iuż Woiewoda Brzeſki Kuiawſki 1451 *u tegoż Laſkiego fol: 82 & 83.* W tymże czaſie Jan z Kretkowa, to ieſt 1457 był Kaſztelanem Brzeſkim Kuiawſkim, wſzakże *Długoſ* pod tymże rokiē Woiewoda go piſze Brzeſkim Kuiawſkim. W roku 1471 Jedrzey Kaſztelan Brzeſki Kuiawſki, a potym Woiewoda Inowrocławſki, podpiſał liſt Kazimierza Krola 1476, *u Paproc: o herb: fol: 202.* Mikołáy z Kretkowa Kaſztelan Rypińſki na liście Jana Albrychta Krola 1496, *u Łaſkiego w Stat: fol: 110*, a potym tenże ſam Woiewoda Inowrocławſki 1504, iako świadczy przywiley Alexandra Krola, na Ziezdźie Radomſkim: *y u Karnkowſk. de Primatu*, z tego poſtapił na Woiewodztwo Brzeſkie Kuiawſkie, iakom mowił w pierwſzym tomie. Synowie iego Erazm Kaſztelan

Gnie-

Gnieźnieński, sławny legacya od Augusta I Króla do Cara Tureckiego, był wprzod Kásztelanem Brzeskim Kuiawskim, iako go czytam *a Paproc: o herb: fol: 36*, umarł bezżenny 1558 w Padwi; tamże z nadgrobkiem pochowany, *Starowol: in Monum: fol: 306*. był oraz Staroſta Pyzdrſkim, niewiem czy to nie iemu nadgrobek napiſał taki, *Kochanowſki libro epigramm: Hic te Kretkovi, mors & tua fata manebant: dum tu omnes terras, & dum maria omnia circum perluſtras: nullo deſeſſus membra labore: te rapidus Ganges, gelidiq; Boriſthenis unda, te Tagus & Rhenus, te ripa binominis Iſtri, & ſeptemgemini viderunt oſtia Nili &c.* Grzegorz brat iego; *według Paproc: y Okol:* także Kaſztelan Brzeſki Kuiawſki, atoli więcey było ſynow tego Mikołaia Woiewody Brzeſkiego, bom czytał liſt Zygmunta I *in Mſ. Petricovienſibus*, że ten Krol od Sylweſtra, Erazma, Grzegorza, Jędrzeia, y Mikołaia, ſynow przerzeczonego Woiewody wykupił Starоſtwo Rogoźińſkie y z przyległościami, za piętnaście tyſięcy. Z tychże dway bracia Kaſztelanowie byli na weſelu Krola Auguſta I, świadczy *Orichov: in panegyrico Nuptiali 1553*. O Jedrzeiu y Sylweſtrze albo Laſſocie namienia *Paprocki*, że o żadne wakanſe nie zachodźili, Łukaſz Kretkowſki poſtuiac na Seym 1569 podpiſał Unia Litwy z korona, *Conſtit. fol: 171*. Erazm Kretkowſki Archidyakon y Officyał Generalny Krakowſki, umarł 1639. iako z katedry Krakowſkiey gdźie po śmierci z nadgrobkiem złożony, wypiſał *Starowol: in Monum:* był Kanonikiem Kuiawſkim 1586, *Acta Synodi Vladislav: fol: 8*. Sioſtra iego rodzona po śmierci męża ſwego Ligęzy w roku 1625, Bogu ſię ślubem czyſtości wdowiey obowiązała: Brat ich rodzony Jan w Zakonie Soc: JESU wielkiemi od natury przymiotami ozdobiony, we Lwowie świątobliwe życie zakończył 1631. Jan Porucznik Przyiemſkiego przy dobywaniu Pleſzkowa z wielka wſzyſtkich chwała ſławał, *Heindenſt: y Biel: fol. 787*. Grzegorz Kaſztelan Brzeſki Kuiawſki, ktorego żona Barbara z Drzewicy zeſzła z tego świata 1622, co poznać z *Lutni ſiedmioſtroyney na iey pogrzebie wydaney od Staniſława Kretkowſkiego wnuka iey*. Jędrzey z Drzewickiy urodzony poſtował na Seym 1618, ztamtąd deputowany był na Trybunał Radomſki *Conſtit. fol: 4* y w roku 1627 iuż na ten czas Podkomorzy Brzeſki Kuiawſki, *Conſtit: fol: 5*, wziął potym Kaſztelania Brzeſka Kuiawſka, nakoniec Woiewoda tamże umarł, miał za ſoba Konopacka Łukaſza Woiewodźica Pomorſkiego corkę, ſynowie iego Staniſław, Łukaſz y Woyciech Woiewodźicowie Brzeſcy Kuiawſcy 1648: corka Teofila po śmierci męża ſwego Jana Zadźika, w klaſztorze S. Tereſſy na wieczna ſię ſłużbę Boſka zamknęła. W życiu Zofii z Tylic Tomickii czytam: że ten Jędrzey miał w dożywotniey przyiaźni Jadwigę Tylicka corkę Jakuba Cześnika Kaliſkiego, ktorey rodzona ſioſtrę Martę, poiał Kretkowſki Woiewodźic Kuiawſki podobno ſyn Jędrzeia. Grzegorz brat Jędrzeia Kaſztelan Brzeſki Kuiawſki, a podobno potym y Woiewoda. Helena Woiewodzanka Brzeſka Kuiawſka Jędrzeia Grodźieckiego, Anna Woiewodzanka Chelmińſka Ludwika Grodźieckiego małżonki. Mikołay wźedł w kontrakty małżeńſkie z Sokołowſka herbu Pomian, ta wnioſła w Dom Kretkowſkich dobra Byſtrzec, zoſtawiła ſyna y corek dwie, Rozrażewſka Kaſztelanowa Miedzyrzycka y Trzebuchowſka *Mſ. Konopatſc*: Jan Kaźimierz poiał Katarzynę Lukrecya Guldenſzternowne, Zygmunta Kaſztelana Gdańſkiego corkę, *Paſtor: ſtella aurea*, z tey potomſtwo corka Teofila Felicyanna y ſyn Staniſław Rafał, ktory z Eleonory Mycielſkii Sędźianki Ziemſkiey Sieradzkiey zpłodźił Władyſława *ſterilem;* był ten Władyſław naprzod Podkomorzym Nadwornym Koronnym y deputatem na Trybunał Koronny w roku 1723, a potym Kaſztelanem Chelmińſkim. Anna Przeoryſza w

Strzelcu 1630 *Gold: Bractwo* Jan Woiewodzic Brzeſki Kuiawſki 1639, bogaty pierzcień zawieſił w Sierpſku przy obrażie Nayś: Matki *L, Paproc: Łaſki fol: 61*, Damian Kaſztelan Chełmińſki z Seymu 1667 Kommiſſarz do odebrania kościoła S. Jakuba w Toruniu, od dyſſydentow opanowanego, *Conſtit: fol: 39*, a 1670 deputowany na Trybunał Radomſki, *Conſtit: fol: 15*, z konwokacyi zaś do traktatow o pokoy z Moſkwa, *Conſtit: fol: 16*, miał za ſoba Jadwigę Działyńſka Woiewodzankę Pomorſka. Franciſzek Kaſztelanic Chełmińſki z Seymu 1690 Kommiſſarz do hiberny, *Conſtit: fol: 4*. Felix Archidyakon naprzod Chełmińſki, Kanclerz Kuiawſki, Adminiſtrator Biſkupſtwa Chełmińſkiego *Sede vacante*, daley Proboſzcz Gnieźnieńſki y Prezydent Trybunału Koronnego kilka razy, umarł 1730 Biſkupem Chełmińſkim, ludzkoścta y ſzczodrobliwoścta wſzyſtkim miły. Maryanna Jakuba Porczyńſkiego Jaſtrzębczyka małżonka 1700. Niewiem czy nie tu należa Jaroſław, ktory dobra Kretkow, dał darował Biſkupom Kuiawſkim koło roku 1300, *Damalew: in Epiſcop: Vladislav: fol: 109*. Także Abraham z Kretkowic Stolnik Sochaczewſki 1446 na liście Władyſława Xiążęcia Mazowieckiego, *u Karnkow: Conſtit: Synod: fol: 16*. To pewna że Kretkowſcy Laſoccy y Srzeńſcy, wſzyſcy z iedney linii pochodza. Kretkowſka była za Jędrzeiem Dźiewanowſkim Kaſztelanem Dobrzyńſkim. Jerzy miał za ſoba Katarzynę Kraſińſka Kaſztelankę Ciechanowſka.

**KRĘTOWSKI.* N. Krętowſki Łowczy Kiiowſki 1648. Zofia Staniſława Bobrownickiego małżonka.

**KREUZA.* Lew Kreuza Władyka Smoleńſki, a przedtym Archimandryta Wileńſki, wydał Xiążkę, *Obrona Jedności Cerkiewney w Wilnie 1618 in 4to*, ſtuſzny traktat, gdźie tak z Teologii y hiſtoryi, iako y z ſtarych Xiąg Ruſkich broni Unii, w teyże Xiędze wſpomina, że wydał druga Xiazkę przeciwko Klerykowi Oſtrogſkiemu za Synodem Florentſkim.

KREZA herbu Oſtoia piſali ſię z Bobolic. N. Kreza Staroſta Przemyſłki, *Paproc. pod herbem Korczak*. Piotra Puſkownika 1523 wſpomina *Severinus in Vita S. Hyacinthi lib, 3 cap: 20 num: 14*, Jakuba zaś *Bielſki pod rokiem 1466 fol. 433*, y w roku 1472 *fol: 457, Crom: lib: 28*, że Zamku Zarki mężnie bronił przeciwko Xiążętom Slaſkim. O drugim Jakubie *Stryikowſki fol: 293 świadczy*, że przed batalia pod Newlem w roku 1562, od wyuzdanego konia wſzrod nieprzyiacielſkiego woyſka iuż uſzykowanego zapędzony, przecięż bez ſzwanku nazad ſie do ſwoich wrocił, zaczym naſtapiła owa ſławna wiktorya, w ktorey od piętnaſtu tyſiecy naſzych, zginęło czterdzieści tyſięcy Moſkwy. Mikołay w nieſzczęśliwey naſzych pod Sokalem porazce w niewola wźięty, dwie lecie u Tatarow, rok u Turkow w tey nędzy przepędźił, ale gdy Panu ſwemu przyrzekł, że ſię miał wrocić do niego, byle go puścił do Oyczyzny dla dołtania pieniędzy na ſwoy okup, tyle znalazł kredytu u niego, że go na ſłowo puścił. Umowiona potym ſummę y ſiebie razem przed Panem ſtawił, czym Turczyn z podźiwieniem ucieſzony, nietylko mu okup darował, ale tez przydał ieſzcze pięknego konia Tureckiego. *Starowol: in Monum: fol: 781*, był potym Rotmiſtrzem Krolewſkim, z Szafrancowny zoſtawił trzech ſynow, Jana, Marcina y Jakuba. Z ktorych Marcin podpiſał Uſtawy Pokrzywnickie 1587, *Conſtit: fol: 427*, Jan miał za ſoba Xiężniczkę Sanguſzkownę, z ktorey ſyn Alexander, lata ſwoie ſtrawiwſzy na rożnych expedycyach woiennych, oſtatni chwałę tego Domu, wnioſł z ſoba do grobu w roku 1625, w Włoſzczowy z nadgrobkiem pochowany, ſioſtra iego Urſzula była za Kryſztofem Straſzem z Białaczowa *Starowol. in Monum: fol: 792*.

KRĘ-

KREZYLOWSKI herbu Korczak. Naprzod z Woiewodztwa Łęczyckiego na Wołyń y Podole się przenieśli, potym niektorzy z nich w Litwie, iako Michał Krężylowski w Mińskim kraiu.

KROBANOWSKI herbu Abdank. Cicoſa w Podlaſzu, niewiem czy nie do tego herbu należą, z tych Paweł Krobonowski 1575 podpiſał liſty tego Woiewodztwa o zieździe Parcowſkim.

KROBANOWSKI herbu Gryf w Sieradzkim Woiewodztwie piſza się z Wielkiego Krobanowa, Jan Krobanowski z Katarzyny Pruſzkowſkii urodzony, Antoni Dziekan y Kanonik Gnieźnieński Prezydent Trybunału Koronnego 1730, a w roku 1723 Viceprezydent, Kanonik Łowicki z Barbary Zaleſkii urodzony.

KROCŁOWSKI. W Woiewodztwie Rawſkim Staniſław y Piotr Krocłowſcy podpiſali elekcya Jana III Krola.

KROCZEWSKI herbu Grabie w Ziemi Zakrocimſkiey. Erazm Kroczewski Kuchmiſtrz Koronny 1569, *Conſtit: fol: 155* podpiſał Unia Litwy z Korona, ieſt iego nadgrobek u Kochanowſkiego. Staniſław Dworzanin Krola Auguſta w tymże roku. Sebaſtyan Kanonik Płocki y Warſzawiki, ktorego pochwały kamień grobowy w Płocku zmarłemu 1572 położony, głoſi, *Starowol: in Monum.* Woyciech w Ziemi Ciechanowſkiey 1632. Jan Kanonik Płocki Sekretarz Krolewſki, dla wytworności dowcipu ſwego wſzyſtkim miły, iako nadgrobek iego w Warſzawie u S. Jana głoſi, umarł 1647. *Starowol. in Monum:* Pod Sokolem z Moſkwa y w inſzych okazyach, kilku ich rycerſko ſię potykaiacych poległo. Niewiem czy tu należą Tomaſz Zawiſza Kroczowski Podſtarości Radomſki. Jędrzey, Franciſzek, Abraham, Kaźimierz Zawiſzowie Kroczewſcy w Sendomirſkim Woiewodztwie 1648. Jeden z Kroczewſkich miał za ſoba Krolikowſka, z ktorey ſyn Jacek 1644.

KROGULECKI. w Sendomirſkim Woiewodztwie, Mikołay Krogulecki, 1515, *Acta Caſtren: Leopol:* Jan 1632. Staniſław 1648 w Sendomirſkim. Elżbieta y Dorota u Wſzyſtkich SS. we Lwowie. Bonawentura Franciſzkan wydał, *Epigramma de B. Maria Virg: Crac. in 4to 1619.*

Kroie Herb.

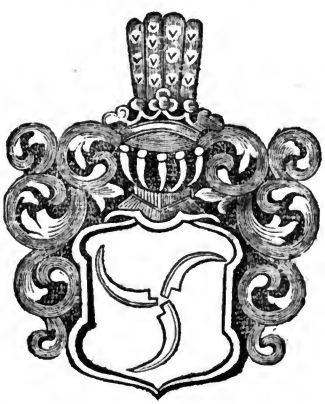

Digitized by Google

MAia bydź trzy Kroie białe w czerwonym polu, na helmie pawi ogon, tym ſię tylko rożni od herbu Rola, że tam między Kroiami roża kładą, a na helmie trzy piora ſtruſie, *Paproc: o herb: fol: 262 Okol. tom. 1 fol: 496. Koial: in Mſ.* tu zaś Kroie końcami ſię wiążą ieden do drugiego. O początkach tego herbu niektorzy twierdzą, że ieſzcze od Piaſta Xiążęcia Polſkiego nadany potomſtwu ſwemu. Drudzy wywodza iż od Bolesława, ktory na woynie przeciw Wratyſławowi Xiążęciu Slaſkiemu, wiktorya z niego otrzymawſzy, pewnemu Kawalerowi w zaſługach był konferowany: Inni przydaią, że herb Rola od herbu Kroie wźiął ſwoie początki, a zatym dawniey mżeli herb Rola, ten o ktorym mowiemy. W Polſzcze naſzey tylko go Krzeſzowſcy zażywaią, a w Litwie Kopciowie, z ta iednak rożnica że na iednym kroiu krzyż kładą.

KROIŃSKI herbu Lis w Poznańſkim Woiewodztwie.

**KROKOWIE* w Pruſiech. Maią w herbie ſwoim ſzczyt wzdłuż rozdźielony, naiedney ſtronie iednorożec biały, w polu laurowym, w gorę głowa y rogiem, nogi także przednie u niego do gory zadarte, z drugiey ſtrony lewey, grabie w polu czerwonym do gory poſtawione, na helmie dwa ſkrzydła czarne a między niemi Jednorożec bez korony, w prawa tarczy głowa obrocony *Tak go opiſuie Mſ. o Familiach Pruſkich.* Anna Krokowna matka Reinholda. Heindenſteina.

Krokowski Herb.

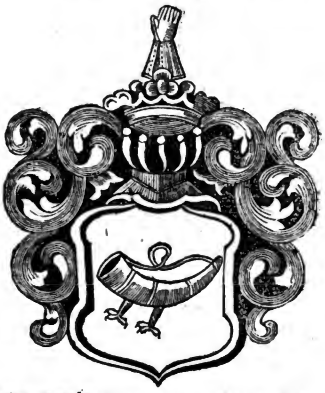

*NA tarczy w polu czerwonym traba myśliwa czarna, powinna bydź na dwoch ptaſzych nogach niby ſtoiaca, cieńſzym końcem od lewego boku tarczy, wiązania nad nią zwyczayne, na helmie dwie ręce zbroyne złożone, y podnieſione palcami do gory, tak ten herb opiſał, *Mſ. o Familiach Pruſkich.* Tym ſię herbem pieczętuią Krokowſcy Wiekeredowie w Pomorſkim Woiewodztwie od Krokowa tak nazwani, kędy Erneſt Krokowſki Zamek z wałami, foſſami z fundamen-

damentow wyniosł; leży ten Krokow siedm mil od Gdańska, nie daleko od Zarnowieckiego klasztoru. Naypierwszy Olbrycht Wickerod, w Frankonii urodzony, iesżeze z Hermanem Saltza Mistrzem Krzyżackim w roku 1232 w Prusiech osiadł, y rozkrzewił potomstwo swoie, z ktorych fundacye Kartuzow, niektorych wspominaią. Francisżek syn iego Wickerod pierwszy nabywszy dobr Krokowa, pisać się Krokowskim począł: ktorego potym synowi Gneomirowi, Mestwin Xiążę Pomorskie w roku 1288, za naypierwsza nowinę, gdy mu o Przemysława Xiążęcia Polskiego zięcia swego, z więzienia Xiążęcia Wrocławskiego wyściu opowiedział, nadał wieś Gielesin, ktora Wysoka zowią, a potym za mężne y odważne zasługi, druga wieś Goszyn nazwana 1292 do Krokowy przyłączył; o czym przywiley tego Mestwina świadczy, na ktorym podpisani Kasztelan y Sędźia Gdański, do Metryki Koronney *per oblatam* podany 1596. W roku potym 1506 Wawrzyniec Krokowski pod Bukowina zginął. Drugi Wawrzyniec Krokowski, obrany był na Biskupstwo Kamińskie, ale dla niesposobności zdrowia ustąpił tey godności Marcinowi Weiherowi 1556. Reinhold u Krola Francuzkiego wielki y zacny Oberszter. Ernest Sędźia Ziemski Pucki z Konopacka Anna Kasztelanka Chełmińska zostawił potomstwo, a między niemi była corka Latalska, ten to zdamisię Ernest, Zamek w Krokowie ufortyfikował, a gdy Zygmunt III ze Szwecyi powracał, zaprosiwszy go do siebie, choynie kilka dni czestował; czego wdzięcznym będąc Zygmunt, synowi iego także Ernestowi przywiley dał na wolne łowienie w morzu. Reinhold Kapitan y Oberszter u tegoż Krola, we Francyi y Niderlandźie początki Marsowe założywszy, w Oyczyznie potym w Moskiewskie y Pruskie kampanie mężnie stawał. Inni w Cesarskim, inni w Brandeburskim woyskach, z znaczna szarza na stawę zapracowali. N. Krokowska Ciecholewskiego Antoniego herbu Kuszaba Starosty Parchoskiego małżonka. N. Krokowska była za Czapskim. Katarżyna Krokowska z Weiherowny urodzona, była za Piotrem Przebendowskim Sędźia Ziemskim Lemburskim. Teodor Starosta Parchoski deputat na Trybunał Koronny 1723, a potym Kasztelan Gdański. Ernest Bogusław Major Krolewski 1730.

**KROKOWSKI herbu Slepowron* w Ziemi Ruskiey. Z tych Stanisław Krokowski Sędźia Kapturowy Lwowski 1733. Dominik Pisarz Grodzki Podolski temi czasy.

KROLIKOWSKI herbu Poray w Sendomirskim Woiewodztwie. Mikołay z Krolikowa 1436 podpisał pokoy Brzeski, *u Łask: w Stat: fol: 141.* Grzegorz Dziekan y Officyał Sadecki, Pleban Dobczycki y Grzybowski 1644, siostra iego była za Kroczewskim. Kazimierz Instygator Xięstwa Litewskiego poseł na Seym 1724.

KROPIWNICKI herbu Sas w Woiewodztwie Bracławskim y Ziemi Przemyskiey, Seweryn Kropiwnicki Pisarz Ziemski Bracławski 1589, *Conflit. fol. 560*, zostawił potomstwo. Alexander naprzod Pisarz Ziemski, potym Podsędek Bracławski, posłował na rożne Seymy, zkąd iuż deputatem na Trybunały Radomskie, iuż do rewizyi Xiąg Podkomorskich, Grodzkich y Ziemskich, iuż Kommissarzem do rożnych funkcyi bywał, *Conflit: 1616 fol: 22 y 1618 fol.* 4. Krystyna Mikołaia Karskiego małżonka. Michał naprzod Miecznik, a potym Podsędek Bracławski 1623, temiż funkcyami Konstytucye Koronne o nim zagęszczone. Kazimierz Podczaszy Starodubowski y Bazyli 1700.

**KROPOTKA.* Kniaz Wasil Kropotka miał swoie dobra w Ziemi Wołyńskiey 1528, iako świadczy *Metryka Wołyńska.*

KROSNICKI herbu Lubicz w Ziemi Ciechanowſkiey.

KROSNOWSKI herbu Junoſza, w Woiewodztwie Rawſkim gniazdo tego Domu, z ktorych niektorzy na Ruś ſię wynieśli. Mikołay Kaſztelan Płocki 1446. *w Łaſkiego w Statucie fol. 110.* Staniſław imieniem Woiewodztwa Rawſkiego podpiſał ziazd Jędrzeiowſki 1576. *Conſtit. f, 246.* Jan Podczaſzy Rawſki poſeł na Seym 1628. z kąd deputatem naznaczony na Trybunał Radomſki *Conſtit. fol. 5* y do rewizyi Xiąg Ziemſkich Rawſkich. Samuel Zakonu Societatis JESU umarł we Lwowie 1646 *Hiſt. Col. Leop.*. Jan także Societatis JESU rządził Nowicyat Krakowſki, wydał do druku. 1mo. *Viator Religioſus per triduanum perfectionis iter in 4to Poſnan. 1692.* 2do *Pochodnia ſłowa Bożego w Kazaniach Niedzielnych całego roku w Lublinie in folio 1685.* Woyciech z Załuſk Podkomorzy Lwowſki z Waſieczyńſka oſtatnia z tego Domu, miał ſyna Mikołaia, ktory naprzod był Stolnikiem, potym Podkomorzym Lwowſkim, nakoniec Woiewoda Czerniechowſkim, ten świat pożegnał w dobrey ſtaroſci w roku 1723. Szkoły przy Collegium Lwowſkim Societatis JESU iego nakładem ſtanęły z ta wſpaniałością, ktora po dziś dzień widźiemy, lubo y na inſzych hoynie łaſki ſwoie ſypał, pochowany w katedrze Lwowſkiey, w kaplicy od ſtryia ſwego Arcybiſkupa (o ktorym niżey) erygowaney. Corka iego iedynaczka Katarzyna z Roiewſkiy Kaſztelanki Wiślickiey, pierwſzym związkiem była za Jakubem Potockim herbu Pilawa Staroſta Chmielnickim, drugim za Stefanem Humieckim Woiewoda Podolſkim. Mikołay brat rodzony Woyciecha Podkomorzego Lwowſkiego, naprzod Kanonik Kuiawſki Sekretarz Krolewſki z Seymu 1631 do rewizyi Zamku Szydłowſkiego naznaczony. *Conſtit. f. 40*, potym Biſkup Inflantſki deputowany do korrektury praw Koronnych 1642, *Conſtit. f, 10*, nakoniec Arcybiſkup Lwowſki, Opat Koronowſki, godny Paſterz, pochowany w katedrze Lwowſkiey w kaplicy od ſiebie erygowaney. Brat Arcybiſkupa rodzony Jan Podſtoli Koronny Staroſta Lipiński y Oſtrołęcki, corka iego Urſzula małżonka Mikołaia Bieganowſkiego Kaſztelana Kamienieckiego, nieporownaney urody y cnoty, była wprzod za Grodźickim Generałem Artyleryi: a potym wdowa zoſtawſzy, Krolewne Polſka Elektorowa Bawarſka wychowała. Sioſtra iey zdami ſię rodzona, była za Stępkowſkim. Stefan, Tomaſz, Władyſław, y Mikołay 1632 gdy ſię cały Dom iego zapowietrzył, ſkoro ſię udał do B. Staniſława Koſtki wſzyſcy zdrowi z tak ciężkiego razu wyſzli, co ſam potym z dźiękczynieniem pod przyſięga zeznał. *Hiſtor. Coll. Rav.* Paweł Stolnik Sochaczewſki 1649. Jan z Załuſk na Domaniewicach y Wale dziedzic, Skarbnik Warſzawſki z Izbińſka miał ſyna Władyſława, ktory z Micowſka Staroſt: Grabow: miał ſynow czterech. Alexandra Stolnika Goſtyńſkiego, Rotmiſtrza Pancernego, y Pułkownika, ten z Konſtancya Mrozowicka Podſtolanka Halicka (Rodzona ſioſtra teraźnieyſzego Mrozowickiego Podſtolego Halickiego) zoſtawił dwie Corki. Anna ieſt za Franciſzkiem z wielkiego Łopacina Łopackim Podſtolim Ciechanowſkim Staroſta Krafnoſieleckim. Barbara ieſt za Franciſzkiem Szeptyckim Chorążym Latyczewſkim, rodzonym bratem Archidyakona Lwowſkiego y Staroſty Obuhowſkiego, a ſtryiecznym rodzonym Metropolity Lwowſkiego. Jędrzeia Skarbnika Rawſkiego, ktory z Zofia z Odrowazow Kietlińſka Sędźianka Ziemſka Radomſka, ma dwoch ſynow Antoniego y Michała y dwie corki. Franciſzka Societatis JESU, uczył Teologii w Poznaniu: ieſt w druku iego Panegiryk pod tytułem *Eridanus inter ſydera*, Lubomirſkiemu Staroście Sendomirſkiemu przypiſany. Michała ten w tymże Zakonie życie ſwoie zkończył. Jacek Sędźia Ziemſki Rawſki zoſtawił czterech ſynow.

Digitized by Google

ſynow. Jan Chorąży Podolſki Rotmiſtrz znaku Huſarſkiego Krolewica Alexandra, dzielny w expedycyi pod Wiedniem, potym ſławny Pułkownik przeciw Tatarom na Podolu, poległ w batalii ze Szwedami bliſko Pińczowa. Kaźimierz Kanonik Lwowſki. Jacek Podczaſzy potym Stolnik Rawſki. Szymon Skarbnik Rawſki, ktorego ſyn Jan Chorąży Podolſki z Mokronowſka, Chorążanka Rawſka ma Dominika piękney nadźiei ſyna y innych. Woyciech przedtym Kuſtoſz a potym Dźiekan Archikatedralny Lwowſki. Piotr Miecznik Rawſki miał za ſoba Annę Lipſka Sędziankę Ziemſka Rawſka. Franciſzek dźiedzic na Stoku ktorego ſyn Regent Opoczyńſki, a brat rodzony Staniſław Podczaſzy Trębowolſki Major J. K. M. Małżonka iego Ulatowſka. Rodzony ich brat trzeci Alexander Krofnowſki Podczaſzy Goſtynſki, ktorego małżonka Moſzyńſka. Czwarty Łukaſz Podczaſzy Radomſki. N. miał za ſoba Elżbietę Tarnowſka herbu Rolicz.

à *KROSTEN.* w Pruſiech. Jerzy à Kroſten poſel 1612 podpiſał *Literas Reverſales Acta Commiſſionis regiæ.*

Kroßynski Herb.

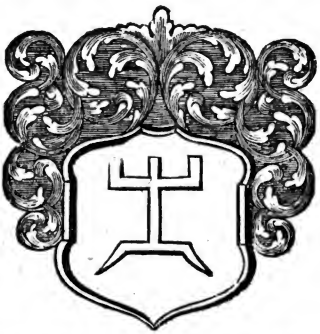

* TYm kſztaſtem iako ſię tu kładźie używaia tego herbu w polu czerwonym, Kniaźiowie Kroſzyńſcy idacy od Wigunda Xiążęcia ſyna Kieyſtutowego y zowią go Lichtarzem, ſyn tego Wigunda Hrehory zbudował miaſto y zamek Kroſzyn na Siewierzu, zkad nazwiſko uroſło Kniaźiow Kroſzyńſkich. Xięgi Manaſteru S. Troycy w Wilnie dawne, wſpominaia Romana, Piotra, Flora, Suryna, Kniaźniow Kroſzyńſkich, ktorych Moſkwa za czaſow Jagellonowicza Krola koło roku 148⁵, y dobra ich poſpołu z Xieſtwem Siewierſkim zagarnela. Iwan Kniaź Kroſzyńſki poſpołu z Helena Krolowa Alexandra Krola małżonka, z Moſkwy do Polſki ſię wrocił koło roku 1494, był Staroſta Upitſkim, od Krola lennym prawem wźiął Rakiſzki, z Hornoſtaiowny zpłodźił dwoch ſynow Alexandra y Piotra. Z tych Alexander człowiek wielkiey nauki y biegłości, w cudzoźiemſkich kraiach, obyczaiach y ięzykach, umarł bez potomny, Piotr był Staroſta Upitſkim, y Szadowſkim, Holowczyńſka dwoch mu ſynow powiła, Jerzego y Mikołaia. Mikołay maż w rycerſkim dźiele ſławny,

Porucznik Uſarſki u Lwa Sapiehy, na iednym harcu, ſiedmnaſtu nieprzyiacioł trupem położył. Podczas Rokoſzu przy Krolu ſtawał, poſtrzelony w lewe ramię. Pod Smoleńſkiem zaś w prawa rękę, z ktorego razu w obozie zkonał. Jerzy brat iego Staroſta Inturſki y Nowoſielſki, dźielność ſwoię pokazał w expedycyach Moſkiewſkich Inflantſkich za Zygmunta III, ſyn iego Karol miał za ſoba Tyzenchauſownę Woiewodzanke Derpſka *Koiał. in Mſ.* N. Kroſzyńſka była za Kazimierzem Kozłem Podkomorzym Wendeńſkim.

**KROTKI herbu Radwan* w Xięſtwie Zmudzkim y Ośmiańſkim powiecie. Jan Krotki ktorego wſpomina *Gniazdo cnoty.*

KROTOWSKI herbu Leſſczyc w Wielkiey polſzcze. Krotoſzyn za Kaliſzem dał okazya imienia Krotowſkich, atoli znać że te dobra dawno przedtym z tego Domu wyſzły: bo ſię iuż z Barcina piſał Jan Krotowſki Woiewoda Inowrocławſki *u Okol: tom.* 3 *fol:* 140, był wprzod Kaſztelanem Inowrocławſkim 1562, iako wſpomina *Rey w Zwierzyńcu fol.* 55: ale herb Dołęga zle mu podtrąca: miał trzy żony, z pierwſzey była corka Katarzyna za Janem Chlebowiczem Kaſztelanem Mińſkim, a potym Woiewoda Trockim *imo* zaś *voto* żyła z Marcinem Herburtem Staroſta Barſkim, druga Anna Kryſztofowi Niewiarowſkiemu zaślubiona, Z drugiey żony Latalſkii Woiewodzanki Poznańſkiey, ſyna zoſtawił Jana Kaſztelana Inowrocławſkiego, ten Oycowſkiey bierzyi wyprzyſiągł ſię; y w prawowierney katolickiey wierze, życia tego dokonał 1583: był poſłem do Moſkwy, ſioſtra iego z teyże Latalſkii była Zofia Roſtworowſka. Z trzeciey żony Jakuba Oſtroroga Generała Wielkopolſkiego corki, czy Jana, było dwoch ſynow, Jakub y Jędrzey, z tych Jędrzey był Kaſztelanem Kaliſkim 1623, ktorego corka Urſzula Zofia wydana za Mikołaia Sieniawſkiego Podczaſzego Koronnego, wiele ozdob kościołowi OO Dominikanow przyczyniwſzy, tamże pochowana ſpoczywa.

KROWICKI herbu Nowina pod Opocznem. Marcina Krowickiego wſpomina *Orichov. diał: 6,* Katarzyna Zakonnica Sadecka umarła przed rokiem 1700.

**KRUCZKOWSKI.* Elżbieta Kruczkowſka Zakonnica u Wſzyſtkich SS. we Lwowie.

KRUCZYN herb patrz Krzyż.

**KRUDNER* w Ziemi Inflantſkiey, Jan Krudner podpiſał elekcya Władyſława IV.

KRUK w herbie. Patrz Korwin, Slepowron, Roſniec.

**KRUKI herb.* Maia bydź między dwiemá mieczami złamanymi żelaza na krzyż zakrzywione w polu czerwonym, na hełmie trzy pióra ſtrufie: tak ten herb opiſuie y tak go nazywa *X. Koiał: in Mſ.* iam go położył w pierwſzym *tomie fol.* 17 pod Alexandrowiczami, ktorzy ſię nim pieczętuią. Tu tylko to przydaię co ten autor piſze. Alexander Alexandrowicz z Poporc Podſkarbi Litewſki 1476: brat iego Jędrzey, brat ſtryieczny Mikołay Alexandrowicz z Zochowa. Jana Marſzałka Grodźieńſkiego ſyn Konſtantyn Sędźia Grodźieńſki, tego zaś ſyn Stefan naprzod Woyt Grodźieńſki a potym Kaſztelan Nowogrodzki, roku iednak ten piſarz nie wyraźił. Staniſław brat Konſtantyna, iako ſię mowiło w pierwſzym tomie. Są też Alexandrowiczowie herbu Kościeſza, o ktorych patrz pod tym herbem.

**KRUKIEWNICKI herbu Korczak* ztąd ſię domyślam że ſa tego herbu: bo ſię z Drohoiowa piſza, tak napiſano na nadgrobku w Przemyſłkim kościele Sebaſtyanowi Krukowniçkiemu z Drohoiowa mężowi rycerſkiemu zmarłemu 1600, wyſtawionym. *Starowol. in Monum.* Wincenty y Jędrzey Krukiewniccy 1632 w Woiewodztwie Ruſkim.

**KRUKOWSKI herbu Gryf.* Maia bydź tego Domu w Krakowſkim Woiewodztwie y w Litwie.

*KRU-

*KRUKOWSKI herbu Slepowron atoli takim kształtem, nad chorągwią kościelną iak zwyczaynie w herbie Radwan widźiemy, na krzyżu nad nią, ſtoi w prawa tarczy całym ſobą obrocony, Slepowron, w pyſku pierzcień trzymaiący, na helmie trzy piora ſtruſie; takim go kształtem wyraźił *Mſ. X. Koiał:* Zacharyaſz Krukowſki Pisarz Grodzki Orſzańſki 1648, w Mścisławſkim Woiewodztwie. Wincenty Mikołay Skarbnik Litewſki, Stefany Jerzy 1674. Bazyli Korwin Krukowſki Stolnik Upitſki, deputat Woiewodztwa Wileńſkiego 1704 podpisał konfederacyą Sendomirſka.

Kruniewicz Herb.

* MAia bydź dwa mieſiące, ieden rogami na dół, drugi rogami w gorę proſto, między niemi krzyż, iakby obadwa ſpaiał, w helmie trzy piora ſtruſie. *X. Koiałowicz in Mſ. powiada*, że ſię tym herbem Kruniewiczowie pieczetuią, ktorzy z Woiewodztwa Kiiowſkiego wyſzedſzy, w Lidzkim y Mozyrſkim powiatach oſiedli. Sieniuſzko Kruniewicz za Kaźimierza Jagellonowicza Namieſtnik Kiiowſki, ſyn iego Jacek Kruniewicz Staroſta Owrucki, ſyn Jacka Bogdan Pisarz Ziemſki Mozyrſki, ſynow zoſtawił czterech, Pawła, Filippa, Siemiona y Filona, Filip był Sędźia Ziemſkim Mozyrſkim, Siemion Rotmiſtrzem Krolewſkim Staroſta Hindawſkim, Filon Rotmiſtrzem Krolewſkim, wſpomina go Konſtytucya *1590 fol: 604* Staroſta Zabalſkim, ktorego ſyn Sebaſtyan Podſtarości Lidzki, wſpomina go Konſtytucya 1609, ten zpłodźił ſyna Hrehorego Chorażego Mozyrſkiego. Sędźiego Generalnego Woyſkowego u Páwła Sapiehy Hetmana. Paweł czwarty ſyn Bogdana Pisarza, Chorąży Lidzki, miał ſyna Jana Podkomorzego Mozyrſkiego, od ktorego był ſyn Kaźimierz Alexander Woyſki a potym Podczaſzy Mozyrſki 1648. Wacław ſyn Sebaſtyana, o ktorym wyżey, zginął pod Walmuza w potrzebie noſząc chorągiew Uſarſka. Kaźimierz Woyſki Mozyrſki 1674.'

*KRUPECKI. Krupecki Iwaſzko Ziemianin Wołyńſki 1528 *Metryka Wołyńſka.*

Atanazy Krupecki Władyka Przemyſłki 1644. gorliwy o Unia Paſterz.
**KRUPICKI.* Kryſztoł y Staniſław Krupiccy ludźie rycerſcy o ktorych *Conſtytucya 1626 fol: 13.* Kaſper w Piſiſkim 1642.

Krupka Herb.

SĄ dwie lilie białe podle ſiebie, takie iakich widziałeś w herbie Gozdawa w polu czerwonym, nad hełmem lilia iedna między dwiema trąbami *Okol: tom:* 1 *fol:* 501. *Paprocki w Gniaździe, fol:* 1122. *o herb: fol:* 564, *Kleynoty fol:* 61. Ten herb do Polſki przyniesiony, od Piotra Kruczberg, tak nazwanego od Zamku w tym tam kraiu leżącego. O ſzlachectwie ich czytałem przywiley Zygmunta I Krola Polſkiego w roku 1515 dany, *in Mſ. Domus Profeſſ. Cracov:* tam wſpomina ten Krol, że Fryderyk Ceſarz, za rycerſkie dźieła, przodka tego Domu tym herbem nadał, na co produkowali liſty iego z pieczęciami; ktore nowym przywileiem ſwoim utwierdźił Zygmunt I. Ten tedy Piotr Kruczberg z lekka akcentem Polſkim Krupek był nazwany, a od wzroſtu wyſokiego Lang Peter, iako w tymże przywileiu czytam, zoſtawił ſyna Jerzego, ktorego corka Anna doſtała ſię w małżeńſtwo Mikołaiowi Cikowikiemu Miecznikowi y Burgrabiemu Krakowſkiemu, a potym Kaſztelanowi, ſynow tegoż Jerzego było czterech, Jan, Erazm, Piotr y Konrad, coż kolwiek, bądź że inaczey piſze *Paprocki y Okolſki*, iam to albowiem wypiſał z pomienionego przywileiu Zygmuntowego, o Janie y Eraźmie znaydźieſz *w Paprockim o herb: fol:* 701. Z tych Erazm oſiadł potym w Sendomirſkim Woiewodztwie ſioſtry iego trzy rachuie Paproc: iednę Szydłowieckiego, a po nim Kurozwęſkiego, druga Kryſztofa Gnoińſkiego, trzecia Fredra małżonki, ale przywiley o nich milczy) tam z Brzeſkii Barbary herbu Ciołek zpłodźił Kryſztofa dworzanina Krolewſkiego. Jan brat Erazma zpłodźił Malchera, ktorego z Mężykowny, corka Anna wydana za Staniſława Morſkiego y ſynowie dway Staniſław y Mikołay, z tych Staniſława corka Zofia była za Tomaſzem Alemannim, ktorego brat Adam wyniosł ſię z Polſki do

do Włoch, *ado voto* była za Samuelem Rzeszowſkim, *3tio* za Rylſkim. Piotr trzeci brat Erazma pisał się z małey Xiąży. Konrad zaś czwarty z Przeclawic, ktorego ſukceſſorowie zwali się Przeclawſkiemi Krupkami, ten zpłodził corek pięć Jadwigę Szczepanowſka, Annę Czurylowa, a drugim zwiazkiem Czepielowſka, Katarzynę Kowalewſka, Zuzannę Drohecka y Elżbietę Glińſka: ſynow zaś trzech, Hieronima ktorego żona Niewiarowſka herbu Pułkożic, Ludowika y Konrada Sekretarza Krolewſkiego, ieździł w legacyi do Prus y do Turek: Krol Auguſt szacuiac ſobie iego zaſługi, wiele mu dobr nadał, a między niemi Radzinice, Jadzwięgi y Kornice, żona iego Filipowſka z Siekluki. Jeden z nich był Podczaſzym u Krola Stefana, *Buccella Conſu: Simonii fol:* 75; Krupczanka była za Franciſzkiem Bonerem, druga za Chyckim Staniſławem, trzecia za Jodokiem Decyuſzem. Sebaſtyan Kanonik Krakowſki katedralny, Rektor Akademii Krakowſkiey kilka razy, Probofzcz Wielicki 1627. Woyciech Krupka Przeclawſki ołtarz wyſtawił w Krakowie u S. Jakuba 1640. Samuel Kanonik Gnieźnieńſki y Puſtuſki, Dźiekan Łowicki, Kantor Sendomirſki, zſzedł z tego świata 1659, kilka tyſięcy wyſypał na fundacya Seminarii w Łowiczu y Puſtuſku, y na ſzpital w Gnieźnie, leży pochowany w Kollegiacie Łowickiey, ſynowcowie iego Piotr y Staniſław: Kryſztof z Moykowic Krupka Łowczy Sendomirſki poſeł na Seym 1661, ztamtad Kommiſſarz do rewizyi ſkarbu Koronnego *Conſtit: fol: 16.* Hieronim z Niewiarowſkii, iako się wyżey mowiło, zplodził dwie corki, z tych iedna była za Staniſławem Jarockim, druga za Strzemboſzem, y ſyna iednego Kryſztofa, ktory miał za ſoba Katarzynę Gaiewſka corke Jędrzeia. Ludwik także brat Hieronima zoſtawił corki y ſynow dwoch, ieden z nich Jaroſz miał za ſoba corkę Cyrilla Chrzaſtowſkiego, Kryſztof Cześnik Lubelſki, corka iego była za Alexandrem Sewerynem Dębińſkim w Seceminie ale ſterili *Baranow:* Konſtancya za Kryſztofem Trzebińſkim. Jana Krupki corka zaślubiona Jędrzeiowi Łodzińſkiemu.

**KRUPOCKI takiż herb ich* iako y Kleinfeldow, tylko że tam oſm pol czyli paſow alternata ida, tu zaś alternata także białe z czerwonymi bydz powinny y na helmie iuż nie rogi, ale pawi ogon, drudzy trzy ſtruſie piora kłada. *Mſ. o Familiach Pruſkich* świadczy, że Krupocey Szynfaltowie albo Szenfertowie w Pruſiech tym ſię herbem pieczetuia: piſza ſię zaś z Krupocina w Woiewodztwie Pomorſkim w powiecie Swieckim, Woyciech Krupocki 1648. drugi Woyciech 1699. Krupocka Macieia Koſſowſkiego Sądowego Swieckiego małżonka.

KRUPSKI herbu Korczak w Ziemi Chełmſkiey. N. Krupſki w owey nieſzczęśliwey naſzych z Węgrami potyczce pod Koſzycami, gdy iednych z naſzych pobito, drudzy w rozſzypkę poſzli, a Olbrychta Krolewica nieprzyiaciel uciekaiacego tuż doganiał, iuż Olbrycht y od broni odpadł, y koni dwoch pod nim zabito, Krupſki w tym rażie miecza ſwego dodał, ktorym Olbrycht dwoch z nacieraiacych trupem położywſzy, ſzczęśliwie uſzedł, *Cromer. lib: 29 Biel: fol: 477. Błażowſki tłumacz na Polſki iezyk Kromera* domyśla ſie, że to miało bydź nie Krupſki ale Krupka, myli ſię iednak: bo naprzod Krupkowie albo ieſzcze na ten czas w Polſzcze nie byli, albo dopiero oſiadali: Krupſcy zaś Korczakowie zdawna w Polſzcze na ſtawę imienia ſwego zapracowali; rozumiałbym zaś, że to był Jerzy czyli Jędrzey Krupſki, *o ktorym Bielſki piſze*, że był herbu Korczak Kommiſſarz z Tomickim do Wołoch na odebranie przyſięgi od Bogdana Hoſpodara Wołoſkiego 1509, iuż na ten czas Kaſztelan Belzki, tenże rozumiem Kaſztelanem był Lwowſkim 1515, a w roku 1533 Woiewoda

iewoda Bełzkim pisał się z Orchowa. Małgorzata Krupska, Brandysa Dziwisza małżonka 1582. Kryształ 1632 w Ruskim. Joachim, Stefan w Witebskim. Krupski Bernardus *Ordinis Minor: de Obſervan: wydał Skarby niebieſkich taiemnic, to ieſt Obiawienia S. Brygitty po Polſku przetłumaczone in fol: 1698 w Zamościu.*

* *KRUPSKI.* Jan Krupski w komput rycerstwa Polskiego policzony, o czym świadczy *Conſtytucya 1690 fol:* 7.

* *KRUSIEŃSKI herbu Dołęga* N. Krusiński Rotmistrz mężny żołnierz pod Nowogardem y indziey, zginął w Moskwie z Dymitrem Cárem Moskiewskim 1606 *Petric: lib: 2 Hiſtor: Muſchov:* Woyciech w Woiewodztwie Brzeskim 1632. Tadeusz Societ: JESU Missyonarz w Persyi y Stambule wydał Tureckim iezykiem historya woyny teraźnieyszey Turkow z Persami. Jest w druku iego *Prodromus ad Hiſtoriam Revolutionis Perſicæ in 4to* 1733 we Lwowie.

* *KRUSZ.* w Woiewodztwie Wołyńskim Piotr Krusz podpisał elekcya Jana Kazimierza Krola.

KRUSZECKI herbu Doliwa tak pisza o nich nasi Pisarze.

KRUSZCZYNSKI. w Woiewodztwie Lubelskim Maciey Kruszczyński podpisał elekcya Jana Kazimierza.

KRUSZELNICKI herbu Sas w Ruskim Woiewodztwie. N. Kruszelnicki Rotmistrz, Wołosza pogromił 1572. *Bielski fol: 645.* Marcin 1632. Kryształ Pisarz Grodzki Krzemieniecki, Alexander Chorąży Czerniechowski Rotmistrz 1658 *Komput woyska*, corka iego Eufrozyna była za Adamem Jordanem Podkoniuszym Koronnym. Kazimierz w Zakonie naszym wielkiey wstrzemięźliwości kapłan samym piwem albo woda żyiąc. N. Kruszelnicki miał za soba Kalinowska corkę Adama. Kryształ Podczaszy Zydaczewski, Sędzia Kapturowy 1733. żona iego Maryana Kunicka Łowczanka Chełmska, ta mu powiła synow czterech: Macieia, Stanisława, Jana, Franciszka; Corek sześć. Urszule Cypryanowi Zapolskiemu Podczaszemu Gostyńskiemu zaślubiona, Joannę, Antonine, Alexandrę, Elżbietę, Bogumiłę, ieszcze Panny. N. Kruszelnicka siostra rodzona Podczaszego Zydaczowskiego żyła z Szymanowskim.

KRUSZEWSKI herbu Abdank Bogusz z Kruszowa Podsędek Kaliski 1436, *u Łaſk: w Stat: fol: 141.* Adam, Woyciech, Bartłomiey Komornik Zakrzeński w Płockim. Jędrzey Podczaszy Dobrzyński 1632: ktoryś z tego Domu miał za soba Zofia Jabłonowska, Kruszowska Zbożnego Zakrzewskiego herbu Ogończyk małżonka. Stanisław 1636 niektore Xięgi darował Collegio naszemu Brzeskiemu. Jest w Skwierniewicach iednego z Kruszewskich nadgrobek z herbem Abdank. Paweł Podczaszy Bielski poseł na konwokacya 1733.

Kruſzowski Herb.

* MA bydz niedźwiedź, na dwoch tylnych nogach stoiacy, do gory przedniemi wspięty, w prawa tarczy obrocony, dwiema strzałami w gardło postrzelony, z ktorych iedna z przodu, druga z tyłu: lubo mi sztycherz iednę tylko przyprawił, nad helmem puł niedźwiedźia takiegoż. Tym herbem świadczy *Paproc. in Strom:* pieczętuia się Kruszewscy, czy z Czeska Skrauszewscy ktorych przodek był Brykci, Nedecki z Nededy, rodem z Węgier, ten przyszedszy do Polski za Zygmunta I y, dobr Kruszowa nabywszy od nich Kruszowskim, był nazwany, syn iego był Tomasz, tego zaś Stanisław z Kackii zpłodził Joachima męża rycerskiego, ktory żadney okazyi za Zygmunta III (był u niego Dworzaninem) nie opuścił. Jana y Woyciecha także ludzi woiennych.

KRU-

Digitized by Google

KRUSZYNSKI herbu Pobog piſza ſię z Kruſzenicy w Płockim Woiewodztwie. Przodek ich był Mikołay Szamota z Kruſzenicy, ktoremu dał był przywiley y iego ſukceſſorom Władyſław Xiąże Mazowieckie 1435, ktory potym Zygmunt Auguſt approbował 1559 Janowi, Walentemu, Jakubowi y Adamowi Kruſzyńſkim, raczey by iednak miało bydź Kruſzeńſkim, ile od Kruſzenicy. Jakub z Doroty Otrębuſowny zoſtawił cztery corki y ſynow trzech. Pierwſzy Wawrzyniec, temu Jadwiga Naropińſka powiła ſyna, ktory pod Chocimem poległ w okazyi, *Drugi* Jerzy Rotmiſtrz przez lat ſześćaście, iezdźił w legacyi do Turek, ztamtąd powrociwſzy Oberſzterem uczyniony na Pruſkiey expedycyi, po ktorey znowu powtore do Turek od Władyſława IV wyſłany w poſelſtwie, tam przez dwadźieścia y pięć niedźiel ſekweſtrowany, nakoniec wolno puſzczony, wſzyſtko co mu było zlecono, należycie ſprawiwſzy; w nadgrodę zaſług iego dano mu Stolnikoſtwo Podolſkie, y niektore dobra na Podolu: *Conſtit: 1535 fol 5*, pierwſza iego żona Magdalena Wilkowſka, druga Dorota Bełzecka Januſza Chorążego Bełzkiego z Anny Niſzczyckii Kaſztelanki Bełzkiey corka. Trzeci Daniel znaczney ſzarzy doſłużył ſię w woyſku Ceſarſkim. Woyciech tych ſtryieczny y Kryſztof w batalii Pruſkiey rękę ſtracił, byli to ſynowie Jana ci dway oſtatni. Marcin w Kiiowſkim 1648. Wawrzyniec zpłodźił corek trzy, iedna Agnieſzka *imo* Slawſka *zdo voto* Kutkowſka. Druga Zofia ta żyła z Stefanem Godźimirſkim. Trzecia Katarzyna Walicka, y ſyn Jerzy ale bezpotomny.

KRUSZYNSKI herbu Pomian w Kuiawſkim Woiewodztwie piſze o nich *Okolſki*, Jeden z nich mąż rycerſki iezdźił gońcem do Turek od Koniecpolſkiego Hetmana. N. Woyciecha Kożierowſkiego małżonka.

KRUSZYNSKI herbu Prawdźic w Chełmińſkim Woiewodztwie, piſza ſię z Bolimina Bernard Kruſzyńſki miał za ſoba Wedelſztedownę, ſyn iego Piſarz Ziemi Chełmińſkiev 1653 *Mſc. de Famil: Pruſ:* Jan 1648, Walcryan Chorąży Chełmińſki, Miecznik Pruſki, nakoniec Kaſztelan Gdańſki dwa razy śluby małżeńſkie ponawiał, raz z Joanna Kitnowſka Adryana Sędźiego Ziemſkiego Malborſkiego corka, z tą były trzy corki Konſtancya naprzod Melchiorowi

Czapſkiemu Miecznikowi Ziem Pruſkich, a potym Kalkſzteinowi zaſlubiona, Ludwika y Maryanna Koſſowſka Kaſztelanowa Sierpſka, ſynow zaś dwoch Jan y Piotr. Drugi raz z Konopacka Kaſztelanka Chełmińſka, y zniey dwoch ſynow zoſtało Antoni y Michał, corka zaś była *imo voto* za Radowickim. *zdo* za Chrzaſtowſkim Miecznikowicem Wſchowſkim. Piotr z Kitnowſkii zplodzony, ma za ſobą Maryannę Czapſka Kaſztelankę Elblaſka. N. była za Mikołaiem Pruſzakiem.

Kruzer Herb.

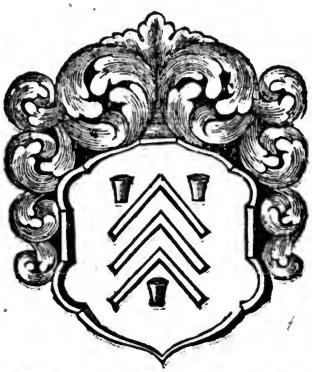

* KRokwie trzy powinny bydź w modrym polu, iedna nad druga, y trzy kubki ſrebrne, tak rozłożone, że ieden z nich ma bydź pod Krokwiami u ſpodu we ſrodku, dwa przy wierzchołku naywyżſzey krokwi, ieden z iedney, drugi z drugiey ſtrony. Przyniesiony ten herb do Polſki z Niderlandu przez Eneaſza Croſer, a po naſzemu Kruzer, ten z Oyca Jana urodzony, ſzukaiąc ſławy y fortuny iuż w Szwedzkim iuż w Francuzkim woyſku, lata ſwoie w rycerſkich dźiełach poierował, a potym za ciężkiey w Polſzcze rewolucyi w roku 1655 do Polſkiego obozu udawſzy ſię, z Generała Adjutanta ſzarza we wſzyſtkich okazyach mężnie ſławiąc, Oberſzterleytnantem uczyniony w regimencie Niezabitowſkiego Kaſztelana Lubelſkiego, gdy pod Głuchowem odważnie na nieprzyiaciela naciera, w gardło dwa poſtrzały z tey okazyi wynioſł; z taż ſerdecznością y potym, tak na Ukrainie iako y pod Chocimem popiſuiącego ſię Jan III Krol Polſki y cała Rzeczpoſpolitá do indygenatu tak w Koronie iako y Xięſtwie Litewſkim w roku 1683 przypuściła, o czym Konſtytucya: był potym Łowczym Inflantſkim, co poznać z Konſtytucyi 1726 *fol.* 47, pod tytułem *Obiaśnienie honoru Urodzonych Kruzerow.* Miał za ſobą Tereſſę Fredrownę Woyſkiego Przemyſtkiego corkę, z ta zplodźił dwie corki. Joannę Kurdwanowſkiego Jana Skarbnika Drohickiego, y Konſtancya Jana Mazarakiego małżonki; ſynow zaś trzech Karola Maxymiliana Sędźiego Ziemſkiego Podolſkego, w Artyleryi Koronney pod ſzarza Majora, dobrze zaſłużonego, był y na Seym walny poſłem po trzykroć y Deputatem na Trybu-

nał

nał Koronny, żona iego Helena Orchowſka ale *ſterilis*. Ludwika Łowczego Inflantſkiego, Kapitana w woyſku Polſkim cudzoźiemſkim, ſyn iego z Suchodolſkii Staniſław, y Marcina Chorażego Latyczowſkiego, ten pod czas rewolucyi w tey Oyczyźnie Choragiew wyſtawił ſwoim koſztem, y aż do uſpokoienia iey utrzymywał nie małym nakładem, żona iego Papliińska Anna, z ta zoſtaie ſyn Jozef.

KRWACKI herbu Lewart. Ci iako ſię mowiło pod Firleiami, iedneyże ſa dźielnice z niemi, Jan albowiem Firley, brat Piotra Sędźiego Ziemſkiego Lubelſkiego wźiawſzy dźiałem Krwaty y Golędzin, Krwatſkim był nazwany, atoli *Okolſki* świadczy, że za iego czaſow zſzedł iuż ten Dom, Krwacka Katarzyna Chronowſkiego małzonka.

**KRTGER herb.* Tarcza tego herbu wzdłuż przedźielona, na iedney ſtronie Orle ſkrzydło czarne w żołtym polu, po drugiey ſtronie drugie białe w czerwonym polu, od barku na dole do gory obadwa rozciągnione, w hełmie nad korona ſkrzydło iedno białe, tak go opiſał *Mſ. o Familiach Pruſkich.* Dom Krygierow w Pruſiech ſtarożytny, tego herbu zażywa, o ktorym twierdzą, że ieſzcze za Krzyżakow kwitnał w Chełmińſkim Woiewodztwie. *Z* tych Łukaſz y Mikołay Krygierowie 1658, dobra ich Sławkowo.

**KRYLINSKI herbu Godźiemba,* Sa w Krakowſkim Woiewodztwie. Barbara y Teofila Zakonnice Sadeckie.

**KRYNICKI herbu Korab* Mſ. X. Rucki, toż y w drugim czytałem, za herb im podtraca trzy rzeki, iak zwyczaynie w Korćzaku, a na tych trzech rzekach podkowa do gory proſto obiema rogami, iak w herbie Jaſtrzębiec w polu czerwonym, a na hełmie pięć pior ſtruſich. Atoli Potocki w Poczcie herbow fol: 553 taki ich herb położył. Tarcza wzdłuż przedźielona, po prawey ſtronie iey Korab herb zwyczayny, a po lewey gryf ſtoiacy na dwoch nogach a przedniemi wſpięty do gory y w prawa tarczy obrocony, łapa przednia wyżey, lewa niżey, wſzyſtko w czerwonym polu: na hełmie nad korona poł Gryfa z mieczem w prawą obroconego. Tenże powiada, że ten herb nadany Janowi Krynickiemu, że w Inflanciech przeciwko Moſkwie woiuiąc mężnie ſtawał y rany ponoſił, za co na Seymie 1613 w komput Rycerſtwa Polſkiego policzony, o czym *Conſtytucya fol: 36.* Korab z Matki ſzlachcianki w herb iego włożony, a Dobkowie do ſwego go Gryfa przypuścili. Teodor na Baſſanie Krynicki Podſtoli Czerniechowſki, z Seymu 1638 Kommiſſarz do rozgraniczenia między Woiewodztwy Kiiowſkim y Czerniechowſkim *Conſtit: fol: 31.* Staniſław 1632. Stefan w Kiiowſkim 1674. Okolſki o nich namienia *tom: 3 fol: 559.*

KRYPSKI herbu Topacz w Woiewodztwie Ruſkim.

KRYSKI herbu Prawdźic w Woiewodztwie Mazowieckim, od dobr Kryſka tak nazwani, atoli ſię poſpoliciey piſali z Drobnina: Lew dźiedzic na Kryſku, tego corka Małgorzata, była za Janem Wazem Podſkarbim u Xiażąt Mazowieckich, *Paproc: o herb. fol: 282:* ſyn zaś iego Ninogniew Woiewoda Płocki, rok, tak *Paprocki iako y Okolſki* napiſał 1430, za ktoremi y ia idąc w tymże czaſie położyłem go między Woiewodami Płockiemi; atoli teraz widzę, że omyłka w roku, co y ztąd poznać; bo temu Ninogniewowi ſyna przyznaią obadwa ci autorowie, Jana Kaſztelana Zakrocimſkiego, ktory dopiero kwitnał w roku 1525, iako podpiſał, dekret Mazowiecki przeciwko heretykom *u Lubieńſkiego,* o ſto lat tedy nie mogł żyć ſyn po Oycu; y Małgorzata ſioſtra Ninogniewa, dopiero za maż wydana 1466, co poznać z zapiſow iey od męża Jana Waza, *u Paproc: loc: citato.* Dopiero to tedy Ninogniew z Kryſka na

Woiewodztwa Plockiego krześle siedział w roku 1501, iako podpisał elekcyą Alexandra Krola *u Karnkowskiego de Primatu*, przedtym zaś był naprzod Sędzią Wyszogrodzkim y Zakrocimskim 1452, *Stat: Mazow: fol: 94, y 1453 fol: 109*, potym był Kasztelanem Raciązkim 1482, *Stat. Mazow: fol: 133*, daley Kasztelanem go Wiskim czytam 1496, *u Łaskiego w statucie fol: 110.* z Boglewskii miał corkę Katarzynę Narzymska matkę dwoch Kasztelanow, Mikolaia Sierpskiego y Tomasza Plockiego Kasztelanow, syn zaś iego Jan Kasztelan Zakrocimski, z Lassockii herbu Dołęga zpłodził sześć corek, y synow dzieściaciu, atoli od dwoch tylko zostało potomstwo: to iest Stanistawowi Wituska powiła dwie corki, z ktorych iedna Elżbieta wydana za Wolskiego, druga Anna, y syna Jana, ktory z Wichorowskii herbu Lis Pisarzowny Ciechanowskiey miał potomstwo. Jakubowi Kasztelanicowi Zakrocimskiemu Czosnowska herbu Roch zrodziła Floryana, ktory z Anna Wichorowska Podsędkowna Ciechanowska tylko iednę corkę zostawił Zofią; siostry Floryana były dwie Nietyxina y Agnieszka.

Tenże Ninogniew Woiewoda Plocki, z drugiey żony Bartnickii herbu Dołęga miał trzy corki, Annę Mińska, Małgorzatę Radzieiowska, Naropinska Kasztelanowa Płocka, y Dorotę Zieleńska, y synow Jakuba Kanonika Płockiego, Mikolaia, Bartłomieia, Stanisława, Piotra, Kasztelana Sierpskiego koło roku 1520 *Lisk in Mss. Petricov:* (boday to nie o nim pisze *Bielski fol: 544*, że pod czas woyny Pruskiey 1520 Nicborga zamku z szlachta Mazowiecka dobył, y Krolewskie w nim osadził presidium: toż ma *Vapovius* o nim,) Starostę Plockiego, ci zefzli *steriles* y Pawła, ten z Anny Srzeńskiey herbu Dołęga miał te corki, Annę Brzosczyna Kasztelanowa Wiska, Barbarę Osuchowska, Agnieszkę Uchańska Woiewodzicowa Płocka y Małgorzatę Kostkowa Kasztelanowa Zakrocimska, matkę S. Stanisława Kostki, była to Pani świątobliwa, w mowie skromna, w iedzeniu z umartwieniem pomiarkowana, nabożna, z tąd co dzień z Rostkowa do Prasnyza do kościoła iezdziła, kędy też kaplicę wymurowała: umieraiąc, gdy ia konwulsye śmiertelne zciskać poczęły, kazała sobie podać obraz Stanisława syna swego, iuż na ten czas cudami wsławionego y rzecze do niego, Teraz Stasiu synu kochany ratuy, y w tych słowach zkonała: Piotr Fabrycy Soc: JESU Prowincyał, wielkie pobożności, tey Pani pochwały zapisał *in Mss. Archivii Provinc: Pol:* Synow zaś Paweł trzech zostawił, Woyciecha, Szczesnego y Stanisława. Woyciech był Podkomorzym Płockim, Starosta Dobrzyńskim y Mławskim Dworzaninem Krolewskim maż nauki wytworney, w Filozofii y Jurisprudencyi biegły, zkąd August I Krol Polski w rożnych go zażywał legacyach, to do Papieża, to do Cesarza, to do Hiszpanii, to do Anglii, *Bielski fol: 600* y iego nadgrobek w Drobninie, nad nadzieie z wielkim żalem wszystkich, wieku swego 33, żyć przestał, ktoremu Kochanowski rytmem Polskim pogrzebowa napisał kondolencya. Pisze o nim, *Varsevic: orat. in mortem Philippi II Hispaniæ Regis*, że gdy do tego Krola posłował od Zygmunta Augusta, upominaiąc się Baru &c. Krol się go pytał, *Num jure juste?, omnes principatus, an etiam ex benignitate sua regia concedendos velit*, Na co Kryski odpowiedział, *Nihil je prece & pretio obtinere velle*, więc Krol rzecze. *Neapoli ergo litigabimus, uter noster um jus rectius habeat.* Szczesny brat rodzony Woyciecha Woyski Płocki, żył bezżenny.

Stanisław Woiwewoda Mazowiecki Starosta Płocki trzeci ich brat, był wprzod Kasztelanem Raciązkim y Starosta Dobrzyńskim 1569 iako podpisał restytucya Podlasza do Korony, *Constit: fol: 154.* Wyprawiony był z innemi po Krola Henryka do Francyi, ale od Zuntu musiał się wrocić, bo mu Krol

Duńsk

Duńſki prześcia bronił: od Stefana potym Krola w roku 1576, wźiał Woiewodztwo Mazowieckie y zaraz w legacyi od niego wyſłany do Moſkwy, do Iwana Kniaźia z pełna moca: dufał mu albowiem Krol Stefan wiedzac y o iego rozſadku y wymowie, y dobrym ſercu. Przybrał był ſobie w dożywotnia przyiaźń Małgorzatę Uchańſka Woiewodzankę Płocka, z ta były dwie corki Elżbieta y Barbara, y ſynow czterech Woyciech, Felix Paweł y Piotr. Z tych Woyciech był Kaſztelanem Sierpſkim, Kómiſſarz z innemi do Krolewca 1609, na uſpokoienie Prus *Conſt: fol: 888*, a potym Kaſztelán Płocki. Felix brat iego naprzod Referendarz Koronny, poſeł na Seym 1601 *Conſtit: f. 728. y 1607*, zkąd był deputowany Kommiſſarzem do ukoienia Rokoſzanow *Conſtit: fol: 866*. W roku 1603 Marſzałkował Izbie Poſelſkiey, wźiał potym pieczęć mnieyſza, a nakoniec y wielka, wſzyſcy mu wielka chwałę daią z gładkiey wymowy, ktora gdy mowił, zdał ſię wſzyſtkich ſerca do ſiebie ciągnąć, z kąd go też niektorzy Demoſtenesem Polſkim zwali. *Cichocki alloc: lib: 2 cap: 19*, iego żarliwość o wiarę świętą katolicką ſtawi, *Annuæ Societ: fol: 439*, oſobliwſzym go Protektorem Zakonu naſzego wſpominaią, kiedy y na walnym Seymie y na prywatnych poſiedzeniach, niewinnych ſtug Boſkich honoru mężnie bronił. Czytałem ia *in Mſ. Cracov:* iego reſpons, ktorym Rokoſzanow gruntownemi racyami, Polſzczyzny wyborem, zamachy zbił y zwatlił. Warſzawſka Domus Profeſſa iego ſzczodrobliwości, *Argentus de reb: Societ: fol 302*, a Sierpſki cudowny obraz nie zkurczoney ku ſobie ręki doznali, *L. Paprocki Łaſki fol: 55*. Był oraz Staroſta Przędeckim, Kowelſkim, Krzywińſkim, niewiem czy nie był y Kaſztelanem Zakrocimſkim 1605, *iako piſze Andr: Lochn: Aſtræa*, Zycie to śmiertelne zakończył 1617, wieku ſwego 55, iako z iego nadgrobku w Warſzawie poznać, kędy o nim tak mowi, *Invidiam virtute vicit, prudens Senator, cautus conſiliarius, civis Patriæ ſalutaris, catholicæ veritatis aſſertor conſtantiſſimus:* miał za ſobą Zofią z Lubienia herbu Doliwa, *Luc: Paproc: fol. 55*, ſyn iego ieden Paweł Staroſta Kowelſki, powrociwſzy z cudzych kraiow, Dworzaninem był Zygmunta III, we dwudźieſtym iednak piątym roku, życia ſwego, a Pańſkiego 1624 wielkie nadzieie o ſobie śmiercia prędka pomięſzał, *Starowol. in Monum.* Hieronima drugiego ſyna tego Kanclerza, wſpomina *tenże Paproc: fol: 60* w roku 1634, miał za ſobą Maryannę Karnkowſka Woiewodzankę Płocka, *Okol: tom: 2 fol: 433*. Woyciech Staroſta Przędecki y Arnolf 1632. Staniſław naprzod Sędźia Ziemſki, potym Podkomorzy Płocki, Staroſta Oſtrowſki poſeł na Seym 1633, ztamtąd deputat na Trybunał Radomſki, *Conſtit: fol: 21 y 1638 fol: 21*; wźiał potym Kaſztelanią Raciazka, a z Orzelſkii zpłodźił dwoch ſynow Staniſława y Jana, y corki *Baranow:* podobno to ten Staniſław był potym Kaſztelanem Raciazkim iako y Ociec, bo ſię z tym honorem podpiſał na elekcya Jana III 1674. Tomaſz Kanonik y Officyał Kollegiaty Łowickiey 1577, *Acta Synod: Petricov: c.* 36. Staniſław w Zakonie naſzym rządźił Collegia Lwowſkie, Jaroſławſkie u S. Jana, a na Kaliſkim życie zkończył w roku 1617. Dorota Kryſka Jana Berzewicza małżonka, ale bezpotomna, iey ſzczodrobliwy affekt ku Matce Boſkiey w Sierpſku pod rokiem 1625 y 1627, *wſpomina Łuk: Paprocki Łaſki fol: 44 y 64. Zaś fol: 58* w roku 1627, Anne z Kryſkich Kargowſką Sędźiną Ziemſka Płocka. Wiktor Kaźimierz poſtował na konwokacya 1648, Jan Konſtantyn, Felix y Piotr. Sioſtry Ninogniewa Woiewody Płockiego o ktorym wyżey, iedna była Szumſka, druga Małgorzata za Łoſiem. N. była za Janem Kraſińſkim.

KRTSZTOPORSKI herbu Nowina w Krakowſkim Woiewodztwie, piſza ſię z Kryſztoporzyc. Mikołaia Kryſztoporſkiego wſpominaią Xięgi Krakowſkie, y ie-

go żonę Elżbietę Kliſzowſka w roku 1434. O Janie zmarłym 1465 nadgrobek iego w Ruſzczy świadczy, że był na duchownych ludźi łaſkawy, ſyn iego Mikolay zginął pod Bukowina 1497, zoſtała ſię po nim corka Malgorzata Jedrzeiowi Konopnickiemu Staroście Wieluńſkiemu zaślubiona y dwoch ſynow Piotr y Staniſtaw, obadwa dwie rodzone ſioſtry Roxyckie pobrali w małżeńſtwo, Staniſtaw Elżbietę, ale ia prędko bez potomſtwa utracił, dla tego dziedzicem dobr ſwoich wſzyſtkich zapiſał Jana ſynowca. Piotr miał Katarzynę, umarł 1558 w kościele wielkim nakładem od ſiebie wyſtawionym pogrzebiony, zoſtawił ſyna Jana Kaſztelana naprzod Wieluńſkiego, ktoremu pod tym tytułem przypiſał *Trzecieſki epigram: lib: 2dum 1567*, gdźie wſpomina, że był wprzod Piſarzem Ziemſkim Sieradzkim, Dworzaninem y Sekretarzem Krolewſkim, z Kaſztelanii Wieluńſkiey poſtąpił na Sieradzka za Krola Stefana 1581, wſtawiony legacyami do poſtronnych Xiążąt y Monarchow, a naprzod do Rzymu do Juliuſza Papieża w roku 1551, tylko co ſię z tamtad wrocił poſłany był, do Joachima Xiążęcia Brandeburſkiego, tę zkończywſzy iezdźił do Izabelli Krolowy Węgierſkiey wdowy, ztamtad do Pozwola, Gdańſka, Krolewca, y indźiey, wſzędźie z pięknym cnoty ſwoiey y dźielności zaleceniem. Dorota Głińſka herbu Jaſtrzębiec, piaciu mu ſynow powiła, Mikolaia piſał wierſzem *Xiążke o powinnoſci ſłacheckiey*. Piotra Podſtolego Sieradzkiego, Jana po bracie także Podſtolego Sieradzkiego, a zdami ſię potym był Staroſta Oſtrzeſzowſkim 1591, *Conſtit: fol: 616.* Staniſtawa y Pawła Staroſtę Buſkiego. Zofia Kryſztoporſka Kaſpra Lipſkiego herbu Łada Kaſztelana Rawſkiego małżonka, umarła 1635, nadgrobek iey w Krzemienicy. N. miał za ſoba Kiińſką. N. była za Zygmuntem Alemannim *Baranow:* N. Jana Jarzyny małżonka.

Kryßpin Herb.

* MAia bydź w polu czerwonym dwie ielenie głowy iedna nad drugą, głowa obiedwie w lewa tarczy obrocone, na hełmie pawi ogon miedzy dwiema ſkrzydłami orlemi, tak go opiſał *X. Koial: in Mſ:* Atoli niezu-

nie zupełnie go opiſał: powinien bydź albowiem pieniek dębowy proſto do gory ſtoiacy, po lewey iego ſtronie w lazurowym polu trzy ſęki ocięte, na ktorych dwoch wyższych przednia prawa łapa ſię wſpiera lew, lewa na drugim, ogon u Lwa z po między nog zadarty, na tylnych zaś nogach ſtać powinien; po prawey ſtronie pieńka w złotym kolorze dwa ſęki ieden pod drugim, y dwie ielenie głowy, takie iakie ſię wyżey mowiło; takem go widźiał wyrażony na domowey pieczęci, y Zygmunt Ceſarz, ktory aukcya nowa herb ich dawny przyozdobił, Wacławowi Kierſzeyſzteynowi w roku 1437, iako mi ſię czytać doſtało na przywileiu tegoż Monarchy, tak go opiſał: a potym Leopold Ceſarz Ludwikowi Kierſzeyſzteynowi w roku 1678 toż ſamo potwierdźił, o czym w tym Domu ieſt liſt Ceſarſki. Z tym herbem przyſzli do Litwy Kierſzeyſteinowie. Prżodek ich za czaſow Ceſarza Zygmunta, długo ſłużąc w woyſku, w Pruſiech oſiadł, wyniożſzy ſię z Niemiec (ieſt o tym świadectwo Jana Zygmunta Elektora Brandeburſkiego dane 1616, y Jerzego Wilhelma 1631, kędy po te czaſy kwitneli Ludwik Kryſtyan Dworzanin Elektorſki y Zygmunt Kierſzeyſzteynowie dziedzice na Prażniku Nowodołſtadzie, kędy wſpomina z pochwała Przodkow ich, wiernośćia y rycerſkiemi dźiełami zaleconych) Z prawnukow iego ieden, na Oyczyſtey tamże zoſtał fortunie, drugi na imię Kryſzpin Kierſzeyſzteyn, Zygmuntowi Auguſtowi zaſłużony, w Zmudźi gniezdzić ſię poczał; z tego poznać, że ſię Kryſzpinami, nie od Familii Rzymſkiey Kryſzpinow zowią; (wielka to była we Włoſzech ſława tego Domu, bo Kryſzpinowie ci, konſulami Rzymſkiemi bywali, iako Quinctius Criſpinus V. c. 745. Clodius Criſpinus roku Pańſkiego 187. Kryſpina żona Kommoda Ceſarza od niego zabita *Dio: lib. 71. fol, 820*, y wiele inſzych godnych ludzi y Męczennikow Swiętych) ale od imienia tego Kierſzeyſteina, ktore miał Kryſzpin, ten zpłodźił kilka corek, ktore z zacnemi Domami zpowinowacił, y ſyna iednego także Kryſzpina dziedzica na Radwani Ciwona Poiurſkiego, ofiarował mu Zygmunt III Kaſztelania, ale iey przyiąć niechciał; ten w woyſku Niderlandſkim pod Gratem Maurycym długo rycerſka prowadźił; a potym powrociwſzy do Oyczyzny, z Karolem Chodkiewiczem, ſiła mężnie dokazywał w Inflanciech y w Moſkwie, gdźie w więźieniu poſtradał ſtryiecznego ſwego Kryſtyna Kierſzeyſzteina, wźiał Annę Szemiotownę corkę Wacława, Kaſztelankę Witebſka w małżeńſka ligę 1617, ktora dwoch mu ſynow zrodźiła, Karola ten młodo umarł, y Hieronima Podſkarbiego Wielkiego Litewſkiego, z młodſzych lat Dworzaninem był u Władyſława IV, roty potym y chorągwie Ułarſkie wodźił, regimentował nad ludźmi Xięſtwa Zmudzkiego pod Mohilowem przeciw Moſkwie. Niechcąc ſię poddać pod protekcya Szwedzka, wyzuty ze wſzyſtkiey fortuny, y do więźienia wtracony, przecięż iako mogł ratował Oyczyzny, opędzaiąc Xięſtwo Zmudzkie, iuż Pruſakom, iuż Szwedom, w zaſługach naprzod zoſtał Marſzałkiem Kowieńſkim, potym Kuchmiſtrzem Litewſkim, nakoniec Podſkarbim Wielkim y Piſarzem Litewſkim, przeſzedł na wieczność 1676: miał za ſoba Annę Młocka ſławnego woiownika corkę, z ta było cztery corki, Apollonia doſtała ſię w małżeńſtwo Janowi Zawiſzy Staroście Braclawſkiemu. Barbara naprzod Alexandrowi Wołowiczowi Staroście Plotelſkiemu, potym Staniſławowi Konopatſkiemu Kaſztelanowi Chełmińſkiemu, Elżbieta pierwſzym związkiem Woyciechowi Opackiemu Podmomorzemu Warſzawſkiemu, drugim Władyſławowi Łoſiowi Woiewodźie Malborſkiemu. N. Donhoffowi Kaſztelanowi Witebſkiemu. Synow piaciu: to ieſt Jan Hieronim naprzod Referendarz Litewſki, Kanonik Wileński, a po

Digitized by Google

tym Biſkup Zmudzki, żyć przeſtał w roku 1710, ieſt w druku iego *Oracya o B. Janie Kantym Celeſtin gratiæ portæ ſanctæ 1674 in fol. Cracov.* Franciſzek Kazimierz Kanonik Wileńſki 1674. Jędrzey Piſarz Polny Litewſki 1690 *Conſtit. fol:* 8: Marſzałek Izby Poſelſkiey 1693, Woiewoda Witebſki y Staroſta Szerzeſzowſki 1697, mowca y żołnierz wielki. Michał Piſarz Polny Litewſki, Ciwun Poiurſki, Białowieſki Leſniczy 1678, *Conſtit: fol.* 7. Marcin Pułkownik Krolewſki poſeł na Seym 1667 *Conſtit: fol:* 3. Ciwon Wileńſki, nakoniec Kaſztelan Trocki. Od tego zaś byli Jerzy Kaſztelan Zmudzki temi czaſy, a przedtym Podczaſzy Litewſki brat Kazimierza Staroſty Plongiańſkiego, poſtowali na Seym 1722, żona Jerzego Anna Chreptowiczowna, wdowa po Raieckim Michale Staroście Berklańſkim.

**KRZCZONOWICZ herbu Szeliga* z ta iednak odmiana, że na Xiężycu półtora krzyża kłada, tak, że u gory u pierwſzego krzyża, połowy krzyża nie maſz od prawey ſtrony tarczy. Krzczonowicz Strawińſki [od dobr Strawna przezwany] Woiewoda Mińſki: ale roku *Koiatow:* nie położył dla pewn ieyſzey wiary. Mikołay Staroſta Newelſki, miał ſynow Staniſława y Piotra: z tych Staniſław w Moſkwie zabity. Piotr zaś poiał Kniehynia Pruńſka, potym Woiewodzina Witebſka Naſiłowſka, ſyn iego z drugiey żony, Jerzy Chorąży Wileńſki zpłodźił Jana y Jerzego, Jan Podkomorzym był Parnawſkim. Piotr ſłużąc w kwarcianym woyſku zabity od Tatarow. Staniſław y Samuel polegli pod Chocimem. Jan y Adam ſławni Rotmiſtrze, był potym Adam Cześnikiem Trockim 1648. Alexander od dobr Hrebińſkim nazwany *Poty Koiat: in Mſ.* Jan Skarbnik Mozyrſki 1674 w Zmudźi. N. Krzczonowiczowa była za Konſtantym Podolcem Podſtolim Bracławſkim.

**KRZECIEWSKI herbu Rola* w Łęczyckim Woiewodztwie; piſza ſię z Puſnik, Marcin Krzeciewſki Pleban Grodźiſki, zaſtawiaiąc ſię za ſwoy kościoł ſiła ponieść muſiał: brat iego Jan zpłodźił kilku ſynow ludźi wſzyſtkich rycerſkich. Franciſzek trzeci brat, corkę ſwoię Zofia iedynaczkę wydał za Macieia Jaſińſkiego. Marcin Krzęciewſki Inſtygator Koronny. Jakub w prawie biegły, brat rodzony Inſtygatora, Kanonikiem był Gnieźnieńſkim. Jan Łowczy Goſtyńſki 1704.

**KRZĘCKI herbu Łodzia*, piſza ſię z Krzęt. Wawrzyniec Krzecki miał za ſobą Elżbietę Chłapowſka Sędżiankę Ziemſka Kaliſka. N. Krzęcki Alexandrę Czarnecka herbu Łodźia corkę Hieronima.

**KRZECZKOWSKI.* Wſpominaią Krzeczkowſkich konſtytucye 1676. Jan w Lubelſkim 1632, Jan w Ziemi Nurſkiey tegoż roku. Mikołay 1618. *Paprocki Łaſki fol.* 43.

**KRZECZOT:* w Mińſkim Woiewodztwie Samuel Krzeczot podpiſał elekcya Jana Kaźimierza Krola.

**KRZECZOWSKI herbu Korczak* na Ruſi: ci ſa właśni Siennowſcy, z ktorych ieden Sienko z Siennowa był Kaſztelanem Lwowſkim y Podkomorzym Przemyſłkim. O tym świadcza *Acta Przemyſłkie w roku 1438*, że wieś Bobrkę w Ziemi Przemyſłkiey, ktora na niego zpadła po śmierci Waſka, dał darować Mikołaiowi Tłoczymoſtowi za iego wyſługi, W roku tedy 1541 potomek Tłoczymoſta, pozywał o obronę Jędrzeia Krzeczowſkiego Podſędka Przemyſłkiego, miał ten Podſędek trzech ſynow, z ktorych ieden był Staroſta Szerzeſzowſkim y Połońſkim. N. Krzeczowſki Stolnik Halicki, miał za ſobą Kazanowſka corkę Marcina Hetmana Polnego. Maciey Krzeczowſki w Płockim. Dawid Jerzy w Wilkomirſkim 1632, Staniſław z Seymu Kommiſſarz do granic od Woloch, *Conſtit. 1661. fol: 26:* Kryſztof Franciſzek w Krakowſkim

Digitized by Google

1674 Stefan 1705. N. Krzeczowſki miał za ſobą Reginę Drohoiewſką. N. Krzeczowſka Bartłomieia Kazanowſkiego Sędziego Łukowſkiego małżonka.

*KRZEMIENIOWSKI herbu Grzymała. W Sieradzkim Woiewodztwie *piſze o nich Baranow:* Szczęſny Krzemieniowſki Poznańſki, Kaliſki, Warſzawſki Kanonik 1622. *Acta Caſtrein: Oſtrzeſow: 1619* wſpominaia ich.

KRZEPICKI *herbu Poray* piſza ſię z Boryſzowic, znać że iedneyże byli dźielnicy z Boryſzewſkiemi. N. Krzepicki, miał za ſobą Jędrzeia z Rytwian Zborowſkiego corkę, z ktorey tylko corka iedna zoſtała, ktora wydana za Jędrzeia Hrabię z Gorki, z ktorey miało bydź trzech ſynow, Łukaſz, Jędrzey y Staniſław, atoli pod Gorkami mowiłem, że ci ſynowie zpłodzeni z Barbary z Kurozwęk także herbu Poray, chyba że po tey miał tę drugą Krzepicką. Walentyn Krzepicki Pisarz ſkarbu Koronnego, zoſtawił z Kaźimirſką trzech ſynow, ieden z nich Waleryan, miał za ſobą Zofia Trzebińſka z Trzebienic corkę Kryſztofa z Konſtancyi Krupczanki) z tey był ſyn Władyſław bezpotomny, y corek trzy Konſtancya za Sebaſtyanem Czeſkim, Zofia za Zygmuntem Swiatkowſkim, Barbara za Janem Wiśniowſkim. Drugi Stefan miał za ſobą Marynę Kiiańſką corkę Fryderyka. Trzeci Walentyn, ten z Jordanowna z Niewiarowſkii urodzona zoſtawił potomſtwo, a po śmierci żony ſwoiey, wſtąpił do Zakonu *Fratrum Minor: de Obſervantia.* N. Krzepicka Piotra Chwaliboga małżonka.

KRZESIMOWSKI *herbu Jaſtrzebiec.* Antoni Kzeſimowſki Opat Pokrzywnicki, wydał do druku Xiążkę *ktorey tytuł Viator Chriſtianus in 8vo,* z ſzedł z tego świata 1705. Sa w Lubelſkim Woiewodztwie.

KRZESINSKI *herbu Nieczuia* w Wielkieypolſzcze.

KRZESZ *herbu Leliwa* w Krakowſkim Woiewodztwie. Staniſław na Męczynie Krzeſz, ktorego corki Anny Miroſzewſkiy zmarley 1662, nadgrobek z tym herbem w Krakowie u Panny Maryi w rynku. Wacław na Męczynie Krzeſz Choraży Sanocki, *ex antiquiſſima Comitum Sclavoniæ familia* mowi nadgrobek iego w Tarnowie u Bernardynow, zmarłemu w roku 1671 wyſtawiony, gdźie to o nim przydaie, że przeciwko Kozakom, Szwedom, Węgrom mężnie ſtawał. Krzeſzowna była za Floryanem Cieklińſkim Komornikiem Sendomirſkim. N, Pisarz Grodzki Biecki 1696. Piotr w Bełzkim 1632.

*KRZESZOWICKI *herbu Gryf, Kromer lib: 27 Bielſk: fol: 445 y Długoß* wſpominaia Marcina Krzeſzowickiego Biſkupa Łuckiego herbu Gryf w roku 1467 od Krola Kazimierza podanego. *Nakiel: w Miechow: fol: 39* zowie go Krzyſzowſkim; iabym zaś rozumiał, że to był z Domu Oſtrowſki, ktorzy ſię z Krzeſzowic w Lubelſkim piſza, iako świadczy o nich Paprocki, y przydaie, że iedni w Lubelſkim, drudzy w Litwie, inni na Ruſi, inni w Sieradzkim oſiedli, a o tym też Długoſz świadczy, że był Litwinem.

KRZESZOWSKI *herbu Kroie.* Krzeſz Hrabia Woiewoda Łęczycki, ten wieś Krzeſzow od imienia ſwego założył, od ktorey potomkowie iego Krzeſzowſcy.

KRZESZYNSKI *herbu Łodzia* w Wielkieypolſzcze.

KRZETOWSKI *herbu Topor* w Mazowieckim Woiewodztwie pod Łomża. Staniſław Krzetowſki, *o ktorym Konſtytucya 1631 fol: 49.*

KRZETOWKI *herbu Zadora* w Xieſtwie Litewſkim. Samuel y Staniſław 1632, z ktorych drugi po przedłużoney w woyſku Litewſkim ſłużbie, w Zmudzi ożeniwſzy ſię oſiadł, ktorego ſynowie Hieronim, Jan y Jędrzey. Waleryan 1674. Adam w Sieradzkim 1648.

*KRZEWSKI *herbu Bończa,* w Płockim Woiewodztwie Jaroſz y Jan 1632, Daniel

Krzewſki w Czerſkiey 1674. Sa y w Xięſtwie Litewſkim, Abraham 1589. N. miał za ſoba Katarzynę Gruſzecka.

**KRZUCKI.* Woyciech Krzucki matce ſwoiey Annie 1598 nadgrobek wyſtawił w Krakowie z herbem Roża, *Starowol: in Monum: fol. 135* znaydzieſz tranſakcya Domu tego w Xięgach Grodzkich Oſtrzeſzowſkich 1612.

Krzycki herbu Kita.

MA bydz w polu czerwonym ręka prawa zbroyna, Kitę czarna trzymaiaca, w hełmie *Okolſki tom: 1 fol. 522* takaż rękę y Kitę kładźie, *Koial: zaś in Mſ.* trzy piora ſtruſie. Ten herb nadany, przodkowi Domu Krzyckich, ktory w okazyi, nieprzyiacielſkiego wodza zabiwſzy, Kite iego do ſwego Pana przyniosł. Z Czech potym przeniesiony do Litwy. Adam Krzycki z Bychowa Dworzanin Krolewſki Staroſta Eyſzyſki. N. Scholaſtyk Wileński Proboſzcz Grodźieńſki.

**KRZYCKI herbu Kotwicz* w Wielkiepolſzcze. Jan Pochner iako ſię mowiło pod herbem Kotwicz, brat Henryka, oſiadł w Ziemi Wſchowſkiey, gdźie poiawſzy małżonkę zplodził ſyna Henryka, Przodka Domu Krzyckich, Paprocki powiada, że od tego Henryka był Janiſław Arcybiſkup Gnieźnieńſki, iam o nim piſał pod Kotwiczami: bom nigdźie nie czytał, żeby ſię Krzyckim piſał. Mikołay Krzycki, miał za ſoba Tomicka Mikolaia Chorażego Poznańſkiego herbu Łodźia corkę, z tey był ſyn Jędrzey Arcybiſkup Gnieźnieńſki y Prymas, dla niepoſpolitey nauki, wdźięczney wymowy, gładkości ſtylu, między tam tego wieku w Polſzcze ludźmi prawie naypierwſzy; widźiał to w ſwoim ſieſtrzeńcu Piotr Tomicki Biſkup Krakowſki, y Kanclerz, oſobliwſzy wſzyſtkich mądrych protektor, y dla tego gdy do kancellaryi przypadła, czy expedycya iakiego poſelſtwa, czy gwałtownieyſzy iaki intereſs, na Krzyckiego to walił z ta publiczna o nim pochwałą; że ſobie nie miał rownego: iakoż ſa iego dowcipu ſlady w wydanych do druku iego piſmach. A naprzod *Zaluſki tom. 1 fol. 17*, położył od niego napiſana. *Deſcriptionem Victoriæ de Tartaris*

Digitized by Google

Tartarù anno Dni 1512 die S. Vitalis ad oppidum Wiśniewce partæ. 2. Wydał Orationem na wieździe Piotra Tomickiego na Biskupſtwo Krakowſkie, w Krakowie 1514 in 4to. 3tio. *Epiſtolam de negotio Pruthenico 1525 in 4to*, w tey broni procederu Zygmunta I Krola Polſkiego, że na Xiążęcia Brandeburſkiego, zlał tytuł Miſtrza y Xiążęcia Pruſkiego, przydaie iednak *Łubieńſki in Vitâ Epiſcop. Płoc: magù politicè, quàm Catholicè ſcripta.* 4to. *Elegiam in obitu Tomiccii, Pòèma na śmierć Barbary Krolowy, pierwſzey żony tegoż Krola, Librum Epiſtolarum według Starowolſkiego in Hecat: y Łubienſkiego* ten iednak powiada, że iego *pòèmata, obſcenitatù ſordibus fœtent.* Między liſtami *Eraſma Rotterodama* ieſt wiele liſtow Krzyckiego do niego danych, wydrukowanych: kędy *Epiſtol: lib: 18 fol: 557*, wſpomina o iego Xiążce Erazm, *Pedeſtri ſimul & Equeſtri pugna, cum Lutheranorum exercitu confligentem*: y o drugiey namienia 1527 *lib: 19 fol: 610*, przeciwko tymże Lutranom, zkąd żowie go *Strenuum propugnatorem Eccleſiæ. T lib: 21 fol: 813* mowi o nim tak, *Tu ſic pangù carmen, quaſi nihil aliud agas, ſic texù orationem liberam, ut quanquam ad hiſtoricam ſublimitatem aſſurgù, nihil etiam obſtrepet Pòèticæ licentiæ. Quò verò magis deploras, te à literis, quibus natus eſſe videris, ad epiſcopi munus, reipublicæq, functiones pertractum, hoc nos impenſius gratulamur orbi Chriſtiano cui nulli ſunt magis utiles, quam qui reluctantes à Philoſophiæ dulciſſimis ſtudiis, ad Patriæ conſulendum revocantur. Et lib: 26 fol: 1027* odebrawſzy od Krzyckiego Xiążkę napiſana, a przyſłaną ſobie o Mſzy S. mowi. *Multa compleċtitur, pugnat adverſus hæreticorum dogmata explanat nobis Orationem Dominicam, declarat rationem Miſſæ &c.* Ta tedy nauki ſwoiey ſławą, wſzyſtkich na ſiebie oczy obrocił: a naypierwey Zygmunta I, ten go naprzod Kanclerzem Barbary żony ſwoiey, a potym Biſkupem Przemyſłkim ogłoſił, prawie o to nie zabiegaiącego, y owſzem zwykł był często mawiać *In parvis quies.* Z tym honorem wyſłał go w legacyi do Ludwika Krola Węgierſkiego 1624. *Bielſki fol, 553. Wapowſki.* Z Przemyſłkiego pomknął go na Płockie 1527: ſkoro tylko na tę katedrę wiachał, iezdźił do Olomuńca na traktaty o pokoy między Ferdynandem Ceſarzem y Janem Krolem Węgierſkim. Zakończywſzy tę legacya, luboć ſkutku nie wźiela iego medyacya, od dworſkich ſię tumultow umknął, żeby był tym lepiey mogł powierzonych ſobie owieczek doyrzeć: katedrę Płocka piorunowym ogniem zpalona z fundamentu wyniosł, dość piękna y wſpaniała ſtruktura. Pałac w Pułtuſku dla rezydencyi Biſkupow reſtaurował: *Paprocc. Damalew.* luboć *Łubieńſki* o tym zamilczał: wſzyſtkim dla wdźięcznych obyczaiow miły, oſm lat na tym Biſkupſtwie pracuiąc, przenieſiony na Arcybiſkupſtwo Gnieznieńſkie 1539: ofiarowano było tę godność Tomickiemu Biſkupowi Krakowſkiemu, ale on ſię z niey wymowił; pod ta iednak kondycya, ieżeliby ią Krol ſieſtrzeńcowi ſwemu Krzyckiemu chciał konferować, nie długo iednak tu prezydował, dwie lecie nie zpełna ſiedząc, wieku ſwego 54, Pańſkiego 1537 śmiertelne życie w nieśmiertelne zamienił, Maż wſzyſtkiemi od natury przymiotami hoynie ozdobiony, oſobliwſza iednak do wierſzow miał z łácnością fantazyą: zkąd też ſam będąc *Pòèta laureatus*, w innych ſię Poetach kochał, oſobliwie w Klemenſie Janickim, ktorego ſwoim koſztem do cudzych kraiow wyprawił. Żałował iednak Biſkupem zoſtawſzy, że z młodſzych lat, mniey przyſłoynemi wierſzami zagęścił, drukiem na świat wydane od ſiebie foliały; y ſzczerze chciał poprawić, ale zatrudniony to Oyczyzny intereſſami, to Paſterſka funkcya nie mogł przyść do tego. Mikolay Krzycki Dźiekan Krakowſki, Proboſzcz Poznańſki, podpiſał elekcya Alexandra Krola 1501 *u Karnkowſkiego de Primatu, według Damalew: in Archiep: Gneſn:* był to brat ſtarſzy rodzony Jędrzeia. *Paprocki w Gniazdzie* drugiego brata, tegoż Jędrzeia, wſpomi-

na, Jana Podkomorzego Poznańſkiego, y czwartego Bernardyna,(podobno S. Bernarda Zakonu) y ſioſtry Annę Rydzyńſka y Zebrzydowſka Matkę Woiewody Krakowſkiego, ale w poźnieyſzey o herbach Xiędze o tym zamilczał. *Okolſki* Staniſtawa Woiewodę Mazowieckiego tu położył, wſzakże Kryſki to był Prawdzic, nie Krzycki Kotwicz: bo y ſam o nim mowił pod herbem Prawdźic. Temu zaś Janowi Podkomorzemu Poznańſkiemu ſześciu ſynow przypiſał ale ich nie wylicza. N. Krzycki miał za ſoba ſioſtrę rodzona Wawrzyńca Gębickiego Arcybiſkupa Gnieznieńſkiego, z ktorey corka Magdalena Serafina Głębockiego Woyſkiego Kaliſkiego małżonka żyła 1638, *Rożycki Kazan. pogrzeb.* Zofia z Krzyckich Jemielſka Kaſztelanowa Kowalſka. Staniſtaw Podſędek Wſchowſki z Seymu 1613 Kommiſſarz do granic od Slaſka, *Conſtit. fol. 24.* Stefan 1618 uczył ſię w Ingolſtadźie. Woyciech w okazyi z Moſkwą y ich wodzem Szeremetem, chwalebnie poległ na placu, *Conſtit. 1661 fol. 4.* Woyciech Stolnik Nurſki. Piotrowi, Jadwiga Marſzewſka dwoch ſynow powiła, Macieia, y Staniſtawa, Maciey naprzod Piſarz Ziemſki Wſchowſki 1670, *Conſtit. fol 26,* potym ſtan ſobie duchowny po śmierci żony ſwey obrawſzy, Kanonik Poznańſki; deputat kilka razy na Trybunał Koronny: w Akademii Poznańſkiey przyczynił fundacyi, piſał hiſtorya Polſka y podobno coś do druku podał: umarł 1679. Staniſtaw brat iego rodzony, naprzod Stolnik Kaliſki 1653, deputat na Trybunał ſkarbowy, *Conſtit. fol. 2.* w roku 1661 iuż Sędźia Ziemſki Kaliſki, Kommiſſarz do Zup Wielickich oſwobodzenia, *Conſtit. fol. 10.* daley Podkomorzy Kaliſki poſtował na Seym Koronacyi 1679, *Conſtit. fol. 10,* gdźie go Oyczyzna na rożne funkcye narażiła, umarł Kaſztelanem Poznańſkim, żona iego Komorſka, corka Urſzula doſtałá ſię w małżeńſtwo Janowi Staniſtawowi Korzeniowſkiemu Staroście Kościańſkiemu, Regentowi Kancellaryi Koronney, ale ta była z Raczyńſkiy zpłodzona, Anna zaś Lipſkiemu. *Cyboni Meſſis fatorum.* Urſzula Janowi Linowſkiemu, niewiem czy nie taż iako maſz wyżey. N. Kaſztelan Nakielſki, corka iego była za Staniſtawem Bnińſkim herbu Łodźia. Synowie iego: Wł yſtaw, Maciey z luſtrowawſzy cudze kraie zaślubił ſobie Swinarſka corkę Mikołaia, Woyciech ten w ſzkołach Poznańſkich młodo umarł; y Antoni, procz tych miał wiecey ſynow ale ci młodo ſię z światem pożegnali. Jan Krzycki Opat Koronowſki, 1601 wſtąpił na nie, *Auctor 50 ſingul: Goid: Bractwo.* Alexander Staroſta Babimoyſki, ktorego corka Alexandra, żyła z Staniſtawem Głogowſkim. Kryſtyna Krzycka Samuela Kowalſkiego małżonka.

KRZYCKI herbu Lubicz Jędrzeia Krzyckiego ſyn Stefan ſłużył woienną z Kazanowſkim.

Krzyczewski Herb.

* MA bydź Radwan albo choragiew kościelna, ale miaſto poły ſrzedniey ſtrzała żelezcem na dol, iakby wiſiała we ſzrodku choragwi, u gory rozdarta, na hełmie zdami ſię ptak w pyſku pierzcień trzymaiacy bydź powinien: *Koiat. in Mſ.* Kierdey Krzyczewſki Sędźia Ziemſki Brzeſki 1569. Władyſtaw Pułkownik Krolewſki, Strażnik Woyſk pod Kokenhauzem umarł 1622. Jakub Deputat na poprawę Statutu 1648. Mikołay w Woiewodztwie Brześciańſkim, żoná iego Anna Rayſka. Jędrzey Societatis JESU ſłużąc zapowietrzonym umarł w Warſzawie 1656.

KRZY-

KRZYKAWSKI herbu Trąby. Páprocki o nich piſze wſwoim *Ogrodzie & in Stromat: fol: 168.* Dom to Starożytny piſzą ſię z Krzykáwy nie dáleko od gránic Slaſkich. Z tych był w roku 1597. Seweryn Krzykáwſki Podſtaroſci Miednicki y Burgrábia Sánocki. Krzyſztof wydáł do druku, *kroſka Aſtrologiczna uwaga komety widzianego 1680, in 4to Cracov: 1681.*

KRZYKOWSKI herbu Jaſnoſza w Łęczyckim Woiewodztwie. Scibor Kzykowſki Kanonik Kuiawſki, Scholaſtyk Łęczycki. Woyciech brat iego Sekretarz Krolewſki 1580, *Conſtit: fol: 366.* Jerzy Podſtaroſci Łęczycki 1603, *Conſtit: fol:* 821. Szymon Miecznik Łęczycki poſłował ná Seym 1634. y 1638. ztamtąd deputat ná Trybunał Rádomſki, Komiſsarz do zapłáty woyſku, *Conſtit: fol: 2.* Jan 1648. Hieronim Podſędek Łęczycki, *Conſtit: 1661. fol: 69.* Bartłomiey miał zá ſobą Annę Kaſzewſka. W Zakonie náſzym ieden Stánisław rządząc Collegium Lwowſkim, támże żyć przeſtał: 1662 *Hiſt: Coll: Leop.* uczac Theologii w Krakowie był *ná Colloquium Charitativum* w Toruniu 1645. Drugi Wáclaw po dwa kroć Rektor Collegium Lubelſkiego, ieſt iego Kazánie w druku *in 4to. Cracov: Łodź do portu wieczności ná pogrzebie Alexandry Krzęckiey.* Jemu tákże przypiſuia Xiąſzkę, ktorey tytuł, *Sacrociviſki politia, opus politicum nakſztał: Lipſiuſza 1636,* iákoż był rozſądku wielkiego, w rádzie głęboki, śmierć go záſtáłá w Lublinie 1660. Mikołáy miał zá ſobą Dorotę Szczawińſką Káſztelánkę Jnowrocławſka.

KRZYMUSKI w Ziemi Wieluńſkiey. Jędrzey Krzymuſki podpiſał elekcya Jana III.

KRZYNIECKI herbu Lubicz w Lubelſkim. Jádwigá Krzyniecka była zá Dominikiem Czernieckim trzech Krzynieckich, trzy rodzone Sioſtry Giſzowſkie w małżeńſkie związki ſobie przybrali, *Okol: tom 2. fol: 290:* podobno ſą y Nieczuiowie Krzynieccy w Lubelſkim, *to Páprocki w Gniazdzie,* ále o herbách pominał ich, y zá nim Okolſki. Jzabellá Krzyniecká była zá Zygmuntem Bieláwſkim, inni ich piſzą Skrzyniecki.

KRZYSZCZANOWSKI, w powiecie Lidzkim. Jan Krzyſzczanowſki podpiſał elekcya Jana III.

KRZYSZKOWSKI herbu Odrowąż w Sandomirſkim Woiewodztwie. Stánisła w w Pińſkim 1632. Woyciech Krzyſzkowſki w Wołyńſkim 1674. Krzyſzkowſki miał zá ſobą Annę Brodowſką. Anna Zakonnica S. Brygitty 1702. Stefan w Zakonie náſzym temi czaſy.

KUSTRA z Krzyszowá Leżayſk fundował, y támtę Kráinę w poſſeſſyi trzymał; potomſtwo iego zeszło, dobrá te Krolom ſię dośtáły. *Kochanowſki in Dyar.*

KRZYWANSKI herbu Jaſtrzębiec w Woiewodztwie Mázowieckim. Z tych był zá czáſow Páprockiego Kánonikiem Wileńſkim. Mikołay Krzywáński Burg. Sierádzki 1607. Marcin y Antoni 1697.

**KRZYWCZYCKI herbu Topor*, drudzy ich zowią Krzywczyńſki, ſą w Chełmſkiem. N. Krzywczycki miał zá ſobą Urowiecką, z ktorey Syn Tomaſz na Urowiſku roſtá Chełmſki 1648. Krzywczycka Janá Ważyńſkiego herbu Piláwa małżonká N. za ſobą Elżbietę Gniewoſzownę Starościankę Latowicką. Jádwigá Krzywcz. Alexándrá Szuyſkiego Chorążego Brzeſciáńſkiego małżonka.

Krzywdá Herb.

Ma bydź podkową biała wbłękitnym polu, w podkowie cáły Krzyż nád podkową drugi, ále nie zupełny, bo poł krzyża nie dośtáie do ſtrony tarczy, ná hełmie trzy piora Struſie. *Obok: tom: 1 fol: 500 Mſ.* Ze ten herb od herbu Lubicz wziął ſwoie początki wſzyſtkie metryka tego herbu zgadzaiąca ſię z Lubiczem, pokázuie: tylko ieden od drugiego rożni, że w Lubiczu cáły krzyż ná wierzchu, tu tylko po domyśláia ſię, że zá to tá połowa odięta, iż brat brata dzieląc ſię znim Oyczyſtuna, ukrzywdził go w dziale, z kąd też herb Krzywdá ſię zowie.

Herbowni

Chrząſtowſki
Dánowſki
Kieſzkowſki
Łázowſki
Pogórzelſki
Poleſki
Rzewuſki
Sánkowſki
Siemi
Swiąt

O Chrząſto

O Chrzaſtowſkich herbu Krzywdá w Xięſtwie Zmudzkim y Woiewodztwie Brzeſciańſkim wyraznie piſze *X. Koial: in Mſ.* Z tych o iednym powiada, że był Podſkarbim Litewſkim, z kad potomſtwo iego zwano Podſkarbicami. Wacław Alexander Chrzaſtowſki, Staroſta Botęcki. Tomaſz 1632. Stefan Podſtoli Zmudzki, Ciwun Berzańſki w przod Inſtygator, potym Skarbny Litewſki. Daniel Miecznik Zmudzki brát Skarbnego. Jan, Woyciech y Kázimierz w Brześciáńſkim 1642. Jozef Piſarz Ziemſki Zmudzki. *Patrz Chrzaſtowſki Kościeſza tom: 1 fol: 320.*

* *KRZYWIEC herbu Oſtoia* w Woiewodztwach Wileńſkim y Witebſkim. Hrehory Krzywiec Piſarz Grodzki Orſzáńſki y Eliaſz w Orſzáńſkim powiecie, *Koial: in Mſ.* Jan 1700.

KRZYWIECKI herbu Kierdey. Alexander Krzywiecki poſeł 1607. od Ziemi Chełmſkiey do Krola Zygmuntá. Jozef ná Podláſiu, *X. Koial: in Mſ.*

* *KRZYWIECKI herbu* tákiegoż iáko y Máſsalſcy, tylko, że nad litera M nie ſtoi miecz, ále ſtrzałá, u ſpodu niema pior, u wierzchu haczyſta, przez nię ſowne ſobie dwa Krzyże, ná hełmie trzy piorá ſtruſie: tákem widział ten herb odryſowány ná Konkluzyách Krzywieckiemu Deputato wi Trybunału Litewſkiego 1679. przypiſanych. Jan poſeł z powiátu Pińſkiego 1648. Staniſław, y Jozef támże 1674. Búzyli 1700.

* *KRZYWINSKI herbu Abdánk* w Wielkiey Polſce ſię przedtym gniezdzili. gdzie zodkowie ich fundowáli Kánonią Kátedralna Poznáńſka, y oltarz S. Troycy, także w Poniecu Kościoł S. Troycy y oltarz Szkáplerzá. Sebáſtyan Krzywińſki 1699.

* *KRZYWKOWSKI herbu Pułkozic* w Pruſiech. Pierwſzy z Woiewodztwá Płockiego w Pruſiech oſiadł Sebáſtyan Krzywkowſki Miecznik Płocki, Staroſta Stárogodzki, ná Dorpoſzu, Rybieńcu w Woiewodztwie Chełmińſkim, miał zá ſobą Jádwigę Moſtowſka z Poniátowá herbu Dołęga, z niey zpłodził corkę iedynaczkę, tá w Chełmnie Zakonnica zoſtałá, ſam zſzedł z tego świátá 1623, pochowány u Dominikánow w Chełmnie. Brat iego Woyciech po nim wziął ſukceſsya, z ktorey fortuny, Duchownym, Zakonnikom, ubogim ſiłá czynił, żáden od niego nie odſzedł bez opatrzenia: z Janem Lipſkim ná ten czas Biſkupem Chełminſkim, iezdził do Rakuz po Krolowa Cecylia Renatę: bywał poſſem, Ekonomem Biſkupſtwa Chełmińſkiego trzy rázy: zoſtał potym (bo żył przedtym cælebs) Proboſzczem Katedralnym Chełmińſkim, Proboſzczem Brodnickim, Sekretarzem Krolewſkim, á Krol Jan Kazimierz Ekonomia Rogozińſka puścił mu był do wiernych rąk, świat pożegnał w roku 1662: iáko iego nádgrobek świadczy w Kátedrze Chełmińſkiey. Katárzyná Krzywkowſka Janá Kámieńſkiego Komorniká Lęczyckiego małżonká. Michał ná Wołyniu 1632. Antoni Stolnik Połocki 1700. N. byłá zá Stániſławem Ptaſzyńſkim.

* *KRZYWOKOLSKI* w Krákowſkim Woiewodztwie. N. Krzywokolſki, ktorego Synowiec Staniſław w Zakonie náſzym umarł 1633. ſa w druku iego Xiąſzki to ieſt *Compendium Vitæ, Spirituális, de Præparatione ad mortem. De Via vitæ eterne. De modo meditandi iuż po polſku, iuż po łácinie wydáne.*

* *KRZYWONOWSKI herbu Lubicz* w Mázowieckim Woiewodztwie pod Praſnyżem.

* *KRZYWORĘCKI* w Płockim Woiewodztwie z Krzyworzyná.

* *KRZYWOSĄDZKI herbu Nieſobia* Stárożytna to pod tym imieniem familia, bo według *Miechowity lib: 2. y Bielſk fol: 59.* Hrábiá Krzywoſąd, Klaſztorowi Sieciechowſkiemu pewna wieś nádał, ieſzcze w roku 999. Bogumił Hrábiá Krzywoſąd Káſztelan de Ruda, to ieſt Wieluńſki 1252. Hrábiá Krzywoſąd y Grzymiſław brát iego, w roku 1228. podpiſali liſt Konrádá Xiążęciá Mázowieckiego, w ktorym dáruie Ziemię Chełmińſka Krzyżakom *a Prætor: lib: 2. c. 4.* Krzywoſąd Podkomorzy Krákowſki 1334. *a Láſkiego w Stat: fol: 167.* Jan Krzywoſąd dziedzic ná Myiomicách 1447. *Acta Caſtrens: Oſtrzeſzow:* Krzywoſąd dziedzic ná Tymienicách Podkomorzy Káliſki 1451. *Acta Caliſſ. Terræſtr:* Marcin Krzywoſądzki miał zá ſobą Dabſka, z niey zpłodził corkę Dadzibogá Chociſzewſkiego małżonkę, y Synow trzech, Lukaſza, Zygmunta, y Jędrzeia. Z tych pierwſzy Lukaſz z Katárzyny Ponińſkiey, miał trzech Synow, Bartłomieiá, Jędrzeiá,

y Woyciechá. Bartłomiu ma zá ſobą Jadwigę Zákrzewſką, Sioſtrę rodzoną Michálá Kánoniká Poznáńſkiego, z tey ſą Synowie iego Michał, Adam, Nereuſz, Woyciech, y corká Weroniká. Jędrzy brat Bartłomieiá poiał tákże Máryánnę Zákrzewſką rodzoną ſioſtrę tamtey, ztey Syn ieſt Wálenty: Woyciech brát Bartłomieia ma zá ſobą Kániewſką, żyią *Steriles*. Zygmunt drugi Syn Marcina ktoremu Rynarzewſka powiłá corkę Annę wydáną zá Jana Szumańſkiego y Symá Antoniego. Audrzey trzeci Syn pierwſzym związkiem wſzedł w kontrakty małżeńſkie z Chrząſtowſką, drugim z Wałdowſką, potomſtwo iego corká Agnieſzka y Synowie, Karol, Ludwik, Franciſzek, z tych Károl ma zá ſobą Szymańſką.

Krzyż herb álbo Krucyni.

Siłá bárdzo Herbow ták w Polſce, iáko y w Xięſtwie Litewſkim, znaydzieſz, ktore Krzyżow záżywáia, iáko Baryczká, Białynia, Boycza, Bożawola, Bożedarz, Brodzic, Chrynicki, Bodek, Jezierza, Nawrotnik, Łopotow, Wizgiert, Pilawá, Prus 1mo & 2do, Swienczyc, Dowoyna, Dębno, Sieniuta, Wáſkiewicz,

Złotawolność y wiele inſzych, krom tych widziałem ná nádgrobku w Kościele Chełmińſkim Waleryaná Głuchowſkiego herbu Prus 2do, czwarty herb, gdzie Krzyż był ná tárczy, ále iák litera X położony, ná káżdym záś rogu tego Krzyża, roża; *Paproc: in Strom*: piſze, że Grzybowſcy z Bełżewic ná Slaſku pieczętuią ſię Krzyżem proſto ſtoiącym, ná káżdym iego rogu gwiazdá o ſześć graniach, nád krzyżem Xiężyc nie pełny, rogámi do gory obrocony. *Bielſki fol: 50. y Paprocki o herb: fol: 439*, domyſláia ſię, że gdy pierwſi w Polſce Jnfułaci, z Krzyżami w herbie ſwoim záwitáli, ſwieżo náwroconym do wiáry Polakom y rycerſtwu, też ſame Krzyże do herbow ich rozdawáli álbo przydawáli, álbo też ich ſámi przodkowie náſi do herbow ſwych záffektu do Krzyżá Chryſtuſowego przybieráli. Jákoż

Prochorowi pierwſzemu Biſkupowi Krákowſkiemu *Stárowol: in Vitis Epiſcop: Cracov: Kamſki y Bilſki*, zá herb Krzyż, u ktorego wſzyſtkie rogi cztery trochę rozdárte, przywłaſzczaia: był ten Prochor rodem ze Włoch (kędy wiele ieſzcze y pote czały Familii znayduie ſię, ktore ſię krzyżámi pieczętuią, o czym Petra Sancta cap: 48. á między niemi Sanctacrucyuſzow, z ktorych Antoni Sanctacrucius Arcybiſkup Seleucyi, y w Polſce náſzey Nuncyuſz, á potym Kardynał Rzymſki w roku 1630,) maz iáko mowi *Starowol: religioſæ gravitatis, & Sanctimoniæ famâ inclytus*, w pracách koło trzody ſobie powierzoney lat dwadzieścia z pędziwſzy, poſzedł po koronę do niebá w roku 986., w Krákowie pogrzebiony.

Rachelin *według Stárowolſk*: tegoż herbu, ſzoſty Biſkup Krákowſki, z Probofzczá teyże Katedry ná tę godność obrány od Kápituły, rządził ia lat czternaście wielka roſtropnośćia, mądrych ná beneficia Kościelne y pobożnych wynoſząc, choyne iálmużny ná ubogich ſypiąc, Kościoł ſwoy w ſprzęt do służby Boſkiey przyzwoity zdobiąc, przenioſł ſię ná wieczność w roku 1046, támże pochowany; Włochy Oyczyzna iego. Był w práwie Kośćielnym biegły, kárność kochaiący, wſtrzemięźliwy *Starowol: in Vitis Ep: Cracov:*

Vilibaldus álbo Wilibalinus rodem Francuz, pierwſzy Arcybiſkup Gnieznieńſki tymże ſię Krzyżem w herbie ſzczycił, maż pobożny y powagi Páſterſkiey przeſtrzegáiący, á iako *Dunalewicz piſze in Vitis Archiep: Gneſn*: przez Czechow tłumáczow, wiárę práwowierną pierwſzym owym Polakom przez lat cztery opowiádaiąc życia tego dokonał w roku 970. *Krańnius Janicius.*

Do tegoż herbu Krucyni pociągáia hiſtorycy Hippolita ſzoſtego Arcybiſkupa Gnieznieńſkiego, tákim iednák kſztałtem herb iego opiſuia; Tarcza herbu poprzek ſzeroką linią dzieli, ná wyżſzey części ieſt Krzyż, iák zwyczaynie ná Kościołách bywa, ná ſpodzie

Digitized by Google

ná ſpodzie z gory od práwego boku tarczy ná lewey zukoſa trzy páſy ſa czarne, á między niemi dwá białe. *Danalew: in Archiep: Gnesn:* twierdzi że był Włoch z familii Urſynow, á zátym bárdzieyby do Rolynow y herbu Poray należał. Wiele Kościołow ten Hippolit Konſekrował, y przykładnemi Plebanámi oſadził, ſpiewánia, y inſze obrzadki uſtánowił. Miecyſłáwá Krolá, y żonę iego Ryxę koronował, ſiedział ná tey Kátedrze lat 27. umarł 1027. Herb iego, *Okol: tom: 3. fol: 227.* zowie Tryumf.

Paulin Biſkup Poznáński Szláchic Rzymſki z Kánonika u S. Piotra ná tę godność Konſekrowány w roku 1021, mądry y miłych obyczáiow Páſterz, ſprawował urząd ſwoy wielkim rozſądkiem y pobożnoścía lat piętnaście, zſzedł z tego świátá w roku 1035. w Kátedrze Poznáńſkiey złożony. *Długoſz in Vitis Epiſc: Poſnan:* Do tegoż Domu pociągáia niektorzy Mikołáiá z Boryowá Biſkupá Wileńſkiego, ále go drudzy chcą mieć herbu Gerald, kędym y ia o nim mowił. Krzyża w herbie, że zażywa Kápitułá Chełmińſka, mowiłem w pierwſzym tomie, á ſnáć od Kryſtyaná pierwſzego ſwego Biſkupá. Woiewodztwo także Wołyńſkie y Brácławſkie, że Krzyże ná Chorągwiách ſwych noſza, mowiłem támże. *Paprocki o herbach fol: 598* między inſzemi chorągwiámi zábránemi pod Grunwáldem po wiktoryi z krzyżakow, o trzeciey námienia, że miáłá ná ſobie rzekę z krzyżem, tę prowadził Walkrod Márſzáłek Pruſki Fráncuz, Piąta także Krzyż biały, y zwano ią S. Jerzego, tę prowadził Jerzy Kieczdorff. Dwudzieſta chorągiew miáłá dwá Krzyże ieden nad drugim, z ktorych ieden był w białym polu, drugi w czerwonym, tá była kommendorſtwá y miáſtá Elblągá, także dwudzieſta oſma y trzydzieſto Dwudzieſta piata ná ktorey były dwá Krzyże czerwony w polu białym, biały w czarnym. Trzydzieſta ſzoſta miała ná ſobie Krzyż biały, w czerwonym polu, nád nim koroná czerwona w białym polu, to była Chorągiew Miáſtá Krolewca. Czterdzieſta czwarta, miała ná ſobie dwá Krzyże białe, ieden pod drugim, tá, Miáſtá Gdańſka, nád dwiemá temi Krzyżámi, koronę temu miáſtu przydał Krol Kázimierz, ktorym herbem po dziś dzień ſię ſzczyci.

Paprocki o herb: fol: 479. Okol: tom: 1. fol: 121. Powiádáia, że Fámiliántom Crucyni, wzaſługách przydano potym gwiazdę, z tym ſię dał ſłyſzeć Edmundus Crucinus Opát Káſztelirſki *Ordin: Ciſtercienſis,* Doktor w Akádemii Páryſkiey, ktory do Polſki z rozkázu Grzegorzá trzynaſtego Papieżá, zá czáſow Stefaná Krolá, dla reformowánia Klaſztorow teyże reguły ziechawſzy, w Wągrowcu Kápitułę Prowincyalną po dwakrodz kłádał. Powinien zás bydź Krzyż Káwálerſki, pod ktorym gwiazdá o ſześć gran, w polu czerwonym, ná hełmie nád koroną takiż krzyż. Podobnym temuż herbem pieczętuią ſię Deniſowie, tylko że u tych Krzyż ná ſámey gwiazdzie ſtoi, iákom mowił tu fol: 37. á ná hełmie noſza pięć pior ſtruſich. Podobny y ten herb, o ktorym *Paprocki w Gniazdzie fol: 1122. y Klejnoty fol: 106.* gdzie w polu błękitnym kłáda belk ſzeroki wſzerz biały, nád nim ieſt krzyż káwálerſki, pod nim gwiazdá złota. *X. Koiał: in Mſ:* Jſiorow w Xięſtwie Litewſkim herb ták opiſuie: tarcza herbu linią wzdłuż przedzielona, po práwey ſtronie tarczy ſkrzydło ſępie, po lewey krzyż, nád nim gwiazdá, nád hełmem ſkrzydło ſępie, nád nim gwiazdá. Skoroboháty w Litwie Sámym ſię Krzyżem pieczętuie.

Herbowni.

Dalewſki Jſiora Korniaks Skoroboháty Szczepkowſki.

Swięty Floryan Biſkup Hiſpaleńſki, tego relikwie między innemi Swiętemi, połyłáiąc Swięty Karol Borromeus Kardynał Arcybiſkup Medioláńſki, do Jędrzeia Batorego Kardynała y wnuka Stefana Batorego Krola Polſkiego w roku 1584, ták do niego piſze. *Multæ ſunt cauſæ & recentes, quamobrem Sereniſſimum Principem, Illuſtriſſimum S. R. Eccleſiæ Cardinalem, Collegam noſtrum Dominum Andream Bathoreum, omni obſervantiæ officio, piaq; liberalitate proſequamur.*

Primum ſanè verò hoſpitium eſt, quòd cum beatæ memoriæ Euſtorgio II. Archiepiſcopo, Prædeceſſore noſtro, olim habuit Florianus, Sanctitatis nomine illuſtris, qui è Poloniæ finibus Mediolanum profectus, quo tempore in illo regno Chriſtiana religio diſſeminata nondum erat, ab eodem benignè exceptus, fidei myſteriis imbuitur, baptizatur, doctrinâ inſtituitur, & per ſingulos ordinis gradus ſit diaconus, demum Eccleſiæ Eliſpalenſi, aliquot annos, cum Epiſcopus religioſè præfuiſſet, ob merita in Sanctorum numero adſcriptus, digna veneratione colitur. Atq; hoc quidem antiqui hoſpitii jus, quo cum Polonis, Catholicæ pietatis ſtudioſis deviĉti ſumus, valet plurimum apud nos, quibus majorum noſtrorum exempla ſunt ad imitationem propoſita. &c. Poty flowa S. Karola Borromeuſza, nic pewnieyſzego, że od tákiego człowieká z autentycznych dokumentow zábrane. Kládzie ten liſt *Nakielſki w ſwoiey Miechow; fol: 730. czyli roczey 736* ile że tego S. Floryana przyſłáne relikwie w Miechowſkim Kościele ku czci ſą złożone.

**KRZYZAKOWSKI herbu Prus 1mo* w Krákowſkim Woiewodztwie. Jeſt nadgrobek w Krákowſkim Kościele ná zámku z tym herbem Fráncifzká Krzyżakowſkiego Piſarza Grodzkiego Krákowſkiego 1631. zmárłego, męża znákomitego *Stárowol: in Monu fol: 35.*

**KRZYZANOWSKI herbu Dębno* z Krzyżánowic w Sendomirſkim Woiewodztwie. Wyráźnie o nich mowi *Długoſz w Xiązce de Fundat: Monaſt: Die: Cracov: w Kakiel: w Miechow:* Richard z Krzyżánowic Chorąży Krákowſki, ten poluiąc we święto, obie oczy ſtrácił, ále zá przyczyną S. Stánisłáwá Biſkupá znowu wzrok odebrał. *Skarg. w życiu S. Stánisłáwá.* z Długoſza. Derſzaw Krzyżánowſki Kánonik Krákowſki; Proboſzcz Wiślicki 1461. o ktorym *Długoſz lib. 13. fol: 274.* Piotr z Krzyżánowic Lowczy Sendomirſki 1436. u *Laſkie: w Stat: fol: 140.* Jan Lowczy Sendomirſki y Euſtáchi bráciá rodzeni dziedzice ná Krzyżánowicách y Sienieńſkiey woli, dział między ſobą czynią Oveyſtey fortuny *Acta Terreſt: Radomi:* Stanisław Alexander y Jan 1648.

KRZYZANOWSKI herbu Swinka w Sierádzkim Woiewodztwie. Máciey Krzyżánowſki Podſędek Poznáński deputowány 1520 do korrektury Státutu Polſkiego. Hieronim Opáć Tyniecki. Jan Woyſki Poznáński. Marcin Dworzánin Zygmuntá Auguſtá, Jan 1732. Władyſław 1648. Łukaſz 1674. w Káliſkim, Łukáſz w Zákonie náſzym życie zákończył 1703. brát iego był Paulitá. Są także Krzyżánowſcy w Ziemi Wárſzawſkiey, ále nie wiem, czy dotych należą, iáko Wiktoryn Lowczy Wárſzáwſki Sekretarz Krolewſki 1632. Kázimierz 1648. N. miał zá ſobą Tereſſę Kierſka.

**KRZYZANSKI herbu Jwiczyk.* O tych áni Páprocki áni Okolſki nie piſał.

**KRZYZEWSKI.* Woyciech Krzyżewſki Komornik Ziemi Rozańſkiey y Máteuſz 1632. Stánisław 1705. podpiſał konfederácya Krákowſka.

**KSIĄŻNICKI herbu Oſtoia* w Sierádzkim Woiewodztwie y ná Podgorzu.

**KSIĄŻENSKI* Xięgi Grodzkie Oſtrzeſzowſkie Kſiążeńſkich wſpomináia w roku 1595. y 1598.

**KSIĘSKI herbu Łodzia* w Wielkiey Polſce. Mikoláy Xięſki Kánonik Gnieznieńſki w roku 1466, kládą go w liście Jana Gruſzczyńſkiego Arcybiſkupá Gnieznieńſkiego *w Damalew: in Archiep: Gneſn: fol: 261.*

KSIĘSKI herbu Topor w Krákowſkim Woiewodztwie, od dobr Kſiąż ták názwáni, jednewże dzielnicy z Wronowſkiemi, dla czego nápámiątkę piſáli ſię z Wronową. Wácław z Kſiąża Kanonik Krákowſki. w lekárſkich náukách biegły w roku 1381, *w Nakiel: w Miechow: fol: 319.* ná liście Záwiſzy Biſkupá Krákowſkiego. *Okolſki* o dziale między brácia rodzona z Sendziwoia, Otta Zegotą, Jákubem y Piotrem, że przypadł ná rok 1448. wſpomina. Woyciech z Kſięzá Krákowſki y Kuiáwſki Scholáſtyk w roku 1485. *Conſtit: Synod. Provinc: 1630.* O Kſięſkim námienia *Orichov: Annal: 6.* Woyciech y Jędrzey dziedzice ná Xiązu: z tych Jędrzeia było piaciu Synow, z ktorych Stánisław Rotmiſtrz y Krzyſztof ná Moſkwiewſkiey polegli expedycyi. Woyciechá zaś zoſtáło Synow czterech, Jędrzey, Márcin, Jan Scholaſtyk Woynicki y Stánisław;

Digitized by Google

y Stánisław; z tych Márciná Syn Káſper zginał pod Cecora. Stánisław Syn Woyciechá Pisárzem był Grodzkim Krákowſkim, ktorego zmárłego w roku 1650, nádgrobek widzieć w Krákowie ná zamku, *Stárowol: in Monum:* záſiádał kilká rázy w Trybunále koronnym Deputatem, záwſze z tá pochwałą, że nie z korumpowány w ſprawiedliwości. Synowie iego trzey, Mikołay, Stánisław y Stefan; z tych pierwſzy Mikołay Czeſnik Krákowſki, miał zá ſobą Máryannę Chełmſką Podſtolánkę Krákowſką. Był to człowiek z młodych záraz lát do woiennych trudow przyuczony, z Lánckorońſkim y Czárneckim, Kozákow, Węgrow, y Szwedow biiąc nárożnych mieyſcách tę o ſobie wzniecił rycerſkiey umieiętności opinią, że go nayważſi Hetmáni Regimentarzem ſwoim czynili. Jezdził do Cháná Tátárſkiego wlegácyi, docieráiąc z nim przymierza, ná Seymy także wálne od Woyſká wſzędzie z wielkim Imienia ſwego záleceniem. Umarł 1676. Drugi brát Stánisław, ten pod Bereſteczkiem dla miley Oyczyzny życie ſwoie ze krwia wylał w potrzebie zábity. Trzeci Stefan z Wronową Kſiężki Pisarz Grodzki y Burgrábia, á potym Podſtárości Krákowſki, Poſeł ná Seym, 1661, z niego Kommiſarz do rewizyi ſtárbu koronnego, *Conſtit: fol: 16, y 1662*, zkąd deputowány do piſania konſtytucyi, *Conſtit: fol: 44.* y ná Seym koronácyi Janá III, *Conſtit: fol: 20*, wydawałá ſię w nim znacznie biegłość praw Koronnych, dla czego zá Władyſłáwá IV. Krolá Jnſtygátorya koronna piáſtował; ná P. Bogá záś nieſkąpa ręką, kiedy w Obichowſkim Kościele, ołtarze iego ſzkárłatá ſtánęły: po śmierci iego, ktora przypádłá ná rok 1676, zoſtáli ſię ci Synowie, Stánisław y Adam ludzie rycerſcy, Adam Dworzánin Ceſarſki. Mikołay Woyciech y Fráncíſzek y cerká Zofia. *Simon Turonicki Aſcia immortalis gloriæ Vindex.* Kwitnął potym Komięſki Stolnik Krákowſki 1688. y Mikołay Burgrabiá Krákowſki 1697.

* *KUBERSKI herbu Dołęgá* w Ziemi Wiſkiey, Kryſtyn z Kubry Chorąży Wiſki 1525. podpiſał dekret Mázowiecki o heretykách *u Lubien: in Vit: Epiſcop: Plocen:* Jan Kuberſki Woyſki Ziemi Wiſkiey, miał zá ſobą Máryannę Czołhańſką Stárościankę Cieſzkowſką, z niey były te corki: Zofia, Sebaſtyana, Saſina Piſarzá Grodzkiego Hálickiego, zdo Bonkowſkiego, Konſtancya Adama Káſierowſkiego, Helená Alexandra Jełowickiego, Kátárzyná y Anná pánny Zákonne konwentu Lwowſkiego, reguły S. Dominiká, Bárbárá Lubienieckiego máłżonki, y Synow dwoch Alexander y Kázimierz, od tego był Syn Hippolit ále młodo umárł. Jan Kuberſki miał zá ſobą Joannę Náſierowſką

* *KUBLICKI herbu Xiężyc y Miecz.* Kublicki Máciey z Seymu 1616. náznáczony do rewizyi Xiąg Ziemſkich Grodzkich, y Podkomorſkich Winnickich, *Conſtit: fol: 28.* Piotr Poſeł ná Seym 1667, z támtad Kommiſarz do zámku Połockiego, *Conſtit: fol: 6.* był potym Podczaſzym Połockim. Jan Alexander Piſarz Grodzki Połocki 1674. Fráncíſzek 1726. Stefan Czeſnik Jnflántſki 1700.

* *KUBNIEWSKI* w Ziemi Rożáńſkiey. Adryán, Woyciech y Jan Kubniewſcy podpiſáli elekcya Jana Kázimierzá Krolá.

KUCHARSKI herbu Godziembá w Zakrocimſkiey y Wyſzogrodzkiey Ziemi. Jan z Kuchar Káſztelán Zakrocimſki y Scibor Podſędek Wyſzogrodzki 1452 *Statut Mazov: fol: 94. y 97. y 98.* Corká Káſztelana byłá zá Mácieiem Łękowſkim Káſztelánicem Wyſzogrodzkim. Piotr Sędzia Wyſzogrodzki 1525. *u Lubien: in Vitis Epiſc: Plocen:* Tomaſz y Marcin Kucharſcy 1648. w Zakrocimſkiey.

KUCHARSKI herbu Juſtrzębiec, iedneyże dzielnice z Jeżowſkiemi w Woiewodztwie Płockim. Máciey y Piotr Kucharſcy 1632.

KUCHARSKI herbu Korab w Sieradzkim Woiewodztwie. Sebaſtyan Kuchárſki Piſarz Grodzki Piotrkowſki, maż pobożny, ná zákonnikow ſzczodrobliwy, y ich flawy obrońcá 1682, Piotrkowſkiemu Collegio náſzemu kámienicy ſwoiey uſtąpił y zápiſał. Fráncíſzek 1648. Władyſław Synowiec Sebáſtyaná, Piſarz Grodzki Sierádzki 1693.

brát iego Kázimierz w Zákonie nálzym świątobliwe życie zákończył w Piotrkowie 1704. Kázimierz Piſarz Grodzki Sieradzki deputat ná Trybunał Koronny 1718 Kucharſká Janá Tomickiego małżonká.

KUCHARSKI herbu Lubicz, N Kucharſka byłá zá Jakubem Łyſakowſkim Lubiczem.

Jędrzey Kucharſki Kánonik Krákowſki 1679.

KUCHARSKI herbu Prawdzic w Ziemi Ciechánowſkiey y ná Ruſi. Anna Kucharſka Jakubá Belęckiego małżonká, Woyciech y Marcin Kucharſcy 1648

KUCHARSKI herbu Rola w Łęczyckim Woiewodztwie. Ztych iedni w Wielkiey Polſce, drudzy ná Podolu oſiedli. Woyciech Kilián Kucharſki z Kuchar z Katárzyny Garnyſzowny z płodził naprzod Janá, ktorego z Anny Dzikowſki było dwoch Synow ludzi rycerſkich: Seweryn y Kázimierz. Jákubá, ten z ſzedł bezpotomnie y Jędrzeia, ktory z Jádwigi Starczewſki zoſtáwił corki dwie: Katárzynę y Annę, y Synow, Sebaſtyáná, Stánisłáwá Jezuitę y Francizſká. Woyciech Krzczan Kucharſki brát Stryieczny Kiliená, miáł zá ſobą Gáiowſka, z tą zoſtáwił Synow czterech Wálentego, Stánisłáwá, Janá y Mácieiá. Ztych Jan y Máciey bezpotomni, Wálentyn z Przadowſki zrodzitłci wprawdzie dwoch Synow Piotra y Pawła, ále ci młodo powietrzem pomarli. Ján czwarty ich brát przybrał ſobie w dożywotnia przyiazn Sokolnicka z Sokolnik, z ktora wziął dobrá Lubowice, tá mu powiłá cztery corki: Barbárę Boguſłáwſka, Dorotę Rádzicką, Jádwigę Chłapowſka y Annę, Synow zaś trzech Jana, Stánisłáwá y Krzyſztofa. Z tych Jan ná Podolu oſiadł, ram z Anny Grotowny, miał Syná Stánisłáwá, męża rycerſkiego, od ktorego z Ewy Cieſzkowſki, było to potomſtwo, Mikołay, Marcin, Máryan y Alexander, Fráncizſek, Barbárá Mácieiá corki małżonká, Anná y Alexandra. Stánisław drugi Syn Jáná, w rożnych expedycyach dofwiadczonego męſtwá, ten z Elżbiety Gorczańki zpłodził Synow Stefaná, Jana y Micháłá, y corki Annę, Kryſtynę y Katárzynę. Krzyſztof trzeci Syn Janá umarł w obozie. Z drugiey linii Kucharſcy byli ci, Adam z Oycá Stánisłáwá, márki Gáiewſki urodzony, Synowie iego z Elżbiety Rzadkowſki, Máteuſz, Mikołáy, Páweł y Stánisłáw. Máciey brát Adáma z Zabokrzycki zpłodził Marcyáná y Felixá. Szymon Syn Jędrzeiá y matki Wárgáwſkiey, miał z Zieleniowſki, Syná Janá, ktoremu Dárowſka powiłá Adáma. Drudzy Kuchárſcy od Gábryelá, Raphałá y Troiana rozrodzeni. N. miał zá ſobą Annę Kierſka.

KUCHARSKI herbu Zagłoba w Łęczyckim Woiewodztwie. Stánisław, Woyciech, Jan, Władyſłáw 1648. Jan 1674. Kuchárſcy. N. Kucharſka Alexándra Połubińſkiego małżonká. Kazimierz Kucharſki Skarbnik Sieradzki Porucznik Powiátu Lelowſkiego 1733. N. miał zá ſobą Siemińſką herbu Leſzczyc z tey corká była zá Piotrem Zákrzewſkim herbu Bogorya.

KUCHMISTRZOWICZ herbu Leliwa w Xięſtwie Litewſkim, pátrz Dorohoſtayſki.

KUCICKI herbu Pobog czyli iáko W indexie ſwoim piſze ich Okolſki Ruçicki, w Ziemi Wyſzogrodzkiey.

KUCINSKI herbu Ogończyk, inni ich piſza Kucieńſki, w Kuiáwſkim Woiewodztwie. Jednáż ich dzielnicá z Kościeleckiemi y Działyńſkiemi, y owſzem niektorzy twierdzą, że Mikołay z Kutná Woiewodá Poznańſki z płodziwſzy kilku ſynow, ktorzy dzielac ſię ſubſtáncya iego, rożnych Imion nábyli, był przodkiem tych Fámilii, ale Dom Kościeleckich bez wątpienia dawnieyſzy, y Mikołáiá Woiewody Poznańſkiego nigdzie mi ſię nie doſtáło czytác. Naydawnieyſzego z tego Domu czytam Janá z Kutná Podkomorzego Goſtyńſkiego w roku 1446. ktory podpiſał liſt Władyſłáwá Xiążęcia Mázowieckiego dány Poznańſkiemu Kościołowi, *u Karnkowſkiego in Canſtit: Synodal: fol: 86.* znaydzieſz go. Kwitnał potym, á bodáy nie ſyn Janá, Mikołay Kucieńſki, ták go zowie Długoſz pod rokiem 1462. *Miechovita Gutenium, Bilſki zas Gutowſkim fol: 427* ále ſię myli, Stároſta go Goſtyńſkim Krol Kázimierz uczynił, że po zeſciu Władyſłáwá Xiążęcia Ráwſkiego, pierwſzym był powodem

Szláchcic

Szlachcie Goſtyńſkiey, áby ſię była poddáłá Krolom Polſkim: poſtąpił potym ná Woiewodztwo Łęczyckie, z ktorym tytułem, odprowadzał Władyſłáwá Krolewicá Polſkiego ná Kroleſtwo Czeſkie 1471. *Biel: fol: 454.* znayduieſz go y w roku 1478. z taż godnoścĩa *w Łaſk: w Stat: fol: 86.* Tenże między Máciełem Węgierſkim, Kázimierzem Polſkim, Władyſłáwem Czeſkim Krolámi, przymierze do trzydzieſtu mieſięcy námowił y zawárł. *Długi Cromer lib: 28. Biel: fol: 464.* W roku 1475. Krolewnę Polſką Jádwigę Kázimierza corkę Jerzemu Xiążęciu Bawárſkiemu záſlubioną, odprowadzał do Báwáryi wielkim ſplendorem. *Dług: Cromer.* W roku záś 1479. Zofią Krolewnę do Frankfortu záſlubiona Fryderykowi Margrábi Brandeburſkiemu: był potym Woiewodą Poznańſkim y Generálem Wielkopolſkim. Jędrzey z kutną náprzod Kaſztelan Goſtyńſki 1496. *u Łaſkiego w Statucie fol: 110.* potym Woiewodá Rawſki 1501, *u Karnkowſkiego de Primatu.* Stániſław z kutną Woiewoda Rawſki 1530, corká iego Jádwigá Cudzieńſka, ſyn záś Jan dziedzic ná kutnie y Sieciechowie. Drugi Mikołay, trzeci Jerzy ktorego żoną, Anná Sierpſka. Od Jana ſzedł Wálentyn, ktory miał zá ſobą Plecka. Stániſław Podkomorzy Goſtyńſki 1589. podpiſał tranſakcya Będzińſka, iezdził 1582 w legácyi do Krolá Szwedzkiego, upominaiąc ſię niektorych fortec zábránych od niego *Paſtor: in Floro:* Jan y Stániſław 1648. Mikołay ná Kucinie, Adám, Stániſłáw 1674, w Łęczyckim, Wálentyn w Ziemi Nurſkiey 1648, Jerzy Stároſtá Kruſwicki 1948, á potym Káſztelán Goſtyńſki miał zá ſobą Elżbietę Kráſińſką Woiewodzankę Płocką, Máryánna Piotra Brodowſkiego Czeſnikà Buſkiego małżonką. Mikołáy miał za ſobą Máryannę Wnorowſką, z tey corká Wiktorya doſtáłá ſię w małżeńſtwo Kázimierzowi Wodzyńſkiemu, ſynow záś iego trzech, Antoni *Sterilis*, Jozef z Anny Wolſki miał ſyná Mikołáia, Máciey z Weroniki Lubiátowſki, Jozefa Jgnácego y Franciſzká ſynow, corki, Jádwigę, Roża y Máryánnę. Boguſław Kanonik Lwowſki deputat ná Trybunał koronny 1714.

* *KUCZUK herbu Sieſtrzeniec.* Kuczuk Dworzanin pokoiowy u Jagełłá Krolá. Kuczuk Rotmiſtrz nád łázdą w owey przegráney náſzych pod Choynicámi 1454, poimány od Krzyżakow, gdy ſię tym czaſem z niemi ugániał y zábáwiał, pokibybył Krol Kázimierz, ktorego gonili, nie uſzedł, *Strykow: fol: 621, & 624. Koial: p. 2.* N. Kuczuk z innemi Litewſkiemi poſłami domáwiał ſię ná Seymie Piotrkowſkim reſtytucyi Podola, *Cromer lib: 25. Stryikow: fol: 439.* Máciey Kuczukiewicz poſelſtwo do Moſkwy odpráwował 1499. Eliaſz Kuczá Metropolitá Ruſki 1517. Kuczuk Sieſtrzencowicz człowiek uczony, wydał niektore rzeczy do druku po łácinie y wierſzem Polſkim.

KUCZBORSKI herbu Ogończyk w Dobrzyńſkiey Ziemi. *Mſ. o Familiach Pruſkich,* co o nich powiáda, że ſię hełmem rożnią od inſzych Ogończykow; bo ręce zbroyne y rozſzerzone nie trzymáią pierzcieniá iák w Ogończyku. Tomaſza Chorążego Dobrzyńſkiego 1632. chwali *Okolſki,* że był wielki woiownik. Wálentego Kuczborſkiego wſpomina *Hozyuſz. 1568. in Epiſtol: tom: 2. fol: 252,* był Archidyákonem Pomorſkim, Kánonikiem Krákowſkim y Wármińſkim, umárł 1573, w Krákowſkiey Kátedrze pochowány. *Baran: Conſtit: Synod: Vladisl: fol: 57. Ara gratitud: Coll: Branſberg: wydał do druku Katechizm według uchwały Concilium Trydentſkiego in fol. 1568. y kazania ſwoie Polſkim ięzykiem żarliwości* pełne. *Starowol:* z czego poznać co zac y w náuce y w wymowie y pobożności był Prálát. Jan Biſkup Chełmińſki iuż był nominowány ná Biſkupſtwo Płockie, ále go tym czáſem ſmierc záſzłá w roku 1624, pochowány w Toruniu u S. Jana, gdzie ſobie táki nadgrobek kazał, nápiſáć, *Hic jacet Ioannes Kuczborſki, Epiſcopus Culmenſis peccator, oretur pro eo:* ná pogrzebie ſwoim zákazał, żeby żadna muzykánie grálá, ále tylko, żeby duchowieńſtwo, ſpiewáiąc, zwykłe ceremonie przy trumnie odpráwili, ſzczypie go *Piaſecki,* że wielkie pieniądze ná ſwoim Biſkupſtwie, á tylko przez lat dzieſięc ná nim ſiedząc, zebrał; pięćkroć ſtotyſięcy czerwonych złotych, czyli też pięćkroć ſtotyſięcy Polſkich zápiſał Zygmuntowi III. Krolowi, pominawſzy ſwoich własnych ſynowcow;

podobno dla tego, że się spodziewał, że Krol Zygmunt, pámiętáiąc ná iego uczynność ku sobie, miał im więcey faworow Páńskich świadczyć: *to Piasecki* á ieszcze z swego tylko domysłu, *podobno mowi dla tego:* nie wiedzac náwet pewnie iák wielka summę posłał Zygmuntowi Kuczborski. To iest prawdá, że znaczną summę zebrál był ten Biskup, to z dziedzicznych dobr swoich, to z Biskupich, zá industrya sławnego w Ekonomiy gospodárskiey Sebastyana Krzywkowskiego Miecznika Płockiego, przecięż nie pięćkroć sto tysięcy czerwonych, iáko pisze *Piasecki:* bo by ta summa wynosiła ná nasza teraznieyszą monetę dziewięć milionow, co czy mogło bydź, niech káżdy osądzi: ktora żeby był ná chwalę Boska wyżáfował, takim go widzeniem *P.* Bog upominał. Posyłá po coś chłopca swego do skárbu, ten ná szkatułách widzi osobę Kuczborskiego siedzącego, ktorego w pokoiu odszedł: wraca się nazad do Páná, daie mu znáć, co widział: idzie sám Kuczborski y gdy toż samo obaczył, rzekł. Tylko też tyle pociechy masz z pieniędzy moich poczwáro, więcey się nie spodzieway. Od tego czásu co mogł, to Kościołom, duchownym y zakonnikom z swoich zbiorow sypał: Toruńskiemu nászemu Collegio, dziesięc tysięcy wyliczył ná sustentácya álumnow dwánáście w Konwikcie, y znowu drugie dziesięc tysięcy ná sustentacya ubostwá, tyleż do Grudziądza, pięć tysięcy do Málborká, y znowu dziesięć tysięcy ná tęż intencya. Umieráiąc záś, żadnego Kościołá, Klasztoru, szpitalá w swoiey dyecezyi nie zostáwił, kroregoby słuszna iálmużna nie opátrzył: reszte swoich pieniędzy Zygmuntowi III. Krolowi posłał, nie dla inszey rácyi, tylko dla tey, iákom w iego testámencie czytał, żeby ich był ten Krol, ná ubogich wysypał, tyle dufał Páńskiemu sumnieniu, ná ktorym się pewnie nie zawiodł ten Biskup. Zadnemu z krewnych swoich nic nie zápisał, szczególnie Synowcowi swemu, ná pámiątkę Biskupstwá swego, kazał dáć Krzyż Biskupi z łáńcuszkiem. Z tego poznáć, iák go niewinnie *Piasecki* określił piorem swoim. *Janczynski in Mſ.* powiáda, że ná Zakon nász szczególniey był łáskawy, on Toruńskie Collegium rozprzestrzenił, on nászych do Málborká, on do Bydgoszczy pierwszy w prowádził, y szczodrobliwa ręka prowidował, *Argentus de rebus Societis fol: 393.* Zárliwie o Kościoł swoy stawał, osobliwie ná Seymie 1620, wymogł náwet, y to, żeby w Toruniu do chorych publicznie nosżono Nayswiętszy Sákrament, ktorego przedtym y prywátnie dla swawolnych kup, z ostrożnością nosić musiano: był w przod Scholástykiem Gnieznieńskim, Archidyákonem Wárszawskim, Proboszczem Krákowskim. W roku 1615 w Sierpsku przy obrázie Mátki Boskiey záwiesił bogáta tablicę *L. Paprocki Łaski fol: 55.* Stániflaw Kásztelan Sierpski 1633, temu gdy ná nogi ták západł, że bez kuli stąpić nie mogł, Xiądz Mikoláy Láncycy S. J. z nágłą kulę wyrwał y ná nogi uzdrowił. Collegio Płockiemu Soc: JESU z łáski swoiey, więcey niż dziesięć tysięcy wyliczył; miał zá soba Dulska, z tey corká dostałá się w małżeństwo Janowi Działyńskiemu Woiewodzie Chełmińskiemu, tenże X. Lancycy ná oczy ia uleczył. *Kotal: lib: 3 cap: 10. fol: 321,* y synow dwoch, Máciela y Janá. Z tych Máciey był tákże Kásztelanem Sierpskim, syn iego Jákub poiął Kátárzynę Oborska Kásztelankę Wárszawska roku 1677. *Acta Castrens Cernenſia.* N. byłá zá Wilentynem Koczorowskim. Máryanná z Kuczborskich Zelska trzydzieści y dwie tysięcy Collegio nászemu Grudziackiemu zápisałá koło roku 1660. *Hiſtor: Collegii.* Kuczborska byłá zá Balińskim Michałem herbu Ogończyk. Kázimierz Podczaszy Dobrzyński Jan y Woyciech, Stánisław Łowczy Płocki, y Władysław 1674. Felicyan Mleczník Grodzieński, Stárosta Bułakowski, *o ktorym Konſtytucya 1678. fol: 15. y 1683 fol: 11.* Jan Kásztelan Rypiński, synowie iego Jákub y Jędrzey. N. Podkomorzy Zakrocimski 1724. Elżbietá Kásztelańská Rypińska Łukásza Gniewskiego Kasztelana Santockiego małżonká, miał zá soba Kasztelán Rypiński Rozália Tarnowska Podczászánkę Dobrzyńską, miał to bydź brát rodzony Biskupá Chełmińskiego.

KUCZEWSKI

CZEWSKI *herbu Poray* w Sieradzkim Woiewodztwie. Michał Kuczewski Podkomorości Wiślki 1609, *Conſtit: fol: 523.* Stefan, Kaſper, Woyciech Piotr 1632, Alexander, Mikołáy y Jerzy 1648. Jakub, Samuel, y Jozef Kuczewski 1674. Jan deputat Trybunáł Koronny 1725. Jędrzey Opat Swiętokrzyſki umárł 1576. *Okol: t: 3 f. 77.* Hieronima Kobielſkiego Podczaſzego Bielſkiego małżonká. Franciſzek Podczaſzy Chełmſki 1674. N. miał zá ſobą Zofią Luzecka Sędziankę Ziemſka Drohicka.

CZKOWSKI *herbu Jaſtrzębiec* w Krákowſkim Woiewodztwie. N. Kuczkowſka Bińſkiego Káſztelána Krakowſkiego małżonká. Stánisław Zupnik Krákowſki 1587, dpiſał uſtáwy iázdu Pokrzywnickiego, *Conſtit: fol: 422.* umarł 1607. ktoremu Mikołáy Dworzánin Krolewſki, Stárostá Woynicki, nadgrobek wyſtáwił u OO. Dominikánow w Krákowie w Kościele S. Troycy. Żarki dobrá przedał Koryciáńemu Káſztelánowi Otwieciáńſkiemu, á potym, żyiąc bezżennie z ſzedł z tego świátá. *Barano:* Jerzy dziedzic ná Kuczkách Kuczkowſki Komiſſzy Krolewſki 1602, *Kowoł: in Monum: fol: 676.* Sámuel Podſtaroſci Sendomirſki, á potym Surrogator Grodzki támże *Conſtit: 1623. fol: 14* N. Kuczkowſki 1648. pod Korſuniem wzięty w niewolą, *Kochowſ: clim: t. lib. 1.* Mikołáy y Jan 1648. Alexander Regent Kancelaryi Sendomirſkiey y Jędrzey 1674. Tomaſz Rector Collegium Krośieńſkiego w Záinie náſzym umárł w Káliſzu 1692. Anná, Urſzulá, Krvſtyná Zakonnice u Wſzyſtkich SS. we Lwowie. Jędrzey miał zá ſobą Zofią Wirkowſką pozoſtáłą wdowę z Dębińſkim Podkomorzycu Sendomirſkim, z tey zoſtáwił ſyná Mikołáia, ktory zankowawſzy z koniá, umarł: y corek trzy, iedná z nich byłá Zofia ktore zá Kuczkowſkim Sámuelem Sędzia Sendomirſkim, od ktorego tylko ſię corká zoſtáłá, ora ſię doſtáła Alexándrowi Borowſkiemu Podkomorzemu Sendomirſkiemu herbu Abdánk. Druga Kátárzyná, ktora Fránciſzkowi Czyżowſkiemu herbu opor, á po nim Máłczewſkiemu, *3tio voto* Dáłſkiemu Káſztelánowi Woynickiemu, marłá 1733. Trzecia Anna Káſwickiemu Káſztelánowi Zawichoyſkiemu zá ſłubione. Stefan brát rodzony Jędrzeiá, żoną iego Juſtyná Gáiewſka, z tey ſynowie Tomaſz temi czáſy w zakonie náſzym rządził Collegia Rawſkie y Králnoſtáwſkie. Drugi Alexánder, trzeci Filip y corki Grábowſka, Gáſzowſki y Stilkowſka.

CZKOWSKI *herbu Ogyzk* w Wielkiey Polſce Jadwigá Kuczkowſka temi czáſy żyłá zá Fránciſzkiem Miaſkowſkim herbu Bończa. N. miał zá ſobą Koźmińſką. Fránciſzká żoną, Boguſłáwſka

CZYNSKI *herbu Slepowron* w Podláſkim Woiewodztwie. Floryan z Gaſiorową wziąſzy w zaſługách dobrá Kuczyn, od Witoldá Xiążęcia Litewſkiego, pierwſzy ſię Kuczyńſki zwáć począł. Kwitneli potym támże w Podlaſkim Máciey, Jerzey, Marcin, Abrahám Kuczyńſcy 1648 á w roku 1674. podpiſali elekcya Janá III. Adam, Woyciech, Jan, Lenárd, Mateuſz, Stániſłáw. Alexánder z Jádwigi Swinołęſkiey zpłodził ſyná Válentego, Podſędká Ziemſkiego Drohickiego, w roku 1676. był Podſtároſcim Drohickim *Conſtit: fol: 23,* ná Kommiſarſkich, Poſelſkich funkcyach wſławiony, y kończył wiek ſwoy 1688. podczas deputácyi ſwoiey w Lublinie, z Joánny Niemierzánki corki: Janá Niemiry Stolnika Podláſkiego, zoſtáło ſię ſynow iego ſzeſtnaſtu, Wiktoryn y Marcin y corká Eufemia Fránciſzkowi Olędzkiemu Stolnikowi Lukowſkiemu zá ſłubiona. Wiktoryn naprzod Łowczy, daley Podſtoli Mielnicki, potym Chorąży teyże ziemi, więc Podkomorzy Drohicki, temi czáſy gdy o piſzę Káſztelan Podlecki, ktore Krzeſło wziął po Kołakowſkim, ná Zakon náſz w Drohiczynie dobroczynny. Angelá Chadzyńſka Janá Podſtolego Drohickiego corká, wnuká Jędrzeiá Woiewody Podláſkiego ma corek dwie, z ktorych Máryánná doſtałá ſię w małżeńſtwo Janowi z Cygembergu Zaleſkiemu Stolnikowi Nurſkiemu, á teraz Káſztelánowi Wiſkiemu, Barbara Stániſławowi Brzezińſkiemu Chorążemu Nurſkiemu, y ſynow piacin, Janá Podczaſzego Mielnickiego. Mikołáiá Podſtolego Drohickiego, żoną iego Ludwiká Szuyſki Chorążánká Brzeſka Litewſka. Stefaná

w Zakonie Soc: JESU, Kázimierzá, y Leoná. Marcin brát Kaſztelána naprzod Woyſki Mielnicki, Piſarz Grodzki Brańſki, deputat ná Trybunáł Koronny 1712, potym Stolnik, teraz Chorąży Bielſki, Poſeł ná konwokácya 1733. ma zá ſoba Konſtancyą, Gałſowſka Podkomorzankę Bielſka. Chryzoſtom Zakonu Fráncizkáńſkiego ieſt iego w druku, *Chloris cælica, ſeu oratio de B. Salomeá Regina Haliciæ 1673. in 410 Cracoviæ.* Kuczyńſka Joanna Łowczanká Drohicka Wálentego Godlewſkigo, Sędziego Ziemſkiego Nurſkiego małżonká. Kátárzyná Fráncizká Weſtá Káſztelána Ciechánowſkiego.

KUDBRYN herbu Jaſtrzębiec.

* *KUDELSKI herbu Ślepowron* w Ziemi Drohickiey. Alexánder, Jędrzey Stánisław Kudelſcy 1648, Sámuel 1674, Kázimierz 1705. Jozef w Krákowſkim 1733. N. miał zá ſoba Zawiſzankę herbu Pułkozic.

**KUDREWICZ herbu Łábęć* z tą iednák rożnicą, że w hełmie kłádą trzy piorá Struſie. Są w Kowieńſkim Powiecie iáko ſwiadczy *Koiał: in Mſ.* Sámuel Kudrewicz Rotmiſtrz Pancerney chorągwi 1658 *Komput Woyſka.* Jozef Piſarz Grodzki Zmudzki, Mikołay Piſarz Ziemſki Kowieński 1648 Kázimierz Pleban Mińſki, Sekretarz Krolewſki, iezdził do Leopoldá Ceſarzá w prywátnym Poſelſtwie od Krolá Polſkiego.

**KUDRZYCKI* w Woiewodztwie Trockim, Kudrzycki Trockim, podpiſał elekcyą Władyſłáwá IV.

KUKALSKI herbu Prawdzic w Ziemi Liwſkiey.

KUKLINSKI herbu Prawdzic w Woiewodztwie Płockim. Jákub Kukliński Podſtoli Zakrocimſki. Paweł Podſtoli Mielnicki, miał za ſoba Elżbietę Młodziánowſka, z ktorą 1651, zápiſali Malborſkiey náſzey Rezydencyi dwádzieścia y pięc tyſięcy: brát Páwłá, Stániſławá w Zakonie náſzym. Proboſzcz w Krákowie u S. Barbáry, wydał do druku *Zycie Tomaſzá Oborſkiego Suffraganá Krákowſkiego*, gdzie w prefacyi námienia, że był bliſka krwią z nim złączony. *in 12. Cracoviæ 1603.* Jan z Łábiſzyná Kukliński Stolnik Ciechánowſki 1674 Kuklinowſka (*Okol: tom: 1. fol:* 224.) Jáná Dzierżánowſkiego małżonká. N. Kuklińſka Páwłá Jábłonowſkiego Rotmiſtrza Krolewſkiego. Barbárá Jákuba Kráſińſkiego Káſztelána Ciechánowſkiego.

KUKOWSKI herbu Jaſtrzębiec ná Dobrzyńſkim w Podláſzu y Litwie. Woyciech z Gorſki Kukowſki 1632. w Podláſkim. Bálcer w Litwie ſynow miał czterech Janá, Adámá, Káſprá y Sámuelá: z tych Jan w Grodzieńſkim powiecie.

KUKWA herbu Pułkozic w Xięſtwie Litewſkim. Wołczek Kukwá pierwſzy z Pánow Litewſkich, herb ten ná ſiebie y ná Dom ſwoy przyiał 1413. *Stryik: fol: 542.*

KUL herbu Jáſtrzębiec w Krákowſkim Woiewodztwie. Ci ſię Niemſtámi zowią. N. Niemſtá Stároſta Wárſzáwſki umarł 1583, corká iego była zakonnica w Krákowie u S. Duchá. Jerzy Stefan Niemſtá Sędziá Ziemſki Zatorſki, tego corká Jędrzeiowi Niewiárowſkiemu záſlubiona: brát iego Jan miał zá ſoba Elżbietę Niewiárowſka, z ktorą zoſtawił potomſtwo, trzymał zá Wárſzáwa Rádzikow od Zygmuntá III ſobie zá wierne záſługi dány. Trzeci ich brát Mikołáy, poiał Lugowſka corkę Stániſławá. Czwarty dziedzic ná Piołynie *Baran*: Váleryan Kul z mnieyſzego Xiazą, zmarłemu 1584 nadgrobek wyſtawiony w Krákowie u S. Troycy *Starowol: in Monum:* á dawniey ieſzcze zá Janá Rádlicy Biſkupá Krákowſkiego. Kul Proboſzcz S. Floryaná y Kánonik Krákowſki.

**KUŁAK* w powiecie Wilkomirſkim. Sámuel Kázimierz, Jan Kázimierz, Floryan Wáclaw, Kułákowie podpiſali elekcyą Janá Kázimierzá. Piotr Kułákowicz w Poznańſkim Woiewodztwie 1697. Alexánder Miecznik Mſciſławſki y Jerzy 1700.

**KULCZYCKI.* N. Kulczycki Władyká Piński przed Ciechánowiczem, gorliwy o Unią. Kryſztof Skárbnik Czerniechowſki. Jan z Kulczyc Kulczycki 1674. w Woiewodztwie Brzeſkim, Kuiáwſkim.

**KULESZA herbu Ślepowron*, w Podláſkim naprzod kwitneli, z tamtąd, iedni ſię z nich w Przemyſkiey Ziemi, drudzy w Litwie rozrodzili. Jan Kuleſza Woyſki Ziemie Bielſkiey, *Conſtit: 1018*, potym Chorąży Bielſki, Poſeł ná Seym 1627, *Conſt: fol: 8.* Stániſław

Woyſki

Digitized by Google

Woyſki Oſtrzeſzowſki, Kommiſsarz do gránic z Seymu *1661 fol: 25.* Alexánder Oboźny Upitſki 1685, *Conſtit: fol: 9.* Jozef naprzod Lowczy á potym Sędziá Ziemſki Smoleńſki, *Conſtit: 1690. fol: 17.* Kuleſzá Sioſtrzeniec Jákubá Suſzy Władyki Chełmińſkiego, Archimándrytá Zydáczewſki 1671. Jan Stároſtá Olſzkińſki 1703, *Conſtit: fol: 16.* Piotr Kuleſza Soc: JESU Obozowy Miſsyonarz, Zamoyſkiemu y Zolkiewſkiemu Hetmánom ſłá do wiela wygránych dopomogł: kiedy przed wſzyſtkiemi ſzykámi, ſam tylko Krzyż w ręku przed niemi nioſąc, pierwſzy heroicznie ná nieprzyiacielá nácierał, y drugim ſercá dodáiąc, do bátálii przywodził, ſen u niego poſpolicie pod gołym niebem, koniá u ręki uwiazawſzy, zdrowie niewczáſami obozowemi záhártowáne, miłość y kredyt u ludzi woyſkowych táka, że gdzie chciał, mogł ich ſnádno nákłonić. Drugi w Zakonie tymże Káról Kuleſzá przenioſł ſię ná lepſze życie w Brzeſciu *1717.* Trzeci Jan Aloyży wydał do druku *Wiárá prawoſławna, piſmem Swiętym Soborami, Oycámi SS. y hyſtorya Kościelna obiaſniona w Wilnie in 4to 1704.* Kázimierz, Władyſław 1700.

* *KULEWSKI herbu Strzemię.* Sa w powiecie Sádeckim. Teodor Kulewſki miał zá ſobą Pogroſzewſka, ále znia żył bezpotomnie *Baran.*

KULIKOWSKI herbu Drogomir. Marcin z Kulikową Káſztelán Gnieznieńſki 1413. podpiſał przywiley Hrodelſki, *u Laſk: w Statu: fol: 127.* Zofia dziedziczká Kulikowa, byłá zá Oporowſkim Janem Woiewodą Brzeſkim Kuiáwſkim *Acta Terreſtr: Leopol:* N. dziedziczká ná Gołogorách, Jędrzeiá Oleſnickiego, herbu Dębno, małżonká. Alexánder Uſzak Kulikowſki Sędzia Grodzki Krzemieniecki, żoná iego Teodora Dedetkałowná 1622, *Monimen: Coll: Oſtrog.* Michał Uſzak Pisarz Grodzki Piński, Poſeł ná Seym Lubelſki 1703. Jerzy w Pińſkim 1632. Jan w Ziemi Lomżyńſkiey. Jan, Jędrzey w Wołyńſkim 1632. Jan Podſędek Ziemi Wiſkiey 1674. Fráncisżek y Jan 1700. Dániel Lowczy Bracłáwſki 1723.

* *KULINSKI herbu Odrowąż.* Kuliński herbu Odrowąż, Stánisłáwá Baryczki małżonká *Tylkow: dedic: Phyſicæ.*

* *KULINSKI herbu Pokora.* Jędrzey Kuliński, z Xięſtwá Mázowieckiego ná Podolu oſiadł, żoná iego Tereſſa Wielochowſka, z tey ſynowie Iozef y Alexánder w Zakonie náſzym, y corká Rozália, zá Michałowſkim Czeſnikiem Winnickim.

* *KULMINSKI herbu Dąb,* zta tylko rożnicą, że po lewey ſtronie dębá ieſt lampart, czyli ryś, iákby ſię ná drzewo wſpinaiący, ogon u niego zcentkowany między nogámi. Takem go widział we Gdańſku w Kościele Dominikáńſkim przy ołtarzu, ktory Marcin Kulmińſki wyſtawił y nadał.

* *KULNOW herbu Lubicz.* Kulnowi Deputatowi ná Trybunał Litewſki 1679, ten herb widziałem przypiſany.

* *KULWINSKI herbu Bończa* tylko że iednoroziec w prawa bieży; w Xięſtwie Litewſkim w powiecie Kowieńſkim dom rozrodzony. Z tych Woyciech Kulwińſki 1589 Poborca, *Conſtit: fol: 558.* Jeden z nich 1679 był deputatem ná Trybunał Koronny. Kazimierz, Antoni y Eliaſz Strukczaſzy Kowieńſki 1700.

* *KUMARNICKI herbu Sas,* mowiłem pod Komárnickiemi o nich, tu przydaię Dymitr Komarnicki miał zá ſobą Annę Broſzniowſka, z ta zpłodził corkę Katarzynę Jaworſka y ſynow dwoch Teodora y Bazylego, ten długo woienna traktował, umarł 1709, złączył ſię był dożywotnie z Zofią Bachynowſką rodzoną Sioſtrą Jakuba Piſarza Ziemſkiego Kiiowſkiego y drugiego Jędrzeia y Dominikaná z Wyſzpolſkiey Katarzyny urodzoną, ta mu powiłá kilká corek, Katarzynę 1mo voto Słotwińſka, 2do Zańſkowſka; Anaſtazyą 1mo voto Wyleżyńſka, 2do Głuchowſka, trzecią Malinowſka, czwarta Burkułowa, y ſynow Prokopa, ten z Jwonianką trzech ſynow zoſtawił. Stefana, ten ná chlebie rycerſkim czas nieiaki ſtrawiwſzy, wſtąpił do zakonu S. Bazylego, gdzie y życiá dokonał, Jerzego męża rycerſkiego y Teodora Antoniego. Tych zaś brat Stryieczny Eliaſz Komarnicki Czeſnik Zydaczewſki ſterilis, y Jan Podczaſzy Trembowolſki.

bowolſki. Kwitnęli także Paweł Woyſki w Lawrowſkim monaſtarze, do ktorego ſto tyſięcy zapiſał, pogrzebiony. Fagieraſz, po ktorym znaczna fortuna iego ſame trzy corki dziedziczyły.

*KUNELSKI w Ziemi Łomżyńſkiey o ktorych czytałem Laudum teyże Ziemi 1607.

KUNAT herbu Topor, á podobno iuż temi czaſy Kunaſzewſki. Tobiaſz Kunat dziedzic ná Siemianowce *Monim: Coll: Leopol:* Marcin Kunat ſławny Rotmiſtrz, z Mieleckim Hetmanem Tatárow ſzczęśliwie gromił: pierwſza żona iego Taſzycka, druga Láſka Woiewodzanka Sieradzka wdowa po Włodku Staroſcie Kámienieckim z obiema iednak potomſtwá nie zoſtawił. Od tych Kunatow ſnáć poſzli Wyrozębſcy: bo ſię też Kunatami żowia Mikołay Kunſzewſki Komornik Hańcki 1636. Jan Miecznik Bracławſki z Seymu Kommiſsarz do granic od Węgier, *Conſtit: 1690 fol: 18.* N. Czołhańſkiego małżonka.

KUNCZEWICZ herbu Łabędź. Przodek ich Ginneyd, ktorego wſpomina Unia pierwſza z Korona w roku 1401, dla tego nazwany Kuńcza, że oſtatni między Panami Litewſkiemi zá Krola Jagełła chrzeſt Swięty przyiął, y na końcu. Syn iego Gineyd Kuńczewicz w roku 1413, przyiął był ná ſiebie y ná cały dom ſwoy na Seymie Hrodelſkim herb Zaręba; ále gdy Witolda Wielkie Xiażę Litewſkie, z woyſkiem do Prus przeciwko Krzyżakom ciągniącego, przeprowádził przez wody y błota, bez żadney ſzkody w ludziach, ten mu w nadgrodę tego, Łabędzia w herbie nadał, ktorego ſię do tych czas potomſtwo iego trzyma. Maciey Kuńczewicz Ciwun Trocki Poſeł do Moſkwy zá Alexandra Krola 1502. y 1503 nie zoſtawił potomſtwa. Bogdan brat iego był Kaſztelanem Smoleńſkim (niemaſz roku, znac iednak że koło roku 1510) zoſtáwił ſyna Jwana, ten od Zygmunta żá rycerſkie odwagi wziął wieczność wſi niektore w Staroſtwie Kowieńſkim, miał ſynow dwoch Jwana Staroſtę Jurborſkiego Konwolſkiego, Leſniczego Kowieńſkiego, y Fiedora, od ktorego był Jakub Chorąży Grodzieńſki, *Conſtit: 1613*, tego zaś ſynowie byli Mikołay Podkomorzy Pińſki, Kommiſsarz z Seymu 1638. *Conſtit: fol: 19*, y Krzyſztof Rotmiſtrz waleczny. Jakub Kończewicz trzeci brat Macieia y Bogdana Káſztelana Smoleńſkiego, Koniuſzy Litewſki, ſynowie iego z Sapieżanki Michał y Mikołay, z tych Mikołay dwie tylko corki zpłodził, iednę Barbarę Naruſzewicowa Podſkarbina Litewſka, drugą Talwoſzowa. Michał zaś z kniehini Kurpſkiey, zoſtáwił ſynow trzech Jana, Jakuba y Macieia 1. Jan Podkomorzym był Nowogrockim, ſyn zaś iego Samuel Sędzia Ziemſkim Lickim y wielkim mowcą, Anna Połubieńſka Podkomorzanka Licka piąciu mu ſynow powiła, Konſtantego, Jana, Dominika, Kazimierza, Krzyſztofa y Michała. 2. Jakub Chorazy Grodzieńſki. 3. Maciey, tego ſynowie Balcer y Jakub. Balcer był Podſtarościm Oſmiańſkim. Jakub naprzod Chorąży daley Podkomorzy Lidzki Staroſta Koniawſki, potym Kaſztelan Mińſki w krotce nákoniec Woiewoda Brześciańſki, ſyn iego Jakub Staroſta Koniawſki y Dubicki miał zá ſobą Joannę Wołowiczownę Stolnikownę Litewſką. *Hiſtor: Sapieh: part: 3. fol: 77.* o Woiewodzie Brześciańſkim piſze, że miał zá ſobą Elżbietę Mikołaiá Sapiehy Piſarza Polnego Litewſkiego corkę, pozoſtáła wdowę po Koriáku Podkomorzym Połockim Brat trzeci Balcera y Jakuba, ktorego ſyn był Maciey Piſarz Kápituły Wileńſkiey Kantor y Prałat Smoleńſki mąż uczony. Kazimierz Podſędek Licki 1674 y Márcellian Okolſki tu námienia, że ſą Kuńczewiczowie herbu Pierzchałá, ále zdami ſię że ſię myli. Michał Zakonu Kaznodzieyſkiego ieſt iego *Kazanie w druku na pogrzeb: Staniſł: Wypiſkiego pod tytułem Dobry y pobożny ziemianin 1640 in 4.to Warſzawie.*

*KUNCZEWICZ herbu Roża. Tego był herbu Błogoſławiony Jozaphat Kuńczewicz Archiepiſkop Połocki y Witebſki Greckich obrządkow,

KUNICKI herbu Abdank Paprocki y Okolſki, álem ia nigdzie o nich nie czytał.

*KUNICKI herbu Bończa. Wacław Kunicki Kanonik Łowicki Proboſzcz Opoczyńſki, wydał *Wizerunk ſzlachcica Polſkiego* naprzod Oyczyſtym ięzykiem 1615, potym

połácinie

po łácinie 1645: tam przodkow domu swego wyprowadza do roku 1360, y powiada, że Wawrzyniec ná wielkich Kunicach zpłodził synow piąciu, Stanisława, Piotra Klemensa, Wawrzynca y Jana, ktorzy kwitneli 1426 Iana potomstwo w Lubelskim Woiewodztwie osiadło, dobra ich były Kámień. Klemensa sukcessorowie przy Kunicach się zostali. Od trzeciego brata idący Golianowie Kuniccy nazwáni, iedni ná Wołyniu ná dobrach Mokre nazwánych dziedziczyli, drudzy w inszych Woiewodztwach gniezdzieli się. W samych Kunicach ták się byli rozrodzili, że osm dworow w iedney tey wsi ráchowano, z tych dla rożnicy iednych zwano Chrościele Kuniccy od chrostow, drugich Bernatowie od Bernata, innych Golianowie od niezarostości, innych Wawrzyncowiczowie od Wawrzyńca, innych Brzostowscy od Brzostowka, innych Brzescy od działu ná brzegu. Tamże *fol: 130*, wspomina Piotra Kunickiego Probostcza Sadeckiego y Srzemawskiego 1400, Iana Kanonika Płockiego y Wileńskiego 1500. *O sobie fol: 64 powiada*, że był urodzony z Oyca Wacławá, ktorego zrodził, Hieronim z Jadwigi Starzechowskiey, Kunicka Maryanna, Lwa Woronieckiego Xiążęcia Sędziego Grodzkiego Krzemienieckiego małżonká. N. Jerzego Czernego. Mikołay, syn iego z Elżbiety Swięcickiey, Kaspet Podczaszy Czerniechowski, ten pierwszym związkiem złączył się był z Bieniewska Woiewodzánka Czerniechowska, z ktorey był syn Stanisław młodo umarł, y corká Ludwika Stanisława Rzewuskiego Woiewody Belzkiego Hetmana Wielkiego Koronnego małżonka. Drugim związkiem z Potocka Anna herbu Pilawa Kasztelanka Kamieniecka pozostała wdowa po Floryanie Rzewuskim Podskarbim Nadwornym: z tey syn Michał Suffragan Krakowski, Prałat naywyższych insuł godzien: prezydował w Trybunale Koronnym, brat iego z teyże, Jozef maż rycerski; y Siostra Agata Stępkowska Kasztelanicowa Bracławska. Maciey Lowczy Chełmski y Jan Czelnik Chełmski Stryiowie: z tych Macieia z Bonechowskiey drugiey żony potomstwo Katarzyna Krusielnicka Podczaszyna Zydaczewska, Zofia Werefczyńska Pisarzowa Grodzka Chełmska, Elżbieta Nitostawska Lowczyna Chełmska, Anna Rzewuska Starościna Czulczycka, *2do voto* Oltarzewska, brat Stryieczny Mikołay Miecznik Chełmski.

• *KUNICKI herbu Labęć* Z Sendomirskiego wynieśli się w Połockie Woiewodztwo. Z ktorych Jędrzeia Kunickiego Dunina męża zacnego wspominaią Konstytucye 1632 y 1633. *Kojał: in Mſ.*

Kuniglis Herb.

Digitized by Google

Zziąc w polu zielonym w lewa tarczy zapędzony, nad hełmem y Korona X *Koiałowicz* kładzie trzy piora ſtruſie. *Okol: tom:* 1. *fol:* 384. Okazyi nabycia tego herbu nikt nie piſze: to tylko powiadaią, że go Kunigliſowie w Xięſtwie Litewſkim zażywáią, z ktorych Jan Kuniglis czyli, iák *Okolſki* piſze, Kiniglis Staroſta Sowiecki ná Zmudzi.

**KUNINSKI* Woyciech y Krzyſztof w Ziemi Rożańſkiey. Franciſzek Kuninſki w Ziemi Nurſkiey 1632.

KUNIOWSKI herbu Piatyr. Ci iedneyże ſą dzielnice z Malińſkiemi, z ktorych był Jędrzey Kuniowſki Sędzia Krzemienieckí, Poſeł ná Seym, podpiſał Unią Litwy z Koroną 1569, *Conſtit: fol:* 171, z Mokoſieiowny Starościanki Krzemienieckiey zoſtawił potomſtwo.

KUNOWSKI herbu Łodzia z Woiewodztwa Poznańſkiego wynieśli ſię do Płockiego Woiewodztwa y powiatu Możyrſkiego, z ktorych Jan Kunowſki Sekretarz Krolewſki odprawował do Moſkwy Poſelſtwo. Jerzy Czeſnik Możyrſki Sędzia Woyſkowy, ſyn iego Cypryan w Zakonie náſzym: drugi Hieronim w Zakonie Kaznodzieyſkim, trzeci Michał Hilary.

KUNOWSKI herbu Nałęcz pod Nakłem. Okolſki ma Runowſki, Franciſzek z Nakła Kunowſki Podczaſzy Czerniechowſki Sędzia Kapturowy y Poſeł Ziemi Rożańſkiey 1697.

**KUPRELO.* Michał Kupreło Podſędek Upicki z Seymu 1613 Kommiſsarz do granic Ziemi Upitſkiey od Kurlandyi *Conſtit: fol:* 49.

Kurcz Herb.

Jeſt niby Kościeſza ále wywrocona, z żelezcem odkrzywionym, po prawey ſtronie iey gwiazda, po lewey Xiężyc nie pełny, iednym rogiem do gory, drugim ná doł: ná hełmie *X. Koial: in Mſ* kładzie trzy piora ſtruſie, y powiada, że tarczy pole powinno bydź czerwone. *Okol: tom:* 1. *fol:* 310 *y Paproc:* Tym ſię Kleynotem zaſzczycaią

zaſczycaia Kurczowie, Koniaziowie nic pewnieyſzego, że od Xiążąt Ruſkich ſwoie początki wzięli lubo ich drudzy do Koryata Xiążęcia Nowogrodzkiego iednego z Synow Gedymina W. X. Litewſkiego naciągaią ná Wołyniu przedtym gniezdzili ſię, iákom czytał *w Mesryce Wołyńſkiey 1548.* Kniazia Jwana Kurczewicza Zienczanina Wołyńſkiego, teraz zaś w Xięſtwie Litewſkim. Z tych Kniaź Bułha mąż ſławny. Alexander Sędzia Ziemſki Nowogrodzki. Marcin Kurcz Rotmiſtrz Krolewſki odważny 1567. Ian Kurcz ktorego nie ktore dzieie wſpominaią 1578 w Mińſkim Woiewodztwie. Jędrzey Pisarz Ziemſki Nowogrodzki. Marcin Woiewoda Derpſki z Apollonii Korſakowny z płodził ſyna Euſtachiego, z Sapieżanki Jana y Michała była za zdami ſię Sapieżanka, Maryanna Starościanka Drohicka, o ktorey *Hiſtor. Sapieh. part 3. fol: 21* świadczy, że wydana zá Kurcza Marſzałka Krolewſkiego y Staroſtę Felińſkiego: krom tych wyliczonych Woiewodziców Derpſkich czytam ieſzcze Staniſława Woiewodzica Derpſkiego 1632. Euſtachi ſyn Woiewody Derpſkiego Podkomorzy Parnawſki, Káſztelan Witebſki, fundował Franciſzkanow w Grodnie. Kazimierz Kurcz pod Pilawcami wzięty w niewolą, ſiedm lat u Turkow był ná galerách, wyſzedſzy z tey niewoli, pod Warſzawą zginął w potrzebie. Lew Kurcz Woiewoda Derpſki miał zá ſobą Kryſtynę Moſalſką Sioſtrę Woiewody Mińſkiego, ktora zdo voro żyła z Janem Zienowiczem *Witunſki Radoſny grob.* Staniſława było trzech ſynow Jan, Stefan y Kazimierz. Jan Chorąży Lidzki w woyſku Koronnym y Litewſkim długo zoſtawał. Stefan Woyſki Lidzki, á potym Woiewoda Brześciański, miał zá ſobą Joannę corkę Mikołaia Sapiehy Káſztelana Wileńſkiego, *Hiſtor. Sapieh: par: 3. fol: 137.* Marſzałkował ten Stefan w Trybunale Litewſkim 1677. Syn iego Jan 1674. drugi Franciſzek Porucznik 1700. Paweł Kurcz z Seymu 1631 naznaczony do rewizyi Xiąg Grodzkich y Ziemſkich Włodzimirſkich, *Conſtit: fol: 28.* Kurczewiczowna Jana Káſzewſkiego małżonka. *X. Koialowicz in Mſ.* powiada, że w Xięſtwie Litewſkim ſą inni Kurczowie herbu Oſtoia: inni u tegoż twierdzą, że ci, o ktorych ſię wyżey mowiło, herbem ſię Radwan ſzczyca. Okolſki Alexandra y Dymitra braci Kurczow ſławi. Franciſzka Kurczowna Jana Kryſztofa Hondorfa Generała Majora małżonka, Małgorzata Macieia Jwanickiego Podſtaroſciego Włodzimirſkiego.

• *KURCZEWSKI herbu Srzeniawa* z *Krzyżem* w Wielkiey Polſce. Woyciech Kurczewſki 1699. N. w Zakonie naſzym młodo umarł. Kurczewſka Jakuba Koſzutſkiego małżonka.

• *KURDWANOWSKI herbu Pułkozic.* Paprocki y Okolſki Kurdwanowſkich herbu Junoſza piſza, ale ſię myla, Pułkozicem ſię pieczętuią, iedneyże z Ligęzami dzielnicy. Jakub z Kurdwanowa Biſkup Płocki 36, z Oyca Floryana, z matki Katarzyny herbu Syrokomla urodzony, coś nie wiele w naukach poſtąpiwſzy, ná Kapłańſtwo poświęcony, w Krakowſkiey diecezyi w Biały ná plebanii oſiadł, tam uważaiąc ſię mniey ſpoſobnego, dla ſzczupłey umieiętności do rządow ſumnienia powierzonych ſobie duſz, á nie maiąc tyle prowentow, ktoreby były mogły wyſtarczyć, gdy był chciał dla większego poleru w naukach, udáć ſię do iákiey Akademii, goraco ſię nie raz Panu BOGU modlił: pewnego czaſu w chodzi do ſwego Kościoła, ná ołtarzu worek, w nim ſto grzywien ſrebra, groſzy Pruſkich znay luie; przetoż beneficium rezygnuie, do Bononieńſkiey iedzie Akademii; tam lubo iuż miał koło lat trzydzieſtu, w krotce iednak tak poſtąpił, że Doktorem oboyga prawa publicznie z wielką ſławą ſwoią był záwołány, ktora gdy ſię y do Rzymu przecińęła, Jakub z Bononii do Papieża przeciągniony, Palatii Apoſtolici Auditorem zoſtał: á gdy Stolica Płocka wakowała, Bonifacy IX. Papież, iego ná nię wyſadził: przez dwadzieścia y dziewięć lat rządził ten Kościoł y przykładnym życiem, y Paſterſkim pieczołowaniem: Katedrę ſwoię ubogácił, dawſzy do niey dość ſłuſzne oſoby odlewáne ze złota, Pana Jezuſa y dwunaſtu Apoſtołow, ze ſrebra zaś odlewane ſiedmdzie-

ſiedmdziesiąt y dwoch uczniow Chryſtuſowych oſoby; krom tego ſiła to w ſrebrze, to wbogątych apparatach temuż Kościołowi ozdoby przyczynił: czym ſobie niebo uſkarbił, do kad ſię z świata przeniosł w roku 1425. W Ziemi Sochaczowſkiey przedtym ten dom kwitnął, temi czaſy iuż po rożnych Woiewodztwach. Mikołay w Ziemi Sochaczewſkiey, *Conſtit: 1619.* Marcyan Kaſztelan Sochaczewſki y Ludwik w teyże Ziemi 1648. Anna Kurdwanowſka naprzod Franciſzka Grotowſkiego Sędziego Rawſkiego, potym Piotra Celgowſkiego małżonka. Seweryn Woyſki Czerſki z tym tytuł empiſał ſię na elekcya Władyſława IV. z Męcińſkiey Sioſtry Woyciecha Męcińſkiego Męczennika Japońſkiego Soc: JESU, Syn iego Paweł Kaſztelan Zawichoyſkiey Seymu 1661 Komiſsarz do rewizyi ſkarbu Koronnego. *Conſtit: fol: 16:* był to Pan náBOGA ſzczodry, z ktorym dzielac ſię fortuna ſwoia, Kościoł náſz S. Macieia w Krakowie w piękny apparat ubogácił *Hiſtor: Domûs Probat: Cracov:* po śmierci żony ſwoiey Anny Branicki herbu Gryff Podkomorzanki Krakowſkiey, Sioſtry Jana Mertzałka Nadwornego Koronnego, ſtan ſobie duchowny obrał, krzeſła Senatorſkiego uſtąpiwſzy, w tym żeby był ſpokoyniey ſłużył Bogu, żadnych prelatur Kościelnych, ktore ſię do niego ciſnęły, ná wielkich ludzi perſwazye przyiąć niechciał, umarł 1669, tamże u S. Macieia pochowany: Corki iego iedna z Hieronimem Jełowickim Łowczym Wołyńſkim, druga z Adamem Walewſkim Kaſztelanem Inowłodzkim, dożywotnie zmowione, z Synow iego Jan Suffragan Warmińſki, dla oſobliwſzych przymiotow, ktore w nim zkoncentrowała ręka Boſka, w wielkich niegdy reſpektach u Króla Jana III: do S Staniſława Koſtki ſzczegulniey nabożny, ná ktorego Kanonizacya znacznie ſię przyłożył, umarł więdziwym wieku. Wydał do druku *Kazania nie ktore ná rożnych mieyſcach w rożnych okazyach miane in folio w Brunsberdze 1724 y w Kaliſzu 1728.* Drugi N. (od ktorego Tomaſz Pilarz Koronny Probosz Katedralny Przemyſlki, deputat ná Trybunał Koronny.) boday nie Jan Sędzia Ziemſki Sandomirſki, ktorego między ſwemi fundatorami liczy Konwent CO. Reformatow w Sandomirzu 1672. Joachim Podſtaroſci Biecki 1648 Sędzia Kapturowy w Woiewodztwie Sandomirſkim. Jan Skarbnik Drohicki miał za żoną Joannę Kruzerowię Łowczankę Inflanſką, poktorey śmierci, ſtan ſobie duchowny obrawſzy, był Probosztem Katedralnym Przemyſkim. Eliasz w Krakowſkim 1733, Ignacy Jakub, Mikołaia Kurdwanowſkiego Synow było ſześciu, Alexander, Jan, Jędrzey, Stefan, Staniſław, y Prokop. Ztych 1 Alexander Podſtoli a potym Podſędek Halicki, ten z płodził Synow dwoch, Michała od ktorego tylko trzy corki zoſtały N. Karſzyna, Alexandra Duninowa, Wiktorya Tuſzkoſka, y Maurycego Kaſztelana Halickiego, tego z Radecky Barbary Chorążanki Horodelſkiey Syn Mikołay Stolnik Bełzki potym Podkomorzy Halicki poſeł ná Konwokacya 1733, teraz Kaſztelan Halicki Staroſta Baranowſki, żona iego Maryanna Wyhowſka, zmiey ſyn Maurycy y corka Barbara Wincentego Kraſickiego Staroſty Korytnickiego małżonka, Sioſtra zaś Jarczewſka Podczaſzyna Buſka. Druga Anna Zakonnica u Wſzyſtkich SS. we Lwowie. 2. Jan tego corki Teodora Rykaczowſka y Maryanna Bardzka. ſynow trzech Mikołay Podſtoli Halicki, Felician *Sterilis*, Kazimierz, ten zpłodził corkę Ludowikę Pilichowſka, y Syna Jana, ktory w Francuzkim woyſku znaczney ſię ſzarzy dosłużywſzy, tamże ſię ożenił. 3. Jędrzey tego z Doroty Jeleowny Chorążanki Kiiowſkiey, tylko corka iedna była Zofia Byſtramowa. 4 Stefan Podſtoli Halicki, Mirecka dwoch mu ſynow powiła, Tyburcego Podſtolego Kiiowſkiego, bezpotomnego, y Jana Podczaſzego Latyczowſkiego, ktory z Barbary Axakowny miał dwie corki, Tereſa Jędrzeiowi Cichowſkiemu Woyſkiemu Podolſkiemu Sędziemu Grodzkiemu Kraſnoſtawſkiemu, 2do voto Kuropatnickiemu Teofila Rulikowſkiemu Podczaſzemu Bełzkiemu zaślubione, tyleż ſynow Stefan w Zakonie Soc: JESU y Staniſław Podczaſzy Latyczowſki. 5 Staniſław, od ktorego trzy corki Maryanna Guiſta Gidzińſka y Konſtancya Naſirowſka. 6 Prokop y potym tylko trzy corki dzieduiczyły to ieſt Helena naprzod żyła z Kurdwanowſkim Podſędkiem

ſędkiem Ziemſkim Sandomirſkim, zdo z Ofsowſkim Skarbnikiem Łomżyńſkim, Zofia Żeliborſka y N. Kramkowſka.

**KUTKLAŃSKI herbu Dołęga* w Mińſkim y Wileńſkim Woiewodztwach z Kutklan. Otych áni Paprocki áni Okolſki nie piſał: tylko *Kotal: in Mſ.*

**KURKOWSKI* Jan Kurkowſki w Woiewodztwie Mſciſławſkim podpiſał elekcya Władyſława IV.

Kurlandſkie Xiążęta.

Naramowſki S. J. in Facie Rerum Sarmaticarum fol: 216, Kurlandyi y Semigallii za herb naznacza Krzyż biały. Jam widział ná rożnych mieyſcach Xiążąt Kurlandſkich herb, w ten kſztałt ułożony, to ieſt tarcza herbu na cztery części powinna bydź przedzielona, w krorey ſrzodku druga tarcza mnieyſza, w pierwſzey y czwartey części powinien bydź Lew czerwony, w koronie złotey w polu ſrebrnym. W drugiey y trzeciey (to ieſt w drugiey po lewey ręce, y w trzeciey po prawey ręce ná ſpodzie pod pierwſza) pod ielenia w koronie w polu niebieſkim. Srzednia tarcza mnieyſza dzieli ſię wzdłuż ná dwie części, po prawey ſtronie ſrebrne uchó od kotła w polu czerwonym z koronaj przecięte: *Thomas Fredericus Livonus Oratione, quâ Sapientiam ſolam eſſe Principem demonſtrat,* w dedykacyi Henrykowi Fryderykowi Xiążęciu Kurlandyi y Semigallii, ná prawey ręce mnieyſzey tarczy kładzie ſzczekę z zębów, podobno herb Batorych. Po lewey dwie litery czarne w polu złotym, z ſoba przeplatane z korona to ieſt S. y A, ná ſelmie Xiążęca mitra, te litery S. A, ſa pierwſze z Imion Sigiſmundi Auguſti Regis Poloniæ, y ináć ná wiecrna pamiątkę w herb ich od niego włożone: ato z tey okazyi. Gdy ſię zprzykrzyło pod krzyżackim narzędem Jnflanczykom, chcąc go gwałtem z karkow ſwoich zrzucić, Zygmuntowi ſię Auguſtowi Krolowi Polſkiemu poddawſzy, poprzyſiągſzy wierność, z Korona ſię Polſką y Xięſtwem Litewſkim zkluli, Krol Auguſt nadgradzaiąc pamiętna ku ſobie uczynność Gotardowi Ketlerowi Miſtrzowi natenczas Krzyżackiemu w Jnflanciech, ile że ſię wyzuł ze wſzyſtkiego do Jnflant prawa, Krzyż inſigne Ordinis złożył, pieczęć oddał y wſzyſtkie ták od Stolicy Apoſtolſkiey iako y od Cesarzow. nadane Krzyżakom przywileie; Xiążęciem go Kurlandyi y Semigallii ogłoſił, ták ná niego iáko y ná potomkow iego (bo iuż y on po te tam złe czaſy herezya zarażony, przeciwko obowiązkowi ſwemu w zakazane w kroczył był małżeńſtwo) *fiduciariâ jure* zlewaiąc tych Xięſtw adminiſtracya, á ná pamiątkę tego w herbie pierwſze z Imion ſwoich litery S. y A noſić pozwolił. Działo ſię to w roku 1560 *Piaſecki Chronica fol: 31 Joannes Leo Hiſtor: Pruſſ: fol: 441 Biel: fol: 808* Oddawał potym ten Gotard hołd Stefanowi Batoremu Krolowi Polſkiemu w roku 1579 Biel: fol: 761, z ſzedł z tego ſwiata w roku 1587 *iáko piſze w ſwoiey kronice Bucholcer,* miał zá ſoba Annę Xiężniczkę Meklemburſka corkę Woyciecha, z tey zpłodził dwie corki Elżbierę, ktora wydał zá Adama Wacława Xiążęcia Creſzyńſkiego, gorliwego o wiárę Katolicka Pana, z Piaſtalinii idącego (ta mu Syna powiła Fryderyka Wilhelma, y corki Annę Sidonią y Elżbierę Lukrecya) druga Annę ta poſzła zá Woyciecha X. Radziwiła Marſzałka W. X. Litewſkiego, pod ktory czas odrzuciwſzy herezya ſtatecznie przy prawowierney prawdzie Katolickiey doſtawała, lubo Matka iey rożnych ſpoſobow ná nię zażywała, żeby ia była znowu do ſwoiey ſekty przeciągnęła, Kollegia náſze Ryſkie y Kommotowſkie oſobliwſzey iey ſzczodrobliwości doznały *Annuæ Societ: fol: 780.* Gdy była w Rzymie od Klemenſa VIII Papieża mile przyięta, Relikwił SS. Pańſkich z tamtąd w darowiznie ſila wyniołła, y obraz Matki Boſkiey Loretańſkiey, ten złożyła w Poſzyrwintach w Dyececzyi Wileńſkiey w Kościele farnym, gdzie cudami ſłynie od roku 1621. *Lucas Paprocki Laſki cudowne fol: 14.* Synowie tegoż Gotarda Xiążęcia dway zoſtali, Fryderyk Xiąże Kurlandzkie y Wilhelm: pierwſzego w ſpomina

Piaſecki fol: 227 w roku 1605, że z piącią ſet iazdy ná ſukkurs Litewſkiemu Woyſku przeciwko Karolowi Krolowi Szwedzkiemu przybył, y pod Kircholmem ſiłą náſzym do zwycięſtwa dopomogł, żona iego Xiężniczka Pomorſka. Drugi, Wilhelm dla pewnego zaboyſtwa o ktorym *Piaſecki fol: 444* dekretem Krolewſkim od ſwoiey części w Kurlandyi od ſądzony w roku 1613, oſmnaście lat po cudzych tułał ſię kraiach, aż zá nowym dekretem Krolewſkim do ſwoiey Oyczyzny zá interpozycya brata ſwego Fryderyka był przywrocony w roku 1632, ſyn iego potym był Xiążęciem Kurlandſkim luboć imienia iego nie wſpomina *Piaſecki fol: 504* w roku 1638, złączył ſię był ten Wilhelm z Xiężniczka Pruſka, z ktorey Syn Jakub (*pięſe Kazanie Pociecha duchowna*) Xiąże Kurlandzkie, ktorego żona Loyſa Chorlotta, corka Jerzego Wilhelma Elektora Brandeburſkiego *Bucelini Nucleus*. Corka tego Jakuba Marya Amalia w roku 1671 wydana w małżeńſtwo Karolowi Landgrawowi de Heſſen Kaſſel, z ktorey Syn dźieſięyſzy Krol Szwedzki Fryderyk de Heſſen Kaſſel. Druga corka Lucya Elżbieta zaślubiona w roku 1671 Fryderykowi Jakubowi Landgrawowi de Heſſen Homburg. Od tegoż Jakuba ida Fryderyk teraznieyſze Xiąże Kurlandzkie y drugi N. iuż zmarły, ktorymał za ſoba Annę corkę Jwana Cara Moſkiewſkiego, ktora temi czaſy cała Monarchia Ruſka rządzi, wſzakże z nią żadnego nie zoſtáwił potomſtwa.

* *KURNATOWSKI herbu Łodzia*, w Wielkieypolſce: Adam miał zá ſobą Chudzińſka. Woyciech Kurnatowſki z Bytynia 1648. Dobrogoſt 1691. Conſt: fol: 23. Jan Skarbnik Wſchowſki Deputat ná Trybunał Koronny z Poznańſkiego 1718. Tereſſa Staniſława Koczorowſkiego małżonka.

* *KURNOCHOWSKI herbu Trzaſka* w Ruſkim Woiewodztwie, Samuel Kurnoch ták ſię przedtym zwali naprzod Piſarz Grodzki, potym Sędzia Ziemſki Rawſki 1631. Kommiſſarz do rewizyi Xiąg Ziemſkich Rawſkich, *Conſt: fol: 28*. miał zá ſobą Juſtynę Lipſką Sędziankę Ziemſką Rawſką Adam Tomaſz y Jan Kurnochowſcy 1648. Jędrzy y Jan 1693.

KUROPATNICKI herbu Nieczuia w Ruſkim Woiewodztwie. Czytałem dekret Zygmunta Auguſta w Piotrkowie 1548 ferowany o wieś Perehyńſko, gdzie wſpomina Macieia Gembickiego z Kuropatnik Woyſkiego Zydaczowſkiego: w Grodzie zaś Lwowſkim, wteyże ſamey tranſakcyi w roku 1593 Woyciecha, Syna álbo wnuka Macieiowego, iuż tylko Kuropatnickim zowią. Wiktoryn Kuropatnicki Poſeł ná Sęym 1627 *Conſt: fol: 8*. miał zá ſobą Elżbietę Zawadzką Swatopełkownę, ale znia żył bezpotomnie. Hieronim z Zofii Stamirowſkiey urodzony Kaſztelan Kiiowſki, á przedtym naprzod Podſtoli Podolſki Sędzia Kapturowy Lwowſki, 1674, daley Sędzia Ziemſki Lwowſki, Poſłuiąc ná rożne Seymy, iuż Kommiſſarzem do dyſtrybuty hiberny, iuż deputatem do boku Krolewſkiego dla obrad, iuż do konſtytucyi piſania, iuż do pogranicznych od Węgier kłotni w uſtawach Koronnych zápiſany, corek iego dwie było, iedna Magdalena, ta ſobie Zakonne życie pod regula S. Benedykta u Wſzyſtkich SS we Lwowie obrała, druga Judyta, ta Michałowi Ankwiczowi Chorążemu Nowogrodzkiemu zaślubiona, Brigida Franciſzka Swierſkiego Podczaſzego Sanockiego małżonka umarła 1695. Synow także dwoch z tych Jędrzey Dziekan Lwowſki Deputat kilka razy ná Trybunał Koronny. Jędrzey Kaſztelan Biecki brat Hieronima, wſpominaiąc *Konſtytucye 1690 fol: 17*, Syn iego także Kaſztelan Biecki: (Jan Kaſztelanic Biecki 1704. *Acta Confœder: Sendom:*) ktorego Syn poiął Tarłownę Kaſztelankę Lubelſka, zdo voto Tereſſę Kurdwanowſka Podczaſzankę Latyczowſka wdowę po Cichowſkim Sędzim Kraſnoſtawſkim. Michał Kaſztelan Biecki miał zá ſoba Marcellę Laſzczownę, z ktorey iedna corka naprzod Stowſka potym Chlewicka, druga Dorota Rzeczycka. N. Kuropatnicki miał zá ſobą Wilczewſka.

KUROPATWA herbu Jaſtrzębiec w Ruſkim Woiewodztwie. Dom pod tym imieniem Starożytny. Jan z Lancuchowa Kuropatwa Kaſztelan Zawichoyſki 1413 podpiſał przy wiley Horodelſki, *u Laſkiego w Stat: fol: 127*. Jeſko naprzod Lowczy Lubelſki potym Podkomorzy 1458, *u tegoż Laſk: fol: 68*. Oswiecima dobył *Bielſki fol: 396*. Staniſław Kaſztelan Chełmſki 1493 ná liście

1491 na liście Albry. hta dánym Miastu Lubelskiemu. Jan Starosta Chełmski, o ktorym *Paprocki* powiada, że Ruś od zamku Chełmskiego mężnie odpędzał. Stanisław Kuropatwa Poseł ná Seym z Woiewodztwá Ruskiego 1589 podpisał trunsakcyą Będzińska. Mikołay naprzod Woyski Halicki, ták go zowie *Paprocki*, daley Stolnik y poseł ná Seym 1609 *Const: fol: 907*, ná koniec Podkomorzy Halicki, zginął w okazyi z Tatarami, miał zá soba Annę Bełzecka, z ktorey Syn Alexander, tego z Gołuchowski zostali się Synowie y corki Alexandra Kazanowska y Rościszewska. Paweł Stolnik Halicki z Makowiecki zpłodził Jana, Piotra, Pawła y Hieronima ludzi rycerskich. Piotr Kuropatwa, corka iego Helena była zá Adamem Bełzeckim Stolnikiem Bełzkim fundatorka Collegium nászego Stanisławowskiego. Brat iey Alexander Kanclerz Lwowski, deputat ná Trybunał Koronny 1695. Jerzy z Łáncuchowa Miecznik Halicki, z Kryftyny Chmielowny urodzony, Deputat ná Trybunał Koronny 1723. N. Stanisława Karola Koniecpolskiego Woiewody Parnawskiego małżonka. Paweł miał zá soba Zofia Stanisławska Podkomorzankę Sanocka.

* *KUROSZ herbu Ostoia* w Woiewodztwie Mścisławskim y Smoleńskim ták *Koialowicz in Mſ.* Jan Poborca w Mścisławskim 1606. N. Pawła Guczego małżonka.

KUROSZ herbu Rawicz ták Paprocc y Okolski, y przydaie Jana Kuroſza Dworzanina Krola Stefana, ktory pod Połockiem zginął. Stanisław w Sendomirskim 1632. Pod Gamratámi mowiłem o iednym z nich.

* *KUROWICKI*, w Woiewodztwie Brześcianskim Wacław y Benedykt Kurowiccy podpisali elekcya Jana III. N miał zá soba Máryannę Czetmińską.

* *KUROWICZ*, w Trockim Woiewodztwie, Szymon Kurowicz Vice inftygator W. X. Litew: 1683 *Conſt*: N. Strażnik Trocki, miał za soba Kręska Starościankę Stawiszyńska.

KUROWSKI herbu Lubicz, z Kurowska pod Grodziskiem w Wielkiepolsce. Piotr Kurowski w Brodach Kościoł wystawił, kędy y pogrzebiony.

KUROWSKI herbu Nałęcz w Kaliskim Woiewodztwie. Są y w Litwie tegoż herbu, Jędrzey Kurowski 1648 w Wilkomirskim. Jan w Starodubowskim 1674. Augustyn miał zá soba Eufrozynę Grochowska *Acta Caſtrem: Luceor:* 1701. Jan Poborca w Rzeczyckiey Ziemi z Seymu 1611.

KUROWSKI herbu Srzeniawa Mikołay Kurowski Arcybiskup Gnieznieński, z Oyca Klemensa, z Matki Katarzyny urodzony w Krakowskim Woiewodztwie, (kupił w roku 1398 od Firleia Jana Bochotnicę) z Kantora Gnieznieńskiego, Dziekana Krakowskiego, za promocya Jadwigi Krolowy ná Biskupstwo Poznańskie naprzod wyniesiony, w prawdzie *Długoſz pod rokiem 1394* piszac onim do herbu go Nałęcz pociągnął, ale pod rokiem 1402, bay *in Vitis Epiſcop: Poſnan:* iuż go Srzeniawita zowie, w cztery lata potym postąpił ná Kuiawska Katedrę, á z tey na Arcybiskupstwo y Prymacyalna godność był y Kanclerzem Koronnym: umarł 1411. Wielkie był pieniądze zebrał, ktore po śmierci bratu się iego Piotrowi dostały ná Grunwaldzka potrzebę chorągiew z herbem Srzeniawa wystawił *Biel: fol: 295*: wieś Rudáwę dał Kościołowi Gnieznieńskiemu. Piotr z Kurowa Kasztelan Sadecki 1451 *u Laſkiego w Stat: fol: 82*. tákbym rozumiał, że to iuż był Synowiec Arcybiskupa, tenże czy inny Piotr Kasztelan naprzod Lubelski, á potym Sendomirski 1458. Elżbieta Kasztelanka Sadecka wnuczka Arcybiskupa, Mikołaia Oſolińskiego Kasztelana Wislickiego małżonka Dorota z Kurowa Leżeńskiego Stolnika Sendomirskiego umarł 1601.

KUROWSKI herbu Węzyk w Kaliskim Woiewodztwie.

KUROZWĘCKI herbu Poray ztych Kurozwęk ktore są w Sendomirskim Woiewodztwie, tam ktorys z tego Domu fundował Klasztor Kanonikow Regularnych S. Augustyna, á gdy się te dobra przez sukcesya oczym niżey dostały w Dom Lanckorońskich, pod owe złe czasy kiedy herezya w Polszcze gorę brała, y z Kurozwęk Kanonikow tych rugowała, dopiero Zbigniew Lanckoroński skoro się z Kościołem Katolickim poiednał, zaraz tychże Kanonikow ná dawne mieysce przywrocił. *Cichoc: Allegat: Oſcem: lib: 2. cap:*

17. Paprocki z Miechowity Xięgi 3. wspomina Kreſława z Kurozwęku w roku 1174, ale mu ſię ia go w Miechowicie nie mogł doczytać. Dobieſława tylko z Kurozwęk wſpomina Długoſz powielu mieyſcach w hiſtoryi ſwoiey w Xięgach dziewiątych, ktoli że ſię tenże Dobieſław piſały z Michałowa poznać to z *Papr: o herb: fol.* 73, iáko ſię podpiſał na liście Klaſztoru Jędrzeiowſkiego w roku 1370, ná tenczas Woiewoda Krakowſki, to z innych mieyſc ktore przywodzę w pierwſzym tomie iuż nasenczas przeſiadſzy ſię ná Krzeſło Kaſztelanii Krakowſkiey, na ktorym umarł w roku 1387. *Onim ſtarowſ. in Bellar. fol.* 98, piſze, że za Ludwika Krola, ná Węgierſkich woynach wrycerſkim kunſzcie wycwiczony, ſkoro w Oyczyznie w Senacie Polſkim oſiadł; ſiła dla niey ták w pokoiu, iáko y ná woynie pracował: bo gdy Ludwik Krol do Węgier poiechał dla rozporządzenia tamtego Państwa, temu y drugim dwiema rządy Polſki zlecił, nad to Dobieſławowi woyſko poddał: pod ktory czas Litwę Lubelſka ziemię puſtoſzaca odpędził. Po śmierci zaś Ludwika Krola mowię ſłowy Długoſza pod rokiem 1382 *& erat Cracovienſis, & ſummæ rerum apud Polonos velut Major Domûs præſidebat*, Wilhelma Auſtryaka, Ziemowita Xiążęcia Mazowieckiego do Zámku puścić niechciał, Jagełłá Xiążęcia Litewſkiego przy tronie Polſkim utrzymuiąc.

Zawiſza z Kurozwęk Biſkup Krakowſki, Syn Dobieſława według *Długoſza hiſtoryi lib. 10. fol.* 55. *Starowolſki in Vitis Epiſc. Cracov: y Cromer o libr. 15. fol.* 231, ktoli ten autor zowie go y bratem tegoż Dobieſława Kaſztelana Krakowſkiego, z Archidyakona Krakowſkiego (z ktorym tytułem w roku 1368 znaydziesz go *u Laſk: w Stat: fol.* 77.) ná tę Katedrę od Arcybiſkupa Strygońſkiego w Strygoniu z rozkazu Urbana VI poświęcony, za promocya Elżbiety Krolowy Węgierſkiey u ktorey był Pleczętarzem y Ludwika Krola Polſkiego y Węgierſkiego; tak zaś był przypadł do ſerca temu Panu Zawiſza, że podniebytność ſwoię w Polſczę wſzyſtkę adminiſtracya Kroleſtwa, ná trzech ſpuściwſzy, iego chciał mieć między niemi pierwſzego, iákoż wielkim koſztem powagę urzędu tego ná ſobie utrzymywał. Z tegoż reſpektu Krol Ludwik wieś Pieſtrzec názwana y Grufzyce z domoſtwem drewnianym ná zamku Krakowſkim dał Kościołowi Krakowſkiemu, wzámianę, za murowaną Kámienicę Biſkupia, ná tymże zamku. Fundował ten Biſkup w Bazylice Krakowſkiey Manſyonarzow ſiedmiu, z ta obligacya ná nich włożoną, áby co dzień Godziny álbo Officium o Matce Boſkiey ſpiewali, y Kościoł w Chodowie wraz z bratem ſwoim Kreſławem Kaſztelanem Sadeckim w roku 1381, ktorey fundacyi liſt przywodzi *Nakiel: w Miechowii fol.* 319. Z tego poznać iák ſię myli *Paprocki ober:* gdy piſze że wſtąpił ná to Biſkupſtwo w roku 1394. zſzedł z tego świata w roku 1396. Niemniey y *Starowolſki* zbłądził, gdy iego elekcya ná rok 1378, á śmierć zwala na rok 1380; gdyż z Nakielſkiego iáwnie dochodzę że ieſzcze w roku 1381 był Biſkupem Krakowſkim, dla tego lepiey *Długoſz* w ſwoiey hiſtoryi mowi, że był obrany 1380, umarł 1382. Wſzyſcy mu przymawiaią, że był w ſwieckich intereſsach bardziey zapurzony, niżeli w duchownych. Starowolſki o iego śmierci więcey piſze, czego choć doſć rzetelny hiſtoryk Długoſz nie námienił náwet; y te poſtrachy ktore były po śmierci iego, na to tylko zkłáda Długoſz, że chciał P. Bog pokázać, iákmu ſię nie podobała, ſwiecka pompa przy iego pogrzebie. *Bolonus* powiada, że w Czechach Záwiſzow imię, zwyczayne było w Domu Rożycow. *lib: 6. cap. 5. Epit. Rer. Boh.*

Kreſław z Chodowa Kaſztelan Sadecki, a potym Sendomirſki brat rodzony Zawiſzy Biſkupa Krakowſkiego, z ktorym fundował Kościoł farny w Chodowie w roku 1381 *Starowol. in Bellar: fol.* 99, chce go miec bratem Dobieſława Kaſztelana Krakowſkiego, o ktorym wyżey, lubo go *in Vitis Epiſc: Cracow* Synem zowie: przydaie daley, że ſię ná woynach Węgierſkich zá Ludwiká Krola wſławiwſzy, w Oyczyznie potym Litwę z Lubelſkiey ziemi zpędził: á gdy Władyſław Jagełło ná tronie Polſkim oſiadł, pod wſzyſtkie kampanie, ktore za iego panowania były, rycerſko Pułkownikiem ſtawał; nawet y z Synem iego Władyſławem na tron Węgierſki wyniesionym, do

Węgier

W pacyer zaiechawszy, iák się tam z pięknym sercem pokazał, że mu równe o Wodzá nie było: żył lat 89, zawsze v wtym wieku czerstwych sił y zdrowia. *Paty Starowol:* ále omylnie, bo to insży był Kreslaw, ktory kwitnął zá Władysława Jagellonowicza o ktorym niżey, ten zaś naydaley żył do roku 1390: bo *Kromer lib: 15* powiada, że Jagełło Krol, Kreslawowi Kurozwęckiemu Kasztelanowi Sendomirskiemu Konferował Starostwo Luckie przedtym rokiem, á w następuiącym roku, iuż na tym Krześle siedział Rafał Jaroslawski herbu Leliwa, iáko się mówiło w pierwszym tomie.

Mikołay z Michałowa Synowiec Zawiszy Bskupa Krakowskiego, co poznać grobku tegoż Biskupa w Koplicy pod tytułem Matki Boskiey y SS. Trzech Krolow, ktora ten Biskup fundował, á ten Mikołay szczodrobliwie na upoważył w roku 1436, co opowiada tamże instrukcya kędy go Synowcem iego że wie naprzod był Kasztelanem Woynickim, z tey postąpił w roku 1406 na Woiewodztwo Sendomirskie, iáko iest *u Laski: w Stat: fol: 49*, z tego przeniosł się na Kasztelánia Krakowską, przy ktore y trzymał wraz y Starostwo Krakowskie czytay *Stat: fol: 32 y 140*; z tey wszedł do grobu w roku 1438. Maz tey Oyczyznie dobrze zasłużony. Do potrzeby Cruswáldzkiey swoię chorągiew przeciwko Krzyżakom wystawił w roku 1410. *Biel: fol: 355* á w Brodnicy od Jagełłá Krola Starosta uczyniony, cokolwiek tam do pozytku zasłużył, w tym Krolowi wiernie odesłał *Ziemi fol. 33*. Na Seymie Kolskim, Hetmanem został wszy, Choynic czas nie iáki pod Krzyżakami dobywaiąc, gdy widział że dárem nie było zawidy w dostaniu tego miasta, w Pomorską ziemię wtargnął, y spustoszył. Tedy uperczywie się bronicy wpadł, z kad na sześć tysięcy niewolnika zabrał. Tenże także y Jasien ze zamku odzyskał, y Krzyżakow, męstwem swym tak przycisnął, że o pokey prosić musieli, ktorego dostawszy, przezacny ten Hetman, do Wyzdr do Krola przyiechał, ktory od niego Państwo regulowany *Biel: fol: 341. Starowol: in Belhit: Sarm: fol: 85* był Pan na niewolnikow miłosierny, z kąd dowiedziawszy się o iego ludzkości niektore miasta dobrowolnie mu się poddawały.

Kreslaw z Kurozwęk naprzod Starosta Wielkopolski w roku 1440, po Stanisławie Ostrorogu *Biel: fol: 360, Cromer. lib: 21*, potym Kasztelan Wiślicki w roku 1442 iáko się podpisał na liście Władysława Krola, danym Miastu Krakowskie, dalej Kasztelan Lubelski, z tym tytułem w roku 1450, posłował od Kazimierza Krola do Mikołaia Papieża *Dunaj. in Epist: Vladislavi fol 313*, żył ieszcze 1457, czego iest dowodem *Statua Laski: fol: 65*.

Piotr Syn Kreslowa iáko pisze *Długosz w historyi pod rokiem 1467*, był potym w roku 1496 Kasztelanem Sendomirskim y Podskarbim Koronnym, iáko się podpisał *u Laski: w Stat: fol: 110*, corka iego iedynaczka dostała się w małżeństwo Janowi Lanckorońskiemu Łowczemu Sendomirskiemu, z ktorą dobrá Kurozwęcki w ten Dom wetzły: był ten Piotr w przod Marszałkiem Nadwornym Koronnym w roku 1479 kiedy z drugiemi Panami Polskiemi, Zofia Krolewnę Polską Janowi Margrabi Brandenburskiemu zaślubiona, odprowadzał. *Długosz lib: 13 fol: 578*.

Stanisław z Kurozwęk Podkanclerzy Koronny, Kanonik Krakowski, posłował od Kazimierza Krola do Fryderyka Cesarza w roku 1473 z Pawłem Iasienskim, *Cromer lib: 23. Biel: fol: 457*, iuż był od Kapituły według nie ktorych na Bskupstwo Poznańskie w roku 1479 obrany, á toli Uryel Gorka drugi konkurrent, przy tęże infule utrzymał się *Długosz lib: 13. Biel: fol: 472, Cromer lib: 29. Starowol: in Vitis Episc: Cracov:* onim pisze, iák zwawie Gruszczyńskiego, przeciwko Sienińskiemu, przy Bskupstwie Krakowskim utrzymywał.

Kreslaw z Kurozwęk Biskup Kuiawski, za promocya Jana Albrychta Krola obrany w roku 1494, y lubo, że szkod nie wielka mukę wyniosł, ztoli że experyencyi na rożnych funkcyach nábytey, ták wypolerowanego był rozsądku y roztropności, że też konferowana sobie pieczęć wielka Koronna, ktora w raz z Bskupstwem tym áż do śmierci utrzymał, godnie piastował: nie mniey y urząd Palatyński, bo naprzod karności

Kościelney pilnie przestrzegaiąc, rozwiozłych Kapłanow ná tor cnoty y powściągliwości prowadził; wadminiſtracyi Sakramentow, niektore zwyczaie nie według praw Kościelnych wykorzenił, ná mieyſce proſtych nie douczonych, álbo nie uſkromionych Plebanow, inſzych uczonych, pobożnych, y pilnuiących duſz zbawienia ludzkiego oſadził; ſzczerze tego dogladaiąc, áby każdy przy ſwoim beneficium rezydował, dla tego Synod w Sobkowicach w Archidyakonacie Pomorſkim złożył, ná ktorym wiele rzeczy, ktore z ſwego karbu wypadły, poprawił; Kaznodzieię Ordynaryuſza w ſwoiey Katedrze uſtanowił; Officium o Nayś. Troycy, żeby Wikáryuſzowie tameczni śpiewali: ufundował, Xięgi do śpiewania potrzebne ſprawił, ták dziewięć lat ta Katedra rządząc pobożnie, życie to śmiertelne w Wolborze zakończył w roku 1503, ktoremu przed ołtarzem S. Troycy kámień marmurowy z nadgrobkiem położył Jan Laſki Arcybiſkup Gnieznieńſki. Doſtała ſię ponim temu Kościołowi miedzica ſrebrna, nalewka krzyżtałowa w ſrebro pozłocińe otizana, Krzyż złoty od pereł bogaty, paſtorał oſobliwſzym kunſztem wyrobiony, dwie infuły Biſkupie, ktore wielkiemi perłámi y dyamentami wſzyſtkie inne przeſzłych anteceſsorow iego przechodziły. *Poty Dam: in Vit: Epiſc: Cuiav:* Przydaie *Baranow:* że Kościoł zmurował z kámienia ciośowego w Szancu Maiętności ſwoiey w roku 1498, do ktorego pewne dziesięciny Kapłanom nadał, ktorzyby kurs o Matce Boſkiey ná każdy dzień śpiewali, tamże y Proboſtwo z pewnemi dochodami wymurował. Dziekanem wprzod był Krakowſkim iezdził wlegacyi do Stefana Woiewody Multańſkiego, áby go ná woynę przeciwko Turkom nakłonił; w roku 1497. *Biel: fol:* 484. Jana zas Albrychta Krola wielkiemi racyami odwodził od woyny Multańſkiey, ktorych gdy nie ſłuchał Krol, przegrał bitwę, *Biel: fol: 484 Cromer lib: 30.*

Dobieſław z Kurozwęk naprzod Kaſztelan Roſpierſki w roku 1475, iáko ſię podpiſał ná przywileiu Kazimierza Krola danym Miaſtu Lubel: *y u Paproc: o ber: fol: 202,* potym Kaſztelan Lubelſki, daley Woiewoda Lubelſki, ná koniec Sendomirſki, iáko ſię mowiło w pierwſzym tomie, wſpominą go *Biel: fol: 419 Cromer lib: 24:* poſłował od Kązimierza Krola do Czech, wſprawie elekcyi Władyſława 1471 *Biel: fol: 451. Cromer lib: 27,* złączył ſię był dożywotnie z Elżbietą Tarnowſką Jana Kaſztelana Krakowſkiego y Zygizmundy Goraysk herbu Korczak corką, *Paproc: dedic: Ogrod: Krolew,* Syn iego Staniſław Podſkarbi Nadworny Koronny Staroſta Wieluńſki y Krzepicki, piſał ſię z Kurozwęk y z Michałowa, zſzedł z tego świata 1516, corka iego z Zofii Zborowſki Barbara, ktora doſtała ſię w małżeńſtwo Jędrzeiowi Hrabi Gorce Kaſztelanowi Poznańſkiemu, Generałowi Wielkopolſkiemu nadgrobek mu w Krakowie wyſtawiła, *Starowol: in Monum:* ſama zſzedſzy z tego świata w roku 1545 w Poznańſkiey Katedrze z nadgrobkiem pochowana, *Starowol: in Monum: Okolſki pod herbem Lodzia fol: 168, Karnkowſki de Primatu.* Rozumiem że ta Zborowſka była corka Derſława Zborowſkiego Woiewody Sieradzkiego, oktorey námienia Paproc: o herbach fol: 91, ale tam przydaie, że trzy corki zniey zoſtały, z ktorych iedna wnioſła Rytwiany w dom Laſkich, druga Kurozwęki w dom Lanckorońſkich.

Mikołay z Kurozwęk naprzod Kaſztelan Lubelſki w roku 1501 *u Nakiel: w Miechow: fol: 573. u Laſk: w Stat: fol: 112.* Wſzyſtko mi ſię zda, że ci wſzyſcy w zwyż położeni, byli ſobie bracia rodzeni, á Synowie Kreſława Kaſztelana Lubelſkiego, ktoryś z Kurozwęckich, miał zá ſoba Krupkównę wdowę po Szydłowieckim, *á Okolſki tom: 2, fol: 68* piſze, że Jan Amor Tarnowſki Woiewoda Sendomirſki zmarły w roku 1514, miał zá ſoba Kurozwęcka Woiewodzankę Sendomirſka, ták bym rozumiał że Dobieſława corkę. Od tych Kurozwęckich rozrodzone poromſtwo iedne według Paprockiego Piorunami, drugie Wrzodami zwano. Z tych Piorun Kurozwęcki w roku 1510, o zła monetę do Zygmunta I. odmieſiony, do Wiednia uſzedſzy, tam życie zkończył *Biel: fol: 517.* Od tychże Kurozwęckich idzie dom Męcińſkich, ktory y podzis dzień w Sieradzkim, Woiewodztwie Kwitnie y piſze ſię z Kurozwęk.

KURP

KURP herbu Slepowron w Sieradzkim Woiewodztwie N. Kurpiowna, Dabrowſkiego Bernarda herbu Abdank, druga Anna Bernarda Kozubſkiego małżonki.

KURPSKI herbu Lew wſpięty przedniemi nogami do gory, w lewa tarczy głowa y całym ſobą obrocony. Z tym herbem przyſzedł do Polſki Jędrzey Kurpſki Kniaź, ten hetmaniac Woyſku Moſkiewſkiemu, 1563 gdy mu ſię pod Newlem batalia z náſzemi nie powiodła, lubo y ſam dotyć mężnie w niey ſię potykał, czego dowodem była rana, z tey potyczki wyniesiona, uchodząc Tyranni Iwana Waſilewicza wielkiego Kniazia Moſkiewſkiego, dobrowolnie do Zygmunta Auguſta Krola przyſzedł, od ktorego Kowelſkim zamkiem y innemi dobrami był opatrzony *Birk. fol: 616*, przydaie *Kojalowicz*, że Kniaź dowiedziawſzy ſię o tym, ſługę iego okrutnie zamordować kazał: á Woiewodę, ktory trupa iego pochować kazał, ták długo męczył aż umarł. Ten Jędrzey Kurpſki Kniaź Jarosławſki lubo y Bielſki y Okolſki Krupſkim go zowią, z ludem ſwym w granice Moſkiewſkie 1567 wpadszy, wielkie ſzkody około Wielkichluk poczynił. *Okolſki* powiada, że tylko Syna zoſtawił, ktory zſzedł bez potomnie, ále Kojalowicz wſpomina iego fukceſſorow Dymitra Kurpſkiego Jarosławſkiego Marſzałka Upitſkiego. Jędrzeia náKryniczynie Marſzałka Upitſkiego, Jana Sędziego Grodzkiego Upitſkiego. N. Kniehini Kurpſka Michała Kunczewicza małżonka: ná tych oſtatnich ten dom zſzedł: tenże Koial: tego był zdania, że Kurpſkich dom iedenię był z Ogińſkiemi y Puzynami, ále że herbu inſzego Kurpicy zażywali, dla tego nie mogę mu poświadczáć.

KURSKI herbu Prawdzic, w Wielkiey polſzcze ſa. Peregryn Kurſki Opat Paradyſki 1593. Synowiec iego Maciey Maryan z Pierzchlińſki urodzony, z młodych lat w Zakonie Bernardyńſkim życie ſwoie P. Bogu poświęcił, wziął potym Biſkupſtwo Wołoſkie, umarł Biſkupem Ennenſkim, Suffraganem Poznańſkim, Archidyakonem Pſzczewſkim 1681, pogrzebiony w Poznaniu u OO. Bernardynow: świątobliwego życia y przykładnego, tyſiąc ſto trzydzieści y ieden ná Kapłaństwo poświęcił: bracia iego ieden Jan Woyſkim był Poznańſkim, drugi Staniſław: wydał do druku ten Maciey *Altare Dei pr. vilegiatum, ſeu Virgo Deipara, libera á debito peccati originalis in ſuo in Poznania 1677.* zdo *Propugnaculum Mariani honoris, ſeu tractatus pro Immaculata Conceptione B. M. Virg. ex ſcriptura Doctribus & Concilijs, zlio Opuſcula varia contra aduerſarios ſidei Catholicæ Romanæ 1679 in 4to Poznania.* Kryſztof Franciſzek Podczaszy Podlaſki 1697.

Kur herb

Powinien bydź Kogut biały w czerwonym polu w prawa tarczy obrocony, *Okol: tom: 1 fol: 508.* gdzie powiada, że nádany za czuyność w obozie pewnemu rycerzowi: przydaie tamże, że się tym herbem pieczętuia Kurkowie, Kurscy, y Kurzeńcy. W Postolinie w Prusiech za szatumem, między innemi herbami, widziałem ieden, ná ktorym była Kura czarnego głowa w prawa obrocona, nos u niey żołty.

KURZADKOWSKI herbu Brodzic w Płockim Woiewodztwie.

KURZ.INSKI herbu Odrowąż w Ruskim Woiewodztwie. Ci są iedneyże dzielnicy z Wyſockiemi, przetoż Kurzańcy z Wyſokiego, Wyſoccy z Kuran się piſzą. Było czterech braci rodzonych *według Paprockiego*, ieden Szymon w Zakonie Soc: JESU, życia światobliwośćia y Xięgami od siebie do druku podanemi wſławiony, ale się Wyſockim piſał, nie Kurzańſkim o czym pod litera Wobſzernieyz drudzy dwaj bracia w Zakonie Bernardyńſkim, z ktorych ieden ná imię Bernardyn, tego Matka u piersi trzymaiąc do Lwowa w ten czas iachała, z wozka trefunkiem tak upuściła ná ziemię, że go koło przeiechało; widząc tedy małą nadzieię życia dzieciącia, ofiarowała go strapiona matka Bogu ná służbę w Zakonie S. Franciſzka, byle go tylko z tego razu zdrowym odebrała: iakoż wyſłuchał ią P. Bog: po tym ślubie dziecię nie tylko się piersi u matki chwyciło, ale też zupełnie zdrowe zoſtało, do męſkich lat przyſzedłſzy Bernardyn, od zmarłey matki, częſte przez ſen napomnienia miewał, żeby iey obietnicy zá dosyć uczynił, ále on to sobie za ſen maiąc do obozu ſie na chleb rycerſki udał, tam w rożnych okazyach w wielkim niebeſpieczeńſtwie życia bywał, wſzędzie mu ná pámięci ślub Macierzyńſki ſtawał, y lubo wcięzkim razie, iuż był poſtanowił za dosyć mu uczynić, przecię wybrnawſzy z toni, znowu odmieniał umowione z Bogiem zamyſły: nákoniec wcięzka niemoc zapadł, w ktorey przez ſen ſłyſzał głos do ſiebie, ieżeli prawi uczyniſz za dosyć woli Matki twoiey, zdrowym będzieſz: iuż też tu mocnym ſię ślubem obowiązał, będź powolnym woli Bożkiey, iakoż ozdrowiawſzy wypełnił go wcále, w Krakowie wſtąpił do Zakonu Bernardyńſkiego, lubo ć iako przydaie *Paprocki*, gdy uſłyſzał konia rzącego albo trąbę woienną bliſko przez rok, do woiennych czuł w ſobie pałasy experymentow. Czwarty brat ich potomſtwo zoſtawił. Mikołaia Synowie Jan y Sebaſtyan ludzie rycerſcy, ten Mikołay OO. Dominikanom w Rohatynie kámienicę ſwoię ná Klaſztor darował. Krzyſztof Syn Jana, Kościoła w Rohatynie znaczny dobrodziey, koło roku 1632. Staniſław kwitnał 1616, N. Kurzańſki miał za ſobą Kalinowſką corkę Krzyſztofa. Kurzańſka wnuka Zołkiewſkiego Hetmana, Balcera Cetnera małżonka.

* *KURZENIECKI herbu Bogorya* z ta tylko rożnica, że w Bogoryi ſą dwie Strzały złamane, iedna od drugiey oddzielona, tu zaś obie we ſrzodku ták ſię zchodzą iákby iedna były: ná hełmie tákże tylko trzy pióra Struſie kłada. *X. Koiał: in Mſ.* piſza ſię z Kurzeńca, ktory ieſt w Oſmiańſkim powiecie: lubo ć iuż temi czaſy w Pińſkim y Podlaſkim oſiedli. Olbrycht Kurzeniecki Stolnik Bielſki 1641 Kommiſarz do granic od Prus *Conſtit: fol: 21*, miał za ſobą Barbarę Szczawińſką Woiewodzankę Podlaſką, ále z nią żył *Sterilis*. Gabryel Chorąży Parnawſki 1674. N. Kanonik Gnieznieńſki Krucyfer u Arcybiſkupa Szembeka. N. miał za ſobą Korowſka Stolnikownę Starodubowſką.

* *KURZEWSKI herbu Topacz* w Rawſkim Woiewodztwie piſza ſię z Kurzeſzyna Seweryn Kurzewſki Komornik graniczny Rawſki 1648 y Jan Skarbnik Rawſki 1689. Philip Kanonik Przemyſki 1682.

* *KURZEWSKI herbu Poray* w Sendomirſkim Woiewodztwie. Otych tylko ſam Paprocki w Gniazdzie piſze; á podobno miaſto Kuczewſki położył Kurzewſki.

* *KUSCZYCKI* w Woiewodztwie Wołyńſkim Krzyſztof Kuſczycki Czeſnik Latyczowſki 1674.

Kuſza

Kuſza herb.

Kuſzy, w herbie, rożnym kształtem domy niektore w Xięſtwie Litewſkim zażywaią, á naprzod Korzewowie, Burnakowie w Woiewodztwie Wileńſkim, maią Kuſzę napięta bez Strzały w polu czerwonym, w hełmie trzy piora ſtruſle. Byſtrzyccy zaś kładą od Kuſzy bełt, Kuſzę bez cięciwy y rękoieści, á pod tym wſzyſtkim trzy wręby, w hełmie trzy piora ſtruſle. Małkiewiczowie tegoż herbu zażywaią co y Byſtrzyccy tylko że wrębow u nich nie maią, *Koial. in M.*

KUSZABA herb patrz Paprzyca.

* *KUSZEL* Oktawian Kuſzel podpiſał pacta conventa Jana Kazimierza 1648 *Porządek elekc. fol: 24*, y Mikołay Kuſzel Hulidowſki w Wilkomirſkim Daniel 1700.

KUSZEWSKI, Michał Kuſzewſki w Zakonie naſzym ſłużąc zapowietrzonym, w Warſzawie 1652, na tey uſłudze życie położył, *Tanner fol. 794.*

KUSZKOWSKI herbu Junoſza Sebaſtyan Kanonik Kuiawſki zmarły 1579 którego znad grobku wypiſał Okolſki.

* *KUTKOWSKI.* N. Kutkowſki miał za żonę Agnieſzkę Kruſzyńską Wdowę po Nawſkim ale znia żył Steriliſs niewiem czy nie iedenże Dom z Kockowſkiemi.

KUTLEWSKI herbu Pobog w Trockim Woiewodztwie.

KUTYŁOWSKI herbu Lis w Ziemi Nurſkiey Walenty Kutyłowſki Woyſki Nurſki, Starosta Łowicki, którego nad grobek u OO. Bernardynow w Warſzawie.

KUZMICKI herbu Jastrzębiec, Kuzmińſki Jan w Woiewodztwie Ruſkim 1632. Kuzmicki Władyſław w Woiewodztwie Trockim 1700.

* *KWASNICKI herbu Pielesz*, w Trockim to Woiewodztwie. Jędrzey Kwaſnicki złoty, Archiep. Exp Smoleńſk, Władyka Piński, Archimandryta Czerneyſki Jan był w więzieniu z Gośiewſkim Hetmanem Polnym Litewſkim. Adam Miecznik Trocki 1648.

KWIATKOWSKI herbu Gryf naprzod w Sieradzkim á potym w Sandomirſkim Woiewodztwach *Kaſper Lineki w Kazaniu ſwoim pogrzebowym*, któremu tytuł *Dolina* piſze, że Jaxa Sędzia Ziemſki Sieradzki w roku 1357 od Hebdy Kaſtelana y Starosty Sieradzkiego, gdy dobra Kwiatkowice kupił, od nich y on y potomſtwo iego, Kwiatkowſkiemi piſać ſię poczęli. *Nakielſki zaś w Miechow. fol. 24* twierdzi że ieſzcze Leſzek Czarny Xiążę Sieradzkie Jaxom, w nadgrodę za ich wyſługi w Oyczyznie znaczne, dał dobra Kwiatkowice z innemi przyległościami, co muſiałoby być około roku Paríſkiego 1280. Inni ich genealogia wyprowadzała od Teodora herbu Gryf Woiewody Krakowſkiego, ktorego Syn miał być Jan Jaxa Sędzia Sieradzki, y Syn iego także Sędzia Sieradzki (iam o Teodorze mowił tom. 1 fol. 170) Mikołay Syn Jaxy Sędziego, około roku 1303, ktorego między innemi z dziedziczki na Dzierlinie był Syn Adam, tego zaś z Jadwigi Małſki Synowie Mikołay y Marcin. Z tych Marcin Kościoł gdzieś y wyſtawił y nadał, ktory potym, dawnością iuż prawie walący ſię, Anna Puckowa wdowa y wſia y w cnoty podeſzła dźwignęła, apparatem Kościelnym ozdobiła, fundacyi przyczyniwſzy ná tych, ktorzyby kurs śpiewali: ten ſię Marcin do Woiewództwa Krakowſkiego przeniosł z żoną ſwoią Jezowſką. Mikołay brat iego był Chorążym Sieradzkim, z Rzanowny dziedziczki ná Szydłowie około roku 1480 zpłodził Synow Jana y Jaxę. Janowi Radoſzewſka powiła Jarosza Zygmunta y Balcera. Balcer z Wituſki, zoſtawił Staniſława dziedzica na Zaleſiu, ktory Kaplicę przy Kościele w Mikołaiewicach dobrę piękną wyniosł y dochodami opatrzył *Nakiel: fol: 25* y Macieia dziedzica ná Podgorzu Swierczewie y Wielkiewſi: umarł 1599, ciało iego w lat dwadzieścia y trzy, gdy żonę iego Jadwigę Korytowſka w tymże Kościele Widawſkim do grobu wnoſzono, znaleziono ieſt nie naruſzone, y znowu w roku 1626

gdy Syna iego Chryzoſtoma tamie grzebiono: dwoch albowiem Synow Macieia zoſtało, Woyciech Dziekan Kiiowſki, y Chryzoſtom, ten z Gomolińſki miał Syna Bonifacego, ktorego z Arcifzewſki Synowie Franciſzek Balcer y Kazimierz. Jarosz drugi Syn Jana z Radoſzewſki, pierwſzym zwiazkiem złączył ſię był z Maczyńſka, z ktorey był Jędrzey y Swentoſław, drugim z Łętkowſka, z ktorey był Syn Staniſław. Z tych Jędrzeia żona była Rogozińſka, z ktorey Synow trzech Maxymilian Adryan y Remigian. Remigian z Łętkowſki zpłodził Wawrzyńca, Adryan z Jadwigi Zborowſki Krzyſztofa y Remigiana. Z tych Remigianowi Kędzierzyńſka zrodziła trzech Synow, Alexandra Michała y Jana, Krzyſztof zaś Czeſnik Lubelſki, dziedzic ná Pleſni w Woiewodztwie Sandomirſkim dwa razy ſluby małżeńſkie ponawiał, raz z Zofią Silnicką, z ktorey był Michał Proboſzcz Zbylitowſki y Gabryel ten z Stawſki zoſtawił Syna Jozefa. drugi raz z Zofią Brzechfianką, z ktorey Syn Piotr w Zakonie Soc: JESU temi czaſy w druku życie Maryi de Agredo od niego ná Polſki ięzyk przetłumaczone ieſt y krocey zebrane w Kaliſzu, y w Lublinie in 4to 173. Ten Krzyſztof był w przod Podſtaroſcim Nowomieyſkim, człowiek y w náukach wielkiego poleru, y w okazyach Kozackich y Szwedzkich pięknego ſerca, poſeł na Seym 1677, deputat podwakroć ná Trybunał Koronny. Swentoſław drugi Syn Jaroſza z Maczyńſki, miał za ſobą Łętkowſka z tey był Syn Jerzy, Jerzego z Trzcińſki Kazimierz, Kazimierza z Straſzewſki dwoch Synow, Jan Kaliſzeian Inowłodzki z Ziobnicki zoſtawuie Syna Jozefa, y Kazimierz Czeſnik Czerniechowſki, od ktorego Syn temi czaſy Maciey. Zygmunt trzeci Syn Jana z Radoſzewſki, poiął Maczyńſka, od ktorey Syn Jan z Choynowſki z płodził czterech Synow, Woyciecha, Swętoſława, Pawła y Jakuba. Woyciech z Gaiewnicki Jakuba Walentego Stefana y Rafała. Swentoſław z Wolſki Jana dziedzica ná Białuſzu. Paweł z Bielicki Jana, Jakub Piotra zoſtawił. Jaxa drugi Syn Mikołaia Chorążego Sieradzkiego, zpłodził Syna Mikołaia, Mikołay Bartłomieia, ten z Iwańſki Jakuba, ktorego krom innych bez potomnie zeſzłych Synow, był Syn Paweł dziedzic ná Leſnicy, od ktorego czterech Synow Kazimierz, Jan, Hippolit, Alexander.

Kwiatkowſki herbu Nowina, w Kaliſkim Woiewodztwie: Ztych Jakub Trukczafzy u Zygmunta I. Krola Polſkiego. *Hiſtoria dom: Prof: Cracov:* wſpomina dwoch braci Kwiatkowſkich ci *ze/złoł* Kaliſkich dla ſzerzącego ſię tam powietrza morowego do Krakowa dla nauk poſłani, gdy młodſzy z nich czternaſcie lat dopiero maiący z goſpody ſwoiey wyſzedł, od przechodzącego żołnierza, ktorego áni znał młodzian, ani nayminieyſzym ſłowkiem nie uraził w głowę śmiertelnie raniony padł ná ziemię; działo ſię to pod czas weſela Krolewſkiego; brat iego ſtarſzy dowiedziawſzy ſię o tym, zebrawſzy coś ludzi, poty zaboycy ſzukał, áż go znalazł, więc w kaydanach okutego w goſpodzie złożył, z ta intencya, żeby go był nazaiutrz do Sadu y pod katowſki miecz oddał. Przyſzedſzy tym czaſem do ſiebie brat młodſzy ranny, y widzac niechybną śmierć ſwoię, uſilnemi prożbami przykrzyć ſię bratu ſtarſzemu począł, żeby dla miłości Boſkiey zaboycę ſwego życiem darował: długo ſię ten wzbraniał, gdy iednak widział, że coraz brat bardziey ſłabieć począł z ſamego pomięſzania, żeną prożby ſwoie nie widział żadnego ſkutku, nákoniec przyzwala ná to, że złoczyńcę na wola braterſka wolnym uczynił Atoli młodzian obawiaiąc ſię tego, co wſamey rzeczy było, żeby go pozorem obietnic daremnych nie uwodzono, upraſzać brata począł, żeby winowayce do niego przyprowadzono, co gdy zeſzami czynił zmiękczył ſerce braterſkie, że kwoli niemu ſtawiono go, ktorego gdy obaczył, w głos zawołał. Proteſtuię ſię przed Bogiem że ſię nad toba mścić śmierci moiey ani chcę áni myślę, y owſzem dla miłości Boſkiey daruię ci krzywdę moię. Niech ci Bog ia daruie. Proś Boga y Matki iego za mnie, to wymowiwſzy wolnym go kazał puścić, ſam zaś nogi ucałowawſzy Ukrzyżowanego y Sakramenta Swięte przyiawſzy, żyć przeſtał ná ziemi. *Annua Soccr: 1616 fol: 705*, lubo áni imienia áni przezwiſka nie namieniaia. Paweł Proboſzcz u S. Jana w Krakowie, ieſt w druku iego *Ode appreccatoria in 4to 1639 w Krakowie*

w *Krakowie*. Miał za żoną Borzęwicką. Woyciech w Zakonie Societatis JESU wydał *Tyrocinium Marianum, seu pia exercitia ad usum Sodalitatis B. M. V. Cracov: typis Schedel 1669 in 16*, tudzież *De novo cultu S. Barbarae Virg: Cracov: 1672 in 12*, umarł 1676. Tomasz 1691. Cyprian 1696.

KWILECKI herbu Srzeniawa z *Krzyżem* Sa w Wielkiey polszcze. N. Kwilecki miał za żonę Niezabitowską. Michał 1704. Kwilecka była za Stanisławem Rydzyńskim Łowczym Wschowskim. Łukasz Starosta Mosiński żona Eleonora Marszewska Kasztelanka Przemęcka, druga Bárbara Lipska Kasztelanka Rogoźińska.

KWILEŃSKI herbu Lis, w Bieckim powiecie. Mszczuy z Kwiliny Podkomorzy Krakowski 1368 *w Lask: w Stat: fol: 77*.

*KWINTA *herbu Drya* w Lidzkim powiecie. Jędrzey Kwinta 1674. Marcin 1700.

*KYKIERYC *herbu Gozdawa* ale za to odmiana, że Lilie dwie rozwarte podle siebie bydź powinny, á trzecia pod niemi w ostrodku, wszystkie białe w modrym polu, ná helmie nad koroną rogi czarne, ták ten herb opisał *MS. o Famil. Pruskich*, y przydaie że go Kykierycowie w Prusiech zażywaią. Lilie zaś powinny bydź dwie wiednę zkładane, rogi ná helmie bez kolcow, ieden ná bok prawy, drugi ná lewy zakrzywione.

SUPPLEMENT

*DZIĘCIELSKI *herbu Dzięcioł* na pniu stoiący w Woiewodztwie Pomorskim, tym herbem uczczony Maxymilian Perfa od Mistrza Krzyżackiego za heroiczną odwagę, z ktora się znacznie w rożnych okazyach popisał, nad to w rekompensę wziął od niego dobra Dzięcielickie nazwane w Woiewodztwie Pomorskim w powiecie Leinburskim. Z tych był Michał Dzięcielski dziedzic na Dargolewie w powiecie Mirachowskim, ktory z Dargolewska primi voti żona zpłodził trzech Synow, Jana Michała y Ernesta; z Tępka zaś adi voti małżonka Kolligatka Przebendowskich zrodził Jakuba, Pawła, z ktorych niektorzy woynę służą cudzoziemskiego autoramentu y za Officyerami. Jan Dzięcielski z Joanny Kraiowska miał czterech Synow, Władysława Czesnika Latyczowskiego, żona iego Tomicka, Michała, ten sobie stan duchowny obrał, Jana ten za towarzysz służył, y Jakuba.

Fleming herb

Wilk powinien bydź w Koronie na dwoch łapach stoiący, całym sobą w prawą tarczy obrocony, ogon u niego zadarty w łapach trzyma kamień bogaty. Tym się herbem pieczętuie dom Flemingow, ktorzy z Flandryi w roku 1160 przenieśli się do Brandeburgii, gdzie im nad Elbą rzeką puścił Albertus Rufus Territorium Fleming nazwane, tam rozmnożywszy się iedni z nich w Turyngii, drudzy w Pomeranii osiedli. Z tych Tham Fleming, koło roku 1295 dwoch Synow zpłodził, iednemu z nich imię Curd, drugiem u Erdmana, od iednego z nich linia Flemingow idzie de Bocken, od drugiego de Martentin. Z tych był Jakub Mareschalcus Pomeraniæ, ktorego dwoch Synow nie dawnemi czasy kwitnęło; Jerzy Kasper Konsyliarz u Kurfiistrza Brandeburskiego, ten z Ostenowny zpłodził trzech Synow Joachima Fryderyka Generała, ktorego żona de Watzdorfen. Jakuba Henryka Koniuszego Litewskiego, Feldmarszałka Woysk Saskich, Kawalera S. Jana, żona iego pierwsza Franciszka Sapieżanka Koniuszanka Litewska, ale się to małżeństwo rozwiodło

druga Xiężniczka Radziwiłowna Kanclerzanka Litewska potomstwa iednak żadnego po nim nie zostało; y Bogusława Bodona Generała Leitnanta, ktorego żona de Wrechen y z niey dzieci. Drugi Syn Jakuba Heino Henryk w Woysku Saskim y Brandeburskim Feldmarszałek z Elżbiety de Phulen czterech Synow zostawił, y dwie corki, Elżbietę Maryannę Jana Przebendowskiego Podskarbiego Wielkiego Koronnego, y Generała Wielkopolskiego, druga Generała Schacka małżonki: z Synow zaś Jan Jerzy Generał Major w Woysku Litewskim żona iego Katarzyna Segris de Bielken, z ktorey Familii były dwie Krolowe Szwedzkie, y z niey potomstwo.

KUNCZEWICZ herbu Roża. Tego był herbu Błogosławiony Jozaphat Kunczewicz Archiep skop Połocki y Witebski, ieckich obrządkow cożkolwiek bądź, że go *Okolski* do Kuncewiczow herbu Labędź referuie, ztoli *Sufza w życiu iego* Rożycem go wyraźnie pisze, z Oyca Gabryela Kuncewicza, Matki Maryny, rodzicow Szlachetnych urodzony, ktorych iednak niedostatek fortuny, do tego przyciśnął, że w Mieście Włodzimierzu na Wołyniu osiadszy, w pobożności ćwiczac się Chrześciańskiey, w roku 1580, tego Syna zpłodzili, y Janem na Krzcie Swiętym nazwali, Malusieńkim ieszcze będąc, gdy z rodzicami swemi do Cerkwi S. Piątnicy przyszedł, y obrazom się przypatrował. á osobliwie Ukrzyżowanego Chrystusa; y pyta się coby to było, skoro mu powiedziano; że to była, Boga dla miłości y zbawienia ludzkiego na krzyżu zamordowanego figura: tak zaraz iskra ognista z Krucyfixu ná dziecinne iego piersi spadła, y ták rodzicow zatrwożyła, że ognia w zanadrzu dzięciecia szukali, á nie nalazłszy, nie omylny sobie prognostyk, iák miał bydź gorącym y żarliwym na potym sługa Boskim, wzieli. Jakoż rosł potym w leciech, rosł w cnocie y pobożności, tak dalece, że nigdziey go prędzey nie znalazł, iáko w Cerkwi álbo modlącego się, álbo zamiataiącego álbo posługuiącego; co w nim postrzegszy obywatele tameczni, ná wzor go y przykład innym dziatkom swoim stawili. Podrosłego już rodzicy do Wilna kupcowi bogatemu oddali, áby się był przy nim do kupiectwa przyspobił; wszakże Jan, chcąc więkſza w sobie czuiąc do nabożeństwa więcey się modlitwą, czytaniem Xiążek nabożnych bawił, co nie raz od Pana surowie zgromiony, ba y chłostany, nic iednak z przedsięwzięcia swego nie upuścił: wszakże potym Pan cnotę w nim wielką rozważaiąc, nie maiąc żadnego potomstwa, zakochawszy się w nim, już go dziedzicem swey całey fortuny czyniąc, z tym go potykał; ztoli Jan wzgardziwszy tym wszystkim, y światem wszystkim, wstąpił do Zakonu S. Bazylego w Monasterze S. Troycy w roku 1604, pod rządem y postuzeństwem Metropolity Pocieia w Unii zostaiącym, Jozafata imię ná siebie wziąwszy, ślubami się zakonnemi obowiązał Bogu w pięć lat potym ná Kapłaństwo poświęcony, został. Zakonne życie swoie wielkimi okrasił cnotami, á naprzod w celli swoiey zamykaiąc się wszystek się w bogomyślności niebieskiey zatapiał, tam iuż klęcząc iuż krzyżem leżąc, iuż się aż do krwi biczuiąc, modlił; przez całe lat pięć żadnego napoiu oprocz wody nie zażywał, y pewnie byłby aż do śmierci przedsięwzięcia swego nie odmienił, gdybymu byli starsi tey nad sobą surowości nie zabronili. Wnocy na cmentarz zá wielki ołtarz wychodząc, tam boso, ná śniegu, ná mrozie, pod rynna ná iednym kámieniu stoiąc, albo też gołemi kolanami klęcząc, krwawe dyscypliny za grzechnikow, y za nawrocenie do iedności Narodu Ruskiego czynił. Tysiąc pokłonow ná dzień, zwyczaiem w kościołach Ruskich wziętym wybiiał, tych słow ięzykiem Słowieńskim zażywaiąc: Panie Jezu Chryste Synu Boży zmiłuy się nademna. Mięsa przez lat dwadzieścia y pięć zakonnego życia swego nie iadł, nágoley ziemi álbo w włosienicy, álbo w kapicy zakonney pospolicie zażywał; pasem żelaznym ciało swoie ściskał, osobliwie w Wigilie Swiąt Uroczystych, álbo gdy do ołtarza taiemnic przystępował. Gdy się tákiego życia iego ostrego sława rozeszła, nierządna białagłowa do iego komorki przyszedszy; do grzechu go námawiać poczęła, czyto chcąc cnoty Jozafata doświadczyć, czyteż lubieżności swoiey zádosyć uczynić, zgromił ią niewstyd, iák należało Swięty Jozafat, á gdy to nie

poprawiło

poprawiło bez czoła, bez wſtydu żywa w białogłowie pokuſę, poſtronkiem ia odmagawſzy od ſiebie odpędził. Zarliwość zbawienia duſz ludzkich wielka w nim była, kiedy ieſzcze tylko Dyakonem będąc, na rynek iuż z potrzeby iuż z umyſłu, wyſzedſzy proſtaczkow zbierał, wiary Swiętey ich nauczał, od grzechu do pokuty gorąca mowa ſwoią prowadził: ſzli zś nim ludzie skruſzeni do Cerkwi Swiętey Troycy, gdzie do nog upadaiąc Oycom; áby ſpowiedzi ludzi ſprowadzonych ſłuchali, proſił. Coż kiedy Kapłanem, á potym Biſkupem zoſtał; niewiem ieżeli ktory dzień minął, áby on kogo ſpowiedzi nie ſłuchał: bywało to częſto, że godzin cztery á bo pięć ſłuchaiąc naciſnionych penitentow, w tey ſobie pracy nie tęſknił. Wdrodze nawet y na noclegach y popaſkach, nim konie y czeladka poſileni wytchnęli, on goſpodarza z żoną y czeladką do ſpowiedzi namowił, y ták rozgrzeſzenie im y naukę zbawienna dawſzy, odieżdżał. Z tąd iednego razu, gdy na ſchyłku zimy iuż Arcyb ſkupem będąc, do Niemna rzeki przyiechał, á ten ſię zlodem łamał, ták że przewozić ſię przez niego, nie podobna było, obaczywſzy wielką kupę kmiotkow, przewozu oczekiwaiących, żarliwy zbawienia ludzkiego Paſterz zawołał do nich: Dziatki nie proznuycie, nim kra minie, podźcie do ſpowiedzi, ia każdego z was ſłuchać będę, y ták cały dzień ſtrawił, owego ubóſtwa, ktore ſię było do przewozu naciſnęło, ſłuchaiąc. Tákie w nim cnoty y żarliwość widząc Metropolita, pierwey go poſłał do Zyrowic, áby tam mieyſce ná Zakon odebrał, y Manaſter tam założywſzy, pierwſzym w nim był Przełożonym. Prędko z tamtąd na Archimandryą Wileńſką, nákoniec na Archiepiſkopſtwo Połockie Joząfata promowował, ktora godność z wielką trudnością, y to aż z poſłuſzeńſtwa y z płaczem wielkim ledwo przyiął; gdzie ſurowości żywota y umartwienia zakonnego nie tylko nie opuścił, ále ſowiciey przyczynił; włoſiennicy y ſukienki ſiermiężney nigdy nie zkładał, dyſcypliny żadnego dnia nie opuścił, łańcuſzkiem żelaznym na kſztałt oſtrog ſplecionym przed każdą Mſzą Swięta biodra ſwoie ſciſkał. O zbogaceniu krewnych nigdy nie myślił; prowenta Archiepiſkopſkie ná ubogie y ſieroty, á część na reſtauracyą Cerkwi obracał. Gdy wdowa iedna o wſpomożenie onego proſiła: á Izafarz ná roſkazánie Paná ſwego nic dać nie chciał, ubóſtwem ſię záſłaniaiąc, żſukał go B. Joząfat, y kazawſzy dáć beczkę mąki, do ſpiżarni zaprowádził, y tam wielki doſtatek żywności nie wiedzieć ską dáwał pokazał, upominaiąc áby uznał; iáko P. Bog iałmużny zwykł obficie nagradzáć. Pod czas Liturgiey, álbo Mſzy S. wſzyſtek w Bogu zanurzony, częſto záchwycony bywał: nie mało ich pod przyſięgą wyznawali, że Aniołow iemu do Mſzy S. ſłużących widzieli. Przed wroty Cerkwi Połockiey, zamkowey, nad ktoremi był Obraz Pánny N. ná modlitwie całe nocy trawił gdzie z domowey młodzi iego, nie ktorzy cicho ſkradſzy ſię gdy przez ſzczeliny coby ich Pan czynił pátrzáli, obaczyli, iż z Obrazu Panny N. promienia wyniknawſzy, wielka świátłoſcia wſzyſtkiego Joząphata S. okryły, y od ziemie podnieſiony zdał ſię iákoby był w Słońce obleczony. W náwrácaniu do prawdziwey Wiary: y Jedności S. ták był ſzczęśliwy że w Połocku żadnego Unita nie zaſtawſzy po większey części praca y nauka ſwoia nawrocił: á to nie tylko od Schizmy, ále y od Herezyi, tak Kalwińſkiey, iáko y Luterſkiey, Szlachty, y Szlachcianek cudownie náwrocił niemało. Zbłżył ſię tedy czas drogiey śmierci Męczeńſkiey żarliwego Paſterza; wyieżdża z Połocká do Witepſka, Grob ſobie kazawſzy w Cerkwi Połockiey nágotować: przeſtrzegali go przyiaciele, o ſprzyſiężeniu ſię ná żywot iego Witepſczan, rozrádzali, aby ná pewna śmierć nie iechał, á ieżeli koniecznie ma iáchać áby z aſſyſtencya znaczna iechał, ktora mu Szlachtá Połocka dáć chciała. Nie dał ſię od iázdy odmowić, nie przyiął y Aſſyſtencyey, ále ſwoim Dworem, nie uſtraſzonym ſerçem do Witepſka iechał, y ze wſzyſtkiemi ſię iáko ná pewna śmierć iadąc żegnał. Przyiechawſzy do Witepſka dwie Niedziele zmieſzkał, álić w Sobotę, Unit ieden poźno przyſzedſzy Paſterzá przeſtrzega, że ná Rátuſzu ſtánęła rada, áby názáiutrz w Niedzielę zábili. Weſoła twarzą przyiął tę nowinę, ále uchodzić, álbo ſię bronić nie chciał, á ná mo-

dhtwie goracey noc onę ſtráwił. Gdy po iutrzni z Cerkwi do domu ſwego powrocił, iuż ludzi záiuſzonych około Dworu było pełno: ále ſkoro ie przeżegnał, ucichli, y rozſtąpiwſzy ſię Páſterza przepuścili. Ledwo wszedł ná pokoy, wnet po wſzyſtkich Cerkwiach Schizmatyckich ná gwałt we dzwony uderzono á Maż Boży krzyżem ná ziemię padłży ná pewno ſię śmierć gotował. W tym o godzinie iákoby oſmey, ſtarſzyzna pospolſtwo gorzałką popoiwſzy, gwałtem wrota, y parkan dworu Archiepiſkopſkiego wyłámáli, Czeladź y Archidyakoná mordować y zábiiáć poczęli. Ten hałas y wołánie ſwoich uſłyſzáwſzy Jozaphat wſtał z modlitwy, y z pokoiu ná podworze wyſzedł, mowiąc do nich Oycowſko: *Dziatki, cożwam czeladka moia winna, że ich zábiiacie? ieżeli mnie ſzukácie, otom iá ſt, y przeżegnał ie.* Przeſtraſzeni z rázu umilkli wſzyſcy, aż dway ſwieżo przypádłży krzyknęli, biy, zábiy Łacinnika, Papieżnika, a to mowiąc, ieden, kiiem w głowę uderzył, że ſię pochylił, drugi berdyſzem Głowę Swięta roſciął, á tak iuż leżącego ná ziemi, czym kto mogł, bili, kłoli, zá włoſy y brodę targáli, włoczyli, trudno opiſać, iáko okrutnie y bezecnie nád niewinnym ſię paſtwili. W tym Swięty podnioſłży ręke záwoła: *o Boże moy*, podobno chcąc mowić: *nie poczytay zá grzech tego tym záboycom moim, bo nie wiedzą co czynią.* Tym głoſem do nowego záiuſzeni okrucieńſtwá, znowu czym kto mogł, bili, tłukli, włoczyli, włoſy z Głowy y brody targáli, baby ná zábitym iuż uſiadłży gorzałkę pili, y z zabicia ſię cieſzyli. Inſi ná nogach zabitego poſtawiwſzy błogoſławieńſtwá proſili, á inni głowę nachyláiąc z iego pokłonow żyderſtwo czynili. Zdárli potym y ſuknie, a obáczywſzy ná nim włotiennicę grubą wątpić poczęli, ieżeli nie proſtego iákiego Zakonnika zábili. Uwiązawſzy potym poſtronkiem zá nogi nágie ciało Oycá ſwego, nowi Káimowie po Mieście z náśmiewiſkiem włoczyli. W tym záćmiło ſię ſłońce, że ſię dzień w noc obrocił. Przelękli ſię wſzyſcy, y po większey części od tego okrucieńſtwa odſtąpili. Drudzy záś obnażone Ciáło z krzykiem z gory do Dźwiny zrzucili, ktore lecąc w puł gory przykrey záſtanowiło ſię, y ták ná powierzu czas nie máły wiſiało. Zátopione potym w Dźwinę kamieńmi u nog y ſzyi obciążoną tam gdzie widzieli o naywiększey głębinie, nad ktorym mieyſcem, pokazał ſię ná powietrzu ſłup bardzo iáſny, Ciáło Męczeńſkie wſkazuiący. Wyięte Ciało z wody dnia ſzoſtego, naymnieyſzey ſkázy nie miało w ſobie, y owſzem za żywota nigdy tak pięknym y wdzięcznym niebył, iáko z wody wyięty, że ſię y ſami okrutni záboycy nápatrzyć niemogli. Ubráne Ciało dziewięć dni w Cerkwi wyſtáwione ſtáło, ſliczności y wdzięczności ſwoiey niemieniąc. Przyiacháli potym Połoczczanie, y Dźwiná Ciáło Męczeńſkie do Połocká przyprowadzili, ále y to nie bez cudu było bo ciężkie mrozy náſtąpiły, rzeká iednak poty nie zámarzła, áż Ciáło Swięte w Połocku ſtánęło, ná ktorego przyięcie co żywo wſzyſcy wſzelkiego ſtánu ludzie wybiegli, nietylko Katolicy y Ruś, ále Heretycy y żydzi, ſtárzy y máli ná rzekę ſię wyſypáli, á z płáczem, y nárzekániem żáloſnym okrucieńſtwo Oycoboycow potępiali. Pogrzeb Ciáłá Męczeńſkiego áż w Rok Metropolita Ruſki, z drugiemi Epiſkopámi, y całym Woiewodztwem, z wielkim tryumphem odprawował. Roku 1628. Stolica Apoſtolſka ſłyſząc o Cudách co dzień większych, zſyła Komiſsarzow do Połocká, gdzie naprzod Ciáło czerſtwe, iáko żywe, y naymniey nie náruſzone náleziono: z rány iáko świeżey krew y ropá płynęła, wonia wdzięczna z Ciáłá wſzyſcy uczuli, y z oczu łzy płynące widziane były, w Trunie ná ſpodniey deſce Obraz B. Męczenniká wyrżony náleziono. Przy otwarciu grobu wiele chorych uzdrowionemi zoſtáli, ślepych niemáło przeyrzało, Bábká przez lat czternáście ſkurczona będąc, do grobu Męczeńſkiego przyniesiona zdrowa zoſtáłá, ktora *Inquizycya* lat kilka trutynował z Trybunałem *Congregationis Sacrorum Rituum* Ociec S. Urban VIII. Paſterz powſzechny, ktory y ſam cudu B. Jozaphata nad ſoba doznawſzy Roku 1642. w liczbę Błogoſławionych wpiſać, y Uroczyſtość iego, Pacierze y Mſzą o nim náznaczywſzy obchodzić roſkázał.

PROTESTACYA AUTORA

Już to lat dziesięć upłyneło, iák pierwszy Tom pracy moiey, z prassy drukarskiey na Świat wyszedł; więc że przez ten czas, lubo ták przewlokły, ledwom od kogo w Domu własnym mogł pozyskáć informacyą, dla tego upraszam o nię wszystkich, y oświadczam się, że byłe mię autentyczna y należyta wcześnie zápiská, chcę w następuiących Tomach kazdego honor zupełnie y delikatnie piastować, y nadgrodzić to, wdzięcznie tu ubliżyło; ták iáko iuż w teyże samey Xięgce, rożnym się inszym, ná ich rekwizycyą, za dosyć stało.

ERRATA

fol: 178. Połockie *czytay* Płockie
fol. 179. pod Chocimem *czytay* Choynicami.
fol: 180. Nownica *czytay* Jłownica
fol: 184. ále y w roku 1233. *czytay* 1333.
fol: 187. Climact. 1. lib. 2. *czytay* lib. 1.
fol: 194. Galiginowi *czytay* Giliginowi
Jbid: nad rzeką Selsarika *czytay* Selsarką.
fol: 205. groszy Pruskich *czytay* Praskich
fol: 206. umarł 1602. *czytay* 1601.
fol: 210. Crosnensis *czytay* Crosensis
fol. 216. Fidenannus *czytay* Tidemannus
fol: 231. ná Seym 1533. *czytay* 1633.
fol: 241. Garkawskim *czytay* Gawkowskim
Jbid: przezegnawszy *czytay* pozegnawszy
fol: 242. in Flawia *czytay* Slawia
fol: 245. za dyspozycyą *czytay* ná dyspozycyą
fol: 256. Gordonowa *czytay* Gordonowna
fol: 294. Spondanus in Ruszel *czytay* Spondanus y Ruszel
fol: 307. Ostrokońskiego *czytay* Pstrokońskiego
fol: 314. po Nankierze *czytay* Nankierze
fol: 322. Roguszowi *czytay* Boguszowi
fol: 379. Bendorskiemu *czytay* Stefanowi Brodzickiemu
fol: 397. Rusnacki *czytay* Rusnaki
fol: 399. Zawiwszy *czytay* Zawiszy

fol: 422. Jaſłowna *czytay* Tarłowna
fol: 433. Jglowſki *czytay* Jigowſki
fol, 442 Podſzlipſka *czytay* Podfilipſk
fol: 508 Przecalſki *czytay* Przewalſki
Jbid: Kierdela herb *czytay* Kierdeia
fol: 549. De ſua *czytay* Se ſua
fol: 554. Vilnæ 1635. *czytay* 1653.
fol: 578. łunkeya, *czytay* łakundya,
fol: 580. w Rezmarku *czytay* Kiezmarku
fol: 592. 1512. *czytay* 1521.
fol: 593. 1646. *czytay* 1546.
fol. 595. Konopacki herbu Nowina *czytay* Konopka
fol: 602. Czeſnik Litawſki *czytay* Liwſki
fol: 629. w Statucie fol. 25. *czytay* 52.
fol: 630. Durſsus *czytay* Druſus
fol: 632. w Chełmie *czytay* Chełmnie
fol: 645. prawi ogon *czytay* pawi.

ÖSTERREICHISCHE
NATIONALBIBLIOTHEK

ÖNB
+Z137130300

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

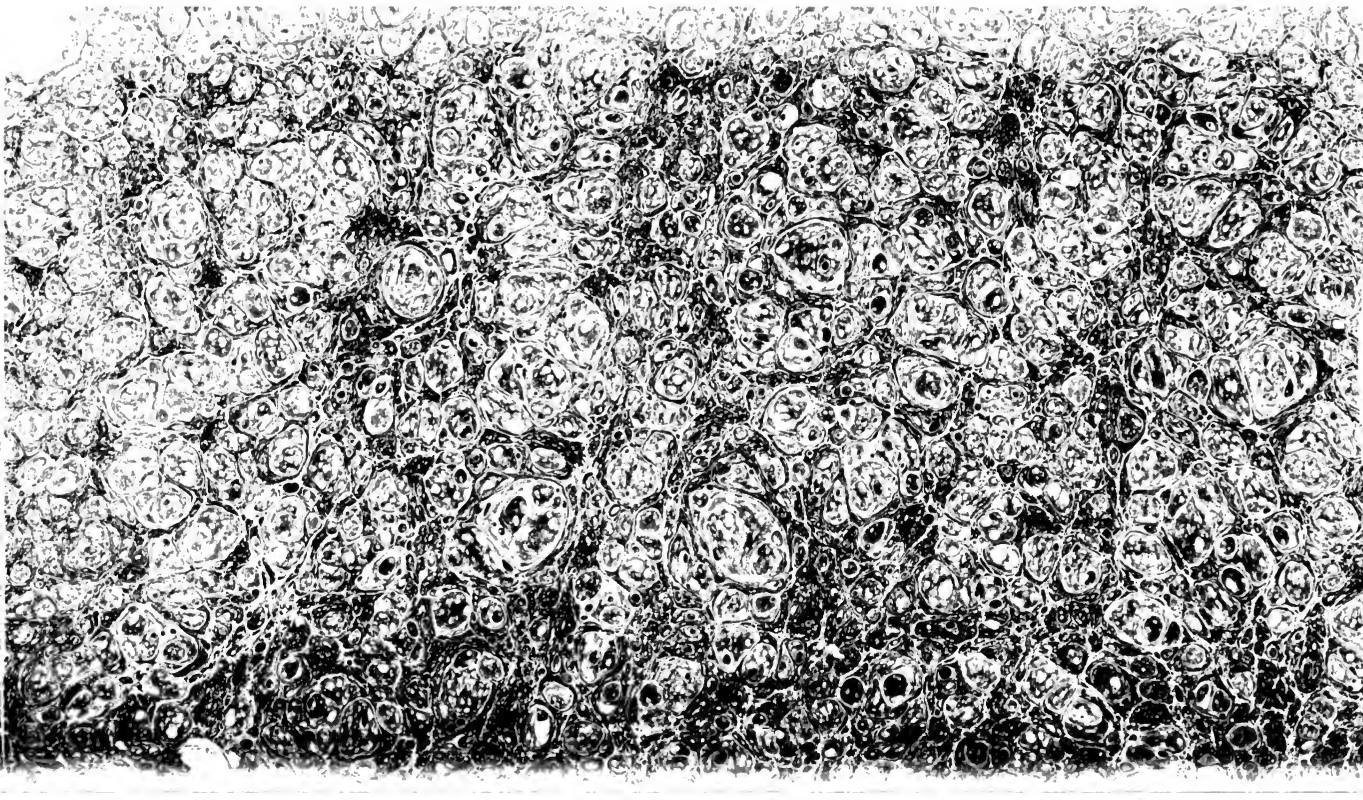

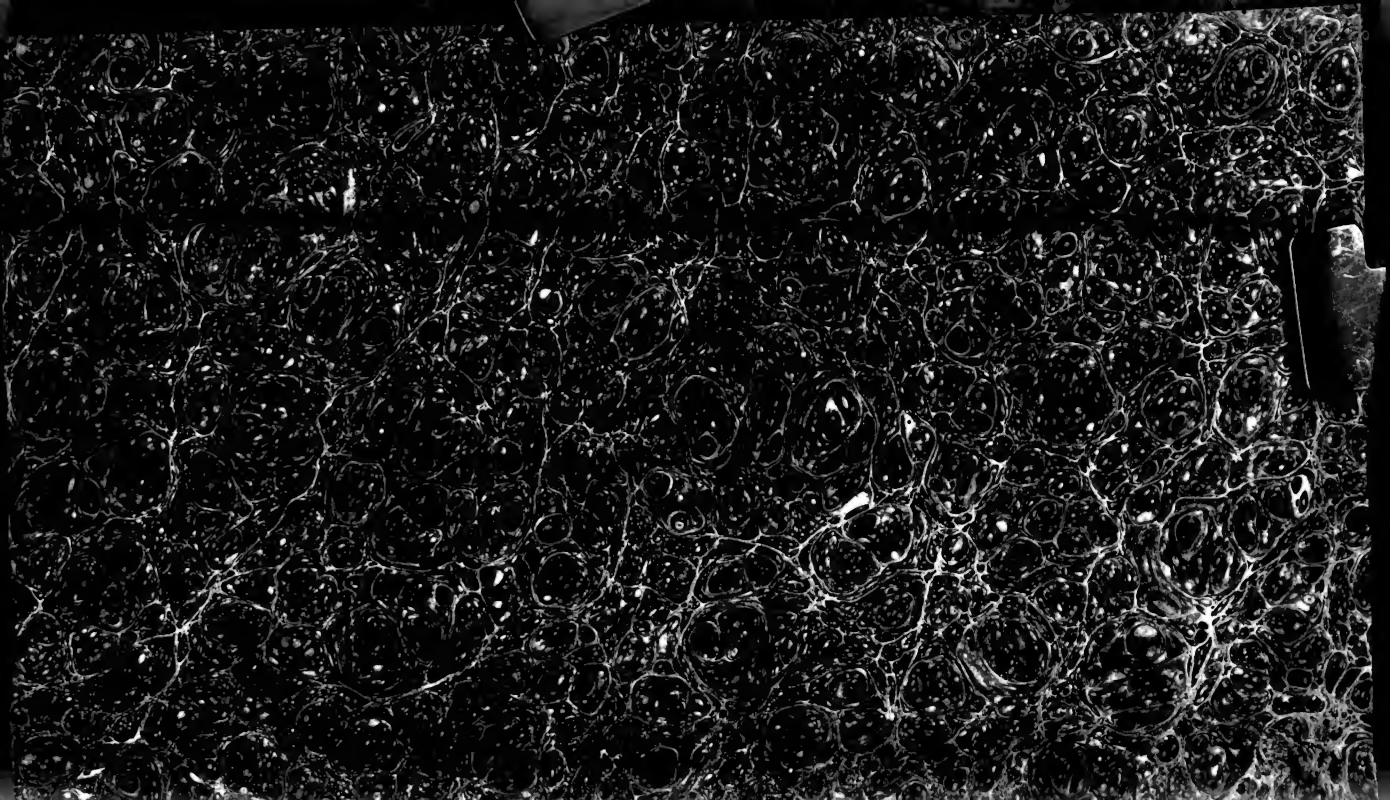

Digitized by Google